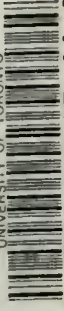

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 00097144 0

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

<http://www.archive.org/details/plotinioperaomni03plot>

ΠΛΩΤΙΝΟΥ ΑΠΑΝΤΑ.

P L O T I N I

OPERA OMNIA

PORPHYRII LIBER DE VITA PLOTINI

CUM

MARSILII FICINI COMMENTARIIS

ET EJUSDEM INTERPRETATIONE CASTIGATA.

ANNOTATIONEM IN UNUM LIBRUM PLOTINI ET IN PORPHYRIUM

ADDIDIT

DANIEL WYTTENBACH.

APPARATUM CRITICUM DISPOSUIT, INDICES CONCINNAVIT

G. H. MOSER,

PH. DR. GYMNASII ULMENSIS RECTOR.

AD FIDEM CODICUM MSS. ET IN NOVÆ RECENSIONIS MODUM GRÆCA LATINAQUE EMENDAVIT,

INDICES EXPLEVIT, PROLEGOMENA, INTRODUCTIONES,

ANNOTATIONES EXPLICANDIS REBUS AC VERBIS

ITEMQUE

NICEPHORI NATHANAELIS ANTITHETICUM ADVERSUS PLOTINUM

ET DIALOGUM GRÆCI SCRIPTORIS ANONYMI INEDITUM DE ANIMA

ADJECIT

FRIDERICUS CREUZER,

DR. LITERARUM GRÆCARUM ET LATINARUM DOCTRINARUMQUE ANTIQUITATIS

IN ACADEMIA HEIDELBERGENSI PROFESSOR.

VOLUMEN TERTIUM.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO ACADEMICO.

MDCCCXXXV.

B

693.

A₃L₃

1835

V. 3

5500 -
3019100 30

FRIDERICI CREUZERI

ANNOTATIONES IN PLOTINUM.

LIBER I.

P. I, 2. 'ENNEAΔΟΣ A] Vertit Germanice hanc primam Enneadem *Dr. T. G. V. Engelhardt*. in libro, qui inscribitur: *Die Enneaden des Plotinus, übersetzt, mit fortlaufenden den Urtext erläuterten Anmerkungen begleitet. Erste Abtheilung*. Erlang. 1820. 8vo. Ad hanc primam Enneadem quæ potissimum Moralia continet facit *J. F. Winzeri* Adumbratio decretorum Plotini de rebus ad doctrinam morum pertinentibus. Vitebergæ 1809.

— 7. ΠΕΡΙ τοῦ] Plotiniani libri fons est in Platonis Timæo p. 42. a. ad quem cf. Proclum p. 326. sqq. Adde Platon. Legg. I. p. 776. F. unde et Porphyrius profecit de Abstinencia I. 33. p. 54. Rhoer. cf. et Damasc. de principiis p. 219. Wolfii et Mich. Psellum de Omnifar. Doctrina cap. 44. p. 103. Fabricii. Nec minus Aristotelem ante oculos habuit Plotinus. Ita enim ille *de Anima* lib. I. cap. I. p. 3. Sylburg.—'Απορίαν δὲ ἔχει καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, πότερόν ἐστι πάντα κοινὰ καὶ τοῦ ἔχοντος· ἢ ἐστὶ τι καὶ τῆς ψυχῆς ἴδιον αὐτῆς· τοῦτο γὰρ λαβεῖν μὲν ἀναγκαῖον, οὐ ῥάδιον δέ. φαίνεται δὲ τῶν πλείστων οὐδὲν ἄνευ σώματος πάσχειν, οὐδὲ ποιεῖν, οἷον ὀργίζεσθαι, θαρσεῖν, ἐπιθυμεῖν, ὅλως αἰσθάνεσθαι· μάλιστα δ' εἰσικεν ἴδιον τὸ νοεῖν κ. τ. λ. cf. etiam pag. 4. In eodem argumento elaboraverant etiam Stoici. Quod, ut alia omittam, intelligitur e fragmento Plutarcheo, *Utrum Animæ an Corporis sit agritudo*, quod mutilatum temporis injuria egregie redintegavit Wytttenbach. Tom. V. part. 3. p. 700. A. ed. minoris et Posidonii Fragmentis inseruit J. Bakius p. 222. Idem consilium in hoc libro sequi Plotinum, quod Platonem in Alcibiade priore, contendit Olympiodorus in Alcib. I. παραξ. α'. fin. pag. 9. ed. princip. Habet enim ita: καὶ αὐθις ὁ τῷ Πλωτίνῳ τὸ κεφάλαιον τὸ ἐν ταῖς ἐννεάσι, τί τὸ ζῶον, καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ἐνθα δέικνυσι ζῶον μὲν τὸ

συναμφότερον, ἄνθρωπον δὲ, τὴν ψυχὴν. τοῦτο καὶ τῷ Πλάτωνι ὁ Ἀλκιβιάδης τοιοῦτον ἔχων σκόπον.

— 9. 'ΗΔΟΝΑΙ καὶ] Ad sententiam vid. Platon. Phædon. p. 69. A. p. 27. Bekkeri. cf. Platon. Phileb. p. 36. p. 185. Bekkeri, ubi Stallbaum §. 74. p. 106. etiam de usu pluralis λῦπαι, φόβοι κ. τ. λ. De Legg. V. p. 732. E. p. 382. Bekkeri: ἔστι δὲ φύσει ἀνθρώπειον μάλιστα ἡδοναὶ καὶ λῦπαι καὶ ἐπιθυμίαι κ. τ. λ. Cicero de Legg. I. 11. §. 32. p. 79. ed. Moser. et nostr.: Molestiæ, lætitiæ, cupiditates, timores similiter omnium mentes pervagantur. Macrobius Somn. Scipionis lib. II. cap. 12. Plotinus in libro *Quid animal, quid homo*, quærit, cujus sint in nobis voluptates, mœrores, metusque ac desideria et animositates vel dolores postremo cogitationes et intellectus, utrum meræ animæ, an vero animæ utentis corpore: et post multa, quæ sub copiosa rerum densitate disseruit—hoc postremo pronuntiat, Animal esse corpus animatum. Sed nec hoc neglectum vel non quæsitum reliquit quo animæ beneficio quave via societatis animetur. Has ergo omnes, quas prædiximus, passiones assignat animali, verum autem hominem ipsam animam esse testatur. Eandem igitur hujus libri summam prodit Macrobius, quam Olympiodorus loco supra apposito. Suidas in 'Ηδόμενος (T. II. p. 46. Kust.) ita laudat: 'Ηδοναὶ, λύπαι· θάρρη· φόβοι· ἀποστροφὰ καὶ τὸ ἀλγεῖν ἐξ ἀμφοῦν. Διχῶς—ἢ καὶ ἄλλο τι ἐκ τοῦ μίγματος ἐστι. Reliqua non habet.

— 11. ἢ τρίτον τινὸς] Tertium hoc membrum: ἢ τρίτον τινὸς ἐξ ἀμφοῦν, omisit Macrobius, qui plura hujus loci liberius tractavit. Idem autem ibidem de Nostro ita: *Plotinus magis, quam quisquam, verborum parcus*.

p. 2, 1. αὶ μὲν—αὶ δὲ] Ficinus vertit *alia—alia*. Engelhardt. alterum αὶ necessario pertinere ait ad πάθη, alterum ad διάνοια καὶ δόξα, Ploti-

num autem *αἱ* scripsisse cogitantem ἡδοναὶ, λῦπαι. At tunc debebat τὰ μὲν—τὰ δὲ, quoniam adji-
cuntur φόβοι et θάρρη. Deinde idem mavult cor-
rigi: ποτέρας οὖν τὰ πάθη. Neutrum placet, nec
suffragantur Codices. Simplicissimum est, *αἱ μὲν*
—*αἱ δὲ* per enallagen. Numeri referre ad proximi-
mum διάνοια καὶ δόξα, hoc sensu: anquirendum
est, utrum cogitationes opinionionesque indidem ori-
antur, unde etiam passiones (v. c. ex anima cum
corpore conjuncta) aliæ vero aliunde (v. c. ex
sola anima).

p. 3, 2. αὐτὸ δὲ παρ' ἄλλον μηδὲν] Intellige
ἔχον ex sequentibus. Ad sententiam nihil quid-
quam desiderabit, qui Wyttenbachium consul-
erit in annotatione in Platonis Phædonem p. 281.
sq. Cf. etiam Tiedemanni librum, qui inscribitur:
Geist der speculativen Philosophie (i. e. de
causis philosophiæ contemplatiuæ), III. p. 343.
sq.

— 6. τὰ φοβερὰ μὴ παρῆ.] Adhibe his,
quæ Aristoteles de ἀνδρεία et de δειλία itemque
de θάρραλέοις disputat in Ethic. Nicom. III. 7.
p. 47. sq. Sylb. p. 137. sq. Zell. cf. Eth. Eu-
dem. p. 116. Sylb. Adde Andronicum Rhodium
περὶ παθῶν p. 753. ed. Hoeschel. Lugd. Bat.
1617. Θάρραλεότης ἐστὶν ἐπιστήμη, καθ' ἣν οἶδα-
μεν, ὅτι οὐ περιεπέσομεν.

— 9. πῶς δὲ μίξεως] Sc. ἐπιθυμοῖ, ex ante-
cedente ἐπιθυμία. Hæc Ficini ratio commodior,
quam quæ Engelhardto placet, qui ex remoto
ἀδεκτον suppleri vult: δεκτικὸν ἂν εἴη.

p. 4, 1. ζῶον τὸ σύμπαν] De notione ζῶον ex
mente Platonis vid. Phædrum §. 251. ibiq. Ast.
p. 294. cf. etiam Hermiam in eum locum p. 131.
Huc etiam pertinent nonnulla, quæ Hermes, qui
fertur, Trismegistus habet in Poëmandra cap. X.
et XI. p. 26. sq. ed. Flussat-Candallæ. Colon.
1630. cf. etiam Sallustium de Diis et Mundo cap.
VIII. et ad eum Holsten. et Jo. Conr. Orelli.
p. 122. sq.

— 5. τὰ ἔξωθεν παθήματα] Conf. infra III.
Enn. VI. 3, 4. p. 305. sq. ubi p. 307. Procli de
Fato locum apposui, quo hæc Plotini sententia
respicitur. Respicit hæc etiam Mich. Psellus de
Omnif. Doctrina §. 28. p. 90. sq. Fabricii, ubi,
posteaquam dixerat, a Platone et Aristotele ani-
mam poni corpore tanquam instrumento uten-
ten, a Peripateticis autem eandem cum corpore
misceri, hæc ipsa Plotini verba in medium pro-

fert. Comparationem autem jam usurparat Ari-
stoteles, qui in Eth. Eudem. VII. 8. p. 201. Syl-
burg. ita: ἐπεὶ δ' ὁμοίως ἔχει ψυχὴ πρὸς σῶμα,
καὶ τεχνίτης πρὸς ὄργανον κ. τ. λ.

— 8. ὥστε καὶ ἐπιθυμία] Hæc obscuriora
sunt in versione Ficini. Sententia autem hæc
est: Etiam cupiditates sunt animæ (s. non alienæ
sunt ab anima), quando quidem eæ famulatum
(s. ministerium) instrumenti (sui) requirit, i. e.
corporis. Nam ὄργανον corpus esse ex præce-
dentibus intelligitur. Hoc ipsum igitur requi-
rere corporis, tanquam instrumenti sui, famuli-
tium, est cupiditas. Sive, anima cupit, quando
corpore tanquam suo instrumento uti vult.

— 15. ἡ κρῶσις—ὡς διαπλακείσα] i. e. quo-
modo hodie loquuntur, vel chemice vel mecha-
nice. Proxima: ἡ τὸ μὲν οὕτως αὐτοῦ κ. τ. λ.
continent novam quæstionem, hanc nimirum:
Utrum anima partim sit separata, h. e. utens
corpore, partim vero quocunque demum modo
cum ipso commixta, ac proinde vices ejus susti-
nens, quo utatur (i. e. corporis vices) unde hoc
negotium exsistat philosophiæ, ut id ipsum, quod
corporis vices gerat, convertat ad illud utens (s.
separatum), et hoc ipsum, quoad ejus fieri possit,
(i. e. quatenus anima corpore carere possit) aver-
tat indidem (a corpore). Cf. Ficini Comment. in
hoc caput. In extremis fortasse lacuna est, et
libri nostri plures virgulam habent post αἰ, ut
sic expleas et corrigas: ὥστε μὴ αἰεὶ χωρίζεσθαι
μηδὲ χρῆσθαι, ita ut anima a corpore neque sem-
per secernatur, neque semper eodem utatur.—
Proxima ἡ ὡς εἶδος ἀχώριστον pertinent ad *Alex-
andri Aphrodisiensis* sententiam, qui posteaquam
contenderat, animam esse speciem a corpore in-
separabilem, illam alteram sententiam, quæ est
de specie corpus attingente, explodit, et hoc ip-
sum gubernatoris et navigii exemplum nihili
esse dicit. Vid. Alexandri Aphrodis. Enarratio-
nem de Anima, ex interpretat. Hieron. Donati.
Paris. 1528. fol. 133—135.

p. 5, 6. π. ἀ. προσθήκη λάβοι τὸ αἰσθάνεσθαι]
Conf. p. 609. A. supr. οὐσίας προσθήκη. Tenenda
autem vis vocabuli προσθήκη, quam egregie de-
claravit Wyttenb. ad Plutareli Morall. p. 218.
sq. ut sit: additamentum, quidquid ex abun-
danti additur partibus justis, quibus veluti nu-
meris suis res jam absoluta est.

— 14. διαπεφοιτηκίαν] Διαφοιτῶν omissum

in Stephani Thes. ed. vet. h. l. active animum corpus permeantem significat, quod antea passive per διαπλέεσθαι declaratum erat. Usurpatur autem illud verbum de nuntiis, famæ rumoribus, deinde ad varios usus traducitur. Vid. Herodot. I. 60. Plutarch. de Garrulit. p. 505. ubi jungitur cum διακέχονται. Lucian. Pseudomant. X. p. 217. Amst. Adde Sturz. Lex. Xenoph. in Voc. et Irmisch. Ind. Herodian. p. 626. sq.—Proxime παρὰ τοῦτο est propter ea, ut παρὰ τί est qua de causa, παρ' ὃ propterea. Vid. Stephan. Thes. p. 7200. sq. ed. Lond. Fischeri Ind. in Æschin. Axioch. ad III. 4. Viger. de Idiot. IX. 6. 5. p. 645. cum annot. cf. ibid. Hermann. nr. 412. p. 862. Adde Proclum in Inst. Theol. cap. 142. p. 210. ed. Francof.

p. 6, 6. ὀργάνῳ] De corpore tanquam animæ instrumento exemplorum ex philosophis copiam suppeditat Wytttenbach. ad Plutarch. Sept. Sapp. Conviv. p. 988. In proximis: καὶ γὰρ ἄτοπόν φησι τὴν ψυχὴν ὑφαίνειν λέγειν, tangit illud Cebetis in Platonis Phaedone p. 87. d. p. 66. Bekkeri:—ἀλλ' ἢ ψυχὴ ἀεὶ τὸ κατατριβόμενον ἀνυφαίνουσι, quod in sequentibus exagitat Socrates. Tendendum enim, sic solere Plotinum, ut, ubi Platonis maxime locos respiciat, usurpet suum illud φησί. Constat enim Græcos illud suum φησί, Latinos *inquit*, indefinite usurpare, vel pro φασί, *inquunt*, vel ubi aliquem adversarium sibi fingunt, qui aliquid objiciat. Inde fere in parenthesis collocare solent. Quam observationem post Bentleium ad Horatii Sermonn. I. 4. 78. Græcis Latinisque scriptoribus adhibuerunt. Davisius ad Cic. Tuscull. I. 39. Toupius ad Longin. §. 11. p. 275. ed. Oxon. Heindorf. ad Platon. Gorg. §. 166. p. 262. Ruhkopf. ad Senecam de Benef. II. 11. p. 53. Interpr. ad Marini Vit. Procli, p. 145. ed. Boisson. et ipse ad Cic. de Nat. D. I. 36. p. 164. Plotinianus tamen usus, quo Platonis nomen per ellipsin omittitur, aliam causam originemque habet, e scholis repetendam, in quibus cum sæpissime ad summi magistri auctoritatem provocarent disputantes, eodem prope modum modo illud φησί invaluit, quo apud Pythagoreos illud αὐτὸς ἔφα. Nemo enim nesciebat, ad quem in *Platonicorum* scholis philosophorum pertineat istud φησί. Nec alia ratio erat Stoicorum, qui illo suo φησί vel Zenonem vel Chrysippum designabant. Unde idem usus traductus est

in Arriani disputationes scripto consignatas; qui quidem suo illo φησί Epictetum fere declaratum vult. V. c. III. 2. 6. τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶς, φησὶν, ἐστίν. Cf. I. 16. 8. II. 23. 16. I. 4. 28. ibiq. Upton. et Schweighæus. Tom. II. p. 62. cf. Tom. III. p. 472. sq.

p. 7, 10. δεῖ αἷμα καὶ χολὴν ζέσαι] Anyte in Antholog. 15. αἷμα διὰ χρωτὸς ζέσσε. cf. Jacobs. VI. p. 432. IX. p. 203. Noster p. 420. E. ζέοντες αἵματι καὶ χολῇ (qui locus omnino comparandus) et sæpiuseule dativo θυμῷ et similibus jungitur. Vid. Suid. in ζέσας θυμῷ. Zonaras p. 955. ibiq. Tittm. Sed tamen Himerius p. 62. ed. Steph.: θυμὸς ἐπέζει τοῦ μετρίου πλέον. Cf. insuper Suicer. Thes. Eccles. I. p. 1296. Matthæi ad Jo. Chrysost. Homill. quatuor, I. p. 62. et Valckenaerii Scholl. in N. T. II. p. 568.—Hinc Noster infra p. 389.—τὸ τοιοῦτον αἷμα ἀποκρίνεται τῇ τοῦ θυμοῦ ζέσει.

p. 8, 13. ψυχικῆς δυνάμεως] Ad v. ψ. tene hæc Aristotelis de Anima II. 12. p. 47. Sylb. καὶ διὰ τί ποτε τὰ φυτὰ οὐκ αἰσθάνεται, ἔχοντά τι μόριον ψυχικὸν καὶ πάσχοντά τι ὑπὸ τῶν ἀπτῶν, itemque Procli in Cratyl. §. 99. p. 56. de Jove: καὶ ὡς μὲν τὸν Κρόνον ὄλον εἰσδεξάμενος, οὐσιοποιός ἐστι τῆς τριπλῆς οὐσίας, ἀμερίστου, μέσης, μεριστῆς, κατὰ δὲ τὴν ἐν ἑαυτῷ Πέαν, τριπλῆν πηγάζει ζωὴν, νοερὰν, ψυχικὴν, σωματικὴν. Cæterum Theophylactus in 1 Corinth. XV. p. 308: ψυχικὸν σῶμα, τὸ ὑπὸ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων διοικούμενον. Apostolis et ecclesiæ scriptoribus ψυχικός significat fere *cupiditatibus corporis voluptatibusque mancipatum*, et contrarium est τῷ πνευματικῷ. Vid. Suidas in ψυχικός ἄνθρωπος, Suiceri Thesaur. in ψυχικός et interpretes ad 1 Corinth. II. 14. inprimis L. C. Valckenarii Scholas in N. T. Vol. II. p. 137. sqq. Est proinde non raro idem atque σαρκικός. Cf. etiam *Theologipho Studien und Kritiken* von Ullmann u. Umbreit I. 2. pag. 436.

p. 9, 8. Νοητὰ γὰρ ἦδη] Adhibe Ficini Commentar. in h. l. et consule Themistii Paraphras. in libr. I. Aristotelis de Anima (ed. Hermolai Barbari. Basil. 1533.) p. 439. sqq. et in libr. II. de Anima p. 460. sqq.

— 12. εὐθα δὲ ἡμεῖς μάλιστα] Sc. ἐσμέν. Haud abs re h. l. Engelhardus hoc Plotinianum ἡμεῖς comparavit cum illo celebrato *Ego* recentiorum Metaphysicorum, maxime per Germaniam.

p. 9, 16. *θηρίον*] Plato de Republ. IX. 588. p. 458. ed. Bekkeri. Tangit eadem Proclus in Alcib. I. p. 160. ed. nostr. ubi plura laudavi.

ib. *Συνδρομόν—όντος—τῆ λογικῆ ψυχῆ*] Suidas III. p. 450. *σύνδρομος σύμφωνος*. Noster locus addendus Lexicis constructionis causa. Vox ipsa ad exprimendam hujus loci sententiam sane quam accommodata, et plane Plotinianæ proprietatis, quæ sæpius ad Platonicam elegantiam propius accedit. Cæterum hoc novum esse, et a Plotino primum excogitatum, quod in sensibus vim activam inesse, et quicquid anima agat, id proprie mentis cogitatione peragi, demonstrare instituerit, Tiedemannus judicat in libro: *Geist der speculativen Philosophie*, sive de causis philosophiæ contemplativæ, III. p. 347. sq. ubi idem hæc Plotini decreta decreto *præstabilitæ harmoniæ*, quæ dicitur, ansam præbuisse arbitratur.

p. 10, 7. *κεχωρισμένα*] Conf. Nostrum V. 3. 6. p. 501. A. ibiq. a nobis annotata. Adhibe etiam Procli Instit. Theolog. cap. 176. p. 262. sqq. De usu verbi *ἐποχεῖσθαι* monitum est ad Plotin. de Pulerit. p. 340. sqq. Ad argumentum hujus loci confer Sallust. philos. de Diis et Mundo cap. 8. ubi Holstenius in Annot. p. 120. ed. G. Conr. Orellii Theagis Pythagorei fragmentum (in Galei opusce. mytholl. p. 688.) laudat et Plotiniani loci admonet. De verbo *ἀνελεῖται* consule Wytttenbach. ad Plutarch. p. 598.

— 9. *φησὶ*] Plato. Respicit autem doctrinam in Timæo expositam, præcipue p. 87. sqq. Steph. p. 132. sqq. Bekkeri. Ex utroque autem et Platone et Plotino profecit Hermes, qui dicitur, ap. Stob. Eclogg. I. 52. pag. 808. sqq. De usu verbi Platonici et Plotiniani *φαντάζεσθαι* vid. Annot. nostr. in Plotin. de Pulerit. p. 135. sq.

— 13. *ἐλλάμπουσα εἰς αὐτὰ*] Tene constructionem, et de verbi usu vid. Stephani Thes. p. 5598. ed. nov. Londin. Adde Olympiodor. in Alcib. prior. cap. 3. p. 13. infr. et p. 14. supra, ubi *ἐλλαμψις* distinguitur ab *οὐσία*, et Nicolai Methonens. Refutat. Procli Instit. Theol. p. 88. p. 92. Ad argumentum loci nostri facit Themistius in Aristotelis libr. III. de Anima cap. 32. p. 562. sqq. ed. Basil.

p. 11, 10. *ἡ δὲ τῶν ψευδῶν—φαντασία οὐσα*] Adde hunc locum iis, quæ Stephanus alii que viri

docti congesserunt in Thesauro p. 9915. sqq. ed. Londin. adde insuper Procl. in Alcib. prior. p. 43. *φαντασία—καὶ αἴσθησις*, p. 162. ubi *φαντασία* et *αἴσθησις* opponuntur inter se. ibid.: *φαντασία καὶ αἴσθησις καὶ ἄλογα πάθη*. item Olympiodor. in eundem Dialog. p. 8. 51. 61. 101. Ad argumentum autem universi hujus loci Plotiniani vel maxime faciunt, quæ disputat Aristoteles in libro tertio de Anima capp. 7. sqq. p. 60. sqq. ed. Sylburg.

p. 12, 1. *τύπων*] De vario hujus vocabuli significato exposuit Gataker. Adversarr. cap. 4. cf. insuper Ast. ad Platon. Rempubl. p. 473. Zell. ad Aristotel. Eth. Nicom. I. 2. p. 8. Stallbaum. ad Philcb. §. 144. p. 202. Boisson. ad Eunap. p. 409. Proclus in Alcib. I. p. 298. jungit *τύπους καθολικὸς ταῖς κοιναῖς ἐννοίαις*. Proprie est apud Nostrum IV. 5. 3. *τύπος ἐν κηρῷ*. Idem habet *τύποις*, ut III. 6. 1. et sæpius *τυποῦσθαι* V. 5. 1. et alibi. Proxime illud *ἀτρεμήσει—ἡ ψυχῆ*, cui opponitur *ὁ θόρυβος*, est Platonicum. Nec aliter *ἀτρεμῆς* usurpat noster item de rebus intelligibilibus, ut I. 6. 5. p. 54. A.—*ἐν ἀτρεμεί καὶ ἀκύμονι καὶ ἀπαθεῖ διαθέσει*. Adde similem locum p. 770. B. Cæterum ad argumentum nostri loci intelligendum facit alter locus Eunn. IV. 8. 3.

— 10. *κεχωρισμένων*] Engelhardt. recte comparat locum supra cap. 3. *ἀλλὰ πρὸ τοῦ χωρῖσαι διὰ φιλοσοφίας*.

— 14. *τὰς ἀρετὰς ἔχων*] De virtutibus agit Plotinus copiosius libro sequenti. In sententia *ὁ καθαρὸς τούτων* hoc postremum vocabulum ad omnia, quæ sunt corporis adeoque ad τὰ πάθη referendum est; verbum autem *ιδρύεσθαι* Platonice maxime familiare, et proprie ad simulacra templorum pertinens, a me illustratum est in annot. in librum de Pulerit. p. 177. et 332.

— 16. *ἐλλαμφθεῖσα*] Est anima inferior humana, quæ a superiori sive intelligibili anima illuminatur. Etenim illa (sc. *ἡ ψυχῆ ἡ νοητῆ*) supra cap. 8. dicitur *ἐλλάμπουσα*. Cf. etiam supra cap. 2. Cæterum quod Ficinus in Commentario in nostrum locum Numenii admonet, tu consule Stobæi Eclogg. I. 52. p. 836. 866. 894. et 1066. Heer. ubi hujus philosophi sententiæ de anima breviter exponuntur.

p. 13, 2. *τοῦ ἔνδον ἀνθρώπου*] Comparari potest cum *τῷ ἔσω*, sc. *ἔσωθεν, ἀνθρώπῳ* Pauli Epist.

ad Romann. VII. 22. ubi vid. Hug. Grotium et Koppium et conf. 2 Corinth. IV. 16. Ephes. III. 16. nam Hesyehius I. p. 1476. Alberti: *ἔσω ἐντὸς, ἐνδόν*: et Proclus in Aleib. prior. p. 132. usurpat *ἡ ἐνδὸν ζωή*. Hinc substantivum *ἐνδότης* efficta Dionysio Areopagitæ Cœlest. Hierarch. I. 2. Quod autem supra usurpat Plotinus: *ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος*, hoc vel maxime congruit similibus formulis Philonis Judæi, v. c. de plantat. Noë p. 335. sq. Mang. *ὅτι τὸν ἐν ἡμῶν πρὸς ἀλήθειαν ἄνθρωπον, τουτέστι τὸν νοῦν, ἔθηκεν ἐν ἱερωτάτοις καλοκάγαθίας βλαστήμασι καὶ φυτοῖς*. Cf. eundem p. 195. 267. 565.

p. 13, 6. ἀντίληψιν] Verbum Platonicum ut ἀντιλαμβάνεσθαι (vid. Steph. Thes. p. 5563. ed. Londin.) et Plotino etiam frequentatum (vid. Indic. Græcit. Plotin.) Ad universi loci sententiam adhibe Ficini Comment. Cæterum de infantum puerorumque animabus haud pauca leguntur in Platonicorum philosophorum monumentis. Vid. v. c. Proclum in Alcib. I. p. 195. sq. et Hermetis Clavem pag. 11. ed. Franc. Patric. (in Nova de universis Philosophia.)

— 13. εἰ δὲ μὴ ἀνθρώπου ψυχὴ εἰσέδν] Sc. εἰς τὰ θηρία. Vid. supra. Locus autem memorabilis et hoc magis tenendus, quod ad eum non animadvertit Wytttenbachius ad Platon. Phædon. p. 210. sqq. Qui quidem antiquiores Platonicos et ipsum Plotinum dicit retinuisse opinionem Platonis, animas in brutorum corpora migrare statuentis. Hoc vero loco videmus Plotinum hanc eandem sententiam admodum dubitanter ponere vel potius in medio positam relinquere. Quod argumento est, eum, qui fidentius prius hac de re promuntiarat, sub vitæ finem, quo hic liber scriptus ab eo est, assensionem suam cohibuisse.

p. 14, 1. ἀσυμφωνεῖ] Vid. Indic. Græcit. Plotin. Mox de verbo μετενσωματοῦσθαι vid. annot. in II. 9. 6. infr. p. 203. G. De voce ἀναμάρτητος vid. infr. p. 678. B.

— 7. σύνθετον—καὶ τὸ ἐκ πάντων ἢ ψυχῇ—γίνεται] Ficinus ad τὸ ἐκ πάντων supplevit cogitando σύνθετον. Hoc propterea moneo, quod Engelhardto in his hæret aqua. Non vero videtur hac sententia confundenda esse cum Aristotelea. Nam Stagiritæ de Anima III. 8. p. 62. Syll.: *Νῦν δὲ περὶ ψυχῆς τὰ λεχθέντα συγκεφαλαιώσαιτες εἴπωμεν πάλιν, ὅτι ἡ ψυχὴ τὰ ὄντα πῶς*

ἐστὶ πάντα. Ad sequentia de separatione animæ a corpore reliquisque, quæ ei adherent, instituenda Engelhardt. comparat Dionysii, qui fertur, Areopagitæ locum in Theol. Mystica §. 1. Ego ad Plotinum de Pulerit. p. 55. (in annot. p. 302. sqq.) plura in hanc rem contuli, quæ h. l. repetere nolo. Quod vero compositum tantummodo peccare h. l. dicit Plotinus, hoc nomine graviter reprehenditur a Bruckero in Historia critica philosophiæ Tom. II. p. 416.; qui ita exclamat: En vero miserum philosophiæ moralis fundamentum! Quod idem vult ac si diceres, administrum regiæ gazæ in furto deprehensum, non laqueo puniri, sed tantum furem. Nos neque ea silentio transibimus, quæ acerbius a nonnullis et fortasse iniquius interdum in Plotinum conjiciuntur.

— 11. θαλάττιον Γλαῦκου] Plato de Republ. X. 611. p. 497. Bekkeri: *τεθεάμεθα μέντοι διακείμενον αὐτὸ ὥσπερ οἱ τὸν θαλάττιον Γλαῦκου ὄρωντες κ. τ. λ.* ad quem locum conf. Astii comm. p. 624. ibiq. laudat. Moseri Commentar. mytholog. in Nonni Dionysiaca X. vs. 105. p. 237. Adde Godofr. Hermann. de Æschyli Glaucis, et cf. Scholia in Platonis l. l. p. 196. sq. Ruhnk. Platonis autem similitudinem sectatus etiam est Proclus in Alcib. prior. cap. 76. p. 224. ed. Francof.

— 18. ἄλλον του ἀπ' αὐτῆς γινόμενον] Locus impeditus, et Ficinus aliam lectionem videri possit ante oculos habuisse, licet Medicei libri, quibus usus est, nihil varietatis exhibeant. Propterea nihil movere volumus. Si ἀπὸ legas, accipiendum est pro ὑπὸ, qui usus haud infrequens. Vid. modo Viger. de Idiot. IX. 1. 16. p. 580. sq. De νεύσει plura congesimus in annot. in libr. de Puleritud. p. 265. ed. Heidelb. Conf. Wytttenbach. ad Eunarium pag. 30.

p. 15, 1. Ἄρ' οὖν ἀφίησι τὸ εἶδωλον] Cum hoc loco componi debent, quæ in sequentibus disputantur IV. 5. præsertim cap. 7. p. 449. sq. unde hæc sola excerptam: p. 480. A. supr.—*ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν τῷ κατόπτρῳ ἐνέργεια λεκτέον τοῦ ἐν τῷ ὀρωμένου, ποιούντος εἰς τὸ πάσχειν δυνάμενον, οὐ ῥέοντος κ. τ. λ.* quæ deinde ad animam adhibentur, quatenus corpori vitam impertit. Atque hunc locum etiam Ficinus respexisse videtur in Commentario ad nostrum locum. Disputationis autem hujus hæc summa est, quam etiam Engelhardt. adumbravit: Non anima est peccati causa,

sed id, quod ab anima illuminatur (ἐλλάμπεται). Quatenus animam inter atque hoc illuminatum (τὸ ἐλλαμπόμενον) communio quaedam intercedit, illa (anima) descendere, sive nutu (νέσει) ferri dicitur. Qua ex communione nascitur imago (τὸ εἶδωλον), quam ipsa dimittit (ἀφίησι), sicubi illa communio cessaverit. Neque vero hæc ipsa dimissio (ἄφεςις) est separatio, sive scissio, ejus quod conjunctum erat, sed ubi primum anima recessit ab eo, quod istam imaginem recipit (τὸ ὑποδεξάμενον), ipsa imago cessat (evanescit); neque hoc mirum, quandoquidem hæc ipsa imago aliunde non erat orta, nisi ex ipsa communione illuminantis cum illuminato (τοῦ ἐλλάμπουτος καὶ τοῦ ἐλλαμφθέντος.)—Cæterum philosophorum sententias de anima a corpore rursus separata enarrat Stobæus in Eclogg. I. 52. §. 39. p. 920. sqq. Heeren. ubi Plotini quoque mentio fit.

p. 15, 8. ἐὰν ἐκεῖ βλέπη ὅλη] Illud ἐκεῖ et ἐκέισε frequentissimum in Enneadibus designat mundum intelligibilem, et quæ supra sunt omnia divina, Deum. Hoc semel monitum volui.

ib. ὁ ποιητῆς—ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους] Ad eum Homeri locum plura Eustath. p. 460. Basil. Erant autem, qui hos versus ab Onomacrito illatos dicerent. Vid. Porsoni Excerpt. ex Scholiis Cod. Harlei. ad eum locum. Bene Hemsterhusius ad Lucianum Vol. II. p. 492. Bip.: Platonici vero tantum aberant a repudiendis illis Homeri versibus, ut arcanæ disciplinæ mysterium ibi residere non vulgare arbitrarentur. Tum laudat Proclum in Platonis Polit. p. 382. aliosque. Quæ vero Proclus habet, ea ex Plotini hoc loco fluxerunt. Adde Davisii et nostr. annot. in Cic. de Nat. Deor. III. 16. p. 551. ed. nostr. Eandem rem Tullius attigerat in libris de Republica. Vid. Fragmentum libri tertii ur. XXVIII. ex Augustino de Civit. Dei XXII. 4.—Quod sequitur: τὸ εἶδωλον—διδούς—αὐτὸν—δὲ—εἶναι, arguit Platonis imitatore, qui similiter διδοῖναι usurpat pro tradere. Vid. Astii Commentar. in Rempubl. (II. 7. p. 364. Steph.) p. 406. Igitur proprie debebat ita verti: imaginem ejus tradens (canens sc. faciens) apud inferos, ipsum autem inter Deos versari. Eandem fabulam attigit Plotinus infra IV. 3. 27. p. 392. sq.

LIB. II.

P. 22, 7. ΠΕΡΙ ἈΠΕΤΩΝ] Argumentum se-

cundi hujus libri conjunctum est cum dialogis Platonis pluribus, et ipsum exordium a Theæteto natum, ut in annotatione cap. I. videbimus. Præcipue Phædonis quoque loci aliquot huc faciunt, ad quem (p. 42.) Wyttenbachius in Annotatione hæc posuit (p. 216.): “Est autem *civilis virtus* infimo gradu, cum quatuor omnino sint virtutum gradus; ut quidem posteriores Platonici eos descripserunt, *principè Plotino*, Enn. I. lib. II.: unde profecti sequentes eas passim memorarunt: v. c. Porphyrius de Gradibus p. 34. Marinus Procli vitam ad eas exigens: Macrobius illum Plotini locum Latine vertens, De Somnio Scipionis I. 8.: *Plotinus inter philosophiæ professores cum Platone princeps, libro de Virtutibus, gradus earum vera et naturali divisionis ratione compositos per ordinem diggerit. Quatuor sunt, inquit, quaternarum genera virtutum: ex his primæ politica vocantur, secundæ purgatoriae, tertiæ animi jam purgati, quartæ exemplares*—cætera apud ipsum legantur, digna cognitu, longiora, quam ut hic apponantur. Macrobbii autem locum excerpit Vincentius Bellovacensis in speculo historiali lib. V. cap. 9.” Hæc Wyttenbach. Porphyrium quod attinet, tu confer *Secundam Partem* τῶν πρὸς τὰ νοητὰ ἀφορμῶν, *Quæ nunc primum ex Vaticano Codice prodit* ex edit. Luce Holstenii, Romæ 1630. et iterum Cantabrig. 1655. p. 235. sqq. Inscribitur autem ea pars Περὶ Ἀπετῶν, De Virtutibus, estque ex Plotini maxime libris excerpta, judice etiam Holstenio de vita et scriptis Porphyrii pag. 53. Quapropter etiam *Thomas Taylor*, qui in libro: *Select Works of Plotinus*, Lond. 1817. hunc secundum librum Plotinianum Anglico sermone exhibuit, in additis notis p. 566. ex scripto illo Porphyriano haud pauca utiliter excerpta in Plotiniani libri explicationem convertit. Leguntur autem haud paucæ harum Porphyrii sententiarum in Stobæi Florilegio Tit. I. p. 54. ed. Gaisfordii, qui universus titulus Περὶ Ἀπετῆς aliorum quoque philosophorum inde a Pythagoricis permulta decreta collecta præstat. Porphyrium autem expilavit Mich. Psellus in *Omnifaria Doctrina* §. 55. p. 110. Denique huc referendus est *Georgii Gemisti Libellus de Virtute ejusque partibus*, quem ex Codd. nuper Græce et Latine edidit Angel. Maius, Mediolani 1816. quod scriptum in Codice Ambrosiano Philoni adsignatur. Sententias

quoque aliquot insigniores hujus libri Plotiniani attigit Simplicius in Aristotelis Physica; v. c. pag. 249. a. ed. Aldin., ubi ita: τὰ γὰρ πάθη, ὡς φησιν ὁ Πλωτῖνος, αἱ αἰσθήσεις εἰσὶν. ἢ οὐκ ἄνευ αἰσθήσεων. εἰπὼν δὲ πρότερον κοινῶς περὶ τῶν ψυχικῶν ἕξεων, ὅτι καὶ αὐταὶ τελειώσεις εἰσὶ καὶ ἐν τῷ πρὸς τι συμμετρίαι τινὲς οὔσαι καὶ ἀσυμμετρίαι. καὶ ὅτι γίνονται ἀλλοιούμενου τοῦ αἰσθητικοῦ, διαίρει λοιπὸν τὰς ψυχικὰς ἀρετὰς, εἰς τε τὰς ἠθικὰς καὶ τὰς διανοητικὰς. καὶ ἐφ' ἑκατέρων δείκνυσσι πῶς ἐν τῷ πρὸς τι εἰσὶ. καὶ πῶς ἀλλοίωσις μὲν οὐδετέρα. οὐδὲ ἔστιν αὐτῶν ἀλλοίωσις· γίνεται δὲ ἀλλοιουμένων τιῶν. καὶ ὅτι μὲν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ ἀλλοιουμένου τοῦ αἰσθητικοῦ γίνεται, δείκνυσιν ἐκ τοῦ πᾶσαν τὴν ἠθικὴν ἀρετὴν περὶ ἡδονὰς εἶναι καὶ λύπας τὰς σωματικὰς, ὡς ἐν τοῖς ἠθικοῖς ἀποδέδεικται. αἱ δὲ ἡδοναὶ καὶ λύπαι αἱ σωματικαί, ἀλλοιουμένου τοῦ αἰσθητικοῦ ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν γίνονται. ὥστε ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ ἀλλοιουμένου τοῦ αἰσθητικοῦ ὑπὸ τῶν αἰσθητῶν γίνεται. ὅτι δὲ αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ λύπαι ἀλλοιουμένου τοῦ αἰσθητικοῦ γίνονται, δείκνυσιν ἐκ διαίρεσεως, κ. τ. λ. De Marino quod scribitur, tu vide idem annotantem I. A. Fabricium ad Porphyrium de Vita Plotini p. 140. not. c. et praesertim ejusdem viri egregie disputata de quaternario numero virtutum ex Graecorum doctrina philosophorum, in Prolegomenis ad Marinum de vita Procli pag. 38. sqq. edit. Boissonadii. Laudat autem a quaternario virtutum numero Proclum Marinus, sicut Julius Firmicus Plotinum ipsum, alii alios. Vid. Fabric. Bibl. Graec. Tom. V. p. 695. ed. Harles. Pertinent item ad hujus libri, quem tractamus, argumentum tria capita ex Alcinoui in Platonem introductione, videlicet caput XXVII. de Bonis et Summo Bono ac Virtutibus; cap. XXVIII. Definitio Virtutis atque distinctio, et cap. XXIX. De Virtutibus ac Vitio et quomodo singula distinguantur. Plotinus ipse identidem idem argumentum aliis in libris attigit, v. c. de Pulcritudine pag. 55. quem locum propterea citavi, quia ad ipsum alios aliorum philosophorum et ipsius nostri locos partim laudavi, partim adhibui in annot. in editionem hujus libri, Heidelbergæ 1814. 8vo. p. 284. sqq. Quomodo autem et Proclus et Olympiodorus hanc ipsam virtutum doctrinam sibi informarint et verbis declararint, sic satis cognoscere poterit, qui evolvere velit loca in titulo περὶ ἀρετῆς pag. 348. Indicis in *Initia Philosophiæ ac Theologiæ*

ex Platonicis Fontibus Ducta. Francofurti ad Mœnum 1820—1822. 8vo. a nobis enotata; quibus adde Bruckeri disputata in Historia Crit. philosophiæ Tom. II. p. 460. sq. et Tennemann. in libro Germanico: Historia Philosophiæ VI. 47. sqq., qui ut universam Platonis et Plotini rationem, ita utriusque decreta de virtutibus comparat pag. 48. sq. et pag. 159. sqq.

— 8. ἐξ ἀνάγκης] Plato in Theæt. p. 176. a. b. p. 247. Bekkeri: 'Ἄλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατὸν, ὦ Θεόδωρε· ὑπεραντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ αἰεὶ εἶναι ἀνάγκη· οὐτ' ἐν θεοῖς αὐτὰ ἰδρύσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκέισε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν. ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὄσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. Similia de ὁμοιώσει θεῷ passim idem philosophus habet, v. c. de Republ. X. p. 613. A. coll. VI. p. 500. C. de Legg. IV. p. 716. B. C. cf. ad hos locos Morgenstern. de Platonis Republ. p. 153. sqq. Heindorf. ad Theæt. l. l. p. 400. Wyttenb. ad Phædon. p. 285. sq. Eundem ad Plutarch. d. S. N. V. p. 15. et p. 27. et ad Sept. Sapientt. Conviv. p. 975. ed. Oxon. minor. ubi idem vir doctus Suidam monstrat ex hoc Plotini loco itemque ex cap. 3. p. 13. compilasse, quæ exhibet hic Lexicographus in *φενκτέον*. Quos alios aliorum scriptorum locos ipse attigi in annot. in Plotin. de Pulcrit. p. 289. sq. hoc loco omittam: binos h. l. proferam alibi non laudatos: Porphyrius *Περὶ Ἀρετῆς* apud Stob. in *Florileg.* Tit. I. p. 55. Gaisfordii: 'Ἡ μὲν οὖν κατὰ τὰς πολιτικὰς ἀρετὰς διάθεσις, ἐν μετροπαθείᾳ θεωρεῖται, τέλος ἔχουσα τὸ ζῆν, ὡς ἀνθρώπων κατὰ φύσιν. ἡ δὲ κατὰ τὰς θεωρητικὰς ἐν ἀπαθείᾳ· ἥς τέλος ἡ πρὸς θεὸν ὁμοίωσις. Ἐπεὶ δὲ κάθαρσις κ. τ. λ. Alcinous de *Doctrina Platonis* cap. 27. p. 515. sq. ed. Dan. Heinsii, Lugd. Bat. 1614: οἷς πᾶσιν ἀκόλουθον τέλος ἐξέθετο (Πλάτων) ὁμοίωσιν θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν. ποικίλως δὲ τοῦτο χειρίζει. ποτὲ μὲν γὰρ ὁμοίωσιν θεῷ λέγει τὸ φρόνιμον καὶ δίκαιον καὶ ὄσιον εἶναι, ὡς ἐν *Θεαιτήτῳ* διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρῆναι ἐνθένδε ἐκέισε, φεύγειν ὅτι τάχιστα· φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατὸν, ὁμοίωσιν δὲ δίκαιον καὶ ὄσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι. ποτὲ δὲ τὸ μόνον δίκαιον εἶναι, ὡς ἐν τῷ *τελευταίῳ τῆς πολιτείας*—*Ἐν δὲ Φαίδωνι ὁμοίωσιν θεῷ λέγει τὸ σῶφρονα ἅμα καὶ δίκαιον γενέσθαι ᾧδέ πως, κ. τ. λ.* De hoc placito ὁμοιώσεως, qua Dei

per virtutem similis fit homo, cf. et seqq. capp. et Ez. Spanhem. sur les Césars de l'Empereur Julien p. 254. qui nec Plotini est oblitus. In proxime præcedentibus illud *τόνδε τὸν τόπον* ex Platonis ratione recte interpretatus est Taylor *this [terrestrial] place*. Cf. Juliani Orat. V. p. 175. B.: *ἔσχατον γὰρ τῶν ὄντων ἡ γῆ. ἐνταῦθα δὲ φησι καὶ ἀπελαθέντα [καὶ delet Wyttenb. l. l.] Πλάτων τὰ κακὰ στρέφεισθαι, κ. τ. λ.*

p. 23, 1. *οἶον σῶφρονι*] Respicit hæc Proclus in Platonis *Timæum* p. 112. ita scribens: *τί δὲ οὐ καθ' ἐκάστην ἡμέραν πολλῶν ἐστὶν ἀκούειν λεγόντων, ὁ θεὸς ἀγαθός. ἀλλὰ τὸ θεὸς ὀνομά ἐστι χωρὶς ἀρετῆς, ὡς φησι Πλωτῖνος*. Cf. supra I. 1. 12. p. 7. ubi de Hercule.

— 6. *πολιτικὰς—ἀρετὰς*] Anonymus *Περὶ Ἀρετῶν* ad calcem Andronici Rhodii *Ethicorum Nicom.* Paraphr. ed. Dan. Heinsii, Lugd. Bat. 1617. p. 754. ita:

Πρακτικὰ ἀρεταί

Φρόνησις. Σωφροσύνη. Ἀνδρεία. Δικαιοσύνη.

Dicit igitur *πρακτικὰς ἀρετὰς*, quas Platonici et ipse Plotinus *πολιτικὰς* dicebant. Tum singulas virtutes et contraria vitia explicat partim ex Aristotele. Tu vide hujus *Rhetorica* I. 9. p. 32. sq. Sylburg. p. 66. sqq. ed. Oxon. 1822. unde etiam Psellus profecit de *Omnifar. Doctr.* §. 51. sqq. Adde *Ethic. Nicom.* VI. 5. p. 102. sqq. Sylb. et Platonis locos Legg. III. 129. 172. de *Republ.* IV. p. 346. sqq. et p. 430. sqq. Ab illis *πρακτικαῖς ἀρεταῖς* idem Anonymus distinguit alias ita:

Θεωρητικὰ ἀρεταί

φυσικῆ, καὶ θεολογικῆ, ἢ ὑπὲρ φύσιν.

Olympiodorus in *Alcib.* priorem trifariam distinguit virtutes p. 155. *φυσικὰς, πολιτικὰς, ἠθικὰς*.

p. 25, 10. *ὁμοίωσις διττῆ*] Suidas in *ὁμοίωσις* T. II. p. 694. Kust.: *ὁμοίωσις διττῆ. ἡ μὲν τις ταυτόν· ἡ δὲ ἕτερον* (quæ ex nostro loco integranda). Quæ continuo subjicit: *ὅτε δὲ λέγει Πλωτῖνος, ὁμοίωσις τῷ θεῷ· ἄλλον τρόπον ληπτέου*, ea pertinent ad sequens caput III. pag. seq.

— 11. *ὅσα—ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ*] Hæc extrema Engelh. accipit pro *κατὰ τὸ αὐτὸ*, vertens: quæ omnibus partibus pariter exemplari assimilantur. Taylor Marsilium est secutus. Proxime *οὐκ ἀντιστρέφειν* cum Tullio Orat. cap. 32. vertas: *non ex altera parte respondere*. De hac Platonico- rum et Peripateticorum præsertim formula vid.

Ast. ad Plat. *Rempubl.* VII. p. 564. Stallbaum ad *Philebum* §. 86. p. 120. et in primis Wyttenbach. ad *Plut. Moralia* Vol. I. p. 197. et interprett. ad Aristot. *Rhetor.* I. 1. p. 2—8. Animadvv. ed. Gaisford. denique cf. annot. nostr. in *Procl. in Alcib.* p. 339. coll. Olympiodor. p. 114. 118.

p. 26, 2. *καὶ ἀμείνους ποιούσιν*] Excerpsit hunc locum Marinus in *Vita Proeli* p. 42. quem nostro ex loco emendavit Boissonadius p. 104.

— 3. *τὰ πάθη μετροῦσαι*] Præcedens *ὀρίζουσαι* et repetitum *μετροῦσαι* h. l. Plotinus *cohibendi, limitandi et moderandi* potestate accipi voluit; de qua iis, quæ doctissimus *Seager* nuper ad Steph. *Thesaurum* p. 6111. apposuit, adde Lamb. Bosii *Obs.* ad N. T. et quidem ad 2 *Cor.* X. 12. Wetsten. ad N. T. Tom. II. p. 204. Etiam Theodoretus Tom. IV. p. 1119. ed. Schutzii dixit *μετρήσαι τῇ πίστει τὴν ἀθυμίαν*, i. e. minuere, cohibere. In verbis *τῷ ὅλως ἀμείνουν* hæsisse Marsilium arguit ejus Commentarius, quem vide, ubi tamen corrigendum fortassis *meliore modo pro meliori nostro*. Taylor: *and taking away false opinions FROM A MORE EXCELLENT NATURE*. Sed vel commate deleto post *ἀφαιροῦσαι*, requiras tamen, quid sit *ὅλως*, quod nec Engelhardt. expressit, ceteroqui hunc locum optime interpretatus. Si lectio germana, addendum erat *omnino* sive *prorsus*. Fortasse hæc sententia conjuncta est cum ea, quam Olympiodorus in *Alcib.* prior. p. 155. attigit, *ὅτι αἱ ἀρεταὶ αἱ πολιτικαὶ ἐανταῖς ἀντιστρέφουσι*. Ceterum has civiles virtutes fauente dilaudavit Macrobius loco supra laudato in *Somm. Scipionis* I. 7.

— 11. *μὴ τὸ πᾶν θεοῦ τοῦτο ἦ*] Ficinus in *Commentar.* hæc bifariam posse accipi docet, vel, ut talis animi constitutio sit tota divinitas, vel ut ad Deum iota pertineat. Mihi Engelhardtus hujus loci sententiam bene explicuisse videtur hoc modo: Quia anima Deo maxime propinqua multas qualitates habet, quæ item in Deo sunt, periculum est, ne is, qui de necessitudine Deum inter atque animam cogitet, opinetur essentiam Dei nihil aliud esse, quam ipsius animæ substantiam.

— 16. *Λέγων δὲ ὁ Πλάτων*] In *Theæteto* p. 176. b. c. *Διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φνγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν*. Cf. Plotin. I. 6. 8. p. 56. G. ubi plura posuimus

in editione peculiari p. 346. Quam sententiam attigit Ez. Spanhem. in Remarques sur les Césars de l'Empereur Julien p. 258. et ad calcem pag. 112. et passim Clemens Alex. aliique Ecclesie doctores Platonici. Vid. Segaar. ad Clement. Alex. Quis Dives salv. p. 166.

p. 27, 1. καθάρσεις λέγων] In Phædone p. 69. c. p. 21. Wyttenb. Cæterum de purgatoriis virtutibus cf. hunc interpretem ad eundem dialogum p. 172. Nos h. l. adjiciemus locum Iamblichii, ex libro de Anima, ap. Stobæum in Eclogg. I. 52. p. 1056. Heeren.: Πλωτῖνος δὲ καὶ οἱ πλείστοι τῶν Πλατωνικῶν ἀπόθεσιν τῶν παθῶν καὶ τῶν μορφωτικῶν διαγιγώσκων, δόξης τε πάσης ὑπεροψίαν τε καὶ τῶν ἐνύλων διαιοήσεων ἀπότασιν, πλήρωσίν τε ἀπὸ νοῦ καὶ τοῦ ὄντος, ἀφομοίωσίν τε τοῦ κατανοουμένου πρὸς τὸ κατανοοῦν τὴν τελεωτάτην κάθαρσιν ὑπολαμβάνουσιν. Olympiodorus autem in Alcib. prior. p. 54. et p. 145. plures καθάρσεως rationes distinguit, in his Pythagoricam, Socraticam, Peripateticam, (Stoicam). Adde etiam Marini Vitam Procli p. 42. ad quam Boissonadius Plotiniana hæc non neglexit. Cæterum omnibus in locis, ubi καθαίρειν et κάθαρσις memorantur, propria vis verbi est tenenda, quæ est sordes ejicere. Hinc Persens Herculesque nati dicuntur ἐπὶ καθάρσει τῶν κακῶν. Olympiod. in Alcib. pr. p. 156. sq. De qua vi verbi docte monuit Bekkeri mei alumnus Baguet. ad Dion. Chrysost. Orat. VIII. p. 136. sq.

— 4. συμπεφυρμένη] Vocem Platoni sæpius usurpatam h. l. ex Phædone p. 17. Wyttenb. videtur sumsisse. De ea pluribus egimus ad Plotin. de Pulerit. p. 246. sq.—Ὁμοπαθῆς et ipsum Platoni usurpatum, ut Republ. V. p. 464. ubi Astius dedit ὁμοπαθεῖς (vid. Addit. ad Commentar. p. 520.) Bekkerus ὁμοπαθεῖς reduxit. De discrimine breviter sed accurate exposuit Wyttenbach. ad Plutarch. de discern. Adul. ab Amico p. 539. Cf. Alberti Obs. Philol. in N. T. p. 454. et Wetsten. N. T. II. p. 454.—Ὁμοπάθεια legitur infra IV. 2. ante med. et IV. 7. 3. init. ὁμοπαθεῖν IV. 9. 1. et 2. ὁμοπαθῆς VI. 4. 1. ὁμοιοπαθῆς IV. 4. 23., nimirum in Ed. Basil.

p. 28, 1. μίμημα τοῦ ἐν ψυχῇ] Plato de Republ. II. p. 382. p. 103. Bekkeri: ἐπεὶ τό γε ἐν τοῖς λόγοις μίμημά τι τοῦ ἐν τῇ ψυχῇ ἐστι παθήματος καὶ ὕστερον γεγονός ἐῖδωλον κ. τ. λ. ad quem lo-

cum Ast. p. 437. et Plotini hæc laudat et Isocrat. ad Nicod. Orat. III. §. 3. p. 24. ed. Coraïi.

— 2. ὁ ἐν προφορᾷ] De λόγῳ προφορικῷ adde locum Procli in Alcib. p. 286. ibique laudat. Meletemata nostra. τῷ προφορ. λόγῳ adjungitur φωνὴ ἔναρθρος. Nam προφορὰ est pronuntiatio, docente Wyttenbachio ad Plutarch. de auid. poëtt. p. 342. Ἄ λόγῳ προφορικῷ distinguitur ὁ ἐνδιάθετος. Vid. eundem virum doctum ad Plutarch. de recta audiendi ratione p. 378. sq. Adjicio locum Philonis Judæi vel maxime facientem ad nostri loci intelligentiam. Ita enim ille de Vita Mosis III. p. 154. Mang. Διττὸς γὰρ ὁ λόγος, ἐν τε τῷ παντὶ καὶ ἐν ἀνθρώπου φύσει κατὰ μὲν τὸ πᾶν, ὃ τε περὶ τῶν ἀσωμάτων καὶ παραδειγματικῶν ἰδεῶν, ἐξ ὧν ὁ ἰσητὸς ἐπάγῃ κόσμος, καὶ ὁ περὶ τῶν ὀρατῶν, ἃ δὴ μιμήματα καὶ ἀπεικονίσματα τῶν ἰδεῶν ἐκείνων ἐστίν, ἐξ ὧν ὁ αἰσθητὸς οὔτος ἀπετελεῖτο. Ἐν ἀνθρώπῳ δ' ὁ μὲν ἐστὶν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικός· καὶ ὁ μὲν οἶά τις πηγὴ, ὁ δὲ, γεγρονὸς ἀπ' ἐκείνου ῥέων. καὶ τοῦ μὲν ἐστὶ χώρα τὸ ἡγεμονικόν, τοῦ δὲ κατὰ προφορὰν γλῶττα καὶ στόμα καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φωνῆς ὀργανοποιία. Redibit autem προφορὰ infra II. 9. 1. V. 1. 3.

— 7. ἀτελεστέρα—ἤδη] Explevit interpretando Marsilius, ut sexcenta alia, quæ ob id ipsum non attingimus. Alioquin operosæ annotationis, cujusmodi hic et alibi adlevit Engelhardtus, finis non esset.

— 12. οὐδὲ τὸ ἀγαθόν] Plato Republ. VI. p. 509. A.—ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὄψιν ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὀρθόν, ἥλιον δὲ ἡγεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς ἔχει, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν ταῦτ' ἀμφοτέρα ὀρθόν, ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὀπότερον αὐτῶν οὐκ ὀρθόν. Ex quo loco et Plotinus et reliqui Platonici, Hermes, qui fertur Trismegistus, Dionysius, qui Areopagita videri vult, usurpandi hujus vocabuli ansam ceperunt, quorum locos attigi in Studiis nostris I. p. 101. et ad Plotin. de Pulerit. p. XCV. p. 231. sq. p. 268. sq. et p. 385. Plotiniani sunt hi: III. 8. 10. V. 3. 3. et 16. V. 6. 4. et 5. VI. 7. 15.

p. 29, 2. ἐκ τῆς ἐπιστροφῆς] In purgatione (τῇ καθάρσει) Plotinus supra posuerat τὴν ἀφαίρεσιν ἀλλοτρίου, ablationem alieni. Sequitur h. l. ἡ ἐπιστροφή. Qua de notione nunc paucis dicendum est. Dicat primum Galæus, qui ad Iam-

blichum de Myster. p. 291. ita: Quod autem de ἐπιστροφῇ hic innuit (Iamblichus) sic intelligendum: Secundum Platonicos ἐπιστροφῇ est ἐνστάσεως ἐπανόρθωσις. Quoniam enim ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τὰ πάντα, ideo ad suum principium omnia anhelant, et ad illud reverti, quantum possunt, contendunt. Sunt autem tres principales ἐπιστροφαί: κατ' οὐσίαν, κατὰ ζῶην, κατὰ γνῶσιν. Denique in omni principio (sive superiori) reperitur μονή, πρόοδος, ἐπιστροφή. Vid. Porphyrii sentent. 30. (nimirum p. 230. sq.) Ἐνστασις autem est ἀνταγωνισμα, sive ἀδύνατος ἀντιπαράστασις, adversatio, si Tertulliano vocabulo uti velis. De ἐπιστροφῇ accurate potissimum agit Proclus in Institut. Theolog. cap. XXXV. sq. p. 61. sqq. ed. nostr. et cap. CLVIII. p. 235. sq. nec minus in Comm. in Alcib. pr. p. 16. 30. sqq. 92. 194. Olympiodor. p. 9. sq. Ad priorem locum hæc posui: Frequentat Proclus in sequentibus τὴν πρὸς (s. εἰς) ἑαυτοῦ ἐπιστροφὴν, i. e. curam sui, cum ad nos redimus et mentem convertimus. Ad eam pervenitur per προσοχὴν sive per sedulam attentionem rei que cuiusque considerationem. Utrumque vocabulum familiare etiam Stoicis; vid. Upton. ad Epict. vol. III. p. 333. et p. 433. Schweigh. et Gataker. ad Marc. Antonin. IV. 32. p. 119. Ex Platonicis laudasse sufficiat Porphyrium in Sentent. §. 34. p. 237. et Proclum in Platonis Tim. p. 64. Confer nunc hæc Plotiniana I. 4. 11. ubi et ἐπιστρέφειν εἰς τὸ εἶσω et ἐπιστρέφειν τὴν βούλησιν εἰς τὸ εἶσω, et VI. 5. 12. ubi altera forma reperitur, ἐπιστροφάω. Frequentat etiam Nicolaus Methonensis adversus Proclum p. 31. sqq. ed. Voemel. et p. 113. Dionys. Areop. de Divinn. Nomm. cap. 4. §. 6. 10. 12. Synesius Epist. 57. ἄμα γὰρ ἀποστρέφεται τὴν ὕλην καὶ πρὸς θεὸν ἐπιστρέφεται. De voce ἐνστασις plura apponemus ad Nostrum IV. 5. 2.—Proximè θέα est visum, sive quod jam aspicit anima, τύπος autem forma et figuratio ex visi impressione signata, ut Appuleii verbis utar de Dogmat. Platon. p. 4. Elmenh. p. 193. Bosschæ. De hac voce supra monitum ad I. 1. 9. In sequentibus τύπους plurali usurpatos ita distinguit a τύπω singulariter designato Engelhardt., ut illis inferius atque ignobilius quid declaretur hac unica Unius forma.—Mox ἀποκείμενα neglectus contemptusque quandam significationem habent,

de qua vid. Steph. Thes. p. 4919. Londin.—προσβάλλειν et ἐπιβάλλειν sæpius usurpantur de συγκράσει et συναυγείᾳ, sive de visu ex Doctrina Platonica; unde etiam ἐπιβολή et προσβολή. Vid. Wyttenb. et nostr. Annot. in Plotin. de Pulerit. p. 383. et illius animadvv. in Plutarch. p. 285. sq. Denique in extrema capitis voce ἀλλότριαι hæret Engelh. Mavult ἀλλότριοι, intellecto ἡμεῖς; nam etiam a scientiis sumus alieni, nisi secundum ipsas operamur. Taylor: For sciences also are foreign &c. Sed cum optimi libri nostri exhibeant ἀλλότρια, hoc accipiendum videtur, modo cogites aut scribas ἐν ante ταῖς ἐπιστήμαις, hoc sensu: Quandoquidem etiam in scientiis, si nullo modo secundum eas operemur, aliena sunt (a nobis).

p. 29, 13. καὶ ἡ ταυτότης] Frequentat hanc vocem Plotinus. Vid. III. 7. 1. IV. 4. 15. V. 1. 4. V. 3. 10. V. 9. 5. VI. 1. 6. VI. 2. 8. VI. 2. 15. VI. 7. 39. et passim. Fluxit ab Aristotele Eth. Nicom. VIII. 12. p. 150. Sylb. p. 377. Zelli. ubi de fratribus sororibusque, qui ex iisdem parentibus sunt nati: ἡ γὰρ πρὸς ἐκεῖνα ταυτότης ἀλλήλοις ταυτὸ ποιεῖ. Unde miror, Albertium barbaram dicere hanc vocem, ad Hesych. II. 1354. sq. Magis miror Lexicographos, qui vel prorsus eam neglexerint, vel sine locorum auctoritate posuerint, cum tamen et Suidas habeat et Suicerus, nec ii sine exemplorum luce. Quibus adijunge nunc Zonaram in Lex. Gr. p. 712. qui tres vocis potestates discriminat loco satis luculento. A Proclo in Inst. Theol. cap. 171. p. 254. menti attribuitur αἰώνιος τῆς ἐνεργείας ταυτότης. Dionysius Areopag. Divinn. Nomm. II. 4. p. 494. supr. similia uti assolet cumulans, quæ adscribere tædet, ita:—τῆς ἐπέκεινα πάντων ὅλης ιδιότητος ταυτότης. Frequentat etiam Theodoretus. Vid. Indic. Græcit. edit. Schulzian. sequentia ante oculos habuit Marinus in Vita Procli, ubi singula in notis designavit Boissonad. p. 103. sqq.

— 16. συνάγουσαν πρὸς ἑαυτὴν] Cf. Boissonad. ad Marinum in vita Procli p. 111.

p. 30, 1. ἀπαλλαγὰς πόνων] Taylor vertit pains, laudatque Aristotel. Ethic. Nicom. Tu vid. lib. VII. cap. 11. sqq. p. 129. sqq. Sylburg.

— 5. αὐτὴν συνοργισομένην] Hoc αὐτὴν quid sit, luculenter declarat imitatio Marini in Vita

Procli p. 50. ed. Fabric. p. 17. Boisson.: καὶ τὸν θυμὸν δὲ, καθ' ὅσον οἶόν τε ἦν, ἐκόλαζεν, ὥστε ἢ μὴ κινεῖσθαι τὸ παράπαν, ἢ μὴ τὴν λογικὴν εἶναι ψυχὴν τὴν συνοργισμένην. Igitur rationalis anima h. l. cogitanda est.

—16. γεινιάσεως] Plato Legg. VIII. p. 842. e. p. 103. Bekker. ἄλλω ξένω γειτονῶν—γειτονήσει. Lucian. Conviv. 33. p. 440. ed. Hemsterh. Reiz. γεινιάσις est ap. Plutarch. Pericl. cap. 19. p. 301. Coraii. De illius verbi formis vid. Lobeck. ad Phrynich. Eclog. p. 82. De voce γειτόνημα, quam et ipsam Plato usurpat, dicemus ad V. 1. 3. p. 484. A. γειτονέω sæpius obvium in his Enneadibus, ut II. 1. 8. III. 9. 2. IV. 3. 9. etc. γεινιάσεως recurret infra p. 317. D.

p. 31, 7. θεὸς—καὶ δαίμων] Pertinent hæc ad discrimina Deos inter atque genios: qua de re inde ab Empedocle (vid. Plutarch. Defect. Oracc. p. 418. E. et Sturz. ad Empedocle. p. 296. sqq.) alii aliter statuerant. Copiose de hoc argumento disputant Proclus et Olympiodorus in Alcib. prior. Vid. v. c. Procl. p. 31. 67. sqq. p. 90. 123. et Olympiod. p. 15. sqq.—Quæ sequuntur, θεὸς δὲ, τῶν ἐπομένων τῷ πρώτῳ, pertinent ad doctrinam de Jovis choro sive famulatio deorum, quam ex nobilissimo loco Phædri Platonici (p. 246. c. 247.) hujus sectatores effinxerunt. Nec minus iidem Platonici unicuique etiam ex Diis mundanis addiderunt geniorum chororum (Plutarch. Defect. Oracull. p. 421. p. 724. Wytttenb. Proclus in Alcib. prior. p. 68.: ἅπας γὰρ θεὸς ἐγκόσμιος ἡγείται τάξεως τινὸς δαιμονίας, ἢ προσεχῶς διδῶσι τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν κ.τ.λ. Nam legenda sunt etiam sequentia.)

—11. συνοικίσθη] De hujus verbi usu confer, quæ ad Stephani Thes. p. 6626. congesta sunt. Adde Wytttenbach. ad Plutarchi Præcept. Conjug. p. 893. sq. Locella ad Xenoph. Ephes. p. 213. coll. p. 160. ed. Peerlkamp. Valekenær. Scholl. in N. T. I. p. 39. II. p. 209. Ut enim συνοικεῖν cohabitare caste de coitu conjugum dicitur, ita συνοικίσει de patre, vel de eo, qui patris loco est, filiam elocante, deinde ad alia quoque actæ copulationis genera transfertur per metaphoram (Jacobs. ad Achill. Tat. 12. p. 433.). Contrarium est διοικίσει. Justinus Martyr Apologia I. p. 313. Mulier repudii libello Cæsari oblato: συγχωρηθῆναι αὐτῇ (leg. αὐτῇ) διοικήσασθαι

(leg. διοικίσασθαι) τὰ ἐαυτῆς ἡξίον. Adficiam locum Longini, qui, æqualis amicusque Plotino, de Sublim. XLIV. 7. ita: Ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ ἀμέτρῳ πλούτῳ καὶ ἀκολάστῳ συννημένη καὶ ἴσα, φασί, βαίνουσα πολυτέλεια, καὶ ἅμα ἀνοίγοντος ἐκείνου τῶν πόλεων καὶ οἴκων τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει καὶ συνοικίζεται. Dehebat igitur nostro loco Ficinus potius vertere *una habitat* (s. cohabitabit s. consociatus est), quam *cohaeret*.

—14. τῷ δεσπότη] Conf. cap. V. in fine.

p. 32, 1. ἀντοδικαιοσύνη] Vid. annot. crit. Vox ἀντοσωφροσύνη adjicienda Lexicis, nec minus ἀντοδικαιοσύνη hoc exemplo firmanda. Ἀντοδίκαιον habet Proclus in Alcib. pr. §. 40. p. 118. supr. ed. nostr. qui locus etiam argumenti causa cum nostro componendus est.—Οἰκοπραγία in sequentibus manavit e Platonis Republica IV. 11. p. 434. sq. p. 192. sqq., ubi contraria est πολυπραγμοσύνη, agiturque item de justitia. Totus igitur locus nostro est adhibendus.

—8. ἢ εἶσω πρὸς νοῦν στροφή] Marinus in Vita Procli 21. p. 51. p. 17. Ἦν γὰρ αὐτῇ τὸ φρονεῖν οὐκέτι, οἶον τὸ πολιτικόν, τὸ πράττειν εἶ περὶ τὰ ἐνδεχόμενα καὶ ἄλλως ἔχειν, αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ εἰλικρινὲς τὸ νοεῖν, καὶ τὸ πρὸς ἐαυτὴν ἐστράφθαι, μηδαμῶς συνδοξάζειν τῷ σώματι, ubi Boisson. nostri loci admonet. Adde Proclum in Alcib. pr. p. 17. infr. et p. 21.: καὶ εἰς τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἐαυτὸν ἐπανάξειν στροφήν. In primis vero nostro cum loco universo totum caput quinquagesimum quintum ejusdem Marini comparari debet (p. 59. 60. p. 20.), quod ex nostro loco quodammodo descriptum est, ad quod quæ Boissonadius p. 117. sq. apposuit, ego nec ipse describam.

—14. ἢ ἀυλότης] Addendum hoc vocabulum Lexicis. Hierocles et Proclus in Inst. Theol. cap. 197. usurpant ἀυλλά. vid. ibid. annot. p. 294. Paulo post δυνάμει, *potentia*, distinguendum ab ἐνεργείᾳ, *actu*; de qua differentia singulari libro agit Plotinus, Enn. II. lib. 5.

p. 33, 11. τῆς φρονήσεως κινήσεως] Vid. locum Marini ex cap. 21. supra ad cap. 5. fin. et quidem ad vocem στροφή appositum. Proxime περιστάτικῶς est *pro re nata, ut res ferunt nos circumstantes, quæ sæpe negotium molestiamque, adeoque periculum exhibent*. Vid. Upton. in Indie. Epict. in περίστασις p. 421. Schweigh. Rhoer. ad Porphyr. de Abstin. I. §. 55. p. 95.

Gataker. ad M. Antonin. p. 15. et p. 174. et Wyttenb. ad Plut. Moralia p. 1025. Olympiodor. in Alcib. pr. p. 77.: παραλαμβάνει δὲ ἐνταῦθα πάντα τὰ περιστατικά, οἷον πρόσωπον τίνα τρόπον — ἐν ποία γῆ — καιρῷ. cf. infr. I. 4. 13. p. 37. B. ἐνέργειαι — περιστατικά.

p. 33, 18. πρὸς ἀνθρώπους ἀγαθούς] Marinus in Vita Procli c. 25. p. 59. p. 20.: καὶ ὅλως ζῶν κατὰ Πλωτῆρον, οὐχὶ τὸν ἀνθρώπου βίον τὸν τοῦ ἀγαθοῦ, ὃν ἀξιοῖ ἢ πολιτικῆ ἀρετῆ διαζῆν, ἀλλὰ τοῦτον μὲν καταλιπὼν, ἕτερον δὲ ἀλλαξάμενος τὸν τῶν θεῶν πρὸς γὰρ τούτους αὐτῷ, οὐ πρὸς ἀνθρώπους ἀγαθούς ἢ ὁμοίωσις. Videtur memoriter recitare hunc locum; etenim libri scripti nihil variant in Plotini oratione.

LIB. III.

p. 39, 7. ΠΕΡΙ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗΣ] Est hic liber Plotinianus ordine, quo singuli scripti esse memorantur a Porphyrio de vita Plotini cap. IV. p. 100. ed. Fabricii, vigesimus; neque vero tempore solum, sed etiam argumento cum superiore de *virtutibus* conjunctus. Inscríbítur autem *περὶ διαλεκτικῆς*. Quæ appellatio quia Aristotelis auctoritate a plerisque philosophis plane diversa sententia usurpatur, paucis de eadem agendum est. Ac primum quid Aristoteli veteribusque Peripateticis aliisque philosophis plurimis *Dialectica* sit, nemo ambigere potest, qui modo hos locos inspexit: *Topic.* I. 2. p. 272. *Sylb.*: *Sophist.* *Elench.* I. 11. p. 439. II. 8. 9. p. 466. sqq. *Rhetor.* I. 1. 1. cum intérpr. p. 6. sqq. ed. Oxon. 1820. Hinc recte T. Ger. Vossius de *Logica* I. 2. p. 206. oper. Tom. III.: Verum tamen Peripateticis vox *διαλέγεσθαι* non patet tam late, sed notat probabiliter argumentari. Ac similiter *Dialecticæ* vox ab Aristotele et veteribus Peripateticis semper accipitur pro ea *Logices* parte, quæ docet probabiliter argumentari, alioque nomine *Topica* dicitur. Plato quoque per *Dialecticam* intelligit *Metaphysicam* [Add. Tac. Facciolati *Institutiones Logicæ Peripatet.* Venet. 1729. p. 13. et 19. et ej. *Logicæ Disciplinæ Rudimenta*, ib. 1728. p. 7. et 9. sq.]: videamus de Platone. Qui quidem in *Sophista* p. 253. d. p. 206. Bekker.: τὸ κατὰ γένη διαίρεισθαι καὶ μήτε ταῦτον εἶδος ἕτερον ἡγήσασθαι, μήθ' ἕτερον ὃν ταῦτον, μῶν οὐ τῆς διαλεκτικῆς φήσομεν ἐπιστήμης εἶ-

ναι; (cf. eundem in *Phædro* p. 266. c. ibiq. Heindorf. pag. 314.) Deinde ibidem pergit: Ἄλλὰ μὴν τόγε διαλεκτικὸν οὐκ ἄλλω δόσεις, ὡς ἐγῶμαι, πλὴν τὸ καθαρῶς τε καὶ δικαίως φιλοσοφοῦντι. Quod jam propius abest ab eo vocabuli usu, quem ut plurimum Plato et Platonici et ipse quoque Plotinus usurpant. In primis tamen ad Platonicam *Dialecticæ* appellationem aperiendam facit locus in *Republica* VII. 12. et 13., unde hæc tantummodo huc transferam (p. 533. Steph. p. 361. Bekker.): Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγὼ, ἢ διαλεκτικῆ μέθοδος μόνη ταύτη πορεύεται, τὰς ὑποθέσεις ἀναιρούσα ἐπ' αὐτὴν τὴν ἀρχὴν, ἕνα βεβαιώσονται, καὶ τῷ ὄντι ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τιμὴ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατορρωγμένον ἡρέμα ἔλκει καὶ ἀνάγει ἄνω, συνερίθους καὶ συμπεριαγωγοῖς χρωμένῃ αἷς διήλθομεν τέχραις. Hæc verba posteaquam apposuit Ger. Vossius de *Logica* lib. IV. cap. 12. p. 226., sic pergit: Quæ non possunt nisi de *Metaphysica* intelligi. Quod qui sciat, minime mirabitur, Platonem in VII. de *Republica* velle quinquennium *dialecticæ* impendi, ac quidem μηδὲν ἄλλο πράττοντι ἀλλ' ἀντιστρόφως γυμναζομένω τοῖς περὶ τὸ σῶμα γυμνασίοις. Imo ne *Dialecticæ* quidem scholam aperit adolescentibus, sed duntaxat *τριακοντούτεσι*, iis, qui annorum forent triginta. Præterea, nisi sic *Dialecticæ* vocabulo usus sit Plato, vix excusare possumus, quod ejus *Parmenides* vocetur *dialecticus*: ubi agitur de *ente*, eaque referuntur, quæ ad *ens*, *quatenus ens*, pertinent: ut sunt unum, multa, finitum, infinitum, totum, pars, divisibile, indivisibile, atque alia. Dixit aliquis modum tractandi esse *dialecticum*. Sed hæc idonea satis ratio non est, cum in aliis etiam libris similiter disserat Plato. Quare aut valde decipior, aut potius hic liber ita inscribitur ab ipso argumento, quod est *dialecticum*, sed laxè hac voce accepta, ut *Logicæ et Metaphysicæ comprehendat*. Vidit hoc Cælius Rhodiginus lib. XVI. *Antiquarum Lectionum* cap. XXX.; imo ante eum *Marsilius* Commentario in Plotinum *Enneadis* primæ lib. III. p. 18. edit. Basil. an. 1580. Imo id clare etiam liquet ex ipsius Plotini lib. III. ubi quæritur (p. 21.), quid sit *Dialecticæ*; ac respondetur, eam omnem eorum, quæ sunt, latitudinem complecti, atque ultra etiam progredi: quippe quæ etiam consideret τὰ μὴ ὄντα, quæ non sunt, considerare ad

hæc etiam τί τὸ αἰδίων, καὶ τὸ μὴ τοιοῦτον, quid æternum et quid non sit. Post aliquam multa rogatur: ἢ ταῦτον φιλοσοφία καὶ διαλεκτική; an idem philosophia ac dialectica? ac respondetur, Dialecticam esse φιλοσοφίας μέρος τὸ τιμωτάτον, philosophiæ partem præstantissimam. Postea idem subdit: ἢ γὰρ διαλεκτικὴ καὶ ἡ σοφία ἔτι καθόλου, καὶ ἀλλως πάντα εἰς χρῆσιν προσφέρει τῇ φρονήσει, *Dialecticæ vero et sapientiæ etiam universali et immateriali ratione omnia in usum prudentiæ profert.* Ac plura ibidem in hanc mentem legas. Hactenus Vossius; qui idem de Mathesi lib. III. cap. 2. p. 61. Per quam (Dialecticam) Plato intelligit non Τοπικὴν, sive artem probabiliter in utraque partem disserendi, sicut vocem hanc Aristoteles usurpat; verum Μεταφυσικὴν, non ἀπλῶς quidem, sed quatenus utitur eadem Logice instrumento: ut omnino hoc nomen Platoni Metaphysicæ et Logicæ comprehendat. Ac similiter eo vocabulo uti etiam Platonici solent. Hæc posteriora hoc magis adjicienda censui, quia, ut alios recentiores taceam, ipse J. A. Fabricius ad Porphyrii de Vita Plotini cap. 24. p. 140. minus accurate *Metaphysicam solam* a Platone Plotinoque hoc Dialecticæ nomine usurpari dicit. Illam explicationem confirmat locus Procli, qui in Platonis Theologiam II. 11. p. 110. ita: καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν εἰς λογισμοὺς ἀπὸ τῆς νοερᾶς ὑμνωδίας καταβάντες, καὶ τὴν ἀνέλεγκτον προβαλόντες διαλεκτικῆς ἐπιστήμην, θεωρήσωμεν ἐπόμενοι τῇ θεᾷ τῶν πρώτων αἰτίων, ὅπως ἐξηγήται τῶν ὄλων ὁ πρώτιστος θεός. Et post hæc rursus ad *rationes ab intellectuali hymnodia descendentes et invictam Dialecticæ scientiam objicientes* (posteaquam proposuerimus), *primam causarum contemplationem sequentes*, contemplerur, quomodo ille primus Deus ex his universis sit exemptus. Neque vero illud non tenendum est, Platonicos juniores, qui, ubi suæ e disciplinæ usu loquuntur, magistri ad exemplum, Logicæ et Metaphysicæ nomine Dialecticæ usurpant, nonnunquam hoc posteriore nomine ita uti, ut Peripateticam sententiam intelligant, atque adeo cum quodam quasi contemtu. Testis est idem Proclus eodem opere I. 4. p. 18.: οὐ γὰρ τῇ περὶ τῶν ὄντων ὄντων ὑποθέσει προσήκει τὸ τοιοῦτον τῶν λόγων εἶδος, οὔτε τοῖς διαλεκτικοῖς γυμνασίοις ἢ τῶν ἀφανῶν καὶ χωριστῶν αἰτίων συν-

αρμόζεται νόησις. Haud enim argumentum de vere Entibus decet hujusmodi verborum (dicendique) genus, neque *dialecticis exercitationibus ipsa obscurarum et (ab omni materia) separatarum causarum notio convenit.* Ubi tamen in addito γυμνασίοις etiam nonnulla vis inest. Idem Proclus in Scholl. in Cratylum §. 4. p. 2. sq. Boisson. καὶ πάλιν τὴν μὲν τοῦ Ἀριστοτέλους διαλεκτικὴν, ὡς ἐριστικὴν ἀποπέμπεται (ὁ Πλάτων), τὴν δὲ τῶν ὄντων τὰς ἀρχὰς ὀρώσαν διαλεκτικὴν ἀγαπᾷ, ὡς μέρος φιλοσοφίας. Et rursus *Aristotelis Dialecticam* ut litigiosam ejicit a se Plato, *illam vero dialecticam, quæ entium principium videt, amat tanquam partem philosophiæ.* Idem tamen argumentum multo accuratius pertractat in Comment. in Parmenidem loco longiore, quam qui huc transferri possit; neque hoc necesse, quandoquidem Thom. Taylor in *Select Works of Plotinus* ad nostrum hunc librum p. 18. sq. et iterum p. 577. sqq. hanc Procli disputationem Plotino adhibuit. Legitur autem ea p. 46. sqq. Procli Operum tomo quarto ed. Cousin. Paris. 1821. Atque ut ibi locorum in Phædro et Sophista obviatorum mentionem injicit Platonis ille interpres, eorum nimirum, quos supra laudavimus: ita p. 9. sq. hæc ponit: ὁ Παρμενίδης συμβουλεύει τῷ Σωκράτει πρὸ τῆς ὅλης θεωρίας γυμνάσασθαι περὶ τὴν διαλεκτικὴν, εἴπερ ἐστὶν ἐραστὴς τῆς τῶν ὄντων ἀληθείας, διαλεκτικὴν ἐκείνην καλῶν περὶ ἧς καὶ ἐν ἄλλοις ἡμᾶς ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ὡς ἐν Πολιτείᾳ (vid. supra), ὡς ἐν Σοφιστῇ, ὡς ἐν Φιλιβῳ. In eandem mentem disputat Proclus initio Commentarii in Alcib. pr. c. 10. p. 27. sqq. ed. nostr. ubi ternas Socratis disciplinas commemorat: *obstetriciam, amatoriam, dialecticam*—καὶ τὸν μὲν διὰ τῆς ἐρωτικῆς ἀνάγει, τὸν δὲ διὰ τῆς μαιευτικῆς εἰς ἀνάμνησιν ἀνακινεῖ τῶν αἰδίων λόγων τῆς ψυχῆς, τὸν δὲ κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον εἰς τὴν τῶν ὄντων περιάγει θεωρίαν, ubi tene περιάγει ut proprium dialecticæ, quæ ἐκτροπὰς et εὐλιγμοὺς habet. Deinde admonet locorum in Republica et in Phædro, quos supra attigimus. Atque ex his omnibus, quæ paullo uberius exposuimus, judicare licet, quatenus Ficinus recte pronuntiavit supra pag. 16., cum dicit: *rectius* hunc librum inscripsissent *de animorum reditu ad Divinum*, quem ipse quoque huic libro titulum præposuit, nimirum ut recentiorum lectorum intelligentiam

adjuvaret. Nam Græcis quidem, ac præsertim Platonicæ philosophiæ gnaris nihil quicquam obscurum inerat in illa altera inscriptione *de Dialectica*. Cæterum cum ad hunc librum tum ad reliquos Plotinianos faciunt bonæ frugis plenissimæ *Quæstiones de Dialectica Plotini ratione auctore D. C. K. A. Steinhart*. Numburgi. 1829. 4to.

p. 39, 11. ὅπου μὲν] Ficinus eumque secutus Taylor acceperunt hæc pro *cum* s. *quandoquidem*, qui usus alibi non infrequens (vid. Tens. et Reiz. ad Lucianum Aetion. p. 832. Leopold. ad Plutarch. Romul. 24. 3. p. 150. coll. p. 154. sed quo minus ita accipiamus, prohibet sequens ὡς ἐπὶ τὰ γ. Illi ὅπου μὲν h. l. respondet postea τὰ δὲ δεῖ εἶναι τ. ἀ. neque enim necessario in apodosi sequitur ὅπου δὲ (docente Schæfero ad Viger. de Idiot. VII. 10. 4. p. 432.). Universus locus proinde ita vertendus erat: Quo enim (s. quem enim in locum) eundum est, tanquam ad Bonum et Principium primum (i. e. quo persuasum sit nobis, venturos nos ad Bonum &c.), in concessis sit positum—Quem vero oportet esse reducendum?

— 15. μουσικοῦ τινος] Cf. Platonis Phædr. p. 248. p. 44. Bekk. ibiq. Hermias ad cap. 28. et Ast. p. 307. et Præparat. ad Plotin. de Pulcrit. p. CIII. sq. porro Platon. Rempubl. III. p. 402. 403. Steph. p. 138. 139. Bekkeri. Proclum in Alcib. pr. p. 194. sqq. p. 197. 205. 206. 208. ed. nostr. et ad universi hujus libri argumentum cf. Platonis de Republ. librum *septimum* et libri *noni* finem, ubi etiam ὁ μουσικὸς memoratur p. 591. p. 463. Bekkeri.

p. 40, 8. ἐπ' ἄκρῳ—τῷ νοητῷ] Cf. Platonis Phædr. c. 26. et in eum Hermias et Ast. in Comment. p. 301. Attigit eundem Phædri locum Proclus in Parmenidem I. p. 4. 7. ed. Cousin.

ib. Περὶ δὲ τῆς ἀναγωγῆς] Plato Republ. VII. p. 517. p. 331. Bekk.: καὶ τὸν ἐπιχειροῦντα λύειν καὶ ἀνάγειν.

— 14. φθόγγος] *Sonos harmonicos* vertit Marsilius, quo nimirum insignius distingueret ab antecedentibus ψόφοις. Vocem φθόγγος, proprie de voce humana, deinde quoque citharæ cet. illustrent scriptores in Stephani Thesouro p. 10084. ed. Londin. laudati, quibus add. Schleusn. Lex. N. T. in voc. et Valckenæerii Schol. in N. T. I. p. 344. Cæterum animum adverte ad repetitio-

nem vocis ἔτοιμον diverso significatu usurpatæ. Talia nimirum sibi indulgere solet rebus magis intentus quam verbis Lycopolites philosophus. Proxime lectionem Cod. Vaticanæ εὐχηρον profectam arbitror a librario, qui referret ad τοῖς ἀδομένοις neque respiceret σχήματα, quæ mox memorantur. Σχήματα autem et rhetorum et saltatorum esse constat. Quæ Stephanus et editores in Thes. p. 3944. Lond. collegere, iis adde Ernesti disputata in Lex. Græc. Rhet. technol. p. 338. sqq. Ad reliqua adhibe Platon. Legg. II. 664. sq. p. 256. Bekkeri. Aristotel. Rhetor. III. 1. 4. cum interpr. Longini Fragm. III. 5. Theonis Smyrnæi Musica cap. 1. ibiq. Bulliald. et cf. Plotinum ipsum II. 3. 13. V. 9. 11.

p. 41, 4. ὕστερον λεκτέον] Ad sententiam hujus primi capituli adhibendus Aristides Quintilianus de Musica I. 2.: Διαλεκτικὴ δὲ καὶ ἡ ταύτης (sic) ἀντίστροφος ψυχὴν μὲν ὠνησεν πρὸς φρόνησιν, εἰ μουσικῇ παραλάβοι κεκαθαρμένην. De vi musices ad formandos juvenum animos disputat Proclus in Alcib. pr. p. 194. sqq. Apponam verba Jo. Chrysostomi, quæ etiam ad initium sequentis capituli pertinent in Psalm xli. p. 146.: οὐδὲν οὕτως ἀνίστησι ψυχὴν, καὶ πτεροὶ καὶ τῆς γῆς ἀπαλλάττει, καὶ τῶν τοῦ σώματος ἀπολύει δεσμών, καὶ φιλοσοφεῖν ποιεῖ, καὶ πάντων καταγελᾶν τῶν βιωτικῶν, ὡς μέλος συμφωνίας καὶ ῥυθμῶ συγκείμενον θεῖον ᾄσμα. [Conf. C. Anne den Tex Disput. de Vi Musices ad excolendum hominem. Traj. ad Rh. 1816. 170. pp. Mr.]

— 6. ἢ παρέλθοι] i. e. vel altius adscendat super eum locum, quo ὁ μουσικὸς est. Respicit h. l. Plotinus doctrinam de gradibus ad superiora, quæ a Platone principe tradita a junioribus Platonice amplius explicata est. Nos h. l. solius Symposii admonemus, ex cujus primaria oratione, Socratica nimirum, hoc universum caput de educando amatorio desumptum est. Vid. p. 210. sq. Steph. p. 442. sqq. Bekk. ubi et alia et hæc: τοῦτο γὰρ δὴ ἐστὶ τὸ ὀρθῶς ἐπὶ τὰ ἐρωτικὰ εἶναι ἢ ὑπ' ἄλλον ἄγεσθαι, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ ἀεὶ ἐπαινεῖναι, ὡσπερ ἐπαναβαθμοῖς χρώμενον, ἀπὸ ἐνὸς ἐπὶ δύο, καὶ ἀπὸ δυνεῖν ἐπὶ πάντα τὰ κατὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωματίων ἐπὶ τὰ κατὰ ἐπιτηδεύματα κ. τ. λ. Indidem profecit Noster I. 6. p. 48. G. ἕως ἂν τις παρελθὼν ἐν τῇ ἀναβάσει κ. τ. λ. Sicut

ibi ex Codd. dedimus pro ἀπελθών. Proximum χωρὶς δὲ ζῶν pertinet ad hæc inferiora, in quæ delapsa est anima Amatorii, adeoque ad Corpus, in quo inclusa est.

— 9. *πεσόντα ἐπτοῆσθαι*] Quod librorum auctoritate rescripsimus, et ipsum Platonis est. Vid. Sympos. 206. infr. p. 436. Bekk. Cratyl. p. 464. A. Phædon. p. 82. quos locos alibi etiam Plotinus ante oculos habuit, v. c. p. 73. B. D. p. 714. c. 22. A. Ex iisdem locis patet *περὶ* pendere ab ἐπτοῆσθαι. Proinde *πεσόντα* per se accipiendum, ut sit quod *προσ τετηκότα*, quod ipsum ad verbum *πτοείσθαι* adhibet Gregorius Naz. Orat. Stelit. in Tullan. I. p. 7.

— 12. *ἐν ἀσωμάτοις—τοῦ ἐρασμίον ἤδη*] Nam in rebus incorporeis est jam adsuetudo ejus, quod amabile est, i. e. Amatorius jam in r. incorp. adsuescit ad amabile. Ἐρασμίον autem et ipsum a Platone suo habet noster philosophus. Vid. Phædr. p. 250. d. Rempubl. III. p. 620. B. Definit autem accuratius infra p. 724. sq.

— 14. *εἶτα ἐν ποιητέον*] Ne quis forte hoc ἐν cum *περὶ ἐν σῶμα* confundat, verbo monendus est, hoc loco τὸ ἐν esse idem atque supra τὸ ἐν *πᾶσι ταῦτόν* h. e. demonstrandum est, etiam quæ in rebus incorporeis pulchra insunt, reapse unum quoddam pulchrum esse.

p. 42, 3. τὰ μαθήματα δοτέον] h. l. μαθήματα non sunt, ut alibi apud Platonem Plotinumque, disciplinæ literarum universe, sed mathematicæ, arithmetica, geometria, reliquæ; quod vel ex loco Platonis intelligitur, quem Plotinus hic secutus est, videlicet de Republ. VII. 523. sq. p. 341. sqq. Bekk. *διδόναι* pro *tradere* item Platonium. Vid. de Rep. II. 364. et cf. Ast. Comm. p. 406. et junctum cum *διδάσκειν* p. 196. 197. p. 416. Bekk. Unde fortassis etiam paullo supra quis conjiciat, vestigia maxime codd. spectans, *δεικτέον οὖν καὶ διδακτέον* pro *λυτέον*.

— 4. *πρὸς συνθεσμὸν—καὶ πίστεως ἀσωμάτου*] Locus ad Plotiniani textus historiam memorabilis. Nam etsi nullus codicum nostrorum nec Ficinus aliter habet, prorsus diverso modo tamen a pluribus scriptoribus citatur. Hæc enim sententia Plotini nostri, ut plures aliæ ejusdem, adepta est quodammodo vim proverbii. Ac primum Scholiastes Platonis in libr. VI. de Republ. p. 172. Ruhnck. καὶ ὁ Πλωτῖνος τοιοῦτο λέγει, τὸ

παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνθεσμὸν τῆς ἀσωμάτου φύσεως. Nec aliter hunc locum citat Jo. Philoponus in Aristot. de Anima fol. 1. A. p. 2. Plane sic etiam Gerh. Vossius de Mathesi III. 2. 7. p. 61. posuit hæc verba nescio unde accepta. Itemque David. Armen. philosophus in Comment. in quinque Voces Porphyrii in Cod. Paris. nr. 1939. At vero Iamblichus *περὶ κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης* in Villosioni Anecd. Græc. II. p. 207. ita de mathematica scientia: —*τῇ τε γὰρ θεολογίᾳ παρασκευὴν προντροπίζει καὶ ἐπιτηδειότητα, ὁμοιότητά τε πρὸς αὐτὴν παρέχει, καὶ ἀναγωγὴν, καὶ ἀποκάθαρσιν τὰ μὲν νοερὰ ὄργανα ἀπολύουσιν τῶν δεσμῶν καὶ ἀποκαθαίρουσιν, συνάπτουσάν τε πρὸς τὸ ὄν, τῷ τε κάλλει καὶ τῇ εὐταξίᾳ τῶν θεωρουμένων ἐν τοῖς μαθήμασι πλησιάζουσάν πως τοῖς νοητοῖς, διὰ δὲ τῆς τῶν ἀμεταπτώτων καὶ ἀκινήτων θεωρίας πρὸς τὰ ἐστῶτα καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως νοητὰ καὶ ὄρισμένα ἀφομοιουμένην, ἐθίζουσιν καὶ τὴν διάνοιαν, ἡρέμα πρὸς τὸ φανὸν τοῦ ὄντος ἐπιβάλλειν, τῶν τε σωματικῶν ἀπάγουσιν, καὶ πίστιν περὶ τῆς τῶν ἀσωμάτων οὐσίας ἐπιθεῖσιν, βεβαιότητά τε ἐπιστημονικὴν καὶ ἀκριβείαν παρέχουσιν*. Plura adscripsi ex loco primario et qui potissimum ad nostrum locum faciat. Lectionem quod adinet, illud constat, Iamblichum suo in exemplo vulgatam offendisse. Unde haud absurdum sit suspicari, discrepantiam ex duplici recensione fluxisse. Hoc minus vulgata tentanda erat nobis et commendatur ea Platonico usu, qui similiter *πίστιν* usurpavit; v. c. in Phædon. p. 70. b. et *κατανόησις*, sive cogitatio rerum intelligibilium præparatur fide, sive fiducia, esse res incorporeas, quas qui non credat esse, torpeat necesse est ad earum cogitationem aggrediendam. De vi mathematices ad intelligibilium rerum scientiam plura ex veteribus laudavit Vossius l. l. itemque Bullialdus ad Theon. Smyrn. de Mathem. ad Platon. Lect. pag. 194. qui Plotini etiam verba adhibuit, quibus adde Proclum de Provident. et Fato cap. 12. eundem in Platonis Cratylum p. 1. Boisson. in Alcib. p. 194. sq. nostr. in Parmenid. I. p. 49. sq. Cousin.—*Μοx: καὶ φύσει ἐνάρητον τὸ πρὸς τελείωσιν ἀρετῶν ἀκτέον* vel transponenda καὶ τὸ φύσει ἐναρ. vel delendum τὸ post ἐναρ. Vox autem ἐνάρητος recentior et a Stoicis invecta frequentataque, alii pro ea usurpari volunt σπου-

δαίος. Vid. Steph. Thes. p. 2192. C. D. Londin. Adde Irmischii Indic. Herodian. in voce. Iun- cum ap. Stob. Serimm. Tit. 119. p. 446. Gais- ford. Wyttenb. ad Plut. Consol. Apollon. Vol. II. Animadvv. p. 773. et Lobeck. ad Phrynich. p. 328. sqq.

p. 43, 3. ἀληθείας πεδίω] Ductum ex Platonis Phaedro cap. 28. p. 248.: οὐ δὴ ἐνεχ' ἢ πολλὴ σπουδῆ, τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἔστιν. Ubi vid. Hermiam; add. Ast. p. 306. ibiq. laud. Axioch. p. 371. C. Plutareh. de Oracull. Defect. p. 422. Ps. p. 726. Wyt. Proclum in Platon. Tim. p. 105. 4. Adde Proclum in Platon. Theolog. IV. 6. p. 189.

ib. τῇ διαίρει τῇ Πλάτωνος] Plato in Poli- tico p. 262. a. b. c.: μὴ μικρὸν μόριον ἐν πρὸς πολλὰ καὶ μεγάλα ἀφαιρῶμεν, μηδὲ εἶδος χωρὶς. ἀλλὰ τὸ μέρος ἅμα εἶδος ἐχέτω.—καλλίον—δέ που καὶ μᾶλλον κατ' εἶδη καὶ δέχα διαίροῦτ' ἄν. cf. 287. c. Sophist. p. 266. a. b. Phileb. p. 16. d. e. p. 17. a. p. 31. sqq. Stallbaumii. Est autem hic locus Plotini vel maxime tenendus ad cognoscendam Platonis Dialecticam. Cæterum cf. ad hoc caput Plotiniani libri Holstenii not. in Sallustium de Diis et Mundo cap. 1. p. 242. Gal. p. 70. Orell. ab eoque laud. Platon. Rempubl. lib. V. fin. et lib. VI. init. et Proclum in Theol. Plat. lib. I. c. 2.

—9. λογικὴν πραγματείαν] *Logicam tractationem*, nimirum sententia Peripateticorum, qui λογικῆς, *Logicæ*, nomen primi induxerunt. Vid. Cic. Finn. I. 7. 22. 23. ibiq. Goerenz. cf. G. Vossium de Log. p. 206. sq. et Wyttenbachii Præcepta Philos. Logicæ, Prolegg. §. 8. p. 6. [Add. Facciolati Instit. Logicæ Peripat. p. 13. sq. et imprimis ejusd. Logicæ Discipl. Rudimenta p. 7. sqq.] Cæterum cum tota hac descriptione quietis Plotiniana cf. locum geminum Procli in Parmenid. I. p. 47. Cousin.: ἑτέρα δὲ ἀναπαύουσα ἤδη τὸν νοῦν οἰκειωτάτη θεωρία τῶν ὄντων κ. τ. λ. est enim longior, quam ut hic appo- natur.

ib. προτάσεων] Vid. Aristotel. Analyt. prior. I. 1. p. 79. Sylb.: πρότασις μὲν ὄν ἐστι λόγος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς, τινὸς κατὰ τινος κ. τ. λ. cf. Analyt. poster. I. 2. p. 200. Suidas in πρότασις III. p. 208. sq. Kust. ubi πρότασις διαλεκτικὴ distinguitur a προβλήματι; et Olympiodor. in

Platon. Alcib. pr. c. 14. p. 123. Sæpe est pro- positio ejus, quod ad disputandum proponitur. De προτάσει ῥητορικῇ vid. Aristotel. Rhetor. I. 3. 7. ibiq. interpr. p. 64. Oxon. Sæpius autem legitur in Plotino et προτάσις et προτάσεις, ut IV. 4. 44. V. 5. 1. VI. 8. 3.

—15. Εἴτα—συντίθησι] Ficinus eumque secuti Engellh. et Taylor hujus verbi et sequentium subjectum faciunt *animam*. Nil decerno; quæro tantum, annon commodius *dialectica* pro subjecto habeatur. Μοχ ἔστι γάρ, φησω sc. ὁ Πλάτων. Vid. locos, quos supra citavimus in annot. ad Inscriptionem hujus libri.

p. 44, 1. τί οὖν ἡ φιλοσοφία;] Ad sententiam consule Aristotel. Metaphys. I. 2. ubi et alia de philosophia et hæc p. 6. ed. Sylb.; οὔτε τῆς τοιαύτης (ἐπιστήμης) ἄλλην χρῆ νομίζειν τιμιωτέραν. ἢ γὰρ θειωτάτη καὶ τιμιωτάτη. Quod autem Ploti- nus Dialecticam non vult esse instrumentum philo- sophiæ, sed partem, eamque præstantissimam, in eo sequitur Platonem. Ita enim hic de Re- publ. VII. p. 534. fin. p. 368. Bekk. Ἄρ' οὖν δο- κεῖ σοι, ἔφη ἐγὼ, ὡσπερ θριγκὸς (apex, culmen. cf. Astii Comm. p. 574.) τοῖς μαθήμασι ἢ διαλε- κτικῇ ἡμῶν ἐπάνω κεῖσθαι, καὶ οὐκέτ' ἄλλο τοῦτου μάθημα ἀνωτέρω ὀρθῶς ἂν ἐπιτίθεσθαι, ἀλλ' ἔχει ἤδη τέλος τὰ τῶν μαθημάτων; Ἐμοι γ' ἔφη. Quæ continuo addit: οὐ γὰρ δὴ οἰητέον—καὶ κάνονες, iis tangit Peripateticos, aliosque philosophos, qui Logicam pro instrumento Philosophiæ habebant; cf. supra annot. ad inscriptionem libri, et Am- monii Præfat. in Aristotel. Categorias. Atque h. l. est universe tenendum a Plotino non fere *Philosophiam* appellari, nisi *Platonicam*, et *Phi- losophos* non fere, nisi *Platonicos*, aut si quis al- terius sectæ cum Platonicis consentiat. Quod ante me monnit Wyttenbachius, qui eam in rem laudat multos locos in his Enneadibus: p. 2. D. E. 6. G. 19. A. B. 20. C. F. nostrum itidem lo- cum; deinde p. 203. F. 204. E. 212. F. 213. D. 291. A. C. 293. A. 325. C. 330. A. 423. D. 469. A. 556. A. 760. B. Vid. Epistoll. Sodalium Socraticorum Philonathia ed. G. L. Mah- nei, Zierizeæ. 1813. p. 172. sq. Ad verba phi- losophi nostri: ἀλλὰ περὶ πράγματά ἐστι—καὶ οἶον ἄλλην ἔχει τὰ ὄντα possum multa proferre: suffi- ciant hæc ex Platonis Sophista p. 254. a.: ὁ δὲ γε φιλόσοφος τῇ τοῦ ὄντος ἀεὶ διὰ λογισμῶν προ-

κέλευρος ἰδέα κ. τ. λ. Cæterum cf. Marsilii Commentar. in hoc caput et Heusdii Init. Philos. Platonic. Traj. ad Rh. 1827. p. 48. sqq. E recentioribus autem philosophis de Dialectica (Logica) similiter atque Plotinus iudicat Hegelius. Quod vidit etiam Steinhart de Dialectica Plotini p. 15. not. 25.

— 8. ὅτι παρὰ τὸν κανόνα] Ficin.: *quasi sit præter regulam veritatis.* Melius Engelh. et Taylor.: *quia adversatur regulæ veritatis.* Cæterum si libri suffragarentur, posses etiam ὅ, τι scribere, ut esset: *quod sit contra regulam veritatis.*

— 12. καὶ εἰ ἐτέρα, ἢ κ. τ. λ.] Rursus intelligi vult E. αἶρει καὶ τίθησι, ita accipiens totum locum: “utrum anima id, quod ei extrinsecus adfertur, affirmat aut negat, pariter uti sensus faciunt, ubi externas res dijudicant.” Contra Taylor ita vertit: *likewise, whether different or the same things are adduced; applying itself to them in a way resembling sense; hanc addens notulam: i. e. by intuition, so as to come into immediate contact with the objects of its knowledge. It does this, however, so far as its energy is purely intellectual.* Hæc ratio verior videtur. Opponit enim universo hoc loco Platonicam Metaphysicam (s. Dialecticam) Peripateticorum operationibus logicis.

— 15. ἔχει γὰρ καὶ ἄλλα κ. τ. λ.] Sequitur Plotinus distributionem philosophiæ in has tres partes: τὰ φυσικὰ, τὰ ἠθικὰ, τὰ νοητὰ (de his ἢ διαλεκτικῇ, vid. cap. 4. et 5.), quam alii Socrati alii Platoni tanquam auctori tribuebant. Vid. Fabric. ad Sext. Empir. Pyrrhon. Hypotyp. II. 2. p. 69. ibiq. laudd. et advers. Mathem. VII. 6—10. p. 370. sq.

p. 45, I. κομίζεται] Percipit, ut opem (ut antea βοήθειαν λαβοῦσα) fructum. Vid. Thom. Mag. p. 543. sq. ibiq. interpr. Sturz. Lex. Xenoph. II. 768. Schleusn. Lex. N. T. p. 768. Vult autem intelligi multo arctiorem conjunctionem dialecticam inter atque reliquas philosophiæ partes esse, quam arithmeticam inter atque reliquas artes.

ib. Καὶ περὶ ἠθῶν] (sc. ἢ φιλοσοφία ex antecedentibus) θεωροῦσα μὲν ἐκείθεν (sc. κομιζομένην vel λαμβάνουσα βοήθειαν).

— 3. Ἰσχοῦσι δὲ καὶ αἱ λογικαὶ ἕξεις] Aut legit VOL. III.

in suo codice Ficinus ἀρεταί, aut cogitando supplevit ex sequentibus. Eum secutus est Taylor. Libri nostri nil variant, nisi inter ἦδη et εἶδη. Utut statuas de hoc loco, nolo enim decernere, hoc certum: ἐκείθεν etiam hic referendum esse ad Dialecticam; ut hoc dicere videatur Plotinus: etiam habitus vel virtutes rationales sua principia repetere ex Metaphysica.

— 4. καὶ γὰρ μετὰ τῆς ὕλης] Hæc et verba τὰ πλεῖστα non vertit Taylor. Engelhardt. supplet ἔχει (ἴσχει) ad τὰ πλεῖστα, hac sententia: ratio atque adeo rationales virtutes, quæ ipsarum propria sunt, e Dialectica repetunt, ut quæ rationi cognata est; plurima tamen eadem virtutes cum materia habent communia, ut quæ sensibilia tractant et moderantur. Deinde aliam rationem idem vir doctus iniit, hanc, ut suppleas post τὰ πλεῖστα hanc sententiam: ἀρχὰς ἔχει παρὰ τῆς διαλεκτικῆς: plurimæ res una cum materia a Dialectica pendent, adeo ut Dialectices principia etiam in materiam vim habeant. Prior ratio, si modo, potior videtur. Quæ sequuntur, Idem sic expleri vult: ἢ δὲ φρόνησις ἐπιλογισμὸς τις ἐστὶ, καὶ τὸ καθόλου μᾶλλον ἐπισκέπτεται, καὶ ἀντακολουθοῦσιν ἑαυτοῖς οἱ λογισμοὶ διδάσκει (?), καὶ εἰ δὲ νῦν ἐπισχεῖν ἢ εἰσαυθὺς κελεύει (?) καὶ ὅλως ἄλλο βέλτιον δίδωσι (?). Qui Thucydideam brevitate Plotini novit, hæc non desiderarit. Nam ex ἐπιλογισμὸς cogitandum est ad sequentia ἐπιλογίζεται. Cæterum vox ἐπιλογισμὸς in iis est, quas Dionysius tanquam obsoletas et vulgo obscuras in Thucydide notat (in Epist. II. ad Ammæ. p. 793. Reisk. ubi Hudson. intulerat περιλογισμὸς; illud ex duobus Codd. reduxit Kruger. in Dionysii Halic. Historiographicis p. 224. et memoratu est dignum, etiam vocem περιωπή in Thucydide ibidem reprehensam legi in Plotini Enneadibus. Vid. II. 9. 14. fin.) Quod autem ἐπιλογισμὸς sæpius est *reputatio, cogitatio*, et alicujus *symboli sententia*, quam, postquam illud oblatum est, ex eo eruimus (uti apud Iamblichum in Protrept. Symb. XI. explic. p. 336. Kiessling.): apud Plotinum opponitur τοῖς λογισμοῖς, quæ reliquis virtutibus tribuuntur, estque superius aliquid, quod tanquam proprium vindicatur soli φρονήσει, ideoque *augustior atque excelior quasi quædam ratiocinatio.* Zonaras Lex. Gr. p. 793.: Ἐπιλογισμὸς ὁ κατὰ

τὸν πρῶτον λόγον ἀνελθὼν καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ὑπερμαχῶν ἢ ἀνθιστάμενος, ubi de hac vocabuli vi non magis quid annotatum invenio, quam aliis in Lexicis, quæ proinde hinc suppleri possunt. Usurpat vocem etiam Theodorus Metochita cap. 70. p. 454. et cap. 110. p. 729. Miscellann. ed. Müller. et Kiessling.

p. 45. 9. εἰς χρῆσιν προσφέρει τῇ φρονήσει] Marsilius cum binis suis Mediceis legit προφέρει. Fa- ciunt autem ad hæc et sequentia Porphyrii atque Aleinoi loca. Ille enim in Sententiis p. 237. ubi de quatuor virtutum generibus, politicarum, purgativarum, intellectualium et exemplarium agit, ita : Ἄλλο οὖν γένος τρίτον ἀρετῶν μετὰ τὰς καθαρτικὰς καὶ πολιτικὰς, νοερώς τῆς ψυχῆς ἐνεργούσης. σοφία μὲν καὶ φρόνησις ἐν θεωρίᾳ ὧν νοῦς ἔχει. δικαιοσύνη δὲ καὶ οἰκαιοπραγία ἐν τῇ πρὸς τὸν νοῦν ἀκολουθίᾳ, καὶ τὸ πρὸς νοῦν ἐνεργεῖν. σωφροσύνη δὲ εἶσω πρὸς νοῦν στροφή. ἢ δὲ ἀνδρεία ἀπάθεια· καθ' ὁμοίωσιν τοῦ πρὸς ὃ βλέπει, ἀπαθὲς δὲ τὴν φύσιν· καὶ ἀντακολουθοῦσί γε αὐταὶ ἀλλήλαις ὡσπερ καὶ ἄλλαι. Aleinon de Doctrina Platonis cap. 28. p. 518. cap. 29. p. 521. : τῶν δὲ εἰδῶν αὐτῆς (τῆς ἀρετῆς) αἱ μὲν λογικαί, αἱ δὲ ἄλογοι.— ὅθεν καὶ ἀντακολουθεῖν ἡγητέον τὰς ἀρετάς. ἢ γὰρ ἀνδρεία δόγματος ἐννόμου διασωστικῆ ὑπάρχουσα, λόγου ὀρθοῦ διασωστικῆ ἐστὶ· τὸ γὰρ ἐννομον δόγμα ὀρθὸς τις ἐστὶ λόγος, ὃ δὲ ὀρθὸς λόγος ἀπὸ φρονήσεως γίνεται. καὶ μὴν καὶ ἡ φρόνησις μετὰ ἀνδρείας ὑφίσταται. ἐπιστήμη γάρ ἐστιν ἀγαθῶν. οὐδεὶς γὰρ δύναται τὸ ἀγαθὸν ὀρθῶν ὑπὸ δειλίας ἐπισκοτούμενον καὶ τῶν συνακολουθούντων τῇ δειλίᾳ παθῶν. Dicuntur igitur virtutes ἀντακολουθεῖν, quarum vicissim una ex altera sequitur : et ἀντακολουθήσις earum est mutua ipsarum consecutio, ut si hæc sit, sit etiam illa, et, si illa, etiam hæc. Substantivum usurpat Synesius in Dione p. 49. d. Petav. et Proclus in Aleib. cap. 97. p. 319. ubi in annot. etiam monui, Stoicorum hanc fuisse sententiam : τὰς ἀρετὰς ἀντακολουθεῖν ἀλλήλαις, laudato etiam Schweighæusero ad Epictet. III. p. 243.

— 16. Ὅλος γὰρ ἡ φυσικὴ ἀρετὴ, καὶ ὅμμα ἀτελὲς καὶ ἦθος ἔχει] Ad verbum hæc laudat Proclus in Aleib. pr. §. 46. p. 133. ed. nostr. Respicit hæc Plotiniana etiam David Armenius philosophus Comment. in Aristotel. Categg. cap. VI. §. 7. in eodd. Pariss. et Monacc. aliquot

msserr. Ἐν οἷς (i. e. ἐν τοῖς περὶ δυνάμεως ζητούμενοις *Krabinxeris*) τὸ δεύτερον κεφάλαιον, ἐν ᾧ δείκνυται, ὅτι καὶ διὰ ψυχῆς κευχώρηκε καὶ σώματος δύναμις καὶ ἀδυναμία καὶ τοῦ συναμφοτέρου. διὰ μὲν ψυχῆς, ὡς ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἀρετῶν καὶ ἠθικῶν· αὐταὶ γὰρ ὠδίνουσι τὰς πολιτικὰς, καὶ ὁ ἔχων μίαν τούτων διὰ τῆς τοῦ λόγου προσθήκης (προθήκης alii) εὐχέρως κτᾶται τὰς πολιτικὰς, περὶ ὧν εἴρηται. περὶ μὲν τῶν φυσικῶν, τὸ γὰρ φύσει ἀκράτιστον (κράτιστον al.) περὶ δὲ τῶν ἠθικῶν· ἔχει γάρ τι καὶ τὸ τραφήναι καλῶς· καὶ ὅτι Πλάτων ἀνδραποδώδει αὐτὰς εἶναι λέγει, Πλωτῖνος δὲ ἀτελεῖς.

LIB. IV.

p. 55. 7. ΠΕΡΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ] Hunc librum ex iis esse quinque a Plotino sibi missis in Sicilia agenti circa decimum quintum annum imperii Galieni, Porphyrius refert de Vita Plotini cap. sexto p. 103. Fabric. Ordinem, quo deinceps scripti sunt ad unum omnes, quod attinet, hic ipse quadragesimum sextum locum tenet, iisque accensendus est, qui a jam senescente philosopho in lucem sunt editi. Argumentum autem ejusmodi est, ut inde a nascente philosophia certatim tractatum sit a permultis. Nam, ut barbaros philosophos omittamus, Græci inde a Pythagora in eo explicando elaborarunt, et pro familiarum differentia *Beatum* illud diverso modo definiarunt. Neque defuerunt Philosophorum peculiare libri, qui περὶ εὐδαιμονίας vel similiter inscriberentur, in quibus, ut hoc utar, non extremus fuit amissus ille Theophrasteus. Atque ex plurimis insigniora decreta suos in commentarios retulerunt Aristoteles (*Ethic. Nicom. I. 3. sqq.*), Cicero, maxime in libros de Finibus, de Natura Deorum, inque Quæstiones Tusculanas, Seneca, Plutarehus, Diogenes Laërtius, alii, usque ad Joannem Stobæum. Qui quidem cum in Eclogarum libris passim, maxime libr. II. cap. VII. p. 54. sqq. Heer. tum in Florilegii Titulo centesimo tertio p. 552. sqq. p. 333. sqq. ed. Gaisford., haud paucas sententias veterum scriptorum, in primis philosophorum, recepit. Atque cum Plotinus hunc morem sequatur, ut aliorum placita philosophorum, omissis auctorum nominibus, attingat, de potioribus, quoad ejus in hac annotationis brevitate fieri poterit, deinceps monebimus ad loca singula. Hic autem in antecessum me-

morabo, decreta Aristotelis, quem cum aliis Peripateticis itidem tangit hoc libro Plotinus, cum Plotinianis hac in re in unum redigere studuisse Gennadium. Etenim Bandinius, in Catalogo Codicum Græcorum Bibliothecæ Laurentianæ Tom. III. p. 363. 370. 403. ubi describit Codicem numero XXVII., in eodem libro manuscripto exstare dicit: Gennadii Scholarii (vulgo Georgii Scholarii appellati) Περὶ ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας Ἀριστοτέλους καὶ Πλωτίνου συμβιβαστικόν, *De humana felicitate conciliatio Aristotelis et Plotini*. Anglice conversum hunc Plotini librum edidit Thomas Taylor: *Five Books of Plotinus*. London. 1794. p. 3. sqq.

— 8. *De Beatitudine*] Ficinus usus est venia, quam Cicero de N. D. I. 34. impertit Græca verentibus in hoc substantivo. *Εὐδαιμονία* autem est *beatitas* s. *beatitudo*, sive *Beatum*; quod postremum Cicero etiam substantive usurpat (Goerenz. ad De Finib. p. 637.): *εὐτυχία*, *Felicitas*, et *εὐτυχής* proprie *fortunatus*, contra *ὄλβιος*, pariter atque *εὐδαίμων*, *beatus*. Vid. Herodot. I. 32. Eustath. ad Odys. VI. 187. Valckenær. ad Theocrit. Adoniaz. v. 24. Idem ad Euripid. Hippolyt. 750. et Elmsleius ad Medeam 1197. Ad philosophorum autem orationis usum consulendi sunt Aristoteles in Ethic. Nicom. VII. 13. 4. ejusque interpretes ad I. 4. 2.

— 11. *ἐν εὐζωίᾳ—εἶναι*] Aristot. Eth. Nicom. I. 8. 4. *συνάδει δὲ τῷ λόγῳ καὶ τὸ εὖ ζῆν καὶ τὸ εὖ πράττειν τὸν εὐδαίμονα· σχεδὸν γὰρ εὐζωία τις εἴρηται καὶ εὐπραξία*. Cf. Thom. Gataker. ad Marc. Antonin. III. 12. p. 87. Bis item usurpat hoc substantivum Stoicus apud Stobæum Eclog. II. 7. p. 171. p. 130. sqq. Heeren. quem locum ab Heerenii mutationibus recte vindicavit et ad Canteri maxime rationem revocavit Wytttenbach. ad Plutarchi Consol. Apollon. p. 739. sq. ed. min. Cæterum cf. infr. cap. 14. et Proclum in Alcib. p. 100. sub. fin. et Scholiast. in Dionys. Thrac. ibid. p. 332. lin. ult.

— 15. *οἶον καὶ τὰ μουσικὰ τῶν ζώων—τὴν ζωὴν ἔχει*] Si rursus cogites *ἐνδέχοιτο*, non mala est lectio *ἔχει*, quæ a librariis facile potuit corrumpi, qui hoc non cogitarent. Cantu etiam animalia nonnulla oblectari profitetur etiam Aristoteles Polit. VIII. 6. 4. Plutarchus Sympos. lib. VII. Probl. 5. cap. 2. p. 704. sq. p. 902. Wyt-

Δοκεῖ δὲ μοι μῆδὲ Ἀριστοτέλης αἰτία δικάια τὰς περὶ θεῶν καὶ ἀκρόασις εὐπαθείας ἀπολλύειν ἀκράσας, ὡς μόνας ἀνθρωπικὰς οὐσας. ταῖς δὲ ἄλλαις καὶ τὰ θηρία φύσιν ἔχοντα χρῆσθαι καὶ κοινωνεῖν. Ὅρωμεν γὰρ ὅτι καὶ μουσικῇ πολλὰ κηλείται τῶν ἀλόγων, ὡσπερ ἔλαφοι σίριγγιν. κ. τ. λ. cf. Gell. N. A. XIX. 2. Muret. ad Aristot. Eth. Nicom. III. 10. 7. p. 110. sq. Zelli et Gerard. Vossium de Musica §. 11. p. 14. Uti autem in hac periodo constructio variat, ita nec minus in sequentibus *αὐτοῖς ἀφικνουμένων* (ita enim correximus, sive malueris *ἀφικομένων*). Post hoc vocabulum interpunctionem majorem posuimus delecto comate post *ἐλθοῦσιν*, secuti Ficinum et Engelhardt.

p. 56, 7. *ζωὴν ἐξελιττομένην εἰς τέλος ἔχουσι*] Eleganter de plantis, quæ maturescendo deinceps magis magisque explicantur. De vario verbi usu addo iis, quæ viri docti in H. Steph. Thes. congressere, Zonar. Lex. p. 771. et Jacobs. ad Callistrati Statuas p. 728. Frequentat autem Plotinus. Vid. v. c. III. 7. 5. III. 7. 10. III. 8. 7. IV. 8. 6. V. 3. 3. VI. 8. 18. et *ἐξέλιξις* V. 7. 3. In seqq. illud *καὶ μὴ* post *ἐπὶ—εὖ παθεῖν* non expressit Ficin., licet in uno Mediceo compareat. Luculentius tamen est: *εὖ παθεῖν, καὶ μὴ, καὶ καρπὸν αὐτῶν φ. κ. μ. φ.* Ad argumentum universi hujus loci faciunt, quæ philosophus noster alibi de animalibus plantisque disputat, ut III. 4. 2. p. 283. sq. III. 8. 1. p. 344. et IV. 4. 27. sq. p. 419. sqq. et quæ Marsilius hinc inde in Commentariis apposuit, v. c. in hunc ipsum librum p. 22. 23. 27. et p. 340. ubi passim etiam de sexu plantarum loquitur. Porphyrius de Abstinencia I. sect. 18. dubitanter ita: *Εἰ δὲ, ὡς φασι, καὶ τὰ φυτὰ ψυχὴν ἔχει*, quæ Ægyptiorum sententia fuit, vid. Rhoer. ad l. l. p. 30. Idem III. 19. p. 258. *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ζώοις τὰ φυτὰ παραβάλλειν, κομιδῇ βλαίων· τὰ μὲν γὰρ αἰσθάνεσθαι πέφυκε, καὶ ἀλγεῖν, καὶ φοβεῖσθαι, καὶ βλάπτεσθαι· διὸ καὶ ἀδικεῖσθαι τοῖς δὲ οὐδέν ἐστι αἰσθητὸν κ. τ. λ.* cf. III. 27. p. 287. Aliam in sententiam disputat Proclus in Fragm. de Sacrificio et Magia p. 274. sqq. ed. Lugd. Tornæs. 1549. quos locos attigit Jo. Bapt. Pius in Gruteri Lampade Tom. I. p. 553.

— 14. *Εἰ μὲν οὖν ἡδονὴ τὸ τέλος κ. τ. λ.*] Ita Eudoxus, Aristippus, Epicurus, alii. Vid. Aristot. D 2

stotel. Ethic. Nicom. X. 2. 1. p. 434. Zelli, Stob. Eclogg. II. 7. p. 74. Heer. Xenophont. Memorab. II. 1. III. 8. Diog. Laërt. II. 65. Cic. Acad. (IV.) II. 42. 131.: Alii voluptatem finem esse voluerunt: quorum princeps Aristippus, qui Socratem audierat; unde Cyrenaici. post Epicurus, cujus est disciplina nunc notior: neque tamen cum Cyrenaicis de ipsa voluptate consentiens. Cf. Cic. de N. D. I. 40. ibiq. Davis. et nostra annotata p. 181. sqq.

p. 56, 15. ἀραξία] Hanc sectari se dicebat Epicurus: Sapientia, quæ nos a libidinum impetu et a formidinum terrore vindicet. Cic. de Finib. I. 14. 46. ibiq. Goerenz. cf. I. 15. 49. p. 68. Plura dabit Sext. Empir. adv. Math. XI. 141. p. 716. Fabr. idem Pyrrh. Hypot. I. 8. I. 11. p. 3. sq. ubi consule H. Steph. p. 203. ed. Fabr. Adde Diog. Laërt. X. 176. Denique τὸ κατὰ φύσιν ζῆν professi sunt Stoici, sed varie appellaverunt et definierunt, ut συμφώνως τῇ φύσει ζῆν, ut ὁμολογουμένως ζῆν et aliter alii. Naturæ congruenter vivere dicit Tullius de Finib. IV. 11. 26. cf. de Off. III. 3. 13. p. 202. Beier. Epicteti Dissertatt. I. 2. 6. I. 4. 14. p. 25. Schweigh. Galenus de Hippocrat. et Platon. Placit. V. p. 168. Chart. p. 470. sq. Kuehnii. Diog. Laërt. VII. 87. et 89. ibiq. Menag. Stobæi Eclogg. II. 7. p. 132. Heeren. et consule Lipsii Manuduct. ad Stoic. Philos. II. 14. 15. p. 474. sqq. (Operr.) II. 22. p. 484. sq. J. Bakium ad Posidonii Reliqq. p. 225. et Baguet. de Chrysippo p. 316. sq.

p. 57, 5. καὶ ὅτι ἡδὺ—εἶναι] Convertit haud in eleganter membrorum ordinem. Quod vero Fic. addidit: *antequam dulce id esse percipias*, inde non colligam itidem in aliquo cod. additum reperiri: τὸ ἡδὺ πρὸ τοῦ μὴ λαμβάνειν, sed, ut sæpissime facit, etiam h. l. dilatasse Plotinianam densitatem. Etenim nec Medicei, quibus usus est Marsilius, agnoscunt hoc additamentum. Proxima ὥστε αγαθοῦ—τὸ ἔχον verbo tenus ita sonant: *Proinde, quando hoc bonum est atque adest, jamjam in bene* (bene esse) est possidens (quod id sc. bonum habet).

—11. ἀντιλαμβανόμενοι] Verbum proprium de sensibus, proinde nunc *sentire, percipere*, nunc *frui, participem fieri* significans. Schol. Thucyd. VII. 66. ἀντιλαμβάνεσθε ἀντὶ τοῦ αἰσθάνεσθε. Theodoret. lib. V. de provid. p. 458. ed. Schulz. καὶ

τῶν ὁσμῶν ἀντιλαμβάνεται. Vid. etiam Fischer. Ind. in Æschin. Dialog. in voce. Wetsten. N. T. T. II. p. 347. Adde Procl. in Alcib. pr. p. 300. ὅσοι χαίρουσι ταῖς μεταβολαῖς, τῆς ἐστώσης φύσεως οὐδαμῶς ἀντιλαμβανόμενοι Adde insuper has ipsas Enneades IV. 3. 24. et 30. IV. 4. 23. VI. 9. 1. Quod in seqq. οἶον αἰσθήσεως τοιούτου Engelhardt. lacunam inesse opinatur, nil vestigiū in Codd., et Ficinus locum circumscribendo satis perspicuum reddidit. Idem in Commentario sic explicat: “Quod si porro dicant bonum esse mixtum ex conditione (s. essentia) ipsa hujusque perceptione per sensus.” Adhibe etiam ad sequentia Ficini Commentarium. Nos enim non philosophos commentarios scribimus in has Enneadas, nimirum non Iliada post Homerum, sed, quoad ejus fieri potest, et codicum ope paranda, verborum usu orationisque indole aperienda, fontibus denique aliorumque philosophorum placitis designandis adjuvare instituimus Plotinum.

p. 58, 9. ἐν τρανωτέρᾳ ζωῇ] Vertit Marsilius in vita integriore. Debat clariore (disertiore, efficitiore). Etenim τρανὸς idem est atque τορὸς, διάτοπος. Plura de illa voce apposuimus ad Procli Inst. Theol. 145. p. 214—216. hæc verba, quæ propterea adscribimus, quia ad nostrum locum faciunt: καὶ ὁ μὲν λίθος μετέχει τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως, σωματικῶς μόνον· τὸ δὲ φυτὸν, ἐπιτρανεστέρον, κατὰ τὴν ζωὴν· τὸ δὲ ζῶον ἔχει καὶ κατὰ τὴν ὀρμὴν τὸ εἶδος τοῦτο· ψυχὴ δὲ λογικὴ, λογικῶς· νοῦς δὲ νοερῶς· οἱ δὲ θεοὶ, ὑπερουσίως καὶ ἐνιαίως.

p. 60, 13. ἀντιδιηρημένον—πρότερον—ὑστερον] Aristotelis Categor. cap. 13. (cap. 10. al.) §. 3. καὶ τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις ἅμα τῇ φύσει λέγεται· ἀντιδιηρησθαι δὲ λέγεται ἀλλήλοις τὰ κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν. οἶον τὸ πτηνὸν τῷ πεζῷ καὶ τῷ ἐνύδρῳ. ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἀντιδιαιρεῖται, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα· τὸ γὰρ ζῶον διαιρεῖται εἰς ταῦτα, εἰς τε τὸ πτηνὸν, καὶ τὸ πεζὸν, καὶ τὸ ἐνύδρον. καὶ οὐδὲν γε τούτων πρότερον ἢ ὑστερόν ἐστιν, ἀλλ' ἅμα τῇ φύσει τὰ τοιαῦτα δοκεῖ εἶναι. διαιρεθείη δ' ἂν καὶ τούτων ἕκαστον εἰς εἶδη πάλιν οἶον τὸ πτηνὸν, καὶ τὸ πεζὸν, καὶ τὸ ἐνύδρον. ἔσται οὖν κάκεῖνα ἅμα τῇ φύσει, ὅσα ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους κατὰ τὴν αὐτὴν διαίρεσιν ἐστί. “Atque etiam quæ eidem subjectæ generi, ut partes illius inter se opponuntur, simul dicuntur esse natura: ut

partes autem generi subjectæ vicissim sibi respondent; quæ ab eadem illius divisione sunt profectæ; quemadmodum volatile ex adversa parte respondet terrestri atque aquatili: hæc enim cum ex eodem genere sint, in dividendo isto inter se opponuntur; animans siquidem in hæc dividitur, in volatile, terrestre et aquatile: *neque est horum ullum prius alteris aut posterius*, sed natura simul talia videntur esse. Singula vero ista, ut volatile, ut terrestre, ut aquatile, rursus in species certas dividi possunt. Itaque illa etiam simul natura esse patet, quæ eidem generi subjecta eadem ex divisione sunt." Hæc Stagiritæ, quem hoc loco a Plotino respici nemini, qui hæc legerit, erit obscurum. Cf. Aristot. Topicæ. 6. Stobæi Eclogg. II. 7. p. 54. Heeren, et Plotin. VI. 3. 10. VI. 3. 20. et ἀντιδιαίρεσις IV. 4. 28. fin. VI. 3. 10.

— 17. τρανότητι—ἀμυδρότητι] Magis proprie: *claritate—obscuritate*. Adjectivum sæpius usurpat Plotinus. Vid. v. c. p. 54. D. ἀμυδρῆ τῆ ζωῆ. p. 724. cap. 33. a. p. 725. A. ἀμυδρῶς p. 169. A. Plura de hoc vocabulo dixi in annot. in libr. de Pulerit. p. 247. sq. Nunc addam substantivum exemplum ex alio hujus familiæ philosopho. Proclus in Alcib. pr. p. 96. τὸ μὲν οὖν σχεδὸν τὴν ἀμυδρότητά μοι δοκεῖ σημαίνειν τῶν φυσικῶν ἀρετῶν.

p. 61, 2. ἐπιλείπει τὸ εὐδαιμονεῖν] Extremas binas voculas extra parenthesin posuit Ficinus, probante Engelhardto. Nos sine libris talia non mutamus. Idem hæret in μηδενί, quod omnes libri agnoscunt, sed pro ἐπιλείπει eorundem jussu dedimus ἐλλείπει.

— 5. ἐπακτὸν] De hujus vocis usu dictum est supra ad I. 2. 1. Cæterum quod in fine capitis usurpatur ἐνδάλματα sicuti verbum ἐνδάλλυσθαι (Rubnk. ad Tim. Lex. Plat. p. 150.) valde frequentatur hujus familiæ philosophis. Vide modo Indic. Græcit. Plotin. et Indic. Græc. Initiorum Philosophiæ et Theol. Plat. ed. nostr. Universo autem huic capiti adhibito Commentarium Ficini.

— 16. τὸ εὐδαιμονεῖν] *Felicitatem* Fic. Potius: *beatum esse*. Vid. ad init. libri.

p. 62, 10. περικεῖσθαι δ' αὐτῷ] Locutio a vestiaria traducta et a Stoicis potissimum usurpata, quo declaratum volunt corpus externaque

reliqua nos quidem circumdare, sed ad animum nostrum proprie nihil pertinere. Hinc Marcus Antoninus XII. 3. περικείμενον σωματίον, *circumdatum tibi corpusculum* et similiter alibi. Vid. Gataker. ad VIII. 27. p. 247. Seneca Epist. 92.: *Corpus natura ut vestem animo circumdedit. Velamentum ejus est.* Paullus Epist. ad Hebr. ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθένειαν [C. 5. v. 2.] Quod non recte accepit Schleusnerus in Lex. N. T. Tu consule Valckenæerii Epistol. ad Roever. p. 54. et ejusdem Scholas in N. Fœd. II. p. 486. Expressius etiam Proclus in Alcib. p. 257. ἡμφιεσμένοι τοιαῦτα σώματα καὶ περιβεβλημένοι τοιούτους δεσμούς καὶ περιεστοιχισμένοι τοιαύτη μεταβολῇ, ubi vid. annot. nostr.

— 14. μαρτύριον δὲ τούτου] Engelh. ita distinguere vult: μαρτύριον δὲ τούτου, τὸ εἶναι, κ. τ. λ. *Testimonium ejus, quod dicimus, est*, ipsum esse (s. conditio hujus hominis). Non male. Possis tamen etiam ita accipere, ac si scriptum sit: μ. δὲ τὸ εἶναι τούτου: *Argumentum est hujus* (hominis) *esse* (conditio, status).

— 17. ὁ βίος—ζῶν ἔχοντι] Hic nihil proficias vulgaribus distinctionibus Grammaticorum, Ammonii in βίος p. 32. (p. 30.), Antiaticistæ in Bekkeri Anecdott. Græc. I. p. 83. Vid. autem Valeken. ad Ammon. et interpr. ad Thom. Magistr. in βιοῦν p. 153. Hoc loco βίος est conditio tanquam forma, quæ refertur ad ζῶν, tanquam genus. Tenenda autem ad hunc locum et ad antecedentia de τελειότητι definitio beatitudinis est, inter Platonicas, quæ feruntur, in ὄροις p. 412. D.: Εὐδαιμονία, ἀγαθὸν ἐκ πάντων ἀγαθῶν συγκείμεον· δύναμις αὐτάρκης πρὸς τὸ εἶ ζῆν· τελειότης κατ' ἀρετὴν, ὠφέλεια αὐτάρκης ζώου. Hæret autem Engelh. in verbis: καὶ σπουδαῖος ἦ. Codices nil variant.

p. 63, 2. σώματι, τὰ αὐτοῦ ζῶντι] Corpori, quod suam sibi vitam vivit. Quod Fic. τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου vertit *interioris* hominis, videtur perspicuitatis causa fecisse, et hætenus non male. In libris MSS. nil variantis lectionis est.

— 7. οἶδε τὸν θάνατον, ὃ, τι ἐστίν.] De attractione, utpote vulgata, protritum sit dicere. Ad argumentum confer Platonis Gorg. p. 524. b. Phædon. p. 64. c.

— 11. Ἀλγηδόνες] In hoc capite refert Plotinus maxime *Peripateticorum* sententias de vita

beata, quibuscum hac in re Academicorum pars et Pythagoreorum faciebat. Hos quod attinet, vide v. c. Archytæ locos apud Stobæum in Floril. Tit. I. 70—81. vol. I. p. 38—47. Gaisford. De Academicis vid. Cicero Acad. II. (IV.) 42. §. 131. E. Peripateticis locum primum præstat ipse Aristoteles in Eth. Nicom. VII. 13. Sextus Empir. Pyrrhon. Hypotyp. III. 180. p. 171. Fabric. τῶν φιλοσόφων τινὲς μὲν τρία γένη φασὶν εἶναι ἀγαθῶν· ὡς οἱ Περιπατητικοί· τούτων γὰρ τὰ μὲν εἶναι περὶ ψυχῆν, ὡς τὰς ἀρετάς· τὰ δὲ περὶ τὸ σῶμα, ὡς ὑγίειαν καὶ τὰ εἰκότα· τὰ δὲ ἐκτὸς, ὡς φίλους, πλοῦτον, τὰ παραπλήσια. Adde Stobæi Eclogg. II. 7. Ceterum ἀληθῶν præsertim ab Epicuro frequentatum, ut ἀλγεῖν, neque tamen Socraticis ignotum. Xenoph. Memor. I. 2. 5. Plat. in Phileb. p. 42. p. 126. Stallb. Menag. ad Diog. Laërt. X. §. 139. indeque hac in re designanda solemnne. Locis in Thesaurio Steph. laudatis adde Theodor. Metoch. Miscell. p. 212. 246. 276. 284. 365. Procl. in Alcib. p. 58. ed. nostr. ὡς περὶ γὰρ πρὸς τὰς ἡδονὰς γυμναζόμεθα καὶ πρὸς τὰς ἀληθῶνας.

p. 63, 15. τὰς πολυθρῦλλήτους Πριαμικὰς τύχας] Priamus in personis tragicis, inque rebus scenicis frequentatus. Hesych. II. 1020. ibiq. Alberti. Sed Plotinus Aristotelem respicit, qui in Ethic. Nicom. I. 10. 14. ita: εἰ δ' οὕτως, ἄθλιος μὲν οὐδέποτε γένοιτ' ἂν ὁ εὐδαίμων. οὐ μὴν μακάριός γε, ἂν Πριαμικαῖς τύχαις περιπέσῃ. Et illud πολυθρῦλλήτους satis arguit, Priami fata non minus communem locum fuisse in libris philosophorum, quam Phalaridis taurum, de quo infra. Argumento quoque est Ciceronis locus de Priami extremis, qui exstat in Tusculanis I. 35. Proverbiū vim, quæ in Priami nomine invalu-erat, indicavit Scholion Codicis Marciani B. Qui plura desideret, consulat doctam animadversionem Wytttenbachii in Plutarchi Consol. Apoll. p. 758. sq. ed. Oxon. form. oct.

p. 64, 3. ψυχὴν τοιάνδε—σώματος φύσιν] Non Peripatetici primum inculcabant, verum antea etiam Pythagorici. Archytas ap. Stob. Floril. Tit. I. §. 76. p. 43. Gaisford. ὁ δ' ἄνθρωπος οὐχ' ἂ ψυχὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα· τὸ γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ζῶον, καὶ τὸ ἐκ τοιούτων ἄνθρωπος. καὶ γὰρ εἰ τὰς ψυχὰς ὄργανον τὸ σῶμα πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀνθρώπῳ μέρος καὶ τοῦτο καὶ ἡ ψυχά. κ. τ. λ.

— 5. αἰ—πέσεις] Simpliciter pro voce πάθη usurpari sæpius docet ad M. Antonin. Gataker. p. 76. sq. et p. 202. Cf. locos Plotinianos II. 9. 14. III. 1. 4. V. 9. 10. et passim.

ib. πρὸς αὐτὸν ἀναφέρονται] Ficinus vertit: “ad ipsum *animum* transferantur:” et ita quoque Taylor. Sed tunc debebat legi αὐτὴν, quod in nullo libro comparet. Proinde referendum est ad hominem. Deorum beatitudinem cum hominum conditione comparat etiam Hippodamus Thurius in Fragmento περὶ εὐδαιμονίας apud Stobæum in Florileg. Tit. 103. §. 26. p. 339. sq. Gaisfordii.

— 10. προσθήκην—λαβοῦσι] Attigimus supra ad I. 1. 4.

— 11. δ—καὶ θάτερον καὶ κρείττον] Hæc posteriora per exegesis adduntur, quasi dicat Plotinus, licet diversum sit et præstantius. Ficinus impeditiori constructioni transpositione membrorum consulere studuit.

— 16. Ἄλλ' εἰ μὲν κ. τ. λ.] Posteaquam adversariorum placita exposuit Plotinus, jam aggreditur ad ea redarguenda. Quod in margine Cod. Marc. B. eruditus lector significatum voluit. Cf. etiam Ficini Commentarium.

— 18. ἐν τῇ τοῦ ἀληθινοῦ ἀγαθοῦ κτήσει κ. τ. λ.] Platonis sectatorem in his agnoscas. Ille enim hoc ubivis profitetur. Vide modo libr. VIII. de Legibus, unde locum in titulum de beatitudine retulit Stobæus (Florileg. T. 103. §. 30. p. 347. Gaisf. coll. Plat. de Legg. VIII. p. 829. p. 76. Bekker.) Philebum (cui adhibe Baumgarten—Crusii Dissert. de Philebo Platónico. Lips. 1816. p. 4. sqq. et Stallbaumii Prolegomm. in Philebum p. 23. sq. Ad τοῦτο intellige τὸ εὐδαιμονεῖν.

p. 65, 1. κρίνειν—ζητεῖν] Engelhardt. vertit: “præcipere beato, ut alia quærat,” quod non est necesse, et crediderim, hoc si voluisset scriptor, potius dedisset, τῷ εὐδαίμονι—ζητητέον εἶναι. Taylor hæc minus accurate expressit.

— 2. Εἰ μὲν γὰρ συμφόρησις κ. τ. λ.] Hæc ad verbum ita vertenda erant: “Nam si beatitas accumulatio esset bonorum et necessariorum et non necessariorum, sed quæ tamen et ipsa bona dicuntur, oporteret hæc etiam parare studere (s. oporteret nos operam dare, ut hæc quoque adessent).”

— 4. τὸ τέλος ἐν τι—οὐ πολλὰ] Cf. Cic. de

Finib. passim, et vid. Goerenz. ad eum p. 582.

— 7. ἐγκολπίσασθαι] Vid. Aleiphron. Epist. I. 18. p. 95. Wagner. Sylburg. ad Dion. Halic. T. VI. p. 964. Schæfer. in Indic. ad Dionys. de Composit. p. 149. Plutareb. de Garrulit. p. 508. D. p. 48. Wyttenb. ed. minor.:—μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐρπετὰ τοὺς ἀποβήτους λόγους ἐγκολπισάμενοι. Vid. etiam Suiceri Thes. Eccles. in ἐγκόλπιος. Plotinus autem h. l. de intima arrogatione et conjunctione usurpat et quidem tralate de animâ, quæ verbi significatio consignanda est in Lexicis.

ib. Ἡ δὲ ζήτησις αὐτῆ—ἡ καὶ προσλαμβάνων ζητεῖ] Locum cum non assequeretur intactum reliquit. Engelhardt. ita explicatum iit: Voluntas, quæ ad vulgaria bona tendit, propterea non rejicit studium veræ beatitudinis (ut ipse in ipso beato insit—ἐν τούτῳ εἶναι). Nam interior hominis natura semper summa expetit et sectatur; sed ratio reputans avertit id, quod ei displicet, eumque impedit, contra id, quod ei placet, congruitque, eligit et adseiscit sibi—Addit ζήτησις et βούλησις h. l. esse studium vulgarium bonorum, contra ἐφῆσις, appetitionem finis (τοῦ τέλους, summi boni).

— 9. ἀποικονομούμενος] In plerisque libris ad marginem explicatur ἀποσκευαζόμενος i. e. a se avertens, rejiciens, repudians. Opponitur enim h. l. προσλαμβάνων, alibi προσιέμενος. De verbo ἀποσκευαζέσθαι, quod proprie est deponere vasa, demere instrumenta, utensilia, se expeditum reddere, adeoque projicere, respuere, dixi ad Proclum in Alcib. p. 38., qui sæpius usurpat, etiam hoc sensu. Vid. ibid. p. 41. 44. et Instit. Theolog. p. 312. Lexicographus in Bekkeri Anecdott. Græc. ἀποσκευαζόμενος· ἀποβαλλόμενος, ἀποβήτων, ἀπογυμνῶν. cf. Hesyeh. in voc. Schleusner. Lex. N. T. in voc. et Valekenæ. in N. T. I. p. 584. Rarius est ἀποικονομεῖσθαι. Usurpant tamen philosophi: v. c. ap. Stob. Eclog. II. 7. p. 214. Heer.—ἐφ' ὅσον ἐτίμα ταύτην (τὴν ἀρετὴν) ἀπφοκομοεῖτο ἂν τὴν κακίαν. Ipse Plotinus V. 9. 1. p. 555. B. καὶ τὸ μὲν διώκοντες, τὸ δὲ ἀποικονομούμενοι διεγείνοντο. Et Alex. Aphrodis. de Anima II. opponit τὴν ἐκλογὴν et τὴν ἀποικονομίαν. Unde efficitur, non recte ambigere Lexicographos de hac verbi potestate, quam modo exemplis firmavimus.

— 12. οὐ βούλησις] Nimirum secundum Platonis, quæ feruntur *Definitiones* p. 413. C. βούλησις est ἐφῆσις μετὰ λόγον ὀρθοῦ· ὄρεξις εὐλογος· ὄρεξις μετὰ λόγον κατὰ φύσιν. “Voluntas est desiderium recta cum ratione: appetitio rationi consentanea: appetitio naturalis cum ratione.” Hæc minime favere videntur explicationi Engelhardtianæ, quam proxime in medio relinquimus positam.

— 17. ἀνωδυνία] Quod hanc vocem Ficinus vertit *indolentiam*, in eo secutus est Tullii auctoritatem. Vid. Offic. III. 3. de Finib. II. 4. 11. p. 128. Goerenz. ibiq. interpr.

p. 66, 1. Ἄ δὲ παρόντα κ. τ. λ.] Lenior fieret constructio si scriptum esset—ζητεῖται. Εὐλογον οὖν ἀναγκ. Illud expressit Marsilius.

— 6. Διὰ τί—ταῦτα] Sc. τὰ ἀναγκαῖα, quæ proxime ab ἀγαθοῖς distinxit Plotinus.

— 7. οὐχ ὅτι πρὸς τὸ εὐδαμονεῖν] Engelhardt. conjiciebat: παρὸν πρὸς τ. ε. Sed παρὸν prorsus nihili est h. l., nec expressit Ficinus, quem, uti solet, secutus est Taylor.

— 11. ἡ ὅταν παρῆ] Videtur inde ab his verbis philosophus noster ordiri refutationem aliter sentientium, quorum argumenta adhuc exposuerat. Ita etiam Engelh. et Taylor locum accipere videntur. Proinde ex codicum vestigiis conjicias ἦτοι vel potius καίτοι (*verum, at vero, vel atqui*) ὅταν παρῆ.

— 16. οὐδὲν τι] Nihil quidquam, ganz und gar nicht, nicht im geringsten, de quo usu Xenophonteo et Platónico etiam, vid. Heindorf. ad Plat. Phædon. §. 28. p. 42. et Lex. Xenophont. III. p. 356. Krabinger ad Synes. de regno cap. 3. p. 146. Similiter jungitur οὐδὲν τι μᾶλλον. cf. Heind. ad Phædon. p. 137.

p. 67, 1. καὶ οὐδενὸς—ἐξηρητημένον] Neque ab ulla inferiorum rerum amplius suspensus. De qua vi verborum ἀπαρτᾶσθαι et ἐξαρτᾶσθαι v. Wyttenb. ad Plutareb. p. 717. ed. min.

— 4. οὐδ' εἰ ὑπ' αὐτοῦ γ.] Vel si ipse sit conditor earundem. Non erat, cur in his hæreret Engelh. aut cur omitteret Taylor. Mox πόλεως αὐτοῦ κατασκαφὴν debebat Fic. vertere: *suæ* (patriæ) *urbis eversionem*. Æschyl. Sept. contr. Theb. 46. ἡ πόλει κατασκαφὰς θέντες. Æschin. adv. Ctesiph. p. 76. p. 544. Reisk. Cf. Wesseling. ad Diodor. XV. 88. p. 72. sq.

p. 67, 8. καὶ, νῆ Διὰ, θανάτους θνητῶν] i. e. atque adeo m. m. Formula in pluribus nominibus aut verbis ultimo præposita hujus vim intendit, ut καὶ δὲ, καὶ γὰρ δὴ, docente Wytttenb. ad Plut. Mor. p. 506. ed. min.

— 9. δόγμα περὶ—ζωῆς—εἶναι] Cic. Tusce. I. 47. et 48. Deorum immortalium judicia solent in scholis proferre de morte—*non nasci homini longe optimum esse, proximum autem, quam primum mori*, ubi vid. Davisium. Herodotus I. 31. διέδεξέ τε ἐν τούτοισι ὁ θεός, ὡς ἄμεινον εἶη ἀνθρώπων τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῶειν. ubi cf. interpr. Sext. Empir. Pyrrh. Hypotyp. III. 24. 231. p. 186. ἐνιοὶ δὲ καὶ βέλτιον εἶναι τὸ ἀποθανεῖν τοῦ ζῆν ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσιν. Ad quem locum plura dabit Fabricius. Adde Plutarch. Consol. ad Apollon. p. 106. 108. et ad eum Wytttenb. Animadv. p. 726—730. ed. min. et recens editum Theod. Metochitam, qui in Miscellaneorum capite 58. p. 339. sqq. ed. Müller. et Kiessling. in contrariam partem disputat.

— 11. ἀλλ' εἰ μὴ—σαπείη] Plotinus videri queat respexisse illud Theodori Cyrenaici ap. Plut. de Vitios. p. 499. D. p. 9. ed. Wyt. καὶ τί Θεοδώρω μέλει, πότερον ὑπὲρ γῆς ἢ ὑπὸ γῆς σήπεται; quæ ita expressit Seneca de Tranquill. cap. 14. “O te ineptum, si putas interesse, supra terram, an infra putrescam.” Paulo aliter Cicero in Tusce. I. 43. ubi vid. Davis. Simile dictum Anaxarcho physico tribuit Aristoteles in Chriis ap. Stob. Flor. Tit. VII. p. 88. §. 30. p. 207. Gaisford. ἐμοὶ δὲ οὐδὲν διαφέρει ὑπὲρ γῆς ἢ κατὰ γῆς σήπασθαι. Quæ propterea etiam adposui ut varietas in præpositionum usu intelligeretur.

— 13. τῆς μικρολογίας] Hæc Fic. in exclamatione accepit, ut indignabundus adjecerit philosophus. Qui ὑπὸ recens adpinxit Cod. Mon. C. junxit cum οὐκ ἀξιωθείς. Hæc ratio etiam placuit Engelhardto, ita tamen, ut Ellipsin subesse crederet particulæ ἕνεκα. Taylor se ad Ficinum applicuit. Cæterum de monumentorum sepulchralium amplitudine legibus etiam circumscripta cum Græcis tum Romanis vide modo Ciceronem de Legg. II. 26. 64. 65. ibiq. interpr. p. 363. sq. ed. Moser. et nostr. Quodsi credibile sit, in proximis Plotinum antiqui alicujus Philosophi dictum expressisse, probum sit πᾶρ τοι pro πᾶρ-εστί σοι. Illud enim bis legitur bonis in libris ap.

Diog. Laert. III. 22. in epistola Dorica Arebytæ. Vid. Bast. et Schæfer. ad Greg. de Dialect. §. 20. p. 258. sq. Tunc interpretamentum sit πάντα ἐστὶν ὁδὸς, e margine in ordinem translatum. Nunc vero manum de tabula.

— 14. ἐξιέναι] Recte Taylor: *he possesses a power of freeing himself by death*. Etenim ἐξιέναι ἐξελεθεῖν, ἀπελθεῖν simpliciter usurpant pro mori philosophi, præsertim inprimisque Stoici. Vid. Gataker. ad M. Antonin. V. 29. p. 164. Postremo verbo usus est Noster infra, qui h. l. omnino ex mente Stoicorum loqui putandus est. Pertinet hæc sententia ad doctrinam de εὐλόγῳ ἐξαγωγῇ s. de rationali exitu ex hac vita, quando ratio suppetit, ut sapiens sibi ipse mortem consciscat. Qua de re videbimus ad hujus Enneadis librum nonum, qui de hoc argumento est scriptus. Huc pertinet etiam in fine hujus capituli illud ἀπελθεῖν et εὐλόγως vel ἀλόγως μένειν. Μοχ νοὶ Fic. debebat vertere *nurus*. Proxima admonent Ciceronis, qui in Tusce. I. 36. : “Hæc morte effugiuntur, etiam si non evenerint, tamen quia possunt evenire: sed homines ea sibi accidere posse non cogitant.”

p. 68, 10. ἀναρτήσεται] Engelhardto Ficinus videtur legisse ἀναρθήσεται. Sed in nullo codicum nostrorum ejus lectionis vestigium, et collatos etiam habemus, quos Ficinus adhibuit. Dedit hoc nimirum concinnitati. Proprie debebat: Neque ab aliorum rebus vel secundis vel adversis suspensus reddetur.

— 13. οἶον ἐν λαμπτήρι φῶς] Cogita ἔσται ex antecedentibus. Ficinus pro more dilatavit vertens *assidue fulgebit*. Admonet hic locus versus Empedocleorum ap. Aristotelem de Sensu cap. 2. ὡς δ' ὅτε τις πρόοδον νοέων ὀπλίσσοτο λύχρον Χειμερινῆν διὰ νύκτα πυρὸς σέλας αἰθομένους Ἄψας παντοίων ἀνέμων λαμπτήρας ἀμουργοῦς, Οὐ τ' ἀνέμων μὲν πνεῦμα διασκιδνάσιν ἀέντων. Φῶς δ' ἔξω διαθρώσκον ὅσον ταναώτερον ἦεν, Λάμπεςκεν κατὰ βηλὸν ἀτειρέσειν ἀκτίνεσιν. Vid. Empedocl. Sturzii p. 525. et p. 618. sqq. Λαμπτήρ autem erat Laterna, nunc ænea, ferrea, lignea, nunc cornea, quæ faciem aliaque procul lucentia contineret, ideoque etiam in portibus et turribus urbium suspensa, quo late prospectum præberet. Vid. Tiunæi Lex. Platon. p. 172. ibiq. Ruhnk. Pollux X. 116. ibiq. Hemsterh. Toup. ad Lon-

gin. XL. 2. p. 454. Weisk. Goeller. ad Philisti Fragg. XV. p. 156. et Blomfield ad Æschyl. Agamemni. 21. p. 156. sq.

— 14. ἐν πολλῇ ζάλῃ ἀνέμων καὶ χειμῶν] Videtur magistrum familie sue ante oculos habuisse, qui in Timæo p. 436.: εἴτε ζάλη πνευμάτων ὑπ' ἀέρος φερομένων καταληφθεὶς καὶ ὑπὸ πάντων τούτων διὰ τοῦ σώματος αἱ κινήσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν φερόμεναι προσπίπτουεν. Cf. de Republ. VI. p. 496. d. οἶον ἐν χειμῶνι κοινοροῦ καὶ ζάλης ὑπὸ πνεύματος φερομένον κ.τ.λ. qui multos imitatores nactus est quos docte adhibuit Wyttenbachius meus in Animadv. in Plut. de Fortuna p. 669. ed. min. quibus adde Himerium Orat. XIV. 32. p. 668. ed. Wernsdorf. Γαλήνη μὲν ἔχει τοὺς ἀρχομένους ἅπαντας, καθάπερ ἐκ τρικυμίας καὶ ζάλης εἰς ὄρμον ἐλθόντας ἀκίμαντον.

— 15. Ἄλλὰ εἰ μὴ παρακολουθοῖ] Vid. ad I. 4. 5. p. 32. E.

— 16. ὥστε—ὄμως μὴ ἀποκτ.] i. e. licet dolor vehementissimus sit, tamen non conficiat. Vel: ut dolor vehementia sua hominem tantum non conficiat. Qua de re verbo monitum volui, quoniam ejus usus (ὄμως cum μὴ) exempla desidero apud ipsum Hoogeveen. de Particulis p. 416. sqq. ed. Schutz.

p. 69, 3. Καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ κ.τ.λ.] Engelhardt. locum, quem difficillimum esse dicit, ita integrandum opinatur:—ὅταν λαθάνειν ἡμᾶς τὰς τῶν ἄλλων δυστυχίας κερδ. ἤγ.—τιθεμένων λαθάνειν ἡμᾶς τὸν τοῦ θανάτου καιρὸν—σκοπουμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων δυστυχίαις ἀλλὰ τῶν αὐτῶν—λυποίμεθα. At vero debebat recedere h. l. a Ficini vestigiis, qui eo, quod non attenderet ad vim temporum in ἀποθανόντων, turbas dedit. De hujus verbi Temporum diverso significato non est quod exponamus post Wyttenbachii disputata ad Platon. Phædon. p. 142. sqq. Caput rei est, non imminentem mortem significari a Plotino, sed quæ jam peracta sit. Neque vero τεθνηκότων scripsit Plotinus, quod etiam ad eos pertineret, qui dudum mortui essent, sed ἀποθανόντων, quod eos significat, qui jamjam vivere desierunt. Simplicius in Aristotel. Phys. VI. p. 129. b. σημαίνει δὲ τὸ μὲν ἀπέθανε τὴν πρώτην ἀπὸ τοῦ ζῆν μεταβολήν. Quæ significatio h. l. gravior est. Vult enim philosophus noster: modo ne illa tristia incidant in vitæ nostræ spatium, si mortem nos-

tram continuo excipiant, hoc nihil ad nos pertinere. Deinde subita conversio constructionis ὅταν ἠγώμεθα et τιθεμένων non debet mira videri in hoc quidem scriptore. Universus autem locus ad librorum optimorum fidem et paullulum immutata interpunctione ita vertendus est: “quod ipsum (sc. animi nostri imbecillitatem) arguit hoc, si lueri loco habeamus latere nos (illa lugubria) itemque si in lucro ponamus, modo ista (lugubria) accidant posteaquam nos diem nostrum obierimus, nimirum non spectantes (curantes) quæ illorum interest (qui reliqui ac superstites patiuntur), verum quæ nostra refert (τὸ αὐτῶν), ut ne affligamur. Hæc vero nostra imbecillitas est, quam nos oportet (δεῖ) circumcidere, neque vero negligentes (adeoque invalescere sinentes) formidare, ne accidat (quid incommodi).” Nota sunt carmina Tragicorum eos felices prædicantium, qui morte sua cum suas, tum aliorum res adversas præverterint, ut Æschyli in Sept. adv. Theb. 327. sq. ubi plura dabit Blomfield. In eandem rem multa Cicero in Tusce. I. 35. sqq. qui ibidem de Pompeio: “Qui si mortem tum obiisset, in amplissimis fortunis occidisset; is propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hausit calamitates.” Tangere tamen videtur Plotinus potissimum eos philosophos, qui sectantes Epicuræum vel Sophroneum illud: ἀπὴ θανεῖν ἢ τεθνάν' οὐ μοι διαφέρει: Emori nolo, sed me esse mortuum nihil æstimo: ap. Sext. Empir. adv. Math. I. 273. et §. 283. et ap. Cie. in Tuscul. I. 8. ubi vid. Davisium; in quibus sectatoribus eminebat Epicurus, qui, cum in tranquillitate et voluptate beatam vitam poneret, itidem contendebat, ὅτι ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, sive ut Lucretius canit III. 842. “Nil igitur mors est, ad nos neque pertinet hilum.” Qua in re Plotinus notat potissimum illud vitium, quod φιλαυτίας nomine vulgo venit, quando aliorum hominum contemtores usurpamus illud, quod Gallico dicto celebratur: *Après moi le déluge*.

— 13. οἶον ἀθλητὴν—πληγὰς ἀμυνόμενον] Similitudinibus ex re athletica desumptis delectatur potissimum Arrianus in Epictetis Dissertat. Vid. I. 18. 12. ibiq. interpr. Nec sacris scriptoribus ignotæ hæc vel metaphora vel similitudines. Vid. interpret. in Epist. Paulli Timoth.

II. 5. et Hebr. X. 32. Philo Jud. in libro, qui inscribitur liber: Quisquis virtuti studet, p. 449. Mang.: τὸν δὲ τυπτόμενον—ὄντως γέμοντα πνεύματος ἀθλητικοῦ—οὐδὲν μὲν πρὸς τὰς πληγὰς ἐνδόντα. cf. ibid. p. 462. 468.

p. 70, 1. βαπτισθεὶς ἢ νόσοις] Hoc loco idem quod βυθισθεὶς. Activum est *demergere*. Himer. Eclogg. XV. 3. p. 249. de Themistocle: ἐβάπτιζε γὰρ ὄλην ἐκεῖ τὴν Ἀσίαν μαχόμενος, ubi vid. Wernsdorf. cf. ibid. Orat. X. 2. p. 564. Hinc βαπτίζεσθαι vel solitarium vel additis substantivis *demergi*, *talde affligi*, ceter. Plato Euthyd. p. 277. d. καὶ ἐγὼ γνοὺς βαπτιζόμενον τὸ μειράκιον, βουλόμενος ἀναπαύσαι αὐτὸ, μὴ ἡμῖν ἀποδειλιάσειε παραμυθούμενος εἶπον, ubi vid. Heindorf. ab eoque laudat. p. 320. Diodor. Sicul. I. 73. p. 85. οὐ βαπτίζουσι ταῖς εἰσφοραῖς, non tributis *exhauriri* s. *obruiri*; cf. Wesseling. et Libanii Epitaph. in Julian. p. 571. Reisk. Achilles Tat. VI. 19. p. 147. ὁ δὲ τῷ θυμῷ βεβαπτισμένος, ubi vid. Jacobs. in Animadvv. p. 871, qui hæc ex Themistio XX. p. 233. profert:—βαπτιζόμενον ὑπὸ τῆς δόξης. Alia ratio est loci Platonici in Symposio p. 176. p. 377. Bekk. ubi alia apponam.

ib. ἢ μάγων τέχραις] Similiter Plotin. IV. 4. 26. init. IV. 4. 43. fin. et μάγων δυνάμεις IV. 3. 13. μαγείαι IV. 9. 3. μαγεύει II. 9. 14. et sæpius. Sed μάγος et μαγεία minus Attica, si Phrynicum audias, quam γόης et γοητεία, Vid. Ruhnk. ad Tim. p. 73. et Bekkeri Anecd. Gr. p. 31. Sed tamen Euripides in Oreste 1488. Matth. (1497. 1520. sq.) ἤτοι φαρμάκωσιν ἢ μάγων τέχραισιν, plane uti Plotinus; et vid. Photii Lex. in μάγους. Sed ut in hoc usu philosophum nostrum ætatis suæ morem sequutum esse confiteor, ita idem Platonis sui exemplo frequentat γόης, γοητεία, γοητευμα, γοητεύεσθαι et similia. Ego plura de horum verborum usu disputavi in uberioribus Annot. in Plotin. de Pulcrit. (ad p. 57. A. Basil.) p. 348. sqq. unde hæc tantummodo huc transferenda existimo. “Jam qui de nomine μάγος universe velit edoceri, is adeat eos, quos laudat Bek. in Hist. Univers. vol. I. p. 646. ed. alter. et Tiedemannus de Artium Magicarum Origine p. 33. sqq. [add. C. F. de Cauz. de Cultibus Magicis. Vindob. 1767. 4. 376. pp.] Neque magis eos locos attingam, ubi ipsi illi veterum Persarum sacerdotes eorumque instituta

memorantur, ut Xenoph. Cyrop. VII. 5. 20. VIII. 18. Platon. Alcib. I. p. 122. reliquos—Atque posteaquam μάγων et nomen et artificia Romanum orbem occupaverant, scriptores nihil fere non fascinorum et præstigiæ hanc voce declarabant. Inde illæ explicationes Lexicographorum, ut Zonaræ: γόης· ὁ πλάνης, ὁ ἀπατέων, ὁ φαρμακεύς. Sic passim indefinite μάγος in Luciano, ut Næcyom. p. 28. Bip. Cf. etiam interpr. ad Aett. Apostoll. XIII. 6. Cæterum postea quoque subtilius præeeperunt de discrimine μαγείας, γοητείας et φαρμακείας scriptores in his Eudocia in Violeto p. 284.” Adde Scholia Veneta in Iliad. a. v. 86. Ceterum de Plotino ipso magicis artificiis tentatum se putante est memorabilis locus in ejus Vita a Porphyrio conscripta c. 10. p. 110. Fabric. Erant enim omnes Platonici fere addicti his opinionibus pariter atque plurimi viri doctissimi, qui vel post renascentes literas ad decimum sextum usque seculum vixerunt; adeoque, si notandi sunt ulli, certe non soli sunt notandi Platonici.

— 2. ἀλλ' εἰ μὲν φυλάξουσιν αὐτὸν σπουδαῖον εἶναι οὕτως ἔχοντα] Non male Ficinus: *At si concesserint*. Proprie tamen: *At si hoc integrum servant* (s. *non evertunt, non negant*. Nostrates: *Wenn sie das gelten lassen oder zugeben, dass er tugendhaft sey*) eum virtute præditum esse, licet ita se habeat (affectus sit). Addendus autem noster locus est iis, de quibus disputarunt viri docti Dawesius in Miscell. Critt. p. 156. sqq. Kidd. Dorvill. ad Chariton. p. 442. p. 469. Lips. Heindorf. ad Platon. Gorg. p. 50. ad Theæt. p. 323. Elmsl. ad Eurip. Med. v. 314. p. 136. et qui se pressius ad Dawesii rationem applicare videtur, Jacobs. ad Achill. Tat. (p. 169. 9.) p. 923. Sicut autem aliis in locis φυλάσσειν est, quod τηρεῖν, ita h. l. Plotini respondet Attico σώζειν, i. e. salvum et integrum retinere. Mox elegantius est εὐδαίμονα αὐτὸν εἶναι.—Deinde correctæ lectio εὖς ἀν ἢ in duobus libris non nihili est. Cf. Matthiæ Gr. Gr. §. 522.

— 12. ὡς ἐν τῇ σοφίᾳ γὰρ—παρακολουθεῖν αὐτῇ παρεῖναι] Particula γὰρ quinto loco posita neminem offendet, qui legerit, quæ de hujus sede monuit Tib. Hemsterhusius ad Lucian. Dialogg. Mortt. 25. 1. p. 432. De verbo παρακολουθεῖν

supra vidimus ad I. 4. 5. p. 32. F. Deinde haud dubie præstat lectio *αὐτῷ*, licet Ficinus alteram secutus sit. Locus enim ita vertendus est: “Nisi forte quis dicat, in sapientia hoc inesse debere, ut sapiens se ipse (tanquam sapientem) sentiat, et se (talem) cogitatione ipse sua assequeretur.”

— 15. *λέγοι ἂν τι ἴσως*] Dixerit, quod alicujus monenti sit. Viger. de Idiot. II. 11. 14. p. 152. 731. Istud *τις* Codicis Ciz. ex pronunciatione ortum, sequentia non sejungente.

p. 71, 3. *φυτικῆς ἐνεργείας*] Galen. de Hippocrat. et Platon. Placit. VI. p. 183. Charter. p. 516. Kühn: *περὶ τῆς ἐπιθυμητικῆς ψυχῆς, ἧς καὶ τὰ φυτὰ μετέχει φύσει*. Inprimis hæc illustrat Jo. Philoponus in Aristot. de Anima, et hinc apud Suidam T. III. p. 647. Kusteri: *φυτικὰ δυνάμεις τρεῖς τῆς ψυχῆς, θρεπτικῆ, αἰσθητικῆ, γεννητικῆ· φυτικὰ δὲ καλοῦνται, διότι αὐταί μόναι ἐν τοῖς φυτοῖς ὄρωντα. ἐσμὲν οὖν καὶ ἄνθρωποι, καὶ ζῶα, καὶ ἔμψυχα. καὶ ὡς μὲν ἄνθρωποι τὰς λογικὰς ἔχομεν δυνάμεις· ὡς δὲ ζῶα, τὰς ἀλόγους· ὡς δὲ ἔμψυχα τὰς φυτικὰς· ἔμψυχα γὰρ λέγομεν καὶ τὰ φυτὰ· ἔμψυχων γὰρ τὸ τρέφεσθαι, καὶ αὔξεσθαι, καὶ γεννᾶν ὅμοια ἑαυτοῖς. λέγονται δὲ αὐτὰ καὶ ζῆν καὶ τεθάναι. ἡ δὲ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος παρουσία καὶ ἀπουσία γίνεται τῆς ψυχῆς*. Confer etiam Nemesium de Natura Hominis cap. 23. *περὶ τοῦ θρεπτικοῦ* p. 236—240. ed. Matthæi, et *ibid.* cap. 22. p. 236. ubi in his: *καλεῖται δὲ φυσικὸν μὲν τὸ θρεπτικὸν καὶ γεννητικὸν· ζωτικὸν δὲ τὸ σφνυγμακόν* et in seq. cap. *τοῦ θρεπτικοῦ φυσικὰ δυνάμεις*, haud dubie corrigendum erat ex uno libro, qui *ibidem* *φυτικὸν* offert, sicut in Plotino correximus. Macrobi. in Somn. Scip. I. 19. 103. sq. Zeun:—“sentire vel crescere *αἰσθητικόν*, id est sentiendi natura, de sole; *φυτικὸν* autem, id est crescendi natura de lunari ad nos globositate perveniunt.” Cum autem Plotinus h. l. dicat, hanc efficacitatem non percipi a nobis per sensum, neque nos agere, quando hæc agat, videtur cogitare nutritionem, crescentiam et quæ reliqua vegetali potentia (τῇ *φυτικῇ δυνάμει*) tribuantur. Ceterum confer Ficini Commentarium, cujus versionem etiam comprobant Engelhardt. et Taylor.

— 10. *περὶ τὰυτα—περὶ τούτων*] Hæc quid sibi velint, se nescire fatetur Engelh. At omnes libri agnoscunt eadem. Quomodo Ficinus acceperit, arguit ejus versio. Simpliçissimum mihi videtur, uti

hic fecit, *περὶ τὰυτα* referre ad *μέσης*, et *περὶ τούτων* ad *ἐνεργεῖν*, hoc sensu: “Intelligentis actus et ipse per sensum, utpote circa has operationes in medio constitutum, etiam de his agere debet.” Taylor vertit: *For to this purpose it should energize through sense us a medium*. Sed fortasse tamen vulnus inveteratum latet in hoc loco.

— 12. *αἰσθήσεως, καὶ ὅλως ἀντιλήψεως*] Est enim *ἀντιλήψις* perceptio per sensus universe. Tu adde iis, quæ in novo Steph. Thesaurο p. 5563. collecta sunt, Sext. Empir. Pyrrh. Hypotyp. I. 44. et I. 70.; sed tamen etiam perceptio, quæ mente et intellectu fit, nonnunquam *ἀντιλήψις* dicitur. Cum seqq. conf. Plotinum ipsum I. 8. 15. p. 82. D. E. Hermiam in Platonis Phædrum II. p. 68. Ast.: *πέντε εἰσὶν αἱ γνωστικὰ δυνάμεις τῆς ψυχῆς· νοῦς, διάνοια, δόξα, φαντασία καὶ αἴσθησις*.—Tum conferenda, quæ Tullius ad mentem diversarum sentientium Græcorum philosophorum de visis (*φαντασίαις*) disputat in Acadd. II. 6. sqq. II. 15. ubi et illud §. 48.: “Deinde quom̄ mens moveatur ipsa per sese, ut et ea declarant, quæ vel dormientibus, vel furiosis videntur; non, inquit, verisimile sit, sic etiam mentem moveri, ut non modo non internoscat visa, vera illa sint, anne falsa, sed ut in his nihil intersit omnino?” Sed aliam prorsus Plotini circa intellectus actionem sententiam esse atque illorum philosophorum, non est, quod moneamus.

p. 72, 1. *ἢ μὴ οὕτως ἔχοτος κ. τ. λ.*] Non alienum erit h. l. apponere verba Chalcidii in Comment. in Platonis Timæum p. 333.: “Intuitione vero, ut quæ fragmento radii recurrente ad oculorum aciem videntur: qualia sunt, quæ in *speculis* et aqua considerantur, cæteris item, quorum *tersa est quidem superficies, sed ob nimiam densitatem idoneus vigor est ad repellendum, quod offenderit*. Ergo etiam radius, in quo est vis videndi, fractus in speculo facit angulum, quem contineant duo lineæ, una, quæ ab oculo profecta pervenit ad speculum; altera quæ a speculo recurrit ad vultum.” Sed longior est locus, quam qui integer a me hic adscribi possit, licet lectu sit dignissimus. Confer autem cum eo Plutarchi, qui fertur, libellum de placitis Philosophorum c. 14. p. 901. et Sext. Empir. Pyrrhon. Hypotyp. I. §. 48. p. 14. *ibiq.* laudd. a

Fabricio. Consulendus autem cum ad hanc similitudinem tum ad universum hoc caput Mar-tilii nostri Commentarius.

p. 72, 4. μετὰ—ἐνεργεῖ] Hæc Engelh. ita vertit (latine autem efferam): “ita tamen, ut notitia efficacitatis, quæ mentis et intellectus est, anteceditat.”

— 5. συγκλασθέντος] Cf. I. 9. p. 85. A. B. ὅταν μῆδὲν ἐτι δεδεμένον ἢ τῆς ψυχῆς, ἀδυνατοῦντος ἐτι τοῦ σώματος συνδέιν, τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ οὐκέτι οὔσης, ἣν ἔχον εἶχε τὴν ψυχὴν.

p. 73, 3. εἰ δὲ μὴ—ὑποθεμένου—οὕτω ζητεῖν] h. e. ita demum inquirere si posuerint. Xenoph. Mem. IV. 8. 11. εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρέσκει ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἄλλου ἦθος πρὸς ταῦτα, οὕτω κρινέτω. Cf. Cyrop. II. 1. 1. De hoc usu particulæ οὕτως participio subjectæ et sæpiuscule infinitivo præmissæ, monuerunt viri docti, Taylor ad Demosth. Mid. p. 628. Reisk. Lennep. ad Phalarid. p. 235. (ubi Imperativus sequitur, sicut in Xenophonte loco) Wyttenbach. ad Plutarch. p. 1035. sq. ed. min. Idem ad Platon. Phædon. p. 146. sq. Heindorf. ad ejusdem Gorgiam §. 135. p. 209. sq. Unde probabile fit, Plotinum ex Platonis sui, qui hanc constructionem frequentat, assidua lectione eandem hausisse. Cæterum uti Plotinum nemo cordatior in scribendi exemplis proponet, ita hujuscemodi sanæ Græcitatæ vestigia, quæ multa sunt in his Enneadibus, hoc minus occultari velimus, quo enixius nonnulli male fastidiosi literarum amantibus persuadere student, in hujus familiæ philosophis Atticam non solum illam, verum etiam Græcam venam penitus exaruisse. Proxima irrisionis nonnihil habere, non est quod moneamus.

— 7. εἰς τὸ εἶσω ἐπεστράφθαι] De hoc, et quod in fine capituli legitur ἐπιστρέφουσιν αὐτοῦ τὴν βούλησιν, et similibus locutionibus supra monitum est ad I. 2. 4. p. 14. B.

— 17. αὐται γὰρ—καὶ ἀφανιοῦσιν] Hoc loco καὶ videtur vel intendere, atque adeo, quoniam etiam (Viger. VIII. 7. 10. p. 524.), vel significare illico, continuo, de qua potestate monuit Musgrav. ad Euripid. Ion. 1199. Heraclid. 174. Iphig. Aulid. 151.

p. 74, 8. καὶ καλλίους ἴσως, ὅσῳ περιστατικαί] Cogita μάλλον post ὅσῳ, quod sæpius omittitur, docente Leisnero ad Lamb. Bosii Ellipsis. Grr.

p. 484. p. 771. ed. Schæfer. Neque vero Ficinus hujus loci assecutus sententiam est. Tu vide, quæ supra ad I. 2. 7. p. 16. A. de voce περιστατικὰ et περιστατικῶς Stoicis præsertim familiari monuimus. Locus noster ita vertendus est: *Omnes vero (viri virtute præditi actiones) pariter pulchræ sunt, et pulchriores fortasse quo magis circumveniuntur fortunæ adversis.* Etenim honestum facinus eo honestius debet judicari, quo magis illi, qui perpetrare id instituit, luctandum est adversus obstacula, quæ adversa eidem fortuna objicit. Taylor vertit: *Yet all of them equally honest, and those perhaps more honest which rightly compose jarring externals.* Engelhardt., qui in notis per trausennam quasi spectaret hanc, quam monstravi, loci sententiam, tamen, quia Stoicorum illud περιστατικὸν quid sit, ignoraret, titubavit. Melius idem versatus est in proximis, monens Plotinum comparare inter se eas actiones, quæ proficiscuntur ex contemplatione ad res singulas (objecta singularia dicunt) adhibita, et eas, quæ vir probus assidue meditando ex se quasi ipse pariat. De θεωρίᾳ monebimus ad III. 8. 1.

— 12. κἂν ἐν τῷ Φαλαρίδος ταύρω λεγομένῳ ἦ] De Phalaridis tauro non est quod dicamus post Bentleii disputata in Respons. ad Boyl. p. 23. sq. Wesselingii ad Diod. Sic. lib. XIII. cap. 90. p. 614. et nupera Goelleri ad Timæi Fragg. LXXIX. p. 274. (in libro de Situ et Origine Syracusarum). Nostrum locum quod attinet, tenendum est, ut universo hoc capite, ita his potissimum verbis et sequentibus Stoicos tangi, qui Phalaridis taurum locum in scholis suis communem reddiderant. Hinc illud nostri philosophi λεγομένῳ i. e. disputationibus frequentato. Cicero de Finibb. V. 28. 85. ubi de Zenone, p. 637. sq. Goerenz. “Tibi hoc incredibile, quia beatissimum. Quid? tuum credibile? si enim ad populum me vocas: eum qui ita sit affectus, beatum nunquam probabis. Si ad prudentes: alterum fortasse dubitabunt, *sitne tantum in virtute, ut ea præditi vel in Phalaridis tauro beati sint*: alterum non dubitabunt, quin et Stoici convenientia sibi dicant et vos repugnantia.” Cic. Tuscul. II. 7. §. 17. “In Phalaridis tauro si erit (Epicurus) dicet: Quam suave est, quam hoc non curo.” Seneca Epist. LXVI.

17. “Poteram respondere, quod Epicurus ait, Sapientem, si in Phalaridis tauro peruratur, exclamaturum: Dulce est, et ad me nil pertinet.” Cf. Aristot. Eth. VII. 13. et Tullium in Tuscul. V. 9. ubi de Theophrasti dicto: *in rotam vitam beatam non escendere*, et vid. Olympiodor. in Alcib. pr. p. 230. Proxima pro lacunosus habet Engelhardt. In libris scriptis nil vestigii hic aliquid excidisse. Obscurum locum esse nemo infitiabitur, qui tamen hac sola observatione aliquanto lucidior reddi videatur posse, a Plotino hoc universo libro quam maxime distinguere inter homines, quales vulgo esse solent, qui etiam in externis rebus Beatum illud ponunt, et eos, quos *σπουδαίους* dicit, quique mentem suam (h. e. *se ipsi*, ut cap. 9. fin. dixit) ab omnibus externis rebus sejunxerunt. Illi igitur vulgares homines adsunt v. c. in Phalaridis tauro, et ubi de Statu ejus, qui in eo inclusus est, judicant, hi (h. e. virtute præditi) absunt.

p. 75, 1. *συναμφοτέρον*] Videlicet *ψυχὴν καὶ σῶμα*, de quo supra est disputatum I. 1. in Quæstione: *quid animal, quid homo*.

— 2. *ὁ χωρισμὸς ὁ ἀπὸ τοῦ σώματος*] Quæ ex Plotini reliquorumque hujus disciplinæ philosophorum sententia inest in τῇ ἐπιστροφῇ εἰς ἑαυτὸν, “in conversione hominis ad se ipsum, i. e. ad mentem.” Vid. proxime cap. 11. et cap. 9.

ib. *ἡ τῶν λεγομένων*] Quæ vulgo appellantur, neque vero sunt. Quod si reputaveris, quæ supra cap. 5. sq. in Peripateticos conjuncta sunt tela, nullus dubitaveris, quin hoc quoque loco clanculum tangantur. Vid. quæ posui ad cap. 13. et cf. Ciceronis alium quoque locum de Fin. V. 5. Sed tamen ad Epicurum etiam nonnulla ex his Plotinianis pertinere videntur.

— 3. *Τὸ δὲ καθόσον ἀξιοῦν*] Engelh. Ficinum legisse arbitratur τὸ δὲ ἀξιοῦν ἐν τῷ ζῳῷ τὴν εὐδ. ε. omisso *καθόσον*, quod se quoque concoquere non posse; itaque et ipse omisit. At vero nostri libri ad unum omnes agnoscunt, et locus ita est explicandus: Quod autem *quatenus* attinet, h. e. Quodsi vero quaeratur, *quatenus* beatitudo existat, nimirum *in quantum pertineat* (utrum ad corpus, an ad animam, an ad utrumque, sive ad animal), ridiculum sit ad animam eandem pertinere.

— 4. *εὐζωίας*] Vid. supra I. 4. 1. p. 29. A. ibiq. annot.

— 7. *τὸ εὐδαιμονεῖν τοῦτο*] *Illud* beatum esse jam notum nobis s. de quo inter nos jam convenit. Cf. Heindorf. ad Platon. Phædon. §. 38. p. 60. Quod Plotinus continuo corporis *εὐξίαν* magnitudinemque corporis spernit, de eo idem III. 4. 2. p. 284. pluribus agit, ubi de conversione hominum in bestias. Quem locum attigit Philoponus in Aristot. de Anima I. 4. διὸ καὶ ὁ Πλωτῖνος πάντῃ θεῖως (ἀστείως λίαν Suidas in κόσμος) εἶπεν, ὡς ὅσοι ἐμμανῶς κατὰ τὰς θρησκευτικὰς δυνάμεις ἐνεργοῦσιν, οὗτοι κινδυνεύουσιν ἀποδεδρωθῆναι. Ut nos Germani *baumstarke Menschen* usurpamus. Est hoc Plotinianum congruum Pythagoricæ disciplinæ, de quo multus est Porphyrius de Abstinencia et de Vita Pythagorica. Ceterum in hoc loco Plotiniano, quem modo citavi, legitur etiam *φυτικόν*, quod emendationem nostram confirmat.

— 9. *Ἀντισηκώσεως*] Est vocabulum medicum. Foesius in Œcon. Hippocr. p. 41. *ἀντισήκωσις* est etiam *ἀντιστάθμησις*, *æqualis repensio*, ubi plura etiam de verbo *ἀντισηκώσαι*. Zonaras Lex. Gr. *Ἀντισήκωσις, ἡ ἀναπόδοσις, διόρθωσις, ἰατρεία*, ubi vid. Tittmann. pag. 185. Alia suppeditant Lennep. ad Phalarid. p. 187. et Blomfield ad Æschyli Persas v. 443.

p. 76, 2. *νέος ὦν*] Cf. Nostrum I. 6. p. 52. E.

— 3. *προσηγὲς*] h. l. est id quod ἡδύ. cf. Annot. ad locum laud. Plotini in singulari editione libri de Pulcritudine p. 192. ibiq. laudd. Hesych. II. p. 1045. Zonar. Lex. Gr. p. 223. Foesii Œcon. Hippocr. p. 322. et alios locos.

— 16. *οὐδὲ γὰρ ἂν πρὸς ἀλητικὸν τέλος κ.τ.λ.*] Ita scripsi auctoritate librorum MSS. Sententiam quod attinet, possit Plotinus tangere voluisse videri proverbium: *ἀλητοῦ βίον ζῆς*, quod de iis dicebatur, qui ex alieno viverent (*ἐπὶ τῶν ἐξ ἀλλοτρίου βιούντων*) testibus Diogeniano Centur. III. 14. p. 199. et Suida I. p. 380. Neque prorsus aliena sit hæc sententia a mente Plotini, qui *tibicinum consilium* s. *finem* dicat eorum hominum, qui falso sibi persuadeant, beatitudinem in rebus alienis s. externis, quæ non ipsa mente continentur, ponendam esse. Engelhardt.

tus insuper admonuit versicolorum, qui leguntur apud Athenæum VIII. 337. e. p. 245. Schwgh.

ἀνδρὶ μὲν ἀθλητῆρι θεοὶ νόον οὖν ἐνέφυσαν (vulg. οὐκ ἐνεφ. Casaub. εἰσενεφ.)

ἀλλ' ἄμα τῷ φυχῆν χά νόος ἐκπέταται.

ut proinde homines, qui menti nihil pretii tribuant, *tibicinum finem* sectari dicantur. Fieri quoque potest, ut Plotinus ante oculos habuerit philosophorum disputationes, quales hæc sunt Tauri et Aristotelis. Gellius XX. 4.: "Comædos quispiam et tragædos et *tibicines* dives adolescens Tauri philosophi discipulus liberos homines in deliciis atque in delectamentis habebat. Id genus autem artifices Græce appellantur οἱ περὶ Διόνυσου τεχνῖται. Eum adolescentem Taurus a sodalitatibus convictuque hominum scenicorum abducere volens, misit ei verba hæc ex Aristotelis libro exscripta, qui *προβλήματα ἐγκύκλια* inscriptus est; jussitque, ut ea quotidie lectitaret: διὰ τί οἱ Διονυσιακοὶ τεχνῖται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ποιηροὶ ἐστίν; κ. τ. λ." Tu vid. Aristotelis Problem. XXX. 10. p. 220. Sylb. Et in contemptu apud plerosque Græcorum fuisse tibicines, ut quibus etiam Phrygia fere et servilia nomina essent (Athen. XIV. p. 624. b.) non est, quod operose monstretur. Et Plato tibiam ab educatione sejunctam volebat. Cujus exemplum secuti Platonici philosophi hoc instrumentum ut plurimum damnabant, ut quod mentem eriperet, et varios motus animi ciceret. Vid. Platon. de Republ. III. p. 398. sq. de Legg. II. p. 669. sq. et cf. Procli disputata in Platonis Alcib. 68. p. 197. sq. ed. Francof. Possit quispiam illud ἀθλητικὸν τέλος ita accipere velle, quibus propositum est, ut aliis voluptatem exhibeant; quam in rem fecerit locus Plutarchi An senì sit ger. resp. p. 786. A. B. Sed simplicissimum, me quidem iudice, sit, si ita explicemus: illam externorum bonorum affluentiam ne ad eorum quidem finem hominum conferre, qui a sapientum gravitate longissimo distent intervallo: vel, uti Engelh. expressit, ne ad incuriam quidem, sive vitam curis plane vacuam conferunt.

p. 76, 17. μετὰ τῆς ἡμετέρας ἀσθενείας] *Ex* sive *pro*, in affectu designando vel forma qua aliquid fit vel etiam fonte, unde aliquid fluit. Vid. Schweigh. Lex. Polyb. p. 382. Schleusneri Lex.

N. T. in μετὰ et Valeken. Scholl. in N. T. I. p. 575. coll. 366.

p. 77, 3. οὕτω γὰρ καὶ ἀδείης ἔσται κ. τ. λ.] Hæc et sequentia admonent Chrysippeï placiti ap. Plutarch. de Repugn. Stoic. §. 27. p. 1446. F. sq. A. p. 266. Wyt. : οὐκ ἀεὶ ἀνδρίζεσθαι τὸν ἀστείον, οὐδὲ δειλαίνειν τὸν φαῦλον, ὡς δέον ἐν φαντασίαις ἐπιφερομένων τινῶν, τὸν μὲν ἐμμένειν τοῖς κρίμασι (κρίμασι), τὸν δὲ ἀφίστασθαι: "bonum hominem non semper agere fortiter, neque vitiosum semper timide: usu venire enim, ut quibusdam visis oblati alter persistat in iudicio, alter non persistat." Quo nomine ibidem ei litem intendit Plutarchus.

— 7. καὶ τὸν ἐν αὐτῷ—παῖδα] A Platone accepit Plotinus, qui in Phædone p. 77. Steph. p. 45. Bekker. ἀλλ' ἴσως ἐν τις ἐν ἡμῖν παῖς, ὅστις τὰ τοιαῦτα, φοβεῖται, τοῦτον οὖν πειρώμεθα πείθειν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὥσπερ τὰ μορμολύκεια: qui locus quot et quos imitatores nactus sit, indicant Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. p. 181. et Wyttenbach. in Annot. in Phædon. p. 192. sq., qui idem in Philomathia III. p. 93. nostrum locum addens jam legendum vidit παῖδα, ubi tamen perperam scriptum est καταπαύσεις. Quod proxime Fic. addidit majorem, ejus nullum in libris vestigium. Proinde περιφράζων, ut sæpius, addidisse putandus est.

— 9. οὐ μὴν—ἄφιλος οὐδὲ ἀγνώμων] Hoc posterius Fic. expressit a *gratitudine alienus*, eumque sequitur Taylor. Contra Engelh. accepit ita, ut sit *immitis, asper*. Mihi maxime in hunc locum cadere videtur hæc vis, ut sit *iniquus*. Ternæ autem illæ significationes bonis scriptoribus usitatæ sunt. Vid. Pollux. IV. 10. Hesyeh. I. 59. Alb. cum interpr. Lexicon Xenophont. I. 38. Scholiast. et interpr. ad Sophoclis Œdip. Colon. 86. et Heynius ad Epictet. Enchir. XXIV. 3.

— 13. ἄρας θήσειε] Contraria sibi h. l. respondent ἄρας θήσειε et κατάγοι. "Quod si vero quis probum virum non *sublime* (s. elatum) *sisteret* in mente, verum *deportaret* ad fortunas cet." Quod cum non assequeretur aliquis librarius, infelici manu correxit ἀριθμήσειε. Nec Engelh. loci vim est assecutus.

— 15. οὔτε σπουδαῖον τηρήσει] "Nec probum

hominem (s. virtute præditum) reservabit (i. e. illibatum et integrum tenebit)."

p. 78, 1. ἐν τῷ κοινῷ] In conditione vulgari s. mixta. Engelh. admonet eorum, quæ supra I. 1. 8. I. 1. 9. I. 1. 10. disputaverat Plotinus.

— 2. Ὁρθῶς γὰρ Πλάτων] Tu vid. Theæt. p. 176. a. b. Phædon. p. 42. Wyttenb. de Republ. VI. p. 509. a. X. p. 613. a. de Legg. IV. p. 716. b. c. quorum locorum partim supra in medium protuli ad Enn. I. 2. 1. p. 11. A. et cap. 4. p. 14. A.

— 7. ἀλλ' ὡς στοχαζόμενος κ. τ. λ.] Engelh. ita: "sed ut is, qui ad superiora conversus sit, vitamaget, dum externa duntaxat circumfusa sunt circa ipsum." Taylor: *In every circumstance of being he will conjecture what is right.* Hic quidem melius. Attendendum est ad καί, quod non neglexit Ficinus. Sententia loci hæc est: "Ille vir probus, licet finem habeat unicum summumque, nihilo tamen secius, sicubi ferat rerum suarum commutatam, animadvertet vel ad ea, quæ extrinsecus ei offeruntur, et quasi circum eum funduntur."

— 9. οὐ κωλύμενος κ. τ. λ.] Hoc est "licet vir probus delatus sit in hunc vel illum locum et conjunctam corpori animam habeat, non tamen eandem eidem mancipatam, sed libero arbitrio utitur in corpus, ita tamen, ut inde tantummodo justo naturæ tempore se disjungat." Plura in eam sententiam ponemus infra ad I. 9. sive ad libellum περὶ ἐξαγωγῆς.

— 14. οἶον εἰ μουσικὸς λύρας κ. τ. λ.] Frequentant philosophi et Ecclesiæ patres hanc similitudinem corporis et instrumenti musici. Plutarch. Sept. Sapp. Conviv. p. 163. E. ψυχῆς γὰρ ὄργανον τὸ σῶμα, θεοῦ δὲ ἡ ψυχὴ—ἢ Σκύθαις τόξα, λύραι δὲ Ἑλλήσι καὶ αὐλοὶ συμπαθοῦσιν. Ad quem locum Wyttenbach. in Animadv. p. 988. ed. min. plura contulit. Marc. Antonin. X. 38. p. 315. sq. καὶ τὰ ὄργανα ταῦτα τὰ περιπεπλασμένα, ad quæ Gatakerus et alia congescit et Apostoli verba Epist. Rom. VI. 13. et vero hæc Gregorii Nysseni de homin. orific. cap. 12.: Καθὰπερ τι μουσικὸν ὄργανον ἅπαν τὸ σῶμα δεδημιούργηται. Ego aliquot locos adjiciam, præcipue eos, qui ad Plotiniani similitudinem propius accedant. Proinde multa omitto, ut illud Theodoretī T. IV. p. 516. Opp. ed. Schulzii, ubi homo dicitur ὄρ-

γανον ἀρχέτυπον et T. V. 102. ubi λύραν ἐκκλησιαστικὴν dicit. Adscribam potius locum Nemesii de Natura Hominis p. 91. sq. Matthæi: ὄργανον γὰρ ὄν τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς, ἐὰν μὲν ἐπιτηδείως κατασκευασθῆ, συνεργεῖ τῇ ψυχῇ, καὶ αὐτὸ ἔχει ἐπιτηδείως· ἐὰν δὲ ἀνεπιτηδείως, ἐμποδίζει, καὶ τότε χρεία τῇ ψυχῇ πραγμάτων, ἀπομαχομένη πρὸς τὴν ἀνεπιτηδείότητα τοῦ ὄργανου. καὶ ἐὰν μὴ σφόδρα ἡψῆ, καὶ συνδιαστρέφεται αὐτῷ, καθὰπερ μουσικὸς συναμαρτάνει τῇ τῆς λύρας διαστροφῇ, ἐὰν μὴ πρότερον αὐτὴν καταστήσῃ καλῶς. διὸ καὶ χρεία τῇ ψυχῇ τῆς ἐπιτηδείων ἑαυτῇ. τοῦτο δὲ ποιεῖ διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τῶν ἡθῶν, ὡς ἐν ἀρμονίᾳ, τὰ μὲν χαλῶσα, τὰ δὲ ἐπιτείνουσα, ἵνα ἀρμόδιον αὐτὸ ἑαυτῇ κατασκευάσῃ, καὶ χρήσῃται ἐπιτηδείῳ ὄργανῳ, ἐὰν μὴ καὶ αὐτὴ συνδιαστραφῇ αὐτῷ. συμβαίνει γὰρ καὶ τοῦτο. Jo. Chrysostomus in Psalm. XLI. p. 150. ed. Francof. ἐνταῦθα οὐ χρεία κιθάρας, οὐδὲ νεύρων τεταμένων, οὔτε πλήκτρον καὶ τέχνης, οὐδὲ ὄργανων τινῶν· ἀλλ' ἐὰν θέλῃς, σὺ σαυτὸν ἐργάσῃ κιθάραν, νεκρώσας τὰ μέλη τοῦ σαρκὸς, καὶ πολλὴν τῷ σώματι πρὸς τὴν ψυχὴν ποιήσας τὴν συμφωνίαν.

LIB. V.

P. 84, 6. *Liber V.*] Tricesimus sextus ordine cum hic liber sit, superior autem sive hujus Enneadis quartus, quadagesimus sextus; haud ita exiguum temporis intervallum utrumque disjungere videtur. Inscriptionem autem hanc ille habet in Porphyrii Catalogo de Vita Plotini cap. 24.: Εἰ μὲν παρατάσει χρόνον τὸ εὐδαιμονεῖν; Ad quem locum quod I. A. Fabricius nostro in titulo addit: al. ἐπίτασιν, nimirum pro ἐπίδοσιν: nostri quidem libri MSS. hanc varietatem ignorant. Subrepsisse videtur memoriæ doctissimi viri e Diogene Laërtio X. 121. ubi est εὐδαιμονία ἐπίτασιν οὐκ ἔχουσα. Caspar autem Barthius in Adversarij lib. I. cap. 8. p. 2347. suæ ipse translationi hæc verba præposuit: "Duodecenni mihi puero inter exercitia Græcæ interpretationis excidit translatio acutissimi et subtilissimi libelli *An felicitas tempore augetur* apud Plotinum; nobilissimum philosophum ex iis, qui Platoniam et Pythagoricam sapientiam postremis Romæ temporibus conjungentes, novam quampiam ex mistis duabus sectam concinnarunt. Eam translationem huc transcribam, ne inter chartarum

schedia pereat, non quod magnopere intersit eam conservari, sed quia puerilia etiam conamina nos in proveciore aetate delectant. Non praestabo autem opusculi naevos, si quis venerit accusatum; quia tantum ei vix tribuo, ut de descriptione huc transferendo adsim, quin abjiciam potius de caetero, quam defendam." Haec Barthius, qui Ficini versionem cum sua non contulisse videtur. Alioqui in libri inscriptione certe pro *felicitate beatitudinem* posuisset. Sed nec ipse Marsilius, uti supra vidimus, in his vocibus usurpandis usquequaque sibi constat.—Argumentum hujus libri quod attinet, nemo nescit, jam antiquitas agitata esse hanc quaestionem, quam hoc libro pertractat Lycopites philosophus. Septem Sapientum hac de re disputata fuisse antiqua fama ferebat. Vid. Suidam et Photium in *Μᾶλλον Φρύξ*. Solonis in primis nobilitatum cum Cræso colloquium Herodotus copiose exposuit (I. 32.), Stobæus suo Florilegio inseruit (Tit. 105. al. 103. p. 564. sq. p. 365. sqq. Gaisford.). Ad sententiam Solonis propius accedunt, poëtarum loci haud pauci inde a Theognide, quorum locos aliquot collegit Jos. Barnes. ad Euripidis Andromacham v. 100. Vid. insuper Pindar. in Pyth. III. 189. inque eum locum Scholia. Ejusdem colloquii locos passim tacite respiciunt philosophi, ut Plato v. c. in Hippia maj. p. 291. D. et de Legg. VII. p. 802. a. p. 29. Bekk. Quæ non moramur: illa magis nos advertere debent, utpote cum Plotinianis his conjunctiora, quæ ad labefaciendam Solonis sententiam profert Aristoteles, qui Eth. Eudem. II. 1. p. 90. sq. Sylb. ita: *τό τε γὰρ εὖ πράττειν καὶ τὸ εὖ ζῆν τὸ αὐτὸ τῷ εὐδαιμονεῖν· ὧν ἕκαστον χρήσις ἐστὶ καὶ ἐνέργεια, καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ πράξις. καὶ γὰρ ἡ πρακτικὴ χρηστικὴ ἐστίν. ὁ μὲν χαλκεὺς ποιεῖ χαλκὸν, χρῆται δ' ὁ ἵππικὸς. καὶ τὸ μήτε μίαν ἡμέραν εἶναι εὐδαιμόνα, μήτε παῖδα, μήθ' ἡλικίαν πᾶσαν· διὸ καὶ ὁ Σόλωνος ἔχει κακῶς, τὸ μὴ ζῶντ' εὐδαιμονίζειν, ἀλλ' ὅταν λάβῃ τέλος. οὐθὲν γὰρ ἀτελὲς εὐδαιμόν. οὐ γὰρ ὅλον κ. τ. λ.* Idem in Ethicis Nichomacheis, loco copioso de Bonis et Beato I. 10. Atheniensis legislatoris dictum uberius excussit: quæ disputatio apud ipsum legatur oportet. Quia vero Plotinus diversa Philosophorum placita his quaestionibus examinat, quod item facit Cicero in libris de Finibus, non alienum erit hujus insig-

nem locum huc transcribere: "Nemo igitur (ait ille II. 27. §. 87. 88.) esse beatus potest; *neque enim in aliqua parte, sed in perpetuitate temporis vita beata* dici solet: neque appellatur omnino vita beata, nisi confecta, atque absoluta, nec potest quisquam alias beatus esse, alias miser: qui enim existimabit, posse se miserum esse, beatus non erit. Nam quum suscepta semel est beata vita, tam permanet, quam ipsa illa effectrix beatæ vitæ sapientia: neque exspectat ultimum tempus ætatis; quod Cræso scribit Herodotus præceptum a Solone. At enim, quemadmodum tute dicebas, *negat Epicurus nec diurnitatem quidem temporis ad beate vivendum aliquid afferre, nec minorem voluptatem percipi in brevitate temporis, quam si illa sit sempiterna.* Haec dicuntur inconstantissime. Quum enim summum bonum in voluptate ponat, negat infinito tempore ætatis voluptatem fieri majorem, quam finito atque modico. *Qui bonum omne in virtute ponit, is potest dicere, perfici beatam vitam perfectione virtutis. negat enim, summo bono afferre incrementum diem. qui autem voluptate vitam effici beatam putabit, qui sibi is conveniet, si negabit, voluptatem crescere longinquitate?* &c." Hujuscemodi disputationes observatas esse animo Plotini, harum Quaestionum argumentum docet, licet Tullii mentionem nusquam faciat; neque enim deerant alii fontes, unde hauriret. Caeterum adhibeto etiam Marsilii Commentarium.

84, 10. *Εἰ—λαμβάνει*] Cf. Inscriptionem *Περὶ τοῦ εἰ—λαμβάνει*. Semel tenendum est ad usum Plotini aliorumque philosophorum, maxime posterioris ætatis, *εἰ* apud eos et in obliqua interrogatione frequentari et vero in recta. Vid. Hoogveen. de Particul. p. 173. ed. Schutz. alt. cf. Eustath. in Odys. A. 158. et Ast. ad Plat. Remp. V. 21. p. 478. in comment. p. 532. Plato Alcib. I. p. 106. b. *Εἰ χαλεπὸν δοκεῖ τὸ ἀποκρίνασθαι*, ubi Buttmanus invitis libris posuerat *ἡ*. Illud *εἰ* reduxerunt Ast. et Bekkerus. Plat. Philob. p. 39. (p. 193. Bekk.): *Εἰ περὶ μὲν τῶν ὄντων καὶ τῶν γεγορότων τοῦθ' ἡμῖν οὕτω πάσχει ἀναγκαῖον, περὶ δὲ τῶν μελλόντων οὐ*; ubi vid. Stallbaum. p. 117. Adde Athenæum VI. p. 228. p. 377. Schweigh. ubi est: *Εἰ ἔχομεν δεῖξαι*; Similiter Plotinus IV. 8. 1. *Εἰ πᾶσαι αἱ ψυχὰι μία*;

et sæpissime. In obliqua oratione hoc imitari Latinos scriptores jam monuit H. Stephanus in Thesauro, apposito exemplo Horatiano. Tu adde hæc Ciceroniana: De Divinat. II. 34. *Dicito, si pascuntur aves.* Idem in Topicis 22. “Queritur, *si expetendæ divitiæ, si fugienda paupertas.*”

p. 84, 12. καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς ζωῆς] Barth.: “neque enim in memoria, sed in affectu Beatitatis summa consistit. Affectus autem in eo tantum positus deprehenditur (reperitur), quo quis præsentente fruitor, et vitæ actio circa idem versatur.” In eandem mentem Engell.: *Diess Beförderung aber und die Thätigkeit des Lebens überhäuft haben ihr reales Daseyn nur in der Gegenwart*: nimirum ita, ut non seivorgamus extremum membrum a prioribus, neque cogitemus: καὶ ἡ ἐνέργεια ἐστὶ τῆς ζωῆς, sed ut jungamus: ἡ δὲ διάθεσις καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς ζωῆς ἐστὶν ἐν τῷ παρεῖναι. Recte.

— 13. Εἰ δ' ὅτι ἐφιέμεθα—μᾶλλον] Barth.: “Contra si quis exinde quod vitæ *beata*(?) quasi futuræ semper quædam *spes atque expectatio*(?) nos tenet, *in futuro dicat eam absolvi*, nos ita sentimus.” Priora male. Neque ullus liber istius modi sententiam confirmat: hoc posterius ad sensum melius. Nam, recte admonente Engelhardto, qui tamen Barthianam interpretationem ignorat, illud *τυγχάνειω* Plotini adjunctam habet vim *temporis, continuationis*. Negat enim Plotinus *feri* beatum virum probum: ait, *esse* beatum.

— 16. ἔπειτα καὶ οἱ θεοὶ—οὐδέποτε τέλει] Hoc ipso discrimine deorum et hominum beatitatem distinguebat Epicurus. Diog. Laërt. X. 121. τὴν εὐδαιμονίαν διχῆ νοεῖσθαι, τὴν τε ἀκροτάτην, οἷα ἐστὶ περὶ τὸν θεὸν, ἐπίτασι (καὶ ἀνεσι) addit Gassendus) οὐκ ἔχουσαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, ἔχουσαν προσθήκην καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν. “Beatitudinem bifariam intelligi: supremam illam, quæ incrementum non admittat (nec detrimentum), et humanam, quæ et adjectionem habeat et ablationem voluptatum.” Cf. infr. Quæst. VII. p. 45. A. ubi philosophus noster de beatitate similiter: οὐκ ἄρα ἀριθμητέα χρόνῳ ἀλλ' αἰῶνι. ad quem locum plura conferam. Proxime ad sententiam nihil magnopere differt, utrum *τεῦξω* legas, an *τοῦ εἶναι ἔξω*, judicante etiam Engell. Quid

Barthio placuerit, vixdum exputes; adeo ille et hunc locum et proxima multis verbis obscuravit. Sed ipsum virum magnum non multum tribuere vidimus huic translationi.

p. 85, 5. τὸ ἐφεξῆς θέλει] H. I. Plotinus e Platonis sui convivio ferculum abstulit. Ita enim illic Socrates: p. 200. p. 423. Bekkeri:—ἴσως γὰρ ἂν τις ταῦτα οἰηθείη καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, τοὺς ὄντας τε τοιούτους καὶ ἔχοντας ταῦτα τούτων ἄπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμῶν.—εἶπομεν μὲν ἂν αὐτῷ ὅτι Σὺ, ὦ ἄνθρωπε, πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγίειαν καὶ ἰσχυρὴν βούλει καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτῆσθαι, ἐπεὶ ἐν τῷγε νῦν παρόντι, εἴτε βούλει εἴτε μὴ, ἔχεις.

— 9. εἰ—τὸ ἀκριβέστατον εἶδε] Barth.: “Ædepol si tempus illud diuturnius ipsi datum est, quo pro voto suo conspectum exactionem habuit. cet.” Engell. *Wenn in der längem zeit etwas klareres und Deutlicheres gesehen hat cet.* Quod propterea monitum volo, quoniam Ficini translatio ambigua est.

— 13. τὴν ἐνέργειαν τὴν ἀνεμπόδοιστον] Et Fic. et Barth. vertunt: “actionem *intelligentiæ* expeditam,” videlicet ut hunc locum ad Plotinianam de beatitudine sententiam accommodatiorem reddant et magis perspicuum. Quam ipsam *beatitudinem* (τὴν εὐδαιμονίαν) h. l. accurate distinguit a voluptate (τῇ ἡδονῇ).

— 15. πλέων] Formam *πλέων* substantive et adjective, *πλέων* adverbialiter ut plurimum usurpari vult Coraes ad Heliodori Æthiop. VI. p. 198.

p. 86, 6. πλεονεκτεῖν αὐτοὺς τῷ παρόντι] Hæc ejus verbi constructio rarior et fortasse antiquioribus inaudita. Paullus Apostolus aliquoties usurpat, sed diverso tamen significato, nimirum *fullendi, fraudem faciendi*. Vid. Bud. Comm. L. Gr. p. 838. et Schleusn. Lex. N. T. in *πλεονεκτεῖν*. Est tamen et ubi *superandi* vi, ut h. l., accusativum adseiscit, v. c. apud Heliodor. II. 44. p. 103. Coraïi. ἡ δὲ νῦν θεωρία καὶ πλεονεκτεῖ τὰς ἄλλας, ubi miror ab editore nihil esse monitum; neque magis ad locum Plutarchi in Marcello p. 279. Francof. p. 466. Reisk. milites Marcelli *διεστρατήγουν ὅσα πλεονεκτῆσουσι τοὺς πολεμίους*, quantopere præcellerent hostes (s. quantas iis opportunitates essent prærepturi. Illud discrimen attigit Suidas III. p. 128. Kuster.

Πλεονεκτῶ τὸ πλέον ἔχω, γενικῆ· Πλεονεκτῶ δὲ τὸ ἀδικῶ, αἰτιατικῆ. Cæterum, recte monente Engelhardto, hæc extrema φῶ—τῶ παρόντι Plotinus consulto adjecit, quo tolleret errorem eorum, qui, cum ad beatitudinis notionem *præterita* adjiciunt, illam augeri opinantur. Urget igitur illud *præsentiam* tantummodo in beatitudinis notionem cadere. Atque Barthius, cujus reliqua h. l. non moror, hæc postrema gravius ita expressit: “hoc vero quod habet, *neque in præterito est, neque in futuro, sed in præsentia.*”

p. 86, 7. Τί οὖν ὁ κακοδαίμων] Cum his et seqq. componenda sunt, quæ a Tullio disputantur, maxime adversus Epicureos, de Finn. II. 17. 88. II. 28. 92. sq. II. 29. 94. sq. “An dolor longissimus quisque miserimus, voluptatem non optabiliorem diuturnitas facit?—Quid de dolore dicemus? cujus tanta tormenta sunt, ut in his beata vita, si modo dolor summum malum est, esse non possit. cet.—Traditur ab Epicuro ratio negligendi doloris. Jam ipsum absurdum, maximum malum negligi. cet.—Si gravis, brevis: si longus, levis, dictata sunt. Virtutis, magnitudinis animi, patientiæ, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet.”

— 13. οἶον τὸ ἐπιμένειν τὴν νόσον] Virgulam convertimus in colon. Recte autem Ficinus ad ἔξις cogitando repetit ἡ νόσος. Nec aliter Barth. qui vertit: *uti morbos*. Morbo enim ex persistentia fit natura habitus. In anima Aristoteles Eth. Nicom. II. 5. 2. tria ponit: πάθη, δυνάμεις, ἔξις. Tum explicat: ἔξις, καθ’ ἂς πρὸς τὰ πάθη ἔχομεν εἶ ἢ κακῶς. Plutarchus de virtute morali IV. p. 443. D. p. 812. Wyt. ἡ δὲ ἔξις ἰσχύς καὶ κατασκευὴ τῆς περὶ τὸ ἀλογον δυνάμειος ἐξ ἔθους ἐγγνωμένη. De Corporis habitu Medici eodem vocabulo utuntur. Galenus περὶ εὐξίας p. 248. τὸ τῆς ἔξεως ὄνομα κατὰ παντὸς ἐπιφέρειν εἰθίσμεθα τοῦ μονίμου τε καὶ δυσλύτου, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἐπαινοῦντες ἢ ψέγοντες. “Habitus nomen ad id omne, quod stabile est minimeque facile solvitur, accommodare solemus, neque quidquam tamen magis laudantes aut vituperantes.” Plura Fœsius in Œconomia Hippocrat. in voc. Plura item Gataker. ad Marcum Antonin. p. 176. et p. 404. sq. præsertim de vario usu ejus vocabuli apud philosophos. Adde Indicem Græcitatibus in Epicteta p. 320. ed. Schweigh.

p. 87, 3. τὸ δὲ τῆς εὐδαιμονίας] i. e. ἡ εὐδαιμονία. Periphrasis Thucydidi et Platoni præsertim familiaris. Duker. ad Thucyd. IV. 54. VIII. 177. Matth. Gr. Gr. §. 285. Ast. ad Plat. Remp. IX. 1. p. 596. Comment. Stallbaum. ad Phileb. p. 139. sq.

— 4. παρὰ τὸν πλείονα χρόνον] Propter longius tempus. Vid. supra ad I. 1. 4. p. 3. B.

— 14. ἡ τὸν μὲν χρόνον—μηκέτι ὄντα] Fic. vertit: “tempus etiam *nondum* existens,” Barth.: “tempus *nequidum* existens vel quod præterierit.” Engelh. etiam hoc loco: “tempus, quod *non amplius* est, idque magis aptum est ad sequentia.”

— 17. τὸ μὲν γὰρ εὐδαιμονεῖν συμβεβηκέναι ἀξιοῦ] Engelh. *Denn die Glückseligkeit muss sich schlechterdings ereignen, um da zu seyn*. Male. Nam debebat scriptum esse συμβαίνειν, et ἀξιοῦ referendum est ad adversarium, qui præcedentia posuit. Recte Ficinus: “beatitudinem namque contigisse censeret” (censet). Nec male Barthius: “Ita enim sub tempore et contingenti parem felicitatem memorabit.” Germanice exponas: *Denn er will den Maastab des geschehenen Ereignisses an die Glückseligkeit anlegen*.

— 18. ὁ δὲ χρόνος—τὸ μηκέτι εἶναι] Rursus *nondum* Ficinus Barth. “tempus autem, quod imminet, aliter definire non potes, quam id quod venire continget.” Melius, me quidem iudice ad hujus loci sententiam Engelh. *Eine längere zeit aber ausscr der gegenwärtigen ist ein noch nicht seyn, oder ein nicht mehr seyn*, nisi forte his etiamnum verbis præteritum tempus duntaxat declarare voluit philosophus.

p. 88, 1. Διὸ καὶ εἰκὼν αἰῶνος κ. τ. λ.] Sc. ὁ χρόνος ex antecedentibus. Ita haud dubie Fic. locum accepit, et Engelh. diserte expressit. Barth. contra: “Et ea ratione *beatitudo* recte æternitatis imago dicitur.” Sibi imponi passus est, ut puerulus scilicet cum hanc interpretationem faceret, a sequentibus femininis *αὐτῆς—αὐτῆς*.

— 4. ἀπόλεσεν αὐτὸ κ. τ. λ.] Locum mihi recte expressisse videtur Marsilius. Addam, utpote in loco obscuriore, etiam Barthiana: “Nam si ab æternitate tollas id, quod illa semper eadem futura est et in statu suo permansura, ipsa perpetuitas exspirabit: quare ipsam, quod permanet

semper, æternitatem perpetuam facit, et ab ea in statu servatur, evanescet vero statim, ubi successione subjeceris, et ita tempori velut emanciparis." Cæterum de tempore philosophorum aliquot veterum sententias exponit Plutarchus in Quæst. Platon. IV. p. 1007. p. 98. sq. Wyt. Cf. Cudworth. Syst. Intellect. Univers. IV. 21. p. 467. ed. Moshem. De æternitate et de tempore ipse noster philosophus singulari libro agit, Enn. II. 7. p. 325. sqq. item Proclus in Instit. Theol. c. LVIII. sqq. p. 82. sqq. ed. nostr.

p. 88, 7. οὐκ ἄρα ἀριθμητέα χρόνον, ἀλλ' αἰῶνι] Ut non assecuti sunt hanc sublimem Platoniceam doctrinam: ita tamen secuti talia videntur Epicurei, cum in Diis describendis ponerent, quæ leguntur ap. Diog. Laërt. X. 123. πρῶτον μὲν τὸν θεόν, ζῶον ἀφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὡς ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπεγράφη κ. τ. λ. ubi vid. Menag. Hinc illud toties repetitum τὸ μακάριον καὶ ἀφθαρτον, Diog. Laërt. X. 139. *æternum beatumque* Cic. de N. D. I. 17. ibiq. Davis. et nostr. annot. p. 77. Adde Epicurea in Volumm. Herkulann. I. 6. p. 6. ed. Rosini Neapol. et Nemesium de Nat. Hom. cap. 44. p. 347. ed. Matthæi. Cicero de Finn. III. 27. §. 88. "Quid est igitur, cur ita semper Deum beatum Epicurus appellet et æternum? Demta enim æternitate nihilio Beatior Jupiter, quam Epicurus. Uterque enim summo bono fruitur, id est, voluptate." At Plotinus in æternitate et virtute vel potius in virtute, quæ sua natura æterna est, beatum illud poni vult. Vid. de Diis supra Quæst. II. p. 43. et confer Gassendum de Morali Philosophia Epicuri, tom. II. p. 59.

— 13. ἀλλὰ τὴν ἐκ παντὸς χρόνον πᾶσαν ὁμοῦ] Vertit Barth.: "sed illud, quod simul unum totumque sit ab universis seculis." Engelh.: *sondern (das Leben) das aus der ganzen zeit ganz hervorgeht*. Hoc postremum verendum est, ne errorem parere possit. Neque enim æternitatem ex ullo tempore nasei contendit Plotinus: illud vult intelligi, vitam æternam, si ad temporis mensuram referas, quod proprie fieri non debet, inde ab omni tempore esse simul integram; nimirum eo ipso, quod a temporis notione prorsus abhorret.

— 17. καὶ οὐκ ἂν τηροῖ τὴν ὑπόθεσιν] Barth.: "neque id propositum, quod habet tenebit."

Nimirum non constat sibi in eo, quod, quem beatum adeoque sapientissimum dixerat eundem nunc minus sapientem ponat. De vario significato vocis ὑπόθεσις vide locum classicum Sexti Empir. adv. Matth. I. 1. 3. p. 310. ibiq. Fabric. et quod Rhetoricorum ὑποθέσεις, quas ibi memorat Sextus, attinet, cf. Ernesti Lex. Technol. Græcorr. rhetorr. p. 363. sq. et de philosophorum et mathematicorum ὑποθέσει consule porro Sextum Pyrrhon. Hypotyp. I. 168. p. 42. ibiq. annot. Fabric. et Pyrrh. Hypot. II. 20. p. 71. eum not. Adhibe quoque Platonis Definit. p. 415. B. Wytttenbachii Præcepta philos. Logicæ I. 2. §. 19. p. 38. ed. noviss. et ejusd. Animadv. in Plutarch. de Fort. Alex. p. 111. sq.

— 18. περιχαρέας] Conf. supr. I. 4. 12. ibiq. annot.

p. 89, 2. ὅτι ἐχθὲς ἐπὶ ὄψῳ ἦσθη] Xenoph. Memor. I. 5. 4.—ὄψῳ καὶ οἴνῳ χαίροντα μᾶλλον ἢ τοῖς φίλοις, ubi simpliciter pro cibo accipiunt nonnulli; quæ sententia nec a Plotiniano loco abhorreret; et ita accepit vocem Engelh. Neque tamen est, cur h. l. a communi significato recedamus, quo accepit Ficinus. Barthius ita: "ut si quis de quopiam, quod heri gustu eximium comederit, hodie sensum repetat." Hue facit Phavorinus ὄψα λέγονται τὰ τοῦ σίτου ἡδύσματα. Quo sensu aliquoties usurpat Xenophon. Cyrop. I. 5. 7. IV. 5. 2. Memor. I. 3. 5. Cic. de Finn. II. 28. 90. "Huic ego, si negaret quidquam interesse ad beate vivendum, quali *uterentur victu*, concederem: laudarem etiam; verum enim diceret; idque Soeratem, qui voluptatem nullo loco numerat, audio dicentem, *cibi condimentum esse fumem*, potionis sitim:" ubi *condimentum* est expressum ex metaphorico usu vocis ὄψον in locis Xenophonteis. Adscripsi autem integrum locum Tullii, quoniam in eodem argumento versatur atque Plotinus. Proprie ὄψα opponuntur ἡδύσμασι sive condimentis. Maximus Tyrius Diss. XXIII. I. p. 437. Reisk. τὰ γὰρ ὄψα καὶ τὰ σιτία ἡδυσμάτων συμμετρίας καὶ κράσεσι καὶ ποικιλίαις, καὶ τῇ διὰ πρὸς ὁμιλίᾳ αὐτὰ ἐαντῶν προσφορώτατα εἶναι παρασκευάζε. Aristoteles Rhetor. III. 3. 3. p. 208. Gaisford. de Alcідamante oratore: οὐ γὰρ ὡς ἡδύσματι χρῆται, ἀλλ' ὡς ἐδέσματι, τοῖς ἐπιθέτοις οὕτω πυκνοῖς, καὶ μείζοσι καὶ ἐπιδήλοις. Quæ ante oculos habuit Dionys. Halic. Jud. de Thuc.

p. 864. p. 127. Krügeri—ταύτην δὲ (τὴν τροπικὴν λέξιν) ὡσπερ ἥδυσμα παρελάμβανον, antiqui nimirum scriptores.

p. 89, 4. Εἰ δὲ—πῶς οὐκ ἐνταῦθα λέγοι ἄν τι] Barth.: “Quidni autem, ais, honestarum eximiarumque rerum recordatio animum faciat beatiorum?” Engelh. cogitando supplet—ἄν τι sc. παρέχεσθαι ταύτην τὴν μνήμην τῷ εὐδαίμονι. Non necesse: modo supples sexcenties supplendum tis. Nam λέγειν τι est aliquid dicere, quod momenti est ad rem conficiendam. Proinde loci sententia est: At si honestarum rerum memoria illa sit, quidni sic quidem aliquid diceret (nimirum, quod ad summam rem facit)? Est autem oratio adversarii, contraria sentientis, quem Plotinus redarguit.

— 8. εἰ δεῖ λέγειν—καλῶν] Barth.: “Verum felicitas non in praeclaris illis actionibus neque numero earum contingit habenda.” Etiam Engelh. haec verba respondententi tribuit Plotino similiter atque Ficinus et Barthius. Mihi commodius videntur adversario tribui, hoc sensu: si omnino quidem beatus dicendus est, qui non factus est (beatus) perpetrandis multis honestis actionibus. Proinde responsum Plotini ineiperet a verbis ἢ ὅς ἐκ πολλῶν.

— 12. εἰ μᾶλλον τὸ ἐν πλείονι κ. τ. λ.] Non absurda est lectio τῷ: an illud magis eo, quod in pluri tempore est, magis est esse beatum? Ut sit, πλείονι de producto tempore est accipiendum, ut supra, et ita accepit Engelh.; Barthius a vero aberravit.

— 17. αἱ διαθέσεις] Sæpius obvia vox in his Enneadibus: v. e. I. 1. 2. III. 1. 9. IV. 4. 28. Hoc loco distinguitur a πράξεσι, et designat *animi dispositiones* s. *animi affectiones*. Zonaras in Lex. p. 512. commode explicat: *Διάθεσις ἡ τῶν πρὸς τι τῆς ψυχῆς σχέσις, ἢ πάλιν ἡ πρὸς τι πῶς τῆς ψυχῆς ἔμμορος κίνησις. διάθεσις ἐστὶ καὶ ἡ κατὰ συμβεβηκὸς τοιάδε ἐκάστου ποιότης. διάθεσις οὐ μόνον ἐπιστήμαι καὶ τέχναι, ἀλλὰ καὶ ἀρεταί.* Cf. Suidam p. 552. sq. ubi Kuster. horum locorum fontem in Philoponi commentario in Aristotel. de Anima indigetavit (I. 4.). Illa vis passim obtinet apud varios scriptores. Vid. v. e. Schweigh. Lex. Polyb. in voc. (p. 135. 2.) et Schleusner. Novum Thesaur. philol. erit. in LXX. vol. II. p. 88. Videamus de Philosophis. Arrian. in

Epicteteis III. 23. 20: Ἴδὸν διαθέσεις (ἀνθρώπου) ὠφελήσαντος ἀνθρώπου: “En animus hominis (s. animi adfectio hominis) qui homines est iuvaturus.” Zeno ap. Stob. in Eclogg. Eth. II. 7. p. 100. Heeren. *Διαθέσεις μὲν (εἶναι) τὰς κακὰς πάσας, ἕξεις δὲ μόνον τὰς γε εὐκαταφορίας κ. τ. λ.* “Affectiones quidem esse vitia omnia, habitus vero tantum animi proclivitates, etc.” Plutarch. de auid. poett. p. 24. E. εὐθὺς οἰέσθω λέγεσθαι ταῦτα περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ θειοτάτης ἕξεως ἐν ἡμῖν, ἣν ὀρθότητα λόγου καὶ ἀκρότητα λογικῆς φύσεως, καὶ διαθέσειν ὁμολογουμένην ψυχῆς νοοῦμεν. Ad quem locum Wyttentb. in Animm. p. 244. ed. min. et alia apposite contulit, et vero hæc: “Tertia illa est propria *Stoicorum* definitio ap. Diog. Laërt. VII. 89: τὴν τε ἀρετὴν διαθέσειν εἶναι ὁμολογουμένην, quam ita reddit Cicero Tusc. IV. 15. “Virtus est *adfectio animi* constans conveniensque”—et Invent. II. 53. “Virtus est *animi habitus* naturæ modo atque rationi eonsentaneus.” Quæ propterea adseripsi, ut simul intelligatur, quomodo Tullius *διάθεσιν* et *ἕξιν* Latine verterit.” Plotino h. l. αἱ διαθέσεις sunt, quæ nobis vernacule dicuntur *innere Beschaffenheiten*, *Geis-seszustände*. Tenendum autem hoc philosophi nostri placitum vel maxime est, eum quo ejus decreta de beatitudine ab Epicureorum decretis (quibuscum in verbis nonnihil affinitatis intercedere videri poterat) probe distinguantur, tum quod hoc ipsum effatum ad Christiana effata propius accedere videtur.

p. 90, 3. καὶ ἄλλον πράξαντος] Ficin. Barth. et Engelh. reddunt: “*etiam aliud agente.*” Nolo præcise refragari; quæro tantummodo: num forte ita accipi queat, ut sit καὶ ἄλλον σώσαντος i. e. “cum vel *alius* patriam servarit”—?

— 5. ἡδὸν δὲ αὐτὴν] Fic., qui male lectionem δὲ αὐτὴν sequeretur, amplificando quodammodo obscuravit locum lueulentum. Nam εἰ τι ἡδὸν est ὄ, τι ἡδύ. Debebat: sed habitus et beatitatem, et si quid per eam dulce est, efficit (i. e. et beatitudinem ipsam, et quidquid dulcedinis ea paratur, efficit).

LIB. VI.

p. 97, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ] Est hic liber omnium, quotquot unquam Plotinus composuit, primus. Certe primo loco ponitur a Porphyrio (de Vita Plotini Cap. IV. p. 99. ed. Fabric.) in

eorum librorum enumeratione, quos viginti et unum jam conscripsisse illum prodit, quo tempore primum ipse in ejus notitiam pervenisset. Eum ipsum librum in publicum dedimus separatim hoc titulo: *Plotini Liber de Pulcritudine*. Ad Codicum fidem emendavit Annotationemque perpetuam, interjectis *Danielis Wytttenbachii* notis, epistolamque ad eundem ac præparationem cum ad hunc librum tum ad reliquos cet. adjecit *Fridericus Creuzer*. Accedunt Anecdota Græca: *Procli Disputatio de Unitate et Pulcritudine*, *Niephori Nathanaelis Antitheticus adversus Plotinum de Anima*; itenque *Lectiones Platonice* maximam partem ex Codd. MSS. enotatæ. Heidelbergæ MDCCCXIV. 8°. Ex ea editione huc transferenda existimavi Wytttenbachii Annotata integra: e meis ea duntaxat, quæ ad hunc brevioris commentandi modum accommodata viderentur. Nam in illo singulari libro tunc quidem latius eram evagatus et consulto, nimirum uti in eo exemplo monstrarem, quantum hujus familiæ philosophorum monumenta cum ad universam philosophiam facerent, tum ad theologiam, nec minus ad literas Græcas accurate pertractandas. Hic vero in universis Enneadibus illustrandis alia ineunda erat ratio, ne in magnam molem excresceret opus et literarum studiosis molestiam exhiberet. Anglica hujus libri interpretatio, quæ ita inscribitur: *Concerning the Beautiful, or a paraphrase translation from the Greek of Plotinus*, Enn. I. book 6. by *Thomas Taylor*, Lond. 1787. 8°. nunc mihi non magis ad manum est, quam tunc, quum illum librum sejunctum a reliquis explicarem. Engelhardtianæ autem translationis in hoc quidem libro rarius mentionem faciam, quoniam vir humanissimus ipse profitetur p. 300. mea se editione maxime usum esse. In meis autem retractandis ita sum versatus, ut haud pauca tum in critica factitanda tum in explicatione addenda tacite immutarem expleremque.

Jam ut de iis videamus, qui hunc locum *de Pulcritudine* attigerunt, credibile fit ex ipsa historia fabulari itemque ex reliquiis arcanæ Græcorum disciplinæ, hanc questionem, *quid hoc ipsum pulcrum sit*, mature agitari cœptam (Vid. Præparationem nostram ad librum de Pulcritud. §. 8. sqq. p. XXV. sqq. separatæ illius editio-

nis). Unde colligere licet *Pythagoricos* potissimum, quo magis ad istam se disciplinam applicarent, hoc minus tam gravem copiosumque locum neglecturos fuisse. Sed tamen, quod scripto exstet proditum, *Sophistus* in eodem argumento certatim elaborasse, cum alia fidem faciunt, tum vero Platonis *Hippias major*. Neque vero in eorum ludis, qui *Rhetores* se dici mallent, tam felix ostentandæ eloquentiæ materia ommissa est. Quod et ejusdem Platonis *Phædrus*, in eoque inclusa *Lysiæ* oratio docet, et luculentius etiam *Isocratis* Encomium *Helenæ*. Qui, quia auctoritate florebat, haud paucos imitatores nactus est, ad extremam usque ætatem, in his *Dionem Chrysostomum* oratione XXI. *περὶ κάλλους*, et in *Melancoma* s. Orat. XXIX. (cf. *Stob. Sermon. 65. (63) p. 495. ed. Gaisf.*); *Lucianum* item in *Charidemo*, si modo *Luciani* ista chria est, e Platonis *Symposio* non minus, quam ex *Isocratis* Encomio *Helenæ*, pueriliter maximam partem consarcinata. Ampliora exstiterunt in *Academiæ* spatiis inque porticu *Zenonis*. Ac primum posteaquam *Socrates*, quantum ex *Xenophonteis* libris (*Memorr. III. 8. 4 IV. 6. 9.*) constat illam *Puleri* doctrinam inchoasset, eandem politissima arte erudiit *Plato*, ita tamen, ut aliis deinceps philosophis plenissimum exhiberet locum cum nova inveniendi, tum ab ipso tradita exigendi augendique. Permultis autem dialogis ille philosophus hoc ipsum quid sit τὸ καλὸν attigit, ut in *Alcibiade* priore, in *Hippias* majore, in *Sophista*, *Gorgia*, *Phædone*, *Philebo*, *Phædro* *Convivio*. Verum in haud paucis obiter duntaxat breviterque agit. In *Hippias* quoque majore nihil certi hæc de re ponitur. Contra in *Philebo* hæc ipsa quæstio suis ex causis repetitur et subtilius explicatur. Nec minus in *Phædro* plurima tractantur, quæ, quid hoc ipsum sit pulcrum, in clariore luce ponere videantur. In *Symposio* autem, et in *Diotimæ* imprimis cum *Socrate* colloquio, idem argumentum serio subtiliterque, vel potius, ne parum dixisse videar, divinitus explicatur. *Platoniarum* in *Hippias* majore disputationem summam habes apud *Diog. Laërt. III. 89.* *Primariam* Platonis sententiam, ipsum pulcrum nihil aliud quam bonum ipsum esse docentis, tribus libris exposuerat *Antipater* teste *Clemente Alexandrino* *Stromat. V. p. 705. Potter.* Ex tribus

autem dialogis, *Philebo*, *Phædro*, *Symposio*, præcipue duobus, quos extremo loco posui *haud pauca in suam rem hoc ipso libro convertit Plotinus*.—*Stoicos* nemo nescit *honesti* notionem inclusisse vocabulo τοῦ καλοῦ, ut v. e. Cleanthes in hymno in Jovem. Atque Philosophi ante Zenonem Stoicum, qui primus vocem καθῆκον pro officio usurpavit, alii aliis nominibus officium declararunt in his et vocibus καλοῦ et ἀγαθοῦ (vid. van Lynden. in Disput. de Panætio p. 89.). Chrysippus vero pluribus libris hanc gravissimam doctrinam complexus erat. (Diogen. Laërt. VII. 110. Χρυσίππος ἐν τοῖς περὶ τοῦ καλοῦ, cf. Bagueti Comment. de Chrysippi Vita, Doctrina et reliquiis §. LIV. et præcipue §. CVII. p. 259. sqq.). Explicabant autem varie τὸ καλὸν illius rationis sectatores, uti intelligitur ex primario Diogenis Laërtii loco in Zenone VII. 100. indeque in Suida II. p. 233. Kust. et Zonar. Lex. p. 1159. Illud Stoicorum placitum *Solum sapientem esse pulcrum* (Cic. de Fin. III. 22.) propriis verbis declarat Clemens Alexandrin. Pædag. II. p. 243. Pott. διὸ καὶ μόνος ὁ σπουδαῖος καλὸς ἀγαθὸς ὄντως ἐστίν. Cf. Strom. II. p. 440. Quæ ex Platone fluxerunt. Vid. Protag. p. 309. C.—Proxime item a Platonis Platoniorumque decretis abest illud Stoicorum decretum, per pulcritudinem mortalium animos cum Deo conciliari. Quod quidem ipsis attribuit Iamblichus de Anima apud Stob. in Eelogg. T. I. p. 918. *Plutarchi* autem aliquot loci de pulcritudine exstant apud Stobæum in Florilegio in titulis ἐπεὶ κάλλους et κατὰ κάλλους (LXIII. et LXIV. p. 408. cf. 410. p. 496. et 502. Gaisford.) indeque in Plutarchi fragg. p. 857. sq. ed. Wytttenb. ed. min. Oxon. quo nomine utrum peculiaris quidam Plutarchi libellus, an argumentum hujus duntaxat loci ex titulo Sermonis Stobæani significetur, ineretum esse monet idem Wytttenbachius. *Novi Testamenti* scriptores cum Stoicorum Platoniorumque loquendi usu in hac voce usurpanda congruunt, nimirum in eo, ut τὸ καλὸν dicant pro *Honesto*. Sic, ut hoc utar, *Paulus Apostolus*, plane uti Plotinus, ei opponit τὸ κακὸν Rom. VII. 21. coll. vs. 18. Idem in Epist. ad Galat. IV. 18. eodem sensu eleganter jungit καλὸν καλῶ. De V. T. Græcorum Interpretum simili loquendi usu plura dabit Brelus in Thes.

II. p. 102. Eundem secuti sunt Ecclesiæ doctores ad extremam usque ætatem.—*Platonicos* item *recentiores* hoc ipso argumento pulcri mirifice fuisse delectatos arguunt ipsius Plotini Enneades. Qui familiae parens Porphyrii, Iamblichi; Proclique disputationibus locum fecit, quarum partim mentio fiet in annotationibus in hunc ipsum librum. Nihil igitur mirum, ipsis *Ecclesiæ Christianæ patribus*, qui quidem ad Græcorum Philosophos se aggregassent, hunc eundem *de Pulcro ipso* locum perplacuisse. Sic ut hoc utar, eundem attigit Clemens Alexandrinus in Pædagogo præsertim, in libri tertii initio, quod inscribitur περὶ κάλλους ἀληθινοῦ. Licet vero hanc doctrinam non subtilius neque philosophorum more explicet Clemens: tamen idem nonnulla habet, quæ reconditiora sunt maximeque pertinentia ad sacra monumenta Judæorum. Neque vero minus ille ante Plotinum Plotiniano modo fabulas Ethnicorum attigisse dicendus est. *Aurelius* vero *Augustinus* identidem ad pulcritudinis mentionem recurrit in variis libris. Nunc classicum ipsius locum proferemus undeque constet, eandem materiam ab eodem expositam fuisse quibusdam *peculiaribus libris*. Ita enim ille in Confessionum lib. IV. cap. 13. Tom. I. p. 104. ed. Paris.: “Hæc nunc non noveram, et amabam *pulcra* inferiora et ibam in profundum, et dicebam amicis meis: num amamus aliquid, nisi pulcrum? Quid est, quod nos allicit et conciliat rebus, quas amamus? Nisi enim esset in eis decus et species, nullo modo nos ad se moverent. Et animadvertēbam et videbam *in ipsis corporibus aliquid quasi totum et idco pulcrum: aliud autem, quod idco deceret, quoniam apte accommodaretur alicui, sicut pars corporis ad universum suum, aut calcamentum ad pedem et similia*. Et ita consideratio scaturivit in animo meo ex intimo corde meo, *et scripsi libros de Pulcro, et Apto, puto duos aut tres*. Tu scis, Deus. nam excidit mihi. Non enim habemus eos, sed aberaverunt a nobis, nescio quomodo.” Quos si haberemus libros, *latinos* quasi, magnam certe partem, haberemus Plotinianos super eodem argumento scriptos. Quanti enim fecerit Plotinum Augustinus, quam vehementer eum auctorem sit secutus, fidem faciunt loci et quibus eum adscripto nomine ornat, et alii, quos ex Enneadum

uberrimo fonte duxit. Illud quod attinet, Augustinus *contra Academicos* libro III. 18. p. 294. Platonis Plotinum tam similem dicit, ut in hoc ille revixisse putandus sit.

Quod si vero de consilio argumentoque hujus libri quæramus, paucis hæc res nunc expediri potest, posteaquam de reliquis, qui hunc præcedunt, hujus Enneados libris vidimus, etenim Platone auctore ita docuerat Plotinus in libro de *Dialectica* (p. 19—21. Basil.), ternas patere redeundi ad superiora, unde delapsi simus, vias, et quidem has: primam per *musicen* (μουσικήν) alteram per *amatorium* (ἔρωτικὴν), tertiam per *dialecticam* sive *metaphysicam* (διαλεκτικήν). Jam illam *secundam* viam ad summum bonum patefacit Plotinus hoc ipso libro de Pulcritudine. Est igitur totus quantus *moralis argumenti*, ideoque a Porphyrio huic primæ Enneadi aggregatus. Hoc nimirum agit ex libro philosophus, ut monstret, quomodo per *Pulcri* contemplationem homo paullatim revocetur ad illius Pulcri auctorem Deum, sive ad summum Bonum (p. 80. D. Basil.) Jam vero musici hominis indoles itemque ejus, qui *Pulcrum ipsum amat*, spectat maxime sublimia, et ad regressum contendit, modo utraque recte erudiatur instituaturque. Atqui huic ipsi institutioni dicatus est hicce liber de *Pulcritudine*, isque nec minus pertinens ad ἔρωτικὸν, sive *Pulcri amatorem*, quam ad μουσικὸν, *concertus amantem*; et quidem propterea, quoniam hic nonnunquam in illum convertatur (vid. Nostrum de *Dialectica* p. 20. D.) i. e. quoniam, qui Pulcrum, quod inest in concentu vocum sonorumque, amat, facillime ipsius pulcritudinis amator evadit. Versatur hic idem liber magnam partem in admonitionibus præceptionibusque ad fugam earum rerum, quæ sensus feriunt, in primis quæ vel sonorum dulcedine eos titillant, vel iisdem blandiuntur venustate mollietique formarum. Est igitur hætenus mere *purgatorius* (καθάρσιος) hicce liber, panditque aditum ad *Philosophiam*, ut quæ et ipsa quodammodo pertineat ad *κάθαρσιν*, sed nec minus tamen λύσιν perficiat atque adeo τελείωσιν. Est idem liber *exhortatorius* (προτροπικὸς) hætenusque consilio et argumento consentaneus *Hortensio* Ciceronis, quo libro, ut ipse Tullius profitetur de *Finibus* I. 2., hic *ad philosophiæ studium*

cives suos erat adhortatus.—Cæterum hunc ipsum Plotini librum ante oculos habuisse videtur Hermias in Platonis Phædrum p. 65. cum hæc scriberet: ὅτι περὶ παντοδαποῦ καλοῦ ὁ σκόπος (sc. Phædri Platonici Dialogi) πρῶτον τοῦ ἐν αἰσθήσει καὶ τῇ φύσει, εἶτα τοῦ ἐν λόγοις, καὶ ἀνωτέρω τοῦ ἐν νόῳ, καὶ τελευταῖον τοῦ ἐν θεοῖς. *Wytttenbachius* autem de hoc Plotiniano libro ita: “Est hæc explicatio loci Platonici Sympos. p. 331. sqq. ex persona Diotimæ proditi; refertur etiam ad Phædri partem p. 344. sq.” Quem eundem locum ex ipsius Platonis scriptis nuper illustravit *Phil. Guil. van Heusde*, vir præstantissimus, in *Initiis Philosophiæ Platoniciæ*, part. I. p. 96. sqq.

p. 97, 9. Τὸ καλὸν κ. τ. λ.] Ad universam hanc enumerationem generum pulcritudinis adhibe Platonis Phædrum p. 250. d. Hippiam maj. p. 295. d. unde sumit Laërtius III. 89. et Gorgiam p. 474. d. e.

— 10. καὶ—μέλη καὶ ῥυθμοὶ] Argumento adhibe copiosum locum Platonis de Legg. II. p. 665. Coll. Phileb. p. 17. d. et quos locos supra laudavi. Adde Lennep. ad Phalarid. Epist. p. 99. sq. Ernesti Lex. Technol. Græc. Rhet. p. 208. sq. p. 303. sq. Ciceron. Orator. 64. Quintilian. Instit. Or. IX. 4. p. 554. Spalding. Cæterum odorum suavitatem, quam tamen Plato in Philebo p. 51. pulcris rebus annumerat, Plotinus exclusam voluit. Et vero idem ille in Hipp. maj. p. 298. in visu audituque continuit pulcritudinis definitionem. Etiam Aristoteles Topicor. VI. 3. p. 377. Sylburg. in exemplis definitionum illud ponit: τὸ καλὸν, τὸ δι' ὄψεως, ἢ τὸ δι' ἀκοῆς ἡδύ.

— 11. ἔστι δὲ καὶ—ἐπιτηδεύματα καλὰ καὶ πράξεις] De singulari verbo pluribus diversi generis in unam quasi notionem collectis adjuncto vid. Excerpta Grammatica in Villoison. Anecd. Græc. II. p. 95. et cf. Ast. ad Platon. Phædr. p. 370. et Heindf. ad Euthydem. p. 403. Fortasse tamen hoc loco et similibus singularis ἔστι a primo substantivo pendet. Ita me vult Ludolph. Dissen. V. D. in epistola ad me data. Sententiam quod attinet, vid. Platon. Sympos. cap. 28. et 29; cf. item Plotin. p. 556. A. B. et Themistii Orat. XIII. p. 168. C. p. 177. B.—D. ed. Harduin.

— 13. εἰ δέ τι καὶ πρὸ τούτων, αὐτὸ δείξει] Sumit a Platone suo hanc formulam, qui in Theæt. p. 200 E.: ὁ τὸν ποταμὸν καθηγούμενος, ὃ Θεαί-

τητε, ἔφη, ἄρα αὐτὸ δείξει. Hipp. maj. p. 288. b. Alibi paullulum immutat idem, ut in Protagora p. 329. b. ὡς αὐτὰ δηλοῦν plenius effert in Philebo p. 20. c. προῖων δ' ἔτι ὁ λόγος σαφέστερον δείξει. Tu vid. Scholia p. 33. et 133. Ruhnck. et cf. Suid. I. p. 385. Kust. Hesyeh. I. p. 624. Alb. et consule Gatak. ad M. Antonin. XI. 15. Valeken. ad Eurip. Phœniss. 626. et Boissonad. ad Aristænet. I. 4. 27. p. 302. Hinc ducta est Latinorum formula: *res indicabit*; docente Ruhnken. ad Terent. Eunuch. III. 2. 16. Nec minus alteram formulam Plotinus a Platone habet: δέδεικται. Vid. Wyttenb. ad Phædon. p. 160. Cæterum in his verbis, quæ tractamus, inest declaratio consilii, quod hoc in libro sibi proposuit Plotinus, ut recte monet Engelhardtus.

p. 97, 14. τί οὖν δὴ τὸ πεποιηκός κ. τ. λ.] Brevius ita quærit Plotinus p. 556. c. τί οὖν τὸ ποιήσαν σῶμα καλόν;—Φαντάζεσθαι h. l. *apparere, videri*, Platonicum Sympos. c. 29. οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτὸ τὸ καλόν, οἷον πρόσωπόν τι κ. τ. λ. cf. Plotin. p. 5. 6. p. 52. D. p. 489. p. 714. Gregor. Nazianz. Orat. Funebr. in Basil. p. 81. Basil.: καὶ ὅσω πλέον αὐτοῖς τὸ κάλλος φαντάζεται κ. τ. λ. cf. Thom. Magistr. p. 888. Bernard. et Valeken. ad Phœniss. 93.

p. 98, 3. τὰ μὲν γὰρ—τὰ σώματα μεθέξει] De hac communione vid. Wyttenb. ad Platon. Phædon. p. 266. 270. sq. et cf. Procli Inst. Theol. c. LXII. sqq. p. 96. sqq. ed. nostr. et de corporum pulcritudine Plotin. p. 556. B. C. et p. 714. c. 22. A.

— 5. ἀρετῆς ἢ φύσεως] i. e. *virtus*. Periphrasis Platoni hujusque imitatoribus familiaris. Vid. Phædr. p. 251. B. Sympos. p. 186. B. Legg. IV. p. 276. IX. p. 269. Vid. Thom. Magistr. p. 905. Giacomelli ad Chrysost. de Sacerd. p. 240. Matthæi ad Chrysost. Homill. p. 5. et p. 9. Ita Cic. de N. D. II. 54. *natura alvi pro alto*; ubi vid. annot. nostr. Neque vero confundenda hæc ἀρετῆς ἢ φύσεως est eum τῇ φυσικῇ ἀρετῇ. Tu vide supra p. 22. d. ibiq. annot.

— 9. ἐπιστρέφει καὶ ἔλκει] Plato Gorg. p. 474. Cratyl. p. 416. Dionys. Areopag. De Divinn. nomm. IV. 7. Hinc etymologia τὸ καλὸν παρὰ τὸ καλεῖν εἰς ἑαυτό. Petron. Satyr. c. 132. p. 626. Burm. “Ipsa corporis pulcritudine me ad se vocante trahebat (leg. trahebar) ad Venerem.”

— 10. ἐπιβάθρα] “Refertur ad Platonis ἐπαναβαθμοῖς χρώμενον. Sympos. p. 331. sc. Themistius Orat. XIII. p. 172. D. eadem tractans dixit ἀναβασμῶ. Clemens Alex. Strom. V. p. 611. D. ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν. Synesius Dione p. 42. A. ἀναβασμῶ χρήση. Sic enim V. L. marginis et Thom. Mag. v. ἀναβασμός. Vulgo ἀναβιβασμῶ. Alii in hoc argumento ἐπιβάθραν posuerunt, v. c. Origenes c. Celsum VII. p. 725. D. οἰονεὶ ἐπιβάθρα χρῆσθαι αὐτοῖς πρὸς τὴν κατανόησιν τῆς τῶν νοητῶν φύσεως. Similiter Iamblich. Vit. Pythagor. 119. Alia ad Plutarchum vit. 273. A.” D. W.

— 11. ὡς εἰπεῖν] Ficin. h. l. vertit *ferme*; infra p. 53. E. idem *ut ita dicam*. Utrobique recte. Tu consule de hæc formula Valcken. ad Herodot. II. 53. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 361. Heindorf. ad Hipp. maj. p. 132.

p. 99, 1. καὶ ἔστιν αὐτοῖς—ὑπάρχειν] Puncto finiendum, ut Ficinus: sensus accuratius reddendus: “*et horum judicio et ipsi sunt pulcri et reliquæ res, si sunt concinni et ad æqualitatem mensuræ exacti.*” D. W.

— 4. τό, τε ὅλον κ. τ. λ.] Cic. Acad. I. 5. “Corporis alia ponebant esse in toto, alia in partibus: valetudinem, vires, *pulcritudinem in toto*” &c.

— 10. ἢ ἄστρα ὀράσθαι τῷ καλῷ] “Fortasse legendum πῶς καλὰ, astra ad spectu quomodo pulcra sunt.” D. W. Ego conjeceram τῷ καλά; cf. Heindorf. ad Plat. Phædr. p. 221. Cæterum hic locus admonet exordii Pindarici Olymp. I. Cicero in Hortensio ap. Nonium in *spectare*: “Cœli signorum admirabilem ordinem *insatiabilemque pulcritudinem* magis spectant.”

— 12. ἐκάστου φθόγγου] Aristoxenus in Elementt. harmon. lib. I. p. 15: φωνῆς πτώσις ἐπὶ μίαν τάσιν ἐστὶν ὁ φθόγγος: *Vocis casus sub unam intensionem est sonus*. Sextus habet ἐμμελοῦς φωνῆς et Marcianus Capella lib. 9. vocis *modulata*. Vid. Fabric. ad Sext. Empir. adv. Math. VI. 42. p. 365.

— 14. πῶς οὐκ ἄλλο δεῖ ἐπὶ τῷ συμμέτρῳ κ. τ. λ.] “Nonne aliud in *eo quod commensuratum est.*” Ficin. Crediderim: “Quidni aliud *præter id quod commensuratum est, pulcritudinem oportet dicere.*” Ita quoque Engelhardt. Vid. modo Viger. de Idiotism. IX. 4. 13. p. 620. sq.

p. 99, 17. καὶ τοὺς λόγους τοὺς καλοὺς] Plato Sympos. p. 210. D. μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα,—καὶ θεωρῶν πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους. Expressit Lucianus in Charidemo p. 273. Bip.

ib. τὸ σύμμετρον καὶ ἐπ' αὐτῶν αἰτιῶντο] i. e. si vero etiam his in rebus symmetriam in causa esse dicerent, cur eae pulcræ essent. Plato Phædon. p. 67. Wyttenb. οὐδὲ τινὰς ἐπαιτιώμενον—ἀέρας δὲ αἰτιώμενον, ubi Wyttenb. reddit: “neque ulla causas ab ea (mente) repetentem,—sed ab aëre causas ducentem.” Cf. Plat. Phædr. p. 231. B. 253. 262. D. 271. et vid. Hermiam, p. 185. Ast. Aristotel. Polit. VII. 12. Aristid. Orat. Platon. II. p. 127. Jebb.

p. 100, 1. θεωρήματα γὰρ κ. τ. λ.] Guil. Frider. Rinckius mecum amplectitur lectionem μὲν γὰρ hoc sensu: Nam primum theorematum non possunt esse commensurata inter se; deinde si quis dicat, ea tamen inter se concordare (εἰ δ' ὅτι σύμφωνά ἐστι.) Quod Ficinus reddidit: Quin etiam (γὰρ vel μὲν γὰρ) pro Nam s. Etenim: possent id genus sexcenta notari in ejus viri interpretatione, si attineret hujusmodi notationibus, quas nemo paullo eruditior desiderabit, has paginas onerare. Quapropter talia ut plurimum silentio transmittimus. Quod vero idem Marsilius θεωρήματα vertit speculationes habet ea in re assentientem Budæum. Poterat autem vel potius debebat, si Tullium sequi volebat, percepta; Cicero de Fato cap. 6. initio: “Perceptu appello, quæ dicunt Græce θεωρήματα.” Vid. H. Steph. Thes. p. 4205. ed. Londin. et Bremi ad Cie. l. l. p. 26. sq. Nos Germani: wissenschaftliche Satzze. Cæterum cf. I. 3. 5. θεωρήματα ψιλὰ. III. 8. 2. θεώρημα καὶ θεωρία (ubi de hac posteriore voce plura dicentur) IV. 3. 2. θεώρημα ἐπιστήμης μέρος.

— 4. τὴν δικαιοσύνην—εἶναι ἐνήθειαν] “Est apud Platon. Republ. I. p. 418. E. (p. 348. Steph. p. 85. Bekk.) et anteedens τὴν σωφροσύνην ἡλιθιότητα εἶναι.” D. W. Thucyd. III. 82: τὸ δὲ σῶφρον (ἐνομίσθη τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα. Xenoph. Anab. II. 6. 22. τὸ δὲ ἀπλοῦν τε καὶ ἀληθὲς ἐνόμιζε τὸ αὐτὸ τῷ ἡλιθίῳ. Platonis locum ante oculos habuit Proclus in Timæum p. 344. et in Alcib. prior. 99. p. 323. ubi omnium librorum vitium οἱ φασι γειναῖαν ἀληθείαν τὴν δικαιοσύνην emendavimus, monentes ponendum esse ἐνήθειαν. Adde similem locum eumque ve-

VOL. III.

nustum Basili Magni Homil. in Psalm. LXI. p. 301, A. ed. Paris.

— 5. κάλλος—ψυχῆς—κάλλος ἀληθινώτερον ἢ τὰ πρόσθεν] Plutarchus ap. Stob. loco supra laud. et in Fragmentis pro Pulcritudine p. 857. Wyttenb. aliter sentire videtur scribens: καὶ πῶς οὐ θαυμαστόν, λέγειν τὰ τῆς ψυχῆς καλὰ, τὰ τοῦ σώματος ὑπερορῶντα: re vera non dissentit. Tu vid. sequentia ibid. et p. 858. ubi corporis pulcritudinem dicit opus esse animi gratificantis corpori opinionem pulcritudinis additque hæc: “Atqui, ut dixi, pulchra res nulla, nisi quæ corporis sunt, periculorum est causa. Nam animi pulchritudines simul spem salutis continent.” &c.

— 7. οὔτε ὡς μεγέθη οὔτε ὡς ἀριθμὸς σύμμετρα] His verbis tanguntur iterum Stoici, qui virtuti numeros assignabant. Vid. Diog. Laërt. in Zenone VII. 99. 100. indeque Suid. II. p. 233. Kust.: καλὸν δὲ λέγουσι (Stoici) τὸ τέλειον ἀγαθόν, παρὰ τὸ πάντα ἀπέχειν (quod contineat) τοὺς ἐπιζητούμενους ἀριθμοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἢ τὸ τελείως σύμμετρον: ubi vid. Menag. et Wyttenb. ad Plutarch. p. 244. et p. 392.

ib. πλείονων μερῶν τῆς ψυχῆς ὄντων] Ex decreto Platonis Galenus de Hippocr. placitt. VI. 2. p. 182. p. 514. Kühnii: καὶ γὰρ εἶδη καὶ μέρη ψυχῆς ὀρθῶς ἂν τις ὀνομάζοι τὸ λογιστικόν, καὶ τὸ θυμοειδὲς, καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν. Cf. Cie. Tuscc. I. 10. Academ. II. 39. ib. Davis. adde Plotinum ipsum περὶ οὐσίας ψυχῆς p. 360. sqq. Basil. Porphyrium ap. Stob. Eclogg. T. I. p. 834. sqq.: Heer. Iamblichum ibid. p. 876. Proclum in Remp. p. 407. eundem in Ale. I. p. 250. sqq. ed. nostr. et Olympiod. in eund. p. 4. 65. 81. 172. 203. sq. Adde Krabingeri annot. ad Synes. de Regno p. 203.

— 8. ἢ ἢ κράσις] “Conf. Plotini Disp. περὶ τῆς δι' ὅλων κράσεως: Enn. II. 7. p. 184—187. Divisio veterum de compositione corporum a nobis tractatur ad Plut. Mor. p. 142. D.” D. W.

— 9. τοῦ τοῦ—μουνομένου] Vid. Proclum in Alcib. I. p. 76. sq. p. 116. 246. sq. et Inst. Theol. p. 236. sqq. 274.

— 12. καὶ βολῆ τῆ πρώτῃ] Sic sæpissime βολῆ et βολαί, addito nonnunquam ὀφθαλμῶν, ὀμμάτων, βλέμματος. Vid. Spanh. ad Julian. Cæsar. p. 309. b. Wyttenb. Epist. Crit. p. 265. Lips.

G

Wagner. ad Alciphron. III. 1. p. 5. et Boissonad. ad Philostr. Heroic. p. 547. sq.

p. 101, 14. ἀνίλλεται—ἀλλοτριονμένη] “Cod. Voss. ut marg. Ed. [Vid. varr. lectt.] Qua in lectione ea, quæ præcedunt verbum ἀνίλλεται, sunt quidem Scholion. Usus est eodem [verbo] Porphyrius in Vit. Plotini p. 116. ed. Fabric. et videndus Ruhnck. ad Timæum p. 35.” *D. W.*—et Tib. Hemst. ibid. p. 68. sqq. itemque Valeken. ad Theocr. Adoniaz. p. 248. sq. Fluxit autem Scholion ex eodem fonte, unde Suidas et Zonaras in ἀνίλλεσθαι hauserunt, quorum ille habet ἀπαξιοῦν, hic ἐπαξιοῦν. Respexit Plotinus Platonis Sympos. p. 206. D. p. 435. Bekk.: ὅταν μὲν καλῶ προσπελάξῃ τὸ κοῦν, ἕλεών τε γίγνεται καὶ ἐφραινόμενον διαχεῖται καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ· ὅταν δὲ αἰσχροῦ, σκυθρωπὸν καὶ λυπούμενον συσπειράται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται καὶ οὐ γεννᾷ. Quo in loco etiam firmamentum inesse videri possit conjecturæ χαίρει pro λέγει. Olympiodor. in Alcib. p. 48. οἱ ἐπὶ ταῖς τιμωρίαις ἀνιλλόμενοι.

—15. ἀνανεύει ἀπ’ αὐτοῦ] Cf. Hesych. I. p. 132: ἀνανεύει οὐ συντίθεται πρὸς τι. Vid. eund. in ἀναδῦναι p. 320. ibiq. interpr. Est igitur h. l. *Negat anima, sibi quidquam commune esse eum turpi.* Ad sententiam cf. Platonis Lysid. p. 216. C. Mureti Varr. Lectt. IV. 4. Barnes. ad Eurip. Bacch. 879. 899. Valeken. ad Phœniss. 821. sqq. Luciani Charidem. IX. p. 291. Bip. cf. 293. Dio Chrysost. XXIX. p. 539. Reisk. cui ex Stobæi Serm. 63. reddendum erat λαθεῖν pro λαθάνειν et ἔτι δὲ pro εἰ δέ. Basil. Magn. Homil. in Iesai. 5. p. 505. B. et Augustin. de Musica VI. 38. p. 513. B. C.

p. 101, 1. φανεῖν δὲ—καὶ πρὸς τῆς κρείττονος οὐσίας] Ita legit etiam Ficinus et sic legendum vidit Rinckius meus. Bifariam enim h. l. animam contemplatur Plotinus: primum per se, quatenus anima est et qualis est natura (τὴν φύσιν οὐσα ὅπερ ἐστὶ); deinde quatenus ea stat ab essentia meliore, quæ inter eutia reperitur (πρὸς τῆς κρείττονος ἐν τοῖς οὐσιω οὐσίας. De qua constructione præpositionis πρὸς vid. Matthiæ Gr. Gr. §. 590.) Illa melior autem essentia est mens (ὁ νοῦς); cf. infr. 55. C. ψυχὴ ἀναχθεῖσα πρὸς νοῦν, p. 15. C. νῶ συνφκίσθη. Adde p. 5. A. et p. 73. A. Atque et illa anima, qualis natura est, et quando ad præstantiorem mentem convertitur quodennque

(ὁ, τι) cognatum sibi aut vestigium cognati conspexerit, gaudet etc. Nisi malis ὅταν ἴδῃ, quod Ficinus videtur expressisse vertens *quandocumque*.

—2. ἡ ἴχνος] Formula Platoni Platoniceque philosophis frequentata. Vid. Heusdii mei Specim. Crit. in Platon. p. 137. Hemsterh. ad Lucian. Diall. Deorr. p. 331. Wetsten. ad 2 Petri Epist. II. 21. et cf. Plotin. p. 393. p. 439. A. p. 710. C. p. 713. B. 711. A. 725. A. supr.

—4. καὶ ἀναμνησκεται ἐαυτῆς καὶ τῶν ἐαυτῆς] Pertinent hæc ad placitum ἀναμνήσεως vid. Me non. p. 81. sqq. [p. 58. sqq. Stallbaum. q. v. inpr. p. 60—62.] Phædon. p. 72. E. p. 27. Wyt. Phædr. p. 249. C. et quæ plura congesi in peculiari hujus libri edit. p. 166—168. Plotinus adv. Gnosticos, p. 215. E.: qui corpoream pulcritudinem in picturis conspiciunt, ii οἶον θορβοῦνται καὶ εἰς ἀνάμνησιν ἔρχονται τοῦ ἀληθοῦς (κάλλους). Idem p. 714. C. anima calefacta calore divino οἶον ἐπτοημένη τῇ μνήμῃ μᾶλλον κούφίζεται.

ib. τίς οὖν ὁμοιότης τοῖς τῆδε] “τῆσδε Cod. Voss. minus bene.” *D. W.* Ad argumentum loci comparandi sunt Clemens Alex. Strom. IV. p. 616. et Augustinus in Confess. X. 53. p. 188.

—6. μετοχῆ εἶδος] Teneatur h. l. vis vocabulorum εἶδος et μορφή pro *idea*, qui usus Platonem auctorem habet, licet in eodem non usquequaque constantem, docente Wyttenbachio ad Phædon. p. 274. sq. nec Plotiniani hujus loci oblito. Plura addidi in peculiari Ed. p. 169. sq.

—8. καὶ τὸ πάντη αἰσχροῦ—μορφῆς καὶ λόγου] i. e. “*et hoc est id quod omnino turpe est; turpe vero etiam est, quod non penitus continetur a forma et ratione.*” *D. W.* Guil. tamen Rinckius deletum vult καὶ post αἰσχροῦν δὲ quod τὸ πάντη αἰσχροῦν sive *absolute turpe* et *simpliciter turpe* h. l. inter se contraria sint ac similiter distingui p. 76. C. τὸ ἀγαθὸν et ἀγαθόν, itemque οὐσία et ἡ οὐσία, quorum illa cum articulo absolute sumantur: hæc sine articulo, relative, sicut hodie loquuntur. Ei rationi favent boni libri plures, qui non agnoscunt καὶ h. l. Wyttenbach. ad Euuap. p. 103. comparat formulam ἔξω θεῖου λόγου cum altera ἔξω θ. χοροῦ, cf. infr. ad p. 316. B.

—9. οὐκ ἀνασχομένης τῆς ὕλης τὸ—μορφοῦσθαι] Herodot. VII. 139. ubi historiæ pater æque atque

h. l. Plotinus, quo nimium Participiorum concursus evitaret, infinitivum adungere maluit verbo ἀνέχεσθαι, quam usitatus Participium. Vid. Valcken. ad Herodot. V. 19. et cf. Olympiodor. in Alcib. p. 101. sq. et p. 226. ibiq. annot. nostr. Est autem hic locus Plotini classicus de origine et natura deformitatis. Qua de re quæ uberius exposui in Annot. in hunc librum singulari in editione p. 171—177. ea h. l. brevitate studio plurima omitto; nonnulla etiam adponam ad Enn. III. lib. 2. cap. 5. p. 259. C. Hoc loco sufficiat, et fontem doctrinæ indicasse, et Plotini sententiam declarasse. Vid. igitur Platonis Sophist. p. 228. B. p. 150. Bekk. Aristot. Metaph. II. 3. Varro ap. Cic. Acad. I. 40. ibiq. Davis. Plutareh. de Repugn. Stoicorum p. 1054. A. p. 295. Wytt. ed. Oxon. min. Proclus in Platon. Alcib. I. p. 326. sqq. ed. nostr. Hermias in Phædr. p. 88. Plotinus loco modo laudato et p. 216. C. p. 260. A. B. p. 556. B—D. p. 719. (cap. 28.) A. B. et p. 757. C. Syrianus autem ita fol. 6. ed. Venet. 1558. in locum Aristotelis laudatum: “Dicimus quidem, inquit, turpius et imperfectorum et malorum non omnino esse ideas. Nam per recessum hæc in ultimis naturæ subsistunt, eo scilicet, quod particularis anima imbecillis sit, quia non superat subiectum infinitatem.” Hæc Syrianus. Indidem lucem haud mediocrem accipit Plotini sententia, quæ hoc ponit ut deformitas corporum non nascatur ex idea quadam deformitatis, sed ex imbecillitate materiæ non recipere valentis formam superne ab anima menteque manantem et corporibus imprimendam.

— 14. Ἰδρῦται] De verbo ἰδρῦται, ἐνἰδρῦται et similibus, quæ in Platoniorum monumentis philosophorum maxime frequentantur, vid. Weseling. ad Diodor. XI. 49. Wytt. ad Juliani Orat. I. p. 193. Lips. adde Procl. in Platon. Tim. p. 75. ubi corrige ἐνἰδρῦνσα. Idem in Alcib. I. p. 43. sæpe, et in Inst. e. 27. p. 52. ed. nostr. et cap. 170. p. 252. denique Dionys. Areopag. de Divin. nominib. IV. 12. Plotin. IV. 7. 4. Hinc etiam ἰδρῦσις III. 5. 2. VI. 4. 8. VI. 9. 6. et ἰδρῦσις VII. 7. 36.

— 16. ἐς ὅλον δίδωσι τὸ αὐτὸ] *Se ipsam et idem tradit in totum.* Fic. Legisse eum dicas in suis libris ἑαυτὸ καὶ τὸ αὐτό. Neque tamen Medicei

Codd. nec reliqui suffragantur. Sed tamen attendenda ea lectio est, et sic explicanda: Species se ipsam et unum (τὸ ἕν) tradit in totum.

p. 102, 3. ὑπὸ θείων] “Sic ed. Bas. Sed ἀπὸ θείων Cod. Voss. recte. Significat θεῶν λόγον sc. τὸν ἐν τῷ ὅλῳ θεόν. Vid. Bibl. Crit. P. IX. p. 20. Annot. ad Phædon. p. 228. (ibiq. Heraclit. et Cic. de N. D. I. 15.). Sensus est: *pulerum corpus fit communionem rationis a divino numine venientis.*” D. W. De loco Platonis in Phædone plura monui in pecul. edit. p. 179. Tu cf. præterea Parmenid. p. 134. C. Juncum ap. Stob. Serm. Tit. 115. p. 588. p. 424. Gaisford. et Plotin. ipsum supr. p. 52. A. p. 566. C. et p. 714. A.

— 4. ἢ ἐπ’ αὐτὸ δύν. τεταγμένη] Polyb. V. 63. 4. οἱ ἐπὶ τοῦτο τὸ μέρος ταχθέντες. Idem cum dativo jungit. Vid. Lex. Polyb. p. 613.

ib. ἢς οὐδὲν κυριώτερον—ψυχῇ] “Ficin. *alia*, verte *reliqua*. Sic differunt ἄλλα *alia* et τὰ ἄλλα *reliqua*. Annotat. ad Select. Historice. princip. p. 342. Contrarium est in amore οὐ πάσῃ δεδογμένα τῇ διανοίᾳ πράττειν ap. Platon. in Phædro p. 349. A. [p. 256. C. Steph.] unde Synes. Regno p. 10. C. D. Ep. 57. p. 200. C.” D. W. Tu cf. Krabingeri annot. ad Synesii locum de Regno p. 206. De anima autem vere judicante vid. Platon. Gorg. p. 465. ibiq. Schol. p. 107. Ruhnk. et cf. Valcken. Diatr. Eurip. p. 244. sq.

— 6. τάχα δὲ καὶ αὐτῇ λέγει] “Fortasse vero et ipsa pronuntiat: Duæ sunt viæ cognoscendi pulcri: altera subita *per ipsum sensum pulcri*; ἢ ἐπ’ αὐτῷ δύναμις τεταγμένη: altera sensim procedens per iudicium et comparisonem pulcræ alienius rei externæ cum interno exemplo pulcritudinis.” D. W.

— 7. ὡσπερ κανόνι τοῦ εὐθέως] Cf. Plotin. p. 416. D. ubi ita legendum: ὁ γὰρ κανὼν τὸ εὐθὺ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ ἐν τῷ ξύλῳ συναψάμενος ἐν τῷ μεταξὺ τεθείς, τὸ κρίνειν τῷ τεχνίτῃ τὸ τεχνιητὸν ἔδωκεν.

— 8. τῇ ἐξω οἰκίᾳ τῷ ἐνδοῦ οἰκίας εἶδει ὁ οἰκοδομικὸς συναρμόσας] Egregie falluntur Grammatici, qui οἰκοδομικὸς Atticis vindicatum eunt: οἰκοδόμος iisdem ignotum pronuntiant. Tu vid. Oudendorp. ad Thom. Magistr. p. 645. et Lobeckii Parerga p. 487. sqq. Ad sententiam quod attinet vid. Aristot. Metaphys. II. 4. p. 41.

Sylb. p. 52. ed. Brandis. Syrianus in eum p. 6. a. b. Venet.: "natura tamen constantium substantiarum et per universum existentium, esse fabricatorias species, quemadmodum artificialium in ipsa arte, sed eorum quidem, quæ secundum artem sunt, etiam ipse (Aristot.) concedit. *Multis enim in locis ex immateriali dono materialem dicit perfici,*" &c. cf. eundem p. 29. b. ubi Parmenidem, Iamblichum in eum, et ipsum Plotinum laudat. Tu vid. Emm. V. 9. p. 559. sq. ubi noster de *intellectu et specie et de ente agit*. Plotini autem vestigia legit Augustinus de vera relig. cap. 38. p. 768. sq. item Hermias in Platon. Phædrum p. 109. et Grammaticus ap. Bast. in comment. palæogr. ad calcem Gregorii Corinth. p. 813.

p. 102, 12. *συνδησάμενον καὶ κρατήσαν*] "*συγκροτήσαν* deterius." D. W. De hoc verbo vid. interpr. ad Juliani Cæs. p. 308. D. Spanh. Dorvill. ad Char. p. 251. Lips. et quos alios laudavi in Ed. pecul. p. 189. sq. ubi has binas lectiones jungendas esse judicavi, ita ut legamus: *συνδησάμενον καὶ συγκροτήσαν καὶ κρατήσαν*. Ita nimirum nascitur elegans gradatio: *colligans* (i. e. extrinsecus copulans), *conflans* (coalescere penitus efficiens) et *subigens* (sc. adversariam sibi naturam). Sic terna ternis aptissime reddentur: *συνδησάμενον, συγκροτήσαν, et κρατήσαν, et σύμφωνον, συναρμόττον καὶ φίλον*. Ad *συνδησ.* et *συγκροτ.* ex sequentibus genitivis adsciscendus est accusativus. Marc. Antonin. V. 1. *συγκοσμοῦσας κόσμον* cod. Darmst. *συγκροτοῦσας κόσμον*. Eustath. in Odyss. IV. 230. *περὶ ἀνθρώπου—ἐκ τε ἀγαθῶν τιῶν συγκροτουμένου*. Himerius Orat. XXI. 10. p. 746. *σύγκρατον ἤδη τὸ τῆς φύσεως κάλλος τῇ πολυμορφίᾳ*. Lege *συγκροτοῦν*, "*consonum formarum varietate.*"

— 15. *ἀνήνεγκέ τε καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὸ εἶσω*] An Ficin. aliter legerit, non dixerim. In libris nulla varietas. Debebat autem: "*provehit* (effert) et ad id quod intus est *impertibile* introducit." *Ἀναφέρειν* est *provehere ad altius* (s. nobilius). Suid. I. p. 201. Kust. Zonar. p. 107. Schweigh. Lex. Polyb. p. 42. sq.

p. 103, 1. *οἷα ἀνδρὶ ἀγαθῷ κ. τ. λ.*] Virgulas sustulimus post *προσηνὲς* et *ἀληθεῖ*. "Quemadmodum probo viro jucundum est apprensus in juvene virtutis vestigium, propterea quod veræ

virtuti, quæ intus est, consonat." De voce *προσηνὲς* monuimus supra ad I. 4. 14. p. 38. D.

— 3. *τὸ δὲ τῆς χροῶς κάλλος—φωτὸς*] Coloris vero pulcritudo *simplex forma* (est) et *superabit*, quod est in materia tenebrosum, præsentia luminis. Vid. Platon. Tim. p. 31. a. Phileb. p. 29. C. Aristotel. de Anima II. 36. de Sensu et Sensib. III. 7. Plotin. p. 166. A. 711. c. 18. A. Iamblich. de Myst. p. 45. ib. Gale. Plotinus autem materiam qualitatis expertem (*ἄποιον*, vid. Lennep. ad Phalar. p. 149. nos ad Procli Inst. Theol. cap. 80. p. 124.) ponit. Vid. Plotin. p. 166. sq. Procl. in Tim. p. 141.

— 4. *φωτὸς, ἀσωμάτου καὶ λόγου καὶ εἶδους ὄντος*] Cf. p. 101. sq. p. 704. A. ubi, sicut h. l. lucem, ita ignem esse dicit *ζῶην καὶ λόγον* animaque præditum. Vid. etiam Philo de Vit. Mosis. p. 676 sqq. Dionys. Areopag. qui fertur de cælest. hier. p. 193 sq. Augustin. Confess. X. 51. p. 188.

— 5. *τὸ πῦρ—τάξις—εἶδους ἔχει*] Inde rerum originem ex igne ducebant Heraclitus, Hippasus, Metapontinus, Stoici. Platon. Cratyl. p. 413. C. Stob. Eclogg. I. p. 312. 314. Heer.

ib. *πῦρ—ἄνω μὲν τῇ θέσει*] Congruunt hæc Pythagoræ et Empedoclis Placitis. Vid. Procl. in Tim. p. 141. et Empedoclem Sturzii p. 307. Hinc *πῦρ ἀνωφερὲς* et *ἀνωφόρον*. Achill. Tat. in Arati Phaenom. Isag. p. 126. sq. Gregor. Thesalon. in Matthæi Lectt. Mosquens. II. p. 23. cf. Aristot. Topic. V. p. 342. Sylb.

— 8. *οὐκ εἰσδεχόμενον κ. τ. λ.*] Hæc fere verbotenus expressit Dionys. Areopag. de cælesti hier. 15. p. 193. Atque sæpissime ille homo Plotinianis, Proculeanis aliisque Platonicorum tessellis Areopagiticum suum parietem incrustare solet. Abcant igitur Nicolaus Methonensis in Procli Instit. Theol. p. 150. ed. Voemel. similesque Ecclesiæ doctores, qui Plotinum, Proclum reliquosque ejus familiæ philosophos permulta a Dionysio sumpsisse et corrupisse nobis persuadere velint.

— 9. *θερμαίνεται—ὄν ψύχεται*] cf. Nostrum de animæ immortalit. p. 465.

ib. *κέχρωσται*] Cf. Plotin. p. 715. c. 22. ubi Codd. plur. in hac lectione conspirant. Adde Hermiam in Plat. Phædr. p. 141.

ib. *τὰ δὲ ἄλλα—τὸ εἶδος τῆς χροῶς λαμβάνει*]

Rectius h. l. Ficinus *Cætera*. Ita etiam debet in proximis pro *alia*. Vid. supra. Videamus, quid sit εἶδος χροίας. Grammaticus mscr. χρώμα· κυρίως τὸ μετὰ τῆς ὕλης οἶον ὄχρα, κινάβαρ [leg. κιννάβαρι] χροία δὲ καὶ χροιά αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ χρώματος. Similiter Chalcidius in Platonis Tim. p. 454. Meurs. colores *sylvam* dicit: “Imago autem ex arte facta, et juxta archetypam speciem effigiata, nisi habet *sylvam*, si quidem erit pictura, *id est, colores*—carebit certa perfectione.” Atqui Plotino τὸ εἶδος τῆς χροίας est universa species coloris (s. color universe) cujus causa et fons sicut ignis est, sic ipsa coloris species singulorum colorum fons est atque origo. Cf. ipsum nostrum p. 711. cap. 18. a.

— 11. ἐξίτηλον] Hesyeh. II. 82. ibiq. Alberti. Photii Lex. Gr. p. 90. Contrarium est *δευσοποιός*. Lex. Rhet. in Bekkeri Anecd. Gr. I. p. 252. Wyttenb. ad Selecta Historr. p. 340. Usurpatur de luce, colore, tinctura, literarumque characteribus. Fragmentum Doricum ap. Iamblich. de vit. Pythag. XVII. 76. ὅπως (τὰ ἰμάτια) ἀνέκπλυτον τὰν βαφὰν ἀναπλώντι, καὶ μηδέποτε γεννησομένην ἐξίταλον. Tralate utitur hac voce Artemidor. Onirocrit. IV. 47. p. 360. Reiff. itemque Plotinus p. 347.—“Cod. Voss. οὐ μετέχον, ut marg. ed. Bas. rectius.” *D. W.*

— 13. αἱ δὲ ἀρμονίαι—δείξασαι] Locus, nisi lacunosus, ita videtur expediendus: αἱ δὲ ἀρμονίαι αἱ ἐν τ. φ. αἱ ἀφ. τ. φ. ποιήσασαι, καὶ αὐτὰ ἐποίησαν ὡς—δείξασαι: “Harmoniae vero occultae, quae sunt in vocibus, harmoniasque manifestas faciunt (eliciunt) *et ipsae* animam imbuunt notitia pulcri, *utpote* quae in alio genere hoc ipsum commonstrent.” Ceterum cf. Augustinum de Musica VI. 38. p. 531. E.

— 15. Παρακολουθεῖ—εἰς τὸ κρατεῖν] Comparantur h. l. sonorum harmoniae occultae cum apparentibus. Hae quidem numeris mesurantur: illae non item. Neque vero quaelibet ratio idonea est his numeris mesurandis, quo efficiatur concentus aptus s. pulcher, sed ea sola, quae obtemperet, quae se spatietur temperari ad efficiendam speciem, ita ut haec idea victrix subigat materiam quasi inconditam sonorum. Cf. Ficini Argumentum, ποιήσις h. l. active accipiendum, ut v. c. in Platonis Convivio p. 205. b. et saepissime; εἰς ante ποιήσιν *finem* s. *consilium* significat: alterum

εἰς ante τὸ κρατεῖν, *consequentiam* s. *effectum*, hoc sensu: sed ea duntaxat ratio adhibenda numeris illis est, quae valeat ideam procreare; *quo fiet*, ut haec idea, tanquam victrix, subigat materiam.

— 17. εἶδωλα καὶ σκιαί] Cf. infr. p. 56. F. εἰκόνας καὶ ἔχνη καὶ σκιαί, item de corporea pulchritudine. Platonicae formulae et vocabula. Vid. Phædr. p. 255. d. Heindf. ad Theæt. p. 499. Wyttenb. ad Phædon. p. 171. et quae plura congressi in edit. pecul. p. 203. et ad Procli Inst. Theol. p. 101.

p. 104, 1. ἐκόσμησαν] Recte Fic. h. v. ad ὕλην retulit, διεπτόησαν ad sensus hominum qui corporea pulchritudine moventur; utpote quos intelligi vult contextus. Activum simplex ἐπτόασεν usurpat de amatorio affectu Sappho in Odario illo ap. Longin. de Subl. X. p. 42. ubi v. Tourp. Plato Legg. VI. p. 783. ἀφροδισίων διαπτοίησιν de vehementi libidine amantium. H. l. malim universe accipi de *obstupefaciendo* et *excitando desiderio*.

— 3. περὶ μὲν τῶν προτέρω καλῶν κ.τ.λ.] Ducta haec sunt ex Platonis Convivio p. 210. a. b. Quae eadem ante oculos habet Noster. p. 556. A. B. cf. etiam Timæum p. 31. c. et Proelium in eum p. 128. Mox ἀντειλημένους vitiose scriptum erat in ed. Basil., ad quae Wyttenb. ita: “Cod. Voss. ἀντειλημμένοις, rectius.” Nos ita correximus. Contra in Dionyso p. 76. Clementi Alexandrino Pædagog. II. p. 219. ἐνειλημένον reddidimus pro ἐντειλημμένον.

— 7. οἶον εἶ τινες—τυφλοὶ γεγονότες] Hae velut parenthesi se juncta accipias. Ficinus vertens explevit sententiam. Ceterum haec admonent Aristotelici dicti ap. Stob. Floril. Tit. 65. p. 408. p. 496. Gaisford. διὰ τί τῶν καλῶν ὁ ἔρωσις; τυφλοῦ εἶπεν ἢ ἐρώτησις. Cf. Dio Chrysost. Orat. 29. p. 539. Reisk. et Basilii Magni Homil. in Psalm. XLIV. p. 505. A.

— 11. ὡς καλὸν τὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης πρόσωπον] “καὶ σωφροσύνης abest a Cod. Leid. Refertur ad dictum poetæ: δικαιοσύνης τὸ χρύσειον πρόσωπον, quod Aristoxenus habet apud Athenæum XII. p. 546. b. [p. 529. Schwgh.] cf. et Heynium ad Pindari Fragg. incert. LXIII. [p. 114.]” *D. W.*—Gell. N. A. XIV. 4: “Condigne mehereule et condccore *Chrysisippus* in librorum, qui inseribuntur περὶ καλοῦ καὶ ἡδονῆς,

primo, *os et oculos Justitiæ* vultumque ejus se-
veris atque venerandis verborum coloribus de-
pinxit.

p. 104, 11. καὶ οὔτε ἔσπερος οὔτε ἔφος οὔτω
καλὰ] Quæ tamen signa ut pulcerrima vulgo ce-
lebrantur. Et sideribus comparari antiquitus
solebant res pulcræ. Iliad. VI. 295. XXII. 317.
Odys. XV. 108. Virg. Æn. VIII. 590. ibiq.
Heyn. Periclyonem ap. Stob. Serin. 78. p. 458.
p. 118. Gaisf.: Θεὴ γὰρ καὶ καλὴ ὄψις γονέων—
ὁκόση οὐδὲ ἡλίον οὐδὲ πάντων ἄστρων, τὰ οὐρανὸς
ἐναψάμενος ἀμφιχορεύει, ubi vid. Gaisford. qui
vulgatam in extremo verbo recte tuetur. Ari-
stotelis Ethic. Nicom. V. 1. 15. p. 79. Sylb. p.
210. Zell.: καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις κρατίστη τῶν
ἀρετῶν εἶναι δοκεῖ ἢ δικαιοσύνη. καὶ οὐθ' ἔσπερος,
οὔθ' ἔφος οὔτω θαυμαστός κ. τ. λ. Quem senarium
proverbialem ab Acciaio et Argyropylo Euri-
pido assignari me docuit Zellius meus in Comm.
ad Aristot. T. II. p. 164. sq. ad l. l. Cæterum
cf. Andronici Paraphrasin Aristot. Ethic. Nicom.
p. 261. ed. Dan. Heinsii. Similia leguntur, ad
sententiam certe, in Ciceronis lib. I. de Offic. cap.
7. §. 1. Beda autem Venerabilis in Sentent.
Aristotell. Tom. II. p. 245. Basil. ad verbum ex-
pressit. Titulus autem sepulchralis in Museo
Schoepfiani p. 75. Crescentinam quandam ita
prædicat:

Ἦτις ἐνὶ ζώοισιν ὄκος ἀτέλλεν ἔφος,

Νῦν δύνει δ' ὑπὸ γῆν ἔσπερος ἐν φθιμένοις.

— 12. ἀλλὰ δεῖ ἰδόντας μὲν εἶναι, ᾧ ψυχῇ τὰ
τοιαῦτα βλέπει] “*id. μὲν εἶναι, fort. νοεῖν.*” *D.W.*
Codices et Ficinus in vulgata perseverant; et
habet, quo ea se tueatur. Monstraverat proxime
philosophus, sicut de corporea pulcritudine judi-
care nequeant, qui oculorum careant sensu: ita
nec de studiorum cet. pulcritudine pronuntiari ab
iis posse, qui interno mentis quasi visu eandem
nunquam conspexerint. Jam pergit: *Atqui oportet
nos videre eo quo animus talia intuetur.* De
constructione vid. Fischer. ad Weller. III. 6. p.
4. sqq. et in ipsa *visus* significatione. Æschyl.
Ag. 1189. ἔσται δεδορκώς. Eurip. Hecuba 658.
εἰ βλέπουσα φῶς. Respicit autem Plotinus Pla-
tonis Conviv. p. 94. Wolf. p. 80. Ast. ὄρωντι, ᾧ
ὄρατον τὸ καλόν. Plura ponemus infra p. 57. B.

— 13. ἡσθῆναι καὶ ἔκπλ. λαβεῖν] “Plane Pla-
tonica sunt verbis ac rebus.” *D.W.* Tu vide

Phædrum p. 250. A. Sympos. c. 29. p. 93.
Wolf. Dio Chrys. Orat. 21. p. 506. Reisk. Pro-
clum in Theol. Plat. III. 18. 51. Plotinum infr.
p. 55. G. p. 56. A. et p. 722.

ih. καὶ πτοηθῆναι] Cf. supr. ad p. 53. B. Fons
locutionis iterum in Platonis Sympos. p. 206. p.
436. Bekk. πολλὴ ἢ πτόησις γέγυκε περὶ τὸ καλόν,
ubi alii *πτοήσις*, neque enim de palmaria Abre-
schii emendatione pro *πτοήσις* quisquam hodieque
dubitaverit. Cf. etiam Phædon. p. 82. Cratyl.
p. 404. A. Plutarch. de occulte vivendo p. 1128.
Plotin. supra p. 20. B.—D. p. 714. c. 22 A. et
quæ plura contuli in Edit. pecul.

— 16. καὶ πόθον καὶ ἔρωτα] Vid. Sympos. p.
191. a. p. 197. 3. Cratyl. p. 420. A. Ammonium
p. 59. Valeken. Coray ad Heliodor. Æth. p. 370.
sq. et cf. Jo. Chrysost. de Sacerd. III. 11. p. 150.
ed. Rom.

p. 105, 1. καὶ τὰ μὴ ὀρώμενα] Guil. Rinck. conj.
ἔρώμενα, comparans Plat. Phædr. p. 237. d. p.
221. Heindf. καὶ μὴ ἐρώντες. Ego sine libris
mutare nolui. Sed proxime idem Rinckius meus
mihi persuasit, ut corrigerem πάντες μὲν ὀρώσι,
quæ lectio mihi dudum placuerat et Ficini omni-
umque librorum auctoritate firmatur. Contra
proximum *κινούνται* intactum reliqui, licet *κεν-
τούνται* nobis blandiatur. Vid. Platon. Rempubl.
V. p. 474. d. Plotin. p. 215. E. 430. C. 770. B.
Procl. Theol. Plat. p. 60. Mich. Psell. in omni-
far. doctrina §. 82. p. 128.

— 3. ἀλλ' εἰσὶν οἱ μάλιστα] “scil. *κινούνται*,
sed sunt qui maxime moveantur.” *D.W.* Rinckius
prius οἱ tuebatur, sc. *κινούμενοι*: “Sed sunt
maxime incitati ii, qui et amare dicuntur.” Ego
Wytttenbachio obtemperandum duxi, nec libro-
rum deficit auctoritas.

— 4. Τῶν δὲ καὶ] Rinckius legi vult τῶν δὲ καί.
Certe καὶ non debet abjici. Respiciunt enim hæc
ea, quæ supra c. 2. quæsitæ erant ex amatore
pulcritudinis, quæ in sensus incidit.

ib. τὰ ἐν οὐκ αἰσθήσει] Pro eo Plato in Hipp.
maj. p. 298.: ἐκτὸς ὄντα τῆς αἰσθήσεως. Cæterum
Censor Batavus editionis hujus libri peculiaris
hunc locum ita verti vult: “Cæterum etiam ex
iis, qui rerum super sensum assurgentium amore
tenentur, seiscitari oportet, quidnam patimini
&c.”

— 5. καὶ τρόπους καλοὺς] Vid. Alcibiadis ora-

tionem in Plat. Conviv. p. 216. D. et Charmid. p. 159. D.

— 7. *ἑαυτοὺς ἰδόντες τὰ ἔνδον καλοῦς*] So- crates precatur in Platonis Phædro p. 279. B. *δοιγήτέ μοι καλῶ γενέσθαι τᾶνδοθεν*, unde eandem formulam duxere Himerius Orat. 4. 4. p. 464. et Clemens Alex. Strom. V. p. 595. B. Cf. No- strum p. 216. E. F. ubi alteram formam, *τᾶνδον*, usurpat et p. 543. D. E.

— 8. *καὶ πῶς ἀναβακχεύεσθε*] Plato Phædr. p. 249. a. *κατοχή τε καὶ μανία—ψυχὴν ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα*, quem locum multi expresserunt. Vid. laudd. in Ed. pecul. Plotinus p. 714. A. *ψυχὴ κινεῖται καὶ ἀναβακχεύεται καὶ οἴστρον πι- πλάνεται*.

ib. *καὶ ἑαυτοῖς συνείναι ποθεῖτε*] Vid. Platon. Sympos. cap. 27. p. 86. Wolf. et de similibus formulis, ut *ἐν ἑαυτῷ εἶναι*, Valcken. ad Calc. Hemsterh. et Valck. Oratt. p. 383. Plotin. infr. p. 57. D. *καὶ σαυτῷ καθαρῶς συνεγένου* p. 759. D. *συνείναι καὶ ἑαυτῷ*. Hermias in Phædrum p. 170. *εἰς ἑαυτὸν γενόμενος*. Persius Satir. IV. 53. *Te- cum habita*. Nostrum autem locum ante oculos habuit Proclus in Tim. p. 173.

— 11. *οὐ σχῆμα—ἔχουσιν*] Plato Sympos. c. 29. p. 92. 94. Wolf. Phædr. p. 247. c. Republ. V. p. 476. b. Gorg. p. 465. b. Plotin. de intel- lig. pulcrit. p. 543. D. E. *καὶ οὐκ ἐν μεγέθει τὸ κάλλος* cf. præcipue Nostrum p. 722. sq. Plura contuli ad nostrum locum in Ed. pecul. p. 221 —227.

— 13. *ὅταν—θεάσησθε—ψυχῆς—ἦθος δίκαιον καὶ σωφροσύνην*] Plato Conviv. p. 209. b. p. 88. Wolf. Republ. III. p. 402. indeque ap. Stob. Serm. 63. p. 409. p. 499. Gaisf. *ὅτου ἂν συμ- πίπτῃ ἐν τε τῇ ψυχῇ καλὰ ἦθη ἐνόητα καὶ ἐν τῷ εἶδει ὁμολογοῦντα ἐκείνοις καὶ συμφωνοῦντα, τοῦ αὐτοῦ μετέχοντα τύπον, τοῦτ' ἂν εἴη κάλλιστον θέ- αμα τῷ δυναμένῳ θεᾶσθαι*. cf. Menandrum ap. Stob. Serm. 64. p. 407. p. 493. nr. 2. Gaisf.

— 15. *καὶ ἀνδρίαν βλοσυρὸν—πρόσωπον—σεμ- νότητα*] De scriptura ἀνδρία et ἀνδρεία vid. quos laudavi in ed. pecul. Plato Republ. VII. p. 535. *τούς τε γὰρ βεβαιοτάτους καὶ ἀνδρειοτάτους—μὴ μόνον γενναίους τε καὶ βλοσυροὺς κ. τ. λ.* Ælian. V. H. XII. 21. *σεμνὸν καὶ βλοσυρὸν ὀρώσαι*. Di- citur autem σεμνὸς etiam de pulcritudine. Vid. Isocratis Encomium Helenæ §. 25. In Plotini

h. I. *βλοσυρὸς est gravis, venerandus*. Neque incommode vertit Fic. *generoso vultu verecun- dam*. Plura apposui in Ed. p. 229. Hoc loco admonebo Aristotelis Rhetor. I. 9. 3. p. 67. Oxon. *καλὸν μὲν οὖν ἔστιν, ὃ ἂν δι' αὐτὸ αἰρετὸν ὄν ἐπαίνετον ἢ ἢ ὃ ἂν ἀγαθὸν ὄν ἠδὲ ἦ, ὅτι ἀγαθόν*. Sequitur p. 68. de *δικαιοσύνη, ἀνδρεία, σωφρο- σύνη* reliquisque virtutibus.

ib. *αἰδῶ*] De hac accusativi forma adde iis, quæ posui in ed. pecul. p. 230. Steph. Thes. ed. Lon- din. p. 1459—1463. et Buttmani Grammat. maj. p. 187. sq. Eandem etiam reperis in con- textu editionis Oxon. Aristotel. Rhetor. II. 6. p. 132.

— 16. *ἐπιθέουσαν*] Plotin. de intelligib. pul- crit. p. 551. C. *ἢ δὲ ἐπὶ πᾶσι περὶ πάντων τὸ οἶον μέ- γεθος αὐτοῦ ἐπιθέουσα*. cf. p. 709. A. 714. A. 715. A. *χάρις ἐπιθέουσα τῷ κάλλει*, p. 722. D. ubi ex libris reddidimus *ἐπιθέον* pro *ἐπιθετόν*.

ib. *ἐν ἀτρεμεῖ—διαθέσει*] Plato Phædr. p. 250. C. cf. Hermias p. 158. Plotin. p. 770. B. *ἡσυχῇ ἐν ἐρήμῳ καταστάσει γεγένηται ἀτρεμεῖ τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ οὐδαμοῦ ἀποκλίνων*.

ib. *ἀκύμονι—διαθέσει*] “Imitatur Synes. de Regno p. 10. C.” D. W. Tu vid. nunc Krabin- geri V. D. annot. in hanc Synesii orationem p. 205. ibiq. laud. Wyttenb. ad Plut. Morall. p. 112. sq. ed. Ox. min.

p. 106, I. *τὸν θεοειδῆ νοῦν ἐπιλάμποντα*] Plato Phædro p. 251. a. *ὅταν θεοειδὲς πρόσωπον ἴδῃ κάλλος εἶ μεμιμημένον* ubi cf. Hermias p. 159. Dionys. Areop. cæl. Hier. I. 3. p. 4. Alibi Noster mentem appellat *παῖδα* et *κόρον καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ*, ut p. 353. B. cf. Plat. Rep. VI. p. 506. c. Nimirum in *ipso Bono* primus est fons pul- critudinis, mens autem ex eo manans pulcri- tudinem impertit *ἀνιμα*, eaque reliquis rebus omnibus. De pulcritudine autem *λάμπειν* Plato usurpavit Phædro p. 250. D. quem multi sunt imitati, quos laudavi in Ed. pecul. Max. Tyr. Diss. 25. p. 8. *ψυχῆς ἄνθος ἐμπεφυτευμένον σώ- ματι καλῶ ἐκλαμπρύνεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐκλάμπει καὶ διαφανεῖται*. cf. Isidor. Pelusiota Epist. IV. 71. p. 450. sq. et ipsum nostrum de intellig. pul- crit. p. 543. A. et advers. Gnosticos p. 201. C.

— 3. *ἄλλο τι φήσκει*] Quod plurimi libri offe- runt *φή* (voluerunt *φή*), nec hoc insolens post οὐ *μή*. Xen. Hieron. XI. 15. *οὐ μή σοι δίνωται*

ἀντέχειν οἱ πολέμοι. Plato Rep. p. 341. b. p. 31. Bekk. ἀλλ' οὐ μὴ οἷός τ' ἦς. Cuius tamen loci alia ratio est. Utut legas, addi debet noster locus locis, quos collegerunt, qui de hac constructione egere. Valeken. ad Eur. Hippol. 607. Dawes. Miscell. Critt. p. 221. sq. Wyttenb. ad Selectt. Historr. p. 343. et 446. et Heindorf. ad Platon. Phædon. p. 44.

p. 106, 4. τί ὄντως ὄντα; ἢ καλὰ] Hæc aut sic distinguenda: τί ὄντα ὄντως ἢ καλὰ; intellectu ἄλλο: de qua ellipsi vid. Zeun. ad Viger. p. 409: "Quid vere existentia alia sunt, quam pulera?" aut eum Cod. Vind. C. legendum ἦ, *profecto*. Hoc placet.

ib. τί ὄντα πεποίηκε—οἶον φῶς] Plato Republ. III. p. 620. b. καὶ μὴν τό γε κάλλιστον ἐρασμιώτατον. Idem Phædr. p. 250. D. Augustinus in Psalm. p. 56. 7. E. Definitionem τοῦ ἐρασμιῶν posuit Plotinus p. 724. sq.

—6. βούλει δὲ—αἰσχροῦ—ἀναπαρθεῖναι] Plato Republ. VI. p. 506. e. p. 315. Bekk. Βούλει οὖν αἰσχροῦ θεάσασθαι. Altera forma εἰ δὲ βούλει etiam Infinitivum Aoristi adjunctum habet apud eundem in Sympos. p. 177. a. p. 378. Bekk. εἰ δὲ βούλει αὐτὸ σκέψασθαι τοὺς χρηστοὺς σοφιστάς.

—7. ἀντιπαρθεῖναι] Cod. Leid. Voss. ἀντιπεριθεῖναι, male." D. W.

—8. διότι φαμέν] φανὲν Cod. Voss. [et plurimi]. Omisit Fic. f. vulgata vertatur: *et quare dicamus quid turpe esse.*" D. W. Sin Codicem plurimorum valeat lectio, vertendum: *turpe quid sit et qua de causa, manifestum fiat (appareat).*

ib. Ἔστω δὲ ψυχῇ—αἰσχος] Distinctionem huius loci emendavimus.

—10. μικροπρέπειαν] Poterat Ficinus et fortasse debebat: *illiberalitatem*. Aristotel. Rhetor. I. 9. 12. p. 33. Sylb. p. 68. Gaisf. μεγαλοπρέπεια δὲ ἀρετὴ ἐν δαπανήμασι μεγέθους ποιητικῆ; μικροψυχία δὲ καὶ μικροπρέπεια τὰναντία. cf. Aristot. Ethic. II. 7. IV. 2. De φθόνῳ non magno discrepat a Plotino Demosthenes, qui in Leptinea p. 121. sq. Wolf. ὅτι παντάπασι φύσεως κακίας σημεῖον ἔστιν ὁ φθόνος.

—12. σκολιὰ πανταχοῦ] Similiter apud Platonem οροῦς, εἰθὺς et σκολιὸς contraria sunt. Gorg. p. 524. c. de anima vitiosa; καὶ πάντα σκολιὰ ὑπὸ ψεύδους καὶ ἀλαζονείας, καὶ οὐδὲν εἰθύ.

cf. Phædr. p. 253. c. de Republ. II. p. 368. (ex Pindaro. vid. Fragg. incerta IV. p. 81. Heyn.) ibid. VI. p. 506. C. cf. Athen. XV. p. 540. Schwgh. et Maxim. Tyr. XVIII. p. 338.

ib. ζῶσα ζῶν τοῦ] "Fortasse leg. εἰαυτῆς, aut quid omissum." D. W. Codices nostri nil amplius exhibent, et eandem lectionem expressit Ficinus.

ib. ὁ, τι ἂν πάθοι—αἰσχος] "Quodcumque ru-tiatur per corpus, id pro suavi turpitudine accipiens." D. W. Dedimus autem πάθη, suadente etiam Dissenio V. D. Prof. Gotting.

—13. αὐτὸ τοῦτο—ἐπακτὸν καλὸν φήσομεν] Sustuli virgulam post αὐτῆ. Ficinus videri possit aliquanto plus in suis Codicibus reperisse. Quod secus est. Neque enim Medicea excerpta a vulgata discrepant. Rinckio necessarium videbatur, pro καλὸν reponere κακὸν, verum sine libris novare nolumus, nec video, quid, si hanc coniecturam accipias, in sequentibus sibi velit, καὶ πολλῶ τῷ κακῷ συμπεφυρμένην.

—14. ἄρα οὐ—φήσομεν] Nonne dicemus? Vid. Hoogev. de Particull. p. 74. ed. Schutz. alt. Hermann. ad Viger. p. 824. Heindf. ad Plat. Cratyl. p. 18. sq. ad Phædon. p. 36.

ib. προσγεγονέναι] Plato Hipp. maj. p. 289. d. τὸ καλὸν ἐπειδὴν προσγένηται ἐκέينو τὸ εἶδος. De voce ἐπακτὸν multa posui in Edit. pecul. quæ h. l. omitto, nec necesse est plura addi post Wyttenbachii disputata ad Plut. I. p. 319. sq. ed. Ox. min. in Platoniceis et Plotinianis me continebo. (Vid. p. 56. B. p. 556. B. κάλλος ἐπακτὸν τοῖς σώμασι. Suid. I. p. 785. cf. Zonaras p. 808.) Ἐπακτόν· ἐπαγόμενον· ξένον· σφροδρόν· ἐπακτὸν τῆ ψυχῆ φησι Πλωτῖνος τὴν ἀρετὴν κ. τ. λ. Locus est I. 2. I. ubi vid. Annot. nostr. p. 12. C. Basil. Apud Ciceronem contraria sunt de Harusp. domesticus natusque luctus. Idem de Republ.: II. 4. dicit: *merces adventiciæ*, et ibid. II. 15. *transmarinis et importatis artibus*. Ad sententiam de turpitudine animæ cf. eundem de Legg. I. 19. 52. sqq. De naturali pulcritudine, et, quæ ei contraria ponitur, *quæsitæ*, juvabit legisse Philostrati Epistolam quadragesimam. Ad philosophum vero utriusque pulcritudinis notionem facit imprimis Platonis disputatio in Philebo p. 51. e. d. p. 161. sqq. Stallbaum. Adde Hipp. maj. p. 295. c. d. Gorg. p. 474. sq. Ad Plotiniani huius loci verba faciunt hæc Philonis Judæi de no-

minum mutat. p. 380. Pfeiffer. νομίζοντες ἄριστα κερκίρθαι παρὰ ὀρθῶ λόγῳ τὸ μηδὲν ἀποφαίνειν τὴν ψυχὴν ἴδιον αὐτῆς καλὸν, ἀλλὰ προσγεγόμενον ἕξωθεν.

p. 106, 14. ὁ ἐλωβήσατο μὲν αὐτῇ] Phrynich. προπ. σοφιστ. in Bekkeri Anecd. Grr. I. 50. λωβάσθαι τόνδε καὶ τῷδε, αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ. Plato Criton. p. 47. fin. p. 153. Bekk. ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβάται, ita recte Bekk. pro ὁ, quod F. A. Wolfius receperat. Dionys. Halic. in Excerptt. Antt. Rom. XIII. 4. fin. ed. A. Maii Mediol. princ. κνησμοὶ καὶ σπαραγμοὶ συνεχεῖς λωβώμενοι τοῖς χρωσί κ. τ. λ. ubi E. Q. Visconti in Journal des Savans 1817. m. Jun. p. 365. infeliciter conjiciebat τοὺς χρωτάς. Idem Dionys. Hal. A. R. VII. 77. p. 1501. Reisk. ἡ βουλή—ἀναζητήσεται τὸν τῷ θεράποντι λωβησάμενον. Synes. de Provid. I. p. 101. B. καὶ ὅσα λωβάται σώματι. Similiter idem de Regno p. 2. B. ad quem locum consule Krabingeri annot. p. 131. Plotinus p. 435. B. καὶ ὅσα μὲν λωβάται ἀνθρώποις ubi aliquot Codd. et Villoison. Anecd. Grr. II. p. 234. ἀνθρώπων.

— 15. καὶ πολλῶ τῷ κακῷ συμπεφυρμένη] Plato Phædon. p. 66. b. p. 17. Wytt. ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ ξυμπεφυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ ψυχῇ μετὰ τοῦ τοιοῦτου κακοῦ, ubi in summa sententiæ similitudine constructionis varietas patet. Vid. ib. Wytt. Annot. Plato in Gorg. p. 466. d. ὁμοῦ ἂν πάντα χρήματα ἐφύρετο ἐν τῷ αὐτῷ. Quem locum attigit Wytt. ad Plut. Moral. p. 625. Plura de hoc verborum genere posui in Dionysio I. p. 49. et in Ed. pecul. hujus libri Plotiniani. Cæterum cf. supra p. 13. B. Basil. ἡ ἐπειδὴ κακὴ μὲν ἐστὶν ἡ ψυχὴ συμπεφυρμένη τῷ σώματι.

p. 107, 1. ἀμυδρᾶ τῇ ζωῇ κεχρημένη] Plato Phædro p. 250. b. paucos tantummodo dicit δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων agnoscere rerum imagines. Philostratus Vit. Apollon. VII. 14. p. 295. conscientia facit τὰς ἀμυδρὰς καὶ φαντασιώδεις ποιὰς ἀληθεῖς ἢδὴ καὶ πωθανὰς τῷ φόβῳ. cf. Boissonad. ad Philostr. Heroic. p. 299. Plotin. p. 169. A. ubi contraria ponuntur ἀμυδρῶς ὀρᾶσθαι et καθαρῶς ὀρᾶσθαι p. 724. c. 33. A. ἵνα μὴ ἐκπέσης τοῦ καλοῦ εἰς τὸ ἀμυδρᾶ μετοχῇ καλὸν λεγόμενον. p. 725. A. ἐκ σέλαος ἀμυδροῦ, orronitur φωτὸς μεγάλου cf. præsertim p. 714. c. 22. B. qui locus ad nostri loci sententiam facit. Plura in Ed. pecul.

VOL. III.

— 3. τῷ ἔλκεσθαι—φερομένη—ὀλκαῖς] Plato de Rep. IV. p. 4. ἔλκοντα de affectionibus. Idem ibid. V. 7. ubi jungit πέθειν. Contra ἀπάγειν et ἀφέλκειν junguntur ab Aristot. Eth. II. 9. cf. Nostrum ipsum supra p. 50. D. et infr. p. 434. sq. p. 439. B. De illecebris visorum usurpat Arrian. in Epictet. II. 18. 23. p. 279. sq. Schwgh. loco gravissimo, qui totus cum Plotiniano debet componi: θέλησον ἀρέσαι αὐτὸς ποτε σεαυτῷ, θέλησον καλὸς φανῆναι τῷ θεῷ—et in extremo: ταῦτα ἀντιτιθεῖς, νικήσεις φαντασίαν, οὐχ ἔλκυσθήσῃ ὑπ' αὐτῆς (non traheris a viso). Multo plura dedi in Ed. pecul. p. 249—255.

— 5. πολλὸν—τοῦ σώματος ἔχουσα ἐγκεκραμένον—κράσει—] et supra κεκραμένην, in quibus verbis potestas adulterandi, polluendi inest. Plato Phædro p. 256. e. σοφροσύνη θνητῇ κεκραμένη. Ad sententiam cf. 1 Epist. Joann. V. 24. Rom. VII. 24. et Æneas Gazæus in Max. Bibl. Patrum Tom. VIII. p. 664.

— 10. ἀπεμάξατο] “Basil. ἀπεδέξατο. Cod. Voss. ἀπεμάξατο, rectius.” D. W. De hoc verbo vid. Spanh. ad Callim. Del. 14. et Hemsterh. ad Polluc. IX. 130. p. 116. Plotiniani loci sententiam quod attinet, confer hos locos: Platon. Tim. p. 50. b. e. et Chalcidium in eum p. 427. Meurs. Plutarch. Sympos. V. p. 672. E. Plotin. p. 415. A. p. 480. A. et similes locos, quos collegit Wytt. ad Plut. de Educat. puerorr. p. 83. sq. et ad librum de Isid. et Osir. p. 284. sq. et ipse apposui in Ed. pecul. p. 258—260. et Zellerius denique meus ad Aristot. Eth. Nic. IX. 12. in Commentar. p. 421. ex quo loco Aristoteleo hæc tantummodo apponam: δοκοῦσι δὲ καὶ βελτίους γίνεσθαι ἐνεργούντες, καὶ διορθούντες ἀλλήλους· ἀπομάττονται γὰρ παρ' ἀλλήλων οἷς ἀρέσκονται. Cæterum quod Ficinus vertit: “quæ a limo vel cæno contraxit,” magis proprie debebat: “a luto vel cæno.” Sic enim Latini, (ut ex veteribus Glossariis docuit Hemsterh. ad Lucian. Prometh. I. p. 203. Bip.) πηλὸν et βόρβορον distinguunt. cf. Dorvill. ad Chariton. p. 222. Lips. et Interpr. ad Evang. Joann. IX. 6.

ib. ᾧ—τὸ αἰσχρὸν προσθήκη—αἰσχρὰν—ψυχῇ] Debebat Ficinus: “Cui sane turpitudine (tantquam) accessio alienæ naturæ accidit.” Ita enim omnes Codd. et ipsa ed. Basil. Fons est in loco Platonis Sopliis. p. 227. sq. καὶ ψυχῆς ἄρα καθόσον

ἂ εὐρίσκομεν κακίας ἀφαίρεσίν τινα, καθαρὸν αὐτὸν λέγοντες ἐν μέλει φθεγξόμεθα—καὶ μάλα γε—Δύο μὲν εἶδη κακίας περὶ ψυχὴν ῥητέον. τὸ μὲν οἶον νόσον ἐν σώματι, τὸ δὲ οἶον αἰσχος ἐγγινόμενον. (cf. de Republ. IV. p. 444. d. et Alcib. I. p. 116.) Plotinus de pulcritudine turpitudini non obnoxia p. 722. C. 32. D. μὴ γὰρ ἂν τολμήσαι ἐκεῖνα οἷά ἐστιν (sc. αὐτὰ τὰ καλὰ) εἰς βόρβορον σωμάτων ἐμβῆναι καὶ ῥυπάναι ἑαυτὰ καὶ ἀφανίσαι. Nostro autem cum loco confer Porphyrii Sententt. 34. p. 236. Lond. Hermiam in Plat. Phædr. p. 98. Persii Sat. IV. 29. Evang. Matth. XXIII. 27. Io. Chrysost. de Sacerdotio VI. 2. p. 324.

p. 107. 11. καὶ ἔργον αὐτῶ] Fic. *opera pretium erit*. Ego malo: *opus est*. Vid. Xenoph. Cyrop. II. 3. 5. Agesil. X. 1. Nisi malis: *eique difficile fuerit*. Vid. Hesych. et Suid. et Sturzii Lex. Xenoph. in *ἔργον*, et Ruhnken ad Porphyr. de Nymphar. Antr. c. 4. p. 4. Gœnsii. Alia sententia dicitur: *ἔργον τινός ἐστι: Obnoxium est alicuius*. Perizon. ad Ælian. V. H. III. 18. Wernsd. ad Himer. XIV. 32. p. 664.

ib. εἴπερ πάλιν καλός] “Cod. Voss. εἴπερ ἔσται π. κ. rectius.” *D. W.* Vid. Var. Lect. Cæterum Plato post εἴπερ verbum sæpiuscule omittit, ut de Republ. VI. p. 497. e. Parmenid. p. 150. b. ubi consule Heindf. p. 255.

ib. ἀπονηψαμένῳ καὶ καθαραμένῳ] Cogitanda sunt ἀπονήματα et καθάρσια i. e. purgatoria et ablutiones et expiationes, quibus flagitia expiabantur. Vid. Juliani Orat. I. p. 39. D. et ad eum locum Ez. Spanhem. p. 259. sq. et Wyttenb. p. 212. ed. Schæfer. adde Proclum in Alc. pr. c. 4. p. 9. ed. nostr. ibiq. annot.

— 12. Αἰσχρὰν—ψυχὴν—νεύσει πρὸς σῶμα] Plato Sophist. p. 227. sq. Protagor. p. 459. sq. Clem. Al. Strom. V. p. 705. Stob. Eclogg. T. I. p. 342. Heeren.: Πλάτων μῆτε βαρὺ μῆτε κοῦφον εἶναι τι φύσει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ ὑπάρχον. Ἐν δὲ ἀλλοτρίῳ γενόμενον τότε νεύσει ἰσχειν, ἐκ δὲ τῆς νεύσεως ῥοπὴν ἦτοι πρὸς βαρύτητα ἢ κοφότητα, cf. Platon. Tim. p. 62. sqq. de Republ. IX. p. 586. A. et consule de Platoniorum νεύσει. Tib. Hemsterh. in Lucian. Somn. p. 196. Bip. Adde Procl. in Alc. pr. 13. p. 39. nosir. ubi δαιμόνων χθονίων ἐμβολαὶ (ita legendum i. e. *impetus*) ἀπὸ τῶν ἀχράντων εἰς τὴν ὕλην προκαλοῦμεναι.

— 14. μὴ καθαρῶ, μηδὲ εἰλικρινεῖ εἶναι] Ante

oculos habuit Platonis Sympos. p. 331. E. cf. Phileb. p. 401. D. p. 80. et p. 216. ed. Stallb. Phædon. p. 16. Wytt. ibiq. annot. Valcken. Scholl. in N. T. ad 1. Cor. V. 8. p. 181. sq. et Plotin. p. 721. c. 30. C.

ib. ὡσπερ χρυσῶ—γεώδους—ἀφέλοι—χρυσὸς—καλὸς—μονούμενος] In Ed. pecul. p. 267. sqq. plura exposui, quo ratio aperiretur, cur Plotinus et hoc loco et aliis, v. c. de *intelligib. pulcr.* p. 544. B. auri purgati similitudinem ad declarandam animæ naturam præstantiamque transtulerit. Tu vid. Plat. Phædon. p. 81. c. Conviv. p. 216. Sophist. p. 228. c.—e. Apollo de Augusto apud Julian. in Cæsarr. p. 309. ἐγὼ γὰρ αὐτὸν τούτῳ Ζήνωνι παραδοῦς, αὐτίκα ὑμῶν ἀποφανῶ χρυσὸν ἀκίρατον, ubi vid. Spanhemii Epreuve de Remarques p. 24. adde Plutarch. de Discrim. Adu-lat. et Amici p. 65. B. p. 246. ed. Wytt. huiusque animadv. p. 500. ed. Ox. min. Adde Plotin. de Immort. Animæ p. 465. B. C. cf. supra p. 51. B. χρυσὸς τε δὴ πῶς καλόν; et ad hanc sententiam adhibe Platon. Hipp. maj. p. 146. sqq. Heindf. Arriani Dissertatt. Epictett. I. 1. 51. et Iamblich. de Vit. Pythag. §. 153. p. 129. Kusteri.

— 15. ἀναπεπλήσθαι] *pollui*. Vid. Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 30. sq.

— 16. αὐτῶ—μόνῳ] i. e. *et secum solo cohabitans*: applicavit suo more Marsilius.

p. 108, 3. καθαρθεῖσα ἂ ἔχει σωματωθεῖσα] “*Purgata ab iis rebus, quas consuetudine corporis acceperat*. Aliter Ficin. fortasse quid aliud in suo libro legit.” *D. W.* Ego non crediderim. Nam ita solet nonnunquam Ficinus, nec libri Medicei, quibus usus est, quidquam variæ lectionis h. l. offerunt. Hinc *σωμάτωσις* et *σωματοποίησησις* Hermetis ap. Stob. Eclogg. p. 730. Heer. Hinc etiam et *ἐνσωματοῦσθαι* et *μετενσωματοῦσθαι* et *μετενσωμάτωσις*. Vid. Olympiod. et Wyttenb. in Phædon. p. 210. Hermias in Plat. Phædr. p. 167. et Plotin. p. 378. F.

ib. καὶ μείνασα μόνη] Vid. proxime laudata ad verba χρυσὸς μονούμενος. Cæterum ipsa *μονὰς* ita explicata a nonnullis, ut ἀπὸ τοῦ μένειν ἀρεπτος ducta. Vid. Theon. Smyrnæi Math. p. 25. Bullialdi. Plura in eandem sententiam congescit Io. Laurent. Lydus de mensibus vett. Romm. II. 3. 5. ubi v. c. mens (ὁ νοῦς) aliquoties dicitur

μένων καὶ ἐστώς. Origo harum sententiarum et locutionum repetenda est e scriptis Pythagoreorum. Vid. plura ibi collecta in editione (Lydi) Roetheri mei, Darmstad. 1826. p. 40. sqq. Quo magis autem anima sejuncta a sensibus secum ipsa sola est, eo ea similior fit menti, ex doctrina quidem Plotiniana.

—4. ἀπεθήκατο] i. e. *expurgare solet*. Res nota. Platonis causa vid. Heindf. ad Phædr. p. 275. et ad Phædon. p. 78.

—5. ὡς ὁ παλαιὸς λόγος κ. τ. λ.] “Ex Platone in Phædone,” *D. W.* ubi vid. Wyt. Annot. p. 176.

ib. καὶ ἡ σωφροσύνη κ. τ. λ.] Plato Phædon. p. 69. c. p. 21. Wyt. p. 27. Bekk. τὸ δ' ἀληθές τῶ ὄντι ἢ καθαρός τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀνδρία καὶ αὐτὴ ἡ φρόνησις (ita etiam suo in exemplo Plotinum legisse arguit hic ipse locus ipsius) μὴ καθαρός τις ἦ. καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῶν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοί τινες εἶναι, ἀλλὰ τῶ ὄντι πάλα αἰνίττεσθαι, ὅτι ὅς ἂν ἀμήτος καὶ ἀτέλεστος εἰς Αἶδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκείσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει, Iamblichus de anima ap. Stob. Eelogg. p. 1056. sq. Heer. Πλωτῖνος δὲ καὶ οἱ πλείστοι τῶν Πλατωνικῶν ἀπόθεσιν τῶν παθῶν—τὴν τελεωτάτην κάθαρσιν ὑπολαμβάνουσιν. De voce τελεταί, deque ratione initiorum apud veteres vid. Ruhnck. ad Tim. p. 251. Ast. ad Phædr. p. 230. et quæ plura disputavimus in libro de Symbolica et Mytholog. Vol. III. et IV. v. c. III. 412. 422. IV. 189. 499. 510. ed. alter. Sequentia de *virtutibus* tractavimus supra ad I. 2. 1. ed. sqq. p. 11. sqq. ed. Basil.

—7. εἰς ἄδου κείσεσθαι ἐν βορβόρῳ] De constructione cum Accusativo. vid. Wessel. et Valeken. ad Herodot. VIII. 60. v. VIII. 71. Porson. ad Eurip. Phœniss. 1381. Lobeck. ad Sophocl. Aj. 80. Sed h. l. juugendum est κείσεσθαι ἐν βορβόρῳ.

ib. εἰς ἄδου] pro ἐν ἄδου, quod posterius Plotinus posuit, quoniam continuo additurus erat ἐν βορβόρῳ. cf. Act. Apostol. II. 27. et Raphaelii Obs. II. p. 127. De formula autem vid. Wyttenb. ad Plutarch. de auid. poett. p. 222. qui etiam hunc Plotini locum adhibuit.

—8. διὰ κάκην] Plato Phædr. p. 345. B. βρέ-

θει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων. Vid. Ruhnck. ad Tim. p. 152. Photii Lex. in voc. Schleusn. Cur. noviss. in Phot. p. 92. Adde Plotin. III. 1. 8. VI. 7. 28. p. 719. ubi ed. Basil. perperam *κακίην*.

ib. τὸ μὴ καθαρὸν—ῦες—τῶ τοιούτῳ] Junge alterum locum infr. p. 56. G. τῇ ψυχῇ καταδύσεται εἰς σκοτεινὰ—βάθη—σκιᾶς συνέσται. Plutarch. Sympos. IV. p. 671. A. p. 742. Wyt. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ θολερὸν περὶ τὴν δίαίταν τοῦ θρέμματος ἔχει τινα πονηρίαν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο βορβόρῳ χαῖρον οὕτω καὶ τόποις ῥυπαροῖς ὀρῶμεν, ἔξω λόγου τιθέμενοι μετὰ τὴν γένεσιν, καὶ τὴν φύσιν ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τούτοις. Plato Phædr. p. 256. D. εἰς γὰρ σκότον καὶ τὴν ἐπὶ γῆς πορείαν. Marc. Antonin. V. 10.: ἐν τοιούτῳ οὖν ζόφῳ, καὶ ῥύπῳ, καὶ τοιαύτῃ ῥύσει (Cod. Darmst. plane uti Gataker. conjectat sero ῥήσει.). Aristid. Eleusin. T. I. p. 259. Jehb. ἐν σκότῳ τε καὶ βορβόρῳ κεισόμενος. Cf. Nostrum p. 80. E. F. Plura dedi in Ed. pecul. ubi Lysidi Pythagoreo ap. Iamblich. V. Pyth. §. 77. reddidi ἐπαφάνιζεν pro ἡφάνισεν.

—9. τί γὰρ ἂν καὶ εἴη σωφροσύνη ἀληθῆς, ἦ] De hac formula et similibus monuerunt Gatak. ad M. Antonin. XII. 16. Heindf. ad Platon. Phædon. p. 32. et Boissonad. ad Philostr. Heroic. p. 439. Galen. Protrept. c. 6. fin. τί γὰρ ἂν καὶ πάθειεν. De σωφροσύνῃ pluribus agit Plato de Rep. IV. p. 430. D. sqq. De Legg. III. p. 172. et Aristot. Rhet. I. 9. p. 32. sq. Syll. p. 66. ed. Oxon. noviss. Cf. quæ supra posuimus ad librum de *Virtutibus*, I. 2. p. 11. sq.

—11. Ἡ δὲ ἀνδρία, ἀφοβία θανάτου] Plat. Cratyl. p. 414. d. de Rep. IV. p. 346. sqq. Lach. p. 198. add. Alc. pr. et Olympiod. in eum p. 116. sqq. et cf. supra ad I. 2. p. 12. sq.

—12. ὁ δὲ ἐστὶν ὁ θάνατος κ. τ. λ.] Quod *vero mortem attingit, est mors*,—vel: *Quod si quaris, mors quidnam sit, est* &c. Plenius Plato Euthyd. p. 271. ὁ δὲ σὺ ἐρωτᾷς τὴν σοφίαν αὐτοῖν, θαυμάσι' ὦ Κρίτων (sc. εἰσί) πάνσοφοι ἀτεχνῶς. cf. Gorgiam. p. 483. p. 121. a. ib. Heindf. De morte cf. quæ indigitavimus ad p. 54. D. et pag. hac ipsa 55. A. Adde Epist. Pauli ad Romm. VII. 24. et Philon. Jud. Leg. Allegor. I. p. 180. Pfeiff. ὁ μὲν οὖν ἀνθρώπου θάνατος χωρισμός ἐστι ψυχῆς ἀπὸ σώματος. ὁ δὲ ψυχῆς θάνατος, ἀρετῆς μὲν φθορά ἐστὶ κακίας δὲ ἀνάληψις. cf. Plat.

Phædon. p. 64. p. 40. Wytt. et Gorg. p. 524. B.

p. 108, 13. μεγαλοφυχία δὲ δὴ ὑπεροψία τῶν τῆδε] Plato Alcib. I. 140. c. Aristot. Rhet. I. 33. Eth. Nicom. I. 10. IV. 3. Ei contraria μικροφυχία, *abjectus demissusque animus*. cf. Grævius ad Cic. Epist. ad Att. IX. 11. p. 65. ubi, quod Codd. vulgo exhibent μικροφυχία, non Græcum esse docet. Vid. etiam supra ad p. 54. C. Plura apposui in Ed. pecul.

— 14. ἡ δὲ φρόνησις—ἐν ἀποστροφῇ τῶν κάτω] Plato de Legg. III. p. 129. Aristotel. Rhet. I. 33. Eth. VI. 5. p. 102. sqq. Sylburg. Ad ἀποστροφῇ τῶν κάτω cf. infr. p. 56. E. et quæ supra posui ad I. 2. 4. p. 14. B.

— 15. γίνεται—ἡ ψυχὴ—ὁμοιωθῆναι τῷ θεῷ] Plato de Rep. X. p. 613. a. coll. VI. p. 500. c. d. Legg. IV. p. 716. b. c. et imprimis Theæt. p. 176. b—e. Aristid. Orat. Platon. T. II. p. 154. Jebb. Plutarch. d. S. N. V. p. 15. et p. 27. ed. Wytt. et cf. Morgenstern. de Plat. Rep. p. 153. sqq. denique componendus cum nostro loco alius Plotinianus est p. 719. infr. p. 720. supr. quocum comparandi Porphyrius de gradibus, quibus pervenitur ad Deum in Sententt. n. 34. Iamblich. de Myst. Æg. X. 7. p. 178. Gal. et Epist. I. ad Corinth. I. 30. Inspice etiam Proeli Inst. Theol. cap. 194. p. 290. ed. nostr. De sententia aliquid jam monere me meminisse ad extrema verba capitis quinti supra p. 55. A.

p. 109, 2. νοῦς δὲ—τὸ κάλλος αὐτῆ οἰκείου κ.τ.λ.] Cicero Acadd. II. 12. “id quod accommodatum ad naturam appareat (Græci οἰκείου appellant).” Cf. supra annotata ad p. 54. D.

— 4. ὁμοιωθῆναι εἶναι θεῷ, ὅτι—τῶν ὄντων] “Cod. Vossian. addit εἶναι ante θεῷ, bene.” *D.W.* Recepimus ex codicibus nostris plerisque, et ex Ficino, qui e Mediceis libris adoptavit et vertendo reddidit. Ad sententiam cf. Plotin. *de Bono et Uno* p. 768. A. Augustinum in Epist. ad Marcellum 138. p. 412. et in Confess. X. 53. cf. et supra p. 51. G.

— 6. ἡ δὲ ἑτέρα φύσις, τὸ αἰσχρὸν] Hæc fluxerunt ex Platonis doctrina ἑτέρου sive θατέρου. Vid. Timæum 35. sq. Plutarch. de virtutib. p. 441. sq. Pollux V. 169. sq. et cf. Ast. ad Plat. Phædr. p. 290. adde Plotin. supra p. 54. F. p. 463. A. p. 559. A.

— 7. ὥστε κακείνο ταῦτόν] “Cod. Voss. [et tres alii, iique boni. vid. varr. lectt.] κακείνω. Fortasse legendum κακείνωσ, i. e. etiam illa ratione.” *D.W.* Guil. Rinckius tuetur in hac vovula lectionem vulgatam. Locum autem ita distinguui et legi jubet: τὸ αἰσχρὸν, τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρῶτον κακόν' ὥστε κακείνο ταῦτόν τ' ἀγαθόν τε καὶ καλόν, ἡ κ.τ.λ. Ego mutare in ejusmodi loca religioni duxi. Eidem Rinckio placet οὖν πρᾶ αὖ et δὴ. Atque illud Ficinus expressit. Nos melioribus libris obtemperavimus.

— 9. καὶ τὸ πρῶτον θετέον τὴν καλλονὴν—τὰ δὲ ἄλλα ἤδη καλά] Est locus primarius. Plato ipse hoc decretum, quo *Pulcrum ipsum idem esse ponitur ac Bonum*, nunc strictim tangit, nunc dubitanter profert, nunc vero e suis causis repetitum certius fidentiusque confirmat. Tu ad Lysid. p. 216. D. Hipp. maj. p. 296. sq. Alcib. pr. p. 115. sq. et inpr. Philebum p. 64. sq. Etiam Plotinus redit sæpissime ad hunc locum qui est *de Bono eodemque primo pulcro, deque gradibus pulcritudinis*. Vid. p. 291. D. E. p. 556. C. D. p. 557. sq. p. 714. sq. præsertim p. 724. sq. Hos locos tractavi in Ed. pecul. p. 294—298.

— 12. Καὶ τὰ σώματα—ψυχὴ ἤδη ποιεῖ] “Anima reddit corpora pulcra.” Hanc sententiam explicat Plutarchus in fragmento libri amissi *pro pulcritudine*, ap. Stob. Serm. 63. p. 408. p. 496. Gaisford. quem locum supra laudavi. Cf. etiam Plotin. p. 715. C. Coniunctum autem est hoc decretum cum altero Platonico: *corpus ab anima gigni*; de quo vid. Tim. p. 107. sq. et Plutarch. in Quæst. Platon. p. 1002. F.

— 13. ὦν ἂν ἐφάφηται] Aristænet. Epist. I. 12. 3. p. 57. Boisson. καὶ κάλλους ἐφάπτεται. Alciphron. Epist. III. 12. p. 50. Wagn. ἐφάφασθαι μουσικῆς. Et tralate sæpissime ap. Platonem, ut in Phædr. p. 273. A. Phædon. p. 18. Wytt. Sympos. p. 212. p. 446. Bekk. Plutarch. in Numa c. 8. ἐφάπτεσθαι θεοῦ, mente Deum assequi. Hermias in Phædrum p. 75. ἐφάπτεσθαι τῆς γενέσεως. cf. Plotin. I. 1. p. 5. et VI. 2. 20. VI. 2. 22.

— 15. ἀναβατέον—καλόν] Plotin. p. 708. c. 16. χρὴ δὲ μὴ αἰεὶ ἐν τῷ πολλῷ τούτῳ καλῷ μένειν, μεταβαίνειν δ' ἔτι πρὸς τὸ ἄνω ἀίξαντα, καὶ ἀφέντα τοῦτο.

p. 110, 1. εἴ τις οὖν εἶδεν αὐτὸ, οἶδεν] “Si quis vero vidit, novit.” Ita nunc scribendum duxi primū commotus auctoritate plerorumque librorum nostrorum, deinde quod Plotinus in spectanda pulcritudine plurimam vim inesse docet et in antecedentibus p. 53. C. jam dixerat, qui pulcrum non viderit, eum de eo loqui non posse, tum quod p. 56. A. idem repetit, τοῦτο οὖν εἴ τις ἴδου. Ita corrigendum esse etiam Rinckius meus mihi persuasit. Ceterum de his formis εἶδεν, οἶδεν vid. Etymol. M. p. 296. Syllb. et Wyttenb. ad Posidonii Reliquias p. 277.

ib. ἐφετὸν—ἢ ἐφεις πρὸς τοῦτο] Plotin. p. 712. A. infr. Ἐὰρ οὖν ἐφετὸν τὸ ἀγαθὸν φήσομεν cf. 714. A. Dionys. Arcop. de Divinn. nomm. 4. p. 567. Fons in Platone. Hermias in Phædrum p. 111. αἱ θεαὶ ψυχὰι—ἐφιέμεναι τοῦ θεοῦ κάλλους. Proclus Inst. Theol. c. 8. Idem in Alc. I. p. 328. 336. ed. nostr. Olympiod. ib. p. 117. 121. ubi ita concludunt hi interpretes Platonis: “Si igitur omne bonum est appetibile, omne appetibile amabile, omne amabile autem pulcrum: consequenter omne pulcrum est bonum.” Cum universo autem loco nostro componendus est alter Plotinianus, de intelligib. pulcrit. p. 551. A.

— 2. τεῦξις δὲ αὐτοῦ] Vid. supr. I. 5. 2. et quæ ibi apposui ad p. 43.

— 3. καὶ ἀποδομένους ἡμφιέσμεθα] Plato Gorg. p. 523. πολλοὶ οὖν—ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἡμφιέσμενοι εἰσὶ σώματα—καλὰ κ. τ. λ. De tralato usu vocis χιτῶν similiumque vid. Wyttenb. Epist. Crit. p. 49. sq. Nostro cum loco congruunt Porphy. de Abstin. I. 31. p. 52. Rhoer. Proclus in Inst. Theol. §. 208. p. 312. ubi vid. Annot. nostr. Justin. Martyr. Dial. cum Tryphone p. 385.

ib. ἡμφιέσμεθα· οἶον ἐπὶ τὰ ἅγια—καὶ τὸ γυμνοῖς ἀνιέναι] Licet in Plotino non insolens sit confusio membrorum orationis: tamen h. l. Rinckius bene vidit, constructioni consuli ita posse, ut colon reponatur pro commate ante ἕως, ut verba οἶον ἀνιέναι pro parenthesis habeantur. Itaque distinximus.

— 4. ἐπὶ τὰ ἅγια τῶν ἱερῶν τοῖς ἀνιούσι] Cf. p. 56. c. ἔνδον ἐν ἁγίοις ἱεροῖς μένον. Unde etiam nostro loco Ficinus vertit: in sancta sanctorum penetrat. Cui interpretationi quodammodo fa-

vere videtur alius locus Nostri p. 770. Sed licet de templo accipias, necessario tamen cogitanda sunt nostro loco sacra arcana sive mystica. Atque cum Plotinus posuerit ἐπὶ τὰ ἅγια, non εἰς τὰ ἅγια, consultius videtur, locum accipi de sacrificiis arcanis. Jam si quis objiciat, ante sacrificia perpetranda vestes depositas esse, eum ego monitum volo, non de justis sacrificiis cogitandum esse h. l., quibus hostiæ mactantur, sed de ejusmodi oblationibus, ubi flores, sarta, fructus porriguntur Diis. Atque hujuscemodi sacra a nudis hominibus sæpius administrata esse, arguunt tot imagines in vasis Græcorum pictis conspicuæ. Qui autem sacris Eleusiniis initiari vellent, per gradus ascendebant ad summa; quorum primus est καθαρμός. Inde noster καθάρσεις. Nec minus in iisdem Mysteriis vestes depositæ. Unde item Plotinus ἱματίων ἀποθέσεις—γυμνοῖς ἀνιέναι. Quod vero Plotinus dicit τοῖς ἀνιούσι et ἀναβαλνεν: sunt hæc verba hac in re solemnia, ut ἀνέρχεται. Cf. etiam Noster p. 720. c. 28. Uberius hæc omnia exposuimus, locis quoque veterum additis, in ed. pecul. p. 305—309.

— 5. ἕως ἂν τις παρελθῶν—ἴδη] “Cod. Leid. Voss. ἀνελθῶν. In eodem deest ἀλλότριον. Fortasse recte.” D. W. Ficinus aut nimium sibi indulgisse, aut sic legisse putandus est: ἀπελθῶν—πάν ὅσον ἀλλότριον τοῦ θεοῦ προέμενος.—Ergo, qui in plurimis libris reperissem παρελθῶν et ἀλλότριον, quod inde pendet, non dubitavi inferre in ordinem. Lucian. T. IX. p. 382. Bip. παρελθεῖν πάντας εὐδαιμονία. Plotinus de anima in multitudinem prolapsa p. 761. παρέρχεται οὖν τὸ ἐν, εἰς ἀριθμὸν καὶ πλήθος ἐλθοῦσα. Cf. Matthiæ Grammi. §. 518. 522. Adde Eudociæ Violetum: p. 291. ἄχρις οὗ τὰς κολάσεις παρέλθοι. Itaque noster locus ita est vertendus: “Quousque præversis in ascensu omnibus, quæ aliena sunt a Deo.” Ad sententiam cf. Platon. Symp. c. 29. Politicum p. 158. c. 26. Procl. Alc. pr. 249. ed. nostr. Ceterum de voce ἀπόθεσις, rariore usu, et scriptoribus sacris et ecclesiasticis familiari, de deponendis animi aut corporis vitis monuit Wyttenb. ad Plut. p. 789. ed. Ox. min.

— 7. ἀφ’ οὗ πάντα ἐξήρηται] Vid. Suidam I. p. 771. Kust. ubi etiam de constructione cum præpositione ἐκ. Cf. etiam Budæi Comm. Ling. Gr. p. 739. Interpr. ad Thom. Mag. p. 327.

Schweigh. Lex. Polyb. p. 226. ubi etiam de constructione cum Genitivo et Dativo.

p. 110, 8. καὶ ζῆ καὶ νοεῖ—καὶ τοῦ εἶναι] Cf. Plotin. de numeris p. 690. B. sq. Procl. in Alcib. pr. p. 249. ἰδὲ ζωὴν ζέουσαν καὶ ἀγρυπνον νόησιν καὶ μηδενὶ λείπουσαν εἰς τὸ ζῆν.

— 9. τοῦτο εἶ τις ἴδοι] “Refertur ad Platonis dictum Phædr. p. 346. E. [p. 251. Steph.] ut Ciceronianum Offic. I. 5. Fin. II. 16.” D. W.

— 10. βουλόμενος αὐτῷ συγκραθῆναι] Interpr. ad Herodot. IV. 152. fin. Valeken. ad Eurip. Hippolyt. 253. idem ad Hebr. IV. 2. in Scholis in N. T. II. p. 473. sq. Timæus Locr. de Anima mundi p. 548. Gal. Plato Legg. X. p. 324. Habet autem intimæ conjunctionis vim, sive eam mixturam declarat, unde unum prorsus existit. Pollux VIII. 151. συντηρῶσθαι συγκεκράσθαι ἀνακεκράσθαι. Proclus in Alc. pr. p. 321. sq. ed. nostr. καὶ τὸ καλὸν τέλειόν ἐστι καὶ ἀγαθὸν καὶ πάντως δίκαιον, καὶ τὸ δίκαιον τῷ καλῷ καὶ τῷ ἀγαθῷ συγκεκράται· καὶ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἐν, οἱ δὲ λόγοι διάφοροι. Origenes περὶ εὐχῆς p. n. Wetsten. ἀνακραθῆναι τῷ πνεύματι. Gregor. Naz. Orat. XXXV. p. 575. A. ἄνθρωπος συνακεκράθη θεῷ. cf. Orat. I. p. 11. C. Plotin. IV. 2. extr. V. 5. 2. pr. VI. 6. 18. VI. 7. 35.

— 12. τῷ—ἰδόντι—ἐπὶ καλῷ ἄγασθαι] Proprie potestas fit, contingit. Sic sæpius ὑπάρχει. Plato Hipp. maj. p. 292. ὁ (τὸ καλὸν) παντὶ ᾧ ἂν προσγένηται, ὑπάρχει ἐκεῖνῳ καλῷ εἶναι. cf. Symp. c. 29. et vid. Wytt. ad Selectt. Historr. p. 381. Dio Chrysost. 29. p. 538. ὁλόκληρον δὲ καὶ ἀληθινὸν κάλλος [θαναστόν] οὐπὼ (τῷ addit Reisk.) ὑπήρξεν (non dicitur cuiquam adfuit) ὥσπερ τῷδε.

— 13. καὶ ἐκπλήττεσθαι ἀβλαβῶς] Plato Hipp. maj. p. 303. c. De voluptatibus, quæ in pulcritudine versantur, ὅτι ἀσυνέσταται αὐταὶ τῶν ἡδονῶν εἰσι καὶ βέλτισται. Marc. Antonin. IV. 8. ὁ χεῖρω αὐτὸν ἑαυτοῦ ἄνθρωπον οὐ ποιεῖ, οὐδὲ βλάπτει (addit liber Darmstad.) κ. τ. λ. Plutarch. de Pulcrit. ap. Stob. Serm. 63. p. 410. p. 501. Gaisf. τὰ μὲν γὰρ τῆς ψυχῆς κάλλη καὶ σωτηρίας (fort. καὶ σώματι σωτηρίας Wytttenb.) ἐλπίδες εἰσὶ κ. τ. λ.

ib. καὶ ἐρᾶν ἀληθῆ ἔρωτα κ. τ. λ.] In Ed. Florent. Latin. pr. virgulam non positam post πόθους in Græcis fuisse arguit. Male. Ficinus: “vero summoque afficiatur amore: acres affectus aliosque amores irrideat cet.” Nos, etiam Dis-

senio probante, mutavimus distinctionem, junximusque bina membra καὶ ἐρᾶν ἀλ. ἔρωτα καὶ δριμ. πόθους, hac sententia: “et ardere vero amore acribusque affectionibus, reliquos vero amores irridere.” Δριμὸς autem vocabulum μέσον est, et haud raro designat prudens, sagax. Aristoph. Gramm. ap. Eustath. in Odys. γ. p. 110. ed. Basil. cf. Gatak. ad Marc. Ant. V. 5. p. 142. (p. 187.) Et vero bono sensu vocem ipsi amoris junxit Plutarch. in Numa XVI. 2. ἔρωτα δριμὴν εἰρήνης. Nostrum locum expressit Procl. in Alcib. pr. 100. p. 330. ed. nostr. καὶ εἶ τις ἑαυτοῦ συναισθάνεται, πάντως που οἶδεν, ὅτι τοῦτο τὸ ἀγαθὸν δριμυτέρους ἔχει τοὺς ἔρωτας τῶν ἐν αἰσθήσει καλῶν τὸ ἄρα ἀγαθὸν καλὸν ἐστι. Sententia autem debetur Platoni in Symp. p. 210. sq. p. 443. sq. Bekk. Add. Plotin. de intellig. pulcrit. p. 549. B. C. et p. 556. A. B.

— 16. ὅσοι, θεῶν εἶδεσιν ἢ δαιμόνων κ. τ. λ.] i. e. forte occurrentes, casu obviam facti Diis cet. Hic primum redigenda sunt in memoriam quæ Græci veteres vulgo de Deorum Dearumque ἐπιφανείαις tradita acceperant. Vid. Interpr. ad Homer. hymn. in Cer. v. 275. Heynium Excurs. IX. ad Iliad. Vol. IV. p. 191. sqq. Deinde Philosophos quod attinet vid. Platon. Epinom. p. 1010. Cic. de N. D. I. 18. 27. II. 23. Juliani Orat. VII. p. 408. sq. Iamblich. de Myst. I. 17. Componendus est autem cum Plotino Marc. Antonin. III. 6. p. 76. unde extrema duntaxat adscribam: εἰ τούτου (τούτων Cod. Darmst.) φημὶ κρείσσόν τι ὄρᾶς, ἐπ’ ἐκεῖνο ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς τραπόμενος, τοῦ ἀρίστου εὐρισκομένου ἀπόλαυε (plane uti Plotinus in proximis: μένων ἐν τῇ θεῷ—καὶ ἀπολαύων αὐτοῦ) εἰ δὲ μηδὲν κρείττον φαίνεται ἐνιδρυμένου ἐν σοὶ (ἐν σοὶ rectius Cod. Darmst.) δαίμονος—εἰ, τούτου πάντα τὰ ἄλλα μικρότερα καὶ εὐτελέστερα, μηδενὶ χῶραν δίδου ἐτέρῳ.

p. 111, 1. τί δῆτα οἰόμεθα εἶ τις κ. τ. λ.] Hæc et sequentia verbotenus propemodum e Symp. Platonis ducta sunt, p. 211. d. e. p. 244. sq. Bekk. Cf. præterea Phædon. p. 70. Wytt. Parmenid. p. 212. Heindf. de Republ. V. p. 476. Cratyl. p. 439. e. De discrimine inter τὸ αὐτὸ καλὸν et τὸ ἀεὶ καλὸν vid. Procl. in Tim. p. 73. Hoc agnoscit Cod. Darm. in Marco Ant. V. 3. pro ἀλλὰ ἔκαλον, ubi Gatak. in marg. conjiciebat ἀλλὰ εἰ καλόν.

p. 111, 2. μὴ σαρκῶν—ἀνάπλεων] Vid. Sympos. l. l. Secundus in Sentent. p. 638. Gal. τί ἐστὶ κάλλος; φυσικὴ ζωγραφία, ἀπαράμουνον ἀγαθὸν, σεσαρκωμένη εὐτυχία—ἀνθος μαραινόμενον κ. τ. λ. Cf. Interpr. ad Pauli Epist. I. Corinth. XV. 50. Plura posui in Ed. pecul.

— 3. μὴ ἐν γῆ, μὴ ἐν οὐρανῷ] Vid. Platon. Sympos. l. l. et cf. Wyttenb. ad Phædon. p. 219. Add. Plotin. p. 546. C. 727. C. Dionys. Areop. de Div. nomm. 4. p. 569. Themist. Orat. XIII. p. 164.

ib. ἐπακτὰ—καὶ οὐ πρῶτα] Cf. supra p. 54. D. et adde p. 724. c. 33. C. denique Proclum in Tim. p. 128.

— 4. εἰ οὖν ἐκεῖνο—ἐν τῇ θέᾳ—καλοῦ] Locum turbatum et corruptum restituisse nobis videmur ope bonorum librorum itemque L. Dissenii et Guil. Rinckii, hac sententia: “Si quis igitur illud, quod cum largiatur quidem omnibus, in se ipso subsistens dat, nihil in se recipit, conspiciat, permanens in ejus intuitu etc.” De χορηγείν plura posui in ed. pecul. in his hæc Iambl. de Myst. p. 179. Gal. καὶ τελειωτέρων νοήσεων περὶ θεῶν χορηγεί μετουσίαν. Nunc arponam locum Procli geminum nostri loci in Inst. Theol. §. 18. p. 32. ed. Nostr.: Λέπεται ἄρα τὸ μὲν εἶναι πρῶτως, ὃ δίδωσι τὸ δὲ δευτέρως, ὃ τὸ διδόμενόν ἐστιν ἐν οἷς αὐτῷ τῷ (lib. Arg. αὐτὸ τὸ) εἶναι θατέρω ἐκ θατέρου χορηγείται. Recte autem monente Rinckio Plotinus Divinum illud, sive divinam naturam in eo maxime contineri vult, ut nihil extrinsecus in eam inferatur, ipsa nulli alii naturæ quasi mancipata sit. cf. Emm. I. 7. 1. I. 8. 2. et vero ignis præstantiam similiter definierat Noster. p. 52. G. Anima item, quoad ea sibi constat, describitur tanquam οὐδὲ εἰς αὐτὴν δεξαμένη. p. 54. E.—θέαν quod attinet, vid. Symposii locum laud. Phædr. p. 262. Heindorf. in quem Herminias p. 160. ita: διπλὴ δὲ ἡ μεταβολή· ἡ μὲν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ ἐπὶ τὴν γένεσιν μεταβολή (fort. delenda vox extrema) ἦν καὶ ἀπόπτωσιν εἶπε τῆς ψυχῆς, ἡ δὲ ἀπὸ τῆς γενέσεως ἐπὶ τὸ νοητὸν, ἦν θέαν καλεῖ (sc: Plato).—Ad extrema: τίνος ἂν εἶτι δέοιτο καλοῦ; adhibe Mare. Ant. IV. 20. unde tantum clausulam exhibeo: τὸ δὲ δὴ ὄντως καλὸν τίνος χρεῖαν ἔχει (Cod. Darmst. τό γε δὴ ὄντως καλὸν, τίνος χρεῖαν ἔχει; per interrogationem. Hoc etiam Gatakero in mentem ve-

nerat: recte) οὐ μᾶλλον ἢ ἀλήθεια, οὐ μᾶλλον ἢ εὐνοια, ἢ αἰδώς. Ad eum locum cf. Gatak.

— 7. τοῦτο γὰρ αὐτὸ μάλιστα κ. τ. λ.] Prius αὐτὸ non expressit Ficinus. Comma post πρῶτον aberat a Basil.

— 9. οὐ δὴ καὶ ἀγῶν—πρόκειται] “Ex Platon. Phædr. p. 345. B. [p. 247. B. Steph.]” D. W. Cum Plotino confer Porphyr. de Abstin. I. 31. p. 52., qui interpretes commode admonet loci Apostoli ad Hebr. XII. 1. τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῶν ἀγῶνα, ubi vid. Wetsten. Adde Photium contra Manichæos II. p. 175. sq. in Wolfii Anecd. Græc.

— 10. ὑπὲρ οὗ καὶ ὁ πᾶς πόνος] Cf. Juliani Imper. Epist. LV. ubi item est ὁ δὲ πᾶς πόμος, et vid. Heyleri Observatt. in eum locum, qui hunc articuli usum etiam loco Aristotel. Ethic. Nicom. III. 9. 3. ubi item legitur πᾶς ὁ πόμος, confirmat.

— 11. μακάριος, ὄψιν μακαρίαν τεθεαμένος] Ex Platonis Phædro p. 250. De voce vid. Ruhnk. ad Tim. p. 59. Zellium meum ad Aristot. Eth. Nicom. I. 12. p. 53. sq. et quos plures laudavi in Ed. pecul. in his Evang. Matth. V. 8. μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.

— 15. καὶ βασιλείας καὶ ἀρχὰς—προέσθαι χρεῶν] Cf. Platon. Sympos. l. l. Phædr. p. 252. A. Lucian. Charidemo p. 279. Bip. “Ἡρα δ’ ἀπάσης ἀρχῆς καὶ δυναστείας αἰρετώτερον ἀποφαίνει (τὸ κάλλος).

— 16. εἰ καταλιπὼν τις ταῦτα—ἴδοι] Quod Ficinus in Ed. pr. sic distinxit: “possessione. Pro qua—abjicere: si relictis—intueatur” minus apte videtur fecisse. Ego potius crediderim, hanc totam clausulam respicere ad superiora p. 56. B. C. εἰ οὖν ἐκεῖνο—εἰς αὐτὸ, ἴδοι. Recte autem hunc locum ita explicat Engelh.: “Er muss alles jenes führen lassen, ob er vielleicht dann Roente.” Oportet eum omnia ista abjicere, si forte hoc pacto possit. Male autem in Ed. pecul. post χρεῶν colon pro commate positum erat.

p. 112, 1. κάλλος ἀμήχανον] Plato Symp. c. 34. ἀμήχανόν τε (al. τι) κάλλος ὀρώψης ἂν. De locutione vid. Wyt. in Epist. Crit p. 250. Lips. et ad Phædon. p. 206. (Plura vid. in ed. pecul.) Plotin. p. 485. A. ἀμήχανον σοφίαν. Damascius de Principp. p. 204. τῆς ἀμήχανου ἀληθείας. Fre-

quentissime jungitur substantivo κάλλος. Plotin. de *intell. pulcrit.* κάλλος ἀμήχανον (θεῶν) p. 544. C. cf. 549. D. Io. Chrysost. Homil. VI. in Hebr. p. 467. p. 666. Cyrill. Alex. expos. orthodox. fidei p. 430. Habet autem noster locus suam quandam suavitatem, ex specie oxymori, quod est in illis μηχανή—ἀμήχανον. Similiter Isidorus Pelus. III. Epist. 160. p. 321. καὶ μηχανὰς ἐξ ἀμηχανίας εὐρίσκει. Plane ita Cyrill. Alexand. in Hagg. I. p. 630.

p. 112, 2. οἶον ἔνδον ἐν ἀγίοις ἱεροῖς μένον] Quod Wytt. in Epist. crit. p. 250. coniecerat ἰδρυμένον, illud nunc in hac annotatione silentio pressit; et recte habere vulgatam arguunt sequentia: οὐδὲ προϊόν εἰς τὸ ἕξω.

ib. ἴνα τις καὶ βέβηλος ἴδῃ] Orphicam locutionem rursus desumpsit ex Sympos. p. 33. De ea vid. Rulnken. ad Tim. p. 60. Wesseling. ad calcem Valcken. de Aristobulo Judæo p. 130. et Valperyam in Epist. Crit. p. 15. sqq.

— 4. εἰς τὰς προτέρας ἀγλαίας σωματίων] De hac voce plura in Ed. pecul. Nunc excitabo Homeri Odys. XVII. 244. ἀγλαίας—ἀπάσας, “insolentiam late grassantem.” cf. XIX. 82. et Apollon. Lex. Hom. p. 13. Tollii, ibiq. interpr. Plotinus p. 299. ὁ κήπος τοῦ Διὸς ἢ τὰ ἀγάλματα αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγλαίσματα. Nec nostro loco temere pluralis positus est. Vult enim intelligi philosophus: *veneres ornamentaque pulchrorum corporum indeque natas delicias: Die ganze Pracht und alle sinnlichen Reize schoener Koerper.* Pluralem imitatus est Plotini simia Dionysius, vulgo dictus Areopagita, de Mystica Theol. I. I. p. 2.: τῶν ὑπερκάλων ἀγλαϊῶν.

— 6. προστρέχει] Ne quis προσέχειν cogitet, plura disputavimus in ed. pecul. Quibus locis adde nunc Plutarch. de Audd. Poëtt. p. 40. A. p. 151. Wytt. προστρέχουσαν δὲ καὶ συναγελασμένην τοῖς ψέγουσι. Simili sententia ὑποτρέχειν usurpatur cum Dativo et cum Accus. vid. Plutarch. Apophth. Regg. p. 185. E. p. 736. Wytt. Plato de Legg. XI. p. 923. b. Quo firmatur etiam vulgata lectio in Hesychio I. pag. 915. Alb. Nostro loco ad μήτι προστρέχειν cogitandum est αὐτοῖς, hac sententia: “Nam ut intueatur corporeas pulchritudines, *sic nullo modo eum oportet ad eas se applicare* s. teneri earum illecebris.” Contrarium est proximum φεύγειν, et sequitur

ἐπιδράμοι λαβεῖν βουλόμενος. Continuo Ficinus expressit γνόστα et hoc necessarium videtur post ἰδόντα. Sed cum nec Medicei codd. nec ullus alius e nostris pluralem habeat, religioni duxi mutare, præsertim in eo scriptore, qui sæpiuscule subita conversione orationis utatur. Ad sententiam comparandi sunt Galen. in Protrept. c. 8. Dio Chrysost. Or. 29. p. 543. E. F. coll. 216., quocum facit Augustin. de vera Relig. c. 41. p. 741. D.

— 7. εἰ γὰρ τις ἐπιδράμοι κ. τ. λ.] Pro δοκῶ μοι scribendum δοκεῖ μοι cf. p. 57. A. p. 383. οἶον εἰκὸς καὶ τὸν μῦθον αἰνίττεσθαι. Formula modestiæ, qua Plotinus suas fabularum interpretationes inferre solet. Deinde vel corrigendum ὁ λαβεῖν βουληθεῖς pro οὔ, vel verba οὔ λαβ. βουλ. — ἀφανὴς ἐγένετο parenthesi includenda, hac sententia: “Nam si quis pulchritudinis umbram tanquam pulchritudinem veram arripiat, *veluti* quum imago in aqua appareret, (*quam quis*, uti fabula, opinor, significat, captare cupiens in fluentum præceps factus evanuit): *ita* et ille qui amplexatur pulcra corpora, neque dimittit, non corpore quidem, sed animo in profundum—præcipitabitur;” ut proinde λαβεῖν pro *prehendere*, *arripere*, cum quarto casu junctum sit: cum secundo pro *captare*, *aucupari*, *potiri velle*. Illud solutæ orationis scriptores verbo medio et genitivo declarare plerumque solent. Heindf. ad Platon. Protag. p. 602. Wytt. ad Plut. Mor. p. 560. Vid. tamen Ælian. V. H. I. 30. et Evang. Luc. V. 5. ib. interpr.

— 8. ἐφ’ ὕδατος ὀχουμένου] Supra p. 52. E. μορφὴν ἐπὶ ἄλλαις μορφαῖς ἐποχουμένην. Nostro loco est *apparere*. Cæterum vid. ed. pecul. ibiq. Hemsterh. ad Lucian. Prometh. I. p. 216. Bip. Coraium ad Heliodor. p. 252. Wytt. ad Plat. Phædon. p. 227. et ad Plutarch. de S. N. V. p. 86. p. 271. ed. nov. et cf. Plotin. p. 387.

— 9. ὡς πον τις μῦθος] Ælian. V. H. X. 18. ὡς πον φησὶ καὶ Ὅμηρος. Paulus Hebr. II. 6. Διεμαρτύρητο δὲ πον τις λέγων, ubi vid. Valcken. in Scholis II. p. 427. Igitur nihili est librorum aliquot nostrorum lectio ὡσπερ τις μ.

ib. τις μῦθος] “Scil. Narcissi.” D. W. De hac ego fabula, utpote ad universam Puleri doctrinam pertinente, uberius exposui in *Præparatione*,

peculiari editioni præmissa §. 10. p. XLV. sqq. ubi vid. laudd. Ovid. *Metam.* VIII. 342. Nonni *Dionys.* XI. 322. sq. XV. 352. XLVIII. 582. sqq. Pausan. IX. 31. 6. Eustath. in *Iliad.* II. 498. Anonym. de *Incredibb.* c. 9. p. 88. Galei &c. &c. Hoc loco addam, ibi non obvium, Narcissi fabulam tangi, et ad severam admonitionem adhiberi ab Joanne Sarisbericensi in *Polieratico* lib. 8. cap. 5. F. G. Consimilis fabulae in poemate Antari apud orientales populos celebratae mentionem facit Tholuck. in libro *Ssufismus*, p. 118. sqq.

p. 112, 9. δὺς εἰς τὸ κάτω τοῦ ρεύματος] Philostratus *Imagg.* I. 23. de eodem Narcisso: ὁ δὲ τὴν πηγὴν ὑποδέδουκεν. Plura in *Præparat.* l. l. et in *Annot.* p. 343. sq. ed. pecul.

10. ἀφανὴς ἐγένετο] Sinistro significato accipiendum, hac sententia: Narcissum, qui pulcritudinis inanem umbram captavit, et ipsum ad inane esse redactum. Cui sententiæ melius inservit indefinitum ἀφανὴς ἐγένετο, quam definitum ἐναπεννήγη vel ἐνεπνήγη, quod in hac narratione usurpant scriptores aliquot. Neque enim Plotinus agnoscit conversum in florem juvenem.

— 12. βάθη, ἔνθα τυφλὸς κ. τ. λ.] Hæc ita disponenda videntur: βάθη, ἔνθα τυφλὸς μένων καὶ ἐνταῦθα, κάκει ἐν ἄδου, σκιαῖς συνέσται. “Qui umbram pulcritudinis sectatur, adeoque in tenebrosum mentique horrendum profundum delabitur, is cæcus est, idemque *sive hac (in hac vita) agat, sive in orcum descendat, utrobique inter umbras versabitur.*” Attigit autem vulgarem etymologiam τοῦ ἄδου a *noū videndo.*—Κάλλος autem ἀληθινὸν h. l. opponitur τῷ φαινομένῳ, vera pulcritudo junctis animi bonis.

ib. τυφλὸς ἐν ἄδου μένων] “Ex Platone alibi.” *D. W.* Cum hoc loco conf. geminum p. 55. A.

— 13. Φεύγωμεν δὲ φίλην ἐς πατρίδα] “*Homer. Iliad. β'. 140.*” *D. W.* cf. *Iliad. ι'. 27.* et *Odyss. κ'. 269.* et vid. Plotin. supra p. 13. C. p. 724. A. c. 33.

— 15. πῶς ἀναξόμεθα] “i. e. *quomodo provehemur in altum.*” Fic. omisit; *Cod. Leid. Voss.* [et alii] ἀνεξόμεθα, male.” *D. W.* Verbum nauticum in Plotino etiam legit Scholiastes Platonis p. 129. Ruhnk. quem locum proxime proferam. Ei contrarium est *κατάγεσθαι, in portum redire.*

VOL. III.

Vid. modo Wetsten. ad *N. T. T. I.* p. 708.

ib. οἶον ἀπὸ μάγου Κίρκης—ἡ Καλυψοῦς Ὀδυσσεὺς—οὐκ ἀρεσθεῖς] *Distinxi secundum libros et ipsa ratione suadente; “—quemadmodum a maga Circe aut Calypsone dicit Ulysses tecte significans, uti arbitror, manere nolens, quamquam cet.”* Ficinus liberius vertit hunc locum. Ad fabulam pertinentes locos Homericos, ut *Odyss. V. 150. sqq. VII. 254. sqq. X. 470. sqq.* itemque *Xenoph. Memorab. Socr. I. 3. 7. Cic. de Off. I. 31. 8. Max. Tyrii XXXIV. 8. Athenæi I. 18. p. 34. et p. 39. Schwgh. Eustath. in Odyss. X. 236. Porphy. de Styge ap. Stob. Ecl. I. 52. p. 1044. Heeren. Permiæ in Plat. Phædr. p. 87. et Nicephori Gregoræ de Erroribus Ulixis c. 5. sq. laudavimus, et quomodo fabulas Ulixis, Circes et Calypsus acceperint accommodaverintque philosophi, examinavimus in *Præparatione* ad *Ed. pecul.* §. 11. p. LXX. sqq. Adde *Procl. in Alc. pr. p. 257. ed. nostr.**

ib. μάγου] Vid. supra annotata ad *Nostrum I. 4. 9. p. 35. D.* et cf. *infr. p. 382. p. 434. A. 438. B. 479. A.*

— 16. μέναι οὐκ ἀρεσθεῖς] Infinitivum item adjunxit huic verbo *Thucyd. I. 35. init. Cæterum cf. Fischer. ad Weller. III. 1. p. 41. Koen. ad Gregor. p. 66. ed. Schæf. Hemsterh. ad Lucian. Hermitim. IV. p. 27. Bip. Wessel. et Valeken. ad Herodot. p. 579. Bergler. ad Alciphron. II. 51. p. 165. ibiq. Wagner.*

ib. καίτοι ἔχων ἡδονὰς δι' ὀμμάτων] “*Licet res voluptarias oculorum sensu usurpet s. adspiciat.*” De hac periphrasi vid. Valeken. ad *Eurip. Phœmiss. 1554. Bergler. ad Alciph. I. 26. Ad sententiam cf. Plotin. p. 723. cap. 32.*

p. 113, 1. Πατρίς—ᾧθεν παρήλθομεν] Conjectura in marg. *Cod. Vat.* haud indoctum lectorem arguit. Neque tamen est, cur a plurimorum librorum auctoritate recedamus. Ad vocem πατρίδος *Eustath. in Odyss. I. 55.:*—τοῦ νοητοῦ κόσμου ὅς ἐστι κατὰ τοὺς Πλατωνικοὺς ψυχῶν πατρίς ἀληθής. Cf. *Præparat. p. LXXXVI. sq. et vid. Plotin. p. 556. A. Porphy. in Sententt. Sect. 34. p. 237. Epist. Pauli ad Hebr. XI. 14. et quæ plura citavimus in Ed. pecul.*

— 2. καὶ πατήρ] Appellatio Platonica. Vide ne plura, *Timæum p. 28. c. De Deo usurpat et ipse Plotinus p. 76. D. de Saturno, idem c. 12.*

p. 553. sq. Cum nostro loco congruit alter Plotin. p. 723. ποῦ ὁ ποιήσας κάλλος—καὶ γεννήσας οὐσίαν;

p. 113, 2. Τίς οὖν ὁ στόλος;] Vid. supra τίς οὖν ἡ φυγῆ, καὶ πῶς ἀναξόμεθα; Itaque h. l. στόλος non est *classis*, ut vertit Fic., sed *navigatio, iter maritimum*. Vid. Orum in Etymol. magn. p. 728. 13. Wessel. ad Herodot. I. 21. Ruhnk. ad Tim. p. 43. cf. infra I. 8. 6. p. 76. A. B. ibiq. annot.

ib. οὐ ποσὶ δεῖ διανύσαι] Schol. Plat. p. 129. Ruhnk. ad Gorg. p. 507. D. ὡς ἔχει ποδῶν: ita: ἀντὶ τοῦ ὄσον δυνάμεθα ὀφείλομεν φυγεῖν τὰς κακὰς πράξεις—κατὰ ζωὴν οὖν φεύγωμεν τὰ κακὰ, μὴ ποσὶν, ἐπεὶ καὶ Πλωτῖνος ἀνάγεσθαι λέγει τὰς ψυχὰς, οὐ ποδὶ, ἀλλὰ ζωῆ.

— 5. ἀλλ' οἶον μύσαντα] “Platonica dictio.” D. W. Plato in Gorg. p. 480. C. μὴ ἀποδειλιᾶν, ἀλλὰ παρέχειν μύσαντα καὶ ἀνδρείως κ. τ. λ. cf. Phædr. p. 251. Aristid. Oratt. T. I. p. 547. καὶ τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον μύσαντας φέρειν. Philo Jud. II. p. 464. τὸ τῆς ψυχῆς μεμυκὸς ὄμμα ἀναβλέψαν κ. τ. λ. Ad argumentum adhibe Hemsterh. ad Lucian. II. p. 498. Bip. Plotin. p. 724. A. Διὸ καὶ ὅταν κάλλος λέγεται, φευκτέον μᾶλλον ἀπὸ μορφῆς τοιαύτης. ἀλλ' οὐ πρὸ ὀμμάτων ποιητέον. cf. etiam p. 543.

— 6. καὶ ἀνεγείραι] “ἀναγείραι cd. Bas. Cod. Leid. Voss. ἀνεγείραι: rectius.” D. W. Vid. varr. Lectt.

— 7. Τί οὖν ἐκείνη, ἢ ἐνδον βλέπει;] *Quid igitur faciendum illo oculo, qui intus spectat?* Ita distincti auctoritate bonorum librorum mixtus. Vult enim Plotinus intelligi rationem, qua oculus ille a principio hebes et imbecillis paulatim acui debeat et ad altiora cernenda adsueferi. Monuit Rinckius noster addens, Ficinum hæc non recte vertisse.

ib. οὐ πάντ' τὰ λαμπρὰ δύνανται βλέπειν] Cf. infr. p. 57. F. οὐ δυνάμενος τὰ πάντ' λαμπρὰ βλέπειν. Pertinent hi loci et similes ad doctrinam ejus visionis, quam Plato τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα vocat. Vid. de Republ. VII. p. 533. p. 361. Bekk. sive τὴν τῆς διανοίας ὄψιν. Sympos. p. 219. A. p. 460. Bekker. cf. Marc. Antonin. III. 15. p. 80. ibiq. Gatak. cf. p. 228. Wyttenb. ad Plut. Animadvv. p. 1013. Adde Procl. in Alc. pr. p. 37. et p. 194. ibiq. annot. nostr. et Plotin. *de intelligib.*

pulcr. c. 10. p. 551. B. Proxima rursus desumpta sunt ex Platonis Convivio c. 28. cf. supra annotata ad p. 50. A.

— 10. εἶτα ψυχὴν ἰδεῖ] In talibus boni libri exprimendi sunt, qui h. l. et proxime, etiam alibi ad Atticorum morem accommodant accentum, qui, ætatem Plotini si respicere velis, rejiciendus erat: ἴδε, uti v. c. factum in Epictetis I. 17. 6. II. 16. 31. II. 18. 22. itemque in N. T. ut Joann. I. 29. cf. Gregor. Corinth. p. 121. Schæf. ibiq. Bast. Plura citavi in Ed. pecul. Adde annot. ad Olympiodor. p. 217. ubi, jubentibus libris retinimus ἴδε.

— 11. Πῶς ἂν οὖν ἴδοις ψυχὴν] “Cod. Voss. ἂν οὖν, rectius: ut margo Basil. [Ed. οὖν ἂν]” D. W. Frequentissimum hoc: illud tamen et ipsum probum, et probis libris confirmatum: v. c. Platon. Hipp. maj. p. 237. A. p. 382. Bekk. τίς οὖν ἂν ἡμῖν τοιοῦτος λόγος φανεῖται; Plura in Ed. pecul. et conf. Stallbaum in Erratis ad Phileb. p. 169. Nos tamen et h. l. optimis libris morem gessimus.

— 12. κἂν μήπω σαντὸν ἴδης καλὸν—ἀγάλματος] Dius Pythagoreus ap. Stob. Serm. 63. p. 408. sq. p. 498. Gaisf. in libro de pulcritudine: ‘A δὲ γὰρ εὐμορφία τοῖς ποτοκέλλουσιν ἀδονὰς παρέχει ποθηρπύζουσα, καθάπερ ἀγάλμα ἢ γραφὰ ἢ ἄτερον χειρόκματον ἐπιτήδευμα. Cf. Socrates ibid. Serm. I. p. 4. p. 18. Gaisf. nr. 33. Post τὸ μὲν ἀφαιρεῖ Ficinus (c conjectura, uti videtur; neque enim Medicei Codd. plura habent) addidit: *partim quoque dirigit*, ut hoc membrum ex asse respondeat inferiori: καὶ ἀπεύθυνε ὅσα σκολιά.

— 14. τὸ μὲν ἀφαιρεῖ] Conf. Cic. de Divinat. II. 21: “illa enim (Praxitelia capita) ipsa efficiuntur *detractio*, nec quidquam illuc affertur a Praxitele; *sed cum multa sunt detracta*, et ad lineamenta oris perventum est, tum intelligas, illud, quod jam *expolitum* sit, intus fuisse.”

ib. τὸ δὲ ἀπέξεσε] De scripture vid. Zonar. Lex. p. 275. et 1416. et Interpr. ad Thom. Mag. p. 641. De usu verbi, qui est proprius de sculptore, qui signa expolit, vid. Hemsterh. ad Lucian. Diall. Mortt. p. 351. Bip. et F. A. Wolfii Prolegg. ad Hom. p. 74. sqq. Tralatum usum quod attinet, vid. Hesych. I. p. 437. Suid. I. p. 254. Pollux VI. 141. Greg. Naz. in laud. Basilii τὸ τοῦ ἡθους εὐσταθὲς καὶ βεβηκὸς καὶ ἀπεξε-

σμέρον. Scholiastes Hermogen. *περὶ ἰδεῶν* I. 12. κατεσκευάσθαι καὶ εἰς κάλλος ἀπεξέσθαι.

p. 113, 15. ἕως ἔδειξε] “Proprie et eleganter de pictoribus et architectis. Tib. Hemst. ad Lucian. Somn. §. 8. T. I. p. 4. (T. I. p. 9. Bip.)” *D. W.* Hemsterhusium adhibebimus infra p. 542. E. De usu verbi vid. Wytt. ad Select. Historr. p. 339. Adde Phrynici *προπαρ. σοφιστ.* p. 31. ed. Bekkeri et Clem. Alex. *Pædag.* III. p. 264. Potteri.

— 16. ὅσα σκοτεινὰ καθαίρων] Greg. Naz. Orat. XIX. p. 291. Ἐν κάλλος, τὸ τὴν θείαν εἰκόνα ἢ συντηρεῖν, ἢ ἀνακαθαίρειν εἰς δύναμιν.

p. 114, 1. καὶ μὴ παύση τεκταίνων τὸ σὸν ἀγαλμα] Plato Phædr. p. 252. d. Sympos. p. 216. a. “Ruhnk. ad Tim. p. 7 : Platonici *pulcri cuiuslibet et summi boni cogitationem mente informatam ἀγάλματος* nomine designabant.” Adde Dorvill. ad Chariton. p. 205. Lips. Plura in Ed. pecul. Nunc addo verba Ciceronis de Legg. I. 22. 59 : “Nam qui se ipse novit, primum aliquid se habere sentiet divinum, *ingeniumque in se suum, sicut simulacrum aliquod dedicatum*, putabit.” Adde Plotin. p. 465. B. p. 546. B. 547. B. et Dionys. Areop. de mystica Theol. c. 2. p. 25.

— 2. ἕως ἂν ἰδῆς σοφίαν, ἐν ἀγνῶ βεβῶσαν καθαρῶ] “Lege βάρῳ ex Platon. Phædro p. 348. [p. 254. Steph.] ut monui Epistol. Crit. 30, 31. [p. 250. ed. Lips.]” *D. W.* Vid. var. lect. Possis etiam tentare ἐν ἀγνῶ βεβ. καὶ καθαρῶ quod fere expressit Ficinus [quodque admonere possit loci Pesiodei ἐργ. κ. ἦμ. 334. sq. καδδύναμιν ἐρδειν ἰέρ’ ἀθανάτοισι θεοῖσιν ἀγνῶς καὶ καθαρῶς]—nimium si Sardos venales exhibere velis. Nam imitatio loci in Platónico Phædro Wytttenbaehianam emendationem dubitationi eximit, et si unus modo codex addiceret, in textum inferrem. Ad Phædri locum Hermias : τὸ δὲ ἐν ἀγνῶ βάρῳ τὸ νοητὸν λέγει, ἐπειδὴ ὁ τόπος ὁ νοητὸς καθαρὸς καὶ ἀκίβδηλος καὶ ἀγνός ἐστι. De voce ἀγνός et ἅγιος plura posui in Ed. pecul. Nunc solummodo ad monebo Platonici loci de Legg. V. 729. p. 377. Bekk. ubi ἀγιώτατα σύμβολα.

— 4. καὶ παντῶ καθαρῶς συνεγένου] Elegantius καθαρὸς, sicut infra p. 57. E. l. 2. ὅλος pro ὅλως, monente etiam Rinckio.

— 5. πρὸς τὸ εἰς οὕτω γενέσθαι] “Attigi ad Plu-

tarch. de S. N. V. p. 95.” *D. W.* Adde Plotin. p. 348. C. et p. 770. A. B. et Proclum in Alcib. pr. cap. 80. p. 245. sqq.

— 6. φῶς ἀληθ. οὐ μεγέθει μεμετρημένον] Cf. Plotin. p. 723. sq. et Gregor. Naz. Or. XLIII. p. 698. Ad proxima cf. Iamblich. de Myst. II. 4. p. 45. III. 8. p. 68. ubi ita incipit : Ἄλλὰ δεῖ ζητεῖν τὰ τῆς θείας μανίας αἰτία· ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ καθήκοντα ἀπὸ τῶν θεῶν φῶτα, ubi plura dabit Galeus. Adde Joann. Ev. I. 9. Plura in Ed. pecul. p. 376. sq.

— 10. ὄψις ἤδη γενόμενος] Supra p. 56. D. ὄψις erat id, quod spectatur : h. l. est *vis videndi, visus*. Vid. Aristot. Top. I. 14. p. 288. Sylb. Thom. Mag. p. 668. Interpr. ad Plat. Phædr. p. 262. Heindf. et cf. Plotin. p. 552. sq. p. 770. B. et imprimis p. 348. B.

— 11. οὗτος γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς κ. τ. λ.] Cyrill. in Iesai. I. 1. et 49. p. 665. Idem in Joann. VI. 42. p. 343. Greg. Nyssen. T. III. p. 318. Add. Plotin. p. 544. sq.

— 13. λημῶν κακίαις] Quod Cod. Vat. κακίαν habet, de eo vid. Kuster. reliquosque interpr. ad Aristoph. Nub. 325. (328). De formula vid. Etym. Magn. p. 563. Hesych. II. p. 353. Erasmi Adagia p. 406. Wytttenb. ad Plutarch. p. 1090. Hermias in Plat. Phædr. p. 91. Vid. etiam Basil. M. de legendis Gentil. libris T. II. p. 181.

ib. ἡ ἀσθενὴς ἀνανδρία] “ἀνδρία ed. Bas. ἐν ἀνδρία Leid. Voss. [vid. var. lect.] Melius margo ed. Fic. [vid. var. lect.] ἀνανδρία. Sic de veri indagatone Plato. Vid. annot. ad Phædon. p. 274.” *D. W.*

p. 115, 1. τὸ ὄραθῆναι δυνάμενον] “ὄρασθῆναι ed. Bas. ὄρασθαι Leid. rectius, aut fort. ὄραθῆναι, nam vulgatum minus probum.” *D. W.* In seqq. pro ὁμοίον reposuimus ὁμοιον ex Codd. aliquot nostris. Vid. Fischer. ad Wellerum I. p. 287. et Greg. Cor. p. 21. et 23. ib. Bast.

ib. Τὸ γὰρ ὁρῶν πρὸς κ. τ. λ.] “Spectat Platonicam doctrinam de visu, quam σύγκρασις et συναύγειαν nominant, traditam in Timæo p. 532. F. [p. 45.] de qua item Plutarch. Sympos. I. 5. et de El Delphico, ubi plura annotabimus p. 390. B. C. nondum in Britanniam missa.” *D. W.* Tu vid. p. 285. Animadv. Ed. Ox. min. Eam doctrinam antiquam dicit, et a Pythagora usque repetit, Platonicum etiam Timæum laudans, Sext.

Empir. adv. Math. I. 13. §. 303. cf. Procl. in Ale. pr. p. 247. et quæ ibi posuimus. Ad ἐπιβάλλειν consule Suid. I. p. 803. Procl. in Alcib. pr. p. 8. et 246. Simili sensu Plato et Plotinus usurpant προσβολή s. προσβολή τῶν ὀμμάτων. Vid. Plotin. p. 352. B. 552. B.

p. 115, 2. Οὐ γὰρ ἂν πρόποτε εἶδεν κ. τ. λ.] Ex Platone de Rep. VI. p. 508. sq. cf. proxime annotata et vid. Juliani Or. IV. p. 133. C. qui hunc ipsum Plotini locum laudat. Cf. etiam Spanhem. Epreuves de Remarques sur les Césars de Julien. p. 23. add. Galen. de Hippocr. et Platon. place. VII. 5. et Plotin. p. 552. A. C. et p. 709. C. D. Proxime Rinckius legi vult: Γενέσθω δὲ — εἰ μέλλει θεάσασθαι θεόν τε καὶ τὸ καλόν. Hoc agnoscit Cod. Leid. et mihi probari jam significatum in Ed. pecul. p. 384. sq. ubi plura disputavi de h. l. Ita quoque legisse videtur Fic. De constructione εἰ μέλλει γενέσθαι vid. modo Matthiæ Gr. Gr. §. 502. et Fisch. ad Weller. III. 6. p. 19. Ad sententiam vid. Plat. Phædr. p. 246. ib. Hermiam p. 132. sq. et Phædon. p. 153. p. 70. Wytt. Aliorum scriptorum locos exhibui et partim excussi in Ed. pecul. l. l.

— 5. Ἡξει γὰρ πρῶτον ἀναβαίνων κ. τ. λ.] Fons in Platonis Philebo est p. 64. Egregie autem ad nostrum locum facit geminus Plotinianus de Mente p. 536. D. Adde Iamblich. περὶ κινήσεως μαθημ. ἐπιστ. in Villois. Anecd. II. p. 191. Proclum in Theol. Plat. III. 18. p. 151. Damascium περὶ ἀρχῶν p. 233. ed. I. C. Wolf.

ib. κάκει—τὰ εἶδη—τὰς ἰδέας] Tenendus est hic locus ad *Idearum* doctrinam Platonicam, de qua vide Parmenidem, in primis p. 56. F. p. 132. A. cf. Aristot. Metaphys. XII. 4. et adhibe Wytt. ad Phædon. p. 270. ibiq. Plotin. p. 119. G. et p. 356. A. adde Enn. III. 2. 2. coll. II. 3. 17. III. 6, 7. VI. 3. 9. et cf. Procl. in Alcib. pr. p. 36. 49. 50. Olympiod. in eund. p. 74. 77. et Procl. in Theol. Inst. p. 290. ed. nostr.

— 8. Τὸ δὲ ἐπέκεινα] De re vidimus proxime ad verba ἥξει πρῶτον ἐπὶ τὸν νοῦν. A Plotino reliquisque Platonicis hac in re dissenserat Origenes et ipse ceteroqui Platonicus, quem impugnat Proclus in Theol. Platon. L. II. c. 9. p. 40. Atque Plotinus de intelligib. pulcrit. p. 581. A. hoc ipsum Bonum dicit intelligibilis pulcritudinis patrem, qui mente superior sit. Proclus de

Provid. et Fato in Fabric. Bibl. Gr. IX. p. 375. c. 5. ita: “Hoc enim (*bonum*) solum intellectu divinius, quia et intellectus, qui valde laudatur, desiderat Bonum et cum omnibus et ante omnia.”

— 9. προβεβλημένον] “Hæc quibusdam locis impedita sic expedienda videntur: προβεβλημένον τὸ καλὸν πρὸ αὐτῆς ἔχουσαν κ. τ. λ. i. e. *prætentum ante se Pulerum tenentem, ita ut summam quidem dicta primum, quod se nobis offert, sit pulcrum.* Cætera ut Ficinus.” D. W. Vid. var. lect. Ad verbum congruit Iamblichus de Anima ap. Stob. Eclogg. phys. I. p. 926. Heer. αἰθέρια περιβλήματα περιεμπέχοντα τὴν νοεράν ζωὴν, προβεβληθῆσθαι αὐτῆς (τῆς ψυχῆς). Procl. in Ale. pr. p. 257. πολλοὶ ἄλλο τι τῶν ἀλόγων εἶδος προβεβλημένοι, ubi tamen alii libri περιβεβλημένοι. nec male. Cf. idem in Platon. Remp. p. 380. et Gregor. Naz. Stelit. in Julian. p. 75.

— 11. τὸν τῶν εἰδῶν φήσει τόπον] “Basil. τρόπον. Sed τόπον recte MS. Voss. ut margo editionis.” D. W. Vid. var. lect. Cf. Plotin. p. 555. ubi item Cod. Ciz. falso σκόπου pro τόπου. Zonar. Lex. p. 1502. τῆ δὲ ψυχῆ ἐν ὑπερτέρῳ καὶ ἀσυγκρίτῳ καὶ περικαλλεστέρῳ τρόπῳ. Corrige τόπῳ, et vid. Suid. III. p. 29. De re vid. Platon. Republ. VI. p. 509. Hermiam in Phædr. p. 142. et p. 169. et Plotin. de intellig. pulcrit. p. 555. B.

— 12. καὶ πηγὴν, καὶ ἀρχὴν τοῦ καλοῦ] Locutio Platonica. Vid. v. c. Phædr. p. 245. E. Plotin. p. 21. C. καὶ πηγὴν καὶ ἀρχὴν ἐνεργειῶν. cf. p. 770. C. Ad sententiam adhibe Platon. Hippiam maj. p. 289. D. et ipsum Plotinum p. 711. c. 18. A. et p. 723. c. 32. E. Nostrum autem locum attingere videtur Proclus in Theologiam Platonis II. 11. p. 106. “Ὅθεν οἶμαι καὶ Πλωτίνιος πηγὴν τοῦ καλοῦ τὸν πρῶτον θεὸν προσεπέειν οὐκ ὤκησε. Vel potius respexisse putandus est tres locos, quos modo tractamus.

ib. ἡ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν—ἐκεῖ τὸ καλόν] “Hæc mutilata et sic integranda videntur: ἡ ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν καὶ καλὸν θήσεται, πλὴν πρῶτον τὸ ἀγαθὸν, ἐξῆς δὲ καλόν, i. e. *vel in eodem loco bonum et pulcrum ponet, ita tamen, ut primum bonum, deinceps pulcrum ponat.*” D. W. A Codicibus nihil h. l. medelæ oblatum. Proinde Wytttenbachii rationem grato animo accipimus, ita tamen, ut contextum intactum relinquamus.

Quod Rinekius Wyttenbachianæ rationi propterea refragatur, quod hoc pacto *temporis* notio in summum Bonum transferatur, a quo ea alienissima sit: non vidit vir doctus, sæpissime ita loqui philosophos, ut ad *nostrum captum* orationem suam accommodent, cum iidem nihil alienius a Dei notione profiteantur, quam notionem *temporis*, *successionis* et id genus alia. Cæterum idem Rinekius in Plotino hæc distinguenda censet: primum, τὸ ἀγαθόν, sive τὸ πρῶτον ἀγαθόν, sive τὴν καλλονὴν, deinde τὸ καλὸν sive τὸ νοητὸν καλόν, tum ἀγαθὸν sine articulo simpliciter, quod etiam in animam resque adeo sensiles cadat. Hæc Rinekius noster.—Cæterum hæc extrema Plotini conjuncta sunt cum doctrina Platonicorum *de gradibus* sive *de ascensu hominis per gradus ad Deum*. Certe Plotinus hoc agens apposite ad nostrum locum plura disputat Enneade extrema p. 770.: quibus homo sapiens beatusque describitur: οὐδὲ περὶ αὐτὸν στρεφόμενος, ἐστὼς πάντῃ καὶ οἶον στάσις γενόμενος—ἀλλὰ τὸ καλὸν ἤδη ὑπερθέων, ὑπερβὰς ἤδη καὶ τὸν τῶν ἀρετῶν χορόν.

LIB. VII.

P. 120, 7. Περὶ τοῦ πρῶτου ἀγαθοῦ, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν.] Est hic liber, si scribendi ordinem spectamus, omnium Plotinianorum ultimus, utpote extremus eorum, quos quatuor numero paulo ante obitum Porphyrio miserat. Vide hunc de vita Plotini cap. 6., ubi tamen aliter inscribit: περὶ τοῦ πρῶτου ἀγαθοῦ, ἢ περὶ εὐδαιμονίας, cum contra idem cap. 24. eandem inscriptionem referat, quam libri hoc in exordio et ipsi præstant; et vero quartus hujus primæ Enneadis liber titulum habet: περὶ εὐδαιμονίας. Hic autem liber, cui nunc præfamur, potissimum comparandus est cum libro nono Enneadis sextæ: περὶ τὰγαθοῦ ἢ τοῦ ἐνός, itemque cum libro septimo Enneadis sextæ: περὶ τοῦ πῶς τὸ πλῆθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη, καὶ περὶ τὰγαθοῦ, quo in libro *Boni* doctrinam cum loco de *numeris* et *ideis* conjunctam altius ex suis causis repetit, Platonis secutus exemplum. Qui quidem posteaquam hos primarios philosophiæ suæ locos inchoavisset adumbravissetque in Sophista, Philebo, Timæo et in libris de Republica, octavo præsertim, in scholis suis eosdem copiosius erat persecutus adeoque ad finem

perduxerat. Atque has disputationes magistri examinaverat explicaveratque ejus discipulus Aristoteles in libris περὶ ἀγαθοῦ sive περὶ φιλοσοφίας (Suidas in ἀγαθοῦ δαίμωνος Vol. I. p. 17. Kust. Jo. Philoponus in Aristotel. de Anima I. 2. c. 2. Alexander Aphrodis. ap. Simplicium in Aristot. Auscult. phys. Fol. 32. B.) Scripserat item περὶ τὰγαθοῦ Speusippi auditor Xenocrates. (Diog. Laërt. IV. 13.) Videntur autem Speusippi aliorumque Platonicorum libri inscripti περὶ φιλοσοφίας (Diog. Laërt. IV. 4.) ejusdem argumenti fuisse atque Aristoteles ille de Bono sive de Philosophia. Qua de re pluribus disputavit nuper Chr. Aug. Brandis in Diatribæ Academica de perditis Aristotelis libris de Ideis et de Bono sive Philosophia. Bonnæ 1823. p. 4. sqq. cf. p. 49.—Bonum autem (τὸ ἀγαθόν) ad summam unitatem retulerat Plato. (Aristotel. Metaphys. XIII. 8. XIV. 4. p. 246. p. 301. ed. Brandis.: τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἱ μὲν φασιν αὐτὸ τὸ ἐν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι. οὐσίαν μέντοι τὸ ἐν αὐτοῦ ᾧοντο εἶναι μάλιστα.) In quo ab ejus auctoritate judicium suum sejunxerat Speusippus (Aristot. l. l. p. 247. et in eum Pseudo-Alexander Stobæi Eclogg. I. 28. p. 58. Heeren.) Distinxerat autem Plato primum illud ac supremum ens, quod τὸ ἀγαθόν, Bonum, dixit, ab unitatibus, quæ sunt in numeris (Aristot. Metaphys. XIV. 4. cf. Brandisii Diatriben laudatam p. 65. sq.) Alia de his decretis apponemus infra ad initium libri septimi Enneadis sextæ p. 692. Hoc loco non abs re erit admonuisse eorum, quæ ex Platonis placitis refert Diogenes Laërtius III. 101. de Bono ita narrans: a Platone Bonum in quatuor genera (γένῃ) sive formas, species (εἶδη), divisum esse: unam virtute præditam esse, alteram, virtutem ipsam, tertiam, cibos et exercitationes utiles (s. commodas), quartam, tibiis canendi peritiam, histrionicam, poëticam et similia. Atque Plotinum crediderim hujusemodi decreta Platonis in aliquot hujus libelli locis autem oculos habuisse. Quomodo autem Aristoteles et Peripatetici *Bona* varie dividere consueverint, discimus ex copiosis excerptis in Stobæi Eclogis ethicis II. 7. p. 286. sqq. ed. Heer. Quid reliqui philosophi de *Bono* et *Bonnis* senserint, et longum est explicare, nec magno opere facit ad hujus libelli argumentum. Stoi-

corum, ut hoc unum adjiciam, de hac re disputata in epitomen redacta habes apud Diogenem Laërtium VII. 94. et 101. Quæ autem tertio hujus libelli capite de morte attigit Plotinus, ea conjuncta sunt cum argumento a Græcis philosophis certatim pertractato; quorum e scholis plurima in primam Tusculanarum Disputationum retulit Cicero. Vide modo lib. I. c. 7. sqq. et quæ ibi in annotatione e fontibus adhibuit Davisius. Memorantur enim libri philosophorum *περὶ θανάτου*, ut Xenocratis (Diog. Laërt. IV. 12.), Diogenis Cynici (Diogen. Laërt. VI. 80.), Æschinis, aliorum. Pertinet huc item argumentum *Consolationum*, in quo nobilissimi Græci scriptores elaboraverant. De quibus dicendi otium nobis fecit Wytttenbachii mei doctrina diligentiaque in Animadversionibus in Plutarchi Consolationem ad Apollonium. Quem consule, præsertim sub initium p. 697. sqq. ed. Oxon. formæ octav. et præsentem ad locum de bonis, quæ sunt in morte p. 758—770.

— 12. Εἰ δὲ—ἀρίστη οὔσα κ. τ. λ.] In Ed. vitiose erat impressum οὔση. Sententiam bene explicat Engelhardt., nimirum ita: Naturalis vitæ actio unicuique est Bonum; proinde etiam animæ. Sed præter naturalem actionem anima alteram quoque actionem habet, quæ ad optimum contendit; qua quidem secunda actione ipsa (anima) optima fit. Atque hoc Optimum non solum Bonum est respectu habito animæ (πρὸς αὐτήν), sed est Bonum simpliciter ac per se ipsum.—Cæterum in principiis ethice Stoicorum fuisse τὸ κατὰ φύσιν ζῆν sive ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, arguunt ea quæ apud Ciceronem disputantur de Finib. III. 5. et 6. ubi consule Davisium, et apud Diogenem Laërt. VII. 85—87; ad quem plura contulit Menagius.

p. 121, 2. τὰ δὲ ἄλλα διχῶς ἂν ἔχοι ὅσα] ὅσα aliquot vocabulis interjectis post ἄλλα positum, neminem morabitur, qui Græcum usum novit.

— 5. ἐφιέμενον—οὔσαν] Femininum in οὔσαν post ἐφιέμενον ex Attractionis, quam dicunt, usu explicandum est. Perspicuitati consulere studuit Ficinus mutando verborum ordine. Illius autem Attractionis vis pertinere dicenda sit usque ad finem periodi. Nam pro ἄλλ' αὐτῇ μόνη τὰγαθὸν εἶναι exspectaveris ἄλλ' αὐτῷ μόνη. Quod durissimum sit. Proinde non dubitavi in ordi-

nem recipere αὐτῇ τῇ μονῇ, ipsa *permansione*. Quæ conjectura firmatur et superioribus, ἐν ἡσυχῷ οὔσαν, et sequentibus: δεῖ οὖν μένειν αὐτὸ, et vero loco Procli in Theolog. Platonis, quem apposuimus ad finem hujus capituli. Opponitur hæc μονῇ ipsius Boni τῇ ἐνεργείᾳ et τῇ ἐφέσει nec minus τῇ νοήσει. Ad sententiam nostri loci adhibe Proclum in Alcib. pr. p. 16. ubi τὸ τέλειον εἶδος item dicitur ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μένον ἐν ἑαυτῷ. Similiter Theodoretus III. p. 470. Schutzii usurpat μονὴν παρὰ τῷ πατρὶ, ut λόγος ab æterno fuerit apud Patrem, quem vocis usum neglexit Suicer. in Thes. Eccles. nec Lexica annotatum habent. Initium periodi perperam accepit Engelhardt.; quod non moramur. Platonice formulam πηγὴν καὶ ἀρχὴν attigimus supra ad I. 6. p. 58. A. Quid autem moverit Ficinum, ut post fontem et *principium* inferret *exordium*, non exputo. In libris nihil vestigii est. Excerpsit hunc locum Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 141. sq.

— 7. ἀγαθοειδῆ] Item Platonice. Platonice autem philosophis anima dicebatur natura esse ἀγαθοειδῆς (boniformis). Procl. in Alc. pr. p. 280. ed. nostr.: φύσει γὰρ ἐστὶν (ἢ ψυχῇ) ἀγαθοειδῆς. Cf. Hermetis Clavem p. 11. ed. Franc. Patritii. Præcipue autem nostro cum loco congruit hic alter locus Procli in Inst. Theol. CXIX. p. 174. ed. nostr. Ἄλλ' ἢ ἐνὰς, ταύτῃ ἀγαθότης, καὶ ἢ ἀγαθότης, ἐνὰς, καὶ ὡς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου προελθόντες οἱ μετὰ τὸ πρῶτον, ἀγαθοειδεῖς καὶ ἐνοειδεῖς· εἴπερ ἐκεῖνο ἐν καὶ τὰγαθόν κ. τ. λ. “Sed quatenus est Unitas, eatenus est Bonitas, et quatenus est Bonitas eatenus est Unitas; et ut ab illo quidem Primo progressi illi, qui sunt post illud primum, sunt Bono similes et Uni similes; siquidem illud Unum est etiam ipsum Bonum: cet.” ubi in annot. et nostri loci et aliorum admonui. In eodem autem libro Inst. Theol. VIII. p. 14. Proclus docet τὸ πρῶτον ἀγαθὸν καὶ τὰγαθὸν καλεῖσθαι, et alterum illud: τὸ ἀπλῶς ἀγαθὸν esse illud οὐ πάντα τὰ ὄντα ἐφίεται. “Simpliciter Bonum esse, quod omnia entia appetant.” Quæ sententiæ ex hoc Plotini loco ductæ videntur.

— 12. Οὕτω—καὶ ἀληθές, τὸ, οὐ πάντα ἐφίεται] Ut nunc sunt verba, recte vertit Ficinus. Engelhardt. non monito lectore vertit: “Denn so ist es *das Wahre*, nach welchem Alles sich schmet.”

quasi scriptum sit: οὕτω γὰρ τάληθές οὖ π. ἐφ. Cæterum Proclus in Alc. pr. p. 51. tres monades ponit, πίστω, ἀλήθειαν καὶ ἔρωτα. Illa (fides) ἐδράζουσα πάντα καὶ ἐνιδρύουσα τῷ ἀγαθῷ, hæc (veritas) ἐκφαίνουσα τὴν ἐν τοῖς οὐσίω ἅπασιν γνῶσιν, hic (amor) ἐπιστρέφον πάντα καὶ συνάγων εἰς τὴν τοῦ καλοῦ φύσιν. Cæterum ad univ. Plotini locum facit distributio Boni, quam ponebant Aristoteles et Peripatetici. Vid. Aristotel. Magn. Moral. I. 1. et I. 2. et Stobæi Eclogg. II. p. 286. sqq. Heer. unde hæc tantum adscribam:—τριχῶς δὲ φασιν λέγεσθαι (τὸ ἀγαθόν), τό, τε γὰρ πᾶσι τοῖς οὐσίω σωτηρίας αἰτίον, καὶ τὸ κατηγορούμενον παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ τὸ διανοθαίρετον ὧν τὸ μὲν δεῖν θεὸν εἶναι τὸ πρῶτον (plurimum libri τὸν πρῶτον, quod placet:), τὸ δὲ γένος τῶν ἀγαθῶν, τὸ δὲ τέλος ἐφ' ὃ πάντα ἀναφέρομεν, ὅπερ ἐστὶν εὐδαιμονία. Unde conjiciat, illam alteram inscriptionem hujus Plotiniani libelli: περὶ εὐδαιμονίας ab aliquo Peripatetico esse profectam. Nostro autem cum loco componi debet locus geminus III. 9. 3. p. 358. E. F. ubi Plotinus hæc uberius explanat.

p. 121, 13. ὥσπερ κύκλον πρὸς κέντρον—τὸ φῶς] Cf. Plotin. IV. 1. γραμμὴ ἐν κέντρῳ. IV. 2. ἰμὶτ. γραμμαὶ ἐν κύκλῳ ἀπὸ τοῦ κέντρον πρὸς τὴν περιφέρειαν. IV. 7. 6. γραμμαὶ συμβάλλουσαι ἐκ περιφερείας κύκλον. Cf. IV. 4. 23. VI. 5. 11. VI. 6. 17. unde satis intelligitur, quam frequens sit Plotinus in hoc exemplo mathematico usurpando. Idem exemplum ex hoc ipso Plotini loco desumpsit Proclus in Platonis Theol. XXIII. p. 58: Μένει τε οὖν πάντα διὰ τὸ ἐφετὸν τῆς ἀγαθότητος, καὶ γεννῆ—τὸ δὲ αὖ τρίτον, τὸ τέλειον ἐπιστρεπτικόν ἐστι τῶν ὄλων καὶ συναγωγὸν ἐπὶ τὰ αἴτια κατὰ κύκλον, οὗ μὲν, τὸ θεῖον, οὗ δὲ, τὸ νοερὸν, οὗ δὲ τὸ ψυχικόν, οὗ δὲ, τὸ φυσικόν κ. τ. λ. Julianus Imperator Orat. IV. p. 145. posteaquam de Bonis exposuit, quorum Deus summus reliquos Deos participes facit, ad Pulcri mentionem transgressus pergīt: φῶ καὶ τὸν τέλειον νοῦν διανέμει, καθάπερ ὄμμασιν ἐνιδουδὸς διὰ τοῦ φωτὸς τὴν ὄψιν.—ἑτέρα πρὸς ταύταις ἐνέργεια, θαυμαστὴ φαίνεται περὶ τὸν βασιλέα τῶν ὄλων ἥλιον ἢ τοῖς κρείττοσι γένεσιν ἐνδιδομένη μοῖρα. Nemo autem nescit, quam sedulo lectitaverit Plotinum Julianus.

p. 122, 1. Τὰ δ' ἄλλα πάντα—διχῶς καὶ ἐπ' αὐτό] Quod h. l. utitur verbis εἰδῶλον—εἰδῶλα,

in eo Platonis usum sequitur, qui simulacrum rei veræ opponit. Vid. supra ad p. 50. B. et cf. Proclum in Alcib. pr. p. 33. 49. 136. 152. sqq. 155. ed. nostr. Inprimis autem hæc et sequentia illustrat philosophi nostri locus Enn. V. lib. 1. c. 6. p. 487. F. G. τί οὖν χρὴ περὶ τοῦ τελειοτάτου λέγειν; μὴδὲν ἀπ' αὐτοῦ ἢ τὰ μέγιστα μετ' αὐτόν. μέγιστον δὲ μετ' αὐτὸν νοῦς, καὶ δεῦτερον. καὶ γὰρ ὄρᾳ ὁ νοῦς ἐκείνου, καὶ δεῖται αὐτοῦ μόνου. ἐκείνος δὲ τούτου, οὐδέν. καὶ τὸ γεννώμενον ἀπὸ κρείττονος νοῦ νοῦν εἶναι. καὶ χρείττων ἅπαντων ὁ νοῦς, ὅτι τᾶλλα μετ' αὐτὸν οἶον καὶ ἡ ψυχῆ, λόγος νοῦ, καὶ ἐνέργεια τις, ὥσπερ αὐτὸς ἐκείνου. ἀλλὰ ψυχῆς μὲν ἀμυδρὸς ὁ λόγος, ὡς γὰρ εἰδῶλον νοῦ, ταύτη καὶ εἰς νοῦν βλέπειν δεῖ, νοῦς δὲ ὁσαύτως πρὸς ἐκείνου, ἵνα ἦ νοῦς. Quæ attigerunt Theodoretus in Therapeut. II. p. 750. Schulz. et Cyrillus contra Julianum VIII. p. 173. B. C. Spanhem. Cf. Cyrillum ibid. IV. p. 145. ubi Plotinum dicit non suam magis quam Platonis sententiam explicare:—φησὶ γὰρ οὕτω Πλωτῖνος περὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἰδίαν μᾶλλον, ἀλλὰ τὴν Πλάτωνος διερμηνεύει δόξαν· τοῦ δὲ αἰτίου νοῦ ὄντος πατέρα φησὶ τὰγαθόν, καὶ τὸ ἐπέκεινα νοῦ, καὶ ἐπέκεινα οὐσίας· πολλαχού δὲ τὸ ὄν, καὶ τὸν νοῦν τὴν ἰδέαν λέγει· ὥστε Πλάτωντα εἰδέναι ἐκ μὲν τὰγαθοῦ τὸν νοῦν· ἐκ δὲ τοῦ νοῦ, τὴν ψυχῆν. Plura apponemus ad Plotini locum, quem ex quinta Enneade modo excitavimus. In seqq. ex bonis libris dedimus ψυχῆ δὲ τὸ ζῆν pro ψυχῆ, deinde interpunctionem, jubente sententia, emendavimus, itemque in Latinis Ficini ex editione principe correximus: “ si ipsum *suspiciat* bonum,” pro mendoso *suscipiat*.

—9. διχῶς καὶ ἐπ' αὐτό] Ad hæc verba cogitandum est: ἐστὶ τὸ ἀγαθόν. *Dupliciter etiam bonum est penes ipsum.* Cæterum de Bonis circa animam ex universæ rationis suæ indole exponit Aristot. in Magn. Moral. I. 3. quem locum in Eclogas ethicas retulit Stobæus II. 7. p. 290. 299. Heer.

—10. χωλεύει γὰρ ἢ ζῶν τῷ φαύλῳ] Ad Platonis imitationem, qui χωλὸς et χωλεύει de rebus usurpat, quæ in duarum partium altera deficiunt, et ad animam aliaque metaphorice transfert. Docet Wyttenbach. ad Plutarch. de puer. educ. p. 74. et ad Platon. Phædon. p. 178. Quod vero Fic. vertit *claudicat*, in eo Ciceronem auctorem habet, qui in Bruto c. 59. similiter usurpavit.

p. 122, 11. ὄμματι μὴ καθαρῶς ὄρῶντι] Hæc non opus est h. l. a nobis explicari post ea, quæ posuimus ad p. 57. F. λημῶν κακίας, καὶ οὐ κεκαθαρμένος. Cf. Procli hæc in Alcib. pr. p. 281. λημῶντος αὐτοῖς τοῦ ὄμματος ὑπὸ τῆς γενεσιουργοῦ λήθης καὶ τῶν ἐκ τῆς λήθης ἐπεισχωμασάντων ἐπ' αὐτὰς παθῶν. Etenim λῆμαι sunt ἐκρέουσαι τῶν ὀφθαλμῶν ἀκαθαρσίαι, explicante Hesychio II. p. 464. Albert.

— 12. ἡ ζωὴ—κακὸν ἀγαθόν] Oxymori speciem habet. Alibi enim Plotinus: τὸ κακὸν ἔλλειψις ἀγαθοῦ III. 2. 5. et κακὸν οὐδὲν τῷ ἀγαθῷ. II. 2. 6.

— 14. οὐδ' οὕτω κακὸν τῷ λίθῳ] Adagii speciem quodammodo præ se fert, ut illud in proverbii est in Append. Vatic. ap. Andr. Schott. II. §. 56. λίθον ἔψεις. Eodem pertinet illud Aristippeum ap. Diog. Laërt. II. 72. ἐν γοῦν θεάτρῳ οὐ καθεδήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, in quibus communis sententia inest *sensu carendi*, vel ejus quod temere fit vel fieri nequit. Cf. Erasmi et aliorum Adagia p. 322. sub fin. Decretum autem conjunctum est eum Platonis aliorumque philosophorum disputationibus, quorum summam in dialogi formam retulit in Tusculanarum libri primi cap. 5. et sqq. Tullius, et in quibus frequentabatur Epicharmeum illud apud Sext. Empir. adv. Math. I. §. 273. Ἀποθανεῖν ἢ τεθνάναι, οὐ μοι διαφέρει. “*Emori nolo: sed me esse mortuum nihil æstumo.*” In quibus Latina eum Græcis non congruere vides. Qua de re cf. [Fabricium ad Sext. Emp. l. e.] Davis. ad Tusce. I. 8. et Wyttenb. ad Plat. Phædon. p. 143. sq.

— 15. εἰ δ' ἔστι ζωὴ καὶ ψυχὴ κ. τ. λ.] Hæc nemo nescit et ipsa ex Platonis decretis in Apologia, Phædone aliisque libris ducta esse; unde etiam ducta sunt, quæ apud Cicronem in Tuscul. I. 8. sqq. leguntur.

p. 123, 1. Εἰ δὲ τῆς ὅλης γίνεται] Hæc nescio an non satis accurate verterit Marsilius: “*Quod si totius animæ comcs evadit.*” Malim: “*Quod si totius animæ fit.*” Constat enim Platoniceorum aliquos docuisse, animam nostram post mortem eamque secutam purgationem rursus conjungi cum anima mundi universa, atque adeo in eam refundi.

— 5. ὅτι μὴ ζωὴ] “*Quia non est vita.*” Hæc addita esse suspiceris ab homine Christiano, vel

certe ab eo, qui Novi Testamenti libros legerit. Nemo enim nescit ζωὴν ibi sæpius ita accipi, ut sit vita intemerata nec vitiorum contagione corrupta; quod clarius explicat Apostolus Epist. ad Rom. VIII. 10. opponens τὸ πνεῦμα, ζωὴν διὰ δικαιοσύνην τῷ σώματι νεκρῷ δι' ἁμαρτίαν.

ib. Εἰ δὲ καὶ ἐν ἄδου δίκαι] Hic locus etiam in philosophorum de morte disputationibus frequentatur. Cic. Tuscul. I. 5. “*Dic, quæso, num te illa terrent? triceps apud inferos Cerberus? Cocyti fremitus? transvectio Acheruntis? mento summam aquam attingens enectus siti Tantalus?—Sisyphus?—*” &c.

— 10. ὁ δὲ θάνατος, μᾶλλον ἀγαθόν] In historiis non minus, quam in scholis proditum tanquam antiquissimum Deorum vel certe Semideorum effatum. Vid. Herodot. I. 31. Aristot. ap. Plutareh. in Consolat. ad Apollon. p. 115. C. D. p. 454. Wyt. : Ὡς ἄρα μὴ γίνεσθαι μὲν, ἄριστον πάντων, τὸ δὲ τεθνάναι τοῦ ζῆν ἔστι κρείττον. Cic. Tuscul. I. 47. “*Non nasci homini longe optimum esse, proximum autem quam primum mori.*” Cf. Davis. ad eum locum et Wyttenb. ad Plutareh. l. l. Animadvers. p. 765. sq. Quam sententiam quomodo ad suam rationem moralis philosophiæ accommodarint Platonici et vero ipse Plotinus, et antecedentia et sequentia arguunt.

— 12. οὐ σώζουσιν τὸ σύνθετον, ἀλλ' ἤδη χωρίζουσιν ἐαυτήν] Hæc et ipsa ad summam rem doctrinæ Pythagoricæ Platoniceque pertinent. Nolo h. l. occupare, quæ sequentes libri Plotiniani exhibebunt. Illud haud alienum erit hic adponere, antiquum Sinensium philosophum *Laotseu* plane Pythagoram Platonemque eum in aliis decretis esse secutum, tum in hoc ipso, ut doceret: animam humanam manasse ex divina æthereaque natura, in eamque refundi post mortem, modo virtuti vitam impenderit; improbos enim et vitiorum sordibus pollutos arceri ab ea felicitate, ut postliminii quasi jure in pristinam sedem restituantur. Videatur *Abel—Rémusat* in *Mélanges Asiatiques* Tom. I. p. 95. sq. qui hæc Sinensis philosophi placita eleganter explicat et e monumentorum vestigiis probatum iit, Pythagoreæ Platoniceque philosophiæ semina ab eo philosopho orientali studiose excepta propagataque esse. Cæterum pro *ut servat* Ficinus commodius fortasse scripsisset *quatenus servat.*—

Quod si vero cogites, hæc esse extrema verba extremi libri Plotiniani (de quo supra monitum), non poteris non profiteri, philosophum hunc usquequaque sibi constiuisse, eademque plane sentientem et calamum deposuisse et animam. Est enim apud Porphyrium de Vita Plotini c. II. p. 94. hunc in ipso articulo mortis advenientis Eustochio dixisse: *ὅτι σὲ ζῆτι περιμένω, καὶ φήσας πειρᾶσθαι τὸν ἐν ἡμῶν θεὸν* (plurimi libri et Synesius *τὸ ἐν ἡμῶν θεῶν*) *ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῶν—ἀφήκε τὸ πνεῦμα*. Quæ verba in philosophiæ commendationem accommodavit Synesius Epist. 138. sed ita, ut ad Christianam rationem paullulum immutaret: *ἔρρωσε καὶ φιλοσόφει. καὶ τὸ ἐν παντὶ θεῶν ἀναγεῖ ἐπὶ τὸ πρωτόγονον* (al. *πρόγονον*) *θεῶν*. “Vale et philosophare: et, quod divinum in te est, ad divinum illud effer primigenium.”

LIB. VIII.

p. 136, 7. *περὶ τοῦ τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά*] Hic liber octavus et ipse ad extremos referendus, utpote sub vitæ finem a Plotino scriptus (Porphyr. de Vita Plotini c. 6.) Inscriptio autem, quam Platini editio exhibet, composita ex duabus est, quandoquidem in Porphyrii loco laudato legimus: *τίνα τὰ κακά*; apud eundem autem altero loco, c. 24. *πόθεν τὰ κακά*; Quæstionis, *quæ et unde mala*, ansam ex ipso Homero arripuerunt Græcorum philosophi, nimirum ex celebrato loco *Odyss. α'. 33. ἐξ ἡμέων γὰρ φασὶ κακὰ ἔμμεναι οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῆσιω ἀσθαλιῆσιν ὑπέμμορον ἄλγε' ἔχουσι*. Vide, ut hoc utar, Hieroclem apud Stobæum in Eclogg. eth. II. 9. p. 420 — 422. Heeren. Atque verba illa HomERICA quodammodo interpretatur Democritus apud eundem p. 408. et ipse professus, “Deos hominibus bona omnia et olim et nunc præbere, non tamen ea, quæ mala et noxia et inutilia sunt: Hæc Deos nec olim nec nunc hominibus largiri, sed ipsos hæc per mentis cæcitatem et ignorantiam sibi conciliare.” Huic sententiæ universe suam rationem accommodavit Plato, graviter notans poëtas, Homerum, Æschylum, qui quandoque contrarium dicere viderentur, addensque: *κακῶν δὲ αἴτιον φάσαι θεὸν τιε γίγνεσθαι ἀγαθὸν ὄντα, διαμαχετέον παντὶ τρόπῳ κ. τ. λ.* (de Rep. II. p. 379. sq. p. 97—100. Bekk.) Sed quum divinus ille philosophus non acquiescere posset tam piis præcorum

hominum, ut Democriti, effatis, sed altius descenderet in ipsius mali originem investigandam, sæpius in dialogis suis ad hunc impeditissimum philosophiæ locum rediit, ut in Theæteto p. 176. a. b. Politico p. 273. (cf. Stob. Eclogg. II. 9. p. 422. sqq.) Timæo p. 41. sq. Quos locos infra ad Plotiniani hujus libri cap. 2. sqq. sigillatim adhibebimus: hic in proœmio non alienum erit, et Aristotelis admonuisse et Plutarchi. Ille enim in Metaphysicis XII. p. 209. sq. Sylb. p. 256. Brandis. et XIV. p. 247. Sylb. p. 302. Br. superiorum sententias philosophorum de malo attigit. Plutarchus vero, posteaquam Zoroastrem, Chaldaeos, Pythagoram, Anaxagoram, Heraclitum, Empedoclem, Platonem atque Aristotelem duo se juncta in mundo principia Boni Malique posuisse contenderat (de Isid. et Osir. p. 369. ad quem locum cf. Wytt. Animadv. p. 234. sq.) alio loco (de Animarum procreat. in Timæo p. 1015. B.C.D. p. 133. sq. Wyt.) hæc ponit: *Ἄλλὰ ταῦτὸ Πλάτων οὐκ ἔπαθε τοῖς ὕστερον, οὐδὲ παριδὼν, ὡς ἐκεῖνοι, τὴν μεταξὺ τῆς ὕλης καὶ τοῦ θεοῦ τρίτην ἀρχὴν καὶ δύναμιν, ὑπέμεινε τῶν λόγων τὸν ἀποπότατον, ἐπεισόδιον οὐκ οἶδα ὅπως ποιῶντα τὴν τῶν κακῶν φύσιν ἀπ' αὐτομάτου κατὰ συμβεβηκός.—Ὁ δὲ Πλάτων οὐχ οὕτως· ἀλλὰ τὴν γε ὕλην διαφορᾶς ἀπάσης ἀπαλλάττων, καὶ τοῦ θεοῦ τὴν τῶν κακῶν αἰτίαν ἀπωτάτω τιθέμενος, ταῦτα περὶ τοῦ κόσμου γέγραφεν ἐν τῷ Πολιτικῷ, “Παρὰ μὲν γὰρ τοῦ ξυυθέντος πάντα τὰ κατὰ κέκτηται” κ. τ. λ.* (sequitur locus Politici, quem supra citavimus; ubi veram lectionem, recte a Bekkero restitutam pro corrupto *κέκλῃται*, etiam agnoscit præstantissimus Codex Bodleianus Clarkii:) “Cæterum Platoni non accidit idem quod posterioribus, neque neglecta, quod his usu venit, tertia facultate et principio, quod inter materiam et Deum est medio loco, admisit absurdissimum illud commentum, quod, nescio quomodo, malorum naturam aliunde irrepsisse per accidens et casu fingit.—Non ita Plato. Sed cum materiam omni discrimine liberasset, Deumque a malorum causa quam longissime collocasset, hæc in Politico scripsit de mundo: ‘Is enim ab eo, qui ipsum composuit, omnia est adeptus bona.’” Quem locum ita accepit Cudworthus in Syst. intell. univ. IV. 13. p. 236. sqq. Mosh. Platonem, ex Plutarchi prava interpretatione, Malum retulisse ad animam seu

dæmonem ratione carentem materiamque motu inordinato cientem, cum contra Plato docuerit: “Deum quidem ipsum proprie et directo nihil effecisse atque procreasse, præter res natura bonas atque utiles; at per naturam inferiorum atque minus perfectarum indolem fieri nullo modo potuisse, quin mala nascerentur et rerum naturam replerent.” Moshemio vero Plutarchi explicatio verior esse videtur. Quod hoc loco examinare longum est, nec attinet. *Stoicos*, ut hoc delibem, idem Plutarchus l. l. tetigit: τὸ κακὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀναίτιως καὶ ἀγεννήτως ἐπεισάγοντας, “malum ex non ente absque causa et procreatione introducens.” Zenonis autem aliorumque Stoicorum placita de Malo qui cognoscere cupiat, consulat Stobæi Eclogg. Phys. et Eth. II. 7. p. 90. sqq. et Gatakerum ad Marc. Antonin. II. 1. p. 37. quorum summa eo redibat: Nihil esse bonum, nisi quod honestum, nihil malum, nisi quod turpe sit. (Cic. ad Att. X. 4.) Stobæus in Eclogg. I. 42. p. 896—898. Heer. itidem Platoniorum, Peripateticorum, Stoicorum de Malo animæ decreta enumerat, ubi de Plotino ita: προστιθέντων ὀπωσοῦν τῇ ψυχῇ, τὸ κακὸν ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς Πλωτίνου (corrige Πλωτίνου) καὶ Πορφυρίου ὡς τὰ πολλά. Eorum tamen, nec minus aliorum, qui vulgo dogmatici dicuntur, philosophorum decreta rursus exagitabant Sceptici negantes, quidquam esse φύσει ἀγαθὸν ἢ φύσει κακόν, “natura bonum aut natura malum.” (Sext. Empir. adv. Ethicos, XI. §. 110. sqq. p. 711. sqq. Fabric.) Plotinus, ut huc revertar, quatenus cum Platone suo faciat, et ad ejus decreta cum intelligenda tum firmanda conferat, hujus ipsius libri lectio eruditiores docet. Plotini autem aliorumque recentiorum Platoniorum, ubi aliis in locis, ita in hoc quoque, naviter expilavit Dionysius, qui fertur, Areopagita (de Divinis nomm. IV. §. 18. sqq.) longa satis disputatione, cujus summam apponemus his paucis verbis, quæ ex S. Maximi Scholiis p. 619. hic apponere juvat:—δεικνὺς ὡς οὔτε ἐνυπόστατον τὸ κακὸν, οὔτε ἐν φύσει, ἀλλὰ κατὰ στέρησιν ἀγαθοῦ γινόμενον, οὔτε ὄν, οὔτε ὡς μὴ ὄν λογιζόμενον. “Demonstrando, Malum neque existentiam habere, neque in rerum natura censerit, sed cum boni privatione fiat, neque esse, neque tanquam non ens concipi:”

addit locum Psalm. XXXVI. v. 35. et 36. et Dionysium Manichæis potissimum respondere. Cæterum quantopere hæc quæstio celebrata fuerit, arguunt hæc Tertulliani de Præscript. Hæret. cap. 7: “Eadem materiæ apud hæreticos et philosophos volutantur, iidem retractatus implicantur, unde Malum et quare?” Itemque Eusebii Hist. Eccles. V. 27. πολυθρόλλητον παρὰ τοῖς αἵρεσιώταις τὸ πόθεν ἢ κακία; Nimirum Gnostici, Manichæi hanc quæstionem præcipue agitabant. Excerpta hujus libri Plotiniani insigniora præstat Tennemann. in Historia Philosophiæ Germanice scripta Vol. VI. p. 143. sqq. Anglice integrum vertit Thomas Taylor in: Five Books of Plotinus, Lond. 1794. p. 57. sqq.

136, 14. τῆς γνώσεως ἐκάστων δι' ὁμοιότητος γυρομένης] Hinc Porphyrius in Sententt. XXVI. p. 129: τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον γινώσκειται, et Proclus in Alc. pr. p. 247. ed. nostr. τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον πανταχοῦ κατάληπτον, τὰ μὲν ἐπιστητὰ τῇ ἐπιστήμῃ, τὰ δὲ νοητὰ τῷ νῶ, τὰ δὲ ἐνικώτατα μέτρα τῶν ὄντων τῷ ἐνὶ τῇ ψυχῇ (vel τῆς ψυχῆς). Ac quod Plotinus h. l. tanquam ἀξίωμα universe ponit, idem supra I. 6. 9. p. 57. G. sigillatim ita adhibet: οὐ γὰρ ἂν πρόποτε εἶδεν ὁ ὀφθαλμὸς ἥλιον, ἡλιωειδῆς μὴ γεγεννημένος, ubi vid. annot. nostr. Adde Proclum in Platonis Tim. p. 332. Themistium in Aristotel. de Anima I. fol. 66. b. Philopon. in eundem fol. 34. b. et sæpius, qui interpretes certatim laudant versus Empedocleus, in quibus idem ἀξίωμα inesse docebant: γαίη μὲν γὰρ γαίαν ὀπώπαμεν, ὕδατι δ' ὕδωρ, κ. τ. λ. Tu vid. Empedoclis Carmina v. 318—320. et in eos versus Sturzii Annott. p. 634. sq.

17. Εἶδος δὲ τὸ κακὸν—ἰνδαλλόμενον] In his Plotinus negat speciem malo tribui posse, quum boni absentia contineatur; eaque partim ex iis intelliguntur, quæ supra libro sexto de Puleritudine disputaverat, partim ex hoc ipso libro et sequentibus clariora fiunt.

p. 137, 3. ἢ περ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἔσται] Crediderim ἢ περ legisse Ficinum, qui vertit: “ideo eadem boni malique notitia erit:” nimirum intellecto vocabulo ἐπιστήμη ex antecedentibus. Taylor: On this account we obtain a knowledge of good and evil; Engelhardt.: und sonach die Kenntniss des Guten die Kenntniss des Bösen mitbrächte. Mihi placet εἶ-

περ relatum ad superius εἰ et ad inferius ἐπέ-
περ.

— 4. προηγούμενα] Proprie *antecedentia*, h. l. et alibi autem *præcipua*, *præstantiora*, non debent confundi cum Stoicorum προηγμένοις. Vid. Wyttenb. ad Plutarch. p. 779. 780. De his (προηγμένοις, *productis*, *promotis*) vid. Cic. de Finn. III. 15. 16. ibiq. interpr. et Stobæi Eclogg. II. 7. p. 144. sq. ed. Heer. cf. annot. in Procl. Ale. pr. p. 235. sq. Plotinus II. 3. 16. p. 146. E. προηγούμενα οὖν καὶ ἐπακολουθοῦντα πάντως καὶ πάλιν ἐπὶ τούτοις τὰ ἐφεξῆς προηγούμενα ὡς ἐκ τῶν παρόντων· ὅθεν ἴσως ἀεὶ χεῖρω τὰ ἐφεξῆς. II. 3. 18. p. 147. G. Ἄρ' οὖν τὰ κακὰ τὰ ἐν τῷ παντὶ ἀναγκαῖα, ὅτι ἔπεται τοῖς προηγούμενοις κ. τ. λ. cf. IV. 4. 8. et III. 8. 3. IV. 4. 39. (ubi est προηγούμενος, *præcipuus*.) VI. 6. 9. ubi infinitivus προηγέσθαι.

— 5. καὶ εἶδη, τὰ δὲ οὐ] In his hæret Engelh. et necessario scribendum esse dicit: καὶ εἶδη, τῶν δὲ οὐ se. εἶδη ὄντων (?), atque ita legisse Marsilium suis in libris opinatur. Nos, qui Marsilii Codices ex Florentinis libris novimus, potius dixerimus, eum, ut sæpe alibi, liberius vertisse; et cum nullus liber scriptus quidquam variet in his verbis, ita locum accipiamus, ut cogitando suppleamus καὶ τὰ μὲν εἶδη, τὰ δὲ οὐ se. ἐστὶ: *et quandoquidem hæc (Meliora) specics sunt, illa (Deteriora) non.* Quæ ellipsis, nec Xenophonti inusitata, in Plotino nihil mirationis habet.

— 12. μέτρον πάντων καὶ πέρας (τὸ ἀγαθόν)] Platonis decretum. Ille enim de Legg. IV. 716. e. p. 355. Bekk.: ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολλὸν μᾶλλον ἢ πού τις, ὡς φασιν, ἄνθρωπος. Quibus verbis tangit illud Protagoreum: πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπον εἶναι. cf. Platon. Theæt. p. 152. a. Cratyl. p. 385. ubi adhibe Procli Scholia p. 14. sq. Boisson. Idem placitum Protagoræ refutare etiam instituit Aristot. Metaphys. III. 5. p. 61. Sylb. cf. Sext. Empir. Pyrrhon. Hypotyp. I. §. 216. ibiq. Fabric. p. 55. Platonis Plotinique sententiam uberius explicat Proclus in Inst. Theol. c. 117. p. 172, ed. nostr. πᾶς θεὸς μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων. εἰ γὰρ ἐστὶν ἐνιαῖος ἅπας θεὸς, τὰ πλήθη πάντα ἀφορίζει καὶ μετρεῖ πάντα μὲν γὰρ τὰ πλήθη, τῇ ἐαυτῶν φύσει ἀόριστα ὄντα, διὰ τὸ ἐν ὀρίζεται. τὸ δὲ ἐνιαῖον μετροῦν καὶ περατοῦν οἷς ἂν παρῆ,

βούλεται περιάγειν εἰς ὄρον τὸ μὴ τοιοῦτον κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν.

— 14. αὐτός τε γὰρ ὑπέρκαιος] Inde ab his verbis incipit descriptio mentis.

— 15. βασιλεύων ἐν τῷ νοητῷ] Locutio propria de mente. Fons in Platonis Philebo p. 28. ὡς νοῦς ἐστὶ βασιλεὺς ἡμῶν οὐρανοῦ τε καὶ γῆς, ubi vid. Stallbaum. p. 76. cf. Plotin. V. 3. 3; ubi item νοῦς βασιλεὺς. Hinc νοερὰς βασιλείας Proclus usurpat in Ale. pr. p. 249; cf. quæ posuimus ad Porphyr. de Vit. Plotini III. p. 98. Fabric.

— 17. τοὺς ἐκ προτάσεων κ. τ. λ.] Vid. supra I. 3. 4. p. 21. C. τὴν λεγομένην λογικὴν πραγματεῖαν περὶ προτάσεων καὶ συλλογισμῶν et quæ ibi adposui.

p. 138, 4. ἀλλ' ἔχει πάντα, καὶ ἐστὶ πάντα] Cf. Enn. VI. 9. 2. extr. τοῦ νοῦ τὰ πάντα ὄντος.

— 11. Ἡ δὲ ἔξωθεν περὶ τούτου χορεύουσα ψυχή κ. τ. λ.] Fallor aut mysticas saltationes cogitavit, eum hoc verbo uteretur Lycopolites philosophus. More enim receptum erat apud veteres, σὺν ῥυθμῷ καὶ ὀρχήσει μνεῖσθαι, uti est apud Lucianum de Saltatione cap. 15. In quam similitudinem eum deducere poterat locus Platonis in Euthydemo p. 277. d. καὶ γὰρ ἐκεῖ χορεία τίς ἐστὶ καὶ παιδιὰ, εἰ ἄρα καὶ τετέλεσαι· καὶ νῦν τούτῳ οὐδὲν ἄλλο ἢ χορεύετον περὶ σὲ καὶ οἶον ὀρχεῖσθον ὡς μετὰ τούτο τελοῦντε. ubi vid. Heindorf. p. 320. Eum locum attigit Proclus in Platonis Theolog. VI. 14. p. 382. De re plura collegi in Symbolica et Mythologia, quæ hic adscribere me nil attinet.

— 13. θεῶν ἀπήμων καὶ μακάριος ὁ βίος] Ex Homericæ epitheto Deorum in philosophorum disputationes traductum. Cf. Herodot. I. 32. ubi homo: ἄλλο μὲν ἔχει· ἄλλον δὲ ἐνδεής ἐστὶ. Hinc ὀλβίον adeoque μακαρίου notionem tanquam oppositæ humanis felicitatibus. Hinc μακαρίζειν (Herodot. I. 31. cf. Zonar. Lex. p. 704.) et μακάριος (Wyttenbach. ad Plutarch. p. 767. sq. cf. p. 602.), quod nonnunquam etiam ad eos transfertur, qui Diis comparantur, cf. Plotin. III. 2. 1. III. 7. 3. Olympiodor. in Ale. pr. p. 171. μακάριον δὲ αὐτόν φησιν, ὡς μέλλων αὐτὸν συνάπτειν θεοῖς. ἐν τούτοις γὰρ ἡ μακαριότης διὰ τὴν στέρησιν τοῦ κηρός. κ. τ. λ. Procl. in Platonis Theol. XV. p. 41. οὐ γὰρ ἐθέλει χραίνεσθαι τὸ μακάριον αὐτῶν (τῶν θεῶν), ἐπεὶ καὶ τοῖς παρ' ἡμῶν

ἀγαθοῖς μετὰ ραστώνης ὁ βίος καὶ ἀπράγμων καὶ ἄλυπος. Ad sententiam autem: Deos et quæ Deorum sint omni ex parte optime se habere, cf. ipsius Platonis disputata de Republ. II. 20. p. 381.

p. 139, 3. Λέπεται τοῖνυν κ. τ. λ.] Disputat de his et sequentibus decretis Tiedemann in Geist der specul. Philosophie III. p. 330. sqq. comparans III. 2. 5. et 11. III. 2. 11. III. 3. 3. Similia Plotinianis decretis de malo ex *Persarum* libris Ssuficis, itemque ex *Indorum* scriptis in medium profert Tholuck. in Libro: *Ssufismus, sive Theosophia Persarum Pantheistica*, p. 254. sqq. neque Dionysii Areopagitæ, qui dicitur, oblitus, qui pag. 494. ed. Cotelerii ita, οὐκ ἄρα οὔτε ἐν δαίμοσι οὔτε ἐν ἡμῶν τὸ κακὸν, ὡς ὃν κακὸν, ἀλλ' ὡς ἔλλειψις καὶ ἐρημία τῆς τῶν οὐκείων ἀρετῶν τελειότητος. Cf. ib. p. 497.

— 5. Μὴ ὄν—οὔ τι τὸ παντελῶς μὴ ὄν] Primum decretum et ex media antiquorum philosophorum doctrina desumptum, de quo Plato in Parmenide aliisque Dialogis, Aristoteles in Physicis et Metaphysicis disputant. Non ens autem quid sit, solummodo ex contrario, *Ente*, intelligitur; de quo alibi copiose exponit Plotinus. Vid. v. c. III. 8. 9. IV. 7. 14. VI. 4. 2. VI. 9. 2. Proclus in Alcib. pr. p. 22. καὶ μὴν καὶ ὁ Τίμαιος, ἀνάλογον τοῖς οὔσι τὰς γνώσεις διελόμενος, νοήσει μὲν ἡμᾶς καὶ λόγῳ παρακελεύεται τὰ ὄντα κρίνειν, δόξῃ δὲ καὶ αἰσθήσει τὰ μὴ ὄντα γινόμενα, καὶ ἀπολλύμενα. Bene Moshemius in Dissert. de Creatione ex nihilo §. 7. p. 164: “τὸ ὄν antiquissimis Græcorum philosophis id dicebatur, quod *immutabile, constans, perenne, fixum et definitum* est: τὸ μὴ ὄν vero, quod certa et constanti natura haud præditum est, sed perpetuo fluit, mutatur, labitur, et convertitur.” Quomodo autem μὴ ὄν h. l. accipi velit Plotinus, ipse continuo explicat.

— 17. Τίνι ὄν ὑποστάσει κ. τ. λ.] Fic. vertit *fundamento*; Engelh. *Substanz*; Taylor. *receptacle*. Ego nil deereverim. Cæterum vid. Diodor. XIII. 82. p. 203. ubi est *fundamentum templi*. Cf. Polyb. I. 5. 3. ibiq. interpr. et I. A. Ernesti in Lex. Polyb. p. 640. Schweigh. Suid. III. p. 560. sq. unde Zonaras habet. Adde Wetsten. in N. T. Vol. II. p. 200. et Suiceri Thes. Eccles. II. p. 1398.

140, 10. τὴν τοῦ κακοῦ] κακοῦ pro καλοῦ expresserunt etiam Engelh. et Taylor. Eadem harum vocum confusio frequens est cum in aliis scriptoribus, tum in ipsis his Enneadibus, v. c. infra p. 715. B. supra p. 55. D. ad quem locum in editione Heidelbergensi libri de Pulcritudine p. 293. plura laudavi. Adde Olympiodor. in Alcib. pr. p. 115. ubi item κακὸν reponendum pro καλόν.

— 12. Τὴν δὲ ὑποκειμένην] Vertit Ficinus: *naturam* subditam, neque tamen in libris φύσιν legimus. Engelh. supplevit *Materie*, et ipse sine libris, quorum nullus ἔλην exhibet. Fortasse Plotinus cogitavit οὐσίαν ex sequentibus, nisi φύσιν respexit in præcedentibus.

— 17. Σωμάτων δὲ φύσις—δεύτερον κακόν.] Hæsit in hoc loco Engelhardt., recte monens, Plotinum in his duo subjecta cogitasse, ad quæ singula membra alligaret: φύσιν et σώματα. Ita autem mutat et vertit: “*Die Natur der Körper aber, in so fern sie an der Materie Theil hat, wurde ein Böses, aber nicht das erste seyn, denn sie hat doch eine gewisse, wenn auch nicht wahrhafte Gestalt, und ist des Lebens nicht (?) beraubt. Die in ihr befindlichen Individuen aber verderben sich selber unter einander durch die von ihrer selbst ausgehende ungeordnete Bewegung (φορᾷ—ἀτάκτῳ), und sind der Seele in ihrer eigenthümlichen Wirksamkeit hinderlich (nimirum σώματα), flichen als Zweites Böse, ewig fließend, die Wesenheit.*” Ego partim Codicum auctoritate, partim conjectura legerim: Σωμάτων δὲ φύσις—εἶη. ἔχει μὲν γὰρ εἶδος τι οὐκ ἀληθινόν, ἐστέρηται δὲ ζωῆς. φθέρει (sc. σώματα) τε ἄλλα' φορά τε παρ' αὐτῶν (sc. σωμάτων) ἄτακτος (sc. ἐστὶ) ἐμπόδιά τε ψυχῆς (sc. σώματά ἐστι)—κ. τ. λ. Taylor h. l. ut plerumque se ad Ficinum pressule adplicuit; ac proinde melius quam Engelh. secutus est lectionem ἐστέρηται τε ζωῆς, vertens: *It is, besides this, destitute of life.*

p. 141, 3. Ἀλλὰ τίς ἢ κακῆ; κ. τ. λ.] Fic. videri possit legisse δουλωσαμένην. Possis etiam: Ἀλλὰ τίς ἢ κάκη; “Sed quænam est pravitas? Qualis est homini servili, cui pravitas animæ natura ingenerari solet.” (De κάκη pro κακία vid. supra ad p. 55. A.) Sed tamen et vulgata commodam explicationem habet, si post οἶον cogites:

ἐστὶ ψυχῇ, qualis est anima ei, qui mancipatus sit. Cæterum Plato, quem hic suo illo φησὶ laudat Plotinus, non uno tantum loco *scrivilis animi* mentionem facit. Sufficit unum laudasse ex Alcib. pr. p. 17. Etwall. p. 144. Buttm. cf. Olympiod. in eum p. 148. sqq. ubi plura posuimus in annotatione.

— 10. οὐδὲ κατ' αὐτῆν] Fic. legisse videtur καθ' αὐτῆν. Engell. contra legit κατ' αὐτῆν, ita accipiens hæc: Primum anima non extra materiam est, neque vero ab ea (materia) usquequaque determinatur. Fortasse, si εἶναι probum est, hæc loci sententia: Anima neque extra materiam est, neque talis (i. e. pravæ) est, quatenus ipsa est (i. e. secundum suam propriamque naturam). Nam in ejusmodi loco nihil decerno.

— 14. καὶ τῷ ἐπισκοτεῖσθαι τῇ ὕλη] Varie usurpatur hoc verbum. Nam et de corporibus cælestibus dicitur, quæ splendore suo visui obstant, et oculis tenebras offundunt et ipsa aliis corporibus obscurantur. Vid. Dorvill. ad Chariton. p. 636. sq. ed. Lips. [p. 713. ed. Amst.] ubi etiam de constructione hujus verbi agitur. Cf. Longin. de Subl. XXXV. 4. Hinc varias ad metaphoras transfertur. Sufficiet unum exemplum protulisse nostri loci simillimum. Iamblichus ap. Stob. Ecl. Physs. I. 51. p. 792. Heer. Οἱ δ' ἀπὸ Πλάτωνος καὶ Πυθαγόρου παρέρχονται μὲν καὶ ἐν τοῖς ἀρτιγεγέσι φασὶ τὸν λόγον, ἐπισκοτεῖσθαι γε μὴν ἐν τοῖς ἕξωθεν, καὶ μὴ ἐνεργεῖν τὴν οἰκείαν ἐνέργειαν, ἀλλ' ἡσυχάζειν. Sub finem Capituli Engelhardt. verba impeditiora ita expedire studuit: ἡ δὲ μὴ μείνασα τοῦτο, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς προελθοῦσα, τῷ μὴ τελείῳ μὴδὲ πρώτῳ (μεμιγμένῃ sc. ἡ ψυχῇ οὐ μείνασα) οἷον ἵνδαλμα ἐκείνης (sc. τῆς τελείας ψυχῆς) τῷ ἀλλείμματι (potius ἔλλείμματι). Bene, si quid video; et libri ex parte adstipulantur. Sed ad verba τῷ μὴ τελείῳ μὴδὲ πρώτῳ equidem suppleri malim ὀρισθεῖσα, quod Participium proxime præcesserat: “anima quæ non perfecto neque eo, quod primum est, determinari se passa est.” Cæterum quod adjecit Ficinus: *in gradu quodam existens*: eorum verborum in libris nullum est vestigium. Quod in seqq. legitur τῷ σκότει ἐτὶ τῷ σκότῳ, hoc magis Atticum, illud communius est docente Corayo ad Heliodor. Æthiop. p. 198. cf. Gregor. Corinth. p. 22. et p. 615. Schäferi.

p. 143, 1. Οὐδὲ γὰρ τὸ εἶναι ἔχει ἢ ὕλη—αὐτὸ μὴ εἶναι] Extrema ὡς ἀληθῶς—αὐτὸ μὴ εἶναι non expressit Ficinus, sed in Mediceis tamen libris ea comparant. Neque expressit Taylor. Locum impeditum, in quo etiam Engelhardt. hæsit, ita expediendum crediderim: “Neque enim ipsum esse habet materia, alioquin hoc ipso (ταύτῃ, hac ratione i. e. τῷ esse) Boni particeps foret; (Bene Taylor: *By means of which it might be invested with good.*) Sed ipsi (in ipsa materia) æquivocum est (verbum) *esse*; ita ut vere dicatur (scil. de materia) *esse* ipsum non esse.” (Legerim aut ὡς ἀληθῆς, quod sexcenties pro ἀληθῶς usurpare nemo nescit, nescierunt autem aliquot librarii, et λέγειν, et conjunxerim ὡς ἀληθῆς λέγειν, et extremo loco: αὐτὸ τὸ μὴ εἶναι). Admonent hæc loci Diogenis Laërtii in Pyrrhone, IX. 77. Μόνον οὖν διακόνοις ἐχρῶντο τοῖς λόγοις· οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν μὴ λόγῳ (vid. Kühnium in annot.) λόγον ἀρελεῖν καθ' ὃν τρόπον εἰώθαμεν λέγειν τόπον μὴ εἶναι, καὶ δεῖ πάντως τὸν τόπον εἰπεῖν. ἀλλ' οὐ δογματικῶς, ἀποδεικτικῶς δέ. καὶ μὴδὲν γενέσθαι κατ' ἀνάγκην, καὶ δεῖ τὴν ἀνάγκην εἰπεῖν. Materiam autem ita describit Porphyrius in Sentent. XXI. p. 227. — ἔλλειψις παντὸς τοῦ ὄντος· δι' ὃ πᾶν ὃ ἐπαγγέλλεται, ψεύδεται καὶ μέγα φαντασθῆναι, μικρόν ἐστιν· οἷον γὰρ παύγιόν ἐστι, φεῦγον εἰς τὸ μὴ ὄν· ἡ δὲ φυγὴ οὐ τόπος, ἀλλὰ τῇ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολείψει κ. τ. λ. Cf. Proclum in Alc. pr. p. 108. ubi ὕλη et ψεῦδος dicitur et αἰτία ποιηρίας. Adde Plotinum ipsum infra IV. 2. 1. imit. ubi alia dabimus p. 159.

— 6. ἀλλ' ἐκείνο ὃ οὐδὲν κ. τ. λ.] Placet lectio plurimum librorum: ἀλλ' ἐκείνο ὃ οὐδὲν μὲν πω τοῦτων: “sed illud quod *horum necdum quidquam* est.” Ita legit etiam Ficinus h. l. et hunc secutus Taylor. Ita sequens δὲ habet, quo referatur. Probum etiam videtur proxime ποιηρίας propter præcedentia: ἀδικίαν—κακίαν. In seqq. ex Codicum vestigiis conjectare possis: ἢ ὕλη, ut respondeat τοῖς μέρεσι. Sed tamen hujuscemodi subitæ conversiones constructionis in Plotino frequentissimæ. Deinde omnium librorum auctoritate posuimus ὄρμῳ pro ὄρῳ. Illud expresserunt etiam Taylor et Engelhardt.

— 11. νόσον μὲν ἔλλειψιν καὶ ὑπερβολὴν] Conf. Hippocrat. de Flatibus p. 296. Foes. qui ἰατρικὴν dicit ἀφαίρεσιν μὲν τῶν ὑπερβαλλόντων, πρόσ-

θεσιν δὲ τῶν ἔλλειποντων, quæ paullo aliter explicat Eryximachus medicus in Platonis Conviv. p. 187. p. 396. Bekk., ubi vid. Sydenhami not. Hippocratis locum tangit etiam Olympiod. in Alc. pr. p. 6. Idem ibidem p. 124. αἴσχος et νόσον ψυχῆς explicat: cf. Plotin. supra p. 54. D—F.

143, 14. ὕλην—χρησιμοσύνην] Hoc Heracliteum et Stoicum vocabulum. Heraclitus enim ejusque sectatores in hac quidem re, Stoici, statum combusti mundi, sive interitus et exinanitionis χρησιμοσύνην, restituti autem et exornati κόρον appellabant. Philo Leg. Allegor. III. 89. Mangey. cf. p. 839. Wyttenbach. ad Plutarch. de ei Delph. p. 283. Hanc igitur appellationem ad materiam traduxit noster, quo indigentiam ejus declararet. Qua de re pluribus disputavi infra p. 317. C. D.

— 17. ἂ δ' ἄν—κατέχειν οὐχ ἐκόντας] De ἐκουσίῳ et ἀκουσίῳ eorum, quæ homines prave faciunt, copiose disputat philosophus in Magn. Morall. I. 14. sqq. p. 16. sqq. ed. Syllb.

p. 144, 4. ἀμείνους—καὶ τούτω] Ficinus haud dubie legit: ἀμείνους—καὶ τούτω. Neque vero ullus codex hoc confirmat. Vulgata lectio sic explicanda est: meliores sunt hoc ipso, quod superandæ pravitatis necessitas in iis nulla est. Cæterum quantopere hæc sententia philosophi nostri refragetur Apostolorum effatis, nemo est qui nesciat.

— 6. Ἐπισκεπτέον δὲ κ. τ. λ.] Locus in Theæteto p. 176. p. 247. Bekk. ita habet: Σωκρ. Ἄλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι τὰ κακὰ δυνατὸν, ὧ Θεόδωρε· ὑπεναντίον γάρ τι τῷ ἀγαθῷ ἀεὶ εἶναι ἀνάγκη· οὕτε ἐν θεοῖς αὐτὰ ἰδρύσθαι, τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. Eundem locum respicit Plotinus infra III. 2. 5. fin. p. 259. D. Secundæ sententiæ hujus loci respondet hæc in libris de Republ. II. p. 379. p. 98. Bekk.: Οὐκ ἄρα πάντων γε αἴτιον τὸ ἀγαθόν, ἀλλὰ τῶν μὲν εἶδη ἔχόντων αἴτιον, τῶν δὲ κακῶν ἀναίτιον. Ad quem locum Astius cum alios scriptores, tum Plotinum nostrum in partes vocat in Comment. p. 432. Tu cf. præterea locum in Politico p. 273. p. 281. Bekk. quem supra ad hujus libri initium attigi, et Hieroclem ap. Stobæum in Ecl. Eth. II. 9. p. 420. sqq. Heer. Attigit celebratissimam hanc sententiam etiam Cyrillus adv. Julian. p. 145. B.

Ad proxima cf. Anonymi vitam Pythag. §. 11. ed. Kusteri:—τὴν δὲ τάξιν μέχρι σελήνης σώζεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην οὐκέτι ὁμοίως· ἐξ ἀνάγκης δὲ ἐστὶ καὶ ἡ κακία εἰς τὸν περὶ γῆς τόπον. Cicero de Republ. VI. 17. (in Somnio Scip. c. 4.) “Infra autem (lunam) jam nihil est, nisi mortale et caducum, præter animos generi hominum munere Deorum datos: supra lunam sunt æterna omnia:” ubi Moserus p. 488. commode comparat locum ex Academicis II. 39. Alia collegit Wyttenbach. ad Plutarch. de Isid. et Osirid. p. 234.

— 13. Ἄλλὰ τὸ ἐντεῦθεν φεύγειν δεῖν—φυγὴ γὰρ, φησὶν κ. τ. λ.] Rursus Platonem in Theæteto ante oculos habet l. l.: διὸ καὶ περιᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅτι τάχιστα. φυγὴ δὲ ὁμοίωσις θεῶ κατὰ τὸ δυνατόν. ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὄσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι.

— 17. καὶ τοῦ προσδιαλεγόμενου κ. τ. λ.] In his Plotinus respicit ea, quæ in illo Dialogo præcedunt: Θεόδωρος. Εἰ πάντας, ὧ Σώκρατες, πείθεις ἂ λέγεις, ὥσπερ ἐμὲ, πλείων ἂν εἰρήνη, καὶ κακὰ ἐλάττω κατ' ἀνθρώπους εἴη. Σωκρ. Ἄλλ' οὐτ' ἀπολέσθαι—ἀνάγκη. Vide quæ supra ex eo loco integra adposui. Illa autem de ὁμοιώσει supra jam tractavi ad I. 2. 1—3. Cf. etiam, quæ supra tractantur I. 6. 8. p. 57. A. de fuga neque terra nec mari capessenda, et quæ ibi annotavi. Conjunxit autem hos locos Vincentius Bellovacensis, qui in Speculo Historiali lib. V. cap. 8. hæc posuit: “Fuit et alius Platonicus, de quo idem Augustinus in præfato libro (de Civ. Dei), cujus etiam illam notabilem recitat sententiam. Fugendum est, inquit, ad clarissimam patriam, et ibi patent tibi omnia. Quæ igitur classis aut fuga similem Deo fieri?”

p. 145, 10. Ἡ οὐκ ἀνάγκη λέγειν αὐτὸν] Ita dedimus postulante sententia (interpretatur enim Plotinus h. l. Platonem) et jubentibus libris. Locus autem, si quid video, ita verti debebat: “vel non necesse est eum dicere (Platonem scilicet in loco Theæteti) quod hoc vere dicatur in omni opposito (nimirum altero opposito dato dari etiam alterum): sed (dicere Platonem) quod hoc vere dicatur de Bono?” Vernacule: “Oder ist es nicht nöthig, dass Plato behaupte, dieses werde von jedem Gegensatz richtig ausgesagt, sondern (dass er behaupte) nur vom Guten werde

dics richtig ausgesagt." Taylor et Engelh. Ficinum secuti sunt.

— 13. τὸ μὲν οὖν μὴ εἶναι—ἐστὶ πιστόν] i. e. verum, certum, indubitatum est. Vid. Hesych. in v. πιστά. Ez. Spanhem. ad Julian. Opp. p. 174. et Wetstenii N. T. II. p. 538. quia nimirum inductione est demonstratum.

— 14. ὅλως δὲ οὐσία οὐκ ἔστι δεδειγμένον] Hæc sic expedire instituas, ut conjicias ὅλως δὲ ἐπ' οὐσίας, universe autem de essentia (sive in essentia). Sed alio nos ducit Simplicius in Aristotelis Categorias fol. 27. a. : ἡ μὲν οὖν δόξα, ἀφ' ἧς ὁρμώμενοι ἄλλοι τινὲς καὶ ὁ μέγας Πλωτῖνος ἀντιλέγουσιν, ἔστι τοιαύτη. χρώνται δὲ λόγοις τοιούτοις· τὸ μὴ εἶναι μηδὲν οὐσία ἐναντίον ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα οὐσιῶν ἐστὶ πιστόν, τῆς τε ἀτόμου καὶ τῆς εἰδικῆς καὶ γενικῆς, τῇ ἐπαγωγῇ δεδειγμένον, ὅλως δὲ οὐκ ἔστι δεδειγμένον. Vides cum non legisse illud molestum οὐσία suo in codice, et veri est simile, ex sequente linea illud huc esse perperam translatum. Propterea uneis inclusimus. Utrum vero illa τῆς τε ἀτόμου—γενικῆς de suo addiderit, an item in libro suo legerit Simplicius, non exputaverim. In nostris Codd. certe nihil vestigiū: sed interpretationi tamen egregie inserviunt. Pergit Simplicius: Πρὸς δὲ τοῦτο εἰς τροπος ἀντιλογίας γένοιτο ἂν ὑπομνήσαι τὴν περὶ τὴν καθόλου διδασκαλίαν. Tum pluribus interjectis, quibus Plotini hæc decreta examinantur, ita pergit: Ἄλλὰ δὴ καθόλου, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, τῇ οὐσίᾳ ἢ μὴ οὐσίᾳ ἀντίκειται, τῇ δὲ ἀγαθῷ φύσει, ἢ κακοῦ φύσει, καὶ τῇ ἀρχῇ τῶν βελτιόνων ἢ ἀρχῇ τῶν χειρόνων ἔστιν ἐναντία. Nec horum extremorum verborum nostris in libris ullum vestigiū comparet. Tum Simplicius, posteaquam copiose acuteque de his sententiis disputavit, ita pergit: πᾶσι μὲν οὖν ταῦτα τὰ ἐναντιώματα ἐπακολουθεῖ τοῖς ἐν ἀρχῇ τὸ κακὸν καὶ τὸ μὴ ὄν ἀφοριζόμενοι, μάλιστα δὲ Πλωτῖνω καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπὸ τῆς ἐνώσεως ἀρχομένοις. οὗτοι γὰρ τὸ ἐν καὶ τὰγαθὸν ἐν ἀρχῇ προτιθέιντες, ἐπεισοδιῶδες ὀφείλουσι ποιεῖν τὸ ἀπὸ τῆς διαιρέσεως πλῆθος, καὶ τὸ κακὸν κατὰ συμβεβηκὸς ἐπιγινόμενον καὶ μηδαμῶς προηγούμενον ἀποφαίνεσθαι. ὡς δὲ ἰνὴν λέγεται καὶ πρὸς ἑαυτὸ ἐναντίως ἀφώριστα. Sequentia, quoniam longiora sunt, apud ipsum Simplicium legantur necesse est, qui in hæc decreta accuratius inquirere cupiant.

146, 4. ὅσα δὲ—συμπληρώσει τοῦδ' ἐστι—ἐστὶ]

Verbotenus: *Complemento ejus quod sunt.* Utitur autem sæpius hoc vocabulo. Cf. v. c. III. 2. 5. VI. 3. 15. Engelh.: "*Was aber ganz und gar von einander gesondert ist, so zwar, dass die verschiedene Natur des Einen durch ihren Uebertritt in das Andere gerade als das Entgegengesetzte dieses Andern erscheint—*"

— 7. πέρατι δὴ (vel δὲ) καὶ μέτρῳ—ἐν τῇ θείᾳ φύσει, ἀπειρία καὶ ἀμετρία] Hanc sententiam de termino ac mensura in Deorum natura, infinito et immoderato in contrariis naturis, haustam e Pythagoreorum decretis, cum alibi, tum in Philebo præsertim explicuit Plato, et reliquis philosophis copiosam disputandi materiam exhibuit. Vid. Phileb. p. 23. c. p. 59. sqq. Stallbaum. (cui interpreti obloquitur Rudelbach. in Disquis. de Ethices principiis. Havnia, 1822. p. 109. sq.) cf. Aristotel. Metaphys. I. 5. XII. 4. XIII. 4. Magna Moralia I. 1. Proclus in Theol. Platon. III. 7. idem in Inst. Theol. c. 86. sqq.—89. ubi definit, quatenus omne vere ens ex fine (ἐκ τοῦ πέρατος) et infinito (ἐκ τοῦ ἀπείρου) est: Vid. p. 134. ed. nostr.

— 10. ψευδόμενον—ψεῦδος] Ad hæc recole, quæ supra ad cap. 5. p. 75. C. de *materia mendaci* ex Porphyrio et Proclo excitavimus.

— 13. τὸ μὴ πανταχοῦ οὐσίαν] Ficinus haud dubie legendum censuit οὐσία μηδὲν εἶναι ἐναντίον, eique obtemperavimus hoc magis, quod libri nostri ejus lectionis vestigia habent. Construe: ἀναπέφανται τὸ μὴ πανταχοῦ μηδὲν εἶναι ἐναντίον οὐσία. Marsilium secuti sunt Taylor et Engelhardtus.—David Armenius philosophus ms. in Porphyrii Isagog. (in codd. Paris. Regg. 1937. et 1938. itemque in Monacc. 99. et 399.): "Ὅσπερ ἀληθείας προιστάμενοι οἱ τὰ Πλάτωνος πρεσβεύοντες δόγματα τῆς Ἀριστοτελικῆς διαιρέσεως ἐπιλαμβάνεσθαι σπουδάζουσι. φασὶ γὰρ ὅτι ἐναντία αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις φθέγγεται ὁ (Articulus abest in aliis libris) Ἀριστοτέλης φάσκων τὴν οὐσίαν διαιρεῖσθαι εἰς ἐναντιότητα, εἶγε ἐν κατηγορίας φησὶ μὴ ἔχειν αὐτὴν ἐναντιότητα. Πλωτῖνος δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἔλεγε. φησὶ γὰρ δικαίως οὐκ ἔχει ἡ οὐσία ἐναντία τὰ καθόλου (ita Paris. 1937. et Mon. 399. In Paris. 1938. lacuna h. l. est expleta a recentiore manu; Monacensis 99. habet:—δικαίως οὐκ ἔχει ἡ οὐσία ἐναντιότητα)· οὐκ ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ, αὐτὴ γὰρ ὑποκείμενον ὑπάρ-

χει. Τὰ γοῦν ἐναντία πάντως ἐν ὑποκειμένῳ ὄντα τὴν μάχην ποιεῖται· οὕτω γὰρ τὸ ψυχρὸν καὶ θερμὸν (Cod. Mon. 99. inverso ordine τ. θ. κ. ψ.) ἐνεκεν ὑποκειμένου μάχονται. βούλεται γὰρ ἐν καὶ ἕκαστον (Monn. ἐν ἕκαστον) τοῦ ἄλλου τὸ ὑποκείμενον λαβείν· τὸ ψυχρὸν (γὰρ addunt Monn.) σπεύδει μεταβάλλειν τὸ θερμὸν εἰς ψυχρὸν. (Monn. τ. θ. μ. ε. ψ.) Attigit hæc eadem etiam alibi David, ut in Scholiis in Aristot. Categg. cap. III. §. 18. et cap. VIII. §. 14. sqq. et comparanda sunt quæ adversus Aristotelem de Categoriis disputat Plotinus, v. e. VI. 1. 27. VI. 6. 3. sqq.

147, 11. οὐπω κοσμηθεῖσαν εἰ θεῶτο] Ficinus hæc extrema dilatavit vertens: "si modo eo in gradu prospiceretur." Taylor hæc prorsus omisit, Engelh., nihil monito lectore: *die* vou dem Gotte *noch nicht geordnet*. Vulnus inveteratum hic videtur latere. Ego legerim ἐκ θεοῦ του, quæ nondum exornata sit *ab ullo Dco*.

— 12. τόνδε τὸν τόπον] Haud eunetanter ex margine in ordinem recepimus τόπον pro τρόπον. Respicit enim rursus ad Platonis verba laudata ex Theæteto p. 176.: τὴν δὲ θνητὴν φύσιν, καὶ τόνδε τὸν τόπον (τὰ κακὰ) περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης.

— 13. ἢ τὸ, Ἄλλ' ἐπέπερ ἐγένεσθε κ. τ. λ.] In his tangit Opificis mundi verba in Platonis Timæo p. 41. a. b. p. 43. Bekk.: θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, ἃ δι' ἐμοῦ γενόμενα ἅλτα ἐμοῦ γ' ἐθέλοντος. τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πάντων, τόγε μὴν καλῶς ἄρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ λυεῖν ἐθέλειν κακοῦ. δι' ἃ καὶ ἐπέπερ γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστὲ οὐδ' ἄλντοι τὸ πάμπαν, οὔτι μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως μείζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες ἐκείνων οἷς, ὅτ' ἐγίγεσθε, ξυνεδεῖσθε. κ. τ. λ. Quæ sequuntur in Plotini loco ea rursus pertinent ad Theæteti verba. Vid. quæ supra excitavi *de fuga non pedibus sed animo capessenda*, ad cap. 6. p. 76. a. b.

p. 148, 1. δῆλόν που καὶ αὐτὸς ποιεῖ] Ita quoque Ficinus eumque secutus Taylor. Respicit enim Platonis illud μετὰ θεῶν εἶναι. Engelh. expressit αὐτὸν, cogitans ἄνθρωπον: "Illud separare se vel non separare a materia aperit hominem" (i. e. indolem hominis).

— 3. ἀνάγκη τῇ ἐκβάσει—[ὑποστάσει] Extremam vocem uncis inclusimus, nec Ficinus eam videtur legisse; et possit irrepsisse e sequenti

linea, in qua ὑποβάσει occurrit. Ceterum Taylor hæc pluribus verbis circumscripsit. ἐκβάσις autem est *digressio*, ut recte accepit Ficinus: alibi *evasio*, *transgressio* cet. cf. Steph. Thesaur. p. 2538. ed. Valpy. ὑπόβασις quid sit, exposui ad hæc Procli in Inst. Theol. e. 97. p. 144.: Ἄπ' ἐκείνου ἄρα τὴν ιδιότητα τῆς ἐκείνου ὑποστάσεως πάντα δέχεται ἢ σειρά. Εἰ δ' ἀπ' ἐκείνου, φανερόν ὅτι μετὰ ὑφέσεως καὶ τῆς προσηκούσης τοῖς δευτέροις ὑποβάσεως. (Cf. etiam Proclum in Alcib. pr. p. 31.) Ὑπόβασις est *descensus*, *diminutio*, *detrimentum*. Plato de Legg. VI. p. 775. a. p. 457. Bekk. καθάπερ ὑποβέβηκεν ἐκάστῳ τὸ τίμημα: "proportione servata, quo *decrescit* census." Ficinus. Est igitur etiam *decrementum* die *Abnahme*, *Verminderung*. Hinc Dionysio Areopagitæ de cælesti hierarch. cap. 5. et alibi τὰ ὑποβεβηκότα sunt *inferiora*, quæ eeteris subiecta sunt. ἀποστάσει item h. l. potius est *defectione*, quo sensu et ἀπόστασις et recentioribus maxime ἀποστασία sæpe usurpantur. (Irmisch. Indic. in Herodianum in ὑπόστασις. Lobeek. ad Phryniel. p. 528. Schleusner. Lex. Nov. Test. in ἀποστασία.) Illa forma Plotino familiaris. Vid. II. 8. 1. VI. 2. 5. VI. 6. 1. VI. 7. 42.

— 11. εἰ διὰ σώματος κακίαν ἢ σύστασις γένοιτο] Vox στάσις, quæ in bonis libris h. l. comparet, potius videtur, licet σύστασις satis frequens, verum alio sensu, v. e. in Platonis Phileb. p. 47. p. 142. Stallbaumii, quem vide (ubi tamen codex Clark. Bekkeranam lectionem σύντασις confirmat). Cf. Monck. ad Eurip. Hippolyt. 987. Proclus in Alc. pr. p. 75.: (ὁ δαίμων) ἄνωθεν ἀρχόμενος ἐπιτροπέει πᾶσαν τὴν σύστασιν ἡμῶν. Contra idem pag. 210. πρῶτον μὲν, ὅτι διττῆς ἐν ψυχῇ ποιηρίας οὐσης, ὡς αὐτὸς ἐν Σοφιστῇ διεῖλε, καὶ τῆς μὲν κατὰ τὴν ἀγνοίαν ὑφισταμένης τοῦ λόγου, τῆς δὲ κατὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀλόγου πρὸς τὸν λόγον νόσος μὲν ἐστὶ ψυχῆς ἢ τοιαύτη στάσις, αἴσχος δὲ ἢ ἄγνοια. cf. ibid. p. 222. 264. 273. Olympiodor. in Alc. pr. p. 92. 134. Sed tamen eum Plutarchus in Pyrrho cap. 23. p. 465. ita: ἀποστάσεις δ' ὄρων ἅπαντα καὶ νεωτερισμοὺς καὶ σύστασιν ἰσχυρὰν ἐπ' αὐτὸν, "ubi defectiones et conspirationes et *validam adversus ipsum conjurationem* ubivis vidit" (cf. Bæhr. ad eum locum p. 218.): equidem a vulgata lectione recedere nolui. Hoc si teneas, verte: *conjuratio* fit: si

στάσις præferas : *factio coëat, seditio fiat.* Alio sensu *συστάσιαν* usurpat infra VI. 7. 20. init. Plotinus, et *συστάσιω* atque *συστάσεις* VI. 3. 25. VI. 7. 11. Alium vocis *στάσις* usum, pro *κατάστασις*, attingemus infra ad II. 1. 2. p. 97. F.

p. 149, 7. *Γενομένη γὰρ κυρία—ἐμφαντασθέντος*] Sæpe dativum regit hoc verbum. Marc. Antonin. II. 12. τὰ ἐμφά ταζόμενα αὐτῷ, ubi de potestate verbi vid. Gatak. p. 49. Synes. de insomni. p. 139. c. Petav. *γένη δαιμόνων—εἰδωλικά τε ὄντα καὶ τοῖς γνωμένοις ἐμφανταζόμενα.* Plotinus VI. 7. 22. p. 714. τοῦ ἐμφανταζόμενον κάλλους ἐπ' αὐτοῖς. Sicut autem verbum simplex *φαντάζεσθαι* frequentat philosophus noster Platonis ad exemplum (de quo monui ad p. 50. B. et plura exempla adposui in editione peculiari libri de Pulcrit. p. 135. 137.), ita non minus verbo composito delectatur. Vid. V. c. III. 6. 7. III. 6. 14. III. 6. 17. III. 6. 18. VI. 4. 4. Tertio loco legitur etiam substantivum *ἐμφάντασις*, quo carent Lexica.

— 16. Ἄλλὰ κρατεῖν ἔδει—Ἄλλ' οὐ καθαρὸν] Notetur particulae iteratae usus plane Platonieus, quem deinceps multi adoptarunt. Locorum copiam suppeditat Wytttenbach. ad Phædon. p. 142. De ejus particulae in objectionibus vi ac potestate non usquequaque convenit inter Grammaticos recentiores. Vid. Hoogev. de Particull. p. 4. IX. ed. Schütz. alt. Viger. de Idiotism. p. 470. et ad eum Hermann. Adde Wess. Alb. van Hengel Annott. in loca nonnulla Novi Test. Amstel. 1824. p. 138. sq. Utrobique autem h. l. vertendum erat *At*; quandoquidem *responsionis* vim proprie habet. Sed talia in Ficini versione qui ubivis corrigere velit, is calcem non videat. Quocirca sufficit Græcæ linguæ studiosos hinc inde harum minutiarum admouisse.

p. 150, 1. *κράσει τοιῶδε σωμαίων*] Ficinus vertit: *certa quadam corporum complexione.* Fortasse hoc pronomen referendum ad ea, quæ in antecedentibus de corpore mixto jam monuerat ex Platónico usu ejus pronominis, quo inservit declarationi subjecti. Vid. Wytttenb. ad Plutarch. de auid. Poëtis (15. B.) p. 173. et ad Phædon. p. 148. Sed tamen etiam ad sequentia h. l. referri potest.

— 2. ἀμβλύτεροι—καὶ ἐμπεποδισμένοι] *Obtiores vero etiam sunt ad judicandum propter*

pravitatem corporum refrigerati et impediti. Hæc jam satis impedita et ipsa etiamsi in parenthesis ponas, sequentia tamen vel vitiosa vel certe lacunosa sunt: αἱ δ' ἐναντία, κούφους ἀνερματίστους. Codices nihil presidii exhibent. Ficinus satis commodam sententiam præstitit vertendo: *alii vero contra effrenata quadam levitate feruntur.* Sed est αἱ δ' ἐναντία, quod alio non commode referas, quam ad ἐπιθυμίας, quod supra legitur, nisi ex præcedente κράσει h. l. cogitando repetere velis κράσεις. Lacunam forte expleas uno verbo ποιῶσι, ut sententia sit: *contrariæ vero cupiditates (vel mixtiones homines) reddunt leves et inconstantes.*

— 3. κατεψυγμένοι] Idem verbum recurrit infra IV. 4. 28. Vocem ἀνερματίστους autem ab eodem mutuatus est, unde alii multi, a Platone, qui in Theætet. p. 144. a. ita: ἀλλ' οἱ τε ὀξείς ὥσπερ οὗτος καὶ ἀγχείνοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποι εἰσι καὶ ἄπτοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνερματίστα πλοῖα, ut *ναυίγια non saburrata*; unde metaphoræ ratio intelligitur. Cf. Heindorf. ad l. l. p. 289. Ruhnken. et Toup. ad Longin. de Subl. II. 2. p. 229. sq. Weisk. Boissonad. ad Nicet. Eugénian. IX. 35. p. 381. sq. Ad explicationem facit Zonaras p. 191. Lexici, unde Ruhnkenianæ emendationi in Suida institutæ item firmamentum accedit. Lexicon. Sangerm. in Bekkeri Anecd. p. 398. p. 401. ubi altero loco ἀνερματίστος ναῦς· κούφη σάβουρος, οὐκ ἔχουσα ἔρμα. Glossarium Græco-barbarum ap. Cangium in σαβούρα ita: ἀνερματίστος ναῦς, κούφη σαβούρας, ἐλαφρὴ διὰ τῆς σαβούρας. Corrige e Lex. Sangerm. κούφη σάβουρος, quod mirum non vidisse Cangium, cum tamen in σάβουρος ipse et alia proferat, et vero e Gregorio M. πλοῖον σάβουροι, i. e. *navem zæciam.* Vides autem hoc ipsum adjectivum κούφος junctum esse cum ἀνερματίστος a nostro philosopho. De voce σαβούραι cf. Corayus in Ἀτάκτοις Tom. I. p. 271. 272. Venuste Philo Jud. de Provident. II. ap. Euseb. P. E. VIII. 14. et in Edit. Armen. Venet. p. 55. καὶ οἱ πολλοὶ σφαλλόμενοι κρίσεως ἀληθοῦς νομίζουσι, δεκαθέντες ὑπὸ κακοῦ διδύμου, τύφου καὶ κειῆς δόξης, δεῖν παρασαλεύσαι καὶ παραγαγεῖν ἀνερματίστους ψυχὰς περὶ ἀκραινεί (sollicitum est) γένος τὸ πλεῖστον ἀνθρώπων.

— 13. Τίτι οὖν ἐγνωρίσαμεν κ. τ. λ.] Rediit

Plotinus ad quæstionem capite primo institutam: κακοῦ δὲ φύσιν τίνι ποτὲ δυνάμει τῶν ἐν ἡμῶν γινώσκοντων ἀν, τῆς γνώσεως ἐκάστων δι' ὁμοιότητος γινωσκόμενης, ἀπορον ἂν εἴη. In seqq. Fic. legit φρονήσει αὐτὴν γὰρ γνωρίζει. Quando enim prudentia virtutem cognoscit, se ipsam cognoscit virtus, siquidem virtutum una ipsa prudentia est. Vid. quæ supra tradiderat ex sententia Platonis philosophus noster p. 55. B. ubi cf. annot.

p. 150, 17. Ἀφαιρέσει οὖν τὸ μηδαμῶν τοῦτο] Ex præcedentibus intelligendum videtur γινώσκοντες: *Cognoscimus separatione* (ablatione) *id quod nequaquam hoc est.* Hoc (τοῦτο) designat ἀρετὴν, virtutem, ex usu Plotini, qui sæpe Neutrum Substantivis diversi generis subjicit Ficinus eumque secuti Germanicus interpres itemque Britannicus sententiam περιφράσει juvare studuerunt. In lectione proximorum verborum novare nolui. Quid Plotinus intelligi velit, satis patet sequentibus verbis μέρος—καταλιπόντες. In seqq. οὕτω Participiis subjectum, atque adeo hoc quidem loco interjectum, Platonis lectorem arguit. Vid. modo Heindorf. ad Phædon. §. 13. p. 23. et Wytttenb. ad eund. p. 164. sq. Eundem usum adoptarunt Proclus et Olympiodorus. Vid. horum Commentarios in Alc. pr. p. 163. 304. et p. 5.

p. 151, 2. λαμβάνοντες] Est h. l. ponentes, surponentes, aut suspicantes, ut non male Ficinus. De quo usu vid. Budæi Comment. L. Gr. 144. 197. Stephani Thes. p. 5553. sq. ed. Lond. Similia annotavit Bæhr. ad Plutarchi Alcib. 18. p. 168.

— 6. αἰσχροὺν φανταζόμεθα] Materiam tanquam turpem nobis informamus (sc. imaginamur) per defectum speciei.

— 7. ἢ τὸ παράπαν εἶδος ἀφαιρούντες. Πάν εἶδος κ. τ. λ.] Hoc alterum εἶδος incommodum est. Quod cum sentiret Fic., ita vertendo lenivit, quasi scriptum esset λελιοπός. In Codd. nihil auxilii.

— 9. εἰ ἐμέλλομεν θεάσασθαι] Cf. supra I. 6. p. 57. G. εἰ μέλλει θεάσασθαι, ibiq. annot.

— 11. ὥσπερ ὄμμα] A loci sententia aberravit Engelh.; Taylor consultius se Ficino applicuit. Cæterum cf. II. 4. 12. p. 166. G. πολὺ μᾶλλον ἂν εἴη, ὕλη, κὰν μὴ ἐναργῆς ὑπάρχη αἰρετῆ οὐσα οὐ ταῖς αἰσθήσεσιν, οὔτε γὰρ ὄμμασιν, ἄχρους γάρ κ. τ. λ.

p. 152, 1. Ἄποιοι δὲ οὐσα (ἢ ὕλη) πῶς κακή;] “Stoicos materiam ἀποιοῦν statuissē, novimus ex Diogene Laërtio VII. 134. Plutarcho adv. Stoic. p. 1085. B.C.F. 1086. A. aliisque: idque Stoicis maxime in *origine mali explicanda* obfuisse, quum eam non in materiam ut ἄψυχον et ἀποιοῦν referre possent, Platoni rectius cessisse, docet Plutarch. de animæ procreat. in Timæo p. 1015. 1016. quamquam et ipse materiam ἀποιοῦν reliquit, non tamen ἄψυχον fecit.” Wytttenbach. Animadvv. in Plutarch. de Isid. et Osirid. (p. 369. A.) p. 232. De materia *qualitatum experte*, ἀποίω, cf. Stob. Eclogg. I. 12. 3. p. 318. Heeren. Alcinoῦ de Doctrina Platon. c. 8. p. 473. Heinsii. Hemsterh. ad Hesych. I. p. 463. sq. Lennep. ad Phalarid. Epist. p. 149. Plotinum ipsum in libro περὶ ὕλης II. 4. 1. II. 4. 7. et IV. 7. 3. VI. 1. 26. Prochum in Alc. pr. p. 317. sq. Eundem in Inst. Theol. c. 72. p. 112. Apud eundem ἀποιοῦν σῶμα alio sensu accipitur, nimirum, ut sit *iners*, cap. 80. p. 124. Porphy. Sententt. XXI. p. 226. sq.

— 2. ἂς δέξεται, καὶ ἐν αὐτῇ—ἔσονται] Scil. αὐταί. Vid. Hermann. ad Viger. p. 708.

— 11. Ὁρθῶς ἄρα λέγοιτο] Retinui optativum: cf. locum geminum infr. III. 6. 11. extr. “Ὡστε εἴ τις τὴν ὕλην λέγει κακήν, οὗτος ἂν ἀληθεύοι. Extrema hujus capituli ἵνα μὴ ἦ ἴσως κακή—φύσις cum Engelhardto ita interpretor:—ne forte mala sit, quatenus species (forma) sit, neque vero potius mala sit tanquam natura, quæ speciei (formæ) adversatur.

p. 153, 1. ἐπεὶ—τὴν ὕλην ὅλως ἀναερεῖν ἀξιούσιν.] Vid. infr. c. 15. hujus libri.

— 4. Ἄλλ' εἰ ἢ στέρησις ἐπιβάλλοντος ἐστὶ παρεῖναι εἶδους τινός] Haud dubie etiam Fic. legit εἰ, quod addidimus. Engelhardt., qui de hac lacuna nihil monuit, in sequentibus aliam subesse arbitratus, ita locum supplevit: ἀλλ' ἢ στέρησις ἀπουσία εἶδους τ. ἐ. ἐπιβάλλοντος παρεῖναι: “At si privatio continetur *defectu* speciei, quæ ad *esse* tendit” (s. quæ τὸ esse concupiscit.) Male. Melius ad Ficinum se applicuit Taylor vertens: *But if privation of form respects being.* Neque ullus liber ἀπουσία exhibet. Est Synchysis pro: Ἄλλ' εἰ ἢ στέρ. εἶδους τινός ἐστὶ ἐπιβάλλοντος παρεῖναι (sc. τὸ εἶδος.) *At si privatio formæ cujusdam est qui eupit adesse (eam sc.*

formam). Verbum ἐπιβάλλειν quam varie accipiatur nemo nescit. Vid. nunc Stephani Thes. p. 2613—2617. ed. Valpy. et adde Schleusn. Lex. N. T. in voc. Jacobs. ad Philostrati Imagg. p. 578. Scholia in Aristid. p. 107. ed. Frommel. et Wytttenbach. et nostr. annot. in Plotin. de Puler. ed. pœcul. (p. 57. F.) p. 387. Hoc loco autem ἐπιβάλλειν est, quod usitatius ἐπιβάλλεσθαι, i. e. ad aliquid tanquam ad finem spectare, collimare ad scopum, atque adeo concupiscere aliquid. Hesych. p. 1341. ἐπιβαλλόμενος· ἐπιβολὴν καὶ πρόθεσιν ἔχων, ἐπιθυμῶν, ubi vid. Not. cf. Urton. ad Arriani Dissert. I. 4. 14. et Urton. et Schweigh. in Indic. Græcit. in Epictet. p. 327. sq. Photius Lex. Græc. p. 313. p. 364. Porson. ὀφθαλμίσαι (Suid. et Zonar. Ὀφθαλμίσαι)· φθονῆσαι· ἐπιβαλεῖν ἐπιθυμητικῶς. Cf. sequens: Ὀφθαλμὸν ἐπιβάλλειν: τὸ περιεργῶς θεάσασθαι, unde hujus significatus ratio apparet.

— 5. τὴν δὲ κακίαν ἐν αὐτῇ ποιεῖ] Coniicias ἐν αὐτῇ, atque ita Engell. Verba λόγῳ τῷ ἑαυτῆς non expressit Taylor. Deinde: ὥστε οὐ στέρησιν — παρ' αὐτῆς item legendum videtur παρ' αὐτῆς, atque ita Ficinus: et mox iterum. Talia in posterum, quo tædium lectorum evitem, omittam.

— 12. παντελῆ στέρησιν] Vertit Ficinus *universam* privationem. Magis perspicue reddidisset *absolutam*, quo vocabulo ipse Tullius παντελῆ exprimit. Vid. H. Steph. in Thes. L. Gr. p. 7225. ed. Valpy. et Cic. de Finib. III. 7. 26. ibiq. Goerenz. p. 343.

— 14. τὸ μὲν ἔχουσα, τὸ δὲ ἐστερημένη] Expressit etiam Fic. atque hæc sola lectio germana. Describit enim philosophus eam, quam proxime dixerat τινὰ στέρησιν ἀγαθοῦ, *quandam boni privationem*, i. e. eam, quæ contraria sit *absolutæ boni privationi*.

154, 1. Εἰ μὴ ἄρα τούτῳ κακὸν ἢ ἐμπόδιον] De εἰ cum Coniunctivo dictum est supra ad I. 4. 2. p. 30. F. G. τούτῳ Engell. retulit ad ἀγαθὸν, ita accipiens: Fortasse Malum Bono impedimentum fuerit. Taylor contra: — *that evil is an impediment to the soul*. Recte. Vide modo, quæ paucis interjectis sequuntur: εἰ οὖν ἡ κακία ἐμπόδιον τῇ ψυχῇ. In errorem induxit Engelhardtum usus Plotini, qui sæpiuscule Pronomen neutrius generis, ut h. l. τούτῳ, subjicere solet

Masculinis et Femininis.

— 2. ἀλλ' οὕτω ποιητικὸν — τὸ κακὸν αὐτῆς] Ita quoque Ficinus eumque secuti Taylor et Engell. At si librorum probatissimorum fidem secutus legeris αὐτοῖς, hoc Pronomen referendum fuerit ad eos qui hæc dicant, hæc sententia: “At qui hoc pacto *iis* (i. e. secundum sententiam eorum, qui contendunt, malum animæ tantummodo impedimentum esse) malum animæ erit efficiens mali.” Mutare tamen nolui.

— 6. Εἴτα καὶ ἡ ἀρετὴ — οὐδ' αὐταγαθόν] Vid. Varr. lectt. Nimirum in accentu extremi vocabuli sine librorum optimorum consensu mutare nolimus. Variatur enim in his. Sic, ut hoc utar in Simplicio in Epictet. I. 1. p. 12. p. 22. Schweigh. Heinsius edidit αὐταγαθά, Schweigh. αὐτοαγαθὰ (cf. notas Schweighæuseri p. 201.). Similiter in Plotino VI. 6. 10. med. editio habet αὐτὸ ἀγαθόν: tres libri mss. αὐτοαγαθόν. Contra in Nicolai Methonensis Refut. Procli sæpius legitur αὐτάγαθος et αὐτάγαθον. Vid. p. 17. ibiq. not. Væmelii. Similiter αὐτοάγαθος et αὐτοάγαθον alii. Cf. Stephani Thes. L. Gr. p. 146. ed. Valpy. Cæterum forma αὐταγαθὸς et αὐταγαθὸν non est in Lexicis. De voce αὐτόκαλος et αὐτόκαλον monuimus ad Proclum in Alc. pr. p. 28. cf. p. 118.

— 12. ἀρξάμενῳ μὲν ἀπὸ τῆς κακίας] Hæc scholii speciem habent, quo quis in margine explicare instituerit verba ἀπὸ τῆς κακίας καταβαίνοντι. Sed tamen Codd. omnes agnoscunt illa, quæ, si germana sunt, ita accipienda: ac *primum quidem* (offendet) pravitatem; de quo usu Participiū ἀρξάμενος Vid. Heusd. Spec. Crit. in Platon. p. 39. sq. Heindorf. ad Gorg. p. 83. sq. et Buttmani Indic. in Alcib. pr. sub ἀρχεσθαι.

— 1b. θεωροῦντι μὲν ἡ θεωρία ἥτις ἐστὶ] Ficinum dicas correxisse εἴ τις ἐστὶ. Codices nihil variant. Participio autem θεωροῦντι subjicitur γινόμενῳ εἰ, qui contempletur malum ipsum: ei qui jamjam fuerit in ipso. Quibus lux accedit continuo sequentibus γίνεται γὰρ—ἐν τῷ τῆς ἀνομοιότητος τόπῳ, in quibus verbis inest descriptio materiæ et mali, quando ex doctrina Platonis τὸ ἀνόμοιον contrarium est Bono atque ideis. Vide modo Sympos. p. 211. p. 444. Bekk. Inde in ἔλης mentione vox ἀνομοιότης recurrit infra VI. 3. 2. qui locus conferendus: item alter VI. 9. 5.

praesertim p. 763. Similiter Aristotel. in Magn. Mor. I. c. 25. p. 25. Sylb. τὸ μὲν γὰρ κακὸν πολυειδές· τὸ δ' ἀγαθὸν μονοειδές: et Ethic. Eudem. VII. 5. ἀνάγεται δὲ τὸ μὲν ὁμοιον καὶ εἰς τὸ ἡδὺ καὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. τό, τε γὰρ ἀγαθὸν ἀπλοῦν, τὸ δὲ κακὸν πολύμορφον. κ. τ. λ.

154, 15. ἐπεὶ καὶ εἰ παντελῶς ἴοι—εἰς παντελεῖ κακίαν] Nam si etiam *usquequaque* (sive *penitus*) anima in *absolutam* pravitatem *iverit*. Vid. supra ad initium capitis duodecimi.

— 17. ἔτι γὰρ ἀνθρωπικὸν ἢ κακία] Infra II. 9. 9. nostro distinguuntur οἱ ἀνθρωπικώτεροι et οἱ σπουδαῖοι, ubi Ficinus illud vertit *humiliores*. Ad nostrum locum possit adhiberi Pollux II. 131. qui jungit κοῦφον εὐφορον et ἀνθρώπινον, et arponit ἂ οὐκ ἂν τις ἐνέγκοι, et similia; igitur *humanum* hoc sensu, quod in hominis naturam cadit adeoque in homine toleranda est. Nam hae formae promiscue usurpantur. Pollux II. 5. :—ἀνθρωπος, ἀνθρώπινον, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, ἀνθρωπικὸν κ. τ. λ. Cf. etiam Ammon. p. 147. ibiq. Oudendorp. Hinc passim lectionum varietates, ut Xenoph. Cyrop. III. 1. 40. ἀνθρώπινά μοι δοκεῖς ἁμαρτεῖν—συγγίγνωσκε τῷ πατρί, ubi alii ἀνθρωπικά, quam varietatem neglectam video in Lexico Xenophonteo. Plutarchus illam formam magis frequentat in Vitis, hanc in Moralibus. Phrynich. σοφιστ. προπ. ap. Bekker. Anecdott. Græc. I. p. 21. ἀνθρωπικὸς μῦθος· ὁ περὶ ἀνθρωπίων πραγμάτων. Synesius Epistol. 139. in. p. 176. τῶν ἐρώτων οἱ μὲν χαμαὶ ἐρχομένας καὶ ἀνθρωπικὰς τὰς ἀρχὰς ἔχοντες—οἷς δὲ ἐφεστῶς βραβεύει θεὸς κ. τ. λ.

— 18. ψυχὴ—ἐν τῷ σώματι βεβαπτισμένη] De altera hujus verbi constructione vidimus supra ad I. 4. 9. in. ad verba βαπτίζεσθαι νόοις—τέχναις. Utramque junctam reperis in dicto Alcibiadis ap. Scholiast. Aristid. p. 196. ed. Frommel. βάπτε με ἐν θυμέλῃσιν· ἐγὼ δὲ σε κύμασι πόντον βαπτίζω κ. τ. λ. Noster infr. VI. 9. 8. τῷ δὲ μὴ βαπτισθέντι τῷ σώματι. Theodor. Metochit. c. 31. p. 207. sq. ἀπὸ τῶν ἐν μέθῃ μὴ τελείως βαπτισθέντων. Hermes in Cratere p. 26. ed. Franc. Patric. βάπτισον σεαυτὸν εἰς τοῦτον τὸν κρατῆρα. Idem ibidem paullo post, sed diversa sententia: ὅσοι μὲν οὖν—ἐβαπτίσαντο τοῦ νοός.

p. 155, 2. ἕως ἀναδράμῃ] Legendum videatur

ἕως ἂν ἀναδράμῃ particula ab initio sequentis vocabuli hausta.

— 3. καὶ τοῦτο ἐστὶ—ἐπικαταδαρθεῖν] Desumpta sunt, levi mutatione admissa e Republ. Platonis, VII. p. 534. p. 363. Bekk. : οὐκοῦν καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ὡσαύτως.—οὔτε αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν φήσεις εἶδέναι τὸν οὕτως ἔχοντα, οὔτε ἄλλο ἀγαθὸν οὐδὲν, ἀλλ' εἴ πῃ εἰδώλου τινὸς ἐφάπτεται, δόξῃ οὐκ ἐπιστήμῃ ἐφάπτεσθαι, καὶ τὸν νῦν βίον ὀνειροπολοῦντα καὶ ὑπνώττοντα πρὶν ἐνθάδ' ἐξέγρεσθαι, εἰς Αἴδου πρότερον ἀφικόμενοι τελείως ἐπικαταδαρθάνειν. Ceterum vide var. lect. ad nostrum locum, unde intelligitur hæsisse librariorum in constructione loci. Sed vide quæ supra ad p. 55. A. ad verba εἰς ἄδου κείσεσθαι ἐν βορβόρῳ annotavimus; qui locus est integer ad nostri loci sententiam quoque comparandus. De forma Attica ἐπικαταδαρθεῖν vid. Dorvill. ad Chariton. p. 415. Lips. [p. 353. edit. Amstelod.]

— 8. συγκαταθέσεις] Sunt alibi *consensus*, *consensiones*. Vid. locos in Steph. Thesouro p. 9429. Valp. congestos, et annot. nostr. in Procl. in Alcib. pr. p. 63. ubi opponitur ἀρβρεψία et ἐποχή. Adde Theodoret. IV. p. 140. ubi ex Ambrosio συγκατάθεσις τῆς ἁγίας παρθένου est obedientia Deo se permittentis sanctæ virginis. Sicut autem Arrianus in Epicteteis III. 22. 104. adjectivum προπετής junxit voci συγκατάθεσις, ita noster usurpat προπετ. εἰς συγκαταθέσεις, quæ h. l. ταῖς ὀργαῖς oppositæ *reconciliationes* sunt.

— 10. ὑπὸ τε πνευμάτων ὑπὸ τε εἰλήσεων] Platonem expressit de Republ. II. (431. A.) p. 380. E. πᾶν φυτὸν ὑπὸ εἰλήσεων τε καὶ ἀνέμων καὶ τῶν τοιούτων παθημάτων (ἀλλοιοῦται) ubi vid. Scholia. p. 152. ibid. III. p. 404. B. : πολλὰς μεταβολὰς—ὑδάτων τε καὶ τῶν ἄλλων σίτων, καὶ εἰλήσεων, καὶ χειμῶνων. Vid. Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. p. 96. sq. ad v. εἰλήσεις· ἔκκαυσις; qui idem ex Plotini loco tertio loco Platonis medicinam comparavit. Ita enim antea legebatur de Legg. V. p. 747. p. 410. Bekk. οἱ μὲν γέ που διὰ πνεύματα παντοῖα καὶ διειλήσεις ἀλλόκοτοί τε εἰσι καὶ ἀνάισιοι αὐτῶν, οἱ δὲ δι' ὕδατα. ubi itidem Ficinus *turbines* verterat, ut in hoc loco Plotini, ex quo et ex Galeno T. I. p. 389. Ruhnkenius Platonem reddidit καὶ δι' εἰλήσεις, eumque secuti sunt editores. (cf. Astii Animadvv. in de Legg. p. 275. sqq.) Spiritum tamen asperum expressit

Bekkerus, et, licet Wyttenbachius in loco simili Plutarchi Sympos. VI. 2. p. 688. A. p. 824. Oxon. dederit: *δρόσους μαλακὰς καὶ εἰλήσεις* (hoc cum Anonymo et Ruhnkenuio) *ἐν* (σὺν εοῖ). Wyt.) *πνεύμασι μετρίως* (μετρίους W.): ego sine libris in Plotino spiritum mutatum nolui. Nec magis mutare volui *ῥαδίως*, licet *ῥαδίαν* multi libri offerant. Eadem ratio est in *ψυχῇ* pro *ψυχῆς*. Illa lectio elegantior et codicum auctoritate munitior.

— 14. *εἰ μὴ ταύτη εἰς τὸ αὐτὸ αἴτιον ἢ ὕλη τῆς ἀσθενείας*] Illud *εἰς τὸ αὐτὸ* agnoscunt omnes libri. Est autem *pariter, eadem ratione, auf dieselbe Weise*. Cujus usus præpositionis *εἰς* similia exempla reperias (vid. Viger. de Idiotismis. IX. 2. 11. sqq. ibiq. Hermann. ad p. 597. Schæfer. in Steph. Thes. p. 3638. sq.): ejusdem formulæ vix reperias. Locus autem ita interpretandus est: nisi hic (i. e. in anima) pariter (sc. atque in corpore) debilitatis causa sit materia.

p. 156, 5. *καὶ τὸ λεγόμενον ἐπτερωμέναι καὶ τέλειοι*] Tangit Platonis illud in Phædro p. 246. c. *τελέα μὲν οὖν οὖσα καὶ ἐπτερωμένη (ἢ ψυχῆ) μετεωροπολεῖ* [Bekker. *μετεωροπορεῖ*] *τε καὶ ἅπαντα τὸν κόσμον διοικεῖ* κ. τ. λ. ubi vid. interpr. Adde Proclum in Alcib. pr. p. 20. sqq. Olympiodor. in eundem p. 5. et Præparat. ad Plotin. de Pulcrit. p. XXXVI. sqq. ed. pecul.

p. 157, 1. *ἕλη δὲ παρούσα προσαιεῖ οἶον καὶ ἐνοχλεῖ*] Ita dedimus ex bonis libris, et respicit Plotinus ad locum Symposii p. 203: *ἐπειδὴ δὲ ἐδέλπησαν (οἱ θεοὶ) προσαιήσουσα οἶον δι' εὐωχίας οὖσης ἀφίκετο ἡ Πενία, καὶ ἦν περὶ τὰς θύρας*. Quam fabulam fusius explicat infra III. 5. 5, 6, 7, 8, 9. III. 6. 14. Per Peniam autem materiam significari putabant nonnulli.

— 4. *οὐ γὰρ ἀνέχεται—διὰ κάκην*] Mirum quantum hic turbavit Engelh. quod non moramur. Consultius Taylor Ficini vestigia legit.

— 6. *τὴν γένεσιν αὐτῆ παρασχούσα* κ. τ. λ.] Engelh. vertit *γένεσιν Dascyni*. Taylor magis exornavit hunc locum:—*by opposing the waters of generation she (the matter) occasions the soul's entrance into the rapid stream, and by this means renders her light, in itself vigorous and pure, polluted and feeble, like the faint glimmerings from a watch-tower beheld in a*

storm. Belle, nec ad sententiam a Platonico-
rum oratione philosophorum remote; sed legitima interpretatio paullo altius nos descendere jubet in singula verba. Primum *αὐτῆ* unice verum est, etenim est h. l. *pro se ipsa*, sive *sponte*; deinde si unus liber offerret *τὴν γένεσιν*, ego reciperem, i. e. *παῖδοποιῶν*, procreationem, sc. negotium procreandi; de quo discrimine utriusque vocabuli breviter sed bene exposuit Wyttenb. ad Plutarch. de puerorr. educ. p. 67. sq. Hoc pacto continuaret Plotinus Peniæ (i. e. Materiæ) fabulam; de qua ita Plato loco Symposii laudato: *ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορίαν παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατακλί-
νεταί τε παρ' αὐτῶ* (vid. paullo ante Plotiniana *ἡ ὕλη ὑποβάλλουσα ἑαυτὴν*, sc. *τῇ ψυχῇ*) κ. τ. λ. Verumtamen hoc non necesse. Nam *γένεσις* Platonice philosophis sæpius est *rerum fluxarum et nascentia et natura*, adjuncto significato imbecillitatis et mortalitatis. Hinc passim *γένεσις καὶ θνητὴ φύσις* junguntur, item *γένεσις καὶ φθορὰ*, nec minus *γενεσιουργὸς λήθη, γενεσιουργὸν πάθος* (vid. mod. Proclum in Alcib. pr. p. 7. 36. 108. 250. Olympiod. in eund. p. 2.).

— 7. *οὐ γὰρ ἂν ἦλθε τῶ μὴ παρόντι*] Est Plotiniana brevitas, pro hac sententia: nisi materia præsens adeoque parata ad recipiendam animam adesset, hæc non ad ipsam accederet. Totius igitur loci sententia hæc est: Materia expeditum iter munit animæ ad se ipsam (materiam) accedendi, omnemque opportunitatem exhibet eidem, quo possit una cum materia parens ac procreatrix existere rerum fluxarum et mortalium.

— 11. *καὶ οἶον συσπειραθῆναι*] Vid. varr. lectt. Adde Platon. in Sympos. p. 206. p. 435. Bekk. *ὅταν δὲ αἰσχροῦ (προσπελάξῃ τὸ κοῖν) σκυθρωπὸν τε καὶ λυπούμενον συσπειρᾶται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνεύλλεται*. Proclus in Inst. Theol. LXXXVI. p. 130. *ἡ δὲ ἀμέρεια σφύγγουσα καὶ συσπειρῶσα ἀνέκλειπτον αὐτὴν καὶ ἀνελάττωτον ἐν ἑαυτῇ συνέχει*: ubi consule annot. nostr.

— 14. *καὶ γὰρ εἰ αὐτῆ ἢ ψυχῆ*] Ficinus in Commentario in hoc caput: “Memento, inquit, Plotinum hic et alibi nobis innuere, materiam a natura, id est, ab infima virtute animæ generari; ab anima, inquam, sive *patiente*, quemadmodum alicubi legitur, sive *présente*, quod rectius legi

puto." Maluit igitur h. l. *παρούσα*. Sed, bonum factum, alterum quoque adjecit: *patiens*; idque expresserunt etiam Engellh. et Taylor. Nec ullus liber MS. dat *παρούσα*. Quod si tamen accipias, ita explicare debes, ut sit progressa, i. e. posteaquam anima e loco Deorum se proripuerat et ad externa jam spectabat. Illud si teneas, cogitandum est τὸ πρῶτον πάθος ψυχῆς, sive prima illa animæ affectio, qua ea obliviosa redditur primigeniæ suæ originis virtutisque. Hoc placet.

157, 16. μὴ τῇ παρουσίᾳ αὐτῆς τὴν γένεσιν λαβοῦσα] h. e. nisi anima præsentia materiæ rerum, quæ fiunt, non reapse sunt, adeoque naturæ fluxæ et morituræ concupiscentiam adoptasset. Vide quæ paullo superius de voce *γένεσις* diximus.

p. 158, 1. ἐκ τῶν περὶ ὕλης λόγων—εἰρημένον] Amandat lectores h. l. Plotinus ad Enneadis secundæ librum quartum, qui, cum vulgo laudetur περὶ ὕλης, in ipso titulo inscribitur περὶ τῶν δύο ὕλων. Plura dicemus ad hujus libri initium.

— 5. ἡ γὰρ ὄρεξις ἀγαθοῦ] Proclus Inst. Theolog. XXXIX. p. 66. triplicem ὄρεξιν distinguit: καὶ ἡ ὄρεξις οὖν τοῖς μὲν ἐστὶ κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι μόνον, ἐπιτηδειότης οὖσα πρὸς τὴν μέθεξιν τῶν αἰτίων· τοῖς δὲ κατὰ τὴν ζωὴν, κίνησις οὖσα πρὸς τὰ κρείττονα· τοῖς δὲ κατὰ τὴν γινώσκω συναίσθησις οὖσα τῆς τῶν αἰτίων ἀγαθότητος. Inde hanc ὄρεξιν ipsam ἀγαθὴν appellat Dionys. Arcop. de divin. nomm. IV. 19. p. 571.

— 6. ἡ δὲ νόησις—ἀγαθοῦ ἐστὶ καὶ κακοῦ] Proclus in Alcib. pr. p. 22.: καὶ μὴν καὶ ὁ Τίμαιος—νοήσει μὲν ἡμᾶς καὶ λόγῳ παρακελεύεται τὰ ὄντα κρίνειν, δόξῃ δὲ καὶ αἰσθήσει τὰ μὴ ὄντα μὲν, γινόμενα δὲ καὶ ἀπολλύμενα.

— 9. ἤδη καὶ αὐτὸ—ὄλον κακόν] Ficinus conjecisse videtur ἐκείνῳ ὃ ὄλον κακόν, et reapse istud ἐν τῷ ex perperam repetito ἐκείνῳ enasci potuit et ὃ ante ὄλον opprimi. Possis etiam: ἐκείνῳ ἐν ᾧ ὄλον κακόν, nec minus ἐκείνῳ ἐν τῷ ὄλῳ (ut plures codd.) κακῷ. De verbo *συντελεῖν* adde iis, quæ Lexicographi congesse, Bæhrii nostri Annot. in Plutarchi Compar. Philop. et Flamin. I. p. 136.: ad constructionem hujus verbi cum Dativo tene hos locos: Polyb. IV. 60. 4. τὰς κοινὰς εἰσφορὰς τοῖς Ἀχαιοῖς συντελεῖν. cf. Plutarchi Arat. c. 34. Pausan. X. 8. 2. Μαγνήτας

μὲν οὖν καὶ Μαλιεῖς καὶ Αἰνειᾶνας καὶ Φθιώτας Θεσσαλοῖς συντελεῖν. Usitatorem constructionem nec minus usurpat Noster, ut VI. I. 21. *συντελεῖν εἰς οὐσίαν*. cf. VI. 7. 13. extr. Proximie: ἐλάττονος (scil. μεταλαβόν ex antecedentibus) δὲ ἢ ἡλάττωται τῷ ἀγαθῷ (sc. *συντελέσαν*), quod vero minoris malī particeps est, ex proportionem, qua minus habet, Bono accensetur.

— 15. Φαντασία δὲ κ. τ. λ.] In præcedentibus Plotinus animæ mala explicuerat eo, quod non pura manserit, sed commixta fuerit cum materia. Jam indidem explicare instituit et phantasiam et orinationem falsam: *φαντασία* δὲ, πληρὴ ἀλόγου ὡς ἐξῶθεν. Pro ὡς, quod abest a plurimis libris, Ficinus videtur legisse ζῶου. Fortasse latet in ἀλόγου ὡς vox ἀλόγου φύσεως vel ἀλόγου ζωῆς. Utut est, Iamblichus ap. Stobæum Eclogg. I. 52. p. 896. Heeren. Platonicorum aliquot recentiorum decreta de *Mali* origine recensens ita narrat: τῶν δ' αὖ διῶσταμένων πρὸς τούτους, καὶ ἀπὸ τῶν ἐξῶθεν προσφνομένων προστιθέντων ὀπωσῶν τῇ ψυχῇ τὸ κακόν, ἀπὸ μὲν τῆς ὕλης Νουμηρίου καὶ Κρονίου, πολλάκις· ἀπὸ δὲ τῶν σωματίων αὐτῶν τούτων ἐστὶν ὅτε καὶ Ἀρποκρατίωνος· ἀπὸ δὲ τῆς φύσεως καὶ τῆς ἀλόγου ζωῆς Πλωτίνου καὶ Πορφυρίου ὡς τὰ πολλά. Igitur Plotinus animæ malum accedere dicit a natura ac vita rationis *ex parte*. Proclus in Alcib. pr. p. 280. τὸ μὲν γὰρ κακόν πάντῃ ἐξῶθεν καὶ ἐπέισακτόν ἐστι τῇ ψυχῇ, τὸ δὲ ἀγαθὸν ἐνδοθεν.—Διὰ δὲ (δὲ al.) τοῦτο καὶ πάντῃ, ὃ ἂν ἐξῶθεν εἰσδέχεται, μένει κείμενον ἐκτὸς αὐτῆς ὡς περὶ τὰ φάσματα καὶ τὰ αἰσθητὰ κ. τ. λ. Sed tamen intactam reliqui vulgatam, quæ ita quoque explicari possit, ut sit *tanquam extrinsecus* atque ita vertit Engelhardt.

— 16. καὶ δόξα δὲ ψευδὴς ἐξῶθεν—ἀληθοῦς αὐτοῦ] Ficinus legisse videtur κ. δόξαι δὲ ψευδεῖς ἐξῶ γενομένη (sc. ψυχῇ) τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ. Non male, et magnam partem probantibus libris. Cæterum comparanda sunt hæc cum iis, quæ Plato in Sophista p. 263. de Rep. III. 4. 13. et alibi, atque Aristoteles de Anima III. 3. indeque Stobæus I. 58. 59. p. 1114. sqq. de *φαντασία*, αἰσθήσει, δόξῃ, νοήσει præcipiunt.

p. 159, 2. *συνεῖναι*—καὶ ἐν αὐτῷ ἰδρῦμένη] De verbo *ἰδρῦεσθαι*, quod de stabilitate et permanence in rebus intelligibilibus adeoque divinis tantopere frequentant Platonici, plura dixi ad

Plotin. de Pulcrit. p. 177. et p. 332. ed. pe-
cul.

—3. οὐ νεύσασαν] Wyttenb. ad Eunap. p. 30.
“*Νεύειν, nuere oculis* translato sensu est *pou-
dere suo deorsum tendere*, tum ad animum refer-
tur ac dicitur: *studio in aliquid inclinare*, ita
ut fere aliquid in deterius significationis subsit
tanquam animi humilia petentis. Hierocl. in aur.
carum. Pythag. p. 254. 262. 278. 290. Plotin.
p. 7. A. 54. F. 74. F. 82. E. 202. A. 209.
C. D. F. G. 210. A. 211. E. 308. C. 403. D.”

ib. Τὸ δὲ κακὸν—ἀγαθοῦ] Taylor: *But evil
is never permitted to remain by itself alone, on
account of the superior power and nature of
good.* Conjectura igitur delevit alterum κακὸν,
et hanc sententiam opposuit superiori: ἡ δὲ πρὸς
νοῦν ὄρεξις—συνεῖναι γὰρ δεῖ μόνον. Sed omnes
libri agnoscunt secundum illud κακόν.

—6. κρύπτεται τοῦτοις—μὴ ὀρῶτο τοῖς θεοῖς]
Quid hoc est? in Codicibus nihil auxilii. In-
telligas κακία, hoc sensu, ut pravitas, *cum* (re
vera) *sit*, ne conspiciatur a Diis. Sed hoc du-
rum, vel in oratione Plotini, cum paullo post re-
petatur τὸ κακόν. Dicis Ficinum coniecisse σα-
φῶς. Vertit enim *palam*. Conjecias ἵνα αἰσχος
μὴ ὀρ. τοῖς θεοῖς: ne *turpitude* conspiciatur a
Diis. Sardi venales!

LIB. IX.

P. 163, 7. ΠΕΡΙ ΕΞΑΓΩΓΗΣ] Porphyrius
de Vita Plotini c. 4.: *περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς*.
Idem cap. 24.: *περὶ τῆς ἐκ τοῦ βίου εὐλόγου ἐξα-
γωγῆς*. Olympiodorus in Platon. Phaedon. ed.
Venet. quam primus nuper evulgavit Mystoxy-
des, pag. 5.: *περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς*. Scholion in
Cod. Vaticano mox laudandum: *περὶ ἀλόγων*
(Corrige: *εὐλόγου*) *ἐξαγωγῆς*. Hæc et similia in
Plotinianorum librorum titulis variantia nemo
mirabitur, qui ex eodem Porphyrii scripto c. 4.
didicerit, cum Plotinus initio libros suos ipse non
inscripserit, alios aliter eos inscripsisse. Pertinet
autem hic libellus ad eos, quos antea composu-
erat Plotinus, quum Porphyrius ad eum adven-
erat, qui deinde hoc recensiois inscriptionisque
munus suscepit. Est enim decimus et sextus.
Vid. Porphyr. l. l. Atque hæc res conjuncta est
cum narratione Eunapii in Porphyrio p. 17. p. 9.
ed. Boisson. qui quidem, posteaquam retulit

quomodo Porphyrium Plotinus ab *αὐτοχειρία*
avertit (quam rem ipse attigerat in magistri
sui vita; vid. Porphyr. de Vita Plotin. c. 11.)
ita pergit: *καὶ ὁ μὲν ἔμπρους τε ἦν καὶ διανίστατο,*
ὁ δὲ τοὺς ῥηθέντας λόγους εἰς βιβλίον κατέθετο τῶν
γεγραμμένων. Ad quæ Wyttenbach. in Annot.
p. 33.: “*Prima quidem pars (verborum Euna-
pii) satis expeditam habet sententiam: Et Por-
phyrius quidem respiravit et surrexit. Plotinus
autem dictos a se sermones in libellum quendam
ex eorum numero, quos scripsit, retulit.* In
promptu esset statuere, hunc fuisse librum *περὶ*
εὐλόγου ἐξαγωγῆς, qui nunc exstat I. 9. nisi ipse
Porphyrius prodidisset, hunc librum conscrip-
tum fuisse ante suum in Plotini scholam adven-
tum: de Vita Plotini V. (potius IV.) p. 100.
Itaque Fabricius ad Porphyrii Vitam Plotini XI.
p. 113. suspicatur, ab Eunapio significari Enne-
adis III. librum II. *περὶ προνοίας*, quippe in quo
disputatur, *animis lieere in hoc quoque mundo
esse felicibus, et calamitatibus non esse succum-
bendum, sed decertandum adversus illas stre-
nue, ut præmiu virtuti proposita assequaris.*
Atqui illius sermonis convenientius etiam videtur
esse argumentum libri *περὶ εὐδαιμονίας* I. 4. item
ad Porphyrium in Siciliam missi, ut constat ex
Vita Plotini VI. p. 103. Quid etiam impedit,
quo minus istos sermones contulerit in librum
περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς jam scriptum; quo valere
videtur *βιβλίων τῶν γεγραμμένων*, postea cum
cæteris Plotini libris a Porphyrio correctum et
expolitum: de quo suo officio ipse testis est, ibi-
dem XXIV. p. 139—147.” Hæc Wyttenbach-
ius. Possit tamen etiam cogitare de libro ad-
versus Gnosticos II. 9. item scripto ante Por-
phyrii in Siciliam discessum. Insunt certe in
eo libro, præsertim sub finem p. 216. sqq., quæ
ad idem argumentum pertinent. Sed, ut dicam
quæ sentio, videntur mihi argumenta illa ab
Eunapio memorata, relata esse in Plotini librum
περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς multo majorem pleniorem-
que, quam hic ipse est, quem nunc tractamus;
qui quidem pro fragmento potius libri, utpote
paucis tantummodo sententiis absolutus, quam
pro justo libro haberi debet. Atque hoc ipsum
fortasse sit unum ex vestigiis (quæ plura ex-
stant, vid. Fabric. Bibl. Gr. V. p. 696. Harles.)
duplicis recensiois Plotinianorum operum, Eu-

stochianæ et Porphyrianae. Illud addam, non credibile esse, Porphyrium sua in recensione tam nudum tanque contractum libellum emisisse, qualis hic ipse est, quem nunc habemus, sed potius justum librum, certe omnibus iis argumentis instructum, quibus ipse a præceptore suo Plotino a morte sibi inferenda aversus fuerat. Hic vero libellus speciem habet sciagraphiæ, unde demum secundis curis liber suis numeris absolutus effici possit. Hæc, si probabiliter ponuntur, simul indicio sunt, nos hodie in nostris Codicibus mixtam possidere recensionem, videlicet compositam ex Porphyriana atque Eustochiana.

Materiam libelli quod attinet, huic disputationi ansam præbuerunt multæ disputationes philosophorum, Pythagoreorum, Platonis, Aristotelis, Stoicorum, Cyrenaicorum; de quibus dicere h. l. et longum est nec necesse post tot aliorum virorum curas. Tu vide Lambini commentar. in Horatii Epist. I. 16. extr. Petri Victorii Varr. Lectt. VI. 11. M. A. Mureti Varr. Lectt. IV. 2. p. 80. ed. Ruhnken. Justi Lipsii Manuduction. ad Philos. Stoic. III. 23. sq. Thom. Gataker. ad Marc. Antonin. II. 47. p. 58. et inprimis III. 1. p. 62. sq. Jo. Davisium ad Cic. Tuscul. I. 30. Wyttenbach. ad Platon. Phædon. p. 130. sqq. et quos ille laudat; denique Carol. Beier. ad Cicer. de Offic. p. 350—355. [nimirum in excursu XV. Tom. I. ad I. 31. 112. et 43. 153. Adde *Tiedemann. System der Stoischen Philosophie* T. III. p. 308—321.] Nos Plotini causa continemus nos in uno loco Platonis, unde, ut adsolet noster Philosophus, haud dubie hujus quæstionis occasionem nactus est; quod clarius intelligeretur, si majorem Plotini librum in manibus haberemus. Etenim in Phædone p. 61. D. E. p. 62. B. Philolai Pythagorici hæc sententia explicatur: τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι: *nefius esse sibi metum vim inferre*. Cujus decreti duæ subjiciuntur rationes, altera: ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμὲν οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν: altera: τὸ θεὸν τε εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν, καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. Ac priorem rationem ita acceperunt nonnulli, nos in præsiidiis et statione vitæ esse, velut milites in execu-

phoram deinceps Stoici potissimum effinxere (vid. Gataker. ad Antonin. II. 47.) Philolai autem Platonisque sententia hæc erat, nos in *carcere* et *vinculis* esse (Cicero Tuscul. I. 30. Somn. Scipion. c. 3. sive de Republ. VI. 14. p. 478. sq. ed. Moseri et nostr. cf. Aug. Boeckhii Philolaus p. 178.). De utroque argumento Olympiodorus in Scholiis in Phædon. p. 1. sqq. ed. pr. Mustoxyd.: καὶ τοῦτο μὲν ἡ λέξις δείκνυσι διὰ δύο ἐπιχειρημάτων, ἐνὸς μὲν μυθικοῦ καὶ Ὀρφικοῦ (an μυστικοῦ κ. Ὀ.?), ἑτέρου δὲ διαλεκτικοῦ. Jam mythicum illud sive fabulosum argumentum multis verbis exponit Olympiodorus, quorum summa huc redit: ὅτι οὐ δεῖ ἡμᾶς ἐξάγειν ἡμᾶς αὐτοὺς, ὡς τοῦ σώματος ἡμῶν Διονυσιακοῦ ὄντος: i. e. quoniam sumus particulæ corporis Bacchici. Baccho enim a Titanibus discerpto ac devorato et combustis Titanibus humanum corpus inde effectum esse. Deinde venit ad argumentum dialecticum. Atque illud de argumento fabulari ut in medio relinquamus, hoc certum est, in mysteriis Orphicis maxime traditum fuisse, nos in hoc corpore inclusos esse tanquam in carcere pœnæ luendæ causa, neque igitur licere per religiones maturius exinde discedere ac nos ipsos liberare, quam jubente Deo eodemque domino. (Plato in Cratylo p. 400. ubi Orphico more *σῶμα* dicitur *σῆμα*, corpus sepulcrum animæ.) Atque in Thracia antiquitus hujusmodi sententias invaluisse, atque a sacerdotibus et mysteriorum ministris per manus traditas ad Pythagoreos philosophos, qui Orphici videri volebant, pervenisse, ab hisque uberius exposita esse, minime est, quod in dubitationem vocemus. (Vid. modo Herodot. V. 4. II. 81. et conf. quæ plura eam in rem et ipse contuli in *Studiis Germanice scriptis* Vol. II. p. 234. sqq. et p. 321. sqq. et Boeckh. Philolaus p. 180. sqq.) Quæ propterea attigi, quia Wyttenbach. ad Phædon. p. 134. sqq. et in Philomath. III. p. 86. illa Platonis in ἀπορρήτοις non recte accepit, et Heindorfius quoque ad Platon. Gorg. p. 493. post Meimersium, in talibus mirifice cæcutientem, illa decreta de anima in carcere inclusa, neque inde, injussu domini, emittenda, antiqui Pythagorei philosophi, qualis Philolaus fuit, indigna pronuntiare ausus est. *Possset* proinde etiam illa sententia, unde proficiscitur hac in disputatione

Plotinus, antiqui illius Zoroastris esse, si argumentum spectamus, quando veteres scriptores Zoroastrem quodammodo facem prætulisse Pythagoræ produnt; *posses*, inquam, si materiam spectes, non verba. Nam versiculum illum ex magicis oraculis, quæ Zoroastris nomine feruntur, posterioris ætatis fabricæque habendum esse, nemo eruditior infitiabitur.

Norunt autem e posterioribus scriptoribus Plotinianam hanc disputationem plurimi, in his David Armenius, cujus locum ad calcem adscribam, Olympiodorus, Macrobius et Joannes Sarisberiensis, quanquam hic quidem suam notitiam haud dubie Macrobio debet. Atque ille in iis argumentis, quæ tuendæ ἐξαγωγῆς profert, haud invenuste et hoc posuit: in Phædon. p. 5.: τριτόν ἐπιχείρημα· εἰ Πλωτίνῳ γέγραπται περὶ εὐλόγου ἐξαγωγῆς, δεῖ ἄρα ποτὲ ἐξάγειν ἑαυτόν. Tum plura de Stoicorum argumentis subjicit; de quibus, ut hoc, hac data occasione, delibem, Wyttenbachius ad Plutarchi Apophthegm. Laconarum p. 1222. ita: “Verbo ἐξήγαγεν ἑαυτήν, se ipsa interfecit, significatur εὐλογος ἐξαγωγή Stoicorum, quorum in disputationibus de hoc argumento exemplum Laconicum frequens fuisse apparet ex Epicteto Dissert. I. 2. p. 12, 13. ed. Schweigh.” Macrobius autem ex loco Ciceronis (Somn. Scip. III. sive de Republ. VI. p. 478—483. ed. Moser.), quem supra attigimus disputandi ansam arripuit in Somn. Scipionis I. 13.: “Hæc secta et præceptio Platonis est, qui in Phædone definit homini non esse sua sponte moriendum.—Hæc Platonice sectæ semina altius Plotinus exsequitur.” Ioannes autem Sarisberiensis in Polieratico lib. II. c. 26. (in Max. Bibliotheca Patrum Vol. XXIII. p. 278.) ita: “Licet et in eo erraverit, quod autoritate propria vitæ munus abjecit. Quod non modo fidelium institutis, sed constitutionibus gentium et sapientissimorum edictis constat esse prohibitum. Veteres quidem Philosophiæ principes, Pythagoras et Plotinus, prohibitionis hujus non tam auctores sunt, quam præcones, omnino illicitum esse dicentes, quempiam militiæ servientem a præsidio et commissa sibi statione discedere citra ducis vel principis jussionem. Plane eleganti exemplo usi sunt, eo quod militia est vita hominis super terram.” Vides Ioannem et Pythago-

VOL. III.

ricam illam sententiam de φρουρᾷ ad Ciceronis modum explicuisse et eandem affinxisse etiam Plotino. Cæterum quæ Marsilius Ficinus in Commentario hujus libelli exposuit, ea maximam partem ex Olympiodoro et e Macrobio desumpta sunt. Quod vero Olympiodorum et Macrobius dissidere inter se in hac causa dicit, illo licitum esse pronuntiant, hoc negante: non accurate prodidit. Etenim Olympiodorus argumenta hujus causæ in utramque partem explicuit. Eandem quæstionem attigit Theodorus Metochita in Miscellan. c. 90. p. 582. ed. Müller. et Kiessling.: Οὐ γὰρ οἶόν τε οὔτε θεμιτὸν ὄντως πρὸ τῶν δεδομένων ὄρων τέμνεσθαι, καὶ καθάπερ ἐξίστασθαι καὶ ἀποχωρεῖν τῆς δυστυχούς ταύτης συζυγίας (Conjunctionis qua animus et corpus copulantur).

163, 9. Οὐκ ἐξάξει] Vid. varr. leect. Recepimus lectionem librorum præne omnium et marginis. Neque enim ullus liber Μὴ ἐξάξει offerit. In editis oraculis magicis Zoroastris p. 78. ed. Galci v. 15. ita legitur hic locus: Μὴ ἐξάξει, ἵνα μὴ ἐξωύσα ἔχη τε, vertiturque: “Ne educas animam, ne exiens e corpore habeat aliquid periculi.” Hoc male. Debebat vel omittere extremam vocem vel substituere *sordium*. Codex autem Vaticanus n. 1416. ab Hieron. Amatio meum in usum excerptus p. 94. ita habet: Χαλδαϊκὸν λόγιον· Μὴ ἐξάξει, ἵνα μὴ ἐξίη ἔχουσα τι. Plane ut margo codicis Cizensis, et Plotiniani libri in contextu. Illa: ἐξελεύσεται γὰρ, et ἵνα καὶ ἐξέλθῃ, a Plotino addita sunt explendæ sententiæ causa. Cæterum ut h. l. ad ἐξάξει et ἐξάξει cogitandum est τὴν ψυχὴν, ita alibi supplendum est cogitando σεαυτόν, ἑαυτόν, vel τοῦ βίου vel τοῦ ζῆν; ita tamen, ut ellipsis usitatio sit plena locutione. Proinde non video, quæ Koelerus ad Heraclidis Pontici fragmenta IX. p. 52.: οἱ μὲν μήκονι οἱ δὲ κωνεῖω ἑαυτοὺς ἐξάγουσι, scribere potuerit: “Mox aliquis malit: ἐξάγουσι ἐκ τοῦ ζῆν.” Neque omnino accurate de hoc usu egit ibidem. Quod Reiskius in Indice in Plutarchi Vitas p. 231. ad ἑαυτόν ἐξήγαγεν addit: “scil. ἐκ τοῦ σώματος,” an unquam apud scriptorem in plena locutione inveniatur, non dixerim. Addam nonnullos locos ex Adversariis meis, unde vel formulæ varietas, vel philosophorum sentiendi diversitas, cognoscatur: Zeno Stoicus apud Diog. Laërt. VII. 130.—εὐλόγως τε φάσω ἐξάξειν ἑαυτόν τοῦ βίου

M

τὸν σοφὸν καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων· κἂν ἐν σκληροτέρᾳ γένηται ἀλγηδόνι, ἢ πηρώσειν, ἢ νόσοις ἀνιάτοις. Olympiodor. in Phædon:—οἱ Στωϊκοὶ πέντε τρόπους ἔλεγον εὐλόγου ἐξαγωγῆς. Contra Theodorus Cyrenæicus ap. Diog. L. II. 98: ἔλεγε δὲ καὶ εὐλογον εἶναι, τὸν σπουδαῖον μὴ ἐξαγαγεῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἑαυτόν. κ. τ. λ. Plutarch. adv. Stoicos p. 1060. p. 326. Wyttenb. εὐλόγως ἐξάγειν τοῦ ζῆν ἑαυτοὺς καὶ τοῦ βίου ἀπολέγεσθαι. Arrian. Dissert. II. 15. 10. ἐξάγειν ἡμῖν ἀνθρωπον ἐκ τοῦ ζῆν φίλον. Idem IV. 1. 105. ὅταν σ' ἐξάγη, (sc. ὁ θεός). Marc. Antonin. III. 1. p. 62. εἰ ἤδη ἐξακτέον αὐτόν. Synesius Epist. 79. κἂν ἐξήγαγον ἑμαυτὸν κρατηθεὶς ὑπὸ τοῦ πάθους. Similiter Arrianus de bell. civil. IV. 135. p. 707. Schweigh. Contra idem de bello Hispan. VI. 96. p. 707. plenius: καὶ ἐθέλουσιν αὐτοὺς ἐξαγαγεῖν τοῦ βίου. Athen. IV. p. 157. b. συμβουλευσαίμ' ἂν ὑμῖν, κατὰ τὸν Σωκρατικὸν Ἀντισθένην ἐξάγειν ἑαυτοὺς τοῦ βίου. Nec aliter Porphyry. de vita Plotini p. 113. Fabric.—ἐξάγειν ἑμαυτὸν διαγοιμμένου τοῦ βίου. Singularis significatio formulæ est in Xenophonte Ephesio V. p. 35. ἑαυτοὺς ἐξήγαγον τοῦ βίου de senibus, qui mortem sibi properaverant nimium indulgentes dolori. Vid. Peerkamp. ad eum locum p. 359. In Græcis Bibliorum interpretibus et in N. T. ὑπάγειν sæpiuscule simpliciter usurpari pro *mori*, non est quod exemplis confirmetur post ea quæ congressit Schleusner. in Lex. N. T. in voce.—Hæc de formulis. Sententia Plotiniani loci congruit Hierocl. 160.: Ἔσται δὲ καθάρᾳ, εἰ μηδὲν τῇ ἀλογίᾳ, μηδὲ τῷ θνητῷ σώματι (fort. deest συγγενὲς) συνεκφέροιο, ὡς ἄλλη δὲ ἄλλων ἐπιμελοῖτο, τοσοῦτον αὐτοῖς ἀπονέμουσα φροντίδος, ὅσον ὁ θεῖος κελεύει νόμος, ἐξάγειν αὐτὴν (Cod. Medic. ἑαυτόν) πειρᾶσθαι μὴ συγχωρῶν, ἀλλὰ περιμένειν ἕως ἂν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς. Macrobius in Somn. Scip. I. 13. ex Plotino: “Nec levis est differentia vitam vel natura vel sponte solvendi; anima enim, cum a corpore deseritur, potest in se nihil retinere corporeum, si se pure, cum hac in vita esset, instituit, cum vero ipsa de corpore violenter extruditur, quia exit vinculo non soluto, fit ei ipsa necessitas occasio passionis, et malis, vinculum dum rumpit, inficitur.” Cæterum Plotini verba ἴνα καὶ ἐξέλθῃ, vertenda erant: *quocumque ea excesserit. Ad*

argumentum cf. infra *adversus Gnosticos* II. 9. 18. p. 217. D.

p. 163, 13. ἀδυνατοῦντος ἔτι τοῦ σώματος—συνδεῖν τῆς ἁρμονίας αὐτοῦ οὐκέτι οὔσης] Hæc sententia et ipsa Pythagoreis placuit, vel similis certe: Clearchus ap. Athenæum IV. 157. c. p. 112. Schweigh. Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικὸς—ἔλεγεν, ἐνδέσεσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ δεῦρο βίῳ τὰς ἀπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν. καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὧς, εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις ἕως ἂν ἐκὼν αὐτὸς λύσῃ, πλέοσι καὶ μελίχοσι ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας ἐνλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἐκόντας ἐκβῆναι, μόνου τε τὸν ἐν τῷ γήρα θάνατον ἀσπασίως προσίεσθαι, πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίνεσθαι γνώμης. Cum Plotini verbis magis congruit alter locus ejusdem II. 9. 18. p. 217. B. C. D. ubi corpus cum domo affabre ædificata comparatur; unde hæc sola h. l. adpronam:—δεῖ δὲ μένειν μὲν ἐν οἴκοις σῶμα ἔχοντας κατασκευασθεῖσιν ὑπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς. Præsertim vid. Diog. Laërt. VIII. 29. ubi ex doctrina Pythagoræ infantis corpus dicitur συνέχεσθαι κατὰ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους. Cf. Censorin. de die natali c. 9. Macrobius l. l. “Addit etiam (Plotinus) illam solam esse naturalem mortem, ubi corpus animam, non anima corpus relinquit. Constat enim, numerorum certam constitutamque rationem animas sociare corporibus; hi numeri dum supersunt, perseverat corpus animari; cum vero deficiunt, mox arcana illa vis solvitur, qua societas ipsa constabat: et hoc est quod fatum et fatalia vitæ tempora vocamus. Anima ergo ipsa non deficit, quippe quæ immortalis atque perpetua est; sed impletis numeris corpus fatiscit: nec anima lassatur animando; sed officium suum deserit corpus, cum jam non possit animari. Hinc illud est doctissimi vatis (Virgilio *Æn.* VI. 545.): *Explebo numerum, reddarque tenebris.* Hæc est igitur naturalis vere mors, cum finem corporis solus numerorum suorum defectus apporiat: non cum extorquetur vita corpori adhuc idoneo ad continuationem ferendi.” Plotini hæc verba laudat Bruckerus in *Hist. Crit. Philos.* II. p. 418. Ficini versione, uti solet, utens, additque: “En vero *harmoniam præstabilitam inter animam et corpus*, jam Plotino ex parte notam!”

p. 163, 14. Τί οὖν εἰ μηχανήσαιτό τις—μηδὲν πράττειν] Macrobius l. l. “Oportet, inquit, (Plotinus) animam post hominem liberam corporeis passionibus inveniri; quam, qui de corpore violenter extrudit, liberam esse non patitur. Qui enim sibi sua sponte necem comparat, aut pertæsus necessitatis aut metu cujusquam ad hoc descendit aut odio; quæ omnia inter passiones habentur. Ergo etsi ante fuit his sordibus pura, hoc ipso tamen, quo exit extorta sordescit.”

p. 164, 3. Εἰ οὖν ἀρχὴν αἰσθοιο τοῦ ληρεῖν—αἰρετοῖς] Fuit hæc ipsa Stoicorum sententia. Comparaverant enim Stoici vitam cum Convivio. Olympiodorus in Phædon. p. 6:—Ἄλλὰ καὶ διὰ μέθην λύεται τὸ συμπόσιον, οὕτω καὶ τὸν βίον λύειν δεῖ (fortasse addendum διὰ) τὸν παρεπόμενον τῷ σώματι λήρον, φυσικὴ γὰρ ἐστὶ μέθη ὁ λήρος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ παρατιθεμένα νοσερὰ ὄντα, καὶ τὸν βίον λυτέον διὰ τὸ σῶμα νόσοις ἀνιάτοις κατεχόμενον, καὶ ἀνεπιτήδειον πρὸς τὸ ὑπουργεῖν τῇ ψυχῇ. Eadem mala ipse Plotinus supra attigit in libro περὶ εὐδαιμονίας I. 4. ubi vide præsertim c. 5. p. 32: Ἄλγη δόνας δ' ἔτι καὶ νόσοι, καὶ τὰ ὄλως κωλύοντα ἐνεργεῖν· εἰ δὲ δὴ μηδ' ἑαυτῷ ἐπακολουθοῦ· κ. τ. λ. i. e. si vero nec mente sibi constet (homo): sive, si vero etiam mente captus sit, ubi cf. annot.

—6. Καὶ γὰρ ἡ τῶν φαρμάκων προσαγωγή] Vid. var. lect. Sex Cod. et marg. Edit. προσεξαγωγή. Vox inaudita. Possis suspicari Plotinum scripsisse: καὶ γὰρ ἡ διὰ τῶν φαρμάκων προεξαγωγή ψυχῆς, et illud πρὸς ἔξοδον interpretamentum esse a margine in orationem illatum. Etenim *eductio animæ priusquam necesse est per venena*. Polybius certe XXX. 7. 8. usurpat: προεξάγειν ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ζῆν, mortem sibi priusquam necesse est, consciscere. Vid. Schweigh. Lex. Polyb. Sed nec προεξαγωγῆς vocabulum in usu est; nec incommodum sensum exhibet lectio vulgata.

—7. ψυχῇ οὐ πρόσφορος—οὐκ εὐτυχές] Hæc fortasse Macrobius amplificavit. Ita enim ille: “Deinde mortem debere ait (Plotinus) animæ a corpore solutionem esse, non vinculum: exitu autem coacto animam circa corpus magis magisque vinciri et re vera ideo sic extortæ animæ diu circa corpus ejusve sepulturam vel locum in quo injecta manus est pervagantur. Cum contra illæ animæ, quæ se in hac vita a vinculis corporeis

philosophiæ morte dissolvunt, adhuc exstante corpore celo et sideribus inserantur, et ideo illam solam de voluntariis mortibus significat esse laudabilem, quæ comparatur, ut diximus, philosophiæ ratione, non ferro: prudentia, non *veneno*.” At dicat fortasse quispiam hæc ex integriore Plotini libro, de quo supra coniecimus, desumpta videri posse, quando plures sententiæ in hoc libello περὶ ἐξαγωγῆς non reperiantur, quas hoc capite in medium profert Macrobius. Equidem non crediderim. Desumpta sunt hæc partim e Phædone Platonis, partim ex aliis libris ipsius Plotini, v. c. de Dialectica. Et universe, qui hæc Macrobianæ conferat cum Plotinianis, continuo intelligat, Romanum philosophum id egisse, ut Ægyptii philosophi densas et contractas sententias dilataret, et lectoribus suis expeditiores redderet. Hæc etiam continenter adjuncta unumquemque docebunt. Quod enim Plotinus in fine libelli subjicit: Εἰ δὲ οἶος—οὔσης ἐπιδόσεως, οὐκ ἐξακτέον, hæc Macrobius ita exornat: “Hanc quoque superioribus (Plotinus) adjicit rationem non sponte pereundi. Cum constet, inquit, remunerationem animis illic esse tribuendam, pro modo perfectionis, ad quam in hac vita unaquæque pervenit: non est præcipitandum vitæ finis, cum adhuc proficiendi esse possit accessio. *Nec frustra hoc dictum est*. Nam in arcanis de animæ reditu disputationibus fertur &c.” Reliqua Marsilius Commentario suo inseruit. Unde apparet Macrobius Plotinianis his sententiis argumenta etiam sua quædam interposuisse, et omnino, quod supra significavi, Periphrasin quasi quandam hujus libelli conscripsisse.—In fine hujus disputationis adscribere juvat locum Davidis Armenii Prolegg. Commentar. in Porphyrii Quinque Voces e cod. mscr. Paris. Reg. nr. 1939. fol. 117: Ὁ μέντοι Πλωτῖνος περὶ ἐνλόγου ἐξαγωγῆς γράφων οὐδένα τούτων τῶν πέντε τρόπων ἀποδέχεται (Enumeraverat in præcedentibus David quinque rationes, quas alii philosophi statuebant), μὴ ἀμελεῖν λέγων πάντη τοῦ σώματος δι' ἐπιμελείαν ψυχῆς, ἀλλὰ τὴν προσήκουσαν αὐτοῦ ποιεῖσθαι πρόνοιαν, ἕως οὗ ἐκεῖνο ἀνεπιτήδειον γενόμενον διαστήσει ἑαυτὸν τῆς πρὸς τὴν ψυχὴν κοινωνίας, ἄσπον γὰρ τὸ πρὸ καιροῦ ἐξάγειν ἑαυτόν.

LIB. I. ENNEAD. SECUNDÆ.

P. 178, 7. Περὶ οὐρανοῦ] Est hic liber secundum ordinem, quo singuli a Plotino scripti sunt, quadragesimus. Vid. Porphyry. de Vit. Plotini. p. 141. Fabr. (c. 24.), ubi tamen inscribitur *περὶ κόσμου*. Atque eundem titulum usurpant Philoponus, Simplicius et alii, uti postea videbimus. Libri nostri h. l. nihil variant. Ejus diversitatis causa inest in usu veterum, qui *κόσμον* et *οὐρανὸν* promiscue dicebant. Plato Timæo p. 28. p. 23. Bekkeri: ὁ δὲ πᾶς οὐρανὸς ἢ κόσμος, ἢ καὶ ἄλλο ὃ τί ποτε ὀνομαζόμενος μάλιστα ἂν δέχοιτο, τοῦθ' ἡμῖν ὀνομάσθω. Ad quem locum Proclus p. 83: καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἰστέον, ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα πολλὴν ἔχει παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀμφιβολίαν κ. τ. λ. Sic Aristoteles Meteorol. I. 2. et 3. ὁ περιέχων κόσμος τὴν γῆν, ubi proinde *κόσμος* est *cælum*. Idem de Cælo triplicem vocis *οὐρανοῦ* significatum distinguit c. 9, 10. 24. ed. Syllb. cf. etiam Philon. Judæum *περὶ ἀφθαρσίας κόσμου*, ibiq. Mangcy. p. 488. unde intelligitur Pythagoram vel *cælum* vel hanc rerum universitatem primum dixisse *κόσμον*. Hinc geminus usus Romanorum scriptorum, Plinius H. N. II. 1. “*Mundum* et hoc quod alio nomine *cælum* appellare libuit, ejus circumflexu teguntur cuncta.” ubi cf. Harduin. p. 69. et p. 126. Contra Latini *cælum* nonnunquam pro *mundo* dixerunt. Cicero in Hortensio ap. Serv. in Æneid. I. 335. “Epicurei, qui plures esse volunt *calos*” i. e. *mundos*. Quo de usu vide quos laudat Harlesius in Fabricii Bibl. Gr. III. p. 230. not. Io. Christ. Kappius ad Aristotel. de Mundo II. p. 18. sq. et Ian. Bakkus ad Cleomedis Meteora I. 1. p. 258. cf. infra ad p. 384. D.—Argumentum autem hujus libri Plotiniani conjunctum est cum disputationibus Platonis cum aliis in Dialogis, tum maxime in Timæo. Deinde cum Aristotelis libris aliquot, in his *περὶ οὐρανοῦ*. Neque vero non Epicureorum, Stoicorum aliorumque philosophorum placita in hac disputatione respexisse putandus est Lycopolites philosophus. Quorum decreta de mundo qui cognoscere cupiat, is adcat Philonis Judæi librum *de Mundi incorruptibilitate* itemque commentarios Procli in Timæum Pla-

tonis, ubi Pythagoreorum, Platonis, Aristotelis, Crantoris, Plutarchi, Attici, ipsius Plotini, Porphyrii, Iamblichi, aliorum sententiæ, præsertim de mundo vel æterno vel non æterno recensentur p. 84. sqq. cf. eundem Proclum in Theol. Platonis II. 11. p. 107. III. 1. p. 126. sq. et III. 16. p. 147. et ejusdem Inst. Theol. c. 48. sqq. p. 78. sqq. ed. nostr.: Procli autem de mundo æterno placitum peculiari in libro impugnavit Io. Philoponus, unde nonnihil in Annotatione nostra mutuabimur. Ex iisdem disputationibus vituperandi Procli materiam desumpsit Nicolaus Methonensis in Ἀναπτύξει τῆς θεολογικῆς στοιχειώσεως Πρόκλου p. 71. sqq. ed. Voemel. Cf. etiam Dionysium Areopag. de divinn. nomm. V. 4. p. 690. cum Schollis Maxiini p. 705. sq. Nicephorus denique Blemmida Epitomæ suæ physicæ caput inseruit *περὶ οὐρανοῦ, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ κόσμος αἰδῖος*. Vid. c. 24. p. 179. sqq. ed. Wegelin. August. Vindel. 1605. Recentiorum aliquot de illo placito sententias atigi infra ad Nostri Enn. III. 2. 1. p. 255. A. B.

— 11. πρῶτον μὲν ἀληθὲς μὲν ἂν ἴσως] Quod h. l. hæserunt aliquot librarii, non est quod miremur, quando docti etiam critici ad hunc scopulum impegerunt. Tu vid. Dorvill. ad hæc Charitonis VI. 5.: Καλλιρρόη μὲν τὸ μὲν πρῶτον ὄρμησεν in Animadvv. p. 543. ed. Lips. [p. 560. sq. ed. Amst.], ubi ea, quæ contrariam in partem disputavit Weiskius de Pleonasmis p. 193. sq. multorum exemplorum vim non tollunt. Neque proxime quin ex libris fere omnibus nostris adjiciendum sit ἂν post οὐδεμίαν, haudquaquam dubito. Plato Sympos. p. 176. p. 377. Bekk. ἴσως ἂν ἐγὼ περὶ τοῦ μεθύσκεσθαι, οἷόν ἐστι, τὰληθῆ λέγων ἦπτον ἂν εἶην ἀηδῆς. Proclus Inst. Theol. c. 115. p. 168. ed. nostr. ἐν ἂν οὐκ ἂν εἶη μόνον. Qua de repetitione vid. Gregor. Corinth. p. 18. Koen. p. 42. Schæfer. Hermann. ad Viger. p. 814.: sqq. et Dissenii Disquiss. philoll. I. p. 28. sq.: Neque, ut hoc unum addam, fortasse negligenda est lectio Cod. Basiliensis in Thucyd. III. 53. init. ἡγούμενοι τὸ ἴσον ἂν μάλιστα ἂν φέρεσθαι. Mox, quo perspicuitati consuleret Ficinus, dubitatio-

nem, quæ inest in sententia μήποτε τούτο—ἀξιώ-
σοι γίνεσθαι (nihil enim muto) diserte expressit.
De qua vi particulæ consule Hoogeveen. de Par-
ticull. p. 391. ed. Schutz. alt. præsertim p. 394.
sq. Proxime non est, quod operose monstretur
inter se opponi κατὰ τὸ εἶδος, secundum *speciem*,
et κατὰ τόδε secundum *singula*, sive, quod vulgo
dicitur, secundum *individua*.

p. 179, 4. Εἰ δὲ τῶ πάντα συνειληφέναι (τὸν
κόσμον)—ποιήσεται] Hæc conjuncta sunt cum
decreto *mundum esse unicum*; quod Heraclito
tribuunt nonnulli, ut Diogen. Laërt. IX. 8.
πεπερασθαι τε τὸ πᾶν καὶ ἓνα εἶναι κόσμον. Plato
quidem in Timæo p. 31. et pluribus locis diserte
pronuntiat. Nec minus Aristoteles de Cælo I.
8. 9. De quibus decretis copiose disputatur apud
Philonem de Mundi Incorruptibilitate T. II. p.
488. sq. ed. Mangey. Plutarch. de Orace. de-
fectu p. 422. sq. p. 725. Wyttēb. cf. etiam Plu-
tarch. de εἰ Delphico p. 389. F. et ad eum
Wyttēb. p. 285. in Animadvv. Vol. III. et
quæ plura hanc in rem contuli ad Cicronem de
N. D. II. 46. p. 401.

p. 180, 14. τὸν μὲν οὐρανὸν—ἔχειν τὸ ἀεὶ]
Proclus in Timæum Platonis p. 166: "Ἀτρεπτα
ἄρα μένει τὰ οὐράνια, ὡς περ δὴ τῶν ἀρχαίων Προ-
κλὸς τε ὁ Μαλλώτης καὶ Φιλονείδης εἰρήκασι, τῶν
δὲ νεωτέρων οἱ ἀπὸ Πλωτίνου πάντες Πλατωνικοί.
Proclus ille antiquus est Cilix philosophus Stoi-
cus. Vid. Fabric. B. Gr. Vol. III. p. 574. sq.
ed. Harles. et Vol. IX. p. 365. sq. Cf. ejusdem
Procli Lycii alterum locum in Plat. Timæum p.
73. ubi hæc Plotiniana rursus attigit.—Proxima
laudat Ioannes Philoponus adversus Proclum de
æternitate mundi XIII. 15.; quem locum sine
auctoris nomine e Codice Platonis Parisino Reg.
1832. etiam Imm. Bekkerus interposuit Scholii
in Timæum p. 439. sq. Habet autem ita: ποῦ
δὲ καὶ τὸν πολλὸν Πλωτίνον θήσομεν, ὃς εἴπερ τις
ἄλλος εἶναι τῆς αἰρέσεως Πλάτωνος ἀξιῶν οὐ προσ-
ήκατο μὲν οὐδ' αὐτὸς τὸ ὑπ' Ἀριστοτέλους ἐπεισκρι-
θὲν τῶ παντὶ σῶμα πέμπτον, ἐξ οὗ τὰ οὐράνια συν-
ίστησεν ἐκεῖνος, τῇ Πλάτωνος δὲ σύμφωνα δόξη
φθεγγόμενος ἐκ τῶν τεσσάρων καὶ αὐτὸς στοιχείων
τὸ οὐράνιον σῶμα συνίστησι, καὶ Πλάτωνος εἶναι
τὴν δόξαν ἀποφαίνεται. Λέγει γοῦν ἐν τῶ περὶ τοῦ
κόσμου λόγῳ· καίτοι· ὡσαύτως τῆς φύσεως τοῦ σώ-
ματος ρεούσης ἀεὶ. Sequitur locus Plotini usque
ad verba εἶτι δὲ μᾶλλον πῶς ἥλιος. Proxima de

Aristotele laudat etiam Simplicius in Aristotelem
de Cælo, et quidem tribus locis, p. 3. b. p. 5. h.
et p. 26. ed. Venet. Aldina. Atque primo loco
ita: Τούτων δὲ τῶν ὑποθέσεων καὶ Πλωτίνος ἐν τῶ
περὶ κόσμον μέμνηται. βουλόμενος γὰρ κατὰ Πλά-
τωνα δεῖξαι τὴν ἀδιότητα τοῦ οὐρανοῦ, φησὶν· Ἀρι-
στοτέλει μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν εἴη πόνος κ. τ. λ. Altero
autem ita incipit: καὶ ὁ μέγας Πλωτίνος καὶ Ξέν-
αρχος ἐν ταῖς πρὸς τὴν πέμπτην οὐσίαν ἀπορίας
κ. τ. λ. Appuleius de Mundo p. 708. p. 291. ed.
Bosschæ de Cælo ita: "Elementum, non unum
ex quatuor, quæ nota sunt eunctis, sed longe
aliud, numero *quintum*, ordine primum, genere
divinum et inviolabile."

p. 181, 2. τῆς φύσεως τοῦ σώματος ρεούσης ἀεὶ
κ. τ. λ.] Primam sententiam quod attinet, notissi-
mum decretum est Heracliti ὅτι πάντα χωρεῖ καὶ
οὐδὲν μένει—ὡς δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν
ἐμβαίης. Verba sunt Platonis in Cratylo p. 402.
a. Idem placitum Aristoteles, qui fertur de
Mundo sic exprimere: πάντα ποταμῶν δίκην ρεῖν
IV. 25. Qua de re vide quæ contulit Wyttē-
bach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 76. sq. ed.
Min. p. 398. ed. Oxon. et ad Plutarch. de Ami-
corum multitudine in Animadverss. p. 660. sq. item-
que in Animadverss. in Consol. Apollonii p. 721.
sq. et p. 791. sq. et quæ ipse hanc in rem con-
gessi in Dionyso p. 79. sqq. Alterum illud me-
morabilius, sed Platonem ipsum, Aristotelem
aliosque gravissimos auctores habet. Ille enim
Republ. VI. p. 498. b. p. 300. Bekk. πρὸς δὲ τὸ
γῆρας ἐκτὸς δὴ τῶν ὀλίγων, ἀποσβέννεται πολλὸν
μᾶλλον τοῦ Ἡρακλειτείου ἡλίου, ὅσον αὐθις οὐκ
ἐξάπτονται. Et disertius Aristoteles Meteorolog.
II. 2. p. 39. Sylb.:—δηλον ὅτι καὶ ὁ ἥλιος οὐ
μόνον καθάπερ Ἡράκλειτός φησι, νεὸς ἐφ' ἡμέρη
ἐστίν, ἀλλ' ἀεὶ νεὸς συνεχῶς. Quod Alex. Aphro-
dis. in Meteorol. fol. 93. a. explicat: καθ' ἐκάστην
ἡμέραν ἄλλος ἐξαπτόμενος τοῦ πρώτου ἐν τῇ δύσει
σβεννυμένον, id est, ut singulis diebus novus ac-
cendatur sol priore in occasu extincto. Alii
aliter accipere. Ipsum Heracliti de sole decre-
tum aliquod nobis servavit Plutarchus de Exilio
p. 604. A. ἥλιος γὰρ οὐχ ὑπερβήσεται μέτρα· φη-
σὶν ὁ Ἡράκλειτος· εἰ δὲ μὴ, ἐρίνυές μιν δίκης ἐπί-
κουροι ἐξευρήσουσιν. Item de Iside et Osiride p.
370. D. ad quem locum vid. Wyttēb. in Ani-
madv. p. 238. cf. Diogen. Laërt. IX. 1. Procl.
in Platon. Tim. p. 334. Stobæi Eclogg. I. 26.

p. 524. sqq. Heer. ubi gemina sententia Hecatæo tribuitur, quem Heracliti auditorem fuisse dicebant. De quibus placitis Heracliteis copiose exposuit Schleiermacher. in Wolfii et Buttmanni Museum der Alterthumswissensch. p. 392—399. Cf. etiam Baguet. de Chrysippo p. 176. sq.

181, 7. Ἀριστοτέλει—τὰς ὑποθέσεις τοῦ πέμπτου—σώματος] Nimirum Aristoteles contra atque alii philosophi ipseque, Plotino referente, Plato fecerant, cæli corpus non ex quatuor elementis reliquis compositum volebat, sed quintum quoddam propriumque atque excellentius ceteris eidem tribuerat. Præterea idem perpetuum motum attribuebat Cælo. Ita enim ille de Cælo II. 3. p. 40. Syllb.: ἕκαστόν ἐστιν, ὃν ἔργον ἐστίν, ἕνεκα τοῦ ἔργου. θεοῦ δὲ ἐνέργεια ἀθανασία· τοῦτο δὲ ἐστὶ ζωὴ αἰδίου. ὥστε ἀνάγκη τῷ θεῷ κίνησιν αἰδίου ὑπάρχειν. ἐπεὶ δὲ ὁ οὐρανὸς τοιοῦτος· σῶμα γάρ τι θεῖον. διὰ τοῦτο ἔχει τὸ ἐγκύκλιον σῶμα, ὃ φύσει κινεῖται κύκλῳ αἰεὶ. Atque ut hoc loco divinum dicit corpus cæli ita alio in loco de cælo I. 3. idem corpus appellat ἀγήρατον καὶ ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαθὲς et τὸ πρῶτον τῶν σωμάτων. Hos autem locos tetigisse Plotinum ipsi statuunt Aristotelis interpretes veteres, quorum testimonia supra excitavimus.

— 16. πρὸς ζώον σύστασιν] Ed. cum duobus libris scriptis στάσις. Et reapse στάσις nonnunquam transitive usurpatur, ut h. l. significare possit *constitutio*. Vid. modo Steph. Thes. p. 4543. sqq. ed. Londin. nov. De aliis significationibus, quæ ibi congestæ sunt, iis adde Upton. et Schweigh. ad Epictet. III. p. 443. Wyttenb. ad Eunap. 302. Procl. in Alc. pr. p. 273. supr. ed. nostr. Eandem utriusque vocis permutationem offendimus supra I. 8. 8. p. 77. F. Sed tamen sicut ibi in contextu retinimus σύστασις: ita h. l. jubentibus plurimis libris nostris, σύστασιν eidem inferendum censuimus. Bene Marsilius: “ad animal constituendum:” *ipsum* non erat quod adderet.

p. 182, 2. ἀλλὰ πρόσφορον—προσῆκει] Wyttenb. ad Plat. Phædon. p. 232. “i. e. materiam etiam accommodatam ad voluntatem effectiois esse oportet, imo sententia est, *ad voluntatis effectioem*: πρὸς τὸ τοῦ βουλήματος ἀποτέλεσμα:” Similiter in Platone τὴν φύσιν τῆς ἀσθενείας accipit, pro τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως (cf. eundem in Philomath. III. p. 98.) et plura ejusdem permuta-

tionis Genitivi cum casu regente exempla profert, laudans etiam Markland. ad Maxim. Tyrium XVIII. 1. p. 566. qui et alia exhibet, et hoc Plutarchi tom. II. p. 500. B: τὰ θνητὰ τῶν ζώων γένη pro τὰ τῶν θνητῶν ζώων γένη. Novi autem Testamenti scriptores consimili enallage nunc ἐν πυρὶ φλογός, nunc ἐν φλογὶ πυρὸς dicunt, docente Valcken. in Scholis ad Act. Apostol. VII. 30. p. 426.

— 9. ὕδατος φύσις] De hac formula vid. Wyttenb. ad Phædon. p. 233. et nos ad Plotin. de Pulcrit. supra p. 50. C. in edit. peculiari p. 139. sqq.

— 14. πῦρ δὲ, ὄξὺ μὲν καὶ ταχὺ—στάσις ἐπ’ ἄμφω ζητεῖν] Qui libros non inspexerit, facile sibi persuadeat, Marsilium pleniorem ante oculos habuisse hunc locum. Sed quæ plura habet, hæc Periphrasi attribuenda sunt, quæ ille sexcenties perspicuitati consulere studet. Dicas tamen cum legisse καὶ γῆ τῷ μὲν ἐν ἄλλῳ et deinde ἕκτασιν ἐπ’ ἄμφω ζητεῖν. Sed harum quoque lectionum in Codicibus Mediceis, quibus ille usus est, nec vola nec vestigium comparet. Soli igitur conjecturæ probabiliter hæc attribuendæ sunt, de qua ipse viderit.

p. 183, 5. Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα μέρη—οὐ στέγοντα αὐτῶν (vel potius αὐτῶν) τὴν σύστασιν] Haud male Ficinus. Prima vis verbi optime intelligitur ex his Platonis de Republ. X. p. 621. Α. οὐ τὸ ὕδωρ ἀγγεῖον οὐδὲν στέγει. Sæpius autem et varie usurpat Plato Cf. Republ. IX. 586. p. 454. Bekk. ad eumque locum Ast. in Commentar. p. 604. qui nec hujus Plotiniani loci immemor fuit. Cf. eundem ad Platon. de Legg. IV. 6. p. 213. Sæpe etiam hac potestate usurpat Plutarchus, ut μὴ στέγειν sit *non continere, non sustinere, effluere ac perire sinere*, docente Wyttenbach. ad libr. de Virtut. et Vitio p. 689. Alia significatio est, quam attigit Zonar. in Lex. p. 1679. Στέγει ὑπομένει, ubi vid. Tittmann. Alia occuparunt viri docti ad Steph. Thes. ed. Lond. recent. Cæterum hic et in sequentibus tangit Plotinus illas rerum naturalium vicissitudines (ἀμοιβάς) tantopere frequentatas ab Heraclito et a Stoicis. Vid. nostrum infr. Enn. IV. lib. 8. p. 468. ubi plura dicentur.

p. 184, 2. πάγιον ἂν τὴν δόξαν—λάβοι] Certam firmamque sententiam assumeret. Contrarium est τῷ ἐπαμφοτερίζοντι. Vid. Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 108. Phrynich. προπαρ. σοφ. in

Bekkeri Anecd. Græc. II. p. 41. et Heindorf. ad Platon. Theet. §. 36. p. 333. παγίωσαι. Theodoret. III. p. 759. Schulz. de plantis quæ altius infiguntur in solo. Παγίωσις apud Olympiodor. in Phædon. legitur. Quod addendum lexicis. De flamma quod Aristotelis in proximis laudatur, ejus mentio frequens in ejus Physicis. Maxime convenire videntur his, quæ leguntur in Meteorol. I. 4. p. 8. Sylb. ἔστι γὰρ ἡ φλόξ πνεύματος ξηροῦ ζέσις κ. τ. λ. Reliqua enim ad sententiam Plotini satis faciunt. Aristotelea expilavit, uti assolet, Nicephorus Blemmida in Epitome physica p. 101. ed. Wegelin. Plotinus autem in his etiam Platonem respexit de ignis generibus et de flamma atque luce disputantem in Timæo p. 58. p. 76. Bekkeri.

— 5. τὴν ψυχὴν—κινουμένην—κειμένην] Dicas Ficinum conjecisse δυνάμει θαυμαστῇ κοσμουμένην, omisso præcedente κινουμένην. Alius transponenda verba censeat ἐφεξῆς τοῖς ἀρίστοις κειμένην—δυνάμει μεγίστη κινουμένην. Non integrum hunc locum esse libri MSS. significare videntur. Alia non reperio.

p. 185, 1. Ἡ δὲ μετάνοια τῆς ψυχῆς ὅτι κεινὸν ἔστι δέδεικται] Nimirum in libro adversus Gnosticos, qui dicitur, ante hunc nostrum conscripto. Tu vide II. 9. 6. p. 203. E. τὰς δὲ ἄλλας ὑποστάσεις τί χρὴ λέγειν, ἃς ἐπάγουσιν, παροικήσεις, καὶ ἀντιτύπους, καὶ μετανοίας; εἰ μὲν γὰρ τῆς ψυχῆς ταῦτα λέγουσι πάθη ὅταν ἐν μετανοίᾳ ᾖ, καὶ ἀντιτύπους, ὅταν οἷον εἰκόνας τῶν ὄντων ἀλλὰ μὴ αὐτὰ πῶ τὰ ὄντα θεωρῆ καυολογούντων ἔστιν, εἰς στάσιν τῆς ἰδίας αἰρέσεως (al. κευολογούντων—σύστασιν) ubi alia quædam arponam.

— 6. ἡ φησὶν ὁ Πλάτων] Plato in Timæo p. 69. p. 97. Bekk. ἔπειτα ἐκ τούτων πᾶν τὸδε ξυνηστήσατο, ζῶον ἐν ζῶᾳ ἔχον ἅπαντα ἐν αὐτῷ θνητὰ ἀθάνατά τε. καὶ τῶν μὲν θείων αὐτὸς γίγνεται δημιουργός, τῶν δὲ θνητῶν τὴν γένεσιν τοῖς ἑαυτοῦ γεννήμασι δημιουργεῖν προσέταξεν κ. τ. λ.

— 8. Τοῦτο δὲ ταῦτὸν τῷ ἐφεξῆς—τὴν οὐρανίαν] Plato Phædone p. 109. p. 110. Bekk. τὸ δὲ εἶναι ταῦτὸν, ἢ π' ἀσθενείας καὶ βραδυτήτος οὐχ οἷους τε εἶναι ἡμᾶς διεξελθεῖν ἐπ' ἔσχατον τὸν ἀέρα. Ita locum Bekkerus repeti jussit. Heindorf. conjiciebat p. 229.: τὸ δὲ εἶναι τοιοῦτον ἢ π' ἀσθενείας: “*quum tamen res ita se habeat, ut propter imbecillitatem.*” Wyttenbachius p. 301.: i. e. hoc autem idem esse, ac nos—non posse. “*Quam-*

quam in hac quidem compositione malim aut abesse ταῦτὸν, aut ei subjungi ἢ, quod ab antecedente ἢ sæpe ablatum reperitur, ut ostendemus ad Plut. Mor. p. 96. A. (Tu vide Animadv. in Plutarch. p. 652. sq. ed. Oxon. min.) aut subjici τῷ, ut in simili constructione locutus est Plotinus” —Sequuntur verba Plotini, quæ ita Latine reddidit Wyttenbachius: “*Id autem idem est ac si dicitur, proximam post mundi creatorem esse animam caelestem cet.*” Neque aliter reddidit Ficinus.

— 15. ὡς ἂν ἄλλης ψυχῆς αὐτῶν προσεχῶς ἀρχούσης] Adverbium προσεχῶς rarissimi usus est, indeque in vulgaribus Lexicis neglectum. Pauca præstat novus Stephanus ed. Valp. p. 3978. Quod Hesychius II. 1045. Albert. explicat σπουδαίως, ejus usus editoribus nullum exemplum notatur. Igitur quaerat fortasse quispiam, an hæc vocis vis nostrum in locum cadat. Quam si accipias, idem sit h. l. atque προσεχόντως, i. e. *attente, naviter, serio*. Sed tamen alteram amplexus est Marsilius, eaque accommodatior videtur. Plutarchus qui fertur de placitis philosophorum III. 18. p. 897. p. 617. Wyt. ὃς κύκλος φαινόμενος ἄλως καλεῖται, ὅτι ἔστιν ἄλως προσεχῶς ἐκεῖ δοκοῦντος τοῦ φάσματος γίνεσθαι, ἔνθα νῦν ἔπεσε τὸ πάχος τῆς ὄψεως. Reiskius conjiciens: ὅτι ἔστιν ἄλωνι προσφερῆς rarissimum adverbium pervulgato Adjectivo opprimit; quasi rarissima tantopere in promptu sint librariis. Venuste Wyttenbachius: ὅτι ἔστιν ἄλως τῆς ὄψεως προσεχῶς ἐκεῖ δοκοῦντος τοῦ φάσματος γίνεσθαι, ἔνθα συνεπέσε κ. τ. λ. Utut est, eo in loco significat *proxime*. Similiter in his Porphyrii Isagoge in quinque voces Aristotel. cap. II. §. 24. p. 378. Bulili: καὶ πᾶν τὸ πρὸ τῶν ἀτόμων προσεχῶς κατηγορουμένων εἶδος ἂν εἴη μόνον: “*et quicquid superius proxime de individuis prædicatur.*” His igitur locis accensemus etiam hunc Plotinianum.

p. 186, 7. Τῷ μὲν οὖν Τιμαίῳ] Plato in Tim. p. 31. p. 27. Bekk.: σωματοειδὲς δὲ δὴ καὶ ὄρατὸν ἄπτὸν τε δεῖ τὸ γινόμενον εἶναι. χωρισθὲν δὲ πυρὸς οὐδὲν ἂν ποτε ὄρατὸν γένοιτο, οὐδὲ ἄπτὸν ἀνευ τινὸς στερεοῦ, στερεὸν δὲ οὐκ ἀνευ γῆς. ὅθεν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς τὸ τοῦ παντὸς ἀρχόμενος ξυνιστάναι σῶμα ὁ θεὸς ἐπόρει. Descripsit hæc Plotiniana inde ab illis verbis usque ad verba: εἰ καὶ ἐν φυσικοῖς οὕτως Io. Philoponus adv. Proclum de Ætern. Mundi XIII. 15. in edit. et in Scholio Parisino

ad Tim. p. 440. ed. Bekk. hæc adjiciens: καὶ ὁ Πλωτῖνος ἄρα σαφῶς τῇ μὲν Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ πέμπτου σώματος ἀντίειρηκεν ὑπολήψει, τὴν δὲ Πλάτωνος καλῶς ἔχειν ἐπέκρινεν ἐκ τῶν αὐτῶν στοιχείων ἐξ ὧν καὶ τὰ τῆδε ζῶα συνέστηκε καὶ τὸν οὐρανὸν συγκεῖσθαι λέγουσαν. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ πάλιν ὁ Πλωτῖνος ἐδίδαξεν ὡς οὔτε ἄλλο τι νομιστέον ἢ πυρὸς εἶναι καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων τὰ οὐράνια σώματα, οὔτε γῆν ἀκούοντας ἐν ἐκείνοις· εἶναι πρὸς τὸ χεῖρον τῆς γῆς ἀποφέρεσθαι ἢ φλόγα νομίζουσαν εἶναι τὸ πῦρ. (Sequitur locus Plotini supra nobis tractatus, nimirum cap. 4. p. 99. A.) τὴν γὰρ τῶν στοιχείων μάλιστα καθαρωτάτην καὶ εὐκρινεστάτην μοῖραν εἰς τὴν τοῦ οὐρανοῦ συστήματος ἀποκριθῆναι σύστασιν, ὡς μήτε ἐκφυλον καὶ ξένην τῶν παρ' ἡμῖν στοιχείων τὴν τοῦ οὐρανοῦ σώματος εἶναι φύσιν, μήτε ἀπαρλλάκτως τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐκεῖ πῦρ ἢ τὴν γῆν ἢ τῶν ἄλλων τι, ἀλλὰ παρ' ἡμῖν μὲν τὸ τρυγῶδες καὶ οἶονεὶ τὴν ὑποστάθμην τῶν στοιχείων ἀπορρέουσαι, ἐκείσε δὲ τὴν λεπτομερεστάτην αὐτῶν καὶ ἀμείνονα διακριθῆναι μοῖραι, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζῶοις, φησὶν ὁ Πλωτῖνος ἐν τοῖς κυριωτάτοις αὐτῶν μάλιστα τὰ ἀμείνονα ἐκλέγεται ἢ φύσις. Tum addit, hanc veram Platonis sententiam fuisse, cum aliunde comprobari posse, tum ipso Aristotelis testimonio, qui eandem ei tribuens eidem oblocutus sit. Aristotelem quoque videri primum sententiam de quinto corpore introduxisse.

p. 186, 9. στερεὸν] Ipsius Platonis libris confirmatur. Qui στέρεον scripsere, videntur voluisse στερεόν. Variatur autem diverso modo in hoc vocabulo. Cf. Jacobs. ad Achill. Tat. p. 850. sq. Longinus ap. Euseb. P. E. XV. p. 825. (Longini Fragg. VII. 3.) στερεὸν σῶμα, corpus humanum, opponit animæ, quæ ex Stoicorum sententia sit ἀναθυμίασις, s. exhalatio, solidi corporis. Mathematicis quid sit τὸ στερεὸν docet ipse Plato Republ. VII. p. 528. a. cf. etiam Philob. p. 51. ibiq. Stallbaum, p. 161.

— 11. φαίνεται ἔχοντα] Debatat verti *habere apparet*, et contra in sequentibus ἔχειν φαίνεται *habere videtur*. (Vid. F. A. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 259.) Sed in ejusmodi rebus longum est, si Ficinum ceteroquin optimum Plotini interpretem emendare instituas. In sequentibus manifesta aliquot vitia Philoponi et honorum librorum ope abstersimus. Idem interpres ad totius hujus disputationis intelligentiam plurimum confert, ut ea docent, quæ modo apposuimus.

Habuit autem in universo hoc loco Plotinus ante oculos, quæ Plato disputat in Timæo inde a p. 58. sqq. Steph. p. 76. sqq. Bekkeri.

p. 188, 10. Περί δὲ πυρὸς—διάστατον τριχῆ] Plato Timæo p. 56. B.: ἔστω δὲ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ κατὰ τὸν εἰκότα τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γενοῦς εἶδος πυρὸς στοιχείου καὶ σπέρμα· τὸ δὲ δεύτερον κατὰ γένεσιν εἴπωμεν ἀέρος, τὸ δὲ τρίτον ὕδατος κ. τ. λ. cf. Theolog. Arithmet. p. 20. p. 19. Ast.: ὅτι ἐν πρώτῃ τετραδί σωματώσις ἐλαχίστη καὶ σπερματικωτάτη, εἴπερ καὶ στοιχειωδέστατον τῶν σωμάτων καὶ μικρομερέστερον τὸ πῦρ, αὐτοῦ δὲ τούτου σχῆμα ὡς σώματος πυραμίδος φερόνυμος κ. τ. λ. Proxime Ficinus post διάστατον τριχῆ legit ἢ φυσικὸν σῶμα (sc. ἐστὶ) illa autem: διά τι—φυσ. σῶμα; non legit. Cujus varietatis in libris nostris nullum vestigium. Post alterum σῶμα posui signum interrogationis, quod in sequentibus post διά τι recte positum reperitur.

— 14. τῷ χρυσῷ ὕδατι ὄντι] Platon. Tim. p. 59. p. 77. Bekk.: Τούτων δὲ πάντων ὅσα χρυτὰ προσείπομεν ὕδατα, τὸ μὲν ἐκ λεπτοτάτων καὶ ὀμαλωτάτων πυκνώτατον γιγνόμενον, μορσιδὲς γένος, στίλβοντι καὶ ξανθῷ χρώματι κοινωθὲν τιμαλφέστατον κτήμα χρυσοῦ ἠθημένους διὰ πέτρας ἐπάγη. Aristoteles de Coloribus III. p. 241. Sylb. τὸ δὲ χρυσοειδὲς γίνεται, ὅταν τὸ ξανθὸν καὶ τὸ ἠλιοειδὲς πυκνωθὲν ἰσχυρῶς, στίλβῃ. διὸ καὶ οἱ τῶν περιστερῶν τράχηλοι καὶ τῶν ὑδάτων οἱ σταλαγμοὶ φαίνονται χρυσοειδεῖς, τοῦ φωτὸς ἀνακλωμένου. Quæ non magis ad Platonis sententiam de auri natura pertinent, quam illa de auro apyro in Pæonia post imbres reperto in Mirabil. Auscultt. XLV. p. 87. Beckmann. Propius aliquanto ad Platonis verba accedunt hæc Philonis Judæi in libr. Quis divinarr. sit hæres p. 503. Mang. χρυσὸν δ' οἱ ἐγκωμάζοντες πολλὰ μὲν ἄλλα λέγουσι τῶν εἰς ἔλαιον, δύο δὲ τὰ ἀνωτάτω. ἐν μὲν, ὅτι ἰὸν οὐ παραδέχεται· ἔτερον δὲ, ὅτι εἰς ὑμένας λεπτοτάτους, ἀργαγῆς διαμείνων, ἐλαύνεται τε καὶ χεῖται. Σύμβολον οὖν εἰκότως γέγονε μείζονος φύσεως, ἢ ταθεῖσα καὶ κεχυμένη καὶ φθάσασα πάντη, πλήρης ὄλων δι' ὄλων ἐστὶ, εὐαρμόστως καὶ τὰ ἄλλα συνιφήνασα. Alia dicta veterum de auro tanquam pulcerimo omnium, itemque de sinceritate animi humani per auri similitudinem declarata, exhibuimus ad libr. de Pulcrit. p. 54. F. G. præsertim in ed. pecul. Heidelbergensi p. 267. sqq.

— 17. καὶ ζῶα—πυρινὰ—δαιμόνων] De corpori-

bus Dæmonum multa multi præsertim ex Alexandrinis philosophis, qui post Plotinum fuere. Nonnulli dubitanter, ut de re difficili, sunt locuti, ut Iamblichus alii. Vid. Iamblichum de Mysteriis Ægyptt. V. 10. p. 125. V. 11. p. 127. et Galeum in notis p. 267. Cf. Proclum in Alc. pr. p. 83. sq. Olympiodor. ad eund. p. 15. sqq. Platoni vel certe Epinomidis auctori p. 984. infr. *ἀέριον γένος* dicuntur dæmones; ex quo loco, ut primario, multi profecerunt. *Animalia corpore aërea*. Appuleius appellat dæmones de Genio Socratis p. 108. Similiter Porphyrius de Abstin. II. 39. et 42. p. 172. et 182. Rhœrii, quem consule. Psellus autem de Dæmonum operatione lumen cognatum (*σύζυνον φῶς*) attribuit Dæmonibus p. 49. ed. Kilon.

p. 188, 17. *ἀλλὰ κινήσωμεν—ἔχειν*] Est hoc Plotinianæ brevitatis. Intellige *λέγοντες*. Sed talia singulis fere paginis obvia in his Enneadibus: et putidum foret sæpius inculcare, præcipue cum Ficinus haud incommoda periphrasi intelligentiæ consulere solent.

p. 189, 2. *συμπεριάγειν—γενηρὰ σώματα*] Gemina docuit Epicurus, uti constat ex ejus Fragmentis librorum *περὶ φύσεως*, observante etiam editore Rosinio in Volumm. Herculaneuss. Tom. I. p. 62. Quo illa etiam pertinent apud Ciceronem de N. D. I. 18. de Diis: “Nec tamen ea species corpus est, sed quasi corpus &c.” Et: “Epicurus docet eam esse vim et naturam Deorum, ut primum non sensu, sed mente cernatur; nec soliditate quadam nec ad numerum, ut ea, quæ ille propter firmitatem *στερέμνια* appellat, sed imaginibus similitudine et transitione perceptis.”

— 5. *Πλάτωνος λέγοντος*] In Timæo p. 31. p. 43. p. 51. sq.

— 6. *τὸ ἀντίτυπον*] Frequentat Plotinus vario significatu, etiam de animis, etiam Substantivum *ἀντιτυπία*. Vid. II. 6. 2. II. 9. 6. III. 6. 6. IV. 4. 29. V. 8. 4. VI. 1. 26. VI. 1. 28. ubi est altera forma *ἀντιτυπές*. VI. 7. 29. VI. 8. 7. Hoc loco vox propius accedit ad significatum *τοῦ σκληροῦ*. Vid. Ruhnk. ad Tim. p. 157. Wytttenb. ad Plut. de Superstit. p. 999. et quæ posui in Commentt. Herodott. p. 299. Proclus in Plat. Alc. pr. 55. p. 154. *ὅτι τὰ πάθη τῆς σκληρᾶς καὶ ἀντιτύπου φύσεώς ἐστιν, ἅτε ἐνυλα καὶ γήινα, πάντα μὲν ὡς εἶπεῖν, διαφερόντως δὲ τὰ θυμοειδῆ*. Alia

posui infra ad vocem *ἀντιτυπίας* p. 180. G. cf. etiam Hermann. et Erfurdt. ad Sophocel. Antig. 134. et Schleusneri Lex. N. T. in voc., qui similitudinis significatum multis in locis recte vindicavit. De voce *ἐπιβάθρα* dictum est supra ad I. 6. 1. præcipue in ed. peccul. p. 143. Hoc loco est fundamentum.

p. 190, 4. *Μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὸς τούτοις*] Plato in Timæo p. 39.: *φῶς ὁ θεὸς ἀνήψεν ἐν τῇ πρὸς γῆν δευτέρᾳ τῶν περιόδων, ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν ἥλιον κ. τ. λ.*

— 8. *τὸ φῶς—ἕτερον φλογὸς εἶναι*] Cf. supra c. 4. et ibi annott. ad p. 99. A. et adhibe Platonis disputata de sole, lumine, veritate in libro VI. de Rep. p. 507. sq.

— 9. *τοῦτο δὲ τὸ φῶς σῶμα εἶναι κ. τ. λ.*] Hanc sententiam pluribus verbis explicat Julianus Imperat. Orat. IV. p. 133. sq. Loquitur de triplice sole: *Ἄλλὰ καὶ τρίτος ὁ φαινόμενος οὐτοσὶ δίσκος (ἡλίου) ἐναργῶς αἰτιὸς ἐστι τοῖς αἰσθητοῖς τῆς σωτηρίας. Καὶ ὅσων ἔφαμεν τοῖς νοεροῖς θεοῖς τὸν μέγαν ἥλιον, τοσοῦτων καὶ ὁ φαινόμενος ὅδε τοῖς φανεροῖς. φέρε δὴ πρῶτον αὐτὸ τὸ φῶς οὐκ εἶδος ἐστὶν ἀσώματον καὶ θεῖον τῶν κατ' ἐνέργειαν διαφανοῦς;—αὐτοῦ δὲ τοῦ φωτὸς ὄντος ἀσώματου ἀκρότης ἂν εἴη τις καὶ ὥσπερ ἄνθος, ἀκτῖνες. Ἡ μὲν οὖν τῶν Φοινίκων δόξα σοφῶν τὰ θεῖα καὶ ἐπισημόνων ἄχραντον εἶναι ἐνέργειαν αὐτοῦ τοῦ καθαρῶ τοῦ τὴν ἀπανταχοῦ προϊούσαν ἀγλὴν ἔφη. οὐκ ἀπάδει δὲ οὐδὲ ὁ λόγος. εἴπερ αὐτὸ τὸ φῶς ἀσώματον εἶτις αὐτοῦ μηδὲ τὴν πηγὴν ὑπολάβοι σῶμα κ. τ. λ.* (De Phœnicum Æthere et Deo intelligibili cf. Damascium *περὶ ἀρχῶν* p. 385. ed. Kopp.) Illa autem de *lumine incorporato* placita Marsilius Ficinus illustrare instituit cum in commentario in hunc Plotini librum p. 87. sq. et p. 93. tum in librum septimum Platonis de Rep. p. 690. Ed. Francof. et in Convivium p. 1151. sq. Quod vero noster continuo *ἄνθος* usurpat de luce, eadem voce uti vidimus Julianum in verbis proxime laudatis. Plura de hoc usu monui ad Plotin. de Pulcr. p. 54. A. (in ed. peccul. p. 233.) et ad Olympiodor. in Alcib. pr. p. 109. ad verba: *διὸ καὶ ἀφρὸς καὶ ἄνθος τοῦ εἶδους ἐστὶ τὸ κάλλος*. Procl. in eund. p. 247. *ἄνθος τῆς οὐσίας ἡμῶν*. Idem ibid. p. 240. *ἄνθος τοῦ νοῦ*.

— 12. *καὶ στιλπνότητα,—τὸ ὄντως λευκόν*] Admonent hæc Enniani illius ap. Cic. de N. D. II.

2. 25. III. 4. "sublime candens." Alia collegit Ez. Spanhem. *Epr. de Remarques sur les Cesars de Julien*. p. 16. qui etiam Plotinianum hunc locum laudavit. Cf. insuper infr. p. 711. c. 18. A.

p. 190, 13. ὁ δὲ εἶναι—λευκὸν σῶμα] Composuit hæc cum Juliani verbis in Cæsaribus, ἀργύρου στιλπνοτέρα, χρυσοῦ δὲ λευκοτέρα, Ezech. Spanhemius l. c. p. 16. pro *splendido* (*brillant*) accipiens neque tamen accurate satis referens Plotiniana.

— 18. φλόγα—ἀνελλοῦσαν—μετὰ γῆς ῥίπτεσθαι κάτω] De fulguribus accipit Ficinus. Quorum de causis quæ veteres disputarunt, lege ap. Aristotelem, qui fertur, de Mundo II. 10. IV. 3. IV. 17. Io. Laur. Lyd. de Mensib. III. 15. p. 53. sq. Schow. Eundem de Ostentis p. 86. 164. 174. Hasii.

p. 191, 3. κάτω δὲ τῆς σελήνης ἵστασθαι—ἀέρα] Ad cometas refert idem Marsilius. Tu confer Aristotel. Meteorol. I. 7. Senecæ Naturr. Quæst. I. 15. et quos plures laudavit Kappius ad Aristotel. de Mundo II. 9. p. 42. sqq. IV. 22. p. 141. sq. Adde Io. Laur. Lyd. de Mens. II. 13. p. 51. et eund. de Ostentis p. 36. et Hasii Annot. p. 299.

— 4. φλόγα—ζέσω] Cf. Annot. supra ad cap. 4. p. 99. A. Cæterum cf. Plutarch. de facie in orbe lunæ p. 923. E. p. 738. Wyt. ἡ δὲ ἄνω χώρα πᾶσα κἄν τι δέξεται γεῶδες ὑπὸ βίας ἀναρρήφεν, εὐθὺς ἐκθλίβει δεῦρο, μᾶλλον δὲ ἀφίσην ἢ πέφυκεν οἰκεία ῥοπῇ καταφερόμενον.

— 7. Τὸ δὲ φῶς ἐκεῖ—ἐν λόγοις τοῖς ἀστροῖς] Hæc vereor ut accurate verterit Ficinus. Videtur Plotinus significare, ipsas stellas esse λόγους, quasi dicas cogitata adeoque effata verba: nimirum ut lux cælestis primigenia sit quasi ὁ λόγος ἐνδιάθετος, ratio intus occulta, stellæ autem οἱ λόγοι προφορικοί, s. rationes cogitataque loquela prolata; lux autem illa primigenia, per se una, varia fiat per stellarum varietates, sicut unus sermo varius fit per varietatem hominum. Ejusmodi certe sententiam non abhorre a mente Alexandrinorum Philosophorum ipsiusque Plotini nemo eruditior ignorat, et sequentes libri Plotiniani arguunt. Proinde equidem verterim: "Lumen vero, quod illic est, partim variegatum in stellis, utpote effutis."

— 16. πᾶν δὲ σῶμα μετὰ ψυχῆς—τοιούτων δὲ τὸ

ἐκεῖ] Plato, qui fertur, in Epinom. p. 983. p. 358. supr. Bekk. οὐκ ἔστι γῆν τε καὶ οὐρανὸν ἀπαντὰς τε ἀστέρας ὄγκους τε ἐκ τούτων συμπίπτει μὴ ψυχῆς πρὸς ἐκάστῳ γενομένης ἢ καὶ ἐν ἐκάστοις εἶτα εἰς ἀκρίβειαν κατ' ἐνιαυτὸν οὕτω πορεύεσθαι κ. τ. λ. In seqq. dicas Ficinum legisse πῦρ δὲ οὐδ' ἂν ἐναρμόσειε. Sed codices nihil variant, et locus ita expediri potest, ut cogites τὶ ad vocem πῦρός. Attamen pronuntiare nolo de loco, uti librorum varietas in proximis significat, haud dubie corrupto. Ceterum ποιεῖν a δρᾶν ita differt, ut a πράττειν.

p. 192, 1. ῥύμη] E margine reduximus pro ῥώμη, quod in ejus locum successerat. Qua de confusione nuper monuerunt exemplis etiam appositis Lobeck. ad Phrynich. Eclogg. p. 404. Jacobs. in Additamm. Animadv. in Athenæum p. 209. Idem ad Achill. Tat. p. 426. et ad Philostrati Imagg. p. 650. et 655. et Bæhr. ad Plutarch. Philopœm. p. 44. et ad Pyrrh. p. 216. Tittmann. ad Zonaræ Lex. p. 774. not. 72. Est autem apud Atticos idem quod ὀρμή. Phrynich. l. l. Suid. et Zonar. in voce, et, quando *rotationis impetum* designat, commutatur cum δίνη, ut ap. Plutarch. de S. N. V. observante Wytenb. p. 120. Usurpatur autem de motu elementorum corporumque mundanorum, astrorum indeque etiam aliorum et tralate etiam ad alia traducitur. Plato, qui fertur, in Epinom. p. 983. p. 358. Bekk. de corporibus mundi, astris, cet.: ῥύμας μὲν οὖν εἴ τις αἰτίας τινὰς ἐρεῖ σωματων, ἢ φύσεις, ἢ τι τοιούτων, οὐδὲν σαφὲς ἐρεῖ. Plutarch. de Fac. in orb. lun. p. 922. C. p. 733. Wyt. ἡ δὲ ῥύμη καὶ τὸν ἐν λίθοις ἀέρα καὶ τὸν ἐν ψυχρῷ μολὶβδῶ συνεκκᾶει, μὴ τί γε δὴ τὸν ἐν πυρὶ δινούμενον μετὰ τάχους τοσοῦτον. Idem ibid. p. 924. A. de massis gravibus deorsum labentibus—εὐ δὲ ῥύμη κάτω φερόμενοι τὸ μέσον ὑπερβάλλοιεν, αὐθις ὀπίσω στρέφεσθαι καὶ ἀνακάμπτεσθαι ὑπ' αὐτῶν. Sed tota illa disputatio cum Plotini loco conferri debet. Aristoteles ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 33. p. 624. Heer. τοὺς δ' ἐκνεφίας ἀνέμους, ὅταν ἀθρόον καὶ πικρὸν φερόμενον εἰς ἑαυτὸ, τὸ πλέον ἀναλύσῃ τοῦ νέφους τῇ σφοδρότητι τῆς ῥύμης. Io. Chrysost. Homil. II. p. 84. ed. Matthæi:—καθάπερ ἀνέμου ῥύμη ραγδαία προσπίπτουσα ἐνοχλοῦσαν κόνιν ἀποσοβεῖ, ubi editor plures locos ex eodem sacro oratore suppeditat. Idem ibid. p. 118. tralate

de vi Christianæ religionis cui nemo resistere potest: καὶ οὐδὲ ἐνεγκεῖν δυνήσεται ἄφατον αὐτοῦ ῥύμην.

p. 192, 7. κατὰ φύσιν ἢ περιφορὰ—ἢ κατὰ φύσιν—φορὰ] Ad hæc adhibe Ez. Spanhem. *Éprouves de Remarques sur les Césars de Julien* p. 15. ubi περιφορᾶς vocem duplici potestate Plotino usurpari docet et pro circulari motu astrorum ipsiusque cœli, et pro solis, lunæ aliorumque astrorum globo.

— 10. Οὐ τοίνυν οὐδὲ τροφῆς δεῖσθαι φατέον τὰ ἐκέει] Ohloquitur Heraclito et Stoicis, qui vel exhalationibus terræ vel aquis et mari nutriri stellas lunamque contenderant. Stob. I. 25. p. 510. Heer. de Heracliti sententia: τρέφεσθαι δὲ τοὺς ἀστέρας ἐκ τῆς ἀπὸ γῆς ἀναθυμιάσεως. Ibid. p. 556. (I. 27.) ex Chrysippi doctrina: διὸ καὶ τοῦτοισ τρέφεσθαι (sc.) ποτίμους ὕδασι τὴν σελήνην.) Plutarchi *Symposiæc.* VIII. p. 728. οὐ γὰρ τρέφεσθαι τοὺς θεοὺς ἀπ' αὐτῆς (τῆς θαλάττης) ὥσπερ οἱ Στωϊκοὶ τοὺς ἀστέρας ὑπολαμβάνουσιν. Cf. Diog. Laërt. VII. 145. ibiq. Menag. et Bagueti comment. de Chrysippo §. LXXX. p. 177. [Cic. de N. D. II. 15. p. 265. sq. coll. p. 747.]

— 13. συγκρίματα] Proprie *concretiones*, unde etiam *concreta corpora*. Vocabulum a medicis frequentatum: cf. Steph. Thes. p. 5348. Valp. Adde Plutarch. IX. p. 499. Reisk. et vol. X. p. 592. infr. Luculenter Plotinus V. 9. 3. p. 557. B. posteaquam de rebus arte compositis exposuit, ita pergit: καὶ μὴν καὶ τὰ φύσει συνεστῶτα, τὰ πολυσύνθετα αὐτῶν καὶ συγκρίματα καλούμενα ἀναλύσεις εἰς τὸ ἐπὶ πᾶσι τοῖς συγκριθεῖσιν εἶδος οἶον ἄνθρωπον εἰς ψυχὴν καὶ σῶμα, καὶ τὸ σῶμα, εἰς τὰ τέσσαρα.

ib. τὴν τε μεταβολὴν τῶν τῆδε σωμαίων ἀφ' ἑαυτῶν μεταβάλλει] Repeto ex præcedentibus φατέον, et ita verto: *Et dicendum est permutationem corporum, quæ hic (in terra) sunt, ab ipsis (i. e. ex ipsorum natura) fieri.*

LIB. II.

P. 199, 7. ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΟΥΡΑΝΟΥ] Secundus est hic liber omnium Plotinianorum secundum tempus scriptionis, alibi περὶ κυκλοφορίας inscriptus. Vid. Porphyr. de Vita Plot. c. 24. p. 141. Fabric. Argumentum autem philosopho nostro enatum est potissimum ex Timæo Pla-

tonico, præsertim his, quæ leguntur p. 34. sq. Bekk. κίνησιν γὰρ ἀπένειμεν αὐτῷ τὴν τοῦ σώματος οἰκέαν, τῶν ἑπτὰ περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν μάλιστα οὔσαν. διὸ δὴ κατὰ ταῦτα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν ἑαυτῷ περιγαγὼν αὐτὸ ἐποίησε κύκλω κινεῖσθαι στρεφόμενον, τὰς δὲ ἐξ ἀπάσας κινήσεις ἀφείλε καὶ ἀπλανὲς ἀπειργάσατο ἐκείνων κ. τ. λ. Cæterum cf. etiam Epinomis p. 982. sq. p. 356. sqq. Bekk. In illo autem Timæi loco explicando certatim elaborarunt philosophi Platonici præcipue. Copiose in primis diversas veterum sententias de motu cœli examinavit Proclus in Timæi locum p. 167. sqq. Aristotelis hac de re placita, quæ attingit Proclus alique attingunt, leguntur in libris de Cælo II. 2. IV. 1. in Meteorologg. I. 2. itemque in libello, qui inter Aristoteles circumfertur, de Mundo II. 3. ubi nonnulla in hanc rem adposuit Kappius p. 25. sqq. Platonis item de cœli motu sententias partim retulerunt partim exornarunt alii. Vide Alcinoium de doctrina Platonis c. XIV. p. 488. sqq. ed. Dan. Heins. ubi et alia et hæc leguntur p. 490.: ἡ μὲν γὰρ τοῦ πάντα περιέχοντος οὐρανοῦ κίνησις ἀπλανὴς οὔσα μία τέ ἐστι καὶ τεταγμένη. ἡ μὲντοι τῶν ἐκτὸς ποικίλη, καὶ ἐν ἀνατολαῖς καὶ δύσεσιν ἀλλοία: διὸ καὶ πλανήτης καλεῖται κ. τ. λ. Chalcidius in Timæum Platonis p. 213. Meurs. [p. 322. ed. I. A. Fabric. ad calcem Operum S. Hippolyti.] “ Ubi vero movendi usus est necessarius visus ex omnibus motibus duos hos (Deum sc. Plato dicit mundo) tribuisse præcipuos, unum ex accidenti, quo rapit stellas aplanas ad occidua, quem motum nunc vocat in antecedentia: alterum vero principalem, qui est circumactio, circaque semet vertitur, similem deliberativæ animæ motui, quinque cæteris cessantibus. Etenim locales motus septem sunt, opinor; duo quidem juxta longitudinem, id est, ante et post: duo item alii per latitudinem, in dextram et in sinistram; duoque alii juxta profunditatem, sursum et deorsum, et ultimus supra memoratæ circumactioni similis, qui fixo circumvolat cardine. Quin ergo ex iis septem motibus duorum tantummodo singulis ratis stellis usum tribuit Deus principalem quidem circumactionem, ex accidenti vero qui fertur in dextram, recte dixit quinque præterea motus alios vacare. Deinde concludit commemorans, se stellarum de motibus errantium disputasse.

Et caelum quidem ita exornatum est, sapientibus et aeternis animalibus inquilinis." Cf. etiam Appul. de Dogm. Platonis p. 578. sqq. p. 198. sqq. ed. Bosschæ. Idem de Mundo p. 707. p. 289. sqq. Bossch. Sicut autem antiquitus acerbe Heraclitum ejusque sequaces appellabant τοὺς ῥέοντας, quia omnia continenter fluere mutarique contendebant; ita eos, qui universum moveri putabant, τοὺς τὸ πᾶν κινούντας dictitabant; a quibus ii distinguebantur, qui immobile esse dicebant, οἱ τοῦ ὄλον στασιώται. (Plato Theæt. p. 180. sq. p. 256. sqq. Bekk. cf. de his placitis Brandisii Commentt. Eleatt. I. p. 142. et ipsum Plotinum, p. 489. sq.) Ipse autem Plato duo ponebat motus genera, alterum dicens ἀλλοίωσις, alterum περιφορὰν. Theæt. 1. c. ubi Heindorf. malebat φορὰν suffragante Bagueto de Chrysippo p. 179. Neque tamen mutavit Bekkerus, nec Cod. Darmst. suffragatur, nec ullus alius, et Proclum, cujus verba annotatio proxima exhibebit, περιφορὰν legisse apparet. Eadem varietas in loco Philonis Judæi luculento, ubi de duplici motu fixarum et erraticarum stellarum agit, de Cherubim p. 12. Vol. II. Pfeiff. Μήποτε οὖν τὴν τοῦ παντὸς οὐρανοῦ περιφορὰν (alii φορὰν, Cod. A. φορὰν) δι' ὑπονοῶν εἰσάγει; sed totus locus cum Platone et Plotino comparari debet. Aristoteles tria: κατὰ τόπον, κατὰ τὸ ποῖον, κατὰ τὸ πόσον (φορὰ, ἀλλοίωσις, αἴξησις καὶ φθίσις). Aristot. Phys. VII. 2. cf. Heindf. ad Plat. Theæt. l. 1. p. 421. Sext. Emp. adv. Math. X. 52. ibiq. Fabric. p. 142. Stoici in definiendo motu præ ceteris elaborarunt, et singula, quæ in contrariam partem dicebantur, subtiliter examinarunt; neque tamen propterea satis caverunt, ne sæpius in Epicureorum, quos impugnabant, errores incidere. Vid. Plutarchi Excerpta e libris Chrysippi περὶ κινήσεως in scripto de Stoic. Repugn. p. 1053. sq. Stobæi Eclogg. I. p. 404. Heer. et cf. Bakii Animadvv. in Cleomed. Meteora I. 1. p. 275. sq. et Baguet. de Chrysippo §. LXXXI. p. 178—180. De cæli autem et mundi motu quæ Platonicæ, Peripateticæ aliique philosophi plures statuerant, idem Cleomedes I. 3. attigit, ubi consulendi sunt Balforeus et, quem modo citavi, Bakius p. 297. sqq. Nec minus doctrinæ Platonis, Aristotelis aliorumque Physicorum de Motu summam in suo opusculo inclusit Nice-

phorus Blemmida in Epitome Physica. Vid. v. c. p. 13. 39. 43., imprimis c. 24. p. 179. ed. Wegelin. Aug. Vindel. 1605. Idem ibid. p. 183. etiam Plotini nostri mentionem facit:—ἡ γὰρ ἐπ' εὐθείας κίνησις τῶν στοιχείων ἔτι γενομένων αὐτῶν ἔστι κἂν τῷ παρὰ φύσιν ὄντων τόπῳ, ἀλλὰ μήπω τὸν κατὰ φύσιν εἰληφότων, ὡς ὁμολογοῦσι Πτολεμαῖος καὶ Πλωτῖνος καὶ Ξέναρχος καὶ τινες ἄλλοι τῶν φυσικῶν. Quod si quaeris, unde hanc doctrinam sumserit Nicephorus, adi doctissimum Aristotelis interpretem in librum de Cælo fol. 5. vers. ed. Aldin.: ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Πτολεμαῖος ἐν τῷ περὶ τῶν στοιχείων βιβλίῳ καὶ ἐν τοῖς ὀπτικοῖς καὶ ὁ μέγας Πλωτῖνος, καὶ Ξέναρχος ἐν ταῖς πρὸς τὴν πέμπτην οὐσίαν ἀπορίας τὰς ἐπ' εὐθείας κινήσεις τῶν στοιχείων, γενομένων τε ἔτι καὶ ἐν τῷ παρὰ φύσιν ὄντων τόπῳ, καὶ οὐπω ἐν τῷ κατὰ φύσιν, ὑπέλαβον εἶναι τοῦτο δὲ καὶ Ἀριστοτέλης συννεροηκέναι δοκεῖ κ. τ. λ. (Nam totam egregiam disputationem non possum excerptam h. l. præstare) et paucis interjectis: ἀλλ' ὡς φασιν οἱ προειρημένοι ἄνδρες Πτολεμαῖος, Ξέναρχος καὶ Πλωτῖνος, κατὰ φύσιν ἔχοντα, καὶ ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ὑπάρχοντα, τὰ στοιχεῖα ἤτοι μένει ἢ κύκλῳ κινεῖται. μένει μὲν ἢ γῆ δηλονότι καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τοῦ ἀέρος τὸ συνιστάμενον· κύκλῳ δὲ κινεῖται τό, τε πῦρ καὶ τοῦ ἀέρος τὸ ῥαδίως ἀγόμενον, τῷ οὐρανῷ συμπεριφερόμενα, καθ' ὅσον αὐτοῖς προσήκει. Eandem sententiam aliquoties attingit Proclus in Tim. ut p. 142. et 274. ubi item ad Ptolemæi et Plotini auctoritatem provocat. Tu cf. Plotinum infra p. 328. B. C. Xenarchus autem, quem Simplicius sæpiuscule laudat, est Cilix ille, ideoque Simplicii civis, Strabonis præceptor, qui Augusti ætate in Peripateticis inclaruerat cum doctrinæ præstantia, tum ejus Principis gratia. Vid. Strab. XIV. p. 670. Casaub. p. 683—685. Tzschuck. Laudat eundem Alexander Aphrodis. in Aristotel. de Anima, fol. 154. sqq. Redit Simplicius ad Plotiniani libri argumentum ibidem fol. 9. vers.—κἂν οὖν Πτολεμαῖος καὶ Πλωτῖνος καὶ Πρόκλος, κἂν αὐτὸς Ἀριστοτέλης τὸ ὑπέκκαμμα κινεῖσθαι λέγωσιν οὐκ ἴδιαν ἑαυτοῦ ταύτην τὴν κίνησιν, διὰ τὸ συνεπανεῖναι τῇ ἐσχάτῃ σφαῖρα, ἀλλ' οὖν πεφυκέναι πρὸς αὐτὴν, ὡς μὴ βία ἔλκεσθαι, ἀλλὰ μεθ' ἑτέρου κινεῖσθαι, ὡσπερ καὶ τὰ πλανώμενα μετὰ τοῦ ἀπλανοῦς· οὐδὲ γὰρ αὐτοῦ ἴδια ἔστιν αὕτη ἢ κίνησις· οὐ μὴν βίαιος, ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν. Atque ex uno Sim-

plicio intelligitur, quot et quam variis disputationibus hic locus *De Motu Cæli* a variis philosophorum familiis pertractatus fuerit. In clausula hujus Introductionis apponam locum Macrobiani Comment. in Somn. Scip. I. 17., ubi is Plotinianæ diatribæ partem suis verbis exhibet: —“Versari cælum mundanæ animæ natura et vis et ratio docet ejus æternitas in motu est; quia nunquam motus relinquit, quod vita non deserit: nec ab eo vita discedit, in quo viget semper agitur, igitur et cæleste corpus, quod mundi anima futurum sibi immortalitatis particeps fabricata est, ne unquam vivendo deficiat, semper in motu est, et stare nescit; quia nec ipsa stat anima qua impellitur. nam cum animæ, quæ incorporea est, essentia sit in motu: primum autem omnium cæli corpus anima fabricata sit: sine dubio in corpus hoc primum ex incorporeis motus natura migravit. cujus vis integra et incorrupta non deserit, quod primum cœpit movere. ideo vero cæli motus necessario volubilis est; quia cum semper moveri necesse sit; ultra autem locus nullus sit, quo se tendat accessio, continuatione perpetuæ in se reditionis agitur. ergo in quo potest vel habet, currit, et accedere ejus revolvi est: quia sphaeræ spatia et loca complectentis omnia unus est cursus, rotari. sed et sic animam sequi semper videtur, quæ in ipsa universitate discurrit. Dicemus ergo, quod eam reperiat, si semper hanc sequitur, imo semper eam reperit, quia ubique tota, ubique perfecta est. Cur ergo, si, quam quærit, reperit, non quiescit? quia et illa requiescit est nescia. Staret enim si usquam stantem animam reperiret. Cum vero illa, ad cujus appetentiam trahitur, semper in universa se fundat, semper et corpus se in ipsam et per ipsam retorquet. Hæc de cælestis volubilitatis arcano pauca de multis *Plotino* auctore reperta sufficiant.”

p. 199, 9. Διὰ τί κύκλω κινεῖται; ὅτι νοῦν μιμεῖται] Sc. ὁ οὐρανός, ex inscriptione libri. Fons sententiæ in Platonicæ *Timæi* loco nota proxima laudato. Eundem multi attigerunt. Appuleius de Dogm. Platon. p. 198. Bossch.:—“hæc una mundo relicta est sapientiæ et prudentiæ propria, ut rationabiliter volveretur.” Chalcidius in *Timæum* p. 213.: “alterum vero (motum) principalem, qui est circumactio, circaque semet verti-

tur similem deliberativæ animæ motui.” Plotinum vero verbotenus propemodum expressit Sallustius philosophus de Diis et Mundo cap. VIII. p. 24. ed. Io. Conr. Orellii: τῶν δὲ ἐν τῷ κόσμῳ σωμάτων τὰ μὲν νοῦν μιμεῖται καὶ κύκλω κινεῖται, τὰ δὲ ψυχῆν, καὶ ἐπ’ εὐθείας, πῦρ μὲν καὶ ἄηρ ἄνω, γῆ δὲ καὶ ὕδωρ κάτω. τῶν δὲ κύκλω, ἢ μὲν ἀπλανῆς ἀπ’ ἀνατολῆς, αἱ δὲ ἐπτά ἐκ δύσεως φέρονται. Luculenter Proclus in *Platonis Theologiam* XIII. p. 35. infr. Πρόσθεσ δὲ, εἰ βούλει, καὶ τὴν εἰς τὸ σῶμα παρουσίαν τῆς νοεῖας ἐλλάμψεως: πόθεν γὰρ ὁ σύμπας οὐρανὸς ἢ σφαιρικός ἐστιν, ἢ κύκλω φέρεται καὶ περὶ τὸ αὐτὸ κατὰ μίαν τάξιν ὀρισμένην ἀνακυκλοῦται; πῶς γὰρ αἰεὶ τὴν αὐτὴν ἰδέαν καὶ δύναμιν ἀτρέπτως ἔλαχε κατὰ φύσιν, εἰ μὴ τῆς κατὰ νοῦν μετέληχεν εἰδοποιίας; ψυχὴ μὲν γὰρ κινήσεως ἐστὶ χορηγός, τὸ δὲ τῆς μονίμου καταστάσεως αἴτιον καὶ τὴν ἀνίδρυτον τῶν κινουμένων παραλλάξιν εἰς ταυτότητα, τὴν τε καθ’ ἕνα λόγον πεπερασμένην ζωὴν καὶ ὡσαύτως ἔχουσαν περιφορὰν ἐπανάγον, δῆλον ὡς ἐπέκεινα εἴη ψυχῆς. Idem V. 36. p. 324.—διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁ οὐρανὸς αἰδίως χορεύειν λέγεται.—διότι μὲν γὰρ κύκλω κινεῖται, τὸν νοῦν ἀποτυποῦνται, καὶ τὴν νοεῖαν περιφορὰν. Pythagoreum fontem horum dogmatum nemo non agnoscit. Unum locum attigisse sufficiet. Hippodamus Pythagoreus in *Galei Opusec. Mythol.* p. 664. ἔστι γὰρ ἡ μὲν ἀρμονία ἀρετὰ κόσμου. Plura apposui ad *Cic. de N. D.* III. 11. p. 531. Proclus autem, ut illuc redeam, hæc alibi exposuit, ut in *Timæum* p. 167. sqq. et in *Inst. Theol.* cap. 33. et 34. p. 58—60. ed. nostr. Adversus Proclum qui disputavit de *Æternitate Mundi* XIII. 2. Io. Philoponus ita scribit: καὶ τὸν οὐρανὸν δὲ ὁ Πλάτων ἐμφυλον εἶναι καὶ ὑπὸ ψυχῆς κινεῖσθαι βούλεται. δῆλον ἄρα ὅτι ὡς ζῶν κατὰ φύσιν αὐτῷ τὴν κύκλω κίνησιν ἀφορίζεται. εἰ γὰρ περὶ νοῦν μάλιστα εἶναι φησι τὴν κύκλω κίνησιν, καὶ ὡς Πλωτῖνός φησι, κύκλω κινεῖται, ὅτι νοῦν μιμεῖται, δῆλον ὡς ἀπὸ ψυχῆς ἐφήκειν αὐτῷ τὴν κύκλω βούλεται κίνησιν πρὸς μίμησιν τῆς νοεῖας ἐνεργείας τὸ οἰκείον σῶμα κινούσης. Idem in *Aristotelis Meteorolog.* p. 78. b. Διὰ τί δὲ κύκλω κινεῖται φησι ὁ Πλωτῖνος, ὅτι νοῦν μιμεῖται. ὡς γὰρ ὁ θεὸς νοῦς καὶ δημιουργικός εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρεφόμενος θεωρεῖ πάντα καὶ ἑαυτὸν ἐν ἐκείνοισ, οὕτω κατὰ τὸ δυνατόν φησι τοῦτον (fortasse delendum τοῦτον) τὰ κατ’ οὐρανὸν εἰς ἑαυτὰ τὴν ἐπι-

στροφὴν ποιείται. καὶ ὡς ἐκεῖνος οὐδαμοῦ μὲν ἐστὶ τῇ οὐσίᾳ πανταχοῦ (repete πανταχοῦ) δὲ ταῖς ἐνεργείαις, οὕτω καὶ ὁ οὐρανὸς ἅμα πανταχοῦ μὲν εἶναι σῶμά γε ὧν μὴ δυνάμενος κατὰ μέρη πανταχοῦ γίνεσθαι. καὶ ὅτι τῇ οὐσίᾳ τῶν ἐντὸς ἐξηρημένους κυβερνᾷ πάντα ταῖς ἑαυτοῦ ἐνεργείαις, κ. τ. λ. Ad eandem classem locorum pertinet etiam hic ejusdem Philoponi locus in Aristot. de Anima B. 5. a. Ἀποδίδωσι καὶ ὁ Πλωτῖνος (Male Suidas, qui hæc refert in voc. φυσικὸς λόγος, scripsit ὁ Πλάτων, notante Kustero.) ἐκ τῆς σχέσεως, ἣν ἔχει πρὸς τὰ πρὸ αὐτοῦ. “Plotinus quoque figuræ hujus (globosæ, σφαιρικῆς) causam reddit, petitam ex relatione, quam calum habet ad ea, quæ supra ipsum sunt.” Hæc aliquanto plura adposui, cum quo Platonici Plotiniani que loci celebritas intelligeretur, tum quo huic decreto ex veteribus interpretibus lux accederet.

p. 199, 10. ὅτι ψυχὴ ἐν αὐτῇ ἐστὶ—ἀεὶ ἰέναι] Dicas Ficinum legisse ὅτι ψυχὴ ἐν σφαίρᾳ ἐστὶ, καὶ αὕτη πρὸς αὐτὴν σπεύδει ἰέναι, omisso ἀεὶ. Hoc quidem auctoritatem habet librorum, illa hinc præcedentia minime; omninoque præstat in ejusmodi loco manum abstinere.

p. 200, 17. ἢ—ᾧσπερ περιολισθάνον ἀνακάμπει] Nullus liber exhibet περιολισθαίνον. Thucyd. VII. 65. ἀπολισθάνοι, item consentientibus MSS. Lucian. Diall. Mar. XV. 2. similiter, ubi tamen Tib. Hemsterh. p. 326. ex usu postulabat ἀπολισθαίνοι. Nec in Polybiano Lexico illam formam annotatam video, licet IV. 32. 2. p. 80. omnes libri offerant διωλισθάνον. Sed Hemsterhusio oblocutus hanc vetustam verbi formam recentioribus etiam prosariis scriptoribus vindicavit. Porson. ad Euripid. Phœniss. v. 1398. Cf. etiam Fischer. ad Weller. III. p. 141. quocum ad Temporum formas confer Lobeck. ad Phrynich. p. 74. 2. sq. Accedat igitur Lexicis exemplum antiquæ formæ hoc ipsum Plotinianum, itemque infr. II. 6. 1. III. 6. 14. ubi tres libri habent ἀπολισθάνειν. De usu verbi δλισθαίνω et δλισθησις tralate egi ad Proclum in Alc. pr. p. 139. Adde nunc Wyttenb. Annot. in Eunap. p. 90. sq. ed. Boissonad. Verbum compositum περιολισθαίνω satis frequens apud unum Plutarchum, qui idem in Vitis Vol. II. p. 551. Reisk. usurpat περιολισθήσεις τῶν γεωδῶν, et sæpius etiam hoc verborum genus obvium de corporibus mundanis,

elementis, ut in hoc loco Plotini; qui quod addit ἀνακάμπει hoc admonet duplicis generis signorum Zodiaci, videlicet τῶν καμπτομένων et τῶν δλισθηρῶν. De his et aliis monuit Dorvill. ad Chariton. II. 1. p. 293. ed. Lips. [p. 154. ed. Amstelod.]

p. 201, 2. θεὶ οὖν ἐν ᾧ ἔχει—οὐκ ἵνα μένη—ἀλλ’ ἵνα φέρηται] Sic scripsimus pro μένοι—φέροιστο, illud auctoritate optimorum librorum, hoc, quo sibi constet Modorum ratio, et quod illud φέρηται oppressum potest esse a sequente καὶ, utrumque autem poscentibus linguæ legibus. Cæterum Macrobius in Saturn. I. 17. quem locum supra integrum apposui, hæc Plotini ante oculos habuisse videtur, ubi scribit:—“quia cum semper moveri necesse sit, *ultra autem locus nullus sit*, quo se tendat accessio, continuatione perpetuæ in se reditionis agitur, ergo in quo est *vel habet currit, et accedere ejus revolvi est*, quia sphaeræ spatia et loca complectentis omnia unus est cursus, rotari.”

—14. νῦν δὲ ἐπειδὴ πᾶσά ἐστιν αὐτῆς, παντὸς ἐφέεται] Recepimus πᾶσα pro ταῦτα ex libris nostris præne omnibus. Sed nondum persanatus videtur locus. Ficinus ita vertit, ac si conjecerit, Νῦν δὲ, ἐπειδὴ ἡς ἐφέεται πᾶσά ἐστὶ παντός. Placet, modo deficientem Apodosin expleas, ut fecit idem interpres. Quæ Ellipsis post νῦν δὲ frequentissima Atticis scriptoribus. Plato Symp. c. 8. εἰ μὲν γὰρ εἶς ἦν ὁ Ἔρως, καλῶς ἂν εἶχε νῦν δὲ—οὐ γὰρ ἐστὶν εἶς. cf. de Legg. IX. p. 875. c. d. Lach. p. 184. et quæ plura exhibent Heusdius Spec. crit. in Plat. p. 286. et Heindf. ad Charmid. p. 114. et ad Theæt. p. 286. Macrobius in Somn. Scip. l. l. qui hæc Plotini magis exscripsit, quam vertit (nisi forte Eustochiana recensione harum Enneadum eum usum esse dicas:) hunc tamen locum ita expressit:—“staret enim, si usquam stantem animam reperiret. *Cum vero illa, ad cujus appetentiam trahitur, semper in universa se fundat*, semper et corpus se in ipsam et per ipsam retorquet.” Cæterum universum hoc caput variam labem traxit, quam et rationis et librorum ope, quoad ejus fieri potest, abstergere studuimus. Ad sententiam expediendam in locis tam impeditis, qualis hic est, mirifice, ut plurimum, facit versio Marsilii. Qui quidem in extremis ita vertit ac si legerit, vel

potius conjecerit: *εἰ οὖν μὴ ἐκεῖ μόνον ὄπουοῦν, ἀλλὰ πανταχοῦ, πανταχοῦ οἰσθήσεται.* Non male. Initio sequentis capitis Ficinus legisse videtur: *ἢ οὐχ ὅλον.* Libri nil variant, et sepiuscule suum illud profecto usurpat Marsilius.

p. 202, 11. *ἢ ὅτι μὴ μόνον ἐκεῖ*] Juvandæ intelligentiæ causa summam brevitatem Plotini hoc loco, ut sexcentis aliis, dilatavit Ficinus; ne forte eum plura in suis libris reperisse credas.

— 13. *ἀφ' οὗ ἢ ἄλλη*] Ita dedimus ex pluribus libris. Quod Ficinus addit *vita*, in MSS. nullum vestigium vocis ζωῆ comparet. In proxime præcedentibus *φύσεως ψυχῆς* idem est atque *ψυχῆς* solum. De quo usu supra est monitum ad I. 6. 1. Proxima non aliter expedias, quam si ita distinguas: *Εἰ δὲ ψυχῆς ἐστι* (sc. τὸ μέσον) *περιθέουσα τὸν θεὸν ἀμφαγαπάζεται*, aut si cum Vaticano legas: *εἰ δὲ ψυχὴ ἐστι περιθ. τ. θεὸν, ἀμφ.*

p. 203, 11. *Καὶ Πλάτων κ. τ. λ.*] In Timæo p. 34. et p. 40. Cf. Cleomedis Meteora I. 3. ibiq. Balforeum p. 297. sqq.

— 17. *ἢ δὲ αἰσθάνεσθαι πεφικνῖα*] Sc. *ψυχῆς δύναμις.* Ex Platonis doctrina in Timæo de anima rationali et de inferiori, sensibusque atque opinionationibus obnoxia. Vid. p. 37. p. 44.

p. 204, 2. *ἐποχουμένη καὶ τῇ προτέρᾳ*] *Incubans inferiori* Ficinus; unde credideris cum conjecisse *τῇ πορρότέρῳ, εἰ quæ remotius abest*, sc. a superiori. Vel fortasse ita vertit, quasi Plotinus, ab infimis incipiens, *priorem* dicat, quæ inferior sit. De usu et constructione verbi *ἐποχεῖσθαι* pluribus egi ad Plotin. I. 6. 56. F. in Edit. pecul. p. 340. sq. cf. p. 52. E. *μορφῆν ἐπὶ ἄλλαις μορφαῖς ἐποχουμένην*, quasi *inquietantem, vrectam*: Locutio ducta a navigio, curru, jumento. Cf. Wyttēnb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 86. p. 271. ed. nov. et ad lib. de Fort. Alex. p. 126. et Coraium ad Hippocrat. de aqu. aëre et locis p. 330. Argumentum autem hujus capitis Plotiniani lucem nanciscitur ex iis, quæ alibi disputat, præsertim in libro de tribus hypostasibus. Vid. ut hoc utar, infra V. 1. 8. p. 490. et p. 494. Cæterum hoc de loco, quem nunc tractamus, disputat Brucker. in Hist. Crit. Philos. p. 409. sqq.

— 5. *Κύκλω οὖν ἐκείνης περιεχούσης, συννεύουσα ἐπιστρέφεται κ. τ. λ.*] Notat hoc nomine Plotinum atque ipsum Platonem, quod ex animi viribus

operationibusque omnia adeoque corporum mundanorum motum ordinemque explicare instituant, Tiedemannus in libro: *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 293. addens, latere tamen in his prima vestigia doctrinæ, multis sæculis post eruditæ, *Attractionis*. At vero hujus doctrinæ, quam *Attractionis* dicunt atque etiam *Gravitatis*, multo luculentiora primordia comparent in Phædone c. 60. in Aristotele de Cælo II. 13. aliisque, de quibus docte exposuit, aliorum recentiorum errores confutans, Wyttēnbachius cum in Annot. in Posidonii Reliq. p. 272. sq. ed. Bakii, tum in Platonis Phædon. I. l. p. 296—298. Cæterum nuperrime hunc Plotini locum adhibuit vir artium peritissimus Inghirami in opere, quod inscribitur *Monumenti Etruschi*, ad tab. 33. in ea parte, ubi de vasis fictilibus agitur, p. 365.

LIB. III.

P. 242, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΙ ΠΟΙΕΙ ΤΑ ΑΣΤΡΑ] Liber quinquagesimus secundus, ac proinde ex ultimis, quos Plotinus conscripsit, argumento autem conjunctus cum libris ejusdem de *Fato* et de *Providentia*. Vid. Porphy. de Vita Plot. c. 24.; qui idem alio loco testatur, philosophum nostrum cum Astrologorum prædictiones fide non esse dignas deprehendisset, non piguisse, in scriptis suis eorum præsagia confutare (c. 15.). Tu confer, præter hunc ipsum librum, hos locos Plotini p. 211. sq. 232. 263. 245. 275. Hanc autem ipsam sententiam de astrorum vel potentia in res humanas vel impotentia singuli fere attigerunt philosophi; uti vel Ciceronis libri de Divinatione et de Fato unumquemque docere possunt. Qua in re ejusdem sæpe familiæ alumni a se invicem discesserunt. Sic, ut hoc utar, e Stoicis, qui alioqui tamen fatali necessitati multam tribuebant, de Divinatione universa dubitabat Panætius. Cic. de Divin. I. 3. “Sed a Stoicis vel princeps hujus disciplinæ—degeneravit Panætius: nec tamen ausus est negare, vim esse divinandæ; sed dubitare se dixit.” Cf. van Lynden. de Panætio p. 70. sqq. et aliorum Stoicorum his de rebus decreta quod attinet, Bagnet. de Chrysippo §. XXXIX. sq. p. 94. sqq. Sed universe de his placitis Philosophorum veterum dicendi otium nobis fecit Culworthus egregia sua dispu-

tatione in Capite primo Systematis Intellect. p. 2. sqq. ed. Moshem. Bardesanis Syri Fragmentum conservavit nobis Eusebius in P. E. VI. 10. Impugnat ille nec minus Astrologos. Latine vertit Hugo Grotius, et cum aliis nuper edidit Io. Conr. Orellius, Lips. 1824. Ac copiosam huic libro Plotiniano diatribam præmisit ipse Marsilius interpres, in qua multa insunt lectu dignissima, licet alia quoque adperserit, quæ ex ætatis illius, seculi nimirum decimi quinti, indole iudicanda sunt. Profecit autem plurimum e luculenta illa adversus Astrologos Oratione Favorini philosophi apud Gellium libr. XIV. c. 1. Quæ componenda est cum Gemini Rhodii Elementorum Astronomiæ cap. XIV. in Petavii Uranologio p. 55. sqq. (quem Syllæ æqualem Delambre in Biographie Universelle in *Geminus* recte hoc nomine dilaudat, quod Astrologiæ fidem evertere conatus sit) itemque cum docta disputatione Sexti Empirici adversus Mathematicos libro quinto p. 337—355. Fabric. Plotini porro condiscipulus Origines Adamantius ex loco Geneleos I. 14. *εἰς σημεῖα γεγονέναι τοὺς φωστῆρας* prolixè disserendi ansam arripuit; cujus Commentarii magnam partem ab Eusebio in P. E. conservatam nunc magno cum fructu legimus in ejus Operibus Vol. II. p. 3. sqq. ed. Ruæi. Quo in loco attende potissimum ad hæc verba 10. p. 15. *Ἴδωμεν καὶ δεύτερον ἐπιχείρημα, πῶς οὐ δύναται οἱ ἀστέρες εἶναι ποιητικοί, ἀλλ' εἰ ἄρα σημαντικοί κ. τ. λ.* et confer Huetium p. 13. ibidem, qui ita: “Sidera, rerumne humanarum ποιητικὰ seu ἀποτελεσματικὰ sint, an σημαντικὰ solum, dubitabat Plato, dubitabat et Seneca. *Posteriorem sententiam amplexi sunt Origenes ejusque æqualis Plotinus.*” Cæterum cf. etiam quas Lucianus attigit dubitationes de Astrologorum decretis in libro de Astrologia §. 27. sqq. p. 371. sqq. ed. Reitz. Amstel. nec minus quæ de hujus rationis primordiis et vicissitudinibus nuper monuit *Letronne* in libello: *Observations sur les Representations Zodiacales* Paris. 1824. p. 72. sqq. [Exstat etiam liber *I. M. Maraviglia*, qui inscribitur *Pseudomantia veterum et recentiorum explosa*. Venet. 1662. s. max. in quo contra Astrologiam disputatur peculiari disputatione paginarum 80.]—Hanc autem doctrinam impugnat Augustinus de Civ. Dei lib. V. c. 1. Et reapse in hoc libro Plotinus

ita loquitur aliquoties, ut eum dicas Origenem vel lectitasse vel respicere certe. Qua de re in annotatione dicetur. Eundem vero, de quo supra dictum est, Moysis locum in Genesi ante Origenem Plotinumque attigerat Philo Judæus in libro de Mundi opificio, ubi et alia in hanc rem et illud Vol. I. p. 36. Pfeiff.: *ἦδη δὲ καὶ κλόνοι καὶ σεισμὸν γῆς ἐκ τῶν κατ' οὐρανὸν κινήσεων στοχασμῶ προεσήμανάν τινας, καὶ μυρία ἄλλα τῶν ἀληθεστέρων ὡς ἀψευδέστατον λελέχθαι, ὅτι εἰς σημεῖα γεγονάσι οἱ ἀστέρες, προσέτι μέντοι καὶ εἰς καιροὺς κ. τ. λ.* Ex quibus jam ejus sententia intelligitur. Plotinus autem, ut huc revertar, haud dubie respexit potissimum locum in Timæo Platonis p. 40. p. 41. Bekk. ubi de sideribus:—*μεθ' οὓς τινὰς τε ἐπίπροσθεν ἀλλήλοις ἡμῶν τε κατὰ χρόνους οὓς τινὰς ἕκαστοι κατακαλύπτονται, καὶ πάλιν ἀναφαινόμενοι φόβους καὶ σημεῖα τῶν μετὰ ταῦτα γενησομένων τοῖς δυναμένοις λογίζεσθαι πέμπουσιν—κ. τ. λ.* Alios locos designabimus in annotatione. Platoniciæ vero adeoque Plotinianæ sententiæ deinde se applicuerunt permulti. Nam, etsi Julius Firmicus lib. I. Mathes. Plotinum hoc nomine reprehendit, quod vim stellarum agnoscere noluerit, alii tamen in ejus partes disceserunt. In quibus Macrobius Plotini etiam mentionem facit, ita scribens lib. I. c. 18. Saturn.:—“ipsarum vero stellarum cursus ordinem rerum humanarum, ut quibusdam videtur, pro potestate disponunt, vel, ut Plotino constat placuisse, significant.” Et luculentius in Somn. Scip. c. XIX. fin.: “Et Plotinus quidem in libro, qui inscribitur: *Si faciunt astra*, pronuntiat nihil vi vel potestate eorum hominibus evenire; sed ea, quæ decreti necessitas in singulos sancit, ita per horum septem transitum statione recessive monstrari, ut aves seu prætervolando seu stando futura pennis vel voce significant nescientes: sic quoque tamen jure vocabitur hic salutaris ille terribilis, cum per hunc prospera, per illum significantur incommoda.” Est quoque Nemesii Emeseni disputationio *περὶ τῆς διὰ τῶν ἀστρων εἰμαρμένης*, nimirum tricesima sexta p. 294—298. ed. Matthæi. Profecit etiam ex hoc libro Sallustius Philosophus Platonicius *de Diis et Mundo* cap. nono. Plotini autem hanc diatribam tangere videtur Joannes etiam Sarisberiensis in Polieratico II. 19. (in Max. Bibl. Patrum Tom. XXIII. p. 267. D.)

ubi hæc leguntur:—“ At Genethliaci ad divinationem scientiæ caelestium nimis insistent, tam ipsorum caelestium, quam Dei notitiam perdidērunt. Qui tamen inter eos suum commodius excusare videntur errorem, cum *Plotino* auctoritatem operum non detrahunt creatori, sed semel et simul ab eo legem asserunt institutam, quam nullus unquam conatus evacuat, cum omnia, quæ disposuit futura sunt, ut prædicit.” Neque tamen inde conjecerim (uti *Frid. Christoph. Schlosser*. facit in libro inscripto: *Vincent von Beauvais Hand—und Lehrbuch für koenigliche Prinzen und ihre Lehrer II.* p. 68.) Plotinum ipsum ab Ioanne esse lectitatum, quando hujus sententia notitiam e Macrobiani locis laudatis potuit deprompsisse, cujus libri nemo nescit quantopere per medium ævum lectionis usu fuerint frequentati. Sæculo decimo quarto inclaruit alius scriptor, qui item, recrudescente, ut fit, Astrologiæ malo, *Contra Astrologos* scribendo egregie promeruit. Nimirum *Henricus de Hassia senior*, qui saniores Matheseos disciplinas denuo in Germaniam retulit. Vid. Fabr. Bibl. Lat. lib. VIII. p. 656. B. Cæterum in hac doctrina ut plurimum Ptolemæum inter atque Plotinum optime convenire, et Marsilius hinc inde monstravit in Commentario in hunc librum et docuit etiam Augustinus Niphus in libro de Aurguriis Basil. 1534. L. II. p. 107. *Ioannem* autem *Kepterum* illum nostratem constat dixisse Astrologiam sapientis matris filiam stolidam.

p. 242, 10. εἴρηται μὲν πρότερον ἐν ἄλλοις] Nimirum in libris de Fato III. 1. et de Anima IV. 3. et IV. 4. Similem disputationem ita exorditur Origenes in Genesin §. 9. p. 13. Ruæi: φέρε δὲ, ἀγνωσιώμεθα καὶ περὶ τοῦ τοὺς ἀστέρας μηδαμῶς εἶναι ποιητικούς τῶν ἐν ἀνθρώποις, σημαντικούς δὲ μόνον. Augustin. de Civ. Dei V. 1. “ Quod si dicuntur Stellæ significare potius ista, quam *fucere*, ut quasi locutio quædam sit ista positio, prædicens futura, non agens (non enim mediocriter doctorum hominum fuit ista sententia) non quidem ita solent loqui Mathematici, ut, verbi gratia, dicant Mars ita positus homicidam significat, sed homicidam facit.” cet. Ubi Augustinus Origenem Plotinumque, quem sæpe dilaudat, ante oculos habere videtur. Mathematicos autem hujusmodi in locis esse Genethliacos,

non est, quod operose monstremus. Sallustius Platonius de Diis et Mundo c. 9. p. 34. Orellii: ὡς οὐ πάντα ποιούντων, τινὰ δὲ σημαίνοντων μόνων τῶν ἀστέρων διδάσκειν.

p. 243, 7. κέντρων—καὶ ἀποκλίνας] Hinc κέντρα et ἀποκλίματα Genethlicorum. Illa κέντρα sive cardines illi erant quatuor supra, ex quibus præcipue prædictiones parabant in genituris. Uniuscujusque horum cardinum signum præcedens (προάγοι) vocabant declinationem (ἀπόκλιμα). Vid. Sext. Empir. adv. Math. V. 12—14. p. 340. ibiq. Fabric. qui etiam horoscopi schema adiecit. Cf. etiam Fabricii Prolegg. ad Marini Vitam Procli p. XXIV. ed. Boiss. ubi Procli thema natalitium exhibetur. Cæterum consule inprimis Ptolemæi Tetrabiblon lib. IV. sub finem. et Porphyrii Introductionem in eum librum p. 197. ed. Basil. 1559. fol.

p. 245, 1. Ἄλλ' οὐχ ἐκόντες—καὶ τοῖς σχήμασιν] Sallustius de Diis et Mundo: Εἰ δὲ τρίγωνα καὶ τετράγωνα λέξουσιν, ἄτοπον τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀρετὴν αὐτὴν μένειν, τοὺς δὲ θεοὺς ἐκ τῶν τόπων μεταβάλλεσθαι. Ad eum locum Io. Conr. Orellius in annot. (quibus adde Nicephori Blemmidæ Epitom. Physic. c. 25. p. 204.) p. 235. nostrum locum adhibuit. Ego hoc monitis velim lectores Plotini, cum in universo hoc libro, tum in hoc capite multa tangi, quæ in Ptolemæi Tetrabiblo leguntur. Sic, ut hoc utar, quæ superiore capite (secundo) de calore ac frigiditate astrorum dicuntur, ea confer tum Ptolemæo I. p. 17. sqq. ed. Basil. Oporin. 1535. 8°. de planetarum potestate. Nec minus alia hujus capitis ex ejusdem Astronomi libro laudato explicanda sunt. Quod enim Plotinus paucis interjectis dicit: οὐ γὰρ δὴ τοτὲ μὲν ἴδεται, τοτὲ δὲ λυπεῖται, et in fin. pag.: ὄλωσ δὲ οὐδὲ λυπεῖσθαι, οὐδὲ ἐπὶ καιροῦ χαίρειν αὐτοῖς δοτέον itemque in fin. capitis seq. p. 139. C. τὸ δὲ τότε μὲν χαίρειν κ. τ. λ. confer Ptolemæum libro laudato I. p. 51.: χαίρειν δὲ φασιν αὐτοὺς (τοὺς πλανήτας), ὅταν, κὰν μὴ πρὸς αὐτοὺς ἦ ἡ συν-οικείωσις τῶν περιεχόντων ζωδίων, ἀλλὰ μέντοι πρὸς τοὺς τῶν αὐτῶν αἰρέσεων ἐκ μακροῦ μάλλον οὕτω γιγνομένης τῆς συμπαθείας. Quæ ita explicat interpres Grævus Anonymus, vel potius Proclus p. 49. ed. Basil. Henr. Petr. 1559. fol. λέγονται δὲ παρὰ ταῦτα πάντα χαίρειν, ὅταν ἐν ἀλλοτρίοις μὲν οἴκοις εὔρεθῶσι, οὐ παντάπασιν δὲ ἀλλότριοι

ὄσω τῶν τόπων· ἀλλὰ κοινωνήσωσι κατὰ τὴν αἴρεσιν, ὡς ὅταν ἡ ἀφροδίτη εἰ τύχοι ἐν οἴκῳ ἄρεος εὐρεθῇ καὶ τὸ ἀνάπαυον ὁ ἄρης ἐν οἴκῳ ἀφροδίτης. ἐὰν γὰρ μὴ οὕτως εὐρεθῶσιν, οὐ λέγονται χαίρειν. “*Præter hæc omnia porro gaudere dicuntur planetae*, cum in alienis quidem domiciliis reperiuntur, a locis tamen non omnino sunt alieni, sed conditione communicant, ut cum Venus in Domicilio Martis reperta fuerit, ut vice versa Mars in Domicilio Veneris. Nam nisi ita inventi fuerint, non dicuntur gaudere.”

p. 246, β. εἰ ὥσπερ ὄρσι κατὰ συμβεβηκὸς τὸ σημαίνει] Salmasius de Annis Climactericis et antiqua Astrologia, Lugd. Bat. 1648. p. 804. sq. ita: “Clarius Plotinus in libro, *Si faciunt astra*, pronunciat, &c.” Sequuntur verba Macrobiani in Somn. Scip. I. e. 19. fin., quæ supra exhibuimus usque ad verbum *nescientes*; tum pergit Salmasius: “Hæc Macrobius. Hodie hic tractatus in libris Plotini reperitur, εἰ ποιεῖ τὰ ἄστρα. Sed alia quæ habet Macrobius, ibi non habentur. Tantum dicit, ea esse σημαντικὰ, ut ex avibus et aliis animalibus fit divinatio. Ne illud quidem verum est, id astra habere, quod iis dat Plotinus, τὸ σημαντικόν. Et prævaricatione quadam certum est, hoc iis tribui.” Hæc Salmasius. Eadem Macrobiani verba apposuit Justus Lipsius in Physiologia Stoicorum lib. II. e. 14. fin. (p. 587. Opp.), addens: “Magis enim sit, significare astra, quam facere, et Plotini modestior assertio (quam Manilii)—Modestior dixi, non verior.” Avium meminit etiam Origenes in Genesin §. 10. p. 17. Ruæi, plane in Plotini sententiam disputans. Locus longior est, quocirca extrema tantum apponam: τί μᾶλλον ἀπὸ τῶν ἀστέρων ἢ ἀπὸ τῶν οἰωνῶν ἔσται τὰ γινόμενα;—ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκέσει εἰς ἀναίρεσιν τοῦ ποιητικοῦ εἶναι τοὺς ἀστέρας τῶν ἀνθρωπίνων. Ipse noster auspicia attingit infra III. 1. 5. p. 232. B. ὁμοίως ἂν καὶ οἱ ὄρσι ποιητικοί, ὧν σημαίνουσιν, εἶεν. Iamblichus de Mysteriis Ægypt. III. 16. p. 80. Galei, cum de avium tum de astrorum signis disputans, ita pergit: Δῆλον δὲ οὖν διὰ πάντων τῶν εἰρημένων καὶ τοῦτο γέγονεν, ὡς ὀργάνοις μέσοις πολλοῖς οἱ θεοὶ χρώμενοι τὰ σημεῖα τοῖς ἀνθρώποις ἐπιπέμπουσι κ. τ. λ. De avibus auguralibus Iamblichi etiam auctoritate utitur Eustathius in Odyss. (3. 153. p. 83. Bas. cf. Galeum ad l. l. p. 236.)

— 10. τρίγωνος μὲν ὄρων—τετράγωνος] Vide de his aspectibus Ptolemæi Tetrabibl. L. IV. sub fin. et Porphyrium in eum librum p. 201. ed. Basil. 1559. Attigit hæc etiam Sallustius de Diis et Mundo cap. IX. p. 34. Verba adscripsimus supra in annot. in cap. 3. init. Hoc loco illud adjecisse sufficiat, in fragmento Vettii Valentis Astrologico, cujus apographum est in libris meis, caput unum ita inscribi atque ita incipere: *περὶ ἀκούοντων καὶ βλέπόντων ζωδίων.*—Ὁμοίως καὶ περὶ ἀκούοντων καὶ βλέπόντων ζωδίων ἐκ τῶν ἀναφορῶν γνωστόν· οἶον οὕτως κ. τ. λ.

p. 248, β. Οὐκ ἐπικουρούντος κ. τ. λ.] De sensu duplici hujus loci et de probabili sententia, quantum quidem in his tenebris perspicui possit, dixit Ficinus in Commentario supra p. 116.

— 12. Δία δὲ ὃν λέγουσιν κ. τ. λ.] Insignem transpositionem h. l. obviam in Var. Lect. designavimus. Quæ utrum confusæ duplici recensione debeatur non dixerim: sed talia in omnibus fere scriptoribusprehenduntur. Sententiam loci, quoad ejus fieri poterat, expedit Ficinus cum in versione tum in Commentario. De Planetis universe vide Cleomedis Meteor. I. 3. p. 21. sqq. ed. Bakii cum interpr. p. 306. sqq. Cic. de N. Deorr. II. 20. ibiq. annot. p. 286. edit. nostr. et Moseri.

— 13. Πρὸς δὲ τὸν πυρόντα καλούμενον τῇ κρᾶσει] Fortasse excidit *σύμφορος*, vel certe intelligendum; ut etiam accepit Ficinus. Cæterum Cicero l. l. ita: “Huic autem proxime inferiorem orbem tenet *πυρόεις*, quæ stella Martis appellatur &c.” Pro *ἀλλοτρίως* legendum videtur *ἀλλότριος* vel propter sequentia.

— 14. Ἑρμῆς—πρὸς ἅπαντας—ὁμοιούμενος] Hæc ex asse respondent his Ptolemæi in Tetrabiblo II. p. 87.: ὁ δὲ τοῦ Ἑρμοῦ τὴν οἰκοδεσποτίαν λαβὼν, καθόλου μὲν ᾧ ἂν ἡ συγκιρνάμενος, ἐκάστῳ τῶν ἄλλων συννοικεῖται ταῖς ἐκείνων φύσεσιν. Ad eum locum Interpres ita p. 73.: Εὐρηται γὰρ περὶ τοῦ Ἑρμοῦ ὅτι κοινὸς ὢν τὴν φύσιν τὴν τῶν σχηματιζομένων μιμείται ποιότητα. Videtur corrigendum *συσχηματιζομένων*. Cf. etiam Porphyrii Introduct. in eundem librum p. 199.

— 15. ἀναφορὰς ζωδίων ἀναμένειν] Sextus Emp. adv. Mathem. V. 20. p. 341.—οὐ γὰρ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχειν ἡγούνται τοὺς ἀστέρας πρὸς τὸ κακοποιεῖν, ἢ μὴ, ἐπὶ τε τῶν κέντρων θεωρουμένους καὶ

ἐπὶ ταῖς ἀναφοραῖς καὶ τοῖς ἀποκλίμασι κ. τ. λ. “Censent enim stellas non eandem vim habere ad male vel secus faciendum, si considerentur in cardinibus et in successione et in declinationibus:” ubi Fabricius recte vulgatam tuitus est adversus Salmasium, qui ἐπαναφοραῖς textui intulerat, laudans Sextum V. §. 52, 53. 73. etc. Et hic locus Plotini, in quo nullus liber variat, arguit, utrumque de eadem re usurpasse veteres Astrologos. Stephanus ex Budæo p. 10010. ed. Valp. (cui addendi sunt hi loci Sexti et Plotini) ita exponit: “Ea pars caeli, quæ triginta partibus ab Horoscopo distat, in secundo signo existens ab eo, in quo horoscopus inchoatur, ἀναφορὰ appellatur, et interdum ἐπαναφορά, quasi pars jamjam emersura.” Georg. Henischius in Procli Sphæram, August. Vind. 1619. p. 201.: “Astronomi ascensus, Græce ἀναφορὰς, et descensus, Græce καταφορὰς.” Inscrubitur autem caput Vettii Valentis Ἀνθολογιῶν ita plane, ut in Plotino legimus: περὶ ἀναφορὰς τῶν ζώδιων. Adscribam initium ex Apographo Gronovii, quod mihi dono dedit Wyttenbachius ὁ μακαρίτης. Sic enim incipit, ὅσων δὲ ὠρῶν ἕκαστον ζῳδιον ἀναφέρεται, ἐκ τῆς ἐκάστου ἀναφορὰς γνωστέον. Alterum Fragmentum ita incipit: μεσουράνημα δὲ ἀπὸ χερὸς εὐρεῖν ἀπὸ τῆς δυναούσης μοι λαβὼν κατὰ τὰς ἀναφορὰς τοῦ κλίματος, ἕως τοῦ διαμέτρου τούτων τὴν ἡμίσειαν κ. τ. λ. Et frequentat ἀναφορὰς vocem Valens in his Fragmentis Florilegii genethliaci sive astrologici, quod ex illo Apographo Roetherus subiecit ad calcem editionis suæ Io. Laurentii Lydi de Mensibus, Darmst. et Lips. 1827. p. 334. Nec minus frequentat Ptolemæus in libris Astrologiis. Cf. modo, ut hoc utar, sect. 25. τοῦ Καρποῦ sive Centum dictionum, qui locus cum locis Vettii Valentis conferri debet, et Porphyrius in Introductione in Tetrabiblon, ubi etiam usurpatur Adverbium ἀναφορικῶς. Vide modo p. 201. Exstat etiam Hypsielis Alexandrini liber, qui inscribitur Ἀναφορικὸς.

p. 250, 3. τὸ αὐτοῦ περὶ αὐτῶν καὶ ἐνεργεῖν τὰ αὐτοῦ] Post hæc verba Ficinus in Latinis hæc intulit: “in quibus deinceps similiter coordinata sunt omnia. Quorum verborum ne in Mediceis quidem libris ullum vestigium exstat. Ac probabile est, eum his verbis exprimere voluisse sententia συντεταγμένον αὐ μετ’ αὐτοῦ, deinde vero,

cum vidisset ea potius cum verbis λύντος ἐστι jungenda, aliter vertisse, et recte quidem: “in quo ipse connumeratur.” Quapropter et virgulam eiecimus ante λύντος, et illa priora Ficiniana uncinis inclusimus.

— 8. οὐ γὰρ ἂν ἐσημαίνετο τεταγμένως μὴ] Vid. var. lect. Cæterum inter τεταγμένως et μὴ eieci virgulam, uti etiam fecerat Ficinus, in cuius edit. principe inter *procederet* et *singula* non exstat comma, quod ed. Basil. habet.

— 9. Ἔστω τοίνυν ὡςπερ γράμματα—σημασία] Lucem adfert locus geminus III. 1. 6. p. 233. B.—Ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φέρεται μὲν ταῦτα (τὰ ἄστρα) ἐπὶ σωτηρία τῶν ὄλων, παρέχεται (male Cudworth. in Syst. intell. p. 4. Mosh. παρέχεσθαι) δὲ καὶ ἄλλην χρείαν τὴν τοῦ εἰς αὐτὰ ὡςπερ γράμματα βλέποντας τοὺς τὴν τοιαύτην γραμματικὴν εἰδόμενος ἀναγιγνώσκειν τὰ μέλλοντα, ἐκ τῶν σχημάτων κατὰ τὸ ἀνάλογον μεθοδεύοντας τὸ σημαίνόμενον. “Vel potius (præstat dicere) astra discurre ad salutem universorum (hoc est, quod nostro in loco designat Plotinus his verbis—καὶ κινούμενα, ποιούμενα μὲν τι ἔργον καὶ ἄλλο: nimirum astra momentum, ut varium usum præstent et universis et singulis), sed tamen et alterum usum præstant, quo scilicet, qui ejusmodi literaturæ periti sunt, suspiciant illa veluti literas, ac futura legant, ex figuris secundum analogiam significatum indagantes.” (Hoc nostro in loco Philosophus vult intelligi his verbis: ἐπακολουθεῖτο δὲ τῶδε ἢ παρ’ αὐτῶν σημασία.) Ista figuræ sive σχήματα appellat Sextus advers. Mathematicos V. 95. p. 353. τοὺς τῶν ζώδιων τύπους. Pro quibus imaginibus observante Fabricio ad Sext. l. l. Characteres literarum Hebraicarum sibi reperire visi erant Judæorum magistri. Ab ea perversitate longe abest Plotinus, qui potius hac in re Ægyptiacarum religionum quodammodo refert indolem. Thoth enim sive Hermes Ægyptiorum, qui astra in cælo disponere ordinareque creditus, astronomiæque primus magister habitus, sacer et ipse scriba ferebatur, adeoque in cælo sacras literarum (Hieroglyphorum) describere figuræ, quando astrorum rationem et ordinem describeret. Qua de re plura dixi in Commentt. Herodott. I. p. 353. sqq. et in Symbolica et Mythologia I. p. 373. sqq. ed. alter. Sed quodammodo dixi, neque negligi debet illud ὡςπερ γράμματα.

Nimirum *acommodat* tantum ad suum consilium, quæ ferebantur antiquitus, ut vernus *philosophus*. Perquam autem similia sunt, quæ Origenes in Genesin §. 9. p. 15. Ruæi ita eloquitur: ὡς περ γὰρ προαποδείξαμεν, ὅτι οὐδὲν λυπεῖ τὸν περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῶν λόγον τὸ τὸν θεὸν προαιδέναί τὰ πραχθησόμενα ἐκάστω, οὕτως οὐδὲ τὰ σημεῖα, ἃ ἔταξεν ὁ θεὸς εἰς τὸ σημαίνειν, ἐμποδίζει τὸ ἐφ' ἡμῶν· ἀλλὰ παραπλησίως βιβλίῳ περιέχοντι τὰ μέλλοντα προφητικῶς, ὁ πᾶς οὐρανὸς δύναται, οἰονεὶ βιβλίος ἂν Θεοῦ, περιέχειν τὰ μέλλοντα. διόπερ ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Ἰωσήφ δύναται οὕτω νοεῖσθαι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Ἰακώβ, ἀνέγνω γὰρ ἐν ταῖς πλαξὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὅσα συμβήσεται ὑμῶν ἐν τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. τάχα δὲ καὶ τὸ, εἰλιγίησεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον (Iesai. 34. 4.) τοὺς λόγους τοὺς περιεχομένους σημαντικούς τῶν ἐσομένων δηλοῖ ἀπαρτισθησομένους, καὶ ἐν' οὕτως εἶπω, πληρωθησομένους, ὡς περ λέγονται αἱ προφητεῖαι πεπληρωσθαι τῷ ἐκβεβηκέναι. καὶ οὕτως ἔσται εἰς σημεῖα τὰ ἄστρα γενοῦντα κατὰ τὴν λέγουσαν φωνὴν ἔστωσαν εἰς σημεῖα. Ante Origenem vero Plotiniquæ Geminus Rhodius, uti supra monui, *efficere* astra res terrestres, eventa, mores aliaque humana negaverat; *significare* affirmaverat. Ejus locum h. l. apponam. Ita enim ille in Astronomiæ Elementis (in Petavii Uranologio) p. 56.:—ὅθεν ταῖς τῶν ἄστρον ἐπιτολαῖς κατὰ τοὺς καιροὺς ἀφωρισμέναις αἱ μεταβολαὶ τοῦ ἀέρος γίνονται οὐχ ὡς τῶν ἄστρον δυνάμιν ἐχόντων πρὸς τὴν μεταβολὴν τῶν πνευμάτων καὶ τῶν ὄμβρων, ἀλλ' ὡς σημείου χάριν παρελλημμένων πρὸς τὸ προγιγνώσκειν ἡμᾶς τὰς περὶ τὸν ἀέρα περιστάσεις. καὶ ὡς περ ὁ πυρσὸς οὐκ αὐτὸς ἔστι παραίτιος τῆς πολεμικῆς περιστάσεως, ἀλλὰ σημείον ἔστι πολεμικοῦ καιροῦ· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ τῶν ἄστρον ἐπιτολαὶ οὐκ αὐτὰ παρ' αἰτιοὶ εἰσι τῶν περὶ τὸν ἀέρα μεταβολῶν, ἀλλὰ σημεῖα ἔκκεινται τῶν τοιούτων περιστάσεων. Tunc egregie explicat, quomodo antiqui homines ad prognostica tempestatis observanda consignandaque deducti sint. Scriptor quoque vel Platonius vel Christianus in Fabricii Bibl. Gr. Vol. II. p. 516. sq. in dialogo, qui Hermippus inscribitur, effici ab astris rerum eventa negat: *προσημαίνεσθαι* contendit; quam sententiam accommodat etiam ad astrum a Magis visum et ad eclipsin sub mortem Jesu Christi. Cf. etiam *Frid. Müntzeri* librum: *Der Stern der Weisen* p. 28. sq.

Cæterum *Tiedemannus* in libro, qui inscribitur: *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 334. sqq. judicat, parum sibi constare Plotinum, qui, cum vim universam astrorum agnoscat, nihilo tamen minus eorum vim in hominum animos negatum eat, nimirum quo liberum arbitrium hominibus salvum vindicet. Qua de re non est, quod h. l. disputemus.

p. 250, 17. *Τίς οὖν ἡ σύνταξις ἢ μία κ. τ. λ.*] In his, usque ad finem Capitis, accuratam et intelligentiam et descriptionem inesse ejus, quod hodie philosophi *organicum corpus* et *organicam unitatem* appellant, qui non sentiat, is nihil omnino sensurus esse videatur, ut Ciceronis verba usurpem in loco haud dissimili, ubi de constantia ordineque corporum cælestium loquitur, de N. Deorr. II. 20. Neque tamen ante Plotinum ulum philosophum tam alte penetrasse in naturam et vim *Organici* pronuntiare audeam.

p. 251, 12. *Καὶ δὴ καὶ ψυχὴ—τοῦ κρατοῦντος*] In hoc loco impedito primum tenendum est illud, distingui animam mundi a mente universi, Diis, stellis. Hi circulo moventur, sive per orbem semper ad se redeunt (cf. supra II. I. I. p. 107. A. ibiq. Annot.): anima mundi jam recta fertur, h. e. Deorum jam orbitam relinquit, et ad externa procreanda progreditur. Hinc potest etiam *παράγεσθαι*, sive in transversum agi, et a justa via deflecti. Sed tamen justitia (fortasse legendum *ἔπεται* omisso *καὶ—Δίκη*) ea sequitur, quæ in Universo aguntur, nisi (Universum) solvatur. Manet vero (Universum) semper utpote ordinatum ordine et vi ejus, qui ei præest. Aliter hæc postera interpretatus est Ficinus, et potest ambigi, utra interpretatio vera sit: illud ambigi non potest, quod initio posui, nimirum Menti universali tribui a Platoniciis motum orbicularem: Animæ universi motum in rectam lineam, sive motum extra tendentem.

p. 252, 1. *ποιεῖ δὲ—φανερῶς ποιεῖ*] Hoc est, astra non operantur recondito quodam modo, v. e. ut vim habeant in mores hominum, in vicissitudines civitatum etc., sed manifesto operantur; verbi causa in aëris temperiem vim habent, ad ventos, pluvias cet. ciendos (quod ipsum tamen negabat Geminus Rhodius. Vid. locos supra laudatos), in mare commovendum, ut luna etc.

— 7. Ἄλλὰ—ἐν ἄλλοις εἴρηται] Nimirum II. 9. III. 1. (de Fato) VI. 8. (περὶ τοῦ ἔκουσίου.)

p. 252. 8. *Νῦν δὲ ἀναμνησθέντες κ. τ. λ.*] Easdem Platonis tesseras, in libro X. Reipubl. p. 616. sq. p. 506. sqq. Bekk. descriptas, pluribus explicat Plotinus c. 15. p. 145. sq. Ad Platonis locum adhibe Astii Comment. p. 630. qui tamen Plotini non meminit, et quæ ipse disputavi in Symbol. et Mythologia I. p. 464. sqq. Hoc loco monuisse sufficiat, esse has tesseras a Platone ex Ægyptiorum Pythagoreorumve libris ductas. Plotinianam explicationem non æquus, quam Platonicam fabulam ipsam accepit Moshemius ad Cudworth. Syst. Intell. p. 7. not. 5.: “Lucem, ait, huic fabulæ aliquam afferre voluit Plotinus. Sed ipse ignotum sibi quidnam ea sibi vellet, non obscure declarat. Nec ego putem quemquam satis firme vim ac sententiam ejus declarare posse. Tota nimirum Platonis de fato sententia tot patet quæstionibus et dubitationibus, ut incredibile dictu sit.” Hæc ille. Verbum autem ἐπικλώθουσι Homericum (Odys. γ'. 208. α'. 17.), nec Platoni ignotum (Theæt. p. 169. C. p. 233. Bekk.: πάντως τὴν περὶ ταῦτα εἰμαρμένην, ἣ ἂν οὐ ἐπικλώσης, δεῖ ἀνατλήναι ἐλεγχόμενον), tractavit Eustath. in hunc locum Odysseæ p. 11. Bas. cf. eundem ad ἦ. 197. p. 280. sq. Apollonii Lex. Hom. p. 385. Tollii et Jacobs. Additt. ad Antholog. Palat. p. XCV. Disputat autem de his Homericis suo more Tzetzes Exeges. in Iliad. p. 33. sq. Porphyrius ap. Stob. Eclogg. II. 8. p. 366. eundem Platonis locum respiciens: τὴν Ἄροπον, τὴν τὰ ἐπικλωθέντα ποιοῦσαν ἀμετάρροπα.

— 12. Ἐν τε Τιμαίῳ] Nimirum p. 42. Steph. unde nunc hæc teneamus etiam propter sequentia: πρῶτον μὲν αἴσθησιν ἀναγκαῖον εἶη μίαν πᾶσιν ἐκ βιαιῶν παθημάτων ξύμφυτον γενέσθαι, δεύτερον δὲ ἡδονῇ καὶ λύπῃ μεμιγμένον ἔρωτα κ. τ. λ. Διαδεσμοτήσας (ὁ θεός) δὲ πάντα αὐτοῖς ταῦτα, ἵνα τῆς ἔπειτα εἶη κακίας ἐκάστων ἀνάτιος. Cf. de Reipubl. II. p. 379.: οὐδ' ἄρα ὁ θεός, ἐπειδὴ ἀγαθός, πάντων ἂν εἶη αἴτιος, ὡς οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ἀλλ' ὀλίγων μὲν τοῖς ἀνθρώποις αἴτιος, πολλῶν δὲ ἀνάτιος. Locum in Theæteto p. 176. jam supra adhibuimus ad I. 8. 6. p. 70. sq. Atque illa sententia liberi arbitrii inde ab Homero (Odys. α'. 37.) communi hominum sententia firmata, proditaque per Pythagoreos (Aur. Carm. vs. 54. Hierocl. in ea p. 184. Needh.) ad Platonem hujusque sectatores pervenerat; cum contra Stoici, eo

quod Deum et bonorum, quæ evenirent, et malorum auctorem facere dicerentur, acerrime ab adversariis vituperarentur. (Plutarch. Repugn. Stoicæ. p. 1064. C. seqq. Cf. Bagnet. de Chrysippo p. 99. sqq.) De Platonis sententia breviter Plutarch. de placit. philosoph. I. 27. p. 884. extr. p. 560. Wyttenb. Πλάτων ἐγκρίνει μὲν τὴν εἰμαρμένην ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καὶ βίων, συνεισάγει δὲ καὶ παρ' ἡμᾶς αἰτίαν. Fusius autem tractat Nemesius de Natura hom. p. 303. sqq. ed. Matth. unde hoc Platonis decretum excerpamus: Μὴ γὰρ ἐξ αἰδίου ὠρίσθαι τὸ καθ' εἰμαρμένην, ἀλλ' ἐπισυμβαίνειν προηγησαμένους τοῖς ἐφ' ἡμῶν τοῦτο δὲ συμφωνεῖ καὶ τὸ, αἰτία ἐλομένου, θεὸς ἀνάτιος, καὶ τὸ, ἀδέσποτον εἶναι τὴν ἀρετὴν, καὶ τὸ, εἶναι μαντείαν. Idem statuisse Pharisæos Josephus auctor est. Ita enim Antiqq. Judd. XIII. 5. 9. p. 649. Havercamp. οἱ μὲν οὖν Φαρισαῖοί τινα καὶ οὐ πάντα τῆς εἰμαρμένης εἶναι λέγουσιν ἔργον, τινὰ δ' ἐφ' ἑαυτοῖς ὑπάρχειν, συμβαίνειν τε καὶ οὐ γενέσθαι. Nec minus inter Persarum philosophos haud pauci cum Platone in hac causa faciebant. Vide Sylvestre de Sacy Notes sur Pend—Namèh ou le livre des conseils de Fèrid—Eddin Attar p. 73., ubi doctissimus ille interpres Platonis locum e Timæo recte adhibuit. Hæc paucis adumbranda duxi, quo Platonicæ Plotimianicæ in gravissima quæstione responsi et fontes rivulicæ, et vero cum orientalium aliquot philosophorum decretis similitudines cognoscerentur.

p. 253, 1. ἡ ὅπερ ἐσμεν κατ' ἀλήθειαν ἡμεῖς] Plane diversa hæc a vulgari opinione in his Iliados α'. 3. sq. ψυχὰς—αὐτοὺς δὲ ἐλώρια κ. τ. λ. ubi corpora sunt αὐτοί. Nec minus diversum ab Homericis illud Plotini in sequentibus,—ὁ δὲ αὐτὸς. Contra Indorum et ratio et oratio congruens Platonicæ. Illis enim corpus *Dcha*, quasi dicas *contaminatum*, utpote qui animas divinas origine pollui ac contaminari doceant contagione corporis. Vid. Aug. Guil. Schlegel. in Indische Bibliothek II. 2. p. 230.

— 3. ἀδέσποτον ἀρετὴν] Nobilissimum dictum Platonis in Rep. X. p. 617. sub. fin. p. 509. Bekk. et multorum mentione celebratum. Vide Nemesii locum in annot. superiori præcedente, et cf. Apollonii Tyan. Epist. XV. p. 390. Olear. aliosque, quos Ast. in Comment. in Platon. I. I.

excitavit p. 632. quibus adde Olympiodor. in Alcib. pr. p. 226. τοῦ παλαιοῦ λόγου λέγοντος τὴν ἀρετὴν ἀδέσποτον καὶ ἐλευθέραν.—διὸ καὶ ἡ ψυχὴ ἐλευθέρα ἐστὶν ὡς αὐτοκίνητος καὶ φύσει ἀρχική. Quibus jungenda sunt, quæ de virtute prædicantur in Ciceronis Paradoxis III. 1. 22.; et de nobiliore anima corpori non obnoxia consulendus Aristoteles de Anima I. p. 3. Sylb. et præsertim III. 4. p. 57. sq. Cæterum ad hæc Bruckerus in Hist. Crit. Philos. II. p. 425.: “Ita, inquit, nugis suis idealibus omnia philosophiæ naturalis capita corruperunt inepti philosophi.” Talia si nugæ dicenda sunt, nec minus philosophorum Deus Plato nugari dicendus erit. Equidem istiusmodi quoque judicia hominum hinc inde adponam, ne interpretis officio deesse videar. Atque hac data occasione hoc insuper adjiciam. Obscurum esse Plotinum nemo quisquam negaverit, sed obscuratum eundem esse librariorum culpa nec minus fatendum. Arguit hoc ipsum caput, quod haud dubie ulcera latentia plura habet, in quibus urendo secando grassari noluimus: ac proinde plurima intacta reliquimus.

p. 254, 9. τὰ δὲ δυσχερῆ, διὰ τὴν μίξιν—δαίμων, φησὶ, μέγας κ. τ. λ.] Vid. Platonis Sympos. p. 202. Steph. p. 428. Bekk. Δαίμων μέγας. διὰ τοῦτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ, καὶ περὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν. Cf. etiam Timæum p. 89. sq. et præsertim adhibe locum geminum Plotini III. 4. 3. p. 284. ubi plura de dæmone etiam ac de Deorum geniorumque in nos potestate.

— 255, 13. ἡ πανουργία ἐθέλει νοῦς εἶναι] Porphyrius apud Proclum in Timæum p. 335. καὶ γὰρ νοῦ φησιν ὁ Πλωτίνιος ἀπόρροια γίνεται πανουργία τοῦ δεξαμένου. Cf. eundem in Platonis Politiam p. 378. ubi eadem verba laudat: item in Alcib. I. c. 12. p. 34. ed. Francof. nostr. ubi Platonem in Phædro c. 28. p. 248. p. 45. Bekkeri, inque illum Hermiam p. 151. laudavimus.

— 256, 4. συνεργὸς δὲ ἡλῖος] Anonymus apud Hasium in Animadvv. in Io. Laur. Lydum de Ostentis p. 313. οὗτος γὰρ (ἡλῖος) ἔχει μὲν ἐν ἑαυτῷ τὴν τῶν ὄλων οὐσίαν, καὶ διὰ τοῦτό τις καὶ τῇ τῶν τεσσάρων στοιχείων φύσει τοῦτον κεκρᾶσθαι φωντο. Ἡγεμὼν δ' ἐστὶ τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ πάντων γεννητικὸς· γεννῶν δὲ αἰθῆς καὶ διαλύει καὶ πρὸς τὸν σπερματικὸν λόγον ἀναλαμβάνει, διδοὺς μὲν τῇ ὕλῃ οὐσίαν σχεδὸν καὶ ζωὴν, ἀνταπο-

λαμβάνων δὲ τὴν ἀνωθεν ὑπαρξιν.

— 257, 2. ἀψυχα τῶν ἐν αὐτῷ πάντα ὄργανα] Hanc philosophorum aliquot sententiam attigit Ez. Spanhem. in notis et in *Epreuves de Remarques in Juliani Casares* p. 234. et p. 100. ad calcem, nec Plotiniani loci oblitus.

— 16. ὥσπερ στρατιώτας στρατηγῷ] Plato in Phædro p. 246. extr.: ὁ μὲν δὲ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνων, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἔπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη.

p. 258, 11. Περὶ δὲ πενίας, καὶ πλούτους, καὶ δόξας κ. τ. λ.] Similiter Philosophus Lycopolites infra p. 231. sq. (III. 1. 5.) loco longiore; unde hæc tantum adscribam: πῶς ἂν οὖν ἡ ἐκάστου σχέσις ἐπὶ τῶν ἄστρον ποιεῖ ἢ ἤδη ἐκ πατέρων οὕτως ἔξωι λέγεται; ἢ γὰρ ἐκεῖνα τὰ πρότερα ἐστὶ τὰ ποιοῦντα, ἢ εἰ μὴ ἐκεῖνα ποιεῖ οὐδὲ ταῦτα. Copiosius hoc idem argumentum tractat etiam Origenes in Genesin §. 9. p. 14. Ruæi, planeque in condiscipuli sui sententiam. Attigit hæc item Sallustius de Diis et Mundo c. 9. p. 34. Orell.: τὸ δὲ καὶ πατέρων εὐγένειαν ἢ δυσγένειαν προλέγειν, ὡς οὐ πάντα ποιοῦντων, τινὰ δὲ σημερινῶν μόνον τῶν ἀστέρων διδάσκειν. Cf. Chalcidium in Platonis Timæum p. 218: [p. 324. ed. I. A. Fabricii:] “Ex quo intelligi datur, non stellas facere, quæ proveniunt, sed futura prænuntiare.”

p. 259, 7. συνεργὸν τὸ περιέχον γεγενημένον] De accentu vocis *συνεργός*, quam sunt qui *σύνεργος* scribant, vid. Bastii Epistolam Crit. p. 208. sq. ibiq. laud. Reiz. de Prosod. Gr. Accent. inclin. p. 110. ubi vides fuisse qui hæc duo vocabula esse et differre inter se crederent. τὸ περιέχον est cælum, aër, ejusque temperies. Cf. Schweigh. in Lex. Polyb. p. 466. Infr. in fine hujus capituli τοῦ περιέχοντος vel similiter accipiendum, vel de matrice semen concipiente et fetum continente explicandum. Quod posterius sensisse videtur Ficinus.

p. 260, 4. Ὁ δὲ Πλάτων] Vid. Libr. X. de Republ. p. 616. Steph. et cf. annot. supra ad cap. IX. init. p. 141. F.

— 15. ὥσπερ γοητευθέντες] Cf. IV. 4. 30. IV. 4. 40. et 43. et 44. II. 9. 14. V. 1, 2. Porphyr. de Abstin. I. 27. p. 44.: τὸ γοήτευμα τῆς

ἐνταῦθ' ἡμῶν διατριβῆς. Cf. Proclum in Tim. p. 44. et p. 330. et quæ posui ad Plotin. supr. p. 57. et ad Proclum in Alcib. prior. p. 257. Mirifice enim delectantur hi Alexandrini Philosophi his metaphoris ac locutionibus, ubi animas terrenarum ac sensibilibus rerum illecebris delinitas atque corruptas describere volunt. In proximis verba καὶ ἐκτὸς non expressit Ficinus, quæ tamen in libris comparent: et ita accipio, ut referuntur ad præcedentia τῶν τοῦ ὄλου καὶ ἔξω, hoc sensu: nobiliores illi homines ad sublimia se attollentes et emancipantes sese ab illa serie mundana rerum exteriarum.

p. 262, 12. Προηγούμενα] Cf. infr. II. 3. 18. init. p. 147. G. et Annot. in I. 8. 1. p. 72. C.

p. 264, 1. ὥστε ἐν ἐκ πάντων—ἐν τοῖς λόγοις] In hoc loco mendum latere arbitror, quod idem sensisse videtur Ficinus vertens: “aliter ex materia ipsa resultant.” In libris nihil auxilii. Ego legendum suspicor: ἄλλως ἐκ θατέρων γυνομένων: “quum res aliter fiunt ex malis.” τὸ θάτερον sæpiuscule, et apud philosophos præsertim, *incommodi, damni, mali* significatum habere docuit Valekenær. in Eurip. Fragm. Diatrib. p. 112. cf. etiam Heindorf. ad Platonis Euthydem. §. 24. p. 329. Cæterum quod in proxime præcedentibus voce *σεισμῶν* utitur Plotinus, sunt ejus usus exempla non illa quidem obvia mihi multa, sed tamen me talia in philosophorum scriptis reperire memini. Atque, ut hoc utar, vide locum Io. Chrysostomi a Wesselingio tralatum ad Diod. Sicul. XIII. 97. p. 621. ubi *σεισμῶν* tralate de bonis veluti terræ motu dilapidatis. Etiam Theodoretus in Ezech. 38. 19. Vol. II. p. 1011. ed. Schulz.: *σεισμὸν καλεῖ τὸ τοῦ πράγματος μέγεθος* et pro ingenti conversione rerum accipi posse dicit, licet deinde terræ motum intelligi mavult. In ejusmodi locis, velut hic Plotinianus, cogitandum est illud *τιτανικόν*, quod sæpiuscule usurpant hujus formulæ philosophi, ubi *Materiae* reluctantis cæcum impetum describere instituunt. Vide modo Proclum in Alcib. pr. p. 43. sq. De tralato usu vocis *σεισμῶν* monuit etiam Schleusnerus in Lex. N. T. in voc.

— 4. ὁ γὰρ λόγος ἐν ἕλῃ] De his Bruckerus in Hist. Crit. Philos. II. p. 425.: “Ex hoc fonte naturam suam genitricem hausit *Cud-*

worthius, hujus philosophiæ *præter modum* amans.” En lepidum criticum, qui in rebus sui ingenii modulum excedentibus tanto viro amoris studiique modum præscribere se posse opinetur!

p. 265, 7. ὑποστάθμης—πικρᾶς, καὶ πικρὰ ποιούσης] Sentinæ gravis, sive anaræ, et amara redolentis. Sicubi materiæ corporumque vitia describere volunt Platonici, metaphoris sæpe utuntur a mari repetitis. Πικρὸς autem sive ἄλμυρὸς proprie de aqua marina usurpatur. Odyss. ε'. 322. ἄλμην πικρὴν. Alcibiades ap. Scholiast. Aristid. in Oratt. Platon. p. 162. ed. Frommel. — κύμασι πόντου—νάμασι πικροτάτοις. Plato de Legg. IV. p. 704. Steph. de mari ἄλμυρὸν καὶ πικρὸν γειτόνημα. Cf. Alcmanis Fragmenta, nr. 62. p. 66. sq. Welcker. Imitatus est Theodorus Prodromus ad Manuel. Commen. vs. 12. Μόλις λιπὼν τὸ πέλαγος τῶν ἄλμυρῶν φροντῖδων. Cf. Coraës in Ἀτακτ. ad eum pag. 110. Nilus Aseeta vel Ioannes Geometra κεφαλ. παραυ. nr. XXIX. de vita pontoque: πικρὸς θηριοτρόφος. Cf. Hemsterh. ad Lucian. Diall. Marinn. III. p. 353. sq. Bip. Wyttenbach. in Bibl. Crit. VII. p. 17. et quæ ipse plura congessi in ed. pecul. Plotini de Pulerit. in Append. p. 79. p. 455. et præsertim p. 465. sq. Cæterum hoc loco idem esse ac κακὸς, πονηρὸς, arguit sententiarum nexus; nec desunt exempla, ubi utrumque conjungitur. Sic, ut hoc utar, Theodoret. in Esai. XXX. 6. Tom. II. p. 305. Schulz. διὰ γὰρ τοῦ λέοντος καὶ τοῦ σκύμου δεδήλωκε τὸ θρασύ. διὰ τῶν ἀσπίδων τὸ πονηρὸν καὶ πικρόν.

— 12. οἶα τὰ τῶν ἰοβόλων] Adjectur nunc ζῶων, nunc θηρίων, sæpe tamen elegantius sine substantivo usurpatur vocabulum. Dioscorides Theriac. init. p. 415. ed. Wechel. περὶ τῶν ἰοβόλων ζῶων καὶ θανασίμων φαρμάκων. Cf. ibid. p. 417. ubi tamen perspicuitas posebat ζῶων. Nam alibi idem Medicus elliptice ἰοβόλα usurpare solet, ut ibid. καὶ ὁ μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων προσαγορεύεται θηριακός. cf. p. 422. supra: ἐπι δὲ τῶν ἰοβόλων. Herodianus autem III. 9, 10. p. 649. sq. Irmisch. formula utitur ἰοβόλων θηρίων. Theodoretus in Esai. XXX. 6. Tom. II. p. 305. Schulz. τὴν πολλὴν δὲ αὐτῶν πονηρίαν ὁ προφητικὸς αὐνιπτόμενος λόγος οὐ κτήρῃσι, ἀλλ' ἰοβόλοις ἀπέεικσε θηρίοις. Sed Socrates in Antonii et Maximi Eclogg. ap. Stob. p. 565. Gesn. et in

Opuscul. Græcorr. sententiōss. ed. Io. Conr. Orellii I. p. 27. τὰ τῶν καλῶν φιλήματα φυλάττεσθαι δεῖ, ὡς τὰ τῶν ἰοβόλων δῆματα. Sententia efficta ex loco Xenophonteo in Memorabb. I. 3. 12. et poetarum versibus varie exornata. Locos horum collegit Dorvill. ad Charit. II. 8. p. 823. Lips. Ego alium locum apponam, in quo Verbum ab illo adjectivo ductum legitur. Alcæus Messen., in Anthol. Gr. nr. IV. Vol. I. p. 337. Iacobs. ἰοβολεῖν ἐπ' ἐμὴν κραδίην ἔρωσ ὄρνυται. Philo Judæus de Providentia Serm. II. ap. Euseb. P. E. VIII. 14. p. 695. similiter τὰ ἰοβόλα solitarie usurpat; qui locus omnino cum hoc Plotiniano conferendus est. Cf. etiam infr. Plotin. p. 263.

p. 266, 6. ἐπὶ πᾶσι δὲ νοῦς δημιουργός] Procl. in Plat. Timæum p. 93. sq. Πλωτῖνος ὁ φιλόσοφος διττὸν μὲν ὑποτίθεται τὸν δημιουργόν, τὸν μὲν τῷ νοητῷ, τὸν δὲ τὸ ἡγεμονοῦν τοῦ παντός. λέγει δὲ ὁρθῶς. Deinde Amelium dicit tertium opificem addidisse et tres intellectus (τρεῖς νοῦς) sive tres reges (τρεῖς βασιλέας) posuisse. Quod improbat. Nec minus illud, quod post Amelium Porphyrius, qui cum Plotino se consentire opinaretur, animam supra mundanam (τὴν ψυχὴν τὴν ὑπερκόσμον) opificem (δημιουργόν) dixerit, addens: ἐν τίσιν Πλωτῖνος τὴν ψυχὴν ποιεῖ δημιουργόν; neque hoc magis cum Platonis decretis conciliari posse, qui Deum et intellectum semper opificem dicat: animam nunquam. De differentia inter Plotini scripta et Amelii vide Longinum ap. Porphyr. de vit. Plotini c. 20. p. 130. sq. Fabricii. Cudworthus in Systemat. Intell. p. 637. ed. Moshem. sequentia verba Plotini εἰκότως οὖν—καὶ κατὰ συμβεβηκὸς κινουμένον ita infert: “Nec ab his (nimirum Harpocrate, Attico, Amelio, qui tres Deos posuerant, vid. Procli loc. laud.) Plotinus est alienus, qui alterum horum trium principiorum, νοῦν nimirum, seu primam mentem, et intelligentiam, δεύτερον θεόν, secundum Deum, nuncupat:” (sequitur locus Plotini V. 5. 3. p. 522. Deinde ita pergit Cudworth.) “Alio in loco trium simul Deorum facit mentionem, mundumque hunc horum omnium imaginem esse constituit.” (Sequitur noster locus. Inde autem intelligitur, Cudworthum sententiam suam a Procli auctoritate sejungere. Cæterum cf. VI. 9, 10. infr. p. 769.)

LIB. IV.

p. 282, 7. ΠΕΡΙ ΤΑΗΣ] Duodecimus hic est librorum omnium, quos deinceps conscripserat Plotinus, laudatusque in Porphyrii Commentario de Vita Plotini c. 24. περὶ τῶν δύο ὕλων, observante etiam Fabricio diversitatem tituli ad l. l. p. 141. Ipse autem Porphyrius scripserat sex libros περὶ ὕλης teste Suida in Πορφύρ. III. p. 158. Kuster. quos tamen dies nobis abstulit. Insuper viisse eos explicando hoc ipso libro Plotiniano arguit locus Æneæ Gazæ in Theophrasto p. 56. ed. Casp. Barth.: καὶ τὸ Πλωτῖνον διανοίγων βιβλίον, ὅθεν τὰ κατὰ φύσιν πον λέγει, ἀγέννητον δὴ εἶναι τὴν ὕλην, καὶ τὸ ἐν ἀρχαῖς τιθέναι, ὡς ἄθεον δόγμα παρατηρέον. De quo loco præter Barthium monuerat Luc. Holstenius de Vit. et Scriptis Porphyrii c. IX. p. 56. ed. Cantabrig. et Io. Laur. Moshem. in Dissert. de Creatione Mundi ex Nihilo ad Calc. Cudworthi Syst. Intell. p. 995. Summam eorum sex de Materia librorum exhibent ejusdem Porphyrii Ἀφορμαὶ πρὸς τὰ νοητὰ, præsertim sententia XXI. Vide quæ supra in hanc rem contulimus ad Enn. I. 8. 5. init.

Locum vero hunc de Materia inde a philosophiæ cum Barbaricæ, quæ dicitur, tum Græcæ originibus ad extrema usque tempora varie esse tractatum, nemo est qui nesciat. Quam in rem paucula tantum delibabimus simul scripta laudaturi, unde plura repetere queant philosophiæ veteris amantes. Ac primum Indos, Chaldæos, Persas hoc de argumento disputare, non est quod hic exponam. Indorum doctrinam optime cognoveris ex celebratissimo episodio carminis epicæ Mahâ-Bhârata, quod inscribitur Bhagavad-Gitâ, et quidem carmine decimo tertio. Vid. A. G. Schlegelii editionem et cf. Guil. de Humboldt prælectionem Berolin. 1826. p. 49. Chaldæorum decreta de Materia attigerat Porphyrius teste Ænea l. l. nec dubium est, eundem aliorum quoque populorum dogmata attigisse. E Græcis Timæus Locrus, vel quisquis ejus libelli auctor est, p. 544. Galæi (p. 379. Bekkeri in Platonis Operib. P. III. Vol. III.) ταύταν δὲ τὰν ὕλην αἰδίου μὲν ἔφα, οὐ μὲν ἀκίνατον, ἀμόρφωτον δὲ καθ' αὐτὰν καὶ ἀσχημάτιστον, δεχομένην δὲ πᾶσαν μορφάν· τὰν δὲ περὶ τὰ σώματα μεριστὰν εἶμεν καὶ τὰς θατέρω φύσιος. ποταγορέουσι δὲ τὰν ὕλην

τόπον καὶ χώραν. In quibus verbis semina multarum disputationum insunt, quæ postea philosophorum familias exereuerunt. Nam vexatissima hæc erat inter ipsos Platonicos questio, utrum ἀγέννητος sit Materia, necne. Vid. supra Æneam de Porphyrii sententia. Adde Galeum ad Iamblich. de Myster. p. 277.: “Si materia sit ἀγέννητος, erunt duo prima principia: si genita a Deo, unde turpis et mala?” Platonis autem de Materia primarii loci sunt in Timæo p. 50. sq. p. 60. sqq. Bekk. itemque in Philebo p. 24. et p. 25. p. 61. sqq. ed. Stallb. de quibus locis, uti de sententia in Sophista exposita vid. Brandisi libellum de perditis Aristotelis libris *de Ideis et de Bono* p. 38. sqq. et p. 63. Platonis autem non minus quam Timæi Locri obscuritatem hac in re accusat Aristoteles de Generat. et Corrupt. I. 1.: ὡς δὲ ἐν Τιμαίῳ γέγραπται οὐδένα ἔχει διορισμόν. “Quod in Timæo (de Materia) scriptum est, id nihil certi habet ac definiti.” Idem conqueritur Galeus l. 1. “Quæ porro fuerit Platonis sententia de materia, sane in Timæo non satis liquet; videtur quippe materiam Demiurgo opponere, et contra distinguere ab eo: in Philebo vero disertim dicit Deum τὸ μὲν πέρασ δέξειαι τῶν ὄντων, τὸ δὲ ἄπειρον. Constat per ἄπειρον intelligi materiam. Sed is Deus Platoni non est Demiurgus, sed superioris ordinis.” Moshemius contra in Dissert. de Creatione Mundi ex Nihilo ad calcem Cudworth. Syst. Intell. p. 947. Platonem ab Aristotelis nota defendere studet, addens: “Secessit ipse nimirum Aristoteles in eorum castra, qui materiam statuerent esse ἀσώματον, quod hæc satis ejus definitio probat Materiam, quæ Metaphys. VII. 3. p. 353. exstat: λέγω δὲ ὕλην ἢ καθ’ αὐτήν, μήτε τι, μήτε πόσον, μήτε ἄλλο μηδὲν λέγεται, οὐδ ὄρισται τὸ ὄν.” Hoc ipsum autem decretum ἀσώματον esse τὴν ὕλην, omnes post Platonem philosophos Cicero perhibet tenuisse. Ita enim Acad. I. 7. 27. p. 45. Goerenz.: “Sed subjectam putant (philosophi) omnibus sine ullo specie, atque carentem omni qualitate materiam quandam, ex qua omnia expressa atque efficta sint: quæ tota omnia accipere possit, omnibusque modis mutari, atque ex omni parte: eoque etiam interire, non in nihilum, sed in suas partes, quæ infinite secari ac dividi possint, quum sit nihil omnino in rerum natura minimum, quod dividi

VOL. III.

nequeat cet.” Cf. Moshem. l. 1. qui idem ibidem de Plotini decretis super Materia ita: “Post Platonem et Aristotelem innumerabiles philosophi hoc dogma complexi sunt. De Stoicis sigillatim vide Diogenem Laërtium lib. VII. s. 134. p. 449. In primis vero recentiores Platonici, quos sublimiores vehementer delectabant rerum a corpore secretarum contemplationes, in eo perpoliando et exornando seduli et laboriosi fuerunt. Omnium instar Plotinus legi debet binis libellis valde subtilibus, *De materia et de impassibilitate eorum quæ sunt incorporea*, quorum ille quartus est in *Enneade secunda*, hic sextus in *Enneade tertia*. Probat primum Plotinus cap. 6. prioris libri p. 162.: esse primam aliquam in omnibus corporibus materiam: tum cap. 7. aliorum de materia opiniones refellit: hinc cap. 8. ad affectiones Materiam digreditur explicandus, quam cap. 10, 11, 12. omni quantitate, c. 13, 14. omni qualitate carere, id est, *incorpoream* esse, postremo c. 15. *indeterminatam* esse probat.” Omnino cum hoc libro comparanda sunt, quæ Plotinus infra disputat III. c. 7. sqq. et quæ ibi annotabimus. Ad argumentum hujus libri Plotiniani faciunt etiam, quæ Bruckerus disputat in *Historia Critica Philosophiæ* T. II. p. 426—431. Cui junge Tiedemannum in libro: *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 294., qui, comparans Ennead. V. l. 1. c. 2. Plotinum in his sententiis de Materia amplectendis a Platone suo desciscere et Aristoteli se adjungere opinatur. Tennemannus autem in *Geschichte der Philosophie* excerpta ex singulis Enneadibus de Materia decreta in certum ordinem redigere studuit. Vol. VI. p. 119. sqq. Attigit etiam hoc philosophorum antiquorum placitum de Materia Andr. Rudelbach. in *Disquisitione de Ethicæ Principiis*. Havniæ, 1822. p. 107. sqq. nec minus demique Thomas Taylor p. 41. versionis Anglicæ hujus libri Plotiniani in *Select Works of Plotinus*, Lond. 1817. Cæterum in decretis de Materia neminem penitebit cum Plotino comparare *Goerresii Expositionen der Physiologic*. Landshut. 1805.

p. 282, 11. καὶ μέχρι τούτου τὴν αὐτὴν φέρονται] Contrarium est in sequenti διέσθησαν, unde formulæ sententia apparet. Formulam ipsam quod attinet, similiter locutus est Cleomedes in *Meteo-*

P

orol. I. 6. p. 41. Bakii: 'Ο μὲν οὖν Ποσειδώνιος οὕτω φέρεται. et ibid. p. 34. "Ωστε οὐκ ὀρθῶς ζοικεν ἐνταῦθα φέρεσθαι ὁ Ποσειδώνιος. Ad quos locos adhibe Schwebelium ad Lambert. Bos. de Ellipsis. p. 52. p. 87. Schæf. Activum φέρειν similibus in sententiis usurpatur. Herodotus V. 118. τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἡ γνώμη ἔφερε. cf. Schweighæuseri senis venerandi Lexic. Herodot. p. 353. Dionys. Halic. de Compos. Verbb. p. 117. Reisk. p. 238. Schæfer. ὡς ἡ ἐμὴ δόξα sc. φέρει. Idem in Judic. de Thueyd. c. 35. p. 899. p. 164. Krügeri οὔτε πρότερον ᾤκησα τὰ δοκοῦντά μοι φέρειν εἰς μέσον. idem Epist. ad Pompei. p. 751. p. 5. Krüg. ὅσοι τὰς αὐτῶν ἐπινοίας εἰς τὴν κοινὴν φέρουσιν ὠφέλειαν. Herodot. VIII. 100. τοῦ στρατηγοῦ ταύτη ὁ νόος ἔφερε. Illud autem τὴν αὐτὴν Platonis imitatore[m] significat. Nam philosophus in Politico p. 277. a. οὖν δὲ κατὰ τὴν ἐμὴν οὐπω φαίνεται. Phileb. p. 41. a. ἀλλ', ὦ Πρώταρχε, εἰσὶ κατὰ γε τὴν ἐμὴν. Idem ibid. plene p. 32. κατὰ γε τὴν ἐμὴν δόξαν. De qua ellipsi docte, uti asolet, Hensdus meus egit in Specim. Crit. in Platon. p. 102. et post eum Stallbaumius ad locum priorem Philebi p. 121. sq. Proinde in Plotini verbis haud minus commode suppleas δόξαν (sive ψήφον. Cf. Fischer. ad Platonis Politic. 19. not. 1.) sive ex præcedentibus ἐννοια. Universa autem formula τὴν αὐτὴν φέρεσθαι consignanda est in Lexicis. Similis ellipsis exemplum Latinitas offert in his Ciceronis Verrin. II. 2. 23. §. 74.: "Verres refert illam suam Syracusanam;" ubi non addendum est cum Hotomanno aut Lambino *rationem*, sed intelligendum.

p. 283, 1. Καὶ δὴ καὶ τολμῶσι καὶ μέχρι θεῶν αὐτὴν ἄγειν. κ. τ. λ.] Taylor ad h. l. ex interpretatione Ficini: "*Summum* ipsorum Deum" conjicit esse legendum καὶ ἀκρότατον αὐτῶν τὸν θεόν, haud invenusta quidem suspicione, neque tamen probabilis. Nam ut taceam Codicum testimonia, qui, ut aliquantum variant, ita ἀκρότατον non agnoscunt, sexcenties talia adjicere solet Marsilius solius perspicuitatis gratia. Et ὁ τῶν θεῶν Θεὸς est summus Deus sive Juppiter. Tangit autem Plotinus h. l. Stoicos et qui alii Philosophi nil nisi corporeum statuebant. Nam Stoici et ἄποιον τὴν ὕλην celebrabant (Diogen. Laërt. VII. 134. Cic. Acad. I. 2. Senec. Epist. 65. Gell. N. A. V. 12. Lactant. Div. Inst. VII. 3.)

et non Materiam solum sed Deum ipsum corporibus accensebant (Diog. l. l. Aristoteles ap. Euseb. P. E. XV. 14. p. 816. qui Stoicorum rationem a Platone ita distinguit: *στοιχείον εἶναι φασιν (οἱ Στωϊκοὶ) τῶν ὄντων τὸ πῦρ, καθάπερ Ἡράκλειτος, τούτου δ' ἀρχὰς ὕλην καὶ θεόν, ὡς Πλάτων. Ἄλλ' οὗτοι ἄμφω σώματά φασιν εἶναι, καὶ τὸ ποιῶν καὶ τὸ πάσχον (i. e. τὴν ὕλην) ἐκείνου πρῶτον ποιῶν αἴτιον ἀσώματον εἶναι λέγοντος.* Cf. etiam Cic. de N. D. I. 15. ubi etiam de Jove Stoicorum, et vid. quæ ibi posuimus p. 67. sqq. Adde Casaubon. et Menag. ad Diogenis locum laud. Lipsii Physiol. Stoicorr. I. 4. II. 2. XV. 5. et Bagueti, viri docti, librum de Chrysippo II. 31. p. 78. 87. 204. sqq. Cæterum hæc et sequentia disputationis Plotinianæ attigit Simplicius in Aristotelis Physica p. 50. b. ed. Venet. Aldin. *ἔτι δὲ καὶ τῷ αὐτῷ καθ' αὐτὸ σκοποῦντι τὸ πρόβλημα ἀδυνατον δόξει τὴν πρώτην ὕλην τὸ ἄποιον εἶναι σῶμα, ὡς καὶ Πλωτίνος ἐπέδειξεν (fort. ἀπέδειξεν.)* Proxime, ubi diversa plane sentientes introducuntur his verbis: *Οἱ δὲ ἀσώματον λέγοντες*, de Pythagoreis Peripateticisque atque de Platonicis quoque poteris cogitare, judicante etiam Marsilio in Commentario ad hoc caput.

p. 284, 5. Ἐν τε τοῖς νοητοῖς τὸ σύνθετον ἐτέρωσ, οὐχ ὡς τὰ σώματα] Wyttenbach. ad Platonis Phædon. p. 197. sq.: "Quod autem velint Platonici *σύνθετον*, compositum *ex partibus extra partes positis*, ut vulgo dicuntur, spatium implentes, extensas, intelligitur ex frequentia exemplorum: v. c. Plutarchi De Anim. Procreat. p. 1022. E. Adv. Stoic. p. 1085. C. Plotini p. 160. C. D. E. (sunt hi ipsi loci) 161. C. D. 162. D. 163. E. 165. A. 166. E. 310. C. 313. E. 457. A. D. 466. A. C. 557. A. Albini Doctrin. Plat. p. 372. D. Æneæ Gaz. p. 59. 66. Zachar. Mityl. p. 175. Olympiodori in Phædon. Cod. III. p. 40. et alibi sæpe Cod. I. p. 63. 183. Alia est ratio, quum animam ex tribus partibus *σύνθετον, compositam*, dicunt, *λόγω, θυμῷ, ἐπιθυμίᾳ*, ut Hermias mser. in Phædrum p. 437. aut totum hominem *σώματι, ψυχῇ, νῷ*, ut Plutarchus de Vultu Lunæ p. 943. A." Adde Procli Inst. Theol. §. 58. et 59. p. 92. sqq. ed. nostr. ubi et Aristotelis Metaphys. VII. 17. p. 132. Sylb. et Plotinum p. 604. et Proclum in Platon. Theol. VII. 12. laudavimus. Proximum *λόγοι* Taylor

vertit *reasons*, sed perspicuitatis causa addidit: *or productive principles*.

p. 285, 6. μὴ ὕλην εἰς εἶδος ἰδῶν] Taylor se ad Ficinum applicuit, præterquam, quod εἶδη non expressit. Ego in hac lectionum varietate nihil mutare volui, cum lectio editionis explicari possit ex singulari brevitate Plotinianæ orationis, ut cogitaverit scriptor εἰς εἶδος ἰούσαν, materiam in formas euntem. Sed tamen, cum hæc lectio certam librorum scriptorum auctoritatem non habeat, vel legendum est μὴ εἰς εἶδος ἰδῶν, vel μὴ εἰς εἶδη ἰδῶν. Nam εἶδος vel εἶδη expungi non debere, arguunt sequentia: πῶς δὲ εἶδος.

— 10. Εἰ δὲ πολλὰ ὄν ἀμέριστόν ἐστι] Taylor necesse arbitratur scribi: εἰ δὲ πολλὰ ἐν ὄν ἀμ. ε. nimirum secutus versionem Ficini, qui ita: “*unum ens impartibile*.” Sed nullus Codex suffragatur, et potest Ficinus solius perspicuitatis causa hoc addidisse.

— 11. ἐν ὕλῃ ἐστὶ ἐνὶ] Hoc quidem loco, ubi libri plurimi habent: ἐστὶ τῷ ἐνὶ, cum eodem Ficino legerim ἐστὶν ὡς ἐνὶ. Deinde πρὸ τοῦ ποικίλου, quod margo cum Codd. plurimis habet, ita explendum est, ut intelligas εἶναι.—Argumentum hujus capitis attigit, Tennemann. in Hist. Philosoph. VI. p. 105. Refutare autem se hæc Plotiniana posse opinatus contra molitur Tiedemann. in *Geist der specul. Philosophie* III. p. 409. sq. Mihi ad Plotini mentem aperiendam valde accommodata videntur, quæ posuit Rudelbach. de Ethices Principiis p. 108. not. 19.: “Υλῆ ex mente veterum philosophorum, id est, quod omnibus rebus substratum cernitur, sive primum adhuc informatum fundamentum, ex quo formatio rerum procedit. (Aristot. Phys. I. 8.: τὸ πρῶτον ὑποκείμενον ἐκάστω, ἐξ οὗ γίνεται τι ἐνεργεῖα ἀλλὰ δυνάμει), quæ perinde ut forma generativa non generatur (Aristot. Metaphys. XII. 3.). Hunc in sensum Timæus Locrus Monada γόνην, Anatolius vero ὕλην (Theologum. Arithm. p. 8.) appellavit. Materia itaque nunquam menti, semper vero formæ opponitur, utraque æterna rerum dynamica principia. Quam rationem Iordanus Brunus quoque, quod obiter monemus, veteres secutus, amplexus est. (Vid. *Frid. Henr. Jacobi Werke* IV. 2. p. 19. sqq.)” Cæterum Plotini ipsius quæ sententia de Materia sit, et nonnulla ex superioribus libris significant,

et sequentia declarabunt. Cum Plotino autem in materia intellectuali mundo tribuenda facit Iamblichus, qui ita de Mysteriis V. 23. p. 138. Gal.: Μὴ δὴ τις θαυμάζετω, ἐὰν καὶ ὕλην τινὰ καθαρὰν καὶ θείαν εἶναι λέγωμεν· ἀπὸ γὰρ πατρὸς καὶ δημιουργοῦ τῶν ὄλων καὶ αὐτῇ γενομένη τὴν τελειότητα ἑαυτῆς ἐπιτήθειαν κέκτηται πρὸς θεῶν ὑποδοχὴν κ. τ. λ.

p. 288, 2. παραγυμνωθέντα] Codd. Ciz. παραγυμνωσθέντα, unde fortasse conjicias παραγυμνωσθέντα. Certe Dorvill. ad Chariton. IV. 5. init. p. 445. Lips. [p. 403. ed. Amst.] malebat παραγυμνωσθεῖς quam παραγυμνωθεῖς, ubi de duplici hac forma disputat, sed ibid. tamen illud prius usitatus esse dicit, nec reliqui libri nostri a vulgata recedunt. Significationis propriæ exempla in promptu sunt. Vide, ut his utar, Diodor. XVII. 60. p. 207. Wesseling. Herodian. Hist. III. 9, 10. Dio. Cass. XLIX. 6. p. 574. Reimar. Chariton. IV. 1., ubi est non omnino nudare; vid. Dorvil. p. 419. [p. 361.] adde Mærin. in Δωριάζειω ibiq. Pierson. p. 126. Tralatum usum frequentat Herodotus, ut I. 126. παρεγύμνον τὸν πάντα λόγον. Cf. VIII. 19. et IX. 45. Polyb. I. 80. 9. Idem Fragg. Grammat. 113. p. 97. Schweigh.: ἡ δὲ τύχη—παρεγύμνωσε τὰς ἀληθεῖς ἐπινοίας: “Fortuna vero vera consilia aperuit.” Chariton loco priore (II. 5. p. 96. Lips. p. 71. Amst.): παραγυμνωθεῖς αὐτῷ καὶ τὸν ἴδιον ἔρωτα: “quem sui amoris conscium fecerat.” Cf. etiam Arriani Dissert. Epictett. IV. 8. 32. p. 636. Schwegh. Proinde nostri loci sententiam ita exprimas. Atque quæ plura, quam atinebat, de Materia in rebus intelligibilibus patefacta (s. declarata) sunt, hæc hactenus.

— 7. ἐκ τοῦ παντελῶς μὴ ὄντος] Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 428.: “Illi (Christiani) enim a systemate enuntiativo toto caelo diversi, impiumque dogma abhorrentes, materiam ex nullo prorsus subjecto, neque interno neque externo, adeoque neque ex Dei essentia esse genitam, sed ex re plane nulla, libera Dei voluntate et facultate factam statuebant, tum e contrario schola Ammonii necessaria ratione et lege emanationis, ut omnia, ita et materiam ex sinu Dei derivaret. Ita enim, si Plotinum sequimur, qui ipsum Ammonium audivit, statuendum esse putabat: *Ex nihilo fieri nihil, (id enim discrete*

Plotinus et absoluto quodam sensu statuit, inde necessarium esse, ut ex uno omnia prorsus effluxerint, eum unum sit binario prius."

p. 288, 10. εἰ δὲ τοῦτο—ἐκαστον] Fic.: "—ex materia et forma est *unumquodque eadueum.*" Nimirum, cogitando repetit ex præcedenti φθορὰ Adjectivum φθαρόν. Nam in libris hoc non comparet. Taylor vertit: "*cach sensible thing:*" Sententia autem cum his comparanda in Platonis Phædone c. 26. p. 36. Wytt. ἀρ' οὖν τῷ μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέτῳ ὄντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταύτη ἢ περ συντεθέντι.

— 12. οἶον εἰ ἡ φιάλη εἰς τὸν χρυσὸν—ὔδωρ] Taylor monet ita etiam docuisse. Platonem Aristotelemque, nimirum omnia metalla in aquam resolvi posse, laudatque hæc verba Alberti Magni apud Becherum in Physica subterranea p. 319. 4°: "Non dari rem elementalem in cuius ultima substantiatione non reperiatur aurum."

p. 289, 1. Ἐμπεδοκλῆς—αὐτῶν] Noster Ennead. V. 1. 9. τῷ Ἐμπεδοκλεῖ τὸ νεῖκος μὲν διαίρει, ἡ δὲ φιλία τὸ ἐν (leg. ἐνοῖ) ἀσώματον δὲ καὶ αὐτὸς τοῦτο (sc. τίθεται). τὰ δὲ στοιχεῖα ὡς ὕλη. Cf. Io. Philopon. in Aristotel. de Generat. et Corrupt. I. p. 3. a. p. 4. a. b. II. 47. a. 57. b. 58. a. sq. et in Aristot. de Anima lib. I. fol. 41. b. et fol. 42. a. et ipsum Aristot. de Generat. et Corrupt. II. 3. Metaphys. I. 4. Plura dedit Sturzius in Empedocle p. 227. sqq. p. 250. sqq. Qui idem p. 171. ita: "Nam cum staret sententia philosopho (Empedocli) omnia orta esse ex uno, non e multis, putabat illi uni non plurium sed unius elementi naturam esse tribuendam. Cujusnam vero elementi naturam tribueret potissimum illi uni s. materiæ rudi, dubitare non admodum poterat homo Pythagoricus. Dixit igitur eam ignis naturam habere, *ita ut τὸ ἐν, χάος, ὕλη, πῦρ, pæne sint pro synonymiis habenda.*"

— 2. Ἀναξαγόρας δὲ τὸ μίγμα ὔδωρ ποιῶν—νοῦν ἀναίρει] Ἀναίρει ex libro optimo pro ἀναίρει dedimus, licet et hoc defendi possit. Vid. modo Sturz. Lex. Xenoph. I. p. 194.—Quod ad rem tenendum, hanc eandem inconstantiam in his philosophis notavit Plato de Legg. XII. p. 967. et Anaxagoram reprehendit in primis loco classico Phædonis p. 98. a. ad quem locum Wytttenbach. in annot. p. 258. sq. Aristotelem Metaph. I. 4.

aliosque testes excitavit, nec Plotini oblitus; quibus Proclum in Tim. p. 1. Simplicium in Aristot. Phys. p. 73. aliosque addidit Ed. Schaubach. in Anaxagoræ Fragmm. p. 106. Qui ibid. p. 104—109. ita disputat: "Putant enim nonnulli aërem vel æthera ex Anaxagoræ sententia esse mentem, ideoque eam vocari λεπτότατον et καθάρωτατον πάντων χρημάτων.—Primum autem hoc non sequitur ex locis—allatis, tum obstant loci supra citati, denique Anaxagoras sæpius vituperatur a veteribus, *propterea quod in explicanda rerum natura sibi non constet, mente tantum in singulis utatur, præterea vero alias causas, ut æthera et aërem vocet; unde patet mentem ab istis distingui.*" Cf. quem idem p. 109. contra Ritterum (in: *Geschichte der Ionischen Philosophie* p. 250. sq.) monuit. Nostrum autem locum ante oculos habuit Æneas Gazæus in Theophrasto p. 57. sq. C. Barth.: ἀλλ' ἀδύνατον ἅμα τῷ δημιουργῷ παραλαμβάνειν τὴν ὕλην. Τοῦτο Πλωτῖνος περιεργαζόμενος τὴν ὕλην σαφῶς πάνν προλέγει, καὶ τὸν Ἀναξαγόραν κωμῶδει, ὅτι μὴ προλέγει ἀλλ' ἅμα τὸν δημιουργὸν καὶ τὴν ὕλην εἰσῆγαγεν ἀδύνατον δὲ ἅμα· δεῖ γὰρ εἶναι πρεσβύτερον τοῦ ποιήματος τὸν ποιητήν. Cæterum de νῶ sive mente Anaxagoræ cf. Nostrum V. 1. 9. p. 480. A. quem locum Schaubachius l. l. adhibere debebat.

— 9. διὰ πραγμάτων ἀνηνύτων] "Per negotia, quæ perfici nequeunt, ideoque frustra fiunt." In forma omnes libri nostri consentiunt, neque in Platonis Gorg. 507. e. p. 133. Bekk. ullus codex alteram habet ἀνήνυστον, omnes ἀνήνυτον κακόν. Sed utrumque in ceterorum Græcorum scriptis obvium, docente Lenep. ad Phalarid. Epist. 96. p. 278. Plutarch. Pompei. 30. p. 768.: φεῦ τῶν ἀνηνύτων ἄθλων: Heu infinita certamina! Dionys. Halic. A. R. VI. 5. p. 1046. Reisk. τοῖς δὲ κάτωθεν ἐπιούσιν οὐδὲν ὅ τι μὴ πολλὰς πάνν πληγὰς καὶ πόρους ἀνηνύτους ἔφερε: labores irritos. Theodor. Metochit. Miscellan. c. 110. p. 726. sq. ἀλλ' ὅστις ἄρα καὶ πεπεύραται, ἡ κακῶς ἀπήλλαξεν ἢ ὡς ἀνήλυτα ποιῶν ἠλέγχθη (Lege cum Cod. Paris. ἀνήνυτα). Sext. Empir. III. 56. p. 143. Fabr. ἀνήνυτοὶ εἰσι παρὰ τοῖς δογματικοῖς στάσεις.

— 12. καὶ εἰ οὕτως ἄπειρον, ὡς ἀδιεξίτητον] Hæc ultima vox sæpius legitur in his Enneadibus, ut VI. 6. 17. VI. 9. 6. Proclus Inst. Theol.

§. 94. p. 140. ed. nostr. Franef. καὶ εἴτι ἄλλο τοιοῦτον, ἢ διὰ τὸ ἀδιεξίτητον ἄπειρον ὑπάρχον, ἢ διὰ τὸ ἀόριστον τῆς οὐσίας ubi hæc posui: “Aristoteles in Phys. Auscult. III. 7. p. 58. Sylb. οὐκ ἀφαιρείται δὲ ὁ λόγος οὐδὲ τοὺς μαθηματικούς τὴν θεωρίαν, ἀναιρῶν οὕτως εἶναι τὸ ἄπειρον, ὥστε ἐνεργεῖα εἶναι ἐπὶ τὴν αὐξήσιν, ὡς ἀδιεξίτητον. Nam ita distinguebant infinitum philosophi, ut τὸ ἄπειρον esset vel ἀδιεξίτητον, vel ποσὸν ὠρισμένον, i. e. quantitas, quæ vel penetrari non posset, neque adeo definiri ac circumscribi, vel quæ circumscribi posset. Cf. Themistium in Physs. I. Hinc Suidas I. p. 53. ἀδιεξίτητος explicat ἀδιεξέλευστος. Zonaras L. Gr. p. 47. addit τὸ ἀπόρευτον.”

p. 289, 17. οὐδὲ αἱ ἄτομοι—αἱ τοπαράπαν οὐκ οὐσαι] Hæc verbotenus congruunt Ciceronianis de Nat. D. I. 23.: “Abuteris ad omnia atomorum regno et licentia; hinc quodcumque in solum venit, ut dicitur, effingis atque efficis. quæ primo nullæ sunt.” Ubi in annot. p. 103. hæc Plotiniana adposuimus.

p. 290, 2. ἄλλην τε φύσιν—δημιουργεῖν οὐχ οἶόν τε] Taylor ita vertit: “Again, it is not possible to fabricate any other nature, besides atoms from atoms.”

— 7. Τίς οὖν ἡ μία αὐτῆ καὶ συνεχῆς κ. τ. λ.] In his et proximis Plotinum cum Aristotele et Stoicis facere dicit Tiedemann. in *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 295. comparans locum Enn. III. 6. 17. sqq. Taylor autem ad h. l. sententiam suam de Materia a Plotino disjungit conjungitque eum Simplicio in Aristotelis Physica.

— 16. μεμεγεθυσμένῳ] Eustath. in *Iliad.* v. 588. λέξεσι μεμεγεθυσμέναις. Est enim etiam verbum Grammaticorum. Etymol. M. p. 330. Heidelb. p. 299. Lips. et p. 820. p. 743. Scholia in Dionys. Thrac. Gramm. (Anecd. Bekkeri, Vol. II. p. 928. Aliorum scriptorum locis adde et hunc Plotinianum et Theodori Metochitæ e. 45. p. 272. hæc: ὄγκοι δ' ὅμως καὶ μεγεθύνει συγκιρνάμενον τὸ μεγαλοφύες καὶ τίμιον. καὶ αἰδοῦον καὶ μηδὺλως ὑπ' εὐκολίας εὐπεριφρόνητον.

p. 292, 4. ἀσώματος δὲ καὶ ἡ ὕλη] Hæc Stoicis opponi credas. Stobæus Eclogg. Physs. I. 12. 5. p. 324. Heer.: οἱ Στωϊκοὶ σῶμα τὴν ὕλην ἀποφαίνονται. Plotini hunc locum attigerunt Cud-

worth. in Syst. intellect. p. 59. et Moshem. ad eum ibid. annot. 2.

p. 293, 5. ὁ Πλάτων] In *Timæo* p. 52. p. 64. Bekk.; ubi philosophus posteaquam, id quod sine ortu atque interitu semper idem est, intelligentia (νοήσει) cognosci posse, dicit, genitum autem ac sensibile opinione una cum sensibus (δόξη μετ' αἰσθήσεως) ita perguit: τρίτον δὲ αὐτό γένος ὃν τὸ τῆς χώρας ἀεὶ, φθορὰν οὐ προσδέχομενον, εἶδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γένεσιν πάσιν, αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἀπτόν λογισμῷ τιμὴ νόθῳ, μόγις πιστόν, πρὸς ὃ δὴ καὶ ὄνειροπολοῦμεν βλέποντες κ. τ. λ. Sed totus locus ille inde a p. 50. usque ad p. 53. conferri nostro cum libro debet, qui quidem illi egregii commentarii usum præstat. Cæterum nostro e loco non colligam Plotinum suo in Platone legisse ληπτὸν pro ἀπτόν. Attigit hæc etiam Aleinous de *Doctrina Platonis* VIII. p. 472. sq. ταύτην (τὴν ὕλην) τοῖνυν ἐμαγεῖόν τε καὶ πανδεχῆς καὶ τιθήνην καὶ μητέρα καὶ χώραν ὀνομάζει, καὶ ὑποκείμενον ἀπτόν τε μετὰ ἀναισθησίας καὶ νόθῳ λογισμῷ ληπτὸν. Unde conjicias vel Aleinoi locum ex Platone dilatatum esse, illumque scripsisse ὑποκείμενον μετ' ἀναισθησίας νόθῳ λογισμῷ ληπτὸν (ut Plotinus), vel in Platone legendum μετ' ἀναισθησίας ἀπτόν λογισμῷ τέ τιμὴ νόθῳ ληπτὸν. Cæterum cf. Plat. *Tim.* p. 28. a.

— 7. ἡ ἐν καταφάσει κ. τ. λ.] Taylor e Ficini dicit versione apparere legendum: ἡ ἐν ἀποφάσει τιμὴ σὺν καταφάσει, eamque emendationem a sententia requiri. Ego ubi antecedentia reputo et *contraria ignorantie* (τῇ ἀγνοίᾳ) hoc loco adjungi, secus existimem. Neque ullus liber suspicionem confirmat. Cæterum de καταφάσει et de ἀποφάσει. Vid. Aristot. *Analyt. poster.* I. 2. p. 200. Sylb. eundem περὶ Ἑρμην. c. 7. p. 61. Sext. *Empir.* Pyrrh. *Hypotyp.* I. 5. ibiq. *Fabrie.* p. 201. infr. *Suidam* II. p. 268. *Ernesti Lex. Technol. Gr. Rhet.* p. 41. et p. 176. et cf. *Procl.* in *Ale.* I. p. 284. et p. 330. et *Olympiodor.* in eund. p. 118. et *Nostrum ipsum* VI. 3. 19. p. 634. B. C.

p. 295, 11. Εἰ δ' ὅτι—κακῆ ἀπατεῖ] Fic. verterat *simpliciter*, magis ad sententiam. Ad verba accommodatius Taylor: “if however because—some one should also this require in matter.” Nos verbum verbo reddidimus. Ad proxime

praecedentia τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ adhibe Enn. VI. 3. 8. p. 623. A.

p. 296, 10. Καὶ γὰρ τῶν μὲν ἄλλων ἀμεγέθων κ. τ. λ.] Attigit hæc Brueker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 420. ita monens: "Cave vero confundas materiam cum corpore. Metaphysicum enim non physicum hic agit Plotinus et qui eum sequitur Porphyrius de antro nympharum p. m. 110. edit. Roman." Tu vid. Porphyr. libr. laud. c. V. p. 6. et quos ad illum locum laudat Goen- sius p. 89.

p. 297, 17. καὶ οὐ κενὸν ὄνομα, ἀλλ' ἔστι τι ὑπο- κείμενον] Tholuck. in libro, qui inscribitur *Ssufismus* p. 184. sqq. hæc Plotini placita de materia probe a Persarum sententiis mysticis distinguenda docens ita scribit: "Nam Fluddus et Platonici eo tantum respectu, ille *Nihil*, hi μὴ ὄν materiem vocabant, quod careret qualitatibus omnibus quibus libet, contra Ssufi sine ambagibus declarant *Privatum*, quod vocant, nec materiem esse nec locum materiei." Idem ibidem in annotatione subjecta: "Cunetis quidem qualitatibus Plotinus materiem privat, quin etiam exporrectione, solamque tuetur mundi causam: præsentiam *δυναμικὴν* rerum universarum in intellectu divino; nihilo tamen minus diffidendum est Idealismo ejus. Etenim quamquam inter argumentandum vel originem materiei in Numine collocat, magis constantiæ consentaneæ causa hoc factum videtur, quam persuasione. Namque non *Nihil*, sed *ὑποκείμενον* materiem pronunciat, cum aliis locis tum Enn. II. 4. 12. ἔσται τοῖωνν ἢ ὕλη—ὑποκείμενον—ἀμέγεθες. Quam paucos proinde habemus præter Eleaticam disciplinam germanos in antiquitate Idealistas!"

p. 299, 11. αὐτοετερότης] Hanc vocem tuetur Analogia. Sic, ut hoc utar, in Dionysio Areop. de Divinn. Nomm. XII. 1. legitur *αὐτοαγιότης* et II. 1. *αὐτοαγαθότης*, ut alia præteream. Proinde accedat Lexicis.

— 15. Ἄρσις γὰρ ἢ στέρησις] In parentesi adjecti *sublatio*, quo verbum verbo redderem; sed sequens *κατάφασις* arguit Plotinum scripsisse ἄρ- νησις, quod Ficinus etiam expressit eumque secutus Taylor: *privatio* (*privation*).

— 16. τὸ γὰρ μὴ ποῖα εἶναι] Placet bonorum aliquot librorum lectio τῷ γὰρ κ. τ. λ. Cogitandum enim est ὕλη ἔστιν. "Materia hoc ipso est, quod

non qualis est neque formam habet."

p. 300, 11. τῆς μὲν ὕλης—τῆς τε αὖ στέρησεως ὡσαύτως] Bene Taylor: "and to the definition of matter, indeed, he should adapt nothing of privation, and to the definition of privation, nothing of matter." Ficinus miror h. l. a more suo, quo perspicuitati inservire studet, recessisse. Supple igitur cogitando: *Privationis quoque rationem, quæ ipsam definiat, nihil Materiæ* (in definitione) *attingens*.

p. 301, 1. ῥῖς ἢ σιμῆ καὶ τὸ σιμόν] Eodem exemplo utitur Aristoteles *Metaphys.* V. 1. p. 99. Sylb. Noster autem ipse substantivum usurpat infra V. 9. 12.

— 15. Εἰ μέντοι τῷ ἀορίστῳ εἶναι—εἶναι τῇ ὕλη ταύτῳ] Ne forte conjicias τὸ ἀορίστῳ εἶναι—ταύ- τόν, supple ad hoc ἢ στέρησις, ut Taylor fecit, qui vertit: "But if privation, in consequence of being indefinite, infinite and without quality, is the same with matter, how will there be any longer two definitions?"

p. 302, 14. ἀπολεῖ αὐτοῦ τὴν φύσιν] Taylor voluisse videtur αὐτοῦ. Idem ad proxima admonet loci Procli in *Theol. Platonis* III. 19. p. 137. Locus vero longior est, quam qui hic apponi commode possit: insigniora et ad Plotinum pertinentia adscribam: ὅσῳ γὰρ ἔστι τῷ ἐνὶ τὸ ὄν συγγενέστερον, τοσοῦτον μᾶλλον ἀποκρύπτει τὸ πλήθος, καὶ κατ' αὐτὴν μόνον ἀφορίζεται τὴν ἔνωσιν. ταῦτά μοι δοκοῦσι καὶ οἱ περὶ Πλωτῖνον πολλάκις ἐνδεικνύμενοι, τὸ ὄν ἐνι τε εἶδους καὶ ὕλης νοητῆς ποιεῖν τὸ πλήθος τῷ ἐνὶ καὶ τῇ ὑπάρξει, τὴν δὲ δύναμιν ἀνάλογον ὑποτάττοντες τῇ ὕλη. Quo enim ipsum Ens Uni cognitione propinquius est, eo magis ipsam multitudinem occultat, et secundum ipsam Unitatem tantummodo definitur. Hæc mihi videtur etiam Plotinus sæpiuscule demonstrans Ens ex forma et ex materia intelligibili facere, multitudinem Uni et substantiæ, potentiam vero proportionem respondentem materiæ subjiciens.

p. 303, 11. οὐκ εἶναι ἐνθάδε τὸ ἀπείρω εἶναι] Quomodo Ficinus hæc h. l. acceperit, docet versio. Taylor: "to be infinite is not here." Verbotenius ita reddendum est: *non esse hic infinito esse*. Idem proxima ita vertit et explicat: "For it would be reason in order that it might be infinite, [i. e. would have a productive and forming

power,] *which is not in the infinite.*” In seqq. dedi παρ’ αὐτῆς pro παρ’ αὐτῆς, flagitante sententia, cum Ficino.

p. 303, 16. ἢ οὐ—ἀλλὰ μορίῳ ἐτερότητος] Taylor, ut sæpius, ita hic quoque ex versione Ficini colligit supplenda esse hæc verba: ἢ οὐ ταὐτὸν ἐτερότητι ἀπλῶς. In libris nihil hujusmodi com-
paret, et solet Fic. talia perspicuitatis causa adjicere.

LIB. V.

P. 310, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ Ὁ ΔΥΝΑΜΕΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ] Liber vigesimus et quintus. Vide Porphyr. de Vita Plot. c. 24. p. 142. ed. Fabric. ubi in editis ita inscribitur: περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ, omisso ὁ, quod h. l. abest etiam ab aliquot libris nostris et loco Simplicii, quem mox excitabimus. Potentiæ (δυνάμει) notionem sæpius attingit Plato, ut in Sophista p. 247. d. e. de Rep. V. p. 477. C. Verus autem doctrinæ fons est in Aristoteleis scriptis, præsertim in Metaphys. VIII. 6. sqq. p. 147. sqq. Syllb. p. 181. sqq. Brandis. Adscribam in usum studiosorum philosophiæ verba luculenta Alcinoi de Doctr. Platonis c. 26. p. 511. ed. Heins. Lugd. Bat. 1614.: ὁ δὲ δυνάμει, τοῦτ’ ἔστι, τοῦ καθ’ ἕξιν καὶ κατ’ ἐνεργείαν λεγομένου διήνεγκε (fort. δυνάμει τοῦτ’ ἔστιν ὁ τοῦ καθ’ ἕξιν κ. τ. λ.) τὸ μὲν γὰρ δυνάμει ἐπιτηδειότητά τινα ἀποσημαίνει πρὸς τινα οὐπω τὴν ἕξιν ἔχοντα: ὡς ὁ παῖς δυνάμει ῥηθήσεται, καὶ γραμματικὸς καὶ ἀληθῆς καὶ τέκτων, ἔσται δὲ τὸ τηρικᾶδε ἐν ἕξει, ἐνός τινος, ἢ δυοῖν τούτων, ὅποταν μάθῃ καὶ κτήσεται τινα τῶν ἕξεων· κατ’ ἐνεργείαν δὲ, ὅποταν ἐνεργῇ ἀπὸ τῆς ἕξεως ἐκείνης, ἣν κέκτηται. τὸ δὲ δυνατὸν οὐδὲν τούτων. ἀόριστον δὲ ὃν τὸ ἐφ’ ἡμῖν, κατὰ τὴν ἐφ’ ὁπότερον ῥοπήν λαμβάνει τὸ ἀληθεύειν ἢ μῆ. Cf. etiam Procli Inst. Theol. c. 77. p. 120. ed. nostr. et Nicolai Methonens. Refutationem Inst. Theol. Procli c. 77. p. 103. sqq. Hi omnes ex Aristotelicis II. II. profecerunt.—Cæterum pro ἐνεργείᾳ nunc utuntur Græcorum Philosophi συντελείᾳ, nunc ἐντελεχείᾳ, nunc ἀποτελέσματι. Ocellus Lucanus c. 2. (in Galei O-
pusce. Mytholl. p. 517.): δυνάμει οὖν πάντα ἐν τούτῳ πρὸ τῆς γενέσεως, συντελείᾳ δὲ γενόμενα καὶ λαβόντα φύσιν. Aristotelis Metaphys. III. p. 73. ed. Brandis.: τὸ γὰρ δυνάμει ὄν, καὶ μὴ ἐντε-
λεχείᾳ, τὸ ἀόριστόν ἐστιν: et ita sæpiissime in

iisdem libris. Sextus Empir. adv. Mathem. X. 2. §. 340. p. 689. ed. Fabric.: καὶ τὸ ὄν κατὰ δυνάμει μὲν ἐστὶ νεοσσός, κατ’ ἐντελεχείαν δὲ οὐκ ἔστιν. ubi cf. Fabricium. Ego crediderim hæc imitatum esse Cassiodorium, qui ita de Anima p. 342. ed. Paris. 1600.: “Editum est quasi parturiale ovum, ubi vita future avis pennarumque grata varietas continentur.” Philo Jud. Legg. Allegorr. I. p. 64. Mang. (p. 178. Pfeiff.): ὦσπερ γὰρ ἐν τῷ κηρῷ δυνάμει μὲν εἰσι πᾶσαι αἱ σφραγίδες, ἐντελεχείᾳ δὲ μόνη ἢ τετυπωμένη, οὕτω καὶ ἐν τῇ ψυχῇ κηροειδὲ ὑπαρχούσῃ πάντες οἱ τύποι περιέχονται δυνάμει, ἀποτελέσματι δὲ κρατεῖ ὁ εἰς χαραχθεὶς ἐν αὐτῷ, ἕως μὴ ἀπαλείφεται (Mangey: “μὴ videtur redundare, aut forsitan legendum οὐ vel ἄν.” Nil tentandum, et, si ἕως ἄν scripseris, debes etiam ἀπαλείφεται) ὑφ’ ἐτέρου ἐνεργέστερον (Cod. M. ἐναργέστερον) καὶ ἐκδήλως μᾶλλον ἐπιχαραχθέντος (fort. ἐπιχαραχθέντος). De Anima, tanquam ἐντελεχείᾳ secundum Aristotelem, vid. infra IV. 2. init. p. 361. A.

p. 311, 1. οὐ—ἐξείργεσθαι] Haud dubie legendum cum Ficino τῷ οὐ χρόνῳ ἐξείργασθαι. Alioqui debebat scribi τῷ (deleto οὐ) χρόνον ἐξείργεσθαι: eo quo tempore excluditur i. e. eo quod tempus vim in illud non habet.

—7. Δεῖ τοίνυν—λέγεσθαι] Ficinus legisse videtur: δεῖ τοίνυν ὁ δυνάμει τί ὄν—μεθ’ αὐτὸ δύναται—μετὰ τὸ ἐκεῖνο ποιεῖν—δυνάμει λέγεσθαι. Simplicius in Aristotelis Physica p. 90. b. ed. Ald. Venet. posteaquam hæc et præcedentia exhibuerat, ita pergit: ὁ δὲ ταῦτα εἰπὼν ἐπὶ τέλει τοῦ βιβλίου τὴν ὕλην δυνάμει μόνον εἶναι φησι, μηδὲν οὖσαν ἐνεργείᾳ τῶν ὄντων. μήποτε δὲ τὸ πρῶτον ὄν εἶδος εἶναι βουλόμενος μέχρι τῶν εἰδῶν βούλεται φθάνειν τὸ ὄν. διὸ τὴν ὕλην τῶν εἰδῶν ἐκπεπτωκυῖαν ἐκριφῆναι καὶ τοῦ ὄντος· καὶ διὰ τοῦτο μὴ ὄν οὖσαν δυνάμει μόνον εἶναι ὅ ἐστι, καίτοι καὶ τὸ δυνάμει καὶ τὸ οὕτω μὴ ὄν οὐπω τελῶς τοῦ ὄντος ἐκπέπτωκεν. ὅλως δὲ εἰ μὲν οὕτω δυνάμει ὡς μεταβάλλειν εἰς τὸ ἐνεργείᾳ, ὡς τὸ ὕδωρ εἰς ἄστρα, φθείροιτο ἄν ἢ ὕλη· ὅπερ οὐ βούλεται. Cæterum iisdem ex parte exemplis utitur Aristoteles, ut æris, statuae c. l. l. Metaphys. VIII. 7. p. 149. Syllb.

p. 313, 3. ὁ ἀμαθῆς ἐπιστήμων] Pertinet huc divisio Platonis, qui quatuor species δυνάμει distinguunt ap. Diog. Laërt. III. 71. cf. insuper Aristotel. Metaph. VIII. 6, 7, 8. atque extremo

loco p. 151. Sylb. hæc leguntur:—*ἴθην ὁ σοφιστικὸς ἔλεγχος ἐγένετο, ὅτι οὐκ ἔχων τις τὴν ἐπιστήμην, ποιήσει οὐ ἢ ἐπιστήμη* (nimirum in præcedentibus dixerat: *ὁ μανθάνων καθαρίζειν καθαρίζων μανθάνει καθαρίζων*)—*καὶ τὸν μανθάνοντα ἀνάγκη ἔχειν τι τῆς ἐπιστήμης ἴσως.* Sed totus ille locus Aristoteles cum hoc libro Plotiniano conferri debet. De varia autem potestate vocum *δύναμις* et *δυνάμει* consule Fabricium et H. Stephanum ad Sext. Empir. p. 4. et p. 203. sq.

p. 314, 15. [*Ἀριστοτέλης*] De Cælo I. 3. II. 3. cf. supra p. 97. D. ibiq. Annot. nostr.

p. 315, 15. [*ἐκείνη ἢ φύσις ἄγρυνος εἶναι*] Plato Timæo p. 52. p. 64. Bekk.: *ταῦτα δὴ πάντα καὶ τούτων ἀλλ' ἀδελφὰ καὶ περὶ τὴν αὔπνον καὶ ἀληθῶς φύσιν ὑπάρχουσαν ὑπὸ ταύτης τῆς ὀνειρώξεως οὐ δυνατοὶ γυγνόμεθα ἐγερθέντες διοριζόμενοι τὰληθῆς λέγειν.* Quam imaginem alii quoque adhibent, ut Lucian. in Hermetimo c. 1. Alciphron. Epistol. III. 38. ubi vid. Interpr. Cf. Nostr. ipsum III. 6. 6. p. 310. A. et III. 8. 3. p. 345. F. Prior autem locus integer cum nostro componi debet. Plura dabo infra ad p. 307. G.

p. 316, 5. [*Τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντα*] Cf. II. 4. 10. III. 6, 7. sqq. VI. 1. 27. Hæc Plotiniana partim ut ingeniose excogitata dilaudat, partim ut firmo fundamento non fulsa refutare studet Tiedemann. in *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 296. sqq. Idem plurima in his decretis Cabbala congruere dicit.

p. 318, 8. [*τὸ ἀληθὲς ἔχοντι ἐν τῷ μὴ ὄντι*] Similia profert Theodorus Metochita cap. viá, *περὶ τῆς κατὰ τὴν ὕλην τῆ γυννητικῆ φύσει ἐναντιοπραγίας*, ubi ad sententiam suam declarandam Euripi Euboici naturam comparat p. 584. sq.: *τὸν αὐτὸν ἀμέλει τρόπον καὶ τὰ τῆς σωματικῆς οὐσίας τῆς ζωῆς ρεύματα, ἐξ ἀδήλου τὴν ἀρχὴν καὶ τοῦ μὴ ὄντος λαβόντα, χωρεῖ κατ' ὀλίγον, καὶ πρόεισι ταῖς ἡλικίαις αὔξοντα, τελειούμενα, καθιστάμενα πρὸς τὸ πέρασ τῶν δρόμων τῆς φύσεως, εἰς ὅσον ἂν ἰκνεῖσθαι ὄρωσται—κατιοῦσα λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην ἀρχὴν πέρασ γυγνόμενην τῆ περιόδῳ, καὶ τὴν ἀποτελεῦσιν εἰς τὸ μὴ ὄν, καὶ ταύτας δὴ τὰς τοῦ σώματος παληρόοιαι κατὰ τὸ τῆς θαλάττης ἐπὶ τῶν τῆς Εὐβοίας στενῶν τερατῶδες καὶ ξενίζον καὶ σπάνιον θέαμα κατὰ πάσης οὐσίας ζῶων καὶ βιώσεως ὡσαύτως ἐστὶ καθορᾶν κ. τ. λ.*

LIB. VI.

p. 323, 7. ΠΕΡΙ ΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ] Liber decimus septimus, sed argumento conjunctus cum iis, qui in hac Enneade præcedunt. Inscríbítur autem varie. In Porphyrio de Vita Plot. c. 4. editio tantum agnoscit: *περὶ ποιότητος*: capite autem 24. eadem habet: *περὶ ποιότητος καὶ εἶδους*. Nostri libri titulus in edit. exhibet: *περὶ οὐσίας καὶ ποιότητος*: libri aliquot: *περὶ οὐσίας ἢ περὶ ποιότητος*. Vocabulum autem *οὐσίας* jam Italicis priscis philosophis notum, ut Archytæ ap. Stob. Eclogg. I. 43. p. 712. Heer.: *καὶ τὸ καθ' ὄλφ ὡσίας τε καὶ εἶδους μεταδίδομεν*. Ocellus ibid. p. 424.: *ἃ τε μὲν ὡσία τῶν πραγμάτων ἀνέκβατος καὶ ἀμετάβλατος*. Quem locum ante oculos habuit Plato in Cratylo p. 401. C. ubi simul bifariam *οὐσίας* etymon persequitur. *Ποιότητος* vocem novavit primus Plato. Ita enim Theæt. p. 182. a. *ἴσως οὖν ἢ ποιότης ἅμα ἀλλόκοτόν τε φαίνεται ὄνομα, καὶ οὐ μανθάνεις ἀθρόον λεγόμενον*. Unde Cicero Acad. I. 7. 26.: "*Qualitates* igitur appellavi, quas *ποιότητας* Græci vocant: quod ipsum apud Græcos non est vulgè verbum, sed philosophorum." Cf. Schol. ad Platon. l. l. Ruhnk. ad Tim. Lex. Platon. p. 24. et Heindorf. ad Theæt. l. l. p. 423. Disputandi autem ansam præbuerunt Plotino Platonis loci et laudati et alii, in his hic in Epistolis (VII.) p. 343. p. 463. Bekk.: *τὸ δὲ μέγιστον, ὅπερ εἴπομεν ὀλίγον ἔμπροσθεν, ὅτι δυοῖν ὄντων, τοῦ τε ὄντος καὶ τοῦ ποιού τινος, οὐ τὸ ποιόν τι, τὸ δὲ τί ζητούσης εἶδέναι τῆς ψυχῆς, τὸ μὴ ζητούμενον ἕκαστον τῶν τεττάρων προτεῖνον τῆ ψυχῆ λόγῳ τε καὶ κατ' ἔργα, αἰσθήσεσιν εὐλέγκτον τό τε λεγόμενον καὶ δεικνύμενον ἀεὶ παρεχόμενον ἕκαστον, ἀπορίας τε καὶ ἀσαφείας ἐμπίλησι πάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν πάντ' ἄνδρα κ. τ. λ.* Nam totus ille locus comparandus est. Qualitates autem incorporeas esse, tanquam Platonis decretum, ponit et explicat etiam Alcinous de Doctrina Platonis c. 11. p. 481. sq. quod ita incipit: *Καὶ μὴν καὶ αἱ ποιότητες τοῦτον τὸν τρόπον δεικνύοντ' ἂν ἀσώματοι*. Aristotelis de Essentia (*οὐσία*) haud pauci sunt loci cum in mere physicis libris, ut de Generatione et Corruptione I. 2. de Sensu et Sensibili c. 4., tum in metaphysicis, ut IV. 5. VII. 8. XIV. 2. et 3., de Qualitatibus autem est classicus locus in Categoriis c. 6. p. 40. sqq. Sylb.,

ubi quatuor qualitatum genera ponit: Unum habitus et affectio (dispositio, *ξῆσις καὶ διάθεσις*); alterum continens ea omnia, quæ a potentia s. facultate naturali et contrario (a *δυνάμει ἢ ἀδυναμῖα φυσικῇ*) appellantur; tertium genus, in quo insunt patibiles qualitates ac perturbationes, affectus (*παθητικὰ ποιότητες καὶ πάθη*): quartum demique qualitatis genus, addit, est figura et ea quæ in quoque est forma, item rectitudo, obliquitas, similia *σχῆμα, μορφή, εὐθύτης, καμπυλότης καὶ εἴ τι τούτοις ὅμοιον*). Ad quem Stagiritæ locum Simplicius in Commentario Plotini mentionem injicit. Ita enim fol. 19. b. monet: 'Αποροῦσι δὲ καὶ πρὸς τὸν περὶ τῆς οὐσίας λόγον ὁ, τε Πλωτῖνος καὶ οἱ περὶ τὸν Νικόστρατον πῶς ἐν γένος ἢ οὐσία. Εἰ γὰρ κοινόν τι καὶ τῆς νοητῆς καὶ τῆς αἰσθητῆς εἴη, πρὸ ἀμφοῖν ἔσται καὶ ἀμφοῖν κατηγορηθήσεται, καὶ δῆλον ὅτι οὔτε σῶμα οὔτε ἀσώματος ἔσται ἵνα μὴ τὸ σῶμα καὶ ἀσώματος γένηται, καὶ τὸ ἀσώματος καὶ σῶμα. Idem fol. 20. b. τὸ δὲ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους ὄνομα καὶ τὰ ὑπὸ τούτων σημαζόμενα οὐκ ἦν τοῖς πολλοῖς συνήθη, ἀλλ' οἱ μὲν τὴν ὕλην, οἱ δὲ τὸ εἶδος μᾶλλον οὐσίαν λέγουσι. Πῶς οὖν φησὶν ὁ Πλωτῖνος, τὰ τρία ἐπίσης λέγονται οὐσίαι; κ. τ. λ. Διὰ τούτου (fort. διὰ τούτου) καὶ Ἀρχύτας τὸ καθ' ἑαυτὴν εἶναι τὴν οὐσίαν ἐχαρακτήρισεν. Cicero etiam in Academicis I. 5. sqq. doctrinam formæ, materiæ qualitatumque ex philosophorum Græcorum libris in breviorē summam redigit: quam ita exorditur (c. 5. §. 24.): "De natura autem—ita dicebant (veteres), ut eam dividerent in res duas: ut altera esset efficiens, altera autem quasi huic se præbens, eaque efficeretur aliquid. In eo, quod efficeret, *vim* esse censebant: in eo autem, quod efficeret, *materiam quandam*: in utroque tamen utrumque. neque enim materiam ipsam coherere potuisse, si nulla vi contineretur, neque vim sine aliqua materia—nihil est enim, quod non alicubi esse cogatur.—Sed quod ex utroque, id jam corpus et quasi *qualitatem* quandam nominabant." &c. Tum de qualitibus plura addit. Ego autem h. l. plura non addam, sed lectores ad Cudworthi Systema intellectuale advocatos volo, ubi p. 10. sq. p. 58. sq. et p. 907. sq. ed. Moshem. multa ex veterum disputationibus in medium profertur, excutunturque. Quæ posteriores philosophi ad Scholasticos usque, Aristotele partim

aliisque auctoribus, partim ipsi de qualitibus disseruerunt, breviter indicata reperias in Morhofii Polyhistoræ Tom. II. lib. II. part. II. c. 7. et 8. p. 299—312. ed. Fabric. Cæterum hic libellus Plotinianus non solum cum superiore componi debet, præcipue p. 167., ubi materiam dixerat nec qualitatem esse nec eam habere, sed etiam cum aliis, præcipue, ut jam Ficinus vidit, cum eo, quò inscribitur *De Generibus Entis*. Tu confer præsertim VI. 3. 16. p. 631. sq.

—9. ἀπερημωμένον τῶν ἄλλων] Sumsit a Platone, qui in Sophist. p. 237. d. p. 171. Bekk. ita: καὶ τοῦτο ἡμῖν πω φανερόν, ὡς καὶ τὸ τί τοῦτο ῥῆμα ἐπὶ ὄντι λέγομεν ἐκάστοτε· μόνον γὰρ αὐτὸ λέγειν, ὥσπερ γυμνὸν καὶ ἀπερημωμένον ἀπὸ τῶν ὄντων ὑπάντων, ἀδύνατον. qui locus omnino cum nostro conferendus est. Plutarchi Lycurg. cap. 9. p. 80. Coraii: ἀλλὰ οὕτως ἀπερημωθεῖσα κατὰ μικρὸν ἢ τρυφῇ τῶν ζωπουρόντων καὶ τρεφόντων αὐτὴν, δι' αὐτῆς ἐμαραίνεται. unde constructionis diversitas intelligitur. Hesych. I. 438. Albert. ἀπερημάσαι· ἀπώκησαι, ubi Abresch. ἀπερημῶσαι. ἀποικίσαι. Apud Nostrum hoc verbum recurrit proxime II. 6. 3. et infra VI. 8. 11. med.

p. 325, 11. ὅθεν καὶ ἀμαρτάνειν ἡμᾶς ἀεὶ κ.τ.λ.] Hue pertinet dissertatio in Epistolis Platoni tribui solitis (VII. p. 342. sq.); unde supra ad Inscriptionem hujus libri particulam apposui. Cæterum ad hæc et sequentia, quæ impeditiora sunt, adhibe Ficini Commentarium.

p. 326, 17. καὶ ἀντιτυπίας] i. e. renisus, qui oritur e majore minoreve duritie corporum. Vide, quæ supra de voce ἀντίτυπος monui ad II. 1. 7. p. 101. C. Ad nostri loci intelligentiam vel maxime faciunt hæc Sexti Empirici in Pyrrhon. Hypotyp. III. 5. 39, 40.: τινὲς δὲ σῶμα εἶναι λέγουσι τὸ τριχῇ διαστατὸν μετὰ ἀντιτυπίας. σημεῖον γὰρ φασιν, ὃ μέρος οὐθέν· γραμμὴν δὲ, μήκος ἀπλατές. ἐπιφάνειαν δὲ, μήκος μετὰ πλάτους. (Notissimæ Geometrarum definitiones: observante Fabricio ad h. l.) ὅταν δὲ αὐτὴ καὶ βάθος προσλάβῃ καὶ ἀντιτυπίαν, σῶμα εἶναι (περὶ οὗ νῦν ἡμῖν ἔστιν ὁ λόγος) συνεστὼς ἔκ τε μήκους, καὶ πλάτους καὶ βάθους καὶ ἀντιτυπίας. εὐμερῆς (leg. εὐμαρῆς) μέντοι καὶ ὁ πρὸς τούτους λόγος. Sequitur Scepticorum disputatio. Ad quem locum hæc Fabricius p. 138.: "Ἀντιτυπίαν omittit (Sextus) 2. Pyrrhon. sect. 3. et lib. adv. Geometras ali-

cubi, et primo adv. Physicos; debet autem addi necessario, utpote propria corpori, 2. contr. Phys. Sect. 12. quoniam etiam in spatio inani potest longitudo, latitudo et profunditas intelligi, quod tamen corpus non est, quoniam ἀντιτυπία sive *soliditate* caret, atque ei vicissim εἴξίς est per naturam adjuncta, ut notat Noster lib. 2. contr. Physicæ. Sect. 222. Est vero ἀντίτυπον, quod tactu quomocumque resistit et tangi potest, κοινὸν γένος τῶν ἀπτῶν, ut ex Philopono ad Aristotelis secundum de Anima Suidas in ἀντιτυπῆσαι. Cf. inf. Sect. 45. et adv. Geometras Sect. 56. sq.” Ad sequentia consule Simplicii locum in Aristotel. Categorr. p. 20. b. quem supra apposui ad *Inscriptionem* hujus capituli.

p. 327, 10. Καὶ τρίγωνον—οὐ ποῖόν] Aristoteles Categorr. c. 6. p. 43. Sylb.: τὸ μὲν γὰρ τρίγωνον ἢ τετράγωνον εἶναι ποῖόν τι λέγεται καὶ τὸ εἰθὺ ἢ τὸ καμπύλον· καὶ κατὰ τὴν μορφήν δὲ ἕκαστον ποῖόν [τι] λέγεται. Ad quem locum cf. Simpliciium fol. 64. sq. et Ammonium p. 114. Obloquitur igitur Noster Aristoteli quodammodo. Proxime vocabulum *τριγωνότης* accedat Lexicis. Sequentia τὰς τέχνας—διάθεσιν non minus ad locum Stagiritæ pertinent. Cf. supra monita ad *Inscriptionem* hujus libri.

— 18. τὸ οὖν λευκὸν—οὐ ποιότητα] Iterum obloquitur Aristoteli, qui l. l. p. 41. sq. ita: Τρίτον δὲ γένος ποιότητος, παθητικὰ ποιότητες καὶ πάθη. ἔστι δὲ τοιαῦτα—καὶ λευκότης καὶ μελανία—καὶ τὸ σῶμα λευκὸν (λέγεται) τῷ λευκότητι δεδέχθαι.—Λευκότης δὲ καὶ μελανία καὶ αἱ ἄλλαι χροιαὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς εἰρημένοις παθητικὰ ποιότητες λέγονται, ἀλλὰ τῷ αὐτὰς ἀπὸ πάθους γεγενῆσθαι. Ad quæ confer Simpliciium fol. 66. Cæterum Syrianus in Aristotel. Metaphys. fol. 65. a. ed. lat. Venet. 1558.: “Notat namque Plotinus non esse ponendam ideam albedinis in intellectu. Non ergo, cujus est unus in multis conceptus, hujus idea est.” Alios ejusdem Syriani hujus generis locos adhibebimus infra ad Enn. V. lib. 9. p. 559. sqq.

LIB. VII.

P. 333, 7. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙ' ΟΛΩΝ ΚΡΑΣΕΩΣ] Liber tricesimus septimus (Porphyr. de Vit. Plotin. c. 24. p. 142. Fabric.), sed recte a Porphyrio hoc loco positus, utpote argumento ad superiores

proxime accedens. *Mixtionis* autem et *temperationis* doctrina mature tractata est in Græcorum scholis philosophorum, ut qui philosophandi initium a quæstione de ortu et interitu rerum caperent, quacum illa altera conjunctissima est. Quapropter inde a Thalete usque *Mixtionem* *Temperacionemque* certatim investigarunt philosophi, quorum decreta reperiuntur apud Plutarchum, qui fertur, de Placc. Philoss. I. 17. p. 554. Wyttenb. et in Stobæi Eclogis I. 18. p. 368. sqq. Heer. Cf. etiam Empedoclea vers. 130. 133. et Sturz. p. 575. et Parmenidea (in Brandisii Commentt. Eleaticis) p. 129. Plotino tamen hanc rem attingendi ansam præbuisse videntur potissimum et Plato in *Timæo* p. 56. p. 71. sqq. Bekk. et Aristoteles et Stoici, et vero nec minus Sceptici. Ac primum Aristoteles in *Topicis* IV. 2. p. 323. Sylb. ita:—ἔτι, εἰ τὸ γένος εἰς τὸ εἶδος ἔθκει· οἶον τὴν σύναψιν, ὅπερ συνοχήν· ἢ τὴν μίξιν, ὅπερ κρᾶσιν· ἢ ὡς Πλάτων ὀρίζεται φορὰν, τὴν κατὰ τόπον κίνησιν· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον τὴν σύναψιν συνοχήν εἶναι· ἀλλ' ἀνάπαλιν τὴν συνοχήν, σύναψιν· οὐ γὰρ πᾶν τὸ ἀπτόμενον συνεχέται, ἀλλὰ τὸ συνεχόμενον ἀπτεται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὔτε γὰρ ἡ μίξις ἅπασα, κρᾶσις. ἢ γὰρ τῶν ξηρῶν μίξις οὐκ ἔστι κρᾶσις. οὐδ' ἢ κατὰ τόπον μεταβολὴ πᾶσα φορὰ. Classicus vero Stagiritæ locus est de *Generatione* et *Corrupt.* I. 10. ubi (p. 32. Sylb.) distinguuntur hæc: *σύνθεσις*, *αὔξησις*, *κρᾶσις*, *μίξις*, subjiciturque hæc *mixtionis* definitio (p. 33.): ἢ δὲ μίξις τῶν μικτῶν ἀλλοιωθέντων ἔνωσις. Hujus vestigia deinde legerunt maxime Stoici, ita docentes (ut est apud Stobæum l. l.): *Διαφέρειν παράθεσιν, μίξιν, κρᾶσιν, σύγχυσιν*: “inter se differre appositionem, *mixtionem*, *temperacionem* et *confusionem*.” *Appositionem* dicebant corporum ad superficies contactum, quemadmodum in acervis frumenti; *Mixtionem*, duorum vel plurium corporum per integra diffusionem, manentibus eorum qualitibus, ut in igne et ferro candente; *Temperacionem*, duorum vel plurium corporum mutuan sibi que respondentem extensionem, manentibus item eorum qualitibus; *Confusionem* denique, duarum vel plurium qualitatum corporearum transmutationem talem, ut novum inde gignatur, diversum ab illis qualitibus, ut in compositione unguentorum et pharmacorum. Hæc est summa disputatorum a

Stoicis apud Stobæum l. l. Ac medicamentorum modo facta mentio Galeni etiam me admonet; qui quidem cum in libris *περὶ κρᾶσεων*, tum *περὶ δυσκρᾶσίας* itemque in scripto de Platonis et Hippocratis Placitis haud pauca habet, quæ ad hanc Mixtionis Temperationisque doctrinam ejusque historiam pertinent. Chrysippus ita docebat, ut latius pateret *μίξις*, quam *κρᾶσις*: quam rationem sequitur etiam Sextus Empiricus. Etenim hic ita in Pyrrhon. Hypotyp. III. 6. §. 56. (quod caput *περὶ κρᾶσεως* inscribitur): *πὼς ἄρα καὶ γίνεσθαι φασὶ τὰ συγκρίματα ἐκ τῶν πρώτων στοιχείων, μήτε θίξεως καὶ ἀφῆς ὑπαρχούσης, μήτε κρᾶσεως ἢ μίξεως ὅλως*. Cf. ibid. §. 62. et de Chrysippi sententia vid. Alexandrum Aphrodisiensem *περὶ μίξεως* p. 141. Nam hic ipse philosophus, quem extremo loco appellavi, non modo librum *περὶ μίξεως* composuit, verum alterum etiam *περὶ κρᾶσεως καὶ ἀφῆσεως*. Vide Fabricii annot. ad Sexti l. l. p. 143. Recentiorum denique, inde a medio ævo usque ad superioris sæculi initium, de mixtionibus placita qui discere cupiat, is consulat Morhofii Polyhistora lib. II. part. II. cap. 13. §. 6—10.

— 12. Οἱ μὲν γὰρ τῇ παραθέσει διδόντες—*ἐατέοι*] De appositione (*παραθέσει*) vivimus ad Inscript. hujus capituli. Tangit autem Anaxagoram et Democritum. Plutarch. de Place. Philosoph. I. 17, p. 554. Wyttenb.: *οἱ δὲ περὶ Ἀναξαγόραν καὶ Δημόκριτον, κατὰ παράθεσιν*. Stob. Eclogg. I. 18. p. 368. Hcer.: *Ἀναξαγόρας τὰς κρᾶσεις κατὰ παράθεσιν γίνεσθαι τῶν στοιχείων*. Tangit etiam Sextus III. 62. p. 145.:—*εἰ μήτε κατὰ θίξιν παρατιθέμενα ἀλλήλοις τὰ καλούμενα στοιχεία—ποιητικὰ τῶν συγκραμάτων εἶναι δύναται κ. τ. λ.* Eadem habet Galenus, qui vulgo fertur, in Histor. Philos. c. 10. Fortasse respexit etiam Aristotelem Plotinus. Nam Stobæus p. 368. sq. *Ἀριστοτέλης καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ τὰ μὲν σώματα φασὶ θρυπτόμενα, καὶ τὰ μικρὰ μόρια παρατίθεσθαι ἀλλήλοις*.

— 15. Οἱ μὲν οὖν τὰς ποιότητας μόνας κινῶντες—*καὶ ἐπ' αὐτῶν*] Ad hæc cogita τῶν ἰλῶν ex præcedenti τὴν ὕλην ἐκατέρου τοῦ σώματος. Hanc sententiam, sicut alias aliquot, tangit etiam Sextus III. 6. 57. p. 143. sqq. Insigniora apponam: τὰ κινῶμενα ἐξ οὐσίας καὶ ποιότητων συγκεῖσθαι φασιν. ἤτοι οὖν τὰς μὲν οὐσίας αὐτῶν

μίγνυσθαι φήσκει τις, τὰς δὲ ποιότητας μηδαμῶς ἢ τὰς μὲν ποιότητας ἀναμίγνυσθαι, μηκέτι δὲ τὰς οὐσίας. ἢ μὴ ἕτερον ἀναμίγνυσθαι θατέρω, ἢ ἀμφοτέρα ἐνοῦσθαι ἀλλήλοις. Deinde, posteaquam omnes has sententias refellere studuit, ita suam rationem concludit: *εἰ δὲ οὔτε τῶν οὐσιῶν μόνων μίγνυμένων ἀλλήλαις, οὔτε τῶν ποιότητων μόνων, οὔτε ἀμφοτέρων, οὔτε οὐθετέρων, δύναται γίνεσθαι κρᾶσις· παρὰ δὲ ταῦτα οὐδὲν οἶόν τέ ἐστὶν ἐπινοεῖν ἀνεπινόητος ὁ τρόπος τῆς τε κρᾶσεως καὶ ὅλως τῆς μίξεως ἐστὶ*. Postremo addit: *ἀνεπινόητός ἐστι ἢ κατὰ τοὺς δοματικούς φυσιολογίας*. Haud dubie has Scepticorum negationes noverat Plotinus, cum denuo ad hunc lapidem movendum se converteret.

p. 334, 12. Οἱ δ' αὖ οἱ τὴν δι' ὄλων κρᾶσιν εἰσάγοντες] In his Zeno fuit Stoicus. Stob. Eclogg. I. p. 370—372. Ζήνων δὲ οὕτως ἀποφαίνεται διαρρήδην.—*τὴν δὲ μίξιν κρᾶσιν γίνεσθαι τῇ εἰς ἀλλήλα τῶν στοιχείων μεταβολῇ, σώματος ὅλου δι' ὅλου ἕτερον τινὸς διερχομένου*.

— 14. τὸν ἰδρώτας οὐ τοῦ σώματος τομὰς ποιεῖν οὐδ' αὖ κατατετρηῆσθαι κ. τ. λ.] Huc facit locus Plutarchi Symposiacc. VI. 3. 2. p. 689. p. 830. sq. Wytt.: *καὶ γὰρ εἰ τοῖς πόροις τοῦτοις, ἔφην, ὧν ἔνιοι περιέχονται καὶ ἀγαπῶσι, κατατρησείε τις τὴν σάρκα, πλαδαρὰν καὶ τρομώδη καὶ σαθρὰν ποιήσας, τόγε μὴ ταῦτα (leg. ταυτά) τοῦ σώματος μόρια τὸ ποτὸν προσδέχεσθαι καὶ τὸ σίτιον, ἀλλ' ὥσπερ ἡμοῖς καταρρῆεσθαι καὶ ἀποκρίνεσθαι, κομιδὴ πλασματώδες καὶ ἀλλόκοτον· αὕτη γὰρ ἡ πρὸς τὸ ὑγρὸν ἀνάμειξι θρύπτουσα τὰ σιτία, καὶ συνεργὰ λαμβάνουσα τὸ θερμὸν τὸ ἐντὸς, καὶ τὸ πνεῦμα, πάντων ὀργάνων ἀκριβέστατα πάσαις τομαῖς καὶ διαιρέσεσι λεπτύνει τὴν τροφήν*. Proxima Plotini, si in textu nostro persanata sunt, ita accipienda sunt, ut accepit Ficinus, et verba τὸ ὑγρὸν δεύοντα αὐτὰ explicanda: humorem in se recipiunt. Fortasse tamen Plotinus scripserat: τὸ ὑγρὸν δι' ὅλου δεῦν αὐτὰ καὶ διαρρῆεῖν ἐπὶ θάτερα, deleto τὸ ὑγρὸν secundo loco. Quod ad hunc locum Ficinus exemplum laminarum eburnearum cornearumque itemque membranarum, per quas oleum penetret, posuit, non ineptum est; sed fortasse cogitavit Plotinus, cum ἐπὶ τεχνητῶν scriberet, illos ἐλεφάντου μαλακτῆρας, qui zytho hordeaceo et mandragora chur mollebant. Plutarchus de Vitiositate ad Infelicit. sufficiente p. 499. c. p. 9.

Wytt. καὶ τὸν ἐλέφαντα τῷ ζύθει μαλακὸν γενόμενον καὶ χαλῶντα κίμπουσι καὶ διασχηματίζουσι. Cf. Dioscorid. IV. 46.

p. 335, 3. Τὰς—αὔξας—τὴν—αὔξην] Hanc formam a Platone mutuatus est in Theaeteto p. 173. a. p. 388. Heindf. qui, praeunte Ruhnkensio alios ejus formae imitatores indicat. De accentu vid. Anecdota Graeca Bekkeri p. 464. et p. 1347. et cf. Nostr. IV. 7. 5. V. 1. 4. (ubi vulgo αὔξειν) et VI. 3. 13.

p. 336, 12. διὰ τοῦ ἐρίου ῥέη τὸ ὕδωρ] Hunc locum si noverant Critici, poterant conjecturis supersedere in his Platonis in Symposio p. 175. p. 375. Bekk.—ὅτι Εὐὶ ἂν ἔχοι, φάναι, (Σωκράτη) ὦ Ἀγάθων, εἰ τοιοῦτον εἶη ἢ σοφία, ὥστ' ἐκ τοῦ πληρεστέρου εἰς τὸν κενώτερον ῥεῖν ἡμῶν, ἐὰν ἀπτόμεθα ἀλλήλων, ὥσπερ τὸ ἐν ταῖς κύλιξιν ὕδωρ τὸ διὰ τοῦ ἐρίου ῥεῖν ἐκ τῆς πληρεστέρας εἰς τὴν κενωτέραν κ. τ. λ. ubi Sydenhamus tamen et Wolfius, et qui nuper hunc secuti sunt vulgatam sunt tuiti; neque in Platonicis MSS. magis dissensio, quam in Plotinianis. Sed quoniam in hunc locum Platonis incidimus: lege mihi contra haec in Theage p. 130. p. 279. Bekk., ubi Aristides et alia narrat, quando et quomodo ipse a Socrate plurimum profecerit, et vero haec ipsa: πολλὴ δὲ μάλιστα καὶ πλείστον ἐπέδιδουν, ὅποτε παρ' αὐτόν σε (Socratem dicit) καθοίμην ἐχόμενος καὶ ἀπτόμενος. Atque ista scilicet Socrates non minus tanquam suam ipse sententiam eloquitur—; igitur ista mihi legito, et cum his Convivii verbis componito. Quid quaeris? Theagem fecit Alexandrinae familiae philosophus, neque vero primarius aliquis, velut Plotinus, sed ex secundariis illis, qui vim divinam per contactus tradi posse opinabantur, et in verbis orationisque genere Platonem feliciter imitabantur, quam in decretis ac sententiis. Primae autem aetatis Alexandrinum suspicor, et qui aliquot seculis praevertit Plutarchum.

p. 337, 2. Εἰ δὲ πανταχοῦ ἢ ὕλη μετὰ τῆς ποιότητος κ. τ. λ.] Hoc loco Plotinus rursum Scepticorum disputata respicere videtur. Nam Sextus p. 144. ita: εἰ δὲ τὰς ποιότητας μίγνυσθαι λέγοι τις, τὰς δὲ οὐσίας μηδαμῶς, ἀδύνατα λέξει. ἢ γὰρ τῶν ποιότητων ὑπόστασις ἐν ταῖς οὐσίαις ἐστί. διόπερ γελοῖον ἂν εἶη λέγειν, ὡς οἱ μὲν ποιότητες χωρισθεῖσαι τῶν οὐσιῶν [καὶ delendum videtur] ἰδιά

μίγνυνται ποὺ ἀλλήλαις, ἄποτοι δὲ αἱ οὐσῖαι χωρὶς ὑπολείπονται. λείπεται λέγειν, ὅτι καὶ αἱ ποιότητες τῶν κερναμένων καὶ αἱ οὐσῖαι χωροῦσι δι' ἀλλήλων καὶ μίγνυμένοι τὴν κρᾶσιν ἀποτελοῦσιν· ὁ τῶν προειρημένων ἐστὶν (fortasse ἔτι) ἀτοπώτερον. ἀδύνατος γὰρ ἐστὶν ἢ τοιαύτη κρᾶσις. Quod probare studet exemplo, si quis decem cotylis aquae unam succi cicutae cotylam admisceat.

— 15. ἢ ὅτι ἀσώματα (αἱ ποιότητες) τῆς ὕλης ἀσώματος οὐσης] Cf. infra cap. 3. G. δεῖ τὸν λόγον τοῦτον—μὴ τὴν ὕλην συμπεριελιθῆναι. Stobaeus Eclog. I. p. 370.: τοὺς ἀσώματος λόγους οὔτινές εἰσι λόγοι συγκρίνασθαι. Heerenius haec Aristoteli attribui miratus nec in eo, nec in ejus interprete Alexandro Aphrodisiensis. λόγων ἀσωμάτων mentionem reperiri monet. Idem verba εἴτινες (ita dedit ex Cod. A. pro οὔτινες) εἰσι λόγοι glossatori deberi existimat, ideoque uncinis inclusit. Equidem cum hoc fragmentum in loco περὶ κρᾶσεως καὶ μίξεως apud Stobaeum exstet, et cum Plotinianis sententiis hic prolatis congruant, male Aristoteleis adjecta esse crediderim. Ac si hariolari liceat, totus locus ita constituendus: παρατίθεσθαι ἀλλήλοις· (Hisce verbis desinit excerptum ex Aristotelis scripto) Τοὺς δ' ἀσώματος λόγους εἰσὶν οὔτινες λέγουσι συγκρίνασθαι.

LIB. VIII.

P. 343, 7. ΠΕΡΙ ΟΡΑΣΕΩΣ κ. τ. λ.] Tricesimus quintus secundum temporis ordinem quo scripti sunt Plotiniani libri. Apud Porphyrium autem in editione vitae Plotini desunt verba περὶ ὁράσεως ἢ (vid. cap. 24. p. 142. ibiq. Fabric.) Quo vero conjunctio hujus libri cum proxime praecedenti intelligatur, apponam locum Plutarchi in Symposiace. I. 8. 4. p. 626. C. p. 532. Wytt.: ἡμεῖς δὲ τὴν Πλατωνικὴν, φυλάξαντες ἀρχὴν, λέγομεν ὅτι πνεῦμα τῶν ὀμμάτων αὐγοειδὲς ἐκπίπτει ἀνακίρναται τῷ περὶ τὰ σώματα φωτὶ, καὶ λαμβάνει σύμψηξιν, ὥστε ἐν ἐξ ἀμφοῦν σῶμα διόλου συμπαθὲς γενέσθαι· κεράννυται δὲ ἕτερον ἐτέρω συμμετρίας λόγῳ τε καὶ ποσότητος· οὐ γὰρ ἀναιρεθῆναι δεῖ θάτερον ὑπὸ θατέρου κρατηθὲν ἀλλ' ἀπ' ἀμφοῦν ἐς τι μέσον ἄρμονιά καὶ κοινωρία συναχθέντων μίαν δύναμιν ἀποτελεῖσθαι. “Nos autem Platonium secuti principium dicemus, spiritum lucis similem ex oculis excidere, et cum luce quae circa corpus est, commisceri, ac cum ea

concreescere, ut ex ambobus unum fiat corpus consentiens. Porro *mixtio* ea fit unius cum altero, ratione proportionis cujusdam ac certæ quantitatis: non enim debet alterum ab altero superatum aboleri, sed ex ambobus in medium quoddam harmonia et communione redactis una vis confici.” Hinc patet, ex Platoniorum doctrina, hunc locum de *Visu* pertinere ad locum de *Mixtione* ac *Temperatione*. Dicitur hic, lucis ex oculis emissæ cum cognato aëre concursus *Πλατωνική συναύγεια*, teste Plutarcho, qui fertur, de Place. Philoss. IV. 13. p. 634. Wyt. Vid. etiam Nemesium de Nat. Hom. cap. VII. p. 180. ed. Matth. et cf. Schneideri Animadverss. Germanice scriptas ad Eclogas Physicas p. 188. sq. et p. 246. Uterque autem, et Plutarchus l. l. de Placitt. et Nemesius, et vero Aristoteles de Sensib. c. 2. p. 3. sq. Sylb. de Anima II. 7. p. 34. sqq. in Problematt. XV. 5. p. 118. sq. et XXXI. p. 222. sqq. Theophrastus de Sensibb. p. 18. sq. p. 548. sqq. ed. Schneider. Galenus cum in Fragmentis de Platonis Timæo Tom. V. p. 275. sqq. ed. Charter. tum libro X. de usu partium corporis humani p. 273. sqq. Basil. Sextus Empir. in Pyrrhon. Hypotyp. I. 14. p. 13. sqq. Fabricii. Euclides aliique, qui Optica, Catoptrica, Dioptrica composuerunt; Diog. Laërt. X. 48—51. Cf. Ign. Rossi Comm. Laërt. p. 262.) Stobæus in Eclogis Physicis I. 56. p. 1110. sqq. Heer. Nicephorus Blemmides in Epitome Physica c. XXI. p. 155. sqq. ed. Wegelin; e Latinis autem Lucretius IV. 380. sqq. Cicero in Acad. IV. (II.) 25. 79. sqq. p. 145. sqq. Goerenz. et de N. D. I. 43. et II. 30. Seneca in Naturr. Quæst. I. 7. Plinius H. N. VII. 2. XXXVII. 5. et passim; Macrobius in Saturnall. VII. 14. Vincentius denique Bellovacensis in Speculo Naturali II. 77. et XXV. 25.—hi igitur omnes doctrinam de Visu partim ipsi illustrare studuerunt, partim quæ a Physicis deinceps inde a Pythagora ea de re pronuntiata erant enarrarunt et ex parte dijudicarunt. Ipsius vero Platonis locos quod attinet, ii duplicis generis sunt: alteri, in quibus de *Visu* universo suam sententiam exponit, alteri, ubi sigillatim hanc propositionem attingit: *parva videri quæ procul sint*. Atque illi priores loci sunt potissimum in Timæo p. 45. a. p. 50. sqq. Bekk. et p. 67. p. 93. sq. Bekk., quibus adhi-

bendi sunt præter Galeni, Plutarchi Stobæique l. l. Alcinous de Doctrina Platonis cap. XVIII. p. 497. et Chalcidius in Timæum p. 329. sqq. [p. 363. sqq. ed. Fabric.] Alteram rem sæpiuscule adhibet et ad propositam quæstionem varie accommodat. Locos indicabimus: de Republ. X. 602. p. 480. Bekk. *ταυτόν που ἡμῶν μέγεθος ἐγγύθεν τε καὶ πόρρωθεν διὰ τῆς ὄψεως οὐκ ἴσον φαίνεται*. Philob. p. 42. A. p. 198. Bekk. *ἐν μὲν ὄψει τὸ πόρρωθεν καὶ ἐγγύθεν ὄραῦ τὰ μεγέθη τὴν ἀλήθειαν ἀφανίζει*. Protagor. p. 356. C. p. 237. Bekk. *φαίνεται ἡμῶν τῇ ὄψει τὰ αὐτὰ μεγέθη ἐγγύθεν μὲν μείζω, πόρρωθεν δὲ ἐλάττω, ἢ οὐ*; Cf. etiam Phædon. p. 102. a. sqq. et præsertim memorabilem disputationem in Sophista p. 235. sq. p. 167. sqq. Bekk. Chalcidius autem l. l. p. 330. sq. hæc ipsa quoque attingit, ita scribens: “Quodque omnis natura modo mensuraque moveatur, spatii quoque magnitudinisque commodum esse: eaque, quæ neque valde applicata visui, nec nimium distantia, visibilia clare videri. Certe conum ipsum, pro modo mensuraque intentionis augeri, et prout basis ejus vel directa vel inflexa erit, incidetque in contemplabilem speciem, ita apparebunt, quæ videntur. Oneraria quippe navis eminus visa perexigua apparet, nec se per omnia navis membra fundente spiritu. Turris item quadrata rotunditatem simulat cylindri, atque etiam ex obliquo visa porticus in exile deficit, oculorum depravatione. Sic etiam stellarum ignis exiguus apparet, atque ipse sol, multis partibus, quam terra, major, intra bipedalis diametri ambitum cernitur.” Hæc ex asse congruunt cum Euclideis in Opticis et cum iis, quæ Heliodorus disputat Larisseus initio libri secundi. Locum suppeditat Schneiderus in Animadverss. Germann. in Eclogas Physicas p. 215. sq.

— 11. ὅτι συναυρεῖσθαι — ἐθέλει — τὸ φῶς] Non vitupero, in Plotino certe, quod Ficinus vertit *desiderat*, sed, ut in re inanimata, proprie h. l. est idem, quod *μέλλει* et Futuri periphrastici vim habet, nisi hic malueris *solet*. De illo usu exposuit Coray ad Isocratis orat. *περὶ τῆς ἀντιδόσεως* p. 244. sq. Schweighæus. Lex. Herodot. p. 182. et de reliquo usu elegantiori verbi *θέλει* Hoogev. et Zeun. ad Viger. V. 8. 10. Wyttenbach. ad Platon. Phædon. p. 272. Ast. ad

Phædr. p. 235. et ad Remip. p. 443. et p. 548.

p. 343. 16. ἐν διεξόδῳ καὶ ἐπελεύσει] Correxī versionem Ficini, qui ceteroqui bene adjecit: *gradatim facta*. Herodot. II. 24. διεξοδος ἡλίου, cursus solis, sed idem tralate III. 156. VII. 234. αἱ διεξοδοὶ τῶν βουλευμάτων, viæ ac rationes consiliorum: cf. Schweigh. Lex. Herodot. p. 166. Sæpe autem usurpat Noster hoc vocabulum. Vid. III. 7. 10. III. 8. 8. IV. 3. 12. IV. 4. 1. IV. 4. 8. V. 3. 7. III. 7. 12. διεξοδος αἰδίου, IV. 4. 35. διεξοδος τῆς ζωῆς. Cf. Plutarch. Sept. Sapp. Conviv. p. 158. D. βίος διαγωγή τις ἐστὶν ἀνθρώπου πράξεων ἔχουσα διεξοδόν: et βίου διεξαγωγή, vitæ transactio, Hierocl. ap. Stob. p. 414. sq. Consule Wyttenb. ad Plutarchi l. l. p. 973. ed. Oxon. min. qui ita: “διεξοδος est tractatio vitæ, actionis, doctrinæ. Est etiam in docendo continua oratio.” Proclus in Aleib. prior. p. 248. sq. ed. nostr. Francof. de animæ viribus: — καὶ τὴν τελειότητα αὐτῶν οὐκ οὔσαν αἰώνιον οὐδ’ ὁμοῦ πᾶσαν ἐστῶσαν, ἀλλὰ κατὰ χρόνον ἀνελλισομένην, καὶ ἐν διεξόδοις ὑφεστηκυῖαν, ubi quæ in anima insunt qualitates, partes, vires, non simul et momento temporis, sed deinceps et per gradus se explicare dicuntur; quem locum hic adhibendum censui, quia διεξοδος ibi de tempore dicitur, uti nostro loco de spatio. Ibidem laudavi locum classicum Plotini III. 8. 8. p. 351. A. (unde nunc teneamus hæc: τῇ διεξόδῳ οὐ διεξιούσῃ ἀλλὰ τῇ διεξελθούσῃ) et insuper Clement. Alex. Protrept. IV. 25. et Iamblichi Protrept. p. 96.

p. 346. 1. τὸ δὲ κατὰ τὰς τῆς ὄψεως γωνίας κ. τ. λ.] Sicut Aristoteles de Sensu et Sensili c. 2. Platonis συναύγειαν, sive concursum radiorum ex oculis exeuntium cum radiis lucis, refutare studet. (ἄλογον δὲ ὄλως τὸ ἐξιόντι τιτὶ τὴν ὄψιν ὄρῃν καὶ ἀποτείνεσθαι μέχρι τῶν ἄστρων ἢ μέχρι τινὸς ἐξιούσαν συμφύεσθαι): ita hoc loco Plotinus Aristoteli obloqui videtur. Lege enim, quæ Stagīrita de angulis, γωνίαις, et eorum vi in videndi actione disputat Problem. XV. præsertim §. 5, et confer Schneideri Animadversiones vernacula scriptas in Eclogas Physicas p. 208. (cf. 206.) et p. 217. sq.

— 9. εἰ δὲ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θεωροῦ] Hæc admonent commentū Democritei de formica vel in cælo nobis conspicua, quod refutat Aristoteles de Anima II. 7. οὐ γὰρ καλῶς τοῦτο λέγει Δημό-

κριτος οἰόμενος, εἰ γένοιτο κενὸν τὸ μεταξὺ, ὄρασθαι ἀκριβῶς, καὶ εἰ μύρμηξ ἐν τῷ οὐρανῷ εἴη. τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἀδύνατον κ. τ. λ. Formica ob parvitatem in proverbium cesserat. Lucianus Epist. Saturnall. 19. p. 401. sq. ed. Wetst.: ὡς δὲ νῦν ἔχομεν, μύρμηξ ἢ κάμηλος, ὡς ἡ παροιμία φησί i. e. de rebus maxime inæqualibus, ubi antea priore etiam loco perperam legebatur ἡ. Unde Erasmus in Adagg. in *formica camelus* p. 187. minus recte explicat. Jensii emendationem conformat Συναγωγή λεξ. χρῆσ. ἐκ τῶν τοῦ Λουκιανοῦ in Bachmanni Anecdott. Gr. II. p. 346. De καμήλω magnitudinis tessera vid. interpr. ad Evang. Marc. X. 25. et Luc. XVIII. 25. in his Valckenaer. in Scholio I. p. 243. sq.

LIB. IX.

P. 358, 7. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥΣ.] Non modo h. l. variant libri MSS. sed etiam in Porphyrii Vita Plotini, ubi hujus libri mentio, idque pluribus locis, cap. 5, cap. 15, cap. 24, et illo quidem loco editio Basil. et ceteri Codd. habent: πρὸς τοὺς κακὸν τὸν δημιουργὸν τοῦ κόσμου καὶ τὸν κόσμον εἶναι λέγοντας: bini autem libri: πρὸς τοὺς γνωστούς. Denique in indiculo librorum Plotinianorum, quem ad calcem illius vitæ repetunt Codd. Marcc. A. B. C., πρὸς τοὺς γνωστούς habet A., περὶ τοὺς γνωστικούς, B., πρὸς τοὺς γνωστικούς, C. Primam lectionem quod attinet, nemo, opinor, reapse γνωστούς h. l. cogitabit, i. e. φίλους, amicos, familiares, (Suid. I. p. 489. Kuster.) nec magis tentabit γνώστας, i. e. μάντις, ariolos, vates (Biel. Thes. Vet. T. I. p. 335. cf. Scholion. Paris. ap. Boissonad. in Eunap. p. 445.): sed potius persuaderi sibi patietur γνωστούς, uti sexcenties fit, ex unica omissa lineola (γνωστοῦς) adeoque male explicato scribendi compendio nobis obtrusum esse pro germano γνωστικούς. Magis nos advertere debet, quod in cod. Marc. Venet. A. Monacensi C. supra lineam legitur ὅτι γνωστοὶ (leg. γνωστικοὶ) λέγονται καὶ οἱ Χριστιανοί, præsertim ubi primam γνώσεως, tanquam vera intelligentiæ, vim reputamus, unde universe γνωστικός explicatur ὁ τῇ ἀληθείᾳ ποιηθεὶς τέλειος (Zonar. Lex. Gr. p. 443.) qua sententia Clemens Alexandrinus quoties γνωστικούς usurpet, nemo est, qui nesciat. Et fuere viri docti, qui et alibi et hoc libro *Christianos* a Plo-

tino impugnari opinarentur. In alia omnia abiit Ficinus, qui in commentario in hunc librum Plotinum a Christiana lege non alienum fuisse vel inde intelligi posse arbitratur, quod Ammonii *semper Christiani* discipulus fuerit, et Origenis *Christianissimi* semper amicus (p. 191. et cf. p. 196. ed. Basil.) Confundit Marsilius Origenem ecclesiæ patrem, cum Platónico Origene Plotini condiscipulo Ammonius autem Saccas an unquam Christianus fuerit, quæritur. Qua de re supra monuimus ad Porphyrium de Vita Plotini c. 3. p. 96. Fabr., quæ h. l. repetere non attinet. Ipse vero Plotinus non magis *Gnosticos* appellat, quam *Christianos*. Eustochius, quem in sua operum Plotinianorum recensione huic libro titulum indiderit, nescimus, fortasse longiorem illum, quem supra ex aliquot Codicibus memoravimus: *πρὸς τοὺς κακὸν τὸν Δημιουργόν—λέγοντας*: brevior hic, et qui in plurimis libris servatur: *πρὸς τοὺς γνωστικούς*, debetur Porphyrio. Cujus rei causas ipse explicat de Vita Plotini c. 16. p. 118. sq. Fabric. loco classico, unde insigniora apponamus: *Γεγόνασι δὲ κατ' αὐτὸν τῶν Χριστιανῶν πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, αἱρετικοὶ δὲ ἐκ τῆς παλαιᾶς φιλοσοφίας ἀρηγμένοι, οἱ περὶ τὸν Ἀδελφίον—πολλοὺς ἐξηπάτουν καὶ αὐτοὶ ἡπατημένοι, ὡς δὴ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ βάθος τῆς νοητῆς οὐσίας οὐ πελάσαντος. ὅθεν αὐτὸς μὲν πολλοὺς ἐλέγχους ποιούμενος ἐν ταῖς συνουσίαις, γράφας καὶ βίβλιον, ὅπερ πρὸς τοὺς γνωστικούς ἐπεγράψαμεν, ἡμῖν τὰ λοιπὰ κρίνειν καταλέλοιπε.* “ Erant Christiani eo tempore multi tum alii tum ex antiqua philosophia egressi hæretici Adelphiæ sectatores et deceperunt multos, et ipsi decepti jam fuerant: asserentes Platonem intelligibilis essentiæ profundum minime penetrasse. Quam ob rem Plotinus multas in disputationibus suis in eos argumentationes intulit, scripsitque contra eos librum, quem contra *Gnosticos* nos *inscripsimus*, nobisque reliqua discutere et judicare commisit.” Jam si quæras, utrum recte hunc titulum libro fecerit Porphyrius, nec ne: recte eum fecisse optimaque fide egisse, dubitari nos non patitur ejus discipuli in magistrum pietas, nec magis dubitabimus familiari in sermone sæpius inter eos *Gnosticorum* mentionem fuisse factam; et vero ipse Plotinus capite sexto libri sui plane eum Porphyrio h. l. consentit scribens p. 203. F. ὅλως γὰρ αὐτοῖς τὰ

μὲν παρὰ τοῦ Πλάτωνος εἴληπται, τὰ δὲ, ὅσα καινοτομοῦσιν, ἵνα ἰδίαν φιλοσοφίαν θῶνται, ἔξω τῆς ἀληθείας εἶρηται. Hæc nemo tam cæcus est, quia videat, non *in Christianos* dici potuisse, sed *in Gnosticos*, eos potissimum, qui cum a Platone plurimum profecerant, hujus philosophi decreta ad suam rationem detorquebant. Atque cum quæstio *de origine mali* in hoc libro primum locum occupet; supra jam intelleximus eam quæstionem ab *hæreticis* potissimum agitatam fuisse. Vide finem Annotationis nostræ in Inscriptionem Ennead. I. 8. p. 72. Cæterum illud propterea non negaverim, Porphyrium et fortasse etiam Amelium aliosque in suis libris adversus *Gnosticos* etiam *Christianos* sæpe complexos esse, et multa inimico in Christianam religionem animo disputasse. *Plotinum autem tenemus in hoc certe libro non tam adversus Christianos militare, quam adversus Gnosticos.* Restat ut discipiamus, quam potissimum *Gnosticorum familiarum* tangere videatur Lycopolites philosophus. Ac nemo ignorat Gnosin horum hæreticorum variis e fontibus manasse, in eaque conflatas fuisse Judicas, Persicas, Judaicas, Platonicas, Christianas denique doctrinas. Nec Manichæorum ratio et secta a *Gnosticis* separanda est. Manichæorum autem placita ad vivum cognoscimus ex formula execrationis eorum, qui ad catholicam doctrinam redirent ap. Jac. Tollium in Insign. Itinerarii Ital. Tom. I. p. 134. *Ἀραθεματίζω τοὺς τὸν Ζαράδαν, καὶ Βουδᾶν, καὶ τὸν Χριστὸν, καὶ τὸν Μανιχαῖον, καὶ τὸν ἥλιον ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν εἶναι λέγοντας.* Eo enim redibat horum doctrina, ut Christum pariter atque Buddham, Zoroastrem Manetemque quodammodo pro solis filiis sive pro iis haberet, in quibus vis solis atque majestas se miro quodam modo conspicuam reddidisset. De Buddha tenendus est hic locus Clementis Alex. Stromm. I. p. 359. Potteri: *εἰς δὲ τῶν Ἰνδῶν οἱ τοῖς Βούττα πειθόμενοι παραγέλμασιν. ὃν δι' ὑπερβολὴν σεμνότητος εἰς (vel ὡς) θεὸν τετιμῆκασιν.* Et principes Manichæorum hoc jaectabant, Seythianus se Patrem esse, Buddhas sive Terebinthus (Τερέβινθος) se filium Dei ex virgine progenitum, Maues denique se Paracletum (παράκλητον) sive Spiritum Sanctum esse. (Photius adversus Manichæos lib. I. p. 47. in Wolfii Anecd. Græc. I.) Indici Buddhæ reli-

giones et ipse attingi in Symbolica et Mythologia I. p. 577. ed. alt. (cf. *Guigniaut Religions de l'Antiquité* I. p. 288. sqq.) et vero nuper Buddhæ et Buddhistarum rebus ex orientalium scriptorum monumentis plurimum lucis attulit doctissimus *Abel-Rémusat* in *Mélanges Asiatiques*. Paris. 1825. p. 100—151. Quod vero *Neander*, vir clarissimus, negat Manichæos orientalis philosophiæ decreta Platonice cum placitis commiscuisse, (vid. ej. *Allgemeine Geschichte der Christlichen Religion und Kirche* I. 2. p. 813,) possit quispiam huic sententiæ opponere Photii libro laudato p. 38. sq. verba, memorantis Scythianum Manichæorum principem et Alexandriae habitasse (ubi Platonice philosophiam viguisse novimus) et ex Aristotelicis libris profecisse eorumque sententiam corrupisse (οὗτος ἐκ τῶν Ἀριστοτελικῶν παρακουσμάτων ἐντριβῆς τὴν γλῶσσαν γεγωνὸς κ. τ. λ.). At vero constat inter omnes quam multa falsa occidentales Græcique scriptores, maxime posteriores, de Manichæis prodiderint; ac proinde præstat orientales fontes sectari, quorum copia suppetit apud *Hydeum* de Religione vett. Persarum p. 276. Herbelotium in *Bibliothèque Orientale* I. p. 549—551. ed. Hag. Comit. et *Silvestre de Sacy* in *Mémoires sur diverses antiquités de la Perse* p. 42. sqq. cf. etiam *Is. Jac. Schmidt*. *Heber die Verwandtschaft der grostischtheosophischen Lehren mit den Religions-Systemen des Orients, sorszuglich dem Buddhismus*. Leipz. 1828: unde hæc pro certis colligere possumus, primum Manetis placita præceptaque mixta fuisse e Zoroasticis Magorum decretis et doctrinis Christianorum; alterum: primum fuisse in ea doctrina placitum duorum principiorum, Dei et Materiæ. Hanc posteriorem Manichæorum sententiam attingit etiam *Nicolaus Methonensis* in *Refutatione Institutionis Theol. Procli*, nuper admodum a Voemelio meo edita p. 72. Jam ut illud ponam, ejus causa hæc de Manichæis adumbrata sunt, licet *Porphyrius* loco classico supra laudato nullius nomen apposerit, qui in Manichæis diserte enumerctur: tamen cum idem ibidem eos Gnosticos dicat Zoroastris ἀποκαλύψεις secum tulisse, Plotinus autem ipse eo tempore hunc suum librum composuerit, quo Manichæi jam in Romano orbe evaluarant (qua de re cf. *Hicynii* *Comment. de Alexandro*

Severo religiones miscellas probante; et sex excursus ei Commentationi additos in Opuscul. Acad. Vol. VI. p. 169—281.) inque eodem libro multa de duobus Principiis disputet: quidem non negaverim, eum etiam de Manichæis cogitasse, cum argumenta sua in hujus libri formam redigeret. Gnostici varie a variis dividuntur, præsertim ex quo nuper viri docti per Germaniam accuratius in eorum hæreticorum placita inquisiverunt. Vid. *Ferd. Christ. Baueri* *Comment. I. de Gnosticorum Christianismo Ideali*, Tubingæ 1827. p. 33. sqq. qui sic doctus ipse tria sibi informavit Gnosticorum genera: “1. Eos, in quibus mixtus Christianismo Ethnicismus ita prævaluit, ut Christianismo etiam vix locum daret; quo ex genere fuere Simon et Simoniani Ophitæ et Manichæi a Gnosticis nequam separandi. 2. Eos, qui arctiorem intercedere statuerunt inter Judaismum et Christianismum necessitudinem, velut Basilides, Valentinus, Bardesanes aliique. 3. Eos, qui Christianismum ita extollerent, ut Judaismo ex adverso videretur oppositus, qua in re singularem fuisse Marcionem novimus.” De Manichæis vidimus. Quod si vero quærimus, quos ex reliquis Gnosticis præcipue hoc libro tetigerit Plotinus: singularia quædam placita pensanda sunt. In quibus primum est illud, quod eos dicit introducere transmigrations (παροικήσεις cap. 6. init.) quod Valentinianorum decretum fuisse docemur ab *Irenæo* lib. I. c. 7. cum multa dicerent de transmigrandi officio animisque ad altiora transferendis; alterum quod μετενσωμάτωσιν a Platone sumptam inculcasse dicuntur (Plotin. *ibid.*) Jam audi mihi *Origenem* in *Epist. ad Romm.* Vol. IV. p. 549. ed. Ruæi: “Sed hæc Basilides non advertens de lege naturali debere intelligi, ad ineptas et impias fabulas sermonem Apostolicum (Rom. VII. 9.) traxit et in μετενσωματώσεως dogma, id est, quod animæ in alia atque alia corpora transfundantur, ex hoc Apostolico dicto conatur adstruere.” Nec minus idem Basilides hujusque sectatores in suis disputationibus frequentabant ἀντίτυπους sive imagines vitæ inferioris, repercussæ ex vita suprema sive ex primo octonario (ἐκ τῆς πρώτης ὀγδοάδος. *Irenæus* I. 24. II. 16. *Clemens Alex. Stromm.* IV. p. 637. *Potteri.*) Jam vero cum Ophitarum ratio Valenti-

nianorum rationi per fuerit similis, fortasse laud vana conjectura est, si hos quoque hinc inde a Plotino impugnatos arbitreris. Basilidianos autem et *Valentinianos* itemque *Ophitus* hoc magis nosse poterat Ægyptius Philosophus, quod hi quidem in Ægypto existerant, et quidem diu ante Plotini ætatem. Basilides autem atque *Valentinus* sæculo uno maturius Alexandriae erant exorti, quam ipse in hac urbe Ammonio Sacere operam dederat. Est autem hic liber secundum ordinem omnium Plotini librorum tricesimus et tertius. Vid. *Porphyr. de Vita Plotini* c. 5. p. 102. ed. *Fabric.* et c. 24. p. 142. Anglice vertit hunc librum Plotini *Thom. Taylor in Select Works of Plotinus*, p. 64. sqq.

Atque ex his, quæ in hac parva præparatione ad hunc librum disputavi, vel potius adumbravi, eruditus lector intelliget, quatenus facere possim cum cl. *Mattero* qui in egregio opere: *Histoire Critique du Gnosticisme*, Paris 1828. T. I. p. 55. ita iudicat: “*C'est ce qui nous explique, par exemple, la position de Plotin, qui est plein d'idées analogues à celles des Gnostiques, et qui les réfute cependant dans un traité particulier, par ce qu'il est l'ennemi de tout ce qui tient au Christianisme.*” Quod ille iudicium confirmare studet T. II. p. 460. sqq. addens:—“*Ammonius, qui a partagé en quelque sorte la singulière destinée de Constantin le Grand, d'être vénéré de deux parties contraires (de Chrétiens et de Payens) paraît avoir imprimé à ses disciples d'Alexandrie une antipathie profonde pour les Gnostiques. Il est vrai, que l'histoire, qui a conservé si peu de faits sur Ammonius, n'en rapporte aucun, qui pût attester cette direction; mais la direction elle-même existe, elle se manifeste dans le plus illustre des élèves d'Ammonius, dans Plotin, dont l'âme tendre et mystique n'eût guère conçu cette passion d'elle-même, et qui eût d'ailleurs moins d'occasions que son maître de se rencontrer avec les Gnostiques.*” Idem p. 462: “*C'est là cet écrit, que trouva Porphyre parmi les autres manuscrits de Plotin, qu'il arrangea et corrigea, sans doute, comme les autres, et qu'il intitula CONTRE LES GNOSTIQUES (κατὰ τῶν Γνωστικῶν. Debebat scribere: πρὸς τοὺς Γνωστικούς.) Comme le seul monument, qui se soit conservé de la polémique des Platoniciens et des Gno-*

stiques, il est sans doute très-curieux: mais il est loin de valoir les traités des Iréné, des Clément d'Alexandrie, ou des Tertullien contre le Gnosticisme. Il n'expose guère la doctrine qu'il réfute; il la suppose si présente aux esprits, qu'il l'attaque, pour ainsi dire, sans la reconnaître.” Denique p. 464. sqq. *Matterus* pronuntiat in hac causa Plotinum acutius verum vidisse, quam *Gnosticos* (p. 466. et en général son mysticisme, nous le disons sans aucune réserve, est souvent supérieur à celui de la Gnose.) Quod exemplis adponendis commoustrare studet doctissimus scriptor, ita tamen, ut sententiam ipse suam hoc pacto circumscribat (p. 467.): “*Mais encore faut-il se rappeler, que nous ne connaissons plus la Gnose par elle même; vous ne l'avons plus que telle, qu'elle faite la polémique, c'est à dire la haine.*” Quæ ego in medio posita relinquo, ut qui neutrarum partium patrocinium recepi: Plotini opera, quoad ejus fieri potest, emendanda et explicanda suscepi.

p. 358, 9. ΕΠΕΙΔΗ τοῦνν] Longiorem periodum, quæ ab ἐπειδὴ τοῦνν pertinet usque ad ὡς οἰόν τε, *Picinus*, uti sæpius facit, in plures breviores sententias dissecuit, ita, ut ante οὐδὲν ἔχον cogitando repeteret ἐφάνη. Melius *Taylor* universæ periodi ambitum vertendo descripsit, apodosin ita incipiens:—“*This being the case, when we say ΤΙΕ ΟΝΕ, &c.*”

p. 359, 7. εἶτε γὰρ ἐλάττω] *Gemistus* in *Cod. Vat.* nr. 1416. p. 156. in Epistola ad *Bessarionem de Orificio cali*: Πρόκλος μὲν τὰ Πλάτωνος δόγματα εἰς τοὺς Ὀρφείως ἔλκων μύθους, τέταρτον ἀπὸ τοῦ πρώτου τίθεται αἰτίον. Πλωτῖνος δὲ τρίτον ἐς τοὺς γε πολλοὺς οὗτος ἀποβλέπων τῶν ποιητῶν. Tu vide *Proclum* in *Platonis Timæum* p. 93. et *Cyrillum* contra *Julianum VIII.* p. 384. Disputat de his Plotini, *Procli* aliorumque placitis *Brueker.* in *Hist. Crit. Philos.* II. p. 398. sq. unde hæc apponenda censui: “*Quem (Ammonium Saccam) secutus Plotinus, eandem trinitatem hypostasium archicarum admisit, ut haberet, quod non Gnosticis tantum opponeret, sed etiam quod Christianis: quorum doctrina suam philosophiam inferiorem non esse hæc secta vehementer omni studio satagit. Vidit hoc Theodoretus (Therap. Serm. II. T. II. opp. p. 496.) qui hanc Christianorum imitationem probe ani-*

madvertit, licet valde fallatur, opinatus eandem esse Numenii et Plotini, quæ Christianorum, trinitatem." Theodoretus ita habet Vol. IV. p. 750. sq. ed. Schulz.:—*αὐτίκα τοῖνυν τὴν Πλάτωνος διάνοιαν ἀναπτύσσοντες καὶ ὁ Πλωτῖνος καὶ ὁ Νουμήμιος τρία φασὶν αὐτὸν εἰρηκέναι ὑπερέχοντα καὶ αἰδία, τὰγαθὸν, καὶ νοῦν, καὶ τοῦ παντὸς τὴν ψυχὴν, ὃν μὲν ἡμεῖς Πατέρα καλοῦμεν τὰγαθὸν ὀνομάζοντα. Νοῦν δὲ, ὃν ἡμεῖς Τῶν καὶ Λόγον προσαγορεύομεν· τὴν δὲ τὰ πάντα ψύχουσαν καὶ ζωοποιούσαν δύναμιν, Ψυχὴν καλοῦντα, ἣν Πνεῦμα ἄγιον οἱ θεοὶ προσαγορεύουσι λόγοι. καὶ πάντα δὲ, ὡς ἔφην, ἐκ τῆς τῶν Ἑβραίων φιλοσοφίας καὶ θεολογίας σεσύληται—et paullo post: καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν θείων εὐαγγελίων ὅτε Πλούταρχος καὶ ὁ Πλωτῖνος ὑπήκουσάτην. Eadem repetit lib. VI. p. 868. sq. ubi etiam piscatorum et Pauli disciplina imbutus dicitur Plotinus. Vides igitur, sicut Platonici recentiores dicebant Christianos a Platone profecisse, ita ecclesie Patres asserere Platoniorum placita ex Ebraeorum philosophia adeoque, quod recentiora attinet, ex Evangelio apostolorumque libris manasse. Qua de re non est quod disputemus; nec magis h. l. repetam, quæ ad Bruckeri sententiam judicandam faciant, utpote jam supra explicata in annotatione ad hujus libri titulum.*

p. 359, 11. *Τῆς τε γὰρ λεχθείσης κ. τ. λ.*] Nam quod dicimus ita se habere principium universorum, eo nemo ullum reperiet simplicius neque excelsius. Taylor Ficino se applicuit h. l. *Φήσουσι* ad Gnosticos referendum, quos brevitatis studiosus non nominat Plotinus, ut qui sciret, in titulo libri eos nominatum iri a Porphyrio. Vid. annot. in hujus libri inscriptionem.

360, 1. *κίνησις δὲ πρὸς αὐτὸν*] Proclus Inst. Theol. cap. 169. p. 250. ed. nostr. *Εἰ γὰρ ἀκίνητος ὁ νοῦς, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου μετροῖτο, οὔτε κατὰ τὸ εἶναι, οὔτε κατὰ τὴν ἐνέργειαν· τούτων δὲ ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ ἡ δύναμις αἰώνιος.* cf. *ibid.* cap. 170—172.

— 4. *καὶ γὰρ εἰ ἄλλο*] Rursus hinc profecit Proclus in Inst. Theol. c. 168. p. 248. *Πᾶς νοῦς κατ' ἐνέργειαν οἶδεν, ὅτι νοεῖ, καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ.* Sed totum caput conferri debet cum his Plotini disputatis.

— 11. *εἰ καὶ—εἶεν—ἔχομεν*] Ficinum, quem

Taylor sequitur, dicas legisse: *εἶμεν—ἔχομεν.* Sed cum nullus liber suffragetur, potius videtur, hæc ad ὁρμὰς et διανοήσεις referri: *etiamsi impetus et consilia mediocriter proba sint.* Sequentia iterum expressit Proclus l. l. *Εἰ γὰρ ἐστι κατ' ἐνέργειαν νοῦς, καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ὄντα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν καὶ ὁρᾷ ἑαυτόν.* Fluxit autem hoc e nobilissima Epicharmi sententia: *νοῦς ὁρῆ, καὶ νοῦς ἀκούει· τὰλλα κωφὰ καὶ τυφλά,* a multis veterum celebrata. Vide modo Plutarchum de Fortuna p. 98. B. et ad eum Wyttenbachii Animadvv. p. 671. ed. Oxon. min. et ad libr. de Alexandr. M. Fortuna p. 125. Adde Plotiniana hæc III. 9. 1. V. 1. 6. V. 3. 8. V. 5. 7. V. 8. 3. VI. 6. 17. VI. 7. 35. Hæc ipsa autem sententia, ὁ νοῦς ὁρᾷ ἑαυτὸν recurrit infra V. 3. 4. Cf. quæ infra leguntur p. 204. A. Cum loco Epicharmi autem conjuncta est disputatio Platonis in Theæt. p. 184. C. D. *Σκόπει γὰρ, ἀπόκρισις ποτέρα ὀρθότερα, ᾧ ὁρῶμεν, τοῦτο εἶναι ὀφθαλμοῦς καὶ δι' οὗ ὁρῶμεν, καὶ ᾧ ἀκούομεν, ὦτα, ἢ δι' οὗ ἀκούομεν.—ἀλλὰ μὴ εἰς μίαν τιὰ ἰδέαν, εἴτε ψυχὴν, εἴτε ὁ δεῖ καλεῖν πάντα ταῦτα ξυντιένει κ. τ. λ.* Quam quæstionem persecutus est Aristoteles de Anima lib. III. c. 1. et 2. et ipse Noster infra p. 363. E. cf. etiam 374. C. D. Cf. etiam Cic. Tuscull. I. 20. qui et alia habet et hæc: “Itaque sæpe aut cogitatione aut aliqua vi morbi impediti, apertis atque integris oculis et auribus, nec videmus, nec audimus: ut facile intelligi possit, animum et videre et audire, non eas partes, quæ quasi fenestræ sint animi; quibus tamen sentire nihil queat mens, nisi id agat et adsit. Quid? quod eadem mente res dissimilimas comprehendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum; quæ nunquam quinque nuntiis animus cognosceret, nisi ad eum omnia referrentur, et is omnium iudex solus esset.” Ex eodem fortasse fonte duxit Theodorus Metochita cap. 89. p. 577. illa: *τὰς τῶν αἰσθητῶν ἀντιλήψεις—πολὸν μάλιστα συνεισφέρειν εἰς τὰ τοῦ νοῦς εἶσω βουλευτήρια—καὶ εἰκοιεν ὡς περ ἀγγελιαφόρους τιὰς τὰς αἰσθήσεις ἢ φύσεις πρὸ τῶν θυρῶν τῷ δεσπότῃ νῶ στήσασθαι κ. τ. λ.* Nam locus longior est, quam ut hic commode apponatur. Ad proxima adhibe Procli Inst. Theol. c. 174. p. 258. ubi et alia et hæc leguntur: *Εἰ γὰρ νοητὸν ἐστὶ καὶ τοῖς ταῦτόν, καὶ τὸ εἶναι ἐκάστου τῆ νοήσει τῆ ἐν ἑαυτῷ*

ταυτόν. Si enim intelligibile et mens idem est, etiam ipsum esse uniuscuiusque idem est atque intelligentia, quæ est in ipso.

p. 362, 1. ψυχῆς δὲ ἡμῶν τὸ μὲν ἀεί] Recte h. l. Taylor Procli admonet qui in Inst. Theol. cap. ult. (p. 314—316. ed. nostr.) Plotino obloquens ita: πᾶσα μερικὴ ψυχὴ, κατιούσα εἰς γένεσιν, ὅλη κάτεισι, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἄνω μένει, τὸ δὲ κάτεισι κ. τ. λ. Anglice locum integrum exhibuit doctus Britannus, quem modo laudavi. Ego h. l. quoniam nostra Procli editio non omnibus lectoribus Plotini ad manus esse possit, adscribam, quæ ibi adposui: “ De animæ descensu in corpora alii alia tradiderunt. Nec ipsi Platonici inter se consensere. (Vid. Stobæi Eclog. I. c. 52. p. 902. sqq. 908. sqq. et cf. Wyttenbaelii ann. ad Platon. Phædon. p. 210. sqq.). In quo dissensu fuit etiam illud, quod alii animam contendebant totam descendere: alii negabant. Hermias Comment. in Platonis Phædr. c. 28. p. 147. Astii: λάβοις δ' ἂν ἐντεῦθεν, ὅτι κατὰ Πλάτωνα πᾶσα κάτεισι ἢ ψυχὴ—καὶ οὐχ, ὡς φησι Πλωτῖνος, τὸ μὲν αὐτῆς κάτεισι, τὸ δὲ μένει ἄνω. Vides igitur hac in re Platonem inter atque Plotinum non convenisse. Tu confer Plotin. p. 416. A. et passim. Cum Platone autem facit Proclus, ut ex hoc ipso loco intelligitur. Contra Damascius Plotini sententiam erat amplexus. Ita enim ille in commentar. MS. in Platon. Parmenid. in Cod. Mon. fol. 308. vers. ὥστε ἀληθινὸς ὁ Πλωτῖνου λόγος, ὡς οὐ πᾶσα κάτεισι ἢ ψυχὴ κ. τ. λ. Etiam Iamblichus ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς μεταναστάσεως ἀπὸ σώματος unum genus animarum posuerat: ὅπερ καὶ κατιὼν εἰς γένεσιν ὁμῶς οὐ κάτεισι ut ibidem prodit Damascius fol. 311. vers.”

— 12. καὶ ὥσπερ ἐλλάμπουσα—ἐλλάμπεται] Cf. I. 1. 8. ibiq. Annot. p. 5. B. Adde ad hæc et sequentia Damascii in Platonis Parmenidem p. 314. ed. Κορρ. Διττὴ καὶ ἐλλαμψις, ἢ μὲν ἀπηωρημένη τοῦ ἐλλάμπουτος, καὶ ἐκεῖνῳ συνιούσα κατὰ μίαν συνέχειαν, ἢ δὲ ἐμφυομένη τῷ ἐλλαμπομένῳ καὶ ἐκεῖνου γυγομένη, καὶ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῷ ὑφισταμένη. Cf. Olympiod. in Platon. Alcib. sect. VI. p. 59. ibiq. annot. A. Platonicis has formulas mutuatus est Dionysius Areopagita Cælest. Hierarch. cap. 1. et passim; cui ἐλλαμψις etiam dicitur *saera scriptura* Christianorum. Vid. Annot. in Procli Inst. Theol. c. 98. p. 145.

— 15. καὶ ἄρδεται—τῷ φωτί] Addendus hic locus Plotini tanquam singularis usus locis, quos multos collegerunt viri docti. Vid. Wyttenb. ad Plut. de S. N. V. p. 117. et Thesaur. Stephan. Londin. Valp. p. 2238. Est enim proprie *irrigare*. Jungitur autem sæpius confunditurve cum verbo *αὔξεται*, ut in Proclo in Alcib. prior. p. 29. ed. nostr.: τρέφεται γὰρ τούτοις καὶ ἄρδεται τὸ τῆς ψυχῆς πτερόν, ubi unus liber *αὔξεται*. Fons in Platonis Phædro p. 246. e. p. 250. Heindf.

p. 363, 12. ἐλλαμφθήσεται] Sc. *materia a rebus superis*, ut recte accepit Taylor; qui tamen addit, *perpetually*, et deesse putat ἀεί: in libris MSS. hujus voculæ nec vola nec vestigium.

— 14. περορρήσασαν] Cf. IV. 3. IV. 8. 1. (ubi est *περορρήσις*). IV. 8. 4. VI. 9. 9. et vid. Plat. Phædr. c. 25. 55. 60. et Ast. ad eum dialogum p. 293. Proclum in Ale. I. p. 20. ibiq. annot. p. 20. Olympiodor. in eundem cum annot. p. 5. ed. nostr. Fref. cf. ad h. l. nostrum *Neander Genet. Entwicklung der Gnost. Systeme* p. 213.

p. 364, 4. οὐδὲ γὰρ ἀμυδρῶς ἔχει, εἰ οὐ μᾶλλον νεύει ἐκεῖ κ. τ. λ.] Ficinus expressit lectionem marginis, quam et ipse reduxi librorum fide commendatam, nisi quod ex Med. A. correxi *νεύει*. Taylor: “ *For it does not possess nor see them obscurely, if it is without this tendency.*” Omisit igitur extrema: *ἴνα—ἴδη*. Videtur autem h. l. duplex *νεύσις* significari, primum inclinatio ea, quæ fit deorsum ad sensibilia et caduca; deinde ea, quæ retro fit et sursum ad divina et perennia. Hæc posterior est Opificis, quando mundum facere instituit, quo spectet in mundo idearum exemplaria, quæ deinde exprimat in suo mundi opificio. Plato Timæi p. 28. p. 23. Bekkeri: *τόδε δ' αὖ πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ οὗτου (τοῦ δημιουργοῦ), πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν (τὸν κόσμον) ἀπειργάζετο, πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γεγονός. εἰ μὲν δὴ καλός ἐστιν ὅδε ὁ κόσμος ὃ, τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον, ὡς πρὸς τὸ αἰδίον ἐβλεπεν, κ. τ. λ.* Proxima quaestio: Nam gloriae suæ causa mundum fecerit Opifex, jam antiquitus agitata hodieque Theologorum disputationibus frequentata est. Quam etiam attigit Cudworthus, Plotiniani loci non oblitus in Systemate Intell. V. 5. 20. p. 1184. sqq. ejusque editor per-

tractavit Moshemius. Sequentia quod attinet: εἰ δὲ τὰς καθ' ἑκάστου ψυχᾶς ἀναμένει, docebat Valentinus, mundum propterea perdurare usque ad finem, quod *Sapientia* (ἢ *Σοφία*) opperiretur donec omnes animæ advenerint, quibus destinatum esset, ut in hoc mundo erudirentur quoad in Plenitudinem (εἰς τὸ πλήρωμα) transirent. cf. *Neandri Entw. d. Gnost. Systeme* p. 212.

p. 365, 10. τὴν παρ' αὐτοῖς δύναμιν μὴ ἀτιμάζειν] h. e. ipsorum facultatem non imparem existimare, uti interpretatur Wytttenbach. ad Phædon. p. 81. in Annot. p. 284. ad hæc τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ἀτιμάζων, i. e. humanam imbecillitatem tantæ rationem magnitudini perspicicndæ *imparem existimans*; quem locum a Plotino expressum arbitratur hic vir præstantissimus. Proxime καὶ διὰ τοσοῦτον κωλυμένων τῶν ἀπατώντων, quod Fic. vertit: *innumerisque fallacis impedimur*, correxi scribens, καὶ διὰ τοσοῦτων κωλυμένων τῶν ἀπαντώντων, partim ex libris, partim ex Fic. Est synchysis pro καὶ κωλυμένων διὰ τοσοῦτων τῶν ἀπαντώντων, et ἀπαντᾶν et ipsum nonnunquam vim habet impediendi. Mox suspicor scribendum: οὐδὲ δεῖ τὴν μὲν αὐτῶν ψυχὴν κ. τ. λ. quod etiam expressit Fic.

p. 366, 6. ἀντιπαρεισαγωγῇ] Hæc vox, si quidem sana, addenda Lexicis est. Habet autem auctoritatem librorum MSS.

p. 367, 8. τὰς δὲ ἄλλας ὑποστάσεις—παροικήσεις καὶ ἀντιτύπους καὶ μετανοίας] De Adjectivo ἀντίτυπος supra vidimus p. 180. G. hoc loco substantive usurpatur de ἀντιτύπῳ Basilidis Gnostici, qui post primum principium ponebat septem δυνάμεις, unde animarum vita varia enascetur, ita, ut inferior semper esset imago (ὁ ἀντίτυπος) superioris. Vid. *Irenæum* I. c. 24. II. 16. *Clement. Al. Strom.* IV. p. 539. et cf. *Neander in Allgem. Gesch. d. Christ. Relig. u. Kirche* I. 2. p. 681. sq. Μετανοίας quod attinet Plotinus supra II. 1. 4. p. 99. C. ad nostrum librum, qui prior scriptus erat, quam ille, respicit his verbis: Ἡ δὲ μετάρωια τῆς ψυχῆς ὅτι κενόν ἐστι δέδεικται.

— 12. τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς οὐχ ἀπτόμενοι κ. τ. λ.] Quod sequitur verbum *σκευωροῦνται* intellige *machinantur*, *architectantur*. De hoc verbo et cognatis substantivis *σκευωρία* et *σκευώρημα* vid. *Schol. in Platon. Philebum* p. 42. ubi ad explicandum Platonicum *τευτάζειν* adhibetur.

Cf. *Ruhnken. ad Tim. Lex.* p. 254. (cujus dubitationem de usu Medii *τευτάζεσθαι* exemit Bast. in *Epist. Crit.* p. 152. ed. Latin.) *Photii Lex. Græc.* p. 447. *Dobr. ed. Lips. Tib. Hemsterh. ad Polluc. IX.* 133. p. 1118. sq. *Reiskii Indic. Demosth.* p. 686. *Theodoret. Epist.* 145. p. 1257. jungit *μηχανήματα* et *σκευωρήματα*. Proxime malim καὶ ἀτύφως λεγόντων. Ad rem quod attinet, distinguendum est inter Gnosticos. Fuerunt enim, qui nihil quidquam Græcis acceptum referre vellent, ac proinde, quidquid ab iis mutuati essent, vel dissimularent, ut Basilidiani, quibuscum et cum Valentinianis Plotino *hoc* libro maxime discordia esse videtur. Contra alii, ut Carpocratiani, adeo honorabant Græcorum philosophos, ut Pythagoræ, Platonis, Aristotelis icones una cum Christi imagine constituerent. *Irenæus* I. 25. 6. cf. *Frid. Münter, über die kirchlichen Alterthümer der Gnostiker* c. 5. p. 231. sqq. et *Ern. Ant. Lewaldi Commentat. de Doctrina Gnostica, Heidelberg.* 1818. c. 4. p. 81. sq.

— 18. καὶ αἱ μετενσωματώσεις] Cf. I. 1. 12. IV. 3. 9. p. 378. F. Wytttenb. in *Platon. Phædon.* p. 210: “*Metempsychosin, quæ dicitur migratio animæ in alia corpora, potius μετενσωμάτωσιν dicendam fuisse; μετεμψύχωσιν enim, secundum Grammaticam rationem significare ejusmodi animarum migrationem, qua aliæ deinceps animæ in idem corpus migrant: recte monet Olympiodorus Cod. III. p. 27.*” Usurpant tamen passim scriptores aliquot ecclesiastici. Ita, ut hoc utar, *Nicolaus Methonensis adversus Proclum* p. 200. *Voemeli:* ἢ πρὸς τὴν πρεσβενομένην σοι μετεμψύχωσιν καταφεύξῃ κ. τ. λ. cf. *ibid.* p. 209. Antiquiores tamen et doctiores, ut *Clemens, Origenes, Theodoretus* et verbum *μετενσωματοῦσθαι* norunt et substantivum *μετενσωμάτωσις*. [Hac de re et de his nominibus vid. disputantem *Irhotium de Palingenesia veterum* p. 1. et p. 414. sq. *ibiq. laudd. Amstelod.* 1733. 4.] Plotini autem hunc locum attigerunt *Ez. Spanhem. in Remarques sur les Césars de l'Empereur Julien* p. 47. et 49. *Cudworth. in System. Intellect.* p. 1055. sqq. *Moshem.* et *Tenemann. in Hist. Philos.* VI. p. 192. sqq. quos nunc non moror: illud anquiram, quinam e Gnosticis transmigrationem animæ humanæ in corpora statuerint. Ac primum haud dubie Basilides et fortasse hujus sectatores. Tes-

tatur Origenes Comment. in Epist. ad Rom. VII. 9. (Vol. IV. p. 549. Ruæi.) Nec minus Carpocratiani et Manichæi (Theodoretus Hæretic. fabull. Compend. I. 26. Vol. IV. p. 320. sq. Schulzii: ψυχῶν δὲ μετενσωματώσεις λέγουσι γίνεσθαι κ. τ. λ.) De Platone autem ita Origenes in Philosophum. Vol. I. p. 897. Ruæi: τινὲς μὲν οὖν φασιν καὶ μετενσωμάτωσιν αὐτὸν (τὸν Πλάτωνα) ὁμολογεῖν κ. τ. λ. ubi I. Chr. Wolfius laudato Laërtio III. 67. ita pergit: “Quam recte igitur Platoni hæc sententia tribuitur, tam falso idem illius auctor statuitur ab Irenæo lib. II. c. 59. de Hæres. nam ante eum Ægyptiis et Pythagoræ idem persuasum fuit. Vid. Interpret. ad Laërt. VIII. 14.” Debebat addere *Indis*. Tu vide nunc A. Guil. *Schlegelii Indische Bibliothek*. II. 3. p. 360. qui Indorum doctrinam μετενσωματώσεως, quæ quidem in carmine *Bhagavad-Gita* traditur, Pythagoræ simillimam existimat. Ejus carminis locos insigniores vernacule vertit et docte dijudicavit Guil. ab Humboldt in Commentatt. Germanicis Societatis Regiæ Borussicæ Berolin. Scientt. ann. 1826. Class. Philol. p. 39. sqq. Hæc ego extrema propterea memoranda censeo, quod faciunt ad judicandam quæstionem, utrum recte; Plotinus Gnosticis hanc doctrinam a Platone mutuatos dicat, necne. Qua in re, ut breviter dicam quod sentio, rursus mihi videtur distinguendum inter varias Gnosticorum familias. Etenim qui Alexandriæ agebant, vel ex Alexandrina disciplina profecti erant Gnostici, eos crediderim Platonicæ μετενσωματώσεως notitiam habuisse: alii contra, qui per Syriam aliasque orientis terras dispersi erant, eandem doctrinam etiam aliunde hausisse poterant ex orientalium hominum libris sermonibusque. Nequit enim universe negari, multa inesse in Gnosticorum decretis, quæ Persicam Indicamque et Chaldaicam etc. originem sapiant. Neque non tenendum est, Plotinum reliquosque Platonicos Platoni suo sepiusculum nimium patrocinari, præsertim in hac causa, utpote merito, offensus arrogantia multorum Gnosticorum, Græca omnia fastidiose adspernantium. Vide modo sequentia p. 204. D. E. [Ad rem facit, quem supra laudavi, Irhovius de Palingenesia vett. qui de Indis p. 273—299. de Chaldæis et

Persis p. 251—272. de Ægyptiis p. 188—224. de populis septentrionalibus p. 300. sqq.]

p. 368, 4. ἐν τῷ ὃ ἔστι ζῶον καθορᾶ] Platonis locus in Timæo p. 39. fin. ita habet: ἥπερ οὖν τοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὃ ἔστι ζῶον, οἰαί τε καὶ ὄσαι, καθορᾶ, hæc igitur lectio confirmatur consensu codicum Plotini) τοσαύτας καὶ τοιαύτας διανοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. Cf. Plotin. infr. p. 356. A. ubi eundem Platonis locum attingit. Cf. etiam supra p. 200. E.

—12. ἐκείνον [Πλάτωνος] δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν μακαρίων ἀνδρῶν] De voce μακάριος monui supra ad p. 73. C. hoc loco juvat laudare Ruhken. ad Timæi Lex. p. 59. et Boissonad. ad Nicet. Eugen. lib. I. p. 14—16. unde hoc teneamus: “Equidem opinor τὸ μακαρίτης proprie de mortuis dici, ita ut nonnunquam et τὸ μακάριος usurpari potuerit.” Hoc autem loco sunt μακάριοι iidem, quos paullo post τοὺς θείους ἀνδρας appellat. Quem idem vir doctus ad Philostrati Heroica p. 326. sq. locum tractat Philostrati de Vita Apollonii II. 26. p. 78. Olearii propterea apponam, quod codicis ope maculam inde eluere possum: Μακάριε τοῦ θησαυροῦ, εἴπερ, εἰ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου (sic etiam Cod. Schellersh. cuius lectiones habeo enotatas in meo margine, sed χρυσοῦ τε καὶ ἀργ. recte Cod. A. ap. Boissonad.) ἀντερύη (ἀνταρύη Cod. A. et Schellersh. minus recte. Tangitur enim Theognidis versus 77.: πιστὸς ἀνὴρ χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου ἀντερύσασθαι Ἄξιος . . .) τοὺς φίλους, ἐξ ὧν ἀναφέρεται σοι πολλά τε καὶ ἀγαθὰ. καὶ μὲν καὶ (καὶ μὴν καὶ cod. Schell. recte: *Quin etiam*) τοῖς ἐχθροῖς, ἔφη, κοινῶν τοῦ πλοῦτον. Geminus autem locus nostri est infra p. 325. C.—τινὰς τῶν ἀρχαίων καὶ μακαρίων φιλοσόφων, ubi Philosophos inde a Pherecyde atque Pythagora cogitat.

p. 369, 15. τὴν ἐπιθέουσαν εἰς ἀνθρώπους ἀπάτην] Nota vim verbi h. l. sinistro sensu usurpati. De ejus usu alio supra ad p. 54. A. vidimus. Adde locum infra p. 614. B. et omnes reliquos quos collegimus in singulari Edit. Plotini de Pulcritud. p. 230. adlice Stephaniano Thesaurο Londinensi p. 4257. ubi in hac forma verbi nimium deproperatum est.—Cæterum quo sequentibus εἰσάγοντες et reliquis Participiis sua ratio constet, cogitandum est εἰσί. Argumen-

tum quod attinet, etiam hoc loco Valentinianos tangi arbitratur *Neander* in *Genet. Entwick. der Gnost. Systeme* p. 212.

p. 370, 3. [Ὅτι μὲν οὖν οὔτε ἤρξατο, οὔτε παύεται] De hoc placito, mundum esse æternum, supra monuimus ad II. 1. annot. prima p. 96. Cf. infr. III. 2. 1. et IV. 3. 9. Veterum philosophorum de hac re sententias refert *Stobæus* Eclogg. Phys. I. 22. p. 438. sqq. *Heeren*. Ab *Aristotele* autem illud decretum sumsisse itemque a *Platoniceis* aliquot antiquioribus, sed novis tamen argumentis firmasse *Plotinum* monet *Tiedemann*. in libro Germanico De causis Philosophiæ speculat. III. p. 289. sqq. Impugnat hanc rationem *Nicolaus Methonensis* in *Anecdott.* I. p. 3. sqq. *Εἰ ἀδύνατον, εἶναι θεὸν τὸν μηδὲν τι πεποιηκότα· πῶς ἔστι θεὸς εἰ ὁ κόσμος ἀγέννητος, καθά τισι δοκεῖ; κ. τ. λ.* ubi vide *I. Th. Voemelii* annotationem, qui non oblitus est *Plotiniani* hujus loci.

— 5. ὡς οὐκ ἄμειρον τῆ ψυχῆ] Pro οὐκ ἀγαθὸν, non bene est animæ, non conducit animæ: hæc formula, sive similes, inde ab *Homero* optimis scriptoribus frequentata. Vid. *Eustath.* in *Odyss.* VII. 159. *Herodot.* I. 27. II. 46. et *Valekenær.* ad eum p. 176. et cf. *Henr. Steph.* de *Dialectic.* p. 38. et 54. *Musgrav.* ad *Eurip.* *Alcest.* 763. *Bauer.* ad *Sanctii Minerv.* T. II. p. 308. sq.

— 9. ἐνδεδεμένη] Librorum lectionem reduxi. Verbum δέω sæpius in veterum monumentis corruptum deprehendi monuit *Koen.* ad *Gregor.* de *Dialect.* p. 188. δέω, ἐνδέω et alia composita, præsertim in fati significatione usurpantur. *Herodot.* I. 11. μή μιν ἀναγκαίη ἐνδέειν. Hinc rerum necessitas ἐνδεσις, illigatio, dicitur. *Seneca* *Epist.* 77: "Series invicta et nulla mutabilis illigat et trahit." Quo de usu et *Gatakerus* monuit ad *Mare. Antonin.* X. 28. et ipse plura congessi in *Dionysio* p. 73. sqq. adhibita *Mosero* meo ad *Cic.* de *Divinat.* I. 55. p. 274. *Senecæ* igitur verbo nostro loco ἐνδεδεμένη veritas: illigata. Refert autem noster philosophus h. l. ad corpora præcipue. Vide sequentia, in quibus verba: συνδέει ὁ ἄν περιλάβῃ *Platonis* admonent in *Symposio* p. 202. fin. ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ αὐτῷ συνδεδέσθαι.

p. 371, 10. ἐνταῦθα δὲ, ὡς ὑπεκφεύγοντα, εἰς τὴν

τάξιν τὴν ἐαυτῶν δέδ. δ. δ.] Secutus sum distinctionem *Ficini*. In *Ed.* est impressum: ε. δὲ ὡς ὑπεκφεύγοντα εἰς τ. τ. τ. ἐαυτῶν δ. δ. δ. quæ ratio fecit, ut in uno *Cod.* secunda manus expungeret illud εἰς. Recte autem *Taylor*: "in their PROPER order," atque ipse correxi versionem. Proxime retinui lectionem editionis *πέζουσας*. Pertinet ad δεῖ (τὴν ψυχὴν). Describitur enim hoc loco diversa plane cura, qua anima universa illinc superiorem rerum ordinem disponit et retinet: hinc inferiorem cogit et coëreet, illum sola voluntate; hunc vi ac necessitate. Ad hujus significationem facit *Participium* *πέζουσας*. De cuius verbi potestate varia adde iis, quæ in novo *Thesaurio Londinensi Valpyano* congesta sunt p. 7562. *Wytttenbachii* *Animadvv.* in *Plutarch.* Vol. I. p. 272. et quæ cum *Bekker*o meo ipse posui in hujus specimine in *Philostrati* *Vit. Apollonii* p. 52. sq.

p. 372, 15. ἄγαλμα—τῶν νοητῶν θεῶν] Adhibuit hunc locum *Casp. Barth.* ad *Zachariæ Mytilenæi* *Dialog.* p. 178. in nott. p. 282. ubi varias prædicandi hujus mundi formulas memorat. Adde nostrum locum etiam debebat *Ruhnkenius* egregiæ suæ disputationi de voce ἄγαλμα ad *Timæi* *Lex Platon.* p. 6. ubi ita: "Is (*Plato*) enim totam rerum creatarum universitatem ἄγαλμα τοῦ θεοῦ vocat. *Tim.* p. 529. C. ὡς δὲ κινήθην τε αὐτὸ καὶ ζῶν ἐνενόησε τῶν αἰδίων θεῶν γεγονὸς ἄγαλμα ὁ γεννήσας πατήρ. quod imitatus est *Julianus* *Ep.* 51. p. 434. *Epinom.* p. 701. II. *Proclus* in *Tim.* lib. I. p. 4. II. p. 83. IV. p. 239." Sed *Ruhnkenius* in illis notis rarissime *Plotini* locos adhibuit. Ex hujusmodi locis colorem duxerunt passim *Platoniceis* scriptores, ut *Proclus* in *Alcib.* pr. p. 92: Λέγοιτο δ' ἄν, ὅτι καὶ οἶον ἀγάλματι τοῦ νοητοῦ κάλλους πρόσσειν ὁ *Σωκράτης* τῷ ἐμφανεῖ κάλλει.

p. 373, 7. ὁ τὸ μίμημα ἀποσώζων ἐκείνου] Cf. IV. 7. 5. p. 460. τὸ ταῦτὸν ἀποσώζειν δύναται. De hoc verbo consule *Lexic. Xenophont.* I. p. 370. Singularis est usus *Platonis* *Epist.* VII. p. 336. p. 450. *Bekkeri*: ἡπερ ἄν (δόξα) παρὰ πᾶσιν ἄν ὡς ἔπος εἰπέων ἀνθρώποις ἀπέσσωσε γενομένη, pro ἀπεσώθη, unde hunc locum suspectum dicebat *Schneider*. Sed nihil variant libri, et explicari potest commode is usus e natura hujus verbi.

p. 375, 14. πολὺ δὲ μᾶλλον θεοὺς—τοῦτ' ἔστι δύναμιν θεοῦ εἰδότες κ. τ. λ.] Cyrillus contra Julian, p. 23. A. Spauhem.: καὶ ὅτι πῶς οὐχ ἅπασιν ἐναργῆς, ὅτι καὶ τοῖς τὰ Ἑλλήνων φιλοσοφεῖν εἰωθόσιν ἓνα μὲν ἐδόκει θεὸν εἶναι συνομολογεῖν, τὸν τῶν ὄλων δημιουργόν, καὶ πάντων ἐπέκεινα κατὰ φύσιν, πεποιῆσθαι δὲ παρ' αὐτοῦ καὶ παρήχθαι πρὸς γένεσιν ἐτέρους τινὰς θεοὺς, καθά φασιν αὐτοῖ, νοητοὺς τε καὶ αἰσθητοὺς. Tum citat locos Platonis. Hoc loco et similibus usus Cudworthus in System. Intellect. c. IV. §. 26. p. 529. ita disputat: “Jam qui post introductam in orbem religionem Christianam philosophando gloriam consecuti sunt, sive Platoni sese adjuuxerint, sive Aristoteli, licet plerique mundum æternum esse staterent, uno tamen omnes ore summum professi sunt Deum, tum mundi totius, tum reliquorum omnium Deorum parentem et causam. Taceo Numenium, Plotinum, Amelium, Porphyrium, Proclum, Damascium et alios, in tres etiam naturas divinitatem divisisse, idque unum commemoro, tam scite in his philosophis nonnullos de Deo disseruisse, ut, quod in eorum reprehendat sermonibus, nemo unus facile reperiat. Nulli sigillatim Plotinus sententiarum pondere et gravitate cedit. Et hic ipse tamen, quum materiam ipsam, resque simul omnes ex uno genitas esse principio contendat, in multorum Deorum cultu commendando mirifice copiosus est.” Tum subjicit hunc ipsum locum. Qui discere cupiat, quæ speciosius quam verius his opposuerit Baylius, adeat Moshemii annot. p. 530. sq. Proclum quod attinet, consule ejus Instit. Theolog. cap. 114. p. 166. sqq. cap. 164. sqq. p. 242 sqq.

p. 376, 12. Ὡσπερ ἀνείρασι πέτεσθαι] Proverbii speciem habet, neque tamen a Paræmiographis annotatum est. Color autem universi hujus loci non dissimilis loci Platonici in Republ. VII. p. 518—521.—In proximis advertunt nos illa: καὶ ὅσον ἐστὶ δυνατὸν ψυχῇ ἀνθρώπου θεῷ γενέσθαι—τὸ δὲ ὑπὲρ νοῦν—τὸ πεσεῖν—Deum posse fieri, qui homo natus sit, et quidem assidua exercitatione segregandi animi a sensibus mentis conversatione intima eaque, quæ paulatim ipsam mentem transgrediatur et cogitandi actionem deleat: illud igitur (vocant autem hanc junctionem s. *yoga*) docebant Indorum philosophi. Loquitur carmen *Bhagavad-Gita* VI. 19. 27. quem locum, ut

omnia ejus poematis, egregie explicavit *Guil. de Humboldt*. in dissert. vernacula super illo carmine in Dissertatt. Acad. Scientt. Berolinens. 1826. p. 33. sqq.

— 17. πολλὴ γὰρ ἐν ἀνθρώποις ἡ ἀθάρδεια—σὺ εἶ θεοῦ παῖς—σὺ δὲ κρείττων καὶ τοῦ οὐρανοῦ.] Paulus Apost. ad Corinth. I. 8. 1. ἡ γνῶσις φυσιοῦ. ad quem locum Valckenærius in Scholis p. 227.: “Notat hic Paulus sine dubio *Gnosticos*, sive illos, qui semichristiani, *γνωστικῶν*, sive *eruditiorum* nomine superbiebant, quique sub prætextu Christianæ libertatis multa patrabant Christi legibus adversa.” Hæc vir summus. Inde autem Clemens Alex. in Pædag. I. 6. p. 112. Potter. sumsit οἱ εἰς γνῶσιν πεφνσιωμένοι, *scientia inflati*. Idem ibidem p. 128. sq.: Ἐμοὶ δὲ καὶ θαυμάζειν ἔπεισιν, ὅπως σφᾶς τελείους τινὰς τολμῶσι καλεῖν καὶ Γνωστικῶς, ὑπὲρ τῶν Ἀποστόλων φρονοῦντες φυσιοῦμενοί τε καὶ φρναττόμενοι. Cf. Irenæus III. 21. et 15. Theodoretus de iisdem in 1 Timoth. VI. p. 490. ita: Ἀσεσίγηκέ, φασιν, ἡ θεία γραφή, ταῦτα ὁ Θεὸς ἡμῖν ἀπεκάλυψε. Iidem Gnostici se solos ipsi *πνευματικῶς* dictitabant, ut alia omittam, quæ passim de iis conqueruntur ecclesiae Patres, quando quidem hæc sufficient ad intelligendum, quam bene in hoc fastu et supercilio describendo inter Plotinum atque Apostolum et Ecclesiae Christianæ primarios Doctores conveniat. Neque igitur crediderim, in his Plotinianis quidquam inesse, quod in ipsos *Christianos* jaectum videri possit. Negat etiam Ficinus supra p. 196. sub fin.: in suspensio relinquit *Neander in Allgem. Geschichte der Christ. Relig. und Kirche* I. 2. Lect. IV. p. 668. sq. Neque tamen infitias iverim, nonnulla in hoc libro disputari a Plotino, quæ etiam Christi et Apostolorum decretis adversantur: v. c. quæ supra p. 207. F. G. πολυθεότητος firmandæ causa posuit, et quæ id genus alia sunt alibi. Cæterum extrema in loco Plotini quod attinet, *Taylor* in annot. ad versionem suam, quo Bentleii fastum comprobaret, ex ejus octavo *Sermon at Boyle's Lectures* illius viri verba apposuit, quorum extrema hæc sunt: “*That the soul of one virtuous and religious man is of greater worth and excellency than the sun and his planets, and all the stars in the world.*” Quæ tamen a superbie crimine liberari debeant, si cogites, Bentleium

non fuisse Platonium, neque proinde solem stellarum animatorum adeoque deorum in numero habuisse. Mox *συνεπηχοῦσιν*, *accinunt, sie stimmen bei*. Taylor: *vociferate the same things*: proprie de choro, qui praecunt carmen accinunt universa voce. Vid. Lex. Xenoph. IV. p. 179. Plutarch. de Audit. p. 44. A. Pseudo-Aristoteles de Mundo 6, 15. p. 246. sq. Kapp.: *Καθάπερ δὲ ἐν χορῶν κορυφαίον κατάρξαντος, συνεπηχεῖ πᾶς ὁ χορὸς ἀνδρῶν ἔσθ' ὅτε καὶ γυναικῶν ἐν διαφόροις φωναῖς ὀξυτέραις καὶ βαρυτέραις μίαν ἁρμονίαν ἐμμελῆ κεραυνύτων*. ubi vid. Kapp. Dio Cassius XXXIX. 19. p. 199. Reimar.: *κακτούτου τῶν μὲν ἐξαρχόντων, τῶν δὲ συνεπηχούντων σφισίν*. Cf. eundem p. 834. 1095.

p. 377, 15. *πρὸς τὸ ἐκάστῳ καταθύμιον*] *Odys. X. 392. Iliad. κ'. 383.* ubi Apollon. Lex. Homer. p. 388. ed. Toll. explicat *κατὰ ψυχὴν*. Zonaras Lex. p. 1160.: *κατὰ τοῦν*. Herodotus V. 39. IX. 45. Ex priore loco Pausanias III. 3. 7. Herodoti sectator, suum *ἀρεστήν* effinxit, nimirum ex Herodoteo *καταθυμῆν*, siquidem verum vidit Bergherus, cuius conjecturam comprobat Wesseling. ad illum locum p. 390. Nemo non videt, in nostrum locum hanc significationem cadere, ut sit *quod est ex animi sententia*.

p. 378, 9. *πρὸς τινὰς τῶν φύλων—μένουσι*] Memorabilis locus. Quod Taylor ad h. l. suspicatur tangi Origenem ecclesiae patrem, qui antea unus e discipulis Plotini fuerit, refragatur temporum ratio. Condiscipulus Plotini fuit Origenes ille Adamantius, nec minus alter Origenes ab illo Christiano Origene probe distinguendus. Vid. quae ad Porphyrium de Vita Plotini c. 3. et praesertim cap. 14. p. 116. ed. Fabric. posuimus.

p. 379, 4. *Ψυχὴν γὰρ εἰπόντες νεῦσαι κάτω*—in fin. cap.—*ἐπ' ἔσχατα εἰδώλων*] Horum decretorum, maxime a Valentinianis proditorum, fons est in locis Irenaei I. 2. 3. et 4. I. 4. 1. quibuscum locis haec Plotiniana composuit Neander in libro *Genet. Entwicklung der vornehmst. Gnostischen Systeme* p. 211. sq. unde primaria subjiciam: *ψυχὴν κάτω καὶ σοφίαν τινὰ* i. e. *σοφία* Valentinianorum, Achamoth (*Ἀχαμῶθ*, Chachimuth), *Ψυχῆ, Ἄεον σοφία*. Etenim, Valentinianis docentibus, Achamoth in se inclusa tenebat omnia semina *πνευματικά*, unde deinde inita cum animabus conjunctione, *φύσεις πνευματικά*, quae

aliunde non penderent, enatae sint.—*ἐκείνην—ἐλλάμψαι τῷ σκότῳ*—nimirum *σοφία*, quae rursus sursum ascenderit in *πλήρωμα*—*εἴ τ' ἐκεῖθεν εἶδωλον ἐν τῇ ὕλῃ γεγονέναι* (Achamoth tanquam *ἐνθύμησις σοφίας*)—*εἶτα τοῦ εἰδώλου εἶδωλον πλάσαντες* (*Δημιουργὸν* tanquam imaginem divinae *σοφίας* *Ἐνθυμήσεως*, quae et ipsa imago est superioris *σοφίας*)—*ἐνταῦθα—ἀποστάνα τῆς μητρὸς* (nimirum *τὸν Δημιουργόν*, filium *τῆς Ἐνθυμήσεως*, sed qui hanc ipsam et superioris mundi originem ignoraret:) *ποιήσαντες*—*ἐπ' ἔσχατα εἰδώλων* (naturae animatae, *ψυχικά*, sicut *Opifex*, ὁ *Δημιουργὸς*, sunt *εἶδωλα ψυχικά* à ἡ ὕλῃ φωτισθεῖσα ποιεῖ. Contra *αἱ φύσεις πνευματικά* sunt *ἀληθινὰ ψυχικά*. *Opifex* [sive ὁ *Δημιουργὸς*] constat *ἐξ ὕλης καὶ εἰδώλου* [ex materia et imagine.] Atque ex his intelligitur, cur Plotinus supra cap. 6. his hominibus vitio vertat, *ὅτι γενέσεις καὶ φθορὰς παντελῶς εἰσάγουσι*.

— 13. *οὐ λέγουσιν εἰς ἐπισκότησιν*] Taylor Ficinum secutus: “*For the purpose of rendering what they say obscure.*” Verbum supra usurpatum vidimus de anima, quae materiae immersa obscuratur. Vid. I. 8. 4. p. 74. F. ubi videt annot. Caterum substantivum rarioris usus est, Zonar. Lex. Gr. p. 804. *Ἐπισκότησι*: *τὸ ἐπικεῖσθαι τινι. καὶ ἀποτειχίζω τὸ φῶς*. Quem ibi Tittmannus laudat Demosth. contr. Mid. p. 565. Reisk. in eo non substantivum sed verbum legitur. Extrema verba *ἵνα σφόδρα λοιδωρήσῃται ὁ τοῦτο γράψας* in contextu omisit Taylor; in subjecta nota negans se scire, quid sibi hoc loco velint verba: “*In order that he who writes this may be more vehemently reprehended.*” Sed Fic. Active accepit: *conviciaretur*, et de uno aliquo Gnostico cogitasse videtur, qui librum conviciorum plenum scripserit. Recte. Quodsi passive accipere liceat, legerim *πράξας* pro *γράψας*. Nemo enim nescit communem hunc fuisse errorem Gnosticorum, ut hujus mundi Opificem despicerent et vituperarent. Verterim itaque: “*ut qui hoc egit (mundi condendi negotium) conviciis proscindatur (a Gnosticis).*” Sed nolim hariolari, et malim praesidium a libris petere, qui tamen h. l. negant.

p. 381, 10. *μόλις καὶ ἀγαπητῶς*] Plato Lysid. p. 218. C. *Καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ἐγὼ πάνν ἔχαιρον, ὡσπερ θηρευτῆς τις ἔχων ἀγαπητῶς ὁ ἐθηρευόμεν.*

agre tenens, vixdum bene tenens. Vid. Heindf. ad eum locum p. 40. cf. Ast. ad de Legg. IV. 1. p. 200. et V. 7. p. 251. item Locella et Peercamp. ad Xenoph. Ephes. p. 335. Jacobs Additamm. Animadd. in Athen. p. 289. Deinde jungunt scriptores ἀγαπητῶς καὶ μόλις, ut Aristides I. p. 616. (p. 293.) Ælian. H. A. XVI. 12. vid. Schæfer. et Bast. ad Gregor. Corinth. p. 169. sq. Noster igitur locus propterea tenendus, quod iuverso ordine formulam usurpavit Plotinus.

p. 382, 13. καὶ τὴν λόξωσι τῶν ζωδίων] Cf. locum geminum infra V. 8. 7. p. 248. fin. et p. 249.:—ἀλλ' οὐ χάριν ὁ λόγος, ὅτι ἔχεις μὲν σὺ αἰτίαν εἰπεῖν, δι' ἣν ἐν μέσῳ ἢ γῆ, καὶ διὰ τί στρογγύλη, καὶ ὁ λοξὸς διότι ᾠδί. Proclus de Sphæra c. 10. λοξὸς δὲ ἐστὶ κύκλος ὁ τῶν ἰβ ζωδίων. Synesius in Epigrammate de Astrolabio p. 311. ed. Petav. in Analect. Græc. p. 449. I. v. 7. habet λοξώσεις de eodem Zodiaco. Vid. Jacobsii Animadvv. in Anthol. Gr. vol. X. p. 294.—Proxime Fic. ita vertit ac si ἐκταθείσα, legerit et ἐξεταθείσα, ut in libris MSS. excepto uno et in edit. est. Posterius non expressit Taylor. Sed sequentia docent, verum esse solum ἐξετασθείσα, et fortasse, ut assolet, uberius vertit Marsilius. Sub finem ita distinguendum et scribendum duxi: οὐκ ἦν δῆλον, ὅτι, ὅπου ἂν ἐνευθεν (pro ἀνευθεν). In δῆλον, ὅτι libri fere omnes suffragantur et vid. Ast. Additamm. ad Platon. Phædri Comment. ad cale. Reipubl. p. 635. et Stallbaum. ad Platon. Phileb. p. 102. ibiq. laudd. Argumentum quod attinet, locum hunc attigit Neander in libro vernaculo de rationibus Gnosticorum p. 212. sq. ubi dicit his verbis Plotini: εἰ δ' αὐτῆν—ὅπου ἂν ἐνευθεν Valentinianos ex suis principiis respondere potuisse: “Abalienatio sive sejunctio, ab Ente (τοῦ ὄντος) ipsa procreavit Non—ens (τὸ μὴ ὄν).” Postremo addit reapse Valentinianos nonnullos docuisse: tenebras ex ipsa natura animæ progenitas esse.

p. 383, 15. καὶ ὡς οὐ λοιδορητέον τοῖς χείροσι τῶν πρώτων] Unde Ficinus illa habeat: *vel inferiores accusare suprema*, nescio. Certe libri nostri nil offerunt. Propterea uncinis inclusimus. Alterum, *vel supremorum subsequentia improbare*, verbis Græcis satis respondet. Malim tamen: *supremis deteriora*. Taylor: “*And from not considering that subordinate beings ought*

not to revile such as are first.” De quo ipse viderit.

p. 383, 18. αἰ δὲ πάντα μέλιχα τεύχουσιν αὐτοῖς] Ante oculos habuit Pindari hæc Olymp. I. 48. (30.) Χάρις δ' ἅπερ ἅπαντα τεύχει τὰ μέλιχα θνατοῖς.

p. 384, 9. ταῦτα οὐ τυραννίδος ἕνεκα ἐν τῷ παντὶ ὄντα] Fuerunt enim inter Gnosticos præsertim Ophitæ, qui orificem mundi (τὸν δημιουργόν), quem Ἰαλδαβαῶθ appellabant, quemque planetarum principem summum dietitabant, superbum et malevolum esse docerent. (Vid. Origen. contra Cels. lib. VI. p. 296. sqq. ed. Spencer. et confer Giesler in *Lehrbuch der Kirchengeschichte* Darmst. u. Bonn. 1824. I. Period. I. Sect. 2. §. 42. p. 125. Sed si proxima comparaveris: ἂν δὲ λέγεται γίνεσθαι παρ' αὐτῶν, σημεῖα νομίζειν τῶν ἐσομένων εἶναι, et si memineris, quæ supra Plotinus disputavit II. 3. in libro, *utrum stellæ agant*, potius de iis hoc loco agi existimes, qui astrorum vim in res actionesque humanas ponebant. (Cf. etiam Origenis Philocaliam, cap. XXIII. p. 75. Spenc.: φέρε δὲ, ἀγωνισώμεθα καὶ περὶ τοῦ τοὺς ἀστέρας μηδαμῶς εἶναι ποιητικῶς τῶν ἐν ἀνθρώποις, σημαντικῶς δὲ μόνον. κ. τ. λ.) Erant autem inter Gnosticos, qui astrologiæ, h. e. scientiæ ex astris futura divinandi, dediti essent. Docet epigramma adversus Marcum Gnosticum apud Irenæum advers. Hæres. I. c. 15. Quæ tamen somnia alii Gnostici rejiciebant, in his Bardesanes, qui vehementer impugnabat istam opinionem de vi astrorum in actiones hominum vide ejus disputata apud Euseb. P. Evang. VI. 10. in fine. Cf. *Frid. Münterum* in libro: *Der Stern der Weisen* p. 61. ibiq. laudd. in his Hahnii Bardesanem p. 24.

p. 385, 6. οὐκ ἀκήρατα] Cf. III. 5. 2. et V. 1. 14. ubi est ἀκήρατος νοῦς. Est autem vox Platonica et ad Synesium usque et posteriores frequentata. Vid. Ruhnck. ad Tim. Lex. p. 17. et Krabingeri viri docti mihiq. amicissimi annot. in Synesium de Regno p. 194. Argumentum hujus universi loci quod attinet, nemo nescit has malas artes jam diu gliscentes Paulum Apostolum Ephesi impugnasse (Act. XIX. 19. τὰ περίεργα. quo de loco vide præter ceteros, Valckenærii Scholas in N. T. I. p. 564. sq. Mereer. et Schurzfleisch. ad Aristænet. XVIII. p. 711. ed.

Boisson. Gnosticorum autem multos his incantationibus aliisque artibus magicis operam dedisse, loquuntur gemmæ (Abraxas, quamvis non omnia hæc Gnosticis tribuenda) laminæ aliaque amuleta, carmina quoque, quorum reliquiæ servantur. Vide ne plures memorem, Routhii Reliquias Sacras I. p. 57. et p. 65. et *Fr. Münteri* Odas Gnosticas Thebaice et Latine. Havniæ 1822.

p. 386, 1. *ὑποστησάμενοι τὰς νόσους δαιμόνια εἶναι*] Locus memorabilis, et qui a N. T. interpretibus comparandus fuerit: (nisi forte ex tot doctis viris jam fecerit aliquis.) *Δαιμόνια* autem h. l. accipienda, ut Judæi Hellenistæ et Scriptores sacri accipiunt pro *geniis malis*, a quibus quidquid calamitatum, morborum graviorum hominibus accidebat, repetere solebant Judæi. De quo usu vocabuli vide, ne multos excitem, Schleusneri Nov. Thesaur. Philolog.—crit. in LXX. T. II. p. 48. sq. Wetstenii N. T. Vol. I. p. 279. sq. et L. C. Valckenaerii Scholas in N. T. Vol. I. p. 131. et II. p. 264. Nihil autem mirandum, Gnosticorum eos, qui ad Judæorum doctrinas et instituta pressius se applicabant, ut Valentinus, Heracleon, Marcus, Ptolemæus, Theodotus, Bardesanes horumque sectatores, eos igitur illa quoque placita de vi malorum geniorum in corpora mortalium retinuisse, ac pro fastu suo et summa arrogantia id sibi sumpsisse, ut se horum geniorum superiores dicitarent, et ægrotantibus efficacissimam opem suam pollicerentur.

p. 387, 8. *καὶ πλείστης περιωπῆς ἔχουσα*] Vid. Apollon. Lex. Hom. p. 547. Toll. Zonar. Lex. p. 1534. ibiq. Tittmann. Sed ibi *σκοπιᾶ, specula*. In aliam sententiam hujus vocis usum converterat Thucydides IV. 86. videlicet *περισκέψεως, προνοίας*, hoc nomine reprehensus a Dionysio Hal. Epist. II. ad Ann. cap. III. Tom. V. p. 793. Reisk. Vid. Wassium ad Thucydidis locum laud. et Krügerum ad Dionysii Hal. Historiographica p. 224. Thucydides plane modo h. l. vocem usurpat Plotinus. Utitur eodem vocabulo Proculus in Platon. Alcib. I. p. 19. p. 21. p. 83. ubi est *περιωπῆ νοερά*. Cf. supra Annotata p. 22. B. et Philostrati Imagg. p. 89. et p. 133. et Jacobs. ad eum locum p. 656. Constructionem loci quod attinet: pro *μεταδιώκουσα* et *ἔχουσα* exspectes *μεταδιώκων* et *ἔχων* post *εἶδος*

φιλοσοφίας in præcedentibus. Sed sexcenties sibi ita indulget Plotinus, ut per enallagen orationis suæ membra jungat. Extrema capitæ: *τὰ δ' ἄλλα—ἡμῶν ἂν πρόπει* plane omisit Taylor, causatus obscuriora hæc esse, quam ut in iis vertendis periclitari velit. Nec nobis fortasse periclitandum sit, sed experiamur tamen. Proxima: *τὰ δ' ἄλλα τῷ τοιούτῳ παραβάλλειν* jungenda sunt cum superiore *καταλείπω*, unde reliqui etiam Infinitivi pendebant, hoc sensu: *Verum hæc alia, i. e. contraria huic nostræ rationi philosophiæ, relinquo vobis* (qui Gnosticorum scripta legatis) *comparanda cum hoc genere* (nostro philosophandi). *Sed quidquid ab his aliis* (Gnosticis) *traditur, omnibus in rebus* (usquequaque) *diversissimo modo institutum est. Neque cuim quidquam proficias.* (Nihil enim prodest ejusmodi comparatio, cum Gnostici nullo pacto corrigi videantur posse.) *Ita namque de his* (Gnosticis) *loqui nos deceat.* Vides Plotinum, postquam in superioribus dixerat, se lectionem Gnosticorum librorum amicis suis relinquere, quo Platonicam rationem cum Gnostica ratione comparare possint: in extremis dicta sua retractare, quia sibi persuasum sit, nihil profici hac opera in Gnosticorum libris legendis posita. Formulam *οὐδὲν γὰρ ἂν πλέον* sc. *ἦν*, a Platone habet Plotinus. Ille enim in Symposio p. 217. C. p. 456. Bekk. *οὐδὲν γὰρ μοι πλέον ἦν*. item Republ. I. p. 341. p. 31. Bekker. *οὐδὲν γέ σοι πλέον ἦν*. Vid. Valcken. in Diatr. Euripid. p. 150. Ast. ad Platon. Phædr. p. 386. ad Rempubl. p. 363. Sine *ἦν*, ut Plotinus, Xenoph. Cyrop. V. 5. 34. *τί γὰρ ἐμοὶ πλέον τὸ τὴν γῆν πλατύνεσθαι, αὐτὸν δὲ ἀτιμάζεσθαι. Quid me juvat? quid mihi prodest?*

p. 388, 1. *Ὁ μὲν Ἐπίκουρος τὴν πρόνοιαν ἀνελών, τὴν ἡδονὴν—διώκειν παρακελεύεται*] In his germanum se Platonicum præstat Plotinus. Tu vid. Platon. de Legg. X. p. 885. b. et p. 900. sqq. Pythagoreus quoque Hippodamus apud Stobæum in Floril. XLIII. p. 127. ed. Gaisford. in eandem mentem disputat. Pulcre etiam Origenes contra Celsum VI. p. 293. Spenc.: *καὶ ὡσπερ οὐ καθήκει τοῖς τὰ Πλάτωνος φιλοσοφοῦσιν ἀπολογεῖσθαι περὶ Ἐπικούρου καὶ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ δογμάτων*. Providentiam autem sustulisse voluptatemque commendasse Epicurum vulgo creditum a veteribus. Vid. modo Cic. de N. D.

I. 17. et I. 40.; unde illud Tauri philosophi dictionem in illum ap. A. Gellium IX. 5.: 'Ἡδονῆ τέλος' πόριης δόγμα. οὐκ ἔστι πρόνοια· οὐδὲ πόριης δόγμα. cf. annott. nostr. ad Cic. l. l. p. 181. Pergit Plotinus ὁ δὲ λόγος οὗτος. Ficinus: *Gnosticorum vero sermo.* Ad sententiam, recte, non item ad verba. Neque enim nominat Gnosticos noster philosophus. Vid. I. A. Fabric. ad Porphyr. de Vit. Plotini c. 24. et annott. nostr. ad titulum hujus libri Plotiniani.

p. 388, 3. *ἔτι νεανικώτερον*] Melius h. l. Ficinus, quam Taylor. Ille enim: *insolentius etiam*: hic: *as still more juvenile than this.* Platonica formula. Vid. exempla congesta ab Heindorfio ad Lysid. p. 7. adde Suid. II. p. 603. Zonar. Lex. p. 1392. *νεανικώτερον* πολμηρότερον. cf. Hemsterh. ad Aristoph. Plutum vs. 1183. Casaubon. ad Athen. IV. p. 606. sq. ibiq. Schweigh. Valckenaer. Scholl. in N. T. I. p. 335. sq. Locella ad Xenoph. Ephes. p. 326. ed. Peerlk. Matthæi ad Io. Chrysost. Homil. I. p. 40. et Hasius ad Leon. Diacon. p. 240.

— 4. *καὶ τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκ παντὸς τοῦ χρόνου ἀνευρημένην*] Hæc verba Plotini admonent Herodoti I. 8. *πάλαι δὲ τὰ καλὰ ἀνθρώποισι ἐξεύρηται, ἐκ τῶν μαυθάνειν δεῖ.*

— 5. *τό, τε σωφρονεῖν τοῦτο ἐν γέλωτι θέμενος — τὴν ἡδονὴν κ. τ. λ.*] Hæc ex asse respondent iis, quæ Ecclesiæ Patres de Gnosticis conqueruntur. Clemens Alex. Strom. II. p. 490. Potter.: *οἶδα ἐγὼ αἰρέσει τιμὴ ἐντυχῶν· καὶ ὁ ταύτης προϊστάμενος, διὰ τῆς χρήσεως ἔφασκεν τῆς ἡδονῆς ἡδονῆ μαχέσθαι. αὐτομολῶν πρὸς ἡδονὴν διὰ προσποιητοῦ μάχης ὁ γενναῖος οὗτος Γνωστικός· ἔφασκε γὰρ δὴ αὐτὸν καὶ Γνωστικὸν εἶναι κ. τ. λ.* Deinde Clemens Aristippi Cyrenæi admonet, sicut Plotinus h. l. Epicuri. Plotini autem discipulus Porphyrius plane consimilia placita institutaque hujuscemodi hominum memorat De Abstinentia I. 40. sqq. p. 69—72. Rhoer. Cf. Clement. l. l. ubi etiam Nicolaitarum hoc decretum castigatur: *τὸ δεῖν παραχρησθαι τῇ σαρκί.* Adde Clement. Strom. III. 1. p. 510. ubi quæ Basilidis sectatores perversa e rationis suæ argumentis repetebant, commemorantur, et cf. Lewaldi Comment. de Doctrina Gnostica p. 55. sq. et Neandri *Allg. Geschichte der Christl. Relig. u. Kirche* I. 2. Sect. IV. p. 658. sq. et p. 776. Nimirum abutebantur

hi Gnostici, quos Plotinus, Clemens, Porphyrius notant, efflatis Pauli Apostoli Corinth. I. 6, 12. et 8, 9. de ἐξουσία, seque tanquam *πνευματικούς* voluptatibus flagitiisque, licet penitus se iisdem immergerent, contaminari posse præfracte negabant. Quæ perversitas non solum a Christianæ religionis doctoribus vituperata, verum ab ethnico etiam philosopho Plotino funditus eversa est.— Extrema pag. et p. 214. A. *καὶ τὸ οὐ κοινὸν πρὸς ἄλλους ἀνθρώπους* justius proinde in Gnosticos dici poterant, quam in Christianos, quibus tamen *odium humani generis* crimini datum et a rerum quoque scriptoribus Romanis memoriæ proditum est. Vid. Taciti Annales XV. 44. Historr. V. 6. Plin. Epist. X. 97. Tertull. Apologet. c. 7. 21. et cf. I. A. Fabricii Bibliograph. Antiquar. p. 756. et Tillemont. Histoire des Empereurs Romains T. I. p. 297. sqq.

p. 389, 12. *ἀνευ δὲ ἀρετῆς ἀληθινῆς θεὸς λεγόμενος ὄνομά ἐστιν.*] Locus præstantissimus, et qui nos similitum dictorum in N. T. admoneat.

p. 392, 10. *Καὶ τοι εἰ καὶ μισεῖν—ἐπήγει τὴν τοῦ σώματος φύσιν.*] Nemo non sentit duriores esse sententiam, si legas cum Edit. *ἐποίει.* Et per Itacismum, tot vitiorum parentem, obscurari potuit elegantior lectio *ἐπήγει.* De hac formula *ἐπεισι* et *ἐπήγει* cum Dativo et Infinitivo, de cogitationibus mentem subeuntibus, vid. Tib. Hemsterh. ad Luciani Prometh. Vol. I. p. 26. Valckenaer. ad Eurip. Phœniss. 1378. Wytttenbach. ad Selecta Historr. p. 346. Bast. ad Gregor. Cor. p. 375. et de elliptica formula *ἐπήγει αὐτῷ* ὅτι Bakium ad Cleomedis Meteor. p. 421.— Proxime ad *εἶπε* cogitandum est ὅτι. Platonis autem locus primarius est in Phædone p. 65. a. c. 11. p. 15. Wytttenb.: *τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτήσις; πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐδ', ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει κοινῶν συμπαραλαμβάνῃ; κ. τ. λ.* ad quem locum Wytttenbachius nostri loci non est oblitus, nec alterius IV. p. 386. C. *ἐμπόδιον γὰρ τοῦτο εἴ τις αὐτῷ ἐν ταῖς σκέψεσι προσχρῶτο,* et p. 153. idem vir doctus: “Platoniam vero corporis reprehensionem minus recte interpretantes Gnosticos se ipsos decepisse pronuntiat Plotinus II. 9. p. 215. F. G.”

— 14. *ψυχὰς ἐν τάξει ἀνευ τῶν σωματῶν*] In his (ubi in seqq. pro *κατὰ τὸ* fortasse legendum est *καὶ κατὰ τὸ*) tenenda sunt illa *ἐν τάξει* et *κατὰ*

τὸ νοητὸν, ne in voce διαστάσεως sinistra aliquid cogites. Alibi enim διάστασις significat degenerationem discessum. Proclus in Alcib. pr. p. 57: ὡσπερ οὖν τὸ ἄλλοι τὴν διάστασιν αὐτῶν ἐδήλου καὶ τὴν διεσπαρμένην ζωὴν, οὕτω καὶ τῷ δι' ὅχλου γίνεσθαι τῷ νεανίσκῳ τὴν εἰς αὐτὸν ἀπ' ἐκείνων ἤκουσαν ἐπήρειαν ἐνδείκνυται. Omnino autem διάστασις est nonnunquam *intervallum*, ut ap. Platonem in Tim. Vid. Plutarch. de animor. generat. in Timæo p. 1020. A. et *dimensio*, (vid. supra p. 101. A. et cf. p. 331, 332. et infra p. 360. B. qui locus omnino cum nostro comparandus. Cf. etiam Aristotel. ap. Stobæum Eclogg. Phys. I. p. 344. ed. Heeren.) nonnunquam *secrectio* (divisio) cujus contrarium *μίξις*, mixtio; Plutarch. de Placc. Philos. I. 30. p. 885. p. 562. sq. Wyt. Ἐμπεδοκλῆς φύσιν μηδὲν εἶναι, μίξιν δὲ τῶν στοιχείων καὶ διάστασιν (mixtionem et divisionem elementorum). Hermes ap. Stob. Eclogg. I. 52. p. 968. Heer. εἶπε καὶ εἰθέως κοσμικῶς τῆς ἔτι μελαίνης ἐνώσεως διάστασις ἐγένετο, καὶ ἐφάνη μὲν ὁ οὐρανὸς ἄνω. Quo in loco Heeren.: μελαίνης restituit ex cod. A. pro μελένης, sed Ruhnkenius ad Longin. de Sublim. p. 280. Toup. p. 277. Weisk. exhibet: κοσμικῆς τῆς ἔτι γενέσεως διαστ. ἐγεν. Longinus ipse de Subl. IX. 6. p. 30. Weisk. ἀνατροπὴν δὲ ὄλου (Ruhnken. corrigit ἀν. δὲ δι' ὄλου) καὶ διάστασιν τοῦ κόσμου λαβόντος.

p. 393, 6. ὅτι μὴ θέμις φθόνον ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι.] Vid. Plato Timæo p. 29. D. Maxime autem hæc e Phædro p. 247. a. φθόνος γὰρ ἕξω χοροῦ θείου ἴστανται, imitatione scriptorum celebrata sunt. Vid. Tib. Hemsterh. ad Lucian. Prometh. §. 18. tom. I. p. 201. Heindorf. ad Phædr. l. l. p. 251. et Wyttenb. ad Eunap. p. 102. sq. qui ibidem alteram formulam, qua usus est Plotinus I. 6. 2. p. 52. A. (ita enim est corrigendum): ἕξω θείου λόγου; cum illa comparavit.

— 11. αἰσχρὰ καὶ κατὰ ὄρα ἰσώματα—ἐπιτηδεύματα—μαθήματα κ. τ. λ.] Ante oculos habet Diotimæ verba in Convivio Platonis p. 210. A. B. p. 442. Bekker.—

— 13. οὐδὲ θεωρίας τοῖνυν] Ficinus legisse videtur θεωρίαν, quod placet, ut Platónico loco accommodatus. Namque Plato continuo post ἐπιτηδεύματα ponit τὰς ἐπιστήμας: Plotinus τὰ μαθήματα. Deinde Plato subjicit τὰ ἐπιστήμην μίαν,

quam continuo excipit τὸ καλὸν αὐτὸ καθ' αὐτό: Plotinus: θεωρίας et postremo θεόν. Vides proinde, Singularem θεωρίαν melius respondere τῇ ἐπιστήμῃ μίᾳ Platonis, quam Pluralem.

p. 395, 14. ἀγνοῶν, ὅτι τῷ μὴ φέρειν τὰ ἀναγκαῖα διαφέρει—τῶν λίθων] Nil mutavi in hujusmodi loco, quem ita expediri posse arbitrer: *Nesciens se eo (solo) differre* (ab altero), *quod (ipse) non ferat* (patienter) *necessaria, siquidem nec dicit* (præ se fert, sibi arrogat, ut se. leni ironia utatur hoc verbo Plotinus) *se moleste ferre* (discessum ex illo ædificio) *qui moderate delectatur pulcritudine lapidum*. Nimirum ποιέται pro περιποιέται (Viger. X. 14. p. 288. ibiq. Hoogev.) et deinde ὁ ἀγαπῶν. Sed tamen hæc ratio durum quid habet. Igitur alia ineunda est, ut vel conjicias *πονέται* pro ποιέται, et dicas *δυσχεραίνει* e glossemate natum, vel: *εἶπερ καὶ μὴ δυσχεραίνων πορεύεται ὁ ἀγαπῶν κ. τ. λ.* *Siquidem nec moleste proficiscetur* (discedet ex ædificio) *is qui*, et.; et certe hoc vel simillimum quid legisse videtur Ficinus. Argumentum quod attinet vide supra libellum *de rationali exitu*, et quæ ibi apposui p. 85.

— 17. ὑπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς—τὴν κόσμον ψυχὴν] Juvat apponere quæ Tholuck. disputat in libro *Ssufismus* p. 232. sq.: “Non enim prope ab eo (decreto) absunt, quæ habent *Indi de Pur-Atma* et *Dschiv-Atma*. Illud apud Indos æquiparatur omniscientiæ divinæ; quietum est et expeditum ab omni mutatione; hoc mundum penetrat, hominem, animalia, plantas vegetas reddens, arctaque necessitudine se adjungit menti et sensibus humanis. Vid. *Ayzen Akbari* vers. *Gladwin*. Lond. 1800. T. VI. p. 389. et *Dow History of Hindostan* 1772. 4. Et quum Ssufi tam studiose inculcent, animam mundi arctissima cognatione ac necessitudine cum numine connexam esse et copulatam, non ineptum foret, ad patres illos ecclesiæ Christianæ redire, quibus persuasum erat, præter Spiritum Sanctum, perperam hanc in rem raptum, aliam esse animam mundanam, licet nullo modo a Deo diversam, cui dispensatio commissa rerum omnium earumque sustentatio. Cujus commenti testimonia congressit doctissimus Moshemius ad Cudworthium p. 688.” Idem Tholuckius in annotatione subjecta addit: “Venit mihi hæc scribenti *Plotini*

in mentem, qui animam universalem animæ humanæ *πρεσβυτέραν ἀδελφὴν, sororem natu majorem* appellat. Vid. Cudworth. in System. Intell. p. 700. ed. Mosh. Hæc Tholuck. Animam autem mundi a Deo diversam esse negat etiam Philo Judæus Leg. Allegoriarr. I. p. 172. Pfeiff. ἡ γὰρ τῶν ὄλων ψυχὴ θεός ἐστι κατ' ἔννοιαν. Cæterum cf. insuper Cudworth. et Moshem. in sequentibus p. 702. sq. et 714. et inspicie hos locos Plotini III. 4. 6. V. 1. 2. p. 483. V. 1. 3. p. 484. et V. 1. 6. p. 487. Ad formulam cf. supra p. 216. E: ψυχὴ δὲ πᾶσα πατρὸς ἐκείνου. Vocem ἀδελφῆς a Platone mutuatus est, qui de Rep. III. 13. p. 404. A. ita: Ἄρ' οὖν ἡ βελτίστη γυμναστικὴ ἀδελφὴ τις ἂν εἴη τῆς ἀπλῆς μουσικῆς, ἣν ὀλίγον πρότερον διῆμεν; Alios insuper locos scriptorum collegit Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. p. 3. Adde Philon. Legg. Allegorr. II. p. 190. Pfeiff. p. 198: Ἔστιν ἄλλη δύναμις ἐν ψυχῇ, τούτων ἀδελφὴ, ἡ αἰσθητικὴ. Platon. Sympos. p. 210. p. 442. Bekk. Ælian. V. H. X. 14.: ἡ ἀργία ἀδελφὴ τῆς ἐλευθερίας. cf. X. 18. Nonnunquam commode *similis* vertitur. cf. Koen. ad Gregor. Corinth. p. 269. De usu Adjectivi: ἀδελφὰ τούτων sive τούτοις, adde Valcken. Scholl. in N. T. II. p. 33.

p. 395, 18. ἡ ἀδελφοὺς μὲν καὶ τοὺς φανλοτάτους ἀξιοῦσι προσεπέπειν κ. τ. λ.] Videri hæc possint pertinere ad Christianos; hos enim nemo nescit olim se *fratres* et *sorores* appellasse. Hinc ἀδελφοὶ sæpe *Christiani*, Evang. Matth. XXV. 40. Actor. VI. 3. 1 Cor. v. 11. et passim in N. T. et in scriptis patrum ecclesiæ. Vid. Suicer. Thesaur. Ecclesiast. T. I. p. 86. et Vorstii Philol. Sacra c. 3. p. 67. ed. Fischer. Sed tamen cum vox ἀδελφοὶ veteribus etiam scriptoribus hæc sententia usurpetur, ut φίλων, *amicorum*, et similem vim includat: vid. Pricæum ad Appuleii Metam. I. 44. Tom. III. p. 157. ed. Bosschæ, Dorvill. ad Chariton. IV. 3. p. 433. ed. Lips. [p. 384. ed. Amst.] et Sturzii Lex. Xenoph. I. p. 51.) nec improbable est, hanc appellationem inter Gnosticos etiam mutui amoris significationem habuisse. Extrema autem *στόματι μαινομένην* furoris Bacchici epitheton. Vid. modo Clement. Alex. Cohortat. p. 3. supr. et p. 30. med. ed. Potter. et admonet similitum formularum, ut ἀχάλιον, ἀκρατὲς, ἀθύρωπον, ἀπύλωτον

στόμα, itemque ἀθυροστομίας. De hoc vide Wyttenb. ad Plutareh. de Educat. puer. p. 132. ed. Oxon. Fortasse etiam Plotinus Platonis locum de Rep. VIII. 13. p. 562. sq. ante oculos habuit.

p. 396, 6. Ἔστι δὲ τοῦτο, τὸ μὴ κρούειν] Recipimus lectionem marginis et librorum nostrorum omnium. Et Fic. etiam legit vertens: "Id autem est *e suo gradu non dejici.*" Taylor: "*This however, consists IN BEING FREE FROM IMPULSION:*" et respondere illi verbo videtur verbum πλήττεσθαι in seqq. Crediderim autem h. l. ad κρούειν cogitandum esse *πρίμναν*, i. e. puppim pellere, h. e. paulatim retrocedere κατ' ὀλίγον ἀναχωρεῖν, sive navis cursum ita sistere, ut remis eam premas ac paulatim retro agas. (Vid. Thucyd. I. 51. III. 78. V. 17. ibiq. Schol. et interpr.) Quæ significatio deinde per metaphoram traducta est ad eos, qui, impetu in eos facto non resistunt sed paulum recedunt, vel fortasse etiam de iis, qui in contrariam partem se convertunt. Altera tamen locutio consimilis significat διπλᾶ κρούειν a re musica desumpta est, si fides Scholiastæ Marciano ad Aristid. T. II. p. 402. Jebb. τὸ διπλᾶ κρούειν παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπαμφοτεριζόντων ταπτομένη. ἐλήφθη δὲ ἐκ τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ἃ χορδὰς ἐκατέρωθεν ἔχει κ. τ. λ. Usurpatur autem de homine, *qui sibi non constat.* Vid. Cognatum et Jacobum Morellium ad Aristidis Leptin. p. 162. sq.

— 9. ἀρετῇ τὰς πληγὰς ἀπωθοίμεθ' ἂν] Ad hanc formulam adhibe, quæ Wyttenbach. collegit ad Juliani Orat. I. p. 18. p. 177. sq. ed. Lips.—Proxime Ficinus non expressit ἡ ὀρωμένοις. Ego in versione addidi, sicut etiam Taylor fecit. Suspicio tamen plura excidisse post ὀρωμένοις, quæ ad reliquos sensus corporis, auditum, olfactum pertinerent. Mox cum Vat. Cod. et Marsilio, quem etiam Taylor secutus est, scripsimus ἐν θέᾳ pro ἐνθεᾳ. Correctionis necessitatem cognosce ex his, quæ paullo post leguntur: οὐδὲ εἰ μόνοι λέγοιεν θεωρεῖν δύνασθαι. κ. τ. λ.

p. 397, 3. ἔξεστιν οὖν καὶ μὴ φιλοσοματεῖν—καὶ τοῦ θανάτου καταφρονεῖν] Hæc Platonem auctorem habent. Ita enim ille in Phædone c. 13. p. 68. B. οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρὸς ὄν ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλὰ τις φιλο-

σώματος. Aristid. Orat. Platon. p. 312.: τούς γε ἄλλους φιλοσωμάτους, ἀλλ' οὐ φιλοσόφους καλοῖη τις ἂν ἐν τῇ Πλάτωνος φωνῇ. Plura Wyttenbachius exhibet ad Phædonis locum p. 166—168. Ego alia quædam adjiciam. Philo Judæus Legis Allegorr. I. p. 140. Pfeiff. distinguit inter τὸν γηγενῆ καὶ φιλοσώματον νοῦν et τὸν κατὰ τὴν ἰδέαν γεγονότα. Hierocles in aur. carmm. Pyth. p. 123. ed. Londin. καὶ τὴν ἀνθρωπίνην οὐσίαν, ἥτις ἐστὶν εὐρήσεις, οὐδέποτε τὸ σῶμα, οὐδὲ τὰ ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι τιθέμενος, οὐδὲ ὑπεραγωνιῶν τούτων ὡσπερ σαντοῦ, ἵνα μὴ πρὸς φιλοσωματίαν καὶ φιλοχρηματίαν καθελκυσθῆς. Porphyg. Epistol.

ad Marcell. XXV. p. 44. ed. princ. p. 306. ed. Jo. Cour. Orell. παραβαίνεται δὲ ὁ μὲν (τῆς φύσεως νόμος) κεναῖς δόξαις ἀγνοηθεὶς ὑπὸ τῶν τῆ ἄγαν φιλοσωματία προσκειμένων τῷ σώματι. Ita recte Orell. pro portentoso ἀγαφιλοσωματία. Verbum rarius videtur. Sed tamen habet Pollux Onomast. III. 137. p. 337. Hemsterh. καὶ τὰ ῥήματα δειλιᾶν, ἀποδειλιᾶν, ὀκνεῖν—φιλοψυχεῖν, φιλοσωματεῖν—et pauca interjectis: φιλοψυχῶν, φιλοσωματῶν, ὀκνῶν κ. τ. λ. Proinde in hoc verbo ψυχῆς et σώματος significatio congruit. De verbo φιλοψυχεῖν vid. Gataker. ad Marc. Antonin. VII. 46. p. 222. sq.

LIB. I. ENNEAD. TERTIÆ.

p. 411, 7. ΠΕΡΙ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ] Est hic liber tertius numero, ac proinde ex iis unde Plotinus scribendi initium duxit (Porphyg. de vita Plot. c. 4. et c. 24.) Fatum autem astrologicum, quod appellari solet, ab antiquissimis populis in religionibus sancitum fuisse, nemo est, qui ambigere queat. Nam etsi Chaldæorum appellatio apud scriptores post Alexandrum Magnum late patet, dubitari tamen nequit, Babylonios aliasque geutes, qui astra colerent, antiquitus credidisse, res humanas siderum vi contineri et disponi. Philo Jud. de Migratione Abrahami p. 464. Mang. Χαλδαῖοι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων πεπονηκένοι διαφερόντως δοκοῦσιν ἀστρονομίαν καὶ γενεθλιαλογικήν—Οὗτοι τὸν φαινόμενον τοῦτον κόσμον ἐν τοῖς οὐσιν ὑπετύπησαν εἶναι μόνου ἢ θεοῦ ὄντα αὐτὸν, ἢ ἐν αὐτῷ θεοῦ περιέχοντα τὴν τῶν ὄλων ψυχῆν· εἰμαρμένην τε καὶ ἀνάγκην θεοπλαστήσαντες, ἀσεβείας πολλῆς κατέπλασαν τὸν ἀνθρώπινον βίον· ἀναδιδάξαντες, ὡς, δίχα τῶν φαινομένων, οὐδενός ἐστιν οὐδὲν αἴτιον τοπαράπαν, ἀλλ' ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων αἱ περίοδοι τὰ τε ἀγαθὰ καὶ τὰ ἐναντία ἐκάστῳ τῶν ὄντων ἀπονέμουσι. In eandem sententiam disputat Sextus Empir. Advers. Matth. V. 2. sqq. p. 338. Fabric. cui ibidem ex Philone l. l. pro γενεαλογίαν reddendum est γενεθλιαλογίαν, quod miror a Fabricio, qui vitium vidisset, non in ordinem receptum esse. Aliter *de fato* statuendum erat Ju-

dæorum philosophis, e quibus Pharisei (si fides Josepho de Bell. Jud. II. 7.) a Deo et a Fato omnia suspensa faciebant, siquidem ipsi longe remoti erant ab illo astrorum cultu, qualis fuit apud Chaldæos. Sed quid proprie docuerint, longum est quærere, nec hoc loco necesse.—Græcorum philosophi, simulatque de occultis rerum causis anquirere cœperant, bifariam stituisse Cicero prodit. Ita enim ille de Fato c. 17: “Ac mihi quidem videtur, cum duæ sententiæ fuissent veterum philosophorum, una eorum, qui censerent omnia ita fato fieri, ut id fatum vim necessitatis afferret; in qua sententia Democritus, Heraclitus, Empedocles, Aristoteles fuit: altera eorum, quibus viderentur sine ullo fato esse animorum motus voluntarii: Chrysippus, tanquam arbiter honorarius, medium ferire voluisse: sed applicat se ad eos potius, qui necessitate motus animos liberatos volunt:” ubi vide Davisium reliquosque interpretes, quorum animadversiones collectas præstat nostra editio Ciceronis de Divinatione et de Fato, i. e. Francofurtensis ann. 1828. Moseri maxime curis adornata. Heracliti de Fato decreta alibi tractavi in Commentatione, cui titulus: *Philosophorum Veterum loci de Providentia Divina itemque de Fato emendantur, explicantur.* Heidelbergæ 1806. 4to. et in *Dionysio* meo p. 71. sqq. ubi et alia attigi, et quantopere hac in doctrina ab He-

raclito Stoici profecerint. Stoicorum autem et maxime Chrysippi de Fato locos expedire studui in annot. in Ciceron. de Nat. Deorr. I. 15. p. 67. sqq. cf. ibid. Wyttienbachii Scholarum excerpta ad Lib. III. cap. 6. p. 778. sq. Quibus nunc adde doctissimi *Bagueti* disputata de *Chrysippi Vita, doctrina et reliquiis* p. 94. sqq. et p. 218. sqq. Etiam Diodorus Tarsensis scripserat κατὰ ἀστρονόμων καὶ ἀστρολόγων καὶ εἰμαρμένης teste Suida I. p. 594. Kust. itemque περὶ προνοίας. Vid. Suid. l. l. et cf. Fabricii Biblioth. Gr. IX. p. 278. Harlesii et Lucæ Holstenii Epistoll. p. 95. 100. et 106. ed. Boissonadii hujusque annotatt. Cf. etiam Sallustii libellum de Diis et Mundo c. 9. quod caput inscribitur: περὶ Προνοίας, καὶ Εἰμαρμένης, καὶ Τύχης. Sed de horum decretis philosophorum nonnulla adponuntur infra ad aliquot locos hujus libri Plotiniani. Hic nonnihil subjiciam, quæ ad hujus libri argumentum universe pertinere videntur, in quibus maxime expectabitur indicatio librorum locorumve, unde Pythagoreorum, Platoniorumque atque Peripateticorum de Fato sententiæ cognosci possint. Ac commodum se offert mihi *Tiberii Hemsterhusii* explicatio ex notis MSS. in Iamblichi Protrepticum, quas mecum communicavit vir clarissimus mihiq. amicissimus *Jacobus Geel*, et quas alio tempore integras, si Deus annuerit, ad Iamblichi librum adhibebo. Ita autem ille ad Iamblichi locum p. 7. infr. ed. Arceii: "Id enim existimabant Pythagorei, nihil in hoc universo esse immodulatum, sed omnia certis legibus et temperato tenore fieri: quin etiam stellas, quas vulgari nomine errantes appellant, constantes et ratos servare motus, adeoque περιφορὰν ὡσαύτως περιῶδῶσαν, ut docuit *Davisius* ad Cic. Tuscull. I. 25.—Quæsitum est, hominine voluntas inesset naturæ legibus et ordini obnoxia et obstricta, an vero potius libera et quæ supra fati vim ac necessitatem excellat. Variis animorum dissidiis hæc quæstio inter omnis familiæ philosophos jactata fuit et agitata. Sed vide, ut Pythagorei saltem recentiores duplici inducta, mente hinc se expedire moliantur. Universæ, quæ exstant, res tanquam catenulis in nexæ communi quodam vinculo continentur: æqualiter ab utrisque terminis, summo et infimo genus hominum in medio positum distat. Habet

itaque et quo ad æterna ac divinam cognitionem attollatur, et quo ad hæc fluxa et terrenum vitæ conditionem deprimatur et vergat. Hæc magno consensu veteriores etiam tradunt, ut alibi dicam: supra vim naturalis legis et ordinis eminet divinior et libera mens, quæ affinitatem cum primo numine conservat, et in qua consummata atque ad Dei similitudinem, quæ potest, efficta tota hominum constat beatitudo. Hæc est illa θεοπτικὴ ψυχῆς, ἥτις ἔστιν ἀπὸ τοῦ πρώτου νοητοῦ μετέχουσα καὶ τῆς τοῦ νοητοῦ δυνάμεως: altera, quæ ex æquabili cælorum circuitu derivata in nos descendit, ratis et fixis originis sui legibus obsequitur, utpote quæ φύσιν γεγεσιουργὸν adæpta sit, adeoque servilis et ordini naturæ subjecta. Hæc ab Ægyptiis opinio dimanavit, ut ostendit Iamblichus de Myster. Sect. VIII. 6, 7. et ad eum Th. Galens. Ab ejusdem opinionis fonte defluxit Astrologia, quæ nativitatibus constituendæ scientiam præcipue proficitur, quod pluribus ostendit *Porphyrus* περὶ τῶν ἐφ' ἡμῶν apud Stob. Eclog. Phys. p. 203. cf. etiam *Manethon* in Apotelesmatt. lib. I. et passim. Ipsi quoque inferioris ordinis dæmones, quum in has cæli regiones, quæ immutabili motuum ratione volvuntur, devenerunt, naturæ necessitati obtemperant. Egregium ea de re fragmentum *Porphyrus* περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας conservavit *Philoponus* de Mundi creatione IV. 20. Eodem inclinabat Stoicorum sententia, cum res et actiones humanæ vitæ divellebant in τὰ ἐφ' ἡμῶν, καὶ τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῶν. In posteriorum numero cuncti eventus ponebantur, qui ex fatali naturalium motuum lege pendebant: unde illa *Epicteti*: εἰς δὲ πρὸς ταῦτά τις ἐπιχειρῆ ῥέπειν τὸν νοῦν, καὶ πείθειν ἑαυτὸν ἐκόντα δέχεσθαι τὰ ἀναγκαῖα, πᾶν μετρίως καὶ μουσικῶς διαβιώσεται τὸν βίον. Quatenus autem in hominibus dominetur ἡ εἰμαρμένη περιφορὰ, *Simplicius* ostendit ad *Epictet.* p. 24. 26. Recte vero τὰ ἀναγκαῖα, quæ naturaliter eveniunt, et κατ' ἀνάγκην apud *Nostrum*, ex necessariis naturæ legibus (repetuntur): id enim esse necessitatem et ἀνάγκην nonnunquam erudite monuit vir summus, *I. Fr. Gronovius* Observ. II. 2. Idem observat *Gassendus* de Epicuri Physiol. p. 711. Inde est quod *Jovem φύσεως ἀνάγκην* *Euripides* appellat *Troad.* vs. 886. Vid. *Spanhem.* in *Callim.* II. in *Del.*

122. et ratos hujus Universi motus κόσμοιο ἀειδινήτους ἀνάγκας vetus Epigramma. Apud gentem itaque Pythagoream δουλεύειν ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις dicitur mens, quum naturam suam immutabilem et sempiternam ingeniti motus auctorem legibus inferioris mundi necessariis submittit, et morigeram constituit; in hac tamen ipsa deterioris vitæ conditione, τῷ κατὰ τοῦν βίω τῶν θεῶν ἐχομένῳ, qui suæ spontis est, nonnullus est locus; quam si quis viam consecratur, is τὴν ἀδέσποτον τῆς ψυχῆς ἐξουσίαν in libertatem asserit, atque, ut eorum verbis utar, τῶν ἀναγκαίων ἀπολύεται. Hæc et id genus plura tradit Iamblicus ad Maced. aliique. In eundem intelligenda sunt sensum ista Democriti ap. Stob. Serm. CVI. (nam Demetrio perperam adscribuntur): ἀλογιστή, μὴ ξυγχωρεῖν ταῖσι κατὰ τὸν βίον ἀνάγκαις. i. e. τοῖς δοκοῦσιν ὡς ἔτυχε καὶ ἀτάκτως συμβαίνειν, quamvis re vera certo consilio temperentur: quam ob rem nemo sanus, expenso ordine rerum et necessitate, πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀγριαίνεται, ut quæ immotis naturæ limitibus definita sit et circumscripta. Lege venustissimum Hieroclem et cf. Plutarch. T. II. p. 926. sq. Diogen. Laert. IX. 45. et in primis Aristid. Quintil. p. 161. sqq." Hæc Tib. Hemsterhusius. Quæ quantopere ad Platonis Plotinique disputationes faciant, non est, quod operose commonstremus. Platonis autem quæ fuerit de Fato et libero arbitrio sententia maxime cognoscitur ex primariis aliquot locis in libris de Legibus, in Phædro, Phædone et in Timæo, quas maximam partem inclusas reperimus libello, prohdolor truncato, Plutarchi de Fato, T. III. p. 289. sqq. et præsertim p. 309. sqq. ed. Wyttenbach. Hieroclis Philosophi disputata περὶ προνοίας καὶ εἰμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῶν κ. τ. λ. Photius conservavit in Biblioth. Cod. CCXXIV. CCLI. unde in editionibus exhibita sunt, Pearsoni (Londin. 1673.) et Cantabrigiensi, quam Needhamus curavit ann. 1709. Alias super hoc loco disputationes, et ipsius Plotini hanc, collectas reperies in hoc opusculo: "Alexandri Aphrodisiensis, Ammonii Hermiæ filii, Plotini, Bardesanis Syri et Georgii Gemisti Plethonis *De Fato* quæ supersunt Græce &c. recensuit—Jo. *Conr. Orellius*. Insertæ sunt Animadversiones Jo. *Casp. Orellii*. Turici 1824. Svo." In Plotiniani

hujus libri recensione nihil codicum MS. adhibuit J. *Conr. Orellius*, ὁ μακαρίτης, nec Jo. *Casp. Orellius*, Vir doctissimus: adjeicit ille *Hugonis Grotii* versionem Latinam. Etenim Grotius Latine exhibuit hunc librum Plotini in hoc libello: "*Philosophorum Sententiæ de Fato et de Eo, quod in nostra est potestate*, collectæ partim et de Græco versæ per Hugonem Grotium. Amsterdami ap. Lud. Elzevirium. ann. 1648." E recentioribus Græcis philosophis egit etiam de Fato *Nemesius* Emesenus cap. XXXIV. περὶ εἰμαρμένης et c. XXXVI. περὶ τῆς διὰ τῶν ἄστρον εἰμαρμένης. Attingit hos Plotini de Fato et de Providentia libros, nec minus Porphyriana et Iamblichea disputata Proclus in libro: "*De Providentia et Fato et eo quod in nobis*," quem a Guil. de Morbeka Latine conversum prior Fabricius in Bibliotheca Gr. evulgaverat: nuper autem emendatiorem edidit in *Procli Operibus Victor Cousin*, vir intelligentissimus, et quidem in Tomo primo. Parisiis 1820. Platonis sententias de Fato et libero arbitrio in compendium redegit Aleimus de Doctrina Platonis cap. XXVI. τῆς εἰμαρμένης καὶ τοῦ ἐξουσίου πέρι. Platonis denique et Aristotelis de Fato et libero arbitrio decreta inter se contulit Jacobus Carpentarius in libro rarissimo: "Platonis cum Aristotele in universa philosophia comparatio." Parisiis 1573. 4to. part. II. p. 73—86.

p. 412, 3. Τὰς τε ἐνεργείας ἐκάστων ἀποδιδούς τις—ἀποδιδόναι] Haud male hujus loci vini expressit Ficinus. Usus autem verbi ἀποδιδόναι est Platonicus. Phædr. §. 29. p. 237. C. ὡς οὖν εἰδότες οὐ διομολογοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες δὲ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν. exhibent s. faciunt, quod poterat expectari. Theæt. p. 175. D. πάλιν αὖ τὰ ἀντίστροφα ἀποδιδόασιν, simile præbent spectaculum; ubi vid. Heindorf. p. 398. Aristoteles π. ζῶων γενεσ. I. 18. p. 176. Sylb. ἀποδιδόασιν γὰρ διὰ πολλῶν γενῶν αἱ ὁμοιότητες, οἷον καὶ ἐν Ἡλίδι ἢ τῷ Αἰθίοπι συγγενομένη· οὐ γὰρ ἢ θνητῆρ ἐγένετο ἀλλ' ὁ ἐκ ταύτης Αἰθίοψ, ubi est neutrum, similitudines redeunt, revertuntur (sc. quas ab initio expectabas). In his omnibus tenenda sunt hæc Wyttenbachii ad Juliani Orat. I. p. 57. sq. p. 210. ed. Lips.: "Illud non alienum sit monere hanc, de qua nunc agimus, significationem (nimirum *caplicare, re-*

ferre, enarrare) profectam esse a propria vi *reddendi*, qua is, qui institutam orationem absolvit, quasi *debitum audientibus exsolvere* putatur." Subjicit deinde plura exempla, in his Platon. Rep. X. p. 518. A.: ἀρ' οὖν ἀποδώσετέ μοι, ἂ ἐδανείσασθε ἐν τῷ λόγῳ; et Polit. p. 173. G.

p. 412, 7. οὔτε παρεγκλίσει κεναῖς χώραν διδόντα—ἐμπλήκτω] Epicurum tangit noster, et spero hunc locum Plotini in posterum pro classico habitum iri, et adhibitum Ciceronis locis geminis. De Finib. I. 6. 19.: "Deinde ibidem homo acutus (Epicurus) quum illud occurreret: si omnia deorsum e regione ferrentur et, ut dixi, ad lineam, nunquam fore, ut atomus altera alteram possit attingere: itaque attulit *rem commenticiam; declinare dixit atomum perpaullum*, quo nihil posset fieri minus:" in primis de Nat. Deorr. I. 25. p. 110. ed. nostr. et Moseri: "velut Epicurus, cum videret, si atomi ferrentur in locum inferiorem suoapte pondere, *nihil fore in nostra potestate, quod esset eorum motus certus et necessarius*, invenit, quo necessitatem effugeret, quod videlicet Democritum fugerat: ait *atomum*, cum pondere et gravitate directo deorsum feratur, *declinare paullulum*." Lucretius II. 288.—"sed ne mens ipsa necessum Intestinum habeat cunctis in rebus agendis, Et deviata quasi cogatur ferre patique, Id facit exiguum clinamen principiorum Nec ratione loci certa, nec tempore certo." Cf. Cic. de Fato cap. 20. ubi *commenticias declinationes* dicit. Plutarchus cur Pythia nunc non redd. oracula carmine p. 398. B. p. 631. sq. Wyttenb.: εἶτα, ἔφην ἐγὼ, τύχη σοι δοκεῖ καὶ αὐτομάτῳ τῶν τοιοῦτων ἕκαστον εὐκείναι, καὶ πιθανόν ἐστι τὰς ἀτόμους ἐξολισθεῖν καὶ διαλυθῆναι καὶ παρεγκλίναί μῆτε πρότερον, μῆτε ὕστερον ἀλλὰ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ τῶν ἀραθέντων ἕκαστος, ἢ χεῖρον ἐμελλε πράξειν ἢ βελτίον; καὶ σὲ μὲν Ἐπίκουρος ὠφελεῖ νῦν, ὡς εἰκεν. ἀφ' ᾧ ἐπεὶ ἢ ἔγραψε πρὸ ἐτῶν τριακοσίων. Verbum *παρεγκλίναί* usurpat Plotinus etiam VI. 6. 3. sed ex nostro loco *lucramur Substantivum*, idque haud dubie proprie in hac re usurpatum ab Epicureis. Cujus substantivi unum duntaxat exemplum ex Galeno et sola medicorum sententia exhibet ipse novus Thesaurus Stephano-Valpryanus. Respondet autem ex asse Plotinianum *παρεγκλίσει κεναῖς* Ciceroniano *commenticias declinationes*.

VOL. III.

p. 412, 9. ὄρμη ἐμπλήκτω] *Impetu temerario et qui sine consilio et ratione impellat*. De hujus adjectivi usu monuit Wyttenbach. ad Plutarch. p. 927. et pag. 1033. Cf. etiam doctissimum Bagnet. ad Dion. Chrysostom. Orat. VIII. p. 58. sq. Adde Proclum in Platon. Alcib. pr. c. 64. p. 186. ibiq. Annot. nostr. ubi Platonicum esse vocabulum monimus.

p. 413, 8. εὔρους εἰς παιδοποιίαν ἢ γυνῆ, ἐπιτήδειος εἰς τόκους] Ita scripsi et bonorum librorum auctoritate et Platonis, quem ante oculos habet Plotinus. Ita enim ille de Legg. VI. p. 784. a. p. 474. Bekk.: ἢ δὲ παιδοποιία καὶ φυλακὴ τῶν παιδοποιουμένων δεκέτις ἔστω, μὴ πλείω δὲ χρόνον, ὅταν εὔροια ἢ τῆς γενέσεως. Vulgata lectio ex eadem confusione orta, unde sæpius εὔροειν et εὔρεϊν permutantur, observante etiam Boissonadio ad Eunap. p. 140. sq. Hippocrat. Aphorism. II. 9. τὰ σώματα εὔροια ποιεῖν, quod Galenus explicat. Vid. Fæsii Œconom. Hippocrat. in voc. εὔροιν, et cf. Lennep. ad Phalarid. Epistoll. XVII. p. 86. sq. Quod autem *παιδοποιίαν* singulari numero junxit cum plurali *τόκους* philosophus noster, res ipsa docet, et Platonis locus confirmat.

— 11. καὶ οὐ κατακούοντος τῶν—ἀνιόντων] Et qui non clare ac penitus percipiat. Auctor Ἐραστῶν in Platonis dialogis p. 133. b. λέγων μέγα τῇ φωνῇ, ἢ αὐτοῦ κατακούοι τὰ παιδικά. Plato Sophist. p. 248. b. τάχ' οὖν, ᾧ Θεαίτητε αὐτῶν τὴν πρὸς ταῦτα ἀπόκρισιν σὺ μὲν οὐ κατακούεις. ubi vid. Heindorf. p. 388. Lucian. Nocyomant. 7. Tom. I. p. 465. Amst. Wetst.—ῥῆσίν τινα μακρὰν ἐπιλέγων, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ubi solummodo unus liber MS. ἦν habet. Hæc de constructione et significatione apponere volui, in novissimis Lexicis non satis exposita.

— 17. οἱ μὲν ἀρχὰς σωματικὰς θέμεινοι, οἷον ἀτόμους] Tangit eosdem philosophos Plato in Sophist. p. 246. sq. 190. Bekkeri, nimirum Leucippum, Democritum, Aristippum. vid. Heindorf. ad eum locum p. 381. cf. Theætet. p. 155. e. Adde Cicron. de Finib. I. 6. de Nat. Deorr. I. 25. ubi et hunc Plotini locum attingi p. 111. et alios scriptores laudavi. Cf. etiam infra p. 309. B. C.

p. 414, 6. Οἱ δὲ ἐπὶ τὴν τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἐλθόντες—καὶ ταύτην οὐ μόνον κινούσαν] In com-

T

mentatione de Fato et Providentia jam monstravi p. 23. (cf. Dionysum p. 77.) *κινεῖν* et *κίνησις* in Fati significatione sæpius usurpari. cf. etiam Procli Instit. Theol. cap. LXXVI. p. 118. ubi hæc adposuimus: Stobæus in Eclogg. I. 14. p. 338. Heer.: οἱ Στωϊκοὶ τὸ πρῶτον αἴτιον ἀκίνητον ἀπεφήναντο. Cf. Plutarch. de Placitt. philoss. I. 27. p. 560. Wyttentb. Diog. Laërt. in Zenone VII. 104. Cic. de Finib. II. 10.

p. 414, 12. ἄλλοι δὲ—τῶν ἄστρον—σχηματισμοῖς—προρρήσεως κ.τ.λ.] Vid. quæ supra posuimus cum ad titulum libri *Utrum stellæ agant*, tum ad hujus ipsius libri inscriptionem, ubi *Fatum astrologicum*, quod dicitur, atigi. Carterum Conr. Orellius primum ex versione Grotii in ordinem recepit διὰ τὴν ἐκ τούτων προρρήσιν, deinde Ficinum legisse putat καὶ τῇ ἐκ τούτων προρρήσει. Neutrum recte, etiam neutrius lectionis vestigium ullum in codicibus, et a eive suo, Suicero, discere poterat Orellius πιστοῦσθαι cum ἀπὸ et Genitivo construi, ut in his Jo. Chrysostomi: ἀπὸ τῶν προφητῶν πιστοῦσθαι τὸν λόγον, ubi active usurpatur: nostro loco passive. Vid. Thesaur. Ecclesiast. in πιστώ.—Philostrat. Vit. Apollonii I. 16. p. 19. Olear.—καὶ πιστοῦται τὴν μεταβολὴν ἢ ὥρα τοῦ φουτοῦ *fidem facit*. cf. G. Jos. Bekkeri Spec. Philostrat. p. 56.

— 17. καὶ τὸν ἄνωθεν εἰρμὸν] Cic. de Divinat. I. 55.: “Fatum autem id appello, quod Græci *εἰμαρμένην*, id est, ordinem seriemque caussarum, cum caussa caussæ *νεκὰ* rem ex se gignit.” Hinc idem nexus etiam *contagio* vocatur Ciceroni de Fato cap. IV., et *contagium* Lucretio III. 346. Cf. annot. nostr. in Cic. de Nat. Deorr. I. 20. p. 92. adde Plutarch. de Fato IV. p. 570. B. p. 297. Wyttentb. *εἰμαρμένη τε καὶ προσαγορεύεται, ὡς ἂν εἰρομένη τις. θεσμός τε καὶ νόμος ὑπάρχει, τῷ τὰ ἀκόλουθα τοῖς γινομένοις πολιτικῶς ὑποτετάχθαι*. Unde rivulos suos deduxit Jo. Laur. Lydus de Mensibus Romanorr. IV. 7. p. 156.: *Εἰμαρμένη, οἰονεὶ, εἰρομένη, διὰ τὸ τοῦ χρόνου δεῖσθαι καὶ διαστάσεως, ἵνα ὁ εἰρμὸς τῶν ὑποκειμένων σῶζῃται*: ubi cf. Roetheri annot. Proclus *de Providentia et Fato et eo, quod in nobis* ex vers. Guil. de Morbeka (Procli Opp. ed. Viet. Cousin. I. p. 10.): “Patienti dignum indulgentia, si adspiciens ad rerum humanarum omnimodas tragicas et comicas aliasve connexiones unum re-

sidere conditorem et factorem talium colligationum in universo solum aestimasti, et hunc Fatum vocasti, *magis autem εἰρμὸν*, id est, *connexionem funium* ipsum et consequentem generationem conductam Fatum ponens ab aliqua utique necessitate inevitabili talem dramaturgiam, id est operationem dirigi solus putasti, et hunc Providentiam hymnizasti, et solummodo *αὐτεξούσιον*, id est, liberi arbitrii existere et dominam omnium.”

p. 415, 3. Διπτοῦς δὲ ἂν τις θέμενος κ.τ.λ.] Laudat hæc et præcedentia de iisque disputat Cudworth. in Syst. Intellect. p. 3. ed. Mosh., ubi Moshemius in nota, uti assolet, nostrum pariter atque ejus amatorem Cudworthum reprehendit.

p. 416, 14. ὠθοῦντα ἡμᾶς, ὥσπερ ἄψυχα ζῶα] Infra cap. 7. p. 233. D.: *τοιαῦτα δὲ ὄντα ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ὠρμημένα ἡμῶν οὐδὲν καταλείψει ἢ φέρεσθαι ὅπῃ ἂν ἐκεῖνα ὠθῇ*: ubi vid. annot.

p. 417, 1. Ἄλλ' ἄρα μία τις ψυχὴ διὰ παντὸς διήκουσα—εἶναι λέγοι:] Cf. supra cap. 2. et infra cap. 7. Utrobique Heraclitum tangit et Stoicos, qui de Fato placita sua ab eo mutuati erant. Plutarch. de Placitt. Philoss. I. 27. p. 560. Wytt. Ἡράκλειτος πάντα καθ' εἰμαρμένην, τὴν δὲ αὐτὴν ὑπάρχειν καὶ ἀνάγκην et cap. 28. p. 560. sq. Ἡράκλειτος οὐσίαν εἰμαρμένης, λόγον τὸν διὰ τῆς οὐσίας τοῦ παντὸς διήκοντα· αὕτη δὲ ἐστὶ τὸ αἰθέριον σῶμα, σπέρμα τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. De eodem Heracliti placito usurpat σπέρμα διακοσμῆσεως Clemens Alex. Stromat. V. p. 712. Potteri. Cicero de Divinat. I. 55. p. 273. sq. ed. Moser.: “Fatum autem id appello, quod Græci *εἰμαρμένην*, id est ordinem seriemque caussarum, *cum causa causæ νεκὰ* rem ex se gignit.” De Stoicorum placito plura exhibet Gataker. ad Marc. Antonin. IV. 21.

p. 418, 10. Ἀπὸ τούτων γούν μαντευόμενοι κ.τ.λ.] Cf. supra ad II. 3. 14. p. 144. annotata, et ad proxima ζῶα—φυτὰ—τόπους κ.τ.λ. confer Hermetis, qui fertur libellum περὶ βοτανῶν χυλώσεως, quem nuper Io. Laurentii Lydi Fragmentis de Mensibus Veterum Romanorum ed. Roetheri adjecimus. Alia posuimus in Mythologia, maxime in loco de Ægyptiorum veterum religionibus. Adde Olympiodor. in Platon. Alcib. pr. III. p. 18. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῶν οὐρανίων ἄλογον (fort. excidit φύσω) *συνάπτουτες ἡμᾶς*,

ἄλογοι· οἱ δὲ πρὸς τὸ τῶν οὐρανίων εἶδος, εἰδικοί ἢ εἰδευτικοὶ κ. τ. λ. Confer etiam Philonem Judæum similibus argumentis astrorum vim in actiones hominum impugnantem libro I. de Providentia in *Sermonibus tribus* nuper ex versione Armenica editis a J. B. *Aucher*. Venetiis 1822. p. 38. sq.

p. 419, 5. λίθοις φερομένοις—εἶναι, ἀλλ' οὐκ ἀνθρώποις] Fallor, aut Plotino hæc scribenti obversabatur Platonis locus in *Hippiam* majore p. 292. D: ἢ εἰ μοι παρεκάθησο λίθος, καὶ οὗτος μολίας μήτε ὧτα μήτε ἐγκέφαλον ἔχων. *Lapis molaris* apprime congruit λίθῳ φερομένῳ. Aristides haud dissimiliter in *Orat. Plat. in Pericl.*: τί εἰ τῷ Περικλέους υἱέε λίθω ἐγενέσθη. Hinc in *Adagio* retulit *Erasmus* p. 268. De alio proverbio λίθοι καὶ ξύλα plura conguessit *Fronmel*. ad *Schol. Aristidis* p. 418. sq. Adscribam locum *Philonis Judæi* eadem in eadem caussa similitudine utentis in nuper repertis libris de Providentia vers. Armenicæ ed. *Aucher*. Venet. 1822. ita enim ille *Serm. I.* p. 36.—“ita ut se ipsum libero arbitrio privare quis velit, et adversus objurgationes iniquitatum ab ipso patrarum prætextum sibi comparare. *Lapis utique repertus durus*, eam quam in pravitate secum ferebat voluntatem, *haud sui consilii proprii opus dictitans, sed astrorum in celo circumactorum, quæ qualitates motuum necessario in animis singulis perficiant.*”

— 12. τοῖς γοῦν γορευῶσι ὅμοιοι] Vid. *Cicero*. *Tuscull. I.* 32. et cf. *Wytttenbach*. ad *Plutarch.* de *S. N. V.* p. 84. p. 408. ed. *Oxon.* Adde *Gregorium Nyssenum* de *Anima* p. 93. B. ed. *Paris.* ann. 1638. qui hanc *Chrysippi* sententiam etiam attigit.

p. 420, 3. οἱ ὄρνεις ποιητικοὶ ὧν σημαίνουσιν] Vid. *Origenem* in *Genesis* T. I. p. 17. Ed. *Ruæi* ibiq. *Huet.* cf. supra II. 3. 3. fin. p. 139. A. ibiq. *Annot.*

— 11. Καὶ μὴν καὶ γοιέων τύχας κ. τ. λ.] Cf. *Origenem* in *Genesis*. p. 14. T. I. *Ruæi* ibiq. *Huet.*

p. 422, 3. ἀναγιγνώσκειν τὰ μέλλοντα κ. τ. λ.] Ad hæc in marg. Ed. hoc scholion adscriptum est: πῶς λέγει τὰ μέλλοντα δηλοῦσθαι διὰ τῶν ἀστρώων σχηματισμῶν.

— 8. λόγους σπερματικούς] Confer *annot. nostr.*

ad p. 230. F. sive ad capitis quarti initium, ubi *Heraclitum* ejusque sectatores *Stoicos* hac in re vocibus σπέρμα τῆς γενέσεως, σπ. τ. διακοσμήσεως et γίγναι uti monstravimus. Adde quod h. l. infra sub finem capitis usurpat *Plotinus* τῆς ὀρμῆς—γεννωμένης, et cap. seq. initio: οὐ γινομένης καὶ αὐτῆς ὥσπερ τὰ ἄλλα ἐκ σπερμάτων. His ipsis refellitur conjectura *Orelliana*: πραγματικούς.

— 12. εἰλημμένων—εἰληπται] Confer ex cap. 9. πάντων δὲ ληφθέντων τῶν αἰτίων. Utroque loco est: *causis comprehensis*, et ita sæpius λαμβάνειν de fato. Eadem sententia *Herodotus* usurpat θεὸς λαμβάνει τινὰ I. 31. 108. IV. 79.—ne forte quis conjiciat *εἰλημμένων*: omnibus causis arcte conclusis et quasi constrictis, a verbo εἰλέω, quod alias nec ipsum abest a fati significatione. Vid. *Dionysum meum* p. 76. ubi de confusione *εἰλημμένων* et *εἰλημένος* plura exempla attuli.

— 16. ὅπη ἂν ἐκέῖνα ὠθῆ] Cf. supra cap. 3. ὠθοῦντα ἡμᾶς ὥσπερ ἄψυχα ζῶα et legitio hæc *Platonis* in *Cratylō*, ubi ipsius *Heracliti* mentio fit p. 401. D: ὅσοι δ' αὖ ὠσίαν, σχεδόν τι αὖ οὔτοι καθ' Ἡράκλειτον ἂν ἠγοῦντο τὰ ὄντα ἴεναι τε πάντα καὶ μένειν οὐδέν· τὸ ὄν αἴτιον καὶ τὸ ὦθον, ὅθεν δὴ καλῶς ἔχειν αὐτὸ Ὀσίαν ὠνομάσθαι.

p. 423, 2. τοιοῦτόν τε τὸ ἡμέτερον ἔσται κ. τ. λ. —Τοῦτο δὲ καὶ πάντες ὀρῶντες] Videtur *Stoicis* obloqui *Plotinus*. Vid. *Cic.* de *Nat. Deorr.* II. 22. ubi p. 293. ed. nostræ et *Mos.* conferri volumus *Plutarchum* de *Stoicorum Repugn.* p. 1050. sq. p. 279. sqq. ed. *Wytttenb.* Tene autem hæc verba *Tullii*: “Sic natura mundi omnes motus habet voluntarios, conatusque, et appetitiones, quas ὀρμᾶς Græci vocant.”

— 5. αἱ πρὸς ὀρμαὶ] Ignis impetus, nostro in loco ad naturæ conversionem pertinent ipsumque adeo *Jovem* ex *Stoicorum* decretis, omnia in se convertentem. Formula autem ἢ Δία ponitur h. l. pro καὶ δὲ, καὶ γὰρ δὴ, atque adeo, habetque hanc potestatem, ut in pluribus nominibus aut verbis ultimo præposita hujus vim intendat, docente *Wytttenbachio* ad *Plutarchi Morall.* p. 506. Hoc loco autem præultimo membro præpositum videmus.

— 9. Τίς ὄν ἄλλη αἰτία κ. τ. λ.] Disputat de his *Tiedemannus* de *Causis philosophiæ contemplatiᾶ* III. p. 360. neque tamen credit, impe-

ditissimum philosophiæ nodum a Plotino expeditum esse.

p. 425, 17. ὅταν μόνοι ὦμεν] Hæc solitudinis moralis doctrina a Pythagoreis manavit. Vid. Eustath. in Odyss. XIII. 33. p. 653. ed. Basil. Quam in rem plura congesi in Symbolica et Mytholog. III. p. 575. sq. et alibi. Nunc loci gemini admonebo ex his ipsis Enneadibus. Tu itaque confer V. 1. 6. ubi (p. 486. sq.) et alia et hæc: θεὸν αὐτὸν ἐπικαλεσαμένους — τῇ ψυχῇ ἐκτίνασιν ἑαυτοὺς εἰς εὐχὴν πρὸς ἐκείνον εὐχέσθαι τὸν τρόπον τοῦτον δυναμένους μόνοις πρὸς μόνον.

p. 426, 2. καθ' ὅσον ἂν ἀναπνεύσωσι — τὰ κατὰ πρᾶπτειν] Admonent hæc precum Orphicarum ap. Proclum in Platonis Timæum V. p. 330. (in Fragg. Orph. XLV. p. 499. Herm.) Ita enim ille de vita beata agens: Ἦς καὶ οἱ παρ' Ὀρφεὶ τῷ Διονύσῳ καὶ τῇ Κόρῃ τελούμενοι τυχεῖν εὐχονται κύκλον τ' ἂν λῆξαι καὶ ἀναπνεῦσαι κακότητος. Clausula versus Homericæ est. Vid. Iliad. XI. 382. De orbe necessitatis, κύκλω ἀνάγκης cf. Platonis Remp. lib. X. p. 620. sq. et quos plures laudavi in Commentatt. Herodoteis I. p. 325.

LIB. II.

P. 453, 7. ΠΕΡΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΡΩΤΟΣ.] Sunt hi libri de Providentia inter extremos Plotini, utpote quadragesimus septimus et quadragesimus octavus. Vid. Porphyr. d. Vit. Plot. c. 6. et 24. p. 103. et p. 142. Fabric. Judicium de iis facit Casp. Barth. Adversarr. lib. LIII. c. 13. p. 2513. dicens: “Aureolos libellos Plotini usque adeo veritati propinqui philosophi, ut et Hæreticos nonnullos refutaverit, de Providentia scriptos:” ibidemque alios scriptores enumerat, qui idem argumentum tractarunt. Quibus ego hic nonnulla adjiciam, cum quæ in Commentatiuncula, inscripta: *Philosophorum veterum loci de Providentia*, &c. attigeram, tum quæ alia huc pertinentia in schedis posui. Ac primum quod Favorinus ap. Diog. Laërt. III. 24. Platonem dicit omnium primum Προνοίας θεοῦ vocabulum usurpasse, jam ab Euripide hoc factum esse docet Davisius ad Cic. de N. D. II. 31. fin. Providentiam autem in dubium vocabat vel prorsus negatum ibat nascens philosophia Græcorum Argumento sunt, quæ Antiphon sophista docuerat, Providentiam tollere non veritus (Suid. in

ἀδέητος. I. p. 49. Kust. Origen. contra Cels. IV. p. 179. Spene. cf. Ruhkenii Diss. de Antiphonte in Opuscc. p. 252.) Istiusmodi placita Socratici impugnabant, inprimis Plato, cujus et alii sunt loci de Providentia (vid. Plutareh. de Fato p. 573. p. 308. sqq. Wyttenbach.) et primarii de Legibus X. p. 885. b. et præsertim p. 900. sqq. (p. 208. sqq. Bekkeri). Aristoteles de his dubitanter tantummodo pronuntiare videtur nonnullis, etsi hæc ipsius verba Eth. Nicom. X. 9. Εἰ γάρ τις ἐπιμέλεια τῶν ἀνθρωπίνων ὑπὸ θεῶν γίνεται, ὥσπερ δοκεῖ κ.τ.λ. Andronicus Rhodius, vel fortasse potius Heliodorus Prusensis in eorum librorum paraphrasi in meliorem partem accipi vult (vid. *Sainte-Croix Examen Critique des Historiens d'Alexandre le Grand* p. 524. not. 1.) A multis certe labefactatam esse curam deorum circa res humanas arguit etiam Hippodami Pythagorei dictum apud Stobæum in Florilegio T. XLIII. p. 250. Vol. II. p. 127. Gaisford. Huc etiam pertinent Hieroclis disputata eum in aurea carmm. Pythagoreorr. p. 105. sqq. ed. Lond. tum in libello *de Providentia et Fato*. Nulli vero acrius impugnabant deorum Providentiam, quam Epicurus ejusque sectatores. Jam supra attigimus illa Tauri philosophi ap. Gellium IX. 5. quo Epicurum tangit: οὐκ ἔστι πρόνοια οὐδὲ πόρνης δόγμα. Quorum philosophorum etiam illud frequentatur plurimorum mentione scriptorum (Diog. Laërt. X. §. 139. cf. Cic. de Nat. Deorr. I. 17. ibiq. Davis.) τὸ μακάριον καὶ ἀφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὐδὲ ἄλλω παρέχει. Quam in sententiam accipias illud quoque in Epigrammate Philodemi Epicurei: εὐδὲν ἀθανάτους. (Anthol. Græc. T. II. nr. XXXII. p. 144. Brunck. p. 79. Jacobs. et Rosinus in Herculanenss. Volumm. T. I. §. 6. p. 6.) Epicuri autem ratio maxime patefit his dictis, quæ servavit Lactantius de Ira Dei c. XIII. p. 1063. sq. ed. Bunemanni: “Deus, inquit (Epicurus), aut vult tollere mala, et non potest; aut potest, et non vult; aut neque vult, neque potest; aut et vult et potest. Si vult, et non potest, imbecillis est, quod in Deum non cadit; si potest, et non vult, invidus, quod æque alienum a Deo; si neque vult, neque potest, et invidus et imbecillis est, ideoque nec Deus; si et vult et potest, quod solum Deo convenit;—unde ergo sunt mala? aut

cur illa non tollit?" Stoicorum contra principes, quorum passim de Providentia libri laudantur (ut Chrysippi: Diog. Laërt. VII. 138.) utrum Fato ipsos Deos mancipatos voluerint, au Providentiam Fato exemptam, non est, quod h. l. anquiramus. Hanc posteriorem sententiam Stoicis vindicare studuit Justus Lipsius in *Physiolog. Stoic. I. 11. 12.* aliis contra tendentibus. Recentiorum Stoicorum Arriani, Senecæ aliorum placita cognoscas partim ex Stobæi *Eclogg. Vol. I. p. 70. 132.* Heer. partim ex ipsorum scriptis, quæ supersunt, ut Arriani *Dissert. Vol. I. p. 86. 426.* ed. Schweigh. Plutarchus Epicureorum adversarius, neque magis Stoicorum usquequaque fautor, triplicem Providentiam posuit in libris de Fato c. IX. p. 572. sq. p. 307. sqq. Wyttenb. Qui Epicureorum placita convellere studebant, iis applicuit se etiam Ælianus Prænestinus, qui illud potissimum egit, ut providentiæ divinæ documenta ex universa historia in unum collecta exhiberet. Arguunt fragmenta a Suida potissimum servata. (Cf. Perizonium in præfatione Æliani *Fragm. præmissa T. II. p. 316.* ed. C. G. Kühnii) Platonicus deinceps philosophi hæc quoque in causa magistri sui vestigia legerunt ad extremos usque. Plurimi autem et ante Plotinum et post eundem hanc doctrinam vel se junctis libris de Providentia et de Fato, vel in aliis certe copiose illustrare studuerunt. Sic, ut hoc utar, Theodoretus in *Therapeut. VI. p. 868.* Schulzii hanc Attici Platonicus sententiam dilaudat: *ὥστε ἐτοιμόν τι χρέμα πρὸς ἀδικίαν ἢ τῆς προνοίας ἀπόβρωσις.* Nec minus diligenter Iamblichus hunc locum tractasse putandus est. Procli etiam supersunt aliquot disputationes, cum *de Providentia et Fato et Eo quod in nobis*, tum *Decem Dubitationes circa Providentiam*, nec minus *De Malorum Subsistentia*, barbara illæ quidem interpretatione Guilielmi de Morbeka in Latinum sermonem conversæ. Quibus in libellis Plotini nostri passim mentio injicitur. Ac primum c. I. (p. 9. ed. Viet. Cousin. in Procli *Operib. Paris. 1820. Vol. I.*) "Quæris autem (Theodore) millesies dicta quidem et neque requiem habitura unquam secundum meam opinionem, es quod anima provocetur ad id quod circa ipsam consistit negotium, cum dederit jam multas directiones, et ab illis *Plotinicus et Iamblichicus*

elaborata et ante nos a divino *Platone* scripta, et si non grave dicere, et ante hunc a Theologis præconisata, maniaco ore dicentibus, qualia solus demonstrationibus Plato explicuit." Item cap. IV. p. 13. "Iis igitur tribus problematibus necessariis entibus et ab antiquis bene discussis, hoc quidem *Iamblichus* in iis, quæ de Providentia et Fato mille accessibus elaboravit, hoc autem omnes Platonis amatores duplicem divulgantes animam, hoc autem in multis quidem locis *Plotinus* in multis autem et *Porphyrus* speculationem et speculativam virtutem distinguentes: omnia autem *Plato* assequi potentibus." cap. X. p. 25:—"Recte et *Plotino* dicente, quod passiones omnes aut sensus sunt aut non sine sensu." Denique c. XLIII. p. 64:—"Et magis perseveranter agonizantes ad ipsum *Plotinum* illum, *Iamblichum*, æquivocum tibi (nimirum Theodorum Asinæum vid. Fabric. ad h. l.). Nuper etiam hæc Providentiæ divinæ doctrina aucta est libris aliquot Philonis Judæi. Vide *Philonis Judæi Sermones tres hactenus Inediti I. et II. de Providentia, et III. de Animalibus. Ex Armenica versione nunc primum in Latinum fideliter translatis per P. Jo. Bapt. Aucher, Ancyranum, Venetiis, 1822. 4to.*" Ecclesiæ quoque Christianæ Doctores hujus loci de Providentia vim et gravitatem reputantes certatim in eo illustrando elaborasse, non est, quod pluribus exponam. Exstant enim Theodoreti de Providentia disputationes decem, tres disertissimi Jo. Chrysostomi ad Stagiriam, itemque tres Nemesii Emeseni de Natura Hominis, nimirum capita XLII. XLIII. et XLIV. Atque eam causam, in Ecclesia Christiana per manus quasi traditam, suos patronos nactam esse usque ad Byzantini Imperii interitum, exemplum præstant Theodorus Metochita et Gennadius, quorum ille sermone turgido et inflato hominum in judicanda Providentia levitatem inconstantiamque notavit cap. LXVI. p. 405—412. ed. Mülleri et Kiesslingii, Gennadius autem, Scholarius Constantinopolitanus, seculo etiam decimo quinto quinque dissertationibus hanc doctrinam explanavit. Quarum primam *περὶ τῆς θείας προνοίας καὶ προορισμοῦ* nuper primus evulgavit doctissimus B. Thorlacius Havniæ Danorum anno 1825. Ejus libelli quo indoles cognoscatur, apponam ex fine hæc paucula. Ita

enim Gennadius p. 22 :—“ τοιούτων πλήρεις αἰ
 ἱεραὶ ἱστορίαι· καὶ οἱ πολὺθεοὶ δὲ τοιαῦτα ἱστοροῦσι
 πολλὰ, εἰ καὶ περὶ τὰ αἰτία αὐτῶν καὶ τοὺς τρόπους
 πεπλάνηται, θεότητα μὲν τινα καὶ αὐτοὶ αἰτιώμενοι
 τῶν τοιούτων, καὶ πρόνοιαν καὶ ἀνάγκην. διανέ-
 μοντες δὲ τὴν θεότητα, οὐκ εὐσεβῶς, τοῖς τοῦ μόνου
 θεοῦ ποιήμασι πρὸς τὸ αἰτιῶδες αὐτῶν ἐξαπατημένοι
 τὴν δὲ πρόνοιαν ἢ οὐ πάντων ἢ οὐκ ὀρθῶς λέγοντες,
 τὴν δὲ ἀνάγκην ἰδρύνοντες ἔνθα οὐ χρὴ, σὺν οὐδεμίᾳ
 λόγων ἀνάγκῃ, καὶ ὁ μείζων ἐστίν, οὐδ’ οὔτε σφισὶν
 αὐτοῖς ἕκαστοι, οὔτε ἀλλήλοις ὁμολογῶν ἀξιοῦντες.
 Hæc hæcenus. Excerptis autem hujus libri in-
 signiora, et suo more ad Kantianæ philosophiæ
 regulam exegit *Tennemannus* in *Historia Phi-*
losophiæ Germanice scripta Vol. VI. p. 149. sqq.
 Anglice vertit *Taylor* in libro, qui inscribitur :
Five Books of Plotinus, Lond. 1794. p. 113. sqq.

p. 453, 9. Τὸ μὲν τῷ αὐτομάτῳ κ. τ. λ.] Hæc
 ita introducitur *Theodoretus* *Therapeut.* VI. p.
 868. Schulz. : καὶ Πλωτῖνος δὲ περιφανῆς [δὲ] καὶ
 οὗτος ἐν φιλοσόφοις [ἐν γράμμασι] τόδε τὸ προοί-
 μιον τοῖς περὶ προνοίας ἐντέθεικε λόγους. Deinde
 addit et temporum subductis rationibus mon-
 strare studet : Plotinum hæc ex sacris N. T.
 libris pariter esse mutuatum atque antea Plato
 profecerit ex scriptis Hebræorum. Hæc non
 moramur. Cf. Sancto-Crucium nota proxima a
 me laudatum. Hic apponamus locum simillimum
 Philonis Judæi *Legg. Allegorr.* III. p. 93.
 Mang. p. 260. Pfeiff. : λέγεται γοῦν παρὰ πολλοῖς,
 ὅτι τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πάντα φέρεται χωρὶς ἡγεμόνος
 ἀπαντοματίζοντα, τέχνιας δὲ καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ
 νόμους καὶ ἔθη καὶ πολιτικὰ καὶ ἴδια καὶ κοινὰ δίκαια
 πρὸς τε ἀνθρώπους καὶ πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα, ἔθετο
 μόνος ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. ἀλλ’ ὄρας, ὦ ψυχῇ, τῶν
 δόξων τὸ παράλογον. ἢ μὲν γὰρ τὸν ἐπὶ μέρους τὸν
 γεννητὸν καὶ θνητὸν ἀπολιποῦσα, τὸν τῶν ὄλων καὶ
 ἀγέννητον καὶ ἀφθαρτον ἐπιγράφεται ὄντως, ἢ δὲ
 πάλιν θεὸν ἀποδοκιμάζουσα, τὸν μὴδ’ αὐτῷ βοηθήσαι
 ἱκανὸν νοῦν σύμμαχον ἐπισπᾶται πλημμελῶς. Quod
 h. l. Mangeius mavult ἀπαντοματισθέντα, non ne-
 cesse est ; quod in *Suida* hæc : ἀπαντοματισθείσα,
 οὐκ ἀφ’ ἑαυτῆς τελειωθείσα mutata vult : οὐκ ἀφ’
 αἰτίας non magis necesse, *Suidæ* lectionem fir-
 mant *Lexicon. Rhetor. Bekkeri* p. 419. et *Zo-*
naras p. 258. Lege in glossa : οὐκ ἀπαντοματι-
 σθείσα, Cf. *Tittmann.* p. 259. not. 31.—Pejus
 autem idem Mangeius de *Mundi Opificio* p. 36.

(p. 102. Pfeiff.) dedit ἵνα ἐπαντοματίζῃ τὰς θέσεις,
 pro ἀπαντοματίζῃ, ut libri editi et Cod. A. exhibent.
 Idem in sequentibus pro τὸ παράλογον
 conjecit τὸ διάφορον. Lenius erat : τὸ παρα-
 λάσσον vel τὸ παραλλάττον, quod idem est atque
 τὸ διάφορον. Recte autem, ni fallor, proxime
 conjicit δέοντος pro ὄντως. Cæterum quod idem
 vir Epicureos et Sadducæos a Philone illis ver-
 bis notari suspicatur, Epicureos etiam Plotinus
 h. l. tangere putandus est. De Sadducæorum
 placitis huc pertinentibus consule *Josephum* in
Antiquitt. Judaicæ. XIII. 5. 9. et de *Bello*
Jud. II. 8. 2. Plotinus autem sequentibus ver-
 bis : τοῖς δὲ ὡς ὑπὸ κακοῦ δημιουργοῦ ἐστι γεγενη-
 μένος, Gnosticos reprehendit, ut supra vidimus
 in libro *adversus Gnosticos*, II. 9.

p. 454, 13. τὸ κατὰ νοῦν αὐτὸν εἶναι] Hic τῷ
 —αὐτῷ legi jubet *Wytttenb.* ad *Platon. Phædon.*
 p. 257. qui hunc Platonis locum a Plotino signifi-
 cari arbitratur. Locus autem Platonis est in
Phædone p. 97. Part. II. Vol. III. p. 86. *Bek-*
keri. De argumento disputant *Moshemius* ad
Cudworth. Syst. Intell. p. 219. et *Brucker.* in
Hist. Crit. Philos. II. p. 420. qui quidem ita :
 “ Celeberrimum dogma in Schola Alexandrina
 ex studio conciliandi Platonem et Aristotelem
 enatum, cum is mundum esse genitum diceret,
 hic æternum sine generatione mundum assereret.
 Quos ut in concordiam redigerent, ab utriusque
 opinione discesserunt, et generationem quandam
 mundi æternam asseruerunt, mundi ortum κατ’
 αἰτίαν, ab eo qui est κατὰ χρόνον distinguentes.
 Qua in re Ammonium reliquis viam monstrasse
 Plotini locus ostendit, ex quo discimus hoc
 dogma in Schola Alexandrina Plotini ætate jam
 receptum fuisse Plotini postea vestigia pressere
 sequaces, *Porphyrus* (de *Antro Nymph.* p.
 131.), *Iamblichus* (de *Myster. Ægypt.* p. 159.
 VIII. 3.), *Proclus* (in *Plat. Tim.*), aliique, quo-
 rum hac de re philosophemata exponit *Zacharias*
Mitylenæus (de *Opificio Mundi* p. 209.). Postu-
 labat vero systema emanativum ejusmodi genera-
 tionem æternam, cum ex summo rerum omnium
 fonte simplicissimo derivanda sint omnia : in hoc
 enim systemate nihil voluntarium ; sed cuncta
 ex essentiæ necessitate fluunt, unde non potuit
 mundi architectus libera voluntate ad ornandam
 materiam accedens admitti, licet id placuisset

Platoni. Negandum etiam id forte non est, ad eludenda Epicureorum tela contra mundi originem in tempore Platoniam, hanc quoque distinctionem adhibuisse Alexandrinos philosophos Platonicos." Hæc Brucker. Tu confer Proclum in Timæum p. 85. et Procli Inst. Theol. c. 48. p. 78. sqq. et quos ibi laudavimus, Plotinum p. 96. sqq. p. 553. sq. Proclum in Theol. Platon. II. 11. p. 107. III. 1. p. 126. sq. III. 16. p. 147. Dionys. Arcop. qui fertur, de Divin. nominib. V. 4. p. 690. cum Scholiis Maximi p. 705. sq. et Stobæum in Eclogg. I. 22. p. 438. sqq. Heer. Ad sequentia cf. Tennemannii Histor. Philosoph. VI. p. 100. sq. qui insuper contulit Enn. V. libr. I. c. 4. Comparat autem cum hoc de providentia placito simile placitum Basilidis Gnostici (ap. Clem. Alex. Strom. IV. p. 509.) *Nander in Allgem. Gesch. der Christ. Religion und Kirche*, I. 2. p. 688.

p. 455, 13. Τὸ δὲ πολυπραγμαίνειν οὐκ ἀσφαλές] Placitum Platonis, Stoicorum aliorumque sapientum, quorum dicta breviter attingit Ez. *Spanhem. in Preuves des Remarques sur les Césars de Julien*, p. 40. Tu Cf. Platon. Gorgiam, p. 566. c. et Heindorf. ad eum locum p. 273.

p. 457, 1. Οὕτω δὴ καὶ ἐξ ἐνὸς νοῦ καὶ τοῦ κ. τ. λ.] Laudat Theodoretus Therapeut. L. VI. p. 868. Schulzii hæc οὕτω δὴ—διέστη, addens: ταῦτα καὶ οὗτος ἐκ τῶν ἱερῶν λογίων σεσύληκεν.

p. 458, 6. ὅλον γὰρ τι ἐποίησε] Citat Theodoretus l. I. p. 869. usque ad p. sq. B. φύσις. Laudat etiam et tractat in System. Intellect. *Cudworthus* p. 1178. sq. quem vide *Tennemannus* autem in Hist. Philos. VI. p. 149. in his, quæ hoc et superiore capite ponit Plotinus, luculenta vestigia inesse dicit Theodiceæ Leibnitzianæ, Theodoretus autem, ut illuc revertar," hæc Plotinum a Davide (Psalm. XVIII. 2.) surripuisse dicit.

p. 459, 6. δαιμόνων δήμοι] Similiter Arnobius; *plebs numinum*: Marcianus Capella: *heroum populus*: quibus cum locis nostrum comparat Ez. *Spanhem. Preuves des Remarques sur les Césars de Julien*, p. 35.

— 16. καὶ τὰ μὲν τοῦ εἶναι—δοκεῖ μόνον] Hæc item sextæ suæ Disputationi Therapeut. p. 870. sq. inseruit Theodoretus usque ad fin. capit.—καὶ τὸ αὐτοῦ ἔχειν. Hæc extrema ita expressit interpres Theodreti:—"et digiti, opinor, aliud

est, digito esse, et ea habere, quæ illius sunt." Ad quæ verba *Acciaiolus* monet: *Esse digito* significat "digiti substantiam." *Sylburgius* alias lectiones secutus (vid. Var. Lect.) addit p. 196: "Græca ita magis ad verbum sonant: *Digito autem aliud puti* sc. requirendum; *videlicet esse digitem, et quod suum est*, s. quod sibi convenit, habere." Legit igitur αὐτοῦ pro αὐτοῦ. Nec aliter Ficinus. Quos secuti sumus. *Taylor* ita: *while another purpose is desired in the finger, which can, I think, be no other than that it remains a finger, and performs its peculiar office.*"

p. 460, 3. Πῦρ δὲ—μὴ θαυμάσης] Rursus hæc habet Theodoretus p. 871. In proximis: καὶ ἦλθε (τὸ πῦρ) εἰς τὸ εἶναι ὑπὸ ἄλλου φθορᾶς, Heracliteum sectari videtur placitum, quo omnia elementa ex igne orientur ac perpetuis conversionibus in ignem denuo perirent. Vid. primum Heracliti fragmentum ap. Clem. Alex. Strom. V. p. 712. πρὸς τροπαί, πρῶτον θάλασσα· θαλάσσης δὲ τὸ μὲν ἡμῖσι γῆ, τὸ δὲ ἡμῖσι πρηστήρ. Δυνάμει γὰρ λέγει (Ἡράκλειτος) ὅτι πῦρ ὑπὸ τοῦ διοικούντος λόγον καὶ θεοῦ τὰ σύμπαντα (Lege: ὑπὸ τοῦ διοικούντος τὰ σύμπαντα λόγον καὶ θεοῦ) δι' ἀέρος τρέπεται εἰς ὕγρον, τὸ ὡς (Leg. deleto comitate: εἰς ὕγρον ὡς τὸ) σπέρμα τῆς διακοσμήσεως ὃ καλεῖ θάλασσαν· ἐκ δὲ τούτου αἰθῆς γίγνεται γῆ καὶ οὐρανός, καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα. "Ὅπως δὲ πάλιν ἀναλαμβάνεται καὶ ἐκπυροῦται, σαφῶς διὰ τούτων δηλοῦ· Θάλασσα διαχέεται καὶ μετρέεται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον ὁμοίως πρῶτον ἦν, ἢ γενέσθαι γῆ. Ὅμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων στοιχείων τὰ αὐτά. Has mundi vicissitudines et hanc conflagrationem, ἐκπύρωσιν, ab Heraclito mutuati sunt Stoici. Cf. Commentat. meam de *Providentia et de Fato* p. 26. ibiq. laud. Marcum Antonin. III. 3. cum *Gatakeri* annot. Diog. Laërt. IX. 8. *Mureti* Scholia in Senecæ Epist. 9. et *Sturz.* ad Empedoclem p. 274. [Add. *Iac. Thomasi* Exercitationem de Exustione Mundi Stoica, præmissam ejusd. Dissertationibus ad Philosophiæ Stoicæ Historiam. Lips. 1682. 4to.]

p. 461, 2. Ἀνθρώπων—εἰς ἀλλήλους ἀδικίαι—ἔφεσιν τοῦ ἀγαθοῦ κ. τ. λ.] Democritea quodammodo sententia. Ita enim ille ap. Stob. in Eclogg. II. 9: Ἀνθρώπινα κακὰ ἐξ ἀγαθῶν φύεται, ἐπὶν τις τὰγαθὰ μὴ ἐπίστηται ποδηγετεύειν, μηδὲ ὀχέειν εὐπόρως. Sallustius de Diis et Mundo

cap. XII. ὅτι μὲν οὖν οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ φύσει κακὸν, ἐκ τούτων ἐστὶν ἰδεῖν. Περὶ δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἐνεργείας καὶ τούτων οὐ πάντων, οὐδὲ ἀεὶ φαίνεται τὰ κακά. Ταῦτα δὲ, εἰ μὲν δι' αὐτὸ τὸ κακὸν ἡμάρτανον ἀνθρώποι, αὐτὴ ἂν ἦν ἡ φύσις κακή—ὁ δὲ ἐχθρὸν κακῶς ποιῶν, τὸ μὲν κακῶς ποιῆσαι, κακὸν, τὸ δὲ τὸν ἐχθρὸν ἀμύνασθαι, ἀγαθόν, καὶ πάντα οὕτως ἀμαρτάνει ψυχῇ, καὶ δι' ἀγαθότητα γίνεται τὰ κακά (ὡσπερ διὰ τὸ φῶς μὴ εἶναι γίνεται σκότος φύσει μὴ ὄν), Ἀμαρτάνει μὲν οὖν ψυχῇ, ὅτι ἐφίεται ἀγαθοῦ, πλανᾶται δὲ περὶ τὸ ἀγαθόν, ὅτι μὴ πρώτη ἐστὶν οὐσία. Quæ a Plotino desumpta esse nemo est quin videat, et eommode Plotini hunc locum in annot. in Sallustium h. l. adposuit Holstenius, insuper laudans Dionys. Areop., qui fertur, de Divinn. Nomm. cap. IV. et Proclum in Platonis Tim. p. 115. sq. unde extrema tantummodo adscribam: ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι πᾶν τὸ κακὸν κατὰ προουπόστασιν ἐστὶ, καὶ τοῦτο δὲ ὅμως ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ χρωινύμενον ὑφέστηκεν, ὥστε πάντα ἀγαθὰ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βοῦλήσιν, καὶ οὐδὲν ἔρημον ἀγαθοῦ κατὰ δύναμιν, εἰ καὶ ὀπωσοῦν ἐστὶ τὸ κακόν. Οὐ γὰρ ἦν, γενέσεως οὔσης, μὴ καὶ τοῦτο παρφυσιτάναι, ἀναγκαῖον ὄν πρὸς τὴν τελειότητα τῶν ὄλων. Vid. Holstenii et Orellii notas in Sallust. l. l. p. 152—154. ed. Jo. Cour. Orellii.

p. 461, 15. πολλὰ δὲ ὑπ' ἄλλων πάσχει κ. τ. λ.] Habet Theodoret. Therapeut. VI. p. 871. sq. usque ad verba seq. capituli: εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ὄλου.

p. 462, 15. Πενίαι δὲ καὶ νόσοι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς οὐδὲν,] Hæc et sequentia, ad mentem Platonis de Republica disputata, admonent Theognidis Gnom. vs. 526 (518 Brunek.)

ἡ πενίη δὲ κακῶ σὺμφορος ἀνδρὶ φέρειν.

Ceterum ad hunc Plotini nostri locum *Proclus* in suis commentariis in has *Enneadas* mentionem fecerat Epicteti illius. Hic enim servus Epaphroditū qui Neronis in intimis (Arriani Diss. Epictet. I. 1. Suidas I. p. 817. Kust. Just. Lips. ad Tacit. Ann. XV. 55. et paupertatem et morbum reliquaue pertulerat, quæ servitus dura et acerba habet. Illorum autem Proeli commentariorum mentio exstat in libris Arriani MSS. tum Parisinis, tum Vaticanis. Vid. Schweigh. ad Arriani Epictet. l. l. p. 21. Vaticani autem Codices, quorum notitiam debemus Hieronymo Amatio, nr. 328. et 1374. ita habent: ἐκ τῶν τοῦ

φιλοσόφου Πρόκλου εἰς Πλωτῖνον ὑπομνημάτων· Δούλος Ἐπίκτητος γενόμεν κ. τ. λ. Sequitur epigramma, quod hodie legitur in Anthologia Græca edita Tom. IV. p. 238. Jacobsii.—Quod reliquum est, *Tiedemannus* in libro: *Geist der speculativen Philosophie*, Vol. III. p. 329. sq. ex his tribus capitibus 3. 4. 5. inconstantia culpam in Plotinum convertere studet. De quo ipse viderit. Ceterum ad argumentum adhibe infra III. 3. 16. p. 384. a Nostro disputata.

p. 463, 8. Ἡ δὲ κακία] Habet Theodoretus Therapeut. VI. p. 872. sq. usque ad verba ἔλληψιν τοῦ ἀγαθοῦ τεθέον.

— 11. *πονηρίας ὁδοῖς*] Admonet hæc formula Psalm. CXIX. 1. 9. 101. ἐκ πάσης ὁδοῦ *πονηρίας* ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου, et Epistol. Jacob. V. 8. ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, et similia per sacra monumenta. Sed nec in ceteris scriptoribus exempla desunt, ubi ὁδὸς *agendi modum, rationem, instituta, mores designat*. De quo usu præceperunt viri docti, Abresch. Æschyl. II. 108. Kuster. ad Aristoph. Equitt. 1012. Brunck. ad Sophocl. Ædip. Tyrann. 311. Nee aliter Latini Cicero Paradox. V. 1. *vivendi via*. Cf. Liv. II. 24. Consule etiam Alberti ad Hesych. I. p. 1252. Schleusneri Lex. N. T. in ὁδὸς et Valckenarii Scholl. in N. T. I. p. 446. Adde Genadii Scholarii de Providentia libellum p. 11. ed. pre. Thorlacii:—οὔτε ὠρισμένον τί ἐστὶν ἐν τῇ τῆς κακίας ὁδῷ. Hujus formulæ eolorem reddendum censui versioni Latinæ, ita tamen, ut Ficinianam juxta positam relinquerem.

— 13. Καὶ οὐ γέγονε τὰ κακὰ διὰ ταῦτα κ. τ. λ.] Cf. Synesii Epist. 57. p. 192. Petavii:—ἀλλὰ κακῆνα μάλιστα τὸ διὰ κακῶν ἐπινοηθέντων πρὸς τινῶν ἀγαθόν τι καὶ χρηστὸν τέλος ἀποτελεῖν, καὶ ὠφελίμως τοῖς δοκοῦσι φαύλοις χρῆσθαι. Ad quæ Petavius in notis p. 51. infr. et p. 52. supr. et Plotini locum ex Theodoro et Augustino de Civ. Dei adhibuit. Quod autem boni defectum dicit malum Plotinus, illud consequens est sententiæ, *malorum non esse ideas*. Qua de re ita Syriannus in Aristotelis Metaphys. II. 3. sqq. fol. 6. ed. Venet. 1558: “Dicimus quidem turpium et imperfectorum et malorum non esse ideas. Nam per recessum hæc in ultimis naturæ subsistunt, eo scilicet, quod particularis anima imbecillis sit, quia non superat subjectum infini-

tatem." Ubi idem Plotinum Iamblichumque laudat. Alios autem Platonicos aliter sensisse arguit hic locus Procli in Platonis Parmen. L. III. p. 63. ed. Cousin. Paris.: *ἐὰν γὰρ οὕτω λέγωμεν, οὔτε τῶν κακῶν ἰδέας εἰσοίσομεν, ὥς τινες τῶν Πλατωνικῶν κ. τ. λ.* Alia contuli ad Plotini librum de Pulcrit. p. 172—175. sq. Theodoro 1. l. Hoeschelius hæc altera Augustini ex Commentario in Evang. Joannis adhibuit: "Bene utens bonus malis et faciens bona de malis ad faciendos bonos ex malis et discernendos bonos a malis." Ad Plotini autem sententiam de Mali natura prope satis accedit Gennadius Constantinopolitanus de Providentia p. 11. ed. princ. Thorlacii: 'Ἄλλ' εἰ δεῖ τάληθες εἰπεῖν, οὔτε ἐστὶ τι ἢ κακία, ἀλλὰ στέρησις ἀρετῆς μόνον. Omnino hic scriptor tacite mutuatus esse videtur nonnulla a Plotino nostro.

p. 464. l. 4. Διὸ οὐτε ἀπολέσθαι τὰ κακά.] Attigit Platonis sententiam in Theæteto p. 176. p. 247. Bekkeri: quam supra protuli ad I. 8. 6. p. 75. G. qui locus omnino cum nostro comparandus est, et quæ ad eum posui. Proxime sequentia: τὸ δὲ παρ' ἀξίαν ὅταν ἀγαθοὶ κακὰ ἔχωσι, φαῦλοι δὲ τὰ ἐναντία κ. τ. λ. hæc igitur quod attinet: in hoc argumento præsertim diligenter elaboravit Philo Judæus Sermon. II. de Providentia ad Alexandrum. Ita enim ille incipit ap. Eusebium in P. E. VIII. 14. p. 386: *πρόνοιαν εἶναι λέγεις ἐν τοσαύτῃ τῶν πραγμάτων ταραχῇ καὶ συγχύσει; τί γὰρ τῶν κατὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον διατέτακται; τί μὲν οὖν οὐκ ἀταξίας γέμει καὶ φθορᾶς; ἢ μόνος ἀγνοεῖς, ὅτι τοῖς μὲν κακίστοις καὶ πονηροτάτοις ἐπικωμᾶζει τὰ ἀγαθὰ, πλοῦτος, εὐδοξία, τιμαὶ παρὰ τοῖς πλήθεσιν, ἡγεμονία, πάλιν ὑγεία, εὐαισθησία, κάλλος, ἰσχύς ἀπόλαυσις ἡδονῶν ἀκόλυτος διὰ τε παρασκευῶν περιουσίαν καὶ διὰ τὴν εἰρηκωτάτην σώματος εὐμοιρίαν; οἱ δὲ φρονήσεως καὶ ἀρετῆς ἀπάσης ἐρασταὶ τε καὶ ἀσκηταὶ πάντες εἰσὶν, ὀλίγον δέω φάναι, πένητες, ἀφανεῖς, ἄδοξοι, ταπεινοί.*—Quæ deinde uberius persequitur scriptor eloquentissimus, non habet Eusebius: habet autem integra nuper edita versio Armenica p. 46. sqq. unde intelligimus Pheonem hæc copiose pertractasse, et appositis exemplis Polyeratis Dionysiorum, et ex altera parte Zenonis Eleatæ, Anaxarchi, aliorum illustrasse.

p. 465. 6. ἀλλὰ καὶ τὰ μέρη ὀρθῶς ἔχει—καὶ

μάλιστα ὅταν ἔμψυχα] Scripsi ἐν δέοντι αὐτῶν (pro αὐτῶ) cum aliquot libris et Ficino, vel propter proxime sequentia. Sententia autem: καὶ τὴν πρόνοιαν—φθάνει pendet item ab antecedente ὀρθῶς ἔχει neque debebat Ficinus interponere *probabile est*. Memorantur enim hoc loco dubitationes et monstratur, quid deceat providentiam, si hoc nomine digna esse velit. Cæterum hanc Providentiæ, se per ennetta porrigentis, et vel minima, sed singula tamen diverso modo, curantis, rationem copiosius explicare studet Gennadius de Providentia p. 4. sqq. ita disputans: *ἢ γὰρ πρόνοια τῆς ἀθιαλείπτου κινήσεως τοῦ παντός τούτου καὶ τῶν αὐτοῦ μερῶν ὧν ἐκ τῆς τοιαύτης κινήσεως αὐτὰ γίνεται τε ὀπωσοῦν καὶ ζῆ, καὶ τῆς αὐτῶν γενέσεως καὶ ζωῆς ἐστὶ πρόνοια ἐκάστοις ἀμερίστως συνδιανεμομένη γνώσεως ὑπερβολῇ καὶ δυνάμει, ἅτε τῆς ὑπεραγάθου θελήσεως ἀκάματον ἀπὸ τῶν ὑψηλοτέρων μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων τὸν ἑαυτῆς δρόμον ἐξαίνουσης, ἐν ἐκάστῃ χρόνῳ ῥοπή ὅς ἐστι τὸ ὑπὸ πάντων ἅμα μετέχεσθαι κατὰ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐκάστῳ διδομένην τοῦ μετέχειν ἰσχύι, μετὰ τῆς ἐν τῷ παντὶ πάντων εὐαρμοστίας.* Ἰδιώτερον μὲν τοίνυν τῶν ἀτόμων προμηθεῖται ἐκείνων ἄπερ ἀμέσως εἰς αὐτὸν τάττονται, καὶ ἀμέσως αὐτοῦ ποτε δύναται ἀπολαύειν, οἷα δὲ τῆς λογικῆς ἄτομα φύσεως. καὶ διὰ τοῦτο ποῦ μὲν τῶν λογίων ἐστὶν ἱερῶν τὸ, χωρὶς τοῦ θείου θελήματος μηδὲ στρούθιον τῇ παγίδι ἐμπίπτειν, ποῦ δὲ τὸ, μηδὲν τῷ θεῷ τῶν βοῶν μέλειν, πάντῃ ἀληθεύοντος ἐκατέρου.—Τοιαῦτα τῷ θεῷ περὶ αὐτῶν (τῶν θηρίων) μέλει ἐπέκεινα δὲ οὐδὲν ὅτι μηδὲν (fort. μηδὲ) ἐπέκεινα τῆς ἐνταῦθα ζωῆς τοῖς τοιοῦτοις τέλος ἐστίν.—Τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων πρᾶγμα οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις γεννητοῖς καὶ φαρτοῖς ἔχει ἀλλὰ συγκεῖται μὲν ἐκ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου τὴν ἀρχὴν ἄνθρωπος κ. τ. λ.

— 12. Πρῶτον τοίνυν—εἰ μηδὲν τούτου ἑλλείπει] Habet hæc Theodoretus l. l. p. 873. *Ληπτέον* omnes libri nostri. Contra Theodoretum omnes *λεκτέον*. Cave corrigas. Habet enim Platonicam auctoritatem et potius Theodoretum contextus e nostro emendandus est. Ita enim in Phædro p. 246. d. *τὴν δ' αἰτίαν τῆς τῶν περῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρέει, λάβωμεν*, ubi vid. *Heindorf*. p. 250. Alibi dicit *λόγῳ λαμβάνειν* pro *cogitare*, *recordari*, ut de Legg. I. 10. ubi vid. *Astii* *Animadvv.* p. 58. Alibi etiam *λαμβάνειν* ἰφ, *διαοία*. Sed tamen sæpius etiam sine ejusmodi substan-

tivis, ut in Philebo p. 17: ἐπειδὴν λάβης τὰ διαστήματα—ὄσα συστήματα γέγονεν ubi consule Stallbaum. p. 35. Adde interpret. ad Thucyd. III. 20, *Wesseling.* ad Diodor. XVII. 82. p. 224. ubi ἐλάμβανον οἱ Μακεδόνες est *conjiiciebant s. arbitrabantur.* Ego nec in his Longini de Sublim. IX. 7. hæreo: πλὴν εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, uti *Weiskius* fecit, ceteroqui recte explicans *intelligi, explicari.* Poterat simplicius *accipere.* Ex asse respondet nostrum: *im allegorischen Sinne NEHMEN, vel annehmen.* Etiam in aliquot locis, quos attigimus, congruit Germanicum *nehmen v. annehmen.* Atque quod h. l. ἀλληγορίας vocabulum in mentem mihi revocat, non alienum sit hic apponere. Nimirum quod *Ruhnkenium* secutus alibi (in Symbolica I. p. 69. ed. alter.) ὑπονοίας vocem antiquam, ἀλληγορίας recentiore dixeram: illud adhibeat fortasse quispiam ad refellendam conjecturam Hieron. Amatii, qui illa *de Sublimitate* fragmenta Dionysio Halicarnassensi tribuenda esse censuerat. Quam sententiam nunc quidem hac de usu vocis ἀλληγορίας observatione confutari posse non credo; quando haud ambigua vestigia commonstrant, antiquiores etiam scriptores hac potestate ἀλληγορίας voce usos esse, quæ v. c. Plato de Rep. II. p. 378. p. 96. Bekk. ὑπονοία utitur. Adde quod Fr. Aug. Wolfius in libro qui inscribitur Literarische Analecten II. p. 526. contra Ruhnkenium (ad Tim. Lex. Plat. p. 200.) monuit ἀλληγορίας vocabulum bis jam apud Ciceronem legi: vid. Orator. 27. et ad Att. II. 20. Quæ adhibenda etiam Wytttenbachii Animadversioni in Plutarch. De aud. poëtis p. 208; qui tamen et ipse priorem Tullii locum laudavit. Alia tela restant, quibus illa doctissimi Amatii opinio configi queat, in his illud, quod Dionysius Halicarnasseus plane diversa ratione de Theopompo rerum scriptore indicat, atque is facit, qui egregium hunc *περὶ ὕψους* libellum conscripsit. Sed de his fortasse alias.

p. 466, 2. ἀλλ' ἐκείνο ἀποδεδέχθαι τοῦ ποιητοῦ —τῆ ὕλη] Præstantissimus locus et qui cum verbis tum sententia germanum Platonis sectatorem arguat. Ita enim ille in Phædone p. 92. a. οὐ γάρ που ἀποδέξῃ σουτοῦ λέγοντος i. e. *probabis te ipsum dicentem: a te ipso dicente accipies* explicante Wytttenbachio in Annot. p. 242. Euthy-

phron. c. 11: οὕτως ἡμῶν τε αὐτῶν ἀποδεχόμεθα καὶ τῶν ἄλλων, ἐὰν μόνον φῆ τίς τι ἔχειω οὕτω. ubi vid. Stallbaum. p. 62. Adde Schleusneri Lex. N. T. in voc. Argumentum quod attinet, conjunctum est hoc cum doctrina Platonis intervalli, quo idea distat a materia, quæ doctrina pariter complectitur mundi hujus orificium, quam artificum opera. Tu vid. Rempubl. X. p. 471. Bekk. Timæum p. 28. p. 23. Bekk. Aristotelis Poetic. II. 1. Hinc illa judicanda Plinii H. N. XXXIV. 19. p. 654. Harduin. de Clearcho artifice: "*nobiles viros nobiliores fecit,*" et similia.

— 15. τὸ κόσμον εἶναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι κ. τ. λ.] Pertinet hoc ad doctrinam Platonis animarum novellarum (*νεοτελῶν*), quæ *οικονομίας τῆς τῶν ὄλων ἕνεκα* in corpora mittuntur. Vid. Remp. X. p. 518. Phædon. p. 386. sq. 398. A. Celsum apud Origenem. lib. VIII. p. 780. D. et quæ hac de re exposuit Wytttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 113. ed. Oxon. min.

p. 467, 19. θεοὶ, καὶ οὐρανὸς πᾶς κύκλω] De circulari sede diis attributa vid. Ezech. Spanhem. *Preuves des Remarques sur les Césars de Julien* p. 19. ubi nostrum locum adhibet hic vir doctus. Proxime: τὸ δὲ κείται ἄνθρωπος cogita *τίμιον* ex præcedentibus, hoc sensu; "*sed istud venerandum, tanquam homo, jacet in medio cet.*"

p. 468, 16. ἄρνας—λύκων ἀρπαγὰς εἶναι.] Fortasse Adagia obversabantur hæc scribenti Plotino, ut illud apud Diogenian. VII. 63: *πρὶν καὶ λύκος οἶν ποιμάνη*, vel illud: *ἐκ λύκου στόματος, vel θρέψαι λύκους* ap. Erasmus in Adagiis p. 293. et p. 390. Proximis verbis *δίκη τὸ λύκος εἶναι καὶ κακοδαίμοσιν ἀνθρώποις* utrum vulgi fabulam de *λυκανθρώποις* (vid. Herodot. IV. 105. Plinii H. N. VIII. 34. coll. 22.) tetigerit, an simpliciter, sed graviter, hominum rapacium mores designare voluerit philosophus, non definierim. Hoc simplicius videtur. Et Nemesius de Natura Hominis c. II. p. 115. ed. Matthæi, Platoniam metempsychosin explicans ita scribit: *εἰπόντος γὰρ Πλάτωνος τὰς μὲν θυμικὰς καὶ ὀργίλους καὶ ἀρπακτικὰς ψυχὰς λύκων καὶ λεόντων σώματα ἀμφιένυσθαι.*

p. 469, 8. Νῦν δὲ οἱ μὲν ἄσπλοι κ. τ. λ. εἶη θεῖον] Laudat Theodoretus Therap. VI. p. 873. 874.

— 10. Σώζεσθαι — φησὶ δεῖν ὁ νόμος ἀνδριζομένους] Hoc verbum extremum usurpat aliquoties noster Philosophus VI. 8. 5. p. 738, qui locus cum nostro conferendus. Solonis legem ignavis pœnas irrogantem ex oratoribus, Æschine contra Ctesiph. p. 79. et Demosthene in Timocrat. p. 461. exhibuit Petitus de Legibus Att. p. 665. sq. ubi add. Wesseling. Alia ex hoc argumento leguntur apud Aristotelem in Ethic. Nicom. III. 6. ubi consulendus Giphanius et III. 8. Adde Proclum in Plat. Ale. pr. p. 337. et Olympiodor. in eund. p. 117. sq. p. 120. sq.

p. 470, 8. Οὐ γὰρ δὴ οὕτω τὴν πρόνοιαν εἶναι δεῖ, ὥστε μηδὲν ἡμᾶς εἶναι] Tractat hoc argumentum etiam Gennadius nuper edito libello de Providentia p. 18. sq.: Δῆλον δὲ καὶ ὅτι τούτων οὕτως ἐχόντων οὐδὲν πρὸς τοῦ (leg. τὸ) ἐλέσθαι τὸ βέλτιον ὀφελεῖ ὁ θεῖος προορισμὸς τοὺς προηρημένους, εἰ μὴ ὅσον προώριστο τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει κοινῶς τὸ δεῖν κατὰ λόγον καὶ νόμον βιοῦν, καὶ οὕτω βιοῦντας θεοφιλεῖς εἶναι, τοιούτους δὲ ὄντας ἄμεινον ζῆσεσθαι ἐν τῷ μέλλοντι.—ἐκόντες ἄρα αἰροῦνται ἀμφοτέρω ὅποτε αἰροῦνται.—εἰ δὲ τινες τῶν ἐνθέων χωρίζοντες τὰ ἐφ' ἡμῖν προκινώσκειν λέγουσι τὸν θεὸν οὐ προορίζειν, τὸ ἐπαναγκάζειν βούλονται λέγειν—ὡς ὁ θεῖος προορισμὸς οὐκ ἀναγκάζει τὸ αὐτεξούσιον, ὡς μηδὲ τοιοῦτο λοιπὸν εἶη. Hæc pauca satis monstrant, quantopere hæc Gennadii disputata pertineant ad hujus loci Plotiniani argumentum.

— 16. οὐ θεμιτὸν εὐχὴν ποιουμένων] Theodoret. p. 874. rursus profert verba τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ποιουμένων, ubi extrema interpres ita vertit: “Malos vero ut salvare alii suo periculo velint, cum rogant, fas non est” Pressius ad verbum ita vertas: “Qui vero mali evaserunt, eos postulare, ut alii ipsorum servatores existant, seque negligant, fas non est, tametsi (mali) vota suscipiant.” Aliter accepit locum Ficinus. Sed proxima arguunt hæc esse sententiam Plotini.

p. 471, 5. ὅπως αὐτοῖς εἶεν ἐπιμελούμενοι] “Meditantes qua ratione ipsis id adsit:” scil. Bonum, quod vel sequentia arguunt: ἕαν τις ἀγαθὸς παρ' αὐτοῦ φύηται.

— 12. ἀλλὰ μετέχον—καὶ σοφίας, καὶ νοῦ] Brueker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 423. inconstantiae culpam ex hoc loco in Plotinum convertere studet dicens: “Ast supra dixerat, fieri

hæc omnia naturæ necessitate.” Tu vide philosophi nostri libellum de virtutibus I. 2. et quæ ibi passim apposuimus p. 11. sqq. Adde primum locum II. 3. 9. p. 141. sq. ubi de anima a fato libera idem noster disputat.

— 17. ἐπεὶ καὶ τοῖς ἄλλοις—καὶ ἀνθρώπων ἀγρίων.] Habet Theodoret. l. l. p. 873. sq. Schulz. Admonent autem hæc Plotiniana eorum, quæ Tullius Balbum ex Stoicorum doctrina disputantem facit De N. D. II. 47—52. in quibus nonnulla sunt, quæ ad verbum congruunt hoc loco; v. c. cap. 51: “ut vero perpetuus mundi esset ornatus, magna adhibita est cura a providentia deorum, ut semper essent et bestiarum generum et arborum omniumque rerum” etc. Copiose autem hæc pertractat Philo Judæus Serm. II. De Providentia, et ita, ut propius etiam Plotinus ad ejus similitudinem accedat. Ita enim ille apud Eusebium P. E. VIII. 14. et in nova vers. Armen. edit. p. 112: τὰ δ' ἄλλοιμα τῶν θηρίων γέγονεν, οὐ γὰρ ὑποσιωπητέον (ὡς ἂν εἰ καὶ τῷ δεινῶς εἰπεῖν οἰομένῳ προλαβὼν τὴν ἀπολογίαν διέσυρες) ἀσκήσεως ἕνεκα τῆς πρὸς τοὺς πολεμικοὺς ἀγῶνας. τὰ γὰρ γυμνάσια καὶ αἱ συνεχεῖς θῆραι συγκροτοῦσι καὶ νευροῦσιν εὖ μάλᾳ τὰ σώματα, καὶ πρὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς ἐθίζουσιν ἐχθρῶν ἐξαπιναίας ἐφόδους τῷ καρτερῷ τῆς ῥώμης ἀλογεῖν. τοῖς δὲ τὰς φύσεις εἰρημικοῖς ἔξεστιν οὐ μόνον τειχῶν ἐντὸς ἀλλὰ καὶ κλεισιᾶδων θαλαμνομένοις ἀποζῆν ἀνεπιβουλεύτους ἔχουσιν εἰς ἀπόλαυσιν ἀφθουωτάτας ἡμέρων ἀγέλας κ. τ. λ. et p. 114: τῶν δ' ἔρπετῶν τὰ ἰοβόλα γέγονεν οὐ κατὰ πρόνοιαν ἀλλὰ κατ' ἐπακολούθησιν, ὡς καὶ πρότερον εἶπον—ἤκουσα δὲ καὶ περὶ ἐκείνων διττοῦς λόγους, ὡς ἐπ' ὀφελείᾳ τοῦ ἀνθρώπου γεγονότων, οὓς οὐκ ἂν ἐπικρυφαίμην. ἦν δ' ὁ μὲν ἕτερος τοιούδε· πρὸς πολλὰ τῶν ἱατρῶν ἔφασάν τινες τὰ ἰοβόλα συνεργεῖν καὶ τοὺς μεθοδεύοντας τὴν τέχνην, εἰς ἃ δεῖ καταχρωμένους αὐτοῖς ἐπιστημόνως, ἀλεξιφαρμάκων εὐπορεῖν. ἐπὶ τῇ τῶν μάλιστα ἐπισφαλῶς ἐχόντων ἀπροσδοκίῃ σωτηρία.—ὁ δ' ἕτερος λόγος οὐκ ἱατρικὸς, ἀλλὰ φιλόσοφος ἦν, ὡς εἰκοι· τῷ γὰρ θεῷ ταῦτ' ἔφασκεν ἠὲ τρεπίσθαι κατὰ τῶν ἀμαρτανόντων κολαστήρια. κ. τ. λ. Cum his comparanda sunt, quæ in libro. *Utrum stellæ agant* a philosopho nostro disputantur (II. 3, 18.), unde hæc tantummodo delibabo p. 148. A.: καὶ γὰρ χρεῖαι τὰ πολλὰ αὐτῶν, ἧ καὶ πάντα παρέχεται τῷ ὄφ.

οἷα τὰ τῶν ἰοβόλων. λανθάνει δὲ τὰ πλείεστα διὰ τί.

p. 473, 15. [Ἡμεῖς δὲ—συμπληρούμενον] Laudat Theodoretus l. c. p. 875; tractat etiam Cudworth. in Syst. intellect. p. 1179. sq. ed. Moshem. Quod Ficinus vertit: “Nos autem *sic affecti sumus*, sicut imperiti picturæ, qui pictorem damnant,” perspicuitatis adjuvandæ causa fecit uti ubivis facere solet. Græcitati familiares sunt Ellipses hujusmodi. Xenoph. Memorab. II. 1. 18: ἔπειτα ὁ μὲν ἐκουσίως ταλαιπωρῶν ἐπ’ ἀγαθῇ ἐλπιδὶ εὐφραίνεται οἶον οἱ τὰ θηρία θηρῶντες ἐλπιδὶ τοῦ λήψεσθαι ἡδέως μοχθοῦσι. cf. II. 1, 5. et Œconom. I. 10. ὥσπερ γε αὐλοὶ τῷ μὲν ἐπισταμένῳ χρήματ’ εἰσι. Cic. de N. D. I. 36: “Ipsi, qui irridentur, Ægyptii, nullam beluam, nisi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, consecrarunt. *Velut ibes maximam vim serpentum conficiunt cet.*” Ubi Davisius male: “Velut ibes, *quæ*—conficiunt.” Nec melius Heindorf.: “Velut *ibis*; maximam *enim*—conficiunt.” Vid. annot. nostr. in eum locum p. 265.

— 18. ἡ εἴ τις δρᾶμα μέμφοιτο κ. τ. λ.] Noster infr. p. 699. B. C. ὥσπερ τὸν ἐν ὀρχήσει πρὸς τὸ δοθὲν αὐτῷ δρᾶμα. Quam varie et eleganter hoc extremo vocabulo utatur Plato, non est, quod post Heusdium in Specim. Platon. p. 29. et Heindorf. ad Theæt. p. 308. commonstemus. Fabulæ scenicæ similitudinem jam a Socrate et Platone usurpatam deinceps frequentarunt certatim philosophi, Xenoph. Memor. II. 2. 9. Plato Phileb. p. 50. a. p. 216. Bekkeri: Μηνύει δὴ νῦν ὁ λόγος (ita quoque cod. Clark.) ἡμῖν ἐν θρήνοις τε καὶ ἐν τραγωδαῖς (quod Stallbaum p. 156. volebat κωμωδαῖς, ei conjecturæ non suffragantur Codd. nec Bekkeriani nec Clark.) μὴ τοῖς δράμασι μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ τοῦ βίου ξυμπᾶση τραγωδίᾳ καὶ κωμωδίᾳ, λύπας ἡδοναῖς ἅμα κεράννυσθαι, Aristo Chius ap. Diog. Laërt. VII. 160: εἶναι γὰρ ὅμοιον τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφὸν, ὃς ἂν τε Θεορίτου, ἂν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀναλάβῃ, ἐκάτερον ὑποκρίνεται προσηκόντως [De hoc Aristonis Chii dicto exstat singularis liber doctissimus, qui inscribitur: Paradoxon Stoicum Aristonis Chii ὅμοιον εἶναι τῷ ἀγαθῷ ὑποκριτῇ τὸν σοφὸν novis observationibus illustratum—opera Jo. Bened. Curpzon. Lips. 1742. 536. pp. 8vo.] Aliorum philosophorum ex hoc

genere similitudines congressere *Gataker*. ad Marc. Antonin. XI. 6. p. 321. sq. *Upton*. ad Epictet. Enchirid. c. 17. (T. III. p. 150. Schweigh.) Adde Proclum in Theol. Plat. XVIII. p. 49. δραματουργίαν γιγαντικήν. Idem in Alcib. pr. p. 141. sq. ὥσπερ ἐν τοῖς τραγωδαῖς ἐκ μηχανῆς πολλάκις θεοῦ τινος εἰσάγουσιν οἱ ποιηταὶ τῶν παρόντων πραγμάτων διορθωτάς κ. τ. λ.

p. 474, 14. Ἐπεὶ οὐδ’ ἐκείνον ἀποβλητέον τὸν λόγον κ. τ. λ.] Respicit Ægyptiacam, Pythagorean atque Platoniam transmigrationum doctrinam. Vid. Ficin. commentar. supr. p. 243. Proxima utiliter conferas cum similibus, quæ exponit Philo Judæus de Providentia Serm. II. ap. Euseb. P. E. VIII. 14. et in Edit. Armen. Latin. p. 63. sqq. Plotiniana hæc ante oculos habuit Sallustius de Diis et Mundo cap. XX. ubi *Conr. Orellius* in annot. nostri loci non est oblitus, in eo tamen lapsus, quod Platonis Timæum huc advocat.

p. 475, 8. ἀλλὰ ἦν—ποιήσας—πάσχων] Adhibet hæc Juliani in Cæsaribus loco *Ez. Spanhem.* in notis subjectis versioni Gallicæ p. 100. cf. ejusdem *Preuves des Remarques in eundem librum* p. 53. et p. 55. et cf. Nostr. IV. 3. p. 389: οὐ γὰρ μήποτε τις ἐκφύγει ἀπαθεῖν ἐπ’ ἀδίκους ἔργοις προσήκει.

— 11. ὅθεν καὶ θεία φήμη, Ἀδράστεια, αὐτῇ—Δίκη—κ. τ. λ.] Noster infra p. 382: τὸ γὰρ ἀναπόδραστον (ita legendum) καὶ ἡ δίκη οὕτως ἐν φύσει κρατούση ἵεναι ἕκαστον ἐν τάξει κ. τ. λ. et p. 389. sub fin.: οὐ γὰρ μήποτε τις ἐκφύγει ὁ παθεῖν ἐπ’ ἀδίκους ἔργοις προσήκει· ἀναπόδραστος γὰρ ὁ θεῖος νόμος ὁμοῦ ἔχων ἐν ἑαυτῷ τὸ ποιῆσαι τὸ κριθὲν ἤδη. ubi ad vocabulum et ad sententiam plura adponemus. Nunc de Adrastea philosophi nostri videamus. Fons in Platonis Phædro c. 28. p. 248. c: θεσμός τε Ἀδραστείας ὄδε, ἥτις ἂν ψυχῇ θεῷ ξυνοπαδὸς γενομένη κατὶδῇ τι τῶν ἀληθῶν—ἀεὶ ἀβλαβῆ εἶναι· ὅταν δὲ—μὴ ἴδῃ—ἀλλὰ τὴν—πλείεστα ἰδοῦσαν κ. τ. λ. ad quem locum vid. Astii Commentar. p. 306. Aristoteles, qui fertur, de Mundo VII. 3. p. 324. Καρπίι: —Ἀδραστείαν δὲ ἀναπόδραστον αἰτίαν οὖσαν κατὰ φύσιν. Quæ sententia a Stoicis accepta et etymologicis quoque rationibus illustrata est, maxime a Chrysippo. Plutarch. ap. Stob. Eclogg. I. p. 186—188. Heer. Διὰ τοῦτο τὴν εἰμαρμένην καὶ

Ἄδραστειάν καλοῦσιν (scil. οἱ Στωϊκοί), ὅτι περὰς ταῖς αἰτίας ἡραγκασμένον ἐπιθήσῃν, ἀνέκφευκτος οὔσα καὶ ἀναπόδραστος. Cf. Chrysippum ap. Plutarch. de Stoicorr. Repugn. p. 1056. C. p. 304. Wytt. et vid. Wytt. ad Plut. de S. N. V. p. 107. et Baguet. ad Chrysippi Fragg. XC. p. 224. Ammianus Marcellin. XIV. 11. “Hæc et hujusmodi quedam innumerabilia *ultrix fucino- rum bonorumque premiatrix* aliquoties operatur *Adrastia*—quam vocabulo duplici etiam *Nemesis* appellamus.” Platonis locum partim respiciunt, partim describunt haud pauci, in his Plutarchus de Fato p. 570. A. p. 296. Wytt. Proclus in Theol. Platon. p. 186. p. 205. sq. loco classico, ubi multa de Adrastea disputat ad mentem Platonis: cf. ibid. p. 298. et in Timæum IV. p. 206. (coll. V. p. 206.) ubi memorabile Orphicum fragmentum exhibet; quocumq; componendus est versus Orphicus in *Εὐχῆ πρὸς Μουσαίων*, 36. p. 254. Herm. quem tamen Codex Vossianus non agnoscit. Omitto multa, quæ ad Mythologiam Adrasteæ illustrandam contulerunt viri docti, ut Tib. Hemsterhusius in Anecdott. Hemsterhusianis ed. Geel. T. I. p. 183. sqq. Siebenkees. ad Platonis Scholia p. 64. sqq. doctissimus Hug. in libro *Ueber den Mythos* p. 187. sqq. Zoega in *Abhandlungen* ed. Welcker. p. 40. p. 60. sqq. et quæ ipse posui in Symbolica II. p. 501. sqq. ed. alt. et III. p. 307. sqq. Adscribam autem verba Hermiæ in l. l. Platonici Phædri p. 148. Astii, quæ conjunctiora sunt cum hoc loco Plotini. Ita enim ille interpretres: ἡ δὲ Ἀδράστεια μία ἐστὶ καὶ αὕτη θεὸς τῶν μενουσῶν ἐν τῇ νυκτὶ, γενομένη ἐκ Μελίσσου καὶ Ἀμαλθείας· ὁ μὲν οὖν Μέλισσος κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν δευτέρων καὶ πρόνοιαν εἴληπται· ἡ δὲ Ἀμαλθεία κατὰ τὸ ἀκλινὲς καὶ μὴ μαλθάσσεσθαι. ἐν τῆς οὖν Προνοίας τῆς ἀκλινοῦς γέγονεν ἡ Ἀδράστεια, ἥτις ἀδελφὴ ἐστὶ τῆς Εἵδης·

Εἶδη τ' εὐειδῆς καὶ ὁμόσπορος Ἀδράστεια·

ἡ πάντων ὁμοῦ τῶν νόμων—τὰ κέντρα ἐνιαίως ἐν ἑαυτῇ σιλλαβοῦσα καὶ συνέχουσα, αὕτη ἐστὶν ἡ θεὸς, Ἀδράστεια διὰ τοῦτο κεκλημένη, διὰ τὸ τὰ ὑπ' αὐτῆς τεθέντα καὶ νομοθετηθέντα ἀναπόδραστα εἶναι. διὸ καὶ πρὸ τοῦ ἄντρου τῆς Νυκτὸς ἡχεῖν λέγεται.— ἔνδον μὲν γὰρ ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς Νυκτὸς κάθηται ὁ Φάνης, ἐν μέσῳ δὲ ἡ Νύξ, μαρτυροῦσα τοῖς θεοῖς· ἡ δὲ Ἀδράστεια ἐν τοῖς προθύροις, πᾶσι νομοθετοῦσα

τοὺς θεοὺς θεσμούς. Erat autem Adrastea una cum sorore Ida nutrix Jovis. Apollodor. I. 2. 6: καὶ τοῦτον (τὸν Δία) μὲν δίδωσι τρέφεσθαι Κούρησί τε καὶ ταῖς Μελισσέως παισὶ Νύμφαις, Ἀδραστεία τε καὶ Ἴδη. Plutarchi Symposiacc. III. 9. p. 657. E. p. 680. sq. Wytt.: ὅτι δοκοῦσιν αὐτῷ καὶ οἱ Παλαιοὶ τοῦ μὲν Διὸς δύο ποιεῖν τιθηνὰς, τὴν Ἴτην καὶ τὴν Ἀδραστειάν. Ita Wytt. ex libris omnibus: Xylander: Ἴδην. Possis in Plutarcho et in Apollodoro l. l. suadere Εἶδην ex Hermiæ l. c. Sed tamen in ipsa Adrastea inest notio videndi (τοῦ ἰδεῖν). Hermes ap. Stob. Eclogg. I. 52. p. 966. Heer.: Ἐποπτήρ τοίνυν ταγῆς ἐστὶ τῶν ὄλων ὄξυτερκῆς θεὸς Ἀδράστεια. Neque vero Hermiam ex Plutarcho et Apollodoro corrigendum esse arguit versiculus: Εἶδη τ' εὐειδῆς κ. τ. λ. Quid quæris? Ex Ægyptiorum maxime religionibus per Orphicos ad Græcos translata erat notio Deæ, quæ Ægyptiis dicebatur Athor, Græcis Νύξ, Atticis *Rhamusia Nemesis* et fortasse etiam *Adra*, eadem quæ Adrastea (Ἀδράστεια), quam venerabantur tanquam *inspctricem* et *Futam* (sive *pronuntiatricem*) *legum divinarum omnisque hujus Universi*. Quas leges qui respicit et servat, is aspiciit pulcherrimum rerum ordinem et colit justitiam. Propterea in sacris fabulis Adrasteæ nunc adjungitur *Phanes*, qui rerum visibilium decus et concentum procreavit, nunc additur Soror *Ida* (Ἴδη) a *videndo* et *inspiciendo* appellata, quæ eadem Εἶδη dicta, ab εἶδος sive a *pulera forma*, quæ omnia hujus mundi membra conspicua et decora reddit; nunc etiam additur *Δίκη*, sive *Justitia*, quæ leges universi exsequitur. Hinc intelligi posse arbitror, cur Plotinus loco nostro ab Adrasteæ, sive *legum divinarum inevitabili potestate*, transgrediatur ad mentionem *ordinis rerum*, quæ in hoc universo *conspiciuntur* (τῶν ὀρωμένων ἐν τῷ παντί), cur deinde ad animalium plantarumque *puleras formas* (τὸ εὐειδέες) et *varietatem* (τὸ ποικίλον) descendat, et cur denique in divina essentia describenda et *pulera* illud et *justum* (τὸ καλὸν καὶ τὸ δίκαιον) conjungat.

p. 476, 6. Ποιεῖ γὰρ πᾶν τὸ θεῖον—ποῦ ἂν εἴη:] Vid. Cudworth. System. Intell. Univ. p. 1167.

p. 477, 1. οἶον τῷδε ὅτι μὴ καὶ κέρατα κ. τ. λ.] Admonet hic locus odarii in Anaeronteis (β.) : φύσις κέρατα ταύροις—τοῖς ἀνδράσι φρόνημα. Cf.

etiam Galenum de partib. corpor. hum. I. p. 367. ed. Basil. et quæ plura. J. F. Fischerus citavit ad Anacreont. l. l. et Annot. Moseri et nostr. in Ciceron. de N. D. II. 50. p. 420. ed. Lips. Sequentia impeditioraque: ἀλλ' ὅτι ἔδει — τὰ μέρη, Taylor in plerisque Ficinum secutus ita vertit: “*but in such a manner that lesser things are contained in such as are greater, and parts in the whole, which consequently must be unequal to the whole, or they would no longer be parts.*”

p. 478, 2. ἔχει ἂν τὴν ἐπίστασιν καὶ ἀπορίαν] Similiter ἐπίστασιν et φόβον junxit Diodor. Sic. XVIII. 67; πολλοὺς γὰρ ἦγεν εἰς ἐπίστασιν διανοίας καὶ φόβον, ubi docente Wesselingio, abesse poterat διανοίας. Tamen Sophocles Antígona vs. 225: πολλὰς γὰρ ἔσχον φροντίδων ἐπιστάσεις. Unde satis intelligitur, quid sibi h. l. velit vox ἐπίστασις adjuncta voci ἀπορία. Vernacule haud incommode reddas: *der sich aufbringende Zweifel* vel *Anstand und Zweifel*. Alium significatum attentionis ab ἐπίσταμαι, attendo, *animum intendo*, repetitum, explicuit *Salmasius* in Interpretat. Hippocratei Aphorismi LXXIX. 4. p. 128. sq. Lugd. Bat. 1643. Adde *Gataker*. ad Marc. Antonin. I. 11. p. 20. Alia congesserunt viri docti in Stephani Thes. Valp. sub voc. et ipse congressi ad Proclum in Alcib. pr. p. 309. Plotinus infra III. 7. 1: εἰς ἐπίστασιν ἰέναι τινὸς usurpat.

— 3. κατὰ τε τὴν ἀλληλοφαγίαν τῶν ἄλλων ζώων.] Vid. *Wesseling*. ad Diodor. I. 14. p. 17. ubi Osiris et Isis dicuntur παῦσαι τῆς ἀλληλοφαγίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος, quæ epulæ Moschioni poetæ ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 9. 38. p. 242. Heer. luculenter describuntur. Ad Plotini sententiam facit hic locus Hieroclis de Providentia p. 82. ed. Londin. (in Phot. Cod. 251. p. 466. Bekkeri): ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ζώων καὶ φυτῶν καὶ προαιρέσεις ἡμέτεραι καὶ ἀλληλοφαγίας ἀναγκαῖαι χρεῖαι (καὶ addendum videtur) παντοῖαι καὶ τυχηραὶ περιπτώσεις ἐκβιάζονται ἕκαστα πρὸ τῆς κατὰ φύσιν διαλύσεως ἀτάκτως καὶ ἀορίστως φθειρεσθαι ὥστε (leg. ὡς μήτε, ut in marg.) προβεβιωμένων αὐτοῖς δίκης ὑφεστῶσης (ἔφεστῶσης marg. recte), μήτε ἐφ' οἷς νυνὶ ποιοῦσιν ἢ πάσχουσι κρίσεως προσδοκώμενης.

— 8. αἰτία ἕλη οὕτως ἐχόντων, ὡς ἐλαττό-

τως ἔχει] Materiae in mundo partes attingit etiam Philo Judæus Serm. II. de Providentia p. 97. vers. Armen. Qui locus in Latinis ita habet: “*Similiter per Providentiam regi mundus dicitur, non quod omnia procuret Deus, sed quia dignitas ejus naturæ est, ut omnino bona utilissimaque sit: contraria vero, vel materiae vel malitiæ naturæ immoderatæ erroris sunt fœtus; quorum deus non est causa.*” Plotinus autem h. l. fortasse ante oculos habuit Gnosticos, qui quantum Materiae tribuerint supra intelleximus e libro, qui in Editione Adversus Gnosticos inscribitur.

— 13. Τίς οὖν ἡ τοῦ πολέμου τοῦ ἀκηρύκτου— ἀνάγκη;] Colorem duxit e Platonis loco Plotinus. Ille enim de Legg. I. p. 626. p. 182. Bekk.: ἦν γὰρ καλοῦσιν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων εἰρήνην, τοῦτ' εἶναι μόνον ὄνομα, τῷ δὲ ἔργῳ πάσαις πρὸς πάσας τὰς πόλεις ἀεὶ πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ φύσιν εἶναι. Alibi, ut v. c. apud Herodotum V. 31. πολ. ἀκηρ. est bellum non legitime indictum. Hinc altera significatio fluxit atrocis belli adeoque perpetui. Cf. Erasmi Adagg. III. 3. 84. Wesseling. ad Diod. XIV. 40. p. 674. et Ast. ad Platon. l. l. p. 14. Add. locum Philonis hanc posteriorem sententiam luculenter declarantis De Mundi Opif. p. 112. Pfeiff.: ἐγκράτεια μάχην ἀκαθαίρετον καὶ πόλεμον ἀσπονδον ἐκφέρουσα πρὸς ἀκρασίαν καὶ ἡδονήν. Alia attigit Segaar. ad Clement. Alex. Quis dives salv. p. 253. Cæterum similia habet in loco de Providentia Philo Jud. II. p. 102. Armen. et Lat.: “*Talisne sit curator noster ac inspector? Dives miser evadat ex multiplicibus causis concurrentibus: sicut nonnullos ursi invadunt, aut apri aut leones, aut aliæ feræ sylvestres; et post hæc illum putabimus cogitare de nostro genere? Melius profecto, per Jovem illis attendere liceat, qui ex insipientia arbitrantur, hæc animantia pro exercitatione hominum naturam procreasse, ut firmarentur robore; quandoquidem quos prævia exercitatione instructos vident, ipsos timent, auferuntque, quum in venatione aut in obviacione occurrunt.*” et iterum p. 112., quem locum Eusebius P. E. VIII. 14. descripsit: τὰ δ' ἄλκιμα τῶν θηρίων γέγονεν, οὐ γὰρ ὑποσιωπητέον—ἀσκήσεως ἕνεκα τῆς πρὸς πολεμικοὺς ἀγῶνας κ. τ. λ. Quos locos qui cum nostri philosophi argumentis

contulerit, is continuo intelliget, hunc multo subtilius hæc tractasse, quam illum. Propius ad sententiam Plotini accedunt quæ Hierocles in Pythag. Aur. Carum. de usu animalium disputat. p. 329. ed. Canteri.

p. 479, 3. οἶον ἐπὶ σκηνῆς κ. τ. λ.] Non est quod post *Gutakerum* exempla congeram, quo probetur, quantopere hæc similitudine Græcorum philosophi delectati fuerint. Vid. ad Antonin. IX. 29. p. 277. XI. 6. p. 321. XII. 36. p. 363. sq. Add. Ruhken. ad Tim. in *τραγικῆ σκηνῇ* p. 259. et Wyt. in *Bibl. Crit.* III. 1. p. 41.

— 13. ζῶντα παίγνια] Orphica non minus quam Platonica formula. Mundi enim et entia apud hos scriptores vel ἀθύρματα vel θαύματα θεῶν, crepundia vel munera, spectacula deorum dicuntur. Vid. Platon. de Legg. I. p. 644. E. p. 219. Bekkeri et cf. Dionysum nostrum p. 42.

— 14. οἶα ἐν πυρρίχαις παίζοντες ἐργάζονται] Haud dubie hic quoque Plotino obversatus est luculentus locus Platonis sui de Legg. VII. p. 815. A. B. p. 54. Bekk. ubi diserte describitur hæc saltatio bellica. Cujus descriptionis non oblitus est doctissimus Jacobs. ad Stratonis Epigr. XXVIII. Vid. ejus Commentar. in Anthol. Gr. II. 3. p. 75. sq. Ad rem præterea adhibe Athen. XIV. 631, p. 286. sqq. Schwgh. Pollue. IV. 99: cum interpr. Hesyeh. II. p. 1088. cum interpr. et Ast. ad Platon. l. l. in *Animadv.* p. 382. et p. 379. sq. Nec minus respexisse alterum Platonis locum videtur philosophus noster, videlicet hæc verba in eodem Legum libro p. 796. p. 17. Bekk.: οὐδ' ὅσα ἐν τοῖς χοροῖς ἐστὶν αὐτῶν μμήματα προσήκοντα μιμεῖσθαι, παρετέον, κατὰ μὲν τὸν τόπον τόνδε Κουρήτων ἐνόπλια παίγνια, κατὰ δὲ Λακεδαίμονα Διοσκόρων. Unde fortasse lectionem Ficini in loco Plotini defendas (vid. var. Lectt. nostr.). Illum bis attingit Proclus in *Theol. Platonis* V. 35. p. 323. et VI. 14. p. 382. Qui posteriore loco ita:— ὡσπερ δὴ καὶ ἐν ἄλλοις τῆς Κουρητικῆς ἐπεμνήσθη [Πλάτων] τάξεως, Κουρήτων τε ἐνόπλια παίγνια λέγω. ἐπεὶ δὲ κ. τ. λ. Locus corruptus et lacunosus, Corrige:—παίγνια λέγων καὶ Διοσκούρων. Admonet autem universus locus Plotinianus Plutarchi de S. N. V. p. 554. p. 235. sq. ed. Wyt. quem in clausula adscribam: Ἄλλ' οὐδὲν ἐνιοὶ διαφέρουσι παιδαρίων, ἅ τοὺς κακούργους ἐν τοῖς

θεώμενα πολλάκις ἐν χιτῶσι διαχρύσοις καὶ χλαμυδαίοις ἄλουργοῖς ἐστεφανωμένους καὶ πυρρίχίζοντας, ἄγαται καὶ τέθηπεν ὡς μακαρίουσ' ἄχρισ οὐ κειτούμενοι καὶ μαστιγούμενοι καὶ πῦρ ἀπιέντες ἐκ τῆς ἀνθυῆς ἐκείνης καὶ πολυτελοῦς ἐσθήτος ὀφθῶσι. Conf. etiam quæ paullo post adjecit Plotinus. Hæc omnia ut consilio et argumento dissimilia, metaphoris et verborum delectu simillima inter se sunt.

p. 480, 3. εἰ δ' ἀφαιροῦντο ζῶντες χρημάτων κ. τ. λ.] Adhibuit hæc et sequentia *Galcus* ad hunc locum Sallustii de Diis et Mundo c. IX. fin. p. 263: εἰ δὲ κακοὶ μὲν εὐτυχοῦσιν, ἀγαθοὶ δὲ πένονται, θαυμάζειν οὐ δεῖ· οἱ μὲν γὰρ πάντα, οἱ δὲ οὐδενὸς πλοῦτον ποιοῦσι. Ubi *Jo. Conr. Orellius* in sua editione aliud agens scripsit τὸν πλοῦτον. Sed vir optimus et bonarum literarum amantissimus omnino nimium festinavit in emittendis editionibus scriptorum veterum. Idem Orellius proxime pro *ποιησαμένων* scribi vult *ποιησαμένη*. Ego vereor, ut hujusmodi fomento sanari hic locus queat. Nam quis, quaeso, hæc ferat: ἡ ψυχὴ πάντα ποιεῖ ἐν σκηνῇ—σκηνὰς ποιησαμένη? Eū inspicere interpretationem Ficini, qui plenior hunc locum ante oculos habuisse videri possit. Quid si hæc exeidisse conjicias: (ἐν σκηνῇ τῇ ὅλη γῆ) ἐφ' ἧς σκιαὶ ἀίσσουσι πολλῶν πολλαχούσκ. *ποιησαμένων*: in *quia* (terræ universæ scena) *multorum umbræ volitant multis in locis scenicam actionem exhibentium*. *Odyssææ* locum κ. 495. etiam Plato tangit in *Menone* p. 100. p. 389. Bekk. Alias imitationes vid. in annott. Wyttenb. in *Plutarch. Apophth. Regg.* p. 1126. *σκηνὰς* autem nemo nescit etiam ipsas actiones scenicas dici. Paullo ante καὶ πάντα ποιεῖ potius vertendum videtur: *et omnia facit* i. e. omnem lapidem movet. Vid. vel *Viger. de Idiott. Gr.* V. 10. 13. et ib. not. 9. p. 287.

p. 481, 9. τοιούτου ὄντος τοῦ ποιουμένου;] Ficinum dixeris legisse: τ. ο. τοῦ ποιούντος καὶ τοῦ ποιουμένου. In libris tamen nil varietatis.

— 14. Ἔστι τοίνυν οὗτος οὐκ ἄκρατος νοῦς, οὐδ' αὐτονοῦς] Extremi vocabuli hæc scriptura et hic et infra V. 9. 13. p. 564. A. in omnibus nostris libris comparet. Similiter in *Procli librr.* in *Theol. Platon.* V. 15. p. 275: ἐκεῖ γὰρ ὁ νοῦς, ὁ αὐτονοῦς, καὶ οὐ τοιοῦτος, ὁποῖός ἐστιν ὁ Κρόνιος. Νοῦς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖνος, ἀλλ' ὁ καθαρὸς καὶ ἀκί-

ρατος νοῦς δηλοῖ τὴν ἐν τοῖς νοεροῖς ἄκραν ὑπερανέχουσαν τῶν ἄλλων νοερῶν θεῶν ἡγεμονίαν, ὃ δὲ δημιουργὸς ἀπλῶς ἐστὶ νοῦς. Ubi ne forte corrigere instituas καὶ ἄκρατος νοῦς, consule Plotinum nostrum V. I. 4. ubi itidem ἀκήρατος νοῦς. Procli autem locus laudatus integer his cum locis Plotinianis componi debet. Cæterum eandem vocem compositam αὐτόνοος ex Eriphanio, Origene, Proclo citat Kall. ad Stephani Thes. p. 6399. ed. Valp. Attingit etiam Wernsdorf. ad Himerii Eclogg. XXXII. 12. p. 306. αὐτοφρόνησις. Nos supra I. 2. 6. certe in aliquo libro scripto ostendimus vocem αὐτοσφροσύνη. Etenim Alexandrini philosophi, quo rationis suæ propria decreta explanarent, ejusmodi compositis supersedere nequibant. Quod qui vituperare velit, is hoc ipso se philosophiæ parum intelligentem arguat. Cæterum hæc de duplici mente doctrina ex philosophiæ orientalis decretis hausta, et per Platonem, Philonem ad recentiores usque Platonicos tradita est. Vid. v. c. Philon. Jud. Legis Allegorr. III. p. 260. Pfeiff. Δυσὼν γὰρ ὄντων τοῦ τε τῶν ἄλλων νοῦ, ὅς ἐστι θεός, καὶ τοῦ ἰδίου κ. τ. λ. Cf. Augustin. Steuchus de perenni philosophia lib. I. cap. 10. et lib. IX. cap. 10.

p. 482, 18. οἶον διήγησιν—ποιούμενον] In arte scenica διήγησις est *expositio*: in oratoria *narratio argumenti*. Vid. Aristotel. Poet. XIX. 7. Ejusdem Rhet. III. 16. Pollux IV. 33. p. 365. et cf. Valcken. Diatr. Eurip. c. XI. p. 119. et Heindorf. ad Platon. Phædr. §. 112. p. 315. Fortasse latius aliquanto hic vocem accepit Plotinus de universa pertractatione eorum, quæ in dramate fiunt et quasi evolutione.

p. 483, 4. Εἰ οὖν καὶ ἐνταῦθα ὀξὺ καὶ βαρὺ ποιούσιν—εἰς αὐτὴν τὴν ἁρμονίαν] Hæc Heraclitei decreti admonent ap. Platon. in Conviv. p. 187. A. p. 397. Bekk.: τὸ ἐν γὰρ φησι (Ἡράκλειτος) διαφερόμενον αὐτὸ αὐτῷ συμφέρεσθαι, ὡσπερ ἁρμονίαν τόξον τε καὶ λύρας. ἔστι δὲ πολλὴ ἀλογία ἁρμονίαν φάναι διαφέρεσθαι ἢ ἐκ διαφορομένων ἐτι εἶναι. ἀλλ' ἴσως τὸδε ἐβούλετο λέγειν, ὅτι ἐκ διαφορομένων πρότερον, τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος, ἔπειτα ἕστερον ὁμολογησάντων γέγονεν ὑπὸ τῆς μουσικῆς τέχνης οὐ γὰρ δήπου ἐκ διαφορομένων γε ἔτι, τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος ἁρμονία ἂν εἴη. κ. τ. λ. Atque hæc de harmonia et rhythmo doctrinam sæpius tractat Plato, ut in Philebo p. 17. Sophist. p.

255. Hipp. Maj. p. 133: Republ. V. p. 450. A. Legg. II. 665. a. VII. p. 812. d. e. ubi hæc legimus:—καὶ δὴ καὶ πικρότητα μανότητι καὶ τάχος βραδύτητι καὶ ὀξύτητα βαρύτητι ξύμφωνον καὶ ἀντίφωνον παρεχόμενος, καὶ τῶν ῥυθμῶν ὡσαύτως παντοδαπὰ ποικίλματα προσαρμόζοντας τοῖσι φθόγγοις τῆς λύρας κ. τ. λ. Similia habet Plutarchus de Amicorum multit. p. 96. E. p. 367. ed. Wytt. Cf. etiam Brandis in Commentt. Eleaticis p. 105. sq.

p. 484, 1. Ὡν δὴ τοιοῦτος, οἶον καὶ πάντως ποιεῖ] Uncinis inclusi illud Ficini *in se*, cujus in libris nostris nullum vestigium. Taylor hæc ita vertit: “*Sinec reason therefore is primarily what its effect is sccondarily, its productions will be more or less contrary to each other in proportion to their distance from their source.*” Vides h. l. potius circumscripsisse quam vertisse. Plotiniana illum interpretem.

— 10. ἢ τὸ μὲν κακοὺς εἶναι οὐκ ἀναιρέται— τοιοῦτοι.] Primum pro ἀλλ' εἰ scripsi ἀλλ' ἢ auctoritate librorum omnium. Similis confusio in Eurip. Hippol. 932. ubi vid. Valeken. cf. Hermann. ad Viger. p. 778. Plato Conviv. p. 189. fin. Steph. p. 402. Bekk.: *νῦν δ' οὐκ ἔστω ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει ὄνομα κείμενον.* Deinde jubentibus optimis Codd. dedi ὅτι μὴ παρ' αὐτῶν τ. hac sententia: “*Aut hoc non tollitur malos esse, nisi solum illud (tollitur), ut ne ex se ipsis sint mali.* In ejusmodi loco Ficini versionem intactam sinere malim. Ceterum Taylor hæc et sequentia ita vertit: “*Hence both good and evil are led through contraries in a beautiful order, by an art, as it were, similar to that of one leaping in a dance, of which we affirm the one part to be good and the other to be evil, and so the whole to be beautifully disposed. But they will no longer appear to any one to be evil; and perhaps nothing hinders, on this hypothesis, that some particulars may be evil; though it will follow from hence, that they are not evil from themselves.*”

— 15. ὡσπερ ἐν δράματι—οὐ γὰρ αὐτὸς πρωταγωνιστὴν — ποιεῖ.] Sequitur locus luculentissimus iterum comparationem scenæ cum vita humana et hoc rerum ordine habens, quo loco nescio an ullus præstantior apud ullum philosophum reperiat. Pro δεύτερον et τρίτον proprie debebat δευτεραγωνιστὴν et τριταγωνιστὴν. Vid.

Pollux IV. 124. VI. 165. Romani actorem dicebant primarum, secundarum, tertiarum partium. Cicero *Divinat.* in Cæcil. c. 15. pro Placco c. 27. cf. Ernesti Cl. Cic. in *pars.* Lucian. Alexandr. c. 12. p. 220. Wetst.: κατὰ καιρὸν ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντραφῶδῶσιν, μᾶλλον δὲ πρωταγωνιστῆς ἐσόμενος. Idem de Calumn. 7. p. 134. Πρῶτον μὲν δὴ, εἰ δοκεῖ, παραγάγωμεν τὸν πρωταγωνιστὴν τοῦ δράματος, λέγω δὲ τὸν ποιητὴν. τῆς διαβολῆς. ubi vide *Jac. Tollii* annot. Consulendi insuper I. Fr. Gronovii *Obs.* in scriptor. eccles. cap. XXV. p. 285. sqq. *Valckenaer.* Diatr. Eurip. c. XVIII. p. 182. Tyrwhitt. ad Aristotel. Poët. 133. *Eichstädt.* de Dramat. com. satyr. p. 97. et *Boettigeri* Comment.: Quid sit docere fabulam I. p. 15. A scena autem illorum vocabulorum usus ad oratoriam artem est traductus, observante *F. A. Wolf.* in Prolegomm. in Demosth. Lept. XLVIII. not. 17. Adscribam duos locos philosophorum, quibus pariter atque Plotino hæc similitudo ad graviolem sententiam illustrandam adhibetur; Plutarchi *Præceptt.* ger. reip. p. 816. sq. p. 274. Wyt.: Ἄτοπον γὰρ ἐστὶ τὸν μὲν ἐν τραγωδίᾳ πρωταγωνιστὴν Θεόδωρον καὶ Πῶλον ὄντα μισθωτῶ τῶ τὰ τρία (leg. τρίτα cum *Xylandr.*) λέγοντι πολλάκις ἐπεσθαι καὶ προσδιαλέγεσθαι ταπεινῶς, ἂν ἐκεῖνος ἔχη τὸ διάδημα καὶ τὸ σκήπτρον· ἐν δὲ πράξεσιν ἀληθιναῖς καὶ Πολιτεία τὸν πλούσιον καὶ ἔνδοξον ὀλιγορέων καὶ καταφρονεῖν ἄρχοντος ἰδιώτου καὶ πένητος, ἐνυβρίζοντα καὶ καθαιροῦντα τῶ περὶ αὐτὸν ἀξιώματι τὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ μὴ μᾶλλον αὔξοντα καὶ προστιθέντα τὴν ἀπ' αὐτοῦ δόξαν καὶ δύναμιν τῇ ἀρχῇ. Seneca de Beneficiis II. 29. 3. p. 80. *Ruhkopf.*: “Vix sibi temperant, quin eo usque impudentiæ provehantur, ut naturam oderint, quod infra deos sumus quod non in æquo illis (fort. cum illis) stetimus. Quanto satius est ad contemplationem tot tantorumque beneficiorum reverti, et agere gratias, quod nos in hoc pulcherrimo domicilio voluerunt *secundus sortiri*, quod terrenis præfecerunt.”

p. 485, 10. ἐν δὲ τῶ ἀληθεστέρῳ—ψυχῇ μὲν ὑποκρίνεται] Ita scripsi maximam partem jubentibus libris omnibus. Quod in ed. ordine est ἕκαστοι; volebat fortasse: ἕκαστον. Neque tamen expressit *Fic.* Locus autem ita vertendus videtur: “Sed in veriore poemate (i. e. mun-

dano, et Taylor perspicuitatis causa addidit: *the world*) quidquid secundum partem imituntur (scenice agunt) homines poëticam habentes naturam, id anima agit, quæ vero agit, nacta a poëta, quemadmodum qui hic (in scenis) sunt poëtae (nacti) personas, crocotas lacerosque panuos; ita et ipsa fortunas (agit) nacta (eas) non temere (non sine consilio)?”

— 13. τὴν ἐσθήτα, τοὺς κροκωτοὺς καὶ τὰ ῥάκη] Hæc duo vocabula extrema pertinent ad differentiam personarum scenicarum vel lætantium vel afflictorum et pauperum: Hinc τὰ ῥάκη inter vestimenta memorata (*Pollux VII.* 42.) Comicis sæpius usurpantur de palliis laceris. Vid. modo *Interpr.* ad *Aristophan.* *Plutum* v. 540. p. 284. sq. *Beck.* et v. 1066. p. 580. sq. *Crocota* autem sive κροκωτὸς erat *Διονυσιακὸν φόρημα*, ut ait *Schol.* *Aristoph.* *Ran.* 46. cf. *Pollux IV.* 117. p. 418. et *Callixenus Rhod.* ap. *Athen.* V. p. 198. D. Plura conguessit *Ez. Spanhem.* ad *Callim.* H. in *Apoll.* 83. Quod *Ruhnkenius* autem ad *Vellei.* II. 82. p. 346. posteaquam de *Baccho* ipso crocotam ferente monuit, subjicit: “Eadem veste utebantur *Bacchi* comites, *bacchantes*, et οἱ περὶ *Διόνυσον* τεχνῖται, sive *histriones*,” hæc postrema vereor ne justo latius pronuntiata sint. Neque enim univere et semper crocotis utebantur *histriones*, sed ubi vel *Bacchum* *Bacchicosque* famulos vel famulas repræsentabant, vel *Herculem Omphalæ* famulantem (*Aristoph.* *Ran.* 45.) vel feminas festa agentes vel saltantes (vid. ipsum *Ruhn.* l. l. ibique laudd.) vel aliquando heroas validos et superbos (ut *Meleagro* *χλαμύδα κοκκοβαφῆ* attributam a pictore vidit et describit *Philostratus Jun.* *Imagg.* XV. p. 137. ad quem locum adhibe *Jacobsii* annot. p. 670.) Feminam autem crocota indutam exhibet pictura in *Herculanensibus* a *Jo. Winckelmanno* explicata in *Hist. Art.* (*Opp.* Vol. V. p. 174. noviss. ed. *Dresd.*) Bene, si recte judico, *C. A. Boettiger.* in *Ideen zur Archæologie der Halerci* I. p. 265. ad hæc *Plinii H. N.* XXXIV. 13. sect. 56: “Sile pingere instituere *Polygnotus* et *Micon*, Attico dumtaxat:” Fuit antiquitus flavus vel potius croceus color hilaris et festus, et qui proinde in deliciis esset *Atticarum* *feminarum*; unde *crocota* dicta earundem vestis usitatior. Hinc *κρο-*

κοβαφίαν objicit Atheniensium feminis, tanquam notam mollitiæ, Apollonius Tyaneus ap. Philostratum in ejus Vita IV. 21. p. 159. Olear.

p. 486, 2. οὐκ ἐποίησε μὲν τὸ δράμα ἕτερον—ἀπέπεμψε.] Facere (reddere) solet—dimittere solet. De quo Aoristi usu vid. modo Heindorf. ad Platon. Phædr. p. 275. eundem ad Phædon. p. 78.

— 12. καὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ παντὸς—κυρίου] Vulgatam addito τοῦ post ποιητοῦ possis fortasse ita accipere, ac si scripserit Plotinus καὶ τοῦ ποιητοῦ τοῦ παντὸς κυρίου τοῦτο ποιοῦντος, atque eum opifex (auctor) hujus universi (s. mundi) hoc (scil. drama mundanum) composuerit. Malui tamen cum Ficino facere; ita ut Plotinus his verbis respiciat ad libertatem moralem, quam Deus actoribus fabulæ mundanæ (i. e. hominibus) in hac vita impertierit. Proxime idem junxit utramque lectionem τόπων et τρόπων, nec illud absurde.

p. 487, 5. οὐκ εἶ λίθος εἷη ἕκαστος.] Videtur Platonicos locos imitari, velut hunc Hipp. maj. p. 229. d.:—καὶ οὐδὲν σοι μᾶλλον γεγωνεῖν δύναμαι, ἢ εἴ μοι παρεκάθησο λίθος, καὶ οὗτος μυθίας μήτε ὦτα μήτ' ἐγκέφαλον ἔχων. Hinc lapis et lapis molaris pro homine stupido et vecorde. Vid. Erasm. Adagg. p. 322. 324. 668. Et λίθοι καὶ ξύλα de rebus nullius pretii. Aristid. II. p. 177. C. cf. Frommel. ad Scholiast. Aristid. p. 418. sq.

— 8. Ὡσπερ οὐδὲ ἐν σύριγγι φωνὴ μία—φθόγγου πάντες] Fistulæ pastoritiæ formam describit Pollux IV. 67. et præsertim IV. 69. ubi ex Aristophane laudatur καλαμίνη σύριγξ, itemque aliunde αὐτοσχέδιος. Vid. ibi interpr. et Broukhus. et Golbery ad hæc Tibulli II. 5. 31.

Fistula, cui semper decrescit arundinis ordo,

Et ealamus cera jungitur usque minor.

Neque vero tantum pastoritium instrumentum erat syrinx, sed alibi quoque adhibitum, docente Dorvill. ad Chariton. VI. 2. p. 515. Lips. [p. 516. ed. Amst.] In modorum autem numero σύριγμα memorat Pollux IV. 83. et συριγμός Athenæus XIV. p. 638. a. uti quidem probabile visum Schweighæusero. Vid. ejus annot. Vol. VII. p. 484. Fistulam vero una cum tibia ab hominum modestorum convivii arceri vult Clemens Alex. Pædag. II. 4. p. 192. Potter.

ut bestiis magis quam hominibus convenientia organa: θηρίοις μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις κατάλληλα καὶ ἀνθρώποις τοῖς ἄλογοτέροις. τὰς μὲν γὰρ ἐλάφους ταῖς σύριγγι κηλεῖσθαι παρειλήφαμεν, ubi consule annot. Ego Platonis admonebo; qui in Protagora p. 310. p. 160. Bekk.: κηλῶν τε φωνῆ ὥσπερ Ὀρφεὺς, οἱ δὲ κατὰ τὴν φωνὴν ἔπονται κηλημένοι. Severius autem quodammodo ipso Clemente alio loco Plotinus pronuntiat ita: p. 435. A.—οὐδ' ὁ λόγος ὑπὸ μουσικῆς θέλγεται, ἀλλ' ἡ ἄλογος ψυχὴ. καὶ οὐ θαυμάζεται ἡ γοητεία ἢ τοιαύτη, καίτοι φιλοῦσι κηλούμενοι, κὰν μὴ τοῦτο αἰτιῶνται παρὰ τῶν τῇ μουσικῇ χρωμένων. Nostro contra loco fistulæ similitudine utitur philosophus Lycopolites ad explicandum τὸν λόγον τὸν τοῦ παντὸς, sive rationem in hæc rerum universitate regnatricem.—Cæterum σύριγξ, συρίζειν, συρικτῆς ab Orphicis in cælesti et mundana musica describenda usurpatur. Vid. Orph. Hymn. VIII. (7.) 11. Fragg. Orph. XXVIII. 13, 14:

Ζεὺς δὲ τε πάντων ἐστὶ θεὸς, παντῶν τε κεραστής,

Πνεύμασι συρίζων, φωνῆσιν τ' ἠερομήκτοις.

Ubi bene Gesnerus: “Eodem pertinet illud συρίζειν, sibilo vocare: quorsum data Pani (quem cum Jove confundebant vid. ad vers. 13.) σύριγξ sua, qua concordem illam rerum discordiam illam pugnantis secum naturæ harmoniam pingunt.” Neque vero Plotinus hoc loco Orphicum, s. Theologum, se dat, neque Pythagoreos et Platonem ipsum in concentu mundi declarando antiquis nonnunquam tesseris, s. symbolis, usos, imitatur, sed scriptorem perspicuitatis studiosum, et qui harmoniam mundi moralem simplici fistulæ similitudine declarare instituat; uti sæpiuscule facit Plato, v. c. in illo Symposii loco p. 215. A. B. p. 452. Bekk. ubi ipsæ σύριγγες memorantur et tibiæ artificia.

p. 489, 3. Εἰ οὖν ἄτοπος κ. τ. λ.] Fortasse scripserat Plotinus: Εἷη οὖν vel Εἷη ἂν οὖν ἄτοπος ἢ εἰσαγωγὴ τῶν ψυχῶν, ὧν αἱ μὲν κ. τ. λ.: Fuerit proinde absurda hæc introductio animarum, quarum partim etc. Sine libris mutare nolui. Turbatum in h. l. esse indicare videtur lectionis varietas. Proxime autem fortasse legendum: Τί δὲ κωλύει: Quid vero prohibet histrionum quoque gesta pro partibus habere? Attingit autem hoc loco illam primariam quæstionem, quid inde consequatur, si admittamus omnia fieri in hoc

mundo ex dietamine universæ alicujus et irreformabilis (liceat enim hoc vocabulo uti) rationis, ita ut bonis animabus peccandi etiam arbitrium adimatur. Quam ille quæstionem philosophus noster ponit tantummodo in hoc fine libri prioris, deinde pertractandam posteriore libro, qui continuo sequitur.

LIB. III.

p. 490, 11. Ψυχῆς γὰρ τινος πάσης ἐνέργεια, οἱ λόγοι] Hanc disputationem de uno principio, unde omnia emanant, suo modo excussit, et ex parte refutare studuit *Tiedemannus* in libro, qui inscribitur: *Geist per speculativen: Philosophie* III. p. 284. sqq.

p. 491, 8. Καὶ πάλιν ἐπὶ τούτῳ ἐκδήσας, κατὰβαινε,] Ficm.: Ac rursus hinc *explicans* cetera. Debat *religans* vel *appendens*, ut nos vernacule: “Und wiederum nach diesem *anavüpsend*, steige mit Absondern weiter her ab;” Alioqui fortasse conjiciat quispiam, propter sequens *κατὰβαινε, ἐκδημήσας*. Et rursus post hoc *profectus* descende cetera. Atque, ut verum fatear, illius usus, qui hic requiritur, nullum mihi aliud exemplum succurrit. Nam ubi verbum *ἐκδέω* obvium, ibi vel propriam significationem habet (v. c. in *Meleagri Carm.* LXIV. ἐπὶ προθύροισι—ἐκδήσω τοὺς στεφάνους. ubi *Cod. Vat.* dat *ἐκδήσας*. Vid. *Jacobs.* ad *Anthol. Gr.* I. p. 82.) vel, si tratatam, diversam tamen, uti ap. *Theocrit.* II. 60. sq. ταῖς τήνω φλιάς—Ἐκ θυμῷ δέδεμαι, ubi *Scholias*tes: Ἴγουν ἐκδέδεμαι, ἐκκρεμῆς εἰμι [τῷ θυμῷ]· τοῦτ' ἔστι, τῇ ψυχῇ· Sed vid. tamen *Valckenuer.* ad eum locum. Quid *Ficinus* nostro loco voluerit, non dixerim. *Codices* quidem nihil nobis variantium lectionum offerunt. Similis autem confusio in *Herodoto*, IV. 76; ubi pro vera lectione *ἐκδησάμενος* *Aldina* offert *ἐκδημησάμενος*. Vid. var. lect. p. 316. *Wesseling.*

p. 492, 3. τῶν ἐφ' ἑκάτερα] Ita scripsimus cum libris omnibus. Tene autem formulam (similem aliis καθ' ἑκάτερα, παρ' ἑκάτερα) eorum, quæ in utranque partem vergunt. Formulam ἐφ' ἕνα ap. *Hesych.* in ὄγμος obviā, alter *juactu alterum*, explicat. *Hermann.* ad *Viger.* Nr. 398. p. 860. de agmine et acie struendo, et *Plotinus* a vocabulo τὸ ἡγούμενον continuo ansam arripit similitudinis exercitus et imperatoris adhibendæ.

Hujus autem similitudinis in hoc ipso loco de Providentia usurpatæ a philosophis exempla supeditabit *Gataker.* ad *Marc. Antonin.* VII. 45. p. 222.

— 5. ἐτάχθη δὲ τὸ πᾶν προνοία—ὀρώση—ἂ δεῖ παρῆναι.] Universo et mundo et hominum generi consuli et provideri a diis post *Socratem* *Plato* multis librorum suorum locis declarare instituit. Vid. v. c. de *Legg.* X. p. 955. sq. *Phædon.* p. 47. D. (p. 10. *Wyt.*) et *Wyttenb. Annot.* in hunc locum p. 140. sq. quæ plura congescit. Quæ sententia a *Stoicis* maxime philosophis pertractata confirmataque est. Exemplorum copiam dabit tibi *Gataker.* ad *Marc. Antonin.* II. 11. p. 47.—Illud in fine capitis nostri: ὁ μέγας ἡγεμὼν, et ipsum *Platonis* colorem refert. Qui in *Phædro* p. 247. sub fin.: ὁ μὲν δὲ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς. Adjicio locum *Philonis* *Jud.* de Providentia ap. *Euseb. P. E.* VIII. 14. p. 386. (in *Ed. Venet. Armen.* p. 53:) Οὐ τυράννος ὁ θεὸς ὠμότητα καὶ βίαν καὶ ὅσα δεσπότης ἀνημέρου ἀρχῆς ἔργα ἐπιτηδεύκως, ἀλλὰ βασιλεὺς ἡμερον καὶ νόμιμον ἀνημμένους ἡγεμονίαν, μετὰ δικαιοσύνης τὸν σύμπατα οὐρανόν τε (*Cod. Armen. terran*) καὶ κόσμον βραβεύει. βασιλεὺς δὲ οὐκ ἔστι πρόσρησις (πρόστρησις *ed. Venet.* vitiose) οἰκιστέρα πατρός. ὁ γὰρ ἐν ταῖς συγγενείαις πρὸς τέκνα γονεῖς, τοῦτο βασιλεὺς μὲν πρὸς πόλιν, πρὸς δὲ κόσμον ὁ θεὸς (*Armen. vers.* addit: “Quam ob rem apud probatissimum laudatissimumque poetarum, *Homerum*, Pater virorum et Deorum vocatus fuit *Juppiter*”) δύο κάλλιστα φύσεως θεσμοῖς ἀκινήτους, ἀδιαλύτῳ ἐνώσει (*ed. Venet.* ἐνώσειν vitiose) ἀρμოსάμενος τὸ ἡγεμονικὸν μετὰ τοῦ κηδεμονικοῦ. Ex *Armen.* versione legendum videtur: ἀκινήτους καὶ ἀδιαλύτῳ ἐν. ἀρμოსαμ. Et fortasse placuerit etiam: ἐνώσει συναρμოსάμενος. De discrimine βασιλέως et τυράννου non repeto, quæ ad *Cic.* de *Legg.* III. 7. p. 408. et III. 11. p. 430. et p. 724. *ed. Moser.* et nostr. interpr. posuerunt: illud uno verbo monuisse sufficiat, apud veteres scriptores multa legi, quæ plane in contrariam *Philonianæ* et *Plotinianæ* sententiam pronuntiata sint. Vid. modo *Lucani* *Phars.* IV. 807. et *Taciti* *Historr.* I. 3. et quæ ibi interpretes contulerunt. Contra *Hierocles* *Platonis* decreta exponens De Providentia p. 52. sqq. *Ed. Londin.* (extrema enim tantummodo apponam)—καὶ

τῶν μὲν ὑποβεβηκότων τὰ προηγούμενα αἰεὶ ἠγείσθαι, πάντων τε βασιλεύειν τὸν ποιητὴν αὐτῶν θεὸν καὶ πατέρα. καὶ ταύτην τὴν πατρονομικὴν βασιλείαν αὐτοῦ πρόνοιαν εἶναι, τὴν ἐκάστω γένει τὰ προσήκουσα νομοθετοῦσαν. (Tu vid. Platon. Legg. III. p. 680. E. et cf. Gatak. ad Marc. Anton. I. 9. p. 11. et *Ruhnken*. ad Tim. p. 209. sq.) Eadem suo more tractat Gennadius in libello de Providentia p. 7—9.

p. 492, 14. Καὶ γὰρ εἰ ἐγὼ κύριος κ. τ. λ.] Summam in h. l. brevitatem interpretando haud incommode dilatavit Ficinus, in cujus versione correxī: *ordinatus es pro ord. est.*—Ad ἐπεισόδιον Aristotel. Poet. IV. 21. ibiq. Hermann. p. 111. Longin. de Sublim. IX. 12. p. 34. infr. Weisk. qui locus adhibendus est Himerio in Eclogg. X. 1. p. 172. Wernsdorf. et de tralata vocis significatu, qui h. l. obtinet, Jacobs. et Reisk. ad Crinagoræ Epigr. VI. in Anthol. Gr. Vol. VIII. p. 383. Proclus Inst. Theol. XIX. p. 34. jungit τὸ ἐπεισοδιῶδες et τὸ ἀλλαχόθεν ἐφήκον. Ad sententiam autem hujus loci et sequentium vel maxime facit Hierocles de Providentia Cod. 251. p. 463. ed. Bekkeri (p. 62. sqq. ed. Londin.) unde hic initium apponam: Ὅτι ἡ ψυχῇ, φησὶν, οὐκ ἀνεύθυνον ἔχουσα τῆς ὀποιασοῦν αἰρέσεως τὴν ὀρμὴν καὶ ὑπὸ τοῦ προσεχόου κρείττονος γένους ἐπιστασίας ἀξιοῦται, δίκης καὶ καθάρσεως καὶ τιμωρίας τυγχάνουσα αἰεὶ πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἑαυτῆς διαθέσεων. καὶ τὸ μὲν ἐλέσθαι ἐπ' αὐτῇ κείται τὰ δὲ ἐπισυμβαίνοντα ταῖς αἰρέσεσι τῇ τῆς προνοίας κρίσει ὄριστα πρὸς ἀξίαν ἀμειβομένη τὰς ψυχικὰς διαθέσεις. καὶ οὕτως αἰρεῖσθαι τε ἅμα καὶ κληροῦσθαι τὸν αὐτὸν βίον λεγόμεθα. ἢ γὰρ ἐπὶ τοῖς εἰργασμένοις ἡμῶν τεταγμένη ἀμοιβὴ καὶ τὴν αὐτεξούσιον κίνησιν (hæc quatuor vocabula deficientia in Ed. Londin. optime explevit Cod. A. Venet. Marc.) καὶ τὴν θείαν ἐπιστασίαν ἐκφαίνει, ὥστ' ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέλος αὐτεξουσίους μὲν ἔχειν ἡμᾶς τὰς κινήσεις, εἰ καὶ ἄλλοι ἄλλων μάλλον καὶ ἦπτον καὶ αὐτοὶ δὲ οὐχ ὁμοίως αἰεὶ τὸ ἐφ' ἡμῶν διασώζομεν, οὐκ ἀδεσπότους δὲ τὰς πρὸς τὴν ἀξίαν ἀντιδόσεις. In eandem mentem plura disputat libello laudato Gennadius p. 8. sqq.

p. 493, 16. νοῦς δὲ, οὐ τούτων τι ἐν, ἀλλὰ πάντα] Vid. supra I. 8. 2. et quæ ibi annotavimus. Cf. etiam VI. 8. 5.

p. 494, 3. οἶον ἐξίτηλον ἤδη προϊούτων] Vel le-

gendum eis ἐξίτηλον, ut legisse videtur Ficinus, vel ἐξιτήλων. De voce vid. supr. ad I. 6. 3. Addo Philonis Judæi de Mundi Opificio Vol. I. p. 100. Pfeiff. hæc: ὅποτε καὶ οἱ τοσαύταις γενεαῖς ὑστερον φύντες, ἤδη τοῦ γένους διὰ μακρὰς χρόνων περιόδους (ἐτι add. Editt. ante περιόδους) ἐξιτήλων οὔτος, οὐδὲν ἦπτον ἐτι δεσπύζουσι τῶν ἀλόγων.

p. 495, 4. καὶ γίνεταί ἐξ ἀμφοῦν πᾶν πλέγμα, καὶ πρόνοια ἢ πᾶσα.] Quam varie πλέγμα usurpatur non est, quod multis exponamus. Vid. modo Wesseling. ad Diodor. III. 37. Wetst. Nov. Test. T. II. p. 324. Jacobs. ad Anthol. Gr. Vol. XI. p. 122. Alciphron. I. epist. 14: (δίκτυον) ὑφάλω προσομιλήσαν πέτρα κατὰ μέσων ἀποσχισθῆναι τῶν πλεγμάτων σου δὲ ἐξ ἐκείνου μήτε ἀκέσασθαι (— — σασθαι lacunose unus Cod. Palat. Heidelb.) μήτε ἀνελέσθαι βουληθέντος, μεῖναι, μηδεὶς τῶν περιουκούντων (ἐνοίκων alter. Palatin. ἐνοικούντων alter) ὡς ἀλλοτρίον θιγγάνειν ἐπιχειρήσαντος (ἐπιχειρήματος unus Pali vitiose). Syneusius Dione p. 46. Petav.: ἢ τί αὐτοῖς οἱ κάλαθοι βούλονται καὶ τὰ πλέγματα ἅττα μεταχειρίζονται (ubi non moramur lectionem marginis: τὰ πραγμάτια ἅττα μεταχειρίσθαι.)—Hujus autem tralati usus, quo Plotinus eam vocem accepit, aliud exemplum nunc quidem non in promptu est nisi hoc ex Hieroclis fragm. περὶ Προνοίας ap. Phot. Cod. 251. p. 463. Bekker. (p. 64. ed. Londin.) —καὶ τοῦτο εἶναι τὴν ἄγουσαν ἡμᾶς πρὸς τὰ τῆδε καὶ πάλιν ἐντεῦθεν ἀπάγουσαν εἰμαρμένην, πλέγμα οὔσαν καὶ συνδρομὴν ἀνθρωπίνης προαιρέσεως καὶ θείας κρίσεως, ὥστε ἐλομένους ἡμᾶς ἂ βουλόμεθα διὰ τὸ τῆς κρίσεως ἀδιάπταιστον. In fine capitis Plotinus usurpat συμπλοκή, *complexis*, uti ibi vertit Fic., qui hoc loco *contextus*, non male. Non multum distare videtur *contagio* in aliquot locis Ciceronis, ut de Divin. I. 30. de Fato. 3. ubi tamen. Henr. Steph. *cognatio* malit et *συμπάθειαν* exprimi opinatur (vid. Moseri annot. in ejusd. eorum librorum Ed. p. 571.), non feliciter conjectans. Cæterum illa vis vocis πλέγμα in Lexicis non consignata est. Adscribo locum Dionysii Halic., qui cum ad cap. secundum (supra p. 272. C. ubi *imperatoris* similitudo usurpatur) tum huc pertinet, ex libro de Composit. verb. XII. p. 146. Schæf. τὰ εὐμελῆ (ἢ τὰ ἐμμελῆ Cod. Palat. et Darmstad.) καὶ εὐρυθμα καὶ εὐφωνα ὀνόματα, ἢφ' ὧν γλυκαίνεται τε καὶ μαλάτ-

τεται, καὶ τὸ ὄλον οἰκείως διατίθεται (omisit hæc insigniter scripta Cod. Darmst.) ἢ αἰσθησις, ταῦτα (deest in Darmst.) ἀλλήλοις συναρμόττειν ἢ τὰ μὴ τοιαύτην ἔχοντα φύσιν ἐγκαταπλέκειν τε καὶ συνυφαίνειν τοῖς δυναμένοις αὐτὴν γοητεύειν, ὥστε ὑπὸ τῆς ἐκείνων χάριτος ἐπισκοτεῖσθαι τὴν τούτων ἀηδῖαν· οἷόν τι ποιούσιν οἱ φρόνιμοι στρατηλάται κατὰ τὰς τάξεις τῶν στρατευμάτων. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι συγκρύπτουσι τοῖς ἰσχυροῖς τὰ ἀσθενῆ καὶ γίνεται οὐδὲν τῆς δυνάμεως μέρος ἄχρηστον (Darmst. et Pal. multo contractius : ἢ τὰ μὴ τοιαῦτα ἐγκαταπλέκειν αὐτοῖς· ὥσπερ καὶ στρατηγοὶ τὰ ἀσθενῆ τοῖς ἰσχυροῖς ἐπικρύπτουσι. καὶ γίνεται αὐτοῖς οὐδὲν τῆς δυνάμεως μέρος (omiss. in Darmst.) ἄχρηστον.)

p. 496, 1. ὡς οἶον εἰς θολερὸν ἐμβάλλειν] Infr. p. 308. B. C. bis ἐν θολερῷ. Cf. Rulnk. ad Tim. p. 142. et I. I. Bekker. ad Philostrat. Vit. Apollon I. 9. p. 11. ed. Olear. Ego alia exempla subijciam. Plutarchi Fragm. ad calc. libri de S. N. V. p. 113. ed. Wytt. θολερὸς καὶ ἀκαθάρτους. Porphyrg. de Styge in Stob. Eclogg. p. 1052 : θολερὸς βίους. Artemidor. Oneirocrit. Proem. p. 309. Reiff. ἐπιθολοῦται ἢ ψυχὴ φόβους—ἐλπίσιν. Sext. Empir. adv. Gramm. I. 13. p. 281. Fabric. ἀρεπιθόλωτον. Cf. Proclum in Alcib. pr. p. 251. ed. nostr. Idem in Platon. Tim. p. 382. ἐπιθολούμενα et p. sq. τεθολωμένοις. Inde corrige Porphyrii Sententt. XXXII. p. 233. τεθολωμένον pro τελωθόμενον. Hermes in Clave ita de anima infantis : μηδέπω δὲ θωλωμένην. Corrige : μηδ. δὲ τεθολωμένην. Plotin. infra p. 654. B. οἶον τῷ φωτὶ τὸ διαφανὲς, τῷ δὲ τεθολωμένῳ ἢ μεταλήψις ἄλλως.

— 7. Καὶ τὸ τοιόνδε εἶναι, ἐπὶ τὴν προτέραν βιοτήν ἂν ἀνάγοι] Legit in his et sequentibus Platonis sui vestigia Plotinus, maxime in Timæo p. 91. sq. p. 138. sqq. Bekk. ; et Plato etiam infra cogitandus advocem φησίν. Plotinum rursus sectatur ex parte Hierocles in libro de Providentia ; hoc nomine notatus a Photio in Bibliotheca Cod. 215. p. 172. Bekk. qui ita incipit : ὁ πλείστος δ' αὐτῷ καὶ μέγας ἀγὼν ἢ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἐστὶ προβιοτή καὶ μετενσωμάτων τὸν μὲν ἐξ ἀλόγων ζῶων ἢ εἰς ἄλογα μεταγισμὸν οὐκ ἀναδεχόμενος (fort. ἀναδεχομένῳ) τὴν δὲ ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀνθρώπους μεταβολὴν σπουδαιολογούμενος (s. σπουδαιολογουμένῳ). Plotinum autem ipsum harum sententiarum caussa reprehendit Nicepho-

rus Nathanael in libello, quem huic Enneadum editioni adjecimus.

— 18. καὶ σμικρὰ ῥοπή ἀρκεῖ εἰς ἔκβασιν τοῦ ὀρθοῦ.] Desumpta formula a Mechanicis. Vid. Aristot. Quæst. mechanicæ. I. 3. et ad eum locum van Capelle. Cf. Olympiodor. in Plat. Alcib. pr. p. 185. et Proclum in eund. p. 24. nostr. Ed. ibiq. annott. Adde de hujus vocis vario usu Ez. Spanhem. Epreuves des Remarques sur les Césars de Julien. p. 115. Addam locum Gennadii e libello de Providentia p. 6 : προσοεῖ μὲν (ὁ θεὸς) δι' αὐτὸ, ἀπλῶς εἰπεῖν, κρείττον, ἢ κατὰ πάντα τὰ τε ὄντα τὰ τε γεινόμενα, οὐχ ὅτι αὐτῷ μᾶλλον θέλει τὸ αὐτοῦ ἀγαθὸν ἢ ἐκείνοις τὸ οἰκείον ἐκάστοις, ἀλλ' ὅτι τὸ ἀνθρώπου ἀγαθὸν μείζον μὲν ἐστὶν ἢ κατὰ τὰ ἄλλα, πολλῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ σπουδῇ καὶ πλείονι τῇ ἐκ θεοῦ ῥοπῇ ἀνυστὸν, διὰ τὰς συνούσας τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ δυσχερείας : ubi ἢ ἐκ θεοῦ ῥοπή est *momentum*, quod deus adjicit hominis *inclinationi* ad virtutem.

p. 497, 18. Ἐν δὲ ἐκ πάντων, καὶ πρόνοια μία, εἰμαρμένη—ἀρξαμένη] De discrimine et finibus Providentiæ et Fati vide philosophorum decreta apud Sext. Empir. adv. Math. V. 46. ibiq. Fabr. p. 346. et Plutarch. de Placitt. philos. I. 27. 29. p. 560. sqq. Wytt. Eundem de Fato I. II. p. 290. sqq. Wytt. Theodoretus Therapeut. V. 10. p. 416. Schulz. et p. 833. ubi Plato laudatur : Aristoteles vituperatur :—καὶ τὸν θεὸν εἰρηκότος ἐκείνου (Πλάτωνος) προμηθεῖσθαι τῶν πάντων, οὗτος (Ἀριστοτέλης) τὴν γῆν, ὅσον ἦκεν εἰς λόγους τῆς θείας κηδεμονίας ἐστέρησε. τὰ γὰρ δὴ μέχρι σελήνης ἰθύνειν ἔφησε τὸν θεόν· τὰ δὲ γε ἄλλα ὑπὸ τὴν εἰμαρμένην τετάχθαι. Cf. etiam Nemesium de Natura Hom. c. XXXIX. p. 311. sqq. ed. Matthæi. In primis autem conferri eum Plotino debet Procli locus de Providentia et Fato et Eo quod in nobis cap. III. p. 11. sqq. ed. Cousin.

p. 498, 14. Γενομένης δὲ τομῆς—ὁ λόγος—συνάπτοι, καὶ συνάγοι, καὶ ἰῶτο] Cf. var. lect. Colorem duxit Plotinus ex Platonis Sympos. p. 190. p. 404. sqq. Bekk. (Ζεὺς) τὸν Ἀπόλλω ἐκέλευε τό τε πρόσωπον μεταστρέφειν καὶ τὸ τοῦ αἰχέρος ἡμισυ πρὸς τὴν τομήν. et p. 191. p. 406. ἐστὶ δὴ οὖν—ὁ ἔρως—τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγῆς, καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἐν ἐκ δυοῖν, καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην. Quæ imitatus est etiam

Philo Jud. de Mundi opificio p. 104. ed. Pfeiff. Ἔρως δ' ἐπιγεγόμενος, καθάπερ ἐνὸς ζώου διττὰ τμήματα διεστηκότα συναγαγὼν εἰς ταῦτόν, ἀρμόττεται. Ubi si antecedentia respexeris, hoc praesens aptius censebis, quam quod Mangeio in mentem venit: ἡρμόζετο. Quod vero ad Olympiodorum in Aleib. pr. p. 211. in ejusdem Convivii loco simili p. 192. p. 408. Bekk. patrocيناتus eram lectioni ἐθέλω ὑμᾶς συντῆξαι καὶ συμφυσιῶσαι εἰς τὸ αὐτὸ, et Reyndersio etiam persuasuram pro συμφύσαι, nunc quidem retracto, commotus non tam loco Aristotelis Polit. II. I. 16. ubi, tangens Platonis verba, συμφύσαι usurpat Stagiritam, sed Platon. Epist. VI. p. 323. b. συμφύσαι καὶ συνδῆσαι πάλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλόσηται καὶ κοινωνίαν, et Synesii epist. 151. p. 289. D.: Ἡφαίστου τέχνη συντακῆναι τε καὶ συμφυῆναι καὶ ἐν ἄμφω γενέσθαι. Similis varietas librorum est in Platon. de Legg. IV. p. 708. p. 339. Bekk. Cæterum in loco de Providentia explicando, morbi, vulneris, medici similitudinem usurpant etiam Philo de Providentia II. p. 59. sq. ed. Venet. Armen. Theodoret. in Therapeut. V. 10. p. 417. Schulz. Theodorus Metochita c. 66. p. 411. sq. ed. Kiessling.

p. 499, 6. Οἶον καὶ τὸ τῆς Ἑλένης κάλλος πρὸς μὲν τὸν Πάριον ἄλλο εἰργάζετο, Ἰδομενεὺς δὲ ἐπαθεν οὐ τὸ αὐτό] Paridem et Idomeneum idcirco jungit, quod hic et ipse inter Helenæ amatores et procos numeratur, neque tamen minus postea Menelao amicitia adjunctus. Vid. Iliad. III. 232. sq. Hygini Fab. 81. et 270: "Idomeneus, qui Helenam amavit." Eleganter autem Scholiast. Venet. A. in Iliad. γ. 443:—ἐνταῦθα δὲ τὴν Ἑλένην ὀφθαλμοβολήσας (ὁ Ἀλέξανδρος) Ἀφροδίτης αἰρέσει βληθεῖσαν δι' ἀλληλομαχίαν Ἐρωτος ἀναλαβὼν αὐτὴν—ἦκεν ἔχων αὐτὴν εἰς Ἴλιον. Cæterum hoc exemplum Paridis et Helenæ frequentatum philosophis fuisse in hoc loco de Providentia mihi non tantopere persuadent hæc Philonis verba libr. I. de Providentia p. 30. ed. Armen. Ven.: "Daturne alicubi pulchritudo corporis? Dicat Helena, narret Paris, Amazonas referant:" quam hæc Alcinoi de Doctrina Platon. c. 26. p. 510. ed. Dan. Heins.: περὶ δὲ εἰμαρμένης τοιαῦτά τινα τῷ ἀνδρὶ (Πλάτωνι) ἀρέσκει πάντα γὰρ φησιν ἐν εἰμαρμένη εἶναι, οὐ μὴν πάντα καθεμάρθαι. ἢ γὰρ εἰμαρμένη νόμου τάξιν ἐπέ-

χουσα, οὐχ οἶον λέγειν, ὅτι ὁ μὲν τὰδε ποιήσει, ὁ δὲ τὰδε πείσεται (εἰς ἀπείρον γὰρ τοῦτο, ἀπείρων μὲν ὄντων τῶν γενομένων, ἀπείρων δὲ τῶν περὶ αὐτὰ συμβαινόντων· ἔπειτα καὶ τὸ ἐφ' ἡμῶν οἰχθήσεται καὶ ἔπαινοι καὶ ψόγοι, καὶ τὸ τοιούτοις παραπλήσιον.) ἀλλὰ ὅτι εἴ τις ἂν ἐληται ψυχὴ τοιούτου βίου, καὶ τὰδε τιὰ πράξει τὰδε τιὰ αὐτῇ ἔψεται. (Ita enim distinguendum et scribendum.) ἀδέσποτον οὖν ἡ ψυχὴ, καὶ ἐπ' αὐτῇ μὲν τὸ πράξαι, ἢ μὴ, καὶ οὐ κατηνάγκασται τοῦτο· τὸ δὲ ἐπόμενον τῇ πράξει, καθ' εἰμαρμένην συντελεσθήσεται οἶον τῷ Πάρις ἀρπάσει τὴν Ἑλένην, ἐπ' αὐτῷ ὄντι, ἀκολουθήσει τὸ, πολεμήσουσι Τρώεσσι περὶ τῆς Ἑλένης οἱ Ἕλληες. Integrum locum apposui, utpote simillimum Plotiniano eum verbis, tum sententiis. Plane in contrariam sententiam Lucianus dicentem facit Paridem in Dialogg. Mortt. XIX. 1. p. 411. ed. Wetst.: οἶσθα δὲ, ὡς ἀκούσιόν τι ἐστὶ, καὶ τις ἡμᾶς δαίμων ἄγει, εἴθρα ἂν ἐθέλη· καὶ ἀδύνατόν ἐστιν ἀντιτάττεσθαι αὐτῷ. Isto scilicet modo nihil non flagitiorum excusare possis. Quod reliquum est, mitto alteram istam Helenam, quam Simon Magus finxisse dicitur in illa priore infuisse, propter quam Trojanum bellum conflatum sit. (Irenæus adv. Hæres. lib. I. c. 23. Orig. c. Cels. V. 62. p. 625. Ruæi.) Laudabo potius aliquot locos scriptorum, qui hæc vel similia habent, si forte Philosophiæ et Theologiæ studiosi consulere velint: Philo Jud. de Provid. II. p. 97. sqq. ed. Armen. Ven. Theodoret. Therap. lib. V. 10. p. 416. sq. Schulz. Nemesius de Nat. Hom. XL. p. 317. sqq. ed. Matth. ubi hæc bene ad nostri loci argumentum facientia: (p. 320. et p. 329.) οὐκέτι δὲ ἡ αὐτῇ ἕξι τῶν ἀντικειμένων, οἶον τοῦ ἀκολασταίνειν καὶ σωφρονεῖν, ἢ τοῦ ψεύδεσθαι καὶ ἀληθεύειν, ἀλλὰ τῶν ἐναντίων αἰ ἐναντία· τὸ μὲν γὰρ σωφρονεῖν τῆς κατ' ἀρετὴν ἐστὶν ἕξεως· τὸ δὲ ἀκολασταίνειν, τῆς κακίας. οὐκ εἰσὶν ἄρα τῶν δυνάμεων αἰ κακίαι, ἀλλὰ τῶν ἕξεων καὶ τῆς προαιρέσεως. οὐ γὰρ ἡ δύναμις ἐστὶν ἢ παρασκευάζουσα ἡμᾶς ἀκολασταίνειν, ἢ ψεύδεσθαι, ἀλλ' ἢ προαιρέσις ἐφ' ἡμῶν γὰρ ἦν ἀληθεύειν καὶ μὴ ψεύδεσθαι. (Fortasse plenius dederat: ἐφ' ἡμῶν γὰρ ἦν τὸ ἀκολασταίνειν καὶ τὸ ψεύδεσθαι ἢ τὸ σωφρονεῖν καὶ τὸ ἀληθεύειν.) Hierocles de Provid. ap. Phot. Cod. 251. (p. 64. sq. ed. Lond.) φύσει γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ τοιαύτη δημιουργηθεῖσα καὶ πρὸς τὴν θεῖαν εὐζωίαν, καὶ πρὸς τὴν θνητὴν

γένεσιν ἐπιτηδεύει ἔχει, ἀνὰ μέρος ἑκατέραν προσβάλλουσα δύναμιν, ἐπεὶ καὶ κατὰ πρόνοιαν θεοῦ πρὸς ἀμφω γεγνήται· οὕτω γὰρ τὸ μὲν δύνασθαι αὐτὴν ἐπὶ γῆς πολιτεύεσθαι κατ' οὐσίαν κέκτηται (Adjeci ἐπὶ γῆς cum *Bentleio*. Nam confer modo eundem Hieroclem in aurea carum. Pythag. p. 137. οὔτε ἐπὶ γῆς δύναται πολιτεύεσθαι, ὡς φυτὸν οὔσα οὐράνιον.) τὸ δὲ πλείονα χρόνον ἄνω διάγειν ἢ κάτω πρὸς τὴν αὐτοκίνητον αὐτῆς συμβαίνει διάθεσιν. διὸ αἱ μὲν μυριεταίς, αἱ δὲ τρισχιλιεταίς περιόδους λέγονται ποιεῖσθαι, τῆς ἀρετῆς ἐπιτεταμένης τὴν πλάνην, καὶ τοῦ συντόνου τῶν ἀγαθῶν ἔρωτος ὑφαιρουμένου τῆς περιγεῖου λειτουργίας τὸ πολυχρόνιον. Denique cf. Gennadii libellum de Provident. p. 13. sqq.

p. 500, 15. ἀνάγνωσις φυσικῶν γραμμάτων] Cf. supra II. 3. 7. ubi γράμματα dicit ἐν οὐρανῷ γραφόμενα. et quæ ad eum locum adposuimus.

p. 501, 7. ἔστι δὲ τοιοῦτον ἢ ἀναλογία κ. τ. λ.] Platonis Timæum ante oculos habuit hæc scribens Lycopolites. Ille enim in Timæo p. 31. sq. p. 27. sq. Bekk.: δεσμῶν δὲ κάλλιστος, ὃς ἂν αὐτὸν καὶ τὰ ξυνοδούμενα ὅτι μάλιστα ἐν ποιῇ. τοῦτο δὲ ἐπέφυκεν ἀναλογία κάλλιστα ἀποτελεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀριθμῶν τριῶν εἴτε ὄγκων εἴτε δυνάμεων ὠντινωοῦν ἢ τὸ μέσον, ὅτι περ τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸ, τοῦτο αὐτὸ πρὸς τὸ ἔσχατον, καὶ πάλιν αὐθις ὅτι τὸ ἔσχατον πρὸς τὸ μέσον, τοῦτο τὸ μέσον πρὸς τὸ πρῶτον, τότε τὸ μέσον μὲν πρῶτον καὶ ἔσχατον γινόμενον, τὸ δὲ ἔσχατον καὶ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέσα ὁμοφότερα, πάνθ' οὕτως ἐξ ἀνάγκης ταῦτα εἶναι ξυμβήσεται, ταῦτα δὲ γενόμενα ἀλλήλοις ἐν πάντα ἔσται. Cf. Aristotel. Metaphys. IV. p. 101. Brandis. XII. p. 281. Theophrast. Metaphys. p. 317. Brandis. Cic. ad Attic. VI. 2. idem de Univers. 4. Dicitur autem Ciceroni *Comparatio*, *Proportio*. Cf. etiam Quintil. Institut. Orat. V. 10. Apud Sextum Empir. adv. Gramm. I. §. 179. Grammaticorum Analogia excutitur. In corporis pulcritudine item ἀναλογίας vocem usurpabant veteres, teste Eustathio in Odyss. VI. 152. p. 255. Basil. In loco de Bono usurpat Noster infra VI. 7. 36. p. 727. extr.

p. 502, 7. Πρόσεισι δὲ ἤδη ἐκ ταύτης ἕκαστα, μενούσης ἐκείνης ἔνδον] Ita dedimus eum libris plurimis. Etenim formula ἔνδον μένει proprie usurpari solita in laude feminarum (vid. Valekenæer. ad Herodot. IV. 114. p. 331. sq.) a Pla-

tonicis philosophis frequentatur de omnibus iis, quæ in primigenio suo loco et statu manent, ut Princēpia, Deus summus ect.: cum cetera ab iisdem dicantur προίεναί. Nam ut hoc loco, ita ubivis fere hæc verba inter se opponuntur. Ductus autem ille usus quodammodo videri queat ex nobilissimo loco Platonis in Phædro p. 246. E. Μένει γὰρ Ἔστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη. Ad quem Proclus in Cratylum §. 138. p. 84. Boisson. ἢ δ' Ἔστία μένει ἐφ' ἑαυτῆς ἀχραντον τὴν παρθεῖαν ἔχουσα καὶ ταυτότητος αἰτία οὔσα πᾶσι. Ad argumentum cf. Proclum in Alc. pr. 17. p. 53. ed. nostr. ejusdem Inst. Theol. c. 141. p. 210. et in Platonis Theolog. I. 15. p. 41. et ipsum Plotinum p. 470. D. E. et p. 351. G. ubi, simillimo loco, Noster: μὴ μενούσης τῆς ἀρχῆς ἐφ' ἑαυτῆς.

— 8. οἶον ἐκ ῥίζης μᾶς—οἶον μικρὰ δένδρα βουληθέντα εἶναι.] *Arboris mundanæ* (ut recte appellat Ficinus in Comment. p. 254.) similitudo quo pertineat, clarius patefiet comparanti locum geminum infra III. 8. 9. p. 351. F. ἢ ζῶν φυτοῦ μεγίστου διὰ παντὸς ἐλθοῦσαν ἀρχῆς μενούσης καὶ οὐ σκεδασθείσης περὶ πᾶν αὐτῆς, οἶον ἐν ῥίζῃ ἰδρυμένης κ. τ. λ. Videlicet utrobique quem hodieque in philosophorum scholis usurpant *Organismum Mundi* et *physicum* (naturalem) et *ethicum* (moralem). Ejusdem notionis eadem similitudine declaratæ exemplum præstat locus ille nobilissimus Indici carminis *Bhagavat-Gita*, de quo poemate nuper acute disputarunt *Guil. de Humboldt* et *G. Hegel*. Locum ex *Herderi* nostratis versione exhibui in *Symbolica* I. p. 644. ed. alter. ubi *Aswaathæ* sive ficus religiosæ imago ad consimilem sententiam explicandam adhibetur. Magis vel minus diversas de arboribus mirificis narrationes exhibent Persarum aliorumque populorum libri sacri. Tetigit hanc rem Cyrillus adversus Julianum p. 88. Idem pag. 94. in mentione arboris vitæ paradisi providentiæ testimonium agnoscens hæc posuit:—ἀλλ' οὐδὲ φθόνου καὶ βασκανίας ἔργον ἦν, καθὰ τετόλμηκεν (Ἰουλιανός) εἰπεῖν, τὸ ἀπεῖρξαι φαγεῖν αὐτὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ἵνα μὴ ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀξιάγαστος δὲ καὶ τῆς ἐπ' αὐτῷ δὴ τούτῳ προμηθείας ὁ τρόπος εἶη ἂν παρά γε τοῖς ἀρτίοις τὴν φρένα· Philo Jud. Legis Allegorr. I. p. 152. sqq. Pfeiff.:—ἡμεῖς δὲ—τὴν γενικωτάτην ἀρετὴν ξύλον εἰρησθαι ζωῆς λέγομεν.—καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέειν γνωστὸν

καλοῦ καὶ πονηροῦ εὐθὺς ἠσύχασεν, οὐ δηλώσας ὅπου τετύχηκει ὄν ἵνα μὴ ὁ φυσιολογίας ἀμύητος τὸν ὄντα τῆς ἐπιστήμης θαυμάζῃ (Mangeius vult τὸν γνόστα. Lege τὸν μετέχοντα. Lacunosus enim locus est, ut multi Philoniani). Clemens Alex. Stromm. V. p. 689. sq. Potteri: αὐτίκα σὺν φρόνησιν θείαν ἀλληγορῶν ὁ Μωϋσῆς ξύλον ζωῆς ὠνόμασεν, ἐν τῷ παραδείσῳ πεφυτευμένον. ὃς δὴ παράδεισος καὶ κόσμος εἶναι δύναται, ἐν ᾧ πέφυκεν τὰ ἐκ δημιουργίας ἅπαντα κ. τ. λ. Mitto similia, quæ in hunc Genesis locum commentati sunt Origenes Vol. II. p. 34. Ruæi; Theodoretus Vol. II. 26. p. 40. sqq. Schulz. Basilius Magn. Homil. XXX. Jo. Damascenus de orthodox. fid. lib. II. c. 11. ejus verba exerpserunt Suidas et Zonaras in voc. παράδεισος. Unum adjiciam Gennadium de Providentia, quem Plotini hæc bina capita extrema ante oculos habuisse dicas, p. 11 :—καὶ ὡσπερ ἀδύνατον τὸν σῆτον μὴ ὀδῶ τιμι γενέσθαι ὑπὸ τῆς φύσεως, καὶ δένδρον τούτου καρπὸν ἢ πάντων τῶν πρὸς ταῦτα ζητουμένων (?) σὺν τάξει ἀπαβαιόντων μὴ καὶ ταῦτα (fort. ταῦτα) εὐθὺς ἐποκολουθεῖν, διὰ τὸ τὰ ἐκάτερα πρὸς ἐκάτερα ὠρίσθαι, δι' ὃ φησι καὶ ἐκ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· οὕτως ἀνάγκη καὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ κατὰ προαίρεσιν βίῃ ἀρετῆν ἀρετῇ ἐπακολουθεῖν, καὶ κακίᾳ αἰθῆς κακίαν ἕως ἀν διὰ τοιαύτης ἐπιπλοκῆς ἕκαστος προσήκων γένηται ἢ τῷ μετασχεῖν τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ (leg. τῷ) ἀποχωρήσαι αὐτοῦ δυστυχῶς, ὅποτερον ἀν ἐπιμεληθείη.

LIB. IV.

p. 512, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΙΛΗΧΟΤΟΣ ἙΜΑΣ ΔΑΙΜΟΝΟΣ,] Est hic liber decimus et quintus Plotini (Porphyr. de Vita Plot. c. XXIV. p. 142. Fabr.) sed tamen conjunctus argumento sequenti libro Περὶ ἔρωτος quamvis multo post conscripto a senescente philosopho. Communio- nem Argumenti evincit locus sequentis libri p. 296. C. de quo infra videbimus. De voce δαίμων item de Geniis in religionibus veterum populorum Græcorum in primis et Itolorum coli solitis, itemque de philosophorum hæc de doctrina sententiis fusius disputavi in Symbolica et Mythologia Vol. III. p. 60—82. quæ hic repetere nihil attinet. [De vocabulo δαίμων, *Deus futum, casus, fortuna* add. Wyttensbach. ad Plutarch. p. 996.] Hoc loco in iis me continebo,

quæ proprie ad horum duorum librorum argumentum pertinent, adjiciamque nonnulla, quæ ibi omiseram. Ac primum hanc sive sententiam sive opinionem, esse genios, eosque hominibus sortito quasi attributos in communi vita Græcorum pervagatam esse arguunt religiones, scena, concio, sepulcerorum tituli. De illis alio loco monuimus. Scenam quod attinet, teneamus hæc verba Menandri a multis laudata (Incertt. Falb. XVIII. p. 203. ed. Aug. Meincekii):

Ἄπαντι δαίμων ἀνδρὶ συμπαρίσταται
εὐθὺς γενομένῳ, μυσταγωγὸς τοῦ βίου
ἀγαθός· κακὸν γὰρ δαίμον' οὐ νομιστέον
εἶναι βίον βλάπτοντα χρηστόν·
— — ἅπαντα δ' ἀγαθὸν εἶναι τὸν θεόν.

In concione autem Lysias Epitaph. p. 198. p. 130. Reisk. : νῦν δ' ἦτε φύσις καὶ νόσων ἦτων καὶ γήρωσ, ὅ, τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχῶς ἀπαραίτητος. Sepulcri titulum θεοῖς δαίμοσιν. vide ap. Gruter. p. 1015. 6. et cf. Dorvill. ad Chariton. p. 308. Lips. [p. 178. ed. Amst.] Utrum vero unum an plures genii hominem sortiantur, varie quæsitum est; et erant, qui hac in re Menandro diserte obloquerentur. Vid. Plutarch. de Defectu Oracc. p. 415. A. B. p. 699. sqq. Wyt. et præsertim eund. de animi tranquill. p. 474. B. C. p. 932. sqq. Wyt. Contra alii docebant, unum dæmonem multas animas gubernare (Olympiod. in Phædon. in Wyttensbachii Annot. p. 289.) Plotinus autem reliquique hujus familiæ philosophi *Platonis* maxime locos pro fundo habuerunt, in quibus disputationum suarum quasi orbem includerent. Sunt autem in primis hi: Cratyl. p. 398. Steph. Timæi p. 40. d. Politic. p. 271. Legg. IV. p. 713. sqq. Epinom. p. 984. sq. Sympos. p. 203. sq. Phædon. p. 107. Reip. X. p. 617. e. Indidem ansam disserendi certatim arripuerunt et ii philosophi, qui huic argumento integros libros vel certe libellos dicarunt, vel aliis in scriptionibus in illud inquisiverunt. In illis, præter Posidonium (Macrobr. Saturn. I. 23.) et Plotinum ipsum, fuit Origenes Platonicus (teste Longino ap. Porphyr. de vita Plotini c. XX. p. p. 123. Fabric. : καὶ γὰρ εἴ τι τούτων γέγραπται τισιν, ὡσπερ Ὀριγένει μὲν τὸ περὶ δαιμόνων κ. τ. λ.) aliique ad Michaellem Psellum usque, cujus libellum περὶ ἐνεργείας δαιμόνων, sive ut alii inscriptum fuisse malunt,

περὶ ἐναργείας δ. (vid. Bernardi Epistoll. ad J. J. Reiskium p. 276.) hodieque tractamus. Aliis autem in scriptis suis magis minusve alte in hunc locum *de Geniis* descenderunt inde a Plotino reliqui ejus sectæ famuli omnes; quorum verba hinc inde in Annotatione delibabimus. A Plotino plures profecerunt, in his etiam Sallustius de Diis et Mundo c. 20. Laudat hunc librum Ammianus Marcellinus XXI. 14:—“Intelligi datur—familiares geniis cum iisdem (viris fortibus) versatos, quorum adminiculis freti præcipuis Pythagoras enituisse dicitur et Socrates, Numaque Pompilius, et superior Scipio, et, ut quidam existimant, Marius, et Octavianus, cui Augusti vocabulum delatum est primo: Hermesque Termaximus, et Tyaneus Apollonius, atque Plotinus, ausus quædam super hac re disserere mystica, alteque monstrare, quibus primordiis hi geniis animis connexi mortalium, eas tanquam gremiis suis susceptas tuentur, quoad licitum est, docentque majora, si senserint puras, et a colluvione peccandi immaculata corporis societate discretas.” Ad quem locum *Lindenbrogius* hujus ipsius libri titulum apposuit, J. A. *Wagnerus* incredibilis insectiæ documentum exhibuit, cum hæc adjiceret; “Vixit Plotinus sec. III. et LIV. libros reliquit, *de quibus non superstes est, nisi is, quem commemorat Lindenbrogius.*” Cum Lindenbrogianis ad illum Ammiani locum conf. etiam G. *Marini gli Atti de fratelli Arcali* p. 91. sq. Adversarium contra nactus est hic liber Plotinianus et alter IV. 3. περὶ ἀποριῶν ψυχῆς Nicephorum Chumnum, qui et Nathanael dicitur. Qui Ἀντιθετικὸν his scriptis opposuit. Restat ut de libri titulo moneamus. Est is haud dubie et ipse ductus ex aliquot locis Platonis, ut de Republ. X. 617. E: οὐκ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ’ ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. quæ verba infra adhibebimus; Phædon p. 107. p. 82. Wyt.: τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἕκαστον δαίμων, ὅσπερ ζῶντα εἰλήχει, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, quæ desumpsit Proclus in Alcib. pr. c. 13. p. 41. ed. nostr. unde etiam, ut hoc addam, intelligitur, hanc de Genio doctrinam conjunctam esse cum loco de *Providentia*, ac proinde caussa apparet, cur hoc potissimum loco retulerit hunc librum Porphyrius, nimirum ut hic illos de *Providentia* exciperet. Ita enim Proclus l. l.: καὶ

ὅσπερ ὁ δαίμων καὶ πρὸ τῶν πατέρων ἄρχεται τῆς πρὸς ἡμᾶς προνοίας, καὶ μετὰ τῶν πατέρων ἐφέστηκεν ἡμῶν, οἶον κυβερνήτης ἡμῶν τῆς ὕλης ζωῆς κ. τ. λ. Pertinet igitur hæc de demonibus doctrina ad eam quam hodie *specialem Providentiam* appellant. Atque ut ille Genius nos dicitur *λαγχάνειν*, sortiri, sic idem a Diis dicitur nobis *dari* et *sortito attribui*. Iamblichus Protrept. c. 4. p. 10. Arcer. p. 34. Kiessling: Δευτέρα δὲ ἡ τοῦ δοθέντος καὶ συγκληρωθέντος ἡμῶν ἀπὸ τῶν θεῶν δαίμονος δεῖξις ἐμφανῆς κ. τ. λ. Hinc δαίμονος κλήρος (Dorvill. ad Chariton. p. 676. ed. Lips. [p. 778. Amst.]) et exclamationis formula: ὦ δαίμον, ὅς με κεκλήρωσαι καὶ εἰληφας (Aleiphron. epist. III. 39. imit.). Hinc frequentatæ formulæ ὁ εἰληχῶς ἡμᾶς δαίμων vel οἱ εἰληχότες ἡμᾶς δαίμονες (Sallust. de Diis et Mundo cap. 20.) vel ὁ ἕκαστον εἰληχῶς δαίμων (ita enim in Olympiodoro in Alc. pr. p. 20. ed. nostr. legendum pro ἕκαστου) vel absolute: ὁ εἰληχῶς δαίμων (Hermias in Platon. Phædr. p. 93. sqq.) et brevius etiam ὁ εἰληχῶς (Olympiod. in Alc. pr. p. 33. ibiq. annot. nostr.) et simpliciter ὁ δαίμων. (Plato in Tim. p. 90. p. 137. Bekk.) Unde intelligitur sive Plotinum sive Porphyrium huic libro solennem, neque curtatam, inscriptionem præposuisse. In fine haud abs re erit Appuleii admonuisse, qui ita de Deo Socratis p. 690. p. 155. ed. Bosschæ: “Ex hac ergo sublimiori *Demonum* copia Plato autumat, *singulis hominibus in vita agenda testes et custodes singulos additos, qui, nemini conspicui, semper adsint, arbitri omnium non modo actorum, verum etiam cogitatorum* etc.

p. 513, 6. μορφὴν λαβὸν—ὑποδοχὴν τοῦ γεννησαντος καὶ ἐκθρέψαντος.] *Participationem* vertit Fic. Proprie *receptaculum*, sive quod recipit. De hac voce, varie usurpata, vid. Wyttenb. ad Plut. Sept. Sapp. Conviv. p. 958. Toup̄ii Opusce. II. 289. Ejusd. Emendatt. in Suidam III. p. 184. Plotiniano huic loco adhibendus est alter *Ennead. IV. 3. 1. p. 372. a.* ubi de Animabus, τὰς δὲ ὑποδοχὰς τῶν θεῶν ὅπως σκεπτέον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ὅταν, πῶς ἐν σώματι ψυχὴ γίνεται, ζητῶμεν, ubi Fic. vertit: *deorum susceptacula*. Ita Theodoret. Vol. I. p. 1511. Ad humanam Christi naturam explicandam *templi* similitudinem usurpans ὑποδεξάμενον dicit τὸ τῆς θεότητος φῶς.—

Hæc hactenus. Admonent autem hæc *de forma* (μορφῆ) superiorum de ὑποστάσει. Ad verba igitur initio hujus capituli: ὑποστάσεις et αἴσθησις τὴν ἐν ὑποστάσει καὶ φύσιν nolo congerere, quæ multa ab aliis de voce ὑπόστασις disputata sunt. (Vid. modo Suid. Zonar. Lex. in voc. et Jul. Pollucis Historia Phys. p. 236. *Hardtii.* cf. etiam Suiceri Thesaur. Eccles. in voc.) Hoc loco teneamus ὑπόστασις sapius distingui a μορφῆ, ut Subjectum a Prædicato vel Adjuncto metaphysico: Nonnunquam ὑπόστασις et φύσις pro uno eodemque haberi: (vid. Theodoret. Vol. V. p. 12. 16. Schulz.) Plotiniani loci insigniores hi sunt III. 5. 7. V. 1. 1. VI. 6. 5. VI. 7. 4; ex quibus philosophi nostri usus cognoscatur. Hoc loco Fic. vertit: *subsidentem actum et sensum in actu subsidentem.* Non male. Vult enim quod vernacule dicas: *der in einem Niederschlag* (Stoff.) *sich darstellende Act.* Ad nostri loci similitudinem quodammodo accedunt hæc Procli in Plat. Theol. XVII. p. 47. inf. τὰ δὲ ἔσχατα καὶ ἔνυλα πολλῶ δῆπον μειζόνως παρατρέπει τὸ οἰκείον ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἀζώτα συγκέκρται καὶ τὴν ὑπόστασις εἰδωλικὴν ἔχει κ. τ. λ. Idem in Alc. pr. p. 68. ed. nostr. Οἱ μὲν τοίνυν δαίμονες τὴν πρώτην ὑπόστασις λαχόντες ἀπὸ τῆς ζωογόνου θεᾶς, κάκειθεν οἶον ἐκ πηγῆς τιος ἀποβρέοντες, οὐσίαν ἔλαχον ψυχικήν.

p. 513, 9. Καὶ τὸ ψυχὴ πᾶσα ἐπιμελεῖται—εἶδεσι] Illud τὸ Plotini, ut sæpius alibi, Fic. circumscriptis his: “*quod dicitur a Platone.*” Est autem locus in Phædro p. 246. p. 40. Bekk.: πᾶσα ἢ ψυχὴ παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἶδεσι γιγνομένη. p. 130. sq. Plutarch. Sept. Sapp. Conviv. p. 155. a. p. 610. Wytth.—: καθάπερ τὸν ἥλιον ἐν ἄρμασι λέγουσι περιπολεῖν ἄλλην ἄλλοτε ἐπιμετόμενον τοῦ οὐρανοῦ χώραν. Tu consulito præterea Plotinum ipsum infra p. 372. d. 376. F. G. 482. A.

p. 514, 4. “*Οσοι μὲν οὖν τὸν ἄνθρωπον—ζῶα*”] Sequitur locus luculentus de migratione animarum humanarum in bestias, usque adeo in plantas. Nolo recollere, quæ ad hunc locum Cudworth. et Moshem. in Syst. intell. p. 1057. posuerunt, nec magis, quæ ipse disputavi ad Herodot. II. 123. in Commentatt. Herodott. I. §. 24. itemque in Symbolica I. p. 417. sqq. III. p.

168. sqq. 427. 443. sqq. 499. sqq. IV. p. 520. Nostrum locum attigit Wyttenb. ad Plat. Phædon. p. 210: (“*quod vero ibidem in Phædonem Olympiodorus*) disputat contra hanc opinionem Platonis, animas, non in brutorum corpora migrare statuens, sequitur sectam Porphyrii et Iamblichi, *quam antiquiores Platonici et ipse Plotinus opinionem Platonis retinuisse.*” Idem ibid. p. 213. “*Plotinus quidem, Platonis auctoritatem sequens, ex Timæo p. 552. hanc opinionem (μετεσσωματώσεως) usurpat p. 284. A. et suis ipse rationibus confirmat Ennead. IV. 3. p. 381—389.*” Vid. tamen, quæ de Plotini senis sententia supra ad I. 11. p. 6. in annott. monui. Cæterum ex hoc Plotini loco et alii profecerunt, quorum verba profert Wyttenb. l. l. et vero Sall. de Diis et Mundo c. 20.

— 10. καὶ ἦν αὐτοῖς μελέτη δενδρωθῆναι] Fallos, aut hæc ducta sunt ex Timæo Platonis p. 86. p. 130. Bekk.; τὸ δὲ σπέρμα ὅτῳ πολὺ καὶ ῥυῶδες περὶ τὸν μυελὸν γίγνεται, καὶ καθάπερ δένδρον πολυκαρπότερον τοῦ ξυμμέτρου πεφυκὸς ἦ—ἐμμανῆς τὸ πλεῖστον γιγνόμενος τοῦ βίου διὰ τὰς μεγίστας ἡδονὰς καὶ λύπας κ. τ. λ. Quod vero ad var. lect. suspicatus sum, legendum fortasse esse ἀποδενδρωθῆναι, facit Jo. Philoponi locus in Aristotelem de Anima I. fol. a. p. 4. (quem etiam habet Suidas in κόσμος T. II. p. 354. Kust.) quo forte hæc ipsa verba Plotini tetigit Joannes:—*διὸ καὶ ὁ Πλωτῖνος πάντῃ θεῖος* (Suid. διὸ καὶ ἀστεῖος λίαν ὁ Πλωτῖνος, quod placet Kustero, nec mihi displicet. De hac confusione vid. Wyttenb. ad Plutarch. p. 450. et p. 759. sq.) *εἶπεν, ὡς ὅσοι ἐμμανῶς κατὰ τὰς θρεπτικὰς δυνάμεις ἐνεργούσιν, οὗτοι κινδυνεύουσιν ἀποδενδρωθῆναι.* Illuc igitur si respexit, videatur ex Cod. Vat. refingendum ἀποδενδρωθῆναι. Vid. de similibus verbis cum ἀπὸ compositis Tib. Hemsterh. ad Tim. Lex. Plat. p. 46. Ruhnk. et ἀποδενδρουμένην de Daphne habet Lucian. Ver. Hist. I. 8. p. 70. Amst. cf. etiam Schneideri Indic. in Theophrasti Opera in ἀποδενδρῶσθαι. Quod proxime Orellius volebat οὐ καθάρους δὲ τὰ ἄλλα, speciosum est. Sed libri non variant: et vulgatam tuearis, si φιλομούσους h. l. accipias, qui nimii sunt in studio musicæ; et sequitur etiam mox: *εἰ μὴ ἄλλη κακία παρέη.* Cæterum de καθάρους consule Wyttenb. ad Select. Hist. p. 375. et ad Plutarch.

de Virtut. et Vitiis. p. 690. Cæterum h. l. ante oculos habuit Platonem de Republ. X. p. 620. p. 513. sq. ed. Bekk. Ad verba in fine capituli: πολιτικὸν ζῶον μέλιττα vid. Porphyr. de Antro Nymph. cap. 18. Bocharti Hierozoic. p. 500. sqq. et quæ plura collegi in Symbolica IV. p. 369. sqq. Animæ quoque vocatæ sunt apes (μέλισσαι), quæ puritatis studiosæ reditum ex hac vita meditantur. Porphyr. l. l. p. 19. Goens. cap. 3.

p. 515, 5. καὶ ὁ δαίμων τὸ λογικόν] Sequitur Platonem in Timæo p. 90. a. p. 137. Bekk. τὸ δὲ δὴ περὶ τοῦ κυριωτάτου παρ' ἡμῶν ψυχῆς εἶδος διανοεῖσθαι δεῖ τῆδε, ὡς ἄρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἐκάστῳ δέδωκε. Wyttenb. ad Phædon. p. 289: “Erant vero etiam, qui hunc Dæmonem partem ipsius animæ facerent, vel νοῦν, ut ipse Plato in Timæo, vel ἦθος, de quibus diximus ad Plutarch. Quæst. Platon. I. in Bibl. Crit. IX. p. 16. sq.” (Tum Porphyrii et Iamblichi contrarias inter se opiniones refert.) Videlicet illam sententiam alii Anaxagoræ, alii Heraclito, unde Euripides profecit et Menander, alii Platoni tanquam auctori tribuebant, indeque ea ad Stoicos permanavit. Iamblich. Protrept. c. 8. p. 53. p. 138. Kiessling. ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ὁ θεὸς, εἴτε Ἑρμῶτιμος εἴτε Ἀναξαγόρας εἶπε τοῦτο (ubi Cod. Memm. cuius lectiones penes me sunt: ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν θεὸς, omisso articulo). Stolbæi Floril. Tit. 102. p. 559. p. 351. Gaisford.: Ἡράκλειτος ἔφη, ὡς ἦθος ἀνθρώπου δαίμων. Plura dat Gataker. ad Antonin. V. 27. p. 163. et explicat Wyttenb. l. l. Relati ad eandem sententiam sunt loci etiam Homericæ in primis Odys. A. 32. 42. 43. Δ. 712. 713. [ad primum locum consule quæ congescit Duportus in Gnomologia Homericæ p. 146. sq. Cantabr. 1660. 4to.] Vid. Ciceron. de Fato c. 18. ibiq. annot. p. 641. ed. G. H. Moseri et Gellium VI. 2. Expressit eandem Virgilius nobili loco Æn. IX. 184. sq.

“Nisus ait, Dine hunc ardorem mentibus addunt, “Euryale? an sua cuique deus fit dira cupido?” Ad quæ Servius ita: “Apud Plotinum philosophum et alios quaeritur, utrum mentis nostræ acies per se ad cupiditates et consilia moveatur, an impulsu alienius numinis? Et primo dixerunt, mentes humanas moveri sua sponte; deprehenderunt tamen, ad omnia honesta impelli nos Genio et numine quodam familiari, quod nobis nas-

centibus datur; prava vero nostra mente nos cupere et desiderare: nec enim potest fieri, ut prava, numinum voluntate, eupiamus, quibus nihil malum constat placere.” At vero hanc Menandri aliorumque potius sententiam esse, quam Plotini arguunt ea, quæ in annot. ad hujus libri titulum laudavimus. Proclus in Alcib. pr. XIV. p. 45. sq. de Socrate et Alcibiade:—καὶ ἔστιν ὁ αὐτὸς δαίμων μὲν ὡς πρὸς ἄνθρωπον, τοῦς δὲ ὡς πρὸς ψυχὴν. Idem ibid. p. 73. Timæi Platonici locum attigit.

— 7. Ὁρθῶς οὖν λέγεται] Plato de Rep. X. 617. E. p. 509. Bekk.: οὐχ ἡμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ἡμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον, ᾧ συνέσται ἐξ ἀνάγκης. ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμᾶζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. αἰτία ἐλομέρον θεὸς ἀνάτιος. Adhibuerunt hæc Ez. Spanhem. ad Juliani Cæsares in notes p. 273. et p. 285. et in Preuves des Remarques sur les Césars de Julien. p. 29. p. 120. et p. 146. et Wyttenb. ad Phædon. c. 60. p. 82. in Annot. p. 289. sqq. quem Platonis locum non minus, quam reliquos, quos laudavi, in hoc capite ante oculos habuit Plotinus.

— 12. εἰ δὲ βαρύνουτο τῇ ῥώσει τοῦ χειρόνος ἦθος.] Sin vero gravatur (ingravescit) robore (corroboratione) pravi characteris. De hoc vocabulo addam nonnulla iis, quæ collegit Budæus. Apollonii Lex. Homer. p. 591. Tollii, explicat ῥῶοντο his verbis: ῥῶσιν ἐλάμβανον (sed vid. interpr. ad Iliad. Σ. 411.) Heraclid. Allegorr. Homerr. c. 61. p. 186. Schow.; καὶ ὅσον ἡ τοῦ σώματος ἰσχὺς ὑποφθίνει, τοσοῦτον ἡ τῆς διανοίας αὔξεται ῥῶσις. (Sententia Platonica multorum imitationibus celebrata, quorum exempla ponemus ad Convivium p. 219. a.) Libanius in Ῥητ. λογ. Vol. IV. p. 524. Reisk.: ὁ μὲν ἔτι προσίοντα τὸν λοιμὸν ἀπελάσας, κοινὴν ἅπασιν πορίζεται ῥῶσιν. ὁ δὲ νόσον εἰσπηδήσασαν ἔνδον, καὶ τὰ σώματα δίκην φλογὸς νεμομένην, ἀποσβέσαι πειρώμενος, πολλοὺς μὲν ἴσως δυνήσεται τοῦ πυρὸς ἐξελεῖσθαι πολλοῖς δὲ μάτην ἐπικουρίαν προσάξει παντοδαπὴν. Ubi Reiskius: “Malim ῥῶσιν, Rettung, a v. ῥύεσθαι.” Male. Ῥῶσις est vocabulum medicum Galeno, Alexandro Tralliano aliis usurpatum. Et audi Hesych. II. 11. 33. Ῥῶσις ὑγεία. Etymol. Gud. p. 494. 60: ῥῶσις, ἡ ὑγεία—καὶ ἡ δύ-

ναμὸς καὶ τὸ ῥωμαλέον. cf. *ibid.* p. 80. 82. Theodoret. *Hist. Eccles.* II. 15. p. 873. Schulz.: διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐκήρυξαν, τοῦ καὶ τῆς σῆς βασιλείας φρουροῦ καὶ τῆς σῆς ῥώσεως προστάτου.—

p. 515, 14. βρίσαντος—eis βίον θήρειον] Plato *Phaedro* p. 247. b. βρίθει γὰρ ὁ τῆς κάκης ἵππος μετέχων, ἐπὶ γῆν ῥέπων τε καὶ βαρύνων. *cujus loci imitationes frequentes indicavit in Ep. Crit.* p. 264. sqq. et p. 269. ed. Lips. Wytenbachius. Alios locus collegit, simul de verbi vi exponens *Matthæi ad Jo. Chrysostomi Homil.* III. p. 12. sq. not. 33. cf. etiam *Boissonad. ad Aristænet.* V. p. 649. et *Jacobs. ad Philostrati Imagg.* I. 18. p. 321. Addam locum *Iamblichii*, integriorem, quam in editis legimus, de *Myster. Ægyptt.* V. 11. p. 127. Galei: ἀναγωγός τε ἐπὶ τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον πῦρ καὶ ἄβλον, ἀλλ' οὐχὶ κάτω βρίθουσα περὶ τὴν ὕλην καὶ τὴν γένεσιν· εἰ μὲν γὰρ ὕλης ἦν γλυκυθυμία τις ἢ (fort. ἢ) διὰ τῶν ἀπὸ τῆς ὕλης (hæc explevi ex *Cod. mscr. Gothano*, *cujus varias lectiones Frid. Jacobsii officio acceptas refero*) ἀτμῶν δελεάζουσα (sc. τοὺς δαίμονας) ἀπόλανσις, χρῆν ἀκεραίαν (ἀκέραιον *Cod. Goth.*) τὴν ὕλην εἶναι.

p. 516, 3. πεπεδήμεθα τῷ κάτω] *Hesych.* πεπεδημένος· δεδεμένος· *Homericæ* reputato, ut illa *Iliad.* δ'. 517. μοῖρα αὐτὸν ἐπέδησε. χ'. 5. Ἔκτορα δ' αὐτοῦ μείναι ὀλοῇ Μοῖρα πέδησεν. *Odyss.* δ'. 580. ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου. et similia.

— 9. οὐχ ἐνοχλουμένου δὲ παρέχον μερίμνας] *Liberius* hæc reddidit *Fic.* Si lectio sana, cogitandum κατὰ τὸ π. μ. Cum non conturbetur eo, quod exhibeat molestias (sollicitudines). Ad sequentia adhibe *Platonis Timæum* p. 30. sqq.—Vox ἡρέμης sub finem capituli et ipsa *Platonis* admonet. Vid. *Sophist.* p. 248. p. 195. *Bekk.* ubi τὸ ἡρεμοῦν docetur nec κινεῖσθαι nec πάσχειν. Hinc ἡρεμῆν eidem in *Gorgia* p. 575. p. 171. *Bekk.* etiam de rationibus principiisque firmis usurpatur, quæ nulla dubitatione, nullo argumento disturbari queat.

p. 517, 2. ἢ καὶ ἡ αἴρεσις ἐκεῖ—τὴν τῆς ψυχῆς προαίρεσιν καὶ διάθεσιν—αἰνίττεται] Quod *Fic.* utrumque verterat *electio*, ego perspicuitatis causa ad posterius semel apposui: *propositum*. In eandem autem sententiam *Proclus* in *Alc.* pr.

LVII. p. 163. ed. nostr. *Fref. ita*: ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι οὐκ ἐξαιπαιτεῖ (lege ὅτι οὐκ ἐκ παντὸς ἀπαιτεῖ) τὸ δαίμονα κινεῖν ἡμᾶς ἐπὶ τὰς πράξεις, ἀλλ' ὅταν ἀγαθοειδῆς ἡμῶν ἢ προαίρεσις ἦ, καὶ τὸ μὴ ἀποτρέπεσθαι μηδὲ ἐξεργάζεσθαι (leg. ἐξείργεσθαι) σημείον ἐστι τοῦ καθήκοντος ἡμῖν τὴν πρᾶξιν (leg. τοῦ καθήκειν). In sequentibus: καὶ τὸν δαίμονα, φησὶν, οὐκ ἀλλάττεται· et ὅταν δὲ λέγεται ὡς πρῶτον οἱ κληροί, rursus respicit nobilissimam fabulam *Platonis* in *Reipublicæ* extremo lib. X. p. 617. sq. p. 508. sq. *Bekk.* Cf. etiam *Xenocratem* apud *Aristotelem Topicor.* II. 2. p. 299. *Sylb.*—Illis autem οὐκέτι τὸ σῶμα αἴτιον οὐδενὸς κακοῦ αὐτῷ *Ægyptiis* ex parte obloquitur *Ægyptius* *philosophus.* *Plutareh.* de esu carn. p. 996. E. p. 54. *Wytt.* Ἐπεὶ καλῶς εἶχεν, ὥσπερ *Αἰγύπτιοι* τῶν νεκρῶν τὴν κοιλίαν ἐξελόντες καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἀνασχίζοντες ἐκβάλλουσιν, ὡς αἰτίαν ἀπάντων ὧν ὁ ἄνθρωπος ἡμαρτεν, οὕτως ἡμᾶς ἑαυτοὺς τὴν γαστριμαργίαν καὶ μαιφονίαν ἐκτέμνοντας, ἀγνεύσαι τὸν λοιπὸν βίον. De quo usu plura collegi in *Commentt. Herodott.* I. 3. p. 30. sqq. Dignum vero magistro discipulum arguunt hæc *Porphyrii* in *Epistola ad Marcellam* c. 29. p. 50. ed. *Ang. Maii* pre.: Μηδὲ αἰτιώμεθα τὴν σάρκα ὡς τῶν μεγάλων κακῶν αἰτίαν, μηδ' εἰς τὰ πράγματα τρέπωμεν τὰς δυσφορίας, ἐν δὲ τῇ ψυχῇ τὰς τούτων αἰτίας μάλλον ζητῶμεν.

— 11. ἐπεὶ καὶ αἰ—τύχαι τὴν ὅλην προαίρεσιν οὐκ ἐκβιβάζουσιν] *Fic.* verterat: *transgrediuntur* (potius debebat *transgredi faciunt, expellunt.*) Legit igitur et ipse *ἐκβιβάζουσιν.* Atque hanc lectionem hoc magis retinimus, quoniam *Platonis* usus commendat et sensus commodus inde enascitur. Utriusque verbi confusio frequens. Vid. *Dorvill.* ad *Chariton.* VI. 2. p. 605. Lips. [p. 662. *Amst.*] Huc facit in primis *Arianus* in *Dissertt. Epict.* I. 18. 21. p. 102. *Schwgh.* Τίς οὖν ὁ ἀήττητος; ὃν οὐκ ἐξίστησιν οὐδὲν τῶν ἀπροαιρέτων. εἶτα λοιπὸν ἐκάστην τῶν περιστάσεων ἐπερχόμενος καταμανθάνω, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀθλητοῦ οὗτος ἐξεβίασε τὸν πρῶτον κληρὸν. *Schweigh.* in *Indic.* mavult: ἐξεβίασατο τ. πρ. κλ. Sed libri plures ibi offerunt: ἐξεβίβασε. De qua lectione *Uptonus* ita: “Sed *Meibomii* lectio non displicet ἐξεβίβασε. Nam *ἐκβιβάζω* est *exire facio.* Dicebantur autem *exire*, quorum nomina sortibus inscripta, inque urnam demissa, inde ex-

trahabantur.” Cogendi autem vim etiam inesse in hoc verbo, et locus Herodoteus VII. 130. monstrat, et usus Verbi forensis; de quo vid. Dion. Godofred. ad Theophili Institutt. IV. 6. 24. p. 812. ed. Reitz. Possis etiam accipere deflectendi significatu tropico; qui proprius reperitur in Xenoph. Ἰππαρχ. I. 18.

p. 518, 2. μαρτυρεῖ τὰ ἐν τῷ Τιμαίῳ] Platon. Tim. p. 90. p. 137. sq. Bekk. Cf. etiam Procli locum in Alcib. pr. ejus insigniora posui in nota prima in hoc ipsum caput.

— 10. καὶ δαίμων τούτῳ θεός] Cf. infra p. 296. B. C. Huc facit narratio Porphyrii de Vita Plotini X. p. 111. Fabr., ubi Ægyptius Plotinum beatum dicit, qui pro genio Deum habeat: μακάριος εἶ θεὸν ἔχων τὸν δαίμονα. Addit Porphyrius hujus libri περὶ τοῦ εἰληχότος ἡμᾶς δαίμονος mentionem. Historiam attigit etiam Proclus in Alcib. pr. 23. p. 73. ed. nostr. Plura posui ad Porphyrii l. l.

— 16. Ὁ μέντοι δαίμων—ἀγαθὸν λέγεται εἰς ἄδου οὐκέτι ὁ αὐτὸς μένει] Querit de loco Platonis in Phædone p. 107. E. p. 82. Wyt. p. 107. Bekk.: Λέγεται δὲ οὕτως, ὡς ἄρα τελευτήσαντα ἕκαστον ὁ ἕκαστου δαίμων, ὅσπερ ζῶντα εὐλόγηται, οὗτος ἄγειν ἐπιχειρεῖ εἰς δὴ τινα τόπον, οἱ δὲ τοὺς ξυλλεγμένους διαδικασαμένους εἰς Αἴδου πορεύεσθαι μετὰ ἡγεμόνος ἐκείνου, ᾧ δὴ προστέτακται τοὺς ἐνθὺνδε ἐκείσε πορεύεσθαι τυχόντας δ' ἐκεῖ, ὧν δεῖ τυχεῖν, καὶ μείναντας, ὧν χρὴ χροῖνον, ἄλλος δεῦρο πάλιν ἡγεμῶν κομίζει ἐν πολλοῖς χρόνοις καὶ μακροῖς περιόδοις. Quæ copiose illustravit Wyttenbachius in Annot. p. 289—292.

p. 519, 2. τὸ δὴ ἀγαθὸν εἰς τὴν κρίσιν—κολαζομέναις πάρεστι—δίκη] Vid. Platonis Gorgiam p. 523. sqq. p. 185. Bekk. ubi ad verba p. 523. b. ὅ τε οὖν Πλούτων καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ in Cod. Clarkii Bodleiano p. 93. Gaisf. hoc scholion adscriptum: εἰσὶ δὲ δαίμονες κολαστικοὶ καὶ καθαρτικοὶ καὶ τελεσιουργοί.

— 6. ἔλαττον ἢ δαίμων, ἢ ποιηρός γε, ἢ ἐνήθη] De Dæmonum generibus et varia natura atque indole vide, ne plura, Iamblich. de Myster. Ægypt. I. 6. sqq. p. 10. sqq. ed. Gal. Proclus in Alcib. pr. p. 68. sqq. Olympiodor. in eundem pag. 15. sqq. ibiq. annot. Idem ille Proclus in Alcib. pr. p. 73. ita distinguit: ὁ οὐσία (sive κατ' οὐσίαν) δαίμων, qui suis quibusdam propriisque

viribus genii (dæmonis) essentiam habet disjunctam a divina et humana essentia; ὁ κατ' ἀναλογίαν δαίμων, qui attente singula prospicit alicui, sive ille deus sit, sive secundo post deos ordine locatus: ὁ κατὰ σχέσιν δαίμων, qui vires majores, quam pro humanis, arguit, dæmonumque similior quam hominum suam vitam penitus a geniiis suspensam reddit.

— 14. καὶ ἀπαλλαγείσας (τῆς ψυχῆς) ἐκεῖ γίγρεσθαι] Cf. Enn. IV. 3. 12. IV. 9. 4. De reditu animarum ad superiora (ἀνόδῳ) peculiaris erat Porphyrii liber (Augustin. de C. D. X. 29.) Ei doctrinæ veterum se applicuit Virgilius Æneid. VI. 735. sqq.

“Quin et, supremo quum lumine vita reliquit,” cet. Ad quæ consule Heynii excurs. XIII. Iamblichus in Protrept. III. p. 34. Kiessling.: οὐδὲ γὰρ ἂν (addit Cod. Ciz. et Reg. Paris. ejus collatio penes me est) ἄλλως τις δυνηθείη πρὸς τὸ θεϊότατον αὐτοῦ ἀναδραμεῖν, εἰ μὴ τὸ τοιοῦτῳ δαίμονι χρῆσαιτο (adde post δαίμονι ex ed. Arc. et libris MSS. ἡγεμόνι) ὧν δεῖ (ita Cod. Ciz. probante Kiessling. fortasse tamen οὐ δεῖ, ubi oportet. Nam in reliq. libris est οὐ δεῖ) πάντα τὸν ἔραστην τῶν θεῶν γνησίως ἀποκαθαίρειν. ἀφ' οὗ δὴ πρῶτον (ita in marg. Cod. Reg. et cod. Ciz. Arc.: πρῶτη) μὲν ἐστὶ κακῶν παῦλα τῶν συμπεφυκότων ἡμῖν ἀπὸ τῆς γενέσεως· ἔπειτα γνώσις ἡμῖν ἀληθινῆ παρέσται τῆς δαιμονίας καὶ μακαρίας ζωῆς, ὅση τίς ἐστι καὶ ὅποια· μεθ' ἧς ἀνιόντες τὸ ἀρχηγὸν θεῖον γένος τῶν ἀνθρώπων κατοψόμεθα, καὶ εἰς αὐτὸ ἐνιδρυνθέντες τέλος ἔξομεν τοῦ προτεθέντος ὑπὸ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις μακαριωτάτου βίου· ἐπὶ τέλει τοίνυν πρὸς τὴν μετάστασιν (ita etiam Codd. Reg. et Menim.) τῆς ψυχῆς προτρέπει καὶ τὴν ζωὴν αὐτῆς τὴν καθ' ἑαυτὴν, καθ' ἣν ἀπῆλλακται τοῦ σώματος καὶ τῶν σώματι συνητημένων φύσεων. Alia plurima omitto, quæ in Symbolica III. p. 432. sqq. de reditu animarum ex veterum religionum et philosophiæ decretis posui.

p. 520, 17. εἶτα παραλαβούσα ἢ τοῦ ἀτράκτου λεγομένη φύσις.] Plato de Republ. X. p. 616. p. 506. Bekk. ἐκ δὲ τῶν ἄκρων τεταμένου Ἀνάγκης ἀτράκτον, δι' οὗ πάσας ἐπιστρέφεισθαι τὰς πορείας κ. τ. λ. Proclus in Platonis Theologiam VI. 23. p. 409:—καὶ ὡσπερ αὐτὸν τὸν ὅλον ἀτράκτον ἐν τοῖς γόνασι τῆς Ἀνάγκης στρέφεισθαι προείρηκεν, οὕτω δὴ καὶ τὴν περὶ τὰς μερικὰς ψυχὰς πρόνοιαν

τῶν τῆς Λαχέσεως ἐξάπτει γονάτων ὁ μῦθος ταῖς μὲν χερσίν, ὡς ὑψηλοτέραις δυνάμεσι τὸ πᾶν κινούσης αἰδώς, ἐν δὲ τοῖς γόνασιν ὑφειμένως τὰς αἰτίας τῶν ψυχικῶν περιόδων ἐχούσης. Fusi autem rationem ex prisca Dearum signis explicare studui in Symbolica III. p. 433. ed. alt.

LIB. V.

p. 527, 7. ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ,] Ordine temporis, quo singuli libri scripti sunt, est hic quinquagesimus (vid. Porphyr. de Vita Plot. c. XXV. p. 143. cf. cap. VI. p. 103. Fabric.), igiturque in extremis memorandus, argumento autem cum superiore de Genio conjunctissimus, nec minus cum libris *De Pulcro* et *De Intelligibili Pulcritudine*. Ansam autem materiamque disputandi de amore ex Platonis maxime scriptis si arripuisse in ipso libri hujus exordio profitetur Plotinus. Ac cum in multis divini philosophi dialogis mentio fiat amoris: *Convivium* tamen cum *Phaedro* et *Philebo* præ ceteris in hoc scripto consignando Plotino observatum est. Atque Convivium illud in scholis ea ætate tractatum fuisse arguit Porphyrii narratio de vit. Plot. c. XV. p. 117. Fabr. Multos vero post Platonem ad extremos Platonicos usque in eodem argumento elaborasse, et multos libros fuisse, qualis est Ἐρωτικὸς Plutarchi, non est quod operose a me hoc loco monstretur; neque magis necesse est hic altius descendere in hujus loci *de Amore* fontes, vicissitudinesque post ea, quæ supra posuimus ad inscriptionem libri I. 6. (*de Pulcro*) et in annotatione ad eundem, itemque ad librum *de Dialectica* p. 19—21. nec minus quæ disputavimus in Symbolicæ multis locis, præsertim Volumine tertio cap. VI. p. 536—579. ed. alt., et quæ denique *Hecudius* meus eleganter, uti solet, de universo hoc argumento exposuit in parte prima libri, qui inscribitur: *Initia Philosophiæ Platonicæ*. I. Trajecti ad Rhen. 1827.

— 13. ὅς δὴ (Πλάτων)—περὶ ἔρωτος ἔγραψεν—καὶ δαίμονα φησὶν αὐτὸν καὶ, περὶ γενέσεως αὐτοῦ διεξήλθει] Est nobilissimus locus in Symposio p. 202. sq. p. 428. sqq. Bekk. multorum ille et explicationibus et imitationibus celebratus, ut Origenis contra Celsum lib. IV. p. 189. sq. Spencer. p. 532. sq. Ruæi, qui eam narrationem cum historia Paradisi in Genesi componit. Aristidis

Oratt. T. II. p. 106. Jebb. Plutarchi de Isid. et Osir. p. 361. B. et p. 374. C. D. p. 480. et p. 532, 533. Wyt. Maximii Tyrii Dissertat. X. 4. XIV. 8. Porphyrii de Nymph. Antr. §. 16. Ejusdem in Sententt. in fin. p. 248. Cantabr. Procli in Platon. Theol. c. 28. p. 233. Jo. Laurentii Lydi in fragm. de Mensibus p. 282. ed. Hasii Themistii Orat. XIII. p. 162. B. Procli item in Timæum p. 287. et p. 305. et in Cratyl. p. 75. sq. Boisson. et in Alc. pr. p. 190. sq. coll. p. 233. Hermetis Trismegisti in Stob. Eclogg. Phys. p. 118. Appuleii de Deo Socratis p. 674. p. 133. ed. Bosschæ. Eusebii in Præp. Evang. XII. p. 584. Platonis autem decreta de amore ex ipsius scriptis nuper illustravit *van Heusde* in Initiis Philosophiæ Platonicæ I. p. 120. sq. De Plotini ipsius locis partim supra, vidimus ad p. 142. G. partim infra videbimus. Proxime lectio *συμπλακῆναι* Platonis in ipso Convivio auctoritate potest defendi p. 191. p. 405. Bekk.: τὸ λειφθὲν ἄλλο ἐζήτει καὶ συνεπλέκετο.

p. 528, 13. ὅτῳ δὲ τις ἀγαταί] Hanc lectionem amplector ut difficiliorem et Platonicam Sympos. p. 179. p. 383. Bekk. ἀγασθέντος τῷ ἔργῳ. De qua constructione vid. Ruhnken. ad Timæi Lex. Plat. p. 8. Pierson. ad Moer. p. 1. sq. et Lex. Seguier. in Bekkeri Anecd. gr. I. p. 335. infr.

— 16. Καὶ γὰρ οὗτοι τίκτειν βούλονται ἐν τῷ καλῷ· ἐπεὶ περ ἄτοπον—ἐν αἰσχυρῷ γεννᾶν βούλεσθαι κ. τ. λ.] Plato Conviv. p. 206. p. 435. sq. Bekk.—διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάξῃ τὸ κινῶν, ἕλεών τε γίγνεται καὶ εὐφραϊνόμενον διαχέεται καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ· ὅταν δὲ αἰσχυρῷ, σκυθρωπὸν τε καὶ λυπούμερον συσπειράται καὶ ἀποτρέπεται καὶ ἀνείλλεται καὶ οὐ γεννᾷ. ἔστι γὰρ, ὃ Σώκρατες, ἔφη, οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως, ὡς σὺ οἶει. Ἄλλὰ τί μὴν; Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ. Cujus disputationis etiam reliqua in sequentibus ante oculos habet Plotinus. Cæterum de origine amicitiae et amoris, quam h. l. verbo attingit philosophus Lycopolites, ita Aristoteles in Eth. Nicom. IX. 5. 3. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ φιλίας εἶναι ὡσπερ τοῦ ἐρῶν ἢ διὰ τῆς ὄψεως ἡδονῆ· μὴ γὰρ προσησθεὶς τῇ ἰδέᾳ οὐθεὶς ἐρᾷ. ὁ δὲ χαίρων τῷ εἶδει οὐθὲν μᾶλλον ἐρᾷ, ἀλλ' ὅταν καὶ ἀπόντα ποθῇ, καὶ τῆς παρουσίας ἐπιθυμῇ.

p. 529, 9. Ὅτῳ δὲ μέμικται καὶ ἄλλη τοῦ ἀθά-

νατον εἶναι ὡς ἐν θνητῷ ἐπιθυμία κ. τ. λ.] Plato Symposio p. 208. p. 439. Bekk. posteaquam Aleceididis, Achillis, Codri mentionem fecit, ita pergīt:—ἀλλ', οἶμαι, ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιούσιν, ὅσῳ ἂν ἀμείνους ᾧσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον· τοῦ γὰρ ἀθανάτου ἐρώσιν· οἱ μὲν οὖν ἐγκύμονες, ἔφη, κατὰ σώματα οὔτε πρὸς τὰς γυναῖκας μᾶλλον τρέπονται, καὶ ταῦτη ἐρωτικοί εἰσι, διὰ παιδογονίας, ἀθανασίαν καὶ μνήμην καὶ εὐδαιμονίαν, ὡς οἴονται, αὐτοῖς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον πάντα ποριζόμενοι.

p. 529, 19. γεγόμενοι παράφοροι] Possis: *postquam inebriati sunt*. De ebrio enim Plato usurpat id verbi de Legg. VI. 13. p. 775. Sed tamen universe significat eos, qui mente sana dejecti sunt, usu vel a navigatione vel ab vehiculis, ab equis, qui sessores auferunt transversos, repetito De eo verbo accurate exposuit Bæhrus in Meletematis nostris III. p. 5. sq. Cf. eundem de παραφέρων ad Plutarch. Pyrrh. XVII. p. 195. Haud dissimilis nonnumquam est vis verbi ἐκφέρειν. Vid. Budæi Comm. L. Gr. p. 508. sq. Viger. p. 602. h. et Cattierii Gazophylac. p. 79. Adde Platon. Cratyl. p. 386. a. De voce παράφορος consule etiam Jacobsium ad Callistrati Statuas p. 690. (p. 148, 31.) Proclus in Ale. pr. p. 210: τὸ δὲ αἰσχος (γίνεται) κρατουμένον καὶ ἀσυμμέτρον (fort. τοῦ ἀσ.) καὶ παραφόρον ἀποιδίδοντας τὰς οἰκείας ἐνεργείας. ubi vid. annot. Plotinus infr. III. 8. 6. habet vocem παραφορά.

p. 530, 3. Ἄλλ' οὖν, οἱ τε σωμαίων καλῶν καὶ διὰ μίξιν ἐρώντες.] Ficinus, qui vertit: “non commixtionis gratia,” correxisse videtur καὶ δίχα μίξεως. Mox cum eodem verba ita transponenda videntur: σωφρονούσι μὲν ἄμφω, οἱ δὲ ἄμεινον, vel si plurimos libros sequaris, οἱ δὲ ἀμείνους, sc. εἰσί. Ad sententiam adhibe et Platonici Convivii locum laudatum et hunc p. 192. p. 407.—ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζῆν ἀγάμοις. Qua de re in diversam sententiam disputatur in Plutarchi Amatorio p. 750. sq. p. 9. sqq. Wytt., unde hæc tantummodo excerpta dabo:—ἀληθινοῦ δὲ Ἐρωτος οὐδ' ὅτιοῦν τῇ γυναικωνίτιδι μέτεστιν, οὐδ' ἐρᾶν ὑμᾶς ἐγωγέ φημι τοὺς γυναῖξί προσπεπονθότας, ἢ παρθένους κ. τ. λ. Cæterum licet ante Platonem cælibes memorentur in nobilissimis Philosophis: dubitari tamen nequit, quin et ipsius Platonis cælibatus et vero hujusemodi

sententiæ in ejus scriptis obviæ in causa fuerint, cur Platonici potissimum recentiores matrimonia refugerent. Marinus in vita Procli c. 17. (p. 39.) p. 14. Boisson: Γάμων τε γὰρ ἢ παίδων οὐδέποτε πείραν λαβῶν (Πρόκλος) κ. τ. λ. Qua in re Plotini exemplum sectatus est Proclus. Vid. Porphyr. de Vit. Plot. IX. p. 108. Fabric. Heinecius ad legem Juliam et Papiam Poppæam lib. I. c. 2. p. 38: “Hinc, uti olim Thales, Pythagoras, Democritus, Plato, Zeno Citteius, Epicurus cælibatum sapientiæ studio amicissimum judicabant; ita eandem sententiam, lata lege Julia, mordicus tenuere Epictetus, Apollonius Tyanensis, Plotinus, Porphyrius, Proclus.” In Porphyrio non usquequaque vera prodidit Heinecius. Nam hic ipse Philosophus initio epistolæ ad Marellam uxorem ita scribit: Ἐγὼ σε, Μάρκελλα, εἰλόμην ἔχειν σύνοικον—οὔτε παιδοποιίας χάριν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος—διττῆς δὲ μᾶλλον ἔνεκα εὐλόγου αἰτίας· μίᾳ μὲν καθ' ἣν ἀπομειλίξασθαι κρίνας τοὺς γενεθλίου θεοῦς κ. τ. λ. Virginitatis conservatæ mentiones e titulis sepulcrorum, exhibuit G. Marini in libro *Gli Atti E Monumenti Degli Fratelli Arvali* Vol. I. p. 41. Quod in sequentibus Plotinus τὸ τῆδε κάλλος et τὸ ἐκεῖ κάλλος memorat, admonet et ipsum Diotimæ apud Platonem in Convivio; ubi et alia multa et hæc, ut extrema tantum delibem p. 211. p. 444. sq. ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνον ἔνεκα τοῦ καλοῦ αἰεὶ ἐπαιεῖται κ. τ. λ. Cf. Plotin. supra p. 50. ibiq. annott.

— 13. ἀλλὰ καὶ θεόλογοι] Ita Orphicos appellat, ut plurimum, hi philosophi. Atque in Orphicis Hymnis et Fragmentis laudes Amoris celebrantur. Vid. Hymn. LVIII. (57.) Fragg. VI. 19. VIII. 2. et XXII.

— 14. καὶ Πλάτων πολλαχοῦ] Ad hæc adhibe modo Phædrum p. 252. p. 52. Bekk. et præcipue locum classicum, quem deinde explicat Plotinus, Symposii p. 202. p. 427. Bekk.: καὶ ἡ γελάσασα, καὶ πῶς ἂν, ἔφη, ὃ Σώκρατες, ὁμολογοῖτο μέγας θεὸς εἶναι παρὰ τούτων, οἱ φασιν αὐτὸν οὐδὲ θεὸν εἶναι κ. τ. λ. Quæ admonent verborum Alexidis in Phædro ap. Athen. XIII. p. 562. h. p. 89. Schwgh. Ἔστιν γὰρ (Ἐρωτος) οὔτε θῆλυς, οὔτ' ἄρσην· πάλιν οὔτε θεὸς, οὔτ' ἀνθρωπος. In sequentibus Pausaniæ orationem in eodem Convivio respicit (p. 180. p. 385.) Plotinus: Πάντες

γὰρ ἴσμεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἐρωτος Ἀφροδίτη. μῖα μὲν οὖν οὔσης εἰς ἂν ἦν Ἐρως. ἐπεὶ δὲ δὴ δύο ἔστων, δύο ἀνάγκη καὶ Ἐρωτε εἶναι. πῶς δ' οὐ δύο τῷ θεῷ; ἢ μὲν γέ που πρεσβυτέρα καὶ ἀμήτωρ Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἣν δὲ καὶ οὐραλίαν ἐπονομάζομεν ἢ δὲ δευτέρα Διὸς καὶ Διώνης, ἣν δὴ πάνδημον καλοῦμεν. Quem locum multi tractarunt; unde novissimos tantum laudabo: *Jo. Bapt. Vico* in Principiis Novæ Scientiæ p. 362. vers. German. *Weberi Tiedemann*. in *Geist der Spekulat. Philosophie* III. p. 415. et *Hcusdium* in Initiis Philosophiæ Platoniciæ I. p. 112. sq.

p. 530, 17. καὶ δὴ καὶ ὅσα ἐν Συμποσίῳ εἴρηται παραληπτέον, ἐν οἷς οὐκ Ἀφροδίτης γενεθλίοις, ἐκ—τοῦ Πόρου] Lacunosum locum ita expleveris:—ἐν οἷς οὐκ οἶδ' Ἀφροδίτης γενεθλίοις ἐκ—τοῦ Πόρου Ἐρωτα γεγονέναι. Præterea sunt etiam adjungenda, quæ in Symposio dicuntur in *nescio* quibus Veneris natalibus ex Penia et Poro Amorem progenitum esse. Ficinus tamen in sua interpretatione aliter locum integravit: ἐν οἷς ἐν Ἀφροδίτης γενεθλίοις—Πόρου γεγονέναι λέγεται Ἐρως. Ac, ne quid dissimulem, hæc ratio propterea verior videtur, quod in testimoniis scriptorum citandis usurpari solet formula; ἐν οἷς λέγεται. Cæterum quod edit. habet in contextu πόρου: sæpius peccatum in hoc nomine. Vid. interpr. ad Orig. c. Celsum IV. p. 532. ubi Πῶρος similiter atque in Porphyrio de antro Nymph. p. 107. ubi vid. Goens. in Eiusdem libris de Abstin. III. p. 289. Rhoer. tueri malit vulgatam lectionem τὸν κόρον. In illius tamen Sententiis p. 248. Cantabr. fin. haud dubie legendum: τὴν μὲν εἰκότως Πενίαν τὴν δὲ Πόρον (pro κόρον) οἱ τοῦτο πρῶτον γίνοντες τῆς ψυχῆς τὸ πλήρες ἠνίξαντο. Infra p. 317. C. item correximus falsam lectionem τῷ Πόρῳ.

p. 231, 8. ὅτι μηδὲ ἐν οὐρανῷ γάμοι] Hæc admovent illorum in Evang. Marci XII. 25: ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίσκονται ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Disputat autem de hoc loco Cudworth. in System. Intellect. p. 660. 679. et Moshem. ibid. p. 680. 681. 682. Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 405. sq. :—“Supramundanam jam animam Natuisse non tantum Amelium et Porphyrium, sed et Plotinum innuit Proclus (in Tim. p. 92. sq.) Quibus in verbis etsi de Plotino du-

bitat Proclus, recte tamen monuit Cudworthus, Porphyrio non denegandam esse hæc in re fidem, qui scilicet præceptoris mentem ad unguem tenuit. Nec a verisimilitudine abludit, Ammonium, cum triadem Platoniceam ad normam triadis Christianæ exornaret, animam vero mundanam, dividui non minus quam individui, et alterius quam ejusdem, participem, prorsus dignitati divinorum principiorum non respondere videret, hanc distinctionem excogitavisse. Nam quod Cudwortho visum, inveniri eam jam apud Platonem, falsum omnino est, et ad exculpandos tantum Platonicos, quos valde deperibat vir acutissimus, excogitatum.” Integrum hunc locum apposui cum quia hæc quæstio primaria est de duplici anima mundi, tum quo hoc exemplo intelligatur, quomodo recentiorum Platoniorum placita eorumque interpretem Britannicum ut plurimum acceperint Moshemius et Bruckerus. Ut, ego quid sentiam, ingenue fatear, utriusque, et Moshemio et Bruckero, eam defuisse ingenii indolem mentisque sagacitatem censeo, ut ubivis penetrare potuerint in horum philosophorum interiora penetralia, adeoque Cudworthi merita recte æstimare. Nec aliter pronuntiandum de Tiedemann, qui hæc ipsa et sequentia attingit in libro *Geist der Spekulat. Philosophie* III. p. 410. sq. licet hic in Plotini meritis judicandis multo æquior sit. Vid. ibid. p. 431—433. Cf. etiam Tennemannii Hist. Philos. VI. p. 105. sqq. Comparat hunc locum cum Valentinianorum placitis Neander in: *Genetische Entwicklung der vornehmsten Gnostischen Systeme*. p. 213. sq.

— 9. ἐκ Κρόνου, νοῦ ὄντος ἐκείνου] Fons hujus decreti in Platonis Cratylo p. 396. b. ad quem Proclus in Scholiis §. 104. p. 60. Boisson.: Ἄλλ' ὅταν μὲν ὁ Κρόνος νοῦς λέγεται, διανοίας ἐπέχει τάξιν ὁ Ζεὺς, ὅταν δ' αὖ Κρόνος διάνοια, πάντως που πρὸς ἄλλον τιὰ νοῦν ὑπέριτερον κατ' ἀναλογίαν φήσομεν οὕτως καλεῖσθαι. Ubi multa disputat in sqq. Alia dedi in Meletemm. nostris I. p. 44. sq. Vide etiam Anonymi fragmentum περὶ θεῶν ap. *Koppium* in annot. in Damascium περὶ ἀρχῶν p. 63. Ceterum de Κρόνῳ cf. Plotin. V. 1. 4. et V. 1. 7.

p. 532, 18. καὶ τῆς τῶν ὄντων οὐσίας] Si præcedentia respicias, ἐξ ἐνεργείας, conjicias fortasse

καὶ ἐκ sive κακ τῆς τ. ο. οὐσ. et ex entium substantia. Aliter tamen Fic. locum hunc accepit, qui vertit; “et ab ipsa entium essentia pendens.”

p. 533, 6. καὶ ἐκ τοῦ οἶον ἀπορρέοντος ἀπὸ τοῦ ὀρωμένου—Ἐρωσ ἐγένετο] Noster infra p. 714. B. καὶ τοῖνυν ψυχῇ λαβούσα εἰς αὐτὴν (τὴν fort. addendum) ἐκεῖθεν ἀπορροὴν κινεῖται καὶ ἀναβακχεύεται καὶ οἰστρων πίμπλαται, καὶ ἔρωσ γίνεται. Plato Phædro p. 251. b. p. 49. Bekk.: δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὀμμάτων ἐθερμάνθη. Cujus loci multas imitationes indicarunt Wyttenb. in Bibl. Crit. I. 2. p. 60. Ast. ad Phædr. l. l. p. 320. Jacobs. ad Achill. Tat. I. 9. p. 445. sq. Boissonad. ad Aristænet. p. 710. Notionem autem vocemque ἀπορροίας deinde ad sanctiora etiam traductam esse nemo nescit, nimirum ut sit Christus Patris filius κατ' ἀπορροίαν. Quam sententiam Ecclesiæ patres ut plurimum impugnarunt. Vid. Theodoret. Vol. III. p. 743. et 993. ed. Schulz.

— 8. τάχα που καὶ τῆς προσηγορίας ἐντεθθεν μάλλον αὐτῷ γεγεννημένης κ. τ. λ.] Plato Cratylo p. 420. a. Ἐρωσ δὲ ἐσρέει ἕξωθεν καὶ οὐκ οἰκεία ἐστὶν ἢ ῥοὴ αὔτη τῷ ἔχοντι ἀλλ' ἐπέισακτος διὰ τῶν ὀμμάτων διὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ ἐσρέειν ἔσρος τόγε παλαιὸν ἐκαλεῖτο—τῷ γὰρ οὐ ἀντὶ τοῦ ὦ ἐχρώμεθα—εἴν δ' ἔρωσ κέκληται διὰ τὴν τοῦ ὦ ἀντὶ τοῦ οὐ μεταλλαγῆν. Visum proinde et ipse Plato adhibuit in Amoris etymo sectando. Aliter tamen Plotinus, cujus etymologiæ vestigium exstat in Etymol. Magn. p. 379. p. 344. Lips. Ἐρωσ—ἢ παρὰ τὸ ὀρῶ τὸ βλέπω, ὃ διὰ τῆς αἰσθητικῆς ὀράσεως ἐγγινόμενος τοῖς ἀνθρώποις πόθος, ubi alia quoque plura inveniet, qui istiusmodi deliciis teneatur. Plotinus autem dubitanter tantummodo istam etymologiam periclitatur. Cæterum edit. princ. Ficini h. l. dat: “qui forte ab hoc dictus est heros, quoniam ab horaseos, i. e. visione, substantiam habet.”

— 9. ἐπεὶ τό γε πάθος ἀπὸ τούτου ἔχει ἀντὶ τὴν ἐπιθυμίαν] Cum proxime præcedentia et continuo sequentia specto, suspicor legendum esse τὴν ἐπωνυμίαν: “quandoquidem affectus a) hoc suam appellationem (suum nomen) habet:”—Nisi forte locus ex Codd. Ciz. Mon. A. Vat. ita constituendus est: ἐπεὶ τόγε πάθος ἀπὸ τούτου ἐρᾶν λέγεται, εἴπερ πρότερον οὐσία μὴ οὐσίας, καὶ

VOL. III.

εἴπερ ἔρωσ αὐτὸν ἔχει τοῦδε. Hoc loco pro αὐτὸν Fic. legit αὐτὴν, fortasse cogitans *animam*. Ego in libris acquiesco. Αὐτὸν scribere potuit Plotinus pro τινά. Utut est: hoc certum, philosopho nostro obversata esse hæc Symposii p. 299. p. 421. Bekk.: πότερόν ἐστι τοιοῦτος, οἷος εἶναι τινος ὁ ἔρωσ, ἢ οὐδενός;—τοσοῦδε δὲ εἰπέ, πότερον ὁ ἔρωσ ἐκείνου οὐ ἔστιν ἔρωσ, ἐπιθυμεί αὐτοῦ ἢ οὐ. Πάνυ γε, φάσαι. Illa vero admonent Dionis Chrysostomi. Qui egregius scriptor ita De Regno, sive Orat. III. p. 52. p. 132. sq. Reisk.: οὐ γὰρ καὶ τὰ ἀφροδίσια ταῦτα ἤδιστα καὶ ἀνυβριστότατα, ὅσα γίνεται μετὰ φιλίας τῶν συνόντων; καὶ ὅσοι μαστεύουσιν εὐνοίαν ἀνθρώποις, ἐπῆλθε παρὰ παιδικῶν, ἢ παρὰ γυναικῶν. πολλοὶ μὲν γὰρ ἐπωνυμίαι τῆς φιλίας, ὥσπερ ἀμέλει καὶ χρεῖαι. ἢ δὲ μετὰ κάλλους καὶ ὄρας γιγνομένη φιλία δικαίως ἔρωσ ὠνόμασται, καὶ δοκεῖ κάλλιστος τῶν θεῶν. Lacunosum esse locum viderunt Is. Casaubon. et Reiskius; qui quæ tentaverint, silentio prætermitto. Lego: καὶ ὅσα (ita margo Morellii) μαστεύουσιν εὐνοίαν ἀνθρώποις, ἀνθρώποις ἐπῆλθε χάρις παρὰ παιδικῶν ἢ παρὰ γυναικῶν: “et quæ studiose sectantur tanquam benevolentiam homines, hominibus sponte veniunt (s. sponte dantur) tanquam gratia a pueris amatis vel a feminis.” μαστεύειν et ἐπελθεῖν inter se opponuntur. χάρις autem et εὐνοία junguntur etiam Plutarcho in Amatorio p. 751. C. p. 13. Wyt.: εἰ γὰρ ἢ παρὰ φύσιν ὀμιλία πρὸς ἄρρένας οὐκ ἀναρεῖ τὴν ἐρωτικὴν εὐνοίαν οὐδὲ βλάπτει, πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστι τῶν γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν (ita recte Wyt.) Ἐρωτα τῇ φύσει χρώμενον εἰς φιλίαν διὰ χάριτος ἐξικνεῖσθαι. Morigerationem autem veneream χάριτα et χάριτας dici Veteribus, non est quod post Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. operose commonstremus. Vocem χάρις in Dionis loco hausit sequens παρά.

p. 534, 2. ἐξ ὀρέξεως καὶ αὐτῆς γεγεννημένος] Fic. expressit μετ' αὐτῆς. Cod. Mon. A. voluisse videtur γεγεννημένος. Fortasse legendum καὶ αὐτὸς γεγεννημένος. Vide proxima.

p. 535, 6. Οἶεσθαι δὲ χρῆ καὶ Ἀφροδίτας ἐν τῷ ὄλφ πολλὰς—μετὰ ἰδίων Ἐρώτων] Damascius de Principiis c. 97. p. 302. Κορρηί: οὐκ ἄρα ταύτη ὁμοειδὴς Ἀθηναῖ καὶ Ζεὺς ἢ θεοὶ, καὶ ἢ νόες, καὶ ἢ δημιουργοί. ταῦτα γὰρ κοινὰ καὶ τοῖς ὁμοειδέσι σύνεστιν, οἷον ταῖς πολλαῖς Ἀφροδίταις· δη-

Z

μουργικαὶ γὰρ αἶ γε πάνδημοι αὐτῶν· καὶ νόες καὶ θεαὶ πάσαι· καὶ δὴ καὶ Ἔρωτες καὶ Ἀφροδίται οὕτως ὁμογενεῖς.—Ἀφροδίται μὲν ἄρα πάσαι ὁμοιοειδεῖς μετὰ τινος ἑτερότητας. Ἔρωτες δὲ καὶ Ἀφροδίται ἀνομοιοειδεῖς μετὰ τινος ταυτότητας. Cæterum hanc sententiam Plotini omnium animarum fontem essentiamque esse animam mundi, comparat *Tiedemann*. in *Geist. der spekulat Philosophie* III. p. 314. sqq. cum Heracliticorum, antiquiorum Platoniorum et Stoicorum etiam sententiis, et quatenus illa ab his differat monstrare studet.

p. 535, 15. Καὶ ἡ αὐτοῦ τοῦ Ἔρωτος, ὡς ἐκ Πενίας καὶ Πόρου Μήτιδος ἐστὶ γεγεννημένος] Plato Conviv. p. 203. a. p. 429. sq. Bekk. Ὅτι γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, εἰσιτιῶντο οἱ θεοὶ, οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος—ἅτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὦν ὁ Ἔρως. Ad quem locum Proelus in Cratylum §. 119. p. 75. sq. Boisson. καὶ διότι ὁ Ἔρως ἐκ τοῦ Πόρου ἀμείρονος ὄντος, καὶ τῆς Πενίας ὑποδοχῆς οὐσης τεχθεῖς, καὶ τοὺς ἥρωας ἀναλόγως ἐκ διαφερόντων παράγει γεγῶν. Ubi in annot. Boissonadius in loco Plotini dicit: “Forte legendum Πόρου τοῦ Μήτιδος.” Ego sine libris novare nolui, licet et ipse ita scripsisse Plotinum arbitrer, itemque cum Schæfero ad Lambert. Bos. de Ellips. p. 507. statuam: “duo Genitivos continuo positos articulo vix carere posse.” Ex bonis libris posui γεγεννημένος. Metidi autem jungitur Amor. in Fragg. Orph. VI. 19. VIII. 2. cf. Bentlei Epist. ad Mill. p. 455. Lips. adde Proclum in Ale. pr. p. 233:

καὶ Μῆτις, πρῶτος γενέτωρ, καὶ Ἔρως πολυτερπής·
Ἄβρὸς Ἔρως καὶ Μῆτις ἀνάσθαλος.

— 16. τὸ μὲν οὖν τὸν κόσμον ὑπονοεῖν λέγεσθαι τόνδε τῷ Πλάτῳ τὸν Ἔρωτα] Eusebius P. E. XII. 11. p. 584. verba Platonis ὅτε ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη ad mundum refert, dicta ea opinans pro ὀπηνίκα συνίστατο ὅδε ὁ κόσμος, addensque: οὕτω τὸν κόσμον ἀλληγορήσας, τοῦ περὶ αὐτὸν κάλλους ἔνεκα. Sed in illa Platonis fabula explicanda multum sibi indulserunt et Philosophi et Ecclesiæ scriptores. Origenis supra admonuimus in annot. I. ad Cap. I. init. Hic adjiciam hæc paucula Procli in Ale. pr. p. 236. ed. nostr.: Ἡ μὲν Πενία ἢ ἐν ἡμῖν αἰτία τῆς ἀπορίας ἐστὶ, καὶ Ἔρως ἐπὶ τὴν ζήτησιν ἐγείρει τῆς τελείας γνώσεως· ὁ δὲ Πόρος ἐν τῷ ὄντι καὶ — — — τῆς ψυχῆς Μή-

τιδος (Cod. D. τῆς ψυχῆς μ . . .) ὦν υἱός. Locus lacunosus, sed tamen ejusmodi, ut inde explicandæ vel potius adhibendæ illius fabulæ liberiorum rationem agnoscas.

p. 535, 19. τοῦ—κόσμου—εὐδαίμονος θεοῦ καὶ αὐτάρκους] Cf. II. 3. 9. III. 2. 3. V. 1. 2. Diog. Laërt. VII. 137, 138. quem expilavit Suidas in κόσμος. Reliqua ad finem usque capitis: ἀστροφου—ἄοικον pertinent ad Platonici Symposii locum laudatum. Denique extrema μὴ οὐ γλίσχρως καὶ ἀπαδόντως quod attinet; prius adverbium a Platone sumpsit Plotinus. Vid. de Rep. VI. 487. e. Cratyl. p. 414. e. ubi Heindf. p. 104. adde Wytttenb. ad Plutarch. de Audd. Poett. p. 270. accurate hoc vocabulorum genus explicantem. Idem de verbis Cratylī ita: “καὶ μάλα γε γλίσχρως Ficinus reddit, aride et ineulte, rectius veritas subtiliter et jejune.” Unde etiam hæc Ficini interpretatio verborum Plotini corrigenda est. De hoc Adverbio adde Bæhrii annot. in Plutarch. Alcib. XXV. p. 203. sq. et Jacobs. ad Philostrati Imagg. (p. 97.) p. 550. Scripsi autem ἀπαδόντως pro ἀπαδόντως. Vid. Hesych. II. p. 807. Alb. οὐκ ἀπαδόντως ὅμοιον. Ex nostro autem loco ἀπαδόντως addendum est Lexicis. De etymo vocis γλίσχρος consulatur Coraës in Ἀτάκτοις I. p. 295; de significato adde Grammaticos in Bachmanni Anecdott. Græcc. I. p. 36. et p. 185.

p. 537, 2. δαίμοσι δὲ προστίθεμεν πάθη—μεταξὺ θεῶν τε καὶ τοῦ ἡμετέρου γένους] Plato Symp. p. 202. p. 428:—καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαίμόνιον μεταξὺ ἐστὶ θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. Cf. Plat. Apolog. Socr. p. 27. p. 110. sq. Bekk. quem locum paucorum verborum ambitu comprehensum in definitionis exemplis adhibuit Aristoteles Rhetor. II. 23. p. 180, ed. *Gaisford*. Plutarch. de Defectu Oracull. p. 416. F. de Iside et Osir. p. 360. D—F. 361. B. ibiq. Wytttenb. Animadvv. p. 206—209. In alia abit Iamblichus de Myster. I. 10. sqq. p. 20. sqq. Gal. ex quo loco hæc tantummodo arponam:—ἴσμεν γὰρ δήπου τοῦτο, ὡς τὸ πάθος ἄτακτόν τε ἐστὶ καὶ πλημμελὲς καὶ ἀστάθμητον, ἑαυτοῦ μὲν οὐδαμῶς ὄν, ἐκεῖν δὲ προσκείμενον ὑφ’ οὗ κατέχεται, καὶ ᾧ δουλεῖν πρὸς τὴν γένεσιν τοῦτο δὲ οὐκ (Leg. οὖν cum Cod. Goth.) ἄλλω τινὶ γένει προσήκει μᾶλλον ἢ τὸ (leg. τῷ cum eodem) ὄντι καὶ συνηρητμῆν τοῖς θεοῖς, τάξιν τε τὴν

αὐτὴν—καὶ περίοδον μετ' αὐτῶν περιούντι· ἀπαθεῖς τοῖνυν εἰσὶ καὶ οἱ δαίμονες, καὶ πάντα τὰ συνεπέμενα αὐτοῖς τῶν κρειπτόνων γενῶν. Adde Proclum in Cratyl. §. 72. 117. 123. 131. Eundem in Alc. pr. p. 46. 68. sqq. 82. sqq. et in Inst. Theol. c. 148. p. 218. sqq. ed. nostr. Cf. Cudworth. Syst. intellect. cap. IV. §. 24. p. 491. sq. ed. Moshem. Disputavi de his sententiis in Symbolica et Mythol. III. p. 60. sqq. ed. alt.

p. 537, 15. ὅτι ἡ καθαρὰ (ψυχὴ) θεὸν γεννᾷ] Vid. Porphyr. de Vit. Plot. c. XI. ibiq. annot. et conf. supra p. 286. B.

— 17. ἡ ἔρωτες μὲν οἱ γεννῶνται ψυχῆς ἐφιμεμένης τοῦ ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ—οἱ δὲ ἄλλοι δαίμονες κ. τ. λ.] Proclus in Alcib. pr. p. 67: “Ὡσπερ γὰρ ἅπαν τὸ δαιμόνων ἐξήρηται τῆς ἐρωτικῆς μεσότητος, οὕτω δὲ καὶ ὁ περὶ τοῦ δαίμονος λόγος συνέπεται (al. συνάπτεται) τῷ περὶ τοῦ (al. τῆς male) ἔρωτος, καὶ ἔστιν ἐκείνῳ συγγενής. μέσος γὰρ καὶ ὁ ἔρωτος ἐραστοῦ καὶ ἐρώντος, καὶ ὁ δαίμων ἀνθρώπου καὶ θεοῦ. et quæ plura et in præcedentibus et in sequentibus in hanc sententiam disputat; nec minus Olympiodorus in eundem Alcib. pr. c. 3. p. 21. sqq. De his autem judicat Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 425: “Fundamentum hoc fuit syncretismi omnium religionum, quem inquit philosophia Alexandrina.” Hæc si vera sunt, vereor ne in ipsum Platonem ejus syncretismi crimen detorqueri debeat, a quo ille prorsus liber est.—Disputat de his et sequentibus etiam Tiedemannus in libro *Geist der spekul. Philosophie* III. p. 369. sqq. Qui quidem ut plurima sibi in his obscura esse queritur, ita confitetur, notionem mundi intelligibilis et sensibilis, quam Plato informavit, multo purius et sublimius a Plotino esse descriptam. Ipse attingi hunc Plotini locum in Symbolica III. p. 72. sqq. ed. alt.

p. 538, 8. Καὶ γὰρ εἰ σώματα προσλαμβάνουσιν ἀέρινα ἢ πύρινα] Hanc sententiam amplexi erant haud pauci, eique Ecclesiæ Patres ex V. T. auctoritatem addere studebant, laudantes verba Davidis: ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς φλογίνους. Vid. Basil. Magn. ad Amphilocho. de Spiritu Sancto cap. 16. Deinde quæsierunt, utrum angelorum corpus idem sit atque dæmonium (τί δὴ τοῦτο συμφυὲς ἀγγέλους σώμα, πότερον ταῦτόν ἐστι καὶ τοῖς δαίμοσι;) et similia hoc in genere disputarunt multa quorum summam ex-

hibet is, a quo hæc verba mutuatus sum, Michaël Psellus περὶ ἐνεργείας δαιμόνων p. 45. sqq. ed. Kilon. hujusque interpres *Gaulminus*. De vocibus dæmonum infra pronuntiat Plotinus IV. 3. 18. p. 385. F.

p. 538, 16. ὁ Πλάτων φησὶ] Sympos. p. 203. p. 429. Bekk.

p. 539, 12. Καὶ ἔστιν ὁ ἔρωτος οἶον οἰστρος] Hujus vocis, quæ cæcam cupiditatem et furiosam amoris præsertim libidinem designat, usurpandæ ansam e Platonis scriptis arripuisse videtur Plotinus. Vid. Timæi Lex. Platon. in οἰστρᾷ, et ibi Ruhnk. p. 190. Ast. ad Phædr. p. 265. ad Remp. IX. 2. p. 597. Himerius Orat. XX. 6. p. 726. Wernsd. τίς οὗτος ὑμᾶς ποιητὸς οἰστρος ἐξέμηνε; idem tamen interpres XXII. 9. Ἄττικὸς οἰστρος in Ἄ. σείστροις mutari jubet. Ad dæi Epigramm. VIII.: γυναικὸς οἰστρος de Euripidæ, ubi vid. *Jacobs*. ad Anthol. Vol. II. p. 235. Agathie Epigr. XLI. ὑπ' ἔρωτος οἰστρηθείς; et ita sæpius alii quoque, docente eodem *Jacobsio* ad Aechill. Tat. p. 460. (I. c. 12.) Philostratus Imagg. I. 13. τὸν δὲ οἰστρον προσβακχεύσας ταῖς γυναιξίν (Διόνυσος) ad quem locum adhibe eundem criticum p. 318. sq. Locutionum harum originem aperit Plutarchus de discrim. am. et adul. p. 55. E. ταῖροις τὸν οἰστρον ἐνδύεσθαι κ. τ. λ. ejusque doctissimus interpres Wyttenb. p. 454. Philo Jud. de Mundi Opif. p. 38. Mang. p. 108. Pfeiff. Στείνεται τε (Cod. Med. δὲ) οὐκ οὐράνιον τροφήν ἣν ὀρέγει τοῖς φιλοθεάμοσι διὰ λόγων καὶ δογμάτων σοφία· τὴν δὲ ἀνδιδομένην ἐκ γῆς κατὰ τὰς ἐτησίους ὥρας, ἐξ ἧς οἰνοφλυγία καὶ ὄψοφαγία, καὶ λαιμαργία τὰς (explendum videtur αἰ τὰς) γαστροὺς ἐπιθυμίας προσαναβήγγνύουσαι καὶ ἀναβήγγιζουσαι καὶ ἀνδραποδίζουσαι πρὸς γαστριμαργίαν, συναύξουσι, καὶ ἀναβήγγνύουσι τοὺς ὑπογαστρίους οἰστρούς (fortasse συν. καὶ ἀναβήγγνύουσι τ. ὑ. οἰστρ. simul augent et corroborant, pro simplici βήγγνύουσι, qui usus frequens. Nisi forte potius supra legendum τὰς γαστροὺς ἐπιθυμίας ἀναβήγγνύουσαι, hic autem προσαναβήγγνύουσι: quæ *erumpere faciunt*:—simul augent et *insuper erumpere faciunt*.) Ad ὑπογαστρίους οἰστρούς cf. Legis Allegorr. p. 310 Pfeiff. ὅταν μὲν ἔχη τὰ ποιητικὰ καὶ τὰς ὕλας ἢ ἡδοιῆ περὶ τὴν γαστέρα καὶ τὰ μετ' αὐτήν. Cf. etiam p. 322. et 326. Alterum dictum: famem

amoris expultricem esse, attigit nuperrime *Jacobs*. in *Lectt. Stobensibus* p. 10. Adde locum geminum *Nostri* infra p. 714. B. (VI. 7. 22.) καὶ τοῖνυν ψυχὴ λαβοῦσα εἰς αὐτὴν (ita legendum) ἐκεῖθεν ἀπορροῆν κινεῖται, καὶ ἀναβακχεύεται, καὶ οἴστρον πίμπλαται, καὶ ἔρωσ γίνεται.

p. 539, 14. διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ μίγμα] Hæc verba pluribus verbis circumscripsit *Ficin*. Libri enim nihil exhibent, nisi quod *Editio*.

— 16. ἐπεὶ καὶ τὸ εὐμήχανον αὐτῷ, διὰ τὴν ἐνδειαν] His verbis tecte divino *Platon*i obloquitur *Plotinus*. En audi illum in *Symposio* p. 203. p. 430. *Bekk.*—τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων, αἰεὶ ἐνδεία ξύνοικος. κατὰ δὲ αὐτὸν τὸν πατέρα ἐπίβουλος ἐστὶ τοῖς καλοῖς καὶ τοῖς ἀγαθοῖς—αἰεὶ τινὰς πλέκων μηχανάς.—Cæterum in vita etiam communi ferebatur illud, quod ita eloquitur *Theocritus* in *Piscatoribus* init. Ἀ πενία μόνα τὰς τέχνας ἐγείρει. Quæ fusius explicat *Diodor*. I. 8. ubi vid. *Wesseling*. p. 12.

p. 541, 5. καὶ ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν τίθεσθαι καθαρῶς νόησιν—ἄθεν καὶ τῶν ἀπλῶν ἡμῖν ὁ ἔρωσ] *Ficinus* videri possit legisse τίθεσθαι δεῖ vel εἰκὸς vel simile quid: post ἀπλῶν autem: καὶ τῶν ὀλικῶν sive κ. τ. καθολικῶν. Sed libri *MSS.* nihil addunt.

— 10. Ἀλλὰ τίς ὁ Ζεὺς, οὗ τὸν κῆπον λέγει] *Fic*. videtur legisse: Ἀ. τ. ὁ Ζεὺς οὗτος, οὗ τ. κ. λ. Non male. Nos tamen libros sequimur.

— 11. ἡ μὲν γὰρ Ἀφροδίτη, ψυχὴ ἦν ἡμῶν] Ad hæc vel potius ad universum locum adhibe, quæ noster infra disputat p. 768. B. C. D.

— 1b. λόγος δὲ ἐλέγετο, τῶν πάντων ὁ Πόρος.] Profecit hinc *Proclus* in *Alc.* pr. p. 189. sq. ed. nostr.: οὕτω τοῖνυν καὶ ὁ ἐπιστήμων καὶ ὁ διπλῆ ἀμαθαίνων οὐδενός εἰσι ζητηταί, ἀλλ' ὁ μὲν τοῦ σοφὸς εἶναι καὶ οἶον Πόρος (ita legendum) ὁ δὲ τῷ μὴ ἀρχὰς τοῦ ζητεῖν εἰληφέναι διὰ τὸ ψεῦδος τὸ περὶ αὐτὸν. Attingit idem *Πενίαν* *Amoris* matrem dictam ponens, hunc *Symposii* locum in *Platonis Theolog.* XXVIII. p. 68. extr. Cæterum sequentia arguunt, hanc fabulam *Plotini* ætate variæ esse explicatam. Plane diversæ interpretationis speciem apponam ex *Origene* c. *Celsum* IV. p. 533. *Ruæi*: τοῦτον δὲ παρὰ Πλάτωνι μῦθον ἐξεθέμην διὰ τὸν παρ' αὐτῷ τοῦ Διὸς κῆπον παραπλήσιόν τι ἔχειν δοκοῦντα τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, καὶ τὴν *Πενίαν* τῷ ἐκεῖ ὄφει παραβαλλομένην, καὶ τὸν ὑπὸ τῆς *Πενίας* ἐπιβουλευόμενον

Πόρον, τῷ ἀνθρώπῳ ἐπιβουλευομένῳ ὑπὸ τοῦ ὄφειος. Quæ præne eadem leguntur apud *Eusebium* P. E. XII. 11. p. 584.

p. 541, 15. τὸν Δία, ἐκ μὲν *Φαίδρου*—ἐν ἄλλοις—ἐν τῷ *Φιλίβῳ*] Vid. *Platonis Phædr.* p. 246. p. 41. *Bekk.* *Timæ.* p. 40. p. 42. *Bekk.* (cf. *Proclum* in *Cratylum* §. 96. sqq. p. 52. sqq. *Boisson.*) *Phileb.* p. 28. C. p. 168. *Bekk.* p. 36. *Stallb.* cum *hujus* annot. ad §. 51. De placito *Platon*icorum, ὅτι νοῦς ἐστὶ βασιλεὺς, plura posui ad *Porphyr.* de *Vita Plotini* c. 3. (p. 98. ed. *Fabric.*); cf. etiam supra ad p. 72. E. Atque diserte *Zεὺς* νοῦς dicitur in *Allegoriis* nominum *Deorum* in *Meletem.* nostrr. I. p. 44.

p. 542, 5. καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἄκακον καὶ ἄβρον, Ἀφροδίτη λεχθεῖσα] Non assecutus est *hujus* loci sententiam *Ficinus*. Tribus enim extremis verbis *Veneris* etymologiam respicit *Plotinus*, quæ ab ἄβρον proprie dicenda esset Ἀβροδίτη. *Didymus* ap. *Etymol. Magn.* p. 179. *Heidelb.* p. 162. *Lips.* et ap. *Etym. Gud.* p. 97. (in Ἀφροδίτη) ὁ δὲ Δίδυμος παρὰ τὸ ἄβρον τῆς διαίτης. διχῶς δὲ ἡ ἄβροδίατος: ὅτι δεῖ αὐτῇ διὰ τὸ κάλλος χλιδῆς. ἢ ὅτι οἱ κατεχόμενοι τῆδε τῆ θεῶ ἄβροὶ καὶ πολυτελεῖς. τὸ β τῷ φ συγγενές ἐστὶ. δῆλον ἐκ τοῦ *Μακεδόνας* μὲν τὸν *Φίλιππον* *Βίλιππον* καλεῖν κ. τ. λ.

— 9. πάλιν μαρτυρούντων τούτῳ τῷ λόγῳ ἱερέων τε καὶ θεολόγων, οἱ—ἄγουσι—λέγουσιν] *Orphicos* horumque sequaces *Pythagoreos* cogitat *Plotinus*, nec minus religionum antistes, quorum doctrinam novit etiam *Euripides*. Ita enim ætatis ad cælum brachiis *Junonem* precatur *Helena* in cognomine fabula vs. 1103. (1096. 1105.)

Ἥρα — — —

— ἰν' οἰκείσ ἀστέρων ποικίλματα.

Cf. *Ezech. Spanh.* in *Callimach.* *Dian.* 164. 204. *Timæus* *Locrus* de anima *Mundi* p. 550. *Gal.* p. 382. *Bekk.*:—δύο δὲ σύνδρομοι ἀελίῳ ἐντὶ, Ἑρμᾶ τε καὶ Ἥρας, τὸν Ἀφροδίτας καὶ *Φωσφόρον* τοὶ πολλοὶ καλοῦντι: “ Duo vero pari cum sole cursu eunt, *Mercurii* et *Junonis* astra; quod (posterius) *Veneris* sive *Luciferum* vulgus vocat.” Cf. *Cic.* de *N. D.* II. 20. p. 287. ed. nostr. et *Moseri*, ibiq. annot. *Mythologumena* persecutus sum in *Symbolica* II. p. 565. sqq. ed. alter. Adde *Franc. Inghirami Monumenti Etruschi* ad tab. X. *dcgli specchi mistici* p. 238.

p. 542, 18. κήπος—καὶ πλοῦτου ἐγκαλλώπισμα] Extremo vocabulo adjicitur: τῆς ψυχῆς in Christophori Contoleonis Excerptis e Plotino in Cod. Vat. nr. 2141. Vereor, ut recte. Proxime haud veritus sum reponere ἀγλαΐζεται καὶ τῷ τοῦ Διὸς λόγῳ pro τὰ. Respexit autem nostrum locum *Ez. Spanhemius* in notis ad vers. gallicam Juliani Cæsarum p. 228. not. 778: “*Plotin en quelque endroit appelle les JARDINS DE JUPITER, lu splendeur, qui, sortant de son entendement, va briller dans l’ame de l’homme.*”

p. 543, 5. καὶ ὁ πλοῦτος τῶν καλῶν, ἐν ἐκφάνσει ἤδη] Aristobulus ap. Euseb. P. E. VIII. p. 378. A.: τῇ τοῦ πυρὸς ἀστραπηδὸν ἐκφάνσει—διὰ τὸ τοὺς συνορῶντας ἐκφαντικῶς ἕκαστα καταλαμβάνειν. Cf. Wyttenb. ad Plutarch. p. 714. qui ἐμφαντικῶς magis Plutarcheum dicit, et hoc discrimen ponit, ut ἐμφαίνει sit: *omnino quid significare, clarum et notum fucere, ἐκφαίνειν rem ex occulto ad lucem producere.* Adde Proclum in Alc. pr. p. 51. 52. 71. et Instit. Theol. III. 186.

— 6. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ μεθύειν τῷ νέκταρι] Porphyrius de Antro Nymph. XVI. p. 16. Goens. Posteaquam nectar et ambrosiam pro melle a nonnullis accipi dixerat, ita pergit: παρὰ δὲ τῷ Ὀρφείῳ ὁ Κρόνος μέλιτι ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐνεδρεύεται, πλησθεὶς γὰρ μέλιτος μεθύει, καὶ σκοτοῦται ὡς ἀπὸ οἴνου καὶ ὑπνοῦ. ὡς παρὰ Πλάτωνι ὁ Πόρος τοῦ νέκταρος πλησθεὶς. οὐπω γὰρ οἶνος ἦν. Antecedentia autem respexit Proclus in Platonis Theol. c. 13. p. 36: Διττὰς γὰρ ἔχει τὰς ἐνεργείας (νοῦς) ὡς φησὶν ὁ Πλωτῖνος, τὰς μὲν, ὡς νοῦς, τὰς δὲ, μεθύων τῷ νέκταρι. Mox Ficinum legisse opineris: νοῦς δὲ ἑαυτὸν ἔχων ἐν κόρῳ ἡσυχάζει. Libri tamen nil variant.

— 11. Δεῖ δὲ τοὺς μύθους—ὄπον καὶ οἱ λόγοι—διαιροῦσι] Aurea sane verba, et quæ fabularum indolem universam earumque a doctrina et ratione (systemate) diversitatem penitus aperiant. Quod autem λόγους dicit et ipsos generationes eorum, quæ genita non sint, introducere: cogitanda sunt veterum philosophorum, et ipsius Platonis, in Timæo maxime, cosmogoniæ, in quibus γενεαὶ et γενέσεις memorantur in rebus adeo metaphysicis et moralibus. In extremis autem verbis Plotinus expressit locum Platonis in Politico p. 269. p. 272. Bekk. ubi item de antiquis fabulis:—διὰ δὲ χρόνον πλήθος τὰ μὲν αὐ-

τῶν ἀπέσβηκε, τὰ δὲ διεσπαρμένα εἴρηται χωρὶς ἕκαστα ἀπ’ ἀλλήλων.

LIB. VI.

p. 551, 7. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΑΘΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΩΜΑΤΩΝ] Liber vigesimus et sextus (vid. Porphyr. de Vit. Plot. c. 5. et c. 24. ibiq. Fabric.) ideircoque proxime ante tres libros περὶ ψυχῆς ἀποριῶν conscriptus. Sicut autem hic liber præludit libris de Anima: ita illius argumentum conjunctissimum est cum binis proxime antecedentibus; quandoquidem in loco de dæmonibus illud etiam in primis quæsitum est, utrum corpore sint præditi igiturque pati possint, nec ne. Vid. supra p. 295. G. et quæ ibi adposuimus; quæ quæstio præcipue etiam in Amore repetita est, siquidem Ἐρωτα ἐνεργητικὸν distinxere veteres a παθητικῷ. Eam distinctionem ita orditur Proclus in Alc. pr. §. 39. p. 117, ut ipsis verbis admoneat argumenti, in quo hic liber Plotini versatur: Τῶν γὰρ ἀσωμάτων τὸ ποιεῖν, τῶν δὲ σωματικῶν τὸ πάσχειν ἴδιον: ἀντίκειται δὲ ἄρα οἱ ἔρωτες ἀλλήλοις εἴπερ—ὁ μὲν ἐνεργητικός ἐστι, ὁ δὲ παθητικός, καὶ ὁ μὲν αὔλος, ὁ δὲ ὑλικὸς κ. τ. λ. Inde satis, opinor, intelligi poterit, cur illis potissimum libris hunc ipsum adjunxerit Porphyrius. Incorporum autem, sive τὸ ἀσώματον, quod Græce et ipse usurpavit Cicero de N. D. I. 12, quam varie dicatur, non est, quod h. l. quæramus post *Cudworthi* et *Moshemii* disputata in System. Intell. I. 26. p. 36. sq. IV. 24. p. 491. V. 3. p. 1014. sqq. (in quibus tamen locis in Platonis certe Platoniorumque philosophorum mentem altius descendit *Moshemio Cudworthus*) illud verbo monuisse sufficiat: ἀσώματον in Pythagoreorum scriptis reperiri. Ocellus Lucanus de Natura universi II. p. 519. Gal.: Αἱ δὲ δυνάμεις οὔτε φθείρονται, οὔτε γίνονται. λόγοι γὰρ ἀσώματοι γυγχανοσι τούτων. Plato tamen eumque secuti philosophi subtilius τοῦ ἀσώματου, *Incorporei*, rationem definierunt, et ad notionem animæ, dei, dæmonis, ect. stabilendam adhibuerunt, neque vero propterea ceteris philosophis usquequaque persuadere potuerunt. Huc pertinent illa Luciani in Hermitimo §. 36. p. 779. ed. Wetsten.: ὁ Πλάτωνι νομίζει ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὐδιν εἶναι, itemque in Icaromemippro §. 9. p. 760: ἔτι δὲ οἱ μὲν ἀσώματον καὶ ἄμορφον ἡγοῦντο εἶναι τὸ θεῖον,

οὐ δὲ ὡς περὶ σώματος αὐτοῦ διανοοῦντο. Atque ut de fontibus videamus unde hujus libri Plotiniani Materia repetita est, sunt hi primum Plotiniani ipsius loci: in Phædro p. 245. Steph. p. 38. sq. Bekk. (a Cicerone in Tuscul. I. 23. et de Rep. VI. 25. sive in Somn. Scip. VIII. ab Origene περὶ ἀρχῶν III. 1. p. 108. sq. Ruæi repetita): in Phædone p. 78. p. 46. sqq. Bekk. (ad quem locum adhibe Wytttenbachii annotat. p. 195—198:) in Timæo p. 43. p. 46. sqq. Bekk. (cf. Plutarchi Quæst. Platon. III. IV. p. 1001. sq. p. 75. sqq. Wytt. et Alcinous de Doctr. Plat. c. XXV.): de Republ. X. p. 609. p. 492. sqq. Bekk.: de Legg. X. p. 894. sqq. p. 193. sqq. Bekk.): Aristotelis in Metaphys. II. 4. IV. 2. VII. 1. sqq. p. 133. sqq. Sylb.: de Anima I. 2. (ubi antiquorum placita philosophorum recenset Stagiritis) II. 1; de Generat. et Corrupt. I. 2. I. 5. I. 6. 7. 8. Componendæ autem primariæ hujus libri Plotiniani sententiæ sunt cum aliis libris, præsertim his locis p. 645. 656. 667. 764. et cum universo libro περὶ ὕλης. Plotiniana decreta diligenter in compendium redegit Porphyrius in Sententiis Cap. XIX. (quod ita incipit: Ἄλλο τὸ πάσχειν τῶν σωμάτων, ἄλλο τῶν ἀσωμάτων κ. τ. λ.) usque ad Cap. XXIX. et iterum XXXVI. (quos locos disputationi suæ adhibuit Cudworthus in System. intellect. V. 3. 11. 12. p. 1018. sqq. ed. Mosh.) Adde Proclum in Platon. Theolog. II. 12. p. 33—36. et in Inst. Theol. c. XV. p. 26. sqq. ed. nostr. c. LXXX. p. 122. sq. πᾶν σῶμα πάσχειν καθ' αὐτὸ πέφυκε. πᾶν δὲ ἀσωματων ποιεῖν κ. τ. λ. c. LXXXII. p. 126. Denique vide Alexandr. Aphrodisiens. in Aristotel. Metaphys. I. comment. 20. Simplicium in Physicorr. lib. IV. et in libros de Anima fol. 7: Anglice vertit hunc librum Thomas Taylor: *Select Works of Plotinus*. Lond. 1817. p. 122. sqq.

p. 552, 12. καὶ δοξῶν ψευδῶν καὶ ἀνοίας οἰκειώσεις] Sic Ed. Sed Fic. expressit καὶ ἀγνοίας Οἰκειώσεις κ. τ. λ.: et *ignorantia*. Gignuntur in ea (anima) etiam conformitates et difformitates etc. ita ut rursus cogites ἐγγίγνονται ex præcedentibus. Placet hæc lectio et distinctio, eamque amplexus est etiam Taylor: nos idem faciendum censuimus.

— 15. Ἄλλ' εἰ μὲν σῶμά ἐστιν ἡ ψυχὴ] Hoc docuerant Anaxagoras, Heraclitus, Democritus,

Epicurus, Stoici, uti quidem prodit auctor libelli de placitis philosophorum, in Plutarcheis IV. 3. p. 898. C. D. p. 622. sq. Wytt. Totum autem hoc Plotini caput ante oculos habet Porphyrius in Sentent. c. XIX. p. 225. sq. Cantabrig. Cæterum cf. infra initium libri de essentia animæ IV. 2. 1. p. 361. A. ubi philosophus noster itidem corpus esse animam negat.

— 19. αὐτῇ πάθῃ δίδόναι—αὐτὴν φθαρτὴν εἶναι δίδόντες] Affectus tales ei *tribucere*—eam corruptibilem esse *concedere*. Non infrequens ejusdem vocabuli, Verbi, repetitio diversa vi usurpati, nec latinis scriptoribus ignota. Commodè succurrit ejusdem verbi exemplum. Cic. de Offic. I. 21. 71: “Quapropter et iis forsitan *concedendum sit* rem publicam non capessentibus, qui excellenti ingenio doctrinæ sese dederunt, et iis, qui aut valetudinis imbecillitate aut aliqua graviore causa impediti, a re publica recesserunt, cum ejus administrandæ potestatem aliis laudemque *concederent*.” ubi vid. Heusinger. p. 172. cf. etiam Beier. ad Offic. I. 39. p. 284. Alia ratio est ejusmodi locorum, ubi idem vocabulum sed diversæ originis repetitur, ut in his Philonis Judæi, de Mundi Opif. p. 118. ed. Pfeiff.: εἰσὶ γὰρ οἱ πλείους παραλαμβάνοντες κόσμους εἶναι, οἱ δὲ καὶ ἀπείρους, ἀπειροὶ καὶ ἀνεπιστήμονες αὐτοὶ πρὸς ἀλήθειαν ὄντες, ὧν καλὸν ἐπιστήμην ἔχειν. Concedendi autem significatu verbum *διδόναι* bis uno loco habet Plato, posteaquam paullo prius usurpaverat *συγχωρεῖν*, in Charmid. §. 44. p. 172. c. Accusativum cum Infinitivo pariter atque Plotinus adjicit Phalaris Epist. V. p. 26. Lennep.: ἐγὼ δὲ οὐπω δίδωμι, τὴν τιμωρίαν πεπράχθαι ἄδικον. De alia vi hujus verbi supra vidimus ad I. 1. 12. p. 7. B.

p. 553, 1. εἶτε ἀριθμὸς—ἡ οὐσία αὐτῆς] Pythagoræ et Xenocratis fuit hæc sententia. Plutarch. de Placc. philoss. IV. 2. p. 898. C. p. 621. Wytt. Πυθαγόρας (ἀπεφήματο) τὴν ψυχὴν ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινεῖντα. τὸν δὲ ἀριθμὸν ἀντὶ τοῦ τοῦ παραλαμβάνει. Idem numerum omnium rerum sapientissimam dixit. Iamblich. de Vit. Pyth. §. 146. p. 122. Kust. et §. 162. p. 138. Quod repetit Proclus in Alc. pr. p. 269. De Xenocrate ita Tullius Tuscul. I. 10: “Xenocrates animi figuram et quasi corpus negavit esse, verum numerum dixit esse, cujus vis, ut jam ante

Pythagoræ visum, in natura maxuma esset." Ubi vid. Bentlei. et Davisium. Cf. Cic. Academ. II. 39. §. 124. ibiq. Goerenz. Refert eandem sententiam, sed refellit etiam Aristoteles de Anima I. 4. et 5. p. 15. sqq. Sylb. Quod autem εἶτε λόγος, ὡς φαμεν, subjicit Plotinus, admonent hæc Stobæi in Eclogg. I. 52. p. 862. Heer. ubi, postquam aliorum, qui *numerum dixerant animam*, sententias protulit, ita pergit: ὡς δὲ αὐτοκωτητὸν (ἀριθμὸν) ὁ Ξενοκράτης, ὡς δὲ λόγους περιέχουσαν (vel fortasse, ut Heeren. conjicit, περιέχοντα sc. ἀριθμὸν) Μοδέρατος ὁ Πυθαγόρειος. Sed propter id, ὡς φαμεν, crediderim potius respici ad eam sententiam de anima, quam idem Stobæus *Plotino* tribuit p. 864. Locum adscripsi in seqq. ad p. 307. E.

p. 553, 11. ἀρετὴν ἁρμονίαν εἶναι] Wytttenb. ad Platon. Phædon. (p. 8.) p. 127. hæc ὡς φιλοσοφίας μὲν οὐσης μεγίστης μουσικῆς: "Nam ipsa virtus et sapientia continetur quasi musicæ concentu." ubi vir doctissimus et alia laudat et hunc Plotini locum et qui proxime legitur p. 307. E. ad quem vid. annot. nostr. et cf. Wyt. ad Phædon. p. 248.

p. 554, 15. ἢ ὅταν μὲν—λόγου φήσομεν] Legem: ἢ ὅταν μὲν ἐν ἀρετῇ ἕκαστον ἦ, ἐνεργοῦν—ἕκαστον ἐπαῖον λόγου φήσομεν;

p. 555, 6. οὐ σφραγίδος ἔνδον γενομένης—ὡσπερ ἐν κηρῷ μορφὴν] Ad sententiam et ad verba adhibe p. 461. F. ubi Noster: καὶ μὴν σώματος ὄντος τοῦ αἰσθανομένου οὐκ ἂν ἄλλον τρόπον γένοιτο τὸ αἰσθάνεσθαι ἢ οἷον ἐν κηρῷ ἐνσημανθεῖσαι ἀπὸ δακτυλίων σφραγίδες. (Quo de loco disputat *Cudworth*. in *System. intell.* p. 1111.) P. 480. A. idem noster de animabus singulis ad unius animæ instar expressis: οἷον ἐκ δακτύλου (log. δακτυλίου) ἐνὸς πολλοὶ κηροὶ τὸν αὐτὸν τύπον ἀπομαζάμενοι φέροιεν. Similitudinem duxit a Platone, qui in *Theæt.* p. 191. c. ita: Θεὸς δέ μοι λόγου ἔνεκα ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐν κήρων ἐκμαγεῖον, ubi vid. *Heindorf.* p. 452. Alios Platonis locos itemque aliorum indicavit Wytttenbach. ad *Plutarch.* de educat. puerorr. p. 83. sq. et de *Isid.* et *Osirid.* p. 248. sq. et ipse alios excitavi imitatores in editione peculiari Plotini de pulerit. p. 257—260. Hic adijciam ibi non laudatos binos locos *Philonis* de *Mundi Opif.* p. 86. *Pfeiff.* Ἄρ' οὐκ ἐμφανῶς τὰς ἀσωμάτους καὶ νοητὰς

ιδέας παρίστησι, ἅς τῶν αἰσθητῶν ἀποτελεσμάτων σφραγίδας εἶναι συμβέβηκε. Cf. *Eudem* ibid. p. 100. ubi pro συγκέκριται malim συγκέκρται. *Cæterum* cf. infra c. 3. p. 306. C.

p. 556, 4. ἢ ὀργάνων ἐλλείψει, οἷον ἀπορία ἢ σαθρότητι ὕπλων σωματικῶν] Adjectivum σαθρὸς Platoni familiare. *Theæt.* p. 179. d. (ib. *Heindf.* p. 413.) *Phileb.* p. 55. (ib. *Stallb.* p. 177.) *Euthyphron.* p. 5. c. (p. 35. *Stallb.*) *Legg.* V. 8. (ib. *Ast.* p. 254.) Non repetam, quæ multi multa de hoc vocabulo monuerunt. Alia quædam proferam necdum usurpata. Ac de etymologia, ut hinc ordiar, adde *Etymol. Gud.* p. 495. sq. ubi est etiam, qui pro eodem haberi jubeat atque σαπρὸς, a quo tamen significatu ut plurimum differre malunt alii, docente *Giacomello* ad *Jo. Chrysost.* de *Sacerdotio* p. 356. *Hesyeh.* σαβακὸς· ὁ σαθρὸς. *Xcxi.* cf. *Jacobs.* ad *Anthol. Gr. T. VIII.* p. 242. cui loco adhibe *Photii Lex.* p. 428. ed. *Dobr. Lips.* σαθρὸν οὐ σαβακὸν χρὴ λέγειν *Aristoteles Ethic. Nicom. I.* 10. 8: χαμαιλέοντά τινα τὸν εὐδαίμονα ἀποφαίνοντες, καὶ σαθρῶς ἰδρυμένον (parum stabili sede collocatum). Similiter *Mich. Psellus* de *Operatt. Dæmon.* p. 14. *Kilon.*: ταύτην δὲ σαθρὰν ὑποβάθραν ὑποθέντες οἱ σαθροὶ (ita recte *Gaulminius* pro *σαυροὶ*) τὰς φρένας. *Nicephorus Gregorus* (vulgo *Anonymus*) de *erroribus Ulixis* p. 2. ed. *Columbi*: τὸ τοῦ μύθου σαθρὸν (quod in fabula lubricum, sive minus firmum est.) *Proclus* in *Ale. pr.* p. 88: Ἐπειδὴ τοίνυν αἱ τοιαῦται πᾶσαι ἀπαντήσεις σαθραὶ καὶ εὐδιάλυτοι πεφύκασι. cf. *ibid.* p. 103. *Nicolaus Methonensis* adv. *Proclum* p. 133. *Voemel.*: τὰ μὲν γὰρ πάντα σαθρὰ καὶ ἀντέλεγκτα. Quæ comparari debent cum his *Plutarchi Aleib.* p. 193. C. *Socratis ἐξελέγχοντος* τὰ σαθρὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ad quem locum *Bæhrius* noster p. 81. et de vocis potestate egit, et ad explicandum verbum ἐξελέγχεω egregiam *Wytttenbachii* ad *Plutarch.* p. 866. Animadversionem addidit. Atque ex usu *Rhetorum*, qui invalida infirmare adversariorum argumenta ἀσθενῆ καὶ σαθρὰ ἀpellant, (de quo vid. *Ernesti* in *Lex. Technol. Græcorr. Rhetor.* in *σαθρὸς*) fluxit etiam usus *Jureconsultorum*; *Theophilus Institutt.* lib. III. *Tit. XIX.* §. 3. p. 724. *Reizii*: ἄσποιν γὰρ ἐστὶ λέγειν, τὴν ἰσχυροτέραν ἐροχὴν, λέγω δὲ τὴν πούραν, ὑπὸ τῆς σαθρᾶς ἀναίρεισθαι· σαθρὰν δὲ καλοῦ-

μεν τὴν αἰρετικὴν, ἕως οὗ τὰ τῆς αἰρέσεως ἤρτηται : “ Absurdum enim est dicere, validiorem obligationem, dico scilicet puram, a debili premi: debilem autem appello conditionalem, donec conditionis casus pendet.” Ibid. IV. 6. 130 : τὰ σαθρὰ τοῦ ἀντιδίκου sunt vitiosa jura adversarii. Ut autem ad Plotinum redeam: de corpore humano usurpavit Adjectivum Demosthenes Olynth. II. p. 7. (ad quem locum cf. Voemelii Annot. pag. 93. sq.) Et Plutarchus de Sanit. tuend. p. 137. C: τὰ σαθρὰ καὶ ὑπουλα τοῦ σώματος. Substantivi autem usus rarissimus est, et proinde hic locus Plotini unico Chrysostomi (quem laudant ex Homil. 93. p. 628: τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων τὴν σαθρότητα) adjiciendus. Cæterum totius hujus disputationis Plotinianæ argumentum conjunctum est cum Aristotelis loco de Anima I. 1. qui ita finitur: ἐλέγομεν δὲ ὅτι τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἀχώριστα τῆς φυσικῆς ἕλης τῶν ζώων, ἧ γε τοιαύθ' ὑπάρχει, θυμὸς καὶ φόβος, καὶ οὐχ ὥσπερ γραμμὴ καὶ ἐπίπεδον.

p. 557, I. ὡς εἰ τὴν ψυχὴν λέγομεν ἐρυθρίαν— ἀλλ' ἢ μὲν αἰσχύνη ἐν ψυχῇ κ. τ. λ.] Tertull. de Anima c. 5. p. 267. Rigaltii, Cleanthis Stoici de Anima sententiam referens ita: “ Porro et animam compati corpori, cui læso ictibus, vulneribus, ulceribus condolescit; et corpus animæ, cui afflictæ cura, angore, amore coægrescit, per detrimentum scilicet vigoris, cujus pudorem et (malim aut) pavorem rubore atque pallore testetur.” Idem cap. IX. p. 270. “ Visione alicujus mulieris ita moveri se passus est, ut nobis persuadere studeat, animam, ut flatum ac spiritum traducem aerii et lucidi coloris esse.” De quo ipse viderit.

— 14. οὐ σαλευομένην αὐτὴν] Supra p. 287. C. ἢ παρὰ τοῦ σάλου τῆς νεῶς ἢ παρ' αὐτοῦ κινήθεντος ὀρμῆ οἰκεία κ. τ. λ. et σάλος de jactatione maris naviumque, unde quoque σαλεύεσθαι de utrisque. Deinde et substantivum et verbum varie transferuntur. Vid. Monk. ad Eurip. Hippolyt. vs. 824. Blomfield. in Glossar. in Æschyli Prometh. 1170. Bahr. ad Plutarchi Pyrrh. c. 24. p. 248. sq. et meam annot. in Jo. Laur. Lyd. de Menss. p. 253. sq. ed. Roetheri nostri.

— 18. οὐ τύπους ἐναποσφραγισμένους κ. τ. λ.] Cf. supra p. 305. A. οὐ σφραγίδος ἐνδον γενομένης ibiq. annot. Astius ad Platon. de Legg. p.

681. (in Animadvv. p. 151.) comparat nostrum verbum cum Platónico ἀποτυποῦσθαι. Philo de Mundi Opif. p. 10. Pfeiff. εἶθ' ὥσπερ ἐν κηρῷ τινὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ τοὺς ἐκάστου (al. ἐκάστων) δεξάμενος τύπους, ἀγαματοφορεῖ νοητὴν πόλιν, ἧς ἀνακινήσας τὰ εἰδῶλα μνήμη τῇ συμφύτῳ, καὶ τοὺς χαρακτῆρας ἐτι μᾶλλον ἐνσφραγισάμενος, οἷα δημιουργὸς ἀγαθὸς, ἀποβλέπων εἰς τὸ παράδειγμα, τὴν ἐκ λίθων καὶ ξύλων ἀρχεται κατασκευάζειν (εὐκрасίαν abjiciendum, utpote ortum e præcedente vocabulo. Nam πόλιν ex antecedentibus cogitandum est), ἐκάστη τῶν ἀσωμάτων ἰδεῶν τὰς σωματικὰς ἐξομοίων οὐσίας. cf. Legis Allegorr. p. 154. Idem de Mundi Opif. p. 56:—οὐρανὸν πολλὰς ἐν αὐτῷ φύσεις ἀστεροειδεῖς ἀγαματοφοροῦντα. Exemplis hujus verbi a Ruhnkenio ad Tim. citatis p. 7. adjiciam hoc ex Michaëlis Pselli nuper a me editis Epistoll. Ita enim ille epist. 22. p. 615:—ἦδη σε καὶ ἀγαματοφορῶ ἐν ταῖς τῆς καρδίας θαλάμοις καὶ περιφέρω διαπαντὸς, καὶ ὥσπερ εἰκόσι τισὶ στηλογραφίαις (Leg. στηλογραφικαῖς) τοῖς ἀποκομιζομένοις γράμμασι διοπτρίζομαι. Verbum autem ἐναποσφραγίζομαι et inde ducta propria sunt in primis Stoicorum, quibus uti solent, ubi impressas animo rerum imagines significari volunt Sext. Empir. Pyrrh. Hypotypp. II. 4.: εἰ μὲν γὰρ καταλαμβάνειν εἶναι λέγουσιν ἐν τῷ λόγῳ τῷ καταληπτικῇ φαντασίᾳ συγκατατίθεσθαι, τῆς καταληπτικῆς φαντασίας οὐσης ἀπὸ ὑπάρχοντος, κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένης καὶ ἐναποσφραγισμένης, οἷα οὐκ ἂν γένοιτο ἀπὸ μὴ ὑπάρχοντος κ. τ. λ. Totus enim ille locus cum hac Plotiniana disputatione comparandus est. Illa autem bina verba Stoica sæpius jungit Sextus, ut adv. Math. VII. 248. 250. 255. nec minus Adverbia adv. Math. XI. 183: πρὸς τούτοις ἢ καταληπτικῇ φαντασίᾳ κρίνεται κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς, ὅτι καταληπτικῇ ἐστὶ, τῷ ἀπὸ ὑπάρχοντος γενέσθαι, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπομεμαγμένως καὶ ἐναποσφραγισμένως. Clemens Alex. Protrept. p. 84. Potter.: ταύτας οἶμαι τὰς θείας γραφὰς ἐναποσφραγισαμένους χρῆ τῇ ψυχῇ καλὸν ἀφετήριον σοφίας (σοφίαν mavult Potter. ex Codd.) ἡγεῖσθαι κ. τ. λ. Idem Pædag. II. p. 240: ὡς ἂν—τὸ ἐταιρικὸν τοῦ φρονήματος ἐκ τοῦ βαθίσματος ἐναποσφραγίσωνται. Idem Strom. II. p. 487. Substantivum usurpat: ἐναποσφραγίσματα τῶν πνευματικῶν δυνάμεων. Sed horum Clementinorum

locorum partem occupatam sero video ab amicissimo Jacobs. ad Achill. Tat. p. 787. (V. 13. p. 114.).

p. 559, 4. οἷον δόξα καὶ ἀνεπίκριτος φαντασία κ. τ. λ.] Fic. passive accepit, “*indiscretu imaginatio,*” et passive usurpatur hæc vox sæpiuscule. Sext. Empir. Pyrrh. Hypot. I. 98: διαφωνίας τοσαύτης ἀνεπικρίτου παρὰ τοῖς δογματικοῖς οὔσης, qui locus integer adhibendus est. Ibid. II. 210. ἀνεπίκριτοι ὄροι, definitiones, quæ dijudicari nequeunt. Advers. Math. II. 110. ἀνεπίκριτος μάχη. Scholiast. Luciani in Hermotim. §. 53. T. I. p. 794. de Scepticis: ἀκαταληψίαν ἀνεπίκριτον. Sed melius hujus loci sententiam assecutus videtur Th. Taylor: *It is evident however, that the phantasy is in the soul, both the first, which we call opinion, and the second, which is derived from the first, and is no longer opinion [truly so called] but is conversant with that which is beneath, being as it were obscure opinion, AND AN UNADVISED AND RASH IMAGINATION, such as the energy which is said to be inherent in nature, according to which it produces every thing without phantasy.* In extremis hujus periodi suspicor: δῆλον ἂν τῷ γίνωτο i. e. τινὲ, ex usu Plotini. Ad illa verba hanc annotationem apposuit Taylor: *The phantasy or imagination is the highest of the gnostic irrational powers of the soul. But this in its summit is united to OPINION, or that gnostic rational power which knows THAT a thing is, but does not know WHY it is; and in its other extremity it is conjoined with sense. So far therefore, as it is united to opinion, it may be said to be the same with it.*—See my *Introduction* to a translation of *Aristotle's* treatise *On the Soul*.

p. 560, 4. ἔσται τοίνυν τὸ παθητικὸν—ἢ καὶ ἀνεφαντασίας] Proclus de Providentia et Fato c. X. p. 25. vers. Guil. de Morheka ed. Cousin; “*Recte et Plotino dicente quod passiones omnes aut sensus sunt, aut non sine sensu.*”

— 7. αὐτὸ δὲ μένον ἐν ἁρμονίας εἶδει—μη τῆς ἁρμονίας τοῦτο λεγούσης] Conjungamus cum hoc loco alterum Enn. IV. lib. 2. cap. 1. p. 361: σῶμα οὐδὲν αὐτὴν δείξαντες εἶναι (sc. τὴν τῆς ψυχῆς οὐσίαν) οὐδὲ ἐν ἀσωμάτοις αὐτὴν ἁρμονίαν. Quam re sequitur Noster Platonem summi, qui in Phædone suam disputationem contra pervulgata

tam multorum antiquitas, Aristoxeni deinde et Dicearchi etiam, opinionem ita concludit p. 94. fin. p. 80. Bekk.: οὐκ ἄρα, ὡς ἀριστερὲς, ἡμῶν οὐδαμῆ καλῶς ἔχει ψυχὴν ἁρμονίαν τιτὰ φάναι εἶναι. Ad quem locum ea, quæ ad Plotini locos facientia apposuit Wyttenbuchi in Annot. p. 248, hic subjiciam et pauca de meis addam: “*Quam Plato intelligat harmoniam, apparet: eam, quæ extrinsecus componitur, nec aliud sonat, quam quod per necessitatem compositionis et pulsationis sonare potest: contra, Anima intrinsecus se ipsa componit, dissentientes sui partes in consensum redigit iisque repugnantibus ipsi ipsa resistit et moderatur. Neque hæc sententia repugnat illi, quam in Timæo tradit, Animam ex diversis materiis a Deo, ad certam rationem et proportionem factam esse p. 528, quod recte monet Proclus in Tim. III. p. 178. et in Rep. p. 392. fin. Nam animi cum corpore debet sapiens constituere harmoniam, eamque ad universi accommodare harmoniam, ut docet Plato Rep. IX. p. 510. d. Et ipsa virtus continetur harmonia (locum supra apposui ad cap. II. init. p. 304.) Hæc enim est, ut ait Iamblichus apud Stobæum Eclogg. Phys. p. 864. (Heeren.) *mathematica harmonia*, quam Pythagorici et Platonici multi varie tradiderunt, Timæus, Moderatus, Plotinus, Porphyrius, Amelius. Nam Aristoxenus corpoream harmoniam velut instrumenti musici cogitasse videtur, et alii ante eum multi. Sic enim accipiendus est locus Cicer. Tuscul. I. 10:” Hactenus Wyttenbach. Tu cf. Mahnii Diatriben de Aristoxeno Philosopho Peripatetico p. 200. sqq. Ego Plotini causa adscribam verba Iamblichi l. l.: “*Ἐπι τοίνυν τὴν ἁρμονίαν ἴδωμεν, οὐ τὴν ἐν σώμασιν ἐνιδρυμένην ἀλλ’ ἢ τις ἐστὶ μαθηματικὴ. ταύτην τοίνυν ὡς μὲν ἀπλῶς εἰπεῖν, τὴν τὰ διαφέροντα ὁπωσοῦν σύμμετρα καὶ προσήγορα ἀπεργαζομένην, ἀναφέρει εἰς τὴν ψυχὴν Μοδέρατος—τὴν δὲ ὡς ἐν λόγοις τοῖς κατ’ οὐσίαν προὔπαρχουσιν Πλωτῖνος καὶ Πορφύριος καὶ Ἀμέλιος παραδεδώκασιν: i. e. ut in rationibus essentia præexistentibus existentem harmoniam. Nostrum autem locum ante oculos habuit et partim verbotenus exhibet Porphyrius, in Sententt. XIX. p. 225. sq.: ὅταν γὰρ τὸ ζῶον αἰσθηται, εἰκεν ἢ μὲν ψυχὴ ἁρμονίῳ (leg. ἁρμονίᾳ) χωριστῆ, ἐξ ἐαυτῆς τὰς χορδὰς κινούσῃ ἡρμοσμένας· τῇ δὲ ἐν ταῖς**

χορδαῖς ἀρμονίῳ ἀχωρίστῳ, τὸ σῶμα· τὸ δ' αἴτιον τοῦ κινῆσαι τὸ ζῶον, διὰ τὸ εἶναι ἔμφυλον. Ἀνάλογον δὲ τῷ μουσικῷ· διὰ τὸ εἶναι ἐναρμόνιον. τὰ δὲ πληγέντα σώματα διὰ πάθος αἰσθητικὸν ταῖς ἡρμουςμῆναις χορδαῖς, καὶ γὰρ ἐκεῖ οὐχ ἡ ἀρμονία πέπουθεν ἢ χωριστῇ, ἀλλ' ἡ χορδή. καὶ κινεῖ μὲν ὁ μουσικὸς κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἀρμονίαν· οὐ μὴν ἐκινήθη ἂν ἡ χορδὴ μουσικῶς, εἰ καὶ ὁ μουσικὸς ἐβούλετο, μὴ τῆς ἀρμονίας τοῦτο λεγούσης. Quæ non solum ad explicationem faciunt, verum etiam ad lectionem hujus loci. Olympiodor. in Phædon. Cod. I. p. 88: ἐνδεικνύμενος ὅτι ἐστὶ νοεῖν καὶ χωριστὴν ἀρμονίαν—οὕτω γὰρ πως καὶ ἡ ψυχὴ λέγοιτο ἂν ἀρμονία, κατὰ τὸν Τίμαιον. Cassiodorus de Anima cap. 8: “Omnia immortalia simplicia sunt: anima autem non est armonica (harmonica), neque constat ex pluribus, sed simplex natura est, anima igitur immortalis est.”

p. 561, 1. οἶον εἴ τις—ἐν ἐργηγόρσει τὴν ψυχὴν —ποιοῖ] Philo Judæus Legis Allegorr. I. p. 200. Pfeiff: τῷ γὰρ ὄντι ὑπνώσαντος νοῦ γίνεται (Mang. vult. κινεῖται) αἰσθησις. καὶ γὰρ ἔμπαλι ἐργηγορότος νοῦ, σβέννυται. Ibid. p. 202: Οὐκοῦν ἦτε τῶν αἰσθήσεων ἐργηγορσις ὑπνος ἐστὶ νοῦ· ἦτε τοῦ νοῦ ἐργηγορσις, ἀπραξία τῶν αἰσθήσεων. Clemens Alex. Pædag. II. p. 182. Potter. ὑπνώδης γὰρ πᾶς ὁ μὴ εἰς σοφίαν ἐργηγορῶν, ἀλλὰ ὑπὸ μέθης βαπτίζόμενος εἰς ὑπνον. Theodoretus de Providentia VI. T. IV. p. 566. Schulz.: οὐκοῦν φρόνησις μὲν ἐστὶ τοῦ ἐν ἡμῖν λογικοῦ ἢ ἐργηγορσις, ὥσπερ ἀμέλει παραφροσύνη καὶ ἀφροσύνη πάλιν, ἢ τοῦτου μέθη ἐκ τῶν παθῶν τικτομένη, καὶ οἶον τις νεφέλη γενομένη, καὶ ἐπιπροσθούσα, καὶ συνροᾶν αὐτὸν οὐκ ἔωσα τὸ δέον. Plotinus ipse infra p. 310. A.—οἱ παραπλήσιον τοῖς ὀνειρώττουσι ποιοῦσι ταῦτα ἐνεργῆ νομίζουσιν, ἃ ὀρώσιν εἶναι ἐνύπνια ὄντα. καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰσθήσεως ψυχῆς ἐστὶν εὐδούσης· ὅσον γὰρ ἐν σώματι ψυχῆς, τοῦτο εὔδει· ἢ δ' ἀληθινὴ ἐργηγορσις, ἀληθινὴ ἀπὸ σώματος, οὐ μετὰ σώματος, ἀνάστασις. cf. infr. III. 8. 3. p. 345. F. et supra II. 6. 3. p. 175. C. Ad hunc locum apposui locum primarium Platonis e Timæo p. 52. p. 64. Bekk. Jam Xenophon in Cyrop. I. 4. 20. simpliciter, utpote a Platonis ingenio longe remotus, jungit ἐφρόνει καὶ ἐργηγορσει, quod solummodo argumento est communem loquendi usum hæc verba junxisse. Propius ad hæc Platonica et Plotiniana accedunt hæc Ari-

stotelis de Anima II. 1. p. 22. Syllb.: ἐν γὰρ τῷ ὑπάρχειν τὴν ψυχὴν ὑπνος καὶ ἐργηγορσις ἐστίν. ἀνάλογον δ' ἡ μὲν ἐργηγορσις τῷ θεωρεῖν· ὁ δὲ ὑπνος, τῷ ἔχειν καὶ μὴ ἐνεργεῖν· προτέρα δὲ τῇ γενέσει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, ἢ ἐπιστήμη. Philo Jud. Quis rerum divinarum sit hæres p. 524. B. p. 510. Mang. Ὑπνος γὰρ νοῦ γρηγορσις ἐστὶν αἰσθήσεως, καὶ γὰρ αἱ γρηγορσεις τῆς διανοίας, αἰσθήσεως ἀπραξία. Solet Philo nonnunquam sententias primarias ad verbum repetere. Hinc suspicari licet hic ex illis supra laudatis legendum esse ἐργηγορσις et ἐργηγορσεις. Sed γρηγορσις legitur ap. Eumathium de Ismen. Amorr. IX. 396. et Lexicis addendum censet Lobeck. ad Phrynich. p. 294. sq., quem confer. Dio Chrysost. Orat. VIII. p. 134. D: τῆς ἡδονῆς—διαφθεῖραι περὶ μέρους ὁμοίως μὲν ἐργηγορότας, ὁμοίως δὲ κοιμωμένους. Ad quem locum similia exempla hujus usus, quo hæc verba inter se opponuntur, collegit diligentissimus Baguet. in annot. p. 94. sq.

— 18. ὡς ἐπ' αὐτοῦ ὀχεῖσθαι ἡσυχῇ] Taylor magis ad verbum: “so that it may be quietly carried in it.” Nimirum ut anima hoc vehiculo tutius utatur. Corpus enim vehiculum animæ: si quidem recte assequor hujus loci sententiam, quem obscuriorem esse, et fortasse etiam corruptiorem quam ut certo pronuntiare possis, nemo, arbitrator, diffitebitur. De verbo ἐποχεῖσθαι vide supra p. 52. E. p. 56. F. p. 109. De καθάρσει cf. I. 2. 3. 4. I. 6. 7. VI. 7. 36.

p. 562, 1. Τὴν μὲν δὲ οὐσίαν τὴν νοητὴν] Quod in sequentibus materiam quoque pati negat Plotinus, hoc nomine reprehenditur a Petro Petito in Miscellann. Observatt. II 11. disputat etiam de his philosophi nostri placitis Tiedemannus in Geist der spekulativen Philosophie III. p. 286. sq. De ente et non ente philosophorum sententias recenset Aristoteles de Generat. et Corrupt. I. 1. et cap. III. Physicæ. Auscultt. I. 5. de Cælo c. 1. Platonis placita quod attinet continentur ea potissimum in Parmenide, Sophista, Timæo. Procli Inst. Theol. c. XIV. sq. Cf. etiam Hermetis disputationem ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 43. p. 750. ed. Heeren. Consulendus autem de his Moshemius ad calc. Cudworth. Syst. intell. p. 964. sqq.

— 10. τοῦτο δὲ, ὁ μὴδὲν ἀποστατεῖ τοῦ εἶναι] Non dixerim, an Ficinus legerit φ̄. Vulgatam

ita exprimas: *Hoc vero, quod nihilo abest (recedit) ab esse.* Exemplis, quæ Stephani Thes. p. 4569. ed. Valpy exhibet, adde Plutarch. Symposiæ. I. 1. p. 613. B. p. 475. sq. Wyt. ἦν (φιλοσοφίαν) οὔτε τινὸς παιδείας οὔτε τινὸς ἡδονῆς ἀποστατεῖν εἰκὸς, ἀλλὰ πᾶσι παρεῖναι. cf. Sympos. VII. p. 702. Plutarch. Amator. p. 758. B. p. 39. Wyt. οὐ μὴν οὐδὲ νοσοῦντος ἀνθρώπου θεὸς ἀποστατεῖ—ἀλλ' οὐδὲ ἀποθανόντος. Plotinus ipse p. 437. B: τὸ δὲ μὴ εὐθὺς ἀλλ' ὕστερον οὐκ ἀποστατεῖ τῆς φύσεως. Idem infra p. 357. E: ἄλογον γὰρ καὶ ἀνόητον πάντα, καὶ πολλὸν τοῦ ὄντος ἀποστατοῦν. Unde satis firmatur vulgata loci nostri lectio.

p. 563, 9. ἀλλ' εἶναι τοῦτοις τὸ εἶναι, τὸ μὴ οὖσιν εἶναι] Similiter Proclus Instit. Theol. c. L. p. 80: τοῦτο δὲ ἐστὶν ἐν τῷ μὴ εἶναι τὸ εἶναι ἔχειν.

—9. ἡ τῶν σωμάτων φύσις] De hac periphrasi supra dictum ad pag. 50. C. Nunc hoc unum addam: ab hac formula non multum discrepare illam: τὸ χρῆμα τῆς ἀρετῆς—τῆς ἡδονῆς et similes; de quibus exposuit doctissimus Baguet ad Dion. Chrysost. VIII. p. 92. sq. In sequentibus Plotinus colorem duxit e Platonis Sophista p. 246. a. p. 190. Bekk.: οἱ μὲν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀοράτου πάντα ἔλκουσι, ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρυὸς περιλαμβάνοντες τῶν γὰρ τοιούτων ἐφαπτόμενοι πάντων δυσχυρίζονται τοῦτο εἶναι μόνον ὃ παρέχει προσβολὴν καὶ ἐπαφήν τινα, ταῦτόν σῶμα καὶ οὐσίαν ὀριζόμενοι, τῶν δ' ἄλλων εἴ τις φησι μὴ σῶμα ἔχειν εἶναι, καταφρονούντες τοπαράπαν καὶ οὐδὲν ἐθέλοντες ἄλλο ἀκούειν. Cf. etiam Theatet. p. 155. c. p. 204. Bekk. et Plotin. supra p. 229. C. D. et Porphyr. Sententi. XXXV. XXXVI.

p. 564, 3. ἀηδέστερα—εὐχαριστότερα] Inter se opposita. De hoc v. Pierson. ad Herodian. Gramm. p. 441. Phrynich. p. 18. ib. Lobeek. Sturz. Lex. Xenoph. II. p. 424. sq. Schleusner. Lex. N. T. in εὐχάριστος et Valekenærii Scholl. in N. T. II. p. 44.

p. 565, 4. Καὶ γὰρ τὸ τῆς αἰσθήσεως ψυχῆς ἐστὶν εὐδοσύης.] Cf. supra p. 175. C. ibique annot. et ad p. 307. G. Ceterum de nostro loco cf. Var. Lect. Si ἐνεργῆ vel ἐνεργεῖν retines, ita hæc vertenda sunt: *Ea efficacia (s. efficere, operari) opinantur, quæ esse vident, cum somnia sint.* Vereor ut locus sanus sit.

— 12. 'Αλλ' ἐπανιτέον ἐπὶ τὴν ὕλην] Quod Fic. in Lemmate hujus capituli Porphyrium laudat, monendum est, esse locum e Sententiis c. XXI. Tu confer, quæ supra posuimus ad initium libri περὶ ὕλης II. 4. 1. p. 159. Fons autem universæ hujus disputationis de Materia et in nobilissimo loco Timæi Platonici p. 49. sqq. p. 57. sqq. Bekk.

p. 566, 18. ἀμενηνὰ γὰρ καὶ ἀσθενῆ] Cf. VI. 6. 8. VI. 6. 18. Olympiodor. in Alc. pr. p. 217. sq.: Οὐ γὰρ οἶται αὐτὸς ὁ Πλάτων ἀμενηνὰς καὶ ἀσθενεῖς καὶ ἀδρανεῖς, ἀλλ' ὑποστάσεις βούλεται αὐτὰς εἶναι. ubi hæc posui, quæ pariter ad Plotinum faciunt. “Proclus in hunc Dialogum p. 164: πᾶν γὰρ τὸ ἐνυλον ἀδρανές ἐστι καὶ ἀσθενές (i. e. segne, nervos non habens et infirmum.) ἀμενῆς sive ἀμενηνὸς et ipsum explicatur: ἀσθενές. Hesych. I. p. 271. Alb.: 'Αμενηνὰ ἀσθενῆ, κατὰ στέρησιν τῆς δυνάμεως· μένος γὰρ ἡ δύναμις. ἢ ἄψυχα. Adde eundem in ἀμενήρωσεν, ubi Heliodorus in Odys. κ. 521. ἀμενηνὰ explicat ἀδιάρητα. Cf. interpr. Apollonii Lex. Hom. p. 104. et p. 228. Tollii Heynii Obs. ad Iliad. ε. 887. In Odys. τ. 562. pro ἀμενηνῶν ὀνείρων Suidas et Photius exhibent ψευστάων. Vid. Porson. ad eum locum. Adde Orionis Etymolog. p. 28. Zonar. Lex. p. 142. Sed simplicior et omnibus Homeri aliorumque locis accommodatior est altera etymologia, quam refert Etymolog. M. p. 81. 83: ἡ παρὰ τὸ μένω μεινηνός, ὡς πέτω πετηνός. Qua in re plane me eum facit qui hujus vocabulorum generis origines significatusque docte persecutus est *Docærcleinius* meus in Lectionum Homericarum Specim. III. pag. 3—8. Hinc nomina Deorum Palicorum apud Siculos. Illorum enim alter *Amenanus* alter *Adranus*. Vid. Plutarchi Timol. 12. Annot. meas in Cic. de N. D. III. 22. p. 601—603. et *Phil. Car. Hessii* Obs. in Plutarchi Timol. p. 59. sq.” Philostrat. jun. XVII. p. 139. ed. Jacobs. et Welcker. de Philoctete—ξυνηεφῆ ὄφρην ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐφέλκων, κάτω που καὶ ἐν βάθει ὄντας καὶ ἀμενηνὸν ὄρωντας.

p. 568, 3. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ λεγομένη πύρρος φθορὰ—εἰς στοιχείων ἄλλο] Theophrastus De Igne I. p. 705. Schneideri: τὸ δὲ πύρ γεννᾷ καὶ φθείρειν πέφυκεν αὐτό· γεννᾷ μὲν, τὸ ἔλαττον τὸ πλέον, φθείρειν δὲ, τὸ πλέον τὸ ἔλαττον κ. τ. λ.

Πλαῖα αὐτὴν πρὸς τροπαὶ Heraclito, tanquam auctori ejus rationis, tribuuntur, indeque ad Stoicos translatae. De igne, ut principio secundum Heraclitum. vid. Plat. Cratyl. p. 413. b. Aristot. Metaphys. I. 3. p. 8. Sylb. Diog. Laert. IX. 7. 8. ibiq. Menag. Add. Wytttenb. ad Plut. *περὶ πολυφιλίας* p. 661. sq. qui p. 662. in Diogene l. l. emendat *πυκνούμενον γὰρ τὸ πῦρ ἐξαερούσθαι* κ. τ. λ. Cicero d. N. D. III. 14. ita: “Sed omnia vestri, (Stoici,) Balbe, solent ad igneam vim referre, Heraclitum, ut opinor, sequentes.—Vos autem ita dicitis, omnem vim esse ignem: itaque et animantes, cum calor defecerit, tum interire: et in omni natura rerum id vivere, id vigere, quod caleat.” Stob. Eclogg. Phys. I. p. 314. Heer.: *Τριχῶς δὲ λεγόμενον κατὰ Χρύσιππον τοῦ στοιχείου, καθ’ ἕνα μὲν τρόπον τοῦ πρὸς, διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ τὰ λοιπὰ συνίστασθαι κατὰ μεταβολὴν, καὶ εἰς αὐτὸ λαμβάνειν τὴν ἀνάλυσιν.*

p. 568, 6. *καὶ τούτῳ τὸ φθείρεσθαι, ᾧ καὶ τὸ πάσχειν. Τὴν δὲ ὕλην φθείρεσθαι, οὐχ οἶόν τε κ. τ. λ.]* Adhibe huic universæ disputationi Aristotelem de Generat. et Corrupt. I. 7. 8. qui ita ib. p. 24. Sylb.: *ἡ δὲ ὕλη, ἢ ὕλη, παθητικόν· τὸ μὲν οὖν πῦρ ἔχει ἐν ὕλῃ τὸ θερμόν· εἰ δέ τι εἴη χωριστὸν θερμόν, τοῦτο οὐδὲν ἂν πάσχοι· τοῦτο μὲν οὖν ἴσως ἀδύνατον εἶναι χωριστόν.* Porphy. Sentt. XXII. p. 227: *οὔτε οὖν ἴσως ἡ ὕλη πάσχει, ἅποιος γὰρ καθ’ ἑαυτήν.* Contra Alexander Aphrodis. in Aristot. de Anima I. c. 29. Materiam in omnibus rebus id esse dicit, quod patitur. Hinc intelligitur, in his et sequentibus contra Peripateticos haud pauca disputari a Plotino.

p. 569, 8. *Τί δ’ ἂν γραμμὴ πάθοι ὑπὸ χρώματος;*] Aristot. de Gen. et Corrupt. c. 7. p. 22. Sylb.: *οὐδὲν γὰρ ἂν πάθοι λευκότης ὑπὸ γραμμῆς, ἢ γραμμὴ ὑπὸ λευκότητος, πλὴν εἰ μή που κατὰ συμβεβηκός, οἷον εἰ συμβέβηκε, λευκὴν ἢ μέλαιναν εἶναι τὴν γραμμὴν κ. τ. λ.* Multa enim in illis Aristoteleis ad hunc librum Plotinianum faciunt, quæ si omnia describere velim, annotationis modus non sit. Ac semel monitum velim lectores: propterea a nobis in limine singulorum Plotini librorum fontes indicari, ut ne ubivis sigillatim scriptorum locos adscribere cogamur; quod multis in libris, ut dixi, infinitum sit.

— II. *Εἰ δέ τις καὶ τὰ κάτοπτρα λέγοι καὶ ὄλως τὰ διαφανῆ ὑπὸ τῶν ἐνορωμένων—πάσχειν κ. τ. λ.]*

Plato in Timæo p. 46. A. p. 52. Bekk. *τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν κατόπτρων εἰδωλοποιίαν, καὶ πάντα ὅσα ἐμφανῆ καὶ λεία, κατιδεῖν οὐδὲν ἔτι χαλεπὸν κ. τ. λ.* Ad quem locum adhibe Alcinoium de Doctr. Plat. 18. p. 498. et Chalcidium in Timæum p. 333. sq. [p. 365. sq. ed. Fabric.] *Jac. Carpentar.* in Alcinoium p. 416: “Quamquam non omnes hanc rationem eorum; quæ in speculis apparent, admittunt: sed, ut ait Seneca c. 5. lib. I. Naturalium Quæstionum, omnino de illis duæ opinioniones sunt. Alii enim in iis simulacra cerni putant i. e. corporum nostrorum figuras a nostris corporibus per aërem sparsas et in illis exceptas. Alii cum Platone aiunt nullas re vera imagines in speculo esse, quemadmodum, neque in iride colores, sed ipsa adspici corpora, oculorum acie retorta et in se rursus reflexa. Quam sententiam sequitur Alexander Problemate 129. lib. I. “Tum refert de loco Aristotelis Meteorol. c. IV. lib. III. In eandem mentem Platonis sententiam explicabant Theophrastus, Iamblichus, Proclus, Priscianus. Cf. Ficinum in Timæi locum laud. cap. 30. Contra eos insurgit Olympiod. in Alc. pr. p. 217.: *ἀλλ’ ἐπειδὴ περὶ τῶν ἐν τοῖς κατόπτροις φαινομένων εἰδώλων γέγονεν ὁ λόγος, οὐ δεῖ οἰηθῆναι, καθὼς ὁ φιλόσοφος Πρόκλος οἶεται, τὸν Πλάτωνα δοξάζειν, ὅτι ἀνακλάσεις εἰσὶν. Αὐταὶ γὰρ Περιπατητικαὶ καὶ μηχανικαὶ εἰσὶν ἔννοιαι, τὸ λέγειν τὰς σκιὰς δι’ ἐπιπρόσθησιν σώματος γίνεσθαι. Tum monstrare studet: τὰς σκιὰς esse ὑποστάσεις, fierique eas δι’ ἀπορροῶν proficiscentes sive effluentes ἐκ τῶν αἰσθητῶν, snæque sententiæ patronum Damascium citat philosophum. Vides autem ex his, iniquiorem in Peripateticos esse Olympiodorum. Contra Alcinoius l. l. ἀνακλάσεις in hac re et ipse agnoscit.—Speculorum similitudinem p. 316. D. et infra VI. 2. 22. p. 615. C. (ubi item materiæ mentio fit) rursus usurpat philosophus noster; ad quem locum alia adponemus. Integer autem locus infra p. 316. D.—G. cum nostro loco est componendus. De vocibus κλάσεις, ἀνάκλασις, διάκλασις κ. τ. λ. exposuit Schneiderus ad Eclogas Physicas II. p. 243. sq. et consule ibi Euclidis Catoptrica Vol. I. p. 391. sqq.*

— 14. *ἔτι μᾶλλον ἀπαθέστερον]* De hac redundantia et alibi me ad Plotinum monere me-

mini, et ad Proclum in Alcib. pr. p. 225. ad Olympiod. in eundem p. 97. et ad Procli Inst. Theol. p. 74. cf. p. 244. Videtur autem hic Pleonasmus his Platonice scriptoribus familiarior esse. Neque ipsi Platoni ignotus. Vid. Heindf. ad Charmid. §. 15. p. 81. sq.

p. 570, 1. Τί γὰρ εὐδία γλυκύτητα ἐργάσαιτο; κ. τ. λ.] Hæc exempla recurrunt infra VI. 7. 12. p. 705. C. D. Atque hos locos respicere videtur David Armenius philosophus Commentar. inser. in Aristotelis Categorr. (Cujus excerpta e cod. Vaticano nr. 1023. mecum communicavit Hieron. Amatius, e Monacc. codd. nr. 99. et 399. Krabingerus; e Pariss.—Regijs nr. 1937, 1938, 1939. Sahumius) Ita enim ille: Εἴτα φασὶν (alii φασίν) ὅτι (al. καὶ ὅτι) δύναται χωρὶς ὑποστήναι (ἀποστήναι al. male) συμβεβηκός. ἰδοὺ γὰρ ἡ εὐδία τοῦ μήλου συμβεβηκός οὕσα καταλείψασα τὸ μήλον μένει ἐν τῷ αἰσθητηρίῳ ἢ τῷ κιβωτίῳ. Λύουσι τοῦτο διάφοροι· ὁ μὲν Πλάτων, ὅτι οὐκ ἐχωρίσθη τοῦ ὑποκειμένου· μετὰ τινων γὰρ λεπτῶν ἀπορροῶν χωρεῖ πρὸς ἡμᾶς, ὡς δηλοῖ ἡ κατὰ μέρος αὐτοῦ ἰσχυανσις (al. ἰσχανσις) ἐν γὰρ τῷ δένδρῳ οὐκ ἰσχυαίνεται (al. ἰσχυνέται. al. neglexerunt οὐκ, male.), διὰ τὸ πλείονα εἶναι τὴν εἰσροὴν τῆς ἐκροῆς. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸ διακουικὸν αἰτιάται τοῦ ἀέρος, ὅτι φ' λόγῳ ἐστὶ διορατικὸς καὶ διηχῆς, τουτῶ καὶ δίοσμος (al. καὶ διοχῆς al. καὶ εἰδεχθεὶς al. διοιχῆς itemque al. ἡδίοσμος, al. ἡδυοσμός.) Ὁ δὲ Πλωτῖνος τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος συναγαγὼν φησιν, ὅτι μεταβάλλεται μέρος τοῦ ἀέρος ἐν τῇ εὐδίᾳ· ἡ γὰρ εὐδία μέλαισα ἐν τῷ μήλῳ γεννᾷ ὁμοίαν (al. ὁμοίως) ἑαυτῇ ἑτέραν ποιότητα μεταβάλλουσαν μέρος τοῦ ἀέρος ἧς αἰσθανόμεθα.—Deinde, postquam nec Platonis nec Aristotelis sententiam, solam veram esse dixit, ita pergit: Οὐδὲ τὸ τοῦ Πλωτῖνου (al. οὐδὲ τοῦ Πλ. al. οὐδὲ τὸ Πλ. al. Πλουτῖνου sic.) μόνον ἀληθές, τὸ ποιούσθαι ὄλον τὸν ἀέρα. Πλασματώδες (πλαστώδες al.) γὰρ τὸ λέγειν ὄλον τὸν ἐν μέσῳ ἀέρα ποιούσθαι ἐπὶ τῶν γυπῶν τῶν αἰσθανομένων τῶν ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἀτάφων σωματῶν.

p. 572, 1. ἀναλλοιώτος αὐτὸ τὸ εἶδος] Nicolaus Methonensis adversus Procli Inst. Theol. c. 15. p. 30: ἡ ἀναλλοιώτος καὶ ὑπερούσιος ἐξουσία. Alia collegit Suicer. in Thes. Eccles. I. p. 283.

—3. Ὅθεν δὴ καὶ τὸν Πλάτωνα—τὰ δὲ εἰσιόντα

καὶ ἐξιόντα τῶν ὄντων μιμήματα μὴ μάτην εἰρηκέναι] Plato in Τιμαίο p. 50. p. 60. Bekk. ὁ αὐτὸς δὴ λόγος καὶ περὶ τῆς τὰ πάντα δεχομένης σώματα φύσεως· ταῦτ' οὖν αὐτὴν ἀεὶ προσρητέον· ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τοπαράπαν οὐκ ἐξίσταται δυνάμει δέχεται τε γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα καὶ μορφὴν οὐδεμίαν ποτὲ οὐδενὶ τῶν εἰσιόντων ὁμοίαν εἴληφεν οὐδαμῇ οὐδαμῶς· ἐκμαγεῖον γὰρ φύσει παντὶ κείται, κινούμενον τε καὶ διασχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων· φαίνεται δὲ δι' ἐκεῖνα ἄλλοτε ἄλλοιον· τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα τῶν ὄντων ἀεὶ μιμήματα, τυπωθέντα ἀπ' αὐτῶν τρόπον τινὰ δύσφραστον καὶ θαυμαστόν, ὃν εἰσαῦθις μέτμεν.

—5. ἀλλὰ βουλόμενον ἡμᾶς συνεῖναι ἐπιστήσαντας τῷ τρόπῳ τῆς μεταλήψεως] Speciosum est ἀπιστήσαντας, quod habet Vat., neque vero necesse. Verto: *Sed volentem nos intelligere animum advertentes* (s. animum adplicantes) *ad rationem participationis*. In ἐπιστήσαντας enim inest vis intentionis diligentiae, quam alieui rei adhibemus, unde propemodum adjuncta ei verbo vis *hærendi, dubitandi*. Vid. Schneiderum in Lex. in ἐπίστημι et in ἐπίσταμαι accurate exponentem, et quæ supra p. 265. F. adposui ad verba ἐπίστασι καὶ ἀπορίαν. Et nostro loco sequitur continuo τὸ ἀπορον, quæ lectio inde quoque firmamentum lucratur. Forma autem συνεῖναι pro συνείναι ipsi Platoni non ignota. Vid. Legg. III. p. 683. b. εἴ τι ξυνεῖναι δυνάμεθα. Cratyl. p. 413. D. μηδ' ἂν εἶνα ἀνθρώπων συνεῖναι, ὅτι ποτὲ βούλεται τὸ ὄνομα. Cod. Darmst: in Schedis meis: ἀνθρωπον συνείναι τὰ ὀνόματα. Sed vide de illa Verbi forma Heindorf. ad l. l. p. 105. ab eoque laudatum Dorvill. ad Chariton. p. 278. Amst.

p. 573, 9. ὥστε οὐχ οὕτως ἡ μετάληψις, ὡς οἶόν τε παθούσης· ἀλλ' ἕτερος τρόπος οἶον δοκεῖν.] Solus Cod. Ciz. idque ex correctione habet ὡς οἶονται. Possit huic lectioni verisimilitudo videri accedere ex antecedentibus p. 313. D. ὁ οἶ πολλοὶ ὠήθησαν, et illam expressit Fic. eumque secutus Taylor, qui hunc locum ita reddit: “*Hence it does not participate in such a way as some fancy it does, viz. by being passive, but after another manner, which is that of appearing to participate.*” Ego scripsisse Plotinum arbitror: ὡς οἶόν τι παθούσης, “*quasi quale quid passa sit.*” Cui respondet alterum membrum: οἶον δοκεῖν, nisi ma-

lueris vulgatam retinere, cui patrocinari videntur verba infra posita, extremo hujus paginæ margine, ὡς οἶόν τε τῆς ἀπαθείας, καὶ τῆς οἴου— παρουσίας.

p. 574, 2. "Ὡστε εἴτις τὴν ἕλην λέγει κακὴν κ. τ. λ.] Cf. supra I. 8. 10. fin. p. 79. E. ibiq. annot.

— 5. 'Ὁ δέ γε Πλάτων] In Timæo p. 50. sqq.

— 15. τὸ μέιον ταύτης ταύτην ἐνδείκνυται] Sic Ed. Ego non dubitavi cum Ficino ponere ταύτη Itaque enim legisse oportuit eum interpretem.

p. 575, 12. Τὸ γὰρ—δεχομένην, ἀπαμβλύνει μὲν τὸ πυρομένην] Plato de Republ. IV. p. 442. p. 208. Bekk. μή πη ἡμῖν ἀπαμβλύνεται (al. ἀπαμβλύνεται) ἄλλο τι δικαιοσύνη (al. δικαιοσύνην) δοκεῖν (al. δεῖν, al. δεῖ, al. δῆ, Ast. δοκοῦν) εἶναι ἢ ὅπερ ἐν τῇ πόλει ἐφάνη; Schneiderus Suidam secutus (explicantem ἀπαμβλύνει ἐκκαθαίρει σκοτούς καὶ ἀλλοιώσεως) vertit: "Ne justitia e tenebris evoluta et in luce collocata appareat diversa esse nunc ab ea, quam in republica vidimus." Obloquitur Ast. in Comment. p. 503. vertens: "Num quid in nobis tam eavum est et dubium cet." Ficin.: "Estne aliquid, quod hanc nostram usque adeo sententiam inturbet." Queritur igitur, utrum privationis an perfectionis et intentionis potestas in eo verbo insit. Atque hoc magis quæri videtur posse in loco Plotini, quod fortasse eundem respexit Suidas l. l. et sequitur δηλοῖ τε (vel fortasse δηλοῖ δὲ). Neutrum tamen crediderim: sed veram duco Ficini interpretationem, quam etiam adoptavit Taylor, vertens: *mitigates*. Eodem significato sæpius occurrit illud Verbum, v. c. ap. Plutarchum II. p. 786. E: τὰς περὶ πόσων καὶ βρώσων ἐπιθυμίας ἀπημβλύνεσθαι τὰ πολλὰ καὶ νωδὰς, libidines hebetatas et edentulas. Idem in Cicerone cap. 5. init.: 'Ὁ γοῦν Κικέρων ἐλπιδὼν μεστὸς ἐπὶ τὴν πολιτείαν φερόμενος, ὑπὸ χρησμῶν τινος ἀπημβλύνθη (ita recte ex libris MSS. suadente Reiskio, Wyttenb. et Coraius, pro ἀπημβλύνθη) τὴν ὁρμήν. Et quoniam Ciceronis mentio facta, in libris de Republica Platonis locum laudatum ante oculos habuit Tullius, ut ad cap. 38. libri I. p. 155. ed. Moseri annotavi. Respicit autem nostro loco Plotinus hæc in Platonis Timæo p. 52. P. 65. Bekk. τὴν δὲ γενέσεως τιθήνην ὑγραινομένην καὶ πυρομένην καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένην, καὶ

ὅσα τούτοις ἄλλα πάθη ξυνέπεται πάσχουσιν, παντοδαπὴν μὲν ἰδεῖν φαίνεσθαι κ. τ. λ.

p. 577, 5. ἡ γὰρ ὑποδοχὴ καὶ τιθήνη] Cf. Plato in Timæo p. 49. a. p. 58. Bekk. Alcinoium de Doctr. Plat. c. 8. p. 472. inf. p. 473. supr. Adde Plat. Tim. p. 50. p. 61. Bekk. Porphyrii Sententt. c. XXI. p. 226. et vide Wyttenbach. ad Plutarch. Vol. VI. 2. p. 661. sq. Proclum in Alcib. pr. p. 318. et infra IV. 7. 3. p. 458. A. ubi Noster ἕλη καὶ ἄποιον.

— 10. καὶ χώραν εἶναι καὶ ἔδραν—ὡς τόπον εἰδὼν λέγοντος] Ed. male ὡς τὸ πᾶν εἶδος λέγοντος. Restitui Plotini germanam serriptionem ex libris nostris. Respicit autem Platonica in Timæo p. 52. p. 64. Bekk. hæc: τρίτον δὲ αὐτὸ γένος ὃν τὸ τῆς χώρας ἀεὶ φθορὰν οὐ προσδεχόμενον, ἔδραν δὲ παρέχον ὅσα ἔχει γένεσιν πάσιν, αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἀπὸν λογισμῶν τιμὴν νόθῳ, μόγις πιστὸν, πρὸς ὃ δὴ καὶ ὄνειροπολοῦμεν βλέποντες καὶ φανερὸν ἀναγκαῖον εἶναι πού τὸ ὄν ἅπαν ἐν τιμὴν τόπῳ καὶ κατέχον χώραν τιμὰ, τὸ δὲ μήτε ἐν γῆ μήτε πού κατ' οὐρανὸν οὐδὲν εἶναι. Cf. Plotinum nostrum supr. p. 164. E.

p. 578, 8. οἶον καὶ εἰς τὸ κάτοπτρον] Cf. supra p. 312. et infra p. 615. C. et quæ ibi annotavimus. Hunc totum locum in compendium redegit Porphyrius in Sentent. XXI: οἶον γὰρ παύσιον ἔστι φεῦγον εἰς τὸ μὴ ὄν. ἡ γὰρ φυγὴ οὐ τόπῳ, ἀλλὰ τῇ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολείψει. ὅθεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἶδωλα ἔστιν ἐν εἰδῶλῳ χεῖρον, ὡς περ ἐν κατόπτρῳ τὸ ἀλλαχοῦ ἰδρυμένον, ἀλλαχοῦ φανταζόμενον.

p. 579, 3. αἰτιωμένους τῆς φαντάσεως τὴν τῶν ὄντων ὑπόστασιν.] Taylor Ficinum secutus vertit: "The cause of this appearance, likewise, must be ascribed to the hypostasis of beings." Fortasse autem Fic. scripserat *substantiæ*. Certe loci sententia hæc est: Cum dicimus, causam substantiæ rerum (eur res subsistant) inesse in apparentia. Αἰτιᾶσθαι philosophis ipsique Platoni sæpe est simpliciter causam alicujus rei aliquid ponere, alicui aliquid tribuere, prædicare aliquid de aliquo. Vid. Valcken. ad Herodot. VI. 115. Heindorf. ad Platon. Gorg. p. 194. Ast. Comm. in Remp. p. 613. Vox autem φαντασις, quæ infra p. 319. D. recurrit, addenda est Lexicis. Cæterum ad loci nostri sententiam adhibenda sunt, quæ supra ad p. 312. B. in Annotatione posui.

p. 579, 7. *Τί οὖν μὴ οὐσης οὐδὲν ὑπέστη ἄν;*] Fic. addit: *Nihil præter entia*: et Taylor: “*Nothing except beings.*” Atque hic ex ordine excidisse putat verba *οὐδὲν παρὰ τὰ ὄντα*. Libri MSS. nostri nihil amplius suppeditant.

— 12. *τῷ οὐκ ἐλθόντι*] Hanc ego scriptionem recepi e libris bonis, pro *τῷ οὐκ ἐθέλοντι*, et illud expressit Fic. Quod vero, haud dubie Ficini versione commotus, Taylor necesse esse dicit legi: *παρέχων τῷ ὄντως οὐκ ἐλθόντι*: libri exhibuerunt *παρέχων*, non exhibent *ὄντως*, ac sæpe monuimus, plenior esse multorum locorum Ficini versionem, quam ut inde textum refingere possis sine codicum suffragio.

— 15. *ὁ μὲν μῦθος κ. τ. λ.*] Apud Platonem in Symposio p. 203. p. 429. sq. Bekk. Quam fabulam supra tractavit Plotinus p. 296. sqq. Cum proximis confer hæc Porphyrii Sentt. XXI. fin. *καὶ πμπλάμενον, ὡς δοκεῖ, καὶ ἔχον οὐδὲν, καὶ δοκοῦν τὰ πάντα*. Quod deinde Noster Πόρου itemque κόρου mentionem facit, hic admonet Heraclitei placiti. Philo Jud. Leg. Allegorr. III. p. 89. Mang. p. 248. Pfeiff. *Ἡρακλειτείου δόξης ἑταῖρος, κόρον καὶ χρησιμοσύνην καὶ ἐν τῷ πᾶν καὶ πάντα ἀμοιβῆ* (Mang.: fort. *ἀμοιβήν*. Jer. Markland *πᾶν τὸ ἐν ἀμοιβῆ*;) *εἰσάγων*. Quo in decreto κόρος respondet Πόρω: *χρησιμοσύνη Πειρία* apud Platonem, licet nemo dixerit eandem plane Heracliti atque Platonis fuisse sententiam. Heraclitea hæc memoravimus supra ad p. 75. E.

p. 580, 1. *τὸ—συγγίγνεσθαι—τῇ σοφίᾳ τοῦ φαντάσματος*] Hæc verbotenus comparare quispiam possit cum Gnosticorum decretis *περὶ Σοφίας*: ad sententiam nemo comparare disjunctissima instituat. Nam qui *adversus Gnosticos* librum Plotini legerit, is certe intelligat necesse est, quanto intervallo hujus Philosophi ratio distet a ratione Gnosticorum.

— 8. *γειτνιάσεως*] Cf. supra ad p. 15. A.— Ad v. *ἀπολισθαίνει* cf. Var. Lect. et vid. supra ad pag. 108. B.

— 16. *οἶον ὅσα πρὸς ἥλιον πῆρ ζητοῦντες λαβεῖν ἰσῆται λεία κ. τ. λ.*] Hic locus iis addendus, qui apud veteres scriptores exstant de speculis istoriis. Vid. Anthemii Fragmentum *περὶ παραδόξων μηχανημάτων* p. 8—16. (in *Schneideri* Eclogg. Physs. I. 19. p. 402. sqq. ubi de Archimedis speculis, indeque in Tzetz. Chiliadd. II.

35. sqq. Zonaræ Annal. Vol. III. p. 46. ubi de Procli speculo. Cf. *Ger. Jo. Vossii* Opus de Mathesi III. 24. (Opp. T. III. p. 95.) et *Schneider*. ad Eclogg. Physs. II. p. 259. sq. ibiq. laudd. ubi tamen ejusmodi testimonium desidero, quod aquæ huc adhibitæ mentionem habeat. Hoc præstat hic locus Lactantii de Ira Dei c. X. §. 19. p. 1073. ed. *Bunemannii*: “*Orbem vitreum plenum aquæ si tenueris in sole, de lumine quod ab aqua refulget, ignis accenditur, etiam in durissimo frigore. Num etiam in aqua ignem esse credendum est? atqui de sole ignis ne æstate quidem accendi potest.*” Similia recentioribus tentata esse et alibi proditum reperias et in *Mém. de Paris* ann. 1774. p. 62.

p. 582, 8. *ὡς ἐγὼ ἐνταῦθα*.] Quod Fic. addit: “*quumvis minime videar,*” quoniam in Græcis non legitur, Taylor uncinis inclusit. Multo autem plura includenda forent uncinis, si distinguere velis quæ ille interpres perspicuitatis causa contextui Latino interposuit.

p. 583, 14. *πῶς οὐκ ἔχον μέγεθος μέγα ἔσται κ. τ. λ.*] Etiam sequenti capite: *εἶδος γὰρ τὸ μέγεθος*. Confer cum hac disputatione ea, quæ supra Plotinus posuit II. 4. 8. II. 4. 10. II. 4. 11. et 12, Porphyrius Sentt. XXI. de Materia: *εἶδωλον καὶ φάντασμα ὄγκον, ὅτι τὸ πρῶτως ἐν ὄγκῳ, τὸ ἀδύναμον καὶ ἔφεσις ὑποστάσεως, καὶ ἐστὼς οὐκ ἐν στάσει. καὶ τὸ ἐναντίον ἀεὶ ἐαυτοῦ φανταζόμενον· μικρὸν, καὶ μέγα· καὶ ἦττον, καὶ μᾶλλον; ἐλλείπον καὶ ὑπερέχον*. Atque hoc loco verbo monere liceat, fuisse inter philosophos, quibus Protenus ille (Πρωτεὺς) nihil aliud esse videretur, quam ἡ πρωτόγονος ὕλη, referente Eustathio ad *Odyss.* δ. 417. sq., ubi de Proteo:

Πάντα δὲ γιγνόμενος πειρήσεται, ὅσος ἐπὶ γαίαν ἔρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῆς πῦρ.

Quem locum alio sensu lepide adhibet Plato in *Euthydemo* p. 288. C. Facit autem ad universam hanc Plotini disputationem de Materia primarius locus Appuleii *De Dogm. Platonis* p. 572. sq. p. 191. sq. ed. Bosschæ: “*Materiam vero improcreabilem incorruptamque commemorat (Plato sc. Ad sententiam confer quæ supra posui ad Titulum libri περὶ ὕλης II. 4. 1. p. 159. A.) non ex omnibus primam figurarum eapacem, factionique subjectam: adhuc rudem, et figurationis qualitate viduatam Deus artifex conformat*

universam. Infinitam vero idcirco, quod ei sit *interminata magnitudo*. Nam quod infinitum est, indistinctam magnitudinis habet finem atque adeo cum viduata sit fine, infinibilis recte videri potest. *Sed neque corpoream neque incorpoream esse concedit*. Ideo autem non putat corpus, quod omne corpus *specie* qualicumque non careat. Sine corpore vero esse, non potest dicere, quia nihil incorporale corpus exhibeat: sed vi et ratione sibi eam videri corpoream, atque ideo nec actu solum, neque tamen sola opinione cogitationis intelligi. Namque corpora, propter insignem evidentiam sui, simili indicio cognosci. Sed quæ substantiam non habent corpoream, cogitationibus ea videri, unde adulterata opinione *ambiguam materiæ hujus intelligi qualitatem*: ubi consule Elmenhorstii annot. Quod materiæ terminos attinet: Platonici, sicuti didicimus, infinitam esse materiam contendebant: Stoici contra *οὐσίαν πεπειρασμένην* (Diog. Laërt. VII. 150.). Quam diversitatem quomodo inter se conciliare studuerit Justus Lipsius, apud ipsum videat, qui volet, in Physiologia Stoicorum lib. II. c. 2. (Operr. T. IV. p. 569.) neque legere quemquam pœnitebit, quæ hanc in rem collegit *Baguct.* de Chrysippo p. 155. sq. *Figuras* autem quas Appuleius dicit l. l. esse τὰ εἶδη, non est, quod operose commonstrem: illud hac data occasione addere liceat, a philosophis aliquot hinc explicatam esse illam Protei filiam Idotheam (Odys. δ. 365. sq.) *Εἰδοθέαν*, tanquam τὴν ἕλην εἰς εἶδος θέουσαν: *Materiam in formas ruentem*. Vid. Eustath. ad l. l.

p. 584, 5. καὶ εἴτι μίμημα αὐτῶν] Taylor, commotus Ficini interpretatione: *entium*, legi jubet *ὄντων*. Libri nostri nihil a vulgata recedunt.

p. 585, 7. καὶ ἡ ποιότης ἢ ἐνταῦθα ἢ ἐξ οὐ ποιότητος ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν] Wytttenbachius ad Platonis Phædonem p. 271. sq.: “Ex hac autem communiōne ideæ rebus sensibilibus et singularibus venit cognomen illius, ἐπωνυμία: de qua in Phædone bis alibi, p. 59. et 75. et Phædro p. 341. B. τούτων τῶν ἰδεῶν ἐκπρεπῆς ἢ ἂν τύχη γενομένη τὴν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον τὸν ἔχοντα παρέχεται, ibid. p. 346. E. 358. A. Theæt. 132. E.” Tum laudatur hic ipse locus Plotini.

— 17. Ὑλη γάρ ἐστι καὶ τοῦτο καὶ οὐ τούτου τι] Ita ed. Sed Fic. legit ὕλη γάρ ἐστι καὶ τούτου καὶ οὐ τουτί. Eadem Taylor expressit: “*Matter, however, being compelled to concur with this attraction, at once imparts itself wholly and every where; for it is the matter of the universe, and not some particular matter.*” Ego locum ex libris nostris correxi.

p. 586, 8. οὐ δύναται τὸ ἄλλο χωρῆσαι μέγα] Fic expressit οὐ—χωρῆσαι τοῦτο τὸ μέγα. Taylor etiam: “*nothing else [besides matter] is able to receive this magnitude.*” Libri nostri nihil variant. Vulgata vertenda est:—“*non potest reliquum magnum capere.*”

— 15. προσῆλθέ τε] E bonorum librorum vestigiis restitue: προσῆλθε θεόν τε, et ita legisse videtur Ficinus; qui in apodosi καὶ non legisse videtur, quod sane constructionem turbat.

p. 588, 4. Ζῶον γὰρ ὕλη—τὸν λόγον.] Taylor: “*For the matter of the animal nature is distributed in conjunction with the division of the animal into parts. For if this were not to be the case, nothing would have been produced besides reason.*”

p. 589, 3. ἡ δὲ μήτηρ—ἐπεὶ καὶ ὅσον σῶμα τοῦ γωομένου, ἐκ τῆς τροφῆς—ἀλλ’ ὅτι καὶ εἶδος.] Ita ex libris nostris et Ficini versione restituumus. Ad sententiam loci hujus eorumque, quæ sub finem capituli leguntur, tenendum est, fuisse antiquos inter philosophos hanc quæstionem agitatam, quam Censorini verbis (De Die Natali c. 5. p. 26. ed. Havercamp.) declarare juvat: “*utrum ex patris tantummodo semine partus nascatur, an etiam ex matris, quod Anaxagoræ et Alcæmoni, nec non Parmenidi, Empedocli- que et Epicuro visum est.*” Empedoclem quod attinet ita Aristoteles de Generat. Animall. I. 18. ita: Ἐμπεδοκλῆς—φησὶν ἐν τῷ ἄρρειν καὶ ἐν τῷ θήλει οἶον σύμβολον εἶναι, ὅλον δ’ ἀπ’ οὐδετέρων ἀπιέναι.

ἀλλὰ διέσπασται μελέων φύσις ἢ μὲν ἐν ἀνδρὸς— alio loco (ejusd. libri IV.) addit: ἢ δ’ ἐν γυναικός. Atque hanc sententiam Stagiritis uti non ex omni parte comprobatur, ita tamen universe veriore ceteris judicat. Cf. etiam Galenum de Semine II. 7. p. 241. ed. Basil. Ex Joannis autem Philoponi commentario in Aristotelem De Animall. Generat. I. fol. 161. a. discimus, quæ

Platonis etiam in hac causa sententia fuerit:—ὁ γὰρ δὴ Ἐμπεδοκλῆς ἔλεγεν ἀπέρχεσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς μέρη, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐκείνοι (Platonem hic intelligit aliosque). ἐκείνοι μὲν γὰρ, ὅτι καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς πάντα, ὅσα συνίστησι τὸ ζῶον, καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς ὁμοίως τὰ αὐτὰ πάντα. ὁ δὲ Ἐμπεδοκλῆς ἔλεγεν ὅτι τινὰ μὲν ἀπὸ τοῦ πατρὸς, τινὰ δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς κ. τ. λ. Cf. Empedocles Agrigentinus ed. Sturz. p. 390—393. Jam quod Plotinum attinet, non ille quidem præcise diserteque hanc litem dirimere hoc loco instituit: hoc tamen nemini obscurum est, eum illuc inclinare, ut in generando partu tam matri quam patri partes efficientes et vires generatrices tribuat, ac proinde in hoc quoque argumento suam sententiam ad Platonem applicare.

p. 589, 8. Μόνον γὰρ τὸ εἶδος γόνιμον—Ἐρμῆν —τὸν ἀρχαῖον κ. τ. λ.] Memorabilis locus; de quo sigillatim videbimus. Ac primum, quid sibi velint illa: *μυστικῶς καὶ ἐν τελεταῖς αἰνιπτόμενοι Ἐρμῆν μὲν ποιούσι τὸν ἀρχαῖον κ. τ. λ.* docet nos ipse Historiæ pater II. 51. qui ibidem plura et hæc: *ὀρθὰ οὖν ἔχειν τὰ αἰδοῖα τὰ γάλματα τοῦ Ἐρμέω, Ἀθηναῖοι πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων μαθόντες παρὰ τῶν Πελασγῶν ἐποίησαντο. οἱ δὲ Πελασγοὶ ἰρόν τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ ἐν τοῖσι ἐν Σαμοθρῆκῃ μυστηρίοισι δεδήλωται.* Hunc Pelasgiæum priscumque Mercurium, de quo ad Samothracia Mystera lectores suos amandat Herodotus, idem est atque is, de quo Cicero de N. D. III. 22. 56: “Mercurius unus Cælo patre, Dia matre natus, cujus *obscænius excitata natura traditur*, quod ad aspectu Proserpinæ *commotus sit.*” Est Mercurius Ithyphallicus, cujus plura vestigia per veterum monumenta scriptorum. Pausan. VI. 26. p. 519. p. 124. Siebelis. de Cylleniorum diis: *τοῦ Ἐρμού δὲ τὸ ἄγαλμα, ὃν οἱ ταύτῃ περισσῶς σέβουσι, ὀρθόν ἐστιν αἰδοῖον ἐπὶ τοῦ βᾶθρου.* Idem est de quo Lucianus Jov. Tragæd. T. VI. p. 275. Βίρ.: *θύοντες Κυλλήνιοι Φάλῃτι*, quem locum infaustis conjecturis Critici tentarunt. Eundem Mercurium agnoscit Plutarchus De rep. gerend. p. 797. F., quem locum descripserunt Cornutus de Nat. Deorr. c. 16. et Eudocia in Violario p. 155. Attende vero, quam pure casteque hæc exprimat philosophus noster; *τὸ τῆς γενέσεως ὄργανον ἀεὶ ἔχοντα πρὸς ἐργασίαν.* Non minus pudice ejus alumnus Porphyrius

apud Eusebium in Præp. Ev. III. p. 114: *Τοῦ δὲ λόγου τοῦ πάντων ποιητικοῦ καὶ ἐρμηνευτικοῦ ὁ Ἐρμῆς παραστατικός· ὁ δὲ ἐντεταμένος Ἐρμῆς δηλοῖ τὴν εὐνοίαν· δείκνυσι δὲ καὶ τὸν σπερματικὸν λόγον τὸν διήκοντα διὰ πάντων. λοιπὸν δὲ σύνθετος λόγος· ὁ μὲν ἐν ἡλίῳ Ἐρμῆς. Ἐκάτῃ δὲ ὁ ἐν σελήνῃ. Ἐρμόπαν δὲ ὁ ἐν τῷ παντί.* Quo in loco Kuhnus ad Pausaniæ l. l. ad vocem *ἐντεταμένος* recte supplevit: *τοῖς μορίοις* i. q. erecto fascino, sive *excitata natura*. Universum autem Porphyrii locum male accepit Vigerius. Quocirca interpunctionem emendavi. Argumentum quod attinet, primum teneamus hæc Proclo ap. Joann. Lydum de Menss. Romm. p. 101. Ei Mercurius dicitur *λόγος ὁ διὰ πάντων διήκων*. Ibidem Aquilino Mercurius est *λόγος ὁ διὰ πάντων πεφυκός*. Idem Ἐρμῆν filium dicit *τῆς νοητῆς ἕλης*, et omnia ex *Materia* (ἕλης) et *specie forma*, (εἶδους) constare. Alia non addo, quæ ad locum Ciceronis laudatum posui, nisi hæc, quæ ad Plotini nostri sequentia: *τὸν γεννῶντα τὰ ἐν αἰσθήσει δηλοῦντες εἶναι τὸν νοητὸν λόγον*, itemque ad verba Porphyrii modo citata pertinent. Videlicet Mercurius Ithyphallicus est ratio seminalis (*σπερματικὸς λόγος* Porphyr. l. l.) et effectrix, cum generatione rerum, plantarum, animalium cet. tum cogitatione et loquela. In utrovis negotio Mercurius effectas præstat perennes rerum formas s. ideas. Jam hæc ratio seminalis et effectrix ad seiscit sibi rationem receptoricem et genetricem. Ille est mas; hæc femina: ille sol; hæc luna. Nam, inquit Plutarchus de Isid. et Osir. p. 367. D. et De facie in orbe lunæ p. 943. B., Mercurium in luna locatum fabulantur, quia quæ luna efficit, ea rationis ac sapientiæ operum sunt similia. Vis vegetans et ratio seminalis solis est, et quidquid ejus rationis lunæ impertitur, id ei a sole impertitum significatur. Hæc ad fabulam apud Ciceronem aliosque *de Mercurii natura ad aspectu Proserpinæ* (Lunæ) *excitata* explicandam h. l. sufficiant. Plura dedi ad Ciceronis l. l. —Plotinus autem, ut illuc redeam, qui Mercurium semper excitatum dicit, accipit eum univēse *pro ratione seminali* (*die bildende und gesetzgebende Idee, den in Formen sich ausprägenden Vernunftbegriff*;) eique adeo opponit *Materiam* (*τὴν ἐτέραν φύσιν*) receptoricem illam quidem formarum, sed sterilem et ad gign-

nendum minime idoneam. Nam ita pergit: τὸ δὲ ἄγονον τῆς ὕλης μενούσης τὸ αὐτὸ ἀεὶ διὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἀγόνων δηλοῦντες. Fic: "sterilitatem vero materiae semper idem manentis ostendentes *per illa quae circa ipsam sterilia disponuntur.*" Taylor item: "*But they indicated the unprolific nature of matter, which always remains the same, BY THE BARREN SUBSTANCES WHICH WERE PLACED ABOUT IT.*" Equidem nescio quanam sterilia circa materiam collocentur, sive quae steriles substantiae: hoc scio et supra significavi, Plotinum pudico loquendi genere uti solere in rebus obscænis, quales hae sunt antiquarum religionum fabularumque tesserae; nec illa verba sejungenda esse arbitror ab his, quae continuo adjungit philosophus et per particulam causalem connectit cum iisdem: μητέρα γὰρ πάντων ποιήσαντες κ. τ. λ. Proinde hos designat Plotinus, qui ὕλην βενυστήν (fluentem et instabilem materiam) tanquam Πέαν (Πείαν) Rheam omnium matrem exhibebant colebantque. Plotini autem aetate Rheae sacra dudum coaluerant cum sacris Cybeles (Κυβήβης). Jam qui circum Cybelen sive Rheam erant sacrificuli, eamque tympanorum cornuumque sono, saltationibus aliisque rebus cum furore peractis colebant (cf. Wyttenb. ad Plutarch. de discr. amic. et adul. p. 457—459.) erant Galli (Γάλλοι) hoc est εὐνοῦχοι ἀπόκοποι sive ἀποτετμημένοι τὰ αἰδοῖα, σπάδονες (σπάδοντες. vid. Phrynich. Epit. p. 272. sq. ih. Lobeck. et Thom. Magistr. p. 138. sq. ibiq. interpr. Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. p. 11.) de quibus Manetho in Apotelesm. VI. 297:

κέρσαντες γὰρ ἀχρεῖον εἶναι ἀπὸ σώματος αἰδῶ.

adeoque ἄγονοι i. e. *steriles ad gignendum*; quo sensu Plato in Theæt. p. 150. c. aliique hoc vocabulum usurpant (vid. Hesych. in voc. et I. Fr. Fischeri Indic. in Æschin. Socrat. eodem in vocabulo.) Jam teneto sequentia: πόρρωθεν ὁμως δὲ ὡς ἐδύνατο ἐνεδείξαντο ὡς ἄγονός τε καὶ οὐδὲ πάντη θῆλυς (ἡ ὕλη sive ἡ μήτηρ τῶν πάντων): "*e longinquo quidem (adeoque obscure) significabant sterilem esse materiam (sive matrem illam) neque usquequaque feminam.*" Cogita etiam extrema capitatis: ἀποτετμημένον δὲ πάσης τῆς τοῦ γεννᾶν δυνάμεως. Hoc ipsum illi Magnae Matris famuli significatum volebant sua illa exsecutione, sive illi Galli qui et ipsi describuntur tan-

quam οἱ ἀποτετμημένοι τὰ αἰδοῖα. Horum igitur Galliambi plane contrarium sonabant atque Ithyphallica carmina Mercurii vatium. Hi celebrabant Pelasgicum Mercurium excitata natura, et ad gignendum semper paratum: illi contra Matrem Deam, neque tamen omnino matrem, sed recepticem duntaxat et ἄγονον h. c. ad gignendum non idoneam. Hæc inter se contraria significabantur illis fabulis, tesseris, ritibus. Ac proinde nemini dubium esse arbitror, verba illa, unde profecti sumus, ita accipienda esse: "Sterile vero materiae semper idem manentis significantes per *steriles qui circa illam versantur.*" Nolui interrompere hæc μυθολογούμενα. Restat ut paucis moneam de verbis: τὸ τῆς γενέσεως ὄργανον ἀεὶ ἔχοντα πρὸς ἐργασίαν. Est autem ἐργασία h. l. ipse coitus, qui alias est ἔργον, ut in legibus Atticis: λαβεῖν μοιχὸν ἐν ἔργῳ h. e. adulterum deprehendere in ipsis rebus venereis; sive in ipsa turpitudine. Vid. Brissonium ad Leg. Jul. de Adulteriis c. 3. (in Gronovii Thess. Antiqq. Græcc. Vol. VIII. p. 1363.) Petit. de Legg. Attic. p. 562. ed. Wesseling. Hinc ἐν ἔργῳ γίνεσθαι s. ἐ. ἐ. εἶναι. T. Hemsterh. ad Lucian. Deorr. Dialogg. XVII. 2. p. 246. ed. Wetst. Alias ἐργασία usurpatur de lucro meretricio. Plene tamen ita Demosthenes contra Neæram Vol. II. p. 1357. Reisk. ὡς αὐτῇ ἡ ἀπὸ τοῦ σώματος ἐργασία οὐχ ἱκανὴν εὐπορίαν παρέιχεν. Cum tamen alibi coitus dicatur ἔργον Ἀφροδίτης s. ἔργον Ἀφροδίσιον (Antonin. Liberal. XXXVII. et XXXVIII. p. 246. 256. Verheyk.) consultum videatur, locutiones, quae ἔργον solitarii habent, Ellipsisibus adscribi, adeoque Lamb. Bosii libro adjici debere.

LIB. VII.

p. 595, 7. ΠΕΡΙ ΑΙΩΝΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ] Eadem inscriptio hujus libri quadragesimi et quinti bis legitur ap. Porphyrr. de Vita Plot. c. 5. et c. 24. ubi idem causam exponit, cur hoc potissimum loco hunc librum posuerit, qui extremos novem præcedit, igiturque quadragesimus quintus secundum temporis ordinem numeratur, neque dum, eodem judice Porphyrio, ingravescentis ætatis vestigia impressa habet. Argumentum autem ejusmodi est, ut qui hujus doctrinæ origines ab initio repetere instituat, ei

in orientalium populorum religiones, et barbaricæ, quæ vulgo appellatur, philosophiæ primordia redendum sit. Antiquitus enim hæc quæstio de æternitate et tempore conjuncta erat apud Indos, Chaldaeos, Persas, Phœnices cum numinum cultu, quæ Græcis *Αἰῶνος* et *Κρόνου* nomine vocantur. Quæ religiones juxta philosophorum familias perduraverunt variis vicissitudinibus usque ad extrema imperii Romani tempora, ita tamen, ut subinde e philosophorum decretis haud pauca iis admiscerentur. De his consulendi *Heynius* in *Opuscull. Acad.* VI. 227. sqq. *Zoega Bassirilievi antichi di Roma* ad tab. 59. quæ *Ælonis* imaginem habet *Tom.* II. p. 32. sqq. *Boettiger* in *Idcen zur Kunstmythologie* I. p. 40. et 219. et quæ ipse collegi et disputavi in *Meletematt.* e discipl. antiquitatis I. p. 44. et in censura *Boettigerani* libri laudati in *Annalibus literarr.* Heidelbergg. ann. 1827. nr. 34. p. 538—p. 543. *Κρόνον* autem et *Χρόνον* vocabula inter reapse nihil differentiæ esse, putidum sit operose explicare velle. Inde vero partim dieteria proverbique in communem sermonem traducta (vid. *Platonis Cratylum* p. 396. b. p. 45. *Heindf.* et *Euthydem.* p. 287. b. p. 351. *Heindf.* hujusq. *Annot.*) partim philosophandi materia enata (*Cic. de N. D.* II. 25: “*Κρόνος* enim dicitur (*Saturnus*); qui est idem *χρόνος*, id est spatium temporis:” cet.) Atque *Damascio* teste (*περὶ ἀρχῶν* c. 124. p. 384. ed. *Kopp.* cf. *Pherecydis* *Fragg.* p. 42. ed. *Sturz.*) *Pherecydes* Syrius antiquissimus philosophus *χρόνον* in rerum principiis collocaverat. Post eum nemo philosophorum a sua ratione hanc de tempore et æternitate quæstionem se junctam esse voluit. Arguunt excerptæ inde a *Thalete* et *Pythagora* sententiæ philosophorum, quas ex parte attingit *Plotinus* p. 331. sqq. et in compendium redegerunt *Plutarchus*, qui fertur, de *Placitis philosophorum* I. 21. et 22. p. 884. p. 556. sq. *Wytt.* et accuratius *Stobæus* in *Eclogg.* *Phys.* I. 40—45. p. 248—268. *Heeren.* *Adde Jo. Laurent.* *Lydi libellum de Mensib.* *Romm.* p. 2. p. 110. et p. 208. ed. *Roetheri*, unde *Philolai* *Pythagorei* fragmentum lucramur. *Chrysippi* aliorumque *Stoicorum* sententias excusserunt *Justus Lipsius* in *Physiolog.* *Stoic.* lib. II. *Diss.* 24. (*Opp.* T. IV. p. 603.) et *F. N. G. Baguet* de *Chrysippo* p. 170—172. De

Posidonii placito consule *Posidonii Rhodii* reliqq. doctrinæ p. 51. ed. *J. Bakii.* *Plotiniani* autem hujus libri fontes primarios si requiras: sunt ii potissimum in *Platonis Timæo* p. 37. sq. p. 36. sqq. *Bekk.* itemque in *Aristotelis* libris *Physicæ.* *Auscult.* IV. 10—14. p. 80. sqq. *Sylb.* Idem temporis notionem attingit in *Categori.* IV. p. 31. et in *Topp.* III. p. 318. *Platonis* locum in compendium redegit *Diog. Laërt.* III. 73. his verbis:—*χρόνον τε γενέσθαι εἰκόνα τοῦ αἰδίου, τὴν δὲ τοῦ οὐρανοῦ φορὰν χρόνον εἶναι: καὶ γὰρ νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα χρόνον μέρη εἶναι: διόπερ ἄνευ τῆς τοῦ κόσμου φύσεως οὐκ εἶναι χρόνον: ἅμα γὰρ ὑπάρχει αὐτὸν καὶ χρόνον εἶναι.* Ad quem locum *Menagius Plotiniani* etiam libri mentionem facit; quem eundem laudat *Casp. Barth.* in *Adversarr.* LIII. 12. p. 2504. *Platonis* locum expressit *Philo Jud. Legis Alleg.* I. post init. p. 122—124. *Pfeiff.* Ab utroque vero, et *Platone* et *Aristotele*, copiosarum disputationum argumentum mutuati sunt *Platonici* deinceps philosophi item *Peripatetici*, qui probe perspicerent, quam vim hæc quæstio haberet cum ad alios locos philosophiæ, tum præcipue ad locum de *Mundo* itemque de *Anima*. Quin etiam *Grammatici* profecerunt ex principum philosophorum scholis. Sic, ut hoc utar, ad illud *Aristotelem* de *Cælo* I. 9. p. 25. *Sylb.* *αἰὼν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἀεὶ εἶναι εἰληφὼς τὴν ἐπωρυμίαν, ἀθάνατος καὶ θεῖος*, plurimi se applicuerunt. *Vid. Etymol.* M. p. 540. *Sylb.* (ubi etiam *Chrysippus* laudatur:) *Etymol. Gud.* p. 24. *Zonar. Lex.* p. 63. sq. *ibiq.* *Tittmann.* *Maximi Scholia* in *Dionys. Areop.* de *divinn. nomm.* V. 4. p. 705. et *Procli* *Inst. Theol.* cap. LII. p. 82. ed. nostr. Hujus ipsius *Procli* multæ leguntur disputationes super hoc loco de *Æternitate* et *Tempore*, ut ad *Timæi* l. l. ad *Parmenid.* passim et p. 98. sqq. *Vol. VI.* ed. *Cousin.* (cf. etiam *Damascium* de *Principiis* c. 91. sqq. p. 277. sqq. *Koppii*) in *Aleib.* pr. 73. p. 236. sq. ed. nostr. et præsertim in *Instit. Theol.* c. XLVIII. sqq. *περὶ αἰδίου* p. 78. sqq. ed. nostr. cap. 53. *περὶ τοῦ αἰῶνος καὶ τῶν αἰωνίου* p. 82. sqq. et c. CXCVIII. p. 294. sqq. denique in *Platonis Theologiam* I. 13. p. 37. III. 16. sqq. p. 146. sqq. V. 30. p. 311. ubi et *Plotini* et *Theodori* decreta attinguntur, et p. 330. *Ecclesiæ Christianæ Patrum* locos exhibet *Sui-*

cerus in Thesauro Eccles. I. p. 140. sqq. Adde *Valekenarii* Scholas in N. T. II. p. 369. etiam ex Boëthii libello de Consol. Philos. aliquot locos infra apposui, qui arguunt eum in hac causa agenda a Platone et Aristotele pendere. Subjicio duo testimonia de hoc libro Plotini, alterum Procli, Simplicii alterum. Atque ille in Platonis Theol. III. 18. p. 149: καὶ ὁ γε Πλωτῖνος ἐν-θεαστικώτατα τὴν αἰῶνος αἰδιότητα κατὰ τὴν τοῦ Πλάτωνος θεολογίαν ἐμφανίζων, ζῶν ἄπειρον ἀφορίζεται τὸν αἰῶνα, καὶ ὁμοῦ πᾶσαν προφαίνουσαν ἑαυτὴν καὶ ἐκφαίνουσαν καὶ τὸ ὄν τὸ ἑαυτῆς. Hic in Aristotelis Physica p. 187. b. ita: Ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις Πλωτῖνος φαίνεται πρῶτος τὸν πρῶτον ἐπιζητήσας χρόνον κ. τ. λ. Attigerunt autem Platonis Aristotelisque itemque Platoniorum et Peripateticorum disputata de hoc loco *Cudworth*. in Syst. Intell. p. 756. 763. sq. 771. sqq. 779. ibiq. *Moshem*. nec minus *Tiedemannus*, cujus aliquot locos infra laudabimus, *Tiedemannus* etiam in Hist. Philos. VI. p. 138. sqq. hujus libri Plotiniani insigniora excerpit. Integrum Anglice vertit *Thomas Taylor* in *Select Works of Plotinus* p. 177. sqq.

p. 596, 2. ἄλλως ἄλλας, τάχα δὲ καὶ ἄλλως τὰς αὐτὰς λαβόντες] Non hæsitavi in amplectenda lectione Monacensi pro ἄλλος quod Fic. cum reliquis habet. Mox observanda est redundantia: ἐπὶ τούτων ἀναπανσάμενοι, καὶ αὐταρκῆς νομίσαντες—ἀγαπήσαντες. De verbo ἀγαπᾶν varie constructo adde iis, quæ in novo Thesauro Steph. Londin. congesta sunt, Leopoldi Indic. ad vitas Plutarchi et Jacobs. ad Philostr. Imagg. p. 393. Nostro loco absolute accipiendum est: *contenti*. De ἀγαπητῶς supra est monitum ad II. 9. 12. Mox τινὰς τῶν ἀρχαίων καὶ μακαρίων φιλοσόφων, quorum decreta paulo ante dixerat: τὰς τῶν παλαιῶν ἀποφάσεις, recte accipias de iis philosophis, qui antiquitus inde a Pherecyde Pythagoræque hanc Quæstionem agitarunt. De locutione μακαρίων supra vidimus ad p. 204. B. ad verba ἐκείνου (Πλάτωνος) δὲ καὶ τῶν ἄλλων μακαρίων ἀνδρῶν.

— 10. καὶ τὸ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ (τοῦ αἰῶνος), ὃν δὴ χρόνον λέγουσιν εἶναι] De constructione non est, quod multa dicamus. Vid. modo Stallbaum. ad Platon. Phileb. p. 118. et quæ posuimus ad hæc Ciceronis de Legg. I. 7. 22. “ animal hoc

providum, sagax—quem vocamus hominem.” Expressit autem h. l. Plotinus verba Platonicæ Timæi p. 37. sub fin. p. 36. Bekk.: εἰκὼ δ' ἐπινοεῖ κινήτῳ τινα αἰῶνος ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν ποιεῖ μένοντος αἰῶνος ἐν ἐνὶ κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰῶνιον εἰκόνα, τοῦτον δὲ δὴ χρόνον ὀνομάκαμεν, Boëth. de Consol. Phil. V. 6: “ Hunc enim vitæ immobilis præsentiarium statum infinitus ille temporalium rerum motus imitatur, cumque eum effingere atque exæquare non possit, ex immobilitate deficit immotum (leg. in motum)—quæ (temporalis præsentia) quoniam manentis illius præsentia quondam gestet imaginem, quibuscunque contigerit, id præstat, ut esse videatur.”

— 17. ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι τὸν χρόνον τὸν σύμπαντα οὐρανὸν καὶ κόσμον εἶναι] Pythagoræ et Pythagoricis hæc sententia attribuitur. Simplicius in Aristotel. Physica p. 165: Οἱ μὲν τὴν τοῦ ὅλου κίνησιν εἶναι τὸν χρόνον φασίν — — οἱ δὲ τὴν σφαῖραν αὐτὴν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς τοὺς Πυθαγορικοὺς ἰστοροῦσι λέγειν, οἱ παρακούσαντες ἴσως τοῦ Ἀρχύτου λέγοιτος καθόλου τὸν χρόνον διάστημα τῆς τοῦ παντὸς φύσεως. Atque ex his Simplicii verbis intelligitur, cur Plotinus continuo dubitanter tantummodo de hac sententia referat. Minus accurate hæc Pythagorea tradunt Pseudo-Plutarchus de Placitt. Philosoph. I. 21. et Stobæus in Eclogg. I. p. 248, 250. ubi cf. Heerenii annotatio.

p. 597, 6. ἢ μὲν γὰρ φησι—αἰῶνιος] Vid. Plat. Tim. p. 37. sq. p. 36. sq. Bekk.

— 16. πρῶτον μὲν—ἐπειτα—εἶτα] Plato in his enumerandi formulis tertio quoque loco ἐπειτα usurpare solet, vel pro eo ἔτι δὲ καί. Vid. Heindorf. ad Platon. Phædon. §. 86. p. 89. a. p. 144. Heindf. et cf. Matthiæ Gr. Gr. §. 603. p. 1211. ed. alt.

p. 598, 11. αἰῶνιον καὶ αἰδῖον] Cf. infra p. 328. G. et adhibe Olympiodorum in Aristot. Meteor. 4. p. 32; quem locum exhibet Wyttenbachius in Animadv. in Plutarch. de S. N. V. p. 438. sq. ed. novæ Ox. qui hos binos locos Plotini ad partes vocavit.

p. 599, 8. αἰῶνα—ζῶν μόνουσαν] Respicit hæc, et quæ infra p. 336. leguntur, Proclus in Plat. Tim. p. 127. inf. conf. etiam Proclum in Platonis Theol. V. 27. p. 305. et p. 311, ubi διὸ καὶ

ὁ Πλωτῖνος μὲν ζωὴν ἀποκαλεῖ τὸν αἰῶνα, τὴν μίαν καὶ ὅλην. Adde p. 330: ἐπεὶ καὶ ὁ αἰὼν κατὰ τὴν ὁλότητα τὴν νοητὴν τεταγμένος ζωὴ παντελής ἐστὶ, καὶ πᾶσα ζωὴ κατὰ τὸν Πλωτῖνον. Ceterum hæc refutare studet *Tiedemannus* in libro: *Geist der spekulat. Philosophie* III. p. 287. sqq.

p. 599, 13. ὅτι οὐδὲν αὐτοῦ παρήλθεν, οὐδ' αὖ γενήσεται—ἀεὶ ὄντος] Boëthius de Consol. Philos. V. 6: “Quod igitur interminabilis vitæ plenitudinem totam pariter comprehendit ac possidet, cui neque futuri quidquam absit, nec præteriti fluxerit, id æternum esse jure perhibetur: idque necesse est, ut sui compos, præsens sibi semper assistere et infirmitatem mobilis temporis habere præsentem.” Quæ quomodo a Plotini verbis discrepent, nemo non intelligit.

p. 601, 2. καὶ ἡ ἀλήθεια δὲ οὐ συμφωνία κ. τ. λ.] Attigit hæc *Tiedemannus* in libro: *Geist der spekulat. Philos.* III. p. 382. sq.

p. 602, 11. αἰὼν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ὄντος] Vid. Aristot. de Cælo I. 9. p. 25. Sylb. Locum aliosque inde ductos supra laudavi ad hujus libri titulum.

— 12. Τοῦτο δὲ ὅταν τινι προσβαλὼν τῇ ψυχῇ κ. τ. λ.] Taylor ita: “*He, however, will know, that eternity thus subsists, who by the projecting energies of intellect is able to speak concerning it.*” Nimirum pro τινὶ legi jubet αἰῶνι. Nullus librorum MSS. nostrorum suffragatur; et hoc loco universe loquitur Plotinus ita: Si quis *quamlibet in rem* intendat animi mentisque aciem, et hoc iterum faciat, neque tamen eam ullo modo mutatam reperiat, inde sempiternam eam esse conjiciat. Ad προσβαλὼν idem hanc notam posuit: “*The visive energy is an immediate darting forth as it were to the object of its intuition.*”

p. 603, 2. τῆς φύσεως ἀγασθεὶς] Constructio Platoni familiaris. Vid. Ruhnken. ad Tim. p. 8. Pierson. ad Moer. p. 1. cf. Ast. ad Platon. de Legg. p. 554.

— ib. ἀτρώτῳ φύσει] Cf. V. 8. 4. Proclus in Plat. Theol. III. 18. p. 149: τῆς γὰρ ἀνεκλείπτου ζωῆς, καὶ τῆς ἀτρώτου δυνάμεως καὶ τῆς ἀόκνου—ἐνεργείας ὁ αἰὼν. Olympiod. in Alc. pr. p. 40: Τρίτον τὴν δύναμιν θαυμάζει λέγει· ἐπιμελέστατα παρῶν (sunt Platonis verba in eo dialogo) ὅπου ἂν ὦ. Τοῦτο δὲ δυνάμεώς ἐστὶν ἀγρύπνου καὶ

ἀτρώτου ὅθεν καὶ Ἀτρυτώνη ἢ Ἀθηνᾶ (Iliad. β'. 157. Apollon. Lex. Hom. p. 174. Toll.) Hinc corrigendus alter locus Procli, in Parmenidem T. VI. p. 100. ed. Cousin: μεταβατικῶς γὰρ νοοῦσα (ἢ ψυχῇ) δύνάμιν ἀπταίστου κινήσεως ἔχει, καὶ ἐστὶν ἀκίνητος, συνάπτουσα τὰς περιόδους ἀλλήλαις, καὶ ἄτρωτον (leg. ἀτρυτον) ποιουμένη τὴν ἐνέργειαν, καὶ μίαν ἀεὶ καὶ ἀνεκλείπτου.

— 8. ἀϊδιότης δὲ ἡ τοιαύτη—αἰὼν δὲ—ὄθεν σεμνὸν ὁ αἰὼν—ὁ αἰὼν θεὸς κ. τ. λ.] Ante oculos hic habuit non solum Platonem in Timæi II. II. sed etiam Aristotelem in his de Cælo I. 9. p. 25. Sylb.: —διόπερ οὐτ' ἐν τόπῳ τὰκεῖ πέφυκεν, οὔτε χρόνος αὐτὰ ποιεῖ γηράσκειν, οὐδ' ἐστὶν οὐδενὸς οὐδεμία μεταβολὴ τῶν ὑπὲρ τὴν ἐξωτάτω τεταγμένων φορὰν, ἀλλ' ἀναλλοίωτα καὶ ἀπαθῆ, τὴν ἀρίστην ἔχοντα ζωὴν, καὶ τὴν ἀνταρκεστάτην διατελεῖ (s. διατελοῦντα) τὸν ἅπαντα αἰῶνα· καὶ γὰρ τοῦτο τοῦνομα θείως ἐφθεγκται παρὰ τῶν ἀρχαίων· τὸ γὰρ τέλος τὸ περιέχον τὸν τῆς ἐκάστου ζωῆς χρόνον, οὐ μὴδὲν ἔξω κατὰ φύσιν, αἰὼν ἐκάστου κέκληται. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ τὸ τοῦ παντὸς οὐρανοῦ τέλος, καὶ τὸ τὸν πάντων ἄπειρον χρόνον καὶ τὴν ἄπειρίαν περιέχον τέλος αἰῶν ἐστὶν, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ εἶναι εἰληφὸς τὴν ἐπωνυμίαν ἀθάνατος καὶ θείος. Proclus in Plat. Parmen. Vol. VI. p. 100. sq. ed. Cousin: —καὶ οὐκ ἄχρι τούτων μόνων τὸ ἄπειρον, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νοῦ πάντως αὐτὸς ὁ πολυμήνητος αἰὼν ἄπειρος, ὃς καὶ πᾶσαν περιέχει τὴν νοερὰν ἄπειρίαν· πόθεν γὰρ τῷ νῷ τὸ αἰωνίως ζῆν, ἢ ἐκ τοῦ αἰῶνος; οὗτος οὖν ἄπειρος πρὸ νοῦ κατὰ τὴν δύναμιν· μᾶλλον δὲ τὰ μὲν ἄλλα κατὰ τὴν δύναμιν ἄπειρα, ὁ δὲ αἰὼν δύνάμιν· καὶ γὰρ οὐκ ἄλλο τί ἐστὶν ἢ δύναμις ὁ πρῶτος αἰὼν:—Ὁ μὲν γὰρ αἰὼν, εἰ καὶ διὰ τὸ ἀεὶ ἄπειρος, ἀλλὰ ὡς μέτρον δήπου τῶν αἰωνίων καὶ πέρας ἐστί. Cf. Procli Inst. Theol. c. 48—54. et in Theolog. Plat. III. 16. qui pariter atque Boëthius de Cons. Phil. V. 6. Aristotelis locum laudatum respicit. Cf. etiam Taylor. p. 189. in not. Quod vero Plotinus h. l. Ἄεονem pulcre dicit deum fortasse appellari, modeste ad eas sæætatibus religiones videtur respicere, quæ Ἄεονis tanquam dei et imagines effluerant et cultum sacrum instituerant. Consule, quæ supra hanc in rem monuimus in annot. ad inscriptionem hujus libri p. 325.

p. 604, 8. Τοῦτο δὲ τὸ “ μένους αἰῶνος ἐν ἐν”] Hæc quatuor extrema verba ipsa sunt Pla-

tonis in Timæo p. 37. sub fin. p. 36. Bekk. Proclus in Theol. Plat. III. 16. p. 147: τὸ μὲν οὖν ὄν τὸ πρότιστον, ὡς περ εἴρηται, κινήσεως ὁμοῦ καὶ στάσεως ἐξήρηται. ὁ δὲ αἰὼν μένει κατὰ τὸν Τιμαίον ἐν ἐνί· διὸ καὶ ὁ χρόνος ἐν κινήσει μιμούμενος τὴν νοητὴν τοῦ αἰῶνος στάσιν· οὐκ ἄρα κατὰ τὸ πρότως ὄν ὁ αἰὼν κ. τ. λ. Unde Taylor profecit, qui in nota ad hæc Plotini verba ita: *Plato, however, does not by the one in this place mean the ineffable principle of things, but the one of being, or the summit of the intelligible order, as is shown by Proclus in the above-mentioned Work.* Nimirum hoc ipso loco, unde hæc decerpimus. Adde lib. V. c. 33. p. 311. ubi eadem Platonis verba attingit Proclus Plotinumque citat et præceptorem suum Theodorum (sc. Asinæum): ὁ δὲ Θεόδωρος στάσιν αὐτὸν (τὸν αἰῶνα) ἐπονομάζει. Alia ex hoc loco exhibui supra p. 327. A.

p. 605, 8. *πλανῶ ἂν τὴν ψυχὴν, εἰς ἔκβασιν τοῦ πλείονος*] Taylor, qui *πλανῶ* reperisset in Editione, hæret in hoc loco, quem pro lacunoso habet, et se non capere versionem Ficini h. l. dicit. Lacunæ autem indicium in libris nostris nullum. Ac si *πλανῶ*, Optativo, rescribas, hæc enascitur sententia: Sed si illud *ἀεὶ* (*semper*) accipiatur ita, ut declaret incorruptibile, in errorem trahat animam, ut excedat ab illa unitate, quæ in æternitatis notione necessario inest, et evagetur ad pluralitatem (quæ aliena ab æternitatis notione est).

— 13. *ἀλλ' ὅτι τὸ ὑποδύμενον ἦν φιλοσοφίαν, ἢ προσθήκη τοῦ ἀληθινοῦ ἐγένετο*] Plato Gorg. p. 464. C. *ὑποδύσα ὑπὸ* (pro eo lacuna in Cod. Darmst. ἕκαστον τῶν μορίων προσποιεῖται εἶναι τοῦτο, ὅπερ (omiss. in eod. libro) *ὑπέδν'* ubi Heindf. p. 59. comparat. Aristot. Rhet. I. 2. (§. 7. p. 31. Gaisford.): *διὸ καὶ ὑποδύεται ὑπὸ τὸ σχῆμα τὸ τῆς Πολιτικῆς ἢ Ῥητορικῆς*. De duplici constructione verbi cum *εἰς* et cum solo Accusativo monuit nuper Jacobs. ad Achill. Tat. p. 617. Thomas Mag. p. 273. Bern. *Εἰσήει τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ ὑπέδν* (i. e. Agamemnonis personam egit) Ibid. *Λουκιανὸς—ἦν τις ὑποκριτὴς Ἀθηναῖον, ἢ Ποσειδῶνα ἢ Δία ὑποδευκώς*. Unde ejus verbi usus scenicus intelligitur. Dio Cassius LXIII. 6. 9. p. 1032. Reimar. de Nerone imperatore et histrione: *καὶ τὸ προσωπεῖον ὑποδύνων ἀπέβαλλε τὸ τῆς ἡγεμονίας ἀξίωμα*, Dionys. Halicarn. A. R. Excerptt.

p. 2320. Reisk. Romani ad Samnites: *ὀνόματι μὲν ὑποδύμενοι συμμάχων, ἔργα δὲ πράττοντες πολεμίων*. Stephanus scribi jubet *ὄνομα*. Malit fortasse quispiam: *ὀνόματι μὲν ὑποδύμενοι τὰ τῶν συμμάχων* [Possis fort. etiam *ὀνομά τι*.] Nam Timæus in Lex. Plat. p. 161. Ruhnk.: *καὶ ὁ πιθανότητι ὑποδύμενος τὴν ἀλήθειαν*. At vero pro Stephano pugnat Plutarchus in Arato c. 9:—*ὑπέδυσαν ἔκουσίως ὄνομα καὶ πολιτείαν τὴν Ἀχαιῶν*, “sponte assumsere nomen remque publicam Achæorum.” Sed neutrum fortasse necesse. Nam sæpius etiam cum Dativo jungitur. Sic Plutarch. in Public. 10. fin. *ὑποδουμένον μεθ' ἡδονῆς αὐτῷ τοῦ δήμου*. Cujus usus plura exempla collegit Bæhrius noster ad vitam Alcib. p. 205. sq. cf. eund. ad Philopœm. p. 33. Plotinus simulandi potestate usurpans hoc Verbum Adjectivum ei adjunxit sicut Aristoteles, quem noster ante oculos habuit. Ille tamen aliquanto plenius ita in Metaphys. III. 2. p. 21. sq. Sylb.:—*οὕτω καὶ τῷ ὄντι, ἢ ὄν, ἔστι τινα ἴδια· καὶ ταῦτ' ἔστι περὶ ὧν τοῦ φιλοσόφου ἐπισκέψασθαι τὸ ἀληθές· σημεῖον δὲ· οἱ γὰρ διαλεκτικοὶ καὶ σοφισταὶ, τὸ αὐτὸ μὲν ὑποδύονται σχῆμα τῷ φιλοσόφῳ (ἢ γὰρ σοφιστικὴ φαινομένη μόνον σοφία ἔστι καὶ οἱ διαλεκτικοὶ διαλέγονται περὶ ἀπάντων) κοινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὄν ἔστι. διαλέγονται δὲ περὶ τούτων δηλονότι διὰ τὸ τῆς φιλοσοφίας εἶναι αὐτὰ οἰκεία. περὶ μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ γένος στρέφεται ἡ σοφιστικὴ καὶ ἡ διαλεκτικὴ τῇ φιλοσοφίᾳ. ἀλλὰ διαφέρει, τῆς μὲν τῷ τρόπῳ τῆς δυνάμεως τῆς δὲ τοῦ βίου τῇ προαιρέσει*. Fons distinctionis in Platonis Gorgia. Proclus in Alcib. pr. p. 39. nostr. *πανταχοῦ γὰρ τὸ τελειότερον ὑποδύεται τι τῶν ἀτελεστέρων. καὶ περισπᾶ τὰς μὴ κατορθωμένας ψυχὰς εἰς ἑαυτὸ καὶ τῶν βελτιόνων ἀφίστησιν*. “Ὡς περ οὖν ἐν τοῖς τῆς φιλοσοφίας νοεροῖς θεωρήμασιν ἐμπόδιόν ἐστιν ἡ σοφιστικὴ ζωὴ καὶ ἡ πρὸς ἐκείνην σύνταξις ἐφελκύνουσα τοὺς ἀτελεστέρους ἀπὸ τῆς τῶν ὄντων θεωρίας εἰς τὴν σύστοιχον τοῖς γινόμενοις καὶ φθειρομένοις φαντασίαν. οὕτω δὲ—τὸν ἀληθινὸν ἐραστὴν ὑποδύμενον κ. τ. λ. Vides et hunc cum verbis tum sententiis Platonis Aristotelisque locos imitatum.

p. 606, 13. *Τὸ δ' ἀγαθὸς ἦν, ἀναφέρει*] Plato in Timæo p. 29. extr. p. 25. Bekk. *λέγωμεν δὲ δι' ἦν τινα αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τότε ὁ ξυνιστὰς ξυνέστηκε· ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνεται φθόνος*. Sequentia

Platonis habet Proclus in Alcib. p. 126. Ad Plotinum faciunt hæc Boëthii de Consol. Philos. V. 6: “Unde non recte quidam, qui cum audiunt visum Platoni, mundum hunc nec habuisse initium temporis, nec habiturum esse defectum, hoc modo conditori conditum mundum fieri cœternum putant. Aliud est enim per interminabilem duci vitam, quod mundo Plato tribuit: aliud interminabilis vitæ totam pariter complexum esse præsentiam, quod divinæ mentis proprium esse manifestum est. Neque Deus conditis rebus antiquior videri debet temporis quantitate, sed simplicis potius proprietate naturæ.”

p. 606, 14. σηµαίνων τῷ ἐπέκεινα παντὶ] *Significans per universum, quod ultra est*; Ficinus legisse videtur παντός. Libri nostri nil variant. Quod vero Plato dicitur illud ἦν κ. τ. λ. μέμφεσθαι ὕστερον, consule verba in Timæo p. 38. init. p. 36. Bekk.

p. 608, 3. Τῶν δὲ κίνησιω λεγόντων—ἢ τῆς τεταγµένης] Quo, quorum philosophorum sententias hoc loco attingat Plotinus, continuo intelligatur, adscribam Excerpta Stobæi in Eclogg. Physs. I. 248—256: Πυθαγόρας (τὸν χρόνον λέγει) τὴν σφαῖραν τοῦ περιέχοντος.—οἱ Στωϊκοί, χρόνου οὐσίαν αὐτὴν τὴν κίνησιω.—Ξενοκράτης, μέτρον τῶν γεννητῶν καὶ κίνησιω αἰδίων. Μέτρον βραδύτητος καὶ ταχύτητος, εἶπε Χρῆσιππος. Ἐπίκουρος σύμπτωμα [συμπτωμάτων] τοῦτο δ' ἐστὶ παρακολούθημα κινήσεων. Ἀντιφάνης καὶ Κριτόλαος νόημα ἢ μέτρον τὸν χρόνον, οὐδ' ὑπόστασιν.—Οἱ Ἀριστοτελικοὶ—κίνησιω οὐκ εἶναι τὸν χρόνον, οὐ μὴν ἀνευ κινήσεως.—Ζήνων ἐφῆσε χρόνον εἶναι κινήσεως διάστημα, τοῦτο δὲ καὶ μέτρον καὶ κριτήριον τάχους τε καὶ βραδύτητος, ὅπως ἔχει.—Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ τέχνῃ οὕτως ὀρίζεται τὸν χρόνον· Χρόνος ἐστὶ τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως διάστημα κ. τ. λ. Aliorum placita philosophorum attigi passim et ad hujus libri titulum p. 325. Archytæ, Aristotelis et aliorum aliquot philosophorum de tempore sententias memorat Taylor, in annot. ad h. l. versionis Anglicæ p. 195.

p. 610, 5. ὡσπερ ὕδωρ ῥέον πάλιν καὶ πάλιν] Similitudo solemnis. M. Antoninus V. 23. οἶον ποταμός. Alii sæpissime: ποταμοῦ δίκην. Hujus vero loci Plotiniani non eram memor, cum in Cicero de N. D. I. 39. init. in verbis: “Tanta est

impunitas garriendi. At quam licenter! Fluentium frequenter transitio fit visionum”—conjectarem: “garriendi. *Aquarum instar fluentium continenter* (hoc cum Davisio) transitio fit visionum.” Vid. Dionysum nostrum I. p. 82. sq. Quibus locis nunc accedat hic ipse Plotinianus. Alium infra p. 351. E. ibidem laudavimus.

p. 611, 9. καὶ εἴποις ἄν—ἀμφοῖν ὄντα] Nil variant libri nostri. Extrema verbotenus ita reddenda quasi videlicet aliud sit utrorumque. Taylor ita: “*And you may say that the time of each is the same, though its relation to the one is different from its relation to the other.*”

— 13. Ἀριθμὸς δὴ κινήσεως ἢ μέτρον] Stobæus Eclogg. Physs. I. p. 252: Ἀριστοτέλης δὲ (λέγει) τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι κινήσεως κατὰ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον, οὐτ' ἀρχὴν ἔχοντα οὔτε τελευτήν, ἀλλ' αἰεὶ ὄντα, καὶ αἰεὶ γιγνόμενον· εἶναι δὲ συνεχῆ καὶ διαιρετὸν, λαμβάνεσθαι γὰρ αὐτοῦ τὸ μὲν πρότερον τὸ δ' ὕστερον, ὅρον δὲ ὑπάρχειν τὸ νῦν, τοῦτο γὰρ νοεῖσθαι τοῦ μὲν προτέρου πέρας, τοῦ δὲ μέλλοντος ἀρχήν. (Conf. Aristot. Physs. Auscultt. IV. 11—13.) Pergit Stobæus: οἱ Ἀριστοτελικοὶ τὸν χρόνον τῶν κατὰ τὸ νῦν ἀφοριζομένων κινήσεων. τὸ δὲ νῦν εἶναι μονάδα στάσεως ἐν κινήσει.

p. 614, 5. ἀλλ' οὖν κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον μετρῶν, εἶτε σημεῖω κ. τ. λ.] Posidonius Stoicus ap. Stob. l. l. p. 258:—τὸν δὲ διορισμὸν σημεῖω εἶναι, i. e. trium temporum, præsentis, præteriti, futuriq̄, puncti instar esse. Eidem autem Posidonio itemque Chrysippo (p. 260.) attribuitur hæc temporis definitio: τὸν χρόνον κινήσεως διάστημα εἶναι.

— 6. Ἔσται οὖν ὁ χρόνος οὗτος κ. τ. λ.] Taylor necessario legendum arbitratur ὁ ἀριθμὸς. Nullus liber suffragatur ei conjecturæ, neque Aristotelis definitio eam necessario postulat. Dixerat enim ille τὸν χρόνον ἀριθμὸν εἶναι τῆς κινήσεως (quibus Plotinus adjicit ἢ μέτρον. Vid. supra p. 332. G. ibiq̄. annot.) κατὰ τὸ πρότερον καὶ τὸ ὕστερον. Proinde de tempore metiente quæri potest; et describit h. l. Plotinus illud νῦν Aristotelis, quod τῷ προτέρῳ καὶ ὑστέρῳ connexum est universo tempori. Ceterum idem vir doctus ibidem Aristotelis eam temporis definitionem cum Platonicæ congruere dicit, addens: “*In short, time is properly the measure of motion according to the flux of being, which is the peculiarity of GENE-*

RATION OF BECOMING TO BE." Tu vero confer cum hoc loco Plotini hæc Hermetis ap. Stob. p. 256. Heer., ubi de tribus temporibus, præsentis, præterito, futuro: Ὅς γὰρ οὐχ ἔστηκε ῥοπήν ἔχων οὐδὲ κέντρον μόνην χρόνος, πῶς ἐνεστῶς εἶναι λέγεται, ὁ μὴδὲ ἐστάναι δυνάμενος; καὶ πάλιν ὁ παρεληλυθὼς, συνάπτων τῷ ἐνεστῶτι, καὶ ὁ ἐνεστῶς, συνάπτων τῷ μέλλοντι, εἰς γίγνεται, οὐ γὰρ χωρὶς αὐτῶν εἰσι τῇ ταυτότητι, τῇ ἐνότητι, τῇ συνεχείᾳ. Οὕτω καὶ συνεχῆς καὶ διεστῶς γίγνεται, εἰς ὧν καὶ ὁ αὐτὸς ὁ χρόνος.

p. 615, 10. Τὸ δὲ παρακολούθημα λέγειν τῆς κινήσεως] Venit ad *Epicuri* definitionem iudicandam philosophus noster. Vid. supra ad p. 331. B.

p. 616, 5. εἰς ἐκείνην τὴν διάθεσιν, ἣν ἐπὶ τοῦ αἰῶνος ἐλέγομεν εἶναι] Vid. supra c. IV. p. 328. sq. Cf. Proclus in *Theol. Plat.* III. 18. p. 149. ubi et alia, quæ supra attigimus, et hæc:—μᾶλλον μὴν κατὰ τὸ ἄπειρον ὁ αἰὼν χαρακτηρίζεται καὶ γὰρ τὸν ἄπειρον χρόνον ἐν ἑαυτῷ περιέχει κ. τ. λ. cf. V. 30. p. 311. Locum supra exhibui sub fin. annot. ad inscriptionem hujus libri ad p. 325. A. Idem in *Parmenid.* T. VI. p. 102. ed. Cousin. καὶ ὁ αἰὼν ἄπειρος διὰ τὴν πηγὴν τῆς ἀπειρίας, ἣ καὶ οὐσίας πάσαις καὶ δυνάμεσι καὶ ἐνεργείαις καὶ περιόδου καὶ γενέσεσιν ἄνωθεν χορηγεῖ τὸ ἀνεκλειπτον· καὶ μέχρι ταύτης ἀνωῦσι καὶ ἀπὸ ταύτης κατιούσιν ἢ τῶν ἀπείρων τάξις. Boëthius de *Consol. Phil.* V. 6. post init.: “Æternitas igitur est interminabilis vitæ tota simul et perfecta possessio.”

— 8. (χρόνος—γε οὐκ ἦν)] Hæc parentheses includenda duxi, quo, quæ sequuntur, γεννησόμενον κ. τ. λ. arte connecterentur cum superioribus δεῖ ἀναγαγεῖν ἡμᾶς εἰς—. Ceterum juvat h. l. apponere annotationem Tayloris: “*Time*,” ait ille, “*as well as the world, is said to have been generated, not because it once was not, for it always existed, but because it depends for its subsistence on causes naturally prior to itself.*”

— 10. ὅπως—ἐξέπεσε χρόνος] Qui sequentia deinceps legerit, nullus dubitabit in verbo ἐκπίπτειν desciscendi *degenerandique* potestatem h. l. inesse. Qua de significatione plura *Palairetus* in *Observv. Philoll. et Critt.* p. 522. (ad *Apocalyp.* II. 5: *μνημόνευε πόθεν ἐκπέτωκας.*) *Philostratus Vit. Apollonii* V. 7. p. 193. *Olear.* de

Nerone:—ἐαυτοῦ δὲ καὶ Ῥωμαίων οὕτως ἐκπίπτειν, ὡς ἀντὶ τοῦ νομοθετεῖν νόμους ἄδειν, καὶ ἀγείρειν (ita *Olear.* ex *Codd.* pro *φιλοσοφεῖν*. In *Cod. Schellershem.* cujus lectiones enotatas habeo, a secunda manu scriptum ἀγείρειν, delete *φιλοσοφεῖν*. Est igitur hic locus addendus iis, quos congressit *Ruhnkenius* ad *Tim. Lex. Plat.* p. 10.) Ἐκπίπτει τῆς εὐδαιμονίας *Noster* ipse I. 4. 7. et similia alibi, quæ attigit *Coraës* in Ἀτάκτοις II. pag. 263. sq.

— 11. ἀλλ' ἴσως ὁ, εἴπερ ἦσαν καὶ αἱ Μοῦσαι τότε] Si lectio vera est, fortasse post ὁ cogitandum ἐγένετο. Neque sic tamen commodus sensus nascitur. Fortasse legendum: καὶ ἴσως αὖ i. e.: Sed *contra* fortasse haud inepte vocabit *Musas*, siquidem etiam tunc *Musæ* erant. *Musarum* autem invocationem h. l. memorari propterea, quod *Homerus* reliquique vates *Cosmogoniam* et quæ eam præcedebant, *Musarum*, *Mnemosynes* filiarum, ope se canere posse affirmabant, non est quod exponam. *Taylor* ad h. l. dicit: *Musas*, quatenus in *Apolline* sint, sive in intellectuali rerum ordine, ante tempus esse: quatenus vero tempus ponatur initium capere, *Musas*, secundum mundanam ipsarum substantiam, non existere, priusquam tempus genitum sit.

p. 617, 11. πρῶτον μὲν ἑαυτὴν ἐχρόνωσε (adde *Lexicis*), ἔπειτα δὲ καὶ τῷ γενομένῳ (i. e. τῷ κόσμῳ τῷ αἰσθητῷ) ἔδωκε δουλεύειν χρόνῳ κ. τ. λ.] Ad hæc et sequentia facit *Proclus* in *Inst. Theol.* LV. p. 86: τὸ δὲ ποτὲ οὐκ ὄντως ὄν τῷ γενομένῳ ταῦτόν· οὐκ ἄρα μέσον τὸ ποτὲ ὄν. λείπεται ἄρα τὸ ἀεὶ γενόμενον εἶναι τὸ μέσον ἀμφοῖν· τῷ μὲν γίνεσθαι συνάπτων (se *jungens*) τοῖς χείροσι, τῷ δὲ ἀεὶ μμούμενον τὴν αἰώνιον φύσιν. ἐκ δὲ τούτων φανερόν, ὅτι διττὴ ἦν ἡ αἰδιότης (*Aristoteles* de *Cælo* II. 1. p. 36. *Syllb.*) αἰώνιος μὲν ἄλλη, κατὰ χρόνον δὲ ἄλλη. ἢ μὲν ἐστῶσα αἰδιότης, ἢ δὲ γινόμενη. καὶ ἢ μὲν ἠθροισμένον ἔχουσα τὸ εἶναι, καὶ ὁμοῦ πᾶν· ἢ δὲ ἐκχυθεῖσα καὶ ἐξαπλωθεῖσα κατὰ τὴν χρονικὴν παράτασιν (ita legendum pro *παράστασιν*, cf. *Aristotel.* *Metaphys.* IV. 16. p. 89. *Syllb.* *Eustath.* in *Iliad.* a. vs. 4.) καὶ ἢ μὲν ὅλη καθ' αὐτήν, ἢ δὲ ἐκ μερῶν, ὧν ἕκαστον χωρὶς ἐστι κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. *Boëthius* de *Consol. Philos.* V. 6. post init.: “*Nam quidquid vivit in tempore, id præsens a præteritis in futura pro-*

cedit, nihilque est in tempore constitutum, quod totum vitæ suæ spatium pariter possit amplecti; sed crastinum quidem nondum apprehendit, hesternum vero jam perdidit. In hodierna quoque vita non amplius vivitis, quam in illo mobili transitorioque momento. Quod igitur temporis patitur conditionem, licet illud, sicut de mundo censuit Aristoteles, nec cœperit unquam esse, nec desinat, vitæque ejus cum temporis infinitate tendatur, (παρατείνεται, vid. proxime ad voc. παράτασιν) nondum tamen tale est, ut æternum esse jure credatur. Non enim totum simul infinitæ licet vitæ spatium comprehendit atque complectitur: sed futura nondum transacta jam non habet." cf. supra cap. II. hujus libri p. 327. A.

p. 618, 3. Εἰ οὖν χρόνον τις λέγοι—ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλον βίον ζῶν ἐῖναι] Taylor secutus Ficinum, *actum* dantis, volebat ἐνέργειαν. Veram lectionem una cum falsa, quæ editionem occupat, præstant tres libri MSS. χρόνον ζῶν. Delevimus prius: posterius retinimus. Confirmat Simplicius in Aristot. Physic. p. 187. b. ed. Ald. qui hæc Plotiniana verbotenus exhibens ζῶν habet, et in sequentibus rursus ita de hoc loco Plotini refert:—ἐν δὲ τούτοις χρόνον οἶεται (Πλωτῖνος) τὴν μεταβατικὴν τῆς ψυχῆς ζῶν. Cæterum hæc definitio Græcis, qui inter ζῶν et βίον distinguebant, expeditior quam Latinis et nobismet ipsis. Cf. Ammon. p. 30. p. 32. Schæf. ibiq. Aristotelem Differentiam h. l. fortasse declares, si veritas:—animæ vitam (ζῶν) esse, et in motu transitorio ex alia in aliam vitæ actionem (βίον). Hæc autem verba Plotini usque ad finem capituli integra exhibet l. l. Simplicius, ita præfatus: Κάλλιον δὲ ἴσως αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν νοερῶν τοῦ Πλωτῖνου ῥημάτων. Respexit hæc Plotiniana etiam Proclus in Platonis Theologiam III. 18. p. 149, cujus locos supra laudavimus ad p. 325. 328. 333. Taylor et ipse hic Procli l. l. attingit, addens: "This definition of time by Proclus appears to me to be uncommonly beautiful and accurate."

p. 619, 4. ἀψοφητὶ] Plato Tim. p. 37. p. 35. Bekk.—φερόμενος ἄνευ φύσιν καὶ ἡχῆς. Sæpius autem ἀψοφητὶ usurpat noster, ut III. 8. 4. IV. 4. 14. V. 8. 7. V. 8. 11. Olympiodor. in Alcib. pr. p. 29. ubi lectores amandavi ad Hesych. I. p. 98. not. Etymol. Gud. p. 101. Dorvill. ad

Chariton. p. 260. Lips. [p. 101. ed. Amst.] et Theodoret. Vol. I. p. 1104. Schulz. Ἀψοφία supra legitur II. 1. 6. p. 100.

p. 620, 2. Διὸ καὶ εἴρηται] In Platonis Τιμαῖο p. 37. fin. p. 36. sq. Bekk.

— 5. χρόνους λέγεσθαι αὐτῷ καὶ τὰς τῶν ἄστρων φορὰς κ. τ. λ.] Plato in Τιμαῖο p. 38. et p. 39. p. 37. sqq. Bekk.

p. 621, 5. Τὸ οὖν μετρούμενον ὑπὸ τῆς περιφορᾶς κ. τ. λ.] Simplicius in Aristot. Physic. p. 187. b. Ald.: προτίθησι δὲ καὶ (ὁ Πλωτῖνος) ὅτι οὐχ ὁ χρόνος μετρεῖ τὴν κίνησιν, ἀλλ' ἡ κίνησις τὸν χρόνον, εἴπερ ἀφανῆς μὲν ὁ χρόνος ἐστίν, ἐμφανῆς δὲ ἡ κίνησις, ἀπὸ δὲ τῶν φανερῶν γινώσκειται καὶ μετρεῖται τὰ ἀφανῆ. λέγει οὖν ὅτι τὸ μετρούμενον ὑπὸ τῆς περιφορᾶς κ. τ. λ. Subjicit enim Plotini verba usque ad δηλωθεῖς sine ulla lectionis varietate.

p. 622, 4. Διὸ καὶ κινήσεως—κινήσει μετρεῖται] Habet Simplic. in Aristot. Physic. p. 187. b.

p. 624, 1. Εἰ δέ τις ἐν οὐχ ὑποστάσει—τὸν χρόνον λέγοι] Videtur h. l. tangere Antiphonis et Critolai sententias. Vid. supra ad pag. 331. B.

— 16. Ἄρ' οὖν καὶ ἐν ἡμῖν ὁ χρόνος;] Operæ pretium sit, hæc Plotini de Tempore decreta comparare cum decretis Kantii Philosophi Regiomontani, qui et tempus et spatium formas esse docuit intuitionis humanæ. Qua de sententia, ut in vulgus nota, non est quod plura adjiciam. Proclus in Alcib. pr. p. 236. sq.: Διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἀπαιτεῖ χρόνον αὐτὸν εἰπεῖν τῆς οὐσίσεως τοῦ μὴ εἶδέναι. Καθάπερ γὰρ καὶ πρότερον ἀνάγκη τὰς τοιαύτας ἀπάσας μεταβολὰς μετρεῖσθαι ὑπὸ χρόνον. Διὸ καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης ἐνταυθὰ γε προσίεται τὴν κίνησιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τὴν κατὰ χρόνον μεταβολήν. (Vid. Aristot. de Anima I. 3. III. 10. Categor. p. 55. sqq. Syllb. Topicorr. II. p. 296.) Ἄλλ' ὅτι μὲν ἡ σῶματι συνοῦσα καὶ ἀπὸ κακίας εἰς ἀρετὴν μεθισταμένη δεῖται τοῦ χρόνου, παντὶ καταφανὲς δῆπου. Ἡδὴ δὲ τινες καθ' ἑαυτὴν οὐσαν τὴν ψυχὴν οὐ φασι δεῖσθαι χρόνον κατὰ τὴν ἐνέργειαν, ἀλλὰ τοῦναντίον αὐτὴν ἀπογενεῖν τὸν χρόνον. Τοῦτο δὲ οἶμαι δεῖσθαι λόγον τιμὸς κ. τ. λ. Cf. eund. in Inst. Theol. c. 197—200. et in Parmenid. T. IV. p. 103. Cousin. Hæc extrema autem inde a verbis ἄρ' οὖν usque ad finem libri rursus exhibet Simplicius l. l.

LIB. VIII.

p. 630, 7. ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΝΟΣ] Ita hic liber etiam inscribitur ap. Porphy. de Vit. Plot. c. 24. sed ibidem altero loco cap. 5. simpliciter: *περὶ θεωρίας*. Vid. Fabric. ad pag. 143. Est autem ex ordine temporis tricesimus. Vid. *ibid.* *Θεωρίας* autem vocabulum, ut hinc ordiar, late patet per Græcorum scriptorum monumenta. Quam varietatem persequi non attinet: de philosophorum usu primaria tenenda sunt. Ac quod Plutarchus de Musica p. 1140. E. p. 663. Wytt. dicit: *καὶ τὸ θεωρεῖν—ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὴν προσηγορίαν ἔλαβε*, hoc deinceps ad postremos usque Grammaticos pertinuit. Thom. Mag. p. 446. Bernard.: *λέγεται δὲ θεωρία καὶ ἡ περὶ τὸν θεὸν σχολή, καὶ διηλεκτῆς αὐτοῦ φαντασία*. Addit: *ἡ πράγματός τινος κατανόησις*. Atque in his verbis attinguntur præcipui vocis significatus apud philosophos. Nam Pythagoreis usurpatur *θεωρεῖν* de accurata cognitione naturæ universi et eorum, quæ ad sapientiam pertinent, Perictyone in Stob. Florileg. T. I. p. 7. p. 24. ed. Gaisford.: *γέγονε δὲ καὶ συνέστα ὁ ἄνθρωπος ποττὸ θεωρῆσαι τὸν λόγον τὰς τῶν ὄλων φύσις καὶ τὰς σοφίας κ. τ. λ.* Hinc *ἐπιστημονικὴ θεωρία* memoratur in historia disciplinæ Pythagoricæ Iamblichō XVI. de vita Pythag. p. 56. Kust. et *μαθήματα καὶ θεωρία* *ibid.* p. 62: *καὶ ἄνευ μαθημάτων καὶ θεωρίας*, ubi tamen et ab uno ex libris, quorum excerpta habeo, secundo loco abest. Ac cum hi iidem philosophi in geometria mathematicisque disciplinis et astronomia (quam hodie dicimus) operam collocabant, hinc *θεωρία* in eorum scriptis etiam de *contemplatione* (quæ proprie dicitur) et *consideratione*, sive de cognitione astrorum, tanquam sublimi et philosophis digno studio, usurpatur: Perictyone in Stob. Floril. Tit. 79. p. 457. p. 118. Gaisf. *Θεῖη γὰρ καὶ καλὴ ὄψις γονέων· καὶ ἡ τουτέων ἄψις καὶ θεραπείη, ὀκόση οὐδὲ ἡλίου οὐδὲ πάντων ἀστρων, τὰ οὐρανὸς ἐναψάμενος ἀμφιχορεύει* (Jacobs. ad Anthol. Gr. IX. p. 293: *ἀμφιχορεύεται*) *καὶ εἴ τι ἄλλο δοκέει τις χρῆμα μείζον εἶναι καὶ θεωρίην ἐόντων* (Jacobs. l. l. *καὶ θειώτερον τῶν ἐόντων*, quod recepit *Conr. Orellius* in *Opuscul. Græcorr. sententioss.* II. p. 350, neque tamen *Jacobs.* memorat. in *Lectio. Stobensibus. Cod. A.* ap. Gaisford. habet *μείζον ἐόντων καὶ θεωρίην*.

Ex hac et vulgata lenius efficias: *μείζον εἶναι τῶν κατὰ θεωρίην ἐόντων*: et si quis opus majus existimet ex iis, quæ ad contemplationem pertinent.) Platonem autem, ut illuc transgrediar, nemo nescit *θεωρεῖν*, *θεωρίαν* et *θεωρίας* non minus usurpare cum de altiore investigatione rerum, quas hic mundus cælumque habet, tum subtiliore cognitione naturæ humanæ, morum, jurium, verum etiam de altiore spectaculo ejus mundi, in quo perennes ideæ splendent. Hinc frequentissima hæc per ejus dialogos: *νοῦς θεατῆς, θεᾶσθαι, θεωρεῖν, ὁ θεωρῶν* (sive ὁ *θεώμενος*) *αὐτὸ τὸ καλὸν, αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν* et similia. Unum locum adjiciam, quando pluribus non opus est, ex libris de Rep. VII. p. 517. sub fin. p. 332. Bekk.: *τί δέ; τόδε οἶει τι θαυμαστὸν, εἰ ἀπὸ θείων, ἦν δ' ἐγὼ, θεωρίων ἐπὶ τὰ ἀνθρώπειά τις ἐλθὼν κακὰ ἀσχημονεῖ τε καὶ φαίνεται σφόδρα γελοῖος, ἔτι ἀμβλυώττων καὶ πρὶν ἰκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ κ. τ. λ.* Quæ respexit Themistius in Orat. de Præfectura c. 30. p. 72. ed. prc. Mediol.: *—ὅτι Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ τοὺς ἀπὸ τῆς θείας θεωρίας καταβαίνοντας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑποκορίζεται τούτῳ τῷ ῥήματι κ. τ. λ.* Eundem locum expressit Porphy. de Vita Plot. c. XXIII. p. 138. Alcinoüs de Doctr. Plat. ita cap. III. p. 453: *ἡ δὲ φιλοσόφου σπουδὴ κατὰ τὸν Πλάτωνα ἐν τρισὶν ἔοικεν εἶναι, ἐν τε θέᾳ καὶ τῇ τῶν ὄντων γνώσει, καὶ ἐν τῇ πράξει τῶν καλῶν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ λόγου θεωρίᾳ*: cf. eundem c. VII. Aristoteles etiam *θεωρίαν* tanquam *speculationem*, quam nos hodie dicimus et vitam speculativam (*θεωρητικὴν*) distinguit a *πράξει*, *actione*, vitæque activa. Legito modo Ethicæ ad Nicom. X. 7. 8. p. 183. sqq. Syll. Similiter Eudorus Academicus in Stobæi Eclogg. Phys. et Eth. II. p. 48. Heeren. hæc terna inter se diversa ponit: *τὴν θεωρίαν*, sive inspectionem, *τὴν ὀρμηὴν*, appetentiam et *τὴν πράξιν*, actionem. Atque hæc distinctio *θεωρίας* et *πράξεως* ad posteriores quoque philosophos pertinuit, ut ad Philonem Judæum. Vid. Leg. Allegorr. I. p. 152. Pfeiff. Idem tamen ille Stagiritēs in libris de Anima II. 1. p. 22. Syll. sejungit *ἐπιστήμην*, scientiam, a *θεωρίᾳ*, speculatione. Ita enim ille de Anima: *ἔστι δὲ ἡ μὲν ὕλη δύναμις· τὸ δὲ εἶδος, ἐντελέχεια· καὶ τοῦτο διχῶς· τὸ μὲν ὡς ἐπιστήμη, τὸ δὲ ὡς τὸ θεωρεῖν*. Sed totus locus inspicien-

dus est.—Etiam subtilis disputatio de qualibet re, adeoque scriptio de eadem, *θεωρία* dicitur. Cicero ad Att. XII. 6. cf. I. A. Ernesti Indic. Græcit. Cicer. in voc. Est etiam institutum, argumentum, v. c. scriptionis, libri cet. docente Toup. ad Longin. de Sublim. XXXIX. 1. atque ut *contemplatio* et *visio* a Latinis nonnunquam pro *specie* et similitudine usurpatur; ita Græcis etiam *θεωρία*, et *θωρία* recentioribus. Unde nil mirum nonnunquam etiam *colorem* significare. Vid. *Salmasii* Exercitatt. Plin. p. 169. 322. 541. et *Boissonad.* ad Herodiani Epimerism. p. 45. Qui vero philosophi deinceps ad Platonem se applicuerunt: ii *θεωρίας* et cognata vocabula plerumque ad usum Platonis revocauerunt, et de rerum divinarum, æternarum, universeque sublimium contemplatione usurpant. Longum est, nec necesse hæc sigillatim persequi. Loquuntur libri Philonis Judæi, Origenis, Clementis Alexandrini, Apponam unum locum Theodori Abucaræ de Unione et Incarnatione p. 71. quo maculam inde abstergam: ὁ ἡμέτερος νοῦς αὐτὸς ὢν, ὁ διὰ τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν τῶν ὀρώτων (leg. τῶν ὀρατῶν) ἀντιλαμβάνόμενος, καὶ ἄλλην ὄρασιν ἰδιάζουσιν ἔχει, παρὰ τὴν δι' ὀφθαλμῶν διαθροῦσαν (διαθροῦσαν correctum: recte) ἦν καὶ θεωρίαν καλοῦμεν. Alios locos congescit Suicerus Thes. Eccles. s. v. θεωρέω, θεωρία, in his eos, ubi *spiritualis sensus contemplatio* et ipse *allegoricus sensus θεωρία*. dicitur. Proinde *ὑπονοίας* et *ἀλληγορίας* vim induit vocabulum. Quapropter sæpenumero ἢ κατ' ἀναγωγὴν, κατ' ἀλληγορίαν sive κατὰ θεωρίαν ἐρμηνεία opponitur τῇ καθ' ἱστορίαν ἐρμηνεία καὶ τῇ κατὰ τὸ κείμενον. Docet Rittershusius ad Amphiloichium in Epistola metrica ad Seleuc. v. 244. p. 768. ed. Orell. Matthæi in annot. 69. ad Quatuor Homilias Joannis Chrysostomi IV. p. 107. Inde eam partem librorum de Hierarchia, quæ in allegorica interpretatione Sacramentorum versatur, *θεωρίαν* inscripsit Dionysius Areopagita. Ex altera parte ii philosophi qui Platonem secuti ethnicas quoque religiones retinuerunt, vocem *θεωρία* partim universe accipiunt de contemplatione, de scientia (Vid. v. c. Plotin. II. 9. 17. p. 216. C.) partim de mentali visione formarum (τῶν ἰδεῶν cf. I. 1. 7. p. 4. F.) partim de rerum divinarum scientia, sive de Theologia, præcipue quam Plato tra-

diderit (Proclus in Platonis Theol. I. 1. p. 1. inf. cf. Longin. ap. Porphy. de Vita Plotini p. 14.) et in alias quoque partes vocabuli vim convertunt, quæ cum contemplatione ac speculatione, quam nos vocamus, conjunctæ sunt. Jam si quæris, quomodo hoc ipso libro Plotinus accipiat hanc vocem, cum etiam *θεωρίαν γῆς, φυτῶν, δένδρων* agnoscat: actum agerem, si post Marsilii Ficini Commentarium hanc rem recollere vellem. Alia apponam in Annotationibus. Anglice vertit hunc librum THOMAS TAYLOR in libro *Five Books of Plotinus*. Lond. 1794. p. 199. sqq. Germanice ipse verti et cum annotatione exhibui in libro: *STUDIEN herausgegeben von C. Daub und Fr. Creuzer* Vol. I. p. 30—103. (Cæterum quod ea in translatione *θεωρία, θεωρεῖν* ubivis interpretatus eram *Betrachtung, betrachten*: nunc maluerim: *Anschauung, schauen* s. *anschauen*.) Argumentum hujus libri Plotiniani in pronuntiatorum singulorum numerum redegit et (quod in hujus viri scriptis omnibus tenendum est) ad Kantianæ philosophiæ modulum examinavit Tennemann. in *Geschichte der Philosophie* Vol. VI. p. 108. sqq.

p. 630, 9. ΠΑΙΖΟΝΤΕΣ δὴ—σπουδάζειν] Conferri merentur, quæ de his rebus sibi invicem oppositis sublimiore quodam sensu exponit Noster III. 2. 15. coll. Platon. Phædr. p. 348. Heindf. Tenendum autem apud Plotinum τὸν σπουδαῖον eundem esse, qui Socraticis ὁ καλὸς κάγαθός, Stoicis ὁ σοφός. Cf. Reiz. ad Lucian Icaromenipp. c. 4. Omnino confer Courier. ad Longi Pastoral. p. 206. sq. et Simner in Auctar. Animadverss. ad Long. p. 171.

p. 631, 11. ἦν ἀφάνταστον φασὶ καὶ ἄλογον εἶναι] Quo sensu intelligendum sit vox ἀφάνταστος optime inde discas, si reputaveris, quid Platoni sit φαντασία. Qua de re vid. Plat. Sophist. p. 296.

— 13. "Οτι μὲν οὖν οὔτε χεῖρες ἐνταῦθα κ. τ. λ.] Oppugnat in hoc capite Plotinus eorum philosophorum sententias, qui, quæcunque in rerum natura efficerentur, ab elementis et motu quodam, cui nulla superior intelligensque vis ac natura præesset, effici existimarent. Ipse vero, quæcunque fierent in corporibus aut moverentur, effici contendit a natura quadam sive forma incorporea, cui illa subjicerentur, quæ tamen ipsa non aliunde penderet.

p. 631, 13. ἐπακτὸν ἢ σύμφυτον] Opponit sibi invicem Herodotus ἐπακτὸν et σύντροφον. VII. 102. conf. etiam Pindar. Olymp. X. 107. ibiq. Scholl. Ad totum locum v. Cudworth. Syst. int. p. 164. ed. Mosh. Alia adposui infra ad p. 380. B.

— 17. ἡ κοροπλάσται] Attica hujus vocabuli forma est κοροπλάθοι, qua ipse utitur Plato. Vid. Ruhnken. ad Tim. Lex. Plat. p. 149. coll. p. 166. Dicuntur etiam πηλοπλάθοι, ut apud Demosthenem in Or. Philipp. I. vid. Wieland. Att. Museum III. p. 468. Ezech. Spanhem. ad Julian. Cæs. (*Preuves des remarques*) p. 107.

p. 632, 5. καὶ συνέναι ὡς μένειν δεῖ] Fort. leg. συνιέναι. Ita correxit Wesseling. ap. Herodot. V. 80. p. 412. ex Codd., ubi erat συνέναι. cf. ej. annot. p. 11. Sed est συνέναι ap. Plat. in Cratylo 28. et ap. Antonin. Philos. V. 6. ubi cf. Gataker. Infra tamen c. 3. bis legitur συνιέναι.

— 8. οὐκ ἔσται τὸ κινεῖν πρώτως] Sensum vocis κίνησις apud Platonem, non semper unum eundemque, disces collatis locis Theæt. p. 132. sq. ubi nostrum habes; Tim. p. 301. sq. 348. de Rep. X. p. 298. sq. ubi qualitatium, quas dicunt, mutationem significat; ut apud Plotin. I. 1. 6. ubi αἴσθησις: dicitur κίνησις σώματος, itemque ἀλλοίωσις esse dicitur γένος κινήσεως: v. Enn. VI. 3. 21. coll. 23.—Cæterum in verbis αὐτῆς δὲ οὐδὲν κινούμενον respicere videtur philosophus noster Platonem in Phædro p. 38. Bekk. p. 244. ed. Heindf., quem locum recepit. Cic. in primum Tusculanarum librum c. 23. 53—55. [et paucis immutatis in librum VI. de Rep. c. 25. 26. (Somn. Scip. VIII.) ubi vid. annot. Moseri p. 504. coll. p. 557—560.] ubi vid. Davisium collata ad Phædrum Heindorfii annotatione.

— 12. Καὶ γὰρ εἶδος αὐτῆν δεῖ εἶναι] Quid sit εἶδος nostro cognosces ex Platone, quem in hujus vocis significationibus, ut ubique, sequitur Plotinus. Vid. Platon. Sophist. p. 253. Steph. Parmenid. p. 135. Politic. p. 285. (cf. Diog. Laert. II. 19. Aristot. Metaph. I. 6.) Phædon. p. 100. sed adi etiam ipsum nostrum Enn. VI. 3. 9. II. 3. 17. coll. III. 2. 2. et 22. Ad v. ὄλη vid. Enn. III. 6. 7. et 9. 10. coll. Plat. Phileb. p. 23. sqq. Tim. p. 50. sqq. A materia universe cogitata distinguitur nostro ἡ ὑποκειμένη καὶ δημιουργουμένη. Enn. III. 6. 6. sq. IV. 7. 11.

— 17. ἐν τοῖς φυτοῖς τοὺς λόγους εἶναι τοὺς ποιούοντας] Ita Zeno Stoicus apud Diog. Laert. VII. 134. τὸ ποιῶν (εἶναι) τὸν ἐν αὐτῇ (τῇ ὄλη) λόγον τὸν θεὸν—δημιουργεῖν ἕκαστα. Unde etiam §. 136. dicitur λόγος σπερματικός. Cf. Gataker. ad Antonin. p. 141. Est etiam apud Plotinum λόγος ὁ ἐν σπέρματι. Enn. III. 2. 2.

p. 633, 2. ἔσχατος ἦδη καὶ νεκρὸς] Eodem sensu νεκρὸν habes apud Clem. Alex. Strom. IV. p. 633. Inter εἶδος et μορφή distinxerunt etiam antiquissimi philosophi et in primis Aristoteles, quorum loca collegit Tülleborn. ad Fragmm. Parmenidis in libro, qui inscribitur *Beiträge Zur Geschichte der Philosophie* VI. 80.

p. 634, 7. Καὶ εἴ τις δὲ αὐτῆν κ. τ. λ.] Quæ Iamblichus in Stobæi Eclogis I. 52. p. 880. 882. ex Plotino profert, huc pertinere videntur *Heerenio*. vid. ib. p. 881. not. ej. Cæterum hæc de animæ mundi efficacitate placita suo modo excusit et vero explodere instituit Tiedemann. in *Geist d. spekulat. Philosophie* III. p. 323. sqq.

— 12. ἔχειν—ὑπάρχει] Eandem constructionem habes apud Xenophont. in Cyrop. IV. 5. 31. cf. Wyttenb. ad Eclog. Hist. p. 381. In seqq. correxi καὶ μοι γενομένη. Erat enim sine sensu γενομένη.

— 15. καὶ μοι τὸ τῆς μητρὸς κ. τ. λ.] Conf. Enn. II. 9. 2. Ad v. γεωμέτραι θεωροῦντες in præcedentibus cf. Diog. Laert. III. §. 84.

p. 635, 7. καὶ οὐκέτι ἐζήτησεν, ἀλλὰ θεώρημα ἀποτελέσασα] Velit fortasse aliquis scriptum: οὐκέτι ἐζήτησεν ἄλλα, θεώρημα ἀποτελέσασα. Sed neque Codd. addicunt, nec Participii usus pro Indicativo rarus est (vid. *Dorvill.* ad Chariton. p. 624. ed. Lips. Raphel. ad Acta Apost. XXIV. 5.) et Plotinus alibi quoque verbo ζητεῖν absolute, quod dicunt, et sine objecto utitur.

— 10. τὴν τοῦ ὕπνου τοῦ ἐργηγορότος] Videtur respicere Plotinus Platonem suum in Tim. p. 52. Conf. Nostrum Enn. II. 5. 3. ibiq. annot. p. 175. C. Lucian. Hermotim. c. 1. Aleiph. Epist. III. 38. ibiq. interpr. Add. Plotin. Enn. III. 6. 6. p. 310. coll. Ficin. p. 340, ubi rem eandem attigi. Conf. et ad p. 307. G. (III. 6. 5.)

— 19. ἐφιέμενοι δὲ αὐτὸ ἰδεῖν—ὁ μὴ νῶ ἐδύναντο] Similem differentiam statuit Indorum phi-

losophorum ratio, quæ exponitur in carmine *Bhagavad-Gita*. Etenim ibi (XIV. 5—8.) *Radschas* h. e. terrestris habitus, eorum esse dicitur, qui (cum ad *Sattwa* sive ad veram essentiam ac proinde ad veritatis cognitionem puramque virtutem pervenire nequeunt) ad singulas res delabuntur, rerumque umbras ac species, et agendi studio in varias partes distrahuntur. Vid. *Guil. de Humboldt*. disputat. vernaculam de Carmine *Bhagavad-Gita* in Actis. Societ. Regiæ Berolin. 1826. p. 29. sq.

p. 636, 12. τὴν ψυχὴν τὴν πρὸ ταύτης] Triapoint principia Plotinus, primum τὸ ἀγαθόν, alterum τὸν νοῦν, tertium τὴν ψυχὴν τοῦ παντὸς s. τῶν ὄλων. Qua de re vid. imprimis Enn. II. 9. 1. p. 199. C. coll. III. 5. 3. V. 2. 1. V. 1. 6. V. 1. 3. Hæc est Plotiniana illa Trinitas, quæ apud multos nostro peperit nomen amici Christianorum et Christianismi: quamquam ex eadem ipsa ratione alii eum Tritheismi arguebant. Cæterum confer quæ in Prologomenis 127. V. lit. 6. de Principiis Plotini posuimus.

— 13. καὶ ἡ ἐξ ὧν ἐγνώκει ὁδὸς] Non semel utitur Noster hac similitudine. Sic Enn. IV. 7. 13. Platonica est. Vid. Sympos. p. 70. Ast. ibiq. laud. Republ. VI. p. 490. p. 285. Bekk.

— 16. ἐν παιδίῳ, ἰσθαλμα ἔχοντι ἀπάντων] Respicere videtur Plotinus ad Platonicam de recordatione vel reminiscencia doctrinam, nimirum discere nihil aliud esse, quam recordari (*ἀνάμνησις*). Vid. Plat. Phædon. p. 72. sq.

p. 637, 1. πρώτη μεταλήψει μεταλαμβάνων] De hoc usu, verbi *μεταλαμβάνειν* vid. *Jacobs*. ad Stobæum p. 256. Ad sequentia *πρόεισιν ἡ ζωή* cf. Enn. II. 9. 2. ubi eadem locutio reperitur. Cæterum hæc omnia sunt Platonica: vide modo de Rep. IV. p. 431. a. cf. Cicer. Tusce. I. 10. Philon. Jud. de vietim. offer. p. 858.

— 12. τῷ ἐξίτηλον καταβαίνον γίνεσθαι] De usu vocis *ἐξίτηλος* vario vid. Stephani Thes. L. Gr. s. v. Sturz. in Lex. Xenoph. Wytttenbach. in Selectt. Historr. p. 349. et supra nos ad I. 6. 3. conjunxit autem cum voce *ἀμυδρόν* Basilii Sel. de vita S. Theclæ p. 293. cf. Boissonadii Anecdott. græ. I. pag. 288. Ad v. ἀψοφητὶ v. supra ad III. 7. 11. p. 336. F.

— 14. Καὶ ψυχὴ δὲ ἡ θεωροῦσα] Plenior videri possit habuisse Ficinus hunc locum, si-

quidem ex ejus versione conjecturam facere licet.

— 17. ἡ καὶ διὰ τοῦτο πανταχοῦ] Fic. aliter legisse videtur hunc locum. Legendum fortasse διὰ τούτου.

p. 638, 1. Διὸ ὁ ἡμίλοχος τοῖς Ἰπποῖσι δίδωσιν] Respicit Plotinus tritissimum Platonis locum in Phædro p. 272. Heindf. de auriga duobusque equis diversis. Idque et aliis locis apud Nostrum fit et Enn. I. 6. 8. et 9. ad quos locos vid. Wytttenbach. in Epist. Crit. p. 250. ed. Schæfer.

— 11. τοῦτο δὲ ποῦ; ἐν ψυχῇ] Cf. Platon. Phædon. p. 96. p. 83. Bekk. ibiq. Wytttenb. p. 254.

— 16. εἶσω κέεται] Hic usus vocis *εἶσω* recentioribus scriptoribus familiaris est. Vid. *Valckenacr.* ad Eurip. Phœniss. p. 727.

p. 639, 16. εἶτ' ἐπανοῦσα, πάλιν θεωρεῖ] Cf. Enn. V. 8. 10. I. 6. 9. ubi est ὄψις ἡδὴ γενόμενος. Sed totus locus conferendus.

p. 640, 3. ἡδὴ γὰρ οὔτος πρὸς τὸ ἐν] Conf. Clem. Alex. Strom. IV. 23. ubi de præcepto Pythagorico εἶνα—μοναδικὸν γενέσθαι.

— 11. ποιῶντα δεικνύσι] Ed. δέικνυσι. Ego correxi, ad ὑποστάσεις referens.

p. 642, 4. ἡ δὲ ἐναργεστέρα αὐτῆ] Ita correxi, motus capite hujus libri tertio p. 346. A.

— 18. ὧς βέλτιον αὐτῷ] Fic. legisse videtur ὧ βέλτιον, omisso αὐτῷ. Quod ad sententiam commode.

p. 643, 8. καὶ σωρὸς τις συμφορητὸς ἔσται] Eodem sensu vocabulum *σωρὸς* usurpat Plotini discipulus, Porphyrius, ap. Stob. Eclogg. p. 823. Heeren.

p. 644, 1. δεῖ τὸ πρὸ τοῦ δύο λαβεῖν] Hæc et sequentia ex eutere studuit *Tiedemann*. in *Gcist. der spekul. Philosophic* III. p. 374. sqq. et p. 386. qui hoc unitatis placitum a Pythagora et Platone sumsisse Plotinum dicit.

— 7. Τί οὖν τοῦτο, καὶ ποῖόν τι κ. τ. λ.] Quomodo conveniant ὁ νοῦς et τὸ δν et quid differant ex Plotini sententia v. Enn. V. 9. 2. D. coll. V. 2. 1. V. 3. 13.

— 14. ἀλίσκοιτο ἐπιβολῇ ἀθρόα;] Quod h. l. est ἐπιβαλῆ Platonis est ἐπέρεσις: quo ipso utitur etiam noster paullo superius cum dicit: ἐρείδοντες τὴν διάνοιαν. Conf. Ign. Rossi Commentat. Laërt. p. 277. Qui usus est Epicureorum.

Stoicorum ejusdem verbi usum v. ap. Stob. Eclogg. p. 120.

p. 644, 17. ὅσπερ εἰ φωνῆς] Similitudinem vocis sectatus est etiam Nicol. Methonensis in Procli Inst. Theol. c. 23. p. 43.

p. 645, 8. διέξοδος] De hac voce egimus supra p. 189. B. Add. Clem. Alex. Strom. IV. 25.

— 9. ἀκριβῶς, καὶ οὐχ ὀλοσχερῶς] Vid. de hoc usu vocis ὀλοσχερῶς Gataker. ad Antonin. p. 11. qui idem ad v. ἀδιάρθρωτος conferendus p. 83.

— 11. καὶ ἀρχὴ ζωῆς] Ex Platonicis hæc fontibus ducta. Vid. Cratyl. p. 396. Steph. Phileb. p. 26. sq. Conf. Clem. Alex. Vol. I. p. 638. Potter.

p. 646, 15. ἀφήσουσιν αὐτῶν τὰ ρεύματα] Vocem ρεύματα non recte intellexit Fic. Veram significationem exhibet Ammonius s. v. ρεῖθρον. p. 122. Igitur correximus.

— 17. οἶον ἐν ῥίζῃ ἰδρυμένης] Eadem comparatione utitur noster etiam Enn. III. 3. 7. Inde correxi in seqq. ξμεινε δὲ αὐτῇ pro αὐτῇ. Illo vero loco ex nostro, vel sine libris, corrigendum fuisset μενούσης pro ἐνούσης. Vid. quæ ibi annotavimus p. 277. B. C. et infra IV. 3. 4. p. 375. B. et annot. ad p. 390. c. 25. A.

p. 647, 4. ὁ μὴ πλήθος ἦν.] Brueker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 395. ex hoc loco ita: “Principium omnium non est omnia, sed super omnia et potestas omnium, quæ quidem nisi esset, neque cetera forent. Super—ens nempe, quod neque movetur neque dividitur, neque multiplicatur, licet omnia ex eo prodeant.” Deinde conferri jubet locos Plotini V. 1. 7. p. 489. V. 2. 1. p. 493. VI. 2. 9. p. 603. Tum de loco Iamblichi de Mysterr. VIII. 2. p. 158. disputat, partim obloquens Cudwortho in Syst. Intell. c. IV. §. 36. p. 732—734. partim cum eo faciens. Cf. eundem Bruekerum p. 403. sq.

— 7. καὶ ἐφ’—εἰς ὁ ἀνάξεις] Hæc glossam redolent: quare uncinis inclusi; ut in seqq. verba τοῦτο δὲ ἡ ἀρχὴ μένουσα.

— 12. καὶ τὸ τίμιον] Conf. Platon. Politic. p. 286.

— 15. μὴ ὄντος, μὴ οὐσίας, μὴ ζωῆς] Platonem respicit de Rep. VI. p. 509. Steph. p. 320. Bekk.

p. 648, 1. τῇ προσβολῇ] Explicat hanc vocem Scholiastes Eurip. ad Medeam p. 271. ed. Beck.

voce θέα. Hac sententia eodem vocabulo utuntur Plato in Theæteto et Philo Judæus, quamquam ille addit τῶν ὀμμάτων, hic τῆς ὄψεως. Plane ut h. l. redit apud nostrum Enn. V. 8. 10.

— 2. μετ’ αὐτὸ δι’ αὐτὸ ὄσσω] Legendum videtur δι’ αὐτοῦ.

— 5. Ὑλη δὲ ἐν νοητοῖς] Ante hæc excidit fortasse pars enunciati, quo μὲν contineretur, quodque ad εἶδος νοῦ pertineret.—Similitudine a videndo ducta explicat Plotinus naturam τοῦ νοῦ eodem modo Enn. V. 3. 5. p. 500. Νοῦς ὄρῃ jam erat sententia Epicurmi. V. Davis. ad Cic. Tuscc. I. 20. Jacobs. ad Eurip. Helen. Animadverss. c. X. p. 139.—Disputat de his Tiedemann in libro Geist der spekul. Philos. III. p. 381. sq. Congruunt autem hæc Plotiniana decreta cum decretis Unitariorum, quos dicunt, inter Indiæ philosophos, hoc est eorum, qui in Metaphysicis non admittunt principium summum, quod duplex sit, in ethicis autem neque amor neque odio, nec gaudio nec dolori obnoxii, non duplices sunt, nec in duplicibus versati; quam unitatem primam virtutum omnium ponit Bhagavad-Gita. Vid. Eugen. Burnouf. annot. in Abel-Rémusat Mélanges Asiatiques Tom. I. p. 454.

— 12. Φθεγξάμενος οὖν κ. τ. λ.] Cf. Annot. ad Procli Inst. Theol. c. 8. p. 16.

— 16. ἀγαθοειδὲς] Vocabulum ἀγαθοειδὲς, adjunctum τῷ νῷ, Platonicum est, de Rep. p. 509. a. p. 236. Ast. Conf. Plotin. Enn. VI. 7. 18.

p. 649. 7. Τοῦ δὲ νοῦ καλοῦ ὄντος] Platonicum est: de Rep. VI. p. 508. Steph. p. 319. Bekk.

— 8. ἐν φωτὶ καθαρῷ] Respicit Platonem de Rep. X. p. 616. St. Coll. Plotin. Enn. V. 3. 8. IV. 5. 7. Philon. Jud. de Victim. off. p. 859.

— 9. ὁ καλὸς οὗτος κόσμος] Hujus appellationis auctor fuisse dicitur Pythagoras ap. Diog. Laërt. VIII. Photium Biblioth. Cod. 659.—Conf. Platon. in Gorg. p. 508. a. inprimis in Tim. p. 29. a. unde nostri loci verba sunt hausta.

— 11. μὴδ’ ἄμετρον] Platon. Phileb. p. 66. a. —ἀλλὰ πρῶτον μὲν πῃ περὶ μέτρον καὶ τὸ μέτριον καὶ κάριον κ. τ. λ.

— 12. Θάμβος—ἔχοι] Homericum est. Iliad. γ. 342. et sæpius.

— 13. καὶ αὐτοῦ γενόμενον ἔνα] Ne quis emendatum velit αὐτῷ, verbo moneo aliam hujus loci

rationem esse aliam eorum ubi Noster Verbum ἐνοῦσθαι cum Dativo jungit Clem. Alex. Vol. I. p. 635. esse ἐνούμενον ἐν αὐτῷ.

p. 649, 16. τὸν κἀκείνου ποιητῆν] Platoniceum hoc est ex Rep. VI. p. 506. St. p. 315. Bekk. et p. 508. p. 318.

p. 650, 1. κόρον—κόρος—κεκορέσθαι] Consulto in his vocabulis ludere Plotinum intelligas comparatis his ejusdem locis III. 6. 14. V. i. 4. V. i. 7. V. 9. 8. Adde de vocc. κόρος, κόρη Corayi Ἐτακτα I. p. 87. sq.

— 3. τοῦ ἀνευδεοῦς] Vetustissimi philosophi (physiologi) τῷ παντί et τῷ ὄντι adscripserunt τὸ ἀνευδέες v. c. Parmenides. Vid. Tülleborn. l. c. VI. p. 73. ibiq. Simplicium.

LIB. IX.

p. 655, 7. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ] Inter priores libros Plotini referendus, si tempus respicias, quo singuli deinceps scripti sunt. Tenet enim locum decimum tertium. Vid. Porphyr. de Vita Plotini cap. IV. et cap. XXIV. p. 100. et p. 143. ed. Fabric. De singulis quæstionibus, quas hic agitatur noster philosophus, dicendi nobis otium fecit Ficinus in suo commentario. Laudat autem hunc ipsum librum Proclus; ejus verba in annotatione ad primi capituli initium adscribentur.

— 10. Νοῦς, φησιν, ὁρᾷ ἐνούσας ἰδέας] Plato in Timæo p. 39. p. 40. Bekk.—ἤπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὅ ἐστι ζῶον, οἷαί τε ἐνεῖσι καὶ ὄσαι, καθορᾷ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διανοήθη δεῖν καὶ τότε σχεῖν. Locum supra bis attigit Plotinus, p. 200. E. ubi Epicharmi illud, licet aliquanto diversum, Νοῦς ὁρᾷ κ. τ. λ. attigimus; et p. 204. A. Quas autem h. l. dicit ἰδέας, eas εἶδη proxime appellat. De quo vide Wyttenb. ad Platon. Phædon. p. 270. et supra p. 58. A.

— 14. τὸ τοίνυν ζῶον αὐτὸ, οὐ νοῦς, ἀλλὰ νοητὸν, αὐτὸ φήσομεν] Legito mihi hæc in libro de Numeris c. VIII. infra p. 678. A: ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ζῶον πρῶτως ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοζῶον καὶ νοῦς ἐστὶ καὶ οὐσία ἢ ὄντως. Quam diversitatem etiam indicat Proclus in Platonis Timæum p. 130: τὸ αὐτοζῶον Ἠλωτίνος μὲν διχῶς ὑποτίθεται, ποτὲ μὲν τοῦ νοῦ κρείττον, ὡς ἐν ταῖς διαφοροῖς ἐπισκέψουσι, ποτὲ δὲ καταδέεστερον, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν, ὅποταν λέγῃ πρῶτον εἶναι τὸ ὄν, εἶτα νοῦν

(f. τὸν νοῦν), εἶτα τὸ αὐτοζῶον. Hæc ille eo in loco. Alia apponam infra ad l. l. libri de Numeris.

— 17. ἐκεῖ γὰρ καὶ τὴν ἀλήθειάν φησιν εἶναι ἐν τῷ ὄντι] Platon. Tim. p. 28. p. 22. sqq. Bekk. Phileb. p. 64. de Republ. VI. p. 486.

p. 656, 2. Ὁ γὰρ καθορᾷ—ἐν αὐτῷ κ. τ. λ.] Cf. infra p. 526. E: οὔτω δὲ καὶ νοῦς—θεάσεται οὐκ ἄλλο ἐν ἄλλῳ φῶς, ἀλλ’—αὐτὸ καθ’ ἑαυτὸ μόνον, καθαρὸν ἐφ’ ἑαυτοῦ ἐξαίφνης φανέν. Ceterum in his quoque quædam quasi semina agnoscas *Kantianæ* rationis et quæ hanc nuper in Germania secutæ sunt, licet, præter *Schellingium* et *Hegelium*, viros ingeniosissimos, neminem ex his philosophis credam has Enneadas lectitasse.

p. 657, 13. διὸ οὐκ ἐν τῷ σώματι—ἀλλὰ τὸ σῶμα εἰς αὐτὴν] Alcinous de Doctrina Platonis hanc hujus philosophi de anima mundi prodit sententiam cap. XIV. p. 489. ed. Lugd. Bat. 1614: τῆς δὲ ψυχῆς (τοῦ κόσμου) ταθείσης ἐκ τοῦ μέσου ἐπὶ τὰ πέρατα, συνέβη αὐτὴν τὸ σῶμα τοῦ κόσμου κύκλῳ διὰ παντὸς περιέχειν καὶ περικαλύψαι ὥστε ὄλῳ τῷ κόσμῳ αὐτὴν παρατεῖναι, καὶ τοῦτου τον τρόπον αὐτὸν συνδέειν τε καὶ συνέχειν. Ceterum Christoph. Contoleon in Excerptis Plotinianis in Cod. Vat. n. 2141. hæc ita profert: Διὸ καὶ Πλάτων καλῶς τὴν ψυχὴν οὐ θεῖς ἐν τῷ σώματι ἐπὶ τοῦ παντὸς, ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐν τῇ ψυχῇ.

p. 658, 3. ὅον κενεμβατοῦσα, καὶ ἀοριστοτέρα γιγνομένη] De verbo κενεμβατεῖν adde iis, quæ nuper laudata sunt in Steph. Thes. Valpyano—Londin. Hesych. Phot. Suid. Zonar. Etymol. Magn. Etymol. Gud. in voce. Alex. Mori Comment. ad Coloss. II. 18. Ego adjuceam venustum locum Plutarchi de Fortun. Alex. M. II. p. 336. F. de hujus regis exercitu:—εἶτα ἐκλείποντος εὐθὺς, ὁ Λεωσθένης ἔλεγε τὴν δύναμιν ἐμπλανωμένην ἑαυτῇ καὶ περιπίπτουσαν εὐκείναι τῷ Κύκλωπι μετὰ τὴν τύφλωσιν ἐκτείνοντι πανταχοῦ τὰς χεῖρας, ἐπ’ οὐδένα σκοπὸν φερομένης. οὔτως ἐρέμβετο κενεμβατοῦν καὶ σφαλλόμενον ὑπ’ ἀναρχίας τὸ μέγεθος αὐτῆς. Locum tractavit Wyttenb. in Animadvv. in Plutarchi Apophthegmm. Regg. p. 1074: de illo verbo nihil monuit; ad ejus usum intelligendum tenendus est hic ipse locus Plotinianus. Stob. Eclogg. Phys. I. 26. p. 534. Heer. Xenophanes de eclipsi solis:—κατὰ δὲ τινα καιρὸν ἐκπίπτει τὸν δίσκον εἰς τινα

ἀποτομὴν τῆς γῆς οὐκ οἰκουμένην ὑφ' ἡμῶν, καὶ οὕτως ὡσπερὶ κενεμβατοῦντα ἐκλείψω ὑποφαίνων. Basilius Cæsar. Homil. XVI. p. 504: "Ἄφες σεαυτοῦ τὸν νοῦν δραμεῖν ὅσον βούλεται, καὶ διαταθῆναι ἐπὶ τὰ ἄνω· εἶτα εἰρήσεις αὐτὸν μυρία πλανηθέντα, καὶ πολλὰ κενεμβατήσαντα, καὶ πάλιν ἐπανιώντα πρὸς ἑαυτὸν κ. τ. λ. cf. Suicer. Thes. Eceles. II. p. 85.

p. 659, 5. ταῦτα ἄρα εἶδεν, ὅσα ἐνέργειαι] Fal-lor, aut hunc locum ante oculos habuit Philoponus, eum hæc scribebat in Aristotel. de Anima

fol. 1. p. a: "Ἔστι γὰρ ὁ νοῦς οἶον ἕξις τῆς ψυχῆς τελειοτάτη· ὅθεν περὶ τούτου λέγων ὁ Πλωτῖνος φησιν, ὅτι ὅστις δὴ ἐνήργησεν, οὗτος οἶδεν ὁ λέγων. ἄτε δὴ τῆς τοιαύτης καταστάσεως μηδὲ λόγῳ ἐρμηνευθῆναι δυναμένης. Utut est, mihi eum Vati-cano libro et Ficino legendum videtur οἶδε vel potius οἶδεν. Proxime e marg. Edit. in ordinem recipiendum videtur, οἱ ὄντες pro οἱ ὄντως, hac sententia: Quod si vero actus sunt intellectus, qui hoc pacto se ipsos intelligunt: intelligibile sumus nos, qui sumus.

LIB. I. ENNEAD. QUARTÆ.

P. 667, 7. ΠΕΡΙ ΟΥΣΙΑΣ ΨΥΧΗΣ] Sequuntur libri *de Anima*, quos omnes in hac quarta Enneade complexus est Porphyrius. Vid. de Vita Plotini e. 25. p. 143. sq. Fabric. Est primus hic libellus ex temporis ordine quartus. Vid. ibid. et cap. 4. p. 100. Turbatum autem esse in his libris arguunt Codices. Vid. Var. Lect. ad finem libri IX. Enn. III. p. 359. B. Plura etiam antiquitus in iis lecta esse, quam hodie in libris MSS. et in Editione comparent, ex altera, Eustochii nimirum, editione Plotinianorum operum ut videtur desumpta, proxime indicabimus ad inscriptionem libri alterius p. 361.

Argumentum horum novem librorum quod attinet conjunctum est illud eum primariis locis Platonis eum in aliis dialogis tum in Phædro p. 247. atque in Timæo p. 34. sqq. (ex quo posteriore etiam Plutarchus conscribendi libri *de Animæ procreatione* ansam arripuit,) cum decretis Aristotelis *de Anima*, præsertim libro II. et III. Neque vero reliquorum quoque philosophorum sententias, non respexit Plotinus. Atque ut strictim tantummodo attingam, quæ principes philosophorum in hac doctrina posuerunt, Ægyptiorum sententiam prodit ipse Historiæ parens II. 123. cui non contradicere ea, quæ Pausanias in Messen. c. 32. de Indorum et Chaldæorum sapientibus memorat, alibi docui, in Commentt. Herodott. I. p. 315. sqq. Duplicem esse animam Ægyptios tradidisse testatur Iamblichus de Mysterr. VIII. 6. p. 162. Gal.

Ac sicut alia, ita hanc quoque doctrinam illis communem dicas cum doctrina Pythagoreorum Crito enim sive Damippus ap. Stob. in Florileg. Tit. III. p. 75. p. 106. Gaisf. ita: ἐν δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἡ συναρμογὰ τῷ ἀλόγῳ μέρους τῆς ψυχῆς ποτὶ τὸ λόγον ἔχον, ἀρετά. Plura de Pythagoreorum in hæc re decretis vid. ap. Cic. de N. D. I. 11. cf. Diog. Laërt. VIII. 27. et præcipue Alcinoium de Doctrina Platonis, qui tribus potissimum capitibus XXIII—XXV. Platonis de animo placita in compendium rededit. Idem Tullius in Tuseulanis I. 10. itemque de Divinat. I. 29. Platonis, in quem Aristoteles de Anima in recensendis antiquorum sententiis iniquior est, distinctionem *triplicis animi, rationis, iræ, cupiditatis*, ut vertit, attingit. De Aristotelis ἐντελεχείᾳ proxime videbimus ad initium sequentis libri. Ad eum in plerisque se applicuit Alexander Aphrodisiensis in duobus libris *de Anima*; de quibus consule Fabricii Biblioth. Gr. Vol. V. p. 660. sqq. ed. Harles.—Stoici varias animæ humanæ partes distinguebant, eique, quam præstantissimam censebant, nomine τοῦ ἡγεμονικῆς principatum deferebant. Atque Chrysippus octo animæ partes dinumerasse dicitur (Galen. de Hippoerat. et Platon. Decretis p. 275. ed. Basil. Marcus Antonin. II. 2. Diog. Laërt. VII. 50. et 110. Tertullian. de Anima c. XVI. Cf. etiam doctissimi Bagueti Commentat. de Chrysippo p. 89. sq. p. 181. sqq.) Sed veterum philosophorum de Anima vel somnia et opiniones, vel sen-

tentias et subtiliter excogitata placita, quæ infinita sunt, ab iis scriptoribus tradita in primis sunt, qui *de Anima* libros composuerunt. In his primus est trium Aristotelis, in quo antiquorum decreta philosophorum dijudicari diximus. Sequuntur Theophrastus, Dicæarchus, Alexander Aphrodisiensis aliique Peripatetici. Chrysippi duodecim et fortasse plura exstitisse *περὶ ψυχῆς* volumina videntur (*Baguet* l. l.), Cicero hunc Historiæ Philosophicæ locum cum alibi attingit, tum præsertim in Tusculanarum Disputationum libri primi capitibus IX. et X. Ex Platonico-rum familia, qui multi de Anima commentati erant, ii partim priorum etiam philosophorum decreta memorasse putandi sunt, ut Porphyrius in libris *de viribus animæ* et *de animæ immortalitate*. (Vid. Heeren. de Fontibus Eclogarum Jo. Stobæi §. 53. p. 211.) Iamblichus imprimis, cujus librum *περὶ ψυχῆς* pro mere historico habet idem vir doctus (§. 44. p. 203.). Atque ex his aliisque scriptis omnia sua consurrexerunt Plutarchus, qui fertur, de Placitis Philosophorum IV. 2—23, et, qui in hoc loco multo diligentior copiosiorque reperitur, Jo. Stobæus in Eclogis Physicis I. 52. quando de Anima sententiæ ab eo collectæ quartam totius libri Physicorum partem occupant. (Heeren. ad Stob. I. p. 794.) Plotini mentionem idem facit p. 866. 880. 886. 894. 896. (ubi perperam *Πλωτίνου* impressum) 902. 924. 1056. Heerenii. Idem Stobæus ibid. I. 52. §. 13. sqq. Excerpta Porphyrianarum *ἀφορμῶν πρὸς τὰ νοητὰ* exhibet; quæ in Porphyrii Opuseulis ab *Holstenio* Romæ 1630. emissis et in editione Cantabrigiensi §. 15—23. §. 39. p. 222—228. p. 246. sq. leguntur, et, sicut reliqua ejusdem libri, Plotinianarum disputationum summam continent. Tertullianus etiam de Anima haud pauca habet, unde priorum philosophorum pronuntiata discas, nec minus Nemesius in capite secundo libri de Natura Hominis, quod *περὶ ψυχῆς* inscribitur p. 67. sqq. ed. Matthæi. Cassiodorius denique, licet sacrorum scriptorum maxime auctoritate usus, nec ipse tamen nihil habet, quod ad veterum doctrinam philosophorum quodammodo facere videatur. Supra profectus sum a Platonis Aristotelisque mentione, quoniam horum duumvirorum sententias potissimum respicit Plotinus in his libris de Anima. Stoicorum

VOL. III.

etiam admonui lectores nostros, quod eos subinde refutare studeat. Etenim Eusebius in P. E. XV. 22. p. 824. locum longiorem, quem ex his Plotinianis libris (infra p. 456. sqq.) desumpsit, ita inscripsit: *Πρὸς τοὺς Στωϊκοὺς, ὅτι οὐ δύναται σωματικὴ εἶναι ἡ ψυχὴ, ἀπὸ τοῦ περὶ (ἀθανασίας nimirum) ψυχῆς Πλωτίνου.* Hæc Eusebiana memorat etiam *Justus Lipsius* in *Physiologia Stoicorum* lib. III. Dissert. 13. p. 617. Operum. Plotino rursus oblocuti sunt plures uti Nicephorus Chummus sive Nathanaël, qui in *Antithetico* suo, Plotini de Anima sententias primarias diruere studeat; itemque Anonymus de Anima. Quos libellos cum aliorum Excerptis huic Enneadum Corpori adjunximus. Atque ex Plotini, Procli aliorumque Platonico-rum scriptis Hæreticorum falsas de Anima opiniones repetunt passim Christiani scriptores. De Proclo hoc nomine sæpius conqueritur Nicolaus Methonensis, quem nuper Voemelius noster edidit. Plotinum, quod attinet hæc Nemesius de *Natura Hominis* p. 9. p. 36. ed. *Matthæi*: *Τινὲς μὲν, ὧν ἔστι καὶ Πλωτίνος, ἄλλην εἶναι τὴν ψυχὴν καὶ ἄλλον τὸν νοῦν δογματίζοντες, ἐκ τριῶν τῶν ἀνθρώπων συνεστάται βούλονται, σώματος, καὶ ψυχῆς, καὶ νοῦ. οἷς ἠκολούθησε καὶ Ἀπολλινάριος ὁ τῆς Λαοδικείας γενόμενος ἐπίσκοπος.* Michaël Glycas *Annal.* Part. I. p. 70. ed. Paris. p. 54. Venet. item de Apollinariū sententia *duas in homine animas esse* exponens ita pergit: *ἀλλὰ καὶ Πλωτίνος ὁ σοφὸς, ᾧ δὴ καὶ Ἀπολλινάριος ὁ Λαοδικεὺς ἠκολούθησε.* Tum Basilii Magni decreto de Anima et Gene-seos loco: *καὶ ἐγένετο ὁ ἀνθρώπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν*, illam sententiam de anima triplici confutare studeat. Ex hujusmodi locis conjici licet Plotinum tunc temporis magis lectitatum esse, quam ipsum Platonem; quandoquidem hic philosophorum deus ab eadem culpa non immunis erat.

p. 665, 13. ὁμοῦ δὲ πάσαι ψυχαὶ, ἐν ἐνὶ τῷ κόσμῳ, οὐκ ἐν διαστάσει τοπικῇ] Conf. Platonis Phædr. p. 247. et Hermian in eum p. 142. et Astium in *Commentar.* p. 301. sq. qui etiam Plotini hunc locum adhibuit Platoni. Ad proxima facit Porphyrius de *Gradibus*, sive in *ἀφορμ.* πρ. τὰ νοητὰ ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 52. 13. p. 814. Heer. Ἡ μὲν ψυχὴ τῆς ἀμερίστου καὶ περὶ τὰ σώματα μεριστῆς οὐσίας μέσον τι (μέσον ἐστὶ Holsten.) ὁ δὲ νοῦς ἀμέριστος οὐσία μόνον, τὰ δὲ

D d

σώματα μεριστὰ μόνον (τὰ δὲ σώμ.—μόνον desunt ap. Holst.) Αἱ δὲ ποιότητες καὶ τὰ ἐνυλα εἶδη, περὶ τὰ σώματα μεριστά. Conferenda autem sunt cum hoc loco, quæ supra p. 216. A. posuit Plotinus.

p. 666, 3. οὐ γὰρ ὄλη—ἐλληλυθός] In his a Platone dissentire Plotinum monstrare studet ipse cum Platone faciens Hermias in Phædrum cap. 28. p. 147:—λάβοις δ' ἂν ἐντεῦθεν, ὅτι κατὰ Πλάτωνα πᾶσα κάτεισι ἡ ψυχὴ, εἶγε ὁς ἡνίοχος ἐστὶν αὐτῆς τὸ ἀκρότατον ὄν φησι κακύνεσθαι, καὶ οὐχ, ὡς φησι Πλωτῖνος, τὸ μὲν τῆς αὐτῆς κάτεισι, τὸ δὲ μένει ἄνω. Alia de hac sententia quære infra ad librum sextum hujus Enneadis.

— 5. ἐκ τῆς ἀμερίστου—μεριστῆς] Leguntur hæc in Platonis Τίμαιο, et plenius laudantur infra p. 364: D.

LIB. II.

p. 667. 7. ΠΕΡΙ ΟΥΣΙΑΣ ΨΥΧΗΣ [ΟΣ—ΑΝΑΓΙΓΝΩΣΚΕΣΘΑΙ] Liber vigesimus et primus e ratione temporis. Porphyrius de Vita Plotini cap. 25. ita inscribit: περὶ οὐσίας ψυχῆς δευτέρου. Alio autem loco, cap. 4., ita: πῶς ἡ ψυχὴ τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς οὐσίας μέση εἶναι λέγεται. Neutro vero verba agnoscit, quæ nos uncinis inclusimus, quæ nec in libris aliquot Mserr. leguntur. Videtur tamen hoc ipsum glossema in causa fuisse, cur horum priorum Enneadis quartæ librorum ordo conturbatus sit in aliquot Codd. Qua de re monitum est in Varia Lectione ad finem libri ultimi Enneadis tertię. Sed in hujus ipsius libri secundi initio, ni prorsus fallimur, vestigium comparet duplicis recensiois harum Enneadam, Eustochianæ (cujus mentionem facit Scholion infra p. 423. B. in plurimis Codicibus adpositum) et Porphyrianæ. Etenim Eusebius in Præparatione Evang. XV. 10. p. 811. ed. Colon. locum longiorem Plotini nomine exhibet, qui, cum de Entelechia Aristotelea agat, ad hujus libri secundi initium referendus videatur, neque tamen cum iis, quæ in Plotini Codd. MSS. et editione exstant, congruit. Eadem Eusebiana leguntur etiam in Codd. Vindobonn. XI. et XIV. (Vid. Fabricii Bibl. Gr. Vol. V. p. 698. ibiq. Harles.) Accedit et hoc quod Eusebius illa Plotiniana ita infert: Πλωτῖνου, ἐκ τοῦ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς δευτέρου, πρὸς Ἀρι-

στοτέλην, ἐντελέχειαν τὴν ψυχὴν φήσαντα εἶναι. Locus ipse ita incipit: τὸ δὲ τῆς ἐντελεχείας ὧδ' ἂν τις ἐπισκῆψαιτο, πῶς περὶ ψυχῆς λέγεται. Sequitur accurata disquisitio ipsius placiti Aristotelei, quod in hoc Enneadam loco contra, tanquam falsum nec aptum declarandæ animæ paucis verbis prætermittitur. Jam cum neque exstet secundus Plotini liber de immortalitate animæ: merito hæc res mirationi fuit et Fr. Vigerio in Notis in Euseb. p. 77. et J. A. Fabricio in Annot. in Porphyr. de Vita Plotini p. 144. lit. u. Ego, ut meam qualemcunque sententiam explicem, rem ita expediiri posse crediderim: Conscripterat reapse Plotinus, quæ apud Eusebium leguntur contra Entelechiam disputata, quæ provide in suam recensionem recepit Eustochius, unde ea Eusebius desumsit. Porphyrius contra, infestior ei doctrinæ, postea vel Plotino persuasit, vel sibi ipse hoc sumsit, ut pro ea Disquisitione, quam Eusebius habet, eam formulam prætermissionis, quam in nostro Enneadam loco legimus, reponeret, præcipue cum a se ipso funditus eversam istam Entelechiam credere posset. Legito mihi caput sequens (XVI.) Eusebii, ubi Porphyrius ipse contra Entelechiam insurgit, in his hæc: (p. 812. C.) πῶς γὰρ οὐχ αἰσχρὸς ὁ Ἐντελέχειαν τιθεὶς λόγος κ. τ. λ.; Quod vero secundum de immortalitate librum citat Eusebius, qui in Plotinianis non exstat: primum quaeritur, utrum re vera Eusebius scripserit:—ἐκ τοῦ περὶ ἀθανασίας ψυχῆς δευτέρου: an potius: ε. τ. π. οὐσίας ψ. δ. Sed potuit etiam hunc librum περὶ ἀθανασίας inscribere vel Eustochius vel Eusebius, quia omnes hi libri hujus Enneadis, certe plurimi, et hic ipse secundus ad quaestionem de immortalitate animi pertinent. Ac supra vidimus (ad titulum libri primi p. 360. A.) eundem Eusebium Plotini librum de immortalitate animæ simpliciter laudare (P. E. XV. 22.): περὶ ψυχῆς. Neque enim mihi persuaderi patiar: Porphyrianum recensionem caruisse aliquo libro Plotiniano, quem Eustochiana habuerit: Utut est: Nos illa, quæ apud Eusebium leguntur, cum hoc libro conjungenda censuimus, ne Lectores quidquam desiderarent, quod a Plotino profectum sit. Anglice versum hunc librum exhibet Thomas Taylor in *Select Works of Plotinus* p. 309. sqq.

p. 667, 11. οὐδὲ ἐν ἀσώματοις αὐτῶν ἁρμονίαν] Hæc supra tractavimus ad pag. 307. E.

p. 668, 2. Λέγομεν δὴ] His sententiis Plotinum *Scholasticis*, qui dicuntur, philosophis prætulisse arbitratur Tiedemann. in libro: *Geist der spekulat. Philosophie* III. p. 308. Tennemann. autem in *Geschichte der Philosophie* VI. p. 182. sqq. Plotinum dicit luculentius, quam ipsum Platonem, explicasse, animam a materia prorsus immunem, sive ab omni concretione mortali segregatam esse, primumque omnium certis rationibus liquido monstrasse, quomodo inter se differunt animi et corporis naturæ: sed tamen negando magis, quam affirmando hæc docere potuisse Lycopoliten philosophum. Ac ne contraria etiam iudicia silentio premere videar velle, Heerenius ad Stobæi Eclogg. Physss. et Eth. I. p. 866. Plotinum in iis, quæ de natura animæ disputat, fluctuare arbitratur.

p. 669, 7. μεριστὸν γεγόμενον οἶα—ποιότητες πᾶσαι] Cf. Porphyrii sententias XXXIX. p. 247. ed. Cantabr. Idem ibid. ap. Stob. Eclogg. Physss. I. 52. 13. p. 814. Heer.: Αἱ δὲ ποιότητες καὶ τὰ ἐνυλα εἶδη, περὶ τὰ σώματα μεριστά. De coloribus locus primarius est in Platonis Timæo p. 67. sq. p. 93. sqq. Bekk.

p. 670, 10. ἡ δ' ὁμοῦ μεριστή τε—φύσις, ἣν δὴ—Καὶ ὁ—τὴν δύναμιν αὐτῆς κατιδῶν] Porphyrius in Sentent. XXXIX. p. 246. Cantabr. et in Stobæi Eclogg. Physss. I. 52. 19. p. 822. sq. Heer.: Ἀπειροδύναμις γὰρ ἡ τῆς ψυχῆς φύσις καὶ καθ' ἕκαστον τὸ τυχόν αὐτῆς, ψυχὴ, καὶ αἱ (abest a Stob.) πᾶσαι, μία· καὶ πάλιν ἡ ὅλη ἄλλη παρὰ πάσας. Ὡς γὰρ τὰ σώματα ἐπ' ἀπειρον τεμνόμενα οὐ καταλήγει εἰς ἀσώματον (Stob. ἀσώματα, quod Heerenius non debebat recipere) κατ' ὄγκον μόνον (abest a Stob.) λαμβανόντων (λαμβάνοντα melius edit.) τῶν τμημάτων τὴν διαφορὰν, οὕτω ψυχὴ, εἶδος (abest a Stob.) οὕσα ζωτικόν, ἐπ' ἀπειρον (ἀπειρα edit.) κατὰ τὰ εἶδη συνείληπται, παραλλαγὰς (γὰρ addit edit.) ἔχουσα εἰδητικὰς, καὶ ὅλη σὺν ταύταις οὕσα, καὶ ἄνευ τούτων. Tu cf. Procli Instit. Theol. cap. 195. 196. p. 290. sqq. Ad hæc et sequentia Plotini pertinent hæc Iamblichi ap. Stob. Eclogg. Physss. I. 52. 33. p. 888: οἱ μὲν γὰρ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πανταχοῦ ψυχὴν διατείνουτες, ἥτοι γένει ἢ εἶδει, ὡς δοκεῖ Πλωτίνῳ, ἢ καὶ ἀριθμῶ, ὡς νεανιεύεται (ut juveniliter conten-

dit) οὐκ ὀλιγάκις Ἀμέλιος, αὐτὴν ἐροῦσιν εἶναι ἄπερ ἐνεργεῖ. Proelus autem in Alcib. pr. p. 211. ψυχὴν dicit esse τὸ τιμώτατον. cf. eundem p. 250. sq.

p. 671, 15. ὡς διαδόσει ἐπὶ τὸ ἡγεμονοῦν ἴασιν αἱ αἰσθήσεις] Ita nostri libri omnes. Vid. Var. Lect. Cf. Ciceronis hæc Tuscul. I. 20: “Quid? quod eadem mente res dissimillimas comprehendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum, quæ nunquam quinque munitis animus cognosceret, nisi ad eum omnia referrentur, et is omnium iudex solus esset.” Plura in hanc sententiam contulimus supra p. 200. E. ad illustrandum illud: Νοῦς ὄρη, τοῦς ἀκούει κ. τ. λ. Διάδοσις autem est *traditio*, cum sensus, quæ perceperunt, ad mentem *transdunt*, et Theodorus Metochita loco gemino p. 577. meminit τῶν δεδομένων a sensibus. Sed quid ego alia testimonia requiro? Plotinum Plotinus illustrat. Ita enim infra loco gemino p. 462. B: καὶ ὅλη ἡ ψυχὴ αὐτὸ πάσχει. Πῶς οὖν τοῦτο συμβαίνει; διαδόσει φήσουσι, παθόντος μὲν πρώτως τοῦ περὶ τὸν δάκτυλον ψυχικοῦ πνεύματος, μεταδόντος δὲ τοῦ ἐφεξῆς, καὶ τοῦτου ἄλλω, ἕως οὗ πρὸς τὸ ἡγεμονοῦν ἀφίκοιτο. ἀνάγκη τοίνυν, εἰ τὸ πρῶτον ποιοῦν ἦσθετο, ἄλλην τὴν αἰσθησιν τοῦ δευτέρου εἶναι, εἰ κατὰ διαδόσιν ἡ αἰσθησις κ. τ. λ. Et infra hæc ipsa pagina verbum *διαδιδόναι* legitur.

— 16. Πρῶτον μὲν γὰρ ἡγεμονοῦν ψυχῆς μέρος λέγειν, ἀνεξετάστως λέγεται] Tangit Stoicos. Plutarch. de Placit. Philos. IV. 21. p. 903. A. B. p. 641. Wyttenb.: Οἱ Στωϊκοὶ φασιν εἶναι τῆς ψυχῆς ἀνώτατον μέρος τὸ ἡγεμονικόν τὸ ποιοῦν τὰς φαντασίας, καὶ τὰς συγκαταθέσεις, καὶ αἰσθήσεις, καὶ ὄρμὰς, καὶ τοῦτο λογισμὸν καλοῦσιν κ. τ. λ. Cic. de N. D. II. 11: “*Principatum* id dico, quod Græci ἡγεμονικόν vocant:” &c. Cf. Sext. Empir. advers. Logicos §. 228. ibiq. Fabric. p. 417. Diogen. Laërt. VII. 110. ibiq. Menag. Wolf. et Schweighæuser. ad Arrian. Dissertt. 1. 20. 11. p. 249. et Bagueti Chrysippum p. 184. Sedem autem illius principatus, sive principalis (τοῦ ἡγεμονικοῦ) in corde locabant Stoici: alii philosophi in aliis partibus. Vid. de his sententiis Plutarch. libr. laud. p. 899. A. B. p. 624. sq. Wyttenb. et Galen. de Hippocratis et Platonis Decretis Tom. II. p. 257. et p. 253. ed. Basil.

p. 673, 10. τοῦτο—ἐστὶ τὸ θεῖος ἡνιγμένον] A Platone in Timæo p. 35. A. p. 32. Bekk. Th.

Taylor ad hunc locum Platonis conferri jubet suam Introductionem et translationem ejus libri Platonici.

LIB. III.

p. 687, 7. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΑΠΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΟΝ] Liber vicesimus et septimus ex ordine temporis. Priori loco Porphyriani libri de Vita Plotini, nimirum capite quinto, nullus horum trium librorum, qui sequuntur, vocem ἀποριῶν in titulo habet. Contra altero (cap. 25.) hæc vocula in libris et scriptis et editis comparet, Possis conjectare, hanc vocem desumptam esse ab aliquo Grammatico vel librario ex hujus ipsius libri initio: *περὶ ψυχῆς ὅσα ἀπορήσαντας—ἡ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἀπορίαις στάντες*. Laudat hunc librum, vel potius ejus locum aliquem, infra cap. XII. p. 381. D. Augustinus de Civitate Dei libr. IX. cap. 18: “Plotinus certe, nostræ memoriæ vicinus temporibus, Platonem ceteris excellentius intellexisse laudatur. Is cum de humanis animis ageret, Pater, inquit, misericors eet.” Reliqua infra apponemus ad l. l. Idem contra locus aliique, cum in his libris ἀποριῶν ψυχῆς, tum eo, qui inscribitur: *περὶ τοῦ εἰληθότος ἡμᾶς δαίμονος*, et aliis aliquot posterioribus, Plotini reprehendendi ansam præbuerunt. Cujusmodi binos cum hac Enneadum editione conjunximus, videlicet Nicephori Chumni *Antitheticum adversus Plotinum*, jam antehac a nobis editum, et Anonymi *Dialogum* consimilis argumenti nondum editum, ejusdem, ut Hieronymus Amatius arbitratur, auctoris. Impugnat Nathanaël præsertim placitum *præexistentiæ animorum*, quam dicunt. Quod ipsum cum Origenes ille in libris *περὶ ἀρχῶν*, a Platoniceis philosophis desumptum, tueri studuerit; et ipsum Nysenus aliique ecclesiæ Christianæ scriptores refellere studuerunt. Vid. Fabricii Delectum Argumentorum pro Veritate Religionis Christianæ p. 445.—Anglice vertit hunc Plotini librum *Thom. Taylor* in *Select Works of Plotinus* p. 319. sqq.

— 15. τῷ τοῦ θεοῦ παρακελεύσµατι, αὐτοὺς γινώσκειν] Cf. VI. 7. 41. p. 733. B. ibiq. annott.

p. 688, 4. Ἦν γὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ νῶ τὸ διτόν.] Videlicet intelligibile et intellectuale. *Taylor*. Proxime: *τὰς ὑποδοχὰς τῶν θεῶν* attigimus supra ad pag. 283. C.

— 12. καὶ Πλάτωνα τοῦτο δοξάζοντα κ. τ. λ.] Plato in *Timæo* p. 30. b. p. 26. Bekk.: *Διὸ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι ξυριστὰς τὸ πᾶν ξυρετεκταίετο, ὅπως ὅτι κάλλιστον εἶη κατὰ φύσιν ἄριστόν τε ἔργον ἀπειργασμένος. οὕτως οὖν δὴ κατὰ λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν τόνδε τὸν κόσμον ζῶον ἔμφυχον ἔννοον τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν.* Cf. pag. 34. sq. et Procli *Inst. Theol.* cap. CXX. p. 174. sqq. et quos ibi laudavi. *Philebus* p. 29. p. 81. Stallb. *Πότερον οὖν ἐκ τούτου τοῦ σώματος ὅλως τὸ παρ’ ἡμῖν σῶμα ἢ ἐκ τοῦ παρ’ ἡμῖν τοῦτο τρέφεται τε καὶ ὅσα νῦν δὴ περὶ αὐτῶν εἴπομεν, ἐλήφει καὶ ἔχει.* Cf. antecedentia *ibid.* p. 29. p. 79. Stallb. et sequentia p. 30. p. 83—86. Stallb. quem cf. et ab eo laudat. *Xenoph. Memorab.* *Soer.* I. 4. 8. *Cic. de N. D.* II. 6. 7. III. 11. *Senec. Epist.* 69. *Marc. Antonin.* IV. 4.

p. 689, 3. Καὶ τὸ, ψυχὴ δὲ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου.] Hæc verba Platonis in *Phædro* p. 246. p. 40. Bekk. jam supra III. 4. 1. p. 283. C. D. laudavit Plotinus; cf. p. 376. F. G. ubi *Phædram* diserte nominat Noster, p. 482. A. Adhibe etiam Atticum apud *Eusebium* in *P. E.* XV. 9. p. 809. B. cum Plotinianis locis ab *Astio* p. 293. laudatum. Proxima, καὶ οὐκ ἄλλο τι ἔξωθεν ψυχῆς καταλείποντος, ad *Platonem* referenda sunt intellecto ἔστι, nisi forte legendum est: καὶ ἔστιν οὐκ—ἄλλο τι—καταλείποντος: et est ejus (dictum s. placitum) qui nihil animæ præterea relinquit post animam universi.

— 9. ἔξω ποιούσι τοῦ μέρος εἶναι.] Exempla constructionis cum Genitivo et Infinitivo collegerunt *Boissonad.* ad *Philostrati Heroica* p. 552. et *Jacobs.* ad *Imagg.* p. 382. Hic laudans *Philostr.* *Vit. Apollonii II.* 28—καὶ οὐκ ἔξω τοῦ σπονδάζειν. (Proxime *Cod. Schellersh.*: *παῖς γὰρ τις ὡς ὁ τῶν ὀρχηστρίδων κ. τ. λ.*) *Dionys. Halicarnass. Excerptt. Antiqq. Romm.* XV. 1. p. 66. ed. princ. ὥστε τὸν Κέλτον ἔξω γίνεσθαι τῶν φρενῶν. Formulæ ἔξω ποιεῖν et ἔσω ποιεῖν similiumque exempla congesserunt *Hoogveen.* et *Zeunius* ad *Viger. de Idiot. L. Gr.* V. 10. 6. p. 283. *Act. Apostoll.* V. 34. ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τι τοὺς ἀποστόλους (potius τοὺς ἀνθρώπους) ποιῆσαι. ubi, sive ἑαυτοὺς intelligas, *Gamaliel* jussit *secedere* homines, sive simpliciter: homines *ablegavit, secedere homines* jussit. Vid. *Valekenarii*

Scholl. in illum locum Vol. I. p. 404. Plotiniani tamen loci similem me legere non memini. Vult autem: Segregant animas nostras ab ea ratione, qua partes sint. Sive: Eximunt animas nostras ex partium numero.

p. 691, 6. καὶ ὄνομα μόνον ἔσται] Satis frequens formula, nec Platoni ignota. De Legg. I. p. 626. A. p. 482. Bekk. ἦν γὰρ καλοῦσιν οἱ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων εἰρήνην, τοῦτ' εἶναι μόνον ὄνομα· τῷ δ' ἔργῳ—πόλεμον ἀκήρυκτον κατὰ φύσιν εἶναι. Cf. Theæt. p. 177. D. p. 250. Bekk. Sympos. p. 189. sub fin. p. 402. Bekk. Similia multa congegissit Lennep. ad Phalarid. Epist. LXVIII. p. 208. sqq. et nuper Boissonad. ad Eumap. p. 420. sq. et p. 424. quem Synesio suo (de Regno p. 19. D.) adhibuit Krabingerus p. 272. In loco Iamblichi de Vit. Pythagor. III. 16. p. 44. Kiessl. recte nunc legitur καὶ σεμνοτέροις ἤπερ (antea εἶπερ. Cod. Ciz. ἡ περι unde plane ad mentem Boissonadii nuperrimus Editor fecit ἤπερ, et ita Cod. Memm. ejus excerpta penes me sunt) εἰώθεσαν ὀνόμασί τε καὶ πράγμασιν (libri MSS. plures γράμμασιν, quod Kiesslingium fugit, sed Cod. Mon. A. recte tuetur πράγμασιν) ἐχρήσαιτο πρὸς τε ἀλλήλους καὶ πρὸς αὐτόν. Theodoretus in Epist. ad Ephes. I. 22. p. 408: καὶ ζητεῖ ὀνόματα δηλῶσαι δυνάμενα τοῦ πράγματος τὸ παράδοξον. Pro ὄνομα μόνον Thucydides usurpat ὄνομα ἄλλως lib. VIII. c. 78—ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρωνος Φοιρίστας ναῦς μένοντες, ἄλλως ὄνομα καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύειν (Cod. Cassel. et plures præstantissimi recte κινδυνεύειν) διατριβῆναι. ubi vid. Ducker. et cf. C. G. Krüger ad Dionysii Halie. Historiographica p. 263, 265. Similiter λόγος ἄλλως. Aristides in Leptin. p. 88. ed. Jacob. Morellii:—λόγος ἄλλως ἅπαντα ταῦτ' οἶμαι δόξει ὑπὸ τῆς ἄλλης ἀπιστευθέντα κακίας: “Pie facta antiquorum non nisi fabula videbuntur haud credita propter improbitatem nostram.” Cf. Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 199. et Boissonad. ad Basilii Scholia in Gregor. Nazianz. in Notices et Extraits Tom. XI. p. 78. sq. Nonnunquam μόνον ad vocem ὄνομα subaudiendum est. Eumapius in Proeresio p. 79. Boiss.: χειροτονηθέντων δὲ τούτων, οἱ μὲν εὐτελέστεροι τὸ ὄνομα εἶχον—“i. e. tenuiores nomine tenus tantummodo Sophistæ erant.” Ad quæ Wyttenbach. p. 293. ed. Boiss.

primum μόνον, deinde e sequentibus πρᾶγμα aut ἔργον intelligendum esse docet. Cf. etiam infra p. 459. B.—καὶ ὄνομα τὰ πάντα.—In proximis variari plurimum arguunt Varr. Lectt. Nos Ficini interpretatione relicta adjecimus versionem alteram. Si hariolari liceat, possis conjicere εἰ δὴ ἀρχὴν τίς ποτε ἦν οὕσα: Conficient (Perdent) enim totam animam, et nomen solum reliquum erit, si videlicet omnino aliqua unquam fuit existens; ut ironice hæc addita accipias.

p. 692, 15. πάσας μέντοι—εἰς—μορφοῦσθαι] Si cum aliquot libris legas ὡς pro εἰς, hæc sententia prodit: quandoquidem forma (idea) in omnia formari potest. Ficinus ex sequentibus h. l. intellexit: καὶ ἰέναι εἰς εἶδος—μορφοῦσθαι. Eum sequitur Taylor. Ad sequentia autem: τὴν δὲ κρίσιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ, οἶον δικαστοῦ—κατανενοηκότος, vel potius ad universum hunc locum, adhibe Platonem in Theæteto p. 184. C. D. et Aristotelem de Anima III. 1. 2. 3. p. 48. sqq. Sylburg. ubi p. 53. hæc leguntur: Ἐπεὶ δύο διαφοραὶς ὀρίζονται μάλιστα τὴν ψυχὴν, κινήσει τε τῇ κατὰ τόπον καὶ τῷ νοεῖν καὶ τῷ κρίνειν καὶ αἰσθάνεσθαι· δοκεῖ δὲ τὸ νοεῖν καὶ τὸ φρονεῖν ὡσπερ αἰσθάνεσθαι τι εἶναι· ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τούτοις ἡ ψυχὴ κρίνει τε καὶ γνωρίζει τι τῶν ὄντων. καὶ οἷγε ἀρχαῖοι τὸ φρονεῖν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι ταῦτόν εἶναι φασιν. Sequuntur loci Empedoclis et Homeri. Cicero Tuscul. I. 20: “Quid? quod eadem mente res dissimillimas comprehendimus, ut colorem, saporem, calorem, odorem, sonum; quæ nunquam quinque nuntiis animus cognosceret, nisi ad eum omnia referrentur, et is omnium iudex solus esset.” Hic non unicus locus est, in quo Plotinus ad sensum propemodum cum Ciceroe consentiat. Quod argumento est, non hunc lectitatum ab illo esse, sed utrumque sæpiuscule ex iisdem fontibus hausisse. Tullianum locum supra adhibui ad p. 200. E. (ubi plura in hanc sententiam congegissi) et ad p. 363. E. Ceterum cf. infra p. 388.

p. 693, 10. Οὐ γὰρ ὡσπερ ἡ ἡμετέρα (ψυχὴ) λέγεται, καταλείπειν τὸ σῶμα κ. τ. λ.] Ex hoc loco et alio infra p. 639. litem Plotino intendit Cudworth. in Syst. Intell. V. 3. 15. p. 1025. Mosh., quod absurde duplicem animæ vitam attribuat, et quod scholæ suæ nostro in loco positi præcepti: “Animam nostram, tametsi corpus suum

relinquat, nunquam tamen ab omni prorsus corpore separatum iri," immemor sit. Proinde refragari præceptoris suo etiam Porphyrium in Sentt. p. 232. Plotino patrociniatur ibidem in annott. Moshemius, qui et alia et hæc: "Dux igitur inter Platonicos, hæc si absolute spectentur verba, fuerunt hæc de re opiniones. Nam quum aliqui animam corpore excedentem omni plane corpore vellent exui, alii e contrario aliquid tamen corpus animæ semper adjunctum manere, tametsi terrenum hoc et ex rerum naturalium initis concretum corpus deponeret, existimabant. Ipse Plotinus neutri videtur accedere voluisse familiæ. Sed aberrabit tamen, ut existimo, a sententia verborum Plotini, qui hanc illis vim tribuerit. Conveniebat inter omnes Platonicos, animam eælesti quodam corpore vestitam semper esse, tali corpore cinctam in hoc concretum corpus descendere, illud ipsum discedentem inde rursus auferre. Quid ergo sibi vult philosophus? Videtur mihi de eo corpore tantum loqui, quod εἶδωλον vocabant philosophi, quem dicit, quosdam existimare, animam nunquam corpore prorsus liberari et solvi."

p. 694, 9. Τῆς μὲν οὖν εὐκλείας τῇ ἐμφυτῷ μεγάλῳ ψυχῇ—τῆς ψυχῆς τοῦ παντός.] Recte uncinis ineludit Taylor illa in versione Ficini ed. Basil. "gubernat plantam, [id est sicut in vulneribus vermes oriuntur.] Poterat ea jugulare, ut nos fecimus. Neque enim comparent in Edit. principe Florent. 1492. neque proinde Ficini sunt. Cæterum in Græcis quoque hic locus salebrosus est. Libri MSS. non multum opis præstant. Disputationis summa tamen satis liquet. Plantæ arborisque imaginem supra p. 277. B. C. usurpat philosophus noster, et, in consimiliore etiam argumento, p. 351. F. Ibidem p. 350. F. τοῖς similitudinem pariter etiam adhibuit, atque h. l. similitudinem luminis.

— 14. καὶ ταῖς μεριμναῖς πρὸς τῷ φυτῷ γίγνεται] Dedimus πρὸς loco præpositionis πρὸ, ex aliquot libris nostris, et proxime legimus: πρὸς ἐκείνοις εἶναι, πρὸς οἷς ἔστιν, et: πρὸς ταῖς τοῦ σώματος θεραπέαις ὄντος, itemque πρὸς τῷ σώματι εἶναι. Est igitur noster locus, si quis alius, frequens hujus constructionis usu. Eadem utitur Plato Phædro p. 249. C.: πρὸς γὰρ ἐκείνοις ἀεὶ ἔστι μνήμη (ita Schieierm. Vulgo μνήμη. Vid.

Heindf. p. 160. et ei rationi suffragatur ipse noster locus) κατὰ δόναμιν. Idem in Phædone p. 84. c.: καὶ αὐτός τε πρὸς τῷ εἰρημένῳ λόγῳ ἦν ὁ Σωκράτης: "ipse defixus erat in eorum, quæ disputata erant, contemplatione:" sive: "ipseque habitam disputationem mente secum cogitabat." Cf. Wyttenb. ad h. l. p. 223. et Heindf. p. 122. Alia exempla laudavit ad hæc simillima Plutarchi de rect. aud. rat. p. 40. A: πρὸς οὐδενὶ τῶν εἰρημένων οἶσαν Wyttenb. in Animadverss. p. 330. Nemo vero magis delectatur hæc constructione, quam Philostratus. Sic ut hoc utar, de Vit. Apollon. V. 31. p. 213. Olear.: οἱ δὲ ἐγρηγορέει τε αὐτὸν πάλαι (abest πάλαι a Cod. Schellersh. sed recte additum a doctiore manu secunda) ἔφασαν καὶ πρὸς ἐπιστολαῖς εἶναι. Plura ex hoc scriptore exempla conguessit Boissonadius ad Heroica, et quidem ad verba, simillima Plotinianis, πρὸς τοῖς φυτοῖς εἶ, quæ Scholiastes explicat πρόσκεισαι τοῖς φυτοῖς, p. 310. Similiter Plato aliique Dativo cum πρὸς jungunt verbum διατρέβειν aliaque. Vid. ibid. p. 660. Adde Schæfer. ad Julianum p. IV. ubi pariter usurpari doct: εἶναι πρὸς τι et εἶναι πρὸς τινι. Idem vir doctus hanc rem attingit ad hæc Dionysii Hal. de Compos. §. 83. p. 142. sq.: σχήμασί τε μὴ τοῖς αὐτοῖς διαμένειν. Sylburg. volebat: ἐνδιαμένειν. Upton. tuebatur vulgatam; Schæferus conjiciebat: προσδιαμένειν. Codex Darmst. ita habet: σχήμασί τε μὴ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ μένειν. Plane denique ut Plotinus Arrianus in Epictett. II. 18. 21. et II. 19. 6. γίνεσθαι πρὸς τινι usurpat, ut: οὐ γέγονα πρὸς τούτῳ, "non elaboravi in hæc re," ei rei operam non dedi.

p. 695, 4. ἢ ἀπολείται οὐδὲν τῶν ὄντων—οἱ νόες οὐκ ἀπολούνται.] Cod. Marc. A. οἱ νοῖ antiquiore forma; de recentiore illa vid. Buttman. Gramm. maj. §. 36. p. 156. Matthiæ Gr. gr. §. 90. ed. alt. et quæ plura laudavi ad Proeli Inst. Theol. e. XXI. p. 40. qui locus etiam ad sententiam nostri loci adhibendus est. Fuit autem hæc Platonis præcipue sententia, itemque Platoniorum, nihil ex entibus interire, sed aliam duntaxat formam induere. Cf. Casauboni Exercitt. Baronn. p. 63. Noster vero locus ejusque similes multi Plotiniani prorsus redarguunt opiniones eorum Zoilorum, qui, cum Plotinum nunquam legerint, ei affingere audent nescio quam

doctrinam, quam Indicam dicunt, de Omni et Uno (*All Eins-Lehre*). Sed non moramur istos homines, qui oderunt, quæ non intelligunt.

ρ. 696, 9. οἶον ἀδελφῆς ψυχῆς ἀρχούσης] De anima mundi, tanquam ceterarum animarum sorore, diximus supra ad II. 9. 18. p. 217. D. ad verba: ἀπὸ ψυχῆς ἀδελφῆς ἀγαθῆς.

— 18. μένουσα οὖν ἐν αὐτῇ (ita scripsi cum Fic. pro αὐτῇ) ποιεῖ προσιόντων. αἱ δὲ αὐτὰ προσῆλθον κ. τ. λ.] Taylor: “Abiding, therefore, in itself, it produces [other things] *acceding*. But other souls, which *proceed from the soul*, depart from it into the profundity [of a material nature].” At nostri libri non dant προσῆλθον, neque aliud præsidium exhibent in h. l. Nec ego volo in eo periclitari, licet etiam Ficinus de προσῆλθον cogitavit.

ρ. 697, 2. τὸ γὰρ δευτέρας καὶ τρίτας—ὑπονοητέον εἰρησθαι] Plato in Timæo p. 41. p. 44. Bekk.: ταῦτ' εἶπε, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸν πρότερον κρατήρα, ἐν ᾧ τὴν τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραυνὸς ἔμισγε, τὰ τῶν πρόσθεν ὑπόλοιπα κατεχέειτο μίσγων τρόπον μὲν τινα τὸν αὐτὸν, ἀκήρατα δ' οὐκέτι κατὰ ταῦτα ὡσαύτως, ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα. Unde fortasse in Plotino corrigendum δεύτερα καὶ τρίτα, et ita noster infra p. 377. D. Mythologumena veterum populorum de cratere vel potius de crateribus exposui in Dionysio p. 26. sqq. quibus jungenda sunt, quæ doctissimus editor præstantissimi operis *Wartoniani*, the History of the English poetry, Lond. 1824. in Præfatione p. 76. sqq. e mediæ ævi poetis et scriptoribus copiose contulit, itemque quæ vir celeberrimus *de Hammer* super hoc argumento disputavit in opere: *Fundgruben des Orients* Vol. VI. p. 18. sqq. et p. 80. sqq.

— 4. οὐχ ὁμοίως πάσαις ψυχαῖς ὑπάρχει τὰ πρὸς τὰ ἐκεῖ] Non omnibus animabus pariter potestas fit eorum, quæ supra sunt. ὑπάρχει enim sæpius est contingere, sæpius etiam *suppetere*. Cf. Plato Hipp. maj. p. 292. D. Xenoph. Cyrop. I. 6. 10. de Redit. III. 12. Dio Chrysost. 29. p. 538. Plura dedi ad Plotin. p. 56. A. præsertim in Ed. pecul. p. 313. Cf. etiam Stallbaum. ad Platon. Criton. cap. IV. (in Platon. Diall. Selectt. I. 1. p. 111.) et Segaar. ad Clem. Alex. Quis dives salv. p. 165.

— 9. Ἀλλὰ τὸ ἐν Φιλήβῳ λεχθὲν—ἀλλ' ὅπερ ἦν

χρήσιμοι αὐτῷ τότε (ita legerim cum Fic. pro τότε)—ἀψύχου τοῦ παντὸς ὄντος.] Plato Philebo p. 30. A. p. 81. Stallb.: Σω. τὸ παρ' ἡμῶν σῶμα ἄρ' οὐ ψυχὴν φήσομεν ἔχειν; Πρω. Δῆλον ὅτι φήσομεν. Σω. Πόθεν, ὦ φίλε Πρώταρχε, λαβὼν, εἴπερ μὴ τόγε τοῦ παντὸς σῶμα ἐμφυχοῖ ὅν ἐτύγχανε, ταῦτά γε ἔχον τούτῳ καὶ ἔτι καλλίονα. Memorabilis autem hic locus Plotini propterea est, quod ad singulorum dialogorum Platonis aut partium etiam unius dialogi consilia respicere nos debere docet philosophus noster, si recte judicare velimus de vera Platonis sententia. Et tamen recentiorum interpretum nullus, quod sciam, hunc Plotini locum adhibuit. Attingit autem hujus Platonici loci aliam partem supra philosophus noster p. 372. B. C.

— 15. δῆλον δὲ—ἐν Τιμαίῳ ποιεῖ—ἐκ τοῦ αὐτοῦ μιγνύων κρατήρος—τὴν δὲ διαφορὰν, δευτέροις καὶ τρίτοις διδοῦς.] Timæi locum, p. 41, proxime apposui ad capitis præcedentis finem. Lindau ad Platonis Timæum l. l. p. 65. posteaquam Plotini verba laudavit, hæc addit: “Minus sane obscure vir dixisset: ὁμοιεῖς, i. e. τὰς ἄλλας ψυχὰς, ποιῶν καὶ τῇ ἄλλῃ i. e. τῇ τοῦ παντὸς ψυχῇ, et mox δευτέρας καὶ τρίτας i. e. τάξεως s. μοίρας. Cf. Lamb. Bos. Ellips. Græc. p. 305. s. S. “Infra noster mixtionis ex altero poculo ἐκ τοῦ ὑστέρον κρατήρος, mentionem facit, p. 473. A. Plato Philebo p. 61. p. 203. Stallb.: εἴτε Διόνυσος εἴτε Ἡφαίστος εἴθ' ὅστις θεῶν ταύτην τὴν τιμὴν εἰληχε τῆς ξυγκράσεως. Ad quæ verba Olympiodorus (vel Strato, uti in Cod. Mon. dicitur, teste Κορρίο ad Damascium p. 174.) ita: “Ὅτι ἐπὶ κράσεως θεοὶ εἰσι, τῆς μὲν φυσικῆς τε καὶ ἐγκοσμίου, ὁ Ἡφαίστος, τῆς δὲ ψυχικῆς τε καὶ ὑπερκοσμίου ὁ Διόνυσος. ἄρχεται μὲν γὰρ ἄνωθεν ἀπ' αὐτῶν τῶν θεῶν ἢ συγκρατικῆ ἰδιότης, πρόεισι δὲ μέχρι τῶν ἐσχάτων ὑπάρξεων· οἷον ὁ Ἡφαίστος τῆς φυσικῆς κράσεως ἐξάρχων ἐν ἑαυτῷ πρῶτον τὸ ἰδίωμα προεβάλετο· εἶτα ἐν τῷ τῷ βασιλεύοντι καὶ ἀπάσης τῆς φύσεως ἐπιβατεύοντι, (Ita equidem hanc lacunam expleri posse putaverim) εἶτα ἐν τῇ ψυχῇ ὁμοίως τῇ τοιαύτῃ, καὶ τέλος ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ καθ' ὑπαρξιν, ἀλλὰ καὶ ὁ Διόνυσος ὡσαύτως—Deinde pluribus interpositis pergit: ἐπὶ τῆς νοεῶν ἔστι κράσεως ὁ Ζεὺς κ. τ. λ. atque hinc originem ducit ille crater mentis (ὁ κρατὴρ τοῦ νοός) Ἡερmetis, qui fertur. Vide, ut hoc utar, *Francisci*

Patriei librum: *Nota de Universis Philosophia*, ibique Mercurium p. 26. a. b. Platonem autem imitatus est Plutarchus de Fortuna Alexandri p. 329. C. qui ita de Alexandro Magno, Macedonum reliquorumque Græcorum mores cum Persarum aliorumque barbarorum moribus humaniter miscente et utrosque temperante: ὡς περ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ μίξας τοὺς βίους καὶ τὰ ἦθη, καὶ τοὺς γάμους καὶ διαίτας. Qua de re Arrianus VII. II. 14: ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος αὐτὸς τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἀρνόμενοι. Vid. Wyttenbachii Animadvv. p. 115. qui, Platonicum locum e Timæo postquam apposuit, addit: Item ut legislator civitatem tanquam craterem temperans Legg. VI. p. 623. [p. 773. Steph.] πόλιν εἶναι δεῦν δίκην κρατῆρος κεκραμένην κ. τ. λ. Poterat alterum Platonis locum addere vir doctus de Rep. VIII. p. 562. quem Cicero de Republica expressit I. 43. ubi ego illius loci de Legibus mentionem adieci in Annot. p. 172. ed. Moseri mei.

p. 697, 18. Τὸ δὲ ἐν τῷ Φαίδρῳ κ. τ. λ.] Plato Phædro p. 246. b. c. p. 40. Bekk.: πᾶσα ἡ ψυχὴ παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἶδεσι γιγνομένη, τελέα μὲν οὖν οὖσα καὶ ἐπερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ (hanc igitur lectionem firmat etiam Plotinus, quod Heindorfium fugit p. 249. ubi de Stephani lectione διήκει recte ceterum judicat) ἢ δὲ πτερορρύθησασα φέρεται κ. τ. λ. Hujus loci partem jam supra attigit Plotinus. Vid. p. 283. C. et p. 372. D. ibique annot. Alia dabimus infra ad p. 470. C. Πτερορρύθησις frequenter memoratur ex illo loco Platonis. Adde Proclum in Alcib. pr. p. 20. et Olympiodor. in eund. p. 5.

p. 698, 7. Ἰκανὴ γὰρ ψυχὴ καὶ παρὰ φύσεως τόπων πολλὰ ἀπομάττεσθαι.] Ficinus vertens *propulsare*, ἀπομάττεσθαι h. l. accepit pro ἐκβάλλειν, *abstergere*; atque hanc vim hujus verbis multis in locis esse nemo negabit. Contra Taylor: “From soul is sufficiently able to represent many things in itself, from the nature of places, and water, and air.” Quæ mihi ratio verior videtur, cum quia præcessit: καὶ παρὰ φύσεως τόπων, tum quia in sequentibus demum alteram illam vim, nimirum resistantem naturalibus rebus, memorat: ἀλλ' ἀντετίθεμεν ἄλλην ψυχὴν κ.

τ. λ. De utraque illius verbi potestate dictum est supra ad librum de Pulcrit. p. 54. F. (præsertim in ed. peculiari p. 257. sqq.) ad verba: ὁ παρὰ τοῦ πηλοῦ ἢ βορβόρου ἀπεμάξατο, “quod a limo in se ipsum cænoque contraxit.” Ad extrema caritatis—τὴν ἐπεισιούσαν (uti ex omnibus libris dedi pro ἐπιούσαν) “and which accedes to it externally—” Taylor in annotatione hæc posuit: “i. e. It has a rational soul different from that of the mother. It is better, however, to say with Proclus, that as nature does nothing in vain, the presence of the rational soul to the fetus in the womb would be useless, as it could not then energize; but that it becomes united to the irrational soul in the very moment, in which the infant leaves the womb.”

p. 699, 5. Κατὰ γὰρ τοὺς προβεβιωμένους, φησὶ κ. τ. λ.] Plato de Rep. X. p. 619. fin. et 620. A. p. 513. Bekk.: ταύτην γὰρ δὴ, ἔφη, τὴν θεὰν ἀξίαν εἶναι ἰδεῖν, ὡς ἕκασται αἱ ψυχαὶ ἠροῦντο τοὺς βίους· ἐλεεινὴν τε γὰρ ἰδεῖν εἶναι καὶ γελοίαν καὶ θανασιαν. κατὰ συνήθειαν γὰρ τοῦ προτέρου βίου τὰ πολλὰ αἰρεῖσθαι. Quo loco etiam Plotiniani loci lectio taῖς ψυχαῖς confirmatur. Mox: ἐν οἷς καὶ δεύτερα καὶ τρίτα ἐλέγετο pertinet ad locum Timæi Platonici p. 41; de quo vidimus ad p. 376. D.

— 18. Τοῖς μὲν γὰρ—τὸ εἶναι κατ' εἶδος ἀεὶ ὑπάρχει μμήσει τῶν ὄντων κ. τ. λ.] Hæc copiosa disputatione persequitur Diotima ap. Platon. in Conviv. p. 207. sq. p. 436. sqq. Bekk. Unde hæc tantummodo delibo: τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πᾶν τὸ θιητὸν σώζεται, οὐ τῷ παντάπασι τὸ αὐτὸ ἀεὶ εἶναι ὡς περ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀπὸν καὶ παλαιούμενον ἕτερον νέον ἐγκαταλείπειν οἷον αὐτὸ ἦν· ταύτη τῇ μηχανῇ, ᾧ Σώκρατες, ἔφη, θιητὸν ἀθανασίας μετέχει, καὶ σῶμα καὶ τᾶλλα πάντα ἀθάνατον δὲ ἄλλη, ubi nondum me meæ conjecturæ pænitet: ἀδύνατον δὲ ἄλλη, quæ aliis etiam probatur. Vide paullo ante: δύναται δὲ ταύτη μόνον τῇ γενέσει. Platonica hæc respicit Clemens Alexandr. Strom. V. p. 552. B. p. 653. Potter. Eandem doctrinam binis locis explicat Aristoteles, de Generat. Animall. II. 1. et de Anima II. 4. Cf. etiam Philo Judæus de Cherubim Tom. II. p. 4. ed. Pfeiff.

p. 701, 15. ἦν δὴ μετενσωμάτωσιν κ. τ. λ.] Cf. supra p. 203. G. ibiq. annot.

p. 702, 5. Δεῖ δὴ τῷ λόγῳ—διδασκαλίας καὶ τοῦ σαφοῦς χάριν, γίνεσθαι νομίζειν κ. τ. λ.] Sententia hujus loci est: Oportet autem credere hic verbis explicari ingressum animæ (mundi) in corpus (mundanum) hujusque animationem tantummodo doctrinæ atque perspicuitatis gratia: reapse nullo non tempore ejusmodi ingressum et animationem factam esse. Comparandus est cum nostro loco similis VI. 5. 8. p. 665. A. ubi in explicanda conjunctione formæ (sive speciei) et materiæ similiter monet lectores suos Plotinus, non reapse loco temporeque sejunctas eas cogitari debere, sed verbis tantummodo sejungi in doctrina, quo intelligentia discentium adjuvetur. Sunt ejusmodi monita omnino tenenda omnibus, qui Metaphysicæ recte operam dare instituant. Cf. annot. nostram ad p. 473. B. supra. Ceterum Bruckerus in Hist. Crit. Philos. II. p. 407. posteaquam hanc sententiam Ficini verbis apposuit, ita pergit: “ Incipit hic Plotinus audacioribus gressibus a Platone deficere, ut syncretisticum Systema eo magis fulciret. Ex Platonis enim systemate notum est, placuisse ei materiam informem et inordinato brutoque motu animatam jacuisse, donec voluntaria accessione Deus demiurgus eam conderet, immissaque anima formaret et ordinatum quidem motum imprimeret. Valde hoc refragabatur Aristoteli, æternum absque ulla generatione vel formatione sibi mundum concipienti, multo vero magis Christianorum Systemati, duplex, quod Plato supposebat, principium valde exagitantibus debellantibusque; utriusque vero ex consilio Ammonii Plotini reliquorumque Alexandrinæ philosophiæ conditorum attemperanda erat Platonica doctrina, reformanda itaque erat, et deserendum quidem duplex illud principium, materiam vero ab æterno ex deo emanasse generatione divina pronuntiandum.—Ita vero desideratam iniri posse concordiam sperabant homines nugacissimi.” Talia exempli causa hinc inde apponere nobis placuit, cum in gratiam historiæ philosophiæ studiosorum, tum ne nimium studere videamur his Alexandrinis philosophis, si ejusmodi recentiorum convicia silentio transierimus. Cæterum de his et sequentibus disputat etiam Tiedemann. in libro: *Geist der spekulativen Philosophie* III. p. 309. sqq. comparans locum Enn. IV. lib. 5. c. 7. IV. 4. 23. 24. IV.

VOL. III.

4. 26. Qui idem ibidem p. 312. Plotinianum de animæ essentia decretum cum *Cartesiano* comparat. Cf. eundem p. 320. sqq. ubi suo modo hæc Plotiniana decreta examini subjicit.—Ceterum de Mundo sempiterno vid. philosophorum sententias ap. Wytenbach. ante Phædon. p. XXII.

— 7. οὐδ’ ἐνὶ ὅτε—ὑφεισθήκει] Addenda hæc constructio verbi ἐνεῖναι illis est, quas hujus verbi alias congressere viri docti in Stephan. Thesaur. ed. Lond. Valp. p. 3585. sq. et nuper Krügerus in Indic. Græc. Dionys. Historiograph. p. 475. Admonet autem illa sententia loci Platonis in Cratylo p. 399. E: οἶμαί τι τοιοῦτον τοὺς τὴν ψυχὴν ὀνομάσαντας, ὡς τοῦτο ἄρα ὅταν παρῆ τῷ σώματι αἰτιὸν ἐστί τοῦ ζῆν αὐτῷ (αὐτὸ Cod. Darmst.) τὴν τοῦ ἀναπνεῖν δύναμιν παρέχον καὶ ἀναψύχον· ἄμα δὲ ἐκλείποντος (ἐκλιπόντος Darmst.) τοῦ ἀναψύχοντος τὸ σῶμα ἀπόλλυται τε καὶ τελευτᾷ. ὅθεν δὴ μοι δοκοῦσιν αὐτὸ ψυχὴν καλέσαι. Eandem etymologiam sequitur Chrysippus ap. Plutarchum de Stoicor. repugn. p. 1052. F. p. 290. Wyt. De animæ tamen essentia cum Anaxagora Chrysippus fecisse videtur Bagueto de Chrysippi Reliqq. p. 182. Cf. etiam infra Plotinum περὶ ἀθανασίας ψυχῆς ap. Euseb. ibiq. annot. ad IV. 7.—Expressit eadem illa Platonis verba Plutarchus in fragm. de Anima p. 133. ad calc. de S. N. V. cf. Plutarchi Opera Morall. Tom. V. part. II. p. 427. ed. Wyt. Origenes de Principiis libr. II. c. 8: “ Videndum ergo est, ne forte, sicut diximus ex ipso nomine declarari, *ab eo, quod refrigeravit a fervore* justorum et divini ignis participatione, ψυχῆ, id est *anima*, appellata sit.” Vides in diversam plane partem excurrere istud etymologiæ studium. Cf. eundem Origenem in Exhortat. ad Martyrium T. I. p. 282. B. ed. Ruæi, et Tertullian. de Anima cap. XXV. p. 283. ed. Rigalt.

— 15. ὅπερ ἰδοῦσα ἡ ψυχὴ—ἐμόρφωσεν αὐτό] Brucker. Hist. Philos. II. p. 408: “ Notabilis locus hic est: ex eo enim dispalescere putamus, Ammonium Plotinumque hanc mundi ex anima Genesin habuisse ab Ægyptiaca disciplina, qualis eo tempore viguit, cum Judæi eam quoque reciperent et Cabbalisticum systema fingerent, &c.”

— 18. γενόμενος δὴ οἶον οἶκός τις καλὸς καὶ
E e

ποικίλος.] Cf. Cic. de N. D. I. 8. et 9: "Quid autem erat, quod concupisceret Deus mundum signis et luminibus, tanquam ædilis, ornare? si ut [deus] ipse melius habitaret cet." ubi vid. Davis. et reliqq. interpr. Philo Jud. de Somn. p. 648. Mang.: *τούτο δὲ τὸ δεικνύμενον καὶ ὄρατόν, ὁ αἰσθητὸς οὐτοσὶ κόσμος, οὐδὲν ἄρα ἄλλο ἐστὶ ἢ οἶκος θεοῦ, μίᾳς τῶν τοῦ ὄντος θεοῦ δυνάμεων* (Lege ex codd. Mang.: *μίᾳς τῶν τοῦ ὄντος δυνάμεων*) *καθ' ἣν ἀγαθὸς ἦν. Idem de Monarchia I. p. 217: Τὸν οὖν ἀφικόμενον εἰς τὴν ἀληθῶς μεγαλόπολιν, τόνδε τὸν κόσμον—οὐκ εἰκότως μᾶλλον ἢ ἀναγκαίως ἔννοϊαν λήψεσθαι δεῖ τοῦ πατρὸς καὶ ποιητοῦ καὶ προσέτι ἡγεμόνος; Οὐδὲν γὰρ τῶν τεχνικῶν ἔργων ἀπαντοματίζεται τεχνικώτατος δὲ καὶ ὁ κόσμος, ὡς ὑπὸ τινος τὴν ἐπιστήμην ἀγαθοῦ καὶ τελειοτάτου πάντως δεδημιουργῆσθαι. Dio Chrysost. Orat. Borysthenitica (XXXVI.) p. 448. p. 91. Reisk. —: ὥστε ταύτη γε οὐδὲ οἶκον δοκοῦσί μοι ὀκνήσαι ἂν ἀποφῆρασθαι τοῦ Διὸς τὸν ἅπαντα κόσμον· εἴπερ ἐστὶ πατὴρ αὐτῶν ἐν αὐτῷ (non male Reisk.: πατὴρ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ). Idem sub finem orationis (p. 454. p. 100.): ὁ δὲ σύμπας οὐρανὸς τε καὶ κόσμος, ὅτε πρότον συνετελέσθη, κοσμηθεὶς ὑπὸ τῆς σοφωτάτης τε καὶ ἀρίστης τέχνης, ἄρτι τῶν τοῦ δημιουργοῦ χειρῶν ἀπηλλαγμένος, λαμπρὸς καὶ διαγῆς, καὶ πᾶσι τοῖς μέρεσι παμφαίνων. Hæc extrema etiam propterea apposui, quo firmamentum accederet conjecturæ Marklandianæ, qui in loco corrupto Philonis (p. 648. Mang.) de Mundo intelligibili, pro: τὸν ἐκ τῶν ἰδεῶν συσταθέντα ἐν τῷ χειροτονηθέντι κατὰ τὰς θείας χορηγείας, κόσμον νοητὸν, legendum viderat: χειροτεχνηθέντι κατὰ τὰς θείας χειουργίας. Quam emendationem cum Mangeyus acceptam referret magni illius Critici beneficio, ut sæpius facit, ipse tamen aliud excogitare maluit.*

p. 703, 5. *Κεῖται γὰρ ἐν τῇ ψυχῇ]* Taylor ad h. l. comparat versiculos de animabus humanis, ex Oraculis Chaldaicis, qui ita incipiunt:

Ἐν δὲ θεῷ κείται—

Omitto enim reliqua, utpote ad hunc locum, in quo *Animæ mundanæ* ratio explicatur, nihil facientia. Ceterum ad eorum versuum sententiam adhibe Pselli Scholia in Oracula Chaldaica Tom. I. p. 104. ed. Gallæi.

p. 704, 15. *μηχαναῖς πολλαῖς εἰς εἰδώλων φύσιν προσχρωμένῃ]* Videri possit Ficinus legisse

ποίησιν: sed libri nihil variant. Sæpius autem Naturæ opificium cum artificum opificio ita comparant philosophi et ipse noster, ut differentiam utriusvis demonstrare studeant. Cicero de N. D. I. 8. p. 32. sq.: "Quibus enim oculis intueri potuit vester Plato fabricam illam tanti operis, qua construi a deo atque ædificari mundum facit? quæ molitio? quæ ferramenta? qui vectes? quæ machinæ? qui ministri tanti operis fuerunt?" Cf. Musonii Rufi fragmentum in Wyttenb. Philomath. II. p. 5. ibique hujus annot. Nostri locus in hanc rem classicus est. III. 8. 1. fin. p. 344. A. cf. V. 9. 6. p. 560. D. (*φύσις*) —*ἐμόρφωσε τὴν ὕλην, οὐκ ὠθοῦσα, οὐδὲ ταῖς πολυθρυλλήτοις μοχλείαις χρωμένη, δοῦσα δὲ τῶν λόγων* (vel τὸν λόγον).

p. 705, 13. *ὦν τοὺς λόγους ἔχει· ἔχει δὲ καὶ θεῶν.]* Taylor: "Soul, likewise, comprehends in itself the productive principles of Gods"—et in not. i. e. of divine souls, each of which is a God according to participation. Tum laudat suam translationem Procli in Platonis Theolog. libr. I. —Cum iis, quæ de Deorum imaginibus hoc capite et sequenti sentit Plotinus, confer Iamblich. de Mysterr. I. 19. p. 33. Gal.: *λέγω δὲ οὖν, ὡς ἀπὸ τῶν νοητῶν θείων παραδειγμάτων ἀπογεννᾶται* (Cod. Gothan. *ὑπογ.*) *τὰ ἐμφανῆ τῶν θεῶν ἀγάλματα, γενόμενά τε παντελῶς ἐν αὐτοῖς ἴδρυνται, καὶ πρὸς αὐτὴν* (fort. *αὐτὰ*) *ἀνήκουσαν ἔχει τὴν ἀπ' αὐτῶν ἀποτελεσθεῖσαν εἰκόνα. ἐτέρως τε τὰ αὐτὰ ἄλλην διακόσμησιν δεδημιούργηται, συνεχῆ τέ ἐστι τὰ τῆδε πρὸς ἐκεῖνα κατὰ μίαν ἔνωσιν· καὶ τὰ μὲν παρόντα θεία νοερά εἶδη* (Goth. *ἡδη*) *τοῖς ὄρωμένοις σώμασι τῶν θεῶν χωριστῶς αὐτῶν προὔπάρχει. τὰ δὲ ἄμικτα καὶ ὑπερορᾶνία αὐτῶν νοητὰ παραδείγματα μένει καθ' ἑαυτὰ ἐνὶ* (Cod. Vindob. *ἐν ἐνὶ*, recte) *ὁμοῦ πάντα κατὰ τὴν διαϊωνίαν* (Goth. male *διαϊωνίαν*) *αὐτῶν ὑπερβολήν. Quæ quantopere cum proximis Plotini cap. XI. consentiant, non est, quod commonstremus. Peculiarem autem librum περὶ ἀγαλμάτων conscripserat idem Iamblichus, cujus consilium et summam nobis aperit Jo. Philoponus ap. Phot. Cod. CCXV. p. 173. ed. Bekkeri. Qui locus item cum Plotiniano comparari debet. Omitto alios, quos indicavi in annot. in Cic. de Nat. Deorr. II. 17. p. 273. Hic alia nonnulla adscribam huc facientia: Proclus in Scholiis in Cratylum §. 51. p. 21. Boissonad.:*

ὅτι μὲν οὖν ἐστὶ τις ἐν ψυχῇ εἰκαστικὴ δύναμις, δῆλον (καὶ γὰρ ἡ ζωγραφία καὶ αἱ τοιαῦται [f. addendum τέχναι] ταύτης ἐξήγηται τῆς δυνάμεως) ἀφομοιωτικὴ οὕσα τῶν δευτέρων πρὸς τὰ κρείττονα, καὶ τῶν ἐν συνθέσει φερομένων εἰδῶν πρὸς τὰ ἀπλούστερα.—ἀλλὰ καὶ τὰ δεύτερα ἐξ αὐτῆς ἢ ἀφ' ἑαυτῆς ἑξομοιωτὶ πρὸς ἑαυτὴν διὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, καὶ ἔτι πρὸς τὰ κρείττω ἑαυτῆς· διὸ θεῶν τε ἀγάλματα καὶ δαιμόνων δημιουργεῖ.—καὶ ὥσπερ ἡ τελεστικὴ διὰ δὴ τινῶν συμβόλων καὶ ἀπορρήτων συνθημάτων τὰ τῆδε ἀγάλματα τοῖς θεοῖς ἀπεικάζει, καὶ ἐπιτήδεια ποιεῖ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν θείων ἐλλάμψεων, οὕτω δὲ καὶ κ. τ. λ. Unde intelligitur illud consilium Iamblichi ap. Phot. l. l. : ἐστὶ μὲν οὖν ὁ σκοπὸς Ἰαμβλίχῳ θεῖά τε δεῖξαι τὰ εἰδῶλα (ταῦτα γὰρ ὑποβάλλει τῷ ὀνόματι τοῦ ἀγάλματος) καὶ θείας μετουσίας ἀνάπλα. Neque Plotinus alienus erat ab ea opinione, ex natura imitamenti, quod facile afficiatur a cognata sibi anima, posse deorum vim a simulacris eorum quodammodo recipi. Quam sententiam deinde majorem in modum exornarunt Julianus, Iamblicus, Proclus, Marinus, alii. Convellere studuerunt Ecclesie Patres et Judæorum doctores. Tu vide Clementis Alexandrini Protr. p. 49. sqq. Potteri. Unde locum excitat Rich. Bentleius in Epistolis p. 163. Lond. p. 136. Lips. tanquam e *Pedagogō* sumtum. Exstat in *Protreptico* p. 51. infr. Potteri.

p. 706, 1. προσπαθές τι—προσπαθές] Ad repetitum προσπαθές initio hujus capituli, ubi etiam inanimitatis attribuitur, adhibendum est Scholion Procli ex Commentariis in Platonis et Aristotelis Politica ap. Wytenb. ad Plutarch. de Amicorum multitud. p. 645, ubi προσπάθεια tribuitur brutis animalibus: φιλία Deis: utraque hominibus, utpote in medio inter Deos bestiasque constitutis.

p. 707, 3. Ἀνθρώπων δὲ ψυχὰς, εἰδῶλα αὐτῶν ἰδοῦσαι, οἷον Διούσου ἐν κατόπτρῳ κ. τ. λ.] Pro fontibus universæ hujus disputationis habendi sunt aliquot loci Platonis. Primus est in Timæo p. 43. sq. p. 46. sq. Bekk. cui adhibendus est Proclus in Timæum p. 338. sqq. Idem ibidem p. 163. infr. πάλαι δὲ καὶ τοῖς θεολόγοις τὸ ἔσοπτρον ἐπιτηδειότητος παρείληπται σύμβολον, πρὸς τὴν νοερὰν ἀποπλήρωσιν τοῦ παιτός. Διὸ καὶ τὸν Ἐφαιστόν ἔσοπτρόν φασι ποιῆσαι τῷ Διούσῳ, εἰς ὃ ἐμβλέψας ὁ θεὸς, καὶ εἰδῶλον ἑαυτοῦ θεασάμενος,

προῆλθεν εἰς ὄλην τὴν μεριστὴν δημιουργίαν. Proditum igitur erat in antiquis Cosmogoniis Dionysum sua ipsum forma, quam in speculo conspexisset, delectatum hujus formæ imitatricem hanc rerum naturam procreasse. Unde consequens erat, ut humanæ animæ dicrentur et ipsæ suam imaginem in hoc Dionysi speculo conspiciatæ suæque pulcritudine oblectatæ ad corpora induenda impetum cepisse desuperque lapsæ esse. Conjunctam hanc fabulam esse cum Narcissi fato, alibi commonstravi ad p. 56. F. Speculi autem Dionysiaci antiquam esse tesseram non modo Proclus auctor est, l. l., sed loquuntur etiam prisæ artis monumenta, in primis Vasa picta Græcorum et ipsa specula in religionibus adhiberi solita cum Etruscorum tum Græcorum; de quibus et ipse plura disputavi in Symbolica et Mythologia III. p. 301. p. 392. sq. p. 425. sqq. 497. sqq. p. 556. sq. ed. alter. et nuper exposuit doctissimus *Franciscus Inghirami* in *Monumenti Etruschi* passim et, Plotiniano hoc loco adhibito p. 383. et p. 425. Hinc multi loci Platoniorum explicandi. Sic, ut hoc utar, Proclus in Alcib. prior. p. 108. ed. nostr. ὅτι ἡ πρώτη τῆς οὐσίσεως αἰτία καὶ τοῦ τύφου καὶ τῆς ἀπάτης ταῖς ψυχαῖς τὸ σῶμά ἐστι καὶ ἡ ὕλη, καὶ ἡ περὶ αὐτὴν εἰδωλικὴ σκιαγραφία τῶν εἰδῶν. Olympiodor. in eundem p. 217. Alium ejusdem Olympiodori locum ex Comm. in Phædon. ad hæc Plotiniana adhibuit Platoniorum decretorum intelligentissimus Th. Taylor, unde initium h. l. adscribam: “In order to the soul’s descent it is necessary, that she should first establish an image of herself in the body; and in the second place, that she should sympathize with the image according to a similitude of form. For every form hastens into a sameness with itself, through an innate convergency to itself.” Cæterum hæc de animalium lapsu et vitarum fluxu attigit etiam Julianus Imp. Orat. IV. p. 222. Spanhem. ubi idem has fabulas tesseræque ad Platonis Plotinique, item Porphyrii et Iamblichi mentem esse explicandas dicit:

—6. κάρα δὲ αὐταῖς ἐστήρικται ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ] Iliad. δ. 443. de Eride:

Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

Libri autem MSS. nostri omnes habent κάρα, de qua forma Schol. minor in Iliad. π. 392: οὐ λέ-

γει ὁ ποιητής ποτε κάρα. Tamen dicit in Hymno in Cerer. v. 12, sed plurali numero; atque *capita* etiam in Plotino accipere queas. Potius tamen crediderim eum Atticam formam esse secutum. Vide Apollon. Lex. Hom. in *κάρη* p. 383. Tollii.

p. 707, 9. Ζεὺς δὲ πατὴρ ἐλεήσας πονουμένας θνητὰ αὐτῶν τὰ δέσμα ποιῶν περὶ ἃ πονοῦνται] Initium hujus periodi Platonicum colorem habet. Sympos. p. 191. p. 405. Bekk.: Ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς ἄλλην μηχανὴν πορίζεται. Quod autem Ζεὺς πατὴρ dicitur hoc loco: tenenda sunt hæc Procli in Platonis Cratylum §. 149. p. 90. Boisson.—: καὶ πατὴρ ἔχων λόγον ὁ Ζεὺς, ὃς δὴ διὰ τὴν πρὸς τὸν ὅλον δημιουργικὸν νοῦν ἔνωσιν τῆς αὐτῆς ἐπινοίας τυχῶν—et §. 151. p. 92: Οὐκοῦν ὁ Ζεὺς ἐπιτροπεύει τὴν ζωὴν τῶν πρὸ τῆς γενέσεως ψυχῶν. Fons autem hujus loci Plotiniani de misericordia et lenitate, de laxatis animorum vinculis cet. est in his locis Platonis: in Cratulo p. 403. (quem respicit etiam Plutarchus de Isid. et Osirid. p. 362. p. 485. sq. Wytttenb. itemque Proclus in Platon. Theolog. V. 3. p. 253. et VI. 11. p. 371.) in Timæo p. 44. p. 48. sqq. Bekk. et in Phædone p. 82. sq. p. 54. sqq. Bekk. Nostrum locum laudat Augustinus de Civ. Dei VIII. 10: “Plotinus certe nostræ memoriæ vicinus temporibus Platonem ceteris excellentius intellexisse laudatur. Is cum de humanis animis ageret: ‘Pater,’ inquit, ‘misericors, mortalia illis vincula faciebat.’ Ita hoc ipsum, quod mortales sunt homines corpore, ad misericordiam Dei patris pertinere arbitratus est, ne semper hujus vitæ miseria teneantur. cet.” Ceterum ad totum hunc locum de animarum lapsu et descensu adhibe Wytttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 113. p. 444. sq. ed. Oxon. (in qua repetita editione vir præstantissimus etiam hujus loci Plotiniani mentionem facit).

p. 708, 3. καὶ μίαν συμφωνίαν πρὸς τὴν περιφορὰν ποιουμένων, καὶ οἶον μίαν τινὰ φωνὴν ἐμμελῶς ἀφίεται] Delevi cum Ficino οὐκ ante ἐμμελῶς, et in sequentibus quoque nonnulla correxi. Vid. Var. Lect. Ante oculos autem habet Platonis illa in decimo libro de Republ. p. 616. sq. p. 506—508. Bekk. unde adscribo hæc: ἐπὶ δὲ τῶν κύκλων αὐτοῦ ἄνωθεν ἐφ’ ἐκάστον βεβηκέναι Σειρήνα συμπεριφερομένην, φωνὴν μίαν εἶσαν, ἓνα τόνου. ἐκ

πασῶν δὲ ὀκτῶ οὐσῶν μίαν ἁρμονίαν ξυμφωνεῖν. De Sirenibus apud Inferos comparandus est alter locus in Cratulo p. 403. d. Plura de his fabulis et tesseris disputavi in Commentt. Herodott. p. 311. et p. 347. sqq.

p. 709, 1. Τὸ γὰρ ἀναπόδραστον καὶ ἡ δίκη οὕτως ἐν φύσει κρατούση.] Supra p. 264. E: Ὅθεν καὶ θεία φήμη Ἀδράστεια, αὕτη γὰρ ἡ διάταξις, Ἀδράστεια ὄντως καὶ ὄντως Δίκη. cf. p. 284. F. G. et p. 389. B. infra:—ἀναπόδραστος γὰρ ὁ θεὸς νόμος. Ad quos locos consule, quæ apposuimus in annott.

— 9. οἶον δυνάμεσι μέγων] Cf. II. 9. 14. IV. 4. 26. IV. 4. 40. et 43. IV. 9. 3. et adhibe dicta ad I. 4. 9. init.

— 12. ὄρμας καὶ ἐπανθήσεις.] Verbum ἐπανθεῖν, Platonem de Legg. IV. 827. F. (173) secutus, aliquoties usurpat Noster, de floribus, luce, pulcritudine. Vid. v. c. V. 8. 10. VI. 2. 21. Similiter Proclus in Platonis Alcib. pr. p. 111. Præcipue Rhetores hoc verbo delectantur. Dionys. Halicarn. de Compos. p. 268. Schæf.: καὶ αὐτῷ μὲν ἴσως Ἰσοκράτει πολλαὶ (Cod. Palat. πολλαῖς. male) χάριτες ἐπήνθου (ἄλλαι addit Cod. Darmst.) ταύτην ἐπικρύπτουσαι τὴν ἀμορφίαν: ubi plura collegit Schæfer. Usurpari etiam de interioribus affectibus docet Jacobs. ad Callistrati Statuas p. 708: adde Boissonad. Annott. in Eunap. p. 227. Iamblich. in Protrep. p. 153. Arc. p. 362. Kiessl.: τὸν δὲ γέλωτα ὑπερ πάντων τῶν παθῶν ὀνόμασεν, ὅτι μόνος μάλιστα ἐμφανῶς μνηύεται, ὥσπερ τι ἐπάνθημα (ita omnes libri mei. Cod. Paris. ὑπάνθημα. male) ὑπάρχων καὶ ἐπίφλεγμα (ἐπίφθεγμα etiam unus ex meis, non melius) μέχρι προσώπου τῆς διαθέσεως. Lexicis autem, quæ sine auctoritate exhibent ἐπάνθησις, addatur hic locus Plotini.

— 16. ἢ πρὸς γάμων φυσικὰς προθεσμίας] Paullo ante ἐν προθεσμίας τακταῖς. Proprie usurpant Oratores Græci, ut Demosthenes p. 269. et sæpius Lysias p. 140. et 264. et ipse Plato de Legg. XII. p. 954. fin. de die præscripto, sive termino a lege constituto. Cf. Ast. ad l. l. in Comment. p. 562. Wesseling. ad Diodor. XXXVI. 1. p. 530. G. O. Reizii Glossar. Theophil. p. 1289. et Dorvill. ad Chariton p. 348. Lips. [p. 245. Amst.] Deinde ad res naturales transfertur. Phalaris Epist. 105: ὑπομνησκει

γάρ με (ἡ νόσος) τελευταίαν ἡγεῖσθαι τοῦ ζῆν ἀνθρώπῳ προθεσμίαν τὴν ἐνεστῶσαν ἡμέραν. Idem Epist. 97. θανάτου προθεσμίαν usurpat. Vid. Lennep. ad prior. locum p. 301. Chariton. III. 2. p. 59. Lips. [p. 43. Amst.] :—πέισω δὲ ταύτῃ μᾶλλον καὶ τὸν πειθερὸν, ὡς οὐκ ἀνάξιός εἰμι τῶν γάμων. καρτέρησον, ψυχῇ, προθεσμίαν σύντομον, ἵνα τὸν πλείω χρόνον ἀπολαύσης ἀσφαλῶς ἡδονῆς. Ex nostra autem lectione hæc sententia existit: vel quemadmodum properare solemus ad naturales terminos nuptiarum i. e. quando matrimonii ineundi ætas (ᾠρα γάμων) adest. Quo sensu Clearchus ap. Athen. XIII. p. 556. d. (p. 5. Schwgh.) dicit ἐν ᾠρα προσιέναι τοῖς γάμοις. Sed tamen habet, quo se tueri posse videatur altera lectio a Ficino etiam expressa, προθυμίας. Nam primum προθεσμίας ex superiore προθεσμίας huc traductum dici possit. Deinde φυσικὰ γάμων προθυμίας oppositæ videri queant πράξεις καλῶν in altero orationis membro, ut sententia fit: instinctu quodam feruntur vel ad explendas cupiditates nuptiarum, vel ad honestas actiones; quamquam ita potius dicendum fuisset ἀφροδισίων, quam γάμων. Proxime Fic. legisse videtur πράξεις τινές. Libri tamen nihil variant.

p. 710, 13. οἶον εἰκὸς καὶ τὸν μῦθον αἰνίττεσθαι, ὡς, πλάσαντος τοῦ Προμηθέως τὴν γυναικα. Nemo, qui sciat, quantopere in hac fabula tradenda inter se differant scriptores, mirabitur Plotinum et ipsum, licet Hesiodicum locum attingat, ab hoc tamen poëta ab aliisque discedere. De illa varietate vid. Heynii Obs. ad Apollodor. p. 37. Schütz. Excurs. ad Æschyli Prometh. et Wernsdorf. ad Himerii Eclogg. p. 745. sq. Celeberrima autem Platonis est ejus fabulæ narratio in Protagor. p. 320. sq. p. 170. sqq. Bekk., quem deinde alii sunt secuti Philosophi, quos inducit Wernsdorf. l. l. Ac primum hæc τοῦ Προμηθέως πλάσαντος τὴν γυναικα ablutunt a vulgata forma, quæ Jovis jussu feminam a Vulcano effictam ferebat; sed hujus tamen etiam diversitatis vestigia alio exstant. Vid. ll. ll.—καὶ οἱ ἄλλοι θεοί. Igitur etiam Plotino deus est Prometheus, ut Sophoceli in Œdip. Colon. 54. sq.: ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς Τιτὰν Προμηθεύς. Himerius autem Eclogg. XXI. Promethei et Epimethei mentionem τοῦν δυοῖν δαιμόνων addita appellatione facit. Alia congescit Tib. Hemsterhus. ad Lu-

cian. Vol. I. p. 196. sq. et copiose de hac re disputavit Fr. G. Welcker. in libro: die Æschyleische Trilogie p. 69. sqq., qui tamen, si Platonis in Politico p. 274. p. 283. Bekk. aliorumque testimoniorum mentionem præmississet, lenius aliquanto de hoc loco Plotini pronuntiasset.

— 15. γαῖαν ὕδει (vel ὕδατι) φύρειν κ. τ. λ.] Hæc attigimus in Var. lect.

— 18. τῷ πλάσματι, παρὰ προμηθείας τινὸς γενομένῳ] Prometheus passim Philosophi pro providentia, quæ mundo humanisque rebus prospicit (προμηθεία sive τῷ προνοητικῷ τῆς φύσεως) ac προνοία accipiunt. (Vid. Interpr. Græcos in Hesiodi Opp. et Dies 49. sqq. et Nicephor. in Synesii Insomn. p. 404.)

p. 711, 1. Ὁ δὲ Ἐπιμηθεύς (Ed. προμηθεύς v. Var. Lect.) ἀποποιούμενος τὸ δῶρον αὐτοῦ—ἀμείνω εἶναι] Hæc priora ita vertit Ficinus: “Quod autem Epimetheus ei donum dedit nullum, quid aliud significat cet.” Taylor, notato Ficino, lectionemque Editionis secutus, ita: “But what else is signified by Prometheus warning his brother Epimetheus not to accept the gift (Pandora), than that the choice of that which is in the intelligible, is more excellent [than of that which is in the sensible world?] Deinde Hesiodum laudat l. l. Sed hæc potius periphrasis dicenda est, quam translatio, nec minus tenendum, Hesiodi auctoritatem in his non usquequaque sequi Plotinum. Proinde philosophus noster Epimetheum non pro fatuo vel sero sapienti habet, sed pro eo, qui opus a fratre Prometheo effictum sibi quoque dono missum, justo modo æstimare calleat, neque vero retinere dignetur; similiter atque in Himerii narratione pariter sapientes dicuntur et Prometheus et Epimetheus. Igitur, si plurium librorum et Ficini auctoritatem sequimur, hic locus ita accipiendus est: Epimetheus autem *reject* (aspernatus est) *donum ejus* (i. e. Promethei, nisi fortasse pro αὐτοῦ malueris ἀδελφοῦ, fratris). Loquuntur etiam proxima: δέδειται καὶ αὐτὸς ὁ ποιήσας: “Vinetus est etiam ipse, qui fecit (illam Pandoram) cet.” Ἀποποιεῖσθαι, *amovere*, *aspernari*, *rejicere*, *repellere*, hæc potestate scriptis obvium est. Vide locos in Steph. Thes. Londin.—Valp. p. 7787; adde Schleusner. Nov. Thesaur. Septuag. Interpr. I. p. 186. et Wytttenbach. ad Plutarch. Sept. Sapp.

Conviv. p. 947: quem locum expilavit Scholiast. Hesiodi in Cod. Schellershemiano, sine ulla variante lectione, nisi quod omisit ὅλως inter πάντα et τὰ ἐκτός. Theophylactus in Meursii Opp. Vol. VIII. p. 981. etiam active usurpat; si locus sanus: τί τὴν γλῶτταν ἐπέχεις καὶ ἀποποιεῖς σοῦ τὰ πάτρια; Ceterum hanc fabulam ab aliis quoque ad naturam animarum vicissitudinesque explicandas esse adhibitam arguunt scholia Græca in Hesiodi Ἔργ. v. 47. et sqq. Vid. modo p. 64. ed. Gaisford. Alias explicationes tentarunt Plutarch. de Audiend. poët. p. 23. F. p. 88. sqq. Wytt. Julianus Orat. VI. p. 194. Themistius Orat. XXVII. p. 338. Olympiodor. in Platon. Gorgiam (qui etiam de Animabus accipit. Locum Anglice versum exhibuit Taylor ad h. l. Plotini) alii. Novam autem esse Plotini explicationem intelligas ex epologo in fine hujus capituli.

p. 711, 8. Ἰασι δὲ ἐκκύψασαι τοῦ νοητοῦ.] In gripho ap. Athen. X. p. 455. E. p. 171. Schwgh. : ὄμματα τ' ἐκκύπτουτα κ' εἰσκύπτουτα. Est foras prospicere, caput oculosque exserere, et prominere. Ac quemadmodum ἀνακύπτειν dicuntur animæ, quæ ex hac rerum sensibilium ealigine se in altum tollunt et quasi caput exserunt in veritatis lucem (docte Wyttenbachio ad Platon. Phædon. p. 302. adde Eustath. in Odys. χ. 235. sq. p. 393. sq. Basil.—: κάτω βρίθοντας καὶ ἀνακύπτειν οὐκ ἔχοντας): ita raro satis usu eadem ἐκκύπτειν dicuntur, quando ex illo penetrali divini domicilii, in quo habitant, foras quasi prospiciunt etiamque procedunt; quæ posterior significatio nostro loco attribuenda est. Ad argumentum cf. III. 9. 2. IV. 2. 1. IV. 3. 20. V. 7. 12. Eadem sententia Noster infra IV. 4. 3. προκύψασα usurpavit. Vid. Annot. p. 399. A. Ceterum hæc et sequentia loci nostri ad Kantianæ philosophiæ normam exigit Tennemann. in Hist. Philosoph. VI. p. 185. sq.

— 12. διὰ βάρυνσιν καὶ λήθην] Artemidorus Oneirocrit. Lib. I. c. 18. p. 21. p. 32. Reiff. jungit βαρύνσεις καὶ ὑβρεις. De animabus autem βάρυνσις idem est, quod βρῖθος seu βριθοσύνη, gravedo, materiæ pondus, quo deorsum trahuntur. Vid. modo laudatum Eustathii locum, ubi κάτω βρῖθειν et ἀνακύπτειν contraria sunt.

— 13. ἢ σωμάτων εἰς ἃ ἐνεκρίθησαν] Supra

dixerat εἰς σώματα εἰσκρινόμεναι. Utrobique autem est, in corpora ingredi et admitti. Nonnunquam corruptum reperitur illud verbum. Vid. Reisk. et Leopold. ad Plutarchi Lyeurg. XVIII. 3. p. 226. Leopold. Corruptelam traxisse videtur etiam in (h. l. Philonis Judæi Leg. Allegor. III. p. 384. Pfeif. Φινεῖς—τὸν σειρομάστην τουτέστι τὸν ζηλωτικὸν λόγον λαβὼν οὐκ ἀποστήσεται, πρὶν ἢ ἐκκεντῆσαι τὴν Μαδιανῆτιν τὴν ἐγκεκρυμμένην θείῳ χορῶ φύσιν, διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς, ἵνα μηδέποτε ἰσχύσῃ φυτὸν ἢ σπέρμα κακίας ἀνατεῦλαι. Mangeyus vult ἐγγεγραμμένην, sed et vestigiis scripturæ et vocabulo χορῶ accommodatius videtur ἐγκεκριμένην, quæ admissa est.

p. 712, 10. πενίαι, ἢ νόσοι] Cf. II. 3. 8. et præsertim III. 2. 5. ibiq. annot. p. 258. F.

— 18. ἐκ τῶν πρόσθεν ἐχόντων τὴν δικαίωσιν] Cum ex antecedentibus justitiæ opinionem (sive justitiæ excusationem) habeant, i. e. tanquam juste facta defendi possint. De vi vocis δικαίωσις dicendi otium nobis fecit Wyttenbach. quem legito in Animadvv. in Plutarch. de Fortuna p. 679. sqq.

p. 713, 1. κεχαλάσθαι] De hoc verbo adde iis, quæ habet Steph. Thesaurus Valp. p. 10400. sq. annot. nostram in Proclum in Alcib. pr. p. 41. sq. cf. Procli Inst. Theol. c. 122. p. 179. Substantivum χάλασις legitur infra IV. 4. 45.

— 11. Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ νοητοῦ εἰς τὴν οὐρανοῦ ἴασιν αἱ ψυχὰι τὸ πρῶτον χώραν] Singularem exhibuerunt plurimi et optimi Codd. nostri. Atque ubi libri MSS. non diversa cogunt, in Platoniceis et in ipso Plotino Singularis οὐρανοῦ amplectendus videtur. In Septuaginta interpr., Novo Testamento et scriptoribus Ecclesiasticis Pluralis frequentior. De vocibus οὐρανοῦ et κόσμος supra dictum est ad p. 96. A. Quibus adde Dorvill. ad Chariton p. 664. sq. Lips. [p. 759. Amst.] Valckenaerii Scholl. in N. T. Vol. II. p. 91. sq. p. 406. sq. et p. 573. Bibl. Crit. Amstel. X. p. 98. et Suiceri Thes. Eccles. II. p. 519. sqq.—Ad argumentum nostri loci adhibe hos alios locos: V. 5. 7. VI. 7. 41. VI. 8. 18. Bruekerus ex nostro loco ansam arripuit reprehendorum Platoniorum, quibus hic vir omnino iniquior est, dietans in Hist. Crit. Philos. II. p. 399. hos philosophos eclecticis neque in principiis inter se consentire, et in reliquis hypostasi-

bus ordinandis inter se valde dissentire. Tiedemannus in libro: Geist. der spekul. Philos. III. p. 415. hæc Plotiniana de animabus decreta cum Cabbalisticis comparat. Attingit nostrum locum etiam Tennemannus in Historia Philos. VI. p. 94.

p. 714, 3. ἔστι γὰρ τι οἶον κέντρον—ἀγῆς ἀλλοτρίας] Insunt in his Eleaticæ doctrinæ vestigia. Vide quæ v. c. de Parmenide prodit Cicero de N. D. I. II. p. 49. sq. ibiq. annot. in edit. nostr. et Mos. Cf. Brandisii Commentt. Eleatt. p. 160. sqq. Hæc et similia Eleaticorum et Platoniorum quomodo postea a Gnosticis aliisque varie transmutata sint, monstratum iit Vir doctissimus mihiq. amicissimus *Josephus de Hammer*. nostri loci non immemor, in opere: *Fundgruben des Orients* (Mines de l'Orient) Vol. VI. p. 51. sqq. et p. 110.—Ad verba φῶς ἐκ φωτός Moserus noster confert hæc Nonni in Paraphrasi Evang. Joannis I. 3:

καὶ λόγος αὐτοφύτιο θεοῦ, φῶς, ἐκ φάεος φῶς.

Cf. etiam infra VI. 4. 9.

— 12. ὡς περ χειμαζομένων πλοίων κυβερνήται ἐναπερείδονται.] Infra p. 389. A: ἐκεῖ ἔδει οἶον ἐναπερείδουσαι τὴν δύναμιν τοῦ τεχνίτου ἐκείνου, et p. 524. C. οἶον ἐναπερείσαντος ἐν φθόγγῳ αὐτῶν τοῦ φωνοῦντος. Plutarchus Morall. p. 236. D. ἐναπερείδειν τῇ λόγγῳ Idem Præcept. Sanit. p. 126. E. p. 497. Wyt.: ἐναπερειδόμενοι τῇ μνήμῃ, reluctamur memoria, ubi Meziriacus malebat ἀναπερειδόμενοι. Vid. Wyttenb. Animadv. p. 823. Alia habet Steph. in Thes. L. Gr. Sed ἐναπέρεισις, quod infra ap. Plotin. IV. 4. 1. legitur, nemo, quod sciam, in Lexicis consignavit. Gubernationis autem navigationisque similitudines in Socratis et Socraticorum colloquiis frequentatæ. Vide modo Xenoph. Memorabb. I. 7. 3. III. 6. 38. III. 3. 9. Œcon. VIII. 14. Plato, vel quisquis ejus dialogi auctor sit, Alcib. pr. p. 125. C. Nec minus frequentes locutiones a re nautica desumptæ per scripta Platonis v. c. in Symposio p. 197. p. 418. Bekk. de Amore: κυβερνήτης, ἐπιβάτης, παραστάτης, σωτήρ;—in Lachete p. 194. p. 237. Bekk. ἀνδράσι φίλος χειμαζομένους ἐν λόγῳ βοήθησον; in Parmenid. p. 137. p. 24. Bekk. de Legg. XI. p. 919. A. Alia cum ex Platone, tum ex aliis scriptoribus collegit Ruhnken. ad Tim. Lex. p. 79. Adde Phi-

lon. Jud. De Cherubim Vol. II. p. 22. Pfeif. et Proclum in Alcib. pr. p. 140. sq.

p. 716, 4. περὶ δὲ δαιμόνων καὶ ψυχῶν ἐν ἀέρι φωνῇ χρῆσθαι, οὐκ ἄτοπον] Sc. νομίζειν, ex Plotiniana brevitate. Laudat memoriter nostrum locum Hermias in Platonis Phædrum p. 94. Astii: ὄθεν οὖν Πλωτῖνος ἐν τῷ πρώτῳ τῷ περὶ ἀποριῶν ψυχῆς οὐδὲν ἄτοπόν φησι, φωνὴν ἀφιέναι τοὺς δαίμονας ἐν ἀέρι διαιτωμένους· ἡ τοιαύτη γὰρ πληγὴ τοῦ ἀέρος ἐστὶ φωνή. Tum pluribus hæc prosecquitur. Ipse ille Pythagoras dæmonum vocem agnovisse traditur ap. Porphyry. de Vit. Pythagor. §. 41. p. 42. Kust. Postea Socratis Genius hujusmodi disputationibus locum fecit. Plutarchus de Genio Socratis p. 589. C. D. locum venustum integrum adscripsi in annot. in Olympiod. in Alcib. pr. p. 21. Hic vero ita: Τρίτον, ὅτι (Σωκράτης) ὡς φωνῆς αὐτοῦ (τοῦ δαιμονίου) ἐδόκει ἀκούειν οὐχ ὅτι ἐκεῖνος ἐλάλει, ἀλλ' οἶον ἔλλαμψίς τις αὐτοῦ ἐγένετο περὶ τὰ ἀκουστικά ὄργανα, καὶ φωνὴν ἐνόμιζεν εἶναι κ. τ. λ. Eandem questionem attigit Mich. Psellus de Operatt. Dæmonum p. 73. ed. Kilon.

— 10. Ἀμέριστον μὲν οὖν ἀπλῶς εἶρηται αὐτῷ—γγινομένην μεριστήν] Plato in Timæo p. 35. p. 32. Bekk.: τῆς ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταῦτα ἐχούσης οὐσίας καὶ τῆς αὐτῆς περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ ξυνεκράσατο οὐσίας εἶδος, τῆς τε ταυτοῦ φύσεως αὐτῆς περὶ καὶ τῆς θατέρου, καὶ κατὰ ταῦτα ξυνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμεροῦς αὐτῶν καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ. Ceterum hæc et sequentia Plotiniana in compendium redegit Porphyrius in Sententiis sive de Gradibus, cap. XXVIII. sqq. et cap. XXXIX. p. 229. sqq. 246. sqq. ed. Cantabrig. Attingit hoc Platonis de tribus principiis placitum et de anima etiam Plutarchus de Iside et Osiride p. 370. E. ad quem locum Wyttenbachius in Animadversionibus et illa Platonis verba adhibuit et alia laudavit p. 240. ed. Oxon. formæ 8va.

p. 717, 8. ἐμπόδιον γὰρ τοῦτο (τὸ σῶμα) εἶ τις αὐτῷ ἐν ταῖς σκέψεσι προσχρότω] De hac sententia cf. quæ supra p. 215. F. dixit Plotinus et nos ibi annotavimus.

— 16. Εἰ δὲ καὶ ἐν τόπῳ ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα τῆς ψυχῆς λεγόμενα μέρη κ. τ. λ.] Attingit hæc et seqq. Iamblichus ap. Stob. Eclogg. Physs. I. 52. 36.

p. 908. Heer.: Οὐχ ἡ αὐτὴ ἐστὶ πασῶν τῶν ψυχῶν κοινωνία πρὸς τὰ σώματα, ἀλλ' ἡ μὲν ὅλη ὥσπερ καὶ Πλωτίνῳ δοκεῖ, προσιὸν αὐτῇ τὸ σῶμα ἔχει ἐν ἑαυτῇ, ἀλλ' οὐκ αὐτὴ πρόσεισι τῷ σώματι, οὐδὲ περιέχεται ὑπ' αὐτοῦ· αἱ δὲ μερισταὶ προσέρχονται τοῖς σώμασι καὶ τῶν σωμάτων γίνονται, καὶ ἦδη, κρατουμένων τῶν σωμάτων ὑπὸ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως εἰσοικίζονται εἰς αὐτὰ κ.τ.λ. At vero hanc non usquequaque sententiam ipsius Plotini esse arguunt sequentia hujus libri capita. Cf. etiam Porphyr. de Gradibus XXIX. p. 230.

p. 718, 11. οὐ μὴν οὐδ' ὡς ἐν ἀγγείῳ κ.τ.λ.] Porphyrius de Gradibus c. XXIX. p. 230: τὸ ἀσώματον ἂν ἐν σώματι κατασχεθῆ, οὐ συγκλεισθῆναι δεῖ, ὡς ἐν ξωγρείῳ θηρία. συγκλεισθῆναι γὰρ αὐτὸ οὐδὲν οὕτω δύναται καὶ περιλαβεῖν σῶμα. οὐδ' ὡς ἀσκὸς ὑγρόν τι ἔλκει ἢ πνεῦμα. ἀλλ' αὐτὸ δεῖ ὑποστησῆσαι δυνάμει βέπουσας ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτὸ ἐνώσεως εἰς τὸ ἔξω, αἷς δὲ κατιὸν συμπλέκεται τῷ σώματι· δι' ἐκτάσεως οὖν ἀρρήτου ἢ εἰς σῶμα σύνεργις. Διὸ οὐδ' ἄλλο αὐτὸ καταδεῖ ἀλλ' αὐτὸ ἑαυτό. οὐδὲ λύει τοῖνυν θραυσθὲν τὸ σῶμα καὶ φθαρέν. ἀλλ' αὐτὸ ἑαυτὸ στραφέν ἐκ τῆς προσπαθείας. Tangere autem Plotinus videtur Epicureos, qui corpus animam tanquam vas aliam materiam continere docebant teste Diog. Laërtio X. 64; ad quem consule Menagium p. 463. cf. Annot. ad proximam paginam nostr. 387. E.

p. 720, 2. οὐκ ἂν ἔφαμεν τὴν ψυχὴν ἐν τῷ σώματι εἶναι.] Cf. annot. ad pag. præced. 386. F. Achilles Tatius Isag. in Arati Phænomni. c. 13: Ποσειδώνιος δὲ ἀγνοεῖν τοὺς Ἐπικουρείους ἔφη, ὡς οὔτε (f. οὐ τὰ Bakius) σώματα τὰς ψυχὰς συνέχει, ἀλλ' αἱ ψυχὰι τὰ σώματα· ὥσπερ καὶ ἡ κόλλα καὶ ἑαυτὴν καὶ τὰ ἐκτὸς κρατεῖ. Vid. Posidonii Reliqq. Ed. Bakii p. 65. quæ ita vertit et illustrat. Wyttenbachius ibid. p. 273. sq.: “i. e. non corpora animas continent, sed animæ corpora. Et verbum συνέχειν proprium hac in re, *servare, continere, sustinere, ne dilabantur*: et placitum, ut vere Platonicum, a Platonicis celebratum. Maximus Tyrius XV. 5. p. 169: εἰ γὰρ τῷ σώματι τῷ φύσει φθειρομένῳ (ἢ ψυχῇ) παρέχει τὸ μὴ φθείρεσθαι, ἡνίκ' ἂν αὐτῇ συνῆ, πολλοῦ γε δεῖ φθαρῆναι αὐτήν. Ἐν γοῦν τῇ συστάσει τὸ μὲν σῶμα συνέχεται, ἡ δὲ ψυχὴ συνέχει. εἰ δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἕτερόν τι συνέχει, ἀλλὰ μὴ αὐτὴ αὐτήν· τί τοῦτο ἔσται καὶ τίς ἂν ἐπινοήσαι ψυχὴν ψυχῆς; κ.

τ. λ.” Sequitur hic ipse locus Plotinianus; cui subjiuntur Porphyrius et Numenius ap. Eusebium in P. E. XI. p. 556. et XV. p. 819; Plutarchus Quæst. Platonn. p. 1002. B. Olympiodor. in Platon. Phædon. Cod. I. p. 74. Augustinus de Quantitate Animæ T. I. p. 322. &c.

p. 720, 11. Ὡς μὲν γὰρ πλωτῆρ—ὡς δὲ κυβερνήτης—ὥσπερ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι.] Taylor: “For the pilot, so far as he is a sailor, will be from accident a pilot in the ship. But if the soul is present with the body in the same manner as the pilot alone with the ship, how is this affected? For the pilot is not in all the ship, in the same manner as the soul is in all the ship.” Ego ex probatis libris primum dedi ἐν αὐτῷ pro ἐν αὐτῇ. Atque illud ipsum conjecerat Censor Batavus editionis pecul. Plotini de Pulerit., qui vir doctus sagaciter hunc locum conjectat restitui posse: ὡς μὲν γὰρ πλωτῆρ κατὰ συμβεβηκὸς ἂν εἴη ἐν αὐτῷ (sc. τῷ σώματι)· ὡς δὲ κυβερνήτης πῶς; οὐδὲ γὰρ ἐν πάσῃ νητὶ ὁ κυβερνήτης, ὥσπερ ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι. Quam ego rationem indicavi in versione Latina, ita tamen, ut Ficinianam versionem simul intactam relinquerem.—Sicut autem Aristoteles priores illos modos conjunctionis animæ cum corpore enumerat in Physicis: ita idem de Anima lib. I. cap. 3. p. 9. Sylburgii ita:—διχῶς δὲ κινουμένου παντός· ἢ γὰρ καθ' ἕτερον, ἢ καθ' αὐτό· καθ' ἕτερον δὲ λέγομεν, ὅσα κινεῖται τῷ ἐν κινουμένῳ εἶναι οἷον πλωτῆρες· οὐ γὰρ ὁμοίως κινεῖνται τῷ πλοίῳ τὸ μὲν γὰρ καθ' αὐτὸ κινεῖται, οἱ δὲ τῷ ἐν τῷ κινουμένῳ εἶναι. δῆλον δ' ἐπὶ τῶν μορίων· οἰκεία μὲν γὰρ ἐστὶ κίνησις, ποδῶν βάσις· αὕτη δὲ καὶ ἀνθρώπων· οὐχ ὑπάρχει δὲ τοῖς πλωτῆρσι τότε, διχῶς οὖν λεγομένου τοῦ κινεῖσθαι, νῦν ἐπισκοποῦμεν περὶ ψυχῆς, εἰ καθ' αὐτὴν κινεῖται καὶ μετέχει κινήσεως. Hinc exempli ejus fons intelligitur unde ductus sit. Atque de hoc Aristotelis exemplo multa disputant hujus interpretes. Illud unum addam Simplicii ex proœmio in Comm. librorum de Anima:—ἀλλὰ καὶ τὸ ὄργανον ἕτερον τοῦ χρωμένου. καὶ ἐντελέχεια καὶ τὸ χρώμενον, ὡς ὁ πλωτῆρ τῆς νεῶς. διττὴ γὰρ ἡ ἐντελέχεια· ἡ μὲν καθ' ἣν ἐστὶ ναῦς· ἡ δ' ὡς πλωτῆρ. Iamblichus ap. Stob. in Eclogg. Phys. I. 52. 37. p. 916. Heer. posteaquam Plotini, tanquam in prioribus Platonicis censendi, mentionem fecit, ita pergit: ἦδη τοῖνυν ἡ χρῆσις τοῦ σώ-

ματος πολλῆς δεῖται διακρίσεως. οἱ μὲν γὰρ προσεοικέναι αὐτὴν λέγουσιν ὡς κυβερνήσει (addendum νεὼς videtur Heerenio) ἧς καὶ ἀπόλλυσθαι χωρὶς δύναται ὁ κυβερνήτης. Unde patet, hanc in ea doctrina similitudinem frequentatam esse. Fontes et exempla hujusmodi similitudinum supra indicavimus ad p. 385, A.

p. 720, 15. οἶον ἐν τῷ οἴακι—ὁ οἴαξ ἦν.] Fons similitudinis in Platonis Critia p. 109. p. 150. Bekk.—ἀλλ' ἢ μάλιστα εὐστροφον ζῶον ἐκ πρυμνῆς ἀπειθύοντος οἶον οἴακι πειθοῖ ψυχῆς ἐφαπτόμενοι κατὰ αὐτῶν διάνοιαν, οὕτως ἄγοντες τὸ θνητὸν, πᾶν ἐκβέροντων (sc. οἱ θεοί). Eadem formula Deus τῶν ἀνθρώπων οἰακοστροφός dicitur Cyrillo Alexandrino in cap. IV. Amosi p. 295. Item Philo Judæus de Mundi Opificio Vol. I. p. 28. Pfeiff. οἴα γὰρ ἡμίχορος ἡνίων, ἢ κυβερνήτης οἰάκων ἐπιλημμένος ἄγει ἢ ἂν ἐθέλη κατὰ νόμον καὶ δίκην ἕκαστα, μηδενὸς προσδεόμενος ἄλλον· πάντα γὰρ θεῷ δυνατά. Cf. de migrat. Abrah. Vol. III. p. 412. Eodem modo Theodoretus nunc οἰάκας τοῦ κόσμου usurpat, ut II. p. 468. Schulz. nunc οἰάκας κτίσεως I. p. 951. Alia ex Ecclesiæ Patribus collegit Matthæi ad Jo. Chrysost. Oratt. selectt. III. p. 6. sq. Proclus in Alcib. pr. p. 78. ed. Francof.—καὶ εἰς ἐστὶν οὗτος (ὁ δαίμων) ἀπάντων τῶν ἐν ἡμῖν καὶ περὶ ἡμᾶς βασιλεὺς οἰακίζων ἡμῶν τὴν σύμπασαν ζώην: ad quem locum plura congesi de verbo οἰακίζειν. Alia suppeditat Wyttenbachii τοῦ μακαρίτου doctrina in Animadvv. in Plutareh. de Aud. Poett. p. 284, ubi Partecipium μετοιακίζόμενος illustrat. Himerius Orat. XIV. 32. ὥσπερ τις κυβερνήτης χρηστὸς ὅς πάντας ἀφείδ τοὺς πλωτῆρας ἀπόνως ἐπὶ τῆς ὀλκάδος φέρεσθαι, μόνος ἐπὶ τῶν οἰάκων ἐστὼς εὐθύνει τὸ σκάφος ἀκύμαντον (ubi non video cur Wernsdorf. malit ἀπήμαντον). Idem in Eclogg. XXXVI. 10. p. 314: κινδυνεύει μοι πόλις μεγάλη καὶ ἡπειρος ὅλη κυβερνᾶται τοῖς οἴαξι. Idem Orat. VII. 15. p. 536. Wernsd. οὐκοῦν δῆλον ὡς πᾶσα ἀνάγκη τεχνίτην οἰάκων εἶναι [τὸν ἐφιζάνειν] μέλλοντα τοῖς πηδάλιοις τῆς πόλεως. Alciphron. I. Epist. 10; πολλάκις οὖν σώζονται ὑπ' ἀσφαλείας προμηθεύμενοι (προθυμούμενοι bini Codd. Palatini nostri) φυλάσασθαι τὸν κίνδυνον. εἰσὶ δὲ οἱ παραδόντες ἑαυτοὺς ἅπαξ τῷ πελάγει, ὑπ' ἀμχανίας τῇ τύχῃ τοὺς οἰάκας ἐπιτρέψαντες (ἐπιτρέψαντας unus Palat.) φέρεσθαι. Ubi vid. Bergler. et Wagner.

VOL. III.

p. 60. Platonis locum tangit etiam Proclus in Cratylum §. 69. p. 33. Boisson. ita pergens: τὰ τοῖνυν πηδάλια ταῦτα καὶ ὁ οἴαξ τοῦ παντὸς, οἷς ἐποχοῦμενος ὁ δημιουργὸς διακοσμεῖ τὸ πᾶν, οὐκ ἄλλο τι χρὴ νομίζειν ἢ σύμβολα τῆς ὅλης δημιουργίας. κ. τ. λ.

721, 12. διὸ καὶ Πλάτων καλῶς τὴν ψυχὴν οὐ θεὸς ἐν τῷ σώματι ἐπὶ τοῦ παντὸς] Vid. Platonis Timæum p. 36. sub fin. p. 34. Bekk. et p. 42. p. 45. sq. Bekk.

p. 722, 6. τὴν μὲν ἐν ὀφθαλμοῖς δύναμιν, τὴν ὀρατικὴν εἶναι—ὄσφρησιν ἐν ῥίσι κ. τ. λ.] Disputat de his sensibus eorumque viribus atque appellationibus, priorum Physiologorum sententias examinans, Aristoteles de Anima III. 2. p. 50. Sylb. Ad argumentum comparandi Xenoph. Memorabb. I. 4. 5. Cic. de Fin. V. 11. 33; de Nat. Deorr. II. 56. et ipse Plotinus IV. 6. 2. VI. 1. 12. VI. 3. 17. VI. 4. 11. Dio Chrysost. Orat. VIII. p. 134. C. D. p. 6. ed. Baguet: (τῆς ἡδονῆς)—διὰ τε τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς, ἢ ὄσφρησεως, ἢ γεύσεως, ἢ ἀφῆς διαφθεῖραι πειρωμένης. Plutarehus de Fortuna p. 98. F. p. 387. Wytte.—ἀλλ' ἐν πᾶσι τούτοις ἀτυχέστεροι τῶν θηρίων ἐσμέν. ἐμπειρία δὲ καὶ μνήμη καὶ σοφία καὶ τέχνη κατὰ Ἀναξαγόραν, σφῶν τε αὐτῶν χρώμεθα, καὶ βλίττομεν, καὶ ἀμέλγομεν, καὶ φέρομεν καὶ ἄγομεν συλλαμβάνοντες. In precedentibus memoraverat Plutarehus vires mirificas singulorum animalium, et quam utilitatem homines inde percipere soleant, in quo loco etiam *canium* ad custodiam hominum adhiberi solitorum mentionem fecerat. Jam Anaxagoræ sententiam exponit docentis quomodo homines, cum illis viribus minus polleant, quam bestię, suo tamen ingenio his ipsis uti calleant. Verba autem illa corrupta sunt. Turnebus: σφριγῶντι αὐτῶν vel σοφία τε αὐτῶν. Ex sententiarum argumento et ex variæ lectionis vestigiis: Ἀναξαγόραν σφῶν τε vel ΣΦΡΙΓΓΩΝΤΙ vel ΣΟΦΙΑΤΕ legendum conjicio: κατὰ Ἀναξαγόραν, ὄσφράνσει τε αὐτῶν χρώμεθα: et *olfectu eorum utimur* (scil. in venatu, quo feras capimus, quibus vescimur). Et reputa sequentia καὶ βλίττομεν κ. τ. λ., quæ singula ad partem corporis animalium pertinent, exceptis extremis: καὶ φέρομεν, quæ ad totum corpus. Etiam Cicero in loco Plutarehei simillimo, de N. D. II. 60: “Nos onera quibusdam bestiis, nos juga impro-

f f

nimus, nos elephantorum acutissimis sensibus, nos sagacitate canum ad utilitatem nostram abutimur."

p. 723, 6. ταύτη ἐτέθη τοῖς παλαιοῖς ἐν τοῖς ἄκροις τοῦ ζῶον παντός, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.] Respicit Platonis Timæum p. 70. A. p. 98. Bekk.: τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς ἀνδρίας καὶ θυμοῦ, φιλόνηκον ὃν κατόκισαν ἐγγυτέρω τῆς κεφαλῆς. μεταξὺ τῶν φρενῶν τε καὶ ἀχένος, ἵνα τοῦ λόγου κατήκοον ὃν κοινῇ μετ' ἐκείνου βία τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν κατέχει γένος, ὅπῳ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τῷ ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ μηδαμῇ πείθεσθαι ἐκὼν ἐθέλη. Universum hunc locum in divini loquendi generis, quo Plato excellit, exemplis posuit Longinus de Sublim. XXXII. 5. Alcinous de Doctr. Plat. c. XXIII. p. 503. ed. Heins.:—τὸ θεῖον αὐτῆς (τῆς ψυχῆς) καὶ ἀθάνατον κατόκισαν ἐπὶ τοῦ σώματος, ἐπὶ τῆς οἴου ἀκροπόλεως (fort. κατόκισαν ἐπὶ τῆς τοῦ σώματος οἴου ἀκροπόλεως) ἄρχον καὶ βασιλεύον ἀποφῆναντες, οἰκησὶν τε ἀπονεύμαντες αὐτῷ τὴν κεφαλὴν, σχῆμα ἔχουσαν μιμούμενον τὸ τοῦ παντός. Chalcidius in Platonis Timæum p. 327. "Rationabilem quidem partem animæ ut sapientissimam, principem partem obtinentem, tanquam totius corporis Capitolium." Cicero de N. D. II. 56: "Sensus autem interpretes ac nuntii rerum, in capite, tanquam in arce, mirifice ad usus necessarios et facti et collocati sunt:" ad quem locum alia dabit Davisius. Cui junge præstantissimum Jacobs. ad Philostrati Imagg. p. 525. sq.—Sequentia Plotini, de concupiscentia, iracundia, jecinore et corde apprime congruunt cum Platonis descriptione in Timæi loco laudato p. 70. B. C. cf. Plutarch. de animi generat. in Timæo p. 1025. sq. p. 174. sqq. Wyttenb., qui et alia habet et hæc, ad verba Plotini in seqq.: αἰσθητικὸν γὰρ, κριτικὸν πως καὶ φανταστικὸν, οἷον νοερὸν κ. τ. λ. pertinentia: οὐ μὴν ῥαδίως ἄν τις οὔτε πάθος ἀνθρώπου παντάπασιν ἀπηλλαγμένον λογισμοῦ κατανοήσειεν, οὔτε διανοίας κίνησιν, ἣ μηδὲν ἐπιθυμίας ἢ φιλοτιμίας, ἣ τοῦ χαίροντος ἢ λυπούμενου πρόσσεστι. Διὸ τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν τὰ πάθη λόγους ποιοῦσιν, ὡς πᾶσαν ἐπιθυμίαν καὶ λύπην καὶ ὄργην κρίσεις εἶναι,

p. 724, 15. Ἀναπόδραστος γὰρ ὁ θεῖος νόμος κ. τ. λ.] Fons in Platonis Gorg. p. 523. A. p. 163. sq. Bekk. ἦν οὖν νόμος ὅδε περὶ ἀνθρώπων ἐπὶ Κρόνου καὶ αἰεὶ καὶ ἵνυν ἔτι ἔστιν ἐν θεοῖς, τῶν

ἀνθρώπων τὸν μὲν δικαίως τὸν βίον διελθόντα καὶ ὀσώς, ἐπειδὴν τε λευτήση, ἐς μακάρων νήσους ἀπιόντα οἰκεῖν ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ ἐκτὸς κακῶν τὸν δὲ ἀδίκως καὶ ἀθέως εἰς τὸ τῆς τίσεως τε καὶ δίκης δεσμοπήριον, ὃ δὴ (fort. ὃν δὴ) Τάρταρον καλοῦσιν, ἰέναι. Ad quem locum in Cod. Bodleiano quatuor Scholia adjiciuntur p. 93. ed. Gaisford., haud dubie e Procli commentariis desumpta. Persequitur eadem, Platonem etiam secutus, Plutarchus de S. N. V. p. 564. sq. p. 273. sqq. Wyttenb. cf. hujus animadverss. p. 435. sqq. Idem Plutarchus ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 19. p. 188. Heer.: διὰ τοῦτο τὴν εἰμαρμένην καὶ Ἀδραστείαν καλοῦσιν, ὅτι πέρασ ταῖς αἰτίαις ἠναγκασμένον ἐπιτίθησιν, ἀνέκφευκτος οὖσα καὶ ἀναπόδραστος. Eodem vocabulo utitur Aristoteles, qui fertur, de Mundo VII. 3. p. 324. Kappii; item Hermias in Platonis Phædrum p. 149. Astii; unde in Scholia transiit p. 63. ed. Siebenkees. Nec minus Eustath. in Odys. 13. v. 839. p. 269. ed. Basil. et ipse Noster supra p. 382. B. Ad argumentum et sententiarum summam adhibe, quæ supra annotavimus ad p. 264. E. et p. 284. F. G. Plotinianos hos locos ante oculos habet Proclus in Platonis Timæum p. 323, ubi Platonis decreta de ordine divino in rebus mundanis et de vitarum electionibus copiose illustrat: διότι, addens, πλήρης ἐστὶν ἐκατέρω (αἵρεσις, vitarum electio, vel bona vel mala) τῶν εἰμαρμένων νόμων, καὶ ἄγουσιν ἑαυτὰς ὅπου ὁ ἐν αὐταῖς φθέγγεται νόμος, ὡς φησιν καὶ ὁ Πλωτῖνος.

— 17. φέρεται—καὶ αὐτὸς ὁ πάσχων—ἀστάτῳ μὲν τῇ φορᾷ πανταχοῦ αἰωρούμενος ταῖς πλάναις—τὸ ἀκούσιον εἰς τὸ παθεῖν ἔχων.] Gravissimus locus et qui germanam Platonici philosophi indolem referat. Taylor ex eo, quod Fic. vertit: erroribus circumactus, legendum esse dicit περιγόμενος pro αἰωρούμενος. Quod viro optimo exidisse nolim. Nam primum libri, excepto uno, qui solennem confusionem habet, nihil variant; deinde verbum αἰωρεῖσθαι optime congruit et cum ἀστάτῳ τῇ φορᾷ et cum ταῖς πλάναις. Quid quaeris? Colorem traxit Plotinus ex Platonis Menexeno p. 248. A: "Ὅτω γὰρ ἀνδρὶ εἰς ἑαυτὸν ἀνήρηται πάντα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα ἢ ἐγγὺς τούτου, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀνθρώποις αἰωρεῖται, ἐξ ὧν ἢ εὖ ἢ κακῶς πραξάντων πλανᾶσθαι ἠνάγκασται καὶ τὰ ἐκείνου, τούτῳ ἄριστα παρεσκεύασται

ζῆν, οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ οὗτος ὁ ἀνδρείος καὶ φρόνιμος. Eum locum tangit Aristides Oratt. Platon. Vol. II. p. 163. Jebb. expressit autem Cicero Tuscull. V. 12: “ Nam cui viro ex se ipso apta sunt omnia, quæ ad beate vivendum ferunt, nec *suspensa* aliorum aut bono casu aut contrario, *pendere* ex alterius eventis et *errare* coguntur:” &c. Consule Gottleber. et Loers. ad Menex. l. l. p. 172. Non repetam, quæ viri docti nuper in Steph. Thes. Lond. congresserunt de hoc verbo: nonnulla alia adjiciam. Plutarch. de Fac. in orbe Lunæ p. 924. B. βέϋμα ἀπαστον αἰώραν καὶ ἀκατάπαστον αἰωρούμενον: libratione libratum indesinente. Cf. Wyttenbach. ad Platon. Phædon. p. 311—313. ubi de motu interiore Terræ αἰώραν explicat. Vid. eundem ad Plutarch. p. 837. ubi etiam de altera scriptione ἑώρα (de qua adde G. O. Reiz. ad Theophil. Paraphr. Institutt. II. p. 733. Ast. ad Platon. Legg. p. 341. Jacobs. in Lectt. Stobenss. p. 19—21. et Coraÿum in Ἀτάκτοις II. p. 19.) Dionys. Halic. in Excerptt. Antiqq. XII. 20. p. 19. ed. prinæ. Mediol. de Camillo: ἔπειτ’ ἐνθυμηθεὶς ὡς ἐπὶ μικρᾶς αἰωρεῖται ῥοπῆς ἢ τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμονία καὶ βέβαιον οὐδὲν διαμέρει τῶν ἀγαθῶν—ἠΰξατο: Ang. Maj.: “ Deinde reputans humanam felicitatem ad breve tempus extolli:” Malim: *exiguo momento librari*, s. *tenui momento suspensam esse*; licet non negaverim, alibi etiam esse *extollere*. Xenoph. Cyneg. IV. 4. canes dicuntur αἰωρεῖσθαι τὴν ψυχὴν, ubi feram tantum non attingunt. Sed suspensum esse etiam de spe dixit Herodian. Hist. VI. 2. 9: *ματαίαις ἐλπίσι αἰωρούμενον*. Plutarchus in Bruto cap. 37. p. 212. Corai: σοὶ δὴ καὶ τὸ σῶμα ταλαιπωρούμενον φύσει τὴν διάνοιαν αἰωρεῖ καὶ παρατρέπει. Hinc αἰωρεῖσθαι de iis, qui, navium instar, huc illuc jaectantur et animo fluctuant. Quo de usu aliisque plura collegit C. F. Bæhr. ad Plutarchi Alcib. 28. p. 219. sq. et ad Philopæm. c. 16. p. 58.

p. 725, 15. Περὶ δὲ μνήμης, εἰ αὐταῖς ταῖς ψυχαῖς—μνημονεύειν ὑπάρχει κ. τ. λ.] Ad hæc et sequentia pertinent, quæ Porphyrius ponit in libello de Gradibus ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 52. 19. p. 820. sqq. Heer. in edit. Cantabrig. ejus libelli c. XXXIX. p. 246. sqq. item Iamblichii notationes ap. eundem Stob. ibid. I. 52.

31. p. 880. qui ita: Πλωτῖνος αὐτῆς (τῆς ψυχῆς) ἀφαιρεῖ τὰς ἀλόγους δυνάμεις, τὰς αἰσθήσεις, τὰς φαντασίας, τὰς μνήμας, τοὺς λογισμούς. Μόνον δὲ τὸν καθαρὸν λογισμὸν εἰς τὴν καθαρὰν οὐσίαν αὐτῆς ἀνατείνει, ὡς ἔχοντα συμφυῆ δύναμιν πρὸς αὐτὴν τῆς οὐσίας ἰδέαν. οἱ δὲ περὶ Πορφύριον καὶ Πλωτῖνον ἐκάστῳ μέρει τοῦ παντὸς τὰς οἰκείας δυνάμεις προβαλέσθαι ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἀποφαίνονται, καὶ ἀφιέσθαι μὲν καὶ μηκέτι εἶναι τὰς ζωὰς τὰς ὁπωσοῦν προβληθείσας [οἱ περὶ Πορφύριον καὶ Πλωτῖνον Πλατωνικοὶ] ἀφορίζονται, παραπλησίως τοῖς ἀπὸ τοῦ σπέρματος φνομένοις, ὁπόταν εἰς ἑαυτὸ ἀναδραμῆ τὸ σπέρμα. Hæc postrema pertinent ex parte ad superiora Plotini p. 351. F. ubi consule annotata et adhibe Porphyr. de Gradibus ap. Stob. l. l. p. 824—826. et p. 247. infr. ed. Cantabr.

p. 726, 2. τί μὲν γάρ ἐστι μνήμη, εἴρηται ἐν ἄλλοις.] Nimirum in libro περὶ αἰσθήσεως καὶ μνήμης infra IV. 6. Sed quia hic liber de *Sensu et Memoria* post hos libros de *Dubiis Animæ* scripto consignatus est, alios harum Enneadum locos hic respicere putandus est Plotinus, qui haud pauci sunt. Taylor. in Annot. ad h. l. hæc posuit: “ Memory is summarily *stability of knowledge*; just as immortality is stability of life, and eternity is stability of being.”

— 6. μνήμην δὴ περὶ θεῶν, οὐδὲ περὶ τὸ ὄν καὶ νοῦν θετέον] Pro μν. δὴ οὐ vel οὔτε, περὶ θ. κ. τ. λ. Vid. Schæfer. ad Lamb. Bos. Ellips. p. 777. et Matth. Gr. Gr. §. 609. p. 1227. ed. secund.

p. 727, 2. καὶ μάλιστα ἐνταῦθα ἠκούσῃ] Fic. “ et maxime hue longe profectam.” Taylor: “ and especially when it has profoundly descended into body.” Ego ita potius hæc accipienda arbitror: et maxime quæ (*modo*, s. nuper admodum) hue advenit. Nimirum Plotinus loqui videtur de animis infantium haud ita multo ante natorum, quæ conturbatæ recenti lapsu et quasi ebriæ minus valent superiores mentis vires explicare sed materiæ et nutritioni magis mancipatæ sunt. Vid. Proclum in Alcib. pr. p. 196. Qua in re Plotinus omnia alia docere videtur quam Hermes, qui fertur, qui in Clave p. 11. a. b. ed. Franc. Patriei infantis animam puriorem prodit, utpote nondum penitus maculatam materiæ sordibus. Proxime ad verba μνήμην καὶ ἀνάμνησιν cf. infr. p. 472. E.

p. 728, 1. οἶον τὸ τρυπᾶν, καὶ τὸ ὑφαίνειν] Has similitudines a Platone mutuatus est Plotinus, qui in Cratylo hæc ipsa exempla ad copiosam disputationem adhibuit p. 388. sq. cf. Procli Scholia in eum locum §. 47—50. p. 18—21. Boisson.

— 18. ὡσπερ ἐν οἴνομέλιτος κράσει] Aristoteles Metaphys. VII. 2. p. 134. sq. Sylb. καθάπερ μελίκρατον. Sext. Empir. adv. Physic. IX. 154. p. 586. Fabric. ἀλλ' οὐχ ὁ οἴνόμελι πίνων, ubi Fabricius loci nostri non est oblitus, nihil tamen de falsa lectione memorans, quam nos ex bonis libris emendavimus. Mæris Atticist. p. 254. Μελίκρατον, Ἀτικῶς. οἴνόμελι καὶ ὑδρόμελι, Ἑλληνικῶς: ubi vid. Pierson. Eustathius in Odys. κ. 519: Μελίκρατον δὲ οἱ παλαιοὶ μίγμα φασὶ μέλιτος καὶ γάλακτος (cf. Eurip. Orest. 115. ibiq. Scholiast.) ἐνταῦθα. οἱ μέντοι μεθ' Ὀμηρον μέχρι καὶ ἐσάρτι κρᾶμα μέλιτος καὶ ὕδατος τὸ μελίκρατον οἶδασι. De re vide Palladium de R. R. Octobr. XVII. p. 227. Schneideri: de *Ænomelle* "Mustum de majoribus et egregiis vitibus —sumis (*sumes* alii), et si mellis non despumati optimi quintam partem (prius) tritam fortiter donec albescat, admisceat cet." Cf. Beckmann ad Aristotel. mirabb. auscultt. p. 52. Fabricium ad Sextum l. l. Tib. Hemsterh. ad Luciani Prometh. c. 5. et Jacobs. ad Meleagri carmm. in Anthol. Gr. Vol. VI. p. 51. Hanc similitudinem philosophis placuisse arguunt Aristotelis et Sexti verba, quæ laudavimus. Eadem autem in explicanda Mundi anima abusus erat, vel certe nimium quantum usus Porphyrius hoc nomine derisus a Proclo in Platonis Timæum p. 218: ὁ μὲν οὖν Πορφύριος ἐπὶ τὰ αἰσθητὰ φερόμενος καὶ ἐπὶ τὰς μίξεις τὰς ἐνύλας, τὸ μελίκρατον καὶ τὸ οἴνόμελι ἄνω καὶ κάτω θρυλλεῖ. Tangere etiam videtur Olympiodorus in Platonis Alcib. pr. XXV. p. 207—λείπεται ἄρα τὴν ψυχὴν ἀνθρώπων εἶναι. οὕτω προελθόντος τοῦ λόγου τινὲς λαμβάνονται αὐτοῦ λέγοντες ὅσον ἐπὶ τούτῳ· ἐπειδὴ τὸ μελίκρατον ὕδωρ ἐστὶ καὶ μέλι ἢ μέλι καὶ ὕδωρ καὶ μέλι μὲν οὐκ ἐστίν, οὐδὲ (f. οὔτε) μὴν μέλι καὶ ὕδωρ, ὑπολείπον (vel ὑπόλοιπον) αὐτὸ ὕδωρ εἶναι. Cæterum cum vinorum vel dulcedine vel austeritate Veteres subinde poetarum scriptorumque ingenium orationemque comparabant. Diogen. Laërt. IV. 20. de Sophocle: καὶ ἐνθα ἦν κατὰ τὸν Φρύγιχον·

οὐ γλίξις, οὐδ' ὑπόχυτος, ἀλλὰ Πράμνιος.

Quæ perperam ad Polemonem Philosophum retulit Suidas III. p. 264. Kust. Tu vide Salmasium in Exercitatt. Plin. p. 261. Interpr. ad Hesych. I. p. 839. Alberti. Casaubon. et Menag. ad Diogen. Laërt. l. l. Casaub. et Schweigh. ad Athen. I. p. 234. Valcken. ad Act. Apost. II. 13. (in Scholis I. p. 353.) et Boissonad. in Notices et Extraits Tom. XI. p. 195.

p. 729, 4. ὡσπερ αἱ ἐνσφραγίσεις] Verbum ἐνσφραγίζω consignatum Lexicographis est (Adde Luciani Amorr. §. 5. p. 403. ed. Wetst. et §. 14. p. 412.): Substantivum iisdem ignotum est. Nec magis Substantivum ἀντισφράγισμα, apographum impresso sigillo confirmatum; quod item Lexicis addi jubet doctissimus *Letronne* in libello: *Analyse critique du Recueil d'Inscriptions Grecq. et Latines de Mr. le Comte de Vidua*. Paris. 1828. p. 39. Ἐκσφράγισμα pro ἀντιγράφῳ usurpatum invenias in Marm. Oxon. p. 130.—Gregorius Nazianzen. De Sacro Baptism. p. 245. Basil. Hervag.: σκόπει δὲ οὕτως· ἔστω χρυσὸς, ἔστω σίδηρος· δάκτυλοι (leg. δακτύλιοι) δὲ ἀμφότεροι, καὶ τὴν αὐτὴν ἐγκεχαράχθωσαν εἰκόνα βασιλικὴν, εἶτα κηρὸν ἐκτυπούτωσαν. τί διοίσει σφραγὶς αὐτῆ τῆς σφραγίδος ἐκείνης; οὐδέν. ἐπίγνωθι τὴν ἕλην ἐν τῷ κηρῷ· κἂν ἡς σοφώτατος, εἶπε, τί μὲν τοῦ σιδήρου, τί δὲ τοῦ χρυσοῦ τὸ ἐκσφράγισμα; καὶ πῶς ἐν ἐστὶ; τῆς γὰρ ἕλης τὸ διάφορον, οὐ τοῦ χαρακτῆρος. Suidas et Zonaras ἐκσφράγισμα explicant voce ἐκτύπωμα. Etymolog. Gud. p. 179. vice versa ἐκτύπωμα illo vocabulo.

p. 730, 7. Διὸ καὶ ὁ τῆς Λήθης ποταμὸς οὗτος ἂν ὑποσοῖτο.] Macrobius in Somn. Scip. I. 12: "Sed altissima et purissima pars ejus, qua vel sustentantur divina, vel constant, nectar vocatur, et creditur esse potus deorum: inferior vero et turbidior, potus animarum. Et hoc est, quod veteres *Lethæum fluvium* vocaverunt." Hinc λήθη τῆς ψυχῆς et λήθη γεγεσιουργός. Cf. Proclum in Alcib. I. p. 20. 41. 189. 250. 257. 281. et Symbolicam nostram III. p. 394. sqq. Ad oblivionis significationem etiam Latonaam revocabant nonnulli. Proclus in Platonis Cratyl. §. 178. p. 111. Boiss.: Ἄγει γὰρ ἡ μνήμη πρὸς τὸ μνημονευτὸν, φησὶ Πλωτῖνος, καὶ ὡσπερ ἡ Μνημοσύνη τὴν μνήμην τῶν νοητῶν ἀνεγείρει, οὕτω καὶ ἡ

Λητὼ τὴν Λήθην δωρεῖται τῶν ἐνύλων. Ceterum Plato pluribus locis de λήθη disputat, ut in Phædone c. 20. p. 75. D. (ad quem locum adhibe Wyttenbachii Annot. p. 189. et in Philomath. III. p. 92.) in Philebo p. 33; (ubi vid. Stallbaum. p. 95. sq.) in Symposio p. 208. p. 438. Bekk. (quem locum Florilegio suo adjecit Stobæus LXXV. p. 94. Gaisf. in Legg. V. 732. p. 381. Bekk. Cf. etiam Aristotelem in Topicis VII. 2. Philo Jud. Leg. Allegorr. III. p. 296. ed. Pfeiff.—ἀμείνων μὲν μνήμη, χείρων δὲ ἢ ἀνάμνησις. Ἡ μὲν γὰρ ἐναύλους ἔχει καὶ ἐναργεῖς τὰς καταλήψεις, ὡς μὴδ' ἀγνοῖα διαμαρτεῖν ἀναμνήσεως δὲ λήθη πάντως προηγείται, πηρὸν καὶ τυφλὸν πρᾶγμα. πρεσβύτερον δὲ τὸ χεῖρον ἢ ἀνάμνησις εὐρίσκεται μνήμης συνεχὲς καὶ ἀδιάστατον. Mangeyus lacunam agnoscens scribi vult: τοῦ κρείττονος * * * συνεχ. κ. ἀδιαστ. Fortasse expleas et legas: τοῦ κρείττονος ὡς (vel ἄτε) συνεχοῦς καὶ ἀδιαστάτου. Nisi malueris: τοῦ κρείττονος ἔδαφος (sive στήριγμα) συνεχὲς καὶ ἀδιάστατον (fundus, fundamentum). Nam paucis interjectis ita pergit: παρ' ὃ καὶ νεωτέρα (ἢ μνήμη), ὀψίγονος γάρ ἐστι, συνίσταται τῆς ἀναμνήσεως.

p. 730, 14. Τὸ γοῦν εἶδωλον ἐν Ἄιδου Ἡρακλέους] Supra I. 1. 12. p. 7. B. κωρίζειν δὲ εἴκειν ὁ ποιητῆς τοῦτο ἐπὶ τοῦ Ἡρακλέους τὸ εἶδωλον αὐτοῦ διδοῦς ἐν Ἄιδου, αὐτὸν δὲ ἐν θεοῖς εἶναι: ubi consule annot. Ad hunc locum, quem tractamus, hæc apposuit Taylor: “i. e. the irrational, which is the image of the rational soul, is in the obscurity of the sensible life.” Recte: at ad sequentia etiam tenenda sunt, quæ supra p. 7. B. C. leguntur: ὅτι (Ἡρακλῆς) πρακτικὸς ἀλλ' οὐ θεωρητικὸς ἦν. Ceterum confer Nostri tertium locum, infra p. 396. C. D. Attigit hæc Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 99. p. 427. ed. Oxon.

p. 731, 5. ἡ γὰρ ἐφελλομένη] Fic. “Nam anima quidem cum hac simultracta.” Melius Taylor: “For the soul, indeed, which is attracted by body.” Ego in Medio hæc accipienda arbitratus, reflexi versionem. Contrarium enim est ἡ ψυχὴ ἀπαλλαγείσα.

— 9. καὶ ἂ ἐνταῦθα οὐκ εἶχεν ἐν μνήμη, ἀναπολήσει.] A Platone habet Plotinus. Phileb. p. 34. p. 180. Bekk.: καὶ μὴν καὶ ὅταν ἀπολέσασα μνήμην εἴτε αἰσθήσεως, εἴτ' αὖ μαθήματος, αἴθις ταύ-

την ἀναπολήσει πάλιν αὐτῇ ἐν ἑαυτῇ, καὶ ταῦτα ξύμπαντ' ἀναμνήσεις καὶ μνήμας πον λέγομεν. Ubi vid. Stallbaumii annot. p. 97. sq. Hinc ἀναπόλησιν λαβεῖν supra p. 210. E. et εἰς ἀναπόλησιν ἔρχεσθαι infra p. 455. D. Uterque locus ad argumentum nostri loci intelligendum facit.

p. 732, 7. ἀλλ' ὅτε ἀπαρακολουθήτως παθεῖν] Sed ita pati, ut intelligendo (animadvertendo) non assequatur. Taylor: “but so as to suffer without perceiving what it is.” Ἀπαρακολουθήτων etiam passive accipitur, ᾧ οὐ δύναται τις παρακολουθήσαι. Tzetz. in Lycophr. v. 5. p. 279. Muelléri. Ἀπαρακολουθήτως ἐνεργεῖν et εἶ ποιεῖν, ita agere, ita benefacere cuiquam, quasi nescias, aut non animadvertas, quid agas, ac proinde temere, sine consilio, Casaubon. et Gataker. ad Marc. Antonin. p. 56. et p. 145. Quibus locis addendus est hic Plotinianus.

— 9. οἶον, εἰ ποιμένος ἰδόντος ἐπὶ ποίμνη λύκον κ. τ. λ.] Admonent hæc proverbii λύκον εἶδες. Vid. Theocrit. Idyll. XIV. 22. in eumque locum Scholia p. 175. Gaisford., quod respicit ipse Plato de Rep. I. p. 336. p. 22. Bekk. Et amabant illam fabulam de cane et lupo, τὸν τοῦ κυνὸς λόγον, Socratici. Vid. Xenoph. Mem. Socr. II. 7. 13. 14. cf. II. 9. 2. Propterea nil mirum, hujus similitudinis Plotino quoque in mentem venisse. Atque *canum fida custodia* etiam in exemplis Stoicorum memoratur ap. Cic. de N. D. II. 63. Quam in rem alia attigi supra ad hujus libri cap. XXIII. p. 388. A. inf. Hæc vero canis nostro in loco quodammodo dici possit *alienis oculis agnoscere*, uti apud Plinium est H. N. XXIX. 8. Ovium autem gregem intelligi arguunt voces ποιμῆν et ποίμνιον, quæ proprie de *ovibus* usurpantur. Vid. annotata a me in Commentatt. Herodott. p. 193.—Mox pro ὄρμη hand dubitavi ex bonis libris recipere ὄδμη, quæ vox accommodatior est huic loco, ubi *strepitus* igiturque *auditus* memoratur. Nec magis dubitavi sub finem capitis reponere εἰδύϊαν pro ἡδέϊαν, licet libri nostri in vulgata perseverent. Nam illud et sententiarum nexus postulat, et per est verisimile ita legisse Ficinum.

p. 736, 7. καὶ τῶν ὦν ἂν καὶ ἀστεῖος οὐκ ἄσποπος μνημονεύων—καὶ τὰ ἀστεῖα τῶν παθῶν τῇ σπουδαίᾳ (sc. ψυχῇ) κ. τ. λ.] Ad hunc et similes locos facit Lexicon. Rhetor. in Bekk. Anecd. Græc.

I. p. 206. Ἀστέιος—σημαίνει—καὶ τὸν διὰ ἦθος ἐπαινούμενον i. e. *moribus suis probatum*, adeoque *bonum, probum*. Etymolog. Gudian, aliquanto plenius p. 86. ὁ διὰ τὸ ἦθος χρηστὸν ἐπαινούμενος. Sed quia tamen subjicit: ὡς ἢ τὸ παιδίον ἀστέιον τῷ θεῷ (quæ verba composita sunt ex Act. Apost. VII. 20. et Hebr. XI. 23.) est potius illo loco: *erat mirum in modum venustus*. Cf. Etymol. M. p. 158. Zonar. p. 313. Suicer. Thes. Eccles. I. p. 557. sq. et Valekenaer. Scholl. in N. T. I. p. 425. Ceterum vid. Platon. Reip. I. p. 349. B. Lysid. p. 204. ibiq. Heindorf. p. 5. Cf. Lexicon aliud in iisdem Bekkeri Anecd. p. 453. sq. Nolo repetere, quæ alii collegerunt: laudo Wyttenbachii Animadvv. in Plutarch. Consolat. ad Apollon. p. 760. Addo locum Philonis Judæi Legg. Allegorr. lib. III. p. 97. infr. ed. Mang.—τόπον γὰρ οὐδένα ἔχει ἢ τοῦ φαύλου ψυχῆ, ᾧ ἐπιβήσεται, ἢ ἐφ' οὗ ἰδρυνθήσεται. Παρ' ὃ καὶ ἄτοπος λέγεται εἶναι ὁ φαῦλος ἄτοπον δὲ ἐστὶ κακὸν, δύσθετον. Τοιοῦτος δὲ ὁ μὴ ἀστέιος, σαλεύων καὶ κλοιοῦμενος ἀεὶ κ. τ. λ. Philostrat. Vit. Apollonii VIII. 19. p. 362. ἀστέιον δὲ ἀνδρὸς δέονται: “*probo, bono viro opus habent.*” Clemens Alex. Stromat. III. p. 559. Potter.: Δένδρον γὰρ ζωῆς, φησὶν ὁ Προφήτης, ἐν ἐπιθυμίᾳ ἀγαθῇ γίνεται. διδάσκων ἐπιθυμίας ἀστέιους καὶ καθαρὰς τὰς ἐν τῷ ζῶντι κυρίῳ. Quocirca Plotini τὰ ἀστέια τῶν παθῶν malim verti: *boni, puri affectus*. Taylor: “The passions as are of an elegant nature,” quæ vereor ne ambiguitatem habeant. Alia de vocibus ἀστέιος, ἀστικός, ἀστέισμός, ἀστέιζεσθαι nuper dederunt Boissonad. ad Aristænet. p. 441. sq. et ad Eupar. p. 404. et Jacobs. ad Philostrati Imagg. p. 376. Cf. etiam Menandrea Meineckii p. 97. 157. 205. 271. In Alciphronē (Epist. II. 4. p. 325. Wagneri) Cod. Palat. Heidelberg. N. 132. retinet ἀπτικισμοῖς pro ἀστέισμοῖς. quod Hemsterhusii et Ruhnkenii auctoritate nuperrimus editor in ordinem reduxit.

p. 737, 7. Ἐπεὶ καὶ φεύγει ἐκ τῶν πολλῶν—οὕτω γὰρ καὶ οὐ μετὰ πολλῶν, ἀλλὰ ἐλαφρὰ καὶ δι' αὐτῆς.] Hæc extrema quomodo Marsilius dilataverit, arguit ejus versio. Taylor ita: “For thus it will not associate with multitude, but expelling it will live by itself.” Et vereor ut recte acceperit illud ἐλαφρὰ Ficinus. Synesius de In-

somniis p. 139. Petavii: καὶ ἡ φιλοσοφία συντίθεται παρασκευὰς εἶναι δευτέρων βίων τοὺς πρώτους, τῆς ἀρίστης ἐξέως ἐν ψυχαῖς ἐλαφριζούσης, αὐτὸ (τὸ πνεῦμα τὸ ψυχικόν) καὶ ἐναπομοργνυμένης κηλῖδα τῆς χείρονος: “cum scilicet optimus animæ habitus (spiritum animale) subtiliorem reddit.” Est autem Synesii disputatio inde a p. 135—142. omnino eum Plotiniana comparanda. Proinde illa Plotini verba ita verterim: “Hoc pacto enim non est etiam (anima) cum multis; sed *ailevata* et per se (sola).” Copiose persequitur hoc argumentum Proelus in Alcib. pr. cap. 82. p. 245: Κάτωθεν οὖν ἀρχομένοις φευκτέον τὸ πλήθος τῶν ἀνθρώπων ἀγεληδὸν ἰόντων, ὡς φησι τὸ λόγιον, καὶ οὔτε ταῖς ζωαῖς αὐτῶν, οὔτε ταῖς ἰδιότησι κοινωνητέον. Φευκτέον δὲ τὰς ὀρέξεις τὰς πολυειδεῖς, αἱ μερίζουσιν ἡμᾶς περὶ τὸ σῶμα κ. τ. λ.

— 11. Καὶ εἶποι ἂν ὁ Ἡρακλῆς ἐκεῖνος ἀνδραγαθίας ἑαυτοῦ—καὶ μετατεθεὶς εἰς ἀγιώτερον τόπον] Haud dubie proxime prægressa Ficinum moverunt, ut priori membro adderet: *in caelis*. Omnia alia Taylor, ita vertens: “And Hercules, indeed, [*when in Hades,*] may speak of his own fortitude; but in the intelligible world he will consider these things as trifling, being transferred into a more sacred place.” Non refragor præcise; et vide supra p. 7. B. et p. 392. inf. et 393. Sed tamen hoc loco dubitationem injiciunt proxima illa: ὀλίγα τοῖνυν κακέτι τὰ ἐντεῦθεν, καὶ ἐν οὐρανῷ οὕσα πλείω. Ficinianam rationem si sequaris, Hercules quatuor in locis locandus erit: in terris, apud inferos, in caelis, in mundo intelligibili.

LIB. IV.

p. 738, 7. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΑΠΟΡΙΩΝ, ΔΕΥΤΕΡΟΝ] Secundum temporis rationem liber vicesimus octavus igiturque ordine pariter atque argumento cum proxime præcedente conjunctus. Vid. annot. ad illius libri inscriptionem, p. 371.

p. 739, 10. τὸ μὲν γὰρ ἄνω—διὰ τί οὐκ ἔσται] Pareus fui in corrigendis his et sequentibus, utpote mihi quidem non usquequaque perspicuis. Sequentia quod attinet:—ποικίλην καὶ πολλὴν τὴν νόησιν ἅμα γίνεσθαι καὶ πολλὰς τὰς νοήσεις, conferas Nostri locos hos: III. 8. 7. III. 9. 3. V. 3. 5. Fons autem horum locorum est in Platonis Timæo p. 28. A. p. 22. Bekk. et p. 30. A.

B. p. 25. Bekk. Unde Proclus in Commentario p. 74. infr. et p. 75. classico loco, sed longiore, quam qui hic apponi possit, de sex generibus (tot enim numerat) τῶν νοήσεων disputandi materiam percepit. Ex iisdem locis Platonicis proficisse videtur Philo Judæus Legis Allegorr. I. p. 41. Mang. p. 122. Pfeiff. et lib. II. p. 71. p. 198.

p. 741, 13. πάντα γὰρ αὐτός ἐστι, καὶ ἄμφω ἔν' ἄλλ' ἢ ψυχῇ] Ita dedi plurimorum librorum jussu et propter sequentia: εἰς τε νοῦν ἐλθοῦσα ἤρμουςται—ἄλλ' ἔν' ἐστὶν ἄμφω καὶ δύο. Editio habet: πάντα γὰρ αὐτός ἐστι. καὶ ἄμφω ἐν ἄλλῃ ψυχῇ ἐν τῷ νοητῷ οὔσα. Ficinus: "Omnia namque ipse est, atque secundum ambo per aliam animam in mundo intelligibili permanens:" cet. Illa in initio: πάντα γὰρ αὐτός ἐστι explicanda sunt ex illa sententia, sæpius obvia in his Enneadibus, ὅτι ὁ νοῦς, τὰ πάντα. Vid. I. 8. 2. p. 73. A. III. 3. 3. ibiq. annot. et cf. infra VI. 9. 3. p. 759. D. Cæterum qui inde a quadraginta fere annis philosophiæ per Germaniam persecutus est vieissitudines, is in his Plotini disquisitionibus semina reperiet eorum placitorum, quæ Kantius ejusque sectatores, non consulto Plotino, in medium protulerunt.

p. 742, 7. καὶ οἶον προκίψασα] Qui superiora IV. 3. 15. p. 383. D. contulerit, haud ambiget, illic ἐκκίψασαι simili sententia de animabus dici, ad deorsum labendum proclivibus. Vid. ibi annot. Contraria est sententia in Lysidis epistola Dorica ap. Iamblichum de Vit. Pyth. XVII. 77. p. 64. Kust. p. 166. Kiessl. πυκινὰ γὰρ καὶ λάσσαι λόχμαι περὶ τὰς φρένας καὶ τὴν καρδίαν πεφύκанти τῶν μὴ καθαρῶς τοῖς μαθήμασιν ὀργανισθέντων, πᾶν τὸ ἄμερον καὶ πρᾶον καὶ λογιστικὸν ταῖς ψυχῶν ἐπισκιάζουσαι καὶ κωλύουσαι προφανῶς μὲν ἀξιοθῆμεν καὶ προκίψαι τὸ νοητικόν. Ubi vid. Kuster. et Kiessling. Ex libris MSS. quorum varr. lectt. penes me sunt, Vindob. et Mon. B. λόχμα vitiose; Deinde idem Vind. confirmat πεφύκанти. Tum ἄμερον Mon. A. perperam; nec melius idem et Memm. τὰς ψυχὰς. Porro omnes meī προφανῶς ἀξιοθῆμεν, omissis μὲν. Denique iisdem τὸ νοητικόν, pro quo Kiessling. scriptum vult νοητικόν. Mox in loco Plotini librorum aliquot lectio: μνήμην, ὡς εἰοικε, ἐφεξῆς λαμβάνει, nescio quomodo, blanditur. Sed Ficinus

etiam vulgatam retinuit. Postea e Vaticano libro et Marc. A. addidi τῶν ante ἐν τῷ οὐρανῷ.

— 17. ὥστε μὴ διελθεῖν εἰς αὐτήν.] H. l. videtur legendum εἰς αὐτὸ, quod visum etiam Tayloro est, vel delendum εἰς, ut αὐτὴν referatur ad animam (ψυχὴν) et cogitetur εἰς αὐτό. Mox pro εἰς τὰ τρία eidem Ficinus legisse videtur εἰς τὰ τελευταία. Fortasse εἰς τὰ τρίτα scripsit Plotinus, si cogites, Marsilium non usquequaque verbum verbo reddere solere, ut proinde τὰ τρίτα ex rationis Plotinianæ indole accipere potuerit pro postremis.—Taylor in Epistola ad me data hæc de hoc loco: "In this place for αὐτὴν it is requisite to read αὐτόν. For Plotinus is here speaking of the soul when in the intelligible world, and says that through intellect it perceives and proceeds to the good. And in line 4 of the same page for εἰς τὰ τρία it is necessary to read, conformably to the version of Ficinus, εἰς τὰ τελευταία. For frequently in bodies the medium admits of a progression from things that are first to such as are last."

p. 744, 5. ἄλλ' ἐστὶ—τὰ ἐκεῖ θεωρεῖν] Edit.: καὶ ἐνθάδε οὔση τὸ αὐτὸ λέγεται ὁ δ. ε. Conjunxii lectiones probatorum librorum et Ficini. De rebus intelligibilibus anima nostra spectandis percipiendisque similiter disputat Oratione quarta Julianus Imperator. Vid. p. 136. B. Spanh. p. 162. Idem p. 163. C.—καὶ γὰρ οὐδὲ ἀποδείξει χρὴ λαβεῖν αὐτὸ, ἀλλὰ ἐπιβολῇ μόνον· περὶ γὰρ τῶν πρώτων αἰτιῶν ἐστὶν ἡ τῶν γε ὁμοστοιχείων τοῖς πρώτοις, et p. 172. C. δέδεικται καὶ (δὲ καὶ Cod. Voss.) ἀναγωγὸν φύσει τὸ τῶν ἀκτίων τοῦ θεοῦ (Ἡλίου) διὰ τε τῆς φανεράς ἐνεργείας, καὶ τῆς ἀφανοῦς ὑφ' ἧς παμπληθεῖς ἀνήχθησαν ψυχῶν αἰσθήσεων ἀκολουθήσασαι τῇ φανοτάτῃ καὶ μάλιστα ἡλιοειδέει τὴν γὰρ τοιαύτην τῶν ὀμμάτων αἴσθησιν οὐκ ἀγαπητὴν μόνον, οὐδὲ χρήσιμον εἰς τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ πρὸς σοφίαν ὁδηγὸν ὁ δαιμόνιος ἀνιμνήσει Πλάτων. Qua in re tamen etiam diversitatem cognoscat oportet, qui Plotinianam rationem, utpote a sensibus magis remotam, cum crassiore Juliaea comparaverit.

— 8. οἶον εἴ τις ἀνάγων αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ τινος ὑψηλῆς σκοπιᾶς] Vox σκοπιᾶ tam speculatio quam specula. Vid. Lexic. Xenoph. IV. p. 56. Sed etiam σκοπῆ passim specula. Usitatior tamen hoc significato vox σκοπιᾶ. Vid. Hemsterh.

ad Lucian. Diall. Marim. I. 2. Wytttenbach. ad Plutarchi Apophthegmm. Regg. p. 1078. Car. Frid. Hermann. ad Lucian. Quom. Histor. conser. oport. p. 188. Perictyone ap. Stob. Floril. Tit. I. p. 7. p. 25. Gaisf. (Archytæ tribuuntur hæc in Iamblichi Protrept. cap. IV. p. 58. Kiessl.) "Ὅστις ὦν ἀγαλῦσαι οἴός ἐστι πάντα γένη ὑπὸ μίαν καὶ τὰν αὐτὴν ἀρχάν, καὶ πάλιν ἐκ ταύτας συνθεῖναι καὶ ἀριθμάσασθαι (cf. Gaisford. Not. Iamblich. συναριθμήσασθαι), αὐτος δοκεῖ καὶ σοφώτατος εἶναι καὶ ἀληθέστατος (Iamb. ὁ. δ. μοι κ. σ. ἦμεν. Bene. καὶ παραληθέστατος) ἐτι δὲ καὶ καλὴν σκοπιὰν ἀνευρηκέναι (εὐρηκέναι Iamb.), ἀφ' ἧς δυνατὸς ἐσσεῖται τὸν τε θεὸν κατόψεσθαι καὶ πάντα τε τὰ ἐν τῇ συστοιχίᾳ τε καὶ τάξει τὰ ἐκείνου κατακεχωρισμένα (Iamb. ed. Kiessl. κ. πάντα τὰ ε. τ. σ. κ. τ. τῇ ἐκείνω κατ.) Aelianus in Fragm. librr. de Providentia p. 363. ed. Lips. 1780: οὐκ ἐπαινεῖ θεὸς οὐδὲ τοὺς τὰ μέτρα πατοῦντας, γλιχομένους γε μὴν τῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦς τε καὶ ὑψηλὰς σκοπιὰς. Sed in verbis Plotini residet quid incommodi, quod scriptor codicis Vat. tollere voluit per suum αὐτὸν (leg. αὐτὸν) pro αὐτοῦ, si nimirum deleas verba: τὸν ὀφθαλμόν. Et in lectione Vind. A. latere quid videtur. Ego scripsisse suspicor Plotinum: οἷον εἴ τις ἀνεγείρων αὐτοῦ τὸν ὀφθαλμόν ἐπί τινας—σκοπιὰς. Deinde dedi μηδεὶς τῶν οὐ σὺν αὐτῷ ἀναβεβηκότων. Cum extremis confer Luciani Hermetini. 28: ἀναβάντα ἐπὶ σκότην τινα σκέψασθαι.

p. 745, 10. οὐδὲν δὲ κωλύει πάλιν ἐκδύναι.] Fons hujus sententiæ est in Platonis Phædone cap. 29. p. 40. Wytt. cujus annot. conferas p. 206. item Cratyl. p. 403. Consule item Plotini supra p. 381. et quæ plura collegi in Commentatt. Herodott. p. 310. sqq. Quod vero Ficinus in hujus capitis argumento Porphyrii Iamblichique et Juliani mentionem fecit: illius locus est in libro de Styge ap. Stobæum Eclogg. Phys. Vol. I. p. 1034. Heer. Iamblichi ibidem p. 1056. sqq. Juliani denique in Oratione IV. p. 136. Spanh.

— 15. ἄστρον δὲ περὶ ψυχῆς κ. τ. λ.] Pertinent hæc et sequentia ad illud Pythagoreorum placitum, quod, a Platone eruditum, per manusque quasi traditum, ad extremos Platonicos pervenit, et quod ita explicat Cicero in Somm. Scip. c. III. (de Republ. VI. 14. p. 481. sq. ed. Moser.): "Homines enim sunt hac lege generati,

qui tuerentur illum globum, quem in hoc templo medium vides, quæ terra dicitur: hisque animus datus est ex illis sempiternis ignibus, quæ sidera et stellas vocatis; quæ, globosæ et rotundæ, divinis animatæ mentibus circulos suos orbisque conficiunt celeritate mirabili:" ect. Cui adhibe Macrobius et Ang. Maius. Quæ decreta in egregio hymno inclusit Proclus in Solem, in Anthol. Gr. III. p. 148. ed. Jacobs., quem hymnum Anglice vertit et explicuit Vir venerabilis Thom. Taylor, ad calcem Sallustii *On the Gods and the World*, Lond. 1793. in quo carmine etiam ita Solem alloquitur pœta v. 34. sq.:

Ἄλλὰ θεῶν πανάριστε, περιστεφές, ὄλβιε δαίμον,
Εἰκὼν παργενέτιο θεοῦ, ψυχῶν ἀναγωγεῦ.

Ad quæ consule Jacobsii Animadvv. Tom. X. p. 280. Fusius autem hanc doctrinam persequitur Julianus Oratione quarta, quam refutare studet Zacharias Mytilenæus in Dialogo. Unde hæc duntaxat excerpta dabo p. 178. ed. Casp. Barth.: ὅθεν τῷ κείνου (τοῦ θεοῦ) νόμῳ πειθόμενος (ὁ ἥλιος) δίκην τροχοῦ περιπολεῖ τόδε τὸ πᾶν μονοειδῆ μὲν ἔχων τὴν φορὰν καὶ ἀκούσιον ὡς δοῦλος καὶ ἀψυχος, καὶ μηθ' ὅλως ζῶον λογικὸν τυγχάνων, ὡς ὑποποπάζουσι οἱ τοῦτον θεολογοῦντες, ἢ πρὸς τὰ δύστηνα τούτων δοξάρια κεχηρότες. Ad quæ confer Barthii notas p. 279—282. Sequentia Plotini: τοῦ Διὸς αὐτοῦ τὰς μνήμας πολυπραγμονεῖν, explicanda sunt ex iis, quæ Noster infra cap. IX. p. 403. sq. de Jove tanquam de omnium rerum rectore et curatore posuit. Et Jovialis ordo (ἡ Διὶ τάξις) ex veterum philosophorum sententia, est ἡ πρακτικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ. Vid. Proclum in Aleib. pr. p. 196.

p. 746, 9. Ἄλλος—τρόπος τῆς εἰς τὸ πᾶν παρ' αὐτῶν εὐθημοσύνης.] Aliquot libri h. l. εὐθυμοσύνης. Infra p. 752. A: ἐν τοῖς συνοῦσι κείσθαι τοὺς λόγους ἐν μείζονι εὐθυμοσύνη ἐστῶτας. Ita Editio et Codd. ubi item haud dubie legendum: εὐθυμοσύνη. Hesiodum hoc vocabulum (vid. ἐργ. 471. et cf. Pollucem IX. 161. et Grævii Lectt. Hesiodd. p. 564.) in Xenophonte nunc sanum: Cyrop. VIII. 5. 4. (cf. Pauli Leopardi Emendatt. V. 2. in I. Gruteri Thes. Crit. III. p. 88. ἐπεμέλετο ταύτης τῆς εὐθυμοσύνης: in aliis sæpe corruptum. Plutarch. Sympos. VIII. 3. p. 701. B. p. 886. Wytttenb.: τὰ δὲ προσκρούοντα τοῖς κέρασι τῶν βοῶν οὐ τυγχάνει τῆς ἀρίστης καθ'

Ἰσιόδον εὐθυμοσύνης, ubi in suo Codice Xylander item reperisse videtur εὐθυμοσύνης. Idem mendum eluendum est ex Proclo in Timæum p. 28. supr. ubi de Apaturis ita hic philosophus: τὸ δὲ αὐτῆς ἀπάτης οἰκέων τοῖς ἐγκοσμίους εἶδωσιν ἐξισταμένης (leg. ἐξισταμένοις) ἀπὸ τῶν ἀμερῶν καὶ ἀύλων λόγων, καὶ φαινομένοις ἀπὸ τῶν ὄντων ὄντων γενιόμενοις. ἡ δὲ ἐγγραφή τῶν παιδῶν μιμεῖται τὰς τῶν μερικῶν ψυχῶν εἰς τοὺς οἰκέους κλήρους κατατάξεις καὶ τὰς εἰς διαφόρους γενέσεις καθόδους· τὸ δὲ τῆς ἐορτῆς, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διαιώνιον εὐθυμοσύνην (scribe εὐθυμοσύνην). Locum autem pæne integrum apposui, utpote eum Plotiniani loci argumento conjunctum. De ejus argumento dixi in Symbolica III. p. 510. sq. quæ huc non pertinent: de vocabulo plura dicam infra ad nostri p. 752. A.

p. 747, 15. εἰ μή τις ἔργῳ οἰκονομῶν τι κ. τ. λ.] Sicpe οἰκονομεῖν Dii dicuntur, eum res humanas disponunt et vel materiam ordinant; unde ad artifices quoque transfertur. Aleiphron. Epist. II. 4. sub fin.:—ἀλλὰ σοφὸν ἔχω σου τὸν ἔρωτα καὶ ταῦτ' εἰδέναι δύνασαι. σὺ γὰρ μ' ἐδίδαξας εὐφυῆ γυναῖκα ταχέως παρ' ἐρώτων μανθάνειν, ἀλλ' οἰκονομῶσιν ἔρωτες (Cod. Palat. n. 132. ὀρᾶτε) σπεύδοντες· αἰδοῦμεθα τὴν Ἄρτεμιν (idem μὰ τὴν Ἄρτεμιν. optime) ἀνάξιοι ὑμῶν εἶναι μὴ θάπτον μανθάνουσαι. Vides libro nostro confirmari conjecturam Herelii, quam textui, ut par erat, inferre volebat Wagner. Sed operæ non paruerunt. Vid. Epist. II. 1. 35: ἐμοὶ γὰρ ἐξ ἐκέλευον, μὰ τὴν Ἄρτεμιν, οὐδὲ προσέπεμψαν (Cod. Pal. laud. προσέβλεψαν) ἔτι πολλοί. Aristænet. I. 10: Μὰ τὴν Ἄρτεμιν, Ἀκοντίῳ γαμοῦμαι, ubi vid. Boissonadii Annot. p. 364. Medium, ut illuc redeam, usurpat Lucianus de conscrib. Histor. c. 51. p. 62. ed. Amst.: καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν οἰκονομήσασθαι τὴν ὕλην. Ubi C. F. Hermannus noster eam lectionem contra Dorvillium recte tuetur, in Annot. p. 306. De Deo omnia moderante Verbum frequentant Scriptores ecclesiæ, unde ad constructionem insigniores binos locos apponam: Macarius Homil. XXVII: εἰδὼς ὁ θεὸς τὴν ἀσθένειαν, οἰκονομεῖ σε εἰς θλίψεις, quæ Suicerus bene ita vertit:—“ita res tuas dispensat, ut in afflictiones incidas.” Theodoretus in 1. Corinth. 13. Vol. III. p. 253. Schulz.: (ἡ ἀγάπη) οὐ ψηλαφᾷ τὰ μέτρα τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ,

οὐδὲ ἀνακρίνει, ἐν οἷς οἰκονομεῖ, ὅπερ τινὲς εἰώθεσαν.

p. 749, 17. Καὶ μὴν εἰ καὶ χορεία ἀπεικάσειέ τις τὴν κίνησιν αὐτῶν—ὡσπερ χορδαὶ ἐν λύρᾳ συμπαθῶς κινήθεισαι, μέλος ἂν ἄσειαν ἐν φυσικῇ τινι ἀρμονίᾳ] Cf. III. 2. 15. et IV. 4. 4: ἀρμονία μία ἐν τῷ παντί. Pythagoricam originem harum notionum imaginumque, a Platone deinceps ad posteriores traditarum, hic alibi et ad Ciceronem de N. D. III. 11. p. 350. sq. ed. nostr. et Mos. indicare memini. Proclus hymn. in Solem 3. 4.

— — — — καὶ ὑλαίοις ἐνὶ κόσμῳ

ὑψόθεν ἀρμονίης ῥύμα πλούσιον ἐξοχετεύων.

ibid. v. 8. sqq.

ζωσάμενοι δὲ πλάνητες ἀειθαλίας σέο πνυσοῦς,

αἰὲν ἰπ' ἀλλήλοισι καὶ ἀκαμάτοισι χορείαις

ζωογόνους πέμπουσιν ἐπιχθονίοις ῥαθάμιγγας.

Ad quem Jacobs in Annot. in Antholog. Gr. T. X. p. 274. sq. multa similia collegit etiam e Platonicis philosophis. Quibus ego paucula subjiciam. Idem Proclus in Aleib. pr. §. 71. p. 204. sq. Οὐρανὸς συμφωνίας καὶ τῆς ἐν ταῖς κινήσει εὐρυθμίας ἀνάμεστος ὢν, ἔπειτα τὰ κρείττονα ἡμῶν γένη ἅπαντα καὶ ταῦτα τῆς ἐκεῖθεν προΐουσης ἀρμονίας ἀπολαύοντα, κατὰ δὲ ταῦτα (alii libri μετὰ δ. τ.) ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ τὰ τε ἦθη σύμμετρα ποιούσα καὶ τὴν ὅλην εὐάρμοστον καὶ εὐρυθμον ἕξιν ἐκεῖθεν παραδεχομένη. Unde intelligitur, quomodo hanc de Mundi harmonia doctrinam ad vitæ morumque emendationem adhibuerint illi philosophi. Similia, sed ad sacri codicis Christianæque rationis normam accommodata, produnt Ecclesiastici scriptores: Theodoret. Therapeut. III. ita de Angelis p. 786. Schulz.:—τῷ τοι καὶ ἀγίους αὐτοὺς ὀνομάζομεν, ὡς γήινον οὐδὲν ἔχοντας, ἀλλὰ τῶν περιγείων παθημάτων ἀπηλλαγμένους, ἔργον δὲ ἔχοντας τὴν ἐν οὐρανῷ χορείαν, καὶ τοῦ πεποιηκότος τὴν ὑμνωδίαν. Idem de Provident. I. p. 498: Βλέπε καὶ τῶν ἀστέρων τὴν φύσιν, τὴν θέσιν, τὴν τάξιν, τῶν σχημάτων τὴν ποικιλίαν, τὴν χρείαν, τὴν χορείαν τὰς ἐπιτολὰς, τὰς δύσεις. Cf. eund. in I. Corinth. p. 17 i. med. Philo Judæus de Mundi Opif. p. 29. sq. Mang. p. 84. Pfeiff. in laude numeri septenarii: Λύρα μὲν γὰρ ἡ ἐπτάχορδος, ἀναλογούσα τῇ τῶν ἐπτὰ πλανητῶν χορείᾳ, τὰς ἐλλογίμους ἀρμονίας ἀποτελεῖ, σχεδόν τι τῆς κατὰ μουσικὴν ὀργανοποιίας ἀπάσης ἡγεμονίς οὔσα. Jo. Chrysost. Homil. III. p. 389. A. p. 16. ed. Mat-

thæi:—δι' ὃν οὐρανὸς ἐτάθη, καὶ ἥλιος ἀνήφθη, καὶ σελένη τρέχει καὶ ποικίλος καταλάμπει χορός. ubi cf. Matthæi annot. 50.

p. 750, 13. Ὁ δὲ δὴ πάντα κοσμῶν Ζεὺς—ψυχὴν βασιλικὴν καὶ βασιλικὸν νοῦν ἔχων.] Obversatur et hoc loco et aliis (vid. v. c. p. 551. A. med. Plotino Platonis locus in Phædro multorum imitatione frequentatus p. 246. E. p. 251. Heindf. p. 41. Bekk.: ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμῶν (extremam vocem omisit Eustathius in Odys. μ. 63. p. 446. Basil. p. 11. Lips.) ἐν οὐρανῷ Ζεὺς (addit idem ὅ ἐστιν Ἥλιος) ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα (πτ. α. ε. Eust. et reliqui) πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος. Sequentia Noster e Philebo duxit p. 30. p. 84. Stallb. οὐκ οὖν ἐν μὲν τῇ τοῦ Διὸς εἰρέει φύσει βασιλικὴν μὲν ψυχὴν, βασιλικὸν δὲ νοῦν ἐγγίγνεσθαι. Plotini causa addo verba Onatæ (sive Onati) Pythagorei ap. Stob. Eclogg. I. p. 4. p. 94. Heeren.: Δοκέει δέ μοι καὶ μὴ εἰς εἴμεν ὁ θεὸς, ἀλλ' εἰς μὲν ὁ μέγιστος καὶ καθυπέρτερος (fort. καθυπέρτατος), καὶ ὁ κρατέων τοῦ παντός, οἱ δ' ἄλλοι πολλοὶ διαφέροντες κατὰ δύναμιν. βασιλεύει δὲ πάντων αὐτῶν, ὁ καὶ κράτει καὶ μεγέθει καὶ ἀρετῇ μέγιστος κ. τ. λ. Qui locus Heerenio l. l. (cf. eundem de Fontibus Stobæi §. 49. p. 207.) ex Platonici Phædri loco ductus videtur: Wyttenbachio contra (ad Plut. de S. N. V. p. 27. ed. pr. p. 336. ed. alt.) Platonius ex Onateo. Ut ut est: Onatas l. l. sidera pro diis habet, nec minus is, qui Eustathio illud additamentum suppeditavit: ὅ ἐστιν Ἥλιος. Zacharias autem Mytilenæus, quando solem dicit p. 178. Deo unico et sempiterno subjectum esse servireque tanquam mancipium (δοῦλον) et qui anima careat (ἀψυχον) videtur ejusmodi philosophos tangere voluisse, qui, ut Onatas βασιλεύειν dicunt Jovem—Solem, aut qui, ut Plato et Plotinus, *regiam animam regiamque mentem Jovi attribuunt.*

p. 751, 11. καὶ τὸν Δία λέγοντες ὅτε μὲν—ὄτὲ δὲ ἐπὶ τὸ ἡγεμονοῦν τοῦ παντός] De duplici Jove, vel Jovis certe nomine Platonis exstat testimonium in Cratylo p. 396. A. p. 29. Bekk. Extrema adscribam, licet locus non usquequaque congruit Plotiniano:—οὐ γὰρ ἐστὶν ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι, ὅς τις ἐστὶν αἴτιος μᾶλλον τοῦ ζῆν ἢ ὁ ἄρχων τε καὶ βασιλεὺς τῶν πάντων. συμβαίνει οὖν ὁρθῶς ὀνομάζεσθαι οὗτος ὁ θεὸς εἶναι, δι' ὃν ζῆν

ἀεὶ πᾶσι τοῖς ζῶσιν ὑπάρχει. διεληπτὰ δὲ δίχα, ὥσπερ λέγω, ἐν τῷ ὄνομα, τῷ Διὶ καὶ τῷ Ζηνί. Ad quem locum multa disputat Proclus in Scholiis §. 94—102. p. 51. sqq. Boisson. Varie autem Joves distinxerunt antiqui philosophi. Vid. annot. Davisii et nostram in Ciceron. de N. D. III. 21. p. 584. ed. nostr. et Moseri.

p. 753, 8. αἱ δὲ ἐπονται—ὡς αἱ ἐν κλάδοις, τῇ τοῦ ὄλου φυτοῦ (sc. φύσει)] Nos interpunctione huic loco consulimus. Nam nisi virgula interponeretur post κλάδοις, Genitivus requireretur propter ἐξηρημέμειναι et ἐκφύσαι. Ad argumentum loci et ad exemplum plantæ, quod in hac disputatione sæpiusculè usurpat Plotinus, vid. supra IV. 8. 9. ibiq. Annot. ad p. 351. F.

p. 754, 1. οἶον—γενείων, μαζῶν ἀυξήσεις] Plato de Legg. VIII. p. 833. C. ἐν μὲν παιδικῶν, ἐν δὲ ἀγενείων, ἐν δὲ ἀνδρῶν. Unde intelligitur *τους ἀγενείους* medios inter pusiones et viros esse. Qua in re sibi constat Plato. Cf. Sympos. c. 7. p. 17. Astii de Achille: καὶ ἔτι ἀγένειος (quem locum viri aliquot docti immerito in suspicionem adduxerunt:) cf. ibid. c. 9. p. 20. ἀλλ' ἢ ἐπειδὴν ἤδη ἄρχονται νοῦν ἴσχειν. τοῦτο δὲ πλησιάζει τῷ γενειάσκειν. Plutarch. de frat. amore p. 484. A. p. 970. Wyt. ὁ δὲ Ἀθηνόδωρος ἦν μὲν ἔτι μειράκιον οὐδέπω γενειῶν. In μαζῶν etiam viros cogitavit Plotinus, si fides Grammaticis sit. Sed horum distinctio inter μαζοὶ et μαστοὶ valde lubrica est. Vid. annot. nostram in Porphyry. de Vita Plotini c. 3. p. 96. ed. Fabric.

— 12. Ἔστι δὲ τοῦτο ἀνθρώπων—ἢ τὸ ἐφίεσθαι εὐρεῖν φρόνησιν.] Hæc conjuncta sunt cum his sentiētiis: θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ, ut Diotima docet in Symposio Plat. c. 29. p. 64. Ast. et, οὔτε γὰρ σοφοῦ τὸ φιλοσοφεῖν, ut est apud Proclum in Alcib. pr. p. 189. ed. nostr. Cf. Musonii Rufi Fragment. in Wyttenbachii Philomathia I. p. 161. sqq. et Plotinum ipsum VI. 7. 38. et VI. 9. 10. sqq.

p. 755, 15. οὐδὲν ἀμφίβολον οὐδὲ ἀμφιγροσούμερον] Cf. Lexic. Xenoph. in ἀμφιγροεῖν. Tom. I. p. 168. et Zonare Lex. Græc. cum Tittmanni Annot. p. 162.

— 19. οὐδὲ πρὸς τι βλέπων ποιήσει—ἢ ὡς οἶον (Fort. inserendum τε, ut sit ἢ ὡς οἶον τε) τὸ ἐν αὐτῷ παράδειγμα ἔχει.] Ducta hæc sunt e Platonis Timæo p. 28. p. 23. sq. Bekk.:—τὸδε δ' οὐκ

πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ αὐτοῦ, πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο, πότερον πρὸς τὸ κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γεγονός. εἰ μὲν δὴ καλὸς ἐστὶν ὅδε ὁ κόσμος, ὃ, τε δημιουργὸς ἀγαθός, δηλοῦν ὡς πρὸς τὸ ἀίδιον ἔβλεπεν. Cf. quæ posuimus supra ad pag. 175. sqq. et adhibe luculentum locum Plotini de Providentia, p. 260. B.

p. 756, 8. οὐδ' ἔχειν πράγματα ὡσπερ τινὲς ᾤθησαν κ. τ. λ.] Epicurei, quos hoc nomine sæpius tangit Plotinus, ut de Providentia III. 2. adversus Gnosticos, Vid. p. 213. F. Erat enim in κυρίαῖς δόξαις Epicuri illud: "Quod æternum beatumque est, id nec habet ipsum negotii quicquam, nec exhibet alteri." τὸ μακάριον καὶ ἀφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὐδὲ ἄλλω παρέχει. Diog. Laërt. X. §. 139. cf. Cic. de N. D. I. 17. I. 30. I. 40. et 41. et quæ ibi Davisius aliique interpr. apposuerunt, quæque ipsi posuimus cum ad illos locos, tum ad Plotinianos.

p. 757, 5. ὁ γὰρ ἔχει τῷ ἐφεξῆς διδοῦσα κ. τ. λ.] Ita scripsi cum Vaticano libro et Ficino; sed fortasse potior est lectio Medicei B. omittentis τὸ ante ἐφεξῆς. Tunc est: *nulla interposita mora, nihil hasitans*, quasi cum levi quadam reprehensione, cui aptum est sequens ἀπροαιρέτως. Dativi autem sequuntur post vocem δόσω. De illo significato aliisque particulæ ἐφεξῆς bene exposuit Wytttenbach. ad Plutarch. de Aud. Poët. p. 288—290. Oxon.

p. 758, 5. οἶον οὐ κιννόμενος] Ita dedi cum Ficino, flagitante sententia, pro οἶον ὁ κιννόμενος, quod in Editione est.

p. 759, 8. περιέχειν γὰρ δεῖ τὸν χρόνον τὸ ἐν χρόνῳ, ὡσπερ, φησὶ, τὸ ἐν τόπῳ καὶ ἐν ἀριθμῷ.] Plato in Timæo. Cf. Proclum in eum p. 303. eundem in Theolog. Plat. II. 11. p. 107. in Institut. Theolog. cap. 48. sqq. p. 78. sqq. et cf. Plotinum ipsum p. 96. sqq. p. 325. sqq. et p. 553. sq.

— 11. κὰν εἰ—ποιεῖ καὶ νεύει] Edit. utrobi- que Conjunctivum habet: ego Indicativum reduxi ex libris plurimis et optimis. In Platonis Republ. IX. p. 579. sub fin. in Editione Bekkeri legitur: κὰν εἰ μὴ τῷ δοκῆ, ubi unus Cod. omisit κὰν (Vid. Varr. lectt. ed. Bekker. Vol. II. p. 99.). Astius dedit δοκεῖ. Et vero, si Stallbaumium audias ad Philebum §. 136. p. 193,

κὰν εἰ semper aut Indicativo aut Optativo, nunquam Conjunctivo jungitur. Cf. Heindorf. ad Sophist. p. 386. et Buttmann. ad Menon. §. 4. p. 313. Similiter in Procli Comment. in Alcib. pr. §. 71. p. 217. ed. nostr. Cod. E. habet: κὰν εἰ τὸ οἰκεῖον ἦν: reliqui καὶ τὸ οἰκ. ἦν. Ubi vid. Annot.

p. 760, 11. Οὔτω γὰρ ἔχει ἕκαστα· εἰ δὲ τὰγαθὸν τις κατὰ κέντρον τάξειε, τὸν νοῦν κ. κ. ἀκίν.] Ita dedi ex optimis libris, Margo Edit. et bini Codd. habent: εἰ δὲ θᾶπτόν τις, sed in uno a secunda manu emendatum. Cudworth. in System. Intell. p. 698. sq. ed. Moshem.: οὔτω γὰρ ἔχει ἕκαστα εἰ τ' ἀγαθόν (perperam, ut Ed. pro τὰγαθόν) τις καὶ τὸ κέντρον τάξειε, omisso δέ. Idem vir doctus ad hujus et Platonici loci in Philebo p. 30. argumentum addit: "Ergo omnia si recte ponderemus et perpendamus, tres illæ Platonis hypostases nullæ videntur esse, quam infinita bonitas, infinita sapientia et infinitus amor agens seu potentia. Verum hæc minime spectantur ut proprietates et qualitates hæc in causa, verum ut naturæ consistentes, seu personæ, quæ, tametsi gradu differant, unum tamen conjunctim, τὸ θεῖον, unam divinitatem conficiunt, non aliter atque locus medius in sphaera, immobilis distantia et mobilis circumscriptio unam sphaeram constituunt." Ad quem locum Moshemius, uti solet, in egregium Britannum invehitur, quod in hac quoque disputatione Plotini auctoritate usus sit. Hoc nimirum est sapere!

p. 761, 1. τοῦτο δὲ περιπτύξασθαι, καὶ περιελθεῖν πάντη ἑαυτῷ.] Virgulam apposui post περιπτύξασθαι, ne hoc verbum sequenti Dativo jungeretur, admonitus magni Hemsterhusii præceptis ad Lucian. Diall. Mortt. XX. 2. p. 414. Adde iis, quos Schæferus in Stephani Thes. Lond. p. 8024. sq. ad hoc verbum laudavit, Cl. Jacobsium ad Aehill. Tatiūm V. 8. p. 774. et ad Philostrati Imagines II. 25. p. 538. Theodoretus Epist. LX. p. 1113: θαρρῶ διὰ γραμμάτων τὴν ἱεράν σου καὶ θεῷ φίλην περιπτύσσασθαι (leg. περιπτύσσεσθαι) κεφαλῆν. Idem Epist. CLIV. p. 1319: ἵνα μὴδὲ εὐξασθαι τοῖς βουλομένοις ἐξῆ τοῖς μακρὰν μὲν πορείαν πεποιημένοις, ἐφιεμένοις τε πάσας τὰς τῶν ἀγίων καὶ καλλιῶν μαρτύρων περιπτύξασθαι λάρρακας. Quæ Plutarchi admonent, qui ita de Iside p. 357. D. p. 465. Wyt. circa

Osiridis arcam trepidante:—*ἀνοῦξαι τὴν λάρνακα, καὶ τῷ προσώπῳ τὸ πρόσωπον ἐπιθεῖσαν, ἀσπάσασθαι καὶ δακρύνειν.* Activum in simili scena describenda usurpat Bion de Venere Adonidis cadaver amplexante: *Idyll. A. v. 44: ὡς σε περιπτύξω καὶ χεῖλα χεῖλεσι μίξω.* Passivi exemplum dabit ipse Noster infra Enn. VI. 9. 9. p. 768. E: *οὐ περιπτυσσόμενον σαρκῖν ἔξωθεν:* sed paulo post: *ἵνα τῷ ὄλῳ αὐτῶν περιπτνξώμεθα,* legendum videtur *αὐτόν.*

p. 761, 15. *ὁ θυμὸς—εἰς ἄμνην παρακαλῶν*] Cf. infra p. 702. A. cap. 10: *τί γὰρ κέρατα ἐκεῖ πρὸς ἄμνην;* Philostrat. jun. *Imagg. p. 869: ὁ δ' ὑπὸ τὴν πρώτην ἀγγελίαν σπασάμενος τὸ ξίφος εἰς (ἐς ed. Jacobs.) ἄμνην ὁμοῦ ἐπέστη τοῖς δρωμένοισι.* Plutarch. *Thes. cap. 29. p. 74. ed. Leopold. ἐτράποντο πρὸς ἄμνην οἱ Λαπίθαι.* Timæus *Lex. Platon.* "Ἄμνη. καὶ ἐπὶ ἀμοιβῆς καὶ ἐπὶ εἰσπράξεως δίκης. Quod si igitur huic Lexicographo credas, Plato hanc vocem usurpavit. Sed eam " frustra quæras in 'Ἀττικωτάτῳ Platone." Ruhnken. ad h. l. p. 26. Qui si nostri loci et alterius, quem laudavimus, meminisset, haud dubie pariter ex Plotino interpolatum Timæum pronuntiasset, atque ex Porphyrio eum interpolatum suspicatur in Præfat. p. XIII. sq. et in annot. p. 202. Neque magis cognita illa vox reliquis Atticis est, licet ejus semina in Attica reperiantur. Vid. Ruhnken. ad Hesych. in *χειμάμνη* p. 1546. (cf. *Lexicon Sophocleum* ed. Oxon. 1826. II. p. 150.) Interpr. ad Moer. p. 80—82; ad Thom. Magist. p. 42. Wernsdorf. ad Himer. p. 142. Lobeck. ad Phrynich. p. 23. Quod vero Havercamp. in *Ind. Græcit. Josephi ἀμύνη* laudat ex loco de *Bello Jud. II. 13. 5. p. 177: καὶ πᾶς ὁ δῆμος συνεφήψατο τῆς ἀμύνης:* de Ionica forma Josephus ne somniavit quidem. *Etymol. Gud. p. 47. 6: ἄμνη, ἢ ἐκδίκησις. τοῦτο παρὰ μύνη ἢ πρόφασις. μετὰ τοῦ ἐπιτατικοῦ α ἀμύνω* (fort. *ἀμύνη.* Cæterum, ut ut est, cf. *Odys. φ. vs. 111,* ubi Apollonius in *Lex. Hom. p. 465.* Toll. *μύνησι* item explicat *προφάσει:* adde Eustath. ad eum locum p. 748. Basil.) Simili eum verbo atque Plotinus Substantivum junxit Plutarchus in *Cæs. c. 44. p. 305. Coraïi: πρῶτον ὄρῃ ταξιαρχῶν ἄνδρα τιὰ πιστὸν αὐτῷ καὶ πολέμων ἔμπειρον, ἐπιθαρσύνοντα τοῖς ὑφ' αὐτῷ καὶ προκαλούμενον εἰς ἄμνην ἀλκῆς.* ubi libri aliquot MSS. et Reiskius:

προκαλούμενον. Illud verum est, et fortasse in Plotino etiam sic scribendum quis conjiciat: *προκαλῶν.* Sine libris equidem mutare nolui.

p. 762, 9. *Καὶ ἔστιν ἐν μὲν τῷ φαυλοτάτῳ ἀνδρὶ τὸ κοινόν.*] Fic. legisse videtur *ἀνδρὶ τι κοινόν.* Libri nil variant. Mox e margine retraxi jubentibus libris fere omnibus *χρηστόν τι.* Editio habet *κρεῖττόν τι.*— Deinde pro *καὶ τοῖς ἀμείνοσι διδόντος* exspectares *δουλεύοντος,* sed intellige *ἐαυτὸ ad διδόντος.* Postremo: *τῆς μὲν ἄνω, τῆς δὲ τῶν κάτω.* In alio scriptore proclive erat: *τῆς μὲν τῶν ἄνω:* in Plotino, elegantiae minus studioso, non item. Argumentum autem et comparationis exempla plane ex locis Platonis ducta sunt. Vide *Politicum p. 300. sqq. p. 341—346. Bekk.* (Hunc posteriorem locum respexit Scholiastes mscr. Paris. *Æschini Orator. fol. A. p. 2: οὐκ ὀρθῶς Αἰσχίνης τὴν τυραννίδα πολιτείαν ἐκάλεσεν ἢ μὲν γὰρ πολιτεία ἐκ νόμων συνέστηκεν. ἐν δὲ τυραννίδι οὐκ εἰσι νόμοι, ἀλλὰ παρανομία. ἐκ τούτων δὲ δῆλον ὅτι οὐδὲ ἦσαν Πλάτωνος. οὗτος μὲν γὰρ φησι, τρεῖς εἶναι πολιτείας. Πλάτων δὲ καὶ δύο καὶ πέντε καὶ ἑπτὰ.) De *Republ. VIII. p. 562.* unde Plotinus illud *οὐκ ἀκράτου οὔσης* sumsit. De *Legg. III. p. 689. p. 304. Bekk.* itemque p. 699. sq. p. 324. sq. ed. Bekk.; unde ad Plotinianum *θορυβοῦντων καὶ βοῶντων* tene p. 325: *τινὲς ἄμουσοι βοᾶὶ πλήθους:* item de *Legg. VI. p. 773. p. 454. Bekk.* Præcipue autem huc faciunt Platonis disputata de *Republ. IV. p. 440. sqq. p. 203—206—208. Bekk.;* unde Cicero quoque profecit de *Republ. I. 38: "Ergo Archytas iracundiam, videlicet dissidentem a ratione seditionem quandam animi vere dicebat, et eam consilio sedari volebat. Adde avaritiam, adde imperii, adde gloriæ cupiditatem, adde libidines; et illud vide, si in animis hominum regale imperium sit, unius fore dominatum, consilii scilicet: (ea est enim animi pars optima:) consilio autem dominante nullum esse libidinibus, nullum iræ, nullum temeritati locum."—Scip. "Sub regno igitur tibi esse placet omnes animi partes et eas regi consilio?" "Cur igitur dubitas, quid de re publica sentias?" p. 155—157. ed. Moseri. Vid. etiam Proclum in Platonis *Alcibiadem* pr. p. 56. sq. præcipue p. 255. sq.: *ὁ δὲ γε δῆμος ἐπιστήμην οὐ πέφυκεν ἴσχειν, οἷδὲ κατ' ἐπιστήμην ζῆν, ὥστε οὐδὲ δημοκρατία ἂν γένοιτο***

ποτε σπονδαία. Olympiodor. in eundem p. 215. sq. : δεινὸς γὰρ διδάσκαλος ὁ δῆμος.

p. 764, 18. πάλιν αὖ] Disjunctim et inverso ordine Plato Apolog. Socr. p. 27. p. 111 : Bekk. :—θεοὺς οὐχ ἠγέσθαι φάναι ἐμὲ θεοὺς αὖ ἠγέσθαι πάλιν. Sophocles in Peleo ap. Clem. Alex. Strom. VI. p. 748 : πάλιν γὰρ αὐθις παῖς ὁ γηράσκων ἀνὴρ (cf. Fragg. p. 57. ed. Oxon. noviss.) Cf. etiam Segaar. ad Clem. Alex. Quis Dives salv. §. 27. p. 259. Lucian. Necyomant. §. 4. Vol. I. p. 461. Amstel. ὁ δέ τις αὖ πάλιν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. Cf. Hoogeveen. de Particull. p. 518. ed. Schutz. alt. Weiske de Pleonasm. p. 142. Rhoer. ad Porphy. de Abstinens. II. 40. p. 179. et Schæferi Meletemm. p. 39. Plotinus iterum p. 414. B : καὶ πάλιν αὖ λέγων, et sæpiissime in reliquis libris, ut putidum sit hujus redundantia exempla cumulare. Pro eo etiam αὐθις αὖ eum a poëtis, tum a profanis scriptoribus usurpari docet Jo. Davisius ad Max. Tyr. XXV. 1. p. 593.

p. 765, 3. ἡ δὲ ἀγανάκτησις κατὰ τὸν ὄγκον] Cf. infr. p. 421. D : ζέσις ἂν ἐγένετο μόνον καὶ οἶον ἀγανάκτησις ex Platonis Phædro p. 251. C : —κνήσις τε καὶ ἀγανάκτησις περὶ τὰ οὐλα—. ζεῖ τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερά. Alterum Plotini locum si cognosset Pierson. ad Moer. p. 41. certe in loco Platonico abstinuisset a conjectura : ξεῖ τε καὶ ἀδακτεῖ.

p. 766, 3. De his et quæ deinceps sequuntur, disputat Tiedemannus in libro Germanico *de causis Philosophiæ contemplatiuæ* III. p. 348. sqq.

p. 767, 2. τὴν τρανὴν ἐπιθυμίαν,] Cf. supra I. 4. 2. et 3. cf. Procli Inst. Theol. c. CXLV. p. 216. ibiq. Annot.

p. 768, 11. ὡς ἂν αὐτὴν τῷ παρὰ φύσιν καὶ κατὰ φύσιν ἐπιστατοῦσαν] Ita correxi ex duobus Codd. —Edit. τὸ. Vid. Matthiæ Gr. Gr. §. 402. d. Plotinus ipse infra p. 659. d : οὐδενὶ δὲ ἐπιστατοῦσα (ἡ ψυχῆ) : qui locus etiam ad argumentum nostri loci comparandus est.

p. 769, 8. Πλάτων—ἡ πάλιν αὖ λέγων κ. τ. λ.] Plato in Timæo p. 40. p. 41. Bekk. de terra :—φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμχαρήσατο, πρῶτην καὶ πρεσβυτάτην θεῶν, ὅσοι ἐντὸς οὐρανοῦ γεγόνασι. Ad quem locum adhibe Proclum in Commentar. p. 281. sq. Chalcidium p.

214. Simplicium in Aristotel. de Cælo fol. 125. sqq. Turnebi Adversar. XVI. 18. et Cudworthii Systema Intellect. p. 483. ed. Moslem.

p. 771, 11. Disputat de his Plotini decretis etiam Tiedemannus in libro : *Geist der spekulativen Philosophie* III. p. 348. sqq.

p. 772, 12. ὁμοιοπαθές] Vid. supra ad p. 13.

— 16. μέσον ἀνάλογον] i. e. ἀνὰ λόγον, eadem proportione. Ita sæpius Plato et Platonici. Docet Wyttenbaech. ad Phædon. p. 307. Cf. Procli Inst. Theol. c. 164. et 185. ibiq. Annot. p. 242. cf. etiam Celeb. Haseum ad Leon. Diacon. p. 187. sq. Eadem formula infra recurrit p. 440. D. p. 675. B. Eunapius in Excerptis Histor. in Juliani rebus IX. (in Nova Collect. scriptorum Vett. Vaticana ed. Angel. Maii Tom. II. p. 257.) : οὕτω—αἱ τε πράξεις ἐπὶ πολὺν προτίεσαν καὶ ὁ τῶν συνισταμένων ὄχλος ἀνάλογος ἠκολούθει ταῖς πράξεσι :—“ ita—plura jam facinora edebantur, et jam conspirantium turba factis *par* sequebatur.” Imo ἀνάλογον, ut est in Codice scriptum : “ ita et res majorem in modum succedebant, et conspirantium multitudo eadem proportione res sequebatur,” i. e. et quo magis res gerendæ succedebant, eo plures quotidie confluebant, qui et ipsi rebus interesse cuperent.

p. 773, 10. Ὁ γὰρ κανὼν τῷ εὐθεί τῷ (margo : τὸ εὐθὺ τὸ)—καὶ τῷ ἐν τῷ ξύλῳ—τεθεῖς, τὸ κρίνειν τῷ τεχνίτη—ἔδωκεν.] Ita ex bonis libris hæc verba interpolata hinc inde et corrupta emendavimus. Ad argumentum adhibe superiora I. 6. 3. p. 52. D. ibiq. annotata.

p. 775, 11. ἀλλ' ὁμμάτων, φησὶν, οὐκ ἐπεδείτο.] Plato in Timæo p. 33. p. 30. Bekk. Λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ πᾶν ἔξωθεν αὐτὸ ἀπηκριβοῦτο, πολλῶν χάριν ὁμμάτων τε γὰρ ἐπεδείτο (ἐπιδείτῃ unus Codex, sed Plotiniani vulgatam confirmant :) οὐδὲν, ὅρατὸν γὰρ οὐδὲν ὑπελείπετο ἔξωθεν, οὐδ' ἀκοῆς, οὐδὲ γὰρ ἀκουστόν (alius Cod. ὑπέλειπτο. Voluit ὑπελείπετο, ut plurimi libri Plotiniani). Lindavius ad Platon. Tim. p. 39, Plotini non oblitus, de proximis Plotini verbis ita : “ quibus (nimirum præcedentibus) idem (Plotinus) adjicit : ἀλλ' ἐνδον γε ἦν καὶ εἰς τὸν οὐδὲν ὁρᾶν ἐκώλυσεν. Quæ quorsum spectent, divines. Significatus vero verbi λείπειν fert, ut tempora ejus inter se permutentur.”

p. 776, 8. ἀλλ' οὐτε ὄψιν—ἐνδεοῦς] Ficinus

non videtur: legisse οὔτε. Libri in hoc loco, quem vitiosum esse jam vidit Marsilius, nil juvant. Μοχ περιελκυσμούς tenendum est tanquam unicum exemplum Pluralis. Singularis ex uno loco consignatus in Thes. Steph., non in Schneideri Lex. — Μοχ ὀράν καὶ ἀκούειν δὲ libri nostri aliquot. Tum in margine: εἰ δὲ δεῖ καὶ ἐπιστρέφεισθαι, pro εἰ δὲ δὴ κ. ε. Sed Infinitivus pendet ex antecedente ἂν τις θεῖτο.

p. 777, 1. καὶ ἐν ταῖς μάγων τέχναις.] Cf. I. 4. 9. p. 35. ibiq. annot. In seqq. ubi Plotinus de corpore terræ dicit, οὔτε γε ἀκίνητον, cave ne hanc sententiam confundas cum sententia, aliquot Pythagoreorum et maxime Philolai: τὴν γῆν οὐκ ἀκίνητον εἶναι. (Plutarch. in Numa c. XI. De Placitt. Philoss. III. 13. Diog. Laërt. VIII. 85. Cic. Acadd. IV. 39.) Etenim Plotinus de eo h. l. disputat, utrum terra sensum habeat adeoque affici (κινεῖσθαι) possit. Κινεῖν enim et κινεῖσθαι hac vi sæpe a philosophis usurpari, non est, quod operose firmemus. Nec magis quæ in sequentibus Plotinus de spiritu (πνεύματι) ponit, confundenda sunt cum Pythagoreorum decreto, qui mundo, tanquam animali, respirationem attribuebant. Vid. Aristotelis Physicæ. IV. 6. et Stob. Eclogg. I. 19. 1. p. 380. Heeren.: εἶναι δὲ φασιν οἱ Πυθαγόρειοι κενὸν, καὶ ἐπεισιέναι αὐτῷ τῷ οὐρανῷ (i. e. mundo) ἐκ τοῦ ἀπείρου πνεύματος, ὡς ἂν ἀναπνέουσι. Cf. Boeckhii Philolaium p. 108. sqq.; licet hæc et similia comparare cum Plotinianis non inutile sit, et in universo decreto, mundum esse animal, usquequaque consentiant cum Pythagoricis Plato et Platonici atque ipse Plotinus.

— 14. κατὰ τὰς τῶν χυλῶν ὁσμὰς.] In Vaticano Cod. a prima manu erat χυμῶν. sed hoc vocabulum proprie de gustu usurpatur. Cf. Plutarchi Quæstt. Naturr. c. 5. ubi octo saporum species enumerat, p. 913. B. p. 690. Wyt. De discrimine, quod inter χυλὸς et χυμὸς intercedat, est Orionis locus in Etymolog. p. 163. sed corruptior. Cf. Schneider. Indic. ad Theophrasti Opera p. 546. sq. Χυμοὶ sæpius legitur apud Plotinum. Vid. II. 4. 12. VI. 3. 17. et 18. et de gustu in hoc ipso libro IV. 4. 25. supra p. 418. A: καὶ γεύεσθαι χυμῶν.

p. 779, 11. εἶτα τὴν ἄλλην ψυχὴν καὶ νοῦν, ἣν δὴ Ἔστίαν καὶ Διμήτηραν ἐπονομάζουσιν ἄνθρωποι.]

Cf. infr. p. 423. C: οἶον Διμήτηρος καὶ Ἔστίας, γῆς τε οὔσης. Respicit nostrum locum Proclus in Timæum p. 282: ἄλλοι δὲ εἰς τὸ γόνιμον αὐτῆς (τῆς γῆς) ἐπιδόντες Διμήτηραν προσεείπον, ὥσπερ δὴ καὶ Πλωτίνος, τὸν μὲν νοῦν αὐτῆς Ἔστίαν καλῶν, Διμήτηραν δὲ τὴν ψυχὴν. Vides igitur, mentem terræ Vestam: animam ejusdem Cererem h. l. appellare interprete Proclo Plotinum. Recte: et utinam Procli commentarios in has Enneadas hodieque usurpare liceat! De Vesta autem et Cerere disputationum multarum argumentum desumerunt philosophi maxime ex binis locis Platonis: in Timæo p. 40: γῆν δὲ τροφὸν μὲν ἡμετέραν κ. τ. λ. (nam reliqua supra posui ad p. 414. B.) et in Phædro p. 246. extr.: μένει γὰρ Ἔστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνῃ. Chalcidius in Timæum p. 269. ed. Meurs. [p. 344. ed. Fabric.]: “Solam siquidem Vestam manere ait (Plato) in sua sede; Vestam scilicet, animam corporis universi, mentemque animæ ejus, moderantem cæli stellantis habenas, juxta legem a Providentia sanctam. Philo Jud. de Cherubim p. 143. Mang. p. 14—16. Pfeiff.: ἡ δὲ (γῆ) μόνῃ τῶν τοῦ κόσμου μερῶν ἐστῶσα παγίως Ἔστία πρὸς τῶν παλαιῶν ἐθυβόλως ὠνόμασται κ. τ. λ. Proclus Theol. Platon. VI. 21. p. 401. ἡ δὲ Ἔστία τὴν γόνιμον καὶ ἀκλιῆ δύναμιν ἐπιλάμπει πᾶσι καίτοι καὶ Ζεὺς ἐν ἑαυτῷ μένων οὕτως ἐπὶ τὴν νοητὴν ἀνάγεται περιωπὴν, καὶ ἡ Ἔστία διὰ τὴν ἀκλιῆ καὶ ἄχραντον ἐν ἑαυτῇ μονὴν συνάπτεται τοῖς πρώτοις αἰτίοις. Similia idem dicit in Cratylum §. 138. p. 83. sq. Boisson. Idem ib. §. 178. p. 109: Cererem cum Latona comparans: ὅτι ἡ Λητώ πηγὴ ἐστὶ ζωογόνοσ ἐν τῇ Διμήτηρι περιεχομένη. Suam autem ipse sententiam idem in Timæum l. l. ita definit, ut primas harum dearum causas dicat esse intellectuales, geniales ac sejunctas, a quibus in terram descendant illuminationes viresque, ac proinde oriri Cererem Tellurem atque Vestam etc. (καὶ εἶναι Διμήτηραν χθονίαν καὶ Ἔστίαν.) Quæ comparanda sunt cum altero loco laudato in Theologiam, ubi dicit, omne, quod sit constans et immutabile ad mundanas res omnes ab illa supercælesti Vesta descendere (ἐκ τῆς ὑπερουραίου καθήκειν Ἔστίας.) Alia leguntur apud Hermiam in Platon. Phædr. p. 133. Dionys. Halic. II. 66. p. 376. Reisk.: Ἔστία δὲ ἀνακεῖσθαι τὸ πῦρ νομίζουσιν, ὅτι γῆ τε οὔσα ἢ θεὸς καὶ μέσον κατέ-

χουσα τοῦ κόσμου τόπον, τὰς ἀνάψεις τοῦ μεταρσίου ποιεῖται πρὸς ἀφ' ἑαυτῆς. Euripides apud Macrobiium Saturni. I. 23. (Fragm. n. 178.):

καὶ γαῖα μήτηρ· Ἔστιν δέ σ' οἱ σοφοὶ
βροτῶν καλοῦσιν ἡμένην ἐν ἀθέρῳ.

Unde Ovidius Pastor. VI. 267: "*Vesta eadem est, quæ terra.*" cf. 460. Idem vs. 291:

"Nec tu aliud *Vestam*, quam vivam intellige *flammam*." Plutarchus in Numia c. XI. p. 301. Leopold. Vestæ sacra ab illo rege instituta Romæ memorans Pythagoreorum de igne in medio Universi constituto, quam Vestam dicant, sententiam refert. Quæ decreta Pythagorica et præsertim Philolaica an et quatenus in Phædrum Platonis l. l. vim habuerint, examinat Boeckh. in libro vernaculo: *Philolaos des Pythagoreers Lehren* p. 104. sqq. Alia, quæ ipse de Vesta et Cerere disputavi in Symbol. et Mythologia Vol. II. p. 622. ed. alter., non attinet hic recolare.

p. 779, 14. καὶ περὶ τοῦ θυμοειδοῦς ζητητέον] Fundus in quo hæc disputatio constituitur, est in Platonis Τιμαῖο p. 70. A. sqq. p. 89. sqq. Bekk.

p. 781, 17. αὐτὴν ψυχὴν] Ita dedi auctoritate honorum Codd. Edit. αὐτήν. De hac confusione plura Schæfer. in Meletemm. p. 39. et p. 103.

p. 782, 10. ἦπτον κινεῖσθαι πρὸς ὄργας (delevi τὰς cum plurim. codd.) καὶ ἀλόγῳ ἀπαθείᾳ.] Ficinus legit ἀλόγῳ πάθει. Codd. nihil variant, nisi quod unus dat ἀπαθείᾳ. Sine libris nolui mutare, sed Plotinus scripsisse videtur ἀλόγῳ εὐπαθείᾳ. Nam etsi εὐπάθεια ut plurimum idem fere est atque ἡδονάθεια, sive suavis sensus vel animi vel corporis: (Vid. doctam annot. Wytttenbachii ad Plutarch. de Sanit. Tuend. p. 846. sq. Adde Plotinum ipsum infra p. 726. C.) est tamen etiam, ubi ex Adjectivo εὐπαθῆς adsciscit vim *irritabilitatis*. Vid. Alexandri Aphrodis. locum Probl. II. in Steph. Thes. Lond. appositum p. 7254.

— 14. ζέσις—καὶ ἀγανάκτησις] Cf. supra p. 412. A. ibiq. Annot.

p. 784, 16. τὴν δὲ ἀντιτυπίαν τὸ ἐκ πάντων οὖσαν μὴ μένειν] Utrum τὸ ἐκ πάντων accipiendum ad analogiam formularum τὸ παράπαν, τὸ πάμπαν, an scribendum τὴν ἐκ πάντων? Hoc prætulerim ob sequens οὖσαν: reponere sine libris nolui. De ἀντιτυπία dictum est supra ad p. 180. G.

Proxime Ficinus legisse videtur pro νόμῳ ὄργῳ, —ὁμοίως νόμῳ ὄργῳ: et ita legendum iudices. Libri nil adjuvant.

p. 786, 2. καὶ εὐχῶν—ἄς πρὸς ἥλιον ποιούμεθα, καὶ δὴ καὶ πρὸς ἄστρα ἄλλοι τινὲς ἄνθρωποι.] Antiquitus a Græcis etiam astra esse adorata conjiciamus ex Platonis Cratylī his p. 397. C. D: φαίνονται μοι οἱ πρῶτοι τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα τούτους μόνους θεοὺς ἡγεῖσθαι, οὕσπερ ἰδὺν πολλοὶ τῶν βαρβάρων, ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ γῆν, καὶ ἄστρα, καὶ οὐρανόν. Quæ congruunt Herodotæ narrationi de veterum Persarum religionibus I. 131. Idem ille de Legg. X. p. 887. E: ἀνατέλλοντος τε ἡλίου καὶ σελήνης καὶ πρὸς δυσμὰς ἰόντων προκυλίσεις ἄμα καὶ προσκυνήσεις ἀκούοντές τε καὶ ὀρῶντες Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων πάντων κ. τ. λ. Cf. ibid. XI. p. 931. A. Et in Symposio ipse Socrates p. 220:—εἰστήκει μέχρι ἕως ἐγένετο καὶ ἥλιος ἀνέσχευ· ἔπειτα ὄψετο ἀπὼν προσευξάμενος τῷ ἡλίῳ; quem Solis cultum suis Platonice an civibus tribuit Plotinus: ceterorum astrorum aliis nonnullis. Tu vid. Clement. Alex. Protrept. p. 22. Potteri. Josephi Antiqq. Judd. XV. 10. Zend-avestam II. 3. Cæsar. de Bell. Gall. VI. 21. Tacit. German. c. 40. et confer Ficini argumentum hujus capitit; Turnebi Adversarr. XXIV. 35. *Payne Knight Inquiry into the symbolical Language of anc. Art and Mythology* §. 2. p. 1. et quæ ipse posui in Symbolicæ Vol. I. p. 4. sq. ed. alt. Ad ea, quæ Ficinus in argumento hujus capitit de Platonis super sole doctrina attigit, pertinent hæc Ammiani Marcellini XXI. 1. 11; "Sol enim, ut aiunt Physici, mens mundi, nostras mentes ex sese velut scintillas diffunditans, cum eas incenderit vehementius, futuri conscias reddit." Quæ sequuntur, καὶ πεπίστευται ὡς δι' αὐτῶν αὐτοῖς πολλὰ τελεῖται, κ. τ. λ. Villoison. in Anecdott. Græc. II. p. 227. sqq. e duobus Codd. Venet.—Marcc. tanquam inedita exhibuit hac inscriptione et hoc initio: Πλωτίνου περὶ τοῦ πῶς δρᾷ ἡ οὐρανία διάθεσις εἰς τὸν περιέγειον κόσμον. Ἐπειδὴ πεπίστευται, ὡς διὰ τῶν ἄστρων πολλὰ τελεῖται—

— 10. καὶ ἀκολάστους συλλήψεις] *Concubitus* vertit Ficinus; hoc quidem loco non male. Proprie *conceptiones*. Plutarchi Romul. XI. 4. p. 113. Leopold.: τὴν μὲν ἐν τῇ μητρὶ τοῦ Ῥωμύλου γεγονέαι σύλληψιν ἔτει πρώτῳ τῆς δευτέρας ὀλυμ-

πιάδος. Ita sapius LXX. Vid. Biel. Thesaur. V. T. III. p. 351. De verbo vid. Hesych. in συλλήψεσθαι p. 1292. Thom. Mag. p. 816. Hippocrat. Aphorism. V. §. 46. Boissonad. ad Philostr. Heroica p. 385. Idem ad Herodiani Epimerism. p. 64. sq. idem ad Aristænet. p. 497. ubi ad Plotiniani loci similitudinem hæc verba propius accedunt Severi in Catena ap. Wolf. Anecd. Grr. IV. p. 57: ἦτις διὰ τῆς ἀποπτῶτα-της ὀρέξεως οἶονεὶ συλλαμβάνουσα καὶ κύνουσα τὴν πράξιν τῆς ἁμαρτίας ἀποτίκει. Cui loco adhibenda sunt, quæ docte disputavit Georg. Joseph. Bekkerus meus in Specim. in Philostrati Vitam Apollonii p. 17. sqq. Ceterum sophisticarum elegantiarum studiosus scriptor scripsisset: θεοὺς συλλήπτους γίνεσθαι—πρὸς ἀκολάστους συλλήψεις. Sed ab hujuscemodi flosculis, quibus Gorgiæ alumni, ut Agatho hoc nomine a Socrate derisus, delectabantur, Plotini severitas longissime abhorret. Proxime ad verba Δήμητρος καὶ Ἐστίας confer. annot. ad p. 419. C.

p. 788, 12. Ῥητορείαν δὲ καὶ μουσικὴν καὶ πᾶσαν ψυχαγωγίαν, ἢ πρὸς τὸ βέλτιον ἢ πρὸς τὸ χεῖρον ἄγειν ἀλλοιούσας.] Extremum verbum ita vertit Fic.: “quæ potissimum inter se discrepant.” Fortasse hæc sententia est: “eo quod diverso modo hominum animos afficiunt, vel quod aliter atque adhuc affecti erant animi, eos afficiunt.” Ceterum hæc Plotiniana et verbis et sentiis Platonis alumnum arguunt. Tu vid. Platonis Gorgiam p. 453. sqq. cf. Aristidis Orat. Platon. I. p. 47. Sext. Empir. II. 2. p. 288. Quintilian. Inst. Orat. II. 15. 4. Plato de Republ. II. p. 365. extr. . εἰσὶ δὲ πειθοῦς διδάσκαλοι, σοφίαν δημηγορικὴν τε καὶ δικανικὴν διδόντες. Nam ἡ ῥητορεία et ἡ δημηγορία sæpe pro synonymis usurpantur, nec minus ἢ σοφιστεία. Diod. Sic. XX. init. Diogen. Laërt. II. 20. Consule Chr. Theoph. Ernesti Lexicon Technol. Græc. Rhetor. p. 300. sq. Krüger. ad Dionys. Halic. Historiograph. p. 518. Hinc ῥητορεσίην et ῥητορεία etiam futilem et garrulam sermocinationem designant. Vid. Dorvill. ad Chariton. p. 507. ed. Lips. et cf. C. Fr. Hermann. ad Lucian. de conser. Hist. p. 162. Ad vocis ψυχαγωγία vim intelligendam consule Platonem de Legg. X. p. 908. extr. 909. A. et Astii animadvv. in eum locum p. 505.

p. 790, 9. πρῶτον τοῦνυν θετέον ζῶον ἐν κ.τ.λ.]

His nihil novi argumenti addi a Plotino judicat Tiedemann. in: Geist der spekulativen Philosophie III. p. 289. Quæ deinceps sequuntur, ea cum Stoicorum aliorumque antiquiorum philosophorum decretis comparat Idem ibid. p. 326. sq.

p. 791, 1. Συμπαθὲς δὴ πᾶν τοῦτο τὸ ἐν.] Idem argumentum tractat Iamblichus de Myster. IV. 8. p. 112; unde hæc arpono: καὶ δῆτα (καὶ addit Cod. Vindob.) εἰς τὰ μέρη καθήκει (καθίκει idem) τις (ἐνέργεια) ἀπὸ τῶν ὄλων, ἢ μὲν συμπαθῆς καθ' ὁμοίτητα τῶν δυνάμεων, ἢ δὲ καθ' ἐπιτηδειότητα τοῦ ποιούντος πρὸς τὸ πάσχον πολυειδῆς ποίησις. εἰ μὲν οὖν (Goth. Monac. Vindob. οὐκοῦν) σωματικαῖς ἀνάγκαις συμβαίνει τινα περὶ τὰ μέρη κακὰ καὶ ὀλέθρια· ὡς μὲν πρὸς τὰ ὅλα καὶ τὴν ἁρμονίαν τοῦ παντὸς ὄντα σωτήρια καὶ ἀγαθὰ, τοῖς δὲ μέρεσιν ἀναγκαίαν φθορὰν ἐπάγονται (Mon. et Leid. Codd. φορὰν. Vindob. ἀναγκαίαν τινα φθορὰν ἐπάγονται. Adde participium ἐπάγοντα ex Goth. et Monac. et habes veram lectionem) ἢ τῷ μὴ δύνασθαι φέρειν τὰς τῶν ὄλων ἐνεργείας, ἢ ἄλλῃ τινὶ συμμίζει καὶ κράσει τῆς ἀφ' ἑαυτῶν ἀσθενείας, ἢ τὸ τρίτον ἀσυμμετρία τῶν μερῶν πρὸς ἄλληλα.

— 11. καὶ οὐ προσηνὲς τὸ πάσχον ἴσχει] Vid. supra p. 38. B. p. 52. E. et cf. Olympiodor. in Alcib. pr. p. 122.—διὸ καὶ τοὺς προσηνεῖς ἡμῖν καὶ ἀγαθὰ ἡμῖν θέλοντας εὖνους ἡμῖν φαμεν.—Quod proxime in aliquot libris legitur: ἐπεὶ καὶ χολὴ καὶ ὠθισμὸς ἄλλο—πιέζει καὶ κεντέι, admonet hæc lectio eorum, quæ supra p. 205. F. leguntur: οὐδὲ ἔξωθεν πιέζουσαν εἰς τὸ εἶσω ὠθεῖν, ubi confer annot. Ceterum plurimi Codd. nostri itemque bini Veneti apud Villoison. in Anecd. Grr. II. p. 228. consentiunt in lectione ὁ θυμὸς, quæ etiam proximis verbis confirmatur.

p. 794, 8. καὶ τὰς διαφόρους αὐτῶν θέσεις ἐπόμμενα καὶ τὰ ἄλλα, ὡς ζῶον ἐνὸς κινουμένου παρέχουσαν.] Eandem imaginem saltationis ad mundi motum concinnum declarandum supra adhibuit Lycopolites philosophus p. 267. E. F. cf. etiam p. 372. B. C. et quæ ibi annotavi. Etenim universi hujus loci et similitum fons est in Platonis Timæo p. 30. extr. p. 26. sq. Bekk.: τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελέφῳ μάλιστ' αὐτὸν (τὸν κόσμον) ὁ θεὸς ὁμοιωσαὶ βουλευθεὶς ζῶον ἐν ὁρατῶν, πάνθ' ὅσα αὐτοῦ κατὰ φύσιν ξυγγενῆ ζῶα ἐντὸς ἔχον ἑαυτοῦ, ξυνέστησε. Diogenes Laërt.

III. 71. hoc in Platonis placitis ponit: ἔμφυχόν τε εἶναι (τὸν κόσμον) διὰ τὸ κρεῖττον εἶναι τὸ ἔμφυχον τοῦ ἀψύχου. Ad quem locum Menagius p. 164. nostrum locum adhibens ita: “Videatur Plotinus IV. 4. 33. ubi mundus animal unum ratione musica saltans et saltando consequenter una secum omnia varians dicitur.” Platonis verba ita expressit Cicero in Fragmento de Universo c. 4: “Quod enim pulcherrimum in rerum natura intelligi potest, et quod ex omni parte absolutissimum est, cum Deus similem mundum efficere vellet, animal unum ad spectabile in quo (*jam* addit Cod. meus, antea Uffenbachiorus) omnia animalia containerentur, effecit:” in quo loco, ut sæpius facit, hoc sibi indulsit Tullius, ut prætermitteret integram sententiam, nimirum h. l. illam: ὅσα αὐτοῦ κατὰ φύσιν ξυγγενῆ. Ceterum cf. illa Ciceronis vel potius Stoicæ apud Ciceronem de N. D. II. 12:—“Ex quo efficitur animantem esse mundum.” Pomponius Mela III. 1. 15. sqq.: “Neque adhuc satis cognitum est, anhelitune suo id *Mundus* efficiat, retractamque cum spiritu regerat undam undique, si (ut doctioribus placet) *unum animal est*?” ad quæ Isaac Vossius p. 780. ed. tert. Abr. Gronov. lectioni *unum* pro *vivum* patrocinium quærit ex doctrina Platonis et ex his ipsis Plotini nostri locis. Ceterum Proclus in Timæum p. 131. sqq. cf. p. 93. sq. Plotini, Attici, Amelii, Porphyrii, Iamblichique de Anima mundi et opifice, itemque de mundo animante sententias fuse refert et dijudicat. Quæ vero Plotinus nostro in loco continuo subjicit, ea valde congruunt cum Indorum decreto, mundi opificem pertransire mundana omnia. Vide Guil. ab Humboldt. Dissert. de Bhagavad-gîtâ. Berolin. 1827. p. 26. ibiq. laudat. et cf. Guigniaut in Religions de l'Antiquité IV. p. 4. n. 18.

p. 795, 2. ὥσπερ οἱ ἔμφρονες τῶν θητευόντων— ἄτε μὴ ἀνδράποδα ὄντες.] Verbum *θητεύειν* in Platonis Euthyphrone obvium p. 4. C. p. 26. sq. Stallb.: πελάτης τις ἦν ἐμὸς, καὶ ὡς ἐγεωργούμεν ἐν Νάξῳ ἐθήτευεν παρ' ἡμῖν. Ad quem locum adhibe Pollucem III. 82. VI. 196. Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 211. sqq. De differentia mercenariorum et servorum et de diversa utrorumque conditione apud Græcos et Romanos vid. Petiti Legg. Atticæ. p. 249. sqq. ed. Wes-

VOL. III.

seling. Cf. etiam Boeckhii Œconom. Atheniens. I. p. 128. sq.

p. 796, 7. οἷον χεῖρὸς τὰ συνθλιβόμενα] Cod. Marc. χεῖρ ὅσα συνθλιβόμενα. Unde fortasse scripsisse Plotinum conjicias: χεῖρὸς ὅσα συνθλιβόμενα.

p. 797, 1. ἡ διέξοδος τῆς ζωῆς] Cf. supra p. 189. B. Enn. II. 8. 1. ubi explicavi.

p. 799, 13. οἷον καὶ λίθων φύσεις καὶ βοτανῶν ἐνέργειαι θαυμαστὰ πολλὰ παρέχονται.] Hæc et similia decreta multis diversissimæ ætatis scriptionibus argumentum suppeditarunt; quæ volumina, vel carmine vel soluta oratione composita, passimque antiquissimis sacerdotibus adscripta, sub Hermetis, Orphei, Kyranî aliisque nominibus feruntur. Sic, ut hoc utar, hic in antiqua nostra Palatina, nunc Romæ in Vaticana, asservatur “Hermetis Trismegisti liber de herbis septem planetarum ad Aselepium” teste Frid. Sylburgio in Catalogo Codd. Græc. Bibl. Palatinæ Heidelbergensis n. 226. p. 69. inf. In Triartei autem Regiæ Bibl. Matritensis Codd. Græc. p. 431. sq. cum aliæ hujusmodi notitiæ exstant, tum hæc: ἐν τῇ βίβλῳ καλουμένη Κυρανίδι ἐγράφη περὶ λίθων κδ', καὶ πτηνῶν κδ', καὶ ἰχθύων κδ', καὶ βοτανῶν κδ'. Cf. Tyrwhitt. ad Orphei, qui falso dicitur, λιθικά, præsertim ad argumentum Græcum p. 360. sq. ed. Hermann. adde Fabricii Bibl. Gr. Vol. I. p. 70. sqq. ed. Harles. et p. 156. sqq. et Symbolicam nostram Tom. I. p. 396. ed. alt. Simile opusculum, quod item Hermetis Trismegisti nomen mentitur, nuper admodum Jo. Laurentii Lydi Fragmentis de Mensibus editioni Roetheri nostri adjecimus p. 312—339. Inscriptur autem περὶ βοτανῶν χυλώσεως, habetque notitias præceptionesque, quo sidere ad medicinæ usum plantæ et colligi et artificiose tractari debeant.

p. 800, 10. τῶ μὴ αἰσθητῶς παρ' αὐτοῦ κινουμένους.] Ita scripsi plurimum Codd. auctoritate et maxime Marciani unius. Editio ita habet: τὸ μὴ αἰσθητῶς παρ' αὐτῶ κινούμενον: Ficinus: “quod inter hæc non manifeste per se moveri nobis apparet.” Idem Marcianus liber in extremis verbis hujus capituli dat: διὸ καὶ πολλὰ δουλεύει αὐτοῦ ταῖς δυνάμεσιν: quæ ita fortasse vertenda sunt: *Propterea multa quoque serviunt ejus* (scil. Universi) *viribus*. Ac nescio quomodo hæc sententia placet.

II H

p. 803, 8. τὰ δὲ τὴν ὑποκειμένην φύσιν εἰσφέρουσα.] Non hæsitavi, quo minus φύσιν reponerem cum Ficino pro πίστιν. Illud flagitat disputationis ratio; et legito paullo superius hæc: καὶ δεῖ καὶ τὸ πάσῃ ὑποκειμένην τινὰ καὶ τοιάνδε φύσιν ἔχειν.

— 11. ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον.] Vid. supra II. 3. 9. et infra VI. 8. 5. et 6. Olympiodorus in Alcib. pr. §. 28. p. 226: τοῦ παλαιοῦ λόγου λέγοντος τὴν ἀρετὴν ἀδέσποτον καὶ ἐλευθέραν: ubi cf. annot. Mox bini Mareiani non habent verba: τῶν ἐν τῷδε τῷ παντὶ τοῖς θειοτέροις. Si germana sunt, ita sunt accipienda, uti accepit Ficinus, nimirum ut cogites τῶν ὄντων ἐν τοῖς θειοτέροις τοῖς οὔσι τῷδε τῷ παντί.

p. 804, 2. παρὰ τοὺς σπερματικούς αὐτοὺς λόγους.] Marc. Antonin. IV. 14: ἐνπέστης ὡς μέγας. ἐναφανισθήσῃ τῷ γεννήσαντι μάλλον δὲ ἀναληφθήσῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὸν σπερματικὸν κατὰ μεταβολήν. Cf. ibid. §. 21. et 23. Diog. Laërt. VII. 136. de Zenone Stoico: ὡς περ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου. Erat enim Stoicorum hæc potissimum doctrina et loquendi formula, ab aliis deinceps etiam frequentata et ab ipso Plotino nostro; cuius non immemor fuit Mericus Casaubonus in egregia annotatione in Antonin. l. l. p. 397. in Operib. Th. Gatakeri ad calcem Antonin. qui fusius de hac formula dicendi mihi otium facit. Vid. etiam annotat. Wytttenbach. et nostr. in Cic. de N. D. II. 22. et 32. p. 291. et 757. ed. Moser. et cf. Baguet. ad Chrysippi Fragg. p. 93.

— 4. ἀλλὰ μάλλον ἂν εἰκοίκοι ὁ λόγος τοῦ παντὸς κατὰ λόγον τιθέντα κόσμον πόλεως.] Stoicis præcipue hæc sententia placuit. Cic. de N. D. II. 31. itemque II. 62: “Est enim mundus quasi communis Deorum atque hominum domus, aut urbs utrorumque.” Idem de Legg. I. 7. 23: “ut jam universus hic mundus una civitas sit communis deorum atque hominum existimanda:” ubi vid. Wytttenbach. p. 58. ed. Moser. et Turneb. p. 551. et p. 758. sq. [add. Cic. de Rep. I. 13. p. 58. ed. nostr. Moser.] Et κόσμος ordo, dispositio. Herodot. VII. 36: κόσμῳ θέντες τὴν ἕλλην. II. 52. Δῖι (οἱ θεοὶ) nominati sunt, ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα. Plura dabit Schweigh. Lex. Herodot. in voc. Cf. etiam

Wytttenb. ad Plutarch. de Sent. Profect. in Virt. p. 558.—Deinde in fine hujus periodi teneamus verba πάντων ὁδῶ ὅσον αὐτομάτῃ εἰς συμφωνίαν χωρούντων. De tralato usu vocum ὁδὸς et similitium non est quod dicamus post elegantissimum Heusdium in Specim. Platon. p. 130. sq. et Wytttenbachium ad Phædonem p. 155. (et quæ ipse posui ad Cic. de N. D. II. 22. init. ad verba: *progredientem via (ὁδῶ βαδίζοντα)*. Sed quem hic ipse laudavit locum Platonis in Politico p. 170. (p. 258. Steph. p. 247. Bekk.): τὴν οὖν πολιτικὴν ἀτραπὸν πῆ τις ἀνευρήσει; is nos admonet loci Plutarehei initio libelli de Capienda ex inimic. Utilit. p. 86. B. p. 331. Wytt.: ὁρῶ μὲν ὅτι τὸν πρατότατον, ὦ Κορνήλιε Ποῦλλχερ, ἄτερ πολιτείας ἤρησαι τρόπον, ἐν ᾧ μάλιστα τοῖς κοινοῖς ὠφέλιμος ὦν, ἀλυπότατον ἰδίᾳ τοῖς ἐντυγχάνουσι παρέχεις σεαυτόν. Vitiosum esse locum confitentur omnes Critici (vid. varr. leect. ed. Wytttenb. et hujus animadv. p. 614.) Fallor, aut Platonis locum laudatum ante oculos habuit Plutarchus. Proinde legerim: ὁρῶ μὲν ὅτι τὴν πρατότατην, ὦ Κορνήλιε Ποῦλλχερ, ἀτραπὸν πολιτείας ἤρησαι, ἐν ᾗ—expuneto τρόπον. Nisi malueris:—ὅτι τὴν πρατότατην—ἀτραπὸν πολιτείας ἤρησαι καὶ τρόπον, ἐν ᾧ μάλιστα κ. τ. λ.] Quod interpretamentum vocis ἀτραπὸν e margine textui illatum reliquis mutationibus locum fecit. Adjectivum autem πρῶτος ad vocem ἀτραπὸς et ratio admittit et scriptoris usus tuetur, qui alibi dixit: πρῶτον βάδισμα, πρῶτης πορείας et similia. Proclus in Platonis Parmenid. I. p. 47. ed. Cousin.: τὴν οἶον εὐθείαν ἀτραπὸν ἐπ’ αὐτὸ τὸ ἀληθὲς φέρουσαν. Idem in Alcib. pr. p. 306. ed. nostr. usurpat τὰς διαλεκτικὰς ἀτραπούς.—Ut vero ad Plotinum revertar: Scripsi αὐτομάτῃ plurimorum Codd. jussu pro αὐτομάτῳ, quod in Ed. legitur.

p. 805, 14. καὶ γὰρ ὅτι ἐρᾶν πεφύκασι, καὶ τὰ ἐρᾶν ποιούντα ἔλκει πρὸς ἄλληλα, ἀλκῆ ἐρωτικῆς διὰ γοητείας τέχνης γεγένηται.] Codd. Marcc. utrobique: ἐρᾶν pro ἐρᾶν, deinde editio ἐκεῖ pro ἔλκει. Eadem ἀλκῆ, Marcc. ἀλκῆ. Med. B. ἀλκῆς. Villosion legi jubebat ἀλκῆ ἐρωτικῆ. Ego cum Ficino reposui ἀλκῆ ἐρωτικῆς. Verba et sententias quod atinet confer infra p. 438. B: ἡ ἐλκόμενος οὐ μάγων τέχναις, ἀλλὰ τῆς φύσεως τῆς ἀπάτης δούσης καὶ συναψάσης ἄλλο πρὸς ἄλλο οὐ τοῖς τόποις, ἀλλ’ οἷς ἔδωκε φίλτροις; et I. 4. 9. p. 35. D. et quæ ibi

apposui, item II. 3. 7. IV. 3. 12. Fons autem omnium horum locorum similiumque inest in his Platonici Symposii p. 202. extr. et p. 203. p. 48. 430. Bekk. de Amore: ἐν μέσῳ δὲ ὄν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὡς τε τὸ πᾶν αὐτὸ ἀντὶ ξυνδεδέσθαι. Διὰ τοῦτον καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπιφθὰς καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ γοητείαν. Deinde idem Amor dicitur δεινὸς γόγης καὶ φαρμακεὺς καὶ σοφιστῆς. Qui loci quot interpretes et imitatores per Græciam invenerint, longum est enarrare, et alibi ex parte attigi in Symbolica III. p. 65. sqq. E recentioribus nominasse sufficiat Cudworthum in System. Intell. p. 174. sqq. ed. Moshem. Sydenhamum ad Convivii l. l. Mosen Mendelsohn. in Operr. Philos. T. I. p. 148. Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 155. et Schelling. in Brunone p. 188. sq. et Heusdium in Initiis Philos. Platon. I. p. 120; qui etiam fabulam de Amoris ortu ap. Platon. l. l. explicavit.

p. 806, 9. Πέφυκε δὲ καὶ ἐπιφθὰς τῷ μέλει] Villosion vult καὶ τῷ μέλει, et ita expressit Fic. Contra proxima verba ἀλλ' ἡ ψυχὴ, quæ item expressit Ficinus, exhibentque libri nostri reliqui, non habent hinc Marciani Villosionis.

— 13. Καὶ οὐ θαυμάζεται ἡ γοητεία ἡ τοιαύτη, καίτοι φιλοῦσι κηλούμενοι] Proprium hoc verbum de vi musices, cantus, orationis, similium. Plato Conviv. p. 215. p. 482. de Marsya tibicine: ὁ μὲν γε δι' ὀργάνων ἐκλήκει τοὺς ἀνθρώπους τῇ ἀπὸ τοῦ στόματος δυνάμει. Protagor. p. 315. p. 160. Bekk.: κηλῶν τε φωνῇ ὡσπερ Ὀρφεὺς, οἱ δὲ κατὰ τὴν φωνὴν ἐπονται κηκλημένοι, ubi cf. Heindf. p. 482. cf. etiam Menex. p. 235. a. p. 378. Bekk. et vid. Valekenæer. ad Euripid. Hippolyt. v. 303. Plutarehea aliaque exempla collegit Wyttenbach. ad Plutarech. p. 844. qui idem docet, tralate hoc verbum usurpari de omni ratione demulcendi per voluptatem animi. Jungitur etiam cum ἄδειν et cum ἐπάδειν docente Jacobsio in Additamm. Observatt. in Athenæum p. 264. Lucianus in Herodoto p. 833. ed. Wetsten.: ἄδων τὰς ἱστορίας καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ. Hæc imitatum dixeris Himerium Orat. XIV. 27. p. 658: Μικροὶ δὲ μοι λοιπὸν Ἑλλατικοὶ τε καὶ Δούριδες ἔτι τε ἡ τοῦ Ἀλικαρνασσεῶς ποίησις (Herodoti ni-

mirum ejus Orat. VII. 11. p. 530. ita mentionem fecerat: ἡ μὲν οὖν Καρίνη Μούσα, τὴν Ἡροδοτὸν λέγω) καὶ ὅσοις λόγῳ γράφαι τὴν οἰκουμένην σπουδῇ ἐγένετο, πρὸς ἐκείνας τὰς ἰύγγας αἷς οὔτω κατακλεῖ (Hermogenes) τοὺς ἀκούοντας. Inde etiam κηλεῖν est *incantationis quadam vi aliquem defigere*. Vid. Lucian. Imagg. 14. p. 473: παρ-εστήξῃ γὰρ εὖ οἶδ' ὅτι κηκλημένοι: qui locus ex Platonico Convivio p. 216. p. 454. Bekk. imitando expressus est. Ceterum cf. Jacobs. ad Achill. Tat. p. 643. sq. infr. Plato Republ. II. p. 358. p. 59. Bekk.: Θρασύμαχος γὰρ μοι φαίνεται πρωϊότερον τοῦ δέοντος ὑπὸ σοῦ ὡσπερ ὄφιν κηληθῆναι (ubi vid. Astii Comment. p. 389. sq.) Plutarech. Catone minor. c. 56. p. 86. Coraii de Psyllis: —αὐτὰ δὲ τὰ θηρία κατεπάδοντες ἀμβλύττουσι καὶ κηλοῦσιν. Philostratus Vit. Apollonii de Indis III. 8. p. 100: ὑπνον ἐγγοητεύσαντες (Cod. Schellersh. γοητεύσαντες), nimirum draconibus. Conjungit hæc verba Dio Chrysostomus Orat. XVI. p. 244. B. 457. Reisk.: κηλούμενοι γὰρ καὶ γοητευόμενοι παρὰ ταῦτη (τῇ ἡδονῇ) μένουσι: qui locus non effugit Bagueti diligentiam ad ejusdem scriptoris Orat. VIII. p. 88. sq. de voce γοητεύειν docte agentem. Clemens Alex. Pædagog. II. 4. p. 192, Potteri: καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἀποπεμπτέα τὰ ὄργανα ταῦτα (σύριγξ καὶ αὐλὸς) νηφαλίου συμποσίου, θηρίους μᾶλλον ἢ ἀνθρώπους κατάλληλα, καὶ ἀνθρώπων τοῖς ἀλογωτέροις. τὰς μὲν γὰρ ἐλάφους ταῖς σύριγξι κηλεῖσθαι παρελήφαμεν, καὶ ἐπὶ τὰς ποδάγρας πρὸς τῶν κυνηγῶν θηρευομένας ἄγεσθαι τῷ μέλει. Ejuscemodi narrationes librariis observatas crediderim cum alius scriberet in Plotiniano loco ἀνθρωπος ὄφει, aliis ὄφιν ἀνθρωπος, quod posterius tamen in Med. A. correctum a secunda manu. Nos etiam cum bonis libris et cum Ficino amplexi sumus lectionem Editionis, quam unice veram esse sequentia arguunt, et alia narrationes confirmant: Apud Aristotelem, qui fertur, in Mirabill. Auscultt. c. 162. Thesala venefica serpentem variis artificijs incantare instituit, at bestia recanit (τὸ δὲ θηρίον ἀντάδειν) et femina nihil *sentiens* vixdum somno abstinere potest, nec multum abfuit, ni adstans filius matrem expergefecisset, quin illa in somnum letiferum delaberetur. Plinius Hist. Nat. XXVIII. 2. p. 446. Hard.: “ non pauci etiam (credunt) *serpentes ipsas recanere, et hunc unum*

illis esse intellectum." Cf. Bochart. Hierozoic. II. p. 384. sqq. et Beckmann. ad Aristotel. I. l. p. 334. sq. Alia ipsi conguessimus ad Olympiodor. in Alcib. pr. p. 219. ubi hyæna fertur canem incantare posse; ubi in annot. tolle operarum vitium *Michael* Phil. et scribe *Manuel*.—In fine capitis Marciani habent $\phi\delta'$ *ἠΰξατο* et Villosion legi vult *ἐλλέ τι* pro *ἠλθέ τι*. Sed libri nostri reliqui non suffragantur. Quod reliquum est: cum hac universa disputatione Plotini comparari debent Iamblichianæ disputationes de *Mysteriis Ægyptiorum* Sect. V. c. 14—27. p. 77—97. Galei.

p. 807, 6. 'Ο δὲ ἥλιος κ. τ. λ.] *Zacharias* Mytilen. Dialog. p. 178. ed. C. Barth. de sole orbem lustrante: ἀλλὰ κηρύττων μετὰ τοῦδε τοῦ παντὸς φιλία τε καὶ συμπνοία καὶ εὐφωρία τὸν δημιουργόν: ad quem locum Barthius p. 282. nostri loci admonet. Mox de chordis in lyra cf. Aristotelis Problem. XIX. 36. p. 139. Sylb. locum certe ad verborum usum comparandum.

— 7. ὡσπερ ἐν μιᾷ νευρᾷ τεταμένη κ. τ. λ.] Cf. *Aristidem* Quintilianum de Musica II. p. 107: ἐν τῇ κιθάρᾳ εἴ τις δύο χορδῶν ὁμοφώνων ἐς μὲν τὴν ἑτέραν σμικρὰν ἐνθείη καὶ κούφην καλάμην, θάτεραν δὲ πόρρω τεταμένην πλήξειεν, ὄψεται τὴν καλαμηφόρον ἐναργέστατα συγκινουμένην.

— 13. Καὶ ὅσα λωβᾶται ἀνθρώποις] *Bini* Marciani aliique Codd. ἀνθρώπους. De hac discrepantia monitum est supra ad p. 54. D.

— 15. οἶον εἰ πῦρ τις ἐκ πυρὸς λαβὼν—μετηνέχθη] Intactum reliqui locum, utpote haud dubie conturbatum. *Ficinus* legisse videtur οὐ μηχανησάμενος vel μὴ μηχαν. et deinde μετατεθέν τι. Cod. Med. dat μεταθέντι. Marciani verba μὴ ἐλθεῖν rejiciunt post verba ἐκείνος ποιεῖ. Unde hæc ita emendanda arbitror: οἶον εἰ πῦρ τις ἐκ πυρὸς λαβὼν ἐβλάψεν ἄλλον, ἢ ὁ μηχανησάμενος ἢ ὁ λαβὼν ἐκείνος ποιεῖ ἐλθεῖν, τῷ δεδωκέναι γούν τι οἶον μετατεθέν ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο, καὶ τὸ ἐληλυθὸς δὲ (ποιεῖ sc.) εἰ μὴ μετηνέχθη: Quemadmodum si quis ignem ab igne cum rapuerit, læserit alium, vel qui machiuatus est (i. e. qui ignem primus accendit) vel ille qui (alterum ignem ab altero) rapuerit facit, ut veniat (ignis) eo quod aliquid dedit, quasi translatum aliud ex alio, verum etiam ignis adgressus facit (i. e. agens est), si, in quem transfertur (ignis), non valet illum recipere.

p. 808, 7. ἀλλὰ καὶ μετ' εὐχῆς γίγνεσθαι τι δότεον, καὶ εὐχῆς ἄνευ κ. τ. λ.] *Iamblichus* de *Mysteriis* V. 26. p. 141: φημὶ δὴ οὖν, ὡς τὸ μὲν πρῶτον τῆς εὐχῆς εἶδος ἐστὶ συναγωγόν. συναφῆς τε τῆς πρὸς τὸ θεῖον καὶ γνωρίσεως ἐξηγούμενον. τὸ δ' ἐπὶ τούτῳ (ἐπὶ τούτων *Vindobb.* et *Goth.* Codd.) κοινωρίας ὁμοιοτητικῆς συνδετικόν, δόσεις τε προσκαλούμενον (προκαλούμενον *Vind.* recte) τὰς ἐκ θεῶν καταπεμπομένας πρὸ τοῦ λόγου καὶ πρὸ τοῦ νοῆσαι τὰ ὅλα ἔργα ἐπιτελοῦσας. Ad quem locum *Galeus* ex aliis scriptoribus, Platonicis maxime, in notis adposuit, quæ huc faciunt, p. 280. Cui tamen miror non in mentem venisse hæc Plotiniana; quæ etiam admonent disputationis Socraticæ in *Alcibiade* secundo; quo in dialogo Stoicæ rationis vestigia sibi reperisse videtur *Boeckh.* (neque vero in *Alcibiade* priore, uti falso scripsi in *Proœmio* ad *Procli* Comment. in *Platonis* *Alcib.* pr. p. XIII.) In illo igitur altero *Alcibiade* p. 143. A. p. 281. *Bekk.* illa poëtæ haud dissimilia occurrunt:

Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχομένοις ἀπάλεξον.

Quæ paullo aliter exhibet *Anthologia* Græca in *ἀδεσπότοις* nr. CCCCLXVI. p. 217. *Jacobsii*; quem consule in *Animadvv.* T. XII. p. 137. *Simillima* *Pythagoræ* præcepta prodit *Diodorus* *Siculus* in *Excerptis* lib. VIII—X. nr. 39. in *Scriptorum* *Vett.* *Collect.* *Vaticana* ed. *Ang.* *Maii* T. II. p. 32. Plura in hanc rem ipse posui in *Symbolica* Vol. I. p. 164. sqq. ed. alt. Sed, quod ibi non posui, hic certe uno verbo attingam. Nimirum ne quis dubitet, germanis in dialogis *Platonem* tam sana de precibus votisque præcipere, quam illa superiora sunt, legat *Cratylum* p. 400. D. *Theæt.* p. 112. C. *Philebum* p. 12. C. et de *Legg.* VII. p. 801. A—C; ubi *Plato* de vulgaribus poëtis conqueritur, qui indignas diis preces in usum religionum publicarum conscribant. Quam et mentis et orationis sanitatem comprobavit nuper etiam *Socraticorum* scriptis erudita et vere philosopha matrona *Wytenbachia* in luculento dialogo, qui *Theagene* inscribitur.—*Christianorum* doctorum de precibus votisque sententias qui discere cupiat, is, plura h. l. ne proferam, consulat quæ *Suicerus* in *Thesaurō Ecclesiastico* sub voce *Εὐχή* conguessit. [De precibus et *Platonorum* et alio-

rum veterum sententias collegit in libro bonæ frugis plenissimo T. Pfannerus System. Theologiæ Gentilium purioris (4to. Basil. 1779) p. 361—392. Mr.]

p. 810, 6. "Ὡσπερ δὲ ἐποδαῖς τὸ ἄλογον πάσχει, οὕτω καὶ αὐτὸς ἀντάδων καὶ ἀντεπάδων—ἀναλύσει.] Similiter atque Plotinus Scholiastæ Aristophanis Thesmoph. 1068. utrumque vocabulum conjungunt. Vid. etiam Hesych. I. p. 191. init. Noster autem locus hoc magis addendus est Lexicis, quod vel in tertia editione Schneiderus prioris verbi vim magicam ignoravit, alterum autem dubium esse prodit. Aristotel. Auscultt. Mirabb. c. 162.: εἶτα μιμείσθαι τὴν ψυχὴν τοῦ θηρίου (serpentis) τὸ δὲ ἀντάδειν καὶ προσιέναι, ἄδοντος δὲ καταδαρθεῖν τὴν γυναῖκα, nimirum Thessalam istam veneficam, de qua vidimus proxime ad p. 435. A.

— 10. δαίμονες δὲ οὐκ ἀπαθεῖς οὐδ' αὐτοὶ τῷ ἀλόγῳ.] Hæc non refragantur iis, quæ alibi produnt Platonicæ, v. c. Proclus in Alcib. pr. p. 54. nostr.; οὐδὲ γὰρ πάσχειν τὸ θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον πέφυκε τὰ πάθη τῶν μερικῶν ψυχῶν. Ad hæc enim pertinent illa Socratis ap. Platonem in Apologia p. 27. p. 111. Bekk.:—εἰ μὲν θεοὶ τινές εἰσιν οἱ δαίμονες κ. τ. λ. At hoc loco aliisque ex multis geniorum generibus eos describit, qui inferiores censentur, de quibus Olympiodorus in Alcib. pr. p. 18. ita: οἱ δὲ πρὸς τὴν τῶν οὐρανίων (adde φύσιν. cf. supra ad Plotin. p. 231. D.) συνάπτοντες ἡμᾶς ἄλογοι. Adde Olympiodor. p. 20. ibiq. annot. et cf. Wyttenbach. ad Eunap. p. 38. Boisson. Huc faciunt Chamæleontis verba ap. Athenæum XI. p. 461. b. c. p. 191. Schwgh.: εἰ μὴ τις ἄρα φήσειεν, διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐπιφανείας τῶν δαιμόνων καταδειχθῆναι τοῦτο. χαλεποὺς γὰρ καὶ πλήκτας τοὺς ἥρωας νομίζουσι, καὶ μᾶλλον νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. Μοχ κατακούειν. De hoc verbo vidimus supra ad p. 229. B.

p. 811, 5. "Ὄθεν καὶ τὸ, ἐνπρόσωπος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλήτορος Ἐρεχθέως δῆμος] Sunt verba Socratis in Platonis Alcib. pr. p. 132. A. p. 365. Bekk. unde hæc appono utpote ad Plotiniani loci intelligentiam necessaria: καὶ νῦν γε ἂν μὴ διαφθαρήσῃ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίων δῆμον, καὶ αἰσχιῶν γέννη, οὐ μὴ σε ἀπολίπω. τοῦτο γὰρ μάλιστ' ἐγὼ φοβοῦμαι, μὴ δημεραστὴς ἡμῖν γενόμενος διαφθαρήσῃ· πολλοὶ γὰρ ἤδη κἀγαθοὶ αὐτὸ πεπόνθασιν Ἀθηναίων. ἐνπρόσω-

πος γὰρ ὁ τοῦ μεγαλήτορος δῆμος Ἐρεχθέως. ἀλλ' ἀποδύντα χρὴ αὐτὸν θεάσασθαι. εὐλαβοῦ οὖν εὐλάβειαν ἦν ἐγὼ λέγω. Locum laudat etiam Plutarch. de Glor. Atheniens. p. 346. B. ad quem vid. Wyttenb. in Animadvv. p. 139. item Athenæus XI. p. 506. D. p. 383. Schwgh. Vid. etiam Olympiodor. in Alcib. pr. p. 221. unde profecit Scholiastes Platonis p. 82. Ruhnk. p. 390. Bekk. Cf. etiam Heynii Observv. in Iliad. ad laudata verba ποιῆτε β. 547.

— 6. Τί γὰρ παθῶν τις πρὸς ἄλλο ἔχει;] Mirretur fortasse quispiam, me intactam reliquisse Editionis lectionem, tametsi quinque optimæ notæ Codices offerant *μαθῶν*, et Jacobsius, vir ingeniosissimus, de hoc loco ita pronuntiarit in Additamm. Animadvv. in Athenæum p. 327: "In eundem errorem incidit vir Græcæ doctissimus Villosion in Anecdott. T. II. p. 235, qui in Plotini Diatrib. τί γὰρ παθῶν τις πρὸς ἄλλο ἔχει corrigi, pro τί γὰρ *μαθῶν* . . . quod omnino sincerum est." Hæc ille. Sed Villosion ignorabat tunc, hæc capita jam in editis legi, ignorabat in editione ex quatuor libris MSS. legi *παθῶν*, ignorabat Cizensem, Darmstadtinumque librum item retinere *παθῶν*, ignorabat Ficinum, qui in binis Mediceis reperisset *τί μαθῶν*, tamen reposuisse: "*quidnam passus*."—Et recte hic. Nam in toto loco disquiritur, quidnam extrinsecus accidat, ut precum, votorum, incantationum illecebris trahantur homines et genii; et verba *κινεῖσθαι* et *πάσχειν* pluries repetuntur. Atque continuo post illa *τί παθῶν—ἔχει*; sequuntur hæc: ἢ ἐλκόμενος οὐ μάγων τέχναις. Quid quaeris? Totius loci argumentum, ubi animæ patientis et impatientis mentis differentia attingitur, requirit, quod recte auguratus est Villosion, *τί παθῶν*: Contra verissime idem Jacobsius ibidem judicavit de loco Philostrato in vita Apollonii I. 28. p. 36, ubi etiam Cod. Schellershem. exhibet *μαθῶν*. Quapropter etiam Bekkerus meus in Specim. Philostrat. p. 90. recte se ad Jacobsii auctoritatem accommodavit. Quam alteram formulam in Platonis scriptis raram egregie, uti solet, ex Comicorum locis confirmavit Clarissimus Heusdius in Specim. Crit. in Platon. p. 57.—Proxima *μάγων τέχναις* attigimus supra ad p. 434. B.—Pro τῆς φύσεως τῆς ἀπάτης δούσης idem Villosion conjicit δούσης vel *συνδουούσης*, quod recepissem, si unus

liber addiceret; nam συναψάσης, quod idem suasit, a vulgata nimis discrepat.

p. 812, 7. ὅσα γὰρ ἀνθρώπους δελεάζει, ἡδέα γενόμενα ταῖς ἐπιθυμίαις] Xenoph. Memorabb. II. 1. 4: τούτων γὰρ δῆπου (τῶν ζώων) τὰ μὲν γαστρὶ δελεαζόμενα—ὄμως τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ φαγεῖν ἀγόμενα πρὸς τὸ δέλεαρ ἀλίσκονται, ubi proprie usurpantur hæc vocabula. Tralatus usus latissime patet. Plato Euthydem. p. 272. D. p. 395. sq. Bekk.: ἴσως δὲ δέλεαρ ἄξομεν αὐτοῖς τοὺς σοὺς υἰείας, ubi Cod. Bodlei. et duo alii Bekkero inspecti: αὐτοῖς ἔξομεν. Et erat, cum hanc potiorē arbitraret lectionem. Nam bestię ἀγονται πρὸς τὸ δέλεαρ, ut in loco Xenophontis, vel homines bestias θάλλω ἄγουσι sive ὑπὸ θαλλοῦ περιάγουσι (vid. Ruhnken. ad Tim. p. 136. et Euripides in Erechtheo Fragm. I. v. 18. p. 442. sq. Beckii: τῆς γε (vel τῆς γῆς) δέλεαρ ἔχοντες. Idem in Andromacha v. 262. (264. ed. A. Matthiæ) τοιοῦτ' ἔχω σου δέλεαρ. Sed tamen in Platonis loco Socrates Critoni persuadere studet, ut secum ad Sophistas ventitet: καὶ σὺ τί συμφοίτα, et filios quoque suos secum ducat, eosque tanquam essam secum adferat illis sophistis. Proinde bene habet illud: ἴσως δὲ δέλεαρ ἄξομεν αὐτοῖς τοὺς σοὺς υἰείας, eodem fere modo, quo Xenophon in Hellenicis V. 4. 4. dicit: γυναῖκας ἐπισχρούμενος ἄξειν αὐτοῖς καλλίστας, de scortis perdueendis ad viros. Redeo ad verbum; de cuius tralato usu haud pauca congressere interpretes ad hæc Jacobi Epist. I. 14: ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελακόμενος καὶ δελεαζόμενος. (Vide præsertim. Wetsten. ad eum locum, et cf. Hemsterhus. ad Lucian. Dialogg. Mortt. p. 359. Wyttēb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 52.—Adde locum Josephi de bello Jud. III. 5. 6. p. 228. Haverc.: ὡς τοῦ μὲν αὐτομάτου καλοῦ δελεάζοντος εἰς ἀπρομήθειαν. Irmisch. ad Herodian. I. 12. 10. Philo Jud. Legg. Allegorr. II. p. 220. sqq. Pfeiff. menti comparat virum: sensum mulierī: voluptatem serpenti: πολύπλοκος γὰρ καὶ ποικίλη ὡσπερ τοῦ ὄφειος ἡ κίνησις οὕτως καὶ ἡδονῆς.—ὅτι (ἡ ἡδονῆ) περὶ πάντα τὰ τοῦ ἀλόγου τῆς ψυχῆς εἰλείται. Hæc præmissi Theodoretī caussa, qui ita Epistol. 145. p. 1257. Schulz.: τοῦτο καὶ ἡ Αἰγυπτία πεποίηκε. τὴν γὰρ τῆς αἰσχρᾶς ἐπιθυμίας δουλείαν ἀσπασαμένην, καὶ τὴν ἀνδραποδώδη κολακείαν προσενεγκούσα τῷ σώφρονι (Josepho), εἶτα μὴ δελεάσασα μηδὲ

ταῖς τῆς ἡδοναθείας περιπέρασα πάγαις, ἀλλοτρίας εὐνής ἀπεκάλει ληστὴν τῆς σωφροσύνης τὸν ἔραστην. Lege περισπειράσασα. Nam περισπειρᾶν proprie de serpentibus dicitur, (Wesseling. ad Diodor. I. p. 291. Heyn. ad Apollodor. p. 140. ed. alter.) Deinde ad alia quoque transfertur (Plutarch. Agesil. XXXI. ubi vid. doctissimum Coraium p. 355.) πάγαις autem proprie utuntur aucupes, et meretrices, tralate Comicis dictæ παγίδες τοῦ βίου. Idem vitium in Luciani libello: Quomodo Hist. conscr. sit. c. 29. p. 39. dudum emendarunt Critici. Idem Theodoretus, vel ejus interpolator, in Histor. Religiosa seu Philotheo p. 1114. Schulz. de Arrianis: ἦσαν γὰρ ὀλίγοι τινὲς, οἱ τὰναντία μὲν ἐφρόνου, γυμνοῦν δὲ τὴν σφῶν οὐκ ἐθάβρου ἀσέβειαν, ἀλλὰ δελεάσασί τισι συνεκάλυπτον, οὐ πᾶσι μὲν γνωρίμοις, τοῖς δὲ ἀκριβέσι τῆς ἀληθείας μύσταις καὶ μάλα δήλοις.

p. 813, 3. Δοκεῖ γὰρ εὐλογον ἴσως, μὴ ἐξάγειν ἑαυτόν] De hac sententia et formula exposuimus supra ad I. 9. 1. p. 85.

— 13. τούτων οὐδὲν ἀγαθὸν λέγει εἶναι, (ita nostri omnes fere pro ε. λ.) ὦν ἐκεῖνα λέγει] Ita plurimi, exceptis Med. A. et Vat., qui ὡς ἐκεῖνα λέγει, quod verum videtur. Ille alter autem est, qui modo dicebatur, specie Boni deceptus.

p. 814, 13. ἐν τῷ δαιμονίῳ τόπῳ] Cf. supra IV. 3. 18. p. 385. Fons hujus doctrinæ est in Platonis Timæo p. 90. in Politico p. 171. in Republica. Confer Proclum in Alcib. pr. c. 23. p. 74. nostr.: οὕτω γὰρ οἶμαι, καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης δαίμονας ἐκάλεσε τοὺς εὐ βεβιωκότας καὶ ἐς ἀμείνω λήξιν μεταστάντας καὶ τόπον ἀγιώτερον. Ubi de λήξεσι (sedibus) dæmonum plura laudavi in annot. De vī dæmonum in loca, alio loco, de Legg. V. p. 750. p. 411. Bekk. disputat ipse Plato. Adde Damascium in Parmenid. p. 63. ed. Kopp.

— 21. ὡσπερ ἐκ μηρίθων ὀλκαῖς τισι φύσεως μεταπιθεμένων] Locus cum verbis tum sententiis Platonis imitatione compositus. Ita enim ille de Legg. I. p. 644: θαῦμα μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἡγησόμεθα τῶν ζώων θεῖον, εἶτε ὡς παίγνιον ἐκείνων, εἶτε ὡς σπουδῇ τινι ξυνεστηκός. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε γινώσκωμεν. τότε δὲ ἴσμεν, ὅτι ταῦτα τὰ πάθη ἐν ἡμῖν οἶον νεῦρα ἢ σμήρινθοί τινες (ita Boeckh. ad Platon. Min. p. 119. et Bekker. in sua edit. pro μήριθοι) ἐνοῦσαι σπῶσί τε ἡμᾶς καὶ ἀλλήλαις ἀν-

θέλκουσιν ἐναντία οὔσαι ἐπ' ἐναντίας πράξεις, οὗ δὴ διωρισμένη ἀρετὴ καὶ κακία κείται. Aliorum imitationes indicavit Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 141. Ad argumentum autem adhibendus est Theodoretus in Therapeut. lib. V. p. 825. sqq. Schulz. qui etiam Platonis locos et alios et illum ipsum pertractavit.

p. 815, 1. γιγνομένων ἀπάντων ἀψόφω κελεύθω κατὰ δίκην] Sumisit Plotinus ex Euripidis Troasi v. 848. (v. 880. Matthiæ):

Ζεὺς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεως, εἴτε νοῦς βροτῶν
Προσηξάμην σε· πάντα γὰρ δι' ἀψόφω
βαίνων κελεύθου, κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγεις.

Vid. Wyttenb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 17. p. 323. ed. nov. Oxon. qui Plotiniani loci non immemor fuit. Themist. Orat. XV. p. 196. D. Hard.: “καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ πολλὴ ῥαστώνη καὶ βαλύνονται διαφόρους κελεύθους (δι' ἀψόφω κελεύθου Toup. in Suid. 104. Valckenærius in nota Mscr. ad marg. exempli mei. Cf. idem in Diatrib. Euripid. p. 186. et Matthiæ, V. Cl., ad Eurip. l. l.) κατὰ δίκην τὰ θνητῶν ἄγειν.” In Fragmento Euripideo ap. Plutarch. l. l. dicitur Δίκη σῖγα καὶ βραδέϊ ποδὶ στείχουσα. Unde, ni fallor, lux accenditur his I. L. Lydi de Ostentis p. 190. Hasei: ταῦτα (terræ motus) μὲν ἄν τις, πρὸς τὰς φυσικὰς ἐννοίας ἀφορῶν, εἰκονίσῃ προνοία δὲ ὅμως καὶ ἐπισκοπῇ τῆς δίκης πάντα γίνεται. Οὐ γὰρ εἰκῆ. ἐπεὶ τότε τὸ πᾶν νόμοις μὲν φυσικοῖς συγκροτεῖται, προνοία δὲ θεοῦ καὶ λόγῳ σιγῆς ἐπέκεινα διοικεῖται. Ubi præstantissimus Haseus σιγῆς, in quo Codd. conspirant, recte intactum reliquit: in animadvv. p. 324: tantummodo dubitans: “Num, λόγῳ τύχης; δίκης; Ego hæc explicanda crediderim ita: quandoquidem hoc (quod hic intuemur) universum legibus quidem naturalibus compositum est, sed tamen dei providentia et ratione silentii (i. e. silentis justitiæ), quæ illic est, administratur. Philo Jud. ap. Euseb. Præp. Ev. VIII. 14. p. 111. ed. Venet. Aucher. item de terræ motu: θεὸς γὰρ οὐδενὸς αἴτιος κακοῦ τοπάραπα, ἀλλ' αἱ τῶν στοιχείων μεταβολαὶ ταῦτα γεννώσιν, οὐ προηγούμενα ἔργα φύσεως, ἀλλ' ἐπόμενα τοῖς ἀναγκαίοις καὶ τοῖς προηγούμενοις ἐπακολουθοῦντα. Dionysius ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 4. 19. p. 114. Heeren.:

Ὁ τῆς Δίκης ὀφθαλμὸς, ὅς δ' ἡσύχου
λείσσω προσώπου, πανθ' ὅμως αἰεὶ βλέπει.

Illud autem ἀψόφω et similia Platonis imitatione alibi etiam frequentare Plotinum supra vidimus ad p. 100. et p. 360. E.

— 7. Ἐν δὲ τῷ ἐν ᾧ κ. τ. λ.] Pro ἐν ᾧ Vil-loison scribi jubet οὐρανῷ, in celo, utpote ex scribendi compendio orta depravatione: οὐνω. Sed cum nullus librorum, quorum lectiones novimus, eam lectionem vel compendium agnoscat, nec necessaria sit emendatio, a novando abstinuimus. Mox cum melioribus libris dedi pro ταπτόμενος δὲ ἀνάλογον ὦν ὃν ἔπαθον, ἀνάλογον ὦν ἔπαθον i. e. ἀνὰ λόγον τούτων ὦν ἔπαθον, secundum proportionem eorum, quæ passæ sunt; de quo loquendi usu supra dictum est ad p. 416. B. Mox ex libris nostris fere omnibus adjecimus ποδῶν.

LIB. V.

p. 817, 7. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ ΑΠΟΡΙΩΝ ΤΡΙΤΟΝ, Η ΠΕΡΙ ΟΨΕΩΣ.] Est hic liber undecimus (Vid. Porphy. de Vita Plotini cap. 25. p. 144. Fabric.) igiturque post præcedentem scriptus adeoque illius quasi quædam continuatio. Post hos Plotinus eam disputatiunculam scripsit, quæ Enneadis secundæ librum octavum constituit, et περὶ ὁράσεως inscribitur. Vide quæ ad illius libri titulum annotavimus p. 189. supr. Conferas etiam, quæ supra posuimus ad p. 312. B. Nostrum librum quod imprimis attinet, hæc de visione quæstio mature agitata est a Græcis philosophis, Pythagoreis, Empedocle, Democrito, aliis. Empedoclis decreta de visu ipse Plato attingit in Menone p. 76. C. D. et verbis ejus etiam appositis Aristoteles de Sensu et Sensil. c. 2. p. 4. sq. Sylb. Theophrastus de Sensibus p. 18. sqq. p. 694. sqq. ed. Schneider. Cf. Plutarch. de Placitt. Philos. IV. 13. p. 633. sq. ed. Wyt. et adhibe Empedoclem Sturzii p. 348. sqq. et p. 416—420. Argumentum autem hujus libri Plotiniani imprimis ductum est ex primario loco Platonis in Timæo p. 45. sq. p. 50. sqq. Bekk. item ex Aristotelis l. l. et de Anima c. 7. p. 34. sqq. Sylb. ubi Platonis etiam in Timæo prolata sententia attingitur. Cum his comparandi duo alii loci Aristotelis, primum in Problem. XIV. 14. et de Generat. Animal. V. 1. Cf. Galenus de Usu Partium lib. X. p. 273. ed. Basil. (quem locum Schneider. Eclogis suis physicis inseruit p. 361. sqq.) Idem Galenus harum disquisitio-

num et difficultatem et vero necessitatem quoque indicat in libro adversus Julianum Tom. V. p. 340. Bas.—ἀλλ' ὃ γενναϊότετε σοφιστῶν, οὐδ' ὅτι ψυχὴν ἔχομεν, ἢ αἰσθησι, ἢ νοῦν, ἢ λογισμὸν, ἢ μνήμην ὁ τοιοῦτος λόγος ἐπιτρέψει γινώσκειν, ὡς ἐκάστου γε καὶ τούτων δύσγνωστος ἢ οὐσία, καὶ τί θαυμαστόν; κ. τ. λ. Alexander Aphrodis. in librum de Sensu et Sensil. fol. 97. sqq. Idem in Aristotel. de Anima lib. II. c. 12. Jo. Philopon. in Aristotel. de Generat. Animm. V. I. fol. 105. Platonis Aristotelisque decreta de visu strictim in suis Eclogis refert Stobæus I. 55. p. 1108—1110. Heeren. Democriti Epicurique et horum sectatorum sententiam explicat et ad Platonicæ potissimum doctrinæ regulam dijudicat Macrobius in Saturnall. VII. 14. Locum in Timæo attigit etiam Alcinous de Doctrina Platonis cap. 18. p. 497. sq. itemque Nemesius de Natura Hominis in capite περὶ ὄψεως p. 180. ed. Matth. Cæterum de lumine, visu, reliquisque sensibus ad Plotini mentem disputat G. A. Heigl in libello, qui inscribitur: *die Plotinische Physik*. Landshuti 1815. p. 128. sqq. sed ita, ut plurima et ipsa interpretationis lucem desiderare videantur.

p. 817, 10. τοῦ λεγομένου διαφανοῦς σώματος] Quid sit τὸ διαφανὲς ex suæ rationis decretis explicat Aristoteles de Sensu et Sensil. c. 3. p. 7. Sylb. Cf. de Anima cap. 7. p. 36. ubi Stagiritæ etiam Empedocli obloquitur, qui opinatus sit: εἰ γένοιτο κενὸν τὸ μεταξὺν, ὀραῖσθαι ἂν ἀκριβῶς, καὶ εἰ μύρμηξ ἐν τῷ οὐρανῷ εἴη: si vacuum fuerit, quod medium est, accuratissime perspicere posse, vel si formica in cælo esset. Hæc attigimus supra ad II. 9. 2.

p. 818, 19. ἐπεὶ οὐδ' ὁ κάλαμος ὁ μεταξὺ τῆς νάρκης καὶ τῆς χειρὸς, ὁ πάσχει ἢ χεῖρ'.] Exemplum desumpsit a Platone in Menone p. 80. A: καὶ δοκεῖς μοι παντελῶς, εἰ δὲ τί καὶ σκῶψαι, ὁμοιότατος εἶναι τό, τε εἶδος καὶ τὰλλα ταῦτη τῇ πλατεῖα νάρκη τῇ θαλαττία. καὶ γὰρ αὐτὴ τὸν ἀεὶ πλησιάζοντα καὶ ἀπτόμενον νάρκην ποιεῖ. καὶ σὺ δοκεῖς μοι νῦν τοιοῦτόν τι πεποιηκέναι, νάρκην. De hoc pisce vid. Aristot. Hist. Animm. IX. 36. (25. ibiq. Schneideri Annot. T. II. p. 170.) I. A. Fabric. ad Sext. Empir. Pyrrhonn. Hypot. I. 14. 93. p. 26. et Jo. Beckmann. ad Antigon. Caryst. c. 54. p. 97. qui plura veterum recentiorumque scriptorum testimonia laudarunt. Ego duos locos phi-

losophorum adscribam. Alexander Problem. Proæm. p. 249. Sylburg.: οὐδέεις δὲ καὶ τὴν θαλασσίαν νάρκην ἀγνοεῖ, πῶς διὰ τῆς μηρώθου τὸ σῶμα ναρκοῦ τρίγλη τε κρατουμένη ἀντιπαθεῖ τῇ νάρκη. Chalcidius in Platonis Timæum p. 331. Meurs.: “Sentire porro mentem putant, perinde ut eam pepulerit spiritus, qui id, quod ipse patitur ex visibilium specierum concreione, mentis intimis tradit. Porrectus siquidem et veluti patefactus candida esse denuntiat, quæ videntur. Confusus porro et confæctior atra et tenebrosa significat: similisque ejus passio est eorum, qui marini piscis contagione torpent, siquidem per linum et arundinem perque manus serpat virus illud, penetretque intimum sensum.” Ac fortasse Chalcidius, qui hanc similitudinem similiter ac Plotinus in loco de visu adhibuit, nostrum philosophum ante oculos habuit.

p. 819, 14. εἰ καὶ νῦν—τὸ τῶν ὀμμάτων πρόσθεν κείμενον] Intactum reliqui locum fortasse non sanum. Quomodo eum Ficinus acceperit, arguit versio. Nolo igitur decernere, utrum recte verterit, an extrema potius vertenda sint: *quod ante oculos positum est*. Proxima: καὶ οἱ ἐκχέοντες δὲ τὰς ὄψεις Platonicæ orationis elegantiam referunt. Sunt enim efficta ad illud in Thæeteto p. 181. a: τοὺς ῥέοντας, eos, qui rerum omnium fluxum contendunt, at οἱ τοῦ ὄλου στασιῶται “qui universum immobile esse dicunt” et τοὺς τὸ πᾶν κινουῦντας, “qui universum moveri putant.” Vid. Heindorf. ad eum locum p. 419. et, ut exemplum addam ex eadem re ductum, Plutarchus Quæst. Symposiacc. I. 8. 2. p. 529 Wyt.: ἕτεροι δὲ τοῖς συμβάλλουσι τὰς αὐγὰς προσεῖχον. “alii in eorum sententiam concedebant, qui radios visus concurrere arbitrantur:” i. e. qui συναύγειαν Platonicam adoptabant. Ejusdem breviloquentiæ exemplum, hoc solo diversum, quod pro Participio Verbum cum Pronomine habet, offert locus Plotini infra V. 8. 12. p. 85. B: διὸ καὶ οὐκ ὀρθῶς (sc. δοκοῦσιν) οἱ φθείρουσι (sc. τὸν κόσμον τὸν αἰσθητὸν) τοῦ νοητοῦ μένοντος, καὶ γεννώσιν οὕτως κ. τ. λ. i. e. qui mundum sensibilem caducum dicunt—atque ita genitum opinantur.

p. 820, 3. Οἱ δὲ τὴν ἔνστασιν αἰτιώμενοι] De aliis significationibus vocis ἔνστασις dixi ad Proclum in Aleib. pr. p. 191: hoc loco alia prorsus obtinet e rebus naturalibus repetenda et a Phy-

sicis medicisque usurpata. De hac consulto Foesii Œconom. Hippocrat. p. 130. in voc. ἐρίστημι Bernardum in Epistolis ad. I. I. Reisk. p. 296. eundem ad Thom. Magistr. p. 313. et Wyttenbach. ad Plutarch. p. 485. Ejusdem Plutarchi, vel ejus, qui Plutarchi nomine fertur, alius locus vel maxime huc pertinet, de Placitt. Philos. IV. 13. p. 633. Wytt.: "Ἐτεροι κατὰ τῶν ἀκτίνων εἰσκρισιν μετὰ τὴν πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἐνστάσιν ὑποστρεφουσῶν πρὸς τὴν ὄψιν. Ad quem locum a Wyttenbachio in Var. Lect. nihil animadversum esse miror. Tib. autem Hemsterhusius ad Thom. Mag. p. 314. pro εἰσκρισιν multi ἔκκρισιν. Beckius contra ex Galeno in Hist. Philos. ἔκχυσιν. Vid. ejus Varr. Lectt. et emendat. p. 240. Atque huic rationi suffragatur Plotini nostri illud οἱ ἐκχέοντες. Plutarchei autem loci hæc est sententia: Alii vero (nos videre putant) secundum (per) quandam radiorum effusionem, qui post renisum (quem offenderant) in Objecto, rursus revertantur ad oculum. Quæ egregie illustrent verba Plotini. Iamblichus in Protrept. p. 147. Arcer. p. 350. Kiessl.: ἡ γὰρ τῶν γαμψωνύχων φυσικὴ διοργάνωσις λαβεῖν μὲν τάχιστα καὶ ῥαδίως δεδημιούργηται διὰ τὴν ἐνστάσιν γε (γε abest a libris meis et Ciz. nec habet Arcer. nec Ti. Hemsterhus. ad Thom. Mag. l. l.) ἀγκύλων ὄντων τῶν ὀνύχων (propter renisum, cum unguis curvi sint). ὃν τρόπον καὶ αἱ κράγλαι πεφύκασι ἐπισπᾶσθαι μὲν τάχιστα, ἀφιέναι δὲ δυσχερῶς, εἰ μὴ τις ἄρα ὑπερεπικλινῆ αὐτὰς ἀναστρέφων. (Ed. Arcer. κράγλαι. Cod. Memm. et Ciz. κρέαγλαι. Paris. Regius κρέαγραι, probante Hemsterhusio l. l. cujus annotationem non memorat Kiessling. Sed docta manus in exemplo meo ad marg. scripsit: "Lege κράγλαι." Et hoc unice verum.) De κράγλαις, quæ ad caneros marinos pertinent, vid. Aristotel. Hist. Animall. IV. 2. et Schneideri Annot. in eam p. 191. sq.

p. 820, 4. Οἱ δὲ τῶν εἰδῶλων προστάται] Sunt Democritus et Epicurus, qui "per imaginum insertiones (κατὰ εἰδῶλων εἰσκρίσεις) putabant nos videre." ut legitur ap. Plutarch. l. l.

p. 821, 6. τῇ ἀντιπεριστάσει—τὴν ἀντιπερίστασιν τοῦ ἀέρος] Vox significat cohibitionem, compressionem undique circumfusam; der umgebende Gegendruck vernacule dicatur. Vid. Budæum et Stephanum in Thes. L. Gr. p. 4610. ed.

VOL. III.

Valpy. et cf. Schneideri Indic. Theophrasti Opp. p. 315. Plutarchus de Placitt. Philos. IV. 1. p. 621. Wytt.: καὶ τὴν ἀντιπερίστασιν τῶν ὠρῶν, ὅταν παρ' ἡμῶν εἴη θέρος τοῖς ὑπὸ τὸν θερμὸν τροπικὸν αἰκοῦσιν, τότε τοῖς ὑπὸ τὸν χειμερινὸν τροπικὸν ἀντοῖκοις χειμῶν ἐστι. ubi est oppositio anni tempestatum, sive tempestatum in diversis Zonis diversa ratio, uti recte explicatur in Indice. Propius ad nostri loci similitudinem accedit hic ejusdem Pseudoplutarchi ibid. III. 15. p. 611. Wytt. in loco de terræ motibus: Ἀριστοτέλης διὰ τὴν τοῦ ψυχροῦ πανταχόθεν ἀντιπερίστασιν, κάτωθεν καὶ ἄνωθεν αὐτῇ περιστάντος. τὸ γὰρ θερμὸν ἄνωτέρω γενέσθαι σπεύδει, ἅτε δὴ κοῦφον ὄν διὰ τοῦτο ἐν ἀπολείψει γινομένης τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως τῇ σφηνώσει καὶ τοῖς ἀντελιγμοῖς διαταράττεσθαι. Quæ nunc comparanda sunt cum Jo. Laurentii Lydi Fragmento de terræ motibus in libro de Ostentis cap. 53. p. 186—188. Hasei. Plutarchus in Quæstionn. Platonn. p. 1004. D. p. 88. Wytt.: τὴν ἀντιπερίστασιν τῆς κινήσεως, ubi Xylander vim vocabuli exprimere studuit vertendo: motus circumresistentiam."

— 15. εἰ δὲ μηδὲ πάρεισιν ὡς ἐν ῥοῇ τὰ εἶδη.] Tangit Epicurum. Qui ita in Epistola ad Herodot. ap. Diog. L. X. 48: καὶ γὰρ ῥεῦσις ἀπὸ τῆς τῶν σωμάτων ἐπιπολῆς. συνεχῆς συμβαίνει. Idem similia profert in papyris Herculanenss. p. 69; unde Rosinius editor lacunosum locum alterum non inepte ita explevit p. 4.: περᾶν δὲ συνεχῆ τὸν ῥοῦν. (cf. annot. nostr. in Cic. de N. D. I. 39. p. 178, ubi operæ in loco Diogenis peccarunt.) Inde in Plotino fortasse quispiam tentaverit: περῶσιν pro πάρεισι, neque tamen necesse. Gellius V. 16: "Epicurus autem affluere semper ex omnibus corporibus simulachra quedam corporum ipsorum, eaque sese in oculos inferre, atque ita fieri sensum videndi putat." Macrobius Saturnn. VII. 14: "Ergo censet Epicurus ab omnibus corporibus jugi fluore quæpiam simulachra manare; nec unquam tantulam moram intervenire, quin ultro ferantur inani figura coherentes corporum exuviæ, quarum receptacula in nostris oculis sunt: et ideo ad deputatam sibi a natura sedem proprie sensus recurrunt." Epicuri sententiam e Diogene illustravit Ign. Rossi in Commentt. Laërt. p. 262.—Sed tamen fortasse h. l. Plotinus non tam Epicuri sententiam

tetigit, quam Hieronymi (vel Empedoclis, si Wytttenbachii conjectura vera sit, quæ tamen Schneidero ad Eclogg. Physicas parum probatur p. 189.) apud Plutarchum in Quæstionn. Symposs. I. 8. 3. p. 530. Wytttenbachii (cujus Annot. cf. in Varr. Lectt. ad h. l.): ὅτι τοῖς προσπίπτουσι ἀπὸ τῶν ὀρατῶν εἶδεσι πρὸς τὴν ὄψιν ὀρώμεν. Certe Noster h. l. τὰ εἶδη usurpavit.

p. 823, 6. ἐκ τῶν φρυκτωρίων—καὶ ἐκ τῶν πύργων τῶν ταῖς ναυσὶ σημαυόντων] Edit. et libri MSS. φρυκτωρίων. Articulum τῶν adjeci plurimorum Codd. jussu. Herodianus IV. 15. p. 814. sq. Irmisch. de rogis imperatorum Romanorum: ἀπεικάσαι τις ἂν τὸ σχῆμα τοῦ κατασκευάσματος φρυκτωρίοις, ἃ, τοῖς λιμέσις ἐπικείμενα, νύκτωρ διὰ τοῦ πυρὸς ἐς ἀσφαλεῖς διαγωγὰς τὰς ναῦς χειραγωγεῖ. φάρους δὲ αὐτὰ οἱ πολλοὶ καλοῦσιν. ubi vid. Editoris notas. Aristoteles, qui fertur, de Mundo VI. 10. p. 224. Καρπίου: τοσοῦτος δὲ ἦν ὁ κόσμος, καὶ μάλιστα τῶν φρυκτωρίων κατὰ διαδοχὰς πυρσευσῶν ἀλλήλαις ἐκ περάτων τῆς ἀρχῆς μέχρι Σούσων καὶ Ἐκβατάνων, ὥστε τὸν βασιλέα γινώσκειν ἀθημερὸν πάντα τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καινουρηγμένα. quem locum propterea adscripsi, quia docet, in continente quoque terra hoc genus signorum nocturnorum fuisse usitatum: (Cf. Kapp. ad eum locum:) unde intelligitur, cur Plotinus addat: καὶ ἐκ τῶν πύργων ταῖς ναυσὶ σημαυόντων, quæ ad pharos pertinent. Cf. etiam Tzetz. ad Lycophr. 1096. ad verba: ναυφάγοι φρυκτωρία. Adde Husehki Analecta Critt. p. 240, Boissonad. ad Philostrati Heroica p. 553. et Blomfield. ad Æschyli Agamemm. 32: τρὶς ἐξ βαλοῦσης τῆσδέ μοι φρυκτωρίας in Glossario p. 160.

— 18. ἐπὶ τοῖς νώτοις τοῦ οὐρανοῦ] Poëtica locutio, quam tamen pedestris orationis scriptores posteriores usurpant. Vid. Jacobs. ad Anthol. Gr. IX. p. 248. et ad Philostrati Imagg. p. 326. Clemens Alex. Protrept. 6. p. 59: ἄνω πον περιτὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ. Synes. de Provid. p. 89. C.: ἡ δὲ (πηγῇ) τῶν οὐρανοῦ νῶτων ἐξῆπται. Cf. etiam Philo Jud. T. I. p. 44. Pfeiff. et Ast. ad Platon. Phædr. p. 301. et ad calc. Reipubl. in Additamm. p. 657.

p. 824, 5. τὸ συναφὲς τῇ ὄψει μόριον.] Non obtemperavi Mediceo alteri, qui dat συνεχὲς, etsi illud adjectivum rarum sit et in novissima editione Stephaniani Thesauri uno tantum exemplo

firmatum ex Josepho. Tu vid. de Bello Jud. III. 5. 7. p. 228. Havercamp. de acie Romana: οὕτως αὐτῶν συναφεῖς μὲν αἱ τάξεις, ubi insuper libri MSS. mirifice variant. Sed Plotinianus usus satis tuetur illam lectionem et editionis et codicum plurimorum. Vid. supra II. 9. 16. IV. 4. 45. IV. 5. 1. IV. 5. 3. Hi proinde loci consignandi sunt in Lexicis.

— 6. ὅσον καὶ ἡ κόρη τὸ καθ' αὐτὸ μόριον τοῦ ὀρατοῦ δέχοιτο ἄν.] Olympiodor. in Alcib. pr. p. 223: ἰστέον δὲ ὅτι κόρη λέγεται ἢ διὰ τὸ πλησιάζειν τῷ κρυσταλλοειδεῖ, καθαρῶ ὄντι. Ad quem locum quæ laudavi, hic non repeto. Isidor. Origg. XI. 1. “Pupilla:—Vocatur autem pupilla, quod sit pura et impolluta puella.” Hæc Philonis causa laudavi, qui Leg. Allegorr. II. p. 78. Mangeii (p. 118. Pfeiff.) explicans locum Numerr. XII. 1. sqq. ita de Mose: ὃ τὴν Αἰθιοπίσσαν τὴν ἀμετάβλητον καὶ κατακορῆ γνώμην, αὐτὸς ὁ θεὸς ἡμόσατο.—τοῦτο γὰρ ἔστιν ἐγκώμιον αὐτοῦ μέγιστον, ὅτι τὴν Αἰθιοπίσσαν ἔλαβε, τὴν ἀτρεπτον καὶ πεπυρωμένην καὶ δόκιμον φύσιν. Ὡς γὰρ ἐν ὀφθαλμῷ τὸ βλέπον μέλαν ἔστιν, οὕτως τὸ ὀρατικὸν τῆς ψυχῆς Αἰθιοπίσσα κέκληται. Quo in loco postquam, quæ meridie clariora sunt, se non perspicere fassus est Mangeius, tamen conjectandi periculum facit, pro κατακορῆ nobis obtrudere volens κατάπυρον. At vero qui Philonis in verbis ludendi licentiam novit, is non ambiget, cum illo κατακορῆ alludere voluisse ad κόρην, quam deinde his verbis describit: ὡς γὰρ ἐν ὀφθαλμῷ τὸ βλέπον μέλαν ἔστιν, in quibus verbis ratio quoque inest cur Æthiopiissam huc trahat, i. e. *nigram*. Deinde nec illud verum est, h. l. γνώμην et φύσιν esse synonyma. Potius credam Philonem scripsisse φαῖσιν: de qua voce Alexandrina vide quæ posui ad Nathanaelis Antithet. advers. Plotin. cap. 6. (p. 441. ed. Heidelb. quem locum omnino cum Philoniano conferri velim.) Ita optime sibi respondebunt hæc: τὴν ἀμετάβλητον καὶ κατακορῆ γνώμην (immutabilem et *impollutam*.) Verbo πεπυρωμένην rursus respicit Philo ad Αἰθιοπίσσαν i. e. adustam quasi et nigricantem facie.—Revertor ad Plotinum. Ad ejus sententiam confer p. 452. extr. et p. 453. init. et universe adhibe Heliodori (sive Damiani, nam in nomine ambigitur. vid. Schneider. ad Eclogg. Physs. p. 206. et Boissonad.

ad Luc. Holstenii Epistoll. p. 248.) Optica §. 5. sqq.

p. 826, 6. Ἐπεὶ καὶ τὸ τῆς νυκτὸς ὄραϊν—χαλεπὸν ταύτῃ τῇ ὑποθέσει ἀπευθύναι.] Locis ad hujus Verbi usum illustrandum congestis adde Dionys. Halicarn. de Compos. XI. 80. p. 134. Schæf. et Photii Biblioth. Cod. 165. p. 108. b. infr. Bekkeri: et cf. P. Wesseling. ad Sophoel. Ajax. v. 72. Sæpius autem usurpatur a Plutarcho in Moralibus; qui ita de Pueror. Educat. p. 2. D. p. 6. Wyt. : τὰς γε μὴν καμπύλας τῶν ὑποκριτῶν βακτηρίας ἀπευθύνειν ἀμήχανον. Hoc si nostro loco adhibeas, ea hic accipienda sit verbi vis, ut sit ὀρθοῦν τὰ λογὰ, sive, quæ implexa et impedita sunt, dirigere et expedire. Vid. Scholiast. Sophoelis in Œdip. Tyr. v. 104. Tum hæc loci nostri sententia sit: Quando illud—noctu nos videre—difficile est hac hypothesi (hac ratione) explicatu. Sed nescio an magis huc faciat altera illa vis, quam idem Scholiasta prodit: ἀπευθύνω, καὶ τὸ ἀπὸ εὐθύνης ποιῶ, ἥτοι ἀπεύθυνον. Hoc si admittas, extrema vertenda sunt: difficile sit secundum hanc hypothesin excusare (sive a reprehensione liberum reddere). Nimirum ironice. Et sunt in hac disputatione plura irrisionis vestigia; quod jam vidit Ficinus.

— 18. Περὶ δὲ τοῦ ἀκούειν κ.τ.λ.] Pro fontibus hujus loci Plotiniani habendi Platonis Timæus p. 67. p. 92. sq. Bekk. Aristotelis liber secundus de Anima c. 8. p. 37. sqq. cf. Theophrast. de Sens. p. 19. sqq. Aristotelis Problem. II. 6. p. 89. sqq. Sylburgii et Alexandri Probl. p. 259. 268. Sylb. Horum aliorumque Philosophorum de Auditu decreta in compendium redegerunt Galenus hist. philos. c. XXVI. Plutarch. de Placitt. Philos. IV. 16. p. 901. p. 636. sq. Wyttenb. Stobæus Eclogg. Phys. I. 56. et 57. p. 1110. 1112, Heer. et Nemesius de Natura Hominis cap. 10. p. 199. sq. ed. Matthæi. Cf. etiam: Aristotelis de soni et vocis humane natura atque ortu) theoria exp. Kreyszig. Lips. 1793. et Schneideri Animadv. in Eclogas Physicas ab ipso editas p. 168. sqq. Qui tamen hic non magis, quam in loco de visione, Plotiniana curavit. Neque qui proprie hodie dicuntur, Physici reliqui, quod sciam, Plotini de visu audituque et reliquis sensibus decreta cum re-

centiorum vel inventis vel sententiis compararunt.

p. 829, 2. ἀλλ' εἰ μὲν ποιότης μόνου—ἀνάγκη, καὶ τὸ φῶς ζητεῖν, ἐν ᾧ ἔσται σώματι.] Proclus in Platonis Timæum p. 141: πάντα γὰρ τὰ χρώματα ἔγγονά (leg. ἔκγονά) ἐστι φωτός. Cf. supra p. 52. F. et p. 166. sq.

— 16. ἀλλ' ὥσπερ ζωὴ—ψυχῆς ἐστὶν ἐνέργεια.] Cf. infra p. 458. B. et ibi annot.

p. 830, 12. Εἰ δὲ ἐστὶν ἐνέργεια — ἐπεβάλλετο.] Locus mihi quidem subobscurus, et fortasse non sanus. Ficinus legisse videri possit: καὶ εἶχετο εἴσω pro ἐχέτο (profunderetur). In Codd. nihil auxilii. Proinde locum intactum reliquimus.—Ceterum quod Tiedemannus in libro: *Geist der Speculativen Philosophie* III. p. 409, Aristotelicam dicens hanc sententiam: *aetium (ἐνέργειαν) esse lumen*, non tamen confirmari addit eam recentiorum Physicorum examinibus: nondum noverat ille ea, quæ ingeniosorum naturæ scrutatorum philosophorumque acumine nuper explicata sunt, de quibus non nostrum est h. l. exponere.

— 17. Ἐπεὶ καὶ εἰ πολλαπλασία ἡ ἀπόστασις ἦν, ἢ τῶν ἐστὶ πρὸς ἡμᾶς τοῦ ἡλίου, ἦν ἂν καὶ μέχρη ἐκεῖ φῶς.] Suspicaris: ἡ τοῦ ἡλίου: sed in talibus elegantiam in Plotino sæpe desideres. Etiam de varietate hic breviter monendum esse admonent hæc Platonis in Phædone p. 61. e. ubi etiam solis mentio fit: ἀλλ' ἐν τῷ μέχρη ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ, ubi Heindorf. p. 24: μέχρη pro vulgato μέχρη ex Grammaticorum præcepto cum Codd. Aug. et Tub. (adde Paris.) dederat jam Fischerus." Cf. eundem ad Gorg. p. 137. et p. 180. Atque in Symposio Bastius et Bekkerus librorum auctoritate p. 210. dederunt μέχρη ἐν ταῦθα. Similiter Stallbaum in Philebo p. 18. p. 39. e Stobæo μέχρη ἐνὸς pro μέχρη. Atque idem vir doctus ad Phædonem p. 183. licet hinc inde omnes libri mss. Platonis μέχρη offerant, in hoc tamen scriptore vel ante Vocalem pro μέχρη et ἄχρη pugnat. Diversam plane sententiam amplectitur Loers. ad Menexenum p. 155. Et vere mihi pronuntiasset videtur Lobeck. ad Phrynichi Eclogg. p. 14. sq. vel in Atticis scriptoribus "utri prærogativa debeatur, in ambiguo relinquendum"—nedum in recentioribus scriptoribus. Proinde, licet hoc loco et aliis Cod. Ciz. et Vatic. qui μέχρη dant, fortasse Plotini manum

præsent, nolumus tamen ab editionis et plurimorum librorum lectione recedere.

p. 831, 12. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ ὀφθαλμῶν ἰδεῖν ζῶων λαμπόντων τοῖς ὄμμασι κ. τ. λ.] Huc pertinent, quæ passim veteres tradunt, ut Diogenes Apolloniat. ap. Theophr. de Sensibus p. 29. Steph. Aristotel. de Generat. Animall. V. 1. ad quem adhibe Jo. Philoponum fol. 105. et cf. Empedoclem Sturzii p. 418—420. Alexander in Problemm. 20. (78.) Plutarchus in Sympos. I. 8. 4. p. 626. D. p. 533. Wyttēnb. Ego locum luculentum adscribam Sexti Empir. in Pyrrhonn. Hypotyp. I. 14. 45. p. 13. sq. Fabric.: ἐπεὶ οὖν καὶ τῶν ζῶων τινὰ φύσει λαμπρότατα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχει, καὶ φῶς λεπτομερές τε καὶ εὐκίνητον ἀπ' αὐτῶν ἀποστέλλει, ὡς καὶ νυκτὸς ὄραϊν, δεόντως ἂν νομίζοιμεν, ὅτι μὴ ὅμοια ἡμῖν τε καὶ κείνοις τὰ ἐκτὸς ὑποπίπτει. Sed hominibus etiam aliquot contigisse idem tradit ibid. Sect. 84. et aliorum exempla, ut Scaligerorum etc. congescit ad eum locum Fabricius, quem consule, itemque Schneiderum in Animadv. in Eclogg. Physs. p. 201. ibiq. laudatam Priestleii Optic. I. p. 150. ed. Klügelii et hujus annot. p. 154.

— 14. ταῖς ἀνοιδάνσεσιν] i. e. ubi oculi *turgescunt* s. *insurgunt*. Contrarium sequitur: ἐν ταῖς συστολαῖς, ubi *marcescunt* s. *resident*. Vox ἀνοιδάνσις addenda est Lexicis. Verbum satis frequens. Alciphron. Epist. I. 1: καὶ ἐπεφρίκει μὲν πόντος (ὁ πόντος Cod. Palat. noster n. 132.) μελαινόμενος, τοῦ ὕδατος δὲ ἀφρὸς ἐξηνθήκει, πανταχοῦ τῆς θαλάσσης ἐπ' ἀλλήλων (ἐπ' ἄλλ. idem Cod.) ἐπικλωμένων τῶν κυμάτων, τὰ μὲν γὰρ ταῖς πέτραις προσηράσσετο, τὰ δὲ εἴσω ἀνοιδούντα ἐρρήγυντο (ἐρρήγυντο idem) Plutarch. de Placitt. Philosoph. III. 17. p. 615. Wyt. : ἀνοιδεῖν τὴν Ἀτλαντικὴν θάλασσαν. Etiam de iratis usurpatur. Philostratus Vita Apollonii VII. 33. p. 313. Olear.: ἀνοιδήσας δ' ὁ βασιλεὺς (Cod. Schellersh. ἀνοιδήσας ὁ β.) ὑφ' ὧν ἤκουσε συκοφάντην με οὖν εἶπεν (μὲν οὖν εἶπε, idem, sed correctum a secunda manu) ἐπ' αὐτοῖς εἶληφας. De hac vi verbi vid. interpr. ad Herodot. p. 261. et p. 529. Wesseling. et adde Jacobsii annot. in Philostrati Imag. p. 592.

p. 833, 8. ἢ εἰ τὸ συμπαθές—τοῦδε τοῦ ζῶου] Secundum eam distinctionem, quam adoptavi, hæc sententia prodit: “ Aut, si compatiens, qui

unius animalis est, sensualia, sensibilia et “sensus sunt, hoc pacto non (cerneret hic mundus illud corpus) nisi hoc corpus externa pars hujusce animalis esset.”

p. 834, 3. δέδεικται] Utitur nostro loco ad hanc formulam illustrandam et aliis Wyttēnbach. ad Platonis Phædon. p. 160. sq. Cf. infra p. 464. A. et quæ plura posuimus ad I. 6. 1. p. 50. B.

— 9. μὴ τῶν ἐν αὐτῷ, τῶν δὲ ὁμοίων τοῖς ἐν αὐτῷ, ἢ μὲν ζῶων ἀντιλήψεται] Ita ex melioribus libris dedi pro ἢ μὲν ζῶων. Post verba μὴ τῶν ἐν αὐτῷ cogitandum est μόνον. De qua omissione vide Davis. ad Cic. de N. D. II. 64. p. 479—481. cd. nostr. et Moseri, et quod editores laudant ad L. Bos. de Ellipsis. p. 307—310. Schæf. Sæpius omittitur sequente ἀλλὰ καί: verum tamen etiam, ubi δὲ est in altero membro. Lucilius Epigr. XII. 4. (p. 319): οὐ κούιν ἀγνωστος, τῇ δὲ πόλει γέγονας. Ad quem locum vide Jacobsii Comment. in Anthol. Tom. IX. p. 319.

LIB. VI.

p. 836, 7. ΠΕΡΙ Αἰσθησεως καὶ μνήμης.] Hic libellus in eorum numero est, quos Plotinus propemodum senescens conscripsit, utpote, si ordinem temporis respicis, quadragesimus primus. Vid. Porphy. de Vita Plotini c. XXV. p. 144. Fabric. Tractat autem idem argumentum, quod Plato attingit in Timæo p. 45. et p. 65. sqq. itemque in Menone, Phædone, Philebo, de Legibus et aliis in dialogis: (Cf. quæ supra laudavimus ad p. 392. D.) quam doctrinam deinde erudiit Aristoteles in libello περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν, item περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως, et de Anima lib. II. cap. 6. sqq. nec minus Theophrastus in opusculo περὶ αἰσθήσεως καὶ περὶ αἰσθητῶν. Reliquorum philosophorum de sensu et memoria sententias exhibent Galenus in Hist. Philos. c. XXIV. Plutarchus de Placitt. Philos. IV. 8—11. p. 626—629. Wyttēnb. (cf. eundem Plutarchum de Solertia Animalium p. 960. sqq. p. 896. sqq. Wyt.) Diogen. Laërt. VII. 51. sqq. X. 31. sqq. et passim. E recentioribus Græcis Latinisque scriptoribus cum alii hunc locum attigerunt, tum Nemesius de Natura Hominis cap. 13. περὶ τοῦ μνημονευτοῦ et in antecedentibus capitibus, quæ supra memoravi

VI—X. itemque Boëthius de Consolat. Philosoph. libro V.

p. 836, 9. ΤΑΣ αἰσθήσεις οὐ τυπώσεις οὐδ' ἐνσφραγίσεις λέγοντες κ. τ. λ.] Ad verba et sententiam confer, quæ supra disputat noster philosophus p. 305. B. 391. G. et quæ infra p. 461. F. Reprehendit autem in his et sequentibus Aristotelem. Qui ita in libello περὶ μνήμης καὶ ἀναμνήσεως c. 1. p. 29. Sylb. : Δῆλον γάρ, ὅτι δεῖ νοῆσαι τοιοῦτον τὸ γινόμενον διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ μορίῳ τοῦ σώματος τῷ ἔχοντι αὐτήν· οἷον ζωγράφμα τι τὸ πάθος, οὗ φάμεν τὴν ἔξω εἶναι μνήμην· ἢ γὰρ γινομένη κίνησις ἐνσημαίνεται, οἷον τύπον τινα τοῦ αἰσθήματος, καθάπερ οἱ σφραγιζόμενοι τοῖς δακτυλίοις. διὰ καὶ τοῖς μὲν ἐν κινήσει πολλῇ διὰ τὸ πάθος ἢ δι' ἡλικίαν οὖσιν οὐ γίνεται μνήμη, καθάπερ ἂν εἰς ὕδωρ ῥέον ἐμπιπτούσης τῆς κινήσεως καὶ τῆς σφραγίδος· τοῖς δὲ, διὰ τὸ ψύχασθαι (φθίνεσθαι marg. ed. Basil.) καθάπερ τὰ παλαιὰ τῶν οικοδομημάτων, καὶ διὰ σκληρότητα τοῦ δεχομένου τὸ πάθος, οὐκ ἐγγίνεται τὸ πάθος. Unde etiam quispiam patrocinium repetat Vaticanæ lectioni in Plotino: κατοχὰς παθημάτων. Ego cum Ficino vulgatum retineo. Porphyrius apud Stobæum Eclogg. I. 52. p. 830. Heer. in referenda et judicanda Aristonis sententia ita scribit: αἰσθησις γὰρ οὐσίας οὐκ ἀντιληπτική, ἀλλὰ μορφῆς καὶ πλάσεως, ὅτι δὲ ἄνθρωπος ἢ ἵππος, ἄλλου ἢ ἀντίληψις. (ita hunc locum e libris explevit Heeren. Plura vero ex conjectura addere non necesse.) Διάφορον οὖν τῆς ἀντίληψεως τὸ κίνημα· ἢ μὲν γὰρ τυπόμενη ἔοικεν, ἢ τῆς αἰσθήσεως, καὶ ἔξω ἔλκομένη ἐπὶ μορφῆν, ἢ δὲ ἀφισταμένη τυπώσεως. Hac data occasione maculam eluo ex Hermetis fragmento apud eundem Stob. p. 1086: ὅπως ἢ φύσις τηρῆ καὶ περικρατῆ—τύπον ἐξ ἀρχῆς καταβεβλημένου. Perperam scriptum erat, παρῖτερ atque in multis locis Plotini, τόπον. Sentienti autem rationem similiter fere atque Aristoteles explicare studebant Stoici. Plutarchus de Placit. Philoss. IV. 11. p. 630. Wyt. : οἱ Στωϊκοὶ φασιν· "Ὅταν γεννηθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἔχει τὸ ἡγεμονικὸν μέρος τῆς ψυχῆς ὡς περ χάρτης ἐνεργῶν εἰς ἀπογραφὴν (optime C. D. Beckius e Cod. Moscov. ὡς περ χαρτίον ἐνεργῶν εἰς ἀπογρ. " ut chartulam, in qua optime et efficacissime scribi possit." Vid. ejus not. in Varr. Leett. p. 237.) εἰς τοῦτο μίαν ἐκάστην τῶν ἐννοιῶν ἐναπογράφεται.

Πρῶτος δὲ ὁ τῆς ἀπογραφῆς τρόπος, ὁ διὰ τῶν αἰσθήσεων. αἰσθανόμενοι γὰρ τινες οἷον λευκοῦ, ἀπελθόντος αὐτοῦ μνήμην ἔχουσιν. Hanc Stoicorum sententiam tangit etiam Boëthius de Consol. Philos. lib. V. in Metricis, p. 304. sq. : " Quondam Porticus attulit Obscuros nimium senes. Qui sensus et imagines E corporibus extimis Credant mentibus imprimi, Ut quondam celeri stylo Mos est aquore paginæ, Quæ nullas habeat notas, Pressus figere litteras. Sed mens si propriis vigeus Nihil motibus explicat, Sed tantum patiens jacet, Notis subdita corporum; Cassasque in speculi vicem Rerum reddit imagines, Unde hæc sic animus viget Cernens omnia notio?" Proclus in Alcib. pr. p. 281. eadem similitudine utitur : καὶ (αἱ ψυχὰι) οὐκ εἰσιν ἀγραφα γραμματεῖα δεχόμενα τοὺς τύπους ἔξωθεν, ἀλλὰ γέγραπται μὲν αἰ, καὶ ὁ γράφων ἐν ἑαυτῷ ἐστι, γινώσκων δὲ οὐ πᾶσαι τὰ γεγραμμένα δύναται. Plato in Protagora p. 326. D : ἀλλ' ἀτεχνῶς ὡς περ οἱ γραμματισταὶ τοῖς μήπω δεινοῖς γράφειν τῶν παιδῶν ὑπογράφαντες γραμμὰς τῇ γραφίδι οὕτω τὸ γραμματεῖον διδῶσιν καὶ ἀναγκάζουσι γράφειν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν γραμμῶν. Ubi Heindorfius non magis retinere debebat γραμμάτιον (γραμματεῖον est etiam in Cod. Bodleiano et reductum est a Bekkero :) quam de significatione γραμμῆς, ut *litera*, dubitare. Maximus Tyrius VIII. 2. p. 132. Reisk. Platonis locum ita expressit : οἷον καὶ τοῖς παισὶν οἱ γραμματισταὶ μηχανῶνται, ὑποχαράττοντες αὐτοῖς σημεῖα ἀμυδρὰ, οἷς ἐπάγοντες τὴν χειροουργίαν, ἐθίζονται τῇ μνήμῃ πρὸς τὴν τέχνην. Quam imitationem ignorarunt Maximi interpretes.

p. 837, 3. Εἰ δ' ἐπὶ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως θεωροῦμεν] Aristoteles de Anima III. 3. p. 56. Sylb. ἐπεὶ δὲ ἡ ὄψις μάλιστα αἰσθησις ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ φάους εἰληφεν, ὅτι ἄνευ φωτὸς οὐκ ἔστιν ἰδεῖν.

— 9. οὐδὲ τῷ σφραγιδα λαμβανούσης—βλεπούσης] Singularis Participii usus pro Infinitivo (τῷ λαμβάνειν) solummodo secundum ordinem Constructionis ex Attractione explicandus. Cf. Matthiæ Gr. Gr. §. 555. sqq., ubi tamen, in multis commode appositis exemplis, geminum, quod sciam, locum non reperias. Ad sententiam similiter Plotinus infra p. 461. F : ἢ οἷον ἐν κηρῷ ἐνσημανθεῖσαι ἀπὸ δακτυλίων σφραγίδες.—Mox cum Marg. Med. A..

vel potius eum Ficino, pro οὕτως posuimus οὐ-
πως. Sed fortasse etiam hoc loco legendum:
τῷ δὲ δὴ διάστημα προστιθείσα τῷ ὁράματι pro τὸ
δὲ δὴ κ. τ. λ.

p. 837, 18. οὐκ ἔσται βλέπειν αὐτὰ ἃ ὀρώμεν, ἰν-
δάματα δὲ κ. τ. λ.] Cf. Porphyrii locum e disputa-
tione super Aristonis placitis, quem posui ad ini-
tium hujus capituli p. 452. A. Sequentia Plo-
tiniani loci quod attinet, idem Porphyrius ma-
gistri sui vestigia persequitur in his apud Sto-
bæum Eclogg. Phys. I. 51. p. 780. Heeren.:
πάντη δὲ τὸ αἰσθήσει προσχρόμενον τοῖς ἕξω ἐπι-
βάλλον θεωρεῖ, οὐχ ἐνούμενον ἐκείνοις ἃ θεωρεῖ,
ἀλλὰ μόνον τύπον αὐτῶν ἐκ τῆς πρὸς αὐτὰ προσβο-
λῆς λαμβάνον. "Ὅταν οὖν ἴδοι ὁ ὀφθαλμὸς τὸ ὀρώ-
μενον, ἀμύχανον ἐν ταυτότητι γενέσθαι τοῦ ὀρωμέ-
νου" οὐ γὰρ ἂν ἴδοι, εἰ μὴ ἐν διαστάσει γένοιτο.
"Ὅσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀπτόμενον, ἐν ταυτότητι γενό-
μενον, φθαρείη. Ἐξ ὧν δὴλον, ὅτι αἰεὶ ἦτε αἰσθη-
σις, καὶ τὸ αἰσθήσει προσχρόμενον, εἰς τὸ ἕξω φέ-
ρεται, εἰ μέλλει τὸ αἰσθητὸν καταλήψασθαι.

p. 839, 6. τὰ δ', ὅσα αἰσθήσεις αὐτῶν καὶ κρί-
σεις, τῶν παθῶν εἰσι γνώσεις] Similibus fere vo-
cabulis hæc designant Stoici. Cic. de N. D. II.
56: "Sensus autem interpretes ac nuntii rerum
—Nam oculi, tanquam speculatores altissimum
locum obtinent—et quod cibi et potionis judi-
cium magnum earum (narium) est &c." Cf. etiam
Cic. de Legg. I. 9. init. et ad utrumque locum
Davisii nostrasque notas. Adhibe etiam Bagueti
librum de Chrysippo §. XXIII. p. 62. Plura
hic non addo, quoniam de his jam in anteceden-
tibus annot. ad has Enneadas a nobis expositum
est.

p. 840, 4. ὑπὸ μὲν τῶν εἰδῶν παθοῦσα—ὑπὸ δὲ τῶν
(τῇ addidi ex libris nostris plerisque) ὁμοιότητι
ἀπατωμένη, καὶ κατιοῦσα ὡσπερ θελγομένη] De
hoc verbo plura diximus ad Proclum in Platon.
Aleib. pr. p. 40. ad oraculi versiculum:

τὰς ψυχὰς θελγοντες αἰεὶ τελεῶν ἀπάγουσιν,

itemque ad p. 257. Cf. etiam supra p. 435. A.
ibiq. annot.—Ceterum hujus capituli summam
paucorum verborum ambitu comprehendit Por-
phyrius de Gradibus §. 16. p. 224. Cf. etiam
Aleinoi libellum de doctriua Platonis c. XXV.
p. 507. sq.

— 16. Διὸ καὶ τὰ παιδία μνημονεύειν λέγεται
μᾶλλον] Contra Aristoteles de Memoria cap. 1.

p. 326. Erasm. p. 29. Sylb. ita: διόπερ οἱ τε
σφόδρα νέοι καὶ οἱ γέροντες ἀμνήμονές εἰσι. ῥέουσι
γὰρ, οἱ μὲν διὰ τὴν αὔξησιν, οἱ δὲ διὰ τὴν φθίσιν
κ. τ. λ. Hanc sententiam vel Platoni vel Plotino
ipsi tribuit S. Maximus in Sermonn. Excerptt.
LII. Tom. II. p. 654. ed. Combesis qui ita:
Πλάτων ἔλεγε τοὺς μὲν νέους σφόδρα καὶ τοὺς γέρον-
τας ἀμνήμονας εἶναι: ubi ad marg. legitur Πλωτίνου
Bal. (i. e. Cod. Ballestdens.) Πλάτωνος. In mar-
gine autem versionis Latinæ est Plotini.—Ita illi.
Quæ supra p. 392. D. leguntur Plotiniana, ea
quodammodo eum Aristotelea sententia laudata
possunt comparari, et vero magis congruunt, ex
parte quæ leguntur p. seq. (455. C.)—In his
decretis plurima Plotino tanquam inventori deb-
beri, neque ante eum a quoquam prolata esse,
arbitratur Tiedemannus in libro germanico De
Causis Philosophiæ contemplatiuæ III. p. 354.
sq. Cf. autem eum hoc capite Enn. IV. lib. 3.
c. 25. et 26—30. in quibus locis haud pauca ad
Cartesii et Leibnitzii placita propius accedunt.
Mox: οὐκ ἂν ἐποίησε τὸ πλῆθος ἦπτον μνήμας:
conjectura quis possit μνήμονας. Sed non opus
est.

p. 841, 6. δηλοῦσι δυνάμωσιν ψυχῆς τὸ γινόμε-
νον ὑπάρχον] Hæsitasse in hoc loco libri nostri
arguunt, et vocis δυνάμωσις nullum exemplum
offerunt lexicographi. Nam Schneiderum mis-
sum faciamus, qui ipsum Verbum δυναμώ in
dubiis habuit. (Vid. Annot. nostr. in Procli
Institut. Theol. §. LXX. p. 110.) Sed Ficinus
etiam expressit δυνάμωσιν. Quare intactum re-
liquimus.

p. 842, 15. Γίγονται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὐχ οἱ
αὐτοὶ μνήμονες καὶ ἀγχίνοι πολλάκις.] Aristoteles
de Memoria et Reminiscencia c. 1. p. 27. Sylb.:
οὐ γὰρ οἱ αὐτοὶ εἰσι μνημονικοὶ, καὶ ἀναμνηστικοὶ,
ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μνημονικώτεροι μὲν οἱ βραδεῖς·
ἀναμνηστικώτεροι δὲ οἱ ταχεῖς καὶ εὐμαθεῖς. An
vero in sequentibus: καίτοι οὐκ ἐκώλυε τὸν ἀστι-
ρασοῦν ἔχοντα πλεονεξίας ψυχῆς ἀναγωγώσκειν τὰ
κείμενα, Plotinus eos designaverit, quos ideas
fixas habere hodie dicimus, quaerere malo, quam
definire: Nec minus, au proxima: τὸν ταύτη
ῥύνετα τὴν τοῦ πάσχειν ἀδυναμίαν κεκτηῖσθαι ex
Aristotelis verbis desumerit de Memoria I. p.
29: διὸ καὶ τοῖς μὲν ἐν κινήσει πολλῇ οὖσιν οὐ γί-
νεται μνήμη, καθάπερ ἂν εἰς ὕδωρ ῥέον ἐμπιπτούσης

τῆς κινήσεως καὶ τῆς σφραγίδος. Admonent hæc proverbii Græci: καθ' ὕδατος γράφειν, quod in eos dicebatur, qui, quæ fieri nequeunt aggregerentur, ut est apud Lucian. Tyrann. c. 22. ejusque Scholiast. Tom. I. p. 643. ed. Wetst. Porphyr. ap. Augustin. de Civ. Dei IX. 23. init.: “Forte magis poteris in aqua impressis literis scribere.”

p. 843, 3. ἡ ὡς πρόχειροι—ἐπιβολαὶ—ἀπατῶσαι.] Fic. videtur amplexus lectionem Med. B: πρόχειρον. Loci autem sententia videtur esse hæc: et aliter quam subitariæ (adeoque temerariæ, vel subito adeoque temere) impressiones ex rebus sensibilibus in iis (hominibus) gignuntur, quæ similitudinibus decipiunt.

LIB. VII.

p. 844, 7. ΠΕΡΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ ΨΥΧΗΣ.] Post primum a Plotino conscriptus, igiturque temporis ratione habita, secundus est hic liber, teste Porphyrio de Vita Plotini cap. IV. cf. c. XXV. Atque priore loco est: περὶ ψυχῆς ἀθανασίας. Multo magis discrepat inscriptio hujus libri apud Eusebium in P. E. XV. 22. p. 824. Colon. Πρὸς τοὺς Στωϊκοὺς, ὅτι οὐ δύναται σωματικὴ εἶναι ἡ ψυχή. ἀπὸ τοῦ περὶ ψυχῆς Πλωτίνου. Sed hæc potius Eusebio vel librariis Eusebianorum librorum deberi videtur, licet hoc fortasse inde colligi possit: fuisse olim simpliciore titulum hujus libri hunc: περὶ ψυχῆς. Idem Eusebius in fine Excerpti p. 835. hæc addit: ταῦτα μὲν ἀπὸ τῶν Πλωτίνου πρὸς τὴν τῶν Στωϊκῶν περὶ ψυχῆς δόξαν, σωματικὴν αὐτὴν φασκόντων εἶναι. Sed non Stoicorum solum, verum etiam aliorum philosophorum sententias in hoc libro redarguit Plotinus. Atque ipse Porphyrius libri laud. cap. 4. proclit, varie inscriptos fuisse libros, quos viginti et unum primos composuerat philosophus Lycopolites.

Fontes autem hujus libri argumentumque quod attinet, sunt Platonis loci plures, quos respexisse potest Plotinus; ut illa luculenta narratio in libro decimo Republicæ p. 614. sqq. p. 502. sqq. Bekk. de Ere Armenio; unde liquido constat, extitisse antiquitus doctrinam aliquam orientalium populorum, qua per significationem (allegorice vulgo dicunt) traditum fuerit de natura hominis et de immortalitate animæ humanæ

ejusque, prouti in vita se gesserit, utraque post mortem fortuna. Nec minus huic pertinet locus primarius in Phædro p. 245. C. sq. cui adhibendus est Hermias in eum dialogum p. 114. sq. Sed tamen imprimis pro fonte hujus libri habendus est Phædo p. 78. sq. p. 46. sqq. Bekker. ad quem ita Wyttenbachius p. 197: “Ab hoc Platonis argumento (corporis compositi et animæ simplicis) profectus Plotinus immortalitatis rationes latius et subtilius persecutus est: ut ad hunc locum docuit Olympiodorus Cod. I. p. 63. et 185. Cod. III. p. 38. et 40. quæ referre longum est. Sedes præcipua argumentationis Plotinianæ est Enn. IV. lib. 7. sed partes ejus sparsim per alios libros occurrunt.” Idem in Institutionibus Metaphysicis p. 201: “Ex posteris, ait, Philosophis plurimum Plotinus incrementi attulit, rationibus ex communiōne animorum humanorum ac divinæ naturæ repetendis: tum imprimis accuratius demonstranda animi simplicitate, ex illo argumento, quo efficitur vim actionemque cogitandi in corpoream naturam cadere non posse, Enn. IV. lib. 7: quo valet ejusdem argumentatio adversus Aristotelis ἐντελέθειαν servata in Eusebii Præparatione Evangelica XV. 10.” (Tu vide eam supra p. 364. b. c.) Cf. etiam Alcivoum de doctrina Plat. c. XXV. Omnino cum hac Plotiniana disputatione comparandum Aristotelem opus de Anima, imprimis lib. III. c. 4. Huic item facit insignis locus Joannis Philoponi in libris adversus Proclum. Qui quidem ita tradit VII. 4.: φαίνοινται γὰρ ἔτι ἐν τῷ σώματι οὔσαι αἱ ψυχαὶ, ἐπειδὴν τῆς πρὸς αὐτοσχέσεως καὶ προσπαθείας ἀπαλλάξωσι, χωρισταὶ καὶ ἀσχέτους παντὸς σώματος τὰς νοερὰς ἐνεργείας ποιούμεναι. Ποῖον γὰρ μόνιον φησὶν Ἀριστοτέλης ἢ πῶς ὁ νοῦς συνέξει χαλεπὸν καὶ πλάσαι. οὐκοῦν ἀνάγκη πᾶσα, καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς, ἐξ ἧς ἡ τοιαύτη ἐνέργεια πρόεισι, χωριστὴν καὶ ἀσχετον εἶναι παντὸς σώματος, ὡσπεροῦν καὶ Πλάτωνι καὶ τοῖς ἀρίστοις ἀπασὶ τῶν φιλοσόφων ἔδοξεν, ἐντεῦθεν γὰρ αὐτῆς καὶ τὴν ἀθανασίαν ὁ Πλωτίνος συνελογίσαστο, δείξας ἐκ τῶν χωριστῶν αὐτῆς ἐνεργειῶν ὡς καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῆς χωριστὴν εἶναι ἀνάγκη καὶ διὰ τοῦτο ἀθάνατον. Platonis aliorumque philosophorum de hac re sententias enumerat Plutarchus de Place. philos. IV. 7. Plotinianam Porphyrius de Gradibus §. 18. sqq. Quod vero Eusebius in P. E. XV. 22.

hanc Plotini argumentationem exhibuit, id nos admonet Ecclesiae Patrum. E quibus antiquissimi, qui naturae humanae trichotomiam statuebant, (cf. infr. p. 467. B. c. 14.) Alexandrini praesertim, Platonis fautores, ita docebant: Corpus (*τὸ σῶμα*) natura sua esse mortale; animam carnalem (*ψυχὴν σαρκικὴν*) posse mori et dissolvi (*λύεσθαι*), neque tamen necessario hoc fieri, sed posse etiam immortalitatis fieri participem. Animam autem spiritualem, mentem, (*ψυχὴν πνευματικὴν*) natura ipsam sua esse immortalem. (Vid. Tatian. adv. Graecos p. 150. sq. Theophil. ad Autolyicum II. p. 101. Justin. Dialog. cum Tryphone p. 222. et cf. Herm. Olshausen. Comm. de antiquissimorum Ecclesiae Graecae patrum de immortalitate animorum sententiis. Regiomonti 1827.) Nonnulla huc pertinentia ex scriptoribus ecclesiae nuper admodum e Codd. eruit et in Vaticana Collectione Scriptt. Vett. exhibuit Angelus Maius Tom. I. part. III. p. 76. sqq., Gregorius etiam Nyssenus de Anima p. 91. ed. Paris. ita: *κοινὴ μὲν οὖν πρὸς πάντας τοὺς λέγοντας σῶμα τὴν ψυχὴν ἀρκέσει τὰ παρὰ Ἀμμωνίου τοῦ διδασκάλου Πλωτίνου καὶ Νουμηρίου τοῦ Πυθαγορικοῦ εἰρημένα*. E recentioribus haud pauci nostrum librum attigerunt. E quibus nominasse sufficiat Hugonem Grotium De Veritate Religionis Christianae I. 23. Cudworth. in System. Intellect. C. V. Sect. III. §. XLII—XLVI. p. 1110—1114. Moshem. Tiedemann. in: Geist der Spekulat. Philos. III. p. 337. sqq. qui ceterum in Plotinum vituperandum pronior, hoc tamen ei tribuit, ut animae incorporeae primum eum assertorem dicat, et plurima, quae deinceps a philosophis pro hac causa disputata sint, jam in his Plotini libris parata suppetere, pronuntiet. Anglice vertit hunc librum Thomas Taylor in Select Works of Plotinus p. 221. sqq. Franciscus autem Vigerus Eusebianum textum saepius ex Plotini editione mutavit, nonnunquam temere.

p. 844, 13. *εἴτ' οὖν ὡς ὄργανον ἡμῶν, εἴθ' ἕτερον τρόπον προσηρημέρον. Ἄλλ' οὖν διηρήσθω γε ταύτη, καὶ ἐκατέρου τὴν φύσιν τε καὶ οὐσίαν καταθεατέου*] Ita partim ex Eusebio, partim ex libris nostris locum constituimus: sive igitur tanquam instrumentum sive alia ratione nobis adjunctum est: sed tamen ita distinguendum est, et utriusvis na-

tura essentiaque dispicienda est. De corpore tanquam instrumento animae vel vehiculo multi multa. Vid. modo Platonis Alcib. pr. p. 130. a. p. 360. Bekk. et Olympiodor. in cum p. 4. sq. et cf. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 97. sq. Addam locum Athanasii Alexandrini ex Orat. contra Gentes Vol. I. p. 35. ed. Colon.: *τί οὖν ἂν εἴη τοῦτο πάλιν, ἢ ψυχὴ λογικὴ καὶ ἀθάνατος; καὶ γὰρ οὐκ ἔξωθεν ἀλλ' ἐνδοθεν αὐτῆ τῷ σώματι, ὡς ὁ μουσικὸς τῇ λύρᾳ ἐνηχεῖ τὰ κρείττονα*. Deinde haec latius explicat, ita ut Plotini librum *de sensu et memoria* legisse videatur, pergitque: —*ταῦτα γὰρ οὐδὲν ἕτερον, ἢ ψυχὴν λογικὴν ἀποδείκνυσιν ἡγεμονεύουσαν τοῦ σώματος. οὐδὲ γὰρ ἑαυτὸ τὸ σῶμα πέφυκεν ἐλαύνειν, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου ἄγεται καὶ φέρεται, ὡσπερ οὐδὲ ἵππος ἑαυτὸν ὑποζεύγνυσιν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος ἐλαύνεται*. κ. τ. λ. Nam in sequentibus etiam Platonis locum classicum in Phaedro ante oculos habuit. Quem eundem imitatus est Basilius Magnus in Constitutt. Vitae Monasticae c. II. T. II. p. 670. sq. ed. Paris. 1618.

p. 845, 9. *καὶ ταύτη φθορὰν ἂν ὑπομένοι*] In aliquot libris extrema syllaba praecedentis vocabuli oppressit voculam *ἂν*. Sententia est: *Et ita quoque interitum patiuntur: ταύτη ἰ. e. τούτῳ τῷ τρόπῳ*. Vid. Hesych. in voc. Cf. Platon. Sympos. p. 208. E. Lexicon Xenophont. III. p. 368. f. et Blomfield. ad Aeschyli Prometh. 197. in Glossario.

— 11. *Τὸ δὲ κυριώτατον καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶη ἂν, ἢ κατὰ τὸ εἶδος, ὡς πρὸς ἄλλην τὸ σῶμα*] Liberavi Eusebii et aliquot codicum nostrorum ope Plotini orationem ab inepto additamento. Vidit etiam Vigerius, nisi quod interpunctionem minus commodam invexit.—Mox ad verba: *ἐκατέρως δὲ ἢ ψυχὴ αὐτὸς tene haec Eustathii ad Iliad. a. v. 4. de usu Homericō p. 19. p. 17. ed. Lips. inf.: ἰστέον γὰρ ὅτι τὸ αὐτὸς ποτὲ μὲν ἐπὶ μόνου σώματος, ὡς προείρηται, ποτὲ δὲ ἐπὶ μόνῃς ψυχῆς, ὡς ὅτε φησὶν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ (X. 601.) περὶ Ἡρακλέους ὅτι αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τερπόμενος ἔχει καλλίσφυρον Ἡβην* (tu confer Plotinum supra p. 7. C.) *ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ συναμφοτέρου ἦτοι τοῦ συνθέτου ἀνθρώπου*. De hoc primario placito Platonicorum consule Segaar ad Clement. Alex. Quis dives salv. p. 290. sqq. et annot. nostr. in Olympiodor. in Alcib. pr. p. 171. ubi

Basilii Magni Tom. II. p. 18. C. locum geminum apposui.

p. 845, 14. ἡ σῶμα μὲν ὄν πάντως ἀναλυτὸν] Ita scripsi cum Mon. B. et Med. A. licet plurimi libri et ipse Eusebius ἀναλυτέον. Edit. habet ἀναλύον corrupte. Scager. ad Thesaurum Steph. Londin. p. 5867. D. ex uno Origenis loco contra Cels. IV. p. 169. Spene laudat ἀναλύτος. Debebat ἀναλυτὸς, ut ibi recte legitur, ratioque postulat. (Vid. Athenæum VIII. p. 338. b. c. p. 246. sq. Schwgh.) Addendus igitur Lexicis est noster locus.

p. 846, 10. καὶ οἷς γε δοκεῖ εἶναι καὶ στοιχεῖα—ἐλέχθησαν εἶναι.] Adoptavimus interpunctionem Vigerii ad Euseb. p. 78. extr. qui ita explicat: “Et si quibus, præter hæc, alia quædam elementa esse placet, ea tamen nec animos ipsi vocant, sed corpora, nec vitam ex sese habere volunt.” Utrum autem his verbis Aristotelem tangat, qui, præter quatuor illa initia sive elementa, quintam quandam corporis essentiam diviniorem et priorem ceteris statuebat (de Cælo I. 2. p. 4. Sylb.) quærere malo, quam decernere.

— 12. Εἰ δὲ ἕκαστον ζῶν ἔχει κ. τ. λ.] Vid. Cudworth. Syst. Intell. p. 1110. Tiedemann. in: *Geist. der spekulativen Philosophie* III. p. 309. hæc Plotini disputata non minus nova, quam acuta, dicens, *Spiritualismo*, quem vocant, universo fundamenti usum præstare contendit.

— 14. Καὶ δὴ καὶ οὐχ ὀπωσοῦν κραθέντα—γίγνεσθαι] Taylor hæc, uti plerumque facit, ad Ficini mentem expressit, addens notulam: “The words ἡ νοῦν, ἡ ψυχὴν, are omitted in the original; but from the version of Ficinus it appears that they ought to be inserted.” Sed viro optimo, uti sæpius, ita hic quoque illud fraudi fuit, quod nesciret Ficinum ubi perspicuitati consulere vellet, sua verba, sententiasque adeo, interponere Plotinianis. Nec hoc loco Eusebius aut ullus Codex Plotini illa verba agnoscit.

p. 847, 1. Εἰ δὲ τις μὴ οὕτως, ἀλλ' ἀτόμους κ. τ. λ.] Suspicio τῆ ὁμοπαθεία, quod seemda manus posuit in Viud. A. Ceterum editionis Plotinianæ lectionem, libris nostris confirmatam, Eusebiana prætulit. Mox Vigerius suspicatur: ἐκ δὲ ἀμερῶν οὐδὲ σῶμα οὐδὲ μεγεθ' α. γ. Sed nec Eusebius nec nostri libri adstipulantur, e quibus aliquot offerunt οὐ μεγ. Neutrum placet. Su-

VOI. III.

pra p. 390: μνήμην δὴ περὶ θεὸν οὐδὲ περὶ τὸ ὄν καὶ τοῦν θετέον, ubi de hac Ellipsi dictum est.— Tangit autem Plotinus h. l. Democriti Epicurique de animæ natura sententias, de quibus vid. Aristotel. de Anima I. 2. Plutarch. de Placitt. Philoss. IV. 3. Stobæi Eclogg. I. 52. p. 796. Heer. Diog. Laërt. IX. 44. Cic. Tuscull. I. 9. Idem ibid. I. 11: “Democritum enim, magnum illum quidem virum, sed levibus et rotundis corpuseulis efficientem animum cursu quodam fortuito, omittamus: nihil est enim apud istos, quod non atomorum turba conficiat.” Gregorius Nyssenus de Anima et Resurrectione p. 184. sq. ed. Paris. ann. 1638: ἡ οὖν ψυχὴ μετὰ τοῦτο ποῦ ἔσται; εἰ μὲν ἐν τοῖς στοιχείοις εἶναι τις λέγει τὴν αὐτὴν εἶναι, τούτοις κατ' ἀνάγκην συνθήσεται (Leg. εἰ μὲν ἐν τοῖς στοιχείοις εἶναι τις λέγει, τὴν αὐτὴν τούτοις κατ' ἀνάγκην συνθήσεται)· οὐ γὰρ ἂν γένοιτό τις τοῦ ἑτεροφυοῦς πρὸς τὸ ἀλλότριον μίξις, καὶ εἰ ταῦτα εἶη, ποικίλη τις πάντως ἀναφανήσεται ἢ πρὸς τὰς ἐναντίας μεμιγμένη ποιότητος. τὸ δὲ ποικίλον ἀπλοῦν οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐν συνθέσει θεωρεῖται πάντως· πᾶν δὲ τὸ σύνθετον καὶ διάλυτον (Leg. διαλυτὸν, cf. supra ad ἀναλυτὸν, hac ipsa pagina A.) ἐξ ἀνάγκης· ἡ δὲ διάλυσις φθορὰ τοῦ συνειστώτους ἔστι. τὸ δὲ φθειρόμενον οὐκ ἀθάνατον. Deinde: καὶ ἡ διδάσκαλος ἡρέμα τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιστενάξασα τάχα που ταῦτα καὶ τοιαυτά, φησι, πρὸς τὸν ἀπόστολον ἐν Ἀθήναις ποτὲ συστάντες πρόεφερον στοικοὶ (leg. Στωϊκοὶ) τε καὶ Ἐπικούρειοι (Actoρ. XVII. 18.)· καὶ γὰρ ἀκούω πρὸς ταῦτα μάλιστα τὸν Ἐπίκουρον ταῖς ὑπολήψεσι φέρεσθαι, ᾧ τυχαία τις καὶ αὐτόματος ἢ τῶν ὄντων ὑπεροήθη φύσις, ὡς οὐδεμίας προνοίας διὰ τῶν πραγμάτων διηκούσης· καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸ ἀκόλουθον καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ζῶν (fort. exeidit ζωπυρεῖσθαι) πομφόλυγος δίκην (cf. Scholion ad h. l. et adhibe Wyttenb. ad Plutarch. de S. N. V. ed. Ox. p. 424;) ᾤετο πνεύματι τοῦ σώματος ἡμῶν περιτεθέντος ἕως ἂν περικρατῆται τὸ πνεῦμα τῷ περιέχοντι· τῆ δὲ διαπτώσει τοῦ ὄγκου καὶ τὸ ἐναπειλημμένον (leg. ἐναπειλημμένον, intus cohibitum s. conclusum) συγκατασβέννυσθαι.

— 7. (ἔλη γὰρ, ἄποιον)] Plato in Tim. p. 50. p. 61. Bekk. Cf. Wyttenb. ad Plutarch. VI. 2. p. 661. sq. Porphyр. de Gradib. §. XXI. et vid. annott. in Proclum in Alcib. pr. p. 318. et supra ad p. 315. G. Mox cum Euseb. et libris

kk

nostris præne omnibus dedi ἐπιφέρειω τὴν ζωὴν pro ἔχειω τὴν ζωὴν.

p. 847, 10. Εἰ δὲ πάθημα τῆς ὕλης, ἀλλ' οὐκ οὐσίαν φήσουσιν εἶναι] Tangit Aristoxeni et Dicæarchi sententias. De illo supra vidimus ad p. 307. E. Hoc loco obiter corrigam Gregorium Nyssenum de Anima p. 95. ed. Paris. 1638. ἐπεὶ δὲ καὶ Δεινάρχος (leg. Δικαίραρχος) ἁρμονίαν ὠρίσατο τὴν ψυχὴν. Idem vitium bis eluendum est ibid. p. 90. Accurate examinât hanc sententiam de Anima tanquam harmonia Plotinus apud Eusebium P. E. XV. 22. p. 834. sq. De utroque vid. Cic. Tuscull. I. 10. De Dicæarcho ibidem: "Nihil esse omnino animum, et hoc esse nomen totum inane, frustra que animalia et animantes appellari; neque in homine inesse animum vel animam, nec in bestia; vimque omnem eam, qua vel agamus quid vel sentiamus, in omnibus corporibus vivis æquabiliter esse fnsam, nec separabilem a corpore esse; quippe quæ nulla sit: nec sit quicquam, nisi corpus unum et simplex, ita figuratum, ut temperatione naturæ vigeat et sentiat." Cf. c. 22. (ubi etiam de Aristoxeno.) Adde de Dicæarcho Sext. Empir. adv. Math. VII. 349. et Pyrrhonn. Hypotyp. II. 31. ibiq. Fabric. p. 74. Plutarch. de Placitt. Philoss. IV. 2. et Atticium ap. Euseb. P. E. XV. 9. p. 810. A. B.—Mox verba: δεῖ ἄρα τι εἶναι τὸ χορηγὸν τῆς (præstat fortasse Eusebii lectio omittentis articulum) ζωῆς κ. τ. λ. admonent hujus loci in Constitt. Monast. Basilii Magni c. 2. p. 676: Paris. 1618: Διττὴν γὰρ οἶμαι τῆς ψυχῆς ἔγωγε εἶναι τὴν δύναμιν, μίᾳς καὶ τῆς αὐτῆς ὑπαρχούσης· τὴν μὲν τινα τοῦ σώματος ζωτικὴν, τὴν δὲ ἑτέραν, τῶν ὄντων θεωρητικὴν ἣν δὴ καὶ λογιστικὴν ὀνομάζομεν. ἀλλὰ τὴν μὲν ζωτικὴν δύναμιν, ἐπεὶ συγκεκρατέων [αὐτὴν συγκεκραται?] τῷ σώματι, ἢ ψυχῇ φυσικῶς διὰ τὴν σύγκρασιν καὶ οὐκ ἐκ προαιρήσεως χορηγεῖ. ὥσπερ γὰρ ἥλιον οὐχ οἶόν τε ἐπιλάμψαντα μὴ φωτίσαι τοῦτο, καθ' οὗ τὰς αὐγὰς ἤνεγκεν, οὕτω ψυχὴν ἀμήχανον μὴ ζωοποιεῖν σῶμα, ἐν ᾧ αὐτὴ ἐγγένηται. Quæ si cum superioribus Plotini p. 448. D. E. comparaveris, suspiceris Basilium a Plotini lectione recentem hæc scripsisse.

p. 848, 7. διδοὺς αὐτῷ (τῷ σώματι scil.) ψυχῆς τάξιω μέχρι τῶν ὀνομάτων ἀέρι καὶ πνεύματι] Cic. Tuscull. I. 9: "Animum autem alii animam, ut fere nostri: Declarat nomen. (ut fere nostri

declarant nomine). nam et *agere animam* et *efflare* dicimus, et *animosos*, et *bene animatos*, et *ex animi sententia*: ipse autem animus ab anima dictus est." Et potuit Plotinus ipse talia cum Romæ ageret audisse.—Cæterum fortasse hanc Plotini disputationem respexit, aut certe similem in his Enneadibus, ubi Plotini mentionem faciens ζωὴν ῥυεῖσαν καὶ διασπασθεῖσαν attingit Julianus Imperator Orat. VII. p. 222. ed. Spanh.

— 17. εἴνουν τὸ πνεῦμα καὶ πῦρ νοερόν τιθέμενοι,] Constat aëra Anaximeni, ignem Heraclito postea Stoicis animam dictam. Cic. Tuscull. I. 9. ibiq. Davis. de Nat. Deorr. III. 14. ibiq. interpr. ubi p. 544. hunc Plotini locum attigimus. Diogen. Laërt. II. 3. VIII. 51. sq. IX. 1. cf. et Wytttenbachii Annotat. in Platonis Phædon. p. 254. Adde Baguet. de Chrysippo p. 78. sq. p. 103. 182. 307. sqq.

p. 849, 5. τί τὸ πολυθρύλλητον αὐτοῖς πως ἔχον, Ita necessario scribendum fuit pro πῶς ἔχον. Tangere autem his verbis videtur illud quartum nomine carens (ἀκατονόμαστον), quod in Anima describenda usurpabant Epicurei (Plutarch. de Placitt. Philoss. IV. 3. p. 623. Wytt.) vel illud τρόπον τινα, quod in eadem re usurpat Chrysippus Stoicus ap. Plutarchum de Stoicorum Repugnanti. p. 1053. C. p. 292. Wytt.—Ad proxima: φύσιν δραστήριον adhibe Nostri verba infra p. 592. extr.: εἰ τοῦτο, μήδ' ὕλην ἔχειω ἢ ποιὰ. εἰ τοῦτο, ἀσώματα εἶναι καὶ δραστήρια.

— 12. καὶ ψυχὴν, καὶ θεόν, καὶ ὄνομα τὰ πάντα,] Sic scripsi cum Eusebio ejusque interprete Vigerio. De his formulis, ὄνομα, ὄνομα μόνον, ὄνομα ἄλλως, diximus ad pag. 373. E. Mox cum plurimis libris posui πάλιν αὐτῷ. De quo vid. supra ad p. 411. extr.

p. 850, 9. καὶ δὴ καὶ χροῶν,] Nimirum quatenus animæ vehiculum colores induit. Qua de re exposuit Wytttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 111. p. 442. ed. Oxon.

p. 851, 11. τὸ μὲν τι ἀπορρέυσεται αὐτοῦ—πῶς οὖν ἡμῖν αἱ μνημαὶ;] Verbum ἀπορρέειν sæpius de memoria usurpatur adjuncto etiam: τῆς μνήμης. Vid. Wytttenb. ad Plut. Apophth. Regg. p. 1124. Idem verbum, sed aliter de memoria usurpatum, vidimus supra p. 455. E. Quod deinde addit argumentum ex memoriæ constantia ductum, conjuncta est hæc res cum doctrina Platonica

ἀναμνήσεως, de qua vide Wyttenbachio laudata ad Phædon. Annotat. p. 184. Adde Alcinoium de Doctrina Platonis c. 25. p. 507 : εἶγε μὴν αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις εἰσὶν, ἀθάνατος ἂν εἴη ἡ ψυχὴ, quæ in sequentibus uberius explicat. Mox pro φύσις δὲ σώματος μεριζομένη εἰς πλείω (Euseb. μεριζομένου) dedi ex plurimis libris μεριζόμενον : natura autem corporis aliquid est, quod in plura distribuatur. Cum iisdem et cum Eusebio ita disposui : ἕκαστον μὴ τὸ αὐτὸ εἶναι τῶν μερῶν τῶ ὄλῳ pro ἕ. τῶν μερῶν μ. τ. α. ἕ. τ. ὁ., quæ est Editionis lectio. Tum pro εἰ οὖν τοσόνδε—ὁ ἂν posui cum Euseb. et plurimis nostris εἰ τοσόνδε—ὁ ἂν.—Mox de verbo ἀποσώζειν vid. supra ad II. 9. 8. p. 206. E.

p. 852, 11. καὶ προσέτι, εἰ ψυχῆς ἐκάστης τὸ μέγεθος ὠρισμένον ἔσται ἐφ' ἐκάτερα, ἢ ἐπὶ τὸ ἕλατόν γε ἢ ἐπὶ τὸ μείζον, ψυχὴ οὐκ ἔσται.] Ita cum Eusebio et Vigerio legendum arbitror : “ Porro, si cuiusvis animæ magnitudo suis utrimque terminis circumscripta erit vel ad minus quidem, vel ad majus, anima non erit.” Ad sequentia : ὅταν δίδυμα γένηται γεννήματα, ἢ καὶ—πλείστα adhibe ea, quæ posuimus infra ad p. 541. A. sive ad V. 7. 3.

— 17. τοῦτο ἐν τῇ αὐτοῦ οὐσίᾳ τὸ ποσὸν εἶναι ὑπερβέβηκεν.] Hanc disputationem, qua Platonis disputatio integratur, paucis verbis comprehendit Porphyrius de Gradibus XVIII. p. 225 : ἡ ψυχὴ, οὐσία ἀμεγέθης, αἴλος, ἀφθαρτος. ἐν ζωῇ παρ' ἑαυτῆς ἐχούση τὸ ζῆν κεκτημένη τὸ εἶναι. Cf. etiam Aristotelem de Anima I. 3. p. 11. med. Syllb. Addam locum Athanasii, cum verbis, tum sententia, haud dissimilem Plotiniani, Contra Gentes p. 36. ed. Colon. 1686 : ἡ γὰρ κίνησις τῆς ψυχῆς οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ ἡ ζωὴ αὐτῆς· ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸ σῶμα τότε ζῆν λέγομεν, ὅτε κινεῖται, καὶ τότε θάνατον αὐτοῦ εἶναι, ὅτε τῆς κινήσεως παύεται. τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἐν σώματι καθάπαξ ἐνεργείας αὐτῆς φανερώτατον ἂν τις ἴδοι. εἰ γὰρ καὶ ὅτε τὸ σῶμα ἐπιβέβηκε καὶ συνδέεται τούτῳ, οὐ κατὰ τὴν τοῦ σώματος σμικρότητα συστέλλεται καὶ συμμετρεῖται, ἀλλὰ πολλάκις ἐπὶ κλίνης τούτου κεμένου καὶ καὶ μὴ κινουμένου ὡς ἐν θανάτῳ κοιμωμένου (Leg. ε. κλ. τ. κεμένον καὶ μὴ κινουμένου καὶ ὡς ἕ. θ. κ.) αὕτη κατὰ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν γρηγορεῖ, καὶ ὑπερεκβαίνει τὴν τοῦ σώματος φύσιν.—Nostrum autem locum suis disputationibus adhibuit Cud-

worth. Syst. Intell. p. 1023. et præsertim p. 1110 ; quem consulto.

p. 853, 3. “Οτι δὲ εἰ σῶμα εἴη ψυχὴ—ἐκ τῶνδε δῆλον. Εἴ τι μέλλει αἰσθάνεσθαι τινος κ. τ. λ.] Præter locos Platonicos, quos ad proxima capita indicavimus, et infra ad hoc caput indicabimus, adhibendi sunt Aristotelei loci de Memoria Cap. I. p. 28. sqq. Syllb. de Sensu et Sensibil. cap. 6. p. 19. de Anima lib. I. c. 3. Excerpsit autem hoc caput Plotini et explicavit partim vir intelligentissimus harum rerum Cudworth. in System. Intellect. p. 1111. sq. Cujus disputationem nostros lectores hoc magis pertractare velimus, quominus nobis in hoc annotandi officio licet philosophi partes agere.

p. 854, 18. οὐκ ἂν ἄλλον τρόπον γένοιτο τὸ αἰσθάνεσθαι, ἢ οἶον ἐν κηρῷ ἐνησημαίνεσθαι ἀπὸ δακτυλίων σφραγίδες—τῶν αἰσθητῶν ἐνησημαιομένων—ἄλλους (τύπους) ἐνησημαίνεσθαι] Non recedendum existimavi a librorum nostrorum auctoritate, eaque neglecta h. l. Eusebio obtemperandum. Nunc unum attingam locum Dionis Chrysostomi illuc referendum. Is Orat. XII. p. 214. p. 409. Reisk. de Homero ita : τὰ μὲν, ἀπλῶς τιθέμενος ὀνόματα τοῖς πράγμασι· τὰ δ' ἐπὶ τοῖς κυρίοις ἐπιομαζῶν· οἶον σφραγίδα σφραγίσω ἐπιβάλλων ἐναργεῖ, καὶ μᾶλλον εὐδηλον : ubi haud dubie cum Reiskio legendum ἐναργεῖ, vitio per Iotacismum orto, etiamsi σφραγίδι pro σφραγίσι non necesse habeas. Videamus de Verbo, quod h. l. ter usurpavit Plotinus. Plato in Cratylo p. 395. a. p. 28. Bekk. σημείον δ' αὐτοῦ (δὲ αὐτοῦ Cod. Darmst.) ἢ ἐν Τροίᾳ μονὴ τοῦ πλήθους τε καὶ καρτηρίας (ita Cod. Darmst. et præstantissimus Bodleianus, et ita locum ab Heindorfii mutatione vindicatum exhibuit Bekkerus) ; ὅτι οὖν ἀγαστὸς κατὰ τὴν ἐπιμοιῆν οὗτος ὁ ἀνὴρ ἐνησημαίνει τὸ ὄνομα ὁ Ἄγαμέμνων. Similiter Theodoretus Vol. V. p. 94. Schulz. in sententia simili ἐνησημαίνει pro verbo simpliciter usurpat : καὶ Ἰωάννην ἀριδῆλως προσονομάζει, ὁ σωτηρίαν τοῖς λαοῖς ἐνησημαίνει καὶ τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν μήνυσιν. Idem p. 96 : ἀλλ' ὥστε τὸν πόθον ἐνδείξασθαι καὶ τὰ τῆς ἡμέρας ἐνησημᾶναι χαρμόσυνα. Sed Plotinus hic ante oculos habuit alios locos Platonis : de Republ. II. p. 377. B. μάλιστα γὰρ δὴ τότε πλάττεται καὶ ἐνδύεται τύπος ὃν ἂν τις βούληται, ἐνησημᾶσθαι et præcipue hæc in Theæteto p. 191. d. p. 281.

Bekk.—ὄτι ἂν βουλευθῶμεν μνημονεύσαι ὧν ἴδωμεν ἢ ἀκούσωμεν ἢ αὐτοὶ ἐννοήσωμεν, ὑπέχοντες αὐτὸ ταῖς αἰσθήσεσι καὶ ἐννοίαις, ἀποτυπούσθαι, ὥσπερ δακτυλίων σημεῖα ἐνσημαινομένων. De vi Activi ed. Medii vid. Pollux in Onomast. V. 149. Sturz. Lex. Xenoph. II. p. 192. Valeken. ad Callimach. Elegg. Fragg. p. 212. et Boissonad. ad Philostrati Heroica p. 286. et p. 294. —Quas vero Platonis l.l. imitationes indicaverunt viri docti, Ast. ad Reipubl. l.l. p. 427. Wyttenbach. ad Plutarch. p. 832. et Jacobs. in Lectt. Stobenss. p. 41., eas in ipsorum commentariis sectabitur Græcæ elegantiæ studiosus: ego paucula subjiciam conjunctiora cum loci nostri argumento: Aristoteles de Memoria c. 1. p. 29. Sylb.—οὐ φαμεν τὴν ξίην εἶναι μνήμην· ἢ γὰρ γυνομένη κίνησις ἐνσημαίνεται, οἷον τύπον τινὰ τοῦ αἰσθήματος, καθάπερ οἱ σφραγιζόμενοι τοῖς δακτυλίοις. Scriptor incertus, sub Socratis nomine latens, ap. Stob. Floril. LIV. p. 369. p. 409. Gaisford. de Cornu Amaltheæ: κατὰ δὲ τὸ κέρας τοῦ βοῦς τοῦ ἐργατικώτατου ὄντος τὸν ἐργάτην ἐνσημαίνεσθαι. Quæ eadem leguntur in Arsenii Violeto. Gregorius Nazianz. Orat. II. de Filio p. 216. ed. Basil.: ἢ πότε τοῦ πατρὸς ταῦτα προεργήσαντος, ἢ δῆλον ὅτι τῶν αὐτῶν τοὺς τύπους ἐνσημαίνεται (lege τοὺς τύπους ἐνσημαίνεται) μὲν ὁ πατήρ, ἐπιτελεῖ δὲ ὁ λόγος, οὐ δουλικῶς, οὐδὲ ἀμαθῶς, ἀλλ' ἐπιστηματικῶς τε καὶ δεσποτικῶς, καὶ οἰκειότερον εἰπεῖν πατρικῶς. Pythagoras ap. Ovidium Metamorph. XV. 169. sq. in Planudea versione p. 664. ed. Boisson. ὡς δὲ κηρὸς εὐπειθῆς καινοῖς ἐνσημαίνεται χαρακτῆρσιν αἰεὶ, καὶ οὐ μένει μὲν ὥσπερ δῆτα καὶ ἦν, οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς τύπους φυλάττει, ὅμως δ' ὁ αὐτὸς ἐστίν· οὕτω διὰ παντὸς τὴν αὐτὴν μὲν εἶναι ψυχὴν ἀναδιδάσκω, εἰς διάφορα δὲ μεταφοιτᾶν σώματα.

p. 856, 3. τὸ δὲ ἀληθές, ἐκάστην ἐκείνων, μὴ (sc. αἰσθέσθαι) τοῦ ἐν τῷ δακτύλῳ ἀλήματος, ἀλλὰ τὴν μὲν ἐφεξῆς τῷ δακτύλῳ κ. τ. λ.] Vigerio, qui cum Eusebii contextum ex Plotiniano explevit, “Hæc et sequentia satis impedita longe magis intricare Ficinus videtur.” Ego nihil magnopere impeditum video, nec, quid intricaverit Ficinus, intelligo. Neque Cudworthus, qui in Systemate Intell. p. 1112. sq. hunc Plotini locum tractavit, quidquam aut de Græcis Plotini aut de Latinis Ficini conqueritur. Cæterum de

διαδόσει exposui supra ad p. 363. E.; qui univ-
ersus locus nostro cum capite conferri debet.
Hic verbo admonebo illius dubitationis ap. Gre-
gor. Nyssen. de Anima p. 94:—ἀμφιβάλλεται
γὰρ εἴτε τὸ σῶμα μόνον ἐστὶ τὸ ἀλοῦν, λαβὼν παρὰ
τῆς ψυχῆς τὴν αἴσθησιν, αὐτὴ δὲ μένει ἀπαθής. εἴτε
καὶ συναλγεί τῷ σώματι. De quo ibi plura dis-
putantur.

— 12. δεῖ τοιοῦτον τίθεσθαι τὸ αἰσθανόμενον, οἷον—εἶναι] Vigerius vertit: “Omnino quippe magnitudinis partes aliæ atque aliæ cum (εἶ est in Eusebio neque vero in ullo Codice Plotini e nostris), ejusmodi oportet esse quod sentitur, ut unum et idem ubique permaneat”—addens in notis τὸ αἰσθανόμενον h.l. active accipi non debere. Infeliciter. Etenim contraria docet totius disputationis nexus et ratio. Tu consule Cudworthum, qui universam hanc argumentationem illustravit, et quem etiam in eo secutus sum, ut verba παντὸς γὰρ μεγ.—τὸ δὲ ἄλλο ἐστὶ in Parenthesi incluserim. Recte etiam Taylor active expressit τὸ αἰσθανόμενον: “the power which perceives.”

p. 857, 4. Πῶς οὖν μέγεθος ὄν, τὸ μὴ μέγεθος νοήσει, καὶ τῷ μεριστῷ τὸ μὴ μεριστὸν νοήσει] Ita plurimi libri nostri et Euseb. In marg. Ed. pro τῷ μεριστῷ scriptum est τὸ μεριστόν. Sed illud præstat, et retinuit etiam Cudworth; quem consule de hoc quarto Plotini argumento disputantem p. 1113. sq.

— 9. αὐτὸ ἐκάστον, ἀνάγκη,—γινώσκειν.] Ita libri etiam nostri. Eusebius contra: αὐτὸ ἐκάστον, quam lectionem potiore censet Vigerius et Latina versio Eusebii ita habet: “id etiam quod intelligat, ita demum, si corpore liberum aut sit, aut fiat, cognoscere necesse est.” In Eusebio antea legebatur τὸν νοῦν σώματος καθαρὸν ὄντα, ἐγγινόμενον γινώσκειν. Vigerius suspicatur: τὸ ἐγγινόμενον: quod ipsa in mente imprimatur. Male.

— 17. Πῶς δ' ἂν καὶ σώματος ὄντος τῆς ψυχῆς, ἀρεταὶ αὐτῆς, σωφροσύνη καὶ (καὶ non est in Euseb.) δικαιοσύνη (non habet Cod. Ciz.) [σωζομένης καθ' ὅσον ἂν αὐτοῦ μεταλαμβάνη.] Libri nostri habent σωζόμενον, nisi quod in Medic. A. σωζομένης supra lineam posuit secunda manus; quam equidem ipsius Ficini esse arbitror, qui cum laboranti sententiæ succurrere vellet, ita mutare

sit conatus. Ego illud intactum reliqui binis de causis. Nam primum suspicor, hæc σωζόμενον καθ' ὅσον ἂν αὐτοῦ μεταλαμβάνη pertinere ad finem capituli XIV. p. 467. B. lin. 9. et ibi ponenda esse post verba: οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολείται. Deinde quod Eusebius sententiam, post vocabulum δικαιοσύνη abruptam, aptissime continuat: ἀνδρεία τε, καὶ ἄλλαι; πνεῦμά τι γὰρ, ἢ αἰμά τι, τὸ σωφροεῖν εἶη κ. τ. λ. Etenim, iudicante Vigerō ad Eusebium pag. 79. ex hoc scriptore lucramur insigne supplementum disputationis Plotinianæ, quod per aliquot capita decurrit, et cui omnia ea subiicienda sunt, quæ inde ab initio sequentis capituli noni, inde a verbis Ἡ δὲ ἑτέρα φύσις usque ad exitum capituli decimi quarti, h. e. usque ad verba οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολείται, et (si mea me conjectura non fallit) σωζόμενον καθ' ὅσον ἂν αὐτοῦ μεταλαμβάνη leguntur. Unde nascuntur nobis hæc quæstiones: Primum: sintne hæc reapse Plotiniana. Præcise negat Scholiastes Cod. Barberin. nr. 409, licet alter ibidem inconcinnam, his demptis, Plotiniani loci orationem esse diserte profiteatur. Ita autem se habet scholion Barb. et Mare. A.

λὸ περιὶ ἀθανασίας ψυχῆς καὶ αἰδιότητος
σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης, ἧ ἀνδρία τε καὶ αἱ ἄλλαι
πνεύματι γὰρ C. [Hoc rubr.]

Marg. } (ἦται ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ζῆσι πῆ δηλῶτ (Mare. A.
atram } σημείωσαι ἀπὸ τοῦντεῦθεν στίχοι πῆ δηλοῦνται) ἀπὸ
τοῦ ἧ σημείου ἐρυθροῦ· ἅτι ἔλιπον οἱ στίχοι οἱ πῆ.
ἕως ἐκεῖ· οὐκ ἄρα ἡ ψυχῆ ἁρμονία. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ
ἐκείσε ἀρχόμενοι εἰσὶν ἐπίσκειται (l. ἐπίσασται
Mare. A.) μέχρι τοῦ· ὅτι μὴ εἰσιν ἀπαλωσίαι. καὶ
οὐδὲν ἐν αὐτοῖς Πλωτίνου περιέχον ὡς μοι δοκεῖ,
ἀλλὰ τινος ἄλλου. διὸ οὐδὲ χρήσιμοι. ἀλλὰ μὴν
οὐδ' ἡ φράσις δείκνυται εἶναι τοῦ σοφοῦ ἀνδρός
Πλωτίνου: ἄλλως τε καὶ τὸ σωφροσύνης καὶ δικαιο-
σύνης ἀνδρεία τε καὶ αἱ ἄλλαι, ἐπόμενον τοῦ λόγου:
τὸ δὲ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης σωζόμενον· καθ'
ὅσον ἂν αὐτοῦ μεταλαμβάνη οὐκ (sic) ἀρμόζει κα-
λῶς:

Deinde; si Plotini hæc sunt, eunam ista Plotiniani libri detruncatio imputanda sit? Porphyriōne, quem supra p. 364. D. in consimilis flagitii suspicionem adduximus? Hoc si posueris; ex Eustochii recensione Plotinianorum operum Eusebius hæc sunsisse putandus sit. Libra-

riusne? Hoc probabilius propterea, quoniam in Plotini Enneadum codicibus aliquot hæc integra leguntur. Utut est: nos ex Eusebio et libris nostris hæc ipsa hoc loco interponenda esse duximus.

p. 858, 1. ἀνδρεία τε κ. τ. λ.] Ab hac voce, quæ sequuntur hic apud Eusebium, ad capitis usque finem, apud Plotinum eo loco non reperies, nec Porphyrius illa, nec Ficinus repræsentat. Sunt tamen Plotini ex genio, cum superioribus aptissime connectuntur eaque Regii MMSS. et Montac. agnoscunt. Sane quæ apud Plotinum post δικαιοσύνη sequuntur, nullo sensu vel dicuntur, vel desinunt. Ita hoc tam insigne fragmentum Eusebius cum iis, quæ hactenus ex Plotino mutuatus erat, non sine fœnore compenabit. Viger. Cæterum in his tangere videtur Empedoclis, vel fortasse potius Critiæ, et reliquorum sententias philosophorum; de quibus Cicero in Tuscul. I. 9. ubi vid. Davis. et confer Stobæi Eclogg. Physicæ. I. 52. p. 796—798. Heeren. et Gregorium Nyssenum de Anima p. 90. Cr.

— 7. ἀλλ' οὖν] οὖν dedi ex utroque MMSS., non οὐ, ut ante. Viger.

— 8. ψύχεος] Ita regii duo et Montac. non ψύχους, Homericum illud spectare visus est Odys. κ. 555. ψύχεος ἰμείρων κατελέξατο, οἰνοβαρείων. Viger.

p. 859, 1. ἀγνοοῦσιν, ὡς καὶ] Pauca hæc, sed necessaria, ex Montac. codice supplevimus. ταῦτα, quod sequitur, melius abesset. Viger. Vel legendum αὐτά. Cr.

— 2. ἀσωμάτοις, ταῦτα] Et hanc utramque vocem eod. ex Montac. addidimus: itemque verba περὶ ψυχῆν. Viger.

— 8. ἀ δύναται] Ex eodem Montac. Viger.

p. 860, 3. ὡς φασιν οὔσαν] Pro οὔσαν legendum εἶναι. Viger. Forte interpungendum est—εἶναι, σῶμα, ὡς φασιν, οὔσαν, διάφορα δέ. Cr.

— 9. Ἔτι δὲ κ. τ. λ.] Rursus videtur tangere Dicæarchi et Aristoxeni sententias; de quibus vidimus supra cap. III. Plotini p. 458. A. Cr.

— ib. Ἔτι δὲ κ. τ. λ.] Antea legebatur ψυχῆ δέ εἰ σῶμα οὔσα. Montac. ψυχῆ δὲ ἔτι εἰ σ. οὔσα. Mihi ἔτι δὲ probatum est: ψυχῆ abundare visum; sequitur enim ex eod. Montac. ἡ ψυχῆ διήλθε, quæ verba deerant in priori editione. Viger.

p. 860, 10. τοῖς ἄλλοις] Additum ex eod. Montac. *Viger.*

— 11. οὐδὲν ἐνεργεία εἰσεῖναι] In priori edit. deerant hæc: ἐνεργεία εἰσεῖναι. Montac. legebat οὐδὲ ἐνεργεία εἰσεῖναι. Correxī οὐδὲν ἐνεργεία, dandi casu. Verbum εἰσεῖναι retineri potest; mallet tamen ἐνεῖναι, ut paullo post: ἐνεῖη τοῖς σωμα. non εἰσεῖη. *Viger.*

p. 861, 3. οὐ σώματος] Fort. τοῦ vel ὅλου. *Cr.*

— 7. φύσει μὲν] Legendum videtur φύσει μὲν, ut paullo post lin. 7. *Viger.*—Tangit Chrysippum, qui ita apud Plutarch. de Repugnanti. Stoicc. p. 1052. F. p. 290. Wyt. : τὸ βρέφος ἐν τῇ γαστρὶ φύσει τρέφεσθαι, νομίζει (Χρύσιππος) καθάπερ φυτόν· ὅταν δὲ τεχθῆ, ψυχούμενον ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ στομούμενον τὸ πνεῦμα μεταβάλλει, καὶ γίνεσθαι ζῶον· ὅθεν οὐκ ἀπὸ τρόπου τὴν ψυχὴν ὠνομάσθαι παρὰ τὴν ψύξιν. Cf. etiam p. 1053. D. et consule Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 84. p. 408. ed. Oxon. et Baguet. in Chrysippeis p. 102.—Etymologiam supra attigimus ad p. 379. A. *Cr.*

— 17. εἰ τὸ δυνάμει,] Legendum existimo εἰ γὰρ τὸ δυνάμει, si γένοιτο, quod sequitur, retineri placet. Sin, quod ego mallet, γένοιτο delebitur, particula γὰρ nihil opus erit: nec quicquam deerit ad loci hujus integritatem. *Viger.*

p. 862, 2. ὁ οὐ δυνάμει] Ita recte Montac. In priori edit. ὁ et οὐ deerant. *Viger.*

— 9. Ἐπεὶ δὲ] Ambo MSS. Regii: ἐπὶ δὲ ἄλλης φύσεως. recte. Quodsi ἐπεὶ retinebitur, sumetur pro ἔπειτα, ut supra in Platone et Plutarcho me observare memini: tuncque legendum erit ἐπεὶ δὲ ἄλλης φύσεως πέρι, δεῖ κ. τ. λ. Nisi tamen in illo gignendi casu vel χάριω vel ἔνεκα subaudiri placet. *Viger.*—Hanc sententiam de anima, tanquam ἀρμονία, quod attinet, nota est disputatio in Phædone; ad quem locum consulto Wyttenbach. p. 248. sqq. et eundem in Philomathia III. 70. Cf. quæ supra posuimus ad p. 307. E. et p. 458. A. Platonis Plotinique disputationem, qua hæc sententia refellitur, excerpit Gregorius Nyssenus de Anima p. 95. seq. (ubi lege Συμμίας pro Σιμίας) *Cr.*

— 16. Ὅτι δὲ ἀδύνατον] Eandem Harmoniam refellunt Plato in Phædone 388. 390. 391. Aristoteles lib. I. de anima cap. 4. Plotini rationes,

si postremam excipias, eadem fere cum Platonis, sed brevius pressiusque collectæ. *Viger.*

p. 863, 2. ὑγεία ἂν εἴη] Aristoteles loco citato: ἀρμόζει δὲ μᾶλλον καθ' ὑγείας λέγειν, καὶ ὅλως τῶν σωματικῶν ἀρετῶν, ἢ κατὰ ψυχῆς. *Viger.*

— 5. τὴν ἀρμονίαν] Trajecta hæc erant in priori editione. Legebatur enim: ταῖς χορδαῖς λόγον ἔχοντα τὴν ἀρμονίαν παρ' αὐτῶ. Longe aptior nexus ille, quem ex Montac. restituimus. *Viger.*

— 7. παρ' αὐτῶν [Eus. αὐτῶν], οὐτ' ἐνταῦθα] Hæc etiam ante hiantia Montac. implevit. *Viger.*

— 10. τὴν τάξιν κ. τ. λ.] Brevius ac melius, quam ut in Montac. Cod. καὶ τὴν τάξιν οὐκ ἐκ τῆς ψυχῆς ἀλλ' αὐτὴν ἐκ τῆς αὐτομάτου τάξεως τὴν ὑποστ. εἰληφ. *Viger.*

— 17. Ἀρχὴ γὰρ κινήσεως ἦδε χορηγούσα τοῖς ἄλλοις κίνησιν] Ducta sunt hæc ex nobilissimo loco Platonis in Phædro p. 245. C: πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον· τὸ δ' ἄλλο κινεῖται καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενοι, πᾶσαν ἔχον κινήσεως, πᾶσαν ἔχει ζωῆς κ. τ. λ. quæ vertit Cicero in Tuscul. I. 23. et in Somn. Scip. cap. 8. [Cic. de Rep. VI. 25. p. 504. sqq. ed. Moscri. coll. ib. p. 537. sqq.] et multi expresserunt, in his Origenes περὶ ἀχῶν III. 1. p. 108. sq. Ruæi. —Mox formula: ἦν ἀνώλεθρον καὶ ἀθάνατον εἶναι δεῖ ex Phædone desumpta multos imitatores nacta est. Vid. Phædon. p. 106. B. p. 104. Bekk. Consule Wyttenbach. ad eum locum p. 280—283. et annot. nostram in Procli Instit. Theolog. c. 187. p. 278. sq., ubi etiam de formis ἀνώλεθρον et ἀνώλεθρον dictum est, et plures philosophorum loci, in his hic ipse Plotinianus, citati sunt.

p. 865, 6. Λάβωμεν δὲ ψυχὴν, μὴ τὴν ἐν σώματι (articulum non agnoscunt plurimi nostri) ἐπιθυμίας ἀλόγους καὶ θυμὸς προσλαβοῦσαν] Post vocem θυμὸς in Cod. Vindob. A. sequuntur hæc: τε δικαιοσύνη ἀνδρία τε καὶ αἱ ἄλλαι ἀρεταὶ κ. τ. λ. h. e. ea, quæ in aliis Codd. posita sunt ad finem capituli VIII. p. 463. C. et quæ ibidem ex Eusebii P. E. et nostris libris interposuimus. Sed Vindobonensis Codex desinit in verbis: καὶ ὡς τὰ μὲν ἄρχει τε καὶ ἐπιστατεῖ καὶ μάχεται πολλαχῆ, (omissis τῶ σώματι) quæ leguntur apud Eusebium p. 835. A. lin. 7. et 8.

p. 865, 11. Εἰ οὖν τοιοῦτον ἡ ψυχὴ—φρόνησις γὰρ καὶ ἀρετὴ ἀληθὴς—ἅτε θεῶν μετὸν αὐτῶ διὰ συγκύρειαν καὶ τὸ ὁμοούσιον.] Ita emendavi vulgatum μεστὸν auctoritate plurimorum librorum, e quibus unus θεῶν μετὸν. Lucas Holstenius ad Sallustium de Diis et Mundo Plotini locum adhibens (ad cap. 8. p. 121. Orellii) ita scripsit: ἅτε θεῶν μεστὸν αὐτῶν. Non crediderim ex aliquo Codice. Et Ficinus etiam nostram lectionem expressit. Ceterum argumentum quod attingit, comparandi sunt, præter Sallustium l. l. Plotinus ipse supra p. 54. C—F. ibiq. annotata, et Proclus in Platonis Timæum, ubi de differentia animæ divinæ humanæque agit, p. 314.

p. 866, 15. ὡς πολλάκις αὐτῶ δόξαι τοῦτο δὴ καλῶς εἰρησθαι· χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῶν θεὸς ἄμβροτος,] Versus Empedoclis ex initio καθαρμῶν, quod integrum servavit Diogenes Laërtius VIII. 62. Cf. ibid. §. 54. et §. 66; particulam referunt alii. Videsis Davisium ad Cic. Tuscull. I. 9. Interpr. ad Diog. Laërt. l. l. Fabricium ad Sext. Empir. adv. Mathem. I. §. 302. p. 283. Sturz. ad Empedoclem p. 466. sq. qui diversas lectiones enotavit. Cf. ibid. p. 530. et p. 646. Exhibuit etiam Jacobs. in Paralipom. ad Antholog. Gr. I. nr. 75. p. 665. et in Antholog. Latina nr. 569. p. 202. et quidem ita :

ὦ φίλοι, οἱ μέγα ἔστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγατος
ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλιος, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
χαίρετ'. ἐγὼ δ' ὑμῶν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητὸς,
πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμένος, ὥσπερ ἔοικεν,
ταινίαις τε περίσπεπτος στέφασίν τε θαλείοις.

Cæterum ut Empedoclea oratio universa multa Homericæ habet, ita illud quoque θεὸς ἄμβροτος. Vid. Scholia in Iliad. ω. 460. Plotiniani vero loci, quod sciam, nemo eorum, qui hæc tractarunt, mentionem fecit. Formulæ autem consimiles obviæ sunt passim in Marmoribus. Sic, ut hoc utar, in inscriptione illa, a Müntero V. Cl. ad Samothracica initia relata, (in Antiquarr. Abhandll. p. 183.) legitur :

Κούρος ἐγὼ καλέω σε, θεῶ φίλος, οὐκέτι θνητὸς.

Item apud Gruter. p. DCCLIX. 4.

πρόσθεν μὲν θνητὴν (θνητὴ Muratorius) νῦν δὲ θεῶν
μέτοχος.

Apud eundem p. MCXXIII. 7 :

Adfinis memorande! quid o me ad sidera cæli
Ablatum quereris? *Desine flere deum.*

Quas inscriptiones Specimini primo *Marmorum Mysticorum* p. 8—11. inseruit et explicavit Bened. Bendtsen [p. 3. 8. 11. Havniæ 1819. 4.]. Cui tamen miror non in mentem venisse Empedoclea illa quæ præ cæteris his inscriptionibus adhibenda erant. Alii docebant *genios* (δαίμονας) fieri eos, qui juste et honeste vitam exegerint. Vid. Platon. Cratyl. p. 397. 398. Libanii Declamat. pro Socrat. p. 264. ibiq. Jac. Morelli, et Olympiodor. in Alcib. pr. p. 15. sq.

p. 867, 4. ὥσπερ ἀγάλματα ἐν αὐτῇ ἰδρυμένα ὀρώσα—οἶον εἰ χρυσὸς ἐμψυχὸς εἴη κ. τ. λ.] Fons hujus loci partim in Alcibiadis oratione ap. Platonem in Convivio p. 216. E. partim in Sophista p. 228. C. Vide quæ supra diximus ad locum Plotini geminum p. 54. F. Cf. etiam infra p. 520. F. ibiq. annot.

— 11. Περὶ τοιοῦτον χρήματος—ὡς οὐκ ἀθάνατον] Vid. Platon. Phædon. p. 105. p. 102. sqq. Bekkeri, ubi Wyttenbach. in annot. p. 279. sq. hunc Plotini locum exhibet hæc addens: “Ergo (Plotinus) eos, qui hujus argumentationis Platonice vim repudiant, duobus aliis coarctet argumentis. Alterum est: ἡ ἀναλύσασιν ὡς σύνθετον—μοῖραν δέχεσθαι i. e. aut animam in partes dissolvunt, ut compositam, idque usque eo, donec pervenerint ad unam talem partem, quæ sibi et cæteris imperet, quæ immortalis sit, cui nefus et contra naturæ leges sit, mortem suscipere. hoc est illud argumentum, quod attigimus Psychologiæ V. VIII. p. LV. Alterum: ἡ πάθος ἐπακτὸν, ἐνέργεια ζῶσα: aut dicentes vitam esse accidens materiæ, id unde materiæ tale accidens venit, cogentur immortale esse futuri nec capax contrarii ejus, quod ipsa affert, (i. e. immunis a morte). Etenim una est natura actu vivens. Et sic revocat demonstrationem ad illud decretum, unam esse totius naturæ animam, ejus singulares animæ nostræ partes sint. Ad hunc Phædonis locum refert item interpretandum Proclus Instit. Theolog. §. CLXXXVII. et sq.” (p. 278. sqq. ed. Francof.) ubi consule annot. nostram. Posterius argumentum ἡ πάθος—ἀδεκτον ὄν τοῦ ἐναντίου ᾧ ἐπιφέρει consequens est axiomatis, quod alio consilio adversus Platonicos aliquot tuctur Proclus in Platonis Parmenidem p. 209. ed. Cousin. (Tom. V.) ubi et alia ponit et hæc: καὶ τὸ ζῶης αἴτιον εἶναι τὸ πεπλήρωκε ζῶης· καὶ

τὸ τελειότητος, ἑαυτὸ τέλειον ἀπεργάζεται. Cæterum hæc Plotini tam ingeniose excogitata et miratur, neque tamen usquequaque comprobatur Tiedemann. in libro de causis Philosophiæ contemplativæ. III. p. 365. sqq.

p. 868, 8. Ἐπι εἰ πᾶσαν ψυχὴν φήσουσι φθαρτὴν.] Stoicos et fortasse Epicureos videtur respicere Plotinus. De Epicureis vid. supra ad p. 457. cap. 3. init. De Stoicis Ciceron. Tuscul. I. 32. ibiq. Davis. Wyttēb. ad Plut. de S. N. V. p. 400. p. 78. ed. Lugd. Ed. Oxon. Van Lynden de Panætio p. 70. Bagnet in Chrysipreïs p. 101. sq.

— 18. Ψυχὴ δὲ μία καὶ ἀπλῆ ἐνέργεια οὐσα ἐν τῷ ζῆν φύσις, οὐ τοίνυν ταύτῃ φθαρήσεται.] Hæc etiam expressit Marsilius, nisi quod ante ἐν τῷ ζῆν cogitavit καί. Eum secutus Taylor ita vertit: “But soul being one simple energy, and a nature characterised by life, cannot be corrupted as a composite.” Codices in vulgata perseverant. Wyttēbachius suspicatur: φύσει ἐστὶ. Etenim ad Platonis Phædon. p. 197. posteaquam Plotini locum p. 557. A. attigit, ita pergit: “jam illud alterum, διαίρεθῆναι ταύτῃ ἢ περ συνετέθη, hanc habet vim, ut totum dividatur in eas partes, ex quibus compositum est, et ea ratione, qua compositum est: veluti corpus in quatuor ille elementa quibus constat, et dissolutis vinculis has partes continentibus. Spectat huc Plotinus (sequitur noster locus — : ἐν τῷ ζῆν φύσις F. φύσει ἐστὶ:) οὐ τοίνυν ταύτῃ φθαρήσεται. Tum diversa compositionis ac dissolutionis genera recenset. Æneas Gazæus p. 66: διαλυόμενον δὲ τὸ σύνθετον οὐκ εἰς ταῦτα πάλιν ἀναχωρεῖ ἐξ ὧν συνετέθη; Sunt enim cohesionis corporum varia genera, postea a Stoicis celebrata: ut est apud Plutarchum. Præcept. Conjug. p. 142. E. τῶν σωμάτων τὰ μὲν ἐκ διεστώτων, λέγουσιν εἶναι, καθάπερ στόλον καὶ στρατόπεδον· τὰ δ' ἐκ συναπτομένων, ὥσπερ οἰκίαν καὶ ναῦν· τὰ δὲ ἠνωμένα καὶ συμφυῆ καθάπερ ἐστὶ τῶν ζώων ἕκαστον, ubi plura in hanc rem dedimus.” (Tu vide animadverss. in eum locum p. 892. ed. Oxon. Adde Olympiodor. in Alcib. pr. p. 25.). Deinde explicationem continuat: “Quod autem velint Platonici σύνθετον, compositum ex partibus extra partes positis, ut vulgo dicuntur, spatium implentes, extensas, intelligitur ex frequentia exemplorum: v. c. Plu-

tarchi de Animæ Procreat. p. 1022. E. Adv. Stoicc. p. 1085. C. Plotini p. 160. D. E. 161. C. D. 162. D. 163. E. 165. A. 166. E. 310. C. 313. E. 457. A. 466. A. C. 557. A. Albini Doctrin. Platon. p. 372. D. Æneæ Gaz. p. 59. 66. Zachariæ Mityl. p. 175. Olympiodori in Phædon. Cod. III. p. 40. et alibi sæpe: Cod. I. p. 63. 185.” Deinde cum Ficino scripsi: ἀλλ' ἄρα (pro ἄρα) μερισθεῖσα, κερματιζομένη ἀπόλοιτο ἂν; cum signo interrogandi.—Fortasse ante κερματιζομένη excidit insuper καί. Plato autem ita de Rep. p. 395. B. φαίνεται μοι εἰς μικρότερα κατακερματισθαι ἢ τοῦ ἀνθρώπου φύσις. Plutarch. de Animæ Procreat. p. 1020. L. p. 153. Wyttēb.; —εἴτε τέμνοιτο κερματιζομένων εἰς μόρια τῶν μονάδων. Cf. Schleusneri Lex. N. T. in κερματιστής. Plotinus supra ap. Euseb. P. E. p. 833. A: κερματιζομένου δὲ τοῦ σώματος, ἐφ' ἑκάστῳ μέρει ἢ αὐτῇ ποιότητι μένει. Cf. Plotin. infra V. 8. 9. VI. 2. 2. VI. 2. 12.—Deinde cum Ficino et cod. Vaticano interrogationis signum sustuli post ψυχῆ, et posui post φθοράν.

p. 869, 7. Πῶς οὖν—ἦδε (sic dedi ex Vatic. pro ἦ δὲ) εἰς σῶμα ἔρχεται;] Taylor ad hunc locum versionis suæ exhibet locum Procli in Timæum p. 343. et quidem anglice conversum, quo de animarum descensu loquitur hic philosophus. Sed nos de hac doctrina et supra diximus ad p. 381. sqq. et proxime dicemus ad initium libri sequentis p. 468. A. Proxime pro ὅσος, quisquis, Ficinus expressit ὅσον, quantum. Libri MSS. illud retinent, et respondet ei in sequentibus ὁ δ' ἂν. Idem mox expressit οἶδεν, novit. At plerique libri habent εἶδεν, vidit.

— 12. —ὥσπερ κνοῦν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ὠδῖνον γεννήσαι] Platonem imitatur Conviv. p. 206. sub fin. p. 436. Bekk.: ὅθεν δὴ τῷ κνοῦντί τε καὶ ἦδη σπαργῶντι πολλὴ ἢ πτόσις γέγονε περὶ τὸ καλόν, διὰ τὸ μεγάλης ὠδῖνος ἀπολύει τὸν ἔχοντα. Cf. de Republ. VI. p. 490. p. 285. Bekk. Tim. p. 86. p. 139. de Legg. IV. 717. p. 357. Epistol. II. p. 313. A. Ad verba et sententias confer Proclum in Alcib. pr. p. 150. Olympiodor. ad eund. p. 7:—ὡς ὠδύνοντα (leg. ὠδίνοντα) πρὸς τοῦτο, ut qui pronus esset ad illud. Vid. quæ ibi laudavimus in Annot. et confer ipsum Plotinum supra p. 346. D. Adde Damascium de Principiis p. 79. ed. Κορρ.: ὥστε καὶ ὁ νοῦς, ἢ

νοῦς, τῶν ποιῶν τινων θεωρὸς ὧν, ὠδίνει μὲν τῆς φύσεως ἐκείνης ἔννοιαν, προάγει δὲ αὐτὴν οὐδὲ ἐκείνος, ἀλλὰ τοῦναντίον, καὶ συνάγει πρὸς ἑαυτὴν (ἀν πρὸς ἑαυτὸν?) τὴν ὠδίνα—εἴπως δυναθείημεν—πρὸς τὴν ὠδίνα ἐκείνην ἀναδραμεῖν.

ρ. 870, 7. Περὶ δὲ τῆς τῶν ἄλλων ζώων ψυχῆς, ὅσαι μὲν—εἰ δὲ ἔστιν ἄλλο τι εἶδος ψυχῆς] Distinguit Plotinus inter eas brutorum animas, quæ ex corporibus humanis humanæ degeneraverint, easque, quæ, cum nunquam humano in corpore fuerint, animandis brutorum corporibus inservant. Fons hujus doctrinæ inest in Platonis Τιμαιο p. 42. p. 45. Bekk.—σφαλεῖς δὲ τούτων εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβαλοῦ μὴ παύομενος δὲ ἐν τούτοις ἔτι κακίας, τρόπον ὃν κακύνουτο, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς τοῦ τρόπου γενέσεως εἰς τινα τοιαύτην ἀεὶ μεταβαλοῦ θήρειον φύσιν κ. τ. λ. Ad quæ haud scio an non Ficinus erraverit, cum Platonem dicat (c. 19.) brutorum animas et anima et corpore caducas statuisset. Ut ut est: Christiani philosophi longissime ab ea sententia recesserunt, quæ gradu tantum brutorum animas ab humanis differre poneret, illasque prorsus perituras statuerunt. Basilius Magnus posteaquam bestiarum animas sanguine, carne ac proinde terræ ortas posuit, ita pergit in Hexaëm. Homil. VIII. p. 99. B. C:—μὴ νόμιζε πρεσβυτέραν εἶναι (brutorum animam) τῆς τοῦ σώματος αὐτῶν ὑποστάσεως, μηδὲ ἐπιδιαμένουσαν μετὰ τὴν τῆς σαρκὸς διάλυσιν. φεῦγε φληνάφους τῶν σοβαρῶν φιλοσόφων, οἱ οὐκ αἰσχύρονται τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰς κυρείας ὁμοειδεῖς ἀλλήλαις τιθέμενοι· οἱ λέγοντες ἑαυτοὺς γεγενησθαί ποτε καὶ γυναικας καὶ θάμνους καὶ ἰχθύας θαλασσίους κ. τ. λ. Quæ in Platonem non unius quam in Plotinum conjecta sunt. Suffragantur ei plurimi Ecclesie doctores. Antiochus Ptolemæensis in Aug. Maii Collect. Vatic. I. p. 81. sq.: τὰ μὲν ἄλλα τετράποδα ποιῶν ὁ θεὸς, μετὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰς ψυχὰς παρήγαγεν· τὸν δὲ ἄνθρωπον πλάττων πρῶτον κατασκευάζει τὸ τοῦ σώματος ὄργανον· καὶ τότε τὴν ψυχὴν δημιουργήσας ἐπέθηκεν, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀνθρώπου· ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα καὶ τὰ κτήνη λυόμενα θανάτῳ συναφανίζει τῷ σώματι καὶ τὴν ψυχὴν. κ. τ. λ. In eadem sententiam pronuntiat Photius ad Amphilochiūm CXLIX. 7. ibid. p. 295. sq. Quod plantis quoque animam vitalem certe attribuit Plotinus, in

VOL. III.

ea re Aristotelem non minus quam Platonem suum sequitur. Aristoteles de Anima I. 5. p. 19. Syll. φαίνεται γὰρ τὰ τε φυτὰ ζῆν, οὐ μετέχοντα φορᾶς οὐδ' αἰσθήσεως, καὶ τῶν ζώων πολλὰ διάνοιαν οὐκ ἔχειν. Cf. etiam Tiedemann. *Geist der spekulativen Philosophie* III. p. 367.

— 13. Εἰ δὲ τὴν ἀνθρώπου ψυχὴν τριμερῆ οὔσαν τῷ συνθέτῳ λυθήσεσθαι.] Repetendum ex antecedentibus δεῖ. Quam Plotini brevitatem cum non intelligerent librarii quidam; mutaverunt: λυθήσεται. Argumentum quod attinet, hæc ratio, quæ animam ex tribus partibus compositam (σύνθετον) ponit: λόγῳ, θυμῷ, ἐπιθυμίᾳ, neque confundi debet cum illa altera ratione, qua ducti philosophi vel dicebant vel negabant animam compositam (σύνθετον) esse *ex partibus extra partes positis*, ut vulgo dicuntur, spatium implentibus, extensis, docente Wyttenbachio ad Phædonem p. 197. sq. neque vero magis cum illa Trichotomia sacrorum scriptorum, qua humanæ naturæ tres partes attribuebantur: corpus (τὸ σῶμα), anima (ἡ ψυχὴ), mens s. spiritus (τὸ πνεῦμα), de qua distributione nuper disputavit Herm. Olshausen in Diatriba: De humanæ naturæ trichotomia N. T. scriptoribus recepta. Regimonti 1826.—Illius *τριμερείας*, quam h. l. attigit. Plotinus, fons est in eodem. Τιμαιο p. 70. p. 98. sq. Bekk. cf. alterum Τιμæum, Loerum, quem dicunt, p. 556. Galei: junge Rempubl. IX. p. 734. Philon. Jud. Legis Allegorr. III. p. 310. Pfeiff. Plutarch. de Vult. Lunæ p. 943. A. Placitt. Philoss. IV. 4. Diog. Laërt. VIII. 30. Himerium p. 884. ibiq. Wernsdorf. Alcinoium de Doctr. Platon. 24. p. 504. Proclum in Τιμæum p. 326, in Politiam p. 399. Olympiodor. in Alcib. pr. p. 4. 65. 81. 172. 203. et confer ipsum Plotinum supra p. 398. B. C. D. et p. 420. sqq.—Mox ad verba: τὰς μὲν καθαρὰς—τὸ προσπλασθὲν ἐν τῇ γενέσει ἀφήσειν. Cf. Τιμαῖ I. l. nimirum p. 42. A. Porphyr. de Abstinent. I. 30. p. 49. Rhocr.: εἴπερ πρὸς τὰ ὄντως οἰκεία μέλλομεν ἐπιαιεῖναι (δεῖ ἡμᾶς) ἂ μὲν ἐκ τῆς θιητῆς προσειλήφαμεν φύσεως, ἀποθέσθαι πάντα μετὰ τῆς πρὸς αὐτὰ προσπαθείας κ. τ. λ. ubi Rhoerius et alia comparat et verba Apostoli II. Corinth. V. 1. Adde Libanii Declamation. pro Socrate (ad calc. Aristidis advers. Lept. ed. Jac. Morelli) p. 258.

— 17. οὐδὲν γὰρ ἐκ τοῦ ὄντος ἀπολείται] Post
I. l

ἀπολείται fortasse ponenda sunt verba, quæ supra p. 463. C. lin. 6. leguntur: *σωζόμενον (προσωζομένης) καθ' ὅσον ἂν αὐτοῦ μεταλαμβάνῃ*. Vid. annot. ad eum locum.

p. 871, 2. ἂ δὲ καὶ πρὸς τοὺς δεομένους πίστεως αἰσθήσει κεκραμένης κ. τ. λ.] Non dubitavi cum Vaticano Cod. et Ficino, quem etiam Taylor sequitur, ita scribere pro *κεκρατημένης*, quod in Editione legitur. Contrarium est sejungere sive *sevocare mentem a sensibus*, ut Tullianum illud usurpem (Tuscull. I. 16. 38.) Cæterum quod demonstrationi (*τῇ ἀποδείξει*) suæ Plotinus ea subjeit, quæ ex historia desumpta fidem (*πίστω*) faciunt: in eo et aliorum auctoritatem philosophorum sequitur et vero ipsius Platonis, quibus etiam se applicuit Cicero in Tusculanis I. 12—16: “Itaque unum illud erat insitum prisceis illis, quos *cascos* appellat Ennius, esse in morte sensum, neque excessu vitæ sic deleri hominem, ut funditus interiret: idque quum multis aliis rebus, tum e *pontificio jure et cærimoniis sepulcrorum* intelligi licet,” &c. Cf. de pontificio jure et reliquis, quæ huc faciunt, Cic. Topic. XXIII. 90. et de Legg. II. 22. p. 321. ed. Moseri, ibiq. annot. Jam sigillatim videamus de sequentibus: *ἔκ τε ὧν θεοὶ ἀνείλον—ἰλάσκεσθαι*. Oraculorum ejusmodi pleni sunt historicorum aliorumque scriptorum libri, Pausaniæ maxime, Porphyrii, Stobæi, aliorum. Vetustatem hujus rei arguit Homericæ *νεκία* (Odyss. λ. 23. sqq.) *Μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, τὸν Λαέρτην δεικνὺς, κατὰ γὰρ τὰς ὑποθημοσύνας τῆς Κίρκης, καὶ τὸν βόθρον ὀρύξαντα καὶ τὰς χοῶς ἐπιτετελεκότα*. Verba sunt Theodreti Therapeut. VIII. p. 910. Schulz. Alia exhibet Wyttenb. ad Plutarchi Consol. Apollonii p. 752. Oracula si requiris, adi Porphyrium ap. Euseb. P. E. IV. p. 145—147. et V. p. 230. cf. Pausan. VI. 9. 3. et Ælian. V. H. XI. 3. (ubi de Cleomede ab Astupalæensibus oracli jussu heroieis honoribus impertito —). *Μοχ τιμάς τε νέμειν τεθηκόσω—εἰς τοὺς ἀπεληλυθότας*. Plato ap. Diogen. Laërt. III. 83: “Tria sunt justitiæ genera, primum circa deos, alterum circa homines, tertium circa defunctos.” De hoc genere ita pergit: *οἱ δὲ τῶν μνημείων ἐπιμελούμενοι, δῆλον ὅτι περὶ τοὺς ἀποικομένους (δικαιοπραγοῦσι)*. Hinc *justa* apud veteres et *jura Manium*, quæ hoc loco sufficit verbo nominasse.

(et cf. Odyss. ἀ. 291; Iliad. ω. 38. eum Scholl. Wasse. ad Sallustii Jugurth. cap. XI. et Wyttenbach. ad Platon. Phædon. p. 293. Pergit Plotinus: *Πολλὰ δὲ ψυχὰι—οὐκ ἀπέστησαν τοῦ εὐεργετεῖν ἄνθρώπους*. Hesiodus *ἔργ.* 122. (124. sq.): *τοὶ μὲν δαίμονες εἰσι Διὸς μέγαν διὰ βουλάς, Ἑσθλοὶ, ἐπιχθόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων* de animabus eorum, qui bene et juste vitam exegerunt; quos versus paullulum immutatos in suam disputationem convertit Plato cum in Cratylō p. 397. et in Republ. V. p. 469. itemque Olympiodorus in Aleib. pr. p. 16. Conf. Cic. Tuscull. I. 12. 28. ubi de Tyndaridis fratribus: “Qui non modo adjutores in præliis victoriæ populi Romani, sed etiam nuntii fuisse perhibentur.” Extrema Plotiniani loci: *αἱ δὲ καὶ μαντεῖα ἀποδειξάμεναι κ. τ. λ.* quod attinet, pertinent hæc ad *νεκρομαντεῖαν*, de qua consule eundem Tullium in Quæst. Tusculann. I. 16. 37. et de Divinat. I. 58. p. 286. Ed. Moseri, et utrobique Davisium reliquosque interpretes. Hæc propterea accuratius aliquanto tractavimus, ne, quod vulgo fieri solet, hæc argumenta immortalitatis animorum ex sui sæculi ingenio hausisse, sed Platonis et antiquiorum etiam ad exemplum adhibuisse Plotinum judicemus.

LIB. VIII.

p. 872, 7. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΣΩΜΑΤΑ ΚΑΘΟΔΟΥ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.] A nonnullis libris abest articulus *τῆς* ante *ψυχῆς*: non male. Est hic liber ordine sextus. Vid. Porphyr. de Vita Plotini c. 4. et 25. Sæpius autem hunc locum attingit in his Enneadibus, nec ipsas fabularum delicias detrectans, hac quoque parte Platonis imitator Plotinus. Cf. v. c. quæ supra leguntur p. 381. A. Mythologica hujus loci explicuimus eum in commentatt. Herodoteis p. 307. sqq. tum in Symbolica, præsertim Volum. III. p. 424. sqq. Adde (Th. Taylor) Dissertation on the Eleusinian and Bacchic mysteries p. 9—16. 55. 79. et Bened. Bendtsenii Marmor. Mystice. Specim. I. p. 7. sq. Persecutus erat hoc argumentum de Anima in libris *De regressu animæ* (*περὶ ἀνόδου τῆς ψυχῆς*) uti constat ex Augustini lib. X. c. 29. de Civitate Dei, de quibus consule Lue. Holsten. de vita et scriptis Porphyrii cap. 8. p. 46. sqq. Comparanda etiam sunt, quæ

idem Plotini discipulus posuit in lib. I. §. 30. de Abstinentia p. 49. Rhærii. Fontes autem hujus libri Plotiniani querendi sunt potissimum in Platonis Phædro p. 246. sq. in Republ. X. p. 617. sqq. et in Timæo p. 41. sqq. ut alios dialogos omittam. de quibus vide Wytenbachii Disputat. de placito immortalit. animm. (ante Phædonem) p. XVI. seq. et descensum quod attinet ad Plutarch. de S. N. V. p. 113. p. 444. ed. Oxon. De Aristotele est memorabile testimonium Procli in Timæum p. 338. Posteaquam enim de Platonis disputationibus dixerat, ita pergit:—Ὁ δὴ καὶ Ἀριστοτέλης, ζηλώσας ἐν τῇ περὶ ψυχῆς πραγματεία, φυσικῶς αὐτὴν μεταχειριζόμενος, οὔτε περὶ καθόδων ψυχῆς, οὔτε περὶ λήξεων ἐμνημόνευσε, ἀλλ' ἐν τοῖς διαλόγοις χωρὶς ἐπραγματεύσατο περὶ αὐτὸν (fort. περὶ αὐτῶν) καὶ τὸν προηγούμενον κατεβάλλετο λόγον. Quod igitur in dialogis suis hæc tractaverat Stagiritæ, argumento est, eum has disputationes populari duntaxat disciplinæ accommodatas voluisse. Ibidem Proclus hanc dubitationem attingit in philosophorum scholis agitatam: utrum tota descendat anima, nec ne:—ὥστε ὅπερ Πλωτῖνός φησιν, νεώτερος ἂν εἴη λόγος, ὁ μὴ πᾶσαν αὐτὴν (τὴν ψυχὴν) κατένειναι διαταπτόμενος. Simplicius Procm. in Aristotel. de Anima fin.:—δι' ὃ οὔτε μένειν τι αὐτῆς (τῆς ψυχῆς) θησόμεθα κατὰ τὸν Πλωτῖνον ἀεὶ ὡσαύτως καὶ καθαρῶς, οὔτε παντελῶς προίεναι ἐν τῇ εἰς γένεσιν ῥοπή. ἀλλ' ὅλη προίεσι καὶ μένει εἰδικρινῶς ἐν τῇ πρὸς τὰ δεύτερα ῥοπή. Eandem sententiam attingit Hermias in Phædrum p. 147. Locum apposui supra ad Plotin. p. 361. A. Cf. autem hujus libri Plotiniani caput ultimum p. 476.

Neque vero Plotinus solum, sed etiam Pythagoras, Plato, reliqui a Christianis maxime scriptoribus certatim impugnatī sunt propter illud decretum, unde hæc universa doctrina pendet. Dico προὔπαρξιν animarum, quam *præexistētia* Scholastici dicunt. Eam cum ex altera parte pertinaciter retinerent Platonis Plotinique sectatores: ex altera vehementer refutarent Christiani doctores, excepto Origine et qui cum eo facerent; exorta inde magna seges est librorum, decretorum, canonum, ad Joannis usque Damasceni et posteriora tempora. Ego pauca tantum delibabo. Clemens Alexandrinus in fragmento octavi libri Stromm. in Ang. Maii Collect. Vati-

cana T. I. 3. p. 83: Ὁ θεὸς ἡμᾶς ἐποίησεν οὐ προύοντας· ἐχρῆν γὰρ εἶδέναι ἡμᾶς ὅπου ἦμεν, εἰ προῆμεν καὶ πῶς καὶ διὰ τί δεῦρο ἦκαμεν· εἰ δὲ οὐ προῆμεν, τῆς γενέσεως αἴτιος μόνος ὁ θεὸς. ὡς οὖν οὐκ ὄντας ἐποίησεν, οὕτως καὶ γενομένους σώζει τῇ ἰδίᾳ χάριτι. Alia hujus rei argumenta profert Antiochus Ptolemæensis ibidem pag. 81: τὰ μὲν ἄλλα τετράποδα ποιῶν ὁ θεὸς μετὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰς ψυχὰς παρήγαγεν· τὸν δὲ ἄνθρωπον πλάττων πρῶτον κατασκευάζει τὸ τοῦ σώματος ὄργανον· καὶ τότε τὴν ψυχὴν δημιουργήσας ἐνέθηκεν, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δείξῃ τὴν ὑπεροχὴν ἀνθρώπου κ. τ. λ. Deinde hoc alterum argumentum subjicit:—καὶ οὐ ποιεῖ (ὁ θεὸς) τὴν ψυχὴν πρὸ τοῦ σώματος, ἵνα (ὁ ἄνθρωπος) μὴ γένηται αὐτόπτης τῶν γιωμένων (fort. γενομένων): οὐ ποιεῖ τὴν ψυχὴν παρῆναι τῇ δημιουργίᾳ, ἵνα μὴ καυχῆσθαι ὡς συνεργὸς τοῦ θεοῦ. Ejusdem sententiæ pronuntiata Cyrilli, Eleutherii, Eustathii Antiocheni et Petri Alexandrini ibidem exhibentur pag. 76. sqq. ejusdem argumenti exstant Conciliorum Canones V. C. in Synodi Constantinopolitanæ quintæ Canone I. hæc leguntur ap. Fabric. B. Gr. Vol. XII. p. 187. Harles.: εἰ τις τὴν μωθῶδη προὔπαρξιν τῶν ψυχῶν, καὶ τὴν ταύτῃ ἐπομένην τερατώδη ἀποκατάστασιν πρεσβεύει, ἀνάθεμα ἔστω. Cf. Canon. II. VII. XV. Atque hæc ipsa doctrina a Damasceno appellatur τὸ τῶν Ὀριγένους ληρημάτων ἀτόπημα. Plotinum denique ipsum hoc nomine reprehendit peculiari Antithetico Nicephorus Nathanael, item in Dialogo sive idem, sive idem sentiens scriptor. Quos libellos his Enneadibus subjiciendos curavimus.

Quod reliquum est, Anglicum fecit hunc Plotini librum Thom. Taylor. in Five Books of Plotinus p. 251. sqq.

p. 872, 9. ΠΟΛΛΑΚΙΣ ἐγειρόμενος εἰς ἑμαυτὸν ἐκ τοῦ σώματος κ. τ. λ.] Admonent hæc Pauli Apostoli 2. Corinth. XII. 2, 3: οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ—(εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδει.) ἀρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Plotinianum hunc locum attingit, ubi de *animo congesto* sive *coacto* agit, Casp. Barth. in Adversarr. XXII. 10. p. 1092.

— ib. καὶ γιγνώμενος—ἑμαυτοῦ δὲ εἶσω] Vid. Valekenær. ad calc. Hemsterh. Oratt. p. 383. ad illa Actorr. XII. 11: ὁ Πέτρος γερόμενος ἐν ἑαυτῷ

ibiq. laudd. Adde Doederlein. ad Sophocl. *Œd.* Colon. v. 656. p. 392.

p. 873, 1. 'Ο μὲν γὰρ Ἡράκλειτος—ὡσπερ καὶ αὐτὸς ζητήσας εὔρεν.] Libri MSS. nihil opis præstant. Ficinus legisse videtur: καὶ τὸ μεταβάλλον οὐκ ἀναπαύεται. Sed tam levi medicamine ægrotans membrum sanari nequit. Distingue et lege: ὁ μὲν γὰρ Ἡράκλειτος ὃς ἡμῖν παρακελεύεται ζητεῖν τοῦτο, (ἀμοιβὰς τε ἀναγκαίας τιθέμενος ἐκ τῶν ἐναντίων, ὁδὸν τε ἄνω καὶ κάτω εἰπὼν, καὶ τὸ μεταβάλλον ἀναπαύεσθαι καὶ κάματον εἶναι τοῖς αὐτοῖς μοχθεῖν καὶ ἄγχεσθαι) εἰκάζειν ἔδωκεν, ἀμελήσας σαφῆ ἡμῖν ποιῆσαι τὸν λόγον· ὡς δέον ἴσως παρ' αὐτῷ ζητεῖν, ὡσπερ καὶ αὐτὸς ζητήσας εὔρεν: Et enim Heraclitus, qui nobis præcepit istud anquirere (vicissitudines necessarias ponens ex contrariis, viamque et supra et infra dicens, et commutans requiescere, et fatigationem esse iisdem laborare et agi) divinandi materiam exhibet, negligens planam nobis facere rationem; ut fortasse apud ipsum quaerendum sit, quemadmodum et ipse anquirens invenerit. Iamblichus ap. Stob. *Eclogg.* I. 52. p. 906. Heeren.: 'Ἡράκλειτος μὲν γὰρ ἀμοιβὰς ἀναγκαίας τίθεται ἐκ τῶν ἐναντίων, ὁδὸν τε ἄνω καὶ κάτω, τὰς ψυχὰς διαπορεύεσθαι ὑπέληψε, καὶ τὸ μὲν ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένειν, κάματον εἶναι, τὸ δὲ μεταβάλλειν φέρειν ἀνάπανσιν. *Ibid.* p. 894. sq.—: καθ' Ἡράκλειτον δὲ τῆς ἐν τῷ μεταβάλλεσθαι ἀναπαύλης. Ubi Heerenius: "Constat tamen ex Diog. L. IX. 7. etc. eum (Heraclitum) omnia mutationi subjecta atque ex ea orta posuisse; nec eum aliter de animæ statuisset. eum eam τὸ αἰεὶ ῥέον et τὸ αἰεὶ κινούμενον vocaret, testis est Aristoteles de Anima I. 2. Cum itaque conjunctionem ejus eum corpore ἀναπαύλην ἀπὸ τῆς μεταβολῆς vocaret, seu potius illam ex hac ortam esse contenderet, non aliter ac Empedocles ad pænas luendas corpori eam inclusam esse, posuisse videtur." Quod ἄγχεσθαι posui pro ἄρχεσθαι, moveor eum aliis causis tum hoc loco Hermetis ap. Stob. *Eclogg.* I. p. 768:—ἀλλὰ καταλείπεται (ὁ νοῦς) τὴν τῷ σώματι προσκειμένην (ψυχὴν) καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἀγχομένην κάτω. Plura de hoc toto loco Heracliteo dedi in Dionysio p. 83—86. Cf. etiam supra ad p. 97. D. et de obscuritate Heracliti cf. Schleiermacher. in Wolfii et Buttmanni *Mus. de Alterth. Wissensch.* T. I. p. 322. sqq.

— 6. Εμπεδοκλῆς τε—πίσυνος μαινομένῳ νείκει —περὶ τε πολλῶν ἄλλων.] Noster infra cap. 5. p. 473. A: οὐ διαφωνεῖ ἀλλήλοις—οὐδ' ἢ Ἐμπεδοκλέους φυγὴ καὶ πλάνη, οὐδ' ἄμαρτία ἐφ' ἣ ἢ δίκη, οὐδ' Ἡρακλείτου ἀνάπαντα ἐν τῇ φυγῇ. Nimirum Empedocles docebat, animas ob delicta exilio damnari et cœlestia relinquere cogi, adeoque his mortalibus corporibus illigari: Plutarch. de Esu Carnm. I. 7. p. 996. B. 49. Wyt. ubi tamen Wyttenbachius verba Empedoclis ab exceptore omissa esse suspicatur. Iamblichus apud Stob. *Eclogg.* I. p. 894: οὔτοι (Platonici) προῦποκειμένων τῶν ἀτάκτων καὶ πλημμελῶν κινήματων ἐπεισιεῖναι φασὶν ὕστερα τὰ κατακοσμοῦντα αὐτὰ καὶ διατάττοντα, καὶ τὴν συμφωνίαν. ἀπ' ἀμφοτέρων οὕτως συνυφαίνουσι (fort. οὔτω συνυφαίνουσι) κατὰ μὲν Πλωτίνου τῆς πρώτης ἑτερότητας· κατ' Ἐμπεδοκλέα δὲ τῆς πρώτης ἀπὸ τοῦ θεοῦ φυγῆς. cf. Proclus in Timæ. p. 175. et Origenes contra Celsum I. p. 26. qui quidem in hac re similiter atque Plotinus nostro loco Pythagoram et Platonem memorat. Adde Æneam Gaz. in Theophrasto p. 9. et p. 11. Barth. et consule Empedoclem Sturzii p. 452. sqq.

— 17. ἐν δεσμῷ τε εἶναι, καὶ τεθάφθαι ἐν αὐτῷ τὴν ψυχὴν λέγει.] Plato Cratylo p. 400. B. C. p. 39. Bekk.: καὶ νῦν σῆμα (τι addit Cod. Darmst.) τινὲς φᾶσι αὐτὸ (τὸ σῶμα) εἶναι τῆς ψυχῆς ὡς τεθαμμένης ἐν τῷ νῦν παρόντι. Cf. Gorg. p. 493. Cf. Lambin. ad Lucret. III. 556. et Wyttenb. ad Phædon. p. 139. sq. Adde Libanii Declam. pro Socrat. (ad calc. Aristid. Jac. Morelli) p. 256—ἐπειδὴν λυθῶμεν ὄστων τε καὶ σαρκῶν, καὶ τοῦ παντὸς τούτου δεσμοτηρίου εἴτε σώματος, εἴτε σήματος χρὴ λέγειν. Pergit Plotinus καὶ τὸν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενον λόγον μέγαν εἶναι ὃς ἐν φρουρᾷ τὴν ψυχὴν λέγει εἶναι. Plato Phædone p. 62. p. 12. Bekk.: ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἔσμεν οἱ ἄνθρωποι. Laudat Plotini verba Wyttenbachius ad Phædon. p. 136. quo demonstrat illud ἐν ἀπορρήτοις et ap. Platonem et alios philosophos τὰ ἀπόρρητα non esse religiosa et antiquitus tradita mysteria, sed sanctiorem et arcanam philosophi (Socratis, Platonis: cf. Philomath. III. p. 86. sq.) doctrinam. Mihi quidem non usquequaque persuadet. Nam illa sententia de corpore tanquam carcere vel sepulcro in Cratyli loco laudato diserte Orphicis tribuitur. Quocirca malo in Phædonis

loco cum Heindorfio facere (p. 26.), quam cum Wyttenbachio, neque Plotini verba aliter accipienda reor, sive mysteria cogites sive oracula, ut accepit ea verba Ficinus. Apud Wyttenbach. l. l. operarum haud dubie vitio excidit λόγον post λεγόμενον in verbis Plotini.—Addit hic noster: καὶ τὸ σπήλαιον αὐτῷ, ὡς περ' Ἐμπεδοκλεῖ τὸ ἄντρον κ. τ. λ. Porphyrius de Antro Nympharum c. VIII. p. 9. Goens: 'Αφ' ὧν οἶμαι ὀρμώμενοι οἱ Πυθαγόρειοι καὶ μετὰ τούτους Πλάτων ἄντρον καὶ σπήλαιον τὸν κόσμον ἀπεφίγησαντο. παρά τε γὰρ Ἐμπεδοκλεῖ αἱ ψυχοπομποὶ δυνάμεις λέγουσιν. Ἠλύθομεν τόδ' ὑπ' ἄντρον ὑπόστεγον. Sequitur locus Platonis e libro septimo Republicæ p. 514. p. 326. Bekk. Nimirum Empedocles docebat ad pœnas delictorum luendas animas per elementa deorsum quasi detrudi, in hunc mundum, quem ἄντρον et ἀτερπέα χῶρον et Ἄτης λειμῶνα vocabat, quoniam in hoc terrestri humidoque loco velut in antro agant, cujus exhalationibus alas suas perdant et penitus labantur animæ. Vid. Hieroclem in Aur. Carmm. Pythag. p. 355. et cf. Wyttenbach. ad Plutarch. de S. N. V. p. 115. p. 446. sq. Oxon. et Empedoclem Sturzii p. 454. sqq. Plotini nostri hunc locum ante oculos videtur habuisse Æneas Gazæus in Theophrasto p. 10: τόδε τὸ πᾶν Ἐμπεδοκλῆς ἄντρον πεποιήκεν. ἐν Πολιτείᾳ δὲ Πλάτων μεταβάλλων σπήλαιον ὀνομάζει.

p. 874, 3. ἐν δὲ Φαίδρω] Vid. Phædrum p. 246. sqq. Proxime dedi αὐτῷ pro αὐτὴν eum optimis libris. Intellige: ἰρσι i. e. apud ipsam (Platonem) uti supra καὶ τὸ σπήλαιον αὐτῷ ὡς περ' Ἐμπεδοκλεῖ τὸ ἄντρον.

— 7. ἐν Τιμαίῳ—ἀνευ δὲ ψυχῆς οὐχ οἶόν τε ἦν τοῦτο γενέσθαι] Plato in Τιμαίῳ p. 30. a. p. 26. Bekk.: λογισάμενος οὖν εὔρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν οὐδὲν ἀνόητον τοῦ νοῦ ἔχοντος ὅλου ὅλου κάλλιον ἔσεσθαι ποτ' ἔργον, νοῦν δ' αὖ χωρὶς ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τῷ. διὰ δὲ τὸν λογισμὸν τόνδε νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι ξυμίστᾶς τὸ πᾶν ξυνετεκταίνετο, ὅπως ὅτι κάλλιστον εἴη κατὰ φύσιν ἀριστόν τε ἔργον ἀπειργασμέως. οὕτως οὖν δὴ κατὰ λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν τότῃ τὸν κόσμον ζῶον ἔμψυχον εἶναι τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν. (cf. Plotinum nostrum supra p. 372. B. C. et p. 397. D.) Idem Plato in Τιμαίῳ p. 34. p. 31. Bekk.:—διὰ

πάντα δὲ ταῦτα εὐδαίμονα θεὸν αὐτὸν ἐγεννήσατο. Ad quæ verba Lindau. in annot.: “ Hunc locum spectat Plotinus IV. 8. 1: ἐν Τιμαίῳ, inquit, περὶ τοῦδε τοῦ παντὸς λέγων τὸν τε κόσμον ἐπαυεῖ καὶ θεὸν λέγει εὐδαίμονα. Quæ verba eam habent gravitatem, ut impediant; quo minus apud Platonem quisquam orinetur rescribendum esse θεός. Mundus enim est e numero deorum, quos a summo creatos orifice infra memorat philosophus.”

— 15. “Ὡστε ἡμῖν συμβαίνειν—παρ' αὐτοῦ μαθεῖν ζητήσασιν] Pendet hæc disputatio maxime ex loco classico Platonici Τιμαίῳ de mundo e jusque orifice hujusque ministris et de utraque anima, et universali et singulari, sive de anima mundi et animabus reliquis p. 41. sqq.

p. 876, 2. Διὸ καὶ φησι καὶ τὴν ἡμετέραν εἰ μετ' ἐκείνης γένοιτο τελείας, τελεωθῆσαν καὶ αὐτὴν, μετεωροπορεῖν, καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖν.] Primum dedi ex optimis libris nostris h. l. τελείας et τελεωθῆσαν, licet aliis in locis, ubi libri suadebant in nostro retinui τελείας κ. τ. λ. Similiter in Platonis Sympos. p. 208. c. Bekkerus p. 439. dedit τέλειοι pro τέλειοι, uti in Cratylo item variatur p. 403. c. ubi vid. Heindorf. Respicit autem Plotinus hic eundem locum Phædri Platonici, quem supra respexerat p. 376. G. (ubi cf. annot. nostr.) et rursus respicit infra p. 548. F. Repetam verba Platonis p. 246. b. c: ἡ ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελείται τοῦ ἀψύχου, πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἶδεσι γυρομένη. τελέα μὲν οὖν οὖσα καὶ ἐπτερωμένη μετεωροπορεῖ τε καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ. Hanc Bekkeri lectionem etiam supra secutus sum p. 376. G. Ceteri μετεωροπολεῖ, sed illam confirmant Codd. ap. Bekkerum plurimi, confirmat etiam optimus Bodleianus. Quid quæris? Etiam Plotinus in suis papyris ita legit. Nam hanc formam agnoscunt codices tribus locis, quos citavimus, et illud alterum μετεωροπολεῖ fortasse natum est ex precedenti περιπολεῖ. Sed tamen vetustam esse illam varietatem, plura arguunt. Himerius Orat. XIV. p. 630. Wernsdorf. de anima: ἃ ποτ' εἶδεν, ὅτε μετὰ τῶν θεῶν περὶ τὸν οὐρανὸν ἐστρέφετο· κινηθεῖσα δὲ μετεωροπολεῖ τε καὶ τὸν ἐκεῖ τόπον ζητεῖ, καὶ τὰ ὄντα περιεργάζεται. Suidas II. p. 543. Kust.: Μετεωροπολῶν τὰ οὐράνια σκοπῶν. καὶ μετεωροπορῶν. Extrema bina verba omisit Zo-

naras in Lex. Gr. p. 1354. Philostratus V. Apollon. III. 15. p. 105. Olear.: μετεωροποροῦντας δὲ ἰδεῖν ἀπὸ τῆς γῆς εἰς πῆχαις δύο. Simplicius in Epicteti Enehir. XXXVIII. p. 243. a. p. 387. Schwgh.: εἰ γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ τελειωθείσα καὶ εἰς θεὸν ἀναχθείσα, μετεωροπολεῖν λέγεται, καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖν. Quod dictum Schweighæuserus magniloquentiæ Stoicorum tribuere velit, immemor loei Platonici; ejus si memor erat, abstinebat etiam a conjectura: διήκειν pro διοικεῖν. Sed de hac lectione supra dixi ad p. 376. G. et dixit Astius ad Phædr. l. I. p. 293; qui tamen Plotinianos aliquot locos eum laudaverit, iisdem non est usus ad lectionis μετεωροπορεῖν auctoritatem vindicandam. Ante oculos habet etiam Iamblichus apud Olympiodorum in Alcibiad. pr. p. 60. verba Platonis, licet ea paullo liberius recitet: ἔλυσε δὲ αὐτὸς παγκάλως λέγων, ὅτι ἐν ἐτέροις φησὶν ὁ Πλάτων, ὅτι αἱ μὲν τελειότεραι ψυχαὶ συνεπιτροπεύουσι (adde Lexicis hoc verbum) τὰ τῆδε τῷ θεῷ καὶ συνδιοικοῦσιν· αἱ δὲ ἀτελέστεραι ὡς ὄργανόν εἰσι. καὶ οὕτως χρῆται αὐταῖς ὁ θεὸς πρὸς τὰ ἐνταῦθα. De imperio animæ in corpora vide Platonis Phædonem p. 80. A. et in eum Wyttenbach. annot. p. 204.

p. 876, 11. τὸ πρῶτον τοῦ πραττομένου τῆς φύσεως ἀναμπλάσα.] Ad sensum bene Marsilius: “implet atque contaminat”: ad elegantiam non item, quandoquidem verbum implere polluendi significatum nonnunquam habet. Liv. IV. 30—“eontactu morbi—urbs deinde impletur.” Vid. Ruhken. ad Tim. Lex. Platon. p. 31. ubi ἀνάπλεως et ἀναμπλάσθαι explicat. Cf. Heindorf. ad Phædon. p. 120. Wyttenb. ad Plutareh. p. 293. Adde Apollodori Biblioth. I. 9. 21. p. 89. Heynii de Harpyis et Phineo:—τὰ μὲν πλείοι ἀνῆρπαζον, ὀλίγα δὲ ὅσα ὀσμῆς ἀνάπλεα κατέλειπον, ὥστε μὴ δύνασθαι προσερέγκασθαι. Adde Procli Instit. Theol. XIII. p. 24. ed. nostr.

— 18. Τὰς τε τῶν ἀστέρων ψυχὰς — εὐδαιμονίαν] Consilii huic loco interposita Parenthesi, quod sæpius fieri debet in Plotiniana oratione. Respicit autem Noster Platonis Timæum p. 41. extr. et p. 42. a: ξυστήσας δὲ τὸ πᾶν διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίμους τοῖς ἀστροῖς.

p. 877, 9. Οὐδὲν γὰρ δεῖν, μὴ ποτε περὶ σώματος προσδοκῆση ταιούτου] De voce δεῖνδς primaria est disputatio Platonis in Protagora p. 34 f.

A. B. cf. etiam Ast. ad Rempubl. p. 354. Videamus de formulis, quæ huc faciunt. Ac primum Herodotus VII. 245: οὐδὲν δεῖνοι ἔσονται τοι, μὴ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀλικομένης ὑπὸ τοῦ πεζοῦ, βοηθῶσι ταύτη. Nihil metuendum est, ne illi—succurrant. (Alter locus I. 155. huc non trahendus erat, uti factum est in novo Thes. Steph.) Ibid. VII. 157: ταιούτον ἤδη δεῖν γίνεσθαι, μὴ πέση πᾶσα ἡ Ἑλλάς. Plato Gorg. 520. D: οὐδὲν δεῖν αὐτῷ, μήποτε ἀδικηθῆ, Apolog. p. 28: οὐδὲν δὲ δεῖν μὴ ἐν ἐμοὶ στῆ: “neque adeo metuendum erat, ne illa vis in me deficeret.” Wolfius. Vid. Engelhardt. ad eum locum p. 183. Phædon. p. 84. B: οὐδὲν δεῖν μὴ φοβηθῆ “non est periculum, non est timendum, ne timeat.” Wyttenbach., quem vid. p. 222. sq. Idem Plotini hæc verba, quæ tractamus, ita vertit: Non enim periculum esse, ne aliquando tale corpus exspectet. Quod vero τούτου seripsit pro ταιούτου, est operarum vitium, non libri ullius lectio.

p. 878, 4. πολλὰς ἔδει καὶ ψυχὰς καὶ μίαν εἶναι, καὶ ἐκ τῆς μίας, τὰς πολλὰς διαφόρους.] Respicit hæc et similia in his Enneadibus Iamblichus ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 52. p. 902. Heer.: Πλωτῆνος μὲν καὶ Πορφύριος καὶ Ἀμέλιος ἀπὸ τῆς ὑπὲρ τὸν οὐρανὸν ψυχῆς πάσας ἐπίσως εἰσοικίζουσιν εἰς τὰ σώματα. Πολλὰ δὲ διαφερόντως ἔοικεν ὁ Τίμαιος τὴν πρώτην ὑπόστασιν τῶν ψυχῶν ποιεῖν τὸν δημιουργὸν διασπείροντα περὶ πάντα μὲν τὰ κρεῖττονα γένη, καθ’ ὅλον δὲ τὸν οὐρανὸν, εἰς ὅλα τε τὰ στοιχεῖα τοῦ παντός. Vid. Platonis Timæum p. 42. p. 45. sq. Bekk. Idem Iamblichus ibid. p. 924: —τοὺς δὲ περὶ Πλωτῆνον τῆς στάσεως προϊσταμένους ἐκείνης τῆς χωρίζουσας αὐτὰς (τὰς ψυχὰς) ἀπὸ τοῦ λόγου, ἢ καὶ ἀφίεισης εἰς τὴν γένεσιν ἢ καὶ ἀφαιρούσης ἀπὸ τῆς διανοίας. ἀφ’ ἧς πάλιν διττῆς δόξης γίγνεται διάκρισις. Ἴτιοι γὰρ λύεται ἐκάστη δύναμις ἄλογος εἰς τὴν ὅλην ζωὴν τοῦ παντός ἀφ’ ἧς ἀπεμερίσθη ἢ καὶ μάλιστα μένει ἀμετάβλητος, ὥσπερ ἡγείται Πορφύριος ἢ καὶ χωρισθείσα ἀπὸ τῆς διανοίας ἢ ὅλη ἄλογος ζωὴ μένει καὶ αὐτὴ διασώζεται ἐν τῷ κόσμῳ, ὥσπερ οἱ παλαιότατοι τῶν ἱερέων ἀποφαίνονται. Nimirum Ægyptii. Vid. Heeren. l. I. ab eoque citatum Hermetis Fragmentum ap. Stob. ibid. nr. 5. p. 826. sqq. Porphyrii sententiam quod attinet, vide ejus libellum sententiarum sive de Gradibus p. 96. Tertius est locus Iamblichi ap. Stobæum ibid. p. 886: καὶ Πλωτῆ-

ρός που καὶ Ἀμέλιος ἐπὶ ταύτης εἰσὶ τῆς δόξης. Ἐνίοτε γὰρ ὡς ἄλλην τὴν μεριστὴν ψυχὴν παρὰ τὴν ὄλην, ἐνίοτε δὲ αὐτὴν πρὸς ἐκείνην εἶναι ἀφορίζονται. Ὡς δ' ἂν εἴποι Πορφύριος, πάντη κεχώρισται τὰ τῆς ὄλης ψυχῆς παρὰ τὴν μεριστὴν ἐνεργήματα. Vide Porphyrii Sentent. XI. p. 61. et de Plotino et Amelio confer Stobæum ibidem p. 866. et adhibe Plotini locos infra p. 492. et p. 647. cap. IV. A. B.

p. 878, 17. εἴπερ πᾶν ὃ ἐὰν ἦ τῶν ὄντων.] Non dubitavi in ordinem recipere hanc lectionem Ficini, quam secunda manus, sive ea ipsius Marsilii sit, sive alius viri docti, in Cod. Mediceo A. posuit: Editio habet ε. π. ὃ ἐ. ἦ, τῶν νοητῶν. Quod argumentationi repugnat.

p. 879, 5. Τὰς δὲ καθ' ἕκαστα ψυχὰς, ὀρέξει χρωμένας] Ita dedi cum melioribus libris nostris pro χρωμένους, et ita Ficinus; quem insuper legisse dicas χρή, nisi constaret eum sexcenties breviloquentiam Plotini ejusmodi verbis et additamentis, quale hic est repetitum oportet adjuvare solere. Cæterum hunc locum similesque respicere videtur Iamblichus ap. Stobæum Eclogg. I. 52. p. 866. ed. Heeren. ubi posteaquam Numenii de animo sententiam exposuit, οὐ πάντη δὲ ὁμολογουμένως Πλωτῖνος. Cf. Plotinum ipsum VI. 4. 16. p. 659. Porphyrium ἀφορμ. πρ. τὰ νοητά §. 32. p. 232. sqq. Cudworth. Syst. Intell. p. 1026. sqq. ed. Mosh. et Bruckeri Hist. Crit. Philos. II. p. 415, qui ita: “Sunt hæc ænigmata obscurissimæ philosophiæ, de descensu animarum, quæ nisi nos fallit obscuritas, eo tendunt: animas, quæ in intellectu divino fuere, sese quasi proripientes, et scorsim existere concupiscentes, quoad illud, quod in descensu illis adnascitur, in statum singularitatis devenisse, sicque deteriores factas esse: intellectu tamen, qui in iis residet, in divinis manente.” Eadem hæc Plotiniana placita tractat Tiedemann. in libro *Geist der speculat. Philos.*, III. p. 422. sq.

p. 880, 14. καὶ ἀναβαίνειν, ὅταν ἀρχὴν λάβῃ ἐξ ἀναμνήσεως θεᾶσθαι τὰ ὄντα—ὡς τὰ ἐναντία ἢ φύσει ἢ τύχῃ ὑπῆρξεν] De doctrina reminiscentiæ sapius agit Plotinus. Vide v. c. supra p. 391. A. B. ibiq. annot. et alibi. Hoc loco ante oculos habuit hæc Platonis in Phædro p. 249. fin. 250. A. p. 47. Bekk. πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέσται τὰ ὄντα, ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ

ζῶον, ἀναμνησέσθαι δ' ἐκ τῶνδε ἐκείνα οὐ ῥάδιον ἀπάση, οὐθ' ὅσα βραχέως εἶδον τότε τὰκεῖ, οὐθ' αἰ δεῦρο πεσοῦσαι, ἐδυστύχησαν, ὥστε ὑπό τινων ὀμιλιῶν ἐπὶ τὸ ἄδικον τραπόμενοι λήθην ὄν τότε εἶδον ἱερῶν ἔχειν. ὀλίγοι δὲ λείπονται, αἷς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς πάρεστω.—Hæc Platonis Pythagoræque decreta reprehendens Eustathius Antiochenus in Ang. Maii Collect. Vaticana I. 3. p. 77. ita disputat: ἀλλ' ἐπειδὴ σαφῶς ἴσασιν ἀλισκομένους, ἐντεῦθεν ἐαντοὺς μεταβαλλόμενοι πλάττουσι τὸ τῆς λήθης ὕδωρ, ἃ φασι πίνοντας ἐκάστους τὰς τῶν εἰκότων βίῳ γεννήσεις ἀμνημονεῖν (“qua erota aiunt singulos oblivisci *præteritarum* vitarum nativitates”?) An scripsit Eustathius τὰς τῶν εἰληχότων βίῳ γενέσεις, vitarum, *quæ sorte obtulerunt?* quo sensu Plato λαχὼν usurpat. Vid. Ruhken ad Tim. L. Pl. p. 173. et Ast. ad Plat. Legg. V. p. 272. An forte αἰρετῶν βίῳ, vitarum, *quas singuli sibi elegerunt?* Nam respicit Eustathius locum Reipublicæ p. 617. sub fin. πρῶτος δ' ὁ λαχὼν πρῶτος αἰρείσθω βίον. Certe sequentia p. 621. A. ibid. tangit: πορεύεσθαι ἅπαντας εἰς τὸ τῆς Λήθης πεδίον—μέτρον μὲν ὄν τι τοῦ ὕδατος πᾶσι ἀναγκαῖον εἶναι πιεῖν.—τὸν δὲ αἰεὶ πίνοντα πάντων ἐπιλαϊθάνεσθαι ὅτι δὲ ταῦτα μυθώδη καὶ πόρρω φιλοσοφίας ἐστὶν οὐδεὶς τῶν εὐφρονούντων ἔοικεν ἀγνοεῖν· τί γὰρ φαμεν, ὦ Πυθαγόραι καὶ Πλάτωνες, αὐτοὶ τὸ ληθοποιὸν ὕδωρ πεπώκατε λαβόντες; κ. τ. λ.—Deinde ita perorat: ἀλλ' εἰς ταύτην βαρβαρώδη δεισιδαιμονίαν ἀτραπέντες ἐσφάλησαν Αἰγυπτίους χρησάμενοι καθηγεμόσι. *Lege ἀατραπέντες.* Sed fortasse etiam βαρβαρώδη debetur librariis, qui propter Ægyptios ita mutarent, cum Eustathius scripsisset βαρβαρώδη. Clemens Alex. Stromm. IV. p. 568—τάτε ὀργῆς καὶ θυμοῦ βάραθρα. Libanius de Vita sua p. 4. Reisk.: εἰς βάραθρον ἀμαθίας πεσεῖν. Lucian. de Astrologia p. 367:—ἔξέπεσε τῆς ἀληθείης καὶ πάντως ἀπεσφάλῃ τοῦ λόγου καὶ εἰς πέλαγος κατενέχθη ἀβύσσων πρηγμάτων. Philo Jud. de Agricult. III. p. 64. Pfeiff. θολερῶ δὲ καὶ βαρβαρώδει βίῳ, nisi ibi legendum est βορβορώδει. E quo genere plura reperias in Wytttenbachii animadv. in Plutarch. de S. N. V. p. 72. p. 392. sq. ed. Oxon. Hætenus de loco Eustathii. Ad damus alios ad *reminiscentiam Platoniceam* pertinentes. Plato Phædon. p. 72. e: ὅτι ἡμῶν ἢ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀράμνησις τυγχάνει οὐσα.

Theodorus Metochita §. πη'. p. 576. Kiessling. Καὶ μήποτ' ἄρα τοῦτο δὴ καθόλου Πλάτωνι καὶ Πλωτίνῳ, καὶ ὅσοι κατ' αὐτοὺς ἔδοξαν, ἀφορμὴν παρέσχετο μὴ εἶναι μαθήσεις τὰς δοκούσας μαθήσεις ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ἀναμνήσεις τῆ ψυχῆ διὰ τὰς ἐκαστόθ' ὀρωμένας ἀνακαθάρσεις τοῦ λογικοῦ κ. τ. λ. Hæc præmittenda duxi Libanii causa, in Declamat. pro Socrate p. 256. ed. Jacob. Morell. ita: καὶ χρὴ ζῶντας μὲν φιλοσοφεῖν καὶ θανάτου μνήμην (leg. μελέτην: nam ita Macarius Chrysocephalus legit et μελέτη θανάτου nota ex Phædone. Adde Porphyry. de Abstin. I. 30. p. 49—μελετᾶ μὲν ἀποτίθεσθαι πᾶν εἴτε προσέλαβες ἀλλόφυλον· ἐπαυαμμνήσκει δὲ ἑαυτὸν ὧν ἔχων ἐπελάθετο.) ποιῆσθαι τὸν βίον, ἀναμνησκομένους τὰ πολλὰ τῶν ἀρχαίων μαθημάτων, ἐν οἷς ἐνταῦθα δοκοῦμεν μένειν (Jacobus Morellius, vir doctissimus ita edidit, hæc adjecta versione: “— animo revolventibus nobis plerasque veterum disciplinas *in quibus hæc manere videmur.*” Quid hoc est? Lege fidenter: ἐν οἷς ἐνταῦθα μανθάνειν δοκοῦμεν, hæc sententia: in iis rebus, quæ hæc, in hac vita, discere videmur, nihil aliud facimus, quam recolimus pristinas doctrinas, quæ anima nostra in superiore prioreque vita tenebat.) Cæterum uti hoc *reminiscentiæ* placitum supra ex Ægypto ad Pythagoram Platonemque pervenisse et Eustathius l. l. et alii plurimi tradunt: ita gemina placita offendimus in illo Indorum poemate quod Bhagavad-Gita inscribitur. Namque ita cant. XVIII. 73. sqq. hoc ponitur: intelligentiam τῶν ὄντων ὄντων neutiquam effici per intellectum ope conclusionum dialecticarum, quæ argumentando paullatim et quasi per gradus ad finem tendunt, verum ope ejus contemplationis, quæ a purgando animo incipiens reminiscentiam (τὴν ἀνάμνησιν) excitat. Unde pariter atque Plato et Platonicus poëta ille Indicus idemque philosophus statuisset videtur, veritatem ab origine infuisse in hominum animis, postea vero descensu in corpora obscuratam sola reminiscentia denuo illustrari posse. Vide acutissime de hoc placito disputantem Guil. de Humbold. in Comment. *Ueber die Bhagavad-Gita* in Comm. Acad. Scientt. Berolinens. ann. 1826. p. 36. sq.

p. 880, 19. ὅτε διαιρεῖ αὐτὰ ἐκ τοῦ ὑστέρου κρατῆρος] Vid. Platonis Timæum p. 41. sub fin. p. 44. Bekk. et cf. annot. supra ad p. 376. G.—

Mox: εἰ δὲ λέγει σπεῖραι τὸν θεὸν αὐτάς. Plato Tim. p. 42. p. 43. Bekk.: ἔσπειρε τοὺς μὲν εἰς γῆν κ. τ. λ.

p. 881, 3. ὡσπερ ὅταν καὶ λέγοντα, καὶ οἶον δημιουργοῦντα ποιῆ] Respicit locum Platonici Timæi p. 41. p. 43. ubi mundi opifex reliquos deos alloquitur: θεοὶ θεῶν κ. τ. λ. quod non assecuti sunt librarii, qui Plotino affluerunt lectionem δημιουργοῦντα, a quo consilio vel prægressum λέγοντα eos avertere debebat.

— 4. Ἄ γὰρ ἐν φύσει ἔστι τῶν ὄλων, ταῦτα ἡ ὑπόθεσις γεννᾶ τε καὶ ποιεῖ] Sunt similes sententiæ plures in his Enneadibus. Vid. p. 299. B. C. p. 378. G: δεῖ δὴ τῷ λόγῳ τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἐμφύχωση, διδασκαλίας καὶ τοῦ σαφοῦς χάριον γίνεσθαι νομίζειν. et præcipue p. 487. B: ἐκποδῶν δὲ ἡμῶν ἔστω γένεσις ἢ ἐν χρόνῳ τὸν λόγον περὶ τῶν αἰὲ ὄντων ποιουμένους: τῷ δὲ λόγῳ τὴν γένεσιν προσάπτοντας αὐτοῖς: Unde satis intelligitur, quid hoc loco sit ἡ ὑπόθεσις. De locutione ἡ ὑπόθεσις γεννᾶ, pro: *Ratio ponit opificem generare, &c.* consule quæ supra diximus ad p. 442. B. inf. ad verba: οἱ ἐκχέοντες τὰς ὄψεις. Argumentum autem pertinet ad quæstionem illam primariam, a philosophis certatim agitatam: utrum Mundus factus esset a Deo, et utrum tempore et quodam initio, an ab omni æternitate. Proclus in Platonis Timæum, posteaquam Plutarchi, Attici. Crantoris, aliorum sententias protulit, ita pergit p. 85: Πλωτίνος δὲ καὶ οἱ μετὰ Πλωτίνον φιλόσοφοι, Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος τὸ σύνθετόν φασιν ἐν τούτοις (in Timæo Platonis) κεκλήσθαι γεννητὸν, τοῦτο δὲ συννάρχειν καὶ τὸ ἀφ' ἑτέρας οὐσίας ἀπογεννᾶσθαι. Quam in rem plura collegit Wyttenbach. de Placito immortalitatis animorum (ante Phædonem) p. XXII. sqq. *Plotinum vero recte in iis numerari, qui Animæ et Mundi generationem sine initio esse statuerint, loci laudati dubitare nos non sinunt*; ut qui et hic et alibi hæc universam opificis opificiique mundani historiam solummodo *doctrinæ et perspicuitatis causa* inventam diserte pronuntiat. Itaque Platonem etiam suum interpretatur, neque aliter philosophorum deum sensisse arbitratur, quam Mundum et Animam æternum esse, rationem autem in Timæo institutam intelligentiæ tantummodo adjuvandæ gratia adhibitam esse. Qua in re subtiliter eleganterque judicare Plotinum equi-

dem profiteor. Contra inter recentiores eo delapsi sunt nonnulli, ut cum illud Mundi opificium in Timæo explicatum reliqua cum doctrina Platonis conciliare non possent, primum illum dialogum Platoni abjudicarent.

p. 881, 7. ἦτε εἰς τελείωσιν κάθοδος τοῦ παντός,] In caussis descensus animarum in corpora est etiam constitutio universi, eamque causam aliquoties attingit Plotinus in hoc ipso capite. Celsus autem hoc ita declarat ap. Origenem libr. VIII. p. 780. D: ἐπειδὴ δὲ σώματι συνδεθέντες ἄνθρωποι γεγονάσιν, εἴτ' οἰκονομίας τῶν ὄλων ἔρεκεν, εἴτε πουνὰς ἀμαρτιῶν ἀποτινύντες, εἴθ' ὑπὸ παθημάτων (an ἐπιθυμιῶν? Wyttenb.) τινῶν τῆς ψυχῆς βαρυνθείσης, μέχρις ἂν τεταγμένας περιόδους ἐκκαθαρθῆ. Δεῖ γὰρ, κατὰ τὸν Ἐμπειδοκλέα τρεῖς μὲν μυριάς ὥρας ἀπὸ μακάρων ἀλαλᾶσθαι γενομένην παντοίαν διὰ χρόνον ἰδέαν θνητῶν. Cf. Wyttenb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 113. p. 444. ed. Oxon. Adde Empedoclea fragm. v. 6. ubi tamen Sturz. p. 513. dedit ἀλάλησθαι. Designatur autem his verbis ἡ πλάτη, quam mox Plotinus ex Empedocleis memorat. De reliquis, quæ ad Empedocleis Heraclitiquæ hæc decreta pertinent, supra vidimus ad p. 468. C. Hanc doctrinam autem descensus animarum supra attingimus ad p. 381. sqq.

— 8. ἦτε ἀνάγκη, τό, τε ἐκούσιον (ἐπέπερ ἔχει τὸ ἐκούσιον ἢ ἀνάγκη] De necessitate divina ita disputat Iamblichus de Myster. Ægypt. I. 14. p. 25. ἔτι τοίνυν αἱ λεγόμεναι θεῶν ἀνάγκαι, τὸ ὄλον τοῦτο, θεῶν ἴδιαι (εἰσὶν Cod. Gothan. et Monac. hic tamen in marg. a rec. m. ἰδίαν) ἀνάγκαι, καὶ ὡς ἐπὶ θεῶν γίγνονται· οὐκ ἄρα ὡς ἔξωθεν οὐδ' ὡς κατὰ βίαν (κ. μίαν uterque Cod. perperam) ἀλλ' ὡς τ' ἀγαθῶν ὠφέλει ἐξ ἀνάγκης, οὕτως ἔχουσι τῷ (τὸ Goth. Mon. Leidens.) πάντη οὕτως, καὶ μηδαμῶς ἄλλως διακεῖσθαι. βουλῆσει ἄρα ἀγαθοειδεῖ συγκράται αὕτη καὶ ἔρωτός ἐστι φίλη ἢ τοιαύτη ἀνάγκη, τάξει τε οἰκεία θεῶν ἔχει τσοαντὸν (τὸ ταυτὸν cod. Goth.) καὶ ἄτρεπτον, καὶ ὅτι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἐν ὄρφ. συνεχεται, ἐμμένει τούτῳ, καὶ οὐδέποτε ἐξίσταται. ad quem locum vide Galeum p. 198.

p. 882, 9. Τὸ δὲ τῆς κακίας ἄμετρον εἶδος—τινυμένων δαιμόνων] De penis animarum dicendi otium mihi facit Wyttenbach. ad Plut. de S. N. V. p. 99. p. 426. Oxon. p. 122. p. 455. sq. Oxon.

VOL. III.

p. 883, 2. μηδέποτε οὕτως οὔσαν] Suspicieris Marsilium legisse οὕτως οὔτω οὔσαν, sed libri MSS. ab editione nil discrepant. Mox in fine capituli—διὰ τῆς ποικιλίας τῶν ἔξω—τὰ γλαφυρὰ ταῦτα δρᾶσαι. Ficinus γλαφυρὰ vertit *varia pulcherrimaque*. Fortasse præstet *pulchra grataque*. De potestate vocis γλαφυρός, γλαφυρία, γλαφυρότης dicendi otium mihi fecerunt Tib. Hemsterhusius in Anecdott. Vol. I. ed. Jac. Geelii et J. C. Th. Ernesti in Lex. Technol. Græcorr. Rhetor. p. 61. sq. Ego alia quædam exempla subjiciam: Plutarch. de Sanit. tuend. p. 122. E. p. 483. Wyttenb.: τῶν ἐλευθεριῶν δὲ τεχνῶν ἱατρικῆ τὸ μὲν γλαφυρὸν καὶ περιττὸν καὶ ἐπιτερπέες οὐδεμίας ἐνδεέστερον ἔχει, ubi non male nitore Xylander. Alia Plutarechea ad hæc in Vita Pyrrhi c. 8. p. 387: ὡς μαθημάτων βασιλικώτατον, τὰς δ' ἄλλας γλαφυρίας ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθεσθαι, Bæhrius noster in Annot. p. 182. Himerius Orat. I. 2. p. 324. Wernsdorf. de oratione:—διὰ γλαφυρῶν ἐπιχειρημάτων τὴν γνώμην ἐμφανίζειν. Marinus in Vita Procli 13. p. 31. p. 11. Boissonad. *de libro*:—ἄλλα τε πολλὰ συνέγραψε καὶ τὰ εἰς Τίμαιον γλαφυρὰ οὕτως καὶ ἐπιστήμης γέμοντα ὑπομνήματα. Iamblichus in Nicomachi Arithmetica p. 26. ed. Tenulli *de loco ulicijus scripti*: οὐδὲν ἀκριβὲς ἐν τῷ τόπῳ γλαφυρωτάτῳ παρόντι θεωρήσαντες. Clemens Alex. Stromm. I. p. 325. Potter. *de Philosophia Ethnicorum*: ἀρμόζει δὲ καὶ ἄλλως τῇ τῶν ὑπομνημάτων ὑποτυπώσει τὸ γλαφυρὸν τῆς θεωρίας. In præcedentibus τὰ κάλλιστα ea dixerat, et in sequentibus iisdem tribuit ἡδυσμα. Quo pertinet Eustathii in Odys. a. p. 1385. præceptio de hoc vocabulo: ἡ λέξις μετήκται καὶ ἐπὶ νοημάτων, καὶ λέγεται νοήματα γλαφυρὰ, τὰ ἔχοντά τι βαθύ, πλὴν μετὰ καὶ χάριτος καὶ διαφανείας τινὸς καὶ λαμπρότητος, ὡς μὴ πάνν εἶναι διὰ τὸ βάθος σκοτεινά.

— 11. καὶ ἐξελίττεσθαι] Vid. annot. ad p. 29. C. *Seminis*, σπέρματος, similitudinem de anima similiter usurpavit Proclus in Timæo p. 330. initio.

— 14. ἦν οὐκ εἶδει στησαι οἶον περιγράψαντα φθόνῳ] *Quam* (potentiam) *non debebat sistere* (quisquam) *quasi qui invidia cohibeat*. Nimirum secundum Platonis sententiam: in Divinis atque Bonis invidiam non esse. Phædr. p. 247. A. Timæo p. 29. sub fin. *Quam* amplectitur Phi-

losophus noster. Vid. supra p. 216. B. Plato autem, sicut pluribus in locis Herodotum ante oculos videtur habere, ita hac quoque sententia illud patris historiarum I. 32: τὸ θεῖον πάντων φθονερόν tacite reprehendere putandus est. Vid. Wesseling. ad eum locum p. 15. et Valckenaer. ad III. 40. p. 216. etiam Heindorf. ad Phædri l. l. p. 252.—Ad χωρέω δὲ αἰεὶ intellige: ἔδει αὐτὴν. Μοχ καὶ οὐδὲν περιῦδεῖν—δυναμένης: et quæ nihil possit, negligere ut sui (i. e. suæ causæ) expers sit.

p. 884, 11. Διτῆς δὲ φύσεως ταύτης οὐσης, τῆς μὲν νοητῆς, τῆς δὲ αἰσθητῆς κ. τ. λ.] In memoriam redigenda sunt h. l. verba in Platonis Timæo p. 35. p. 32. Bekk.: τῆς ἀμερίστου καὶ αἰεὶ κατὰ ταῦτὰ ἐχούσης οὐσίας καὶ τῆς αὐτῆς περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ ξυνεκράσατο οὐσίας εἶδος (cf. de his Plotinum nostrum supra p. 364. D. et p. 385. sq. et inspicere infra disputata p. 491. C.) Quæ verba postquam doctissime excussit Proclus in Timæum inde a pag. 185. et insigniorum philosophorum de natura animæ decreta explicavit p. 187. Plotini sententiam ita attingit: οἱ δὲ φιλοσοφώτερον ἀπτόμενοι τῶν λόγων τοῦ καὶ αἰσθησεως αὐτὴν (τὴν ψυχὴν) μέσην λέγουσι, τοῦ μὲν, ἀμερίστου, τῆς δὲ, περὶ τοῖς σώμασι μεριστοῖς (Leg. μεριστῆς), ὡς Πλωτῖνος. Vides philosophi Lycopolitani placitum de Animæ conditione et indole magis philosophum judicari a Proclo, quam reliquorum placita, quos commemorarat. Ceterum adhibe ad hæc Cudworthi et Moshemii disputata in System. intellect. V. 3. 22. p. 1050. sqq.—1056.

p. 885, 14. πάλιν ἀναδραμοῦσαν] Proclus in Timæum p. 330. init.: μία σωτηρία ψυχῆς αὐτὴ παρὰ τοῦ δημιουργοῦ προτείνεται, τοῦ κύκλου τῆς γενέσεως ἀπαλλάττουσα, καὶ τῆς πολλῆς πλάνης καὶ τῆς ἀνηνύτου ζωῆς, ἢ πρὸς τὸ νοερόν εἶδος τῆς ψυχῆς ἀναδρομῆ, καὶ ἡ φυγὴ πάντων τῶν ἐκ τῆς γενέσεως ἡμῶν προσπεφυκότων.

p. 886, 4. Καὶ εἰ χρὴ παρὰ δόξαν τῶν ἄλλων τολμήσαι τὸ φαινόμενον λέγειν σαφέστερον, οὐ πάντα οὐδ' ἡ ἡμετέρα ψυχὴ ἔδω] Hinc hæc sententia νεώτερος λόγος dicitur a Proclo in Timæum. Verba ejus supra apposui ad titulum hujus libri p. 468. itemque Simplicii locum, ubi item hæc Plotiniana attingit. Hinc Hermias in Phædrom p. 147. in ea re vel a Platone dissensisse Ploti-

num dicit, quod aliquid animæ humanæ in mundo intelligibili remanere statuerat, eum eandem totam descendere posuisset Plato. Damascius contra hanc Nostri sententiam veram esse pronuntiat. Locos exhibui in Annot. in Procli Institut. Theolog. CCXI. p. 314—316. ad hæc verba: Πᾶσα μερικὴ ψυχὴ ὅλη κάτεισι καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἄνω μένει, τὸ δὲ κάτεισι. Unde intelligitur, hac in causa Proclum se a Plotini auctoritate sejunxisse et ad Platonis mentem hæc docuisse. Consule etiam Plotinum supra II. 9. 2. p. 201. A. et in eum locum Annotata.

p. 887, 7. τὸ δὲ ἐστὶ καὶ ἀνήδονον [ὄν] τὰς—ἡδονάς] Etsi in his Enneadibus satis frequens est ἔστιν ὄν et similia: tamen hoc loco suspicor illud ὄν ex progressæ vocis clausula ortum. Quocirca uncinis inclusi.

LIB. IX.

p. 888, 7. Εἰ ΠΑΣΑΙ Αἰ ΨΥΧΑΙ ΜΙΑ;] Aliquot libri MSS. περὶ τοῦ εἰ—μία; Sed breviorē inscriptionem agnoscit etiam Porphyrius de Vita Plotini cap. IV. et cap. XXV; unde etiam discimus esse hunc librum omnium Plotinianorum octavum ordine temporis. Fontes libri sunt imprimis in Platonis Timæo et quidem iisdem in locis, quos supra sæpius vel citavimus vel attigimus, nimirum p. 30. p. 26. Bekk. p. 35. p. 32. Bekk. p. 41. extr. p. 44. Bekk. (cf. Plotin. p. 364. D. p. 372. B. C. p. 376. C. D. p. 385. sq. p. 397. D. p. 469. 470. 473. 475.) Accedit Aristoteles de Anima II. c. 3. et 4. p. 27. sq. Syll. Reliquorum philosophorum decreta tractavit Wyttenbachius de Placito Immortalitatis ante Phædon. XV — XLVIII. XLIX. LXIII. idemque ad Plutarch. de S. N. V. p. 104. p. 432. ed. Oxon. et p. 123. p. 456. sq. Ox. adde Baguetii Chrysippea p. 181. sqq. Plotinianæ ipsius doctrinæ summam exhibet Porphyrius de Gradibus ap. Stob. in Eclogg. I. 52. p. 820. Heer. et in Edit. peculiari c. 39. p. 246. ed. Cantabr. Qui locus ita incipit: οὐ διὰ τὸ πλῆθος τῶν σωμάτων δεῖ νομίζεω πλῆθος τῶν ψυχῶν γενέσθαι, πρὸ δὲ τῶν σωμάτων εἶναι καὶ πολλὰς καὶ μίαν κ. τ. λ. Iamblichus ap. eundem Stobæum p. 866: εἰς δὴ τινες οἱ πᾶσαν τὴν τοιαύτην οὐσίαν (de anima loquitur) ὁμοιομερῆ καὶ τὴν αὐτὴν καὶ μίαν ἀπο-

φαίνονται, ὡς καὶ ἐν ὄψοῦν αὐτῆς μέρει εἶναι τὰ ὅλα.—καὶ ταύτης τῆς δόξης ἀναμφισβητήτως μὲν ἐστὶ Νουμήριος, οὐ πάντῃ δὲ ὁμολογουμένως Πλωτῖνος, ἀσπάρτως δὲ ἐν αὐτῇ φέρεται Ἀμέλιος, Πορφύριος δὲ ἐνδοιάζει περὶ αὐτὴν, πῆ μὲν διατεταγμένως αὐτῆς ἀφιστάμενος, πῆ δὲ συνακολουθῶν αὐτῇ ὡς παραδοθείση ἄνωθεν, εἰ p. 886: Καὶ Πλωτῖνος πον καὶ Ἀμέλιος ἐπὶ ταύτης εἰσὶ τῆς δόξης. Ἐνίοτε γὰρ ὡς ἄλλην τὴν μεριστὴν ψυχὴν παρὰ τὴν ὅλην, ἐνίοτε δὲ αὐτὴν πρὸς ἐκείνη εἶναι ἀφορίζονται. Proclus in Institut. Theolog. §. 184. p. 274. sqq. tria animarum genera ponit: primum divinarum, alterum earum, quæ semper mentem participant, tertium earum, quæ nunc mentis participes sunt, nunc ab ea desciscunt. Unam eandemque omnium esse animam *Manichæorum* sententiam esse dicit Gregorius Nyssenus de Anima I. p. 90. sq. et explicatius p. 103. C. D. ita:—μίαν δὲ μόνην εἶναι ἀπάντων ψυχῆν (φασὶν οἱ Μανιχαῖοι) κατακερματιζομένην καὶ κατατεταγμένην εἰς τὰ καθ' ἕκαστον σώματα, ἔμψυχα καὶ ἄψυχα· καὶ τὰ μὲν πλείονα [πλείονος Moser.] αὐτῆς μετέχειν, τὰ δὲ ἐλάττωτος· πλείονος μὲν τὰ ἔμψυχα, ἐλάττωτος δὲ τὰ ἄψυχα, πολλῶ δὲ πλείονος τὰ οὐράνια ὡς τῆς καθόλου ψυχῆς μέρη τὰς καθ' ἕκαστον εἶναι ψυχάς. καὶ εἰ μὲν ἀμερίστως μερίζεσθαι ταύτην ἐφασκον, ὡς τὴν φωνὴν ἐν τοῖς ἀκούουσι, μέτριον ἂν ἦν τὸ κακόν· ἴνυ δὲ τὴν οὐσίαν αὐτὴν τῆς ψυχῆς καταμερίζεσθαι λέγουσι, καὶ τὸ πάντων χαλεπώτατον, ὅτι κυρίως αὐτὴν στοιχείους εἶναι βούλονται, καὶ συμμερίζεσθαι τούτοις ἐν τῇ τῶν σωμάτων γενέσει, καὶ πάλιν εἰς ταῦτὸν συνιέναι διαλυομένων τῶν σωμάτων, ὡς ὕδωρ μερίζομενον, καὶ πάλιν συναγόμενον καὶ μιγνύμενον. Tertullianus autem Adversus Valentinianos c. 29. p. 26. Rigalt. ita prodit *Valentinianos* docere: “sic et animas duplici proprietate discernunt, bonas et malas: secundum choicium statum Cain (an ex C.?) et animale ex Abel, spiritalem ex Seth. De obvenientia superlucunt non naturam, sed indulgentiam, ut quos Aclamothe in superioribus in animas bonas depluat, id est animali censui inscriptas. Choicium enim genus, id est malas animas, nunquam capere salutaria. Immutabilem enim et irrefornabilem naturam pronuntiant verunt.” Plotinum etiam Valentinianis obloqui supra ad libri *adversus Gnosticos* initium monimus. Idem Tertullianus De Anima cap. XXV.

sqq. ubi varias variorum sententias refert, Plotinum de una anima pronuntiantem, refutare studet. Cassiodorius c. 16. p. 355. posteaquam Christianam doctrinam animarum a Deo procreatarum attigit, ita pergit: peractis his, quæ dicenda fuerunt, congruum videtur de animarum signis indiciisque disserere. *Quia, licet earum substantia una esse videatur, longe tamen disparibus qualitatibus segregatur* (in marg. *segregantur*).

p. 889, 7. ἐχρῆν γὰρ] Quod Cod. Vatic. ceteroqui in accentibus accuratior aliis h. l. ἐχρην habet, vid. Fischer. ad Aristoph. Plut. 406. Matth. Gr. Gr. §. 255. p. 497. ed. alter. ibiq. laud. Goettling. ad Theodos. Alex. Gramm. p. 218. et Buttmanni ausführl. Gr. Sprachl. §. 114. p. 257.

— 16. ὡς ἄνθρωπος—ἐστὼς ἔσται] Hic locus ita legendus videtur: Ὡς ἄνθρωπος ὁ ἐν ἐμοὶ κινουμένῳ· ἐν ἐμοὶ μὲν γὰρ κινουμένῳ κινούμενος, ἐν σοὶ δὲ ἐστὼς ἔσται.

p. 890, 18. ἀλλὰ μίαν (ita pro μὴν posui jussu præstantiorum Codd.) καὶ πλήθος λέγομεν.] Eandem sententiam uberius explicat Proclus in Alcih. pr. c. 82. sq. p. 246. sqq. ed. nostr. ubi et alia et (p. 248.) hæc leguntur: Ἀναβὰς δὲ ἐκεῖ καὶ γεγόμενος ἐν τοῖς ἀσωμάτοις ὄψει τὸν ψυχικὸν ἐκείνον ὑπὲρ τὰ σώματα διάκοσμος, αυτοκίνητον μὲν καὶ αὐτερέργητον καὶ ἑαυτῷ καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα, πεπληθυσμένον (ita legendum) δὲ ὅμως καὶ ἐμφασιν παρειληφῶτα τοῖς μεριστοῖς περὶ τοῖς σώμασιν οὐσίαις, (fort. τῆς μεριστῆς οὐσίας cf. Var. Lect.) λόγων σχέσεις παμπληθεῖς καὶ ἀναλογίας καὶ συνθέσεις καὶ ὅλα μέρη καὶ κύκλους ψυχικὸς καὶ δυνάμειν ποικιλίαν θεάση καὶ τὴν τελειότητα αὐτῶν οὐκ οὔσαν αἰώμιον, οὐδὲ ὁμοῦ πᾶσαν ἐστῶσαν, ἀλλὰ κατὰ κρόνον ἀνελισσομένην καὶ ἐν διεξόδῳ ὑφ' ἑαυτῆς κινῶσαν. Τοιαύτη γὰρ ἡ ψυχῆς φύσις. Μετὰ δὲ τὸ ἐν ψυχαῖς πλήθος ἀνάτεινον σεαυτὸν ἐπὶ τοῦν καὶ τὰς ἰοερὰς βασιλείας, ἵνα τῆς ἐνώσεως ἀντιλάβη τῶν πραγμάτων κ. τ. λ. Cf. ejusdem Institut. Theolog. c. 62. p. 96. nostr. et Porphyrii Sententt. XV. p. 323. seq. XXXIII. p. 234. et XXXIX. p. 246. sqq. et inspicie Plotinum ipsum supra p. 189. B. et præsertim infra p. 757. D. E. p. 761. C. p. 766. E. Adde Iambl. ap. Stob. II. p. 400. in Protrept. p. 33. et Proclum in Timæum p. 329.

p. 891, 12. τὸ διεστὸς ἀμήχανον ὅσον τόπων.] Margini, in quo ὅσων τόπων, libri non suffragantur. Ratio tamen patitur, si cogites διάστημα. Frequenter Plotinus, Platonis exemplum sequens, hanc locutionem. Vid. ad p. 56. E. Plato in Charmid. p. 155. C. p. 703. Bekk. ἐνέβλεψε τέ μοι (Excerpt. Cod. Darmst. ἀνέβλεψε μέ τι) τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀμήχανόν τι οἶον ubi vid. Heindf. p. 61. Phædon. p. 39. Wyt. : τὸ σῶμα—ὀλίγον ὄλον μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον (ubi Stobæus extremum vocabulum non habet. vid. Wytenb. annot. p. 206.

p. 892, 15. ἢ οὐδὲν ἔδει πλάττειν] Recte Ficinus: "cui non opus fuit formare." Constructionis exempla e Xenophonte congegit Sturzius in Lex. Xenoph. I. p. 629. Plato Menon. p. 79. C. p. 50. Stallbaum: δεῖ οὖν σοι πάλιν ἐξ ἀρχῆς—τῆς αὐτῆς ἐρωτήσεως. Cf. Matth. Gr. Gr. §. 391. p. 719. ed. alt. Plotinus supra p. 2. C. εἴπερ δεῖ χρῆσθαι τῷ ὀργάνῳ γιγνώσκουσα (ita libri fere omnes pro γιγνώσκουσαν editionis) τὰ ἔξωθεν παθήματα ἐξ αἰσθήσεως, ubi conf. annot.

p. 893, 14. ὥσπερ εἶδωλον οὐσα—τῆς ἐν ἐνὶ μῆσ' οἶον εἰ ἐκ δακτυλίου ἐνὸς πολλοὶ κηροὶ τὸν αὐτὸν τύπον ἀπομαζάμενοι φέροιν.] Ita dedimus partim ex Ficini versione, partim ex Codd. MSS. Similes loci sunt supra I. 6. 5. IV. 3. 7. IV. 4. 23. Inprimis consule annotata ad IV. 6. 2. p. 305. B.

p. 894, 9. καὶ τὸ σπέρμα ὄλον—τὸ ὄλον] Cf. cap. 3. p. 479. C: καὶ γὰρ ἐν τῷ σπέρματι πλείους αἱ δυνάμεις, καὶ ἐν καὶ ἐξ ἐνὸς τούτου πολλὰ ἐν. Cf. etiam disputationem Joannis Grammatici in Aristotel. de Generat. Animall. lib. II. c. 1. Pertinet hæc sententia ad doctrinam de rationibus seminalibus (λόγοις σπερματικοῖς), de quibus Plotinus pluribus locis, ut II. 3. 17. III. 1. 7. III. 8. IV. 3. 10. IV. 4. 39. (Consule quæ annotavimus ad postremum locum p. 433. B.) et V. 3. 8.

— 12. Ἄλλ' ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, εἴποι τις ἂν, τὸ μέρος οὐχ ὄλον—ἐνδυναμοῦται δὲ, οἶον πλησιάζαν τῷ ὄλῳ.] Vocem ἐνδύναμος Lexicis addi jussit Lobeck. ad Phrynich. p. 605. not. Usurpat etiam Dionysius, qui falso dicitur Areopagita, de Divinn. Nominibb. cap. IV. §. 32. Verbum ἐνδυναμόω et ἐνδυναμοῦμαι, corroboro, corroboror et invalesco ex LXX. interpret. citant Biel. in

Thesaur. I. p. 533. et Schleusner in novo Thesaur. II. p. 359. Sed hoc loco peculiarem adsciscit potestatem hanc *potentiale reddi*, i. e. eo pervenire, ut potentia (δυνάμει) existimeris; quod recte perspexit Ficinus. Propterea hic locus, tanquam philosophi argumenti unicus vel maxime consignantus in Lexicis est.

Cæterum fallor aut Plotinus in his et sequentibus ad finem usque libri Platonis locos, ubi de *scientiis* (ἐπιστήμας) exponit philosophus, ante oculos habuit; v. c. in Legg. VIII. p. 643. sqq. et præcipue in Philebo p. 55. sqq. p. 177. Stallbaum. Plotinum vero vicissim Proclus habuit ante oculos in Aleib. pr. §. 95. p. 307. sqq. ubi et alia et hæc posuit (p. 308.): ταῦτα δὲ ἐμφαίνει τὴν οὐσίαν ἡμῶν χωριστὴν οὖσαν σώματος καὶ ἐν αὐτῇ ἐστῶσαν, ὅπου γε καὶ ἡ ἐπιστήμη τελειότης ἡμῶν ὑπάρχουσα τοιαύτην ἔλαχε δύναμιν. Αἱ μὲν γὰρ σωματοειδεῖς δυνάμεις ἐν ταῖς μεταδόσεσιν ἑαυτὰς ἐλαττοῦσιν, ἡ δὲ ἐπιστήμη, μία μένουσα καὶ ἡ αὐτῇ, αὐτάρκης καὶ ἀνελάττωτος ἐνὶ καὶ πολλοῖς ὡσαύτως ἑαυτῆς μεταδίδωσιν. Οὕτω δὴ οὖν καὶ ἡ ψυχὴ παντὶ σώματι πάρεστι καὶ πᾶσι τοῖς μορίοις, καὶ οὐ τὰ μὲν ἄλλως αὐτῆς μετέχει, τὰ δὲ ἄλλως. κ. τ. λ. Deinde subjicitur exemplum ἀριθμητικοῦ (cf. Phileb. l. l.) Definitionem ἐπιστήμονος καὶ ἐντέχνου ex Stoicorum ratione proposuit Marcus Antoninus IV. 31. ad quem consule Gatakerum p. 166. Eundem Antonini locum nuper commode adhibuit Cratetis, qui fertur, epistolæ XXIII. doctissimus Boissonadius in Notices et Extraits d. Manuscrits d. l. Bibl. du Roi. Vol. XI. p. 45. Platonis de Scientia sententiam, in Theæteto et alibi expositam, refert Proclus in Euclidis Elemm. Lib. I. c. 4. cf. lib. III. c. 1. Peripatetici etiam statuunt *scientiam* aut *universalem* aut *singularcm*, aut *potentia* aut *actu*. Qua in disputatione Joannes Grammaticus in Aristot. de Generat. Animall. II. 1. item, atque Plotinus, Geometræ exemplum adhibet eum dicit: Geometram, quando vigilet, *actu geometricam esse*.

Denique in fine capitis:—καὶ διὰ τὸ σῶμα ἐπισκοπεῖται ἐκεῖ δὲ φανὰ πάντα καὶ ἕκαστον: agnosce Platonis lectorem diligentem: Phædr. p. 256. d: εἰς γὰρ σκοτόν καὶ τὴν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἐστὶν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηγορούμενοις ἢ ὅτι τῆς ἐπουρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας εὐ-

δαμονεῖν. Philebo p. 16. p. 30: φανωτάτω τιὶ πυρί. Cujus loci imitationes monstravit Wyttenbachius ad Plutarch. de Fortuna p. 678. sq. (in quibus tamen omnibus corrigendum φανωτάτω pro φανωτάτω, uti Fischer. Bekker. et Stallbaum. fecerunt in loco Platonis. Similis locus est poetæ ap. Diodor. Sicul. in Excerptt. Vatican. Ang. Maii (Collect. Tom. I. p. 124.) ubi sapientia opponitur auro, cui φαννὰν ἀκτίνα tribuit. Qui locus comparandus erat cum alius poetæ loco apud Alexandr. Aphrodis. in Problem. II. p. 300. ed. Syll. ἥλιος ἔκρυψε ἀκτίνα φαεινήν.) Sympos. p. 197. a: ὅτι οὐ μὲν ὁ θεὸς οὗτος διδάσκαλος γένηται, ἐλλογίμος καὶ φανὸς ἀπέβη, οὐ δ' ἂν Ἐρωσ μὴ ἐφάψηται, σκοτεινός. Pro eo dicit Iamblichus de Vita Pythag. §. 104. p. 224. Kiessl.: ἐλλογίμων καὶ ὑπερφνῶν ἀνδρῶν. Philo Jud. p. 651. B: τῆ πυρφόρῳ τῶν ὄντων λαμπάδι φανότερον τελούντων. Præcipue de diis et rebus divinis usurpari docuit Dorvillius ad Chariton. p. 597. p. 567. ed. Lips. Heliodor. X. p. 472. p. 394. ed. Coraii: τοῖς καθαρωτάτοις καὶ φανωτάτοις θεῶν Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ, ad quem locum vid. Coraii Annot. p. 325. qui tamen perperam retinuit φανωτάτοις. Veram loci lectionem dudum præstiterat Matthæi ad Chrysostomi Homill. Quatuor p. 117. not. 154. ad verba λαμπρὰ καὶ ἡλίον φανότερα. Philostratus Imag. g. X. p. 69. ed. Jacobs.: φανότεροι τοῦ πυρός, ubi al. cod. φαν^εότεροι, al. φανερώτεροι, cuius confusionis plura exempla collegit doctissimus Jacobs. in

Annot. p. 460. Ego hac data occasione Iamblichus succurram, qui de Pythagorica docendi ratione agens de Vita Pythag. §. 104. sq. p. 88. Kuster. p. 226—228. Kiessling.:—καὶ διὰ συμβόλων ἐπέσκεπον (ita Kiessling. e Protreptico scripsit, sed cum libri nostri omnes in ἐπεσκόπουν conspirarent, nescio an Rittershusii conjectura ἐπεσκόπουν, *obscurabant*, probabilior sit:) τὰς πρὸς ἀλλήλους διαλέξεις ἢ καὶ συγγραφὰς—ἐπειδὴν μέντοι κατὰ τὸν τῶν συμβόλων τοῦτον τρόπον διαπτύχθῃ, καὶ φανερὰ καὶ εὐαγῆ ἀντὶ σκοτεινῶν τοῖς πολλοῖς γένηται—κ. τ. λ. Ita Kiessling. secutus Kusterum. Sed φανὰ quod Arcerius habet, confirmant et Cod. Ciz. et mei omnes; nec erat, quod ab ea lectione recederetur. Pro εὐαγῆ autem legendum εὐαργῆ vel potius εὐαυγῆ cum Schæfero. Phanà autem confirmat similis locus Luciani de conscrib. Hist. c. 44: οὕτω δὴ καὶ εἰς σκόπος ὁ πρῶτος, σαφῶς δηλώσαι καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα κ. τ. λ. Quo in loco si C. Frid. Hermannus noster Iamblichianorum verborum aliorumque similium meminisset, non scripsisset, credo, quæ scripsit in annot. ad illa Lucianea p. 268. Phanὸς fortasse etiam restituendum Theophilo in Paraphrasi Institutionum Justinian. I. 6. 117. p. 69. ed. G. O. Reitz. Explicat, quid sit *Consilium*: κονσίλιόν ἐστι συνέδριον φανερῶν ἀνδρῶν, κατὰ ῥητὸν τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνον συνισταμένων. Atqui Consilium, teste Ulpiano, cogebatur e Senatoribus et Equitibus; proinde e viris *illustribus*, *splendidis*, unde legendum videtur φανῶν.

LIB. I. ENNEAD. QUINTÆ.

P. 896, 7. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ (π. τριῶν, omisso articulo, Cyrillus contra Julian. lib. II. p. 67. C.) ἈΡΧΙΚΩΝ ὙΠΟΣΤΑΣΕΩΝ.] Est hic liber decimus. (Porphyr. de Vit. Plotin. c. 4. et c. 25.) Argumentum huius libri et proxime sequentium quod attinet, constat in philosophorum scholis non minus disceptatum esse, quot rerum principia statuenda sint, quam quot statuerit Plato. Pertinent autem huc loci in Platonicis Timæo quos sæpius laudavimus, nimirum p. 29.

sq. p. 25. sqq. Bekk. itemque Aristoteles in Phys. I. 6. 7. de Cælo II. 4. 5. de Generat. et Corrupt. I. 3. Quibuscum comparandi sunt, qui de philosophorum decretis exponunt scriptores: Plutarchus de Placitt. I. 3. p. 12. Bekii, p. 531. Wyttenb., unde profecerunt Stobæus I. 10. 16. p. 308. Heeren. (Πλάτων Ἀρίστωνος τρεῖς ἀρχάς, τὸν θεόν, τὴν ὕλην, τὴν ἰδέαν κ. τ. λ.) et Mich. Psellus de omnifaria doctrina §. 60. p. 114. Fabr. Contra Diogenes Laërt. III. 69—73.

(quem locum codex noster Palatino—Heidelbergensis N. 292, fol. 65, vers. in Excerptis habet: ὅτι δύο ἀρχαὶ κατὰ Πλάτωνα, θεὸς καὶ ἕλη) ad quem locum Merici Casauboni et Menagii diligentia copiosissime suppeditat, quidquid ad hanc discrepantiam cognoscendam facere videtur. Neque tamen consuluisse quemquam pœniteat Galeum ad Iamblich. de Myster. Cudworthum et Moshemium in Systemate Intellect. p. 233—244. p. 660. sq. p. 678. not. 48. (ubi Moshemius de universo hoc Plotini libro iudicium facit) et p. 884. Ruhnkenium denique in Dissertatione de Vita et Scriptt. Longini §. 5. p. 11. ed. Toup.

His vero de Principiis parum convenisse Plotinum inter et ejus condiscipulum Origenem discimus ex Notatione apud Proclum in Theol. Plat. II. 4. p. 90. Arponam locum luculentum et ad Platonis placita non minus quam Plotini pertinentem: καὶ δὴ διαφερόντως (θαυμάζω) Ὀριγένην τὸν τῷ Πλωτίνῳ τῆς αὐτῆς μετασχόντα παιδείας· καὶ γὰρ αὐτὸς αὐτὸς εἰς τὸν νοῦν τελευτᾷ καὶ τὸ πρῶτιστον ὄν· τὸ δὲ ἐν, τὸ παντὸς νοῦ καὶ παντὸς ἐπέκεινα τοῦ ὄντος ἀφήσι. καὶ εἰ μὲν ὡς κρείττον ἀπάσης γνώσεως καὶ παντὸς λόγου, καὶ πάσης ἐπιβολῆς, οὐτ' ἂν τῆς τοῦ Πλάτωνος συμφωνίας οὐτ' ἂν τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως αὐτὸν ἡμαρτάνειν ἐλέγομεν. εἰ δ' ὅτι παντελῶς ἀνύπαρκτον τὸ ἐν καὶ ἀνυπόστατον, καὶ ὅτι τὸ ἄριστον ὁ νοῦς, καὶ ὡς ταῦτόν ἐστι τὸ πρῶτως ὄν, καὶ τὸ πρῶτως ἐν, οὐτ' ἂν ἡμεῖς αὐτῷ ταῦτα συνομολογήσαιμεν, οὐτ' ἂν ὁ Πλάτων ἀποδέξαιτο, καὶ τοῖς ἑαυτοῦ γνωρίμοις συναριθμήσειε. πόρρω γὰρ (οἶμαι) τὸ τοιοῦτο δόγμα τῆς τοῦ Πλάτωνος φιλοσοφίας ἐστέρηται (fort. ἐστήρικται) καὶ τῆς περιπατητικῆς ἀναπέπλησται καιροτομίας. εἰ δὲ βούλει καὶ πρὸς τοῦτο, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι τῆς αὐτῆς προέστησαν δόξης, μικρὰ διέλωμεν ὑπὲρ τῆς Πλάτωνος γνώμης διαγωνιζόμενοι, καὶ δεικνύντες, ὅτι τὴν πρῶτιστην αἰτίαν ἐπέκεινα τοῦ νοῦ καὶ τῶν ὄντων ἀπάντων ἐξηρησθαί φησι, καθάπερ αὐτὸν Πλωτίνος τε καὶ Πορφύριος καὶ πάντες οἱ τῆν τούτων παραδεξάμενοι φιλοσοφίαν οἴονται λέγειν. Hunc Procli locum attigit etiam Tholuck. in libro, qui inscribitur *Ssufismus* p. 203: qui tamen de causis, quæ Origenem ad prætermittendum *Unum illud* (τὸ ἐν) commoverint, fidentius pronuntiare videtur, quam hic locus patitur. Cæterum lege et expende ejusdem Procli disputata in Platonis Timæum

p. 29. et p. 49. et adhibe Damascium de Principiis passim, præsertim c. 34. p. 95. et c. 111. p. 345. sqq. ed. Koppii. Excerpta ex hoc Plotiniano libro suis diatribis incluserunt Cyrillus, Eusebius et Theodoretus, quæ suo quodque loco ad Plotinianum textum, quoad ejus fieri potest, emendandum adhibuimus. Anglice vertit hunc librum Th. Taylor in Select Works of Plotinus p. 252. sqq.

p. 896, 11. ἡ τόλμα καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ πρώτη ἐτερότης κ. τ. λ.] Supra p. 274. D. nostro restitimus *τομῆς* pro *τόλμης*. De hujus vocis forma et accentu vid. Lobeck. ad Phrynich. p. 331. et Arcad. *περὶ τον*. p. 22. p. 96. et p. 110. ed. Barkeri. Erat autem *τόλμα* Pythagorica appellatio *τῆς δυνάδος*. Theologum. Arithmet. p. 10. p. 8. Astii: *πρώτη γὰρ ἡ δυνὰς διεχώρισεν αὐτὴν ἐκ τῆς μονάδος, ὅθεν καὶ τόλμα καλεῖται*. Cf. p. 13. Proclus in Alcib. pr. §. 46. p. 132. ed. nostr.: *ὁ δὲ Σωκράτης πλήρης μὲν ἐστι τῶν ἀγαθῶν καὶ προτείνει τῷ νεανίσκῳ (Ἀλκιβιάδῃ) τὴν μετάδοσιν τῶν ἀρετῶν. Οἷον δὲ κάτεισιν εἰς τὴν πρὸς ἄλλον ἐνέργειαν καὶ πρόεισιν (eis add. ex Cod. D.) ὑφειμένην κίνησιν ἀπὸ τῆς ἔνδον ζωῆς καὶ διὰ τοῦτο τὴν πρόοδον ταύτην τόλμαν ἀποκαλεῖ τὸν Πυθαγόρειον τρόπον κ. τ. λ.* (Pertinent hæc ad verba Socratis ejus dialogi p. 104. E: *ὅμως δὲ τολμητέον τὴν ἐμὴν διάνοιαν*.) Cf. Olympiodor. in eundem p. 48. Etymol. M. p. 289. Heidelb. p. 262. Lips.: *μόνη γὰρ πρώτη ἡ δυνὰς διάσταται ἀπὸ τῆς μονάδος. ὅθεν οἱ Πυθαγόρειοι τόλμαν αὐτὴν εἶπον*. Cf. Etymol. Gud. p. 152. Pherecydi, quem Pythagoræ magistrum ferebant, hanc appellationem tribuit, nescio quo auctore, Jo. Laur. Lydus in Mens. p. 17. p. 48. Roetheri. Ceterum consule Jo. Meursii Denar. Pythagor. p. 1351. (in Gronovii Thess. Vol. IX.) Conjuncta hæc sunt cum decretis Archytæ et Philolai et cum disputationibus Platonis in Philebo p. 23. sqq. p. 59. sqq. Stallb. de *πέρατι* et de *ἀπείρῳ* et cum Aristoteleis Metaphys. I. 5. XIII. 6. Vid. Syriacum in Metaphysica XIII. p. 102 et cf. Boeckhii Philolaum p. 54. sqq. et p. 147. sqq.

p. 897, 12. *οὔτε θεοῦ φύσιν οὔτε δύναμιν ἂν ποτε ἐν θυμῷ βάλουτο*] Recte Tennemannus in Hist. Philos. VI. p. 54. sqq. hunc locum inde ab initio capitis adhibuit, quo monstraret egregiam indolem ethices Plotinianæ, et hoc exem-

plo comprobaret, quam pie sollicitetque Lycopolites Philosophus omnia sua consilia eo dirigere instituerit, ut turbatam corruptamque vitam humanam ordinaret emendaretque. Ceterum τὸ θρη-
τότατον similiter est dictum atque Platonis illud in Symposio p. 209. p. 441. Beck. ἀθανατωτέρων.

p. 898, 8. Ἐνθυμείσθω τοίνυν πρῶτον κ. τ. λ.] Laudat hæc Cyrillus advers. Julianum lib. III. p. 275. sq. ed. Spanhem. Usus est etiam hoc loco Ast. ad Platonis Phædrum p. 293. Cf. annot. nostram supra ad p. 470. C. cf. etiam p. 388. C. Coniunctum est autem nostri loci argumentum cum loco Timæi Platonici p. 36. p. 34. Bekk. cf. Platon. ap. Tertullian. de Anima c. 3. Proxima Plotini; ἐμπνεύσασα αὐτοῖς ζωὴν admonent Genescos II. 7. in LXX: καὶ ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἀνθρώπου, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς. Quæ verba fusius exponuntur ab iis ecclesiæ patribus, qui id agunt, ut vel ethnicos vel Christianos philosophos redarguant, qui, animam prius quam corpus hominis generatam, ex Platoniorum sententia statuebant. Vid. collect. Vatican. Scriptorr. Vett. ed. Ang. Maii I. 3. p. 73. ibiq. Maii annot. Verbum ἐμφυσᾶν legitur in Cosmogonia fabulosa ap. Etymol. Magn. p. 471. A: Ζεὺς τοὺς ἀνέμους ἐμφυσῆσαι ἐκέλευσε.

p. 899, 3. καὶ ὁ τοῦ σώματος κλύδων,] Sententiæ et locutionis fons est in Platonis Timæo p. 43. b. p. 47. Bekk. de animabus in corpore inclusis —εἰς ἐπίρρυτον σῶμα καὶ ἀπόρρυτον· αἱ δὲ εἰς ποταμὸν ἐνδεθεῖσαι πολλὴν οὐτ' ἐκράτουν οὐτ' ἐκρατοῦντο—. πολλοῦ γὰρ οὗτος τοῦ κατακλύζοντος καὶ ἀπορρέοντος κύματος, ὃ τὴν τροφήν παρέιχει, ἐτι μείζω θόρυβον ἀπεργάζετο τὰ τῶν προσπιπτόντων παθημάτων ἐκάστοις κ. τ. λ. Etiam auctor Alcibiadis secundi in fine Socratem illud Euripideum in Phæniss. 866: ἐν γὰρ κλύδωνι κέμεθ', usurpare facit; quem locum attigit Valckenaer. in Phæniss. ad vs. 248. De usu tralato egit etiam Alberti Obs. p. 370. ubi etiam illud Jacobi Apostoli Epist. I. 6: ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ illustrat. Proprie deminutivum usurpat Alciphron Epist. I. 10. p. 55. Wagner.: ἀναμείναντες οὖν ἀπολήξαι τὸ κλυδώνιον καὶ καθαρὰν αἰθρίαν γενέσθαι ἀέρι νοστήσομεν ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Καφηρέως τῶν ἀκτῶν (Cod. Palat.—Heidelb. nr. 155. τὰς

ἀκτὰς). Eunapius in Chrysanthii vita p. 193. p. 111. ed. Boisson.—: τῶν ἄλλων ἀπάντων ὥσπερ ἐν κλύδωνι κινουμένων. Plutarchus in libro: Maxime cum Principibus Philosoph. p. 778. C. p. 122. Wyt. : καίτοι Ἐπίκουρος τὰγαθὸν ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς ἡσυχίας, ὥσπερ ἐν ἀκλύστῳ λιμένι καὶ κωφῷ τιθέμενος, τοῦ εὖ πάσχειν τὸ εὖ ποιεῖν οὐ μόνον κάλλιον ἀλλὰ καὶ ἥδιον εἶναί φησι. Cf. Eudem de Sent. Profect. in Virt. p. 82. F. et ad hunc posteriorem locum Wyttenbachii Animadv. p. 594. sq. Aristænet. Epistoll. I. 27. p. 121. Boisson.—μόνον δὲ κλυδωνιαζόμενος ἐκ τοῦ πόθου, ἔνθα, φησὶν, ἄνεμος οὔτε μένειν οὔτε πλεῖν ἔῳ. (Æschylem proverbium. Vid. Boisson. p. 600. sq.) Haud dissimili sententia συγκλυδάζεσθαι usurpat Iamblichus de Vita Pythag. §. 65. p. 132. Kiessl. ἀπήλλαττε μὲν αὐτοὺς τῶν ἡμερῶν ταραχῶν καὶ ἐνηχημάτων, διεκθάραί τε συγκεκλυδασμένον τὸ νοητικόν, ἡσυχούς—ἀπειργάζετο (Ita mei libri MSS. omnes, neque erat, cur hanc lectionem sollicitaret Arecrinus, et recte intactam reliquit Wyttenb., qui hæc Iamblichea commode adhibuit Plutareho suo de Isid. et Osir. p. 269. quem confer.) Basilius Magnus Homil. XII. in Proverb. p. 472. de inconstantia maris:—καὶ μέντοι καὶ τὴν ἀγριαίνουσαν (θάλασσαν) καὶ βρασσομένην τῷ κλύδωνι βαθεῖα γαλήνη ταχὺ κατεστόρησε. Sequitur comparatio vitæ humanæ. Idem Homil. XXII. de Humilitate p. 550. sq. de Petro Apostolo:—καὶ γινώσαι σαφῶς, ὅτι καθάπερ ἐν τῷ πελάγει καταποντιζόμενος ἐκουφίσθη τῇ τοῦ Χριστοῦ δεξιᾷ, οὕτως ἐν τῷ κλύδωνι τοῦ σκανδαλισμοῦ κινδυνεύσας ἀπολέσθαι δι' ἀπιστίας, ἐφυλάχθη δυνάμει (fort. τῇ δυνάμει) Χριστοῦ. Revertor ad Platonicos, unde aliquot locos subjiciam. Proclus in Alcib. pr. p. 44:—ἀλλ' ὅταν τοῦ πολλοῦ κλύδωνος τοῦ γενεσιουργοῦ καθαροὶ γενώμεθα, καὶ ἐν γαλήνῃ τιμὴ τὴν ἑαυτῶν ὁρμίσωμεν ζωὴν—, ubi κλύδων γενεσιουργὸς nil aliud est, quam ὁ τοῦ σώματος κλύδων Plotini. Idem Proclus ibid. p. 59:—τὸν ἐμπαθῆ μὲν κλύδωνα τῶν ἐραστῶν ἀποσεισάμενος ἐν ἡλικίᾳ. et tertio loco p. 162: προελθότες δὲ καθ' ἡλικίαν ὑπερανέχουσί πως ἤδη τοῦ γενεσιουργοῦ κλύδωνος καὶ μεθίστανται πρὸς τὰ ἀστειότερα τῶν παθῶν οἱ φύσιν ἔχοντες ἀδρότεραν. Alio loco (quem Anglice exhibuit Taylor l. l. p. 256. sq.) idem Proclus pressius etiam Plotini vestigia est secutus, in

Theolog. Platon. II. 11. p. 109. sq. unde tantummodo potiora, quæ Plotiniani loci imitatorem arguunt, excerpam: ἔστω δὲ ἡμῖν μὴ μόνον δόξης μηδὲ φαντασίας ἡρεμία, μηδὲ ἡσυχία τῶν παθῶν ἡμῶν ἐμποδιζόντων τὴν πρὸς τὸ πρῶτον ἀναγωγὸν ὁρμήν, ἀλλ' ἡσυχος μὲν ἀήρ, ἡσυχον δὲ τὸ πᾶν τοῦτο — καὶ σπάντες ἐκεῖ καὶ τὸ νοητὸν (εἰ δὴ τι τοιοῦτόν ἐστιν ἐν ἡμῖν) ὑπερδραμόντες, καὶ οἷον ἥλιον ἀνίσχουσα προσκυνήσαντες (ex Platonis Symposio p. 220. p. 463. Bekk.) μεμυκόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς—τὸν τοῖνον τοῦ φωτὸς τῶν νοητῶν θεῶν ἥλιον—ιδόντες. κ. τ. λ.

p. 899, 11. ἔσχε τε ἀξίαν οὐρανὸς ψυχῆς εἰσοικισθείσης] Color similis in antiquissimi Philosophi Pherecydis verbis ap. Diog. Laërt. I. 9: Χθονίη δὲ ὄνομα ἐγένετο Ἰῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζεὺς γέρας δίδοι.—Mox: καὶ ὁ στυγέουσιν οἱ θεοὶ φησί τις: et quod Diī aversantur. Homericum. Iliad ὕ v. 65: οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανείη Σμερδαλέ εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ. Quem locum cum aliis poëtæ locis expungi vult Plato in Republicæ libri III. initio p. 386; adhibet Plutarchus de facie in orbe Lunæ p. 940. E. p. 807. Wyt. : ἐκείνους δ' ἂν οἶμαι πολλὸν μᾶλλον ἀποθανύμασαι τὴν Γῆν, ἀφορῶντας οἷον ὑποστάθμην καὶ ἰλὸν τοῦ παντὸς ἐν ὕγροῖς καὶ ὀμίχλαις καὶ νέφεσι διαφανομένην ἀλαμπὲς καὶ ταπεινὸν καὶ ἀκίνητον χωρίον—κἂν εἰ ποθὲν αὐτοῖς ἐγγένοιτο τῶν Ὀμηρικῶν τοῦτων ἀκοῦσαι (sequitur idem versiculus et subjicitur alius)—ταῦτα φήσουσιν ἀτεχνῶς περὶ τοῦ χωρίου τοῦτου λέγεσθαι κ. τ. λ. Quod Plotinus addit φησί τις, licet Homerum se laudare non ignoret, est hæc frequentissima citandi formula. Ne longe abeam, similiter Aristænetus Æschylum laudans usurpat φησὶν, non addito poëtæ nomine (vid. Annot. superiorem ad hanc ipsam paginam). Nam φησί τις et φησί promiscue ponuntur. Vid. Courier. ad Lucian. Asin. p. 230. Boisson. ad Eunap. p. 418. et 601. Weiske ad Longinum p. 228. et quæ ipse supra posui ad I. 1. 4. p. 3. C.

— 13. Γένοιτο δ' ἂν κ. τ. λ.] Cyrillus p. 275. D. καὶ γοῦν ὁ Πλωτῖνος οὕτω πάλιν φησὶ περὶ τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς, ἣ ἀντὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος οἶμαι λέγειν αὐτόν.

p. 900, 6. Ἔστι δὲ καὶ ἥλιος θεὸς—δ' ἦν ψυχῆ] Vid. Cudworth. l. l. p. 700. sq. ef. p. 702, 703. ubi cf. Mosh. not. 72. II. et p. 714. not. 90. et

ef. Plotin. c. 3. p. 484. et c. 6. p. 487. Hæc supra attigimus. Vid. II. 9. 18. ibiq. Annot. ad p. 217. D. E.

— ib. καὶ ἡμεῖς, εἴπερ τι, διὰ τοῦτο, νέκυες γὰρ κοπρίων ἐκβλητότεροι.] Pronomen τι similiter usurpat Plato, ut eximium quid designet. Vid. Gorg. p. 472. A. Phædon. p. 63. c. Cf. Gottleber. ad Menex. p. 57. Hermann. ad Viger. p. 731. Boissonad. ad Philostr. Heroic. p. 420. et Matth. Gr. Gr. §. 487. 5. p. 912. ed. alt. Sententia, quæ sequitur, est Heracliti. Plutareh. Sympos. IV. 4. p. 669. A. p. 733. Wyt. : Νέκυες γὰρ κοπρίων ἐκβλητότεροι καθ' Ἡράκλειτον. Cf. Celsum ap. Origen. c. Cels. V. p. 240. Spene. p. 588. Ruæi, alios, quos laudat *Schleiermacher*, in Wolfii et Buttmani *Museum der Alterthum Wissensch.* T. I. p. 473. sq. quem Plotini nostri locus fugit, unde tamen suæ sententiæ, Cadavera ab Heraclito significari, firmamentum struere poterat.

— 13. εἰ δ' ὅτι ἐμψυχον—τί—ἄλλον διώκει; Adde h. locum rarioribus exemplis, quæ lexica habent vocis διωκτός. Est autem h. l. expetendus, captandus, ut item διώκειν, cui hac potestate contrarium est φεύγειν, ut in Platonis Symp. p. 184. A. p. 391. Bekk. et sæpius. Ex universo autem usu, *petere, consuetari aliquid*, fluit etiam alter: *aliquid disputando persequi*. Vid. Wyttenb. ad Plutareh. De discern. Amic. ab Adul. p. 427. sq. et Heindf. ad Platon. Sophist. (251. a. Steph.) p. 396: τὸν γοῦν λόγον ὅπῃπερ ἂν οἶοι τε ὤμεν εὐπρεπέστατα διωζόμεθα οὕτως ἀμφοῖν ἄμα. Ita Heindorfius ex Ficini versione. Sed Bekker. pristinam lectionem reduxit διωζόμεθα, et ita quoque Cod. Bodlei. Clarkianus, et recte habet vulgata. Nam in sequentibus profligantur et evertuntur falsæ disputationes philosophorum. Eodem sensu Demosthenes in Midiana p. 555. ed. Reisk.: ἐγὼ μὲν γὰρ ἴσως διεωσάμην (amoliar, profligem) καὶ ἄλλος τις ἂν, ψευδῆ λόγον καὶ σκυφαντίαν, καὶ οὐκ ἀνήρπασμαι.—Quod in proxime prægressis γῆ γὰρ πάντα ex Ficini versione Taylor addi jubet in Græcis ἴσως ἀνευ ψυχῆς: libri nostri MSS. non suffragantur, et sæpe monuimus, talia perspicuitatis causa adjicere solere Marsilium.

— 16. Οὕτω δὲ τιμίον καὶ θείου ὄντος χρήματος τῆς ψυχῆς.] Similiter Noster p. 914. l. 6.

Ἔστι τοίνυν καὶ ἡμετέρα ψυχὴ θεῶν τι καὶ φύσεως ἄλλης, ὅποια πᾶσα ἡ ψυχῆς φύσις.—Μοx: τὸ ψυχῆς πρὸς τὸ ἄνω γειτόνημα. Vid. Plato de Legg. IV. p. 162. Cf. Aristidis Orat. Platon. II. p. 106. Jebb. ἔστω τὸ γειτόνημα ἀλμυρὸν, ὡς φησιν (sc. Πλάτων) ubi Scholiastes alter: Ἀλκυμᾶν ὁ λυρικὸς τοῦτο εἶπεν ἀλμυρὸν τὸ γειτόνημα, alter: ἡ ὅτι ἡ λέξις Πλατωνικὴ ἐστὶ. Cf. Lectiones Platonicas ad calc. Plotini de Pulcrit. p. 464. sq. ed. pecul. nostr. et Welekerum ad Fragmm. Alemanis LXII. p. 66. Plotinus haud dubie vocem a Platone mutuatus est. Cf. supra p. 15. A. ad v. γεινίσις.

p. 901, 5. οἶον λόγος ὁ ἐν προφορᾷ] Cf. supra annot. ad p. 13. F. Cæterum ad hæc et sequentia pertinet locus Procli in Theologiam Plat. XII. p. 36. de mente (νῶ): Διττὰς γὰρ ἔχει τὰς ἐνεργείας, τὰς μὲν ὡς νοῦς, τὰς δὲ μεθύων τῷ νέκταρι (Vid. Plotin. p. 299. C. D. ibiq. annot.) καὶ ἐν ἄλλοις, ὅτι καὶ ὁ νοῦς οἶτος τῷ πρὸ ἑαυτοῦ μὴ νῶ, θεός· ὡσπερ ἡ ψυχὴ, τῇ ἑαυτῆς ὑπὲρ ψυχῆν ἀκρότητι, νοῦς, καὶ τὸ σῶμα τῇ πρὸ τοῦ σώματος δυνάμει, ψυχὴ: Duplices enim habet actus (mens), ut ait Plotinus, alteros quidem, ut mens, alteros ut nectare inebriatus, et alibi (aliis in locis sc. dicit Plotinus) quod hæc etiam mens per illam non—mentem, quæ ante ipsam est, deus est, quemadmodum anima sua summitate, quæ est supra animam, mens est, et corpus potentia, quæ ante corpus est, anima est. Ita hæc interpungenda et vertenda sunt. Æmilius Pörtus, virgula omissa ante ὅτι καὶ ὁ νοῦς, verba: καὶ ἐν ἄλλοις circumscripserat: “Et in aliis *Entibus perspicuum est.*” Μοx in nostro loco: οἶον πυρὸς, τὸ μὲν ἡ συνοῦσα θερμότης, ex versione Ficini conijcias: ἡ μὲν, sed in illa lectione cum libris nostris conspirat Cyrillus.—Deinde lectionem ὑφισταμένην, subsistentem (i. e. ex mente suam originem ducentem) et sequentia tuentur, et hæc in l. l. p. 299. C. de anima: νῶ συνοῦσα καὶ παρὰ νοῦ ὑποστᾶσα.

p. 902, 1. νοοειδής] Ita correxi ex Cod. Vat., postulante analogia v. c. in νοοβλαβής, νοοπλανής, νοοσφαλής et infra p. 504. extr. ipsa editio et libri MSS. plures exhibent νοοειδῆ. Cæterum hoc vocabulum addendum lexicis est.

— 4. Ἴδοι δ' ἂν τις καὶ ἐκ τῶνδε, κόσμον αἰσθητὸν τόνδε εἴ τις θανμάζει] Inde a vocabulo κόσμον

hæc et e sequentibus capitibus nonnulla. Preparationi Evangelicæ inseruit Eusebius XI. 17. p. 535. sq.—Bruckerus autem in Hist. Crit. Philos. II. p. 399. hunc Plotini locum comparans cum altero infr. V. 3. p. 522. arbitratur utrumque fluxisse ex eodem fonte atque Judæorum doctrinam Sefhiroticam et de Adamo Kadmonæ. Attigit hæc etiam Tiedemann in *Geist der spek. Philosophie* III. p. 394. sq. et 399.

— 10. καὶ τὸν ὡς ἀληθῶς ἐπὶ Κρόνου βίον, θεοῦ κρόνου καὶ νοῦ ὄντος] Respicit verba Platonis in Cratylo p. 396. b. p. 30. Bekk.: Τοῦτον δὲ Κρόνον υἱὸν εἶναι ὑβριστικὸν μὲν ἂν τιμὴ δόξειεν εἶναι ἀκούσαντι ἐξαίφνης, εὐλογον δὲ μεγάλης τιμῆς διανοίας ἔκγονον εἶναι τὸν Δία· Κρόνον γὰρ σημαίνει οὐ παῖδα (ita etiam Cod. Bodl. et Darmst.) ἀλλὰ τὸ καθαρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκίρατον τοῦ νοῦ. Ad quem locum neque ea recolam, quæ Heindorfius apposuit, neque quæ ipse collegi in Meletematt. e Disciplin. Antiquit. I. p. 44. sq.; alia quædam adscribam. Atque priori parti hujus loci Platonici adhibe Euthydemii locum p. 287. b. et Proclum in Cratylum p. 58. sq. Boissonad. hujusque annot. in Basilii Scholia in Notices et Extraits de Manuser. Vol. XI. 2. p. 74. ubi commode hæc adhibentur Theognidis 155. Τίττει τοι κόρος ὕβριν. Ad reliquum argumentum loci Platonici et Plotiniani faciunt, quæ idem Proclus in sequentibus §. 103—109. p. 58—68. disputat. Plotini autem ipsius mentionem facit in hac doctrina Saturnia Proclus alio loco, nimirum in Timæum p. 93: Πλωτῖνος ὁ φιλόσοφος διττὸν μὲν ὑποτίθεται δημιουργὸν τὸν μὲν ἐν τῷ νοητῷ, τὸν δὲ τὸ ἡγεμονοῦν τοῦ παντός. λέγει δὲ ὀρθῶς. ἐστὶ γὰρ πῶς καὶ ὁ νοῦς ὁ ἐγκόσμιος δημιουργὸς τοῦ παντός, καὶ ὁ γε Ἀριστοτέλης, τοῦτο γὰρ ἀπεφήνατο εἶναι, τὸ πρῶτον, καὶ τοῦτον εἰμαρμένην ἀπεκάλεσεν, καὶ τῷ τοῦ Διὸς ὀνόματι προσεῖπεν· ἐστὶ δὲ αὐτὸ καὶ ὁ ἐξηρημέτος πατήρ καὶ ποιητής, ὃν ἐν τῷ νοητῷ τίθεται εἶναι, πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἐνός, καὶ κόσμου νοητῶν καλῶν. ἐκεῖ γὰρ αὐτῶ καὶ ὁ ἀληθινὸς οὐρανός ἐστι, καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου καὶ ὁ Διὸς νοῦς. οἶον εἴ τις ἔλεγεν ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ τοῦ Κρόνου σφαῖρα, καὶ ἡ τοῦ Διὸς καὶ ἡ τοῦ Ἄρεως. τὸ γὰρ ὄλον νοητῶν ἐν πολλὰ ἐστὶ, καὶ εἰς νοῦς πολλῶν νοητῶν περιληπτικός. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Πλωτῖνος φιλοσοφῶν. Sphæram Saturni dicebant Platonici eam, quæ in octavam, in qua campi Elysii.

reduceret animam (Macrob. in Somn. Scip. I. c. 11. cf. Zoëga de Obeliscis p. 297.) Hinc *scipitima* dicitur effectio: ἡ Κρονία ποιήσις ipsi Proclo in Alcib. pr. p. 196. h. e. ea effectio, quæ efficit, ut nosmet naturali modo sejungamus a corpore et rebus corporeis. Huc etiam Platonici trahebant *Saturni regiam* (Hermias in Phædrum c. 29. p. 152.) et Pythagoreum vatem agnoscebant Pindarum etiam, in his præcipue Olymp. II. p. 124. sqq.: ὅσοι δὲ ἐτόλμασαν ἐς τρίς Ἐκατέρωθι μείναντες Ἀπὸ πάμπαν ἀδίκων ἔχειν Ψυχὰν, ἔτειλαν Διὸς ὁδὸν παρὰ Κρόνου τύρσιν. Cæterum cf. de Saturno Plotin. III. 5. 2. et infr. V. 1. 7. et de κόρω III. 6. 14. III. 8. 10. (p. 353. B.) et infra V. 9. 8. (p. 561. A. B.) Proxima, τί γὰρ ζητεῖ—ἐν αἰῶνι πάντα habet Cyrillus adv. Julian. p. 280. B. Ex eo recepi *αὔξην* pro *αὔξειω*, et illud legisse etiam videtur Ficin. Cf. supr. ad p. 185. A. B.

p. 903, 2. *νοεῖ δὲ οὐ ζητῶν, ἀλλ' ἔχων*] Aristoteles Metaphys. XII. 7. p. 203. Sylb. p. 249. Brandis.: ἡ δὲ νόησις ἢ καθ' αὐτὴν τοῦ καθ' αὐτὸ ἀρίστου, καὶ ἡ μάλιστα τοῦ μάλιστα. αὐτὸν δὲ νοεῖ ὁ νοῦς κατὰ μετάληψιν τοῦ νοητοῦ· νοητὸς γὰρ γίγνεται θιγαγάνων καὶ νοῶν. ὥστε ταῦτὸν νοῦς καὶ νοητόν· τὸ γὰρ δεκτικὸν τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς οὐσίας νοῦς· ἐνεργεῖ δὲ ἔχων· ὥστε ἐκεῖνο μᾶλλον τούτου ὁ δοκεῖ ὁ νοῦς θεῖον ἔχειν, καὶ ἡ θεωρία τὸ ἥδιστον καὶ ἄριστον.

—6. *ποτὲ μὲν Σωκράτης, ποτὲ δὲ ἵππος.*] Scripsi μὲν pro γὰρ cum Cod. Med. B. Frequenter Plotinus Socratis mentionem. Vide III. 2. 15. IV. 3. 5. IV. 4. 2. V. 3. 3. V. 7. 1. V. 9. 12. VI. 1. 13. VI. 2. 1, VI. 3. 4. 5. 6. &c. Distinguendi tamen sunt ii loci, in quibus proprie Socrates ille memoratur, ab aliis plerisque, ubi Socratis nomine Plotinus utitur pro nomine hominis eujuscunque, ut h. l. et V. 7. 1. aliisque plurimis. Qua in re communem Græcorum Latinorumque usum sequitur philosophus noster. Solent enim utriusque linguæ scriptores pro re nata nomina propria nunc celebratorum hominum aut generum universe usurpare, nunc obscurorum, ut servorum, libertinorum similiumque. Sic Græci Calliæ, Cleonis, Dionis, Socratis, Theonis nomina pro quibuslibet nominibus propriis ponunt: Latini: Caii, Caiæ, Titii, Mevii, Seii, Sempronii, Numerii, et e servilibus Damæ, Davi, Dionysii,

Erotis, Stiehi. Ac *Socratis Calliæque* nomina similiter exempli causa usurpat Aristoteles; v. c. in Metaphys. init. I. 1. itemque XII. 3. p. 197. Sylb. p. 242. Brandis.: οὐσαίαι δὲ τρεῖς, ἡ μὲν ἵλη τόδε εἰ οὐσα τῷ φαίνεσθαι,—ἡ δὲ φύσις τόδε τὸ εἶς ἦν καὶ ἕξις τις· ἐτι τρίτη ἢ ἐκ τούτων ἢ καθ' ἕκαστα, οἷον Σωκράτης ἢ Καλλιᾶς. Sextus Empir. Advers. Mathem. V. 104. καὶ ὃν τρόπον ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐτηρήσαμεν, ὅτι ἡ τῆς καρδίας τρώσις αἰτιὸν ἐστὶ θανάτου, οὐ τὴν Δίονος μόνον τελευταίην αὐτῇ συμπαρηγήσαντος, ἀλλὰ καὶ Θεῶνος καὶ Σωκράτους καὶ ἄλλων πολλῶν. Ubi consule Fabricium p. 355. cf. eund. ad Pyrrhon. Hypotypp. I. 189. p. 47. De *Caii* et *Caiæ* appellatione in nuptiarum formulis vid. Brisson. de ritu nuptiar. p. 326. Grupen. de uxore Romana p. 205. et p. 312. et cf. Wyttenb. ad Plutarch. Quæstt. Roman. p. 30. p. 271. D. (in animadv. p. 33.) Servilium nomen universe usurpatorum exempla habes in Horatii Satir. I. 6. 38. II. 5. 18. ubi cf. interpr. et adde hæc Persii Satir. V. 75. sqq.:

“Heu steriles veri, quibus una Quiritem Vertigo facit. Hic *Dama* est, non tressis agaso Vappa et lippus et in tenui farragine mendax. Verterit hunc dominus, momento turbinis [liber MS. meus temporis male] exit *Marcus Dama*.”

Ubi in eodem libro MS. scholion ita: Hic *Dama* est; *ille vilis servus et nequam*; et, *Servi enim prænominia non habebant, sed adepta libertate prænominia eis imponebantur. Sic et hic servus, qui prius Dama esset dictus, nunc post libertatem Marcus Dama appellatus est.* Plura de servorum nominibus dixi in commentatione Academiæ Regiæ Parisinæ Inscriptionum transmissa, et a viro clarissimo Edgardo *Quinet* gallicè versa: *Prolégomènes sur l'esclavage chez les Romains.*

—12. τὸ δὲ ὄν, τῷ νοεῖσθαι τῷ νῶ διδόν τὸ νοεῖν καὶ τὸ εἶναι] Philostrate. de Vita Apollonii IV. 28. p. 167. Olear.—ἀγαθὲ Ζεῦ, σὺ γὰρ οὕτω τὸ ἀγαθὸς ὡς καὶ παντοῦ κοινωῖναι τοῖς ἀνθρώποις. Ubi Pythagoricæ hanc sententiam philosophiæ tribuit Olearius, comparans et nostrum locum et vero Proclum in Plat. Tim. p. 6. et Hieroclem in Pythagor. aurea carum. v. 1. Tu inspicie etiam ipsas has Enneadas V. 9. 2. et V. 9. 7.

p. 903, 18. *Γίνεται οὖν τὰ πρῶτα τοῦς, ἐτερότης, ταυτότης usque ad finem capitis*] Ad hæc adhibeto, quæ infra disputat noster V. 9. 8. p. 562. A—D. et VI. 2. 8. p. 602. sq. Fons autem horum locorum est in Platonis Sophista p. 255. E. et p. 256. Plotiniana hæc attigit et ad Kantianæ rationis formulas redegit Tennemannus in Histor. Philos. Vol. VI. p. 96. Sub finem capitis ex optimo Cod. Vat. dedi ταυτὸν δὲ, ἐπεὶ ἐν (pro ἐν) ἑαυτῷ. Quod unice verum esse declarant contigua: καὶ κοινὸν δὲ τι ἐν πᾶσι. Quo minus probanda est eorum consuetudo, qui, ut Tennemannus, in verbis Græcorum describendis Accentus omittunt.

p. 904, 14. *Ὅταν δὲ ὀρισθῆ (ἢ δυνάς), ἀριθμὸς ἦδη, ἀριθμὸς δὲ ὡς οὐσία· ἀριθμὸς δὲ καὶ ἡ ψυχὴ.*] Supra p. 304. A. Noster de Anima ita pronuntiat. καὶ δὴ, εἴτε ἀριθμὸς, εἴτε λόγος ἢ οὐσία αὐτῆς, πῶς ἂν πάθος ἐγένετο ἐν ἀριθμῷ ἢ λόγῳ; Vid. quæ ad eum locum annotavimus. Nostro loco Plotinus cum Xenocrate et Pythagora facere videri queat. Cic. Tuscull. I. 10: “Xenocrates animi figuram et quasi corpus negavit esse, verum numerum dixit esse, cuius vis ut jam ante Pythagoræ visum erat, in natura maxima esset.” Ubi vid. Davis. Gregorius Nyssenus De Anima I. p. 90. C: Πυθαγόρας δὲ (τὴν ψυχὴν ἐφήσει) ἀριθμὸν ἑαυτὸν κινουῦντα. Πλάτων δὲ οὐσίαν νοητὴν, ἐξ αὐτῆς κινουμένην κατὰ ἀριθμὸν ἐναρμόνιον. Unde intelligitur, quomodo Platonis sectatores numerum attribuere potuerint animæ. (Sed de his consule Wytttenbach. ad Phædon. p. 228. sqq. p. 248. sqq.) De reverentia Pythagoreorum erga numeros eorumque doctrina plura laudavi ad hæc Procli in Alcib. pr. p. 259: ὁ Πυθαγόρας τῶν μὲν ὄντων πάντων σοφώτατον εἶναι ἔλεγε τὸν ἀριθμὸν, et ad hæc Olympiodori in eundem dialogum p. 95. de Pythagoreis: ἐθαύμαζον τοὺς πρῶτους εὐρόντας τοὺς ἀριθμοὺς λέγοντες ἐγνωκέναι τούτους τὴν οὐσίαν τοῦ νοῦ κ. τ. λ. Denique ad Proclum in Instit. Theol. §. 113. p. 164—166: Πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐνιαυτός ἐστιν. εἰ γὰρ ὁ θεῖος ἀριθμὸς αἰτία ἔχει προηγουμένην, τὸ ἐν, ὡς ὁ νοερός τὸν νοῦν, καὶ ὁ ψυχικὸς τὴν ψυχὴν, καὶ ἔστιν ἀνάλογον τὸ πλήθος πανταχοῦ πρὸς τὴν αἰτίαν, δῆλον δὴ ὅτι καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐνιαυτός ἐστιν εἴπερ τὸ ἐν θεός. Cæterum confer ipsum Nostrum infra p. 671. sqq. ubi plura dabimus.—Pergit Plotinus

nostro loco: οὐ γὰρ ὄγκοι τὰ πρῶτα-ὑστερα. Hæc et similia Nostri attingit et comprobat Proclus in Politiam Platonis p. 425: εἰ δὲ πᾶσα δύναμις ἀχρόματός ἐστι καὶ ἀσχημάτιστος, δυνάμεως γὰρ φησι μήτε σχῆμα μήτε χρῶμα ὄραν, δῆλον ὅτι πᾶσα δύναμις ἀσώματος ἐστι κατ’ αὐτόν. πᾶν γὰρ σῶμα πεπερασμένον σχήματος μετέχει παντός· καὶ διὰ τοῦτο ἀληθὲς καὶ ὅπερ ὁ Πλωτίνος φησι τὸ ἐν μεγάλοις σώμασι εἶναι δυνάμεις οὐ μεγάλας, καὶ ἐν μικροῖς οὐ μικράς, τῶν ὄγκων οὐ προστιθέντων ταῖς δυνάμεσιν, ἢ ἐλαττοῦντων αὐτάς.

p. 906, 1. *ᾧδε οὖν λεγέσθω κ. τ. λ.*] Attigit hæc Bruckerus in Hist. Crit. Philos. II. p. 399. addens: “Videtur et hoc accepisse ab Ammonio Plotinus ex disciplina Christianorum, qui reverenter et maxima cum devotione de generatione λόγον et ipso trinitatis mysterio inter arcanas doctrinas loquebantur.” Quasi vero non similia multa legerentur in ipsius Platonis dialogis. Mox formula: θεὸν αὐτὸν ἐπικαλεσαμένους Platonica est: de Legg. X. p. 893. A. B. Ἄγε δὴ, θεὸν εἴποτε παρακλητέον ἡμῖν κ. τ. λ. quam Platonici alii-que scriptores certatim sunt imitati.

— 2. *οὐ λόγῳ γεγωνότι.*] Ita e lectione marginis γεγωνῶτα rescribendum duximus pro γεγωνῶ, quod editio habet. De hujus verbi etymo et potestate non est quod agamus post Valekenærii explicationes ad Euripid. Hippolyt. 586. Coraï ad Plutarchi Flamin. p. 465. (ad quem cf. etiam Bæhrri nostri annot. p. 186.) aliorum. Nos attingamus locos aliquot a librariis vexatos: Aleiphron. Epist. III. 48. p. 151. Wagner.: τορῶτιν καὶ γεγωνοτέρῳ φωνήματι χρησάμενος. Ita sæpius junguntur τορὸν et præsertim διατόρον et γεγωνός, docente Wytttenb. ad Eunap. p. 262. Idem est τρατόν. Vid. Annot. nostr. in Procli Inst. Theol. §. 145. p. 216. Atque hæc voce usus est Iamblichus de Vit. Pythag. §. 134. p. 113. Kust. p. 282. Kiessl.: καὶ ὁ ποταμὸς γεγωνόν τι καὶ τρατόν ἀπεφθέγγατο. Ita ed. Arcerri et recte; sed libri scripti mei plerique γωνόν, Cod. tamen Monac. n. 392. in marg. γεγωνόν. In Philostrato de Vita Apollonii V. 9. p. 195. hodie legimus: ἐπεὶ δὲ ἐξάρας (ser. ἐξάρας) τὴν φωνὴν καὶ κεχαρῶς ἐφθέγγατο, nimirum ex infelici Olearii conjectura pro γεγωνός. Debebat potius γεγωνός vel γεγωνός (vid. Heringæ Obs. p. 64. et Boisson. ad Philostrati Heroica p. 378.) Atque

hic quidem addit: "Posset etiam legi γεγωνόν. Cf. Valeken. ad Hippolyt. 584." Optime. Nam ita plane Cod, Schellershem., ejus varr. lectt. in mei exempli margine enotatas habeo. (Scholiastæ ad Heroica l. l. adhibe Lobeek. ad Phrynich. p. 120.) Theodoret. Therapeut. VI. p. 877. Schulz.: οὐδ' οὐρανόθεν γεγωνοτάτην καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις σύμμετρον ἀφήκε φωνήν. Hæc facit Clemens Alex. Prædag. II. p. 203. Pott. ἄμφω δὲ οἱ διαλεγόμενοι τὸ φθέγμα τὸ σφῶν τῇ συμμετρίας παραμετρούντων· τό,τε γὰρ γεγωνὸν τῆς προφορᾶς μανιωδέστατον· τό,τε ἀνήκουστον πρὸς τοὺς πέλας φθέγγεσθαι, ἀναισθήτου. Idem Stromatt. V. p. 648. Potter.: ἐρμηνεύεται μὲν γὰρ (Ἀβραάμ) πατήρ ἐκλεκτός ἡχοῦς· ἡχέει μὲν γὰρ ὁ γεγωνὸς λόγος (Leg. ὁ γεγωνὸς λ.). Cæterum cf. Potterum, qui ex Philonis locis docet, formulam ὁ γεγωνὸς λόγος idem significare atque ὁ προφορικὸς λόγος (de quo supra vidimus ad I. 2. 3. fin.) Hoc loco autem Plotinus τῷ γεγωνόντι λόγῳ nihil aliud declarari vult, nisi orationem, quæ auditu percipitur. Contraria enim sequuntur: ἀλλὰ τῇ ψυχῇ — εὐχεσθαι—δυναμένους. Quæ vel me non mōnente Lectores admonent verborum Apostoli ad Ephes. VI. 18. προσευχόμενοι ἐν πνεύματι et V. 19. ἄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ, et similibus per N. Testamenti libros; quos mirum est nondum sigillatim cum Platone et Platonicis ipsoque Plotino ad verba et sententias comparatos esse a Theologis, sed ipsos potius in Xenophonte, Arriano, Polybio eet. cum sacris scriptoribus componendis elaborasse.— Mox illa μόνους πρὸς μόνον pertinent ad doctrinam Platonicam segregationis et solitudinis moralis; de qua supra dictum est ad III. 1. 10. p. 234. F.

p. 906, 7. Παντὶ τῷ κινουμένῳ δεῖ τι εἶναι ὃ μὴ κινεῖται.] Ita dedimus e libris MSS. et Ficini versione pro πάντα. Vidit etiam Taylor. Proxima: ἐκποδῶν δὲ ἡμῖν ἔστω γένεσις ἢ ἐν χρόνῳ supra explicuimus ad p. 473. B. Mox: τῷ δὲ λόγῳ τὴν γένεσιν προσάπτοντας αὐτοῖς, αἰτίας καὶ τάξεως αὐτοῖς ἀποδώσει, vel legendum ἀποδόσει cum Cod. Vat. ut intelligas προσάπτομεν: quando vero verbotenus (s. inter loquendum) generationem eis adjungimus, (eam adjungimus reapse) attributione causæ ordinisque (h. e. reapse nihil aliud generationis verbo attributum eis volumus, nisi

causam ordinemque): vel ante ἀποδώσει cogitandum est τίς, quod fortasse etiam haustum est a præcedente αὐτοῖς, et προσάπτοντας per anacoluthon accipiendum pro προσάπτόντων. Quod in sequentibus pro βουλευθέντος Taylor legi vult βουλευθέντος: neque libri MSS. suffragantur, nec necesse est, quidquam corrigi. Cæterum ex his Plotini decretis cum alii profecerunt, tum ejus discipulus Porphyrius. Quod non fugit doctissimum Cudworthum in Syst. intell. p. 673. sqq. hæc tractantem, ejus latinus interpres Mosheimius in annott. ob hæc ipsa et Plotinum et Porphyrium Sabellianismi reum agere instituit.

p. 907, 10. Τί οὖν χρή περι τοῦ τελειοτάτου λέγειν] Laudant hæc Cyrillus advers. Julian. VIII. p. 173. B. C. et Theodoret. in Therapeut. lib. II. p. 750. Vol. IV. Schulz. Atque ille ita præfatur: καὶ μὴν καὶ Πλωτίνος φιλοζητητῆς ὦν ἄγαν καὶ διὰ πάσης, ὡς ἔπος εἰπέειν ἰσχυρομυθίας ἑλλητικῶς, οὕτω που φησὶ περι τὰγαθοῦ: hic ita: Καὶ Πλωτίνος δὲ ὁ τὴν Πλάτωνος φιλοσοφίαν ζηλώσας περι τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων βιβλίον ξυνέγραψεν, ἐν ᾧ καὶ τάδε ἔφη. Attigerunt hæc etiam Hugo Grotius de Veritate Relig. Christianæ IV. §. 12. p. 286. ed. Koecher. et Cudworth. in System. intellect. p. 687. Cf. etiam Nostrum infra p. 512. sq. et p. 554.

— 15. ὅτι τὰλλα μετ' αὐτὸν] "Quæ apud Plotinum sequuntur, Cyrillo digna visa sunt, quæ attexeret. Et merito quidem: sic enim habent: οἶον καὶ ἡ ψυχὴ — — — ὡς οὐδὲ ψυχῆς καὶ νοῦ. Quibus ille verbis, cum aliquam S. S. Triadis umbram informaret, sed quæ Arianis favere nimium videretur, addidit Cyrillus antidotum, quod facile prætermisit Eusebius. Νοῦν μὲν γὰρ εἶναι φησι τὸν καθ' ἡμᾶς Θεὸν λόγον. inq. Cyrill. ἐπέιτοι καὶ ἡμεῖς αὐτοῖς Σοφίαν ὀνομάζομεν. πλὴν οὐκ ἐν μέλεισιν ἢ δευτέροις, κατὰ τι γοῦν ὅλως τῆς τοῦ πατρὸς ὑπεροχῆς καὶ δόξης· οὕτε μὴν ὡς οὐκ ἔχοντα τὸ αὐτοτελές, φάμεν αὐτὸν τελειοῦσθαι ἐνορῶντα τῷ πατρὶ καθὰ δὴ τοῦτοις δοκεῖ δε. iterumque, ἐκεῖνοι μὲν, ὧδέ τε δοξάζοντες, καὶ εἰς ἀνομοίωτα φύσει κατασύροντες τὰ παρά γε σφίσι τεθραυσμένα, ψυχραῖς καὶ μεираκειώδεσιν ἐπανχοῦσιν ἐννοίας· ἡμεῖς δὲ παντέλειον εἶναι φάμεν τὸν Πατέρα, ὁμοίως δὲ τὸν Υἱὸν, ὡς ἐκ τελείου τέλειον· καὶ μὴν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Et Theodoretus, τὴν Πλάτωνος διάνοιαν, inquit, ἀναπτύσσοντες καὶ ὁ Πλωτίνος καὶ ὁ Νου-

μήνιος, τρία φασὶν αὐτὸν εἰρηκέναι ὑπέρχονα, καὶ αἰδία, τὰγαθὸν, καὶ νοῦν, καὶ τοῦ πατρὸς τὴν ψυχὴν· ὃν μὲν ἡμεῖς Πατέρα καλοῦμεν, τὰγαθὸν ὀνομάζοντα, νοῦν δὲ, ὃν ἡμεῖς νοῦν καὶ λόγον προσαγορεύομεν· τὴν δὲ τὰ πάντα ψύχουσαν καὶ ζωοποιούσαν δύναντα ψυχὴν καλοῦντα, ἣν πνεῦμα ἅγιον οἱ θεοὶ προσαγορεύουσι λόγοι.” *Viger. ad Euseb.*

p. 908, 1. Ποθεῖ δὲ πᾶν τὸ γεννησάν] Habet hæc et prima verba seq. cap. usque ad λέγων Theodoretus in *Therapeut. lib. II. p. 750. Schulz.*

— 9. ἢ ὅτι τῇ ἐπιστροφῇ πρὸς αὐτὸ ἐώρα:] Si scripseris πρὸς αὐτὸ, hæc enascetur sententia: “Nimirum quod illud (unum s. ille pater) conversione ad se ipsum respicit.” At sine libris nolui a vulgata recedere, quam expressit etiam Marsilius et Taylor, qui antecedentia ita explet: “How therefore did he generate intellect [so as far as it is intellect]?”

— 10. Τὸ γὰρ καταλαμβάνον ἄλλο, ἢ αἰσθησις ἢ νοῦς· αἰσθησις γραμμὴν καὶ τὰ ἄλλα· ἄλλ’ ὁ κύκλος τοιοῦτος.] E librorum vestigiis conicias: αἰσθησις ὡς γραμμὴ, καὶ τὰ ἄλλα ὡς κύκλος. ἄλλ’ ὁ κύκλος. Fons autem hujus loci est in demonstratione Platonis de Legg. X. p. 893. sqq. de variis motibus. Ibidem est p. 898. A. p. 204. Bekk.: τούτοις δὴ τῶν κινήσεων τὴν ἐν ἐνὶ φερόμενην αἰετὴν περὶ γέ τι μέσον ἀνάγκη κινεῖσθαι τῶν ἐντόρων οὐσῶν μίμημά τι κύκλων, εἶναι τε αὐτὴν τῇ τοῦ νοῦ περιόδῳ πάντως ὡς δυνατὸν οἰκειοτάτην τε καὶ ὁμοίαν. κ. τ. λ. Quæ descripsit Eusebius in P. E. XII. 28. p. 601. Utrumque autem et Platonem et Plotinum in hac re laudat Damascius περὶ ἀρχῶν p. 322. ed. Kopp.: τὸ δὲ ὡσαύτως καὶ αἰετὴ καὶ ὅσα τοιαῦτα (tangit formulas Platonis l. l. et in seqq.) κατὰ τὸ ἀμετάβλητόν ἐστι τε καὶ λέγεται διὸ ταύτη τὸν νοῦν, μιμείται ἢ κύκλῳ φορὰ ὡς φησι Πλωτῖνος, μᾶλλον δὲ, ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν τῶ τῶν νόμων (fortasse ἐν τῶ ἰ τῶν ν.) εἰκόνα ταύτην προὑβάλλετο τῆς τοῦ νοῦ κινήσεως, ὡς τοῦ ἀληθινοῦ ἀκινήτου τὸ φαινόμενον ἀκίνητον. Cf. ipsum Plotinum supra III. 7. 3. p. 328. B. C. et infra V. 5. 1. ubi ὁ νοῦς dicitur περιθέων. V. 3. 3. ubi mens (ὁ νοῦς) item a sensu (τῇ αἰσθήσει) distinguitur et V. 6. 5: τὸ νοεῖν ἐστὶ κίνησις πρὸς ἀγαθόν: denique de visione mentis (περὶ τῆς τοῦ νοῦ ὁράσεως) III. 8. 10. V. 3. 8. V. 8. 3. VI. 6. 17. VI. 7. 35. VI. 8. 16. etc. Attigerunt autem

hunc nostrum locum et sequentia Brueker. in *Hist. Crit. Philosoph. II. p. 400. et Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 95.*—Nunc adde nuper a nobis editum Olympiodorum in *Alcib. pr. p. 103. qui ita:—νοῦ γὰρ ἴδιον τὸ ἐπιστρέφειν· σφαῖρα γὰρ ἀναλογεῖ ὁ νοῦς, ἕκαστον σημείου ποιούση καὶ ἀρχὴν καὶ πέρας.* Ad hæc et sequentia adhibenda Procli *Inst. Theol. §. 169. sq. p. 250. sqq. ed. nostr.*

p. 909, 16. Ταύτης—ὁ νοῦς οὗτος ἄξιος τοῦ τοῦ καθαρωτάτου, μὴ ἄλλοθεν—φῦναι] Ex Ficini mente ad τοῦ τοῦ καθ. cogitandum erit ὀνόματος, ac proinde hoc exemplum addendum L. Bosio de *Ellips. p. 352. sq. Schæf. item ad γενόμενον rursus supplendum: ἄξιόν ἐστι.* Nam alteram rationem, ut ita ordines:—ὁ νοῦς οὗτος ἄξιος φῦναι μὴ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς πρώτης ἀρχῆς τοῦ τοῦ καθαρωτάτου γενόμενον (vel f. *γενόμενος*, nisi et h. l. sicut in antecedentibus et sæpiissime alias Neutrūm post Masculinum usurpavit Plotinus) δὲ ἤδη γεννησάμενην eam igitur rationem respicere videtur et hujus disputationis tenor, et vero universa doctrina Platonicorum. Mox: τὸ τῶν ιδεῶν κάλλος—θεοὺς νοητοῦς. Vid. Proclum in *Timæum p. 357. ubi et alia et hæc: πᾶσα ἰδέα θεός.* Cf. ejusdem *Instit. Theol. p. 190. et 200.* De hoc placito disputant Cudworth. in *Syst. intell. IV. 36. cf. p. 687. et Brueker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 402. sqq.*

— 19. καὶ ὡσπερ καταπιόντα πάλιν τῷ ἐν αὐτῷ ἔχειν, μηδὲ ἐκπεσεῖν εἰς ἕλλην—παρὰ τῇ Ῥέᾳ—Κρόνον μὲν θεὸν σοφώτατον—ἢ καὶ πλήρη καὶ νοῦς ἐν Κόρφῳ—Δία γεννᾶν κόρον κ. τ. λ.] Etiam hujus interpretationis fons est in loco Platonici Cratylī p. 396. b. quorum verborum partem supra apposui ad locum similem nostri libri p. 485. A. Nunc hæc de Saturno et Rheæ apponam ex eodem dialogo p. 402. A. p. 42. Bekk.: τὸν Ἡράκλειτόν μοι δοκῶ καθορᾶν πάλαι ἅπτα σοφὰ λέγοντα, ἀτεχνῶς τὰ ἐπὶ Κρόνου καὶ Ῥέας, ἃ καὶ Ὀμηρος ἔλεγε.—Λέγει πον Ἡράκλειτος, ὅτι πάντα χωρεῖ καὶ οὐδὲν μένει, καὶ ποταμοῦ ῥοῇ ἀπεικάζων τὰ ὄντα λέγει ὡς δις ἐς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίης. Cf. infra hujus libri cap. 9. p. 490. A. ibiq. laudd. Hoc loco sullicitur ex Platonis verbis rationem percipisse, cur Plotinus noster Rheam ita interpretetur, ut, tanquam fluxa *Materia*, contraria sit stabili *Menti*.

p. 910, 17. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ Πλάτωνος τριττὰ, τὰ πάντα περὶ τὸν πάντων βασιλέα κ. τ. λ.] Platonis Epist. II. p. 312. extr. p. 403. Bekk.: ὧδε γὰρ ἔχει· περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντ' ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἀπάντων τῶν καλῶν· δεύτερον δὲ περὶ τὰ δεύτερα, καὶ τρίτον περὶ τὰ τρίτα. Platonis verba infra rursus laudat noster VI. 7. 42. p. 733. B. ubi cf. annot. Quod Taylor ad proxima verba φησὶ γὰρ πρῶτα plura excidisse arbitratur, libri nihil amplius efferunt, et possunt hæc ita explicari, ut Plotinus dicat a Platone *prima* designari illis ipsis verbis: περὶ τ. π. β. π. ἐστὶ, ut proinde solummodo τὰ exciderit, nisi πρῶτα sine articulo posuit, quo significaret: *prima aliqua*.

p. 911, 2. τοῦτον δὲ φησὶ—ἐν τῷ κρατῆρι ἐκείνῳ] Vid. Platon. Timæum p. 34. et p. 43. quorum verborum partim supra adscripsi ad Plotin. p. 376. C. D. E. qui locus omnino cum nostro conferri debet.

— 3. Τοῦ αἰτίου δὲ τοῦ ὄντος κ. τ. λ. —ἐξηγητὰς ἐκείνων γεγονέναι] Laudat hæc Cyrillus advers. Julian. IV. p. 145. C. ita inferens: φησὶ γὰρ οὕτω Πλωτῖνος περὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἰδίαν μᾶλλον, ἀλλὰ τὴν Πλάτωνος διερμηνεύει δόξαν. Cæterum hæc Plotiniana certatim tractavere recentiores: Cudworth. in System. intell. IV. 36. p. 635. Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 409. sq. Cujus sententiæ se aggregare videtur Heynius, ita pronuntians in Opuscull. Acad. III. p. 309: “Apud Platonem, et ipsum Timæum, quod satis constat, Demiurgus erat ὁ Νοῦς, philosophema philosopho hoc haud indignum et in quo cum voluptate mens sanctior et vividior versari potest. At Platonici mox infinita super hoc nomine argutati, modo secundum a principe deo τὸν λόγον, modo tertium fecere.” Tum laudat hunc ipsum Plotini locum, itemque Numen. ap. Euseb. P. E. XI. 14. sq.—Attigit hunc Plotini locum etiam Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 51. Nolumus enim talia prætermittere, quæ vel ad reprehendendos Platonicos recentiores pertinent, ne harum partium nimis studiosi videamur, etsi illud cum alibi profitemur, tum etiam hoc loco repetimus, neminem et intelligentius et justius horum philosophorum placita explicasse, quam Cudworthum De verbo πιστοῦσθαι supra dictum est ad p. 229. F.

— 10. Ἦππετο—Παρμενίδης—τῆς τοιαύτης δόξης κ. τ. λ.] Parmenidis Fragm. v. 95. sqq.

Ταῦτόν δ' ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὐνεκὲν ἐστὶ νόημα
οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ ἕοντος, ἐν ᾧ πεφασισμένον ἐστίν,
εἰρήσεις τὸ νοεῖν· οὐδὲν γὰρ ἐστὶν ἢ ἔσται
ἄλλο πάρεξ τοῦ ἕοντος· ἐπεὶ τόγε Μοῖρ' ἐπέδησεν
οὐλον ἀκίνητόν τ' ἕμεναι, τῷ πάντ' ὄνομ' ἐστίν,
ὅσσα βροτοὶ κατέθετο, πεποιθότες εἶναι ἀληθῆ,
γίνεσθαι τε καὶ ἄλλυσθαι, εἶναι τε καὶ οὐχί.
καὶ τόπον ἀλλάσσειν, διὰ τε χροῶ φανὸν ἀμείβειν.

Cf. ejusdem vs. 83—89. et vide Brandisii Commentatt. Eleatt. p. 115. sqq. et p. 143. sqq.

— 14. σωματικὴν πᾶσαν κίνησιν ἐξαιρῶν] In accuratiore scriptore vel sine libris mutassem in ἐξαιρῶν. Nam h. l. est idem quod Plato in Epist. II. p. 310. e. dicit ἐξαιρετον ποιῶν, demens, eximicus: in Plotino non ausus sum memor eorum, quæ Wyttenbachius posuit ad Plutarch. de recte aud. p. 383: “Hoc unum nunc monuisse sufficiat, apud Atticos quidem et omnes adeo diligenter scribentes, ἐξαιρῶν dici, ubi extollendi, ἐξαιρῶν, ubi demendi, eximendi notio valet:” nisi statuere velis in talibus quoque minutis correctae esse a Porphyrio Plotiniana adversaria. De illa confusione post Wyttenb. et Heindorf. ad Platon. Theæt. p. 352. nuper monuere Held. in Actis Philoll. Monacc. II. 1. p. 30. et Bæhr. ad Plutarch. Vit. Pyrrhi p. 180.—Ad argumentum cf. Platonis Theæt. p. 180. d. e. et Brandisl. l. p. 142.

— 18. Ὁ δὲ παρὰ Πλάτωνι Παρμενίδης κ. τ. λ.] Vid. Platonis Parmenid. p. 139. p. 28. Bekk. et passim. Ceterum non abs re erit ad hujus capituli finem subijcere verba Cudworthi in System. intellect. IV. 36. p. 689; qui de *Triade Platonica* ita exponit: “Princeps hypostasis sæpe huic generi dicitur ἐν πρὸ πάντων, unum ante omnia, unitas nimirum simplicissima, quæ res omnes efficienter continet et uti Plotinus loquitur (p. 513), οὕτως ἔχει πάντα, ὡς μὴ διακεκρίμενα, τὰ δὲ ἐν δευτέρῳ διεκέρκрито τῷ λόγῳ, sic habet omnia, tanquam nondum inter se discretæ, quum in secunda ratione discernantur; id est, reapse distincta sint in speciebus suis, etiamsi primum principium simplex et fecunda sit rerum omnium potentia Idcirco alteram hypostasim Parmenides vocat ἐν πάντα unum, quod est omnia, seu quod omnes rerum species complectitur: qui etiam philoso-

phus, id quod Plotinus (nostro loco) testatur, tertiam personam ἐν καὶ πάντα, *unum et omnia* (proprie ἐν καὶ πολλὰ, *unum et multa*) vocavit, ut plus eam habere vicissitudinis et multitudinis significaret."

p. 912, 3. Ἀναξαγόρας—τὸ ἐν] Simplicius in Aristotelis Physicis. p. 33. b. hæc verba Ionica Anaxagoræ laudat: ὁ δὲ νοῦς, ὅσα ἐστὶ τε κάρτα, καὶ νῦν ἐστίν, ἴνα καὶ τὰ ἄλλα πάντα, ἐν τῷ πολλὰ περιέχοντι, καὶ ἐν τοῖς προσκριθείσι, καὶ ἐν τοῖς ἀποκεκριμένοις. In hoc loco certatim desudarunt Carus, Ritterus et Schaubachius. Vid. hujus *Anaxagoræ Cluzomēniū Fragmenta* p. 137. sq. qui varias illas conjecturas exhibet. Nemo vero nostri philosophi verba consuluit, quæ illis lucem afferunt. Sunt autem comparanda cum alio loco Plotini p. 162. ubi dicit: Anaxagoram, qui mixturam ponat aquam esse, neque aptitudinem eam (aquam) dicat ad omnia, *sed eandem* (aquam) *actu omnia continere, tollere mentem, quam introduxerit*, &c. Unde intelligitur, Anaxagoram aliquo loco sic locutum esse, ac si *mentem actu omnia comprehendere statuat*, in hac vero doctrina sibi parum constitisse. Unde illi fragmento facilis, si quid video, et emendatio et explicatio paratur: ὁ δὲ νοῦς ὅσα ἐστὶ, ἐστὶ τε κάρτα—καὶ ἐν τοῖς προσκριθείσι καὶ ἐν τοῖς ἀποκεκριμένοις: *Mens vero quæcumque est, (ea) est valde et nunc* (etiam nunc) *est*, ubi (ἴνα, *ubi*, ut ap. Ionicum Herodotum I. 98. et passim) *et reliqua omnia* (sunt), (nimirum) *in ea* (mente) *quæ multa complectitur, et unum* (sive unitas) *est et unum adjunctis* (i. e. ceteris corporibus) *et scjunctis* (elementis i. e. mens quæ actu omnia continet, unitatis vicem præstat rebus omnibus eum primigeniis tum secundariis et fluxis.)

— 6. Τῷ δὲ Ἐμπεδοκλεῖ τὸ μὲν νέικος διαρεῖ—ὡς ἕλη] Correxī hunc locum partim ex Cyrillo adv. Julian. p. 67. C. partim ex libris nostris. Sturzios in Empedocle p. 227. pro τὸ ἐν, quod in vulgata est, et ipse conjicit ἐνοῖ vel ποιεῖ ἐν vel δὸ διαρεθὲν ἐνοῖ. Illud primum confirmat Cyrillus. Deinde idem vir doctus vulgatum ἀσώματον καὶ αὐτὸς τοῦτο ita integrare vult, ut intelligatur τίθεται. Cyrilli autem lectio hac ope non indiget. "*Incorporeum autem etiam id ipsum* (αὐτὸ sc. est.)" Hæc duo vero Empedoclis principia ab aliis ipsoque Plotino ad incorporea revo-

cantur: ab aliis ad materiam, docente eodem Sturzio ibidem. Ceterum cf. supra II. 4. 7. p. 162. ibiq. Annot. et *Heracleitea* quod attinet p. 97. D. cum annot. p. 468. C. 473. A. c. 5. et p. 497. B.

— 8. Ἀριστοτέλης δὲ κ. τ. λ.] Vid. Aristotelis Metaphysicis. VI. p. 128. sq. ed. Brandis. et XI. p. 257. sq. (ubi etiam de Empedoclis et Anaxagoræ principiis) Taylor ad nostrum locum hanc annotatiunculam adseripsit: "Aristotle in his writings ascended no higher than the intelligible, and this with him is the first principle. And perhaps this was because he knew that the nature, which is beyond the intelligible, is perfectly ineffable and unknown, and therefore accurately speaking, is even beyond principle."

p. 913, 8. καὶ—ὁμοιοσήσει] Ex proxime præcedentibus cogitando repetendum est ἕκαστον. Sequentibus: Πυθαγόρου—Φερεκύδους—ἀφείσαν adhibe Josephum contra Apion. I. p. 1034. E: τοὺς περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ θείων πρώτους παρ' Ἑλλήσι φιλοσοφήσαντας, οἷον Φερεκύδην τὸν Σύριον, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Θάλητα πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσιν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων γενομένους μαθητάς, ὀλίγα συγγράψαι. καὶ ταῦτα τοῖς Ἑλλήσιν εἶναι δοκεῖν πάντων ἀρχαιότατα, καὶ μόλις αὐτὰ πιστεῦουσιν ὑπ' ἐκείνων γεγράφθαι. Vid. Sturziū ad Pherecydis Fragm. §. 6. p. 26. ed. alt. nec Plotiniani loci oblitum.—Sed in verbis Plotini residere videtur macula, quam sic, opinor, elues: οἱ μάλιστα συντασσόμενοι αὐ τοῖς Πυθαγόρου κ. τ. λ. Initio capitis Plotinus intelligibilia principia enumerat ex Anaxagoræ Heraclitique et Empedoclis scriptis. Deinde Aristotelis principia examinat. Jam ad eos philosophos redit, qui ante Aristotelem se rursus, Pythagoræ Pherecydisque placitis applicuerant. Proinde, art., *qui ex veteribus se maxime componunt rursus ad decreta Pythagoræ* (αὐ τοῖς Πυθαγόρου sc. δόγμασιν) *et eorum, qui post eum fuerunt, et zero* (ejus qui ante eum fuit) *Pherecydis*, &c. Idem vel similis verbi significatus est in his Xenophontis Hellen. III. 3. 7. οἱ συντεταγμένοι ἡμῶν (Steph. volebat ἡμῶν) *qui conspirarunt, conjurarunt*. I. Esdr. II. 16. λοιποὶ οἱ τοῦτοις συντασσόμενοι, *reliqui, qui cum his faciebant*. Nec abludit verbi vis in constructione cum πρὸς. Iamblich. V. P. p. 72. Kust. de Pythagoreis: καὶ ὁ βίος αὐτοῖς ἅπας συν-

τέτακται πρὸς τὸ ἀκολουθεῖν τῷ θεῷ et vita ejus omnis componitur ad obedientiam Deo : cf. ejusdem Protrept. VI. p. 98. Kiessl. : καὶ πάντα τὰ (agnoscit etiam Cod. Reg. in schedis meis) ἄλλα πρὸς νοῦν καὶ τὸν θεὸν συντακτέον. cf. ibid. c. VII. p. 114. ed. Kiessl.

p. 914, 5. τὸν ἔσω ἄνθρωπον κ. τ. λ.] Plato Alcib. pr. 36. Æschin. Axiocho 5. ibiq. Fischer. p. 123. Cicero Tusce. I. 22. ibiq. Davis. Somm. Scip. c. 8. cum Moseri annot. Paulus Apost. ad Romm. VII. 22 : κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, et ad eum Hugo Grotius. Ephes. III. 16. εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον. Adde Proclum in Alcib. pr. p. 9. 141. et passim, et Olympiod. in eund. dialogum p. 10. et 198.—Ad proxima νοῦς δὲ ὁ μὲν λογιζόμενος ὁ δὲ παρέχων adhibe, quæ leguntur p. 499. c. 3. A. B. et p. 633. B. : ὁ δὲ νοῦς οὐ λόγους χρῆται πανταχοῦ, ubi alia addidi. Cf. etiam supra p. 475. A. ibiq. annot.

— 15. Διὰ τοῦτο καὶ [ἔτι] ἔξωθέν φησιν] Unicinis inclusi ἔτι, quod et a libris aliquot abest et e sequenti membro huc retractum videri potest. Ceterum vid. Platon. Timæum p. 36. fin. p. 34. Bekk. et cf. Plotinum p. 388. C. et p. 482. inf. Ad sequentia adhibe superiora IV. 3. 12. p. 381. B. ibiq. annot. et quod locos ex Theæteto et Phædone attinet I. 2. 1. I. 2. 2. I. 2. 3. I. 6. 6. ibiq. annot.

p. 915, 10. δεῖ μὴ τὸν λογιζόμενον—νοῦν ἐν ἡμῶν εἶναι.] Non dubitavi adjicere μὴ ex Ficini versione et Cod. Med. A. Flagitat enim sententia. Insuper autem cogitandum est ταύτη vel simile quid. Nimirum *catenus, quatenus* animus interdum non ratiocinatur, statuendum est, non inesse in eo ratiocinantem mentem. Comparanda autem sunt nostro cum loco, quæ Plotinus infra disputat VI. 4. 4. p. 647. et Porphyrii Sententiæ §. V. XVII. XXX. Copiose de hoc loco similibusque philosophi nostri exponit Cudworth. in Syst. Intell. p. 668. sq. inquirens, quid sint apud Plotinum οἱ νόες, s. οἱ νοῖ, quos nihil aliud esse suspicatur nisi animæ capita et summitates (heads and summities).

— 16. Τῷ γὰρ τοιοῦτῳ] Lectionem editionis marginalem τὸ γὰρ τοιοῦτο, licet ea, si cogites κατὰ, æque commoda sit, librorum tamen MSS. lectioni, quam textus offert, posthabendam duximus.

p. 916, 1. Πῶς οὖν—οὐκ ἀντιλαμβανόμεθα—καὶ οὐ μόριον ψυχῆς ἀλλ' ἡ ἅπασα ψυχὴ ὄντες] Cic. Tusce. I. 22 : “ Neque nos corpora sumus ; nec ego tibi hæc dicens corpori tuo dico. Cum igitur *nosce te* dicit, hoc dicit : Nosce animum tuum : nam corpus quidem quasi vas est aut aliud quod animi receptaculum ; ab animo tuo quidquid agitur, id agitur a te.” Quam in sententiam plura laudavi ad cap. X. p. 491. B. Hinc illa : ἄνθρωπος, ψυχὴ σώματι χρωμένη. Procl. in Alcib. pr. p. 296. et : ἄνθρωπος ἐν ψυχῇ ἐστί. Idem p. 316. itemque : ἄνθρωπος λόγος ἐστί, Olympiodor. in eund. dial. p. 10. et p. 198. Atque conjunctiora cum nostri loci argumento ipse noster præstat supra p. 347. sq. quo de loco proxima annotatio conferenda est.

— 9. καὶ ἔτι ἕκαστον τῶν ψυχικῶν ζῶν ἀεὶ ἐνεργεῖ ἀεὶ καθ' αὐτὸ τὸ αὐτοῦ.] Alii libri ζῶον, ed. Bas. ζῶων. Fortasse illa emendatio debetur Ficino, qui suas conjecturas sæpius appinxisse videtur Mediceis Codicibus. Tamen h. l. in ordinem recepi ut necessariam, nisi expungere maueris illud prius ἀεὶ, quod audacius foret. Mox pro ποιεῖ reposui ex margine editionis et libris MSS. ποιεῖν. Nostro vero loco nemo plus lucis affert, quam ipse Plotinus in libro περὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἐνὸς, de contemplatione et uno (III. 8.) præcipue capite quinto p. 347. sq. quod integrum cum hoc capite componendum est. Unum tantummodo flosculum decerpam eorum verborum causa, quæ nunc ipsum tractamus :—διὸ δεῖ μὴ ἔξωθεν τὸν λόγον εἶναι, ἀλλ' ἐνωθῆναι τῇ ψυχῇ τοῦ μαθηάουτος, ἕως ἂν οἰκείον εὔρη.

LIB. II.

p. 918, 7. ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΞΕΩΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.] Undecimus est hic liber ordine temporis, quod singuli a Plotino compositi sunt. Vid. Porphyr. de Vit. Plot. cap. IV. et cap. XXV. Anglice vertit Thom. Taylor. in Select Works of Plotinus p. 397. sqq. Cæterum cum hujus libelli argumento conjuncta sunt, quæ disputat Proclus περὶ ἐνάδος in Inst. Theol. c. VI. p. 10. ed. nostr. et περὶ παραγόντων καὶ παραγομένων c. VII. ibid. p. 10. sqq. et cap. CIII. p. 152. sqq.

p. 919, 1. οὐ διπλῆς—ότουοῦν] Legendum vi detur : οὐδὲ διπλῆς οὔτινοσοῦν (sive ότουοῦν).

p. 919, 4. καὶ τὸ ὑπερπλήρες αὐτοῦ] Ita correxi ex Cod. Vat. vulgatum ὑπὲρ πλήρες. Hoc compositum nondum consignatum erat in Schneideri Lex. ed. tert. Exemplis a Kallio et Wakefieldio in Steph. Thes. Londinensi collectis adde hunc loenum et Procli Inst. Theol. c. CXXXI. p. 196. ed. nostr. ubi libri bis offerunt ὑπερπλήρες. Mox: τὸ δὲ γεινόμενον εἰς αὐτὸ ἐπεστράφη—ὁμοῦ νοῦς γίγνεται καὶ ὄν. In hoc loco pro vulgato προκεῖνο dedi πρὸς ἐκείνο, deinde pro θεὰ dedi θέα, et ἔστη pro ἔστι eum libris MSS. et marg. Sine libris nihil mutandum duxi, licet suadere videatur versio Ficini; qui quomodo hæc acceperit indidem patet. Taylor contra ita vertit: "That, however, which is generated from it is converted to it, and is filled, and was generated looking to it. But this is intellect. And the permanency indeed of it about *the one*, produced being; but its vision of *the one*, intellect. When, therefore, it is established about *the one*, in order that it may see it, then it becomes at once intellect and being." Ad argumentum adhibe infr. p. 511. et p. 534. et vid. Brucker. Hist. Crit. Philos. II. p. 400. et Tennemannii Hist. Philos. VI. p. 93. sq. qui comparari jubet V. 6. 2. VI. 7. 39. et 40. VI. 8. 16. Tu adde Procli Inst. c. IX. p. 16. seqq. c. CIX. p. 160. sqq. c. CXIV. p. 166. seqq. et c. CLX. p. 236. sqq.

p. 920, 8. ᾧ ἂν ἐπίσπῃται] Ita scripsi jubentibus libris MSS. pro vulgato ἔπῃται quæ lectio e neglecto compendio scribendi nata videtur, uti mox Ed. Basil. sine compendio exhibet ἄνον pro ἄνθρωπον; (quo ipso loco pro exemplo utitur Villosion in Anecdott. Græc. Vol. II. p. 177.) Ionicam adeoque Atticam formam sumsisse videri possit ex Platone suo, Theæt. p. 169. A: ἀλλ' ἴθι, ᾧ ἄριστε, ὀλίγον ἐπίσπον. Cf. etiam Lex. Xenoph. II. p. 315. Infra apud Nostrum p. 699. C. extr. legimus: ἀλλὰ γὰρ ἐπισπώμενοι τῷ ἐφεξῆς εἰς τοῦτο ἤκομεν, ubi licet unus Codex ἐπισπόμενοι exhibeat, nihil mutaverim, et Ficinus etiam vertit *ducti*, licet probe sciam, hanc lectionem sæpius in alterius locum successisse. Herodot. III. 14: ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύση ἐπ' Αἴγυπτον, ubi Ald. et alii libri ἐπισπώμενος habent. Tu cf. Porponem ad Thucyd. IV. 35. p. 74.

— 9. ἄλλο—μέρος τὸ ἐν φυτῷ, τὸ τολμηρότατον
VOL. III.

καὶ ἀφρονέστατον.] Hæc explicanda e prioris libri initio p. 481. B. inf.: ἀρχὴ μὲν οὖν αὐταῖς τοῦ κακοῦ ἢ τόλμα καὶ ἡ γένεσις καὶ ἡ πρώτη ἑτερότης, ubi plura dedimus. Ad hæc Taylor Sallustii Philosophi c. XX. init. laudat: Αἱ δὲ μετεμψυχώσεις, εἰ μὲν εἰς λογικὰ γένοιντο, αὐτὸ τοῦτο ψυχὰι γίνονται τῶν σωμάτων· εἰ δὲ εἰς ἄλογα, ἔξωθεν ἔπονται, ὥσπερ καὶ ἡμῖν οἱ εἰληχότες ἡμᾶς δαίμονες. Sed de his placitis plura diximus ad II. 9. 6. cf. III. 4. 2. IV. 3. 9. Cf. etiam infra VI. 7. 8. p. 700. extr. et p. 701. init.

— 16. ἐν οὖν τῇ ἀρχῇ] Cod. Vat. ἐν et Taylor: "It is, therefore, *in its principle*." Quæ ratio potior videtur. Mox Fic. legisse videtur ἐλθοῦση, quod placet. Nam ἐλθοῦσα nihil habet, quo referatur.

p. 921, 1. οὐ γὰρ στενοχωρεῖται.] Cf. infr. VI. 5. 10. p. 669. A.

LIB. III.

p. 922, 7. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΝΩΡΙΣΤΙΚΩΝ ὙΠΟ-
ΣΤΑΣΕΩΝ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΠΕΚΕΙΝΑ.] Liber undequinquagesimus, igiturque ex iis, quos maturiore ætate conscripsit Plotinus. Vid. Porphyr. de Vit. Plot. cap. VI. et cap. XXV. Quod vero unus liber omittit καὶ τοῦ ἐπέκεια, alii nonnulli habent καὶ τῶν ἐπ., neutrum bene est; quandoquidem *unum* (τὸ ἐν) cogitandum est tanquam illud, quod est superius illis substantiis. Ceterum hunc librum ante oculos habere videtur Proclus in Platonis Theologiam cap. XIX. p. 52. in his: ὥσπερ καὶ ὁ Πλωτῖνος ὀρθῶς ποῦ φησι περὶ τῶν νοητῶν ὑποβάσεων εἰπών. Corrīgendum enim videtur: περὶ τῶν νοητικῶν ὑποστάσεων, aut, si solum ὑποβάσεων vitiosum esse credere malueris, statuendum, Proclum librum hujus Enneadis primum respexisse, περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων. Sed vide tamen, quæ annotavimus infra ad p. 501. A. c. VI. In compendium rediit hunc librum Plotini Porphyrius in Sententiis ap. Stob. in Eclogg. I. 51. p. 778—784. Heer. et in Ed. Cantabrig. c. XV. p. 222—224. Anglice vertit hunc tertium librum Taylor in Select Works of Plotinus p. 402. sqq.: On the Gnostic (?) Hypostases, and that which is beyond them.

p. 923, 12. Ὁ δὲ νοῦς τούτων γνώσω ἔχει—
σκέψασθαι προσήκει] Addendum videtur εἰ post νοῦς.

p. 924. 2. Τὸ μὲν οὖν αἰσθητικὸν αὐτῆς αὐτόθεν ἂν φαίμεν τοῦ ἔξω εἶναι μόνον.] Ita verba ordinavi secundum libros MSS. *Αὐτόθεν* Fic.: *ex ipsa sui conditione*; Taylor: *immediately*. Neutrum male. Et utriusque usus reperitur exempla in Dialogis Platonis. Vid. Heindorf. ad Gorg. p. 81. et ad Theæt. p. 348. Stallbaum ad Phileb. p. 170. et ad Sympos. p. 213. A: ubi est *statim, illico*. Omitto quos alios de hac voce laudarunt viri docti ad Stephani Thes. Londin. p. 2423. sq. Addo Wyttienbachium variæ significationis easus exponentem in Philomath. II. p. 14. indeque ad Stobæi Florileg. Append. Vol. IV. p. 57. ed. Gaisford. et Bæhrii nostri annot. in Plutarch. Alcibiad. p. 135. sq.

— 11. ὁ δὲ καὶ ἀναμνήσεις φαίμεν ἂν τῆς ψυχῆς εἶναι.] Cf. III. 7. 1. IV. 3. 26. IV. 8. 4. V. 5. 12. V. 9. 5. Quod Taylor proxime e versione Ficini conjicit, in Græcis post *δυνάμει* inserenda esse hæc: *ζητητέον ἄρα, εἰ τὸ λογιζόμενον καὶ εἰς ε. στρεφ.*, nullus librorum plura, quam editio exhibet, et sexcenties Marsilius Plotinianæ brevitati ejusmodi additamentis consulere studuit. Et solum ἢ h. l., ut sæpissime alibi, universæ sententiæ vires gerit.—Cæterum de intellectu se ipsum spectante (ὅτι ὁ νοῦς ὄρα ἑαυτὸν) vid. mox cap. 4. coll. II. 9. 1. et quæ ibi annotata sunt p. 200. E. et de discrimine inter *νοῦν* et *αἴσθησιν* annot. ad p. 307. G. et de natura *αἰσθήσεως* cf. p. 452. D. et p. 453. ibiq. Annot.

p. 925, 8. εἰ πρότερον—λέγει—Σωκράτης] Fortasse legendum ἢ, εἰ πρότερον—λέγει—Σωκρ. Illud *προσχωμένη* in Nominativum *προσχωμένην* convertimus. Ceterum a consimili disputatione de ratione, quæ inter *αἴσθησιν*, *μνήμην*, *λογισμὸν* obtinet, proficiscitur Aristoteles initio *Metaphysicorum*, quæ cum his Plotinianis conferenda sunt ei, qui Aristotelicæ philosophiæ indolem ejusque differentiam a Platonica aecurate discere velit. Utitur autem Stagiritæ ibidem (I. p. 4. ed. Brandis.) et ipse nomine *Socratis* et *Calliæ* insuper, eo modo, quem supra explicuimus ad V. 1. 4. p. 485. C. Strato tamen Peripateticus etiam sensibus intelligentiam quandam attribuit. Plutarch. in libro *Terrestriane* an aquatilia animalia sint callidiora p. 961. A. p. 899. Wytt.: *καίτοι Στράτωνός γε τοῦ φυσικοῦ λόγος ἐστίν, ἀποδεικνύων ὡς οὐδ' αἰσθάνεσθαι τὸ παράπαν ἄνευ τοῦ νοεῖν*

ὑπάρχει κ. τ. λ. Nam operæ pretium est, universam disputationem cum Aristotelea et Plotiniana eonferre.—Mox: *εἰ δὲ καὶ ἐξελίττοι τὴν μορφήν, μερίζει ἂ ἢ φαντασία ἔδωκεν.* Hanc vim *expli-candi*, quæ in verbo *ἐξελίττειν* inest, post Jacobium ad Philostrat. Imagg. p. 728. aliis exemplis e Plutarchi et rerum scriptorum usu desumptis illustravit Bæhrius noster ad Plutarchi Pyrrh. XXVIII. p. 332. Frequentat ejusdem Verbi usum Plotinus. Vid. III. 7. 5. III. 7. 10. III. 8. 7. et ef. quæ supra posuimus ad I. 4. 1. p. 29. C.

p. 926, 10. ἀλλ' ἔτι δεῖ λέγειν ψυχῆς τοῦτο] Taylor conjicit: *a. ε. δ. λέγειν εἴ τι ψ. τ.* Libri non suffragantur, neque neesse est. Ficinus tamen sententiam recte expressit. Ad proxima annotationem apposuit idem vir doctus Britanus præcipue adhibito Proclo in Comment. in Plat. Tim. p. 321.

p. 927, 9. καὶ ὅτι μὴ αὐτῷ ἀεὶ] Ita reposui ex libris MSS. Quod Taylor præterea *χρόμεθα* additum vult, quoniam Ficinus hoc verbum expressit: sine libris addere nolui, qui sciam, Plotinum talia omittere solere et h. l. ex præcedentibus cogitari posse.

— 11. αἴσθησις δὲ ἡμῶν ἄγγελος, βασιλεὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐκεῖνος.] Vid. supra p. 49. B. et infra p. 633. (c. XVIII.) Plutarch. de *Curiositate* p. 521. C. p. 97. Wytt.: *δεῖ δὲ, ὡς οἶμαι, μὴ καθάπερ θεράπειαν ἀναγωγὸν ἔξω ῥέμβεσθαι τὴν αἴσθησιν ἀλλ' ἀποπεμπομένην ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τὰ πράγματα, συντυγχάνειν αὐτοῖς ταχὺ καὶ διαγγέλλειν. εἴτα πάλιν κοσμίως ἐντὸς εἶναι τοῦ λογισμοῦ καὶ προσέχειν αὐτῷ.* Philo Judæus *Legis Allegorr.* p. 288. Pfeiff. alia sententia usurpat: *νοῦς βασιλεὺς contrarium ponens νοῦν τύραννον*, in loeo de Melchisedeco, *τρεπὲς πατρίδος (βασ. τῆς εἰρήνης)* Sed ad Platonis Plotiniquæ mentem Proclus in Alcibiad. pr. c. 83. p. 249. ita loquitur: *Μετὰ δὲ τὸ ἐν ψυχᾷ πλῆθος ἀνατείνειν (leg. ἀνάτεινον) σαυτὸν ἐπὶ νοῦν καὶ τὰς νοερὰς βασιλείας.* Sed nostrum locum idem laudat in Comment. in Platon. Tim. p. 77: *νοῦς δὲ ἡμῶν βασιλεὺς, αἴσθησις δὲ ἄγγελος, φησὶν ὁ μέγας Πλωτῖνος.* Inde vero non conjecerim ἡμῶν legisse eum, quandoquidem memoriter talia citare solent posteriores philosophi. De formula *νοῦς ὁ βασιλεὺς* plura collegi ad Porphyry. de *Vita Plotini* c. 3. p. 98. ed. Fabricii.

p. 928, 2. ὡς τὸν γινώσκοντα κ. τ. λ.] Ego ab auctoritate librorum MSS. standum judicavi: ut proinde qui se cognoscit duplex sit, *ille* quidem, qui cognoscat animæ cogitatricis naturam, *hic* vero, superiorem illo, *qui* se ipsum cognoscat, *quique* secundum illum intellectum factus sit. Ficinus haud dubie legit ὡς τὸ γινώσκον ἑαυτὸ et sic porro, cujus lectionis levia vestigia supersunt in libris et in margine editionis Basileensis:—Quod Plotinus in sequentibus: ὁ καὶ δύναται μόνον περὶ οὐθῆσαι κ. τ. λ. ex Platónico Phædro colorem duxit, nemo est, quin videat.

p. 929, 4. ἔστι δὴ νοῦς—ὡς δὴ οὖν νοῦς ἑαυτὸν ὁρᾷ] Jo. Philoponus in Aristotel. I. de Anima B. IV. 2: ἴδιον γὰρ τοῦ νοῦ πρὸς ἑαυτὸν συννεύειν. αὐτὸς γὰρ ὁ ὁρῶν, αὐτὸς ὁ ὁρώμενος. ὁρῶν γὰρ τὰ εἶδη, ἑαυτὸν ὁρᾷ, καὶ ἑαυτὸν ὁρῶν τὰ εἶδη τεθέεται. πλήρωμα γὰρ ἔστι τῶν εἰδῶν καὶ εἶδος εἰδῶν.

p. 930, 7. εἰ μὲν τύποι αὐτῶν, οὐκ αὐτὰ ἔχει—et infra: τύπον γὰρ ἔξει—ὑπερ οὐκ ἔστιν ἀλήθεια.] Porphyrius in Sentent. ap. Stob. Eclogg. II. 51. p. 780. Heer. et p. 223. ed. Cantabrigg.: πάντη δὲ τὸ αἰσθήσει προσχρόμενον τοῖς ἔξω ἐπιβάλλον θεωρεῖ, οὐχ ἐνούμενον ἐκείνοις ἃ θεωρεῖ, ἄλλὰ μόνον τύπον αὐτῶν ἐκ τῆς πρὸς αὐτὰ προσβολῆς λαμβάνον. Cf. Plotinum nostrum supra p. 452. D. et p. 453. ibiq. annot.

p. 931, 9. Εἰ οὖν ἐνέργεια, καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ ἐνέργεια,] Si proxime præcedens *δυνάμει* itemque sequentia *reputo*: h. l. bis scribendum arbitror *ἐνεργεία actu*. Eadem ambiguitas infra c. 6. recurrit: καὶ ὁρῶν ἐνέργεια ἦν, ubi Cod. Vat. *ἐνεργεία* habet, et Ficinus maluit *ἐν ἐνεργεία*. Proxime idem voluisse videtur: εἰ ἐν δὲ τῇ ἐνεργεία τὸ οὐ καὶ τὸ νοητόν.

— 17. Ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ ἐνόει ἑαυτήν, ὅτι ἄλλον ὁ δὲ νοῦς, ὅτι αὐτός] Attingere hæc et superiora p. 499. videri possit Proclus in Platonis Theolog. c. XIX. p. 52: ψυχὴ μὲν ἀνελίττει τὸν νοῦν, νοῦς δὲ αὐτὸν ἀνέλιξεν, ὡσπερ καὶ ὁ Πλωτῖνος ὀρθῶς πού φησι περὶ τῶν νοητῶν ὑποβάσεων εἰπών. Cf. supra ad titulum libri hujus p. 496. ubi conjeci Proclum scripsisse: περὶ τῶν νοητικῶν ὑποστάσεων. Verbum autem ἀνελίττει in hujusmodi disputationibus alibi usurpat Plotinus, ut p. 5. A.—Ceterum cf. p. 489. B. C. c. VII. et p. 498. A. B. p. 507. E.—Mox Ficinum expressisse καὶ ὁρῶν ἐν ἐνεργεία ἦν, sub finem præce-

dentis capitis monitum est, et nescio quomodo hæc lectio mihi arridet. Dativum sine præpositione agnoscit liber Vaticanus. Nec minus placeat in sequentibus lectio Ficini: ἡ ἀνάγκη μὲν οὕτως pro ἀνάγκη.

p. 932, 5. ἐνέργειαν πιστικὴν] Hanc formam libri agnoscunt, itemque in Platonis Gorg. p. 456. a. etiam Cod. Bodleianus; et retinuit nuper Bekkerus. Conf. ad eum locum Heindorf. p. 29. et Lexic. Xenoph. III. p. 547. In Aristotelis Rhetor. I. 2. libri variant. Gaisfordius tamen *πιστικὴ* recepit in ordinem p. 29. Nil variare eos video in Dione Chrysostomo Orat. XVIII. p. 481. Reiskii: τό τε εἶδος τῆς ἀπαγγελίας προσηνές, καὶ κεχαρισμένον, καὶ πιστικόν, πολλὴν μὲν ἔχον πιθανότητα, πολλὴν δὲ χάριν καὶ ἐπιβολήν. Cf. Diog. Laërt. IV. 6. 12. et vid. Ernesti Lexic. Technolog. Græc. Rhet. p. 266. inf. Nostro autem loco *ἐνέργειαν πιστικὴν* pro *πειστικὴν* debemus accipere, quod proxima declarant, ac proinde vertere *actionem* s. *efficacitatem, persuadendi facultate pollentem*.—Sequentia admonent Platonis in Sophist. p. 265. d:—*εἴναι ἂν τῷ λόγῳ μετὰ πειθοῦς ἀναγκαίως ἐπιχειροῦμεν ποιεῖν ὁμολογεῖν*. Gorg. p. 527. 6: *πέιθοντες καὶ βιαζόμενοι ἐπὶ τοῦτο*. Ac Themistocles apud Herodotum VIII. 111. Andrius duas deas se apportare dicit: Πειθὴ καὶ Ἀναγκαίην, ad quem locum Wesseling. et Valckenaerius p. 672. plura congesse- runt etiam e philosophorum scriptis: alia, *πειθανάγκην* illustrans ap. Synesium de Regno p. 26. a. doctissimus Krabinger. in annot. in eum p. 317.

— 14. τὴν ψυχὴν ἡμῶν διδάξαι,] Quod h. l. liber Vat. habet *ἐνδιδάξαι*, addendum est locis, nuper a Kallio et Schweighæusero ad Steph. Thes. Londin. consignatis. In loco tamen Sapient. VIII. 8. Schleusnerus in Novo Thesaurο V. T. alios libros ἐκδιδάσκει offerre docet, idemque h. l. expressit Ficinus.—Mox *τοῦτο τοῖνυν γινώσκειν προσήκει, ὡς καὶ αὐτὸ, ὅσα ὁρᾷ γινώσκει*. Ficinus expressit *αὐτὸ*, et καὶ repetivit ante ὅσα. Quod si cum aliquot libris pro *τοῦτο* legeris *τούτω*, hæc fortasse sententia nascitur: Hoc (ablat. sc. intellectu) cognoscere decet quemadmodum et ipsum quæcunque videt, cognoscit, &c. Nolo enim in loco tam ambiguo quidquam tentatum. Taylor ita: “It is fit, therefore, that

this part should know, that is, also knows such things as it sees, and such things as it says.”

p. 933, 15. (οὐδὲ γὰρ ὄρεξις τῷ καθαρῷ νῷ ἀπόντος)] Hæc quomodo expresserit vel potius dilataverit Ficinus, arguit versio. Taylor ita vertit: “For appetite is not in pure intellect; but this being absent, &c.” Ego in parenthesi inclusi hanc sententiam, quam ita accipiendam existimo: *neque enim appetitio puræ menti cujusquam, quod absens sit.*

p. 934, 10. ἡσυχίαν,] Pachymeræ Paraphras. in Dionys. Areopag. T. I. p. 484. supr. Corder.: *διάνοια, ἡ ἐπιστημονικὴ ἕξις τῆς ψυχῆς· νόησις, ὁ τοῦ νοῦς ἐνέργεια· στάσις ἔστι μὲν καὶ ἡ ἡρεμία πρὸς τὴν κίνησιν ἀναδιασπαστομένη, ἔστι δὲ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἰδρύσει.* Hæc, partim ex Platonis Cratylo ducta, (vid. eum dialogum p. 426. d.) etiam adhibenda sunt Plotini nostri alteri loco VI. 3. 27. p. 642. ubi de κινήσει et στάσει agitur.

p. 935, 8. εἶτε πράττοι, εἶτε ποιῶι.] Horum verborum differentia diverso modo accepta jam a veteribus. Vid. Aristotelis Magn. Moralia I. 35. p. 224. B. et Ethic. ad Nicomach. VI. 4. p. 101. Sylb. p. 263. Zell. et ad eum locum Hervei Comment. Eodem Aristotele laudato alia tamen profert (fortasse ex aliis Stagiritæ libris ἐξωτερικοῖς, nimirum quos altero loco citat philosophus) Clemens Alexandrinus Strom. V. 13. p. 697. sq. Potteri. Ea differentia pertinet etiam ad formulas εἶ et κακῶς πράττειν, de quibus post Wytttenbachii annot. in Plutarch. de Discern. Adul. ab Amico p. 506. nihil desiderabis. In nostro loco sufficit *πράττειν, agere* (handeln), tanquam universale, distinguere a *ποιεῖν, facere* (machen, hervorbringen), tanquam particulari. Teneamus insuper hæc Proeli ap. Olympiodorum in Platon. Alcib. pr. c. 14. p. 126. καὶ ἐνταῦθα δέ (fort. δὴ) φησιν, ὅτι οἱ τὰ καλὰ πράττοντες εἶ πράττουσι, τὸ δὲ πράττειν ψυχῶν ἐστι, καὶ τὸ εἶ πράττειν.

p. 936, 3. οὐδὲ γὰρ αὐτῇ ἐγέννησεν] Taylor: “for neither did it generate these”—in nota admonens omissum esse ταῦτα in Græcis. Sed hoc pronomen ex antecedentibus facile cogitatur.

—17. τοῦτο δ' ἔστι· ὁμοίωσεν ἑαυτῷ τῷ ἄνω φωτὶ] *Id vero est, similem sibi reddidit sublimi lumini.* Ita scribere non dubitavi innixus vestigiis codicum.

Ficinus expressit lectionem editionis: *ὁμοίως ἐν ἑαυτῷ.* Deinde ex libris dedi καὶ μείζον et νομίζων, et indidem atque e margine τοῦτο pro τούτῳ. —Argumentum hujus loci quod attinet, comparato, quæ infra V. 5. 7. leguntur. Hujusmodi autem sententiæ, quales h. l. et similibus profert Plotinus, non Plutarchi demum aut paullo ante Philonis ætate in philosophiam invectæ sunt, ut opinatur Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 46, qui ceteroqui recte comparat τὴν περὶ θεῶν ἐμφυτον γνώσιν ap. Iamblichum de Mysteriis I. 3,—verum eas jam antiquissima philosophia noverat, licet verbis aliter exprimerent philosophi. Sic, ut hoc utar, ipse Cicero de N. D. I. 17. “intelligi, ait, necesse est esse deos, *quoniam insitas eorum vel potius innatas cognitiones habemus.*” Cf. Galeus ad Iamblich. l. l. p. 186. et Gataker. ad Marc. Antonin. III. 15. p. 88.

p. 937, 6. ἀλλὰ τοῦναντίον] Taylor: “but the contrary is not true” et dicit in nota, necessario legendum esse; ἀλλ' οὐ τοῦναντίον: hæcce causatus: “The meaning of Plotinus is that intelligible light is not seen more acutely by the perception of visible objects.” Sine libris a vulgata discedere nolui, et habet, quo se tueatur sententia a Ficino expressa.—Mox Ficinum legisse credas ἡμεῖς δὲ δι' αὐτοῦ pro ἡμᾶς δὲ δι' αὐτοῦ. Medicei tamen libri nil variant a vulgata.

p. 938, 2. ἀπαιτῇ] Cf. infra VI. 3. 7. init. Est *exigere, quærere*, et frequentatur in disputandi argumento, docente Wytttenbachio ad Plut. de discern. Adul. et Amico p. 510. Est autem h. l. attractio pro *ἐάν τις ἀπαιτῇ ὁποῖον αὐτὸς ὁ νοῦς κ. τ. λ.*—Mox in extremis verbis hujus capituli Ficinus expressit διὰ ζωῆς pro διὰ τῆς. Ego ab hujusmodi loco manum prorsus abstinui.

—10. εἰ ἀφέλοις πρῶτον τὸ σῶμα—εἶτα καὶ τὴν πλάττουσαν τοῦτο ψυχὴν.] Plato Phædone p. 82. d. p. 55. Bekk.: *τοιγάρτοι τοῦτοις μὲν ἅπασιν, ἔφη, ὦ Κέβης, ἐκείνοι οἷς τι μέλει τῆς αὐτῶν ψυχῆς ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς.* Ubi Heindf. p. 116. hæsitans vel *σώματι λατρεύοντες* volebat vel *σῶμα πλάττοντες.* Ac si nostrum locum nosset, haud dubie eum huic conjecturæ firmandæ adhibuisset. Sed Wytttenb. ad Phædon. l. l. ita p. 219: “De anima corpus formante dicitur a Plotino in deteriore partem. p. 505. A. Quod

autem Pluralis Numerus σώματα Singulari ψυχὴν subjungitur (a Platone l. l.) videtur eo pertinere, quod una anima plura deinceps migrando corpora occupat. Dicitur πλάττειν σώμα et ψυχὴν, *formare, fingere, ingenium et corpus*: ut ostendimus ad Plutarchi Opp. Mor. p. 3. E." (nimirum ad libellum De Pueror. Educat. p. 83.)—, Videtur autem præterea alterum Platonis locum in Phædon. p. 66. c. respexisse, et magis etiam hæc Symposii p. 211. fin. p. 444. Bekk.:—ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων καὶ ἄλλης πολλῆς φλναρίας θνητῆς. Inde certe colorem duxerunt Artemidorus in Oneirocrit. IV. 47. p. 360. Reiff. et Philo Jud. in Legg. Allegorr. III. p. 252. Pfeiff. Mox verba μετὰ τὴν τοῦ μεγέθους σφαῖραν si sana sunt, ita acceperim: "post sphaeram, quæ corporis magnitudine censetur."

p. 940, 3. Εἰ δὲ τὰ ποιηθέντα μόνον] Ficinus eumque secutus Taylor expresserunt οὐ μόνον.

— 15. καὶ τὸ ὀρώμενον τὸ ὑπ' αὐτοῦ] Ita dedi ex pluribus libris. Ficinus autem præterea legit: τὸ ὑφ' αὐτοῦ πλήθος εἶναι οὐχ ἓν παντί. οὐδὲ γὰρ ἔχει τὸ ἓν παντί. Eī se applicuit Taylor.

p. 941, 11. καὶ γὰρ εἰ ἕκαστον λόγος, πολλὰ ἔστι] "For if each of the objects of intellectual vision is reason, it is a multitude." Et in nota: "i. e. If it is a distributed cause. For this is what reason and reasoning signify when ascribed to intelligible and intellectual, or divine essences." Taylor.

— 17. Εἴθ' ὅταν λέγη, εἰμὶ τόδε κ. τ. λ.] "In the next place, when it says: I am this thing," et in imo margine: "For in this case, it would be at least two things; since in addition to the impartible it would have speech. And the duad is the first multitude." Taylor.

p. 943, 3. "Ὅσπε ὠρμησε μὲν ἐπ' αὐτῷ,] Cod. Vat. ἐπ' αὐτό. Ficinus, quem Taylor sequitur, legisse videtur ἀπ' αὐτοῦ. Proxime autem plurimi libri exhibent; ἔχουσα ἐπ' αὐτῇ pro ἔχουσα ἑαυτῇ. Fortasse: ἐφ' ἑαυτῇ vel ἐν ἑαυτῇ.

— 7. Καὶ γὰρ αὐτῷ ἔχει τύπον τοῦ ὀράματος κ. τ. λ.] "For again, it has an impression of the vision [of that which is beyond itself] or it would never become the recipient of it." Et in margine: "This impression is *the one* of intellect, the summit, and as it were flower of its nature, and a

vestige of the ineffable. For by seeing the ineffable, it becomes stamped, as it were, with its super-essential nature." Taylor.—Proxime Ficinus expressit: οὕτω δὲ πολὺς—καὶ οὕτω γνοὺς εἶδεν αὐτόν. Deinde margo Ed. habet ὅ,τε προ ὅτε ἔχει. Facit autem huc vel maxime locus Aristotelis in Metaphys. XI. 7. p. 203. Syll. p. 249. Brandis.: ἡ δὲ νόησις ἡ καθ' αὐτὴν τοῦ καθ' αὐτὸ ἀρίστου, καὶ ἡ μάλιστα τοῦ μάλιστα, αὐτὸν δὲ νοεῖ ὁ νοῦς κατὰ μετάληψιν τοῦ νοητοῦ. νοητὸς γὰρ γίγνεται θιγγάνων καὶ νοῶν. ὥστε ταῦτόν τοῦς καὶ νοητόν. τὸ γὰρ δεκτικὸν τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς οὐσίας νοῦς. ἐνεργεῖ δὲ ἔχων.

— 12. αἰεὶ δὲ ἐνδιαθέμενος.] Lectio Codd. Med. B. et Vat. videtur e neglecto scribendi compendio nata. Ficinus haud dubie vulgatam expressit. Taylor ita: "But it is always the recipient [of the ineffable] and always becomes intellect, &c. Proprie est: Semper *in se concipiens disponensque*." Abest autem hoc verbum a Lexicis; quæ ceteroqui de ἐνδιάθετος multa habent, quibus adde Wyttenbachii Animadv. in Plutarchi Morall. Vol. I. p. 44. p. 378. sq. et p. 835.

p. 945, 10. ἄλλο ἄλλοθεν—ἰόν] Margo Ed. ἄλλω. An voluit ἄλλον, ut scriberetur etiam ἰόντος? Libri nihil docent.

— 19. τὰς ἐνεργείας, ἀς παραχωρήσαν.] An Ficinus correxerat: τὰς ἐνεργείας παραχωρήσαι? Malo enim quærere in istiusmodi loco, ubi libri etiam scripti nos destituunt.

p. 946, 11. νοήσει, ἡ πρώτη ἐνέργεια] Haud dubie legendum: νοήσει ἢ ἡ πρώτη ἐ. et mox suspicor: ἢ κατὰ λόγον θησόμεθα pro εἰ κ. λ. θ.

p. 948, 18. ἀλλ' εἴρηκε μὴ ῥήσει πολλά] Ita plures libri nostri, neque Ficinus legit οὐκ post ἀλλ'. Taylor volebat ἀλλ' οὐν. Proxime ex libris dedi ἔχων pro ἔχων. Mox ad λέγοι ἂν cogita τις, nisi malueris λέγοιτ' ἂν.

p. 949, 6. εἰ γὰρ ἔξει τὸ ποῦ εἶναι ἔξει.] Explevi hunc locum ex Med. A. Quodsi cum aliis codicibus legeris: τῷ ποῦ εἶναι, debes vertere: si enim habeat, *eo quod alicubi est*, habebit. Ficinum secutus est etiam Taylor, in margine addens: "But the meaning of Plotinus in this place is, that if the most simple of all things had an intellectual perception of itself, it would be in itself: and consequently would be *somewhere*."

For an intellectual essence because self-subsistent, is said to be in itself. For so far as it is the cause of, it comprehends itself; but so far as it is caused, it is comprehended by itself." Hæc Taylor. Cæterum adhibe his Plotini disputatis Aristot. Metaphys. VI. 17. p. 132. Sylb. p. 163. Brandis.

p. 949, 14. ἄλλ' ὥσπερ οἱ ἐνθουσιῶντες κ. τ. λ.] Distinctionem lectionemque hujus loci partim ex Ficini versione partim ex libris nostris emendavi: Admonent autem hæc Ciceronis de Divinat. I. 2. p. 12. sq. ed. Moseri: "Et cum duobus modis animi, sine ratione et scientia, motu ipsi suo soluto et libero incitarentur."

p. 950, 2. ὡς οὐτός ἐστιν ὁ ἔνδοξος νοῦς—ὅσα τοῦτου τοῦ στόχου] Etsi ad sensum perinde est, hanc tamen lectionem alteri στόχου anteposui admonitus etiam loco Platonis in Phædone p. 104. b. p. 99. Bekk. ubi sine ulla varietate legitur στόχος. Ad argumentum hujus loci, quoniam Ficinus in Argumento hujus capituli Parmenidem citat, confer, quæ ex hujus reliquiis supra apposui ad p. 489. fin. et p. 490. imit. Adde Cudworthum, qui in System. intell. IV. 36. p. 691. "Tertio, dicit, non aliter sibi licere sentire putabant, quod cognitio et intelligentia supremi maximeque boni locum nullo modo tueri posset: ex quo consequi, judicabant, esse naturam quandam, quæ dignitate atque gradu intelligentiam et scientiam antecedit. Hanc rationem Plato urget et persequitur in libro sexto de Republica. His igitur freti argumentis Platonici confidenter et audacter decernunt ὅτι θεὸς κρείττων λόγου &c." Sequuntur enim ipsa Plotini verba in hujus capituli exitu, itemque Philonis Judæi ap. Eusebium P. E. VII. 13. p. 323.

p. 951, 1. Τί γὰρ ἂν τοῦ ἐνδὸς βέλτιον—ἢ τὸ μὴ εἶναι;] Insignem lacunam hujus loci explevi ope plurium librorum nostrorum, præcipue Medicei primi, cujus lectionem etiam expressit Ficinus. Cæterum memorabilem hunc locum et similes non neglexit præstantissimus Cudworth. in Syst. intell. p. 687: "Exstat quoque generale apud Plotinum præceptum, quo hoc ipsum inculcat (infra c. XVI. hujus libri p. 513. extr.): ἐν τοῖς γεννωμένοις οὐκ ἔστι πρὸς τὸ ἄνω, ἀλλὰ πρὸς τὸ κάτω χωρεῖν. Inter illa, quæ (ex omni æternitate) gignuntur (aut naturali quadam emana-

tione procedunt) non patet ad superiora processus, sed ad inferiora; atque id quidem ita, ut in majorem gradatim multitudinem procedatur. Possent plura hujus generis dicta ex Plotino proferri; verum unum tantum subjicere juvabit, in quo argumentando sententiam suam declarat: (ἦ) οὐ ταῦτόν (ἐμελλε)—οὐδέ γε βέλτιον (sunt verba proxime præcedentia nostri capituli)—Ex quo præcepto consequitur, fieri nulla ratione posse, quin illud primo principio subjectum, eo-que gradu et ordine inferius sit." Confer insuper supra p. 487. E. F.

— 14. ὅτι μεγάλη ἀρχή] Plures libri accusativum μεγάλην ἀρχήν offerunt, quem exprimere videtur voluisse Ficinus. Quæ lectio si vera sit, pendere judicanda est a præcedente δεῖξαι. Ego in Nominativo acquiescendum putavi.—Mox autem tene notionem ontologicam verbi ἐπιβρίθειν de inexhausta et ineffabili fecunditate Upius tanquam Principii entium omnium; quam verbi vim Lexicographi non consignarunt.

p. 952, 3. ἀλλ' ἄρα—ὡς μὴ διακεκρυμένα] "The are contained in it, therefore, in such a way as the subsist without distinction and separation" (et in nota): "As all things proceed from the one, hence the one is all things prior to all." Taylor. Proxime ex plurimis libris dedi ἐν τῷ δευτέρῳ pro ἐν δ.

p. 953, 2. ὡς ἐπειδὴ ἐν τοῖς γεννωμένοις οὐκ ἔστι πρὸς τὸ ἄνω ἀλλὰ πρὸς τὸ κάτω χωρεῖν κ. τ. λ.] De hoc loco dictum est ad hujus libri c. XV. p. 512. B. C. Ad proxima hujus nostri capituli consule Cudworthi System. intell. c. IV. sect. 36. p. 690. sq. et confer ipsum Plotinum p. 518. et 535. sq.

— 13. πῶς οὖν οὐκ ἐκ λόγου λόγος;] Ita correctimus ex bonis libris et flagitante sententia. Transpositionem pro ἐξ οὐ λόγου non moramur. Sæpius autem οὐκ post οὖν excidere solet, vel vice versa οὖν ante οὐκ. Taylor volebat inseri μή.

p. 954, 1. εἰ οὖν ἀγαπητὸν τοῦτο τὸ ζῆν] Margo Medicei primi voluit τοῦτο τοῦτο τὸ ζῆν, quod expressit etiam Ficinus et nos recepturi eramus, reliqui libri aliquot si suffragabantur.

p. 955, 5. καὶ ὅτι τοῦτο τὸ αὐτάρκες, ἐκ πάντων ἔξω ἐστὶ] Sine libris ne virgulam quidem delere volui. Taylor ita vertit: "and because self-sufficiency to this intellect is the result of all the

things of which it consists." Nam in imo margine hæc posuit: "Instead of ἐκ πάντων ἕξω ἐστίν, it is necessary to read ἐκ πάντων ἕξ οὐ ἐστίν. The necessity of this emendation was not seen by Ficinus, whose translation of this part is consequently very erroneous. For how can the sufficiency of intellect consist of an accumulation of all things externally? Hæc Taylor. Sed, pace humanissimi viri, dixerim primum illud τούτου h. l. non pertinere ad *intellectum*, verum ad *Unum* sive *Bonum* (τὸ ἐν, τὸ ἀγαθόν); deinde si quid commissum sit in his verbis, id restitui posse videri solo delendo ἐκ, utpote ex antecedente syllaba fortasse nato (αὐταρκΕΣΕΚ) ac proinde hanc esse sententiam hujus loci, *et quia huic* (sc. ipsi Bono) *sufficientia ab omnibus rebus exempta* (sive immunis) *est*. Germanice: "und weil in Beziehung auf dieses (das Gute an sich) das sich Selbstgenügen als unabhængig von Allem gedacht werden muss." Quod alibi apud hos philosophos dicitur πάντων ἐξηρημένον εἶναι. Sed fortasse ne necesse quidem deleri ἐκ: quod Plotinus addere potuit corroborandæ sententiæ gratia. Nostram sententiam confirmant et præcedentia et quæ deinceps sequuntur, ubi Bonum ἐπέκεινα αὐταρκείας dicitur.

p. 956, 2. ἐν δὲ πάντῃ ἀπλῶ διέξοδος τίς ἐστιν.] Solo accentu mutato nascitur interrogatio negationis vim habens; ut proinde non opus sit cum Taylore interponere οὐ.

— 7. ὅταν ὡσπερ θεὸς ἄλλος, (sc. παρῆ ex antecedente παρεῖναι) ὅταν εἰς οἶκον καλοῦντός τινος ἔλθων φωτίσῃ κ. τ. λ.] Consulere huic loco studui interpungendo. Θεὸς ἄλλος, i. e. quales dii deæve vulgatæ religionis nonnunquam apparere dicuntur. Taylor ad h. l. non dubitat, quin Plotinus hic respexerit ad opem Minervæ lucernam præferentis in ædibus Ulixis apud Poetam Odys. τ. v. 33. seqq.

— — — — πᾶροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
χρῦσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλλῆς ἐποίει κ. τ. λ.
Quo de loco et Stuartus egit hujusque recens editor in Antiqq. of Athen. et ipse monui in Ad-ditamentis ad editionem Stuarti germanicam et quidem ad Vol. I. Not. 11. p. 487. ed. Darmstad. Illam optimi viri conjecturam ut non usquequaque improbatam volo, ita, ubi mecum reputo, Plotinum h. l. memorare numen, quod ab aliquo

invocatum accessitque sit in domum; potius crediderim, philosophum nostrum tetigisse ἐπιφάνειαν Cereris in ædibus Celei Eleusiniæ, quandoquidem in hujus reguli ædes accessita adeoque introducta fertur ab Homero vel Homerida in Hymno in Cererem. Hoc si sumamus: cogitavisse putandus est Plotinus hos versus ejus carminis (279 seqq.):

— τῆλε δὲ φέγγος ἀπὸ χροῦς ἀθανάτοιο
λάμπε θεῆς — — — — —
αἰγῆς δ' ἐπλήσθη πυκνὸς δόμος, ἀστεροπῆς ὤσ.—

Nec hoc ipsum tamen præcise contenderim, siquidem Plotinus universe cogitare potuit invocaciones apparitionesque deorum sua quoque ætate admodum celebratas.

LIB. IV.

p. 957, 7. ΠΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟ (ita etiam Porphyrius de Vit. Plotin. c. 25, sed idem altero loco c. 4. τὰ, rectius Judice etiam Fabricio:) ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἼΕΝΟΣ] Liber septimus, si tempus respicis, quo singuli deinceps a Plotino scripti sunt. Cf. Porphyr. ll. ll.

p. 958, 3. Εἰ γὰρ μὴ ἀπλοῦν εἶναι συμβάσεως ἕξω πάσης καὶ συνθέσεως.] Delevi alterum πάσης ante συνθέσεως auctoritate bonorum librorum. Cum nostro loco conferri debent, quæ leguntur infra p. 590. C. D: εἶγε οὐκ ἐστὶ πολλὰ εἶναι, μὴ ἐνὸς ὄντος, οὐδὲ μέγεθος μὴ ἀμεγέθους· εἶγε τὸ μέγεθος ἐν οὐ τὸ αὐτὸ ἐν, ἀλλὰ τῷ μετέχειν τοῦ ἐν, καὶ κατὰ σύμβασιν: ubi eadem vis vocabuli obtinet. Sed tertio loco p. 749. D. est: *quod temere accidit, quod forte fit*: τὸ ὄντως καὶ τὸ πρῶτον ἀμιγῆς τύχαις καὶ αὐτομάτῳ καὶ συμβάσει, αἴτιον ἑαυτοῦ, καὶ παρ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸν αὐτός. Ubi proinde similis vocabulorum ratio obtinet, atque alibi, ubi tanquam contraria inter se usurpantur τὸ κατὰ συμβεβηκὸς et τὸ καθ' αὐτό, ut apud Proclum in Alcib. pr. p. 333. 335. 339. et ap. Olympiodor. in eund. p. 117. et 120. Hic philosophorum vocis σύμβασιν usus consignandus in Lexicis est, quibus multa desunt ad philosophorum orationem noscendam sanequam necessaria. Mox: τὸ γὰρ τὸ μὴ πρῶτον ἐνδέξαι τοῦ πρὸ αὐτοῦ Cf. supra initio hujus capituli: τοῦ μὲν ἐπὶ τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου ἀναγομένου, ubi Vaticani Codi-

cis librarius in altero τοῦ hæsitavit. Hæc articuli repetitio inde ab Herodoto optimis scriptoribus et Platoni familiaris est, etsi Weiskius de Pleonasmis Græcis plurima ex hoc genere maximeque insignia omisit. Plato Philebo p. 41. C. p. 122. C. Stallb. οὐκοῦν τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν ἦν ἢ ψυχῇ τῶν τοῦ σώματος ἐναντίων ἕξεων, τὸ δὲ τὴν ἀλγηδόνα ἢ τινα διὰ πάθος ἡδονὴν τὸ σῶμα ἦν τὸ παραδεχόμενον (ita vulg. sed Bekk. Stallb. cujus nota ad hanc lectionem refingenda est itemque Cod. Bodleianus : παρεχόμενον : quam lectionem neglectam video a Matthia, qui in Gramm. gr. §. 279. 3. p. 567. ed. alt. : hunc locum similisque intelligenter exposuit). Alia quæstio est, utrum boni aut certe probabiles scriptores eundem articulum continenter repetere sibi indulse- rint. Negat Boissonadius in docta annotatione in Pseudo-Cratetis Epistolas (in Notices et Extraits Vol. XI.) p. 22. sq. ubi Eumathium de- mum, Theodorum Prodromum Byzantinosque scriptores alios sic scripsisse docet, ut non impro- babile videatur Cratetem etiam istum dedisse : τὸν Διογένη τὸν τὸν πολλὸν, καὶ ὅτε ἕξ ἐξελόμενον. Vid. ibi congesta similia. De Articulo in sen- tentia infinita omissa nuper mouui ad Procli Inst. Theol. p. 281.

p. 958, 10. ἡ δὲ ἀρχὴ ἀγέννητος κ. τ. λ.] Fons hujus sententiæ et disputationis est in Platonis Parmenide p. 154. sqq. p. 58. sqq. Bekk. Unde etiam hausit Proclus in Inst. Theol. §. XXII. sq. p. 40. sqq. Ad quem Nicolaus Methonensis in Refutatione κβ' p. 41. ed. princ. (Voemelii nostri) ita : Τὸ δὲ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν, ὡς μὲν ἀπλῶς ὄν, καὶ κατ' αὐτὸν (Proclum) καὶ κατὰ Πλά- τωνα, γένεσιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἔστιν αἰεὶ ἀγεννήτως ὄν. ὡς δὲ καὶ ἀρχικῶς ὄν, οὐδὲ γεγέννηται. Ἡ τάχα κατ' οὐδέτερον τῶν εἰρημένων τούτων ὁ φιλό- σοφος οὗτος ἐνταῦθα ἐξελάβετο τὸ μονογενὲς, ἀλλ' εἶπερ ἄρα, ὡς αὐτὸ τὸ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν, γένος ὄν καὶ ἀρχὴ τῶν ἐξ αὐτοῦ, οὕτω τοῦτό φησιν, οὕτω δ' ἂν καὶ χρήσαιτό τις τῷ δωρήματι τούτῳ κατὰ Λα- τίνων τῶν δύο τὰ ἀρχικὰ αἷτια τοῦ πνεύματος (Spi- ritus Sancti) λεγόντων, πατέρα καὶ υἱόν. Apposui hæc consulto, quo ex hoc exemplo intelligatur, quantopere hæc deereta Platonica conversa sint ad doctrinæ Christianæ capita stabilienda. Con- fer ad hæc et sequentia Cudworthi Syst. intell. c. IV. (Inæqualitas Trinitatis Christianæ) §. 36.

p. 708, qui ibidem et hunc Plotini nostri locum adhibuit et eum eo comparavit Macrobius in Somn. Scip. I. c. 17.

p. 959, 6. δέῃ δὴ τι καὶ ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι.] In edit. vitiose scriptum erat μὴ τί (sic). Taylor volebat : δέῃ μὲν τι. Nos librorum ope manum Plotini reddidimus.

— 11. —νοῦ ἐνδεέστερον] Quod Ficinus h. l. addit : “ quod inde primo gignitur, Taylor excidisse suspicatur : τὸ ἐκεῖθεν πρῶτως γεννώμενον. Libri nil offerunt, et videri potest h. l. ut sex- centies perspicuitatis causa hæc addidisse Marsi- lius.

p. 960, 1. Διὸ καὶ εἴρηται ἐκ τῆς ἀορίστου δνά-δος καὶ τοῦ ἐνὸς τὰ εἶδη καὶ οἱ ἀριθμοί.] Inspiciendi sunt Platonis Parmenides, Philebus et primarii loci in Timæo p. 35. sq. et p. 51. itemque in So- phista p. 255. sqq. et conferendus Aristoteles Metaphys. I. 6. et Phys. Auscultt. III. 4. et III. 6. Attigerunt autem hæc Plotiniana et quæ leguntur p. 512. p. 514. p. 535. sq. Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 401. et Cudworth. in Syst. intell. IV. 36. p. 690. sq. Adde his doctissimum Brandis. in Diatrib. de perditis Ari- stotelis libris de Ideis et de Bono sive Philoso- phia p. 27. ubi et alia et hæc posuit : “ Mouen- dum autem est, vocabulum *infinita dyadis* Pla- tonicis recentioribusque Pythagoreis proprium esse, neque ante illos usurpatum. Nunquam enim Aristoteles id tribuit Pythagoreis, ac sæ- pius commemorat unum eos infinitum posuisse Platonem vero duo, τὸ μέγα scilicet καὶ τὸ μικρόν &c.” cf. p. 64. Mox [in marg. Ed. Basil. bis le- gitur εἶδη pro ἡδῆ. Ego Ficinum hoc magis sum secutus, quoniam uno excepto, qui secundo loco εἶδη dat, reliqui cum vulgato concinunt. Ad- do similis argumenti locum Eunapii in Excerptis Histor. in Angeli Maii Nova Collect. Vatic. II. p. 257 :—καθάπερ οἱ Πυθαγόριοι φασὶ, μονάδος ἐπὶ δυνάδα κινηθείσης, οὐδέ τι τὴν τῶν ἀριθμῶν ἡρεμεῖν φύσιν, ἀλλὰ διαχειῖσθαι καὶ ρεῖν ἐς πολὺ. Ad quem locum Editor Plutarchi verba de Isid. et Osir. (p. 365. C. p. 496. Wyt.) laudat : τὸ δὲ πολλακίς εἰώθαμεν καὶ τρίς λέγειν.—Mox : ἔστι μὲν οὖν καὶ αὐτὸς νοητὸν ἀλλὰ καὶ νοῶν. Expressit Philosophus Aristotelis sententiam in Metaphys. XI. 7. p. 203. Sylb. p. 249. Brandisii :—ὥστε ταῦτὸν νοῦς καὶ νοητόν. Plura ex eo loco apposui

supra ad Plotin. p. 508. B. adde Aristotelem de Anima III. 4. extrem. p. 58. Sylburgii.

p. 961, 17. ἀλλ' αὐτὸς νοῦς τὰ πράγματα] Damascius de Principiis c. 81. p. 227. Κορρ.: Ἴσως δὲ καὶ γέσεις ὄντος καὶ οὐσίας ἢ γνώσεως εἶναι βούλεται· οὐσίωται γὰρ τῇ εἰς τὸ ὄν ἐπανόδῳ τὸ γινώσκον κατὰ τὴν γνώσιν οὐ τὴν πρόωτην, ἀλλ' οἷον γιγνομένην οὐσίωσιν. Διόπερ ὁ νοῦς τὰ πράγματα, φησὶ καὶ Ἀριστοτέλης. Vid. Aristotelem de Anima III. 4, et 5. p. 57. sqq. ed. Sylb. et confer hos Plotini locos: I. 8. 2. p. 73. A. III. 9. 3. V. 9. 6. p. 560. et VI. 9. 2. p. 759. E.—Mox in fine capituli verba; καὶ ἡ ἐπιστολή—τὰ πράγματα intacta reliqui; neque enim exputo, quid hæc sibi velint. An forte Ficinus legit ἐπίσης pro ἡ ἐπιστολή? Nescio: hoc scio, non sana hæc esse. Fortasse verum vidit Taylor, qui in Epistola ad me data ita scripsit: “Here for ἐπιστολή, which is obviously erroneous, it is necessary to read ἐπιστροφή. Ficinus also has *vicissim*. For Plotinus having said, ‘that intellect subsists together with things, i. e. with the intelligible forms, which it contains, and that it is one and the same with them,’ adds, ‘and there is a reciprocation.’ For the intelligible forms in intellect are one and the same with intellect. The same thing is also asserted by Aristotle.”

LIB. V.

p. 962, 7. ΟΤΙ ΟΥΚ ΕΞΩ ΤΟΥ ΝΟΥ ΤΑ ΝΟΗΤΑ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΑΓΑΘΟΥ.] Plenius Porphyrius priori loco de Vita Plotini c. V. p. 102. Fabric.: καὶ περὶ τοῦ καὶ τάγαθού. Inde etiam discimus ordine temporis numeratum hunc librum tricesimum et secundum esse. Quod vero Fabricius ad alterum locum Porphyrii c. XXV. p. 145. opinatur ex hoc Plotini scripto Joannem Philoponum adversus Proclum de Mundi æternitate quædam proferre: in eo fallitur. Sunt enim desumpta ex libro: περὶ τοῦ πῶς τὸ πλήθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη, nimirum Ennead. VI. lib. 7. c. 1. Vid. Annot. nostr. ad eum locum p. 693. D. ubi verba Philoponi apposuimus. Ceterum hoc caput primum attigit Brueker in Hist. Crit. Philos. II. p. 401. Tennemannus autem in Gesch. der Philosophie T. VII. p. 45. et præsertim p. 58—68, quæ his in capitibus a Plotino disputantur ad Kantianæ, quam profitetur, rationis normam exigit. Idem tamen ibidem pronuntiat,

VOL. III.

sublime spectare Plotinum et in ejus decretis inesse primordia maximarum rerum, quas summi deinceps philosophi erudierint et confirmarint.

p. 963, 12. ὁ δὲ νοῦς γνώσκων—εἰ μὲν ἕτερα ὄντα γνώσκει, πῶς μὲν ἂν συντύχοι αὐτοῖς;] Non dubitavi cum bonis libris alterum μὲν in ordinem recipere. De qua iteratione post Dorvillium ad Chariton. p. 560. ed. Amst. nuper accurate exposuerunt viri nostrates, Buttmanus ad Demosth. Midian. p. 155. Schæfer. in Melett. Crit. p. 84. not. et p. 111. not. et. Stallbaum ad Platon. Apolog. Socrat. c. 17. (p. 28.) p. 52.

p. 964, 10. ἤδη γὰρ ἂν καὶ αὐτὰ περὶ ἑτέρων λέγοι] Fortasse haud inepte jungas Vaticanam lectionem cum vulgata: αὐτὰ τὰ περὶ ἐτ.

— 17. εἰ μὴ ὥσπερ ἀγάλματα ἐγκείμενα χρυσῷ ἢ ἄλλης τινὸς ὕλης—πεποιημένα] Ita locum integravimus ope bonorum librorum et Ficini, qui, an item ἐγκείμενα, an solummodo κείμενα legerit, non dixerim. Illud hoc magis retinui, quoniam Plotinus haud dubie ante oculos habuit hæc Platonis in Convivio p. 216. E: σπουδάσατος δὲ αὐτοῦ (Σωκράτους) καὶ ἀνοιχθέντος οὐκ οὔδα εἶ τις ἐώρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα. ἀλλ' ἐγὼ ἤδη ποτ' εἶδον, καὶ μοι ἔδοξεν οὕτω θεία καὶ χρυσῶ εἶναι καὶ πάγκαλα καὶ θαυμαστὰ κ. τ. λ. quem locum et alii imitati sunt, ut Julianus Orat. VI. p. 184. et Hermias: cf. Wytttenb. ad Plutarch. de Iside et Osirid. p. 263. et ipse noster Philosophus eum respexit. Vid. supra p. 54. F. et p. 465. B. C. ibiq. annot. Hic addam duos locos, ubi item in pulcritudinis mentione statuarum et picturarum comparatio instituitur. Dius Pythagoreus in Stob. Floril. Tit. LXV. n. 17. Vol. II. p. 498. sq. Gaisford.: Ἄ δέ γα εὐμορφία τοῖς ποτοκέλλουσι (Ruhmk. scribi volebat τ. ποτοπτίλλουσι. Vid. Koen. ad Gregor. Corinth. p. 248. ed. Schæf.) ἄδονὰς (ita Koen. pro ἄδονᾶς) παρέχει ποθερπύζουσα, καθάπερ ἄγαλμα ἢ γραφὰ (ita Koen. pro γραφὰν.) ἢ ἄτερον χειρόκματον ἐπιτήδευμα. Severus Alexandrinus in Ethopæiis n. 8. (in Leonis Allatii Excerptt. Varr. Romæ 1641. p. 227. p. 220. ed. Fischer.) Loquitur pictor pietam a se puellam deperiens: Οὐδὲν ἄρα κάλλους ἐστὶ δυνατώτερον, εἶγε καὶ διὰ χρωμάτων θηρῶν ἐπίσταται, καὶ τοῖς ἀψύχοις ἀλίσκεσθαι παρασκευάζει τὰ ἔμφυχα. συνήλθε πεποικιλμένῳ κηρῷ, καὶ τὸν εἰργασμένον ἐρᾶν κατηνάγκασεν. Ubi

P P

nescio an Sophistæ facietias ambiguas sectanti conveniat suspicari: κηρῶ κόρη καὶ τ. ἐ. ἐ. κ. Certe si ex præcedentibus κάλλος cogites ad συν-ῆλθε, refragantur sequentia καὶ—κατηνάγκασεν. Neque enim pulcritudinem fecerat pictor, sed puellam.

p. 965, 11. διπλάσιον ἐν αὐτῷ τὸ ψεῦδος γενόμενον] Ducta hæc sunt e Platonis doctrina de διπλῇ ἀγνοίᾳ, de quibus in pluribus dialogis, præsertim in Alcibiade priore agitur. Tu consule in hunc Procli Comment. p. 8. sq. p. 102. 189. itemque Olympiodori p. 98. 103. 132. 142. 146. —Mox verbis: ἀλλὰ δόξα ὅτι παραδεχομένη si Plotinus Etymon δέχεσθαι (δέκεσθαι) respexit, consentientes habet vel recentiores Grammaticos eruditos. Vide Lennepii Etymolog. L. Gr. p. 183.

— 16. οὔτε ἀληθεία νοῦς,] Accentus dictamine iota subscriptum a me est; quod non memorassem, nisi viro Plotini amanti in mentem venisset: ἀληθῆς et ἀληθῶς.

p. 966, 9. καὶ ὁ νοῦς ζήσεται καὶ νοήσει] De ratione inter *ens*, *vitam* et *mentem* intercedente comparanda cum his Procli disputata in Institut. Theol. cap. CI. sqq. p. 150. sqq., ubi hujus doctrinæ fontes rivosque plures indicavimus. Ceterum hæc Plotiniana suo more impugnat Tiedemann. in: *Geist. der spekulat. Philosophie* III. p. 400. sqq.

p. 967, 3. Μία τοίνυν φύσις αὐτῆ ἡμῶν—καὶ θεὸς δεύτερος κ. τ. λ.] Interpunctioni consulere studuimus. Argumentum quod attinet vide supra p. 148. C. ibiq. laudata. In primis huc facit præstantissimus locus Procli in Platonis Timæum II. p. 93. ejus partem supra apposui ad p. 485. A, qui locus conferendus est cum nostro, nec minus, quæ sub finem harum Enneadum leguntur VI. 9, 10. p. 769. Hic adscribere juvat Cudworthi verba in Syst. intell. IV. 36. p. 636. sq.: “ Qui accuratius philosophari studebant, illi tres quoque causas, tria initia rerum, denique tres *opifices* nominabant tres illas, de quibus loquimur, naturas. Sic Proclo (l. l.) dogma hoc: ἢ τῶν τριῶν θεῶν παράδοσις (traditio de tribus diis dicitur. Quo pertinet, quod idem de Numenio scribit, τρεῖς ἀνυμνήσαντα θεοῦς, quum tres deos celebrare vellet, τραγωδοῦντα καλεῖν, tragice eos appellasse πάππον, ἔγγονον, ἀπόγονον, αυυμ, fi-

lium, nepotem. Alterum enim istorum deorum ex principe deo genitum esse, tertium vero, quem propterea principis nepotem appellabat, ex utroque, tam primo, quam secundo prodiisse deo, ex illo tanquam avo, ex hoc tanquam parente. Numenius judicare solebat. In eadem de tribus diis sententia *Harpocratationem*, *Atticum* et *Amelium* fuisse, idem Proclus memoriæ prodidit. Quorum quidem ultimus Numina ista βασιλέας τρεῖς, tres reges, et τρεῖς δημιουργοὺς, tres opifices et conditores mundi appellavit. Nec ab his Plotinus est alienus, qui alterum trium horum principiorum, νοῦν nimirum, seu primam mentem et intelligentiam, δεύτερον θεόν, secundum deum, nuncupat.” Hæc Cudworthus. In Numenii verbis laudatis pro ἔγγονον potius legendum videatur ἔκγονον. Quod vero Amelius l. l. et ipse Plotinus hoc ipso loco βασιλέας, reges, usurpant, hic usus loquendi ductus est ex Orphicorum monumentis; siquidem hi poetæ in suis cosmogoniis βασιλειῶν mentionem frequentabant. Vide quæ collegimus in Symbolica et Mythologia Vol. III. p. 315. sqq. ed. alter. Neque improbabilis hæc conjectura fuerit, si dicas, etiam illam Platonice celebratam formulam ὁ νοῦς ὁ βασιλεύς ejusdem originis esse.

— 6. ὁ δὲ ὑπερκάθηται καὶ ὑπερίδρυνται ἐπὶ καλῆς οὔτως οἶον κρηπίδος, ἢ ἐξ αὐτοῦ ἐξήρηται.] Dedi κρηπίδος pro κρηπίδος, morem gerens Grammaticis, quorum locos citavit Boissonadius ad Marini Vit. Procli p. 66. cf. Buttmanni Grammat. plenior. §. 41. not. 10. Plato de Legg. p. 736. extr. p. 390. Bekk.: σωτηρίας τε γὰρ ἀρχὴ μεγίστη πόλεως αὕτη γίγνεται, καὶ ἐπὶ ταύτης οἶον κρηπίδος μονίμον ἐποικοδομεῖν δυνατὸν ὄντινα ἂν ὕστερον ἐποικοδομῆ τις κόσμον πολιτικὸν προσήκοντα τῇ τοιαύτῃ καταστάσει. Quem locum si respexisse putandus sit Plotinus, Vaticanæ lectioni μένοντα pro βαίνοντα inde auctoritatem concilies: cui tamen etiam sequentia obstant. Respexisse autem videtur eundem Basilius Homilia I. in Hexaëm. p. 8. ed. Paris.: λέγεται δὲ ἀρχὴ καὶ ὄθεν γίνεται τι τοῦ ἐνυπάρχοντος αὐτῷ: ὡς ἐπὶ οικίας θεμέλιος, καὶ ἐπὶ πλοίου ἢ τροπῆς. (cf. de Legg. locum alterum p. 803. A: τὰ τροπίδια καταβάλλεσθαι.) καθ' ὃ εἴρηται, Ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου οἶον γὰρ κρηπίς καὶ βάθρον πρὸς τὴν τελείωσιν ἢ εὐλάβεια. Habet hic locus quandam redundan-

tiam. Nam alter Basilus κρηπίδα explicat ὑποβάθραν et θεμέλιον in Stelitent. Gregorii Naz. Vid. Boissonad. in Notices et Extraits XI. 2. p. 110. et p. 135. Petrus Episcopus ap. Theodoret. Eceles. Histor. IV. 19. p. 989. Schulz. de Lucio Ariano: ἐν κρηπίδι σκηπῆς ἀτάκτου, in pulpito. Idem Theodoret. Quæst. in Genesin I. 19. p. 24:—μάλα εἰκότως καὶ αὐτὴν τοῦ γένους τὴν κρηπίδα τιμῆς μεγίστης ἠξίωσε (θεός): ubi κρηπίς τοῦ γένους est *humanitas, humana natura*. Loquitur enim de Christo humanam naturam sortito, Tralatæ autem significationis usum inde a Pindaro (Fragg. 196. (93.) p. 658. Boeckh.) post Victorium multi illustrarunt (Varr. Lectt. XVIII. 9.). Wyttenb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 351. ed. Oxon. et de Sent. Profect. in Virt. p. 60. sq. Ast. ad Platon. de Legg. p. 253. Wernsdorf. ad Himerii Eclog. X. 10. p. 184. et Krabinger ad Synesium de Regno X. p. 200. sq.—Quod Plotinus in seqq. in pompa illa intelligibilium superiorumque entium describenda μέγαλον βασιλέως similitudine utitur: invaluerat ea ætate Persicarum rerum recens notitia et ipse noster philosophus secutus erat castra Gordiani in bello Persico teste Porphyrio in illius vita e. tertio. Sed haud dubie colorem duxit Plotinus ex celebrato loco Platonis in Phædro p. 246: ὁ δὲ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πτηνὸν ἄρμα ἐλαύρων πρῶτος πορεύεται, et Jupiter in fine capitis summum illum deum imitari dicitur a Plotino.

p. 968, 3. βασιλεὺς βασιλέως καὶ βασιλέων,] Attigit in Parthorum regiis titulis βασιλεὺς βασιλέων in numis. explicando has Platonicorum philosophorum formulas Ezech. Spanhemius de Usu et Præstant. Numism. Vol. I. diss. VIII. p. 461. sq. nec Plotiniani hujus loci oblitus.

— 4. ὁ Ζεὺς—τὴν τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς οὐκ ἀνασχόμενος θεωρεῖται, ἀλλὰ τὴν τοῦ προπάτορος] Observantur h. l. Plotino fabulæ a philosophis ad naturæ cum universæ tum humanæ rationem explicandam adhibitæ. Quarum explicationum fons exstat in Cratylo Platónico, ubi Cœli (Οὐρανοῦ) et Saturni (Κρόνου) et Jovis (Διός) etyma tentantur p. 396. p. 30. sq. Bekk. Deinde Stoici, Pythagorici Platonicique hæc certatim tractarunt. Vide Ciceron. de N. D. II. 24. sq. ibiq. annot. nostrr. p. 303. sq. Cornutum de N. D. c. 1. p.

140. Galei. et Chrysippi Fragm. p. 239. Bagueti et cf. supra ad p. 485. A. His insistentis vestigiis Plotinus Jovem (i. e. *animam*) dicit non acquiescere contemplatione patris Saturni (Κρόνον i. e. *intellectus*) sed altius tendere ad *anum* (Cœlum, Οὐρανὸν i. e. *Unum s. summum principium omnium*) in ejusque actum adeoque essentie substantiam se insinuare.

— 13. ἄξαι] Ita scripsimus cum Vat. Ceterum hæc forma rara est et, posterioribus vix usurpata scriptoribus, hoc novo exemplo firmari potest, si qua his in rebus Plotini æqualiumque auctoritas sit. Tu vid. Thom. Mag. p. 4. cum interpr. Lobeck. ad Phrynich. Eclogg. p. 287. et in Parergg. p. 735—737.

p. 969, 13. καὶ εἰ ταῦτ' ἐν κ. τ. λ.] Cum his et sequentibus comparanda sunt Aristotelis disputata in Metaphys. ut l. 7. IV. 6. IV. 13. X. 1. et passim.

p. 970, 11. μένει μὲν πολὺν μᾶλλον τὸ ἐν κ. τ. λ.] Sequimur Vaticanam lectionem. Ed. μ. π. μ. τὸ ἐν ταῦθα· μένοντος δὲ αὐτοῦ, οὐκ ἄλλο. Deinde suspicamur εἰ post ποιεῖ ex secunda hujus vocis syllaba esse natum; proinde uncinis inclusimus.

p. 971, 9. ὑφίσταται τὸ ἐν—καὶ τὸ ὄν σημαῖνον τὸ φθεγγόμενον,] Suspicieris Ficinum legisse: ὑφίσταται τὸ ἐν ὄν—κ. τ. ὄν σημαῖνον οὕτω φθεγγ. Mox pro οὕτω τοι (sic) τὸν μὲν γενόμενον ex Vatic. posui οὕτω τοι τὸ μ. γ. Denique in extremis verbis ex libris et marg. Ed. pro γέννησιν reposui γένεσιν.—Ceterum etsi h. l. Plotinus εἶναι, ὄν, οὐσία ab ἐν repetit, tamen haud dubie ante oculos habuit Platonis hæc in Cratylo p. 401. c. p. 41. Bekk. :—οἶον καὶ ἐν τούτῳ, ὃ ἡμεῖς οὐσίαν καλοῦμεν, εἰσὶν οἱ ἔσαν (Cod. Darmst. et Bodl. ἐσσίαν) καλοῦσιν, οἱ δ' αὖ ὦσαν. πρῶτον μὲν οὖν κατὰ τὸ ἕτερον ὄνομα τούτων ἢ τῶν πραγμάτων οὐσία Ἐστία καλεῖσθαι ἔχει λόγον' (λόγων Darmst. male) καὶ ὅτι γε (ita Darmst. et Bekker. ὅτε γε Heindf.) αὖ ἡμεῖς τὸ τῆς οὐσίας μετέχον Ἐστίαν φάμεν, καὶ κατὰ τοῦτο ὀρθῶς ἂν καλοῖτο Ἐστία. εἰσκαμεν γὰρ καὶ ἡμεῖς τὸ παλαιὸν ἔσαν καλεῖν τὴν οὐσίαν. κ. τ. λ.—Poterat vero suæ etymologiæ speciem quandam conciliare Plotinus, si lectores suos admonisset Acoles in Participio pro ὄν dixisse εἶς [unde Lat. *ens*]. Speciem dico, nam veritatem præstare quis audeat? Nec moramur has etymologias v. c. quod Lennepius εἰς unus

ab ἔω mitto repetere instituit in Etymol. L. Gr. p. 196.

p. 972, 4. τί τῶν ἐν τούτῳ ἐκείνω ἐρεῖς;] Edit. τὴ—ἐρεῖς. Taylor volebat οὔτι τ. ε. τ. ἐρεῖς. Ego leniorem censui interrogationem, quæ apud Plotinum sæpissime negationis vicem gerit.

— 18. Τάχα δὲ καὶ τὸ ἐν ὄνομα τοῦτο ἄρσιν ἔχει πρὸς τὰ πολλά. ὅθεν καὶ Ἀπόλλωνα οἱ Πυθαγορικοὶ—ἐσήμαινον, ἀποφάσει τῶν πολλῶν.] Plutarch. de Isid. et Osirid. p. 381. F. p. 561. Wyt. : οἱ δὲ Πυθαγόρειοι καὶ ἀριθμοὺς καὶ σχήματα θεῶν ἐκόσμησαν προσηγορίας—τὸ δὲ ἐν Ἀπόλλωνα πείθουσα προφάσει καὶ διπλοτάτοις μονάδος. Wyttenb. in var. Lect. : “ Corrigo πλήθους ἀποφάσει καὶ ἀπλότητι τῆς μονάδος.” Idem in Animadverss. ad illum locum p. 264 : “ Apollini unitas tribuitur : Nicomachus ap. Photium Cod. CLXXXVI. Tenullius ad Iamblichi Arithmet. Nicom. p. 14. not. 98. Et quod correctionem nostram, πλήθους ἀποφάσει καὶ ἀπλότητι τῆς μονάδος, confirmat, ipse Plutarchus de Ei Delphico p. 393. C : Ἀπόλλων μὲν γὰρ οἶον ἀρνούμενος τὰ πολλά, καὶ τὸ πλήθος ἀποφάσκων ἐστίν.” cf. ejusdem Animadvn. p. 181. Videmus autem potuisse Wyttenbachium palmariam suam emendationem firmare hoc ipso loco Plotini, itemque his Jo. Laurent. Lydi de Menss. Romm. II. 3. p. 42. ed. Roetheri : ἀναφέρεται δὲ ἡ μονὰς εἰς Ἀπόλλωνα, τουτέστιν, εἰς τὸν ἕνα Ἡλίον, ὃς Ἀπόλλων λέγεται διὰ τὸ ἀπῶθεν εἶναι τῶν πολλῶν. Quæ haud dubie ex Plutarcho ducta sunt, unde iste scriptor permulta est mutuatus. Huc pertinet *Solis* etymologia a voce *solus*. Vid. Cicero de N. D. II. 27. p. 316. ed. nostr. et Moser. ibiq. annott. et Roetheri annott. ad J. L. Lydi l. l. Pythagoricam vero illam rationem significat scriptor in fragmento Dorico ap. Iamblichum de Vita Pythagor. §. 146. p. 123. p. 308. Kiessling. : τὰν ἀριθμῶ οὐσίαν αἰδίου εἶναι μὲν ἀρχὰν, προμαθεστάταν τῷ παντὸς ὥρανῶ καὶ γὰρ, καὶ τὰς μεταξὺ φύσιος· ἔτι δὲ καὶ θείων καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων δαιμονίας ρίζαν. Cf. Archytæ Fragmentum ap. Stob. Eclogg. phys. I. 43. p. 716. Heer. et quos plures citavit Thom. Taylor. ad Procli Inst. Theolog. c. CXV. p. 376. vers. anglicæ et ad calc. edit. nostræ p. 331.

p. 973, 4. ὃ πάντων [ἡ] μάλιστα ἀπλότητός ἐστι σημαντικόν,] Secutus sum Ficinum, proptereaque uncinis inclusi ἡ pro quo in marg. Ed.

offertur ἡ. Simpliciter (ἀπλότης) in Apollinis etymologia explicanda etiam Plato mentionem facit in Cratylō p. 405. C. p. 49. Bekk. sed aliter :—κατὰ δὲ τὴν μαντικὴν—καὶ τὸ ἀληθές τε καὶ ἀπλόν (ταὐτὸν γὰρ ἐστὶν) ὥσπερ οὐ οἱ Θεταλοὶ καλοῦσιν αὐτὸν, ὀρθότατ' ἂν καλοῖτο. Ἀπλῶν (vulg. Ἀπλόν) γὰρ φασὶ πάντες Θεταλοὶ τοῦτον τὸν θεόν. Sed Plotinus his verbis non jam amplius Apollinem, quam ipsum *Unum* attingit. Wyttenbachius autem ad Plutarch. l. l. miratur (p. 264.) Platonem, quum Thessaliæ istius appellationis mentionem faciat, non in eandem atque Pythagoreos significationem vocis Ἀπόλλων delatum esse.—Fortasse hinc quispiam conjiciat, hos Pythagoreos, qui illud Apollinis etymon sectati sunt, post Platonem demum exstitisse.

— 10. τὸ ἐνεργεία βλέπειν,] Joannes Philoponus in libello adv. Proclum Diadochum pro æternitate mundi. Græce. Venet. 153. fol. editore Victore Trincavello I. 8 : τὸ αὐτὸ δ' ἂν, εἶποι τις καὶ κατὰ Πλωτῖνον, ἐνεργεία ἐστὶ τοῦ φωτίζοντος τὸ φῶς εἰς ἄλλα προιοῦσα. διὸ φησι καὶ παρόντος μὲν τοῦ ἐνεργούντος, πάρεστιν ἡ ἐνεργεία. ἀπελθόντος δὲ συνάπεισιν.

p. 974, 6. Οὕτω τοίνυν καὶ ἡ τοῦ νοῦ ὄψις ὀρᾶ κ. τ. λ.] Cf. Enn. V. lib. 8. c. 5. 6. 7. Attigit nostrum locum Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 194. sq. indeque monstrare studet, quanto moderatior modestiorque alumnis suis aliisque posterioris ætatis philosophis fuerit Plotinus, ut qui communem omnium mentem participem dicat divini illius luminis, cum ejus sectatores jactaverint paucos admodum ejus luminis beneficio potiri.—Quod deinde legitur μᾶλλον στυλπνότερον, de hoc pleonasmō his Enneadibus non infrequenti alibi diximus. Paullo ante hæc Taylor verbis, καὶ ἐν ἐκείνοις ὄντως ὀρᾶ, additum vult ἐκείνω. Expressit Ficinus : libri scripti non agnoscunt.

p. 975, 2. ἐνδον ἄρα ἦν, καὶ οὐκ ἐνδον αὖ] “ Recordetur aliquis h. l. loci Aristophanei Acharn. 395 : οὐκ ἐνδον, ἐνδον ἐστίν, εἰ γνώμην ἔχεις. Δι. πῶς ἐνδον εἶπ' οὐκ ἐνδον κ. τ. λ. Vid. quæ de eo loco disputavi in Diss. de Poesi Græcorum parodia in libro, qui inscribitur. *Studien* ed. *Cruizer*. et *Daub.* T. VI. p. 285.” Moser.—Proxime lacunam editionis ex libris nostris explevi, et hæc οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ πόθεν etiam Fic. expressit.

p. 976, 2. ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ ὧν καὶ οὐ δύο.] Marg. Ed.: ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ ὄν. Equidem legendum suspicor: ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ ὄν.

p. 977, 1. ἔχουσα δὴ καὶ αὐτὴ οὐκ ἐχομένη] Ex sequentibus: τῷ μὲν μὴ περιέχεσθαι apparet, quo sensu hoc loco Plotinus ἔχειν et ἔχεσθαι accipiat, nimirum eo, quem Aristoteles in Categoriis, et quidem in ea Categoria, quæ est περὶ τοῦ ἔχειν c. 12. p. 57. Sylb. p. 109. Lewald. ita explicat: ἦ ὡς ἐν ἀγγελίῳ· οἶνον ὁ μέδιμος τοὺς πυροὺς, ἦ τὸ κεράμιον τῶν οἴνων· οἶνον γὰρ ἔχειν λέγεται τὸ κεράμιον καὶ ὁ μέδιμος πυρούς. ταῦτ' οὖν πάντα, ὡς ἐν ἀγγελίῳ ἔχειν λέγεται. In quem Categoriæ hujus locum, qui discere velit, quæ congegserint Aristotelei interpretes, is consulat Jo. Bapt. Bernardi Seminarium Philosophiæ Aristotelicæ p. 589. sq. Grammaticorum de hujus verbi varia significatione constructioneque sententias ipse exhibui et tractavi in Meletematibus meis Part. I. p. 6. sqq. Alia eleganter disputarunt Muretus in Variis Lectt. VI. 7. et Is. Casaubonus et Menagius, ad illa Aristippi ap. Diog. Laërt. II. 75: ἔχω Λαῖδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι.—Mox post vocem ὁ θεὸς suspicere membrum excidisse, quod exhibuisse videatur Ficinus: καὶ οὐδὲν ἔτι ἐν αὐτῷ. Sed sexcenties Marsilius Plotini verba dilatare consuevit.

— 14. ὅτι ἐπεὶ εἰ μηδεὶς κόσμος] Delendum videtur εἰ, aut statuendum Pleonasmō singulari usum esse Plotinum ad Analogiam formulæ εἷ τις pro τις, de quo Weiskius de Pleonasmis p. 180. sq.

p. 978, 2. σῶμα δὲ ἐν ψυχῇ—ἢ ἄν—ἐν αὐτῷ] Hæc quæ etiam Taylor lacunosa judicaverat, ex bonis libris pleniora exhibuimus, unde etiam sumpserat Ficinus. Ceterum haud scio an in his ipsis legendum sit: τοῦτο δὲ οὐκέτι ἄλλου (pro τοῦτον δὲ οὐκ ἔτι ἄλλο: Hoc vero non amplius est alius i. e. Hoc vero (sc. Unum sive Bonum, in quo mens est) non amplius ab alio est suspensum. Hanc sententiam auguratus etiam videtur Marsilius. Ceterum hanc disputationem de Bono, tanquam omnium entium principio et fonte, conjunctam esse cum argumento Platonicæ Philebi, Parmenidis ac Reipublicæ, non est quod operose commonstrem. Cf. etiam Proeli Instit. Theolog. XIII. ubi plura laudavi in annot. p. 24. Cum extremis verbis hujus capituli Plotiniani

apprime congruunt, quæ idem Proclus in eodem libello, sed alio loco, posuit, nimirum cap. CXXII. p. 178—180.

— 14. Ἄλλὰ προσβαλεῖς μὲν ἀθρόως ὁ προσβάλλων] Non dubitavi ex libris nostris adijcere Articulum. Nimirum repete σὺ ex initio capitis. Cæterum hæc verba admonent superiorum p. 526. B.: ἀθρόα εἶδε προσβολῆ. Quæ vis verborum *intueri* et *intuitus*, etsi frequens in philosophorum libris, non tamen advertere potuit Schneiderum, ut in Lexico suo designaret. Sed dici non potest, quantum ad philosophæ orationis notationem desideretur hodieque in Lexicis. Ceterum Plotini animo obversatus videtur esse nobilissimus locus in Diotimæ oratione in Platónico Symposio p. 210—212. p. 413. sqq. Bekk. multorum ille quidem imitationibus celebratus.

p. 979, 2. ὅτι οὐσίας, καὶ τοῦ ὄντος] Taylor post ὄντος additum vult αἴτιος. Libri non suffragantur et Plotiniana brevis suadet, ut mente potius repetamus ex antecedentibus. Quod idem vir doctus mox expleri volebat: ὅτι αὐτὸς μὲν οὐδενὸς ἐδέετο: nos loco consulimus ope librorum, qui μὴ offerunt pro μέν.

— 14. μὴ τοῖνυν ζῆτει θνητοῖς ὄμμασι τοῦτο—ὁ λόγος κ. τ. λ.] Totum hunc locum ex libris integravi, neque dubitavi, quo orationis tenor servetur, cum Ficino addere ὄς ante πάντα αἰσθητὰ, quibus verbis aliquot libri εἶναι quoque addunt, fortasse recte, neque tamen necessario. Illud θνητοῖς ὄμμασι ζητεῖν idem est atque τῇ σαρκὶ ἰδεῖν in sequentibus. Plato Sympos. p. 212. A. p. 446. contrarium exprimit ὄρωντι ᾧ ὄρκτον τὸ καλόν, nimirum animi lumine, ut est illud Archytæ ap. Cic. de Senect. c. XII, sive ὄμμασι ψυχῆς, de qua locutione et similibus plura reperies in Valckenaerii Scholis in N. T. I. p. 203. Jacobs. in Antholog. Gr. XII. p. 191. et me ipsum ad Plotin. p. 57. B. (peculiaris edit. p. 361.) Hoc loco admoneo Platonicorum verborum in Sophista p. 254. A. p. 207. sq. Bekk.: Ὁ δὲ γε φιλόσοφος τῇ τοῦ ὄντος αἰεὶ διὰ λογισμῶν προσκείμενος ἰδέα, διὰ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς χάρας οὐδαμῶς εὐπετῆς ὀφθῆναι· τὰ γὰρ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὄμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶντα ἀδύνατα. Quæ admonent Archytæ verborum in Stobæi Florileg. I. p. 17. p. 47. Gaisford.: τὸ λαμπρὸν φάος μαρῶν περιτίθησι τοῖς ὀφθαλμοῖς. Plato-

nis verba citavit Proclus in Alcib. pr. p. 37. ubi vid. annot. nostr.

p. 980, 8. Καί—ὁ θεὸς οὐχ ὀρώμενος ἀπιστεῖσθαι ποιεῖ ὡς οὐκ ὦν τοῖς—νομίζουσι.] Margo editionis habet οὐκ ὄν. Constructio autem sibi constat, si jungas οὐχ ὀρώμενος τοῖς νομίζουσι et ad ἀπιστεῖσθαι ποιεῖ cogites αὐτούς. Ad sententiam Marcus Antoninus III. 16. p. 88. sqq. ita: Σῶμα, ψυχὴ, νοῦς. σώματος αἰσθήσεις, ψυχῆς ὄρμαι, νοῦ δόγματα. τὸ μὲν τυποῦσθαι φανταστικῶς, καὶ τῶν βοσκομάτων τὸ δὲ νευροσπαστεῖσθαι ὀρητικῶς καὶ τῶν θηρίων, καὶ τῶν ἀνδρογύνων, καὶ Φαλαρίδος καὶ Νέρωνος, καὶ τῶν θεοῦς μὴ νομίζοντων κ. τ. λ. Sequor enim in hoc loco luxato Gatakeri rationem Philo Jud. Leg. Allegorr. II. p. 200. Pfeiff.: καὶ μὴν πολὺ πλεόν ἄπρακτος γίνεται (ὁ νοῦς) ὅταν ἡ γεῦσις ἐξαναστᾶσα λαβρῶς ἐμπίμπληται τῶν γαστρῶς ἡδονῶν.

— 9, ὃ τῇ σαρκὶ μόνον ἴδοιεν] Vide supra: μὴ τοίνυν ζήτει θνητοῖς ὄμμασι τοῦτο—ἰδεῖν. Proinde h. l. ἡ σὰρξ est corpus mortale atque caducum; de quo usu dicendi otium nobis faciunt viri Docti Th. Gataker. de Novi Instrumenti Stylo c. X. p. 66. sq. Operr. Critt. Valckenaer. in Scholis ad Hebr. II. 14. vol. II. p. 443. Wyttenbach. ad Plutarch. p. 580. et praesertim p. 822. et Jacobs. ad Anthol. Gr. vol. X. p. 198.

— 10. οἶον εἶ τινες διὰ βίον κοιμώμενοι—καταδαρθάνοιεν] Varie inter se comparantur somnus et vigilia. Sic, ut hoc utar, Heraclitus ap. Clement. Alex. Strom. III. 3. p. 520. θάνατός ἐστιν ὀκόσα ἐγερεθέντες ὀρόμεν, ὀκόσα δὲ εἶδοντες, ὕπνος. Nimirum significatum vult τὴν ὄρασιν ψεύδεσθαι, ut est ap. Diogen. Laërt. IX. 5. Ἄσχυλος in Eumenid. 104.: εὐδουσα γὰρ φρήν ὄμμασι λαμπρύνεται, ad quem locum Pythagoreorum et Peripateticorum sententiam attingit Stanleius, Platonis quoque admonens de Rep. IX. p. 571. (p. 426. Bekk.) eujus verba Latine reddidit Cicero de Divinat. I. 29. 60. p. 145. sqq. ed. Moseri; unde extrema tantum adscribo:—“Tum eveniet, duabus animi temerariis partibus compressis, ut illa tertia pars rationis et mentis eluceat, et se vegetam ad somniamdum acremque præbeat: tum ei visa quietis occurrent tranquilla et veracia.” Plotinus autem eorum conditionem, qui sensibus mancipati et obscurati ad intelligibilia et ipsum Bonum spectanda caecu-

tiunt cum dormientibus somniantibusque comparat. Philo Judæus Leg. Allegorr. II. p. 200. Pfeiff. de somno Adami: πῶς οὖν γεννᾶται (αἰσθησις); ὡς αὐτὸς πάλιν φησὶν, ὅταν ὑπνώσῃ ὁ νοῦς. τῷ γὰρ ὄντι ὑπνώσαντος νοῦ γίνεται αἰσθησις, καὶ γὰρ ἐμπαλιν ἐγρηγορότος νοῦ, σβέννυται. Οὕτως μὲν ὅταν ἀναστῇ καὶ ἐγρηγόρσει χρεῖται ὁ νοῦς, φθείρεται αἰσθησις: ἴδωμεν δὲ καὶ θάτερον, πῶς ὑπνω χρεῖται ὁ νοῦς κ. τ. λ. Cf. quæ supra apposui ad Plotini nostri p. 175. C. et praesertim p. 307. G. ubi etiam Platonicos locos indicavi. Nostri denique loci sententia congruit cum locis Pauli Apostoli Rom. XIII. 11.: ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι et Ephes. V. 14: ἔγειραι ὁ καθεύδων, ubi peccantium perversitas cum graviore somno comparatur. Cf. Glassii Philol. Sacr. p. 1174. Dathii.

p. 981, 5. ὡς ἄνευ αὐτοῦ οὐ δύναται εἶναι] Non hæsitavi ita ponere cum Ficino pro εἰδέναι, quod edit. habet, mox οὐποτε pro οὐ ποτέ (quod Taylor post ἀνάμνησις additum vult ἰδέα: non ausus sum sine libris facere) et ὀδύνας pro vitioso ὀδίννας, nisi malueris ὠδίννας. Argumentum certe conjunctum est cum his Platonis in Convivio p. 206. sub. fin. p. 436. Bekk.: ὅθεν δὴ τῷ κοινοῦντί τε ἡδὴ καὶ σπαργῶντι πολλὴ ἡ πτόησις γέγονε περὶ τὸ καλὸν, διὰ τὸ μεγάλῃς ὠδίνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα. Vid. supra annotata ad p. 466. A. B. inf. Sed hoc loco præstat ὀδύνας. Præcipue tamen h. l. Plotinus ante oculos habuit disputata in Philebo de idea Boni et de ratione, quæ inter Bonum intercedit atque Pulchrum ipsum, Verum atque Symmetriam, quæ ipsa locata dicuntur in Boni vestibulis (ἐπὶ τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ προθύροις, sub finem ejus dialogi p. 64. p. 220. Stallbaum. cf. hujus Prolegg. in Phileb. p. XXIII. sqq. ibiq. laud. Platon. de Rep. VI. p. 508. sqq.) Quem locum philosophus noster expressit hujus Enneadis lib. IX. c. 2. p. 556. D. ad quem locum alios etiam laudabimus.

— 14. Καὶ οἶονται δὲ τὰ γαθὸν λαβόντες ἀρκεῖν αὐτοῖς—εἰς γὰρ τὸ τέλος ἀφίχθαι] Plato Phileb. p. 20. p. 46. Stallb.: τὴν τὰ γαθοῦ μοῖραν πότερον ἀνάγκη τέλειον ἢ μὴ τέλειον εἶναι; Πρω. Πάντων δῆπου τελεώτατον, ὦ Σώκρατες. Σω. τί δέ; ἰκανὸν τὰ γαθόν; Πρω. πῶς γὰρ οὐ; καὶ πάντων γε εἰς τοῦτο διαφέρειν τῶν ὄντων. Σω. Τόδε γε μὴν, ὡς οἶμαι, περὶ αὐτοῦ ἀναγκαῖότατον εἶναι λέγειν, ὡς πᾶν τὸ γινώσκον αὐτὸ θηρεύει καὶ ἐφίεται βουλόμενον ἐλεῖν

καὶ περὶ αὐτὸ κτήσασθαι. καὶ τῶν ἄλλων οὐδὲν φροντίζει, πλὴν τῶν ἀποτελουμένων ἅμα ἀγαθοῖς. Quæ refellere studet Aristoteles in Eth. Nicom. X. 2. p. 435. sqq. Zell. Eudoxi et Platonis decreta dijudicans.

p. 982, 9. Καὶ ἔστι δὲ τὸ μὲν ἥπιον καὶ προσηγνές] Illud ἥπιον illustravit Wyttenbach. ad Plutarch. de Sanit. tuend. p. 847. sq. De προσηγνής vid. I. 4. 14. p. 38. B. I. 6. p. 52. E. IV. 4. 32. p. 426. C. Mox in marg. edit. scriptum erat παρὼν αὐτῷ pro παρὸν αὐτῷ.

— 12. Καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ ἔλκει ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ— ὥσπερ ἀπὸ πατρὸς— ὥστε ἐκεῖνος καὶ ταύτης κύριος κ. τ. λ. usque ad finem capituli.] Margo Ed. ᾧ καὶ τὴν δύν. pro ὄ. Contra ex eodem margine in contextum recepimus in seqq. ἐμέλησεν pro ἐμέλλησεν, itemque ὑπερβεβηκὼς pro ὑπερβεβηκός, et linea pænultima οἷός τε pro οἷς τε. Ad argumentum cf. infr. initio libri de intelligibili pulchritudine p. 541. A. καὶ τούτου (κάλλους) πατέρα κ. τ. λ. et adhibe Aleinoum de doctrina Platon. c. X. p. 477. sq. Irrigavit autem hortulos suos ex his Platonicis fontibus personatus Dionysius Areopagita de Divinis Nominibus c. IV. p. 558. sqq. Corder.: τοῦτο τὰγαθὸν ἡμνεῖται πρὸς τῶν ἱερῶν θεολόγων καὶ ὡς καλὸν καὶ ὡς κάλλος, καὶ ὡς ἀγάπη, καὶ ὡς ἀγαπητὸν, καὶ ὅσαι ἄλλαι εὐπρεπεῖς εἰσι τῆς καλλοποιουῦ καὶ κεχαριτωμένου ὠραιότητος θεωνυμίας. τὸ δὲ καλὸν καὶ κάλλος οὐ διαιρετέον ἐπὶ τῆς ἐν ἐνὶ τὰ ὅλα συνειληφνείας αἰτίας.—τολμήσειε δὲ καὶ τοῦτο εἰπεῖν ὁ λόγος, ὅτι καὶ τὸ μὴ ὄν μετέχει τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, ὅταν ἐν θεῷ κατὰ τὴν πάντων ἀφαίρεσιν ὑπερουσίως ἡμνηται. Τοῦτο τὸ ἐν ἀγαθὸν καὶ καλὸν ἐνικῶς ἔστι πάντων τῶν πολλῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἴτιον. Quod vero idem itidem dicit: διὸ καὶ ταῦτόν ἐστι τὰγαθῷ τὸ καλόν, ὅτι τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν πάντα ἐφίεται, habet et hoc Platonem auctorem, nimirum in Convivio p. 201. p. 425. Bekk.: ἀλλὰ συμκρὸν ἔτι εἰπέε' τὰγαθὰ οὐ καὶ καλὰ δοκεῖ σοι εἶναι; κ. τ. λ. Quæ etiam mutuati sunt Proclus et Olympiodorus in Alcib. pr.: ille, p. 319. sqq. 327. 335. sqq.: hic, p. 117. 121. 126. Idem decretum executitur in Timæo p. 87. Philebo p. 64. sqq. Hipp. maj. p. 296. et in Menone p. 77.

p. 983, 10. εἰ οὐδὲν ἔχει] In hoc Syllogismo, sive potius Sorite, haud absurda Vaticana vide-

tur lectio, modo eam cum vulgata ita conjungas: εἰ οὖν οὐδὲν ἔχει. Mox marg. Ed. habet οὐδὲν ἔχον pro οὐδὲν ἔχων, deinde τῷ μηδὲν ἔχειu recepimus pro τὸ μ. ε. Ceterum ad nostri loci sententiam vel maxime faciunt hæc Eustratii in Aristotelis Ethic. Nic. X 2: ἔθος ἔστι τοῖς Πλατωνικοῖς διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τ' στοιχείου, ἢ τῆς προσθήκης τῆς φωνῆς τῆς αὐτὸ δηλοῦν τὰς εἰδητικὰς ὑπ' αὐτῶν καλουμένας ἀρχὰς, αἵ τινες πρῶτως αὐτὸ τοῦτό εἰσιν ὃ λέγεται (Cf. ibid. I. 6. 5. cum Zellii nostri Commentar. p. 27.) διὰ μὲν οὖν τοῦ ταν τὰγαθὸν, ὅπερ οὐδὲν τι ἄλλο ἔστιν, ἀλλ' ἢ μόνως ἀγαθὸν καὶ πρῶτως ἀγαθόν.—ἐλεγον δὲ οἱ Πλατωνικοὶ τὸ αὐτοῦν καὶ τὸ αὐτοαγαθὸν τὸ αὐτὸ εἶναι, καὶ οὐκ ἄλλο καὶ ἄλλο.—εἶναι γὰρ πρῶτιστον πάντων τὸ αὐτοῦν, εἶτα τὸ αὐτοῦν, εἶτα τὴν αὐτοζώην, εἶτα τὸ αὐτοζῶον. Hinc Proclus Instit. Theol. VIII. p. 14: πάντων τῶν ὅπως οὖν τοῦ ἀγαθοῦ μετεχόντων ἡγεῖται τὸ πρῶτως ἀγαθὸν καὶ, ὃ μηδὲν ἄλλο ἢ τὰγαθόν. Idem deinde: ἂν γὰρ τι ἄλλο προσθῆς, ἡλάττωσας τῇ προσθέσει τὸ ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ποιήσας ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ ἀπλῶς. Conf. ipsum Plotinum supra p. 352. D. E. quæ etiam cum sequentibus comparari debent.

p. 984, 8. εἴη γὰρ ἂν ὑπὸ ἐν] Sæpius hiatus offendimus in Plotini libris omnibus. Hujus ὑπὸ ἐν exempla suppetunt in libris Platonis ut de Legg. VII. p. 789. d. XI. p. 929. a. Gorg. p. 464. c. Sympos. p. 178. d. Rep. I. p. 342. d. V. p. 468. b. X. p. 615. c. Plura ex aliis etiam scriptoribus exempla conguessit Chriss. Wurmnius. vir doctus, in Commentar. in Dinarchi Oratt. tres p. 31.

p. 985, 2. πολλῷ ἄρα—ἀγαθόν.] Ficinum putes legisse: Πολλαπλάσιον ἄρα τὸ ἀπ' αὐτοῦ μόνον ἀγαθόν. Libri nihil adjuvant. Cum argumento hujus capituli compara nostrum supra: περὶ τοῦ πρώτου ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν p. 61. sq. item Procli Instit. Theol. CXXI. et quos alios ibi laudavi p. 178. Infra noster Philosophus VI. 9. 6. qui locus totus cum nostro loco conferri debet) usurpat ὑπεράγαθος. Hinc Dionysius Pseudo-Areopagita in exordio Theol. Mysticae p. 707. Trinitatem appellat Τριάδα ὑπερουσίον καὶ ὑπέρθεν καὶ ὑπεράγαθον, et de Divinn. Nomm. II. 4. p. 419. usurpat τὴν ὑπεράγαθον θεότητα, sicut ibid. I. 5. p. 382. Deus eidem dicitur ἢ τῆς ὑπεραγαθότητος ὑπαρξίς.

LIB. VI.

P. 986, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ, ΤΟ ΕΠΕΚΕΙΝΑ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ ΜΗ ΝΟΕΙΝ—ΔΕΥΤΕΡΩΣ.] Liber vigesimus et quartus, videlicet eo tempore scriptus, quo Porphyrius Romæ agebat cum Plotino, ut ille prodit de Vita Plotini c. V. ubi cf. Fabric. p. 101. et vid. ibid. c. XXV. p. 145.) e quibus locis, sicut ex nostris libris aliquot, h. l. bis posuimus τί pro τι, cum quaestio significetur. Platonis decreta, quæ cum argumento hujus libri conjuncta sunt, per compendium exhibet Alcinous de Doctr. Plat. cap. IX. et X. Nec minus huc faciunt, quæ Philo Legis Allegorr. III. p. 260. sqq. de duplici intellectu attingit, itemque Procli propositiones in Inst. Theol. c. I—VI. et c. XXI. Anglice hunc librum Plotinianum vertit Th. Taylor in Select Works of Plotinus p. 455. sqq.

p. 987, 9. Εἰ οὖν τις διπλοῦν φῶς ποιήσῃ—εἶτα ποιήσῃ καὶ τὸ ὄρων ἴσον εἶναι φῶς—ἐν τὰ δύο θήσεται.] Si quis igitur duplex lumen *posuerit*,—et deinde *finxerit*—unum duo illa *posuerit*. Congruit locus Demosthenis in Leptinea p. 279: εἰσὶ τῶν ξένων ἀτελεῖς, δέκα θήσω—οὐκοῦν ἀμφοτέρων ἑκατάδεκα. ποιήσωμεν αὐτοὺς εἴκοσι. “*Ponamus* illos esse viginti.” Vid. Valckenaer. ad Herodot. VII. 184. p. 591. qui etiam Ciceronis hæc laudat de N. D. I. 30.: “Age ex his vocabulis esse deos *faciamus*, quibus a nobis nominantur;” i. e. *fungamus*. Cf. annot. nostr. p. 135. et adde Sturzii Lexicon Xenoph. III. p. 581.

— 16. καὶ ὅτι αὐτὸ ἐν] Taylor: “And because it is one thing [being intellectual].”

p. 988, 10. Ἐδεῖ δὲ—τέλεον εἶναι παρ’ αὐτοῦ τῆς οὐσίας] Ita correxi ex Mediceis pro παρ’ αὐτοῦ: alioqui præstaret scribere τὸ τῆς οὐσίας. Quod continuo verbis φ’ ἄρα τὸ τέλεον ὑπάρξει addi jubet κατ’ οὐσίαν Taylor, per motus versione Latina: sine libris addere non sum ausus, et potest ex præcedentibus intelligi.

— 15. ἀλλὰ πολλὰ ἤδη] Ita scripsi cum libris nostris Ficinoque et Taylora pro ἀλλὰ καὶ πολλὰ εἶδη, deinde e marg. Ed. recepi ἑαυτὸ pro ἑαυτόν.

p. 989, 1. ἐν τούτοις ὑποκείμενον ἔσται] Ita dedimus cum Ficino et libris aliquot MSS. Argumentum hujus loci universi comparandum est cum Procli Inst. Theolog. cap. I. sqq. cujus

prima propositio ita finitur (p. 4. ed. nostr.): πᾶν ἄρα πλῆθος μετέχει πῆ τοῦ ἐνός. Conf. etiam has Enneadas p. 168. sqq. 394. 486. et infra p. 671. sqq. ubi hujus doctrinæ fontes et varietates attingemus.

— 7. Τὸ γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτὸ—τοῦτο.] Taylor: “For the imparticipable or exempt *one* is not consubsistent with any thing, but the participable *one* is consubsistent either with being, or life, or intellect, or soul, or body. See my translation of Proclus’ Elements of Theology.” i. e. in Græcis et Latinis Inst. Theol. c. I—VI. p. 2—11. ed. nostr.

— 11. οὐδὲ τὸ συγκείμενον ἐκ πολλῶν ἔσται—ἐκ πολλῶν] Lacunam, quam in Latinis e Mediceis libris expleverat Ficinus, nos ex iisdem et aliis bonis libris in Græcis explevimus. Proxime suspiceris: οὐδ’ ὑφ’ ἑσθηκότος—ἐφ’ ἑαυτοῦ. Hoc posterius est in Vaticano.

p. 990, 7. ἀλλ’ ὅπως μὴ ὄντων] Ita Medicei et Vat. pro ὅμως. Linea hujus capitis antepænultima necessario addendum fuit μὴ ante verbum πλῆθει. Expressit Ficinus et monuit Taylor. Cudworthum proinde minor hanc negationem in Græcis non adjecisse. Laudat enim hunc locum in eo capite, quod inscribitur: *Sapientia et Mens Platoni non est principium primum, sed secundum*. (Syst. intell. IV. §. 36. p. 690. Mosh.) addens: “Hinc sæpius ita rationem suam concludit philosophus hic (Plotinus): ἐν τῇ δευτέρᾳ φύσει εἶναι τὸ γινώσκων, *cognitionem* (quæ vere ac proprie sic vocatur) *ad alteram pertinere divinam naturam, non vero ad principem*.” Tunc laudat in eadem sententiam Nostrî locos binos supra p. 512. et 514. item Philonem Judæum ap. Euseb. P. E. VII. 13. p. 323. Hæc Cudworthus. Audiamus Proclum in Inst. Theol. c. CXXI. p. 178. nostr.: Διὰ γὰρ τὴν θείαν γνώσων, τὴν ἐξηρημένην τῶν ὄλων, καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι γνώσεις ὑπέστησαν, οὔτε νοερὰν οὔσαν, οὔτε ἐτι μάλλον τῶν μετὰ νοῦν τινα, ἀλλὰ κατὰ τὴν ιδιότητα τὴν θείαν ὑπὲρ νοῦν ἰδρυμένην.

— 13. οὐκ ἄρα ἀρεστικὴ αὐτῶ] Hæc verba cum Ficino ex libris MSS. adjecimus. Mox fortuna *δυσὶν* utrum Atticis vindicanda, an Macedonibus Alexandrinisque condonanda sit, hodieque certatur. (Fischer. ad Weller. II. p. 160. Lobeck. ad Phrynich. p. 211. Buttmann. Gramm. ampl.

§. 70. et Matth. Gr. gr. §. 138.) In Schweighæuseri Lexico Polyb. nihil consignatum miror, licet Polybiana exempla citentur. In Diodoro Siculo I. 92. duo Codd. item exhibent *δυσί*. Nil proinde quemquam offendere potest in Plotino, præsertim ubi propemodum perspicuitas requirit.

p. 990, 14. Ἀγαθοειδῆς γὰρ (ὁ νοῦς) τῷ τὸ ἀγαθὸν νοεῖν.] De voce ἀγαθοειδῆς, a Platonicis ipsoque Plotino admodum frequentata, vidimus supra ad I. 2. 4. Est autem probabile, Plotinum hoc universo capite ante oculos habuisse hujusmodi locos, qualis est ille Platonis Reipubl. VI. p. 508. 509. p. 318. sqq. Bekk. (ubi et ἡλιοειδῆς et ἀγαθοειδῆς usurpatur. Ejus loci insigniora arponam ad cap. sequens.) itemque Timæi p. 29. sq. p. 25. Bekk. et Philebi p. 64. sq. p. 219. Stallb. Conf. etiam has ipsas Enneadas supra III. 8. IV. 5. 7. p. 449. (ubi etiam verbum ἐπιχρώννυμαι recurrit) et infra IV. 9. 2. p. 556.

p. 992, 3. Τὸ γὰρ νοεῖν οὐ πρῶτον οὔτε τῷ εἶναι οὔτε τῷ τίμῳ εἶναι.] Plato Legg. V. post init. p. 727. a: θεῖον γὰρ ἀγαθὸν που τιμῇ, τῶν δὲ κακῶν οὐδὲν τίμιον. Que verba respicit Proclus in Alcib. pr. L. p. 148. Adjectivum hoc satis frequens in Platone. Vid. v. c. Sympos. p. 178. b. Euthydem. p. 304. b. Nicolaus Methon. adv. Procl. p. 43: τὸ ἀγονον οὐδὲν ἔχει τίμιον. Noster infra Substantivo utitur τιμιότητος V. 9. 13. p. 564. A. Hujus tamen universi capitis, sicut superioris, fons est in Platonis Reipubl. p. 508. sub fin. et p. 509: unde hæc tantummodo adscribo: τοῦτο τοίνυν τὸ τῆν ἀλήθειαν παρέχον τοῖς γινωσκομένοις καὶ τῷ γινώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδόν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέαν φάσι εἶναι, αἰτίαν δ' ἐπιστήμης οὔσαν καὶ ἀληθείας ὡς γινωσκομένης μὲν διανοοῦ, οὔτω δὲ καλῶν ἀμφοτέρων ὄντων, γνώσεώς τε καὶ ἀληθείας, ἄλλο καὶ κάλλιον ἐτι τούτων ἡγούμενος αὐτὸ ὀρθῶς ἡγήσει. ἐπιστήμην δὲ καὶ ἀλήθειαν, ὥσπερ ἐκεῖ φῶς τε καὶ ὄψιν ἡλιοειδῆ μὲν νομίζειν ὀρθόν, ἡλῶν δὲ ἡγεῖσθαι, οὐκ ὀρθῶς ἔχει, οὔτω καὶ ἐνταῦθα ἀγαθοειδῆ μὲν νομίζειν, ταῦτ' ἀμφοτέρα ὀρθόν, ἀγαθὸν δὲ ἡγεῖσθαι ὀπότερον αὐτῶν οὐκ ὀρθόν, ἀλλ' ἐτι μειζόνως τιμητέον τῆν τοῦ ἀγαθοῦ ἔξιν.— καὶ τοῖς γινωσκομένοις τοίνυν μὴ μόνον τὸ γινώσκεισθαι φάσαι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρέῃναι, οὐκ οὐσίας οὔτος τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἐτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβεῖα καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος. Plotini autem

hunc quoque locum attingit Cudworth. Syst. intell. p. 690. sq.

— 14. πρὸς γὰρ τὸ ἀγαθὸν βλέπων αὐτὸν νοεῖ.] Ita non hæsitavi scribere pro αὐτὸ, et ita legisse videtur Ficinus.

p. 993, 1. ἄλλο γὰρ δεῖ τῷ νοοῦντι τὸ ἀγαθὸν εἶναι. κ. τ. λ.] Hoc ex libris revocavi cum Ficino pro vulgato τὸ νοοῦν τί. Ἀνευέργητον, omnis actionis capers, ut vertit Ciceronis exemplo I. A. Fabricius ad Sext. Empir. p. 210. Nam apud hunc philosophum aliquoties legitur, ut adv. Math. X. 165. et Pyrrhonn. Hypotypp. I. 23. (itemque ἀνευεργησία adv. Math. XI. 163.) nec minus ap. Theod. Metochit. in Miscell. p. 343. 508. 526. 574. Nicolaum Methon. adv. Procl. Inst. Theol. p. 157. Nicephor. Gregor. Hist. Byz. lib. XXII. p. 551. ed. Venet. Unde etiam infra p. 755. sub fin. paginæ e marg. Ed. et libris MSS. restituimus Plotino ἀνευεργήτου. Mox post πρῶτην e bonis libris MSS. et Ficino addidimus ἀπασῶν. Ibidem ad ἐπανευεργεῖν e sequentibus cogitandum δεῖ, secundum Plotini breviloquentiam, et ad προστιθέντας rursus cogitandum δεῖ ἡμᾶς εἶναι. Sed infinitum foret talia sæpius inculcare velle. Qui Plotinianæ orationi adsuevit, nec monitus intelligit. De proximis disputat Cudworthus in Syst. intell. p. 592.

— 9. εἰ λάβοι πῶς ἐν παντὶ τὸ νοοῦν σαφέστερον ὑπάρχει, ἢ διπλῆ φύσις αὔτη.] Quomodo Ficinus locum hunc acceperit, non satis declarat ipsius interpretatio. Taylor ita: “Farther still, the truth of this may be seen in a still greater degree by him who considers how this twofold nature subsists in every thing which is more clearly intellective.” Quid igitur, si legas:—ἐν παντὶ τῷ νοοῦντι σ. ὑπάρχει ἢ διπλῆ φύσις, delete commate post ὑπάρχει? Pro λέγομεν margo Ed. habet λέγω μὲν.—Deinde ante νεῦει cum Vat. delevi οὐ. Taylor volebat οὐ μένει. Denique ἀλλὰ μᾶλλον—παρ' αὐτῶν ἔχει Fic. legit παρ' αὐτῶν. Taylor: “But we assert this of intelligibles, because they possess the perfection of existence.” Equidem nihil mutaverim et verterim: quoniam perfectum illud existentiae (suae) ab eis (quæ in intelligibili mundo sunt) acceptum habent.

— 12. τὰ μὲν μένει—τὰ μένοντα—σκιά] Hæc admonent ejusmodi locorum, ubi τὸ μένον et τὰ

μένοντα (corpus, corpora) opponuntur τῇ σκιᾷ (umbræ). Philo Jud. Legis Allegorr. III. p. 302. Pfeiff.: ἔστι δέ τις τελεώτερος καὶ μᾶλλον κεκαθαρμένος νοῦς τὰ μεγάλα μυστήρια μνηθεῖς, ὅστις οὐκ ἀπὸ τῶν γεγονότων τὸ αἴτιον γνωρίζει, ὡς ἂν ἀπὸ σκιᾶς τὸ μένον. Ex quo loco Mangeyus ansam arripit tentandi hos locos epist. Pauli Coloss. II. 17: σκιὰν τῶν μελλόντων, Hebr. IX. 11: ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων, et Hebr. X. 1: σκιὰν—τῶν μελλόντων ἀγαθῶν. Verum licet in binis locis varietas lectionis compareat, vulgatam optime explicat Valekenærius in Scholis ad extremum locum Vol. II. p. 559. sq. Formulæ σκιὰ τοῦ εἶναι et similibus originem ex Platone repetii, similesque locos collegi ad I. 6. in edit. peculiari p. 203. sqq.

p. 994, 6. καὶ καθ' ἕκαστα δὲ ἐπιούσιν (ita ex Codd. posuimus pro ἐπὶ οὖσιν) ἀνθρώπος] Ante ἀνθρώπος suppleri jubet Taylor: νόησις ἀνθρώπου καί: cogitari certe debet, et expressit Ficinus. In seqq. pro ὄντι marg. Ed. habet ὄν τι. Vulgatam retinui; suspicor autem continuo scribendum esse: καὶ τὸ τοῦ νοεῖν ἐπέκεινα εἶναι. Cæterum *hominis* et *equi* exempla vulgata sunt in philosophorum disputationibus. Sufficiat hic unum locum apponere, ubi de *ideis* Platonis agitur. Scholiast. Aristidis in Oratt. Platon. (p. 203. C. p. 122. Jebb. p. 167. Frommel.):—λέγει γὰρ ὁ Πλάτων τῶν ἐπὶ γῆς ἐν οὐρανῷ εἶναι τὰ παραδείγματα, οἷον ἀρχέτυπα, ἐξ ὧν εἰσι τὰ ἐπὶ γῆς, ἀσώματα τινα ὄντα, ὡσπερ τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἀνθρωπότης, καὶ τοῦ ἵππου ἢ ἵππότης καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὁμοίως, ἅπερ ἰδέας καλεῖ. Substantivum femininum ἢ ἵππότης addendum est Lexicis.

— 14. ἦν τὸ ἀγαθὸν τῶν ἄλλων] Parentheseos signo hæc sejuncti a reliquis. Fortasse etiam αὐτὸ excidit post αὐτά. Quid vero? si scribas: ἦ ἦν τ. α. τ. α. hac sententia: Vel (alioqui) Bonum foret reliquorum (i. e. reliquis rebus mancipatum). Malo enim quæerere, quam decernere h. l.

LIB. VII.

P. 995, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ, ΕΙ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ἘΚΑΣΤΑ ΕΣΤΙΝ ΕΙΔΗ.] Quod Cod. Ciz. habet καθ' ἕκαστον, id Müllerus, ὁ μακαρίτης, initio capitis primi melius convenire arbitratur in Programm. de Cod. Ciz. Plotini p. 10. Sed reliqui tamen

libri in vulgata conspirant. Quod idem Cod. atque Vat. exhibent εἶσιν ἰδέαι, idem est etiam in Porphyrio de Vita Plotini cap. IV.; et sæpius cum alii, tum ipse Plotinus εἶδος et ἰδέα promiscue usurpant. Vid. annot. nostr. ad p. 58. A. Est autem hic liber, ex ordine temporis numeratus, duodevicesimus. Vid. Porphyr. l. l. itemque cap. XXV. ibiq. Fabric. Idearum doctrinam, qualem Plato tradidit, cum in antecedentibus attingimus (ut l. l. et ad librum proxime præcedentem, et ad III. 2. 5. p. 259. C.) tum infra attingemus, v. c. ad p. 547. et p. 559. Ad hujus libri quæstionem hæc præmittere sufficit: Alcinous de Doctrina Plat. c. 9. p. 474. Dan. Heins.: οὔτε γὰρ πλείστοις τῶν ἀπὸ Πλάτωνος ἀρέσκει τῶν τεχνικῶν εἶναι ἰδέας, οἷον ἀσπίδος ἢ λύρας, οὔτε μὴν τῶν παρὰ φύσιν, οἷον πυρετοῦ καὶ χολέρας, οὔτε τῶν κατὰ μέρος, οἷον Σωκράτους καὶ Πλάτωνος, ἀλλ' οὐδὲ τῶν εὐτελῶν τιμος, οἷον ῥύπου καὶ κάρφους, οὔτε τῶν πρὸς τι, οἷον μείζονος καὶ ὑπερέχοντος, εἶναι γὰρ τὰς ἰδέας νοήσεις θεοῦ αἰωνίους καὶ αὐτοτελεῖς. Syriani in Aristot. Metaphyss. XII. c. 2. n. 6. disputata huc redeunt: qui ideas ponant, eas non omnium esse dicere, quia non maiorum nec turpium, sed potius privatione et absentia idearum hæc in natura esse (cf. eundem in Metaphyss. II. 3. et vid. annot. in Plotin. p. 52. A. B. i. e. in libr. de Pulcritud. p. 175. ed. pecul. et ad p. 259. C.) Nec esse ideas eorum, quæ alias aliter se habent; nec partium, ut manus et capitis: nec compositorum, ut hominis sapientis: nec eorum quæ a diversis arboribus connascuntur, nec artium, quæ naturam imitantur, et ad solius naturæ utilitatem pertinent; nec operum, quæ ex animæ proposito pendent. Esse solummodo ideas animalium et perfectarum substantiarum et eorum, quæ conferunt ad naturalem harum substantiarum dispositionem, ut hominis, et si quid est omnino perfectivum, sapientiæ scilicet et virtutis. (Vid. cap. ult. libri superioris hujus Enneadis p. 538. A. ibiq. annot.)

p. 996, 4. ἐπεὶ—ἴσους—λόγους—καὶ ἑκάστην ψυχὴν ἔχει.] Brueker. ex hoc loco ita in Hist. Crit. Philos. II. p. 401: “ Quot mundus rationes seminales habet, totidem singulas animas possidet, tot ideæ sunt in intellectu divino.” De quo ipse viderit.

— 7. ἄπειρον οὖν τὸ τῶν λόγων ἔσται, εἰ μὴ ἀνακάμπτει περιόδους] Similiter neutre supra p. 36. usurparat Plotinus: ἀνακάμπτοντος τοῦ νοήματος. In ellipses retulit Lamb. Bos. p. 120. et 127. Schef. Hinc haud paucæ locutiones, cum propriæ sententiæ, tum tralatae, de quibus Schleusner. in nov. Thes. Vet. Test. I. p. 228. et in Lex. N. T. in voce. Adde Clement. Alex. Stromm. II. p. 507. Potter.: repudiata ἀνακάμψει πρὸς τὸν ἄνδρα. Proprie ἀνακάμπτειν dicuntur, qui a meta ad carceres redeunt, notante Jacobs. ad Pallad. Epigr. XLVII. 4. in Antholog. Gr. T. X. p. 228. Inde Jo. Laur. Lyd. de Menss. in Martio p. 81. p. 198. Roetheri: Διόνυσος, δι' ὃν ἡ νύσσα (ὁ καμπτήρ) καὶ ἡ περικύκλησις τοῦ χρόνου. De quo loco quæ alibi disputavi, nunc omitto. Plato Phædone p. 72. b: εἰ γὰρ μὴ ἀεὶ ἀνταποδιδόη τὰ ἕτερα τοῖς ἑτέροις γιγνόμενα, ὥσπερ κύκλω περιῶντα, ἀλλ' εὐθείᾳ τις εἴη ἡ γένεσις ἐκ τοῦ ἑτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρὺν, καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον, μηδὲ καμπὴν ποιοῖτο, οἷσθ' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη, καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γιγνόμενα. Alterum Plotinis locum, quem hic Plotinus respexit, proxima annotatio indicabit. Aristoteles Metaphys. I. 2. p. 30. Sylb. p. 38. Brandis.:— διὸ ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἀνακάμπτει εἰς ἄλληλα, οὐδὲ γίγνεται ἐξ ἀνδρὸς παῖς. οὐ γὰρ γίγνεται ἐκ τῆς γενέσεως τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ μετὰ τὴν γένεσιν. οὕτω γὰρ καὶ ἡ ἡμέρα ἐκ τοῦ πρωῦ, ὅτι κατὰ τοῦτο διὸ οὐδὲ τὸ πρωῦ ἐξ ἡμέρας· θάτερον δὲ ἀνακάμπτει ἀμφοτέρως δὲ ἀδύνατον εἰς ἄπειρον ἵεσθαι. τῶν μὲν γὰρ ὄντων μεταξὺ ἀνάγκη τέλος εἶναι, τὰ δ' εἰς ἄλληλα ἀνακάμπτειν ἢ γὰρ θατέρου φθορὰ θατέρου ἐστὶ γένεσις. κ. τ. λ. Philo Judæus de Mund. Incorrump. p. 493. Mangcii: βάθμους γὰρ τινὰς ἢ φύσιν τὰς ἡλικίας ἐγέννησε (ubi non video cur Mangcius velit ἐπενόησε) δι' ὧν τρόπον τινὰ ἀναβαίνει καὶ κάτεισιν ἄνθρωπος. ἀναβαίνει μὲν αὐξανόμενος, κατέρχεται δ' ἐν ταῖς μειώσεσιν. Ὅρος δ' ὁ τῶν ἀνωτάτω βαθμῶν, ἀκμή, πρὸς ὃν φθάσας τις οὐκέτι πρόεισιν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ διαυλοδρομοῦντες ἀνακάμπτουσι τὴν αὐτὴν ὁδόν, ὅσα παρ' ἰσχυροῦσης νεότητος ἔλαβεν, ἀποδιδούς ἐν ἀσθενείᾳ γήρα, ubi aut cum Mang. legendum ἀποδίδωσιν, aut statuendum, post ἀποδιδούς excidisse ἀνακάμπτει. Idem eodem: ψαῦσαν δὲ ἄκρας ἐπιφανείας ἀνακάμπτει πάλιν. Aristot., qui fertur, de Mundo

IV. 14. p. 116. Kappii: τῶν δὲ ἀνέμων οἱ μὲν εἰσιν εὐθύπνοοι, οἱ δὲ ἀνακαμψίπνοοι, καθάπερ ὁ Καϊκίας λεγόμενος. Apuleius de Mundo p. 722. p. 314. ed. Bosschæ: "Excursores venti habentur, qui directo spirant; *reflabri*, reciproco: ut Cæcias putatur esse:" ubi Salmasius certe vocem *reflabri* sollicitare non debebat, quippe qua Latinus philosophus philosophi Græci illud ἀνακαμψίπνοοι exprimere debebat. Nolim etiam a doctissimo editore Batavo in Indice Grammatico orationis Latine illud vocabulum omissum esse. Hæc sufficere arbitror, quo h. l. Plotiniane orationis sententiæque ratio aperiat. — In sequentibus: ὅταν ταῦτα ἀποδιδῶται minus est innorandum, quandoquidem hujus verbi et magis etiam compositi ἀνταποδιδόναι vim explicarunt Wyttenbach. ad Julian. Or. I. p. 57. p. 210. Lips. et ad Phædon. p. 179. itemque Heindorf. ad Theæt. p. 398.

p. 997, 1. ἀλλὰ δεῖ τὴν διάφορον ποιήσιν ἐκ διαφόρων λόγων.] H. l. vel cogitandum, vel inter ποιήσιν ἐκ interponendum verbum εἶναι. ἢ δὲ πᾶσα περίοδος πάντας ἔχει τοὺς λόγους. Haud dubie respicit Plotinus Platonis locum de Rep. VIII. p. 546. p. 381. Bekk.: in quo expediendo et veteres et recentiores desudarunt, ut omittam discordiam, quæ reliquos philosophos in definiendo magni animi ambitu inter se disjungit; de quibus vide Huet. ad Origen. Commentar. in Genesin Vol. II. p. 18. ed. Ruæi. Davis. et Moser. ad Cic. de N. D. II. 20. p. 284. ed. maj. p. 110. ed. minor. Fabricius ad Sext. Empir. adv. Math. V. 105. p. 355. Ast. ad Platon. l. l. in Comment. p. 580. Synesius de Providentia p. 127. infr. Petav. et quæ nuper ad hunc Synesii locum disputavit Th. Taylor. ad calc. libri: Select Works of Plotinus p. 592—600; quæ laudasse sufficiat, siquidem annorum ipsa enumeratio ad nostri loci intelligentiam nihil pertinet.

— 12. ἀλλ' ἐκεῖνο ὅτι οὐκ εἰ ἐν τῷ φαίνεσθαι] Ficinus legisse videri possit ὅτι οὐ μόνον εἴη ἐν τ. φ. Ego manum abstinui, sed mox librorum suavis inter τὸ ἄρρεν et πλείστον interposui τό. Deinde pro ἢ θάτερον idem Marsilius legisse videtur ἢ θατέρου. In seqq. singulare est, quod in παρὰ τὴν φύσιν et in παρὰ τὴν ἕλην diversam plane vim habeat hæc præpositio. Quod verba

attinet οἱ δὲ ἐν ἄλλῃ χώρα πῶς διάφοροι; cf. Aristot. de Gen. Animall. IV. 2. p. 277. Sylb.: ὁμοίως περί τε γένεσιν καὶ ἀγοίαν καὶ ἀρρένογονίαν καὶ θηλυγονίαν· διαφέρει γὰρ χώρα χώρας ἐπὶ ταῦτα καὶ ὕδωρ ὕδατος, διὰ τὰς αἰτίας. De vi, quam regionum situs naturaque in generationem habet, disputat adversus astrologorum commenta Sextus Empiricus adv. Mathemm. V. 102. p. 355.

p. 998, 2. εἴπερ ἐνὶ τῶν αὐτῶν δεδομένων—φαινεσθαι] Ficinus haud dubie legit εἴπερ ἔνι, τ. a. δ.—φ. licet fieri potest, et hoc verum videtur.

— 7. Πῶς οὖν ἐπὶ πολλῶν διδύμων—τοὺς λόγους;] In causas naturales τῆς διδυμοτοκίας inquit Aristoteles de Generat. Animall. IV. 4. p. 289. Sylb. in astrologicas, quas quidem esse statuebant plurimi, Ptolemæus in Tetrabiblo I. IV. p. 190. ed. Basil. ad quæ interpretes anonymus p. 159: τὴν δὲ ποσότητα (τῶν τέκνων) γνωσόμεθα ἐκ τῆς τῶν ζωδίων φύσεως. ἐν δισώμοις γὰρ ἢ πολυσπέρμοις ὄντες ἢ δύο ἢ καὶ πλείονα διδώσιν. ἐν μοναχοῖς δὲ ἐν τέκνον περὶ ποιήσουσιν (scr. περιποιήσουσι). Nimirum si planetæ, qui prolem pollicentur (ut Venus), sunt in signis Zodiaci bicorporeis (ut in piscibus) aut fecundis; geminam largiuntur prolem et numerosiorem.—Ut autem h. l. sidera nonnulla animalia dicuntur πολύσπερμα, ita Aristoteles (de Gener. Animall. I. 18. p. 183. fin. et sæpius) minora animalia terrestria πολύγονα appellat: majora, ὀλιγοτόκα. Pro illo alias (ut p. 109. init.) usurpat πολυτόκα, quo ipso utitur Plotinus, nisi quod in editione perperam scriptum erat πολύτοκα.

p. 999, 1. Καὶ εἰ μὲν ἢ ποιήσις ἔχει τὸ εἰκῆ τοῦ ὀποσαοῦν] Ita cum bonis libris scripsi pro ὀπωσοῦν, commotus iis, quæ continuo subjicit Plotinus.

— 3. ἐξελίξει καὶ ἀναπλώσει] De verbo ἀναπλῶν dictum est a nobis ad Proclum in Aleib. pr. p. 230: hic vero locus Plotini, qui similis significatus substantiva juncta habet, consignandus est in Lexicis.

— 6. ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων ἐφ' ὧν πλῆθος ἐκ μιᾶς γενέσεως] Aristotel. de Generat. I. 18: ἔτι ἀπὸ μιᾶς συνουσίας τῶν ζώων ἕνα γεννᾷ πολλά. Idem vel quisquis ejus libri decimi auctor sit, Histor. Animall. X. 3. p. 503. Schneid.:—ὅσα τῶν ζώων ἀπὸ μιᾶς ὀχείας πολλά τίκτει, καὶ ἡ τῶν διδύμων

γένεσις ὅταν ἀπὸ μιᾶς γένηται. Idem paullo post: ἔτι εἰ πολλά ἀπὸ μιᾶς ὀχείας γίνεται ὅπερ (ita Schneider. cum Leonie. et Camot. probante Sylb. pro ὡσπερ) φαίνεται ἐπὶ τῶν ὑῶν καὶ διδύμων ἐνίοτε γιγνόμενον (ita Schneid. ex conject. Sylburgii pro γιγνόμενα). Plotinus noster supra p. 460. E. F.: ὅταν τοίνυν ἐκ συνόδου μιᾶς καὶ ἐνὸς σπέρματος διδύμα γένηται γεννήματα, ἢ καὶ ὡσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις πλείστα. Hinc ratio harum vocum intelligitur: ὀχεία s. συνουσία s. σύνοδος (παιδοποιία, γέννησις, parentum negotium procreatio, et nonnunquam etiam γένεσις. Cf. etiam Wyttenb. ad Plutarch. de puerorr. educat. p. 68.) deinde γένεσις, ortus nascentis, tum τὰ γεννήματα, proles; Proinde h. l. ad πλῆθος cogita γεννημάτων.

LIB. VIII.

P. 1000, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΚΑΛΛΟΥΣ.] Est hic liber trigesimus primus secundum temporis decursum, quo singuli deinceps scripti sunt (Porphyr. de Vita Plotini c. V. et XXV.) Argumentum hujus libri Plotiniani cognatum est haud paucis locis dialogorum Platonis, Phædri, Symposii (in primisque Diotimæ disputationi sub finem p. 210. sqq. p. 442. sqq. Bekk.) Timæi p. 28. sq. p. 23. Bekk. Philebi, aliorum. Ceterum de fontibus hujus doctrinæ auctoribusque, qui eam illustrarunt, egi in Præparat. ad Lib. VI. Enn. I. qui est de Puleritudine. In his Dius Pythagoreus (eujus duo fragmenta ex libro περὶ Καλλονᾶς nobis conservavit Stobæus in Florileg. Tit. LXV. 16. et 17. Vol. II. p. 497—499. ed. Gaisford.) in aliquot sententiis cum Plotinianis consentit; neque tamen ita, ut Plotinus eum librum legisse necessario putandus sit. Sed et de Platoniorum, quos laudavimus, dialogorum argumentis plura diximus in Præparatione illa ad librum Plotini de Puleritudine in ed. peculiari Heidelbergensi, unde, quæ p. CXIII. ad hunc librum pertinent, eorum lectorum in gratiam, quibus illa editio ad manus non est, huc transferre liceat: “Eum librum (i. e. hunc ipsum de intelligibili pulcritudine) a Porphyrio (de Vita Plotini c. 25.) ad eam Enneadem relatum videas, quæ versatur circa mentem (νοῦν). Videlicet summum illud, quod Bonum unumque dicitur, sive Deus, de quo extremus extremæ Enneadis

liber est, is, per se proprie spectatus, fugit ipsum quoque intellectum; intraque manens velut in recondito semper domicilio, cognosci nequit, nisi per gradus. Voluit autem patefieri suam essentiam per tria bona, in ejus quasi domicilii limine locata. Sunt cæ ternæ monades intelligibiles (*νοηταί*): *veritas* (ἡ ἀλήθεια), *pulcritudo* (ἡ καλοσύνη), et *congruentia* (ἡ συμμετρία). Vide Platonis Philebum, unde hæc doctrina maxime ducta est, p. 64. sq. p. 219. sqq. Stallb." Platonis doctrinam ex ipsius scriptis nemo diligentius depromsit, nemo elegantius disposuit disertiusque nemo commendavit, quam Heuslius meus, Vir Clarissimus, in parte prima libri qui inseribitur: Initia Philosophiæ Platoniciæ p. 187. sqq. Qui deinceps secuti sunt philosophi hanc intelligibilis pulcritudinis doctrinam certatim attigerunt, ut infinitum sit singulos enumerare. Proinde pauca duntaxat delibo. Ita, ut hoc utar, Plutarchus in questionibus Platoniciis illam partem Diotimeæ orationis, quam supra dixi, ante oculos habuit p. 1002. p. 81. Wyttenb. Longinus item et qui reliqui de sublimi et pulcro præceperunt, haud pauca e Platonis dialogis mutuati sunt. Proclus autem Lycius de illis tribus monadibus singularem librum ediderat, ut ipse memoriæ prodit in Commentariis in Platonis Rempublicam p. 433. Hodie desideratur illud scriptum. Quæ tamen ejus philosophi de pulcritudine sententia fuerit, cum aliunde potest intelligi tum ex ejus libris in Platonis Theologiam (I. 24. p. 59. sqq. III. 8. p. 150. sqq.) et vero maxime ex ejus Commentario in Platonis Alcibiadem priorem. Hermias etiam hunc locum de intelligibili pulcritudine attingit in Platonis Phædrum c. XXIII. p. 112. sq. ed. Astii. Dionysius denique, qui Areopagita ille videri vult, quæ de pulcritudine cum reliqua tum intelligibili declamavit (de Divin. Nominib. c. IV. p. 558—561. Corderii) ea, ut ejus hominis reliqua omnia, ex Platoniorum libris desumpta sunt. Ecclesiæ patres quantopere hanc doctrinam celebrarint, docet commentarius amplior, quem in librum Enn. I. sextum de Pulcritudine editioni Heidelbergensi adjecimus. E recentioribus philosophis qui de pulcro commentati sunt, ut M. Antonius Natta multique alii, et nostra memoria Kantius aliique, in his ipse Herderus in Calligone, Pla-

tonis scripta respexerunt: Plotini hos libros, si Ficinum et Schellingium fortasse excipias, quod equidem sciam, nemo magnopere.

p. 1001, 2. ἀνθρώπου δὲ μὴ τυρός—ἡ τέχνη] Hæc admonent narrationis Ciceronianæ de Invent. II. 1. de Zeuxide pictore, qui cum Crotoniatis Helenam pingere jussus esset, ex pulcerrimis virginibus pulcerrimas partes deligeret, neque enim putavit, addit Tullius, omnia, quæ quæreret ad venustatem uno in corpore se reperire posse; ideoque quod nihil, simplici in genere, omnibus ex partibus perfectum natura expolivit. Itaque, tanquam ceteris non sit habitura quod largiatur, si uni cuncta concesserit, aliud alii commodi, aliquo adjuncto incommodo, muneratur. Quod Agrigenti factum prodidit Plinius H. N. XXXV. 9. 36. Heracleæ Ælianus. Cum Cicerone tamen faciunt alii, quos laudat Sillig. in Catalogo Artificum p. 462. sq. qui de hæc re consulendus. Dignissima sunt etiam, quæ legantur subtiliter hanc in rem disputata viri elegantis judicii Emeric-David in Biographie Universelle T. LII. p. 308. sq. Cave tamen opineris, Plotinum ita effici præstantissima artis opera sibi persuasisse. Ne Tullius quidem sibi persuaserat, ut intelligitur ex egregio loco in Oratore c. 2. quem ad hujus capituli finem attingemus. Consule etiam disputata Herderi nostri in præstantissimo opere Calligonæ III. p. 194. Ceterum in delectu exempli, quo Plotinus Musam Gratiaæ adjunxit, si Euripideum illud adhibere velis, agnosceas ἡδίσταν σύζυγαν.

— 15. Καὶ γὰρ ὅσω ἰὼν εἰς τὴν ὕλην ἐκτέταται, τόσω ἀσθενέστερον τοῦ ἐν ἐνὶ μένοντος.] Tota hæc disputatio, qua Plotinus veræ artis indolem tam lucide describit, conjuncta est cum loco de materia itemque de *ideis* igiturque comparanda cum iis locis dialogorum Platonis, quibus uterque locus explicatur. Tu vide, quæ hanc in rem contuli supra ad librum de pulcritudine p. 52. A. B. et ad librum primum de Providentia p. 259. sq. qui posteriores loci Plotiniani in primis cum nostro comparari debent.—Quæ sequuntur de *imitatione*, his adhibendus est Plato in Rep. X. p. 597. sq. p. 471. sq. Bekk. Maxime autem tenenda est Aristotelis disputatio Poetic. II. 1. ubi tria artificum genera distinguuntur: Πολύγνωτος μὲν κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διοτύ-

σιος δὲ ὁμοίους εἵκαζε. Cf. quæ Plinius H. N. XXXIV. 9. p. 654. Harduin. de Clearcho prodit: nobiles viros nobiliores fecit. Contra Dionysius ille eodem Plinio teste XXXV. 37. init. Anthropographus appellabatur. Tertium genus respicit Plutarchus de discrim. adulat. et amici p. 53. D. p. 203. Wyt. : ἀλλ' ὡσπερ οἱ φαῖλοι ζωγράφοι τῶν καλῶν ἐφικνεῖσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν ἐν ῥητίσι καὶ φακοῖς καὶ οὐλαῖς τὰς ὁμοιότητας ἀναφέρουσιν κ. τ. λ. De quo argumento consulendi sunt Lessing. in Laocoonte p. 10. sq. Winckelmann. in historia artis p. 589. ed. Vindob. et Herder. in Calligona p. 196. sq. Ad universi vero hujus capituli intelligentiam faciunt hæc Platonis in Τιμαῖο p. 28. sq. p. 23. sq. Bekk. ubi de opifice Mundi ita loquitur philosophus: τὸδε δ' οὖν πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ αὐτοῦ, πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταυνόμενος αὐτὸν (τὸν κόσμον) ἀπειργάζετο, πότερον πρὸς τὰ κατὰ ταῦτά, καὶ ὡσαύτως ἔχον, ἢ πρὸς τὸ γεγονός. εἰ μὲν δὴ καλὸς ἐστὶν ὅδε ὁ κόσμος ὅ,τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον ὡς πρὸς τὸ αἰδιον ἐβλεπε κ. τ. λ. Quam in sententiam alias disputat etiam Plotinus, ut p. 175. sqq. p. 260. B. p. 406. E.

p. 1002, 9. ἔπειτα ὁ Φειδίας τὸν Δία πρὸς οὐδὲν αἰσθητὸν ποιήσας, ἀλλὰ λαβὼν οἶος ἂν γένοιτο κ. τ. λ.] Omnes libri nostri in hac lectione conspirant, quod argumento sit, inveterata vulnera latere in his Enneadibus, siquidem verum vidit magnus Hemsterhusius, qui ad Luciani Somn. §. 8. p. 11. Amstel. p. 9. Bip. hæc posuit: “Eadem mens Senecæ Controv. V. 36. p. 387: *Non vidit Phidias Jovem &c. dignus tamen illa arte animus et concepit deos et exhibuit*: εἶδειξε. Simillimum illud Plotini: ἔπειτα (leg. ἐπλασεν) ὁ Φ. τ. Δ. πρ. οὐδ. αἰσθ. ποιήσας, ἀλλὰ λαβὼν (addendum omnino videtur ῥῶ) οἶος ἂν γένοιτο—φανῆναι.” Hæc Hemsterhusius. Neutram tamen lectionem tanto viro dignissimam siue codicum auctoritate in ordinem recipere ausi sumus. Ad eam emendationem vertendum erit: *Finxit* Phidias Jovem non ita, ut eum ad sensibile aliquid efficeret, sed *mente* conciperet qualis futurus esset etc. Hoc postremum congruit cum verbis Platonis in Τιμαῖο p. 29. A: οὕτω δὴ γεγενημένος πρὸς τὸ λόγῳ καὶ φρονήσει περιληπτὸν, καὶ κατὰ ταῦτά ἔχον δεδημιούργηται. In simili argumento idem (in Phædone p. 75. b.) usurpat λα-

βεῖν ἐπιστήμην αὐτοῦ τοῦ ἴσου. Mirum vero, quantum hæc Plotiniana consentiant cum his Ciceronianis in Oratore II. 8. 9: “Sed ego sic statuo, nihil esse in ullo genere tam pulchrum, quo non pulchrius id sit, unde illud, ut ex ore aliquo, quasi imago exprimatur, quod neque oculis, neque auribus, neque ullo sensu percipi potest: cogitatione tantum et mente complectimur.—Nec vero ille artifex (Phidias) quum faceret Jovis formam aut Minervæ, contemplabatur aliquem, e quo similitudinem duceret; sed ipsius in mente insidebat species pulchritudinis eximia quædam, quam intuens, in eaque defixus, ad illius similitudinem artem et manum dirigebat.” Alia conguessit Hemsterh. l. l. in quibus quod de Propertii (III. 7. 15.) lectione dubitat, eam ita refingi jubet Sillig. in Catalogo Artificum p. 342:

“Phidiaco (pro Phidiacus) signo se Jupiter ornat eburno”

Quod idem ille Homericorum versuum meminit, unde Phidias Jovis sui speciem duxerit (Iliad. a. 528.) eandem rem nuper attigi ad Stuarti Antiquitt. Athenn. Vol. I. p. 549. vers. german. Quod denique Hemsterhusius Suidæ hæc laudat (in Ἰάκωβος ἱατρὸς II. p. 88. Kuster.): οὕτω καὶ Φειδίαν ἐνθουσιῶντα δημιουργεῖν οὕτω καὶ Ζεῦξιν εἰκάζειν τὰ ἀγάλματα: illud admonet me Themistii, qui in nuper reperta oratione de Præfectura etiam Phidiæ Zeuxidem jungit: (p. 40. ed. Princ. Mediol.): καὶ τὸν Φειδίαν τεθαύμακα ἐπὶ τῷ Διὶ τῷ Πισέω· καὶ τὸν Πολύγνωτον ἐπὶ τῇ λέσχῃ· καὶ τὸν Μύρωνα ἐφ' ἐνὶ βοῦδίῳ. Πόσω πλείω τὰ Πάσωνος ἔργα τῶν Ζεύξιδος ἢ τῶν Ἀπελλοῦ; τίς οὖν οὐ προτιμᾷ πινάκιον ἐν ἐκείνῳ τοῖν ἀνδρῶν, ἢ πᾶσαν ὁμοῦ τὴν Πάσωνος τέχνην. Ad quæ Ang. Maius: “Jupiter Pisæus dictus etiam Olympius. Vid. Plin. H. N. XXXIV. 19. Themistius Orat. XVI. p. 202. B. scribit Πισσαίῳ at hic Πισέως.” Possis etiam Πίσσης vel Πισάτιδος, nisi malis Πισαιεῖ ex Steph. Byz. in voce. Vid. Meletemm. nostr. I. p. 19. not. 13. Deinde Maius: “Pausonius seu Pausonius picturis anteponebat Polygnoteas etiam Aristoteles Polit. VIII. 5. Poet. 2.” Sed Aristotele in Polit. dudum est redditum Παύσωνος pro Πάσωνος (vid. Goettlingii Annot. p. 457.) et in Metaphys. VIII. 9. p. 187. Brandis. item, pro Πάσωνος; ut proinde etiam

Themistio reddendum videatur, nisi statuere malis, cum lusum quæsisse in *πάσαν*—*Πάσωνος τέχνην*, eaque de causa hanc scriptionem alteri prætulisse Sophistarum more, qui etiam talia in deliciis habent, ut illud in Platonis Convivio p. 185: *Πανσανίου δὲ πανσαμένου*. Quod mihi tamen ægre persuadeam.

p. 1003, 1. ἢ τι—τὸ περιέχον—οἷα ὕλη;] Ita scripsi cum Vatic. pro ἢ τι—ὕλη. Nam posteaquam Plotinus interrogaverat, quid in corporibus naturalibus pulerum sit: jam contrariam quæstionem ponit, quid in iisdem sit deforme. Est autem hic locus conjunctus eum locis de materia (*περὶ ὕλης*) et de *εἰδησίῳ* seu *idea* (*περὶ παραδείγματος ἢ περὶ εἰδούς*). Vide quæ ad caput superius, hac ipsa pagina (541. C.) cum ex Platonis Timæo, tum ex his ipsis Enneadibus citavimus.

— 2. Πόθεν δὴ—τὸ τῆς Ἑλλένης τῆς περιμαχίτου κάλλος;] Helenæ pulcritudinem supra etiam exempli causa posuit philosophus noster p. 274. F. Xenophon in Sympos. III. 9: *πενία ἤκιστα περιμαχίτου*. Vid. Sturzii Lex. Xenoph. III. p. 523. De activo hujus Adjectivi significato dubitat Wyttenb. ad Plutarch. de S. N. V. p. 60. p. 378. ed. Oxon. Himerius Orat. I. 17:—*Δηϊάνειραν—ὁ λόγος περιμαχίτου τοῖς τε ἄλλοις καὶ Ἀχελῷφ ποιεῖ*, ubi Wernsdorf. p. 354. Sophocleum *ἀμφινέικετον νύμφην* de eadem Deianira comparat. In primis consulendus Hemsterh. ad Lucian. Contemplantt. 11. p. 504. qui de ejus Adjectivi significatione agens hæc advocat: “Helenæ, quæ Luciano οὕτω δὴ τι περισπούδαστος, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ’ αὐτῆ γενέσθαι [Deorr. Dial. XX.] p. 265. *περίβλεπτον καὶ περιμαχίτου τὴν φύσιν ἐποίησε* Jupiter. Isoerates p. 211. C. (in Helenæ Encomio 9. p. 342. Langii, p. 209. Coraï). Neque tamen crediderim virum illum, si nostri loci meminisset, propterea Isocratei loci in Plotiniano hoc imitationem agniturum fuisse. Ceterum ut Veneri, ita Helenæ, quam divinis honoribus colebant Lacedæmonii, hanc vim tribuebant, ut puleras redderent feminas. Exempla habes collecta in Commentatt. Herodoteis nostris (ad Herodoti VI. 61.) p. 269.

— 3. ἢ ὅσα γυναικῶν Ἀφροδίτης ὅμοιοι κάλλει] Appuleius Metam. IV. p. 301. Oudendorp.:—“Non maria, sed terras *Venerem aliam* virginali flore præditam pullulasse,” quem locum imitatus

videri possit vel ex eodem fonte duxisse videtur Charito I. 1. judicante Dorvillio p. 205. sq. Rufinus in Anthol. Gr. n. XVII. T. III. p. 102. Jacobs. ad virginem: *κάλλος ἔχεις Κύπριδος*. Quid? quod Christiani poetæ Mariam virginem audebant eum Venere comparare. Vid. p. 226. sq. not. in Annot. in Plotin. de Pulerit. ed. Heidelb.—Proxima: *τῶν ἂν εἰς ὄψιν ἰόντων—ὄραθεν ἂν* utramque rem suspensam tenent: eorum qui, si forte, in conspectum veniunt—puleritudinem quæ conspici possit, ut illud Herodoti VII. 139. *ὄρωντες ἂν ἐχρήσαντο ἂν* i. e. εἰ ἑώρων *si videant*. De quo usu particulae ἂν cum Particípio vid. Matth. Gr. gr. §. 598. et §. 600. et de repetito ἂν vid. supr. p. 96. Ceterum Ficinus expressit ἐφ’ αὐτοῖς, quod tamen libri nostri non confirmant.

— 10. ἀλλ’ εἰς ἐν οὗτος;] Noli in ejusmodi loco Ficinianam interpretationem immutare, sed tamen arbitror quatuor hæc verba ita accipi debere, ut opposita præcedentibus: *ὁ δὲ μὴ ἐν ὕλη (λόγος) igiturque vertenda: sed illa ratio, quæ cum materia (s. mole) in unum coit*.

p. 1004, 6. ὥσπερ ἂν εἰ τις τὸ εἶδωλον αὐτοῦ βλέπων] Supra Plotinus, Narcissi fabulam tangens, p. 56. F: *εἰ γὰρ τις ἐπιδράμοι λαβεῖν βουλόμενος ὡς ἀληθινόν, οἷα εἰδῶλον καλοῦ ἐφ’ ὕδατος ὀχουμένον, οὐ (ὁ) λαβεῖν βουληθεὶς, ὡς πον τις μῦθος, δοκῶ μοι (δοκεῖ μοι) αἰνίττεται—ἀφανῆς ἐγένετο*.—Mox ad verba τὸ ἐν τοῖς μαθήμασι κάλλος καὶ τὸ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι adhibe item superiora p. 50. A. et cf. quæ infra leguntur p. 556. A: *ἀναφυγῶν ἐπὶ τὰ τῆς ψυχῆς κάλλη, ἀρετὰς καὶ ἐπιστήμας καὶ ἐπιτηδεύματα*: nimirum omnia e loco classico Platonis Sympos. p. 210. p. 443. Bekk. ducta. Iamblichus de Vita Pythag. V. 21. p. 52. Kiessl.: *γενεαὶ τε πάντως βουλόμενος τῆς τῶν μαθημάτων καλλονῆς τοὺς πατριώτας*.—In sequentibus: *εἷη γὰρ ἂν τοῦτο αἰσχρὸν*, Substantivum pro Adjectivo *αἰσχρὸν* positum est, quod in hoc vocabulorum genere sæpius fit. Huc pertinent Dii Pythagorei verba a Stobæo servata ex ejus libro de Puleritudine Florileg. Tit. 65. n. 16. Vol. II. p. 498. ed. Gaisford. emendata a Koenio ad Gregor. Corinth. p. 245. sq. ed. Schæf.: *ὑμεῖς δὲ γὰ, οἱ ὀριγνᾶσθε σωματικᾶς ἀδονᾶς, τέλος ποιούμενοι καθάπερ κνώδαλα, τὸν κόρον τῷ πλατσιασμῷ οὐχ ὅτι χάριτος ἢ τιμᾶς, ἀλλὰ καὶ μέμφιος ποτὶ κολάσει δι-*

καίως ἔστὲ ἄξιοι τυγχάνειν διὰ τὰς αὐταύτων ἀκολασίας, ἐμβαλλόμενοι ῥύπον ἐν ζώων ἐλευθέρων παίδων. Quæ mire congruunt iis, quæ indignabundus conqueritur Pausanias ap. Platon. in Convivio p. 181. fin. et 182. a. Cf. etiam Frontonis epistoll. græcæ. p. 380. et præcipue p. 392. ed. princ. Mediolan.

p. 1004, 18. Ἔστιν οὖν] Sequentia eundem fontem habent, quem modo indicavimus; videlicet in Diotimæ oratione, Conviviū p. 210. sq.

p. 1005, 10. ἀλλ' οἶον χρυσοῦ—καὶ εἰ μὴ καθαρὸς] Eandem similitudinem adhibuit Plotinus p. 54. F. G: καὶ ἔστι τοῦτο αἰσχος ψυχῆ, μὴ καθαρῆ μηδὲ εὐκρινεῖ εἶναι, ὥσπερ χρυσοῦ, ἀναπεπλησθαι δὲ τοῦ γεώδους, ὃ εἴ τις ἀφέλοι, καταλέλειπται χρυσοῦς, καὶ ἔστι καλὸς, μορούμενος μὲν τῶν ἄλλων, αὐτῷ δὲ συνῶν μόνῳ: ubi ejus comparationis fontes et varietates indicavimus. Mox: καὶ τὸ κάλλος αὐτῶν ἀμήχανον, Plato Sympos. p. 218. fin. p. 459. Bekk.: ἀμήχανόν τι κάλλος ὀρφῆς ἂν ἐν ἐμοὶ καὶ τῆς παρά σοι εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρων. Conf. Nostrum supra I. 6. 8. p. 56. E. ibiq. annot.

p. 1006, 4. οὐ γὰρ δὴ ποτὲ μὲν φρονοῦσι, ποτὲ δὲ ἀφραίνουσιν] Ed. ἀφρονοῦσιν, sed huic interpretamento genuinam lectionem substituunt cum margine omnes fere Codices. Eandem medelam Themistio Or. XXIV. p. 307. C. Dionis Chrysostomi ope usus (Tom. II. p. 80. Reisk.) Phocylidi adhibuit Jacobs ad Antholog. Gr. I. 2. p. 196. pro Νίνου ἀφρονοῦσης reponens ἀφραίνουσης, et alter poëta Gnomicus Theognis ap. Stob. XXXVII. p. 145. eo Participio utitur. Verbum jam Homero usurpatum Iliad. II. 258. et VII. 109. Ἀφραίνεις, Μενέλαε, quem locum, ut hoc obiter delibem, non solum imitatus est Nonnus Dionyss. XX. 397. Ἀφραίνεις, Λυκόοργε, verum laudant etiam passim scriptores, ut Lucianus Conviv. §. 12. p. 426. Wetst. et Plutarchus de discern. adulat. p. 55. Ad Plotinum facit alius Plutarchi locus de Stoicorr. Repugn. p. 1037. D. p. 227. Wytt.: ὁ γὰρ μὴ δυνάμενος σωφρονεῖν ἄνθρωπος, οὐ δύναται μὴ ἀκολασταίνειν· καὶ ὁ μὴ δυνάμενος φρονεῖν οὐ δύναται μὴ ἀφραίνειν. Idem ibid. p. 1048. E. p. 274. Wytt.: τί οὖν περὶ τῶν ἄλλων φρονοῦσιν ἢ ταῦτα ἄπερ λέγουσι; μαίνεσθαι πάντας, ἀφραίνειν, ἀνοσίους εἶναι παρανόμους κ.τ.λ. Similiter Clemens Alex. Protrept. p. 3. init.

Potter. Bacchanalia agentes appellat ἀφραίνοντας ἐκτόπως cum θιάσῳ μαινάλῃ (vel potius μαινόλῃ). Theodoretus in Encomio in Nativit. Joann. Bapt. Vol. V. p. 93. Schulz.: Ἄλλὰ γὰρ ἐπεὶ λοιπὸν καὶ ὁ ἀποτεταγμένος καιρὸς τῆς τοῦ τηλικούτου γεννήσεως (l. γενέσεως) ἦκε, καὶ ὁ γλυκὺς οὗτος φόρτος τὰς ὠδύνας ἔλνε παραδόξως οὐ λυπούσας μᾶλλον ἢ ἀφραίνουσας, καὶ ἡδονὴν ἄρρήτου προξενούσας κ.τ.λ. ubi Garnerius nescio quomodo ἀφρενοῦσας vult scribi. Debatet εὐφραίνουσας, quod probare velle putidum sit. Potius admonebo Lexicographi in Bekkeri Anekdott. Gr. I. p. 472: Ἀφραίνει· παρανομεῖ, μοραίνει, παραφρονεῖ. Possis: παρουνεῖ. Nam Clemens l. l. eosdem paullo ante dixerat παρουνούσας, quos ἀφραίνοντας dicit. Sed lenius tamen est corrigere παρανοεῖ ex Hesychio, qui: Ἀφραίνοντι· παρανοοῦντι. Fortasse etiam nihil mutandum videatur reputanti Plutarcheos illos Stoicos l. l. Verbo ἀφραίνειν subjicere παρανόμους εἶναι. Adde hæc ap. Stob. Eclogg. I. 7. p. 192. Hær.: ἀμαρτήματα δὲ εἶναι τό,τε ἀφραίνειν, καὶ τὸ ἀκολασταίνειν, καὶ τὸ ἀδικεῖν.

— 7. Τῶν δὲ θεῶν οἱ μὲν ἐν οὐρανῷ ὄντες—usque ad finem capitis] Dubitari nequit, quin Plotinus Platonis nobilissimum locum ante oculos habeat in Phædro obvium p. 246. fin.:—τῷ δὲ (Διὶ) ἔπεται στρατιὰ θεῶν κ.τ.λ. Deorum genera et classes, de quibus multa disputant Platonici philosophi, in tabula disposita videas, quam ex Cod. MSer. exhibuimus ad Olympiodor. in Alcib. pr. p. 20.

— 16. Καὶ γὰρ τὸ βῆλα ζῶειν κ.τ.λ.] Fons universi hujus loci est in Platonis Philebo p. 61. p. 241. ubi duplex scientia explicatur, præcipue tamen in Phædro p. 247. p. 42. sq. Bekk. (ubi Stallbaum p. 206. et Ast. p. 304. Plotini non obliti sunt. De loco Phædri multa leguntur in Hermiæ Comment. p. 142—146.) Adde tertium locum Symposii p. 211. p. 444. Bekk. (quocum cf. Cic. Orator. III. et qui verbo tenus illa exhibuit, Dionysius Pseudo-Areopagita de Divinn. nominibb. IV. 7. p. 559.) denique quartum in Platonis, quæ feruntur, Epistolis VII. p. 342. sq.

p. 1007, 9. ἔστι δὲ καὶ κίνησις καθαρὰ—καὶ ἡ στάσις—τῷ μὴ στασίμῳ] Dionys. Areopag. l. l. p. 560. sq.: στάσις γὰρ ἔστι πᾶσι καὶ κίνησις τὸ

ὑπὲρ πᾶσαν στάσιν καὶ πᾶσαν κίνησιν, ἐνιδρύον ἕκαστον ἐν τῷ ἑαυτοῦ λόγῳ, καὶ κινεῖν ἐπὶ τὴν οὐκείαν κίνησιν. Ita enim hic locus interpungendus est, quo sententia sana existat.

p. 1008, 3. οἷον εἴ τις γένοιτο τὴν ὄψιν τοιοῦτος, οἷος ὁ Λυγγεὺς ἐλέγετο, καὶ τὰ εἶσω τῆς γῆς ὄραϊν] Ita hunc locum ex optimis libris et margine constitui. Ad verba καὶ—ὄραϊν cogita vel ὥστε, vel ex præcedentibus: ὅς (καὶ) ἐλέγετο. Sic enim congruit brevitati Plotinianæ. Λυγγεὺς mutare sine librorum auctoritate non sum ausus, licet sciam vulgo aliter fieri. Arbitror enim hanc esse potius posterioris ætatis scripturam, quam negligentiam librariorum. Ceterum vide de hac diversitate interpr. ad Hygin. fab. 168. p. 284. Heynius ad Apollodor. p. 109. Fischer. ad Palæphat. p. 58. Jacobs. ad Anthol. Palat. p. 91. et p. 1042. et ad Philostrati imagg. p. 75. (p. 479.); Gaisford. ad Procli Chrestom. p. 473. (ubi libri aliquot habent vitiosa Λυγεὺς et Λυγέως.)—Psello nuper Boissonad. in Notices et Extraits XI. 2. p. 190. pro λιγγούριον restituendum duxit: λύγκουρον. Poterat tamen tolerari λιγγούριον et vero λιγγούριον, si Schneiderum audias, et interpr. ad Sextum Empir. p. 39. et p. 209. Fabricii. Aliter judicandum in vocabulis, ubi etymon alteram scripturam respuit, ut Σύγγελλος pro Σύγκελλος. Vid. du Cange Glossar. med. et intim. Græcit. p. 629. cf. p. 1471. [cf. Meursii Glossarium Græcobarbarum h. v.] Singulare est, quod in Cleomede p. 84. Bakii MSerr. libri aliquot offerebant γλυκὺς pro Λυγκεύς. Nostri loci solus, quod sciam, mentionem fecit Tib. Hemsterh. ad Lucian. Timon. p. 138. Amst. p. 389. Bijl. Frequentatur autem hæc fabula in philosophorum scriptis. Sic, ut hoc utar, Plutarehus p. 87. b. p. 335. Wytt. itemque p. 1083. p. 422. Wytt. quocum comparari debet Nazarius in Panegy. in Constantin. XI. 5. p. 34. Jægeri. Porphy. de Abstinent. III. 8. p. 234. Rhoer.: τίς μὲν γὰρ ἀνθρώπων τοσοῦτον βλέπει (οὐδὲ γὰρ ὁ μυθεύομενος Λυγκεὺς, ubi Cod. Meermann. Λυγγεὺς, cui maledicit Rhoerius, qui recte quidem ex aliis Codd. dedit vulgarem scripturam) ὅσον ὁ δράκων; Olympiodorus in Platonis Phædon. ap. Wytttenbach. p. 202: καθὼς ὁ Λυγγεὺς ἐώρα τὰ πόρρω, quod recte intactum reliquit Wytttenbachius. Iamblichus in Protrept.

VOL. III.

cap. VIII. p. 52. Arcer. p. 132. sqq. Kiessling.: ἰσχύς τε γὰρ καὶ μέγεθος καὶ κάλλος γέλως ἐστὶ καὶ οὐδενὸς ἄξια, κάλλος τε παρὰ τὸ μηδὲν ὄραϊν (Verbum hoc ex Ciz. addidit Kiessling. agnoscit etiam Cod. Memm. in schedis meis) ἀκριβὲς δοκεῖ εἶναι τοιοῦτον (τὸ τοιοῦτον unus liber MS.) εἰ γὰρ τις (deest τις in pluribus libris) ἐδύνατο βλέπειν (ὄξυν ex Cod. Ciz. addidit Kiessl. Libri nostri non agnoscunt, et vereor, ne glossema sit) καθάπερ τὸν Λυγκέα (Λυγγέα unus Cod. vitiose: Λυγγέα Ciz. non depravate, ut judicat Kiessl. sed minus antique) φασίν, ὅς (ὁ unus Cod. male) διὰ τῶν τοίχων ἐώρα καὶ τῶν δένδρων, ποτ' ἂν (ita Arcer. et libri omnes. Kiessling.: πῶς ἂν ex conjectura) ἔδοξεν εἶναι τινα (hoc abest a Cod. Reg.) ἀνεκτὸν ὄραϊν, ἐξ οἷων συνέστηκε κακῶν; Appuleius Metam. II. 36. p. 146. Oudend.: “Vides hominem ferreum et insomnem, certe perspicaciorem ipso Lynceo (multi libri Lynce, nec male judicante Oudend.) vel Argo et oculeum totum.” Themistius Orat. VII. p. 92: ἀλλ' ἐπεφαίνοντο ἑκασταχοῦ, μᾶλλον δὲ συμπαρήσαν αἰεὶ κατάσκοποι, ὠτακουσταί, Ἄργου πλείονας ἔχοντες ὀφθαλμοῦς, Λυγκέως ὀξυωπέστεροι. Philo Jud. ap. Euseb. P. E. VIII. 14. p. 387. (in versione Armen. p. 55. ed. Venet.): μὴ τοσοῦτόν ποτε ψευσθείσης τῆς ἀληθείας, ὡς εὐδαίμονά τινα τῶν φαύλων εἶναι νομίσαι, κἂν πλουσιώτερος μὲν ἢ Κροίσου Λυγκέως δ' ὀξυωπέστερος, ἀνδρειότερος δὲ τοῦ Κροτωνιάτου Μίλωνος, καλλίων δὲ Γαινημήδους. Versio Armen.: “Et Lynceo acutior visu, ac longævior AMENTILONE, pulchriorque Ganymede. Lacuna ita explenda ac legendum: Λυγκέως δ' ὀξυωπέστερος, μακροβιώτερος δ' Ἀργαυθωνίου, ἀνδρειότερος δὲ τοῦ Μίλωνος (vel τοῦ Κροτωνιάτου Μιλ. si forte in hoc solo patriæ mentionem adjecit Philo.) Alium regem longævum nuper Libanio Tom. I. p. 403.) reddendum censuit eruditus juvenis J. E. G. Roulez in Observatt. critt. in Themistii Oratt. p. 13. pro Σόλωνος scribens Νέστορος.

p. 1009, 2. καὶ ἡ αὐτοεπιστήμη—πάρεδρος τῷ νῷ—οἷον λέγουσι—καὶ τῷ Διὶ τὴν Δίκην.] Vid. Hesiodi ἔργ. 254. sq. Orphei Hymn. LXI. 2. atque Sophocles Œd. Col. 1375. sq.

— — — εἴπερ ἐστὶν ἡ παλαιάφατος
Δίκη ξύνεδρος Ζηνὸς ἀρχαίοις νόμοις.

Plato de Legg. IV. 716. A. p. 354. Bekk. τῷ (θεῷ) δ' αἰεὶ ξυνέπεται δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ

R 1

θείου νόμου τιμωρός. Quem locum a Clemente Stromm. II. p. 499. Potteri, aliisque frequentatum Sophocli adhibuerunt interpret. Vid. Markland. et Doederlein. ad Sophocl. l. l. Potter. ad Clement. l. l. et, rationes mythologicas quod attinet, Symbolicam nostram II. p. 506. sq. ed. alter.

p. 1009, 4. οὖν ἀγάλματα] Hujus verbi Platonici vim variumque usum supra explicui p. 57. D. (et ad libr. de Pulcrit. p. 369. ed. Heidelb.) Cf. etiam p. 465. C. et p. 520. F.—Mox Verba θέαμα—θεατῶν nec minus a Platone mutuatus est Plotinus. Ille enim in Phædone p. 113. p. 111. Bekk. ita: θέαμα εὐδαιμόνων θεατῶν, ad quem Wyttenbach. p. 308. suspicatur Plotinum nostrum Platonis loco laudato si non legisse, certe cogitasse ὑπερεδαιμόνων, idque apparere ex loco hujus libri p. 547. B. (cap. seq.); ubi item est ὑπερεδαιμόνας. Cf. ejusdem Philomathiae III. p. 106.

— 10. συμφόρησι—προτάσεων] Cf. supra I. 3. 4. et 5. ibiq. annot. item IV. 4. 44. V. 5. 1. et VI. 8. 3.

— 12. ἦν δὲ καὶ ὁ Πλάτων κατιδὼν φησίν, οὐδ' ἦτις ἐστὶν ἄλλη ἐν ἄλλῳ.] In Phædone p. 83. p. 56. Bekk.: ὁ τι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῆ ἐν ἄλλοις ὂν ἄλλο, μηδὲν ἠγέσθαι ἀληθές. Ad quæ verba Wyttenbach. p. 219: “i. e. quidquid vero per alia consideret (i. e. corporeum per sensus corporis,) quum in aliis sensibus aliud appareat, nihil horum verum putare.” Tum comparat alios locos cum ipsius Platonis, tum sectatorum ejus et ipsius philosophi nostri infra VI. 7. p. 727. C. His ego adjicio locum Damascii, qui haud dubie illam Platonis sententiam ante oculos habuit cum hæc scriberet περὶ ἀρχῶν Cod. Mon. fol. 265. rect.: Βέλτιον ἄρα τῷ διορισμῷ αὐτοῦ ἐμμένειν, κατὰ τὴν Πυθαγορικὴν συνήθειαν καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος, ἄλλα νοοῦντος τὰ εἶδη πράγματα, καὶ αὐτὴν τὴν ὕλην. ἐν τε γὰρ τῷ Φαῖδωνι οὕτως ὀνομάζει τὰ ἄλλα, τὰ εἶδη τὰ αἰσθητὰ λέγων· ἄλλα καὶ ἐν ἄλλοις Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τοῖς Ἀρχυτείοις ἰστορεῖ καὶ Πυθαγόραν ἄλλο τὴν ὕλην καλεῖν ὡς βένυστην καὶ αἰεὶ [καὶ] ἄλλο καὶ ἄλλο γυγνόμενον· ὥστε δῆλός ἐστι καὶ ὁ Πλάτων ταύτη τὰ ἄλλα ἀφοριζόμενος.—Quæ deinde sequuntur verba Plotini: ὅπως δὲ—τὴν ἀρχὴν ποιήσασθαι, hoc magis tenenda sunt, quod philosophus, singulari

erga Platonem reverentia prohibitus, rarissime palam profitetur (quod sæpissime tamen facit) se philosophorum dei inventa firmare, augere, expolire velle.

p. 1011, 3] Διὸ καὶ τὰς ἰδέας ὄντα ἔλεγον εἶναι οἱ παλαιοὶ καὶ οὐσίας.] Plotino οἱ παλαιοὶ sunt non solum antiquissimi philosophi, ut Heraclitus, qui ὄντα negaverat esse ea, quæ concreta essent et sensibus obvia (Platon. Cratyl. p. 402. A.) Sed etiam Plato et æquales. Ac Platonis doctrina idearum continetur potissimum in Parmenide (quem vide hanc quæstionem quod attinet) p. 130. b. 133. b. 1135. b.) Cf. Cratyl. p. 439. D. E. et consule Buttmanni Excursum ad Menonem III. p. 74: “De abstractis rerum notionibus secundum mentem Platonis.” Wyttenbachium ad Phædon. p. 270—272. et Stallbaum. Prolegg. in Phileb. p. XXII. cum nota 5. Aristotelem quod attinet, vide Metaphys. I. 6. coll. XIII. 4. p. 265. Brandisii, Ethica Nicom. I. 4. Ethic. Eudem. I. 8. De Generat. et Corrupt. II. 3. Cf. Henr. Richteri de Ideis Platonis libellus. Lips. 1827. Qui scriptor distingui vult apud Platonem inter εἶδος et ἰδέα, et ideam Platonem esse dicit formam rerum universam, in qua sempiterna carum essentia et natura apparet. Idem p. 66. sqq. negat, ullo in loco Platonis substantias dici idcas. Quod enim οὐσίαν Plato ideis tribuat, hoc ex ipsius Platonis sententia nihil aliud designare, nisi idcas esse perennes (perpetuo) in intellectu. Aristotelem aliter accepisse οὐσίας notionem ac proinde non ubivis recte explicasse Platonis de ideis decreta: Alexandrinos autem philosophos latius propagasse opinionem, substantias esse, quas Plato ideas appellavit. Hæc Richter. — Jam primum ego non multum tribuo iis, qui anquirendum existimant, utrum Plato ideas in mente divina solummodo collocaverit, an extra mentem per se eas exstare dixerit. Deinde Aristoteli me hac in causa vindicem non offero, utpote qui sciam, eum Platonis ideas appellasse τερετίσματα i. e. nugas canoras s. inanes cantiones (Aristotel. Analyt. poster. p. 228: τὰ γὰρ εἶδη χαιρέτω· τερετίσματα γὰρ ἐστί. Cf. Tib. Hemsterh. ad Thom. Magist. p. 908. et in Aneccdot. ed. I. Geel. p. 32. sq.) quod Scholiastes Aristidis p. 167. Fromel. ita effert: μὴ εἶναι ἰδέας. Alexandrinos denique philosophos nunc

reliquos omitto. De Plotino quæro, an *substantiæ* vocabulum eam vim habeat, ut Lycopolites Philosophus minus incorporaliter, sive magis corporaliter (liceat enim brevitatis causa hæc usurpare) quam Plato, ideas accepisse dicendus sit; v. c. ut tanquam substantiæ ideæ habeant accidentia varia et mutabilia etc. Hoc si significatum voluit Richterus, toto caelo a mente Plotini aberravit. Audi modo hæc verba Nostri libro proximo p. 560. A: *Νοῦς μὲν δὴ ἔστω τὰ ὄντα καὶ πάντα ἐν αὐτῷ οὐχ ὡς ἐν τόπῳ ἔχων, ἀλλ' ὡς αὐτὸν ἔχων, καὶ ἐν ὧν αὐτοῖς.* Vides hic mentem sive intellectum Plotino esse τὰ ὄντα: nostro loco eidem *ideas*. Quid quæris? Plotino ideæ sunt nec in mente, nec extra mentem, sed sunt idem atque mens; estque simplicissima hæc notio, et quæ aliter desiniri nequeat, nisi *esse* ideas, eademque esse *entia* et *essentias*. Nec aliam Platonis ipsius sententiam esse iudico fuisse. Quod argumento est, falli eos, qui Platonis inter idearum doctrinam et Plotinianam differentiam intercedere opinantur. Quid? quod—equidem profiteri non dubito, aliis quoque in doctrinis aliquot in clariore luce collocatum iri Platonis decreta, si ipsius interpretes Plotino studiosius operam dare velint.

— 5. Δοκοῦσι δὲ μοι καὶ οἱ Αἰγυπτίων σοφοὶ κ. τ. λ.] Ægyptiorum scriptionem Plato memorat in Phædro p. 274. sq. et in Philebo p. 18. Alios multos laudavi cum ad Cic. de N. D. III. 22. p. 611. tum præsertim in Commentatt. Herodott. I. p. 369. sqq. Nuper autem hanc rem denuo multorum studiis certatim agitatum nemo nescit, qui Youngii Angli et Champollionis Francogalli aliorumque scripta inspexerit (cf. ut alia omittam, Silvestre de Sacy in *Journal des Savans* 1827. et Letronne in Appendice ad *Précis du Systeme hieroglyphique* par M. Champollion le jeune p. 376. sqq. ed. secund.) Quod Plotinus homo Ægyptius hoc loco Ægyptiorum alteram scribendi rationem, quam alphabeticam vulgo dicimus, ubi soni vocis per literarum ductus representantur, non usurpatam fuisse sacerdotibus Ægyptiis dicit; hoc modo laud dubie est accipiendum, ut libros intelligi velit, qui proprie sacri dicebantur, ut qui reconditam religionum doctrinam continerent. (Vid. annotationem, post hanc, tertiam).

— 7. μὴ τύποις γραμμάτων διεξοδεύουσι κ. τ. λ.] In eadem re *διεξόδοις* utitur Philo de Vita Mosis I. p. 606. Hermias in Platonis Phædrum p. 103. Astii: *καθ' ὃ δὲ ἐκ νοῦ ὑφίσταται (ἡ λογικὴ ψυχὴ) ἔχει τὸ νοερόν, καθ' ὃ ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς καὶ οὐ διεξοδικῶς αἰρεῖ τὰ εἶδη*—et in seqq. *καὶ διεξοδικῶς ἐνεργεῖ καὶ συλλογίζεται.* Alia dedi ad Proclum in Alcib. pr. p. 249. et supra ad Plotin. p. 189. B. et p. 478. D.

— 10. ἐμφῆναι] Hoc revocavi ex plurimis optimisque libris pro *ἐμφύναι*, et Diodorus Sic. III. 4. in eadem re utitur locutione *ἐξ ἐμφάσεως*.—Quæ in sequentibus hujus capituli impeditiora sunt, eis interpunctione consulere studui. Linea a fine quinta *καὶ τὸ ἐκ ζητήσεως* vereor ne plura verba et fortasse sententiæ aliquot exciderint. Intelligentiam reliquorum adjuvat Ficini versio vel paraphrasis potius. Iamblichus de Vita Pythag. V. p. 52. Kiessl. de Pythagora: *τὸν τῆς διδασκαλίας τρόπον συμβολικὸν ποιεῖν ἐπεχείρει, καὶ πάντα ὅμοιον τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ διδάγμασι καθ' ἃ* (etiam mei libri MSS. plurimi hanc lectionem confirmant exhibentes *καθὰ*) *ἐπαιδέθη.* Idem de Mysteriis VII. 1. p. 150. Galei: *πρότερον δὴ* (plures libri mei δέ) *σοι βούλομαι τῶν Αἰγυπτίων τὸν τρόπον τῆς θεολογίας διερμηνεύσαι. οὗτοι (οὗτος Cod. Leid.) γὰρ τὴν φύσιν τοῦ παντὸς καὶ τὴν δημιουργίαν τῶν θεῶν μιμούμενοι καὶ αὐτοὶ τῶν μυστικῶν καὶ ἀποκεκρυμμένων καὶ ἀφανῶν νοήσεων εἰκόνας τινὰς διὰ συμβόλων, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις τοῖς ἐμφανέσι εἶδεσι τοὺς ἀφανεῖς λόγους διὰ* (præpositionem neglexit Cod. Gothan.) *συμβόλων τρόπον τινὰ ἀπετυπώσατο* (ἀποτυπ. Monac. male.) De Hermete scriptionis auctore consule Horapollinem in Hieroglyph. I. 14.

— 12. Ὑστερον δὲ—ἐξέυρισκον] Hæc sunt ea, quæ etiam *hieraticis*, quæ dicuntur, literarum formis in commentariis Ægyptiorum sacris consignabantur; cum libri proprie sacri, i. e. ii, qui reconditam religionum doctrinam continerent, *hieroglyphicis* characteribus (ἀγάλματα vocat Plotinus) conscripti essent (vid. supra). Tertium scribendi genus, ad communis vitæ usum pertinens, et ipsum characteribus literarum, non imaginibus utebatur, et appellabatur populare (δημοτικόν).

p. 1012, 6. ἄρα οἰώμεθα] Altera lectio *οἰώμεθα* et ipsa Platonis locis firmari possit, ut in Gorg.

p. 480. πῶς λέγομεν ubi alii λέγομεν. Vid. Heindf. ad eum dialogum p. 63. et p. 109. et ad Theæt. p. 441. sed cf. Matthiæ Gr. Gr. §. 516. not. 2. Adde de usu Futuri in hujusmodi interrogationibus Acta Philoll. Monacæ. I. p. 232. sqq.

p. 1012, 15. τῇ ἐν τῷ ὄντι πρὸς ἄλλο γειτονία] Hoc ex libris plurimis recepi. Quod margo exhibet, γειτονία, nihili est. (Vid. Steph. Thes. p. 2886. ed. Londin. Mox ad διακονησαμένης adhibe Thom. Magist. p. 216. Oudendorp. et Bernard. Aristænet. Epist. II. 7. p. 149. Boisson.: διακονουμένη γὰρ ἀμφοῖν τὰ δοκοῦντα et p. 150: εἰ βούλει—ἐμὲ συμπράττειν καὶ διακονεῖσθαι σοι πάλιν προθύμως. Cf. etiam Dorvill. ad Chariton. VIII. 8. p. 641. ed. Lips. [p. 720. ed. Amst.] Fortasse post verba ἢ ψυχῆς τινος aliquid excidit. In sequentibus lectionem marginis ubivis recepi-mus, utpote libris adstipulantibus et sententia ipsa eam commendante.

p. 1014, 2. μετεωροπορεῖ, φησὶ, καὶ πάντα τὸν κόσμον διοικεῖ] Plato nimirum in Phædro p. 246. b. e. Locum hunc supra tractavi ad p. 376. G. et p. 470. C; ubi consule annot.

— 5. ἡ γῆ—στρογγύλη] Rotundam figuram terræ, quam quodammodo deriserat Herodotus (IV. 36.) et Aristoteles (Meteorolog. II. 5. p. 55. Sylburg.) Socratiei plurimi statuisse dicuntur (Cleomed. Meteor. VIII. p. 40. p. 51. Bakii). Eandem sententiam tuetur Claudius ille Ptolemæus eum in Μεγαλ. Συναξ. sive Almagest. I. tum in Geograph. I. 7. VII. 5. cf. Mannerti Geogr. Græcæ. et Romm. I. p. 144. sqq. Uekert. Geogr. Græcæ. et Romm. I. p. 299. et Siekléri Enchiridion Geograph. Ant. p. XLIV.) Cujus viri auctoritas licet jam tertio sæculo, quo Plotinus floruit, permagna esset, hunc tamen philosophum Platonieorum veterum placita hac quoque in re secutum crediderim.—Ad proxima: καὶ ὁ λοξὸς cf. locum geminum II. 9. 12. p. 211. B. ibiq. annot. ad verba λόξωσις τῶν ζωδίων.

— 7. τοῦ συλλογισμοῦ—τὸ συμπέρασμα—τῶν προτάσεων.] Cf. Ocellus Lucan. I. 3. Aristotel. Elench. Sophist. I. 14. p. 444. Sylb. Quintil. Inst. Orat. V. 4. Ernesti Lex. Technol. Græcorr. Rhetor. p. 325. Adde Proclum in Alcib. pr. p. 303. et Olympiodor. in eund. p. 99. et ef. ipsum nostrum infra VI. 7. 1. p. 693. A.

p. 1015, 4. Διὸ καὶ Πλάτων κ. τ. λ.—et infr. C: εἶπε γὰρ ἡγάσθη τε—ἀφομοιωῖσθαι.] Plato in Τιμαῖο p. 37. p. 36. Bekk.: ὡς δὲ κινήθην αὐτὸ καὶ ζῶν ἐνενόησε τῶν αἰδίων θεῶν γεγονὸς ἀγαλμα ὁ γεννήσας πατήρ, ἡγάσθη τε καὶ εὐφρανθεὶς ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα ἐπενόησεν ἀπεργάσασθαι. Unde intelligitur Plotinum non usquequaque ad verbum referre locum Platonis. Memoriter item laudat Simplicius in Aristotel. Phys. IV. 166. et 265. Exhibet etiam Stobæus in Eclogg. Phys. I. 268. Cf. Lindavii Annot. in Plat. l. l. qui Plotinum nostrum non neglexit. Mox pro ἐνεργεστέρων Ficinus videtur legisse ἐναργεστέρων. Libri non variant.

— 17. ὅθεν οὐκ ὀρθῶς οἱ μεμφόμενοι τούτῳ] Gnosticos Manichæos tangit, et qui reliqui hunc Mundum pulerum bonumque negabant; de quibus supra vidimus in Annotationibus ad hujus argumenti libros.

p. 1016, 6. Ἐστὼ οὖν ἐν τῇ ψυχῇ φωτεινὴ τις φαντασία κ. τ. λ.] Rursus observatur h. l. Plotino illud Platonis in Phædone p. 113: θέαμα εὐδαιμόνων θεατῶν. Vid. supr. p. 546. B. Iamblich. Myster. Ægypt. I. 12. p. 23: Δῆλον δὲ καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ὁ νυνὶ φαμεν εἶναι τῆς ψυχῆς σωτήριον. ἐν γὰρ τῷ θεωρεῖν τὰ μακάρια θεάματα ἡ ψυχὴ ἄλλην ζωὴν ἀλλάττεται κ. τ. λ. ad quem locum Galeus p. 196: “Hanc animam infra θεοπτικὴν vocat (Iamblichus).” Deinde et alios et hunc ipsum Plotini locum advocat. Clemens Alex. Strom. V. p. 732. Potteri: ὅτε σὺν μακαρίῳ χορῷ κατὰ τὸν Πλάτωνα, μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν ἐσποτεύσομεν, ἐπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δὲ μετ' ἄλλων θεῶν, τελετήν, ἣ θέμις λέγειν μακαριωτάτην τελούμενοι. Cf. Nostri cap. sequens init. p. 551. A.

— 13. μετὰ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ θεῶν, εἰς ὧν καὶ πάντες—μᾶλλον δὲ ὁ εἰς πάντες et infra E:—μέγα μὲν οὖν καὶ ὅδε ὁ οὐρανός, καὶ αἱ ἐν αὐτῷ πᾶσαι δυνάμεις ὁμοῦ.] Color similis illorum in Epinomide inter Platonieos dialogos p. 977. a. b. p. 346. Bekk.:—τίνα δὴ καὶ σεμνύνων ποτὲ λέγω θεόν, ᾧ Μέγαλλε τε καὶ Κλεινία; σχεδὸν οὐρανὸν ὄν καὶ δικαιοτάτον, ὡς ξύμπαντες ἄλλοι δαίμονες ἅμα καὶ θεοὶ, τιμᾶν τε καὶ εὐχεσθαι διαφερόντως αὐτῷ.—ἐὰν γὰρ ἢ τις ἐπὶ θεωρίαν ὀρθὴν τὴν τοῦδε, εἴτε κόσμον εἴτε Ὀλυμπον εἴτε οὐρανὸν ἐν ἡδοιῇ τῷ λέγειν, λεγέτω μὲν, ἀκολουθεῖτω δὲ ὅπη ποικίλλων αὐτὸν καὶ

τὰ ἐν αὐτῷ ἄστρα στρέφω—παρέχεται. De uno deo et multis simul ita Damascius de Principiis c. 100. p. 314. Κορρί: Τί δεῖ πολλά λέγειν; ὅτε καὶ τοὺς θεοὺς οὕτως ὑποτίθενται τοὺς πολλοὺς οἱ πρὸ Ἰαμβλίχου σχεδὸν τι πάντες φιλόσοφοι, ἔνα μὲν εἶναι τὸν ὑπερούσιον θεὸν λέγοντες, τοὺς ἄλλους οὐσιώδεις εἶναι, ταῖς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἐλλάμψεσιν ἐκθεομένους.

p. 1017, 12. ἀλλὰ ἤδη ἀπειρία δυνάμεως ἀληθινής φαντάζονται καίονσαι, καὶ φθείρουσαι, καὶ θλίβουσαι.] E margine et plurimis libris recepi ἤδη pro εἶδη: e duobus Marcianis καίονσαι pro καὶ οὔσαι. Hoc propterea, quī φαντάζεσθαι aliis quoque in locis contrarium est τοῦ εἶναι. (Vid. Annot. nostr. supra ad I. 6. 3. p. 50. B.) item quia ignis mentio hoc postulare videbatur, et quia θλίβουσαι bene congruit cum καίονσαι. Nimirum φθείρουσαι pertinet ad vires omnium corporum, quorum alia interimunt urendo: alia trudendo, premendo, confringendo.—In definienda vi substantivi ἀπειρία hæsitavit Ficinus et, quod sæpius facere solet, bifariam expressit. Ego, qui alterum significatum ab hoc loco alienum crederem ipsius verba: *infinitate constant ejusdemque uncinis inclusi*: delere h. l. non magis volui, quam alibi similia, ne eruditus lectoribus eligendi potestas eriperetur.

— 18. ἀπολειφθῆναι] Quod Ciz. habet ἀποληφθῆναι, pertinet ad id confusionis genus, quod per veterum monumenta latissime grassatur, de quo post alios nuper etiam admonuit doctissimus Hæsius ad Leon. Diacon. p. 211. D. In Platonis Symposio p. 220. A. p. 461. Bekk. nunc recentiores post Astium ad Remp. p. 543. omnes ἀποληφθέντες receperunt: libris MSS. omnibus exhibentibus ἀπολειφθέντες. Quod posterius speciose certe tueri possis, si adhibere velis Xenoph. Memm. I. 4. 8. Agesil. II. 29. Judicium reapse pendet ab historia, quam ignoramus.

p. 1018, 6. μάλλον γὰρ οἰκεία ἢ καλή.] Ficinus insuper expressit, quod in unius libri margine legitur καὶ ἢ καλλονή. Reliqui libri respuunt hoc augmentum. Ad argumentum universi hujus loci adhibe librum de Pulcritudine supra I. 6. 3. et 4. p. 52. sq. et ad eum annotata.

— 7. Διὰ τοῦτο—Ζεὺς—πρῶτος πορεύεται] Est idem celebratus locus in Platonis Phædro p. 246. c. et p. 247. p. 41. sqq. Bekk. toties ab aliis phi-

losophis et ab ipso nostro memoratus. Vid. v. c. supra IV. 4. 9. p. 403. C. ibiq. laudd. et p. 419. C. et p. 544. C. ut alia omittam, quæ et supra excitavi et ad Phædri locum collegerunt Heindorf. p. 251. sqq. et Ast. p. 296. sqq. et ad calcem Reip. p. 653. sqq. Quod Heindorfius δαιμόνων nomine animos quoque comprehendī putat: in eo Plotinum quidem, qui diserte ψυχὰς addit, non suffragantem habet. Quæ apud Platonem sequuntur: ἄκραν ὑπὸ (ἐπὶ Heindf.) τὴν ὑπουράνιον (οὐράνιον Heindf.) ἀψίδα πορεύονται πρὸς ἄναυτες ἤδη—hæc multis interpretum veterum disputationibus locum fecerunt, et secundum Proclum in Platonis Theolog. IV. 16. p. 215. Plato sibi informaverat: τοὺς τρεῖς τοὺτους διακόσμους, τὸν ὑπερουράνιον τόπον, τὴν οὐρανίαν περιφορὰν, τὴν ὑπουράνιον ἀψίδα. Mox Plotinus ipse mentionem facit τινὸς ἀοράτου τόπου: et Plotini nostri in iisdem disputationibus de loco Phædri mentio fit. Ita enim Proclus l. l.: ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῆς Ἀσώης φιλόσοφος (nimirum Theodorus Asinæus), τῷ Πλωτίνῳ πειθόμενος, τὸ προσεχῶς ἀπὸ τοῦ ἀπορρήτου προελθὸν ὑπουράνιον ἀψίδα προσεῖρηκεν, ὡς ἐν τῷ περὶ ὀνομάτων φιλοσοφεῖ περὶ τούτων. Nostro quidem loco diserte hujus ἀψίδος nulla mentio, nec alibi, quod sciam, in his Enneadibus; ut fortasse hoc testimonium Procli argumento sit, in altera illa Plotinianorum librorum ἐκδόσει (cujus alia quoque vestigia offendimus) hæc uberius alienibi exposita fuisse.—Addam binos locos: Philo Jud. de Cherubim. Vol. II. p. 14. Pfeiff.: τοῦ παντὸς οὐρανοῦ ἔσχατος ἀψίς. Stob. Eclogg. Physs. I. 27. p. 550. Heer. de luna: κοιλὴν ἔχοντι τὴν ἀψίδα. Unde ἀψίδιον deminutivum; de quo vid. Coraës in Ἀτάκτοις II. p. 77. Ceterum cf. Plotin. IV. 1. p. 360. A.

p. 1019, 17. τοῖς δὲ διὰ παντὸς οἶον οἰνωθεῖσι καὶ πληρωθεῖσι τοῦ νέκταρος] Imaginem a Platone suo est mutuatus, cum de Phædro p. 247. fin. p. 43. Bekk. tum de Symposio p. 203. p. 429. Bekk. Quod οἰνωθεῖσι cum Nectaris mentione conjungitur h. l., admonet Appuleii Metamorphos. VI. 125. p. 426. sq. Oudend.: “Tunc poculum nectaris, quod vinum decorum est, Jovi quidem suus pocillator ille rusticus puer, ceteris, vero Liber ministrabat:” ubi Oudendorpio suffragandum puto, qui verba quod—est a glossematis suspi-

cione liberanda censuit. Etiam Lucianus in Lexiphane I. p. 319. Wetsten.: *νέκταρος γάρ τινος ξοικας οἰνοχοήσκειν ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ*. Ceterum quod Plotinus addit *καὶ πληρωθεῖσι*, non superfluum, siquidem ut plurimum *οἰνόμενον* distinctum volunt Græci a *μεθύοντι* (Wesseling. ad Didor. I. 57. p. 67. Mangeius ad Philon. I. p. 350.) Nam supra (Platonem secutus in Symposii l. l.) p. 299. A. usurpat *μεθύειν τῷ νέκταρι*, et ibid. D: *καὶ εὔδειν ἐκεῖ ὁ Πόρος οἷς ἐπληρώθη βεβαρημένος*. Philo Jud. de Plantat. Noë p. 234. a. p. 148. Pfeiff.: *Ἔστι τοίνυν τὸ μεθύειν διττὸν, ἐν μὲν ἴσον τι τῷ οἰνοῦσθαι. ἕτερον δὲ ἴσον τῷ ληρεῖν ἐν οἴνῳ*. Cum his vero locis Plotini comparari debent hæc Procli in Plat. Theol. IV. 15. p. 202: *ἡ δὲ τροφήμος τῶν θεῶν αἰτία νοητὴ τις ἐστὶν ἔνωσις τὴν ὅλην συλλαβοῦσα τελειότητα τῶν θεῶν ἐν ἑαυτῇ, καὶ πληροῦσα τοὺς θεοὺς ἀκμῆς καὶ δυνάμεως, εἰς τε τὴν πρόνοιαν τῶν δευτέρων καὶ τὴν νόησιν τὴν ἄρρεπτον τῶν πρώτων. ἀλλ' ἄνω μὲν ἐνοειδῶς τούτων οἱ θεοὶ μετέχουσι, ἐν δὲ ταῖς προόδοις ἑαυτῶν διηρημένως. Ὅπου δὲ καὶ τῆς τροφῆς ἡ μὲν ἀμβροσία καλεῖται παρὰ τοῦ Πλάτωνος, ἡ δὲ νέκταρ. Πρὸς δὲ τὴν φάτην, φησὶ (Plato in Phædri l. l.) τοὺς ἵππους στήσας παρέλαβεν (l. παρέβαλεν) ἀμβροσίαν, καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισεν κ. τ. λ.* Julian. Epist. XXVII: *τὸ γὰρ αἰεὶ περὶ αὐτῶν ἀκούειν καὶ λέγειν ἐστι μοι νέκταρ*. Quæ formula proverbii vim adepta est. Vid. L. H. Heyler. ad eum locum. p. 291.

p. 1020, 3. ἀλλ' ἔχει τὸ ὀξέως ὄρων ἐν αὐτῷ τὸ ὀρώμενον] Vaticanus non agnoscit τὸ, atque cum Ficinus masculino utatur, equidem, si unus liber addixisset, reposuissēm ὁ ὀξέως ὄρων, præsertim cum proxime in ἔχων consentiant omnes.

— 7. ὥσπερ εἴ τις ὑπὸ θεοῦ κατασχεθεῖς, Φοιβόληπτος ἢ ὑπὸ τινος Μούσης] In Herodoto IV. 13. aliquot libri MSS. hoc ipsum offerunt pro Ionico φοιβόλαμπτος, minus recte. Longinus de Sublim. XVI. 2. p. 68. Weiskii: de Demosthene: ἀλλ' ἐπειδὴ, καθάπερ ἐμπνευσθεῖς ἐξαίφνης ὑπὸ θεοῦ καὶ οἰοῦναι φοιβόληπτος γενόμενος τὸν κατὰ τῶν ἀρίστων τῆς Ἑλλάδος ὄρκον ἐξεφώνησεν. Lycophron in Cassandra v. 1460. hanc ipsam virginem τὴν φοιβόληπτον χελιδόνα appellat, quod Tzetz. in Scholiis p. 1046. explicant: τὴν μαντικὴν, et φοιβόληπτοι sive θεοφόρητοι dicti, qui dæmonis, sive boni sive mali, instinctu divinant, aut

quidvis aliud mentis suæ non compotes agunt. Hinc etiam ad poetas, oratores transfertur, observante Mer. Casaubono ad Antonin. XII. in ed. Gatakeri p. 420. Quod addit Plotinus: ἡ ὑπὸ τινος Μούσης (κατασχεθεῖς), haud dubie ante oculos habuit alium locum Phædri. Ita enim p. 245. a. p. 37. Bekk. Plato: τρίτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατακωχὴ τε καὶ μανία λαβοῦσα ἀπαλλὴν καὶ ἄβατον ψυχὴν, ἐγείρουσα καὶ ἐκβακχεύουσα κατὰ τε ὤδας καὶ κατὰ τὴν ἄλλην ποιήσιν κ. τ. λ. Idem de Legg. VII. 790. d. e. p. 6. Bekk.: καθάπερ αἱ τῶν ἐκφρόνων βακχεῶν τάσεις ταύτη τῇ τῆς κινήσεως ἡμα χορεύει καὶ μούση χρώμεναι. Quem locum ante oculos habuisse videtur Philo Jud. Quis rerr. divinn. hæres p. 482. ed. Mangeii (Vid. annot. nostr. ad Cic. de Divinat. I. 1. p. 5. edit. Moseri.) Himerius Orat. XIII. 7. p. 596. Wernsd. f.: ἡ οἶον τὸν βακχειώτην, οὕτω γὰρ αὐτὸν ἡ λύρα καλεῖ, τὸν Διόνυσον λέγουσα, ἦρος ἄρτι τὸ πρῶτον ἐκλάμψαντος, ἄνθεσσι τε ἡρωιοῖσι καὶ κισσοῖ κορυμβαῖς Μούσαις κάτοχοι ποιηταὶ στέψαντες ἄγουσι κ. τ. λ. Proxima Platonici Phædri expressit Philo Judæus de Providentia in Vers. Armen. et Latin. p. 77. ed. Ven. (ubi in Græcis scribe ἀφίκηται) itemque Plutarchus de Virtute Morali p. 452. B. p. 845. Wyt.: οὐ γὰρ μόνον ἐν ποιήμασιν, ἢ φησιν ὁ Πλάτων, τὸν τεχνίτην καὶ δικκριβωμένον ὁ μουσόληπτος καὶ κατάσχετος ἀποδείκνυσι γελοῖον κ. τ. λ. Olympiodorus in Platonis Alcib. pr. p. 2: Δεύτερος ἐνθουσιασμός ἐστιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ἐνθα μουσόληπτος γεγωνὸς ὑπεκρίθη τὰς Μούσας sc. Plato, qui ibidem in Timæo dicitur esse θεόληπτος: in Phædro: νυμφόληπτος. Accurate varias obsessionis (ut ita dicam) genera distinguit Iamblichus Myster. III. 5. p. 65. Gal. e quo loco tantummodo initium excerpam: ἐστὶ δὲ ὅν πολλὰ τῆς θείας κατακωχῆς εἶδη (extremam vocem non agnoscunt libri mei) καὶ πολλὰ χῶς, ἢ θεία ἐπίπνοια ἀνακινεῖται· ὅθεν δὲ καὶ πολλὰ τὰ σημεῖα αὐτῆς ἐστὶ διαφέροντα. Scribe καὶ διαφέροντα. Ita enim omnes codices, quorum quidem lectiones habeo. Sed totus locus cum Plotiniano comparari debet.

— 10. Εἰ δὲ τις ἡμῶν ἀδυνατῶν ἑαυτὸν ὀρᾶν] Sequentia ante oculos habuisse videtur Dionysius Areop. de divn. nomm. IV. 9. p. 561: ψυχῆς δὲ κινήσις ἐστὶ, κυκλικὴ μὲν, ἢ εἰς ἑαυτὴν εἰσοδος ἀπὸ τῶν ἔξω καὶ τῶν νοερῶν αὐτῆς δυνάμεων ἢ ἐνοειδῆς

συνέλιξις, ὡσπερ ἔν τιμι κύκλω τῷ ἀπλανὲς καὶ ἀκίνητον αὐτῇ δωρουμένη, καὶ ἀπὸ τῶν πολλῶν τῶν ἔξωθεν αὐτὴν ἐπιστρέφουσα καὶ συναγοῦσα πρῶτον εἰς ἑαυτὴν εἶτα ὡς ἐνοηδῆ (leg. ἐνοειδῆ. Possis etiam ἐνοειδῆ ἤδη) γενομένην, ἐνοῦσα ταῖς ἐνιαίως ἠνωμέναις δυνάμεσι, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν χειραγωγούσα τὸ ὑπὲρ πάντα τὰ ὄντα, καὶ ἐν καὶ ταῦτόν καὶ ἀναρχόν καὶ ἀτελεύτητον.

p. 1021, 6. Δεῖ δὲ—γνωματεύειν αὐτὸν] Habet a Platone suo hoc verbum de Republ. VII. p. 516. fin. p. 330. Bekk. quem locum licet cum imitatorum locis indicaverit Ruhnkensius ad Tim. Lex. Platon. p. 72. ut fere alibi, hic quoque Plotini mentionem neglexit. Quod in aliquot nostrorum Codicum margine legitur Scholion (vid. Var. Lect.) id ex Etymologico Magno, vel Suida, vel Zonara in voc. desumptum est. Adde Etymol. Gud. p. 128. et ad calc. Orion. p. 622. et Scholia in Platon. p. 179. Ruhnkens. Philostrat. Vita Apollon. II. 30. p. 83. Olear.: πολλὰ δ' ἐν ὄφρυσσι καὶ παρειαῖς κείται γνωματεύειν τε καὶ θεωρεῖν. Clemens Alex. Strom. VII. p. 869. Potter. infr.: τῷ δικαίῳ τὸ πρακτέον γνωματεύουσα. Præter ceteros hoc verbum trivit Themistius observante Ruhnkens. l. l. In ejus Orat. XXVI. p. 312. B. pro ἀριστεύειν Petavius in Cod. invenerat κνιαρύειν, ipse conjicit γνωματεύειν, improbante Ruhnkensio. Valekenacrius ad marginem exempli mei adscripsit: διακρινεῖν. Leo Draconus X. p. 108. de Basilio imperatore: ὁσημερὰ τὰς φάλαγγας συντάττων καὶ ἐξασκῶν, καὶ γνωματεύων ὅτῳ τρόπῳ τῷ ἀποστάτῃ ἐπέλθοι: explorans. Vid. Hasii notas philologicas p. 254. ex Agathia plures locos geminos laudantis. Mox post πίστιν videri possit verbum excidisse, potest tamen etiam referri ad μαθόντα.—Proxime e Ciz. dedi: οἷς ἐκεῖθεν ἦκει ἐκλάμποντα τοῖς νοήμασι i. e. ἐκλάμποντα τοῖς νοήμασιν ἃ ἐκεῖθεν ἦκει. Editio et libri reliqui habent οἷος.

p. 1022, 2. ὡς τῶν κακῶν—Νόσος] Morhus est in animali vitiositas (κακία). Vid. Platonis Sophist. p. 228. d. p. 151. Bekk. Quem locum laudat Olympiodorus in Alcib. pr. 22. p. 191: unde ad ea quæ deinde sequuntur, hæc teneamus: τρία γὰρ τινά ἐστι τὰ εἰωθότα περιφέρεσθαι· ἐγὼ, τὸ ἐμὸν, τὰ τοῦ ἐμοῦ.

p. 1023, 4. τὴν—ἀγλαίαν ἀσμενίσας] Cf. Wyttenbach. ad Plutarch. de virtut. et vit. (p. 101.

D.) in animadvv. p. 693, qui Constructionis cum Accusativo et cum Dativo exempla collegit.

— 6. Ζεὺς παῖς ἐξεφάνη κ. τ. λ.—et p. seq. A. Καὶ γὰρ ζωὴν ἔχει] Respicit Plotinus partim eundem Phædri locum (p. 246. e. 247) quem supra aliquoties laudavimus, partim Cratylum p. 396. a. b. ubi de Ζηνί, tanquam ζωῆς auctore, et de Διὶ, tanquam Κρόνον παῖδι, de quo ibidem ita Plato: εὐλογον δὲ, μεγάλης τιτὸς διανοίας ἔκγονον εἶναι τὸν Διά.

— 15. Διὸ οὐκ ὀρθῶς (scil. δοκοῦσιν) οἱ φθείρουσι (sc. τὸν κόσμον τὸν αἰσθητὸν)—καὶ γεννώσιν οὕτως] Inest in his verbis eadem breviloquentiæ elegantia, quam supra offendimus IV. 5. 2. p. 442. B. in his: καὶ οἱ ἐκχέοντες δὲ τὰς ὄψεις, ubi consule annot. Est autem locus in eo diversus a ceteris, quos collegimus, quod pro Participio Pronomen cum Verbo finito habet.

p. 1024, 3. Ὁ οὖν θεὸς, ὁ εἰς τὸ μένειν ὡσαύτως δεδεμένος] Fortasse vertendum erat: ut eodem semper statu maneret. Ad hæc et sequentia non repeto, quæ in Meletematis I. p. 44. sq. et ad Ciceronis de N. D. II. 25. p. 304. hæc: “Vinetus est autem a Jove, ne immoderatos cursus haberet.” cet. conguessi. Nostri loci fons est in Platonis Cratylō p. 396. h. e. itemque in Timæo p. 42. p. 46. Bekk.: καὶ ὁ μὲν δὴ ἅπαντα ταῦτα διατάξας ἔμενεν ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τὸν τρόπον ἦθει. μένοντος δὲ νοήσαντες οἱ παῖδες τὴν τοῦ πατρὸς τάξιν ἐπέιθοντο αὐτῇ κ. τ. λ. Ad illum Cratyleum locum multa disputat Proclus p. 55. sqq. ed. Boissonad.; unde pauca hæc excerpam, quæ ad hæc Plotiniana maxime faciunt p. 66: “Μηδεὶς δ' οἰέσθω διὰ ταῦτα μεμερισμένας εἶναι τὰς ἐνεργείας τὰς εἰρημένας ἐν τοῖς θεοῖς, οἷον ἐν τῷ Διὶ μόνην τὴν πρόνοιαν, ἐν δὲ τῷ Κρόνῳ τὴν πρὸς ἑαυτὸν στροφὴν μόνην, ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ τὴν πρὸς τὸν νοητὸν μόνην ἀνάστασιν (Leg. τὴν πρὸς τὸ νοητὸν μ. ἀνάστασιν. Simile vitium optimi Codicis Argentoratensis ope sustuli e Procli Inst. Theol. §. 35. ubi vid. not. p. 62.): καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς οὐκ ἄλλως προνοεῖ τῶν ἐγκοσμίων ἢ πρὸς τὸ νοητὸν βλέπων· ἦπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζωὸν ὅσαι τέ εἰσιν καὶ ὅποιαι καθορᾶ” φησὶν ὁ Τίμαιος (Plato Tim. §. 24.) ὁ δ' Ὀρφεὺς ἐνθέῳ στόματι λέγει, καὶ καταπίνει (Orph. Fragment. p. 456. Herm.) τὸν πρόγονον αὐτοῦ τὸν Φάνητα, καὶ ἐγκολπίζεται πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις ὁ Ζεὺς, καὶ γίνεται πάντα νοε-

ρῶς ὅσαπερ ἦν ἐκεῖνος νοητῶς, καὶ ὁ Κρόνος πάσης τῆς δημιουργίας ἐνδίδωσι (ἐκδίδωσι Cod. V.) τῷ Διὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τῆς εἰς τὰ αἰσθητὰ προνοίας, καὶ ἐάντων νοῶν ἦνται τοῖς πρωτίστοις νοητοῖς καὶ πεπληρωταῖς τῶν ἐκείθεν ἀγαθῶν.—Εἰ οὖν τροφή, τὸ νοητὸν, διακορῆς ἐστὶν ὁ Κρόνος, οὐ μόνον τῶν συστοίχων αὐτῷ νοητῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἀκροτάτων καὶ κρυφίων νοήσεως (fort. νοήσεως, nisi ad τροφήν referre velis.) Damascius in Cod. Mon. fol. 244 : ἔπειτα καὶ δημιουργὸν αὐτὸν ἀνυμνοῦσι τὸν Κρόνον τὸν προχειρισμὸν τῆς δημιουργίας ἐαυτῷ θεασάμενος (leg. θεασάμενον. Vocem προχειρισμὸς e Meletem. nostris l. l. adjecit Novo Stephani Thesauro p. 10501. Schæferus.) Proxima Plotini : μεταξὺ ὧν πατρός τε ἀμείνονος κ. τ. λ. tractavit Cudworth. in Syst. Intell. IV. 36. p. 687. Mosh. Cf. Plotin. supra p. 487. et p. 512. sq.

p. 1024, 4. οὐ γὰρ ἦν αὐτῷ πρὸς τρόπον,] Ita scripsimus cum libris plurimis : “ Neque enim aptum erat, neque enim decebat eum.” Vid. Viger. de Idiotismm. IX. 8. 3. et 4. et Matth. Gr. gr. §. 590. ed. alter.

— 7. ἔστησε δ' αὐτὸν καὶ τὰ εἰς θάτερα ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἀρξάμενα εἶναι μετ' αὐτὸν] Id est : disposuit rursus etiam contraria (i. e. sequiora, quæ ad inferiora vergunt : πρὸς τὸ κάτω) inde a filio suo initium faciens (id est : inde a primis, quæ post Jovem veniunt) ita ut essent post hunc (Jovem). Formulam ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἀρξάμενα a Platone sumsit ; de qua vide Heusdii mei Specim. in Platon. p. 39. Heindorf. ad Gorg. §. 60. p. 83. Buttman. ad Alcib. pr. p. 116. Sturz. Lex. Xenoph. I. p. 427. et Matth. Gr. gr. §. 557. p. 1100. ed. alter.—Mox fortasse scribendum τῷ πρὸς τὸ κάτω δεσμῷ. Sed vereor, ne majus vitium lateat. Deinde ἢ κατὰ κάλλος, i. e. quam ut pulcritudo ad eum pertinere possit. De hac locutione vid. Ast. ad Platon. Remp. p. 393. et quæ ipse posui ad Procli Inst. Theol. p. 196. sq. ubi post Adverbium comparativum ponitur : καὶ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν ἐν τοῖς οὐσι τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα ὁμοιότητα.

— 15. Εἰ οὖν ἡ ψυχὴ ἢ τοῦ παντὸς—καὶ ἡ Ἄφροδίτη] Vid. Timæi Platonici locum de animæ generatione p. 34. sqq. p. 31. sqq. Bekk. et cf. Plotinum III. 5. 2. 3. 4. 5. 7. 8.

p. 1025, 3. ἐπεὶ καὶ ὅταν καὶ αὐτοὶ καλοὶ κ. τ. λ.] Cf. supra p. 463. A. item p. 54. F. præsertim p.

55. D. et quæ in hunc locum annotavimus cum in hac edit. tum in Heidelb. p. 292. sq.

— 7. ἢ κατ' ἄλλην ὁδὸν πάλιν αὐτὸν δεῖ ἐπελθεῖν.] Addidi πάλιν ex bonis libris pluribus. Vid. supra IV. 4. 19. init. ibiq. Annot. Ceterum habent hæc extrema verba capitis nescio quid nativi quodque ad animum commovendum mirum quantum facit.

LIB. IX.

P. 1026, 7. ΠΕΡΙ ΝΟΥ (libri aliquot τοῦ νοῦ, sed in Porphyrii edit. Articulus etiam abest) ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ] Liber quintus ex ordine chronologico. Vid. Porphyr. de Vit. Plotin. cap. IV. coll. cap. XXV. fin. Argumentum hujus libri cognatum est cum iisdem fere dialogis Platonis, quos indicavimus ad librum præcedentem, nec minus cum Aristotelis Metaphysicis. E Platonicis Philosophis plerique huc faciunt. Apponere juvat hæc Alcinoi de Doctrina Platonis c. 10. p. 474 : Ἔτι καὶ ἄλλας ἀρχὰς παραλαμβάνει (Πλάτων) τὴν τε παραδειγματικὴν, τοῦτ' ἐστὶ τὴν τῶν ιδεῶν, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς καὶ αἰτίου πάντων θεοῦ. ἐστὶ δὲ ἡ ἰδέα, ὡς μὲν πρὸς θεὸν, νόησις αὐτοῦ· ὡς δὲ πρὸς ἡμᾶς, νοητὸν πρῶτον· ὡς δὲ πρὸς τὴν ὕλην, μέτρον· ὡς δὲ πρὸς τὸν αἰσθητὸν κόσμον, παράδειγμα· ὡς δὲ πρὸς αὐτὴν ἐξεταζομένη, οὐσία. Cf. etiam Porphyrii Sententt. c. XXIII—XXVI. Hunc librum ante oculos habere videri possit Philoponus in Aristotel. de Anima, ut in librum III. fol. Q. p. 7. ed. Venet. Πλωτῖνος δὲ ἐνεργεῖα νοῦν ἐνόησεν τῶν (leg. τῶν) ἀνθρώπων νοῦν, τὸν μὲν αἰεὶ ἐνεργοῦντα, τὸν δὲ ποτὲ ἐνεργοῦντα. πεπλάνηται δὲ Πλωτῖνος ἀπὸ Πλάτωνος. ἀκούσας γὰρ ἐξ ἐκείνου, ὅτι ἡ ψυχὴ ἀεικίνητός ἐστι, ἐνόμισεν ἀεικίνητον αὐτὸν λέγειν τῷ αἰεὶ νοεῖν, καὶ διὰ τοῦτο οἶεται εἶναι νοῦν αἰεὶ νοοῦντα. Φησὶν οὖν ὁ Πλωτῖνος· ὅτι ἐνεργεῖα νοῦν λέγει τὸν ἀνθρώπων νοῦν τὸν αἰεὶ νοοῦντα. Idem ibid. p. 8 : ὁ δὲ Πλωτῖνος ἠπατάτο ἐκ τοῦ αἰεὶ ἐνεργεῖν, καὶ ὑπετίθετο ἐν ἡμῖν νοῦν αἰεὶ ἐνεργοῦντα, καὶ τοῦτον ἔλεγεν ἐνεργεῖα νοῦν. Diserte laudatur hic liber a Syriano in Aristotelis Metaphys. lib. II. c. 4. in ed. Syriani Latina Venet. 1580. fol. 29. b :— “ Quod autem de forma separabili sit forma, manifeste significat (Aristoteles) subjungens, necesse est aliquam esse præter simul totum formam et speciem. Si vero rursus hanc ponet quis;

dubitatio est, et in quibus ponet, et in quibus non. quod enim in omnibus non sit possibile, manifestum est. non enim utique posuerimus esse aliquam domum præter quasdam domos, quod consuevit Parmenides dubitare: hoc et ipse quaerit, in quibus est idea, et quorum non. Accurate igitur in Commentariis in Parmenidem a divo Iamblichio de his dictum est, positumque est et apud Plotinum in consideratione *de intellectu et de speciebus et de ente.* Cf. ibid. fol. 20. a. ubi item Plotinus in eadem causa laudatur, nec minus fol. 6. a. b. Idem Syrianus fol. 35. a. b: “Incipit (Aristoteles) ad oppositum argumentari, et dicit maxime dubium esse *ipsam ens* supponentibus sermonem *de substantia entium.* quod quidem profunda consideratio sit, quo pacto ex uno, nullam dupliciæ nec multitudinis apparentiam habente in se ipso, neque diversitatem, omnia subsistunt, declarant Plotinus, Porphyrius, Iamblichus et omnes, qui consideratius circa hoc problema versati sunt.” Denique fol. 65. a. posteaquam exposuit, “*quorum (entium) ideae sint,* quorum non,” ita pergit: “Quæ vero solis corporibus accidunt, in naturæ rationibus determinatas habent causas ex Iamblichii sententia. notat namque Plotinus, non esse ponendam ideam albedinis in intellectu. Non ergo ejus est unus in multis conceptus, hujus idea est &c.” Tu cf. supra p. 181. ubi albedinis mentionem facit Plotinus, et confer etiam *Simplicium* in Aristotelis *Physica* lib. I. comment. 25. fol. 27. b. ed. Latinae Parisiensis 1544.—Anglice vertit hunc librum T. Taylor in *Select Works of Plotinus* p. 284. sqq.

p. 1026, 9. Πάντες ἄνθρωποι—αἰσθήσει πρὸ τοῦ χρησάμενοι κ. τ. λ.] Congruit hoc caput cum Platone in *Phædon*. p. 81. p. 52. sq. Bekk. ad quem locum adhibe Wyttenbachium p. 208. Respicit eundem Platonis locum Synesius p. 144. ad quem Nicephorus in *Scholiis* p. 394. ita: (τῇ φύσει) ταῦτα μὲν τῆς Πλάτωνος ἔχεται δόξης, οὐχ ἦττον δὲ καὶ τῆς τοῦ Πλωτίνου. φησὶ γὰρ ὁ Πλωτίνος ὅτι πάντες ἄνθρωποι κ. τ. λ. Nimirum totum hoc caput primum suis *Scholiis* interposuit Nicephorus.

ib. γενόμενοι] Non agnoscit Nicephorus. Idem mox pro *προσβαλόντες* habet: *πρώτον ὀμιλήσαντες.* Deinde omisit verba: *πρώτους—διέζησαν.*

—13. ἀρκεῖν ἐνόμισαν] Niceph. ἀρκ. ψήθησαν εἰ τὸ μὲν διώκοιεν τὸ δὲ ἀποτρέποιεν καὶ σοφὸν τοῦτο αὐτοῖς ἐνομήθη κατὰ τοὺς βαρεῖς τῶν ὀρνίθων—omissis reliquis.—Quod in aliquot Codd. ad ἀποικορομούμενοι in marg. adscriptum legitur ἀποσκευαζόμενοι, idem interpretamentum supra offendimus in libris MSS. I. 4. 6. p. 33. D. ubi consule annotat. nostram.

p. 1027, 1. κάπερ περὰ—λαβόντες.] Ignorat Niceph. Idem ἤρησαν. Mox idem: *κινούντες αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἡδέος πρὸς τὸ βέλτιον τοῦ τῆς ψ. κ.* Idem mox: *κατενήχθη. αὐθις ἐπὶ πράξεις σὺν τῷ τ. α. ὄν.* omissis reliquis.

—8. ὀξύτητι ὀμμάτων] Niceph. ὀμμ. ὀξ. omissis verbis ὡσπερ ὑπὸ ὀξυδορκίας, et mox καὶ ante ἐνταῦθα. Idem ὑπεριδών. Atque prorsus memoriter laudavisse hunc locum suspiceris Nicephorum.

—11. ὡσπερ ἐκ—πλάνης εἰς πατρίδα εὐνομον ἀφικόμενος ἄνθρωπος] Non repetam, quæ posui ad locum geminum I. 6. 8. p. 57. A: *πατὴρ ἡμῶν, ὅθεν παρήλθομεν* præcipue in hujus libri edit. Heideleb. p. 352. sqq. et in *Præparat.* ad eum p. XCI. Hic quædam adscribam conjunctiora cum nostro loco. Ac sicut Axiochi auctor: *παρεπιδημία τίς ἐστὶν ὁ βίος:* ita jam Pythagorei dixerant. Vid. Fischeri *Not.* ad eum locum in *Æschin. Dialogg.* III. 3. p. 118. Philo *Jud. de Confus. Lingg.* p. 417. Mang. explicans sententiam Jacobi Genes. XLIX. 9. ita:—*πρὸς τὸ δεῖξαι ὅτι παροικεῖ μὲν ὁ σοφὸς ὡς ἐν ξένη σῶματι αἰσθητῷ, κατοικεῖ δ' ὡς ἐν πατρίδι νοηταῖς ἀρεταῖς.* Supra admonui gemini loci in *Epist. ad Hebr.* XI. 13. sq. Ad eum adhibendus Jo. Chrysostomus, qui similia habet *Orat.* XXIV. p. 1906. ed. Commelin. Adde verba simillima Theodori Metochitæ *Miscellan.* CXVI. p. 795. ed. Müller. et Kiessling.:—*καὶ τὴν ὡς ἀληθῶς ἄνω πατρίδα καὶ πολιτείαν ἐστῶσαν καὶ ἀστασίαστον.* Fortasse imitatus est Plotini nostri *εὐνομον πατρίδα.* Certe hæc verba ita vertenda sunt, ut non tantum eum Ficino “*legitimam patriam*” dicas, sed *bonis legibus constitutam.* Ejusmodi civitas eadem sententia *ἐνομείσθαι* dicitur; quod ad terram, cives domumque pariter pertinet. (Thom. Mag. p. 391.) Herodotus de *Lacedæmonis* I. 66: *οὕτω μὲν μεταβαλόντες ἐνομήθησαν.* Idem I. 97: *καὶ οὕτω ἢ τε χώρα ἐνομήσεται.* Plato *Legg.* XII.

p. 950. et sq. ter dicit: πόλις εὐνομουμένη. Aristotel. Polit. IV. 8. p. 109. infr. Sylb. ubi est πόλις εὐνομουμένην et ἀριστοκρατουμένην. Idem II. 1. p. 23: αἷς τε (πολιτείας χρῶνται τινες τῶν πόλεων τῶν εὐνομεισθαι λεγομένων. Libanius in Ulixē Vol. IV. p. 17. Reisk.: ἐπεὶ κὰν τοῖς Ἑλλησιν αὐτοῖς ἐν ταῖς εὐνομουμέναις τῶν πόλεων: ubi nescio unde Reiskius in nota apposuit μάλιστα: quam voculam nemo desiderabit, qui verbi hujus vim pensaverit.

p. 1027, 15. ἄτε ἐρωτικὸς] Cf. Ennead. I. Lib. III. c. 2 et 3. p. 20. sq. et Præparat. ad Plotin. de pulcrit. p. CIV. ed. Heidelberg. Ad sequentia: ἐπὶ τὰ τῆς ψυχῆς καλὰ adhibe, quæ posuimus ad præcedentem librum de intelligib. pulcritud. p. 543. E.

p. 1028, 1. εἴ τι ἂν πάλιν αὐτὸ πρὸ τούτου] Sc. εἴη, si intactum relinquis ἂν, quod ab aliquot libris abest. Nam si probabiliter id esse, sive eventurum esse, ponitur, quod Conditio continet, εἰ cum ἂν potissimum jungitur. Vid. Reisig. Comm. Crit. in Sophocl. Œdip. Colon. p. 399. et cf. Matth. Gr. gr. §. 525. 7. not. 10. adde Stallbaum ad Platon. Sympos. in Bibl. Gr. Vol. I. part. 3. p. 150. et Voemellii nostri Annot. in Demosth. Philipp. I. §. 18. p. 174. sq.

— 5. τοῦτο τὸ κάλλος τὸ ἐπὶ τοῖς σώμασι—τί οὖν τὸ ποιῆσαν σῶμα καλόν;] Cf. ad hæc et seqq. supra p. 50. C. D. et p. 55. E. Nam quæ ibi paucorum verborum ambitu comprehendit Plotinus: h. l. uberius et planius explicat. Copiose etiam de his ipsis agit in libro: *quomodo idearum multitudo existit et de ipso Bono* p. 714. sq. et p. 724. sq. E quibus locis inter se conjunctis hoc efficitur: ternos esse fontes pulcritudinis: τὸ ἀγαθόν, τὸν νοῦν, τὴν ψυχὴν: demto vero primario fonte, qui est in summo Bono, nec secundarii ullam vim ad animum existere animamque torpere ad intelligibilem pulcritudinem. Quin etiam in corporum pulcritudine elucere quasi quendam summi boni fulgorem. Cf. Annot. in libr. de Pulcrit. p. 293. sqq. ed. Heidelberg.

— 15. νοῦς δὲ—ῶσπερ ἐν προθύροις τὰγαθοῦ] Plato Philebo p. 64. p. 246. Bekk. (220. Stallb.): Σωκρ. Ἄρ' οὖν ἐπὶ μὲν τοῖς τοῦ ἀγαθοῦ νῦν ἤδη προθύροις καὶ τῆς οἰκίσεως ἐφεστάναι τῆς τοῦ τοιούτου λέγοντες ἴσως ὀρθῶς ἂν τινα τρόπον φαῖμεν; Cf. ibid. p. 62. p. 242. Bekk. (208—210. Stallb.)

ubi cf. Olympiodori Scholl. p. 283. sqq. ed. Stallb. Attingit Platonis locum etiam Proclus in Platon. Theolog. V. 28. p. 309. itemque in Alcib. pr. p. 111. ed. nostr. ubi dicit: κάλλος ἐν ταῖς τῶν ἀγαθῶν πρωτίσταις τάξεσι. Damascius de Principiis c. XXXIII. p. 89. Kopp.:—ὁ καὶ Σωκράτης ἐδήλου διὰ τῶν ἐν προθύροις αὐτοῦ καὶ ὀπωσοῦν προφαινομένων τριῶν μονάδων ἀληθείας, κάλλους συμμετρίας, ταύτης μὲν τὴν τάξιν παρεχομένης ἐν τοῖς πᾶσι, τοῦ δὲ κάλλους τὴν συμπαθῆ πρὸς ἄλληλα σύγκρασιν, τῆς δὲ ἀληθείας τὴν ὑπαρξιν, ὡς ἀληθῶς ἐκείνου δὲ πάντα ὁμοῦ ἀπορρήτως.

p. 1029, 1. Ἐπισκεπτέον] Quod Vatic. offert Ἐπισκεπτέον, pertinet ad confusionem latissime per Græcorum monumenta scriptorum patentem; de qua criticorum observationes permultas congressit Valekenærius in Scholis in Epist. Hebr. XI. 14. Vol. II. p. 579. Quod proxime Marciani duo habent καὶ—ὁδὸν ἰέναι, arrideat fortasse ei, qui reputet usitatum esse ἰέναι, πορεύεσθαι, πέμπειν ὁδόν. Xenoph. Cyrop. II. 4. 13. Plato Republ. VI. 506. C. p. 315. Bekk. et quæ plura collegit Matth. Gr. gr. §. 409. 4. Vulgata lectio confirmat Bosii sententiam de Ellipsis. p. 441. p. 718. Schæf.

— 8. πάντα σύνθετα—τέχνη—φύσει] Wyttenbachius nostrum locum adhibuit verbis Platonis in Phædone c. 26. p. 36, quæ ita ab eo interpretantur: τῷ μὲν συνεθέντι καὶ συνθέντῳ ὄντι φύσει, προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαίρεθῆναι ταύτη ἢπερ συνετέθη ἰ. e. “*ei quod componendo factum est, et quod sua natura compositum est*; ut duo genera compositorum significantur; alterum συνεθέν, arte factum, nec ab initio sic ortum: alterum sic natum, et natura sua existens, σύνθετον ὄν φύσει. Et huc referre videtur Plotinus quod dicit.” Sequitur noster locus; quocum conferas, quæ supra posuit Plotinus IV. 7. 12. p. 466. B.

— 13. καὶ συγκρίματα] Vid. supra p. 103. G.

— 16. ὕλη γὰρ παρ' αὐτῆς—ἄμορφος] Ita scripsi cum uno Marc. et Mon. et Ficin. pro ὕλης. Deinde cum libris omnibus et cum Ficino adjeci τὸ εἶδος—ζητήσεις, quam sententiam cum in Græcis editionis non invenisset, omittendam in sua versione duxit Taylor. Tertio loco plenior lectionem recepi cum Fic. et duobus Codd. τὸ δὲ ὡς εἶδος pro τὸ δὲ εἶδος: denique pluribus libris suffragantibus ὡς ἢ ἐπὶ τῷ—μορφῇ, pro ὡς ἐπὶ τῷ—μ.

p. 1030, 14. Ἐγγὺς μὲν ἀληθείας—ψυχῇ] Hæc verba non expressit Taylor. Ficinus expressit et libri omnes agnoscunt. Cæterum universi hujus loci fontem esse in Platonis Timæo non est quod operose monstremus. Vid. præcipue p. 28. sq. p. 23. sqq. Bekk. Cf. de νοῦ δημιουργῶ Proclum in Alcib. pr. p. 311.

— 18. οὐ γὰρ δὴ, ὡς οἴονται, ψυχὴ νοῦν τελειωθεῖσα γεννᾷ] Non præcise dixerim Anaxagoram a Plotino tangi, qui Aristotele teste (cf. de Anima I. 2. p. 6. Syll.) statuerat: τὸν νοῦν εἶναι τὸν αὐτὸν τῇ ψυχῇ, aut Democritum, qui idem contenderat, eodem teste, ibid. p. 7. Potest alios quoque tetigisse philosophos. Cf. Jo. Philopon. in Aristotel. de Anima I. l. l. et in libr. II. nr. 32. Plotini sententia pendet a Platonis decreto in Timæo p. 30. p. 26. Bekk.: νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι συνιστὰς (ὁ δημιουργός.) Et vero Plutarchus illi opinionioni, quam h. l. respuit Plotinus, obloquitur. Ita enim de Animæ Generatione in Timæo p. 1026. E. p. 178. sq. Wyt.: τὸ γὰρ παθητικὸν ἀναδίδωσιν ἐξ ἑαυτῆς ἡ ψυχὴ, τοῦ δὲ νοῦ μετέσχεν ἀπὸ τῆς κρείττονος ἀρχῆς ἐγγυομένου. Cf. etiam Procli Instit. Theol. CXCIII. p. 288: πᾶσα ψυχὴ προσεχῶς ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν κ. τ. λ. Cf. c. CXCIV. p. 290.

p. 1031, 10. Εἰ γὰρ τὸ ἐν κόσμῳ τὸ ἐν σώματι καὶ ἕλη, οὐδὲν ταῦτὸν μένει] Archytas Tarent. in libro περὶ νοῦ γὰρ αἰσθήσεως ap. Stob. Eclogg. I. 51. p. 786. Heer.: παραπλασίως δὲ καὶ ἂ αἰσθασίς καὶ ὁ νόος ἔχοντι ἂ μὲν γὰρ αἰσθασίς τῷ αἰσθατῶ (videtur excidisse χρέεται, vel simile quid) [fortasse etiam scribendum τῷ αἰσθατῶ]. τὸ δ' αἰσθατὸν καὶ κινεῖται καὶ μεταβάλλει καὶ οὐδέποτε ἐν ταῦτῳ ἀτρεμεῖ διὸ καὶ μάλλον καὶ ἥττον καὶ βέλτιον καὶ χεῖρον γίνεται ὄραν (leg. ὄρην. Canter. ὄρην, quod non debebat immutari, nec ab Orellio in Opuscul. Græcorr. Sententt. T. II. p. 267. infr. demuo reddi. Vid. modo Koen. ad Gregor. Corinth. p. 229. sq. ed. Schæf. et Bast.) ὁ δὲ νόος τῷ νοατῶ, τὸ δὲ νοατὸν ἀκίνατον ἐξ οὐσίας· διὸ οὔτε μάλλον, οὔτε ἥττον, οὔτε βέλτιον, οὔτε χεῖρον (debebat χεῖρον, ut Theages Pythagoreus (p. 689. Galei) in Stob. Floril. I. p. 32. Gaisf. et ipse Archytas ap. Stob. Florileg. Tit. 43. p. 167. Gaisf. ubi legitur τῷ χερήνος. Sed multa talia corrigenda restant in his Excerptis Pythagoreorum, præsertim in Eclogis.) ἐντὶ νοεῖν τὸ νοατὸν.

— 14. Δεῖ δὲ νοῦν λαμβάνειν κ. τ. λ.] Hæc et sequentia ante oculos habuerunt Jo. Philoponus in Aristotel. de Anima III. fol. Q. p. 7. Venet. et Syrianus in Metaphys. II. 4. p. 29. sqq. Utriusque locos supra ad Titulum hujus libri apposui p. 555. Attingit hæc quoque Tennemannus in Hist. Philosoph. VI. p. 98.

p. 1032, 12. τὸ γὰρ ἐν αὐτοῖς εἶδος—εἶδωλον—καὶ ἔστιν εἰκὼν ἐκείνου.] Archytas ap. Stob. Eclogg. I. 51. p. 788: καὶ τὰ μὲν σώματα, ὧν ἐντὶ τις ἀντιτυπία, αἰσθατά· δοξαστὰ δὲ τὰ μετέχοντα τῶν εἰδέων ὡς αἱ εἰκόνες, οἷον ὁ τις ἄνθρωπος τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ τό τι τρίγωνον τῷ τριγόνῳ. Cf. et Platonis Tim. p. 28. A.

— 14. Εἰ δὲ καὶ ποιητὴν—τοῦδε τοῦ παντός] Plato in Timæo p. 28. p. 23. Bekk.: τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τούτου τοῦ παντός κ. τ. λ. Cf. Nostrum ipsum supra p. 175. sq. 260. B. 406. E.

p. 1033, 6. ἀλλὰ οἷον νομοθέτης—νόμος αὐτὸς τοῦ εἶναι] Similia in Platonis Legibus et Minoë itemque in Philebo p. 28. ubi Stallbaum. p. 77. alios locos excitavit. Adde Archytam in fragm. libri περὶ νόμον in Opuscul. Græcc. Sententt. T. II. p. 252. Orell. Reciprocarunt hanc sententiam Veteres, eo quod legem dicitabant mentem naturæ. Vid. Ciceron. de Legg. I. 6. 8. et ad eum Davis. et Wyttenb. in annot. p. 46. ed. Moseri.

— 15. παρὰ ἀνδριαντοποιικῆς] Non dubitavi hanc formam recipere, tametsi duo libri nostri offerant ἀνδριαντοποιητικῆς, quod ipsum bis legitur in Ocello Luciano ap. Galeum in Opuscul. Mytholl. p. 517. Similiter in Platonis Gorg. p. 464. d. vulgo legitur ὀψοποιητικῆς, quam lectionem etiam Heindf. p. 59. retinuit. At cod. Darmst. itemque Palat. (Vid. Meletemm. nostra I. p. 117. Bekkeriani etiam plurimi (Vid. Varr. Lectt. Bekk. p. 178.) bis: ὀψοποιικῆς, quod Bekker. etiam in ordinem reduxit, unus tantum in margine simili errore atque h. l. in ed. Basil.: ὀψοποιηκῆς. Addenda autem hæc forma ἀνδριαντοποιικῆς Lexicis est.—Mox D. lin. 4. fortasse legendum: ἀνδριάντα τε καὶ κλίνην.

p. 1034, 2. σωματῶν γὰρ φύσις σῶζεσθαι παρ' ἄλλον θέλει] Alludit ad Etymologiam vocis σώμα. Plato Cratylō p. 400. c. p. 39. Bekk.: δοκοῦσι μέντοι μοι μάλιστα θέσθαι οἱ ἀμφὶ Ὀρφέα τοῦτο τὸ ὄνομα (σῶμα) ὡς δίκην διδούσης τῆς ψυ-

χῆς, ὧν δὴ ἕνεκα δίδωσιν. τοῦτου δὲ περίβολου ἔχειν ἵνα σώζηται, δεσμοτηρίου εἰκόνα· εἶναι οὖν τῆς ψυχῆς τοῦτο, ὡς περ αὐτὸ ὀνομάζεται, ἕως ἂν ἐκτίσῃ τὰ ὀφειλόμενα, τὸ σῶμα, καὶ οὐδὲν δεῖν παράγειν (Schol. in marg. Cod. Darmst. παραποιεῖν) οὐδὲν γράμμα. Ubi conf. Heindorf. p. 60. et consule Wyttenb. ad Phædon. p. 139. Similia leguntur in Etymol. M. p. 742. Heidelb. p. 673. ed. Lips. et in Etymol. Gud. p. 520.

p. 1034, 5. Νοῦς μὲν δὴ ἔστω τὰ ὄντα κ. τ. λ.] Hunc locum attigit Brucker. in Hist. Crit. Philosoph. II. p. 401. Tu cf. supra p. 518. G. et quæ disputavi ad V. 8. 5. fin. p. 547. B.

— 13. καὶ αἱ τῶν σπερμάτων—δυνάμεις—ἄλλος δὲ χειρῶν λόγος—γνωσθεῖς.] Aristoteles de Generat. Animall. I. 18. p. 186. Sylb.: ὥστε τὸ σπέρμα ἐστὶ τὸ τῆς χειρὸς, ἢ τὸ τοῦ προσώπου, ἢ ὅλου τοῦ ζώου ἀδιόριστος χεῖρ, ἢ πρόσωπον, ἢ ὅλου ζῶον· καὶ οἶον ἐκεῖνων ἕκαστον ἐνεργεῖα, τοιοῦτον τὸ σπέρμα δυνάμει, ἢ κατὰ τὸν ὄγκον τὸν ἑαυτοῦ, ἢ ἔχει τιὰ δύναμιν ἐν ἑαυτῷ. τοῦτο γὰρ οὐπω δῆλον ἡμῖν ἐκ τῶν διωρισμένων, πότερον τὸ σῶμα τοῦ σπερματός ἐστι τὸ αἴτιον τῆς γενέσεως, ἢ ἔχει τιὰ ἔξω καὶ ἀρχὴν κινήσεως γεννητικῆν οὐδὲ γὰρ ἡ χεῖρ, ἢ ἄλλο τι τῶν μορίων οὐδὲν ἄνευ ψυχῆς ἢ ἄλλης τινὸς δυνάμεως ἐστὶ χεῖρ, οὐδὲ μόριον οὐθὲν, ἀλλὰ μόνον ὁμώνυμον. Quæ ipsa fortasse ante oculos habuit h. l. Plotinus.—Proxime: Αἱ μὲν οὖν—δυνάμεις ἐκάστη αὐτῶν pro ἐκάστη μ. οὖν τῶν—δυνάμεων nihil admirationis habet in aliis scriptoribus, nedum in Plotino. Quod in antecedentibus (B. lin. 4.) Taylor legi jubet: ὁ δὲ πᾶς νοῦς περιέχει πάντα ὡς περ γένος εἶδη: nullus Cod. suffragatur, nec opus est addi πάντα.

p. 1035, 4. οὐκ ὠθοῦσα οὐδὲ ταῖς πολυθρυλλήτοις μοχλείαις χρωμένη κ. τ. λ.] i. e., ut vulgo dicitur, non mechanica ratione, sed dynamica. De formula Plotiniana consule quæ supra annotavimus ad p. 344. A. et 380. B. τὸν λόγον recepi ex bonis libris pro vulgato τῶν λόγων.

— 6. Αἱ δὲ ἐπιστήμαι—τῶν αἰσθητῶν—πρέπει δὲ αὐταῖς τὸ τῆς δόξης ὄνομα.—τῶν δὲ νοητῶν—ἐπιστήμαι] Archytas ap. Stob. Eclogg. I. 51. p. 788. (post ea quæ posuimus supra ad pag. 558. C. infr. quæ comparanda sunt) ita pergit: ἐπιστατὰ δὲ, τὰ τοῖς εἶδεσι συμβεβηκότα ἐξ ἀνάγκας, ὡς ἐν γαμετρίᾳ τὰ τοῖς σχήμασι. νοατὰ δὲ αὐτὰ τὰ εἶδεα, καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ἐπιστατῶν οἶον αὐτὸς ὁ κύκλος,

καὶ τρίγωνον, καὶ σφαῖρα. Iamblichus Vit. Pythag. XXIX. 159. p. 336. Kiessl.: σοφίαν δὲ ἐπιστήμην τῆς ἐν τοῖς οὐσιν ἀληθείας (εἶπε Πυθαγόρας· ubi tamen plurimi Codd. non agnoscunt voculas τῆς ἐν, quod Kiesslingium latuit) ὄντα δὲ ἤδει καὶ ἔλεγε τὰ ἄϋλα καὶ ἀίδια καὶ μόνα δραστικά, ὅπερ ἐστὶ τὰ ἀσώματα· ὁμωνύμως δὲ λοιπὸν ὄντα καὶ (hanc copulam ignorant libri mei plurimi) κατὰ μετοχὴν οὕτω καλούμενα, σωματικά εἶδη (ἤδη, plurimi libri mei) καὶ ὕλικά, γεννητὰ τε καὶ φθαρτὰ, καὶ ὄντως (ita recte plures mei) οὐδέποτε ὄντα· τὴν δὲ σοφίαν ἐπιστήμην εἶναι τῶν κυρίως ὄντων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ὁμωνύμως, ἐπειδήπερ οὐδὲ ἐπιστητὰ ὑπάρχει τὰ σωματικά οὐδὲ ἐπιδέχεται γνώσιν βεβαίαν, ἀπειρά τε ὄντα καὶ ἐπιστήμη ἀπερίληπτα καὶ οἰονεὶ μὴ ὄντα κατὰ διαστολὴν τῶν καθόλου, καὶ οὐδὲ ὄρω ὑποπείσειν εὐπεριγράφως δυνάμενα τῶν δὲ φύσει μὴ ἐπιστημῶν οὐδὲ ἐπιστήμην οἶον τε (Ita etiam mei libri, excepto Lederl. qui οἶον τοι habet) ἐπινοῆσαι. οὐκ ἄρα ὄρεξιν τῆς μὴ ὑφεστάσης (ita etiam Lederl. Memm. et Reg. Unus cum Arc. ὑφεστάσης. male.) ἐπιστήμης εἰκὸς εἶναι, ἀλλὰ μάλλον τῆς περὶ τὰ κυρίως ὄντα καὶ αἰεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως διαμένοντα, καὶ τῇ ὄντως (ὄντα Codd. mei omnes) προσηγορίᾳ αἰεὶ συνυπάρχοντα. Plotini hic locus potissimum conjunctus cum Platonis disputatione in Theæteto p. 152. sqq. et p. 208. p. 317. Bekk.: ἐπιστήμην—δόξαν εἶναι ὀρθὴν μετὰ λόγον. Maximus Tyr. XVI. 6. p. 298. Reisk.: ἡ δὲ γὰρ ψυχῆς εὐρεσις αὐτογενής τις οὐσα, καὶ αὐτοφυής, καὶ ξύμφυτος, τί ἄλλο ἐστὶν ἢ δόξαι ἀληθεῖς ἐπεγερόμεναι, ὧν τῇ ἐπεγέρσει τε καὶ συντάξει ἐπιστήμη ὄνομα. Cf. de ἐπιστημονικῷ et δοξαστικῷ Proclum in Alcib. pr. p. 100. Idem ibid. ad proxima Plotini accommodata p. 311. ἐπιστήμην dicit γέννημα νοῦ. Præsertim confer Plotinum ipsum IV. 9. 5. VI. 1. 6. VI. 5. 10. extr. VI. 6. 16. et VI. 9. 4.

— 11. καὶ ἐνδοθεν τό τε νοητὸν τὴν τε νόησιν ἔχουσιν κ. τ. λ.] Huc faciunt hæc Simplicii in Categorias Aristot. fol. 48. b: 'Ἄλλ' ἐπειδὴ χρὴ καὶ τοὺς ἐναντίους λόγους ἐπισκοπεῖν, κἂν μὴ ἀληθεῖς ὦσιν, ὅπως ἐπὶ τῶν ἐπιστημόνων διελεγχόμενοι μὴ ἀπατώσι τοὺς ἐπιπολαιοτέρους, ἀνασκευὴν τοῦ εἰρημένου λόγου εὐδοξον προτείνει. οὐ γὰρ ἐπὶ πάντων φησὶν ἀληθὲς δοκεῖ τὸ ἅμα τῇ φύσει εἶναι τὰ πρὸς τι. τὸ γὰρ αἰσθητὸν, καὶ ἐπιστητὸν, πρότερα δοκεῖ, τὸ μὲν τῆς αἰσθήσεως, τὸ δὲ τῆς ἐπιστήμης.

τοῦτο δὲ δείκνυσι, πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἐναργείας, ὡς γὰρ ἐπιτοπολύ φησι προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων, τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν, οὗσι γὰρ αὐτοῖς πελάζομεν, καὶ ὅτε ἡμεν κομιδῇ βρέφη, τὰ μὲν ἐπιστητὰ ὕστερον ἡμῖν γενόμενα καὶ τότε ἦν, ἐπιστήμη δὲ αὐτῶν οὕτω ἦν. καὶ ἡ μὲν τῆς ἐκλείψεως ἐπιστήμη διὰ Θαλοῦ ὕστερον ἦλθεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἡ δὲ ἐκλείψις αὐτῆ καὶ τὸ ἐπιστητὸν προϋπήρχεν ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐναργέστερον· τινα δὲ τὰ ὀλίγα ἐστίν, ἐφ' ὧν ἅμα τῷ ἐπιστητῷ ἡ ἐπιστήμη ἐστίν. τὰ ἄνευ ὕλης τὰ νοητὰ (cf. etiam Plotin. VI. 9. 4.), ἅμα τῇ κατ' ἐνέργειαν ἀεὶ ἐστώσῃ ἐπιστήμῃ ἐστίν, εἴτε καὶ ἐν ἡμῖν ἐστί τις τοιαύτη ἀεὶ ἄνω μένουσα, ὡς Πλωτίνῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ, εἴτε ἐν τῷ κατ' ἐνέργειαν νῶ, εἴ τις καὶ τὴν νόησιν ἐκέλευν ἐπιστήμην ἔλοιτο καλεῖν. δύναται δὲ καὶ διὰ τὴν τῶν κοινῶν ὑπόστασιν εἰρησθαι τὴν ἐξ ἀφαιρέσεως. ἅμα γὰρ τῇ ὑποστάσει τούτων καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐστίν. ἀληθὲς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀναπλασμάτων τῶν τε ἐν τῇ φαντασίᾳ καὶ τῶν τεχνητῶν. ἅμα γὰρ χίμαιρα καὶ ἐπιστήμη τῆς χιμαίρας. διὰ τί οὖν προσέθηκε τὸ, ἡ ἐπ' οὐδενός; ἢ ὅτι τινὲς ἀνήρουν καὶ τὰ καθ' ὄλον καὶ τὰ νοητὰ, καὶ τὰ ὀπωσοῦν ἐπινοούμενα; ἢ ὅτι κὰν ἢ ταῦτα ἐν τῇ φύσει, τὰς ἐπινοίας αὐτῶν ὕστερον ἐλάβομεν; καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐπὶ τούτων προϋπάρχειν τῆς ἐπιστήμης τὸ ἐπιστητὸν. οὕτως μὲν οὖν κατὰ τὸ πρότερον ἐπιχείρημα δοκεῖ δεῖξαι, ὅτι πρότερον τῆς ἐπιστήμης τὸ ἐπιστητὸν, καὶ οὐχ ἅμα τῇ φύσει. κατὰ δευτέραν δὲ ἐπιβολὴν πολλαχῶς τοῦ προτέρου λεγομένου, ὡς καὶ αὐτὸς ὕστερον διδάξει, καθ' ἕνα τρόπον τῶν αὐτῶν χρῆται, καθ' ὅσον τὸ μὲν φύσει πρότερον συναναρεῖ μὲν, οὐ συναναρεῖται δέ. κ. τ. λ.

p. 1035, 14. ἀλλ' ἐστηκεν ἐν αὐτῷ κ. τ. λ.] Plato Cratylo p. 437. A. p. 114. Bekk.: Σκοπῶμεν δὴ ἐξ αὐτῶν ἀναλαβόντες πρῶτον μὲν τοῦτο τὸ ὄνομα, τὴν ἐπιστήμην, ὡς ἀμφίβολόν ἐστι καὶ μάλλον εἰσικε σημαίνοντι, ὅτι ἴστησιν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς πράγμασι τὴν ψυχὴν ἢ ὅτι ξυμπεριφέρεται (cf. eundem dialog. p. 412. A.)—ἐπειτα τὸ βέβαιον, ὅτι βάσεως τινός ἐστι καὶ στάσεως μίμημα, ἀλλ' οὐ φορᾶς. Cf. etiam Platonis Definitiones p. 414. p. 570. infr. Bekk. Maximus Tyr. Dissert. XII. 4. p. 216. sq. Reisk.: Μήποτε οὖν αἰσθησις μὲν καὶ πείρα οὐκ ἀνθρώπων, λόγος δὲ ἀνθρώπου ἴδιον· καὶ οὐδὲν εἷη ἄλλο (Recte ἂν interponi jubet Markland. post οὐδέν. Vide modo Matth. Gr. gr. §. 514. p. 976. sq.) ἐπιστήμη πλὴν βεβαιοῦτος λόγου ὀδύοντος κατὰ τὰ αὐτὰ κ. τ. λ. Quod Marklandus pro ἀνθρώπι-

mon scribi vult, ἀνθρώπου ἴδιον, speciosum quidem est, neque tamen necesse: certe sine libris nihil mutaverim, et ἀνθρώπινα dicuntur, quæ hominum propria sunt, cum respectu habito animalium, ut h. l., tum decorum, ut ap. Iamblich. de Symbolis Pythag. V. p. 330. Kiesslingii.

p. 1036, 6. Εἰ οὖν ἡ νόησις ἐν ὄντως.] Edit. ἐνότος, quod expressit Ficinus. Ego lectionem marginis recepi, cujus vestigium in Cod. Marc. A. comparet. Mecum facit Taylor, qui ita vertit: “If, therefore, intelligence is truly one, that from which is the object of its perception and idea itself are one.” Mox ex Marcianis Codd. pro ὅλως μὲν ὁ νοῦς scripsi ὅλος.

p. 1037, 5. ἢ ἐν ὄντα τὸν νοῦν ἐφ' ἑαυτοῖς ἔχη] Ita scripsi cum libris plurimis pro ἔχειν. Ficinus expressit præterea ἐνότα pro ἐν ὄντα, et illud verum videtur. Sine libris tamen recipere nolui. Mox ex omnibus libris et e Ficini versione recepi verba, quæ exciderant ex Edit.: μία οὖν ἀμφοῖν ἐνέργεια. Ceterum hic exitus capitis comparari debet cum iis, quæ supra leguntur p. 485. E. F. et ibi annotata sunt, itemque quæ leguntur infra VI. 2. 8. p. 602. sq.

— 12. δεῖ—προφέρειν, οἶον—ἐπιθεωρεῖν] Ficinus et Taylor expresserunt καὶ οἶον; quam copulam addidissim, si unus liber addiceret.

p. 1038, 2. ὃν φησὶν ὁ Πλάτων] Plato in Timæo p. 39. sub fin. p. 40. Bekk.: ἡπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ ὃ ἐστι ζῶον, οἷαι τε ἐνεῖσι καὶ ὄσαι, καθορᾶ τοιαύτας καὶ τοσαύτας διανοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. Locum aliquoties respicit Plotinus. Vid. p. 203. extr. 204. imit. et p. 356. A.

— 13. ἡ δὲ ἐκ τύχης λύμη τοῦ εἶδους.] Ficinum sequitur Taylor vertens: “But the injury which the form sustains, is a casual circumstance.” Malo quærere, quam discernere, an hæc verba ita interpungi et explicari possint: ἡ δὲ ἐκ τύχης (sc. χωλεῖα ἐστὶ) λύμη εἶδους: Claudicatio vero, quæ fortuna sive casu fit, est noxa formæ. Proxime ex Codd. fere omnibus recepi μεγέθη pro γενέσεις suffragante etiam Ficino, nimirum in edit. Basil. Nam in ed. prine. Florentina legitur generationes pro magnitudines. In utraque autem post habitus additur profectus, ut dixeris insuper legisse eum καὶ προκοπαί. Ejus tamen vocis in Codd. nullum exstat vestigium.

p. 1038, 17. ἀντὶ δὲ χρόνον αἰῶν] Vid. Platonis

Timæum p. 37. 38. p. 36. sq. Bekk. quem locum etiam supra respicit Plotinus p. 326. 329. et 330. D. Mox illa: τὸ ἄλλο ἐν ἄλλῳ cave confundas cum illis in Phædone p. 83: οὐδ' ἦτις ἔστιν ἄλλη ἐν ἄλλῳ, quo corporea natura significatur, quæ per sensus percipitur. Vid. annot. nostr. ad V. 8. 4. p. 546. D. Comparanda hæc sunt potius cum illis, quæ philosophus noster V. 8. 9. disputat, præsertim p. 550. C. D.

p. 1039, 5. κακοῦ γὰρ οὐδενὸς] Hæc quomodo Ficinus acceperit, arguit versio. Taylor: "For there is no paradigm of evil there." Fortasse post οὐδενὸς excidit εἶδος sc. ἐστὶν ἐκεῖ. Ceterum ad hæc extrema decimi capitis adhibenda sunt ea, quæ ad titulum hujus libri e Syriani commentariis in Aristotelis Metaphysica in medium protulimus. Vid. supra p. 555.

— 8. Τῶν δὴ τεχνῶν ὅσαι μιμητικαὶ—οὐκ ἂν εἰκότως ἐκεῖ ἀνάγουντο] Coniunctus est hic universus locus cum disputatione in initio libri decimi Platonicæ Reipublicæ p. 595. sqq. p. 466. sqq. Bekk. ubi pictores, poëtæ tragici, tanquam imitatores tertio gradu a natura distare dieuntur, variæque artes, quæ ab hominibus tractantur, examini subjiuntur. Locus enim totus cum nostro comparandus est. Quod si vero quis parum sibi constare Plotinum dixerit, ut qui hoc loco statuariam artem (τὴν ἀνδριαντοποιίαν) tanquam imitatricem corporearum formarum non sublime spectare iudicet, eum tamen idem supra de Phidia statuario omnia alia docuerit; (V. 8. 1. p. 542. E: ἐπλασεν ὁ Φειδίας τὸν Δία πρὸς οὐδὲν αἰσθητὸν ποιήσας κ. τ. λ.) non magis sibi contradicit Plotinus quam Plato, qui in iisdem libris de Republica (ut V. p. 472. p. 259. Bekk. et præcipue VI. in it. p. 484. p. 275. et in Timæo p. 28. A. B. p. 23.) divina præstantissimorum artificum, divina exempla suspicientium, ingenia non ignorat. Vid. etiam quæ supra posuimus in Annot. ad p. 541. B. et ad l. l. p. 542. E.

— 16. ἡ μὲν περὶ ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν ἔχουσα τὰ νοήματα] Non moror, quod in aliquot libris bis h. l. scriptum erat ἁριθμὸν pro ῥυθμὸν. Hæc enim confusio communis, et Græculi nonnulli, qui in Latinis scriptoribus vocis *numerus* non assecuti essent potestatem, facile ad corrigendum deflecti poterant. Ficini autem versionem hujus loci refigimus, quod fecerat etiam Taylor.

p. 1040, 1. "Ὅσαι δὲ ποιητικαὶ αἰσθητῶν—ιατρικὴ—ἦτε περὶ ἰσχὺν—καὶ εὐξίαν (His extremis nemo non videt γυμναστικὴν designari) κ. τ. λ.] Hæc pars hujus capitis admonet disputationum et comparisonum, quæ in Platonis Gorgia p. 464. sqq. circa varias artes instituuntur. Alio consilio artes etiam recensentur ab Olympiodoro in Alcib. pr. XX. p. 178. sq.

— 9. εἴ τινες αὐτῶν τὸ καλὸν κοινοῦσι] Suspicetur fortasse quispiam κοινοῦσι, *divulgant* (s. in multorum admirationem amoremque explicant. Sed tamen cum duo libri exhibeant τῷ καλῷ, potius scripsisse Plotinum putaverim: τῶν καλῶν κοινοῦσι.—Quod philosophus noster sub finem capitis Geometriam iis accenset disciplinis, quæ circa æterna versantur, sequitur in eo iudicio Platonem suum. Vid. de Rep. VII. p. 526. sq. p. 348. sqq. Bekk., qui quidem et ipse hac in re Pythagoreorum rationem seetatur. Vide, ut hoc uno utar, Arehytæ Tarentini locum, quem supra ad hujus libri cap. septimum (p. 560. infr.) apposuimus.

— 17. τὸ δὲ καθ' ἕκαστον, ὅτι μὴ τὸ αὐτὸ ἄλλο ἄλλῳ] Sc. ἐστίν. Quomodo Ficinus hæc acceperit, declarat versio Latina. Taylor ita: "Though it must be considered with respect to man, whether the form of a particular man is there, *not because he is the same with another man.*" Hæc extrema non intelligo. Ego locum ita interpretor: Illud vero singulare (dico) quia non idem (v. e. membrum) aliud est alii. Quod post Socratis mentionem Plotinus continuo *σινόμητος* exemplum subjicit: obversabantur ei loci Platonis aliorumque Socraticorum, qui Socratem simum fuisse produnt; unde eum, licet non sola hac de causa, Silenis comparat Alcibiades in Platonis Convivio p. 215. p. 452. Bekk. ubi adhibe Scholia et cf. annot. in Cic. de N. D. I. 34. p. 154. ed. Moseri. Cyrum contra aquilinum fuisse narrabant Persæ, teste Olympiodor. in Alcib. pr. p. 154. ubi conf. annot. et quoniam ibidem Alcibiadis pulcritudo memoratur, vid. Proclum in Alcib. pr. et in eum annot. p. 114. ed. nostr. Sed tamen hæc exempla alias etiam usitata in disputationibus dialecticis. Vide modo Aristot. Sophist. Elench. II. 6. p. 462. Sylb.: τὸ γὰρ κοῖλον, κοινῆ μὲν, τὸ αὐτὸ δηλοῖ ἐπὶ τοῦ σιμοῦ καὶ ῥαιβοῦ κ. τ. λ. Porphyry. in Isagog. in Categoriis

III. p. 387. Buhlii : τὸ δὲ γρῦπὸν εἶναι, ἢ σιμὸν, ἢ λογικὸν, ἢ ἀλογον, ἀχώριστα. Adde ipsius Aristotelis Metaphys. lib. V. 1. p. 99. Sylb. VI. 5. p. 109. p. 135. Brandis. : ἔστι ρῖς καὶ κοιλότης καὶ σιμότης. et sieriplus.

p. 1041, 7. οὕτω καὶ ψυχῆς ἀποψυχῆ—καὶ νοῦ ἀπονοῦς] Retinendam censui vulgatam, quæ auctoritate codicum non caret, etsi plurimi ab ea recedant. (Vid. Var. Lect.) De his appellationibus et rationibus consule supra annotata ad III. 2. 16. p. 267. D. Proxime Lexicis accedat Substantivum rarum τιμότης. Vid. Schæf. in Stephani Thes. Londin. p. 9515. A.

p. 1042, 9. Περὶ δὲ τῶν ἐκ σήψεως καὶ τῶν χαλεπῶν κ.τ.λ.] Taylor hæc ita vertit : “With respect, however, to things generated from putrefaction, and to things *artificial*,” et cct. addens in nota : “Instead of χαλεπῶν here it is evidently necessary from what afterwards follows to read τεχνικῶν or τεχνῶν. Ficinus, from not seeing the necessity of this emendation, has made nonsense of the passage.” Nolin virum optimum hæc sibi excidere esse passum. Nam primum, ut nil morer Codices nostros, qui ad unum omnes vulgatam tuerent, (offendimus enim ulcera inveterata in his Enneadibus, et quæ omnes libros pariter corripuerint ;) tantum abest, ut, quæ deinceps sequuntur (B.) περὶ δὲ τῶν τεχνῶν κ.τ.λ. ei conjecturæ faveant, ut ei potius derogare videantur, quandoquidem hic transitus commonstrat, nunc demum et seorsim quidem Plotinum de artibus et arte factis quærere velle. Deinde illud ἀριστα, optima, quæ ex mente provenire dicuntur, firmat contrarium i. e. τὰ χαλεπά. Sed quænam sunt

ista χαλεπά?—Plotinus quærit an eorum quoque ideæ s. species in mundo intelligibili sint, quæ ex putredine nascantur (v. c. vermes) item eorumne etiam quæ nociva sint (v. c. tineæ), aut molesta (v. c. muscæ, culices, pulices etc.)—Proinde Ficinus ab hac quoque parte excusandus est, quod vocem *difficilis* adiecit, modo eam accipias pro *noxius*, *letalis*, et similibus. Sequitur autem in his Plotinus opiniones veterum physicorum. Theophrastus Ecolg. de Animall. p. 326. Sylb. : τούτων γὰρ (τῶν μυῶν) ἢ τε κόπρος αἰτία, καὶ ἢ τῶν ἄλλων σήψις. Tzet. in Hesiodi ἐργ. v. 412. p. 220. Gaisford. : ἢ γὰρ ὑγρότης ἢ ἄμετρος σήψις καὶ σκόληκας ἐμποιεῖ (τοῖς ξύλοις). cf. Gaisfordii not. ad vs. 418. p. 225. et Geoponica III. 1. 2. p. 218. Niclas. Putrefaciendi et vermes gignendi vim lunæ attribuebant physici : Athenæus VII. p. 276. d. p. 7. Schweigh. : τὸ γὰρ τῆς σελήνης ἄστρον—σηπτικὸν ὑπάρχον κ.τ.λ. Plura in eam rem disputantur apud Plutarch. in Symposiacis III. 10. p. 657. sq. p. 682. sqq. ed. Wyttenb. ubi Moschion medicus ita definit : τὴν σήψιν τήξιν καὶ ῥύσιω σαρκὸς εἰς ὑγρὸν φθορᾶς μεταβαλλούσης, καὶ ὅλως ὑγραίνεσθαι τὰ σηπόμενα. Cf. etiam Plutarch. de aqua et igne p. 957. Olympiodorus in Alcib. pr. p. 19. :—διὸ καλῶς εἴρηται

Ἀῖξις ἀξομένη, μνύθουσα δὲ πάντα χαλέπτεις,

εἰς σελήνην. Hinc antiquorum hominum opinio fuit, a luna generari etiam τὰ χαλεπά, i. e. muscas, vermes, et id genus alia.

—14. πῶς ἐξ ἐνὸς πλήθος.] Significat Enneadis VI. librum 7. qui inseribitur : πῶς τὸ πλήθος τῶν ἰδεῶν ὑπέστη, καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ.

LIB. I. ENNEAD. SEXTÆ.

P. 1044, 7. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΩΝ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ.] Porphyrius de Vit. Plotini cap. V. περὶ τῶν τοῦ ὄντος γενῶν πρῶτον, et c. XXVI. eodem ordine, quo h. l. editio, sed addito : πρῶτον, quam vocem addunt etiam codices aliquot hoc loco. Sunt autem hi tres libri in fronte Enneadis VI. collocati, numeris XLI. XLII. et

XLIII. consignandi, si temporis rationem in eas, quo singuli scripti sunt. Pertinent ū ad doctrinam *Categoriarum*. Hujus initia hoc magis a nobis hic adumbranda sunt, quod Plotinus hæc in re ab Aristotelis auctoritate digressus ad antiquorum rationem se magis aggregavit. Inventa est ea a Pythagoricis, quod et per se probabile

est, si horum philosophandi modum respicias (cf. Buhle in Hist. Philosoph. I. p. 227.) et firmatur testimoniis Simplicii et Boëthii; quorum ille præf. in Categorias: Ἀρχύτου τοῦ Πυθαγορικῆ καὶ πρὸ Ἀριστοτέλους τὴν εἰς δέκα τῶν πρώτων γενῶν ποιησαμένου διαίρεσιν ἐν τῷ βιβλίῳ, ὃ περὶ τοῦ παντὸς ἐπέγραψε. Qui liber idem videtur atque ille, quem alii καθόλου λόγους appellant, magno Ger. Vossio de Logica IV. 7. 2. (Opp. Vol. III. p. 213.) Themiſtius quidem, inventum illud suo Aristoteli vindicare studens, Archytam juniorem Peripateticum illius libelli auctorem prodit, neque tamen persuadet. Alia quæstio est, utrum iste libellus, qui hodieque exstat, et quem post alios nuper in Opusculis Græcorum veterum sententiosus et moralibus Vol. II. p. 273. sqq. edidit Jo. Conr. Orellius Lips. 1821. hoc titulo inscriptus: Ἀρχύτου καθολικοὶ λόγοι δέκα, iste igitur utrum Archytæ illius Pythagorei sit, an alius hominis, qui nobis fucum facere voluerit. Quod posterius ut suspicemur, facit maxime illud, quod quæ Simplicius ex Archyteis Categoriis in medium profert, (exhibebimus autem ex hoc Aristotelis interprete aliisque plures locos ad hunc Plotini librum suis quosque locis) ea in isto libello non reperiuntur. (Vid. Fabricii Biblioth. Græc. Vol. I. p. 834. ed. Harles. Utramque quæstionem non distinxit Josephus Navarro in Tentamine de Archytæ Tarentini Vita et

Scriptis. Havniæ 1820. p. 40. sq.) Atque ut Archytas Tarentinus primus scripsit de *prædicamentis* (περὶ Κατηγοριῶν), ita Clinomachus Thurius primus scripsisse fertur de *prædicatis* (Diog. Laërt. II. 112: Κλεινομάχος τε ὁ Θούριος, ὃς πρῶτος περὶ ἀξιωματῶν καὶ κατηγορημάτων — συνέγραψε. Quæ quum ad verbum mutuatus sit a Ger. Vossio l. l. Navarro p. 37, debebat etiam illud ex eodem addere: falso hæc versa esse a Diogenis interprete: *de prædicamentis*. Nam κατηγορίαι sunt, vocantur certe a Boëthio, *prædicamenta*: κατηγορήματα, *prædicata*. Hæc etiam κατηγορούμενα et *prædicabilia* atque συμβάματα dicuntur. Vid. Voss. l. l. et confer Wyttenbachii Præcepta Philosophiæ Logicæ I. 3. 2. p. 39. sq. Ceterum hic Clinomachus, qui e disciplina Euclidis Megarici profectus dicitur, apud eundem Vossium de Historicis Græcis II. 16. vel in novissima editione perperam *Clitomachus* scribitur. Clinomachum eundem novit etiam Suidas in Πύρρων Vol. III. p. 246. Kust. Plato deinde quinque entis genera (τὰ γένη τοῦ ὄντος) posuit (vid. Sophist. p. 255. e. sqq.) quæ Plotinus in his libris explicare et confirmare instituit (Vid. infra ad p. 602. A.) Aristotelis Categoriis decem ita exemplis adscriptis illustrat Anonymus in Cod. nostro Heidelb.—Palatino Nr. 132. (Vid. nostr. Meletemm. I. p. 8.):

οὐσία.	ποσόν.	ποιόν.	πρὸς τι.	ποῦ.
Ἀνδροϊκός.	μέγας.	πιστός.	υἱὸς Παλαιολόγου	ἐν Κωνσταντινουπόλει.
ποτέ.	κεῖσθαι	ἔχει (leg. ἔχειν.)	ποιεῖν.	πάσχειν.
νῦν.	ἐστῶς.	ὀπλισμένος.	βασιλεύει.	βασιλευόμενος.

Cf. Aristotel. Categg. c. 2. p. 24. Sylb. et Suid. II. p. 278. Kust. qui tamen Alexandrum fortasse secutus in Topp. Aristotelis extrema ita ordinat: ποιεῖν, πάσχειν, κείσθαι, ἔχειν. et pariter Wyttenbach. in Præceptt. Philos. Log. l. l.: “*Substantia, Quantitas, Qualitas, Relatio, Actio, Passio, Ubi, Quando, Situs, Habitus:*” quibus quinque *Prædicabilia* subjicit: “*Genus, Spatium, Differentia, Proprium, Accidens.*” Post Aristotelem de Categoriis libros conscripserant Theophrastus, Eudemus, Phanas (vid. Buhlii Argumentum Categoriarum Aristotelis p. 434. sq.) Commentarios vel Isagogas in easdem fecerunt Androni-

eus Rhodius, Porphyrius, Ammonius Hermiæ, Simplicius et Boëthius. Porphyrium quod attinet, licet in codicibus Palatinis hunc titulum Parisius repperit: Πορφυρίου Φοινίκος εἰσαγωγὴ, μαθητοῦ Πλωτίνου τοῦ Λυκοπολίτου: nulla tamen in hujus Isagoge Plotini mentio injicitur, secus atque in reliquis commentariis, præsertim Simplicii fit. In hanc Porphyrii Isagogen commentarius exstat Photii, unde flosculum decerpsi (e Cod. Monac. nr. 222.) in Meletemm. l. l. Ibidem exhibui locum Dexippi e Cod. Laurentiano-Mediceo nr. 33. descriptum. Plura ex aliis etiam Codicibus exhibebimus, horum librorum expli-

candorum causa, in hac nostra editione Enneadum. De illo *Dexippo* hæc nos docet Ger. Vosius de Logica l. l. p. 213: “Categoriarum Archytæ meminit Dexippus lib. I. c. 6. item lib. III. c. 1. ubi ait, in eo Aristotelem ab Archyta recessisse, quod *quantitati* proximum a *substantia* locum tribuerit, non *qualitati*, ut *Archytas*, *cujus sententium magis probabat Plotinus*. Est hic *Dexippus Heremius* Atheniensis, qui sub Aureliano et Probo Imp. p. vixit, dux bello egregius, Iamblichii discipulus qui præter *librum de Categoriis adversus Plotinum*, (Hunc solum se legisse dicit Jo. Tzetzes Chiliad. IX. Histor. 274. v. 497—499:

Δέξιππος ὁ φιλόσοφος, μύστης ὢν Ἰαμβλίχου,

Πολλὰ μὲν συνεγράψατο καὶ ἕτερα βιβλία,

Ἐν τῷ ἐνὶ ἐνέτυχον τῷ εἰς κατηγορίας. [An leg. ἐν τοῖς?])

etiam res Macedonicas ac Scythicas literis consignavit. Qua de re pluribus dixi III. Lib. de Historicis Græcis cap. 16. “Ac proinde ex ipsa Platonicorum adeoque Plotinorum familia adversus Plotinum Aristoteli exstiterat vindex. Quam ob rem consultum duximus in annotatione in hos Plotinianos libros et reliquorum locos apponere, qui Plotini mentionem faciunt, Aristotelis interpretum veterum, et vero ipsius quoque Dexippi, quo et Plotini ratio in hac Categoriarum doctrina cum Archytæ, Platonis Aristotelisque ratione comparari queat et intelligi, quomodo pro Aristotele contra Plotinum rursus causam dixerint posteriores philosophi Græci. Plura de Dexippo diximus in Prolegomenis ad §. VII. not. 3. Simplicius (in Categorr. Aristot. Ed. Basil. 1551. fol.) Fol. 1. a. enumeratis cæteris philosophis, qui vario consilio de Categoriis Aristotelis scripserint, de Plotino ita: Πλωτῖνος δὲ ὁ μέγας ἐπὶ τούτοις τὰς πραγματειωδεστέρας ἐξετάσεις ἐν τρισὶν ὅλοις βιβλίοις τοῖς περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος ἐπιγεγραμμένοις τῷ τῶν κατηγοριῶν βιβλίῳ προσήγαγε. . . Καὶ Δέξιππος δὲ ὁ Ἰαμβλίχου καὶ αὐτὸς μὲν τὸ τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλίον συντόμως ἐξηγήσατο· προηγουμένως δὲ τὰς Πλωτῖνου ἀπορίας ὡς ἐν διαλόγῳ προτεινομένης αὐτῷ διαλύειν προτίθεται. (Nota transcribentis: Plotinus in libro cui titulus erat: *περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος*, dubitationes de Categoriis Aristotelis collegerat. Itaque si ἀποριῶν Plotini in nostro libro mentio fit, veri simile eas ex allato libro sumtas esse qui

nonnunquam etiam a Simplicio nominatur (vid. fol. 32. b.). A Plotino autem Categoriæ ipsæ *γένη τοῦ ὄντος* vocantur. (vid. fol. 4. b.) Ubi Simplicius de variis modis agit, quibus hic liber Aristotelis inscribatur, Οἱ δὲ, ait, *περὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος ἢ περὶ τῶν δέκα γενῶν ἐπιγράφοντες*, ὡσπερ καὶ Πλωτῖνῳ δοκεῖ ἐν τῇ πρὸς αὐτὸς ἀντιλογία, πρὸς τὰ πράγματα ἀφορῶσι μόνον, ἀλλ’ οὐ πρὸς τὸν λογιστικὸν σκοπὸν· τὰ γὰρ γένη τοῦ ὄντος αὐτὰ τὰ πράγματά ἐστιν. Intelligentiæ adjuvandæ causa arriponam locum ex Porphyrii Isagoge in Categoriis c. II. p. 384. Buhlii: *Λέγεται γὰρ τὸ μὲν γενικώτατον κατὰ πάντων τῶν ὑφ’ αὐτὸ γενῶν τε καὶ εἰδῶν καὶ ἀτόμων· τὸ δὲ γένος τὸ πρὸ τοῦ εἰδικωτάτου κατὰ πάντων τῶν εἰδικωτάτων, καὶ ἀτόμων, τὸ δὲ μόνον εἶδος κατὰ πάντων τῶν ἀτόμων· τὸ δὲ ἄτομον ἐφ’ ἐνὸς μόνου τῶν κατὰ μέρος.*—Περιέχεται οὖν τὸ μὲν ἄτομον ὑπὸ τοῦ εἶδους, τὸ δὲ εἶδος ὑπὸ τοῦ γένους, ὅλον γὰρ τι τὸ γένος· τὸ δὲ ἄτομον μέρος· τὸ δὲ εἶδος καὶ ὅλον καὶ μέρος. “Dicitur enim generalissimum de omnibus sub ipso *generibus, speciebus* et *individuis*: Genus autem, quod ante specialissimum est, de omnibus specialissimis et individuis; individuum vero de uno solo particulari.—Continetur ergo individuum sub specie, species sub genere. Nam totum quid genus est; individuum autem pars est; species vero et totum et pars.” Plura ex hoc loco exhibuimus ad Olympiodorum in Alcib. pr. c. 34. p. 204. quem confer. E recentioribus, ut hoc quoque delibem, de Dialectica. Plotini, et quid in oppugnandis placitis Aristoteleæ Categoriarum doctrinæ reprehenderit, hic philosophus, paucis egit Brucker. in Hist. Crit. Philos. T. II. p. 393. Pluribus eadem persecutus est Tennemann. in Hist. Philos. VI. p. 175. sqq., qui et alia et hæc potissimum monstrare instituit, primum inter philosophos Plotinum in Stagiritæ decem Categoriis nonnulla recte reprehendere, idque eum maxime agere, ut doceat, eas Categorias non esse primas notiones ontologicas, proinde secundo loco ipsum Plotinum operam dedisse, ut erueret primigenias notiones rerum, eoque scientiæ objectivæ, quæ dicitur, fundamenta jaceret. Genera autem (*τὰ γένη τοῦ ὄντος*) Plotinum ita accipi velle, ut sint notiones simplices neque aliunde ducendæ prædicatorum, quæ rebus (s. objectis) omnibus attribui debeant, et quæ principia sint constitu-

toria non scientiæ sive cognitionis, sed rerum ipsarum (Objectorum).—Atque hæc ipsa deinceps Kantianis telis configere ac conficere aggreditur Tennemannus.—Quod bellum a nobis, qui editoris munus recepimus, haudquaquam militabitur. Hæc philosophorum potius, qui systemata vel ædificant vel diruunt, militia esto. David Armenius philosophus MScr. in Aristotelis Categor. in Cod. Vat. n. 1023, aliisque:—Ἐξ τοίνυν ἐπιγραφαὶ φέρονται τοῦ παρόντος βιβλίου. οἱ μὲν γὰρ ἐπέγραψαν (ὑπέγρ. cod. Paris. 1900.) κατηγορίαι, ὡς αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης· οἱ δὲ περὶ τῶν κατηγοριῶν ὦν τινες ἐταίροι (ἕτεροι Pariss. omnes solenni vitio) τοῦ Ἀριστοτέλους· οἱ δὲ περὶ δέκα γενῶν τοῦ ὄντος, ὡς Πλωτίνος ἀντιλέγων ταῖς κατηγορίαις· οἱ δὲ περὶ τῶν τόπων (πρὸ τῶν τόπων Pariss. 1900. 1937. 1938 : in 1939. correctum), ὡς Ἀρχύτας ὁ Ταραντίνος· οἱ δὲ περὶ τῶν καθόλου λόγων, ὡς Ἀδραστος ὁ Ἀφροδισεὺς (Pariss. 1937. 1938. ἀφροδισεὺς. Sed legendum ὁ Ἀφροδισιεύς." *L. M. E. Sahune.*) ὁ περιπατητικός· νικᾷ δὲ πάσας ἢ τοῦ Ἀριστοτέλους. Idem in eadem c. II. §. 6. sq.—Ἄλλοι (sc. ἀποροῦσιν οἱ πλεονεξίαν κατηγοριῶν κατηγοροῦντες Krabinger.) διὰ τί μὴ τέσσαρες αἱ κατηγορίαι, ὡς φησιν ὁ Πλωτίνος (ὁ Πλωτίνος. sic aliquot Codd.), οὐσία, ποσὸν, ποιὸν, πρὸς τι. αἱ γὰρ λοιπαὶ ἐκ τῆς συμπλοκῆς τούτων ἐγένοντο (Monac. 99. ἐγένετο). καὶ λύει ὁ αὐτὸς λέγων, ὅτι καὶ σύνθετοί εἰσιν, ἀλλ' ὅν ἀπλή ἢ νόησις (ἢ σύνθεσις plures Codd.) αὐτῶν. ἄλλο δὲ εἶδος τοῦ ἀπλοῦ παρὰ τὸ σύνθετον, καὶ ἄλλο τὸ σύνθετον· ἄλλο γὰρ ἀνθρώπος εἶναι (in Paris. 1939. omissa sunt verba : ἄλλο δὲ εἶδος—εἶναι), καὶ ἄλλο ψυχὴ εἶναι (ψυχὴ εἶναι Krabing.) ἄλλο σώματι εἶναι, καὶ ἄλλο ἀνθρώπῳ εἶναι.

p. 1044, 13. "Ὅσα δὲ ἐξετάσαντες—ἐν γένεσιν ὀρισμένοι αὐτοὶ—οὔτε ἄπειρα ὅτι μήτε οἶόν τε μήτ' ἐπιστήμη ἂν γένοιτο.] Ita cum melioribus libris et Ficino locum correximus et explevimus. Mox γένη δὲ τινα—δέκα κ. τ. λ. Aristotelis Categorias respicere his verbis Plotinum non est quod comprobare studeamus post ea, quæ ad titulum huius libri posita sunt, ubi etiam de Archyta aliisque philosophis, qui summa entis genera constituerant, dictum est. De Aristotelis Categoriis ita Simplicius in eas fol. 7. β. edit. Basil. 1551 : καὶ γὰρ οἱ μὲν πρὸ τῶν τοπικῶν ἐπέγραψαν τὸ βιβλίον (Aristotelis Categoriarum) οἱ δὲ περὶ τῶν

γενῶν τοῦ ὄντος· ἄλλοι δὲ περὶ τῶν δέκα γενῶν· ἄλλοι δὲ κατηγορίαι δέκα· ἄλλοι δὲ κατηγορίαι, ὡς περὶ καὶ νῦν φέρεται.—Categoriarum mentionem etiam facit *Marius Victorinus* Exposition. in Ciceronis Rhetor. I. p. 130. ed. Capperonnerii : "Aristoteles, ait, res omnes, quæ in dictis et factis et in omni mundo aguntur, decem esse; quarum rerum nomina ponemus. Prima *substantia* est : deinde *quantitas, qualitas, ad aliquid, ubi, quando, situs, habere, facere, pati.*" Tum Græca subiicit.

p. 1045, 8. "Ὅτι γὰρ οὐ συνώνυμον τὸ ὄν—ἢ ὁμωνύμως] Vid. Aristotelis Categ. c. 1. quod inscribitur περὶ Ὅμωνύμων, Συνωνύμων, Παρωνύμων unde hæc excerpta subiiciam : "Ἄequivoca (ὁμωνύμα) vocantur, quorum commune solum vocabulum est, diversis inter se rerum notionibus, quæ ad illud explicandum pertinent; cuiusmodi est *animal* vocabulum, cum *hominem*, tum *pietam animalis speciem* significans."—"Ἐνίνοκα (συνώνυμα) autem dicuntur hæc, quorum et nomen commune, eademque, quæ nomini illi respondeat, explicatio est, quemadmodum *animal* tum *bovem* significat," &c. Cf. Simplicii Commentar. in Aristotelis Categor. fol. 7. ibique etiam laud. Iamblich. et Syrianus.—Plotinum tamen etiam ea dicere homonyma, quæ metaphoricè seu per *μετάληψιν* a mente ad corpora transferantur arbitratur *Steinhart* in *Quæstionib. De dialcetica Plotini ratione* p. 24. not. 80.

p. 1046, 13. εἰ τὸ ἴδιόν τις ἀποδοίη] De significationibus verbi ἀποδοῖναι in philosophorum disputationibus dictum est supra ad III. I. I. p. 228. C. D.

— 17. οἶον εἴ τις τὸ τῶν Ἡρακλειδῶν γένος ἐν τι λέγει κ. τ. λ.] Porphyrius Isagog. in Aristotel. Categor. c. II. p. 2. Sylb. p. 370—372. Buhlii : γένος γὰρ λέγεται καὶ ἡ τῶν ἐχόντων πως πρὸς ἐν τι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἄθροισις· καθ' ὃ σημαίνόμενον τὸ Ἡρακλειδῶν λέγεται γένος ἐκ τῆς ἀφ' ἐνὸς σχέσεως, λέγω δὴ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐχόντων πως πρὸς ἀλλήλους τὴν ἀπ' ἐκείνου οἰκειότητα, κατὰ ἀποτομὴν τὴν ἀπὸ τῶν ἄλλων γενῶν κεκλημένον.—Ἡρακλείδαι γὰρ λέγονται οἱ ἀπὸ γένους καταγόμενοι Ἡρακλέους κ. τ. λ. (Quæ verba Buhlius cum reliquis, usque ad ἀγχιστεῖς inclusive, uncinis inclusit, quod in Ed. Latina Veneta 1481. hæc leguntur : *Romani nam sunt, qui ex genere*

descendunt Romuli. Sed quis, qui veterum interpretum licentiam cognoverit, non videat, Romanum exemplum Græco exemplo substituere voluisse Romano sermone utentem interpretem?) μετὰ δὲ ταῦτα [καὶ] τὸ πλῆθος τῶν ἀπὸ μίᾳς ἀρχῆς οἶον [τοῦ] Ἡρακλέους, ὁ ἀφορίζοντες καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρίζοντες ἔφραμεν τὸ ὅλον ἄθροισμα Ἡρακλειδῶν γένος. Cf. Ammon. Dexipp. et Boëth. in Porphyr. Recentiorum interpretum miror neminem Plotiniani loci mentionem fecisse; unde tamen Porphyrius hujus exempli ansam arripuisse videri possit. An dicamus, hæc exempla Heraclidarum, Cæcropidarum &c. in hæc Categoriarum doctrina ad communes locos pertinuisse? Certe communis hic locus fuit in Oratorum Græcorum Rhetorumque orationibus, funebribus maxime. Vid. Himerii Orat. II. §. 3. 10. 11. et in eam annotata Wernsdorffio p. 374. 385. sq. Ad Heraclidarum res novum quid lucrati sumus ex Polybii Excerptis in Scriptorr. Vett. Collect. Vatic. Nova ed. Ang. Maii Tom. II. p. 386. Adjectivum Ἡρακλειος eximendum est ex Proclo in Platonis Cratylum §. 79. p. 42. Boisson. Exponit Philosophus de nominibus eorum, qui eorum numinum, a quibus appellati sint, virtutem suis etiam actionibus omnique vita prodant et celebrent, velut ii, qui Minerviæ serici (τῆς Ἀθηναϊκῆς σειρᾶς) adjuncti sint. Deinde, nonnullis interjectis pergit: Τὸν γοῦν Ἡρακλέα, φασίν, Ἀλκείδην προσαγορευόμενον ἀπὸ τῶν θνητῶν πατέρων ἢ Πυθία κέκληκεν Ἡρακλέα, διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἡρακλειοῦ τάξιν καὶ θεότητα συγγένειαν· θεὸς γὰρ δνόματος ἀνθρώπων μεταδιδοὺς εἰς τὴν ὄλην αὐτοῦ σειράν καὶ τὴν ζωὴν ἦν προβέβληται βλέπων τὴν πρόπουσαν τίθησιν ἐπωνυμίαν. Lege: διὰ τὴν πρὸς τὴν Ἡραϊάν τάξιν κ. τ. λ. Ad Junonium enim ordinem se composuerat Hercules, et ea dea ejus certaminum et gloriæ per certamina partæ auctor exstiterat: vid. Procl. ibid. §. 123. p. 78. Etymologie nomimis obloquitur Astyages Grammaticus, assentientibus Lexicographis veteribus. Vid. Etymol. Gud. p. 248. Orion. Theb. in Etymol. ibiq. Larcher. p. 69. Cf. Koesii Excerpta e Cod. Reg. Paris. ad Cale. Orionis p. 186. ed. Sturzii. Σειρῶν in similibus locis mentio frequentatur. Proclus p. 159. in Alcib. pr.: καὶ ἔχεις πάλιν ἐν ταῦθα τὴν σειράν τῶν ἀγαθοειδῶν αἰτίων ἐκφαινομένην. Ὁ μὲν γὰρ Σωκράτης εἰς δαί-

μονα ἀποβλέπει, ὁ δὲ δαίμων εἰς θεὸν οὗ ἔστιν ὄπαδός, καὶ συνάπτεσθαι (leg. συνάπτεται) τῷ θεῷ διὰ τοῦ δαιμονίου ὁ Σωκράτης. Eunapius in Excerpti. Historr. XVI. p. 264. (in A. Maii Nova Collect. Vatic. II.) de Juliano imperatore: ὡσπερ ὁ ἐκείνου (Πλάτωνος) Σωκράτης φησὶ, μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἀλλ' οὐ μετ' ἄλλου τῶν θεῶν. ταύτην (leg. ταύτη) καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἡλιακὴν βασιλείαν καὶ χρυσῆν σειράν ἀναφέρων καὶ συναπτόμενος.—In hanc rem disputat etiam Simplicius in Categorias Fol. 43. a.: Πλειόνων δὲ τῶν πρὸς τι λεγομένων ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ἐν ταῦθα ὡς τὸ μείζον καὶ διπλάσιον, καὶ ἕξις, καὶ ἀνάκλισις, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ ἄλλων δὲ ὑπ' αὐτοῦ παραδοθέντων, ὧν πρότερον ἐμνημονεύσαμεν, τῶν τε καθ' ὑπεροχὴν καὶ ἔλλειψιν, καὶ τῶν κατὰ δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν [leg. ἀδυναμίαν] καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων ἀπορεῖ ὁ Πλωτῖνος, τίς ἢ ἐν πᾶσι τούτοις κοινότης. Ἄρα γενικὴ τις, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, κατὰ τὴν εἰς ἐν ἀναφορὰν ὡς τοὺς Ἡρακλειδᾶς, εἰς ἓνα κοινὸν ἀναφέρεσθαι τὸν Ἡρακλέα φασί. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐφαπτόμενα τῶν ὑποκειμένων καὶ ἐχόντων τὴν σχέσιν, ὧν τὰ μὲν ἔστιν ἐν οὐσίᾳ, τὰ δὲ ἐν ποσῷ, τὰ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις, συναλλοιωθήσεται τοῖς ἄλλοις τὰ πρὸς τι· εἰ δὲ μηδεμίαν ἔχει κοινωμίαν πρὸς τὰ ἔχοντα τὴν σχέσιν, ἀλλ' ἄσχετός ἐστιν ἢ τῶν πρὸς τι κατηγορία, οὐχ ἕξις σχέσιν ἐκείνη, οὐδὲ ἔσται πρὸς τι οὐδὲ τούτων κοινότης ἐκείνη· Μήποτε οὖν οὐδὲ συναλλοιωθῆσθαι δεῖ τοῖς πράγμασιν, οὔτε παντάπασιν αὐτῶν ἀπέχεσθαι, ἀλλ' ἅμα ἐξηρημένω τῶν διαφερόντων τὴν πρὸς ἄλληλα κοινωμίαν συνέχει κατ' αὐτὴν τὴν τῆς σχέσεως ιδιότητα. καὶ γὰρ εἰ τοῖς διαφέρουσι, καὶ ἀντιδιαουμένοις ἐν ὄν τὸ αὐτὸ πανταχοῦ πάρεστι, χωριστὸν ἔσται καὶ κρεῖττον τῶν ἐναντίων, ὥστε οὐ, κἂν ἕως ἐνὸς αὐτῶν κατέχοιτο, οὐδὲ ἐμποδίζοιτο καὶ τῷ ἑτέρῳ παρεῖναι. εἰ δὲ ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅσαι ἂν ὦσι καὶ ὅποια διαφοραὶ τῶν πρὸς τι, πᾶσαι ὑπὸ μίαν τὴν χωριστὴν ταχθήσονται κατηγορίαν, μηδαμῶς ἐκείνης ὑπὸ τῆς διαφορᾶς τῶν μετεχόντων αὐτῆς ἐξισταμένης ἀφ' ἑαυτῆς. Ἔτερον δὲ ἀποροῦσι κ. τ. λ.

p. 1048, 1. Ἀριθμὸν δὲ πρῶτον ποσὸν λέγουσιν.] De numeris est peculiaris liber philosophi nostri, sextus hujus Enneadis, ubi vid. annotatt. in titulum et ipsa capita. Hoc loco exedit et refutare studet Plotinus Aristotelis Categoriarum caput quartum, quod inscribitur περὶ ποσοῦ, et ita incipit (p. 30. sq. Syll.): τοῦ δὲ ποσοῦ τὸ μὲν ἔστι διωρισμένον τὸ δὲ συνεχές· καὶ τὸ μὲν ἐκ θέσι-

ἐχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων συν-
έστηκε, τὸ δὲ ἐξ οὐκ ἐχόντων θέσει. Ἔστι δὲ διω-
ρισμένον μὲν [οἶον] ἀριθμὸς καὶ λόγος· συνεχὲς δὲ
[οἶον] γραμμὴ, ἐπιφάνεια, σῶμα. ἔτι δὲ παρὰ ταῦτα
τόπος καὶ χρόνος. Cf. *Metaphys.* IV. 13. p. 86. sq.
Sylb. et *Simplicium in Categg.* l. 1. fol. 31.

p. 1049, 11. Αὐτοὶ τε διὰ τί ποσόν;] *Simplicius*
in *Categg.* Fol. 32. b: ἔτι δὲ ὁ Πλωτῖνος ζητεῖ ἐν
τῷ πρώτῳ περὶ τοῦ ὄντος εἰ τὸ συνεχὲς ποσόν ἐστίν,
οὐκ ἔστι τὸ διωρισμένον ποσόν· εἰ δὲ ἄμφω ποσὰ,
δεικτέον, τί τὸ ἐν ἀμφοτέροις κοινόν· καὶ λύει τὴν
ζήτησιν ἐν τῷ τρίτῳ λέγων (cf. hujus *Enneadis*
lib. III. c. 13. p. 628.) ὅτι κοινῶν αὐτοῖς ἐστὶ, τὸ
ποσόνδε, δηλονότι τὸ ὡς μέτρον καὶ ὡς πέρασ θεω-
ρούμενον, καθὸ ποσόν ἕκαστον γινώσκεται τοῦτο
γὰρ οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῷ μεγέθει ἐνεδόθη ὡς τισὶ
δοκεῖ, ἀλλ' ἐστὶν ἴδιον μέτρον καὶ τοῦ ἠνωμένου τε
καὶ τοῦ ἀλληλουχουμένου, καὶ ἔτι μέντοι τοῦ διωρισ-
μένου. ἰδία γὰρ καὶ φύσις ἕκαστῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ
παντὶ κόσμῳ θεωρεῖται. τοῦ μὲν συνεχοῦς ἡ φύσις,
ἢ καλεῖται μέγεθος, κατὰ ἔνωσιν καὶ ἀλληλουχίαν·
τοῦ δὲ διωρισμένου ἢ τις καλεῖται πλήθος, κατὰ σω-
ρείαν καὶ παράθεσιν. καὶ γὰρ κατὰ μὲν τὴν τοῦ με-
γέθους οὐσίαν, εἰς ὃν κόσμος ἐστὶ τε καὶ νοεῖται
σφαιρικὸς καὶ συμπεφυκὸς ἑαυτῷ, διατεταμένος τε
καὶ ἀλληλουχούμενος. κατὰ δὲ τὸ πλήθος, ἦτε σύν-
ταξις καὶ ἡ διακόσμησις ἢ ἐκ ποσῶνδε φέρε εἰπεῖν
στοιχείων, καὶ ζῶων ἢ φυτῶν θεωρεῖται, καὶ ἐναντι-
οτήτων ἢ ὁμοιοτήτων τόσων καὶ τόσων· εἰ οὖν ἐν
ταῖς εἰκόσων οὕτω ταῦτα κεχωρίσται, πολὺ πρότερον
ἐν τοῖς νοουμένοις γένεσι· καὶ πρὸ τούτων, ἐν τοῖς
καθ' αὐτὰ αὐλοῖς εἶδεσι διέστηκε κοινὸν ἔχοντα, ὡς
εἴρηται τὸ μέτρον καὶ πέρασ. Ἐγκαλοῦσι δὲ οἱ περὶ
τὸν Λούκιον καὶ Νικόστρατον τῇ διαιρέσει κ. τ. λ.

p. 1050, 11. οὐκ ἂν κοινόν τι ἔχοιεν πρὸς τού-
τους ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἢ ὄνομα μόνον.] Ita eum duo-
bus præstantioribus libris scripsimus. De locu-
tione ὄνομα μόνον diximus ad IV. 3. 2. p. 373. E.

— 14. μετρεῖται μὲν γὰρ (λόγος)· ἀλλὰ λόγος
ὦν ποσόνδε ἐστίν. ἢ δὲ λόγος, οὐ ποσόν· σημαντι-
κὸν γὰρ, ὡσπερ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ῥῆμα—ἢ δὲ πληγὴ
μᾶλλον ὁ λόγος κ. τ. λ.] Ita bonorum librorum
auctoritate hunc locum constituimus. Aristoteles
Categor. IV. p. 31. Sylb.: ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ λό-
γος [τῶν διωρισμένων ἐστίν.] ὅτι μὲν γὰρ ἐστὶ πο-
σόν ὁ λόγος, φαερόν· καταμετρεῖται γὰρ συλλαβῇ
βραχεία καὶ μακρᾷ λέγω δὲ τὸν μετὰ φωνῆς λόγον
γινόμενον κ. τ. λ. Definitionem λόγου (orationis)

mature tentarunt philosophi, Stoici alii. Plato
in *Theæteto* p. 206. c. d. p. 313. Bekk. hanc ponit:
Σω. φέρε δὴ, τί (alii et Heindf. τίνα, sed Bekkeri
lectionem confirmant Cod. Bodleian. et Darmst.)
ποτὲ βούλεται τὸν λόγον ἡμῶν σημαίνειν;
τριῶν γὰρ ἐν τί μοι δοκεῖ λέγειν. Θεαι. τίνων δὴ;
Σω. τὸ μὲν πρῶτον εἴη ἂν τὸ τὴν αὐτοῦ (αὐτοῦ
Heindf. et Cod. Darmst.) διάνοιαν ἐμφανῆ ποιεῖν
διὰ φωνῆς μετὰ ῥημάτων τε καὶ ὀνομάτων ὡσπερ
εἰς κάτοπτρον ἢ ὕδωρ τὴν δόξαν εἰς τὴν διὰ τοῦ στόμα-
τος ῥοήν. ἢ (ἢ Cod. Darmst.) οὐ δοκεῖ σοι τὸ τοι-
οῦτον (τ. τοιοῦτο Darmst.) λόγος εἶναι; Respicit
tamen etiam Plotinus hanc Stagiritæ definitio-
nem περὶ Ἑρμηνείας c. IV. p. 59. Sylb.: Λόγος
δὲ ἐστὶ φωνῆ σημαντικῆ, ἧς τῶν μερῶν τι σημαντι-
κὸν ἐστὶ κεχωρισμένον· ὡς φάσις, ἀλλ' οὐχ ὡς κα-
τάφασις [ἢ ἀπόφασις· λέγω] οἶον, ἄνθρωπος σημα-
νει μὲν τι, ἀλλ' οὐχ ὅτι ἐστίν ἢ οὐκ ἔστιν· ἀλλ'
ἔσται κατάφασις ἢ ἀπόφασις, ἐὰν προστεθῇ τι. At-
que hanc veram definitionem esse pronuntiat G.
Jo. Vossius in *Aristareho* C. I. p. 366. (Opp.
Tom. II.) e Charisio, Diomede Priscianoque
alias simul apponens definitiones. Tu confer
præterea Porphyrium et *Simplicium in Categorr.*
l. 1. et *Ammonium in περὶ Ἑρμην.* l. 1. *Olympiodorus*
in *Plat. Alcib. pr.* p. 66: ὅτι πρόσωπον τῆς
ἀπηχῆσεως ὁ λόγος. Idem *Cap. VI.* p. 53. de
Apolline Delphico vaticinante: ὅτι οὐ πληγὴ μόνον
ἀέρος ταῦτα ἔλεγε καὶ φωνῆ, ἀλλὰ ζωτικῶς καὶ
ἐνθέως, quæ cum Plotinianis B. lin. 5. sq. εἰ δὲ
μὴ κατὰ τὴν πληγὴν ἢ φωνῆ, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀέρα
componenda sunt.

p. 1051, 7. ἐκ τῆς σημαντικῆς εἰς συσσημαντικὸν
ἐκέλης τῆς κατηγορίας] Ita pro eis σημαντικὸν
scripsimus cum Ficino ex Codd. bonorum vesti-
giis. Hujus Adjectivi exemplum unicum lau-
datur ex *Etymol. M.* p. 649. 20. Heidelberg. p.
588. Lips. Ei igitur hoc Plotinianum accedat,
et Schneideri Lexico hæc vox addatur. Mox
eum libris nostris plurimis dedimus ἐνιαύσιος pro
ἐνιαυσιαῖος editionis et ἐφαπτομένη pro ἐφ' ἀπτο-
μένη, denique post τὰ μετέχοντα ex libris nostris
adjecimus πάντα. Respicit autem in hoc loco de
Tempore Aristotelis hæc in *Categorr.* IV. 6:
Ἔστι δὲ καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῶν τοιοῦτων· ὁ
γὰρ ἰὺν χρόνος συνάπτει πρὸς τε τὸν παρεληλυθότα
καὶ πρὸς τὸν μέλλοντα. Exempla quoque v. c. ὁ
τρίτηχως in fine *Capitis quinti* Plotiniani ex Ari-

stotelis Categg. desumpta sunt. Cf. IV. 12. Quod semel monuisse sufficiat, ne magnam Categoriarum libelli partem in nostras Annotationes transferre cogamur.

p. 1052, 1. Τὸ δὲ πρὸς τι κ. τ. λ.] Aristotelis Categg. V. 1: Πρὸς τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται, ὅσα αὐτὰ, ἅπερ ἔστιν, ἐτέρων εἶναι λέγεται, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως πρὸς ἕτερον.

p. 1053, 10. καὶ ἐπὶ διαθέσεως ὡσαύτως· τί οὖν ἂν εἴη παρὰ ταῦτα τὰ πρὸς ἄλληλα, ἢ ἡμῶν τὴν παράθεσιν νοούντων; τὸ δ' ὑπέρεχον τὸ μὲν τοσόδε μέγεθος—ὁ δὲ δεξιὸς—τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερὸν ἐνόησαμεν.] Ita Codicum nostrorum ope cum Ficino hunc locum integravimus et correximus. Extrema hujus capituli: τὸ δὲ πρότερον καὶ ὕστερον ἡμεῖς ὡσαύτως proxime videntur ad ea accedere, quæ recentī memoria Regiomontanus philosophus Kantius in eo loco Critices, quem transcendentelem Æstheticam appellavit, de Tempore et Spatio tanquam formis contemplationis nostræ (Formen unserer Anschauung) exposuit.

p. 1055, 15. πατὴρ ἀπελθόντος—ὁμοίως οὗτος τῷ τεθνηκότι] Supra I. 4. 7. p. 34. F. ἀπελθεῖν de morte voluntaria posuit Plotinus. Hoc loco simpliciter est *mori*, ut apud Diogen. Laërt. II. 6: Σωκράτους δ' ἀπελθόντος (cf. Annot. nostr. supra in I. 4. 7. p. 34. D., pro quo etiam ἀπελθεῖν vel ἀπέιναι εἰς τὸ χρεῶν usurpant scriptores (Vid. Wyttenbach. ad Plutarch. Consolat. Apollon. p. 753. sq.) et ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων Diog. Laërt. VII. 184. cf. Bagnet. ad Chrysippi Reliquias p. 39. sq. not. 69.

p. 1056, 4. Ἄρ' οὖν τὰς σχέσεις ταύτη διαιρετέον, ἦ] Ita ex libris cum Ficino reposuimus pro ἄρ'—ἦ. Idem interpres mox non expressit θεωρεῖν post *κειμένην*, igitur in versione adjecimus *si contempleris*. Deinde eum eodem Ficino ex Codd. dedimus: τὰ δὲ—ἢ αἰέ πως (pro πρὸς) τὴν σχέσιν καὶ εἶχε καὶ πρὸ τοῦ (pro πρὸς) τὴν ἐτοιμότητα.

—5. ἀργὸν τὴν σχέσιν] Cf. annot. mea in Procli Inst. Theol. p. 180. et cf. infra p. 582.

p. 1057, 7. τοῦ γὰρ διπλάσιον εἶναι τὸ διπλάσιον αὐτὸ αἴτιον· τῷ δὲ, τὸ ἥμισυ] Bini libri τὸ δὲ τὸ ἥμισυ. Videtur scribendum τοῦ δὲ (sc. ἥμισυ εἶναι) τὸ ἥμισυ.

p. 1058, 17. Τὴν δὲ ποιότητα ἀφ' ἧς ὁ λεγόμενος κ. τ. λ.] Simplicius in Categorias, postquam aliorum sententias περὶ κοινου τοῦ ποιότητος explicuit

(Fol. 57. b. 20.) de Plotino refert: Ὁ δὲ Πλωτῖνος τὸ κοινὸν τῆς ποιότητος δύναμι· εἶναι ἔθετο, ἀφ' ἧς τὸ ἔχον δύναται ἢ δύναται. πάσαις γὰρ ἐφαρμόζειν τοῦτο ταῖς τέτρασι ποιότησι. καὶ ὅτι μὲν ὡς μοναχῶς χρῆται τῇ δυνάμει καὶ τὸ δύνασθαι, καίτοι πλεοναχῶς αὐτῶν εἰωθότον κατηγορεῖσθαι, πρόδηλον. ἐκάστη γὰρ τῶν κατηγοριῶν ἐφαρμόττει τοῦτο. ἐκεῖνο δὲ ἐπιστῆσαι χρὴ μήποτε εἰς τὸ αὐτὸ περιεδράμηκεν ἡμῖν ἢ ἀπορία. ἦν μὲν γὰρ τὸ ζητούμενον, εἰ πολλαχῶς λεγομένης αὐτῆς, οὐδὲν ἔστι κοινόν, τὴν δὲ δύναμιν ἀπὸ τῆς ποιότητος μεταλαμβάνοντες, οὐδὲν πλέον πεποιηκέναι δοκοῦμεν. εἴπερ γὰρ ὁμωμῶς καὶ αὐτὴ λέγεται, καὶ πάλιν ὡσπερ τῆς ποιότητος τὸ κοινὸν δύσκολον εὑρεῖν, οὕτω καὶ τῆς δυνάμεως τί ποτέ ἐστι τὸ γένος οὐ ῥάδιον συλλογίσασθαι. καὶ ἴσως ἀληθὴς ὁ τοῦ Πλωτῖνου λόγος. διότι γὰρ μέση ἔστιν ἡ ποιότης τῶν τε ἐπικτήτων συμβεβηκότων, καὶ τῶν αὐτοφυῶν οὐσιῶν, διὰ τοῦτο τῇ δυνάμει ἔοικε μέσην καὶ αὐτὴ τὴν φύσιν ἐχούση. καὶ διότι μὲν κοινωνεῖ τῆς τοῦ εἶδους οὐσίας ὁπωσοῦν, διὰ τοῦτο καθ' ἕνα κοινὸν λόγον χαρακτηρίζεται. ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς ἐπιγεννηματικῆς κατηγορίας συμμετέσχηκεν, ὡσπερ ἢ τοῦ κείσθαι καὶ ἔχειν κατηγορία, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὴ προσλαμβάνει τὸ πλεοναχῶς λέγεσθαι. ὡσπερ καὶ ἡ δύναμις. καὶ γὰρ ἐπὶ ταύτης τὸ πλεοναχῶς λεγόμενον αὐτῆς, ἀπ' αὐτῆς ἔχει τὸ κοινὸν συνυπάρχον, ἢ τῷ ἀφ' ἐνὸς ἢ πρὸς ἓν συντεταχθαι, ἢ τῷ περὶ τὸ αὐτὸ ποιεῖσθαι τὴν ὕφεσιν τῆς δυνάμεως. In sequentibus transit Simplicius ad divisionem δυνάμεων, neque amplius de Plotino sermo est usque ad fol. 58. a. 23. ubi legitur: Ἄλλ' εἰ ἡ δύναμις τοιαύτη, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, αἱ ἀδυναμίαι οὐκέτι ἔσονται ποιότητες· εἰ δὲ ποιότητες καὶ αὐταὶ, οὐκ ἐφαρμόσει κατὰ πασῶν ὁ τῆς ποιότητος διορισμός. πρὸς δὲ τοῦτο ἀναγκαῖον διελέσθαι, πῶς λέγεται δύναμις καὶ ἀδυναμία. εἰ μὲν γὰρ ὡς οἱ Στωϊκοὶ ἀποδιδόασιν, δύναμις ἔστιν ἡ πλειόνων ἐποιστικὴ συμπτωμάτων, ὡς ἡ φρόνησις τοῦ τε φρονίμως περιπατεῖν, καὶ τοῦ φρονίμως διαλέγεσθαι, ἔσονται κατὰ τὸν τοιοῦτον διορισμόν, καὶ αἱ νῦν λεγόμεναι ἀδυναμίαι, δυνάμεις· καὶ γὰρ αἱ ἀτεχνία πλείονα διαπτώματα ἐπιφέρουσιν· εἰ μὲν τοι κατ' ἄλλην διάταξιν τῶν Στωϊκῶν λέγοιτο δύναμις, ἢ πλειόνων ἐποιστικῆ συμπτωμάτων, καὶ κατακρατοῦσα τῶν ὑποτασσομένων ἐνεργειῶν, καὶ οὕτως ἐφαρμόττει ὁ τοῦ Πλωτῖνου ὅρος. καὶ γὰρ ἡ κακία ἀδυναμία οὐσα κατὰ τὸν τῶν Στωϊκῶν ὅρον κατακρατεῖ τῶν οικείων ἐνεργειῶν καὶ αἱ μέσαι τέχναι, ὡς ἂν ἀποπίπτουσαι

τοῦ βεβραϊῶς ἐνεργεῖν, ὅμως τοιαῦτα εἰσιν, ἀφ' ὧν τὸ ἔχον δύναται ἢ δύναται, ὥστε αἱ τοιαῦτα ἀδυναμία περιέχονται ἐν τῇ κατὰ τὴν ποιότητα δυνάμει. εἰ δὲ καὶ κατὰ Ἀριστοτέλην τὸ πολλαχῶς τῆς δυνάμεως διελόμεθα, καὶ οὕτως ὁ τοῦ Πλωτίνου λόγος καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως συνθήσεται, καὶ ἐπὶ τῆς ἀδυναμίας. ἐξαχῶς τοῖνυν λεγομένης παρ' αὐτοῦ τῆς δυνάμεως, ἄλλη μὲν ἐστὶν ἢ ἀπὸ τοῦ δυνάμει, καθ' ἣν οἶόν τε ἐν ἐπιτηδειότητι εἶναι, ὡς δυνατὸς ὁ παῖς ἀναγνώναι, ὡς ἐπιτηδειότητα ἔχων. καὶ ἄλλη ἢ τῆς ἐπιτηδειότητος τελειότης, ἀρχὴ οὐσα κινήσεως, ὡς δυνατὸς ἀναγνώναι, ὁ γράμματα εἰδῶς· αὕτη δὲ ἢ δύναμις, καὶ ἐντελέχεια λέγεται, καὶ πρὸς ταύτην ἀτελής ἢ πρώτη δύναμις καὶ ἀδυναμία ἐστὶν ὑπὸ τῆς ἀτελεῦς δυνάμεως περιεχομένη· ἄλλως δὲ λέγονται παρ' αὐτῷ δυνάμεις, ἢ τε ποιητικὴ καὶ ἢ παθητικὴ, ἢ μὲν, ὅτι ἀπ' αὐτῆς εἰς ἕτερον, ἢ δὲ, ὅτι ἀφ' ἑτέρου εἰς αὐτό. καὶ πάλιν ἢ ἐν τῷ πάσχειν δύναμις ἀδυναμία ἐστὶν τοῦ ποιεῖν, ἐν ἑτέρῳ δυνάμει οὐσα, τῇ κατὰ τὸ πάσχειν· ἄλλως δὲ πάλιν δύναμιν λέγει, καθ' ἣν μόνος τις ἢ κάλλιον τῶν ἄλλων ποιεῖ, ὡς ὁ βαδίζων ὅσον οὐκ ἄλλος, καὶ ὁ διορηξάμενος πέλαιος ὅσον οὐκ ἕτερος, καὶ πάλιν ἢ ἀντίθετος ταύτην· τὸ γὰρ δυνάμενόν τι χεῖρον παθεῖν λέγομεν ἔχειν τούτου δύναμιν, ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ φθαρῆναι. καὶ δῆλον ὅτι στερησίς ἐστιν ἢ δύναμις αὕτη, καὶ οὕτως ἢ ἀδυναμία τῶν βελτιόνων δύναμις ἐστὶν πρὸς τὰ χεῖρονα, καὶ καθόλου ἢ ἑτέρων ἀδυναμία ἄλλων ἐστὶν δύναμις, καὶ οὐκ ἐξίσταται παντάπασιν ἢ ἀδυναμία τοῦ λόγον τῆς δυνάμεως, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ κρατεῖται. τὰ γὰρ ἀτελή συνείληπται ἐν τοῖς τελείοις· ἀπ' αὐτῶν γὰρ ἔχει τὴν αἰτίαν τοῦ εἶναι· καὶ αἱ ἀδυναμίας οὖν περιέχονται ἐν τῷ τῆς δυνάμεως λόγῳ ὡς ἂν τῆς πρωτίστης καὶ τελειοτάτης δυνάμεως, καὶ ἐπὶ τὰ ἀσθενέστερα διηκούσης. διὰ τοῦτο καὶ ἢ ἀρετὴ γινώσκει τὴν κακίαν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἢ ποιότης τὰς ἀδυναμίας περιέξει, διὰ τὸ καὶ ταύτας ὅποιασούν εἶναι δυνάμεις. ἢ καὶ αἱ ἀδυναμίας καὶ αἱ στερήσεις, δυνάμεις κατὰ τοῦτο λέγονται, ὅτι ποιοῦσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα, ποιότητες οὐσαι καὶ αὐταί, καὶ ποιοὺς παρεχόμεναι τοὺς ἔχοντας, καὶ μορφὰς ἐπάγουσαι, εἰ καὶ ἀσχήμονας, καὶ διότι μὲν ποιοὺς παρέχονται τοὺς μετέχοντας αὐτῶν, ποιότητες λέγονται. καθ' ὅσον δὲ καὶ τὰ οἰκεία ἔργα ἀποτελοῦσι, βῆθησονται καὶ δυνάμεις. ὅλως δὲ καθ' ἑκάστην κατηγορίαν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος ἐλέγοντο καὶ αἱ στερήσεις ἀνάγεσθαι, ὑφ' ὃ καὶ αἱ ἕξεις. σαφῶς δὲ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ὁμοίως τὸ κατὰ ἀδυναμίαν, ὡσπερ τὸ κατὰ δύναμιν

ποιοῦν εἶναι φησι, λέγων· ἢ ἀπλῶς ὅσα κατὰ δύναμιν φυσικὴν ἢ ἀδυναμίαν λέγεται.

p. 1058, 17. Τὴν δὲ ποιότητα, ἀφ' ἧς ὁ λεγόμενος ποιὸς, δεῖ λαμβάνειν πρῶτον τίς οὐσα τοὺς λεγομένους ποιὸς παρέχεται κ. τ. λ.] Ita ex Codd. dedimus pro πρῶτα τίς οὐσα. Aristoteles in Categg. cap. VI. 1—3 : ποιότητα δὲ λέγω καθ' ἣν ποιοὶ τινας [εἶναι] λέγονται. Ἔστι δὲ ἢ ποιότης τῶν πλεοναχῶς λεγομένων. Ἐν μὲν οὖν εἶδος ποιότητος ἕξις καὶ διάθεσις λεγέσθωσαν κ. τ. λ. Mox in verbis καὶ λεπτόν, si Ficini versionem conferas, excidisse dicas vel πικελῆς vel λιπαρόν. Nullus tamen librorum nostrorum quid amplius offert, et solet sæpius ita Plotinianæ brevitati consulere Ficinus, ut de suo aliquid adjiciat. Mox cum Codd. fere omnibus scripsi ἀφ' ἧς τὸ ἔχον δύναται ἢ δύναται pro corrupto τὸ ἔσχατον.

p. 1059, 12. Ἄλλ' ἄρα κατὰ τὰς ἐπ' αὐτὰς τὰς οὐσίας δυνάμεις, οἷον ἢ πυκτικὴ δύναμις.] Ficinus correxit κ. τ. μετ' αὐτὸς τ. οὐ. δ. itaque vertit etiam, haud dubie commotus sequentibus : δύναμις προστιθείσα ταῖς οὐσίαις μεθ' ἑαυτὰς (quidam libri μεθ' αὐτὰς) τὸ ποιαῖς εἶναι. Cod. Vatic. et Cic. habent ἐπακτάς. Quod si substitueris ἐπακτοὺς, commoda nascatur sententia : secundum potentias *essentiæ adventicias*—ut facultas pugilis. Ego tamen tentare locum nolui. Respicit autem Plotinus hæc Aristotelis Categg. VI. 7 : Ἔτερον δὲ γένος ποιότητος, καθ' ὃ πυκτικούς ἢ δρομικούς ἢ ὑγεινοὺς ἢ νοσώδεις λέγομεν· καὶ ἀπλῶς ὅσα κατὰ δύναμιν φυσικὴν ἢ ἀδυναμίαν λέγεται.

p. 1060, 5. αἰσχος δὲ καὶ νόσος καὶ ἀσθένεια, καὶ ἀδυναμία ὅλως.] Ficinum legisse conjicias κ. ἀ. ὅπως. In Codd. tamen nulla varietas. Igitur ex præcedentibus πῶς animo repetendum est et vertendum : et in potentia in univertsum.

— 18. καὶ ἢ ἀδυναμία καὶ ἢ νόσος—καὶ ἢ νόσος καὶ ἢ κακία.] Aristot. Categg. VI. 7 : ὑγεινοὶ δὲ λέγονται τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν ὑπὸ τῶν τυχόντων βῆδῶς· νοσώδεις δὲ τῷ ἀδυναμίαν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν βῆδῶς ὑπὸ τῶν τυχόντων. Idem in Topp. VIII. 2. p. 404. Syll. : προφέρουσι γὰρ, ὅτι τῇ ὑγείᾳ ἐλάττοι· ὅτι ἀγαθῷ τῆς εὐεξίας μείζον κακὸν ἀντίκειται· τὴν γὰρ νόσον μείζον εἶναι κακὸν τῆς καχεξίας. De morbo vide etiam Platonem in Timæo p. 89. p. 135. Bekk. Magis tamen huc facit disputatio in Sophista p. 228. p. 150. sqq. Bekk. ubi de

morbis et animi et corporis disputat Plato; cujus loci summam paucorum verborum ambitu comprehendit Olympiodorus in Aleibiad. pr. XXII. p. 197.

p. 1061, 12. 'Ἄλλ' εἰ κατὰ τὴν μόρφωσιν κ.τ.λ.] Simplicius l. c. fol. 60. b. (Ed. Basil. 1551.): εἰς τοῦναντίον δὲ τούτους ὁ Πλωτῖνος ἀπορῶν, εἰ κοινόν, φησίν, ἐστὶ πάσης ποιότητος τὸ εἶναι χαρακτήρα ἔξωθεν οὐσίας, καὶ τὸ ἐπιγινόμενον μετὰ τὴν οὐσίαν εἰς τὸ πῶς διακείσθαι τὸ ὑποκείμενον, διὰ τί πλείω εἶδη. καταριθμεῖται ποιότητος ἕξις καὶ διάθεσις; ἄλλου γὰρ διαφορὰ, καὶ οὐ ποιότητος τὸ μόνιμον, καὶ μὴ, ἀλλ' ἀρκεῖ ἡ διάθεσις ὅπως οὖν ἔχουσα πρὸς τὸ παρασχέσθαι ποιόν. προσθήκη δὲ καὶ ἔξωθεν ἐστὶ τὸ μόνιμον μένειν. ἀλλ' εἶπερ τὸ μόνιμον καὶ δυσκίνητον, καὶ τὸ συνεχέσθαι ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει ἐστὶ τῶν οὐσιῶν, ἢ τοῦ λόγου τῆς οὐσίας, ἢ Δία, πῶς οὐχὶ καὶ ἐν ταῖς ποιότησιν ἢ κατὰ ταῦτα διαφορὰ ποιότητος ποιεῖ εἶδος, ἐν ἐνὶ εἶδει ἔχον τιὰ πρὸς ἑαυτὸ διαφορὰν, καὶ οὐχὶ περιττὴν τινα προσθήκην; οὐδὲ γὰρ τῷ τυχόντι διενεγκοῦσα ἢ ἕξις παρὰ τὴν διάθεσιν μοιμωτέρα γέγονεν, ἀλλὰ τὸ μεταλαβεῖν ἀτρέπτου τιῶς καὶ ἀδιαλύτου δυνάμεως. ἐστὶ δὲ τοῦτο, οὐ προσθήκη τιῶς εἰδητικῆς παραλλαγῆς, ἀλλ' οἰκεία διαφορὰ τῆς τοῦ αὐτοῦ εἶδους τελειότητος, οὐχ ὅτι ἀτελεῖς εἰσιν αἱ διαθέσεις, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐταὶ ἔχουσιν οἰκείαν τελειότητα τοιάνδε, κοινωνοῦσαν τῆς τοῦ αὐτοῦ εἶδους τελειότητος. ταῦτα γὰρ τὰ μὲν, κατὰ τὴν διάθεσιν, τὰ δὲ κατὰ τὴν ἕξιν. καὶ γὰρ οὐδὲ ἐν τῷ αὐτῷ τελείως ἢ ἕξις μένει τῇ διαθέσει (οὐ γὰρ ἂν ἦν ἄλλη παρ' αὐτήν) οὔτε ἐξίσταται τελείως· οὐ γὰρ ἂν ἢ ἕξις μετὰ προσθήκης διάθεσις ἦν, ἀλλὰ πῶς μὲν ἢ αὐτὴ πρὸς τὴν διάθεσιν, πῶς δὲ οὐκ ἐστίν, ἅτε δὴ διαφοραῖς ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει μένουσαι διωρισμέραι;

p. 1062, 2. οὐ γὰρ διαφορὰ ποιότητος τὸ μόνιμον καὶ τὸ μὴ] Obloquitur Aristoteli in Categg. VI. 4: Διαφέρει δὲ ἕξις διαθέσεως τῷ χρονιώτερον εἶναι καὶ μοιμώτερον κ.τ.λ. Mox cum libris fere omnibus post παρασχέσθαι deleti τὸ, et scripsi οὐπω eum iisdem pro οὕτω post ἀτελεῖς, itemque B. l. 7. δύναμις post ἕξεσι pro δυνάμεις, denique C. l. 4. (lin. ult. et p. 577. lin. 1.) ὁπόθεν post διαφέρει pro τὸ πόθεν.

— 6. Αἱ δὲ φυσικαὶ δυνάμεις πῶς ἕτερον εἶδος;] Simplicius l. c. 62. b: Πλωτῖνος δὲ ἀπορεῖ, πῶς ἕτερον εἶδος αἱ φυσικαὶ δυνάμεις. εἰ γὰρ κατὰ τὰς δυνάμεις αἱ ποιότητες, οὐκ ἐφαρμόττει πάσαις τὸ

τῆς δυνάμεως, ὅπερ ἐν ἐνὶ εἶδει περιέχεται τῆς ποιότητος. Πρὸς ὃ ῥητέον, ὅτι πᾶσι μὲν τοῖς εἶδεσι τῆς ποιότητος ἢ δύναμις προσήκουσα ἀποδέδεικται, καὶ τῷ ὄλῳ γένει συμπαρατείνουσα. Πλεοναχῶς δὲ λεγομένης τῆς δυνάμεως, διχῶς δὲ τοῦλάχιστον ἐν εἶδος ἀποδίδους αὐτῆς τὸ κατ' ἐντελέχειαν, εἰκότως ἕτερον ἀντιδιαρεῖ τὸ κατὰ τὴν ἀτελή θεωρούμενον ἐπιτηδεύτητα, ἥτις κατὰ τὸ δυνάμει νοεῖται, διπλῆ καὶ αὐτὴ θεωρουμένη ἢ μὲν κατὰ τὴν τυχοῦσαν ἐπιτηδεύτητα, καὶ ἐν πᾶσιν, ὡς ἔπος εἶπευ, θεωρουμένην· ἢ δὲ, κατὰ τὴν ἥδη προκοπήν τινα ἐκ φύσεως λαβοῦσαν, ὅπερ εὐαριθμήτοις ὑπάρχει.

p. 1063, 3. καὶ τὸ πυκνὸν, καὶ τραχύτης] Ita cum Ficino ex bonis Codd. deli pro τραχύ τις.

p. 1064, 18. τοῦ ποιητικοῦ οὐκ ἄλλου τιῶς ὄντος] Ita reposui ex marg. editionis. In ordine et in Codd. legitur τοῦ ποιητικόν. Mox C. lin. 2. 3: τῷ νευενκέαι πρὸς τὸ ποιόν. Ficinus legit: πρὸς τὸ ποιούν. Sine libris recipere nolui, licet male memet ipsum habeat istud: "Quod declinent ad *quale*." Mox C. lin. 6. cum Ficino et Cod. Vat. ἀπήλαυσε καὶ μετέλαβε pro ἀ. κ. μετέβαλε. Porro D. lin. 9. εἰ ἕξιν λέγει ex libris plurimis reposui pro εἰς ἕξ. λ. Denique E. l. prænult. dedi ex Codd.: καὶ πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας. Editio vitiose καὶ πρὸ ἄλλας κατηγ. Cæterum non est, quod multis verbis exponam, his capitibus Plotinum, prout disputationis ratio ferebat, plura capita Categoriarum Aristotelis præsertim inde a quinti initio usque ad noni finem attigisse.

p. 1066, 1. Περὶ δὲ τοῦ ποτὲ ὧδε ἐπισκεπτέον.] Adjeei δὲ ex Cod. Vat. et Marc. A. et ita quoque Ficinus. Venit autem Plotinus jam ad Aristotelis Categoriarum cap. XII. περὶ προτέρων et cap. XIII. περὶ τοῦ Ἄμα. Mox e probatis libris exhibui: διὰ τί οὐκ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶ καὶ ταῦτα ἐν ᾧ περ καὶ ὁ χρόνος pro διὰ τί οὐ καὶ ἐν τ. αὐτ. ἐστ. et proxime εἶδη ὅτι χρόνον pro εἰ δὲ ὁ. χ. itemque B. lin. 2. ὑποβεβλήσθαι γὰρ δεῖ ταῦτα τῷ ἦν pro ὑποβεβλήσθαι γὰρ δὴ τ. ὑ. τ. ἦ. Denique E. lin. antepænult. sub finem capitibus ἀνευρήσομεν pro ἂν εὐρήσομεν.

ib. Περὶ δὲ τοῦ ποτὲ κ.τ.λ.] Simplicius l. c. p. 87. a: Ὁ μέντοι Πλωτῖνος συντάττων μὲν τὸ ποτὲ τῷ χρόνῳ, πέντε λέγων τὰς πάσας κατηγορίας, οὐσίαν, ποσόν, ποιόν, πρὸς τι, κίνησιν, ὠφείλει ἢ τοῦ ποσοῦ δεῖξαι τὸν χρόνον ἢ τιῶς ἄλλης τῶν πέρι τε τούτων κατηγοριῶν, εἰ μὴ μέλλοι τελείως ὁ χρόνος

τῶν ὄντων ἐκβάλλεσθαι, ἀλλ' ὅτι μὴ ποσὸν αὐτὸν βούλεται εἶναι, ἐδήλωσεν ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποσοῦ λέγων· ὁ δὲ χρόνος, εἰ μὲν κατὰ τὸ μετροῦν λαμβάνοιτο, τί ποτε τὸ μετροῦν ληπτέον; ἢ γὰρ τὴν ψυχὴν, ἢ τὸν νοῦν (marg. τὸ νῦν). εἰ δὲ κατὰ τὸ μετρούμενον, εἰ μὲν (marg. εἴ κεν) κατὰ τὸ τασόνδε εἶναι, οἷον ἐνιαύσιος, ἔστω ποσόν· κατὰ μέντοι τὸν χρόνον εἶναι, φύσις τις ἄλλη· τὸ γὰρ τασόνδε, ἄλλο ὄν τασόνδε ἐστίν, οὐ δὴ ποσότης ὁ χρόνος. ἢ γὰρ ποσότης οὐκ ἐφαπτομένη ἄλλου, δι' αὐτὸ τοῦτο ἂν εἴη κυρίως ποσόν. εἰ δὲ τὰ μετέχοντα πάντα τοῦ ποσοῦ ποσά τις θεῖτο, καὶ οὐσία ἔσται τὸ αὐτὸ καὶ ποσόν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τῶν περὶ τοῦ ὄντος γενῶν, τόπον δέ φησι καὶ χρόνον, μὴ κατὰ τὸ ποσὸν ἐννοεῖσθαι, ἀλλὰ τὸν μὲν χρόνον, τῷ μέτρον κινήσεως εἶναι, τῷ πρὸς τι δοτέον. τὸν δὲ τόπον, ὡς σώματος περιεκτικόν, καὶ τοῦτου ἐν σχέσει καὶ τῷ πρὸς τι κείσθαι, ἐπεὶ καὶ ἡ κίνησις συνεχῆς, καὶ οὐκ ἐν ποσῷ ἐτέθη. ἰδίαν γὰρ αὐτοῖς ὁ Πλωτῖνος κατηγορίαν τὴν τῆς κινήσεως ἀφωρίσατο. ἐν μέντοι τῷ περὶ χρόνου, οὐκ αὐτὸν μέτρον, ἀλλὰ μᾶλλον μετρούμενον ἀποφαίνεται. εἴτε δὲ μέτρον, εἴτε μετρούμενον ἀποφάνεται, ἄλλο ὄν τοῦ μετρεῖν καὶ μετρεῖσθαι κατὰ συμβεβηκὸς ἂν ἔχει τὸ μετρεῖν ἢ μετρεῖσθαι· ὡσπερ οὖν τὸ μετρούμενον ὑπὸ πήχεως οὐ λέγεται τί ἐστίν αὐτό, καὶ εἰ τὴν κίνησίν τις ἀποδοίη, τὸ μετρούμενον ὑφ' ὅτου, οὐ λέγει, τίς ἐστίν αὕτη ἢ κίνησις, οὕτω καὶ ὁ μέτρον ἢ μετρούμενον λέγων, χρόνον οὐ λέγει, συμβεβηκὸς δὲ εἴ ἄρα τι τῷ χρόνῳ· εἰ δὲ εἰκόνα κινήτην αἰῶνος αὐτὸν, ὡσπερ ὁ Πλάτων φησὶν, ἀναρρεῖ τὸ εἶναι πρὸς τι. κἂν γὰρ ὑπάρχη αὐτῷ τὸ μετρεῖν καὶ μετρεῖσθαι, κατὰ σχέσιν, οὐκ ὄντι σχέσει· ἀλλ' ἄλλῃ τινὶ πρὸ τῆς σχέσεως ὑφεστηκῶτι ὑπάρχει. οὔτε οὖν καθ' ἑαυτὸν, οὔτε πρὸς τι καὶ οὗτος. τοιαῦτα μὲν πρὸς τὸν Πλάτωνα (marg. Πλωτῖνον). Δυνατὸν δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν, ὡς ἐν οὐσίαις ὁ χρόνος θεωρεῖται, μήτε ποσὸν ὄν, μήτε πρὸς τι, καὶ οὕτως ὑπὸ μίαν τῶν ὑπ' αὐτοῦ τεθεισῶν πέντε κατηγοριῶν ὑπαχθήσεται. εἰ γὰρ εἰκὼν ἐστὶ κινήτη τοῦ αἰῶνος, ἀνάλογον καὶ αὐτὸς περιέχει τὰ τῆδε, ὡσπερ ὁ αἰὼν τὰ ὄντα· καὶ εἰ νοῦς ἐστίν ἐκεῖνος πασῶν νοήσεων καὶ πάντων εἰδῶν περιεκτικὸς, καὶ οὗτος πάντας τοὺς λόγους τῶν γινομένων ἐν ἑαυτῷ περιέληφε. καὶ εἰ ἐν στάσει καὶ τῷ μένειν ἐκεῖνος ἐν ἐνὶ ὠρισται, καὶ οὗτος ἐν τῷ κινεῖσθαι κατ' οὐσιώδη τινὰ ζωὴν καὶ κίνησιν, καὶ ἐν τῷ μεταβαίνειν ἀφ' ἑτέρου λόγου εἰς ἕτερον λόγον τὸ εἶναι ἔχει, ἂν τε ἢ ἐν ταῖς τῆς ψυχῆς λόγοις καὶ τῇ τούτων μεταβατικῇ

ἐνεργείᾳ ὁ χρόνος ὑφεστηκῶς, ἐν τῷ αὐτῷ ἔσται γένει, ἐν ᾧ περ καὶ ὁ τῆς ψυχῆς λόγος. καὶ γὰρ εἰ μὲν τὴν κίνησιν τῶν λόγων, ὡσπερ ἄλλοι τινὲς, οὕτως καὶ ὁ Πλωτῖνος ἀπεγίνωσκεν εἶναι οὐσιώδη, εἶχεν ἂν λέγειν, ὡς οὐχ ὑπὸ τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν κίνησιν δεῖ τιθεῖν τὸν χρόνον κατὰ τὴν μεταβατικὴν κίνησιν τῆς ψυχῆς. εἰ δὲ οὐσιώδεις εἰσὶ τῶν λόγων ἐνεργεῖαι, κατ' αὐτοὺς ἔσται καὶ ὁ χρόνος ὑπὸ τὴν οὐσίαν, οὐσίαν δὲ, τὴν μέσην τῶν τε νοητῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν· καὶ οὗτος ἂν λέγοι τὸ (marg. λέγοιτο) ποτὲ μὴ δεόντως προστίθεσθαι ταῖς κατηγορίας. εἶναι γὰρ αὐτὸ τοῦ χρόνου, τὸν δὲ χρόνον ὑπὸ τὴν οὐσίαν τετάχθαι. ταῦτα δὲ δηλονότι λέγει, ὡς εἰ μὴ διεστῶτος τοῦ ποτὲ καὶ τοῦ χρόνου, ἢ εἰ καὶ διεστηκασι, μὴ ὄντος ἀξίου τοῦ ποτὲ εἰς θέσειν ἰδίας κατηγορίας ἀλλὰ ταῦτα μὲν μετ' ὀλίγον ἐξετασθήσεται. Idem p. 88. a: "Ὅταν οὖν οἱ περὶ Πλωτῖνον καὶ Ἀνδρόνικον τὸ χθές καὶ αὔριον καὶ πέρυσιν μέρη χρόνου λέγωσι, καὶ διὰ τοῦτο ἀξιῶσι τῷ χρόνῳ συντετάχθαι, φήσομεν οὐκ εἶναι αὐτὰ μέρη χρόνου, ἀλλὰ σχέσιν περιέχειν τῶν ἐν τῷ χρόνῳ ὄντων πραγμάτων, ἄλλο δὲ ἐστὶ τούτων ἐκάτερον. ἀλλ' εἰ χρόνος φασὶ παρεληλυθὸς τὸ χθές, ἢ μέτρον χρόνου, σύνθετόν τι ἔσται ἢ (marg. εἰ) ἕτερον τὸ παρεληλυθὸς καὶ ἕτερον ὁ χρόνος, καὶ δύο κατηγορίαι ἔσονται, καὶ οὐχ ἐν ἀπλοῦν τὸ ποτέ. ἢ τῷ αὐτῷ λόγῳ φήσομεν εἰ ἕτερον τὸ ζῶον, καὶ ἕτερον τὸ λογικόν, καὶ ἕτερον τὸ θιητόν, οὐχ ἀπλοῦν ἔσται, ἀλλὰ τρεῖς κατηγορίαι. εἰ δὲ ἐπὶ τούτου ἐνὶ τῷ εἶδει τὰ τρία συλλαμβάνομεν, καὶ ὁ χρόνος καὶ τὸ παρεληλυθὸς εἰς ἐν πρᾶγμα συντελεῖ, καὶ οὐ ποιεῖ δύο κατηγορίας. μήποτε δὲ οὐδὲ ὁ χρόνος ἀπλῶς παρεληλυθὸς ἐστὶ τὸ χθές, οὐδὲ ἐννοιαὶ πλείονες ἐς ταῦτο συντρέχουσιν ἐπὶ τούτου. κατ' αὐτὴν γὰρ μόνην τὴν σχέσιν τοῦ πράγματος πρὸς τὸν χρόνον, τὸ χθές εἰδοποιεῖται. ἀλλ' εἰ τὸ ποτέ φασὶ τὸ ἐν χρόνῳ λέγεται, τοῦτο τὸ ἐν χρόνῳ, εἰ μὲν πρᾶγμα τί φατε, οἷον τὸν Σωκράτην, ὅτι πέρυσιν ἦν ὁ Σωκράτης, ἄλλης ἐστὶ κατηγορίας· εἰ δὲ τὸν χρόνον, καὶ οὗτος ἄλλης· εἰ δὲ τὸ σύνθετον, οὐκ ἔσται μία κατηγορία· ἢ οὔτε τὰ πράγματα τὰ ἐν χρόνῳ, οὔτε αὐτὸς ὁ χρόνος, οὔτε τὸ σύνθετον ἐξ ἀμφοῖν εἰδοποιεῖ τὴν τοῦ ποτέ κατηγορίαν· ψιλή δὲ ἢ σχέσις τοῦ πράγματος πρὸς τὸν χρόνον. διὸ οὔτε μέρη χρόνου παραληψόμεθα ἐν τῷ ποτέ, οὔτε τὰ πράγματα· ἀλλ' ἔσται καὶ τοῦτο ἀπλοῦν ὡσπερ καὶ τὰ ἄλλα γένη.—δέδεικται οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅπως μὲν Ἀριστοτέλης ἐν ἄλλῃ κατηγορίᾳ τὸ ποτέ τίθεται, ταῖς διαφοραῖς τῶν σημα-

σιῶν προσέχων· ὅπως δὲ Ἀρχύτας τῷ χρόνῳ συν-
έταξε τὸ ποτὲ, πρὸς τὴν κατὰ τὰ πράγματα συγγέ-
νειαν ἀποβλέπων· πῶς δὲ Πλωτῖνος ἀνεῖλε τὴν τοῦ
ποτὲ κατηγορίαν, διὰ τὸ συνάγειν εἰς βραχύτατον
ἀριθμὸν τὰ πρῶτα γένη, καὶ μὴ πάντι διδόναι ταῖς
τῶν νοήσεων καὶ σημασιῶν παραλλαγαῖς· ἀλλ' ἐπὶ
τὰς ἀπορίας λοιπὸν ἰτέον τὰς φερομένας πρὸς τὸ
ποτὲ, καὶ τὰς λύσεις αὐταῖς ἐπακτέον κ. τ. λ.

p. 1067, 14. Τὸ δὲ ποῦ, ἐν Λυκείῳ καὶ ἐν Ἀκα-
δημίᾳ] Pertinent hæc ad Aristotelis Categorias
IV. 6. et 7. ubi de tempore (χρόνῳ) et loco
(τόπῳ) agitur. Exempla Lycei et Academiæ
Plotino e Socraticorum ipsiusque Platonis scrip-
tis (cf. modo Euthyphron. in it. ibiq. Fischer.
Symposium in fine) quam ipse Socrates, quem
sæpe alibi et proximo capite in exemplis usur-
pari videmus.

ib. Τὸ δὲ ποῦ, ἐν Λυκείῳ κ. τ. λ.] Ἀπορεῖ δὲ καὶ
ὁ Πλωτῖνος ἐν τοῖς περὶ τοῦ ποῦ, τοῦτο λέγων· εἰ
τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο καὶ τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο παρὰ χρόνον
καὶ τόπον, διὰ τί οὐχὶ καὶ τὸ ἐν ἀγγείῳ ἄλλην ποιή-
σει κατηγορίαν, καὶ τὸ ἐν ὕλῃ ἄλλην, καὶ τὸ ἐν ὑπο-
κειμένῳ ἄλλην, καὶ τὸ ἐν ὄλῳ μέρος, καὶ τὸ ὅλον ἐν
μέρει, καὶ γένος ἐν εἶδεσι, καὶ εἶδος ἐν γένει καὶ
οὕτως ἡμῖν πλείους εἶσονται αἱ κατηγορίαι. Λύων δὲ
τὴν ἀπορίαν ταύτην ὁ Ἰάμβλιχος, τὸ μὲν ὡς ἐν ἀγ-
γείῳ, καὶ ὡς ἐν ὕλῃ καὶ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ, τοπικὰς
ἐμφαίνειν σχέσεις φησί. τὸ δὲ ὅλον πρὸς τὰ μέρη,
καὶ τὰ μέρη πρὸς τὸ ὅλον, τὴν τοῦ πρὸς τι σχέσιν
ἔχει. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ γένος πρὸς τὸ εἶδος, καὶ τὸ
εἶδος πρὸς τὸ γένος οὐδὲν ὅμοιον ἐχούσης τῆς τοῦ
πρὸς τι σχέσεως, τῇ πρὸς τόπον καὶ τῇ πρὸς χρόνον
κ. τ. λ. Hæc Simplicius l. c. p. 88. b. Sed p.
90. b. idem, ubi de categoria τοῦ ποῦ disserit ex-
positis aliorum philosophorum placitis, ad sen-
tentiam Plotini ita transit: ὡσπερ οὖν ἄτοπον τὸ
λέγειν ποσὸν εἶναι τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἴσον διότι
ποσοῦ τί ἐστὶν οὕτω καὶ ὁ τὸ κατὰ τόπον ἢ τόπου
τὶ, τόπον λέγων, ἄτοπος ἂν εἴη. Πλωτῖνος μέντοι
τελέως ἀνεῖλε τὴν τοῦ ποῦ κατηγορίαν, ἀποδοὺς μὲν
καὶ αὐτὸς τὸ ποῦ τῷ τόπῳ, ὡσπερ καὶ Ἀρχύτας καὶ
Ἀνδρόνικος· τὸν δὲ τόπον ὡσπερ καὶ τὸν χρόνον ἢ
τῷ ποσῷ ἀπονεύμας ἢ τῷ πρὸς τι. Δύο δὲ σημαίνει
τὸ ποῦ, τὸν τε τόπον, καὶ τὸ ἐν τόπῳ, ὡσπερ καὶ τὸ
ποτὲ ἐλέγετο δύο σημαίνειν, τὸν τε παρεληλυθότα
χρόνον, καὶ τὸ ἐν χρόνῳ ἢ δὲ τοῦ ποῦ κατηγορία
κατὰ τὸ δεύτερον σημαίνόμενον ἀφώρισται. τὸ μὲν
γὰρ ὡς τύπος λεγόμενοι, ποσὸν ἂν εἴη κατὰ Ἀρι-

στοτέλῃν, τὸ δὲ ἐν τόπῳ, τῆς τοῦ ποῦ κατηγορίας.
κὰν συνθέτως δέ τις ἢ ἐν τόπῳ καὶ ἐν χρόνῳ φωνῇ,
ἀπλοῦν τι δεῖ ἐκδέχεσθαι ἀπὸ τῆς συνθέτου λέξεως
ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ δαίμωνι, καὶ ἱερά πόλις, ἐν τι
ἀπλοῦν ὑπολαμβάνομεν.—Idem p. 91. a: Ὁ δὲ
Πλωτῖνος προβαλλόμενος τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ, ἐν Λυ-
κείῳ, ἄνω, κάτω, ζητεῖ πότεροι τόπους διαφέροντας
ταῦτα δηλοῖ, ἢ ἄλλα ἐν ἄλλῳ. εἰ μὲν γὰρ τόπους,
τί δεῖ παρὰ τὸν τόπον ἄλλα ζητεῖν τὸ ποῦ; εἰ δὲ
ἄλλο ἐν ἄλλῳ οὐχ ἐν οὐδὲ ἀπλοῦν τὸ τοιοῦτον·
Πρὸς ὃ καὶ τὴν ῥητέον, ὅτι οὐτε τόπος ἀπλῶς ση-
μαίνεται ὑπὸ τούτων, οὐτε σύνθετόν τι· οὐ γὰρ τὰ
πράγματα ἐν τόπῳ, καὶ αὐτὸς ὁ τόπος συμπλέκεται·
αὕτη δὲ μόνη ἢ σχέσις μορσιειδῶς συνεμφαίνεται
ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐν μόριον σύνθεσιν ἐμποιεῖ ἐν τῷ φά-
ναι, ἐν Λυκείῳ, ἀλλὰ τὴν σχέσιν μόνην παρίστησι
τὴν πρὸς τὸν τόπον· ἀλλ' εἰ τοῦτο φησὶ λέγομεν,
σχέσιν τινὰ γεννῶμεν τοῦδε ἐν τῷδε, τοῦ δεξαμένου
πρὸς ὃ ἐδέξατο· διὰ τί οὖν οὐ πρὸς τι ἐστὶ ταῦτα, ἐκ
τῆς ἐκατέρου πρὸς ἐκάτερον σχέσεως ἔχοντα τὸ εἶ-
ναι; πρὸς ὃ ῥητέον, ὅτι ἄλλη μὲν ἐστὶ σχέσις ἐξι-
σάζουσα, καὶ ἀντιστρέφουσα, καὶ τῶν αὐτὰ ἄπερ
ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λεγομένων, ἢ ὅπως οὖν ἄλλως
πρὸς ἐτέρου, ἥτις ἐπὶ τῶν πρὸς τι ἰδίως θεωρεῖται.
ἄλλη δὲ ἐστὶν ἢ μὴ ἀντιστρέφουσα, ἀλλ' ἐπὶ τὰ
ἕτερα μόνα ἀποκλίνουσα, καὶ ἰδίως πρὸς χρόνον ἢ
τόπον ποιουμένη τὴν σχέσιν, ἥτις οὐκ ἦν τῶν ἰδίως
λεγομένων πρὸς τι, διόπερ οὐδὲ ἀντέστρεφειν, ὡσπερ
τὰ πρὸς τι· ἐν γὰρ τῷ ποῦ καὶ ποτὲ οὐχ ἢ τοῦ τόπου
καὶ τοῦ χρόνου σχέσις, πρὸς τὸ ἐν τόπῳ καὶ ἐν χρό-
νῳ λαμβάνεται, ἀλλὰ τοῦ ἐν τόπῳ πρὸς τὸν τόπον·
οὐδὲν δὲ θαυμαστόν· εἰ προσλαμβάνει ποτὲ αὕτη καὶ
τὴν τοῦ πρὸς τι σχέσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἐπὶ ταῦδε, καὶ ἐπὶ
ἐκείνῃ, καὶ τοῦ ἐπάνω, καὶ ὑποκάτω. οὕτως δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν κατὰ χρόνον, ὃ μὲν πρέσβυς, καὶ ὁ νέος,
καὶ ὁ πρόσφατος, καὶ ὁ παλαιός, ἐκτός ἐστι τῶν
πρὸς τι κατηγορίας. καίτοι σχέσιν ἔχοντες πρὸς
χρόνον, ἢ τῶν περὶ χρόνων ἰδίως ὄντων· ὁ δὲ πρεσ-
βύτερος καὶ ὁ νεώτερος καὶ ὁ πρόσφατύτερος καὶ
παλαιότερος, καὶ τὰ τοιαῦτα, τὴν τῶν πρὸς τι σχέ-
σιν ἰδίως ἐμφαίνουσι. καὶ αἱ τῶν συνδέσμων δὲ
προσθηκαὶ οὐ ποιούσι σύνθεσιν ἐν ταῖς κατηγορίαις,
ὅτι μὴδὲ ἀνάγονται καὶ καθ' ἑαυτοὺς εἰς κατηγορίαν
ἢ σύνδεσμοι, μὴδὲ σημαίνουσι τι καθ' ἑαυτούς. ἀλλὰ
εἴπερ ἄρα σημαίνουσι κ. τ. λ.

— 17. Εἰ οὖν τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ μέσον
τόποι, οἷον Δελφοὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ παρὰ τὸ μέσον,
οἷον Ἀθήναι καὶ Λύκειον κ. τ. λ.] Ita scripsi cum

libris optimis pro Ἀθηναίοι. Quod Delphos medium tenere dicit Plotinus, hoc non sua e sententia dicere putandus est (qui enim ea ætate Alexandrinus philosophus geographiæ tam rudis esse poterat?) Sed in universo hoc loco vulgares sermones usurpans non erat cur vulgarem etiam famam respueret, a poetis exornatam. Pindar. Pyth. IV. 130. sqq. :—Πυκνῶ μάντευμα θυμῶ, Πὰρ μέσον ὀμφαλὸν εὐδέενδρου ῥηθὲν ματέρος. Ubi vid. Scholia. Eustathius in Odys. A. 50. p. 1389. p. 17. Lips. : Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν μὲν γῆν ὁ μῦθος περὶ πον τὴν Δελφικὴν χώραν λέγει μεσάζεσθαι, ἀετοῖς μετρηθεῖσαν ὑπὸ Διός, διὸ καὶ ὀμφαλὸς καὶ μεσόμφαλον γῆς ὁ πύθιος τόπος ὁ περὶ Δελφούς ἐλέγετο. Cf. C. A. Boettiger : *Ideen zur Kunst Mythologie* p. 114. et de Delphorum vero situ C. C. Müller. in libro qui inscribitur *Orchomenos* p. 494.

p. 1068, 7. Εἴτα διαφέρει τὸ—Ἀθήνησιν] Ficinus addidit οὐ et ita vertit. Libri nostri in vulgata perseverant. Fortasse lenius corrigas : εἴτα τί διαφέρει—τοῦ Ἀθήνησιν ; Mox C. lin. 4. εἰ δὲ τὸ ἐν χρόνῳ ἄλλο καὶ τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο παρὰ χρόνον κ. τ. λ. Quæ insignioribus characteribus scripsi absunt ab editis. Cum Ficino locum explevi ex bonis libris [et ex Simplicio, cujus locum ad initium capitis exhibui].

— 17. Ἐν δὲ τῷ ποιεῖν λεγομένῳ κ. τ. λ.] Tractat nunc Plotinus Aristotelearum Categoriarum VII. quod caput ita incipit : Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναντιότητα, καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. Proxime lin. 3. Ficinus legit et expressit ἦν οἶον ποσότης καὶ ἀριθμός. Librorum nostrorum nullus suffragatur, igiturque locum intactum reliquimus. Mox B. lin. 1. ἡ ἐνταῦθα ποίησις, ποιεῖν ποιῶν κ. τ. λ. margo editionis habet ἡ ἐ. π. π. ποιὸν, sed nullus codex consentit. Deinde B. lin. 5. cum Ficino et Cod. Marc. A. dedi ἡ περὶ τὴν οὐσίαν λέγεται θεωρεῖσθαι pro ἡ π. τ. ο. λ. θ. Denique B. l. g. διὰ τί γὰρ ἡ ποιότης μὲν ἐν τι περὶ τὴν οὐσίαν pro τη posui cum Fic. et bonis libris.

p. 1069, 14. Εἰ δὲ τις λέγοι τὴν κίνησιν ἀτελεῆ ἐνέργειαν εἶναι κ. τ. λ.] Aristotelis Categg. XI. 1. κινήσεως δὲ ἐστὶν εἶδος ἕξ, γένεσις, φθορὰ, αὔξησις, μείωσις, ἀλλοίωσις, καὶ ἡ κατὰ τόπον μεταβολὴ κ. τ. λ. ; unde jam satis intelligitur, (quam late Stagiritæ κινήσεως vocabulum usurparit, nimum

tam late, ut non aliter, quam *mutationis* nomine designare possis. Cf. Lewald. ad Aristot. Categorr. p. 32. not. ab eoque laudat. Auscultat. naturr. V. 2. 3. ed. Pacii, *Metaphys.* X. 11. Casaub.—Cf. etiam Ammonium in Categorr. p. 149. sq. et ipsimet supra de κινήσεως notionē apud Philosophos Græcos supra monuimus. Subjiciam aliquot locos Plotini, unde κινήσεως diversæ notionēs indicari possint : II. 2. 1. κίνησις ζωῆ σώματος. II. 2. 3. κίνησις τοπική. II. 3. 13. κινεῖσθαι ἀορίστως. III. 7. 10. κίνησις νοερά. IV. 3. 15. κινήσεις ψυχικαί. III. 9. 3. ἡ κίνησις, ἐφεσις. IV. 4. 8. κίνημα ζωτικόν. V. 1. 8. κίνησις σωματική. VI. 3. 21. κινήσεις πολλαὶ ποιήσεις.— Huc faciunt hæc Simplicii l. l. p. 77. b : ὁ δὲ μέγας Πλωτῖνος παραιτεῖσθαι φησὶ τὸν Ἀριστοτέλην τὴν κίνησιν ἐν γένει τιθέναν, διὰ τὸ ἀτελεῆ λέγεσθαι τὴν κίνησιν ἐνέργειαν (Vid. Aristot. φυσικ. ἀκροασ. θ'. p. 159. Sylb. cf. ibid. 145. et p. 42. sqq. et p. 105. Plotin. ap. Simplicium in Physica Aristot. Venet. Ald. p. 91. b. et p. 98. b. εἰ δὲ ταυτὴ τίς ἐστὶν ἡ κίνησις, καλῶς ὁ Ἀριστοτέλης οὐκ ἐν τοῖς γένεσιν αὐτὴν ἔθετο τοῦ ὄντος, ὡσπερ ὁ Πλωτῖνος.) εἰ δὲ τοῦτο φησιν, οὐδὲν ἐκόλυε τὴν μὲν ἐνέργειαν προτάττει, ὡς ἐν δὲ εἶδος τῆς ἐνεργείας, ἀτελεῆ οὖσαν ἐνέργειαν τὴν κίνησιν ὑποβάλλειν. πρὸς δὲ ταῦτα ἀντιλέγων ὁ Ἰάμβλιχος, τὴν ἀρχὴν φησὶ κατῶμεν, εἰ οὕτως λέγεται ἀτελεῆς ἐνέργεια ἡ κίνησις, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ φύσει ὑφεμένη, ἢ μᾶλλον, ὡς ἐξισταμένη εἰς πάντα καταδεεστέραν φύσιν. καὶ γὰρ εἰ μὲν οὕτως λέγοιτο ἀτελεῆς, ὡς ἐν τῇ αὐτῇ φύσει ὑφεμένη, οὐδὲν κωλύει τὴν μὲν ἐνέργειαν ὡς γένος προτάττει, ὑποβάλλειν δὲ ὡς εἶδος τὴν κίνησιν εἰ δὲ εἰς ἄλλο γένος ἐξίσταται, οὐ δύναται γένος αὐτῆς εἶναι ἡ ἐνέργεια. εἰ οὖν ἡ μὲν κίνησις ἐπὶ τὸ τέλος σπεύδει, ὡς ἐπέκεινα αὐτοῦ γινομένη, καὶ μηδέπω αὐτὸ ἐν ἑαυτῇ ἔχουσα, ἡ δὲ ἐνέργεια κατὰ τὸ τέλος ἔστηκε, πλήρης οὖσα ἑαυτῆς, καὶ τῆς οἰκείας τελειότητος, οὐκ ἂν τὸ τελειότατον πρὸς τὸ ἐπειγόμενον εἰς τελείωσιν ἔχει τινὰ κοινωρίαν φύσεως. καὶ εἰ ἡ μὲν ἐνέργεια τὸ εἶδος ἐν ἑαυτῇ τέλειον ἔχει, ἡ δὲ κίνησις οὐδεὶς πρὸς τὸ εἶδος, δυνάμει μόνον ἔχουσα αὐτὸ καὶ κατὰ ὑλικὴν καὶ ἀνείδεον ἐπιτηδεότητα, δῆλον καὶ οὕτως ἔσται τὸ εἰρημένον, πάλιν, εἴπερ ἡ μὲν κίνησις ἐν διεξόδῳ θεωρεῖται καὶ συνεχεῖα, εἰς ἀεὶ συνεχῆ διαιρετὴ οὖσα ἐπ' ἄπειρον, ἡ δὲ ἐνέργεια καθ' ἐν πέρασ ἴσταται, αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸ εἶναι, καὶ ἅμα τὸ ἐν πᾶν συλλαβοῦσα

καθ' ἑαυτήν, οὐκ ἂν οὐδὲ οὕτω γένος εἴη τῆς κινήσεως ἢ ἐνέργεια. καὶ εἰ ἢ μὲν κίνησις μεριστὴ καὶ ἄπειρος καὶ ἀόριστος, ἢ δὲ ἐνέργεια ἀμέριστος, καὶ πέρασ καὶ ταυτότητα ἔχουσα, πῶς ἂν εἴη τοῦ ἑτέρου γένους τὸ ἕτερον; εἰ δὲ καὶ ἢ μὲν κίνησις συμμεμιγμένην ἔχει τὴν ὑπόστασιν πρὸς τὸ ἐναντίον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου μεταβαίνει αἰεὶ ἐπὶ τὸ ἐναντίον, ὡς ὅταν ἐκ λευκοῦ μέλαν γίνηται· ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου εἰς ἕτερον κίνησις, οὐδέτερόν ἐστι τῶν ἄκρων, συμμεμικταὶ δὲ ἐξ ἀμφοῶν· ἢ δὲ ἐνέργεια ἄμικτος οὐσα παντελῶς, καὶ καθ' ἐν τῶν ἐναντίων ἴσταται, οὐδὲν ἀναμιμπλεγμένη τῆς ἐναντίας φύσεως, πῶς δύναται εἶναι γένος ἢ ἐνέργεια τῆς κινήσεως; κἂν λέγοι δὲ, χρόνῳ μὲν ἀντιπαρτείνειν τὴν κίνησιν, ὡς ἂν διαστατὴν οὔσαν, αἰῶνι δὲ τὴν ἐνέργειαν ὡς ἀδιάστατον ὑπάρχουσαν, καὶ ὁμοῦ ὅλην ἐν τῷ νῦν παρῶσαι, οὐδὲ οὕτως ἂν εἴη τις τῶν αἰωνίων καὶ τῶν ἐν χρόνῳ ὁμογενῆς φύσις. ἔτι μᾶλλον, ἢ μὲν ἐνέργεια ἀκίνητος προϋπάρχει, τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος ὁμοῦ τῆς κινήσεως ἐν μιᾷ ἡρεμίᾳ συνεχέουσα. ἢ δὲ κίνησις ἐν διεξόδῳ τῇ κατ' ἀριθμὸν προϊούσῃ, ἢ διακριθείᾳ· ἀλλ' ἔοικε, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, ταῖς μὲν καθαρωτέραις δόξαις περὶ τῆς ἐνεργείας μὴ συνομολογεῖν· ἐπ' ἐκείνην δὲ ἀποφέρεσθαι τὴν ἔννοιαν, καθ' ἣν κατὰ τὸ κινεῖσθαι τινὲς τὸ ἐνεργεῖν ἀφορίζονται. καὶ ταυτὸν ὑπολαμβάνουσι κίνησιν τὴν κατὰ τὸ κινεῖσθαι καὶ ἐνέργειαν· ὁ πολλοῦ δεῖ ἀληθὲς εἶναι. ἔτι δὲ δεῖ πείθεσθαι Θεοφράστῳ· τούτῳ μὲν γὰρ δοκεῖ μὴ χωρίζεσθαι τὴν κίνησιν τῆς ἐνεργείας· εἶναι δὲ τὴν μὲν κίνησιν, καὶ ἐνέργειαν, ὡς ἂν ἐν αὐτῇ περιεχομένην, οὐκέτι μέντοι καὶ τὴν ἐνέργειαν κίνησιν· τὴν γὰρ ἐκάστου οὐσίαν καὶ τὸ οἰκεῖον εἶδος ἐνέργειαν εἶναι ἐκάστου, μὴ οὔσαν ταύτην κίνησιν. καὶ γὰρ ἢ τελειότης, καὶ ἐν τοῖς ῥητοῖς καὶ φύσει ἀκινήτοις εἶναι οὐ κεκάλυται. εἰσὶ δὲ καὶ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς πολλαὶ τοιαῦται, οἷον τὴν κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἀνδριάντος. ἔσθηκε δὲ τὸ σχῆμα κατὰ τὴν αὐτὴν τελειότητα· εἰ δὲ εἰς τοσοῦτον προέχει ἢ ἐνέργεια τῆς κινήσεως, οὐκ ἔδει συνάπτειν αὐτὰς, οὐδὲ τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέρου γένος ποιεῖν. εἰ δὲ τις τὴν μὲν ἐνέργειαν τὸ κινεῖσθαι φησὶ προβάλλειν, κατὰ τὸ συντετάχθαι πρὸς τὸ αὐτὸ, τὸ δὲ ἐνεργεῖν, κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ ἀνδριάντος, καὶ τὴν ἐκάστου ἐντελέχειαν ἰστάμενον, πρὸς τὸ δυνάμει λέγεσθαι, ἐξηρημένον αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχὶ τῆς κινήσεως τὴν ἐνέργειαν, ἀγνοεῖ οὗτος, ὅτι τὸ μὲν ἐνεργεῖν ἀντιτίθεται πρὸς τὸ δυνάμει, καὶ τοῦ ἀτελοῦς ἐστὶ τελειότης, σχέσιν τε πρὸς

τὸ ἐναντίον προσεῖληφεν, ἢ μέντοι ἐνέργεια, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐστὶν ἀπολύτως, πρὸς οὐδὲν ἐναντίον λεγομένη, ἥτις καὶ τῷ ἐνεργεῖν ὄντι παρέχει τὴν τελειότητα. Πολλοῦ ἄρα δεῖ ἐνέργειαν μὲν εἶναι τὸ σχῆμα, ἐνεργεῖν δὲ μὴ ὑπάρχειν. ὅπως γὰρ οἱ τοῦτο λέγοντες τὸ καθαρὸν γένος οὐκ ἴσασι τῆς ἐνεργείας, οὐδὲ τὸ χωριστὸν ἀπὸ τῆς κινήσεως, οὐδὲ τὸ πρότερον τοῦ ἐνεργεῖν· καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀναμιμνήσκονται, πῶς λέγομεν ἐνεργείας τὰς νοήσεις τὸ ἀμερὲς αὐτῶν τῆς γνώσεως, καὶ ἅμα, καὶ ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ ἦδη ἀθρόον, καὶ τὰ τοιαῦτα παριστάντες. ὕπερ γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ τῷ νῦν ἐστὶ, τοῦτο νοεῖσθαι τὴν ἐνέργειαν ἐν τῇ κινήσει. καὶ τὴν μὲν καθαρὰν ἐνέργειαν κινήσεως ἐκτὸς εἶναι. ἀπ' αὐτῆς δὲ ἄλλας ἐνεργείας προϊέειναι, αἴτινες οὐκ ἄνευ κινήσεως θεωροῦνται, ὥσπερ τὴν φαντασίαν καὶ τὴν αἴσθησιν λέγομεν, κατὰ μὲν τὸ πάθος, κινήσεως εἶναι, κατὰ δὲ τὸ εἶδος ἐνέργειαν. καὶ οὕτως τὰς μὲν ἀχωρίστους τῶν κινήσεων εἶναι, τὰς δὲ χωριστάς. ἀχωρίστους μὲν, ὅσαι τελειωτικαὶ τῶν κινήσεων, προηγούμεναι αὐταί, καὶ προάγουσαι αὐτὰς εἰς ἐνέργειαν. χωριστὰς δὲ, ὅσαι μονοειδεῖς ἦσαν, καὶ παντελῶς ἀκίνητοι. μέχρι μὲν οὖν τούτων ἀνάσχοιτο ἂν τις τῶν οὕτω τὰς ἐνεργείας καθελεκόντων. διότι καὶ εἶδη τινὰ ἦν ἔνυλα, μεθ' ὧν καὶ αἱ ἔνυλοι ἐνέργειαι συνέειναι ἐμφαίνονται. τῶν δὲ προσωτέρω προχορούντων καὶ καθελεκόντων αὐτὰ ἐπὶ τὰς κινήσεις, οὐδαμῶς ἂν τις ἀνάσχοιτο, οὐδὲ τῶν τιθεμένων τῆς κοινῆς λεγομένης ἐνεργείας, τὰς μὲν ἀμερεῖς καὶ ἀθρόας εἶναι, τὰς δὲ ἐν τῷ γίνεσθαι, καὶ γενέσεις ὡς καὶ κινήσεις καλεῖσθαι. οὔτε γὰρ ἐν γένος γένοιτο ἂν τῶν ἀμερῶν καὶ μεριστῶν, οὔτε τῶν ἐν τῷ εἶναι, καὶ τῶν ἐν τῷ γίνεσθαι, οὔτ' ἂν ἢ αὐτῇ ἐνέργεια ἀμερῆς τε εἴη καὶ διατείνου ἐπὶ τὰ μεριστὰ, ἀθρόα τε καὶ ἐν τῷ γίνεσθαι ὑπάρχοι. πάντα γὰρ ταῦτα ἀναιρεῖ τὴν τῶν ὄντων φύσιν, καὶ τῆς ἐνεργείας τὴν οὐσίαν οὐ διαφυλάττει. δῆλον δὲ ὅτι καὶ τὸ ποιεῖν κοινὸν γένος τῶν ποιήσεων καὶ τῶν πείσεων τὴν κίνησιν, ὑπεναντίον ἐστὶ τῇ Ἀριστοτέλους δόξῃ, τῇ τε ἄλλῃ καὶ τῇ νῦν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διαιρέσει διατεταγμένη. οὐκέτι γὰρ δύο εἴσονται γένη τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἀλλ' ἐν πρὸ αὐτῶν ἢ κινήσις· πῶς δὲ τὸ κινεῖσθαι κοινῶς διατείνουσι τὰ τε ἐν τῷ πάσχειν καὶ τὰ ἐν τῷ ποιεῖν θεωρούμενα κατὰ κίνησιν, οἷον τὸ περιπατεῖν, καὶ κατὰ σχέσιν, οἷον τὸ περιβεβληθῆσθαι, καθῆσθαι; μικτὰ γὰρ ταῦτά ἐστιν· ἐκ πάθους καὶ ἐνεργείας, οὐ τῆς κυρίως, ἀλλὰ τῆς τῷ πάθει συμμεμιγμένης.

Plotinus apud Simplicium in Aristotelis Categoriae
p. 78. b.

ρ. 1069, 14. Εἰ δέ τις λέγοι τὴν κίνησιν ἀτελή ἐνέργειαν εἶναι, οὐδὲν ἐκόλυε τὴν μὲν ἐνέργειαν κ. τ. λ.] Ὁ δὲ Πλωτῖνος, οὐδὲ τὴν κίνησιν ἀτελή συγχωρεῖ εἶναι, οὐδὲ τελειοῦσθαι φησὶν αὐτήν, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα, οὐ ἔστοχάζετο, οἶον, τὴν βάδισιν ἐξ ἀρχῆς μὲν εἶναι βάδισιν. εἰ δὲ ἔδει στάδιον βαδίσαι, οὐπω δὲ ἦν τοῦτο διανύσας, οὐ τῆς βαδίσεως, οὐδὲ τῆς κινήσεως ἔστι τὸ ἔλλειπον, ἀλλὰ τῆς ποσῆς βαδίσεως. βάδισις γὰρ ἦν καὶ κίνησις ἡδῆ, κἂν ὀποσηοῦν. ὁ δὲ Ἰάμβλιχος ὑπαντῶν πρὸς αὐτὸν, οὐχ ἦ κινήτων, φησι, λαμβάνεις τὸ ἔργον τῆς κινήσεως, οὐδὲ πρὸς τὴν δύναμιν αὐτὸ συνάπτεις, ἐπεὶ καθὼς κινήτων οὐπω ἔστιν ὅλον. οὐδὲ τὴν ἐντελέχειαν οὐν ὡς κινήτου λαμβάνεις. καὶ λέγει οἷμαι καλῶς· τοιοῦτον γὰρ τι δοκεῖ μοι πάσχειν, οἶον εἶτις καὶ τὸ ἀτελὲς αὐτὸ τέλειον λέγοι, ὅταν ἀτελὲς ἦ, κατὰ τὴν ἀτέλειαν θεωρούμενον· οὕτως δὲ καὶ ἡ κίνησις ἀτελής ἔστιν, ὅτι μέμικται αὐτῆς ἡ φύσις, ἕκ τε τοῦ δυνάμει καὶ ἐντελεχείᾳ, ἐξ ἀορίστου γενοῦς καὶ ὀρισμένου, ἀμόρφου τε καὶ εἶδους, καὶ μὴ ὄντος ὁμοῦ καὶ ὄντος. ἐξ ὧν δήλον γίνεται, ὡς οὐδὲν κινήτων κινήσει πρὸς τὴν καθαρὰν ἐνέργειαν. αὕτη γὰρ καθαρὰ ἔστι πάσης ἀπειροῦ καὶ ἀορίστου συμμίξεως, καὶ ὑπερέχει τῶν τοιούτων. ἐπεὶ δὲ τὴν κίνησιν ἐδόκει τοῖς ἀπὸ τοῦ περιπάτου εἰς τὸ ποσὸν ἀνάγειν, βούλεται ὁ Πλωτῖνος εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ἀνάγειν, ἵνα ὡς ἡ ἐνέργειά ἐστιν οὐ ποσὸν, οὕτω καὶ ἡ κίνησις οὐ ποσὴ οὔσα ἀποδειχθῆ. καὶ ὅτι μὲν ποσὸν ἡ κίνησις, δήλον, οὐκ ἐκ τοῦ ἐν χρόνῳ εἶναι. τοῦτο γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχει αὐτῇ, ἀλλ' ἐκ τῆς διαστάσεως αὐτῆς καὶ καθὼς ἑτερότης ἦν, ὡς φησὶ Πλάτων, καὶ ἀνομοιότης. μέχρι μὲν γὰρ ἐν καὶ ταυτόν ἔστι, πάντως ἡρεμεῖ. καθὼς δ' ἂν λάβῃ τὴν διαφορὰν, κενήνεται· ἐπεὶ οὐν τὴν μὲν ἡρεμίαν ἐν, τὴν δὲ κίνησιν πολλὰ ἀναγκαῖον εἶναι, ποσὸν ἔστιν ἡ κίνησις. Ἐνέργεια δὲ ὅτι μὲν οὐ πᾶσα κίνησις ἔστι, πρόδηλον. οὐ γὰρ δὴ καὶ ἡ τοῦ νοῦ ἐνέργεια ἀκίνητος οὔσα. περὶ δὲ τινῶν γεγένηται ζήτησις, εἰ κινήσεις χρὴ λέγειν, οἶον, τὴν τε αἴσθησιν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς νόσησιν, ἃς δοκεῖ τισιν, οὐκ ἄνευ μὲν κινήσεως, οὐ μὴν κινήσεως εἶναι, εἴγε ἀμέριστοί εἰσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς δέδεικται, κινήσεις δὲ πᾶσα μεριστή· εἰ δὲ καὶ ἐν τῷ νῦν, ἦτε αἴσθησις καὶ ἡ νόσησις ἐπιτελοῦνται, οὐδὲ οὕτως ἂν εἶεν κινήσεις, ἀλλ' ἐνέργειαι ἂν ὀρθότερον καλοῖντο. Μερίσσου δὲ εἰπόν-

τος παντὸς τοῦ γινομένου ἀρχὴν εἶναι, φησὶν Ἀριστοτέλης, μὴ ἐπὶ πάντων τῶν γινομένων ἀρχὴν εἶναι τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τοῦ χρόνου μὲν εἶναι ἀρχὴν, οὐκέτι μὴν καὶ τοῦ πράγματος. δύνασθαι γὰρ ἀθρόως μεταβάλλειν, ὡς ἐπὶ τοῦ φωτιζομένου ἀέρος. ἀθρόως γὰρ πᾶς φωτίζεται. οὐ μέντοι καὶ ἀχρονός. ἐν γὰρ τῇ ἀνατολῇ ἐφωτίσθη· οὐ μέντοι καὶ ἀχρονός ἔστιν ἡ ἀνατολή· οὐ γὰρ κατὰ τὸ νῦν ἔστιν, οὐδὲ ὁ φωτισμὸς κατὰ τὸ νῦν, κἂν ἀθρόως ὁ ἀἷρ, καὶ οὐ τότε μετὰ τότε φωτίζεται· τοῦ τοῦνυν Ἀριστοτέλους ἀθρόαν οὕτως εἰπόντος μεταβολὴν, ὁ Πλωτῖνος, εἰ ἀθρόα φησὶν ἔστι μεταβολή, ἔστι καὶ ἀθρόα κίνησις καὶ ἀχρονός· φαίη ἂν οὐν ὁ Ἀριστοτέλης, τὴν μὲν, κατὰ τὸ μεταβάλλειν εἶναι μεταβολήν· τὴν δὲ, κατὰ τὸ μεταβεβληκέναι, ἡρεμία. εἰ μὲν οὐν ἡ κατὰ τὸ μεταβεβληκέναι πάντως, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ μεταβάλλειν συνιστάται μεταβολῆς· καὶ προϋπάρχει μὲν ἡ κατὰ τὸ μεταβάλλειν, ἡλίον ἀναπέλλειν μέλλοντος· ἡμῖν δὲ ἀνεπαισθήτως μόνη ἡ κατὰ τὸ μεταβεβληκέναι ἐνίσταται, εἴη ἂν οὐν οὐκ ἄνευ μὲν κινήσεως, οὐ μὴν κινήσεως ἢ τοῦ φωτισμοῦ ἔνστασις· εἰ δὲ ἐνδέχεται τὴν κατὰ τὸ μεταβεβληκέναι ἐνοστήναι ἄνευ τοῦ μεταβάλλειν, οὐκ ἂν εἴη κίνησις, οὐδὲ μετὰ κινήσεως ἢ τοιαύτη μεταβολή, ἢ ἐν τῷ μεταβεβληκέναι, ἀλλ' ἐνεργεαί εἰσι, καὶ οὐχὶ κινήσεως αἰ τοιαῦται μεταβολαί. Πολλὰ δὲ τῶν ὑπὸ Πλωτῖνου περὶ κινήσεως λεγομένων, οὐκ ἐφαρμόζει ταῖς κινήσεσιν. τό τε γὰρ ἀχρονον λέγεσθαι κίνησιν, μάχεται πρὸς τὴν διάνυσιν αὐτῆς, καὶ τὴν διέξοδον, τό τε ἐν ἀχρόνῳ αὐτὴν ἀρχεσθαι ποτε, τὴν συνέχειαν τῆς φύσεως αὐτῆς ἀναρεῖ· τό γε νομίζει πάλιν τὴν αὐτὴν συμπεραίνεσθαι κίνησιν, ἀδύνατον ἐπὶ συνεχοῦς. ἐπὶ γὰρ τῶν κατ' ἀριθμὸν διωρισμένων μόνων, δυνατὸν μονάδα καὶ ἄλλην μονάδα ἐπωσεῖν, καὶ οὕτως συντάττειν εἰς ταῦτὸ τὸ διωρισμένου πλήθος. ἐφ' ὧν δὲ συνέχειά ἐστιν ἀπεριόριστος, οὐκ ἔνεστιν ἐπὶ τούτων, ὥσπερ διωρισμένου τι πλήθος, εἰς ταῦτὸ συγκεφαλαιοῦσθαι. οὐκ ὀρθῶς δὲ λέγεται, καὶ εἰ ἀθρόα γίνεται μεταβολή καὶ ἀχρονος, γίνεσθαι καὶ κίνησιν τοιαύτην. εἰ γὰρ κατ' εἶδος γίνονται, ἀκίνητοι παρ-ουσία εἰδῶν, μεταβολαὶ μὲν ἀχρονοὶ ἔσονται, κινήσεις δὲ οὐ. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ὀρθῶς ὑπολαμβάνουσιν, ὡς εἰς ἔστιν ὁ λόγος τῶν κινήσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν. καὶ εἰ ἀχρονός ἔστιν ἐνέργεια, ἀχρονον εἶναι καὶ κίνησιν ὡσαύτως. καὶ γὰρ ἡ μὲν ἐνέργεια κατὰ τὴν ἀκίνητον εἶδους παρουσίαν καὶ τελειότητα, ἐστηκε ἢ αὐτή· ἢ δὲ κινήσεως πρόεισις ἀεὶ, ἕως ἂν εἰς τὴν

ἐντελέχειαν ἀφίκτηται. καὶ τὸ ποσὸν δὲ ἐπὶ τῆς κινήσεως, οὐ κατὰ τὸ πλῆθος τὸ διηριθμημένον ληπτέον. οὐ γὰρ ἔχει συνέχειαν τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ μάλλον κατὰ τὴν διέξοδον, παραπλησίως τῇ διαστάσει τοῦ σώματος. εἰ οὖν ποσὴ ἐστὶν ἡ κίνησις, εἰς ἴδιον γένος οὐ δύναται τάττεσθαι· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀρκούντως.

Simplicius in Categorias fol. 81. b.

Τοῖνυν ὁ Πλωτῖνος ὅτι ἐδόκει τισί, μὴ ἐκ τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ ἢ ἀπ' ἄλλου χαρακτηρίζειν τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἢ παρὰ φύσιν. τὰ μὲν γὰρ τοῦ οἰκείου τέλους τυγχάνοντα, ἐν τῷ ποιεῖν εἶναι· τὰ δὲ ἐναντία τούτων, ἐν τῷ πάσχειν· τὸν γοῦν ὑπὲρ πατρίδος ἀποθνήσκουσα οὐ πάσχειν, ἀλλ' ἐνεργεῖν φησι, σώζοντα τὸ κατὰ λόγον, καὶ τὸ κατὰ τὴν οἰκείαν τελειότητα· τὸν δὲ ἀδικούντα, κἂν πάντας ἀναιρῆ φησὶν ἀνθρώπους, φθείροντα τὸ κατὰ λόγον καὶ τὰς κατὰ φύσιν ἀφορμὰς, πάσχειν, ἀλλ' οὐ ποιεῖν φησι, διὸ καὶ τὴν αὐτὴν κίνησιν συμβαίνει τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν εἶναι. τὸ γὰρ αὐτὸ, ὡς μὲν τεχνητὸν, κατὰ φύσιν ποιεῖ· ὡς δὲ φυσικόν, παρὰ φύσιν, οἶον τὸ ἐν τοῖς ζώοις πῦρ κάτω κινούμενον, καὶ ἡ γῆ ἄνω· κατὰ μὲν τὴν τέχνην τοῦ δημιουργοῦ, κατὰ φύσιν κινεῖται, διὸ οὐκ ἔστι παθητικὴ, ἀλλὰ δραστικὴ ἢ τοιαύτη κίνησις. πρὸς δὲ τὴν ἐξ ἀρχῆς οὐσίαν, παθητικὴ. πρὸς δὲ ταῦτα ἀντιλέγοντες, ἄλλο φασὶν εἶναι τὸ ποιητικὸν αἴτιον, καὶ ἄλλο τὸ τελικόν· κἂν ἐν τοῖς αἰτίοις τὸ τελικὸν ὑπερέχουσαν ἀξίαν ἔχη, ἀλλ' ἐν τῷ ποιεῖν τὸ ποιητικὸν κυριώτερον, καὶ οὐδενὸς ἄλλου προσδεόμενον ἐν τούτῳ· ὅταν οὖν ποιῶντι τοῦ τέλους διαμαρτάνῃ, κατὰ μὲν τὸ ποιητικὸν ἐν ἑαυτῷ αἴτιον, ποιεῖν ἂν λέγοιτο δικαίως· κατὰ δὲ τὴν ἀμαρτίαν τοῦ τέλους, πάσχειν, εἰ παρὰ φύσιν διατίθεται· τάχα δὲ κατὰ τὴν τεύξιν τοῦ τέλους, ὅταν κατὰ φύσιν διατίθεται, πάσχειν ἂν λέγοιτο καὶ οὕτως. οὐ γὰρ πᾶν πάθος δηλοῖ τὸ παρὰ φύσιν, ἀλλ' ἔστι τι καὶ κατὰ φύσιν· εἰ δὲ καὶ τὸ τέλος καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, ὡς φασι, τὸ ποιεῖν λεγόμενον, καὶ οὗτος ὁ περὶ τοῦ ποιεῖν ἀποδοθεὶς λόγος, ἀραρῶς ἔσται, ὅτι ποιεῖν ἐστὶ τὸ ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν ἔχειν. μήποτε δὲ ἐπὶ τῶν ἀπλῶν, οὔτε διαιρεῖται τὸ ποιητικὸν καὶ τὸ τέλος, ἀλλ' εἰς τὸ αὐτὸ συνδεδράμηκεν· εἰ δὲ διήρηται, οὐδὲν ἄσπονον, κατὰ μὲν τὸ ποιητικὸν, ποιεῖν, κατὰ δὲ τὸ τέλος, πάσχειν. ὅταν δὲ τὸ τέλος ποιῆ, κατ' ἐκεῖνο ποιεῖν λέγεται· ὁ γοῦν ὑπὲρ πατρίδος ἀποθνήσκων, τὴν μὲν κατὰ τὸ τέλος ποιήσιν, καθ' ἣν σώζει τὸ κατὰ φύσιν

καὶ κατὰ λόγον, ταύτην ἐνεργεῖ, καὶ ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἐνεργείας, τῆς τὸ τέλος περιποιούσης τὸ οἰκείον. ἢ δὲ τοῦ τέλους μέθεξις, πεπύθησις, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ. τὴν μέντοι σωστικὴν καὶ θρηνητικὴν ἑαυτοῦ ἐνεργεῖαν οὐκέτι ἔχει, ὅταν ἀποθνήσκῃ, ἀλλ' ἄλλος αἴτιος τοῦ ἀποθνήσκειν. διὸ καθὸ οὐκ ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ, κατὰ τοῦτο πάσχει, ἀλλ' οὐ ποιεῖ· εἰ μὴ ἄρα ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐπιδοῦνός, αὐτὸς πάλιν τὸ ποιοῦν ἢ καὶ τὸ πάσχον, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο· πᾶν οὖν καθόσον ποιεῖ, ἐν ἑαυτῷ τὸ αἴτιον ἔχει τοῦ ποιεῖν· πᾶν δὲ πάσχον καθὸ πάσχει, ἐν ἄλλῳ. καὶ τὸν ἀδικούντα [82. a.] οὖν ὅταν πάσχειν τις λέγῃ. φθειρομένου τοῦ κατὰ λόγον ἐν αὐτῷ, κἂν ἀναιρῆ πάντας ἀνθρώπους, πολλαὲν ἐν αὐτῷ θεωρεῖ. καὶ γὰρ ποιεῖ αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, τὴν τοῦ κατὰ λόγον φθορὰν, εἴπερ ἑαυτὸν διαφθείροι. καὶ πάσχει δὲ ὡς ὑπ' ἄλλου ἑαυτῷ [ἑαυτὸν] διαφθειρόμενος. καὶ μέντοι καὶ τὴν τῶν ἄλλων ἀναιρεσιν ποιεῖ. εἰ μέντοι ἐπ' [ὑπ'] ἄλλου γένοιτο ἄδικος, ἐκεῖνος εἰς αὐτὸν ποιεῖ. οὗτος δὲ πάσχει μὲν ὑπὸ τοῦ ποιούντος εἰς αὐτὸν, ποιεῖ δὲ εἰς τοὺς ἀναιρουμένους. καὶ τὸ πῦρ δὲ τὸ ἐν τοῖς ζώοις εἰ κάτω κινεῖται, καὶ ἡ γῆ ἄνω, πρὸς μὲν τὴν τέχνην τοῦ δημιουργοῦ φησὶν ὁ Ἰάμβλιχος ἀρχὴν οὔσαν καὶ αὐτὴν ποιήσεως, ποιεῖ τοῦτο. πρὸς δὲ τὴν τῆς φύσεως αἰτίαν, εἴπερ παρὰ φύσιν κινεῖται, πάσχει τοῦτο. θαυμάζω δὲ ἐγὼ, εἰ μὴ νῦν ὑπὲρ βούλεται ὁ Πλωτῖνος, καὶ ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι τὰ μὲν κατὰ φύσιν ἐν τῷ ποιεῖν ἐστὶ, τὰ δὲ παρὰ φύσιν ἐν τῷ πάσχειν. ἴσως οὖν σαφέστερόν ἐστι λέγειν, ὅτι τοῦ πυρὸς ἢ ἐπὶ τὰ κάτω κίνησις, καὶ τῆς γῆς ἢ ἐπὶ τὰ ἄνω, πάθη εἰσὶν ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς ποιήσεως ἐγγινόμενα, ἀλλὰ τελικὰ καὶ εἰδοποιὰ τοῦ συνθέτου. παθητικὴν δὲ ποιήσιν αὐτῶν τῶν στοιχείων, εἰ τις ἐπιζητεῖ, τὴν κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς αἰτίαν ἐνεργούσαν, ταύτην ἀφοριζέσθω· διὸ κατὰ μὲν τὰς ἐνεργείας, καὶ ἐρῶται καὶ αὔξεται κατὰ τὰ πάθη, κἂν ἀπὸ δημιουργικῶν ἢ λόγων ἐγγινόμενα. τοῖς μὲν συνθέτοις, εἰς τὴν σύστασιν τοῦ εἶδους συντελεῖ, εἰς ἣν καὶ ὁ δημιουργὸς βλέπει· αὐτὰ δὲ βιαζόμενα, φθίνει τε καὶ ἀμυδροῦται. καὶ ἐπὶ τῶν ζώων δὲ αἱ ἀνοικείως φασὶ τῷ εἶδει γινόμενα ὄρμαι καὶ κινήσεις, ἀπιστάμεναι τῆς ποιητικῆς αὐτῶν ἀρχῆς, παρὰ φύσιν τε ἔχουσι, καὶ εἰς τὴν ἐναντίαν τῇ τοῦ ποιεῖν αἰτία περιμίστανται· διὸ καὶ ἐν τῷ πάσχειν αὐτὰς ρητέον, τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι ἡ μὲν τοῦ ποιεῖν ἀρχὴ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὰς συνέχει, ταῦτα δὲ εἰς φθορὰν ἀποκλίει. ἀλλ' εἰ τοῦτο, ἔσονται καὶ τούτων αἱ ἀρχαὶ οὐκ ἐν ἑαυ-

ταῖς, ἀλλ' ἔξωθεν, εἴπερ εἰσὶν ἐν τῷ πάσχειν. εἰ μέντοι ἔδοθεν αἱ ἀρχαί, ποιήσεις καὶ ταύτας ῥητέον, κἂν ἀφιστῶνται τοῦ κατὰ φύσιν· εἰσὶ γὰρ καὶ φθαρτικαὶ ποιήσεις, ὡσπερ καὶ πείσεις τελειωτικά. καὶ οὐ πᾶν τὸ ποιεῖν εἰς τὸ εἶναι ἄγει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μὴ εἶναι, εἴτε εἰς ἑαυτό τι ἐνεργεῖ, εἴτε εἰς ἄλλο· καὶ γὰρ τὸ παρὰ φύσιν ἔχου, ἀπὸ τῆς παρὰ φύσιν ταύτης διαθέσεως ἐνεργεῖ τινας ἐνεργείας, εἰ καὶ μὴ καθαρὰς, διότι πάθει συμμιγείς εἰσὶν, καὶ ἀπὸ πεποιθυίας διαθέσεως προαγόμεναι· καὶ ἐπὶ τῶν ἔξωθεν δὲ κινούντων, ὅταν εἰς τὴν φύσιν κινῶσιν, ὡσπερ οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ διδάσκαλοι, ἐπειδὴ ἡ ποιητικὴ ἀρχὴ τῆς φύσεως καὶ ἡ τῆς τέχνης, εἰς ταῦτ' συμπύπτουσι, καὶ δύο ἐνεργεῖαι συνέχονται, αἱ μὲν τῆς τέχνης, ὡς τέχνης ἔξωθεν ἔχουσαι τὴν ἀρχὴν, πάθη γίνονται ἐν τῷ κατὰ φύσιν ἔχοντι· αἱ δὲ σωστικαὶ τῆς φύσεως εἰδοθεν ἔχουσαι τὴν ἀρχὴν, μένουσιν ἐν τῷ τῆς ἐνεργείας, εἶδει. καὶ ὅταν δὲ ἡ τοῦ διδασκοῦτος ἀκοὴ εἰσὶν εἰς τὸν μαθάνοντα, ἡ μὲν ἀπὸ τῆς φωτῆς ἐνεργεῖα, τὸ διὰ τῆς ἀκοῆς πάθος σύζυγον ἔχει, καὶ οὕτως ἐπὶ ταύτων τὸ ποιεῖν τῷ πάσχειν συνέζευκται, ἄλλης μὲν οὔσης τῆς κατὰ τὴν φωτὴν ἐνεργείας, ἄλλου δὲ τοῦ κατὰ τὴν ἀκοὴν πάθους· ὅταν δὲ τὸ ὑπὸ τῆς φωτῆς παθὸν μηκέτι ἴσσηται ἐν τῷ πάθει, ἀλλὰ προβάλλει ἀφ' ἑαυτῆς ἄλλην ἐνεργεῖαν τῆς ἀντιλήψεως, τότε ἄλλη ἀρχὴ γίνεται τῆς ἐξ ἑαυτοῦ ἐνεργείας, ἡ γνώρισις τοῦ μαθέντος. εἰ δὲ ὁ δεξιόμενος τὴν προτέραν ἐνεργεῖαν κατὰ πάθος, ἄλλην ποιεῖται ἐκ τοῦ πάθους ἐνεργεῖαν, οὐ διὰ τοῦτο χρὴ συνάπτειν αὐτὴν πρὸς τὴν προηγησαμένην τοῦ πάθους ἐνεργεῖαν, τὸ ἐν μέσῳ πάθος ἐκλείπειντα οὐδὲ τὴν ἀρχὴν τῆς δευτέρας ἐνεργείας ἐν τῷ διδασκοῦτι θετέον, ἵνα ἐν ἄλλῳ φανῆ τῆς ποιήσεως ἡ αἰτία· ἀλλ' ὡσπερ ἐστὶ σύζυγον, τοῦ μὲν, ἐν τῷ μαθάνοντι διὰ τῆς φωτῆς ἐν τῇ ἀκοῇ πάθους, ἐν ἄλλῳ ἡ αἰτία τῷ διδασκοῦτι τῆς μέντοι ἀντιλήψεως τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, ἐν τῇ τοῦ μαθάνοντος ψυχῇ ὑποθετέον, ἐγειρομένην ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ λόγων, ἵνα καὶ ἀληθῶς ἐπιγῶ τὸ ῥηθὲν, καὶ οἰκείως αὐτὸ παραδέξηται, καὶ μὴ ἐν μόνῃ μείνῃ τῇ πληγῇ καὶ τῇ ἀκούσει· καὶ οὕτως ἡ τῆς ἐνεργείας ἀρχὴ ἐν αὐτῷ τινι ἔσται, καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ· ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ ταῦτα ὁ Πλωτῖνος ἐπάγει ἄρα ὅπου μὴ ἐνεργεῖα, πείσεις δὲ μόνου, ταῦτα ἔσται ἐν τῷ πάσχειν; τί οὖν εἰ κάλλιον γίνουτο τὸ πάσχειν, ἢ δὲ ἐνεργεῖα τὸ χεῖρον ἔχει; ἢ εἰ κατὰ κακίαν ἐνεργεῖα τις καὶ ἀρχοὶ εἰς ἄλλον ἀκολάστως, μόνως δὲ ταῦτα ἐν τῷ πάσχειν θήσομεν; καὶ εἴρηται μὲν ταῦτα, ἀπὸ τῆς

ἐννοίας τοῦ πάσχειν καὶ ποιεῖν. σωστικὸν μὲν τὸ ποιεῖν, φθαρτικὸν δὲ τὸ πάσχειν λεγούσης. καὶ τὸ μὲν κάλλιον, τὸ δὲ χεῖρον. μάχεται δὲ τῇ συνηθείᾳ, ἐνεργείας καὶ ποιήσεις φαύλας, καὶ παρὰ φύσιν λεγούση· καὶ αὐτὴ πάλιν πάθη τελειωτικά κατὰ φύσιν λογιζομένη. ἢ γὰρ ἀπλῶς ποιήσεις, οὐχ ἐν τι γένος ἐστὶν ἐνεργειῶν, ἀλλ' ὅσαι ποτὲ εἰσι διαφοραὶ τῶν ποιήσεων κατ' εἶδη διωρισμέναι, πᾶσαι περιέχονται ὑφ' ἐν τὸ ποιεῖν. ὡσαύτως δὲ ὑπὸ τὸ πάσχειν, ἐστὶ μὲν τελειουργὰ πάθη, ἐστὶ δὲ καὶ ἀτελή· καὶ τὰ μὲν καλὰ, τὰ δὲ αἰσχροῦ. καὶ τὰ μὲν, κατὰ φύσιν ἐν ἑκατέρῳ, τὰ δὲ, παρὰ φύσιν· εἰ δέ τις τὰ ἕτερα μόνου τῶν ἀντικειμένων ἐπ' αὐτῶν λαμβάνει, οὗτος ἐπὶ βραχὺ συστέλλει τὰ γένη ταῦτα, ὡσπερ ἂν εἴ τις ὅλην τὴν ποιότητα τὴν κατὰ φύσιν ἕξιν λέγοι μόνην, ἢ μόνην τὴν παρὰ φύσιν. ἀλλ' οὐδὲ πᾶν φησι τὸ ποιεῖν παρ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ παρ' ἑτέρου. παρ' ἑαυτοῦ μὲν, τὸ ἀπόλυτον, ὡς τὸ βαδίζειν, καὶ τὸ ὀρθόν, ὡς τὸ τύπτειν, παρ' ἑτέρου δὲ, ὡς τὸ ὀρέγεσθαι· ὅταν γὰρ τὸ ὀρεκτόν φησι βιάζεται τὴν ἐπιθυμίαν, τί διαφέρει τοῦ πεπλήχθαι, ἢ ὡσθέντος κατενεχθῆναι; ἐν δὲ [p. 82. b.] ταύτοις τὰς ὀρέξεις ἐνεργείας οὔσας, οὐκ ἐξ ἑαυτῶν, ἐκ δὲ τοῦ ὀρεκτοῦ φησιν ὠρμηθῆναι. καίτοι ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ὠρμημένοι. τὸ δὲ ὀρεκτόν ἄλλως προηγείται, οὐ μοχλεῖται, οὐδὲ ὠθοῦν τὴν ὄρεξιν, ἀλλὰ προκαλοῦμενον αὐτὴν τῇ ἐπιτηδειότητι· καὶ γὰρ ἄτοπον τῆς αὐτῆς εἶναι τὴν ὄρεξιν ἐπὶ τῆς αὐτοκινήτου ψυχῆς, ἢ ἀκινήτου κατὰ Ἀριστοτέλην εἰ μέντοι πάθημά ἐστιν ἡ ὄρεξις, ὡς αὐτὸς φησιν, οὐδὲν ἄτοπον, εἰ ἔξωθεν ἔχει τὸ κινεῖν. καίτοι ἄτοπον τὸ ἀπροαίρετον εἰσάγειν ὄρεξιν, καὶ οὐκ ἐξ αὐτῆς ἔχουσαν τὴν ἀρχὴν. πολὺ δὲ ἀσπώτερον τὴν τοιαύτην ὑποτάπτειν τι ποιεῖν· περὶ μὲν τοῦ ποιεῖν, τοσαῦτα πρὸς τὸν Πλωτῖνον ἀντεῖρηται· περὶ δὲ τοῦ πάσχειν, ἐφηξῆς ῥητέον. Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Πλωτῖνος ἰδίᾳ ἀπολαβῶν αὐτὸ σκοπεῖ. Μὴ γὰρ οὐδὲ ἦ, φησὶ τὸ παρ' ἑτέρου χαρακτηρίζειν τὸ πάσχειν. ἐστὶ γὰρ τι καὶ παρ' ἑαυτοῦ, καὶ οὐ πᾶν παρ' ἑτέρου. [παρ' ἑαυτοῦ μὲν τὸ σήπασθαι, παρ' ἑτέρου δὲ τὸ τύπτεσθαι; καὶ οὕτως οὐδὲν διαφέρει τοῦ ποιεῖν, εἴπερ καὶ ἐκεῖνο παρ' ἑαυτοῦ ἦν καὶ παρ' ἑτέρου.] ἀλλ' εἴρηται πρότερον, ὅτι οὐδὲ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν τὸ παρ' ἑτέρου προστίθεσθαι δεῖ, οὔτε ἐπὶ τοῦ πάσχειν τὸ παρ' ἑαυτοῦ· καὶ περὶ τῆς σήψεως ὅπως ἔξωθεν γίνεται, πρότερον εἴρηται. Ἄλλ' ὅταν, φησὶ, μὴδὲν συμβαλλόμενον αὐτὸ ὑπομένη ἀλλοίωσιν τὴν μὴ εἰς οὐσίαν ἀγούσαν, ἢ τις ἐξίστησιν αὐτὸ πρὸς τὸ χεῖρον, ἢ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον, τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν

πέισιν εἶναι· τοῦτο δὲ οὔτε διδάσκει τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους, καὶ τοῦναντίον· ἢ βούλεται συναγεῖ· εἰ γὰρ μηδὲν αὐτὸ συμβάλλεται εἰς τὸ πάσχειν, ἢ ἐναντίον ἔσται τὸ πάθος, ἢ ἄλλον τινὸς ἔξωθεν. κὰν τῶν ἐν αὐτῷ δὲ ὄντων, τὰ μὲν ποιῆ, τὰ δὲ πάσχη, καὶ οὕτως ἔσται ὡς ἀπ' ἄλλον τὸ πάθος. Πῶς δὲ δεῖ φησι Ἰάμβλιχος μὴ ἄγειν εἰς οὐσίαν τὰ πάθη, εἴπερ ἔνια τῶν παθῶν καὶ εἰς οὐσίαν προάγει, ὅσα ἐστὶ γενεσιουργά. Μήποτε δὲ τοῦτο οἰκεῖόν ἐστι τῷ πάθει; εἰ γὰρ δεῖ προυπάρχειν τὴν οὐσίαν τὴν δεξομένην τὸ πάθος, οὐκ ἔστιν οὐσιοποιὸν τὸ πάθος, ὡσπερ οὐδὲν ἢ ἀλλοίωσις ἴδιον· ἀλλοίωσις δὲ εἶπεν ὑπομένειν τὸ πάσχον, τὴν μὴ εἰς οὐσίαν ἄγουσαν· ἀλλὰ πῶς πρὸς τὸ χεῖρον, ἢ μὴ πρὸς τὸ βέλτιον, δοκιμάζομεν τὰ πάθη συντελεῖν, ὅταν ἔνια αὐτῶν τὸ κάλλιον ἐν ἡμῖν ἀπεργάζηται; ἢ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Πλωτῖνος ἠπόρησε πρὸς τοῦτο, ἴδωμέν τι πρὸς ἑαυτὸν ἀντιτίθησιν. Ἄλλ' εἰ κάλλιον ὁ χαλκὸς ἀπὸ τοῦ θερμαίνεσθαι, ἢ κατὰ τὴν θέρμανσιν, οὐδὲν κωλύει τὸ πάσχειν· διττὸν γὰρ εἶναι τὸ πάσχειν, τὸ μὲν, ἐν τῷ χεῖρον γίνεσθαι, τὸ δὲ ἐν τῷ βέλτιον, ἢ οὐδέτερον. καὶ δήλον ὅτι πρότερον μὲν ἐν τῷ χεῖρον γίνεσθαι τὸ πάσχειν ἐτίθετο· ἐνταῦθα δὲ, ἐνδίδωσιν εἶναι τινα πάθη καὶ πρὸς τὸ βέλτιον ἄγοντα. τεθείσης δὲ φησι Ἰάμβλιχος τῆς ἐπ' ἄμφω ῥοπῆς ἐν τῷ πάσχειν, οὐκ ὀρθῶς ἐπήχθη τὸ, ἢ οὐδέτερον. μαχομένως γὰρ λέγεται πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τὴν τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν, εἴπερ τὸ μὲν, ἐν τῷ κατὰ φύσιν, καὶ βέλτιον ἐτίθετο· τὸ δὲ, ἐν τῷ παρὰ φύσιν, καὶ χεῖρον· καίτοι εἰ ὅμοιον γίνοιτο τὸ πάσχον, οὐδὲ χεῖρον δηλονότι, οὐδὲ βέλτιον γενήσεται, ὡστε οὐδέτερον· ἔστι δὲ καὶ διάφορον γίνεσθαι, τὴν κατὰ τὸ χεῖρον ἢ βέλτιον σύγκρισιν μὴ ἔχειν, ὡς ὅταν ἐρυθρὰν ἐκ φαιοῦ γίνηται. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μὴ εἰς οὐσίαν ἄγειν τὰ πάθη, ἀπορεῖ ὁ Πλωτῖνος. Εἰ γὰρ τὸ θερμαίνεσθαι φησι θερμότητά ἐστιν ἴσχειν, εἴη δὲ τὸ θερμαίνεσθαι τὸν χαλκὸν, τοῦ μὲν ἀνδριάντος εἰς τὴν οὐσίαν συντελοῦν, τοῦ δὲ χαλκοῦ οὐκέτι, εἴη ἂν τὸ αὐτὸ πάσχειν τε καὶ μὴ πάσχειν, εἴπερ τὸ πάσχειν ἦν, τὸ μὴ εἰς οὐσίαν συντελεῖν. πρὸς δὲ τοῦτό φησι ὁ Ἰάμβλιχος, ὅτι κακῶς εἰληπται ὁ τοῦ πάσχειν ὀρισμὸς, κατὰ τὸ μὴ εἰς οὐσίαν συντελεῖν. εἴτε γὰρ εἰς οὐσίαν συντελεῖ, εἴτε εἰς ἀλλοίωσιν, εἴτε εἰς ἄλλο ὅτιοῦν τὸ θερμαίνεσθαι, ἐν ἐνὶ τῷ πάσχειν ἔστι· μήποτε δὲ τὸ μὲν, μὴ εἰς οὐσίαν συντελεῖν τὸ πάθος καλῶς εἴρηται, δι' ἣν καὶ πρότερον εἶπον αἰτίαν· ἐνταῦθα δὲ, ὁ μὲν χαλκὸς θερμαίνεται, καὶ πάσχει θερμαινόμενος, ὁ δὲ ἀνδριάς κατὰ συμβεβηκὸς θερμαίνεται, διότι χαλκοῦς ἐστίν.

οὐδὲ τοῦτο Ἰάμβλιχος ἀποδέχεται, ὡς γίνεσθαι τὸ πάσχειν τῷ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ κίνησιν, τὴν ἀλλοίωσιν, τὴν κατὰ τὸ ἀλλοιοῦσθαι ὅπως οὖν. οὐ γὰρ τὴν κατὰ ἀλλοίωσιν μόνην κίνησιν φησιν ἐν τῷ πάσχειν θέτερον, ἀλλὰ καὶ ἄλλας πλείονας. καὶ γὰρ καὶ τὸ αὐξανόμενον, πάσχειν ἂν λέγοιτο, καὶ τὸ κατὰ τόπον κινούμενον. ὡς δὲ Ἰάμβλιχὸς φησι, καὶ τὸ εἰς οὐσίαν ἀγόμενον. ἔτι δὲ φησιν ὁ Πλωτῖνος κινουμένην ἀμφω πρὸς τι εἶναι, ὅσα τοῦ ποιεῖν πρὸς τὸ πάσχειν. τὸ αὐτὸ γὰρ τι κατὰ μὲν τοῦτο, τὸ ποιεῖν, κατὰ δὲ τοῦτο, τὸ πάσχειν. καὶ ἑκάτερον δὴ θεωρεῖται οὐ καθ' αὐτὸ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ποιούντος καὶ πάσχοντος, ὅπου οὗτος κινεῖ, καὶ οὗτος κινεῖται, κὰν δύο κατηγορίαι ἑκάτερον, τότε πρὸς τι, καὶ τὸ ποιεῖν ἢ τὸ πάσχειν· καὶ οὕτως δίδωσι τῷδε κίνησιν, ὡστε οὗτος λαμβάνει, ὡστε δόσις καὶ λήψις, καὶ πρὸς τι. ἢ εἰ ἔχει ὁ λαβὼν, ὡσπερ λέγεται ἔχειν χρῶμα, διὰ τί οὐκ ἔχει κίνησιν; καὶ μήποτε καὶ τῆ τοῦ ἔχειν κατηγορία ὑποτάσσεται, οὐ τὰ πρὸς ἀλλήλα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπόλυτα· καὶ γὰρ καὶ ἡ ἀπόλυτος κίνησις ἢ τοῦ βαδίζειν, ἔχει βάδισιν. πρὸς δὲ ταῦτα ῥάδιον λέγειν, ὅτι οὕτως πάντα ἔσται τοῦ ἔχειν, ἐπειδὴ ἐν τῷ μετέχεσθαι θεωρεῖται· ὅ,τε γὰρ λευκὸς ἔχει λευκότητα καὶ τὸ δίπηχιν τοσόνδε μέγεθος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως· ἀλλ' ἕκαστον χρῆ καθὸ λέγεται, κατὰ τοῦτο ἀνάγειν ἐπὶ τὸ γένος· τότε πρὸς τι, πολλάκις εἴρηται, ὅτι αὐτὸ καθ' αὐτὸ κατὰ μόνην θεωρούμενον τὴν σχέσιν, ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις ἔχει τὸ εἶναι κ.τ.λ.

p. 1071, 1. ἢ ὅποσοι οὖν χρόνοι.] Sic dedimus ex Codd. Darmst. aliis pro ὅποσοι οὖν. Infra F. lin. 1. ex libris plurimis adiecimus γινόμενης ante μεταβολῆς.

— 8. μήτε τὴν κίνησιν γένους δεῖσθαι καθ' αὐτὰ] Addidi δεῖσθαι ex plurimis Codd. Quod in Cod. Med. A. ἀνάγειν conversum est in ἀνάγοι a secunda manu Ficini ut videtur, non suffragantur Codices. Mox A. lin. 8. scripsi κὰν ἑτέρου ἢ pro κὰν ἐτ. ἦν, cum plurimis Codd. Deinde B. l. 5. σχέσιν posui pro vitioso χρέσιν. Denique C. lin. 1. explevi locum scribendo τὴν μὲν κίνησιν αὐτονομίᾳ librorum aliquot. Ad v. σχέσις cf. supra ad p. 573.

— 10. τοῦ δυνάμει κινήτικου] Sunt apud Simplicium in Aristotelis Categorias p. 79. a. hac hue facientia: Τινῶν δὲ λεγόντων, ὅτι διὰ τοῦτο οὐκ ἔθετο γένος τὴν κίνησιν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἐν ταῖς κατηγορίαις ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ταῦτα ὑπὸ τὰ

πρός τι ἀνάγεται, τῷ τὴν μὲν ἐνέργειαν τοῦ δυνάμει εἶναι ἐνεργητικοῦ, τὴν δὲ κίνησιν, τοῦ δυνάμει κινήτου, καλῶς ὁ Πλωτῖνος ἀντιλέγων, φησὶν, ὅτι τὰ μὲν πρὸς τι αὐτὴ ἢ σχέσις ἐγένεα, ἀλλ' οὐ τὸ πρὸς ἕτερον μόνον λέγεσθαι. ὅταν δὲ ἢ τις ὑπόστασις κἂν ἕτερον ἢ, κἂν πρὸς ἕτερον, τὴν γε πρὸ τοῦ πρὸς τι εἴληφε φύσει. αὕτη τοῦνυν ἢ ἐνέργεια καὶ ἢ κινήσις καὶ ἢ ἕξις, κἂν ἕτερον εἴσιν, ἀλλὰ τοῦ εἶναι τι πρὸ τοῦ πρὸς τι, κατ' αὐτὴν μόνην θεωρεῖται τὴν σχέσιν, ὥσπερ ἢ δεξιότης καὶ ἢ ὁμοιότης· τὰ δὲ ἕτερον ὄντα οὕτως, ὡς κατὰ μετοχὴν ὑφιστάμενα, ὡς ἐν τῷ κινουμένῳ· ἢ κινήσις, καὶ ἐν τῷ ἐνεργοῦντι ἢ ἐνέργεια, οὐ τὴν πρὸς τι σχέσιν παρίστησιν, ἀλλὰ μετοχὴν τῆς κινήσεως κ. τ. λ.

ρ. 1072, 9. Ἐπισκεπτέον δὲ, εἰ ἐν τῷ κ. τ. λ.] Simplicius l. c. p. 79. b: Πάλιν δὲ ὁ Πλωτῖνος ἐπισκεπτέον, φησὶν, εἰ ἐν τῷ ποιεῖν τὰς μὲν ἐνέργειας φήσουσι, τὰς δὲ κινήσεις, καὶ τὰς μὲν ἐνέργειας ἀθρόα γενέσθαι, τὰς δὲ κινήσεις οἶον τὸ τέμνειν· τὸ γὰρ τέμνειν ἐν χρόνῳ καταγίνεται· ἢ πᾶσα ποιήσις καὶ κινήσις ἐστίν, ἢ μετὰ κινήσεως· καὶ εἰ πᾶσας τὰς ποιήσεις πρὸς τὸ πάσχειν, ἢ τινας καὶ ἀπολύτους, οἶον τὸ βαδίζειν καὶ τὸ λέγειν· καὶ εἰ τὰς μὲν πρὸς τὸ πάσχειν πᾶσας κινήσεις· τὰς δὲ ἀπολύτους ἐνεργείας, ἢ ἐν ἑκατέρῳ ἑκάτερον. τὸ γοῦν βαδίζειν ἀπολελυμένον κίνησιν ἂν πάντες εἴποιεν· τὸ δὲ νοεῖν καίτοι ἔχον πάσχον τὸ νοούμενον ἐνέργειαν οἶμαι ῥητέον. Τούτων δὲ πρὸς τὸ πρῶτον, ὅτι τὸ πᾶσαν ποιήσιν κίνησιν εἶναι, ἢ μετὰ κινήσεως, οὐκ ἐγκριτέον, ἀλλὰ τοῦναντίον, τὸ ποιοῦν ἢ ποιεῖν καὶ τὴν καθαρὰν ἐνέργειαν ἔχει, οὐδ' ὄλως κινεῖσθαι, ὥστε ἐν τῷ ποιεῖν οὐ δεῖ τὰς μὲν ἐνεργείας λέγειν, τὰς δὲ κινήσεις. ὄλως γὰρ οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ ποιεῖν αἱ κινήσεις, διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἀθρόα ἀπλῶς φήσομεν ἐνεργείας εἶναι, καθ' ὅσον εἰσὶν ἀθρόα, διότι τὸ ἀθρόον, καὶ τῶν μεταβολῶν ἢν ἴδιον, καὶ οὐδέποτε ταύτη, ἀντιδιαίρεται ἐνέργεια πρὸς κίνησιν, διότι ἢ μὲν ἀθρόα ἐστίν, ἢ δὲ ἐν χρόνῳ ἀλλ' ἄλλαισι τισὶ διαφοραῖς. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, τὸ εἰ πᾶσαι πρὸς τὸ πάσχειν αἱ ποιήσεις, ἢ τινές εἰσι καὶ ἀπόλυτοι, δυνατὸν λέγειν, ὅτι οὐκ ἐκεῖνο τὸ ποιεῖν τὸ ἀντιπατόμενον τῷ πάσχειν, ὡς γένος τέθεικεν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ τὸ κοινότερον καὶ ἴσον τῷ ἐνεργεῖν, καὶ ἐξ ἑαυτοῦ ποιεῖν, ὥστε ὑποπίπτειν, καὶ τὸ περιπατεῖν καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ πάντα τὰ ἀπόλυτα· ὑποπίπτειν δὲ καὶ τὸ ἀντιτεταγμένον τῷ πάσχειν, καθὼ τὸ μὲν ἐν ἑαυτῷ, τὸ δὲ ἐν ἑτέρῳ τὴν τῆς κινήσεως ἀρχὴν ἔχει καὶ αἰτίαν. ἐστὶ δὲ καὶ

τοῦτο λέγειν, ὡς τὸ μὲν ἀντιπατόμενον πρὸς τὸ πάσχειν καὶ λεγόμενον ὀρθὸν ὑπὸ τῶν Στωϊκῶν, οὐκ εἴληπται, ὡς σαφέστερον ἴσως. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ πάσχειν, οὐχὶ τὸ ὑπτιον λεγόμενον τὸ πρὸς τὸ ποιοῦν, ἀλλὰ τὸ κοινόν. βέλτιον δὲ τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατον τοῦ ποιεῖν γένος καθαρὸν τίθεσθαι, καὶ μηδεμίαν ἔχον πρὸς τὸ πάσχειν συμπλοκὴν οὕτω γὰρ καθαρὰν νοεῖσθαι τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐνέργειαν. εἰ δὲ τις καὶ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν βούλοιο λαμβάνειν, ἀποδεκτέον καὶ τοῦτο, οὐ κατὰ σχέσιν, ἀλλὰ κατ' ἴδιον ἑκατέρου ὑπόστασιν, ἣτις ἐν ἑκατέρῳ οὔσα, προσλαμβάνει ἐκ δευτέρου τὸν τῆς ἐναντιώσεως λόγον. τὸ δὲ τρίτον οὐκ ἐστὶν εὐδιόριστον, διὰ τὴν ἐν πολλοῖς τῶν δύο ἀρχῶν μίξιν. τὸ οὖν βαδίζειν μέμικται ἐκ τε κινήσεως καὶ ἐνεργείας. ἴσως δὲ καὶ τὸ νοεῖν, ἐκ τε τοῦ πάσχειν καὶ τοῦ ἐνεργεῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐ ῥῆδιον ἀποφαίνεσθαι ἐν ποίῳ γένει τὰ προτεινόμενα. ἀλλὰ καθόλου διαιρετέον, πρῶτας μὲν ποιήσεις, τὰς καθαρὰς καὶ ἀμίκτους λέγοντες· δευτέρας δὲ, τὰς ἀπ' ἐκεῖνων, εἰς τὰ σύμμικτα γένη· τούτων δὲ εἶναι πλείους διαφορὰς· τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν πρὸς τὸ πάσχειν, τὰ δὲ πρὸς ἄλλα τινὰ συμπλέκεται. καὶ τὰ μὲν ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν ἐξ ἑαυτῶν ἐνέργειαν· τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων τῶν συμμιγνυμένων ἐπικρατεῖται· τὰ δὲ ἄλλως ποικίλως συνυφαίνεται. Τοιαῦτα δὲ πρὸς τὸν Πλωτῖνον ἀντιταξάμενος ὁ Ἰάμβλιχος, τεχνικώτερον, φησὶν, ἐστὶ πρότερον διελέσθαι τὴν ιδιότητα τῶν γενῶν τούτων, τοῦ τε ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν, καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα ἐπιδειξάμεν. ἀπὸ γὰρ τούτου φανήσεται καὶ τίνα ὑποτάττειν αὐτοῖς δεῖ καὶ ποῖα τὰ μεταξὺ αὐτῶν ἐστὶ σύμμικτα.

ρ. 1073, 3. καὶ ἢ αἴσθησις δὲ ἢ πρὸς ἕτερον κ. τ. λ.] Simplicius in Categg. fol. 81. B: καὶ γὰρ περὶ τῆς αἰσθήσεως αὐτὸς ὁ Πλωτῖνος καὶ αἴσθησις, φησὶ, πρὸ τῆς σχέσεως ἐνέργειά ἐστὶν ἢ πάθος. ὡσ-αύτως δὲ καὶ ἢ νόσις. εἰ δὲ καὶ τὴν νόσιν τις τῶν πρὸς τι νομίζοι, ἀλλὰ τό γε νοεῖν ἐν τῷ ποιεῖν ἐστὶ, ἐπεὶ καὶ ἀρχὴ τῶν πρὸς τί ἐστίν, ἀλλὰ τὸ ἀρχεῖν τοῦ ποιεῖν ἐπειδὴ δὲ τὴν αὐτὴν κίνησιν καὶ ἐνέργειαν ὁ Πλωτῖνος ὑποθέμενος ἐν γένος τὴν κίνησιν ἀπεφήνατο, ἴδωμεν πῶς διαίρεῖ τὸ γένος τοῦτο. φησὶ δὲ τὰς μὲν σωματικὰς εἶναι, τὰς δὲ ψυχικὰς κινήσεις. καὶ τῶν ψυχικῶν τὰς μὲν λογικὰς, τὰς δὲ ἀλόγους. καὶ δῆλον ὅτι παρὰ τὰ μετέχοντα, ἐν οἷς ἐγγίνονται, ἐστὶν ἢ τοιαύτη διαφορὰ κατὰ συμβεβηκὸς ἐπομένη, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν τοῦ γένους οἰκίαν διαφορὰν γενομένη. εἰσὶ δὲ σωματικαὶ μὲν κινήσεις ἐν τῷ ποιεῖν,

αἴτε ὀργάνῳ τῷ σώματι χρώμεται, ὡς ἐν τῷ τύπτειν, καὶ ὅσαι τοῦ σώματός εἰσιν ἰδέαι, ὥσπερ τὸ βαρεῖν ἐπὶ ψυχῆς δὲ ἐν τῷ ποιεῖν κίνησις, διὰ ψυχῆς μὲν τὸ γεωμετρεῖν. ψυχῆς δὲ οἰκεία ἐνέργεια ἡ ζωή. δύναται δέ τε καὶ τὰ μὲν ἐν ψυχῇ τὰ δὲ ἐν σώματι τιθεῖται, κατὰ τοὺς τιθεμένους καὶ περὶ ψυχὴν γίνεσθαι πάθη· πάλιν δὲ τὰς μὲν παρ' ἑαυτῶν εἰς ἄλλα φησὶ κινήσεις. τὰ δὲ ὑπ' ἄλλων εἰς αὐτάς· καὶ δῆλον ὅτι τὴν ποιητικὴν καὶ παθητικὴν κίνησιν διορίζει ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων, καθ' ὅσον ἢ μὲν (*ἢ) παρ' ἑαυτῶν ἔχει τὸ ἐνεργεῖν ἐπ' ἄλλα, τοῦτο γὰρ ἐστὶ ποιήσεις. ἢ (ἢ) δὲ ὑπ' ἄλλων ἢ ἐξ ἄλλων εἰς ἑαυτήν. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ παθητική· ἀλλὰ τὸ μὲν εἰλικρινὲς καὶ καθαρὸν ἰδίωμα τοῦ ποιεῖν ἐστὶν ἐν τῷ ἐξ ἑαυτοῦ· τοῦ δὲ πάσχειν τὸ ἐν ἄλλῳ ἔχειν τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ οὐ τηρεῖ τὸ καθαρὸν αὐτῶν, προστιθεὶς τὸ μὲν ἐξ ἑαυτοῦ τὸ (*τῷ) εἰς ἄλλα ἐνεργεῖν. διὰ γὰρ τὴν σύμμειξιν καὶ τὴν εἰς ἄλλο ῥοπήν, οὐ διασώζει τὴν καθαρὰν ἐνέργειαν. τὸ δὲ ἐξ ἄλλου τῷ εἰς αὐτὰ σύνθεσίν τινα ἐργαζόμενος· πολλὴ γὰρ διαφέρει, ἢ ἐν ἄλλῳ ἔχειν τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους κεχωρισμένῳ, ἢ συνήφθαι πρὸς τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους τρόπον γὰρ τινα ἐπὶ τούτων αἱ δύο ἀρχαὶ εἰς τοῦτον συγχέονται. αἰτία δὲ τούτου γέγονεν ἢ τῆς κινήσεως ὡς κοινῷ γένους προτίμησις, δι' ἣν οὐχ οἶόν τε καθαρῶς λοιπὸν τὸ πάσχειν καὶ ποιεῖν διαστήσασθαι. ὅθεν καὶ ἐπὶ τῆς τμήσεως συγχέει ὁ λόγος ταῦτα τὰς εἰς ἄλλα κινήσεις τὰς αὐτὰς ταῖς ἐξ ἄλλων κινήσεσι τιθέμενος· ἔστω γὰρ ἢ μὲν τμήσις μία· τὸ μέντοι τέμνειν καὶ τέμνεσθαι, ἕτερα· τοῦτο δὲ οὐδαμῶς συγχωρητέον· ὡς γὰρ ἔχει ἢ τμήσις, οὕτως καὶ τὸ τέμνειν καὶ τὸ τέμνεσθαι ὥσπερ οὖν ἢ ἀπὸ τοῦ τέμνοντος ἐνέργεια τῇ ἐν τῷ τεμνομένῳ φύσεως (*πέσειως) κεχώρισται, οὕτως καὶ ἢ κατὰ τὸ τέμνειν τομὴ τῆς κατὰ τὸ τέμνεσθαι διέστηκεν. ἔστι γὰρ ἢ μὲν ἐκ τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς δραστηκῆς κινήσεως προκατάρχουσα αἰτία. ἕτερα δὲ καὶ διάδοχος ταύτης, ἐν τῷ τεμνομένῳ παθητικὴ γενομένη τροπή, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τῆς τριχῶς ἄλλη μὲν ἐστὶν ἢ τῶν χειρῶν διάστασις τῶν ἐκτεινουσῶν τὴν τρίχα, ἄλλη δὲ ἢ τῆς τριχῶς ἀνάπλωσις. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῆς τομῆς ἄλλη μὲν ἐστὶν ἢ κατὰ τὸ ἐνεργεῖν καὶ τέμνειν τμήσις, ἄλλη δὲ ἢ κατὰ τὸ τέμνεσθαι. ἐπεὶ δὲ παράκειται σύνεγγυς, ἢ ἐγγὺς ἢ ἕτερα πρὸς τὴν ἕτεραν, τὸ διττὸν αὐτῶν διαλαπθάνει, καὶ τοτὲ μὲν δόξαν αἰ τισὶ παράσχη, ὡς ἐν τῷ ἐνεργεῖν οὐ τὸ συναμφότερον, τοτὲ δὲ, ὡς ἐν τῷ πάσχειν· οὐ μὴν οὕτω γε τὸ ἀληθὲς ἔχει, ἀλλὰ δύο τὰ κινήματά ἐστι, διεστηκότα μὲν ἀλλήλων κατὰ φύσιν· ἐν δὲ

τοῖς συνθέτοις εἰς ταῦτον συγχέομενα. διαλαπθάνει δὲ, διατὶ (*διὰ τε) τὴν σύμμειξιν, καὶ διότι τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν εἰς ἓν γένος συναγόσιν. ἐξῆς δὲ ἀλλήλους καὶ τοῦτο ζητεῖ ὁ Πλωτῖνος κατὰ τὰ λεγόμενα τῆς κινήσεως εἶδη, εἰ πανταχοῦ συνήρηται τὸ ποιεῖν τῷ πάσχειν. ἦν δὲ κατὰ τὰ εἶδη τῆς κινήσεως γένεσις καὶ φθορὰ, αὔξησις καὶ μείωσις, ἀλλοιώσις καὶ ἔτι ἢ κατὰ τόποι μεταβολή. Ὁ δὲ Ἰάμβλιχος, εὐθὺς μὲν ἐνιστάμεθα φησὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐφόδου, οὐκ ἀξιούντες ἀπὸ τῆς κινήσεως τὰς ποιήσεις χαρακτηρίζεσθαι. ἄλλο γὰρ γένος εἶναι τῶν κινούντων, καὶ ἄλλο τῶν κινουμένων. ἔπειτα ἀντιλέγομεν, οὐκ οἰόμενοι δεῖν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τὰ ποιούντα καὶ πάσχοντα χαρακτηρίζεσθαι, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κινεῖσθαι. μήποτε δὲ ῥητέον πρὸς τὸν Ἰάμβλιχον, ὡς τὰ αὐτὰ εἶδη τῆς κινήσεως καὶ τῶν κινούντων ἐστὶ καὶ τῶν κινουμένων. τὸ γὰρ γινόμενον ὑπὸ τοῦ ποιούντος γίνεται, καὶ τὸ φθειρόμενον ὑπὸ τοῦ φθέροντος φθείρεται. καὶ ἐπὶ ἀλλοιώσεως δὲ καὶ τῆς κατὰ τόπον μεταβολῆς ὁ αὐτός ἐστι λόγος. πρὸς μὲν οὖν τὰς ἀπορίας τοῦ Πλωτῖνου τοιαύτας οἱ μετ' αὐτὸν ἐπήγαγον λύσεις. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀποδοθέντος ὀρισμοῦ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων ἄλλον ὁ Πλωτῖνος ἐνέκρινε. πειραθῶμεν καὶ τοῦτον νοῆσαι, γράφοιτες καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν εἰρημένα τῷ Ἰαμβλίχῳ καὶ τοῖς ἄλλοις συντόμως κ.τ.λ.

p. 1073, 9. Ἐπισκεπτέον δὲ, εἰ καὶ τινες κ.τ.λ.] Postquam Simplicius aliorum sententias refutavit, ad sententiam Plotini redit, quam supra sub nota 93. b. transscripsi: (p. 94. a.) Ἄλλ' εἰ τὸ τὰ σωματικά φησιν ὁ Πλωτῖνος ἔχειν περὶ τὸ σῶμα καὶ μὴ ἀσώματον, ἄλλην ποιεῖ κατηγορίαν, διατὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν πολλῆς οὐσῆς διαφορᾶς οὐκ ἄλλη μὲν κατηγορία γίνεται κατὰ τὸ τέμνειν, ἄλλη δὲ κατὰ τὸ κάειν, ἢ κατορύττειν, ἢ ἀποβάλλειν· ἢ ἢ μὲν τοῦ ποιεῖν ἐνέργεια μία ἐστὶ καὶ ἓνα ἔχουσα λόγοι, καὶ οὐδὲν δεομένη τῆς διαφόρου ὑποδοχῆς τῶν τοῦ ποιεῖν ὑποδεχομένων. καὶ ὁ τέμνων γὰρ καὶ ὁ κάων καὶ οἱ ἄλλοι οὐδὲν κατὰ τὸ ποιεῖν διαφέρουσιν· ἢ μέντοι τοῦ ἔχειν κατηγορία ἐν τούτῳ τὴν ὕλην ἔχει ἰδιότητα ἐν τῷ μὴ ἀσώματον σῶμα δὲ εἶναι τὸ περικείμενον *ἢ (*ἢ) οὐκ ἀπὸ τῆς τυχούσης σχέσεως χαρακτηρίζεται, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἄλλο εἰς αὐτὸ κυρίως θεωρεῖται; Ἄλλ' εἰ τὸ περικείμενόν φησιν ἰμάτιον ἄλλην κατηγορίαν ποιεῖ, διατὶ μὴ τὸ κείμενον ἐπὶ κλίνης ἄλλην ποιήσει; ἢ τὸ μὲν κεῖσθαι ἰμάτιον ἐπὶ κλίνης, τῆς τοῦ κεῖσθαι ἐστὶ κατηγορίας, ἢ τῆς ἐν τόπῳ; οὐδεμίαν γὰρ ἐνέργειαν παρέχεται ἢ κλίνη

εἰς τὸ ἔχειν· ἕξι γὰρ καὶ κράτησιν ἐμφαίνει τινα ἢ τοῦ ἔχειν κατηγορία, ἀλλὰ σωματῶν ἐπικτήτων. Εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, ἐπὶ μόνων τῶν ἐμφύχων τὸ ἔχειν ἐπαληθεύεται, ὥστε καὶ ἀγάματι κόσμος περίκειται, ὡς μὲν ἄψυχον, οὐκ ἂν λέγοιτο ἔχειν τὸ ἀγάμα, ἀλλὰ κείσθαι ἐν τῷ ἀγάματι ὁ κόσμος· εἰ δὲ ὡς ἐμφυχόν τι θεωροῦτο, κατὰ τὴν πρὸς τὸ ἐμφυχον ἀναφορὰν, ἔχειν ἂν λέγοιτο τὸν κόσμον. Ἄλλ' εἰ κατὰ τὴν καθ' ἕξι τὸ ἔχειν χαρακτηρίζεται, εἰς ἕξι ἀναχθήσεται, φησὶν. ἢ δὲ ἕξις ἐν τῇ ποιότητι ἢ ὁμώνυμος, αὕτη ἢ ἕξις ἢ μὲν γὰρ ἦν σωματῶν συναχθή· αὕτη δὲ *ἐπικτήτων (*ποιότητων) σωματῶν κράτησις, καὶ ἢ μὲν τοῦ ἔχειν δι' ἐνεργείας τῶν ἐχόντων παραγίνεται ἢ δὲ ποιότητων οὐ δι' ἐνεργείας οὔτε τῶν μετεχομένων, οὔτε τῶν μεταλαμβάνόντων· διαφέρουσι καὶ κατὰ τὰ ἐχόμενα· ὅτι ἐκεῖ μὲν ἄσωμάτα ἐστιν· ἐνταῦθα δὲ σώματα. καὶ κατὰ τὰ ἔχοντα. ὅτι ἐκεῖ μὲν ἐν τῇ οὐσίᾳ. ἐνταῦθα δὲ περὶ τὴν οὐσίαν ἔξωθεν. Ἄλλ' εἰ ποιότητά φησιν οὐ δεῖ λέγειν ἔχειν, ὅτι ἤδη ποιότης εἴρηται, οὔτε ποσότητα ἔχειν, εἰρημέτης ποσότητος, οὐδὲ μέρη ἔχειν εἰρημέτης οὐσίας, διατί τὸ ὅπλα ἔχειν ἄλλης δεῖ λέγειν κατηγορίας, καίτοι εἰρημέτης οὐσίας, ἐν ἣ τὰ ὅπλα. ἢ ὅτι οὐ τὰ ὅπλα ἢ τὰ ὑποδήματα καθ' αὐτὰ εἴρηται εἶναι τῆς τοῦ ἔχειν κατηγορίας, οὐδὲ ἢ κτήσις αὐτῶν, εἴ τις, κεκτημένος αὐτὰ, χρῆσιν αὐτῶν μὴ ποιήσαιο, ἀλλ' ἢ κράτησις αὐτῶν καὶ ἢ ἐκ τοῦ ἔχειν αὐτὰ λεγομένη ἕξις, αὕτη ποιεῖ τὴν τοῦ ἔχειν κατηγορίαν· ἄλλο δὲ τὴν τὸ ποιότητα ἔχειν καὶ ποσότητα, ἄλλο τὰ ὅπλα ἔχειν καὶ ὑποδήματα. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἄσωμάτων ἢ ἕξις· ἐνταῦθα δὲ σωματικῶν. καὶ ἐκεῖ μὲν γὰρ ἄσωμάτων ἢ ἕξις. ἐνταῦθα δὲ σωματικῶν. καὶ ἐκεῖ μὲν ἄλλοιωτικά ἐστι τῶν μετεχόντων τὰ μετεχόμενα. ἐνταῦθα δὲ περίκειται μόνον. Ἄλλὰ τὸ ἐν ὀλίγοις φησὶ, πῶς γένος; ἢ ὅτι ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐστὶ τοῦτο τὸ γένος καὶ περὶ τὰ σώματα, καὶ ἐν τοῖς σώμασιν ὑπάρχει, καὶ διὰ τοῦτο εἰς βραχυτάτου συνιέσταιται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἂν εἴη γένος; καὶ γὰρ ὁ φοῖνιξ εἰς ὦν, τὸ εἶδος ὅλον ἔχει ἐν ἑαυτῷ. Ἄλλὰ διὰ τί οὐ συνήψε τὸν περὶ τοῦ ἔχειν λόγον ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, ἀλλ' ὡσπερ ἐκ μετανοίας μετὰ τὸν περὶ τῶν ἀντικειμένων, καὶ περὶ τῶν ἅμα καὶ περὶ κινήσεως λόγον, περὶ τοῦ ἔχειν ἐμνημόνευσεν. ἢ συμπληρώσας τὸν περὶ τῶν κατηγοριῶν λόγον, ἐπειδὴ τινῶν κατὰ περιδρομὴν ἐν ἑαυτῷ ἐμνήσθη, ἐξεργάζεται καὶ ἐκεῖνα. τελευταίας δὲ οὔσης τῆς τοῦ ἔχειν κατηγορίας, φροντίζων τάξεως, εἰκότως τελευταίας τοῦ ἔχειν ὁμωνυμίας ἐμνημόνευσεν· οὐ μόνον αὐταῖς ταῖς κατηγορί-

αις τὴν προσήκουσαν ἀποδοῦς τάξιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξωθεν ἐπιλεγομένοις καὶ ἐξεργαζομένοις, τὴν αὐτὴν ἀποδοῦς. Ἄλλ' ἄτοπον φησὶν ἀποδοκιμάζων τὸ λέγειν ἔχεισθαι γυναικα σύνηθες ὄν. ἀλλ' εἰ μὲν μὴ ἐμνήσθη, ἄτοπος ἦν παρὲς τὸ ἐν τῷ ἔθει. ὁ δὲ μνησθεὶς καὶ ἐπικρίνας, διαλεκτικοῦ ἔργον ἐποίησεν, ᾧ μάλιστα διαφέρει ἢ τῆς ἀληθείας κρίσις. ταῦτα μὲν οὖν καὶ πρὸς τὰς ἀπορίας εἰρήσθω.

p. 1075, 11. ὁ μὴ ἀντίθετον τῷ ποιῆσαι.] Ita ex libris nostris cum Ficino et plurimis libris correximus vitiosum τὸ ποιῆσαι.

— 14. εἰ ἢ κίνησις ἄμφω] Hoc expressit Ficinus, et ita Cod. Marc. A. et vestigia in Vatic. Ed. habet ἢ ἢ. Mox A. l. 6. explevi ex pluribus libris ἀπαθοῦς αὐτοῦ ὄντος, quod expressit etiam Marsilius. Proxime partim ex marg. Ed. partim ex Codd. correxi: ἐὰν δὲ ἐνεργοῦν (marg. Ed. ἐνεργῶν, Ed. ἐνεργῶν) εἰς ἄλλον (Ed. εἰς ἄλλο) οἶον τύπτου (ita marg. Ed.; textus τύπτου) καὶ πάσχει (Ed. πάσχει). B. lin. 6: καὶ πῶς ἢ αὐτὴ καὶ ποιήσις καὶ πείσις, ex libris. Ab Edit. abest prius καί. Lin. 7. καὶ οὕτω μὲν ποιήσις τῷ (Ed. τῷ) ἀπ' ἄλλου εἰς ἄλλον δὲ πείσις ἢ αὐτῇ οὔσα (deleto καὶ ante ἢ).

p. 1076, 1. Ἐὰν δὲ ἐνεργοῦν εἰς ἄλλον κ. τ. λ.] Simplicius l. c. p. 78. a: Ἄλλὰ καὶ τὸ τὴν ἐνεργειαν ἐπὶ μόνων λέγειν τῶν ποιήσεων, ἀνεξετάστως λέγεται. οὔτε γὰρ πᾶσα ἐνέργεια ποιήσις, οὐ γὰρ δὴ καὶ ἢ νόησις· οὔτε πᾶσα ποιήσις ἐνέργεια. εἰσὶ γὰρ τινες καὶ παθητικαὶ ποιήσεις. Ἐκ δὲ τοῦ τῶν [τούτων?] συνακτέον, ὅτι Πλωτῖνος καὶ οἱ ἄλλοι, οἱ ἀπὸ τῆς τῶν Στωϊκῶν συνηθείας εἰς τὴν Ἀριστοτέλους αἴρεσιν μεταφέροντες τὸ κοινὸν τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν εἶναι τὰς κινήσεις, οὗτοι συγγέουσι εἰς ταῦτ' ἐκινήσιν τε καὶ ἐνεργειαν, καὶ τὴν ποιήσιν οὐ τηροῦσι καθαράν, ἀπηλλαγμένην τοῦ πάθους, εἴπερ μετὰ κινήσεως αὐτὴν ὀρῶσι. καὶ ἔτι μέντοι τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως οὐ τηροῦσιν ἀκίνητον, ὡς Ἀριστοτέλει δοκεῖ.

— 9. Πῶς γὰρ ἂν πάθοι, ὃ ποιεῖ ἐν ἄλλῳ;] Simplicius in Categg. p. 80. a: τοιαῦτα δὲ πρὸς τὸν Πλωτῖνον ἀντιταξάμενος ὁ Ἰαμβλῖχος, τεχνικώτερον, φησὶν, ἐστὶ πρότερον διελέσθαι τὴν ἰδιότητα τῶν γενῶν τούτων, τοῦ τε ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν, καὶ τὴν διαφορὰν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα ἐπιδείξαι. ἀπὸ γὰρ τούτου φανήσεται, καὶ τίνα ὑποτάττει αὐτοῖς δεῖ, καὶ ποῖα τὰ μεταξὺ αὐτῶν ἐστὶ σύμμικτα. εἰ δὲ δεῖ πρὸ τῶν Ἰαμβλῖχου τὰ Ἀρχύτου παραθέσθαι,

ἄσα ἐκεῖνος ἴδια τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἐνέγραψε. καὶ γὰρ καὶ ὁ Ἰάμβλιχος ἐκεῖνα ἐπεξηγείται· γράφει τοῖνυν ὁ Ἀρχύτας οὕτως· τῷ δὲ ποιέοντος ἰδιόν ἐστι τὸ ἐν αὐτῷ [αὐτῷ?] τὰν αἰτίαν ἔχον τὰς κυνάσιος. τῷ δὲ ποιωμένῳ καὶ τῷ πάσχοντι, τὸ ἐν ἐτέρῳ. ὁ μὲν γὰρ ἀνδριαντοποιὸς ἐν ἑαυτῷ τὰν αἰτίαν ἔχει τῷ ποιεῖν τὸν ἀνδριαντα· ὁ δὲ χαλκὸς, τῷ ποιέσθαι ἐν ἑαυτῷ τε καὶ τῷ ἀνδριαντοποιῷ. καὶ ἐπὶ τῶν παθέων δὲ τὰς ψυχὰς ὁ ἀπὸ τοῦ λόγου. ὁ γὰρ θυμὸς ἐφ' ἐτέρῳ τιμὴ πέφυκεν ἀνεγείρεσθαι, καὶ ὑφ' ἐτέρῳ τιμὸς ἐξωθεν ἐρεθίζεσθαι, οἷον, ὀλιγωρίας, ἀτιμίας, ὕβριος. ὁ δὲ ταῦτα ὁρῶν ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν ἔχει τῷ ταῦτα ὁρῶν [ὁρῶν?]. Ταῦτα τοῖνυν ἐξηγούμενος ὁ Ἰάμβλιχος, φησί, τὸ ποιεῖν ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν αἰτίαν τῆς ἐνεργείας. τὸ δὲ πάσχειν, τὴν τῆς κινήσεως ἐν ἐτέρῳ καὶ ἐν ἑαυτῷ ὡς ὁ χαλκὸς ἐν ἑαυτῷ καὶ τῷ ἀνδριαντοποιῷ, διότι καὶ ἴδιαν τιμὴν ἔχει βεβαιότητα τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας τὸ πάσχειν, καὶ οὐχ ὅλον ἐξήρηται ἀπὸ τοῦ ποιέοντος. καὶ λοιπὸν τὰς πρὸς τὸν λόγον ἐπάγει ἐνστάσεις. καὶ γὰρ ἀντιλέγουσιν φησί, τιμες, ὡς καὶ τοῦ ποιεῖν τιμὴ ἐστὶν ἐν ἐτέρῳ ἔχοντα τὴν αἰτίαν, οἷον τὸ νοεῖν. ἢ εἰ μὴ τὸ νοεῖν τις ἐν τῷ ποιεῖν τιμείη, ἀλλὰ τὸ νοεῖσθαι ὡς τοῦ νοεῖν ἐν τῷ πάσχειν οἶτος, οὐδὲ οὕτως τὸ νοεῖσθαι τὴν πῦσαν αἰτίαν παρέχει τῷ νοεῖντι τῷ (* τοῦ) κινεῖσθαι. ἢ οὐ τοιοῦτός ἐστιν ὁ τρόπος τῆς κοινωρίας, οἷον ὑπολαμβάνουσιν οἱ ἀποροῦντες ἐπὶ τε τοῦ νοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ· ἀλλ' ἄρα ἐκεῖνος μὲν τῆς περὶ νοῦ θεωρίας οἰκείος. λυτέον δὲ τὴν ἀπορίαν συμμετρῶς τοῖς προκειμένοις λέγοντας, ὡς οἶμαι, ὅτι ὁ μὲν Ἀρχύτας τὰς καθαρὰς ποιήσεις καὶ πείσεις ἀπελογίστατο τὸ δὲ νοεῖν καὶ ἐστὶ τι πάσχειν, ἀλλ' ἔχει τιμὴν ἐνδοθεν ἐγερομένην ἐνεργείαν, ὡσπερ τὸ ὄραϊν καὶ ὅλως τὸ γινώσκειν. καὶ οὐκ ἔδει ἀπὸ τούτων τῶν συμμεμεγμένων προσάγειν τῷ λόγῳ τὴν ἐνστασιν. ἄλλοι δὲ ἀπὸ τοῦ ὀρέγεσθαι καὶ ὀρῶν τὴν αὐτὴν ἀπορίαν προσάγουσιν, ὡς ἄρα ταῦτα ἐν αὐτοῖς μὲν ἔχει τὴν αἰτίαν τῆς κινήσεως, οὐ πάντῃ δὲ καθαρεύει τῆς παρ' ἄλλου καὶ ἐξωθεν προκαταρχούσης αἰτίας. ταύτην δὲ τὴν ἀπορίαν λύων ὁ Ἰάμβλιχος φησὶν, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀπλᾶ τὰ ὀρῶντα καὶ ὀρεγόμενα. σύνθετα δὲ οὗτα, οὔτε τὴν αἰτίαν τοῦ ἐνεργεῖν καθόλου ἔχει, οὐδὲ κυρίαν ἀφ' ἑαυτῶν. ἐκ μέρους δὲ τινος τῶν ἐν ἑαυτοῖς καὶ δυνάμεως ὀρῶνται εἰς τὰς ποιήσεις. ὅθεν καὶ συνεργείας ἀπὸ τῶν ἐξωθεν δεῖται, ἢ προκαταρχούσης, ἢ συμβαλλούσης, ἢ συμβαλλομένης, κινήσεώς τε παθητικῆς μεταλαμβάνει, περὶ ἄλλο μὲν γενομένης. λέγω δὲ τὸ σύνθετον ζῶον, ἀπ' ἄλλου τε ἐνδι-

δομένης, λέγω δὲ τῆς αἰτίας τῶν ἐνεργειῶν δυνάμεως. διὸ οὐδὲ ποιήσις ἐστὶν αὐτῆ καθαρὰ, οὐδὲ πάθος μόνον. οἷδὲ ἀπὸ ταύτης ἐρίστασθαι δεῖ πρὸς τὸν ἀποδοθέντα λόγον περὶ τοῦ ποιεῖν, τὸν λέγοντα τὴν αἰτίαν αὐτοῦ παρεῖναι τοῦ ἐνεργεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ. μόνον δὲ δεῖ, φησὶν ὁ Ἰάμβλιχος, προστιθέναι τὸ, κυρίως καὶ πρώτως ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ἀφ' ὅλου ἑαυτοῦ τὴν αἰτίαν παρεχόμενον, καὶ μόνως ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἔχον καὶ αὐτοτελῆ εἰς τὰ ὅλα αὐτὴν προϊέμενον. δηλον δὲ ὅτι σαφέστερος μὲν ὁ λόγος οὕτως ἐστὶ διὰ τῆς προσθήκης. καὶ Ἀρχύτας ἐν βραχεῖ λόγῳ πάντα ταῦτα ἐνδείξατο. τὸ γὰρ ἐν ἑαυτῷ, ὡς ἐν ὅλῳ εἴληπται κυρίως καὶ πρώτως. Πάλιν δὲ τοῦ πάσχειν ἰδιόν, φησι, τὸ ἐν ἐτέρῳ τὴν αἰτίαν ἔχειν τῆς κινήσεως. εἰ γὰρ (exspectes δὲ) μὴ, ἀναίτιόν ἐστὶ τὸ πάθος, ὅπερ ἄτοπον εἶναι τι τῶν γενομένων, ὑπὸ μηδεμιᾶς αἰτίας γινόμενον, ἢ μὴ ἔχον αἰτίαν. καὶ εἰ τοῦτο, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχοιτι, καὶ οὕτως οὐ πάσχον μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ ποιεῖν, ἢ ἐξωθεν καὶ ἐν ἐτέρῳ. ὡς γὰρ ἂν ποιῆ τὸ ποιεῖν, καὶ ἄπερ ἂν ἐκεῖνο ποιῆ ταῦτα πάσχει τὸ πάσχον. Ἀπορεῖ δὲ καὶ πρὸς τοῦτο ὁ Πλωτῖνος, πῶς ἐστὶν ἀπόλυτά τινα καὶ ἐν τῷ πάσχειν. οὐκ οὗτα ἐξ ἄλλων οἷον τὸ σήπασθαι καὶ ἰοῦσθαι πολλὰ δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ τὴν αἰτίαν ἔχοντα τῆς κινήσεως, οὐ πάσχει, ὡς κύκνος φέρε ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ λόγου λευκαίνόμενος, ἄγεται μὲν εἰς τὴν οἰκίαν ἐντελέχειαν, οὐ μέντοι διὰ τὸ ὑπ' ἄλλου πάθος τὸ τοιοῦτον. καὶ τὸ αἰεῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνότος λόγου, οὐ δῆπου κατὰ πάθος εἰς τὴν αἰεῖσιν ἄγεται. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὸ τοιοῦτον ῥητέον, μήτε τὸν κύκνον ἐν ἄλλῳ ἔχειν τὴν αἰτίαν τοῦ λευκὸν εἶναι, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ, μήτε ἄλλο μὴδὲν τῶν εἰς εἶδος τὸ οἰκείον τὸ σύμφυτον ἀγομένων, ἐξωθεν ἔχειν τὴν τοῦ οἰκείου εἶδους μετοχήν. πάθος τε οὖν λέγομεν τὸ οὕτως μετέχειν, οὐχ ὅτι ὑπ' ἄλλου οὐ γίνεται πάθος τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐσίας μετέληψις ἦν ἢ τοῦ εἶδους μετοχὴ κατ' ἐνεργείαν, ὑπὸ ἀέρωι, ἢ ὑπὸ ὑδάτων, ἢ ἄλλου τινὸς ὑγροῦ ἀναθυμιάσεως γινόμενη. ἴσως δὲ καὶ διὰ τὴν σύνθεσιν τῶν σηπομένων καὶ ἰομένων, ἐστὶ τιμὴ ἐν αὐτοῖς, τὰ μὲν ἐν τῷ ποιεῖν, τὰ δὲ ἐν τῷ πάσχειν, ἄπερ μὴ δυνάμενοι διακρίνειν ἀπολύτους πείσεις τὰς τοιαύτας ὑποτίθεται· ἀλλὰ πολλά φασιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν αἰτίαν ἔχοντα τοῦ ποιεῖν ἐπαθαίετο, καθὸ πάντας τοὺς φαύλους ἀπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς κακίας ἐμπαθεῖς εἶναι λέγομεν. ἢ αὐτῷ δοκεῖ τῷ Πλωτῖνῳ, μήτε πάθη, ἀλλ' ἐνεργήματα εἶναι τὰ τῆς ψυχῆς πάθη, ἢ ἐν αὐτῇ μὲν, ἐνεργήματα, ἐν δὲ τῷ σώματι πάθη. ὡσπερ οὖν τὴν αἰτίαν τῆς κακίας ἐν

ἐαυτοῖς ἔχουσιν οἱ φαῦλοι, οὕτως καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς ἔχουσιν ἐν τῷ ποιεῖν, εἴπερ πάθος ἐπὶ τῆς ψυχῆς οὐ λέγεται. εἰ δὲ περὶ τὸ σῶμα γίνεται τὸ πάσχειν, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ ἔσται τὸ πάθος, καὶ ἐπ' (*ἀπ') ἄλλου, καὶ οὕτως ἀληθῆς γίνεται ὁ τοῦ πάσχειν ὀρισμός· μήποτε δὲ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ πλειόνων οἰτων μορίων, ἢ πλειόνων κρίσεων, καὶ πλειόνων φαντασιῶν, ἢ δυνάμεων, ἢ δοξῶν διαφερομένων, κατὰ τὴν ἀνομολογίαν αὐτῶν γίνοντα ἐμπαθεῖς οἱ φαῦλοι, τῶν μὲν ποιουσῶν, τῶν δὲ πασχουσῶν ἐναιτιώσεων, καὶ μένει ὁ τοῦ πάσχειν λόγος ὑγιῆς, ὡς ἐν ἄλλῳ ἔχουσι τὸ πάσχειν. Ἄλλ' ἢ τῆς ὕλης ἐπιτηδειότης πάθος οὔσα τῆς ὕλης, πῶς οὐκ ἀπ' αὐτῆς ἐστὶ τῆς ὕλης, ἀλλ' ἔξωθεν; ἢ δύναται μὲν τις λέγειν καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα ἐμφασιν τοῦ εἶδους οὔσαν, ἀπὸ τοῦ εἶδους ἐνδίδοσθαι τῇ ὕλει; τιτὲς δὲ αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἐστὶ, πάθος τὴν ὕλην εἶναι λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ ἔστι πάθος, ἀλλὰ πάσχει περὶ τῆς ἐπιτηδειότητος, ζητητέον, εἰ μὲν πάσχει τὴν ἐπιτηδειότητα, πάντως ἐστὶ τι τὸ ποιῶν αὐτήν· εἰ δὲ μὴ πάσχει, ἀλλ' αὐτὸ ἐπιτηδειότης ἐστίν, οὐσία ἐστὶν αὐτῇ τῆς ὕλης· ὁ δὲ λόγος περὶ τοῦ πάθους ἐστίν, εἴτε ἐνδοθεν, εἴτε ἔξωθεν. Ἄλλ' ἐδόκει, φησὶν, οὔτε αὐτὸ τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἀπ' ἄλλου, ἵκανόν εἶναι χαρακτηρίζειν τὸ ποιεῖν, οὔτε τὸ ἐξ ἄλλου, καὶ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ πάσχειν, ἐπεὶ καὶ εἰς ἄλλο τι ποιῶν, αὐτὸ μὲν ἐφαίνετο τὸ πάσχειν, εἰς ὃ δὲ ἐποίει, οὐ πάσχειν ἀλλὰ ποιῶν. ὁ γοῦν κασσίτηρος ποιῶν εἰς τὸν ἄργυρον, αὐτὸς μὲν πάσχει ἀναλισκόμενος καὶ φθειρόμενος· τὸν δὲ ἄργυρον καθαίρει, τὸ φθεῖρον αὐτὸν ἀποβάλλων, ὥστε μᾶλλον αὐτὸν συνέχειν τὸν ἄργυρον ἐν τῇ αὐτῇ ποιότητι. ἀλλ' ἐπεὶ ἐν συνθέτοις πράγμασι σύμμικτα εἰληπταὶ ποιήματα καὶ παθήματα, οὔτε ὁ κασσίτηρος ποιεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ πάσχει· ποιεῖ μὲν, καθαίρων τὸν ἄργυρον, πάσχει δὲ ἀναλισκόμενος ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ὁ ἄργυρος πάσχει μὲν τῷ καθαίρεσθαι, ποιεῖ δὲ τῷ ἀναλίσκειν, κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο. ἀλλ' ἐπεὶ καθόλου διώριστα, τί μὲν ἐστὶ τὸ ποιεῖν, τί δὲ τὸ πάσχειν, καὶ τίνα τὰ ἐκατέρου ἰδιώματα, ἐπανιτέον λοιπὸν ἐπὶ τὸ διαστήσασθαι τὰ εἶδη τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν. ὦν ἀφοριζόμενων εἰδηλον ἔσται, τίνα οὐκ ὀρθῶς ἀναφέρεται εἰς τὰ κυριώτατα γένη, καὶ τίνα ὀρθῶς, τίνα τέ ἐστὶ σύμμικτα ἐπ' ἀμφοτέρων, καὶ τίνα ἀπλῶς εἰς τὸ ἕτερον ἀναφέρεται. ἀφ' ὧν καὶ τὰ Πλωτίνου εἰδηλα φανεῖται εἰ ὀρθῶς ὑποτάττει τινα ὑπὸ τὸ ποιεῖν, καὶ οὐχ ὑποτάττει. Δεῖ δὲ κἀναυθῆ τὴν Ἀρχύτα παραθέσθαι τοῦ ποιεῖν διαίρεσιν λέγοντος οὕτως. Τῷ δὲ

ποιεῖν ἀνωτάτω μὲν ἡ ἐνέργεια· τὰς δὲ ἐνεργείας διαφοραὶ τρεῖς· τὸ μὲν γὰρ τί ἐστὶν αὐτὰς ἐν τῷ θεωρῆν, οἷον γεωμετρῆν, ἀστρονομῆν· τὸ δὲ ἐν τῷ ποιῆν, οἷον ὑγιάξεν, τεκταίνεν, τὸ δὲ, ἐν τῷ πράσσειν, οἷον στραταγῆν, πολιτεύεσθαι. γίνεται δὲ ἡ μὲν ἐνέργεια καὶ ἄνευ διανοίας οἷον ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις, γενικώτατα δὲ αὐτά. ἐν δὲ τούτοις τὸ μὲν ἀνωτάτω καὶ κοινὸν τοῦ ποιεῖν κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἀφορίζεται τὴν ἀπλῶς, ἥτις ἐν ἑαυτῇ συνείληφε πάντα ὅποσα ἐστὶ κατ' εἶδη διακεκρμένα ἐνεργήματα κινήσεως πάσης ἀπολελυμένη, καὶ τὸ κινητικὸν ἔχουσα καθαρὸν, καὶ τὸ αἴτιον ἐξ ἑαυτῆς καὶ οὐκ ἀπ' ἄλλου τινοῦ προκατάρχοντος ἢ συνεργούντος. ἀπὸ δὲ τούτου μεριστῶς πλείονα πρόεισιν εἶδη ποιήσεως, ὦν πρῶτόν ἐστὶ τὸ θεωρητικὸν ἀπλοῖς ἐνεργείαις χρώμενον καὶ ἀτρέπτοις, καὶ αὐτὸ εἰς πλείονα μεριζόμενα εἶδη· ὦν τὸ πρῶτον, ὁμώνυμον ἂν εἴη τῷ προσεχεῖ ἐν ἑαυτῷ γένει, θεωρητικὸν καὶ τοῦτο, καὶ κυριῶς τοῦτο θεωρητικὸν καλούμενον· τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ περὶ τῶν νοητῶν καὶ ἀμερίστων οὐσιῶν ἐπισκοπούμενον ἀπλαῖς νοήσεσιν, οἷον ἐστὶ τὸ νοερόν· τοῦτο δὲ παρήκεν ὁ Ἀρχύτας, καίτοι τῆς Πυθαγορικῆς ὄν διαίρεσεως, διὰ τὸ πρὸς εἰσαγωγικὸν ἴσως ἀσύμμετρον τῆς τοιαύτης θεωρίας, τὸ δὲ περὶ τῶν ἀκινήτων καὶ μαθηματικῶν οὐσιῶν ποιεῖται τὴν διανόησιν, οἷον ἐστὶ τὸ γεωμετρῆν, ὠρισμέναις μὲν, οὐ μὴν ἀπλαῖς ἔτι χρώμενον ταῖς ἐπιβολαῖς, ἀλλὰ συνθέτοις ἤδη καὶ κατὰ διέξοδον, οἷαι τῆς καθαρᾶς διανοίας εἰσὶν αἱ ἐνέργειαι· τρίτον δὲ ἐστὶν ἐν τούτοις τὸ περὶ τῶν αἰδίων καὶ ἀεικινήτων αἰσθητῶν οὐσιῶν, ποιούμενον τὴν θεωρίαν, αἰσθήσει μετὰ λογισμοῦ χρώμενον οἷον ἐστὶ τὸ ἀστρονομῆν, συμφώνους τοὺς λόγους τοῖς φαινομένοις ἐπιδεικνύον. καὶ οὕτως ἡ ὅλη τῆς θεωρίας ἐνέργεια ἄνωθεν ἀπὸ τῶν καθαρῶν νοήσεων, ἐπὶ τοὺς κατ' αἴσθησιν διαλογισμοὺς προχωρεῖ. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ εἶδος τὸ ποιητικὸν, ὁμώνυμον τῷ γένει τίθησιν ὁ Ἀρχύτας, ὅπερ ἐν τῷ εἰς τὴν οὐσίαν ἄγειν τὰ μηδέπω τοῦ εἶναι μετέχοντα, κυριῶς ὑφέστηκε. τούτου δὲ πολὺ μὲν ἐστὶ τὸ θεῖον, ὅπερ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῶν θεῶν περιέχεται· πολὺ δὲ καὶ ἐν τῇ φύσει τοῦ παντός, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καθῆκον περὶ πάντων τὸ γινόμενον. πολὺ δὲ καὶ ἐν ταῖς τέχναις μιμουμέναις τὴν φύσιν, καὶ τὸ παραλειπόμενον ὑπ' αὐταῖς (*αὐτῆς) ἀναπληρούσαις· ὡς γὰρ ἡ φύσις τὸ τῆς ὑγείας εἶδος ἐν τοῖς σώμασιν ἐντίθησιν, οὕτως καὶ ὁ ἰατρὸς ἐν τῷ ὑγιάξεν ἀνασώζει τὴν τῆς φύσεως τελειότητα ἐν τοῖς σώμασι· καὶ ὡς ἡ φύσις ἄντρα τε καὶ αὐτοφυῆ περιβλήματα περιέβαλε τοῖς

ζώοις, οὕτως ἢ οἰκοδομικὴ καὶ τεκτονικὴ καὶ ὑφαντικὴ, καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι, τὰ ἐλλείποντα τοῖς ἀνθρώποις ἀναπληροῦσι, τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν αὐτάρκειαν τοῦ βίου κατασκευάζουσιν. τρίτον δὲ τοῦ ποιεῖν γένος, τὸ ἐν τῷ πράσσειν ἀπηρίθμηται, ὕπερ τοῦ λόγου τὰς περὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ σύνθετα ποιήσεις ἐπιτροπεύει, προαίρεσιν, καὶ βουλήν, δόξαν τε, καὶ σκέψιν, καὶ τὰς τοιαύτας ποιήσεις παρεχόμενον· τούτου δὲ, τὸ μὲν ἐστὶ καθ' ὅλου τὰ τῶν πόλεων πράγματα διοικοῦν· καὶ ἐν μὲν πολέμῳ στρατηγούν· ἐν δὲ εἰρήνῃ τὰς πόλεις ἐπανορθοῦν· τὸ δὲ μερικώτερον, τὰς ἰδίας οἰκήσεις εὐθετίζον, ὅπερ οἰκονομικὸν καλεῖται. τοῦτο δὲ τὸ ὅλον γένος τῶν δοξαστικῶν ἐστὶ λόγων τῆς ψυχῆς, περὶ τὰ αἰσθητὰ ἐνεργούντων, καὶ ἀρετὴν καὶ κακίαν ἐπιδεχομένων, διότι κατὰ προαίρεσιν καὶ ὁρμὴν ζωτικὴν ἐπιτελεῖται· οὕτω μὲν Ἀρχύτας τὸ πράττειν ἀπὸ τοῦ ποιεῖν διαιρεῖ. τινὲς δὲ ποιητικὰς μὲν λέγουσιν, ὡν ἐπιμέμει τὰ ἀποτελέσματα καὶ μετὰ τὴν ποιήσιν, ὡς τεκτονικὴ καὶ οἰκοδομικὴ. πρακτικὰς δὲ, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ἐν τῷ γίνεσθαι ἔχει τὸ εἶναι, ὡς ἀλληλικὴ τε καὶ ὀρχηστικὴ, καὶ αἱ τοιαῦται. ἄλλο δὲ γένος ἐνεργείας ἐστὶ μετὰ ταῦτα, ὃ κοινῶς ἀνευ διανοίας Ἀρχύτας ἀποκαλεῖ, τὸ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις, καὶ δηλον ὅτι ὅσα ποτέ ἐστι, καὶ ὅποια εἶδη τῶν ἀλόγων ζώων, τσαυτὰ καὶ τοιαῦτα καὶ ἐν τῷ ποιεῖν διάφορά ἐστιν εἶδη κατὰ τὴν τοιαύτην ἐνέργειαν, περὶ ὧν ἐν ταῖς περὶ ζῶων ἱστορίαις διαριθμεῖσθαι εἰώθαμεν. τελευταῖον δὲ γένος ἐνεργειῶν νοεῖσθω φησὶν Ἰάμβλιχος, ὅπερ ψυχῆς μὲν καὶ φύσεως καὶ λόγων καὶ ζωῆς οὐκέτι ἐπιδείκνυσσι ποιήσιν· τῶν δὲ σωματῶν, ἢ σώματά ἐστιν ἀψυχα, φανερὰν καθίστησι τὴν σωματοειδῆ ἐνέργειαν, κατὰ πάσας μὲν τὰς περὶ τὸ σῶμα τὰς φαινόμενας ἰδιότητας· κατὰ πάσας δὲ αὐτῶν τὰς δυνάμεις οὐχ ἢ μόνον στερεὰ ἐστὶ καὶ ἀντίτυπα, ἀλλ' ἢ περὶ αὐτῶν ἔχει πολλὰς δραστηρίους δυνάμεις. αἷτε γὰρ σύμφυτοι τῶν στοιχείων ἐνέργειαι, καὶ αἱ τῆς ῥοπῆς κινήσεις, ἢ ἐπὶ τὸ βάθος, ἢ ἐπὶ τὸ ὕψος, αἷτε πληκτικαὶ, καὶ κατὰ τὴν ᾧσιν γινόμεναι, ἔσχαταί τε ὑπάρχουσι, καὶ ἐν τοῖς συνθέτοις θεωροῦνται, συμμιγείς τέ εἰσι πρὸς ἄλλας φύσεις. αἷτινες οὐκέτι εἰσὶν ἐνέργειαι, τὰ τε δραστήριον οὐκέτι ὁμοίως ἔχουσι, ἀλλ' ἐπιμεμιγμέναι πρὸς πάθη εἰσὶν, αὐταὶ τε καθ' ἑαυτὰς οὐσαι, καὶ ἀφ' ἐτέρων δεχόμεναι τιὰ εἰς ἑαυτὰς ἐπιπλοκὴν· ὅσα μὲν οὖν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ὑπάγεται, διὰ τούτων πέφηεν. Ἄξιον δὲ ἐπιστῆσαι, διὰ τί τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶδος τὸ ἐπὶ τῶν ἀψύχων θεωρούμενον, παρήκε τελέως ὃ Ἀρχύ-

τας. καὶ μοι δοκεῖ τὰς κυρίως ποιήσεις διελέσθαι προθέμενος, αἷτινες ἐν ἑαυταῖς κυρίως ἔχουσι τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως, παραιτεῖσθαι τὰς σωματικὰς ταύτας, αἷτε πρὸς πάθος συμμιγμέναι, καὶ μετὰ κινήσεως καὶ ἀλλοιώσεως γινόμεναι. Τούτων δὲ διαιρεθέντων καιρὸς ἂν εἴη λοιπὸν τὰ ὑπὸ τοῦ Πλωτίνου λεγόμενα ἐπισκέψασθαι· τὸ τοῖνυν τὰς πρὸς τὸ πάσχειν ῥέπουσας κινήσεις λέγειν ποιήσεις, συγγεῖ τὰ δύο γένη πρὸς ἄλληλα. οὐ γὰρ εἰσὶν ἀπλῶς ἐν τῷ ποιεῖν αἱ συμπλεκόμεναι πρὸς τὸ πάσχειν κινήσεις. εἰ δὲ τις καὶ τὰς κινήσεις περιέχεσθαι λέγοι ἐν τῷ ποιεῖν, τὰς κατὰ τὸ κινεῖν δηλονότι λήψεται αἷτίας τοῦ κινεῖσθαι, αἷτινες ὡς ἐν αἷτίας λόγῳ περιέχουσι τὰς ἀρχὰς ὅλας τῶν κινήσεων. ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἐνεργείας τῷ ἀπολύτῳ τρόπῳ δεῖ χαρακτηρίζειν. καὶ γὰρ κινήσει τὸ ἀπόλυτον ὑπάρχει, ὡς τὸ βαδίζειν· καὶ ἐνεργείαις οὐχ ὑπάρχει, ὡς ἐν τῷ νοεῖν, ἐπειδὴ τὸ νοεῖσθαι ἐστὶν ἢ ποιεῖν ἢ πάσχειν. τὸ δὲ λέγειν, μήποτε οὐδὲ τοῦ ποιεῖν ἐστὶ τὸ νοεῖν καὶ τὸ βαδίζειν διὰ τὸ εἶναι ἀπόλυτα, τοῦναντίον μᾶλλον κατασκευάζει κ. τ. λ.

p. 1079, 1. οὐκοῦν γίνεταί τὸ πάσχειν τῷ ἔχειν ἐν αὐτῷ κίνησιν—καὶ τὸ ποιεῖν ἢ ἔχειν] Ita ex bonis Codd. hunc locum constitui. In Ed. deest τῷ ἔχειν, scribitur αὐτῷ, et post ποιεῖν illatum est οὖν. Deinde B. lin. 9. recepi ex editionis margine οὕτως διατίθεται pro οὗτος. Hoc tamen expressit Fic. Nostra lectio ita exprimenda sit: quoniam hac ita efficiuntur.

p. 1080, 7. ἀλλ' ἐκ τοῦ εἶναι αὐτὸν ἄλλο τι ἢ ποιεῖν] Legendum videtur in Ficiniā versione aliud quid, atque ita correxi, pro aliquid.

— 11. Περὶ δὲ τοῦ ἔχειν, εἰ τὸ ἔχειν πολλαχῶς κ. τ. λ.] Venit ad ultimam Categoriā Plotinus: περὶ τοῦ ἔχειν, Aristotelis Categg. e. XII. quod caput ita incipit: τὸ δὲ ἔχειν κατὰ πλείους τρόπους λέγεται—et ita finitur: Ἴσως δὲ ἂν καὶ ἄλλοι τινὲς φανείησαν τοῦ ἔχειν τρόποι· οἱ δὲ εἰωθότες λέγεσθαι σχεδὸν ἅπαντες κατηγοροῦνται. Simplicius in Categg. p. 93. b: Ἀπορία δὲ πολλῶν καὶ πρὸς τοῦτο γεγόνασι τὸ γένος· καὶ γὰρ Πλωτίνος ἀπορεῖ λέγων· περὶ δὲ τοῦ ἔχειν, εἰ τὸ ἔχειν πολλαχῶς, διατί οὐ πάντες οἱ τρόποι εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν ἀναχθῆσοιται; ὥστε καὶ τὸ ποσὸν, ὅτι ἔχει μέγεθος· καὶ τὸ ποιὸν ὅτι ἔχει χρῶμα· καὶ ὁ πατήρ, ὅτι ἔχει υἱόν· καὶ ὁ υἱός, ὅτι ἔχει πατέρα, καὶ ὅτι κτήματα. πρὸς ὃ ρητέον, ὅτι οὐχ οἶόν τε τῶν ὁμωνύμων καὶ κατὰ γένος ἐξηλλαγμένων, μίαν εἶναι κατηγορίαν καὶ ἐν γέ-

ιος. οὐ μέντοι οὔτε τὸ ποσὸν ἐν τῷ ἔχειν τούτων (*τούτῳ) ἐστὶ, διότι ἔχει μέγεθος· οὔτε τὸ ποιὸν, ὅτι ἔχει χρώμα. ἀσώματα γὰρ τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσόν· ἡ δὲ κατηγορία αὕτη, τῶν περὶ ἡμᾶς ἐπικτήτων σωμάτων ἦν· ὁ δὲ πατήρ, εἰ μὲν καθὼ σῶμα, ἀλλ' οὐ περίθετος ἦν. εἰ δὲ καθ' ὃ σχέσιν ἔχει πρὸς υἱόν, ἀλλὰ σώματος (*ἀλλ' ἀσώματος) ἡ σχέσις. Hactenus de Plotino: inde transit ad Nicostratum et alios.

p. 1080, 13. καὶ ὁ πατήρ—ὅτι ἔχει υἱὸν καὶ υἱὸς πατέρα] Ita locum integrare mihi visus sum cum Ficino, ejus auctoritati me non aggregassem, nisi accessisset Codicis Darmstadini auctoritas, qui adjecta verba in ordine exhibet. Deinde B. lin. 5: καὶ ἰμάτιον κέηται exhibui ex libris plurimis pro κείται. Illam formam conjunctivi agnoscit Plato Philebo p. 41. B. p. 122. Stallb. et Phædon. p. 92. fin. p. 76. Bekk. ubi est ξυγκείται.

p. 1081, 7. Πῶς δ' ὅπως ἀπλοῦν καὶ μίᾳς κατηγορίας, ὅδε ὅπλα ἔχει; τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ ὀπλισθαι.] Hoc exemplum in loco περὶ τοῦ ἔχειν usurpatum fuisse arguit excerptum Categoria-rum, quod Codex noster Palatinus Heidelbergensis Nr. 132. fol. 180. reet. habet (ef. Annot. nostr. in hujus libri Plotiniani titulum) ubi, postquam in οὐσίας loco positus est Andronicus ('Ανδρόνικος), sub ἔχειν (ita enim scribendum pro ἔχει) ponitur ὀπλισμένους.

— 9. ἡ καὶ ἀνδριάς ἦ, ὅτῳ ταῦτα ;] Ita ex libris bonis emendavi vitiosam Edit. lectionem et interunctionem: ἡ κ' ἀνδριάς. ἡ ὅτῳ ταῦτα.

— 12. 'Ἐπὶ δὲ τοῦ κείσθαι—ἀνακεῖσθαι, καθῆσθαι] Tractat hæc Aristoteles binis Categoriis, et περὶ ποσοῦ e. IV. 8. et περὶ τῶν πρὸς τι e. V. 3. Simplicius in Categg. p. 85. b: 'Ἄλλ' ἐπὶ τὰς ἀπορίας λοιπὸν τὰς ὑπὸ Πλωτίνου πρὸς τὸ κείσθαι ἰτέον λεγομένας. λέγει τοίνυν ἐν ὀλίγοις εἶναι τὸ κείσθαι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἄξιον ἐν οἰκείῳ γένει καταχωρίζεσθαι. ἀλλ' εἰ πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς σώμασι τοῖς τε αἰδίοις καὶ τοῖς ὑπὸ σελήνην, πῶς οὐκ ἄξιον καὶ τοῦτο γένους οἰκείου τυγχάνειν; καὶ Ἀρχύτας δὲ ἐπὶ πολλὰ διατείνει αὐτὸ φησιν. ἀλλὰ τὸ ἀνακεῖσθαι φησι καὶ καθῆσθαι οὐκ ἔστιν ἀπλοῦν. σημαίνει δὲ τὸ ἐν σχήματι τοιῶδε κείσθαι, τουτέστιν, ἐν τόπῳ εἶναι ἔστιν οὖν τὸ μὲν σχῆμα, ἄλλο, ὁ δὲ τόπος ἄλλο. καὶ εἴρηται περὶ ἀμφοῖν, καὶ οὐδὲν ἔδει λοιπὸν εἰς ἐν δύο κατηγορίας συνάπτειν· πρὸς ἃ ῥητέον, ὅτι αἱ τῶν

σχημάτων αὐται, οἷον, ἡ τοῦ καθῆσθαι καὶ ἀνακεῖσθαι, οὐχ ἀπλῶς σχημάτων, ἀλλὰ τῶν κατὰ τὴν θέσιν σχημάτων σημαίνουσι τὰς διαφοράς. καὶ ποιότητα δὲ δηλώσω, ἐπειδὴ τὸ σχῆμα ποιότης, οὐ τὴν ἀπλῶς ποιότητα ἐροῦσιν, ἀλλὰ τὴν τοῦ κείσθαι. ἡξίου δὲ καὶ αὐτὸς τὰς συμπληρωτικὰς τινος ποιότητος, εἰς ἐκεῖνο τὸ γένος; ὑφ' ὃ καὶ τὸ συμπληρούμενον ἀνάγεται οἷον περὶ γραμμῆν ἔστιν εὐθύτης· ἡ δὲ γραμμὴ τοῦ ποσοῦ ἔσται οὖν καὶ ἡ εὐθύτης τοῦ ποσοῦ, καὶ τὸ ὅλον τοῦτο ποσοῦ ποιότης. ὥσπερ οὖν τὸ φέρειν οὐκ ἐξίσταται τῆς οἰκείας κατηγορίας, ὅταν ἀναφέρειν λέγωμεν, οὕτως οὐδὲ τὸ ἀνακεῖσθαι ἢ κατακεῖσθαι. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐνιστάμενοι πρὸς τὴν ἀπορίαν οἱ μετ' αὐτὸν, ἀντιλέγουσιν, ὡς οὔτε σχήματος οὔτε τόπου ἐφάπτεται τὸ κείσθαι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄλλως παρακολουθεῖ, ὥσπερ καὶ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις πλείονα ὁμοῦ συνθεωρεῖται. ἡ μέντοι ἰδιόζουσα τοῦ κείσθαι κατηγορία, κατ' αὐτὴν μόνην τὴν θέσιν ψιλῶς νοεῖται, μηδὲν συνεπινοούτων ἡμῶν ἐν τίνι κείται, καὶ πῶς ἔχον αὐτὸ κείται. ἀλλ' οὐδὲ πάντως ἐν τόπῳ ἐστὶ φησιν Ἰάμβλιχος τὸ κείσθαι, ἐπεὶ καὶ ὁ τόπος κείται πον, μὴ ὦν ἐν τόπῳ. οὐκ ἄρα ὑγιὲς τὸ περιλαμβάνεσθαι τόπον ἐν τῷ κείσθαι. εἰ δὲ οἷόν τε καὶ ἄνευ σχήματος ἐπινοεῖν τινα θέσιν τῶν ἀσχηματίστων εἴτε ἀσωμάτων ὡς γραμμῆς καὶ σημείου, ἔσται καὶ ἄνευ σχήματος τὸ κείσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ κείσθαι φησιν ἐνέργειαν σημαίνει, ἐν ταῖς ἐνεργείαις τακτέον αὐτό. εἰ δὲ πάθος, ἐν τῷ πάσχειν. πάλιν οὖν καὶ ἐνταῦθα ῥητέον, ὅτι τὸ καθαρῶς νοούμενον κείσθαι, οὐδ' ὅτι οὖν ποιήσεω ἢ παθῶν ἀναπύπλλαται. ἐκτὸς δὲ ὃν ἀμφοτέρων, ἰδίαν ἔχει καθ' αὐτὸ κατηγορίαν. εἰ δὲ ἄρα τις καὶ συνεμφαίνεσθαι λέγει τῷ κείσθαι τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ὡς ἕτερα γένη ἐτέρῳ συννάρξαι, διὰ τὴν σύμμεκτον τῶν αἰσθητῶν σύνδοον. βέλτιον δὲ δι' ἀκριβείας ἀφορίζεσθαι τὸ κείσθαι, ὥσπερ καὶ Βοηθῶ δοκεῖ. ἐφ' ὧν γὰρ οὔτε τὸ ποιεῖν, οὔτε τὸ πάσχειν πρόσεστι καθ' ἡν κείται θέσιν, καὶ καθ' ἡν τέτακται τάξιν, ταῦτα μόνον φησὶν εἶναι τῆς κατηγορίας, οἷον τὸ ἐστηκέναι, ἢ καθῆσθαι ἐπὶ ἀνδριάντος λεγόμενον, ἢ τὸ ἀνακεῖσθαι τὴν εἰκόνα. ἐφ' ἡμῶν μὲν γὰρ ἐνέργειαν τὰ τοιαῦτα συνεμφαίνει· ἐπὶ δὲ τῶν ἀψύχων οὔτε τὸ ποιεῖν οὔτε τὸ πάσχειν ἐνδείκνυται ταῦτα, ἀλλὰ μόνον καθαρῶς τὸ κείσθαι ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνω καὶ κάτω τόπος συνεπινοεῖται, καὶ σχέσις συνεπιφαίνεται πρὸς τινος τόπους ἐν τῷ ἀνακεῖσθαι καὶ κατακεῖσθαι, δεῖ νοεῖν ὡς καθ' αὐτὸ ὄντος τοῦ κείσθαι πρότερον, ἐπεισήλθεν ἢ σχέσις πρὸς τὸ ἄνω καὶ κάτω,

ὥσπερ καὶ παρὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας παρεφύετο ἀεὶ τὸ πρὸς τι. τὸ μέντοι κείσθαι τὴν πρὸ τοῦ πρὸς τι εὐληφὸς φύσιν, καθ' αὐτὸ ἐστίν, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων γενῶν ἕκαστον, ὅποσα προηγείτο τοῦ πρὸς τι. εἰ δὲ πάντα οἷς ἐπεισέρχεται τὰ πρὸς τι, ἐν τοῖς πρὸς τι θήσομεν, οὐκ ἂν φθάνοιμεν, καθὰ καὶ αὐτὸς εἶπεν ὁ Πλωτίνος πάντα τὰ γένη ἐν τοῖς πρὸς τι τιθέιτες; ταῦτα μὲν οὖν εἴρηται πρὸς τὰς πλωτίνου ἀπορίας.

p. 1081, 14. τοῦ δὲ κείσθαι ἄλλο τι σημαίνοντος κ. τ. λ.] Mutilatum esse hunc locum nemo non intelligit, et arguit Cod. Darmst. Quomodo Marsilius eum integrare studuerit, intelligitur ex versione. Ego omnia intacta relinquere malui, hoc magis, cum libri MSS. non satis praesidii exhibeant. Mox A. lin. 7. cum omnibus Codd. verba transposui εἰ μὲν τὸ pro εἰ τὸ μὲν. Porro B. lin. 4. scripsi cum optimis libris: Διὰ τί δὲ ἀνακλίσεως οὔσης ἐν τῷ πρὸς τι. Participium abest ab editione.

p. 1082, 8. Πρὸς δὲ τοὺς τέτταρας τιθέντας κ. τ. λ.] Simplific. in Aristot. Categg. p. 72. a: τέσσαρες δὲ εἰσὶν αἰρέσεις περὶ τῆς ἐπιτάσεως καὶ ἀνεσεως, τῶν τε ποιότητων, καὶ τῶν ποιῶν. καὶ γὰρ οἱ μὲν, καὶ τὰς ποιότητας πάσας καὶ τὰ ποιὰ δέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἀποφαίνονται, ὥσπερ Πλωτίνῳ, καὶ ἄλλοις δοκεῖ Πλατωνικοῖς, διότι πᾶν ἐνύλον ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τῆς ὕλης τὸ μᾶλλον ἐχούσης καὶ τὸ ἥττον, διὰ τὴν σύμφυτον αὐτῆς ἀπειρίαν. Ἄλλη δὲ ἐστὶ δόξα ὑπεραντία ταύτη, ἣτις ἐν μὲν ταῖς ποιότησιν αὐταῖς, οἷον ἐν δικαιοσύνη καὶ λευκότητι, οὐδαμῶς εἶναι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον φησιν. ἐκάστην γὰρ ὅλον τι εἶναι, καὶ καθ' ἓνα λόγον ἐστάναι, καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. ἐν δὲ τοῖς μετέχουσιν εἶναι ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν. Πλάτος γὰρ ἔχουσιν αἱ μεταχαί. καὶ οἱ μὲν μᾶλλον μετέχουσιν, οἱ δὲ, ἥττον καὶ διὰ τοῦτο καὶ αἱ ἕξεις αὐταὶ νομίζονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐπιδέχεσθαι, καίτοι τῶν ποιῶν ὄντων ἐπιδεχομένων. ταύτης δ' ἔοικε τῆς δόξης ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύειν, ὅταν λέγῃ: δικαιοσύνη γὰρ δικαιοσύνης, εἰ λέγοιτο μᾶλλον, ἀπορήσειεν ἂν τις. καὶ ἐφεξῆς δὲ δικαιοσύνη μὲν δικαιοσύνης, οὐ πᾶν μᾶλλον καὶ ἥττον λέγεται· τὰ δὲ καθ' αὐτὰς λεγόμενα ποιὰ, ἀναμφισβητήτως ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον φησι. γραμματικώτερον γὰρ ἕτερον ἐτέρου λέγεσθαι μᾶλλον, καὶ δικαιοτέρον, καὶ ὑγιεινότερον. ὅταν δὲ λέγῃ: ὡσαύτως δὲ καὶ γραμματικὴν καὶ τὰς ἄλλας

διαθέσεις, κοινότερον τὰς ἕξεις διαθέσεις ἐκάλεσεν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ποιὰ τὰς ποιότητας. Τρίτη δὲ αἴρεσις, ἡ τῶν Στωϊκῶν, οὔτινες διελόμενοι χωρὶς τὰς ἀρετὰς ἀπὸ τῶν μέσων τεχνῶν, ταύτας οὔτε ἐπιτείνεσθαι λέγουσιν, οὔτε ἀνίσθαι· τὰς δὲ μέσας τέχνας καὶ ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν δέχεσθαι φησι. τῶν οὖν ἕξεων καὶ τῶν ποιῶν κατὰ τούτους τὰ μὲν οὔτε ἐπιτείνεται οὔτε ἀνίσθαι. τὰ δὲ, ἀμφοτέρω ἐπιδέχεται. τετάρτη δὲ ἐστὶ δόξα, ἣτις τὰς μὲν ἀύλους καὶ καθ' αὐτὰς ποιότητας ἔλεγε μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τὰς δὲ ἐνύλους, καὶ τοὺς καθ' αὐτὰς ποιούς, ἐπιδέχεσθαι. διαφέρει δὲ αὕτη τῆς προτέρας ἡ δόξα, διότι ἐκείνη οὐδεμίαν ἀντιδιαίρεσιν τῶν ἀύλων ἐποιεῖτο πρὸς τὰς ἐνύλους. ἐφίσταται δὲ ὁ Πορφύριος ταύτῃ τῇ δόξῃ, ὡς οὐ καλῶς ἀύλους ποιότητας τιθεμένη, ἐκεῖναι γὰρ οὐσίαι εἰσὶ φησι, καὶ διὰ τοῦτο, οὔτε ἀνεσιν, οὔτε ἐπίτασιν ἐπιδέχονται, ὥσπερ οὐδὲ ἄλλαι οὐσίαι.

— 13. καὶ διαφορὰς οὐ καταλελοίπασιν] Dedi ex Mon. C. Marc. A. B. et Vat. διαφορὰς. Ed. διαφορὰς.

p. 1083, 8. παρὰ τῆς ὕλης, οἶμαι, τοῖς ἄλλοις κ. τ. λ.] De οἶμαι varie interjecto sufficit laudare Tib. Hemsterhus. ad Luciani Dialogg. Marinn. V. 2. p. 303. Sturzii Lex. Xenoph. III. p. 244. sq. Heindorf. ad Platon. Gorg. §. 86. p. 123. et Stallbaum. ad eund. dialogg. (Bibl. Gr.) II. 1. p. 135. Proxime B. l. 3. plenius scripsimus τὸ ὑποκείμενον ἐν ἀριθμοῦντες. Ita libri plurim. et Fic. Denique C. l. 3. 4. cum bonis libris dedimus: ἀλλ' ἢ τῷ μεμερίσθαι pro ἀλλ' ἢ τὸ μερίσθαι et lin. 5. συνεχῆ pro συνεχεῖ.

p. 1084, 7. καὶ διὰ τί τοῦτο μᾶλλον ὄν, ἢ ὕλη, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο;] Ita libri plurimi. Ed. ἐκεῖνα. Tum pro ἢ ἄποιος dedi γεννῆ ἢ ἄποιος τὸ ποιῶν ex Marc. A: generat formæ capers s. informis (materia) id quod formæ particeps est: ἢ ἄποιος sc. ὕλη. Ita enim sæpissime designatur materia. Vid. I. 8. 10. cum annot. II. 4. 1. II. 4. 7. Mox B. l. 6. scripsi: ἐνπῆρχε γὰρ ἂν τὸ ἐνεργεῖα cum bonis libris pro τῇ ἐνεργεῖα. et lin. 8: καὶ γὰρ σῶμα ἐξ ὕλης ὄν καὶ εἶδος ex Vaticano, quod expressit etiam Ficinus, pro καὶ ὕλης.

— 12. ἀσώματος ἂν εἴη ὁ θεός] Vid. Ezech. Spanhem. sur les Césars de l'Empereur Julien. p. 256. not. 874.

p. 1086, 6. ἔπειτα εἰ ὑποκείμενον] Ab Ed. abest εἰ. Ceterum hic locus Plotini est tenendus

ad ejus judicium de Peripateticorum Theologia cognoscendum, quos hic satis discrete ἀθεότητος reos agit. De materia comparandus est Aristoteles in Metaphys. I. 6. de quo loco aliisque disputant Cudworthus et Moshemius in Systeme Intellect. IV. 2. 27. p. 943. sqq.

p. 1086, 16. αὐτὸ δὲ πάντα δύναται γίνεσθαι σχηματιζόμενον, ὡσπερ ὁ τῆ ὀρχήσει πάντα αὐτὸν ποιῶν—οὕτως οὐδὲ ἦν λέγουσιν ἕλην—εἰ γέ πως ἔχουσα ἕλη τὰ ἄλλα, ὡς πως ἔχων ὁ ὀρχούμενος τὰ σχήματα.] In hoc membro nescio eur Ficinus verba: ἐνέργεια γὰρ αὐτοῦ τὰ ἄλλα verterit: “Nam gestus quidem ipsius (tripudiatoris) figuræ sunt,” cum Codd. nihil variæ lectionis offerant. Debebat potius: *Nam ipsius actus sunt reliqua*, sc. omnia, quæ saltando representat mimus. Neque sententia discrepabit, si quis forte legendum censeat ἐνεργεία. Ego aliam conjecturam adponam, quæ ad totius loci argumentum pertinet. Poëta Odys. δ. 417. sq. de Proteo:

Πάντα δὲ γινόμενος πειρήσεται, ὅσ' ἐπὶ γαίαν
ἐρπετὰ γίγνονται, καὶ ὕδωρ καὶ θεσπιδαῖς πῦρ.

Lucianus de Saltatione XIX. p. 278. sq. ed. Wetst.: δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον οὐκ ἄλλο τι ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἀνθρώπων, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι δυνάμενον.—ὁ δὲ μῦθος παραλαβὼν πρὸς τὸ παραδοξότερον, τὴν φύσιν αὐτοῦ διηγῆσατο, ὡς γινόμενον ταῦτα, ἅπερ ἐμμεῖτο. ὅπερ καὶ τοῖς νῦν ὀρχουμένοις πρόσεστιν. ἴδους τ' ἂν οὖν αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὠκέως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. Plato similiter παντοδαπὸν γίνεσθαι usurpat de poëtis in Rep. II. p. 381. p. 102. Bekk. et III. 389. p. 129. Eleganter idem Protei fabulam ad philosophos, qui in omnes partes se convertunt, neque aperte sententiam suam declarare volunt, adhibuit in Euthydemo p. 288. b. c. p. 426. Bekkeri, (qui, contra Heindorfii judicium ibidem intactum reliquit ὑφηγήσασθαι, quam lectionem etiam firmat præstantissimus Codex Bodleianus). Jam teste Eustathio in Odys. l. l. p. 177. Basil. p. 174. ed. Lips. erant philosophi, qui Proteum acciperent pro Materia, quæ actu fit nihil formarum: potentia vero omnia: φάμενοι, Πρωτέα τὴν πρωτόγονον εἶναι ἕλην, τὴν τῶν εἰδῶν δεχάδα, τὴν ἐνεργεία μὲν οὔσαν μηδὲν τῶν εἰδῶν, δυνάμει δὲ, τὰ

πάντα. Quæ ubi in unum colliguntur, probabile fit, Plotinum, qui illam allegoricam loci Homericæ interpretationem haud dubie cognitam haberet, et fortasse ipse comprobaret, Romæque aut aliis in locis mimos Protei personam saltando exprimentes, vidisset, indidem ansam arripuisse, ut in loco de Materia formas omnes potentia continente, saltatorum ad omnes figuras se componentium similitudine uteretur. Cf. annot. nostr. supra in III. 6. 16. p. 319. B.

p. 1089, 3. ὑποβάθρα ἐκείνω] Vaticani librarius videtur voluisse: ὑπόβαθρα ἐκείνω. Nec libri tamen, nec Ficin. quid varietatis exhibent.

p. 1090, 2. ὡσπερ ἂν τις διαίρων τὴν ἐπιστήμην τὴν μὲν γραμματικὴν λέγοι] Respicere videtur Aristotelis Categg. VI. 26. ubi eadem exempla usurpantur.

LIB. II.

P. 1093, 7. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΩΝ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ, ΔΕΥΤΕΡΟΝ.] Extremam vocem agnoscunt libri MSS. excepto uno nostri omnes. Est hic liber, temporis ordinem si respicis, quadragesimus et tertius. (Vid. Porphy. de Vit. Plotini c. V. et ef. c. XXVI.) Cum argumento hujus libri plus minusve conjuncta sunt, quæ leguntur in Porphyrii Sentent. c. XXX. et XXXIX. itemque apud Proclum in Theolog. Platon. p. 25. 36. 119. 218—222. et in ejusdem Instit. Theolog. §. XXI. p. 36—40. ed. nostr. Cf. etiam Plotini librum περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων (V. 1. præcipue p. 484. sqq.) Ceterum summam capitibus hujus libri singulis a Ficino præmissam secutus est Bruekerus, ubi de Eeleticorum Dialectica agit, in Hist. Crit. Philos. Tom. II. p. 393. sqq. Reliqua quod attinet, consule annotationem nostram in titulum libri primi hujus Enneadis ad p. 566.

— 9. Ἐπειδὴ περὶ τῶν λεγομένων κ. τ. λ.] Revocavimus hanc lectionem e margine Edit. In ordine est Ἐπεὶ δέ.

— 12. Πλάτωνος—δόξαν.] Cf. infr. ad p. 602. ibiq. Platonis Sophist. p. 255. e. sqq.

p. 1094, 5. Ἐπεὶ δὲ οὐχ ἔν φαμεν τὸ ὄν κ. τ. λ.] Hoc decretum Platonis Plotinique explicatur cum alibi, tum præcipue libris IV. V. VI. hujus sextæ Enneadis, itemque ejusdem libro nono eodemque extremo: περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ ἐνός.

p. 1095, 4. Ἐπεὶ οὖν οὐχ ἔν φαμεν] Ita plinius ex aliquot libris cum Ficino. Ab Ed. abest οὖν.

p. 1098, 1. καὶ τὰ ἄλλα ἐφεξῆς καὶ ἔστι διάφορα τὰ ἐφεξῆς πρὸς αὐτὸ] Ita opo Codd. nostrorum lacunam explevimus. Expressit eadem Marsilius.

— 10. καὶ τὸ πολύχουν τῆς φύσεως] Usurpatur hæc vox proprie de ubere semine vel fructu. Vid. Schneideri Indic. in Theophrasti Opera p. 485; adde Theodoret. Vol. III. p. 334. Schulz.: πολύχουν καρπὸν. Deinde ad quamvis fecunditatem et vero varietatem traducitur, ut etiam Substantivum πολυχοῖα.

p. 1100, 13. καὶ τὴν περὶ τῶν γενῶν τὴν ἐν τῷ ὄντι ἔφαμεν ἀλήθειαν φανερὰν ἔσσεσθαι.] Ficinus alterum τὴν post γενῶν commutavit in τῶν (vid. var. lect.): Nullus liber suffragatur, et solet Plotinus Articulum, ubi is a suo Substantivo pluribus interjectis disjungitur, repetere.

— 17. ἔρχεται δὲ τὰ πάντα ἐξ ἐνός, ἢ παντάσῃν ἐξ ἐνός, ἢ ἔξει] Vocabula insignioribus literis expressa cum Fic. ex plurimis Codd. adjecimus.

p. 1101, 14. τὸ εἶναι τῷ λίθῳ ἢν οὐ τὸ εἶναι ἀλλὰ τὸ λίθῳ εἶναι] Sic scripsi cum bonis libris pro τῷ εἶναι ἀλλὰ τῷ λ. ε. et proxime ἄρ' οὖν ἄλλο τὸ εἶναι pro ἄρ' οὖν ἄλλο εἶναι.

p. 1102, 14. καὶ ἐν ἑαυτῷ, πρὸς δὲ τὰ ἄλλα πολλὰ] Ita scripsi cum Cod. Med. A. et Ficin. Edit. habet καὶ ἐν ἑαυτῷ. Ad sequentia adhibe, quæ disputavit philosophus noster Ennead. III. lib. VIII. περὶ φύσεως καὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἐνός.

p. 1103, 15. Ὅντος μὲν δὴ εἶδη πολλὰ] Ita posui cum Fic. et libris probatis pro ὄντως. Mox l. 9. cum Fic. et Marcc. A. B. dedi ἐπινοία pro ἐπίνοια. Deinde D. l. 2. ἀσπώτερος ἂν εἴη τοῦ μὴ κίνησιν διδόντος. Ita ex libris correxi vulgatum δόντος, et præcessit proxima linea ἐπεισόγοι.

p. 1104, 11. κατὰ ταῦτα καὶ ὡσαύτως] In hac formula philosophis trita alibi solennius est: κατὰ τὰ αὐτὰ docente Wytttenbach. ad Phædon. p. 198. ubi de hac formula agit.

— 19. καὶ τὴν στάσιν χωριῶμεν αὐτοῦ] Dedi στάσιν pro σύστασιν ex plurimis Codd. Ad hæc et sequentia pertinent ea, quæ Plato ejusque sectatores de quinque rerum generibus posuerunt. De quibus consulendus est Parmenides alique dialogi. Cf. etiam Proclum in Platonis Theolo-

giam V. 38. 39. p. 329. sqq. et Ficinum in Platonis Timæum c. 32.

p. 1105, 7. ἅμα δὲ νοεῖ καὶ τίθησιν, εἴπερ νοεῖ, καὶ ἔστιν, εἴπερ νεύονται.] Addidimus quatuor vocabula ex bonis libris, quæ ab Ed. absunt, nec expressit Fic. Proinde in versione adjecimus: *Si modo intelligit, et sunt.* Proxime l. 4. Ficinus correxit et mutavit: ἢ ἔστιν ἅλα pro ἀλλ' ἔστιν, et illud necessarium videtur; sed sine libris recipere non sumus ausi. Deinde B. l. 8. 9: μὴ ὄμμασι τούτοις δεδορκῶς ὄρας δὴ οὐσίας ἐστῆναι, καὶ φῶς ἐν αὐτῷ, αὐπνον καὶ ὡς ἔστηκεν ἐν αὐτῷ. Solum Mare. A. habet cum Mon. C. habet φῶς ἐν αὐτῇ, quod solis his auctoritatibus nolimus recipere propter frequentem in his Enneadibus generis Enallagen. Ceterum hic locus colorem duxit ex locis Platonis: Timæo p. 33. p. 30. Bekk. (cf. Plotin. p. 417. D.) Phædro p. 247. a. p. 41. Bekk. (cf. Plotin. p. 419. infr.) et Convivio p. 212. a. p. 446. Bekk.

p. 1107, 12. ὅπερ ὄν τι] Fic. expressit ὡσπερ pro ὅπερ.

p. 1108, 7. ἀδιάφορον ὄν αὐτοῦ] Ita correxi pro αὐτοῦ.

p. 1109, 5. ἐκάτερόν τινα φύσιν λέγει] Sic partim cum Fic. scripsi, partim cum Codd. pro ἐκάτερον τίνα φύσιν λέγει.

p. 1110, 5. ὡστε ἐν ἐνταῦθα, ὡς στρατὸς ἢ χορός.] Hanc similitudinem alibi quoque usurpat Plotinus. Exercitus similitudinem in loco de Categoriis usurpat Dexippus τῶν εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγορίας ἀποριῶν τε καὶ λύσεων exordio libri secundi (MSer. Laurent. Medic. Cod. XXXIII.): Ἄρ' οὖν τοῖς ἐπὶ στρατείας (leg. στρατιᾶς) ἔοικεν ἢ διαίρεσις; οἷον τοῖς κατὰ λόχους συντεταγμένοις κ. τ. λ.

— 8. καθ' οὗ—ἀληθεύεται τὸ ἐν] Ita posui cum Fic. et quatuor Codd. et sequitur ἔσται. Ed. ἀληθεύεται etiam hoc loco.

p. 1111, 18. τὸ κοινὸν καὶ ἐν πολλοῖς] Fic. expressit τὸ κοινὸν ἐν ἐν πολλοῖς, quæ vera videtur lectio esse.

p. 1112, 14. Ἄρ' οὖν ἐν ἐκάστῳ] Addidi ἐν ex pluribus libris cum Ficino, et in Latina versione ex ed. præ. correxi: in quolibet pro: in quodlibet.

p. 1114, 2. καὶ ἐν αὐτῷ ὡς ἀρχὴ καὶ τέλος] Ita cum Ed. Codd. omnes: “et unum ipsi (sc. enti)

est tanquam principium atque finis." Ficinus expressit: καὶ ἐν αὐτῷ.

p. 1114, 16. πῶς ἀγαθοῦ μετέχει] Sic dedi ex tribus libris pro μετέχει: nisi forte conjicere malueris: πῶς ἂν ἀγαθοῦ μετέχει. Deinde B. l. 6. scripsi plenius: καὶ πῶς ἐτι ἔν; ἢ τὸ γένει ἐν, ὡς ἐν πολλοῖς ὄλον cum Marc. A. aliisque, qui tamen τῷ γένει. Ab Ed. hæc absunt. Expressit tamen etiam Fic.

p. 1115, 10. καὶ τὸ ὕστερος παρὰ τοῦ προτέρου] Ita posui cum libris plurimis: "et id ipsum, quod posterior est." Fic. tamen expressit καὶ τὸ ὕστερον, quod Ed. habet, et lin. 2. B. cum iisdem fere καὶ ἐνυπάρχει τὰ ὕστερα ἐν τοῖς προτέροις, prioribus. Fic. tamen expressit: ἐν τοῖς πρώτοις, quod in Ed. est.

p. 1116, 8. Ἀλλὰ περὶ γενέσεως κ. τ. λ.] Turbatum videtur in hoc loco. Extrema Fic. in versione ita ordinavit: μάλλον δὲ ὑποστάσεως καὶ ἐπινοίας ὕστερον θεωρητέον. Quod in ordinem recepissem, si vel unus Cod. consentiret.

p. 1117, 3. καὶ συνθέτων δεῖ ποιεῖσθαι] Fic. negationem addidit in versione, quod necessarium videtur. Liber tamen nullus agnoscit.

— 13. ἀλλ' ἔστιν οὐσία ἄνωθεν] In Latinis: "sed est *essentia* desuper." Ita ex edit. princ. correximus vitiosum *essentia*.

p. 1118, 3. ἐνεργεία ὄντως] Bini Codd. ὄντος. Fic. in versione expressit ὄντως ὄντος, quod commodum videtur; et sæpius jungendæ sunt lectiones, quæ in libris disjunctæ reperiuntur.

— 13. Τὸ δὲ πρὸς τι παραφνάδι ζοικὸς] Quid proprie sit παραφνάς, et quomodo distinguatur a παρασπάς, docet Schneiderus in annot. in Theophrasti Histor. Plantt. II. 2. 4. p. 100. Legitur etiam in Nicandri Georgicis apud Athen. II. 71. d. p. 275. Schweigh. de palmis. Julianus Epist. ad Oribas. XVII. p. 384. Spanhem. p. 23. ed. Heyler.: οἷον δένδρον κίνδυνός ἐστι μηδὲ τὴν παραφνάδα σωθῆναι. Plotinus autem tropicum usum mutuatus est ab Aristotele Ethicorr. Nicomm. I. 6. 2: τὸ δὲ ἀγαθὸν λέγεται καὶ ἐν τῷ τί ἐστι, καὶ ἐν τῷ ποιῶ, καὶ ἐν τῷ πρὸς τι τὸ δὲ καθ' αὐτὸ καὶ ἢ οὐσία πρότερον τῇ φύσει τοῦ πρὸς τι. παραφνάδι γὰρ τοῦτ' ἔοικε, καὶ συμβεβηκότι τοῦ ὄντος ὡστ' οὐκ ἂν εἴη κοινή τις ἐπὶ τούτων ἰδέα, ad quem locum confer Giphanium et Zellium p. 26: quos tamen Plotini locus fugit. Idem philosophus in

Rhetor. I. 2. 7. p. 31. Gaisford.: ὥστε συμβαίνει τὴν Ῥητορικὴν οἶον παραφνάς τι τῆς Διαλεκτικῆς εἶναι. Inest igitur vis quædam in loco Plotini. Ipsius enim Aristotelis verbis Aristotelem refutare studet.

p. 1119, 3. καὶ τὸ ποιεῖν δὲ δύο] Ficinus ante δὲ δύο repetiit τὸ ποιεῖν, quod a nobis recipiendum erat, si ullus liber addixisset. Est quidem in Cod. Med. in marg. καὶ τὸ ποιεῖν, τὸ ποιεῖν δὲ δύο. Sed hæc videtur correctio Ficini. Turbatum autem in h. l. esse arguit lectio codicis Marc. B.

— 14. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα] Fic. expressit ἄλλα, cum tamen libri plurimi τὰ ἄλλα offerant, addidimus *reliqua* in Latinis: quod semel monitum volumus. Nam Marsilius ubivis ita facit.

p. 1120, 2. τὸ ὕστερον παρὰ τοῦ προτέρου] Ita dedi cum libris et Ficino pro ὕστερον: sed quod Fic. addit: *rursumque inde posterius* eorum verborum vestigia desunt in nostris libris.

— 11. τοῦτο εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ] Ita scripsi, pro vulgato: τὸ ἀγαθὸν τοῦ εἶναι τὸ αὐτοῦ, cum Fic. et probatis Codd.

— 15. ἢ πρώτη καλλονῇ] Hoc vocabulum Æliano V. H. XIII. 1. reddendum censet Jacobsius in Ephemeridd. Scholasticæ. Darmst. 1829. p. 827, ubi e Themistio et Manasse exempla ejus apposuit. Poterat multo plura e recentioribus Platoniceis. Nunc sufficit laudare Nostrum I. 6. 6. et VI. 7. 32.

p. 1121, 10. Δικαιοσύνη δὲ καὶ σωφροσύνη—ἐνεργειαί τινας νοῦ πάσαι.] Vid. I. 2. 6: τὸ σωφροεῖν ἔστιν ἢ εἶσω πρὸς τὸν νοῦν στροφή. Cf. I. 6. 6. ibiq. annot. et compara Platonis Phædr. p. 237. extr. p. 23. Bekk. et Astii Comment. in eum locum p. 257. Plato in Phædon. p. 69. c: τὸ δ' ἀληθές, τῷ ὄντι ἢ κάθαρσίς τις τῶν τοιούτων πάντων καὶ ἢ σωφροσύνη, καὶ ἢ δικαιοσύνη καὶ ἢ ἀνδρεία. Quæ recepit philosophus noster p. 54. A., ubi consule Annot. Adde Ben. Bendtsenii Marmora Mystica. Havniæ 1819. Specim. I. p. 9. sq.

— 11. καὶ ὕστερα γένος καὶ εἶδη.] Ficinus expressit γένους, quod verum videtur, neque tamen in libris comparet.

— 19. συνδυαζομένων] Fic. expressit lectionem Codicis Med. A. συνδιασῶζομένων. Tertia lectio συνδιαζομένων nihili est. Nos in vulgata acqui-

escentes ad eam versionem accommodavimus : *societate inter se junctis*. Infra VI. 3. 10. init. p. 625. A. legitur substantivum *συνδουασμός*.

p. 1123, 8. ἄλλως δὲ ἐκάστους, ἐκάστους δὲ τοὺς μὲν] Sic ex Med. A. vestigiis cum Fic. posuimus pro ἄλλως δὲ, ἐκ δὲ ἐκάστους τοὺς μὲν.

p. 1124, 5. ἐνεργεῖα ἔσονται] Fic. expressit et in Med. A. correxisse videtur ἐνέργεια.

— 13. καὶ οἷον σφριγῶσαι καὶ ἀληθῶς δυνάμεις] Proprie de corporibus usurpatur Verbum, ut ap. Platon. Legg. IX. 840. A. p. 98. Bekk. : πολλὸν κάκιον ἦσαν πεπαιδευμένοι τὰς ψυχὰς, τὰ δὲ σώματα πολλὸν μᾶλλον σφριγῶντες, quem locum respexit Timæus in Lex. p. 244. ubi Ruhnkenius de hujus verbi usu egregie exposuit. Cui junge nunc elegantissimum Jacobs. ad Philostrati Imagg. p. 587. et præsertim p. 665. sq. Sufficiat nonnulla addere maxime ex optimis Ecclesiæ scriptoribus: Diogenes ap. Stob. Floril. T. XXIX. p. 207. p. 23. Gaisford. : καὶ τὰ σώματα διεφθαρμένους ὑπὸ τρυφῆς ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τοῖς πειρατηρίοις διαπονέειν καὶ ἰσχυροὺς ποιεῖν καὶ σφριγῶντας. Herodian. III. 13. 14. p. 747 : ἀφηνίαζον δὲ καὶ ἐπεδίδοσαν εἰς τὸ χεῖρον ἅτε δὲ (fort. δὴ) νεανίας σφριγῶντας, καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ὀρέξεις ἀπλήστως ὀρμωμένους. Philo Jud. de Mundi Opif. p. 14. Marg. p. 40. Pfeiff. de piscibus : καὶ τὰ μὲν εὐδύη σφριγᾶ, τὰ δὲ κλύδωνι καὶ κυματώσει. Ubi quod Codd. August. addunt ἀφρῶ glossēma videtur e marg. intrusum. σφριγᾶ vero non debet verti *delictantur* sed *roborentur*. Respondet enim proxime κραταιότερά τέ ἐστι (in edit. Pfeiff. falso scriptum est κρατερότερα) ἐστι. Absolute de sene maceriam transsiliente Theodoretus Hist. Relig. XVIII. p. 1230. extr. : ὑπερβαίνει τὸ θρίγκιον οὐκ εὐεπίβατον ὃν οὐδὲ τοῖς μάλα σφριγῶσι. Basilius Magn. in Hexaëm. Homil. I. p. 15. A. : ἄλλως δὲ τις τῶν σφριγῶντων κατὰ πιθανολογίαν ἐπαναστὰς πάλιν τούτοις. Idem in Psalm. LXI. p. 38. C. : οἱ ἐπὶ τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας σφριγῶντες. Idem Homil. XIII. de Baptism. p. 481. A. B. : πῶς ὁ παλαιούμενος καὶ φθειρόμενος κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης σφριγᾶ πάλιν καὶ ἀνηθᾶ, καὶ εἰς τὸ ἀληθινὸν ἄνθος τῆς νεότητος ἐπανερχεται. Qui locus superiori Diogenis maxime convenit. Idem Basilius Homil. XII. in Proverb. p. 465 : ὁ σφριγῶν πρὸς τὰς πράξεις τῆς εὐσεβείας, καὶ ἀκμάζων πρὸς

πᾶσαν εὐτονίαν ἀγαθῶν ἔργων. Jo. Chrysostomus Homil. X. p. 387. D. p. 2. ed. Matthæi : εἶδετε τὸν γέροντα καὶ νέον. γέροντα μὲν τῷ σώματι, νέον δὲ τῷ φρονήματι. Εἶδετε πολλίαν ἀκμάζουσαν καὶ γῆρας τόνον σφριγῶντα. Ubi Matthæi conjicit vel γῆρας τὸν νοῦν σφριγῶν (quam conjecturam quodammodo firmare potuisset hoc Plotini loco, ubi mentis vires σφριγῶσαι dicuntur) vel : γῆρας τόνον σφριγῶντα. Possis etiam suspicari : καὶ γῆρας εὐτόνως σφριγῶν (cf. Plotin. p. 691.) vel εὐτονον. Sed nolo hariolari.

p. 1127, 5. Καὶ ἡνιγμένον Πλάτωνι, τὸ ἦπερ] Non dubitavi ita scribere partim ex libris nostris et Platone ipso, partim commotus his locis Plotinianis p. 381. F. : μᾶλλον τοῦτο εἶναι ἡνιγμένους, ubi Ciz. item ἡνιγμένως, et p. 364. D. : τοῦτο ἄρα ἐστὶ τὸ θείως ἡνιγμένον, ubi item passive usurpatur. Nostro loco editio habet ἡνιγμένους et libri aliquot ἡνιγμένως et ἦπερ, margo Ed. ἦπερ. Verba autem Platonis quæ Philosophus noster laudat, leguntur in Timæo p. 39. extr. p. 40. Bekk. sæpius illa quidem laudata a Plotino p. 203. infr. et 204. supr. p. 356. A. p. 362. B. et p. 690. B. ex quibus unum tantummodo citavit Lindavius ad illum p. 58. Liberius h. l. laudavit Platonem noster, ut sæpe alias facit, ponens : ἐν τῷ παντελεῖ ζῶφ pro τῷ ὃ ἐστι ζῶον. Illud tamen et ipsum in Timæo legitur alio loco p. 31. p. 27. Bekk.

p. 1128, 1. κατακερματίζεσθαι] Ita junctim scripsi pro κατα κερματίζεσθαι. Plato Menon. p. 79. A. p. 47. sq. Stallb. : μὴ καταγίνουαι μηδὲ κερματίζεω τὴν ἀρετήν. Republ. 279. ubi est verbum compositum, quod idem noster aliquoties usurpat, ut III. 9. 5. V. 1. 2.

— 4. εἰς τὸ ἄπειρον μεθέντα—εἰς ἀριθμὸν ἐρχεται ἤδη.] Insignis varietas lectionis Vaticanæ h. l. advertere nos debet. Ego quo magis in his cæcutio, eo minus vulgatam tentare sum conatus. Ceterum conjunctum est hujus loci argumentum cum disputatione de ἀπείρῳ, πέρατι, ἀριθμῷ in Philebo p. 23. extr. sqq. p. 59. sqq. ed. Stallbaum. Ficinus autem extrema vertens : “conveniunt *speciebus*” Expressit lectionem εἶδεσι, pro ἤδη, sed, exceptis Medicæis, hoc agnoscunt libri reliqui.

— 17. ἀλλ' ὡς τὰ ἐν τοῖς κατοπτροῖς] Alium locum de speculis III. 6. 9. supra tractavimus p. 312. B. cf. etiam p. 316. C. : οἷον καὶ εἰς τὸ κάτω
Υ γ 2

πτρον ἐνορῶτο τὰ εἶδωλα. quos locos in compendium redegit Porphyrius in Sententt. XXII: ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ τὸ ἀλλαχοῦ ἰδρυμένον ἀλλαχοῦ φανταζόμενον. Plato Alcib. p. 132. fin. p. 367. Bekk.: ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ. Olympiodor. in eum Dialog. p. 9. narrat, ante Ægyptiorum templa posita fuisse specula, quibus sacerdotes idem significatum voluerint, quod Græci Delphica ista inscriptione γνῶθι σεαυτόν. Cf. eundem p. 217. sq. 223. ibiq. annot. Plato de Legg. X. p. 905. p. 219. Bekk.: κἄτα ὡς ἐν κατόπτροις αὐτῶν ταῖς πράξεσιν ἡγήσω καθεωρακέναι τὴν πάντων ἀμέλειαν θεῶν. Platonis hunc locum Euripidi in Hippolyto 428. egregia annotatione adhibuit Valckenærius; nec minus commode Plutarcho suo (de Educat. puerorr. p. 14. A.) Wyttenbachius Animadverss. p. 152. Lucianus de Saltat. 81. p. 212. Wetst.: μᾶλλον δὲ ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῷ ὀρχηστῇ ἑαυτὸν βλέπει, καὶ ἂν πάσχειν αὐτὸς καὶ ἂ ποιεῖν εἶωθε. Sequitur mentio epigrammatis Delphici, quod modo memoravimus. Tertius est locus Platonis in Timæo p. 72. p. 102. Bekk. ubi de liene ita divinus philosophus: ἡ δ' αὖ τοῦ γείτονος αὐτῷ ξύστασις καὶ ἔδρα σπλάγχνου γέγονεν ἐξ ἀριστερᾶς χάριν ἐκείνου, τοῦ παρέχειν αὐτὸ λαμπρὸν καὶ καθαρὸν, οἶον κατόπτρῳ παρεσκευασμένον καὶ ἔτοιμον ἀεὶ παρακείμενον ἐκμαγείον κ. τ. λ. i. e. “tanquam spongia parata et prompta detergendo, cui apposita est, speculo” recte explicante Is. Vossio ad Catull. probante Ez. Spanhemio ad Callim. Lav. Pallad. 21. p. 623. qui ibidem recte monet, recedere hunc locum a vulgari apud Platonicos significatione ἐκμαγείον, ut *expressæ imaginis*, sive simulacri. Cf. nostr. annot. supr. ad Enn. III. lib. 6. cap. 2. p. 305. A. Aristides Panath. I. p. 342. p. 196: sapientiæ studiosi usque et usque intuentur in animo Athenas—ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ τοῖς λόγοις ἐμβλέποντες. Themistius Orat. 16. p. 410: Ἐγωγε, ὦ βασιλεῦ, φημι δεῖν τὸν λόγον ἐκείνου προτίθεσθαι ὥσπερ κάτοπτρον ἐκάστης ἡμέρας εἰς ὃν ἀποβλέπων καὶ ἀτενίζων, οὐ τὰς κόμας εὐπρεπέστερον διαθήσειν, ἀλλὰ τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν. (Qui locus adhiberi debet Phaniæ epigrammati Anthol. Gr. II. 53. ad Animadvv. Jacobsii VIII. p. 169. Specula enim inter instrumenta tonstrinæ.) Sicut autem Aristides et Themistius l. l. sapientiæ decreta cum speculo, in quod intueri quemvis oporteat, compa-

rant, ita Apostoli doctrinam Evangelii. Cf. Lamb. Bosii Exercitt. in Epist. Pauli II. Corinth. III. 18. qui verbum *κατοπτρίζεσθαι* ita accipi jubet ibidem, ut sit *accurate diligenter intueri, probe considerare*; aliis contra conferri jubentibus hæc ejusdem Apostoli I. Corinth. XIII. 12: *βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγμασι.* (ubi quod *specularia s. fenestras* intelligi vult idem Bosius, addubitat Valckenærius in Scholis in N. T. Vol. II. p. 311. sq.) Cæterum nemo non intelliget quodammodo similem esse sententiam. Plotiniani hujus loci et Paullini. Speculorum usum in luxu mulierum vituperando memorat Clemens Alex. Pædag. III. p. 258. Potter.: *κατόπτρων τε πολυτίμητοι κατασκευαὶ, οἷς κατασχηματίζονται θηρῶσαι τοὺς, δίκην παιδῶν ἀφρόνων, περὶ τὰς μορφὰς ἐπτοημένους.* Specularis autem comparatione utitur Tertullianus de Anima cap. 53. p. 305. Rigalt.: “Si enim corpus istud Platonica sententia carcer, ceterum Apostolica dei templum, cum in Christo est; sed interim animam consepito suo obstruit et obturat, et concretionem carnis infæcat; unde illi, *vclut per corneum specular, obsoletior lux rerum est,*” &c.

p. 1129, 4. ὡς τὸ γεγραμμένον] Ita ex bonis libris scripsi pro ὥστε γεγρ. Ceterum cum hac disputatione de ratione mentem inter atque animam &c. comparari debet locus classicus Nostri de lapsu et vicissitudinibus animarum, qui supra IV. 3. 12. exstat.

L. I. B. III.

P. 1130, 7. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΓΕΝΩΝ ΤΟΥ ΟΝΤΟΣ, ΤΡΙΤΟΝ.] Extrema vocula abest ab uno Cod. Unus Marcianus inscriptionem plane neglexit. Ex ordine temporis, quo singuli libri scripto consignati sunt, est hic quadragesimus et quartus (Porphyr. de Vit. Plotini cap. V. et XXVI.) Reliqua, quæ scitu opus est, supra exposui ad titulum libri primi hujus Enneadis p. 566.

p. 1131, 9. ἐν τῷδε τῷ παντὶ] Ita correxi ex bonis libris, cum abesset ἐν, et scriptum esset τῷ δε: “et in hoc universo alia diversaque ab illis (sc. quærere).”

p. 1132, 6. τὸ δὲ εἶδος ἐπ' αὐτῇ] In Latinis correxi ex Ed. præ. “illud autem speciem in materia” pro in *materiam*, et in Græcis *γένεσιν* pro

γένεσιν. Ceterum de notione γενέσεως apud Platonicos Philosophos hic locus classicus est, et in primis tenenda sunt in antecedentibus illa: τὴν περὶ τὰ σώματα φύσιν—οὐδ' ὄλως οὐσίαν διὰ τὸ ἐφαρμόττειν τὴν ἔννοιαν βεβύτων, ἀλλὰ γένεσιν οἰκείως λέγεσθαι. Atque hæc γενέσεως vis per omnes Enneadas latissime patet. Cf. etiam Proclum in Alcib. pr. I. 108: γένεσις καὶ θιγητὴ φύσις. cf. p. 187. ibid. et p. 257. sq. et Eiusdem Institut. Theolog. p. 74. p. 158. et p. 308. sqq.

p. 1133, 11. Πῶς δὲ λέγομεν] Ita cum bonis libris dedimus pro λέγομεν.

p. 1135, 5. καὶ ἔδρα δοκεῖ τῷ εἶδει εἶναι—καὶ ἔδρα ὥστε] Ita hunc locum integravimus e Codd. plur. et Ficino, qui lacunosus est in Ed. Vox ὑποβάθρα occurrebat etiam VI. I. 28. p. 593. C. Cum voce θεμέλιος jungit eam Porphyrius in Sentent. §. 34. p. 239. Cf. etiam Procli Institut. Theolog. LXXI. p. 112. ed. nostr. ubi Hesych. II. 1467. Suid. III. 551. et Zonar. p. 1772. advocavi et insuper Dionys. Areopag. de Cælest. Hierarch. c. 5.

p. 1136, 14. καὶ ἀφ' ἧς δὲ τὰ ἄλλα] Fortasse legendum δὴ pro δέ.

p. 1141, 9. ἢ δ' ἐναργεστέρα] Recepi hanc lectionem e solo margine editionis pro ἢ δὲ ἐνεργεστέρα. Nam primum ἐνεργεστέρον et ἐναργεστέρον sexcenties inter se confusa reperiuntur; (Vid. Upton. et Schweigh. ad Arriani Dissertt. Epictett. III. 3. 4. p. 620. sq. et hunc ad Polyb. I. 1. 2. p. 117. sq.): deinde propter oppositum ἀμυδρά. Possum multos locos citare: unus sufficiat. Proclus in Platonis Alcib. pr. I. p. 2. ed. nostr.: ἕκαστον μετέχει τοῦ ὄντος ἀμυδρότερον ἢ ἐναργεστέρον. Pergit Plotinus: καὶ εἰκόνων ἢ μὲν τις ὑποτύπωσις, ἢ δὲ ἐξεργασία μᾶλλον. Tenenda hæc significatio vocis ἐξεργασίας est de *imaginibus accurate expressis et absolutis*, cujus contrarium est *ὑποτύπωσις, adumbratio, inchoatio*. Supra p. 57. D. Noster dicit: καὶ μὴ παύση τεκταίνων τὸ σὸν ἀγαθόν, imitatus Platonem in Phædro p. 252. d. quem locum etiam Cicero de Legg. ante oculos habuit I. 22. 59. p. 142. ed. Moseri. Atque de cura sui et cultu ingenii deque excolendo animo Arrianus in Diss. Epictett. III. 13. 8. p. 411. Schweigh.: τίνα ἐστὶν ἐτι τὰ θλίβοιτα πῶς ἂν θεραπευθῆ καὶ ταῦτα, πῶς ἐξαιρεθῆ. εἴ τινα ἐξεργασίας δεῖται, κατὰ τὸν αὐτοῦ λόγον ἐξεργάσα-

σθαι. Ubi ἐξεργασία, si Platonis Plotinique locos reputo, ab artifice imaginem absolvente expolienteque traductum crediderim.

p. 1142, 16. ποιὰ γὰρ οὐσίαι αἰται. κ. τ. λ.] Simplie. in Aristot. Categg. Fol. 55. a: Ἐρωτᾷ δὲ ὁ Πλωτῖνος, τί ἄρα οὐσα ἢ ποιότης τοὺς λεγομένους ποιὸς παρέχεται; ὅτι μὲν γὰρ κατὰ τὴν ποιότητα οἱ ποιὸι λέγονται, εἰρηται. τίς δὲ ἐστὶν αὐτῆ ἢ ποιότης κατὰ τὸν οἰκείον λόγον οὐ διώρισται. πρὸς ὃ φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι ὁ περὶ τῆς ποιότητος λόγος ἐννοηματικός ἐστίν, ἀλλ' οὐκ οὐσιώδης. ἐστὶ δὲ ἐννοηματικός, ὁ ἀπὸ τῶν γνωρίμων τοῖς πᾶσιν εἰλημμένος καὶ κοιῆ παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενος, οἷον, ὅτι ἀγαθόν ἐστὶν ἀφ' οὗ συμβαίνει ὠφελεῖσθαι. ψυχὴ ἐστὶν ἀφ' ἧς ὑπάρχει τὸ ζῆν. φωνὴ ἐστὶ τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς. οὐσιώδεις δὲ εἰσιν ὄροι, οἱ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν τῶν ὀριζομένων διδάσκοντες, οἷον ἀγαθόν ἐστὶν ἢ ἀρετὴ, ἢ τὸ μετέχον ἀρετῆς. ψυχὴ ἐστὶν οὐσία αὐτοκίνητος, φωνὴ ἐστὶν ἀπὸ πεπληγμένος. καὶ οἱ μὲν ἀνοηματικοὶ ὄροι, ἅτε κοιῆ παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενοι, οἱ αὐτοὶ εἰσιν· οἱ δὲ οὐσιώδεις κατὰ αἰρέσεις ἰδίας προηγούμενοι, ἀντιλέγονται ὑπὸ τῶν ἑτεροδόξων. τοῖς γοῦν λέγουσιν ἀέρα τὴν φωνὴν καὶ σῶμα, οὐχ ὁμογενωμονοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι, κατ' ἐνεργειαν αὐτὴν ἀσώματον ἀφορίζόμενοι καὶ πληγῆν. καὶ τοῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ἀρετῇ καὶ μόνῳ τῷ καλῷ τιθεμένοις ἀμφισβητοῦσιν οἱ διὰ πάντων αὐτὸ διατεινόντες. δέδοκται οὖν ἐν ταῖς πρώταις εἰσαγωγαῖς, τοῖς παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενοις ὄροις κεχρησθαι. αὐτοὶ γὰρ εἰσι γνωριμώτεροι, καὶ πρὸς τὴν πρώτην ἀκρόασιν ἐπιτηδειότεροι. οἱ δὲ ἕτεροι τῆς πρώτης δέονται φιλοσοφίας, ἥτις τὰ ὄντα ἢ ὄντα θεωρεῖ. διόπερ τὸν μὲν οὐσιώδη λόγον τῆς ποιότητος, ἐν τοῖς μετὰ τὰ φυσικὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδέδωκε. τὸν δὲ ἐννοηματικὸν ἐνταῦθα. καὶ λέγεται μὲν καὶ ταῦτα καλῶς. ἐστὶ δὲ καλλίω ἀπολογισμὸς ὁ λέγων, ὡς εἰ μὲν καθ' ἑαυτὸν ἦν ἢ ποιότης, εἶδει ζητεῖν, τίς οὐσα μετέχεται; εἰ δὲ ἐν ἡμῖν ἐστὶ καὶ οὐκ ἐκτὸς τῶν ποιῶν ὑφέστηκε, δῆλον ὡς οὐκ ἄλλο μὲν αὐτῇ τὸ εἶναι, ἄλλο δὲ τὸ μετέχεσθαι, οὐδὲ καθ' ἕτερον μὲν τρόπον ἐστὶ καθ' ἑαυτὴν, κατ' ἄλλο δὲ τῷ ποιῶ παρέχει τὸ εἶναι καὶ λέγεσθαι, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ, τό, τε ἔχεσθαι, καὶ τὸ εἶναι, καὶ τὸ ποιῶν παρέχεσθαι, ἐπὶ τῆς ποιότητος θεωρεῖται. εἶδος γὰρ ἐστὶν ἢ ποιότης τοῦ ἕξοιτος. ὁ τοῖνυν διὰ τοῦ ποιῶ τὴν ποιότητα ἀποδιδούς, τὴν κυριωτάτην ἰδιότητα αὐτῆς χαρακτηρίζει, καὶ ὁμοῦ τίς τέ ἐστὶ, καὶ τίνα παρέχεται τὴν ἀπεργασίαν, ἐν τοῖς οὐσι παρίστησι.

p. 1143, 15. [ζωγραφία] Conf. Platon. Politico p. 277. p. 289. sq. Bekker.

p. 1144, 1. Καὶ περὶ μὲν τῆς λεγομένης οὐσίας κ. τ. λ.] Huc facere videntur hæc Simplicii in Aristot. Categorr. 69. a: ὅσα οὖν τούτων μὴ τῷ ποσῷ συντάττεται, ἀλλὰ τῷ χαρακτήρι καὶ τῷ ποιῷ, πότερον ἐν ἄλλῳ εἶδει τάττεται παρὰ τὰ εἰρημένα τῆς ποιότητος, ὡσπερ Ἀνδρόνικός τε καὶ Πλωτῖνος ὑπολαμβάνουσιν, ἢ ἐνεστὶν ἕφ' ἐν αὐτὰ τῶν τετραῶν προσβιβάσειν· τοῦτο δὲ ἐστὶ σαφές, ἐὰν περὶ αὐτῆς τῆς βαρύτητος καὶ κουφότητος γνωσθῆ τίνας εἰσί. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἡ θερμότης ἀναπλοῦσα τὰ σώματα ποιεῖ ταῦτ' ἑαυτῇ τὸ κοῦφον, καὶ ἡ ψυχρότης συνάγουσα, ποιεῖ ταῦτ' ἑαυτῇ τὸ βαρὺν, εἰς τὰς παθητικὰς, καὶ ταῦτα ποιότητος ἀπαχθίσεται. εἰ δὲ τῷ μὲν θερμῷ παρακολουθεῖ ἡ κουφότης, τῷ δὲ ψυχρῷ ἡ βαρύτης, καὶ εἰσὶ ποιητικὰ ἢ τε θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης· τὸ δὲ βαρὺν καὶ κοῦφον οὔτε ποιεῖν τι οὔτε πᾶσχειν πέφυκε, δόξουσιν ἐκεῖνα μὲν εἰς τὰς παθητικὰς ποιότητος ἀνάγεσθαι. αὐταὶ δὲ εἰς ἄλλο τι γένος ἴδιον· καὶ εἰ μὲν κατ' οὐσίαν τοῖς στοιχείοις ὑπάρχουσι, δόξουσι μὴδὲ εἶναι ποιότητες. εἰ δὲ καὶ τὸ δεδεγμένον αὐτὰς ποιόν ἐστι, καὶ λέγεται ποιόν, καὶ ἀπὸ τῆς οὐσιώδους διαφορᾶς ἐγγίνεται τις ἐν τοῖς μετέχουσι σώμασι μορφωτικὸς χαρακτήρ, εἴη ἂν καὶ ταῦτα ποιὰ.

— 13. στοιχεῖα—τὸ δὲ τὸ πῦρ κ. τ. λ.] Jo. Philoropon. adv. Proclum: καὶ οἰοῦναι πῦρ διὰ κόρον ὑβρίζον, καὶ οὐχὶ τὸ στοιχειώδες τε καὶ ζωτικὸν πῦρ. τὸ δὲ ἐκεῖ φησὶ πῦρ ὁμαλὸν εἶναι καὶ ἡρεμαῖον τῇ τῶν ἄστρον πρέπον φύσει, καὶ προσηνῶς θερμὸν—τὴν γὰρ τῶν στοιχείων μάλιστα καθαρωτάτην καὶ εἰλικρινεστάτην μοῖραν, εἰς τὴν τοῦ οὐρανοῦ σώματος ἀποκριθῆναι σύστασιν. ὡς μίτη ἐκφυλον καὶ ξένην τῶν παρ' ἡμῖν στοιχείων τὴν τοῦ οὐρανοῦ σώματος εἶναι φύσιν, μίτη ἀπαρλλάκτως τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐκεῖ, πῦρ ἢ τὴν γῆν, ἢ τῶν ἄλλων τι. ἀλλὰ παρ' ἡμῖν μὲν τὸ τρυγῶδες, καὶ οἰοῦναι τὴν ὑποστάθμην τῶν στοιχείων ἀπορροῦσαι. ἐκεῖσε δὲ τὴν λεπτομερεστάτην αὐτῶν καὶ ἀμείνονα διακριθῆναι. ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις φησὶν ὁ Πλωτῖνος, ἐν τοῖς κυριωτάτοις αὐτῶν μάλιστα, τὰ ἀμείνω ἐκλέγεται ἡ φύσις. πολλὰς μὲν οὖν καὶ ἄλλας ἐνὴν μαρτυρίας παραθέσθαι τὴν προκειμένην δόξαν πιστοῦμενον Πλάτωνος. τὸν γὰρ αὐτοῦ Πλάτωνος μαθητὴν Ἀριστοτέλην ὡς ὠμολογημένον παρ' ἡμῖν, ταῦτά τε ποσομαρτυροῦντα, καὶ ἐγκαλοῦντα δι' αὐτὸ γε τοῦτο Πλάτωνι. δοκεῖ γὰρ πρῶτος πάντων Ἀριστοτέλης,

τὴν περὶ τοῦ πέμπτον σώματος δόξαν εἰσηγήσασθαι. ἀλλ' οἶμαι τοῖς ἐγγνώμοσιν εἰς πειθῶ τέλειαν αὐτάρκη καὶ τὰ εἰρημένα· καὶ ἵνα μὴ τῆς χρείας πλέον τὸν περὶ τούτου λόγον ἐκτείνωμαι.

p. 1146, 19. ὑλικώτερα εἶπομεν καὶ ὀργανικὰ] Cf. cap. IX. A: ὑλικώτερα μὲν, πῦρ, γῆ, ὕδωρ, ἀῆρ, ὀργανικὰ δὲ, τὰ τῶν φυτῶν, καὶ τὰ τῶν ζῶων σώματα. De Platonica et Stoica ratione, qua ψυχὴ (anima) Dei ὄργανον, instrumentum: corpus instrumentum animæ dicitur, vid. Gataker. ad M. Antonin. X. 38. p. 316. et Wytttenb. ad Plutarch. Septem Sapp. Conviv. p. 988. Adde Clement. Alex. Pædagog. II. 4. Isidorus Pelusiot. Epist. I. 364. p. 95: καὶ χορδὰς τὰς ἐν ἡμῖν αἰσθήσεις δηλοῖ, ἕφ' ὧν τὸ τῆς γλώττης ἀνακρούεται πλήκτρον. καὶ ὄργανον ὁ πᾶς εὐρίσκεται ἄνθρωπος. Cf. Olympiodor. in Alcib. pr. XXIV. p. 202. sq. ibiq. annot. Adjectivo utitur Aristoteles Ethicorr. Nicomm. III. 1. 6. p. 110. Zellii: κινεῖν τὰ ὀργανικὰ μέρη. Præcipue huc facit alter Stagiritæ locus, de Anima II. 1. p. 22. sq. Sylb.: διὸ ψυχὴ ἐστὶν ἐντελέχεια ἡ πρώτη σώματος φυσικοῦ ζῶν ἔχοντος δυνάμει· τοιοῦτον δὲ, ὃ ἂν ἢ ὀργανικόν. ὄργανα δὲ καὶ τὰ τῶν φυτῶν μέρη, ἀλλὰ παντελῶς ἀπλᾶ· οἷον τὸ φύλλον περικαρπίου σκέπασμα· τὸ δὲ περικάρπιον, καρποῦ. αἱ δὲ ῥίζαι τῷ στόματι ἀνάλογον· ἄμφω γὰρ ἔλκει τὴν τροφήν. Hunc similesque locos Plotinum ante oculos habuisse nemo non intelligit.

p. 1147, 6. Περὶ δὲ ποσοῦ καὶ ποσότητος κ. τ. λ.] Ad verba Aristotelis τὸ ποσὸν οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον (quanta, nec magis quanta, nec minus quanta dici possunt) postquam Simplicius (in Categg. Fol. 38. a.) hanc sententiam probavit, ita pergit: αἴτιον δὲ οἶμαι τοῦ τὸ ποσὸν μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον, τὸ καὶ τὰ ἄλλα κατὰ τὸ ποσὸν ὀρίζεσθαι καὶ μετρεῖσθαι· εἰ οὖν καὶ τῶν ἄλλων ὄρος γίνεται τὸ ποσόν, πῶς ἂν αὐτὸ τῆς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀοριστίας μεταλαμβάνει; εἰ δὲ μείζον μέγεθος μεγέθους λέγομεν, καὶ πλείονα ἀριθμὸν ἀριθμοῦ, καὶ ἐν τούτῳ πολὺν τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον θεωροῦμεν. μᾶλλον γὰρ μείζων τοῦ Ὑμηττοῦ ὁ Καύκασος ἢ ὁ Ἄθως, καὶ μᾶλλον πλείω τῶν τριῶν τὰ ἑπτὰ ἢ τὰ πέντε, κατὰ τὸ πρὸς τι αὐτοῖς τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑπάρχειν ἐροῦμεν. εἰ δὲ καὶ μᾶλλον μείζων ὁ Καύκασος, ἥττων δὲ ὁ Ἄθως, καὶ ἔτι ἥττων ὁ Ὑμηττος, κατὰ τὸ ἀόριστον, συγχωρήσοι ἂν τις ἐπιδέχεσθαι καὶ τὸ ποσὸν τὸ

μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον, ὥσπερ καὶ ἐναντίωσιν. τὸ γὰρ μὴ πρὸς τι λεγόμενον μέγα, ἀλλὰ καθ' αὐτὸ ἀντίκειται τῷ καθ' αὐτὸ λεγομένῳ μικρῷ· καὶ οὕτως Ἀνδροῦνικος διατάττεται. Πλωτῖνος δὲ, οὐδὲ εἶναι ὄλως πρὸς τι μέγα φησὶν, ἀλλ' ἀκύρως πολλακίς ἀντὶ τοῦ μείζον τὸ μέγα λέγειν ἡμᾶς. Idem ibid. Fol. 36. b: Μήποτε δὲ φησὶν Ἰάμβλιχος τῷ Ἀνδροῦνικῷ κατακολουθῶν, τὸ μέγα καὶ μικρὸν, καὶ τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον, οὐ μόνον πρὸς τι ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ ποσὸν ἄριστον. ὅταν γὰρ λέγωμεν μέγα, ποσὸν ἄριστον δηλοῦμεν· οὐ γὰρ δηλοῦται πόσῳ ἢ τίνι μεγέθει μέγα ἐστὶν, ἢ πόσῳ πλήθει πολὺ. ὅταν δὲ μείζον καὶ μικρότερον λέγωμεν, κατὰ τὴν πρὸς ἄλληλα σχέσιν θεωρεῖται. ὁ δὲ γὰρ Ἀριστοτέλης κατὰ τὸ πρὸς τι μόνον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐθεώρησεν, ὥσπερ ὁ Πλωτῖνος κατὰ τὸ ἀπλῶς *μόνον (*ποσόν). τὸ γὰρ πρὸς τι μέγα, ἀντὶ τοῦ μείζον λέγεσθαι φησι. Et paullo inferius, cum sententiam Iamblichii explicat:— βούλεται δὲ ὁ θεὸς Ἰάμβλιχος τὰ μὲν καθ' αὐτὰ μέγα καὶ μικρὸν, καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον, ἐν τοῖς καθ' αὐτὰ καὶ ἄλλοις εἶδεσι θεωρεῖσθαι, τὰ μὲν κατὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς δυνάμεως, τὰ δὲ κατὰ τὸ πλήθος τῶν καθαρῶν λόγων. τὰ δὲ πρὸς τι, ἅπερ κατὰ σύγκρισιν λέγεται ἐν τοῖς ἐνύλοις ὄρῳ, ἐν οἷς καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον, καὶ τὰναντία ἅμα κατὰ τὴν πρὸς ἕτερον καὶ ἕτερον ἀναφορὰν. προσιώντος γὰρ τοῦ εἶδους τῆ ὕλη σύμμικτός τις ἀπ' ἀμφοῖν γίνεται δύναμις. καθ' ὅσον μὲν γὰρ μεταλαμβάνει τοῦ εἶδους, ὁμοιοῦται πρὸς αὐτὸ, καὶ γίνεται πολὺ καὶ μέγα τὸ ἄνυλον. κατὰ δὲ τὴν οἰκείαν ἀπειρίαν, τοῦτο μᾶλλον καὶ ἦττον, καὶ τῆς πρὸς τι σχέσεως, καὶ τῆς ἐπὶ τὰ ἐναντία μεταβολῆς μεταλαμβάνει. Τούτου δὴ οὖν φησιν (Iamblichus, obloquens Plotino de definitione magni) οὕτως ἔχοιτος, οὐκ ὀρθῶς ὑπολαμβάνουσιν οἱ ἀπλῶς ταῦτα πάντα ἡγούμενοι λέγεσθαι, ὥσπερ ὁ Πλωτῖνος. καὶ γὰρ ἡ συνήθεια ἐπὶ τῶν πρὸς τι πολλακίς αὐτοῖς χρῆται, καὶ οἱ κέγχρον μεγάλην λέγοντες κατὰ τὴν πρὸς τὸ ὁμογενὲς σύγκρισιν, ὡς τὸ μείζον δηλοῦσαν, κατὰ τὸ πρὸς τι λέγουσιν· ἀλλὰ τὸ μέγεθος, φησὶν ὁ Πλωτῖνος, οὐκ ἔστι τῶν πρὸς τι, ἀλλὰ τὸ μείζον, ὥσπερ καὶ τὸ διπλάσιον. ἢ οὐχ οὕτως ἔχει; διατείνει γὰρ ἡ τοῦ μεγέθους ἔννοια ἐπὶ τε τὰ καθ' ἑαυτὰ μεγέθη, καὶ τὰ πρὸς ἄλληλα. οὐδὲ γὰρ ἂν μείζον ἐλέγετο μὴ μετέχον τοῦ μεγέθους, καὶ παραδηλοῦν τὴν κατὰ τὸ μέγεθος ὑπεροχὴν. Ἄλλὰ τὰ πολλά φασιν κ. τ. λ. Pergit inde Simplicius ad aliorum sententiam, neque ad Plotinum revertitur.

p. 1148, 9. καίτοι καὶ καλὸν λεγόμενον, φανείη ἂν πρὸς ἄλλο αἰσχρὸν, οἷον ἀνθρώπου κάλλος πρὸς θεῶν· πιθήκων φησὶν ὁ κάλλιστος αἰσχρὸς συμβάλλειν ἐτέρῳ γένει.] Laudat Plotinus verba Platonis, vel potius Heracliti apud Platonem in Hippria maj. p. 289. a. p. 426. Bekk. Integrum locum arponam: Εἶεν. μανθάνω, ὧ Ἰππία, ὡς ἄρα χρὴ ἡμᾶς ἀντιλέγειν πρὸς τὸν ταῦτα ἐρωτῶντα τὰδε· ὧ ἀνθρώπε, ἀγνοεῖς, ὅτι τὸ τοῦ Ἰπρακλείτου εὖ ἔχει, ὡς ἄρα πιθήκων ὁ κάλλιστος αἰσχρὸς ἀνθρωπείῳ γένει συμβάλλει, καὶ χυτῶν ἢ καλλίστη αἰσχρὰ παρθένων γένει συμβάλλει, ὡς φησὶν Ἰππίας ὁ σοφός. Ita Bekkerus edidit de conjectura Sydenhami et de Heindorfii iudicio, qui eam indubitata dicit: “Nescio an præstet ἀνθρώπων,” Bekkerus in Commentariis criticis addit. Sed omnes Codices Platonis consentiunt in ἄλλῳ γένει: et vero Plotinum in suo Platone ita legisse arguit ipsius, utpote memoriter hæc citantis: ἐτέρῳ γένει. Similiter idem firmat lectionem plurimorum Platonis codicum συμβάλλειν pro συμβαλεῖν.—Quod argumento sit, vel ad criticam factitandam haud inutiliter comparari Plotinum cum Platone, ut jam de interpretatione nihil dicamus. Cæterum hæc admonent Emmii apud Ciceronem de N. D. I. 35:

Simia quam similis, turpissima bestia, nobis! ad quem locum et alia et ipsum Platonis locum apposuimus p. 161. ed. nostr. et Moseri.

p. 1150, 7. Τὸ μὲν οὖν συνεχὲς κ. τ. λ.] Simplic. in Aristot. Categg. p. 33. a: οὗτος μὲν οὖν ἄλλος λόγων τρόπος, ὡς ὁ θεὸς Ἰάμβλιχος φησι. Περὶ δὲ τοῦ μοναδικοῦ ἀριθμοῦ διαπορεῖ πάλιν ὁ Πλωτῖνος, καθ' ὃν πέντε ἵπποι θεωροῦνται, καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως κατὰ σύνθεσιν μονάδων μετρεῖται, πότερον ἐνυπάρχει, ἢ χωρὶς ἂν μετρεῖ, ποσὰ οὐκ ἔσται τὰ ὑποκείμενα, μὴ μετέχοντα τοῦ ποσοῦ. ἔπειτα μέτρα μὲν ἔστω τὰ κεχωρισμένα ὡς μετροῦντα, διὰ τί ποσα; ἢ γὰρ αὐτοποσότης οὐ πάντως ἐστὶ ποσόν. τοῦτο δὲ αὐτὸς μὲν λύων, εἰ ἐν τοῖς οὖσιν ὄντες φησὶν οἱ ἀριθμοὶ εἰς μηδεμίαν ἄλλην κατηγορίαν ἀνάγονται, ποσὸν ἂν εἶεν. ὁ δὲ Ἰάμβλιχος κ. τ. λ. Cæterum cf. ad verba μοναδικῶν ἀριθμῶν τίθεσθαι p. 569. a. b. inf. Tangit utrumque locum Simplicius l. c. fol. 32. b. Verba Simplicii supra apposita sunt p. 569.

— 15. εἰς εἶδη διαιρουμένον δόξει] Post hæc aut addendum, aut certe intelligendum εἶναι, nisi

malueris eum Vat. διαιρούμενον. Sed nunc linea seq. etiam corrigendum ποιούμενον.

p. 1152, 18. τὴν γεωμετρίαν τούτων οὐ περὶ μεγέθη, ἀλλὰ περὶ ποιότητα καταγίνεσθαι.] Recte Ficinus: "Geometriam non circa magnitudines, sed circa qualitates versari." Confer cum his Plotinianis locum, quem Henr. Steph. in Thes. p. 2939. c. Londin. e Budæo in medium profert: Γεωμετρία ἐστὶν ἐπιστήμη περὶ ποσὸν καταγινόμενη συνεχῆς, ἀκίνητον. Michæil Psellus jun. in Ἐπιλυσ. εἰς τοὺς ἐκ τῆς φιλοσοφίας τρόπους ἰτα: ὅτι ἡ μὲν τέχνη περὶ τὰ ὑλικά καὶ φθειρόμενα καὶ μὴ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καταγίνεται. Olympiodor. in Alcib. pr. X. p. 96: ἐκεῖνο γὰρ οὐ περὶ τὸ ὡσαύτως ταῦτα καλεῖν καταγίνεται, ubi de aliis Constructionibus hujus verbi, significationibusque plura laudavi. Hic addo locum Nicolai Methonens. adv. Procli Instit. Theolog. LXXVIII. p. 106: εἰς δὲ τοὺς περὶ τοῦ (f. τὸ) δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ φυσικοῦς καὶ περὶ τὴν ὕλην καταγινόμενους λόγους ὠλίσθησεν.

p. 1154, 2. καθ' ὅσον αἱ διαφοραὶ ἐν αὐτῷ] In Latinis incinis inclusimus verba: in quantitatis genere dici, post: differentiæ sunt; et vero ea delevissemus, nisi in editione quoque principe h. l. repetita reperirentur. Proxime vero C. ex edit. princ. emendavimus complentes pro copulantes.

— 13. καὶ ποσῷ συμμιχθὲν] Ita scripsi pro καὶ ποιῷ hac sententia: quod quale cum aliis materiæ et quanto admixtum efficit.

p. 1155, 15. ὅτι ἄλλα ἦδη] Pro ἦδη marg. Ed. habet εἶδη, quæ παραδιόρθωσις ex corrupta lectione ἄλλα est enata.

p. 1156, 2. Καὶ γὰρ εἰ ἐν ὕλῃ λόγοι κ. τ. λ.] Simplific. in Aristot. Categg. p. 73. b: (cf. alterum Simplificii locum ad p. 588. supra appositum:) Πρὸς μὲν γὰρ τοὺς ἀπὸ τῆς στοᾶς, τὸ μὲν σπουδαῖον γένος, βέβαιον λέγοντας, τὸ δὲ μέσον ἐπίτασιν καὶ ἀνεσιν ἐπιδέχεσθαι, ἀπορῆσαι ἄξιον, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὴν ἀρετὴν, ἐλλείπων δὲ κατὰ συνάσκησιν ἢ τὴν φύσιν, ἦττον ἂν εἴη σπουδαῖον, ἴσως δὲ ἐροῦσι τὴν ἀρετὴν οὖσαν ἐπιστήμην, ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ πάγιον. τῶν γὰρ οἰκείων λόγων οὖσα θεωρητικὴ, καὶ στοχαζομένη αἰεὶ τοῦ καθ' ἑαυτὴν πάντα ποιεῖν, ἐνεργεῖ βεβαίως ἐστῶσα ἐν τῷ ἀμεταπτώτῳ εἶδει τῆς ἐπιστήμης. ἀλλὰ πῶς ταῦτο δυνατόν ἐπὶ τρεπτῆς καὶ παθητῆς οὐσίας τῆς ποιότητος, καὶ μάλιστα κατ'

αὐτοὺς χύσω τε καὶ συστολὴν ἐχούσης ἐπ' ἀπειρον ἐν ἑαυτῇ καὶ τῆς ἀρετῆς; διότι σώματα καὶ τὰς ποιότητας λέγουσι. μήποτε οὖν τὰ περὶ ἐτέρων ἀρχῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λεγόμενα, καὶ ἐπ' ἄλλας ἀρχὰς οὗτοι μεταφέρουσιν εἰ μὴ ἄρα τὴν σπουδαῖαν ἔξιν κατὰ τὸ μάλιστα τιθέμενοι, καὶ οὐκ ἐν κινήσει θεωροῦντες, εἰκότως οὐδὲ ἐπίτασιν, οὔτε ἀνεσιν ἠξίου ἐπ' αὐτῆς θεωρεῖν. ἀλλ' εἰ τοῦτο καὶ τῶν τεχνῶν ἐκάστης ἐστὶ τι μάλιστα, ὃ καὶ αὐτὸ ἐστῆκε. παντὸς γὰρ τοῦ μᾶλλον καὶ ἦττον, ἐστὶ τι πάντως καὶ τὸ μάλιστα. καὶ ἴσως κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἡ δόξα, ἣς Ἀριστοτέλης μνημονεύει, τὰς ἔξεις τὰς τελείας οὐκ ἐπ' ἀρετῆς μόνης ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὑγείας καὶ γραμματικῆς, καὶ τῶν ἄλλων διαθέσεων λαμβάνουσα, ἀνεπιτάτους αὐτὰς καὶ ἀνέτους εἶναι φησιν, ἐν τοῖς μετέχουσι τῶν ἔξιν μᾶλλον ἢ ἦττον τὴν ἐπίτασιν θεωροῦσα καὶ τὴν ἀνεσιν. καίτοι ἐν αὐταῖς ἐστὶν ἰδεῖν τοῦτο, οὐ μόνον ταῖς τέχναις, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἀρεταῖς. καὶ τῶν ἀρετῶν γὰρ αἱ μὲν τέλειαι εἰσιν, αἱ δὲ ἀτελεῖς. ἀτελεῖς μὲν, αἱ φύσει μόνον, ἢ ἔθει ἢ λόγῳ· τέλειαι δὲ αἱ τοῖς τρισὶ τούτοις συμπεπληρωμέναι, εἰ μὴ ἄρα αὐτὴ μὲν ἡ ἀρετὴ τέλεια καὶ ὁλόκληρὸς ἐστὶ, μετέχεται δὲ καὶ κατὰ μέρος, ὥσπερ καὶ ἡ γραμματικὴ, καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐκάστη διὰ τὸ ἀτελές, καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἐν τῇ μεθέξει θεωρεῖται. Ἀλλὰ ποίας διαθέσεις ὡς τελείας ὄρα ὁ Ἀριστοτέλης παρὰ τὰς ἐχομένας; ἄρα τὰ χωριστὰ εἶδη, καὶ τὴν αὐτοδικαιοσύνην, ἢ οὔτε σύνηθες αὐτῷ τοῦτο, οὔτε τοῖς προκειμένους οἰκείων, οὔτε διαθέσεις ἂν ἐκεῖναι κληθῆεν. ἀλλὰ τὰς μετεχομένας τελείας θεασάμενος, κατὰ τὴν πρὸς ἐκείνας ἀναφορὰν, τὰς ἀπολειπομένας αὐτῶν, τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦττον ἔχειν βούλεται. καὶ ἀκριβέστερος ὁ λόγος οὗτος ἐν πάσαις ταῖς διαθέσει, καὶ τὸ τέλειον κατὰ τὴν ἀκρότητα αὐτῶν θεωρῶν, καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον, κατὰ τὴν ἐν πλάτει μέθεξιν. τῶν δὲ ἄλλων, ὅ,τε τῶν Στωϊκῶν ἀτελής δοκεῖ, μήτε τῶν ἀρετῶν τὸ ἀτελές, μήτε τῶν ἄλλων τεχνῶν, τὸ τέλειον θεασάμενος. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐν λόγῳ μόνῳ ἔθεωρεῖτο ἡ ἀρετὴ, ὁ τὸν λόγον ἔχων καὶ τὴν ἐπιστήμην, οὐκ ἂν ἐπιτείνουτο. εἰς γὰρ ὁ ἀληθῆς λόγος. ἀληθῆς δὲ ἀληθοῦς λόγος μᾶλλον οὐκ ἐστίν. εἰ δὲ τὴν ἐπιστήμην ἔχων ἐλλείποι κατὰ τὴν συνάσκησιν, ἢ τὴν φύσιν, ἦττον ἂν εἴη δίκαιος, ὥστε εἰ ἡ τελεία ἔξις οὐκ ἐκ μόνων τῶν θεωρημάτων συνῆσθηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐκ φύσεως καὶ ἔθους, εἴη ἂν ἄλλος ἄλλου δικαιοτέρος. καὶ ἐπὶ τῆσδε ὁ μὲν λόγος, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὁ συμπληρούμενος ὑπὸ τῶν θεωρημάτων ἢ δὲ συνάσκησις, καθ' ἣν ὁ ἀτελής γραμματικὸς

θεωρεῖται, ποιεῖ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον ἐν τῷ διαφύρῳ τρόπῳ τῆς μεταχῆς τοῦ αὐτοῦ λόγου. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰς μὲν ὁ λόγος τῆς λευκότητος. λευκοτέρα δὲ ἢ χιῶν λέγεται γάλακτος, διὰ τὴν μὴ τοῦ λευκοῦ σύμμειξιν· ὅπου γὰρ ὕλης μέγιστος, ἀνάγκη μετέχειν τοῦ μὴ τοιούτου, καὶ ἐπίτασιν γίνεσθαι καὶ ἄνεσιν. Ἄλλὰ πῶς φησι λευκότερον γίνεσθαι τι, μὴ πρότερον ὢν λευκόν, ἢ γραμματικώτερον, εἰ μηδέπω γραμματικός ἐστι; ἀλλὰ μὴν οὐ λέγεται γραμματικός ὁ μὴ ἔχων, προκόπτων δὲ καὶ συνεγγίζων ἔτι πρὸς τὴν γραμματικὴν, οὐδὲ λευκὸς ὡσαύτως. καὶ ὅταν δὲ τούτου τούτου μείζονα λέγωμεν, οὐδέτερός ἐστι μέγας ἀπλῶς. ἐν γὰρ τὸ ἀπλῶς μέγα, καὶ μέγιστόν ἐστι, καὶ μία ἢ ἀπλῶς γραμματικὴ, καὶ μία ἢ ἄκρα ἀρετή. Ἄλλὰ τὴν μὲν ἀπορίαν λυτέον κατὰ τὴν πρὸς τὸ τέλειον ἀναφορὰν λέγεσθαι τὰς συγκρίσεις. οὕτω δὲ τούτων λεγομένων, θαυμαστὸν εἰ ἐνδέχεται τὴν τελείαν ταύτην ποιότητα ἐνυλον εἶναι. τὸ γὰρ τέλειον καὶ ἐστηκὸς ὡσαύτως, ἄλλης ἢ εἴη φύσεως καὶ οὐ τῆς ἐνύλου. ἔτι δὲ τούτου φησὶν ὁ Ἰάμβλιχος ἀτοπώτερον, εἰ ἐνυλος μὲν ἐστὶν ἢ ποιότης, οὐ τὰ αὐτὰ δὲ πάσχει τοῖς ὑποδεχομένοις αὐτὴν ἐνύλοις ὑποκειμένοις. σχεδὸν γὰρ οὕτω χωριστὴ γίνεται εἴτινα ἴδια ἔχει ἔργα κεχωρισμένα τοῦ κοινοῦ. κακείνο δὲ φησὶν ἀτοπον, εἰ ἢ ποιότης μὲν αἰεὶ συνιζεύεται μετὰ τοῦ ποιοῦ ὡς δίδυμον ἔχουσα πρὸς αὐτὸ τὴν φύσιν καὶ ἀπαράλλακτον, κεχώρισται δὲ τῷ παντὶ πάλιν, ἢ μὲν ποιότης οὐκ ἐπιτείνεται, τὰ δὲ ποῖα ἐπιτείνεται· μήποτε οὖν φησὶν ἐπὶ πάντων τούτων, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις λόγους ἀπέφερον. καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν, οἱ τὰς μὲν προκοπὰς διδόντες, τὸ δὲ τέλειον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπογιγνώσκοντες ἐλάνθανον ἑαυτοὺς ἄλλους * τοὺς τελείους [* τὰς τελείας] ὑπολαμβάνοντες, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἐνύλων ταύτας ἀπεγίνωσκον· εἰ δὲ τοῦτο, ἐκπίπτει ἢ δόξα ἐπ' ἄλλην φύσιν διαφέρουσαι παιτᾶσι. τὸ γὰρ τῆς ποιότητος οὐκ ἦν τῶν ἄλλων. ταῦτα μὲν αὐταῖς λέξεσιν ὁ Ἰάμβλιχος ἔγραψε. μήποτε δὲ ταύτῳ τῷ λόγῳ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀνάγκη τίθεσθαι. ἐνυλος γὰρ ἐστὶ καὶ αὐτή. τὸ δὲ τέλειον καὶ ἐστηκὸς ἄλλης ἢ εἴη φύσεως, καὶ τὸ ποσὸν ὁμοίως, καὶ αὐτὸ τὸ ὀρισμένον, καὶ πᾶσαι αἱ ποιότητες. ἀλλ' οὐ κατὰ τὸ ἐνυλον οἶμαι * δὲ [* δεῖ] τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον λαμβάνειν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐπέισακτον καὶ ἥττον οὐσιώδες. καὶ γὰρ ἢ μὲν οὐσία κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι, ὅπερ λέγεται, θεωρουμένη, οὐκ ἔχει τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. ἢ δὲ ποιότης, κατὰ τὴν ἐν τῇ οὐσίᾳ μέγεθον ὑφεστώσα, εἰκότως ἐπιδέχεται τοῦτο. καὶ γὰρ μᾶλλον μὲν ἐν

τοῖς ἥττον οὐσιώδεσιν, ἥττον δὲ ἐν τοῖς οὐσιώδεστέροις, ὡσπερ ἐν τοῖς σχήμασι. καὶ τὸ ποσὸν δὲ πλησιαίτερον τῆς οὐσίας ὢν, οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. ἀλλ' οὐδὲ αἱ ποιότητες, αἱ κατὰ τὴν ἄκραν ἑαυτῶν τελειότητα θεωρούμεναι, ὡσπερ ἢ τελεία ἀρετὴ καὶ ἢ τελεία γραμματικὴ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. κατὰ γὰρ τὸ μάλιστα αὐταὶ θεωροῦνται. καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ τελειότητες αὐταὶ λόγοι ἄῤῃλοι καὶ χωριστοὶ, ἀλλ' ἐνυλοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ εἶδος αὐτὸ θεωρούμενοι. καθ' ὃ καὶ ὀρμίζόμεθα ἕκαστων τῶν ἐνύλων οὐκ εἰς τὴν ὕλην, ἀλλ' εἰς τὸ εἶδος ἀποβλέποντες. καὶ εἰ μὲν μηδὲν τῶν ἐνύλων τυγχάνει ποτὲ τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος, καλῶς ἔχει λέγειν ἐν πᾶσι τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑπάρχειν· εἰ δὲ τοῦτο ἀτοπον, ἔστι τι καὶ τὸ μάλιστα, καὶ οὕτως ἡμῶν καὶ ἢ Πλωτίνου δόξα διορθωθήσεται, κατὰ τὸ ἐνυλον καὶ γεννητὸν εἰλημμένη μόνον, ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ τῆς ποιότητος ἴδιωμα, καθ' ὃ τῆς οὐσίας καὶ τῆς ποιότητος διενήσχη· ὁ δὲ Ἰάμβλιχος ὑπαντῶν πρὸς τὴν Πλωτίνου δόξαν τὴν ὁμοίως μὲν τὰς ποιότητας, ὁμοίως δὲ τοὺς ποιοὺς μεταβάλλουσαν ἐν ταῖς ἐπιτάσεσι καὶ ἀνέσεσιν, ἀτοπὸν φησὶ τὰς αὐτὰς τροπὰς ἀλλοιοῦσθαι τὸν λόγον, ὡσπερ καὶ τὸ σύνθετον. τί γὰρ διοίσει τῶν μετεχόντων τὸ μετεχόμενον; καὶ ἕμα τὸ κοινὸν αὐτοῦ περὶ τῶν ἀσωμάτων ἀξίωμα, ὡς ἀπαθὴ τέ ἐστι καὶ ἄτρεπτα, ἀνατραπήσεται οὕτως; ταῦτα δὲ πρὸς τὸν Πλωτίνου εἰπὼν, τὴν ἀληθεστάτην ἐπάγει θεωρίαν τοῦ δόγματος· οὕσα γὰρ τις φησὶ τῶν λόγων ἀσώματος οὐσία, δίδωσιν ἑαυτὴν τοῖς δεχομένοις. καὶ ποιοῦσα τὸ ποῖον παρὰ τῷ σώματι, οὐδὲν ἥττον μένει καθ' ἑαυτὴν ἀσώματος ἐν τῷ σώματι, τὸ εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἔχουσα καὶ τῆς ὑποστάσεως αὐτῷ μεταδιδούσα μετὰ τοῦ μὴ ἀπολλύουσα τὴν οἰκείαν φύσιν. ὅθεν δὴ ἐστὶ μὲν τὸ * ἐπ' [* ἀπ'] αὐτῆς ἀποτυπούμενον μόρφωμα, οἷον ἐπίτασιν ἐπιδέχεται· ἔστι δὲ καὶ ἢ ἀσώματος οὐσία τῆς ποιότητος οἷα ἐστάναι ἐν τῷ αὐτῷ εἶδει, καὶ οὐ γίνεται διὰ τοῦτο ἄῤῃλος, ἀλλ' ἐνυλος, οὐ μέντοι ὕλης τῆς ὕλης γίνεται, διότι καὶ ἑαυτῶν ἐστὶ τὰ εἶδη, καὶ κατὰ τὸ εἶναι καὶ ταῦτὸν κυρίως ὄρισται. καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐν τῷ τῆς ὕλης γίνεσθαι ἀφίσταται πάντῃ τῆς ὕλης ἑαυτῶν φύσεως· μένοντα δὲ ἐν αὐτῷ, τρόποι γέ τινα ἀναπίμπλαται τῆς ἐναντίας πρὸς αὐτὴν ἐκτάσεώς τε καὶ ἀοριστίας. λοιπὴν δὲ τὴν τελευταίαν αἴρεσιν ἐνθύμων ὁ Ἰάμβλιχος, ἥτις τὰς μὲν ροητὰς ποιότητας ἀνεπιτάτους ἡγεῖται, τὰς δὲ ἐνύλους, ἐπιτάσεως μετέχειν καὶ ἀνέσεως, ἐκείνο τὸ τοῦ Πορφυρίου φησὶν, ὅτι πάντα τὰ ροητὰ, καὶ ἄπερ ὄντα, οὐσίαι εἰσὶ, καὶ

διὰ τοῦτο οὐκ ἐπιδέχονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥττον. ἄλλα δυνατὸν φησι πρὸς τοῦτο λέγειν, ὡς καὶ ἐν τοῖς νοηταῖς διασώζεται ἡ τάξις τοῦ λόγου τῆς ποιότητος, εἰ καὶ κατ' οὐσίαν ἐκεῖ πάντα ὑπάρχει. κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν λόγον, περὶ τὴν οὐσίαν ἢ στάσις καὶ ἡ κίνησις θεωρεῖται, διασώζουσα ὡς ἐν νοητοῖς τὸν λόγον τῆς ἐνυπαρχούσης ἐν ἐτέρῳ καὶ περὶ ἕτερον ἐνεργείας. ἀλλ' ὅλως, οὐ περὶ τῶν νοητῶν ἐστὶν ὁ προκειμένος λόγος. ταῦτα μὲν οὖν ἀρκούτως εἰρηται.

p. 1156, 10. Καὶ δὴ καὶ μουσικὴν φησιν ὁ Πλάτων κ. τ. λ.] Vide Eryximachi orationem in Convivio p. 186. extr. et p. 187. a. et p. 188. b. p. 397. et 399. Bekkeri.

p. 1157, 13. διαιρετόν τὰς μὲν ψυχικὰς, τὰς δὲ σωματικὰς] Simplicius l. c. p. 69. b: Πλωτῖνος μὲν οὖν διαιρεῖ τὰς μὲν σώματος ποιότητος, τὰς δὲ ψυχῆς λέγων, οὐ ποιότητος κατὰ ἀλήθειαν ποιούμενος οὕτως διαίρεσιν, ἀλλὰ διάστασιν μόνην παραδεικνύς τῶν ἐν οἷς ἐστὶν ἡ ποιότης, τοῦτο δὲ οὐ δείκνυσι ποιότητος διαφορὰν. διὸ καὶ Ἀριστοτέλης ἐν ταῖς παθητικαῖς ποιότησι, τὰς μὲν ψυχῆς εἰπὼν, τὰς δὲ, σώματος, οὐ παρεξήληθεν εἰς ἄλλα γένος ποιότητος, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ μετένηκε, καλῶς εἰδὼς, ὡς ἡ ὑποδοχὴ τῶν εἰδῶν ἐναλλαττομένη, τῆς μὲν ἐπικειμένης χώρας, ποιεῖται ἐτερότητα, τοῦ δὲ ἐνυπάρχοντος εἶδους ἢ χαρακτήρος, οὐδεμίαν ποιεῖ διαφορὰν. πάλιν δὲ τὰς τοῦ σώματος κατὰ τὰς αἰσθήσεις διαιρεῖ, τῷ τε αὐτῷ περιπίπτων ἀτάπῳ· καὶ ἔτι μέντοι τὸ ἔν φησιν Ἰάμβλιχος κατακερματίζων εἰς τὰ κατὰ ἀριθμὸν ἕτερα, καὶ οὐχὶ εἰς τὰ τῷ εἶδει διαφέροντα. τὸ γὰρ αἰσθητὸν ἢ αἰσθητὸν, ἐν ἐστὶν εἶδος, κἂν τις τὸ συνεζευγμένον ἐκάστη αἰσθήσει ὡς ἴδιον αἰσθητὸν λαμβάνη, κατὰ ἀριθμὸν αὐτὰ διακρίνει. δηλαῖ δὲ τοῦτα καὶ Ἀριστοτέλης. τὰς γὰρ παθητικὰς ποιότητας ὡς αἰσθητὰς συντάττων πρὸς τὴν αἴσθησιν, κοινῶς αὐτὰς πρὸς ὅλας τὰς αἰσθήσεις ἀνήγαγε· τὰς δὲ πρὸς ἐκάστην συνεζευγμένας, οὐκέτι προσέθηκεν, ὡς μὴ ποιούσας τὴν κατ' εἶδος ἐτερότητα, ἀλλὰ ἀριθμῷ μόνον διαφερούσας· ἐπιστήσαι δὲ ἄξιον εἰ μὴ καὶ αἰσθήσεις κατ' εἶδος ἀλλήλων διαφέρουσι, καὶ τὰ ἴδια τῶν αἰσθήσεων αἰσθητὰ, ὧν ὁ Πλωτῖνος τὴν κατ' εἶδος διαφορὰν ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἐπεχείρησεν ἐπιδειξαι· οὐ γὰρ ἐστὶ κατ' ἀριθμὸν ἢ τοιαύτη διαφορὰ, εἰς ἄτομα καὶ αὐτὴ διαιρουμένη τὸδε τὸ ὄρατὸν καὶ τὸδε· εἰ δὲ Ἀριστοτέλης μὴ μέχρι τοῦδε διεῖλεν, οὐδὲν θαυμαστὸν, μέχρι τῆς πρώτης εἰς εἶδη τῶν ἀνωτάτω γενῶν διαίρεσεως προάγων τὸν λόγον, ὕπερ

ἔδει καὶ τὸν Πλωτῖνον φυλάξαι, τὴν τῶν ἀνωτάτω γενῶν ποιούμενον διαίρεσιν· τὰς δὲ τῆς ψυχῆς ποιότητας κατὰ τὰ μόρια τῆς ψυχῆς διίστησιν ὁ Πλωτῖνος. καίτοι δυνατὸν καὶ ἐν πλείοσι μορίοις τὴν αὐτὴν εἶναι ποιότητα, ὡς τὸ εὐήντων [εὐήντων?] καὶ σκληρόν. καὶ ἐν ἐνὶ πολλὰς, ὅταν ἢ πολυδύναμον, ὡς ἐν τῷ λογικῷ πολλὰς ἐπιστήμας καὶ διαφόρους τοῖς εἶδεσι. μετὰ δὲ τοῦτο τὰς τοῦ λογιστικοῦ πλείους οὐσας, κατὰ τὰς ἐπιστήμας διαιρεῖ καὶ κατὰ τὰς τέχνας εἰς τὰ ἔσχατα ἀποπίπτων, καὶ οὐκ ἐμμένων τῇ τοῦ Ἀριστοτέλους τούτων περιλήψει, καθ' ἐν γένος γνωμὴν τὸ τῆς ἕξεως· οὐδὲ ἐννοῶν ὅτι οὐ πρόκειται νῦν μέχρι παντὸς προάγειν τῶν γενῶν τὴν διαίρεσιν, ἀλλὰ τὰ πάντων γενικώτατα καὶ τὰ τούτοις προσεχῆ, ὧν ἐκεῖνα κατηγορεῖται, ταῦτα μόνον νῦν πρόκειται παραδιδόναι, ὥστε οὐδὲ ὅταν τὰς ἐν τῷ ἐπιθυμητικῷ προστίθῃσι δυνάμεις, ἀποδεκτόν τὴν μέχρι τοσοῦδε τῆς διαίρεσεως πρόοδον. διαρίθμησις γὰρ ἐστὶν αὐτῆ τῶν ἔσχατων, οὐ διαίρεσις τῶν πρώτων γενῶν. ὅλως δὲ πᾶσα διαίρεσις, κατὰ τὴν οἰκείαν ἐκάστου φύσιν ὄφελε γίνεσθαι. ποσῶ μὲν γὰρ ἢ κατὰ τὰ μόρια διαίρεσις ἀρμόττει. μεριστὸν γὰρ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων, ἢ τῶν ἀσωμάτων μὲν, ἐχουσῶν δὲ τινα ἐν ἑαυταῖς οὐσίας ὕψεσιν οὐκ ἀλλότριον γὰρ τοῦτο. ὅταν δὲ τις ποιότητα μὴ ὡς ποιότητα διαιρῆ, τοῦτο δὲ ἐστὶν ὡς ὅλην πανταχοῦ παρούσαν καθ' ὅσον ἐστὶ ποιά, καὶ ὡς τὴν αὐτὴν οὐσαν, ἐν τε τοῖς μικροῖς καὶ μεγάλοις, καὶ ἐν ὁποιοισοῦν μέρεσιν, ὡς τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, ἐν ὁποιοισοῦν τοῦ μέλιτος ὄγκοις, οὐ οὐκ ὀρθῶς ποιεῖται τὴν διαίρεσιν· οὐ γὰρ ἢ πέφυκε, ταύτῃ τέμνειν αὐτὴν ἐπιχειρεῖ. μήποτε δὲ οὐδὲ τοῦτο μὲν ἀληθές, ὅτι πᾶσα ποιότης δι' ὅλου κεχώρηκε τοῦ ποιού, εἴπερ τὸ τέταρτον εἶδος τῆς ποιότητος κατὰ τὸ ἐπιπολῆς ἐθεωρεῖται, καὶ εἰ τὸ τρίγωνον, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων σχημάτων ἐκαστον ἔχον μὲν γραμμὰς, ἔχον δὲ καὶ γωνίας, οὐχ ὅλον πανταχοῦ πάρεστιν. οὐ γὰρ ἐν ταῦτῳ πᾶσαι αἱ γραμμαὶ, οὐδὲ αἱ γωνίαι μετὰ τῶν γραμμῶν εἰσιν. ἔπειτα οὐχ ἢ αὐτὴ ποιότης, οἶον ἢ σφωφροσύνη, ἢ ἢ μελανία, ψυχῆ καὶ σώματι πάρεστιν. οὐδὲν οὖν ἄποπον κατὰ τοῦτο ψυχικὰς καὶ σωματικὰς ποιότητας διαιρεῖν. ἀλλὰ τὸ ἀπὸ τῶν ἐνεργειῶν διαφόρων οὐσῶν τεκμαίρεσθαι τὰς διαφόρους ποιότητας, ὅταν γίνωνται κατ' αὐτὰς, τὰ περὶ τῶν δυνάμεων εἰς τὰς ποιότητας μετάγειν, αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις ἀφανεῖς οὐσαι ἐκ τῶν ἐνεργειῶν ἕως ἐπιφέρουσι διαγιγνώσκονται. αἱ δὲ ποιότητες, ἐμφαιῆ ποιά ἐπιδεικνύουσι διὰ τῶν ὀρωμένων ποιῶν ἐτέρων ὄντων. καὶ αὐταὶ κατὰ τὰ κυριώτατα

γένη διακριθήσονται. ἀλλὰ κἀνταῦθα προσεκτέον, ὡς καὶ αἱ ποιότητες δυνάμεις ἔχουσι, καὶ οὐδὲν ἄποπον, ἀπὸ μὲν τῶν ἐνεργειῶν τὰς δυνάμεις, ἀπὸ δὲ τῶν δυνάμεων τὰς ὑπάρξεις διαγιγνώσκεισθαι. ἀλλ' ὅταν τῷ ὠφελίμῳ καὶ βλαβερῷ τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς διαιρῆ ποιότητος ὁ Πλωτῖνος, καὶ αὐτὸς τὰς ὠφέλειας καὶ βλάβας διαιρῆ ὡς οἰκείας ταύτας διαφορὰς ποιότητος νομίζων, διότι ἀπὸ ποιότητος ὠφέλεια πάσα καὶ βλάβη παραγίνεται, οὐκ οἰκείως οὐδὲ ἐνταῦθα ποιεῖται τὴν διαίρεσιν, καὶ ὅτι μέτεισιν ἀπὸ τοῦ ποιῶν ἐπὶ τὰ πρὸς τι. τὸ γὰρ μέλι τὸ αὐτὸ ὄν κατὰ τὴν ποιότητα πρὸς μὲν τόνδε ὠφέλιμον ἔστι πρὸς δὲ τόνδε, βλαβερόν. καὶ τὸ μύρον τοῖς μὲν ἄλλοις ἡδὺ καὶ ὠφέλιμον· τοῖς δὲ καιθάρους βλαβερόν καὶ ὀλέθριον, ὥστε τὸ ὠφέλιμον καὶ βλαβερόν οὐ ποιόν ἔστιν, ἀλλὰ πρὸς τι. ἔπειτα τί μᾶλλον ποιότητος διαφορὰς αἱ ὠφέλεια καὶ βλάβαι παρέχονται, ἢ οὐσίας, ἢ τοῦ ποιεῖν; καὶ γὰρ ἐν τούτοις αἱ ὠφέλεια καὶ βλάβαι θεωροῦνται. ὅτι δὲ καὶ τὸ ποσὸν εὐστόχως εἰς δυνάμιν συναρμοσθῆν, καὶ πάλιν αὐτὴν συναρμοσθῆν, ὠφελείας πολλῆς καὶ βλάβης αἴτιον γίνεταί, δηλαδὲ τῶν Ἀσκληπιαδῶν ἢ τέχνη, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν περὶ τῆς τοῦ ποσοῦ συμμετρίας παραγγελλόμενα. πρὸς δὲ τούτοις εἰ μὲν ἐνίργουν αἱ ποιότητες καὶ κατ' ἐνέργειαν παρέχοντο τὰ ποιὰ, ἐνῆν λέγειν ὡς ὠφελούσιν αὐταὶ ἢ βλάπτουσιν. εἰ δὲ τῷ ἔχασθαι ποιούσιν, οὐδεμίαν βλάβην ἢ ὠφέλειαν ἀφ' ἐαυτῶν ἐμποιοῦσι καθ' ὅσον εἰσὶ ποιότητες. καθ' ὅλου δὲ πάσαι αἱ τοιαῦται διαιρέσεις ἀνοίκεται εἰσιν, ὡς κατὰ τὸ πρὸς τι μᾶλλον, ἀλλ' οὐ καθ' ὃ ποιότητες διαιρούμεναι. Μετὰ δὲ τὸν μέγαν Πλωτῖνον σκεπτέον, καὶ ἦν Ἀριστοτέλης ἐν ἄλλοις ἐκτίθεται διαίρεσιν κ.τ.λ.

ρ. 1157, 14. ὡς σώματος οὐσας] “*Utrpote quæ corporis sunt.*” Hæc non expressit Fic.: comparent ea tamen in omnibus nostris libris.

ρ. 1159, 13. ἀλλὰ γὰρ ὅτι ἕτερα ἢ αἰσθησις κ.τ.λ.] Cf. supra p. 491. B. et p. 499. A. B. cap. 3. Hos locos ante oculos habuit Jo. Philoponus in Aristotelis Analytica priora fol. III.: ἀλλ' ὁ μὲν νοῦς καὶ ἡ αἰσθησις οὐ συλλογίζεται. ὁ μὲν νοῦς ὡς κρείττων ὢν τοῦ συλλογίζεσθαι. διὸ καὶ ὁ θεῖος Πλωτῖνος φησι περὶ αὐτοῦ· ὅτι ἢ ἄπτεται, ἢ οὐ. καὶ πάντη ἐστὶν ἀναμάρτητος. ἢ γὰρ ἄπτεται, ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς γινώσκων τὰ πράγματα. ἢ οὐδὲ ἀρχὴν ἄπτεται καὶ ὁμοίως κοτ' ἄμφω ἐστὶν ἀναμάρτητος. ἢ δὲ γε αἰσθησις ὡς χειρόνως ἔχουσα τοῦ συλλογίζεσθαι, οὐ συλλογίζεται. ἀλλ' οὐδὲ ἢ φαντασία συλλογίζεται κ.τ.λ.

ρ. 1161, 19. Τὰς δὲ στερήσεις πῶς; [τὰς δὲ στερήσεις] εἰ ὢν αἱ στερήσεις ποιότητες, καὶ αὐτὰ ποιότητες] Uncinis inclusi hæc nec expressit Fic., deinde cum plur. libris dedi αὐτὰ προ αὐτὰ editionis: in Latinis autem *tametsi forte* ex ed. pr. pro *tametsi si forte*. Exempla, quæ sequuntur oïon ἠωδὸς ἢ τυφλὸς, ut alia multa, ab ipso Aristotele adhibita erant. Sic, ut hoc utar, Stagiritis in Categg. VIII. 9: ἠωδὸν τε γὰρ λέγομεν οὐ τὸ μὴ ἔχον ὀδόντας, καὶ τυφλὸν οὐ τὸ μὴ ἔχον ὄψιν· ἀλλὰ τὸ μὴ ἔχον ὅτε πέφυκε ἔχει· ἐνια γὰρ ἐκ γενετῆς οὔτε ὄψιν οὔτε ὀδόντας ἔχει. cf. ibid. §. 17. et Ammonium p. 131. b. Alio sensu usurpavit Archytas ap. Simplic. in hoc Categg. locos, et ἠωδὸς, a νε et ἀδὴ, est sæpe etiam idem quod ἄφωνος, itemque obstupefactus. Utroque autem significato et *edentuli* et *attoniti mutive* cum *caucus* (τυφλὸς) haud raro jungunt scriptores, quorum locos congesse Sallier. et Tib. Hemsterh. ad Thom. Mag. p. 635—637. et Ruhnken. ad Tim. Lex. Platon. p. 102.

ρ. 1162, 11. ἐρυθραίνεσθαι] Sic omnes libri nostri, et bini tantum paullo inferius ἐρυθραίνεται: ceteri ἐρυθραίνεται. Quapropter nolui hanc formam, quam poetice dicunt, cum forma ἐρυθραίνεσθαι commutare; et potest mollior pronuntiatio postea hunc scribendi usum invexisse. Kiessling. in Iamblichi Protreptico XXI. p. 316. ex conjectura posuit Ἐρυθρίνον pro Ἐρυθρινον: sed Cod. Reg. et Menm. in hac lectione persistunt. Confer de hujus generis formis aliis Lobeck. Parergg. V. ad Phrynichum p. 727. sq. In Platonis Lyside legimus p. 204. b. p. 110. Bekk.: καὶ ὅς ἐρωτηθεὶς ἠρυθρίασε. Ficinus vertit: *obticuit*, nihil respondit. Cæterum hoc ipsum pertinet ad exempla Aristotelea in Categg. VI. 12: οὔτε γὰρ ὁ ἐρυθριῶν διὰ τὸ αἰσχύνεσθαι ἐρυθρίας λέγεται· οὔτε ὁ ὠχριῶν διὰ τὸ φοβεῖσθαι ὠχρίας. Sed totus ille locus cum nostro comparandus est.

— 16. Ὁρᾶν δὲ δεῖ, εἰ μὴ πάση ποιότητι ἐστὶ τις ἄλλη ἐναντία.] Simplicius in Aristot. Categ. p. 71. b: ἀλλὰ διὰ τί τὰ μεταξὺ οὔτε ἀλλήλοις ἐστὶν ἐναντία, οὔτε τοῖς ἄκροις, ὅτι ἐστὶ ἐπὶ πλεῖον ἀντικείμενα, καὶ οὐκέτι ἐστὶ ἐν ἐνὶ ἐναντίον, ἐὰν ἢ καὶ τὰ μεταξὺ ἐναντία. Ὁ δὲ Πλωτῖνος ἀπορεῖ, μήποτε πάση ποιότητι ἐστὶ τις ἐναντιώσις. Καὶ γὰρ τὸ μέσον τοῖς ἄκροις ἐστὶν ἐναντίον· μεσότης γὰρ οὐσα κατὰ Ἀριστοτέλην ἢ ἀρετὴ, ἐναντία ἐστὶ ταῖς ὑπερ-

βολαῖς καὶ ταῖς ἐλλείψεσιν οὐσαις κακίαις. ῥητέον δὲ πρὸς τοῦτο, ὅτι ἄλλως μὲν ὡς μεσότης ἡ ποιότης ἐπινοεῖται, ἄλλως δὲ ὡς ἀρετὴ. καὶ κατὰ μὲν τὴν μεσότητα οὐκέτι ἔχει ἐναντίωσιν· κατὰ δὲ τὴν ἀρετὴν ἔχει. ἔτι δὲ τὴν μεσότητα θεωροῦμεν, καὶ ὡς ἰσότητα· τὴν δὲ ὑπερβολὴν καὶ ἔλλειψιν ὡς ἀνισότητα. ὅταν οὖν τὴν ἰσότητα λέγωμεν, ἐναντίαν εἶναι τῇ ὑπερβολῇ καὶ τῇ ἐλλείψει, οὐδὲν ἄλλο λέγομεν, ἢ ὅτι ἰσότης τῇ ἀνισότητι ἀντίκειται καὶ οὕτως ἐπ' ἄλλων, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῦ μέσου ἢ ἀντίθεσις γίνεται. ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρημάτων, φαίη ἂν τις, οὐχ οὕτως γίνεται ἢ ἀντίθεσις τῶν ἄκρων πρὸς τὸ μέσον· τὸ γὰρ φαῖον εἰ ἀντίκειται τῷ λευκῷ ἥτοι κατὰ τὸ ἐνὸν μίγμα τοῦ λευκοῦ ἀντίκειται αὐτῷ ἢ κατὰ τὸ ἐνὸν μίγμα τοῦ μέλανος. ἀλλ' εἰ μὲν κατὰ τὸ λευκοῦ μίγμα λευκὸν λευκῷ ἀντίκειται, ὅπερ ἀδύνατον· εἰ δὲ κατὰ τὸ μέλαν, τὸ μέλαν τῷ λευκῷ ἀντίκειται, οὐ τρίτον τι μίγμα ἕτερον, ἀλλὰ τὸ μὲν συμπέρασμα ἀληθές, τὸ μὴ ἀντικείμενον τὸ φαῖον τῷ λευκῷ, ἢ τῷ μέλανι, ὡς ἐναντίον· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐφόδου πολλὰς ἔχει ἀντιλήψεις. σύνθετον γὰρ ποιεῖ τὸ μέσον ἐκ τῶν ἄκρων, καὶ ὡς ἐξ ἀμφῶν συνιστάμενον, ἀλλ' οὐχ ἔν τι παρὰ τὰ ἄκρα. ἐνεργεία τε διαφυλάττει τὰ ἀπλᾶ ἐν τῷ μίγματι ἀλλ' οὐχὶ κατὰ δύναμιν, εἴπερ ἄρα καὶ τοῦτο οἶόν τε. μήποτε γὰρ οὐδαμῶς συμμιγνυμένων τῶν ἄκρων ὑφίσταται τὰ μέσα χρήματα· ἀλλ' εἰσὶ τιναί τε καὶ τούτων προηγούμενοι λόγοι, ὥσπερ καὶ τῶν ἄκρων, οὐ κατὰ μίξιν ὑφιστάμενοι, ἀλλ' ἀπλῆν καὶ αὐτοφύη τὴν ἑτερότητα καὶ τὴν ποικιλίαν ἔχοντες, καὶ ἐγγενῶντες αὐτὴν τοῖς αἰσθητοῖς, καὶ συντεταγμένοι τοῖς ἄλλοις λόγοις κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπ' ἴσης σύνταξιν. κἂν ἐκ τῶν ἄκρων δὲ λέγη τις τὸ μέσον ἔχειν τιὰ ὑπόστασιν, μὴ οὐδὲ μίξις ἢ ἢ τὰ μέσα ποιοῦσα, ἀλλὰ παράθεσις τῶν ἄκρων ἢ ἐπιπόλασις, ἢ πόρρωθεν ἀπόστασις. κατὰ γὰρ πάντα ταῦτα ἐν τῷ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν, τὰ μέσα χρώματα ὑφίστασθαι δοκεῖ. ὁ μὲντοι Πλωτῖνος, εἰ κατὰ σύνθεσιν φησι τῶν ἄκρων ἐγένετο τὰ μέσα, ἔδει μὴ ἀντιδιαφεῖν λέγοντας, ἢ λευκὸν, ἢ μέλαν, ἢ φαῖον, ἢ ξανθόν, ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ μόνον εἰς λευκὸν καὶ μέλαν, διαιφεῖν, τὰ δὲ ἄλλα συνθέσεις λέγειν. νῦν δὲ ἀντιδιαφεροῦμεν καὶ ἀντιτίθεμεν, ὅτι κἂν μίξις ἢ τῶν ἄκρων, οὐκ ἔστι παράθεσις, ἀλλὰ κράσις ἄλλην ἀποτελέσασα ἐκ τοῦ κράματος ποιότητα. τῷ οὖν ἄλλην τιὰ ἐπὶ τῶν μεταξὺ γεγενῆσθαι, κἂν ἐκ συνθέσεως θεωρεῖται, οὕτως ἀντιτίθεμεν. ταῦτα δὲ λέγοντες τὸ μὲν ἄλλην γεγενῆσθαι τὴν μέσην ποιότητα τοῦ χρώματος συγχωροῦσι καὶ οἱ μετ' αὐτόν· τὸ δὲ ἐκ

κράσεως αὐτὴν ἢ συνθέσεως ἄλλην θεωρεῖσθαι, οὐκέτι ὁμολογοῦσιν. οὐ γὰρ οὗτος φησὶν ὁ τρόπος τῆς τῶν ἀσωμάτων ποιότητων οὐσίας, ἀλλ' ἀσώματα μὲν μιγνύμενα, ἢ κεραυνύμενα, ἢ συντιθέμενα, δύναται ποιεῖν διάφορα σώματα· τὸ γὰρ σύνθετον καὶ σύμμεκτον γένος, ἐν ᾧ περιέχει τὴν φύσιν κατὰ τοῦτο ἐναλλαττόμενον διάφορον ἑαυτοῦ καθίσταται. τὸ δὲ μήτε ἐν συγκράσει, μήτε ἐν συνθέσει ἔχον τὸ εἶναι, ἀπλῆν δὲ τινα οὐσίαν ἀσώματος προειληφώς κατὰ μίαν ποιότητά που, τοῦτο ἄρδην ἂν διάφορον, οὐκ ἂν πάθῃ ἀπὸ συγκράσεως ἢ συνθέσεως, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἀμέριστον ὑπὸ τοῦ μεριστοῦ. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ μὲν λευκὸν τῷ μέλανι εἶπεν ἐναντίον, τῷ δὲ πυρρῷ καὶ ὠχρῷ μὴδὲν εἶναι ἐναντίον, ἄξιον ἂν εἴη προλαβόντας ὀλίγον ἐπισκέψασθαι τὸν ὅρον τῶν ἐναντίων καὶ τίνα ἔχει τὴν ὀρθότητα. ἀπὸ γὰρ τούτου τά τε περὶ τῶν ἐναντίων θεωρήματα καὶ τὰ περὶ τῶν χρωμάτων νῦν εἰρημένα, εἰ ὀρθῶς εἴρηται, μαθησόμεθα. λέγεται δὲ ἐναντία εἶναι ἃ πλείστον ἀλλήλων ἀφῆστηκεν ὑπὸ τὸ αὐτὸ γένος, ὡς τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν. ἄμικτα γὰρ ταῦτα πρὸς ἀλλήλα· τὸ δὲ φαῖον καὶ ὠχρὸν καὶ πυρρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐ πλείστον ἀφῆστηκε, διότι συμμέμικται ἀλλήλοις. ἐρωτᾷ δὲ ὁ Πλωτῖνος, πόθεν οὕτως ὀρίσασθαι τὰ ἐναντία· εἰ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν μέσων καὶ τῆς πρὸς ταῦτα ἀποστάσεως, οὐ πρὸς τὰ ἄκρα ποιεῖτε τὴν ἐναντίωσιν, ὥσπερ οὐδὲ τὴν ἀπόστασιν, ἀλλὰ πρὸς τὰ μέσα καὶ πῶς τὰ *μέσα [*ἀ-μεσα in marg.] ἐρεῖτε ἐναντία, οἶον ὑγείαν καὶ νόσον; εἰ δὲ κατ' αὐτὴν τὴν μορφήν τὴν ἀπόστασιν λαμβάνετε, ὅταν μὴδὲν ἔχωσι ταῦτον κατὰ τὸ εἶδος, ἐν ἐνὶ οὐτα γένει, φέρε εἰπεῖν, τῷ ποιῷ, διὰ τί τὸ ξανθὸν τῷ λευκῷ οὐκ ἔσται ἐναντίον, οὐδεμίαν ἔχον ἐγγύτητα πρὸς τὸ λευκόν, ὥσπερ δοκεῖ τὸ φαῖον; πρὸς ἃ ἀντιλέγοντες οὗτοι φήσουσι μὴ ἀπὸ τῶν μέσων τὴν περὶ τὸ πλείστον ἀπόστασιν παραδέχεσθαι τὰ ἄκρα. οὐ γὰρ διὰ τινος πορείας ποιεῖται τὴν ἀπόστασιν τὰ ἐναντία ἀπ' ἀλλήλων, οὐδὲ οὕτως τὸ μέσον ὑπερβάντα καθίσταται ἑαυτοῖς εἰς τὴν ἐναντίαν χώραν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς λόγους αὐτῶν, καὶ τὰ εἶδη ἢ ἀπόστασις ἐστὶ. ταῖς ἰδιότησιν οὖν προσεκτέον, εἰ αἱ μὲν οὕτως ἔχουσιν, ὥστε ἀναιρεῖν ἀλλήλας, αἱ δὲ, τιὰ συνεμφαίνουσιν ἐγγύτητα φύσεως πρὸς θάτερον τῶν ἐναντίων, ἢ ἔμφασιν τῶν ἄκρων, ἢ τοῦ μὲν ὑφῆσιν, τοῦ δὲ ἐπίτασιν, ἢ ἄλλην τιὰ μεσότητα τοιαύτην, αἱ γὰρ οὕτως ἔχουσαι, κατ' ἴδιαν κεχωρισμένοι εἰσὶν, ἄλλως μὲν αἱ ἄκρα, ἄλλως δὲ αἱ μέσα. καὶ οὐ προηγοῦνται αἱ μέσα, ἵνα περὶ αὐτὰς τὴν ἀπόστασιν λαμβάνωσιν αἱ ἄκρα, ἀλλὰ τοῦναντίον

αἱ ἄκρα τῶν μέσων κυριώτεραί εἰσι πρὸς ἀπόστασιν, καὶ ἀπὸ τῶν ἄκρων τὰ μέσα τὸν ὄρον λαμβάνει, καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων τὰ μεταξύ, ἢ κατὰ σύγκρισιν, ἢ κατ' ἐμφασιν καὶ καθ' ὁμοιότητα, ἢ κατὰ παράθεσιν, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον. καὶ εἰ μὲν κατὰ μεταβολὴν ἀπὸ τοῦ ἐτέρου ἐναντίου εἰς τὸ ἕτερον διὰ μέσου προέσιον ἢ γένεσιν, εἰρήν λέγειν, ὡς διὰ τοῦ μέσου προχωροῦντα τὰ ἐναντία ἀφίσταται ἀπ' ἀλλήλων. εἰ δὲ οὔτε μεταβολή, οὔτε γένεσις θεωρεῖται, ἀλλ' ἀρχηγὰ τὰ ἄκρα ἐστὶ καθ' ἑαυτὰ, καὶ οὐ κατὰ κίνησιν διὰ τῶν μέσων παραγόμενα, οὐκ ἂν λαμβάνοι τὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν μέσων, ὥστε οὐδ' ἂν ἀπ' αὐτῶν τὸ εἶναι, πολλῶ δὲ μᾶλλον κατ' αὐτὴν τὴν μορφήν καὶ τὴν ταύτης ἑτερότητα τὴν διάστασιν εἴληφεν, ὅταν ὅλα ὄλων διαφέροντα φαίνηται. ἀλλὰ τὸ ξανθὸν τῷ λευκῷ κατὰ γε τοῦτον τὸν διορισμὸν ἐναντίον ἔσται, ἢ οὐχ οὕτως ἔχει; τὸ γὰρ ξανθὸν ἐγγύτητά τινα ἔχει πρὸς τὸ λευκόν, ὡς καὶ οἱ Πλάτων ἐν τῷ Τιμαίῳ προσομολογεῖ, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ αἰσθήσεως καὶ αἰσθητῶν· ἀμφότεροι γὰρ περὶ τὸ λευκόν, ὡς συγγενές, τὴν ὑπόστασιν παράγουσι τοῦ ξανθοῦ, τρόποις μὲν διαφέρουσι χρώμενοι τῆς παραγωγῆς, ἐν δὲ τοῦτο κοιῆ συνομολογοῦντες, ὡς ἔχει παρακειμένην τινὰ ἐμφασιν τὸ ξανθὸν πρὸς τὸ λευκόν. πεισθεῖν δ' ἂν τις τοῦτο ῥάδιως καὶ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως. οὐ γὰρ ὁμοίως διατιθέμεθα τὰ λευκὰ καὶ ξανθὰ παρατιθέντες, καὶ τὰ λευκὰ καὶ μέλαρα. τὰ γὰρ ξανθὰ θεωροῦντες παρὰ τὰ λευκὰ, οὐ πάντη εἰς ἐναντίαν αἰσθησιν μεταπίπτομεν, ὡς περὶ τῶν ἐτέρων διακρινόμενοι καὶ συγκρινόμενοι. οὕτως δὲ καὶ τὰ ἄμεσα ἐναντία ἔσται, μηδὲν ἔχοντα ταῦτον κατ' εἶδος, κἂν μὴ ἢ τινα μεταξύ αὐτῶν ἐπαμφοτερίζοντα. οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν μέσων, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τῶν ὄλων ιδιότητος ἔξει τὴν ἐναντιώσιν. τὰ δὲ μέσα οὐκ ἔσται ἐναντία, διότι ἔχει τὸ κοινόν, καὶ συνεμφαίνει ἑαυτοῖς ὁμοίως ἀμφὸ τὰ ἐναντία. τὸ δὲ λέγειν, ὡς εἰ μὴ τῷ λευκῷ καὶ τῷ μέλει ἐστὶν ἐναντίον τὸ ξανθόν, ἀλλῶ γέ τινα ἔσται ἐναντίον, παντελῶς ἄτοπὸν ἔστιν ὃ γὰρ ἐν συμμίξει ἢ ἐμφάσει τῶν ἐναντίων συνέστηκε, καὶ οὐδενὸς διέστη τὴν πλείστην διάστασιν, πῶς ἂν εἴ τινα ἐναντίον; ἀλλὰ ταῦτα οικειότερον μὲν ἂν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρρήθῃ, ἐνθα προηγουμένη γίνεται ἢ τῶν ἐναντίων διδασκαλία. ἔχει δὲ καὶ ἴνῃ τινα λόγον πρὸς τοὺς ἀντιλέγοντας τοῖς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους εἰρημέτοις ἀγωνιζόμενα.

p. 1163, 8. ἢ ὅτι τὸ φαῖον ἐγγυτέρω κ.τ.λ.] Vid. Plat. Rep. IX. 585. A. p. 451. Bekk. et Timæ. p. 68. p. 95. Respicit autem noster Aristotelis

Categor. VIII. 6: καὶ ἔστι γέ τι τούτων ἀνὰ μέσον· οἶον τοῦ μὲν λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος τὸ φαῖον καὶ τὸ ὠχρὸν καὶ ὅσα ἄλλα χρώματα. Cf. Pselli Πόνημα Ἱατρικὸν in Boissonadio Anecdott. Gr. I. p. 193. sqq., ubi plura de coloribus leguntur inde a vs. 448: de hoc colore ibidem hæc: Μίξις τὸ φαῖον χρωμάτων ἐναντίον. Ad quæ Boissonad. p. 194. ex Herodiani Ἐπιμερισμῳ. p. 163. hæc profert: φαῖος, ὁ λευκομέλας et ad Merulam ad Mart. I. 97. lectores amandat.

— 15. ἀλλὰ τούτων ἢ ἐναντιότης.] Ita quoque Fic. et libri plurimi. Sed advertere nos debet lectio ἀλλὰ τούτω—sed hoc (ipso) diversitas (existit).

p. 1165, 3. Περὶ δὲ κινήσεως κ.τ.λ.] Simplicius in Categg. Fol. 35. b: Πλωτῖνος δὲ αὐτὴν (κίνησιν) καθ' αὐτὴν πρὸ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ὡς γένιος ἴδιον τὴν κίνησιν ἀφωρίσατο. ὁ μέντοι Ἰάμβλιχος, ποσὸν αὐτὴν εἶναι βούλεται. κ.τ.λ. Prius scilicet Simplicius dixerat inter philosophos esse litem de motu, alios autem dicere, ὑπὸ τὸ πρὸς τι κίνησιν ἀνάγεσθαι, alios ὑπὸ πλείονας κατηγορίας ἐν αἷς θεωρεῖται.

— 18. ἐν τῇ πρὸς τὸ πηχναῖον παραβολῇ] Hæc et sequentia liberius vertit Fic. Proprie: in comparatione ad cubitatem. Etiam quadruplum adjecit, quod a Græcis verbis abest.

p. 1166, 1. οὐδὲν νοούμενον πρὸ τούτου] πρὸ ex marg. et Vat. recepi cum Fic. pro πρὸς. Suspicor etiam οὐδὲ νοούμενον. Sed sine libris novare nolui.

p. 1168, 8. ὥσπερ ἂν ἢ θέρμανσις—αὔξη—τοῦ ἐναντίου ἀγῆ] Ita correxi. Nam licet Cod. Darmst. in Platonis Cratylo p. 391. b. p. 19. Bekk. etiam exhibeat: ἢ τις ποτ' ἂν ἔστιν αὐτοῦ ἢ ὀρθότης: facio tamen cum Bekkero, qui ibi posuit ἢ τίς ποτ' αὐτὸν ἔστιν αὐτοῦ ἢ ὀρθότης. Qua de re in utramque partem disputarunt viri docti. Vid. Matth. Grammi. gr. §. 599. 2. c. p. 1201. ed. alt. Adde Dissenii Disquisitt. Philoll. I. p. 8. sqq. et Ast. ad Platon. Legg. I. 14. p. 81. Similiter proxime posui καὶ ἢ κοινόν τι ἢ κίνησις, pro ἢ, et δοκοῦσαν ἔχει pro ἔχει.

p. 1171, 11. τὴν ἄνω ὠθοῦσαν καὶ ἄλλην λέγοι] Fic. expressit in Latinis, quæ in marg. Med. A. addidit post ἄλλην, nimirum τὴν κάτω. Libri non agnoscunt.

p. 1172, 5. αὐτὸ ἀποχώρησιν] Fic. in Latinis ex-

pressit, quæ in marg. Medic. A. addenda esse censet: καὶ ἡ διάκρισις αὐτῆς. Libri tamen non suffragantur; et in ejusmodi partitionibus Plotinus ea quoque nonnunquam omittit, quæ ad membrorum æqualitatem necessario pertinere videntur.

p. 1172, 13. κατὰ τὸ ποσὸν] Ita correxi ex Cod. Ciz. Ficinus conjecit expressitque τὸ ποῖον, *qualitatis*: nunc pone *quantitatis*. Ed. habet κατὰ τόπον.

p. 1173, 4. μανὸν δὲ αὐτὸ ἡλλοίωται.] Simplicius in Aristot. Categg. p. 68. b: Οἱ δὲ περὶ τὸν Νικόστρατον, καὶ τὴν μανότητα καὶ πυκνότητα, ποιότητες φιλονεικοῦσι δεικνύναι, τὸ πῦρ μανὸν εἶναι παρατιθέμενοι, καὶ τὸν ἀέρα. τὴν δὲ γῆν, πυκνὴν, οὐ κατὰ θέσιν, ἀλλὰ κατὰ ποιότητα. ῥητέον δὲ πρὸς αὐτοὺς, ὡς καὶ ἐν τούτοις κατὰ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον ἐκάτερον τούτων δύο σημαίνει, καὶ θέσιν μορίων, καὶ ποιότητα· θέσιν μὲν, ὡς ἐπὶ τῶν ὑφασμάτων· ποιότητα δὲ, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀέρος. διακρίνειν δὲ ταῦτα ἐν εἰσαγωγῇ οὐκ ἦν ἀναγκαῖον· καὶ γὰρ ἄλλο μὲν ἐστὶ μανόν, οὐ τὰ μόρια ἀφέστηκεν ἀπ' ἀλλήλων, οὐχ ὅτι κενόν ἐστὶ μεταξὺ, ἀλλ' ὅτι ἕτερογενὲς σῶμα λεπτότερον. ὁ μέντοι ἀῆρ οὐ τῷ ἀφεστάναι ἀπ' ἀλλήλων τὰ μόρια αὐτοῦ μαρὸς ἐστίν, ἀλλὰ τῷ κοῦφος εἶναι καὶ εὐδιαίρετος. διόπερ τῶν κατὰ ποιότητα ἂν εἴη τοιούτων, ἀλλ' οὐ τῶν κατὰ θέσιν. τῷ δὲ τοιούτῳ μανῶ φησὶν Ἰάμβλιχος, οὐ τὸ πυκνόν, ἀλλὰ τὸ στερεὸν ἀντιτάξομεν, ὃ τὸ δυσδιαίρετον ὑπάρχει καὶ βαρὺ. καὶ τὸ μὲν τοιούτον κατὰ ποιότητα ἔσται· τὸ δὲ κατὰ θέσιν ὑπὸ τὰ πρὸς τι ἀναχθήσεται. ἐπιστήσασαι δὲ ἄξιον, ποῖον τοῦ στερεοῦ σημαίνονμεν ἀντίκειται τῷ μανῶ. εἰ μὲν γὰρ τὸ τριχῆ διαστατὸν, ἢ ἐπιφάνεια τούτῳ καὶ ἡ γραμμὴ ἀντίκειται· εἰ δὲ τὸ ἰσχυρόν; τὸ σαθρὸν ἂν εἴη τούτῳ ἀντικείμενον· εἰ δὲ τὸ δυσδιαίρετον, εἰ μὲν διὰ τὴν σκληρότητα ἔχει τοῦτο, τὸ μαλακὸν αὐτῷ ἀντίκειται. εἰ δὲ διὰ τὴν πυκνότητα, τὸ ἀραιὸν καὶ εἴη ἂν τῷ μανῶ κυρίως οὐ τὸ στερεόν, ἀλλὰ τὸ πυκνὸν ἀντικείμενον. Πλωτῖνος μέντοι οὐκ ἄξιόν δύο σημαίνονμενα τῆς μανότητος καὶ πυκνότητος ἀκούειν, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ πρὸς τι, τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποῖον ἀναγόμενον, ἀλλὰ μόνην ποιότητα ὀρθῶς. οὔτε γὰρ ἐν διαστάσει εἶναι τὰ μανὰ καὶ τὰ πυκνά. κὰν τούτῳ δέ τις φησὶ συγχωρήσειε, ποιότητα εἶναι καὶ τὴν διάστασιν. πρὸς ὃ ῥητέον, ὅτι τὸ διπλὸν τοῦτο τῆς φύσεως οὐκ ἔδει συγχεῖν. φιλοσόφου γὰρ ἀνδρός ἐστὶ, καὶ τὰς ἐν τοῖς κοινωνοῦσι διαφορὰς ἀπολογίζεσθαι. ἀλλ' οὐ δεῖ φασὶ τὴν διάστασιν αἰτιώ-

μενον ὑπ' ἄλλην ἀνάγειν κατηγορίαν. ἦνωται γὰρ ἡ οὐσία καὶ μία ἐστίν. ἀλλ' εἴρηται καὶ πρότερον, ὅτι Ἀριστοτέλης οὐ τὰς πρώτας καὶ στοιχειώδεις τῶν μορίων θέσεις αἰτιάται, ἀλλὰ τὰς ἐν τοῖς συνθέτοις ἤδη περιγραφείσας, αἵτινες εἰργόμεναι ὑπὸ λεπτοτέρων σωμάτων, διαφεύγουσι τὴν αἴσθησιν, πῶς ἔχουσι τὸ ἐν διαστάσει συνηνωμένον.

— 11. οὔτω γὰρ ἂν τις καὶ κενὸν παραδέχοιτο κ. τ. λ.] Simplicius l. c. Fol. 109. b: Ζητοῦσι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς, τίνας αὐταῖς ἡρεμίας ἀντιθετέον, καὶ λέγουσι τῇ μὲν γενέσει τὴν *τῷ [*τοῦ marg.] μὴ εἶναι. οὔτως δὲ καὶ τῇ μὲν αὐξήσει ἢ κατὰ ἀτελὲς ἡρεμία ἀντίκειται· τῇ δὲ μειώσει, ἢ κατὰ τὸ τέλειον. Πλωτῖνος δὲ ἐπίστησιν, ὅτι ἀποφάσεώς ἐστι τοῦ κινεῖσθαι ἢ ἡρεμία. διότι οὐδὲ ἐν γενεῇ ἄλλῃ ἡρεμία. εἶτα ζητήσας, διὰ τί οὐχὶ καὶ κίνησις ἀπόφασις τῆς στάσεως; ὅτι, φησὶ, ἢ ἐκεῖ φέρουσα κίνησις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἡ κίνησις ἔργον, καὶ ἔστιν ἄλλο τι ἐνεργούν καὶ οἶον ὄθουν τὸ ὑποκείμενον, καὶ μυρία ἐργαζόμενον αὐτὸ καὶ φθεῖρον· ἢ δὲ ἡρεμία ἐκάστου οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο παρ' αὐτό. σημαίνει δὲ μόνον, ὅτι κίνησιν οὐκ ἔχει. ἐπὶ δὲ τῶν νοητῶν, φησὶ, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος τῷ θατέρῳ μὴ ἀναιρεῖν τὸ ἕτερον, ἀλλ' ἄμφω ἅμα εἶναι, καὶ τὴν κίνησιν καὶ τὴν στάσιν. Hactenus de Plotino. Inde transit ad aliorum philosophorum sententias, neque redit ad Plotini sententiam refutandam, ut alias mos est Simplicio.

p. 1174, 12. Περὶ δὲ στάσεως κ. τ. λ.] Plato Cratyl. p. 426. C. D. p. 142. Heindf. Cf. Panchymereæ Paraphrasis in Dionys. Arcopagit. Vol. I. p. 484. De quiete mentis supra agit Plotinus V. 3. 7. p. 503. B. ubi nostri loci lectores admonuimus.

p. 1176, 2. ἀλλὰ καθ' ὃ στάσις κατελήφεν] Ficinus plura legisse dixeris h. l. Sed libri nihil amplius offerunt.

— 18. ὅταν σχέσις οὐσίας ποιῆ] Ficinus legisse dicas οὐσίαν. Libri tamen nihil variant.

p. 1177, 1. ἀλλ' ἢ καθ' ὃ μέρος τινὸς, οἶον χεῖρ] Ita posui pro ἀλλ' ἢ καθ' ὃ μέρος οἶον χεῖρ.

LIB. IV.

P. 1178, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΟ ΟΝ ΕΝ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΝ ΟΝ ΑΜΑ ΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΝ.] Liber vigesimus et secundus numero secundum temporis ordinem. (Porphyr. de Vit. Plotin. c. V. et XXVI.) Quod idem addit:

πρώτον, est etiam in duobus libris MSS. nostris. Quod librarius vel alius eruditus lector admonitionem adscripsit in Cod. Marc. E: “*Falsum videri hanc inscriptionem, quod hoc libro non de ente agatur, sed de anima,*” non moramur. Cudworth. in System. intellect. V. 3. 8. p. 1014. ait: “Verum etiam binis libellis hoc argumentum data opera persecutus est (Plotinus): τὸ ὄν ἐν καὶ ταῦτὸν ἀριθμῶ ἅμα πανταχοῦ εἶναι ὅλον. [Nullus Codex vocem ἀριθμῶ agnoscit, et minus accurate librorum horum titulum laudasse Cudworthum jam Moshemius notavit not. 3.] *Id quod unum idemque est NUMERO ubique simul totum esse.* Utroque libro id sibi datum credit, ut deum non ex parte hic ex parte illic esse, non secus ac si naturam ejus radio et arundine dimitteri liceret, sed totum ubique individuum versari convincat.” Anglice vertit hunc librum Th. Taylor, quem manu scriptum ad me transmisit cum annotationibus vir humanissimus.

p. 1179, 11. καὶ μηδὲν εἶναι ἀφ’ ἑαυτοῦ] Taylor ad h. l.: “Quality is that which imparts what is apparent in matter, and what is the object of sense. Hence, as it is well observed by Damascius περὶ ἀρχῶν: ‘That which is the object of sight, is neither body nor colour, but coloured body, or colour corporalized, is that, which is motive of the sight. And universally that which is sensible, which is body with a particular quality, is motive of sense.’”

— 12. Διὸ καὶ ἐξ ἀνάγκης τοσοῦτον.] “In the original there is nothing more than that. But from the version of Ficinus it is requisite to add: ὅσον ἐστὶ καὶ τὸ σῶμα. And indeed this addition is necessary. The version of Ficinus is: *Quapropter qualitas necessario tanta est, QUANTUM EST ET CORPUS.*” Taylor. Libri nostri nihil adiciunt editioni.

p. 1181, 2. καὶ οὐ τὸ πᾶν, ἐκεῖ αὐτὸ] Ita emendavi ex bonis libris. Nostra emendatio hanc versionem requirit: — et *ubi* Universum est, *ibi* etiam est ipsum.

— 10. Καὶ οὐδὲν θανατοῦ εἰ τὸ πανταχοῦ κ. τ. λ.] Vid. Cudworth. Syst. intellect. p. 1018. Mosh. et cf. Tennemann. Histor. Philos. VI. p. 123. sq. ibiq. laudd. Eun. V. 1. 4. VI. 5. 2.

p. 1182, 11. ἀνάγκη ὅλον παρεῖναι εἴπερ πάρεστι κ. τ. λ.] Damascius de Principiis p. 34. p. 94.

ed. Kopp.: οὕτω γὰρ καὶ τὸ ὄν ὁ Πλωτῖνος ἀξιοῖ νοεῖν, τὸ αὐτὸ πανταχοῦ ὅλον παρὸν κοινῇ τε πᾶσι καὶ ἐκάστῳ τῶν πολλῶν. Cf. etiam Procli Iustit. Theol. c. XIX. p. 32. sqq. Idem Damascius ibid. c. 58. p. 160. Kopp.: ἕτερον δὲ λέγεται ὄν τὸ ὀλοφνὲς πλήρωμα τῶν γειῶν ὁ παρουσίαν ἰδίως καλοῦμεν ὡς ὁ Πλωτῖνος.

— 16. οἶον βολὰς εἶναι λέγουσιν] Quod Marc. A. βουλὰς habet, hæc confusio alibi etiam obvia. Vid. Wesseling. ad Diodor. I. p. 259. et Boissonad. ad Philostr. Heroice. p. 547. Recte autem *jaetus* vertit Fic. indefinite. Nam cum mens (*νοῦς*) et *ροητὸς κόσμος* nunc cum sole comparetur, possint *radii* cogitari sive ἡλίου βολαί (Lobeck. ad Sophocl. Ajax. p. 366.), nunc eidem ὄψις tribuatur, possint intelligi ὀφθαλμῶν βολαί: (de qua locutione vid. Wagner. ad Alciphron. III. 1. p. 5. Blomfield. ad Æschyli Agamemn. p. 232. Boisson. ad Philostrat. l. l. et ad Aristanet. I. 1. p. 208. sq.) nisi malueris pro *scintillis* accipere, quæ etiam dicuntur βολαί.

p. 1183, 8. μηδενὸς δὲ ὄν] Marg. Ed. ὄντος. Equidem utramque lectionem jungendam esse censeo. Pro ᾧ ἂν αὐτῷ fort. legendum αὐτό.

— 10. ἐκεῖνον ἐφιέμενον] Fallor, aut Fic. expressit ἐφιέμενον non ἐφιεμένον.

— 13. συμπαραθεῖν τῷ σώματι] i. e. ut una cum corpore et juxta corpus currat: (adeoque illud quasi consecetur). Fic. expressit lectionem marginis Ed. et aliquot librorum: συμπραθεῖν.

p. 1184, 13. Πῶς οὖν τὸ ὄν καὶ τὰ ὄντα κ. τ. λ.] Cudworth. Syst. intell. p. 668. sq. ibiq. Mosh. Cf. Plotinum supra V. 2. 11. et 12. p. 492. A. Attigit nostrum locum etiam Brucker. in Hist. Crit. philos. p. 407. Cf. supra p. 471. c. 3. A. B. C. ibiq. Annot.

p. 1185, 10. ἡ ὅλον πανταχοῦ] Fic. Medicæam lectionem εἰ ὅλον πανταχοῦ expressit. Sed eadem sententia nascitur, si ad ὅλον ex proximis cogitando repetas: ἐφ’.

— 16. εὖν γὰρ εἰόντι πελάζει] Leguntur hæc in Parmenidis Fragment. v. 86: πᾶν δὲ πλεον ἐστὶν εἶντος· τῷ συνεχὲς πᾶν ἐστίν, εὖν γὰρ εἰόντι πελάζει. Ad quæ verba Brandis in Commentt. Eleatt. p. 115. et alios locos citavit, et nostrum hunc ipsum. Ad argumentum loci nostri adhuc Plotiniana hæc: p. 364. D. p. 385. sq. et p. 475. A. B.—Cum Ficinus in versione Latina ad

hæc verba addiderit : *ut Parmenides ait*, Taylor in versione hæc adposuit uncinis inclusa : *as Parmenides says* : addens : “ The words, *ὡς ὁ Παρμενίδης φησὶ*, are omitted in the original, but ought to be inserted, as is evident from the verses of Parmenides cited by Simplicius in his Commentary on the first book of Aristotle’s *Physics*. Ficinus also in his version has *ut Parmenides ait*.”—In Latinis correxi in seqq. ex Ed. pr. : *hæc ipsius animæ natura pro æ*.

p. 1187, 11. *πρὸς ἄσγκον*] Ita correxi ex bonis libris (pro *ἄσγκον*) : *ad non molem, sive ad id, quod moles non est*.

p. 1188, 4. *τί γὰρ διαφέρει ; ἢ καὶ ταῖς προσθήκαις*.] Conf. Cudworth. *System. intell.* p. 1015.

p. 1189, 6. *οὐκ ἄμοιρον τοῦ αὐτοῦ πολλαχῆ κείμενον*.] “ For *κείμενον* here, it is necessary to read *κειμένων*, conformably to the version of Plotinus.” Taylor. Ficinus expressit *κειμένων*, sed libri tamen cum edit. conspirant.

p. 1190, 10. *οὐκ οὔσης ἄλλοθεν ἀγῆς*] Fic. expressit lectionem Medic. A. *γῆς, terra*. Pro eo posuimus *lux*. Taylor ad h. l. ita : “ It is singular, that Ficinus should have translated *ἀγῆς* in this passage, as if it was *αὔ γῆς*. For his version is : *ubi non sit aliunde TERRA externa molis*.”

— 13. *τοῦ μικροῦ ἐκείνου*] Ed. perperam *μικροῦ*. Taylor : “ For *μικροῦ* in this place, which is evidently erroneous, it is requisite to read, conformably to the version of Ficinus, *κέντρον*.”

— 17. *ἢ ἐπ’ ἴσης ἂν εἶη*] “ Here immediately after *ἢ ἐπ’ ἴσης ἂν εἶη* in the original, it is necessary to add *ἐνδον καί*. Ficinus also has : *et intus*.” Taylor.

p. 1191, 7. *δηλοῦσι δὲ αἱ ἀποτομαὶ κ. τ. λ.*] Plutarch. de *Placit. Philosophor.* II. 24. p. 587. Wyttenb. : *Ξεροφάνης, πολλοὺς εἶναι Ἡλίον καὶ Σελήνης* (Wyttenb. *malit πολλὰς εἶναι Ἡλίον καὶ Σελήνης sc. ἐκλείψεις*) *κατὰ κλίματα* (Stobæus I. 26. p. 534. Heer. : *κατὰ τὰ κλίματα, et hoc Plutarcho vindicavit Beckius p. 56. cf. p. 200.*) *τῆς γῆς καὶ ἀποτομὰς καὶ ζώνας*. *Κατὰ τινα δὲ* (“ Concinnius Stobæus : *κατὰ δὲ τινα*” Beck.) *καιρὸν ἐμπίπτειν* (*ἐκπίπτειν* Stob.) *τὸν δίσκον εἰς τινα ἀποτομῆν τῆς γῆς οὐκ οἰκομένην ὑφ’ ἡμῶν, καὶ οὕτως ὡσπερ* (*ὡσπερὲν* Stob.) *κενεμβατοῦντα ἐκλείψιν ὑπομένειν* (*ὑποφαίνειν* Stob. Ceterum cf. Bran-

disii *Commentt. Eleaticæ*. I. p. 54.) Hinc intelligitur, quid hoc loco, ubi de Solis lumine agit Plotinus, per illas *ἀποτομὰς* declarare voluerit. Est vero hic vocis significatus addendus Lexicis. Verbum *ἀποτέμνεσθαι* astronomi cum etiam esse arguit locus Arati in *Phænomm.* v. 541 : *ὄσσον δ’ ὀφθαλμοῖο βολῆς ἀποτέμνεται ἀγῆ*, ubi in Scholiis p. 125. Buhlii : *ὄσον δὲ τῆς ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ βολίδος καὶ ἀκτίνος ἀποτέμνεται καὶ ἀφαιρεῖται ἢ ἀγῆ τοῦ αἰθέρος*.

— 18. *οὔτε ἐκ τινος τόπου*] Fic. expressit *οὔτε ἐντός τινος τόπου* : sed libri hanc lectionem non offerunt.

p. 1192, 15. *Τὸ δὲ ἐν ἐν αὐτοῖς κ. τ. λ.*] Attigit hæc Matter. in *Histoire crit. du Gnosticisme*. Vol. II. p. 467.

p. 1195, 6. *φανοτέρου*] Ed. vitiose *φανερωτέρου*. Quod in Vaticano est *φανωτέρου*, est hoc commune vitium librorum, pænultimam syllabam produci ignorantium. Qua de re nuper post alios monuerunt Stallbaum ad *Platonis Phileb.* p. 31. et C. Hermannus noster ad *Lucian. de conscrib. histor.* 49. et 268. De vocabulo hoc a Platonis imitatoribus frequentato supra dictum est p. 481. B. Adde Jo. Chrysostomi *Homil.* II. p. 371. A : *καὶ τὰ προοίμια λαμπρὰ καὶ ἡλίον φανότερα*, ubi plura congescit Matthæi p. 117.

— 13. *αὐτῆ ὄλη*] Si amplectaris lectionem librorum Marce. *αὐτῆ ὄλη*, et abjicias *καὶ* ante *οὐκ ἐτι*, hæc sententia exit : non amplius *ἑψὶ toti*, sed *partitioni impotentia* (ita utique scribendum pro : *in potentia*) *accidit*.

p. 1196, 1. *τὸ εἶδωλον τοῦ συνηρηθῆσθαι*] Suspicor : *του*, i. e. *τινὸς*, imaginem *cujusquam*.

— 13. *τὰ γενόμενα*] Ita scripsi ex bonis libris cum Ficino pro *γεγενημένα*. Vid. Wyttenb. in *Selceticis Histor.* ad *Herodot.* I. 1. p. 341—344.

— 17. *χωρὶς πρὸς ποιήσει*] Uncinis inclusi non in Latinis, utpote in nullo libro, nec in Medicis, quibus Ficinus usus est, conspicuo.

p. 1197, 5. *ρέοντα τὰ ἐξ αὐτῆς*] Illud τὰ si a Codice uno et altero abesset, equidem non desiderarem.

— 7. *Ἄλλ’ ὅτι μὲν μὴ κ. τ. λ.*] In Ed. in Latinis deerant verba : *intelligibili sunt, morti non sint obnoxia, animæque et intellectus omnis sint*—quæ ex Ed. præ. explevi.

— 15. *οἶον τῷ φωτὶ τὸ διαφανὲς*] Taylor, cum

in Ficini versione sit: *sed* quemadmodum perspicuum corpus, desiderat præmissum ἀλλ', idque addendum esse existimat.

— 16. [τεθολωμένω] Vid. supra ad III. 3. 4. p. 274. B.

p. 1198, 2. [ἐπεὶ καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ] Fic. expressit: ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μήλον: cuius tamen lectionis in nostris Codd. nec vola nec vestigium apparet. Eam vocem Taylor addendam censet.

p. 1200, 11. οὐδὲ γὰρ οὕτω προητοίαστο ὥστε μέρος αὐτῆς ὡδὲ κείμενον εἰς τοῦτο ἐλθεῖν κ. τ. λ.] “Ficinus has in this passage evidently mistaken the meaning of Plotinus. For his version is: *Non enim sic præparata res est, ut pars animæ hic posita ad hoc accederet.* For Plotinus is here speaking of soul, and not of the thing which is prepared to receive it.” Taylor.

p. 1201, 3. οὐ μέρος, ὅλου.] Cum in Ed. sit perperam μέρος, Taylor sine libris ex Ficini versione coniecit οὐ μέρος, ἀλλ' ὅλου. Sed voluit, credo, scribere μέρος.

— 9. [ἢ προσέχοντες ἀπιστοῦμεν κ. τ. λ.] Vid. Cudworth. Syst. Intellect. p. 1020.

p. 1202, 4. πανταχοῦ ἀμερῆς ὄν, παρῆναι κ. τ. λ.] Conf. Cudworth. Syst. Intellect. p. 1018.

p. 1203, 5. ἀλλ' οὕτως εἶχεν ἀεὶ.] Fic. expressit εἶχον, quod verum videtur, neque tamen in ullo libro comparat.

— 9. [Ἡμεῖς δὲ, τίνας δὲ ἡμεῖς;] Hæc admonent Pindari Pyth. VIII. 135. sq.: Ἐπάμεροι. τί δέ τις; τί δ' οὐ τις; Σκιάς ὄναρ, ἀνθρώποι.

— 11. καὶ τινες καὶ θεοὶ] Ficinus non expressit verba: καὶ θεοί. Neque etiam in ed. pr. post: *et alii quidam* verba comparant: *etiam dii* (erant), quæ haud dubie religione prohibitus omisit Marsilius. Est autem hæc sententia conjuncta cum placitis Alexandrinorum aliquot philosophorum, ejusque vestigia exstant cum alibi, tum apud Porphyr. de vita Plotini cap. II. p. 94. Ed. Fabric. et cap. X. p. 111, ubi vid. annot. nostr. Ad h. l. Taylor: “The version of Ficinus has erroneously nothing more than *alii quidam*. For Plotinus is here speaking of human souls, when (according to Plato in the Phædrus) they ascend in conjunction with the mundane Gods to the survey of the supercelestial place. For such souls as ranking among the divine choir, are denominated in that dialogue Gods.”

VOL. III.

p. 1205, 5. οἶον ἐκκλησία δημογερόντων καθημέρων κ. τ. λ.] Scripsi h. l. *συννοία* pro *συννοία*: sed quo constructionis ratio sibi constaret, debbat item scribi *ἐκκλησίαν*. Verum cum nullus liber hanc lectionem offerat, et ejusmodi Anacoluta in his Enneadibus frequentissima sint, manum abstinui. Quod Vaticanus liber habet *δημογερόντων*, habet illud quidem Platonicam auctoritatem, sed tamen ab hoc loco alienum est, qui *sedutum Senatium* plebis conturbatæ concioni opponit. Fons comparationis est in Iliad. γ. 149:

εἶτα δημογέροντες ἐπὶ Σκαίησι πύλῃσι—

et quæ deinde iidem senes de Helena dimittenda pronuntiant:

ἀλλὰ καὶ ὡς, τοῖηπερ εἴουσ' ἐν νηυσὶ νεέσθω κ. τ. λ.

In qua similitudine adhibenda Plotino præiit Aristoteles Ethicæ. Nicomach. II. 9. 6: ὅπερ οὖν οἱ δημογέροντες ἔπαθον πρὸς τὴν Ἑλήνην, τοῦτο δὲ παθεῖν καὶ ἡμᾶς πρὸς τὴν ἡδονήν· καὶ ἐν πάσι τὴν ἐκείνων ἐπιλέγειν φωνήν· οὕτω γὰρ αὐτὴν ἀποπεμπόμενοι ἤττον ἁμαρτησόμεθα. Eundem Homeri locum diverso modo deinceps frequentarunt Scriptores. Vid. Sext. Empir. adv. Gramm. II. 3. p. 288. Fabric. Chariton. V. 5. p. 116. ed. Lips. Aristanet. I. 1. p. 9. Boisson. quem locum jam tractaverat Casp. Barth. in Adversarr. XLV. 6. fin. de voce *δημογέροντες* simul monens.

— 6. δῆμος ἀτακτος τροφῆς δεόμενος] Hæc et ipsa Homeri admonent Odyss. μ. 341, ubi Eurycleus in esurientium sodalium concione ita:

Λιμῆ δ' οἴκτιστον θανείν καὶ πότμον ἐπισπείν.

Quem locum cum aliis in Republica reprehendit Plato III. p. 240. p. 114. Bekk. Et in proverbium quodammodo cessit: *Venter aures non habet*; et οἱ ἐν ἀρχαῖς καὶ πλήρεις τροπέης καὶ πλούτου, qui dicuntur Libanio in Thersite Vol. IV. p. 945. Reisk. in publica necessitate execrationibus populi exponuntur, ni consilium sequuntur Basilii Magni in Homilia de Avaritia p. 386. D. Paris.: μὴ βαρύτιμος ἔσο ταῖς χρεαῖς ἐπιτιθέμενος· μὴ ἀνάμενε σιτοδέλαν, ἵνα ἀνοίξης σιτοδοχία· ὁ γὰρ τιμουλκῶν σίτον δημοκατάρατος κ. τ. λ.—Ceterum hæc tota comparatio *multitudinis* s. *vulgi* et *rationis* a Platonicis philosophis repetebatur ex Pythagoreo symbolo: τὰς λεωφόρους ὁδοὺς ἐκκλίρων διὰ τῶν ἀτραπῶν βιάδιζε. Vid. Iambli. Protrept. Symb. V. p. 330, qui ita incipit explicare:

3 A

καὶ γὰρ τοῦτο τὴν μὲν δημόδη καὶ ἀνθρωπίνην ζωὴν ἀφίεμαι παραγγέλλει, τὴν δὲ χωριστὴν καὶ θείαν μεταδιώκει ἀξιοῦ. Maximus Tyrius Diss. XVII. 7. p. 323. Reisk.: τὸ δὲ νοητὸν ἀπηλλαγμένον τῆς τούτων ἐπαφῆς καὶ ἐπερείσεως αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὁράσθαι πέφυκεν ὑπὸ τοῦ νοῦ, ὁ δὲ τῇ πάσῃ ψυχῇ ἐμφυτευμένος διασπᾶται ὑπὸ τῶν αἰσθήσεων, καὶ ταραττεται, καὶ ἀσχολίαν ἀγει, ὥστε μὴ διορᾶν τὰ αὐτοῦ θεάματα, ἤδη δὲ καὶ δημαγωγηθεὶς ἀναπείθεται, ὥστε συμφθέγγεσθαι ταῖς τῶν αἰσθήσεων φωναῖς, καὶ μηδὲν ἠγέισθαι ἄλλο εἶναι παρὰ τὰ ὁρατὰ, καὶ ἀκουστὰ καὶ ὄσφραυτὰ, καὶ γενεστὰ, καὶ ἀπτά. (Ubi nemo, qui hunc locum Plotini expenderit et praesertim illa legerit: πρῶτον αὐτὸ εἰς τὸ κοινὸν τοῦ ζῴου ἐφθέγγετο καὶ τὴν αὐτοῦ παραχῆν ἐδίδου τῷ ὄλω, igitur nemo, arbitrator, cum Marklando σπαράττεται legendum censuerit pro ταραττεται. Nec magis placet Reiskii conjectura: μὴ ἀεὶ ὁρᾶν pro μὴ διορᾶν.) Proclus in Alcib. pr. §. 80. p. 244. ed. nostr.: παρακελεύεται τοῦνυν ὁ παρῶν λόγος ἀφίστασθαι τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀπεράντου, καὶ ἀποσκευάζεσθαι τὸ πλήθος τῆς ζωῆς καὶ τὸν ἐν ἡμῶν δῆμον κ. τ. λ.

p. 1206, 11. ἀλλ' ὅς τις τρόπος τῆς κ. τ. λ.] Quod Vat. habet ὡς τις, adducere nos in eam conjecturam potest, Plotinum scripsisse: ἀλλ' ἄλλως ὅς τις τρόπος. Atque hoc expressit Ficinus.

p. 1207, 10. οἶον ἐξέθορεν ἐκ τοῦ παντός] Hæc admonent Hesiodi Theog. 281: ἐκθορα Χρυσάωρ τε μέγας καὶ Πήγασος ἵππος, ubi antea erat ἐξέθορε. Vid. Gaisford. ad h. l. in Poëtt. Gr. Minor. I. p. 88. atque illa forma est in Orauculo ap. Proclum in Alcib. pr. p. 65: de Amore:

— — — ὅς ἐκ νόου ἐκθορε πρώτος:

ubi aliquot libri ἔθορε. Altera forma pedestri orationi accommodata reperitur ibidem p. 51: ποῦ δὴ οὖν ὑπέστη τὴν πρώτην, καὶ πῶς ἐπὶ πάντα πρόεισι, καὶ μετὰ τίνων ἐξέθορε μονάδων. Quibus e verbis etiam usus hujus vocis apud philosophos intelligitur, qui hoc verbum de diis potentiisque et viribus usurpant, quatenus vel e superioribus diis potentiisque tanquam e fonte suo emicant, prosiliunt et existunt, vel etiam a sua origine elabuntur et desciscunt. Hæc sententia etiam h. l. Plotinus ψυχὴν (animam) dicit ἐκθορεῖν. Alia constructio est in loco Marci Antonini VIII. 51. imit. p. 257: μήτε ἐν ταῖς πράξεσιν ἐπισύρειν,

μήτε ἐν ταῖς ὁμιλίαις φύρειν, μήτε ἐν ταῖς φαντασίαις ἀλάσθαι, μήτε τῇ ψυχῇ καθάπερ συνέλκεσθαι καὶ ἐκθόρυσθαι.

— 13. οὐ τόπω, ἀλλ' ἐνεργείᾳ γένηται κ. τ. λ.] “Here after ἐνεργείᾳ it is requisite to read καὶ γένηται τὸ καθ' ἑκαστον κ. τ. λ. And this reading is confirmed by the version of Ficinus.” Taylor.

— 16. Τὸ δὲ εἰς Ἄιδου γίνεσθαι κ. τ. λ.] Fons in Platonis Cratylo p. 403. a: p. 44. Bekk.: ὁ δὲ Ἄιδης, οἱ πολλοὶ μὲν μοι (omissum in Cod. Darmst.) δοκοῦσιν ὑπολαμβάνειν τὸ ἀεὶδὲς προσεῖρησθαι τῷ ὀνόματι τούτῳ—ubi solus codex Darmstadinus offert lectionem αἰδὲς a Bekkero non repletam et tamen confirmatam cum a plerisque libris Plotini h. l. et vero a Proclo in illum Cratyli locum §. 152. p. 92. Boisson.: τὸν δὲ Ἄιδην εἰς τὸ αἰδὲς καὶ σκοτεινὸν καὶ φοβερὸν ἐπιβράβησει νῦν ὁ Σωκράτης. Sed in illis verbis Platonis, quibus vulgi opinatio metusque declaratur, præstare tamen videtur αἰδὲς, i. e. δυσειδὲς, sive turpis adpectu et horridus, vid. Valckenaer. ad Euripid. Phœniss. 373. Est autem universa Socratis de inferis disputatio in loco Platonis comparanda cum hoc loco Plotini. Nec minus adhibendi sunt duo alii loci, ubi de Platonis (Ἄιδου) et vocabulo et notione agit divinus ille philosophus: in Gorgia p. 493. b. et in Phædone p. 80. d. ubi consule Wytttenbach. p. 206.

p. 1208, 1. Ἄλλ' οὐκ ὄντος ἐστὶ τοῦ σώματος.] Ficinus expressit ἔτι, quod recipere debebam, si vel unus liber suffragabatur. Nunc vero omnes cum ed. habent ἐστὶ. Ceterum ad hæc conf. Cudworth. Syst. intell. p. 1024. sq. et Moshem. p. 955. sq. et confer supr. p. 374. E.

— 5. οἶον ἐλλάμψη πρὸς αὐτὴν] Pro αὐτὴν, quod est in Ed., Taylor legi vult αὐτὸν, addens: “For Plotinus is here speaking of the soul with reference to the εἰδῶλον, or image of it. Ficinus therefore was mistaken in translating this passage as if Plotinus was speaking of the soul illuminating herself, and not her image. For his version is: Sed cum ipsa velut in se refulgeat.”

LIB. V.

P. 1209, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ, ΤΟ ΟΝ ΕΝ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΝ (ita scripsi cum libris bonis et ita ipsa editio habet p. 644. hic vero ταῦτὸ) ΟΝ, ΑΜΑ ΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΛΟΝ, ΔΕΤΤΕΡΟΝ.] Ex-

tremam vocem agnoscunt, excepto Vat., codd. omnes. Est hic liber vicesimus et tertius, si temporis rationem habes (Porphyry. de Vit. Plotin. c. V. et XXVI.). Casp. Barth. in notis ad *Æneae Gazæi* Theophrastum (p. 51.) p. 134. in consimili argumento hunc librum laudans, ita docet: “Specimen dederit anima etiam humana, quæ cum in corpore sit, ubi in eo sit, non potest dici, nisi dicas, quod tota est in toto, et tota itidem in quolibet ejus loco, qua ex re divinitatis similitudo in ea clarissime conspici potest.” Tum laudat locum Anastasii Sinaitæ, unde hæc tantummodo excerptam: *Διόπερ οὐδὲ τὸν τοῦ θεοῦ τόπον ἔγνωμεν ἔνθα κατοικεῖ, ἀλλὰ μόνον πιστεύομεν ὅτι πάντη ἐστίν. οὔτε μὴν τὸν τόπον τῆς ψυχῆς, ἔνθα οἰκεῖ ἐν σώματι ἐπιστάμεθα, ἀλλὰ μόνον οἴδαμεν, ὅτι ἐν τῷ παντὶ σώματι ἐστι καὶ ἐνεργεῖ.* Quæ Cudworthus de hujus etiam libri consilio et argumento delibavit, supra attigimus ad p. 644. sive ad titulum libri hujus Enneadis quarti.—Etiam hujus libri versionem Anglicam cum annotatione ad nos transmisit manu scriptam Taylor, vir humanissimus.

— 11. τὸν ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν θεὸν] Plotinus moriens ad Eustochium ap. Porphyry. de Vita Plotini c. II. p. 94. ed. Fabr.: *πειρᾶσθαι τὸ ἐν ἡμῶν* (ita ibi correxi ex libris MSS. pro ὑμῶν) *θεῖον ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῖον.* De quo loca plura dixi supra ad Plotin. I. 7. 3. p. 62. E.

p. 1210, 3. ἡ ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα συγκεφαλαιωθεῖσα] Ficinus negationem h. l. posuit (“non conclusum”) et hoc necessarium videtur: sed libri non agnoscunt. Taylor conjicit, pro ἡ legendum esse μή.

— 16. Εἰ δὲ ὄν καὶ ἐν τῷ ὄντι ἐκείνο] Taylor ad h. l. hæc: “Plotinus is here speaking of the *essential one*, which is being and subsists in being, and not of the *superessential one*, or the ineffable principle of things.”

p. 1211, 2. ἐμέρισέ τε τὴν οὐσίαν τοιαύτην εἶναι νομίσας] i. e. μεριστήν, divisibilem, adeoque corporcam. Varius est usus Pronominis τοιοῦτος apud Platonem reliquosque philosophos, de quo Heindorfius monuit cum ad Gorgiam §. 105. p. 159. tum ad Phædon. §. 71. p. 113. Hic tamen hujusmodi loci comparandi sunt, ut Epinom. p. 704. B: *εἰ οὖν τις διδάσκει, κατὰ τρόπον δὲ μὴ δρῶ τὸ τοιοῦτον, κρείττον μὴ μανθάνειν*, et qui alii col-

lecti sunt a Wytttenbachio ad Plutarch. de Audiend. Poett. p. 173. sq. qui etiam Plutarchi multos locos huc facientes congressit, in quibus tamen plerumque Pronomini Articulus præmittitur.

— 9. ὁ δὲ γένεσιν ἂν προσήκοι ὀνομάζειν, ἀλλ' οὐκ οὐσίαν] Cf. supra VI. 3. 2. p. 617. B. ibiq. annot. Nostri autem loci color ductus est partim ex oratione Diotimæ in Platonis Sympos. p. 211. p. 244. Bekk. cf. Nostrum supra p. 545. A.

ib. τὸ δὲ ὄν ἀεὶ διεληγμένον] “Thus in the original. But immediately after ἀεὶ it is necessary to insert οὐ, conformably to the above version. Ficinus also has rightly: *ipsium vero ens semper est INDIVISUM.*” Taylor.

— 14. εἰκότως δὲ εἰκότων, εἰκότας καὶ τοὺς συλλογισμοὺς ποιούμενος.] i. e. ad rhetorum modum, quorum sunt τὰ εἰκότα sive verisimilia, non certa ac necessaria ratione. Fons in Platone. Vid. Phædon. p. 92. p. 75. Bekkeri et cf. Wytttenbach. ad eum locum p. 243. sq.

p. 1212, 5. οἷς δὲ καὶ πάντα ἐν τῷ τί ἐστίν ὑπάρχει] Totus hic locus Platonici loci in Phædro similis est p. 237. c. p. 22. Bekk.: *περὶ παντὸς, ὃ παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλευέσθαι εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ἡ ἢ βουλή, ἡ παντὸς ἀμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν, ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἐκάστου κ. τ. λ.* Ad quæ Heindorf. p. 220. similem locum e Theage p. 122. b. apposuit, itemque Ciceronis admonuit de Finib. II. 2. 4. et de Officiis I. 2. 12, ubi Tullius “Omnis enim, inquit, quæ ratione suscipitur, de aliqua re institutio debet a definitione proficisci, ut intelligatur, quid sit id, de quo disputetur.” Quæ etiam Wytttenbachius loco de *Definitione* adhibuit in Præceptt. Philosoph. Logicæ III. 5. 3. p. 136. sq. Ad illorum locorum similitudinem accedit etiam initium orationis Agathonæ in Platonis Convivio p. 194. extr. et 195. init. p. 412. Bekk.

p. 1213, 15. ἡ ταῦτὸν ὄλον πανταχοῦ κ. τ. λ.] Cudworth. Syst. intell. p. 1024.

p. 1214, 1. Ἴδε δὲ, εἰ βούλει, καὶ τότε τὸν θεὸν οὐ πῆ μὲν εἶναι, πῆ δ' οὐκ εἶναι φημί.] “Thus the original: but both the sense and the version of Ficinus require that for πῆ in both places of this passage we should read *πουν*, conformably to the translation: (*in one place—in another*).” Taylor.—De communi notitia decorum item ani-

marum immortalium similes sunt loci Platonis in Philebo p. 16. Steph. p. 30. sq. Stallb. Aristotelis Metaphys. XI. 8. et Ciceronis in Tuscul. I. 12. et I. 16.

p. 1214, 4. καὶ ὁ λόγος δὲ φησι δεῖν κ. τ. λ.] Sext. Empir. Pyrrhon. Hypotypos. III. 1. p. 128. sq. Fabric. : ἐπεὶ οὖν τῶν δογματικῶν οἱ μὲν σῶμά φασιν εἶναι τὸν θεὸν οἱ δὲ ἀσώματον, καὶ οἱ μὲν ἀνθρωποειδῆ, οἱ δὲ οὐ. καὶ οἱ μὲν ἐν τόπῳ οἱ δὲ οὐ. καὶ τῶν ἐν τόπῳ οἱ μὲν ἐντὸς κόσμου, οἱ δὲ ἐκτός. Ubi Fabricius loci nostri admonuit. Cf. Cudworth. Syst. Intell. p. 1024. ed. Moshem.

— 8. οὐκέτι τὸ ὅλον ἐκέειρο ἔσται.] Taylor ad hæc : “For when the parts are separated from each other, the continuity of it is dissolved, and thus it becomes a discrete instead of a continuous quantity.”

— 13. εἰ δὲ μὴ ἐπιλείψει, ὅτι πάρεστιν ἐκάστῳ.] Ficinus expressit : εἰ δὲ ἐπιλείψει, οὐδαμοῦ π. ἔ. Libri non suffragantur. Vulgata lectio postulat : “Quod si non deficiet, adest nimirum unicuique.” Ego sine libris mutare nolui.—Eadem autem linea cum libris et Ficino dedi δύναιτο pro δύναιται. Quod in fine capituli in Latinis est : “Sed rem hanc deinceps planius explicemus,” ideo factum, quia Ficinus verba : καὶ σαφηνείας μὲν ἕνεκα, unde sequens caput incipit, huc retraxit.

p. 1215, 10. ἔστι λαμβάνειν] Taylor cum Fic. addiderit : *tanquam distinctus*, addi vult ὡς ἀφορισμένας. Et ad sequentia (*for all of them subsist in one superficies*) explicanda addit in annotatione : *and a superficies possesses interval*.

p. 1217, 1. τοῦ κατὰ τὴν ἰδέαν] Ita, pro vulgato μετὰ, etiam Medicei bini : ut mirandum sit, Ficinum tamen vertisse : “post ideam.” Scribendum “Secundum ideam.”

— 4. Αὐτὸ δὲ ἄνθρωπος] “*Ipsum vero homo.*” Ficinus expressit αὐτός. Sed hoc nec in Ed. Græca nec in libris nostris exstat.

p. 1218, 2. Ἐξὼ μὲν οὖν ὀρώντες ἢ ὄθεν ἐξημέθεα κ. τ. λ.] “Thus in the original. But for ἢ ὄθεν both the sense and the version of Ficinus require that we should read καὶ μὴ ὄθεν.” Taylor.

— 4. Εἰ δὲ τις ἐπιστραφήναι δύναιτο] “Vel si ipsi tam felici esse contingeret, ut a Minerva ipsa retraheretur.” Hæc ex Iliade A. 194. ducta sunt, in loco de iracundia Achillis : ἦλθε δ' Ἀθήνη Οὐ-

ρανόθειν—Στῆ δ' ὄπιθεν, ξανθῆς τε κόμης ἔλε Πηλεῖωνα Οἴῳ φαινομένη—μετὰ δ' ἐτράπετ', ἀτρεκά δ' ἔγνω Παλλὰδ' Ἀθηναίην. Qui locus a multis philosophis ita acceptus est, ut Minervam φρόνησιν dicerent. Vid. Clarkium et Heynium ad illa poetæ, et cf. Jo. Laur. Lydum de Mens. IV. 6. 39. et quos ad eum locum laudavit Roetherus noster p. 204. sq.

— 6. θεὸν τε καὶ αὐτὸν] Fic. cum Cod. Marc. A. non agnoscit καί. E nostra lectione vertenda hæc sunt : *ET DEUM ET SE IPSUM et univ ersum conspiceret*.

p. 1219, 4. ὡς ἐπὶ τῶν αἰσθητῶν λέγομεν εἰς αἰσθητὸν] Integravi hunc locum ex libris plur. : *quomodo in rebus sensibilibus in sensibile fieri dicimus illuminationes*.

— 15. αὐτὸ δὲ πῦρ τὴν ὕλην] Ita scripsi pro δέ. Fic. præterea expressit κρατήσαν ; quod in nullo tamen libro comparat.

p. 1220, 3. ἐν ἀτόπῳ] Quod in marg. Ed. est ἐν οὐ τόπῳ scriptum est per παραδιόρθωσιν librarii, qui cautum vellet ne de *inepto* cogitemus.

— 11. ὑφ' ἐκάστης] Fic. expressit ὑφ' ἑαυτῆς ἄλλης, quod in Cod. B. legitur. Ex nostra lectione, quæ est reliquorum librorum et editionis, vertendum est : “ut unusquisque ignis *ab unaquaque idea alia*—ille vero ab alia formetur.”

p. 1221, 14. εἰ πλείων ὁ κόσμος ἦν] Ad hæc et seqq. adhibe Cudworth. Syst. Intell. p. 1014. cum Moshemii notis.

p. 1222, 12. τοῦτω ἐν ὀρωσ εἶναι] Fortasse scribendum τοῦτο. Taylor scribendum esse censet τῷ.

— 14. καὶ τὸν περιέχοντα αὐτὸν εἶναι] “The sense requires that we should read καὶ τὸν περιέχοντα κ. τ. λ. And this emendation is also supported by the version of Ficinus.” Taylor.

p. 1223, 9. ἐφιέμενος τοῦ καλοῦ] Respicit hic Plotinus Diotimæ verba in Platonis Convivio p. 203. p. 430. imit. Bekk. de Amore : ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος : quem locum attigit noster etiam p. 295. e. Quocirca hoc loco Plotini verba ita scribenda et vertenda : καὶ οὐτός ἐστιν ὁ θυραυλῶν Ἔρως : et hic est ante fores accubans Amor.

p. 1224, 1. διὸ καὶ ξυγνὸν τὸ φρονεῖν] Quod libri duo *συνὸν* habent, eodem pertinet, quo illud *κοινὸν*, quod alibi librarii obtrudunt pro illo voca-

bulo, observante Dorvillio ad Chariton. p. 424. ed. Lips. Plurimi autem libri nostri recte persistunt in *ξυρόν*. Habet enim hæc sententia colorem proverbii antiqui, et Pindarus adjunxit etiam *ξυρόν* et *καλόν*. Isthm. I. 64. Ceterum ad Plotini sententiam confer Socratis disputationem in Xenophontis Memorabb. *de communi mente sive mente mundi, quam nemo solus sibi totum arripuerit*. I. 4. 6—8. et Cic. de N. D. II. 6. III. 11. et Sext. Empir. adv. Mathem. p. 573. Fabric. E quo Xenophontis loco colorem etiam duxisse videtur Philostratus de Vita Apollonii I. 28. p. 36. cf. G. Josephi Bekkeri nostri Specim. Philostr. p. 91.

— 4. *ἐν δελ — συνόρι*] Intactum reliqui locum vitiatum et conjecturis etiam tentatum, ut margo Cod. Medic. A. arguit. Libri enim nihil magnopere auxilii præstant.

— 8. *ἐν τῇ συνόδῳ καὶ τῇ ὡς ἀληθῶς συνέσει τὸ φρονεῖν ἐγέννησε*] Attingit leviter Plotinus duplicem vim vocis *σύνεσις*, quæ etiam *cojunctionem* declarat, ut Odyss. κ. 515. Consule Apollonii Lex. Hom. p. 484. Tollii. Cf. etiam supra III. 6. 11. ibiq. annot. nostr. p. 313. Inprimis autem tenenda est Aristotelis disputatio de discrimine inter *σύνεσις* et *φρόνησις* Ethicæ. Nicomm. VI. 11. unde hæc tantummodo huc transfero: *οὔτε γὰρ περὶ τῶν αἰὲ ὄντων καὶ ἀκινήτων ἡ σύνεσις ἐστίν, οὔτε περὶ τῶν γιγνομένων ὄτουσιν. ἀλλὰ περὶ ὧν ἀπορήσειεν ἄν τις καὶ βουλεύσαστο. διὸ περὶ τὰ αὐτὰ μὲν τῇ φρονήσει ἐστίν. οὐκ ἔστι δὲ ταῦτόν σύνεσις καὶ φρόνησις κ. τ. λ.* ad quem locum consule Eustratiū, Victorium et Girhamium in Commentar. Zellii nostri p. 235. sqq.

— 17. *τὰ δὲ παρ' αὐτοῦ ἐνταῦθα, καὶ τὸ διδόν*] Locum lacunosum conjectura explevit et plenius vertit Ficinus: in libris nihil præsidii.

— 19. *οὐ πόμπιος ἢ νοερά δόσις*] De forma vid. Wesseling. ad Diodor. XII. 40. p. 504. Significatio autem, qua h. l. vox accipitur, consignanda est in Lexicis.

p. 1225, 3. *εἰ δὲ ἐπὶ σώματος οὐδὲν κ. τ. λ.*] “This is asserted by Plato, in the *Timæus*, of the body of the universe.” Taylor. Idem in seqq. distinguunt vult post *ἐαυτὸ*, nec vero post *ἀδιαστάτου*.

— 12. *ὥσπερ οὐχ ὀρώντες πᾶν μάθημα — στενοχωρουμένας κ. τ. λ.*] Cf. supra V. 9. 6. et 7. p. 560. Adde Æneæ Gazæi Theophrast. p. 51.

Barth.: *ἐν δὲ ταῖς αὐλαῖς ταῖς λογικαῖς* (f. και τ. λ.) *οὐσίαις οὐ στενοχωρία τὸ πλήθος, ἐν γὰρ τὰ πάντα.* Cf. etiam supra p. 495. A: *οὐ γὰρ στενοχωρεῖται.*

p. 1226, 3. *ἀποδέδεικται μὲν οὖν ἡδὴ πολλαχῆ κ. τ. λ.*] Cf. infra ad VI. 7. 40. p. 731. A.

— 10. *ταύτη γὰρ ἐτέρα*] Fallor, aut Ficinus legit *γὰρ αὐ ἐτέρα*. Illud est in aliquot libris: neque hoc displicet.

ib. *πᾶσά ἐστι δύναμις οὐδαμοῦ τοσίδε*] Vid. Cudworth. Syst. Intellect. p. 1021. sq.

p. 1227, 3. [*ἀνταιωρουμένην*] Verbum *ἀνταιωρεῖσθαι* addendum lexicis. Cetera hujus loci intacta reliqui. Libri enim mserr. non satis expediunt hæc impeditiora. Taylor ad hæc: “Plotinus is here speaking of a corporeal nature which is suspended from eternity, and runs together with time to the permanently abiding power of true being.” Idem pro *προσμέουσαν* necessario scribendum esse contendit *πρὸς μένουσαν*.

— 14. *παρῆν μὲν τοι παντί*] Ad finem hujus capituli Taylor hæc: “There is obviously in the original a defect in the latter part of the passage within the words *πρὸς πᾶν* and the last words of the chapter. For the original is: *ἀλλὰ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν γενῶν, εἴτ' ἐπὶ τούτοις ἄλλα. παρῆν μὲν τι παντί.* But it appears to me to be necessary instead of this to read: *ἀλλὰ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν γενῶν, εἴτ' ἐπὶ τούτοις πρὸς τᾶλλα. ἡ δὲ ὑπερτέρα φύσις παρῆν μέντοι παντί.* Ficinus also has: ‘sed in primis ad genera prima, deinde per hæc ad reliqua: verumtamen natura superior æque aderat universo.’”

p. 1228, 2. *οὐ γὰρ ἐν ζωῇ τὴν ὕλην*] In hac varietate lectionis non absurda est conjectura, quam in Med. A. marg. adscripsit et in versione expressit Ficinus.

p. 1229, 6. *ἀλλ' οὗτοι μὲν οἱ θεοὶ—ἐπιστροφῶσι τὰς πόλεις*] Taylor ante *ἐπιστροφῶσι* addendum esse censet necessario *εἰς τὸ ὄντως ὄν*. Respicit autem Plotinus illa Odyss. p. 485. sqq.

*καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εὐκότες ἀλλοδαποῖσιν,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόλεις,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ἐνομίην ἐφορώντες.*

ubi est: varia figura specieque perambulant urbes. Cf. Eustath. p. 644. Laudandi hujus loci Plotino ansam præbuit Plato cum in *Sophista* p. 216. p. 126. Bekk. (ubi vid. Scholia et Heindf.

p. 270.) tum in Republ. II. p. 381. p. 102. Bekk. ubi poëtam vituperat. Adhibet Homericam illam etiam Plutarchus in Apophth. Regg. ad Duce. p. 200. E. ad quem locum consule Wyttenbach. p. 1128. itemque ad Panæti Fragm. p. 42. sq. Ad finem capituli et libri hæc adnotavit Taylor: "Much of what is said by Plotinus in this paragraph, is to be found in Sect. III. of Porphyry's Ἀφορμαὶ πρὸς τὰ νοητὰ, or *Auxiliaries to the perception of intelligible natures*. Many other parts also of this treatise of Porphyry are derived from the present two books of Plotinus."

LIB. VI.

P. 1230, 7. ΠΕΡΙ ΑΡΙΘΜΩΝ.] Secundum temporis rationem est hic liber tricesimus et quartus (Porphyr. de Vita Plotini c. V. et XXVII.) Fontes autem insunt cum in scriptis Pythagoreorum tum in libris Platonis et Platonicorum veterum. Nolo nunc quærere, utrum Pythagoras hanc doctrinam e Zaratæ (quem Zoroastrem putant [cf. Ursinus de Zoroastre Sect. 4. p. 22. sqq.]) disciplina hauserit, ut est apud Plutarchum De Animarum Generat. in Timæo p. 1012. E. p. 124. Wyttenb., an ab Orphicis (Iamblich. de Vit. Pythag. XXVIII. 146. p. 308. Kiessl.): illud ante omnia tenendum, Pythagoreos philosophos vetustissimos Numerorum doctrinam primariam dicere ejusque ad sapientiæ et sanctioris vitæ vim prædicare. Lege modo Philolai verba in Stobæi Eclogg. I. 3. p. 8. Heeren. quæ Boeckhius tractavit in libro, qui Philolaus inscribitur p. 139. sqq. Perictyone ap. Stob. Floril. Tit. I. p. 7. p. 25. Gaisford.: "Ὅστις ὄν ἀναλῦσαι οἷός τ' ἐντὶ πάντα γένη (πάντα τὰ γένηα Iamblich. in Protrept. IV. p. 20. Arcer. p. 58. Kiessling.) ὑπὸ μίαν καὶ τὰν αὐτὰν ἀρχάν, καὶ πάλιν ἐκ ταύτας (binæ voces absunt a Iamblich.) συνθεῖναι καὶ ἀριθμάσασθαι, (Viri docti, qui nescirent, Iamblichum hæc eadem habere, infelicibus conjecturis hoc verbum tentaverunt. Iambl. συναριθμήσασθαι. Kiessling.: "malim συναριθμάσασθαι—res ad pythagoricam de numeris doctrinam rationemque componere:" Optime) οὗτος δοκεῖ (μοι addit Iambl.) καὶ σοφώτατος εἶναι (ἦμεν Iambl. recte) καὶ ἀληθέστατος (παναληθ. Iambl.) ἔτι δὲ καὶ καλὴν σκοπιὰν ἀνευρηκέναι (εὐρηκέναι Iambl. recte) ἀφ' ἧς δυνατὸς ἐσσεῖται τὸν τε θεὸν

κατόψεσθαι (κατοψείσθαι Iambl.) καὶ πάντα τε τὰ (τε non est in Iambl.) ἐν τῇ συστοιχίᾳ τε καὶ τάξει (Iambl. συστοιχία κ.τ. De hac diversitate monuit Jacobs. in Lectt. Stobenss. p. 37.) τὰ ἐκείνου (Cod. Ciz. τῷ ἐκ. Kiessl. τῷ ἐκείνω) κατακεχωρισμένα. Unde intelligitur recte illud ἀριθμάσασθαι intactum reliquisse Gaisfordium. Nec tentavit Rudelbach., qui hæc verba Perictyone (sive Archytæ. Nam huic ea adscribuntur abs Iamblichō) Latine exhibuit in Comment. De Ethices Principiis p. 109. De ipso Pythagora ita prodit Stobæus Eclogg. I. 11. 12. p. 299: Πυθαγόρας Μνησάρχου, Σάμιος, πρῶτος φιλοσοφίαν τούτῳ τῷ ῥήματι προσαγορεύσας, ἀρχὰς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς συμμετρίας τὰς ἐν τούτοις ἄστυας ἀρμονίας καλεῖ κ. τ. λ. Quod si vero quæras, quo sensu Numeros principia dixerint Pythagoras ejusque discipuli reliquique deinceps Pythagorici (et attigit hæc ipse Ficinus infra p. 681.) præter germana horum philosophorum fragmenta, in primis maxima debet censi Aristotelis auctoritas. Atque hoc philosopho teste (Metaphys. I. 5. p. 15. coll. I. 6. p. 20. ed. Brandis.) Pythagorici partim numeros non solum principia rerum, verum etiam substantias atque materiam (ἔλην) rerum (quæ antiquissima ratio fuisse videtur) partim eosdem (Hippiasi probabiliter auctoritate. Simplic. in Aristot. Phys. fol. 104. b.) archetypa entium ponebant, sive docebant ad numerorum imaginem omnia entia exstitisse; partim statuebant omnia entia exstitisse imitatione (μιμήσει) numerorum. (Plura de his dat Ritter. in Hist. Philosophiæ Pythag. p. 92. sqq. Rudelbach. l. l. et præsertim Brandis. in Comment. De numerorum doctrina et Pythagoreorum philosophorum et Platonicorum; in Rheinischen Museum für Philol. Philosophie II. 2. p. 209—241.) Addo verba, quæ leguntur ap. Iamblich. de Vit. Pythag. l. l. p. 308. Kiessl.: —ἔφα (Codd. mei plurimi ἔφαν) τὸν ἀριθμῷ οὐσίαν (Miror nullum codicem dare ὡσίαν. Sed plura in his a Dorismo recedunt:) αἰδίων εἶναι εἶναι μὲν ἀρχὰν προμαθεστάτων (Mon. et Vindob. προμαθεστάντων. Lederal. προμαθεστάτων) τῷ παντὸς ὠρανῶ καὶ γᾶς καὶ τᾶς μεταξὺ φύσιος· ἔτι δὲ καὶ θείων καὶ θεῶν καὶ δαιμόνων διαμονᾶς ῥίζαν (Plurimi Codd. ε. δ. κ. θείων θεῶν καὶ θ. κ. δ. διαμονᾶς. perperam.) Alia omnia leguntur in Fragmento Theanus ap. Stob.

Eclog. I. 11. 13. p. 302. Heeren. unde hæc tantummodo decerpam : ὁ δὲ (Πυθαγόρας) οὐκ ἐξ ἀριθμοῦ, κατὰ δὲ ἀριθμὸν ἔλεγε πάντα γίνεσθαι : “Ille vero non ex numeris, sed secundum numeros oriri cuncta dicebat.” Sed illud fragmentum pro spurio recte habet Brandis. l. l. p. 214. Venio ad Platonem. Qui quidem eum in aliis libris, ut de Republ. VII. et VIII. p. 522. sq. et 546. itemque de Legg. V. p. 747. numerorum præstantiam celebrat, tum in eorum doctrinam altius descendit, ut in Timæo p. 35—37. 41. (quibus locis adhibe Chalcidius XXXII. sqq. p. 288. sqq. ed. Fabric.) Cui se applicat auctor Epinomis p. 977. sqq. vel potius hic scriptor nil fere nisi Pythagoricum sentit. Respicit hunc locum Julianus Imperator Orat. IV. p. 152. Platonem auctorem appellans (in Parmenide p. 144. sqq. et in Theæteto p. 146. sq.) Jam si quæris, quomodo Plato numeros sibi informaverit: eam causam certatim nuper peroratam esse arguunt scripta hæc: Platonis de ideis et numeris doctrina ex Aristotele illustrata a Fr. A. Trendelenburg. Lips. 1826. Ernesti Reinholdi Symbola ad illustrandam Pythagoream Metaphysicam. Jenæ 1827. et Chr. Aug. Brandisii Diatribe de perditis Aristotelis libris de Ideis et de Bono sive Philosophia. Bonnæ. 1823. Atque hic quidem vir doctus p. 33. hæc posuit: “Si numeri igitur summa rerum principia sunt, quippe qui simplicis naturæ maneat, etiamsi cetera tollantur omnia (sic enim pergit Platonis ratiocinatio) *ideæ quoque ad eos referendæ sunt.* Platonem idem docuisse numeros esse sæpius testatur Aristoteles, quam ut operæ pretium sit coacervare loca probantia: ac recte Græci interpretes ejus verbis (Metaph. XIII. 9. p. 234. 5.) ὁ δὲ πρῶτος θέμενος τὰ τε εἶδη τοὺς ἀριθμοὺς philosophorum illum principem affirmant significari (Pseudo-Alexander et Syrianus in Arist. Metaph. l. l.)” Post Platonem veteris Academiæ philosophi Speusippus et Xenocrates in numerorum doctrina elaborarant (Theophrasti Metaphysica p. 255. Alexander in Aristotel. Metaphys. XIII. 6. cf. Brandisii libr. proxime laudatum p. 45. sq. p. 60. sq.) Nec posteriorum familiarum sectatores hanc disquisitionem neglexerunt; quod vel Excerpta varia docent a Stobæo exhibita in Eclogis I. 2. 8. p. 18—24. Heer. Pythagoricam Platonicamque de

numeris doctrinam funditus evertere molitur Sextus Empiricus eum alibi tum præsertim binis disputationibus, quæ περὶ ἀριθμοῦ inscribuntur, in Pyrrhonn. Hypotypp. III. 18. p. 164—168. Fabric. et adv. Mathemat. X. 4. §. 248. sqq. p. 674—684. Contra Philo Judæus eum in aliis libris, tum De Mundi Opificio p. 21. sqq. Mang., numerorum doctrinam ad mundi incunabula in Genesi prodita explicanda adhibuit. Recentiores Platonici nonnulli Pythagoreorum de numeris doctrinam eadem sententia accepisse videntur, atque Theano, quæ quidem videri vult, in fragmento supra laudato accipit. (Cf. Brandis De Pythagorr. et Platonicorr. numeris p. 214.) Ego Proeli et Olympiodori de numeris Pythagoricis locos excerptos exhibui supra ad V. 1. 5. p. 486. A. Alios Proeli locos, in quibus hujus libri Plotiniani mentio fit, infra laudabo ad p. 678. Hic unum illud addam, quod Proclus in Instit. Theol. c. 113. numerum dixerat divinum (ὁ θεὸς ἀριθμὸς), hoc nomine graviter reprehenditur a Nicolao Methonensi in Ἀναπτύξει τῆς Θεολογικῆς Στοιχειώσεως (p. 140. sq. Voemeli), qui omnem lapidem movet, ut contra ethnicos philosophos Christianam Dei unius et Trinitatis doctrinam tueatur.

p. 1230, 9. Ἄρ' ἔστι τὸ πλῆθος ἀπόστασις τοῦ ἐνός, καὶ ἡ ἀπειρία ἀπόστασις παντελῆς—καὶ ἡμεῖς κακοὶ ὄταν πλῆθος] Conjuncta hæc sunt cum Pythagoricorum, imprimisque Philolai doctrina τῶν περαινόντων καὶ ἀπείρων et Platonis de πέρατι, quod ille in Philebo p. 91. idem esse dicit atque τὸ ἐν (vid. Boecklii Philolaum p. 45. sqq. et Brandis. de Numeror. doctr. p. 221. sqq. ubi etiam Aristotelis hoc de principio sententiæ attinguntur.) E recentioribus Platonicis hæc advocandi sunt Proclus in Aleib. pr. p. 50. et præsertim p. 245—250. Idem in Inst. Theol. c. XIII. p. 22—24. quod ita clauditur: ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀγαθότης ἔνωσις, καὶ ἡ ἔνωσις ἀγαθότης, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν, καὶ τὸ ἐν πρῶτως ἀγαθόν: ubi laudavi Porphyrii Sentent. XXXVIII. de Abstem. I. 28. Iamblich. περὶ κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης in Villosion. Anecdott. II. p. 195. sq. et ipsum Plotinum p. 199. A. p. 524. sq. p. 667. sq. et p. 763.

p. 1233, 14. φεύγει δὲ οὐκ εἰς τόπον ἄλλον—ἀλλ' ὅταν ἄλλῳ, ὑπέστη τόπος] Fons disputationis in

loco Timæi Platonici de materia p. 49. sqq. unde etiam plurimum sententiarum color ductus est; præsertim p. 52. sq. p. 64. sqq. Bekk. Quod argumentum deinde tractatum a philosophis est cum in Physicis et in Metaphysicis (Ontologia), tum in Categoriarum doctrina; ut Hermes, qui fertur, in Poemandro cap. 2. c. 11. et 12. et in Aselepio c. 7. Consule præcipue Aristotelis Physica IV. 1. item IV. 5. et IV. 10. et quæ Simplicius et Joannes Grammaticus in eos locos commentati sunt.

p. 1234, 9. *μη ἐπιβάλλων τι πέρας ὥσπερ δίκτυον ὑπεκφεύγουσαν ἕξεις*] Illud ὥσπερ δίκτυον adjectisse videri possit Plotinus reminiscens illius fabulæ Homericæ (Odys. θ. 266. sqq.) ubi Vulcanus Marti et Veneri rete injicit, sive subtilia nec visibilia vincula; quam fabulam ipsam ad cosmogonicas rationes revocarunt nonnulli philosophi (vid. Eustath. in l. l. cf. Symbolicam nostr. II. p. 325.) Fabulam ipse Noster attigit, sed Platonis sui ad sententiam (vid. supra II. 3. 6. p. 140. C. et cf. Platon. Rempubl. III. p. 390. p. 115. Bekk.) Proxime tamen similitudo ducta est a piscatione indeque varie traducta ad hostium insidias, qui clam subterfugere volentes intercipiunt. Vid. modo oraculum ap. Herodotum I. 62; ad quem locum plura contuli. Verbum autem ὑπεκφεύγειν, et quod deinde sub finem capituli usurpatur ἀποδράναι, sibi invicem respondent. Phavorinus: ἀποδράναι τὸ ἀναχορήσαντά τινα ἄδηλον εἶναι ὅπου ἐστίν κ. τ. λ. (cf. Ammon. in voc. et Xenophont. Anabas. I. 4. 8. itemque Lexicon Xenophont. I. p. 332.)

p. 1235, 9. ὁ μὲν οὖν Πλάτων εἰς ἔννοιαν ἀριθμοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐληλυθέναι εἰπὼν κ. τ. λ.] In Timæo p. 37. sq. Veram autem Platonis sententiam de numeris eorumque ad ideas ratione discimus ex Aristotel. Metaphys. I. 6. p. 16. Sylb. ejusque interpretibus, in primis Alexandro; unde intelligitur, eum pariter atque veteres Pythagoreos numeros rerum principia dixisse. Vid. Brandisii Diatrib. de perditis Aristotelis libris de Ideis et de Bono p. 30—33.

— 16. ἀλλὰ μὴν ὅταν λέγη ἐν τῷ ἀληθινῷ ἀριθμῷ] Respicit disputationem in Platonis Parmenide p. 144. sqq. p. 44. sqq. Bekk. institutam. Cui adhibe Ficini Commentar. c. 95. Cf. nostrum infra p. 686. C. ubi ἀληθέστατοι ἀριθμοὶ memorantur.

p. 1236, 10. οἶους ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι—οἶον διδαιουσύνην τετράδα] Unus liber: ἐκ τοῦ ἀναλόγου. Sed vide, quæ supra p. 416. B. et p. 440. D. de forma hac, pro ἀνὰ λόγον usurpari solita, dicta sunt. Pro δικαιοσύνην margo Ed. δικαιοσύνη, unus liber δικαιοσύνη. Respicit hanc appellationem Aristoteles Metaphys. I. 5. p. 15. Brandis.: ὅτι τὸ μὲν τοιοῦδὶ τῶν ἀριθμῶν πάθος δικαιοσύνη, τὸ δὲ τοιοῦδὶ ψυχῇ καὶ νοῦς. Locus autem classicus est Iamblichi in Nicomachi Arithmet. Introd. p. 20. ad quem adhibe Joach. Camerar. p. 48. sq. et Sam. Tenullium p. 103. Adde Wyttenbach. ad Plutarch. de Isid. et Osirid. p. 264. Ad rem faciunt etiam hæc in Theologumenis Arithm. p. 24. p. 23. Astii: ἐτίμων δὲ αὐτὴν (τὴν τετράδα) οἱ Πυθαγόρειοι, ὡς δεκάδος γεννητικὴν. Καλεῖται δὲ αὐτῇ, ὡς φησιν ὁ Ἀνατόλιος, δικαιοσύνη, ἐπεὶ τὸ τετράγωνον τὸ ἀπ' αὐτῆς, τοῦτ' ἐστὶ, τὸ ἐμβαδὸν τῆ περιμέτρῳ ἴσον κ. τ. λ. cf. ibid. p. 28. Alia de quaternario numero posui in Commentatt. Herodott. p. 134. Adde Jo. Laur. Lydum de Menss. Romm. ibique Roetheri meaque annotata p. 61. et p. 233. sq. ed. Roetheri. Mox ὁμοῦ καὶ τὸν ἀριθμὸν συζυγῆ. Aliquot Codd. συζυγεῖ. Plato de Republ. VIII. p. 546. B. p. 381. Bekk. (loco obscurissimo de numero perfecto, quem locum Aristoteles notat Polit. V. 12. ad quem consule Goettlingii annotat. p. 411—413.)—ὦν ἐπίτριτος πυθμῆν πεμπάδι συζυγείς (Bini Codd. ap. Bekker. συζυγῆς) δύο ἀρμονίας παρέχεται τρις ἀξηθείς. Iamblich. de Vit. Pythag. c. 27. p. 110. Kuster. p. 278: Πλάτωνα λέγοντα φανερώς ἐν τῇ Πολιτεία, τὸν ἐπίτριτον ἐκείνον πυθμένα, τὸν τῆ πεμπάδι συζευγμένον: ad quem ex Aristide Quintil. de Musica III. p. 152. Kusterus laudat eundem Platonis locum respiciente: συζυγέιντα. Substantivo συζυγία in loco de uno et numeris utitur ipse Plato in Parmenide p. 143. sub. fin. p. 37. Bekkeri. Numerorum in sonis συζυγίας norant Pythagorei. Vid. Iamblich. de Vit. Pythag. c. XXVI. p. 248. Kiessl. Ibid. p. 250. de Pythagora: εἶτα κρούων ἀνὰ δύο ἅμα χορδὰς ἐναλλάξ (ἐπαλλάξ etiam Memmianus meus aliique) συμφωνίας εὔρισκε τὰς προλεχθείσας, ἄλλην ἐν ἄλλῃ συζυγία (Ita etiam Memm. et plures Codd. in schedd. meis pro corrupto συντυχία): “consonantiam aliam in alia conjunctione.” Atque hæc data occasione hæc pauca addere liceat: Nemo nescit Pythagoreos

τετρακτὸν illam suam hoc nomine prædicasse, quod perennis naturæ ῥίζωμα (radicem) haberet (Iamblich. Vit. Pyth. §. 150. p. 316.). Jam audi, quæ de Simone Mago prodit Theodoretus Hærett. Fabull. Comp. I. p. 217. Schulz.: ἄπειρόν τινα ὑπέθετο δύναμιν ταύτην δὲ ῥίζωμα τῶν ὄλων ἐκάλεσεν. εἶναι δὲ αὐτὴν πῦρ ἔφησε—τὸν δὲ κόσμον—γεγενῆσθαι ἐκ τῆς φαινομένης τοῦ πυρὸς ἐνεργείας. πρῶτον δὲ ἐξ αὐτῆς προβληθῆναι τρεῖς συζυγίας κ. τ. λ. Vides hunc hominem non solum Heracliteæ philosophiæ principia, sed etiam Pythagoreas formulas esse imitatum. Lexica ex Apollonio Dyscolo exhibent συζύγως. Neque vero Grammatici solum, verum etiam Arithmetici usurpant hoc Adverbium. Vide v. c. Iamblich. in Nicomach. p. 20. et p. 22. Tenullii. Adde ex Proclo in Alcib. pr. p. 21. ed. nostr. : τῇ μὲν ἀπλῇ καὶ μονοειδεὶ καὶ νοερᾷ γνώσει τὰ νοητὰ πάντα συζύγως θεωρεῖν (copulate s. conjunctim contemplari.)

p. 1238, 1. καὶ δεκάς—ἔσται αὐτοδεκάς] Theo Smyrniæus de Mathematicis in Platone c. IV. p. 26. Bullialdi p. 28. sq. ed. Gelderi: ἀπλῶς δὲ ἀρχὰς ἀριθμῶν οἱ μὲν ὑστερόν φασι τὴν τε μονάδα καὶ τὴν δυνάδα. οἱ δὲ ἀπὸ Πυθαγόρου πάσας κατὰ τὸ ἐξῆς τὰς τῶν ὄρων ἐκθέσεις, δι' ὧν ἄρτιοι καὶ περιττοὶ νοοῦνται, οἷον τῶν ἐν αἰσθητοῖς τριῶν ἀρχὴν τὴν τριάδα, καὶ τῶν ἐν αἰσθητοῖς τεσσάρων ἀρχὴν τὴν τετράδα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν κατὰ ταῦτά. Brevius hæc eadem dat Stobæus in Eclogg. I. 1. 9. p. 20. Heer. Ad illa Bullialdus p. 229: “De forma numeri hic agitur, verbi gratia quaeritur, quænam sit forma ternarii aut quaternarii. Aïunt Pythagorici singulos numeros habere proprias formas, quas vocat Theo ἀρχὰς, verbi gratia omnes numeroꝝ ternarios habere pro principio τὴν τριάδα, omnes quaternarios τὴν τετράδα, et sic deinceps. Itaque μονὰς, δυνὰς, τριάς, τετράς etc. sunt ante res numeratas, siquidem formæ sunt numerorum. In eandem sententiam Plotinus abit.” Sequitur hic ipse locus Plotinianus. Quocum præterea comparanda est Platonis disputatio in Philebo p. 23. p. 53. sqq. Stallbaum., et, Pythagoreos quod attinet, Boeckhii Philolaus p. 53. sqq. coll. p. 147. sq. Ceterum vide etiam infra p. 686. C.

p. 1240, 1. οὐ γὰρ ἢ ἐπιστήμη πρὸς αὐτὴν κ. τ. λ.] Fic. h. l. expressit lectionem secundæ manus in

Med. A. αὐτό. Deinde non expressit οὐ μένουσαν. Quid, si hoc loco corrigas αὐτὴν, et totum locum ita vertas: “Neque enim scientia (illic) ad se ipsam (convertitur): sed res illie scientiam non manentem (non stabilem), qualis est scientia rei, alteram (a se ipsa diversam) efficit esse. h. e. (esse) veram scientiam—?”

—10. δικαιοσύνης—ἥς ὡς ἀληθῶς καλὸν τὸ πρόσωπον, καὶ οὔτε ἔσπερος κ. τ. λ.] Locus simillimus superiori I. 6. 4. p. 53. D: ὡς καλὸν τὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης πρόσωπον, καὶ οὔτε ἔσπερος οὔτε ἔφος οὔτω καλά. Ad quem locum et Wyttenbachius meus et egomet ipse plura dedimus.

—15. πάντα ἔχουσαν] Medice. duo πανταχοῦ ἔχουσαν. Fic. expressit: πάντα πανταχοῦ ἔχουσαν. Non male.

p. 1241, 5. πιστούμεθα δὲ—ἢ κατὰ τι ὁμοίωται] Vereor, ne hic graviora ulcera lateant. Ego certe in istiusmodi locis, quos non plane assequor, timidior videri malo, quam audacior. Quapropter, exceptis typographi erroribus binis, nihil tentavi. Ficinus expressit: τῶν εἰς ψυχὴν ἔρωτι, et linea sequenti: ἢ κατὰ τι.

—9. αὐτοζώου μὴ θαναστοῦ τὸ κάλλος καὶ ἀφράστον ὄντος.] Quod sex libri exhibent ἀψαύστου, non absurdum, si *integrum* sive *illibatum* explices (Stephanus in Thes. p. 2435. ed. Londin.) Possis etiam suspicari: ἀφάτου. Hesych. I. p. 637. Alb.: ἀφατον· ἀμήχανον (et ἀμήχανον κάλλος sæpius usurpat ipse Plotinus, ut supra p. 549. extr. cf. Indic.) πολὺ ἄρρητον· ἀμέτρητον· δεινόν. (ut v. c. ἀφάτων κακῶν in Plutarchi Mario c. XLV. p. 540.) Sed eadem vis inest in voce ἄφραστον (Hesych. I. p. 649. Etymol. Gud. p. 97. 1. et viros doctos laudatos in Steph. Thes. IV. p. 69. p. 9969. ed. Londin.; ubi tamen dele duos locos: Philon. Jud. II. p. 262. Pfeiff. p. 230. Mang. nam ibi nullus liber habet ἀφραστοτάτοις: omnes ἀφραστάτοις, et Jacobs. ad Anthol. Gr. XI. p. 100. nam ibi explicatur ἄφαστος, et adde Reiskium ad Eunapii Aedes. p. 276.) Quare in vulgata acquiesco: “nisi ipsum animal sit pulcritudine mirabili et ineffabili.”

p. 1242, 6. καὶ δύναμιν—ἐφ' ἐαυτῆς βεβῶσαι.] Hoc decretum, veram essentiam esse vim, nihil aliud esse, quam quod Leibnitzius posuerit, Tidemannus prodit in *Geist der specul. Philosophie* III. p. 307.

p. 1242, 8. οὐ τὸ ἐφαψάμενον—ἐπαφήσ] Simplic. in Aristotel. de Anima III. fol. 73. a. med.: καὶ ὅλως δὲ τὸ ψεύδος συνίσταται ἐν τῷ πῆ μὲν ἐφάπτεσθαι τοῦ πράγματος, ἵνα καὶ λέγῃ τι περὶ αὐτοῦ, πῆ δὲ μή, ἵνα καὶ αὐτὸ τοῦτο ψεύδῃται; τὸ δὲ ἀμέριστον οὐ προσιέναι τὴν κατὰ τι ἐπαφήν, διὰ τὸ εἶναι ἀμέριστον, ἀλλὰ τὸ ὅλον, εἰ δεῖ φάναι τὸ ὅλον ἐπὶ τῶν ἀμερίστων, γινώσκειται, ἢ οὐδαμῶς. Καὶ τοῦτο ἦν, ὃ καὶ ὁ Πλωτῖνος ἔφη, ὡς καὶ ἤδη ἐμνηθήμεν (Vid. ibid. p. 70. a. med.) “ὡς ὁ νοῦς ἢ ἐφήψατο ἢ οὐκ ἐφήψατο ὥστε ἀναμάρτητος.” Supra p. 6. E. legimus: Ἄλλ’ εἰ ἀναμάρτητος ἢ ψυχῇ κ. τ. λ. Hoc adjectivum duplicem vim habere, primum, ut eum designet, qui non aberrat a scopo, adeoque qui non aberrat a lege, qui non peccat, deinde, qui aberrare et peccare non potest (impeccabilem Gellius dicit XVII. 19.) tum qui a libidine rei veneræ immunis est, arguunt loci, quos collegerunt Sturz. in Lex. Xenoph. Upton. et Schweighæuser. in Indic. Græcitat. Epictetæ, Biel. in Thes. LXX. Interpr. Schleusner. in Lex. N. T. et Suicerus in Thes. Eccles. in voc. Ego Plotini causa nonnullos locos apponam, unde harum sententiarum intelligentia existat. Primarius locus est in Platonis Republ. I. p. 339. sq. p. 27. sqq. Bekk. qui ita incipit: Πότερον δὲ ἀναμάρτητοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκάσταις ἢ οἰοί τι (al. τε) καὶ ἀμαρτεῖν; πάντως που, ἔφη, οἰοί τι (al. τε) καὶ ἀμαρτεῖν. Dionys. Hal. Judic. de Thueyd. III. p. 816. p. 66. Krüger.: οὐδεμία γὰρ ἀντάρκης ἀνθρώπου φύσις οὔτ’ ἐν λόγοις οὔτ’ ἐν ἔργοις ἀναμάρτητος εἶναι. Longin. XXXII. 8: ὡς γὰρ ἀναμάρτητον καὶ καθαρὸν τὸν ῥήτορα (Λυσίαν) προφέρει, πολλαχῇ διημαρτημένου τοῦ Πλάτωνος. cf. XXXIII. 2. XXXVI. 1. Dio Cass. LVIII. 16. p. 889. Reimar.: ἀλλ’ ἐν τῷ ἴσφ καὶ τὸ ἀδικοῦν καὶ τὸ ἀναμάρτητον, τό, τε ὑποπευδόν τι καὶ τὸ ἀδεὲς πρὸς τὴν τῶν Σηιανῶν ἐγκλημάτων ἀνάκρισιν ἐγίγνετο. Synesii Epist. LXVII. p. 42: τὸ ἀναμάρτητον θείας ἀντικρύς ἐστι καὶ μοίρας καὶ φύσεως. Theodoret. Dialog. I. de Sancta Trinit. Vol. V. p. 948. Schulz.: A. ἀλλὰ καὶ εἴποτε ἡμαρτόν τινες τῶν ἀγγέλων, ἀλλ’ εἰσὶν ἀγγελοὶ ἀναμάρτητοι. O. οὐ ζητοῦμεν εἰ εἰσὶν ἀγγελοὶ ἀναμάρτητοι, ἀλλ’ εἰ δύναται ἀμαρτῆσαι κ. τ. λ. Similiter fere Diogen. Laërt. VII. 122: ἔτι καὶ ἀναμαρτήτους, τῷ ἀπεριπτώτους εἶναι ἀμαρτήματι (quod in peccatum incidere non possint).

Plutarch. de aud. poëtt. p. 25. D. p. 95. Wytt. jungit ἀπαθῆς et ἀναμάρτητος, et sæpius. Vocem ἀναμάρτητος, e titulo sepulcrali erutam, nuper Novo Testamento explicando adhibuit vir doctissimus Frid. Münter. in Symbolis ad interpretationem Evangelii Johannis ex marmoribus et numis. Havniæ 1824. VIII. 7.

— 12. τὸ ὄν πρῶτον, εἶτα νοῦν, εἶτα τὸ ζῶον] Proclus in Platon. Timæum p. 130: τὸ αὐτοζῶον Πλωτῖνος μὲν διχῶς ὑποτίθεται, ποτὲ μὲν τοῦ νοῦ κρείττον, ὡς ἐν ταῖς διαφοραῖς ἐπισκέψῃσι (h. e. supra III. 9. 1. p. 356. B.), ποτὲ δὲ καταδεέστερον, ὡς ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν, ὅποταν λέγῃ πρῶτον εἶναι τὸ ὄν, εἶτα νοῦν, εἶτα τὸ αὐτοζῶον. Hanc appellationem in loco de Numeris et ideis jam usurpaverat Plato. Brandis. in Diatrib. de perditis Aristot. libris de Ideis et de Bono p. 56: “Cum autem, ait, prima illa tetras in se contineret quæcunque et mente et sensibus attingerentur, reumque universitatis veluti protypum esset, αὐτοζῶον eam dixit Plato, id quod ipsis Aristotelis confirmatur verbis.” Tum laudat Aristot. de Anima I. 2: ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς περὶ φιλοσοφίας λεγομένοις διωρίσθη, αὐτὸ μὲν τὸ ζῶον ἐκ τῆς τοῦ ἐνὸς ἰδέας καὶ τοῦ πρῶτου μήκους καὶ πλάτους καὶ βάθους. cf. eandem Diatribam p. 57.

p. 1243, 5. εἰ γὰρ ἐφ’ ἑαυτοῦ ἄνευ τῶν ἀριθμητῶν δύναται εἶναι] Sextus Empir. Pyrrhonn. Hypotypp. III. 18. 156. p. 165. Fabric. de Pythagoreis: ταῦτά τε ὄν ὀνειροπολοῦσι, καὶ ὅτι ἑτερόν τι ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς παρὰ τὰ ἀριθμητὰ κατασκευάζουσι κ. τ. λ. Mox ad verba Plotini hujus paginæ extrema: καὶ δοτέον ἀριθμὸν ἐξ ὄντος γίνεσθαι respicere videtur Proclus in Platonis Theolog. c. XI. p. 27: Πλωτῖνος μὲν γὰρ ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν βιβλίῳ ζητήσας, πότερον τὰ ὄντα πρὸ τῶν ἀριθμῶν ὑφέστηκεν, ἢ πρὸ τῶν ὄντων οἱ ἀριθμοὶ, λέγει διαρρήδη, ὅτι τὸ πρῶτιστον ὄν πρὸ τῶν ἀριθμῶν ὑπέστη, καὶ ὡς γεννᾷ τὸν θεῖον ἀριθμὸν. Conf. Proclum eodem in opere IV. 32. p. 231.

— 15. καὶ μὴ κατὰ τὸ ἐπελθόν] Ratio apparet, cur Plotinus adjecerit κατὰ formulæ τὸ ἐπελθόν, alias præsertim de sermone usurpari solitæ, ubi quidquid in solum venit, proferimus. De ea vid. Tib. Hemsterhusius ad Lucian. Diall. Deorr. XX. 4. p. 255. ubi additur ἄλλως. Est enim ἄλλως ἐπελθόν οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με, nullo certo consilio neque de industria. Cf. eundem ad

Charon. 13. p. 507. sq. et C. Frid. Hermannum nostrum ad Lucian. de conscrib. Hist. p. 31. et p. 362. et C. G. Jacob. ad Luciani Alexandr. p. 93. sq. Iamblich. de Vit. Pythag. XVII. p. 65. Kust. p. 166. Kiessling. : *ὀνομάζαιμι δὲ καὶ πρᾶτον ἐπελθὼν αὐτῶν τὰς ματέρας, ἀκρασίαν τε καὶ πλεονεξίαν.* Ubi nullus codicum nostrorum exhibet *ὀνομάζαιμι* et *πρᾶτον*: omnes contra *ἐπελθόν.* Et hoc debebat e Cizensi recipere Kiessling.

p. 1244, 9. *διὸ καὶ τὰ εἶδη ἔλεγον—ἀριθμούς.]* Olympiodor. in Alcib. pr. X. p. 95: *ιστέον γὰρ, ὅτι οἱ Πυθαγόριοι (f. Πυθαγόρειοι: sed vid. tamen not. ad p. 92. Olympiodori) ἐθαύμαζον τοὺς πρώτους εἰρόντας τοὺς ἀριθμούς, λέγοντας ἐγρωκέσαι τούτους τὴν οὐσίαν τοῦ νοῦ· εἶ γε ἀριθμούς ἐκάλουν τὰς ἰδέας, αἱ δὲ ἰδέαι ἐν τῷ νῷ εἰσι.* Cf. Aristotelis Metaph. I. 5. Sext. Empir. Pyrrhon. Hypotyp. III. 152. Nicomachi Instit. Arithm. p. 74. Ast. Cic. Academ. IV. 37. Iamblich. de Vit. Pythag. 146. et Rittershus. ad Porphy. de Vit. Pythagor. p. 75. ed. Kuster. et vide quæ supra posuimus ad inscript. hujus libri p. 671.

—11. *ὁ μὲν ἐπιθεωρούμενος τοῖς εἶδεσι] Plutarchi Demetr. Proem. p. 2. Reisk.—τὰ δ' ὑπὲρ τοῦ φυλάσασθαι κατὰ συμβεβηκὸς ἐπιθεωροῦσι.* Sext. Empir. Pyrrhon. Hypyp. III. §. 157: *οὐκ ἄρα τὰ ἀριθμητὰ ἐστὶν ὁ ἀριθμὸς, ἀλλ' ἰδίαν ὑπόστασιν ἔχει παρὰ τὰτα, καθ' ἣν καὶ ἐπιθεωρεῖται τοῖς ἀριθμητοῖς, καὶ ἐστὶ στοιχείον.* Cf. Plotin. ipsum V. 9. 9. init. et VI. 6. 5. cf. etiam proxime c. 10. hujus libri p. 680. B.

—13. *βάσιν δὲ ἔχει τὰ ὄντα ἐν αὐτῷ, καὶ πηγῆν, καὶ ῥίζαν καὶ ἀρχήν.]* Cic. Acad. II. 37. 118. p. 213. Goerenz. : “Pythagorei ex numeris et mathematicorum initiis proficisci volunt omnia:” ubi vid. Davis. Ad verbum autem cum Plotiniani hæc Theonis de Mathem. ad Platon. uti lib. c. II. fin. p. 23. p. 25. ed. Gelderi congruunt: *κατὰ δὲ τοὺς Πυθαγορικοὺς πρεσβευτὰς τὰ τῶν ἀριθμῶν ὡς ἀρχὴ καὶ πηγὴ καὶ ῥίζα τῶν πάντων.* Uterque autem *τεχνικὰ* Pythagoreorum nomina respexit. Videamus de singulis: *Βάσις* in rhythmicis Pythagoreorum libris usurpatum credibile est; Plato de Republ. III. 399: *ἐπόμενον γὰρ δὴ ταῖς ἀρμονίαις ἀν' ἡμῶν εἶη τὸ περὶ ῥυθμῶν, μὴ ποικίλους αὐτοὺς διώκειν, μηδὲ παιτοδαπὰς βάσεις,*

ἀλλὰ βίου ῥυθμοὺς ἰδεῖν κοσμοῦ τε καὶ ἀνδρείου τίνες εἰσίν. Quæ respicit Longinus de Sublim. XXXIV. 2. (ubi vid. Ruhken. reliquosque interpret. p. 443. laudatos Astio in Comment. ad Rempubl. p. 457.) Confer Dionys. Hal. de Composit. XXII. p. 298. et p. 334. ed. Schæfer. Ernesti Lex. Technol. Græcc. Rhetor. p. 56. Adde Olympiod. in Alc. pr. p. 79: *κοινὸν γὰρ ὄνομα ἢ βάσις ἀρσεως καὶ θέσεως, ἀπερ εἰσὶ τοῦ ῥυθμοῦ.* Et Franc. Goeller. ad Dionys. de Composit. p. 187. et p. 300. ibiq. laud. Hermann. de metrorum quorundam mensura rhythmica p. V. ubi docetur, quid *βάσις* musicis sit, nimirum nunc *thesis*, nunc *locus et scætes integri pedis*, nunc etiam *universe incessus numeri.* Ficinus tamen *βάσιν* accepit simpliciter pro *firmamento.* Quod si Plotinum credas respexisse Platonis locum in Timæo p. 81. a. p. 119. Bekk., *βάσιν* hic interpretari possis *vas, receptaculum*: de quo significatu vocis vid. Lindavium ad Tim. l. l. p. 123. Ego nihil decerno.—Proxima, *πηγῆν καὶ ῥίζαν*, admonent jurisjurandi Pythagoriei (ap. Sext. Empir. adv. Mathem. IV. 2. VII. 94. Plutarch. de Isid. p. 381. E. de Placitt. Philoss. I. 3. p. 527. Wytttenb. Iamblich. de Vit. Pyth. XXVIII. 150. p. 316. et XXIX. 162. p. 344. Kiessl. et apud alios multos):

*Οὐ μὰ τὸν ἀμετέρα ψυχᾷ παραδόντα τετρακτὺν
Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥίζωμά τ' ἔχουσαν.*

ubi libri nostri partim confirmant lectionem *ἀενάου*, sed omnes vel *ρίζωματ' ἔχ.* vel *ρίζωμετ' ἔχ.* Reliquam varietatem hic non moror, alio tempore hæc Iamblichea, si Deus annuerit, in publicum daturus. Venio ad vocem *ἀρχήν.* Philolaus apud Iambl. in Nicomach. p. 109. Tenullii: *οὐ γὰρ, Ἐρ, φησὶν, ἀρχὰ πάντων* (cf. Boeckhii Philolaum p. 150.) Alexander ap. Diog. Laërt. VIII. 25: *Ἀρχὴν μὲν τῶν ἀπάντων μονάδα.* Anonymus ap. Stob. Eclogg. Phys. I. 2. 9. p. 20. Heeren. et ap. Theon. c. IV: *ὅτι τῶν ἀριθμῶν εἰσηγήσαντο τὰς ἀρχὰς* (cf. de Gelder. ad Theon. p. 136. et p. 140. sq.) Stobæus Eclogg. I. 11. 12. p. 298. sq.: *Πυθαγόρας—ἀρχὰς τοῖς ἀριθμοῖς—καλεῖ.* Consulto ad finem reservavi hæc ad universum hoc caput pertinentia. Proclus in Theol. Plat. IV. 22. p. 231: *ἐπεὶ δὲ Πλωτῆνος τὸν ἀριθμὸν πρὸ τοῦ αὐτοῦζῶον τίθεται, καὶ φησὶν τὸ ὄν πρότιστον παράγειν ἄφ' ἑαυτοῦ τὸν ἀριθ-*

μόν, καὶ μέσον τοῦτον ἰδρῦσθαι, τοῦ τε ἐνὸς ὄντος καὶ τοῦ αὐτοζώου, βάσιν δὲ ὄντα καὶ τόπον τῶν ὄντων, ἄξιον καὶ περὶ τοῦτου συντόμως εἰπεῖν. Sequitur disputatio longior, quæ apud ipsum legatur necesse est. Quod Proclus post βάσιν adjecit καὶ τόπον, monstrat h. l. non musico illo sensu accipiendam esse, quem supra attigimus, sed pro *fundamento*, uti reete etiam nostro loco vertit Ficinus. Eadem pagina extrema idem Proclus l. l. hæc posuit:—πάσης γὰρ εἰδοποιίας ἢ τετρας αὐτῆ πηγῆ προῦφέστηκεν.

p. 1245, 4. βούλομαι—πλήθος χρυσοῦ ἢ οἰκείων] Ita cum Fic. scripsi pro οἰκείων. Illius lectionis vestigium servavit Vaticanus liber exhibens οἰκείων.

— 14. ἕκαστόν τε ἐν, εἰ ὁμοῦ πολλὰ ἦν τὸ ἐν τὸ ἐπ' αὐτοῖς] Ita scripsi cum plurimis libris pro πολλὰ ὁμοῦ. Cæterum Ficinus hanc sententiam convertit, quæ secundum Græca ita se habet: Quod si vero unumquodque est unum si simul multa erant unum, quod est in ipsis. Mox in Latinis ad vocem *millenarius* addidi *decies*, et ad *mille* posui *decies millies*. Mox dedi *προσφωνεῖσθαι* pro *προφανεῖσθαι*, nec sine codicum suffragio et Ficini versione. Deinde idem expressit *δεικνύντων ὡσπερ τὰ χρώματα τοὺς ἀριθμοὺς αὐτῶν*. Saltem scribendum videtur ὡσπερ τὰ χρώματα τὰ αὐτῶν, quasi ostentarent *sua* (i. e. suos numeros) tanquam colores.

p. 1246, 13. ἢ αὐτοαγαθὸν] Alibi αὐταγαθόν. De utroque vide annot. in I. 8. 13. supra p. 80. D. Sceptici contra in alia omnia discedebant de numero. Vid. Sexti Empirici disputata Pyrrhonn. Hypotyp. III. 18. quorum ego tantummodo initium adseribo §. 157. p. 166. Fabric.: *παρεισῆλθεν ἢ κατὰ τοῦ ἀριθμοῦ ἀπορία. λέγεται γὰρ ὅτι εἰ ἔστιν ἀριθμὸς, ἦτοι αὐτὰ τὰ ἀριθμητὰ ἔστιν ὁ ἀριθμὸς, ἢ ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα ἔξωθεν. οὔτε δὲ αὐτὰ τὰ ἀριθμητὰ ἔστιν ὁ ἀριθμὸς, ὡς ἀπέδειξαν οἱ Πυθαγορικοὶ, οὔτε ἕτερόν τι παρὰ ταῦτα, ὡς ὑπομνήσομεν. οὐδὲν ἄρα ἔστιν ὁ ἀριθμὸς.*

p. 1248, 16. ἐν ψιλὸν ἀπηρημωμένον τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ] De verbo ἀπερημῶσθαι diximus supra ad II. 6. 1. p. 179. A. Unitatis varias definitiones dinumerat Iamblichus in Nicomach. p. 11. sq. Cf. etiam Theon. Smyrn. in Platon. Mathemat. c. III, quod inscribitur: *περὶ ἐνὸς καὶ μονάδος*, et in eum locum Bulialdi nott. p. 226. sq. Ab

unitatis investigatione proficiscitur Proclus in Institut. Theol. c. I—VI. p. 2—10. ed. nostr. Quæ deinceps sequuntur ad finem usque hujus capituli, si constructionem spectes, impeditiora sunt, et fortasse luxata librariorum vitiiis. Singula aliquot verba ex libris MSS. correximus.

p. 1250, 5. πρὸς οὓς περὶ αὐτῶν καιρίως ἂν λέγοιτο] Non dubitavi Mediceam lectionem adoptare cum Fic. pro vulgata *κυρίως*. Et *κύριος* cum *καίριος* sæpe confunditur. Qua de re etiam nuper monuit Jacobs. ad Philostrati Imagg. (p. 92.) p. 531. De harum vocum familia agit Pollux Onomast. VI. 204. p. 688. Hemsterh. Hinc *καιριολεκτεῖν*. Contrarium est *ἀνευ καιροῦ λέγειν*. Cf. Matthæi ad Jo. Chrysost. Oratt. Selectt. III. not. 189. p. 52. Poëtæ pro eo etiam *καίρια* dicunt, ut Callimach. Epigr. XXXVII. 2. *καιριωτέρως* est apud Xenoph. Cyrop. IV. 5. 15.

— 9. οὐδ' ἢ ἑορτῆ παρὰ τοὺς συναχθέντας καὶ ἐνθυμουμένους ἐπὶ ἱεροῖς] Ita bonorum librorum auctoritate scripsi pro *ἐνθυμουμένους*. Est autem hoc ipsum additum ex Græcorum maxime populorum more, qui festa fere omnia hilariter peragere solebant, nec diis gratum judicabant quod triste esset. Qua de re non est, quod multa addam post Spanhem. annot. in Callimach. Delum v. 324. quocum cf. Plutarch. de Isid. et Osirid. p. 360. extr. et p. 361. A. et ad eum Wyttenb. Animadvv. p. 207. sq. Ceterum hic Plotini locus in Lexicis consignandus est, quod hic *ἑορτῆ* rarissimum significatum habet. Cf. proxime præcedentia: *καὶ ὄχλον καὶ ἑορτῆ καὶ στρατόν καὶ πλήθος*. Est igitur h. l. *ἑορτῆ* idem quod *πανηγυρίς*, sive *πλήθος ἑορταστῶν*. Proclus in Alc. pr. XVIII. p. 56. *χορὸν* infert disputans de vi vocis *ὄχλος*, quam distinguit a *πλήθος* simpliciter, item a *δήμος*, denique a *χορός*. Adseribo locum Nili de octo vitiiis c. II. p. 420. (in Opuscul. Græcorr. sententiosus ed. Jo. Conr. Orelli): *Ὅψις γυναικὸς βέλος ἐστὶ πεφαρμακευμένον· ἔτρωσε τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν ἰὸν ἐναπέθετο· καὶ ὅσον χρονίζει πλεῖον τὴν σῆψιν ἐργάζεται. ὁ φυλάσσω ταῦτα τὰ βέλη οὐ παραβάλλει πανηγύρεσι πανδήμοις, οὐδὲ ἐν ταῖς ἑορταῖς περιάξει κεχρηνός· (Cod. Palatin. Heildelberg. N. 356. fol. recto insigni varietate ita: ἐργάζεται· ὁ πταισόμενος literis pallidioribus. an πταισόμενος? ταῦτα τὰ βέλη οὐ παραβάλλει πανηγύρεσι· δήμοις οὐκ ἐμφιλοχωρεῖ οὐκ ἐν ταῖς ἑορταῖς*

περιάγει κεχηνώς.) βέλτιον γὰρ οἴκοι μένοντας σχολάζειν προσευχῇ (Cod. σχ. διηλεκτὲς τ. πρ.) ἢ τιμᾶν νομίζοντας τὰς ἐορτὰς (Cod. ἢ διὰ τοῦ τιμᾶν τὰς ἐορτὰς) γενέσθαι πάρεργον ἐχθρῶν (Cod. πάρεργον γίνεσθαι τῶν ἐχθρῶν).

— 13. ἢ ὅτι μὲν ὠδὲ, ὁ δ' ὠδὲ] Recepissem Vaticanam lectionem ἢ ὅτι ὁ μὲν ὠδὲ, nisi ex aliis locis haud paucis vidissem, hoc esse breviloquentiæ Plotinianæ, ut in altero membro ex altero talia supplenda relinquerentur cogitationi, non scriptioni.

p. 1251, 3. ἄλλον μὲν ὄντος τοῦ φανέντος τοῦ ἀνθρώπου—τοῦ ἐν] Respicere Plotinus Aristotelis disputationem videtur in *Metaphyss.* III. 2. p. 49. sqq. Syllb. p. 62—70. Brandis. Ceterum cf. infra VI. 8. 2. p. 758.

p. 1252, 2. ἢ διάνοια δηλόν που ἐνταῦθα ποιεῖ ἢ διδοῦσα τὸ ἐν—ἢ ὀξέως—ἰδοῦσα] Fic. in *Medic.* primo a secunda manu scriptum legit, sive ipse correxit οὐ διδοῦσα. Sed cum in altero membro Vaticanus offerat ἢ, haud scio an utrobique legendum sit ἢ διδοῦσα—ἢ ὀξέως ἰδοῦσα, “*vel dans (impertiens) unum,—vel acriter perspiciciens.*”—Ceterum ad hæc et sequentia adhibendus est Aristoteles in *Metaphyss.* VI. p. 134. infr. Brandisii, et IX. 1. p. 192; unde hæc extrema decerpo: λέγεται μὲν ὄν τὸ ἐν τοσαυταῶς, τό τε συνεχὲς φύσει καὶ τὸ ὅλον, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον καὶ τὸ καθ' ὅλον: “Tot igitur modis dicitur unum, videlicet continuum natura et totum et singulare et universale.” Idem de multitudinis (πλήθους) notione exponit ibidem III. p. 63. et IV. p. 106. De iisdem notionibus confer etiam Porphyrii *Sententt.* XV. p. 223. et *Proeli Instit. Theolog.* LXII. p. 96. et ipsum Nostrum supra V. 3. p. 496. sqq.

— 7. δηλόν ὅτι—ὑφεστώσης] Edit. δ. ὅτι τοῦ ὄντος ἐνός τινος φύσεως καὶ ὑφεστώσης. Margo Edit.: δ. ὅτι ὄντος ἐνός τινος φ. κ. ὑφ. Nos lectionem recepimus, quam optimi libri omnes exhibent et expressit Marsilius. Mox B. lin. 5. nolimus a vulgata recedere, quam omnes tuentur. Unus Marc. B. cum marg. Ed. omitit αὐτοῖς post verba ἐν τε τοῖς αἰσθητοῖς.

p. 1253, 8. Ἄλλ' οὐ χρεία—καὶ νοήσεως] Emendavi hæc partim ex marg. Ed. partim e libris nostris. πρὸς παντὸς γένεσιν, quod Fic. expressit, confirmat etiam Cod. Darmst. et vero

que continuo sequuntur: πρὸς τὴν τούτων γένεσιν.

p. 1254, 7. τῆς αἰρέσεως αὐτὸ φθειράσης] Fic. expressit τ. διαίρέσεως, et ita ipse correxisse videtur in *Med.* primo. Neque enim alius liber hanc lectionem exhibet, quam tamen germanam habeas, si cogites, quam facile per Iotacismum illud δι post τῆς præsertim pronuntiando potnerit absorberi. Mox cum Fic. et Cod. Marc. B. dedi τὸ αὐτὸ pro τῷ αὐτῷ.

p. 1255, 8. Τί οὖν τὸ κύριον αἴτιον; κ. τ. λ.] Hoc exemplum etiam alibi obvium (nimirum ἐν μὲν εἶναι τοῦ ἐν παρουσία, δύο δὲ δυνάδες, ὡσπερ καὶ λευκὸν λευκοῦ κ. τ. λ.). Vid. supr. IV. 3. 2. VI. 3. 4. (p. 619. A.B.C.) Est autem Aristoteleum, Vid. v. c. *Metaphyss.* VI. 4. et 5. p. 107. sqq. Syllb. p. 132. sqq. Brandis. XII. 8. p. 230. p. 281. Et in hac universa disputatione Aristotelem in primis refutare instituit Plotinus. Nimirum in *Metaphysicis* XII. (al. XIII.) 8. p. 228. Syllb. p. 279. Brandis., posteaquam Platonis et Pythagoreorum de numeris decreta attigit, ita pergit Stagiritis philosophus: εἰ τοίνυν ἀνάγκη μὲν, εἴπερ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν ὄντων τι καθ' αὐτὸ, τούτων εἶναι τινα τῶν εἰρημένων τρόπων, οὐδένα δὲ τούτων ἐνδέχεται, φανερόν ὡς οὐκ ἐστὶν ἀριθμὸς τις τοιαύτη φύσις οἷαν κατασκευάζουσιν οἱ χωριστὸν ποιῶντες αὐτόν. Deinde post uberiorem disputationem de numeris (μονὰς, δύος, τριάς—δεκάς) p. 233. p. 285. rationem ita concludit: πάντα δὴ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα φανερόν ποιεῖ ὅτι ἀδύνατον εἶναι τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ μεγέθη χωριστά· ἐτι δὲ διαφωεῖν τοὺς πρώτους περὶ τῶν ἀριθμῶν σημεῖον, ὅτι τὰ πράγματα ταῦτα οὐκ ὄντα παρέχει τὴν παραχρῆν αὐτοῖς. Hæc extrema ex asse congruunt iis, quæ supra ad p. 680. F. e Sexto *Empirico* Pyrrh. Hypp. p. 166. protulimus. Plotinus contra, ut in universa fere hac sexta Enneade, ita in hoc libro antiquæ illius doctrinæ de numerorum substantia primigenia perennique vindex existit.—Δυνάδα quod attinet vide Pythagoricorum decreta exposita apud Proclum in Platonis *Tim.* p. 54. sqq. cf. *Theon.* in *Platon. Math.* c. V. p. 30. Bullialdi. *Plutareh. de Placitt. philoss.* I. 7. p. 545. *Theolog. Arithm.* 9. p. 7. Ast. et Annot. in Jo. Laurent. *Lydum de Mensibus* II. 6. p. 48. sq. Roetheri. Platonis locos de δυνάδι supra attigi in annot. in V. 4. 2. p. 518. A.

p. 1256, 7. ἀλλ' αὐτοὺς—τοὺς ἀληθεστάτους ἀριθμοὺς εἶναι, αὐτοδεκάδα, οὐ δεκάδα τινῶν νοητῶν] Thucyd. V. 20: αὐτοδέκα ἐτῶν διελθόντων, ubi vid. Poppo p. 305: Αὐτοδέκαδς vero addendum est Lexicis. De Pythagoreis ita Aristotel. Metaph. I. 5. p. 12. Syllb. p. 16. Brandis.: λέγω δ' οἶον ἐπειδὴ τέλειον ἢ δεκάς εἶναι δοκεῖ καὶ πᾶσαν περιειληφέναι τὴν τῶν ἀριθμῶν φύσιν κ. τ. λ. quæ deinde explodit XII. p. 230. p. 281: ἄτοπον δὲ καὶ τὸ τῆς δεκάδος εἶναι ἰδέαν, ἐνδεκάδος δὲ μὴ, μηδὲ τῶν ἐρχομένων ἀριθμῶν κ. τ. λ. Hinc ἐγκώμιον τῆς δεκάδος memoratur Iamblichus in Nicom. p. 124. ubi vid. Tenull. p. 186. sq. Cf. Theon. Smyrn. in Plat. Math. c. XXXVII. XXXVIII. p. 146. sqq. Bulialdi. Theologum. Arithm. p. 63. Ast. Anatolius ibid. p. 64. Quæ expilavit Jo. Laur. Lydus I. 15. III. 1. ubi vid. Annot. p. 16. sq. p. 82. sq. Roetheri; et adhibe, quæ de vi, quam denario numero Pythagorei philosophi atque Platonici tribuerunt, Brandisii Comment. de doctrina numerorum ap. Pythagoreos et Platonicos in Museo Rhenano II. 2. p. 222. sqq. Confer etiam Plotin. p. 675. F. ibiq. annot.

p. 1257, 7. Ἐν δὲ τῷ νῶ—νοῦ ἐνέργεια] Primum scripsi proxime οἱ νοῖ pro ὡς νοῖ cum Fic. et ex vestigiis Codicis Vat. deinde cum eodem et pluribus libris: πρώτως pro πρώτος: tum e margine Ed. et codd. omnibus revocavi: ὡς δὲ ἐν νῶ. Ed. habet: ὡς οὐδ' ἐν νῶ. Pendet autem hæc Plotini disputatio a Τιμαῖο Platonis p. 41. sq. p. 43. sqq. Bekk.: θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ, τριῖ ἀγέννητα. τούτων οὖν μὴ γενομένων, οὐρανὸς ἀτελής ἔσται· τὰ γὰρ ἅπαντα ἐν αὐτῷ γένη ζώων οὐχ ἔξει, δεῖ δὲ, εἰ μέλλει τέλειος ἰκανῶς εἶναι. et quæ deinceps de particularis animæ generatione reliquaque sequuntur; quæ comparanda sunt cum iis, quæ ibidem de anima universi traduntur p. 34—38. adhibendaque Plutarchea de Animorum generat. in Τιμαῖο p. 1016. sqq. p. 136. sqq. Wyttenbach. Quos Platonis locos in aliis etiam libris ante oculos habet Plotinus. Vid. v. c. p. 326. 329. 330. 376. 470. 473. 489. 562. 674. Nostro loco adhibe Proclum in Theol. Platon. IV. 32. p. 231. Ceterum de numero perfecto et de virtutibus, quarum continuo Plotinus mentionem facit, consule Ficinum in Platonis Remp. Dialog. VIII. c. 17. h. e. Platon. l. l. p. 576. sq. quem locum supra ad p. 675. B. attigimus.

p. 1258, 10. Ἀρχὴ οὖν καὶ πηγὴ—ὁ ἀριθμὸς—ἀληθής] Vid. supra p. 679. E. et annot. in eum locum. Cf. item caput præcedens p. 686. C. Ceterum hic universus locus Plotinianus non minus recondita et obscura includit, quam ille Platonius in Parmenide, ubi de Uno et de ente disputatur, quique, argumentum quod attinet, cum hoc Plotiniano comparandus est p. 144. sqq. p. 38. sqq. Bekkeri, in quo explicando post Proclum, Damascium aliosque veteres interpretes, e recentioribus Ficinus cap. 95. alii ad hunc usque diem elaborarunt.

p. 1259, 10. Λεκτέον οὖν—ὡς ὅταν μὲν—ὅταν τοίνυν—εἴπης—μερίζων καθ' εἶνα—ποσοῦ] Primum huic loco consului interpungendo; deinde, pro vulgatis lectionibus ἐνταῦθα—εἴποις—μερίζων, reduxi probas e libris nostris; tum exterminando hæc verba inter αἰσθητοῖς et ἀλλὰ καθαρῶς ἐν in Ed. et paucis codd. interposita: πῶς ὁ ἀριθμὸς ὁ μὲν οὐσιώδης ὁ δὲ ποσώδης: Quomodo numerus alius quidem essentialis, alius vero quantitativus; quæ et manifestam Lemmatis indolem habent, et in duobus Codd. in margine cum illo σημείωσαι comparent, neque a Ficino in Latinis reddita sunt.

p. 1260, 8. Τί γὰρ ἂν γένοιτο—ἄλλω ἀνθρώπῳ—ἀριθμουμένῳ.] In ed. scriptum est αὐτῷ pro ἀνθρώπῳ, vitio e scribendi nota orto: ut in Cod. nostro Palatino Heidelbergensi Lysiae N. 88. sæpiuscule hujusmodi scribendi compendium usurpatum videas. Mox καὶ ποσῶν τοῦτο τὸ δέκα. In marg. Ed. est καὶ ποσῶν τοῦτο δέκα, in Ed. contextu: καὶ ποσῶν τοῦτο τὸ δέκα. Ego utramque conjunxi. Nec aliter fecit Ficinus. Nicolaus Methonensis adversus Procli Inst. Theolog. c. 70. p. 97: σώματα πεποσωμένα. Mox post verba καὶ ἔστι τι ἔξω expressit Fic. etiam hæc: καὶ τι ἐν σοί, quæ docta manus, probabiliter ipsius Marsilii in margine Codicis Medie. A. adpinxit; et utique hæc excidisse dicas, si reputer, quæ continuo sequuntur. Ego tamen sine librorum auctoritate textui inserere nolui. Proxime pro: ἢ μὲν πρὸ τοῦ ἀριθμεῖν marg. Ed. habet ὁ πρὸ μὲν τὸ δέκα. De exemplis στρατοῦ, χοροῦ κ. τ. λ. vidi-mus supra ad p. 682. C. D.

p. 1261, 1. ἢ ὁ τῆς οὐσίας ἡμῶν μετέχουσα φησὶν ἀριθμὸν καὶ ἁρμονίαν] Ita scripsi omnium fere librorum suffragio. In ordine editionis est μετέ-

χουσαν φύσιν: in margine ejusdem μητέχων (sic) φησίν, quæ παραδιόρθωσις esse videtur ejus, qui necesse arbitraretur hoc Participium referendum esse ad præcedens ἀριθμός. Scorsim autem hæc sententia est accipienda: *Particeps est, dicit, numeri et harmonia.* Mox ἀριθμός ἄρα ἡ ψυχὴ κ. τ. λ. Fons harum sententiarum inest in celebrato loco Platonici Timæi de animarum generatione p. 35. sqq. p. 32. sqq. Bekk. quem Gellius III. 10, vel potius Varro apud eum in Hebdomadibus ante oculos habet et Macrobius in Somm. Scip. I. 6. Qui quidem: “Hinc et Timæus Platonis fabricatorem mundanæ animæ deum partes ejus ex pari et impari, id est, duplari et triplari numero intertexuisse memoravit.—Præcedens autem tractatus invenit numeros et ante animam mundi fuisse, quibus illam contextam augustissime Timæi ratio naturæ ipsius conscia et testis expressit. Hinc est, quod pronuntiare non dubitavere sapientes animam esse numerum se moventem.” (Sequitur disputatio de septenario numero; de quo laudasse nunc sufficit Valekenærii disputationem de Aristobulo Judæo p. 97. sqq.) Cf. eundem Macrobius II. 2. Porphyrius in Sententi. XIX. p. 225. Cantabrig.: ὅταν γὰρ τὸ ζῶον αἰσθάνηται, εἰκοικεν ἡ μὲν ψυχὴ ἁρμονίῳ (leg. ἁρμονίᾳ) χωριστῇ, ἐξ ἑαυτῆς τὰς χορδὰς κινούσῃ ἡρμωσμένης: τῇ δὲ ἐν ταῖς χορδαῖς ἁρμονία ἀχωρίστω, τὸ σῶμα. Cf. ipsum Plotinum supra p. 307. E. F. Quod vero Plato in Phædone eorum opinionem refutat, qui animam humanam harmoniam statuebant esse, hoc haudquaquam pugnat cum ipsius doctrina in Timæi l. l. ubi tradit animam ex diversis materiis a deo ad certam rationem et proportionem factam esse, et ab inconstantia crimine hac in causa eum vindicavit Proclus in Timæum III. p. 178. Quæ de re pluribus agit Wyttienbachius ad Phædonem p. 248. Ceterum illa Timæi placita respicit Hermes, qui fertur, in Poemandr. I. 24. p. 11. ed. Genev. 1630. in loco de regressu animæ humanæ, cujus facultates sensuum resolvi dicit et suæ quamque sphaeræ restitui: καὶ ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία εἰς τὴν ἀλογον φύσιν χωρεῖ. οὕτως ὁρμῶ λοιπὸν (leg. τὸ λοιπὸν) ἄνω διὰ τῆς ἁρμονίας, καὶ τῇ πρώτῃ ζῳῇ δίδωσι τὴν ἀληθινὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν μειωτικὴν. καὶ τῇ δευτέρᾳ τὴν μηχανὴν κακῶν κ. τ. λ.—καὶ τῇ ἐβδόμῃ ζῳῇ τὸ ἐνεδρεῖον ψεύδος,

καὶ τότε γυμνωθεὶς ἀπὸ τῶν τῆς ἁρμονίας ἐνεργημάτων γίνεται ἐπὶ τὴν ὀγδοατικὴν φύσιν τὴν ἰδίαν δυναμὴν ἔχων, καὶ ὑμνεῖ σὺν τοῖς οὖσι τὸν πατέρα. Ubi vel notabimus rariorem constructionem γυμνωθεὶς ἀπὸ τῶν ἐνεργημάτων, quam posterioris ætatis scriptores frequentant (Dorvill. ad Chariton p. 534. ed. Lips. Borger. ad Epist. ad Galat. I. 1. p. 78.) vel substituemus ὑπὸ, vel si forte, quod tamen vix probabile, scripserit: γυμνωθεὶς ἀπὸ τῶν ἐνεργημάτων pro γυμνωθεὶς τῶν ἐνεργ. et non tam liberatricem sphaerarum harmoniam intelligi voluerit, quam animi humani sensilem harmoniam, qua mens liberata sit, in præcedentibus pro διὰ τῆς ἁρμονίας, necessario scribemus δίχα τῆς ἁρμονίας.

—9. Εἰ μέντοι ἀρετὴν τέτταρα λέγοις, (καὶ τετράς ἐστὶ τις οἶον τὰ μέρη αὐτῆς εἰς ἓν) κ. τ. λ.] Hæc quoque ex Pythagoricis fontibus ducta sunt. Vide, ut hoc utar, Timæum Loer. p. 557. f. Proxime tamen respicit Platonis locum Plotinus in libr. III. de Rep. p. 398. sqq. p. 130. sqq. Bekk. quem respicit etiam Sext. Empir. adv. Math. VI. 13. p. 359. Fabric. et Theo Smyrn. de Math. Platon. p. 12. sq. cf. Wyttienb. ad Platon. Phædon. p. 127. et p. 248. adde Proclum in Alcib. pr. p. 197. sqq. nostr. ed. Iamblichus in Nicom. Arithm. p. 56: ὡς τὸ τέλειον καὶ τὸ ἴσον, κατὰ τὴν τῶν ἀρετῶν φύσιν. Observatur autem h. l. Plotino virtutum principum quaternarius numerus, de quo Platonis itemque Plotini nostri doctrinam explicat Macrobius in Somm. Scip. I. 8. Conjuncta est hæc cum ratione τῆς τετράδος, de qua Theo cap. 43. p. 158, ad quem locum Bulialdus p. 283: “Sunt præterea, ait, tres quaterniones, unus in singulis partibus, quibus homo felix beatusque prædicatur: in animo *Prudentia, Temperantia, Fortitudo et Justitia*; in sensu et corpore *ἐντισθησία*, id est sensus perfectio, Sanitas, Robur, Pulchritudo: in bonis fortunæ *Felicitas, Gloria, Potentia, Amicitia.*” Præcipue in Iamblichi libro *περὶ κοινῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης* hoc agitur, omnia in numeris consistere, et *virtutem ipsam numerum esse.* De cujus doctrinæ obscuritate Tenullius conqueritur in epistola ad Nicolaum Heinsium in Sylloge Burmanniana Tom. II. p. 798.

p. 1262, 1. ἀλλ' ὅτι ἔξεστιν ἐπὶ τῇ μεγίστῃ—ἐπινοῆσαι μείζω] Ed. ἐπὶ τὴν μεγίστην. Ceteri

libri MSS. ἐν τῇ μεγίστῃ. Recepti cum tribus Marcianis exquisitiorem lectionem, quam cum non assequerentur librarii, ἐν substituerunt. Est autem accipiendum pro τῆς μεγίστης sive ἢ τὴν μεγίστην. Cf. Matthiæ Gr. gr. §. 455. not. 3. a. Quod argumentum attinet, id ab eo tantum intelligi potest, qui Platonis disputationem in Philebo contulerit, ubi de πέραιτι et ἀπείρω ex Pythagoricorum maxime principiis agitur p. 16. sqq. p. 32. sqq. Stallb. cum hujus Prolegomm. p. L. sqq. Ad Plotini sententiam, τὸ γὰρ ἄπειρον μάχεται τῷ ἀριθμῷ, confer Philebi hæc p. 25. p. 65. sq. Stallb.: τὴν τοῦ ἴσου καὶ διπλασίου καὶ ὀπόση παύει πρὸς ἄλληλα τὰναντία διαφόρως ἔχοντα, ξύμμετρα δὲ καὶ ξύμφωνα ἐνθέισα ἀριθμὸν ἀπεργάζεται. Ubi Baumgarten—Crusius ἀριθμὸν significare docet *definitum* quodvis et dispositum; quod ipsum τοῦ πέραιτος χαρακτήρα constituit. Cf. locos ab eo laudatos Epinom. p. 979. a. Diogen. Laërt. III. 10.—Sed tamen de numero infinito consule Proclum in Euclidis Elementa lib. I. c. 2. et Plotin. supra VI. 6. 2. init. ubi est ὁ ἀριθμὸς τῆς ἀπειρίας.

p. 1262, 9. Τί οὖν ἐκεῖ γραμμὴ καὶ ποῦ; ὕστερον μὲν [γὰρ] ἀριθμοῦ.] Uncinis inclusi γὰρ, quod duo libri omittunt et continuo recurrit. In his autem et sequentibus Plotinus ante oculos habuit locum de ψυχολογία in Timæo Platonis p. 35. sq. p. 32. sq. Bekk. ad quem Chalceidius p. 105. p. 288. Fabric.: “Etenim quod nullas partes habet, proptereaque sub nullos sensus venit, est tamen et animo cernitur; geometræ notam appellant; lineam vero sine latitudine prolixitatem, quæ an notas suas desinit: porro eam in qua est latitudo aliqua, superficiem vocant, ut sit superficies naeta latitudinem longitudo. Quod vero ex tribus constat, id est, longitudo, latitudo, profunditate, solidum corpus cognominant.”—Macrobius in Somn. Scip. I. 5. item multa de hoc Platónico Argumento disputat, unde hæc tantum excerpam: “Ex his apparet antiquiorem esse numerum superficie et lineis, ex quibus illam constare memoravimus, formisque omnibus. a lineis enim ascenditur ad numerum tanquam ad priorem, ut intelligatur ex diversis numeris linearum quæ formæ geometricæ describuntur.” Cf. Proclus in Euclid. Elem. II. 11. cf. etiam ipsum Plotinum IV. 4. 23. et VI. 5. 11.

p. 1263, 3. οἶον πυρὶ—ἢ ἐκεῖ πυραμίδι] Plato Timæo p. 56. p. 71. sq. Bekk.: ἔστω δὴ κατὰ τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γεγονὸς εἶδος πυρὸς στοιχείου καὶ σπέρμα. Cf. Plutarch. Quæst. Platonn. p. 609. sq. Chalcid. in Tim. p. 90. sq. p. 283. Fabric. Theon. in Mathem. Platon. XXXVIII. p. 152. Buliald.

—9. Ἀλλὰ νοῦς, φησὶν, ὅσα ὄρα ἐν τῷ παντελεῖ ζῶφι] Plato Timæo p. 30. p. 27. Bekk.: ἐν τῷ παντελεῖ ζῶφι. Ibid. p. 39. extr. p. 40: ἡπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας τῷ δ' ἔστι ζῶον, οἷα τε ἐνεῖσι καὶ ὅσαι, καθορᾶ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διανοήθη δεῖν καὶ τόδε σχεῖν. Quæ verba Plotinus tribus locis supra respexit: p. 203. fin. et sq. p. 356. A. p. 362. B.

p. 1264, 1. οὐδ' ἐλείφθη τις οὐδὲ λειψθήσεται, ἵνα καὶ προστεθῆ αὐτῷ.] Ita non dubitavi scribere partim cum Codd. partim cum Fic. pro ἐλήφθη—ληψθήσεται—προτεθῆ.

—11. ἀλλ' ἢ πρώτη καὶ ἐναργεστάτη (ζωή) καὶ τὸ τρανὸν ἔχουσα τοῦ ζῆν] Noster philosophus supra I. 4. 2: τρανωτέρα ζωή. IV. 4. 20: τὴν τρανὴν ἐπιθυμίαν. Proclus Inst. Theol. 145. p. 214. sqq. ed. nostr.: καὶ ὁ μὲν λίθος μετέχων τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως, σωματικῶς μόνον· τὸ δὲ φυτὸν, ἔτι τρανέστερον, κατὰ τὴν ζωὴν. τὸ δὲ ζῶον ἔχει καὶ κατὰ τὴν ὀρμὴν τὸ εἶδος τοῦτο· i. e. *clarius, discretius, efficacius*. Cf. quos ad eum locum laudavi. p. 216. adde Coraï annot. in Theodor. Prodr. vs. 124. in Ἀτάκτοις I. p. 112.

—15. ἀγαθώτερον αὐτὸ—παρέχεται] Ita scripsi cum optimis Codd. Post ἐπιχρώσας tamen desideratur τε, nisi malis καὶ inserere ante illud Participium. De forma Alexandrina ἀγαθώτερον vid. Fischer. ad Weller. II. 95. sq. et Sturz. de Dialecto Alex. p. 143. Ad sententiam hujus loci confer supra p. 556. sq. et infra p. 714. sq.

p. 1265, 4. καὶ μᾶλλον εὐτόνως ζῶντα ὄραν] Non male vertit Ficinus. Cf. de hoc Adverbio Sturz. Lex. Xenoph. II. p. 420. Schleusner. Lex. N. T. in voc. et Valckenaerii Scholl. in N. T. I. p. 558. sq. In Pollucis Onom. IX. 105: ἔδει τὴν σφαῖραν εὐτόνως πρὸς τὸ ἔδαφος ῥήξαντα—ἀντιπέμψαι viri docti conjiciunt ἐντόνως et εὐτόνως. Neutrius rationem video idoneam. Lucianus Nigrino 36. p. 77. sq. Hemsterh. de sagittariis: ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτέλιαντες εὐτονώτερον τοῦ δέοντος ἀφίαισι. Josephus

de B. Jud. IV. 8. 4. p. 295. Havercamp.: καὶ τοὺς μὲν φυγάδας αὐτῶν οἱ ἵππεῖς ὑπετέμνοντο, τὰς συμπλοκάς δὲ τὸ περὶ ἐυτόνως διέφθειρον, ubi continuo verbum sequitur: οὐδὲ ἠυτόνον ῥῆξαι τὴν φάλαγγα. In Aristoph. Pluto 1096: ἐυτόνως προσίσχασθαι est *firmiter, tenaciter* adherere. Vid. Fischer. p. 286. Cf. etiam Matthæi ad Jo. Chrysost. Homill. IV. p. 125. et III. p. 4. Clemens Alex. Prædag. III. p. 297. Potter. in Zenonis Stoici descriptione virginis: μὴ ὑπιος ὁ τράχηλος, μηδὲ ἀνιέμενα τὰ τοῦ σώματος μέλη. ἀλλὰ τὰ μετέωρα ἐντόνοις ὅμοια. Experiatur an coniectando meliorem emendationem alius Critici elicere queam. Ego tantisper suspicor: μηδὲ ἀνιέμενα τὰ τοῦ σώματος μέλη ἄλλα, τὰ μετέωρα δ' ἐυτόνοις (Hanc lectionem pro ἐντόνοις Syllburg. e Palatino Cod. enotavit) ὅμοια i. e. “non supina “cervix, neque remissa corporis membra reliqua, “sed superiora (quæ maxime conspici solent) “generose firmis (generose intensis) similia.” Nam εὔτονος est etiam γενναῖος (Zonaræ Lex. Gr. p. 903.).

— 18. ὥστε ταύτη Παρμενίδης ὀρθῶς ἐν εἰπῶν τὸ ὄν καὶ οὐ δι' ἐρημίαν ἄλλου ἀπαθείς.] Parmenidis Fragg. v. 97. sqq.:

— — — — οὐδὲν γάρ ἐστιν ἢ ἔσται
ἄλλο παρὲξ τοῦ ἔόντος· ἐπεὶ τό γε Μοῖρ' ἐπέδησεν
οὐλον ἀκίνητον τ' ἔμεναι, τῷ πάντ' ὄνομ' ἐστίν,
ἕσσα βροτοὶ κατέθεντο, πεποιθότες εἶναι ἀληθῆ
γίνεσθαι τε καὶ ἄλλεσθαι, εἶναι τε καὶ οὐχί,
καὶ τόπον ἀλλάσσειν, διὰ τε χροῖα φανὸν ἀμείβειν.

cf. Brandisii Commentt. Eleatt. I. p. 118. et ab eo laudd. Platon. Parmenid. p. 132. b. c. 134. a. Sophist. p. 252. c. etc. Theæt. p. 180. d. e. aliosque locos. Confer etiam Plotin. supra p. 648. A. Scripsi autem ἐρημίαν optimis libris jubentibus; indeque correxi versionem Marsilii.

LIB. VII.

P. 1267, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΩΣ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ ΥΠΕΣΤΗ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ.] Quod Codd. aliquot offerunt, καὶ περὶ τ' ἀγαθοῦ, eadem varietas comparet in binis locis Porphyrii de Vita Plotini c. V. et c. XXVI. Indidem discimus, hunc librum esse duodecadesimo loco ponendum, rationem temporis si in eas, quo singuli compositi sunt. Non est autem, quod de argumento ejus multa præmitta-

VOL. III.

mus post ea, quæ indicavi cum ad initium libri de primo Bono et reliquis Bonis Ennead. I. p. 61. tum ad p. 169. A. Quam arcto vero vinculo hic liber cum superiore de Numeris cohæreat, utriusque argumentum docet. Neminem tamen prænitebit legere, quæ de numerorum, idearum Bonique rationibus ex doctrina Platonis Speusippique aliorumque Academicorum disputavit Brandis. in Diatribe de perditis Aristotelis libris de *Ideis et de Bono* sive *Philosophia* 10. p. 61—68. Unde hæc paucula adhibere placuit (p. 65. sq.): “Alia autem ex definita dyade repetierunt Platonici adhibitis numeris, alia statim e principiis, e summa scilicet unitate et illa dyade; (Aristotel. *Metaphys.* XIII. 8. p. 230. 10. Syllb.)—Bonum autem (τὸ ἀγαθόν) eum (Platonem) ad summam unitatem retulisse, et quæ de eo disputat in l. VII. de Republica, et illa verba Aristotelica, ac denique commentariorum indices egregie demonstrant, quos Aristoteles ceterique de Platonis *Philosophia* scriptos reliquerant. Neque igitur dubium est, quin Plato inter eos fuerit, de quibus Aristoteles: τῶν δὲ τὰς ἀκινήτους οὐσίας εἶναι λεγόντων οἱ μὲν φασι αὐτὸ τὸ ἐν τὸ ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι οὐσίαν μέντοι τὸ ἐν αὐτοῦ ᾧοντο εἶναι μάλιστα. (*Metaph.* XIV. 4. p. 246. sq. Syllb. p. 301. Brandis.)—Ceterum qua ratione res cunctæ e Boni Idea penderent, Plato neque in Scholis satis accurate videtur persecutus esse. Aristoteles certe notionem τοῦ οὐ ἔνεκα neglectam esse in Platonica *Philosophia* affirmat, et Alexander in *Comment. de Bono* non actum de ea fuisse monet. (Sequitur Aristotelis locus in *Metaph.* I. 6. p. 18. 3. Syllb. p. 23. Brandis. et Alexandri in eum.)” Hæc unumquemque docere possunt, post Platonem et Academicos reliquam in his quæstionibus de ideis et de Summo Bono fuisse amplissimam materiam in qua philosophi elaborarent, et in qua his ipsis libris ipse etiam elaboravit Plotinus.

— 10. φωσφόρα περὶ τὸ πρόσωπον ἔθηκεν ὄμματα] Plato in *Timæo* p. 45. a. b. p. 50. Bekk.: τῶν δὲ ὀργάνων πρῶτον μὲν φωσφόρα ξυνετεκτήναντο ὄμματα, τοιαῦδε ἐνδήσαντες αἰτία. Plutarchus *De facie in orbe Lunæ* p. 928. B.: ὥσπερ ὄμματα φωσφόρα τῷ προσώπῳ τοῦ παιτὸς ἐνδεδεμένοι περιπολοῦσιν. Idem *de Fortuna* p. 98. B.: οὐκ ὄψις οὐδὲ ὄμματα φωσφόρα φησὶν ὁ Πλάτων: ad quem

locum Wyttenb. in Animadvv. p. 670. e Platone laudat *ἐτεκλήναντο*, haud dubie memoriae vel calami vitio. Priorum Platonis editionum vitium *συνεκλήναντο* exhibentium comparet etiam in *παρδιορθώσει*, quam in margine Codicis Med. B. nescio quis instituit in oratione Plotini, scribendum jubens *ἐκλήνατο* [sic] pro *ἐθηκε*. Sed illud vitium jam ad Pollucem in Onomastico Platonis verba laudantem II. 63. p. 183. ed. Hemsterh., sustulerat Jungermannus. Utrum vero ex Plutarchi l. l. et Plotino conjectura ducenda sit: Platonis verba antiquitus pleniora fuisse, certe vocem *πρόσωπον* ibi lectam fuisse, non dixerim. Etenim in Stobaei Eclogis I. 55. 2. p. 1110. ed. Heeren. Platonis verba non integra exhibentur et Procli Commentarius non usque ad eum locum pertingit. Libri quidem scripti in Imm. Bekkeri apparatu critico nihil amplius offerunt. Lindavius ad h. l. Timæi nil de lectione monuit; neque vero Plutarchi Plotinique locos novit.

p. 1268, 3. *ταῦτα δὲ εἰδὼς κ. τ. λ.*] Male neglectum δὲ in Vaticano Cod.: inseruit enim apodosi. Vid. Wolf. ad Demosth. Lept. p. 297. et Buttmann. ad Midian. p. 126. sq. ed. Spalding. Mox cum Ficino partim, partim cum Codd. scripsi *καὶ δι' ὧν ἐνεργήσουσιν ὀργάνων*.

— 10. *ἵνα ἄλλου ὄσι, καὶ ἵνα ἐν κακῷ εἶεν, — ἵνα σώζωιτο ἐν τῷ κακῷ*] Ita scripsimus et plurimorum librorum et Ficini marginisque exemplo. Priore autem in membro observanda est subita conversio constructionis a Coniunctivo in Optativum: altero in membro *ἵνα* cum Optativo significationem habet rei, quam fieri volumus, optamus, et quam posse fieri putamus: (cf. Matth. Gr. Gr. §. 514. et §. 518. 4.). Reputanti vero mihi hanc Coniunctivi cum Optativo consociationem, nunc minus placet, quod supra II. 2. I. p. 108. C: *Θεὸν οὖν ἐν ᾧ ἔχει—οὐχ ἵνα μένοι* (libri optimi *μένῃ*), ἀλλ' *ἵνα φέροιτο*, posui *φέρηται*. Ceterum h. l. secundum membrum ita accipiendum arbitrator: ut animæ licet in malo (i. e. in hac vita) constitutæ sint, si quidem fieri possit, nihilo secius conserventur.—Ceterum quod argumentum huius loci inde ab initio capitis attinet, malo quærerere, quam decernere, an Plotinus Anaxagoræ, Democriti aliorumque veterum philosophorum ipsiusque fortasse Socratis placita de consiliis Opificis mundi in generandis formandis-

que animalibus itemque de usu partium corporis sensuumque etc. respiciat. Quæ placita qui nosse cupiat, is legat Xenophontis Memm. Socr. I. 4. et Aristot. de Partib. Animal. I. 1.—Hoc certum, Platonicum Timæum obversatum Plotino esse, cum hæc scriberet.

— 14. *ἀλλὰ αἰσθησις μὲν οὐπω — πῶς ἐν ταύτην τὴν ἔξιν πρὸς αἰσθητοῦ διανόησιν ἀφικνεῖσθαι*] Consulere huic loco studuimus codicum ope, et aptiore interpunctione. In extremis Fic. expressit lectionem Cod. Medicei primi. Editionis et ceterorum librorum lectio ita vertenda est: “Quomodo fieri potest, ut talis habitus ad ejus quod sensibile est, cogitationem perveniat?” De voce *συμπέρασμα* vid. quæ supra laudavimus ad pag. 579. A.—Quæ continuo sequuntur de *λογισμῷ*, ad Platonis locum in Timæo laudatum pertinent. Nam cum *λογισμοῦ* vocabulo sæpiuscule utatur ille philosophus, Lectores suos Plotinus admonet, ne id in falsam sententiam detorqueant. Universum vero hoc caput vel maxime tenendum est illis, qui Platonis Timæum recte intelligere discupiant.

p. 1269, 15. *ἀλλ' εἰ δεῖ ἐκάστην ἐνέργειαν μὴ ἀτελεῖ εἶναι κ. τ. λ.*] Conf. annotat. meam ad pag. 519. nimirum ad Enn. V. 5. 1. init.

Joann. Philoponus adversus Proclum de æternitate mundi.

II. 5. *Καὶ ὁ φιλόσοφος Πλωτῖνος ἐν τῷ περὶ νοητῶν ἢ περὶ ἀγαθοῦ, τὰ παραπλήσια περὶ τῆς δημιουργικῆς τε καὶ προνητικῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως ἀπεφήναντο οὕτω λέγειν* “οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ δεῖ ἐκάστην ἐνέργειαν μὴ ἀτελεῖ εἶναι μηδὲ θέμις τοῦ θεοῦ ἄλλο τι νομίζεω, ἢ ὅλον τε καὶ πᾶν, δεῖ ἐν ὅτῳ οὖν τοῦ αὐτοῦ πάντα ἐνυπάρχειν. δεῖ τοίνυν καὶ τοῦ ἀεὶ εἶναι. δεῖ τοίνυν καὶ μέλλοντος ὡς ἤδη παρόντος εἶναι. οὐ δὲ ὕστερόν τι ἐν ἐκείνῳ. ἀλλὰ τὸ ἤδη ἐκεῖ παρὸν ὕστερον ἐν ἄλλῳ γίνεται. εἰ οὖν ἤδη πάρεστι τὸ μέλλον, ἀνάγκη οὕτω παρεῖναι, ὡς προνοηθέντων εἰς τὸ ὕστερον. τοῦτο δὲ ἔστιν ὡς μηδὲν δεῖσθαι μηδενὸς τότε. τοῦτο δὲ ἔστι, μηδὲν ἐλλείψοντος. Πάντα ἄρα ἤδη ἦν καὶ ἀεὶ ἦν. καὶ οὕτως ἦν, ὡς εἶπεῖν ὕστερον τόδε διὰ τόδε. ἐκτεινόμενον μὲν γὰρ καὶ οἶον ἀπλούμενον ἔχει, δεικνῦναι τόδε μετὰ τόδε. ὁμοῦ δὲ ὄν πᾶν, ἐν τόδε. τοῦτο δὲ ἔστιν ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν αἰτίαν.” Καὶ ὁ Πλωτῖνος ἄρα οὐ μόνον τὰ ὄντα, ἀλλὰ καὶ

τὰ μέλλοντα ἤδη τῇ προγνώσει παρεῖναι τῷ θεῷ φησιν. ὁ γὰρ ἐν τοῖς γινομένοις ὕστερον ὑφίσταται, τοῦτο ἐν ἐκείνῳ φησὶ παρεῖναι αἰεὶ. εἶτα καὶ τὸν τρόπον προσέθηκε, πῶς τὸ μέλλον θεῷ πάρεστιν, ὅτι τῷ νοεῖν καὶ τὰ μήπω ὄντα. ἀνάγκη γάρ φησιν οὕτω παρεῖναι ὡς προνενοημένου εἰς τὸ ὕστερον. εἰ οὖν πάντα τῷ θεῷ τῇ προγνώσει, καὶ τὰ μήπω ὄντα, ὡς ὄντα πάρεστιν, οἷδε δήπου καθ' ὃν τρόπον ἕκαστον τῶν ἐσομένων καὶ καθ' οὓς λόγους γινήσεται. καὶ γινομένων, τίσι λόγους καθ' ἑκάστην βίου αἴρουν τὰ παρὰ τῆς ἀπαραλογίστου προνοίας ἔξει ἐπόμυνα. Πάντα γάρ φησιν ὁ Πλωτῖνος ἤδη ἦν, καὶ αἰεὶ ἦν· τὸ γὰρ ἤδη δηλοῖ τὸ πρὶν γενέσθαι, παρεῖναι θεῷ τὰ ὕστερον ἐσόμυνα. καὶ ἴνα μὴ τὸ ἤδη ἀρχῆς τινος εἶναι σημαντικὸν, νομίσοι τις, ἐπήγαγε, καὶ αἰεὶ ἦν. καὶ οὕτω φησὶν ἦν, ὡς εἰπεῖν ὕστερον, τότε διὰ τότε. τουτέστιν, ὧν τὰς αἰτίας ἡμεῖς τῆς γενέσεως μετὰ τὴν ὑπαρξίν νοοῦμεν, ὅτι τυχὸν διὰ τὴν τοῦ λόγου ἐνέργειαν μόνον τῶν ἐνταῦθα ζώων χερσὶ χρήται ὁ ἄνθρωπος, ὄργανα τῷ λόγῳ τοῦ δημιουργοῦ τὰς χεῖρας πεποιηκότος. τοῦτο οὖν ἡμεῖς μετὰ τὴν ὑπαρξίν ἐγνωμεν. τότε διὰ τότε τοῦτο αἰεὶ ἐν τῇ γνώσει τοῦ θεοῦ προῦφέστηκε. καὶ οὐ μόνον ἐφ' ὅλων εἰδῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστον ἰδίᾳ συμβαινόντων ὁ αὐτὸς λόγος. ἐξηγουμένους γοῦν ἑαυτὸν ἐπήγαγεν. ἐκτεινόμενον γὰρ φησι καὶ οἶον ἀπλούμενον ἔχει δεικνῦναι, τότε μετὰ τότε. τουτέστιν εἰς γένεσιν ἀγόμενον. ὅτι τυχὸν μετὰ τὴν τῶν στοιχείων κρᾶσιν, ἢ σύμπηξις καὶ ἀλλοίωσις γίνεται· εἶτα ἢ διάπλασις· εἶτα ἢ ψύχωσις. καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως. ὁμοῦ δὲ ὃν φησι, πᾶν τότε. τοῦτο δὲ ἐστὶν ἔχον ἐν αὐτῷ τὴν αἰτίαν. ὁμοῦ δὲ φησιν, ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ τοῦ θεοῦ προγώσει. ἀμερῶς γὰρ ἐν ἐκείνῃ πάντων οἱ λόγοι πάρεσι.

Jo. Philoponus adversus Proclum :

IV. 16. Εἰ οὖν κατὰ τὰς εὐσεβεῖς περὶ θεοῦ ἐνοίας αὐτὸς ἑαυτοῦ πλήρωμά ἐστιν ὁ θεὸς, μηδενὸς τοῦ ὑπ' αὐτοῦ παρηγμένου εἰς τελείωσιν δεόμενος, δῆλον ὡς οὐδὲ ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων ὑπάρξεως προσλαμβάνει τι εἰς τελείωσιν. οὔτε ἐκ τοῦ μὴ εἶναι ταῦτα αὐτὸς ἑαυτοῦ ἀτελέστερος ἔσται, ὡσπερ κατὰ Πλωτῖνον καὶ τὰ μήπω ὄντα ὡς ὄντα τῷ θεῷ πάρεστιν. Παρεθήκαμεν οὖν αὐτῷ καὶ πρότερον περικοπὴν ἐκ τοῦ λόγου τοῦ περὶ τῶν νοητῶν ἢ περὶ τὰγαθοῦ, ἧς καὶ νῦν μνησθῆναι ἄξιον. περὶ γὰρ τῆς δημιουργικῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως διαλεγόμενος, ἐν ἐκείνοις ταῦτά φησιν· “Ἀλλὰ μὴν εἰ δεῖ ἐκάστην ἐνέργειαν μὴ ἀτελεῖ εἶναι, μὴ θέμις τοῦ θεοῦ ὀτιοῦν

“ ἄλλοτι νομίζειν, ἢ ὅλον τε καὶ πᾶν, δεῖ ἐν ὅτῳ
 “ οὖν τῶν αὐτοῦ πάντα εἶναι παρῆναι. δεῖ τοίνυν καὶ
 “ τοῦ αἰεὶ εἶναι. δεῖ καὶ τοῦ μέλλοντος ἤδη παρόντος
 “ εἶναι. οὐ δὴ ὕστερόν τι ἐν ἐκείνῳ. ἀλλὰ τὸ ἤδη
 “ ἐκεῖ παρὸν, ὕστερον ἐν ἄλλῳ γίνεται. εἰ οὖν ἤδη
 “ πάρεστι τὸ μέλλον, ἀνάγκη οὕτω παρεῖναι ὡς
 “ προνενοημένου εἰς τὸ ὕστερον. τοῦτο δὲ ἐστὶν ὡς
 “ μηδὲν δεῖσθαι μηδενὸς τότε. τοῦτο δὲ ἐστὶν μηδὲν
 “ ἐλλείψοντος. πάντα ἄρα ἤδη ἦν καὶ αἰεὶ ἦν. καὶ
 “ οὕτως ἦν ὡς εἰπεῖν ὕστερον τότε διὰ τότε. ἐκτει-
 “ νόμενον μὲν γὰρ καὶ οἶον ἀπλούμενον ἔχει δεικνῦ-
 “ ναι τότε μετὰ τότε. ὁμοῦ δὲ πᾶν τότε. τοῦτο δὲ
 “ ἐστὶν ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ τὴν αἰτίαν.”

Jo. Philoponus adversus Proclum XVI. 3.

Εἰ οὖν μὴ συμμερίζεται τοῖς γνωστοῖς ἢ τοῦ θεοῦ γνώσις, ἀλλ' ἀμεταβάτως ἐν τῷ ἐνὶ μένουσα. καὶ ἀδιαρέτως γνώσκει πάντα, οὐ μόνον τὰ καθόλου, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ καθ' ἕκαστά τε καὶ ἀτομώτατα. οὕτω δὲ γνώσκει ἕκαστον ὁ θεὸς, ὡσπερ καὶ ὑπέστησεν ἕκαστον. ἀμερῶς τε καὶ ἀμεταβάτως· οὐ μόνον τὰ καθόλου, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀτομώτατα. καὶ ἐν χρόνῳ τὸ εἶναι ἔχοντα. καὶ ποτὲ μὲν ὄντα, ποτὲ δὲ μὴ ὄντα. μὴ συγκινούμενος τῇ τῶν γινομένων κινήσει, καὶ τὰ γινόμενα ποτὲ μὲν εἶναι, ποτὲ δὲ μὴ εἶναι. εἰ δὲ ἢ τοῦ θεοῦ βούλησις αὐτῷ τῷ εἶναι παράγει ὁ βούλεται, ὡς φησιν ὁ Πρόκλος, ἢ βούλησις ἄρα τοῦ θεοῦ ἀμερῶς καὶ ἀμεταβάτως. κατὰ τὸ ἐν πάντα ὑφίστησιν. οὐ συμμεριζομένη τοῖς παραγομένοις. οὐδὲ κινουμένη περὶ αὐτά. ἀλλ' ἐνοσιδῶς τὰ πεπληθισμένα ποιεῖ. καὶ τὰ μεριστὰ ἀμερῶς. καὶ ἀμεταβάτως τὰ ἐν μεταβάσει τοῦ χρόνου τὸ εἶναι ἔχοντα. εἰ δὲ καὶ τὰ ἀτομώτατα ἀμερῶς τε καὶ ἀμεταβάτως ποιεῖ ἢ τοῦ θεοῦ βούλησις, μὴ κινουμένη περὶ αὐτά. τὰ δὲ μερικά τε καὶ ἀτομώτατα ποτὲ μὲν ἐστὶ, ποτὲ δὲ οὐκ ἐστὶν, ἐνδέχεται ἄρα, καὶ τὴν περὶ τοῦ ποτὲ ὄντος κόσμου τοῦ θεοῦ βούλησιν, ποτὲ μὲν εἶναι, ποτὲ δὲ μὴ εἶναι, μὴ δὲ τὸ πρότερον ἔχειν καὶ τὸ ὕστερον, ἅτε δὴ μὴ δὲ κινουμένην περὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς γινόμενα. τούτους δ' αὐτοῖς καὶ τὸν Πλωτῖνον κ. τ. λ.

p. 1270, 11. ἢ, εἰ δοῖμεν, χωρὶς.] Fic. expressit οὐ χωρὶς, quod etiam ex correctione in Medic. A. legitur, est restitui vult Taylor in epistola ad me data. Ceteri libri non suffragantur. Si tamen negatio requiratur, fortasse cogitari possit οὐ, tanquam repetitum ex antecedente οὐκέτι, quod in breviloquentia Plotiniana non inauditum sit.

p. 1271, 12. ταῦτα μηδὲν ἐλλείποντα, μηδὲ τῷ διὰ τί ἐλλείπει.] Ita scripsimus bonorum librorum auctoritate. Edit. habet τό. Supra I. 5. 9. p. 45. D. ἀλλὰ ἀνθρώπου ἐστὶ τοῦτο ἐλλείποντος τοῖς καλοῖς ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ μὴ ἔχειν ἑνὴν. Adde sub finem hujus cap. p. 695. C. ὅτῳ ἐλλείπει. Qui loci constructionis causa addendi sunt et Stephani Thes. p. 5724. Londin. et reliquis Lexicis.

p. 1272, 9. ἡ συννπόστασις] Hoc substantivum, quod infra VI. 7. 40. p. 732. B. iterum legitur, addendum Lexicis est.—Mox:—καὶ δεῖ μὴ ἀπηρηθῆσθαι ἐν αὐτοῖς ἂν ἔχοι τὰ αἰτιατὰ τὰς αἰτίας. Phalaridis, qui fertur, Epistola L. p. 168. Lennep.: καθ' ἕνα γὰρ ἑμῶν ὀνομαζόντων πολλὰς αἰτίας, ἀπηρημένους ἔξω δείκνυτε: “cum enim quisque vestrum nominatis multas causas, *alienas* valde profertis.” ubi post alios ipsi laudatos Lennepius accurate de hac vi verbi *sejungere* agit. De altera potestate ejusdem non minus accurate exposuit Wytttenbach. in Animadv. in Plutarch. Consol. ad Apollon. p. 717. ita incipiens: “Nam ἀπαρτᾶσθαί τως duplicem habet notionem ac diversam.”—Igitur ἀπαρτᾶσθαι est *ab aliquo remotum esse*:—est item *ab aliqua re suspensum esse*, ut ἐξαρτᾶσθαί τως. Ad hanc posteriorem vim pertinet illud substantivum ἀπάρτησις, quod supra legitur V. 1. 2. p. 483. D.—Iamblichus de Myster. Ægypt. I. 8. p. 16. Gal.: Ἄλλ' ἐπειδὴ δεῖ (aliquot libri mei δὴ. male) λόγου στοχάζεσθαι μᾶλλον καὶ τῆς θείας ἐπιστήμης, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἄνδρα διαλέγεσθαι, καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦτο ἐναρμόσομεν (plures Codd. ἐναρμόζομεν) τὴν ἐπηρημένην ἀμφισβήτησιν πρὸς εὐλόγον τινα καὶ θεολογικὴν ἀντίληψιν. (Cod. Fesch. ἀπηρημένην· dubitationem *sejunctum* (*remotam, alienam*) uti τὸ ἀπηρημένον legitur ibid. III. p. 93. et uti suaserat Lennepius. Atque hanc conjecturam plane confirmat Cod. Vindob. n. CCLXIV. cujus excerpta Schurbartio meo debeo.

p. 1273, 4. οἶον καὶ ἀνθρώπου] Fic. expressit: οἶον κατὰ ἀνθρώπου, uti correctum est in Med. A. et a prima manu scriptum in Darmst. Neque vero necesse est ita corrigi, modo Genitivum objective, quod aiunt, accipias *de homine*.

— 10. ἀλλὰ τὸ βουλευσασθαι καὶ τὸ λελογίσθαι διὰ τὴν ὑπόθεσιν κ. τ. λ.] Pertinent hæc etiam ad eos Timæi Platonicæ locos, ubi in mundi officio

consilia et rationes attribui videntur opifici deo. Cf. quæ supra monui ad pag. 693. A.—Mox lectio Vatican. libri: τὸ δ' αἰεὶ γινόμενα ἐνδείξασθαι nescio quomodo placet. Si vulgatam retines, ad ἐνδείξασθαι cogitandum est *τινά* vel *ἡμᾶς*. Ceterum multæ Plotini sententiæ cum alibi, tum hoc in libro dictæ magnifice congruunt cum libro, qui ex Arabico sermone in Latinum sæpius conversus Aristotelis nomen mentitur, inscribiturque de Theologia Ægyptiorum (de quo libro vid. Fabricii Bibl. Gr. Vol. III. p. 278—280 ibiq. Harlesii additamenta). Etenim in eo libro leguntur etiam hæc XIV. 15: “Quare probatum, quod Deus, cujus nomen exaltetur, *creavit universum absque consultatione seu cogitatione.*”

p. 1274, 3. καὶ διὰ τί ὀφρῦες] Fic.: “Iterum *cur naves.*” Correxì quoniam omnes libri MSS. conspirant in ὀφρῦες. Quæ continuo sequuntur: καὶ γὰρ εἰ ἕνεκα σωτηρίας κ. τ. λ. dicta videntur de Socrate et iis, qui post ipsum rationes persecuti erant teleologicas, quas hodie dicunt. Cf. supra p. 692. D. ibiq. annot.

p. 1275, 8. ἀλλ' εἰ μὲν ζῶον λογικὸν ὁ ἀνθρώπος κ. τ. λ.] Hanc quæstionem *de homine* Plotinus sub vitæ suæ finem iterum instituit in libello, quem Porphyrius in limine harum Enneadum collocavit, nimirum ita, ut jam sit Enneadis primæ liber primus. Inscribitur autem: τί τὸ ζῶον καὶ τίς ὁ ἀνθρώπος; estque cum hac ipsa disputatione componendus.

p. 1276, 9. ἄρ' οὖν αὐτὸς ὁ λόγος ζῶόν ἐστι λογικόν, ἢ τὸ συναμφοτέρου—ἢ ἡ ψυχὴ ὁ ἀνθρώπος ἐστίν.] Ante oculos habet Plotinus Socratis disputata in Alcibiade priore p. 123. Ad quem Olympiodorus c. XXIV. p. 202:—τίς ἡ οὐσία ἡμῶν· οὐ τὸ σῶμά ἐστιν ὁ ἀνθρώπος, οὐ τὸ (f. οὐδὲ τὸ) συναμφοτέρου.—Ὁ δὲ κατηγορικὸς τοιοῦτος· ὁ ἀνθρώπος ὄργανον χρήται τῷ σώματι. καὶ γὰρ δεσπόζει αὐτοῦ, ὅτε γὰρ βούλεται, καὶ ἐφ' ὅσον βούλεται, καὶ ὅπου βούλεται, κινεῖ αὐτό. τὸ ὄργανον χρώμενον τῷ σώματι ψυχὴ ἐστίν· ὁ ἀνθρώπος ἅρα ψυχὴ ἐστίν. κ. τ. λ. Nam totus ille locus cum Plotiniano comparandus est c. XXIV. et XXV. usque ad p. 209. ubi in annot. et Plotinum et Julianum aliosque ad partes vocavimus.

p. 1277, 8. ἐν σώματι δὲ μορφώσασα κατ' αὐτὴν καὶ ἄλλο εἶδωλον ἀνθρώπου.] Ficinus expressit: καθ' αὐτὴν, quod recepturus eram, modo libri

addixissent. Similitudo pictoris, quæ sequitur, admonet nos sententiæ Plotini apud Porphyrium in illius vita c. I. p. 92. Fabr.: Οὐ γὰρ ἀρκεῖ φέρειν ὃ ἡ φύσις εἰδῶλον ἡμῖν περιτέθεικεν, ἀλλὰ καὶ εἰδῶλον εἰδῶλον συγχωρεῖν αὐτὸν ἀξιούν πολυχρονωτέρον καταλιπεῖν, ὡς δὴ τι τῶν ἀξιοθεάτων ἔργων; Ceterum pictoris et picturæ similitudinem sæpius usurpat noster philosophus. Vide v. c. VI. 3. 8. extr. et VI. 4. 10.

— 11. τὰς δυνάμεις ἀμυδρὰς πάντα] Fic. expressit ἀμυδρὰ πάντα, quam lectionem nullus liber exhibet, et ferri potest vulgata, si accipias πάντα pro πάντως. Idem mox inter ἄλλων et αἰσθήσεις cogitavit vel legit καί. Illud quod sequitur καὶ εἰκόνας explicuimus supra in annot. ad p. 53. B. ubi etiam tractavi locum p. 56. F: τὰ ἐν σώμασι καλὰ—ὡς εἰσὶν εἰκόνες καὶ ἔχνη καὶ σκιαί κ. τ. λ.

— 16. καὶ εἶη ἂν ὁ Πλάτων—χρωμένην σώματι] Vid. Alcib. pr. p. 123. b. et confer quæ supra ad hunc Platonis locum posui, ad cap. proximum p. 697. B. Ceterum ex hoc loco aliisque Platoniorum philosophorum apparet, hos Alcibiadem priorem pro germano Platonis fetu habuisse.

p. 1278, 5. ἡ τὸ αἰσθητικὸν τῶν ἐκεῖ ἀναισθητῶν κ. τ. λ.] In hoc loco codices nos parum adjuvant. Vulgata tamen vitiosa videtur. Quid enim hoc est: Sensus pertinet ad ea, quæ illie non *sensibilia* exstant—? Fic. expressit et in Med. A. fortasse etiam correxit τῶν ἐκεῖ αἰσθητῶν. Deinde mox male etiam me habet illud δὲ inter τῇ et αἰσθήσει. An forte δὴ? Sine libris tamen lectionem intactam reliqui: interpungendo, quoad ejus fieri poterat, universo huic loco consulere studui.

— 10. εἰ γὰρ ἦν ἐκεῖ σώματα ταῦτα, ἦσαν αὐτῶν τῇ ψυχῇ αἰσθήσεις κ. ἀντιλ.] Ita cum libris plurimis et optimis libris atque Ficino scripsi et distinxī pro ἡ γὰρ—σώματα, ταῦτα—

p. 1279, 14. οὗς φησιν ὁ Πλάτων δαίμονας] Cum in aliis libris, Epinomide, Alcibiade priori, Phædone p. 107, d, e. p. 107 Bekk., tum præsertim in Republica X. p. 617 sq. p. 509 sqq. Bekk. Cf. Plotin. supra p. 377 sqq. et præsertim librum Plotini integrum de Genio nos sortito III. 4. Mox Ficinus expressit ἐλομένη ψυχῇ, ἡ συνηρημένη κρείττονι ὅτε—τὸν ἐν αὐτῇ λόγον.

Ego sine libris immutare nolui. Ceterum *συνέπεσθαι* Platoniceum est vocabulum (Vid. v. c. de Legg. IV. 706. A:—ὄφ' ἂν συνεχῶς ἀεὶ καλῶν τι ξυνέσπεται, ubi alii ξυνέπηται) et ab aliis quoque scriptoribus cum Dativo construitur. Vide quos laudat Schleusner in Lex. N. T. in voc. *συνέπεσθαι*.

p. 1280, 6. τί γὰρ κωλύει τὴν μὲν δύναμιν τῆς—ψυχῆς προὔπογράφειν—καὶ τὴν προὔπογραφήν—εἶναι] Clearchus in Eroticis ap. Athen. XII. p. 553. f. p. 558. sq. Schweigh.:—ἀρχὴ τε γὰρ εὐτυχίας (συντυχίας conj. Casaub.) καὶ παράδειγμα τῆς βουλήσεως αὐτοῖς γίνεται διὰ τούτων αἰτηθεῖσι μὲν, τῷ προσαγορευθῆναι. δοῦσι δὲ προὔπογράφειν, ὅτι δεῖ καὶ αὐτοὺς μεταδιδόναι τῆς ὥρας. Loquitur de floribus et pomis, quæ amantes in manibus gestare soleant. Vid. Casaub. et Schweigh. in Animadvv. p. 539. Atque hic: Sic, ait, ὑπογράφειν ἐλπίδας, *scm ostendere*, sæpe apud Polybium. Vid. Lexic. Polyb. p. 634. “Alias partes hujus loci tractarunt Jacobs. in Additamm. Animadvv. in Athen. p. 294. et I. B. Verraert in erudita Diatriba Academica de Clearcho Solensi p. 54. sq. Propius ad Plotiniani loci similitudinem accedit Io. Chrysost. in Epist. ad Rom. XVI. p. 137. (laudata a Seagero ad Stephani Thesaur. Lond. p. 3060): ‘Ορᾶς, ὅτι—ἐν αὐτῇ τῇ φύσει ἢ διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀνοθεῖν προὔπογράφεται γέννησις. Substantivum autem *προὔπογραφή*, quod uno libro excepto agnoscunt codices omnes, ex hoc Plotini loco addendum est Lexicis.

— 12. ὥσπερ—πρὸς τὸ δοθῆν αὐτῷ δρᾶμα] Supra p. 264. A. εἴ τις δρᾶμα μέμφοιτο, ὅτι μὴ πάντες ἥρωες ἐν αὐτῷ, ubi confer Annot. Adde nunc Boissonadium in Notitiis et Excerptis Codd. e Biblioth. Reg. XI. 2. p. 136. sq. et p. 156. Posteriore loco vir ille doctissimus Proeli locum in Platonis Rempubl. p. 352. Plotinianis similem partim e libris MSS. partim conjectura ita restituit: ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς δράμασιν ἄλλως μὲν τὰ οἰκετικὰ πρόσωπα φθεγγόμενα μιμητέον, ἄλλως δὲ τὰ τῶν ἐλευθέρων, καὶ ἄλλως μὲν γυναῖκας, ἄλλως δὲ ἄνδρας τι λέγοντας. δεῖ γὰρ ἀποδιδόναι τὰ οἰκεία ταῖς φύσεσι ταῖς ἡλικίαις ταῖς τύχαις τοῖς ἐπιτηδεύμασι ταῖς ἀξίαις ῥήματα τῶν τῶν ἐκάστων μιμητήν. Mox Codd. Mare. A. et Mon. C. dant ἐπισπόμενοι: reliqui omnes ἐπισπόμενοι, quod

expressit etiam Ficinus et huic loco accommodatus existimo. Vid. de hac confusione supra dicta ad pag. 494. A. infra.

p. 1281, 3. οὕτως ὠνομάσαμεν, ὅτι ἀσώματα, ἄλλον δὲ τρόπον ἐν ἀντιλήψει.] Margo Edit. et Marc. B. ὠνόμασεν (scil. Plato in Timæo), sed reliqui omnes in vulgata persistunt. In sequentibus Ficinus expressit: ὅτι σώματα μὲν, et hanc lectionem recepissem, unus modo si codex suffragaretur. Mox cum Marcianis duobus et Ficino scripsi ὠνομάζομεν pro vulgato ὀνομάζομεν. In linea antepenultima hujus capituli Ficinus expressit ἀντιληπτικός, et reapse aut ita scribendum, aut linea præcedente cum libro Ciz. legendum καὶ τοῦτο.

— 14. ὅτι ὑπῆρχεν ἵππου νόσις—καὶ οὐχ ἵνα γένηται ἐνοήθη, οὐ πρὸς τὰ τῆδε βλέπων εἶχε—ἵππου] Ita scripsimus auctoritate plurimorum præstantissimorumque Codicum et ipsius Platonis. In ed. est οὐ πρὸ τ. τ. βλ. Obversabantur Plotino hæc scribenti verba Timæi Platonici p. 29. a. p. 24. Bekk.: εἰ μὲν δὴ καλὸς ἐστὶν ὅδε ὁ κόσμος ὅ,τε δημιουργὸς ἀγαθὸς, δῆλον ὡς πρὸς τὸ αἰδίου ἐξέλεπεν. εἰ δὲ, ὃ μὴδ' εἰπεῖν τιμὴ θέμις, πρὸς τὸ γεγονὸς κ. τ. λ. Ceterum hic Plotini locus comparari debet cum gemino supra V. 6. 6. p. 538. A. ubi idem exemplum tractatur: ἵππος, ἵππου νόσις (ἐπιπότης). Cf. etiam p. 542. D. ibiq. Annot.

p. 1282, 10. τὸ γὰρ πλῆθος ἐν ἐλλείψει. τί οὖν κωλύει δυνάδα εἶναι κ. τ. λ.] Vid. quæ supra de δυνάδι et πρώτῃ ἐτερότητι, quæ et τόλμα Pythagoreis appellata est, annotavimus ad p. 494. A. infra. Cum hujus capituli fine præterea comparanda sunt, quæ Plotinus disputavit in libro: εἰ πάσαι ψυχὰι μία; IV. 9. Ceterum hæc si legeris in Aristotelis, si Diis placet, libris de Theologia Ægyptiorum (de quo fetu supra dictum est a nobis in annot. ad hujus libri c. III. init. p. 695. infr.) Lib. XIV. c. 7: “Animalium irrationalium, brutorum, multitudo in orbe (mundo) intellectuali est, quia auctor unus est, et mundum unum creavit, et creatum primum, cum non sit unitas ejus æqualis unitati creatoris, creat plurum:” hæc igitur si legeris, fidenter mecum pronuntiabis: aut Plotinum ei scriptori lectitatum fuisse, aut utrumque ex uno eodemque orientalis haud dubie philosophiæ, fonte hanc sententiam hausisse.

p. 1283, 13. ἐνὶ γὰρ πως καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις πολλὰ διανοίας ἔργα.] Omnibus animalibus rationem agentem attribuerat Anaxagoras (λόγον ἐνεργητικὸν), teste Plutarcho, qui fertur, De Platit. Philosophorr. V. 20. p. 668. Wyttenb. Sed tamen Plotinus Pythagoram Platonicumque in his maxime sequi videtur. Idem scriptor ibidem: Πυθαγόρας, Πλάτων, λογικὸς μὲν εἶναι καὶ τῶν ἀλόγων ζώων καλουμένων τὰς ψυχὰς, οὐ μὴν λογικὸς ἐνεργούσας παρὰ τὴν δυσκрасίαν τῶν σωματῶν καὶ τὸ μὴ ἔχειν τὸ φραστικόν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν πθηκῶν καὶ τῶν κυνῶν, λαλοῦσι μὲν γὰρ οὔτοι, οὐ φράζουσι δέ. De animalibus rationalibus et irrationalibus disputat Plato in Politico p. 263. p. 259. Bekk. obiter, et accurate Simplicius in Aristotel. de Anim. III. Sect. 2. nr. 57. Porphyrius de Abstinencia III. 16. et passim. Confer de hoc argumento exponentes, recentiorum quoque, ut Cartesii, ratione habita, Cudworthum et Moshemium in System. intellect. I. 37. p. 54. sqq.

p. 1285, 5. οἶον—ἀνεφάνη οἶνξ καὶ τὸ γαμφώνυχον ἢ τὸ καρχαρόδον ἢ κέρατος φύσις] “Quemadmodum—apparuit unguis et quod aduncos unguis habet vel quod serratos dentes vel cornu natura.” Ita ad verbum hic locus vertendus est, quem liberius tractavit Ficinus, qui *rostrum* etiam interposuit cujus in libris MSS. nullum vestigium. Nimirum universam magis sententiam in talibus spectare solet Marsilius. Ceterum, ne fortasse ὁδοὺς excidisse putes, nec ejus vocis ullum vestigium in libris comparet, et Plotinus non curare solet æqualitatem membrorum orationis. Ad τὸ γαμφώνυχον consulto Eustath. et Apollon. Lex. Hom. ibiq. Villoison. p. 68. Tollii, ad hæc poëtæ Odys. II. 217: φῆναι ἢ αἰγύπιοι γαμφώνυχες. Alteram autem formam Aristoteles agnoscit De partib. Animall. II. 13. p. 42. Sylb.: utramque IV. 12. p. 119. Iamblich. Protrept. in Symboll. Pythagg. XX. p. 348. Kiessl.: τὸ δὲ γαμφώνυχον μὴδὲν παράτρεφε πυθαγωγικώτερον συμβουλεύει: quæ sequuntur supra tractavimus ad IV. 5. 2. p. 442. B.—Καρχαρόδον non est, quod explicemus post Schneideri annotata in Aristotelis Hist. Animall. II. 3. 8. p. 84. De tralato usu vocum *κάρχαρος* et *καρχαρόδους* docte egit Carol. Frid. Hermannus noster ad Lucian. De conscrib. histor. c. 43. p. 261. sq. Adde Lexicographum in *καρχαρό*

δους in Bachmanni Anecdott. Græce. I. p. 268. ἀνακύπτειν Platonium vocabulum. Vid. Wyttenb. ad Phædon. p. 302. sq. Hemsterh. ad Lucian. I. p. 196. Bip. cf. Præparat. ad pecul. edit. Plotini de Pulerit. p. LXXVII. not. 28. Adde Olymp. in Alcib. pr. p. 44. extr.

— 10. τί γὰρ κέρατα ἐκεῖ πρὸς ἄμυναν;] Ante oculos habet Platon. Tim. p. 76. extr. p. 111. Bekk. Verba quod attinet cf. supra p. 410. A: καὶ ὁ θυμὸς δὲ εἰς ἄμυναν παρακαλῶν, ibiq. Annot. Ceterum de cornuum ratione usque in variis animalibus consule exponentem Aristotelem de partib. animall. lib. III. c. 2. Mox cum Fic. et tribus Codd. scripsi τῷ ἄλλο pro τῷ ἄλλῳ et τὸ ἄλλο, quorum illud editio in ordine habet, hoc in margine.

p. 1287, 2. ἐπεὶ καὶ τὸ τῆδε φυτὸν λόγος ἐστὶν ἐν ζωῇ κείμενος] Obversatur Plotino nobilissimus Platonis locus de plantis, in Timæo p. 77. A. B. p. 111. sq. Bekk.—: πᾶν γὰρ οὖν, ὅ, τί περ ἂν μετὰσχῆ τοῦ ζῆν, ζῶον μὲν ἂν ἐν δίκῃ λέγοιτο ὀρθότατα κ. τ. λ. Quæ respicit Galenus V. f. 144. delibavit Stob. Ecl. Physs. p. 752. Heer. Refutare studet Ammonius Hermiæ in Tim. p. 45. A. Quos scriptores adhibuit Lindavius in Annot. in Tim. p. 118. sq.: non item Plotinum neque Proclum in Theolog. Plat. III. 1. p. 128. extr. et sq.: τὰ δὲ αὐτῶν πάντα τῆς νοερᾶς οὐκ ἐτι μετέχει δυνάμεως· ἐπεὶ καὶ τὰ φυτὰ ζῶα μὲν ἐστὶν, ὡς φησὶν ὁ Τίμαιος, αἰσθήσεως δὲ αὐτοῖς ἢ φαντασίας οὐ μέτεστι, πλὴν εἴ τις τὴν συναίσθησιν λέγει (f. λέγει) τῶν τε ἡδέων αὐτοῖς καὶ τῶν λυπηρῶν. καὶ ὅλως αἱ ὀρεκτικαὶ πανταχοῦ δυνάμεις ζωαί τε εἰσὶ καὶ τῆς ὅλης ζωῆς ἰνδάλματα, καὶ ποιήσεις ἔσχαται. νοῦ δὲ καὶ ἄμοροι καθ' ἑαυτὰς, καὶ τῆς γνωστικῆς ἀμέτοχοι δυνάμεως· διὸ δὴ καὶ ἀμέτοχοι καθ' ἑαυτὰς εἰσὶ καὶ ἀόριστοι, γνώσεως ἀπάσης παρηρημένοι. Sunt autem conjungendæ cum his Plotiniani loci de differentiis, s. gradibus, vitæ II. 16. 1. supra p. 267. itemque de contemplatione (θεωρία) quam etiam plantæ appetere dicuntur III. 8. 1. p. 343. et quæ in hanc rem in illo libro plura disputantur p. 345—350. cet. in quas quæstiones etiam descendit Platonicæ philosophiæ intelligentissimus Cudworthus in Syst. Intellect. et quidem in Dissertatione de natura genitricæ, præsertim §. 16. et 17. p. 171 sq. Moshem. Cum Platone Plotinoque facit Gotth.

Heer. Schubert in egregio libro: *Ansichten von der Nachtseite der Naturwissenschaft* Dresd. 1818, qui p. 305. ita: “Fast das ganze Pflanzenreich zeigt in dem höchsten Moment seines Daseyns eine Vorahnung des thierischen Lebens.” &c. Sed longum est, etsi ab interpretationis munere haudquaquam alienum, et hujus viri et aliorum, per Germaniam maxime, acute et ingeniose excogitata cum Plotini placitis ubique componere. Quocirca me ipse contineo, et eorum scripta Lectoribus nostris commendata cupio.

— 9. γῆ δὲ πῶς; κ. τ. λ.] Vid. Plat. Tim. p. 40. p. 41 sq. Bekk. itemque p. 55 sq. p. 71. Bekk. et cf. Plotin. II. 1. 6. III. 6. 6. IV. 3. 15. sqq. IV. 4. 22. IV. 5. 1.

p. 1288, 7. εἰ δὲ καὶ τὸ πῦρ λόγος τις ἐν ὕλῃ ἐστὶ κ. τ. λ.] De igne Plato in Tim. p. 56. p. 71. sqq. Bekk. Cf. Plotin. I. 6. 3. II. 2. 1. IV. 4. 23. IV. 5. 2. IV. 7. 2. sqq. V. 3. 7. VI. 6. 17.

— 9. ἤδη γὰρ ὄντος ἐν τῷ παντὶ πρὸς ἢ παράτρεις] Hoc inventum Mercurio tribuitur ab Homero, Hymno in illum v. 108—110:

δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἐλὼν ἐπέλεψε σιδήρῳ
ἄρμενον ἐν παλάμῃ· ἄμπνυτο δὲ θερμὸς αὐτῆς.

Quod Plotino παράτρεις, id Theophrasto Hist. Plant. V. 10. simpliciter τρίεις. Luculenter describit Lucretius V. 1095. sqq.:

Et ramosa tamen cum ventis pulsa vacillans
Æstuat in ramos incumbens arboris arbor,
Exprimitur validis extritus viribus ignis;
Et micat interdum flammæ fervidus ardor,
Mutua dum inter se rami stirpesque teruntur;
Quorum utrumque dedisse potest mortalibus ignem.

Attritum vocat Seneca Quæst. Naturr. II. 22. quem vide, et confer Schneideri Animadv. in Eclogas Physs. XIII. 47. 48. p. 136. sq.

— 13. διὸ καὶ Πλάτων—ψυχὴν φησὶν εἶναι—τὸ αἰσθητὸν πῦρ] Negat Tennemannus in Hist. Philos. VI. p. 132. hoc Platonem unquam dixisse, adeoque, si constare sibi vellet, dicere potuisse. Potuerint tamen in hanc sententiam accipi nonnulla, quæ ex Platonis doctrina de elementis refert Diogenes Laërtius libr. III. §. 74; et potuerunt Plotinici recentiores multa Platonis decreta, quæ ille suis dialogis non incluserat, sed in scholis prodiderat, et accuratius exposuerat.

per manus quasi tradita servataque habere. Plotini quidem non est istiusmodi ingenium, quod cuiquam ex veteribus philosophis quidquam affingat.

p. 1289, 10. καὶ ὅτι ἂν σὰρξ γένηται ἐκ τοῦ αἵματος.] Sequitur Platonem in Timæo p. 80. extr. p. 119. Bekk.: ὁ καλοῦμεν αἷμα, νομὴν (pabulum, cibum) σαρκῶν καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος. Quæ verba in exemplis posuit, quo monstrarent humani corporis fabricam divino dicendi genere esse depictam, Longinus de Sublim. §. XXXII. p. 108. Weiskii.

— 16. τοῦτον τὸν τρόπον πάρεστι καὶ τὴν ψυχὴν—καὶ οὐ πάρεσι] Fic. expressit: πάρεστι καὶ ἡ ψυχὴ—καὶ οὐ πάρεστι, et ita sententia commoda nascitur. Sed sine libris hanc lectionem contextui inferre nolumus.

p. 1290, 9. ἐν ῥοῇ καὶ ζωῇ μειούση] Ita ex libris correximus. Ceterum hæc similitudo soni in duobus vocabulis non putanda est studiosè quæsitā a Plotino a verborum lenociniis vel maxime alieno. Non idem iudicandum de Callicleo illo flosculo in Platonis Gorgia p. 494. p. 98. Bekk.: νόμον τε καὶ λόγον καὶ ψόγον, nec de Agathoneis illis in Symposio p. 137. D: ἐν πόρφῳ, ἐν φόβῳ, ἐν πόθῳ, ἐν λόγῳ. Sed tamen ipsi Platonī talia haud pauca (ut v. c. illud Rep. VI. p. 495. E: ἐκ δεσμῶν λελυμένον, ἐν βαλανείῳ δὲ λελουμένον) excidisse exemplis comprobavit doctissimus Groen van Prinsterer in Prosopographia Platonica 104. sq. cf. Geelii Hist. Sophist. p. 54: et p. 254. sq. et C. Fr. Hermann. ad Lucian. de Conscrib. Hist. p. 268. et, qui ex ecclesiæ quoque scriptoribus similia nuper collegit. I. F. Boissonade in Notices et Extraits Vol. XI. 2. p. 141. sq. Ego unum addam ex oratione Romanorum principis: Cicero in Verrem II. 2. . . . “—ita tamen novo more, ut legati lædant: legatio laudet.” Brevissime hanc rem attingi supra ad p. 542. E. extr. De voce ῥοῇ vidimus item supra ad pag. 443. E.

p. 1291, 4. καὶ ὁμοῦ οἰνώδους ποιότητος] Retinui vulgatam, quam codices aliquot tuentur et expressit Fic. Quid vero? si legas: κ. ὁ. οἰν. πυρότης, ut igneam vim vini significet. Nam οἶνος πυρίβλητος dicitur, et vocabulum rarum nec in Lexicis consignatum, supra tamen obvium p. 180. A: πυρότης, facile a librariis obduci

potuit vulgatissimo et in præcedentibus frequentato.

— 16. ὁμοιομερές τι καὶ ἀποίκιον] Est hic locus addendus tribus illis, quos nuper sub voc. ἀποίκιον collegerunt viri docti in Steph. Thesaur. p. 7797. ed. Londin. Locus Iamblichi de Vit. Pythag. XXIII. §. 103. p. 222. Kiessling. ita habet: εἴ τις διαρθρώσει σαφῶς τὰς τῶν Πυθαγορικῶν συμβόλων ἐμφάσεις καὶ ἀποβρίτους ἐννοίας, ὅσης ὀρθότητος καὶ ἀληθείας μετέχουσιν ἀποκαλυφθεῖσαι καὶ τοῦ αἰνιγματώδους ἐλευθερωθεῖσαι τύπου, (καὶ addit Cod. Monac. B.) προσοικεωθεῖσαι δὲ καθ' ἀπλήν (κατὰ ἀπλήν idem) καὶ ἀποίκιον (ἀπίκιον Memm. A. vitio ex recentiorum Græcorum pronuntiatione nato) παράδοσιν ταῖς τῶν φιλοσόφων τούτων μεγαλοφύταις, καὶ ὑπὲρ ἀνθρωπίνην ἐπίνοιαν θεωθεῖσαι (Arier. θεωθεῖσι, in quo vitio Codd. omnes nostri perseverant. De hac confusione Krabingerus vir doctissimus in Excerptis Codd. Monac. laudat Bastii Comment. palæograph. p. 752.).

p. 1293, 2. ἡ δὲ πλάνη αὐτῷ ἐν τῷ τῆς ἀληθείας πεδίῳ.] Plato Phædro p. 248. b. p. 43. sq. Bekk.: οὐ δ' ἔνεχ' ἡ πολλὴ σπουδὴ, τὸ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον οὐ ἔστιν, κ. τ. λ. Proclus in Theol. Plat. IV. 15. p. 201: ἐπὶ δὴ τούτοις τριάδα θεωρήσωμεν ἄλλην ἐν τῷδε τῷ τόπῳ προϋπάρχουσαν, ἣν καὶ αὐτὸς ὁ Σωκράτης ἐξέμνησε, τὸ τῆς ἀληθείας πεδίον, τὸν λευκῶνα, τὴν τροφὴν τῶν θεῶν (de hoc nutrimento vid. supra ad p. 552. C.) Idem ibid. p. 204: τὸ δὲ τῆς ἀληθείας πεδίον ἡ τοῦ φωτός ἔστιν ἐξάπλωσις τοῦ νοητοῦ, καὶ ἔκφανσις, καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐνδον λόγων, καὶ ἡ τελειότης ἡ πανταχοῦ προϋοῦσα κ. τ. λ. Plotinus supra p. 21. B. de Dialectica:—παύσασα δὲ τῆς περὶ τὸ αἰσθητὸν πλάνης ἐνιδρύει τῷ νοητῷ, κακεὶ τὴν πραγματείαν ἔχει, τὸ ψεῦδος ἀφείσα, ἐν τῷ λεγομένῳ ἀληθείας πεδίῳ τὴν ψυχὴν τρέφουσα κ. τ. λ. Unde etiam intelligitur in hac appellatione mox Articulum præponi voci ἀληθείας, mox omitti.

p. 1294, 3. οὐδὲν ἔστιν αὐτοῦ] Fortasse scribendum οὐδὲ ἔν. Ita certe, aut καὶ οὐδὲν ἔστι λεγίσε videtur Ficinus.

— 8. ὡς οὐκ ἀνέχεται—μὴ ἄλλος εἶναι.] Noster philosophus I. 6. 2. p. 52. A: οὐκ ἀνασχομένης τῆς ὕλης τὸ πάντη κατὰ τὸ εἶδος μορφοῦσθαι, et, ut h. l., sine articulo Olympiodor. in Alc. pr. XI. p. 101: μὴ ἀνεχόμενος ὁμολογήσαι. Ibid. XXVIII.

p. 226: ἔστι γὰρ φύσει ἐλευθέρα ἢ ἀρετῇ, μὴ ἀνεχομένη τοῖς χείροσιν ὑποκατακλιθῆναι. Ad quos locos de hac constructione insolentiore plura diximus.

— 13. ἀλλὰ καὶ ῥῖνες] Ed. et plurimi libri ῥῖνες. Idem vitium occuparat Pollucis Onomast. II. 76. p. 191. ante correctionem Jungermanni, quem vide. Et meliorem scripturam sistunt duo libri Marciani in nostris. Ceterum αἱ ῥῖνες sunt *nares*, quæ vulgari loquendi usu appellantur τὰ ῥινά (Aristot. Physiogn. III. 57.). Vide de hoc Deminutivorum usu Lobeck. ad Phrynich. Eclog. p. 211. Partium nasi, quas continuo memorat Plotinus, appellationes exhibet idem Pollux II. 79. p. 192. Ceterum speciosa est lectio Medicei Δ: οὐχ ἢ οὐσα ἐν, neque vulgata tamen non bona.

p. 1295, 6. ἀλλ' ἔστιν ἡ λεγομένη ἐν τῷ παντὶ φιλία τοῦτο κ. τ. λ.] Philosophus noster V. 1. 9. p. 490. A. ita: τῷ δὲ Ἐμπεδοκλεῖ τὸ μὲν νεῖκος διαιρεῖ, ἡ δὲ φιλία ἐνοῖ. ἀσώματον δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο. Ubi de hoc placito Empedocleo diximus. Cf. etiam II. 4. 7. p. 162. ibiq. annot.

— 12. ἀτιμάσας] De tribus formis ἀτιμάζω, ἀτιμάω et ἀτιμώω vid. Suid. I. p. 371. Kust. Zonar. Lex. Gr. p. 337. (ubi in fragm. Æliani corrigendum est οὐκ ἠτίμασαν οἱ φαν.) Lexicon ap. Hermann. de emend. rat. Gramm. Gr. p. 340. Bast. Lettr. Crit. p. 101. Boisson. ad Philostr. Heroica p. 420. et Buttman. Gr. gr. ampl. §. 121. 4. II. p. 363. Singularis est Lexicographus in Bekkeri Anecdott. Grr. I. p. 207.

— 18. τὸ ἀγαθοειδές φησιν] Plato in Rep. VI. p. 509. a. cf. I. 2. 4. III. 8. 10. ibiq. annot. V. 3. 3. V. 3. 6. V. 6. 4. et 5.

p. 1296, 10. συνέθρανε] Ita scripsimus cum plurimis Codd. pro *συνέθρανε*, et illud marg. Ed. haud dubie etiam volebat, sed operæ non paruerunt. Hesych. II. p. 1308: *συνθρανεσθαι συντρίβεσθαι*. ubi Albertius in not. binos locos Dionis Cassii p. 392. et p. 628. Reimari laudat. Sed vid. Sturz. Lex. Xenoph. IV. p. 187. ibiq. Xenoph. Agesil. II. 14. et Euripid. Orest. 1569. 1571.

— 12. Διὸ καὶ εἴ τις αὐτὸν ἀπεικάζου] Ita scripsi pro ἀπεικάζει, quo Modorum ratio sibi constaret, propter sequentia *φαντάζοιτο—ὀράφῃ*.—Deinde retinui cum omnibus libris MSS. *ὡς φέγγει*. Margo

Ed. *ὡς φωτί*, quod pro interpretamento habendum. Videtur autem Plotino observatus esse hic locus Platonis in Phædone p. 110. B. p. 111. sq. Bekk.: *Λέγεται τοῦτον, ἔφη, ὧ ἐταῖρε, πρῶτον μὲν εἶναι τοιαύτη ἡ γῆ αὐτῇ ἰδεῖν, εἴ τις ἀνωθεν θεῶν αὐτῇν, ὥσπερ ἂν δωδεκάσκυτοι σφαῖραι, ποικίλη, χρώμασι διειλημμένη, ὧν καὶ τὰ ἐνθάδε εἶναι χρώματα ὥσπερ δείγματα, οἷς δὴ οἱ γραφεῖς καταχρῶνται*. Quæ docte illustravit Plotini non oblitus Wytttenbachius in annot. p. 304—307. et iterum attigit in Animadv. in Plutarch. de Ei Delphico p. 285. ed. Oxon.

p. 1297, 1. Χρῆ δὲ—*μεταβαίνειν—πρὸς τὸ ἄνω ἀίξαντα*] Plato Theæt. p. 144. b: *πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποι εἰσι καὶ ἄττοντες φέρονται ὥσπερ τὰ ἀνεμάιστα πλοῖα*: (quem locum ob extrema verba supra tractavi ad I. 8. 8.) Alcib. pr. p. 118. b: *διὸ καὶ ἄττεις ἄρα πρὸς τὰ πολιτικά*. Quod Olymp. reddit: *ὀρμῆς ἐπὶ τὰ πολιτικά πράγματα*, plane ut Hesych. in *διάττειν*, et Schol. Philostrati Heroic. p. 600. Boisson. Cf. annot. nostr. in Olympiod. p. 134. Adde Lexicogr. in Bekkeri Anecdott. Grr. I. p. 460. Republ. X. p. 621. 6. p. 515. Bekk. de animabus in corpoream vitam ruentibus: *καὶ ἐντεῦθεν ἐξαπίνης ἄλλον ἄλλη φέρεσθαι ἄνω εἰς τὴν γένεσιν, ἄττοντες ὥσπερ ἀστέρες*. De stellis, meteoris Clemens Alex. Protrept. p. 81. Potteri: *πῶς δαὶ καὶ οἱ διαίσσουτες καὶ οἱ κομῆται, διὰ πάθος ἀέρος γεγενημένοι*; Similiter Plutarch. in Agid. XI. p. 304: *ἐὰν—ἀστήρ διάξῃ*. Et Nonnus Dionyss. β. v. 192: *ἀστέρες αἰκτῆρες* et mox *διαίσσουσα ἀστεροπή*. Plutarch. de Anima in Fragm. vol. V. p. 724. Wytt. et in Stob. Florileg. CXIX. p. 604. (Vol. III. p. 465. ed. Gaisford.): *ὁ δὴ καὶ λόγον ἔχει, καταπερὶ κάμπης τινὸς ἀνείσης, οἷον ἐξάττειν καὶ ἀναθεῖν τὴν ψυχὴν ἀποπνέοντος τοῦ σώματος, ἀναπνέουσαν αὐτῇν καὶ ἀναψύχουσαν* (ubi ante Koenium, Valcken. et Gesner. legebatur: *ἐξάπτειν καὶ ἀναθεῖναι*.) Locum hunc similesque Plutarcheos attigi in Symbolica III. p. 569. sq. ed. alt. ubi, hæc verba cum Platonis Cratylo p. 399. D. componenda esse dixi, et *κάμπην* hoc quoque loco *erucam* esse, unde papilio excluditur, imagine de animæ humanæ vicissitudinibus usurpari solita. Philostrat. Vit. Apollon. IV. 42. p. 226. sq. Olear. de leone mansufecto: *οὐ γὰρ τὸ τῶν θνομένων αἶμα ἀνελεγχάτο, οἷδ' ἐπὶ τὰ διειρόμενα τε καὶ ῥα-*

χιζόμενα τῶν ἱερέων ἦγεν. Cod. Florent.—Schellershemi.: ἦπτεν. Leg. ἦπτεν, et ita plane emendavit Jacobs. (vid. Additamm. in Athen. p. 161. ad Frontonis Epistoll. Græce. in F. A. Wolfii Analectt. I. p. 116. et in Philostrati Imagg. p. 472.); cui conjecturæ cum nuper firmamentum accessisset Codicis Vratislaviensis, nunc alterum accedit Schellershemiani (Ex hoc eodem libro paullo ante Philostrato reddendum est λέοντα ἡμερον pro λ. ἡμερον.) Theodoretus de Providentia II. p. 505. Schulz.: ἴνα γὰρ μὴ νομίσης, αὐτόματον ἄττειν ἄνω τῶν ὑδάτων τὴν φύσιν, διδάσκει σε ὁ ποιητῆς κ. τ. λ.

p. 1297, 10. ἐνόει αὐτὸν πολλὰ μερίζων αὐτὸν παρ' αὐτῷ] Fic. expressit bis αὐτὸ, quod verum videtur, sed sine libris, qui partim offerunt αὐτὸν, mutare nolui. Cum libris autem deinde scripsi τῷ νοεῖν μὴ—δύνασθαι pro τὸ νοεῖν.

p. 1298, 5. Ὡσπερ δὲ ὁ ἥλιος τοῦ ὀρᾶσθαι—αἴτιος ὤν—οὕτω καὶ ἡ τοῦ ἀγαθοῦ φύσις αἰτία οὐσίας κ. τ. λ.] Rursus in mentem tibi revoca illum Platonis locum in Rep. VI. p. 509. a. ad quem te amandavimus in annot. in caput præcedens p. 708. B.

p. 1300, 2. διὰ μὲν τὸ πολὺ τῆς ζωῆς πολλὰ ὀρῶσθαι] Ficinus expressit ὀρῶσθαι. Libri vero non suffragantur. Igitur retinui vulgatam, quæ si vera est, hoc participium rursus pendet ex superiori ζωῆ.

p. 1301, 1. Ἄλλ' ἀγαθοειδῆ—καὶ ζωῆ καὶ νοῦς καὶ ἰδέα] Consuluimus huic loco partim auxilio bonorum librorum partim aptiore interpunctione. Ad argumentum conferenda sunt, quæ philosophus noster disputavit II. 1. 7. p. 102. A.

— 10. ἐπεὶ καὶ ἄλλο τὸ εἰς πρώτην ἐνέργειαν—δοθέν] Margo Ed. ἐπεὶ καὶ εἰς ἄλλο, et ita plures libri MSS. Ficinus expressit ἐπεὶ καὶ ἄλλο, εἰς ὃ ἡ πρώτη ἐνέργεια, cuius lectionis tamen in Codd. nullum vestigium. Quocirca in ejusmodi locis malo vulgata retinere, quam novando peccare.

p. 1302, 1. Ἄλλ' εἰ ἐν τῇ ζωῇ ἐκείνῃ ἐνόητο ἐξ ἐκείνου] Vat. ἐνόητο. Fic. expressit ἐν τὸ vel ἐνείη τὸ, [quod per Iotacismum oblitteratum videtur:] quod in ordinem recepissem, si vel unus liber consentiret. Proxime cum bonis libris dedi ὄντως pro ὄντος.

p. 1303, 1. καὶ τὸ συναμφῶ] Ed. vitiose καὶ τὸ συναμφότερον, pro quo recte margo Marciani B.

συναμφότερον. Sed nos tamen optimorum codicum lectionem dedimus. Philosophi sermonis causa hos locos apponere juvat: Lucian. Dialogg. Mort. III. p. 340. ed. Amst.: ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ σύνθετον.—ὁ μῆτε ἀνθρωπός ἐστιν—μῆτε θεός. καὶ συναμφότερόν ἐστι. Idem Prometh. V. p. 31: τί οὖν οὐχὶ καὶ ἔμπαλι γένοιτ' ἂν εὐμορφόν τι ἐκ δυοῖν τοῖν ἀρίστου ξυντεθέν, ὥσπερ ἐξ οἴνου καὶ μέλιτος τὸ ξυναμφότερον ἡδιστον. Schol. in Odys. θ. 1. ἡὼ explicans cum alios significatus enarrat, tum dicit esse eam τὸ συναμφότερον, ἡμέραν τε καὶ νύκτα. vel ut in Eustathio in Odys. p. 140. et 1430. est, τὸ ὅλον νυχθήμερον. Disertius Plato et suo more explicatius in Philebo p. 21. fin. p. 52. Stallb.: Πρ.: Οὐδέτερος ὁ βίος—ξμοιγε τούτων αἰρετὸς—φανῆ. Σωκρ.: τί δ' ὁ ξυναμφότερος—ἐξ ἀμφοῖν ξυμμιχθεῖς, κοινὸς γενόμενος; Πρ.: Ἡδονῆς λέγεις καὶ νοῦ καὶ φρονήσεως. Qui locus componi debet cum ejusdem philosophi Symposio p. 198. p. 402. Bekk.: πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐχ, ὥσπερ ἑνὴν, δύο, ἄρβρον καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν, κοινὸν ὃν ἀμφοτέρων τούτων—ἀνδρόγυνον γὰρ ἓν τότε μὲν ἦν. Est tamen etiam fere *utrumque simul* igiturque idem fere quod *συνάμφω*. Utriusque vocis exempla dat Schweigh. in Lex. Polyb. p. 585. Nos tamen germanice bene distinguimus: *συναμφότερον*: *von beyden Zusammen*, *συνάμφω*: *beyde Zusammen*. Luculenter Aristoteles Metaph. XI. 5. p. 221. Brandis.: καθάπερ γὰρ διηρημένων αὐτῶν οὐθέν μᾶλλον ἢ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις ἀληθεύεται, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῦ συναμφοτέρου καὶ τοῦ συμπεπλεγμένου καθάπερ μῖα τις καταφάσεως οὔσης οὐθέν μᾶλλον ἢ ἀπόφασις ἢ τὸ ὅλον ὡς ἐν καταφάσει τιθέμενον ἀληθεύεται. Idem ibid. p. 168:—ὁμοίως δὲ καὶ οἴους Ἀρχύτας ἀπεδέχετο ὄρους: τοῦ *συνάμφω* γὰρ εἶσω. οἶον τί ἐστι *ινημέια*; ἡμερία ἐν πληθει ἀέρος κ. τ. λ. Idem περὶ ἔρμην. XV. p. 69. extr. Sylb.: εἰ γὰρ ὅτι ἐκάτερον ἀληθές, εἶναι δεῖ καὶ τὸ *συνάμφω*, πολλὰ καὶ ἄτοπα ἔσται. Noster philosophus p. 165. A: ὅταν—τὰ μεμεγεθυσμένα νοῆ, ὡς σύνθετα νοεῖ ὡς γὰρ κεχωρισμένα καὶ ὅλως πεποιωμένα. τὸ ὅλον οὖν νοεῖ καὶ τὸ *συνάμφω*. Cf. etiam p. 600. B. et Olympiod. in Alc. pr. c. I. p. 3. extr.

— 10. Ἄρ' οὖν τῇ ἐφέσει καὶ τῇ ψυχῇ ἐπιτρέψομεν; κ. τ. λ.] Vide quæ supra ad p. 530. extremam ex Philebo p. 20. p. 46. sq. Stallb. item-

que ex Aristotel. Eth. Nicom. X. 2. ad hoc argumentum apposuimus. Cf. Stallbaumii Prolegg. ad Phileb. XXIII. LXVII. XC. Adde Platonis, quæ feruntur, Definitiones p. 413. a. p. 568. Bekk.: Ἀγαθὸν τὸ αὐτοῦ ἐνεκεν (sc. ἐφετόν). Contraria prorsus in Ciceronis de Finibus libro III. 8. 27. hæc sunt: “ Illud autem perabsurdum, bonum esse aliquid, quod non expetendum sit.” &c. Cf. ibid. IV. 6. 15, ubi de virtute cum summi Boni notione conjuncta. Atque ex his conijcere licet, quos philosophos hoc caput scribens refutare studuerit.

p. 1304, 8. κἂν ἄλλο φῶμεν αἴτιον, τὸν θεὸν] Philo Jud. Leg. Allegorr. III. p. 101. Mang. p. 284. Pfeiff.: ὁρᾷς ὅτι τὸν Εἴρ (Genes. XXXVIII. 7. ubi est Ἡρ, et ita Suid. et Zonar. in voc.) ἀποκτείνει οὐχ ὁ κύριος, ἀλλ' ὁ θεός; οὐ γὰρ καθ' ὃ ἄρχει καὶ ἡγεμονεύει δυναστεία κράτους αὐτεξουσία χρώμενος ἀναιρεῖ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καθ' ὃ ἀγαθότητι καὶ χρηστότητι χρῆται. Ὁ θεὸς γὰρ ἀγαθότητός ἐστι τοῦ αἰτίου ὄνομα, ἵνα εἶδῃς ὅτι καὶ τὰ ἄψυχα οὐκ ἐξουσία πεποιήκεν, ἀλλ' ἀγαθότητι, ἢ καὶ τὰ ἐμψυχα. Ἐδεῖ γὰρ εἰς τὴν τῶν βελτιόνων δήλωσιν γενέσθαι ὑποστήναι καὶ τῶν χειρόνων, ὑπὸ δυνάμεως τῆς αὐτῆς ἀγαθότητος τοῦ αἰτίου, ἢ τις ἐστὶν θεός. Ubi præstat, quod ex editt. et Cod. A. profert Pfeifferus αὐτεξουσία. Obiter monco ex Eustath. in Iliad. Δ. p. 335. laudari ἢ αὐτεξουσία, sed ibi p. 354. ed. Lips. legitur ἀτὸ ἐξουσία. Item in Indic. Initt. Philosoph. Platon. nostrorum laudatur αὐτεξουσία. Locus vero est Procli in Alcib. pr. p. 143. ubi recte legitur τὸ αὐτεξουσίον, quod sæpe etiam in Plotino obvium est. Ceterum Philo l. l. ut alias nonnunquam in hac quoque sententia de Deo Boni causa Stoicos philosophos sequi videtur, quorum hoc placitum fuisse discas ex Gatakeri notis in Mare. Antonin. II. 11. p. 47.

— 9. οὐ μὴν ἀποστατέον] Marg. Ed. et tres libri MSS. καὶ μὴν, quod expressit Ficinus: Sed denique. Mihi videtur παραδιόρθωσις, cum propter sequentia, tum quia Plotinus in ejusmodi quæstionibus non desistendum esse suis lectoribus acclamare solet.

p. 1305, 1. καὶ τοῦτο τὸ ἀγαθὸν θησόμεθα;] Ne forte credas Ficinum legisse κ. τοῦτο: nihil variant libri ipsi Medicei, et nihil frequentius in his Enneadibus, quam generis subita mutatio. Cum

eodem Fic. retinui θησόμεθα. Margo et haud pauci libri hic etiam habent στησόμεθα.

— 2. κρίνουσα μὲν δικαιοσύνην κ. τ. λ.] Color hujus loci ductus videtur ex nobilissimo Platonis loco de sortitione animarum in Reip. libro X. p. 617. p. 509. Bekk.

p. 1306, 5. Τὸ γὰρ οἰκείον, εἰ μὴ ἀγαθὸν εἴη, οἰκεῖον μὲν ἐστὶ, φεύγει δὲ τις αὐτό.] Diotima in Platonis Conviv. p. 205. E. p. 434. Bekk.: ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὐθ' ἡμίσεός φησιν εἶναι τὸν ἔρωτα, οὐθ' ὄλου, ἐὰν μὴ τυγχάνῃ γέ που, ὧ ἐταῖρε, ἀγαθὸν ὄν, ἐπεὶ αὐτῶν γε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμεσθαι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐ γὰρ τὰ ἑαυτῶν, οἶμαι, ἕκαστοι ἀσπάζονται, εἰ μὴ εἰ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν ἀλλότριον· ὡς οὐδὲν γε ἄλλο ἐστὶν οὐ ἐρώσιν ἄνθρωποι, ἢ τοῦ ἀγαθοῦ. Ad extrema adhibe Charmid. p. 163. C. Priora ante oculos habere videtur Porphyrius in Epistola ad Marcellam c. XXXIV. p. 36, cui nuper medicam manum adhibuit elegantissimus Jacobs. in Lectionibus Stobenss. p. 63. not.

— 14. καὶ τοῦ φωτὸς—γλιχόμενος] Quod in novo Thesaurο Stephan. Londin. p. 3004. sq. non consignatum reperio, Etymolog. Gud. p. 126. 49. 50: Γλιχόμενος, καρτερῶν ἢ ἐπιθυμῶν, παρὰ τὸ λίαν ἔχσθαι τιως. συντάσσεται μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς, illud me advertit. Utrum locus sanus, an legendum καὶ αἰτιατικῆς? Hoc censeo. Vid. Scholiast. Luciani ad Aëtion. p. 833. ed. Amst. (ad verba ἤκειν οἱ νομίσας τὸν καιρὸν, οὐ [ita corrigendum istud οὐ] μάλιστα ἐγλίχετο): γλιχομαι λίαν ἔχομαι. γενικῆ καὶ αἰτιατικῆ. Cf. Suid. I. p. 484. Kust. unde explendus est Zonaras p. 442. Constructionis rationem discas vel ex uno Demosthene. Vid. Reiskii Indic. Græcit. Demosth. p. 179. De constructione cum περὶ ambigitur. Vid. Cattierii Gazophyl. p. 96. et Steph. Thes. l. l. Antiphanes ap. Stob. Floril. p. 608. Vol. III. p. 473. Gaisford.:

— — — οἶδεις πάποτε,
ὧ δέσποτ', ἀπέθαν' ἀποθανεῖν πρόθυμος ὦν
τοὺς γλιχομένους δὲ ζῆν κατασπᾶ τοῦ σκέλους
ἄκοντας ὁ Χάρων, ἐπὶ τὸ πορθεῖόν τ' ἄγει—

ut egregie Valekenacrius hunc locum restituit. Iamblichus contra in Protrept. cap. VII. p. 42. Arcer. p. 110. Kiessl.: οὐδὲ δεῖ χρημάτων ἕνεκα πλεῖν ἐφ' Ἡρακλέους στήλας καὶ πολλόκις κινδύ-

νεύειν, διὰ δὲ φρόνησιν μηδὲν ποιεῖν (ita Cod. Memm. in ordine: in marg. ποιεῖν, quod posterius ed. Arcerii in ordine habebat) μηδὲ δαπανᾶν. ἢ (ἢ unus e Codd. in schedis nostris) μὴν ἀνδραποδῶδες γε τοῦ ζῆν, ἀλλὰ μὴ (abest ab uno libro) τοῦ (ita etiam nostri, ut Ciz. Edit. Arcerii male τὸ) ζῆν εἶ γλίχεσθαι. Dionys. Hal. de Compos. Verbb. XXII: ἐν μὲν δὴ τοῖς ὀνόμασι ταῦτα πειρᾶται διώκειν, καὶ τούτων γλίχεσθαι (Ita Aldina in Rhetorr. Grr. sed margo: γρ. γλίχεται " I. κ. τ. γλίχε," apud Goeller. p. 61. γλίχεται receperunt recentiores.)

p. 1307, 1. καὶ τοίνυν ψυχὴ λαβοῦσα εἰς αὐτὴν ἐκέλευε ἀπορροῆν—καὶ ὄντως περοῦται—τῇ μνήμῃ μείζον· κουφίζεται] Primaria hujus loci sententia ducta est e celebratissimo loco Phædri Platonici p. 251. B. p. 49. Bekk. cf. annot. nostrr. supra ad p. 54. D. 294. B. 297. A. et p. 691. A. Neque tamen prorsus ἀσύμβολος discedam ab hoc loco. Quod οἴστρων πίμπλαται dicit Plotinus: similiter verbum διοιστρέισθαι usurpatur de Centauris vini odore excitatis Diod. IV. 12. p. 258. Wessel.: συνέβη διοιστρηθῆναι τούτους. Eunapius in Excerptt. Histor. (in Nova Collect. Vatican. II. p. 258.) de Constantio adversus Julianum bellum meditante: καὶ διοιστρούμενος ὑπὸ φθόνου καὶ λύπης πρὸς τὸν ἐμφύλιον ἐξώγκωτο πόλεμον. Philostratus de Vita Apollonii I. 34. p. 42. Olear. de eunuchis: ἐπειδὴ γὰρ ἡ τομὴ τὸ ἀφροδισιάζειν ἀφαιρεῖται σφᾶς, ἀνείνται σφισιν αἱ γυναικωνίτιδες, κὰν ξυγκαθεῖδεν ταῖς γυναιξὶ βούλονται (βούλονται recte Cod. Sehellershem.) τὸ δὲ ἐρᾶν, εἶπεν, ἢ τὸ ξυγγίνεσθαι γυναιξὶν ἐκτετμήσθαι αὐτοῖς οἶε; ἄμφω, ἔφη· εἰ γὰρ σβεσθεῖη τὸ μόριον, ἕψ' οὐ διοιστρέεται τὸ σῶμα, οὐδ' ἂν τὸ ἐρᾶν ἐπέλθοι οὐδένα. Sequentibus adhibendus est elegans locus Nili Ascetæ περὶ ἀγνείας καὶ σωφροσύνης in Græcorr. Opuscul. Sententiosis ed. Jo. Conr. Orellii T. I. p. 352: Hinc fortasse medela parari potest loeo Taciti multis virorum doctorum conjecturis tentato, Annal. XIII. 44: " Tum, ut adsolet in amore et ira, jurgia, preces, exprobratio, satisfactio: et pars tenebrarum libidine seposita. Ex qua æstu incensus nihil metuentem ferro transverberat." Nemesianus Cyneget. 3. " mihi pectus ab æstro æstuat." Quid, si Tacitus scripsit: " Et quasi æstro incensus"—?

— 15. ᾧ μὴ ἐμπρέπει χάρις ἐπιθέουσα τῷ κάλ-

λει] De constructione et usu verbi ἐμπρέπει vid. Pierson. præfat. ad Mærin p. XLII. sq. et Valcken. ad Herodot. VII. 67. Euripidi nuper reddidit Jacobs. in Lectt. Stobb. p. 33. Himerii Orat. XV. 6. p. 680: ἴνα ὑπὸ τούτοις οὕτω γραφείτες (τραφέντες Wernsdorf. Tu vide de hac formula Wurmii Commentar. in Dinarehi Oratt. p. 135. sq.) τοῖς ἤθεσιν ἀττικοῖς λειμῶσιν ἐμπρέψωσι, καὶ τὰ κάλλη τῶν ἀγωγίμων ἐνθένδε λαβόντες οὕτως ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἀσκήσωσιν. Theodoretus de Provident. IV. p. 543: ἐπὶ τὴν γραμματικὴν βαδιούμαι τέχνην τῷ λόγῳ, ἢ τῶν ἄλλων ἐστὶ λογικωτέρα, καὶ ἐμπρέπουσα τῷ ζῳῶ τῷ λογικῷ. De verbo ἐπιθέειν dixi supra ad I. 6. 5. p. 54. II. 9. 6. p. 204. F. De symmetria tanquam pulcritudinis effectrice ipse noster philosophus disputat p. 50. dat p. 51. A: ὡς συμμετρία τῶν μερῶν—κάλλος ποιεῖ, ad quem locum multa collegimus in peculiari editione libri de Pulcritudine p. 146—152. Hic autem locus, quem nunc tractamus vel maxime tenendus est ad interiorem rationem pulcritudinis et gratiæ (χάριτος) et artium naturam cognoscendam.

p. 1308, 1. καὶ μήπω τοῦ προσώπου—μεμαρασμένον] Ita bonorum librorum ope correxi. Vid. supra ad p. 51. A. ad quem locum in peculiari editione laudavi Thueyd. II. 49. cum Scholiis, Isocrat. ad Dæmonie. p. 2. ed. Langii. Interpr. in Alciphron. I. p. 208. p. 268. Isidori Pelusiotæ Epistoll. V. 3. p. 554. A. et ipsum Plotinum infra p. 725. A.

p. 1309, 5. τοῦτο δ' ἀδύνατον] Conf. Luc. Holsten. et Conr. Orelli ad Sallust. de diis et mundo p. 99. sq.

— 6. Ἄ δ' ἄλλα λέγουσιν ἀγαθὰ, εἰς τοῦτο—καὶ τὰ ἄλλα ὅσα λόγον ἢ νοῦ ἢ ζωῆς μετέχει] Profecit hinc Sallustius de Diis et Mundo cap. 5: εἰ μὲν οὖν ἦν μόνον τὰ ὄντα, ἀγαθὰ δὲ οὐκ ἦν, ἀληθῆς ἦν ὁ λόγος. εἰ δὲ δι' ἀγαθότητά (fort. δι' ἀγαθότητός) ἐστὶ τε τὰ ὄντα, καὶ μετεῖληχεν ἀγαθοῦ ὑπερούσιον μὲν ἀγαθὸν δὲ εἶναι τὸ πρῶτον ἀνάγκη. Ad quem locum Luc. Holsten. p. 99. sq. ed. Orelli et Plotiniana hæc ad partes vocavit et vero Procli Instit. Theol. XII. ejusdem Theol. Platon. I. 18. p. 46. ejusdemque comment. in Remp. Dissert. 2. et 36. et in Timæum p. 109; denique Dionys. Areopag. De Divinn. nominibb. c. 4. In fine capitis Ficinum secutus verba εἰ δέ τι—εἶναι ab

hoc capite abscissa et in sequentis limine posita huc revocavi.

p. 1310, 10. ὃ τάχ' ἂν τις δυσχερατικὸς ἀνὴρ εἴποι, ὡς ἡμεῖς, ᾧ οὗτοι, τί δὴ ἀποσεμνύνετε τοῖς ὀνόμασι, ἄνω καὶ κάτω ζῶν ἄγαθὸν λέγοντες] Ita scripsimus auctoritate bonorum librorum, qui et ἡμεῖς et ἀποσεμνύνετε, sed ὄμμασι pro σόμασι editionis exhibent. Hoc quidem expressit etiam Ficinus suo isto *spcctando*. Sed nimis religiosus videar, si hoc ipsum intactum relinquam. In ordinem tamen recipere conjecturas sine librorum suffragio ceteroqui non facile audeo. Sed cum haud dubie Plotinus scripserit ἀποσεμνύνετε τοῖς ὀνόμασι, hoc recepi. De hac confusione et alii egerunt, in his vir summus Porson. ad Euripid. Orest. 1081. et ipse nuper ad Olympiodor. in Alcib. pr. p. 281. Unum locum addo ex ipso Platone Phædon. p. 83. A. p. 56. Bekk.: ἐνδεικνυμένη ὅτι ἀπάτης μὲν μεστή ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων σκέψις. Iamblichus Protrept. XIII. p. 79. Arc. p. 198. Kiessl. qui Platonis verba exhibet: ὅτι ἀπάτης μεστή (μὲν omissum in binis libris meis, sed recte interpositum e Platone a Kiessl.) ἢ διὰ τῶν ὀμμάτων (unus liber meus et unus Bekkeri in Var. Lect. Platon. ὀνομάτων) σκέψις. Videamus de usu vocabuli: Plato Apolog. 17. p. 89. sq. Bekk.: οὐ μέντοι, μὰ Δί', ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κεκαλλιεπημένους γε λόγους, ὥσπερ οἱ τούτων, ῥήμασί τε καὶ ὀνόμασι, οὐδὲ κεκοσμημένους, ἀλλ' ἀκούσεσθε εἰκὴ λεγόμενα τοῖς ἐπιτυχούσιν ὀνόμασι. Sympos. p. 198. p. 419. Bekk.: τὸ δὲ ἐπὶ τελευτῆς τοῦ κάλλους τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων τίς οὐκ ἂν ἐξεπλάγη ἀκούων; Phædr. p. 234. a. p. 16. Bekk.: ὁ λόγος; οὐχ ὑπερφυῶς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασι εἴρηται; Menex. p. 235. a. p. 378. Bekk.: κάλλιστά πως τοῖς ὀνόμασι ποικίλλοντες γοιτεύουσιν ἡμῶν τὰς ψυχάς.—Ὄνομάτων καινοτομία etiam Platonium. Usurpat Libanius; cui hac data occasione foedam maculam eluere possum. Laudat Epistolæ MDC p. 727. Wolfii facundam orationem Basilii: ἢ γλῶττα γάρ μοι τούτων ἐθὰς οὐκ ἦν, ἀλλ' ὥσπερ εἰ τινα κρημνὸν διοδεύοντος πληγείσα τῇ τῶν ὀνομάτων καινοτομίᾳ ἐμοὶ τῷ πατρὶ ἔλεγε· πάτερ οὐκ ἐδίδαξας. Ὅμηρος οὗτος ἀνὴρ, ἀλλὰ Πλάτων, ἀλλ' Ἀριστοτέλης, ἀλλὰ Σουσαρίων ὁ πάντα ἐπιστάμενος. καὶ ταῦτα μὲν ἢ γλῶττα. Nimirum fingit Libanius hæc sibi patri (i. e. magistro Basilii) linguam exprobrasse. Omitto leviora. Pro Σου-

σαρίων alii libri Σουδαρίων. Wolfius de Susarione laudat Bentleium. Sed a Bentleio discere poterat, Susarionem antiquissimum comicum ea auctoritate non fuisse, ut juxta Homerum, Platonem, Aristotelem locum habere possit, adeoque dici ὁ πάντα ἐπιστάμενος. Quid queris? Veram lectionem præstat Codex Palatinus Heidelberg. noster nr. 356: ἀλλ' Ἀριστοτέλης—ἀλλὰ σοῦ γὰρ μεῖζον. Nimirum nominibus Homeri, Platonis, Aristotelis addit lingua: sed enim te major, et qui omnia callet, indidit Basilio illam eloquentiam. Nisi malueris evadere Libanium, poetica forma usum: σοῦ γὰρ ἀρείων, ad istum errorem procliviores reddidisse librarios. Illuc revertor. Verbum ἀποσεμνύνειν a Platone potuit summis Plotinus. Vid. Theat. p. 168. d: ἀποσεμνύνων τὸ πάντων μέτρον. Iamblich. de Mysterr. I. 21. p. 38: καὶ τὰ μὲν ὡς θεῖα ἀποσεμνύνειν, τὰ δὲ ὡς ἀνθρώπινα γενέσθαι ἡγείσθαι ἐνκαταφρόνητα. ubi Cod. Gothan. et Vindob. respuunt γενέσθαι. Recte. Aldam locos propius accedentes ad Plotiniani loci similitudinem. Plato Phædr. p. 244. d. p. 36. Bekk.: οἰονιστικὴν ἐπωνόμασαν. ἦν γὰρ οἰονιστικὴν τῷ ᾧ σεμνύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν. Dio Cass. LX. 5. p. 943: οὕτω δὲ δὴ τοὺς πατέρας ἀποσεμνύνας αὐτὸς οὐδὲν ἕξω τῶν ὀνομάτων τῶν εἰς τὴν ἀρχὴν φερόντων ἐδέξατο. Basiliius M. in Hexaem. 2: οἱ τούτῳ τῷ ὀνόματι αὐτὸν (τὸν ἀνθρώπον) ἀποσεμνύνοντες. Max. Tyr. Diss. XXIX. 1. p. 69. Reisk.: ἔχεις εἰπεῖν, τίνας ὀνομάζει Ὅμηρος—διογενεῖς—καὶ λαῶν ποιμένας, καὶ ἄλλα, ὅσα ποιητὴν εἰκὸς ἀποσεμνύνοντα τοῖς ὀνόμασι ἀρετὴν ἀνδρός. Formula ἄνω καὶ κάτω nec minus Platonis lectorem arguit. Gorg. p. 493. a: τῆς δὲ ψυχῆς τούτο—τυγχάνει δὲ οἶον ἀναπέθεσθαι καὶ μεταπίπτειν ἄνω καὶ κάτω, ubi vid. Heindf. p. 157. cf. 115. et ad Theat. p. 320. adde Stallbaum. ad Phileb. p. 127. Jo. Chrysost. Tom. III. p. 445. VI. p. 275. C. T. X. p. 669. B. Theodoretī Epistol. 86. p. 1157. Schulz. quem locum adscribam, quia ad Plotiniani loci similitudinem propius accedit: τί δὴ ποτε ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς βρενθυόμενοι δικαίωμασι καὶ ἄνω καὶ κάτω περὶ τοῦ νόμου διαλεγόμενοι τὴν ἐντεῦθεν ἀφέλειαν οὐ προσδέξασθε; Quocirca Plotini locus ita vertendus est: “Vos, o viri, quid igitur magnifice celebratis verbis ul- tro citroque vitam Bonum dietitantes?” ὡς post verba dicendi non tam frequens, quam ὅτι, sed

tamen et ipsum bonis scriptoribus usurpatum docent collecta a Vigerio p. 564 et a Matthia in Gramm. gr. §. 539. 1. ed. alt.

p. 1311, 1. ἢ τί ἂν διαφέρου ἐν τῷ εἶναι ἢ ὄλως μὴ εἶναι—καὶ τὸν φόβον τῆς φθορᾶς κ. τ. λ.] Hæc admonent Ciceronis in Tuscull. I. 6: “M. Ubi sunt ergo hi, quos miseros dicis? aut quem locum incolunt? Si enim sunt, nusquam esse non possunt. A. Ego vero nusquam esse illos puto. M. Igitur ne esse quidem. A. Prorsus isto modo; et tamen miseros ob id ipsum quidem, quia nulli sunt.” Quem vero ista obhicientem Plotinus introducit h. l. is ex Epicureorum sententia videtur argumentari, qui et in voluptate felicitatem ponebant, et illud jactare solebant: Ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. Wytttenb. ad Platon. Phædon. p. 142—144. Proxime tamen respicit Calliclis et similium placita, quæ Socrates in Gorgia redarguit. Quo pertinent etiam ea, quæ de φιλία (amicitia) hîc leguntur. Vid. Gorgiam p. 507. e. p. 133. Bekk. An respexit Plotinus Timæi Platonici locum, ubi de φιλία Universi agitur p. 32. e. p. 29. Bekk. (quem locum laudat etiam Eubulus advers. Aristotelem in Ang. Maii Collect. Vatican. II. 674, qui etiam συνδῆσαντος habet, neque igitur patrocinator conjecturæ Lindavii συμφύσαντος).

— 5. Πλάτων—ἐν τῷ Φιλήβῳ] Obversatur Plotino nobilis illa disputatio in eo dialogo p. 22. sq. p. 154. Bekk.:—οὐδὲ γὰρ ὁ σὸς νοῦς, ὦ Σώκρατες, ἔστι τὰγαθόν, ἀλλ’ ἔξει πού ταῦτα ἐγκλήματα κ. τ. λ. Cui loco non adhibitum miror Plotinum a Stallbaumio p. 54. sq. cum tamen philosophus noster de consilio Platonis et de ejus sententiis exponat. Comparanda autem est cum illa altera disputatio in Platonis Gorgia p. 506 sq. p. 130 sqq. Bekk.: Σω. Ἄκουε δὴ ἐξ ἀρχῆς ἐμοῦ ἀναλαβόντος τὸν λόγον. Ἄρα τὸ ἡδὺν καὶ τὸ ἀγαθὸν ταῦτόν ἐστιν; κ. τ. λ.

p. 1313, 6. παρὰ τῶν ζώων ἢ ἐπιμέλεια καὶ ἢ κήδευσις] Ita margo et libri MSS. optimi pro ζῶων et ἐπιμέλεια. Substantivum κήδευσις adji-ciendum exemplis, quæ nuper ad Stephan. The-saur. collegerunt viri docti et consignandum in Schneideri Lexico. Usurpatur autem hoc genus vocum proprie de cura mortuis impertiri solita, Zonar. Lex. 1204: κήδεια. ἢ ταφή· καὶ ἢ συγ-γαμβρία. Plura ex Grammaticis collegit Heynius

ad Iliad. ψ. 160. in quibus etiam ipsa vox κή-δευσις occurrit. Jungitur autem ἐπιμέλεια cum hujus familiæ vocabulis. Dio Cassius XLIII. 17. sub fin. p. 353. Reimar.: τὴν μὲν πρόνοιαν τὴν τε κηδεμονίαν τὴν παρ’ ἐμοῦ καρπούμενοι.—καὶ ἐγὼ ὡς παιδῶν ὑμῶν ἐπιμελώμαι. Dio Chrysost. Orat. LIII. p. 556. C. p. 279. Reisk. de Jove tanquam hominum patre:—ὡς δέον τὴν τῶν βα-σιλέων ἐπιμέλειαν πατρικὴν καὶ κηδεμονικὴν εἶναι. Theodoretus in Ezech. XXXVI. Vol. II. p. 993: ἐπειδὴ γὰρ αὐτοὺς δίκην προβάτων ὑπὸ τὴν ἐμὴν ἀφώρῃσα κηδεμονίαν, ποιμενικῆς αὐτοῖς ἐπιμελείας μεταδώσω. Mox etiam ἀμετανόητον tanquam tertium exemplum hujus usus consignandum in Lexicis est.

— 15. οἶον ἐπὶ τῷ παιδί ὅτι πάρεστιν ἴδεσθαι] Ne forte quis putet, minus recte acceptum hunc locum a Ficino esse, et cogitandos esse pueros, quos qui in deliciis habent semper secum esse optant, et ut in Platonis Symposio est p. 192. p. 408. Bekk.: ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι ὅτι μάλιστα ἀλλήλοις, ὥστε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολεί-πεσθαι ἀλλήλων. et in Charmide p. 155. e: καὶ ἐνόμισα σοφώτατον εἶναι τὸν Κριτίαν τὰ ἐρωτικά, ὃς εἶπεν ἐπὶ τοῦ καλοῦ λέγων παιδός κ. τ. λ.—pri-mum ejusmodi interpretatio Attico potius et li-beræ rei publicæ æquali scriptori accommodata esset—deinde ad rerum venerearum mentionem in sequentibus demum transgreditur Plotinus. Ceterum tenendus est ex loco laudato Charmidis indefinitus usus Articuli etiam ad nostrum lo-cum; de quo usu ibid. Heindorf. egit. Cf. Matth. Gr. gr. §. 267. In extremis vero verbis illud τε uncinis inclusi, in Latinis, et adjecti om-nino: illud feci, ut femina cogitetur, quod re-quirit vocula ἦ: hoc, ut ne quis illud δρῶντα referat ad concubitum.—Supra p. 321. F. 322. A: ἐργασίαν de perficiendo opere venereo usurpavit ipse Plotinus, quod alibi est quæstus meretricius. (Vid. Valcken. ad Herodot. I. 93.) Ipse con-cubitus est ἔργον πορνείας Gregorio Nazianzeno: περὶ βλέψεως ἐμπαθοῦς in Cod. Heidelb. nr. 356. ubi Theologus ita: εἶδον κάλλος γυναικὸς βασα-νίζον μου τὴν διάνοιαν καὶ τὴν σωφροσύνην. καὶ τὸ μὲν ἔργον πορνείας διέφυγον, τὴν δὲ ἐμμουτοῦ παρ-θενίαν ἐμόλυνε κατὰ διάνοιαν καρδίας.—Ceterum Plotinus videri potest h. l. ad Platonis verba Re-publ. VI. p. 505. p. 313. respicere:—ἀγαθὰ δὲ

οὐδενὶ ἔτι ἀρκεῖ τὰ δοκοῦντα κτᾶσθαι, ἀλλὰ τὰ ὄντα ζητοῦσι, τὴν δὲ δόξαν ἐνταῦθα ἤδη πᾶς ἀτιμάζει.— Καὶ μάλα.

p. 1314, 6. *κἂν ἐθέλη αὐτὸ, καὶ χαίρη τῷ ὁμοίῳ*] Margo ed. et aliquot scripti libri: *κἂν ἔχη*. Ficinus utramque lectionem in sua versione conjunxit. Non male, opinor. Ceterum illud proverbium huc pertinet: *ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει*, ut exprimitur in Platonis Convivio p. 195. b. vel prouti aliis in locis aliter effertur. Vid. Lysid. p. 214. Ast. ad Phædr. p. 336. Zell. ad Aristot. Ethic. Nicomach. VIII. 1. 4. p. 333. Ciceron. de Senect. III. init. ibiq. Gernhard. p. 15. sq.

p. 1315, 1. *Διὸ καὶ μᾶλλον οἰκείωσις πρὸς αὐτοὺς—τοῖς μᾶλλον ἀγαθοῖς*] Hanc sententiam copiosius exponit Plato in Gorgia p. 507. sq. p. 132. sq. Bekk.

— 5. *εἰ ὅπου μῆδαμῶς ἐνὶ ἄλλο τὸ δὲ ἄλλο—ἀγαθὸν ἔστω ἐαντῷ*] Ita scripsimus cum Fic. et optimis Codd. pro ἐνὶ, ex qua depravatione factum puto, ut postea ante ἢ οἰκείωσις adderetur ἔστω, quod propterea uncis inclusimus. Fic. aliter huic loco consulere studuit, nimirum interponendo καὶ ante ἀγαθὸν ἔστω αὐτῷ.

— 10. *ἀλλὰ τὸ μὲν εἰ μὴ ἐποιεῖτο ἡδονῇ*] Ad τὸ μὲν intellige κτᾶσθαι τὸ ἀγαθόν. “Sed etiamsi adipisci Bonum (adeptio Boni) non cum voluptate perpetraretur.”

p. 1316, 4. *Ἀλλὰ τοῦ εἶδους ἐπελθόντος ὡσπερ ὀνείρατος ἀγαθοῦ*] Ante oculos habet philosophus Lycopolites illam materiæ descriptionem, quam Plato mirifice exegit in Timæo p. 49. sqq. ubi de materia et alia multa dicuntur, et vero hæc: (p. 51. p. 62. Bekk.) *μεταλαμβάνον δὲ ἀπορώτατά πη τοῦ νοητοῦ*. Somni similitudo et ipsa Platoni usitata est, ut eodem dialogo p. 52. p. 64. Bekk., quamquam ibi quidem paullo aliter. Cf. Plotinum quoque supra p. 164. E. p. 175. C. p. 367. G.

— 14. *τὸ δ' ἐπὶ μᾶλλον—καὶ νοῦς ψυχῆς*] τὸ ἀγαθὸν ἂν προσχωροῖ τῷ τῆς ψυχῆς ἐναντίῳ, καὶ οἶον καθαιρομένῳ.] Fic. expressit δ' ἔτι, et ita correctum est in Med. A. (Fort. Plotinus dedit δ' ἐπὶ i. e. ἐπεστι); deinde τῷ τῆς ὕλης ἐναντίῳ (et proxime Darmst. exhibet: ὅ,τι ψυχῆς ἀποσιθ. pro ὕλης); Ego nihil mutavi, nisi προσχωροῖ in προσχωροῖ, quod boni libri præstabant. Et sa-

num videatur τῷ τῆς ψυχῆς ἐναντίῳ cogitanti, animam in inferiora inclinari et cupere sensibilibium rerum oblectamenta, quæ ipsum Bonum aspernetur ac refugiat. Universo autem huic loco interpungendo consului.

p. 1317, 8. *καὶ μὴ κινεῖσθαι, ἀλλ' ὡς μετὰ τὸ αὐτὸ ἔχειν' ὁ—ἐνδεεῖ*] Fic. expressit κ. μ. κινεῖσθαι ἄλλως, quod verum videtur, neque tamen librorum suffragium habet.

— 13. *τὸν ἀντίτυπον λόγον ἀπωσαμένους. ἔστι δὲ οὗτος.*] Vide supra laudatos locos Platonis in Philebo p. 22. sq. p. 154. sqq. Bekk. et in Gorgia p. 506. sq. p. 130 sqq. Bekk. et quæ Plotinus ipse istos dissentientes philosophos dicere facit sub finem capitis XXIV. p. 716. C. D. E. ibiq. annot.

p. 1319, 2. *Τὸ μὲν οὖν οἶεσθαι τὸ ἀγαθὸν ἐκ τε τοῦ νοῦ—τιθέντος*] Vid. Platonis locum laudatum, videlicet in Philebo p. 22. sqq. p. 154 sqq. Bekk.

p. 1320, 3. *τὸ μεθυσθεὶς ἐπὶ τοῦ νέκταρος, καὶ ἐπὶ δαῖτα—ἐστίασι*] Plato Symposio p. 203. p. 429. Bekk.: *ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, εἰσιτιῶντο οἱ θεοὶ, οἳ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος. ἐπειδὴ δὲ ἐδείπνησαν κ. τ. λ.—ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος κ. τ. λ.* quem locum supra copiose tractavit Plotinus III. 5. 5. 7. 8. 9. III. 6. 14. *Δαῖς* autem quoties memoretur de diis in Iliade et Odyssea, putidum sit exemplis commonstrare. Cf. etiam Platon. Phædr.: *ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτα καὶ ἐπὶ θοίνῃ ἴωσι (θεοὶ)* [p. 247.] —*καὶ τὸ μεῖδῃσε πατήρ* est Iliad. ε. 426. ο. 47.

— 8. *Διὸ καὶ ἀλήθειαν τῷ μίγματι προστίθησι*] Plato Philebo p. 60. sqq. p. 200. sqq. Stallb. unde hæc tantummodo arpono: *Σω. οὐκοῦν εἰ τὰληθέστατα τμήματα ἐκατέρας ἴδοιμεν πρῶτον ξυμμίξαντες, ἄρ' ἴκανὰ ταῦτα ξυγκεκραμένα τὸν ἀγαπητότατον βίον ἀπεργασάμενα παρέχειν ἡμῖν, ἢ τινος ἔτι προσδεόμεθα καὶ τῶν μὴ τοιούτων;*

p. 1321, 7. *ὡς μὴ λείπεσθαι κατὰ δύναμιν θέλει* (ita optimi libri. Ed. ἐθέλει cum aliis) *τῇ τοῦ ἐρωμένου σωφροσύνῃ*] De constructione vid. Thom. Magistr. cum interpret. p. 160. ed. Bernard. Habet autem θέλει h. l. vim majorem studii et cupiditatis. Nos: *um ja nicht zurückzubleiben*, vel: *angelegentlich wünschend nicht zurückzubleiben*. De qua vi verbi hujus vid. Wesseling. ad Herodot. IX. 14. Markland. ad Lysiam I. p. 152. p. 616. Reiskii. Plato Convivio de So-

crate p. 220. A: καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων—πάντας ἐκράτει. Argumentum quod attinet et colorem, imitatus videtur Platonem Plotinus. Ille enim de Legg. VIII. p. 836. d: p. 91. Bekk.: ζητούμεν γὰρ αἰεὶ διή τι τῶν τιθεμένων πρὸς ἀρετὴν φέρει καὶ τί μὴ. φέρε δὴ, τοῦτο ἐὰν συγχωρώμεν καλὸν ἢ μηδαμῶς αἰσχρὸν, νομοτεθείσθαι τὰ νῦν, τί μέρος ἡμῖν ξυμβάλλουτ' ἂν πρὸς ἀρετὴν; πότερον ἐν τῇ τοῦ πεισθέντος ψυχῇ γιγνόμενον ἐμφύσεται τὸ τῆς ἀνδρίας ἡθος, ἢ ἐν τῇ τοῦ πείσαντος τὸ τῆς σώφρονος ιδέας γένος; ἢ ταῦτα μὲν οὐδεὶς ἂν πεισθείη ποτέ, μᾶλλον δὲ ἅπαν τούτου τούναντίον τοῦ μὲν ταῖς ἡδοναῖς ὑπέικοντος καὶ καρτερεῖν οὐ δυναμένου ψέξει πᾶς τὴν μαλακίαν, τοῦ δ' εἰς μίμησιν τοῦ θήλεος ἴοντος τὴν τῆς εἰκόνας ὁμοιότητα ἀρ' οὐ μέμψεται; In Symposio item de legibus ad amorem spectantibus disputat Pausanias p. 184 sq. Unde hæc tantum adscribam p. 392. Bekk.: ὅταν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικὰ, νόμον ἔχων ἐκάτερος, ὁ μὲν χαρισσάμενος παιδικοῖς ὑπηρετῶν, ὁτιοῦν δικαίως ἂν ὑπηρετεῖν, ὁ δὲ τῷ ποιῶντι αὐτὸν σοφὸν κάγαθόν δικαίως αὐ ὁτιοῦν ἂν ὑπουργεῖν, καὶ ὁ μὲν δυνάμενος εἰς φρόνησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι, ὁ δὲ δεόμενος εἰς παιδείαν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν κτᾶσθαι. Cf. Euthydem. p. 282. b. p. 414. Bekk. nisi quod in loco Plotini *amatius* tanquam temperantiæ reliquæque virtutis particeps comparet. Cf. etiam Xenophontis Sympos. c. VIII. §. 15 sqq.

p. 1321, 14. ὑπεροψίαν τῶν τῆδε ἔχει—ὑποψίαν ἔχει πρὸς αὐτά.] Dicitur Ficini etiam posteriori loco in suis libris legisse ὑπεροψίαν. Neque tamen in Medicis magis quam in aliis hujus varietatis ullum vestigium. Secundo autem loco est: anima *suspicionem habet de pulcris*, quæ in hoc mundo sunt.—Mox ὅτι ἐν σαρκὶ καὶ σώμασιν ὄρα αὐτὰ ὄντα. Plato Conviv. p. 211. p. 444. Bekk.: οὐδ' αὖ φαντασθήσεται αὐτῷ τὸ καλὸν οἶον πρόσωπόν τι οὐδὲ χεῖρες οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν σῶμα μετέχει· et p. 445: τί δῆτα, ἔφη οἰόμεθα, εἴ τῳ γένοιτο αὐτὸ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινές, καθαρὸν, ἄμικτον, ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε ἀνθρωπίνων κ. τ. λ. Cf. Plotinum supra p. 505. A. (c. 9.)—Mox μὴ γὰρ ἂν τολμησάι ἐκέλευα—ἐμβήναι: Non enim *audere* ea immergere se *τολμᾶν* enim, ut Latinum *tolerare*, sæpius est *audere* etiam apud Platonem. Cf. J. A. Ernesti ad Taciti Ann. III. 3. In hac doctrina de lapsu superiorum ad hæc infima

cogitanda insuper est illa *τόλμα* s. *audentia* Pythagoreorum et vero Platoniorum; de qua vide quæ supra posui p. 481. extr.—In seqq. plurimorum Codd. auctoritate substitui: ἐπιθέον vitioso ἐπιθετέον. Vid. modo cap. proximo p. 721. C: οἶον τὸ ἐπιθέον. De hoc verbo plura dixi ad I. 6. 5. p. 54. A.

p. 1322, 4. καὶ ἐπερρώσθη—πληρωθείσα] Sophocli. Œdip. Colon. 661: κείνους δ' ἴσως κεί δειν' ἐπερρώσθη λέγειν· ubi est *ρώμην* ἔλαβε. Vid. Elmsley p. 171. infr. Plotinus rursus Platonem imitatur: Symposio p. 210. d. e. p. 443. Bekk.: —ἔως ἂν ἐνταῦθα ῥωσθεῖς καὶ αὐξηθεῖς κατ' ἴδην τινὰ ἐπιστήμην μίαν τοιαύτην, ἣ ἔστι καλοῦ τοιοῦδε; quem locum etiam Proclus ante oculos habuit in Alcib. pr. p. 246.

— 9. καλὸν μὲν ὧδὲ μένει;] Hæc admonent verborum Petri cum Christo divina specie apparenti dicret: καλὸν ἔστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι. Evang. Matth. XVII. 4. Marc. IX. 5. Luc. IX. 33.

— 16. ὁ δὲ μηδεὶς ἐποίησε τίς ἂν ποιήσειε;] Ex versione Ficini conjicias: τί ἂν τις ποιήσειε; Neque tamen libri scripti suffragantur.

p. 1323, 13. ἐράσμιον δὲ ὄν—τὸ κάλλος.] Cf. Platonis Phædrus p. 250. p. 47. sq. Bekk.: ubi et alia et hoc sub finem paginæ: νῦν δὲ κάλλος μόνον ταύτην ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασμιώτατον.

— 15. ὥστε ἀρχὴ κάλλους καὶ πέρας κάλλους κ. τ. λ.] Cf. supra I. 6. 9. p. 58. A: καὶ πηγὴν καὶ ἀρχὴν τοῦ καλοῦ cf. Platon. Hipp. maj. p. 289. d. Pro fontibus autem universæ hujus disputationis habendi sunt Platonis loci in Philebo p. 64. C. et in Convivio p. 211. a. b. c. in Rep. VI. p. 509. Unde etiam fluxerunt, quæ leguntur ap. Iambli. περὶ κωνῆς μαθ. ἐπιστ. in Villoison. Anecd. II. p. 191. apud Proclum in Theol. Plat. III. 18. p. 151. cf. II. 4. p. 90. apud Damascium περὶ ἀρχῶν p. 233. Cf. Plotin. et I. I. p. 58. A. B. et p. 555. sq. unde rursus profecit Dionysius Areopagita de Divinn. nominib. c. IV. p. 558. sq. Hunc ipsum autem, quem tractamus, scriptoris nostri locum attigit Brueker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 397.—Quod vero proxime præcedit *ἄνθος ἔστὶ κάλλους καλλοποιόν*, et ipsum Platonis est vocabulum (Vid. Sympos. p. 183. E. Cf. Heusdii Specim. Crit. ad Platon. p. 114. sq.) multorum deinceps imitatione

celebratum. Sufficit hæc bina adscribere: Proclus in Timæum p. 330: ἄνθος νοερόν. Olympiodor. in Alcib. pr. II. p. 109: κάλλος τὸ ἄνθος τοῦ εἶδους.

p. 1324, 5. Διὸ—φευκτέον—ἵνα μὴ ἐκπέσῃς—εἰς τὸ—καλὸν λεγόμενον] Philosophus noster I. 6. 8. p. 56. E. F: ἴτω δὴ καὶ συνεπέσθω εἰς τὸ εἶσω ὁ δυνάμενος, ἔξω καταλιπὼν ὄψιν ὀμμάτων, μὴδ' ἐπιστρέφω ἀὐτὸν εἰς τὰς προτέρας ἀγλαίας σωμαίων· ἰδόντα γὰρ δὴ τὰ ἐν σώμασι κατὰ μήτι δεῖ προστρέχειν, ἀλλὰ γνόντας, ὡς εἰσι εἰκόνας καὶ ἴχνη καὶ σκιαὶ, φεύγειν πρὸς ἐκείνο, οὗ ταῦτα εἰκόνας.

— 9. ὡς δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην—καίτοι κατὰ ὄντα] Reposui in Latinis extrema verba, quæ a reliquis sejunxerat Ficinus, suo loco.—Plato Conviv. p. 209. p. 440. Bekk.: πολὺν δὲ μεγίστη, ἔφη, καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως ἡ περὶ τὰς τῶν πόλεων τε καὶ οἰκίσεων διακοσμήσεις, ἣ δὴ ὄνομά ἐστι σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη. Sed etiam in sequentibus observatus est Plotino egregius ille epilocus orationis Socraticæ sive Diotimæ in eodem Symposio p. 211. sq. p. 444—446.

p. 1325, 7. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν ἐραστῶν (ed. male ἀρετῶν) πάθος, ὡς ἔως—ἐν ἐκείνῳ τῷ τὸν (ed. τὸ, sed pertinet ad sequens τύπον, quæ ratio constructionis non rara in his libris) αἰσθητὸν ἔχοντι, οὐπω ἐρᾷ.] Videntur pugnare hæc cum Plutarehis Symposiacon V. 7. p. 681. A. B. p. 790. Wyttenb.: καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἃ δὴ μέγιστα καὶ σφοδρότατα παθήματα τῆς ψυχῆς ἐστίν, ἀρχὴν ἢ ὄψιν ἐνδίδωσιν· ὥστε ῥεῖν καὶ λείβεσθαι τὸν ἐρωτικὸν, ὅταν ἐμβλέπῃ τοῖς καλοῖς οἷον ἐρχόμενον εἰς αὐτούς. Neque tamen reapse pugnant.

— 10. βλέπειν δὲ ζητεῖ τὸ ἐρώμενον, ἵνα ἐκείνο ἐπάρδῃ μαραινόμενον] Supra II. 9. 3. p. 201. D. ad verba καὶ ἄρδεται τούτῳ τῷ φωτὶ hujus formulæ originem et imitationes aliquot attigimus. Addamus paucula ad verbum compositum facientia. Lucianus de Gymnass. XXVI. p. 909. Wetst.: πολὺν τὸ θερμὸν τὸ ἐνδοθεν ἐπιρρέον—ἀποπληροῖ εὐθὺς ἐπάρδον τῇ ἀκμῇ, καὶ ἀκαμάτους ἐπιπλεῖστον παρέχεται. Idem in Amoribus XLV. p. 448: τοιαύταις ἀρεταῖς ἀπαλὴν ἐτι ψυχὴν ἐπάρδων. Heraclides Allegorr. Homerr. p. 2. ed. Schow.: τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ (Ὁμήρου) καθαπερὲι ποτίμῳ γάλακτι τὰς ψυχὰς ἐπάρδομεν· cuius loci rationem demum expellit Boissonadius ad Phi-

lostrati Heroica p. 311. Himerius Orat. XIV. 35. p. 668: τὰ δὲ ἰμῶν πτερὰ Μοῦσαι μὲν ἔφυσαν ἐν μνημοσύνης (leg. ἐν Μνημ.) κήποις, ἔθρεψαν δὲ Ὁραὶ καὶ Χάριτες, ἐκ πηγῶν Ἀληθείας ἐπάρδουσαι. Non admonuit nos Platonis Wernsdorfius, et tamen fortasse his firmari potest lectio in Phædro p. 246. e. p. 41. Bekk.: τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστα τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα. Ita omnes libri Platonis hoc loco: contra omnes ἄρδεται secundo loco p. 251. b. Sed plurimi Codd. Procli in Alcib. pr. p. 29. ed. nostr. e primo quoque loco laudant ἄρδεται. Himerius Eclogg. XXXII. 2. p. 300: Αὐτὸς τε φυτεύει τῷ φυτῷ τοῦτῳ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀττικὰ ἐπάρδων τὰ νάματα, Theodoretus Hist. Religios. p. 1202:—ἀπήλασε μὲν τῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου γαιμάτων γειτονεύοντος, καὶ τὴν Καππαδόκων ἀρδεύοντος, τῆς δὲ ἀρδείας ἀξίους ἀπέδωκε τοὺς καρπούς· Clem. Alex. Strom. I. p. 321. Potter.: Πλάτων κελεύει τοὺς γεωργοὺς μὴ ἐπαρδεῦσαι. Nonn. Dionys. XI. 166: ὕδασι ἀμπελόεσσαν ἐπαρδεύουσιν ὀπώρη. — Ad sententiam cf. Platon. Sympos. p. 211. p. 445. Bekk.:—οὗς (παῖδας) ἵν' ὀρῶν ἐκπέπληξαι, καὶ ἔτοιμος εἶ καὶ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ὀρῶντες τὰ παιδικὰ καὶ ξυρόντες ἀεὶ αὐτοῖς—ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον καὶ ξυεῖναι. De vi obtutus amantium inter se adde Plutareh. Symposs. l. I. p. 791. Wyt. Quod Ficinus in proximis addidit: *ut ita loquar, cavere voluit Lectoribus, ne in Plotiniano hoc loco ἀμορφον et ἀμορφότερον forte ita accipiant, ut sit deformis cet.; ut v. c. ἀμορφότερος est in Symposio Xenophontis VIII. 17.*

p. 1327, 1. μίμησις δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἐνταῦθα ἐρᾶσαι καὶ ἐρώμενοι συγκρίναι θέλοντες] Fic. expressit τούτου, et fortasse ipse ita correxit in Med. A. Sine libris mutare nolui, licet arrideat mutatio. Συγκρίναι si verum est, cogitari debet ἑαυτούς: aut latet aliud vel συγκραθῆναι vel συντακῆναι? Aristophanes in Platonis Symposio p. 192. e. p. 408. Bekk. de amante: συνελθὼν καὶ συντακέῖς τῷ ἐρωμένῳ ἐκ θυεῖν εἰς γενέσθαι. Infra C. lin. pænultima malim: ἀνθ' αὐτῆς.

— 7. ἐνθα δὴ οὐδὲν πάντων ἀντὶ τούτου ἀλλάξαιτο κ. τ. λ.] Et antecedentia in hoc capite et vero magis etiam consequentia rursus fluxerunt ex oratione Socratis apud Platonem in Convivio, præsertim sub finem p. 210—212. A. p. 443—446. Bekk.

p. 1327, 15. οὐδὲ γαργαλιζομένον λέγει τοῦ σώματος.] Ita scripsi cum optimis libris pro γὰρ μαλιζομένου editionis, et γὰρ γαλιζομένου marginis. Plato Conviv. p. 189. A. p. 400. Bekk.: εἰ τὸ κόσμιον τοῦ σώματος ἐπιθυμῆι τοιούτων ψόφω καὶ γαργαλισμῶν κ. τ. λ. Plutarch. de Esu Carn. p. 997. B.: καὶ ἀφ' ἧς τὸ (Jacobs. Lectt. Stobb. p. 156: τὸ ἐπαφῆς) θρυπτόμενον καὶ θηλυνόμενον τιθεῖ (idem τίκει) ψηλαφήσεις καὶ γυναικώδεις γαργαλισμούς. Plato Philebo p. 46. p. 209. Bekk.: Σω. Λέγε δὴ, τὰς μὲν, ὅταν πλείους λύπαι τῶν ἡδονῶν γίνονται, τὰς τῆς ψώρας λεγόμενας, νῦν δὲ ταύτας εἶναι, καὶ τὰς τῶν γαργαλισμῶν, ὅποταν ἐντὸς τὸ ζέον ἦ καὶ τὸ φλεγμαῖνον, τῇ τρίψει δὲ καὶ τῇ κινήσει μὴ ἐφικηῖται τις. Ita dudum vulgatam κινήσει Wytttenbach. ad Plut. p. 1013. et Heusdius correxerant. Similiter in Platonis Symposio p. 185. e. p. 394. Bekk. nunc editum est κινήσαιο pro κινήσεις. Plato Phædro de animarum πετροφύια p. 251. c: κινήσεις τε καὶ ἀγανάκτησις—ζει τε καὶ ἀγανακτεῖ καὶ γαργαλιζεται φύουσα τὰ πετερά. Ibid. p. 253. E. de auriga: ὅταν γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῆ. Plutarch. de Sanit. tuenda p. 126. B: ὡσπερ τὰ ψωριῶντα κησιμῶν ἀεὶ δεῖσθαι καὶ γαργαλισμῶν. Idem de Discrim. Amicī et Adul. p. 61. D. p. 233. Wyt.: κινᾷ καὶ γαργαλιζει. Atque, ni animus me fallit, hinc medicina paranda est Philoni Judæo Legis Allegorr. II. 118. p. 336. Pfeiff.: Διὸ καὶ τοῖς λέγουσι καταστηματικὴν εἶναι τὴν ἡδονὴν οὐ συμφέρεται· ἡρεμία γὰρ λίθω μὲν καὶ ξύλῳ καὶ παντὶ ἀψύχῳ οἰκείον, ἀλλότριον δὲ ἡδονῇ (ἡδονῇ ed. Pfeiff. vitiose). γαργαλισμοῦ γὰρ καὶ σπασμῶδους ἐφίεται, καὶ ἐπ' ἐνίων οὐκ ἡρεμίας, ἀλλὰ συντόνου καὶ σφοδρᾶς αἰκίσεως ἐστι χρεία (χρεία Pfeiff. male). Alii ἀσκήσεως. Ruhnkenius ad Timæi Lex. Platon. p. 19. ita: “At ἄκκισις, quod Mangeius Philoni. T. I. p. 118. obtrudit, Græcis inauditum.” Lego: γαργαλισμοῦ γὰρ καὶ σπασμῶδους ἐφίεται, καὶ ἐπ' ἐνίων οὐκ ἡρεμίας, ἀλλὰ συντόνου καὶ σφοδρᾶς ἀεὶ κινήσεως ἐστι χρεία: vehemente et intenta continuo titillatione opus est. Ita enim Cicero Epicuream vocem γαργαλισμὸν vertit. Vid. de Nat. Deorr. I. 40. p. 183. ib. Davis. et nostr. annot. cf. Moser. ad Cic. de Legg. I. 17. extr. p. 116. Adde Bakium ad Cleomed. Meteora II. 1. p. 431. sq. ad verba Epicurea γαργαλισμὸς σώματος, quæ ex

illo loco enotavit Tib. Hemsterhusius in egregia disputatione ad Thom. Magistr. p. 179—181; cui nunc jungendis est Lobeckius ad Phrynichi Eclogg. p. 97. Addo locum Basilii Magni cum verbis tum sentiis cum Philone l. l. et Plotino h. l. comparandum. Etenim ille in Homil. Attende Tibi Isr. p. 351. B. C. hæc eloquitur: ἐὰν οὖν προσέχης σεαυτῷ, καὶ μνησθῆς ὅτι τοῦτο μὲν σοι τὸ παρὸν ἡδὺν εἰς πικρὸν καταστήσει πέρας, καὶ ὁ νῦν ἐκ τῆς ἡδονῆς ἐγγινόμενος τῷ σώματι ἡμῶν γαργαλισμὸς οὗτος γενιήσει τὸν ἰοβόλου σκώληκα ἀθάνατον κολάζοντα ἡμᾶς ἐν τῇ γέεννῃ—ἐνθὺς οἰχήσονται φρυγαδεῖσαι αἱ ἡδοναὶ, καὶ θαυμαστή τις ἔνδον γαλήνη περὶ τὴν ψυχὴν καὶ ἡσυχία γενιήσεται, οἷον θεραπαυίδων ἀκολάστων θορύβου κατασιγασθέντος δεσποίνης τινὸς σόφρονος παρουσία.

p. 1328, 14. οὐ κατὰ τὴν τῶν ἀγαλμάτων φύσιν ὄντα] Ad sententiam recte vertit Fic. Proprie: ut statuæ cum eo comparari possint. Plato Sympos. p. 211. p. 445. Bekk.: ὁ (αὐτὸ τὸ καλὸν) ἐάν ποτε ἴδῃς, οὐ κατὰ χρυσίου τε καὶ ἐσθήτα καὶ τοὺς καλοὺς παῖδάς τε καὶ νεανίσκους δόξει σοι εἶναι κ. τ. λ. (Qui locus universe etiam argumenti causâ nostro cum loco comparari debet:) cf. Rempubl. VIII. p. 555. a. et consule Viger. de Idiotismm. p. 637. et Matth. Gr. gr. §. 581. ed. alt. ibiq. laudatos.

p. 1329, 3. καὶ τάχ' ἂν σώζοι τὸ ἀνάλογον ἢ εἰκῶν] i. e. Et fortasse hæc comparatio convenientiam servabit (sive: hæc a me adhibita comparatio domus domini que retinebit ac tuebitur congruentiam cum re comparata, si etc.) Vid. Wyttenb. ad Plut. de Profectt. in Virtute (p. 75. A.) p. 552, qui ita docet: “λόγος σώζει τι, sententia servat aliquid, id est, retinet ac tuctur, non tollit ac negat,” laudans Aristid. Orat. Plat. I. p. 32. Plato ipse Republ. X. p. 621. p. 515. Bekk.: καὶ οὕτως—μῦθος ἐσώθη καὶ οὐκ ἀπόλετο. Cf. Ast. ad Platon. Sympos. p. 255.

— 10. μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος] Plato Convivio p. 203. p. 429. Bekk. Verba ipsa apposui supra ad pag. 721. D. Mox ἢ σεμνοτέρῳ εἶναι τοιαύτης μέθης est proprie: quam graviolem esse, ut ejusmodi ebrietatem sibi indulgeat; sive, nimis reverendum esse etc.

p. 1330, 6 μήτε ἐν τῷ ἄλλῳ—ἄλλο ἐν ἄλλῳ εἶναι.] Vide Platonis Phædon. p. 83. p. 56. Bekk. et Wytttenbach. ad eum Dialogum p. 219. quem

supra adhibuimus V. 8. p. 546. C. quem locum inspicere velim.

— 15. καὶ μέγιστόν φησι τοῦτο εἶναι μάθημα] Plato Republ. VI. p. 505. a. p. 312. Bekk.:— ἐπεὶ ὅτι γε ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα μέγιστον μάθημα πολλὰκίς ἀκήκοας, ἧ καὶ τὰλλα προσχρησάμενα χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα γίνονται.—Mox: διδάσκουσι μὲν οὖν ἀναλογίαι. Inspicienda sunt, quæ supra scriptor noster de ἀναλογίᾳ in universo rerum ordine disputat: III. 3. 6. p. 276. D. E. et quæ ad illa annotatio habet.

p. 1331, 3. καὶ ἀναβασμοί τινας] Plato Sympos. p. 211. p. 444 sq. Bekk.:—ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ ἀεὶ ἐπανιέναι, ὡσπερ ἐπαναβαλοῖς χρώμενον κ. τ. λ. De formis ἀναβασμὸς et ἀναβαθμὸς copiose exposuit Lobeck. ad Phrynichi Epitom. p. 324. Ceterum ad rem confer Plotin. supra p. 50. et p. 292. F. Mox ex editionis marginisque et codicum lectionibus ἀρεταί, ἀραιαὶ effeci ἀραί τε, et *precibus* habet etiam Fic. Sunt autem hæc vocabula ducta e sacris ritibus præsertim initiorum; et verba præiit Plotino ipse Plato Symposio p. 210. A. Nolo nunc plura addere. Consulatur Heusdius meus in Initiis Philosophiæ Platoniciæ, I. p. 57. et conferatur Plotinus VI. 9. 11. p. 770.

— 16. αὐτὸς δὲ ἀνγὴ μόνου γεννώσα νοῦν] Coniuncta hæc sunt cum doctrina Platonis, quæ deum ponit et mentem et ideas generantem. Vid. de Republ. X. p. 596. b. c. d. cf. ib. VI. p. 508. e. p. 509. a.

p. 1332, 11. δεῖ νοεῖν, εἰ μὲν οὐσία ἐστὶν ἀεὶ νοοῦσα] Hic plura in suis libris legisse Ficinus ei videatur, qui non teneat, quod ubivis hæc Latina cum Græcis comparanti tenendum est, cum intelligentiæ adjuvandæ causa hæc membra adiunxisse. Ubivis enim consulere studet Marsilius lectoribus densa illa brevitate Plotinianæ orationis impeditis.

— 13. καὶ οὐχ' ἀπλοῦν λέγουσιν—τὸ ὄραν κατ' ἐνέργειαν] Nicephorus Gregoras, qui in Hist. Byzant. Libr. XXII. p. 688 sq. Paris. p. 549 sqq. Venet. in mentione disputationis cum Cabasila, et quidem in questione, an dei natura substantiæ et operationis discrimen patiatur, Plotini testimonia e pluribus locis se junctim exhibuit, hunc quoque locum laudat p. 551 sq.: καὶ αὐθὺς φησιν, ὡς ἀπλῆ ἐστὶν ἡ τοῦ νοῦ οὐσία καὶ οὐκ ἄλλο

νόησις καὶ ἄλλο νοῦς. οἱ γὰρ λέγοντες ἄλλως προστιθέασιν αὐτῇ ὡσπερ ὀφθαλμοῖς τὸ ὄραν. ἐατέον οὖν ἐπὶ τῆς ἀπλῆς φύσεως τὰλλα μηδεμίαν ἐπικουρίας δεομένης, ὃ γὰρ ἂν προσθήης ἡλάττωσε τῇ προσθήκῃ τὴν οὐδενὸς δεομένην. Reliqua leguntur infra p. 733. A.

p. 1333, 7. Διόπερ νοῦν φησιν ὁ Πλάτων εἶναι ὀρθῶς] Fallor, aut Ficinus legit Διὸς ὑπέρ. Sed in scriptis libris nulla diversitas ab editione: attamen illud flagitat disputationis tenor, et si legeris, quæ in Republ. VI. p. 508. p. 348 sq. Bekk. Plato de sole tanquam visus auctore et de bono tanquam intellectus causa docet, illum locum hic obversatum dicas nostro philosopho. Poterat Nicephorus Gregoras δαδούχου nobis usum præstare, si accuratius nobis reddidisset hæc Plotiniana. Nunc vero ita scribit l. l. p. 552: καὶ πολλὰ πολλαχῆ περὶ τούτου διεξελλθῶν (Πλωτῖνος) ἐπιφέρει καὶ Πλάτωνα, βεβαιῶντα τὸν λόγον αὐτοῦ. Νοῦς γὰρ, φησί, μὴ νοῦν ἀνόητος ἂν εἴη. Καὶ Ἀριστοτέλης δ' ὁμοίως. Τέλειος, φησί, νοῦς αὐτοφνῆς ἐστὶν ἐνέργεια, καὶ ταῦτόν ἐστὶν ἐπ' αὐτοῦ, ταῦτόν καὶ ἐνέργεια· ἡ οὐ μεταβάλλει ἄλλο τι ἢ τὴν οὐσίαν, καὶ ἄλλο τὴν ἐνέργειαν. Cf. etiam Schol. in Procli Theol. Platon. II. 1. p. 90. ubi docetur: ex Platonis sententia *primam causam esse supra mentem*.

— 12. μηδὲν δὲ ἔργον εἶναι αὐτῷ, ὅτι μηδὲν ἐπιβάλλει αὐτῷ ποιεῖν] Debebat Ficinus; “quia nihil *pertinet* ad eum facere.” Dio Cass. XXXVI. 15. p. 95:—πᾶσιν αὐτῆς (τῆς τιμῆς) οἷς γε ἐπιβάλλει, προσήκει τυγχάνειν. Marcus Antonin. V. 15. p. 156. Gatak.: ἂ ἀνθρώπων, καθ' ὃ ἀνθρώπος, οὐκ ἐπιβάλλει, ubi vid. Gatak. Ibid. VII. 7. p. 209: (exstat hic locus hoc titulo: ἐπικτήτου ἐγγχειρίδιον δεύτερον, in Cod. Monacensi mser. 529. e quo hæc excerpta in schedis haheo: Μὴ αἰσχύνον [Schol. in marg. cod. ἐγκαλύπτου] βοηθούμενος, πρόκειται γὰρ σοι ἐνεργεῖν τὸ ἐπιβάλλον [Cod. τοῦπιβάλλον et in marg. schol. τὸ ἀρμόζον σοι]) ubi item consule Gatakorum et Upton. in Indice Græcitatibus Epictet. p. 328. Schweigh. Adde Valckenacrii Scholas in N. T. I. p. 225. qui Antonini posteriorem locum adhibuit his Evang. Lucæ verbis XV. 12: Δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας, ubi sit fortasse, qui μέρος Scholiastæ additamentum iudicet. Videlicet qui huiusmodi locos respiciat: Archytas ap. Stob. Florileg.

XLIII. p. 170. Gaisford.: ὁ νόμος—διανεμῆ τὸ κατ' ἀξίαν ἐκάστω καὶ τὸ ἐπιβάλλον. et qui uncinis inclusum viderit μέρος post verba τὸ ἐπιβάλλον in Demosthen. de Corona p. 312. Reisk.—Sed eum ab eo conatu abducent restitutus locus ab Imm. Bekkero p. 219. (ubi confer Scholia p. 324.) —et vero H. Grotii Annot. ad Evang. Lucæ l. l. et Wesseling. not. in Diod. I. 1. p. 4. Ceterum Scholiastes Aristidis p. 107. Frommel. ἐπιβάλλειν explicat μερίζεσθαι, unde alium hujus verbi significatum discas. De ἐπιβάλλειν supra dictum est ad I. 8. 11. p. 79. G. Ceterum non est quod commonstremus, quantopere hæc Plotiniana sententia distet a sententia Epicuri: τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλω παρέχει. Vid. Cic. de N. D. I. 30. et ipsum Plotinum II. 9. 15. p. 213. F. et cf. Nostrium proxime c. XXXIX. p. 730. D.

p. 1333, 15. Ἔστι δὲ οὐδὲ τὸ ἔστιν.] Est vero neque (illud) est. Ficinus pro ἔστι initio tentaverat ἔτι, et hoc expressit etiam. Nos optimos libros sumus secuti, et horum lectio plus acuminis elegantiaque habet. Sedes autem hujus disputationis inest in verbis Platonis de Rep. VI. p. 509. p. 320. Bekk.:—καὶ τοῖς γινωσκομένοις τοῖνυν μὴ μόνον τὸ γινώσκεσθαι φάναι ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ παρεῖναι οὐκ οὐσίας ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἔτι ἐπέκεινα τῆς οὐσίας πρεσβεία καὶ δυνάμει ὑπερέχοντος. (In quo loco explicando cum Stallbaumio viro optimo facere haudquaquam possum. Vid. ej. Prolegg. in Phileb. p. LXXXIX.) Indidem ductus etiam est alter locus Nostri supra III. 8. 9. p. 352. B:—ἢ ἔστι μὲν μηδὲν τούτων, ὧν ἔστιν ἀρχή, τοιοῦτο μέντοι, οἷον μηδενὸς αὐτοῦ κατηγορεῖσθαι δυναμένου, μὴ ὄντος, μὴ οὐσίας, μὴ ζωῆς, τὸ ὑπὲρ πάντα ταῦτα εἶναι. εἰ δὲ ἀφελὸν τὸ εἶναι λαμβάνοις, θαῦμα ἔξεις. Ad illum Republicæ locum exigendus est alter in Timæo p. 29. E. p. 25. Bekk.: λέγωμεν δὴ δι' ἡντινα αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τὸδε ὁ ξυνιστὰς ξυνέστησεν. ἀγαθὸς ἦν. (Quem locum respicit Plotinus p. 330. D. p. 474. B.) Nimirum ne forte cuiquam parum sibi constans videatur Plato, tenendum est, quod instituta in Timæo docendi ratio sibi poscebat. Dicam verbis Nostri p. 727. B: ὁ λόγος διδάσκων γινόμενα ποιεῖ. Videlicet in Timæo omnia fiunt. Existit Deus primarius mundi opifex, existunt dii secundarii illius ministri. Ope-

rantur et illa et hi. Jam si causam requiras, cur ad operandum Deus ille se converterit, respondetur, quia bonus est, et propterea nihil quidquam cuiquam invidit. Veram autem Platonis sententiam hanc fuisse nemo nescit, ut mundum æternum poneret. Hæc si reputassent viri nostrates egregii, et Plotino intelligendo magis operam dedissent, non in eum errorem inducti essent, ut Timæum Platoni abjudicarent.—Ad superiora cf. Nostrium VI. 8. 8. p. 742. et, qui Plotinum imitari solet, Sallustium de Diis et Mundo c. V. p. 20. Orellii: ὑπερούσιον μὲν ἀγαθὸν δὲ εἶναι τὸ πρῶτον ἀνάγκη.

p. 1334, 8. Ἐγὼ εἰμί.] Hæc admonent Commentarii Theodoretii in Exodum XV. p. 133. Schulz.: ὁ γὰρ τοῖς πατριάρχαις οὐκ ἐδήλωσεν ὄνομα τοῦτο αὐτῷ δῆλον ἐποίησεν. ἔφη γὰρ πρὸς αὐτὸν, ἐγὼ εἰμι ὁ ὦν. τοῦτο δὲ παρ' Ἑβραίοις ἀφραστον ὀνομάζεται. καλοῦσι δὲ αὐτὸ Σαμαρείται Ἰαβέ Ἰουδαῖοι δὲ Ἀιά (al. Ἰὰ vel potius Ἰαώ.) Vid. Thom. Gatakeri Diss. de Nomine Tetragrammato p. 40. sq. Potter. ad Clem. Alex. Stromm. V. p. 666. Wesseling. ad Diodor. I. 94. p. 105. et quæ collegit Doctissimus Gesenius in Lex. Hebr. in Voc. 𐤀𐤁𐤏𐤏. Et vero illud Ἰαώ sæpissime obvium in phylacteriis (amuletis) ut in lamina plumbea, quæ penes me est, in quo inscriptus titulus incipit: ABPACAC. finitur ΙΑΩ. Reliqua enim non est, quod adscribam, cum integrum hunc titulum nuper exhibuerint duumviri harum rerum curiosi.

— 17. ἔστιν ἤδη τὸ ἀγαθὸν πρὸ τῆς νοήσεως αὐτοῦ] Quod pro νοήσεως marg. ed. dat ἀναστείσεως (sic), et libri aliquot scripti ἀναστάσεως, videri possint voluisse: ἀνατάσεως, de quo dictum est supra ad V. 8. 13. p. 554. A. Sed tamen nec satis aptum hoc huic loco videtur, et argumentationis continuatio confirmat lectionem vulgatam.

p. 1336, 5. καὶ ἐπίκτητος αὐτῶν ἢ νόσις] Hoc Adjectivum est Platonicus usus, ut Phædr. p. 341. in quem Hermias p. 131. tanquam contraria ponit: ζῶν ἐπίκτητον et σύμφυτον. Galenus Protreptico p. 4. δ. (cap. γ. p. 6. Willet.): οὐκ ἐπίκτητον οὐδὲ κομμωτικὸν κάλλος, cui adjicitur deinde ἐμφυές. Iamblich. de Vit. Pythag. XXXI. §. 205. p. 416. sq. Kiessl. εἶναι δὴ τὰς πολλὰς τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιθυμιῶν ἐπικτήτους (τε ex Ciz. addi-

dit Kiessl. et ita plane Cod. Memm. in meis excerptis.) καὶ κατεσκευασμένης ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.—τὸ δὲ ἐπιθυμῆν περιέρχον καὶ πολυτελοῦς καὶ ποικίλης οἰκίσεως (οἰκίσεως ed. Arcer. sed οἰκήσεως etiam Memm.) ἐπικτήτων εἶναι. Proclus in Alcib. pr. p. 103: τρίτον τὸ τὰ ὑπάρχοντα μεγάλα εἶναι δεικνύσων ἐπικτήτῳ μεγέθει κοσμούμενον, ἀλλ' οὐ τῷ οἰκίῳ τῶν ψυχῶν οὐδὲ τῷ αὐτοψυεῖ. Confer et Wyttenb. ad Plutarch. de Discern. Adul. ab Amico p. 502. et ipsum nostrum II. 9. 17. V. 1. 4. et quæ posui in annot. in pag. 54. C. D. præsertim in Ed. Heidelb. p. 242.

— 11. ἔλεγε μὲν οὖν ὁ Πλάτων περὶ τῆς οὐσίας λέγων ὅτι νοήσει] Cod. Vat. Πλάτων sine Articulo, et articulum plurium Codd. auctoritate ante hoc nomen delevimus alibi in his Enneadibus. Ad sententiam adhibe Platon. Republ. p. 509. A. p. 319. sq. Bekk. Phædr. p. 247. B. C. p. 42. Bekk.

— 17. Δεῖ γὰρ μὴν παραμύθια ἅττα πρὸς τοῖς εἰρημένοις κομίζειν] Noster supra VI. 5. 11. post init. p. 669. A: δεῖ δὲ τιῶν καὶ παραμυθίων, καίτοι οὐκ ἐλάχιστον ἀλλὰ μέγιστον εἰς Πειθῶ ἦν ἐκείνη ἢ φύσις. Sumpsit a Platone suo, qui ita in Phædone p. 70. b: ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἴσως οὐκ ὀλίγη παραμυθία δέεται καὶ πίστεως, ubi vid. Heindorf. p. 64. et præsertim Wyttenb. p. 175. Altera forma et ipsa Platonis exemplo commendatur. De Legg. IX. 880. A. p. 171. Bekk.: καὶ ἂν μὲν τις τοιούτοις παραμυθίοις εὐπειθῆς γίνηται, εὐήμιος ἂν εἴη. cf. ibid. X. p. 885. A. p. 177. Bekk. et ad utrumque locum Stephan. et Ast. in hujus Animadv. p. 466. et 470. item in Critia p. 115. b. p. 161. Bekk.: παραμύθια πλησμονῆς μεταδύρπια. Adhibe etiam Wass. ad Thueyd. V. p. 371. et de his formis Lobeck. ad Phryn. Parergg. p. 517. Alciphron. Epist. I. 9. p. 49. Wagn.: τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ λεπτῶν κερμάτων ἀποδιόσθαι καὶ ὠνεῖσθαι τὰ ἐπιτήδεια, λυμῆρὰν (Cod. Palat. Heidelb. A. λυμῆρὰν. Voluit fortasse λυπηρὰν, neque tamen hoc probandum) τὴν (articulus abest a Palat. B. male) παραμυθίαν. Idem I. 35. p. 204: μικρὰ δὲ ἔπειστί μοι παραψυχή καὶ μαραιόμενον ἤδη παραμύθιον. Pro quo paullo ante usurpaverat παρηγόρημα. Non ab- simili sententia et παραμυθία ap. Theodoret. in Ezechiel. p. 1038. Schulz.:—ἄλλης πάλιν τοῖς ἱερεῦσιν ἀφοριζομένης εἰς παραμυθίαν γῆς.

p. 1339, 1. ἡ συνυπόστασις οὔσα] Vid. supra VI. 7. 2. p. 695. B. et ibi annot.

— 8. ἡ δύναμις αὐτοῦ ἦν ἐμάνθανεν, ἄλλη δὲ ἦ ἐμάνθανεν] Tenendus est in ejusmodi locis usus Platonius Verbi μανθάνειν pro intelligere. Vid. Stallbaum. ad Phileb. p. 157. et ad Euthyphron. p. 14.

— 10. κινδυνεύει γὰρ βοήθεια τὸ νοεῖν δεδῶσθαι κ.τ.λ.] His et seqq. rursus adhibenda est disputatio in Platonis Republ. p. 507. sq. p. 316. sqq. Bekk.

p. 1340, 5. Ἐατέον οὖν—οὐδενὸς δεομένην] Excerptis hæc Nicephorus Gregoras Hist. Byz. XXII. p. 551. ubi est: ἐπὶ τῆς ἀπλῆς φύσεως, τᾶλλα, omisso πάντη. Integra Verba exhibuimus supra ad p. 729. A.

— 7. ὅτι ψυχὴ δέεται νοῦν ἔχειν] Vid. Platon. Remp. VI. p. 507 sq. cf. 511. et 486. Phædon. p. 65. A. et de intellectuali animæ humanæ essentia Wyttenb. ad Phædon. p. 245.

— 11. καὶ τὸ γινῶθι σεαυτὸν] Cf. supra IV. 3. 1. p. 371. B. et vide Platon. Phædr. p. 229. c. p. 8. Bekk. Protagor. p. 343. B. p. 213. Bekk. Cicero de Legg. I. 22. 58. et quæ plura collegit Wyttenb. ad Plutarch. de Ei Delph. (p. 385. D.) Animadv. p. 275. Adde Proclum in Alcib. pr. I. p. 5. et p. 19. ed. nostr. et Olympiod. in eund. dialog. p. 8. 172. et 201 sq. Porphyrius, qui in Sententiis suis Plotiniana placita in compendium redegit XXXIV. p. 239. ed. Cantabr.: πρῶτον μὲν εἶον θεμέλιος καὶ ὑπόβαθρα τῆς καθάρσεως τὸ γινῶθαι ἑαυτὸν ψυχὴν ὄντα ἐν ἀλλοτρίῳ πράγματι καὶ ἑτεροσίῳ συνδεδεμένην.

p. 1341, 8. οὔτε ἐπιστήμη, ὅτι μηδὲν ἔστι—αὐτοῦ κατηγορεῖν ὡς παρόν.] Vide Platonis Timæum p. 28. d. e: p. 23. Bekk. Plat. Rep. p. 508. e. p. 319. Bekk. et 511. b. p. 324. Bekk.

— 16. Διὸ—λέγεται περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντα ἔστι κ.τ.λ.] Platonis locum ex Epistola II. p. 312. e. p. 403. Bekk. supra adscripsi ad V. 1. 8. p. 489. A. Hic alia nonnulla adjiciam. Proclus in Theol. Plat. II. 4. p. 103 sq. hanc sententiam copiose exponit, in quibus et hæc leguntur p. 104: τίς οὖν ἔστι τῶν πάντων βασιλεὺς, ἢ ὁ ἐνιαῖος θεός, ὁ τῶν πάντων ἐξηρημένος, καὶ τὰ πάντα παράγων ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ κατὰ μίαν αἰτίαν ἐξηγούμενος τῶν ὄλων διακόσμων. Ex iisdem fontibus hausit etiam Dionysius Areopagita de Di-

vinis Nominib. XII. 3. p. 866., ubi illam primæ causæ κυριότητα celebrat καὶ βασιλείαν ὑπερκειμένην κ. τ. λ. Ad verba: κάκεινον ἔνεκα πάντα adhibendus est item Proclus l. 1. et Cudworth. ac Moshem. in System. Intellect. V. 5. 20. sqq. p. 1184 sqq. et ad universum locum IV. 23. p. 488. Ceterum illa verba Plotini et Procli satis arguunt, hos Platonicos certe Epistolam illam pro germano Platonis fetu habuisse.

LIB. VIII.

P. 1343, 7. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἘΚΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΛΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ἘΝΟΣ.] Eadem inscriptio est apud Porphyr. de Vita Plot. c. XXVI., sed altero loco c. V. ibid. multo brevior: περὶ τοῦ ἔκουσίου. Quod post hoc vocabulum καὶ omisum est in Codice Ciz., inde factum, quod tanquam Adjectivum librarius minus doctus retulit ad θελήματος. Est autem liber hic numero undequadragesimus, si seriem chronologicam respicias. Scripserat Aristoteles peculiare opus περὶ ἔκουσίου, laudatum Diogeni Laërtio in ejus vita V. 24. Nunc hujus philosophi primariæ hoc de argumento sententiæ repetendæ sunt ex Ethicis ad Nicomachum III. 1. Magn. Morall. I. 9. Eudem. II. 6. 7. 8. et 9. Ac teneamus hanc definitionem Stagiritæ: λέγω δὲ ἔκουσίον, ὃ ἄν τις τῶν ἐφ' αὐτῷ ὄντων εἰδὼς καὶ μὴ ἀγνοῶν πράττη. Comparandus est etiam Nemesius de Natura hominis cum in eo capite, quod inseribitur: περὶ ἔκουσίου καὶ ἀκουσίου: De eo quod sponte et invite fit: XXIX. p. 260 sq. ed. Matthæi, tum in reliquis, quæ sequuntur usque ad Cap. XLII. p. 331. Τὸ ἔκουσίον Lucretio, Ciceroni cet. est sponte factum: aliis nunc spontaneum, voluntarium, nunc liberum arbitrium. Hoc tamen potius est τὸ ἐφ' ἡμῶν. Vid. Jo. Caenerar. ad initium Aristotelici libri laudati Eth. Nicom. et confer Zelli Commentar. p. 81. et Plutarchi Definitiones formularum, quæ in hac doctrina usurpantur in libro περὶ Εἰμαρμένης proditas. Argumentum hujus libri Plotiniani quod attinet, nemo non intelligit, conjunctum hoc esse cum iis quæstionibus, quæ in libro De Fato tractantur (III. 1.) Ad ejus titulum (p. 228.) et hinc inde ad locos aliquot libri ipsius veterum philosophorum sententias de eo, quod sponte et invite fit, attingimus. Hic proinde sufficit fontem indicare ejus

sententiæ, quam in hoc libro Plotinus tuetur, et unum alterumque locum eorum philosophorum addere, qui cum primario Nostri placito conspirant. Sumpsit autem Plotinus disputandi materiam cum ex aliis dialogis Platonis, ut ex Phædro p. 248 (quocum loco cf. Plotin. de Providentia libr. pr. p. 264. E. F. ibiq. Annot.) Timæo p. 41. c. p. 42. (cf. Plotin. p. 376. C. D. 470. 473. A. 489. A. cap. 8.) tum præsertim ex hoc loco De Rep. X. p. 596. p. 468. Bekk., ubi de summo Numine hæc leguntur: ὁ αὐτὸς γὰρ οὗτος χειροτέχνης οὐ μόνον πάντα οἶός τε σκεύη ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φνόμενα ἅπαντα ποιεῖ, καὶ ζῶα πάντα ἐργάζεται τά τε ἄλλα καὶ ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τούτοις γῆν καὶ οὐρανὸν καὶ θεοὺς καὶ πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν Ἄιδου ὑπὸ γῆς ἅπαντα ἐργάζεται. Unde efficiebant Platonem secuti philosophi illud, deum summum αὐτοφυῆ, αὐτογενῆ, non aliunde pendere ac sui liberique prorsus arbitrii esse. Lactantius Divinn. Institt. II. 7. p. 4. Bünemann.: “Verum quia fieri non potest, quin id, quod sit (alii Codd. quod factum sit) aliquando esse cœperit; consequens est, ut quando nihil ante illum fuit, ipse ante omnia ex se ipso sit procreatus: ideoque ab Apolline αὐτοφυῆς, a Sibylla αὐτογενῆς, et ἀγέννητος et ἀποίητος nominatur, quod Seneca, homo acutus, in Exhortationibus vidit: Nos, inquit, aliunde pendemus. Itaque ad aliquem respicimus, cui, quod est optimum in nobis, debeamus. Alius nos edidit, alius instruxit: Deus ipse se fecit.” Idem II. 8. p. 227: “Ex se ipso est, ut in primo diximus libro, et ideo talis est, qualem esse se voluit, impassibilis, immutabilis, incorruptus, beatus, æternus.” Appuleius De Dogm. Platon. I. p. 584. p. 205. ed. Bosschæ: “Quare nec omnia ad fati sortem arbitratur esse referenda. Ita enim definit: Providentiam esse divinam sententiam, conservatricem prosperitatis ejus, cujus causa tale suscepit officium: divinam legem esse Fatum, per quod inevitabiles cogitationes Dei atque incepta complentur. Unde si quid providentia geritur, id agitur etiam fato: et quod fato terminatur, providentiâ debet susceptum videri.” ubi confer Elmenhorst. annot. Adde Appuleium de Mundo p. 749. p. 365. et Plutarch. de Fato IX. p. 573. B. p. 308. Wyttenb.: καὶ ἡ μὲν Εἰμαρμένη πάντως κατὰ Πρόνοιαν, ἡ δὲ Πρό-

νοια οὐδαμῶς καθ' Εἰμαρμένην. Explicantur deinde loci plures in Timæo Platonis. Proclus in Plat. Theol. IV. 16. p. 205. infr.: τῶν μὲν γὰρ εἰμαρμένων νόμων οὐ μόνον οἱ θεοὶ κρείττους, ἀλλὰ καὶ ψυχὰι μερικαὶ ζῶσαι κατὰ νοῦν, καὶ τῷ τῆς προνοίας ἑαυτὰς ἐπιδοῦσαι φωτὶ. Conf. et Aleinoum de Doctr. Platon. c. XXVI. et præcipue c. 30: πῶς ἐκούσιον ἡ ἀρετὴ, ἀκούσιον δὲ ἡ κακία. Plotini consilium in hoc libro scribendo Cudworthus in Syst. Intell. IV. 23. p. 487. dicit præcipue hoc esse: “partim ut, summum Numen per se existere, efficaciori quadam et expressiori ratione inculcaret, partim ut insanam, quam nonnulli possint fovere, sententiam de Deo refelleret, ac si ille id, quod est, casu ac fortuna factus esset, aut vero certa quadam naturæ lege ac necessitate, ut id esset, quod est, compulsus fuisset. Quod quidem genus docere cupiebat philosophus, Deum semper id esse quod esse vult, neque aliter sese habere, ac si semet ipsum sua sponte libereque fecisset et condidisset.”

p. 1344, 18. Ἐκούσιον μὲν γὰρ πᾶν—ἐφ' ἡμῖν δὲ—πράξαι] Vide annot. nostr. in hujus libri titulum ibiq. locos Aristotelis etc. Adde Epicteti Enchirid. I. 1. et notas, et qui loci laudantur in voc. ἐφ' ἡμῖν in Indice Græcit. Epictet. Hieroclem de Providentia et Fato p. 2. sqq. ed. Londin. 1673. de Provid. p. 62. sqq. (cf. Photii Biblioth. Cod. 251. p. 463. ed. Bekkeri) et Nemesium de Nat. Hom. c. 39: περὶ τοῦ αὐτεξουσίου, ὃ ἐστι τοῦ ἐφ' ἡμῖν. p. 311. sqq. Matth.—Quæ a nobis pendunt, sive in nostra potestate sunt, ea etiam dicuntur παρ' ἡμᾶς εἶναι, π. ἢ. γίνεσθαι. De qua formula exposuit Baguet. ad Chrysippi Fragg. p. 222. not. 89.

p. 1345, 15. καὶ μαινομένοις—καὶ πεπλανημένω τῷ λογισμῷ] Hierocles in Aurr. Carnum. Pythagor. p. 269. sq.: καὶ τὰ ἐπόμενα τῇ ἀβουλίᾳ παραδείκνυσσι, καὶ πῶς ἀκούσια ἕμα καὶ ἐκούσια τὰ πλημμελήματα, ἐκδιδάσκει, τῇ κατ' ἐπιπέδον κυλιθρικῇ κινήσει εἰκέναι φήσας τὸν τῶν ἀνοήτων βίον, ὃς κύκλω ἕμα καὶ ἐπ' εὐθείας ποτὲ κινεῖται κύκλω μὲν, δι' αὐτόν· ἐπ' εὐθείας δὲ, διὰ τὴν πτώσιν. ὡς γὰρ ὁ κύλιθρος οὐ κατακρατεῖ τῆς περὶ τὸν ἄξονα κυκλικῆς περιαγωγῆς ἀπὸ τῆς ὀρθότητος πλαγιασθείς· οὕτως οὐδὲ ψυχὴ τῆς τεύξεως τῶν ὄντων ἀγαθῶν τυγχάνει, τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς πρὸς θεὸν στάσεως ἀποπεσοῦσα· πλανᾶται δὲ περὶ τὰ δοκοῦντα ἀγαθὰ, καὶ

ἐκφέρεται ἐπ' εὐθείας καὶ αἰσθητικαῖς προσπαθείαις κυλιουμένη (an καὶ ἐκφέρεται ἀπ' εὐθείας, delecto altero καὶ αἰσθ. π. κ. ?) Usurpaverat Chrysippus cylindri lapidis similitudinem in doctrina de fato et libero arbitrio. Vid. Cicero de Fato c. 18. 42. p. 641. ed. Moseri. Gellii N. A. VI. 2. et Chrysippi Fragg. p. 219. Bagueti. Addo Olympiod. in Alc. pr. p. 45: οὕτω δὲ καὶ ἐν Τιμαίῳ· αἰτία ἐλομένου, θεὸς ἀνάιτιος. (Platon. Tim. p. 47. c.) καὶ ἔτι ἐν Πολιτείᾳ (X. p. 617. c. cf. Plotin. supr. p. 141. sqq.) ὑμεῖς (ita legendum pro ὑμᾶς) δαίμονα αἰρήσεσθε (vulg. αἰρήσεσθαι vitiose) οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται· ἐν ἡμῖν γὰρ ἔστιν ἐλέσθαι τοιόνδε βίον· ἐλομένους δὲ πράττειν τὰ ἐπόμενα τῷ βίῳ οὐκ ἐν ἡμῖν, ἀλλ' ἀναγκαίως· ὥσπερ καὶ λίθον ῥίψαι μὲν ἐφ' ἡμῖν. Ὡστε δεῖ λέγειν. Locus lacunosus quomodo expleri possit, satis intelligitur e Gellii et Hieroclis ll. ll.

p. 1346, 6. Ἐῖτα—τῶν παθημάτων—φαντασία—πῶς ἐν τοῦτοις κυρίους ποιεῖ;] Ita scripsi cum marg. edit. et libris præstantioribus pro κυρίως. Huc faciunt verba Aleinoi de Doctr. Platonis XXX. p. 524. Heins.: αὐταὶ γὰρ βλάβαι διάφοροι, καὶ τὸ ἀκούσιον ἐν ἀγνοίᾳ τινὶ ἢ πάθει κέεται. Plutarchi Fragg. XX. 2. p. 837. Wyt.: θηρίον ἐστὶ δουλαγωγὸν ἡδονῆ, ἀλλ' οὐκ ἄγριον· εἶθε γὰρ ἦν· φανερώς ἂν πολεμοῦσα ταχέως ἐάλω. Νῦν δὲ καὶ ταύτη μισητότερον, ὅτι κλέπτει τὴν ἐχθραν ὑποδυομένη σχῆμα εὐνοίας· ὥστε διχῆ ἀποτρόπαιον, καὶ ὦν βλάπτει, καὶ ὦν ψεύδεται. Cf. Eiusdem fragm. de Amore XXV. 3. ubi eadem similitudo, ducta illa quidem ex Platone in Republ. IX. 588. C. cf. IV. 439. b. nec ignota Plotino nostro. Vide supra I. 1. p. 4. G. His imitationibus accedit nunc locus Eumarii in Excerptt. Histor. p. 258 (Nova Collect. Scriptorr. Vatic. II.): ὁ μὲν γὰρ Ῥωμαῖος Μάριος τὸν ἀντίπαλον Σύλλαν διπλοῦν θηρίον ἀποκαλῶν, ἀλώπεκα καὶ λέοντα κ. τ. λ. ubi Ang. Maius recte laudat Juliani Epist. XXIII. Etenim illic (p. 31. Heyleri) Constantii aulicos homines θηρία appellat πᾶσιν ἐποφθαλμῶντα. Plotinus ipse I. 1. 10. p. 6. A. corpus vocat θηρίον.

p. 1347, 16. Καὶ γὰρ κενώσεις σίτων καὶ ποτῶν—καὶ πληρώσεις κ. τ. λ.] Cf. Xenoph. Cyripæd. I. 6. 17. Memorabb. I. 3. 6. et de vi nimii in potu, cibo rebusque venereis in animum humanum mores, ingenium, Galeni Protrept. cap.

XI. et quæ ibi plura congescit Willet. p. 116. sqq.

p. 1349, 8. καὶ δουλεύει τοῦτο, ὃ μὴ κύριόν ἐστιν ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ἐλθεῖν—διὰ τοῦτο—δουλεία ψέγεται κ. τ. λ.] Non abs re erit hic admonere locorum Platonis, ut in Rep. X. p. 617. e. p. 509. Bekk.: ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλεον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἕξει (cf. Astii Commentar. p. 632.) Sympos. p. 184. p. 392. Bekk.:—οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μόνη δουλεία ἐκούσιος λείπεται οὐκ ἐπονεΐδιστος· αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ περὶ τὴν ἀρετὴν κ. τ. λ. Quæ deinde ἐθελοδοουλεία appellatur. Plato Alcib. pr. 135. b: πρὶν δὲ γε ἀρετὴν ἔχειν τὸ ἄρχεσθαι ἄμεινον ὑπὸ τοῦ βελτίονος, ἢ τὸ ἄρχεω, ἀνδρὶ, οὐ μόνον παιδί—Ἐλευθεροπρεπὲς δὲ ἡ ἀρετή. Ad quæ Olympiodorus p. 231: κατασκευάζει, ὅτι οὐ μόνον ἐλευθέρᾳ ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, ἀλλὰ καὶ ἀρχικῇ. ἡ γὰρ ἀρετὴ συνάπτει ἑαυτὴν θεῷ καὶ τῷ πάντων ἄρχοντι, ἡ δὲ κακία τῇ ὕλῃ ὑπὸ πάντων ἀρχομένη καὶ ἐσχατιᾷ οὕσῃ. Τί οὖν; οὐ δουλεύει θεῷ ὁ σπουδαῖος; ἢ (fort. ἢ) δουλεία αὕτη κρείττων ἐστὶ πάσης ἀρχῆς, καὶ τῇ τοιαύτῃ ἄρχει τῶν ἄλλων. Ἄμεινοι γὰρ τὸ τοιοῦτο ἐτεροκίνητον τοῦ αὐτοκινήτου. Similia in Epicteti Fragm. VIII. et in Pauli Epist. ad Romann. VI. 6. VII. 25.

— 14. καὶ οὐδὲ τὸ δυνάμει ἔχουσα ἄλλο, ἄλλο δὲ τὸ ἐνεργείᾳ] Hujus loci nec minus eorum, quæ sequente capite disputantur, intelligentiam adjuvant hæc Aleinoi de Doctr. Plat. XXV. p. 511. Heins.: τὸ μὲν γὰρ δυνάμει ἐπιτηδειότητά τινα ἀποσημαίνει πρὸς τινα οὕτω τὴν ἕξιν ἔχοντα ὡς ὁ παῖς δυνάμει ῥηθήσεται καὶ γραμματικὸς καὶ αὐλητῆς καὶ τέκτων. ἔσται δὲ τὸ τηλικάδε ἐν ἕξει ἐνός τινος ἢ δυοῖν τούτων, ὅποταν ἐνεργῇ ἀπὸ τῆς ἕξεως ἐκείνης ἢ κέκτηται. Plutarchus De Fato p. 566. C. p. 290. Wyttenb. in fato distinguit et actionem et essentiam: πρῶτον τοίνυν ἴσθι, ὅτι Εἰμαρμένη διχῶς καὶ λέγεται καὶ νοεῖται. ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν Ἐνέργεια, ἡ δὲ Οὐσία. (Quodsi reptas in sequentibus alteram dici: κατ' ἐνέργειαν, alteram: κατ' οὐσίαν—p. 291; priori illo loco scribendum censeas: ἐνεργείᾳ et οὐσίᾳ.) Utamque deinde copiose explicat Plutarchus. Cf. ejusdem disputata in sequentibus p. 570. sq. p. 299. sqq. Wyttenb.

p. 1351, 5. καὶ πενία, ἵνα τὸ ἐλευθέριον ἐνδεικνύοιτο] Hanc lectionem prætulimus alteri τὸ ἐλεύθερον. Confusio frequens. De hac et de discrimine vid. Sturz. Lex. Xenoph. III. p. 132. sq.

et Wyttenb. ad Plutarch. de Puerorr. Educat. p. 65. Et miror Heindorfium et Bekkerum Platonem non restituisse ἐλευθέρως ex Athenæo pro ἐλευθέρως in Theæt. p. 175. e. p. 246. Bekk. Teles ap. Stob. in Floril. Tit. XCVII. p. 523. p. 271. Gaisford.: Διὸ καὶ εἰ βούλει τὸν υἱόν σου τῆς ἐνδείας καὶ σπάνους παῦσαι, μὴ πρὸς τὸν Πτολεμαῖον πέμπε, ὅπως χρήματα κτήσεται· εἰ δὲ μὴ, ἀλαζόνειαν προσλαβὼν ἀπελεύσεται, περαινέ δὲ οὐδέν· ἀλλ' εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Κράτηα. ἐκεῖνος ἠδύνατο ἐξ ἀπλήστων καὶ πολυτελῶν ἐλευθέρους καὶ ἀφελεῖς κατασκευάζειν. Ibid. p. 268: οὐχ ὄρας ἐνίους κεκτημένους μὲν πολλὰ, ὡς δοκοῦσιν, οὐ χρωμένους δὲ τούτοις δι' ἀνελευθερίας, et ita sæpius in eodem fragmento. In universo quoque hoc Titulo multa insunt, quæ huc faciant; nec minus in Plutarchi fragm. ex libro Contra divitias XXI. p. 840. sq. Wyttenb. Quibus accedunt nunc sententiæ ex Fabricii ad Pyrrhum Oratione excerptæ ap. Dionem et Dionysium Halic. in Ang. Maii Nova Collect. Vatic. II. p. 175. sq. et p. 512. sq.

— 8. ὥσπερ ἂν εἰ τις ἰατρὸς οἶον Ἴπποκράτης—τέχνης] Non solum medicinæ et medicorum similitudo frequentatur in Socraticorum scriptis, sed etiam Hippocratis nomen auctoritate Platonis itemque Aristotelis celebratum est. Ille enim binis locis cum laude illius mentionem facit, et in Phædro p. 270. c. et in Protagora p. 311. b: quem posteriorem locum miror effugisse præstantissimi Groenii van Prinsterer in Prosopographia Platonica p. 193. diligentiam. Stagiritæ locus est in Politia VII. 4. p. 224. ed. Goettling.: οἶον Ἴπποκράτην οὐκ ἀνθρώπον ἀλλ' ἰατρὸν εἶναι μείζω φήσειεν ἂν τις κ. τ. λ. Cf. etiam Suidam in Ἴπποκράτης. Unde nil mirum a recentioribus quoque Platonicis ejus vel sententias usurpari sine nomine (v. c. Porphy. de Abstinent. III. p. 233. Rhoer.) vel diserte ejus auctoritatem adhiberi. Vid. v. c. Olympiod. in Alcib. pr. I. p. 6. XIV. p. 124. Ceterum contraria plane sententiæ Plotinianæ est hæc Comici in Medicos maledicentissimi Philemonis ap. Stob. Floril. Tit. II. p. 332. Gaisf. (cf. Menandri et Philemonis Fragg. XLVI. a. p. 413. Meinek.):

Οὔτε γὰρ ἰατρὸς οὐδὲ εἰς, ἂν εὖ σκοπῆς, τοὺς αὐτὸς αἰτοῦ βούλεθ' ὑγιαίνειν φίλους, οὔτε στρατιώτης πόλιν ὄραν ἄνευ κακοῦ.

p. 1352, 3. οἶον νοσθῆναι τὴν ψυχὴν ποιούσα] Cf. infra c. 6. C. Tangit hæc Brucker. in Histor. Crit. Philos. II. p. 417. in hunc modum pronuntians: “Ita quidem notiones intellectus et voluntatis confundit Plotinus, cuncta ad contemplationem revocando.”

p. 1353, 1. καὶ τὸ ζῆν κελεύουσαν προίεσθαι—ἀλλ’ οὐ τὸ εἶναι τῶν ὑπ’ αὐτὴν] Fortasse hæc ante oculos habuit Sallustius de Diis et Mundo C. V. (Orellii p. 20.): τοῦ γὰρ εἶναι διὰ τὸ ἀγαθὸν αἰ σπουδαῖαι καταφρονοῦσι ψυχὰι, ὅταν ὑπὲρ πατριδος ἢ φίλων ἢ ἀρετῆς κινδυνεύειν ἐθέλωσι: ubi et alia laudat Luc. Holsten. p. 100.

— 8. Ταῦτα γὰρ ἔοικε φησὶν ἐγγύς τι τείνειν τοῦ σώματος] Ita scripsi auctoritate quatuor librorum mss. Plato in Phædone p. 65. a. p. 18. Bekk., eo loco ubi de philosophiæ officio animam a servitute corporis liberandi disseritur: Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Συμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, ὧ μὴδὲν ἦδὲν τῶν τοιούτων μὴδὲ μετέχει αὐτῶν οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ’ ἐγγύς τι τείνειν τινός, *similem esse alienigenis*: exposuit Heindorfius p. 39; de sententia Wytttenbachius p. 149. sq. Videtur ergo Plotinus memoriter citasse hæc verba Platonis.

p. 1354, 15. εἴ μὴ τις τολμηρὸς λόγος ἐτέρωθεν σταλαῖς λέγοι, ὡς τυχοῦσα οὕτως ἔχειν ὡς ἔχει κ. τ. λ.] Videri possit h. l. Plotinus reprehendere Democritum, Epicureos Stratonemque Peripateticum, reliquos, qui a casu fortunaque omnia suspensa fecerant. Vid. Aristotel. de Partt. Animal. I. 1. Ciceronem de Fato cap. X. et XI. Plutarehium adv. Colotem p. 1115. B. (p. 557. Wytttenb.) qui de Stratone hæc refert: τελευταῖον τὸν κόσμον αὐτὸν οὐ ζῶον εἶναι φησι, τὸ δὲ κατὰ φύσιν ἔπεσθαι τῷ κατὰ τύχην. ἀρχὴν γὰρ ἐνδιδόνα τὸ αὐτόματον, εἶτα οὕτω περαίνεσθαι τῶν φυσικῶν παθῶν ἕκαστον. Consule tamen etiam Cudworthii Syst. Intell. p. 100. sqq. et p. 152. sqq.

p. 1356, 1. οὔτε οὐ κύριον τῆς αὐτοῦ γενέσεως, ὅτι μὴδὲ γέγονε] Hæc extrema tria verba vel maxime tenenda sunt, quia unicuique fidem faciunt, quomodo Plotinus accipienda existimarit verba Platonis De Rep. X. p. 596: ὁ αὐτὸς—καὶ ζῶα πάντα ἐργάζεται τά τε ἄλλα καὶ ἑαυτόν. Vid. quæ plura laudavimus ad hujus libri titulum p. 734. med. Obversantur autem illa Platonis verba Plotino cum hoc loco tum aliis hujus ipsius libri. Cf. etiam, quæ Noster infra c. 20. p. 754. expli-

catius de hoc argumento proponit.

p. 1357, 5. καίτοι οὐδὲν ἂν εὖρομεν εἰπεῖν—περὶ αὐτοῦ—ἕστερα] Plato Phileb. p. 65. a. p. 222. Stallb.: Οὐκοῦν εἰ μὴ μῆ δυνάμεθα ἰδέα τὸ ἀγαθὸν θηρεῦσαι ξὺν τρισὶ λαβόντες, κάλλει καὶ ξυμμετρίᾳ καὶ ἀληθείᾳ, λέγωμεν κ. τ. λ. Sallustius cap. V. de prima causa hæc ipsam vocat τὴν οὕτως ἀρρήτον δύναμιν. Ad quem locum Orellius p. 102. et hæc Plotini verba adhibuit, et hæc Arnobii I. 31: “Prima enim tu causa es, infinitus, ingenitus, immortalis, perpetuus, solus—de quo nihil dici et exprimi mortalium potis est significatione verborum.”

— 16. τότε γὰρ εἶναι ἀφηροῦμεν] Vid. Nostr. VI. 7. 38. p. 729. A. et quæ illic annotavimus.

p. 1358, 4. συμβῆ—συνέβη—πῶς οὖν ἦλθε; τύχη τις] Huic loco adhibenda est Plutarehi disputatio in libello de Fortuna, ubi de τύχη et de συμβεβηκότι agit cap. VII. p. 571. sq. p. 304. sqq. Wytttenbachii, qui vir doctus illum locum etiam Platoni adhibuit in Phædone. Vid. ejus annot. p. 113. sq.

p. 1359, 3. ἀλλ’ ὅπερ ἐχρήν εἶναι οὐ τοῖνυν οὕτω συνέβη, ἀλλ’ ἔδει οὕτω] Adhibuit hunc locum in disputatione contra Atheos Cudworth. in Syst. Intell. V. 5. 1. p. 1167. ubi Moshemius in Annot. 4. hæc posuit: “Huc ergo redit verborum (Plotini), quæ hic afferuntur, sententia, Deum ipsa naturæ suæ necessitate talem esse, qualis est, nec vel cogitando fingere fas esse, alio se modo Deum habere posse.”—Sequentia: ὁ βασιλεὺς,—οὕτως βασιλέα colorem duxerunt ex loco in Epistolis Platonis II. p. 312. e. p. 403. Bekk.: περὶ τὸν πάντων βασιλέα πάντ’ ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἀπάντων τῶν καλῶν, quæ supra attigimus ad p. 733. B. infr.

p. 1361, 8. ἐν δὲ τοῖς μὴ προηγουμένως—ἀλλὰ συμπτώμασι] Adverbium hoc legitur etiam III. 8. 3. IV. 4. 39. et cf. Annot. in I. 8. 2. ad v. προηγούμενα. De συμπτώμασι adde iis, quæ nuper ad Steph. Thesaur. congesta sunt, Menandri Fragg. LXIII. p. 218. Meinek. et CCLXXXI. p. 269, ubi Τύχη et τύχαι cum hac voce junguntur. Cf. Wytttenb. ad Plutarehi Consol. Apollonii p. 700. et p. 781. sq. Eunapii Excerptt. Historiæ p. 258. ed. Ang. Maii: ἔοικε μὲν οὖν καὶ ἄλλως ὁ χρόνος ἐν ταῖς μακραῖς περιόδοις καὶ κινήσει πολλάλις ἐπὶ τοιαῦτα καταφέρεσθαι συμπτώματα.

p. 1361, 11. πολλῶν μὲν ἢ τύχη κυρία, τοῦ δὲ—οὐ κυρία] Sunt similes sententiæ in veterum scriptorum monumentis, in his etiam, quæ fortunæ vim ita prædicant, ut etiam in contrariam sententiam deflectantur. Vid. Herodot. I. 32. Plato de Legg. IV. 709. p. 340. Bekk.: τὸ θνητὸν μὲν μηδένα νομοθετεῖν μηδὲν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τὰ ἀνθρώπινα διακυβερνῶσι πράγματα. Chæremone vel alius poëta ap. Plutarch. de Fortuna p. 97. C: τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία. Theophrastus apud Ciceron. Tuscul. V. 9. ex poëta:

Vitam regit fortuna, non sapientia.

Plura in eam rem collegerunt Davisius ad Ciceronem l. l. Lemp. ad Phalarid. Epist. LV. p. 182. et Wytttenbach. ad Plutarch. περὶ Τύχης p. 665. Mox verba Plotini: εἰ οὖν μηδὲν πρὸ ἐκείνου κ. τ. λ. in collectione decretorum Plotinianorum exhibuit Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 398.

p. 1363, 4. ζήτησιν ἅπασαν χρὴ νομίζειν κ. τ. λ.] Paulo aliter Aristoteles Analytt. poster. I. p. 244. Syll.: τὰ ζητούμενά ἐστιν ἴσα τὸν ἀριθμὸν, ὅσα περ ἐπιστάμεθα. ζητοῦμεν δὲ τέτταρα, τὸ ὅτι, τὸ διότι, εἰ ἔστι, τί ἔστιν. Ad quem locum adhibe Jo. Grammat. Commentar. fol. 75. vers. cf. Alex. Aphrodis. in Analytt. priorr. I. c. 27. et Themist. in Posterr. II. 1.

p. 1365, 6. ἀποουσία] Consignatum est in Steph. Thes. Londin. ex Eriphanio. Cui adde hunc locum, et omnino adde Lexico Schneider. aliisque.

— 13. Τὸ δὲ πεποιηκὸς ἐλευθέρων—ἐλευθεροποιὸν—εἴπερ—θεμιτὸν φθέγγεσθαι;] Hæc deprecationis formula duplicem causam habet, primum quoniam de primo principio sive summo Numine loquitur, deinde quod servitutis vocabulum ex moribus Veterum auditu molestum, ne ignominiosum dicam; quod philosophi ad Ethicam traducunt. Epicteta II. 1. 23: ἐλευθερία καὶ δουλεία, τὸ μὲν ἀρετῆς ὄνομα τὸ δὲ κακίας. Idem IV. 1. 176: δόγμα περιποιήσασθαι ἐλευθεροποιόν. Et ἐλευθεροῦσθαι atque ἐλευθερώτης, *manumitti*, *manumissor*, est apud Jureconsultos (Theophil. Institut. Paraphras. I. 4. 77. ubi additum: τῆς δουλείας—et I. 19. 294.) Similes locutiones adhibitæ Novi Testamenti scriptoribus et Ecclesiæ Patribus ad Christianam libertatem significantam. Vid. Valckenaerii Scholl. in N. T. I. p. 520. Borgeri Comment. in Galat. V. 1. p. 326. sq. et

Suicer. Thesaur. Eccles. I. p. 1088.—De Deo autem similiter deprecatur Plato in Tim. p. 29. a. p. 24. Bekk.: εἰ δὲ, ὃ μὴδ' εἰπέω τι θεός, πρὸς τὸ γεγονός (ἐβλεπεν ὃ δημιουργός.) Cf. Nostrum cap. seq. p. 748. B: Δεῖ δὲ συγχωρεῖν τοῖς ὀνόμασι—ἂ ἀκριβείᾳ οὐκ ἐῶμεν λέγεσθαι.

p. 1367, 17. οὔτε ἔξω τῆς βουλήσεως αὐτοῦ ἢ οὐσία κ. τ. λ.] Tractat hæc et plura e sequentibus Cudworth. in Syst. Intell. p. 485. 486. 487. ed. Mosh. quocum confer Bruckeri disputata in Hist. Crit. Philos. II. p. 398. et Tiedemanni in Libro: *Geist der speculativen Philosophie* III. p. 384. sq.

p. 1368, 13. Ἔστι γὰρ—θέλησις αὐτοῦ οὐ δεδεδεκασμένου—ἐπισπωμένου—ἐλομένου] “Est enim re vera Boni natura ipsiusmet voluntas, neque corrupti neque sua natura attracti, sed ejus, quod se ipsum elegit.” Ita corrigenda existimo Ficiniana, Οὐ δεκασμένου. Vid. Timæi Lex. Platon. p. 75. (p. 64. ed. Koch.) : Δεκάξει, ὃ κρίσιν ὠνούμενος παρὰ δικαστοῦ. Δεκάζεται, ὃ κρίσιν πειράσκων. Ubi Ruhkenius, si locum Plotini nosset, magis etiam suspicatus esset hanc vocem in Platone esse oblitteratam. Adde Lex. Rhetor. a Bekkero Anecdott. I. 236. editum et Bastii Epist. Crit. p. 56. in Timæi l. l. corrigentis: ἐνθεν ἀδέκαστος. (Vid. Kochii Additam. l. l.) Lysias adv. Philocrat. p. 182. p. 834. Reisk.: ὡς πεντακόσιοι μὲν αὐτοῖς εἶσαν δεδεδεκασμένοι. Plura de verbo δεκάξει et inde ductis congersere Wytttenbach. ad Plutarch. de cap. ex inim. util. p. 636. et Car. Frid. Hermann. ad Lucian. de conscrib. Histor. p. 247. sq.—Extrema: ἀλλ' ἐαυτὸν ἐλομένου, ducta sunt ex Platonis Republ. X. 617. p. 509. Bekk.: οὐχ ὑμᾶς δαίμων λήξεται, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. Vult igitur significari Plotinus, Bonum illud summumque Numen neque blandimentis quasi et corruptione, neque quadam velut vi naturæ suæ compulsus, sed sua ipsum libera electione id esse, quod sit.

p. 1369, 11. ὥστε αὐτὸν πεποιηκέναι αὐτὸν, ὃ λόγος ἀνεῦρεν] Vid. Platonem de Republ. X. p. 596. p. 468. Bekk. Verba ipsa adscripsimus ad hujus libri titulum supra p. 734. Consule præterea de hoc loco et similibus Cudworth. et Moshem. in System. Intell. IV. 23. p. 486.

p. 1371, 15. αἴτιον ἑαυτοῦ—αὐτός.] Plato Rep. X. 596. p. 468. Bekk. Tractavit hæc Cudworth. in Syst. Intell. IV. 23. p. 486. Bruckerus autem

in Histor. Crit. Philos. II. 405. de hoc loco Plotini pronuntiat: "Pertinet hæc observatio etiam ad audaciores Plotini locutiones, quando *Deum se ipsum efficere dicit.*" Tu vide, quæ philosophus noster posuit supra p. 741. C. et ef. insuper annot. in p. 734. med. et p. 748. D. Adverbium *ὑπερόντως* hinc addendum est Lexicis. De *ὑπερόν* cf. Corderii Onomast. in Dionys. Areopag. in voc. Habet etiam Nicolaus Methonensis in libro adversus Procli Instit. Theolog. cap. VIII. p. 17. ed. princ. Francof. Nec minus Adverbium habet idem Nicolaus ibid. cap. XXII. p. 41. et cap. XXXV.

— 18. Καὶ ἐράσμιον, καὶ ἔρος ὁ αὐτὸς] Plato Tim. p. 87. e. p. 132. Bekk.: πάντων θεαμάτων τῷ δυναμένῳ καθορᾶν κάλλιστον καὶ ἐρασιμώτατον, et sæpius usurpat Plato. Cf. etiam Nostrum VI. 7. 22. VI. 7. 33. Hic tamen locus Orphicæ colore habet. Hymn. Orphicæ. LVIII. (57.) 1:

Κικλήσκω μέγαν, ἀγνόν, ἐράσιμον, ἠδὲν Ἔρωτα.

Laudat autem hanc Plotini disputationem Gas-sendiſ De Vita, Moribus et Placitis Epicuri Tom. II. p. 55.

p. 1372, 6. πάλιν αὐτὸς ἐστὶν οὗτος ὁ ποιῶν ἐάντων κ. τ. λ.] Redundantiam πάλιν αὐτὸς sic amplectitur Noster, ut etiam ante parem syllabam usurpet, ut h. l. De sententia hæc Platonis vid. annott. ad p. 734. med. p. 748. D. 749. D. Neque hunc nostrum locum neglexit Cudworth. in Syst. Intell. IV. 23. p. 485. ed. Moshem.

— 13. Πάντα γὰρ τὰ ἄλλα—δουλα καὶ κείμενα τύχαις] Credas Ficinum legisse καὶ ἐκκείμενα τύχαις, quod etiam eum dativo construitur. Alci-phron. III. 29. ἐκκείμαι τοῖς βουλομένοις κ. τ. λ. De altera constructione eum πρὸς vid. Procli Inst. Theol. LXXX. p. 124: πρὸς τὸ διαμερεῖσθαι—καὶ πάσχειν ἐκκείμενον, obnoxium; vid. annot. in eum locum. Verum nullus Codex a vulgata recedit. Neque est, qui κείμενα ἐν τύχαις exhibeat, ut est ap. Ælian. V. H. IX. 37: ἐν τρυβλίον ῥοφήματι αἱ ἐλπίδες κείνται, collocatæ sunt. Igitur, si acquiescendum in vulgata lectione est, explicari debet *constituta sunt et fixa fortunis*, sicut κείσθαι νόμος dicitur. (Vid. Lysias Orat. VI. p. 107: ὁ περὶ αὐτοῦ κείμενος νόμος. Cf. Schleusner. Lex. N. T. in κείσθαι) nisi malueris ita accipere: omnia nostra servilia (mancipata) sunt et fortunis

sepulta. Κεῖσθαι enim de mortuis et sepultis dici docet Hesychius: κείται ἀεὶ ἐπὶ κακοῦ τίθεται τοῦτο ἢ θανάτου ἢ ἀπραξίας (vid. laudd. Astio ad Platon. de Legg. VI. 20. p. 327.): et mox dicit Noster: προσάπτειν τύχαις.

p. 1374, 10. αὐτὸς ὦν τοῦτο ὑπερ ἠγάπησε] Etiam hanc sententiam aliasque in hoc capite inclusas adhibuit disquisitioni suæ Cudworthus in Syst. Intell. IV. 23. p. 485. sq.

p. 1375, 9. ἡ δὲ ἐγρηγόρισ ἐστὶν—καὶ νοῦ καὶ ζωῆς ἐμφρονος] Cf. supra III. 6. 5. III. 6. 6. Basilius junior in epistola dedicatoria ad Constantinum, ut videtur, Porphyrogen., in Notices et Extraits Paris. 1827. Tom. XI. part. 2. p. 61: τί γὰρ σοι τῶν ἀπάντων ἐρασιμώτερον ἢ τί γε τιμαλφέστερον ἄλλο ἢ Γρηγορίου καὶ τὰ (τοῦ add. Cod. Florent. et Coislin.) Γρηγορίου ἐνοπριζέσθαι τε καὶ ἀκορτίζεσθαι; τίνος ἦδιον λόγους ἢ νοῦν ἀνιχνεύειν ἢ τοῦ γρηγόρου νοῦ τοῦτον (οὔτω γὰρ καλεῖν αὐτόν ἐστὶν οἰκειότερον) ubi Fr. Boissonadiſ in Annotatione duo alia exempla ejus appellationis, qua Gregorium Nazianzenum passim impertiebant, apposuit. Vox autem ὑπερρόσις hinc addenda est Lexicis. De Adjectivo ὑπέρρους dictum est ad Procli Instit. Theol. cap. CXV. p. 168. ed. Francof. Cujus adversarius Nicolaus Methonensis cap. XXIII. p. 43. ed. princ. Francof. idem vocabulum usurpavit.

— 18. οὔτω τοι (ita ex libris MSS. dedi pro τὸ) καὶ ἀεὶ ἐν τοῖς συνοῦσι κείσθαι τοὺς λόγους ἐν μείζονι εὐθημοσύνη] Ita hunc locum legendum censui supra ad IV. 4. 6. p. 401. C. ubi editio et boni libri habent: ἄλλος γὰρ τρόπος τῆς εἰς τὸ πάν παρ' αὐτῶν εὐθημοσύνης. Sed nostro loco omnes Codd. et Ficin. cum Ed. conspirant in εὐθυμοσύνη. Non repetam, quæ illic ad firmandam hanc mutationem congressi: alia quædam adjiciam, unde intelligatur, quam late hæc confusio grassetur, et quo emendationis necessitas commonstretur. Plato Legg. VI. p. 758. p. 426. Bekk.: ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίῳσι μένοντας εὐθυμονεῖσθαι τὰ κατὰ τὰς αὐτῶν οἰκήσεις. ubi Cod. V. apud Bekkerum dat: εὐθυμονεῖσθαι. Sed vid. Astii Comment. p. 291, qui explicat εὐθετεῖν, *disponere, administrare.* Addiderim recte s. *concinne*, uti fecit Blomfield. in Glossario Æschyl. Choëph. ad v. 78: δμοῖαι γυναικες, δωμάτων εὐθήμονες; quem vide p. 119. Adde Orionis Etymol. p. 59. Sturz.: εὐθυμοσύνη

παρὰ τὸν θήσω μέλλοντα θήμος παράγωγον καὶ θημόσυνος, καὶ εὐθημοσύνη· ὡς ἵππος ἱπποσύνη· καὶ δίκαιος δικαιοσύνη. θήσω θήμος θημοσύνη. Φιλόξενος. Hinc sumserunt alii et Zonaras p. 907. qui ad εὐθημοσύνη addit τάξις. In Theophrasti Hist. Plant. III. 18. 7. p. 115. Schneid. erant, qui pro γωνοειδῆ καὶ εὐθυμότερα e Plinio, qui vertit angulosa *conciuiuioaque*, legi vellent: γ. κ. εὐθημονέστερα (quod prætermissum video a Schneidero in annot. p. 263.) sed ibidem nunc rectius legitur: καὶ τῷ γωνοειδεὶ καὶ εὐρυθμότερα, quo ducunt etiam Dioscorides et Oribasius, qui perperam habent ἐρυθρά. Synesius de Providentia I. p. 98. A. de dæmonibus: φύσις ἔμπληκτος καὶ θρασεία καὶ τῷ πλήθει τῆς ἐκείθεν ἀποστάσεως οὐκ ἐπαύουσα τῆς εὐθημοσύνης τῶν θείων, ubi vetus interpres, qui vertit: "de divina tranquillitate animi nihil percipiunt" in suo codice εὐθυμοσύνης videtur reperisse. Debebat autem: Non sentiens (intelligens) aptam rerum divinarum dispositionem. Maximini Prologus in Opera Dionysii Areop. p. XXXV. Corder.: ὅτι τῇ σοφῶν ἀμαθία συμμετροῦσι καὶ τὰς τῶν ἐξῆς ἀνθρώπων φιλομαθείς εὐθυμοσύνας. Asteriscum præmiserunt huic loco in Thes. Steph. p. 4343. editores Britannici, et suspicor: εὐθημοσύνας, discendi amantes beneque ordinatos habitus. Dionysius ipse De Divin. nominib. VIII. 5. p. 776: καὶ δυναμοὶ τὰ ἠνώμενα πρὸς τὴν ἀλλήλων φιλίαν καὶ κοινωνίαν, καὶ τὰ διακεκρυμένα πρὸς τὸ εἶναι κατὰ τὸν οἰκεῖον ἕκαστα λόγον καὶ ὄρον ἀσύγχυτα καὶ ἀσύμφυρτα· καὶ τὰς τοῦ παντὸς τάξεις καὶ εὐθυμοσύνας εἰς τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν διασώζει. Hinc etiam Corderius in Onomastico Dionysiano: "εὐθυμοσύνη, Rectus ordo." Lego: εὐθημοσύνας, et ita habet Maximus in Scholiis: εὐθημοσύνας φησὶ τὰς εὐ ἔχουσας θέσεις καὶ τάξεις εὐθέτους καὶ εὐσχήμους δημιουργίας. Quid quæris? A Plotino arbitror hoc vocabulum sumpsisse Dionysium, nec dubitavi in ordinem recipere εὐθημοσύνη, quæ vox, ut loci et supra et hic laudati docent, præsertim de divino mundi opificio ordineque usurpari solet.

p. 1377, 4. Τὸ γὰρ ἔξω αὐτός ἐστι, περίληψις πάντων καὶ μέτρον] Fons in Platonis Legg. IV. p. 716. e. p. 355. Bekk.: ὁ δὲ θεὸς ἡμῖν πάντων χρημάτων μέτρον ἂν εἴη μάλιστα, καὶ πολλὸ μᾶλλον, ἢ πού τις, ὡς φασι, ἄνθρωπος. Tangit Plato Protagoræ illud: πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπων

εἶναι. Vid. Theæt. p. 152. a. cum not. Heindorfii p. 313. cf. Cratyl. p. 385. e; cui loco adhibe Procli Scholia λθ p. 14. sq. Boissonad. Aristotel. Metaphys. III. 5. p. 61. Sylb. p. 76. Brandis. Præcipue comparandus est cum Plotino Proclus in Inst. Theol. c. CXVII. quod ita incipit p. 172: πᾶς θεὸς μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων· εἰ γὰρ ἐστὶν ἐνιαῖος ἅπας (ὁ πᾶς Cod. A.) θεὸς, τὰ πλήθη πάντα τῶν ὄντων ἀφορίζει καὶ μετρεῖ. Cf. supra I. 8. 2. p. 72. D. cum nostra Annot.

p. 1379, 7. "Ὄθεν καὶ δέον καὶ καιρὸν ὁ Πλάτων ὡς οἶόν τε ἦν σημῆναι ἐφιέμενος, ὅτι πόρρω τοῦ ὡς ἔτιχεν] Respicere Plotinus videtur locum Cratylæ Platonici p. 419. a. p. 76. Bekk.: ἀλλὰ δέον καὶ ἀφέλμιον καὶ λυσιτελοῦν καὶ κερδαλέον καὶ ἀγαθὸν καὶ συμφέρον καὶ εὐπορον τὸ αὐτὸ φαίνεται ἐτέροις ὀνόμασι σημαῖνον τὸ διακοσμοῦν καὶ ἰὸν πανταχοῦ. In præcedentibus τοῦ ἀγαθοῦ fit mentio. Phædon. p. 99. C. p. 89. Bekk.: καὶ ὡς ἀληθῶς τὰγαθὸν καὶ δέον ξυνδεῖν καὶ ξυνέχειν οὐδὲν οἴονται, ubi Ficinus item vertit "bonum atque decens:" ad quem locum Wytttenbachius p. 262: "δέον et neecessarium, officium, debitum, justum notat, sed et ligans, vinciens. Quam Etymologiam frequentarunt Stoici in loco περὶ τοῦ ἀγαθοῦ v. c. apud Diogen. Laërt. VII. 98. 99." Conf. Heindf. ad eum locum p. 189. Quapropter Ficini versionem intactam reliqui. Platonis locum laudat Eubulus advers. Aristotelem p. 674. ed. A. Maii; quem locum infra adponam ad p. 764. B. Καιροῦ notio hic non repetenda ex "Οροις sive Definitionibus p. 114. a. p. 570. Bekk. Aristoteles in Analytt. Priorr. I. 35. p. 142. Sylb.: πάλιν, ὅτι ὁ καιρὸς οὐκ ἔστι χρόνος δέων. θεῶ γὰρ καιρὸς μὲν ἐστι, χρόνος δ' οὐκ ἔστι δέων, διὰ τὸ μηδὲν εἶναι θεῶ ἀφέλιμον· ὄρους μὲν γὰρ θετέον, καιρὸν, καὶ χρόνον δέοντα, καὶ θεόν. Quem locum citavit Olympiodorus in Alc. pr. p. 39. Ceterum Καιρὸν deum appellaverat Ion Chius in Hymno (Pausan. V. 14. 7.), deum etiam Menander secundum Pallad. ep. 118. Vid. Jacobsii Annot. in Callistrati Statuas VI. (ad calc. Philostrati) p. 698.

p. 1380, 2. καὶ οὐδ' ἂν ἔχοι αἰξας που εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ] Ad hanc lectionem refinxī versionem Ficini. Ad sententiam cf. superiora VI. 7. 16. init. p. 708: μεταβαίνειν δ' ἔτι πρὸς τὸ ἄνω αἰξάντα et quæ illic annotavi.

— 5. χρῆ δὲ ἴσως καὶ τὸ ἐπέκεινα οὐσίας καὶ

ταύτη νοεῖσθαι τοῖς παλαιοῖς λεγόμενον δι' αἰνίξεως] Primum confer Nostri VI. 7. 38. init. p. 729. med. et quæ illic commentati sumus; deinde adhibe, quæ ad hæc Olympiodori in Alcib. pr. p. 133: εἰ δὲ καὶ τὸ πρῶτον αἴτιον ἀρρήτῳ ἐστίν, ἀλλ' ὡς ὑπερειῶδος ὄν (lege: ἀλλ' ὡς ὑπὲρ εἶδος ὄν, tanquam id, quod supra ideam est) ex Damascio περὶ ἀρχ. p. 238. p. 258. et p. 60. Wolfii apposui, ubi Babylonii dicuntur τὴν μίαν τῶν ὄλων ἀρχὴν σιγῇ παριέναι, et ab Ægyptiis dicitur ἡ μὲν μία τῶν ὄλων ἀρχὴ σκότος ἀγνωστον ὑμνουμένη. Unde intelligitur, quod Plotinus dicit, veteribus illud summum, quod supra essentiam est, obscure et per tesseræ duntaxat esse significatum. Probabile vero est eum Orphicorum carmina et oraculorum atque Initiorum sacrorum efflata cogitasse. Proclus in Inst. Theol. CXXIII. p. 182. ita exorditur: Πᾶν τὸ θεῖον αὐτὸ διὰ τὴν ὑπερούσιον ἔνωσιν ἀρρήτῳ ἐστὶ καὶ ἀγνωστον πᾶσι τοῖς δευτέροις κ. τ. λ. Color hujus loci et similium ductus ex Platonis Sophista p. 239. a. b. itemque ex Timæo p. 28. c: τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς εὐρεῖν τε ἔργον καὶ εὐρόντα εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν. Cf. infra Nostrum VI. 9. 3. p. 759. A. et Proclum in Platon. Theolog. p. 106. supra.

p. 1381, 15. Νῦν δὲ εἰ καὶ πρὶν αἰῶνα εἶναι ὅπερ ἐστὶν ἦν—καὶ οἶον γεννήσει αἰδίῳ] Hæc comparanda sunt cum Platonis Timæo p. 37. d. e. p. 36. Bekk. et p. 42. e. p. 46. Bekk. itemque Parmenide p. 136. b. et p. 154. sq. et ipsius Plotini disputatis p. 329. D. et p. 554. A. Adde Procli Inst. Theol. LV. p. 86. et CIV. p. 154. De γεννήσει αἰδίῳ Dei Filii ex Patre locos collectos reperias apud Suicerum in Thes. Ecclesiast. p. 756. sq. quibus adde Nicolai Methonens. Disputat. adv. Proclum p. 41. ed. Voemel. Quæ placita Christianorum doctorum ntrum cum Platoniorum philosophorum placitis comparari fas sit, nec ne, discordia est inter Cudworthum et Moshemium. Vid. v. c. Syst. Intell. IV. 15. p. 315. sqq. Ceterum nemo non videt hanc αἰδίον γέννησιν tantummodo loquendi modum esse doctrinæ causa inventam. Namque τὸ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν, ὡς μὲν ἀπλῶς ὄν—κατὰ Πλάτωνα γένεσιν οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἐστὶν αἰεὶ ἀγεννήτως ὄν secundum Nicolaum Methonensem l. l. Et absurdum dicit, Alcinoüs de Doctr. Platonis X. p. 481, Deum

putare γεννητόν. Est potius ἀγέννητος ἀρχὴ dicendus. Cf. ipsum Nostrum V. 4. 1.

p. 1383, 5. ἀπὸ οὐσίας ἀνεργήτου] Hanc lectionem in marg. ed. exhibitam pro vitiosa ἀνεργήτου, quæ contextum fœdat, confirmant et Codd. plurimi et vero etiam Nicephorus Gregoras in Excerptis Plotinianis Histor. Byz. lib. XXII. p. 683. Paris. p. 551. Venet. In hoc vocabulo sæpius peccatum est. Sic ut hoc utar, in Iamblichi loco ap. Stob. Eclogg. I. 52. 32. ed. Canteri dat: ἐνέργειτον, ubi nunc recte legitur ἀνεργήτου. Cf. Heerenii not. a. p. 882. Adde quæ supra ipsi annotavimus in Nostri V. 6. 6. p. 537. A.

p. 1384, 1. ἀφελὼν πάντα—μήτι προστιθεῖς] Cf. Nostrum p. 332. C. et p. 352. D. E. Quos locos ante oculos habuit Proclus, cum hæc scriberet in Inst. Theol. VIII. p. 14. sqq.: τὸ ἄρα πρῶτως ἀγαθὸν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀγαθὸν, ἂν γάρ τι ἄλλο προσθῆς, ἡλάττωσας τῇ προσθήσει τὸ ἀγαθὸν, τὸ ἀγαθὸν ποιήσας ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ ἀπλῶς κ. τ. λ.

LIB. IX.

P. 1385, 7. ΠΕΡΙ ΤΑΦΑΘΟΥ Η ΤΟΥ ΕΝΟΣ.] Ita scripsi cum plurimis libris Plotini et Porphyrii. Editio vitiose: Περὶ οὐ ἀγαθοῦ. Est autem hic liber ultimus numero nonus si temporis ordinem respicis. Vid. Porphyr. De Vita Plotini c. IV. cf. cap. XXVI. Si fontes hujus libri requiras, sunt ii in pluribus dialogis Platonis, præsertim in Parmenide (ubi consule Ficinum c. 36.) in Sophista p. 238. sq. (ubi cf. Ficin. c. 31.) in Philebo p. 20. (quem locum reprehendit Aristoteles Eth. Nicom. X. 2. cui adhibe Eustratii locum in Zelli nostri Commentar. p. 426. sq. et cf. Plotin. p. 530. extr.) in Republ. VI. p. 505. (cf. Plotin. p. 718. B. C. et p. 727. extr.) in Timæo denique p. 29. c. et p. 30. (cui adhibendus Proclus in Tim. p. 112. sqq. cf. et Plotin. p. 216. B. 330. D. 474. B. infr. 721. A. infr. et universum librum III. 8. περὶ φύσεως καὶ θεωρίας καὶ τοῦ ἐνός.) Hæc de Summo Bono sive Uno placita Platonis in compendii formam redegit Alcinoüs De Doctrina Platonis cap. X. p. 476—481. Dan. Heins. Platonica et Plotiniana Proclus in Inst. Theol. cap. VIII, quod inscribitur: Περὶ τοῦ πρώτου, ὁ καὶ τὰγαθὸν καλεῖται,

item c. IX: *περὶ αὐτάρκους*. Idem ibid. c. XIII. p. 24: *ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀγαθότης ἕνωσις, καὶ ἡ ἕνωσις ἀγαθότης, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν, καὶ τὸ ἐν πρῶτως ἀγαθόν*. Idem cap. CXXXIII. p. 198: *ἀλλ' ὁ μὲν πρῶτιστος (θεὸς ἔστιν) ἀπλῶς ἐν*. In quo enim loco, secundum Porphyrii quidem dispositionem, desinunt hæ Enneades, nimirum in quaestione *De summo Bono eodemque Uno*, ab eo in illis Elementis suis disputandi initium cepit. Profiscitur enim ab *Uno* et *Multitudine*. Idem in Theol. Plat. II. 4. p. 95, duplicem rationem attingit, qua Plato Unum illud significaverit: *Διττὸς οὖν ὁ τρόπος τῆς τοῦ ἐνὸς ἐνδείξεως· διττὰ γὰρ αὖ καὶ ὀνόματα παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ Πλάτων τῆς ἀβήρητου αἰτίας. ἐν Πολιτείᾳ μὲν γὰρ τὰγαθὸν αὐτὴν ἀποκαλεῖ, καὶ τῆς ἀληθείας τῆς ἐνιζούσης τὸν τε νοῦν καὶ τὰ νοητὰ πηγὴν ἐπιδείκνυσιν. ἐν Παρμενίδῃ δὲ Ἐν ἐπονομάζει τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, καὶ τῶν ἐνάδων ἀποφαίνει τῶν θείων ὑποστατικῆν*. Timæi Platonici rationem attigit Proclus ibid. V. 17. p. 280, unde efficitur Unum, Bonum et Deum idem esse. Similiter pronuntiat Syrianus in Aristotel. Metaphys. (XII.) XIII. 7. vers. Lat. “Unum et Bonum idem sunt apud Platonem, et abstractum est ab omni substantia et intellectu et vita.” In eandem sententiam Platonice philosophiæ restitutor Bessario in libro *In Calumn. Platon.* lib. II. c. 3: “Unum ipsum, ait, Plato supersubstantialem Dei divinitatem appellat.” Hæc sufficiant intelligendæ et inscriptioni et materiæ hujus libri Plotiniani. Anglice cum vertit Thomas Taylor in *Select Works of Plotinus* p. 468—506. Insigniora hujus libri Germanice in numerum pronuntiatorum redegit Tennemann. in *Hist. Philosophiæ* VI. p. 69—89.

p. 1385, 12. *οὔτε γὰρ στρατός ἐστιν, εἰ μὴ ἐν ἔσται, οὔτε χορὸς κ. τ. λ.*] Cf. supra VI. 6. 12. p. 682. C.D. ubi eadem similitudines adhibentur. Sed etiam argumentum illius loci cum nostro comparari debet.

p. 1385, 2. *τῶν φυτῶν καὶ ζώων σώματα, ἐν ὄντα ἕκαστα, εἰ φεύγει τὸ ἐν εἰς πλῆθος θρυπτόμενα τὴν οὐσίαν αὐτῶν—ἀπόλεσει*] Frangendi significatum proprium obtinet hoc loco *θρύπτειν*, adjuncta tamen corruptionis et nequitiae quadam nota. Maximi Scholia in Dionys. Areopag. Epist. VIII. 1. p. 123. Corderii: *θρύπτεσθαι κυρίως τὸ κατακλᾶσθαι. λέγεται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωμένων,*

οἱ τὴν πρὸς τοὺς ἐρώοντας ἀναβαλλόμενοι συντυχίαν τοιούτῳ τῷ σωματικῷ (Steph. vult. *τεθρυμμένῳ*. Ego non tento propter exempla quorum partem afferam:) *τουτέστι κατακεκλασμένῳ κέχρηται ἡθεῖ*. De propria vi Verbi et de simplici forma *θρύω*, unde ductum est, vid. egreg. tot. Coraï in Heliodor. *Æthiop.* II. p. 63. adde Hemsterh. et Ruhnk. ad Tim. Lex. Platon. p. 46. sq. Usurpat aliquoties Plato, v. c. in Phædro p. 228. c. de Legg. VI. p. 778. e. Comici etiam (vid. Eupolis in Lex. Rhetor. in Bekkeri Anecdott. I. 43. ubi jungitur *ὠραΐζεσθαι*.) Alia nuper laudavit Bagnet. ad Dionis Chrysost. Orat. VIII. p. 127. Jungitur cum *παίζειν*. Himer. Orat. XXVI. 4. p. 308. de victore: *τὴν μὲν αἴραν (ἀβρὰν conj. Wernsdorf.) ἐποίει καὶ θρυπτομένην καὶ παίζουσαν: cum κατακλᾶσθαι*. Philo Jud. Vol. I. p. 360. med. Mang.: *τῶν δὲ σωμάτων διὰ τὸ ἀβροδίατον (hinc firmamentum paratur conjecturæ Wernsdorfii) κατακλῶσι καὶ θρύπτουσι τὰς δυνάμεις*. Cyrillus ap. Suidam in *σπάθων: κεκλασμένως βαδίζειν, τεθρυμμένως φθέγγεσθαι*. Jo. Chrysost. Homil. IV. in *Selectis* p. 108. ed. Matthæi: *ὄρων γυναῖκα πόρνην, γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, μετὰ πολλῆς τῆς ἀναισχυρίας εἰσιούσαν χρυσὰ περιβεβλημένην ἱμάτια, μαλακιζομένην, θρυπτομένην, ἄσματα ἄδουσαν πορνικὰ, κατακεκλασμένα μέλη*. Jungitur etiam cum *ἀκκίζεσθαι*. Alciphron. Epist. III. 8. *Ἡισθημένη γὰρ τὸν ἔρωτα ἐκκεκαυμένον τοῦ μειρακίου θρίπτεται καὶ συνεχῶς ἀκκίζεται*. Alia exempla congescit Ruhnk. ad Tim. p. 19. Cui ego addam Pselli locum ex Epistoll. XXV. e Cod. Palat. nuper a me vulgatis in Friedemanni et Seebod. *Miscellann. Critt.* p. 618: *καὶ σὺ μὲν ἴσως, οὕτως ἔν' εἶπω, θρύπτῃ καὶ ἀκκίξῃ, τὸ μὲν τοῦ ποθομένου παραδεικνύς, τὸ δὲ ἔχων ἀθέατον*. Quid impedit, quo minus adjiciam elegantissimum locum Nili Ascetæ *περὶ ἀκολασίας* p. 420. sqq. ed. Jo. Conr. Orellii, præcipue cum ejusdem Codicis nostri ope plures mendas ex eo eluere possim? *φεῦγε συντυχίας γυναικῶν, ἐὰν θέλῃς σωφρονεῖν, καὶ μὴ δὸς παρήσταν αὐταῖς θαβῆσαι ποτε. κολακείαν γὰρ ἐν ἀρχῇ ἢ ἔχουσιν ἢ ὑποκρίνονται (imo leg. ἐδλαβείαν cum Cod. Palat.) ὕστερον δὲ πάντα τολμῶσιν ἀναιδῶς. πρώτη συντυχία καὶ (imo πρώτη συντυχία. καὶ) τὸ βλέμμα ἔχουσι κάτω, λαλοῦσι πρῶτως (πραέως cod.), καὶ δακρύουσι συμπαθῶς· σχηματίζονται σεμνῶς (σεμνὰ elegantius Cod.), καὶ*

στειάζουσι πικρῶς· (πικρὰ Cod. recte) ἐρωτῶσι περὶ ἀγρίας καὶ ἀκούουσι σπουδαίως. δεύτερον εἶδες, καὶ μικρὸν ἀνένευσαν ἄνω τρίτον, καὶ προσέχουσιν ἀναιδῶς· ἐμειδίασας, κἀκεῖναι κεχυμένως ἐγέλασαν· κοσμοῦνται λοιπὸν, καὶ ἐνδείκνυνται σοι σαφῶς· βλέμμα μορφοῦσιν, εὐαγγελιζόμεναι τὸ πάθος (βλ. μορφοῦσιν εὐαγγελιζόμενόν σοι τ. π. bene) ὀφρὺς ἀνατείνουσι καὶ περιστρέφουσι βλέφαρα· γυμνοῦσι τὸν τράχηλον καὶ ὄλον τὸ σῶμα θρύπτονται· (Cod. ὄλω τῷ σώματι θρύπτονται) λόγους λαλοῦσι μαλάσσουνται τὸ πάθος (Cod. μαλάσσοντας τ. π. rectius.) Ut ad Plotinum revertar, hæc et sequentia congruunt cum Procli disputatione de *Unitate* in Commentario in Platonis Alcib. p. LXXXII. p. 245. sqq. quæ ita incipit: *φευκτέον τὸ πλῆθος κ. τ. λ.* Quibuscum confer ipsius Nostri sententias p. 396. et p. 478. D. et ibi annot.

— 13. ὥσπερ καὶ πρὸς ἄνθρωπον ἄνθρωπον συλλαμβάνουσαν] Pro extremo margo et aliquot Codd. habent βλέπουσαν. In Med. A. correctum haud dubie a Ficino: πρὸς ἄνθρωπον βλέπουσαν, ἄνθρωπον, συλλαμβάνουσαν, et hoc ipsum expressit Fic. Taylor conjiciebat: ὥσπερ καὶ πρὸς ἄνθρωπον βλέπουσαν ἄνθρωπον δημιουργεῖ. Sed verbum ex antecedente ποιεῖν facile cogitari potest. Ceterum cum neutram conjecturam Codices confirmant, contextum intactum reliqui, ita tamen, ut verum vidisse Ficinum existimem. Proxima: τῶν γὰρ ἐν λεγομένων—ὅ ἐστιν ita explicat Taylor: i. e. “The nature of its being depends on the nature of the unity which it participates; so that its being is more or less excellent according as this unity partakes in a greater or less degree of the one itself.”

p. 1388, 6. καὶ τοῦ ἐνός—εἶναι ἄνθρωπος κ. τ. λ.] Has questiones postea accurate persecutus est Plotinus eum in libro: *De Natura, Contemplatione et Uno* (III. 8.) tum præcipue *De Numeris* (VI. 6.) Confer, quæ supra posuimus in Annot. in hunc librum cap. XIII. ad p. 683. A—C. ubi Aristotelis locos laudavimus, quos respicere videtur Noster.

p. 1389, 12. οὐδὲ γὰρ ἡ ἰδέα ἐν, ἀλλ’ ἀριθμὸς μᾶλλον κ. τ. λ.] Conf. quæ supra disputat Noster V. 9. 5. et 6. p. 559. sq. item VI. 5. 6—8. p. 664. sqq. rursus VI. 6. 12. p. 682. Respicit nostrum locum Ficinus in Argumento p. 16. extr. Con-

ferenda etiam sunt, quæ posuimus ad titulum et ad initium libri de Numeris p. 671. med.

p. 1390, 12. Οὐ τοίνυν οὐδὲ τὸ ἐν τὰ πάντα ἔσται] Taylorus, vir Platoniorum monumentorum studiosissimus, hæc ita illustrat: “It is well observed by Damascius περὶ ἀρχῶν, that neither *the one* nor *all things* accords in reality with the nature of *the one*. For these are opposed to each other, and distribute our conceptions. For if we look to the simple and *the one*, we destroy its immensely great perfection: and if we conceive all things subsisting together, we abolish *the one* and the simple. But this is because we are divided, and look to divided particularities. In short, so far as it is *the one*, it is exempt from all things, and is without any multitude; but so far as it is the principle of all things, it is all things prior to all.” Ad proxima: τοῦ τοῦ τὰ πάντα ὄντος conferas I. 8. 2. p. 73. A.

— 16. μὴ βῆδιον εἰπεῖν εἶναι] Cf. supra Annot. in VI. 8. 19. p. 754. B. In sequentibus ex marg. Ed. et Codd. scripsi φοβεῖται pro φθονεῖται. De forma ἐξολισθάνει dictum est ad II. 2. 1. p. 108. B.

p. 1391, 10. Ὅμως δὲ χρὴ οὕτω ποιεῖν τὸν μέλλοντα—φιλοσοφῆσει] Ita scripsimus eum plurimis Codd. Plato de Rep. VI. p. 491. A. p. 287. Bekk.: τόδε μὲν οὖν, οἶμαι, πᾶς ἡμῖν ὁμολογήσει, τοιαύτην φύσιν καὶ πάντα ἔχουσαν ὅσα προσετάξαμεν ἰνὺν δὴ, εἰ τελέως μέλλοι (all. μέλλει. cf. Matth. Gr. gr. §. 498. d. Ast. ad Remp. p. 538. et quæ laudavi ad Plotin. de Pulerit. p. 384. ed. Heidelb.) φιλόσοφος γενέσθαι, ὀλίγας ἐν ἀνθρώποις φύεσθαι καὶ ὀλίγας. Qui universus locus de philosophi indole cum hoc nostro est componendus.

— 16. καὶ ἐν ἐκ πολλῶν γενέσθαι, ἀρχὴν—ἐσόμενον] Taylor necessarium censet scribi ἀρχῆς, et plane ita correctum a secunda manu in Med. A. haud dubie a Ficino, qui quidem hæc ita distinxit et vertit. Recepissem in ordinem, modo unus liber suffragaretur.

p. 1392, 5. ἡ μέγεθος ἢ σχῆμα κ. τ. λ.] Cf. Platonis Sympos. p. 211. p. 444. sq. quem locum supra sæpius laudavimus. Hic eum eo compositum velimus Alcinoum De Doctrina Platonis c. X. p. 476. sqq. ed. Dan. Heins. Imitatus est etiam hæc Sallustius De Diis et Mundo c. V. Mox verba οὐδὲ ὄν, καὶ γὰρ τὸ ὄν οἶον μορφὴν τὴν

τοῦ ὄντος ἔχει: Taylor vertit: "Nor is it being; for being has, as it were, the form of *the one*." Vult enim legi τοῦ ἐνός pro τοῦ ὄντος, addens: "For it is absurd to suppose Plotinus would say, *that being has, as it were, the form of being*." Libri omnes in vulgata conspirant, et recte habet, modo sonus ponatur in μορφῆν: Si Deus summus ens esset, quasi *formam* haberet entis. Hoc negandum est et pernegatur. Ratio inteligitur ex Platonis loco laudato. Nec magis favent libri conjecturæ Orellii, qui ad Sallustii l. l. p. 99. ad verba sequentia: ἄμορφον δὲ ἐκέينو καὶ μορφῆς νοητῆς suppleri vult: ἄμοιρον vel κεχωρισμένον. Sed tenenda est breviloquentia Plotini, et si non apte dici posset ἄμορφόν ἐστι μορφῆς, non inepte tamen dicitur ἄμ. ἐ. μορφῆς νοητῆς.

p. 1392, 16. οὐδὲ κινούμενον, οὐδ' αὖ ἐστὼς] Ex Platonis doctrina Proclus in Theolog. Platonis III. 20. p. 164: τὸ δὲ πρῶτως ὄν οὔτε ἔστηκεν οὔτε κινεῖται, ὡς αὐτὸς διατάσσεται (ὁ Ἐλεάτης ξένος).

p. 1393, 10. Γίνεται δὲ ἡ ἀπορία—ὅτι μὴδὲ κατὰ ἐπιστήμην ἢ σύνεσιν ἐκείνου] Vid. Plato de Rep. VI. 505. sqq. Aristot. Ethic. Nicom. X. 7. Proclus in Theol. Plat. I. 25. Cf. Andr. Rudelbach. Disquisitio de *Ethices Principiis* hucusque vulgo traditis. Havniæ 1822. p. 144: "Qui vero illam, quam de cognitione, scientia omni majore sententiam tuiti sumus, aliunde haurire atque confirmare velit, Plotinum adeat Ennead. VI. 9. 4, ubi de cognitione illa sub præsentia nomine loquitur."

p. 1394, 11. ὀπισθοβαρῆς ὑπάρχων] Simplicius in Epicteti Enchirid. XII. p. 78. p. 128. Schweigh. de sene ad discessum ex hac vita præparando: ἴνα μὴ, τοῦ καιροῦ τῆς ἀναχωρήσεως ἐνστάτος, καλούμενος, ὀπισθοβαρῆς εὐρεθῆς, ὑπὸ τῶν δεσμῶν ἀνθελκόμενος. Verbum ἀνθελκεσθαι Platonium. Vid. de Legg. I. p. 644. e. p. 219. Bekk. Usurpant Antoninus Imperator III. 5. p. 73. Jo. Chrysost. Homill. Selectt. III. 28. ed. Matth. Porphy. Sentent. XXXII. p. 233. Sozomenus Hist. Eccles. IX. 10. ἀνθολκῆ Clemens Alex. III. Iamblich. Protrept. p. 386. Kiessl. quorum locorum argumentum partim cum nostro loco cognatum est.

ib. καὶ οὐ μόνος ἀναβεβηκὼς κ. τ. λ.] Ita scriptissimus auctoritate marginis et plurium Codd. De

sententia hujus loci Brucker. in Hist. Crit. Philos. II. p. 417. posteaquam hæc Plotini verba apposuit, ita judicat: "Nullo fere loco enthusiasimum systematis sui et fontem et finem esse Plotinus magis prodit, quam hoc." Equidem non miror virum ceteroquin eruditum, sed media in omnibus potius, quam sublimiora, sectantem, hujusmodi magni philosophi effata assequi non potuisse.

p. 1395, 4. ἂ δὲ ἐν τοῖς λόγοις—διανοείσθω] Suspiceris Ficinum aliter legisse hæc extrema. Sed libri scripti nihil suppeditant. Intactam reliqui versionem Latinam. Taylor tamen clarius ita vertit: "But with respect to arguments in the belief of which he is deficient, he should conceive as follows."

— 10. φύσω ψυχῆς—καὶ ὡς παρὰ νοῦ—ἀρετὴν ἴσχει] His refragari videri possit Plato in Menone p. 99. 2: ἀρετὴ ἂν εἴη οὔτε φύσει οὔτε διδακτὸν, ἀλλὰ θεία μοῖρα παραγινομένη ἀνευ νοῦ οἷς ἂν παραγίγηται. Quæ uberius exposuit Maximus Tyrius XXXVIII. p. 230—235. Reisk. Sed ne Plato secum ipse pariter atque eum Plotino pugnare putetur, comparandi sunt hi loci de Rep. IV. p. 444. e. p. 212. Bekk. Laeh. p. 188. c. Phædon. p. 61. A. (p. 8. Wyttenbachii, eujus annotatio plura suppeditabit.) Cf. p. 172. Adde Aleinonum De Doctr. Platon. X. p. 478. et XXVIII. p. 517. sqq.

— 16. νοῦν—πατέρα αὐτῆς (τῆς ψυχῆς) ὄντα κόσμον νοητὸν] Patris appellatio in Timæo p. 37. p. 30. Bekk. et p. 41. p. 43. Bekk. dici non potest quam multis imitationibus disputationibusque ansam præbuerit. Et πατὴρ nunc ipsum *Bonum*, respectu mentis habito, est: Aleinon c. 10. p. 478. de Summo Deo: πατὴρ δὲ ἐστὶ τῷ αἴτιος εἶναι πάντων καὶ κοσμεῖν τὸν οὐράνιον νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ κόσμου πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὰς ἑαυτοῦ νοήσεις, quem affectato suo dicendi genere τὸν ἀρχίφωτον πατέρα dicit Dionysius Areopagita, qui fertur, de Cælest. Hierarch. I. p. 11. Nunc *Mens*: Proclus in Platon. Theol. III. p. 5. post med.: σωμάτων μὲν καὶ ψυχῶν πατέρα τὸν νοῦν ἀποφαίνει (Πλάτων): et quidem tripliciter. Hinc τρεῖς πατέρες νοεροὶ (tres patres intellectuales) Proclus l. l. V. 3. p. 252. sq. appellatione fortasse e priscis Græcorum religionibus ducta, quæ Tritopatores celebrabant. (Vid. Cicero de N. D. III. 21. ex

emendatione Hemsterhusii: cf. annot. nostr. p. 587.) Indidem Juppiter nunc Mens vocatur Philosophis, nunc Mentis filius, nunc ipse Pater genitorque rerum omnium (Proclus l. l. coll. 204. et 303.) quod et ipsum conjunctum est cum popularibus religionibus (Cic. de N. D. II. 2. cum annot. p. 211. et II. 25. p. 305.) Cujus rei significationem addo ex historiis repetitam: Dio Cass. in Excerptt. CXVI. p. 231. (Nov. Collect. Vat.): ὅτι ὁ δῆμος ἐπὶ Μακρίνου πρὸς τὸν Δία εἶπον, ὡς Κύριος ὠργίσθη, ὡς πατήρ ἐλέησον ἡμᾶς.

p. 1396, 3. Οὔτε γὰρ διακέκρται, ὡς οἱ λόγοι οἱ ἦδη καθ' ἐν νοούμενοι κ. τ. λ.] Taylor: "For it is neither separated like the reasons [i. e. forms or ideas in the human soul] which are perceived by our intellect one at a time [and not simultaneously] nor is it a confused multitude:" addens in nota, hæc non recte intellecta et conversa esse a Ficino: "For the human intellect," ait vir ille doctus, "perceives only one form or idea at a time; but a divine intellect sees all forms at once." Nunc e Med. A. intelligitur, Ficinum ex conjectura explevisse locum: ὡς οἱ λόγοι ἐν προφορᾷ ἀλλ', inde profectum est illud: "sicut rationes in *prolatione* (ita corrigendum est in Taylori nota istud *probatione*) solent, sed"—Neque vero ullus codex firmat conjecturam Marsilii. Mox (p. 763. A. τὸ δὴ πρὸ νοῦ τοῦ κ. τ. λ.) Taylori suspicionem confirmatam vides libris nostris. Ego locum ita constitui τὸ δὴ πρὸ νοῦ, τοῦ ἐν τοῖς οὐσι τιμωπάτου, εἶπερ δεῖ τι πρὸ νοῦ εἶναι κ. τ. λ.

— 16. Εἴπερ δὲ δεῖ ὀνομάσαι κοινῶς ἂν λεχθῆν —χαλεπὸν μὲν γνωσθῆναι.] Vid. supra ad VI. 8. 19. p. 754. B. ubi fontes in Platonis Timæo et Sophista indicavimus. Quos locos respicit Alcinous de Doctr. Plat. X. p. 476: ἐξῆς δὲ περὶ τῆς τρίτης ἀρχῆς ποιητέον τὸν λόγον, ἦν μικροῦ δεῖν καὶ ἄρρητον ἡγέεται ὁ Πλάτων. Cf. p. 478. med.

p. 1397, 8. καὶ τὴν ψυχὴν ἐνοῦν θέλοντες] Edit. vitiose ἐν οὐ, Fic. et Taylor ἐν εἶναι conjecerant. Ego ex Cod. Vat. manum Plotini restitui. Paullo superius: ὡς πηγὴν τῶν ἀρίστων ὄντα κ. τ. λ. cf. Alcinous p. 477: ἀγαθόν. λέγω δὲ οὐχ ὡς ὀρίζων ταῦτα, ἀλλ' ὡς κατὰ πάντα εἰς δύναμιν εὐεργετῆ πάντος ἀγαθοῦ αἴτιος ὢν. In compendium rededit, quæ leguntur in Platonis Timæo p. 29. p. 25. Bekk. itemque in Rep. VI. p. 509. p. 320. Bekk.

— 15. ἢ ὡς μονὰς καὶ σημείον ἐνίζεται—ἢ ψυχῇ

ἀφελούσα—πλήθος κ. τ. λ.] Alcinous p. 479: ἔσται δὲ πρώτη μὲν αὐτοῦ (τοῦ Ἐνὸς) νόησις ἢ κατὰ ἀφαίρεσιν τούτων, ὅπως καὶ σημείον ἐνοήσαμεν κατὰ ἀφαίρεσιν ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ, ἐπιφάνειαν νοήσαντες, εἶτα γραμμὴν, τελευταίον τὸ σημείον.

p. 1398, 7. οὐ τῷ ἀδιεξίτητῳ—ἀλλὰ τῷ ἀπεριλήπτῳ] Ita pro περιλήπτῳ restituimus e libris nostris. Vidit etiam Taylor: viderat antea et restituerat civis ejus, quem in Platonis Platonico-rumque studio honestissime imitatur Cudworth. in Syst. Intell. V. 3. 11. p. 1018. qui hunc similesque locos Plotini adhibuit. De voce ἀδιεξίτητος dictum est ad II. 4. 7. Cf. VI. 6. 17.

— 13. δεῖ μὲν γὰρ ἰκανώτατον ἀπάντων καὶ ἀνταρκέστατον καὶ ἀνευδέεστατον εἶναι] Plato Timæo p. 33. e. p. 30. Bekk. de Mundo: ἡγήσατο γὰρ αὐτὸ ὁ ξυντιθεὶς αὐταρκες ὃν ἄμεινον ἔσεσθαι μᾶλλον ἢ προσδεῖς ἄλλων. Clemens Alex. Pædag. II. 12. p. 247. Potter.: ἰκανότης δὲ ἐξίς ἐστὶν ἐξικουμένη πρὸς τὸ οἰκείου πέρας ἀνελλιπῶς καὶ ἀπερίττως. μήτηρ δὲ αὐτῶν ἢ δικαιοσύνη, τιθηνή δὲ, ἢ αὐτάρκεια. αὕτη γοῦν τοι ἐξίς ἐστὶν ἀρκουμένη οἷς δεῖ, καὶ δι' αὐτῆς ποριστικὴ τῶν πρὸς τὸν μακάριον συντελοῦντων βίον. Adde Proclum in Inst. Theol. IX. περὶ αὐτάρκους, ubi Boni ipsius rationem et τοῦ Αὐτάρκους ita declarat p. 18. ed. nostr.: Εἰ οὖν τὸ αὐταρκες πεπλήρωκεν ἑαυτὸ τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ, ἀφ' οὗ πεπλήρωκεν ἑαυτὸ, κρεῖττον ἂν εἴη τοῦ αὐτάρκους, καὶ ὑπὲρ αὐτάρκειαν· καὶ οὔτε ἐνδεῆς τιος τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν. Cf. Plotinum ipsum p. 352. sq. et Simplicium in Aristotel. Phys. p. 7. b. Adde locum Eubuli super Aristotel. Polit. II. (in Nova Scriptt. Collect. Vat. ed. Ang. Maii II. p. 674.): καίτοι γ' ἐχρήν καὶ τοῦ ἐν Φαίδωρι Σωκράτου (Σωκράτους) ἀκούειν βοῶντος ὡς ἄρ' οὐδὲν οὕτως οἶδε συνδεῖν τὰ ὄντα καὶ συνέχειν ὡς τὸ ἀγαθόν, παντὸς Ἄτλαντος ἰσχυρότερον ὃν (ὃν) εἰς ταύτην τὴν δύναμιν (Plato Phædon. p. 99. c. p. 89. Bekk. ubi conf. Wyttenbachii annot. p. 262. cf. annot. nostra supr. in VI. 8. 18. p. 753. E.) καὶ αὐτὸ τὸ δέον ὄντος ὑπάρχον· ἐπέισθη γὰρ ἂν τούτοις ἐπόμενος, ὅτι τὸ αὐταρκέστερον πᾶν, ὅτου οὖν (leg. πᾶν ὄτουοῦν) ἡμῶται μᾶλλον, καὶ ἐν μειζόνως ἐστὶν, ὡσπερ καὶ αὐταρκες μειζόνως. τὸ γὰρ μᾶλλον τοῦ συνδέοντος μετέχον μᾶλλον ἐστὶν ἔν. τὸ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ μᾶλλον μετεληχθός, τοῦ συνδεῖν δυναμένου διὰ τὸν ἐν Φαίδωρι λόγον μετέχειν· μᾶλλον τὸ δὲ αὐταρκέστερον μᾶλλον τοῦ ἀγαθοῦ μετέχει (fort.

leg. δ. τ. ε. Φ. λόγον μετέχει μάλλον. τὸ δὲ μάλλον αὐταρκές· τὸ δὲ αὐταρκέστερον μ. τ. ἀ. μ.) στοιχείων γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ αὐταρκές. Haec extrema comparanda sunt cum Proeli sententia in Timaeum ad l. l. ubi dicit: *Unum, Perfectum et sibi ipsum Sufficiens* (τὸ αὐταρκές) *esse elementa divinitatis*. Damascii locum nostro loco adhibuit et Anglico sermone ejus insigniora adjecit Taylor.

p. 1399, 8. Τόπος τε οὐδεὶς αὐτῶ] Hanc sententiam in Excerptis Plotini exhibet Nicephorus Gregoras Hist. Byz. T. XX. 1. p. 552. ed. Vened. Ceterum eum Plotini hoc loco comparandus est Porphyrius in Sententt. c. XXXVII. p. 244. sq.

p. 1400, 1. Ἄλλ' ἔστιν ὑπεράγαθον] Vid. supra V. 5. 13. ubi in Annot. p. 532. F. utrosque locos conferri jussimus. Cf. etiam Nicephorus l. l.

p. 1402, 1. οἶαν ἴσως καὶ Μίνως ποιοῦμενος δαριστῆς τοῦ Διὸς ἐφημίσθη εἶναι—εἰς νόμων—θέσιν.] Plato Legg. I. p. 624. post in.: Μῶν οὖν καθ' Ὁμήρου λέγεις, ὡς τοῦ Μίνω φοιτῶντος πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς ἐκάστοτε συνουσίαν δι' ἐνάτου ἔτους καὶ κατὰ τὰς παρ' ἐκείνου φήμας ταῖς πόλεσιν ὑμῶν θέντος τοὺς νόμους (cf. Dialog. qui Minos inscribitur p. 319. D. p. 18. sqq. Boeckh. et. quos plures laudat Ast. ad Legg. l. l. p. 7. quibus adde Plutarch. in Theseo p. 7. a. p. 35. ed. Leopold. Plutarch. Maxime cum Principp. Philos. Esse Diss. p. 776. c. p. 115. sq. Wytt.: ἀκούομεν δὴ Ὁμήρου τὸν Μίνω θεοῦ δαριστὴν ἀποκαλοῦντος. τοῦτο δὲ ἐστίν, ὡς φησιν ὁ Πλάτων, ὀμιλητὴν καὶ μαθητὴν. Adde Julian. ap. Cyrillum lib. VI. p. 190. Spanhem.) Homeri locus Odysse. τ. 179. sq. ita habet:

Τῆσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς, μεγάλη πόλις· ἔνθα τε Μίνως
ἐννέωρος βασιλεὺς, Διὸς μεγάλου δαριστῆς.

Qui locus quam multis veterum recentiorumque disputationibus ansam praeberit, nemo est, qui nesciat. Vid. modo Apollonii Lex. Homer. p. 263. sq. cum Villosion. et Tollii annot. Symbolic. et Mytholog. nostr. IV. p. 99. ibiq. laudata et disputata, et Hoeckii librum, qui inscribitur Kreta I. p. 234. sqq. Quod Plotinus subjicit ἐφημίσθη, significat veterem et a majoribus traditam famam. De qua vi vocis φήμη egit Wyttensbach. ad Julian. p. 59. p. 152. ed. Lips. et ad

Plutarch. de Amicorr. Multitud. p. 643. Explicationem vocis δαριστῆς, quae in marg. Cod. Mare. A. legitur, ὀμιλητῆς, habent praeter Plutarchum Grammatici apud Eustath. in Homer. l. l. et Apollonius in Lex. Hom. p. 264. ed. Tollii.

p. 1403, 1. φέρονται δὲ αἱ θεῶν (ψυχαί) ἀεὶ κ. τ. λ.] Obversatur Plotino nobilissimus locus Phaedri, ubi Plato p. 246. c. p. 41. Bekk.: ἀγαθὸν καὶ πᾶν ὅτι τοιοῦτο. τούτοις δὴ τρέφεται τε καὶ αὔξεται μάλιστα τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχροῦ δὲ καὶ κακῶ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται· ὁ μὲν δὲ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῶ Ζεὺς, ἐλαύνων πτηνὸν ἄρμα, πρῶτος πορεύεται, διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῶ δ' ἔπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων κατὰ ἔνδεκα μέρη κεκοσμημένη. Cf. Plotin. p. 201. D. eum Annot. item p. 403. C. p. 551. A. med. et p. 725. A. Quae subjicit nostro Plotinus: τὸ δὲ πόρρω ἀφιστάμενον ἄνθρωπος ὁ πολὺς καὶ θηρίον, et ipsa Platonis assiduum lectorem arguunt: Rep. IX. 588. c. p. 458. Bekk.: Πλάττε τοίνυν μίαν μὲν ἰδέαν θηρίον ποικίλου καὶ πολυκεφάλου κ. τ. λ. Cf. Nostrum ipsum I. 1. 7. p. 4. G: ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθῆς σχεδόν· ἐκεῖνα δὲ τὸ λεοιτῶδες καὶ τὸ ποικίλον ὄλως θηρίον. Proclus in Alc. pr. 78: τρίτον, ὅτι καὶ ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν ἐστι τι πολυκέφαλον θηρίον, ὅπερ ἀνάλογόν ἐστι τῶ πλήθει. cf. ibid. p. 143.

p. 1404, 10. ἀλλ' οἶον χορὸς ἐξάδων κ. τ. λ.] Plato Phaedon. p. 85. a. de cyenis: θρηνοῦντας τὸν θάνατον ὑπὸ λύπης ἐξάδειν. Cf. Wyttensbach. ad eum Dialogum p. 193. Nostro loco et cantare: Chori similitudinem amat Plotinus. Hic comparandus est I. 8. 2: χορεύουσα ψυχὴ περὶ νοῦν.

p. 1406, 2. καὶ φυγὴ καὶ περὸρρύσεις] Plato Phaedro p. 246. c. p. 40. Bekk. Cf. Nostrum II. 9. 4. IV. 3. 7. IV. 8. 1. et 4. Mox καθ' ὃ καὶ συνέξενκται Ἔρως ταῖς ψυχαῖς καὶ ἐν γραφαῖς καὶ ἐν μύθοις. Illud vertit Fic. in scriptis. Possit enim picturas s. tabulas pictas et similia cogitasse.—ἐν μύθοις. Celebratissima est fabula Amoris et Psyche prodita ab Appuleio Metamorph. IV. 83. p. 300. Oudendorp. et VI. 125. p. 429; de qua exposuimus in Symbol. et Mythol. III. p. 566. sqq.

— 7. ἐνταῦθα δὲ πάνδημος γίνεταί—Ἀφροδίτης γενέθλια] Plato Sympos. p. 180. D. p. 385. Bekk. et p. 203. p. 429. Bekk. Cf. Nostrum p. 293. sq.

et p. 298. B.C. et Proclum in Cratylum §. 183. p. 117. Boisson.

p. 1407, 9. ἵνα τῷ ὄλῳ αὐτῶν περιπτυξώμεθα] Vid. Annot. in IV. 4. 16. fin. ad p. 409. D. ubi hoc loco legendum esse conjeci αὐτὸν, sed tamen, cum omnes libri in vulgata conspirent, eam intactam reliqui.

— 12. θεὸν γενόμενον] Taylor, posteaquam Aristotelis locum Politicæ. adhibuit, ita pergit: "Observe, too, that when Plotinus calls the man who is able in this life to see divinity a God, he means, that he is a God only according to *similitude*; for in this way, men transcendently wise and good are called by Plato, Gods and divine." Philosophi Platonici nonnulli ita distinguebant: qui civili virtute (politica virtute) præditus sit, eum esse σπουδαῖον, qui vim purgatoriam (τὴν καθαρτικὴν δύναμιν) habeat, δαιμόνιον esse, qui θεωρίαν, eum θεῖον esse appellandum. In ea vero quæstione, num homo in hac vita possit θεοῦσθαι sive *Deus evadere*, dissidebant inter se iidem philosophi Vide Porphyrii Sententt. XXXIV. p. 235. sqq. Iamblich. de Myster. II. 2. et Olympiodor. in Platon. Phædon. Adde locum Eunapii in Excerptt. Historr. p. 261. ed. Ang. Maii: qui scriptor ita de Juliano Imperatore: ὅς γε διὰ φύσεως ἐξουσίαν καὶ ἰσομέγεθες τῷ θεῷ ἀγαγῆς τε ἀνάγκην ἐπαύσατο πρὸς τὸ χεῖρον ἔλκουσαν, καὶ ἐκ τοσοῦτων ἀνευεγκῶν κυμάτων οὐρανόν τε εἶδε, καὶ ἐπέγνω τὰ ἐν αὐτῷ καλὰ, τοῖς ἀσωμάτοις ὁμιλήσας σῶμα ἔχων ἔτι.

p. 1408, 3. τὴν ἐπιστήμην τὴν ἐν ἀποδείξει κ. π.] Wytttenbach. ad Plutarchi Præceptt. Conjugall. p. 900: "Ἀπόδειξις scientiæ effecrix, proprium philosophiæ instrumentum, supra puerilem institutionem habetur." Laudat vir doctus locos Plutarchi haud paucos. Proclus in Alc. pr. p. 298: ὡς γὰρ αἱ ἀποδείξεις αἱ ἀπὸ τῶν καθολικωτέρων μειζόνως εἰς ἐπιστήμην ἡμᾶς προάγουσιν, οὕτω δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἐπιβολῶν ἔλεγχου πρὸς τὴν καθαρσιν ἀνύσμοι γίνονται. Cf. Olympiodor. in Alc. pr. p. 55. et p. 121. Adde Diogen. Laërt. VII. 45. ubi Stoicὶ ἀπόδειξιν ita definiunt: λόγον διὰ τῶν μᾶλλον καταλαμβανομένων τὸ ἦπτον καταλαμβανόμενον παριστάντα: ut eum locum emendavit Davisius ad Cic. Acad. II. 8. 26: ubi Ernestus vertit *argumenti conclusio*. Cf. Goerenz. ad Cic. l. l. p. 54. et Rosinium ad Epicuri

librum περὶ φύσεως in Volumm. Herculann. Vol. II. ad Columnn. IV. p. 11. Ceterum hæc Plotiniana attigerunt Cudworth. et Mosheim. in Syst. Intell. p. 637. Confer ipsum Nostrum supra p. 148. C. et p. 522. A.

— 10. ἀλλὰ μὴ ἐν ἀμφῳ] Taylor ex conclusionis ratione necessarium iudicat scribi: ἀλλὰ μὴν. Ficinus et Codd. nostri omnes in vulgata perseverant. Ad proxima cf. supra VI. 8. 7. p. 740. B: εἰ μὴ τις τολμηρὸς λόγος ἐτέρωθεν σταλεῖς λέγοι.

— 18. τὸ τῶν μυστηρίων — ἐπίταγμα] Cum argumento huius capituli congruant plura, quæ posuit Iamblichus in Protreptico c. 13. Comparat autem quæ hoc extremo capite de ἐνώσει sive ἀπλώσει tradit Plotinus cum Persarum doctrina mysticæ hominis cum deo conjunctionis unionisque Tholuck. in libro: *Ssufismus* sive *Theosophia Persarum pantheistica* c. III. p. 79. sq. quem locum etiam laudavimus ad Porphyrii Vit. Plotini cap. XXIII. p. 137. infr. Fabricii. Ceterum quod mysteriorum mentionem attinet, consule Wytttenbachii Annot. in Platonis Phædon. p. 134—139; quem etiam ad hæc explicanda adhibuit idem Tholuck. in altero libro, qui inscribitur: *Bluthensammlung aus der morgenländischen Mystik*. Berol. 1825. p. 2—6. ubi item nostrum locum attigit. Adhibuit nostrum locum etiam Bened. Bendtsen in Marmor. Mystice. Specim. I. p. 11. Primarius est locus de ordine Initiorum sacrorum Theonis Smyrnenæi Mathem. Platon. p. 18. p. 21. ed. Gelders. (ubi vid. huius annot. p. 123. sq.) Plura de hoc argumento addere nolo post ea, quæ partim a Plotino, partim alibi a me dicta sunt.

p. 1409, 13. ὑπερβὰς ἤδη καὶ τὸν τῶν ἀρετῶν χορόν.] Hæc locutio Stoicis placuisse videtur. Nam quum inter se connexas ponerent virtutes (Diog. Laërt. VII. 125. Cf. J. Lipsii Commentar. in Senecam p. 605. D.) unienique earum quendam quasi comitatum addebant. Ita enim Justitiam, ut videtur, loquentem facit apud Nonium Cicero in Hortensio: "An eum videat me *et meas comites*, fortitudinem, magnitudinem animi, patientiam, constantiam, gravitatem, fidem, ipsa se subducat?" Cui loco hæc adjicit M. A. Muretus Varr. Lectt. III. 20. p. 78. ed. Ruhnken. "Utebantur autem (Stoicæ) ad eam sententiam illus-

trandam et subjiciendam ante oculos quadam imagine, ut dicerent: cum *chorus ipse virtutum* raperetur ad tortorem, beatam vitam non subducere se, neque manere extra ostium, sed illas usque comitari.”

p. 1410, 6. τοῖς—σοφοῖς τῶν προφητῶν αἰνίττεται—*αἰνιγμα*] Colorem duxit ex Platonis *Timæo* p. 72. p. 102. Bekk.: ὅθεν δὴ καὶ τὸ τῶν προφητῶν γένος ἐπὶ ταῖς ἐνθέοις μαντείαις κριτὰς ἐπικαθιστάται νόμος· οὗς μάντις αὐτοὺς ἐπονομάζουσι τινες, τὸ πᾶν ἠγνοηκότες ὅτι τῆς δι' αἰνιγμῶν οὗτοι φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταὶ, καὶ οὗτι μάντις, προφήται δὲ μαιτενομένων δικαιοτάτα ὀνομάζουτ' ἄν.

p. 1411, 11. φυγὴ μόνου πρὸς μόνον.] Taylor :

“From this solitary subsistence of *the one*, the solitariness of all other divine natures is derived, and their ineffable association with themselves:” commodè admonens Platonici loci in *Timæum* hujusque interpretem. Ita enim ille p. 34. p. 31. Bekk.: καὶ κύκλω δὴ κύκλον στρεφόμενον οὐρανὸν ἓνα μόνον ἔρημον κατέστησε, δι' ἀρετὴν δὲ αὐτὸν αὐτῷ δυνάμενον συγγίγνεσθαι καὶ οὐδενὸς ἑτέρου προσδεόμενον, γινώριμον δὲ καὶ φίλον ἰκανῶς αὐτὸν αὐτῷ. διὰ πάντα δὴ ταῦτα εὐδαίμονα θεὸν αὐτὸν ἐγεννήσατο. In quem locum consule, quæ commentatur Proclus p. 173. et ad extrema adhibe nostrum ipsum IV. 8. 1. p. 469. D.

INDEX RERUM ET VERBORUM

IN PLOTINI OPERIBUS,

ET MARSILII FICINI IN EUNDEM COMMENTARIIS

LOCUPLETISSIMUS, QUO ANTEA SEMPER CARUIT DIVINUS HIC AUTOR.

- ABRAHAM** Avenazara astrologus Fic. p. 214
Abraham astrologus 435
Abumasar astrologus Fic. p. 207
accessus et recessus octavae sphaerae Fic. p. 223
accessus ad Deum praeparat 759
accidens in quo substantia ut tertium genus, quas res contineat 618
accidens duplex Fic. p. 17
accidentis et substantiae vicissitudo 622
accidentia alicubi existentia possintne alibi esse essentiae F. p. 17
accidentia substantiis mancipata 622
accidentia quomodo ad essentias revocentur Fic. p. 18
actus descriptio 275
actus intimi primi entis, qui existant, et quot 612
actus secundus 174
actus infinitus 537
actus omnis motus est Fic. p. 197
actus ubi, et ex quo agi, cogitari debeat 754
actus et potentia contraria sunt Fic. p. 130
actus primus et secundus quid 537
actus duos esse in processione 638
actus praecipuus quis Fic. p. 308
actus seu in actu esse, quomodo sit apud superos 175
actus ab essentia manans quis 518
actus et in actu esse idem in intelligibili mundo ib.
actio animi mundi partim tempore transigitur, partim non 408
actio ad contemplationem refertur 343
actio secundum contemplationem quid 347
actio formae actus Fic. p. 306
actio contemplationis debilitas 346
actio apud Deum non distinguitur a natura 746
actio fit per formam Fic. p. 428
actio et intelligentia prima quae Fic. p. 236
actio praestantissima quae 464
actio et esse ubi differant F. p. 398
actio triplex Fic. p. 117
actionem alicujus esse, et circa aliquid aliud versari 721
actiones caelestes quomodo fiant 424
actiones et passiones quo referantur Fic. p. 233
actiones triplices, et quae priores vel posteriores 431
actiones immateriales 166
actiones ut distribuendae 228
actiones rerum a propria potius natura, quam a caelo 225
actiones rerum propriae non tollendae 141
actiones hominum a providentia observantur Fic. p. 437
actionum divisio 423
actionum humanarum bonitas et pravitas unde Fic. p. 435
actionum finis cognitio 348
actionum in nobis principia duo Fic. p. 449
activorum et voluptuosorum hominum discrimen 555
acuti curvam memores plerumque 455
ad Animam dimensione liberam quomodo ascendendum gradatim a natura corporea 762
ad Principium quae pertineant 763
adesse alterum alteri quot modis contingat 311
adoratio omnium sacrificiorum juxta Platonicos praestantiss. 437
adversitas bonis exercitatio, malis punitio Fic. p. 433
adventitia cum rebus ipsis sub eodem genere neutiquam ponenda 594
Adrastiae oraculum 264
aes Veneri attributum Fic. p. 173
aes cur rubigine conteratur F. p. 174
aer cur non luceat Fic. p. 173
aer terrae participatione non indiget ib.
aer in caelum non agit 102
aer triplex Fic. p. 174
aeris utilitas Fic. p. 167
aeris in ignem transmutatio Fic. p. 80
aeris proprietates aliquot Fic. p. 173
aeri quae astra praesint Fic. p. 174
aeria animalia qualia Fic. p. 504
affinitas cum superis quomodo contabuntur Fic. p. 398
Aegidius Romanus Fic. p. 356
Aegyptii sacerdotes cur rerum figuris ad mysteria significanda usi fuerint 547
aether quid Fic. p. 431
aeternitas quid Fic. p. 175
aeternitas in quibus a Platonice collocetur Fic. p. 591
aeternitas et aevum idem cum deo 329
aeternitas non est subjectum 326
aeternitas et aevum veneranda 319
aeternitas simul cum natura 327
aeternitas et beatitudo unum Fic. p. 79
aeternitatis species duae Fic. p. 591
aeternitatis formalis ratio tria continet ib.
aeternitatis et temporis discrimen Fic. p. 593
aeternitatis et temporis natura a praeis philosophis deprehensa Fic. p. 407
aeternitatis descriptio Fic. p. 591
aeternitatis optima descriptio, folio 327
aeternitatis contemplatio quomodo debeat institui ib.
aeternitatis quomodo simul participes 329
aeternitatis et temporis naturam pauci rimantur 315
aeternitatis et temporis sensus a natura nobis insitus 325

- æternitatem in uno manere quomodo intelligendum apud Platonem 329
 æternum quid Fic. p. 592
 æternitatis proprium Fic. p. 81
 æterni contemplatio 326
 æternorum causa Fic. p. 398
 æternorum actus et esse idem ib.
 æternorum substantiarum nulla est adventitia forma ib.
 ævum quid Fic. p. 591
 ævum unde ductum 328
 ævi descriptio 336
 ætates hominis quib. planetis destinantur Fic. p. 209
 agere qualitatis est Fic. p. 275
 agens prius non actionem genuisse 731
 agentium distinctio Fic. p. 233
 agentium series Fic. p. 234
 Aimon astrologus Fic. p. 210
 albedo quid 181
 Albius astrologus Fic. p. 213
 Alexandri Aphrodisæi de fato sententia Fic. p. 407
 aliquid tale et hoc aliquid quas substantias induant 631
 alteritas Fic. p. 319
 alteritas in motu quid 638
 Ammonius Christianus Fic. p. 347
 amatoris natura Fic. p. 131
 amatorii affectus 43
 amor quid sit, variæ opiniones 291
 amor unde influat animabus ib.
 amor quatenus materiæ particeps 299
 amor Veneris 293
 amor cur heros dictus 294
 amor dæmon est, Platonis sententia 291
 amor essentialis 294
 amor asilus 297
 amoris principium 291
 amoris ortus 292
 amoris pater Porus Fic. p. 352
 amoris mater Penia ib.
 amores qui boni vel mali 297
 amores ab anima generantur F. p. 522
 amores animæ cujuslibet ib.
 amicitiae quo referendæ 6
 amor ille divinus an ex hoc nostro rimari possit 768
 amor omnis unde accensus ad bonum quodeunque feratur 767
 amoris nostri principium idem quod bonum ib.
 amoris fons et origo ib.
 amabile nobis quid sit 724
 amabile 749
 analogia quid 276
 analogia omnia contineri cur dicatur 276
 analogica conditio quid Fic. p. 19
 Anaxagoræ opinio de principiis rerum naturalium Fic. p. 272
 Anaxagoras de mente 162 et 490
 Anaxagoræ dictum, quodlibet esse in quolibet, quomodo intelligendum 545
 Anaxagoræ error Fic. p. 172
 Anaximenis seu Anaximandri falsa de materia opinio Fic. p. 272
 angeli corporibus præditi 295
 angeli pulcherrimi Fic. p. 267
 angelorum agilitas Fic. p. 356
 angelorum lapsus ib.
 angelorum et dæmonum officia diversa Fic. p. 230
 anguli numi in sphaera fortissimi Fic. p. 208
 anguli sphaeræ cælestis quatuor 112
 angustia et amplitudo quantitatis modi Fic. p. 273
 anima quando vel extra fatum, vel sub fato, vel in fato sit Fic. p. 402
 anima quando fatum sentiat ib.
 anima pulchra quæ ib.
 anima quoque corpori addicta, et quomodo sit universum, tum etiam quomodo media 669
 anima quam naturam habeat 457
 anima utrum omnis caduca, an aliqua tantum 466
 anima nostra et mundana in quo conveniant 466
 anima vegetativa ubi sit corpore consumpto 495
 anima mundi ut inveniendâ 549
 anima cur circulus 766
 anima quomodo cognoscatur 454
 anima corporis experts 457
 anima quantitatis experts 460
 anima si corpus sit, nihil egregium præstabit 461
 anima connectit corpus 457
 anima quid, Stoicorum et Epicureorum sententia ib.
 anima qua ratione in corpus procedat 466
 anima dupliciter ad corpus se habet 456
 anima intellectualis quomodo infinita 372
 anima naturalis quæ Fic. p. 439
 anima rationalis ab humana specie non transmigrat Fic. p. 506
 anima quomodo sit omnia ib.
 anima in se ipsa residet Fic. p. 134
 anima a passionibus cur aliena 303
 anima solvaturne a corpore Fic. p. 160
 anima in cælo numi expetat mundana Fic. p. 510
 anima cur fiat deterior 274
 anima non debet corpus respuere Fic. p. 160
 anima intellectualis quælibet est universum Fic. p. 680
 anima cur a fato soluta Fic. p. 402
 anima cælum individuum Fic. p. 169
 anima quomodo naturam producat 279
 anima cur dividua Fic. p. 663
 anima pravitateibus mancipata non fit bestia Fic. p. 506
 anima numi suapte natura ipsum pulchrum 556
 anima in genere divinorum ultima 463
 anima illa præstantior quomodo sensu prædita sit 698
 anima est ipse homo 456
 anima quomodo sentiat 462
 anima cur non interire queat 465
 anima sensu quodam semper utitur 698
 anima lumen mentis 505
 anima deum videns reliqua spernit omnia 726
 anima nostra non ingreditur universa corpora 476
 anima nostra in eodem corpore plantam, brutum, hominem, dæmonem et Deum agit 493
 anima amatorib. confertur 722
 anima mundi mala non subit 475
 anima fruitur ipso bono 726
 anima nec dissolutione, nec alteratione interit 466
 anima nihil boni habet Fic. p. 127
 anima gradatim in cælum ascendit, atque inde in corpus relabatur Fic. p. 507
 anima separata corpus etiam purum reddere conatur 14
 anima hominis a mundi anima differt 363
 anima quomodo dividatur Fic. p. 664
 anima quomodo accipiat Fic. p. 134
 anima prava Platoni 74
 anima et mens mundi unde pendant Fic. p. 348
 anima quomodo una 362
 anima prima quomodo nascatur Fic. p. 352
 anima mundi haud laborat Fic. p. 356
 anima mundi quomodo corpori suo jungatur 228
 anima mundi prior corpore Fic. p. 165
 anima mundi quomodo suo insinuetur corpori Fic. p. 683
 anima mundi in sphaera Fic. p. 198

- anima ut se foras porrigat 503
 anima in corpus eam veniat 473
 anima sitne idem, quod unum 757
 anima nostra caput intra eælum
 condit 491
 anima quomodo fiat libera 740
 anima intellectualis unde existat
 493
 anima omnia efficit 492
 anima sentit, non corpus 462
 anima mundi individua simul et
 universum 648
 anima mundi in nostras animas
 nulla ratione dividi potest
 Fic. p. 678
 anima mundi confertur lumini 374
 anima mundi non defatigatur
 Fic. p. 171
 anima mundi non est ex elementis
 conflata Fic. p. 351
 anima mundi quomodo excogitan-
 da 216
 anima mundi non ut punctum in-
 dividua, tum ejus proprietates
 666
 anima mundi quomodo gubernet
 mundum 206
 anima mundi non labitur 201
 anima mundi num sua beatitudine
 aliquando exciderit Fic. p. 350
 anima mundi cognoscit opera sua
 146
 anima mundi non ligatur 205
 anima mundi in se ipsa agit
 Fic. p. 684
 anima mundi ubique tota 108
 anima mundi quo ordine singula
 producat 146
 anima universi in creando mundo
 honorem sui non quæsit 202
 anima duplex 4
 anima intelligit duobus modis
 Fic. p. 17
 anima non est bonum ipsum, nec
 boniforme 3
 anima non vivit, sed id, quod ani-
 mam habet 96
 anima et corpus sequuntur mundi
 circuitum 428
 anima una in toto corpore 5
 anima quomodo vivificet corpus ib.
 anima rationalis ut affecta sit erga
 intellectum 4
 anima eam non recordetur rerum
 humanarum 396
 anima corporis vineulis soluta ubi
 389
 anima non est causa malorum 5
 anima corpori duobus devincitur
 nodis 411
 anima rationalis ut affecta sit erga
 Deum 4
 anima quomodo compositum fiat 6
 anima propinquior Deo, quam cor-
 pus 13
 anima quomodo peccet, et non pec-
 cet: puniatur, et non puniatur:
 purgetur, et non purgetur 6
 anima quo medio invitetur ad a-
 mandum intellectum 724
 anima aliter intelligit, quam Deus
 13
 anima proportionem erga corpo-
 rum qualitates habet 441
 anima nostra ut suscipiat ideas
 Fic. p. 171
 anima quomodo bona et mala fiat
 14
 anima non boniformis ib.
 anima quomodo divisibilis 5
 anima utaturne discursu, prius-
 quam in corpus descendit 385
 anima quomodo sentiat 421
 anima quomodo sentiat, sive a cor-
 pore separata sit, sive conjuncta
 ei 415
 anima terræ videt 419
 anima rationalis præsidet animali
 humano 4
 anima non tradit se in conjunc-
 tum ib.
 anima propinquior Deo, quam ma-
 teria Fic. p. 18
 anima quid sentiat 4
 anima quomodo sentiat ib.
 anima rationalis sentit sine pas-
 sione ib.
 anima mundana omnes mundi par-
 tes viribus implet 430
 anima erga corpus non ita affecta
 est, sicut species erga materiam
 387
 anima quomodo in corpore ib.
 anima quomodo in hoc mundo di-
 vina cognoscat 400
 anima quando unum dicatur esse
 399
 anima quomodo se ipsam agnoscat
 298
 anima mundi omnes in se revolu-
 tiones descriptas habet 427
 anima quatenus pars mundi cen-
 seatur 425
 anima quid, et qua ratione super-
 cælestem mundum contempletur
 422
 anima adest corpori, non inest 387
 anima quomodo eum intellectu
 uniatur 398
 anima una nobis inest 392
 anima universi superiore loco ha-
 bitans inferiora vivificat 357
 anima eæli tria complectitur
 Fic. p. 214
 anima principium est 141
 anima labitur ante generationem
 143
 anima quomodo sit in corpore
 Fic. p. 19
 anima gubernat mundum 143
 anima ex quinque rebus constituta
 Fic. p. 193
 anima opifex mundi ratione haud
 caret Fic. p. 352
 anima compositum quiddam 1
 anima causa animalis Fic. p. 171
 anima eadem propter potentiam
 grandiori et minori corpori suf-
 ficat 648
 anima an divisibilis cogatur fieri
 aut multiplex propter diversa
 membra vel corpora 650
 anima corpori infusa libertatem a-
 mittit 233
 anima quando sui ipsius domina ib.
 anima quomodo insit mundo
 Fic. p. 197
 anima quibus prælucentibus exem-
 plaribus quæque producat 202
 anima volvitur circa Deum, sicut
 corpus circa animam 763
 anima hominis quibusvis rebus se
 conformare potest Fic. p. 504
 anima quomodo accomodat suas
 vires mundi membris 652
 anima ipsa est animæ idea 564
 anima quomodo fœtui infundatur
 Fic. p. 171
 anima quomodo localiter moveatur
 Fic. p. 351
 anima a diis 99
 anima duobus modis insinuat
 Fic. p. 683
 anima quomodo perfecta maneat 76
 anima possitne species suscipere 1
 anima et mens et perfectæ earum
 virtutes extra ideam veræne res
 existant 564
 anima rationalis possitne beatitu-
 dinem consequi Fic. p. 49
 anima omnia ib.
 anima natura pulchra Fic. p. 95
 anima quomodo eælum moveat
 Fic. p. 194
 anima non textit, appetit, dolet, sed
 animal 3
 anima quomodo corpori compatiatur
 ib.
 anima corpori quot modis permi-
 sceri dicatur 1
 anima superiorum corporum a per-
 turbationibus aliena Fic. p. 210
 anima rationalis a fato se manci-
 pare potest 516
 anima nostra cum superioribus con-
 spirare debet Fic. p. 228

- anima et substantia et accidens *ib.*
 anima rerum figuras ab initio habet 14
 anima potestas est 175
 anima nostra pars animæ universi *Fic. p. 230*
 anima mundi optimorum contemplatrix *Fic. p. 267*
 anima quomodo afficiatur cogitando materiam 164
 anima secunda inseparabilis a corpore *Fic. p. 237*
 anima deformis cur in formoso corpore interdum inveniatur *Fic. p. 357*
 anima nostra non est pars mundanæ animæ *Fic. p. 350*
 anima turpis 54
 anima non idem, quod esse animæ 1
 anima per intellectum videt Deum 75
 anima nostra cur animæ mundi sorror dicatur *Fic. p. 357*
 anima coinquinata ut repurgetur 45
 anima purgata 55
 anima cur materiam amplectatur *Fic. p. 134*
 animarum diversitatis quarta causa *Fic. p. 442*
 anima non est in corpore 357
 anima quomodo magis unum quam corpus 599
 anima irrationalis a rationali quomodo pendeat *Fic. p. 439*
 anima nostra quomodo corpori vitam tribuat *Fic. p. 353*
 anima communis cum proprio alicui se applicare possit 652
 anima unde fiat intellectualis 556
 anima an multiplicetur in animas multas æque primas, dum se totam mundi partibus exhibet 652
 anima sempiterna *Fic. p. 682*
 anima quomodo in intellectum se transferat 332
 anima quibus gradibus ad munera subeunda corpus impellat 652
 animarum differens descensus 381
 anima et individua et ubique tota 651
 anima cur non eodem modo semper agat 378
 anima ad omnem locum indifferenter et æque se habet 651
 anima prior omni re corporea 650
 anima communis et propria quomodo differant 649
 anima nulli mancipata cunctis expedita adest 651
 anima inanimati curam gerit 174
 anima in omnibus membris tota 374
 anima fractis pennis ruens 376
 anima mundo par est quantitate, sed virtute a mundo capi non potest 409
 anima nostra cur iudicium mundi animæ non percipiat, cum duæ in nobis sint animæ 649
 anima quomodo diversis potentiis diversam dignitatem induat 658
 anima dum evadit, universalis an particularis esse desinat 658
 anima quomodo fatum declinet *Fic. p. 357*
 anima quomodo per plurimum diffundatur, et in corpore propagetur 643
 anima idealis fons animarum *Fic. p. 681*
 anima partibilis et impar. 361
 anima hominis in utroque versatur mundo *Fic. p. 36*
 anima in potentia 147
 anima cæli semper continet cælum 99
 anima bona incidatne in corpus malum 285
 anima non est mali principium *Fic. p. 129*
 anima ulla materiam non illustravit 209
 anima nostra a mundani corporis anima non est facta *Fic. p. 678*
 animæ sapientiam per intellectum verum suppetere 555
 animæ quælibet vis an alteri communicet suum iudicium 648
 animæ essentia quomodo multitudo, et ipsum esse an simpliciter habeat 599
 animæ intellectualis substantia sub generibus quibusnam collocanda veniat 616
 animæ forma indissolubilis *Fic. p. 681*
 animæ mundanæ musica *Fic. p. 684*
 animæ humanæ tres formæ 374
 animæ natura diligentissime investiganda *Fic. p. 685*
 animæ casus unde *Fic. p. 684*
 animæ libertas a nulla re pendet, nulloque loco indiget, nec ulli addicta 651
 animæ vis quæ iudicat, eadem plerumque non animadvertit se iudicare 649
 animæ electio quomodo conducatur universo *Fic. p. 431*
 animæ idolum quid, et quotuplex, et num ab anima separari possit 658
 animæ natura quomodo perscrutanda 557
 animæ substantia in genere separatae essentiae collocanda 631
 animæ mundi sensitiva et opinans ratio in sphaeris 108
 animæ mundi quantitas 377
 animæ bonum et pulchrum 55
 animæ essentia 361
 animæ contagio a corpore *Fic. p. 129*
 animæ aurigam equis suis imperitare, quod vidit: quid sit apud Platonem 347
 animæ delapsus ad materiam gradus quatuor *Fic. p. 133*
 animæ actiones partim essentiae sunt, partim passiones 297
 animæ et materiae idem locus 81
 animæ verba quatuor *Fic. p. 167*
 animæ malum sitne impedimentum 80
 animæ pulchritudinem per sapientiam contingere 556
 animæ mundanæ operis nullus finis 146
 animæ mundanæ centrum quod *Fic. p. 196*
 animæ in mundi theatrum introitus qualis 272
 animæ in deterius conversio quatuor causæ *Fic. p. 449*
 animæ thesaurus quam mirandus 363
 animæ spiritus membris infusus *Fic. p. 167*
 animæ intellectualis et sensualis origo *Fic. p. 679*
 animæ a materia distantes *Fic. p. 549*
 animæ facultates cur amore nitantur *Fic. p. 522*
 animæ passiva pars qualis 303
 animæ formatio *Fic. p. 80*
 animæ ante mundum 260
 animæ malæ conditiones 80
 animæ imbellicatas unde *ib.*
 animæ hominum cur corpora mutantur *Fic. p. 524*
 animæ universæ actus duplices *Fic. p. 525*
 animæ vires 81
 animæ bonum quid *ib.*
 animæ casus *ib.*
 animæ mundi et nostrarum discrimen *Fic. p. 679*
 animæ mors quid sit 80
 animæ post mortem translatio *Fic. p. 160*
 animæ a corpore separatio quid 204
 animæ esse quod *Fic. p. 398*
 animæ turpitude 54

- animæ malum quid 79
animæ motus Fic. p. 193
animæ ortus non ex seminibus 233
animæ sectio 362
animæ actus ad inferiora demissus
num sempiternus 285
animæ spectamen 299
animæ officium Fic. p. 357
animæ intellectualis ortus 200
animæ actiones quæ sint liberæ
aut servæ 234
animæ nostræ conditio triplex 201
animæ mundi postrema vis 109
animæ cruciatus non convenire 1
animæ rationalis duo actus
Fic. p. 51
animæ partes duæ Fic. p. 50
animæ munera unde profluant
Fic. p. 547
animæ cum cælo affinitas 286
animæ a corpore seunctio 284
animæ malum primum Fic. p. 129
animæ malum 75
animæ bonum et malum quid 14
animæ in bonum et malum pro-
fectus Fic. p. 128
animæ reditus in corpus Fic. p. 522
animæ ascensus in mundum intel-
ligibilem Fic. p. 36
animæ descensus in mundum sen-
sibilem ib.
animæ mundi visus Fic. p. 175
animæ ad corpus accessus 21
animæ nostræ cum cælesti anima
collatio Fic. p. 230
animæ prævaricatio 141
animæ decus 54
animæ opera secundum naturam
141
animæ procreatio Fic. p. 230
animæ feliciores quomodo fiant
Fic. p. 79
animæ natura quomodo inspicienda
6
animæ inclinatio ad corpus cur non
peccatum ib.
animæ partes sintne in loco 386
animæ virtus quid Fic. p. 19
animæ divinitas ib.
animæ communia quæ 5
animæ bonum et malum quid
Fic. p. 19
animæ propria quæ 5
animæ finis Fic. p. 21
animæ irrationalis divisio 421
animæ vestigium corpori impres-
sum 423
animæ separatio quomodo fiat 6
animæ simulachra in corpus deflu-
entia 5
animæ sphaerarum et mundi affici-
untur rebus humanis 417
animæ in hoc corpore inbecillitas
398
animæ instrumentum corpus 386
animæ Deus quomodo principium
et finis 768
animæ et solis, æcris, item et cor-
poris collatio 410
animæ mundi et nostræ differentia
409
animas ex intelligibili mundo in
cælum descendere probatur 384
animæ a corpore separatæ sintne
rationales 385
animæ a morte num se invicem
agnoscant 400
animæ stellarum universi notitiam
habent 402
animæ cum divinæ sortis sint, cur
Dei obliviscantur 482
animæ natura mirabilior, quam vul-
go existimatur 455
animæ potestas 454
animæ corporum vinculis solutæ,
quid differant ab iis, quæ corpo-
ribus colligatæ sunt 467
animæ natura ultima et postrema
454
animæ triplicis collatio 499
animæ omnes sintne una anima 477
animæ potentiæ inferiores a supe-
rioribus dependet 494
animæ cur multæ, eæque diversæ
471
animæ de descensu Plato, Empe-
docles et Heraclitus conveniunt
473
animæ corporibus ob duas copulan-
tur causas 470
animæ vinculum, sepulchrum, spe-
lunca et antrum 471
animæ peccantes a dæmonibus vex-
antur 473
animæ intellectuales quomodo in
corpus descendant 468
animæ et corporis conjunctio duo-
bus nominibus animis obest 469
animæ ex vinculis solutio 472
animæ gradus quatuor 500
animæ sollicitudo unde 472
animæ conditiones variæ Fic. p. 79
animæ libertatio a fortuna et fato
110
animæ instrumentum corpus esse 1
animæ iudicium permanet 141
animæ reditus in eandem fit spe-
ciem 279
animæ mundanæ potentia 216
animæ in corpore regendo labor
unde Fic. p. 350
animæ nostræ providentia inepte
cum mundi animæ providentia
comparatur ib.
- animæ particulares mundanæ ani-
mæ sorores Fic. p. 446
animæ intellectualis potentia
Fic. p. 352
animæ in cœnum demersio 80
animæ formositas Fic. p. 94
animæ vita sitne aliquando finienda
281
animæ cæli motio qualis Fic. p. 193
animam ad cælestia pervenire posse
probatur Fic. p. 510
animam esse immortalem 1
animæ a toto ad partem translatio
472
animæ hominum duas experiuntur
vitas ib.
animæ consultatio de justo et pul-
chro 492
animæ multæ num ex una deri-
ventur 479
animæ omnes una anima tribus
modis 480
animæ ad Deum ascensus 484
animæ perfectio ib.
animæ mundi dignitas 483
animam passioni non esse obnoxii-
am probatur Fic. p. 546
animam libidinibus moveri quo-
modo intelligendum 306
animam non sentire 1
animam non expetere mixtionem
ib.
animam cupiditatum corporearum
non esse capacem ib.
animam speciem in se esse F. p. 230
animam non dolere 1
animam in corpore esse 2
animam non opinari ib.
animam sensuum passiones susci-
pere ib.
animam corpori mistam quæ se-
quantur ib.
animam non audere 1
animam corpori non misceri 2
animam corporis passiones non
suscipere ib.
animam ut ingrediantur passiones
corporis ib.
animam ex atomorum concursu
non constare probatur 457
animam cur plerique mortalem ar-
bitrentur 465
animam cum divinitate esse con-
junctam probatur 464
animam ea, quæ sensus moverit,
iudicare 1
animam per corpus sese explicare
ib.
animam nihil metuere ib.
animam ab aliis nihil accipere ib.
animam aliis impertire quidpiam ib.
animam esse impatibilem ib.

- animam componi ex essentia quadam individua et dividua, quo modo intelligendum apud Platonem 359
animam homini tribuere, mundo adimere, absurdum Platoni videtur 376
animam quamvis quis totam accipiat, non tamen ejus cunctis viribus frui 205
animam neque partibilem tantum, nec impartibilem solum esse, pluribus confirmatur 33
animam descendere et ascendere an intelligere debeamus ipsam loca mutare 658
animam descendere est afflare vitam corpori ib.
animam unam eandemque simul adesse multis non est possibile Fic. p. 677
animam non habere quantitatem 643
animam inanimati naturam habere quomodo intelligendum 283
animam in mundo non esse unicam demonstratur Fic. p. 679
animam ipsam intelligere, non nos Fic. p. 17
animam descendere et inclinari quid sit 165
animam spretis corporeis divina mente formari 722
animam in Deum translata in brutum transferri denuo non posse 767
animam et amore et ratione ad supernam pulchritudinem provocari 722
animam ea ipsa esse, quæ habet Fic. p. 21
animam per se, sine corporis adminiculo moveri probatur 465
animam non esse corporeum quiddam probatur 458
animæ post obitum non confunduntur Fic. p. 680
animæ mundi felicitas 201
animæ miserimæ num mori expectant Fic. p. 119
animæ et corpora omnia apud Deum numerata Fic. p. 448
animæ circa Deum sese versant 109
animæ in terra et aëre crassiore degentes infelices Fic. p. 79
animæ diversis moribus præditæ diversos petunt cælos Fic. p. 510
animæ diversæ officii dignitate quomodo distinguantur 562
animæ geminæ Fic. p. 230
animæ hominum geminæ Fic. p. 228
animæ cur compatiuntur 377
animæ unde veniant Fic. p. 653
animæ an numero plures 661
animæ quare ponantur multæ 664
animæ quænam et quo medio fruantur mundo divino 551
animæ non coguntur, ut se mundo immergant 264
animæ cur adeo diversæ 376
animæ cæleste vehiculum vix deponunt Fic. p. 354
animæ omnes unum quiddam triplici ratione Fic. p. 680
animæ nostræ sintne ex mundi anima 372
animæ rationales a seminaria ratione coguntur Fic. p. 628
animæ brutorum sintne immortales Fic. p. 508
animæ triplices Fic. p. 35
animæ communes et particulares diversimode beatitudinem acquirunt Fic. p. 434
animæ quibus gradibus eant ad astra Fic. p. 432
animæ rationales ad peccandum non coguntur Fic. p. 436
animæ omnes in primo intellectu quomodo conveniant similibus, ostenditur Fic. p. 663
animæ et mentes quomodo conjunctæ et distinctæ 646
animæ nunquam extra corpus sunt quorundam sententia 374
animæ particulares ab anima mundi descendunt Fic. p. 652
animæ quomodo vivant et differant 376
animarum ortus qualis, veterum sententia Fic. p. 351
animarum descendentium figuræ 384
animarum punitiones quales 440
animarum ex intelligibili mundo declinatio 383
animarum a morte conditio 467
animarum collectio sub speciem subalternam Fic. p. 441
animarum diversitatis causa secunda ib.
animarum vincula a Jove solubilia fabricata 381
animarum secundus et tertius ordo quomodo in Timæo intelligendus 376
animarum inferiorum status Fic. p. 680
animarum rationalium motus Fic. p. 438
animarum vehicula Fic. p. 215
animarum in corpora immissio Fic. p. 228
animarum diversitatis tertia causa Fic. p. 442
animarum humanarum tripudiatio Fic. p. 685
animarum habitationes tres ib.
animarum pœna Fic. p. 507
animarum humanarum multitudo unde colligatur Fic. p. 441
animarum malitia quo referenda 260
animarum distributio ex Timæo Platonis Fic. p. 441
animarum libera electio Fic. p. 432
animarum figuræ diversæ Fic. p. 685
animarum demones qui Fic. p. 504
animarum nostrarum et mundanæ animæ consensio unde oriatur Fic. p. 681
animarum reditus ad corpora 284
animarum amplitudo et divinitas, earumque cum primo ente conjunctio 551
animarum vicissitudo quomodo a Platonis probetur 558
animarum a Deo defectus unde Fic. p. 134
animarum purgatio duplex F. p. 507
animarum cælestium visus F. p. 176
animarum distinctio Fic. p. 229
animarum humanarum differentiarum quatuor Fic. p. 682
animarum differentiarum quæ causæ sint 270
animarum ad supera progressarum qualis status 286
animarum dissimilitudo conducit ad universi harmoniam 270
animarum transcorporatio Fic. p. 352
animas defunctorum vivere, oraculis divinis probatur 467
animas particulares agere particulares vicissitudines, ut intelligendum 469
animas omnes minime intellectuales esse 555
animas multas non per multa corpora evadere Fic. p. 677
animas nostras animæ mundanæ partes esse, tribus Platonis dictis probatur ib.
animas apud inferos dormire quid 80
animas ab intellectu digressas disjungunt 664
animas et mentes suis proprietatibus in se ipsis inter se differentes esse ante corpora 647
animabus ad cælum ascensus cur concessus Fic. p. 431
animabus in bruta corpora migrantibus qualis dæmon præsit 286
animal quid sit 3
animal ex quibus componatur 97

- animal nostrum pars universi
Fic. p. 230
- animal ab anima corpori conjuncta
dictum esse 2
- animal humanum sentit cum pas-
sione 4
- animal est causa malorum 5
- animal quid 391
- animal quando necessario genere-
tur 562
- animalis nostri cum superiore cog-
natio Fic. p. 237
- animalis vita non extinguitur 5
- animalis natura ex corpore et lu-
mine ab anima tradito constat 4
- animalis ab homine et mixto dis-
tinctio ib.
- animalis gubernatio duplex 405
- animalis mundus Fic. p. 356
- animalia oculos splendentes habentia
449
- animalia falso in cælo finguntur
Fic. p. 210
- animalia a diis Deo genitis facta 99
- animalia ludis comparantur F. p. 439
- animalia musica 29
- animalia cui mutationi obnoxia 99
- animalia sunt animarum decre-
menta 273
- animalia innocua fecunda F. p. 438
- animalia intelligibilia quæ F. p. 355
- animalia spontanea ad bonum et
malum tendere 258
- animalia cur nata 257
- animalia ex aëre concreto conflata
704
- animalia cur sint in intelligibili
mundo supervacua quæstio 705
- animalia intellectualia Dei exem-
plaria 468
- animalium brutorum animæ sintne
immortales 467
- animalium perpetui belli quæ sit
causa et ratio 266
- animalium brutorum motus F. p. 408
- animalium distinctio Fic. p. 232
- animalium mutæ cædes necessa-
riæ 258
- animalium multitudo 206
- animalium ratione præditorum ge-
nera quinque Fic. p. 524
- animantia omniane felicia 29
- animatorum ratione carentum mo-
tus qualis 144
- animato quomodo inanimatum in-
sit 431
- animus a corpore non pendet
Fic. p. 400
- animus quando agat vel patiat
Fic. p. 403
- animus quomodo malum vitet
Fic. p. 130
- animus ad quæ redigendus F. p. 34
- animus probus qualis 348
- animus a vitiis purgatus qualis
Fic. p. 95
- animus quando vivat 142
- animus cur pulchra expetat F. p. 92
- animus ubi dormitet, ex Platone
Fic. p. 134
- animus felix Fic. p. 49
- animus quando beatus Fic. p. 51
- animus cum ex Deo sit, nunquid
diversum ab eo sit 768
- animus ut Deo fiat similis Fic. p. 17
- animus quomodo ambiguitate la-
borat, cum ad Deum accedit 769
- animus propensior ad bonum, quam
ad verum Fic. p. 20
- animus quando deus et dæmon
Fic. p. 21
- animus quibus gradibus ad simili-
tudinem Dei perveniat Fic. p. 17
- animus quomodo fiat similis animo
mundi ib.
- animis cælestibus recordatio non
necessaria 401
- animus probus cur obliuosus 396
- animi miranda opera Fic. p. 50
- animi repurgatio 55
- animi libertas demonstratur
Fic. p. 400
- animi a fato resolutio Fic. p. 235
- animi cum Deo combinatio quibus
gradibus procedat et perficiatur
552
- animi dotes a cælo non profici-
untur Fic. p. 400
- animi bona et mala astris accepta
ferenda non sunt 232
- animi vis Fic. p. 50
- animi oculus flumen Fic. p. 126
- animi exilium Fic. p. 80
- animi multiplices ib.
- animi actio 45
- animi alia quam materiæ ratio
Fic. p. 306
- animi infernales 55
- animi pulchritudo corporis forma
præstantior Fic. p. 93
- animi spiritale velamen Fic. p. 441
- animi nostri et mundani corporis,
item nostri et mundani elegans
collatio Fic. p. 197
- animo nostro multa dominantur
409
- ab Animo tria expellenda 527
- animum pennis abjectis alligari in
corpore, quomodo intelligendum
472
- animum relapsum privari lumine
puro 769
- animum separare a corpore quid
sit 14
- animum purgare non est qualita-
tem auferre 307
- animum indagare summum bonum
similitudine declaratur Fic. p. 35
- animorum diversitas non est in cor-
pora referenda Fic. p. 442
- animorum et corporum qualitates
aërem sequuntur Fic. p. 409
- animorum naturæ tres Fic. p. 17
- animis brutorum vis argumentato-
rum inest Fic. p. 50
- annus mundi magnus quando ex-
pleatur 540
- antecedentium consequentiumque
ordo Fic. p. 442
- Apollinis mysterium apud Pytha-
goricos 525
- Apollonius Tyaneus 436
- appetitus naturalis quid Fic. p. 124
- appetitus naturalis omnium ad bo-
num unum omnia revocat 661
- appetitus et declinatio quarum re-
rum 82
- appetitum consequitur ejusdem na-
turæ fruitio 767
- aqua sine participatione terræ pot-
est esse Fic. p. 173
- aqua in crystallum quomodo mu-
tetur ib.
- aqua cur non luceat ib.
- aquæ definitio quæ respuat F. p. 320
- aquæ sub firmamento, supra firma-
mentum, in firmamento
Fic. p. 217
- aquæ et lanæ vel papyri commistio
186
- aquæ et aëris commutatio F. p. 432
- aquæ utilitas Fic. p. 167
- aquam animatam esse 704
- aquarius unde nomen traxerit 61
- Aratus astronomus Fic. p. 207
- arbitrium liberum an in aliqua par-
te sit statuendum 716
- arbitrium liberum an rationi tribu-
endum ib.
- arbitrium liberum an inde stabiliri
possit, quod sensu cognoscamus
ib.
- arbitrii libertas cur a quibusdam
tollatur 735
- arboris mundanæ pictura F. p. 450
- architectus mundi opus suum amat
549
- argumentatio apud Deum nulla 693
- Argus cælestis Fic. p. 206
- aries cur signorum caput F. p. 210
- ars absolutissima in nobis non con-
sultat Fic. p. 429
- ars imitatrix animæ mundi F. p. 506
- artes imitantur naturam Fic. p. 49
- artificiosarum actionum genera duo
424

- artifex divinus qua ratione faciat omnia Fig. p. 628
 artifex summus in formanda materia non defatigatur Fig. p. 272
 argumentum vivum Mercurio attributum Fig. p. 173
 argentum Lunam sequitur ib.
 argumento, quo contingentiam quidam tollunt, occurritur F. p. 445
 aspectus a lumine fit 100
 aspectus quinque esse probatur Fig. p. 211
 aspectus apud astrologos quot et qui ib.
 aspectus plures quam quinque constitui posse Fig. p. 212
 aspectus mali nulli sunt 189
 aspectuum distributio apud astrologos unde orta Fig. p. 212
 aspectuum significationes ab astrologis inepte probantur ib.
 aspectuum significationes ib.
 asymmetria quid Fig. p. 432
 astra plurimum ignis habent 100
 astra caliditatem habent ib.
 astris artes et fortunæ neutiquam adscribendæ Fig. p. 207
 astris non omnia tribuenda 231
 astronomi docti judicia negligunt Fig. p. 224
 astrologia non prorsus a Plotino rejecta Fig. p. 205
 astrologiam vanam esse firmissimo argumento probatur Fig. p. 221
 astrologi quidam plus æquo astris tribuunt Fig. p. 430
 astrologi nullas experientiæ regulas habent Fig. p. 222
 astrologi in distribuendis duodecim cæli domibus non consentiunt Fig. p. 209
 astrologi præterita ex astris rimantur Fig. p. 219
 astrologi experientia nituntur Fig. p. 222
 astrologi causas rerum negligunt Fig. p. 209
 astrologi similitudinibus nituntur Fig. p. 208
 astrologi fingunt sæpe, non docent ib.
 astrologi quot stellas numerent Fig. p. 20
 astrologi inter se maxime dissentiunt Fig. p. 207
 astrologi ob causas duas a Plotino derisi Fig. p. 205
 astrologorum de viribus planetarum discrepantes sententiæ Fig. p. 211
 astrologorum dogmata arbitraria Fig. p. 209
- astrologorum quorundam error Fig. p. 205
 astrologorum quorundam error de fixarum et errantium stellarum differentia Fig. p. 207
 astrologorum de radorum confusione sententia explicatur a Ficino Fig. p. 206
 astrologorum solida ratio, cur in tauro et capricorno potiones non sint dandæ Fig. p. 210
 astrologorum judicia incerta Fig. p. 205
 astrologorum de diebus judicia sæpissime falsa Fig. p. 409
 astrologis quare non credendum sit Fig. p. 224
 Attici et Plutarchi de materia errores Fig. p. 268
 atomi non sunt materia 163
 atomorum motus qualis 219
 atomis impossibile est ordinem subjicere 230
 atropos quid efficiat 145
 attributiones factæ a similitudine in mundo incorporeo quomodo intelligendæ 622
 audacia in quos cadat 1
 audacia sitne ad animum, corpus, aut mixtum quoddam referenda ib.
 auditus objectum Fig. p. 341
 auditus ut fiat 453
 auditus quomodo fiat 447
 auditus præstantia Fig. p. 37
 Augustinus contra astrologos Fig. p. 222
 augustissimum quod est intelligentiam supereminet 731
 Avicenna contra astrologos Fig. p. 224
 aves naturali instinctu futura portant Fig. p. 210
 Averrois error Fig. p. 165
 Averrois et Avicennæ sententia de cujusque rei natura 757
 aurum et argentum cur cæteris metallis præstantiora Fig. p. 175
 aurum Soli attributum Fig. p. 173
 aurum potabile Fig. p. 176
 auri proprietates Fig. p. 173
 auri corruptio et pulchritudo 54
 auri generatio Fig. p. 173
 auspiciæ prædictiones Fig. p. 651
- B.
- Babylonix rex quomodo inter boves versatus sit 380
 Bardesanes Syrus astronomus sapientissimus Fig. p. 408
 belli et dissidii in creatis rebus origo 267
 beatitudo animæ contemplantis Deum 629
 beatitudo quid Fig. p. 132
 beatitudo intenditur assecutione sempiternæ actionis Fig. p. 82
 beatitudo tempore non accrescit 43
 beatitudo non augetur diuturna contemplatione 43
 beatitudo non est tempore nuntianda 45
 beatitudo non augetur diuturniore voluptate 43
 beatitudo in præsentia cernitur 45
 beatitudini memoria præteritorum nil addit ib.
 beatus in rebus adversis felicitatem retinet 32
 beatus cur corporis fortunæque bona expetat ib.
 beatus quis Fig. p. 46
 beatus nihil desiderat 32
 beata vita quæ Fig. p. 48, 49
 beata vita in intellectu Fig. p. 47
 beatam vitam cur non omnes adipiscantur ib.
 bellum an fortitudinis causa sit 738
 Bernardus Bembus 467
 Boethii de entis natura sententia 756
 bonitas et unitas quomodo simplicissima dicantur Fig. p. 348
 bonitas ipsa quid 536
 bonitatem et unitatem quomodo contemplari debeamus F. p. 348
 bonis plerumque prospera, malis adversa contingunt Fig. p. 433
 bonum quid Fig. p. 91
 bonum et malum quomodo contraria 73
 bonum quomodo etiam inanimatorum et numerorum in unione consistat 607
 bonum ipsum sitne unum et omnia necne Fig. p. 270
 bonum si sit, et malum necessario erit 77
 bonum et pravitas quomodo contraria 76
 bonum se ipsum non apprehendit Fig. p. 663
 bonum ipsum cur unum dicatur Fig. p. 629
 bonum ipsum cur nomine careat ib.
 bonum antiquius superius esse pulchro probatur 530
 bonum ipsum et intellectus diversa esse ostenditur 536
 bonum ipsum ab actione expetitum 537
 bonum ab omnibus expeditur, pulchrum non item 530
 bonum adultum quid dicatur 711
 bonum ipsum ut procreet 493

- bonum ipsum ipsa libertas est 740
 bonum ipsum aliter creat, quam
 vel intellectus, vel anima, vel
 natura 493
 bonum ipsum non est jus ib.
 bonum ipsum cur et primum et in
 se ipso sufficiens dicatur
 Fic. p. 357
 bonum ipsum nec in alio, nec ab
 alio ib.
 bonum summum quale Fic. p. 627
 bonum non esse inter genera prima
 610
 bonum ipsum quæ sequantur natu-
 rali ordine Fic. p. 357
 bonum summum unde Fic. p. 79
 bonum summum in quem finem in-
 quiratur 17
 bonum quid cuilibet primæ sub-
 stantiæ, et principii sit 717
 bonum simplex in sensu quodam,
 non imaginatione tantum F. p. 35
 bonum Fic. p. 79
 bonum in actione Fic. p. 116
 bonum ipsum infinitum esse pro-
 batur Fic. p. 268
 bonum summum omnium bonorum
 fons 61
 bonum intelligibile Fic. p. 51
 bonum ipsum varie expeditur
 Fic. p. 117
 bonum superius est essentia, actu-
 que ejus, et vita, et intellectu 710
 bonum ipsum informe Fic. p. 268
 bonum summum se ipso conten-
 tum Fic. p. 118
 bonum ipsum quid Fic. p. 124
 bonum penitus totum est, quicquid
 ab ipso bono procreatum est
 primo 711
 bonum duplex Fic. p. 20
 bonum quid in quaque re naturali
 sit 719
 bonum universi mentem non solum
 procreat, sed assidue tanquam
 hamo amatorio ad se ipsum re-
 vocat 722
 bonum etiamsi esset absque volup-
 tate, tamen expelli debet 719
 bonum vero potentius Fic. p. 20
 bonum certitudinis origo et prin-
 cipium 728
 bonum ipsum an intelligatur 732
 bonum summum quomodo omnia
 repetant 62
 bonum cur non dicatur artifex
 mundi Fic. p. 240
 bonum summum circulo et Soli
 confertur 61
 bonum ente communius Fic. p. 126
 bonum cur ab omnibus expetatur
 Fic. p. 348
 boni summi vetusta definitio 61
 boni presentis signum 717
 boni descriptio 75
 boni et intellectus comparatio 352
 boni ipsius et intellectus discrimen
 343
 boni ipsius natura cum simplex,
 tum una 199
 boni natura quidnam sit ignoratur
 716
 boni simplicis diffusio Fic. p. 35
 boni summi possessio in quo con-
 sistat Fic. p. 51
 boni natura quomodo intelligatur
 Fic. p. 116
 boni summi diffusio Fic. p. 131
 boni malorum curam habere non
 debent 262
 boni appellatio quam late pateat
 Fic. p. 434
 boni fruitio quomodo appellanda,
 quidque ea sit 727
 boni in ipsum animum vires agen-
 tes 725
 boni fruitio nec intelligentia, nec
 cognitio nominanda 727
 boni et mali contrarietates 719
 boni disciplina juxta Platonem 727
 boni fruitio optabilior cognitione
 727
 boni et intelligentiæ ratio diversa
 510
 boni veri judicium et unde, restat
 ambiguum 712
 bono opus non est intellectus 732
 bono ipsi intelligentia non inest 536
 in Bono ascensus et appetitio cu-
 jusnam numeris sint 719
 bono ipsi nihil contrarium F. p. 130
 bono cur mala, et vicissim mala
 cur bono accidant 259
 bono nihil addendum Fic. p. 651
 bono una cuncta vesci 667
 bono existente malum sit necesse
 est Fic. p. 130
 bono ipso nihil superius 199
 bono, menti et animæ quæ similia
 Fic. p. 348
 bono ipso nil prius nec superius
 Fic. p. 347
 bono quo modo aliquid contrarium
 76
 bonorum genera tria 75
 bonorum divisio Fic. p. 51
 bonorum ordo Fic. p. 19
 bonorum variis generibus cur no-
 men idem commune Fic. p. 132
 bonorum gradus Fic. p. 128
 bonis omnia in bonum, malis vero
 in malum cedunt Fic. p. 434
 bona secunda duplici nomine bona
 61
 bona unde in mundum veniant 77
 bona unde quælibet dicantur, et
 quare 608
 bona et mala in mundo hoc unde
 proveniant 167
 boniforme quid Fic. p. 19
 brutorum animæ 6
 bruta animalia a vituperio aliena 262
 bruta num felicia 30
 brutorum animalium utilitas 263
 brutorum animæ imaginationis et
 vegetationis participes Fic. p. 448
 C.
 Cabalistæ Hebræorum Fic. p. 437
 calamitates et miseriæ an virtutum
 origines sint 738
 calor et humor quomodo in cælo
 intelligantur Fic. p. 212
 calor in igne quid 181
 calor et humor in cælo a nostris
 qualitibus differunt Fic. p. 209
 calore occulto omnia vivunt
 Fic. p. 168
 caleferi quæ possint 102
 cancer unde nominatus Fic. p. 210
 cancer non frigidus Fic. p. 212
 Capricorni signum cur sic appella-
 tum Fic. p. 211
 caput et cauda Draconis Fic. p. 210
 caro sanguis concretus 704
 casus in quibus rebus cernatur
 Fic. p. 427
 casus inopinati a quali proveniant
 causa Fic. p. 447
 casus unde contingat 753
 casu non agitantur res Fic. p. 403
 causa pars essentiæ 696
 causa convenientia cur effectibus
 discrepent Fic. p. 320
 causæ rerum super lunam commu-
 nes, infra propriæ Fic. p. 220
 causæ sub luna unde vires suas sor-
 tiantur Fic. p. 405
 causæ remotiores investigandæ 229
 causæ rerum tres Fic. p. 349
 causæ rerum geminæ 234
 causæ secundæ inserviunt Deo
 Fic. p. 428
 causæ sequentes præcedentibus par-
 tim similes, partim dissimiles
 Fic. p. 406
 causæ propinquæ et remotæ
 Fic. p. 399
 causæ separatæ similior ne sit ma-
 teria an forma 621
 causam, quæ fiunt, omnia habent
 228
 causam, quæ existunt, partim ha-
 bent, partim non ib.
 causarum nexus elegantis similitu-
 dine declaratur Fic. p. 239

- causarum propinquarum facilis inventio 229
causarum in fato genera duo 400
causarum connexio 383
centrum quiescit 108
Caelius, Saturnus et Jupiter tres divinas denotant substantias 651
caelum animam mundi sequitur 180
caelum omnium animalium formas habet 703
caelum ubique 108
caelum quomodo per omnia diffusum 196
caelum instrumentum vitae divinis 108
caelum universum 108
caelum etsi lucidum cur non sub aspectum cadat 102
caelum alimento non eget 102
caelum rationali vita vivere unde deprehendatur 193
caelum igneum esse variis rationibus comprobatur 214
caelum oculus 653
caelum non urit 356
caelum empyreum et crystallinum 217
caelum quasnam qualitates inferioribus impertiat 214
caelum Dei lyra 212
caelum vivere unde colligatur 193
caelum ex igne et soliditate 172
caelum intellectuali anima vivere probatur 193
caelum respuit aquam 172
caelum ex aëre constare nequit 108
caelum nihil terreni habet 108
caelum sempiternum esse argumentis aliquot confirmatur 170
caelum ignis 172
caelum ex quinta natura 167
caelum caelorum 168
caelum aëre et aqua cur careat 99
caelum quomodo materia crearet 169
caelum imago animæ 108
caelum cur non mutetur 135
caelum incorporea fere natura 169
caelum per omnia cur moveatur 108
caelum in quibus conveniat cum elementis 174
caelum totum 108
caelum assequitur mundi animam 108
caelum locus 194
caelum universi pars præstantissima 108
caelum qua ratione in terrena agat 426
caelum ubique 168
caelum Platoniorum sententia ex quatuor elementis conflatum 97
caelum Aristoteliorum sententia ex quinta natura constat 108
caelum non suscipit contraria 212
caelum cur sempiternum ob materiam 97
caelum triplex 51
caelum omnia gubernat 168
caeli motores duo, Peripateticorum sententia 265
caeli partes cur consistant 99
caeli anima optima 98
caeli anima ex Deo manans 99
caeli immortalitatis potissima causa 98
caeli motus circularis qualis sit 402
caeli immortalitatis causa 165
caeli motus reliquorum motuum dux 196
caeli motio ex anima et corpore mixta 108
caeli anima quomodo erga illud affecta 166
caeli definitio 167
caeli substantia in centro, non solum in circumferentia 195
caeli motus non omnino localis 193
caeli et animæ collatio 169
caeli configurationes cur mutantur 193
caeli motus non est rectus 502
caeli et terræ collatio 76
caeli anima spirat 166
caeli corpus purissimum 98
caeli motus æternitati ejus nihil detrahit 166
caeli materia potentiam ad mutationem habet 85
caeli forma sensibilis 165
caeli contactus qualis 172
caeli motus cur in orbem 193
caeli motus cur perpetuus 195
caeli motus mentem imitatur 107
caeli motus cur circularis 108
caeli motus ab anima 194
caeli forma 93
caeli virtus 107
caeli motus animæne sit, an corporis 107
caeli pars quævis bona 208
caeli motus juvat inferiorum mutationes 232
caeli undecima plaga 208
caeli tertia plaga 75
caeli plaga sexta quæ 208
caeli dignitas defenditur 231
caeli temperatio prima in fœtu maximam vim habet 223
caeli medium quid nascentibus pertendat 209
caeli nona plaga 208
caeli plaga duodecima quæ 108
caeli plaga quinta 108
caeli harmonia 212
caeli facies libro confertur 220
caeli et animæ collatio 213
caelo nihil effluit 176
caelo nihil influit 108
caelo similia quæ 169
caelo quæ appropinquant 202
caelo nil similius in terra argento vivo 215
caeleste corpus ab anima non separatur 102
caelestis motus choreæ similis 403
caelestis civitas describitur 176
caelestis animæ propositum in movendo caelo 194
caelestis influxus mutationum causæ 400
caelestis influxus quid conferat 108
caelestes animæ quomodo corpora sua regant 475
caelestes effectus cur evitabiles 232
caelestia corpora omnia calida 140
caelestia sub terra generantur 160
caelestia ad nos profecta mutantur 143
caelestia num sint animata 138
caelestia munera ob quas causas degenerent 231
caelestia in terrestribus, et terrena in caelestibus esse quomodo intelligendum 538
caelestia quomodo judicanda 102
caelestia a Deo ipso facta 99
caelestia corpora qualitates, non species mutant 205
caelestia quomodo sempiterna 97
caelestia cur videantur frigus inferre 214
caelestia corpora animata esse Astronomi testantur 206
caelestia quomodo componenda 217
caelestia corpora animata esse unde collegerint Astrologi 206
caelestia corpora adjuvant rerum generationem 759
caelestium motuum et tripudii collatio 427
caelestium significationum dæmones peritissimi 401
caelestium corporum influxus cur impediuntur 405
caelestium circuitus quomodo omnia disponat 231

- caelestium immortalitas astruitur 203
 caelestium usus duplex 232
 caelestibus vitam derogare non est philosophi Fic. p. 353
 caelicoke voces inter se edunt 400
 cœtus animarum intellectualium cum ideis mirabiliter copulatus 661
 centrum an eo majus unicum, quod ab eo multitudo linearum fluat 650
 Chrysippus fati cœlestis assertor Fic. p. 405
 Chrysippi opinio de fato Fic. p. 402
 Christianorum in religione conservanda æquanimitas et constantia Fic. p. 408
 circa Deum semper revolvuntur homines 767
 circumcisio Mosaica diligenter a Judæis observata Fic. p. 408
 circa concretionem et discretionem quot contingentia concurrant 640
 circularis motus per accidens localis est 107
 circularis motus qualis per se ib.
 civilis virtus 13
 civiles virtutes quare non in deo Fic. p. 19
 civiles virtutes quales ib.
 Clementis apostolorum sectatoris de fato astrologico sententia Fic. p. 408
 cogitatio quid 405
 cogitatio intenta cur dividi nequeat 397
 cogitatio animæ propria 5
 cogitatio quid ib.
 cogitationis officium ib.
 cognitio quid Fic. p. 46
 cognitio æterna et temporalis Fic. p. 51
 cognitio nostra tria comprehendit Fic. p. 653
 cognitio sui ipsius ex animæ cognitione pendet Fic. p. 685
 cognitio per similitudinem perficitur 74
 cognitiones et conditiones quot et quæ 730
 cognosce te ipsum, quos admoneat 733
 cognoscere quid sit 391
 cognoscens se ipsum duplex 499
 cognoscens vis rei cognoscendæ similis Fic. p. 124
 cognoscens se ipsum quale 496
 collisio durorum corporum cur calorem gignat Fic. p. 215
 color ab igne proficiscitur Fic. p. 172
 color ex lumine Fic. p. 173
 colorum pulchritudo 53
 colore uno tineta cur minora videntur iis, quæ coloribus distincta sunt Fic. p. 341
 colorum distinctio Fic. p. 131
 colorum fosculi 422
 cometæ generatio Fic. p. 175
 communitas mundi quæ Fic. p. 348
 compassio resultat in nobis ex iudicio animæ mundi 649
 compositio corporum ut fiat, opinioniones tres Fic. p. 330
 compositio in mundo intellectuali et sensibili Fic. p. 268
 compositum quando præstat accipere quam formam aut materiam 622
 compositi partes duæ 173
 composita quæ sunt, unde constant 557
 composita intelligibilia diversa a corporeis 160
 composita cur solvant Fic. p. 171
 compositorum corporum actio Fic. p. 506
 compositorum dissolutio non est mala Fic. p. 429
 compositorum resolutio 528
 concentus musici voces Fic. p. 240
 conceptionis hora ad iudicandum vitæ cursum valet plurimum Fic. p. 223
 conceptus gradus quomodo deprehendatur ib.
 concupiscentia ex necessitate inest 258
 concretio et discretio motus sunt ab aliis motibus atque qualitatibus differentes 640
 concupiscentiæ cur duæ ponantur 413
 concupiscentiæ incitamenta unde oriuntur ib.
 concupiscentiarum potentia 234
 concupiscendi facultatis depravatio 304
 concupiscendi vis quando vel temperans vel intemperans F. p. 196
 concordia et discordia rerum 256
 conditio nostra haud deploranda Fic. p. 626
 conditiones attributivæ quomodo conveniant subjectis rebus et æternis, tandem primæ essentiæ 742
 confluxus rerum sub cælo Fic. p. 409
 conjugium per septimum ab ascendente signum prænucciatur Fic. p. 209
 connexio rerum omnium Fic. p. 234. et 695
 connexæne sint inter se res omnes 232
 consuetudo altera natura Fic. p. 409
 consuetudo quibus rebus constat ib.
 consuetudinis vis ib.
 constantia rerum omnium unde Fic. p. 117
 contraria sola in se invicem agunt 312
 contrarietas quomodo fiat 77
 contrarietatis definitiones duæ Fic. p. 130
 contraria quæ 77
 contemplatio principium et finis est omnium Fic. p. 627
 contemplatio finis agentium Fic. p. 443
 contemplatio philosophorum ab aliorum quid discrepet 551
 contemplatio divina quo subjecto nitatur, et in quod subjectum agat 552
 contemplationis præparationes quæ et quot ib.
 contemplationis ardor unde facultatem accipiat perscrutandi subtiliora 556
 contemplationis progressus, initium et terminus quomodo statuatur 556
 contemplationis nullus terminus 347
 contemplationem omnia consequuntur, sed diversa ratione 343
 contemplationem omnia appetunt ib.
 contemplationis omnia sunt 348
 contemplamina intellectus quid Fic. p. 627
 contemplatores quare diversi 551
 contemplantium animæ cum Æthiopicis comparatæ venusta collatione ib.
 contingentia ad utrumlibet F. p. 406
 contingentia circa quæ Fic. p. 402
 contingentia a Deo permittitur Fic. p. 403
 contingentia ad necessitatem reduciuntur Fic. p. 404
 contingentia in agentibus voluntariis potissimum Fic. p. 406
 contingentia unde nascatur Fic. p. 404
 contingentiam a Deo alienam 744
 contingens medium quid Fic. p. 404
 continuorum species qua differentia inveniuntur 627
 convexum et concavum quid Fic. p. 307
 conjunctum quomodo molestia afficiatur 4
 coralli vis Fic. p. 234

- cupiditas sitne animi, corporis, aut
 alicujus mixti 1
 corpus non prorsus inanimatum 410
 corpus deforme formosam aliquan-
 do animam habet Fic. p. 357
 corpus nostrum pars mundani cor-
 poris Fic. p. 196
 corpus nullum sine materia
 Fic. p. 277
 corpus humanum cur intereat
 Fic. p. 131
 corpus in anima collocatum 388
 corpus unde vivat Fic. p. 194
 corpus quomodo ab anima descis-
 cat Fic. p. 160
 corpus extra mundum positum nul-
 lo impediendo viderine possit 450
 corpus permanere nequit 456
 corpus ab electione unum 460
 corpus animale non intelligere 463
 corpus naturale quid Fic. p. 332
 corpus quid 184
 corpus vestigia animæ in se conti-
 net Fic. p. 357
 corpus proprium an animatum, an
 communis simul particeps sit 648
 corpus spiritale animæ Fic. p. 449
 corpus pulchrum animæ pulchræ
 signum Fic. p. 357
 corpus quomodo proprie corpus sit
 689
 corpus humanum est mundi simu-
 lachrum 431
 corporis et animi complexio mu-
 tari potest 434
 corporis stupenda opera Fic. p. 228
 corporis formatio Fic. p. 80
 corporis virium causæ 144
 corporis ab anima defectio
 Fic. p. 193
 corporis primum cum anima com-
 mercium quod Fic. p. 505
 corporis accommodatio ad animam
 quomodo fiat 634
 corpore turbari animi intuitum 769
 corpore diviso cur non et materia
 dividatur 315
 corpora, quatenus corpora, vita ca-
 rent 456
 corpora mundi apta quomodo sint
 ad vitale quid recipiendum ex
 mundi anima 634
 corpora inepta sunt, quæ se circa
 Deum versent 109
 corpora omnisque eorum ornatus
 unde pendeat Fic. p. 399
 corpora nostra a mundi anima quo-
 modo vitam accipiant 634
 corpora duobus modis mundi par-
 tes sunt 425
 corpora a quibus fabricentur, Por-
 phyrii sententia Fic. p. 351
 corpora nostra aliter moventur,
 quam corpus mundanum
 Fic. p. 196
 corporum nostrorum et mundi dif-
 ferentia 470
 corporum simplicium elementorum
 passio et officia 551
 corporum natura quomodo mala 21
 corporum antecedentia quæ
 Fic. p. 399
 corporeitas quid Fic. p. 277, 331
 corporeitatis significationes duæ
 166
 corporeum commercium difficilli-
 mum 634
 corporea ex incorporeis fieri mirum
 non esse, simili ostenditur 138
 corporeæ naturæ cœlestis influxus
 necessitatem non affert F. p. 405
 corporeis principiiis cuncta commit-
 tere absurdum est 230
 corpulenta majore vi in sensus in-
 cidunt 309
 corpulenta cur dividantur, resistant
 Fic. p. 548
 corpulenta cur sensus maxime affi-
 ciant ib.
 creaturarum rerum distinctio 97
 cruciatus animi verus quis F. p. 507
 cruciatus animorum sensibiles fig-
 menta sunt ib.
 cruciatus cujusnam sit 1
- D.
- Dæmon vitæ dux quando animæ
 tribuatur Fic. p. 235
 dæmon magnus 145
 dæmon nullus in mundo intelligi-
 bili 296
 dæmon quatenus noster sit 285
 dæmon unde detur homini
 Fic. p. 235
 dæmon Plotini præstantissimus
 Fic. p. 505
 dæmonis erga animam affectio
 Fic. p. 510
 dæmonis electio unde Fic. p. 509
 dæmonem eligere quomodo intelli-
 gendum sit apud Platonem 284
 dæmonem suum quomodo quisque
 cognoscere debeat Fic. p. 207
 dæmonem quando sortiatur animus
 Fic. p. 235
 dæmones animalia aëria Fic. p. 174
 dæmones divini qui ib.
 dæmones falluntur Fic. p. 211
 dæmones quomodo sentiantur 381
 dæmones sine instrumentis mirabi-
 lia faciunt Fic. p. 431
 dæmones qui pulchri sint, quive
 deformes Fic. p. 357
 dæmones stellæ sunt 378
 dæmones agunt natura Fic. p. 505
 dæmones exteriores interioribus re-
 spondent Fic. p. 504
 dæmones apud Platonicos duplices,
 alii intra, alii extra animam
 Fic. p. 504
 dæmones duplices Fic. p. 330
 dæmones in sphaëris planetarum
 Fic. p. 354
 dæmones præstantiores dii appel-
 lantur Fic. p. 505
 dæmones non mutantur Fic. p. 509
 dæmones variantur Fic. p. 505
 dæmones cur non omnes amores
 296
 dæmones quomodo in nos agant 250
 dæmones quibus rebus alantur
 Fic. p. 524
 dæmones necessario esse probatur
 ib.
 dæmones cur dicantur ab anima
 mundi pendere Fic. p. 525
 dæmones cœlestes et ætherei qua-
 les Fic. p. 524
 dæmones cujus materiæ participes
 296
 dæmones impuri quomodo arcan-
 tur a nobis Fic. p. 524
 dæmones cœlestes ubi Fic. p. 174
 dæmones quomodo figuram suam
 variant ib.
 dæmonum ordines tres Fic. p. 79
 dæmonum corpora qualia F. p. 525
 dæmonum complexiones quinque
 ib.
 dæmonum superbia Fic. p. 524
 dæmonum officia Fic. p. 401
 dæmonum ignea animalia 101
 dæmonum ordines Fic. p. 401
 dæmonum lusus Fic. p. 211
 dæmonum figura orbicularis
 Fic. p. 174
 dæmonum corpora ignea ib.
 dæmonum Mercurialium, Venereo-
 rum, et Phœbeorum munus
 Fic. p. 34
 dæmonum genera tria, eorum offi-
 cia Fic. p. 220
 dæmonum distributio quomodo as-
 tris accepta ferenda Fic. p. 509
 dæmonum et deorum distinctio 295
 dæmonum supra nos suam quisque
 sphaeram obtinet 29
 dæmonum origo Fic. p. 433
 dæmonibus totum cælum refertur
 Fic. p. 505
 de Dæmonibus Græcorum theolo-
 gorum sententia 469
 dæmonici dii Fic. p. 175
 dæmonici affectus Fic. p. 230
 debilitas animi et corporis F. p. 134
 debile quid ib.

- Democriti oratio Fic. p. 525
 Democriti atomi Fic. p. 272
 defectus rerum causæ Fic. p. 438
 defectus melior et deterior quis
 Fic. p. 129
 definitio qualis esse debeat 697
 definitionum error 177
 definitiones essentielles inventu cur
 difficiles 179
 deformitas quid Fic. p. 93
 deformitatis definitio 75
 degeneratio rerum duplex F. p. 238
 deliberatio de quibus rebus insti-
 tuatur Fic. p. 407
 densa cur medium petant F. p. 168
 deteriora quomodo universo con-
 ducant 15
 Deus quid Fic. p. 17
 Deus est causa causæ 753
 deus quomodo ubique et nusquam
 sit 750
 deus principium et finis omnium
 rerum Fic. p. 116
 deus suapte natura libertas 745
 deus summus intellectui præficitur
 a Platone 729
 deus sibimet non dominatur 746
 deus uno ictu virtutisque momento
 cuncta disposuit 692
 deus purus actus Fic. p. 280
 deus existit id, quod voluit 747
 deus qua ratione se ipsum intelli-
 gat 730
 deus quomodo formas imprimat
 materiæ Fic. p. 272
 deus sui ipsius amor 749
 deus summus quomodo intellectum
 generet 464
 deus cui non adsit 765
 deus extiteritne priusquam fieret 750
 deus non ab actione bonus F. p. 116
 deus licet ex eo omnia effluant,
 haud tamen minuitur 767
 deus summus quomodo naturæ suæ
 libertas potius dicatur, quam do-
 minus 700
 deus a Platone cur decens et op-
 portunum dicatur 749
 deus omnibus providet 213
 deus super statum Fic. p. 653
 deus centro spheræ comparatur
 Fic. p. 117
 deus ubi perspicue luceat 765
 deus supra cognitionem collocatus
 Fic. p. 653
 deus non est bonus, sed bonum ip-
 sum 532
 deus centro similis 766
 deus in condendo mundo consulta-
 tione non est usus 548
 deus animo non dicitur similis
 Fic. p. 17
 deus in cunctis 108
 deus non aufert rebus vel minimis
 proprias actiones Fic. p. 446
 deus non aspicitur a voluptuariis 214
 deus quomodo singula intelligat
 Fic. p. 443
 deus non mutatur cuiusque preci-
 bus Fic. p. 356
 deus ubique adest, non accedens 527
 deus virtutis principium, exemplar
 et ipsa virtus Fic. p. 17
 deus a motu alienus Fic. p. 653
 deus virtute opus non habet 12
 deus a motu et quiete alienus 529
 deus non habet virtutes Fic. p. 17
 deus in entium ordine non conti-
 netur 531
 deus non mutabilia mutabiliter in-
 telligit Fic. p. 444
 deus contingentia firmiter prævi-
 det ib.
 deus libertas simul et dominatio
 summa 700
 deus summus nec scribi nec dici
 potest 761
 dei essentia, voluntas, actio idem
 747
 dei actus qualis Fic. p. 126
 dei natura quæ 695
 dei dona tria rebus data Fic. p. 117
 dei qui obliviscuntur, duplici ser-
 mone ad illum revocandi 482
 dei priorum unumquodque om-
 nia continet 693
 dei dignitas in quo consistat 728
 dei consilium rationale quid 693
 dei filium solum actu substantiæ
 inter mortales comparuisse 554
 dei prævisio quid 693
 dei et naturæ in se mutuo benigni-
 tas et benevolentia 747
 dei nullius virtus defectum patitur
 662
 dei voluntate nondum existentis
 numquid fiat 755
 dei patris *ἐξουσία* unde investigan-
 da 554
 dei per simile descriptio 766
 in Dei præsentia quodnam trinum
 statuatur Plotinus 761
 dei in creaturas largus amor 554
 dei voluntas, ipsa natura dei 755
 dei natura geometricis figuris illus-
 tratur 753
 dei epitheta Fic. p. 124
 dei verbum Fic. p. 193
 deo similem fieri quid 11
 deo cur opus nullum assignetur 728
 in deo quidam sui ipsius princeps
 nominetur 755
 deo ineffabili modo tribuuntur alia-
 rum rerum attributa 741
 deo fruituris qualis conformatio
 opus sit 553
 deo omnia præsentia 298
 a Deo cuncta pendent 109
 deo cur facilis rerum omnium cura
 Fic. p. 446
 deo nos assimilari per virtutes 12
 deo adhærens unus fit spiritus 679
 extra Deum nihil fingi potest 752
 deum quid nobis ostendat 233
 deum nullam speciem habere 759
 ad deum quomodo animus accedat
 758
 deum appellare unum quid signifi-
 cet 762
 deum ubique esse, perspicue tamen
 lucere in summo intelligentiæ 765
 deum non intelligere, licet perpe-
 tuus existat actus, probatur 729
 deum mala non facere probatur
 Fic. p. 80
 deum semper et ubique regnare
 quomodo intelligendum 723
 deum quo medio cognoscere inci-
 piamus 761
 deus ut centrum quoddam omnibus
 inest Fic. p. 197
 deum intueri ut debeamus 529
 deum qui contemplatus fuit, nul-
 lam ei tribuit contingentiam 754
 deum non habere speciem, quomo-
 do intelligendum Fic. p. 18
 deum unum esse, eumque ubique
 totum 660
 ad Deum accessus 760
 deum ex se ipso esse quod existit 751
 deum in animi transmigrazione
 quomodo consequamur 769
 deum quicquid sequitur absque ejus
 præsentia conservari nec moveri
 posse 662
 deum nunquam incæpisse esse, nec
 defecturum 554
 deorum et dæmonum distinctio 95
 deorum unumquemque ubique si-
 mul existere 662
 deorum vita 73
 deorum et divinorum hominum
 vita 771
 deorum dæmonumque formæ ut
 differant Fic. p. 95
 deorum cultus amor conjunctus 233
 deorum contemptus fons omnium
 malorum 233
 dextrum et sinistrum, quod nostra
 cogitatione est, nihil esse 571
 dialectica in quibus versetur 22
 dialectica non est philosophiæ in-
 strumentum 21
 dialectica naturalis Fic. p. 269
 dialectica quomodo sophismata cog-
 noscat 21

- dialecticæ materia 21
 dialecticæ via ib.
 dialecticæ, id est metaphysicæ de-
 finitio 20
 differentiarum rerum inter se quomodo
 distinguantur 633
 differentiarum rerum quales in opifice
 Fic. p. 628
 differentiarum inter individua formales
 quænam, et quomodo ideas ha-
 beant in homine vero 563
 differentiarum speciales non sunt qua-
 litates Fic. p. 320
 differentias entium diversum quid esse
 debere ab ipso ente 611
 digito pedis læso, cur inguina do-
 leant 450
 dii omnes pulchri 544
 dii quomodo videantur Fic. p. 95
 dii in cælo incorporeo duplices
 545
 dii semper contemplantur ib.
 dii sublunares Fic. p. 95
 dii liberrimi 734
 dilatatio et contractio in corporibus
 unde Fic. p. 270
 dimensio quid Fic. p. 166
 dimensio quomodo terminetur in
 ideis figurarum, quæ sunt in di-
 vinis 689
 dimensio magna et parva quomodo
 fiat 627
 dimensio rei tota quando videatur
 Fic. p. 341
 dimensiones sunt corporis termini
 689
 dimensionum mensuræ sunt nu-
 meri 689
 Diogeniani philosophi de fato sen-
 tentia Fic. p. 408
 Dionysius Areopagita principium
 super intelligentiam, vitam et
 essentiam esse putat 763
 Dionysius quid Plotino significet
 Fic. p. 684
 Dionysi providentia Fic. p. 160
 Dionysiaci ib.
 divinitatis duplex argumentum 466
 divinitatis amplitudo 207
 divinitatis viæ tres Fic. p. 35
 divinitatem consequendi processio
 duplex Fic. p. 37
 divina virtus immensa Fic. p. 428
 divinæ naturæ proprietatibus quæ
 contraria 76
 divina curam omnia sint essentiarum
 179
 divina ubique sunt 202
 divitiarum quomodo contingant 141
 divitiarum causæ 145
 divites non habent plus boni, quam
 pauperes 207
- divinatio cur potius dæmonum
 quam hominum Fic. p. 220
 divinatores cauti sint ib.
 divisibilia et indivisibilia 362
 discrepantia rerum constituit har-
 moniam 268
 dispositio rerum ex primæ causæ
 providentia Fic. p. 428
 dispositio mundi jure vituperari ne-
 quit 206
 disputatio contra eos, qui plane
 absurda statuunt, instituenda non
 est 216
 dispositionis omnium rerum circa
 regem omnium triplex ordo 489
 distinctio rerum vera unde sumatur
 Fic. p. 680
 distinctio universi formalis unde
 procedat Fic. p. 427
 dolor animi et corporis Fic. p. 228
 doloris principium 3
 dolores sintne animi, corporis, an
 cujusdam mixti 1
 domini et liberi an omnino dicendi
 sumus 735
- E.
- Echo 317
 efficiens præstantius facto 542
 effectus inabsolutus 143
 effectus propinquiores potius cau-
 sam sequitur Fic. p. 405
 effectus cujuslibet rei a Deo
 Fic. p. 435
 post effectum opus extare con-
 suevit 586
 Egidius Romanus, v. Ægidius
 elementum quodvis ut reliqua in
 se contineat Fic. p. 174
 elementi forma essentialis una
 Fic. p. 94
 elementa in se ipsis constitutionem
 habere possunt 99
 elementa cur mutantur ib.
 elementa hæc nostra cur animam
 non declarent 704
 elementa omnia producant viventia
 304
 elementa nec forma sunt, nec ma-
 teria 162
 elementa non sunt materia prima
 Fic. p. 272
 elementa non sunt pura Fic. p. 172
 elementa alia aliis ad penetrandum
 aptiora Fic. p. 176
 elementa naturæ nixu consenta-
 neum petunt atque fruntur 721
 elementorum motus contra natu-
 ram Fic. p. 429
 elementorum globi a malo remoti
 Fic. p. 431
 elementorum quodvis reliquorum
 vestigia in se continet 101
- elementorum motus Fic. p. 48
 elementorum dispositio Fic. p. 168
 elementorum orbis qui minores vel
 majores Fic. p. 176
 elementis quomodo insit anima,
 Platonis sententia 704
 ellebori vis Fic. p. 213
 emigrare quid 85
 Empedoclis lex 468
 Empedoclis error 162
 Empedoclis discordia et concordia
 490
 Endelechiarum descriptio 361
 Enricus Maguus, Scoti præceptor
 593
 ens unum idemque simul totum est
 ubique 643
 ens unumne sit, an plura, an vero
 infinita 566
 ens primum omnem rerum nume-
 rum, omnes formas et vitas con-
 tinet 701
 ens primum prius existere unum,
 quam ens, unde sumatur sig-
 num 685
 ens primum boni unius susceptacu-
 lum 660
 ens universum est, quamvis multi-
 plex 648
 ens et unum nequam eadem rati-
 one rebus inesse 605
 ens, essentia et esse ab uno proce-
 dere confirmatur 524
 ens superius et inferius Fic. p. 37
 ens nullum perit 375
 ens verum quid Fic. p. 547
 ens cum vita quomodo convertatur
 600
 ens quonam modo de substantia
 incorporea et corporea, item ac-
 cidente prædicetur 623
 ens unitate priusne sit, an contra
 756
 ens quare reliquis omnibus prius
 sit 756
 ens continuum et discretum in ali-
 quid individuum resolvi 762
 ens an genus appellari possit et in
 species dividi 596
 ens ipsum non est univocum in
 cunctis rebus 567
 ens se habet ad suas ideas, sicuti
 materia per inchoationes forma-
 rum secum genitas se ad formas
 habet 680
 ens in entia derivari posse quid
 efficiat 678
 entis diversitas et quodlibet quo-
 modo terminetur 659
 entis differentiarum unde sumendæ 611
 entis summa perfectio in identitate
 statuque consistit 759

- entis et ratio et causa est unitas 757
 entis natura quot modis consideratur
     Fic. p. 235
 entis naturam unitatibus fecundam
     parere ideas 681
 entis primi naturam prima sui origi-
     nine multiplicem et numerosam
     679
 entis primi influxus 45
 entis acceptiones quoduplices 603
 entis fecunditas a numerorum cer-
     tis proportionibus quomodo pen-
     deat 681
 entis et unius collatio 758
 entis proprietates Fic. p. 126
 entis ratio quantitate diversa
     Fic. p. 273
 entis perfecti conditiones 308
 entis origo Fic. p. 319
 entis et non entis collatio F. p. 309
 entis genera de se invicem minime
     prædicantur Fic. p. 591
 entis respectus in propagatas ex se
     species, quasi soboles, quæ ratio
     sit 597
 entis elementa quinque Fic. p. 591
 de Ente quocumque prædicari uni-
     tatem 681
 entia bona 73
 entia vera Fic. p. 37
 entia vera quæ sint, et ubi subsis-
     tant 559
 entia duplicia Fic. p. 37
 entia in ævo consistere 691
 entia quædam materiæ expertia 175
 entia fundari in numero, et nume-
     rum in ente; postea ipsum ens
     in uno protinus dissipari 679
 entium principium et finis F. p. 236
 entium optimum 31
 entium et corporum collatio 748
 entium perfectorum ubi sit multi-
     tudo 558
 entium æternorum regnum 174
 entibus sublatis nihil remanet 316
 Enomaus philosophus v. Cænomaus

 Epicuri dogma 213
 epicurei somniant 310
 epicureorum et stoicorum senten-
     tia de anima refutatur 459
 epicureorum opinio de rebus cor-
     pulentis refellitur Fic. p. 548
 epicureorum error de anima F. p. 170
 epulis adstructi dæmonibus famili-
     ares Fic. p. 403
 errationes Fic. p. 211
 errata qualia in iis, quæ generantur
     349
 esse et vivere quare optentur 728
 esse, vivere et intelligere differunt
     507
 esse quantam vim habet 691
 esse priusquam inesse Fic. p. 281
 esse quadruplex Fic. p. 663
 esse et forma reciprocat F. p. 443
 esse an recte de bono prædicetur 729
 esse quæ dicantur, quot et quæ ea
     sint 566
 esse relativum quomodo esse sit,
     et unde conficiatur 582
 esse ut de materia dicatur 74
 esse penes deos quid 77
 esse et pulchri mutuus respectus
     Fic. p. 592
 esse quomodo in superiorem cau-
     sam resolvatur Fic. p. 446
 essentia Fic. p. 47
 essentia quid Fic. p. 319
 essentia prima non anima suæ ex-
     istentiæ domina dici potest 745
 essentia prima num ab ullo ente pa-
     tiatur tanquam a contrario 690
 essentia prima ad agendum consul-
     tatione non indiget Fic. p. 430
 essentia prima omnia intelligit, cum
     communia, tum propria F. p. 443
 essentia, voluntas, actio in Deo
     idem sunt 747
 essentia quomodo ex non essentiis
     conficiatur 180
 essentia nulla ociosa Fic. p. 47
 essentia vera in quo mundo ponat-
     ur, et ubi apparet 617
 essentia et vita quomodo unum sint,
     et rursus quomodo differant 597
 essentia quousque in quaque re per-
     severet 756
 unitate conservari essentia ib.
 essentia qualibet naturalem sibi
     multitudinem possidet, et interea
     est aliquid unum 755
 essentia quomodo imaginatione
     comprehendenda 181
 essentia quinta Fic. p. 176
 essentia fundamentum actionis et
     intelligentiæ 731
 essentia et forma prima idem sunt
     Fic. p. 443
 essentia generata minor generante
     521
 essentia et actus num differant 509
 essentia corporum nobis apparen-
     tium falsa quo medio egeat, ut
     aliquid sit, et pulchra videatur,
     tum perfecta quomodo fiat 550
 essentia prima an passionibus sub-
     jecta 690
 essentia debilior Fic. p. 320
 essentia vera quid, et ubi fundata,
     tum cuius ope vivat 678
 essentia cur tributa rebus F. p. 117
 essentia quælibet ab initio multi-
     tudinem possidet, atque interea
     312
 aliquid unum est 758
 essentia divina num actus sit 729
 essentia in bono est inchoatio quæ-
     dam ortusque operis boni 711
 essentiæ descriptio 179
 essentiæ primæ propria actio 347
 essentiæ primæ nihil contingit 742
 essentiæ primæ compositio F. p. 321
 essentiæ primæ vires Fic. p. 320
 essentiæ primæ actus in se reflexus
     quis dicatur 614
 essentiæ elementa 179
 essentiæ quintæ indagatores Arnol-
     dus et Raimundus Fic. p. 176
 essentiæ in celo tres 498
 essentiæ attributa Fic. p. 319
 essentiæ partes 695
 essentiæ fundamentum et conser-
     vatio Fic. p. 652
 essentiæ cur in actum prodeant
     Fic. p. 116
 essentiæ definitio ex quibus constet
     Fic. p. 319
 essentiæ magnitudinem non esse
     quantitatem 723
 essentiæ nihil contrarium 76
 essentiæ bonum Fic. p. 116
 essentiæ et entis distinctio 179
 essentiæ circa animam nostram tres
     498
 essentiam primam ab ipso bono
     pendere quomodo 690
 essentiam minus convenire acciden-
     tibus, quam substantiis 622
 essentielles rationes, proprietates et
     actus idem Fic. p. 320
 essentialis numerus quomodo in
     anima, et quomodo in mente
     divina 686
 essentialia sub sensum non cadunt
     Fic. p. 320
 essentialitas quid apud Ægyptios
     Fic. p. 272
 Est verbum, cur de Deo non præ-
     dicetur 729
excogitamen verbum a Gnosticis
     confictum 200
 exemplar universi quomodo gradi-
     bus distributum Fic. p. 448
 extensio corporum quid Fic. p. 331
 extrema duobus mediis indigent 91
 extrema num duobus mediis indi-
     geant in naturalibus 100

 F.
 Faber mundi cur mundum con-
     struxerit, Gnosticorum error
     Fic. p. 352
 Fabula de amoris generatione ex-
     plicatur Fic. p. 546
 fabulæ quomodo explicandæ 299
 facere et pati motiones esse 632

- facere non recte complere vices
   prædicamenti 580
 facere prædicamenti loco quid pro-
   pius succederet 580
 fatum potentissima causa 229
 fatum cur ad astra quidam retule-
   rint ib.
 fatum quo pertineat 423
 fatum quid, Marsilii Ficini senten-
   tia 431
 fatum quomodo a providentia pen-
   deat Fic. p. 450
 fatum et providentia quomodo dif-
   ferant ib.
 fatum astrologicum Fic. p. 400
 fatum a quibus excludatur F. p. 399
 fati descriptio 229
 fati definitio communis Fic. p. 399
 fati definitio Fic. p. 235
 fati naturam qui aperire conati sunt,
   bifariam distribuuntur 229
 fati necessitas nulla Fic. p. 407
 fato quæ subsint, aut insint F. p. 398
 fato quæ non subsint ib.
 de Fato quatuor opiniones F. p. 399
 fato subjicitur animus Fic. p. 235
 fatorum series quomodo ad divinam
   providentiam redigenda F. p. 402
 fatorum regnum ubi sit Fic. p. 235
 fatalis sors frangi potest F. p. 227
 fatale tempus Fic. p. 161
 felicitas successione non augetur
   Fic. p. 81
 felicitas in ratione num sit F. p. 48
 felicitas rationalibus convenit
   Fic. p. 47
 felicitas quid Fic. p. 46
 felicitas in intellectu Fic. p. 47
 felicitas cur non augeatur F. p. 82
 felicitas præteritum et futurum re-
   spuit ib.
 felicitas in vita consistit 31
 felicitas soli sufficienter viventi com-
   petit ib.
 felicitas non perturbatur Fic. p. 49
 felicitas nec fortunæ nec corporis
   malis evertitur 32
 felicitas externis rebus nec augetur,
   nec minuitur 259
 felicitas pristina quando recupe-
   randa Fic. p. 238
 felicitas in qua anima 37
 felicitas diuturna cur magis expe-
   tenda Fic. p. 81
 felicitas nulla in vita conjuncta
   Fic. p. 79
 felicitas num augeatur Fic. p. 81
 felicitas in intrinsicis cernitur 36
 felicitas non consistit in externis
   45
 felicitatis imagines Fic. p. 47
 felicitatis definitio Peripatetica 33
 felicitatem homines sinistre judi-
   cant 38
 felix a præclaris factis non dicitur 45
 felix cur necessaria expetatur 33
 felix omnibus bene vult 37
 felix semperne felix Fic. p. 51
 felix non excidit felicitate 33
 felix incommodis non movetur
   Fic. p. 51
 felix cur commoda eligat ib.
 felix omnia humana despicit 34
 felix quas voluptates exposcat 37
 felix quomodo domesticorum for-
   tunas ferre debeat 35
 felix aliorum fortunis non movetur
   34
 felix seculum Fic. p. 238
 felix contemptor corporis et for-
   tunæ 4
 felix intrepidus 38
 felix quomodo externis utatur bo-
   nis Fic. p. 79
 felix vivit 36
 felix quis Fic. p. 81
 felicis tranquillitas simili declara-
   tur 35
 felicis status 37
 felici in summis constituto dolori-
   bus quid faciendum 34
 felices pares Fic. p. 81
   item 44
 felices non nisi boni sunt 258
 feliciter agere quid 45
 ferrum Marti attributum F. p. 173
 figuræ sensibiles 391
 figuræ cur alios terreant, alios non
   430
 figuras non in qualitatis, sed quan-
   titatis genere ponendas 625
 figuras qualitate non dici similes 629
 figurationum vires 428
 figurationum diversitas 429
 filii parentibus similes Fic. p. 400
 finis communis Fic. p. 125
 finis hominis ultimus 33
 finis ultimus qualis Fic. p. 50
 finis cujusque rei duplex F. p. 404
 finis summus Fic. p. 117
 finis hominis quis sit, duplex omni-
   no philosophorum sententia 213
 finis naturalium rerum in quo
   Fic. p. 428
 finis reliquas causas antecedit et
   movet ib.
 finis definitio ib.
 finem omnia expetunt ib.
 fine sublato causæ motionum tol-
   luntur Fic. p. 427
 fines proprii Fic. p. 125
 flamma quid 99
 flamma nostra a cælesti igne aliena
   101

- fluxus omnium rerum 97
 fœminæ procreatio unde F. p. 436
 fœtus formatio Fic. p. 160
 fœtus in utero formatio Fic. p. 171
 fœtus quando vitam accipiat
   Fic. p. 223
 fœtus formatio quibus impediatur
   causis Fic. p. 234
 fœtus animam a matre non recipit
   377
 forma prima Fic. p. 91
 forma pulchritudoque in mente
   præstantior quam in ullo artis
   opere 541
 forma potius a parentibus quam
   astris 232
 forma prima qualis Fic. p. 443
 forma materiæ non vera forma
   Fic. p. 128
 forma prima quid Fic. p. 48
 forma essentialis in re qualibet una
   Fic. p. 93
 forma dat rei esse Fic. p. 48
 forma totius omnia in se continet
   Fic. p. 193
 forma essentialis individua F. p. 320
 forma essentialis prior accidentibus
   communibus Fic. p. 321
 forma cur terminus et mensura
   Fic. p. 127
 forma cur ratio dicatur Fic. p. 321
 forma ut finis intenditur F. p. 427
 forma et materia, et compositum
   tum singulare, tum universale an
   sub eodem substantiæ genere
   convenient 567
 forma universa Fic. p. 135
 forma intelligibilis mundi quomodo
   imaginatione concipienda 161
 forma quando separatissima species
   est, optimum est 719
 forma præstantissima Fic. p. 169
 forma ultima nihil generat F. p. 625
 forma quædam ante quantitatem in
   materiam cadit Fic. p. 276
 forma in mundo intelligibili quid
   160
 formæ munus Fic. p. 547
 formæ proprietates Fic. p. 80
 formæ præstantia 591
 formæ materialis principium vita,
   sed materiæ infusa ib.
 formam uniformem, et formas cun-
   ctas singulis unitissimas et pariter
   distinctissimas quomodo vide-
   dere liceat 677
 formam materiali informitati op-
   poni 719
 formam magis ens et substantiam
   esse, quam materiam 622
 formæ substantiales indivisibiles
   Fic. p. 276

- formæ separatæ cur non dissolvantur Fic. p. 131
 formæ rerum in prima essentia quomodo teneantur 614
 formæ in intellectuali mundo differentes Fic. p. 269
 formæ rerum omnium quomodo in cælo 680
 formæ rerum in oculos incurrunt Fic. p. 683
 formæ duplices Fic. p. 52
 formæ substantialis, accidentalis, quantitatis, motus et temporis collatio 207
 formæ hujus et intellectualis mundi ut differant Fic. p. 270
 formæ hæ ab intelligibilibus differunt 160
 formæ sensibiles cur non dicantur entia Fic. p. 547
 formæ separatæ quomodo sint in intellectu 602
 formæ rerum quomodo distent 408
 formæ que anima mundi sunt, a quibus formis pendent 556
 formæ que in materia sunt, a quibus formis pendent ib.
 formæ animo impressæ non manent 454
 forma substantialis quomodo agat Fic. p. 626
 formæ propriæ ex primo ordinatore procedunt Fic. p. 447
 formæ rerum cur multiplicentur apud nos Fic. p. 196
 formæ materiales a separatis differunt 78
 formarum pugna unde Fic. p. 131
 formarum defectus unde contingat, et per quid cognoscatur 562
 formarum impressio a divina mente proficiscitur 407
 formarum genera quatuor F. p. 451
 formarum visibilium vanitas 310
 formarum naturalium efficientes causæ et instrumenta Fic. p. 207
 formarum parentes qui Fic. p. 93
 formarum intelligibilium et visibilium discrimen Fic. p. 231
 formarum distinctiones unde Fic. p. 331
 formarum cælestium et inferiorum distinctio Fic. p. 131
 formas rerum in intellectu primo contineri Platonici affirmant, Christiani negant 560
 formositas quid Fic. p. 93
 formosa et deformia unde originem ducant Fic. p. 238
 formositatis origo Fic. p. 356
 formosum corpus 52
 fortitudo quid 15, 55
 fortitudo non convenit Deo 11
 fortitudinis subjectum ib.
 fortem esse quid 13
 fortuna illinc alienissima, ubi existendi ratio causaque intrinsicus continetur 752
 fortuna multorum domina 753
 fortuna que fiant Fic. p. 407
 fortuna quid Plotino significet Fic. p. 401
 fortuna in principiis haud numeranda Fic. p. 399
 fortuna servitutis sociæ ordini et libertati opponitur 740
 fortunæ definitio ex Proculo F. p. 447
 fortunæ ludibria 266
 fortunæ qui omnia adscribunt, indigni sunt, contra quos disputatio instituitur 762
 fortunis adversis pressi quomodo se gerere debeant 732
 fortuita nobis Deo provisiva F. p. 447
 frigus quid 312
 frigus et siccitas a terra Fic. p. 214
 frigus et siccitas quomodo vitæ conferant ib.
 frigida natura stupida 78
 frigidum et siccum privationes sunt Fic. p. 214
 frigidorum collisio cur ignem procreet Fic. p. 168
 fruitio primi boni quanta cura sit amplectanda 767
 frui Deo quid sit, et quomodo contingat, quaque ratione 771
 fuga hominis quid 76
 fuga ejusnam sit, animine tantum, an corporis etiam, an mixti 1
 fugere hinc quid sit Fic. p. 18
 futura a philosophis quomodo prævideantur Fic. p. 444
 futurorum cognitio utilis F. p. 226
- G.
- Geometrica resolutio 481
 geometrica proportionem omnia gubernantur Fic. p. 450
 geometrica non arithmetica proportionem providentia gaudet ib.
 geometricarum propositionum ordo Fic. p. 652
 generatio quo tendat Fic. p. 651
 generatio animalis quomodo fiat Fic. p. 176
 generatio animalium unde sit 348
 generatio rerum ab omni temeritate remota 541
 generationis motus ad naturam generitalem quomodo se habeat 612
 generationis vicissitudo mundo necessaria Fic. p. 431
 generationis appetitus 292
 generans virtus ubi inveniatur Fic. p. 239
 genere diversa in se invicem non agunt 312
 genera rerum in hoc sensibili mundo que sint, et num omnia ad ea referri possunt 618
 genera rerum in hoc sensibili mundo quinque, an sub uno genere componenda 616
 genera rerum an decem sint 566
 genera prima essentiam semper comitari 608
 generum quodlibet quinque in se esse unum, et in participantibus haud discreptum 607
 in generibus rerum quid respexerint præcipue philosophi, cum decem statuerent 567
 genitilis nature motio Fic. p. 193
 genitilis facultas que Fic. p. 432
 geminus quilibet homo 142
 gemini unde dicti Fic. p. 210
 geminorum differens ratio unde 540
 geminorum diversitas Fic. p. 222
 gloriæ causæ 144
 Gnostici hæretici Fic. p. 171
 Gnostici hæretici qui Fic. p. 347
 Gnostici medicinam sibi falso arrogabant 212
 Gnostici pseudoplatonici 202
 Gnostici omnibus virtutibus bellum indixerunt 213
 gnostici hæretici in quo beatitudinem collocarint Fic. p. 352
 gnostici deteriores Epicureis 213
 gnosticorum arrogantia Fic. p. 354
 gnosticorum superstitione Fic. p. 356
 gnosticorum ridiculæ naniæ ib.
 Gnosticorum et Manichæorum hæreses affines Fic. p. 355
 gnosticorum sententia, nihil in mundo boni Fic. p. 356
 gnosticorum absurdissimi errores taxantur 209
 gnosticorum sermones quales 214
 gnosticorum et Plotini sententiæ conferuntur similitudine 217
 gnosticorum nova terra 203
 gnosticorum impura vita F. p. 356
 gnosticorum cantilenæ superstitionis 212
 gnosticorum præcipua errata Fic. p. 347
 gnosticorum errores a Christiana religione et Platonica philosophia abhorrent Fic. p. 354
 gradus tres : unum, ens et mundi materia Fic. p. 280
 gradus rerum æquali proportionem deteriores et meliores esse 627

- gradus rerum: idea mentis, seminalis ratio animæ, corpus et pictura 627
 gratiæ tres in mente divina F. p. 36
 gratiarum actio Marsilio Ficino auctore 769
 gravidæ mulieris imaginatio cur fœtum efficiat Fic. p. 523
 Græci sapientes 203
 gubernatoris primi vis ultra reliquos gubernatores se extendit Fic. p. 447
 genii potestas quomodo et unde insit 550
- H.
- Habere prædicamenti campum, multa complecti 587
 habitus et dispositio qua ratione differant 576
 habitus in malum contractus causæ tres 229
 habitus malus clam et sensim obrepit 292
 habituum diversitas 78
 Hali astrologus Fic. p. 207
 harmonia totius 140
 harmonia corporis 85
 Helenæ pulchritudo 274 et 543
 Heracliti opinio de Sole 97
 Heracliti iter ab alto ad infima 468
 herbarum et lapillorum quorundam mirabiles vires Fic. p. 207
 Hercules cur a poëta apud superos et inferos esse fingatur 7
 Herennius Fic. p. 347
 Hermes astrologus Fic. p. 210
 Herodicus centesimum annum implevit Fic. p. 409
 Hippasus Pythagoricus 681
 homo duplex, exterior et interior 266
 homo exterior mundi hujus rebus occupatur 267
 homo interior tria in se continet 491
 homo inter Deum et bruta medius 261
 homo partim totum quoddam, partim universi pars 108
 homo noster et ille idemne sint 697
 homo qua ratione divinis rebus fiat simillimus 464
 homo ex quibus constet partibus 456
 homo non est præstantissima res 262
 homo beatus 31
 homo cur vituperationem mereatur 273
 homo ad divinitatem reducendus, qualis esse debeat 19
 homo Deus et dæmon 15
 homo de sorte sua conqueri non debet Fic. p. 448
 homo conjunctus bruto 6
- homo se præstantiorem reddere potest Fic. p. 448
 homo duobus modis dicitur 6
 homo sitne immortalis 456
 homo omnibus modis ad superna revocatur 262
 homo unde fiat 143
 homo quilibet tres habet homines 698
 homo verus 6
 homo Deus solum 15
 homo ab astris non cogitur F. p. 400
 homo ut species, an ut individuum simplicior sit 624
 homo idealis quid 748
 homo ex duplici natura 5
 homo partim essentialis particeps, partim expers 746
 homo qualis a Platone definitus 697
 homo primus, secundus et tertius quis ib.
 homo principium habet liberum 273
 homo qualem sortem nactus sit 262
 homo hic cur solus ratiocinetur 701
 hominis propinqua causa quæ Fic. p. 234
 hominis status 141
 hominis vitiosi mors 80
 hominis et animalium reliquorum discrimen Fic. p. 407
 hominis in mundo constituti qualis conditio 439
 hominis causa Fic. p. 233
 hominis cum Deo colloquium Fic. p. 663
 hominis studium et finis 15
 hominis definitio 696, 697
 hominis esse quid 697
 hominis ignavia 258
 hominis arrogantia 208
 hominis essentia ex præstantissimis conflata 5
 hominis vita varia, brutorum unica quodammodo et simplex F. p. 408
 hominis natura cur talis 272
 hominis actiones non sunt fatales 439
 hominis medii, melioris et optimi collatio 410
 hominis generatio qualis Fic. p. 48
 hominis ab animali et mixto separatio 5
 homini quæ eventura sint, ut cognoscatur, quinque observanda sunt Fic. p. 223
 homines amici Deo omnia æquo ferunt animo 208
 homines boni et mali sitne in rationis universalis forma præsignati Fic. p. 441
 homines triplices, eorumque inter se lucta 261
- homines tribus modis vivunt Fic. p. 449
 homines diversis utuntur agendi principiis 273
 homines non fieri sponte malos cur dixerit Plato Fic. p. 436
 homines et dæmones quatenus sint partes universi Fic. p. 438
 homines quomodo inviti sint mali 263
 hominum institutio quid possit Fic. p. 409
 hominum trium, idealis, rationalis et sensualis, connexio 699
 hominum mores quare diversi Fic. p. 235
 hominum distinctio 145
 hominum dissidium 478
 hominum diversæ affectiones, quibus impellantur, quot sint 555
 hominum studia ludi Fic. p. 408
 hominum genera tria Fic. p. 441
 hominum mutua injuriæ unde proficiscantur 258
 hominum motus qualis 108
 hominum diversitas unde F. p. 232
 Horus descripsit figuras Ægyptias 547
- humani corporis internus motor Fic. p. 400
 humani generis confusio providentiæ absentiam non arguit Fic. p. 434
 humani generis cur tanta confusio ib.
 humani animi morum causa prima Fic. p. 448
 humanæ vitæ gradus tres 96
 humanæ res quando in deterius vergant Fic. p. 238
 humanam speciem in brutam mutari impossibile 493
 humor in cælestibus corporibus quid prosit Fic. p. 216
 humoribus quatuor respondent totidem elementa Fic. p. 239
- I.
- Iamblichus de dæmonibus disseruit Fic. p. 96
 Idea quævis multitudinis particeps 604
 idea non est unum 759
 Idea in quavis trinitas occurrit Fic. p. 35
 idea quomodo cognoscatur F. p. 653
 idea hominis Fic. p. 94
 idea quævis tria in se continet Fic. p. 35
 idea ignis ubique non divisa, non extensa, et una eaque ubique tota 664

- ideæ pulchritudo Fic. p. 35
 ideæ concordia ib.
 ideæ in intellectu quid sint 559
 ideæ dotes Fic. p. 441
 in Idea quavis entis propria quædam natura intelligentiaque consideranda 561
 ideæ rerum non confunduntur 699
 ideæ unius contemplatione singulari quomodo universales statuuntur 551
 ideæ proprietatibus diversæ, quamvis essentia, specie et actu similes 562
 ideæ materiale quid habent Fic. p. 165
 ideæ quomodo sint in mente Fic. p. 269
 ideæ ut differant ib.
 ideæ ubi sint ib.
 ideæ ab initio impressæ Fic. p. 94
 ideæ numeri quidam Fic. p. 35
 ideæ quomodo invicem differant conveniantque 262
 idearum prima plenitudo 682
 idearum tota plenitudo unde cognosci detur 664
 idearum genera quatuor F. p. 126
 idearum et individuorum processio- nis discrimen 748
 ideas rerum qua ratione habeat 562
 ideas differre inter se ex natura rei, et ratione formali 559
 ideas ab anima non suscipi, quomodo intelligendum Fic. p. 19
 idealis trinitas Fic. p. 36
 ieiunii et castitatis encomion Fic. p. 403
 ignis impatiens mistionis F. p. 173
 ignis semper mobilis Fic. p. 167
 ignis celo nil nocet ib.
 ignis cur non quiescat in sede propria 108
 ignis non sine terra solidus 100
 ignis elementum pulcherrimum 52
 ignis quæ dissolvat 102
 ignis elementalis potissima actio Fic. p. 177
 ignis cælestis quomodo cunctis infusus Fic. p. 168
 ignis non agit in cælum 102
 ignis veteribus cur sacer F. p. 169
 ignis cælestis actus ib.
 ignis cælestis qualis 98
 ignis a terra alienus Fic. p. 167
 ignis elementum potentissimum 594
 ignis sub luna qualis Fic. p. 94
 ignis cur non ruat 98
 ignis noster cur luceat Fic. p. 169
 ignis definitio duplex Fic. p. 505
 ignis motus qualis Fic. p. 167
 ignis utilitas ib.
 ignis vis Fic. p. 167
 ignis cælestis proprietates F. p. 171
 ignis nostri proprietates quædam ib.
 ignis locus extremus 108
 ignis effectus Fic. p. 172
 ignis soliditas unde 101
 ignis proprietates aliæ aliis priores an sint 609
 ignis perfectio Fic. p. 654
 ignis forma ib.
 ignis cum anima cognatio F. p. 524
 ignis nostri et cælestis discrimen Fic. p. 231
 ignis cælestis qualitates 216
 ignis cælestis potissima actio Fic. p. 177
 ignea animalia esse confirmatur Fic. p. 524
 ignita meteora unde proveniant Fic. p. 355
 ignorantia quando contingat 675
 Illuvii et incendii universalis utilitas Fic. p. 238
 imaginatio in hominibus duplex Fic. p. 547
 imaginatio ubi vim propriam percipiat 614
 imaginatio mutabilis Fic. p. 79
 imaginatio de animi connubio cum primo ente valde absurda 768
 imaginatio vegetalis quæ F. p. 549
 imaginationis vis Fic. p. 223
 imaginationis officium Fic. p. 52
 imaginationis et geniture affinitas Fic. p. 197
 imaginationes geminæ in homine 394
 imaginationum diversitas unde oriatur 736
 imaginationum varietates homini dormienti ex quibus causis obrepant ib.
 imaginis ad exemplar affectio et natura 551
 imaginum fabrefactio ridicula Fic. p. 210
 imbecillitas in quibus animabus 81
 imbecillitatis animæ a corporis imbecillitate distinctio ib.
 imitationis magna vis Fic. p. 409
 immaterialium rerum actiones quales 305
 immensum quod est, nullam magnitudinem habet 723
 immortalia animalia Fic. p. 354
 impossibile non est necessitatis oppositum Fic. p. 403
 impossibile quid ib.
 impossibile a nullo expetitur Fic. p. 125
 imperfecta ad perfectiora redigenda Fic. p. 451
 imperii possessionis causæ 145
 impurum 55
 inanimata in mundo organa sunt animatorum 144
 incorporea quantitatis expertia 164
 incorporea res quid Fic. p. 301
 indefinitum non semper contem- nendum 160
 Indi longissime vivunt Fic. p. 216
 indifferentia omnia non esse contra Stoicos 72
 indignum cuius rei indigeat 764
 individuum ens et non ens F. p. 126
 individua conjuncta nullam consti- tuunt magnitudinem Fic. p. 330
 individuorum distinctio a fortuna Fic. p. 427
 inerratica regio oculo similis 417
 inferiora a superioribus reguntur Fic. p. 131
 infinitas definiri nequit Fic. p. 280
 infinitas numeri non est actu Fic. p. 170
 infinitas quadruplex ib.
 infinitas rerum quomodo ad finita- tem reducatur 539
 infinitum non est accidens 168
 infinitum materia ib.
 infinitum materiæ loco a quibus- dam positum 163
 infinitum duplex 168
 infiniti descriptio 163
 infinitudinis auctor 169
 influxus varii Fic. p. 91
 influxus communis Fic. p. 232
 influxibus qui planetæ præsent Fic. p. 91
 influxibus cælestibus quomodo re- pugnetur Fic. p. 681
 infelix quis 56
 informe quomodo cognoscatur Fic. p. 168
 informe ad formam capessendam idoneum 52
 ingenio excogitati an ipsa hominis rationalis intellectualisque idea contineatur 563
 ingenio philosophico qui sint præ- diti Fic. p. 36
 ingeniorum distinctio Fic. p. 37
 ingeniosi amatores qui Fic. p. 36
 ingressiois corporum mutuarum im- pedimenta 184
 inquirere nihil penes mentem quale argumentum 613
 inquisitio perpetua apud rationem non habentis signum 612
 intelligere quid 4
 intelligere et sentire in quo diffe- rant 463
 intelligere quomodo cum Deo tum animo tribuatur Fic. p. 19

- intelligere an sit facere 587
intelligere est in libero primo intellectu vivere 739
intelligere speciem aliquam in prima essentia est definire, et hoc quomodo commode fiat 676
intelligens omne necessario fit multiplex 730
intelligens egenum est 358
intelligendi donum cur naturis divinis concessum 732
intelligendi cupiditas omnibus a natura insita 720
intellectio quarum sit rerum
Fic. p. 274
intellectio num nata antequam intelligens intelligeret 731
intellectioe prius esse quod intelligitur 560
intellectualitas 350
intelligentia, vita et species quomodo unicusque nascenti proprie attribuitur 694
intelligentia et natura in mundi opifice idem 751
intelligentia potestate bonitatis est substantia prima 731
intelligentia quarum rerum 82
intelligentia sine phantasia F. p. 53
intelligentia non est phantasia ib.
intelligentia quomodo formam mundo tribuat Fic. p. 430
intelligentia terminus a bono impressus 713
intelligentia et incessus actiones cum sint, an ad passionem referantur 583, 584
intelligentia duplex Fic. p. 20. 533
intelligentia a passione remotissima 453
intelligentia omnes homines praeditos esse probatur 551
intelligentia quid sit, et num ejus adminiculis indigeat bonum 728
intelligentia quænam veneranda 358
intelligentia omnis cum ex aliquo, tum alicujus existit 731
intelligentia non est bonum ipsum simpliciter 357
intelligentia ad bonum quo pacto se habeat 728
intelligentia in primo rerum principio esse nequit 730
intelligentia cur Deo a quibusdam assignata 728
intelligentiæ puræ actus F. p. 168
intelligentiæ circuitus Fic. p. 194
intelligentiæ et animadversionis discrimen 394
intelligentiæ virtus Fic. p. 269
intelligentiæ subjectum 1
intelligentiæ et Solis concinna comparatio 667
intelligentiæ munus Fic. p. 443
intelligentiæ primæ rerum incorporarum sunt 463
intelligentiæ lux, certitudo et causa est bonitas 731
intelligentiæ definitio 728
intelligentiæ actus quid Fic. p. 653
intelligentiæ condiciones 730
intelligentiæ potestas, cum et sine amore, quid operetur in contemplante 551
intelligentiæ quomodo sint 349
intellectus solus vita est Fic. p. 48
intellectus semper in excelsis 382
intellectus cur circa se ipsum et Deum agat 502
intellectus cælestis qualis 75
intellectus artifex universi 147
intellectus non intellectus 78
intellectus dividit res 161
intellectus proprius quid Fic. p. 52
intellectus prima pulchritudinis forma Fic. p. 95
intellectus esse quod 217
intellectus utrinque vultum habet 351
intellectus divinus et animalis quid Fic. p. 522
intellectus unus idemque et intelligit, et se intelligere animadvertit 200
intellectus juxta Aristotelem immortalis Fic. p. 53
intellectus quid Fic. p. 49
intellectus duplex intelligentia Fic. p. 54
intellectus et intelligibile quomodo differant 534
intellectus noster qualis 75
intellectus quomodo ab intelligibili pendeat 518
intellectus passibilis et agens quid apud Peripateticos 499
intellectus non est corporeus Fic. p. 124
intellectus quando multiplex evadat 508
intellectus cur a consultatione remotus 695
intellectus cum ideis, quomodo idem sint, et rursus differant 561
intellectus nectare ebrius 721
intellectus primus quomodo rerum formas in se habeat Fic. p. 20
intellectus duplex Fic. p. 20. 54
intellectus visui confertur 352
intellectus si intellecturus sit, cogitur diversitatem et identitatem admittere 730
intellectus mundi faber 255
intellectus præter primum alios quoque esse probatur F. p. 526
intellectus duplex, permanens et discurrens 497
intellectus in perpetuo actu 200
intellectus mundi intelligibilis patrem suum imitatur 201
intellectus primus ad Deum quomodo comparetur 751
intellectus verior sensu 4
intellectus diverso respectu quomodo animæ insit 333
intellectus quo vinculo corporibus colligetur 468
intellectus purus qualis Fic. p. 439
intellectus contemplatoris opus 740
intellectus quomodo transformetur in vitam intellectualem 690
intellectus proprius 4
intellectus verus animæ sapientiam suppeditat 556
intellectus sua essentia non contentus Fic. p. 629
intellectus primo liber 740
intellectus quomodo veniat forinsecus Fic. p. 229
intellectus ex potentia in actum non prorumpit 174
intellectus utrum ipso ente prior, an contra 561
intellectus cur individuus F. p. 663
intellectus omnia discernendo quomodo omnium rerum proprietates patefaciat 615
intellectus propositio, scientia, conclusio 693
intellectus quotuplex 4
intellectus animis quomodo superior 557
intellectus unde oriatur, tum gradatim ex intellectu quæ nascantur 553
intellectus an ipsum primum possit esse 758
intellectus in contemplando, quomodo actiones disponat 738
intellectus materia et forma 352
intellectus cur species cognoscat Fic. p. 135
intellectus percipit sine passione 4
intellectus quando voluntas, deinde intelligentia 439
intellectus an peccet Fic. p. 19
intellectus quomodo ad ipsum bonum enitatur 732
intellectus perfectus quomodo comprehendendus 504
intellectus communis 4
intellectus primo gignitur 518
intellectus quale videat intelligibile 504

- intellectus cur masculo comparetur
Fic. p. 430
- intellectus quomodo se ipsum cog-
noscat 496
- intellectus cur non animadvertat se
circa divina occupari 494
- intellectus optimus 488
- intellectus divinus quomodo omnia
Fic. p. 125
- intellectus quomodo moveatur
Fic. p. 207
- intellectus est Deus 523
- intellectus finis motionum F. p. 48
- intellectus primus quis F. p. 352
- intellectus gignit Fic. p. 49
- intellectus divinus quomodo se ha-
beat ad suas ideas 612
- intellectus quid 4
- intellectus universi ambitum con-
spicit Fic. p. 81
- intellectus erga Deum ut affectus
752
- intellectus animæ infusus scientia-
rum causa 762
- intellectus regi similis 522
- intellectus corporeis instrumentis
non utitur 336
- intellectus quando libero volunta-
rioque motu incedat 736
- intellectus producit animam, hæc
naturam Fic. p. 506
- intellectus per sphaeram imaginatio
quæ divina, et quomodo instituitur
550
- intellectus conditiones aliquot 507
- intellectus et luminis collatio
Fic. p. 239
- intellectus rationalis definitio
Fic. p. 125
- intellectus et animæ discrimen a
felicitate Fic. p. 433
- intellectus et intelligibilis rei dis-
tinctio 141
- intellectus subjectum 21
- intellectus vis major, quam sensus
Fic. p. 592
- intellectus primi propagatio 700
- intellectus divini in ideas derivatio
545
- intellectus divini et mundi animæ
eadem ratio 652
- intellectus pulchritudo 384
- intellectus ortus 493
- intellectus perfecti objecta 558
- intellectus operationes in quæ a-
gant, et ubi interquiescant 561
- intellectus primi imago expressa et
virtus 653
- intellectus divini in sua essentia vis
et facultas 614
- intellectus objecta qualia 521
- intellectus summa vita Fic. p. 49
- intellectus officium Fic. p. 49
- intellectus et animæ collatio 501
- intellectus origo 488
- intellectus ad corpus inclinatio
Fic. p. 79
- intellectus libertas 738
- intellectus et sensus discrimen 519
- intellectus et rationis collatio
Fic. p. 431
- intellectus, rationis et imaginatio-
nis collatio Fic. p. 653
- intellectus divini et rationalis dis-
tinctio Fic. p. 125
- intellectus divini dimanatio in
naturam 554
- ut Intellectus primus vita prima,
sic sola intellectualis vita est
vera 707
- intellectus animalis quis F. p. 435
- intellectus secundi quomodo formas
suscipiant Fic. p. 19
- intellectus non sunt plures 200
- intellectui quomodo insint intelli-
gibilia Fic. p. 52
- intellectui cur argumentatio non
conveniat 675
- intellectum ea ipsa esse, quæ habet
Fic. p. 21
- intellectum esse divinum quomodo
probetur Fic. p. 124
- intellectum se ipsum non cognos-
cere absurdissimum est 496
- intellectum in omnibus hominibus
unum esse arbitratus est Aver-
roes Fic. p. 679
- intellectum ab anima non generari,
sed contra 559
- intellectum et intelligibile primum
idem esse probatur Fic. p. 352
- intellectum pro mensura virtutis
sua agere, quomodo intelligendum
ib.
- intellectum non posse primum esse
ostenditur 759
- intellectum non esse ipsum bonum
713
- intellectum Deo semel potitum
nunquam inde reverti 769
- intellectum infundere materiæ rati-
onem quomodo intelligendum
Fic. p. 430
- intellectum universum esse, et co-
gnosci 664
- intellectu quomodo proficiat ani-
mus Fic. p. 449
- intellectu duobus modis agimus 499
- in Intellectu omnia quomodo simul
sint, et tamen distincta 560
- in Intellectu quæ rerum genera in-
sint 599
- intellectuum differentia quomodo
probetur 597
- in Intellectibus divinis quomodo
præter centrum unus orbis extet
766
- intellectualis anima quomodo una
in multis, et rursus multa circa
unum 664
- intellectualis animæ finis 721
- intellectualis naturæ imagines tres
Fic. p. 51
- intellectualis naturæ tres gradus ib.
- intellectualis vitæ finis Fic. p. 627
- intellectualis animæ esse quid
Fic. p. 80
- in Intellectuali mundo cur sint anima-
lia 699
- intellectualem animam in intelli-
gibili, irrationalem in materia esse
quomodo intellig. Fic. p. 308
- intellectualem actionem intellectu-
ali naturæ non servire 737
- intellectualem animam partem uni-
versi non esse unde deprehendatur
Fic. p. 400
- intellectuales animæ quomodo in
ipso intellectu sint Fic. p. 663
- intellectuales substantiæ ad quam
ideam referendæ Fic. p. 440
- ut intellectualia in divinis cuncta
esse 690
- intelligibilis mundus contineatne
aliquid rationis expers 701
- intelligibilis mundus potentiam re-
spuit Fic. p. 307
- intelligibilis sphaera Fic. p. 356
- intelligibilis ad intellectum propor-
tio Fic. p. 352
- intelligibilis duplex 517
- intelligibile primum Fic. p. 651
- intelligibile possitne intellectus
esse 556
- intelligibilis mundi eneomion 175
- intelligibilis mundi contemplatio-
num distinctio Fic. p. 36
- intelligibilis mundi animalibus quid
cornua, ungues, aliaque id genus
conducant 702
- intelligibilis mundi incolæ quæ con-
templentur 546
- intelligibilis mundi num ullus de-
fectus 702
- intelligibilis mundi sors exoptatis-
sima 722
- in Intelligibili mundo nihil infor-
me ib.
- intelligibilia fieri intellectum, et
non e converso, quæ ratio sit 560
- intelligibilia aliter ab Aristotele,
quam Platone disponuntur 490
- interitus quarum rerum sit, et non
sit 201
- interiores res cur sæpe intereant
Fic. p. 118

- inordinata quæ apparent, ordinata sunt Fic. p. 446
ine (ἐῖναι) sive esse, ab *en*, (ἐν) hoc est uno, derivatur 524
 insanus brutum est Fic. p. 161
 insanæ causæ Fic. p. 403
 insaniam a dæmonibus excitari auctoritate humana et divina probatur ib.
 insaniam sibi imminere persentiens num se ipsum interficere debeat, 85
 invidia a diis aliena 216
 Joannes Damascenus Fic. p. 356
 Jovis et Saturni conjunctio quid portendat Fic. p. 220
 Jovis tres effectus Fic. p. 231
 Jovis et Mercurii domus cur oppositæ Fic. p. 210
 Jovis et Martis magnum interval- lum Fic. p. 175
 Jovis actiones 413
 Jovis lex quid 435
 Jovis splendores 299
 Jovis collegæ a Platone qui dicantur Fic. p. 233
 Jovis horti qui 299
ἰπόστασις divina per filium et in se quomodo agat 554
 irascendi natura quomodo vel fortis vel timida 305
 irascibilis facultatis pravitas 304
 iudicium hominis de rebus conditis perversum 263
 iudicia futurorum qualia F. p. 224
 Julianus Platonius Fic. p. 168
 Juno Fic. p. 160
 Jupiter Marti conjunctus F. p. 206
 Jupiter planeta 139
 Jupiter anima mundi Fic. p. 161
 Jupiter cur masculus et fœmina ab Orpheo fingatur Fic. p. 193
 Jupiter quid philosophis et ejus digni muneris descriptio 551
 Jupiter quid 298
 Jupiter divitias significat F. p. 210
 justitia quid 15
 justitia animæ ib.
 justitiæ vultus hespero præstantior 53
 justum esse quid sit 13
 juvenis forma jucunda 52
- K.
- Kabalistica Fic. p. 227
- L.
- Lachesis quid representet 145
 lacteus circulus Fic. p. 221
 lactuca anseres delectantur Fic. p. 685
 lapsus animæ remedium 771
 lapsus in deterius 284
 lapides crescunt 419
 leo cur inter signa constitutus Fic. p. 210
 leo unde dictus Fic. p. 207
 letheum flumen 392
 lex divina inevitabilis 390
 lex a natura insita Fic. p. 510
 lex inevitabilis insita animis 382
 legum major quam siderum autoritas Fic. p. 408
 libertas ipsa ipsum bonum 740
 libertas quando animæ contingat 738
 libertas in actionibus, quæ a perturbatione proficiscuntur, nulla 735
 libertas et arbitrium in quo saltem intellectu ponantur 738
 libertas humana in quæ jus nullum habeat Fic. p. 407
 libertatis arbitrium quæ requirat 736
 libertas ad quæ referatur, et non referatur 739
 libertatem vel venerandum quid quomodo tribuere debeamus 741
 libertatem arbitrii quæ non habeant 735
 ex Libertate et servitute quinam permistus esse videatur 736
 liber mente, mentisque legibus metiendus 736
 liberum dominumque sui ipsius esse, in quo consistat 750
 liberi arbitrii defensores philosophi Fic. p. 678
 liberi cur a parentibus degenerent Fic. p. 401
 liberi ex iisdem parentibus prognati cur dissimiles 540
 libera actio in rebus, quæ animo competunt, an nobis insit 735
 liberius est quid et ordinatius, quo superius 740
 libri tertii scopus 15
 libri de potentia et actu argumentum Fic. p. 306
 libra unde dicta Fic. p. 210
 lignum in via dividere quid F. p. 160
 lineæ proprietates adhibita rectitudine et curvitate significatur 628
 liquores quomodo permisceantur 184
 liquorum commixtio 185
 literæ futurorum in cælo F. p. 220
 locus qua continens est, in quo prædicamento 623
 locus posterior materia 166
 loco si quid adjiciatur, non novum prædicamentum facere, sed relationem vel substantiam 580
 locum quærens est egenum 764
 lucidum corpus tria consideranda habet Fic. p. 440
 lucida quædam sine igne 100
 lucifer 140
 luctus non est signum res esse malas 266
 lumen quid Fic. p. 94
 lumen quomodo oculis accommodatum 732
 lumen incorporeum est Fic. p. 175
 lumen evanescatne illuminante abeunte 449
 lumen indivisibile totum in qualibet aëris parte 650
 lumen non confunditur 447
 lumen ignis materiam quomodo formet atque permutet 442
 lumen ante Solem a Deo conditum Fic. p. 217
 lumen quodnam videri possit Fic. p. 175
 lumen ignis proprium Fic. p. 172
 lumen sitne sine aëre 448
 lumen actus flammæ Fic. p. 307
 lumen cæleste cur defluat 102
 lumen unde pendeat 447
 lumen Solis quale 102
 lumen duplex 534
 luminis ad diaphanum an facilius unio, an ad lumen 634
 luminis summitas circa speculum concavum calor est 721
 luminis vires Fic. p. 450
 luminis cælestis diffusio 102
 luminis cæli significationes Fic. p. 169
 luna cælestium rerum infima Fic. p. 171
 luna Mercurium aspiciens quid efficiat Fic. p. 206
 luna quomodo humores augeat aut minuat Fic. p. 217
 luna semper ex dimidio plena 139
 luna quando bona vel mala ib.
 lunæ et primi entis comparatio 686
 lunæ globi partes quomodo diversi luminis sint 603
 lunæ vis Fic. p. 406
 lunæ qualitates Fic. p. 270
 lunaris sphaera quæ apud veteres Fic. p. 171
 lux cæli sensus Fic. p. 447
 Lycurgus in catulis ostendit educationis vim Fic. p. 408
 lyncei oculi 545
- M.
- Magus Ægyptius dæmones ostendere potuit Fic. p. 504
 magi uxores viris ut conjungant, aut etiam illas ab his disjungant 436

- magi ut concilient sibi dæmones 437
 magi cur figuris utantur 434
 magi quomodo interiores sensus alliciant 370
 magi et rebus et verbis utantur 436
 magi corporeorum sacrificiorum auctores 435
 magi æreas stellas seu dæmones congregare et ostendere possunt Fic. p. 504
 Magorum arti quæ presint stelle 437
 magico ritu actiones honestæ num deducantur 438
 magico ritu contemplatio non subducitur ib.
 magica fascinatio quibus utatur rebus, et in quæ agat 436
 magica Fic. p. 227
 magica veneficia in quos aliquid possint Fic. p. 49
 magica carmina 479
 magica opera a dæmonibus adjuvantur 437
 magici attractus quomodo fiant 434
 magicæ artes num felicem animum e statu suo dimoveant 35
 magicæ vis quæ 434
 magicis artibus quomodo vir probus subducatur 436
 magnanimitas quid 54
 magnetis vis Fic. p. 212
 magnitudo secundum accidens cernitur 189
 magnitudo in quibus rebus locum habeat 723
 magnitudo an inter genera prima habenda 605
 magnitudo pluribus percipitur sensibus Fic. p. 340
 magnitudo vocis quid Fic. p. 341
 magnitudo colorem sequitur 190
 magnitudines uniformes maxime fallunt visum ib.
 malus totus quis dicatur 210
 malum omnino deleri nequit 75
 malum primum et summum quid Fic. p. 133
 malum in quibus sit et non sit Fic. p. 433
 malum Deo opponitur magis, quam contingentia Fic. p. 404
 malum ex productione graduum bonitatis Fic. p. 435
 malum non tollit providentiam, et vicissim 254
 malum in iis, quæ non sunt 73
 malum per se 74
 malum superari potest 75
 malum non est in ente 73
 malum quomodo rerum formis eveniat Fic. p. 127
 malum in quibus inveniatur ib.
 malum in quibus esse nequeat Fic. p. 126
 malum in artibus quid dicatur, et ejus περιφρασις 563
 malum in Deum non cadit Fic. p. 126
 malum nullum apud deos 75
 malum privatio 79
 malum in qualibet mundi particula Fic. p. 131
 malum primo loco et secundo 78
 mali notitia 74
 mali principium 75
 mali aliunde non custodiuntur 267
 mali occursus 80
 mali non impediunt mundi ordinem 212
 mali despiciunt alios 214
 mali in bonum transformatio Fic. p. 432
 mali generatio Fic. p. 436
 mali informitas ut cognoscatur Fic. p. 124
 mali necessitas 77
 mala an necessaria 145
 mala quomodo fiant Fic. p. 50
 mala quomodo a vatribus et astrologis prædici possint, cum a providentia non sint 275
 mala extra animam quomodo ad malum ipsum reducuntur Fic. p. 173
 mala cur permittat Deus F. p. 404
 mala diis non adscribenda 425
 mala quomodo prævideantur Fic. p. 451
 mala accidunt, non intenduntur Fic. p. 355
 mala ubi fiant Fic. p. 229
 mala unde proveniant Fic. p. 230
 mala ni essent, totum imperfectum foret 147
 mala in mundum unde introducuntur 77
 mala quomodo vitentur ib.
 mala omnino deleri non possunt Fic. p. 130
 materiæ sterilitas 322
 male vivere est diu mori F. p. 118
 Mallius astronomus Fic. p. 207
 malorum sensus quid diversum patiantur a bonorum 553
 malorum nulla idea Fic. p. 434
 malorum causa dupliciter consideratur Fic. p. 240
 malorum gradus Fic. p. 127
 Manichæorum error Fic. p. 230
 Mars indomitus reddit Fic. p. 231
 Mars in angulis horrendus F. p. 208
 Mars et Venus num adulteria procreent 140
 mare cur a terris separatum F. p. 429
 mare augetur a luna Fic. p. 217
 mater mundi quid 210
 materia cur mater appellata 231
 materia prima cur ens Fic. p. 548
 materia prima qualis cogitetur 719
 materia prima formæque simplices perire nequeunt ib.
 materia quid in actu 176
 materia sub visum non cadit 316
 materia omnium accidentium subiectum 79
 materia cur fœminæ comparetur 322
 materia in malum 169
 materia non est magnitudo 319
 materia nec figura nec magnitudine fruitor ib.
 materia cum magnitudinem non habeat, quomodo magna fieri queat ib.
 materia corpus et magnitudo secundum aliquos Fic. p. 281
 materia cur non qualis dicta 79
 materia cur a quibusdam qualis dicitur 167
 materia speculum, formæ vero imagines idearum Fic. p. 548
 materia cur formam suscipiat 164
 materia an forma dignior sit 622
 materia mundi quomodo formetur Fic. p. 683
 materia cur mala Fic. p. 132
 materia quomodo non possit esse omnium rerum principium 590
 materia non impletur 317
 materia cum non sit qualis, an mala sit Fic. p. 132
 materia non corpus Fic. p. 267
 materia mentitur et fallit 310
 materia nigredini similis F. p. 548
 materia mundi ut prodeat 169
 materia profundum ejusque rei 161
 materia sitne in actu simul et potentia 174
 materia quomodo efficiatur quanta 318
 materia quomodo plurimum patiantur 592
 materia et forma intelligibilis mundi quid Fic. p. 308
 materia quomodo accipiat 165
 materia qua ratione sit omnium infima 592
 materia nec parva nec magna 165
 materia num qualitas 167
 materia et privatio sintne idem subiecto, ratione autem diversa 168
 materia est falsitas Fic. p. 309
 materia num idem sit, quod alteritas 169

- materia omnia entia potentia 175
 materia nil eorum quæ habet ib.
 materia ab ente separata F. p. 308
 materia non habet esse in actu
     Fic. p. 309
 materia prima semper est materia
     163
 materia non quiescit 166
 materia utriusque mundi F. p. 267
 materia prima subjectum animalis
     Fic. p. 171
 materia qua conditione mala 79
 materia susceptaculum 315
 materia potentia pura Fic. p. 281
 materia bonum appetit Fic. p. 128
 materia et mundi forma unde pro-
     fluant Fic. p. 431
 materia cur neget proprie esse ali-
     quid 160
 materia idem quod alteritas
     Fic. p. 280
 materia quomodo infinita ib.
 materia sub contraria Deo F. p. 130
 materia corpus et incorporei
     mundi ut convenient Fic. p. 269
 materia secatur 161
 materiale quiddam superioris mundi
     respondet huic nostræ materiæ
     Fic. p. 451
 materia cur non ens Fic. p. 126
 materia cæli non mutatur 97
 materia prima omnis formæ expers
     Fic. p. 128
 materia eadem cæli et reliquorum
     corporum Fic. p. 166
 materia non est corpus Fic. p. 271
 materia quomodo corrumpat for-
     mam 78
 materia multa ex universali natura,
     non ex mente habet Fic. p. 438
 materia se ipsam non format 458
 materia cur non patiat 311
 materia quomodo dicatur non ens
     310
 materia plus minusque haud sus-
     cipit 314
 materia num species aufugiat 315
 materia quæ subterfugiat F. p. 626
 materia sitne a passione remota 308
 materia sublata formæ sensibiles
     intereunt 317
 materia ab entibus diversissima 318
 materia cur introducta Fic. p. 428
 materia quæ careant 234
 materia quomodo mala sit, cur bonum
     appetat 314
 materia ad formam refertur F. p. 428
 materia prima qualis Fic. p. 95
 materia quomodo assimilatur deo
     13
 materia intelligibilis num sempi-
     terna 161
 materia non est corporea F. p. 269
 materia nisi in intelligibili mundo
     admittatur, neque in hoc erit 161
 materia illustrata faciatne anima-
     rum simulachra 209
 materia Deo dissimilis, quomodo
     ei assimiletur Fic. p. 19
 materia dissimilis Deo 13
 materia sempiternorum eandem ha-
     bet speciem 160
 materia sitne in intelligibili mundo
     Fic. p. 281
 materia quomodo actum habeat ib.
 materia prima magis subsistit, quam
     qualitates aut quantitates ib.
 materia essentiæ nomen vix mere-
     tur Fic. p. 269
 materia infinitum quiddam F. p. 276
 materia et privatio partim unum,
     partim duo Fic. p. 278
 materia quomodo in mundo intel-
     ligibili 174
 materia secunda Fic. p. 275
 materia in duobus a reliquis differt
     Fic. p. 277
 de Materia falsæ opiniones F. p. 272
 materia quatenus mixtionem res-
     spuat 185
 materia intelligibilis est essentia 161
 materia cur binarius a Pythagoreis
     dicta Fic. p. 124
 materia hæc quomodo ab intellec-
     tuali differat Fic. p. 270
 materia simplex quiddam 163
 materia prima non est qualitas
     Fic. p. 277
 materia adulterina ratione percipi-
     tur 163
 materia prima quantitatis expers 169
 materia sub sensu non cadit 163
 materia non est omnino figmentum
     Fic. p. 278
 materia in mundo incorporeo
     Fic. p. 268
 materia spatium vacuum F. p. 275
 materia cur infinita dicatur F. p. 268
 materia diversitas ipsa qua a reli-
     quis differt Fic. p. 277
 materia propriam quantitatem non
     habet Fic. p. 273
 materia informis quomodo cognos-
     catur Fic. p. 274
 materia imaginationi confert 318
 materia ens et non ens Fic. p. 280
 materia informis Fic. p. 268
 materia sitne mali causa 77
 materia quædam etiam incorporea-
     rum rerum Fic. p. 267
 materia num dimensio Fic. p. 275
 materia vacuum quiddam 166
 materia sitne causa inscitie animi
     Fic. p. 131
 materia si voluntatem haberet, num
     se speciem esse velit 719
 materia quatenus bona Fic. p. 128
 materia incorporea 310
 materia mutabilitatis origo F. p. 269
 materia non est corpus 163
 materiæ quidnam primo infundatur
     210
 materiæ primæ et artificis concur-
     sus non est fortuitus Fic. p. 272
 materiæ et formæ affinitas F. p. 268
 materiæ participatio 314
 materiæ proprietates quæ 167
 materiæ erga formam affectio 109
 materiæ partitio Fic. p. 306
 materiæ intelligibilis et sensibilis
     discrimen Fic. p. 267
 materiæ contagio 74
 materiæ nulla accidentia 734
 materiæ mala 74
 materiæ deformitas Fic. p. 94
 materiæ indigentia 317
 materiæ nulla idea Fic. p. 272
 materiæ in molem productio
     Fic. p. 549
 materiæ illustratio 81
 materiæ generatio Fic. p. 134
 materiæ primæ innata vis, tum vi-
     tium 719
 materiæ astutia 317
 materiæ conditiones 73
 materiæ primæ et artificis primi
     collatio Fic. p. 273
 materiæ nihil eorum, quæ sensum
     moven, tribuendum est 163
 materiæ præparatio Fic. p. 275
 materiæ sustentaculum Fic. p. 128
 materiæ et boni collatio ib.
 materiæ vitia cur non queant su-
     perari 78
 materiæ definitio Fic. p. 267
 materiæ hujus et illius superioris
     magnum discrimen 161
 materiæ et quantitatis affinitas
     Fic. p. 274
 materiæ nomen baud natum 166
 materiæ esse est non esse 176
 materiæ esse 175
 materiæ percipiendæ ratio 264
 materiæ nullus finis Fic. p. 278
 materiæ nulla actio Fic. p. 402
 materiam esse probatur 81
 materiam molem esse necesse non
     est 165
 materiam simplicem qui ponant
     loco principii, quantum et in
     quot peccent 590
 materiam in arte nominare quid
     Fic. p. 308
 materiam informem nefas esse pro-
     rerum principio ponere 589
 materiam esse necessario F. p. 135

- materiam quæ vel respuant, vel recipiant *Fig. p. 523*
 materiam informem per se parere non posse formas 591
 materiam, si formarum principium, non posse esse subjectam 591
 materiam esse, quicquid in mundo est, et formas imaginamenta, unde sequatur 591
 materiam formas suscipere, quomodo intelligendum apud Platonem 315
 materiam naturaliter formam appetere 719
 materiam non pati simili ostenditur 312
 materiam et formam a causa separata pendere 622
 materiam non pati firmissimo argumento declaratur 312
 materiam in corporibus esse quatuor argumentis ostenditur *Fig. p. 272*
 materiam in mundo intelligibili esse probatur 160
 materiam omnes similiter definiunt 162
 materiam motione et alteritate confari ut intelligendum *F. p. 271*
 materiam odio deformitatis suæ, et appetitione boni formam appetere 719
 materiam non esse dimensionem probatur *Fig. p. 276*
 materiam primam subesse corporibus 161
 materiam Deo coæternam non esse, tribus probatur rationibus *Fig. p. 268*
 ex Materia rebus quæ labes accidat 534
 ex Materia informi quomodo ne forma quidem formari possit, minime vitam posse 591
 martyres Plotini tempore frequentes *Fig. p. 50*
 matrimonii causæ 144
 medicinæ fructus *Fig. p. 409*
 medium in corpore 109
 medium corpus in visione priusne accipiat 441
 medium inter ens et nihil *F. p. 127*
 medium in anima quid 109
 media vita quæ 38
 media natura inter impartibile et partibile 362
 meliores benigniores 208
 membrorum vis, quæ in attrahendo nutrimento cernitur, diversa 434
 membrorum corporis humani et partium mundi collatio 231
 membrorum et partium in omnibus rebus splendor et utilitas *Fig. p. 428*
 membrorum defectus et perversa constitutio unde causetur 562
 membrorum humani corporis cognatio *Fig. p. 225*
 memoria quid 304
 memoria utriusque animæ conveniat 393
 memoria humanorum post obitum remanet 395
 memoria eurnam ea, quæ sæpius audivimus, tenemus 454
 memoria quomodo in sensu collocetur 394
 memoria sitne in animabus post mortem 390
 memoria stellæ non indigent 423
 memoria in Jove collocatur 401
 memoria puerorum firma 454
 meminisse quid sit
 meminisse differt ab intelligentia 390
 mensuratio quomodo dicatur ratio, et tamen ponatur in relatione 574
 mens quid *Fig. p. 79*
 mens imago Dei *Fig. p. 19*
 mens materia formarum idealium *Fig. p. 269*
 mens ideas contuetur 356
 mens divina per ideas suas quare agat in materiam, quomodoque erga materiam affecta 665
 mens divina quomodo invenienda 549
 mens divina quas ideas habeat *Fig. p. 440*
 mens quomodo libertatem habeat 737
 mens et anima in unitate simul quomodo distinctam habeant multitudinem 598
 mens vera nunquam mentitur 519
 mens æterna *Fig. p. 79*
 mens efficiens et exemplaris causa *Fig. p. 49*
 mens artifex mundi quomodo concipienda *Fig. p. 431*
 mens quo actu vergat in finem rerum ultimum 721
 mens quomodo gignatur 488
 mens omnia habet *Fig. p. 438*
 mentis actus quando animadvertantur *Fig. p. 53*
 mentis quies quid 563
 mentis divinæ descriptio *Fig. p. 36*
 mentis actiones non impediuntur 37
 mentis æternitas quomodo probetur a Plotino *Fig. p. 592*
 mentis substantia individua *F. p. 349*
 mentis et sensuum passionibus 553
 mentis constantia *Fig. p. 80*
 mentis progenies 489
 mentis et rationis discrimen *Fig. p. 440*
 menti quædam per se cognita, quædam insita 520
 mentem materia superiorem esse unde probetur 592
 mentem formas disponere, easque ipsas complecti 561
 mentem transcendere quid 208
 mentium divinarum dotes duæ 464
 mentium et animarum substantiam semper distinctas esse, licet inter ipsas sit mirabilis unio 653
 mentium et stellarum comparatio *Fig. p. 438*
 Mercurius antiquus *Fig. p. 549*
 Mercurius ancipitis nature *F. p. 209*
 Mercurius sapientiam significat *Fig. p. 210*
 mercurius cum generationis instrumento a veteribus cur introductus 321
 mercurius rationis auctor *F. p. 209*
 mercurium chamæleontem fingunt astrologi *Fig. p. 206*
 mercurius quomodo indifferens 140
 mercurius medium inter planetas obtinet *Fig. p. 175*
 mercurii ambitus *ib.*
 mercurii planetæ dona *Fig. p. 550*
 mercurii in conversione munus *Fig. p. 36*
 mercurii vis *Fig. p. 231*
 mercurii motio cur nondum satis deprehensa *Fig. p. 221*
 mercurii inconstantia unde *F. p. 218*
 mercuriales cur sapientes *F. p. 207*
 metallum quid, Plotini sententia *Fig. p. 306*
 metalli definitio *Fig. p. 173*
 metalla cur liquefiant *Fig. p. 174*
 metallorum et lapidum formatio *Fig. p. 306*
 metallorum materia *Fig. p. 174*
 metallorum pater *ib.*
 metaphysicus veri falsique censor *Fig. p. 37*
 metaphysicus ut fiat animus *ib.*
 metaphysici officium *ib.*
 metaphysica honoranda 22
 metaphysica omnibus scientiis principia tradit *Fig. p. 38*
 metaphysica est dialectica *F. p. 37*
 metaphysica in quibus versetur 21
 metaphysica quomodo cum erga prudentiam, tum reliquis virtutes affecta sit *Fig. p. 38*
 metaphysicæ subjectum *ib.*
 metaphysicæ quies 21
 metaphysicæ et logicæ discrimen *Fig. p. 37*

- metaphysicæ instrumentum logica
     Fig. p. 37
 metempsychosis Platonis F. p. 508
 Minos legislator 765
 minima quæque ex cælo non per-
     spiciuntur Fig. p. 221
 minora cur appareant, quæ longe
     absunt, Plotini sententia F. p. 340
 minora cur appareant, quæ remota
     sunt, opiniones tres 189
 miseria cur augeatur 44
 mistorum ad simplicia reductio
     Fig. p. 127
 mistum cur prodierit 356
 misti varia nomina 4
 misti, animalis, et hominis differen-
     tia ib.
 misti ex animo et corpore duplex
     consideratio 1
 mista ex quatuor elementis con-
     flantur Fig. p. 524
 mobile per se Fig. p. 398
 molestiis suis et incommodis quo-
     modo succurrat, et remedia in-
     veniat intellectus 738
 molestorum origo 142
 monstra unde Fig. p. 233
 morbi definitio 75
 morbi num felicitatem impediunt 35
 morbi dæmones sunt, Gnosticorum
     sententia 231
 morborum curationes variæ 232
 morborum causæ 231
 mori quid Fig. p. 117
 mors quid Fig. p. 214
 mors cui malum 62
 mors cur non mala, licet vita bona
     62
 mors sitne malum Fig. p. 118
 mors animalium utilis 266
 mortis definitio 55
 mortis circuitus Fig. p. 175
 mortis periodus ib.
 mortem sibi inferre licitum esse
     probatur Fig. p. 160
 mortem cur nemo afferre sibi ipsi
     debeat 85
 mortem sibi ipsi consciscere im-
     pium est Fig. p. 160
 mortem sibi consciscentes redire ad
     frugem nequeunt Fig. p. 161
 mortem sibi afferentes in Diony-
     sum et Jovem peccant F. p. 160
 mortalium vita theatro persimilis
     266
 motorem primum oportere esse
     efficacissimum et liberrimum a
     materialibus impedimentis 358
 motus Fig. p. 47
 motus definitio, vis, facultas et ef-
     fectus, tum proprietates 639
 motus quæ complectatur 618
 motus localis terminis oppositis, aut
     processionis figura differre 640
 motus diversa relatione et actio et
     passio dici potest 586
 motus omnis in tempore fit 331
 motus quomodo ens 179
 motus velocissimus quis 331
 motus in animali cur differentes 459
 motus tardior quis 331
 motus in nobis duplex Fig. p. 18
 motus essentia 179
 motus metaphoricus quid F. p. 653
 motus num sit privatio, tum quid
     sit 642
 motus vestigium vitæ Fig. p. 48
 motus primi et secundi qui F. p. 18
 motus vitalis quid Fig. p. 319
 motus mundi qualis Fig. p. 48
 motus quid proprie loquendo
     Fig. p. 197
 motus non in anima, sed in cor-
     pore Fig. p. 547
 motus etsi quantitatis particeps, ta-
     men in formali ratione non in-
     cludit quantitatem Fig. p. 684
 motus quomodo species sit, tum quo-
     modo casus alicujus speciei 638
 motus tempore quomodo indigeat
     582
 motus pro genere positus in species
     quas dividatur 581
 motus an transmutatio loco generis
     rectius ponatur 636
 motus ex movente pendet, et in
     mobile desinit, ut afflatus mo-
     ventis 639
 motus quomodo, et quatenus dica-
     tur imperfectus 582
 motus etiam si invisibilis, ex varie-
     tate deprehenditur 639
 motus naturalis vitæ simillimus 638
 motus utrum latius pateat trans-
     mutatione 634
 motu recto omnia feruntur corpora
     108
 motu recto feruntur corpora in
     suum locum ib.
 motui maxime propria alteritas 638
 motum consequitur diversitas
     Fig. p. 319
 motum habere duos terminos 642
 motuum species differentiis internis
     probabilibus distinguuntur 645
 motuum differentiarum internarum quæ
     sint, et in motum quomodo affi-
     ciantur 642
 motibus omnibus communis est
     processio quædam ex potentia
     in actum primum sive secun-
     dum 638
 motio perfectissima quæ Fig. p. 49
 motionis duratio est ipsa motio 332
 motionum differentiarum unde accipi-
     antur 639
 motrix virtus invisibilis, ut vita ib.
 multitudo ex uno progreditur
     Fig. p. 279
 multitudo si infinita fingatur, an
     numerus sit 671
 multitudo quomodo deterior evadat
     ib.
 multitudo infinita et unitatis ex-
     pers ipsum malum ib.
 multiplex patitur quadruplicem in-
     digentiam 762
 multiplex a simplici quomodo oria-
     tur 512
 muli steriles Fig. p. 437
 mundus Deus 142
 mundus animal Fig. p. 174
 mundus sensibilis quid Fig. p. 35
 mundus cur ex igne et terra 100
 mundus novus ultra intelligibilem
     non expectandus 203
 mundus semper fit, nunquam est
     Fig. p. 166
 mundus cur non videatur sempiternus
     85
 mundus cur circa medium sese
     vertat Fig. p. 195
 mundus possitne videri corpus ex-
     tra se collocatum 450
 mundus seminarius quis F. p. 241
 mundus ut referat per omnia ani-
     mam Fig. p. 193
 mundus Deus est tertius 296
 mundus hic quo argumento probe-
     tur sempiternus 554
 mundus hic multiplex 256
 mundus hic cur factus ib.
 mundus sensibilis in mundo supe-
     riore qua ratione sit 645
 mundus vitæ quomodo ad corpora
     accedat, et an motu locali 657
 mundus ejusque causa omni culpa
     vacat Fig. p. 505
 mundus nec separatus ab effectore
     suo, nec ei permistus 379
 mundus intelligibilis omnium et
     capacissimum et perfectissimum
     ens 645
 mundus corporeus vitæ mundo ubi-
     que necessario indiget 661
 mundus vitæ unicuique quomodo
     adsit ib.
 mundus vitæ et intelligibilis totus
     semper ubique ib.
 mundus totum formale Fig. p. 677
 mundus intelligibilis an cuique parti
     totus adsit, et tamen superemi-
     nens 646
 mundus hic omnia possidet 380
 mundus divinus quare animal per-
     fectum 686

- mundus sensibilis ad intelligibilis
 mundi exemplar prodeus 704
 mundus intelligibilis quæ contineat
 360
 mundus quomodo a mente dependeat
 255
 mundus magnitudine non infinitus
 Fic. p. 170
 mundus animal
 ib.
 mundus intelligibilis ubique est, et
 est ipsum ubique 645
 mundus intelligibilis nullam divisionem
 admittit 661
 mundus sempiternus 205 et 255
 mundus ex necessitate 256
 mundus dupliciter imitatur Deum
 Fic. p. 353
 mundus ratione utitur, et a bono
 dependet Fic. p. 354
 mundus sensibilis quibus gradibus
 ad ipsum bonum deducat
 Fic. p. 431
 mundus, Sol omnesque stelle dii
 sunt
 mundus hic a Platone amor non
 vocatur 294
 mundus hic cur in maligno dicatur
 positus Fic. p. 439
 mundus animalium numerum simpliciter
 universum habet 687
 mundus intelligibilis tria offert
 contemplanda Fic. p. 36
 mundus intelligibilis quomodo non
 ipsum bonum 695
 mundus sensibilis quomodo ex
 intelligibili procedat Fic. p. 429
 mundus cur sine intermissione in
 orbem torqueatur Fic. p. 196
 mundus malorum causa non est 211
 mundus num sentiat 285
 mundus cur factus sit, curiosa
 questio 205
 mundus male non institutus 202
 mundus cur nequeat contrarietatem
 expellere Fic. p. 440
 mundus genite proli similis
 Fic. p. 430
 mundus sensibilis cur loqui fingatur
 228
 mundus intellectualis a motu alienus
 Fic. p. 430
 mundus imitatur supernum exemplar
 206
 mundus sentit 416
 mundus ex quibus constet, et in
 quæ resolvatur Fic. p. 430
 mundus hic quomodo ex seminaria
 ratione pullulet 259
 mundus, sicut et nos, propriam
 habet animam 477
 mundus intelligibilis præter species
 nihil continet 723
 mundus est in anima 528
 mundus ab ornatu dictus 161
 mundus vitæ nominatus quid significet
 634
 mundus Dei statua Fic. p. 353
 mundus sensibilis quomodo considerandus
 Fic. p. 431
 mundus nequam malus F. p. 353
 mundus seminarius quid F. p. 276
 mundus num mutandus olim ob
 animæ suæ poenitentiam 99
 mundus universus a vita 15
 mundus in duobus refert Deum
 Fic. p. 428
 mundus hic imago intelligibilis
 mundi 202
 mundus corporeus tria continet
 Fic. p. 428
 mundus cur sempiternus 97
 mundus præter hunc nullus 206
 mundus sensibilis imago mundi
 intelligibilis Fic. p. 49
 mundus animal quomodo accipiat
 esse diversum, et a quo redigatur
 in mentem 562
 mundus omnesque ejus partes
 duplices 142
 mundus intelligibilis supra
 providentiam constitutus 275
 mundus vestigia divini numinis
 in se continet 296
 mundus ex quibus constet 76
 mundus simul totus factus 210
 mundus sensibilis est vere parvum,
 et quare sit 645
 mundus numero finitus Fic. p. 170
 mundus cur progenitus Fic. p. 350
 mundus divinus est aliquid definitum
 624
 mundus duplex apud Platonicos
 Fic. p. 35
 mundus cur non desinat 99
 mundus superior individuus et
 divisibilis 161
 mundus resolvi nequit Fic. p. 350
 mundus hic malis refertus 11
 mundus corporeus superioris
 imago Fic. p. 269
 mundus a quo constructus
 Fic. p. 351
 mundus intelligibilis quid Fic. p. 35
 mundus quam ob causam fabricatus,
 Gnosticorum opinio Fic. p. 351
 mundus a Deo gubernatur 208
 mundus animal saltans 427
 mundus templum Dei Fic. p. 353
 mundi vita 404
 mundi pater Mercurius 303
 mundi figura circularis Fic. p. 166
 mundi partus Fic. p. 193
 mundi ordo et dispositio musicis
 instrumentis confertur 270
 mundi contemplatio ad superiora
 evehit 343
 mundi animæ duæ Fic. p. 522
 mundi anima æterna Fic. p. 170
 mundi vox per prosopopeiam 256
 mundi motus qualis Fic. p. 193
 mundi gradus tres Fic. p. 354
 mundi partium natura et habitudo
 550
 mundi sensibilis pulcritudo 484
 mundi magnitudo, atque ejus
 partium proportio 550
 mundi machina unde fabricata, et
 a quo vegetetur 666
 mundi corporei pulcritudo, quam
 proportionem habeat ad primam
 intelligentiam Fic. p. 452
 mundi machinam a casu alienam
 esse 254
 mundi interitus et ortus ex quibus,
 et in quæ 256
 mundi ornatus Fic. p. 279
 mundi partes non sunt seorsim
 pendendæ Fic. p. 279
 mundi utriusque motus 645
 mundus intelligibilis liberaliter se
 in inferiores omnes partes
 diffundit: item ubi sit maxime
 evidens 646
 mundi opificis et hominis
 discernimen 751
 mundi superioris contemplatio longe
 suavissima Fic. p. 651
 mundi anima duplex 431
 mundi intelligibilis pulcritudo 6
 mundi et animæ, tum entis
 partium jucunda et frugifera
 collatio 766
 mundi artificem bonum esse,
 quomodo in Timæo intelligendum
 330
 mundi perfectio in quo consistat
 Fic. p. 399
 mundi totius plures animæ 230
 mundi hujus discordia unde 255
 mundi ultima forma Fic. p. 428
 mundi distinctionem non esse
 materiam probatur Fic. p. 427
 mundi forma non a easu
 ib.
 mundi intelligibilis quæ forma,
 locus, et omnibus an præsens 646
 mundi optimum in quo Fic. p. 427
 mundi circuitus quot annorum
 Fic. p. 80
 mundi ornatus 206
 mundi rationalis notio 210
 mundi causa finalis, exemplaris
 et efficiens Fic. p. 429
 mundi natura haud vituperanda 211
 mundi natura non est mala
 Fic. p. 357
 mundi intellectualis finis Fic. p. 20
 mundi ortus Fic. p. 352

- mundi et perfecti animalis atque
lyræ collatio 435
mundi vituperium moribus obest
213
mundi ornatus ad Deum nos de-
ducit 216
mundi quatuor, singulorumque ge-
neratio Fic. p. 430
mundi seminaria ratio ib.
mundi primi pulcritudo in hoc non
desideranda Fic. p. 434
mundi regina ratio musicæ, quam
poëticæ, similior Fic. p. 440
mundi innumerabiles multitudinis
causæ ib.
mundi partes duobus modis vivunt
Fic. p. 234
mundi intelligibilis consideratio
Fic. p. 270
mundi sensibilis consideratio
Fic. p. 271
mundi ambitus quot annorum
Fic. p. 222
mundi vita curnam in se ipsam re-
flectatur 109
mundi partes ex Timæo 100
mundi constitutio inviolabilis 99
mundi parentes Fic. p. 193
mundi quatuor Fic. p. 240
mundi sempiternitatem unde colle-
gerint philosophi Fic. p. 165
mundi fundamentum Fic. p. 166
mundi immortalitatis causa ib.
mundi intelligibilis bonitas 474
mundi a divinitate degeneratio unde
Fic. p. 239
mundi partibus omnibus mirabiles
insitæ virtutes 431
mundi corporei ex incorporeo pro-
pagatio Fic. p. 276
mundi artifices tres Fic. p. 240
mundi quinque secundum Timæum
et Plutarchum 505
mundi partes nos sumus 141
mundi pulcritudo a Gnosticis con-
temnitur 216
mundi animæ plures Fic. p. 678
mundi vita a sensu ipsius in orbem
torquetur 108
mundi intelligibilis discursio duo
offert 538
mundi conceptus Fic. p. 193
mundo quod impedimentum inferat
corporis in eo potentia parva 550
mundo toti quomodo sensus insit
417
mundum a Deo nunquam destitui
probat 215
mundum sensibilem tribus modis
dispersum esse 660
mundum non interiturum confir-
matur Fic. p. 350
mundum animatum esse quomodo
probet Plato Fic. p. 681
mundum intelligibilem speciem esse
ex speciebus constantem 723
mundum totum simul prodiisse pro-
batur 299
mundum fieri per naturam proba-
tur Fic. p. 431
extra Mundum num quid sit 550
mundanum animal quale F. p. 240
mundanum animal quomodo ima-
ginatione concipiendum ib.
mundani opificis pater ib.
mundani motus observatio primas
in præsagiendo tenet 276
mundani opificii perfectio ostendi-
tur 273
mundana ratio quid Fic. p. 441
mundana omnia caduca F. p. 166
mundana si offendant, Deus non
incusandus 273
mundana tragœdia 268
mundanæ animæ sensualis vis
Fic. p. 197
mundanæ machinæ dispositio
Fic. p. 445
mundanæ animæ substantia quæ in
se contineat Fic. p. 197
mundanæ animæ et corporis vin-
culum ib.
mundanæ animæ ratio Fic. p. 198
mundanæ animæ vitalis vis ubi re-
sideat ib.
mundanæ animæ mens ib.
musicus, philosophus et amator
curnam conspirent Fic. p. 37
musicum ingenium ib.
musicum natura 20
musica quomodo intellectui per
ideas accommodatas adaptari
possit 563
musicæ harmoniæ cum cælesti pul-
cherrima collatio Fic. p. 212
musicam quis facile discat F. p. 36
mutationem esse in mundo per ne-
cessariam variis probatur ratio-
nibus Fic. p. 431
N.
Natura quid 345
natura ad esse properat Fic. p. 447
natura duplex 475
natura quæ progignat 408
natura cur a Platone mortalis dicta
77
natura universalis Fic. p. 437
natura simplex liberrima 737
natura universalis ut prodeat
Fic. p. 438
natura quæ in se contineat
Fic. p. 626
natura providentiæ instrumentum
Fic. p. 450
natura optima ut consideranda 732
natura per insitam sibi sapientiam
agit 546
natura materialis quæ Fic. p. 439
natura cujusque rei quomodo con-
sideranda 465
natura mundi non consultat 405
natura arti, et naturalia artificiosis
præstant Fic. p. 430
natura diverso subjecto quomodo
mutetur et aliud fiat 552
natura quomodo opus suum efficiat
344
natura universalis bona et mala
complectitur 268
natura ob certum finem omnia agit
Fic. p. 428
natura in efficiendo mundo efficit
semetipsam Fic. p. 437
natura sublunaris speciem servat
individuis semper mutatis
Fic. p. 177
natura quomodo agat Fic. p. 625
natura prius existere quod melius
est 558
natura cur non accusanda F. p. 430
natura genitalis quid Fic. p. 510
natura genitalis sempiterna et in-
dividua ib.
natura ab imperfectioribus ad per-
fectiora progreditur 406
natura imaginationem non habet
407
natura sine consilio agit F. p. 240
natura universalis per propriam agit
Fic. p. 161
natura et intelligentia quales actus
sint, et quomodo unum 561
natura non defatigatur Fic. p. 240
naturæ universalis omniformis
Fic. p. 437
a Natura aliena præter ideas quo-
modo intercidant aliquando 564
naturæ universalis munera F. p. 438
naturæ vis major, quam stellarum,
in his rebus 232
naturæ numquid repugnet F. p. 439
naturæ qualis cognitio tribuenda
345, 346
naturæ sub luna duæ, Aristotelis
sententia Fic. p. 307
naturæ et mentis collatio F. p. 440
naturæ universalis condiciones qua-
tuor considerandæ ib.
naturæ formatio Fic. p. 239
naturæ et geometræ collatio
Fic. p. 627
naturæ loci vis magna 331
naturæ universalis degeneratio
Fic. p. 440
naturæ universalis et mentis diffe-
rentia Fic. p. 437

- naturæ intellectualis et intellectus
mutuus quis sit respectus 335
naturæ præstantia unde colligatur
    Fig. p. 438
naturam primam sorte, id quod
habet, nactam non fuisse pro-
batur 740
naturam incorpoream necessario
esse probatur 463
naturam primo viventem necesse
est esse *ib.*
naturam rerum non ab hora depen-
dere probatur *Fig. p.* 400
naturale iudicium num falli possit
660
naturalis virtutis cum divina col-
latio 662
naturalis actio sola bonum *F. p.* 116
naturalia incitamenta 413
naturalia divinis collata qualia
    Fig. p. 548
naturalis actionum partitio 424
naturalium operum excellentia non
ratione, sed solo intellectu, per-
cipitur *Fig. p.* 438
naturalium rerum resolutio *F. p.* 270
naturalium rerum degeneratio
    Fig. p. 238
naturalium rerum causæ *F. p.* 237
naturaliter moveri quid *F. p.* 125
naturaliter agere euncta ad bonum
709
necessitas duplex *Fig. p.* 444
necessitas non semper molestiam
infert 743
necessitas conditionalis *Fig. p.* 399
necessitatem philosophi in princi-
piis fundarunt 228
necessitate non omnia fiunt
    Fig. p. 404
necessarium et impossibile se mu-
tuo includunt *ib.*
necessarii verum oppositum quod *ib.*
necessaria quomodo animus ex-
petat 33
necessaria ratione cæli cur contin-
gentia apud nos fiant *Fig. p.* 405
necessitudo propria simplicis rei an
insit, quomodo indagetur 719
nectar deorum quid 299
Nemesis 180
Nicolaus, Græcus philos. 509
Nigidius philosophus *Fig. p.* 222
nigredo materiam refert *F. p.* 132
nihilum et non ens apud Platonicos
differunt *Fig. p.* 280
nona sphaera *Fig. p.* 238
nonarii productio *Fig. p.* 330
notitiæ, sensibilium scientiæ an sint
nominandæ 561
notiones a subjecto differentiam
accipere *ib.*
noxia que videntur in mundo, fi-
nem habent optimum *F. p.* 402
numerus an inter genera prima
connumerandus 607
numerus divinitatis 509
numerus in ipso ente consistens
anteceedit speciales ideas 678
numerus duplex, essentialis et ad
quantitatem pertinens 523
numerus in mundo intelligibili
    Fig. p. 36
numerus, continuuū, locus et tem-
pus an unam naturam habeant
eunctis communem 567
numerus rerum inter se formaliter
differentium quomodo determi-
netur in mundo incorporeo 690
numerus multus aut paucus quo-
modo fiat 627
numerus quomodo omnibus nume-
ris communis *ib.*
numeri definitio secundum varios
681
numerus in quantitate esse imagi-
nem numeri substantialis 679
ad Numerum vere per se quantita-
tem quomodo redigantur reliquæ
tres 567
numeri et rationes extra infinita-
tem 163
numeri ante actum vitalem et in-
tellectualem ubi 678
numeros esse initia corporum 689
circa Numeros quorum auctoritate
utatur Plotinus 681
numerosum multitudo an prohi-
beat, quo minus unitas sit im-
partibilis, licet ex ea fluat 650
numerosum sex gradus constitui 685
numerosum et naturalium rerum
collatio *Fig. p.* 230
in Numeris et dimensionibus ad
individuum qua via accedatur 763
- O.
- Oblivio unde 392
occumbere in prælio non subterfu-
giendum 266
octavo mense natus puer cura et
diligentia servatus *Fig. p.* 226
octavo mense nati cur non super-
stites manent *Fig. p.* 216
octavo mense nati apud Ægyptios
et Græcos manent *ib.*
oculus intimus quid aspiat 57
oculi natura *Fig. p.* 653
Œnomaus philosophus *Fig. p.* 408
olei vis in penetrando *Fig. p.* 331
omniforme quid esse possit 705
opinio ad sensum vergit 2
opinio cur δόξα Græcis dicta 521
opinionis subjectum 1
- opiniones visionibus similes 305
opiniones quid sint, et quomodo a
notitiis differant 561
opiniones aliorum quomodo citan-
dæ 204
oppositio relativa quomodo in loco
dicatur 628
optare alium rei cuiuslibet statum
impium est *Fig. p.* 448
Opticorum opinio de visu refellitur
    Fig. p. 341
opus divinam intelligentiam refe-
rens *Fig. p.* 47
oratio supplex ad Deum connume-
ratur inter scalas altarum rerum
inquisitionis, quod Christianis
observandum 727
oratio per accidens quo in genere
sit 627
oratio qualis esse debeat *F. p.* 356
orationis supplicis ad Deum digni-
tas et eminentia 728
orationem per se in motu esse 627
ordo rerum quomodo ascendendo
descendendoque inspicendus
    Fig. p. 279
ordo cur institutus 258
ordo partium mundi 211
ordo intelligentiæ signum est *F. p.* 48
ordo casu non contingit *Fig. p.* 47
ordinis natura quomodo deleri pos-
sit, tum ejus conditiones 744
ordinis rerum elegans partitio 424
ordinem rerum non esse ex rerum
successione tantum *Fig. p.* 428
ordine sublato quæ incommoda se-
quantur *Fig. p.* 399
ordinata distinctio per formas, est
vel in minimis rebus 707
Origenes *Fig. p.* 347
Orpheus quæ consecraverit universi
hujus partibus 432
Orphei fabula explicatur *F. p.* 160
ortus rerum et interitus a semina-
riis rationibus *Fig. p.* 205
Osiris Ægyptiorum rex Typhonem
fratrem e medio sustulit *F. p.* 410
Olympus Alexandrinus *Fig. p.* 227
Olympiodorus philosophus *F. p.* 79
Olympiodorus *Fig. p.* 160
oxy mellis compositio *Fig. p.* 331
- P.
- Pæoniæ vis *Fig. p.* 234
Pandoræ explicatio 383
Parmenidis de tribus naturis sen-
tentia 489, 490
Parmenidis dictum de entis con-
junctione 648
paradoxon Dionysii Areopagitæ 510
Parcæ *Fig. p.* 227
Pæcarum mater 141

- Parcarum mysterium explicatur
     Fig. p. 235
 Parcarum regiones   Fig. p. 450
 Parcarum fusus   141
 parricidarum pœna   Fig. p. 438
 partitio cuius sit animæ facultatis
     357
 partes unius corporis se invicem
     interdum lædunt   429
 partium distinctio   373
 partibile et impartibile quid Plato-
     nicis   385
 partibilis rei proprietas   311
 parvum et magnum contraria esse
     627
 passio dissolutiva et voluptas in-
     staurativa   411
 passio quid   Fig. p. 547
 passio ab actione quomodo differat
     465
 passio aliquam actionem non comi-
     tatur; aliquam intus comitatur
     582
 passionem non esse corporis quanti
     643
 passiones quot modis fiant et im-
     primantur   586
 passiones a quibus rebus non ad-
     mittantur   Fig. p. 547
 passiones corporales cur animam
     non moveant   305
 passiones animæ instrumentis dif-
     ferunt   375
 passiones et qualitates aliunde con-
     tingere rerum essentiis   608
 passiones in composito versantur
     305
 passiones ad compositum ex cor-
     pore et anima referuntur   411
 passiones corporum affectioni re-
     spondent   420
 passionum divisio   306
 passionum sedes quæ   420
 passionum principium quod   305
 passivum in anima quid   306
 passionibus corporis animæ cogita-
     tiones respondent   321
 patriam repetere quid   57
 paucum et multum quare contraria
     627
 pavones cur albi nascantur F. p. 223
 paupertas et morbus quibus et quo-
     modo prosint   258
 Paulus Florentinus astrologus
     Fig. p. 225
 Pauli illud, Videmus nunc per spe-
     culum in ænigmate, quomodo
     intelligendum   Fig. p. 548
 peccantes lapsis similes Fig. p. 161
 peccatum duplex   473
 peccata quomodo committantur a
     nobis   5
 peccata non mentis, sed animæ 207
 peccata exercitationi ansam præ-
     bent   ib.
 pecuniarum æqualitas haud expe-
     tenda   ib.
 pedes quare in longitudinem pro-
     tenduntur   746
 perfectum in tempore   330
 perfecta quomodo imperfectis pri-
     ora   Fig. p. 124
 perfectissima in mundo cur semper
     agant   Fig. p. 350
 perfecta vita quæ   Fig. p. 49
 permistio non consistit in apposi-
     tione   Fig. p. 680
 permisionem per totum utrumque
     corpus fieri quomodo probetur
     184
 perpetuitas quid   Fig. p. 591
 Peripateticorum argumenta, quibus
     Platonicorum de felicitate sen-
     tentiam oppugnant   33
 Peripateticorum sententia nemo fe-
     lix   34
 Persarum Magi ad Moysen allu-
     dunt   Fig. p. 135
 perturbationes corporis potius, quam
     animæ   4
 perturbationes cuius sint, opinio
     triplex   1
 perturbationes nobis quomodo fiant
     5
 perturbationum origo   142
 phantasia quid   5. 82. 307
 phantasia præfigurata   100
 phantasma unde proveniat   395
 Phavorinus philosophus Fig. p. 221
 Phœbi vis in conversione Fig. p. 34
 Phœnicum theologia Fig. p. 168
 Pherecydes philosophus   491
 Philolaus Pythagoricus Fig. p. 168
 Philolai definitio de numero   681
 Philetas poëta   Fig. p. 409
 philosophi natura   21
 philosopho mathematica necessaria
     20
 philosophorum veterum de rebus
     naturalibus falsa opinio F. p. 625
 philosophorum ingenia conciliis pa-
     trum subjicienda   Fig. p. 19
 philosophici ingenii natura F. p. 37
 philosophia quid   21
 philosophia naturam mutat
     Fig. p. 407
 philosophiæ partes   22
 philosophiæ et dialecticæ collatio 21
 physiognomiæ officium   140
 physicorum et mathematicorum
     contentio   Fig. p. 216
 piscium signum unde dictum
     Fig. p. 210
 Plato multa de amore scripsit 291
 Plato poeticus   Fig. p. 506
 Plato mysterium Christianæ trini-
     tatis imitatur   Fig. p. 523
 Platonis de materia sententia ex-
     plicatur   77
 Platonis de animo sententia   706
 Platonis spelunca et Empedoclis
     antrum quid   469
 Platonis dubitatio de formarum
     materia existentia   311
 Platonis et Galeni sententia de
     modo videndi   Fig. p. 342
 Platonis aurea sententia Fig. p. 17
 Platonis et Plotini antiquum ora-
     culum   Fig. p. 95
 Platonis de corpore sententia ut
     intelligenda   215
 Platonicorum et Christianorum de
     principio primo eadem sententia
     535
 planeta angularis quis Fig. p. 208
 planeta retrogradus Fig. p. 210
 planeta directus   ib.
 planeta planetam quomodo aspiciat
     Fig. p. 212
 planetam ab angulo cadere quid sit
     Fig. p. 208
 planetæ longe a zodiaco   ib.
 planetæ non diligunt quenquam 137
 planetæ sentiunt   Fig. p. 46
 Planetæ corporis conferunt mem-
     bris   Fig. p. 218
 planetæ mutuis sedibus non delec-
     tantur   139
 planetæ aspectibus non mutantur ib.
 planetæ a zodiaco remotæ   137
 planetæ num se invicem oderint
     Fig. p. 211
 planetæ de rebus universalibus sig-
     na præbent   ib.
 planetæ non cedunt in terræ uni-
     bram   139
 planetas non mutare naturam loco
     quinque rationibus probatur
     Fig. p. 208
 planetæ plures quam septem
     Fig. p. 221
 planetæ irati   137
 planetarum vires in exornandis ani-
     mis   Fig. p. 216
 planetarum actiones quomodo mu-
     tentur   137
 planetarum nulla discordia   139
 planetarum significationes regionum
     diversitate mutantur Fig. p. 409
 planetarum conjunctiones magnæ
     Fig. p. 238
 planetarum tranquillitas   138
 planetarum officium in formando
     fetu   Fig. p. 216
 planetarum mistio   138
 planetarum divisio   137

- planetas alios ortu, occasu alios
 gaudere falsum est 158
 planetas subinde mutari ridiculum
 est ib.
 plantæ sensus qualis Fic. p. 626
 plantæ natura masculina simul et
 fœminina 419
 plantæ num felices Fic. p. 46
 plantæ quare ad Solem vergant 708
 plantæ ab iracundia remotæ 421
 plantæ sexu discernuntur F. p. 46
 plantarum motus Fic. p. 48
 plantarum aspectus 137
 plantis tenerioribus quare et quo-
 modo vimina nascantur F. p. 428
 plenitudo seu multitudo quadruplex
 Fic. p. 438
 plenilunii tempore noctes calidiores
 Fic. p. 215
 Plotinus astrologiæ studiosus
 Fic. p. 205
 Plotinus D. Paulum imitatur
 Fic. p. 18
 Plotinus Pythagoricorum æmulus
 Fic. p. 160
 Plotinus eur librum de dæmonibus
 conscripserit Fic. p. 504
 Plotinus et Origenes discipuli Am-
 monii Alexandrini Fic. p. 219
 Plotinus vates Fic. p. 225
 Plotinus hereticorum antagonista
 Fic. p. 347
 Plotinus astrologiam confutavit
 Fic. p. 205
 Plotinus fuit Christianus F. p. 347
 Plotinus Ammonii æmulus F. p. 350
 Plotinus Origenis amicus F. p. 347
 Plotinus gentilium religionis con-
 temptor Fic. p. 347
 Plotini anima Fic. p. 227
 Plotini jocus contra Gnosticos 213
 Plotini liber de materia omnium
 clarissimus Fic. p. 267
 Plotini dæmonem præstantissimum
 esse unde Magus collegerit
 Fic. p. 505
 Plotini præceptor quis Fic. p. 347
 Plotini de animæ relapsu error 767
 Plotinum laudatam ponere u-
 nam in cunctis animam 649
 Plotinice philosophiæ natura
 Fic. p. 504
 plumbum Saturnum sequitur
 Fic. p. 173
 puëta mundanus providentiæ nomi-
 natur 268
 poëtices et musices discrimen 208
 pœna medicina Fic. p. 433
 pœna cur alliciantur, qui injuste
 egerunt 258
 pœna voluptatibus deditorum 261
 pœnitentiæ 203
 pœnitentiam quomodo agat animæ
 Fic. p. 629
 polypodii vis Fic. p. 234
 Porus amoris pater quid 298
 Porus vino inebriatus amorem ge-
 nuit 296
 Porus quomodo neectare inebrietur
 299
 Porphyrius Plotini discipulus
 Fic. p. 347
 Porphyrius apostata Fic. p. 357
 Porphyrius Plotini vitam descripsit
 Fic. p. 79
 Porphyrii quæstiones ad Anebonem
 Fic. p. 207
 possibilitas aliter se habendi unde
 proveniat Fic. p. 427
 posteriora in prioribus continentur
 528
 potentia quid requirat Fic. p. 307
 potentia quomodo in intelligibili-
 bus Fic. p. 308
 in Potentia quod est, et potentia
 num idem 173
 in Potentia esse quid sit ib.
 potentia elementorum quæ et qua-
 lis 551
 potentia cognoscendi certa et in-
 certa Fic. p. 526
 potentia in mundo intelligibili
 nulla Fic. p. 306
 potentia in intelligibili mundo non
 tollitur ab actu Fic. p. 307
 potentia in sensibilibus rebus 173
 potentia nascituri mundi quid
 Fic. p. 130
 potentia et actu esse quæ dicantur
 Fic. p. 306
 potentia refertur ad actum ib.
 potentia duplex ib.
 potentia subjectalis quid 160
 potentia animi actu non tollitur 174
 potentiæ vini agendi possessoribus
 suis tribuunt 4
 potentiæ et actus discrimen 174
 potentiæ præsentia quid F. p. 308
 potentiam non esse in intelligibili
 mundo quomodo probetur 174
 potentiæ animæ nunquam cessant
 Fic. p. 449
 potentiæ sunt immobiles 4
 potentiæ non agunt ipsæ, sed ea
 quæ potentiis prædita sunt ib.
 potentiarum verarum vis et natura
 550
 potestatis excessus, et extensio, et
 quantitas ejusdem sunt functio-
 nis 656
 pravus in civitate nonnunquam ne-
 cessarius 270
 pravi cur acutiores et efficaciores
 bonis Fic. p. 507
 pravitas quomodo cognoscatur 78
 pravitas quomodo utile afferat 259
 preces quando vim habeant maxi-
 mam 437
 prædicendi modi quinque F. p. 225
 prædicamenta quatuor an sub uno
 genere ponenda 588
 prædicamenta sex posteriora cum
 relatione nec prima genera esse,
 nec penes illa 609
 prædicamentorum quomodo infinitum
 numerum statuerint Aristote-
 lei 587
 præsentia necessitate quadam fiunt
 Fic. p. 399
 prævidendi rationes multe F. p. 220
 præsagiendi ars 276
 primum simpliciter quid 217
 primum ipsum circa nullum aliud
 occupatur, reliqua autem omnia
 circa hoc 358
 primum ipsum quomodo se intel-
 ligat ib.
 primum universi numerum non ad-
 mittit Fic. p. 679
 primum ipsum cur neque sub ser-
 monem, nec sub sensum, nec
 sub scientiam cadat 733
 primum libertate non caret 741
 primum et simplex recipiuntur
 Fic. p. 347
 præter Primum quicquid est, ex
 partibus constare, aut viribus in
 unam totius formam conciliatis
 756
 prima vita quid 351
 princeps universi 140
 principium summum in nullo con-
 tinetur 528
 principium super omne determina-
 tum extare 761
 principium omnium rerum, quo in-
 quiritur, sealam septem graduum
 esse; eorum nomina 727
 principium quomodo attingere pos-
 simus 761
 principium contingenter evenisse
 fingendum 742
 principium rerum ab aliqua causa
 pendet Fic. p. 399
 principium essendi Fic. p. 79
 principium est quod sibi sufficit 690
 principium primum quomodo se
 ipso fruatur 511
 principium primum unum et sim-
 plicissimum esse, omnes philo-
 sophi fatentur Fic. p. 95
 principium primum quæ procreat,
 eadem ad se revocat 722
 principium primum an cum suis
 principiatur, collocandum in eo-
 dem genere 589

- principium primum omnia imitantur 517
 principium optima et immensa potestas 755
 principium primum pulcritudine superius 549
 principium non esse fortuitum aut coactum, ut Stoici statuerunt 740
 principium universi similibus declaratur 351
 principium eorum, quæ in mundo fiunt, quodnam sit Fic. p. 626
 principium aliter se habere non potuit 755
 principium universi quod 351
 principium ipsum actus essentia superior 754
 principium primum quid sit, et propter quid non requirendum 744
 principii summi filius intellectus Fic. p. 681
 principii proprietas 351
 principii summi simplicitas et potestas Fic. p. 681
 principii ratio unica 742
 principii ipsius naturam comprehendere velle, ridiculum est 525
 principii causæ non sunt quærendæ 549
 principii proprietates 529
 in Principio primo rerum nec est intelligentia sui nec aliorum 730
 a Principio quantum boni cuncta consecuta sint 753
 principia rerum communia quæ Fic. p. 450
 principia rerum tria Fic. p. 350
 principia rerum propria quæ F. p. 450
 principia rerum præcipua tria 733
 principia mundi tria Fic. p. 226
 principia boni et mali 76
 principia an tria videantur 691
 principia quædam actu, quædam potentia ponere, ridiculum 201
 principia diversa ex rerum diversitate non colliguntur Fic. p. 428
 principia æque summa plura non sunt Fic. p. 267
 principia rerum quænam ubique sint, eorumque functiones 665
 principia rerum præcipua tria 733
 principiorum trinitas extra controversiam 493
 principiorum origo 77
 in Principiorum compositionis dissolutione quomodo agendum 557
 principiorum ordo Fic. p. 352
 principiorum proprietatem etiam obtinere numeros 689
 principiorum cum ipsius entis subsectorum generum multiplex comparatio 592
 principiorum trinitas philosophis et Christianis communis 493
 prius et posterius in nostro iudicio posita 380
 prius et posterius in speciebus locum non habent 397
 privatio non simpliciter nihilum Fic. p. 280
 privatio non est qualitas F. p. 277
 privatio negationi respondet 167
 privatio ab habitu non disperditur 169
 privatio quale quiddam 167
 privatio summa Fic. p. 133
 privatio prædicetur de materia 168
 privatio non est qualitas 167
 privationis nomine quid intelligatur Fic. p. 278
 probus non constat ex corpore 37
 probus quis Fic. p. 510
 prohi nequaquam arrogantes 207
 processio essentia duplex F. p. 319
 Proculus reprehenditur Fic. p. 48
 productio et contractio contraria 627
 Promethei fabula explicatur Fic. p. 686
 prophetæ cur involucris sua vaticinia tegant 770
 prophetæ intellectus qualis 357
 prophetarum oracula sapiens sacerdos quomodo dicatur explicare 770
 propensio ad artem a dæmone Fic. p. 504
 proprii motus ubi scripti F. p. 438
 propria actio hominis Fic. p. 440
 proprietates speciales quæ dicuntur Fic. p. 213
 proprietates intimæ quædam actus essentielles, an qualitates sint 601
 propriæ singulorum conditiones ut cognoscantur Fic. p. 211
 proximarum cansarum vis F. p. 401
 providentia Fic. p. 95
 providentia rebus proprias naturas non aufert Fic. p. 435
 providentia non cogit ad peccatum Fic. p. 436
 providentia duplex, singularis et universalis Fic. p. 448
 providentia fortunam non tollit Fic. p. 436
 providentia non est omnia 262
 providentia imperatori similis 272
 providentia in universo duplex 470
 providentia poetæ assimilatur 268
 providentia quomodo videatur Fic. p. 451
 providentia sublatis e medio malis consistere nequit 277
 providentia num ad solos homines sese extendat 215
 providentia perfecta 273
 providentia etiam minima quæque attingit Fic. p. 434
 providentia quomodo in Deo non negetur 730
 providentiæ ratio amica Deo 275
 providentiæ officium 262
 providentiæ diffusio qualis 274
 providentia cur a quibusdam negetur 254
 prudentia quid 9
 prudentia non cadit in Deum 12
 prudentia in quibus versetur F. p. 46
 prudentiæ definitio 55
 prudentiæ subjectum 11
 Psellus 189
 Ptolemæus reprehenditur a recentioribus Fic. p. 213
 Ptolemæi de fato sententia F. p. 408
 puer eo die, quo est natus, locutus est Fic. p. 686
 puerorum operationes quæ 6
 pugil scientia ab naturali potentia pugile quomodo discrepet 576
 pulcritudo quid Fic. p. 91, 92, 93
 pulcritudo 55
 pulcritudo in mixto ut quærenda 260
 pulcritudo in mundo divino animam admirandam quomodo revocet 635
 pulcritudo corporea duplex F. p. 93
 pulcritudo primæ essentia suapte natura viventis est intelligentia 690
 pulcritudo non ex commensuratione 51
 pulcritudo quomodo cernenda Fic. p. 96
 pulcritudo intellectus imago F. p. 49
 pulcritudo quanta voluptate afficiat 56
 pulcritudo quomodo iudicetur 52
 pulcritudo in quibus eluceat Fic. p. 96
 pulcritudo ex ordine et distinctione oritur Fic. p. 354
 pulcritudo incorporea bipartita Fic. p. 93
 pulcritudo mentis maximam voluptatem affert Fic. p. 94
 pulcritudo duplex ib.
 pulcritudo quomodo iudicetur ab animo ib.
 pulcritudo prima quid, et unde ædificetur 551
 pulcritudo voluptas est Fic. p. 94
 pulcritudo vocis unde ib.
 pulcritudo tres gratias repræsentat Fic. p. 92

- pulcritudo corporea quomodo inci-
 tamentum sit ad pulcritudinem
 incorpoream desiderandam 724
 pulcritudo inferior simulachrum
 superioris Fic. p. 93
 pulcritudo corporis quid ib.
 pulcritudo voci et corpori non tri-
 buitur ib.
 pulcritudo in anima prædicitur
 quid 542
 pulcritudo boni ipsius specie uni-
 versa superior 724
 pulcritudo in magnitudine non con-
 sistit 543
 pulcritudo speciei quando ad se al-
 liciat 542
 pulcritudo quando imprimatur ma-
 teriæ ib.
 pulcritudo ad visum pertinet
 Fic. p. 92
 pulcritudo non ex oculorum cen-
 sura perpendenda 724
 pulcritudo mundi intelligibilis quid
 quodnam Fic. p. 94
 pulcritudo prima quæ 544
 pulcritudo corporei mundi vera spe-
 cie inferior 724
 pulcritudinis et amoris principium
 quodnam 725
 pulcritudinis particeps formatum
 est 723
 pulcritudinis genera tria 543
 pulcritudinis apud nos existentis a
 superiore distinctio 51
 pulcritudinis natura a quo explicari
 queat Fic. p. 95
 pulcritudinis spectator 56
 pulcritudinis idea Fic. p. 94
 pulcritudinis origo Fic. p. 95
 pulcritudinis falsa definitio refelli-
 tur Fic. p. 93
 pulcritudinis econtemplator 56
 pulcer homo Fic. p. 93
 pulcri et turpes quando simus 554
 pulcrum non nisi ex pulcris con-
 fiat Fic. p. 93
 pulcrum primo quomodo pul-
 crum 556
 pulcrum quare in qualitate, et
 pulcrius relatione 624
 pulcrorum auctor 721
 pulcra superiora quomodo spec-
 tanda 52
 pulcra corpora 55
 pulcra non nisi pulchri iudicant 53
 pulcerrimum quid Fic. p. 94
 pulcerrima sub ipso bono tria sunt
 549
 pulcerrima in celo tria ib.
 puparii qui 344
 purgare animam, et a corpore se-
 parare quid 307
 purgatio patibilis quid 307
 purgatio animi quid Fic. p. 19
 purgatorium iudicium Fic. p. 510
 purgati animi virtutes quales
 Fic. p. 19
 purificatum esse quid 14
 putrefactorum animæ unde 612
 Pythagoras quantum numeris tri-
 buerit 681
 Pythagorici terram in stellis quo-
 dammodo numerarunt F. p. 434
 Pythagorici involueris usi 469
 Pythagorici cantus ad Jovem præ-
 catio Fic. p. 235
 Pythagoricorum et Platonicorum
 de numeri processione sententia
 486
 Pythagorica medicina Fic. p. 227
 Pythagoricæ obscuritatis causæ duæ
 469
 Q.
 Quale 79
 quale quotuplex 179
 quale quid ad essentiam conferat ib.
 quale quot modis appellemus 574
 quale quomodo prædicamentum fa-
 ciat 592
 quale et quodammodo se habens
 quomodo sese respiciant, et quo-
 modo distinguantur 593
 qualitas quare non sit inter prima
 rerum genera 608
 qualitas quid sit, et quotuplex 181
 qualitas in subjecto Fic. p. 132
 qualitas quando cadat in substan-
 tiam 178
 qualitas quomodo communis quæ-
 dam conditio sit 576
 qualitas num ad essentiam perti-
 neat Fic. p. 321
 qualitas lati gradus sola recipit con-
 traria 635
 qualitas ex extremis composita, an
 extremis possit esse contraria
 Fic. p. 341
 qualitas quomodo contraria non
 suscipiat 635
 quantitas infima formarum F. p. 169
 qualitas ante quantitatem visu per-
 cipitur Fic. p. 341
 qualitas media extremis quomodo
 sit contraria 635
 qualitatis definitio Fic. p. 321
 quantitatis quatuor species a Peri-
 pateticis enumeratæ, in com-
 muni quadam serie per gradus
 disponi 568
 qualitatis definitio Peripateticorum
 univocene prædicari possit de
 omnibus quæcumque complecti-
 tur 574
 qualitatis proprium Fic. p. 277
 qualitatis genus per differentias
 quomodo in suas species divida-
 tur 634
 qualitatum genera duo 179
 in Qualitate quo res ordine collo-
 cantur 634
 qualitates inter se per se ipsas, vel
 existendi modis distinguuntur 633
 qualitates essentielles quæ dicantur
 Fic. p. 320
 qualitates nullæ in divinis rebus ib.
 qualitates quatenus mistionem con-
 ficiant 186
 qualitates quænam contrariæ sint
 iudicandæ 634
 qualitates cum non sint in materia,
 in genere conjuncto cur nume-
 rentur 631
 qualitates unionem sine confusione
 non habere 56c
 qualitates animæ quando corpori
 conjunctæ dicantur, et quando
 separatæ 631
 qualitates corporis, animæ, mentis
 non sub eodem genere statuen-
 das esse 577
 qualitatum illic et tunc existentium
 distinctio 181
 qualitatum pugna Fic. p. 332
 qualitatum et magnitudinum con-
 cursus dissimilis 185
 qualitatum divisio unde difficilis
 fiat 576
 qualitatum virtutes ex actionibus
 cognoscuntur Fic. p. 438
 qualitatum naturalium origo
 Fic. p. 626
 quantitas quid Fic. p. 169
 quantitas ad formam pertinet
 Fic. p. 273
 quantitas species quædam 164
 quantitas nihil agit Fic. p. 169
 quantitas non est quanta 164
 quantitas unde pendeat Fic. p. 169
 quantitas a materia absorbetur ib.
 quantitas non est materia F. p. 276
 quantitas in infinitum dividua
 Fic. p. 169
 quantitas quas res complectatur 625
 quantitas extrema formarum
 Fic. p. 549
 quantitas materiæ accedens quid
 efficiat 164
 quantitatis primus ad materiam ad-
 ventus Fic. p. 274
 quantitatis ortus ib.
 quantitatis subjectum forma esse
 nequit ib.
 quantitatis natura reliqua quanta,
 non ipsa quantitas 569
 quantitatis genus numeris et con-
 tinuis commune quomodo 628

- quantum et ens differunt 164
quando prædicamentum an tempus
temporisque partes formali rati-
one comprehendat 579
quaternarius in rerum productione
Fig. p. 271
quaternarii creatio Fig. p. 330
quæstio omnis ad principium ten-
dit 745
quæstio inutilis, cur res sit id, quod
est Fig. p. 448
quæstionum formæ quatuor 745
quæstiones de re qualibet præcipuæ
duæ 694
quid sit res, mens penes se habet,
propter quid, non item ib.
quid sit res, et propter quid, ex eo-
dem fonte manant 749
quidditatis rationisve formalis signa
quatuor Fig. p. 321
quies quid sit, in quibus rebus sit,
et cui contraria 642
quinarius in rerum productione
Fig. p. 271
- R.
- Radius visualis Fig. p. 340
radium visualem ex oculis emitti
variis probatur signis F. p. 342
radii ex bono effusi quo transmu-
tentur in ipsam felicitatem 630
radix mundanæ arboris quæ sit
Fig. p. 452
rarefieri et dividi corporis passio-
nes sunt 635
raritatis et densitatis utilitas
Fig. p. 168
Rasis consilium in physiognomia
servandum Fig. p. 220
ratio duplex Fig. p. 53
ratio dupliciter utitur intellectu 499
ratio triplex Fig. p. 332
rationis pravitas 304
ratio seminaria quid Fig. p. 332
ratio quomodo libera 739
ratio intellectualis a Gnosticis in-
troducta refellitur 293
ratio curse ipsam non cognoscat 498
ratio an ad intellectum convertatur
discursione deposita 769
ratio mundi gemina communis
Fig. p. 449
ratio conversa quomodo omnia in-
tueatur Fig. p. 81
ratio et intellectus corpori se non
tradunt 386
ratio quomodo adjuvetur a mente
498
ratio quatenus libera 739
ratio nostra in eodem statu cum
anima mundi manere potest 472
ratio effectrix rerum plane inculpa-
bilis 265
- ratio ubi agat, et ubi se agere, id
est, argumentari, sentiat 614
ratio animadvertit in nobis judicia
inferiorum virium 649
ratio argumentatrix ad intellectum
qua proportionem se habeat 612
ratio quomodo ducatur ab animæ
motu 735
ratio pedissequa animæ, hæc men-
tis 273
ratio mundi artifex quare nolit om-
nia æque bona esse 263
ratio felicitatem ut degustet F. p. 80
ratio iudex et auriga Fig. p. 47
ratio causa est bene vivendi ib.
ratio triplex Fig. p. 320
ratio adulterina quid 166
ratio quomodo mentem videat
Fig. p. 53
ratio quomodo bonum habeat 498
ratio ad mentem instar oculi F. p. 53
ratio felix Fig. p. 49
ratio quomodo formetur Fig. p. 50
ratio materiam a sensu accipit 498
ratio seminialis et legifera F. p. 436
ratio seminaria ex contrariis con-
stat 295
rationis impedimenta Fig. p. 450
rationis communis et nostræ quare
difficilis communicatio sit 649
rationis munus Fig. p. 53
rationis universæ decrementum 273
rationis sine materia consideratio
186
rationis discursus quid 4
rationis officium Fig. p. 47
rationis humanæ vis Fig. p. 549
rationis finis Fig. p. 48
rationis usus Fig. p. 407
rationis descriptio analogica
Fig. p. 439
rationis proprium Fig. p. 440
rationis seminariæ propagatio qua-
lis Fig. p. 441
rationi obtemperare 307
ratione quomodo proficiat animus
Fig. p. 449
rationes rerum in anima naturaliter
mobili quomodo vindicentur a
mutatione 558
rationalis facultatis impedimenta 74
rationalis vis Aristoteli mortalis
Fig. p. 53
rationalis facultas Fig. p. 79
rationalis facultatis formatio F. p. 80
rationales naturæ quatenus beatæ
Fig. p. 79
rationalis animus a fato se defendit
Fig. p. 228
rationalis virtus Fig. p. 49
rationalis animæ finis Fig. p. 50
rationalis potentiæ officium 44
- rationalis et naturalis vis imperfec-
tio non est malum Fig. p. 129
rationalem animam in se totam ex-
istere tribus argumentis proba-
tur Fig. p. 196
rationales potentiæ ad quam ideam
referendæ Fig. p. 440
rationalium animarum omnium ii-
dem actus Fig. p. 197
ratiocinator qualis 406
ratiocinatio moveatne appetitum,
an ab eo moveatur 736
ratiocinatio moveatne appetitum
735
ratiocinandi facultas 305
ratiocinandi virtus an se ipsam
cognoscat 498
ratiocinandi virtus circa quæ ver-
setur 447
ratiocinari 4
recordari quid Fig. p. 546
rectus motus non est sempiternus
Fig. p. 167
rectus motus quid 96
recti et obliqui nomine quid intel-
ligant Platonici Fig. p. 226
referri quædam ad aliquid, quæ ta-
men absolute in se ipsis existunt
495
regulus serpens 165
regionum diversitatis causæ expli-
cantur Fig. p. 406
relatio quot modis fiat 573
relatio quid sit, et relata quomodo
inter se affecta esse debeant 643
relatio in rebus, quæ quædam com-
munis habitudo habetur, num
natura univoca sit 571
relationis prædicamento quæ inclu-
dunt Peripatetici, an in una natura
generica convenient 570
relationis descriptio est mutua eo-
rum habitudo 572
relationem significantia ad quod
genus redigantur 618
relativa diversa simpliciter non in
eadem natura congruere 571
inter Relativa nonnulla una cum
habitudine esse quandam actio-
nem 271
relative quæ invicem dicuntur, præ-
ter ipsa subjecta fieri inter se ac-
tum, et aliquem motum 570
relativum non quatenus substantia
relativum esse, sed quatenus re-
latione affectum est 643
in Relativis differentibus an habi-
tudo univoca sit 572
in Relativis est mutua habitudo
721
relativa omnia circa materiam esse
594

- in Relativis quibusdam nihil restare, præter cogitationem nostram 570
 reminiscentia 391
 reminiscentia in quo consistat 275
 reminiscentiæ vis cur non eadem insit omnibus 498
 remota ædificia cur cum a se invicem, tum et a nobis minus distare videantur Fic. p. 341
 remota cur videantur nobis propiora 190
 remotiora cur appareant minora, causæ variæ Fic. p. 340
 resolutio compositorum Fic. p. 682
 resolutioni omnia subjecta 557
 res ipsa cum sua imagine an sub eodem genere statuenda 596
 res quævis proprium opus habet 141
 res materialis qua proportione se habeat ad suam ideam 504
 res nulla ad otium a Deo creata Fic. p. 436
 rei essentia cui accepta ferenda 696
 res naturales cur in se invicem agant Fic. p. 430
 res naturales foras naturam suam exserunt 487
 res quomodo in materia plures, quam in anima, et in hac plures quam in mente 538
 res tum corporæ tum incorporeæ quibus terminis distent 634
 rerum genera quinque ab intellectu recipi 601
 rerum inæqualitas nil detrahit mundi bonitati 212
 rerum omnium connexio 201
 rerum conditarum gradus dispare 263
 rerum causæ apud nos extant Fic. p. 220
 rerum quæ fiunt constantissimus ordo Fic. p. 429
 rerum specialis distinctionis causæ 215
 rerum sive corporum partes duæ Fic. p. 278
 rerum in mundo connexio 141
 rerum compositio ex quibus Fic. p. 127
 rerum humanarum causæ F. p. 205
 rerum gradus quinque Fic. p. 664
- S.
- Sacra et statuæ cur a veteribus fabricatæ 380
 salus non a diis sola exigenda 261
 sancta sanctorum 55
 sagittarius unde dictus Fic. p. 210
 sagittarius non est calidus F. p. 212
 sanitas et indolentia ad felicitatem non requiruntur 33
 sanitas et morbus an contraria sint 635
 sanitas non bonum necessarium 33
 sanitatis et morbi affectiones agentes 553
 sapientia in quibus versetur 22
 sapientia actionem ubique ducit 546
 sapientia quid - 15
 sapientia duplex ib.
 sapientia quid in divino et humano intellectu Fic. p. 21
 sapientia essentia est 35
 sapientia in intellectu 15
 sapientia animæ quid sit ib.
 sapientia felicitis in essentia F. p. 52
 sapientiæ actus quomodo animadvertatur 36
 sapientiæ actus cur lateat hominem ib.
 sapientiæ res 546
 sapientiæ subjectum 21
 sapientiæ intellectualis impedimenta Fic. p. 403
 sapientiæ intellectualis causa ib.
 sapiens quomodo dominetur astris Fic. p. 227
 sapiens semper felix 36
 sapientes fortunati et infortunati pariter beati 38
 sapientes quare imitationes divinorum obscuris involvunt 769
 Saturnus in duodecima domo inepte collocatur Fic. p. 213
 Saturnus nequaquam mortiferus Fic. p. 216
 Saturnus intellectum immaculatum denotat 485
 Saturnus ascendenti signo inepte ab astrologis accommodatur Fic. p. 209
 Saturnus quare fingatur ligatus 554
 Saturnus angularis noxius F. p. 208
 Saturnus res absentes cur portendere credatur Fic. p. 209
 Saturnus velocissimus Fic. p. 210
 Saturnus quomodo conglutinet Fic. p. 216
 Saturnus planeta masculini sexus Fic. p. 210
 Saturnus tarditatem portendit ib.
 Saturnus pluviam portendit ib.
 Saturni stella lucidissima ib.
 Saturni Martisque conjunctio num obsit Fic. p. 213
 Saturni vis 206. Fic. p. 213
 Saturni lex quid apud Platonem 433
 Saturni et Jovis magna distantia Fic. p. 175
 Saturni ambitus ib.
 Saturno tenebras assignare absurdum est Fic. p. 209
 saxa cur non liquescant F. p. 174
 scalæ, qua ad ipsum ascenditur, principium, gradus 727
 scammonæ vis Fic. p. 213
 scientia Dei qualis 550
 scientia solius Dei Fic. p. 224
 scientiæ quomodo dividantur 357
 scientiæ et mores non sunt proportionales Fic. p. 93
 scientiæ multæ quomodo in anima distinctæ sint 560
 scientiæ et temperantiæ discrimen 15
 scientiæ unde nascantur 560
 scorpius unde dictus Fic. p. 210
 sectio materiæ passio Fic. p. 269
 seculum seculorum quot annorum sit Fic. p. 238
 secundæ animæ officium F. p. 308
 semen quomodo membra in se continet Fic. p. 225
 seminalis ratio cujus gratia omnia faciat 345
 seminalis natura mundi similis viri semini Fic. p. 429
 seminalis rationis contemplatio qualis 345
 seminales rationes inesse animalibus et plantis probatur 344
 seminales rationes non esse notiones probatur Fic. p. 239
 seminales rationes non sunt intelligentiæ 147
 seminales rationes naturæ nunquam repugnat Fic. p. 239
 seminarium mundi instrumentum Fic. p. 445
 seminarium mundi animam esse quomodo intelligendum sit Fic. p. 446
 seminaria mundi ratio quid 267
 semiperfectus quis 5
 sempiternitas et æternitas num idem 326
 sempiternitatis et ævi distinctio 329
 sempiternorum genera duo 98
 sempiternarum rerum genera duo Fic. p. 228
 senarius in rerum productione Fic. p. 271
 senes cur debiliores sensus debilioremque memoriam habeant 455
 sentire quid sit 441. Fic. p. 546
 sentire cur dicamur 4
 sentire corporis est et luminis animæ ib.
 sensus quid 1. 4
 item Fic. p. 53
 sensus duplex Fic. p. 46
 sensus quomodo fiat 363
 sensus nihil patitur ab objectis 453

- sensus lineæ, reliqua cognitio circulo similis 488
 sensus lineæ rectæ, ratio obliquæ, intellectus circulo similis 501
 sensus et intellectus collatio 499
 sensus non esse impressiones in anima 452
 sensus imaginationis, rationis et intellectus collatio 496
 sensus non est corpus 460
 sensus descriptio analogica Fic. p. 439
 sensus concupiscentiam et iram excitat 393
 sensus exterior simulachrum intellectus 4
 sensus natura ad notitiam et intelligentiam contendunt 720
 sensus agit circa subjecta 453
 sensus fallit Fic. p. 549
 sensus animæ dormientis munus 310
 sensus in se et in imaginatione magno discrimine agere 614
 sensus quæ requirat 440
 sensus, qui in mundo et stellis est, quomodo a nostro differat 418
 sensus sitne utilitatis tantum gratia a natura tributus 416
 sensus subjectum 1
 sensus exteriores lineis similes, communis vero sensus puncto 462
 sensum moventia accidentia sunt Fic. p. 320
 sensu hominem post ortum uti citius, quam mente 555
 sensus quinque quomodo in unum communem sensum conjungantur 664
 sensus et passiones differentes an obstent, quo minus in homine sit una anima, et in mundo una 649
 sensuum instrumenta 416
 sensuum finis cognitio 348
 sensuum instrumenta cur a Deo fabricata 692
 sensuum objecta colligi in uno sensu confirmatur 461
 sensuum objecta non semper ad animam perveniunt 402
 sensibus in sublimioribus haudquam fidem præstandam unde convincatur 592
 sensibilis mundus multiplex 490
 sensibile corpus extra mundum nullum 450
 sensibilibus passionum unus iudex 364
 sensibilibus formæ non imprimuntur in anima 451
 sensitiva potentia differt a potentia concupiscendi et irascendi 393
 sensuale quid 696
 sensualis virtus Fic. p. 49
 sensualis vis imagines rerum sensibilibus percipit 4
 sensualis virtus circa quæ versetur 497
 septimus annus mutat corpus Fic. p. 224
 septimus dies in morbis magnam vim habet ib.
 septima domus hostes significat Fic. p. 209
 septenarius in rerum productione Fic. p. 271
 septimus dies et annus criticus Fic. p. 224
 septenarius naturæ acceptus Fic. p. 223
 septenario numero uterque mundus consumitur Fic. p. 271
 sermonis genera tria, eorumque collatio 13
 sermonis triplicis distinctio F. p. 19
 serpens alatus caudam ore apprehendens, quid Ægyptiis denotaverit Fic. p. 227
 serpentis fasciatio 435
 servus quot modis quis esse possit 736
 servi quot rationibus simus 735
 servitus et libertas circa quæ versentur 740
 servitus cur improbetur 737
 servitutis et libertatis gradus duo 736
 sessio et status præter subjectum nihil 571
 Sextus Pyrrhonius Fic. p. 683
 sexto die cur finita fuerint Dei opera Fic. p. 91
 sidus ascendens curnam vitæ principium significet Fic. p. 209
 sidus ascendens cum vivere incipit fœtus, astrologi ignorant ib.
 signa recta et obliqua Fic. p. 222
 signa corporum nostrorum cur incerta Fic. p. 226
 signorum plena omnia 141
 significationum utilitas Fic. p. 402
 similitudo duplex 12
 similitudo nostri ad hominem qualis 15
 similitudo ad Deum 13
 similitudo amorem procreat Fic. p. 211
 similitudinis duo modi Fic. p. 17
 simile cognosci simili, quomodo intelligendum Fic. p. 275
 similia fieri omnia haud decuit 264
 simulachra repercussa 203
 simplicitas uniformis quomodo possideatur Fic. p. 443
 simplicitate ipsa nil superius cogitari potest 756
 simplex an compositorum genus 604
 simplicia corpora composita sunt 457
 simplicia cur indissoluta Fic. p. 171
 simplicium corporum qualis actio Fic. p. 506
 simplicissimum quod est, sui ipsius intelligentiam non habet 511
 singulare quomodo cognoscatur Fic. p. 653
 singularia ex astris non colliguntur, sed communia Fic. p. 211
 Socrates in extasim sæpe raptus 423
 sol a Platonis adoratus ib.
 sol filius Dei visibilis ib.
 sol cor mundi 422
 sol et luna cur planetarum omnium maximi appareant 93
 sol et luna maxime in nos agunt ib.
 sol exsiccat Fic. p. 215
 sol quomodo generet naturalia Fic. p. 430
 sol a perturbationibus magnis remotus, atque prudentior hominibus 202
 solis calor 101
 solis vis Fic. p. 231
 solis radius mutatur Fic. p. 408
 solis radii cur minus firmi perseverent 653
 solis ambitus Fic. p. 175
 solis et Martis calor diversus Fic. p. 216
 solis radii natus inest calor Fic. p. 217
 solem vocat Plato secundam sphaeram 101
 solem lunæ propiorem esse Mercurio et Venere physica ratione probatur
 solem proxime sequi lunam quinam arbitrati fuerint Fic. p. 175
 solida cur se invicem non penetrant 186
 soliditas omnibus rebus inest 101
 soliditas quomodo insit rebus Fic. p. 173
 Solomonis illud: Omnia vanitas, quomodo intelligendum F. p. 548
 sors contingens vix invenitur in ultimis, nedum primo 741
 sors hominis perpendi omnino nequit Fic. p. 226
 sortis vitæ causæ Fic. p. 235
 sortes quid significant Platoni Fic. p. 267
 spatia conferunt corporibus 166
 species est aliquid intelligentia definitum 722

- species universa ex definitis constans est definita 722
species determinatus a bono actus 691
species an ab intelligentia procreentur 676
species rerum immutabiles 144
species mutari non posse probatur Fic. p. 450
species cur sit rebus tributa Fic. p. 118
species præcedit privationem 76
species in mundo intelligibili Fic. p. 36
species individuo simplicior, et natura prior 624
species quomodo cognoscatur Fic. p. 653
speciei stellaris, dæmoniacæ et humanæ collatio Fic. p. 441
specie omnino destitutum quomodo cognoscatur 79
species ab æterno certis terminis definitæ Fic. p. 450
species cur æternæ Fic. p. 172
species rerum sensibiles inter se per differentias distinguuntur 633
species sensibiles sunt veluti fons opinionis et intelligentiæ 4
species circa magnitudinem non fiunt 166
species rerum duplici ratione a nobis habentur 5
species rerum in prima essentia earum intelligentiam ordine quodam antecedere 676
species manent, individua pereunt Fic. p. 682
species rerum quomodo mutantur Fic. p. 507
species sensibiles intelligibiles sunt 4
specierum formatio 147
specierum distinctio non a casu Fic. p. 427
speciebus variis distincta quare videantur majora 190
speculi simulachrum actus quidam 449
spectator externus a contemplatore quantum differat 552
sphæra quævis superior aliquot stellas habet Fic. p. 176
sphæra quævis in orbem movetur ib. sphære pars mota totam movet spheram 109
sphære mundi omnia salutaria afferunt 211
sphære elementares ex parte mutabiles Fic. p. 171
sphære omnes supra terram aque vocantur Fic. p. 217
sphære cælestes omnino manent Fic. p. 171
sphære cælestes distinctas, elementa vero unicam tantum animam habent 414
sphæricum quiddam in nobis 109
sphæricus motus qualis Fic. p. 198
spiritus ipsius boni quomodo rebus hisce provideat Fic. p. 348
spiritus animalis Fic. p. 168
spiritus cælestis unde accipiatur ib. spiritus intus alit, quomodo intelligendum Fic. p. 167
spiritus Dei ferebatur super aquas, quomodo intelligendum F. p. 167
spiritus vitalis per omnia diffusus Fic. p. 176
spiritus naturalium genitor Fic. p. 170
spiritus cælestis quibus insit 88
spiritus vapor sanguinis Fic. p. 168
spiritum cæli comprehendere quomodo queamus ib.
spiritus fuerintne ab initio æquales Fic. p. 351
spirituum diversitatis causæ ib.
spiritalis corpus in nobis 109
stella quævis reliquas in se continet Fic. p. 226
stellæ quæ faciunt Fic. p. 230
stellæ cur futura portendant 140
stellæ non cogunt male facere 138
stellæ in animi et fortunæ bonam vim nullam habent ib.
stellæ quousque suas actiones extendant ib.
stellæ si sint animatæ, haud nocentur ib.
stellæ dii sunt 206
stellæ quomodo exaudiant nostras preces 433
stellæ non mutant naturam unam cum loco Fic. p. 205
stellæ cur interdum noxiæ 432
stellæ calefaciunt duobus modis Fic. p. 215
stellæ non sunt partim bonæ, partim malæ Fic. p. 206
stellæ cur appareant Fic. p. 175
stellæ invisibiles Fic. p. 402
stellæ sapientiores nobis 204
stellæ multorum signa potius quam causæ Fic. p. 207
stellæ omnes quomodo agant in Solis virtute 664
stellæ in tribus serviunt divinæ providentiæ Fic. p. 226
stellæ quomodo exaudiant et opulentur 436
stellæ cur pallidæ et rubæ appareant Fic. p. 175
stellæ omnes prosunt Fic. p. 231
stellæ res futuras prædicunt Fic. p. 207
stellæ cur non omnia faciunt Fic. p. 219
stellæ a veteribus adoratæ 423
stellæ non tam faciunt quam portendant 137
stellæ nec animi, nec fortunæ bona suppeditant Fic. p. 213
stellarum motus naturalis 109
stellarum duplex motus ib.
stellarum inferiorum opera qualia Fic. p. 230
stellarum animas universi partes non esse probatur ib.
stellarum vires diversæ 428
stellarum vires quousque se extendant Fic. p. 234
stellarum opus 403
stellarum et elementorum actiones diversæ Fic. p. 176
stellarum circuitus non fit consilio Fic. p. 197
stellarum habitudine futura prædicuntur, non fiunt 232
stellarum radii confusi num novam virtutem producant Fic. p. 207
stellarum influxus quomodo concipiuntur Fic. p. 226
stellarum vires variæ Fic. p. 207
stellarum diversus fulgor unde proveniat Fic. p. 176
stellarum fixarum periodus F. p. 222
stellarum motus qualis, Plotini et Platonis sententiæ Fic. p. 197
stellarum significationes signum sunt providentiæ Fic. p. 219
stellarum aspectus non sunt noxi 232
stellarum influxus Fic. p. 206
stellarum usus 141
stellas non omnia facere, quinque indiciis probatur Fic. p. 218
stannum Jovi attributum F. p. 173
stare quid Fic. p. 653
stare in motu quid Fic. p. 198
status entis Fic. p. 319
status primus quis Fic. p. 198
status ubi, et in quibus rebus, tum quando 641
statua Fic. p. 306
statuæ loquentes a magis confectæ Fic. p. 686
Stoicorum et Stratonis error de cælo Fic. p. 170
Stoicorum, Cynicorum, et Cyrenaicorum de materia error F. p. 267
Stratonis de fato sententiæ F. p. 401
struthii 22
struthiorum ova Fic. p. 447
subjecto esse, nec tamen in subjecto esse, cui competat 623

- sublnnaria quomodo sempiterna 97
 substantia nusquam velut in sub-
 jecto inest, nec de subjecto ut
 extraneum prædicatur 622
 substantia ratione percipitur
 Fic. p. 320
 substantia quomodo prædicetur tan-
 quam genus de materia et forma
 622
 substantia pura quæ dicatur 623
 substantia corporea ex quibus effi-
 ciatur ib.
 substantiæ primo generi quæ sub-
 jiciantur 618
 substantiæ corporeæ proprium ac-
 cidentia sustinere 619
 substantiæ genus unum non esse
 posse commune intelligibili sen-
 sibilique naturæ 567
 substantiæ divisio Peripatetica 161
 substantiæ primæ et secundæ quæ
 625
 substantiæ divinæ inter principium
 primum et mundum tres
 Fic. p. 651
 substantiæ sensibilis genus quomodo
 optime in species distinguatur 625
 sub Substantiæ genere species qua
 distinctione numerandæ sint 624
 substantiarum compositarum pro-
 prium 623
 substantiarum numerus 617
 substantias quas Peripatetici vocant
 in eadem natura non congruere
 567
 substantias in una serie ab uno de-
 inceps dependente dispositas esse
 568
 sudor Fic. p. 341
 succini vis Fic. p. 213
 summum malum quale Fic. p. 129
 summum in homine quid F. p. 628
 superiora in inferiora agunt, sed
 duplici ratione 474
 superiora cur inferiorum indicia
 contineant Fic. p. 451
 superiora magis species inferioribus
 720
 superiora provident inferioribus
 Fic. p. 449
 superna omnia casum respuunt
 Fic. p. 347
 superiorum vita qualis 545
 supplicia injustis illata cui attribu-
 enda 384
 superpulchrum quid 724
 Synesius Platonicus Fic. p. 410
 Synesii Platonicæ divina sententia
 Fic. p. 433
 T.
 Tactus objecta 166
 tactus instrumenta 389
 talionis lex in humano genere plu-
 rimum conspicitur 264
 talionis pœna Fic. p. 629
 taurus cur arietem succedat F. p. 211
 taurus cur a veteribus in sidera col-
 locatus Fic. p. 210
 tauri vis Fic. p. 234
 temeritatis in mundo nullus locus
 447
 tempus quid Fic. p. 593
 tempus non est motionis consecuti-
 o 334
 tempus a circuitu astrorum non ge-
 neratur, sed demonstratur 337
 tempus ratione mensuræ mensu-
 rantis in quantitate est 623
 tempus extra animam non accipi-
 endum 336
 tempus cur astrorum motus a Pla-
 tone dicatur ib.
 tempus num factum 335
 tempus num motionis intervallum
 ib.
 tempus cum universo factum 336
 tempus qua ratione dicatur seu nu-
 merus, seu mensura motus 332
 tempus quid mensuretur 333
 tempus non posse motum esse pro-
 batur 331
 tempus num metiatur quietem
 Fic. p. 593
 tempus in anima mundi F. p. 592
 tempus cur cæli motioni assignetur
 338
 tempus qui dicunt aliquid motionis
 esse, triplicem habent sententiam
 Fic. p. 593
 tempus esse mensuram probabilius
 est, quam numerum ib.
 tempus non est status 331
 tempus quid, triplex sententia ib.
 tempus non est in mente divina
 Fic. p. 592
 tempus non est sphaera 331
 tempus non est motus Fic. p. 593
 tempus sitne motionis intervallum
 332
 tempus qui motum dixere, duplicem
 habuere de eo opinionem 331
 tempus sitne ordinati motus spa-
 tium ib.
 tempus num in nobis 339
 tempus qualis numerus 334
 tempus intermitteri nequit 331
 tempus æternitatis imago 335
 temporis definitio Aristotelica re-
 prehenditur 334
 temporis definitio Aristotelica cur
 intellectu difficilis 338
 temporis natura Fic. p. 592
 temporis natura quomodo inda-
 ganda 351
 temporis essentia ex esse et non
 esse mixta Fic. p. 592
 temporis essentiam quomodo Plato
 ostenderit 338
 temporis æternitatis et circuli col-
 latio Fic. p. 592
 temporis partes Fic. p. 82
 temporis et dimensionis combina-
 tio 669
 tempore quomodo motus indigeat
 582
 temperantia quid 15
 temperantia in Denm non cadit
 Fic. p. 21
 temperantia humana quibus passi-
 bus subsequatur divinam 551
 temperantiæ definitio 82
 temperantiæ subjectum 12
 temperatum esse quid 13
 tergum spectare quid Fic. p. 160
 terminus et determinatio ad quod
 genus revocanda sint 628
 ternarius omnem in se numerum
 continet 488
 ternarius in rerum compositione
 quis Fic. p. 271
 ternarii natura Fic. p. 34
 terra num sine igne lucida 100
 terra in medio mundo Fic. p. 167
 terra cur non luceat Fic. p. 173
 terra mundi respectu punctum
 Fic. p. 446
 terra omnium fundamentum 102
 terra cur non in cælo 101
 terra quæ sentiat 488
 terra quomodo igni misceatur 101
 terra sitne animæ particeps 414
 terra omnia in se elementa continet
 101
 terra immobilis semper Fic. p. 167
 terra soliditatem ex se ipsa habet 101
 terra qua vi sentiat 418
 terra peregrina hospitalisque Gno-
 sticorum figmentum 416
 terræ soliditas qualis 101
 terræ utilitas Fic. p. 167
 terræ anima unde sit 414
 terram animatam esse 704
 terram esse animal probatur 414
 terra in medio posita et rotunda 549
 terrenum in deterius sumitur 102
 terrena ordinatissima Fic. p. 446
 terrena scissa cur non rursus coa-
 lescent 309
 terrenorum sensuum instrumenta
 diversa a nostris 419
 Theodorus philosophus 76
 Theophrasti liber de igne F. p. 169
 thesanri inventionis causa 145
 Thersites deformosissimus 257
 Timæus Locrus Fic. p. 507
 Timæus Pythagoricus Fic. p. 450

- timor animone sit, an corpori, an
misto cuidam adscribendus 2
Titanes a Jove fulminati F. p. 160
Titanes ib.
torpedinis vis Fic. p. 233
totum primo quid Fic. p. 592
totum seu omne quid ib.
totum materiale et formale quid
Fic. p. 677
transmigrationem animarum Plato-
nici non probant 698
transmigrationes 203
trinitas perfectoria Fic. p. 34
trinitas conversoria ib.
trinitas quotuplex ib.
trinitas productoria ib.
trinitatis unitas et distinctio 535
trinitatis sacrosanctæ personarum
distinctio Fic. p. 19
trinitatis mysterium quomodo Plo-
tinus investigarit 556
trinum in Deo quomodo consequi
possimus 761
triangulus non est quale 181
turpe quid 52
turpitudine 55
turpitudine quid Fic. p. 93
turpes num formosi 216
- V.
Vacuum natura non admittit
Fic. p. 428
valete vos: cui animo conveniat 465
varietas formalis et ordinata neque
casu accidit, neque a materia ten-
nebrosa, sed pendet ab uno 707
varietas rerum ad simplicem uni-
tatem revocatur 271
vatis officium 276
vaticinia quadam efficiuntur analo-
gia 276
ubi proprie locus est 576
vegetalis vis 389
vegetalis animæ pars materiam om-
nino superare non potest 564
vehementia naturæ quid 109
Venus duplex 293, 768
Venus Mercurio mixta Fic. p. 206
Venus amore procreat F. p. 231
Veneræ res 14
Veneris natalia, amorque cum ea
genitus quid mysterii significant
767
Veneris ambitus Fic. p. 175
Veneris in conversione officium
Fic. p. 34
Veneris in mundo permultæ 295
ventri dediti cur vasa immundorum
dæmonum Fic. p. 524
verbum triplex Fic. p. 19
verba Timæi tria explicantur
Fic. p. 352
verba magica unde vim suam ha-
beant 437
verecundia in quo consistat 306
veritas ideæ Fic. p. 35
Vesta et Ceres quid significant 419
veterum superstitiones vanæ
Fic. p. 210
vicissitudo rerum omnium unde
Fic. p. 170
vicissitudo rerum nequaquam te-
meraria 265
vicissitudo rerum omnium 697
videre secundum actum duobus
contingit modis 526
Virgilius Platonicus Fic. p. 170
vigilantiam super essentiam intel-
lectum extare 752
virgo cur dicta Fic. p. 210
virgo Hispaniæ præest ib.
Ulyssis fabula explicatur 57
viperarum natura Fic. p. 439
vires omnium, quæ habemus, non
statim se proferunt 6
virtus quid sit 304
virtus civilis quid Fic. p. 18
virtus quid in anima nostra ib.
virtus animæ duplex Fic. p. 547
virtus purgati animi quæ sit
Fic. p. 18
virtus non est summum bonum
Fic. p. 133
virtus participatione pulcrum 80
virtus purgatoria quid Fic. p. 18
virtus aliqua, vel ipsa quomodo bo-
num 62
virtus quoddam bonum 75
virtus sitne purificatio 13
virtus quid in Deo Fic. p. 18
virtus rationalis ad beatitudinem
confertur Fic. p. 47
virtus in animo exemplar apud Deum
Fic. p. 17
virtus similes reddit Deo ib.
virtus civilis non est mentis 13
virtus quid in animabus superiori-
bus Fic. p. 18
virtus purificatio 54
virtus in animo quid apud Deum
sit Fic. p. 18
virtus ad excipiendos ictus fortunæ
clypeus 35
virtus est forma subjecti Fic. p. 18
virtus mirabilis quatuor rerum ge-
neribus inest 434
virtus animæ media quæ F. p. 546
virtutis cognitio 79
virtutis idea Fic. p. 18
virtutis oecursus 80
virtutis imago Fic. p. 17
virtutis civilis officium 12
virtutis via Fic. p. 20
virtutis forma Fic. p. 17
virtuti absolutæ externa nil addunt,
aut adimunt Fic. p. 434
virtutem nulli servire, quomodo in-
telligendum 739
vivere quid Fic. p. 119
virtute præditus omnia habet 32
virtute quando opus sit 142
virtutes exemplaria sua consequun-
tur 15
virtutes ad intellectum quam rela-
tionem habeant 611
virtutes in Deo cur non sint
Fic. p. 17
virtutes sine sapientia imperfectæ
Fic. p. 38
virtutes in intellectu exemplaria 12
virtutes morales 5
virtutes a Deo ut sint, similitudini-
bus declaratur Fic. p. 17
virtutes sintne in Deo superioris
speciei, quam in homine ib.
virtutes perfectæ sunt 13
virtutes rationales 22
virtutes, quæ in Deum cadere præ-
cipue videntur Fic. p. 17
virtutes naturales quomodo perfici-
antur 22
virtutes in intelligentia quæ 6
virtutes quomodo contingant 141
virtutes majores et minores 15
virtutes esse purificationes 13
virtutes civiles mensuræ sunt ib.
virtutes in anima sunt 15
virtutum decorum 54
virtutum specialium origo F. p. 234
virtutum exemplarium genera tria
Fic. p. 20
virtutum omnium finis in Deo
Fic. p. 21
vis vegetalis communis omnibus
animalibus subest Fic. p. 683
visio an sit, ubi res visa 553
visio tribus modis fieri potest 442
visio fiatne emittendo, an accipi-
endo Fic. p. 341
visio ut fiat 305
visionis modus quis, M. Ficini sen-
tentia Fic. p. 341
visionis anguli minores in causa
non sunt, cur minora videantur
remota 190
visiones divinæ quomodo intellectui
et animæ imprimantur 727
visus quid Fic. p. 176
visus requiratne corpus medium 441
visus cur lumen requirat Fic. p. 80
visus quomodo objecta apprehendat
Fic. p. 340
visus præstantia Fic. p. 36
visus objectum Fic. p. 340
de Visu tres opiniones refelluntur
a Plotino 445

- visui formam cæli non imprimi
quinque argumentis probatur 452
visui, quæ subjiçuntur, omnia esse,
eademque non esse simplicia 557
visus lumine indiget Fic. p. 172
inter Visum et visibile aërem non
esse necessario intermedium, ut
formæ ei imprimantur, probatur
tribus rationibus 444
vitium quid 304
vitium quomodo cognoscatur 78
vitium animi quædam imbecillitas
Fic. p. 134
vitium non est summum malum
Fic. p. 133
vitia additamenta sunt ipsius mali
75
vitia moralia 6
vitia animæ sunt additamenta 464
vitiorum origo 75
vivere fato quid 142
vivere æquivocum distinguitur 30
vivere non est univocum 31
vivendi sensus gradatio et incre-
mentum quomodo ad ipsum gau-
dii bonum ascendat 721
vita Fic. p. 46
vita quid Fic. p. 47, 48
item Fic. p. 79, 198
vita prima quæ Fic. p. 629
vita una ubique vigente cuncta spi-
rare 670
vita corporis num intereat 450
vita ex sphærarum conspiratione
corpori infunditur Fic. p. 228
vita extinguaturne, an cum anima
discedat 422
vita quædam est ubique rebus in-
fusa Fic. p. 436
vita a morte animam partim comi-
tatur, partim cælitus conservatur
467
vita non simpliciter bona F. p. 118
vita exoptatissima 33
vita cui bona 62
vita communis quid Fic. p. 218
vita adulta est intellectus 713
vita medium quiddam inter sub-
stantiam et accidens Fic. p. 626
vita num omnibus bona Fic. p. 118
vita vera Fic. p. 47
vita beata circa quid versetur
Fic. p. 47
vita quomodo instituenda 207
vita carentia sensus expertia sunt 1
vita beata in mente Fic. p. 82
vita beata quid Fic. p. 48
vita hic gemina 207
vita cur retinenda Fic. p. 161
vita viri præcipua 15
vita infunditur absque animæ pro-
priæ beneficio Fic. p. 228
vita omnis actus est 267
vita ab essentia quomodo derivetur
600
vita rerum omnium unde originem
ducat 201
vita humiliorum duplex 209
vita simpliciter quid Fic. p. 431
vita immobilis et mobilis quæ
Fic. p. 432
vita actus circa bonum quæ 713
vita in mundo duplex, cujusque
qualis degendi ratio 669
vita in ente quid sit 600
vitæ principia calor et humor
Fic. p. 214
vitæ definitio Fic. p. 233
vitæ superioris et inferioris collatio
Fic. p. 198
vitæ et intelligentiæ genera plura
349
vitæ principium quodnam, et quan-
tum excellat materiam 592
vitæ essentiæ, et intellectus colla-
tio Fic. p. 48
vitæ genera quot, eorumque inter
se collatio ib.
vitæ incorporeæ ubique diffusæ de-
scriptio Fic. p. 436
vitæ multitudo quomodo sit ex non
multitudine 352
vitæ participes res quatenus
Fic. p. 431
vitæ mundi intelligentia stabilis
Fic. p. 240
vitæ actus intimus Fic. p. 308
vitæ imagines 31
vitæ incorporeæ duo termini
Fic. p. 436
vitæ summus gradus Fic. p. 48
vitam qui verbis spernit, sibi habet
repugnantes affectus 720
vitarum genera tria, eorumque in-
ter se collatio 438
vitæ quatuor disposita quid apud
Plotinum Fic. p. 627
vivens non est intellectus F. p. 277
viventia cur nascantur passim sine
manifesto semine Fic. p. 625
viventium distinctio Fic. p. 232
viventium et vita carentium discrim-
en Fic. p. 440
unitas neque omnia, nec intellec-
tus 659
unitas quomodo rebus diversa in-
esse dicatur 685
unitas et bonitas idem Fic. p. 347
unitas atque numeri in mundo in-
telligibili num distinctam ratio-
nem habeant a cæteris ideis 674
unitas an numerorum genus 604
unitas statu motuque prior
Fic. p. 651
unitas quæ vera sit, et quid sequa-
tur, tum ubi ea inveniatur 598
unitas et numeri utrum ideas præ-
cedant, an sequantur 674
unitas est ipsa simplicitas 711
unitas quomodo definiatur a Pytha-
goricis 681
unitas cur uniuscujusque natura di-
catur 757
unitas numeri principium 350
unitas cur tributa rebus Fic. p. 118
unitas a divisione aliena est F. p. 348
unitas sive ipsum unum simplicis-
simum est ib.
unitas includitur in ratione unius-
cujusque speciei formali 680
unitatis vires 756 et 757
unitatis et formæ proprietates quo-
modo differunt 761
unitatem continere omnium nume-
rorum rationes Fic. p. 131
unus quomodo efficiatur 56
unus homo, hæ duæ voces aliud et
aliud sunt 683
unum Fic. p. 79
unum simpliciter quid 508
unum neque intellectum omne, ne-
que speciem, neque ens proba-
tur 759
unum simpliciter non prædicari de
ideis 605
unum ens antecedit 678
unum an duntaxat affirmativum sit
683
unum quodnam non prædicetur de
ullo tanquam genus 603
unum esse entia omnia 661
unum varietatem non admittere 604
unum tribus accipitur modis
Fic. p. 547
unum nulli addictum, quod in sin-
gulis est ib.
ad Unum quibus gradibus perveni-
atur Fic. p. 128
unum quid sit dictu difficillimum
760
unum speciem non habet 525
unum rerum ordini præsidere pro-
batur 509
unum an relationem significet so-
lummodo 685
unum quomodo et ubique et nus-
quam 357
unum est substantialis unius notio
vera menti insita 682
unum respuere multitudinem ut
oppositam 762
unum quomodo exprimat in ipsa
mundi vita, tum etiam in mente
707
unum seu unitas nomen est a Py-
thagoricis inventum 524

- unum nullo indiget 764
 unum ipsum Fic. p. 48
 unum resne sit aliqua secundum se,
   an potius conceptio mentis 682
 unum numerari se non patitur 523
 unum quomodo in cunctis reperia-
   tur Fic. p. 446
 unum ipsum quomodo et omnia sit
   et nullum 494
 unum participatione quum fiat,
   quicquid ex multis constat, pen-
   det ab aliquo uno per se ipsum
   590
 unum quare solum esse possit uni-
   versi principium 762
 unum quid curexplicatu difficile 759
 unius diffusio et collectio F. p. 446
 unius proprietates ib.
 unius productio 52
 unius natura qualis 763
 uni cur intelligentia potissimum
   accommodanda ib.
 de Uno ipso quomodo loquamur
   511
 ex Uno quomodo procedat multi-
   tudo 494
 de Uno philosophaturus quomodo
   se comparare debeat 760
 ex Uno qua ratione intellectus, ens
   et mens prodeant 494
 universum quid sit, et ejus contra-
   rium 550
 universum ex quibus constet
   Fic. p. 131
 universum sensibile ens non verum
   Fic. p. 127
 universum pati non concedendum
   436
 universum hoc num in materiam
   resolvi queat 200
 universum movetur et permanet
   109
 universum cur perpetuum F. p. 165
 universum hoc ex contrariis constat
   77
 universum omnis est intellectus
   omneque ens 485
 universum extra casum et ratio-
   nem existere 749
 universi regiones tres 260
 universi principium causa prima
   Fic. p. 399
 universi primo qua ratione fruen-
   dum Fic. p. 628
 universi optimus finis Fic. p. 125
 universi non unum tantum agens
   Fic. p. 400
 universi principium et postremum
   Fic. p. 124
 universi conatus fortunæ non ob-
   noxius Fic. p. 125
 universi finis in quo consistat ib.
 universi mirabilis potestas 439
 universi lex, justitia et iudicium
   Fic. p. 685
 universi ordo 404
 universi actiones quæ 424
 universi pulcherrima et maxime or-
   dinata investigatio 557
 unio ejus virtute fiat 769
 unio rerum Fic. p. 441
 unionis rerum in mundo quæ causa
   667
 in Unione compassionis nostræ cum
   cælestibus consistit vis attractio-
   nis et magicæ 649
 in Unitate fundantur identitas et
   status 733
 voluntas certa et libera quæ dica-
   tur 734
 voluntatis actus Fic. p. 229
 voluntarium quid 734
 voluntarium quid vocemus 733
 voluptas utrum necessario sit bono
   permista 721
 voluptas animi et corporis F. p. 228
 voluptas quasi motio quædam non
   est finis perfectioque naturæ 720
 voluptas actui conjuncta est actio-
   nis expedita integritas 721
 voluptasne sola consequatur ipsum
   bonum, an aliud insuper quic-
   quam 716
 voluptas animi Fic. p. 92
 voluptatis significationes Fic. p. 81
 voluptate quæ majora et jucundiora
   sint in hac vita 720
 voluptate manifestiore quando soliti
   simus moveri ib.
 voluptates quomodo fiant sensus 14
 voluptates ejus sint, an imine, an
   corporis, an mixti 1
 vota et preces quomodo per-
   agi debeant 487
 vox imago mentis Fic. p. 19
 voces remotæ cur minores videan-
   tur 189
 verbi et actus a cælesti anima ma-
   nantis collatio 447
   Z.
 Zaël philosophus Fic. p. 402
 Zaëles astrologus Fic. p. 207
 Zopyrus physiognomon Fic. p. 407
 Zoroaster Fic. p. 160

INDEX RERUM ET VERBORUM,

QUE

IN ANNOTATIONE TANGUNTUR ET EXPLICANTUR ;

ITEMQUE IN PORPHYRIUM DE VITA PLOTINI.

- Ἄ et ᾧ confusa. Porph. 22. v. 46.
 Abraxas Gnosticorum. II. 9. 14.
 Academia pro exemplo usurpata.
 VI. 1. 14.
 Achamothe Valentinianorum. II. 9.
 10.
 Achilles a Minerva retractus. VI.
 57.
 ἄχλυσ. Porph. 22. v. 30.
 Adrastus Peripat. Porph. 14. e.
 VI. 1. introduct.
 Adelphius. Porphyr. 16. e.
 ἀδελφοὶ, i. q. φίλοι II. 9. 18.
 ἀδέσποτος ἀρετή. II. 3. 9.
 ἀδέσπιτον ἀρετή. VI. 5. 4.
 ἀδιάκοπος. Porph. m.
 ἀδιάρθρατος. III. 8. 8.
 ἀδιέξιπτος. II. 4. 7.
 Ἄιδης. VI. 4. 16.
 ἐν Ἄδου δίκαι. I. 7. 3.
 Ἄδρανός. III. 6. 7.
 Adranus deus. ib.
 Adrastea. III. 2. 13.
 Adra. ib.
 Ægyptiorum scriptio. V. 8. 6.
 ἀήδης et εὐχάριστος opponuntur. II.
 6. 6.
 Æneas Gazæus Plotinum laudat.
 II. 4. 7.
 Æon Valentinianorum. II. 9. 10.
 æternitas. III. 7. intr. de ea phi-
 losophorum sententiæ. III. 7.
 intr. III. 7. 10.
 ἄγαλμα. I. 6. 9.
 ἄγαλμα τῶν νοητῶν θεῶν mundus. II.
 9. 8.
 ἀγάλματα. V. 8. 4.
 ἄγαμαί τινι. III. 5. 1.
 ἀγαπᾶν. verbi ejus constructio. III.
 7. 1.
 ἀγαπητῶς, quid? II. 9. 12. III. 7. 1.
 ἀγατᾶ. I. 6. 8.
 ἀγρῖς et ἄγριος. I. 6. 9.
 ἀγνώμων quid? I. 4. 15.
 ἀγριῶσθαι. Porph. 2.
 ἀγριππος et ἄγριος φῆσις. II. 5. 3.
 αἰδῶ. I. 6. 5.
 αἰμοβότος. Porph. 22. v. 20.
 αἵρεσις, propositum. III. 4. 5.
 Αἰὼν, deus. III. 7. intr. et 4.
 αἰῶνος εἰκὼν χροῖος. III. 7. pre. ejus
 etymon. III. 4.
 αἰωρεῖσθαι. IV. 3. 24.
 αἰτσειν. ejus verbi usus. IV. 7. 16.
 αἰσχος pro αἰσχροῦν. V. 8. 2.
 αἰσθησις ἀγγέλος. V. 3. 3.
 αἰτιᾶσθαι quid Platoni? III. 6. 13.
 ἀκήρατος vox Platonica II. 9. 14. cf.
 III. 2. 16.
 ἀκήρυκτος πόλεμος. III. 2. 15.
 ἀκμαῖος. Porph. 6.
 ἀκουστηρίον διάλυσις. Porph. 15.
 ἄκρατος νοῦς. III. 2. 16.
 ἀκράσις. Porph. 3.
 ἀκροᾶσθαι. ib. not. a.
 Alcibiadem primum Platonici phi-
 losophi pro genuino Platonis
 fetu habuerunt. VI. 7. 5.
 Alcmaeonis de generatione senten-
 tia. III. 6. 19.
 Alexander Libycus. Porph. 14.
 16. e.
 Alexandria. Porph. 3.
 ἀληθείας πέδιλον. I. 3. 4. VI. 7. 13.
 ἀληθῆνες. I. 4. 5.
 ἀλιτροί. Porph. 20. 15.
 ἀλιτροσύνη. 22. v. 18.
 ἀλική ἐρατικῆς. IV. 4. 40.
 ἀλλά. Ejus particulæ usus apud
 Platonem et Plotinum. I. 8. 8.
 ἀλλ' εἰ et ἀλλ' ἢ confusa. III. 2. 17.
 ἄλλη ἐν ἄλλῃ. V. 8. 4.
 ἀλληγορία. usus vocis. III. 2. 7.
 ἀλληλοφασία τῶν ζῴων. III. 2. 15.
 Allogenes. Porph. 16. e.
 ἄλλος nonnunquam redundat At-
 tice. Porph. 9. e.
 Amelius. Porph. 1. 3. e. nomen
 suum immutavit, Amerius scri-
 bens. ib. 7. e. a Plotino dis-
 sentiens. ib. 20. 10. e.
 ἀμήχανον κάλλος. I. 6. 7.
 ἀμήχανον ἴσον. IV. 9. 3.
 ἀμηγέπη. I. 2. 1.
 ἀμέννος. III. 6. 7.
 Amenanus deus. ib.
 Ammonius Peripateticus. Porph.
 20. 5. h.
 Ammonius Saccas. Porph. 3. p. 20.
 3.
 Amonis et Psyche fabula. VI. 9. 9.
 de Amore. III. 5. intr.
 Amores multi. III. 5. 4. dæmo-
 nes quales? III. 5. 6.
 Amor Platoni dæmon. III. 5. 1.
 amoris et amicitie origo. III. 5. 1.
 Amor an deus? III. 5. 2.
 Amor quasi οἶστρος. III. 5. 7.
 ἄμορφος. VI. 7. 33.
 Amphiclea. Porph. 9. 6.
 ἀμυδρός. I. 6. 5.
 ἀμυδρότης. I. 4. 3.
 Amuleti (phylacteriis) inscriptum
 Ἰαῶ. VI. 7. 38.
 ἄμυνα. IV. 4. 17. VI. 7. 10.
 ἄν cum significato consuetudinis.
 Porph. 8. n.
 ἄν—άν. II. 1. 1. V. 8. 2.
 ἄν cum Participio. V. 8. 2.
 ἄν et αἰ confusa. VI. 3. 22.
 ἀναβαθμῶς et ἀναβασμῶς. VI. 7. 36.
 ἀναβάλλεσθαι. Porph. 22. 9.
 Anacolutha Plotino frequentia. IV.
 4. 15.
 ἀνακάμπτειν. V. 7. 1.
 ἀνακίπτειν. VI. 7. 9.
 ἀναλιόματος. III. 6. 10.
 ἀναλογία. III. 3. 6. VI. 7. 35.
 ἀνάλογον i. e. ἀνά λόγον. IV. 4. 23.
 VI. 6. 5.
 ἀναλιπτός. IV. 7. 2.
 ἀναμνημίσκεσθαι dicebat Plotinus pro
 ἀναμνημίσκεσθαι. Porph. 13.
 ἀνάμνησις. I. 3. 2.
 ἀναφορὰ ζῴων. II. 3. 6.
 ἀναπνεῦσαι κακότητος. III. 1. 10.
 ἀναπιδραστός. IV. 3. 24.
 ἀναπίλησις. IV. 3. 27.

- ἀναπολεῖσθαι. Porph. 17.
ἀναψηφίζειν. Porph. 2.
ἀναψήφονμακί. Porph. 7.
ἀνατρέφεις i. q. τρίφεις. Porph. 2.
Anaxagoræ sententia de materia
II. 4. 7. de generatione III. 6.
19. V. 1. 9. de animalibus VI.
7. 9.
ἀνδρία, ἀνδρεία. I. 6. 5.
ἀνδριαντοποιική. V. 9. 5.
ἀνδρῆμοες. Porph. 22. v. 13.
Andronicus. Porph. 24. c.
ἀνέχειν. ejus verbi constructio VI.
7. 14. Porph. 1. e.
ἀνέχσθαι cum Infinitivo. I. 6. 2.
ἀνέκπυστος. Porph. 3. a.
ἀνελίττειν. I. 1. 8.
ἀνεργητος. V. 6. 6. VI. 8. 21.
ἀνεπαφιος. Porph. 9.
ἀνεπίκριτος. III. 6. 4.
ἀνήντος, ἀνήνστος. II. 4. 7.
ἀνερμάτιστος. I. 8. 8.
ἀνίλλεσθαι. I. 6. 2. Porph. 14. h.
animæ cum corpore harmonia. III.
6. 4. et 5.
animæ vita duplex. IV. 3. 4.
anima an cum corpore patiat? III.
6. 3.
anima non est in corpore, sed v. v.
III. 9. 2.
anima numerus secundum Pytha-
goram. III. 6. 1.
animam corpus esse quis dixerit.
III. 6. 1.
animæ essentia. IV. 1. intr.
animarum reditus ad superiora. III.
4. 6. lapsus. IV. 3. 12. vin-
cula. ib.
animæ novellæ Platonis. III. 2. 7.
animæ an omnes una? IV. 9. intr.
anima cum auro collata. I. 6. 5.
anima reddit corpora pulchra. I. 6. 6.
animæ a corpore eductio. I. 9.
anima mundi II. 3. 8. animæ hu-
manæ soror II. 9. 18. anima-
rum fons. III. 5. 4. IV. 3. 16.
de Anima scriptores. IV. 1. intr.
animarum migratio. I. 1. 11.
animæ intellectualis essentia. VI.
7. 41.
anima dicitur ἐκθορεῖν. VI. 4. 16.
anima Dei ὄργανον. VI. 3. 10.
animarum ἀνάμνησις. IV. 8. 4.
anima spectamus res intelligibiles.
IV. 4. 5.
anima ἀρμονία. IV. 7. 8. app.
animæ tres partes. IV. 7. 14.
animarum προῦπαρξις. IV. 8. intr.
anima in corpore sepulta. IV.
8. 1.
ἀνω καὶ κάτω. VI. 7. 23. ὁ ἀνωθεν
εἰρμός. III. 1. 2.
Annius. Porph. 20. 3. 8.
ἀνοίθασις. IV. 5. 7.
ἀνώϊστος. Porph. 22.
ἀντήρειν et ἀντεπείρειν. IV. 4. 43.
ἀναδυνία. I. 4. 6.
ἀντακλιθεῖν. I. 3. 6.
ἀνταιωρεῖσθαι. VI. 5. 11.
ἀνθέλκεσθαι. VI. 9. 5.
ἀνθος κάλλους. VI. 7. 32.
ἄνθρωπος ψυχῆ. VI. 1. 12.
ἄνθρωπος, ὁ ἔνδον, ὁ ἔσω. I. 1. 10.
ἀνθρωπικός, ἀνθρώπινος. I. 8. 13.
ἄνθρωπος πάντων χρημάτων μέτρον. VI.
8. 18.
ἄντι διαιρεῖσθαι, quid? I. 4. 3.
ἀντίληψις, ἀντιλαμβάνεσθαι. I. 1. 11.
I. 4. 2. I. 4. 10.
Antimachus. Porph. 7.
Antiochus. Porph. 3.
ἀντιπερίστασις. IV. 5. 2.
Antiphonis de tempore sententia.
III. 7. 6.
ἀντιπαρεισαγωγή. II. 9. 5.
ἀντισήκωσις. I. 4. 14.
Antiphon providentiam sustulit.
III. 2. intr.
ἀντίτυπος, ἀντιτυπία, vocabula Plo-
tino frequentia. II. 1. 7. II. 9. 6.
II. 6. 2.
Antonius Rhodius. Porph. IV. g.
ἀπιδόντως. III. 5. 5.
ἀπαμβλύνειν. III. 6. 12.
Aramea. Porph. 2.
ἀπαρακολούθητος. IV. 3. 28.
ἀπαρτᾶσθαι. I. 4. 7.
ἀπειρία duplicem habet significatum.
V. 8. 9.
ἄπειρον et πέρας. VI. 6. 17.
ἀπερίληπτος. VI. 9. 6.
ἀπελθεῖν de morte voluntaria. I. 4. 7.
mori. VI. 1. 7.
ἀπευθύνω. IV. 5. 4.
ἀπερημώω. II. 6. 1.
ἀφάνταστος. III. 8. 1.
ἄφατος, ἄφραστος. VI. 6. 7.
τὸ ἀφιλόσοφον. Porph. 21.
ἀφορᾶν. Porph. 21. 6.
ἀφραίνειν. V. 8. 3.
ἀφροδίσιος μίξις. Porph. 15.
ἀφροδίσιον s. Ἀφροδίτης ἔργον. III. 6.
19.
ἀφροντιστία. Porph. 7. f.
Ἄφροδίτης etymon. III. 5. 8.
apis animal politicum. III. 4. 2.
ἀπὸ pro ὑπό. I. 1. 12.
ἀποικονομεῖσθαι. I. 4. 6.
ἀπόδειξις. VI. 9. 10.
ἀποδιδόναι. III. 1. 1. VI. 1. 2.
ἀποίκιλος. VI. 7. 13.
ἀποκρούειν. Porph. 10.
Apollinis etymon. V. 5. 6. ora-
culum de Plotino. Porph. 22.
ἀπολειφθῆναι et ἀποληφθῆναι confusa.
V. 8. 9.
ἀπολισθάνω. II. 6. 1. III. 6. 14.
ἀπομάσσεσθαι. I. 6. 5. IV. 3. 7.
ἀποπίπτεσθαι. I. 6. 5.
ἀπόφρασις quid? II. 4. 10.
ἀποποιεῖν. Porph. 17.
ἀπορρεῖν, ἀπύρροια. III. 5. 3. VI. 7. 5.
ἀποσεμνύνειν. VI. 7. 23.
ἀποσκευάζεσθαι. I. 4. 6. V. 9. 1.
ἀπόστασις. Porph. 7.
ἀποστατεῖν. III. 6. 6.
ἀποσάξω. II. 9. 8. IV. 7. 5.
ἀποθησαυρίζω. Porph. 20. 7. n.
ἀποτέμενεσθαι, verbum astronomicum.
VI. 4. 7.
ἀποτελεστικίς. Porph. 15. c.
ἀποθνήσκω. I. 4. 8.
ἀποτομαί. VI. 4. 7.
ἀποτυπῶσθα. Porph. 8. k.
Appositio quid? II. 7. intr.
ἀπόξω. I. 6. 9.
ἀψίς. V. 8. 10.
ἀψοφητί. III. 7. 11.
Aquilinus. Porph. 16. e.
aqua in similitudinibus S. compa-
rationibus. III. 7. 7.
arbitrium liberum. II. 3. 9. VI. 8.
intr.
arbor mundana. III. 3. 7.
ἀρχαὶ σωματικαί. III. 1. 2.
ἀρχὴ κάλλους καὶ πέρας κάλλους. VI.
7. 32.
Archytas Tarentinus. VI. 1. intr.
Archytas de Categoriis liber. VI. 1.
intr.
ἄρδεσθαι ejus verbi usus II. 9. 3.
ἀρεσθεῖς cum Infinitivo I. 6. 8.
ἀρετὴ τετράς. VI. 6. 16. ἀρμονία.
III. 6. 2. ἀδέσποτος. IV. 4. 39.
VI. 8. 4.
ἀριθμὸς et ῥυθμὸς confusa. V. 9. 1.
ἀριθμὸς ἀληθινός. VI. 6. 4.
ἀριθμὸς ἢ ψυχῆ. VI. 6. 16.
ἀριθμὸς definitum significat. VI. 6.
17.
Aristonis Chii dictum de sapiente.
III. 2. 11.
Aristoteles in Plotini fontibus. I. 1.
1. I. 1. 3. I. 1. 6. I. 1. 7. I.
1. 9. II. 1. 2. ejus de motu
sententia II. 2. intr. de essen-
tia et qualitate II. 6. intr. de
providentia III. 2. intr. de tempore
III. 7. 6. 8. Aristoteles de
numeris loquitur VI. 6. intr.
VI. 6. 3.
ἀρμονία. III. 2. 16.
ἄρνες λίκων ἀρπαγαί. III. 2. 8.
ἄρνηςις et ἄρσις confusa. II. 4. 13.
Arrianus voce φησὶ Epictetum sig-
nificat. I. 1. 4.

- de arte quid Plotinus sentiat. V. 8.
1. cf. V. 9. 11.
Articuli usus indefinitus. VI. 7. 26.
repetitio. V. 4. 1. VI. 2. 4.
ἀρξάμενος. ejus participii usus. I. 8.
13.
ἀρξασθαι ἀπὸ— V. 8. 13.
ascensus hominis per gradus ad
Deum. I. 6. 9.
ἀσπής. Porph. 22. v. 20.
ἀσπενίζω cum Dativo et Acc. V. 8.
12.
ἀσπείος. IV. 3. 32.
Aspasius. Porph. 14.
ἀσώματον. III. 6. intr.
ἀστροβολεῖν. Porph. 10. h.
astrorum pulcritudo I. 6. 4. ope-
randi modus II. 3. 8. cultus
IV. 4. 30.
astutia (πανουργία) mentem (νοῦν)
imitatur. II. 3. 11.
ἀταραξία. I. 4. 1.
ἀταρπός. Porph. 22.
ἀτιμάζειν. II. 9. 5. cf. VI. 7. 15.
Athor Ægyptiorum, i. q. Adrastea.
III. 2. 13.
ἡ τοῦ ἀτράκτου φύσις. III. 4. 6.
ἄτομοι. III. 1. 2.
ἄτρυτος. III. 7. 4.
Atticus. Porph. 14. e.
attractio (Grammatica). I. 7. 1.
V. 3. 8.
attractio (physica). II. 2. 3.
Augmentum Plusquam perfecti o-
missum. Porph. 7. c. 17. i.
αὐγὴ γεννώσα νοῦν. VI. 7. 36.
αὐλητικὸν τέλος. I. 4. 15.
auri natura. II. 1. 6.
αὖ et ἄν confusa. VI. 3. 22.
de auriga et equis fabula Platonica.
III. 8. 4.
aves magico officio destinatae.
Porph. 10. e.
avium significationes rerum futu-
rarum. II. 33. III. 1. 5.
αὐλότης. I. 2. 7.
αὐπνος et ἄγρυπνος φύσις. II. 5. 3.
αὐτάγαθος, αὐταγαθός, αὐτοαγαθός. I.
8. 13. VI. 6. 10.
αὐτίθεν. V. 3. 2.
αὐτουσία. VI. 8. 12.
αὐτὸ δείξει. Platonica formula. I.
6. 1.
αὐτοδεκάς. VI. 6. 14.
αὐτοδικαιοσύνη. I. 2. 6.
αὐτοσερότης. III. 4. 13.
αὐτόκαλος. I. 8. 13.
αὐτονοῦς, αὐτόνοος. III. 2. 16.
αὐτοφρόνησις. III. 2. 16.
αὐτοψία. Porph. 10.
αὐτοσωφροσύνη. I. 2. 6. III. 2. 16.
αὐτοζῶον. III. 9. 1.
αἰξή. Platonium vocabulum et
Plotinianum. II. 7. 1.
ἄξαι. V. 5. 4.
βαδίζειν κατ' ἕχνη. Porph. 20. 10. e.
βαλάντια σύσπαστα. Porph. 10. k.
βαπτίζειν. i. q. βυθίζειν. I. 4. 9. cf.
I. 8. 13.
Bardesanes. II. 9. intr. II. 9. 13.
Barthius Casp. Plotini interpres.
I. 5. intr.
βαρὺ καὶ ἄξυ. III. 2. 16.
βάρυνσις. IV. 3. 15.
ἔ βασιλεὺς πάνταν. VI. 8. 9.
βασιλεὺς βασιλέως καὶ βασιλέων. V.
5. 3.
βασιλεὺς nomen Porphyrii. Porph.
17. h.
Basilides. II. 9. intr. II. 9. 6.
βάσις, vox Pythagorica. VI. 6. 9.
βαθυχαίτης. Porph. 22. v. 10.
Bataneotes, Porphyrii cognomen,
quid? Porph. 7. h.
beatitudo. s. beatitas. I. 4. 1. I.
5. 1.
βέβηλος. I. 6. 8.
βίος et ζωὴ quid differant? I. 4. 4.
III. 7. 10.
βίος πολιτικός. Porph. 7.
βιοτὴ προτέρα. III. 3. 4.
βλοσυρός. I. 6. 5.
Boëthii de tempore sententia. III.
7. 10.
βολαὶ et βουλαὶ confusa. VI. 4. 3.
boni an peccare non possint? III.
2. 17. extr.
Bonum omnium entium princi-
pium. V. 5. 9.
de Bono liber s. de Uno. VI. 9.
intr.
Bonum primum. I. 7. intr.
de Bono. VI. 7. intr.
Bonum rerum mensura. I. 8. 2.
βόρβρος, κείσθαι ἐν βορβόρῳ. I. 6. 6.
I. 8. 12.
βούλημα ἀποτελέσματος προἀποτελεσμα
βουλήματος. II. 1. 2.
βούλησις. I. 4. 6.
βραγχῆν. Porph. 2.
βρίθειν. III. 4. 3.
Bruckerus parum idoneus philo-
sophiæ veteris iudex. II. 3. 9.
III. 5. 2. Plotinum vituperat
III. 2. 9. IV. 3. 9. IV. 3. 17.
brutorum animæ. IV. 7. 14.
Buddha Manichæorum. II. 9. intr.
Cælibes vixerunt nonnulli philoso-
phi nobilissimi. III. 5. 1.
Cæli motus. II. 2. intr.
de Cælo II. 1. intr.
Cælum, i. q. mundus. II. 1. intr.
Caius. Porph. 14. e.
Caii et Caiæ appellatio in nuptia-
rum formulis. V. 1. 4.
Calypso. I. 6. 8.
Carpocratiani. II. 9. 6.
Carterius, pictor. Porph. 1. h.
Castricius. Porph. 2. d.
de Categoriis, qui scripserint? VI.
1. intr.
Categoriarum tabula. VI. 1. intr.
Categoriæ, latine prædicamenta.
VI. 1. intr.
Causa creationis mundi. II. 9. 4.
Ceres. IV. 4. 27. V. 3. 17.
χαλῆν. Porph. 8. n.
Chalcidius ad Plotinum explican-
dum adhibitus. I. 4. 10.
chemice: quomodo hoc significet
Plotinus. I. 1. 3.
χάρις et χάριτες de morigeratione
venerea. III. 5. 3.
Chione. Porph. 11.
χιτῶν sensu tralato. I. 6. 7.
χορηγεῖν. I. 6. 7.
χωλεῖν, quid Platoni et Plotino.
I. 7. 3.
χώρασις. I. 3. 2.
Christiani an Plotino γνωστικοί? II.
9. intr.
Χριστιανοί. Porph. 16. d.
Christianorum placita cum Platoni-
corum placitis comparanda esse
negat Moshemius. VI. 8. 20.
χρημοσύνη. I. 8. 5. III. 6. 14.
χρόνος μέτρον κινήσεως χρόνος et Κρόνος
nil differunt. III. 7. intr.
χρόνος εἰκὼν αἰῶνος. III. 7. prc.
Chryssippi de igne sententia. III.
6. 8. de tempore III. 7. 6. de
Fato VI. 8. 2. χυλὸς et χυμὸς IV.
4. 26.
Jo. Chrysostomus de providentia.
III. 2. intr.
Ciceronis cum Plotino convenien-
tia. II. 4. 7. sententia de qua-
litate I. 6. intr.
Circe. I. 6. 8.
circularis sedes diis attributa. III.
2. 8.
Claudius Imperator. Porph. 2.
Cleodamus. Porph. 17.
Clinomachi Thurii de prædicatis
liber. VI. 1. intr.
cognitio scientia omni major. VI.
9. 4.
comparatio multitudinis s. vulgi
cum ratione. VI. 4. 15.
confusio quid? II. 7. intr.
Conjunctivi cum Optativo conso-
ciatio. VI. 7. 1.
Constructionis subita conversio. I.
4. 8. I. 8. 5. VI. 7. 1.

- corinna animalium. VI. 7. 10.
 corpus pati negat Plotinus. III. 6. 6.
 corpus animæ vehiculum. III. 6. 5.
 corpus est in anima, non v.v. III. 9. 2.
 corpus cum instrumento musico collatum. I. 4. 16.
 corpus animæ carcer. IV. 8. 1.
 corporis reprehensio Platonica. II. 9. 17.
 corpus non est animæ causa mali. III. 4. 5.
 de cratere μυθολογούμενα. IV. 3. 6.
 Critolai de tempore sententia. III. 7. 6.
 croceota s. κροκατός. III. 2. 17.
 Cronius. Porph. 14. e.
 Cybelæ sacra. III. 6. 19.
 Cyrillus Plotinum laudat. I. 7. 2.
 Cyrus γρηπός, aquilinus. V. 9. 12.
- Dæmones.** IV. 3. 18. VI. 7. 6.
 dæmonis definitio. III. 5. 6.
 de dæmonibus multi scripserunt. III. 4. intr.
 dæmonum corpora. II. 1. 6. III. 5. 6. natura III. 4. 6.
 dæmon ejusque proprius. III. 4. intr.
 ὁ δαίμων τὸ λογικόν. III. 4. 3.
 δαίμων τῷ νῶ θεός. III. 4. 6.
 in dæmones cadunt πάθη. III. 5. 6.
 δαίμονες κολαστικοὶ, καθαρτικοὶ, τελεσιουργοί. III. 4. 6.
 δαιμόνων δῆμοι. III. 2. 3.
 δαιμόνια νόσοι. II. 9. 14.
 δαιμόνιος τόπος. IV. 4. 45.
 δαιμόνων nomen an comprehendat ψυχάς? V. 8. 10.
 δαίς. VI. 7. 30.
- Damascius ad Plotinum explicandum adhibitus.** I. 1. 5. II. 9. 1.
Dativi absoluti pro Genitivis. Porph. 2. i.
David Armenius philosophus msc. VI. 1. intr. et passim in Annot. in Porph. et in Prolegomm.
 δὴ cum levi ironia positum. I. 1. 11.
 definitionis necessitas. VI. 5. 2.
 δεῖ cum Dativo. I. 1. 3. IV. 9. 3.
 δεινός usus ejus vocis. IV. 8. 2.
 δεκάζειν. VI. 8. 13.
 δεκαετία. Porph. 5.
 δελεάζειν et δέλεαρ. IV. 4. 44.
- Delphos mediū terræ tenere Plotinus non credidit.** VI. 1. 14.
Democritus. Porph. 20. 3. 7. ejus commentum de formica vel in caelo conspicua. II. 8. 2. de malis sententia. III. 2. 4. ejus sententia tangitur a Plotino. IV. 7. 2.
- δημηγορέοντες et δημηγόροντες confunduntur.** VI. 4. 15.
 Δημήτηρ quid Plotino? IV. 4. 27.
 δημιουργεῖν φύσιν. II. 4. 7.
 δῆμος ἄτακτος τριφῆς δέμενος. VI. 4. 15.
 δημιουργός Valentinianorum. II. 9. 10.
 δημογέροντες. VI. 4. 15.
 δημοσιεύειν. Porph. 20. 3. e.
Demostratus. Porph. 16.
 denarius numerus. VI. 6. 14.
 δενδραῖσθαι. III. 4. 2.
 δέον. vocis significatio. VI. 8. 18.
Deorum judicium de morte. I. 4. 7.
Deorum vita beata. I. 5. 7. I. 8. 2.
Deum se ipsum efficere dicit Plotinus. VI. 8. 14.
Deus ἀγέννητος. VI. 8. 20.
 Deus et dæmon. I. 2. 6. II. 3. 9.
 Deus mundi parens. II. 9. 9.
 Deus boni causa. VI. 7. 19.
 Deus mentem et ideas generat. VI. 7. 36.
 Deus cur operetur. VI. 7. 38.
 descensus animæ in corpora. IV. 8. introd.
 δεύτερος, i. q. δευτεραγωνιστής. III. 2. 17.
Dexippus de Categoriis contra Plotinum scripsit. VI. 1. introd. cf. *Prolegomena* §. VII. not. 3.
 διάδοχος. Porph. 15. b.
 διαίτην. Porph. 9. g.
 διακονεῖσθαι. V. 8. 7.
Dialectica Plotino, i. q. Metaphysica. Porph. 24. g. cf. I. 3. intr.
 διάδοσις. IV. 2. 2.
 διαφροῖτην, quid? I. 1. 4.
 διαρκής. Porph. 8.
 διαρθρῶν. Porph. 18. k.
 διάρθρωσις. Porph. 20. 9. c. 18. k.
 διασιλλαινέιν. Porph. 17. 6. k.
 διάστασις expl. II. 9. 17.
 διάθεσις quid? I. 5. 10. Porph. 1. et 2.
 διαθρηλλεῖν. Porph. 17.
 δίδοναι repetitum diversa vi usurpatum [*tribuere, concedere*] III. 6. 1.
 διδυστοκίας causæ. V. 7. 3.
 διέξοδος. II. 8. 1. III. 8. 8.
 διεξοδεῖν. V. 8. 6.
 διήγησις quid? III. 2. 16.
 Δῖι βεῖτα ζῶντες. V. 8. 4.
 Δίκη. III. 2. 13.
 δῖνη. Porph. 22. v. 30.
Dionysius Areopagita Plotini Simia. I. 6. 8. I. 8. intr.
 διακτὸς vocabulum rarum. V. 1. 2.
 διοιστρέϊσθαι. VI. 7. 22.
Diophanes. Porph. 15. k.
 Διὸς κῆποι. III. 5. 9.
- Diotimæ dicta Plotinus respicit.** VI. 5. 10. et sæpius v. c. VI. 7. 21. VI. 7. 33.
 διπλῆ ἀγωγή. V. 5. 1.
 distinguere (interpungere) criticorum munus. Porph. 8. 26. e.
 divinatio ex astris impugnatur. III. 1. 5.
 divitiæ an stellis significantur. II. 3. 14.
 δογματίζειν. Porph. 15.
 δράκων. Porph. 2. i. q. ἀγαθηδαίμων ib. not. g.
 δρᾶμα ejus vocis usus apud philosophos. III. 2. 11. III. 2. 15. III. 2. 17.
 δρᾶν a ποιεῖν differt. II. 1. 8.
 δριμύς. I. 6. 7.
 δυὰς ἀόριστος. V. 4. 2.
 δυὰς Platonis. V. 4. 2. Pythagoricorum. VI. 6. 14.
 δυνάμει quid sit? II. 5. intr. et c. 2.
 δυνάμεις quatuor species ap. Platonem. II. 5. 2.
 δυνάμεις. IV. 6. 3.
 δυσιν utrum forma Attica an Macedonica vel Alexandrina? V. 6. 4.
 Ἐχέγγυος. Porph. 20. 5.
 ἔχειν ὑπάρχει μοι. III. 8. 3.
 ἔχω, οὐκ ἔχομαι. V. 5. 9.
 ἕθοναί. I. 1. 1. I. 6. 8.
 ἐγγύς τι. Porph. 20. 10. d.
 ἐγκλιπίσασθαι. I. 4. 6.
 ἐγκρίγειν. IV. 3. 15.
 ἐγγρηγορώτας. Porph. 9.
 ἡγεμονικόν. IV. 2. 2.
 εἰ ἂν. V. 9. 2.
 εἰ cum Subjunctivo. I. 4. 2. I. 8. 13. ejus usus apud Plotinum. I. 5. 1. cum Optativo. VI. 9. 3.
 ἢ κατὰ κάλλος—quam ut etc. V. 8. 13.
 Εἶδη s. Ida,Adrastæe soror. III. 2. 13.
 εἶδος i. q. idea I. 6. 2. alius sensus. III. 8. 1. εἶδη et idea an differant? V. 8. 5.
 εἶδαν. I. 1. 12. I. 6. 3. I. 7. 2. Porph. 1.
 εἶδανον εἰδάλου. Porph. 1.
 εἴκασμα. Porph. 1. g.
 εἰκόνες. VI. 7. 5.
 τα εἰκότα rhetorum sunt. VI. 5. 2.
 εἶσω usus recentior. III. 8. 5.
 εἴλησις. I. 8. 14.
 εἰμαρμένη. III. 1. intr. III. 1. 2.
 εἰληγοὶ ἄστροι. Porph. 22. v. 20.
 εἰς pro ἐν. I. 6. 6. εἰς τὸ αὐτό. i. q. pariter. I. 8. 14.
 ἐκβασις. I. 8. 7.
 ἐκδεῖν, religare. III. 3. 1.

- ἐκεῖ, ἐκεῖτε quid Plotino? I. 1. 12.
 ἐκβιάζειν expellere. III. 4. 5.
 ἐκκαλύπτειν. Porph. 3.
 ἐκκύπτειν. IV. 3. 14.
 ἐκτρέπεσθαι. Porph. 2.
 τὸ ἐκούσιον. VI. 8. intr.
 ἐκπαθῶς φράζειν. Porph. 14.
 ἐκφρασις. III. 5. 9.
 ἐκφέρειν. III. 5. 1.
 ἐκπίπτειν, degenerare. III. 7. 10.
 ἐλεύθερος et ἐλευθέριος confusa. VI. 8. 5.
 ἐλευθερίας nomen ad Ethicam tractatum. VI. 8. 12.
 ἡλίον βολαί. VI. 4. 3.
 Eleaticæ doctrinæ vestigia. IV. 3. 17.
 ἐλκοῦσθαι. Porph. 2.
 ἔλκειν de Affectionibus. I. 6. 5.
 ἐλλάμπειν et ἔλλαμψις. I. 1. 8. I. 1. 9. II. 9. 2.
 ἐλλείπειν cum Dativo. VI. 7. 2.
 ἐλλόγημος. Porph. 20. 0.
 ἐμβλέπειν τινί. Porph. 11. f.
 ἡμεῖς collatum cum Ego recentiorum metaphysicorum. I. 1. 7.
 Empedocles omnia esse ex uno statuit II. 4. 7. ejus de generatione sententia III. 6. 19. versus. IV. 7. 10. IV. 8. 1. sententiæ. V. 1. 9. VI. 7. 14.
 ἐμφαντίζεσθαι τι. I. 8. 8.
 ἐμφῆναι et ἐμφῖναι confusa. V. 8. 6.
 ἐμπληκτος ὄρμη. III. 1. 1.
 ἐμπρέπειν. VI. 7. 22.
 Enallage. II. 9. 14. En. generis frequens. VI. 2. 8. En. casuum II. 1. 2.
 ἐναπεριδεσθαι. IV. 3. 17.
 ἐναπισφραγίζεσθαι. III. 6. 3.
 ἐναργῆς et ἐνεργῆς confusa. VI. 3. 7.
 ἐνάρετος vox Stoica. I. 3. 3.
 ἐνδεῖν, ἐνδεσις. II. 9. 7.
 ἐνεργεῖα quid sit? II. 5. intr.
 ἐνεῖναι. hujus verbi constructio. IV. 3. 7.
 ἐνδιατίθημι. V. 3. 11.
 ἐντελέχεια an ἐντελέχεια? IV. 2. 2. II. 5. intr.
 ἐνδιδάσκειν. V. 3. 6.
 ἐνδον μένειν. III. 3. 7.
 ἐνδυναμῶ. IV. 9. 5.
 Engelhardtus Plotini interpres I. 1. cf. Annot. in Porph. et Prolegg.
 ἡνιγμένος passive usurpatum. VI. 2. 22.
 ἐνοχλεῖσθαι. III. 4. 4.
 ἐνοῦσθαι cum Dativo. III. 8. 10.
 ἐντελέχεια. IV. 2. 2. II. 5. intr.
 ἐπαναλαμβάνειν. Porph. 8.
 ἐνθουσιασμός. Porph. 15.
 ἐνθουμούμενος et ἐθουμούμενος confusa. VI. 6. 12.
 ἐνθύμησις Valentinianorum. II. 9. 10.
 ἐνσημαίνεσθαι. IV. 7. 6.
 ἐνοφράγισις. IV. 3. 26.
 ἔνστασις. IV. 5. 2.
 ἔντευξις. Porph. 17.
 ἐορτή, rarissimo significato. VI. 6. 12.
 ἐπάρθειν. VI. 7. 33.
 ἐπάρθησις. IV. 3. 13.
 ἐπαναλαμβάνειν. Porph. 8.
 ἐπακτός. I. 2. 1. I. 6. 5. III. 8. 1.
 ἐπέκεινα. V. 3. intr.
 ἐπεισῶδιον. III. 3. 3.
 ἔπειτα tertio loco in enumerando. III. 7. 1.
 ἐπέλευσις. II. 8. 1.
 τὸ ἐπέλθόν. VI. 6. 9.
 ἐπήκοος. Porph. 15.
 τὰ ἐφ' ἡμῖν. VI. 8. 1.
 ἐπιβάλλειν. I. 2. 4. I. 8. 11. VI. 7. 37.
 ἐφετάν. I. 6. 7. ἔφεσις. I. 4. 6. I. 6. 7.
 ἐπιβολή i. q. ἐπέρισις. III. 8. 8.
 ἐφεξῆς. IV. 4. 13.
 ἐπιθρίθειν. ejus verbi notio ontologica. V. 3. 15. cf. Porph. 2.
 ἐπίθαστρα. I. 6. 1.
 Epicharmi sententia a Cicerone immutata. I. 7. 3. cf. aliam II. 9. 1. Porph. 24.
 ἐπικαταδαρθεῖν. I. 8. 13.
 Epicuri de corporibus Deorum sententia II. 1. 6. de providentia II. 9. 15. III. 2. intr. de Generatione III. 6. 19. de tempore III. 7. 9.
 Epicureos tangit Plotinus. IV. 3. 19. IV. 4. 12. IV. 7. 11. VI. 7. 24. VI. 7. 37. VI. 8. 7.
 ἐπίδημία. Porph. 6.
 ἐπικεκρυμμένος. Porph. 15.
 ἐπίκτητος. VI. 7. 39.
 ἐπιλάμπειν. Porph. 13. a.
 ἐπιλογισμός. I. 3. 6.
 ἐπιμέλεια καὶ κήδεσις. VI. 7. 26.
 Epimetheus. IV. 3. 14.
 ἐπιπνέω. Porph. 22. v. 9.
 ἐπισκοπεῖσθαι. I. 8. 4.
 ἐπισκόπησις. II. 9. 10.
 ἐπιστήμη. IV. 9. 5. τῶν αἰσθητῶν, τῶν νοητῶν. V. 9. 7.
 ἐπισκεπτέον et ἔτι σκέπτειν confusa. V. 9. 2.
 ἐπίστασις καὶ ἀπορία. III. 2. 15. III. 6. 11.
 ἐπίσταμαι, ἐφίστημι. III. 6. 9.
 ἐπίσπομαι. V. 2. 1.
 Epistole Platonice a Platonicis pro germanis habitæ. VI. 7. 42.
 ἐπισυνάπτειν. Porph. 8.
 ἐπιστροφή in purgatione animi. I. 2. 4.
 ἐπιθέω. Porph. 13. a. sinistro sensu. II. 9. 6.
 ἐπιθέον et ἐπιθετόν confusa. V. 9. 2.
 ἐποχεῖσθαι. I. 1. 8. II. 2. 2.
 ἐρῶν ἔρωτα. I. 6. 7.
 ἐράσμιος. VI. 8. 14.
 ἐργασία, coitus. III. 6. 19. cf. VI. 7. 26.
 ἔργον. I. 6. 5. de coitu. III. 6. 19.
 Ἐρεχθέως μεγαλήτορος δῆμος. IV. 14. 43.
 ἡρέμησις. III. 4. 4.
 ἐρημησίας περιβολή. Porph. 20. 10. f.
 ἐρημίαια. Porph. 20. 0.
 Ἐρμῆς ἰθιφαλλικός. III. 6. 19.
 ἐρωή. Porph. 22. h.
 Ἐρως an deus? III. 5. 2.
 ἔρωτος etymon. III. 5. 3.
 ἐρώτων πείσματα. Porph. 22. v. 38. sq.
 ἐρυθραῖον et ἐρυθραῖον. VI. 3. 19.
 ἐρυθρήματος πληροῦσθαι. Porph. 14.
 Essentia vera est vis. VI. 6. 8.
 Ἐστία, ἐσία. V. 5. 5. quid Plotino? IV. 4. 27.
 ἔστιν ὃν Plotino frequens locutio. IV. 8. 8.
 ἐθέλει, i. q. μέλλει. II. 8. 1.
 ἔθος ἀνθρώπου δαίμων. III. 4. 3.
 ἔτοιμος diverso significato. I. 3. 1.
 Euripides primus προνοίας vocabulo usus. III. 2. intr.
 Eubulus. Porph. 15. 20. 4. g. h.
 Euclides. Porph. 20. 3. d.
 Eustochius. Porph. 2.
 Eustochiana Plotini recensio. IV. 1. intr. cf. et Prolegg. et Annot. in Porph. passim.
 εὐστοχίματα. Porph. 19. m.
 εὐστοχία et εὐτυχία. Porph. ibid.
 εὐσυνειδήτως. Porph. 4. i.
 εὐθαιμονία. I. 4. intr.
 εὐαῖον. Porph. 22. v. 51.
 εὐμαρῶς. Porph. 7. f.
 εὕρνος εἰς παιδοποιεῖν. III. 1. 1.
 εὐστομία et εὐγλωττία. Porph. 17. m.
 εὐτομία. Porph. 6. a.
 εὐτόνας. VI. 6. 18.
 εὐφρῖα. Porph. 1. h.
 ἐθνημῶσύνη an ἐθνημῶσύνη? IV. 4. 6. VI. 8. 17.
 εὐχάριστος et ἀγῆδης opponuntur. III. 6. 6.
 ἐθνημούμενος et ἐνθνημούμενος confusa. VI. 6. 12.
 εὐζωία. I. 4. 1.
 ἐξαιρεῖν et ἐξαιρεῖν. V. 1. 8.
 ἐξαρτᾶσθαι. I. 4. 7.
 ἐξίεναι, i. q. mori. I. 4. 7.
 ἐξίτηλος. I. 6. 3. III. 3. 3. III. 8. 4.

- ἐξ ἀπαντος: ἐξάπαντος. Porph. 17. c. ex nihilo fit nihil. Plotini sententia. II. 4. 6.
 ἐξάγειν sc. ψύχην s. εαυτὸν τοῦ βίου. I. 9. Porph. 11. h.
 ἐξαγωγή. I. 9. intr.
 ἐξάγειν. VI. 9. 8.
 ἐξεργασία. VI. 3. 7.
 ἐξω cum Genitivo et Infinitivo. IV. 3. 2.
 ἐξοισθάνω. II. 2. 1. VI. 9. 3.
 Fabulae scenicae similitudo a philosophis usurpata. III. 2. 11. III. 2. 15. III. 2. 17.
 de *fabulis* (μύθους) locus classicus. III. 5. 9.
Fucere dicitur aliquid philosophus, qui fieri aliquid statuit. IV. 5. 2. IV. 8. 4. V. 8. 12.
 de Fato. III. 1. intr. qui scripserint? ib.
 Fatum et providentia quid differant? III. 3. 5.
 Ficinus brevilloquentiam Plotini in versione Latina dilatat. VI. 7. 37. et saepissime.
 Firmicus laudat Plotinum I. 2. intr. reprehendit II. 3. intr.
 Firmus. Porph. 7.
 fistula pastoritia. III. 2. 17.
 fulgurum causae. II. 1. 7.
 fusus (ἄτρακτος). III. 4. 6.
 Gaius. Porph. 14. e.
 Gallienus Imp. Porph. 3. 6. 12. a.
 Galli, i. e. εἰνούχοι. III. 6. 19.
 γαμφώνυχος. VI. 7. 10.
 γὰρ quinto loco positum. I. 4. 9.
 γαργαλίζεσθαι. VI. 7. 34.
 γεγεννημένος nonnunquam ἀρίστωσ ponitur. VI. 4. 10.
 γεγωνῶ. V. 1. 6.
 γειτνιάσις. I. 2. 5. III. 6. 14.
 γειτόνεια vox nihili. V. 8. 7.
 γειτόνημα. V. 1. 3.
 Gemina. Porph. 9. a.
 Geminus Rhodius. II. 3. intr. II. 3. 7.
 Gemistus. II. 9. 1. cf. Prolegomm. γένεσις quid Platonicis? I. 8. 14. VI. 3. 2. i. q. παιδοποιία I. 8. 14. V. 7. 3.
 γενέθλιος ἡμέρα. Porph. 2. l.
 Geniorum malorum vis. II. 9. 14. de *Genio* doctrina. III. 4. intr.
 Gennadius Aristotelem cum Plotino conciliare studuit I. 4. intr. de providentia scripsit III. 2. intr. multa ex Plotino mutuatus est III. 2. 5. III. 2. 9. cf. Prolegomm.
 γέννησις, i. q. παιδοποιία. I. 8. 14.
 γέννησις αἰδίου. I. 8. 20.
 Gentilianus Amelius. Porph. 7. c.
 Geometria circa aeterna versatur. V. 9. 11.
 γλαφυρός ejus vocis usus. IV. 8. 5.
 Γλαῦκος θαλάττιος. I. 1. 12.
 γλίχομαι ejus verbi constructio. VI. 7. 22.
 γλίσχρος. III. 5. 5.
 gloria an stellis significetur? II. 3. 14.
 γραμματεῖεν. V. 8. 11.
 γνώριμοι, i. q. μαθηταί. Porph. 20. 3. e.
 γνώσις θεῶν ἔμφυτος. V. 3. 8.
 Gnostici qui Plotino? II. 9. intr. II. 9. 6. fastuosi II. 9. 9.
 γνώθι σεαυτόν. VI. 7. 41.
 γοητεία de vi musices, orationis etc. IV. 4. 40.
 γοητεύεσθαι de illecebris rerum terrenarum et sensibilibum. II. 3. 15.
 Gordianus Imp. Porph. 3. 9.
 γράμματα ἐν οὐρανῷ γραφόμενα. II. 3. 7.
 γράμματα φυσικά. III. 3. 6.
 γραμματοδιδάσκαλος. Porph. 3. o.
 γραφαί varia significant. VI. 9. 9.
 gravitatis (physicæ) s. attractionis doctrinae primordia apud philosophos veteres. II. 2. 8.
 Harmonia mathematica. III. 6. 4.
 harmonia mundi moralis cum fistula comparata. III. 2. 17.
 harmoniæ præstabilitæ apud Plotinum vestigium. I. 1. 7. I. 9.
 Helenæ pulcritudo. III. 3. 5. V. 8. 2.
 Heliodorus. Porph. 20. 4. f.
 Heracleon Gnosticus. II. 9. 14.
 Heraclidarum res. VI. 1. 3.
 Heracliti decretum: omnia fluere. II. 1. 1. omnia ex igne oriri. III. 2. 4. III. 6. 8. de anima. IV. 8. 1.
 Heraclitei dicti βέοντες. II. 2. intr. cf. IV. 5. 2.
 de *herbis* et lapidibus libri veterum. IV. 4. 35.
 Hercules quatuor locis. IV. 3. 32.
 Pterulis simulacrum in Oreo. IV. 3. 27.
 Herennius. Porph. 3. 6.
 Hermes ex Plotino hausit nonnihil. I. 1. 8. I. 2. 4.
 Hermias Plotinum laudat. II. 9. 2.
 Herminus Stoicus. Porph. 20. 6. 1.
 Hesiodus a Porphyrio laudatus. Porph. 22.
 Hesyehius Hostilianus. Porph. 3. f.
 Hiatus apud Plotinum frequentes. V. 5. 13.
 Hippocratis mentio frequens apud Platonem et Aristotelem. VI. 8. 5.
 Hippodamus Pythagoreus. II. 2. 1.
 de *homine* liber I. 1. cf. VI. 7. 4.
 homines in cicadas mutati Theophrylact. ad calc. vit. Plot.
 homo deus fieri potest. II. 9. 9. VI. 9. 9.
 horti Jovis. III. 5. 9.
 Hostilianus Hesyehius. Porph. 3. f.
 Ἰαλδαθαῶθ Ophitarum δημιουργός. II. 9. 13.
 Iamblichus in doctrina de materia cum Plotino convenit. II. 4. 4.
 quid de providentia statuerit? III. 2. intr.
 Ἰαῶ, i. q. Jehovah. VI. 7. 38.
 Ἰχθός. I. 6. 2.
 Ida Adrastæ soror. III. 2. 13.
 ἰδὲ an ἰδε. I. 6. 9.
 ἰδέα, i. q. εἶδος. III. 9. 1. (v. εἶδος).
 Ideæ Platonis. V. 6. 6. V. 7. intr. I. 6. 9. numeri. VI. 6. 9.
 Idomeneus in Helenæ procis. III. 3. 5.
 Idothea Protei filia. III. 6. 16.
 ἰδρίεσθαι. I. 1. 9. I. 6. 2. I. 8. 15.
 ἰερὴ ἴς. Porph. 22. v. 42.
 ἰερός γάμος. Porph. 15. i.
 ἰεροφάντης. Porph. 15. i.
 ignis, ut principium. III. 6. 8.
 imagines in speculo. III. 6. 9.
 ἡμερος ἀβρός. Porph. 22. v. 36.
 de *imitatione*. V. 8. 1.
 immortalitatis cupido in mortali. III. 5. 1.
 de *immortalitate* animæ liber IV. 7. intr. argumenta ejus doctrinae antiqua. IV. 7. 15. ea argumenta auxit et firmavit Plotinus IV. 7. intr. et passim.
 imperium an stellis significetur? II. 3. 14.
 incorporea ἀπαθῆ. III. 6. intr.
 ἰνδαλμα. Porph. 1. g.
 Indorum philosophia. Porph. 3. et passim in annot. in Plotin.
 intellectus se ipsum spectans. V. 3. 2. de intellectu liber. V. 9. intr.
 invidia abest a diis. II. 9. 17.
 Joannes Sarisberiensis Plotinum laudat. I. 9. intr. cf. II. 3. intr.
 ἰοβάλα (ζῶα). II. 3. 18.
 Jovis horti. III. 5. 9.
 ἰσπότης. V. 6. 6. VI. 7. 8.
 Itacismus vitiorum pater II. 9. 17. IV. 7. 6. VI. 6. 14. VI. 7. 13. VI. 7. 18.

- Junonis stella Venus. III. 5. 8.
 Jupiter duplex. IV. 4. 10.
 Jupiter ὁ τῶν θεῶν θεός. II. 4. 1.
 Jupiter dux naturæ. II. 3. 13.
 Jusjurandum Pythagoricum. VI. 6. 9.
- Καὶ pro *quin v. continuo*. I. 4. 12.
 καιρίας et κυρίας confusa. VI. 6. 12.
 καιρὸς et χρόνος. VI. 8. 18.
 Καιρὸς deus. VI. 8. 18.
 κάκη. I. 6. 6.
 κακὸν opponitur τῷ καλλί. I. 6. intr.
 καλλοποιός. VI. 7. 32.
 καλὸν τὸ αὐτὸ καλὸν (αὐτόκαλον) et τὸ
 αἰεὶ καλὸν differunt. I. 6. 7.
 καλὸς κόσμος. III. 8. 10.
 καλὸς Πυθαγόρης. Porph. 22. v. 43.
 κὰν εἰ quomodo construat? IV. 4. 16.
 κανὼν regula veritatis. I. 3. 5.
 Kantii decretum de tempore cum
 Plotinianæ comparari potest. III. 7. 12. Kantianæ rationis semina.
 III. 19. 1. IV. 4. 2. VI. 1. 6.
 κάρα Homerus dixit plurali numero.
 IV. 3. 12.
 καρχαρίδους. VI. 7. 9.
 κατὰ ταῦτά. VI. 2. 7.
 καταγίνεσθαι. VI. 3. 14.
 κατακερματίζεσθαι. VI. 2. 22.
 κατακοῦειν. III. 1. 2.
 καταφρονητικῶς ἔχειν. Porph. 10. 20.
 κατάφασις quid? II. 4. 10.
 καταπονεῖσθαι. Porph. 2. 6. a.
 καταπονούμενον σῶμα. Porph. 6.
 καταπυκνῶ. Porph. 14. d.
 καταθύμιος. II. 9. 9.
 κατηγορίαι et κατηγορήματα differunt.
 VI. 1. intr.
 κατερείπω. Porph. 12. b.
 κατηφής. Porph. 3. a. ib. κατηφιξῶ.
 καθαρῶ. Porph. 18.
 καθάριος. III. 4. 2.
 καθαρός. I. 1. 9.
 καθάρσεις. I. 2. 3. I. 3. 2. I. 6. 7.
 καταχράσθαι. Porph. 12. b.
 καθεδεῖσθαι, i. q. sedere pictori.
 Porph. 1. f.
 καθηγεμῶν. Porph. 15. k.
 κατοπτρίζεσθαι usus verbi. VI. 2. 22.
 κάτοπτρον. III. 6. 9. III. 6. 13. VI. 2. 22.
 κήδενσις. II. 7. 26.
 κείσθαι constructio verbi. VI. 8. 15.
 κηλεῖν de incantationibus. IV. 4. 40.
 κέλευθος ἄψοφος. IV. 4. 45.
 κηλῖς. Porph. 22. v. 29.
 κενεμβατεύειν. III. 9. 2.
 κῆποι Διός. III. 5. 9.
 κινεῖν. Porph. 20. 11. g.
- κίνησις quid Platoni? III. 8. 1. IV. 4. 26.
 κίνησις μετρεῖ τὸν χρόνον. III. 7. 11.
 κλυστήρ. Porph. 2.
 κλύδων σάματος. V. 1. 2.
 κοινανεῖν τινας an τι? V. 9. 11.
 κοιλιακὸς et καλικὸς confusa. Porph. 2. i.
 Κόμιδος et Κόμμοδος. Porph. 3.
 κομμοδογράφος et κομμοδογράφος. Porph. 24. c.
 κομπάζειν. Porph. 18.
 κόρη. IV. 5. 3.
 κοροπλάσται. III. 8. 1.
 κόρος. V. 1. 4. apud Heraclitum.
 III. 6. 14.
 κόσμος καλός. III. 8. 10. IV. 4. 39.
 κρέγγαι (caneri marini). IV. 5. 2.
 κράσις δι' ἑλαν. II. 7. intr.
 κρηπίς. V. 5. 3.
 κροκιβαφίρα feminarum Athenien-
 sium. III. 2. 17.
 κροκατός. III. 2. 17.
 Κρόνος νοῦς. III. 5. 2. deus. III. 7.
 intr. Κρόνος et χρόνος nil differunt.
 III. 7. intr. V. 1. 4. δεδεμένος.
 V. 8. 13.
 κροῖειν. II. 9. 18.
 κυβερνήτης. IV. 3. 21.
 κύκλος εὐδίνης. Porph. 22. v. 49.
 κῦμα πικρόν. Porph. 22. v. 19.
 κύναγχος et κυνάγχη. Porph. 2.
 κυρίας et καιρίας confusa. VI. 6. 12.
- Λαβεῖν. Verbi constructio. I. 6. 8.
 λαμβάνω, i. q. pono. I. 8. 9. de
 fato. III. 1. 7. i. q. cogito, in-
 telligo. III. 2. 7.
 λαμπτήρ quid? I. 4. 8.
 Laoiseu, Sinensis philosophus, Py-
 thagoræ Platonisque sententiam
 sequitur. I. 7. 3.
 lapis in locutionibus proverbialibus.
 I. 7. 3. III. 1. 5. III. 2. 17.
 Lectiones in libris disjunctæ sæpe
 jungendæ. VI. 2. 15.
 Lethe flumen. IV. 3. 26.
 λευκὸν σῶμα. II. 1. 17.
 λέξεις. Porph. 13. d.
 libertas Christiana. VI. 8. 12.
 liberum arbitrium hominum. II. 3.
 9. VI. 8. intr.
 lineam non afficit color. III. 6. 9.
 Lilybæum. Porph. 2.
 λωβάζεσθαι. I. 6. 5.
 λογικὴ πραγμάτεια. I. 3. 4.
 λογισμός. VI. 7. 1.
 λόγος ἐνδιάθετος. I. 2. 3.
 λόγος ἐν ἔλῃ ποιεῖ. II. 3. 17.
 λόγος προφορικός. I. 2. 3. V. 1. 3.
 λόγος σπερματικοί III. 1. 7. III. 8. 1.
 IV. 4. 39.
- Longinus philologus non philoso-
 phus. Porph. 14. a. Longini
 testimonium ib. 19. 20. patria
 ib. 19. b. Longinus an librum
 περὶ ἔψους scripserit? ib. 19. m.
 γραμματικῶν φιλοσοφώτατος, ut Por-
 phyrus φιλοσοφῶν γραμματικώτατος
 ib. 20. n. ejus proœmium operis
 περὶ τέλους ib. 20. ej. discipulus
 Porphyrius ib. 20. 13. i.
 λήξωσις τῶν ζαδίων. II. 9. 12.
 lumen incorporeum. II. 1. 7.
 luminis natura. II. 1. 7.
 luna generat τὰ χαλεπά. V. 9. 14.
 de *lyro* et cane fabula. IV. 3. 28.
 lupi et agni. III. 2. 8.
 lux cœlestis λόγος ἐνδιάθετος. II. 1. 7.
 Lyceum, pro exemplo usurpatum.
 VI. 1. 14.
 Lydus. Porph. 16.
 λυγαῖος. Porph. 20.
 Λυγγεύς. V. 8. 4.
 Λυκόπολις. Porph. 1. d.
 λῦται. I. 1. 1.
 Lysimachus Stoicus. Porph. 3. c.
 20. 6. 1.
 λύσις. I. 3. 2.
- Macrobius Plotinum laudat. I. 1. 1.
 I. 2. intr. I. 9. intr. II. 2. intr.
 etc.
 μαγεύειν. Porph. 10. h.
 Magna mater. III. 6. 19.
 Magorum artes. I. 4. 9. IV. 3. 13.
 IV. 4. 26.
 μαϊήτορες σοφίης. Porph. 22. 32.
 μακάριος quis? II. 9. 6. III. 7. 1.
 mala cur exstirpari non possint?
 III. 2. 5.
 mala quæ et unde? I. 8. intr. I. 8. 1.
 Malchus, nomen Porphyrii. Porph.
 17. h.
 μάλλον comparativo additum πλεο-
 ναστικῶς. III. 6. 9. V. 5. 7. post
 ὅσφ subaudiendum (ἐλλειπτικῶς).
 I. 4. 12.
 malorum non sunt ideæ. III. 2. 5.
 malum est boni defectus. III. 2. 5.
 Manes. II. 9. intr.
 Manichæorum placita. II. 9. intr.
 cf. Annot. in Porph. 16.
 Marcion. II. 9. intr.
 Marcellus Orontius. Porph. 7. b.
 20. b.
 Marcus Gnosticus. II. 9. 14.
 Marinus Plotinum excerpit. I. 2. 2.
 μαστοί, μαζοί. Porph. 3.
 materia mendax I. 8. 5. ἄποιος I.
 8. 9. II. 4. 1. πενία I. 8. 14.
 de Materia liber II. 4. de Ma-
 teria sententiæ veterum II. 4.
 intr. III. 6. 7. materia non est

- nomen vanum sed subjectum II. 4. 12. materię in mundo partes III. 2. 15. III. 6. 8. III. 6. 16. mathematica harmonia. III. 6. 4. μαθηματα quid? I. 3. 3. mathematicis exemplis Plotinus frequenter utitur. I. 7. 1. mathematici iidem qui genethliaci. II. 3. 1.
- mechanice*: quomodo hoc significet Plotinus? I. 1. 3. cf. V. 9. 6. μέχρι et μέχρις. IV. 5. 7. medicinæ et medicorum frequens similitudo apud philosophos. VI. 8. 5.
- Medius. Porph. 20. 3. 8. μή pro μή μόνον ante ἀλλά καί. IV. 5. 8. ὁ μέγας ἡγεμάν. III. 3. 2. μεγάλος. Porph. 17. k. μεγαθύειν. II. 4. 8. μελαγχολικὴ νόσος. Porph. 11. μέλη et μέρη confusa. I. 6. 1. μελίχρος. Porph. 22. μελίκρατον. IV. 3. 26. μέλιττα πολιτικὸν ζῷον. III. 4. 2. μὲν—μέν. II. 1. 1. V. 5. 1. μένειν et ἐμμένειν confusa. Porph. 3. a. mens videt et audit. II. 9. 1. mentis quies. VI. 3. 27. τὰ μένοντα opposita τῇ σκιᾷ. V. 6. 6. Mesopotamia. Porph. 3. Mesus. Porph. 16. e. μηρίθην ὀλκαί. IV. 5. 45. Mercurius Pelasgicus. III. 6. 19. μεταβάλλειν. Porph. 8. i. ejus verbi Synonyma. ib. μεταγράφειν. Porph. 20. 7. a. μεταλαμβάνειν. III. 8. 4. metallorum in aquam solutio. II. 4. 6. μετάνοια. II. 1. 4. II. 9. 6. μετατίθεσθαι. Porph. 17. h. μετενωμάτωσις. II. 9. 6. μετεωροποιεῖν et μετεωροποιεῖν. IV. 8. 2. μεθεῖν et οἰνοῦσθαι differunt. V. 8. 10. μεθεῖν τῶ νέκταρι. III. 5. 9. VI. 7. 30. VI. 7. 35.
- Metidis filius Porus. III. 5. 5. μετὼν et μεστὼν confusa. IV. 7. 10. μετρεῖν quid Plotino? I. 2. 2. μετρίως διελέγξει. Porph. 20. 13. 1. μέτρον πάντων πραγμάτων ἄνθρωπος. VI. 8. 17.
- migratio animarum humanarum in bestias. III. 4. 2. et in plantas. ib.
- Μίκαλος et ejusdem radices nomina. Porph. 7. d. μικροπρέπεια. I. 6. 5. Minerva Achillem retrahens. VI. 5. 7. Μίνος ἄριστος Διός. VI. 9. 7. Porph. 22. v. 40. Minturnæ. Porph. 2. c. mixtio. II. 7. intr. Moderatus. Porph. 20. 10. μόνος. VI. 6. 11. morbi genii mali. II. 9. 14. morbus in animali vitiositas. V. 8. 11. μορφή et εἶδος distinguuntur. III. 8. 1. mors quid Plotinus de ea sentiat? I. 4. 8. Moshemius Plotini reprehensor. III. 1. 2. parum idoneus judex. III. 5. 2. IV. 4. 16. motus, Categoria. VI. 1. 16. motus cæli: de eo veterum sententiæ. II. 2. intr. motio mensura temporis. III. 7. 11. multitudinis notio. VI. 6. 13. mundus unicus II. 1. 1. æternus II. 9. 7. VI. 7. 38. rationabiliter volvitur II. 2. 1. est ἀγάλμα τῶν νοητῶν θεῶν II. 9. 8. an initium habuerit a defectum habiturus sit? III. 7. 5. animal IV. 4. 33. Μοῦσαι πολυγηθείες. Porph. 22. v. 50. Musarum invocatio. III. 7. 10. Musica vis. I. 3. 1. ea delectatur ἢ ἄλογος ψυχῆ. III. 2. 17. μουσολήπιος. V. 8. 10. Musonius. Porph. 20. 6. 1. μύσαντα, αἶν. I. 6. 8. Mysteriorum et sacrorum vocabula ad philosophiam translata. VI. 7. 36. VI. 9. 11. de μύθοις locus classicus. III. 5. 9. μύρμηξ ἢ κάμηλος Proverb. II. 9. 2.
- Νάρκη piscis. IV. 5. 1. Narcissi fabula. I. 6. 8. cf. V. 8. 2. Natales philosophorum a discipulis feriatu habiti. Porph. 3. m. nati parentibus similes. III. 1. 5. nautica vocabula Socraticis frequentia. IV. 3. 17. et 21. νεανικώτερον. II. 9. 15. νεκρὸς singulari significatione. III. 8. 1. νέκταρι μεθεῖν. III. 5. 9. νέκυες κοπρίαν ἐκβλητότεροι. V. 1. 2. Nemesis Rhamnusia. III. 2. 13. Nemesius de providentia. III. 2. intr. νήδυμος ἔπνος. Porph. 22. v. 48. νήνεμος αἴθηρ. Porph. 22. v. 29. νήχυτος. Porph. 22. v. 14. νεῖεν. expl. 1. 8. 15. νεῖσις. quid? II. 9. 4. Nentrum substantivis diversi generis adjunctum. I. 8. 9. V. 1. 7. νῆ Δία pro atque adeo positum. III. 1. 7. Nicephorus Blemmida Aristotelem expilavit II. 1. 4. ejusque interpretes II. 2. intr. aliquid ex Plotino Scholiis suis interposuit V. 9. 1. Nicolaitæ. I. 9. 15. Nicolaus Methonensis contra ethnicos philosophos loquitur. VI. 6. intr. Nicotheus. Porph. 16. e. nihil ex entibus interit, Platonis sententia. IV. 3. 5. νερά κατάστασις. Porph. 11. νέες et νεῖ. IV. 3. 5. νεῶς, vocis etymon. IV. 3. 19. νεητὴ εἰσία. Porph. 16. Nomina propria de hominibus univarse posita. V. 1. 4. Non Ens, quid Plotino? I. 8. 3. νοσειῆς. V. 1. 3. νόσοι δαιμόνια. II. 9. 14. νότα αἰρανοῦ. IV. 5. 3. ὁ Νόῦς τὰ πράγματα. V. 4. 2. νοῦς ἐρεῖ κ. τ. λ. Epicharmi sententia III. 8. 10. III. 9. 1. εἰατόν. V. 3. 4. νοῦς et ἐν quid differant Plotino? III. 8. 8. νοῦς βασιλεύς. I. 8. 2. III. 5. 8. V. 3. 3. Porph. 3. c. νοῦς δημιουργός. II. 3. 18. νοῦν γεννῶσα αἰθή. VI. 7. 36. νοῦς νομοθέτης et νόμος. V. 9. 5. Numenius. Porph. 3. e. 14. de numeris doctrina antiquissima Pythagorica. VI. 6. intr. Platonis, aliorum philosophorum. ibid. numerus perfectus. VI. 6. 15. οὐν δὲ, cum Ellipsi ponitur. II. 2. 1. Ὦ et ᾶ confusa. Porph. 22. v. 46. ἄριστος, i. q. ἐμιλητής. VI. 9. 7. obsessionis (a daemonibus) varia genera. V. 8. 10. obtutus amantium vis. VI. 7. 33. ὀχεῖσθαι. apparere. I. 6. 8. ὀχετοὶ ἀμβρόσιοι. 22. v. 38. ὄδον ἵναί et καθ' ὄδον ἵναί. V. 9. 3. ὄδος, de agendi modo. III. 2. 5. ἀδῶνας et ὀδῶνας confusa. V. 5. 12. ὀδῶς, in comparatione. III. 8. 4. οἶαξ. IV. 3. 21. οἰκετῶν et οἰκεῖον confusa. Porph. 11. f.

- οικοδομικός, οικοδόμος. I. 6. 3.
οικονομῆν de diis dictum. IV. 4. 8.
οικοπραγία. I. 2. 6.
οἶμαι varie interjectum. VI. 1. 25.
οἶμη εἰκαμπής. Porph. 22. v. 15.
οἶνόμει. IV. 3. 26.
οἶνοῦσθαι et μεθίεν differunt. V. 8. 10.
οἶστρος dicitur amor. III. 5. 6.
ὀλιγότης. Porph. 8.
ὀλοσχερής. Porph. 17.
ὀλοσχερῶς. III. 8. 8.
Olympiodorus Plotini fontes monstrat. I. 1. 1. de numeris loquitur. VI. 6. intr.
Olympius. Porph. 10. h.
ὀμῆγηρις δαμυνίη. Porph. 22. v. 34.
ὀνόματα, ὀνόματα et σώματα confusa. VI. 7. 24.
ὄμιον ὀμίω πελάζει. VI. 7. 27.
ὀμοπαθής et ὀμοιοπαθής. I. 2. 3.
ὀμόνυμα et συνώνυμα. VI. 1. 1.
ὄμωσ μή. I. 4. 8.
τὸ δὴ ἀνευδέες. III. 9. 10.
ὄνειρασι πέτεσθαι, proverbialis locutio. II. 9. 9.
ὄνομα μίνων. IV. 3. 2. IV. 7. 4. VI. 1. 4.
ὄπη ἐν τσίχη. Porph. 2.
Ophitæ. II. 9. intr. II. 9. 13.
ὀφθαλμῶν βολαί. VI. 4. 3.
opifex mundi Platonius II. 8. 7.
VI. 7. 1. Valentinianorum II. 9. 10. Plotinianus VI. 7. 1.
ὀπισθοβαρής. VI. 9. 4.
ὄψις, i. q. vis videndi. I. 6. 9.
Optativi cum Coniunctivo consociatio. VI. 7. 1.
Oraculum de Plotino. Porph. 22. f.
ὄρῃν πρὸς τι. Porph. 21. b.
ὄρασις. II. 8. intr.
ὄρεξις triplex. I. 8. 15.
ὄργανικός. VI. 3. 10.
organicum corpus, organica unitas. II. 3. 8.
organismus mundi physicus et ethnicus. III. 2. 7.
ὄργανον de corpore positum. I. 1. 3. I. 1. 4.
Orientalis philosophiæ vestigia apud Platonem et Plotinum. III. 3. 7. II. 3. 9. III. 7. intr. cf. Prolegomm.
Origenes duo distinguendi. II. 9. 10. Porph. 3. 20. 3. 14. h.
ὄριζεν quid Plotino? I. 2. 2.
ὄρμαι πυρός. III. 1. 17.
ὄρμῃν ἐπὶ φιλοσοφίαν. Porph. 3.
Orphica locutio. I. 6. 8.
Orphici, Theologi. III. 5. 2.
ὄς post verba dicendi. VI. 7. 24.
ὄς εἰπεῖν. I. 6. 1.
ὄρθογραφία. Porph. 8.
ὄρθοπύρος. Porph. 22. v. 25.
ἀθέω. III. 1. 7.
ὄτλειν. Porph. 22. v. 47.
οὐ ante αὐτε omissum. IV. 3. 25.
ὄξυ καὶ βαρύ. III. 2. 16.
Oxymoron. I. 7. 3.
οὐ πᾶν τι. Porph. 15. c.
οὐδέν τι. I. 4. 7.
οὐδὲν πλεόν. II. 9. 14.
οὐκ ἀμεινόν pro οὐκ ἀγαθόν. II. 9. 7.
ὄρανοὶ Plurali numero quid dicat? IV. 3. 17.
οὐσία. II. 6. intr.
ὄστως Participio subjectum, Infinitivo præpositum. I. 4. 11. I. 8. 9.
ὁ Παῖς ἐν ἡμῖν. I. 4. 15.
πάμφωνος. Porph. 22.
οἱ παλαιοὶ quinam Plotino? V. 8. 5.
Palici dii. III. 6. 7.
πάλιν αὖ. IV. 4. 19. IV. 7. 3. V. 8. 13. Porph. 18. g.
παλιωφῶδιαν γράφειν. Porph. 18. h.
παμπήδη. Porph. 22. v. 28.
Panætius a Stoicis in doctrina de divinatione dissentit. II. 3. intr.
τὸ πᾶν ἀνευδέες. III. 8. 10.
πανειφήμος. Porph. 17.
παναρμίνιος. Porph. 22.
πάντα ποιεῖν omnem lapidem movere. III. 2. 15.
παντέλης absolutus. I. 8. 12.
παρὰ τοῦτο, παρὰ τί, παρ' ἑ. I. 1. 4. τὰ παρ' ἡμᾶς. VI. 8. 1.
παραχαράττεσθαι. Porph. 17. b.
παραγμνῶν. II. 4. 5.
παραρῖσθαι et παραρῖσθαι confusa. I. 4. 4.
παρακολοθεῖν εἰντοῦ. I. 4. 5.
παρακόσμημα. Porph. 7. d.
παραμένειν τι. Porph. 9. e.
παραμυθία. VI. 7. 40.
παραναγινώσκω. Porph. 19. i.
παραφέρειν, παράφορος. III. 5. 1.
παραφινός. VI. 2. 16.
παρασημος. Porph. 13. d.
παράτριψις. VI. 7. 11.
παράθεσις, appositio. II. 7. 1.
Parcæ, Μῦραι. II. 3. 9.
παρέγκλισις, declinatio atomorum. III. 1. 1.
παρήχησις multis scriptoribus frequentans. VI. 7. 12.
Paridis et Helenæ exemplum philosophis frequentatum. III. 3. 5.
Parmenidis de generatione sententia. III. 6. 19.
Participium pro Indicativo. III. 8. 3. pro Infinitivo. VI. 6. 1.
Partitiones ap. Plotinum non semper æquales. IV. 3. 25.
πατήρ, πατρίς. I. 6. 8. VI. 9. 5.
patria hominis. V. 9. 1.
Paulinus. Porph. 7. d.
paupertas an stellis significetur? II. 3. 14.
πεδᾶσθαι τῷ κάτω. III. 4. 3.
πέσεις pro πάθη. I. 4. 5.
πέρας et ἄπειρον. VI. 6. 17.
πέρας κάλλους. VI. 7. 32.
πηγή καὶ ἀρχή. I. 6. 9.
Perfectihabia latine dictum pro ἐντελέχεια. IV. 2. 2.
περιδέρανον. Porph. 11. f.
τὸ περιέχον cælum. II. 3. 14.
περιέκτισμοί. IV. 4. 25.
περιχαρῖα. I. 4. 12.
περιμάχητος. V. 8. 2.
περικεῖσθαι quid? I. 4. 4.
περιολισθάνω. II. 2. 1.
περιωπή. II. 9. 14.
περιφορὰ quid Plotino? II. 1. 8.
Peripateticorum de vita beata sententia. I. 4. 5. cf. *Categoriae* et intr. ad VI. 1. et passim.
περιστατικῶς. I. 2. 7.
Persarum philosophia. Porph. 3.
πετάννυμι. Porph. 22. v. 29.
Phalaridis taurus. I. 4. 13.
Φάλης Cylleniorum. III. 6. 19.
φανός. IV. 9. 5. cum φανερός confusum. VI. 4. 2.
phantasia falsa. I. 8. 15.
φαντασίαν λαβεῖν. Porph. 1. g.
φάντασις. III. 6. 13.
φαντάζεσθαι. I. 1. 8. I. 6. 1.
φαρμάκων προσαγωγή. I. 9.
φαῦσις et φύσις. conf. IV. 5. 3.
φήμη quid? VI. 9. 7.
Pherecydis de tempore sententia. III. 7. intr. V. 1. 9.
φέρεσθαι quid? II. 4. 1.
φησί Plotinus de Platone dicit, non addito ejus nomine. I. 1. 4. I. 1. 8.
φιλαρχαῖος. Porph. 14. f.
Philemon comicus in medicos maledicentissimus. VI. 8. 5.
Philippus Imp. Porph. 3.
Philo de providentia. III. 2. intr. III. 2. 5. de numeris disputat. VI. 6. intr.
Philocomus. Porph. 16.
φιλέκαλος. Porph. 7. g.
φιλέλογος. Porph. 14. g.
φιλέμοισος. III. 4. 2.
φιλοπράγμων. Porph. 17.
Philoponus Plotinum laudat. I. 4. 14. II. 1. 1. II. 1. 6. II. 2. 1. etc.
φιλοπρωτία. Porph. 10. h.
φιλοσωματεῖν. II. 9. 18.
Philosophia quid? I. 3. 5.

- φιλοσοφία προσκεῖσθαι. Porph. 9.
 philosophiæ distributio. I. 3. 6.
 philosophi ἀγροῦτενοι. Porph. 10. k.
 φιλοθύτης. Porph. 10. e.
 φλόγαφος. Porph. 17.
 φλυαρία. Porph. 3.
 Phæbion. Porph. 20. 3. 8.
 φωσφόρα ὄργανα. VI. 7. 1.
 φροβεῖσθαι et φθνεῖσθαι confusa. VI.
 9. 13.
 φόβοι. I. 1. 1.
 φαιβόληπτος. V. 8. 10.
 φῶς, φῶς. Porph. 23. b.
 φρυκτωρία. IV. 5. 3.
 φθόγγοι. I. 3. 1.
 φυχῆ, sensu philosophico. I. 8. 6.
 et 7. VI. 9. 11. extr.
 phylacteriis (amuletis) inscriptum
 Ἰαώ. VI. 7. 38.
 φυλάσσειν quid? I. 4. 9.
 φύσεως vocabulum in servit peri-
 phrasi. I. 6. 1. II. 22. III. 6. 6.
 φυτικός et φυσικός confusa. I. 4. 9.
 pictores naturæ imitatores. V. 9.
 11.
 pictoris et picturæ similitudo. VI.
 7. 5.
 πιέζειν. II. 9. 7.
 πικρὸς quid proprie? II. 3. 17.
 πιστεῦσθαι. Porph. 18. i.
 πιστικός et πειστικός. V. 3. 6.
 πιστός. I. 8. 6.
 πιστοῦσθαι act. et pass. III. 1. 2.
 plantæ appetere dicuntur contem-
 plationem. VI. 7. 11.
 Plato Plotini fons. I. 1. 1. I. 1. 9.
 I. 2. intr. etc. utriusque no-
 mina confusa. Porph. 1. a.
 Plato providentiam defendit. III.
 2. intr.
 Platonea, festum. Porph. 15. i.
 Platoni similitudo soni in verbis
 placuit. VI. 7. 12.
 Platonis de tempore sententia. III.
 7. intr. III. 7. 8. de motu II.
 2. intr. de qualitatibus II. 6.
 intr. de recollectione III. 8. 4.
 de numeris VI. 6. intr. non
 omnia, ut videtur placita scriptis
 consignata. VI. 7. 11.
 Πλατωνική συναγωγή quid? II. 8.
 intr. II. 8. 2.
 Platonis fabula de Amore. III. 5.
 passim. de precibus sententia.
 IV. 4. 42.
 Platonia decreta ad stabilienda
 Christiana adhibita. V. 4. 7.
 Platonici de Platone dicebant φησὶ
 non addito ejus nomine. I. 1. 4.
 Platonici multi matrimonium re-
 fugiebant. III. 5. 1.
 πλέγμα. III. 3. 4.
 πληκτικός. Porph. 1.
 πλέον et πλεῖον. I. 5. 5.
 Pleonasmus vocis μάλλον ante com-
 parativum. III. 6. 9. V. 5. 7.
 articuli. V. 4. 1.
 πλεονεκτεῖν ejus verbi constructio
 singularis. I. 5. 5.
 Plotini nominis scriptio Porph. 1.
 (tit.) 6. genus ib. patria ib. d.
 Plotinus simulacrum sui exstare
 noluit ib. e. ejus morbus ib. e. 2.
 ejus libri temporum ordine di-
 gesti ib. 4—6. auditores ib. 7.
 componendi celeritas et charac-
 terum negligentia ib. 8. disci-
 pulæ mulieres ib. 9. Plotinus
 magorum maleficia superavit ib.
 10. Platonopolin ædificare vo-
 luit ib. 12. disputator acer ib.
 Stoica et Peripatetica dogmata
 immiscuit libris suis ib. 14. Pla-
 tonis natalem celebrat ib. 15.
 pudicus ib. scripsit contra quos-
 dam Christianos hæreticos ib.
 16. a. paucis intellectus 17.
 de eo Apollinis oraculum ib. 22.
 ejus libri in Enneadas digesti
 ib. 24. ejus vitæ ætates plures
 ib. 3. d. Pythagoricam vitam
 sectabatur ib. 12. b. utrum En-
 neadas scripserit an Porphyrius
 ib. 19. m. Plotini et Platonis
 nomina confusa ib. 1. tit. a.
 Plotinus a verborum lenociniis ali-
 enus. VI. 7. 12.
 Plotini cum recentioribus philoso-
 phis convenientia. VI. 7. 11.
 Plotinus ex Eusebio auctus. IV. 2.
 2. IV. 7. 8.
 Plotini cum unitariis, Philosophis
 Indicis convenientia. III. 8. 10.
 Plotini de generatione sententia.
 III. 6. 19. pudicus de ea re
 sermo. III. 6. 19.
 Plotinus corpus pati negat. III.
 6. 6.
 Plotinianæ ethicæ præstantia. VI.
 1. 1.
 Plotinus Aristotelem cum Platone
 conciliare studet. III. 2. 1.
 Plotinus sacros libros compilasse
 accusatur. III. 2. 2. et 3.
 Plotinus Heraclitum et Stoicos tan-
 git. III. 1. 3. III. 1. 7. cum
 Stoicis convenit. III. 2. 9.
 Plotinus Herodoti admonet. III.
 9. 15.
 Plotinus contra Epicurum loquitur.
 II. 9. 15. III. 1. 1. IV.
 7. 2.
 Plotinus Pindarum respicit. II. 9.
 13.
- Plotinus an contra Christianos? II. 9. 9.
 Plotini Trinitas. III. 8. 4.
 Plotini sententiarum pondus. II.
 9. 9.
 Plotinus a Platone dissentiens. II.
 9. 2. tecte ei obloquens. III.
 5. 7.
 Plotinus contra Scepticos disputat.
 II. 7. 1. et 2.
 Plotinus Aristoteli obloquitur. II.
 6. 2. sq. VI. 6. 14. II. 8. 2.
 VI. 2. 16. et sæpius.
 Plotini Idealismus non certus. II.
 4. 12.
 Plotini principia quinque V. 2. 8.
 Plotini liber περί εξαγογῆς fragmen-
 tum libri videtur. I. 9. intr.
 Plotino cum Aristotele et Stoicis
 convenit. II. 4. 8. IV. 4. 39.
 Plotinus a recentioribus reprehensus.
 I. 1. 12. VI. 8. 5. VI. 9. 4.
 et sæpius. ab iisdem laudatus.
 Vid. Annot. in Porph. et Prolegom-
 m. passim.
 Plotini cum Persis et Indis conve-
 nientia. I. 8. 2. III. 2. 16. III.
 7. intr. III. 8. 3. IV. 4. 33.
 VI. 9. 11.
 Plotini recensio duplex. I. 3. 3.
 V. 8. 10. I. 9. intr. VI. 1.
 intr.
 Plotini stylus. I. 4. 11. brevitatis
 Thucydicæ. I. 3. 6. I. 8. 14.
 II. 1. 6. II. 2. 1. VI. 9. 3. II.
 4. 4. IV. 7. 2. VI. 1. 10. VI.
 6. 12.
 Plotinus non curat æqualitatem
 membrorum. VI. 7. 10.
 Plotini sententia cum Paullina con-
 veniens. VI. 2. 22.
 Plotinus Aristotelis Categorias im-
 pugnat. VI. 1. intr.
 Plotinus Aristoxenum et Dicæar-
 chum tangit. IV. 7. 3. IV. 7. 8.
 Append.
 Plotinus Empedoclem v. Critiam
 tangit. IV. 7. 8. Append. Eu-
 seb.
 Plotinus Chrysippum tangit. IV.
 7. 8. append.
 Plotinus ab Origene dissentit. V.
 1. intr.
 Plotini ideæ an a Platonis ideis
 differant? V. 8. 5.
 Plotinus Platonem memoriter lau-
 dat. V. 8. 8.
 Plotinus Gnosticos Manichæos tan-
 git. V. 8. 8.
 Plotinus Anaxagoram et Democri-
 tum tangere videtur. V. 9. 4.
 VI. 8. 7.

- Plotinus ad Kantianam rationem accedit in Categoriis. VI. 1. 6.
- Plotinus Peripateticos ἀθεότητος reos agit. VI. 1. 27.
- Plotini cum libro Pseudo-Aristotelico convenientia. VI. 7. 3. VI. 7. 8.
- πλαστήρ. IV. 3. 21.
- ποδακτύρην. Porph. 7.
- poëtæ tragici naturæ imitatores. V. 9. 11.
- ποιεῖν et δρᾶν differunt. II. 1. 8.
- ποιεῖν et πράττειν quid differant? V. 3. 7.
- ὁ ποιητής τοῦ παντός. III. 2. 17.
- ὁ ποιητής, Homerus. I. 1. 12.
- ποιότης. II. 6. intr.
- πόλεμος ἀκήρικτος. III. 2. 15.
- πολιτικοί. Porph. 9. g.
- πολύχρους. VI. 2. 3.
- πολύχρυσος. Porph. 1.
- πολύνοις. Porph. 14.
- πολύσπερμα i. q. πολύτοκα. V. 7. 3.
- πολύφλοιισθος. Porph. 22.
- πονηρίας ἰδοῦ. III. 2. 5.
- Porus et Penia Amoris parentes. III. 5. 2.
- Porus omnium ratio. III. 5. 8.
- πόρος, κέρως et πόρος permutantur. III. 5. 2. III. 6. 14.
- Potamon. Porph. 9. d.
- Porphyrius. Porph. 2. 7. h. 17. 20. ej. in Plotinum comment. intercederunt. Porph. 26. d.
- πράγματα ἀνήντα. II. 4. 7.
- πραΐτων. Porph. 7. d.
- de precibus Platonis sententia. IV. 4. 42.
- principia rerum quot? V. 1. intr.
- Priami fata. I. 4. 5.
- Probus. Porph. 11. h.
- προβλήματα πρόσκαιρα. Porph. 5.
- προχωρεῖν et προσχωρεῖν confusa. VI. 7. 28.
- Proclinus. Porph. 20. 3.
- Proclus de Providentia. III. 2. intr.
- Proclus ad Plotinum explicandum adhibuit. I. 1. 6. I. 2. 1. II. 1. 1. et sæpius. Cilix. II. 1. 1. de numeris loquitur. VI. 6. intr.
- προκύπτειν. IV. 4. 3.
- Promethei fabula. IV. 3. 14.
- προηγμένα et προηγόμενα quid differant? I. 8. 1. II. 3. 15. VI. 8. 10.
- προπετής. I. 2. 5.
- πρὸς cum Dativo. IV. 3. 4.
- πρὸς τρέπον εἶναι τι. V. 8. 13.
- προσβάλλειν. I. 2. 4. intueri. V. 5. 10.
- προσβολή. III. 8. 9.
- προσδιαιλέγεσθαι. Porph. 8.
- προσεχῶς vox rara. II. 1. 5.
- πρόσκαιρος. Porph. 5. c.
- προσπάθεια. IV. 3. 11.
- προστάται εἰδάλων qui? IV. 5. 2.
- προσθήκη quid Plotino? I. 1. 4.
- προστρέχειν. I. 6. 8.
- Proteus ejus fabula. III. 6. 16.
- Proteus nonnullis philosophis i. q. materia. VI. 1. 27.
- πρίτασις quid? I. 3. 4.
- προθέσμια. IV. 3. 12.
- Providentia et fatum quid differant? III. 3. 5.
- de Providentia quid veteres philosophi senserint? III. 2. intr. III. 3. 2.
- Providentiam Epicurei tollunt. II. 9. 15. III. 2. intr.
- πρῶτογράφειν. VI. 6. 7.
- πτεροζήνειν. II. 9. 4. IV. 3. 7. VI. 9. 9.
- πτοεῖσθαι, πτόησις, πτοήσις. I. 6. 4.
- ψυχή vocis etymon. IV. 3. 9. ἔργων θεῶν. VI. 3. 10. ἀριθμός. VI. 6. 16. δέεται νόον ἔχειν. VI. 7. 41.
- ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψίχου. III. 4. 2.
- ψυχὰς πᾶσαι ἑμοῦ. VI. 1. 1.
- ψυχῆς φαντασία φωτεινῆ. V. 8. 9.
- πρῶτον πάθος. I. 8. 14.
- ψυχολογία Platonica. VI. 6. 17.
- Ptolemæus Peripateticus. Porph. 20. 6. m. Gnosticus. II. 9. 14.
- Ptolemæi Tetrabilon cum Plotino collatum. II. 3. 3. II. 3. 5.
- de Pulcritudine qui scripserint? I. 6. 1. de pulcr. intelligibili. V. 8. intr.
- Pulcritudo et Gratia (χάρις). VI. 7. 22.
- Pulcritudines tres fontes. V. 9. 2.
- Pulcrum idem ac bonum. I. 6. 6.
- Putcoli. Porph. 2. e.
- πυραμῖς. VI. 6. 17.
- πυρρῆις stella Martis. II. 3. 5.
- πυρρὸς ἑρμαί. III. 1. 7. τροπαί. III. 6. 8.
- πυρότης. VI. 7. 12.
- ἐν πυρρῆις παίζειν. III. 2. 15.
- Pythagoras καλός. Porph. 22. v. 43. ejus sententia de tempore. III. 7. 6. de numeris. V. 1. 5. aliæ sententiæ. I. 9. II. 2. 1. III. 6. 1. IV. 4. 6. IV. 4. 8. IV. 4. 26. V. 1. 9. VI. 6. intr.
- Pythagoreorum αἰτὸς ἔφα. I. 1. 4. symbolum: τὰς λεωφόρους ὁδοὺς ἐκκλίνειν. VI. 4. 15.
- Pythagorei Orphici videri volebant. I. 9. intr.
- Qualitates incorporeæ secundum Platonem. II. 6. intr. II. 7. 2.
- qualitatis vox a Cicerone inventa ut Græcæ ποιότης respondeat. II. 6. intr.
- quaternarius numerus Pythagoreorum. VI. 6. 5.
- quies mentis. VI. 3. 27.
- ῥάκος. III. 2. 17.
- reditus animarum ad superiora. III. 4. 6.
- Relativum ad sequens non ad antecedens substantivum relatum. III. 7. 1.
- οἱ ῥέοντες qui omnia fluere contendunt. IV. 5. 2.
- ῥέθρα. Porph. 22. v. 23.
- ῥητορεία. IV. 4. 31.
- ῥέματα. III. 8. 9.
- Rhea i. q. materia. V. 1. 7.
- Rheæ sacra. III. 6. 19.
- ῥῖνες, non ῥίνες. VI. 7. 14.
- ῥίς σιμῆ. II. 4. 14.
- ῥίξα in comparatione. III. 8. 9.
- ῥοή καὶ ζωή. VI. 7. 12.
- Rogatianus. Porph. 7. b.
- ῥοπή expl. III. 3. 4. Porph. 7. f.
- Roma. Porph. 2.
- ῥῶσις expl. III. 4. 3.
- ῥύμη et ῥύμη confusa. II. 1. 8.
- Sabinillus. Porph. 7. b.
- σαλεύεσθαι de anima. III. 6. 3.
- Sallustius philosophus Plotinum expressit. II. 2. 1. exscripsit. III. 2. 4.
- Salonina Augusta. Porph. 12. a.
- saltationes mysticæ. I. 8. 2.
- saltationis imago de mundo usurpata. IV. 4. 33.
- σάρκες. VI. 7. 31. cf. ad Oraculum ap. Porph. vs. 13.
- σάρξ, corpus mortale. V. 5. 11. cf. ad Oraculum ap. Porph. vs. 13.
- σαθρὸς et σαπρὸς differunt. III. 6. 2.
- σχήματα et rhetorum et saltatorum. I. 3. 1.
- Scholiasies Platonis Plotinum laudat. I. 3. 3.
- scientia inflat. II. 9. 9.
- Scythianus Manichæus. II. 9. intr.
- σεισμός, vocis usus apud philosophos. II. 3. 16.
- seminis effectus in generando. III. 6. 19.
- senarius numerus. Porph. 24. e.
- σήπασθαι. I. 4. 7.
- σήψις. V. 9. 14.
- Serapion. Porph. 7. g.
- Servius Plotinum laudat. III. 43.
- servitutis vocabulum veteribus molestum. VI. 8. 12. ad mores traductum. ib.

- servorum nomina. V. 1. 4.
 Severus Imp. Porph. 2. k. Philo-
 sophus. Porph. 14. e.
 Sextus Empiricus contra doctrinam
 de numeris disputat. VI. 6. intr.
 Sicilia. Porph. 6.
 sidera utrum sint rerum humana-
 rum *ποιητικά* an *σημαντικά*? II. 3.
 intr.
 Σιμοκάτης, Σιμόκατος. Ad calc. vit.
 Plotin.
 Simon, Simoniani. II. 9. intr.
 Simplicius Plotinum laudat. I. 2.
 intr. I. 8. 6. II. 2. intr. etc.
 Sirenium concentus (ap. Platonem)
 quid significet. IV. 3. 12.
 σκάρφα. Porph. 22. v. 19.
 σκέμμα. Porph. 8. εἶναι πρὸς σκέμ-
 ματα. Porph. 8. 1.
 σκηνή. Porph. 18. d.
 σκηναί, actiones scenicae. III. 2. 15.
 σκῆνος. Porph. 22. v. 33.
 σκιαὶ de corporis pulcritudine. I.
 6. 3.
 σκολιός de vitiositate. I. 6. 5.
 σκοπιὰ, speculatio et specula. IV.
 4. 5.
 σκοπός. Porph. 22. v. 22.
 Socrates a Plotino nonnunquam
 pro homine universe ponitur. V.
 1. 4.
 Socrates *σιμός*. V. 9. 12.
 soliditas *ἀντιτυπία*. II. 6. 2.
 Solis actio sive activitas. II. 3. 12.
 etymon. V. 5. 6.
 solitudo moralis Pythagorica. III.
 1. 10. Platonica. V. 1. 6.
 Solonis lex ignavis poenam irrogans.
 III. 2. 8.
 σῶμα a σώζεσθαι. V. 9. 5. Orphi-
 cis σῆμα. I. 9. Porph. 22. v. 33.
 σώματα et ἅματι et ἰνόματα con-
 fusus. VI. 7. 24.
 σώματος κλύδων. V. 1. 2.
 σωματώσθαι. I. 6. 5.
 somni similitudo. VI. 7. 28.
 somni et vigiliae comparatio. V. 5.
 11.
 soni similitudo a Plotino non quæ-
 sita. VI. 7. 12.
 Σοφία Valentinianorum. II. 9. 10.
 σοφὸς οὐ φιλοσοφεῖ. IV. 4. 12.
 σωρός, usus vocis. III. 8. 7.
 σώζειν singulari significatione. VI.
 7. 35.
 specula ab imaginibus nihil patiuntur.
 III. 6. 9. ustoria. III. 6.
 14. Dionysiaea. IV. 3. 12. ante
 Aegyptiorum templa posita. VI.
 2. 22.
 σφραγίς similitudo s. comparatio
 inde sumta. III. 6. 2. et 3.
- σπερμάτων δυνάμεις. V. 9. 6.
 Speusippus in numerorum doctrina
 elaboravit. VI. 1. intr.
 σπουδαῖος quis Plotino? III. 8. 1.
 σφριγγῆν usus verbi. VI. 2. 21.
 spuria incertis sedibus vagantur.
 Porph. 7. d.
 στασιῶται, οἱ τοῦ ὄλου. II. 2. intr.
 στάσις et σύστασις confusa. VI. 2. 7.
 στέγειν quid? II. 1. 3.
 stellæ, an aliquid agant? II. 3.
 intr. λόγοι προφορικοί. II. 1. 7.
 secundum Stoicos humoribus a-
 luntur. II. 1. 8.
 στενοχωρεῖσθαι. VI. 5. 10.
 στερεός, στεβρός. II. 1. 6.
 στίχος et στοῖχος. V. 3. 14.
 στιλπνότης. II. 1. 7.
 Stoici voce φησὶ Zenonem vel Chry-
 sippum significabant. I. 1. 4.
 eorum principia ethica. I. 7. 1.
 eorum εἰλλογος ἐξαγωγή. I. 9. quid
 de Providentia senserint? III. 2.
 intr. de tempore. III. 7. 6.
 στόλος. I. 6. 8.
 στρόφη, ἢ εἶσω πρὸς νοῦν. I. 2. 6.
 Suidas Plotinum laudat. I. 1. 1.
 I. 2. 2. cet.
 de Summo Bono eodemque uno
 liber. VI. 9. intr.
 συγκατάθεσις quid? I. 8. 14.
 συγκεκρισθαι. I. 6. 7.
 σύγκλητος, ἢ. Porph. 7.
 συγκεκριματα. II. 1. 8.
 συγκροτεῖν. I. 6. 3.
 συλλογιστικά ἀνάγκαι. Porph. 18. e.
 σύλληψις concubitus et conceptio.
 IV. 4. 30.
 σύμβασις. V. 4. 1.
 συμβεβηκός. VI. 8. 8.
 συμφύρεσθαι. I. 6. 5.
 σύμφυτος. III. 8. 1.
 συμπέρασμα. VI. 7. 1.
 συμπλέκεσθαι. III. 5. 1.
 συμπλήρωσις. I. 8. 6.
 συμπτώματα. VI. 8. 10.
 συνάγχη i. q. κινάγχη. Porph. 2.
 συνάμφω. VI. 7. 18.
 συναντήσεις φίλων. Porph. 3.
 συναφής. IV. 5. 3.
 Synchronis. I. 8. 11.
 συνδύοσθαι. Porph. 1. g.
 σύνδρομός τι. I. 1. 7.
 συνδύεσθαι. VI. 2. 19.
 συνέχειν quid? IV. 3. 20.
 συνεῖναι et συνίεναι confusa. III. 8. 1.
 συνείρεν τὰς ἡμιλίνας. Porph. 8. 1.
 συνεπηχέω. II. 9. 9.
 συνέπεσθαι. VI. 7. 6.
 συνεργός, συνεργός. II. 3. 14.
 συνίστημι. Porph. 3. o.
 συναικίζειν et διοικίζειν. I. 2. 6.
- συντελείη quid? II. 5. intr.
 συντελεῖν. I. 8. 15.
 συνθήκαι. Porph. 3.
 συνθεωρεῖν. Porph. 10.
 σύνθετον quid? II. 4. 3.
 συνθρανεῖν. VI. 7. 15.
 σύντονος. Porph. 14. e.
 συνώνυμα et ὁμώνυμα. VI. 1. 1.
 συναπίστασις. VI. 7. 2.
 Syrianus Plotinum laudat. II. 6. 3.
 σύριγξ. III. 2. 17.
 συζητάζειν. Porph. 3.
 συσπειράσθαι. I. 8. 14.
 σύστασις et στάσις expl. I. 8. 7. II.
 1. 2. confusa. VI. 2. 7.
 συζυγίαι numerorum. VI. 6. 5.
 συζύγως. VI. 6. 5.
- Ταύτη i. e. ταύτη τῷ τρόπῳ. IV. 7. 1.
 Taylor, Th., Plotini interpres. I. 2.
 introd. et passim. ef. et Prolegom-
 m.
 ταυτότης. I. 2. 5.
 τεῖνειν, verbi vis. VI. 8. 6.
 τέλειος et τέλεος. IV. 8. 2.
 τελειότης. I. 4. 4.
 τελείωσις. I. 3. 2.
 tempus. III. 7. intr. de eo phi-
 losophorum sententiæ. III. 7.
 intr. an eorum et mundus? III.
 7. 1. est mensura motionis. III.
 7. 7. et 8. est in nobis. III. 7.
 12.
 temperatio quid? II. 7. intr.
 tempora tria. III. 7. 8.
 Terebinthus Manichæus. II. 9. intr.
 terminus ac mensura in deorum
 natura. I. 8. 6.
 terram rotundam statuebant Socra-
 tici plurimi. V. 8. 7.
 τερετίσματα. V. 8. 5.
 τετρακτὸς Pythagoreorum. VI. 6. 5.
 τεῦξις. I. 5. 2.
 τευτάζειν Platonium. II. 9. 6.
 θαμνός. Porph. 22.
 θάνατος ἀγαθόν. I. 7. 3.
 θανάτου καταφρονεῖν. II. 9. 8.
 Thaumasius. Porph. 13. b.
 θάζρη. I. 1. 1.
 θέαμα. V. 8. 4.
 θέα. I. 2. 4.
 Theages dialogus Platonius est
 Alexandrini ejusdam philosophi
 fetus. II. 7. 2.
 θηλάζειν. Porph. 3.
 θέλειν verbi vis. VI. 7. 31.
 θέλγειν. IV. 6. 3.
 Themistocles Stoicus. Porph. 20.
 3. f.
 θεοὶ δαίμονες. III. 4. intr.
 θεός, ὁ ἐν ἡμῖν. Porph. 2. f.
 θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ. IV. 4. 12.

- Theodorus Metochita de providentia scripsit. III. 2. intr.
- Theodoretus Plotinum laudat. II. 9. 1. de providentia scripsit. III. 2. intr. Pythagoreas formulas imitatur. VI. 6. 5.
- Theodotus. Porph. 20. 5. g. Gnosticus. II. 9. 14.
- Theodosius. Porph. 7.
- Theologi nominantur Orphici. III. 5. 2.
- Theophylacti Simocattæ Epistola de Plotino: ad calc. vit. Plot. θεωρία usus vocabuli. III. 8. intr. θεωρήματα. I. 6. 1. θηριακά ἀντίδοτα. Porph. 1. 1. θητεύειν. IV. 4. 34. θητότατος. V. 1. 1. θύκερς, θύλω. III. 3. 4.
- Thoth astronomus. II. 3. 7.
- Thrasyllus. Porph. 20. 10. d. θρέπειν verbi significatio. VI. 9. 1. τί eximium quid designat. V. 1. 2. τί γάρ ἄν καὶ seq. Optativo. I. 6. 6. τί παθῶν et τί μαθῶν confusa. IV. 4. 43. τικτεῖν ἐν τῷ καλλῷ. III. 5. 1.
- Timæus Platonicus an spurius? IV. 4. 8. cf. et VI. 7. 1.
- τίμιος et τιμίστης. V. 6. 5. V. 9. 13.
- τιθέναι pro facere, fingere. V. 6. 1. τίς apud Plotinum sexcenties subaudiendum. I. 5. 9.
- τιθήγη. III. 6. 13.
- τιοῦτος, ejus vocis usus. VI. 5. 2.
- τόλμα apud Pythagoricos i. q. ἐνάς. V. 1. 1. cf. VI. 7. 8. VI. 7. 31.
- τολμᾶν coll. cum lat. tolerare. VI. 7. 31.
- τόπος et τρίπος confusa. I. 6. 9.
- τορός. Porph. 2.
- τρανός quid? I. 4. 2. IV. 4. 20. VI. 6. 18.
- transmigrationis doctrina Ægyptiorum, Pythagoræ, Platonis. III. 2. 13.
- tres partes intellectuales. VI. 9. 5.
- trias Platonica. V. 1. 8. V. 5. 3. cf. Prolegomm.
- τρίβεις veteribus ἀνατρίβεις dictæ. Porph. e.
- Tritopatores. VI. 9. 5.
- τρίτος i. q. τριταγενίστης. III. 2. 17.
- τρυᾶν. IV. 3. 26.
- Tryphon. Porph. 17. not. g.
- τύχη. VI. 8. 8.
- τύποι quid? I. 1. 9. I. 2. 4.
- Unitas. VI. 6. 11.
- de Uno et de Ente locus obscurus. VI. 6. 15.
- de Uno eodemque summo bono liber. VI. 9. intr.
- Unum, Bonum et Deus idem. VI. 9. intr.
- Valentiniani. II. 9. 6. II. 9. 10. II. 9. 12. IV. 9. intr.
- Veneres multe. III. 5. 4.
- Veneris pulchritudo. V. 8. 2. natalia. VI. 9. 9.
- Verbum singulare pluribus in unam notionem collectis adjunctum. I. 6. 1.
- Verbum repetitum diversa vi usurpatum. III. 6. 1.
- Vesta. IV. 4. 27.
- Via, de moribus et agendi ratione. III. 2. 5.
- Virginitatis conservatæ mentio in titulis sepulcorum. III. 5. 1.
- Virtus. I. 2. 1. libera. II. 3. 9. præclarus de ea locus. II. 9. 15. extr.
- Virtus harmonia s. Conventus. III. 6. 2. cum summi boni notionem conjuncta. VI. 7. 19. virtutum chorus. VI. 9. 11.
- Virtutum numerus quaternarius. VI. 6. 16.
- de visu variæ variorum sententiæ. II. 8. intr.
- visa quæ Græcis φαντασίαι. Porph. 1. g.
- vitam regit Fortuna. VI. 8. 10.
- vocabulum idem sed diversæ originis repetitum. III. 6. 1.
- voluptas an finis bonorum? I. 4. 1.
- Vulcani rete. VI. 6. 3.
- Xenarchus Cilix. II. 2. intr.
- Xenocrates numerum dixit esse animum. III. 6. 1. ej. sententia de tempore. III. 7. 6. in numerorum doctrina elaboravit. VI. 6. intr.
- ξυών et κωνών confusa. VI. 5. 10.
- Υδατος φύσις. II. 1. 3.
- Ἰδει φύρειν. IV. 3. 14.
- Ἰλη ἀνούσιος. I. 8. 13. ἀσάματος. II. 4. 9. νόθρ λογισμῶ ληπτῆ. II. 4. 10. ἱποκείμενόν τι. II. 4. 12. ἄποιος. VI. 1. 26.
- ἰπάγειν i. q. mori. I. 9. i. q. accusare. Porph. 17. a.
- ἰπάρχειν contingere et suppetere. IV. 3. 6. cf. I. 6. 7. III. 4. 6.
- ἰπεκρέγγειν. VI. 6. 3.
- ἰπερβία. VI. 7. 31.
- ἰπερπλήρης. V. 2. 1.
- ἰφαίνειν (de cantu). Porph. 22. g. (de anima). I. 1. 4. IV. 3. 26.
- ἰπύβασις. I. 8. 7.
- ἰπύβαθρα. VI. 3. 4.
- ἰποβόλιμαϊδς. Porph. 17.
- ἰποδοχῆ receptaculum. III. 4. 1. III. 6. 13.
- ἰποδέσθαι. III. 7. 5. ejus verbi usus et constructio. III. 7. 5.
- ἰπογραφεύς. Porph. 19. i.
- ἰποκρίνεσθαι de anima dictum. III. 2. 17.
- ἰπύβια. VI. 7. 31.
- ἰπύθεσις, quid? I. 5. 8.
- ἰποστάθμη πικρά. II. 3. 17.
- ἰπόστασις. I. 8. 3. III. 4. 1.
- Ζαμενής. Porph. 22.
- Zaratas an Zoroaster? VI. 6. intr. Porph. 16. e.
- ζήλος i. q. μίμησις. Porph. 21. b.
- Zenonis de tempore sententia. III. 7. 6.
- ζέσαι, usus verbi. I. 1. 5.
- ζητεῖν, absolute, sine objecto positum. III. 8. 3.
- ζήτησις. I. 4. 6.
- Zethus. Porph. 2. 7. f.
- de Zeuride pictore narratio. V. 8. 1.
- Ζεὺς α ζωή. V. 8. 12.
- zodiaci signa duplicis generis. II. 2. 1.
- ζωδίων ἀναφοραί. II. 3. 6.
- ζωή, sensu eminentiore. I. 7. 3.
- ζωή et βίος differunt. I. 4. 4. III. 7. 10.
- ζῶον ex mente Platonis. I. 1. 3. παντελής. VI. 6. 17.
- Zoroastris oracula. I. 9. intr. II. 9. intr. Porph. 16. e.
- Zostrianus. Porph. 16. e.
- Zoticus. Porph. 7. e.

INDEX GRÆCITATIS PLOTINIANÆ.

Α.

- ἌΒΑΡΗΣ.** VI. 9. 9.
ἀβουλητοὶ φοραί. III. 1. 1.
ἀβουλῶ. VI. 8. 13. VI. 8. 21.
ἀγαθοειδής ἢ φύσις. I. 2. 4. ubi cf. annot. ad p. 14. A. ed. Basil.
ἀγαθοειδής. III. 8. 10. V. 33. V. 3. 16. V. 6. 4. 5. VI. 7. 15.
οἱ ἀγαθοὶ μόνον εὐδαίμονες. III. 2. 4.
ἀγαθὸν οὐδὲν τῷ φαῦλῳ. III. 2. 6.
τὸ ἀγαθὸν οὐ δέεται τοῦ καλοῦ, τὸ δὲ καλὸν ἐκείνου. V. 5. 12.
τὸ ἀγαθὸν ἀναθεν. I. 4. 16.
ἀγαθοῖς οὐκ ἀσέμφορον πένησιν εἶναι. III. 2. 13.
ἀγαθὸν ἐκάστω ἐστὶν ἢ κατὰ φύσιν τῆς ζωῆς ἐνέργεια. I. 7. 1.
τὸ ἀγαθὸν μέτρον πάντων καὶ πέρας. I. 8. 2.
τὸ ἀγαθὸν ἐπέκεινα τῆς νόσεως. III. 9. 3. extr.
τὸ ἀγαθὸν αἰρετέον καὶ ζητητέον αὐτό. VI. 7. 27. extr.
ὁ ἀγαθὸς ἐστὶν ἐν τῷ θεωρεῖν τὸ ζῆν ἔχων. VI. 7. 15.
εἰ ἀγαθὸς ὁ παθὼν—εἰς ἀγαθὸν ἢ τελευτή τοῦτων. IV. 3. 16.
ἀγαθότης. IV. 8. 6. V. 4. 1.
ἀγαθότερος. VI. 6. 18.
ἀγαθοποιῶ. VI. 7. 22. extr.
ἀγαθὸν τῶν νοητῶν θεῶν (ἴδε ὁ κόσμος). II. 9. 8.
τὸ σὸν ἀγαλμα. I. 6. 9.
ἀγαλμα θεοῦ, Χάριτος, Μούσης. V. 8. 1.
ἀγάλματα (τὰ) τοῦ Διὸς καὶ τὰ ἀγάλματα. III. 5. 9.
ἀγάλματα ἐπὶ χρόνον ἰῶ πεπληρωμένα. IV. 7. 10. extr.
ἀγάλματα χρυσῶ ἢ ἄλλης τιμῆς ἕλης. V. 5. 1. cf. V. 8. 4.
ἀγαλματοποιός. II. 9. 4.
ἄγαμαι. Dativo junctum. III. 5. 1.
ἀγανάκτησις. IV. 4. 19. imit. IV. 4. 28. extr.
ἀγαπᾶν, contentum esse. III. 7. 1. V. 1. 4.
ἀγαπητός. V. 3. 16.
ἀγαπητότατον (τό). VI. 7. 30.
ἀγαπητῶς (μύλις καί). II. 9. 12.
ἀγασθαὶ ἐπὶ καλῷ. I. 6. 7.
ἀγένητος ἀρχή. V. 4. 1.
ἀγευστος σιτίων. IV. 4. 28.
- ἀγλαΐσμα.** III. 5. 9.
ἀγλαΐα (ἐν ἀγλαΐα κείσθαι). III. 8. 10. IV. 3. 17. V. 3. 8. VI. 2. 21. VI. 7. 21.
ἀγλαΐζεσθαι. VI. 9. 9.
ἀγρεύω. VI. 9. 9. ἄγιος, ἀγνός. I. 6. 7. τὰ ἅγια τῶν ἱερῶν. ibid.
ἀγνώμων, junctum cum ἀφίλος. I. 4. 15. extr. cf. annot. ad p. 38. F.
ἀγνωσία. V. 5. 2.
ἀγοήτευτος. IV. 4. 43. 44.
ἄγονοι (οἱ, de Gallis Phrygum sacerdotibus). III. 6. 19. cf. annot. ad p. 322. A.
ἄγονος ἢ ἑτέρα φύσις. III. 6. 19.
ἄγονον (τὸ τῆς ἕλης). ibid.
ἄγειν (ἄξει). V. 5. 4.
ἀγγίνας. IV. 6. 3.
ἄδεκτος. I. 1. 2. III. 6. 6.
ἀδελφός (ἀδελφῆς, ἀδελφούς). II. 9. 18. cf. ad p. 217. d.
ἀδέσποτος (ἀδέσποτον ἀρετῆ). II. 3. 9. IV. 4. 39. VI. 8. 5. b.
Ἄιδης (οἱ ἐν ἄιδου ποταμοί). II. 9. 6.
εἰς Ἄιδου γήρνεσθαι (ἐν τῷ ἀίδει). VI. 4. 16.
ἀδιάρητος. I. 5. 7.
ἀδιάρθρωτος. III. 8. 8. (ἀδιάρθρωτος, II. 9. 8.)
ἀδιάκριτος. V. 9. 6.
ἀδιάστατος. I. 5. 7. III. 7. 1. et 10. VI. 4. 13. VI. 8. 17.
ἀδιάστατος δύναμις. III. 7. 5.
ἀδιάστατον διάστημα. IV. 4. 16.
ἀδιάστατος στάσις. V. 8. 9.
ἀδιάστατος ψυχῆ. VI. 2. 4.
ἀδιάστατον πρᾶγμα. VI. 8. 10.
ἀδιαστάτως. III. 7. 2.
ἀδιάφορος. VI. 2. 9. VI. 7. 10.
ἀδιαφόρος. III. 7. 5.
ἀδιεξίτητος. II. 4. 7. VI. 6. 17. VI. 9. 6. cf. ad p. 163. A.
ἀδιήγητος. IV. 4. 36.
ἀδικούντες (οἱ) ἴσχυοσι δίκας κακυνόμενοι ταῖς ψυχαῖς. III. 2. 4.
ἄδικον (τὸ) οὐ κακὸν τῷ παθόντι, πρὸς τὴν τοῦ ἔλου χρήσιμον πλοκήν. IV. 3. 16.
ἀδιόρθωτος ζωῆ (ἀδιόρθωτος, plurimi eodd.) II. 9. 8.
Ἄδράστεια. III. 2. 13.
ἀδυναμία (ἀδυνάμεια). II. 9. 9. III. 2.
- 15. IV. 8. 6. VI. 4. 9. VI. 8. 1. VI. 8. 8. et 10.**
ἀδυναμία. VI. 1. 10. VI. 8. 1.
ἀδυναμιος. VI. 4. 9.
ἀδυνατεῖν. V. 3. 7. V. 3. 15.
οἱ ἀδυνατάς ἔχοντες πρὸς τὰς μαθήσεις καὶ θεωρίας ἐπὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐργασίας καταφέρονται. III. 8. 3.
ἀδυνατώτερον. III. 1. 3.
ἄδουτον εἰς τὸ εἶσα τοῦ ἀδύτου εἰσδύναι. VI. 9. 11.
ἀέριμος. VI. 3. 9. VI. 7. 11.
ἄζων (τό). III. 4. 1. III. 6. 6.
ἀήδης. III. 6. 6.
ὁ ἀήρ κύριος τοῦ ψυφοῦ. IV. 5. 5.
—ἀήρ καὶ φωτισθεὶς ἀφανής ἐστίν. III. 6. 13.
—ἀήρ σᾶμα διαφανές. IV. 5. 1.
ἀθανασία τοῦ κόσμου. II. 1. 3.
ἀθανασία τοῦ οὐρανοῦ. II. 1. 4.
ἀθανασία ψυχῆς. II. 9. 6.
περὶ ἀθανασίας ψυχῆς. IV. 7.
ἀθάνατον. I. 1. 2.
ἀθεεῖ. IV. 3. 16.
Ἄθηναῖσι. VI. 1. 14.
ἐν Ἀθήναις. ib.
Ἀθήνησιν. ib.
Ἄθηναῖς ἢ ἑλξίς (Iliad. α. 197. sqq.) VI. 5. 7.
ἄθλα ἀθλεῖν. IV. 3. 32. extr.
ἄθροος V. 5. 7. et passim. ἀθρόως V. 5. 10.
αἰγλή. V. 9. 1.
Αἰγυπτίαν οἱ σοφοί. V. 8. 6.
αἰδέξ (τό). VI. 4. 16.
αἰδιότης κόσμου. III. 3. 6. III. 7. 2.
τὸ αἰδιον συγγενές τῷ καλῷ. III. 5. 1.
αἰδιος ἀνάγκη καὶ τελειότης νοῦ. VI. 7. 3.
αἰνγμα. VI. 9. 11.
αἰνίξις. VI. 8. 19.
αἰνίττεσθαι. III. 5. 2. III. 6. 19. (τὸ ζήνιγμένον). IV. 2. extr. IV. 3. 12. VI. 2. 22. init. VI. 9. 11.
αἴρεσις, cupidō. I. 4. 5.
αἴρεσις, optio. VI. 8. 5.
αἰρετὰ ἐκ περιστάσεως. I. 9.
αἰρούμεθα τὸν δαίμονα, ταῦτ' ἐστὶ τὸν ὑπερκείμενον κατὰ τὴν ζωὴν. III. 4. 3.
αἰσθάνεσθαι. I. 1. 1.
αἰσθάνεσθαι εἶ. I. 4. 14.

- αἰσθάνεσθαι εἰ ἔστιν ἄνευ ὀργάνων; IV. 4. 22.
 αἰσθάνεσθαι ἔστιν ἀντίληψις οὐ νοητῶν, ἀλλ' αἰσθητῶν μόνον. IV. 5. 1.
 αἰσθανόμενοι ἡμεῖς. V. 3. 3.
 αἰσθήσεις εἰδήσεις εἶναι θέλουσαι. VI. 7. 29.
 αἰσθήσεις ἀπαγγελτικὴ } τοῦ πάθους. IV.
 ————— μηνυτικὴ } 4. 17.
 αἰσθησὶν αἰσθάνεσθαι. III. 4. 4.
 τὸ τῆς αἰσθήσεως ψυχῆς ἔστιν εἰδούσης. III. 6. 6.
 αἰσθήσεις ἡμῶν ἄγγελος, βασιλεὺς δὲ νοῦς. V. 3. 3.
 αἰσθήσεις. I. 1. 1. et 2.
 αἰσθήσεις ἐναργεῖς. VI. 7. 7.
 αἰ αἰσθήσεις γίγνονται δι' ὀργάνων σωματικῶν. IV. 4. 23.
 αἰσθήσει πρὸ νοῦ χρῶνται πάντες ἄνθρωποι ἐξ ἀρχῆς γενόμενοι. V. 9. 1.
 αἰσθημα. IV. 2. post med. IV. 7. 6.
 αἰσθητήριον. IV. 7. 6. init. VI. 3. 17.
 αἰσθητικός ὁ ἄνθρωπος. VI. 7. 3.
 αἰσσω. VI. 7. 16. init. VI. 8. 19.
 αἰσχος τί; I. 8. 5.
 αἰσχος pro αἰσχρὸν. V. 8. 12.
 αἰσχη (τά). II. 6. 2.
 αἰσχρὸν (τὸ) ἐναντίον τῆ φέσει καὶ τῷ θεῷ. III. 5. 1.
 αἰσχρὸν τί; I. 6. 2.
 αἰτία τοῦ εἰ ζῆν οὐχ ἡδονῆς. I. 4. 2.
 αἰτία κοσμική. III. 1. 8.
 αἰτία πρωτουργῆς. III. 1. 8.
 αἰτιατίς. VI. 2. 3. VI. 7. 2.
 αἰτιώδης (οὐσία). VI. 8. 14.
 αἰτιολογέω. VI. 7. 3.
 αἰὼν ἀπὸ τοῦ αἰεῖ ὄντος λέγεται. III. 7. 3. et 5. cf. VI. 8. 20.
 αἰὼν (ὁ) καὶ ὁ χρόνος ἕτερος ἐκάτερος. III. 7. 1.
 αἰὼν (ὁ) ἀδιάστατος. III. 7. 1.
 αἰὼν (ὁ) εἰ οὐσία νοητῆ; III. 7. 1.
 αἰὼν (ὁ) θεός. III. 7. 4.
 αἰὼν (ὁ) ζωὴ ἐν στάσει καὶ τῷ αὐτῷ καὶ ἄπειρος. III. 7. 10.
 τὰ αἰῶνα οὐ χρόνον ἔχοντα. II. 5. 3.
 αἰχμάλωτος. I. 4. 7.
 αἰυρεῖσθαι. II. 1. 4. IV. 3. 24. cf. ad p. 390. A.
 Ἀκαδημία. VI. 1. 14. VI. 1. 30.
 ἄκακον (τὸ) καὶ ἀβρὸν τῆς ψυχῆς. III. 5. 8.
 ἀκαρῆς (ἐν ἀκαρεῖ). V. 5. 7.
 ἀκαταμάθητος. III. 9. 3. extr.
 ἀκέραιος. VI. 2. 20.
 ἀκήρατος. II. 9. 14. III. 5. 2.
 ἀκήρατος νοῦς. V. 1. 4.
 ἀκήρκετος πόλεμος. III. 2. 15.
 ἀκλήνης νοῦς. II. 9. 2.
 ἀκοαί. I. 6. 1.
 ἀκόλαστος ἀκολάστῳ, καλὸς καλῶ συμπεσὼν ἄλλο πάσχει. III. 3. 5.
 ἀκολάστως. VI. 1. 21.
 ἀκολουθεῖται ἐμπλακείσαι. III. 3. 2.
 ἀκολουθεῖται φυσικαί. III. 2. 11.
 ἀκούσιον τι; VI. 8. 1.
 τὸ ἀκούσιον ἔστι ἀπαγωγὴ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ. VI. 8. 4.
 ἀκούσιος. IV. 1. 12.
 ἀκρατῆς θυμοῦ. II. 9. 15.
 ἀκριβολογεῖσθαι. I. 3. 5. (cf. ad p. 22. A.)
 ἀκροχολία. II. 3. 11. (cf. ad p. 143. C.)
 ἀκίμων διάθεσις. I. 6. 5.
 ἀκρίτως et ἀκόλυτος Stoica vocabula. (cf. Wytttenbach ad Plutarch. p. 869.) VI. 8. 7. et 8.
 ἀλαζονεία. II. 9. 11.
 ἀλαμπής. II. 4. 10.
 ἀληγεῖν. I. 1. 3.
 ἀληθῶν ἔστι γινῶσις ἀπαγωγῆς σώματος. IV. 4. 19.
 ἀληθῶν ἀπειρος. I. 4. 14.
 ἀληγμα. IV. 7. 7. VI. 1. 19.
 ἀλευεσθαι πυρὶ. II. 9. 3.
 ἀληθείας τὸ πεδίον. I. 3. 4. VI. 7. 13.
 ἀληθεῖν. VI. 2. 10.
 ἀλλὰ iteratum in objectionibus, responsis. I. 1. 8.
 ἀλλάξασθαι τὸ σχῆμα. III. 2. 15.
 ἀλληλοφαγία τῶν ζώων. III. 2. 15.
 ἀλλοδοξία. IV. 4. 17.
 ἀλλοειδής. VI. 8. 18.
 ἀλλοιώσις. II. 9. 5. III. 6. 1. IV. 4. 32. VI. 1. 20.
 ἀλλοίωσις. III. 1. 8. IV. 3. 29. extr. IV. 4. 11. extr. VI. 1. 20. VI. 1. 28.
 ἀλλοτριότης. V. 1. 10.
 ἀλλοτριώσις. III. 6. 1. et 2.
 ἀλλοτριώσις. I. 6. 2. VI. 4. 4.
 ἀλμυρὸν. I. 8. 8.
 ἀλογεῖσθαι. V. 3. 10.
 ἄλογον οὐδαμῶ κρεῖττον λόγου. I. 4. 2.
 ἀμαθαίνω. IV. 4. 24.
 ἀμαρτία, εἰ ἀκούσιον; III. 2. 10.
 ἀμαρτίαι. II. 9. 9.
 ἀμαρτάνειν. III. 2. 10.
 ἀμαυρῶ. II. 7. 2.
 ἀμεγέθης. II. 4. 10. III. 6. 1.
 ἀμεγέθης ψυχῆ. VI. 2. 4. VI. 4. 1.
 ἀμέγεθες (τὸ). IV. 6. 3. extr. IV. 1. 26. VI. 9. 6.
 ἀμεγέθης. IV. 7. 8. (Fragm. ap. Euseb. P. E. p. 833.)
 ἀμενηνός. III. 6. 7. VI. 6. 8. VI. 6. 18.
 ἀμερῆς (ubi aliquot codd. ἀμερίς). IV. 2. init.
 ἄμεσα (τά). VI. 3. 20.
 ἀμετάβλητος. IV. 4. 2.
 ἀμετακίνητος δύναμις. VI. 8. 21.
 ἀμετανόητος. VI. 7. 26.
 ἀμετρία. VI. 7. 32.
 ἀμηγήπη. I. 2. 1. III. 6. 11. III. 3. 6. V. 8. 10. IV. 4. 8.
 ἀμήχανος δύναμις. V. 3. 16.
 ἀμήχανος νοῦς. VI. 2. 21.
 ἀμήχανον κάλλος. V. 5. 3. (τῶν θεῶν) V. 8. 3. V. 8. 8.
 ἀμήχανον ἔσον τύπον. IV. 9. 3.
 ἄμικτον (τὸ). I. 1. 2.
 ἀμορητή. VI. 2. 21.
 ἀμορφία. I. 8. 8. VI. 7. 20.
 ἀμορφον εἶδος καλὸν, εἴπερ εἶδος ἔστι. VI. 7. 33.
 ἀμορφον, πᾶν αἰσχρὸν. I. 6. 2.
 ἀμορφος ἔλη. V. 9. 3.
 ἀμορφώτατος. III. 4. 1. VI. 7. 3.
 ἀμορσία. V. 8. 1.
 ἀμυδρός. I. 6. 5. (cf. ad p. 54. D.)
 ἀμυδρότης. I. 4. 3. (cf. ad p. 31. D.)
 ἄμυνα (εἰς ἄμυναν παρακαλεῖν). IV. 4. 17. VI. 7. 10. init. (cf. ad p. 410. A.)
 ἀμφαγαπάζειν. II. 2. 2.
 ἀμφίβιου ψυχῆ. IV. 8. 4.
 ἀμφιγροεῖσθαι. IV. 4. 12. (ἀμφιγροόμενος et ἀμφίβιον).
 ἀμφίεσμα. III. 6. 18.
 ἀμφισβητήσιμοι δυνάμεις. VI. 8. 1.
 ἀμφισβήτησις. VI. 3. 18.
 ἀμφίστομος. III. 8. 8.
 ἀμφορεύς. IV. 3. 20.
 ἄν eodem in membro repetitum II. 1. 1. bis cum Participio. V. 8. 2. (cf. ad p. 96. et ad p. 543. A.)
 ἀναβακχεῖσθαι. I. 6. 5. VI. 7. 22.
 ἀναβάσεις ἐκ τοῦ σπηλαίου. II. 9. 6.
 ἀνάβασις. VI. 7. 25.
 ἀναβασμός. VI. 7. 36.
 ἀναβιώσκειν. IV. 6. 3.
 ἀναβλήσας (ὁ) εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ τῶν ἀστρῶν φέγγος διὰ τὸν ποιήσαντα ἐνθυμεῖται καὶ ζητεῖ. III. 8. 10. extr.
 Ἄνάγκη μιζῶν μήτηρ. II. 3. 9.
 ἀνάγκαι φυσικαί. II. 2. 2. III. 2. 11.
 ἀνάγκη. IV. 8. 5.
 ἀναγωγῆ. I. 3. 1. VI. 8. 6. VI. 8. 21. extr.
 ἀναίτιον (τὸ) οὐ παραδεκτόν. III. 11. (i. e. sine causa aliquid fieri).
 ἀναίτιος. VI. 7. 2.
 ἀνακαθαίρω. VI. 7. 29. (sed vid. προσανακαθαίρωμαι).
 ἀνακάμπει τὸ νόημα. I. 4. 10.
 ἀνακάμπειν περιόδοις. V. 7. 1.
 ἀνάκειται (τὸ) τί ἄλλο ἢ ἄνω κείται. VI. 1. 24.
 ἀνακεράννυμι. III. 5. 7.
 ἀνακινεῖν. IV. 4. 5.
 ἀνακινεῖσθαι. I. 6. 5. VI. 6. 4.
 ἀνάκλισις. VI. 1. 6.
 ἀνακοιφίζειν καὶ ἀνακοιφίζεσθαι. VI. 7. 22.

- ἀνακρίνειν. V. 3. 4.
 ἀνάκτησις. IV. 4. 19.
 ἀνακίπτειν. VI. 7. 9. extr.
 ἀνάληψις. IV. 6. 3.
 ἀναλίσκεσθαι. III. 8. 9.
 ἀναλλοίωτος. III. 6. 10.
 ἀναλογία συνέχει τὰ πάντα. III. 3. 6.
 ἀναλογία. VI. 7. 36. cf. I. 3. 1.
 (p. 20. C.)
 ἀνάλογον i. q. ἀνά λόγον. IV. 4. 22.
 IV. 4. 45. VI. 6. 5. (cf. annot.
 ad p. 416. B. 440. D. 675. B.)
 ἀναλυτός. IV. 7. 2. init. (cf. ad p.
 457. A.)
 ἀναμάρτητος ἡ ψυχὴ. I. 1. 12.
 ἀναμάρτητος ὁ νοῦς. VI. 6. 8. (cf. ad
 p. 678. B.)
 ἀνάμνησις (ἐλθεῖν κατ' ἀνάμνησιν). III.
 71. V. 5. 12.
 εἰς ἀνάμνησεως θεῶσθαι τὰ ὄντα. IV. 8.
 4. V. 3. 2.
 ἀναμφισβήτητος. VI. 8. 3.
 ἀναμφισβητήτως. II. 8. 2. IV. 4. 31.
 ἀνανδρία ἀσθενής. I. 6. 9.
 ἀνανδρὸι καὶ θήλειαι τὰ ἔργα καὶ ταπάθη.
 IV. 4. 31.
 Ἀναξαγόρας. II. 4. 7.
 Ἀναξαγόρας νοῦν καθαρὸν καὶ ἀμιγῆ λέ-
 γει. V. 1. 9. (cf. ad p. 490).
 ἀνάπαυλα. IV. 3. 12. IV. 8. 5. VI.
 9. 8. extr.
 ἀναπεπταμένως. V. 18.
 ἀνάπλεων. I. 6. 5.
 ἀναπίμπλασθαι. IV. 8. 2. cf. I. 6.
 p. 54. F.
 ἀναπίπτειν. VI. 7. 22.
 ἀναπλάττειν φαντασίας. VI. 8. 3.
 ἀνάπλωσις. V. 7. 3.
 ἀναπόδραστος. IV. 3. 13.
 ἀναπόδραστος ὁ θεῖος νόμος. IV. 3.
 24.
 ἀναπόλησις. II. 9. 12. IV. 6. 3. post
 med.
 ἀναπολέω. IV. 3. 27.
 ἀναπτύσσω. VI. 7. 1.
 ἀνάρθρωτον πλῆθος. VI. 6. 1. init.
 ἀναρμωσία. III. 6. 2.
 ἀνάρμωστον (τό). I. 3. 9.
 ἀναρτῆν τὰ πάντα ἀφ' ἐνός τινος. III.
 1. 2.
 ἀναρτᾶσθαι εἰς ἄλλο. I. 4. 8. fin. V.
 6. 4. VI. 7. 42.
 ἀνασκοπεῖν. VI. 1. 1.
 ἀνατρέχειν. IV. 8. 7. VI. 1. 30.
 ἀναφεύγω. VI. 7. 28. extr.
 ἀναφραδαί ζωδίων. II. 3. 6. (cf. annot.
 ad p. 140. D. E.)
 ἀναχαρεῖν εἰς τοῖσις. III. 8. 8.
 ἀναχώρησις εἰς χαρισμός. I. 1. 12.
 ἀνδραγαθία. II. 3. 14. IV. 3. 32.
 ἀνδράποδα. IV. 4. 33.
 ἀνδραποδισταί. IV. 4. 31.
 ἀνδρία βλοσυρὸν ἔχουσα πρόσωπον. I.
 6. 5.
 ἀνδρία ἐστὶν ἀφοβία θανάτου. I. 6. 6.
 ἀνδριαντοποιαία. V. 9. 11.
 ἀνδριαντοποιική. V. 9. 5. (p. 559. C.)
 ἀνδριάς (ῆ). V. 9. 3. V. 9. 5. VI. 1.
 21. 22.
 ἀνδρίζεσθαι. III. 2. 8. VI. 8. 5.
 ἀνεῖδεν (τό). I. 2. 2. I. 8. 3. V. 5.
 6. VI. 7. 17. VI. 7. 32. VI.
 9. 3.
 ἀνελίσσω et ἐνελίσσω permutata. I.
 1. 8.
 ἀνελλιπής (ἀνελλιπής). V. 8. 7. extr.
 ἀνεμπόδιτος ζωή. IV. 4. 32.
 ἀνεμπόδιτος δόξος. IV. 4. 10.
 ἀνεμποδίστως. I. 4. 1. IV. 3. 10. VI.
 8. 6. et 7. 8.
 ἀνευδὲς τὸ ἀγαθόν. I. 8. 2. V. 6. 4.
 ἀνευδὲς ὁ θεωρητικὸς νοῦς καὶ πλήρης.
 VI. 8. 6.
 ἀνευδέστατος ὁ θεός. VI. 9. 6.
 ἀνευεγκτέος. IV. 4. 38. VI. 5. 2. extr.
 ἀνεύρητος (ἀνεύρητος). V. 6. 5. et 6.
 cf. p. 527. VI. 8. 21. p. 755.
 ἀνευνόητος. VI. 7. 29.
 ἀνεξετάστος. IV. 2. post med.
 ἀνεπίκριτος. III. 6. 4.
 ἀνεπιστήμων (ῆ) δυνάμει ἐπιστήμων. II.
 5. 2.
 ἀνεπιστημοσύνη. VI. 1. 10.
 ἀνερμάτιστος. I. 8. 8.
 ἀνεσις τῆς κολάσεως. IV. 3. 24.
 ἀνευρίσκω. V. 8. 4.
 ἀνέχεσθαι, cum Infinitivo addito Ar-
 ticulo et sine eo. I. 6. 2. VI. 7.
 14. init.
 ἄνηβοὶ παῖδες. II. 9. 9.
 ἀνήδονος. IV. 8. 7. extr. VI. 7. 24.
 extr. VI. 7. 25. init.
 ἀνήδονος βίος. VI. 9. 11. extr.
 ἀνήντος. II. 4. 7.
 ἄνθος κάλλους. VI. 7. 32. (cf. ad
 p. 723. E.)
 ἀνθρωπικός. I. 8. 13. II. 9. 9. (cf. ad
 p. 80. F.)
 ἄνθρωποι θεῖοι. V. 9. 1.
 ἄνθρωποι τὸ φρονεῖν ἐν τῷ μὴ φρονεῖν τι-
 θέμενοι. IV. 4. 12.
 ὁ εἶσω ἄνθρωπος. V. 1. 10.
 ὁ ἄνθρωπος ζωὴ λογική. VI. 7. 4.
 ἄνθρωπος μικτός ἐξ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ.
 I. 4. 16.
 ἄνθρωπος κεῖται ἐν μέσῳ θεῶν καὶ θη-
 ρίων. III. 2. 8.
 ἄνθρωπος ποιήμα συνφανθὲν εἰς τὸ πᾶν.
 III. 2. 9.
 ἄνθρωπος ἔχει ἐν αὐτῷ δῆμον ἡδονῶν καὶ
 ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων κρατησάντων.
 VI. 4. 15.
 ἀνθρωπότης. VI. 1. 10. extr.
 ἀνιάτρες. VI. 7. 37. extr.

- ἀνέναι. I. 6. 7.
 ἀνέλλομαι. I. 6. 2.
 ἀνίστησις. VI. 2. 21.
 ἀνιχνεύειν. I. 4. 2.
 ἄνοδος, ἐκ τοῦ σηλαίου τῆ ψυχῆ πρὸς
 τὸ νοητὸν πορεία. IV. 8. 1.
 ἀνοηταίνειν. II. 9. 1. V. 5. 1.
 ἀνοΐδανσις (addendum Lexicis). IV.
 5. 7.
 ἀνομοειδής. IV. 3. 2.
 ἀνομοιότης. I. 8. 13. VI. 1. 9. VI.
 3. 2.
 ἀνομοιοῦσθαι. V. 3. 7.
 ἀντάρειν. IV. 4. 43.
 ἀνταυροῦσθαι (addendum Lexicis).
 VI. 5. 11.
 ἀντακολληθεῖν. I. 3. 6. (cf. ad p. 22.
 B.)
 ἀντεπάδω. IV. 4. 43.
 ἀντερείδω. IV. 4. 29. IV. 5. 4.
 ἀντέρεισις. II. 1. 6. IV. 3. 26. (ubi
 ἀντέρησις).
 ἀντιδιαίρεσις. I. 4. 3. VI. 3. 10. VI.
 3. 20.
 ἀντιδιαίρεσις. IV. 4. 28. extr. VI. 3.
 10.
 ἀντιδιαστέλλειν. VI. 1. 29.
 ἀντίκειμαι. VI. 1. 9. VI. 2. 10.
 ἀντικειμένως. VI. 1. 5.
 ἀντικινεῖν. VI. 1. 20.
 ἀντικίπτειν. III. 6. 18.
 ἀντιληπτός. IV. 5. 8. VI. 9. 5.
 ἀντιλαμβάνεσθαι. I. 4. 2. IV. 3. 30.
 IV. 4. 23. (cf. ad p. 30. B.)
 ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν σωματικῶν κολά-
 σεων. IV. 3. 24. init. VI. 9. 1.
 ἀντιληπτικὸς εἰκόνων. VI. 7. 7. extr.
 ἀντίληψις. I. 1. 11. I. 4. 9. 10. III.
 2. 14. IV. 3. 3. IV. 3. 23. IV.
 4. 23. V. 5. 12. VI. 1. 20. VI.
 4. 1. VI. 7. 7.
 ἀντίληψις νοήσεως. IV. 3. 30.
 ἀντίληψις φόβων. IV. 4. 26.
 ἀντίληψις ἀμεγέθαν. IV. 7. 8.
 ἀντιμαρτυρεῖν. VI. 4. 4. VI. 7. 29.
 extr.
 ἀντιπαράγεσθαι. II. 4. 11.
 ἀντιπαρεισαγωγή (addendum Lexi-
 cis). II. 9. 5.
 ἀντιπαράβειν. VI. 5. 11.
 ἀντιπαράτιθημι. I. 6. 5.
 ἀντιπερίστασις. IV. 5. 2.
 ἀντιποιεῖσθαι. V. 5. 12.
 ἀντισήκωσις. I. 4. 14. (cf. ad p. 37.
 extr.)
 ἀντίστασις. IV. 3. 7. extr.
 ἀντιστρέφειν. I. 2. 2.
 ἀντιτείνειν. I. 1. 2.
 ἀντιτεταγμένως (add. Lexicis). V. 3.
 15.
 ἀντιτιρίβειν (add. Lexice.) VI. 1. 20.
 ἀντίτυπα (τά). III. 6. 6.

- ἀντιτυπὲς (τό). VI. 1. 28.
 ἀντιτυπία. II. 6. 2. IV. 4. 29. VI.
 1. 26. (cf. ad p. 80. G.)
 ἀντίτυπον λόγον ἀπόσασθαι. VI. 7. 29.
 cf. VI. 8. 7.
 ἀντίτυπος (Substantivum). II. 9. 6.
 ἄντρον. Empedoclis idem quod σπή-
 λαιον Platonis. IV. 8. 1.
 ἀνυπαρξία. V. 5. 2. init.
 ἀνυστάτων πραγμάτων φωναί. VI.
 8. 7.
 ἄνω καὶ κάτω. VI. 7. 24.
 ἀναδινία. I. 4. 6.
 ἀνάλεθρος. II. 5. 5. IV. 7. 9.
 ἀνωμαλία. III. 7. 9. VI. 1. 11.
 ἀνώμαλος θέα. VI. 7. 34.
 ἀνώνυμος. I. 4. 7.
 ἀξιόματα. V. 5. 1. med.
 ἀξιούσθαι. VI. 7. 40.
 ἀξιώσις. V. 5. 12.
 ἄλογος. VI. 1. 26. VI. 6. 8.
 ἀοριστία. I. 8. 4. III. 5. 7. VI. 8.
 15.
 ἀοριστέω. VI. 9. 7. init.
 ἀοριστότερος. III. 9. 2.
 ἀπαγγελτικός. IV. 4. 17. IV. 4. 23.
 ἀπαγε τοῖς μικρολόγοις Plotini dictum
 ap. Proclum in Commentar. in
 Enneades (in Davidis Armeni
 Commentar. mscr. in Porphyrii
 Quinque Voces). cf. autem Plo-
 tin. I. 4. 7. p. 34. D.
 ἀπαγορεύειν τῇ φύσει. III. 6. 6.
 ἀπαθόντως. III. 5. 5.
 ἀπάθειν. VI. 9. 8. extr.
 ἀπάθεια ἄλογος. IV. 4. 28.
 ἀπαθής. I. 1. 12.
 ἀπαθῆ ποιεῖν τὴν ψυχὴν ἐκ φιλοσοφίας.
 III. 6. 5.
 ἀπαιτεῖν (quærerere, inquirere). V. 3.
 8. VI. 3. 7.
 ἀπαλότης τοῦ ἀέρος. II. 1. 7.
 ἀπαμβλύνειν. III. 6. 12.
 ἀναλίσκειν. III. 2. 2.
 ἀπαξιούσθαι. V. 8. 3.
 ἀπαρακολοθήτως. IV. 3. 28.
 ἀπαράλλακτος. V. 7. 3.
 ἀπαραλλάκτως ἔχειν. II. 1. 2.
 ἀπαρτάω. VI. 7. 2.
 ἀπάρτησις. V. 1. 2.
 ἀπαρτίζειν. VI. 3. 4.
 ἀπαρτίζεσθαι. V. 3. 7. VI. 2. 4.
 ἀπηρτισμένη ὑπόστασις. VI. 3. 8.
 ἀπάτη φυσική. VI. 7. 24. extr.
 ἀπαιθαδίζομαι. II. 9. 10.
 ἄπανστον (τό). III. 7. 2.
 ἄπαιστος βίος. III. 7. 11.
 ἀπειρία (infinitio. Cic. de finib. I.
 6. 21.) VI. 2. 21.
 ἀπελθεῖν (de morte voluntaria). I.
 4. 7. (simpliciter decedere, mor-
 ri). VI. 1. 7.
 ἀπερημόω. II. 6. 1. II. 6. 3. VI. 6.
 11. med.
 ἀπερίληπτος. VI. 9. 6.
 ἀπειθυνεῖν. IV. 5. 4.
 ἀπίθανος. VI. 4. 4.
 ἀπλετος δύναμις. IV. 8. 6.
 ἀπλετος φύσις. V. 5. 6.
 ἀπλήρωτος. V. 8. 4.
 ἀπλότης. V. 5. 6. III. 9. 14.
 ἀπλοῦν (τό). I. 1. 2.
 ἀπλοῦσθαι εἰς εὐπάθειαν. VI. 7. 35.
 ἀπλωθεῖς (Πόρος λόγου κεχυμένος καὶ
 οὖν ἀπλωθεῖς). III. 5. 9.
 ἄπλωσις. VI. 9. 11.
 ἀπόβλητα. VI. 7. 21.
 ἀπόβλητον αἰδὲν ἐν τῷ παντί. IV. 4. 37.
 ἀπόβλητος. VI. 7. 31.
 ἀπογένεσις. III. 4. 6.
 ἀπογεννάω. VI. 1. 6.
 ἀπογενᾶσθαι. VI. 1. 14.
 ἀπογενμόω. VI. 7. 18.
 ἀποδείξεις. VI. 9. 10.
 ἀποδενδρωθῆναι (vid. denδρωθῆναι ibique
 laudat. annot. ad voc. denδρωθῆναι.
 III. 4. 2. p. 284. B.)
 ἀποδέχεσθαι. III. 2. 7. (cf. ad pag.
 260. B.)
 ἀποιδιδόμαι. III. 1. 1. (ubi bis sed
 paullo diversa vi). cf. VI. 1. 2.
 (cf. p. 228. C. D. et p. 567. C.)
 ἀποιδιδράσκειν. VI. 6. 3.
 ἀποθανεῖν (τὸ) ἀλλαγὴ σώματος ὡσπερ
 ἐσθῆτος. III. 2. 15.
 ἀποθέσεις ἱματίων. I. 6. 7.
 ἀποθέσεις σώματος. III. 2. 15.
 ἀποίκιος. VI. 7. 13.
 ἀποικονομεῖσθαι (respuere Ficin.). V.
 9. 1.
 ἀποικονομῶμενος. I. 4. 6.
 ἄποιος. I. 8. 10. II. 4. 1. II. 4. 7.
 VI. 1. 26. (ἔλη ἄποιος.)
 ἄποιον. IV. 7. 3.
 ἀποκεῖσθαι. I. 2. 4.
 ἀποκροῖεν. IV. 7. 10.
 ἀποκρίπτειν ἐν τῷ ὅλῳ τὸ μέρος. VI. 4.
 16.
 ἀπολαεῖν, ἀπόλασις. I. 2. 3. et pas-
 sim.
 ἀπολισθαίνω et ἀπολισθάνω. II. 6. 1.
 III. 6. 14.
 ἀπολίσθησις. VI. 6. 3. extr.
 ἀπόλυτοι ἐνέργειαί. VI. 1. 18.
 ἀπόλυτος. VI. 1. 18.
 ἀπόλυτος κίνησις. VI. 1. 22.
 ἀπόλυτος κίνησις. VI. 8. 20.
 ἀπομαντεύεσθαι. VI. 4. 27. V. 5. 12.
 VI. 7. 29.
 ἀπομαρνεῖσθαι. IV. 4. 29.
 ἀπομάττομαι. I. 6. 5. IV. 3. 7. IV.
 4. 23. IV. 9. 4.
 ἀπομεστώω. II. 3. 18.
 ἀπομειψέσθαι. V. 4. 1.

- ἀπραϊρέτως. III. 6. 4. IV. 4. 8. IV. 4. 13.
 ἀπροσδέης. II. 4. 11. V. 9. 4.
 ἀπρωταίος ζώνη. IV. 3. 17.
 ἀπτικά ὄργανα—ἀπτική δύναμις. IV. 3. 23.
 ἀπτόν (τό). IV. 5. 4.
 ἀπαθεῖν τὰς πληγὰς ἀρετῆς. II. 9. 18.
 ἀπαθέομαι. I. 4. 7. III. 6. 14.
 ἀραί (ἀραιαί, ἀρεταί). VI. 7. 36.
 ἀραιότητες. I. 8. 14.
 ἀραιώσεις. VI. 3. 25.
 ἀργός, ἀργῶς ἔχειν. VI. 7. 22.
 ἀργὸς τὴν γνώμην. II. 9. 16. cf. VI. 1. 8.
 ἀρδεσθαι φωτὶ. II. 9. 3. (cf. ad pag. 201. D.)
 ἀρεταί πολιτικά. I. 2. 1.
 ἀρεταί φυσικά. I. 3. 6.
 ἀρεταί τέλειαι. I. 3. 6.
 ἀρετὴ ἀδέσποτος. II. 3. 9. VI. 8. 5. 6.
 ἀδέσποτον. IV. 4. 39.
 ἀρετὴ πᾶσα κάλλος ψυχῆς. I. 6. 1.
 ἀρετὴ πᾶσα κάθαρσις. I. 6. 6.
 ἀρετὴ ἢ ψυχὴ ἐν ἀγαθῷ γίνεται. I. 7. 3.
 ἀρετὴ ἐστὶν τὸ ἀγαθὸν ὃ κρατεῖν τῆς ἕλης ποιῶ. I. 8. 6.
 ἀρετὴ οὐ τὸ ἀγαθὸν ἀλλὰ σύνεργον. I. 8. 13.
 ἀρετὴ εἰεργεῖα νοῦ. VI. 2. 18. extr.
 ἀρετῆς θεωρήματα ἰδία. IV. 7. 8. (Fragm. ex Euseb. P. E. p. 832.)
 Ἄρης (planeta). II. 3. 6.
 ἀριθμησις. IV. 4. 11.
 ἀριθμητὰ (τά). VI. 6. 9.
 ἀριθμητικῆ προσκρῶνται αἱ ἄλλαι τέχναι. I. 3. 6.
 ἀριθμοὶ ἀριθμηταί. VI. 6. 15. extr.
 ἀριθμὸς τῆς ἀπειρίας. VI. 6. 2. init.
 ἀριθμὸς μοναδικός. VI. 6. 9. ἡρωμένος, ib. ἐξεληλεγμένος, ib.
 ἀριθμὸς ἀπειρος. VI. 6. 17.
 Ἄριστοτέλης. II. 1. 2. II. 1. 4. II. 5. 3. V. 1. 9.
 ἀρμονία αἰσθητή. VI. 7. 6.
 ——— ἐν σώματι. IV. 2. 1.
 ——— τοῦ σώματος ταρτατομένη. I. 4. 10.
 ——— μία ἐν τῷ πάντι. IV. 4. 41.
 ——— ἐν ταῖς φωναῖς. I. 6. 3.
 ——— σίριγγος. III. 2. 18.
 ——— φυσική. IV. 4. 8. extr.
 ——— ἢ περὶ χορδᾶς. IV. 7. 8. (Fragm. ex Euseb. p. 834.)
 ἀρμονίη. III. 6. 2.
 ἀρμόζεσθαι (ἡρμόσθαι ἰπὸ μιᾶ ἀρμονίᾳ). IV. 4. 41.
 ἄρνας λίκων ἀρπαγὰς εἶναι. III. 2. 8.
 ἀρβύλιστος (ἀρβυμιστος). V. 8. 1.
 ἄρσι. V. 5. 6.
 ἄρτιον. VI. 3. 13. cf. ἀριθμὸς.
 ἀρχαιότης. V. 1. 9.
 ἄρχην εἰς τινα. VI. 1. 21. post init.
 ἄρχεσθαι, ἀρχάμενα. V. 8. 13.
 ἀρχέτυπα. II. 6. 3.
 ἀρχέτυπον (τό). III. 8. 10. med. V. 8. 12. VI. 2. 7. VI. 4. 10. init. VI. 7. 15. τὸ ἀρχέτυπον ἐν εἰκόνι θεωρεῖν θέλομεν.
 ἀρχέτυπος λόγος κάλλους. V. 8. 3.
 ἀρχέτυπον εἶδωλα. V. 9. 13.
 ἀρχετυπώτερον. VI. 8. 14.
 ἀρχή—αἱ ἀρχαί. IV. 9. 4. et passim.
 ἀρχηγός (τὸ ἀρχηγόν, adjectiv. IV. 2. init.)
 ἀρχικός (ἀρχικαὶ ἰσοστάσεις. V. 1. init.)
 ἀρχιεὶδής. VI. 1. 26.
 ἀσάλευτος. IV. 3. 15.
 ἀσελεύστατος. VI. 5. 8.
 ἀσκήσεις. VI. 8. 6.
 ἀσμενίζειν (cum accusat.). V. 8. 12.
 ἀσμενιστὴ τοῦ νοῦ κατάστασις. VI. 7. 30.
 ἄσπартος. II. 4. 16.
 ἀστείος (probus, gravis). IV. 3. 32.
 ἀστεία (τὰ) τῶν παρθῶν. IV. 3. 32.
 ἀστεία ψυχῆ. IV. 3. 32. (cf. p. 395. sq.)
 ἀστεμφής. VI. 8. 21.
 ἄστρα (τὰ) τὸ στερεὸν ἔχει. II. 1. 6.
 ἄστρον (ἢ) φηρὰ (εἰ) σημαίνει περὶ ἑκαστον τὰ ἐσόμενα. II. 3. 1.
 ἄστρον εἰ τινα ψυχρά; II. 3. 2.
 ἄστρα (τὰ) θεία. II. 3. 2. V. 1. 1.
 ἄστρα διὰ τί οὐ θεοί; II. 9. 8.
 ἄστρον σχέσις. III. 1. 5.
 ——— σχήματα. IV. 3. 12.
 ——— κινήσις χορεία. IV. 4. 8.
 ——— φέγγος. III. 8. 10. extr.
 ἀστέρων ψυχᾶ. IV. 8. 2.
 ἄστρα (τὰ) θεοί. V. 1. 2.
 ἀστρηνομία. VI. 3. 16.
 ἀστραπὴ νικτὸς καλῆ. I. 6. 1.
 ἀσύμμετρον (τό). VI. 7. 20. init.
 ἀσιμπαθής. II. 9. 16.
 ἀσιμφανέα. I. 1. 12.
 ἀσιμφανος. II. 1. 3.
 ἀσιμφανία. III. 4. 5.
 ἀσυνήθης. IV. 4. 37.
 ἀσύνθετος. III. 9. 3.
 ἀσχημάτιστος. VI. 6. 17.
 ἀσχοῖα νεῦσον ποιῶσα κάτω. IV. 8. 2. extr.
 ἀσάματος ὁ θεός. VI. 1. 26.
 ——— ἢ ψυχῆ. IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 833.)
 ἀταξία καὶ ἀδικία ἐν γῆ. I. 8. 6.
 ἀτενίζειν. III. 6. 7.
 ἀτενίζειν τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὁμιότητα. IV. 7. 10.
 ἀτενίσαντα ἰδεῖν. I. 6. 9. βλέπειν. VI. 2. 8. VI. 8. 19.
 ἀτιμάζειν τὸ εἶναι καὶ τὸ ζῆν. VI. 7. 29.
 VI. 7. 15. init. cf. II. 9. 5. init.
- ἄτομα. VI. 2. 2. cf. VI. 3. 9.
 ἀτομία. VI. 1. 28. ἐν ἀτόμῳ. VI. 5. 8.
 ἀτοπον ζητεῖν, διὰ τί ἀγαθὸν ἢν αἰτῶ ἀγαθὸν ἐστίν. VI. 7. 27.
 ἄτρικτος (ὁ) ἢν αἱ Μῦραι ἐπικλύθωνσι. II. 39. 15. III. 4. 6.
 ἀτρεμεῖν (ἀτρεμήσει ἢ ψυχῆ). I. 1. 9. extr.
 ἀτρεμής. I. 6. 5.
 ἀτρέπτως ἔχειν. IV. 4. 2.
 Ἄτροπος (ἡ). II. 3. 15.
 ἄτρυτα. V. 8. 4.
 ἄτρυτος φύσις. III. 7. 4.
 ἀτρέπτος. IV. 6. 2. V. 3. 11.
 ἀτύφως. II. 9. 6.
 αὐτὸ ἐτ ἀτὸ permutata. I. 1. 5.
 αὐαίνω. IV. 4. 32.
 αὐγή. VI. 7. 36. extr.
 αὐθάδεια ἢ ἐν ἀνθρώποις πολλή. II. 9. 9.
 αὐλητικὸς. I. 4. 15. (cf. ad p. 38. D.)
 αὐλον μέγεθος—αὐλον σχῆμα. III. 6. 16.
 αὐλόν (τὸ) ἐστὶ τὸ ἐλεύθερον. VI. 8. 6.
 αὐλος. VI. 2. 8. VI. 4. 8. init.
 αὐλος. I. 3. 6.
 αὐλότης (add. Lexicis). I. 2. 7.
 αὐξή. II. 7. 1. IV. 7. 5. init. V. 1. 4. VI. 3. 13.
 αὐξήσις. IV. 4. 35. IV. 7. 8. (ex Euseb. p. 833.)
 αὐζητικὸν (τό). III. 6. 4. IV. 3. 19.
 αὐξω, αὐξόμενον (αὐξανόμενον). III. 4. 2.
 αὐπνον φῶς. VI. 2. 8.
 αὐστηρόν (τό). VI. 3. 18.
 αὐταγαθόν. I. 8. 13. (cf. ad p. 80. D.)
 αὐταρκες. I. 1. 2. τὸ αὐταρκες. V. 3. 17.
 αὐταρξέστατος ὁ θεός. VI. 9. 6.
 αὐτεξούσιον (τό). I. 4. 8. IV. 3. 16.
 IV. 8. 7. V. 1. 1. VI. 8. 3. VI. 8. 5. et saepius.
 αὐτεξούσιος ἀρχή. III. 2. 10.
 αὐτεξούσιος κινήσις. III. 2. 4.
 αὐτεξούσιος ῥοπή. IV. 8. 5.
 αὐτὸ τὸ καλόν. I. 6. 7.
 αὐτοαγαθόν. I. 8. 13. (ubi vid. Var. Lect.) VI. 6. 10. med.
 αὐτοάνθρωπος. V. 9. 4. VI. 6. 8. VI. 7. 4. (vid. Var. Lect.)
 αὐτοἄπειρος. II. 4. 7.
 αὐτογῆ. VI. 7. 11.
 αὐτοδαίμων (si verum, addendum Lexicis. Vid. Var. Lect.) III. 5. 6.
 αὐτοδεκάς (add. Lexicis). III. 6. 14. extr. VI. 6. 5.
 αὐτοδικαιοσύνη. I. 2. 6.
 αὐτοπιστήμη. V. 8. 4.
 αὐτοστερητός (add. Lexicis. Vid. tamen p. 167. D. in Var. Lect. et Annot.) II. 4. 13.
 αὐτοζῶον (add. Lexicis). VI. 6. 7. 8.

- αἰτόθεν. V. 3. 2. (cf. p. 497. A.)
αἰτόκακον. I. 8. 13. } Vid. Var. Lect.
αἰτόκαλον. I. 8. 13. } et Annot.
αἰτοκίνησις. VI. 2. 18. VI. 6. 6.
αἰτόματον (τό). III. 2. 1. VI. 7. 11.
VI. 8. 8. extr. VI. 8. 14. αἰ-
τομάτας. IV. 3. 13.
αἰτονοῖς. III. 2. 16. V. 9. 13.
αἰτονοσία. VI. 8. 12.
αἰτοσφροσύνη. (Si germanum ad-
dendum Lexicis. Vid. Annot. et
Var. Lect.) I. 2. 6.
αἰτότης (add. Lexicis sed cf. An-
not.) III. 7. 10.
αἰτοφυῶς. VI. 5. 1.
αἰτοφυχή (add. Lexicis). V. 9. 13.
14.
αἰχμηρὸν (τό). II. 1. 7.
ἀφαί. IV. 5. 4.
ἀφαιρέσεις. VI. 7. 36.
ἀφανίζω. III. 7. 10. VI. 2. 9. VI.
7. 35. (cf. ἀφωγῆς ἐγένετο. I. 6. 8.)
ἀφανίζεσθαι. VI. 2. 19. (cf. I. 6. 8.
cum Annot.)
ἀφάνισις. VI. 7. 20.
ἀφάνταστος φύσις. III. 8. proæm.
ἀφαντάστωσις. III. 6. 4.
ἀφαναῖνω. IV. 4. 32.
ἀφθαρην (τό). I. 1. 2.
ἀφή. IV. 7. 8. (Fragment. ex Eu-
seb. P. E. p. 832.)
ἀφῆς ἀντίληψις. II. 1. 6.
ἀφιξίς. IV. 4. 4.
ἀφιξίς ψυχῆς. IV. 8. 1.
ἀφοδος. IV. 3. 25.
ἀφομοῖον. V. 8. 8. ἀφομοῖσθαι. III.
2. 14.
ἀφραίνειν. V. 8. 3.
ἀφρατος. VI. 6. 7.
ἀφροδίσια (τά). IV. 4. 28.
ἀφροδισίους χηρῆσθαι. VI. 7. 26. extr.
Ἀφροδίτη (planeta). II. 3. 6.
Ἀφροδίτης ἀστέρα ἐν οὐρανοῖς Ἦρας λέ-
γουσιν οἱ θεολόγοι. III. 8. 5.
Ἀφροδίτη καὶ Ἦρα ταῦτό. III. 8. 5.
Ἀφροδίτη τίς; III. 5. 2.—διττή. ibid.
Ἀφροδίτης Ἔρας. III. 5. 2.
Ἀφροδίτη Οὐρανία. III. 5. 2. VI.
9. 9.
—— Διὸς καὶ Διόνης. III. 5. 2.
—— ἀμήτωρ. ibid.
—— Κρόνου. ibid.
—— κόσμου. ibid.
—— καλή. V. 8. 13.
—— πάνδημος. VI. 9. 9.
Ἀφροδίτη ἐστὶν ἡ ψυχὴ. III. 5. 4. III.
5. 7.
—— ψυχὴ Διός. III. 5. 8.
—— μέρος τὸ κύριον Ἔρω-
τος. III. 5. 5.
Ἀφροδίτης γενέθλια. III. 5. 5.—τί αἰ-
νίττεται; VI. 9. 9.
- Ἀφροδίτη ἔδωκε τι τῆ γυναικὶ ἐπὶ τοῦ
Προμηθέως πλασθεῖση. IV. 3. 4.
Ἀφροδίτης ἴμοιαι τὸ κάλλος γυναικῆς.
V. 8. 2.
Ἀφροδίται ἐν τῷ ὄλῳ πολλαί. III. 5. 4.
ἀφρόνως. VI. 1. 29.
ἀφροσύνη. VI. 1. 29.
ἀφροσιμένως. VI. 1. 14.
ἀφροσιτέον. VI. 3. 1.
ἀφάτιστος. I. 2. 4. II. 4. 5. V. 3.
17.
ἀχλὺς. V. 9. 1.
ἄχλος. IV. 4. 28. med.
ἄχρυνος πᾶσα ἡ νόσις ἐν αἰῶνι. IV.
4. 1.
ἐν ἀχρῶν ἐνέργεια. V. 1. 16.
—— μεταβολαί. VI. 1. 16.
—— κίνησις. VI. 1. 16.
ἀχρόματος. I. 6. 5.
ἀχάριστος. VI. 6. 5.
[ἀψίς.] V. 8. 10. (cf. Annot. ad
p. 551. A.)
ἀσφία (addendum Lexicis). II.
1. 6.
ἀσφοητί. III. 7. 11. III. 8. 4. IV.
4. 40. V. 8. 7. V. 8. 11.
ἄσφοφος τοῦ πάντος κέλευθος. IV. 4. 45.
ἀσφῶς. IV. 3. 4.
- B.
Βάσις. VI. 1. 16. VI. 1. 18. VI.
3. 23. VI. 7. 18.
βαδιστικὴ δύναμις. IV. 3. 23.
βαῖνω (βεβῶς, βᾶθρον). I. 6. 9.
βάλλεσθαι εἰς ἔννοιαν (alii libri λαβέ-
σθαι εἰ. ε. Vid. Var. Lect. et An-
not.). V. 8. 1.
βαπτίζεσθαι μάγην τέχνης. I. 4. 9.
βεβαπτισμένη ἐν τῷ σώματι ψυχῆ. I.
8. 13. cf. VI. 9. 8.
βαρέω (βεβαρημένος). III. 5. 9. III.
8. 7.
βαρίνεσθαι. V. 9. 1.
βάρυσις. IV. 3. 15. (p. 383. D.)
βαρύτης. VI. 3. 24.
βαρύνω (βαρύνουσαι αἱ τῶν σωμάτων
ποιήσεις). IV. 7. 8. (Fragm. ex
Eusebii Pr. Evang. p. 832.)
βασιλεὺς ὁ μέγας. V. 5. 3.
βασιλεὺς πάντων. IV. 7. 42.
βασιλικὴ τέχνη. V. 9. 11.
βασιλικὴ ψυχὴ. IV. 4. 9.
βασιλικὸς νοῦς. IV. 4. 9.
βάσις. VI. 6. 9. sub fin.
βέβηλος. I. 6. 8. init.
βιάσασθαι γυναῖκα. III. 2. 13.
βίαιον. VI. 7. 11. sub fin.
βίβλος (ἡ). II. 7. 2.
βίος θήρειος. III. 4. 3.
βίος σπονδαῖος. I. 4. 12.
—— μικτὸς ἐκ τινος ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ.
I. 4. 16.
- βιοτή. III. 3. 4.
βλάβαι περὶ τὸ ὄρεῖν. I. 1. 3.
βλάβος. VI. 1. 12.
βλέπε πρὸς θεόν. II. 9. 15.
βλέπειν δι' ὀμμάτων τῶν τῆς τέχνης. II.
9. 16.
βλεφάρων φύσις. V. 5. 7.
βλοσυρὸς (ἀνδρῖαν βλοσυρὸν ἔχουσιν πρό-
σωπον). I. 6. 5.
βολή (βολαὶ ὀμμάτων s. ὀφθαλμῶν). I.
6. 2. init. cf. VI. 4. 3. p. 646. A.
infr.
βορβόρω φίλον τὸ μὴ καθαρόν. I. 6. 6.
ἐν βορβόρω κείσεσθαι—βορβορῶδης. I.
6. 6.
εἰς βορβορον πεσεῖν. I. 8. 13.
εἰς βορβορον σωμάτων ἐμβῆναι. VI. 7.
31.
βοτανῶν ἐνέργεια. IV. 4. 35.
βοῦλει (ejus constructio). I. 6. 5.
cum Annot.
βουλήσεις. V. 1. 2. VI. 8. 1.
βουλήσις καὶ ἔκκλησις. I. 4. 6.
—— καὶ λογισμὸς. VI. 7. 3.
βουλητὸν δεῖ τὸν εὐδαίμονα βίον εἶναι. I.
4. 5.
βουλευσις. IV. 4. 11.
βρίθειν (βρίσαντος εἰς βίαν θήρειον). III.
4. 3. cf. IV. 3. 13.
βυσσόθεν. VI. 5. 12.
βαμοί. I. 4. 7.
- G.
Γάμων φυσικὰ προθεσμῖαι. IV. 3. 13.
γαμψάνχος. VI. 7. 9. extr.
γαργαλίζεσθαι. VI. 7. 34. (cf. ad
p. 726. B.)
γαστήρ βυεῖσα. II. 9. 14.
γαστρίμαργα ζῶα. III. 4. 2.
γαστρίμαργία. III. 6. 5.
γεγωνῶς λόγος. V. 1. 6.
γεινίαισις. I. 2. 5. III. 6. 14.
γειτονέω. I. 2. 5. II. 1. 8. III. 9. 2.
IV. 3. 9. VI. 4. 2. VI. 7. 42.
γειτόνησις. I. 2. 5.
γειτόνημα. V. 1. 3.
γειτονία. V. 8. 7.
γέλιος—ἐν γέλωτι θέμενος τὸ σφραγισμένον.
II. 9. 15.
γενέθλια. III. 5. 2. VI. 9. 9.
γενείαισις (add. Lexicis). IV. 3. 13.
med.
γένειον. IV. 4. 11.
γένεσις, i. e. ἡ περὶ τὰ σώματα φύσις.
VI. 3. 2. et sæpius.
γένεσις (contrarium τῆς οὐσίας). VI.
5. 2.
γενητός. VI. 7. 2. extr.
γέννα. IV. 4. 13.
γενῶν (natum esse dicere, s. natum
esse facere, fingere). V. 8. 12.
γέννημα. VI. 7. 2. extr. VI. 7. 35.

- γεννήματα διδυμα ἐκ συνόδου μιᾶς καὶ ἐνὸς σπέρματος. IV. 7. 5.—νοῦ. I. 6. 9.
- γεννητής. V. 2. 1.
- γεννητέρα. V. 8. 10.
- γεννητικός. VI. 1. 12. VI. 8. 13.
- γένος (τὰ γένη τῶν ὄντων. VI. 2. 1. et sqq.
- γεῦσις. IV. 6. 1.
- γευστική δύναμις ἐν γλώσσῃ. IV. 3. 23.
- γευστός. IV. 4. 26.
- γεῶδες (το). I. 6. 5. sub fin. III. 6. 6. IV. 3. 15.
- γεωμέτραι θεωροῦντες γράφουσι. III. 8. 3.
- γεωμετρία. V. 9. 11.
- γεωμετρία καὶ ἀριθμητικὴ διττή. VI. 3. 16.
- γεωργία. IV. 4. 31. V. 9. 11. II. 3. 14.
- γῆ ἄνευ ἰγροῦ συστῆραι οὐ δύναται. II. 1. 6.
- γῆ κέντρον κόσμου. III. 2. 7.
- γῆ στερεά. III. 6. 6.
- Γῆ θεῶν πρεσβυτάτη. IV. 4. 22.
- γῆ (ἡ) ἐν μέσῳ καὶ στρογγύλη. V. 8. 7.
- γῆς παθήματα. IV. 4. 22.
- φύσις. VI. 7. 10.
- γεῆρον (τό). IV. 3. 17.
- γεῆρὰ σώματα. II. 1. 6. IV. 5. 1.
- γῆρινον ζῶον. IV. 4. 22. VI. 3. 9.
- γῆρινα. VI. 7. 10.
- γλαυκός—γλαυκόν. IV. 4. 19.
- Γλαυκός θαλάττιος. I. 1. 12.
- γλαφυρός. IV. 8. 5. extr. (cf. ad p. 474. B. supra).
- γλίσχρῶς καὶ ἀπαρόντως. III. 5. 5. fin.
- γλίχσθαι τοῦ φωτός. VI. 7. 22.
- γλυκίς, γλυκί, γλυκύτης. IV. 4. 29. VI. 3. 18. (IV. 7. 8. Fragni. ex Euscb. p. 833). et passim.
- γλυκάζειν. IV. 3. 36.
- γνώθι σαυτόν. IV. 3. 1. init. τὸ γν. σ. τίμι λέγεται; IV. 7. 41.
- γνωματεῖν. IV. 8. 11.
- γνώμη ἐπακτός. IV. 3. 10.
- διάφανος. IV. 8. 3.
- γνωρίζειν. VI. 1. 21. init.
- γνωριστικός. V. 3. 1.
- γνώρισις. III. 7. 12. init. IV. 7. 5. VI. 1. 20.
- γνώσις ἐναργεστέρα τὰγαθοῦ ἢ τοῦ κακοῦ πείρα. IV. 8. 7.
- γνώσις ἐστὶ δι' ὀργάνων σωματικῶν. IV. 5. 1.
- γνώσις τῶν μελλόντων. IV. 4. 12.
- ἐπακτός. IV. 4. 9.
- πεπαιδευμένη. II. 9. 13.
- εἰδῆσις ὑπεριδομένη. VI. 9. 3. init.
- Γνωστικὸν (γνωστοὶ in aliquot libris vid. Var. Lect. et Annot.). II. 9. 1.
- γῆς. IV. 4. 40.
- γοητεία. II. 9. 14. IV. 4. 40. IV. 4. 43. (γοητεία.)
- γοητείας δεσμοί. IV. 3. 17.
- γοητεία φύσεως. IV. 4. 44.
- γοητεῖν. IV. 4. 3.—τὰ γεγοητευκέντα. V. 1. 2.
- γοητεύσθαι. II. 3. 15. IV. 4. 30. IV. 4. 43. 44.
- γοήτευμα. IV. 4. 40.
- γοήτευσις. IV. 4. 43.
- γραμμαὶ τῶν σωματικῶν. III. 8. 3. γραμμαί. III. 8. 7.
- ἐν κύκλῳ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν. I. 7. 1. fin. IV. 2. init.
- συμβάλλουσαι ἐκ περιφερείας κύκλου. IV. 7. 6.
- γραμμὴ νοητὴ οὐκ ἂν ἐφαρμόσειε τῇ αἰσθητῇ. IV. 4. 23.
- εἰς ἀπειρον ἵεναι δοκοῦσα. VI. 5. 11.
- ἀπειρος. VI. 6. 17.
- ἐκ κέντρου. IV. 1.
- γράμματα ἐν οὐρανῷ γραφόμενα. II. 3. 7.
- γραμματικὴ. VI. 1. 29.
- γραμμάτων τύποις διεξοδεῖν λόγους καὶ πριτάσεις. V. 8. 6.
- φυσικῶν ἀνάγκαις. III. 3. 6.
- γραμματεῖον. VI. 1. 19.
- γραφεύς. V. 5. 1.
- γραφικὴ (τέχνη). V. 9. 11.
- γρήγορις. Vid. ἐγρήγορις.
- γρηπτός. V. 9. 12.
- γρηπότης. V. 9. 12.
- γυμνάζεσθαι κατὰ πάλας. III. 2. 8.
- γυμνασία. IV. 6. 3.
- γυμνασίον νικόντων καὶ ἡττημένων. II. 9. 9.
- γυμνός. I. 6. 7. VI. 3. 19.
- γυναιὶ τῆς ὕψεως. II. 8. 2.
- Δ.
- Δαίμονες οὐκ ἀπαθεῖς τῷ ἀλόγῳ. IV. 4. 43.
- δαίμονον δῆμοι. III. 2. 3.
- φύσις τίς; III. 5. 5.
- καὶ ψυχῶν φωνή. IV. 3. 18.
- δαίμων (ὁ) ὁ ἡμεῖς εἰληχῶς. III. 4. 1. (p. 283. init.)
- ἀγαθὸν εἰς ἔθου. III. 4. 6.
- δαίμονες καὶ ψυχαὶ ἐν ἀέρι. IV. 3. 18.
- δαίμονες. IV. 4. 30. V. 1. 4.
- τιμύμενοι. IV. 8. 5.
- δαίμοσι προστιθεμένη πάθη. οἱ θεοὶ ἀπαθεῖς. III. 5. 6.
- δαίμονιος τόπος. IV. 4. 45.
- δαίς (ἐπὶ δαῖτα). VI. 7. 30.
- δάκτυλος. IV. 7. 7. III. 2. 3. extr.
- δακτύλιος (δάκτυλος, vid. Var. Lect.). IV. 9. 4. IV. 7. 6.
- δεῖ cum Dativo et Infinitivo. I. 1. 3. IV. 9. 3.
- δείγμα. V. 8. 3.
- δείξις, δείξεις. IV. 8. 4. et passim.
- δεικνύειν de pictoribus aliisque artificibus. I. 6. 9.
- αὐτὸ δείξει. Adagium Platoni Plotinoque familiare. I. 6. 1.
- δειλαίνω (δειδω—δειδιῶς etc. passim). I. 4. 15. III. 6. 2.
- δεκάζω. VI. 8. 13.
- δεκτικός. IV. 4. 23. (δέχεσθαι passim.)
- δεκτικὸς ἀγαθοῦ. IV. 4. 45.
- εὐδαιμονίας. I. 4. 3.
- δελεάζει τοὺς ἀνθρώπους τὰ ἡδέα γιγνώμενα ταῖς ἐπιθυμίαις. VI. 4. 44.
- Δελφοὶ τὸ μέσον. VI. 1. 14. (cf. Platon. Republ. IV. p. 427. 6. Pindar. Pyth. VI. 2.)
- δέμνια. III. 6. 6.
- δένδρον. III. 3. 7.
- δενδροῦσθαι (ἀποδενδροῦσθαι, cf. Annot. ad p. 284. B.) III. 4. 2.
- δέον (τό). VI. 8. 18.
- δεσμὰ ψυχῶν θνητά. IV. 3. 12.
- δεσπόζειν. IV. 3. 34.
- δῆλον, ὅτι in media sententia. II. 9. 12. V. 3. 9. init.
- δῆλον πρὸ λόγου. III. 2. 1.
- δήλωσις. V. 5. 6. V. 5. 7.
- δηλωτικός. II. 7. 3. IV. 2. init. V. 5. 5. VI. 7. 4.
- Δημήτρα. IV. 4. 27.
- Δημήτηρ γῆ. IV. 4. 30.
- δήμιος. III. 2. 17. extr.
- δῆμος, δῆμοι. III. 2. 3. et passim.
- δημιουργός. II. 1. 5. II. 4. 7. III. 9. 1. IV. 4. 9. 10. V. 8. 1.
- δημιουργὸς νοῦς. II. 3. 18.
- δημιουργὸς et νοῦς distinguuntur. III. 9. 1.
- δημιουργεῖ ἡ ψυχὴ. II. 9. 4. II. 9. 6.
- δημιουργομένη ἔλη. III. 8. 1.
- δημιουργία φύσεως. III. 8. 1.
- δημιουργόν (τὸ adjective). V. 1. 10.
- δημιουργῶν λόγος. VI. 7. 11.
- δημογέροντες. VI. 9. 13.
- διαβάρυσις (vid. Var. Lect. et voc. βάρυσις). IV. 3. 15.
- διάδηλος (Platonica vox Republ. V. p. 54). IV. 9. 2. V. 8. 11.
- διάδοσις. IV. 2. 2. IV. 7. 7.
- διάδοχος κινήσις. VI. 1. 19.
- διάδυσις. II. 7. 1.
- διάθεσις ἐκατόσις. I. 5. 10. I. 1. 2. III. 1. 9. (cf. ad p. 45. F.)
- διαθέσεις σωματικαί. IV. 4. 28.
- διάκειμαι (διακῆται). IV. 4. 4.
- διάκενος. III. 3. 7.
- διακονεῖσθαι. V. 8. 7.
- διακόπτειν τὴν ῥίζαν. V. 2. 2.

- διακορής. VI. 7. 16.
 διακοσμεῖν. IV. 7. 13. extr.
 διακριτικός. V. 4. 2. VI. 3. 17.
 διάκρισις. VI. 3. 17. VI. 3. 25.
 διαλαγχάνω. IV. 3. 6.
 διαλαμβάνειν (distinguere). IV. 4. 7.
 διάλειμμα. II. 7. 1.
 διαλείπω. IV. 4. 32.
 διαλεκτική (διαλεκτικός). I. 3. 1. cum Annot. I. 3. 4.
 διαλλάττει (differentia est). IV. 3. 21.
 διάλληλα μέρη. VI. 8. 14.
 διαμφοσθητέον. V. 9. 3.
 διάνοια (διανοεῖσθαι passim). I. 1. 1.
 διανήημα. IV. 3. 30.
 διανήσις. III. 8. 6. IV. 4. 6. VI. 7. 1. med.
 διανοητικὴ δύναμις. IV. 8. 7.
 διανοητικὸν (τό). V. 3. 3.
 διανύειν ὁδόν. IV. 4. 8.
 διαπεραίνειν τὴν ὄρχησιν. IV. 4. 33.
 διαπεφοιτηκῆτα ψυχῇ. I. 1. 4.
 διαπορεῖν. II. 7. 2. VI. 3. 20.
 διαπτοεῖν. I. 6. 3.
 διαπτοεῖσθαι. I. 6. 2.
 διαρθρῶ. IV. 6. 2.
 διαριθμεῖν ἑαυτόν. VI. 7. 41.
 διαρρίπτειν. VI. 4. 7.
 διασαφέω. VI. 6. 16.
 διασπᾶν. VI. 5. 9.
 διάστασις (ἢ) τριχῆ. II. 1. 16. II. 9. 17. (cf. ad p. 216. A.)
 διάστασις τῆς ἐρημίας. III. 7. 7.
 ——— τοπική. IV. 1. 1. (cf. ad p. 360. B.)
 διάστατον (τὸ) τριχῆ. II. 1. 6.
 διάστημα. II. 7. 2. III. 6. 18. III. 7. 7. IV. 5. 4. VI. 3. 11. VI. 4. 1. VI. 7. 39.
 ——— τοπικόν. III. 7. 7.
 ——— κενόν. IV. 3. 20.
 ——— ἀδιάστατον. IV. 4. 16.
 ——— σύμμετρον. IV. 5. 4.
 διαστέλλεσθαι. IV. 2. init.
 διασύρειν τοὺς θεοὺς ἄνδρας. II. 9. 6.
 διατάττειν. IV. 6. 16. init.
 διαφάνειναι οὐκ ἀντίτυπος. II. 1. 7.
 διαφανές σῶμα. IV. 5. 1. init.
 διαφοιτᾶν. I. 1. 4. (vid. διαφεφοιτηκῆτα).
 διαφοραὶ διαφορῶν. VI. 3. 18.
 διαφοραὶ πρὸς τὸ ἄμεινον καὶ τὸ χεῖρον. IV. 4. 45.
 διαφονία. IV. 3. 31.
 διαφανεῖν. VI. 8. 1.
 διαφενδεσθαι. V. 5. 1.
 διδάξις. VI. 9. 4.
 διδόναι tradere, docere. I. 1. 12.
 διδόναι tribuere et concedere, diversa vi eodem loco. III. 6. 1.
 διδόναι ἐν χάριτι. IV. 8. 6.
 δίδυμα γεννήματα. IV. 7. 5. δίδυμι. V. 7. 3.
 διείργω (τὸ διείργον). IV. 5. 4. VI. 4. 9.
 διεξέρχεσθαι. III. 8. 8.
 διεξελθεῖν καὶ ἐπιδραμεῖν. VI. 5. 8.
 διεξέναι. III. 8. 8.
 διέξοδος. II. 8. 1. cum Annot. p. 189. B. III. 7. 10. III. 8. 8. IV. 3. 12. IV. 4. 1. IV. 4. 8. V. 3. 17. V. 8. 6.
 διέξοδος αἰδίου. III. 7. 12. med.
 ——— τῆς ζωῆς. IV. 4. 35.
 διεξοδεύω. IV. 3. 12. V. 8. 6. VI. 6. 16.
 διζέομαι. V. 9. 5.
 διήγησις in fabula scenica. III. 2. 16.
 διηκεκὸς φῶς. II. 9. 3.
 δίκαιον διασαφεῖν ἐστέ. VI. 6. 16.
 δίκαιον ἕθος. I. 6. 5.
 δικαιοσύνη ἐνέργεια νοῦ. VI. 2. 18.
 δικαιοσύνη τετράδα ἔλεγον οἱ Πιθαγόρειοι. VI. 6. 5.
 δικαιοσύνη γενναίαν εἶναι εὐθείαν. I. 6. 1.
 δικαίωσις. IV. 3. 16.
 Δίκη πάρεδρος Δίῃ. V. 8. 4.
 δίκτυον ἐν ἕδρασι τεγγόμενον. IV. 3. 9. VI. 6. 3.
 διοίκησις (ἢ) τῶν ὕλων εἰ δυσκόλος; IV. 4. 12.
 διόλλυμι. I. 8. 8.
 διομολογεῖσθαι. I. 3. 1.
 Διονυσιακὸν κάτοπτρον. IV. 3. 12. init.
 διορίζειν. V. 5. 1. init. VI. 6. 21.
 διορισμός. III. 7. 11.
 διπηχύς. VI. 1. 7.
 διπλασίων. VI. 6. 17.
 διποδία (bipedalitas. Fic. de homine). VI. 3. 5.
 διττὸς ὁ ἐνθάδε βίος, ὁ μὲν τῶν σπουδαίων, ὁ δὲ τῶν πολλῶν. II. 9. 9.
 διχάζειν. V. 3. 10.
 διακτός. V. 1. 2.
 διωξίς. VI. 7. 26.
 Διόνη. III. 5. 2. (Διόνη falso. Vid. Var. Lect.)
 δόξα ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι κεκλημένη. V. 5. 1. extr.
 δόξαι (αἱ) ὥσπερ ὀράματά εἰσι. III. 6. 2.
 δοξαστικός. II. 2. 3. V. 3. 9.
 δουλεία (ἢ) ψέγεται διὰ τί; VI. 8. 4. med.
 δουλεύειν. I. 6. 3. et passim.
 δράμα (fabula scenica). III. 2. 11. III. 2. 16. VI. 7. 7.
 δραστήρια. VI. 1. 29.
 δραστήριος. IV. 7. 4.
 δραστήριος τόπος. IV. 7. 8. (ap. Euseb. P. E. p. 832.)
 δριμεῖς πόθοι. I. 6. 7. (cf. ad p. 56. A.)
 δοομικός. IV. 6. 3. extr.
 δυὰς ἀρίστος. V. 4. 2. δυὰς (in numeris). VI. 3. 13.
 δύο (τὰ) καὶ ἡ δυάς. VI. 6. 14.
 δυοὶ (ἐν τοῖς δυσίν). V. 6. 4. VI. 6. 9.
 δύνειν—δύεσθαι cum Præpos. εἰς, κατὰ. I. 6. 8. cum Annot.
 δύναμις ἄφατος. IV. 8. 6.
 ——— ἄλογος. IV. 4. 37.
 ——— τρεπτική τῆς ὕλης. II. 3. 17.
 ὁ δυνάμει Σακράτης. II. 5. 2.
 περὶ τοῦ δυνάμει καὶ ἐνεργείᾳ. II. 5. 1. cum Annot.
 δυνάμεις ἀδιάστατοι. VI. 5. 5.
 ——— ἀμφοσθητήσιμοι. VI. 8. 1.
 ——— θεῖαι. III. 2. 13.
 ——— μὴ μετρηθεῖσαι. II. 9. 3.
 ——— φυσικαί. IV. 4. 31. VI. 1. 11.
 δυνάμειον ποικιλία. IV. 4. 40.
 δυνάμωσις (addendum Lexicis). IV. 6. 3.
 δυσκίνητος καὶ δυσπαθὴς ψυχῇ. I. 4. 8.
 δυσκίνητος. II. 6. 2. IV. 4. 22.
 δυσκίνητον τὸ σῶμα. IV. 4. 26.
 δυσπαθής. IV. 7. 8. (ap. Euseb. P. E. p. 832.)
 δύσφραστος. VI. 5. 8. VI. 9. 10.
 δυσχεραίνειν τὸ ζῆν, ᾧ θάνατος μέμικται. VI. 7. 29. extr.
 δυσχεράσεις. I. 9. (addendum Lexicis).
 δυσχεραντέον. VI. 3. 8.
 δυσχεραντικός. IV. 4. 28. post med. δ. ἀνήρ. VI. 7. 24. post med.
 δυσχερῆ πολλὰ ἐν τῷ κόσμῳ. II. 9. 4.
 E.
 Ἐγγεῖς. VI. 3. 9.
 ἐγγείρεσθαι εἰς ἑαυτόν ἐκ τοῦ σώματος. IV. 8. 1.
 ἔγερσις ἐκ τῶν ἀτόπων εἰδώλων. III. 6. 5.
 ἔγερσις τοῦ ἔρωτος. V. 5. 12.
 ἐγκαλλώπισμα. III. 5. 9.
 ἐγκαταλείπω. II. 5. 5.
 ἐγκεντρίζομαι. II. 9. 7.
 ἐγκεράνυμι. I. 6. 5.
 ἐγκέφαλος. IV. 3. 23.
 ἐγκνέεσθαι. III. 6. 3.
 ἐγκολπίζεσθαι. I. 4. 6.
 ἐγκρέμαμαι. IV. 4. 18.
 ἐγκρίνεσθαι. IV. 3. 15. (p. 383. E.)
 ἐγγήγορσις (cf. γρήγορσις). III. 6. 5. IV. 8. 16.
 ἐγγήγορσις ἀληθινὴ ἀνάστασις ἐστὶν ἀπὸ σώματος οὐ μετὰ σώματος. III. 6. 6.
 ἔδρα—ἐδραῖος. VI. 2. 8.
 εἰ cum Coniunctivo. I. 4. 2. (cum Annot.) IV. 4. 1. V. 5. 1. V. 6. 1. med. V. 7. 1. init. VI. 5. 1. init. VI. 5. 8.

- εἰ ἄν. V. 2. 9. (cum Annot. p. 556. B.)
 εἰδήσεις οὐκ ἄμυστος. IV. 4. 22.
 — ἀμφίβολος. V. 5. 1. init.
 — ἐν τῷ ἔκουσῳ. VI. 8. 1.
 εἰδοποιεῖν. I. 8. 5. VI. 6. 5. extr.
 VI. 7. 11. VI. 7. 17. extr.
 εἰδοποιεῖσθαι. IV. 4. 2. IV. 4. 35.
 IV. 4. 38. V. 1. 7. VI. 7. 33.
 εἰδοποιητικός (add. Lexicis). I. 8. 3.
 εἶδος. I. 2.
 — οὐ κεχωρισμένον. I. 1. 3.
 — ἐφαπτόμενον. I. 1. 3.
 — χωριστόν. I. 1. 4.
 τὸ εἶδος εἰ ποιότης; II. 6. 2.
 — μόνον γόνιμον, ἢ δὲ ἑτέρα φύσις
 ἄγονος. III. 6. 19.
 ὁ τῶν εἰδῶν τόπος. I. 6. 9. (cum An-
 not. p. 58. A.)
 εἶδη νοητά. I. 1. 7.
 τὰ εἶδη ἐν ῥῶσῃ. IV. 5. 2.
 τὸ εἶδος μάλλον ἢ ἡ ἔλη τὸ κακόν. I.
 8. 8.
 — τὸ ἐν τοῖς ἀστροῖς ἐμφαινόμενον.
 II. 9. 16.
 εἰδῶλον (τὸ) ἀφήσει ἡ ψυχὴ. I. 1. 12.
 — καλὸν ἐφ' ὕδατος ὀχρούμενον. I.
 6. 8.
 εἰδῶλον εἰδῶλον πλάττειν. II. 9. 10.
 εἰδῶλα ψυχικά. II. 9. 11.
 εἰδῶλον ὕλικόν. II. 9. 12.
 εἰδῶλα αἰσθητά. III. 4. 2.
 εἰδῶλον ἄμορφον. III. 6. 7.
 — μορφῶν. III. 9. 2.
 — τὸ ἐν κατόπτρῳ ἐνέργεια τοῦ ἐνο-
 ρωμένου. IV. 5. 7.
 — καλοῦ ἐπακτόν. V. 8. 9.
 εἰδῶλφ τοῦ ἐρασμίου κινεῖσθαι. VI. 7.
 31.
 εἰδῶλον ἔρωτες οἱ ἐνταῦθα ἔρωτες. VI.
 9. 9.
 εἰδῶλον προστάται. IV. 5. 2.
 εἰκασία. IV. 4. 5.
 εἰκῶν κινήτικη. III. 7. 12. med.
 εἰκονικὴ φαντασία. III. 6. 18.
 εἰκόνισμα. I. 4. 10.
 εἰλησις. I. 8. 14.
 εἰλικρινής—εἰλικρινές. I. 6. 5.
 εἰλικρινῶς ἔχειν. VI. 7. 19.
 εἰμαρμένη ἐκ τοῦ χείρονος ἀρξαμένη. III.
 3. 5.
 εἰμαρμένη (τῆ) ὑποπεπωκέναι. IV. 3.
 15.
 εἰμαρμένης (περί). III. 1.
 εἶναι (τὸ) αὐταρκές ἐαυτῷ. VI. 6. 18.
 extr.
 εἶναι (τὸ) ἢ τῆς οὐσίας δηλωτικὴ ὀνομα-
 σία. V. 5. 5.
 εἶνεκα. IV. 4. 30.
 εἶπερ, omisso verbo. I. 6. 5.
 εἶργός ὁ ἄνωθεν. III. 1. 2.
 εἰσαθρέω. III. 7. 2.
 εἰσαφικνεῖσθαι. IV. 9. 2.
 εἰσκρίνεσθαι (cf. Var. Lect.) III. 3.
 4. IV. 3. 15.
 εἴσκρισις. IV. 3. 9. VI. 4. 16.
 εἰσλάμπω. V. 1. 2.
 εἰσοικέω (εἰσοικίζω Var. Lect.) III.
 6. 13.
 εἰσοικίζεσθαι. III. 6. 18. V. 1. 2.
 εἰς τὸ αὐτό. I. 8. 14. (cum Annot.)
 εἰσούτερον (hæc forma addenda Lex-
 icis). III. 2. 9.
 εἰσφρεύειν (add. Lexicis). V. 3. 17.
 ὁ εἶσα ἄνθρωπος, κατὰ τὸν Πλάτωνα.
 V. 1. 10. p. 491. B.
 εἶσω γίνεσθαι (γίνόμενος τῶν μὲν ἄλλων
 ἕξω, ἑμαυτοῦ δὲ εἶσω). IV. 8. 1. init.
 ἔκβασις. I. 8. 7.
 ἐκβιάζειν (vid. sequens et Var. Lect.)
 III. 4. 5.
 ἐκβιβάζειν. III. 4. 5.
 ἐκδέω. III. 3. 1. supra.
 ἐκδηλώω. III. 7. 12.
 ἐκζήτησις (Vid. Var. Lect.) V. 8. 6.
 ἐκθορέω. VI. 4. 16.
 ἐκκλησία. IV. 4. 17. VI. 4. 15. VI.
 5. 10.
 ἐκκρέμαμαι. VI. 7. 5.
 ἐκκίπτειν. IV. 3. 15. (p. 383. D.)
 ἐκλάμπεσθαι (cf. Var. Lect.) III. 6.
 17.
 ἐκλαμψις. III. 2. 16. IV. 5. 7.
 ἐκλειψις. VI. 7. 2.
 ἐκνεύω. VI. 7. 34.
 ἐκούσιον (περὶ τοῦ ἔκουσίου). VI. 8.
 ἐκπαλαι. VI. 4. 14.
 ἐκπίπτειν absolute. III. 7. 10.
 — τῆς εὐδαιμονίας. I. 4. 7.
 — τῆς θέας. VI. 9. 11. extr.
 cf. VI. 7. 33. init.
 ἐκπτώσεις ἀρχῶν. I. 4. 7.
 ἐκπλήττεσθαι μεθ' ἡδονῆς. I. 6. 7. VI.
 7. 31.
 ἐκπληξίς καὶ συμμιγῆς τῷ ἀλγύνοντι
 ἡδονῇ. V. 5. 12.
 ἐκπορίζειν. IV. 4. 17.
 ἐκπρεπῶς ἐποχεῖσθαι. I. 6. 3.
 ἐκπτωσις ἢ πρὸς μίξιν ἀμαρτία. I. 4. 7.
 III. 5. 1.
 — εἰς κακόν. III. 5. 1. extr.
 — τοῦ σκοποῦ. VI. 1. 10.
 — λόγου ἢ ἔλη
 — καὶ φυγῆ. VI. 9. 9.
 ἐκρίπτεσθαι. II. 5. 5.
 ἐκστάζειν. II. 7. 1.
 ἐκστασις et ἐκτασις (permutata). I.
 1. 5.
 ἐκστασις καὶ ἀπλωσις. VI. 9. 11.
 ἐκστατικός. VI. 3. 21. extr.
 ἐκτασις. III. 6. 17. VI. 4. 13. init.
 ἐκτάσεις τῶν ὄγκων. II. 7. 1.
 ἐκτυποῦν ἀγάλματα ἐν ταῖς ἱεροῖς. V.
 8. 6.
 ἐκφραγής. IV. 3. 31.
 ἐκφρασις. III. 8. 9.
 ἐκφέρειν, i. q. morte liberare a dolo-
 ribus. I. 4. 8.
 ἐκφρεύγει αὐτὸν τὸ ταχθῆν ἐν τῷ παν-
 τὸς νόμῳ. III. 2. 4.
 ἐκφραρος. VI. 9. 11. init.
 ἐκφρυσις. IV. 4. 11.
 ἐκχέειν (οἱ ἐκχέοντες τὰς ὕψεις). IV.
 5. 2. cum annot. p. 442. B.
 ἐλαττώνας ἔχειν. III. 2. 15.
 ἐλαττώσθαι. III. 8. 7. extr. IV. 3. 2.
 IV. 4. 37. IV. 9. 5.
 ἐλαττώω. VI. 7. 13. extr.
 ἐλάττωσις. III. 3. 3.
 ἐλάττωσις ἐστὶ νοῦ εἰς αὐτάρκειαν λο-
 γισμῷ δεῖσθαι. IV. 3. 18.
 Ἐλένης κάλλος. III. 3. 5. V. 8. 2.
 ἐλευθέρην (τὴ). VI. 8. 5.
 ἐλευθερωτοῖς (add. Lexicis). VI. 8.
 12.
 ἐλικουειδής. VI. 3. 13.
 ἐλίττειν περιόδους. IV. 4. 9.
 ἔλκειν de captivis. I. 4. 9.
 ἔλκεσθαι. I. 6. 5.
 ἐλλάμπω (ἐλλάμπουσα εἰς αὐτά). I. 1.
 8. cum annot. cf. II. 9. 2. cum
 annot. IV. 3. 17. ἐλλαμφθείς. I.
 1. 10. 12.
 ἐλλείπειν ταῖς καλοῖς. I. 5. 9. cf. VI.
 7. 2.
 ἔλλειμα. I. 8. 4.
 ἐλλειπής (ἐλλειπής). III. 5. 7. III. 2. 1.
 III. 8. 5. III. 9. 3.
 ἐλλειπόντως. I. 3. 6.
 ἔλλειψις. III. 9. 3. extr.
 — τοῦ ἀγαθοῦ. I. 8. 5.
 ἐμβιβάζω. VI. 2. 19.
 ἐμμελῶς ἀφίενται τὴν φωνήν. IV. 3.
 12.
 ἐμμίγνυμι. VI. 7. 2. extr.
 ἐμνος. II. 6. 2. τῷ ἐμμίγνῳ αὐξεται
 ἡ κακία. I. 5. 6.
 Ἐμπεδοκλῆς. II. 4. 7. IV. 8. 1.
 ἢ Ἐμπεδοκλέους φιγῆ ἀπὸ τοῦ θεοῦ καὶ
 πλάνη. IV. 8. 5.
 τῷ Ἐμπεδοκλεῖ τὸ μὲν νεῖκος διαίρει, ἢ
 δὲ φιλία ἐνοῖ. V. 1. 9. cf. ad VI.
 7. 14. extr.
 ἐμπεριέχω. II. 9. 12. II. 9. 17. III.
 5. 4. IV. 4. 1. IV. 4. 2. IV. 4.
 8. V. 9. 6. VI. 2. 20. VI. 7. 14.
 ἐμπεριλαμβάνω. II. 7. 3. IV. 4. 11.
 VI. 3. 6.
 ἐμπλατις (ἐμπλατύτερα. add. Lexicis)
 V. 3. 9.
 ἐμπληκτος ὄρμη. III. 1. 1.
 ἐμπνεῖν νοῦν. ζαήν. VI. 7. 23. extr.
 ἐμπόδιος. IV. 4. 17.
 ἐμποιεῖν τὰς ἐπιθυμίας. III. 5. 4.
 ἐμπρέπειν. VI. 7. 22.
 ἐμφαίνειν. V. 8. 6.

- ἐμφαίνεσθαι. III. 7. 4. III. 7. 12. init. (conjunctum cum προφαίνεσθαι). VI. 2. 6. VI. 8. 18.
 ἐμφαντῶζειν. I. 8. 8. Passiv. III. 6. 14. VI. 4. 4.
 τὰ ἐμφανταζόμενα καὶ τὰ ἐνορήματα αὐταῖτά. III. 6. 7. τὸ ἐμφανταζόμενον. III. 6. 18.
 ἐμφανταζόμενον κάλλος. VI. 7. 22.
 τὸ ἐμφαντασθέν. III. 6. 17.
 ἐμφάντασις (add. Lexicc.). III. 6. 17.
 ἐμφρανα λέγειν. VI. 1. 29.
 ἐμψυχον τὸ ἔλον. IV. 4. 37.
 ἐμψυχούσθαι. II. 3. 9.
 ἐμψύχασιν. IV. 3. 9.
 ἐναγωνίζεσθαι. III. 2. 5.
 ἐν (τὸ) δύναμις πάντων. V. 1. 7.
 ἐν πάντα τὰ ἔντα. VI. 5. 1. extr.
 ἐναντίον τι δεῖ εἶναι τῷ ἀγαθῷ. I. 8. 6.
 ἐναντιότης. III. 2. 17. IV. 3. 12. VI. 3. 20.
 ἐναντιόσθαι. VI. 8. 1.
 ἐναντιοσι. I. 8. 6. III. 2. 16. IV. 4. 10. VI. 7. 20. VI. 7. 23.
 ἐναντίωσις ἀνομιῶν καὶ συμφανία ἁμίων. IV. 4. 40.
 ἐναπερίδεσθαι. IV. 3. 17. IV. 3. 23. V. 5. 5.
 ἐναπέρισσις (add. Lexicc.). IV. 4. 1.
 ἐναπηχέω (add. Lexicc.). IV. 4. 22.
 ἐναποσφραγίζεσθαι. III. 6. 3.
 ἐνάρετος. I. 3. 3.
 ἐναργές (ἐναργεσττέρα confus. cum ἐναργεσττέρα). VI. 3. 7.
 ἐναριθμῆναι. VI. 3. 16.
 ἐναρμύζειν. III. 2. 12.
 ἐναρμύζεσθαι. IV. 4. 26. VI. 5. 9. VI. 7. 34.
 ἐναρμύττειν. III. 2. 12.
 ἐνάς. VI. 6. 6. init.
 ἐναργάζειν. IV. 3. 17.
 ἐναργάζεσθαι παρὰ τοῦ φωτός τοῦ ἄνω. II. 1. 7. IV. 3. 17.
 ἐνδεδεμένη ψυχῇ. (vid. Var. Lect. pro ἐνδεχομένη. p. 205. B.) II. 9. 7.
 ἐνδείξις. VI. 7. 1. med. VI. 8. 13.
 ἐνδείκνυμι. VI. 2. 11.
 ἐνδέχεται. I. 8. 6. II. 7. 1. IV. 3. 2. V. 3. 13. V. 3. 1.
 ἐνδιαιτᾶσθαι. IV. 8. 2.
 ἐνδιαιτήθηναι (ἐνδιαθέμενος add. Lexicc.) V. 3. 11.
 ἐνδιδάσκειν (in Var. Lect.) V. 3. 6.
 ἐνδιδόναι. I. 4. 8.
 ἔνδον καὶ οὐκ ἔνδον αἶ. V. 5. 8. init.
 ἔνδον μένειν. III. 3. 7.
 ὁ ἔνδον ἄνθρωπος. I. 1. 10.
 ἐνδυναμῶσθαι (in potentia vim pervenire, ut potentia sive δυνάμις). IV. 9. 5.
 ἐνεῖναι (αὐτὸ ἐνῆν ἔτε). IV. 3. 9.
 ἐνέργεια (ἐνέργειαι pro πάθη). I. 1. II. 5. 1.
 ἐνέργεια ἄπαστος. IV. 7. 13. extr.
 ——— ἀπιστελεσματική. VI. 8. 20.
 ——— πιστική. V. 3. 6.
 ——— τεχνική. III. 2. 16.
 ——— φαύλη. VI. 1. 21.
 ἐνεργεῖα εἶναι. II. 8. 1. et passim.
 ἐνεργεῖαι περιστατικά. I. 4. 13.
 ——— ἀτελεῖς. VI. 1. 19.
 ——— κατὰ τὰς θεωρίας. I. 4. 13.
 ἐνέργεια πανταχοῦ φθάνει. III. 8. 4.
 ὁ ἐνεργεῖα σφός. II. 5. 2.
 ἐνεργητικός. VI. 1. 17.
 ἐνέργημα. I. 4. 10. IV. 3. 32. IV. 4. 17. V. 3. 6. VI. 3. 3. VI. 5. 6. VI. 7. 2. VI. 7. 30. VI. 8. 16.
 ἐνεργάζομαι. VI. 2. 15.
 ἐνηλλαγμένος. III. 7. 12. med.
 ἐνθεσις (εἰδούς). V. 9. 3.
 ἐνθουσιάζειν. VI. 9. 11.
 ἐνθουσιασμός καὶ ἐπίπνοια (ubi est ἐπίπνοια). III. 1. 3.
 οἱ ἐνθουσιῶντες καὶ κάτοχοι γερόμενοι. V. 3. 14.
 ἐνθυμῆσθαι. VI. 8. 11.
 ἐνθυμῆσις. II. 9. 12.
 ἐνθυμητέον. VI. 2. 5. VI. 6. 8.
 [ἐνιασιαιός] ἐνιασιος. VI. 1. 5.
 ἐνδρῖον. IV. 3. 22. V. 1. 11.
 ἐνζῆλον. IV. 6. 3.
 ἐνζῶ. VI. 9. 6.
 ἐνοια ἀμέριστος. VI. 9. 5.
 ἐνόησις (in pluribus codd. ubi edit. et alii νόησιν vid. Var. Lect. p. 358. C.). III. 9. 3. med.
 ἐνόημα. II. 9. 11. VI. 6. 12.
 ἐνουθετέω (Lectio edit. Basil. et plur. codd. ἐνουθεῖσαι pro ἐνουθεθήσει. Sed vid. Var. Lect. p. 14. F.) I. 1. 25.
 ἐνοειδής. VI. 5. 9.
 ἐνόητρισις. III. 6. 17. (addendum Lexicis).
 ἐνορᾶσθαι. VI. 2. 7. VI. 2. 21. VI. 6. 17.
 ἐνοῦσθαι. III. 7. 11. III. 8. 5. V. 8. 11.
 ἐνόω. VI. 7. 35.
 ἐνόητης. III. 9. 1. IV. 9. 3. VI. 1. 26.
 ἐνοχλεῖσθαι. VI. 9. 10.
 ἐνόηλησις. VI. 9. 10.
 ἐνσειεσθαι. III. 6. 16.
 ἐνοσημαίνεσθαι. IV. 7. 6. (cf. annot. ad p. 461. F.)
 ἐνστασις dubitatio dialecticæ: physice renisus in questione de visu vid. ad p. 442. B. infr.) IV. 5. 2.
 ἐνοσφραγίζειν. IV. 6. 1. VI. 5. 6.
 ἐνοσφράγισσις (addendum Lexicis). IV. 3. 26. IV. 6. 1.
 ἐντελέχεια. II. 5. (cum annot. p. 172. A.) IV. 2. 1. (cum annot. p. 364. B.C.D.)
 ἐντειξίς ἐσχάρημων. III. 2. 15.
 ἐντυπῶν. (Vid. Var. Lect. ubi ed. ἐκτυπῶσαντες). V. 8. 6.
 ἐντυπῶτατον (τὸ). IV. 6. 3. med.
 ἔνυλα (τὰ). VI. 3. 11.
 ἔνυλοι λόγοι. I. 8. 8. VI. 1. 29.
 ἐνυπάρχειν. VI. 2. 10. VI. 2. 13. VI. 7. 1. VI. 7. 4.
 ἐνυπάρχειν ἐν τῇ αἰσία τινός. VI. 7. 8.
 ἐνωσις. IV. 4. 2. VI. 1. 26.
 ἐνόςγειν. } de iis, qui
 ἐξαγωγῇ. } mortem sibi sponte
 ἐξαγωγῇ εὐλογος. } inferunt. I. 9. p. 85. cum annot.
 ἐξαδυνατέω. VI. 9. 3. init.
 ἐξέρδειν. VI. 9. 8.
 ἐξαιρεῖν et ἐξαρεῖν. V. 1. 8. (cum annot. p. 490. A.)
 ἐξάλλαγή. VI. 7. 13.
 ἐξανάλυμι. IV. 8. 7.
 ἐξάπλευρος. VI. 3. 14.
 ἐξαριθμῆσθαι. VI. 1. 25.
 ἐξαριθμησις. VI. 3. 19.
 ἐξαρτᾶν τί τινας. VI. 7. 42.
 ἐξηρητημένος οὐδενός τῶν κάτω. I. 4. 8.
 ἐξήρητηται. I. 6. 7. (cf. p. 55. G.)
 ἐξαψίς. III. 6. 15.
 ἐξεγείρω. VI. 7. 13.
 ἐξεις. I. 1. 2.
 ——— λογικά. I. 3. 6.
 ἐξελιγμένος ἀριθμός. numerus explicatus Fic. VI. 6. 9.
 ἐξελίξις. V. 7. 3.
 ἐξελίττειν. III. 7. 5. III. 7. 10. III. 8. 7. V. 3. 3.
 ἐξελίττεσθαι. IV. 8. 6. VI. 8. 18.
 ἐξελιττομένη ζωῇ. I. 4. 1.
 ἐξελιττόμενοι δυνάμεις. VI. 7. 9.
 ἐξεργασία. VI. 3. 7. (ubi contrarium est ἡ ὑποτίπωσις.)
 ἐξηγηταί. V. 1. 8.
 ἐξίεναι. 147. (cum annot.)
 ἐξίς. I. 5. 7. (cum annot. p. 44. C. cf. etiam ἐξεις.)
 ἐξισούσθαι. II. 9. 17.
 ἐξίστημι (οἱ ἐξεστηκότες). VI. 8. 2.
 ἐξίτηλος. I. 6. 3. III. 3. 3. III. 8. 4.
 ἐξόδος ἐκ τῆς σκηπῆς ὁ θάνατος. III. 2. 15.
 ἐξολισθάνω. VI. 9. 3. (cf. II. 2. 1. p. 108. B.)
 ἐξαθῶ (ἐξωσθεῖς). IV. 5. 5.
 ἐξω εἶναι. V. 3. 17.
 ἐξω ποιεῖν τοῦ μέρους εἶναι. IV. 3. 2.
 ἐορτάζειν τῷ θεῷ. V. 5. 11.
 ἐορτῇ (bis pro πανήγηρις sive ἐορτιστῶν πλήθος). VI. 6. 12.
 ἐπαγωγός. I. 4. 6.
 ἐπαγωγῶν ἢ καταδασμοί. IV. 4. 40.

- ἐπαίειν τοῦ ἐρωτῶντος. III. 8. 3. ἐπ.
λόγον. III. 6. 2.
ἐπακολουθεῖν. III. 7. 2.
ἐπακολουθημα (cf. in προηγούμενοι λό-
γοι). VI. 2. 9.
ἐπακτός. I. 2. 1. I. 4. 3. I. 6. 5.
II. 6. 2. VI. 1. 10. (cum annot.
p. 575. A.)
ἐπαληθεῖν (cf. Wytttenbach. ad Plu-
tarchi Morall. p. 725). IV. 7. 9.
V. 9. 5.
ἐπαμφοτερίζειν. VI. 3. 20.
ἐπαναβαίνω. VI. 2. 8. VI. 7. 28.
ἐπανάβασις. VI. 7. 27.
ἐπαναμέρω. V. 6. 6.
ἐπανθέω. V. 8. 10. VI. 2. 21. (cf.
annot. ad IV. 3. 13. p. 382. D.)
ἐπάνθησις. IV. 3. 13.
ἐπαντήσιον. III. 6. 7. IV. 4. 28. V.
5. 5.
ἐπασιδή. II. 9. 14.
ἐπαιδός. IV. 4. 42.
ἐπαρδέν τὸ μαραινόμενον. VI. 7. 33.
ἐπαφαί. IV. 4. 40.
ἐπαφή. VI. 7. 36.
—— τοῦ θείου. VI. 9. 7.
ἐπεισάγειν στάσις. VI. 2. 7.
ἐπεισαγωγή. I. 1. 2.
ἐπεισδιδόν. III. 3. 3.
ἐπεισφέρειν. VI. 5. 8.
ἐπέκτασις. VI. 3. 12.
ἐπέλευσις (conjunctum cum διέξοδος.
Vid. annot. p. 189. B.) II. 8. 1.
ἐπερείδουσαι. VI. 1. 3.
ἐπερχομαι (κατὰ τὸ ἐπέλθόν). VI.
6. 9.
ἐπεξιέναι καὶ ἐπεξελεῖν. VI. 2. 21.
cf. VI. 6. 4. VI. 9. 2.
ἐπερείδουσαι. III. 7. 11. V. 5. 7.
VI. 1. 3. VI. 2. 8.
ἐπηλῆς. VI. 8. 11.
ἐπὶ et ἐτι confusa. V. 9. 3. init.
ἐπίβαθρα. I. 6. 1. II. 1. 7.
ἐπιβάλλειν. I. 69. I. 8. 11. (cum
annot. p. 79. G.) VI. 7. 37. (p.
729. C.)
ἐπιβυλαὶ τῆς ἐννοίας. III. 7. 1.
ἐπιβυλαί. IV. 6. 3. extr. IV. 4. 1.
ἐπιβυλαὶ νοῦ ἀπλαί. VI. 3. 18.
ἐπιβυλὴ ἀθρόα. III. 8. 8.
—— διανοίας. VI. 2. 4.
ἐπιβυλὴν ποιεῖσθαι. IV. 4. 8.
ἐπιβρίθειν. V. 3. 15.
ἐπίγεια (τά). IV. 4. 31. VI. 3. 9.
ἐπιγιγνώμενον (τό). VI. 1. 30.
ἐπίγνωσις. III. 5. 1.
ἐπιδρομή (ἐξ ἐπιδρομῆς εἴρηται). III. 7.
9. extr.
ἐπιθῶ. I. 6. 5. (p. 54. A.) II. 9. 6.
(p. 204. F.). VI. 2. 21.
ἐπιθεωρεῖν. V. 9. 9. VI. 6. 5. VI.
6. 9.
ἐπιθρεπτικός. (Vid. tamen Var. Lect.)
VI. 3. 7.
ἐπιθυμῖαι. I. 1. 1.
ἢ ἐπιθυμία, περὶ τὸ ἦπαρ. IV. 3. 19.
IV. 4. 28.
ἐπιθυμητικὸν (τὸ) ἐπιθυμῶν. I. 1. 1.
IV. 8. 7.
τοῦ ἐπιθυμητικῷ ὁ θυμός. I. 1. 5.
ἐπιθυμητὸν (τό). IV. 3. 28.
ἐπικάθημαι. IV. 7. 17.
ἐπικαταδαρθεῖν. I. 8. 13.
ἐπικεκρυμμένως. III. 9. 1.
ἐπικέντρος. II. 3. 3.
ἐπικηρος. IV. 4. 18.
ἐπικεῖσθαι. V. 5. 5.
ἐπικλήν. VI. 7. 9.
ἐπικλάθειν. II. 3. 9.
ἐπικοινωνέω. VI. 4. 16.
ἐπικουρία. VI. 7. 41.
Ἐπικουρος. II. 9. 15.
ἐπικράτησις. V. 7. 2.
ἐπικρισίς. V. 3. 2.
ἐπικτάομαι. III. 7. 3. V. 9. 7.
ἐπικτήσις. IV. 4. 20.
ἐπικτητὸν αἰσχροῖν. II. 9. 17. V. 1. 4.
cf. I. 6. p. 54. C. D.
ἐπικτητος νόησις. VI. 7. 39.
ἐπιλήσιμων. IV. 3. 26.
ἐπιλογισμός. I. 3. 6. (cf. Annot. ad
p. 22. B.)
ἐπιμέλεια (ubi est ἐπιμέλεια. vid. Var.
Lect. VI. 7. 26.)
Ἐπιμηθεύς. IV. 3. 14.
ἐπινεύει ἢ ψυχὴ ἢ ἄλλη τῶ τῆς ἄλλης
παθίματι. IV. 4. 43.
ἐπινεύειν εὐχαῖς. IV. 4. 26.
ἐπίνουσις εὐχαῖς. IV. 4. 43.
ἐπίνοια. V. 8. 7. VI. 8. 7.
ἐπίνοια. IV. 4. 6. VI. 2. 3.
ἐπίπεδον. III. 6. 9. III. 8. 7. VI. 2.
13. VI. 3. 13. VI. 5. 5.
ἐπιπλοκή (ἢ) τῶν αἰτίων πρὸς ἄλληλα.
III. 1. 2.
ἐπιποθεῖν. V. 1. 6.
ἐπιπολής. II. 6. 3. III. 6. 19.
ἐπίπνοια. III. 1. 3.
ἐπιπορεύεσθαι. II. 2. 1.
ἐπιπρέπειν. III. 2. 14.
[ἐπιπροσδοκῶ (sed vid. Var. Lect.)
III. 6. 4.]
ἐπιπροσθέμαι. IV. 5. 3.
ἐπιπρόνυμι. V. 3. 3. VI. 7. 31.
ἐπισημαίνωμαι. VI. 1. 7.
ἐπισημαντέον. III. 8. 7. med. VI. 3. 15.
ἐπίσις. VI. 3. 7.
ἐπισκεπτέον. I. 1. 2.
ἐπισκέπτομαι. VI. 2. 1.
ἐπισκοποῦν (τό). I. 1. 1.
ἐπισκοτεῖσθαι τῇ ὕλη. I. 8. 4.
ἐπισκότησις. II. 9. 10.
ἐπίσπομαι. V. 2. 2. (p. 494. A. infr.
cf. VI. 7. 7.)
ἐπιστασία. IV. 4. 9. IV. 8. 2.
ἐπίστασις (εἰς ἐπίστασιν ἵναί τινος).
III. 7. 1. (ἢ συμπλοκὴ ἔχει ἀν τὴν
ἐπίστασιν καὶ ἀπορίαν). III. 2. 15.
(cum Annot. p. 265. F.)
ἐπιστατεῖν. IV. 4. 21. VI. 4. 16.
ἐπιστατεῖ ἢ ψυχὴ τῶ σώματι (Fragm.
ap. Euseb. P. E. p. 835.) IV. 7. 8.
ἐπιστῆμαι καλά. I. 6. 1.
—— αἱ τῶν αἰσθητῶν—αἱ τῶν νοη-
τῶν. V. 9. 7.
—— ἐπὶ ψυχῆς αὐ στενοχωρούμεν.
VI. 5. 10.
ἐπιστήμη (ἢ) λόγος ἐστί. VI. 9. 4.
ἐπιστημονικόν. IV. 9. 5.
ἐπιστητός. VI. 1. 6. VI. 6. 16. VI.
9. 4.
ἐπιστίλβειν. V. 5. 8. VI. 2. 18. VI.
7. 36.
ἐπιστιλβοντες ἀστέρες. III. 2. 14.
ἐπιστολή. V. 4. 2. (sed vid. Var.
Lect. et Annot.)
ἐπιστρέφουμαι et ἐπιστροφή. I. 2. 4.
ἐπιστρέφουμαι εἰς τὸ εἶσω. I. 4. 11.
ἐπιστρέφειν τὴν βούλησιν εἰς τὸ εἶσω.
I. 4. 11.
ἐπιστραφῶ. VI. 5. 12.
ἐπίστυψις (abest a Lexicis vid. Var.
Lect.). IV. 4. 45.
ἐπισυμβαίνω. VI. 3. 8.
ἐπιτέλεισις. IV. 3. 26.
ἐπιτέχνησις. II. 9. 8.
ἐπιτηδεύουσις. II. 6. 2.
ἐπιτηδεύματα καλά. I. 6. 1.
ἐπιτολμῶν. IV. 4. 6.
ἐπιτροπεύειν πάντα. IV. 4. 9. init.
ἐπιτυχία. II. 3. 7.
ἐπιφάνεια. VI. 1. 4.
ἐπιφημίζειν. III. 6. 19.
ἐπιφωτίζειν. IV. 3. 10.
ἐπιχάρεια (vid. Var. Lect.). I. 4. 12.
ἐπιχρώνυμι. IV. 5. 7. V. 6. 4. VI.
6. 18. VI. 7. 22.
ἐποιστικός. I. 1. 2.
ἐπορεύεσθαι τινος. III. 7. 3.
ἐποχεῖσθαι. I. 6. 3. (p. 52. E. coll.
p. 56. F. cum Annot. et p. 308.
C.) III. 6. 5. IV. 2. 21.
ἐποχή. VI. 2. 13.
ἐπραστέον. V. 3. 17.
ἐπυδαί. IV. 4. 40. IV. 9. 3.
ἐπυδαῖς τὸ ἄλογον πάσχει. IV. 4. 43.
ἐπυδαὶ συμπαθεῖς πόρρωθεν ποιούσι. IV.
9. 3.
ἐπυδὴ πρὸς τὴν ὠδῖνα. V. 3. 17.
ἐράσιμιον (τό). VI. 7. 22. VI. 7. 33.
VI. 8. 15. init.
οἱ ἐράντες σχηματίζονται εἰς ὁμοίτητα
τῶ ἐραστῶ. VI. 7. 30.
ἔργα δι' ὀργάνων σωματικῶν. IV. 5. 20.
ἔργασία. III. 6. 19. (p. 321. F. et
322. A. cum Annot.)

- ἔργον εἶναι, opus esse. I. 6. 5.
 Ἐρεχθέως μεγαλήτορος δῆμος. (Iliad. β. 547.) IV. 4. 43.
 ἔρημος θεῶν. V. 5. 12.
 ἔρημον (τό). III. 8. 8. med.
 ἐρημία (ἡ). III. 8. 9. med. VI. 9. 9.
 ἐρημίαν κατεχούσης φωνῆς. III. 8. 8. med.
 ἐρμηνευτικός. IV. 3. 11.
 Ἐρμῆς, planeta. II. 3. 5.
 Ἐρμῆς ὁ ἀρχαῖος. III. 6. 9.
 ἔρρειν ἐκ τῆς τοῦ εἶναι ἔδρας. III. 7. 3.
 ἐρυθαίνεσθαι. VI. 3. 19.
 τὸ ἐρυθρίαν εἰ εἰς τὸ ποιῶν ἀνακτέον; VI. 3. 19.
 ἐρῆν (τὸ) πάθος ἐστί. III. 5. 3.
 ——— σαμάτων καλῶν διὰ μίξιν. III. 5. 3.
 ἔρως (ὁ) μικτὸν τι χρῆμα. III. 5. 9.
 ——— πότερα θεὸς τῆς ἡ δαίμων ἢ πάθος. III. 5. 1.
 Ἐρως (ὁ) καλῶν τε ἔφορος παίδων καὶ κινητικὸς τῶν ψυχῶν πρὸς τὸ ἐκεῖ κάλλος. III. 5. 2. III. 5. 5.
 ἔρως (ὁ) τῆς ἄνω ψυχῆς. III. 5. 3.
 ἔρωτα ἀληθῆ ἔρῆν. I. 6. 7.
 ἔρως (ὁ) αἰστρος ἄπορος. III. 5. 7.
 Ἐρως Πενίας καὶ Πόρον υἱός. III. 5. 2. III. 5. 5. 6. III. 5. 9.
 Ἐρως ἐξ ὀράσεως τὴν ὑπόστασιν ἔχει. III. 5. 3.
 ——— δαίμων. III. 5. 4.
 ——— οὔτε θεός, οὔτε αὐτάρκης, αἰεὶ δὲ ἐνδεής. III. 5. 5.
 ——— ἐστὶν ἡ Ἀφροδίτη. III. 5. 5.
 ——— ἄστρωτος, ἀνυπόδητος, αἰοικός. III. 5. 5.
 ——— ὀλικὸς τις καὶ δαίμων. III. 5. 9.
 ——— θυραυλῶν. VI. 5. 10.
 ——— ἀράμιος καὶ πάνδημος. VI. 9. 9.
 ——— σύντονος. VI. 7. 21. VI. 7. 34.
 ——— ἐνέργεια ψυχῆς ἀγαθοῦ ὀριγινωμένης. III. 5. 4.
 ——— συνέξευκται ταῖς ψυχαῖς καὶ ἐν γραφαῖς καὶ ἐν μύθοις. VI. 9. 9.
 Ἐρωτος μήτηρ ψυχῆ. III. 5. 4.
 ἔρωτες ἐκ φαρμάκων. IV. 4. 43.
 ἐρωτικὸν πάθημα. VI. 9. 4.
 ἐρωτικός (ὁ). I. 3. 2.
 ἔσπερος, planeta. I. 6. 4. VI. 6. 6.
 ἐστία (singulari significatione cum οὐσία et εἶναι et ὄν conjunctum). V. 5. 5. extr.
 ἐστία οὐσίας. VI. 2. 8.
 Ἔστια. IV. 4. 27.
 Ἔστια γῆ. IV. 4. 30.
 ἐστιᾶσθαι τοὺς θεοὺς, τί; III. 5. 9. cf. VI. 7. 30.
 ἐστίασις. VI. 7. 30.
 ἐταιρίζεσθαι. VI. 9. 9.
 ἡ ἐτέρα φύσις. I. 6. 6. (cum Annot. p. 55. D.) IV. 7. 9.
 ἑτεροιοῦσθαι. VI. 7. 13.
 ἑτερότης. II. 4. 5. III. 6. 15. IV. 3. 4. IV. 4. 15. V. 1. 4. V. 3. 10. V. 8. 13. VI. 2. 8. VI. 2. 15. VI. 7. 3. VI. 7. 39.
 ἐτοιμότης. VI. 1. 8.
 εὖ πράττων. I. 4. 11.
 εὐάγωγος. II. 1. 3.
 εὐαισθήτως. IV. 3. 29.
 εὐανθής. III. 2. 13.
 εὐαριθμητος. IV. 4. 36.
 εὐδαιμονεῖν καὶ εὖ ζῆν τὸ αὐτό. I. 4. 1. 3.
 ——— τί; I. 4. 5.
 ——— εἰ ἐν θεοῖς μόνως; I. 4. 4.
 ——— αἰεὶ κατὰ τὸ ἐνεστώδες λαμβάνεται. I. 5. 1. I. 5. 10.
 ——— οὐκ ἐν τῷ λέγειν ἀλλ' ἐν τῷ διακεῖσθαι. I. 5. 1.
 ——— ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος. I. 5. 4.
 ——— οὐκ ἐν τῇ πράξει ἐστὶν, ἀλλ' ἐν τῇ ἔξει. I. 5. 10.
 εὐδαιμονία (ἡ) ὄρον καὶ πέρασ ἔχει. I. 5. 6.
 εὐδαιμονίας ὑπόστασις. I. 4. 11.
 εὐδειν ἐπ' ἀδείας. II. 3. 18.
 εὐδοκίμησις. II. 9. 6.
 εὐειδής. III. 2. 13. et passim.
 εὐεξία. V. 9. 11.
 εὐερέδιστος. I. 8. 14.
 εὐζαῖα. I. 4. 1. ἐν εὐπαθείᾳ ibid. (cf. Annot. p. 29. A.)
 ——— ἡ εὐδαιμονία. I. 4. 14.
 εὐήθεια. I. 6. 1.
 εὐθημοσύνη. IV. 4. 6. VI. 8. 17. (ubi vitiose εὐθημοσύνη. Vid. Annot. ad p. 401. C.)
 εὐθρῦπος. II. 1. 6. (ubi vulgata habebat ἄθρῦπος.)
 εὐθύγραμμα. VI. 3. 13.
 εὐθυμεῖσθαι (ἐπὶ ἱεροῖς). VI. 6. 12.
 [εὐθημοσύνη. IV. 4. 6. VI. 8. 17. vid. εὐθημοσύνη.]
 εὐθυπορεῖν. II. 2. 1. II. 3. 8. IV. 5. 2. VI. 4. 2.
 εὐθύπορον (τό). II. 2. 2.
 εὐθύτης. VI. 3. 14.
 εὐκίνητος. I. 8. 14. II. 6. 2.
 εὐκρασία. IV. 7. 8. (ap. Euseb. P.E. p. 832.)
 εὐμήχανος. III. 5. 7.
 εὐμηχάνως. IV. 3. 11.
 εὐμορφία. IV. 7. 8. (ap. Euseb. P.E. p. 832.)
 εὐνομος (πατρίς. V. 9. 1. extr.)
 εὐπάθεια. I. 4. 1. VI. 7. 34. extr. (cf. ad IV. 4. 28. p. 421. C.)
 εὐπαθεῖν. II. 3. 2. IV. 6. 3. VI. 9. 9.
 εὐπαράδεκτος. VI. 4. 1.
 εὐπορία. VI. 4. 4.
 εὐπρέπεια. VI. 1. 27.
 εὐπρόσωπος. IV. 4. 43.
 εὐρους εἰς παιδοποιῶν γυνή. III. 1. 1. (cum Annot. p. 229. A.)
 εὐστόχιος. IV. 4. 29. in Scholio extr. (cf. Porphyrii libr. de vita Plotini et Annot. in eum passim.)
 τὸ εὐσχημον τοῦ οὐρανοῦ αἰτιᾶται τὴν περὶ γῆν ἀταξίαν. II. 9. 5.
 εὐτόνως ζῆν. VI. 6. 18.
 εὐχαι πρὸς ἥλιον καὶ πρὸς ἄστρα. IV. 4. 30.
 εὐχρῖα. I. 6. 1.
 εὐχρῶς. I. 6. 1.
 εὐωδία. III. 6. 9. VI. 7. 12.
 ἐφάπτεσθαι. I. 6. 6. (cum Annot. p. 55. E.) V. 3. 16. VI. 2. 20. (cf. ἀναμάρτητος et νοῦς.)
 ἐφάπτεσθαι ὄλης. VI. 2. 22.
 ἐφαρμόζειν. III. 7. 6. VI. 8. 7.
 ἐφαρμογή. VI. 9. 11.
 ἐφαρμοστέον. VI. 9. 6.
 ἐφαρμοστέον. III. 8. 5. VI. 1. 10. VI. 7. 29. VI. 8. 7.
 ἐφ' ἐκάτερα (τῶν). III. 3. 2.
 ἐφεκοῦσιος. VI. 8. 7. (Sed vid. Var. Lect. ubi αὐτεξουσίου.)
 ἐφεξῆς πάντα ἀλλήλοις καὶ αἰεὶ. II. 9. 3.
 τὸ ἐφ' ἡμῶν, τί; VI. 8. 1.
 ἐφ' ἡμῶν ἐστι τὸ ἀγαθὸς εἶναι. VI. 8. 5.
 ἔφεσις et ἄφεσις confusa. I. 5. 2. (Vid. Var. Lect.)
 ἔφεσις πρὸς τὸ κρείττον. I. 4. 6.
 ——— τοῦ ζῆν. I. 5. 2.
 ——— τοῦ μέρους πρὸς τὸ ὅλον. III. 2. 17.
 ——— τοῦ γενεῶν. III. 4. 2.
 ——— γεννήσεως. III. 5. 1.
 ἡ ——— ἀγαθοῦ ἔχει εἰς κακὸν ἔκπτωσιν πολλὰκις. III. 5. 1.
 ——— ἀόριστος. III. 7. 3.
 ——— ἀναίσθητος. V. 5. 12.
 ——— τὴν νόησιν ἐγέννησε. V. 6. 5.
 ——— ὄψεως ἐστὶν ὄρασις. V. 6. 5.
 ——— πρὸς ἀφήν. VI. 9. 11.
 ἐφίστημι. III. 6. 11.
 ἔχω et ἔχομαι. V. 5. 9. (p. 528. B.)
 ἔχομένης (convenienter, ubi edit. Basil. ἐχομένης vid. Var. Lect.)
 ἔφος (Lucifer, stella). I. 6. 4. II. 3. 5.
 Z.
 Ζάλη. I. 4. 8. (cum Annot. p. 34. G.)
 ζάλαι ἀνέμων. II. 3. 16.
 ζέειν (ὅτι δεῖ αἷμα καὶ χολὴν ζέσαι). I. 1. 5.
 — αἵματι καὶ χολῇ. IV. 4. 28. med.
 ζέσις. II. 1. 4.
 ——— τοῦ θυμοῦ. IV. 3. 23. extr.
 Ζεὺς (planeta). II. 3. 5.

- Ζεὺς (dens). II. 3. 13. III. 5. 8.
 IV. 4. 6. IV. 4. 10. V. 1. 7. V.
 5. 3. V. 8. 4.
 — νῦς μέγας καὶ ψυχῆ. III. 5. 8.
 — πατήρ. IV. 3. 12.
 — ὁ πάντα κοσμῶν καὶ ἐπιτροπεύων
 καὶ διατιθεῖς. IV. 9. 4. init.
 — ἐγένετο κύριος ἤδη ὧν. V. 1. 7.
 ὁ Ζεὺς τοῦ Φειδίου. V. 8. 1.
 — παρέχεται μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν
 καὶ δαϊμόνων εἰς θέαν τοῦ κόσμου. V.
 8. 10.
 — παῖς. V. 8. 12.
 ζῆ ἄλλο ἄλλως ἐν τῷ ὄλφ. IV. 4. 36.
 ζῆν ἐν εἰμαρμένῃ. II. 3. 9.
 ζῆν οὐ λέγομεν τὸ μὴ αἰσθητῶς παρ' αἰ-
 τῷ κινούμενον. IV. 4. 3. 6.
 τὸ ζῆν εὐ τῆς ψυχῆς; I. 1. 6.
 ζητητικὸν (τό). III. 8. 4.
 ζωγραφία. VI. 3. 8. extr.
 ζωγράφος. VI. 4. 10. VI. 7. 5.
 ζωδίου τμήμα (in astrologia). IV.
 4. 7.
 ζωὴ φυτική. III. 4. 2. (cf. φυτικός
 κ. τ. λ.)
 — αἰσθητική. I. 4. 2.
 — λογική. I. 4. 2. 3.
 — κοινή. I. 4. 3.
 — τελεία. I. 4. 3. VI. 7. 8.
 ἡ ζωὴ χαλεπεί ἐν τῷ φαυλῷ. I. 7. 3.
 — ἐν σώματι κακὸν παρ' αὐτῆς. I.
 7. 3.
 — ἡμῖν, ἧ μίμικται, κακὸν ἀγαθόν.
 I. 7. 3.
 ζωῆς ἐρημία. III. 2. 15.
 — διάστασις.
 ζωὴ μία οὐρανὸν καὶ χρόνον ἐργάζεται.
 III. 7. 12. med.
 — πᾶσα νήσις τις. III. 8. 7.
 ζωῆς διαφορά. III. 8. 7. med.
 — αἴτιον τὸ ὑπὲρ τὴν ζωὴν. III. 8. 9.
 init.
 — ἐνέργεια. III. 8. 9.
 ζωὴ Διὸς ἀτρέπτος καὶ ἄχρονος. IV. 4.
 10.
 — κόσμου τί; IV. 4. 10.
 ζωὴν ἐν τῷ σώματι φαιμεν οἰκείαν τοῦ
 σώματος εἶναι. IV. 4. 29.
 ζωὴ ἐπακτός. IV. 7. 2. IV. 7. 9.
 — ἐν τῷ νῷ. V. 3. 8.
 — ἀπταιστος καὶ ἀναμάρτητος. V. 3.
 17.
 ἡ ζωὴ οὐδενὶ κάματον ἔχει, ὅταν ἧ καθ-
 ἀρά. V. 8. 4.
 — πυρήν. VI. 7. 11.
 — ψιλὴ θεωρουμένη καὶ ἀπογεγεμνα-
 σμένη. VI. 7. 18.
 — εἰ ἀγαθόν; VI. 7. 18.
 — ἐναργὲς καὶ νωερά. VI. 7. 30. extr.
 ζωὰ διακυρούμενα ἐπὶ πολλὸ κινεῖται. IV.
 4. 29.
 — φθδικά. III. 4. 2.
 ζωὰ μουσικά. I. 4. 1.
 — ἔλλογα καὶ ἄλογα. III. 8. proem.
 — οὐράνια. VI. 3. 9. (ubi vid. Var.
 Lect.)
 ζῶον (τό) οὐ νῦς ἀλλὰ νοητόν. III. 9. 1.
 — πολιτικόν. III. 4. 2.
 ζῶων εἰς ἄλλα ἀναγκαῖαι αἰ ἐπιθέσεις
 καὶ φθοραί. III. 2. 4.
 ζῶον τὸ σύμπαν. I. 1. 8. τὸ πᾶν. III.
 3. 6.
 — ψυχικόν. IV. 3. 8.
 — πᾶν ἐκ ψυχῆς καὶ τῆς τοῦ σώματος
 φύσεως σύγκειται. II. 1. 2.
 ζῶων γένη τέσσαρα. III. 9. 1.
 ζῶων λογικόν. VI. 3. 5.
 τὸ ζῶον αὐτὸ καὶ ὁ νῦς ἀριθμός. VI.
 6. 9.
 ζωτικὸν κίνημα. IV. 4. 8.
 ζωτικώτερος, ζωτικώτατος. VI. 6. 8.
 VI. 7. 5.
 ζωῦσθαι. IV. 4. 28. VI. 7. 12.
 (ἐζωωμένη.)
 Η.
 ἡγεμονοῦν (τό). IV. 2. 2. (p. 363. E.)
 ἡδόμενος. Suidas. 'Ἡδόμενος, ἀρεσκί-
 μενος. Ἐκ τῶν Πλωτίνου. Habet
 etiam Photius p. 54. Dobr. sed
 sine mentione Plotini, nec eam
 agnoscit Zonaras p. 978, qui post
 ἀρεσκόμενος subiecit εὐφρανόμενος.
 ἡδοναί. I. 1. 1.
 — πρόσκαιροι. IV. 8. 7. extr.
 — τῶν ἀκολάστων. I. 4. 12.
 — οὐ καθαραί. I. 6. 5.
 ἡδονὴ πάθος ἐστί. I. 4. 2.
 ἡ ἡδονὴ οὐκ αὐταρξες. VI. 7. 26.
 ἡδονὴν διάκειν παρακελεύεται ὁ Ἐπίκου-
 ρος. II. 9. 15.
 ἡθὴ σάφρονα. I. 6. 5.
 ἡθος ἂν τις γνώη εἰς ὀφθαλμοῦς τινος
 ἴδων ἧ τι ἄλλο μέρος τοῦ σώματος.
 II. 3. 7.
 ἡλίθιος—ἡλιθιότης. I. 6. 1.
 ἡλιοειδὴς ὀφθαλμός. I. 6. 9.
 ὁ ἥλιος τοῦ ὄρᾶσθαι τοῖς αἰσθητοῖς καὶ
 τοῦ γίγνεσθαι αἴτιος. VI. 7. 16.
 ὁ ἥλιος αἰεὶ γίγνεται (ex Heracliti sen-
 tentia). II. 1. 2.
 — θεός, ὅτι ἐμφυτος. V. 1. 2.
 — κέντρον πρὸς τὸ φῶς τὸ παρ' αὐ-
 τοῦ ἀνηρημένον. I. 7. 1.
 — καὶ σελήνη καὶ τὰ ἄλλα ἄστρο
 ἐν τάξει μετατιθέμενα καὶ μετακινού-
 μενα. IV. 4. 45.
 ἡλίον σῶμα. IV. 5. 6.
 ἡμερησία (ἧ) κίνησις. VI. 1. 16. extr.
 ἡμισφαίριον. II. 3. 5. II. 8. 2.
 ὁ ἡνίοχος (τῆς ψυχῆς). III. 8. 4.
 ἡπαρ. IV. 4. 28. sapius.
 ἡπιον καὶ προσηγές. V. 5. 12.
 Ἡρα καὶ Ἀφροδίτη ταῦτό. III. 5. 8.
 Ἡράκλειτος. II. 1. 2. IV. 8. 1.
 ἡ Ἡρακλείτου ἀνάπαυλα ἐν τῇ φυγῇ.
 IV. 8. 3.
 Ἡράκλειτος τὰ σώματα γίγνεσθαι λέγει
 αἰεὶ καὶ βέντα. V. 1. 9. (cf. V. 1.
 7. et supra ὁ ἥλιος αἰεὶ γίγνεται ἐκ.
 II. 1. 2.)
 Ἡρακλέους εἰδῶλον ἐν Ἄιδου, αὐτὸς ἐν
 θεοῖς. I. 1. 12. IV. 3. 27.
 ὁ Ἡρακλῆς αὐτὸς ἄνευ τοῦ εἰδῶλου. IV.
 3. 27.
 Ἡρακλέους ἀνδραγαθία. IV. 3. 32.
 Ἡρακλῆς λέει τὸν Πρωμηθέα. IV. 3. 14.
 (cf. p. 383. E.)
 Ἡρακλῆς διὰ καλοκαγαθίαν θεός. I. 1.
 12.
 — πρακτικὸς οὐ θεωρητικὸς. I. 1.
 12.
 Ἡρακλειδῶν γένος. VI. 1. 3.
 ἡρέμησις. III. 4. 4.
 ἡ ἡρέμια ἀπόφασις τοῦ κινεῖσθαι. IV.
 3. 27.
 ἡρέμα. IV. 8. 4. IV. 9. 3.
 τὸ ἡρεμίζεσθαι λέγειν τὸ ἡρεμῆν κίνησιν.
 VI. 3. 27.
 ἡσυχικός (ἡσυχικώτερα θεωρία). III. 8.
 5. sed plurr. libr. ibi ἡσυχαιτέρα.
 vid. Var. Lect.)
 Ἡραίστου τέχνη. III. 2. 14.
 ἡχή. IV. 4. 40.
 ἡχώ. III. 6. 14.
 Θ.
 Θάμβος ἔχει τινα. III. 8. 10.
 — ἔχει τι. V. 5. 12.
 θάνατος ἀμείνων ζωῆς τῆς μετὰ σώματος.
 I. 4. 7.
 — ἐστὶ τὸ χαρὶς εἶναι τὴν ψυχὴν
 τοῦ σώματος. I. 6. 6.
 θάνατον οὐ φοβεῖται ἕς ἀγαπᾷ μόνος
 γενέσθαι. I. 6. 6.
 θαρρῆν. I. 1. 1.
 θάρρη. I. 1. 1.
 θάρρος. I. 1. 1.
 θαῦμα ἔχει τῶν ἔνδον ἕκαστος διὰ τῆς
 ποικιλίας τῶν ἐξω. IV. 8. 5. extr.
 τὸ θαύμαζον καὶ διακον ὁμολογεῖ χεῖρον
 εἶναι. V. 1. 1.
 θαυματοργία. III. 2. 13.
 θεὰ νοῦ ἐμφρονος. VI. 7. 35.
 θεατής. V. 1. 6. V. 8. 4.
 θεατῆς ὁμοῦ καὶ θέαμα. VI. 7. 36.
 θεατός. VI. 9. 4. extr.
 θέαμα. V. 8. 4. VI. 7. 35.
 θεαμάτων κατανόησις. IV. 7. 12.
 θεῖος λόγος. I. 6. 2. (cum Annot.
 p. 52. C.)
 θεῖον (τό) καθαρὸν. I. 2. 3. (conf.
 θεός).
 θελητὰ (τά). I. 4. 8.
 θέλγειν confusum cum θέλειν. VI. 6.
 18. extr.
 θέλγεσθαι ταῖς ἐπεφαῖς. IV. 4. 4. (cf.
 IV. 6. 3.)

- θέλγησθαι ἐπὶ μουσικῆς. IV. 4. 40.
 θέλξεις. II. 9. 14.
 (οἰ) θεμιτόν. III. 2. 9.
 θεοειδῆς νοῦς. I. 6. 5. (cum Annot.
 p. 54 A.)
 τὸ θεῖον καθαρὸν. I. 2. 3.
 οἱ θεοὶ διὰ τί εἰδαίμονες; III. 2. 4.
 θεὸς ἐπακτὸν τὸν νοῦν ἔχων. IV. 7. 8.
 (Fr. ex Euseb. Pr. E. p. 834.)
 — ἐν πᾶσι. II. 2. 3.
 οἱ θεοὶ εἰδαίμονες καὶ αὐτάρκεις. I. 4. 5.
 — νηπιό. II. 9. 8. V. 1. 7.
 θεὸν μέλλων θεάσασθαι γένον θεοειδῆς.
 II. 6. 9.
 εἰ θεὸς γενέσθαι δύναται ἄνθρωπος; II.
 9. 9.
 θεῶν εἶδεν ἢ δαιμόνων προστυχόντες τι
 πάσχουσιν; I. 6. 7.
 θεοὶ εἰ συνεργοὶ καὶ αἰτίαι ἀτόπων ἔργων.
 IV. 4. 30.
 θεῶν ἀπήμων καὶ μακάριος ὁ βίος. I.
 8. 2.
 θεὸς λεγόμενος ἄνευ ἀρετῆς ὄνομά ἐστιν.
 II. 9. 15.
 θεῶν καταφρονῶσιν οἱ κακοί. II. 9. 16.
 ἐν θεοῖς φθίνον εἶναι οὐ θέμις. II. 9. 17.
 θεοὺς καὶ δαίμονας πῆ διαρίζομεν; III.
 5. 6.
 θεὸς ὁ ἐν οὐρανῷ. IV. 4. 30.
 θεὸς δημογορῶν. IV. 8. 4.
 θεῶν ἀγάματα. IV. 3. 10.
 θεὸς ἄμβροτος. IV. 7. 10. (Empedo-
 cleum ex Iliad. α. 460. cf. An-
 not. p. 465. B.)
 θεοὶ νηπιό. V. 1. 7.
 θεῶν πατήρ. V. 5. 3. extr.
 θεοὶ πάντες σεμνοὶ καὶ καλοί. V. 8. 3.
 οἱ θεοὶ οἱ ἐν οὐρανῷ θεῶνται ἀεὶ. V. 8. 3.
 θεὸς εἷς ἄν καὶ πάντες. V. 8. 9.
 — τοῦ ἀδύτου καλόν. V. 8. 12.
 — ἐν ἐκάστῳ ἡμῶν. VI. 5. 1.
 οἱ θεοὶ πανταχοῦ παύσει. VI. 5. 4.
 — πολλῶν παρόντων ἐν φαίνονται
 πολλῶν. VI. 5. 12. extr.
 θεοῦ παῖς (Gnosticorum superba ap-
 pellatio). II. 9. 9.
 οἱ θεολόγοι. III. 5. 2. III. 5. 8.
 θεοφιλῆς ὁ λόγος ὁ προνοίας. III. 3. 5.
 θεραπείαν ζητεῖται τὸ ὄργανον. I. 1. 3.
 θερμαίνεσθαι. IV. 7. 8. IV. 4. 29.
 (ex Euseb. P. E. p. 832.)
 θερμαίνουσαι αἱ τῶν σωμάτων ποιήσεις.
 IV. 7. 8. (ex Euseb. ibid.)
 θερμασμένος. IV. 4. 18.
 θέρμαισις. III. 6. 1. VI. 3. 22.
 θερμαντικός. VI. 3. 23.
 θερμασία. VI. 4. 15. VI. 7. 22.
 θερμὸν. II. 4. 14.
 θερμότης. IV. 4. 21. VI. 3. 10. II.
 4. 14.
 θερμότης. III. 6. 8.
 Θερσίτης. III. 2. 3.
- θεωρήματα ψιλά. I. 3. 5.
 θεωρήματα καλά. I. 6. 1. (cum An-
 not. p. 51. D.)
 θεώρημα καὶ θεωρία. III. 8. 2.
 θεώρημα ἐπιστήμης μέρος. IV. 3. 2.
 θεωρητός. III. 8. 6. V. 3. 5.
 θεωρίας ἀφίεται πάντα. III. 8. proœm.
 τὴν θεωρίαν ἔλκειν πρὸς τὸ ἕξω. III. 8.
 proœm.
 θεωρία γῆς, δένδρων, φυτῶν. III. 8.
 proœm.
 θεωρίας ἐφάπτεσθαι. III. 8. 2.
 θεωρία ἄψυφος. III. 8. 3.
 θεωρία ἀμυδρά. III. 8. 3.
 θεωρία ἀσθενόσα ἀσθενῆς θεώρημα ποιῆ.
 III. 8. 3.
 ἡ θεωρία οὐκ ἔχει πέρασ ἀδὲ τὸ θεώρημα.
 III. 8. 4.
 θεωρίας πάντα πληρῶσαι. III. 8. 6.
 ἡ θεωρία ἀναβαίνει ἐκ τῆς φύσεως ἐπὶ
 τὴν ψυχὴν. III. 8. 7. init.
 — ζῶσα. III. 8. 7. init.
 θεωρίαι κεναί. III. 8. 6. V. 3. 5.
 θηρίον ἐστὶ ζωτικὸν τὸ σῶμα. I. 1. 10.
 — ποικίλον ἄνθρωπος. I. 1. 7. (cum
 Annot. p. 4. G. cf. VI. 9. 8.)
 θησαυρῶν ἐνρέσεις. IV. 4. 32.
 θητεῖν. IV. 4. 34. 35.
 θίγειν. IV. 7. 8.
 θίξις. V. 3. 10.
 θλίβειν. V. 8. 9.
 θνητότατον. V. 1. 1.
 θολερὸν. III. 3. 4. (ἐν θολερῷ. p. 308.)
 III. 6. 5.
 θολῶ. VI. 4. 11. (cf. Annot. p. 247.
 B. et p. 674. B.)
 ἡ θύρβος ἐν ἡμῶν. I. 1. 9.
 — ἐκκλησίας. IV. 4. 17.
 θραυμένα εἰς μηδὲν. IV. 7. 1.
 θρυλλεῖν. IV. 3. 25. V. 1. 6.
 θρύπτεσθαι. VI. 9. 1. (p. 757. B.)
 τὸ θυμικὸν τοῦ θυμοῦ. I. 1. 5.
 θυμοί (Plur.). II. 3. 9.
 ἡ θυμὸς περὶ τὴν καρδίαν. IV. 3. 19.
 θυμὸν μὴ ἔχει τὰ δένδρα. IV. 4. 28.
 θυμοειδῆς. III. 6. 2. III. 6. 4. IV.
 4. 28.
 θυμοῦσθαι. VI. 1. 21.
 θυραυλεῖν. VI. 5. 10.
- I.
- ἰάτρεις. I. 2. 5.
 ἰατρικὴ (τέχνη). IV. 4. 31. V. 9. 11.
 VI. 4. 5.
 ἴδε et ἰδέ. I. 6. 9.
 ἰδέα (εἶδος). I. 6. 9. cum Annot. p.
 58. A.) cf. III. 9. 1. init.
 — ἐν στάσει πέρασ εἶσα νοῦ. VI.
 2. 8.
 — οὐχ ἐν ἀλλὰ ἀριθμῶς. VI. 9. 2.
 τὰς ἰδέας ὅσα ἐλεγον εἶναι οἱ παλαιοὶ
 καὶ οὐσίας. V. 8. 5.
- ἰδεῖν κάλλος. V. 1. 7.
 ἰδικός. V. 7. 1.
 ἰδιότης. V. 1. 4.
 ἰδιότητες. VI. 3. 15.
 ἰδιωτικῶς διακεῖσθαι. I. 4. 8.
 Ἰδομενεύς. III. 3. 5.
 ἰδρῖνεσθαι. IV. 7. 4.
 ἰδρῖν. I. 6. 2. (cum Annot. p. 52. B.
 cf. 56. E.)
 ἰδρῖσις. III. 5. 2. VI. 4. 8. VI. 9. 6.
 ἰδρῖσεις. VI. 7. 36.
 ἰέναι εἰς γέννησιν. II. 3. 9.
 ἰερά (τά). I. 6. 7. V. 8. 6. et sæ-
 pius.
 ἰερεὺς σοφὸς τὸ αἶνιγμα συνιεί. VI. 9.
 11.
 ἰερόσλοιοι. IV. 4. 31.
 ἰλάσκεισθαι μῆνιν ψυχῶν ἠδικημένων. IV.
 7. 15.
 ἰλεως ὁ σπονδαῖος ἀεὶ. I. 4. 12.
 ἰμεῖρειν (ιμερεῖ. cf. Etymol. Gud. p.
 278. 35). IV. 7. 8. (ex Euseb.
 P. E. p. 832. A.)
 ἰνα φυλάσσονται (ubi vid. Var. Lect.
 ibiq. φυλάσσονται. p. 203. D.) II.
 9. 5.
 ἰνα cum Coniunctivo et cum Opta-
 tivo eadem in periodo. II. 2. 1.
 p. 108. cf. VI. 7. 1. p. 692. D.
 ἰνῶλλεσθαι. I. 8. 1.
 ἰνῶλλμα. III. 8. 4. IV. 4. 13. V. 8.
 7. V. 9. 6. VI. 2. 22. VI. 4. 9.
 extr. VI. 7. 40.
 ἰνῶλλματος ἀρχέτιπον. VI. 8. 18.
 ἰνῶλλματος ψυχῆς στερίζεται τὸ σῶμα
 ἀληθινῶν. IV. 4. 19.
 ἰνῶλλματα ζωῆς. I. 4. 3.—δραμάτων.
 IV. 6. 1.
 ἰσβόλος (venenosus). II. 3. 18. (cum
 Annot. p. 148. A.)
 Ἰπποκράτης (tanquam medici exem-
 plum). VI. 8. 5.
 ἵππος (ἵππου νόησις—ἡ ἵππότης). V. 6.
 6. p. 538. A. cf. VI. 7. 8. p. 700.
 A. B.
 ἴσος—ἴσον τὸ (ἰσότης)—ἴμοιον—ἀνό-
 μοιον—ἄνισον, κ. τ. λ. VI. 3. 15.
 ἰστοαχῆς. IV. 4. 34.
 ἰστορία (peritia). IV. 8. 7. (p. 475.
 B.)
 ἰστορίαν ποιῆσθαι. III. 7. 12. post
 med.
 ἰσχυρότερος (ἰσχυρότης—ἰσχύος). I. 8. 14.
 ἴχνη καὶ εἰκόνες καὶ σκιαί. I. 6. 8.
 ἴχνος τοῦ συγγένους. I. 6. 2. (cf. An-
 not. ad p. 51. F.)
 ἴχνος νοῦ. I. 8. 11.
- K.
- Καθαίρασθαι καὶ ἀπονήλασθαι. I. 6. 5.
 (cum Annot. p. 54. F.)
 ἡ καθαρισ τίς; I. 2. 3. 4. I. 6. 5.

- καθάριεις καὶ ἱματίων ἀποθέσεις τῶν ἐπὶ
τὰ ἅγια τῶν ἱερῶν ἀνόντων. I. 6. 7.
καθάριεν. VI. 7. 36.
καθελκέν. II. 9. 2.
κάθξις. VI. 1. 23.
κάθσις. VI. 1. 6.
κάθοδοι καὶ ἄνοδοι ψυχῶν. IV. 3. 12.
IV. 4. 16.
κάθοδος ἐκούσιος καὶ ἀκούσιος. IV. 8. 5.
—— τῆς ψυχῆς εἰς τὰ σώματα. IV.
8. totum.
καὶ γὰρ καί. I. 1. 5. (cf. Var. Lect.)
καὶ γοῦν καί. I. 1. 1.
καὶ δὴ καί. I. 6. 6. II. 4. 1.
καίειν. V. 8. 9. et passim.
καινολογέω et κενολογέω (cf. Var. Lect.)
II. 9. 6.
καινοτομέω. II. 9. 6.
καιρίας λέγειν. VI. 6. 12.
καιρός. VI. 8. 18.
κακὰ (τὰ) πῶς λέγεται μὴ ἀπολέσθαι,
ἀλλ' εἶναι ἐξ ἀνάγκης. I. 8. 6.
—— (τὰ) εἰ ἐν τῷ παντὶ ἀναγκαῖα;
II. 3. 18.
—— πρὸ τοῦ κόσμου τοῦδε. II. 9.
12.
κάκη (ἡ). I. 6. 6. III. 1. 8. VI. 7. 28.
κακία ἀσθένεια ψυχῆς. I. 8. 14.
κακία πῶλεως καὶ ἐκκλησίας τί; VI. 4.
15.
κακοδαίμων (ὁ) εἰ μᾶλλον κακοδαίμων
τῷ πλείονι; I. 5. 6.
οἱ κακοὶ ἄρχουσι τῇ ἀρχομένῳ ἀναδρία.
III. 2. 8.
—— καὶ ἐκ ποταμῶν ἀρύνονται (ὡσπερ
οἱ ἀγαθοί). IV. 4. 42.
τὸ κακὸν συμβεβηκός τι. I. 8. 13.
—— οὐκ ἔστιν ἡ κακία. I. 8. 13.
κακὸν ἀγαθὸν ἢ ζωὴ ἢ μῖν. I. 7. 3.
κακὸν κακοὶ ποιητικόν. I. 8. 13.
κακὸν εἰ ἔστιν ἐν τοῖς οἴσι; I. 8. 15.
τὸ κακὸν ἔλλειψις ἀγαθοῦ. III. 2. 5.
κακὸν οὐδὲν τῷ ἀγαθῷ. III. 2. 6.
κακοποιέω. VI. 8. 21. init.
κακοῦσθαι. VI. 7. 28.
κακύνειν. III. 2. 4.
κακύνεσθαι. III. 2. 8. VI. 7. 6.
τῶν κακῶν αἰ ἀισθήσεις πληγὰς ἔχουσι
μείζους ἢ ττους δὲ τὰς γνώσεις. V. 8.
11.
κάλαμος. IV. 5. 1.
τὸ καλόν. I. 6. 1. (sq. περὶ τοῦ κα-
λοῦ). cf. V. 8. et passim.
τὸ καλὸν ὄν τὰ ἕξω οὐκ ἔστιν εἶναι αἰ-
σχρὸν τὰ ἔνδον. II. 9. 7.
κάλλος (τὸ μετέχον κάλλους μεμόρφωται,
οὐ τὸ κάλλος). VI. 7. 32. extr.
κάλλος αἰσθητόν. II. 9. 16.
—— ἀληθινόν. I. 6. 8.
—— ψυχῆς ἀρετὴ πᾶσα. I. 6. 1.
—— ἐν προσώπῳ εὔ μεμιγμένον. II.
9. 16.
- κάλλος ἀμήχανον θεῖσθαι. I. 6. 8.
—— νοητὸν (περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους).
V. 8. totus liber.
τὰ καλὰ ἐν αἰσθήσει. I. 6. 3.
τὰ κάλλη. II. 6. 2. VI. 7. 34.
καλλονή. I. 6. 6. VI. 2. 18. VI. 7.
33.
καλλοποιός. VI. 7. 32.
καλλύνειν. II. 2. 7.
καλλύνεσθαι. II. 9. 17. VI. 7. 31.
init.
καλλοπισθεῖσα εἰκόν. V. 8. 11.
καλλώπισμα. III. 5. 9.
Καλύψω. I. 6. 8.
κάμψεις οσπῶν. IV. 5. 5.
κανὸν τοῦ ἀγαθοῦ. V. 3. 3.
—— εὐθέος. I. 6. 3.
κάρα ἐστήρικται ὑπὲρ ἄνω τοῦ οὐρανοῦ.
IV. 3. 2. init.
καρποῦ κομιδῆ. VI. 3. 18.
καρπὸς κομίζονται οὐκ εὐχόμενοι ἀλλὰ
γῆς ἐπιμελούμενοι. III. 2. 8.
καρπιῦσθαι. VI. 4. 15.
καρχαρόδους. VI. 7. 9. extr.
καταγελᾶν. I. 6. 7. (cum Annot.
p. 56. A.)
καταγίγνομαι (καταγίνομαι). VI. 3.
14. (cum Annot. p. 629. D.)
καταδαρθάνειν. V. 5. 11.
κατάδεσμοι ἢ ἐπαγωγαί. IV. 4. 40.
καταθεατέον (al. καταθετέον). IV. 7.
1. init. (cum Var. Lect. II. 9. 9.
p. 208. F.)
κατακερματίζεσθαι. III. 9. 2. V. 1. 2.
VI. 2. 22.
κατακόσμησις. VI. 8. 5.
κατακοῦειν. III. 1. 2. (cum Annot.
p. 229. B.) IV. 4. 43.
καταλάμπειν τὸν οὐρανόν. IV. 3. 17.
καταμάθησις. III. 8. 5. καταμανθά-
νειν. VI. 7. 40.
καταμαρτυρεῖν τιος. V. 5. 13.
καταμέμφεσθαι τι. III. 2. 8.
καταμετρέω (sed aliquot libri et Fic.
κατὰ τὸ μετροῦν vid. Var. Lect.).
VI. 3. 5.
τὰ καταμήνια τῶν ζώων. II. 9. 12.
V. 8. 2.
καταμηχανᾶσθαι (addendum Lexi-
cis). IV. 4. 31.
κατακαλῶ. VI. 1. 27.
κατανόησις. IV. 7. 10. V. 3. 1. V.
4. 2. VI. 2. 4. VI. 5. 2.
καταπαίειν. III. 2. 8.
καταριθμησις. VI. 3. 13.
καταριθμεῖν. VI. 1. 29. VI. 2. 9.
VI. 2. 13.
κατάστασις. VI. 7. 13.
κατατρέω. II. 7. 1. (p. 184. D.)
καταφαινής. VI. 7. 29.
κατάφασις. II. 4. 10. (cum Annot.
p. 164. E. F.) VI. 3. 19.
- καταφρά. III. 6. 6.
καταφρόνησις τῶν τοῦ σώματος ἀγαθῶν.
I. 4. 14.
καταλύχω. I. 8. 8. IV. 4. 28.
κατέχω. V. 8. 10.
κατηγορία. VI. 1. 5. VI. 1. 13.
κατηγορίαί. VI. 1. 4.
κατηγορία γενική. VI. 1. 23.
κατηγορεῖν. VI. 1. 16. VI. 2. 5. VI.
7. 18.
κάτοπτρα. III. 6. 9.
κάτοπτρον, κάτοπτρα (ἐν κατόπτροις).
III. 6. 13. III. 6. 14. VI. 2. 22.
κάτοπτρον Διονυσιακόν. IV. 3. 12. init.
κατορύττω. VI. 1. 23.
κάτοχος. V. 3. 14.
καττίτερος. VI. 1. 20.
καχεξία σώματος. III. 6. 2.
κέγχρος. VI. 3. 11.
κεῖσθαι (κεῖνται ἐν βορβόρῳ εἰς ἄδου οἱ
μὴ κεκαθαρμένοι). I. 6. 6.
κεῖμενα τύχαις καὶ δούλα. VI. 8. 15.
κέλευθος ἄσφοδος. IV. 4. 45. (ex Eu-
ripide; cf. Annot. p. 440. B.)
κενεμβατεῖν. III. 9. 2. (p. 357. E.)
κενοπτρίσις. III. 6. 17. (sed vid. ἐν-
όπτρισις quod restitutum est. cf.
Var. Lect. p. 319. F.)
κενοῦσθαι. I. 1. 2.
κένωσις. V. 8. 4. VI. 8. 3.
κεντοῦνται et κινῶνται et κέντρον item-
que δῆγμα κ. τ. λ. de amore. I. 6.
4. (cum Annot. p. 53. E.)
κεντροειδής (centralis s. centriformis
Fic.). VI. 8. 18.
κέντρον κύκλου μένει κατὰ φύσιν. II.
2. 1.
κέντρον in astrologia. II. 3. 1. sqq.
κέντρον ἐν κύκλῳ. IV. 2. init.
κέντρον κέντρον συνάψαι. VI. 9. 10.
κενώσεις et πληρώσεις. VI. 8. 3.
κερματίζειν. IV. 7. 12. V. 5. 4. VI.
2. 2.
κερματίζεσθαι. IV. 7. 8. (ex Euseb.
P. E. p. 833.) V. 8. 9. VI. 2. 12.
κεφαλή. IV. 3. 23. et passim.
κῆδευσις. VI. 7. 26.
κῆδεμονία φύσεως. IV. 3. 17.
κῆλείσθαι. IV. 4. 40.
κῆπος Διὸς, τί; III. 5. 8. 9.
κῆροί. IV. 9. 4.
κῆροπλάσται. III. 8. 1.
κῆρὸς (ἐν κῆρῷ μορφῆν). III. 6. 2.
κῆρυξ. IV. 3. 13.
κῆτος. IV. 9. 2.
κιθαρίζειν εἰς κιθάρισιν. IV. 4. 12.
κιθάρισις. VI. 3. 21. extr.
κιθαρῶδία. VI. 3. 16.
κινδυνεῖν (videtur, verisimile est).
III. 6. 11. III. 7. 3. III. 8.
proem. V. 3. 13. VI. 3. 15.
VI. 3. 20. VI. 7. 41.

κινεῖσθαι ἀριστεύς. II. 3. 13.
κινεῖσθαι κίνησιν αἰδίων. IV. 1. 2.
κίνημα. III. 7. 12. extr. VI. 1. 19.
— ζωτικόν. IV. 4. 8.
κινήματα τῆς ψυχῆς. I. 3. 5.
κινήσεις ζωῆ σώματος. II. 2. 1.
— τῶν ἀστρων σφαιρική. II. 2. 2.
— τῶν ἀστρων περὶ τὸ κέντρον αὐ-
τῶν. II. 2. 2.
— τοπική. II. 2. 3. VI. 3. 21.
ἡ κινήσεις ἐποχεῖται τῷ ὄντι. II. 5. 5.
κινήσεις ἐξ ἀκινήσιας. III. 2. 4.
— διεστῶσα. III. 7. 7.
— νοερά. III. 7. 10.
— αὐτουργός. III. 7. 12. med.
— διὰ σκελῶν. III. 7. 12. extr.
ἡ κινήσεις ἐφέσεις. III. 9. 3.
— σωματική. V. 1. 8.
— διάδοχος. VI. 1. 19.
— ἐνέργεια ἀτελής. VI. 1. 16.
— ἡμερησία. ib.
— ἐν ἀκρόνῳ. ib.
κινήσεις κινήσεως κινήσει διαφέρει. VI.
3. 18.
κινήσεις εἰ γένος; VI. 3. 21.
— ἀτρεμής. VI. 9. 5.
κινήσεις πολλαὶ ποιήσεις. VI. 3. 21.
— ψυχικαί. IV. 3. 15.
κινήτικός. VI. 1. 17.
κινούμενοι ἡμεῖς τέμνομεν τὸν ἀέρα. IV.
5. 2.
Κίρκη. I. 6. 8.
κιννάω. II. 7. 1.
κλάδος. IV. 4. 11.
κλάσις. VI. 9. 8.
κλήροι, τίνες; II. 3. 15.
κλήροι δαιμόνων. III. 4. 1. cum An-
not. p. 283. init.
ὁ κλύδων τοῦ σώματος. V. 1. 2.
κοιμᾶσθαι. V. 5. 11.
κοινός, κοινότης. VI. 1. 6. VI. 2. 14.
VI. 3. 20.
κόλλα τῆ γῆ ἢ ὕδατος ὑγρότης. II. 1. 6.
κόλλαν. II. 1. 6. III. 6. 14.
κόλλησις. II. 1. 6.
κομίζεσθαι ἔγγυθεν παρά τινας. I. 3. 6.
(cum Annot. p. 22. A.)
κόπριον (κόπρια). V. 1. 2. sub fin.
κόρη (pupilla oculi). II. 8. 1. IV.
5. 3. IV. 6. 1. IV. 7. 6.
κοροπλάσται. III. 8. 1.
κόρος. III. 6. 14. (saturitas). V. 9. 8.
κόρος (puer in verborum lusu). III.
8. 10. extr.
κόρος δεηθεὶς κεκορέσθαι. III. 8. 10.
extr.
κόρος satietas et κόρος puer consulto.
confusa. V. 1. 7.
κόρου (θεοῦ) καὶ νοῦ ὄντος. V. 1. 4. post
init. cf. V. 1. 7.
κορυφαῖος. VI. 9. 8. extr.
κοσμεῖν, κόσμησις. VI. 7. 34.

κοσμήσεις. VI. 7. 36.
κοσμήματα. III. 5. 9.
κοσμοποιεῖν. II. 9. 4.
ὁ κόσμος θεός. II. 3. 9. V. 1. 2. (cf.
Suidam in κόσμος qui Plotinum
laudat).
ὁ κόσμος πᾶς ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς τι-
νος δεθείσης σώματι. II. 3. 9.
— εἰκὼν, ἀεὶ εἰκονιζόμενος. II. 3.
18.
κόσμος νοητὸς ἐσμέν ἕκαστος. III. 4. 3.
ὁ κόσμος αὔτε ἤρξατο αὔτε παύσεται. II.
9. 7.
τὸν κόσμον διὰ τί ἐποίησεν ὁ θεός; II.
9. 8.
ὁ κόσμος ἀεὶ καὶ οὔποτε μή. III. 2. 1.
— αὐτάρκης. III. 2. 3.
— αἰσθητός. III. 2. 17. IV. 4.
5. V. 3. 16. V. 9. 13.
— εὐδαίμων θεός. III. 5. 5.
— σικὰ καὶ εἰκὼν νοῦ. III. 8. 10.
— καλός. III. 8. 10.
— ὁ νοητὸς ψυχῆς ἄνευ σωματῶν
ἔχει. IV. 1.
— ἔχει πάντα. IV. 3. 10. extr.
— οἶον οἰκός τις καλὸς καὶ ποικίλος
οἶκ ἀπετημήθη τοῦ πεπονηκότος. IV.
3. 9.
κόσμου περίοδοι. IV. 3. 25.
κόσμος νοητός. II. 4. 4. IV. 7. 10.
IV. 8. 1. III. 8. 10. extr. V. 3.
16. V. 5. 4. VI. 2. 22. VI. 9. 5.
κόσμος ζῶν ἐστι περιετικὸν ζῶων ἀπάν-
των. V. 9. 9.
ὁ κόσμος αἰσθητὸς μοναχοῦ, ὁ δὲ νοητὸς
πανταχοῦ. V. 9. 13.
κοσμοὶ αἰσθητοὶ δύο. VI. 5. 10. extr.
ὁ κόσμος εἰ αἰτίος τῶν κακῶν; II. 9. 12.
τὸν κόσμον εἰ καταφρονεῖν δεῖ; II. 9.
15. 16.
κουφίζεσθαι. VI. 7. 22.
κουφισίς. IV. 4. 21.
κουφότης. VI. 3. 24.
κράμα. II. 3. 1. II. 3. 11.
κράσις διαπλακεῖσα. I. 1. 3.
κράσις (περὶ τῆς δι' ὄλων κράσεως). II.
7.
κράσις σώματος. III. 1. 8.
— τῶν σωματῶν ἐν λόγῳ οὔσα ὑγεία.
IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 833.)
κρατεῖν τῶν παθῶν ἡμῶν ἔδωκεν ἡ φύσις.
II. 3. 9.
κρατεῖ χεῖρ σῶμα ὄλον et similia. VI.
4. 7.
κρατῆρ (ἐκ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος). IV. 3.
7. (p. 376. F. cf. V. 1. 8. p. 459.
A.)
κρατῆρ ἕσπερος (παρὰ Πλάτωνι). IV.
8. 4.
κρατιστεύειν. IV. 7. 10.
κρηπίς. V. 5. 3. (p. 522. A.)
κρίμα. VI. 4. 6.

κρίσεις, κλήροι, τύχαι, ἀνάγκαι, κατα-
πέμποσι τὰς ψυχὰς ἐνταῦθα. IV.
8. 1.
κροκατός. III. 2. 17.
Κρόνος (planeta). II. 3. 5.
Κρόνος (νοῦς). III. 5. 2.
Κρόνος (ὁ ἐπὶ Κρόνου βίος). V. 1. 4.
Κρόνος θεὸς σοφώτατος ἂ γεννᾶ πάλιν ἐν
ἑαυτῷ ἔχει. V. 1. 7.
κρούειν. II. 9. 18. (cum Annot. p.
217. E.)
κρυμός. II. 3. 16.
κτινυμένη. III. 2. 15. (p. 266. B.)
κυβερνήτης. IV. 3. 21. init. κυβερ-
νητική. ib. p. 388. A.
κυβεντικός. III. 1. 6.
κνεῖν ἀπό τινας. IV. 7. 13.
κύκλος ζωδίων (astronomice). II. 3. 3.
κύκλω κινεῖσθαι. III. 7. 3.
κύκλω νοῦς, γραμμῆ αἰσθησις compa-
rata. V. 1. 7.
κυριεῖομαι. VI. 8. 12.
κύριος (adjectiv.). I. 6. 3. (subst.)
V. 5. 12.
κυριότης. VI. 8. 20. extr.
κυρίας (proprie). V. 3. 14. VI. 8. 3.
κόλυμα. II. 9. 17.
καλυτικός. IV. 3. 26. IV. 5. 1.

Λ.
λαθεῖν cum Genit. et Accus. (λα-
βέσθαι). I. 6. 8. (cum Annot.
p. 56. F.)
λαμβάνειν. III. 2. 7. (credere, cogi-
tare, statuere, cf. Annot. ad p.
260. A.)
λάμπειν, ἐπιλάμπειν et similia, de
puleritudine. I. 6. 5. (cum An-
not. p. 54. A.)
λαμπηδών. V. 3. 8.
λαμπτήρ. I. 4. 8. (cum Annot. p.
34. G.)
λαγχάνειν, de geniis: ὁ εἰληχῆς ἡμᾶς
δαίμων. Hinc κλήροι δαιμόνων, con-
tra λήξει; δαιμόνων i. q. τόποι δ—
III. 4. 1. (cum Annot. p. 283.
init. cf. Proclum in Platon. Al-
cib. p. 2. cap. 23. cum Annot.
p. 74. ed. Francof. et Plotin.
p. 439. infr.)
Λάχσεσις (ἡ). II. 3. 15.
λεοντῶδες (τό). I. 1. 7.
λευκὸν—λευκός. VI. 6. 14.
λευκότης γάλακτος. IV. 3. 2.
λευκός. VI. 3. 4.
λήθη et μνήμη. IV. 3. 26.
ὁ Λήθης ποταμός. IV. 3. 26. extr.
λήθη—λ. γενεσιουργός et similia (de
anima in corpus detrusa). IV.
8. 1. sqq. (cf. Annot. ad p. 468.
sqq. et locos laudd. in vocc.
ἀνάμνησις et σπήλαιον).

- λημῶν κακίαις (an κακίας). I. 6. 9.
(cf. Annot. p. 57. F.)
λήξις (λήξεις δαιμόνων). vid. in verb.
λαγχάνειν.
ληπτός. III. 7. 11.
λήψεις. IV. 4. 45.
λίθοι αἰθανόμενοι, πῶς; IV. 4. 27. cf.
λίθων αἰθήσεις. VI. 7. 11.
λίθος (mutus, surdus, stupidus, nec
sui arbitrii cet.). III. 2. 17. (p.
270. A.)
λιχναί εἰδαῶν. III. 4. 2.
λογίζεσθαι. III. 8. 5.
τὸ λογίζεσθαι ἐστὶν ἐφίεσθαι εἰρεῖν φρό-
νησιν. IV. 4. 12.
λογικὴ πραγματεία. I. 3. 4.
οἱ λογισμὶ ψυχῆς ἐνεργήματα. I. 1. 7.
λογισμὸς νόθος. II. 4. 10. 12.
ὁ λογισμὸς τοῦ κόσμου. II. 9. 11.
————— πεπλατημένος—ἄρθός. VI. 8.
2.
————— φίλος. VI. 8. 2.
λογιστικὸν (τό). V. 3. 3.
λογιστικός. III. 6. 2.
ὁ λόγος ὁ ἐν φωνῇ μίμημα τοῦ ἐν ψυχῇ.
I. 2. 3.
λόγος ὁ ἐν προφορᾷ εἰκὼν ἐστὶ λόγου τοῦ
ἐν ψυχῇ (λόγος ἐνδιάθετος). V. 1. 3.
————— δεξαστικός. II. 2. 3.
————— ἐνυλος. VI. 7. 11. λόγοι ἐν-
υλοι. I. 8. 8. VI. 1. 29.
————— θεῖος. I. 6. 2. extr.
————— ἡγεμών. III. 1. 9.
ὁ λόγος κόσμου. II. 9. 5.
λόγοι σύνθετοι. II. 4. 3.
ὁ λόγος νοητὸς μόνον λόγος. III. 2. 2.
λόγος πᾶσαν ὕλην κατελάμβανε. III.
2. 4.
λόγος ἀρχὴ καὶ πάντα. III. 2. 15.
τὸν λόγον ἀποστερήσομεν καὶ τὸν χρη-
στῶν ἀφαιροῦντες αὐτοῦ τὰ ποιηρά.
III. 2. 18.
ὁ λόγος εἰ ἀκίνητος; III. 8. 1.
λόγος νεκρός. ib.
————— ζῶν ἔχων. ib.
ὁ λόγος σύνεστι καὶ ἐπιστατεῖ τῆ πράξει.
III. 8. 2.
λόγος σιωπῶν. III. 8. 5.
λόγοι περιληπτικοί. IV. 4. 39.
λόγος ἡρέμα λιχθεὶς τὸ πόβρω διαθείς.
IV. 9. 3.
ὁ λόγος ἐν ὕλῃ χείρων. VI. 3. 9.
λόγος ἔμφυχτος. VI. 7. 11.
————— παιδαγωγῶν. VI. 9. 4. extr.
λόγον ἀντίτυπον ἀπόσασθαι. VI. 7. 29.
ὁ λόγος ὁ ἐν σπέρματι. V. 3. 8.
οἱ λόγοι οἱ ἐν σπέρμασι πλάττουσι καὶ
μυροῦσι τὰ ζῶα. IV. 3. 10.
λόγοι σπερματικοί. III. 1. 7. III. 8.
IV. 4. 39. cf. IV. 3. 10. V. 3. 8.
λογώω (λελόγαται). III. 2. 16. (λογω-
θεῖσα). III. 8. 1.
ὁ λαβὸς (κύκλος) astronom. V. 8. 7.
λάβωσις τῶν ζωῶν (astronom.). II.
9. 12.
Λυγγεῖς (ῖ) et Λυγκεῖς. V. 8. 4.
Λύκειον. VI. 1. 4. VI. 1. 30.
λύκος. III. 2. 8.
λύμη. V. 9. 10.
λύπαι. I. 1. 1.
λυπεῖσθαι. I. 1. 5. et passim.—λυ-
πῆρον. IV. 4. 28.
λύρας ἀρμονία. II. 3. 13.
ἐν λύρα ἄλλη κίνησις ἀπ' ἄλλης ἔρχεται.
IV. 4. 41.
λύω, λυθῆναι, λύσις (ἀπαλλαγὴ in doc-
trina morum Platonis et Plato-
nicorum. I. 3. 2. F.) cf. Annot.
ad p. 20. A. et F.)
λύσις καὶ ἀπορία (in Dialectica). I.
3. 3. (p. 20. F.)
λύσις δέχεσθαι (solvi posse). IV. 7. 1.
λωβᾶσθαι (cum Dativo et cum Accu-
sus.). I. 6. 5. (cf. Annot. ad
p. 54. D.) IV. 4. 41.
M.
ἡ Μαγεία ἡ ἀληθινή ἡ ἐν τῷ παντὶ φι-
λία ἐστὶ καὶ τὸ νεῖκος. IV. 4. 40.
μαγείαι. IV. 9. 3.
μαγεύειν. II. 9. 14.
μάγιοι. II. 9. 14.
μάγων δυνάμεις. IV. 3. 13.
————— τέχναι. I. 4. 9. init. IV. 3.
13. IV. 4. 26. IV. 4. 43.
μαζῖ. IV. 4. 11.
μάθημα ἐπίκτητον. IV. 3. 25. μ. μέ-
γιστον. VI. 7. 36.
μαθήματα (nunc disciplinæ universe,
nunc proprie mathematicæ). I.
3. 3. (cum Annot. p. 20. G.)
μαθήματα καλὰ. I. 6. 1.
μαθηματικός. VI. 1. 26.
τοῖς μακαρίοις ἀρκεῖ ἐν αὐτοῖς ἐστάναι.
III. 2. 1.
————— ἔφεσις οὐκ ἐστὶ τοῦ μέλ-
λοντος. III. 7. 3.
μακάριος καὶ ἀπήμων θεῶν ὁ βίος. I.
8. 2.
μακαρίων ἀνδρῶν (de Platone et aliis).
II. 9. 6.
τινάς τῶν ἀρχαίων καὶ μακαρίων φιλο-
σόφων. III. 7. 1.
μαλακίζεσθαι. III. 2. 15.
μᾶλλον (cum Comparativo). III. 6.
9. (p. 312. B.)
μανὴν (τό). VI. 3. 25.
μαντεῖα. IV. 7. 15.
μαντικὴ τέχνη ἐστὶν ἀνάγνωσις φυσικῶν
γραμμάτων. III. 3. 6.
μάντεως οὐ τὸ διότι ἀλλὰ τὸ ὅτι μόνον
εἰπεῖν. III. 3. 6.
μαραίνεσθαι. VI. 1. 19. VI. 7. 22.
VI. 7. 33.
μέγμι λέγειν (μέγα λεκτέον ubi ed.
Basil. et aliquot codd. habent
μεγαλεκτέον. Vid. Var. Lect.). II.
4. 11.
μεγαλοψυχία ἐστὶν ὑπεραφία τῶν τῆδε.
I. 6. 6.
μεγέθη αἰσθητά. IV. 2. init.
μέγεθος ἀφωρισμένον. III. 6. 16.
μεγεθύνεσθαι. II. 4. 8. 10. 11. 12.
III. 6. 17. VI. 4. 1. VI. 6. 17.
τὸ μεμεγεθιασμένον. II. 4. 8. 10. 12.
μέθεξις (vox Platonica). I. 6. 1. V.
9. 2. VI. 9. 2. et passim.
μέθην ἔχειν τοῦ νέκταρος. III. 5. 6.
cf. VI. 7. 30. VI. 7. 35.
μεθιδεῖν τὸ σημαίνόμενον. III. 1. 6.
μεθόριον (τό). IV. 4. 3.
μεθίεν νέκταρι, τί; III. 5. 9.
μειδᾶω (μείσησεν δὲ πατὴρ Iliad. ε.
426.) VI. 7. 30.
μείωσις (μειῦσθαι). VI. 3. 23.
μέλας, μέλαν, μελανία. VI. 3. 25
μέλη (καὶ ῥυθμοί). I. 6. 1. (p. 50. A.)
μέλιττα. III. 4. 2.
μελῶν et μερῶν confusa. I. 6. 1. (p.
51. A.)
ὁ μεμφόμενος τῇ τοῦ κόσμου φύσει οὐκ
οἶδεν ὅτι ποιεῖ. II. 9. 13.
μέν (eodem in membro repetitum).
II. 1. 1. (p. 96. A.)
μένειν ἐνδον. III. 3. 7.
μερίζεσθαι. III. 6. 18.
μέριμα. III. 4. 4.
μερισμός. III. 6. 18.
————— ψυχῆς ἐστὶ τὸ ἀποστῆναι καὶ
ἐν σώματι γενέσθαι. IV. 1.
μερῶν vid. μελῶν.
μεσοιράνησις. III. 1. 5. (cum Var.
Lect. et Annot. p. 231. D.)
μεταβαίνειν, μεταβατικός. III. 7. 10.
μεταβιβάζειν τὰς δυνάμεις τῶν ἀσωμα-
τῶν εἰς τὰ σώματα. IV. 7. 8. (ex
Enseb. P. E. p. 832.)
μεταβάλλειν, μεταβολή. V. 9. 5.
μεταβολὴ τῶν ζῶων εἰς ἄλληλα. II. 4. 6.
————— στοιχείων εἰς ἄλληλα. ib.
μεταβολαὶ ἐν ἀχρόνῳ. VI. 1. 16.
μεταδοξάζειν. IV. 4. 43.
μετακινεῖσθαι. IV. 4. 29. IV. 4. 45.
IV. 5. 7.
μεταλαμβάνειν τῇ μεταλήψει τοῦ μετα-
λαβόντος. III. 8. 4.
μετάληψις. I. 8. 8. V. 4. 8. extr. V.
5. 5. V. 5. 13. VI. 3. 2. VI. 9. 2.
μετάληψις εἰδούς. VI. 1. 9.
ἡ τῆς ὕλης τῶν εἰδῶν μεταλήψις. VI.
5. 8.
μετάληψις μεγέθους καὶ σμικρότητος.
VI. 1. 13.
μεταλάμπω (vel καταλάμπω vid. Var.
Lect. Illud si genuinum sit,
addendum Lexicis). II. 9. 12.

μεταλλοιώσις. III. 6. 11.
 μετάνοια τῆς ψυχῆς. II. 1. 4.
 μετάνοια. II. 9. 6.
 ἐν μετανόῳ ἐστὶ ἡ ψυχὴ. II. 9. 6.
 μεταπίπτειν. I. 4. 7.
 μετάρῥοια. IV. 5. 7.
 μετάστασις. VI. 3. 21.
 μετασχηματίζεω. IV. 4. 33.
 μετασχηματίζω. III. 2. 15.
 μετατίθεσθαι. III. 2. 13. IV. 4. 45.
 μετενηνεγμένος. III. 6. 1.
 μετενσωματώσθαι. I. 1. 12. IV. 3. 9.
 μετενσωμάτωσις. II. 9. 6. (cum Annot. p. 203. G.) IV. 3. 9. V. 2. 2.
 μετεαρρίζεσθαι. II. 1. 4.
 μετεωρολόγος. III. 4. 2.
 μετεωροπορεῖν. IV. 3. 7. IV. 8. 2. V. 8. 7.
 μετέωρος. VI. 6. 3.
 μετιτέον. VI. 6. 9.
 μετουσία. VI. 1. 9. VI. 8. 13. VI. 8. 21. extr.
 μετοχή. V. 5. 4.
 τὸ μετοχῆ ἀμυδρῶ καλὸν λεγόμενον. VI. 7. 33.
 μετρέειν (moderari, cohibere). I. 2. 2.
 μέτρσις. VI. 1. 9. VI. 4. 5. (μέτρον).
 μηδαμῶς. II. 4. 11.
 μηνύειν. VI. 1. 4. cf. III. 2. 15.
 μήνυσις. VI. 3. 18.
 μηνυτικός. IV. 4. 17.
 μήνυθι οὐλοκαῖς τισὶ φύσεως μετατιθέμενοι. IV. 4. 45. (p. 440. A.)
 μητέρα τὴν ἀνελὸν ἐπὶ παιδὸς ἀναρεθίσηται γενόμενος γυνή. III. 2. 13.
 Μητις ἡ τοῦ Πόρου μήτηρ. III. 5. 5.
 μίγμα. I. 1. 1. II. 4. 7. III. 5. 7. IV. 3. 19. IV. 4. 17. VI. 3. 1. VI. 3. 8. VI. 7. 30.
 μεμιγμένον (τό). I. 1. 3.
 μιγνύειν ἐκ τοῦ αὐτοῦ κρατήρος. IV. 3. 7.
 μικρολόγος. (vid. in ἄπαρχῃ.)
 μικροπρέπεια. I. 6. 5.
 μικρότης. VI. 1. 8.
 μίμημα—μίμησις. VI. 7. 6.
 μίμημα ἐν γραφῇ καὶ ἔδατι. VI. 2. 22.
 μιμήματα. III. 8. 6. VI. 3. 15.
 μιμητικὰ τέχναι. V. 9. 11.
 μινίθειν τὰ σάματα. I. 4. 14.
 Μίνως (Διὸς δαριστής. Odyss. τ. 178. sqq.) VI. 9. 7.
 ἡ μνήμη οὐδὲν ποιεῖ τοῦ εὐδαιμονῆσαι. I. 5. 1.
 — ἐστὶ τῶν γεγενημένων καὶ παρεληλυθότων. IV. 4. 6.
 ἡ μνήμη τί καὶ πῶ; IV. 3. 25.
 μνήμαι ἐκ τῶν πρόσθεν βίον. IV. 3. 27.
 μνήμη ἀποσεισθεῖσα. IV. 3. 29.
 τὸ μνημονεύειν τί; IV. 3. 25.
 μνημονεύειν οὐκ ἐστὶ νοεῖν. ib.
 μνημονευτικός. IV. 3. 29.

μνημονευτὸν (τό. Plotinus ap. Proclum in Platonis Cratyl. §. 178. cf. Annot. ad p. 393. B.)
 μνηστῆται. VI. 9. 9.
 μοῖρα θεῶ. IV. 2. init. IV. 8. 7.
 μοῖρα θανάτου. IV. 7. 11.
 Μοῖραι καὶ Ἀνάγκη μήτηρ. II. 3. 9. 15.
 μοιχείας εἰ ποιούσιν Ἄρης καὶ Ἀφροδίτη; II. 3. 6.
 μολύνειν (μεμολυσμένη ψυχῇ). III. 6. 5. VI. 7. 13.
 μονάδες. VI. 1. 4.
 μοναδικός. III. 7. 8. VI. 3. 13.
 μοναδικοὶ ἀριθμοί. ib.
 μοναχός. VI. 8. 7.
 μοναχῶν. V. 9. 13.
 μοναχῶς. IV. 4. 12. VI. 7. 13.
 μονή. I. 7. 1. VI. 8. 16.
 μονοειδής. VI. 9. 3.
 μόνος (ὅταν μόνον ᾖμεν). III. 1. 10. sub fin.
 μόνους πρὸς μόνον εἶχεσθαι. V. 1. 6.
 μόνον (omissum sequente δέ). IV. 5. 8.
 μόνω. I. 6. 1. II. 8. 1. VI. 7. 2. VI. 8. 15.
 μορφή (i. q. εἶδος, ἰδέα Annot. ad I. 6. 2. p. 52. A.)
 μορφή αἰσθητή. V. 8. 9.
 μορφή τοῦ ἀμόρφου ἴχνος. VI. 7. 33.
 μορφοῦσθαι. V. 1. 5. VI. 2. 22.
 μορφώω. VI. 1. 10. VI. 2. 22.
 μόρφωσις. VI. 1. 10. VI. 7. 11.
 Μῶσα. V. 8. 1.
 Μῶσαι. III. 7. 10.
 κατασχεθεὶς ἐπὶ τινος Μούσης. V. 8. 10.
 μουσικὴ πᾶσα περὶ ἀρμονίαν ἔχει καὶ ῥυθμόν. V. 9. 11.
 μουσικὴ (τέχνη). IV. 4. 31. VI. 3. 16.
 μουσικὸν φθόγγον. II. 3. 13.
 ὁ μουσικός. I. 3. 1.
 μουσικός ὁ ἐντιθεὶς ταῖς χορδαῖς τὴν ἀρμονίαν. IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 835.)
 μοχλεία. III. 8. 1. V. 9. 6.
 τὸ μοχλεύειν δεῖ ἀφελεῖν ἐκ τῆς φυσικῆς ποιήσεως. III. 8. 1.
 μίειν (μύσαντα). I. 6. 8. (cum Annot. p. 57. B.)
 οἱ μῦθοι οἱ περὶ θεῶν. V. 1. 7.
 μύθους δεῖ μερίζειν χρόνους ἀ λέγουσι καὶ διαίρειν ἀπ' ἀλλήλων. III. 5. 9.
 μυστήρια (τά). V. 1. 7.
 μυστηρίων ἐπίταγμα τὸ μὴ ἐκφέρειν εἰς μὴ μεμνημένους. VI. 9. 11. init.
 μυστικῶς. III. 6. 19.

N.

ναρκῆν. IV. 5. 1.
 νάρκη (ἡ). IV. 5. 1.
 ναῦς. IV. 3. 21.—ναυπηγεῖν. VI. 3. 26. cf. III. 4. 6. extr.

νεανικός (νεανικώτερον). II. 9. 15. (cum Annot. p. 213. F.)
 νεῖκος (καὶ φιλία). V. 1. 9.
 νέκταρ τί τοῖς θεοῖς; III. 5. 9.
 νέκταρος πληροῦσθαι. V. 8. 10.
 νέκτες κοπιᾶν ἐκβλητότεροι (sententia Heracliti). V. 1. 12.
 νεῖμαι (νέμειν) κατ' ἀξίαν. IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 832.)
 νεῖν. VI. 3. 26.
 νεῖναι. I. 1. 12.
 νεῖναι εἰς τὸ χεῖρον. I. 8. 5.
 — πρὸς ἕλην. I. 8. 4.
 νεῦσις. I. 1. 12. I. 6. 5. (p. 54. F.)
 II. 1. 3. V. 1. 10.
 νεῦσις τῆς ψυχῆς. II. 9. 4.
 νεῦσιν ποιούσα κάτω ἀσχολία. IV. 8. 2. extr.
 νευρὰ τεταμένη. IV. 4. 41.
 νευρᾶς κινηθείσης ἄλλη αἴσθησιν ἔχει κατὰ συμφωνίαν. IV. 4. 41.
 νῆ Δία (pro καὶ δέ, καὶ γε δῆ). III. 1. 7.
 νοεῖν. VI. 1. 22. νοεῖν et νοεῖσθαι passim (cf. νοῦς) p. 233. F.)
 νόησις φητικῆ, αἰσθητικῆ, ψυχικῆ. III. 8. 7.
 — ἡσυχος.
 — ποικίλη. IV. 4. 1.
 — οὐσιώδης. V. 3. 5.
 — οὐκ ἐνεργούσα εἰς τὸ μέλλον, ἀλλ' εἰς τὸ ἦδη. VI. 2. 8.
 ἡ νόησις ἀληθεστάτη ἕψη. III. 8. 7.
 — τοῦ ἀγαθοῦ σεμνόν. III. 9. 3.
 νόησις ἀμυδρῶν. VI. 7. 7.
 νόημα καὶ θεώρημα ζῶν. III. 8. 7.
 νοητὴ ἀρμονία. I. 3. 1.
 τῆ νοητῆ φύσει ἐποχεῖσθαι. I. 1. 8.
 νοητὴ φύσις—αἰσθητή—τὸ νοητόν. IV. 8. 7. init.
 νοερός, νοερόν. I. 66. et passim.
 νόμος οὐ διὰ τὴν ἀνομίαν. III. 2. 4.
 νόμοι ἐν ἡμῖν γραφέντες. V. 3. 4.
 νομοθεσία. IV. 3. 15. νομοθέτης πρῶτος. V. 9. 5.
 νοειδής—νοειδῆ (addendum Lexicis). V. 1. 3. extr. V. 3. 8. extr.
 νοσπιός (addendum Lexicis). VI. 8. 18.
 νόσανσις. VI. 3. 22.
 νοσεῖν ἀνάγκη σάματα ἔχουσιν. III. 2. 5.
 αἱ νόσοι εἰ δαιμόνια; II. 9. 14.
 νόσος τί; I. 8. 5.
 νόσαν τίνες αἰτίαι; II. 9. 14.
 νοσοῦντες ὀργιλώτεροι ἢ ὑγιαίνοντες. IV. 4. 28. med.
 νοῦς ἀεὶ ἀδιάκριτος. IV. 1.
 νοῦς ὄρθ. III. 9. 1. III. 8. 10. V. 1. 6. V. 3. 8. V. 5. 7. V. 8. 3. VI. 6. 17. VI. 7. 35.
 ἡ τοῦ νοῦ ὄψις ὄρθ. V. 5. 7.

- νῦς τὸ θεωροῦν. III. 9. 1.
 νῦς θεωρητικός. VI. 8. 6.
 ὁ νῦς ἐστὶ τὰ ὄντα. III. 9. 3. med.
 νύξ. III. 9. 3. (cf. Etymol. M. p.
 606. 23.) IV. 3. 5.
 νῦς πᾶς ἀεὶ ἄνω. IV. 3. 12. cf. IV.
 7. 2.
 νοεῖν τὸν νοῦν. III. 9. 1.
 νῦς ψυχῆς κρείτταν. V. 1. 3.
 — ἐστὶν ὁ μὲν λογιζόμενος, ὁ δὲ λογι-
 ζεσθαι παρέχων. V. 1. 10.
 νοεῖν ἐστὶ ἄνευ σώματος ἀντιλαμβάνε-
 σθαι. IV. 7. 8.
 τὰ τοῦ νοῦ ἐνεργήματα ἄνωθεν, ὡς τὰ ἐκ
 τῆς αἰσθήσεως κάτωθεν. V. 3. 3.
 ὁ νοῦς ὄρᾷ ἑαυτόν. II. 9. 1. (cum An-
 not. p. 200. E.) V. 3. 4.
 νῦς, νόησις, καὶ τὸ νοητὸν ἐν ἅμα πάντα.
 V. 3. 5. cf. VI. 7. 41.
 ὁ νοῦς οὔποτε ἀνοητός. V. 3. 6.
 νῦς καὶ ὃν ταυτόν. V. 4. 2.
 ὁ νοῦς περιθέων. V. 5. 1.
 νῦς στάσιμος, ἀπαθής, καθαρός. V. 8. 3.
 νῦς ἄνοος. V. 9. 2.
 νῦς εἰ ἐν τοῖς οὐσιν; V. 9. 3.
 τὸ νοεῖν ἐστὶ κίνησις πρὸς ἀγαθόν. V.
 6. 5.
 ὁ νοῦς ἐστὶν ὁ νομοθέτης πρῶτος, μᾶλλον
 δὲ νόμος αὐτὸς τοῦ εἶναι. V. 9. 5.
 νῦς πολίνοος. VI. 2. 21.
 ὁ νοῦς ἀριθμῶς. VI. 6. 9.
 νοῦ νόημα. VI. 7. 2.
 νοῦ ἄδιος ἀνάγκη καὶ τελειότης. VI.
 7. 3.
 νῦς τέλειος. VI. 7. 8.
 νοῦν οὐ γενεᾷ τὰ ἀνοητά. IV. 7. 2.
 ὁ νοῦς ποιητῆς καὶ δημιουργός. V. 9. 3.
 νῦς βασιλεὺς, αἰσθησις ἀγγελίας. V. 3.
 3. extr. cum Annot. p. 499. B.
 cf. Annot. in Porphy. de Vita
 Plotini cap. III. p. 98. init. ed.
 Fabric.)
 νοῦ ἵχνη καὶ ζωή. VI. 7. 20.
 νοῦ μὲν οὐ πάντα ἐφίεται, ἀγαθοῦ δέ.
 VI. 7. 20.
 νοῦ κατάστασις ἀσμενιστή. VI. 7. 30.
 νοῦ (οἶον) κῆμα. VI. 7. 36.
 νῦς μὴ νοῦν ἀνόητος. VI. 7. 37. extr.
 νῦς, νόησις, νοητὸν εἰ ταυτό. VI. 7. 41.
 ὁ νοῦς τὰ πάντα. I. 8. 2. III. 3. 3.
 VI. 9. 2. extr. cf. IV. 4. 2. p.
 398. D.
 νῦς ἥσυχος. VI. 9. 5.
 νοῦσθαι. VI. 7. 35. VI. 8. 5.
 νῆξ (νικτὸς ἢ ἀστραπή). I. 6. 1. ἤμε-
 ρῶν πρὸς νίκτας παραλλαγή. VI.
 6. 4.
 νοαὶ καὶ θυγατέρες. I. 4. 7.
 νύττειν. IV. 5. 1. VI. 6. 12.
 νωδός. VI. 3. 19.
 νωθός. VI. 7. 22.
 οἱ νωθέστεροι τῶν παίδων. III. 8. 3.
- ναθία (hæc forma, si genuina, ad-
 denda Lexicis). III. 6. 6.
 νῶτα (τὰ) τοῦ αἰρανοῦ. IV. 5. 3. med.
- Ξ.
- Ξανθόν. VI. 3. 20.
 Ξηραίνω. II. 9. 7.
 Ξηραίνεσθαι. III. 6. 12.
 Ξηρότης. VI. 3. 8.
 Ξύλον. VI. 3. 4.
 Ξυνός (Ξυνὸν τὸ φρονεῖν). VI. 5. 10.
- Ο.
- Ὁαριστής (ex Homero, de Minoë).
 VI. 9. 7.
 ὄγκοι. IV. 2. init. IV. 9. 4. V. 1. 5.
 ὄγκοι γῆς. II. 1. 7.
 ὄγκος ὁ ἕξω ἕλης. I. 6. 3.
 ὁ ὄγκος τοῦ ὄγκου ἀφίσταται. IV. 2.
 ante med.
 ὄγκος ἕλης. IV. 7. 5. init.
 — σώματος. IV. 7. 7. extr.
 — σφαίρας. V. 1. 8.
 ὄγκος στερεός. V. 5. 7. sqq. (τὸ ὄγκω-
 δες) cf. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E.
 p. 832. sq.)
 ὄγκω μεμερισμένη ψυχῆ. IV. 9. 1. init.
 ὄδοι πονηρίας. III. 2. 5. (cum Annot.
 p. 259. B.)
 ὄδος ἄνω καὶ κάτω. IV. 8. 1.
 ὄδῳ αὐτομάτῃ εἰς συμφωνίαν χωρεῖν.
 IV. 4. 39.
 ὄδῳ. V. 5. 12.
 ὄδῳρεσθαι. III. 2. 15. et sæpius.
 Ὁδυσσεύς. I. 6. 9.
 οἶαξ. IV. 3. 21.
 οἶαξ ἔμφυχτος (de animæ regimine in
 corpus se exhibente). IV. 3. 21.
 (p. 388. A.)
 οἰδάω. VI. 7. 36.
 οἰκεῖος. I. 6. 6. (cf. Annot. ad pag.
 54. C.D.)
 οἰκειοπραγία. I. 2. 6.
 οἰκειώω. III. 8. 5.
 οἰκείωσις. III. 6. 1. III. 6. 13. III.
 8. 7. init. VI. 7. 27.
 οἰκία. I. 6. 3.
 οἰκοδομεῖν. VI. 3. 26.
 οἰκοδομία πίπτουσα. IV. 3. 16.
 οἰκοδομικός (οἰκοδόμος). I. 6. 3.
 οἰκονομεῖσθαι. IV. 4. 8.
 οἶμαι (sententiæ interpositum). VI.
 1. 25. (589. A.)
 οἰνόμηλι. IV. 3. 26. (cum Annot.
 p. 391. F.)
 εἰνούσθαι καὶ πληροῦσθαι τοῦ νέκταρος.
 V. 8. 10.
 οἰνώδης. VI. 7. 12.
 οἶος ἕκαστος ἐξεῖσι, ταύτην ἔχει τάξιν
 ἐκεῖ. I. 9.
 οἶστρος (ἔστιν ὁ ἔρως οἶον οἶστρος. III.
 5. 7. (p. 297. A.)
- οἶστρον πύμπλασθαι. VI. 7. 22.
 ὀλίγακις. VI. 3. 17.
 ὀλκαὶ (ὀλκῶν). I. 6. 5. (cum Annot.
 p. 54. D.E.)
 — ἰσχυραί. IV. 3. 13.
 — φύσεις. IV. 4. 45.
 ὀλκή. IV. 4. 44. VI. 1. 21.
 — φυσική. II. 1. 3.
 ὀλοσχερῶς. III. 8. 8.
 ὀμαλότης. III. 7. 8. VI. 1. 11.
 ὄμμα ἀτελής. I. 3. 6.
 ὄμματα θητά. V. 5. 11.
 — φωσφόρα. VI. 7. 1. init.
 ὄμματα (σώματα, ἰδέματα confusa.
 cf. ἰδέματα). VI. 7. 24.
 πρὸ ὀμμάτων ποιεῖσθαι. VI. 7. 33. init.
 ὀμογεμονεύω. IV. 7. 5.
 ὄμοιος (ὄμοιον καὶ συγγενές). I. 6. 9.
 ὄμοιοῦς. III. 4. 6. ὄμοιοῦς ibid.
 III. 7. 7. III. 7. 12. extr. IV.
 3. 1. (confusa IV. 3. 2. med.)
 IV. 9. 4. V. 1. 2. VI. 2. 3.
 ὄμοιομερής. I. 6. 2. II. 7. 1. IV. 3. 2.
 IV. 9. 4. V. 3. 5. VI. 7. 13.
 ὄμοιοπαθής. IV. 4. 23. (cf. in voc.
 ὄμοπαθής.)
 ὄμοιοπραγία. I. 2. 1.
 ὄμοιότης τῶν ἕξω πρὸς τᾶνδον. I. 1. 9.
 ὄμοιοῦσθαι ἀρετῇ. I. 2. 1.
 ὄμοιωθῆναι θεῷ. I. 2. 1. I. 6. 6.
 ὄμοίωμα. IV. 5. 7. V. 3. 8. V. 6. 5.
 VI. 9. 11. extr.
 ὄμοιώσις. VI. 7. 26. init.
 ὄμοιώσις διττή. I. 2. 2. (cf. Suidas in
 ὄμοιώσις qui Plotinum laudat.)
 ὄμοιώσις τοῖς ἐνοραμένοις ἐστὶ πρὸς τὰ
 ἐνοράντα. III. 6. 7.
 ὄμοιώσις πρὸς τὸν θεὸν φυγῆ ἐστὶ τῶν ἐν-
 τεῦθεν. I. 2. 3.
 ὄμοιοχρῶς. II. 8. 1. (p. 190.)
 ὄμοιοπάθεια. IV. 2. ante med. IV. 5.
 1. (ubi vid. Var. Lect. ὄμοιοπά-
 θεια). IV. 7. 3. init. (add. Lex-
 icis.)
 ὄμοιοπαθεῖν. IV. 9. 1. IV. 9. 2.
 ὄμοιοπαθής (et ὄμοιοπαθής. conf. vid.
 Var. Lect. I. 2. 3. VI. 4. 1.)
 ὄμοιός τι. IV. 8. 7.
 ὄμοιοσύσις. IV. 7. 10.
 ὄμωνμία. VI. 1. 11. VI. 3. 1.
 ὄμώνυμος. VI. 3. 1. (cf. VI. 1. 1. et
 Annot. p. 566. C.)
 ὄμωνύμιος. VI. 1. 1. VI. 1. 12. VI.
 2. 14. VI. 6. 11.
 ὄμως μῆ. I. 4. 8. (p. 35. A.)
 τὸ ὄν τί; III. 8. 9.
 — ἐκ τοῦ ὄντος οὐδὲν ἀπολείται. IV.
 7. 14.
 τὸ ὄν πολὺ ἐστὶ. V. 3. 13. cf. VI.
 9. 2.
 τὸ ὄν τὰ πάντα. VI. 9. 2. extr.
 — ζωὴν ἔχει καὶ νῦν. VI. 9. 2.

τὸ ἄν πανταχοῦ ὄλον πάρεστι. VI. 4. 2.
 μὴ ἄν αὔτε τὸ παντελῶς μὴ ἄν ἀλλ' ἔτε-
 ρον μόνον τοῦ ὄντος. I. 8. 3.
 τῶν ὄντων οὐδὲν ἀπολείται. IV. 3. 5.
 ἀνεύρασι πέτεσθαι. II. 9. 9.
 ἀνεύρατος ἀγαθοῦ. VI. 7. 28.
 ἀνεύραττει. III. 6. 6.
 ἄνομα μόνον. IV. 3. 2. (cum Annot.
 p. 373. E.) cf. VI. 1. 4. extr.
 ταῖς ὀνόμασιν ἀποσεμνύνειν (ubi alii ἔμ-
 μασι al. σώμασι—vid. ἔμματα et
 cf. Annot. p. 716. C.) VI. 7. 24.
 ὀνομασία. V. 3. 6. V. 5. 5.
 ὀνυχες αὔξονται ἐπὶ τῶν νεκρῶν σωμα-
 ταν. IV. 4. 29.
 ἐξύτης. V. 9. 1.
 ἐξυδορκία. V. 9. 1.
 ὀπισθοβαρής. VI. 9. 4.
 ὀπότερωσθῶν. II. 7. 1.
 ὀπωσθήποτε. I. 2. 1.
 ὄρᾶν ἔστι τὸ χρῆσθαι ἔμμασι. I. 1. 3.
 — τὸ σκότος. I. 8. 4. II. 1. 6.
 — δεῖ διὰ σώματος τιος. IV. 5. 1.
 ὄραμα. V. 5. 7. VI. 7. 35.
 ὄρασις (περὶ ὄρασεως). II. 8. III. 8.
 10. IV. 3. 28. IV. 4. 30. VI.
 6. 18.
 ὄρασις ὄρῶσα ἢ νόσις. V. 1. 5.
 ὄρατική δύναμις. IV. 3. 23. IV. 5. 4.
 ὄρατικός ὁ νοῦς. V. 3. 10.
 ὄργανον ἑκατὸν ἢ σέμφυτον. III. 8. 1.
 — σωματικόν. V. 1. 10.
 ὄργανα (μυστικά). IV. 7. 8. (ex Eu-
 seab. Præp. Ev. p. 835.)
 ἄνευ ὀργάνων ὄρᾶν. I. 6. 4. init.
 ὄργανικός (opponitur τῷ ἑλικτῷ, estque
 adeo quod hodie physicis, philo-
 sophis organisch cf. p. 624. 626.)
 VI. 3. 9. VI. 3. 10.
 ὄργη—ὄργιλος. IV. 4. 28. (p. 420. F.)
 ὄργιστός (τὰ ὄργιστά). IV. 3. 28. (p.
 393. C.)
 ὄρεγεσθαι. VI. 7. 33.
 ὄρεξις ἐπὶ ἀφροδισίων. I. 1. 5.
 — νοερά. IV. 8. 4.
 — ὀρθή. VI. 8. 2.
 — τοῦ ἀγαθοῦ. I. 1. 5.
 τὸ ὀρεκτικόν. I. 1. 5. VI. 1. 21.
 ὀρεκτός. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E.
 p. 834.)
 ὀρθός (ὁ λόγος). IV. 4. 17. ὀρθή ὄρεξις.
 IV. 8. 2. ὄρθον ὀρθότης passim.
 τοῦ ὀρθοῦ ἐκβάσις. III. 3. 4.
 ὀριγινᾶσθαι. III. 5. 4. (p. 294. infr.)
 ὀρίζων (ὁ). V. 5. 8.
 ὀρισμός. II. 7. 3. VI. 3. 22. VI. 66.
 ὀριστής. V. 1. 5.
 ὀρμή passim.
 — ἐκούσιος. III. 1. 9.
 ὀρμαὶ ἄλογοι. IV. 4. 44.
 ὄρνεις εἰ ποιητικὸν ἄν σημαίνουσιν. III.
 1. 5.

ὄρμισίν ἔστι τὸ σημαίνειν κατὰ συμβε-
 βηκός. II. 3. 3.
 ὄρχεῖσθαι. VI. 1. 27.
 ὄρχήσεις. IV. 4. 33.
 ὄρχησις. V. 9. 11. VI. 1. 27.
 ὄρχηστής. III. 2. 16. VI. 1. 27. VI.
 7. 7.
 ὄσφρησις (ἐν ῥισί). IV. 3. 23. IV. 6.
 2. VI. 1. 12. VI. 3. 17. VI.
 4. 11.
 ὄσφραντός. IV. 4. 26.
 ὄσφ τις ἄριστος, πρὸς πάντας εὐμενῶς
 ἔχει. II. 9. 9.
 ὄταν (an cum Indicativo). II. 9. 1.
 II. 5. 3. III. 6. 4. 5. III. 7. 12.
 VI. 7. 18. (cum Varr. Lect.)
 ὄτι (an cum Infinitivo). IV. 4. 21.
 οὐδὲν δεινόν, μή. IV. 8. 2. sub fin.
 οὐρανός (sæpiuscule idem quod κόσ-
 μος). II. 1. 1. (cum Annot. ad
 init. capituli). IV. 3. 17.
 οὐρανός καθαρὸς κακῶν. I. 8. 6.
 — πρὸς τὸν ἦν καὶ ἔσται σῶμα ἔχων.
 II. 1. 1.
 — διὰ τί κίρκη κινεῖται; II. 2. 1.
 οὐρανοῦ εὐτακτος καὶ αἰθίος περιφωρά.
 III. 2. 3.
 οὐρανός θεός. III. 2. 14.
 Οὐρανός Κρόνον πατήρ. III. 5. 2.
 ὁ οὐρανός εἰ γητεῖται ὑπὸ ἀνθρώπων;
 IV. 3. 30. extr.
 οὐρανοῦ νῶτα. IV. 5. 3.
 οὐρανός φωτεινός. V. 8. 4.
 οὐρανοῦ δυνάμεις. V. 8. 9.
 οὐσία. I. 1. 2.
 οὐσία κακοῦ εἴ τις δύναται εἶναι. I. 8. 3.
 — οὐσία ἐναντίον. I. 8. 6.
 — πεφωτισμένη. II. 4. 5.
 — ἔν, ποιότης. II. 4. 5. II. 6. 1.
 sqq. II. 4. 13.
 — ἢ ἀληθινὴ ἐν τῷ κόσμῳ τῷ νοητῷ.
 IV. 1.
 — ψευδής. V. 8. 9.
 οὐσίας ἔστι. VI. 2. 8.
 τὰ οὐσίας συμπληρωτικά. VI. 2. 14.
 οὐσίαν οὐσιῶν. VI. 1. 10. extr.
 οὐσιώδης. I. 1. 2. II. 6. 1. IV. 3. 8.
 V. 5. 4. (ubi in edit. Basil. et
 aliis libris aliquot οὐσιώδης. Vid.
 Var. Lect. VI. 2. 14.)
 οὐσιώδης νόσις. V. 3. 5.
 οὐσιωδέστερος. VI. 6. 8.
 ὕψεις γητεῖνους ἀνθρώπους. IV. 4. 40.
 ὕψις. VI. 7. 3.
 ὕχεισθαι—ὄχημα. I. 6. 8. (cum An-
 not. p. 56. F.)
 ὕχημα θαλάττιον—ἵππαν. I. 6. 8. extr.
 ὄχλῳδης. IV. 8. 2.
 ὕψις (varia vi). I. 6. 9. (p. 57. E.
 cum Annot. ad p. 57. B.)
 ὕψον (ἐπὶ ὕψι ἤδεσθαι). I. 5. 8. (p.
 45. C.)

Π.
 Πάγιος δόξα. II. 1. 4.
 πάγκαιος. III. 2. 3. III. 7. 5. VI.
 7. 33.
 πάθη. I. 1. 1.
 — κοινά. I. 1. 4.
 πάθεισιν συνέχεσθαι. II. 9. 15.
 πάθημα κοινόν. I. 1. 5.
 — πάσχειν. I. 1. 5.
 — ψυχῆς. III. 5. 10.
 — ἐπὶ χορδαῖς ὁ λέγεται ἀρμονία.
 IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E. p. 834.)
 παθήματα διὰ τοῦ σώματος. I. 1. 3.
 — οἰκεῖα. III. 3. 5. III. 6. 6.
 — τῶν ὀργάνων. I. 1. 3.
 — ἐξ αἰσθήσεως. I. 1. 3.
 — ψυχῆς. III. 5. 1.
 παθήσις. VI. 1. 8. VI. 1. 20.
 παθητικός. VI. 1. 12.
 παθητόν. III. 6. 6.
 παῖδες ταῖς γονεῦσιν ὅμοιοι τὰ εἶδη καὶ
 τὰ ψυχῆς πάθη. III. 1. 5.
 παῖδες ἐπὶ οὐ κακοῖς καὶ δακρύουσι καὶ
 δδύονται. III. 2. 15.
 τῶν παιδῶν οἱ νεώτεροι. III. 8. 3.
 παιδεύσις. IV. 3. 32.
 παιδαγωγεῖσθαι. V. 9. 2. VI. 7. 36.
 παιξίειν—σπουδάζειν—θεωρίας ἔνεκα.
 III. 8. proem.
 πάλιν αὖ (Plotino familiare). IV. 4.
 19. et passim. (cf. ad p. 411.
 infr.)
 παλιῆρος. IV. 5. 7.
 παμπαθής. I. 8. 3.
 παμπρόσωπος (παμπρόσωπον χρῆμα add.
 Lexicis). VI. 7. 15.
 τὸ πᾶν ζῶν παντελής. II. 3. 13.
 τὸ πᾶν ζῶον ἔν. III. 2. 7. III. 3. 6.
 — ἤρηται ἐκ νοῦ. III. 2. 6.
 οἶκ ἦν ὅτε οἶκ ἐψύχωσε τὸ πᾶν. IV.
 3. 9.
 τὸ πᾶν ποικιλώτατον. IV. 4. 36.
 — θαυμαστῶς ἔχει δυνάμεις καὶ
 τάξεις. IV. 4. 45.
 τοῦ παντός ψυχῆ. IV. 9. 1. et passim
 (cf. etiam ψυχῆ.)
 πάντα γίνεσθαι (παντοδαπὸν γίνεσθαι)
 de mimis poetis. Materia. VI.
 1. 27. (cf. ad p. 591. C.)
 πάντα ἐνός ἔστι. IV. 4. 38.
 — εἰς ἔν συμπλέκεται καὶ θαυμασ-
 τὴν τὴν συμφανίαν ἔχει. IV. 4. 38.
 παιδεχής. III. 6. 10.
 πανουργία. IV. 4. 31.
 ἢ πανουργία ἐθέλει νοῦς εἶναι. II. 3. 11.
 καὶ νοῦ ἀπόβροια εἰρηγάτατο πανουργίαν.
 Ibid.
 παντοδύναμος. V. 9. 9.
 παρὰ τοῦτο (propterea). I. 1. 4.
 παραγυνώω (aperio, explico). II. 4.
 5. IV. 8. 1. (cf. ad p. 162. B.)
 παραδείγματα τῶν βίων. III. 4. 5.

- παραδείγματα νοερά. VI. 7. 14.
 παραδοχή. I. 1. 2. VI. 7. 35.
 παραθεσις (comparatio). IV. 8. 7. cf.
 IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E. p. 833.)
 παραμείσθαι (confus. cum παραιτεί-
 σθαι vid. ad p. 32. D.). I. 4. 4.
 παρακατατίθεσθαι. V. 3. 4.
 παρακλέυσις. V. 1. 10.
 παρακλήσις. IV. 3. 1.
 παρακινεῖσθαι (turbari). V. 8. 4.
 παρακολουθεῖν. I. 4. 5. (cf. ad p. 32.
 E.). III. 9. 3. extr. IV. 4. 37.
 VI. 1. 28. VI. 2. 14.
 παρακολουθήμα. III. 7. 9. init. III.
 7. 10. extr. III. 8. 3. VI. 3. 3.
 VI. 6. 5.
 παρακολουθήσις. III. 9. 3. extr. IV.
 3. 26.
 παραλείπει. VI. 3. 13. init.
 παραλλαγή. IV. 4. 2. VI. 1. 11.
 VI. 6. 4.
 ———— σωμάτων. II. 3. 2.
 παράλλαξιν δέχεσθαι. IV. 3. 25.
 παραλλάξ. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E.
 p. 833.)
 παραλυτεῖν. IV. 4. 35.
 παραμίνυμι. VI. 7. 30.
 παραμυθία. VI. 5. 11. init. (cf. p.
 669.)
 παραμύθιον. VI. 7. 40. (p. 731.)
 παρανοητόν. VI. 8. 13.
 παραποδίζειν. VI. 7. 40.
 παρασκευή. VI. 6. 10.
 παράτασις. III. 6. 17.
 παρατηρεῖν. IV. 4. 8.
 παρατρίβεσθαι. IV. 5. 5. VI. 7. 11.
 παράτριψις. VI. 7. 11.
 παραφορά. III. 8. 6. (p. 384. G.)
 παραφορον γενέσθαι. III. 5. 1. (p.
 292. D.)
 παραφνάς. VI. 2. 16. (p. 609.)
 παραφύεσθαι. V. 2. 2.
 παραφυλάττειν. VI. 2. 19.
 παραχωρεῖν. VI. 7. 41.
 παρέγκλισις (παρεγκλίσει κεναῖς cf.
 p. 228. C.). III. 1. 1.
 παρεγκλίνω. VI. 6. 3.
 πάρεδρος. V. 8. 4.
 παρεκβαίνω. VI. 1. 8. VI. 5. 2.
 παρακτείνω. I. 5. 7.
 παρεμπίπτω. V. 3. 11. VI. 3. 20.
 VI. 9. 9.
 παρεπινοεῖσθαι (cf. Var. Lect.). VI.
 6. 10. extr.
 παρέρχεσθαι. I. 6. 6. (cf. ad p. 55. G.)
 Πάρις. III. 5. 5.
 παρισϋσθαι. VI. 7. 32.
 Παρμενίδης εἰς ταῦτ' οὐκ ἔστιν ὄν καὶ
 οὐκ ἔστιν. V. 1. 8.
 ———— παρὰ Πλάτωνι ἀκριβέστερον
 λέγει ἢ ἐν ταῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν.
 V. 1. 8.
 παροίησις. II. 9. 6.
 παρμαρτεῖν. III. 7. 8. (p. 333. G.)
 παρονομάζειν. VI. 1. 9.
 παρόπτομαι. III. 2. 4.
 παρουσία (Plotinus ap. Damascium
 περί ἀρχῶν cap. 58. Locum in-
 tegrum legas in Annot. in Plot-
 in. VI. 4. 2. p. 646. C.)
 παρυφίστημι. II. 9. 14.
 πατήρ. I. 6. 8. (cf. ad p. 51. A.)
 πατήρ νοῦς— VI. 9. 5. (cum Annot.
 p. 762. D.E.)
 πατρίς ἡμῶν τίς; I. 6. 8.
 πατρίς εὐνομος. V. 9. 1. extr.
 παῦλα. III. 2. 15.
 παχύτητες. I. 8. 14.
 πεδάω (πεπεδημένος). III. 4. 3. extr.
 πεδίον (τὸ τῆς ἀληθείας). I. 3. 4. VI.
 7. 13.
 πειθῶ. V. 3. 6. VI. 4. 4. VI. 7. 40.
 ἢ πείρα τοῦ κακοῦ γνώσις ἐναργεστέρα
 τὰγαθοῦ. IV. 8. 7.
 πείσεις. II. 9. 14. V. 9. 10.
 ———— τοῦ σώματος (i. q. πάθη). I. 4.
 5. (cf. ad p. 32. G.)
 πείσις. III. 1. 4. VI. 1. 20.
 ———— καλή. VI. 1. 21.
 πελάζειν. VI. 4. 4. (ex Parmenide.)
 τὸ πελάζειν. VI. 4. 12.
 πέλεκυς. I. 1. 4. (p. 3.) sæpius.
 τὸ πέμπτον σῶμα. II. 1. 2. II. 5. 3.
 ἢ πεμπάς. VI. 3. 11.
 πενία τίς; I. 8. 5.
 πενία. II. 3. 8.
 πενία καὶ νόσοι τοῖς κακοῖς συμφορὰ,
 τοῖς δ' ἀγαθοῖς οὐδέν. III. 2. 5.
 IV. 3. 16.
 Πενία ἢ τοῦ Ἐρωτος μήτηρ. III. 5. 5.
 πεπαιδευμένος. II. 9. 6.
 πεπλανημένος λογισμὸς. VI. 8. 2.
 πεπερασμένα (τά). VI. 1. 30. VI. 3.
 14.
 πέρας. VI. 3. 5. extr. (Vid. Var.
 Lect.)
 περατοῦσθαι. VI. 1. 4. VI. 2. 22.
 περάτωσις. IV. 4. 20.
 περιαγωγή. II. 1. 3.
 περιάπτω. VI. 4. 8.
 [περίγνωσις]. III. 5. 1. (vid. ἐπίγνω-
 σις et Var. Lect.)
 περιγράφειν φθόνω. IV. 8. 6.
 περιγράφεσθαι μεγέθει. III. 8. 4.
 περιγραφομένη δύναμις. VI. 4. 7.
 περιγραφή. VI. 7. 14.
 περιδύνησις. II. 2. 1.
 περιεκτικός. III. 7. 1. IV. 3. 20.
 IV. 8. 3. V. 9. 9. VI. 2. 2.
 VI. 3. 3. VI. 6. 17.
 περιελκυσμός. IV. 4. 25. (p. 418. B.)
 περιθέω ἔξωθεν. VI. 9. 3. extr.
 περικίεσθαι. I. 4. 4.
 περικείμενα. I. 4. 4.
 περικόπτειν. VI. 9. 9.
 περικραβεῖν τὰ προστεθέντα (ex Plato-
 nis Republic. X. 10. 5. 611. fin.)
 I. 1. 12.
 περιλαμψις. V. 1. 6. V. 3. 15.
 περίληψις. VI. 8. 18.
 περιμάχητος. V. 8. 2.
 περινοεῖν. IV. 8. 7. sub fin.
 περινόησις πρὸς ἐφαρμογήν. VI. 9. 11.
 περιουσιάζω. II. 2. 1. (cf. ad p.
 108. B.)
 περιουσία τοῦ κάλλους. VI. 7. 32.
 περιπίπτω. VI. 5. 1. συμφοραῖς. I.
 4. 6. cf. VI. 9. 3.
 περιπλανᾶσθαι. III. 8. 5.
 περιπολεῖν οὐρανόν. III. 4. 2.
 περίπτωσις. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E.
 p. 832.)
 περιπτύσσεσθαι. IV. 4. 16. (cf. ad
 p. 409.)
 περιπτύσσεσθαι σαρκῶν ἔξωθεν. VI. 9. 9.
 περιστατικά ἐνέργεια. I. 4. 13. (cf.
 p. 37. D.)
 περιστατικῶς. I. 2. 7. (cf. ad p. 16. A.)
 περιτρέπειν ἐάντων ἐπὶ τὰ ἐναντία. V.
 3. 13.
 περιφέρεια. III. 8. 7.
 περιφέρεια εἰ μένοι, κέντρον ἔσται μέγα.
 II. 2. 1.
 περιφερὲς σχῆμα. VI. 3. 13.
 περιφορά. III. 7. 11.
 ———— τοῦ ἀτράκτου τῶν Μοιρῶν. II.
 3. 15.
 ———— ἀπὸ γῆς δευτέρα. II. 1. 7.
 περιφωτίζειν τὴν ψυχὴν. VI. 9. 4.
 περιχάρεια (περιχαρία. cf. Var. Lect.)
 I. 5. 8.
 περιχαρία. I. 4. 12. (cf. ad p. 37. B.)
 περιωπή. II. 9. 14. (cf. ad p. 213.
 D.E.)
 πέρυσι (τό). I. 5. 8. VI. 1. 13.
 πηγὴ καὶ ἀρχή. I. 6. 9. (cf. ad p. 58.
 A. 61. E. et p. 770. C.)
 πηλικός. III. 8. 1.
 πηλικότης. II. 4. 9.
 πηλός. V. 9. 13.
 πηχναῖον μέγεθος. III. 7. 8.
 πῆχυς. III. 7. 11.
 πιέζειν καὶ κεντεῖν. IV. 4. 32.
 πιέζουσιν εἰς τὸ εἶσω ὄθειν. II. 9. 7.
 (cf. ad p. 205. E.)
 πιθήκαν ὁ κάλλιστος αἰσχρὸς. VI. 3. 11.
 πικρὸς (ὑποστάθμη πικρά). II. 3. 17.
 (cf. ad p. 147. G.)
 πίμπλασθαι θάμβους μεθ' ἡδοῆς. I.
 6. 7.
 πίστις. I. 3. 3.
 πιστικός (ἐνέργεια πιστική). V. 3. 6.
 (p. 501. sub fin.)
 πιστόν. I. 8. 6.
 πιστώω. VII. 1. 2. (ἀπὸ τῆς προφῆ-
 σεως πιστοῦμενοι). V. 8. 1.

- πιστώτεον (cf. ad p. 229. F. 489. infr. et 513. infr.)
πίσυνος. IV. 8. 1.
πλανῆται (οἱ) εἰ ποιοῦσι πενίας, πλούτους, ἡμείας, νόσους, κ. τ. λ. II. 3. 1.
πλάσις. VI. 7. 11.
πλασματώδης. II. 4. 8.
πλάστης. V. 5. 1.
Πλάταν. I. 4. 16. II. 1. 5. 6. 7. II. 2. 2. II. 3. 9. 15. II. 4. 10. II. 9. 6. (ter). II. 9. 17. in Timæo. III. 4. 5. ὁ θεός. III. 5. 1. 2. (in Symposio). III. 5. 5. (ibid.) III. 5. 7. (ibid.) III. 5. 8. (ibid. itemque in Phædro et in Philebo)—III. 6. 11. 12. III. 7. 5. III. 7. 12. III. 9. 2. IV. 3. 1. IV. 3. 7. (in Philebo—ibid. in Phædro—in Timæo—IV. 8. 4. V. 1. 8. in Parmenide—V. 1. 9. 10. V. 8. 4. V. 8. 8. V. 9. 9. VI. 2. 1. VI. 2. 22. VI. 3. 1. VI. 3. 16. VI. 6. 4. VI. 7. 5. 6. VI. 7. 11. VI. 7. 25. in Philebo. VI. 7. 37. VI. 7. 39. VI. 8. 18.
Πλάταν οὐ ταῦτὸν λέγων πανταχῇ φαίνεται. IV. 8. 1.
Πλάταν τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν τῆς ψυχῆς μέμφεται. IV. 8. 1.
— τὸν κόσμον θεὸν λέγει εἶναι εὐδαίμονα. IV. 8. 1.
Πλάτανι δημιουργὸς ὁ νοῦς. V. 1. 8.
Πλάταν τὸν νοῦν φησὶ τὴν ψυχὴν ποιεῖν ἐν τῷ κρατῆρι. V. 1. 8.
— τὸ ὄν καὶ τὸν νοῦν τὴν ιδεάν λέγει. V. 1. 8.
— πᾶς εἰς ἔνοιαν ἀριθμοῦ τοὺς ἀνθρώπους ἐληλυθέναι εἶπε. VI. 6. 4.
πλέγμα. III. 3. 3. (etiam de connexionu rerum in mundo cf. ad p. 273. F.)
πλέον (οὐδὲν γὰρ ἂν πλέον). II. 9. 14. (cf. ad p. 213. E.)
πλεονάκις. VI. 4. 16.
πλεονεκτεῖν. I. 5. 5. (cf. ad p. 44. A.)
πλεονεξία τοῦ σώματος. I. 4. 14.
πληγὰ τῆς τύχης. I. 4. 8. πληγὴ VI. 1. 5.
πληθος. VI. 6. 1. passim. ἀδιάκριτον. VI. 9. 5.
πληρωμα. (vid. ad VI. 4. 2. p. 646. C.)
πλήρωσις. V. 8. 4.
πληρώσεως ἐρίγισθαι. VI. 8. 2.
πλησιασμός. VI. 5. 8.
πλησίφωτος σελήνη. II. 3. 5.
πλούτοι καὶ πενία συντυχία τῶν ἔξω. II. 3. 8. (cf. in πλανῆται.)
πλούτους καὶ πενίας οὐ δεῖ μέμφεσθαι. II. 9. 9.
- πλωτήρ. IV. 3. 21. (cf. ad p. 387.)
Πλωτῖνος ἔξω τῶν ἄλλων γιγνόμενος, ἑαυτοῦ δὲ εἶσω. IV. 8. 1. (Plura in Porphyrii libro de Vita Plotini.)
πνεῦμα ἔνουν. IV. 7. 4.
— ψυχικόν. IV. 7. 7.
ποθεινός. V. 8. 9.
πόθοι δριμεῖς. I. 6. 7.
πόθος (ἡμερος) ἔρως—ποθεῖν—ἡμεῖρεν—ἔρῃν. I. 6. 4. (cf. ad p. 53. E.)
ἐν πόθῳ γενέσθαι. VI. 7. 31.
ποιεῖν ἐπὶ πράττειν. V. 3. 7. (p. 503. D.)
ποιεῖν (facere, i. e. fingere, ponere). V. 6. 1. (p. 533. C.)
ποιήματα (τὰ) (opera). V. 8. 2.
ποιήσις (actio). II. 6. 2. IV. 4. 31. IV. 8. 5. εἰς ποιήσιν εἶδους. I. 6. 3.
ποιήσις (poësis). IV. 8. 2.
ποιήσις αὐτουργός. IV. 8. 2.
— καὶ πείσις. III. 1. 4. IV. 4. 31.
ποιήσεις καὶ πείσεις. VI. 3. 21.
ὁ ποιητὴς κόσμου. III. 8. 10. extr.
τοῦ παντός. V. 9. 5.
ὁ ποιητικός. VI. 1. 12.
ποιητικὸν κακὸν κακοῦ. I. 8. 13.
— οὐσίας. V. 3. 17.
ποικιλία νοερὰ. III. 2. 11.
ποικίλλειν. III. 2. 15.
ποικίλματα. VI. 7. 35.
ποιός—ποιώ—τὰ πεποιημένα. I. 1. 11. II. 4. 10. III. 3. 4. IV. 3. 26.
ποιότης (ἡ) τί; II. 6. 2. extr.
ποιότης. VI. 2. 14. καὶ ποσότης. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E. p. 832.)
— σωματική. IV. 4. 31.
— παθητική. VI. 1. 10.
ποιότητος διαφορά. IV. 2. post med.
ποιότητες. III. 6. 8. V. 9. 10. VI. 1. 10. VI. 2. 14.
— ἀπτικά. VI. 3. 17.
— ἀσάματι. VI. 3. 16.
— διάφοροι. IV. 4. 35.
ποιότητες ποιότητων. V. 3. 18.
πόλεμος ἀκήρυκτος ἐν ζώοις καὶ ἐν ἀνθρώποις. III. 2. 15.
πολλαπλασιάζω. VI. 6. 2. πολλαπλάσιος. IV. 5. 7.
πολυδαπάνας. I. 4. 7.
πολυετής εὐδαιμονία. I. 5. 6.
πολυθρόλλητος. I. 4. 5. IV. 4. 30. IV. 7. 4. V. 9. 6.
πολύλαλος. VI. 2. 21.
πολύους νοῦς. VI. 2. 21.
πολύπηχυς. VI. 4. 7.
πολυπλάσιος. VI. 6. 2.
πολύπλευρος. VI. 3. 14.
πολυπραγματεῖν. I. 3. 4. III. 2. 1. III. 4. 6. IV. 8. 4. V. 3. 3. V. 3. 10.
πολυπραγματεῖν τὴν οὐσίαν. VI. 8. 7.
- πολυπραγμοσύνη. VI. 3. 23. (Vid. Var. Lect. et Annot. ad p. 639. A.)
πολυσύνθετος. V. 9. 3.
πολυτόκος. V. 7. 3. (p. 540.)
πολύχουος (τὸ πολύχουον τῆς φύσεως). VI. 2. 3. (p. 598. A.)
πολυχρονώτερα τὰ ἐν οὐρανῷ. II. 1. 1.
πόμπιος. VI. 5. 10. (p. 668. E.)
πονηρία (πονηρὸς passim)—πονηρία ἡ—θους εἰ παρὰ θεῶν δίδεται. III. 1. 6.
ποριστικός. III. 5. 7.
Πόρος τοῦ Ἐρατος πατήρ. III. 5. 5. 7. 8.
— λόγος τῶν πάντων. III. 5. 8. 9.
— τῇ Πενία συγγενόμενος. III. 6. 14.
Πορφύριος (in Scholio. IV. 4. 29. extr.)
πόσις—πόσος—ποσότης. II. 4. 9. V. 9. 10. VI. 1. 4. VI. 1. 5.
ἡ ποσότης ποιότης ἐστίν. II. 4. 13.
ποσότητες ποσῶ. VI. 3. 18.
ποσῶ. VI. 6. 16. (p. 688. D.)
ποσώδης. VI. 6. 16. (in Lemmate cf. Annot. ad p. 688. B. Non est in Lexicis.)
που (ὡς που τις μῦθος—αἰνιττεται). I. 6. 8.
πράσινος. VI. 3. 18.
πράσσειν (πράττειν ἐπὶ ποιεῖν). V. 3. 7. (p. 503. D.)
πράγματα ἔχειν ἐστὶν ἐπιχειρεῖν ἔργους ἀλλοτριῶς. IV. 4. 12.
πραγματεία. VI. 3. 1.
πραγματεῖσθαι. VI. 5. 2.
ἡ πράξις ἑτέρα ἐστὶ τοῦ λόγου. III. 8. 2.
ἡ πράξις ἡ κατὰ τὴν θεωρίαν δοκοῦσα εἶναι ἀσθενεστάτη ἐστὶ θεωρία. III. 8. 4.
ἡ πράξις ἕνεκα θεωρίας καὶ θεωρήματος. III. 8. 5.
— ἀνακάμπει εἰς θεωρίαν. III. 8. 5.
αἱ πράξεις τῶν καλῶν ἀγοητέντοι. IV. 4. 44.
Πριαμικαὶ τύχαι. I. 4. 5.
πρίσεις. IV. 5. 5.
προαίρεσις, αἵρεσις; et διάθεσις. III. 4. 5. in Ph. (cf. ad p. 285. D.)
προαίρεσις καὶ διάθεσις ἀρχέτηπος. IV. 3. 13.
προαιρετικός. IV. 4. 42.
προαπέρχομαι. V. 5. 3.
προακούειν καὶ προορᾶν. VI. 7. 1. in Ph. (p. 58. A.)
προβίβω (τὰ προβιβωμένα). III. 3. 4. III. 4. 5.
προβεβιάμενοι βίω. IV. 3. 8.
προβολή (παθῶν ἰσχυραῖς προβολαῖς). VI. 8. 1.

- [*προβούλησις*]. (addendum Lexicis. Vide tamen Var. Lect.) VI. 8. 21.
- πρόεμι* (ante sum, prius sum). V. 4. 2. (ubi tamen vid. Var. Lect.) VI. 6. 10. VI. 7. 2. VI. 9. 5. extr.
- προεπινοεῖν*. V. 9. 8.
- προεπινοεῖσθαι*. ib.
- προετοιμάζειν*. VI. 4. 12.
- [*προζήτησησις*]. V. 8. 6. (add. Lexicis. Vid. tamen Var. Lect.)
- προηγεῖσθαι*. VI. 6. 9.
- προηγεῖσθαι τὰ ἀμείνω τῶν χειρόνων*. I. 8. 2.
- προηγούμενοι λόγοι*. II. 3. 16. 18.
- προηγούμενον γίγνεται*. IV. 4. 8.
- προηγούμενος*. III. 8. 3. IV. 4. 39. VI. 8. 10.
- πρόθεσις*. VI. 6. 10.
- προθεσμία*. IV. 3. 13.
- προθεσμίαί φυσικαί*. IV. 3. 13. (p. 382. E.)
- πρόθυρα ἀγαθῶ*. V. 9. 2.
- [*προῖζω*]. V. 8. 11. (Sed vid. Var. Lect. ubi est *προΐζει*.)
- πρόκεισθαι* (*πρόκειται ἀγών*). I. 6. 7.
- πρόκρισις*. I. 4. 15. (Sed vid. Var. Lect.)
- προκίπτειν*. IV. 4. 3.
- προλογισμός*. V. 8. 6. (Vid. Var. Lect.)
- προμηθεῖα*. IV. 3. 14.
- Προμηθεὶς τὴν γυναῖκα πλάσας*. IV. 3. 14.
- Προμηθεὶς δεδεμένος—λύμενος*. VI. 3. 14.
- προνοεῖν*. VI. 1. 22.
- τὴν πρόνοιαν ἀναίρει Ἐπίκουρος*. II. 9. 15.
- περὶ προνοίας*. III. 2.
- πρόνοια εἰ ἔστι λόγος πρὸ ἔργου*. III. 2. 1.
- προνοίας ἔργον μηδενὸς ἡμεληκέναι*. III. 2. 7.
- πρόνοιαν ἀναίρουσιν οἱ ἀναίρειν ἀξιοῦντες τὸ χειρόν ἐν τῷ παντί*. III. 3. 7.
- πρόδος*. VI. 3. 12.
- προορᾶν καὶ προκαοεῖν*. VI. 7. 1. init.
- προόρασις*. III. 2. 1. VI. 7. 1. (add. Lexicis.)
- προπαρασκευάζω*. IV. 3. 6.
- προπάσχειν* (*προπαθεῖν*). IV. 5. 2.
- προπάτωρ*. V. 5. 3. extr.
- προπετής* (*φραντασία* *προπ.* species subitaria quæ vixitum nata continuo evanescit. Vid. Var. Lect. ubi *προτιπήσις*). I. 2. 5.
- προπηδᾶν*. V. 5. 7.
- πρόβησις*. III. 1. 2. 3.
- πρός—γίνεσθαι, εἶναι πρὸς τι*. IV. 3. 4. (p. 375. B.C.)
- πρὸς τρόπον*. V. 8. 13.
- προσαγωγή φαρμάκων ψυχῇ ἢ πρὸς φέρος*. I. 9.
- προσάγω*. IV. 3. 14.
- προσαίτησις*. III. 6. 14.
- προσανακαθαίρωμαι*. VI. 7. 29. (add. Lexicis cf. Var. Lect.)
- προσαρμύττειν*. IV. 4. 16.
- προσαρτᾶσθαι*. I. 4. 4. IV. 7. 1.
- προσβάλλειν ἀθρόως*. V. 5. 10. (cf. p. 526. B. et 529. A.)
- προσβολὴ τῆς τοῦ ἔντος φύσεως*. VI. 2. 8. cf. III. 8. 9. extr.
- προσβολὴ ἀθρόα*. V. 5. 7.
- προσγίνεμαι*. I. 1. 2. I. 6. 5.
- προσδέεσθαι*. VI. 7. 2.
- [*προσδήλωσις*]. V. 5. 7. med. (Sed vid. Var. Lect.)
- προσδιαιλέγεσθαι*. I. 8. 6.
- προσεικάζειν*. III. 8. 3.
- [*προείσειμι*]. IV. 4. 42. (Sed vid. Var. Lect.)
- προσεμβλέπω*. IV. 4. 8. (addendum Lexicis.)
- προσεννέπειν*. II. 9. 18.
- προσεξαγωγή*. I. 9. (Non est in Lexicis. Sed vid. Var. Lect. p. 85. C.)
- προσεχῶς*. II. 1. 5. (cf. ad p. 99. F.)
- προσεζέγγυμι*. I. 4. 16.
- προσηκόντως*. II. 3. 14.
- προσηγὸς ἀρετῆς ἕκτος*. I. 6. 3. I. 4. 14. IV. 4. 32.
- προσηγὸς καὶ ἦπιον τὸ ἀγαθόν*. V. 5. 12.
- προσθήκη οὐσίας*. VI. 2. 4.
- προσθήκην λαμβάνειν τὸ αἰσθάνεσθαι*. I. 1. 4.
- προσθήκην λαβοῦσι τοῦ χειρόνος*. I. 4. 5.
- πρόσκειρος*. IV. 8. 7. extr.
- προσκατηγορεῖσθαι*. VI. 1. 14.
- προσκυεῖν*. V. 5. 3.
- προσνεμετέον*. VI. 3. 16.
- προσνεύειν*. V. 1. 6. V. 3. 3.
- προσνοεῖν*. III. 8. 10. post. init. VI. 6. 17.
- προσομιλεῖν ἠδοναῖς τοῦ σώματος*. I. 6. 6.
- προσόμειος*. IV. 5. 1.
- προσπαθῆς*. IV. 3. 11.
- πρόσπνευσις*. II. 9. 14.
- προσποιεῖσθαι*. VI. 1. 19. VI. 1. 21. VI. 3. 8.
- προστιμησις*. VI. 7. 20.
- προστρέχειν*. I. 6. 8. (cf. ad p. 56. F.)
- προστιγχαῖεν* (*προστιγχαίντες*). I. 6. 7. (p. 56. B.)
- προσφέρειν* (*de artifice*). V. 7. 3.
- προσχεῖσθαι*. IV. 4. 31. IV. 4. 40. V. 3. 3. VI. 7. 4.
- προσχαρεῖν*. IV. 2. ante med.
- προσσωπεῖν*. III. 2. 17.
- πρὸσωπων* (τὸ τῆς δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης πρὸσωπων). I. 6. 4. (p. 53. D.)
- πρότασις*. I. 3. 4. 5. I. 8. 2. IV. 4. 44. V. 5. 1.
- πριτάσις*. VI. 8. 3. cf. V. 8. 4.
- προτερεῖ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος τοῦ σώματος*. III. 4. 5.
- [*προτιπήσις*]. I. 2. 5. (falsa lectio vid. in *προκετής*.)
- προτίπασσις*. VI. 6. 10.
- πριυπάρχειν*. VI. 1. 6. VI. 3. 4. VI. 3. 22. extr.
- πριυπογράφειν*. VI. 7. 7.
- πριυπογραφὴ* (add. Lexicis). VI. 7. 7. (p. 699. infr.)
- πριφαίνειν et προφέρειν confusa*. I. 6. 5. (eum Var. Lect. p. 54. E.)
- πριφαίνεσθαι*. VI. 8. 19.
- πριφήται* (οἱ σοφοὶ τῶν πριφήτῶν). VI. 9. 11.
- πριφορὰ—προφορικὸς*. I. 2. 3. extr. II. 9. 1. V. 1. 3.
- προχειρίζεσθαι*. III. 8. 5. IV. 5. 9. V. 9. 7. VI. 2. 4.
- προχειρίσις vel προχειρήσις*. III. 8. 5.
- πρόχειρος*. VI. 2. 7. VI. 7. 31. VI. 7. 34.
- πρωταγωνιστής*. III. 2. 17.
- πτεροῦσθαι*. V. 3. 4. VI. 7. 22.
- περοβρήσασα ψυχῇ*. II. 9. 4. IV. 3. 7. IV. 8. 4.
- περοβρήσις ψυχῆς*. IV. 8. 1.
- πτῆσις*. III. 4. 2.
- πτοιεῖσθαι πρὸς τὸ καλόν*. I. 3. 1.
- *περὶ τὰ καλὰ*. I. 3. 2.
- *ἐν*. I. 6. 4. (cf. ad p. 53. D.)
- πτῶσις* (*πτοιήσις*). I. 6. 4.
- πτῶμα τῆς ψυχῆς*. I. 8. 14.
- Πυθαγόρας*. IV. 8. 1. V. 1. 9. V. 7. 1.
- Πυθαγορικὸι* (οἱ) *περὶ τοῦ Ἀπόλλωνος διδάσκοντες*. V. 5. 6.
- Πυθαγόρειοι*. VI. 6. 5.
- οἱ ἀμφὶ Πυθαγόραν*. IV. 7. 8. (ex Euseb. P.E. p. 834.)
- τὸ πυκνόν*. VI. 1. 11.
- πυκνότητες*. I. 8. 14.
- πύκνωσις*. VI. 3. 25.
- πυκτικός*. IV. 6. 3. VI. 1. 12.
- πυκτικὴ δύναμις*. VI. 5. 8.
- τὸ πῦρ τὸ πρῶτον ἐνυλον*. ib.
- *παρὰ τὰ ἄλλα σώματα καλόν*. I. 6. 3.
- *ἐγγίς τοῦ ἀσωμάτου*. I. 6. 3.
- τῷ πῦρ φύσις ἐν κινήσει*. II. 2. 1.
- πῦρ νοητόν*. IV. 4. 23. *αἰσθητόν*. ib.
- πῦρ λόγος ἐστὶν ἐν ἔλθῃ*. VI. 7. 10.
- πῦρὸς κίνησις ταχεία*. IV. 5. 2.
- πῦρ καὶ ἀπὸ καὶ ἰδῶρ καὶ γῆ ἄψιχα παρ' αὐτῶν*. IV. 7. 2.
- πῦρ υερόν*. IV. 7. 4.

πυρὸς ἐνεργεία—ἵχνος. V. 3. 7.
 πυρὸς figura pyramis. VI. 6. 17.
 πύρινα δαιμόνων ζῶα. II. 1. 6.
 πύρινα ζῶα. IV. 4. 22.
 πύρινον σῶμα. IV. 4. 31. VI. 3. 9.
 πυρῶεις (stella). II. 3. 5.
 ἡ πυρῶτης. II. 6. 1. (p. 180. A. add.
 Lexicis.)
 πυροῦσθαι. III. 6. 12.
 πυραμίς. VI. 6. 17.
 πυργοὶ οἱ ταῖς ναῦσι σημαίνοντες. IV.
 5. 3.
 πυρῶρχη. III. 2. 15. (p. 266. D.)

P.

Ῥάδιος (ἐκ βαδίας, pro βαδίας). IV.
 8. 1.
 Ῥάκη (τὰ) histrionum in scena. III.
 2. 17. (p. 269. C.)
 Ῥέα. V. 1. 7.
 ῤεῖα ζῶειν (ex Homero). V. 8. 4.
 ῤεῖν (ῤεούσης ἀεὶ τῆς φύσεως τοῦ σώμα-
 τος (Heracliti et ipsius etiam Platonis
 sententia de perenni fluxu
 rerum). II. 1. 2. (p. 97. C.D.)
 ῤεῖ ἡ σώματος φύσις πᾶσα. IV. 7. 8.
 (ex Euseb. P.E. p. 832.)
 ῤεῦσις (ῤεῦσις. Vid. Var. Lect.). III.
 7. 2.
 ῤεῦμα. III. 8. 9. (cf. etiam ῤοῆ pro-
 xime.)
 ῤηγορεία. IV. 4. 3. (p. 424. C.) V.
 9. 11.
 ῤίζα. III. 3. 7. III. 8. 9.
 ῤίς σιμῆ. II. 4. 14.
 ῤίνες (αἶ, nares). VI. 7. 14. (p. 707.
 B.)
 ῤοῆ (εἰ δὲ μηδὲ πάρεσι ὡς ἐν ῤοῆ τὰ
 εἶδη). IV. 5. 2. (p. 443. E.) cf.
 VI. 7. 12. (ibiq. Var. Lect. p.
 705. A.)
 ῤόμβος. IV. 3. 17.
 ῤοπή πρὸς τὰ κάτω. II. 3. 1.
 ῤοπή σμικρὰ ἀρκεὶ εἰς ἔκβασιν τοῦ ὀρθοῦ.
 III. 3. 4. (cf. ad p. 274.)
 ῤυθμοὶ (καὶ μέλη) καλοὶ. I. 6. 1. (p.
 50. A.)
 ῤυθμός. VI. 7. 12. cf. V. 9. 11.
 ῤύμη. II. 1. 8. (ubi antea erat ῤάμη.
 cf. Var. Lect. et Annot. ad p.
 102. E.)
 ῤυπαίνειν ἑαυτὸν. VI. 7. 31.
 ῤύπος. V. 9. 13.
 ῤώννυσθαι. V. 1. 7. ῤάμη passim.
 ῤῶσις τοῦ χειρόνος ἦθους. III. 4. 3. (cf.
 ad p. 284.)

Σ.

Σαθρότης ὅπλων σοματικῶν. III. 6. 2.
 (cf. ad p. 305. D.)
 ὁ σάλας τῆς νέως. III. 4. 6. (p. 287. C.)
 σαλεύεσθαι. III. 6. 3. (p. 306. B.)
 σάρξ (τῆ σαρκὶ μόνον ἰεῖν). V. 5. 11.

σαφήνεια. VI. 5. 5.
 σαφηνύεσθαι. V. 1. 1.
 σβέννυμι. VI. 4. 10. VI. 7. 36.
 σέβας λαμβάνειν τινός. II. 9. 16. (et
 σέβας λαμβάνει με τινός ut Odys.
 γ. 123. σέβας μ' ἔχει εισορόντα.
 cf. Var. Lect. ad p. 215. F.)
 σεισμός (concussio, conversio). II.
 3. 16. (cf. ad p. 147. B.)
 σέλας ἀμυδρόν. VI. 7. 33.
 σελήνης ἄστρον κομιζόμενον τὸ φῶς παρ'
 ἡλίου. V. 6. 4.
 σεμνύνειν. V. 7. 37.
 σεμνύνεσθαι. VI. 7. 29.
 σημαντικά τῶν ἐσομένων πολλά. II.
 3. 7.
 σημαντικός. VI. 1. 5.
 σημαντικός ἀπλότητος. V. 5. 6.
 σημασία. II. 3. 7. IV. 4. 34.
 σημείων (mathematicum). VI. 9. 6.
 init.
 σημείων πάντα μεστά. II. 3. 7.
 σήπω (σαπέντος τοῦ ζώου). VI. 3. 8.
 σήψις. V. 9. 14. (p. 565. A.)
 σήψεις. II. 9. 14. III. 4. 6.
 σίδηρος. I. 1. 4. extr. et sæpius.
 σιμός—σιμίν. II. 4. 14.
 σιμότης. V. 9. 12.
 σιωπῶν. III. 8. 3. init.
 σιώπησις. III. 8. 3. init.
 σιωπῆ συνίεαι. III. 8. 3. init.
 σιωπᾶντα λέγειν. VI. 7. 34.
 σκέδασις. I. 5. 7. IV. 7. 1. VI. 8.
 15.
 σκεδαστός. IV. 2. init.
 σκεδαστότατον πνεῦμα. IV. 7. 2.
 σκευαρεῖσθαι. II. 9. 6. (cf. ad p.
 203. F.)
 σκηρῆ—σκηραί. III. 2. 15. (σκηρῆ ἢ
 ὄλη γῆ)—De Sophistis cf. Por-
 phy. de Vit. Plotini cap. XVIII.
 p. 122. Fabric.
 σκια τοῦ εἶναι. V. 6. 6.
 σκιαὶ (conjunctum cum εἰκόνες et
 ἵχνη). I. 6. 8.
 σκιδναμαι. III. 3. 1. V. 3. 8.
 σκολιός. I. 6. 5. (ἂ δὴ φρονεῖ ψυχῆ,
 αἰσχροὶ θνητὰ καὶ ταπεινὰ, σκολία
 πανταχοῦ (cf. ad p. 54. C.)
 σκοπεῖσθαι περὶ τῶν ἐν αὐτῷ. III. 8. 2.
 et passim.
 σκοπία. IV. 45. (cf. ad p. 400.)
 σκοτεινὸν (τὸ ἐν ἕλη). I. 6. 3.
 σοφία ἀμήχανος. V. 1. 5.
 — ἐστὶν ἐν θεωρίᾳ ὄν νῶς ἔχει. I.
 2. 6.
 — ἡγεῖται τῆς ποιήσεως πανταχοῦ.
 V. 8. 5.
 — ἡ ἀληθινὴ οὐσία, καὶ ἡ ἀληθινὴ
 σοφία οὐσία. V. 8. 5.
 σοφισταὶ—σοφιστικῆ (Proclus in Al-
 cib. pr. XII. p. 34. laudans Plo-

tinum. Sed vid. Ennead. II.
 lib. 3. cap. 11. et Annot. in
 eum locum p. 143. C.)
 οἱ σοφοὶ οἱ πάλαι. IV. 3. 11. V. 1. 6.
 — — — ἀθλα ἀθλεῖναι. IV. 3. 32.
 extr.
 σόφος τις ὁ μαθὼν ἐξ ἄλλου ἄλλο. II.
 3. 7.
 σπερματικός. III. 1. 7. IV. 4. 3.
 (σπερματικοὶ λόγοι. cf. voc. λόγος.)
 σπερμάτων οἱ λόγοι. IV. 4. 39. (ubi
 vid. Var. Lect. cf. V. 5. 6.)
 σπεῦδειν εἰς νοῦν. III. 8. 7. init.
 — — — πρὸς εἶδος. III. 8. 6. extr.
 σπήλαιον τῷ Πλάτωνι ὅπερ τῷ Ἐμπεδο-
 κλεῖ ἄντρον (ὁ κόσμος ὁ ἐνθάδε). IV.
 8. 1. IV. 8. 3.
 σπουδάζειν — παίζειν — θεωρίας ἐνεκεν.
 III. 8. proem.
 σπουδαία ψυχῆ. III. 8. 7.
 ὁ σπουδαῖος. III. 8. 5. et passim.
 σπουδασμάτων ἀνθρωπίνων ἐξίστασθαι.
 IV. 3. 32.
 σταδίον διανύσαι. VI. 1. 16.
 τὸ στάσιμον. V. 8. 4.
 στάσις. I. 8. 8. II. 1. 2. (cf. ad
 p. 77. F. et ad 97. F. et ad VI.
 2. 7. 601. E.)
 στέγειν et στέργειν conf. II. 1. 3.
 στέγειν. III. 5. 7. IV. 4. 4.
 στέλλεσθαι. VI. 8. 7. VI. 9. 3.
 στενωχερεῖσθαι. V. 2. 2. VI. 5. 10.
 extr.
 στερεός—στερεώτερος. V. 5. 7. (cum
 Var. Lect.)
 στέρησις ἢ ἐναντία τῷ εἶδει παντί. I.
 8. 11.
 στέρησις εἰ ἐστι ποῖόν τι; II. 4. 13.
 — — — ἐρημία ποιότητος. II. 4. 13.
 — — — ἀπόφασίς ἐστι τῶν ὄντων. II.
 4. 14.
 στιλινότης. II. 1. 7. (cf. ad p. 52. F.)
 στιλινός. V. 5. 7.
 στίχος. V. 3. 14.
 τὰ στοιχεῖα τίς; II. 4. 6.
 — — — οὐκ ἐκτρέβεται. II. 1. 4.
 στοιχείων ποιότητες. IV. 4. 31.
 στόλιον (ex Homero). V. 1. 2. med.
 [στυφίς]. IV. 4. 45. (Sed ibi cor-
 rectum ἐπιστύφεις. Vid. Var. Lect.
 et voc. ἐπιστυψις.)
 συγγενεσθαι ἑαυτῷ καθαρῶς. I. 6. 9.
 συγγενᾶν. V. 8. 9.
 συγκάμτεσθαι. IV. 4. 33.
 συγκυτάθεσις. I. 8. 4.

- συγκεῖσθαι ἐξ οὐ νῶν. III. 8. 7. extr.
 — ἐκ πολλῶν ἐν. VI. 5. 9.
 συγκεράννυμαι. I. 6. 7. (cf. ad p. 56.)
 IV. 2. extr. V. 5. 2. init. VI.
 6. 18. VI. 7. 35.
 συγκεφαλαίω. VI. 5. 1.
 συγκλάω. I. 4. 10.
 συγκλώθω. II. 3. 15.
 σύγκρασις. II. 7. 2. III. 3. 4. VI.
 2. 2. VI. 3. 25.
 συγκρατεῖν. I. 6. 3. (in Var. Lect.)
 συγκρίματα. V. 9. 3.
 — ἀεὶ βρόντα. II. 1. 8. (cum
 Annot.)
 συγκρίνειν. VI. 7. 34.
 σύγκρισις. VI. 3. 17. VI. 3. 25.
 συγκριτικός. VI. 3. 17.
 συγκροτέω. I. 6. 3. (in Var. Lect.)
 συγκύρω. VI. 8. 9.
 συγχαρίζεσθαι. III. 2. 14. (Sed vid.
 Var. Lect.)
 συζέγγυμαι—μαι. III. 8. 8. init. VI.
 6. 11. init. VI. 7. 7.
 συζυγής. VI. 6. 5. (p. 675. B.)
 συλλαμβάνειν. VI. 9. 1.
 συλλήπτωρ. IV. 4. 30. IV. 9. 4.
 συλλήψεις ἀκόλαστοι. IV. 4. 30.
 συλλογίζεσθαι. V. 3. 17. VI. 1. 19.
 VI. 7. 11.
 συλλογισμός. IV. 4. 5. 6. IV. 5. 4.
 V. 8. 7.
 σύμβασις. V. 1. 4. VI. 1. 26. VI.
 8. 14. (cf. ad p. 516. C.)
 συμβολικῶς σημαίνειν. V. 5. 6.
 συμμερίζεσθαι. IV. 7. 6. III. 4. 6.
 VI. 2. 10. VI. 4. 12.
 συμμετακινεῖσθαι. IV. 4. 29.
 συμμετρεῖσθαι. VI. 8. 5.
 συμμετρία. I. 6. 1. (cf. ad p. 50.)
 τὸ σύμμετρον εἰ καλόν; I. 6. 1.
 συμπάθεια ἀμυδρά. IV. 5. 1. cf. IV.
 4. 40.
 συμπάθεια τοῦ ζώου. IV. 5. 3.
 αἱ συμπάθειαι λεγόμεναι. IV. 5. 1.
 συμπαραθέω. III. 7. 7. III. 7. 12.
 post. med. VI. 4. 3.
 συμπαραλαμβάνεσθαι. III. 2. 10.
 συμπαρατείνω. III. 7. 12. post. med.
 συμπάσχων. II. 9. 7.
 συμπέρασμα. VI. 7. 1. med. cf. V.
 8. 7.
 — ἄνεν συλλογισμοῦ. V. 8. 7.
 (cf. ad p. 549. A. et 693. A.)
 συμπεριγράψω. VI. 5. 11.
 συμπεριλαμβάνω. II. 7. 3. V. 9. 13.
 συμπεφρυμένη τῷ σώματι ψυχὴ κακῇ.
 I. 2. 3.
 συμπεφρυμένην ψυχὴν πολλῶ τῷ κακῷ.
 I. 6. 5. (cf. ad p. 54. D.)
 συμπίγγυμι. VI. 3. 8.
 συμπληθύνω. III. 4. 6.
 συμπληροῦν. VI. 2. 14. VI. 6. 16.
 συμπληροῦσθαι. I. 8. 2. VI. 2. 14.
 συμπληρωματικός. II. 6. 1. (vid. Var.
 Lect.)
 συμπληρωτικός. II. 6. 1. (vid. Var.
 Lect.) VI. 2. 14. VI. 3. 4. VI.
 7. 3.
 συμπλήρωσις. I. 8. 6. III. 2. 5. VI.
 3. 15.
 συμπλοκὴ πρὸς ἄλλο ἄλλου. III. 3. 4.
 — τῶν ἀπαντησάντων. VI. 3. 25.
 σύμπνοια. II. 3. 7.
 συμπρέμει. III. 7. 10.
 συμπροφαίνομαι. V. 8. 4. (add. Lexi-
 cis.)
 σύμπτασμα. III. 4. 6.
 συμπτώματα. VI. 8. 10.
 συμφορὰ—passim—συμφόρησις. I. 4.
 6.
 συμφόρησις σαμάτων ζῶν οὐκ ἐργάζεται.
 IV. 7. 2.
 — προτάσεων. V. 8. 4.
 — ποιότητων. VI. 3. 8.
 συμφυγής. I. 1. 2.
 συμφωνία ὁμοίων καὶ ἐναντίσις ἀνομοίων.
 IV. 4. 40.
 — πάντων πρὸς ἄλληλα. VI. 8.
 14.
 συμφωνῶς ἔχειν πρὸς τι. VI. 3. 1.
 συναγωγός. IV. 4. 40.
 συναθροίζεσθαι. III. 8. 8.
 συναίσθησις. III. 4. 4. III. 8. 3. IV.
 4. 45. IV. 5. 5. V. 1. 7. V. 3. 2.
 V. 6. 5. V. 4. 9. extr.
 συναίσθησις καὶ εἴσεις. V. 8. 11.
 συναίσθάνεσθαι. IV. 9. 1. V. 6. 4.
 VI. 4. 6.
 συναίσθησις παντὸς πρὸς πᾶν. IV. 4. 45.
 — τοῦ ὅλου ἐστὶ τὸ νοεῖν. V.
 3. 13.
 — πολλοῦ τινος αἴσθησις ἐστὶ.
 V. 3. 13.
 συναισθητικός. II. 2. 1. (add. Lexi-
 cis.)
 συναλλοίω. III. 6. 2.
 συνάμφω. II. 4. 10. VI. 2. 6. VI.
 7. 18. (ubi in Var. Lect. etiam
 συναμφοτέρον. Vid. ad p. 712. B.
 supra.)
 συναναφέρα (συναναεχεθεῖς). III. 4. 6.
 VI. 8. 14.
 συναπέρχομαι. IV. 4. 29.
 συναπογεννάω. VI. 6. 2. VI. 8. 14.
 συναποτελεῖν. II. 3. 15. IV. 4. 33.
 συναριθμεῖν τὰ πάθη τῇ ἀρετῇ. VI.
 8. 6.
 — τὸ παρὸν τῷ γενομένῳ. I.
 5. 7.
 συναριθμεῖσθαι. V. 5. 4. VI. 2. 3.
 συναριθμητέος. I. 4. 6.
 συναρμύζειν. II. 8. 2. VI. 7. 35.
 συναρμόττειν. I. 6. 3.
 συναρτᾶσθαι. I. 4. 4. VI. 7. 6.

σύννευσις. III. 8. 10.
 συννητικός. II. 2. 1.
 σύνοδος (καὶ ἐκκλησία). VI. 5. 10.
 σύνοδος (i. q. συνουσία). IV. 3. 5. (cf. p. 541. A.). VI. 5. 10.
 συνοικίζεσθαι. I. 2. 6.
 συνορᾶσθαι. V. 5. 6. VI. 2. 13.
 συνουσία—συνουσίαι ἄγραφοι. V. 1. 9. extr.
 συνοχή. VI. 8. 21. extr.
 συντάσσεσθαι (cum Dativo et cum πρὸς et Accus. p. 491. A.). V. 1. 9.
 συντέλεια. VI. 7. 13. extr.
 συντελεῖν (cum Dativo cf. ad p. 51. A.). I. 8. 15.
 συντελεῖν εἰς οὐσίαν. VI. 1. 21. VI. 7. 13. extr.
 σύντελις. VI. 3. 25.
 συντροχάζεσθαι. II. 4. 8. (p. 163.)
 συντριχία. V. 4. 1. V. 9. 7. VI. 1. 12. VI. 6. 10. VI. 8. 18.
 συνπάρχω. V. 1. 4. VI. 6. 10. extr.
 συνπλάσσειν. VI. 7. 2. etc. VI. 7. 40. (cf. p. 695. B. et 732. B. Add. Lexicis.)
 συνφραίνειν. IV. 3. 15.
 συνφραίνεσθαι. III. 2. 9. IV. 3. 16. IV. 4. 39.
 συνφρίσταμαι. III. 5. 7.
 συνφρίστημι. VI. 8. 13.
 συναδός. I. 6. 1.
 ——— ἐαντῶ. VI. 8. 17.
 συνάνωμας. VI. 3. 1.
 συνανίωμι. VI. 1. 1. VI. 1. 12.
 σίριγξ ἢ (ejus descriptio). III. 2. 17. (cf. ad p. 270. B.)
 σιλόγγυμαι. IV. 5. 5.
 σιλόγγις. ib.
 σισπειράσθαι. I. 8. 14. (cf. ad p. 81. infr.). III. 5. 9.
 συσημαντικός. VI. 1. 5.
 συστασία. VI. 7. 20. init. (Add. Lexicis.)
 σύστασις. VI. 3. 25. VI. 7. 11.
 σύστασις (ubi boni libri στάσις). I. 8. 8. (p. 77. F. cf. II. 1. 2. p. 97. F.)
 συστάσεις ζώων. VI. 7. 11.
 συσταίχια. III. 5. 1.
 συσταλή καὶ ἑκτασις τῆς χειρὸς. IV. 4. 29.
 συσταλή καὶ ἐπέκτασις ἀριθμοῦ. VI. 3. 12.
 [σφαιδρός]. VI. 7. 30. (ubi plures codd. φαιδρός.)
 [σφαιδρῖνω]. VI. 7. 30. (ubi aliquot libri mss. φαιδρῖναι.)
 σφαῖρα (passim)—νοητή. VI. 5. 10.
 σφαῖραι τοῦ κόσμου. II. 9. 11.
 σφαιρικὸν σχῆμα. VI. 5. 9.
 σφάλλεσθαι—σφάλμα. II. 3. 8. (p. 141. E.) et passim.

σφραγίδες ἐν κηρῷ ἐνοσημαίνεσθαι ἀπὸ δακτυλίων. IV. 7. 6.
 σφραγίδος ἔνδον. III. 6. 2.
 σφριγᾶν. VI. 2. 21. (σφριγᾶσα δύναμις de mente cf. p. 613. B.)
 σχέσις ἀργός. VI. 1. 8. VI. 1. 17. VI. 6. 14. VI. 3. 21. (ubi antea ἰπόσχεσις.)
 σχῆμα σφαιρικόν. VI. 5. 9.
 σχήματα καὶ φθέγματα ἑλεονά. IV. 4. 40.
 σχηματίζεσθαι. II. 3. 4. VI. 1. 27.
 σχηματίσις. IV. 4. 34.
 σχηματισμὸν τῶν ἄστρων πρὸς ἄλληλα. III. 1. 2.
 σχίσις. VI. 6. 14.
 σχολανιτέρα κινήσις. VI. 3. 27.
 σάξιν (passim)—ἡ εἰκὼν, ὁ λόγος σάξει τι. VI. 7. 35. cf. ad p. 726. extr.
 σάξεσθαι ἐκ πολέμου δεῖ ἀνδριζόμενος οὐκ εὐχομένους. III. 2. 8.
 Σακράτης. IV. 3. 5. IV. 4. 2. V. 1. 4. V. 3. 3. V. 7. init. (Sed h. l. et in plerisque aliis nomen Socratis Aristotelis more pro exemplo hominis est. cf. Annot. p. 485. C.) V. 9. 12. VI. 1. 13. VI. 2. 1. VI. 3. 4. 5. 6. etc.
 Σακράτης παίξων. III. 2. 15.
 σῶμα διαφανές. IV. 4. 24. VI. 4. 7.
 ——— τὸ ἐμπόδιον παρέχει τῇ ψυχῇ κατὰ τὸν Πλάτωνα. II. 9. 17.
 ——— ὄργανον ψυχῆς. I. 1. 3.
 ——— σῶματι μεταδίωσι. I. 1. 3.
 ——— ζωῆς μεταλαβόν. I. 1. 3.
 ——— πᾶν πᾶσόν. IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 832.)
 ——— πᾶν διαιετόν. ibid.
 τὸ — τοῦ κόσμου. III. 4. 4.
 ——— τοῦ παντός. II. 1. 6.
 ——— ῥεῖ ἀέ. II. 1. 1.
 ——— πέμπτον (Ἀριστοτέλει). II. 1. 2.
 ——— μετὰ ψυχῆς ἄλλο, καὶ οὐ ταυτὸν οἶον μόνον ἦν. II. 1. 8.
 ——— μέρος τοῦ παντός. IV. 3. 1.
 ——— τοῦ παντός ἐν. IV. 3. 8.
 ——— δεσμὸς καὶ τάφος ψυχῆς. IV. 8. 3.
 ——— ῥεῖ, καὶ ἐν φορῶ αὐτοῦ ἡ φύσις. IV. 7. 2.
 ——— τοῦ ζῴου καὶ τοῦ φυτοῦ ἔχει οἶον σκίαν—ψυχῆς. IV. 4. 18.
 ——— εἰ μέρος ἡμῶν ἢ ὄργανον. IV. 7. 1.
 ——— πᾶν σύνθετον. IV. 7. 2.
 ——— πᾶν φυσικὸν μετρηθὲν γίγνεται πᾶσόν τι. V. 1. 4.
 ——— πᾶν ἐξ ὕλης καὶ ποιότητος. VI. 1. 26.
 ——— πολυεῖδές καὶ σύνθετον καὶ ποικίλον. VI. 2. 4.
 ——— θήριον. VI. 7. 6.
 ——— σφαιρικόν. VI. 4. 1.

τὰ σώματα ἀσωμάτους δυνάμεσι δύνανται ἢ δύνανται. IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 832.)
 σωματικὸς πάσχειν. IV. 5. 3.
 σωματότης. II. 4. 12. II. 7. 2.
 σώματος μὴ ὄντος οὐκ ἂν προέλθοι ψυχῆ. IV. 3. 9.
 οἱ σώματος καταφρονούντες ἤττον κινεῖνται πρὸς τὰς ὀργάς. IV. 4. 28.
 τὸ τοῦ σώματος δημιουργὸν καὶ πλαστικόν. V. 1. 10.
 σαρμάτων ἀγλαΐαι. I. 6. 8.
 ——— κράσεις. IV. 4. 31.
 σαρματοῦσθαι. I. 6. 5.
 σαρὰς συμφορητός. III. 8. 7. extr.
 τὸ σαρροεῖν ἐστὶν ἡ εἴσω πρὸς νοῦν στρόφη. I. 2. 6.
 ——— ἐν γέλωτι θέσθαι. II. 9. 5.
 σαφροσύνη τίς. I. 6. 6.
 σαφροσύνη ἐνέργεια νοῦ. VI. 2. 18. extr. cf. VI. 7. 33.

T.

Τάξις—(τάσσειν) passim—ἡ τάξις οὐ διὰ τὴν ἀταξίαν. III. 2. 4.
 τάξις ποιητικὴ καὶ παθητικὴ. II. 3. 13. εἰς τὴν τάξιν τὴν ἑαυτῶν ὑπεκφεύγειν. II. 9. 7.
 ὁ ταρσὸς ἀλγεί. IV. 7. 7.
 Τάρταρος. III. 2. 17.
 ἡ ταυτότης. I. 2. 5. (ubi vid. ad p. 14. D.). III. 7. 1. IV. 4. 15. V. 1. 4. V. 3. 10. V. 9. 5. VI. 1. 6. VI. 2. 8. VI. 2. 15. VI. 7. 39.
 ταχύνεσθαι. IV. 5. 2.
 τέκνον ἐπιμέλειαι καὶ πρὸς γάμον σπουδαί. IV. 4. 44.
 τεύειν passim τεύειν ἐγγῆς τι τινός. VI. 8. 6. (cf. ad p. 739. extr.)
 τεκμαίρεσθαι (τεκμήριον). IV. 4. 22. et passim.
 τεκταίνειν ἄγαλμα. I. 6. 9. (p. 57. D.)
 τέλειος ἐτέλειος. IV. 8. 2.
 τέλειος εἰς ἀρετῆς ἄκρον. III. 2. 14.
 τέλειος νοῦς. I. 3. 5.
 τελειότης. I. 4. 4. VI. 7. 27.
 τελειώσις. III. 8. 10. init. V. 1. 3. V. 4. 1. VI. 3. 2. VI. 7. 40.
 τελεστικός. IV. 4. 28.
 τελεταί. I. 6. 5. (cf. ad p. 55. A.). III. 6. 19.
 τετράγωνον. V. 3. 15.
 τετράπλευρον. VI. 3. 13. 14.
 τετράς. VI. 6. 16. extr. cf. VI. 6. 5.
 τετραχῶς. VI. 1. 10.
 τεῖξις (in Var. Lect. τοῦ εἶναι ἕξις. I. 2. 5. cf. ad p. 43. B.). I. 6. 6. (p. 55. F.). IV. 3. 26.
 αἱ τέχλαι ὕστεραι τῆς φύσεως καὶ τοῦ κόσμου. II. 9. 12.
 τέχνας μετιέναι. III. 8. 1.

- τέχνην ἡπρητικαί. IV. 4. 31.
 ——— ἱατρῶν καὶ ἐπαιδιῶν. IV. 4. 42.
 αἱ — οὐχ ἀπλῶς τὸ ὀράμενον μιμοῦνται.
 V. 8. 1.
 ——— μιμητικά. V. 9. 11.
 ——— ποιητικά ἀισθητῶν (οἰκοδομικὴ
 τεκτονικὴ) V. 9. 11.
 τέχνην ἐπακτός. IV. 3. 10.
 τεχνητός. II. 7. 1. IV. 4. 23.
 τήρησις. IV. 4. 8.
 τίθεσθαι ἐπὶ δακτύλων (digitis com-
 putare). II. 3. 6.
 τίμας νέμειν τοῖς τεθνηκόσι, ὡς ἐν αἰσθή-
 σει οὔσιν. IV. 7. 15.
 τίμησις. IV. 3. 1.
 τίμιον. V. 6. 5.
 τιμότης. V. 9. 13. (p. 564. A. med.)
 τιμαρῆματα εἰς τοὺς πονηροὺς. IV. 3. 16.
 τιμαρῆματα τῶν ἀγαθῶν διὰ προτέρας
 ἀμαρτίας. IV. 3. 16.
 τῆμα τοῦ τῶν ζαδίων κύκλου. II. 3. 3.
 τοιοῦτος εἶ ὁ τοιοῦτος. VI. 5. 2. (cf.
 ad p. 661. A.)
 τοιχαρῆχι. IV. 4. 31.
 τόμα. V. 1. 1. V. 2. 2. (cf. ad
 p. 481. B. inf.)
 τομῆς (ubi τομῆς). III. 3. 5. (cf.
 ad p. 274. D.)
 τομῆρος τις λόγος ἐτέρωθεν σταλεῖς. VI.
 8. 7. (cf. ad p. 740. B. inf.)
 τόπος δραστήριος. IV. 7. 8. (ex Euseb.
 P. E. p. 832.)
 τόπος οὐκ ἔστι πρὶν κόσμον εἶναι. V. 5. 9.
 τόπος ὑπέστη (ὑπεῖρία). VI. 6. 3.
 τρανήν (τῆν) ἐπιθυμίαν. IV. 4. 20.
 τὸ τρανὸν ἔχουσα τοῦ ζῆν ζωῆ. VI. 6. 18.
 τρανότης. I. 4. 3.
 τρανωτέρα ζωῆ. I. 4. 2.
 τραχύτης. VI. 1. 11.
 τρεπτικός. II. 3. 17. (ubi tamen plu-
 res libri προτρεπτικός. Vid. Var.
 Lect.)
 τριγωνίσεσθαι. II. 6. 2.
 τρίγωνον ἔνυλον. VI. 5. 11.
 τριγωνότης. III. 6. 2. (p. 181. C.
 Addend. Lexicis.)
 τρίπηχυς. VI. 1. 4. VI. 1. 30. VI.
 3. 11.
 τρίτος (δεύτερος πρωταγωνιστῆς in ludis)
 III. 2. 17. (cf. ad p. 269. A.)
 τρίχες φύνονται ἐπὶ τῶν νεκρῶν σωμάτων.
 IV. 4. 29.
 τὸ τριχὴ διάστατον (dimensio trina
 materiae). VI. 1. 26.
 τὸ τριπλῆν. IV. 3. 26. (p. 391. med.)
 τύπος ἐν κηρῷ. IV. 5. 3.
 τύπος (καὶ θέα) τοῦ ὀφθέντος. I. 2. 4.
 τύποι. I. 2. 4.
 ἐν τύποις ἰσχυρὸν καὶ καλόν. IV. 7. 8.
 (Ex Euseb. P. E. p. 832.)
 τῶν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τύπων. I. 1. 9.
 (cf. ad p. 5. F.)
 τυποῦσθαι. V. 5. 1. VI. 9. 3. init.
 τύπωσις. III. 6. 1. III. 6. 3. IV. 3.
 26. IV. 9. 2. VI. 1. 5.
 τύχαι. III. 1. 1. (p. 229. C.) et
 passim.
 τύχη. VI. 8. 8. (p. 742. C.)
 τύχη (ὡς ἔτυχε). VI. 8. 17. VI. 8. 18.
 τύχη πολλῶν κυρία, νοῦ δὲ καὶ λόγου καὶ
 τάξεως εἰς τὸ γενεῶν ταῦτα οὐ κυρία.
 VI. 8. 10.
 τύχη καὶ τῷ αἰτομάτῳ διοικεῖσθαι τὰ
 ὄντα. VI. 9. 5. init.
 τύχαις καὶ αἰτομάτῳ καὶ συμβάσει ἀμ-
 μιγῆς. VI. 8. 14. extr. (p. 749. D.)
 Τ.
 Ὑγεία κρίσις τῶν σωμάτων ἐν λόγῳ οὔσα.
 IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 835.)
 ὑγείαι plurali num. I. 4. 14.
 ὑγιάνσις. VI. 3. 22. 23. VI. 3. 27.
 ὑγραίνεσθαι. III. 6. 12.
 ὑγρότης. VI. 3. 8.
 ὑδάτινον σῶμα. II. 7. 2.
 ὕδαρ ῥέον πάλιν καὶ πάλιν. III. 7. 7.
 ἕς οὐ καθαραὶ τὸ σῶμα. I. 6. 6. (p. 55.
 A. B.)
 ὑέτιοι. II. 3. 16. (p. 146. G.)
 ὕλη ἀσθενείας ψυχῆς αἰτία καὶ κακίας.
 I. 8. 14.
 ὕλη εἶ ἔστι; I. 8. 15.
 — ἵποδοχὴ εἰδῶν. II. 4. 1.
 — οὐδέποτ' ἄμορφος. II. 4. 3.
 — εἰ ἀίδιος ἢ γενομένη; II. 4. 3.
 — πᾶσα σκοτεινὴ. II. 4. 5.
 — νοητή. ibid.
 — διαστήματος δεκτικὴ. II. 4. 11.
 — εἰ τὸ ἄπειρον; II. 4. 15.
 — εἰ στέρησις; II. 4. 14.
 — φωτισθεῖσα. II. 9. 11.
 — ἐνδεὴς τὰ πάντα. III. 5. 9.
 — πολύτροπον καὶ πολυειδῆς. III. 6. 10.
 — ἵποδοχὴ καὶ τιθήνη γενέσεως ἀπάσης.
 III. 6. 13.
 — ἐστὶ τὸ κινούμενον. III. 8. 1.
 — δημιουργουμένη. ibid.
 — λογαθεῖσα. ibid.
 — ἄποιόν ἐστι. IV. 7. 3.
 — ἢ τὸν λόγον τὸν σπερματικὸν δεξα-
 μένη. V. 9. 9.
 — σκια λόγου καὶ ἐκπτώσις λόγου. VI.
 3. 7.
 — τοῖς στοιχείοις ὑπαβεβλημένη. VI.
 5. 8.
 — πάντων ἐνδέστατον. VI. 7. 27.
 ὕλικός. II. 4. 5. VI. 3. 9. ubi etiam
 sæpius ὕλη.
 ὕλότης. II. 9. 10.
 ὑπαρξίς. III. 7. 12.
 ὑπάρχειν. I. 6. 7. (cf. ad p. 56. A.)
 III. 4. 6. IV. 3. 6. (cf. ad p.
 376. D.)
 ὑπεκρεῖν. IV. 4. 22.
 ὑπεκφείγειν. II. 1. 3. VI. 6. 3.
 ὑπεξέρχομαι. III. 7. 11. extr.
 ὑπεράγαθος. VI. 9. 6.
 [ὑπερεκβεβίω]. VI. 8. 9. (Sed vid.
 Var. Lect. ubi libri mss. et Fic.
 αὐ παρεκβεβητός.)
 ὑπερεκπίπτω. III. 6. 7.
 ὑπερενδύμαι. V. 8. 5.
 ὑπερκάθημαι. V. 5. 3.
 ὑπερξέω. VI. 5. 12.
 ὑπερβέω. VI. 9. 11.
 ὑπεριδεῖν. VI. 7. 34.
 ὑπεριδύμαι. V. 5. 3. (cf. Procl. in
 Platon. Alcib. pr. cap. 49. p. 140.
 sq. et Nicol. Methon. advers.
 Procl. p. 11. ed. Francof. princ.)
 ὑπερκάλος. I. 8. 2. V. 8. 8. VI. 7. 33.
 ὑπερόνησις. VI. 8. 16. (cf. ad p. 751.
 D. Addendum Lexicis.)
 ὑπερόντως. VI. 8. 14. (cf. ad p. 749.
 D. Addendum Lexicis.)
 ὑπερψίαν ἔχειν τῶν τῆδε. VI. 7. 31.
 ὑπερπλήρης. VI. 2. 1. (cf. ad p. 494.
 A.)
 ὑπερφάνεται ὁ ἥλιος τοῦ ὀρίζοντος. V.
 5. 8.
 ὑποβάλλεσθαι. VI. 1. 13.
 ὑπόβαθρα. VI. 1. 28. VI. 3. 4. (p.
 593. C. et p. 619. A.)
 ὑπόβασις. I. 8. 7.
 [ὑπογαστριμαργία]. V. 8. 11. (cor-
 rupta lectio vid. p. 530. A. cum
 Var. Lect.)
 ὑποδείκνυμι. VI. 2. 1.
 ὑποδοχαὶ θεῶν. IV. 3. 1.
 ὑποδοχὴ (de materia). II. 4. 1. III.
 6. 13.
 ὑποδοχὴν τοῦ γεννήσαντος καὶ ἐκτρέφον-
 τος. III. 4. 1. (cf. ad p. 283.
 C.)
 ὑποδέσθαι. III. 7. 5. (cf. ad p. 330.
 A.)
 ὑπόθεσις (τηρεῖν τὴν ὑπόθεσιν). I. 5. 8.
 (cf. ad p. 45. C.)
 ἢ ὑπόθεσις γενεῆς τε καὶ ποιῆς. IV. 8. 4.
 extr.
 τὸ ὑποκείμενον (Subjectum). II. 4. 12.
 VI. 1. 27. et passim.
 ὑποκρίνεσθαι. III. 2. 17.
 ὑποκρίται ἐπὶ σκηνῆς. III. 2. 15. 17.
 ὑποκρίσεις θρηγῶν καὶ οἰμωγῶν. III. 2.
 15.
 ὑπόμνησις. VI. 7. 31.
 ὑπόνοια (ὑπόνοιαν παρέχειν). IV. 3. 7.
 init. (p. 376. E.)
 ὑπόπους. III. 2. 16.
 ὑποβῆλα. V. 2. 1.
 ὑποσημαίνειν. V. 3. 6.
 ὑποστάθμη πικρά. II. 3. 17. (p. 147.
 G. cf. etiam ad p. 283. C.)
 αἱ ὑποστάσεις—αἰσθησις ἢ ἐν ὑποστά-
 σει. III. 4. 1. (cum Annot.)

- ὑποστάσεις γνωριστικαί (περὶ τῶν γνωριστικῶν ὑποστάσεων). V. 3. (cf. *Introducet*. p. 496.)
- ὑποστάσεις αἰσιώδεις. III. 5. 7.
- περὶ τῶν τριῶν ἀρχικῶν ὑποστάσεων. V. 1.
- ὑπόστασις ἀριθμοῦ. VI. 6. 5.
- κινήσεως. *ibid.*
- αἰδίου. VI. 7. 4.
- ὑποτύπωσις. VI. 3. 7.
- ὑπουργός. I. 4. 2.
- ὑποφαίνω et ἀποφαίνω *confusa*. I. 2. 3.
- ὑποψία (ὑποψίαν ἔχειν πρὸς τι). VI. 7. 31.
- ὑπίον ἀναπίπτειν. VI. 7. 22.
- ὑφαίνειν. IV. 3. 26. *init.* (p. 391. *med.*) cf. I. 1. 4. *extr.* (p. 3. C.)
- ὑφesis. III. 5. 7. III. 6. 7.
- ὑφιδρῶν. VI. 9. 3. (*ubi cod. habet ἐφιδρῶσαντα. Vid. Var. Lect. ad p. 760. C. Addendum Lexicis.*)
- [ὑφικνέομαι]. II. 5. 4. (*Sed ibi ex codd. dedi ἐφικέσθαι. Vid. Var. Lect. ad p. 175. F.*)
- ὑψος—ὑψηλὸν κ. τ. λ. *passim*. τὰ ὑψηλὰ *falsa lectio* III. 6. 2. (*Vid. Var. Lect. p. 304. F.*)
- ϕ.
- Φαίνειν, φαίνεσθαι, τὰ φαινόμενα *passim*, cf. etiam *voc. φαντάζεσθαι*.
- φαιδὸν (τὸ). VI. 3. 20. (cf. *ad p. 635. B. infr.*)
- ὁ Φαλάριδος ταῦρος. I. 4. 13.
- φανός. IV. 9. 5. *extr.* (cf. *ad p. 481. B.*). VI. 4. 2. (cf. *p. 652. D.*)
- φαντάζεσθαι. I. 1. 8. I. 6. 3. (cf. *ad p. 50. B.*). III. 6. 14. III. 8. 8. V. 8. 9.
- φαντασία ἢ τῶν ψευδομένων διάνοια. I. 1. 9. (cf. *ad p. 5. D.*)
- οὐκ ἔστι νόησις. I. 4. 10.
- τί; I. 8. 15.
- αἰσθητοῦ. V. 5. 6.
- ἡλίον καὶ τῶν ἄλλων ἀστρῶν. V. 8. 9.
- φωτεινῆ. *ibid.*
- φαντασίαι ἐναντίαι. VI. 3. 12.
- προπίπτουσαι (vel προσπίπτουσαι). VI. 8. 2.
- φάντασις. III. 6. 13. III. 6. 17. (cf. *p. 316. et p. 319. Addendum Lexicis.*)
- φάντασμα. V. 3. 11.
- τῆς ἕλης. V. 8. 9.
- ἐν ὕδατι. VI. 2. 22.
- φανταστικὸς. IV. 3. 29. *sqq.*
- φάρμακός. IV. 4. 40.
- οἱ φαρμάκοι ἀλόγους. VI. 8. 2.
- φάλλος *passim*—φάλλους (τοῖς). III. 2. 8.
- φέγγος (τὸ ἐν τῷ ἔνδον φέγγος). I. 4. 8.
- φέγγος νοερόν. VI. 7. 15. *extr.*
- Φειδίας. V. 8. 1.
- Φερεκῦδης. V. 1. 9.
- φέρεσθαι (τὴν αὐτὴν φέρονται sc. γνώμην, ἔνοιαν, ψῆφον). II. 4. 1. (cf. *ad p. 159. A.*)
- φεύγειν *passim*—φεύγειν φίλην εἰς πατρίδα. I. 6. 8. φεύγειν ἐκ γενέσεως εἰς οὐσίαν. II. 9. 6. (cf. *voc. φυγή.*)
- φήμη (ἡ) λέγει. I. 2. 1. (cf. *ad p. 12. A.*)
- φήμη θεία. IV. 4. 27.
- φημίζεσθαι. VI. 9. 7.
- φησί. I. 1. 4. (cf. *ad p. 3. C.*)
- φησί τις (Homerus). V. 1. 2. *med.*
- φθεῖρειν (*interitutum*, s. *caducum esse putare*). V. 8. 12. VI. 6. 14.
- φθεῖρεσθαι (*passim*)—ἀ μὴ ἔχει εἰς ὃ φθαρήσεται οὐ φθαρήσεται. II. 9. 3.
- φθόνος. ὅτι μὴ θέμις φθόνον ἐν τοῖς θεοῖς εἶναι. II. 9. 17.
- φίλαρχον (τὸ). IV. 4. 44.
- φιλεῖν, φιλεῖσθαι (*passim φιλεῖν et ἔρῃν* cf. *ad p. 53. E.*)
- φίλησις. II. 3. 11.
- φιλία (καὶ νείκος). V. 1. 9.
- φιλικὴ διάθεσις. II. 3. 11. (*vid. p. 143. B. Forma φιλικῆς non est in Lexicis.*)
- φιλογένεσις. III. 4. 6. (*Non est in Lexicis* cf. *p. 286. F.*)
- φιλοθεάμων φύσις. III. 8. 3.
- φιλομαθής. I. 3. 3. (*p. 20. G.*)
- φιλόμουσοι ἄνθρωποι. III. 4. 2.
- φίλον (ἢ θεῶς φίλα Formula). III. 2. 8. (cf. *ad p. 261. A.*)
- φιλονεικίαι et φιλονεικία cf. VI. 1. 28.
- φιλοσοφεῖν. IV. 4. 1. et *passim*.
- περὶ τὸ ἐν. VI. 9. 3.
- φιλοσοφητέον. III. 5. 2. (*p. 293. A. ubi corrupta lect. φιλοσοφιστέον.*)
- φιλοσοφία (*passim*) ἢ φιλοσοφία τὸ τιμιώτατον. I. 3. 5. (cf. *ad p. 21. E. F.*)
- φιλόσοφος. I. 3. 1. *sqq.*
- ὁ φιλόσοφος ὄν ἐπτερωμένος. I. 3. 3.
- οἱ φιλόσοφοι ἀρχαῖοι καὶ μακάριοι. III. 7. 1. III. 7. 6.
- φιλοσόφως καὶ εὐμενῶς. II. 9. 6. (*p. 204. E.*)
- φιλοσοματεῖν. II. 9. 18. (*p. 218.*)
- φίλτρα φύσεως. IV. 4. 43.
- φίλυραῖαι dicuntur αἱ ἐπιθυμίαι καὶ θυμοί. V. 3. 9.
- φόβος. I. 1. 1. et *passim*.
- φοιζέληπτος. V. 8. 10.
- φορὰ ἐκαύσιος. IV. 3. 24.
- σωματικῆ. II. 3. 1.
- τυφλή. III. 1. 9.
- φρόνησις. I. 2. 1. et *sæpius*—φρόνησις τί; I. 6. 6.
- φρόνησις καὶ ἀρετὴ ἀληθῆς θεῖα ἐστι. IV. 7. 10.
- φρόντισις. IV. 3. 4.
- φрукταρία (φрукτώρια). IV. 5. 3. (cf. *ad p. 444. B.*)
- φυγὴ ἐντεῦθεν ἐστὶ θεῶ ὁμοιωθῆναι. I. 2. 1.
- φυγὴ (*id quod rejicitur vel declinatur*). I. 4. 5.
- φυγὴ τί; I. 8. 6.
- φυγὰς θεῖθεν γενόμενος ὁ ἄνθρωπος. IV. 8. 1.
- φυλακτικός. VI. 7. 3.
- φυλάσσειν. I. 4. 9. *init.* (cf. *ad p. 35. D.*)
- φύρασις. II. 9. 12.
- φύρειν γαῖαν ὕδατι. IV. 3. 14.
- φύρεσθαι. (cf. *ad I. 6. 5. p. 54. D.*)
- φύσις ἀπὸ πηλαγμένη αἰτίας κακῶν. I. 1. 9.
- φύσις (ἡ) ἀρετῆς. I. 6. 1. (cf. *ad p. 20. C.*)
- κοινή. I. 4. 8.
- ὑποκειμένη σχήμασι κ. τ. λ. I. 8. 3.
- σωμάτων. I. 8. 4.
- νοητῆ καὶ αἰσθητικῆ. II. 9. 6.
- νοητῆ καὶ αἰσθητῆ. IV. 8. 7.
- ἀφάνταστος καὶ ἄλογος. III. 8. *proem.*
- πολυπράγμων. III. 7. 10.
- ἡ——— λόγος ἐστίν. III. 8. 1.
- πάντα συνέχουσα καὶ διοικοῦσα. IV. *extr.*
- νοητῆ. V. 5. 6.
- ἀένναος. VI. 4. 5.
- ἀκάμαντος καὶ ἄπυτος. VI. 5. 12.
- ἀνείδεος. VI. 7. 28. *extr.*
- φύσεις λίθων. IV. 4. 35.
- φυσικός (*passim*, *sæpius* etiam *confusum cum φυτικός*).
- φυσικαὶ ἀρεταί. I. 3. 6. (*sæpius* *vid. p. 22. C.*)
- ἡ φυσικὴ ἀρετὴ καὶ ὄμμα ἀτελὲς καὶ ἔθος ἔχει. I. 3. 6. (*p. 22. D.*)
- φυσικὴ ἐνέργεια. II. 5. 3. (*ubi alii libri φυσική. Vid. Var. Lect.*)
- τὸ φυσικὸν ἡμῶν (et φυσικόν). I. 4. 9. *extr.* (cf. *ad p. 36. A.*) III. 4. 2.
- φυσικὴ ψυχὴ. I. 4. 14. *post init.* (cf. *ad p. 37. F.*) II. 9. 11.
- φωνή (*passim*) φωνῆς κατεχούσης ἐρημίας—κομιζεσθαι τὴν φωνὴν πᾶσαν—καὶ αὐτὴ οὐ πᾶσαν. III. 8. 8. (*p. 350. F.*)
- φωνῆ φωνηθεῖσα κ. τ. λ. VI. 4. 12. (*p. 654. sqq.*)
- φωνῆ χρῆσθαι τοῖς δαίμονας καὶ τὰς ψυχὰς. IV. 3. 15. *extr.*

- φῶς ἐκ φωτός. IV. 3. 17. (vid. p. 384. F.) VI. 4. 9.
 — ἀτενὲς καὶ μένου ὀφθ. VI. 7. 11. extr.
 — αὔπνου. VI. 2. 8.
 — ἀγαθοειδές. VI. 8. 15.
 — ἀληθινόν. I. 6. 9. (cf. ad p. 57. E. ubi etiam φῶς et ἀλήθεια κ. τ. λ.)
 — μεθήμερινόν. VI. 9. 4.
 — ὄρφ φῶς. V. 3. 8. med.
 τὸ φῶς ὄραμα. VI. 7. 36.
 — εὐθυποροῦν ἐστιν. IV. 5. 2.
 φωσφώρα ὄραματα. VI. 7. 1. init.
 φωτεινὴ φαντασία. V. 8. 9.
 φωτοειδὲς ὄραμα. IV. 4. 24.
 φωτοειδὲς ὁ ὀφθαλμός. II. 4. 5.
- X.
- Χαραὶ ψυχῆς. VI. 7. 30.
 χαρτός. VI. 7. 25.
 χαίρειν passim.—χαίρειν ἔαν. VI. 2. 22.
 χαλᾶσθαι. IV. 3. 16. (p. 384. B.)
 χάλασις. IV. 4. 45.
 ὁ χαλκὸς δυνάμει ἀνδρίας. II. 5. 1.
 χάος. VI. 8. 11.
 χαρακτήρ. VI. 3. 16.
 χαρακτῆρες. VI. 1. 10.
 χαρακτῆριζέιν τὴν τοῦ καλοῦ φύσιν. I. 8. 3.
 Χάρις. V. 8. 1.
 Χάριτες. IV. 3. 14.
 χάριτας δίδόναι τινί. VI. 7. 22.
 χάρις ἐμπρέπει ἐπιθέουσα τῷ κάλλει. VI. 7. 22.
 χαῖνος πλοῖτοις. III. 1. 9.
 χειμάζεσθαι (χειμαζομένον πλοῖον). IV. 3. 17. (cf. ad p. 385. A.)
 χεῖρ—χεῖρες κ. τ. λ. passim.—χειρονομία. V. 9. 11.
 χειροτέχνης. II. 9. 9.
 χελώνην πατεῖν. II. 9. 7.
 χιάν λαμπρὸς πυρὸς ἀνευ. II. 1. 6.
 χιλιπέχνης. II. 9. 9. (Addendum Lexicis).
 χολή—χολᾶσθαι. IV. 4. 28. (p. 420. sqq. sæpius).
 χορδαὶ ἐν λίρᾳ συμπαθῶς κινηθεῖσαι. IV. 4. 8. extr.
 χορδὰς κινεῖν. III. 6. 4.
 χορεία ἢ ἄστρον κινήσις. IV. 4. 8.
 χορεύειν—χορευόντες—χορευταί. III. 6. 2. (p. 304. D.)
 χορευόνουσα ψυχὴ περὶ νοῦν. I. 8. 2.
 χορηγεῖν. I. 6. 7. et sæpius (cf. ad p. 56. B. C.)
 ὁ χορηγὸς ἀληθινῆς ζωῆς. VI. 9. 9.
 τὸ χορηγὸν τῆς ζωῆς τί; IV. 7. 3.
 χορὸς passim.—χορὸς ἐξ ἔδων. VI. 9. 8.
 ὁ χορὸς τῶν ἀρετῶν. VI. 9. 11.
 χράω κ. τ. λ. sæpius.—χρῶσαι ψυχαὶ (animæ vaticinantes, sive oracula edentes, de νεκρομαντείᾳ). IV. 7. 15. extr. (cf. ad p. 467. B. infr.)
 χρεῖώδης. IV. 4. 44.
 χρῆ ὡς ἄριστον αὐτὸν πειρᾶσθαι γίγνεσθαι. II. 9. 9.
 χρησμοσύνη. I. 8. 5. (cf. ad p. 75. E.)
 III. 6. 14. (cf. ad p. 317. B. C.)
 Χριστιανοί. II. 9. 1. (in titulo libri et in Scholio cf. Introduct. et Var. Lect. p. 199. init.)
 χροία, χροιά, passim.—τὸ τῆς χροίας κάλλος. I. 6. 3. (cf. ad p. 52. E. et p. 53. A.)
 χροαὶ καὶ ποιότητες πᾶται. IV. 2. 1.
 χρόνος ἄλλος ἄλλῃ. IV. 3. 13.
 — εἰμαρμένους διθεῖς ἐκάστα. I. 9.
 — κινήσις μεμετρημένη. III. 7. 8.
 — μέτρον. ib.
 — εἰκὼν αἰῶνος. III. 7. 1. III. 7. 10. ante med.
 — παράδειγμα αἰῶνος. III. 7. 13.
 — παρεληλυθὸς ὄρισμένος. VI. 1. 3.
 — εἰ κινήσις; III. 7. 6. III. 7. 7.
 — εἰ στάσις; III. 7. 6.
 — εἰ ὁ σύμπαξ οὐρανὸς καὶ κόσμος; III. 7. 1.
 — εἰ κινήσεις διάστημα; III. 7. 7.
 — εἰ ἀριθμὸς κινήσεως ἢ μέτρον; III. 7. 8.
 — παρακόλοισθημα κινήσεως. III. 7. 9.
 — μέτρον κινήσεως κατασυμβεβηκός. III. 7. 11.
 — κινήσει μετρούμενος. III. 7. 12. init.
 — ἄρα οὐρανῷ γεγονώς. III. 7. 12. med.
 — εἰ ἐν ἡμῖν; III. 7. 12. extr.
 — εἰ κινήσει μεταβατικῇ. III. 7. 10. post med.
 — ἄρα τῷδε τῷ παντὶ γέγονε. III. 7. 11. ante med.
 — μέτρον κινήσεως. VI. 3. 11.
 — ἀεὶ πρὸς διάστασιν σκιδνάμενος. VI. 8. 11.
 χρόνος αἰ τῶν ἄστρον φοραί. III. 7. 11.
 χρονικὴ ἀρχὴ κόσμου. III. 7. 5.
 χρονίω. III. 7. 10. (cf. p. 339. F. Addendum Lexic.)
 χρυσὸς καλός. I. 6. 1.
 χρυσοειδὲς ὄψις. V. 1. 2.
 χρῶζεσθαι. II. 5. 5. II. 8. 1.
 χρῶμα. I. 6. 5. (deteriore sensu apud Platonem sæpe et Platonicos philosophos cf. ad p. 53. G.)
 χρώματα ἐπάγειν. III. 8. 1.
 τὰ χρώματα καλὰ. I. 6. 1.
 χρώματα ποικίλα καὶ παντοδαπά. III. 8. 1.
 χυλοί. IV. 4. 26. (cf. p. 418. extr.)
 χυμοί. II. 4. 12. IV. 4. 25. VI. 3. 17. VI. 3. 18.
 χυτρεῖς. II. 9. 7.
 χαλκία ἐν τοῖς σπέρμασι. V. 9. 10.
 — ποδῶν. V. 9. 10.
 χαλελεῖν. I. 7. 3. (cf. ad p. 62. B.)
 χαρίζειν. I. 6. 3.
 χαρὶς εἶναι. I. 3. 2. init. (cf. ad p. 20. d. ubi et χάρισις explicatur).
 χαρισμός. IV. 7. 8.
 ὁ χαρισμός ἐ ἀπὸ τοῦ σώματος. I. 4. 14.
 χαριστής. III. 5. 3.
 χῆρος πᾶς ἱερός. I. 8. 14.
- Ψ.
- Ψέγειν. II. 9. 6. (cf. Var. Lect. p. 204. F.)
 ψεῖδεσθαι—ψεῖδος passim—ψεῖδος. II. 9. 8. (falsum est, in formulis refutandi) et passim.
 ψιμίθιον. II. 6. 1. (p. 179. D.)
 ψίξεις. III. 1. 5. III. 6. 1.
 ψυχαγαγία. IV. 4. 31.
 ἡ ψυχὴ τῷδε τὸ πᾶν διοικούσα. II. 9. 7.
 — τοῦ παντός. IV. 4. 10. init.
 — τῶν ὄλων. III. 1. 7.
 — αἰσχρὰ ἐπιθυμιῶν γέμισα. I. 6. 5.
 ἡ ψυχὴ εἰ ἐφαίνει; I. 1. 4.
 — ἐπιθυμεῖ;
 — ὑπεῖται;
 ἡ ψυχὴ ἄρτι ἐγειρομένη οὐ πᾶν τὰ λαμπρὰ δύναται βλέπειν. I. 6. 9.
 αἱ ψυχαὶ τῶν θηρίων ἀνθρώπειοι ἀμαρτανόσαι. I. 1. 11.
 ψυχὴ τῷ ἑλικῷ συνοῦσα. I. 6. 5.
 ψυχῆ εἶναι. I. 1. 2.
 ψυχὴ θανάτου καὶ ἀλογίας μεταλαβῶσα. I. 1. 4.
 — νῆ καλόν. I. 6. 6.
 ψυχῆς ἄμειρον οὐδέν. I. 8. 14.
 τὴν ψυχὴν δεῖ φεῖγναι τὴν πρὸς τὸ σῶμα ὁμιλίαν. II. 9. 6.
 ψυχὰς ἐπετραμέναι. I. 8. 14.
 — πεσοῦσαι. ib.
 ψυχὴ ἄνευ σώματος κυριωτάτη αὐτῆς καὶ ἐλειθέρα. III. 1. 8.
 ψυχῆς δύναμις δι' ὄλου διαπλακεῖσα. II. 2. 3.
 ψυχὰς μέρη τοῦ κόσμου. III. 2. 12.
 ψυχὴ πᾶσα ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου. III. 4. 2. IV. 3. 7.
 — πολλά ἐστι. III. 4. 3.
 — εὐδοῖσα. III. 6. 6.
 ψυχῆς δύναμις οὐκ ἕσιγος. III. 7. 10.
 ἡ ψυχὴ (τοῦ κόσμου) τὸν χρόνον μετὰ τοῦδε τοῦ παντός ἐγέννησεν. III. 7. 11. ante med.
 ψυχῆς οὐσία (περὶ οὐσίας ψυχῆς). IV. 1.
 ψυχὴ ἀδιάκριτος καὶ ἀμέριστος. ib.
 ψυχῆς μερισμὸς τὸ ἀποστῆναι καὶ ἐν σώμασι γενέσθαι. ib.
 — μεριστῇ ἐνέργεια ἐν μεριστῇ φύσει. III. 9. 1.

- ἡ ψυχὴ οὐκ ἔστι ἐν σώματι ἀλλὰ τὸ σῶμα εἰς αὐτήν. III. 9. 2.
 ψυχὴ ἐν τε καὶ πολλὰ, καὶ μεμερισμένον καὶ ἀμέριστον. IV. 2. extr.
 ψυχὴ κόσμον ἀδελφὴ ἀγαθή. II. 9. 18. cf. II. 9. 16.
 — ἡμετέρα μέρος τῆς τοῦ παντός ψυχῆς. IV. 3. 1.
 — λογική. IV. 3. 3. — ἄλογος. IV. 4. 20. IV. 9. 3.
 — ἐποχουμένη εἰς τὸν κόσμον. IV. 3. 7.
 — ψυχῆς ἀπουσίας οὐκ ἦν ὅτε σῶμα ὑφειστήκει. IV. 3. 9.
 ψυχῶν κάθοδοι καὶ ἀνοδοί. IV. 3. 12. 13. 14. 15.
 ψυχῶν σιμφονία. IV. 3. 12.
 ἡ ψυχὴ οὕτως ἐν τῷ σώματι ὡς ὁ κυβερνήτης ἐν τῇ νηϊ. IV. 3. 21. in it.
 — ἐξελθοῦσα τοῦ σώματος ποῦ; IV. 3. 24.
 — οὐ μνημονεύει. IV. 3. 25.
 — αἰσθητική. IV. 4. 19.
 — φυτική. IV. 4. 22. IV. 9. 3.
 — κριτική ἐστίν. IV. 4. 22.
 — ἡ ἐν γῆ ὄρα. IV. 4. 26.
 — ἡ ἐν γῆ θεός. IV. 4. 26.
 — φυσική. IV. 4. 35.
 — ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος αὐτός. IV. 7. 1.
 — οὐκ ἐστὶ σῶμα ἑταῖον. IV. 7. 4.
 — συγγενὴς τῇ θεοτέρᾳ φύσει. IV. 7. 10.
 — λελαβημένη. ib.
 — οὐκ ὄγκος τις οὐδὲ ποσόν. IV. 7. 12.
 ψυχῶν σφαλῆσαι καὶ μέχρι θηρίων ἤκουσαι σωμάτων. IV. 7. 14.
 ψυχὴ ἀνθρώπου τριμερής. ib.
 ψυχῶν σωμάτων ἕξω γενόμενα εἰσεργετοῦσι ἀνθρώπους. IV. 7. 15.
 ψυχῶν ἀμαρτανούσας νόμος ἐστὶ πεσεῖν ἐνταῦθα. IV. 8. 1.
 ἡ ψυχὴ ἐν τῷ σώματι ἐν δεσμῷ ἐστὶ καὶ τέθραται ἐν αὐτῷ. IV. 8. 1. IV. 8. 4.
 ψυχῶν ἀστέραν. IV. 8. 2.
 ἡ ψυχὴ μέσση τάξιν ἐν ταῖς οἴσιν ἐπέχει. IV. 8. 7.
 — — — — — πᾶσα ἔχει τι καὶ τοῦ κάτω πρὸς τὸ σῶμα καὶ τοῦ ἄνω πρὸς τὸν νοῦν. IV. 8. 7.
 ψυχῶν εἰ πᾶσαι μία; IV. 9. (liber totus).
 ἡ ψυχὴ ἀσώματον. IV. 9. 4.
 — ἔμφρων. V. 1. 2.
 — τίμιον καὶ θεῖον χρῆμα. V. 1. 3. cf. V. 1. 10.
 — — — — — ἐστὶν λόγος νοῦ. V. 1. 3.
 — — — — — ἀριθμός. V. 1. 5. VI. 6. 16.
 — — — — — εἰδωλον νοῦ. V. 1. 6.
 τὸ τῆς ψυχῆς λογιζόμενον οὐδενὸς δεῖ πρὸς τὸ λογίζεσθαι σωματικῷ ὄργανον. V. 1. 10.
 τῆ ψυχῆ εἰ διότερον γινώσκον ἑαυτῆς; V. 3. 2.
 ψυχὴν δεῖ ἐν λογισμοῖς εἶναι. V. 3. 3.
 τῆ ψυχῆ τύπος οὐκ ἔστι τὸ σῶμα, ἀλλὰ ψυχὴ ἐν νοῦ. V. 5. 9.
 ψυχῆς κάλλη. V. 9. 2.
 ψυχῆ ἀδιάστατος, ἀμεγεθής. VI. 2. 4.
 ψυχῆ γραμματική. VI. 3. 18.
 — μουσική. ibid.
 αἱ ψυχῶν οἶον βολαί. VI. 4. 3.
 ταῖς ψυχῶν σύμφυτον, τὸ εἰς γένεσιν ἵεσθαι. VI. 7. 1.
 ἡ ψυχὴ γίνεσθαι ἐλευθέρᾳ διὰ νοῦ. VI. 8. 7.
 ψυχὴ πᾶσα Ἀφροδίτη. VI. 9. 9.
 ψυχὴ οὔτε πνεῦμα οὔτε αἷμα. IV. 7. 5. (ex Euseb. P. E. p. 833.)
 — ἀσώματος. ibid.
 — ἐν ψυχῶν γενομένη καὶ στομαθεῖσα. ibid. p. 834.
 ψυχὴ ψυχθεῖσα. ibid.
 — οὐχ ὡς πνεῦμα οὐδ' ὡς σῶμα. ibid.
 — τὸ ἐπὶ κράσει πάθημα. ibid. p. 835.
 — οὐκ ἐστὶν ἀρμονία. ibid.
 — ἐπιστατεῖ τῷ σώματι. ibid.
 ψυχικός (ψυχικὴ δύναμις). I. 1. 6.
 ψυχός (ψυχῆος ἡμερεῖ). IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E.) p. 832.
 ψύχω (ψύχουσαι αἱ τῶν σωμάτων ποιήσεις). IV. 7. 8. ex Euseb. p. 832.
 ψυχῶσθαι. II. 3. 9. (lect. marg.). IV. 2. extr. IV. 3. 9. IV. 3. 17. IV. 7. 5. V. 1. 2. VI. 1. 27.
 ψυχρότης εἰ ἀπουσία καὶ στερήσις; III. 6. 9. cf. VI. 3. 10.
 ψυχρότητες. III. 6. 8. 9.

Ω.

- ᾧδε et ὠδὶ juncta. V. 5. 10.
 ἀδὴ φωνὴ αἰσθητή. VI. 3. 16.
 ἀδίνειν γενεῆσαι. IV. 7. 13.
 ἀδίνειν. V. 3. 17. V. 9. 2. VI. 6. 9. (cf. ad p. 466. infr.)
 ἀδίζ, III. 8. 4. III. 8. 6. IV. 3. 13. V. 3. 17. VI. 7. 26.
 ἀθέω (ἀθεῦσαι αἱ τῶν σωμάτων ποιήσεις). IV. 7. 8. (ex Euseb. P. E. p. 832.)
 ἀθισμοί. III. 6. 6.
 ἀθισμός. III. 8. 1. IV. 3. 26.
 ἀστική δύναμις. VI. 3. 24.
 ὠ αὔτοι. VI. 7. 24.
 ὠρα. (Vid. in voc. ἄνθος et κάλλος et cf. Annot. in I. 6. 5. p. 54. A. præsertim in edit. hujus libri peculiari p. 232. sq.)
 ὡς (post verba dicendi. VI. 7. 24. p. 716. C.)
 ὡς εἰπεῖν. I. 6. 4.
 ὠχρίασις. III. 6. 3. (p. 305.)
 τὸ ὠχρόν. III. 6. 4. VI. 3. 18.

INDEX SCRIPTORUM,

QUI EMENDANTUR, TENTANTUR, VINDICANTUR.

- ÆLIANUS.** VI. 7. 15. Porphy. de vita Plotini. 9. not. c.
Æneas Gazæus. VI. 5. 10.
Alcinous. II. 4. 10. II. 5. introd. III. 3. 5. IV. 3. 23.
Alciphron. IV. 3. 32. IV. 4. 8. IV. 5. 7. V. 1. 2. VI. 7. 40. Porphy. 17. k.
Anaxagoras. V. 1. 9.
Antiochus Ptolemæensis. IV. 8. intr.
M. Antoninus Imp. I. 6. 3. I. 6. 6. I. 6. 7. VI. 7. 37.
Appuleius. V. 8. 10.
Archytas ap. Stob. V. 9. 4.
Aristides rhetor. V. 1. 3.
Aristoteles. II. 6. 2. III. 7. 4. IV. 6. 1. VI. 1. 2.
Arnobius. Porphy. 16. e.
Athanasius. IV. 7. 5.
Athenæus. Porph. 7. c. 17. k.
Auctor anonymus Dialogi Græci msr. De Anima passim.
- Basilii Magni.** IV. 7. 3. V. 1. 2. Porph. 15. e. 17. b. 18. d.
Basilii junior. Porph. 16. d.
Boëthius. III. 7. introd.
- Celsus ap. Origenem.** IV. 8. 5.
Cicero. II. 4. 1. IV. 4. 33.
Clemens Alexandrinus. III. 2. 4. V. 1. 6. V. 8. 3. VI. 6. 18. Porphy. 4. not. i. 16. not. e.
Cyrrillus. V. 1. 9.
- Damascius.** V. 1. 7. V. 8. 13.
David Armenius Philos. msr. VI. 1. introd. et passim etiam in Annot. in Porphy. et Prolegomenis.
Dexippus. VI. 2. 10. et in Prolegomm.
Dio Chrysostomus. I. 6. 2. III. 5. 4. IV. 3. 9. IV. 7. 6.
Dionysius Areopagita. V. 8. 4. V. 8. 11. VI. 8. 17.
Dionysius Halicarnassæus. III. 3. 4. III. 7. 5. IV. 3. 4. IV. 3. 13. VI. 7. 22. Porph. 7. not. d.
Dioscorides. II. 3. 18. VI. 8. 17.
- Empedocles.** V. 1. 9.
Epictetus. IV. 8. 2.
Etymolog. Gud. VI. 7. 22.
Eubulus. VI. 9. 6.
Eudocia. Porph. 23. not. a.
Eunapius. IV. 4. 22. VI. 1. 3. Porph. 17. not. h.
Eusebius. IV. 2. 2. IV. 7. 8. passim.
Eustathius Antiochenus. IV. 8. 4.
Eustathius in Odys. I. 6. 1.
Excerpta e codd. Palatino—Heidelbergg. Plotini Porphyrii aliorum passim.
- Jul. Firmicus.** Prolegomm.
Fronto. Porph. 3. not. e.
- Galenus.** I. 6. 3.
Georg. Gemistus Pletho. II. 9. 1. et in Prolegomm.
Gennadius. III. 2. 6. III. 2. 9. III. 3. 7.
Glossarium Græcobarbarum. I. 8. 8.
Grammaticus msr. I. 6. 2. editus Porph. 1. init.
Gregorius Nazianzenus. IV. 3. 26. IV. 7. 6.
Gregorius Nyssenus. IV. 7. 3. IV. 7. 8. IV. 9. introduct.
- Heliodorus.** IV. 9. 5.
Hermes. III. 3. 4. IV. 6. 1. VI. 6. 16.
Hermias in Platonis Phædrum. I. 6. 7.
Hesychius. I. 6. 8. Porphy. 8. not. m.
Hieroocles. I. 9. init. III. 2. 15. III. 3. 4. III. 3. 5. VI. 8. 2.
Himerius. I. 6. 3. IV. 3. 21. VI. 7. 33. VI. 9. 1.
- Iamblichus.** III. 4. 3. III. 4. 6. III. 5. 6. III. 8. intr. IV. 3. 2. IV. 3. 10. IV. 3. 12. IV. 4. 32. IV. 4. 42. IV. 5. 2. IV. 8. 1. IV. 8. 5. IV. 9. 5. V. 1. 2. V. 1. 9. V. 8. 4. V. 8. 6. V. 8. 10. V. 9. 7. VI. 3. 19. VI. 6. introd. VI. 6. 5. VI. 6. 9. VI. 7. 2. VI. 7. 13. VI. 7. 22. VI. 7. 24. VI. 7. 39. Porph. 1. not. g. h. 17. not. a. 20. 7. n. 22. vs. 12.
- Joannes Chrysostomus.** VI. 2. 21.
Joannes Philoponus. II. 2. 1. III. 4. 2.
Josephus. IV. 4. 17. IV. 5. 3.
Justinus Martyr. I. 2. 6.
- Lexicographus ap. Bekkerum.** V. 8. 3.
Libanius. IV. 8. 4. V. 9. 1. VI. 7. 24.
Longinus. Porphy. 19. et 20. passim.
Lucas Evangelista. VI. 7. 37.
Lucianus. II. 9. 2. IV. 4. 8.
J. Laurentius Lydus. IV. 4. 45.
Lysis Pythag. ap. Iamblich. I. 6. 6. IV. 4. 2.
- Marinus.** I. 2. 1. et sæpius.
Maximus in Prologo in Dionysii Areopag. Opp. VI. 8. 17. in Scholiis in eundem. VI. 9. 1.
Maximus Tyrius. V. 9. 7. VI. 4. 15.
- Nemesius.** I. 4. 9. III. 3. 5.
Nicephorus Chumnuus (Nathanaël). passim.
Nicolaus Methonensis. VI. 3. 14.
Nilus Asecta. VI. 6. 12. VI. 9. 1.
- Olympiodorus.** I. 8. 3. I. 9. intr. I. 9. med. III. 15. III. 4. intr. ad Platon. IV. 3. 7. IV. 3. 26. IV. 4. 43. VI. 6. 9. VI. 8. 2. VI. 8. 4. VI. 8. 19. Porph. Numenius. V. 5. 3.
Onatas ap. Stob. IV. 4. 9.
Oraculum metricum ap. Porphy. De Vita Plotini cap. 22. passim.
Oribasius. VI. 8. 17.
Origenes. IV. 7. 2.

- Paulus Apostolus. V. 6. 6.
 Perictyone ap. Stob. IV. 4. 5. VI.
 6. introd.
 Persius. V. 1. 4.
 Petronius. I. 6. 1.
 Philo Judæus. II. 5. introd. III. 2.
 1. III. 3. 2. III. 3. 3. III. 3. 5.
 III. 3. 7. III. 5. 7. III. 6. 2.
 III. 6. 3. III. 6. 5. IV. 3. 9.
 IV. 3. 14. IV. 3. 26. IV. 5. 3.
 IV. 8. 4. V. 7. 1. V. 8. 4. V.
 8. 10. VI. 2. 21. VI. 7. 19. VI.
 7. 34. Porph. 1. not. g.
 Philostratus. II. 9. 6. III. 7. 10.
 IV. 3. 2. IV. 3. 4. IV. 5. 7. V.
 1. 6. VI. 7. 16. VI. 7. 22. Porph.
 1. not. f. 3. not. o. 9. not. c.
 14. not. e.
 Phrynichus. Porph. 9. not. c.
 Plato. II. 4. 10. II. 7. 2. II. 9. 6.
 III. 2. 11. III. 3. 5. IV. 3. 7.
 IV. 3. 8. IV. 3. 9. IV. 3. 24.
 IV. 4. 11. IV. 4. 19. IV. 4. 24.
 IV. 5. 7. IV. 6. 1. IV. 8. 2. V.
 1. 2. V. 1. 4. V. 4. 1. V. 5. 5.
 V. 9. 5. VI. 1. 5. VI. 3. 11.
 VI. 3. 22. VI. 4. 16. VI. 7. 1.
 VI. 7. 24. VI. 7. 39. VI. 8. 5.
 Plutarchus. Porph. 19. fin. II. 7. 1.
 III. 2. 17. IV. 3. 23. IV. 4. 17.
 IV. 4. 39. IV. 6. 1. IV. 9. 5.
 VI. 4. 7. VI. 8. 4.
 Poëta ap. Diodor. Sicul. in Fragg.
 VI. 9. 5. extr.
 Pollux. VI. 6. 18.
 Porphyrius. III. 3. 4. III. 5. 2.
 III. 6. 4. IV. 1. IV. 2. 1. IV.
 6. 1. IV. 8. 4. VI. 1. 3. VI. 6.
 16.—apud Eusebium. Porph. 3.
 not. m. 20. 10. d.—de Vita Plo-
 tini. passim.
 Proclus in Institut. Theolog. III.
 7. 10. V. 8. 13.
 Proclus in Platonis Timæum. I. 6.
 2. III. 9. 1. IV. 4. 6. IV. 5. 6.
 IV. 8. introd. IV. 8. 7. Porph.
 4 not. g.
 Proclus in Platonis Alcibiadem prior.
 I. 6. 5. III. 4. 5. III. 5. 1. IV.
 7. 13. IV. 9. 2. V. 3. 3. VI. 1.
 3. Porph. 10. not. l.
 Proclus in Platonis Cratylum. VI.
 3. 10. V. 8. 13. VI. 1. 3.
 Proclus in Theolog. Platonis. III.
 2. 15. V. 1. introd. V. 1. 3. VI.
 7. 11.
 Psellus (Michaël). III. 6. 3. V.
 8. 4.
 Ptolemæi interpres Græcus. II. 3. 5.
 Sallustius Philosophus. III. 2. 15.
 V. 7. 3. VI. 7. 23.
 Scholiastes Luciani. VI. 7. 22.
 Scholiastes Juvenalis. Porph. 20.
 10. not. d.
 Scholion Vaticanum. I. 9. introd.
 Seneca. III. 2. 17.
 Severus Alexandrinus. V. 5. 1.
 Sextus Empiricus. II. 6. 2. II. 7.
 2. III. 1. introd.
 Simplicius. II. 41. II. 6. introd.
 V. 1. 9. VI. 1. 3.
 Speusippus in Antholog. Porph. 22.
 vs. 11.
 Stobæus. I. 7. 1. I. 8. introd. II.
 7. 2. III. 1. introd. III. 8. in-
 trod. V. 5. 1. Porph. 12. not. k.
 Strabo. Porph. 21. not. b.
 Strato (vel Olympiodorus) in Pla-
 tonem. IV. 3. 7.
 Suidas. III. 2. 1.
 Synesius. I. 7. 3. extr.
 Tacitus. VI. 7. 22.
 Tertullianus. III. 6. 2. IV. 9. introd.
 Themistius. IV. 4. 45. V. 8. 1. V.
 8. 11.
 Theodoretus. III. 2. 3. init. III.
 2. 7. IV. 4. 44. V. 8. 3. VI. 7.
 38.
 Theodorus Abucara. III. 8. introd.
 Theodoros Metochita. II. 4. 7.
 Porph. 19. not. m.
 Theophilus in Paraphrasi Institutt.
 Justinian. IV. 9. 5. Porph. 17.
 not. b.
 Theophrastus. VI. 8. 17.
 Theophylactus Simocatta Porphyr.
 1. init. et ad calc. Porphyrii de
 Vita Plotini. sæpius.
 Thucydides. II. 1. 1. IV. 3. 2.
 Vettius Valens. II. 3. 6.
 Zonaras. I. 6. 9. Porph. 3. not. p.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Ad Prolegomena ex Fabricii Bibliotheca Graeca iisque subjectus annotationes. §. III. fin. :

LIBER qui Aristotelis nomen mentitur, de mystica philosophia Ægyptiorum, bis editus, Romæ 1519. et Parisiis 1571. nihil est nisi cento excerptorum ex Plotini Enneadibus. Vide the Classical Journal vol. XV. p. 279. et cf. Schoell Histoire de la Littérature Grecque T. III. p. 298. Cf. quæ posui ad finem §. VIII. Bibliothecæ Fabricianæ.

Ad eundem §. III. fin. De philosophia Alexandrinorum disputavit etiam J. Fichte in commentatione, quæ inscribitur: De philosophiæ novæ Platoniciæ origine. Berolini 1818. 4to. itemque Ern. Reinhold cum in peculiari dissertatione tum in Handbuch der allgemeinen Geschichte der Philosophie, Part. I. p. 514. sqq.; de nique nuper paucis egit Porretus. Vid. Cours d'histoire de la philosophie ancienne: Ecole d'Alexandrie prononcé par M. H. Porret. Paris. 1832.

Ad §. IV. fin. Neoplatonicam philosophiam religioni Christianæ viam munivisse imprimis apud Afros literarum cultu eruditos asserit Frid. Muenther in Primordiis ecclesiæ Africanæ p. 21. "De γλώσσει Clementis Alexandrini et de vestigiis Neoplatonicæ philosophiæ in ea obviis" est titulus Commentationis historicæ et theologicæ, quam scripsit A. F. Dachne. Lipsiæ 1831. Contra de vi doctrinæ in N. T. expositæ in illam philosophiam disputavit Ullmannus in commentatiuncula: "Parallelen aus den Schriften des Porphyrius zu neutestamentlichen Stellen, als Beweis von dem Einfluss des Christenthums auf einen Gegner desselben" in Ullmanni et Umbreitii Theologischen Studien et Kritiken. 1832. fasc. II. p. 376—394. In iisdem Studiis 1834. fasc. II. p. 349. sqq. ipse disputavi de ratione quæ inter Ammonium Saccam Plotinum horumque familiares atque Christianos intercessit, nimirum in censura libelli, qui inscribitur: "Plotini ad Gnosticos liber. Græce. Castigatus edidit atque notas et codicis Monacensis nr. 449. cum editione Basileensi collati variantes lectiones adjecit Georg. Antonius Heigl Ratisbonæ 1832." de quo libro dicetur a me infra in Addendis ad hunc Plotini librum (II. 9.) p. 358. sqq. ed. Oxoniensis.

Ad §. IX. lit. y. De codicibus Plotini, qui in bibliotheca Scorialensi in Hispaniis asservantur, vid. etiam: "Catalogi librorum manuscriptorum—nunc primum editi a Gustavo Hænel." Lipsiæ 1832. p. 935.

Ad §. IX. ad Harlesii verba: "Sed postea (Villoison) suum ipse agnovit errorem et Fr. Chr. Grimmus—illustravit:" Jacobus Morellius in Epistola Venetiis Kal. Decembr. 1812. ad me (Fr. Cr.) data ita pronuntiat: "Eas (duas dissertationes Plotini) tanquam ineditas Villoisonius perperam dedit, at errorem ipse suum deprehendit et publicè dixit, antequam Grimmus easdem inter Plotini editas commonstrasset, quemadmodum in Bibliotheca manuscripta T. I. p. 136. animadverti." Nimirum illum errorem correxerat Villoison. a. 1784. Grimmii autem libellus lucem vidit a. 1788. Et ille hæc posuit in Comment. de triplici Theologia (ad calcem libri Sanctoeruciani Recherches sur les mystères du paganisme vol. II. p. 102. ed. Silvestr. de Sacy): "Anecdotorum Græcorum, ubi leguntur duæ Plotini Dissertationes, quas ineditas ideo cum Lambeeio, Fabricio etc. vocavi, et protuli, quod in Plotini operibus varia illarum fragmenta non occurrant, nisi hæc et illuc dispersa, nec sine magno labore colligenda."

Ad Porphyrium de Vita Plotini.

Præmonitum: Biennio fere, posteaquam Plotiniana omnia una cum hoc scripto Porphyrii Oxonium transmiseram, communicavit mecum, annuente auctore, G. R. L. Sinner Bernas V. Cl. libellum, quem vir illustris Jacobus Leopardi Comes Florentinus admodum juvenis, needum septendecim annos natus, neque in Græcis literis ullo magistro usus, ad editionis modum concinnaverat hoc titulo: "Porphyrii de Vita Plotini et ordine librorum ejus Commentarius Græce et Latine, Ex Versione Marsilii Ficini emendata. Græca illustravit et Latina emendavit Jacobus Leopardi 1814." Quæ res ut admiranda est et digna ingenio ejus viri, qui se-

quentibus annis cum carminibus tum aliis scriptis doctorum hominum laudes promeruit: ita eadem ad me hanc vim habere debet, ut ne ἔλαψ τῷ θιλάκῳ effundam in hæc Addenda, quæ ille, quod bona ipsius pace ac venia dictum sit, pæne puer in chartas coniecerat, sed ut insigniora duntaxat seligam, et hac data occasione in publicum emittam.

Ad cap. 1. Πλωτῖνος—ἐφόκει μὲν αἰσχυρομένῳ ὅτι ἐν σώματι εἶη. Verba Theoduli a me ad h. l. adposita non sunt descripta ex epistola ad *Joannem* philosophum, ut cum Cangio, Fabricio (et Leopardio uti postea vidi) dixeram, sed ad *Josephum* philosophum; nam eam integram exhibuit fr. Boissonade in *Anecdotis Græcis* vol. II. Paris. 1830. p. 212—228. ubi hæc Theoduli sive Thomæ Magistri (vid. Boissonadium ad p. 188.) leguntur p. 224. sq.—*Ad verba* in fine capitûs: εἰκόνα αὐτοῦ γενέσθαι ἢ εὐφύτα τοῦ Καρτερίου παρέσχευ ἰμοιστάτην. Ex hac Canterii tabula expressus videri possit Plotini vultus, qui nuper admodum comparuit insculptus in carneolo orientali, inter reliquas gemmas dactylotheçæ viri illustrissimi. (Vid. Catalogue des pierres gravées de S. A. le Prince Stanislas-Poniatowsky. Rome 1831.) Noli credere. Est mangonium opus sculptoris nostri sæculi. Quæ de re plura dixi in libello vernaculo, qui inscribitur: “Zur Genmenkunde; antike geschnittene Steine vom Grabmahl der heiligen Elisabeth in Marburg. Lips. et Darmstad. 1834.” p. 16. sq. et p. 144. sq.

Cap. 2. μηδὲ τῶν ἡμέρων ζῶων τὰς ἐκ τοῦ σώματος τροφὰς προσίσθαι λέγων. Leopardius Comes hæc adscripsit: “Vertit Ficinus ‘cum nec ex animalium quoque mansuetorum corporibus capere se escam diceret.’ ‘Sed, ni fallor, legendum porro μηδὲν, nullum, pro μηδὲ, neque, et reddendum:’ ‘Mansuetorum animalium nullum alimenta ex corpore sumere dicens,’ ‘adeo ut hic innuat Plotinus dogma de abstinentia ab animatis, de quo exstant lectu haud indigni, Plutarchi et Porphyrii libri. Nil tamen immutavi.’” Et recte fecit, quod eam conjecturam non in ordinem recepit.

— p. 94. lin. 5. a fin. ed. Fabric. Καὶ φήσας πειρᾶσθαι τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον ἀνάγειν πρὸς τὸ ἐν τῷ παντὶ θεῖον. Leopardius quoque hanc lectionem præfert illi alteri: τὸν ἐν ἡμῖν θεόν.

Cap. 3. (p. 97. l. 3. a fin. ed. Fabric.) Ἐγραψε δὲ οὐδὲν (Ἐπιγίνετης) πλὴν τὸ περὶ τῶν δαιμόνων σύγγραμμα, καὶ ἐπὶ Γαλιήνου, ὅτι μόνος ποιητῆς ὁ βασιλεὺς. G. A. Heigl in annot. in Plotinum adversus Gnosticos p. 80. ad priora verba hæc in uncinis posuit: “Fortasse ἐπὶ Γάλλου ab anno Christi CCLII. usque ad a. CCLIV.” Reliqua intacta relinquit, neque memorat Ruhnkenii conjecturam super hoc loco impeditissimo, subjicit tamen haud paucos scriptorum locos, unde intelligitur, et ipsum vidisse, hæc verba philosopham sententiam includere, ut opifex mundi rex ejusdem dicatur; neque vero, si Gallum pro Gallieno ponas, hic locus aliter accipi potest, quando in Gallo Imperatore nemo poëticam facultatem agnoscere et celebrare poterat. Hujus vero mutationis nulla ratio est, neque ullus liber scriptus ei conjecturæ patrocinator, ac plane mecum facit Leopardius, qui et ipse in illis verbis philosopham sententiam inesse, neque tamen in lectione quidquam mutandum censet. Verum sicut adulatores Gallienum cum Catullo comparabant et sine rubore comparare poterant, iudice quidem Eckhelio in *Doctrina Numorr. veterr.* VII. p. 407. ita turpi ignorantia Catulli æqualem perhibet auctor Scholii adscripti ad Catulli *Epithalamium* nr. 62. in codice Heidelbergensi: “Valerius Catullus scriptor lyricus Veronæ nascitur Olympiade centesima sexagesima tertia anno ante natum Salustium Crispum, ducis Marii Syllæque temporibus, quo die Plotinus Latinam Rhetoricam primus Romæ docuit.” Ac ne dubites Lycopolitam designari, pergit Scholiastes in sequentibus: “Plotinus secundum Macrobiū inter philosophiæ professores cum Platone princeps, de quo Augustinus libro nono capite decimo, [de civitate Dei] Plotinus, inquit, nostræ memoriæ vicinis [al. vicinus] temporibus Platonem ceteris excellentius intellexisse laudatur.” Quid quæris? Olympiadis mentio videtur ex chronologia aliqua Græci scriptoris bausta: reliqua mirifice conturbavit stupor Latini magistelli, qui cum Plotini uomen Latini hominis esse opinaretur, Latinam ipsum Rhetoricam Romæ docentem facit, itemque, cum Gallieni, quem fortasse alterum Catullum aulici dicitaverunt, æqualem Plotinum fuisse audisset, hunc philosophum ipsius Catulli die natali Romæ scholam aperuisse sibi persuasit, neque has ineptias Catulliano carmini adpingere dubitavit.

Cap. IV. (p. 99. l. 14. a fin.) γράψας ἐρίσκεται εἰκοσι καὶ ἐν βιβλίον. Suidas in Πλωτῖνος (p. 3015. ed. Gaisford.) posteaquam quinquaginta et quatuor librorum Plotini in Enneades distributorum mentionem fecit, adjicit: Ἐγραψε δὲ καὶ ἄλλα. Hoc unde accepit Lexicographus, parum constat; neque Porphyrius videtur præter Enneades Plotiniana scripta alia agnoscere. Sed tamen cum idem h. l. continuo prodat, alios aliter hos libros inscripsisse, poterant posteriores pro diversis libris habere unum eundemque. Neque vero non tenendum est, quod alibi ad has Enneades monui, occurrere hinc inde sententias placitaque Plotino attributa, quæ in his Enneadibus non leguntur.

Cap. 5. (p. 101. l. 13. sqq.) ὦν τὸ μὲν, περὶ τοῦ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος μὴ νεῖν, καὶ τί τὸ πρῶτως νοῦν καὶ τί τὸ δευτέρως. Versionem Ficini quæ fallere poterat minus intelligentes lectores ut hanc inscriptionem pro duorum librorum titulo haberent, Leopardius ita refingit: “unum quidem: quod est superius ente, non intelligere, et quid primo intelligat, quidve secundo. Alterum vero etc.”

Cap. 7. (p. 104. l. 11.) οὗ (Ἀμελίου) τὸ ὄνομα ἦν Γεντιλιανὸς τὸ κύριον. Leopardius notat errorem Cyrilli contra Julianum VIII. qui ex hoc Porphyrii loco duos homines effinxerit, alterum Amelium, alterum Gentilianum. Proxime de urbe Ameria consule etiam C. O. Mulleri Etrusker. I. p. 103. sq.

Cap. 9. (l. 6. sqq. a fin.) Ἀμφικλείαν τε τὴν Ἀριστῶνος τοῦ Ἰαμβλίχου υἱοῦ γεγονῆσαν γυναῖκα. Recte ad h. l. Leopardius notat Fabricii inconstantiam, qui alio loco (vid. B. Gr. III. p. 194. Harlesii) scripserit: “Amphiclia, Aristonis filia, filii Iamblichii uxor,” neque eam rem correxit Harlesius. Addit Leopardius: “et libro quarto (Fabricius) varios Iamblichos recensens illius non meminit, quem hic Porphyrius nominat, quique sua sententia differt a celebri hujusce nominis philosopho Porphyrii discipulo.” [Vid. Fabric. B. Gr. vol. V. p. 773. ed. Harles. cf. Ernesti Cl. Cicron. in Iamblichus et adde Frid. Munteri Programma de rebus Ituræorum ad Evang. Luc. III. 1. Havn. 1824. p. 9. et 43. ubi ex lapide Moguntino memoratur miles cohortis Ituræorum nomine *Iamlicus*, i. e. Ἰάμβλιχος. Cr.]

Cap. 11. (p. 113. l. 14.) Πρόβον “Probum illum quem Porphyrius hic nominat, Constantinus etiam Lascaris memorat in libello: De scriptoribus Græcis patria Siculis, inscripto Ferdinando Acuna Siciliæ Proregi: ‘Probus vir doctissimus ex Lilybæo, ad quem videndum et audiendum venerat Porphyrius ille.’ Nescio tamen, cur scriptoribus iisque Siculis eum connumeret Lascaris, cum Porphyrius neque scripsisse ipsum dicat, neque Siculum vocet, sed tantum virum adpellet ἐλλόγιμον ‘doctum’ et in Lilybæo versatum fuisse referat eo tempore quo ipse in Siciliam profectus est.” *Leopard.*

Cap. 14. (p. 116. l. 20.) καὶ τοῦ Φιλαρχαίου. Etiam Leopardius, postquam varias de h. l. sententias exposuit, se ad Toupianam adplicat, et exemplis similium titulorum hæc adjicit: “Iis addi possunt Celsi φιλαλήθης; Damophili φιλόβιβλος,—Hieroclis φιλόστορες λόγοι; Telephi παικίλη φιλομαθία et Longini ipsius φιλολόγοι. Nolo tandem prætermittere, sententiam, de qua agitur, placuisse clarissimo Tillemont (Hist. des Empereurs Romains in Emp. Aurelien. article 16.) et Joanni Lami (ad Meursii Bibl. Attic. lib. VI.)”

Cap. 17. (p. 119. extr. et p. 120. init.) βασιλεῖς δὲ τὸ ὄνομα τῷ Πορφύριῳ ἐμοὶ προσῆν κατὰ μὲν πάτριον διάλεκτον Μάλλχῳ κεκλημένῳ. Exemplis similium nominum, in annotatione in h. l. congestis adde illud Μάλλχου in inscriptione, Idumæa nomina exhibente, ap. Paeho in libro: Voyage de Marmarique et Cyrenaique p. 396. ubi Letronnius dicit, hoc esse Syriacum *Malchi*.—Ad proxima (l. 10. sq.) hæc addit *Leopardius*: “Observatum doctissimo Eduardo Bernardo (ad Josephi Antiqq. Judaicæ. lib. V. cap. 15. [protius lib. I. cap. 15. vid. p. 44. ed. Havercamp. Cr.]) idem Græce significare Κλεόδημος quod Syriacæ *Malca*. Apud Josephum (l. l.) citat Alexander Polyhistor Cleodemum quendam dictum etiam Malchum: Κλεόδημος δὲ φησὶν ὁ προφήτης, ὁ καὶ Μάλλχος.” Cleodemus propheta qui et Malchus vocatur, inquit. “Apud Eusebium (Præp. Evang. lib. IX. cap. 20.) locum hunc proferentem legitur ὁ καὶ Μάλλχῳ. Cleodemum illum citat etiam Hieronymus (Quæst. Hebraic.): Hujus rei testis est Alexander qui cognominatur Polyhistor, et Cleodemus cognomento Malchus. Apud Porphyrium vero hoc ipso capite, ubi legitur: Κλεόδαμῃ τε καὶ Μάλλχε, Cleodame et Malche, hæc nomina diversos viros designant.”

Cap. 18. (p. 123. med.) Ad verba hujus capitis ultima hæc adscripsit *Leopard.* “Πρόβιμον ἐποίησεν. Melius forte Dobler: πρὸβιμον ἐποίησα” propensum effleci.

Cap. 20. (p. 126. extr. et 127. init.) “Ἐπιγράφεται δὲ τὸ βιβλίον Λογγίνου πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμελίον περὶ τέλους vertit Ficinus: ‘Inscribitur sane liber de fine ad Plotinum Gentilianumque cognomento Amelium’ rectius vero Meursius: ‘Inscribitur autem liber, Longini contra Plotinum et Gentilianum Amelium, de fine.’ ‘Ubi vox πρὸς quam vertit Ficinus ad, redditur contra. Reapse in proœmio operis περὶ τέλους de fine, a Porphyrio hic relato non Plotinum et Amelium, sed Marcellum Longinum alloquitur; de Plotino vero et Amelio sermonem habet nullimodo ad ipsos verba faciens.’ *Leopard.* Ita accepit etiam *Toupe*. ad Longini fragm. V. 1. ‘Proœmium est libri περὶ τέλους, quem conscripsit Longinus contra Plotinum et Gentilianum Amelium.’ Ego de hujusmodi inscriptionibus plura dicam ad titulum libri noni Ennead. secundæ πρὸς τοὺς Γνωστικούς. p. 358. ed. Oxon. Cr. In proœmii initio: Πολλῶν κ. τ. λ. etiam Leopardio placet Tolliana ratio. Vertit enim: ‘Multorum, o Marcelle, philosophorum, qui nostris fuere temporibus . . . alii quidem sibi placita pertractare aggressi sunt . . . alii vero sufficere sibi putarunt sua dogmata familiares edocere.’”

Cap. 20. (p. 128.) “Καὶ Μήδιος. Medii cujusdam apud Proclum (ad Platonis Rempublic. lib. IV.) meminit Porphyrius.” *Leopard.*

Ibid. (p. 129. l. 11.) καὶ Πτολεμαῖος. Addit. *Leopardius.* “At sententia postea immutata Fabricius (Bibl. Gr. lib. IV. cap. 33. §. 5.), quod non monuit Schardam [vel potius Ruhnkienius] Ptolemæum Peripateticum Longino hic memoratum differre dixit a Ptolemæo Ascalonita et ab illo, cujus mentio apud Sextum Empiricum et Dionysii Thracis Scholiastem.”

Cap. 21. (p. 132. l. 7. sqq.) “Τὰ Νομηγίου δὲ οὐχ ὑποβάλλεσθαι καὶ τὰ ἐκείνου πρεσβεύειν δόγματα ἀλλὰ τὰ τῶν Πιθαγορείων αὐτοῦ ἐχομένον καὶ Πλάτωνος μετέιναι δόγματα. Ita forte restituendus iste locus est. Quæ ex duobus emendationibus, Tollii scilicet et mea, alteri anteferenda sit, judicet lector. Quod spectat ad verba αὐτοῦ ἐχομένον, ait similiter Longinus apud nostrum capite superiore καὶ τὰ πολλὰ τῶν αὐτῶν διγμάτων ἐχομένους.” *Leopard.* Tu consulas velim Wytttenbochianam et nostram annot. in h. l.

Ad Plotini Enneades.

P. 1. C. ed. Basil. in Var. Lect. not. 9. fin. lege, *prætulcrim* pro *prætuli*. Neque enim in ordinem recepi Nominativum.

Ibid. in versione Latina, columna secunda, lin. 3. lege, suscipere *ipsam* pro s. *ipsum*. Ficinus εἶδη legens vertit: “ipsam species jam aliaque suscipere.”

p. 4. D. Quam lectionem not. 15. probaveram οὐχ αὐτὴν δούσης—ἀλλὰ ποιούσης, eam debebam in ordinem recipere, a Ficino etiam expressam; sed sæpiuscule—quidni enim fatear?—nimium religiosus fui in refingendo textu.

p. 12. D. lin. 4. a fin. leg. τὸ ἀφ' οὗ pro τ. α. οὐ.

p. 14. B. lin. 4. a fin. leg. in textu ἢ οὐχ ἱκανὴν pro η. ο. ἱκανὴν. et in not. 14. lin. 1. οὐχ ἱκανὴν pro ο. ἱκανὴν. et lin. 2. οὐχὶ κακὴν pro οὐχὶ κατήν.

p. 22. D. lin. penult. dele virgulam inter ἀρετὴ et καὶ ὄμμα. Sed sexcentis locis, ubi hodiernus scribendi usus in Græca quoque oratione commata vel semicola omittit, ego hæc intacta reliqui, librorum mss. et editionis rationem secutus, metu, ne, si hos cancellos removerem, abruptum ac concisum Plotiniani sermonis genus adulterarem.

p. 34. D. lin. 10. sqq. Ad verba Plotini: αὐτὸς δὲ, εἰ τιθεῖν, κακὸν αἰσεται αὐτῷ τὸν θάνατον—τῆς μικρολογίας. Non memor erat hujus loci Victor Cousin, cum hæc poneret in recensu Olympiodorei Commentarii in Platonis Gorgiam (in Journal des Savans. 1832. p. 746.): “Voici sur Plotin une anecdote, qui ne se trouve pas ni dans Porphyre ni dans Eunape, et qui est très conforme à ce que nous savons du mépris de ce philosophe pour la vie. παρξ. XVIII. Le philosophe Plotin, comme on lui disoit que quelqu'un étoit mort d'une mort violente et non d'une mort naturelle, s'ecria: O foiblesse de l'homme qui s' imagine qu'une pareille mort soit mauvaise! Ὁ φιλόσοφος Πλωτῖνος, εἰρηκτός τινός ἐστι ὁ θεῖνα ἐσφάγη καὶ οὐ φυσικῶς θανάτω τέθνηκεν, ἐφθέγγετο ὃ τῆς μικρολογίας, ἐπι οἴονται οἱ ἄνθρωποι τὸν τοιοῦτον θάνατον κακίστον εἶναι.” Hæc Cousinius V. Cl. Desumsit autem hæc ut plurima alia, Olympiodorus ex Procli Commentariis et hæc quidem ex *commentariis in Plotinum*, qui hæc ipsa ad hujus Plotiniani loci explicationem adposuisse videtur. David Armen. in *Quinque Voces Porphyrii* (in cod. Paris. Reg. fol. 32.)—Τέταρτον ἐπιχείρημα Πρόκλου τοῦ ὑπομηματίσαντος Πλωτῖνον.—Καὶ γὰρ Πλωτῖνος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς, εἰ ἄρα εὐδαίμων ἐστὶν ὁ ἀνὴρ ὁ ζῶν ἐναρέτως μὲν, Πριαμικαῖς δὲ τυχαῖς περιεμπεσὼν (vid. supra I. 4. 5. p. 32. F. ibiq. annot. nostr.) καὶ Ἰλιακῶν περιβεβλημένος κακῶν, καὶ μετὰ θάνατον ἐββημμένος ἄταφος ἐπὶ τῆς γῆς, οὐδὲν ἕτερον ἀπεκρίνατο εἰ μὴ ὅτι ἄπαγε τοῖς μικρολόγοις (f. τῆς μικρολογίας), τοῦτέστιν ἐπι ταῦτα πάντα τὸ τε σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα περιττὰ ὄντα οὐδὲ συμβάλλονται τῇ ἀρετῇ τῆς ψυχῆς.

p. 36. C. (p. 71. lin. 5. a fin. hujus edit. Oxon.) Lege in Latinis *fit* simulacrum pro *sit* sim.

p. 37. E. (p. 74. lin. 6. a fin. ed. Oxon.) Lege in Latinis *pronuntiat*, ut est in ed. principe, pro pronum nuntiat.

p. 43. C. (p. 85. lin. 3. ed. Oxon.) Lege in Latinis, voto *potitus* pro v. *potius*.

Ibid. D. (lin. 5. a fin.) Lege in Latinis, *voluptatem* pro *voluptate*.

p. 57. A. (p. 113. lin. 2. ed. Oxon.) οὐ ποσὶ. Quod ex Scholiis in Platonis Gorgiam adposui in Annot. idem ex hoc Plotini loco hausit Olympiodorus in eundem dialogum: “Ὅτι ἀνάγεταί γε ἡ ψυχὴ, οὐ ποδὶ, ἀλλὰ ζαῖ, referente Cousinio in Journal des Savans 1832. p. 747.

Ibid. F. (p. 114. lin. 10. ed. Oxon.) insere comma inter καὶ et ἐνταῦθα, et cf. Var. Lect. ad h. l.

- p. 96. A. (p. 178. Oxon. lin. 1. text.) Dele comma inter *σῶμα* et *ἔχοντα*.
- p. 97. D. Laudat hæc Plotini C. E. C. Schneiderus ad Platonis Civitat. VII. p. 456. B. (p. 308. ed. Schneid.) Quod autem verbis: ἀπαρἀλλάκτως ἔξει καὶ τὸ ἀσαύτως interponit: post τὸ in parenthesi: “an ἀεί?” nec libri nostri nec Philoponus suffragantur; quod deinde scripsit ὡς (l. ὅς) ἔφη, ita ipse dedi ex codd. et ex Philopono.
- p. 98. A. Pone in Latinis capitis numerum (III) ante verba: “Quo igitur modo.”
- p. 100. A. lin. 8. Lege, ut in Var. Lect. dictum est, *πεποιηκότες* pro *πεποιηκότες*.
- p. 101. F. lin. 6. a fin. in Latin. lege *Accendit Deus lumen* pro *Accedit D. l.*
- p. 108. A. (p. 200. lin. 12. Oxon.) ἢ εὐθιπορεῖ ἕως ἂν ἦται εἰς τὸ αὖ τέτακται. Debebam trium codd. auctoritate corrigere ἦκη, uti feci p. 21. C. Basil. et ibid. E. Cf. et p. 31. G. p. 43. C., ubi in libris mss. et ed. Basil. eadem varietas reperitur. Vide annotat. meam ad p. 57. D. (p. 114. Oxon. lin. 2. 3.) ubi est: ἕως ἂν ἐκλάμψει—ἕως ἂν ἴδης κ. τ. λ.
- p. 121. Basil. (p. 220. in annot. commentario Ficini a me subjecta lin. penult. ed. Oxon.) leg. Die *Christin* pro *Die Christen*.
- p. 138. A. (p. 244. ed. Oxon.) Attigit hanc disputationem Olympiodorus in Platonis Gorgiam. Vid. V. Cousin in *Journal des Savans* 1832. p. 747; qui ita: “La *πραξ. XLVIII.* contient l’opinion de Plotin sur l’astrologie. Plotin accable l’astrologie par ce dilemme: “Les astres sont animés, ou inanimés. S’ils sont inanimés, ce qui n’est pas, comment peuvent-ils produire quelque effet opérant sans ame, ἀψύχως ἐνεργῶντα? S’ils sont animés, et que leur action soit divine, θειωτέρας ἢ καθ’ ἡμᾶς ἐνεργεῖ, comment donnent-ils à l’un la richesse et tous les avantages de ce genre, à l’autre la pauvreté et toutes les autres sortes d’infortune?” “Ce dilemme est le fond du paragraphe onzième du livre III. de la onzième ennade.” Voluit V. Cl. capitis *secundi* libri III. *Enneadis secundæ*.
- p. 145. D. (p. 260. lin. 4. et 5. Oxon.) Ὁ δὲ Πλάτων—προαιρέσεις. Ita correxit etiam C. E. C. Schneider ad Platonis Civitat. vol. III. p. 300. Idem mox (lin. 11.) *συγκλωσθέντα*, sicut ex libris mss. restitui.
- p. 147. F. (p. 265. lin. 1. Oxon.) Lege *τυπῶσα* pro *τοποῦσα*.
- p. 165. G. (p. 296. lin. 3.) Lege ὄγκον pro ὄγκον, ut est in Var. Lect. indicatum.
- p. 166. (p. 297. lin. 7. a fin. in Latinis.) Aut legendum est: *eum*—materiam pro *eum*—*ni*, aut dicendum, Ficinum legisse *αὐτὸν* pro *αὐτὴν*, cujus lectionis tamen in libris mss. nullum vestigium.
- p. 173. C. (p. 311. lin. 8. Oxon.) Scribe *μεθ’ αὐτὸ*, et ita etiam in Var. Lect. pro *μετ’ αὐτό*.
- p. 179. D. (p. 324. lin. 14. sq.) Distingue: *καθ’ ὃ ποιὰ οὐσία, τοῦ ποιῶ οὐ διαλλαγήν—ποιῶντος* pro *καθ’ ὃ ποιὰ οὐσία τοῦ ποιῶ, οὐ δ.—π.*
- p. 181. C. (p. 327. lin. 13.) Dele colon inter *ποιήτητα* et *διάθεσιν*.
- p. 199. A. (p. 358. Oxon.) Supra monui hunc Plotini librum nuper admodum seorsim editum esse hoc titulo: *Plotini ad Gnosticos liber*. Græce. Castigatius edidit atque Notas ad Codicis Monacensis CCCCXLIX. cum editione Basileensi collati variantes lectiones adiecit *Georg. Anton. Heigl.*—Ratisbonæ MDCCCXXII. 8vo. min. 114. pagg. De quo libello, neque charta neque literarum characteribus commendabili, scholarum tamen academicarum consiliis utili, si quis Professor studiosis Theologiæ ac Philosophiæ explicare velit, pluribus dixi in censura ejus, quam feci in collectione: *Theologische Studien und Kritiken*—herausgegeben von *Dr. C. Ullmann* und *Dr. F. W. C. Umbreit.* Hamburgi 1834. fascicul. II. p. 337—380; unde h. l. insigniora tantummodo excerpta dabo: Ac primum, quod editor Græcam hujus libri inscriptionem *πρὸς τοὺς Γνωστικῶς* Latinam fecit: “*ad Gnosticos*” in eo pariter lapsus est atque Ficinus in vertendis verbis Porphyrii de Vita Plotini cap. 20. p. 126. sq. Fabric.: *ἐπιγράφεται δὲ τὸ βιβλίον Λογγίνου πρὸς Πλωτίνου κ. τ. λ.* Vid. quæ ad eum locum in his *Addendis et Corrigendis* adscripta sunt; quod Heiglius in annot. p. 44. suam immutationem his Lactantii verbis (Div. Instit. V. 2.): “Composuit (quidam) libellos duos non *contra* Christianos, ne insectari videretur, sed *ad* Christianos, ut humane ac benigne consulere videretur.” confirmare instituit, illius hominis, Hieroclis, ut videtur, plane alia mens fuit, atque Plotini, qui in Gnosticos graviter atque ingenuè invehi non dubitavit. Nec magis accurate hunc Plotini librum memoriter laudavit Matter. V. C. (in *Histoire critique du Gnosticisme* Tom. II. p. 462.): *κατὰ τῶν Γνωστικῶν*, quem titulum nullus codex agnoscit. Omnino autem teneri debebat, quid intersit inter *κατὰ* cum Genitivo et *πρὸς* adjuncto Accusativo in Oratorum forensium titulis, ut *κατὰ Μειδίου* in Midiam, sicut *in Ferrem*, et *πρὸς Λεπτίνην*, *adversus* Leptinem, itemque apud Aristotelem (*Topicorr.* I.) *πρὸς τοὺς ὀρισμῶς*, *adversus* definitiones. De qua differentia post Robortellum (in *Gruteri Lamp.* II. 37. p. 63.) et Muretum, monuerunt Taylor ad *Demosth. adv. Eubulid.* p. 965. et F. A. Wolf. in

Prolegomm. ad Leptineam p. CLI. sq. Neque vero mansueti amique animi vim inesse in illo titulo, arguit inscriptio libri, quo Nicephorus Chumnus ipsius Plotini doctrinam de Anima impugnat: Ἀντιθετικὸς πρὸς Πλωτῖνον et explicatius etiam librorum Cyrilli adversus Julianum πρὸς τὰ τοῦ ἐν ἀθείᾳ Ἰουλιανοῦ λόγοι. Proinde hujus Plotiniani libri titulum Ficinus debebat vertere: *adversus* Gnosticos, sicut Longiniani illius libri titulum omnium optime vertit Morus (in Annot. in Longini fragm. V. p. 519. ed. Weisk.) *adversus* Plotinum.

Deinde vero laudandus est Heiglius quod e codicibus Monacensibus eum ad suam editionem adhibuit, quem ipse aliquando excussi, et cujus bonitatem experiundo cognovi (vid. Præparat. ad Plotin. de pulcritud. p. CXXX. sq.); neque tamen hactenus laudandus, quod alterum tertiumque codicem neglexit, qui in eadem bibliotheca asservantur. Neque vero illud probabitur cuiquam, quod idem editor omisit prolegomena, quibus exponendum erat de ea quæstione, utrum Plotinus scripto suo Christianos universos impugnarit, an solos quosdam hæreticos, et quosnam potissimum. Tum in annotatione ad calcem subjecta congressit idem vir doctus magnam farraginem locorum e variis scriptoribus ecclesiasticis etiam, neque vero digessit nec ratione ordineque disposuit, ita ut literarum studiosi, qui prudentis magistri disciplina destitutus sit, consilii plurima haud accommodata videantur; nec pauca desunt, quæ ad impeditorum locorum explicationem requirantur. Interpunctionem autem ut multis in locis emendavit Heiglius: ita signa exclamandi Plotinianis sententiis identidem interposita adversantur ejus philosophi ingenio. Est enim ejus oratio placidior quam fervidior, ut plurimum, et licet Longinus in Plotino laudet τῶν ἐνοιῶν τὴν πυκνότητα, sententiarum paucis verbis inclusam frequentiam, non tamen declamator hic est, sed investigator, habetque quod idem criticus dicit τὸ φιλόσοφον τῆς τῶν ζητημάτων διαθέσεως. Quomodo denique criticam facitaverit, h. e. quid in textu emendando præstiterit Heiglius, ex his exemplis ipsi optime dijudicabunt eruditi:

p. 199. l. 10. 11. ἀλλ' ἐν τι, Heigl.: ἀλλὰ ἐν τι ex quatuor libris: nostram lectionem tenent ceteri.

— l. 13. ταύτην δεῖ νομίζειν τὴν φύσιν καὶ μίαν λέγειν. H.: τὴν αὐτὴν δ. ν. τ. φ. κ. μ. λ. ex sola versione Ficini, qui tamen sic non legit, sed καὶ μίαν simul exprimere voluit.

— (p. 359. Oxon.) l. 5. καὶ τὸ νοῦν πρώτως, H.: καὶ τὸν νοῦν πρότερον, quod a vulgata lectione καὶ τὸ νοῦν πρώτως nimium recedit, nec libri cujusquam auctoritate nititur.

— l. 7. εἶτε γὰρ ἐλάττω—ταυτὸ φήσουσιν. H.: εἰ γὰρ ἐλάττω—ταυτὸν φ. Sed εἶτε cum ed. Basil. agnoscunt omnes libri, et illud τὲ referendum est ad sequens λοιπὸν δὲ, (cf. Hermann. ad Viger. p. 836. et Schæfer ad Dionys. Hal. de composit. p. 192.)

— l. 8. φήσουσιν. Rectius Heigl. φήσουσιν, interpunctio enim major in minorem mutanda est. Contra:

— l. 10. Inter ταύτων et τίνες virgulam pro puncto reponere debebat Heigl.

— l. 18. Ἔστι γὰρ ὡς ἐστι, νοῦς αἰὶ ὡσαύτως ἐνεργεῖα κείμενος ἐστῶση. H.: Ε. γ. ὡς ἐστι νοῦς, αἰὶ ὡσαύτως ἐν ἐνεργείᾳ κ. ἐστ. plane sicut ego conjeceram ad Var. Lect.

p. 200. C. (p. 360. l. 4.) Pone comma inter ποιεῖν et εἰ, uti fecit Heigl.

— l. 5. καὶ γὰρ εἰ ἄλλο τὸ ἐν ταύτοις νοεῖν, H.: κ. γ. εἰ ἄλλο τὸ ἐν τῷ νῷ νοεῖν sine libris ac temere. Recte enim hæc interpretatus est Ficinus: “Etenim si in his aliud est simpliciter intelligere.”

— l. 8. ἀλλὰ πάντως γε ὁ αὐτὸς ἔσται ὅσπερ ἐνέει, H.: α. π. γ. ο. α. ἔσται τῷ ὅσπερ ἐνέει. Male.

— l. 9. ἄλλου ὄντος, ἀλλ' οὐκ αὐτοῦ τοῦ νενοηκότος H.: α. ὄντος ἀπ' αὐτοῦ τ. ν. Cf. Var. Lect.

— E. l. 14. 15. εἰ καὶ μετρίως σπουδαῖοι εἶεν, αἰτίαν ἂν ἀφροσύνης ἔχοιεν. H.: εἴμεν—αἰτίαν ἀφροσύνης ἔχει ἂν, e Ficino, per conjecturam et sine libris.

— E. (p. 361. Oxon.) l. 3. ὡς ἐν ὄν. H.: ὡς ἐνὸν ex mera conjectura. Male. Mox idem pro ἐκεῖ διπλοῦν dedit ἔχει δ. Libri nil variant. Idem tamen:

— l. 5. post ὅτι νοεῖ intelligentiam adjuvit adposito signo interrogandi, itemque l. 8. post οὕτω.

— G. l. 9. εἶτα ἀπὸ τούτου γίνεσθαι ἐν ψυχῇ ἄλλον, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου, H.: εἶτα γίνεσθαι ἐν τῇ ψυχῇ (ἄλλον ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου). Vid. Var. Lect.

p. 201. A. l. 13. καὶ ἔλας οὐκ εἰδήσει νοῦν, H.: καὶ ἔλας καὶ οὐκ εἰδ. νοῦν. Sed hæc e primo hujus libri capite selecta sufficient ad designandam criticam, quam facitavit editor: ex sequentibus hinc inde tantum pauca enotabimus.

— E. (p. 363. Oxon. l. 3. 4.) corrige: εἰ μὴ τι μετὰ τὸ πρώτως ζῆν ζάη καὶ δευτέρως (hoc posterius recepit etiam Heigl.). Cf. Var. Lect. nostr. et Ficini versionem, in qua ex edit. principe item corrigendum est: “nisi post illud, quod primo vivit, vivat et aliud (pro aliunde)” cet.—et mox: “et quedam in generatione versari” (pro quadam).

p. 202. B. (p. 364. l. 4, 5.) οὐδὲ ὄλας ἔνευσεν. οὐδ' ἄρα, εἰ ἀμιδρῶς εἶδεν ἐκεῖ. καὶ οὐ μᾶλλον, ἵνα μὴ ἀμιδρῶς ἴδῃ, Heigl. Tu vid. Var. Lect. nostr.

— C. l. 11. Corrige accentum: τί ἀναμένει.

— D. (p. 365. l. 2.) ἀλλὰ μὴ εἰκόνα ἐλείνου (ἢ τις κ. τ. λ.) Heigl. Vide Var. Lect. nostr. et corrige: ἐλείνου. ἢ τίς κ. τ. λ.

— D. (p. 367. Oxon. l. 2.) καὶ τί ἔδει; H.: καὶ τῆδε! Tu vid. Var. Lect. nostr. et Ficini.

p. 204. F. (p. 369. l. 11.) ἐκ τοῦ πρὸς ἄνδρας—ψέγειν, H.: ἐκ τοῦ τοῦ α. ψ. non male. Vid. Var. Lect. nostr. Idem. Heigl.

— l. 15. dedit τὴν ἐπιδημιῶσαν—ἀπάτην pro ἐπιδείουσαν: nos ex bonis libris τ. ἐπιθίουσαν ἄ. Vid. Var. Lect. et Annot. nostr. ad h. l. Prætermitto quæ in proximis Heiglius novavit, libris non suffragantibus.

p. 205. B. (p. 370. l. 10.) πρὸς γὰρ αὐ ταῖς ἄλλαις (vid. Var. Lect. nostr.), Heigl.: πρὸς γὰρ ταῖς ἄλλαις licet Monacensis liber illam lectionem obtulerit. Mox tamen l. 15. idem recte dedit: οὐ κίριοι (vid. Var. Lect. nostr.). Deinde vero:

— D. (p. 371. l. 3.) debebat idem pro ἐγκετριθέν corrigere ἐγκετρισθέν (vid. Var. Lect. nostr.); et l. 9. retinere ἐπιθεῖ, nec reponere ἐπιθεῖ. Eodem autem loco in versione Ficini (column. 2. lin. 2. edit. Oxon.) corrigendum videtur: *religantur*, licet etiam ed. princeps habeat *redigantur*.

p. 206. D. (p. 373. lin. 5.) Quod Heigl. pro ἐκεῖ θεῖ posuit: ἐκεῖθεν, nec libri suffragantur, et Plotinus hoc verbo respexit ad θεῖ, a θέει, ut proxima arguunt l. 9—11: ἄστρα δὲ—θεῖ, ἐν τάξει φερόμενα καὶ κόσμῳ περιόντα.

p. 209. A. B. (p. 378. l. 9, 10.) Etiam Heigl. e cod. Mon. recepit lectionem πρότερον pro πρώτως (vid. Var. Lect. nostr.) idemque ad hunc locum in Notis multa conguessit, cum alia tum, quæ ipse ad Porphyrium de Vita Plotini hujusque Enneadas apposueram. Proxima:

— l. 13—16. ita videntur interpungenda esse: λέγοντες (πλέον γὰρ—ἀλλ' ἀπαυθαδιζομένων) ταῦτα εἰρήκαμεν.

— E. (p. 379. l. 12.) corrige ἢ ὅ, τι ὀνομάζειν θέλοισι.

p. 210. D. (p. 381. l. 5.) διὰ τί δὲ πρῶτον πῦρ; Heigl. hunc locum ita mutavit:—πῦρ ἢ ποιήσας τοῦ τί; “ τὸ τί μὲν πρῶτον,—διὰ τί δὲ πρῶτον τὸ τί; ”—sed nec libri mss. nec Ficinus ei mutationi patrocinantur, sicut nec in sequentibus cap. 12.

p. 211. B. (p. 382. l. 13.) τὴν φεράν. Heigl.: τὴν διαφεράν ut ed. Basil. in textu; male. (Vid. Var. Lect. nostr.)

— E. (p. 383. l. 9.) οὐκ ἦν δῆλον, ὅτι, ὅπου ἂν ἔνευσεν, H.: οὐκ ἦν δηλονότι ὅτε οὐκ ἀνένευσεν (sed vid. Var. Lect. et Annot. nostr.). Idem tamen proxime recte dedit: τῆς νεύσεως, quod ipse dedi, pro vitioso τῆς ἀνεύσεως.

p. 212. E. (p. 385. l. 10.) εἰπεῖν ταδί καὶ οὕτως μέλῃ, H.: ἄδειν ἀδί καὶ ἀδί μέλῃ, libris refragantibus; idem tamen proxime recte προσπνεύσεις, uti et ipse correxeram. Idem proxime locum, quem ego lacunosum suspicor, ita mutavit: εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ πως φωναῖς τὰ σεμνότετα ὡς οἴν τε, οἷσις σεμνιτέρις αὐτῶν τοῖς λόγους ποιῶσι φαίνεσθαι κ. τ. λ.

p. 213. B. (p. 386. l. 13.) Etiam Heigl. dedit: ὅτι ἐτρέφετο ἐπὶ τῆς νόσου: (vid. Var. Lect. nostr.)

— D. (p. 387. lin. 6.) Distingue: ἐνδείκνυται, τὸ σεμνὸν ἢ τὸ αὔθαδες μ. uti Heigl. fecit, cui in reliquis cur non assentiar, docebit annotatio mea in h. l.

p. 214. B. (p. 388. l. 15.) Etiam Heigl. dedit καλὸν pro καλιῦ (vid. Var. Lect. nostr. not. 15, in qua L. 4. scribendum est *quam* pro *quum*).

— C. (p. 389. l. 9.) τοῦ θεῖ. H. cum edit. Basil. τοῦ θεοῦ, sed vid. Var. Lect. nostr.

— D. l. 14. 15. Heigl. καὶ γὰρ πᾶς κακὸς καταφρονήσειεν ἂν θεῶν, καὶ μὴ πρὸ τοῦ καταφρονῆσαι πάγκακος, καὶ εἰ τᾶλλα μὴ πάντα κακὸς εἶη, αὐτῷ τούτῳ ἂν γεγονῶς εἶη. Non male. (Cf. Var. Lect.)

p. 215. E. (p. 391. l. 15. sqq.) οὐχ' ἠσθήσεται; οἶπερ, οὐχ ὁμοίως τὰ αὐτὰ (οὐδὲ ἐν ταῖς φωναῖς οὐδὲ δι' ὀμμάτων) τῆς τέχνης βλέποντες—καὶ κινῶντες οἱ ἔρωτες. Heigl. Tu vid. Var. Lect. nostr. Mox idem (p. 395. l. 5): κινήσεται pro κινήσεται, ut Ficinus.

— F. (p. 392. l. 9.) οἷα ἀψ' οἶων, H.: οἷα θεῶν (sed vid. Var. Lect. nostr.)

p. 216. A. (p. 392. l. 16.) Heigl. εἰς διάστασιν προαγαγοῦσαν (ὡς τὸ μέγεθος τοῦ γενομένου τῷ μεγέθει ἀμερεῖ τῶ τῶ παραδείγματος—ἐν ὄγκῳ).

— B. (p. 393. l. 7.) τοσοῦτον διδόντες τῇ τοῦ κόσμου ψυχῇ δυνάμει.

p. 217. C. (p. 395. l. 11.) H. ἕως ἂν ἦκαι, et vide proximum δείσαιτο.

p. 217. D. (p. 395. l. 15.) H. ὡσπερ καὶ μὴ ποιεῖται δυσχέρειαν κ. τ. λ. Idem mox: σωματικοῖς pro σῶμα ἔχοντας, sine libris.

— E. (p. 396. l. 7.) H. τὸ μὴ ἀγνοεῖν pro τὸ μὴ κρούειν. (Vid. Var. Lect.)

p. 218. A. B. (p. 397. l. 3. sqq.) Heigl. τοῦ ἀψύχου (διὰ τοῦτο γὰρ—ἔξαθεν οὖσαν) Ἐξεστὶν οὖν—ὅτι αὐτοῖς ἢ αἰσθησις ἐστάναι αὐτὰ λέγει. Sed ejus transpositionis in libris mss. nihil vestigii.

p. 228. D. (p. 412. l. 11.) pro μείζαν scribe μείζων, uti fecit Orellius. Ibid. in Annot. ad l. 14. Var. Lect. l. penult. pro objecto scribe abjecto.

p. 230. C. (p. 416. l. 2.) lege οὔτε ἤτις ἐκ τέχνης, pro οὔτε εἴ τις ἐ. τ. (Vid. Var. Lect.) Ibid. in Var. Lect. nunc non pronuntiaverim Ficinium quoque legisse ἐπιπνοίας, uti legit Grotius.

p. 233. A. (p. 421. ad l. 12.) in Var. Lect. l. 3. corrige; κακούμενοι, ubi scriptum κινούμενοι.

p. 233. F. (p. 423. l. 11.) Dele virgulam inter μαντείας et οἴκ.

p. 234. D. (p. 425. l. 5.) in Var. Lect. ad hunc locum lege ἀλλ' ἐνδοθεν pro ἀ. ἐκδοθεν.

— F. (p. 426. l. 2.) in Var. Lect. lege in fine Annotationis συγχαρηθέντας pro συγχαρεθ.

p. 256. C. (p. 457. l. 6.) Dele virgulam inter πάσχουσιν et ἡμῶς.

— D. (p. 457. l. 4. a fin.) in Latinis pro mixto perfecta scribendum, *m. praefecta*. Ibid. in Var. Lect. ad l. 17. addendum, Edit. Basil. τὸ γε

p. 265. C. (p. 476. l. 15.) Scribe τὸν ποιῶντα λόγον pro τὴν π. λ.

— F. (p. 477. l. 15.) Lege, deleta distinctione majore: εἴτε καὶ τέχνη Ἡφαιστοῦ γενομένου.

p. 266. C. (p. 479. l. 6, 7.) in Latinis scribe, ubi tamen quis pro u. t. quos.

p. 270. C. (p. 487. l. 17, 18.) Distingue εἶναι, καθ' ἕκαστον τόπον τὰ αὐτῶν κ. τ. λ. Ibidem p. 488. l. 4. dele comma inter ὦν et χεῖρω.

p. 272. B. (p. 491. l. 10.) Distingue περιλαμβάνειν συντάξει μιᾶ, ὡς

p. 275. G. (p. 499. l. 12.) Distingue κατὰ πρόνοιαν δέ. σύμφωνον

p. 283. A. (p. 512. l. 12.) Lege γένηται pro γέννηται.

p. 284. C. (p. 514. l. 13.) C. E. C. Schneiderus, qui ad Platonis Rempl. X. p. 620. A. (vol. III. p. 297.) hæc Plotini verba laudat, ita scribit: “εἰς τὸν οὐρανὸν ἀεὶ αἰρομένους (f. ὄραμένους) εἰς ὄρνεις” κ. τ. λ. Nimirum videtur ex Ficiniانو *suspicientes* istam conjecturam effinxisse. Sed nullus codicum mss. suffragatur, et illud: εἰς τὸν οὐρανὸν ἀεὶ αἰρομένους (ita enim corrigendum) in *caelum* perpetuo *elatos* apte congruit sequentibus: μετεώρους ταῖς πτήσειςσιν.

— D. (p. 515. l. 6.) ὁ δαίμων τὸ ἐπὲρ τοῦτο, ἐφεστῶς ἀργός. Extremam vocem non legisse dixeris Ficinium, qui non addit *otiosus* vel *otiose*. Est tamen in omnibus libris mss. Quæ in *Annot.* in h. l. e Servio in *Virgilium* adposui, eadem iisdem propemodum verbis leguntur in loco de Plutone apud *Mythographum* tertium (in *Classice Auctoriū. Vaticanis ed. Ang. Maii. Tom. III. §. 19.*) p. 199.

p. 286. C. (p. 519. l. 1.) Dele colon post ᾄδου.

— F. in Var. Lect. ad l. 15. (p. 519.) linea antepenultima scribe *qui* pro *quod*.

p. 287. B. (p. 520. l. 6. a fin. in Latinis.) Lege *eandemque* pro *eademque*.

p. 291. (p. 528. l. 10. in Latinis.) Scribe, *sine* rationis actu, pro *ne* r. a.

p. 293. B. (p. 531. l. 6. in Lat.) Corrige *quonam modo*, licet etiam editio princeps habeat, *quodammodo*.

p. 294. D. (p. 534. l. 2.) Distingue γεγενημένος. Τοῦ δὲ κόσμου κ. τ. λ.

— E. (p. 534. l. 9.) Scribe ἐκείνη pro ἐκείνη.

p. 296. B. (p. 537. l. 5, 6. in Latinis.) Leg. *visibiles* pro *divisibiles*.

— F. (p. 538. l. 16.) Dele comma inter τοῦ Ἐρωτος et ὁ Πλάτων. Verum talia, quæ vel ex versione Ficini corrigere lector possit, et antehac sæpiusculæ prætermisi, nec posthac notabo.

p. 297. B. (p. 539. l. 11. in Annot. Variæ Lectionis.) Expunge post ἀνακριθέντος verba *quod exhibemus*.

— D. (p. 540. l. 5.) Scribendum, κατ' ἄλλον καὶ ἄλλον, pro κ. ᾄ. δὲ ᾄ.

p. 305. E. (p. 556. l. 10.) πράττων. Correxeram πράττων.

p. 309. F. (p. 564. l. 16.) Lege αὐτὸ pro αὐτό. Lin. seq. Ficinus videtur legisse ἄλλα pro ἀλλά. Ex libris mss. nihil differentiæ enotatum.

p. 311. F. (p. 568. l. antepenult. in Latinis.) Pro *afficiat* videtur scribendum *efficiat*, licet illud etiam in edit. princ. compareat.

p. 312. A. (p. 569. l. 10.) *Leg. τί ἂν πάθει; uti in Var. Lect. indicatum est, nimirum cum signo interrogandi.*

p. 313. B. (p. 571. l. 13 et 14.) *Lege αὐτῆς—αὐτῆς, et lin. 15. distingue ἀλλοιοῦσθαι πρῶτον μὲν.*

p. 316. F. (p. 578. l. 19.) *Lege, οὐκ ἂν μὴ εἶναι ἀληθινὰ ἠπιστήθη τὰ ἐνεργόμενα, deletis vocibus: καὶ πισταθέντα. Cf. Var. Lect.*

p. 317. A. (p. 579. l. 9.) *Dele comma inter ἔντος et οὐκ ἂν.*

— D. (p. 580. l. 5.) *Lege ὅ,τι περ pro ὅτι π. et similiter infra l. 10.*

p. 318. A. (p. 581. l. 11.) *Lege ἐπ' αὐτῆς pro ἐπ' αὐτῆ. Cf. Var. Lect.*

p. 319. F. (p. 584. l. ult. in Lat.) *Lege fit magnum pro sit m.*

p. 320. D. (p. 586. l. 10.) *Junge εὐτυχήσαντι.*

p. 321. F. (p. 589. l. 10.) *Dele punctum inter αἰνιτόμενοι et Ἐρμῆν, et lin. sequenti comma inter ἔχοντα et πρὸς.*

p. 328. F. (p. 603. l. 3.) *Legendum videtur delete commate: ἡ δραμῶν καὶ αὐτὸς εἰς αἰῶνα ἔστη.*

p. 329. E. (p. 605. l. 2, 3.) *Lege, deletis mediis: Εἰ οὖν μήτε πρότερον μήτε ὕστερον περὶ αὐτό.*

p. 333. B. (p. 612. l. 3.) *Pone colon inter κινήσεων et αὐτός.*

p. 337. A. (p. 619. l. ultima in Latinis.) *Disjunge si stet pro sistet.*

— C. (p. 620. l. 8.) *Volebam οὐδὲ μετρεῖν παρ' αὐτοῖς. Vid. Var. Lect.*

p. 338. D. (p. 622. l. 15.) *Pone distinctionem majorem inter ὁ χρόνος et τῆν.*

— F. (p. 623. l. 3.) *Corrige: οὐκ ἔχων.*

p. 343. C. (p. 631. l. 6. in Lat.) *Scribe ludat pro laudat.*

p. 344. D. (p. 632. b. lin. 8. in Lat.) *Ser. fit ejusmodi pro sit e.*

p. 345. B. (p. 634. l. 2.) *Lege αὐτῆ pro αὐτῆ.*

p. 347. D. (p. 638. b. lin. 6. in Lat.) *Lege habeant pro habent.*

p. 351. B. (p. 645. l. 13.) *Pone colon pro interrogandi signo post τὰ πάντα.*

p. 358. B. (p. 659. l. 7.) *Si Ficinum sequaris, oportet scribere: Ἡ δὲ νόσις ἢ αὐτῶν, vertit enim nostram.*

Ad locum Plotini ex Eusebio in hanc editionem translatum post paginam 364. ed. Basileensis:

Hæc eadem leguntur in fragmento coëcis echartacei, quod Francofurti ad Mœnum acquisivit *J. Th. Voemelius*, ac perhumaniter mecum communicavit. Proinde quicquid eo in libro variantis lectionis est hoc loco enotabo:

Fragment. Francofurt. pag. 1. lin. 1. *ἄδ' ἂν τις ἐπισκέψετο ὅπως.*

— p. 1. l. 6. *ἀλλὰ ψυχικῶ ἑργατικῶ.*

— — l. 7—9. *εἰ μὲν οὖν ἢ παραβέβληται σώματος συμμερίζεσθαι τὴν ψυχὴν ἀποκοπτομένου τινὸς μέρους, ommissis mediis.*

— — l. 12. *εἴπερ δὴ προσφινᾶ.*

— — l. 17. *αἰσθήσεις δὲ μόνον δυνατὸν τίθενται τὰς δὲ νοήσεις ἀδύνατον.*

— p. 2. l. 6. *τοὺς τόπους ἔχει et proxime ἐν ἔσονται. Utrumque male.*

— — l. 10. *ὡς ἀχώριστα ἐντέλεχεια, proxime tamen recte: ἀχώριστος ἐ.*

— — l. 14. *ὁ ἀμφισβήτησιν δόξειεν ἂν ἔχειν, lenius; continuo, μὴ τοῦτον τὸν τρόπον.*

— — l. 19. *τὰ κάτω ἐν πολλοῖς. Cf. Vigeri not. ad h. l.*

— p. 3. l. 5, 6. *μεριστοῦ σώματος ἐντέλεχεια γένοιτο, omisso τοῦ et μεριστή. Proxime τοῦ etiam omissum ante ἐφεξῆς.*

— — l. 10, 11. *οὐκ ἄρα τοῦ εἶναι εἶδος τινὸς τὸ εἶναι ἔχει, idem proxime: οὐ περὶ τὸ ἐν σώματι ἰδρῦσθαι λαμβάνουσα.*

— — l. 16. *πράξεις δὲ καὶ ποιήσεις, quod expressit interpr. Latin.*

Ad *Annotat.* in locum p. 403. A. ed. Basil. (IV. 4. 9.) fontes attigi, unde Plato in nobilissimo Phædri loco (p. 246. b—e. Ἡ ψυχὴ—μετεωροπολεῖ.—ὁ μὲν δὴ μέγας ἐν αἰρανῶ Ζεὺς κ. τ. λ.) hausisse videatur: nunc addere liceat, Heusdium (in *Initiis philosophiæ Platon.* I. p. 138. sq.) hæc et similia, quæ prosæ orationis fines migrant, appellare: “vitiâ juvenilis luxurientisque ingenii;” Astium (in *novis Annotatt. in Phædrum* p. 398. sqq.) hæc eadem, sententiam quod attinet, ex antiquissimorum populorum sapientumque ratione fluxisse,

verba autem, Homericos maxime locos a Platone expressos esse, commonstrare; Godofredum denique Hermannum nuper admodum (in Dissertatione de officio interpretis p. 10. sqq.), qui satis manifesta Empedoclis placitorum vestigia in illis locis inesse dicat, horum Platonis verborum magnam partem (usque ad Platon. Phædr. p. 247. b.) ex ejusdem Empedoclis aliorumque epicorum et fortasse etiam Æschyli versibus desumptam et hinc inde a Platone immutatam judicare; eoque ductum judicio hæc Platonica ad metrorum etiam leges revocasse.

Ad *Annot.* in p. 520. F. Basil. Quod locum Severi Alexandrini Ethop. tentavi, nollem factum; et postea vidi hæc eadem iisdem verbis legi apud Libanium Tom. IV. p. 1097. Reisk., neque magis lectionem discrepare in novissima Severi editione Chr. Walzii (Rhetorr. Græc. Vol. I. p. 546.)

Ad finem *Annotationis* in titulum libri *περὶ τοῦ νοητοῦ κάλλους* (p. 541. Basil.) Herdero et Schellingio, qui ibidem memorantur, addatur nunc Goetheus. Etenim hic hujus libri caput primum (V. 8. 1.) Germanice vertit, Latina Ficini maxime secutus (in epistolis ad Zelterum Part. I. p. 190—192), et uterque in his Plotini placitis doctrinæ de pulchritudine summam inesse judicat, (cf. Zelteri verba p. 185. sq.)

Ad *Annot.* in locum p. 726. B. ed. Basil. ad verba Plotini: οὐδὲ γαργαλιζομένοι λέγει τοῦ σώματος, in loco Philonis Judæi Leg. Allegorr. III. p. 118. primum verba: ἀλλὰ συντόνου καὶ σφοδρῶς ἀεὶ κινήσεως vertenda erant: vehemente et intento continue *pruritu*, nam *titillationem* usurpat Cicero potius de γαργαλισμῶ. Deinde tentanda erat altera emendatio: ἀεὶ κινήσεως, quandoquidem Philo ibidem comparat Cyrenaicorum sententiam, voluptatem in motu (ἐν κινήσει) ponentium, cum sententia Epicureorum, voluptatem esse stabilem (ἡδονὴν καταστηματικὴν) dicentium.

Indici Græcitatæ Plotinianæ adde ante literam B hæc: ἄψυχα ἢ ἔμψυχα τὰ ἄστρα. II. 3. 2. Ante κριεύομαι vocem κίκυς. II. 6. 1.

CORRIGENDA IN VOLUMINE II.

- Pag. lin. 668. 17. *lege αἰτάς.*
 672. 18. *l. ὅ,τι.*
 674. 13. *in annot. 4. l. Ennead. IV. 361. A.*
 688. 5. *l. utrobique : αῖτω.*
 694. 1. *l. τινός.*
 — 9. *l. ἐν φυτῶ.*
 695. 12. *l. Ἐῤῥηται δὴ.*
 697. 11. *l. τότε.*
 698. 1. *l. ἢ ἢ ψυχῆ; et pone comma post antecedens ποιεῖ.*
 700. 5. *l. αὐτοῦ.*
 702. 14. *l. βαννυμένης.*
 704. 4. *l. καὶ τὰ ἐφεξῆς,*
 707. 16. *l. τᾶνδε.*
 708. 14. *l. ἄλλοτε.*
 710. 8. *l. αὐτὸν.*
 716. 5. *dele καὶ.*
 718. 16. *l. αὐτοῦ.*
 725. 11. *junge αὐδὲ.*
 729. 1. *l. καθαρὰ.*
 — 3. 6. *adde in Ficini versione post vocem conspirationem : (compositionem.)*
 741. 1. *l. παρασχῶν.*
 742. 12. *l. αὐτῆ.*
 744. 2. *l. μνήμη. Ibid. dirime εἰ δ' αὐτὰ et scribe κἀκεῖ, et lin. 8. αὐτοῦ.*
 745. 4. *l. κατέλθωσι, πῶς;*
 748. 2. *l. αὐτῶ.*
 — 12. *l. γίνεται.*
 751. 1. *l. ὄσφ.*
 752. 5. *junge utrobique ὅτε et similiter lin. 7.*
 755. 7. *l. κατὰ τὸν.*
 — 18. *l. ἃ αὐτὸς ποιήσει, deleteo εἰ.*
 759. 5. *l. χρόνος;*
 763. 14. *l. ὄσφ utrobique.*
 764. 11. *l. αὐτῶ.*
 771. 15. *l. ἐν αὐτῶ.*
 774. 4. *l. ὅ,τι. Ibid. lin. 8. l. μὴ τῶ, inverso ordine.*
 775. 1. *l. αὐτοῦ.*
 778. 1. *l. αὐτῆς.*
 782. 7. *l. κακοῦν πῶς. Ibid. lin. 9. l. τοῦτο τῶ ἐτέρῳ.*
 786. *Annotationi primæ præscribendum est : Ἐὼς τοῦτου—τὰ ἐξῆς τοῦ δευτέρῳ]*
 789. 12. *l. τοιαύτας πῶς sine accentu et lin. 13. ἀνάγοι. (Cf. Annot. in Var. Lect.)*
 790. 10. *l. αὐτοῦ.*
 798. 7. *delete uncinos et similiter lin. 13.*
 804. 13. *l. τὸ σύνθετον ἀπὸ θατέρου.*
 807. 4. *l. ἠγούμενόν ἐστιν.*
- pag. lin. 818. 13. *l. ἢ εἰ αὐ.*
 819. 9. *l. ἦ.*
 820. 8. *l. ποιῶ.*
 — 13. *l. ὅ,τι.*
 821. 2. *junge δέοιτό τις.*
 826. 10. *l. καὶ.*
 827. 1. *l. μέγχι.*
 — 6. *pone signum interrogandi post ἐπέκεινα.*
 834. 9. *utrobique l. αὐτῶ.*
 836. 11. *scribe τύπου.*
 837. 14. *l. ἐν αὐτῶ.*
 838. 9. *l. ἢ λέγει.*
 839. 10. *l. αὐτῆς γὰρ,*
 840. 16. *l. ὄσφ τόσφ.*
 844. 11. *scr. ἄδ' sine iota subser. quod lin. 14. apponendum vocibus διηρήσθω et ταύτη.*
 847. 9. 6. *infr. in vers. Latina l. subjiciant.*
 849. 7. *scr. δραστήριον ; cum signo interrog.*
 852. 8. *dele ἀλλὰ ante καὶ.*
 854. 19. *scribe σφραγίδες.*
 861. 3. *l. τοῦ σώματος.*
 863. 13. *l. αὐτῆς.*
 867. 7. *l. αὐτὸν.*
 — 13. *distingue πῶς γὰρ, οὐκ.*
 876. 2. *l. καὶ φησὶ.*
 879. 14. *l. αὐτῶν.*
 881. 13. *l. φορῶ.*
 883. 4. *scr. ὄρᾶσαι. Ibid. lin. 6. scr. ἰπῆρχε τι et lin. 7. ἐν αὐτῶ.*
 885. 14. *l. αὐτῶν.*
 887. 1. *l. αὐτῆς.*
 889. 1. *l. ταυτὸν ; cum signo interrog.*
 890. 13. *l. ἐνός τινος.*
 891. 13. *l. ἔστι.*
 893. 4. *l. αὐτῆς, et lin. 14. ἀφ' ἧς.*
 898. 9. *l. ἄ τε.*
 900. 4. *l. ἄλλη, et lin. 16. θείου.*
 901. 11. *junge ἐκθρέψαντος, et in vers. Latin. lin. 4. 6. adde post ipsa (ipsa se, animæ.)*
 904. 6. b. *in vers. Lat. l. intellecti.*
 910. 1. *junge μηδὲ.*
 912. 8. *l. Ἐνη sine iota subser. et lin. 15. ἐνός ἐστιν.*
 915. 1. *l. ἔστιν.*
 — 9. *l. λογίσαιτο ; cum sign. interrog.*
 919. 4. *l. ἐπεξέρχῃ,*
 921. 13. *l. γενομένη ; Ibid. l. ἔστι.*
 923. 3. *l. αὐτῶ. In vers. Lat. lin. extr. u. uncinis include non.*
 924. 16. *l. μὴ δὲ.*
- pag. lin. 926. 7. *l. αὐτῶ. Ibid. lin. 8. l. αὐδὲ et lin. 11. l. τοῦτο ;*
 930. 5. *l. νενοηκώς ;*
 931. 6. *l. δὴ τοιαύτη.*
 933. 17. *l. αὐτοῦ τ. γν.*
 934. 15. *l. πρὸς ὃ ἦ.*
 935. 13. *l. ἐαυτὸν ;*
 937. 11. *l. ἴδη.*
 940. 13. *l. μὴ δὲ ὄντος.*
 941. 3. *l. τί καὶ π. et lin. 15. l. αὐτὸν δεῖ.*
 942. 1. *l. αὐτῶ et lin. 9. l. δῶ, item lin. 12. l. γνώσις ἐστι.*
 943. 3. *l. ἐν αὐτῶ, lin. 4. l. οἴπω ἰδοῦσα.*
 946. 6. *l. ὅ,τι, lin. 12. l. τυχούσα τῶν ἐφορμῶ ; et lin. 14. l. φῶς τι.*
 949. 16. *l. ὅ,τι ἔξ.*
 951. 7. *l. μετουσίῳ.*
 955. 11. *l. αὐτὸ.*
 958. 17. *l. ὄ,τι.*
 960. sq. 18. *et 1. l. γίγνεται ; ἐνέργεια.*
 967. 1. *l. ἂν εἴρωις et lin. 4. l. οὐ τις. item lin. 10. l. Πρίεσι.*
 968. 2. *l. τοῦ αὐτοῦ.*
 969. 2. *disjunge κινόν τι, et lin. 13. l. ἐν ;*
 974. 17. *l. αὐτῶ.*
 975. 8. *l. ὄν μιμεῖται.*
 978. 17. *l. ὅ,τι ἂν.*
 980. 2. *l. ἠπτόν ἐστι.*
 981. 5. *l. ἀνάγκη.*
 987. 6. *l. ὅ,τι.*
 991. 10. *l. ἐν αὐτῶ.*
 992. 14. *l. αὐτὸ νοεῖ.*
 996. 15. *junge εἰδικαῖς et ita etiam in Var. Lect. lin. pænult.*
 998. 14. *l. διαφόρον τι.*
 1000. 15. *l. ἦδη τέχνη κεκρατημένον.*
 1001. 2. *l. ἀλλ' ὄν. Ibid. lin. 11. l. ἐν αὐτῶ.*
 1002. 1. *l. εἰ κάλλος ἐ. κ.*
 — 7. *l. αὐτῶν.*
 1003. 1. *l. ἢ τι.*
 1009. 2. *vers. Lat. b. l. [perque ipsam cuncta consistunt] et ipsa (sapientia) est entia (τὰ ὄντα).*
 1010. 1. *l. ποιῶ.*
 1012. 7. *l. παρ' αὐτῶ.*
 1013. 10. 11. *distribue : ἄ- et ποιος.*
 1017. 12. *l. ἀπειρία.*
 1018. 5. *l. ὄσφ.*
 1020. 1. *l. ἄτε.*
 1022. 6. *l. ὅ δ' ἐστιν et ita etiam in Var. Lect. ibid. l. ταύτη.*
 1023. 19. *l. ταῦτα ἐστιν.*

- pag. lin.
 1029. 8. *l. α τε*, similiter lin. 9. ibidemque *l. τὰ τε*.
 1030. 10. *l. ταύτη*.
 1031. 1. *l. ενεργεία*. Ibid. lin. 10. *l. ταύτη*.
 1035. 11. *l. τό τε*.
 1036. 5. *l. εἰκῆ*.
 1037. 15. *l. τοιῦδε vel τοῖ᾽σδε*.
 1039. 2. *l. ενεργεία*.
 1042. 6. *l. θετέον*; ibid. *καὶ πῶς*; et lin. 7. *l. ὅτος*.
 1047. 9. et 14. *l. τὸ τι*.
 1056. 17. *l. παρουσία*.
 1058. 14. *l. οὐ πρὸς τί*.
 1062. 16. *l. αἶδε*, junctim.
 1069. 13. *l. γένος*;
 1074. 16. *l. βαίνη*.
 1075. 14. *l. ἡ εἶ*.
 1076. 4. *l. ἡ*.
 1085. 1. *l. τριχῆ* et ita lin. 3. 4. 5.
 1086. 5. in margine dextro scr. 591.
 1092. 1. *l. ἔχον*;
 1093. initio libri *l. Ἐπειδὴ περὶ τῶν λεγόμενων*.
 1094. 13. *l. διηρημένου* et ita aliquoties.
 1097. 4. *l. ἀποστατέον*.
 1103. 1. *l. ἔστιν*, et lin. 3. *l. ἔστι*.
 1120. 5. *l. τις ἐθέλοι*.
 1127. 14. *l. ὅ τι*.
 1134. 15. sejunge *πρὸς τι*.
 1135. 4. *l. ἀλλ' ἢ*, et lin. 13. *l. οὐδὲ*.
 1140. 6. *l. παρ' αὐτοῦ ὄν*.
 1141. 13. *l. ἐπὶ τῆς ζ*.
 1145. 3. *l. Ἐπειτα τί*.
 1156. 3. *l. ἐνταῦθα*.
 1157. 6. junge *τῆδε* et lin. 15. *l. ποιότητος ἔστι*.
 1170. 11. *l. οὐ μένει*;
 1173. 18. *l. καὶ ἥδη ζητητέον πάλιν αὐτῶν*.
 1175. 2. 3. *l. τὴν δ' ἡρεμίαν*.
 1185. 4. *l. τὰ δ'*.
 1186. 12. *l. ἐκάστη* sine iota subscript.
 1187. 15. *l. τοῦ σώματος* sine signo interrog.
- pag. lin.
 1189. extr. et 1190. init. exple: *κρατουμένου*.
 1195. 12. *l. τῷ ὄλω*; cum signo interrog. et lin. 17. *l. τὸ*.
 1199. 1. *l. ἤσθετο*.
 — 8. 9. *l. τὴν μορφὴν ἔχει* et lin. 16. *l. τῷδε* junctim.
 1201. 10. *l. ἄδε* et ita deinceps.
 1202. 15. *l. ἀπειρον*;
 1205. 15. *l. ὅ δ' ἂν* cum codd. aliquot et cum Ficino.
 1207. 16. junge *τότε*, ibid. *l. Αἴδου*.
 1211. 4. *l. ἄτε μὴ*.
 1216. 16. *l. τις ἀνθρωπος*.
 1221. 3. *l. ἄλλη* et lin. 12. *l. ταύτη*.
 1224. 10. *l. ἀπ' ἄλλου*; cum signo interrog. ibid. lin. 13. junge *καίτοι*.
 1229. 3. junge *οὐδὲ*.
 1231. 1. *l. ἦν ἂν* et lin. 3. *αὐτὸ ζ*.
 1232. 2. *l. ἀπειρος*; cum signo interrog.
 1234. 11. *l. εἴ τω*.
 1236. 7. in Var. Lect. *l. Cod. Mon. C. οὔτας*.
 1237. 17. *l. τέχνη*.
 1238. 4. *l. τοῖς οὔσιν*;
 1239. 12. *l. λαβόντα*; ibid. lin. 16. junge *οὐδὲ*.
 1240. 1. *l. εἶναι*; ibid. in vers. Lat. col. 1. lin. 5. a fin. exple. Tum vero *justitia non est justitiæ intelligentia quædam*.
 1242. 2. *l. καὶ τί ὄν*,
 — 11. *l. ὅ τε* et ita etiam in Var. Lect. init. annot. 11.
 1243. 11. *l. ἄδε* sine iota subscr. contr. lin. 14. et 15. *l. γεννῆ*.
 1244. 9. *l. οὔτός ἐστιν* et p. 1246. lin. 2. *l. ἄλλός τις* et lin. 18. *l. Καθόλου*.
 1247. 9. *l. τοῦ ἔν*.
 1248. 2. 4. junge *οὐκέτι*.
 1249. 17. *l. ὀρῶμεν*;
 1250. 11. *l. ἀπηρημαμένον* et ita etiam in Var. Lect. pro *ἀπηρημαμένην*].
- pag. lin.
 1252. 4. junge *οὐδὲ*.
 1253. 5. *l. νοῆσαι ἔστιν* et ἡ *τινος*.
 1256. 1. *l. παρουσία*.
 1259. 1. *l. θείητε* et εἰς *τί γένος*.
 1273. 9. *l. περὶ αὐτοῦ*;
 1279. 6. junge *ἄλλοτε*.
 1281. 8. b. in vers. Lat. *l. Physik*.
 1284. 14. disjunge ὅ *τι*.
 1287. 9. *l. ζῆν*, et *sæpius*; ibid. lin. 16. scrib. *ἐνδοθεν*.
 1289. 10. disjunge ὅ *τι*, et ita *sæpius*.
 1300. 14. scr. *ἂν ἐσχ.* del. iota subscr. ita et p. 1304. lin. 9. *l. εἴ πῃ* et *sæpius*.
 1313. 14. *l. ἀνάσχοιτό τις*.
 1320. 5. *l. ἄσμενον*. p. 1323. lin. 3. *l. τό τε* et p. 1324. lin. 13. *l. ἐνδέξει*.
 1337. 1. *l. εἴπη*.
 1345. 12. *l. ἤτινιοῦν*.
 1346. 7. *l. ἐφ' ὅ τι*.
 1357. 13. col. 1. vers. Lat. corrige p. 383. sq.
 1369. 5. scrib. *ἀκριβεῖα*.
 1372. 12. *l. ὅ τι*.
 1376. 1. *l. εὐθιμοσύνη*.
 1387. 1. dele *ὄντα* post *μὲν ἦττον*.
 1393. 13. *l. ἐπιστήμην του*.
 1399. 13. *l. ὅ τι γὰρ*.
 1401. 15. *l. τότε δὲ*.
 1404. 1. *l. πλέον*.
 1406. 13. *l. ὑβρίζεται μισήσασα*, ibid. lin. 17. *l. ἔρωτες*.
 1409. 2. *l. αὐτῷ ἰδεῖν*.
 1411. 4. *l. ταύτη ἦ*.
 1414. 9. Annot. 6. *l. Caveus*.
 1432. 3. a. not. 4. liu. 3. a fin. *l. Ameilhon*.
 1434. 9. not. *l. Ducangii*.
 — 4. a fin. not. *l. de Thematibus*.
 — 4. col. b. a fin. *l. πτηνοῖς*.
 1445. 5. col. b. not. 23. *l. Æschinis Axiocho*.

CORRIGENDA IN ANNOTATIONIBUS IN PLOTINUM.

- pag. lin.
1. 4. a. *lege* mit fortlaufenden.
2. 6. a. dele punctum ante vocem: Numeri.
3. 12. b. infra leg. Theologische Studien.
6. 19. b. infr. *l. repudiandis.*
8. 18. b. *l. Schulzii.*
11. 5. a. infr. *l. aretæ copulationis.*
12. 4. b. *l. πλὴν τῶ.*
15. 14. a. *l. stetit* in Julian.
20. 23. b. *l. efficaciore.*
22. 6. a. dele punctum ante voc. Peripateticis.
27. 5. a. *l. assequatur.*
33. 15. a. *l. überhaupt* et lin. 16. sejungamus.
38. lin. ult. a. *l. Bielius.*
39. 19. a. *l. agit eo libro.*
— 8. b. a fin. *l. Ita* mavult.
45. 6. a. infr. *l. quæ se patiatur.*
46. 22. a. infr. *l. in museo Schoe-* plini.
47. 14. a. *l. καὶ οἰστρων πιμπλ.*
51. 18. b. *l. conjecerat pro ῥήσει.*
52. 8. a. *l. in ejusmodi loco.*
54. 16. a. infr. *l. τῷ addit Reisk.* (sine accentu.)
— 12. b. infr. dele virgulam inter *εὶ* et *ταύτων.*
55. 9. b. Adde post. p. 52. *cd. Rhar.*
— 9. b. infr. *l. dann könnte.*
56. 20. a. *l. Valpergam.*
— 4. a. *l. pluralem non* habeat.
57. 19. a. infr. *l. sive hic* (in hac vita).
60. 9. b. *l. ut summam* quidem dictu.
62. 24. sq. b. *l. ἡ ψυχὴ ἀγαθειδής.*
63. 11. b. *l. καὶ κρείττων ἅπαντ.*
65. 7. a. *l. adveniēti Eustochio.*
66. 12. a. infr. *l. uti* aliis in locis ita hic quoque *libros* naviter expilavit.
69. 14. b. *l. usurpari* nemo nescit.
71. 19. a. *l. τῇ οὐσίᾳ ἢ μὴ οὐσίᾳ ἀντικ.*
74. 15. a. pone punctum ante *Fin-* cinius.
76. 16. a. *l. et opponit* ἀ οὐκ ἀ. τ. κ. τ. λ.
78. 13. b. *l. πληρῆ ἀλόγου.*
82. 22. a. *l. ἐμαυτὸν διανοουμένου.*
85. 26. a. *l. Πρύκλος τε δ' Μ.*
— 21. b. *l. sic* exprimit: πάντα κ.τ.λ.
89. 11. a. dele punctum inter *aëra* et Appuleius.
— 15. a. *l. σύζυγον φῶς.*
— 20. a. *l. inculcare.*
— 18. b. *l. triplīci.*
- pag. lin.
97. 15. a. *l. sententiæ* notitiam.
- 30. a. *l. Joannem* autem Keplerum.
- 18. b. *l. cum* Ptolemæo.
101. 10. a. *l. non æquius* quam.
103. 17. b. *l. Manuel.* Commen.
104. 3. a. *l. τῶν ἐβόλων δῆγματα.*
107. 6. b. infr. *l. eum* e contrario.
108. 3. a. *l. cum* unum.
- 14. a. *l. ita* etiam docuisse Platonem, deleto puncto.
— 15. b. *l. cf. quæ* idem.
109. 16. a. *l. cum* Simplicio.
112. 18. a. *l. cum* Cabbala.
113. 14. a. infr. *l. quod* efficeretur materiam q.
115. 26. a. *l. vidimus* ad.
— 12. b. *l. ἡ κατὰ ταῖς δογματι-* κὸς φ.
116. 18. seqq. b. *l. Equidem,* eum— congruat—adjectum esse crediderim.
117. 9. a. *l. Dicitur* autem hic lucis—concursum.
118. 12. a. infr. *l. ἢ μέχρι* τινὸς deleto puncto.
— 10. b. *l. emendationem* confirmat.
119. 7. a. Ad verba: “Confudit Marsilius Origenem ecclesiæ patrem, cum Platonico Origene Plotini condiscipulo. Ammonius autem Sæceas etc.” addo nunc: *G. A. Heigl* nuper admodum edidit Programina, quod inscribitur: Der Bericht des Porphyrios über Origenes. Regensburg 1835; in quo probatum it auctor non fuisse plures eo tempore Origenes, sed unum tantummodo, i. e. Christianum eog- nomine Adamantium. De quo paradoxo ipse viderit!
— 4. b. *l. quin* videat, eos cet.
120. 28. a. *l. Ueber* die Verwandtschaft.
— 4. b. *l. equidem* non negaverim.
— 12. b. *l. qui* vir doctus.
121. 16. b. *l. nous* ne l'avons plus.
125. 26. a. dele semicolon inter: recte et Plotinus.
130. 11. a. infr. *l. Epist. II.* ad *Amm.* et paucis interjectis, *l. Thucydideo* plane modo.
133. extrem. a. *l. ἀθύρατον, ἀπολ.*
135. 5. a. infr. dele comma inter inducta et mente.
- pag. lin.
141. 3. a. infr. *l. eo* quod anima.
145. extrem. a. *l. subjectam* infinitatem.
146. 23. a. infr. *l. quâ* v. c. Plato.
147. 8. b. infr. *l. ἀπιστοκλήτῳ σω-* τηρίᾳ.
148. 5. b. infr. *l. Ἀδράστειαν* et ita in seqq. quoque.
151. extr. a. *l. ἐν ταῖς θεύτραις* θεόμενα.
153. 2. b. *l. secundum* partem imitantur.
— 6. b. infr. *l. der* Malerci.
156. 17. a. infr. *l. πρὸς ἀξίαν* ἀμειβο- μένη.
— 20. b. *l. unus* *Palat.* vitiose.
— 15. b. infr. *l. συμπλοκῆς,* com- plexio.
160. 23. a. *l. εἰθὺς* ἐπακολουθεῖν.
166. 17. a. *l. se* arripuisse, et mox *l. Plotino* *obversatum* est.
168. 3. a. infr. *l. animam* statuisse.
170. 22. a. *l. παράγει* γενῶν.
171. 19. b. *l. de* Euripide.
— 16. b. infr. *l. ἀναδιδραμένην* ἐκ γῆς.
172. 7. a. infr. *l. varie* explic.
— 17. b. infr. *l. Ita* enim *elatis* ad cælum br.
175. 8. b. infr. *l. invalida* infirmave.
179. 18. b. infr. *l. Qua* in re plane *meum* facit.
183. 3. b. infr. inter *non* et *omni-* bus explenda est hæc lacuna: “ig- nem neque aquam, nec aliud de principis et absolutis elementis esse, sed.”
184. 11. a. infr. *l. ἔσχε* τὴν ὀμανμίαν, et ad lin. extrem. post vocem *Plotini* adde hæc: “Sed Plotini ta- men libri mscr. omnes habent ἰμ- νμίαν.”
185. 13. b. infr. *l. tenemus* hæc *Procli.*
189. 14. a. *l. et* infinitatem mobi- lis t.
196. 12. b. *l. collegit* Filleborn, et ita *l. etiam* p. 199. lin. 14. a.
197. 4. b. infr. *l. est* ἐπιβολὴ *Pla-* toni.
200. 16. b. *l. τῷ ἀλόγῳ μ.* sine iota subscripto.
203. 4. a. *l. philosophis* prælusisse.
206. 23. a. *l. quum* dicit, quosdam.
208. 9. a. infr. hujus verbi multis.
213. 10. a. infr. *l. a* vulgata *fama.*
217. 10. b. infr. *l. ΣΦΡΙΓΩΝΤΙ.*
218. 2. b. *l. ἐπειδὴν* τελευτήσῃ, et lin. 13. sq. Ἀδράστειαν.

- pag. lin.
 221. 23. a. infr. *χαρίζειν δὲ ἔοικεν.*
 230. 23. b. infr. legendum videtur ἢ δὲ Ἔστια τὴν μόνιμον κ. ἀλλ'. Vid. sequentia.
 233. 21. b. l. in friartei autem.
 238. 24. a. l. eosque tanquam *escam* s. adf.
 239. 2. a. infr. l. ὅς δι' ἡσύχου.
 241. 22. b. infr. dele punctum inter ἐπιπολῆς et συνεχής.
 246. 6. b. l. Combefis.
 247. 16. b. infr. l. τῆς πρὸς αὐτὸ σχέσεως.
 249. 8. a. l. p. 169. ed. Spenc.
 256. 22. a. infr. l. in quatuor *illa* elementa.
 257. 23. a. infr. l. carne ac proinde terra ortas.
 — 22. b. infr. dele puncta ante *Plotinus* et *Timæo*.
 258. 5. b. infr. l. Persecutus erat hoc argumentum de anima *Porphyrius* in libris.
 263. 7. a. l. Pythoræque decreta.
 266. 2. b. l. cum eandem.
 272. 16. a. l. ὄνομα ἐγένετο Γῆ.
 273. 1. b. dele punctum inter *nonnulla* et *Præparationi*.
 274. 5. b. l. ἢ μὲν ἔλη τὸδε τι αὔσα, et lin. 11. l. συμπαρητήρησαντες.
 279. 7. a. infr. l. τὸ διαίρηθὲν ἐνοῖ.
 280. 11. b. infr. l. ordine temporis *quo* sing.
 292. 8. a. infr. l. διαμοναῖς ῥίζαν.
 293. 16. b. infr. l. ᾗ ὁρατὸν τὸ καλόν.
 297. 8. a. infr. l. ἦλιον δὲ ἠγείσθαι, et lin. 3. infr. dele punctum inter ἵπὸ et τοῦ ἀγαθοῦ.
 299. 14. b. l. minus est immorandum.
 — 21. b. infr. l. magni anni ambitu.
 302. 4. b. infr. l. Sed Aristoteli dudum.
 307. 17. a. l. quæ aliter definiri nequeat.
 308. 3. b. infr. l. ἐπὶ θεωρίαν ἀρθῆν, et lin. 2. l. τῷ λέγειν.
 309. 13. a. l. quia φαντάζεσθαι.
 310. 20. b. l. καὶ κισσοῦ.
 315. 6. a. infr. l. debebat χέρην, sine iota subscr. p. 1033. lin. 9. Καὶ τὸ ἐμαντὸν ἐδίζησάμην ὡς ἐν τῶν ὄντων. Et si dudum plurima Heraclitea mihi

collegeram, et ad hoc ipsum dictum ad marginem commentationis Schleiermacheranæ adscripseram : " Cf. Valkenaer, ad Euripidis Phœniss. vers. 1168," tamen nescio quomodo in Annotatione conscribenda hæc silentio prætermiseram, cum nuper commodum huc me adverteret *Albertus Jahn* Bernas, vir juvenis eruditus Seminarii que nostri sodalis. Celebrarunt autem hoc effatum haud pauci scriptores ; vid. Casaubon, et Menag. ad Diod. gen. Laërt. IX. 5, interpretes ad Hesych. I. p. 1084. ed. Alberti, et ad Suidam II. 3058. ed. Gaisford. neque tamen sententiam ejus assecuti sunt omnes. Quomodo acceperit Plutarchus, arguunt hæc adversus Colotem p. 1118. C. p. 569. Wytenb., quæ verba, quia Ionicam formam referunt, adscribam : ὁ δὲ Ἡράκλειτος, ὡς μέγα τι καὶ σεμνὸν διαπεπραγμένον, " Ἐδίζησάμην," φησὶν, " ἐμμαντὸν" καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς γραμμάτων θεώτατον ἐδόκει τὸ, Γνωθὶ Σαντόν. Plotinianum tamen locum nemo doctorum hominum, quod sciam, ad hoc Heracliti fragmentum adhibuit, licet hic ad illius dicti intelligentiam vel maxime facere videatur. Sed quaeritur, utrum illa : ὡς ἐν τῶν ὄντων ipsius Heracliti sint, an Plotini, qui ea interpretandi causa addiderit. Hoc si accipias, illud ἐδίζησάμην et ὡς commate interposito sejungendum est ; atque hoc suasit Jalinius. Sed tamen in alteram rationem propemodum me perducit Dio Chrysostomus, qui in Orat. LV. p. 558. p. 282. sq. Reisk. hæc posuit : Ἡράκλειτος δὲ ἔτι γενναιότερον αὐτὸς ἐξευρεῖν (φησὶν) τὴν τοῦ παντὸς φύσιν, ὅποια τιγγάνει ὄσα, μηδενὸς διδάξαντος, καὶ γενέσθαι παρ' αὐτοῦ σαφές.— Verum, utut est, nolo enim decernere, Schleiermacherus ὁ μακαρίτης, licet nec Plotini nec Dionis locum nosse videtur, qua erat sagacitate, egregie, si quid video, hoc Heracliteum effatum ita interpretatus est (in Wolfii et Buttmanni Museo

- pag. lin.
 der Alterthums-Wissenschaft I. p. 531.) : " Nemlich Herakleitos mag wohl eigentlich gesagt haben, er habe in diesem ewigen Fluss sich selbst gesucht, und auch sich nicht gefunden als seiend, beharrend, eben daraus aber sei ihm alle Erkenntniss erst aufgegangen," etc. ; totum enim locum legi velim. Ceterum idem verbum Ionicum recurrit in altero fragmento Heracliteo apud Clementem Alexandr. Stromm. IV. 2. p. 565. et apud Theodoretum Vol. IV. p. 716 : Χρυσὸν γὰρ οἱ διζήμενοι κ. τ. λ.
 320. 10. b. infr. l. Pacius repererit.
 321. 18. b. infr. dele punctum inter *Dialectica* et *Plotini*.
 326. 12. b. l. vel *πυριλές*.
 330. 17. b. l. ἐν γένει τιθέναι.
 348. 11. b. dele punctum inter *sententiam* et *Plotiniani*.
 357. 4. b. l. in Boissonadii Anecdott.
 — 26. b. l. ad cubitale.
 360. 5. b. l. ἀποτέμνεσθαι *astronomicum*.
 362. 19. a. infr. l. ἔκθορε Χρυσάωρ.
 365. 8. a. l. sibi totam.
 — 9. b. infr. l. ante ἐπιστροφῶσι.
 368. 19. a. infr. l. τὸ ἀναχωρήσαντά τινα.
 372. 20. a. l. Quod si vero unumquidque.
 374. 18. a. l. et adhibe de vi, deleto *quæ*.
 — 11. b. infr. l. in sensu et corpore *εἰσαισθησία*.
 376. 15. a. infr. l. quæ in notas suas desinit.
 379. 6. b. infr. l. et restitui vult.
 380. 7. b. l. *mirifice* congruunt.
 384. 12. a. infr. l. in Verrin. II. 2. 46.
 389. 12. b. l. Nisi malueris *credere*. Exempris ibidem laudatis adde hoc : Proclus in Platonis Cratyl. p. 41. Boisson. αὐται δὲ μάλιστα δοκοῦσι τοῖς ἐνύμασι ἀποσεμνίνεσθαι τῶν σφετέρων ἡγεμόνων.
 396. 1. a. l. operantur et *ille* et hi.
 411. 21. a. infr. l. θεῖα ἀγωγῆς.
 412. 4. b. l. in *Timæo*.

B
693
A3L3
1835
v.3

Plotinus
Plotini opera omnia

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 13 09 04 013 2